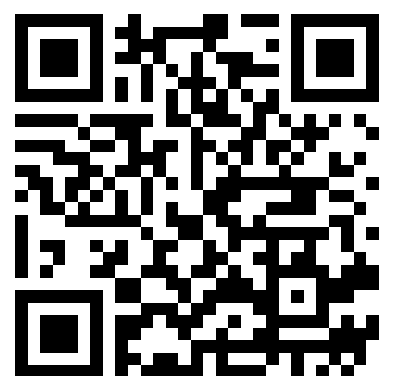

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

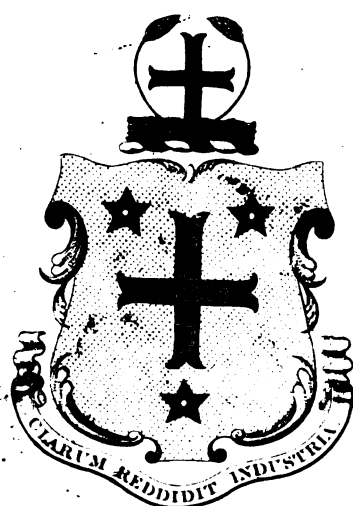
GoogleTM books

<http://books.google.com>

BIBLIOTHECA S. J.
Maison Saint-Augustin
ENGHIEN

D 211 / 8

W. B. Mill.

D. 211/8

SANCTI
EPHRAEM SYRI
OPERA OMNIA
IN SEX TOMOS DISTRIBUTA.

THE
FEDERAL GOVERNMENT
OF CANADA
DEPARTMENT OF
INDUSTRY
AND COMMERCE

Ο ΑΓΙΟΣ

ΕΦΡΑΪΜ Ο ΣΥΡΟΣ

Η
ΑΓΑΠΗ
ΚΑΙ
ΕΓΚΡΑ-
ΤΕΙΑ
ΨΥΧΗΝ
ΚΑΘΑ-
ΡΟΤΕΙΝ.

*Hæc Veneranda Syri facies mirabilis Ephræm
Ast animi effigiem scripta diserta docent*

Io: Baptista Sinter, scul. sup. perm.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ
ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ ΠΑΝΤΑ
S.P.N. EPHRAEM SYRI
OPERA OMNIA QUÆ EXSTANT

Græce, Syriace, Latine,
IN SEX TOMOS DISTRIBUTA

Ad MSS. Codices Vaticanos aliosque castigata, multis aucta,

Nova interpretatione, Præfationibus, Notis, variantibus Lectionibus illustrata:

OPERA ET STUDIO JOSEPHI ASSEMANI

BIBLIOTHECÆ VATICANÆ PRÆFECTI.

NUNC PRIMUM

Sub Auspiciis Sanctissimi Patris

BENEDICTI XIV.

PONTIFICIS MAXIMI

E Bibliotheca Vaticana prodeunt.

TOMUS TERTIUS

GRÆCE, ET LATINE.

ROMÆ

EX TYPOGRAPHIA PONTIFICIA VATICANA

Apud JOANNEM MARIAM HENRICUM SALVIONI

CIO IO CC XLVI.

SUPERIORUM FACULTATE.

SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO
BENEDICTO PAPÆ XIV.
IN HUMILLIMI OBSEQUII ARGUMENTUM
OFFERT, NUNCUPAT, ET DICAT
DESINENTE ANNO M. DCCXLVI.
A. M. CARDINALIS QUIRINUS
S. R. E. BIBLIOTHECARIUS
POSTREMUM HOC VOLUMEN
OPERUM SANCTI EPHRÆM SYRI
VELUTI JAM OBMUTESCENTIS,
OBMUTESCENTIS, INQUAM, S. EPHRÆM,
AT UNA SIMUL PLAUDENTIS,
QUOD PRO RETINENDA, QUOAD LICET,
ORIENTALIS ECCLESIAE CUM ROMANA SEDE
UNITATE ILLA,
QUAM SUA ÆTATE INTER EASDEM VIGUISSE
VEL IN IIS IPSIS DOGMATIBUS,
QUÆ NUPERI SECTARII AVERSANTUR,
INDUBIA IPSE IN IISDEM OPERIBUS
TESTIMONIA PERHIBUIT,
BENEDICTUM XIV.
LEGISLATOREM SAPIENTISSIMUM
EGREGIE VIGILARE CONSPICIAT.

i

Ad SSmum Patrem ac Dominum Nostrum
BENEDICTUM XIV.
PONT. OPT. MAX.
JOSEPHI SIMONII ASSEMANI
Bibliothecæ Vaticanæ Præfecti
IN TERTIUM AC POSTREMUM TOMUM
GRÆCUM LATINUM
SANCTI EPHRAEM SYRI
EPISTOLA.

DEO multa, ac magna sunt beneficia, quibus me cumulavisti, BEATISSIME PATER, ut publico ea me documento testari æquissimum esse, nemo, qui norit, inficiaturus sit. Id autem me nulla re commodius præstiturum putavi, quam si Augustissimo Nomini Tuo dedicarem tertium hunc Tomum Operum Sancti Ephraem Syri, qui nunc primum a me emillus in lucem, Textum hinc Græcum exhibet, inde Latinam versionem. Opus hoc valde quidem laboriosum susceperam pridem suasione Angeli Mariæ Cardinalis Quirini S. R. E. Bibliothecarii, Viri totius orbis terrarum consensu cum pietate, tum eruditione clarissimi, deque Bibliotheca Vaticana benemerentissimi: sed inceptum meum abruperunt non tam grandis moles operis, quam variæ, quibus per id tempus distentus fui, occupationes. Harum prima fuit, ac potissima, quum accitu Patriarchæ Antiocheni, & Episcoporum Nationis meæ Syrorum Maronitarum, jussu Clementis XII. Pontificis Maximi Antecessoris SANCTITATIS TUÆ, & Decreto Sacræ Congregationis de Propaganda Fide, profectus sum in Syriam, Ablegatus Apostolicus, ad Synodum Provinciam in Monte Libano celebrandam. Quod quidem & Operi huic profuit: nam eo in itinere, quo tres anni lapsi sunt, mihi peragranti magnam partem, Græciæ, Syriæ, Palæstinæ, Cypri, & Ægypti, præterquam quod multos, rarosque Codices Orientales manuscriptos, & varia cum sacra,

Tom. III. a cræ,

cræ, tum profanæ antiquitatis monumenta reperi, quæ opportuno tempore proferam, illud etiam optato contigit, ut in nonnulla quoque inciderem Opuscula Sancti Ephræm, quæ desiderabantur ea in collectione, quam procuraveram vel ab anno 1716., quum me Clemens XI. Pont. Max. in Asiam misit ad colligenda Mss. Orientalia, de quibus jam docui, dedique Catalogum in præfatione, & appendice ad Primum Tomum Bibliothecæ meæ Orientalis. Ea vero, quæ dixi, Opuscula Græca, & Syriaca, non solum non mediocriter ornarunt editionem meam Græco-Latinam in tres Tomos distributam, sed etiam Syriaco-Latinam, editam primum opera P. Petri de Benedictis Societatis Jesu, Viri probi, & docti, ac linguarum peritia clarissimi: tum post ejus obitum opera Stephani Evodii Archiepiscopi Apameni, mei ex Sorore Nepotis, qui ex textu Syriaco versionem Latinam ibi exorsus est, ubi laudatus auctor defierat.

Illud etiam Opus hoc nostrum retardavit, quod quum præter Romanas Bibliothecas, Vaticanam, Basilianam, Barberinam, Otthobonianam, & Vallicellanam, multi Sermones Sancti Ephræm in aliis non solum Italiæ Bibliothecis, Veneta nempe, Florentina, & Mediolanensi, reperirentur sejuncti a ceteris, sed etiam in Ultramontanis, Regia, scilicet, Parisiensi, Cæsarea Viennensi, Oxoniensi in Anglia, & Lugduno-Batavica in Hollandia, multum, diuque ad laborandum fuit ad colligenda totidem ex locis, quæ Vaticanæ nostræ deerant, multum ad excubenda, multum ad Latine vertenda, multum denique ad omnia pro typis opportune comparanda.

Ultima denique moræ nostræ causa judicium fuit Clarissimi Viri Gerardi Vossii, qui in nuncupatoria ad Clementem VIII. Epistola præfixa secundo Tomo Latinæ suæ editionis Operum Sancti Ephræm, observat quidem, ea tempore Concilii Florentini partim Latine versa fuisse ab erudito pioque Viro Ambrosio Camaldulensi, ut gratam rem faceret *Cosmo Medices primario, ac potentissimo tunc in Florentinorum Republica Civi, & eruditorum hominum Mecænati munificentissimo*.... pergit deinde Vossius: *Sed quod forte Cosmus, & Ambrosius non diu postea supervixerint, accidit, rem ibi inchoatam, non fuisse postea continuatam, & ad ulteriora, sicut plurimi optabant, productam. Quamvis autem tam muli thesauri Operum illius Sancti Patris per varias, non solum Græciæ, sed & Italiæ (quo inde adlati erant) Bibliothecas reperirentur dispersi, & adeo passim ab omnibus e Græco Latine desiderati: quum nemo esset, qui manum porrigeret ad damnum illud resarciendum, & ad ulterius in operibus illis progrediendum, quum a multis sæpe actum esset, & quidem ab externis Romam aliquoties perscriptum, res diutius protracta est, & ad ultima tempora Gregorii Papæ XIII. Optimi piorum institutorum patroni, ac fautoris dilata: quando tandem serio magis actum est de Interprete, ac Scholiaste huic Sancto Patri adhibendo, monumentisque ejus omnibus, quotquot*
Grace,

Græce inveniri possent, perquirendis, ac Latine reddendis, & in Occideme ad multorum commodum publicandis. Prima igitur, uberiorque Latina, editio a Vossio suscepta est sub auspiciis Magni illius Pontificis Gregorii XIII., qui, fundatis Romæ incredibili munificentia tot Collegiis, visus est Orientem transtulisse in Occidentem, eoque veluti proluisse ad translationem operum Patrum Orientalium non solum in Bibliothecas Europæ, sed etiam in Latinum sermonem, opera, ac studio Virorum illustrium, qui ex Gregorianis Collegiis, tamquam clarissima literarum lumina, prodierunt. Testes sunt inter plurimos Allatii, Arcudii, Alemani, Cariophyli, Ecchellenfes, Amiri, Scialaquii, Sionitæ, aliique Viri, cum in scientiis, tum in linguis Græcis, Arabicis, Hebraicis, Syriacis clarissimi. Æquum itaque esse videbatur, BEATISSIME PATER, ut sicuti prima editio Latina Operum Sancti Ephræm cœpta est sub Gregorio XIII. Bononiensi Patricio; ita hæc (absit verbo invidia) numeris omnibus absoluta, Syriaca, Græca, & Latina perficeretur, Te Pontifice Optimo Maximo, altero Bononiensi Patricio, qui Gregorii zelum, pietatem, doctrinam, amorem denique in Orientales gentes nostras non æquares modo, sed etiam superares.

Non hujus loci est, neque temporis, BEATISSIME PATER, singulatim recensere ea omnia, quæ Summi Pontifices, Patria Bononienses, non pro Ecclesia solum Latina, sed & pro nostris, strenue, sapienterque gesserunt. Dicam tantum breviter, administrantibus Romanum Pontificatum Honorio II., & Lucio II., in Palæstina, Phœnice, Syria, & Græcia universa Catholicam Religionem de Hæresi, atque infidelitate triumphavisse per Cruce signatos Milites, quum in Oriente & Latini Principes, & Ecclesiarum Latini Præsides domarentur. Dicam, ope ac precibus Sancti Pii V. relatam ad Echinadas victoriam de infensissimo Christiani nominis hoste Turcarum tyranno: qua de victoria loquens Sandinus: (a) *sine magna, inquit, Christianorum clade amplius quadraginta hostium millia cæsa, decem amplius millia capta, centum nonaginta quinque triremes, aliaque complura navigiorum genera redacta in potestatem fœderatorum, ac plus quindecim Christianorum millia reddita libertati: haud humane inde opis videri tanta victoria potuit.* Dicam iterum cum eodem, Gregorii XIII. laudes: *cujus inexhausta, & indefessa liberalitas orbis nostri finibus non contenta, postquam totius Reipublicæ Christianæ utilitate longe maxima in variis orbis Catholici regionibus tria & viginti Collegia erexisset, annuisque redditibus flauisset, in quibus alii, atque educati juvenes, bonitatem, disciplinam, & scientiam docerentur: penetravit etiam ad gentes veteribus incognitas, & præterito primum seculo repertas, constitutis quaternis millibus aureorum num-*

mun,

(a.) In vit. Pont. pag. 536.

mum, quæ usque in Japoniam mitterentur, ad sustentandos eos, qui cælesti doctrina populos illos imbuerent. Dicam, Innocentium Nonum, (a) quem Hierosolymitano Patriarchatu primum Gregorius idem XIII., ineunte suo illo in omnem ætatem memorabili Pontificatu, ornaverat brevi admodum tempore, quo Ecclesiæ Catholicæ præfuit, Gregorianæ laudis æmulatorem, de barbaris ad fidem convocandis non cogitavisse solum, sed re ipsa perficere aggressum fuisse: Siquidem & Japoniorum Ecclesiam, impii, ac nefarii tyranni immanitate vexatam, liberalitate sua mirifice recreavit, & Byzantinum Collegium, sive Turcarum conversioni, sive Christianorum institutioni, ac solatio jam pridem animo destinatum, tantum non instituit, atque fundavit. Dicam denique, Gregorium XV., ut prodesse terrarum orbi universo simul posset, Congregationem Cardinalium instituisse habendis de Catholica Fide propaganda consiliis: quod quantæ utilitatis sit tuendæ, ac dilatandæ Religioni, præcipue in Oriente, nemo unus est in Ecclesiæ rebus vel modice versatus, qui ignoret.

Exemplis hisce domesticis, ac præclarissimis excitatus non magis, quam beneficentissimi in omnes animi tui propensione, BEATISSIME PATER, vix in Sede Sancti Petri omnium votis collocatus es, quum cogitationem studiumque ad erigendam Orientalem Ecclesiam convertisti. Primum enim, ut ab iis incipiam, qui ab regionibus nostris Romam venerunt, ibique morantur, sapientissimo Decreto cavisti, ut Sacerdotes in Liturgia suos quisque Ritus observarent, & gens quæque ad nationis suæ Ecclesiam conveniret, ubi Christi doctrinam, & Dei verbum sua unusquisque lingua prædicatum exaudiret. Alia pariter doctissima (b) Constitutione præscripsisti, quid Italo-Græci cum in Catholicis dogmatibus, tum in sacris Ritibus credere, & observare tenerentur. Par beneficium Rutheni Poloniam incolentes à Sanctitate Tua acceperunt. Nam prudentissime consulens unitati (c) Monachorum Basilianorum, statuisti, ut sub uno Proto-Archimandrita, uno capite, unaque jurisdictione Monachi omnes in unum colligerentur, ac facilius monastica disciplina instituti, salutem suam operarentur, & firmiter populorum animos Apostolicæ Sedis venerationi, & obedientiæ adstringerent. Perfecisti nimirum, quod Zamosciensis Synodus luculenter sibi proposuerat, testata in unum colligenda esse quotquot Monasteria ad Christi ovile aut jam redierant, aut in posterum essent reditura. Ne vero ulla animorum perturbatio inde consequeretur, declaravisti, (d) Episcoporum jura, & nationis Ritus nullum ex ea unione detrimentum accipere: utque

Monachi

(a) *Benedict. Justiniani S. I. Oratio in funere Innocent. IX.*

(b) *Bullar. nov. Pag. 167. Bulla dat. die 26. Maji 1742.*

(c) *Bullar. pag. 217. Bulla dat. die 27. Nov. 1742.*

(d) *Bullar. pag. 346. Bulla dat. die 2. Maji 1744.*

Monachi omnes caritatis vinculo conjuncti essent, titulum indidisti unicæ Congregationis ex duabus Provinciis compositæ, ex quibus alternis vicibus Moderatores Ordinis eligerentur, nonnullis aliis legibus latis ad antiquissimi Ordinis conservationem, & incrementum. Præcepisti, (a) ut in Dalmatia Catholici Ritus Græco-Illyrici qui à Serviano Schismate ad Ecclesiæ unitatem redierint, non à Schismatico Antistite, sed à Catholico Episcopo Latino, qui linguam, & cæremonias Græcorum calleat, Græco-Rutheno, sive Illyrico Ritu initientur Sacris Ordinibus. Præcepisti, ut omnes, qui in Regno Serviæ sunt, finitimisque regionibus, Archiepiscopi, Episcopi, ceterique, quibus quoquo modo animarum cura commissa est, accurate observarent, (b) non solum Decreta Concilii Albanensis, quod sub fel: record: Clemente XI. ab ejusdem Regni Primate pro Clero, & Populo Albaniae, & Serviæ celebratum est; sed ut etiam aliquod apud se illius exemplar haberent, ad cujus normam mores suos, & institutionem populorum dirigerent, sublatis gravibus quibusque abusibus, Fidei, morum, ac Rituum integritatem lædentibus, quorum notitia ab iis Regionibus ad Apostolicam Sedem pervenerat.

Ut autem ab Europa ad Asiam iterum sermonem convertamus, BEATISSIME PATER, Apostolicis literis Sinarum, Indorumque controversiis (c) quæ magno Religionis detrimento inter Operarios Evangelicos diutissime exarserant, finem tandem aliquando imposuisti. In Thibetano (d) Regno, & Batgai, Battiaque regionibus, qui vineam Patrisfamilias plantarent, & excolerent, solertes, navosque Operarios conduxisti. Annuisti perhumaniter precibus Cleri, & populi Catholici Armeni incolentis Syriam, qui ut grave Hæreticorum Præsulum jugum excuterent, in Patriarcham Ciliciæ Armenorum Abrahamum Vartabiet, olim Alepensis Ecclesiæ Antistitem, Petri nomine imposito, eligendum curaverant, rogabantque enixe, & humiliter, ut electum auctoritate Apostolica confirmares, eique Pallium Pontificiæ potestatis insigne tribueres. Rogabat idem Petrus ipse, qui ad limina Apostolorum accesserat, seque ante pedes SANCTITATIS TUE provolverat. Requisitis (e) cum quoad ipsius electionem, seu postulationem confirmandam, tum quoad Pallium eidem concedendum, Cardinalium Propagandæ Fidei præpositorum suffragiis, in Consistorio Semipublico, in quo de origine Patriarcharum Armenorum luculentissimam Orationem habuisti, utrique

Tom. III.

b

petitioni

(a) Bullar. pag. 24. Bulla dat. die 4. Octobr. 1742.

(b) Bullar. pag. 302. Bulla dat. die 2. Febr. 1744.

(c) Bullar. pag. 188. 397. 443. 451. 464. Bulla dat. die 11. Jul. 1742. die 12. Sept. 1744. die 26. Nov. 1744. die 19. Decemb. 1744.

(d) Bullar. pag. 163. 164. Bulla dat. die 1. Maji 1742.

(e) Acta Consistorialia semip. impressa typis Sacra Congregationis de Propaganda Fide an. 1742.

petitioni clementer indulxisti: utque novum Patriarcham honore, & gaudio cumulares, tuis ipse manibus in Sacello Quirinali post Missæ Solemnia Pallium ejus humeris imposuisti. Beneficium hoc singulare a SANCITATE TUA in Orientalem Ecclesiam collatum, aliud quoque magni momenti consequutum est, quum nempe providisti, ut ceteri Armeni Catholici, qui Constantinopoli morantur, & intestinis discordiis, & externis Hæreticorum oppugnationibus liberarentur.

Sed cui populo, cui Ecclesiæ vel in ultimis mundi finibus positaë quacumque re laboranti non illico succurristi? Sub initium Pontificatus Tui, per Encyclicas (a) literas Pastores per universum terrarum orbem Christi ovibus pascendis præpositos hortatus es, non tam verbis, quam veluti effusis zeli, & caritatis tuæ visceribus, ut quidquid ad Catholicæ Fidei, disciplinæque conservationem, & incrementum pertineret, id totum Christiana sinceritate, ac fiducia ad Te, & Sanctam Sedem Tuam referrent: pollicitus, Te nulli ulla in re æqua, honestaque unquam defuturum. Re præstitisti, BEATISSIME PATER, quod verbis sponderas: Nam nullus ab Italia Episcopus, nullus a Gallia, Hispania, Germania, nullus ab ipsis aut Occidentalibus Indiis, aut Orientalibus, Te adivit, aut ad Te de rebus suis, aut Ecclesiæ suæ Legatum misit, quem non patienter audires, non consilio juvares, non auctoritate sublevares, non denique illi omnia abunde concederes, quæ cum ad propriam ipsius, tum ad animarum ei commissarum utilitatem, ac salutem conducere arbitrareris. Hinc factum est, ut Antistites quoque, qui in Antiocheno, & Alexandrino Patriarchatu Catholicum ovile custodiunt, Melchitæ, videlicet, Græci, Ægyptii, ac Syri Maronitæ, suas omnes, suorumque populorum causas, controversias, dubitationes, postulata, ad Te Parentem universæ Ecclesiæ, ac Supremum Judicem referre pari cum fiducia, ac veneratione non dubitarent. Tu vero, pro ea qua præditus es sapientia, atque humanitate, in primis minime negligendam esse censuisti Causam, quam ad Antecessores Tuos primum, Clementem XI., Benedictum XIII., & Clementem XII., deinde etiam nuper ad Te ipsum detulit Cyrillus, qui & Seraphinus Tanas, Græcorum Melchitarum Patriarcha Antiochenus. Is pro singulari zelo suo erga Fidei, ac disciplinæ puritatem, & animarum salutem, complura dubia in suæ aliarumque Ecclesiarum sibi subjectarum regimine incidentia, & varias postulationes de rebus sibi, suisque opportunis, proponi ad Tuum, Sedisque Apostolicæ judicium, more Majorum, procuravit, ut tandem aliquando, suprema auctoritate Ecclesiæ, omnis dubitatio, & errorum

(a) Bulla data 3. Decemb. 1740.

rum occasio tolleretur, & Ecclesiastici regiminis ordo, & tranquillitas in iis regionibus ad populorum salutem providis legibus assereretur. Tam laudabili, iustoque hominis desiderio satisfacere cupiens, BEATISSIME PATER, rem totam longo tempore jacentem ab exordio resumisti, eamque per Te ipse examinare, atque accurate definire volens, summoque studio, ac diligentia ea dubia, & postulationes singulas expendens, ea tandem per Apostolicas literas (a) semel iterumque editas decrevisti, quæ ad conservationem Rituum, & morum Ecclesiæ Græcæ: quæ ad observantiam jejuniorum: quæ ad Sacrosancti Missæ Sacrificii celebrationem opportuna essent, ac necessaria. His accedunt a SANCTITATE TUA facta Decreta alia de Jurisdictione Patriarchæ ejusdem Græcorum Melchitarum, & Episcoporum ei subjectorum: de Monachorum disciplina, eorumque legitima in superiores suos subjectione, & obedientia: de Religiosarum foeminarum vivendi regula, earumque regimine, ac tutela. Eundem autem Cyrillum Patriarcham, qui jam electionis suæ confirmationem a Sancta Sede obtinuerat, quum suæ erga eam obedientiæ signa minime dubia dedisset, in Consistoriali Aula, (b) præsentibus multis Præsulibus, multis nobilibus Viris, ac Collegiis Græcæ Nationis, & honore Pallii de Corpore Beati Petri summi ornavisti, & elegantissima Oratione decoravisti, in qua Antiochenæ Ecclesiæ laudes prosequutus, id re, factoque demonstravisti, quod olim Sanctus Leo IX. Petro Patriarchæ Antiocheno spoponderat hisce verbis: *Maxima Mater, Romana, scilicet, ac prima Sedes, tam dilectæ sibi Filiae, imo consociæ, nusquam, & nunquam deerit.*

Æquali cura, ac pari sollicitudine complexa est SANCTITAS TUA Ægyptios Coptos, cum in superiori, & inferiori (c) Ægypto, tum alibi commorantes. Quum enim complures ex ea gente & Ecclesiastici, & Sæculares paucis ab hinc annis veritatis lumine collustrati essent, Romam advocati sunt partim adolescentes, qui in Collegio de Propaganda Fide Religione, & literis imbuerentur, partim ætate provectiores, qui Monasticam vitam profiterentur in Ædibus Sancti Stephani, quæ dicuntur Æthiopum, sitis ad Vaticanam Basilicam. Nova hæc dominici Gregis portio, quum mercenariis, & Hæreticis subjecta, bono Pastore careret, qui eam ad vitæ pascua conduceret, ac vigilanter custodiret, sapientissimo consilio iis omnibus Catholicum Antistitem præfecisti, cui in omnes Coptos potestas esset, & jurisdictio. Pascit ille, pascet successor ejus illas oves, quo-
usque

(a) Bullar. pag. 290. data die 24. Decemb. 1743. data die 7. & 18. Martii 1746.

(b) Acta Consistorialia impressa typis Sac. Congreg. de Propaganda Fide. die 3. Febr. 1744.

(c) Bullar. pag. 62. Dat. die 4. Augusti 1741.

usque Pastorum Princeps CHRISTUS JESUS gentem sanctam multiplicabit, & sufficientes, qui eam regant, Pastores dignabitur mittere. Spes tanti boni non mediocris hinc affulget, BEATISIME PATER, quod præter Episcopum, Coptis Catholicis Vicarium etiam Patriarchalem constituisti: (a) Scholas in multis Ægypti partibus aperuisti: mercedem magistris statuisti: præstitisti denique omnia, quæ fertilem eum Evangelici campum possent efficere. Si autem Pastores Schismatici, seu Hæretici, adspirante Divina Gratia, ad unitatem Ecclesiæ redierint, modum præscripsisti, quo excipiendi sunt: præscripsisti, quid sentiendum sit de iis, qui in puerili ætate sacro sunt Diaconatus Ordine initiati, cum quoad Canonicarum horarum recitationem, tum quoad servandam castitatem: & quid de Ministro Baptismi, & Confirmationis, quæ simul apud Orientales conferri solent. Sapientes adeo, providasque leges satis demonstrant, quam vera caritate complecteris, atque erigis gentem hanc Ægyptiacam, toto olim orbe terrarum celeberrimam, nunc vero perpetuis ærumnis adtritam, ac pene confectam.

At quandoquidem inter Orientales omnes excelluit semper, ac veluti palmam tulit Syrorum Maronitarum Natio, qua in Fide, ac Religione integre servanda, qua in præstanda huic Sanctæ Sedi obedientia, ac veneratione; Tu quoque, BEATISSIME PATER, majora erga hanc paternæ benevolentiae Tuæ argumenta ostendisti. *Ab ipsa sua origine* (verba sunt SANCTITATIS TUÆ, (b) Maronitarum gentes laudantis:) *Orthodoxam Romanam Fidem professæ, semper intactam ab Infidelibus, Hæreticis, Schismaticis undique circumfidentibus custodire, atque Apostolicæ huic Sanctæ Sedi arctissime adhærere, debitæque obedientia obsequi studuit, ac pergit.* Quamobrem benignas aures præbens precibus Archiepiscoporum, & Episcoporum ejusdem, necnon Cleri totius, ac populi, Synodum Nationalem in Monte Libano anno 1736. auctoritate Apostolica celebratam, cui ego Sedis Apostolicæ Ablegatus præfedi, omniaque, & singula in eadem Synodo statuta, decreta, ordinationes, & Canones confirmavisti, & approbavisti, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjecisti. Quæ autem, dubia circa ejusdem Synodi Canones nonnullos oborta fuerant, literis Apostolicis (c) cumulate solvisti atque declaravisti.

Quum vero post obitum Josephi Petri Patriarchæ, sub quo ea Synodus habita fuerat, dissensiones excitassent periculosas, & graves duorum in locum demortui Patriarcharum electiones, ad Apostolicam Sedem ejusmodi causa, more Majorum, delata est: & ambo electi

(a) Bullar. pag. 511. Dat. die 4. Maji 1745.

(b) Bullar. pag. 74. Dat. die 1. Septemb. 1741.

(c) Bullar. pag. 115. Dat. die 14. Febr. 1742.

electi ad supremum SANCITATIS TUÆ Tribunal appellantes, Electionis suæ quisque confirmationem, seque Pallio donari postularunt. Dignata est (a) SANCITAS TUA non mediocri labore viros ab Electis missos audire, percontari defensores, scripturas omnes pro utraque parte productas cognoscere, ac perpendere. Pro ea itaque sapientia, ac profunda Sacrorum Canonum peritia qua polles, quum multas in utraque Electione nullitates invenisses, nec præ variis locorum, ac personarum circumstantiis ullum locum esse alterutrius sanationi cognovisses: ac proinde Patriarchali Ecclesiæ hujusmodi ex integro, juxta Sacros Canones, & inconcussam Apostolicæ Sedis in similibus casibus styllum, providendum esse de persona idonea Tibi bene visa, Nationique accepta; æque prudenterque utramque eam Electionem nullam, irritam, & inanem esse declaravisti. Ægre inde ferens, (b) Patriarchalem Ecclesiam Antiochenam Pastoris solatio destitutam, & tot tantisque inter Hæreticos, Schismaticos, Mahometanos, & Infideles, veluti rosam inter spinas, circumdatam angustiis, & calamitatibus, veluti viduam, diutius vacare; eidem Simonem Petrum Archiepiscopum Damascenum, Virum pietate, & doctrina insignem, longe semper ab ejusmodi turbis sepositum, alienumque ab omni ambitu: (quod demonstravit, quum versis ad se Electorum animis, omnem operam contulit, ne Patriarcha crearetur:) hunc, inquam, dignissimum Præsulem, Antiochenæ Ecclesiæ non modo præficiendum esse censuisti, sed veritus ejus humilitatem, in virtute sanctæ obedientiæ, subque gravibus poenis præcepisti, ut, nulla interposita mora, Patriarchale onus susciperet. Loquuntur Apostolicæ literæ Tuæ (c) ad Maronitarum Nationem missæ per Patrem Jacobum Lucensem Ordinis Minorum de Observantia in Terra Sancta Visitatorem, & Vicarium Apostolicum, quem & ad rem opportune perficiendam Apostolicæ Sedis Ablegatum constitueras. Eæ porro literæ testes prudentiæ, & æquitatis Tuæ luculentissimæ, plane declarant, novi Patriarchæ electionem non à Te factam esse ad jus tollendum Episcopis Maronitis in futuris successive electionibus Patriarcharum suorum, sed ad dissensiones amputandas, eorumque Ecclesiæ pacem, ac tranquillitatem restituendam. Restituta est sane: nam postquam Deus per vocem tuam imperavit mari, & ventis, facta est tranquillitas magna in Libano, in Syria, in Phœnice. Ex literis enim, actisque sincerissimis à Patriarcha ipso, ab Archiepiscopis, & Episcopis omnibus ad SANCITATEM TUAM transmissis, planum est, & compertum, quidquid Tuis ad ipsos mandatis

Tom. III.

c

tis

(a) Bullar. pag. 254. Data die 13. Martii 1743.

(b) Bullar. pag. 256. Dat. die 16. Martii 1743.

(c) Bullar. pag. 262. Dat. die 16. Martii 1743.

tis præscriptum fuerat, integre, sancteque ab iis fuisse observatum. Apostolica Brevia singulari veneratione receperunt, iisque exequendis sese illico accinxerunt. Præsules illi duo, qui perperam in Patriarchas electi fuerant, ut audierunt Simonis Petri factam à S A N C T I T A T E T U A electionem in Patriarcham, statim acquieverunt, & una cum Archiepiscopis, Episcopis, omni Clero, omnique populo, ac Proceribus Nationis, sese ex animo, novo Patriarchæ subicientes, quanta eorum sit erga S A N C T I T A T E M T U A M, & Apostolicam Sedem observantia, verbis, factisque apertissime declaraverunt. Hinc summa illos commendatione volens S A N C T I T A S T U A coonestare, res ab eis gestas in Consistorio recitari iussisti, & amplissimis illis laudibus, quibus Prædecessores Tui Romani Pontifices Maronitarum gentem ornaverunt, subscribere Te disertis verbis asseruisti: heic quoque iterum de præclaræ gentis origine, Patriarchis, Ritibus Sacris, & multis in Sanctam Sedem meritis, multa docte, eloquenterque, ut mos Tuus est, proloquutus. Adprobans deinde, & confirmans Auctoritate Apostolica quidquid mandatis Tuis obsequentes gesserant, Ecclesiasticum Pallium e Corpore Sancti Petri desumptum eidem Patriarchæ concessisti; addito etiam pretioso indumento sacro, quo ornatus, Divina Officia augustius celebraret. Ut vero uberiora cum erga Patriarcham ipsum, tum erga Clerum, populumque universum Maronitarum benevolentia Tuæ argumenra exhiberes, Literas amoris plenas ad eosdem misisti, (a) in quibus hæc verba præfatus es: *Habetis (b) igitur paternæ caritatis nostræ perpetuum monumentum, cui decus, ac celebritatem addidit, quod hæc omnia in Consistorio palam peregrimus, plura ibi de vestra in Apostolicam Sedem observantia honorifice loquuti. Pergens deinde, illos hortatus es: ut beneficium tuum tueri satagerent, positis animorum discordiis, Catholicaque Religione, quod hætenus accurate fecerant, integerrime custodita. Præterquam quod facultatem eidem Patriarchæ concessisti, ut solenni Ritu, Clero, ac populo, auctoritate Apostolica, benediceret, ac spirituales gratias omnes jampridem nationi Maronitarum legitima auctoritate concessas, confirmavisti. Decreto insuper perpetuum valituro (c) sanxisti, ut coelestium munerum thesauri, qui à Clemente XII. omnibus Christi fidelibus, qui singulis annis die nona Februarii, in qua apud Maronitas festum Sancti Maronis Abbatis, præcipui nationis Patroni, celebratur, Ecclesias Monachorum, & Monialium Ordinis Sancti Antonii Abbatis visitantibus concedebantur,*

(a) Bullar. pag. 363. 365. Acta Consist. die 13. Julii 1744. pag. 72. 75. 77. 78. 79. 80. Dat. die 11. Augusti 1744.

(b) Bullar. pag. 365. §. 3.

(c) Acta Consist. pag. 83. Dat. die 12. Augusti 1744.

tur, ad omnes in posterum, singulasque utriusque Cleri Sæcularis, & Regularis Ecclesias extenderentur. Tempus me deficeret, BEATISSIME PATER, si hic numerando recensere vellem beneficia, omnia, quibus Patriarcham, Nationemque Maronitarum cumulavisti. Ædificas etiamnum eorum Ecclesiam, cujus ut ministri in caritate conjuncti exemplo sint ceteris, sollicitè, prudenter, indefesse, procuras. Obortas enim nuper dissensiones, ac controversias inter Monachos Sancti Antonii, qui Libanum incolunt, unde in aliquot etiam Maronitas Episcopos sese, vi exempli, diffuderunt, componis, removes, amputas ea sapientia, ut jam eo in Ordine, reconciliatis animis, pristinus Monasticæ disciplinæ vigor reflorescat, & exemplo Monachorum jam Generali Abbati suo subditorum, ac parentium, Episcopi quoque ipsi Patriarchæ suo morem gerant, pleneque obsequantur.

Studui hucusque, BEATISSIME PATER, utcumque ostendere, quot, quantisque nominibus SANCTITATI TUÆ obstricta sit Orientalis Ecclesia, & præ omnibus Ecclesia Maronitarum. Venio nunc ad Tuam in me ipsum beneficentiam, humanitatem, clementiam. Quarto ab hinc & trigésimo anno occasione perhonorifica innotuerunt mihi præclara merita, & singularis sapientia SANCTITATIS TUÆ: ab eo nempe tempore, quo munere Advocati Promotoris Fideiungebaris. Quum enim suator, auctorque fuisses, ut Clemens XI. Pont. Max. Canonizationi (ut vocant) quatuor Sanctorum, quæ anno 1712. habita est, interesse juberet, ac suffragia sua (a) pro more antiquo ferre Orientalium Ecclesiarum Præsules Romæ existentes, quod ii Consistoriis pluries adfuissent, & vernaculo suo idiomate calculum adjecissent; ut omnia rite perficerent, accurate eos de singulorum Beatorum vita, virtutibus, & miraculis per me interpretem, compendio à Te typis edito, instructos, certosque esse voluisti. Neque hac vice solum curam, tutelamque Orientalium Episcoporum suscepisti, & in eorum gratiam, ac favorem docte, eloquenterque peroravisti; sed etiam anno sequenti in Consistorio habito die 28. Aprilis 1713. Advocatus item Consistorialis (b) ab eodem Clemente XI. pro Samuele Patriarcha Alexandrino Pallium petivisti, qui illud Schismate, ceterisque erroribus ejuratis, per Procuratorem ideo a se missum efflagitabat. Qua in re, BEATISSIME PATER, ut verbis Tuis utar (c) *Diu, multumque Tibi laborandum fuit, ut quibusdam ad hujusmodi rei examen destinatis suaderes, Romanam Ecclesiam non dedecere, quod illi putabant, Patriarchis, & Orientalis*

(a) Justiniani Chiapponi Acta Canonizat. quatuor Sanctor. edita Rom. an. 1720. pag. 83.

(b) Clement. XI. Oration. Consistoriales edit. Rom. 1722. pag. 141. 148. 150.

(c) Alloquutio Consistorial. SS. D. N. die 26. Nov. 1742. pag. 16.

orientalis Ecclesiæ Archiepiscopis Pallii dignitatem conferre. Illius itaque temporis memoriam repetens, ejusque, quo Basilicæ Vaticanæ Canonici per annos quatuordecim Capitulum ornavisti, me ejusdem Basilicæ Presbytero Beneficiato, jucundissime reminiscor, tum initium fuisse Tuæ in me benevolentiæ, meorumque in Te officiorum, tumque mihi patefactum aditum amplissimum ad colendas Literas, propositis mihi innumeris doctrinæ Tuæ argumentis, & imitatione studiorum Tuorum. Quam vero attente, quam sollicitè, non Sedis Apostolicæ solum, sed meam quoque utilitatem procurares, ac promoveres, tunc potissimum declaravisti, quum Roma discedere me non passus es ad obeundum munus quidem liberale, ac perhonorificum, ad quod Magnus ille Pontifex Clemens XI. me destinaverat: verebaris enim, ne externa regio, quam petivissem, cursum studiorum meorum intercideret, eorum præcipue, in quibus jam me ex animo abdere coeperam, emissurus in lucem ex Vaticana Bibliotheca notitiam Scriptorum Orientalium. Nec multæ, minimeque dubiæ paterni in me animi Tui significationes defuerunt eo tempore, quo meritissime Sacra Purpura exornatus, Anconitanam, & Bononiensem Ecclesiam administravisti. Quamquam enim abesses, totusque Pastoralis cura occupareris, dignatus es tamen memor esse mei: quod testantur plures ad me Epistolæ Tuæ humanitate plenæ, quibus me potissimum hortabaris, & urgebas, ut nova adhuc, & penitiora Orientalis Ecclesiæ monumenta perquirerem, & inventa Tibi significarem, non minus quidem, ut soles, ejusmodi inventis gratulatus, & gestituro, quam avarus quilibet, reperto ingenti thesauro. Adeo alte infedit in animo Tuo vera sapientia, amorque omnium Literarum. Parebam libentissime jussibus Tuis, BEATISSIME PATER, & novos currenti stimulos addebant exempla Tua. Multa enim Volumina, (a) quæ de omni fere re Ecclesiastica ad reipublicæ Literariæ decus longe maximum edidisti, profunde Lectorem erudiunt, efficaciter movent, suaviter delectant. Quod quidem maxime mirandum est, Domi Pastoris in animarum cura perpetuo

(a) *Quæ in lucem emisit Prosper Cardin. de Lambertinis primum Anconitana, deinde Bononiensis, nunc Universalis Ecclesiæ Pontifex SS. D. N. BENEDICTUS XIV. hæc sunt.*

I. *De Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione Opus in V. Tomos distributum Fol. Bonon. 1734. Idem Opus in IV. Tomos divisum, editio secunda locupletior. Fol. Patavii typis Seminarii 1743.*

II. *Annotazioni sopra le Feste di Nostro Signore, e della Beatissima Vergine, e sopra gli atti d'alcuni Santi di Bologna, e sopra il Santo Sacrificio della Messa, Tomi due in 4. Bologna 1740. Commentarii duo de Domini N. J. Christi, Matrisque ejus festis, & de Missæ Sacrificio, retractati, atque aucti. Idem Opus ex Italico in Latinum sermonem conversum in Fol. Patavii Typis Semin. 1745.*

III. *Raccolta di alcune notificazioni, editti, ed Istruzioni pubblicate per buon governo della sua Diocesi Vol. 2. in 4. Rom. 1742. Institutiones Ecclesiasticæ &c. Idem Opus ex Italico sermone in Latinum conversum in fol. Typis Sac. Congr. de Prop. Fide sub prelo.*

petuo occupatissimi, tantam doctrinæ supellectilem inveniri, quantum uno in homine nulla fortasse ætas vidit, nulla natio.

At quum illuxit tandem dies illa fausta, felixque, qua ad supremam, coeloque proximam dignitatem evectus es, subitæ, ingentesque universalis Ecclesiæ curæ grandem animum tuum subeuntes, impressum in eo veluti mei vestigium non obruerunt, aut deleverunt. Quinimo ut & ego protinus fructu aliquo novæ dignitatis Tuæ perfuerer, me ad oscula pedum Tuorum provolutum, Tibique fortasse lacrymis magis, quam verbis gratulantem, perhumaniter alloquens, a secretis Cubiculis Tuis esse voluisti. Ut vero testareris, non ingratos esse Tibi, aut molestos qualescumque labores meos, in Apostolicis primum Literis, (a) quibus Nationalem Synodum in Monte Libano, agente, ac procurante me, celebratam adprobavisti: deinde in iis (b) quas ad me ipsum honoris maximi gratia misisti, dignatus es, res a me, quantulæcumque sint, gestas pro Sede Apostolica, proque Orientalibus Ecclesiis, commendare, mihiq; tempus illud jam satis remotum commemorare, quo mei, rerumque mearum patrocinium suscepas. Liceat mihi hic, pudore quidem tenuitatis meæ suffuso, ipsa S A N C T I T A T I S T U Æ verba referre: *Quem (inquis,) triginta fere ab hinc annis nobis notum, & acceptum propter obsequia sua in earundem Congregationum Inquisitionis, & Propagandæ Fidei negotiis Nationum Orientalium expediendis laudabiliter præstita, & tot Volumina, de Orientalibus præsertim, aliisque rebus jam typis edita, plurimi facimus.* Subdis deinde, B E A T I S S I M E P A T E R, majoris in me clementiæ Tuæ causam fuisse clarissimum, ac pientissimum Virum Carolum Majellum, prædecessorem meum in Præfectura Bibliothecæ Vaticanæ, quo cum totis viginti annis familiariter domi, forisque, perinde atque cum Parente meo, versatus sum: *Ut autem (recitare pergo Literas Tuas) Te propensiori voluntate prosequeremur, hoc effecit illud vitæ tuæ institutum, quod cum diuturna bonæ memoriæ Caroli Majelli Archiepiscopi Emisseni, Viri Clarissimi, deque eadem Apostolica Sede præclare meriti, Nobis, dum viveret, in primis jucundissimi acceptissimique, ac propter omnigenam eruditionem, sapientiam, & morum innocentiam maximopere probati, consuetudine, communi domicilio, victu, ac studiis conjunctum suscipiens conservasti. Unde te eidem Carolo, in cujus Canonatu Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in Bibliothecæ Nostræ Vaticanæ primaria Præfectura successisti, quodammodo similem intuemur, atque diligimus.* Quamobrem quemadmodum Carolus ipse Majellus eo in Consistorio, (c) quod in eausa Samuelis Patriarchæ Alexan-

Tom. III.

d

drini

(a) Dat. die 1. Septemb. 1741.

(b) Dat. die 14. Septemb. 1741.

(c) Orat. Consist. Clement. XI. pag. 141. in Consist. habit. die 28. Aprilis 1713.

drini habitum est, electus est a Clemente XI., ut ipsius Patriarchæ Literas Græco idiomate exaratas perlegeret; ita & S A N C T I T A T I T U Æ visum est, ut ego Majelli successor, quamquam longe impar in omnibus, Literas perlegerem, ac documenta Patriarcharum, Antiocheni Syrorum Maronitarum, & Armeni Cilicum, in Consistoriis, de quibus superius diximus, in quibus non Advocatus Consistorialis, ut tunc temporis eras, sed Summus, eloquentissimusque Pontifex peroravisti, & utrique Pallium impertivisti.

Quoniam vero de Bibliotheca Vaticana, ejusque Præfectis sermo incidit, quæ ei multa, ac pretiosa munera contulisti, non tam omnibus collata puto, quam mihi ipsi, meumque bonum, meamque utilitatem in communi hoc, publicoque beneficio sitam esse affirmo, atque profiteor. Indita enim est nobis a natura propensio quædam, amorque rerum, quæ nobis creditæ, ac commissæ sunt, ut si augentur, & ornantur, nobis ipsis, nostroque bono augeri, ornarique videantur. Præerat Majellus, gratoque, ac læto animo gestiebat, quum Clemens XII. tum impressis, tum manuscriptis Codicibus excipiendis insigni aulæ additamento Bibliothecæ spatia laxavit, armaria, pluteosque construxit: Vasa Etrusca miræ antiquitatis CCCXXVIII., totidemque ærea, argentea, & aurea, antiquorum Ægypti, & Græciæ Regum, ac Romanorum Imperatorum maximi moduli Numismata asservanda mandavit. Idem mihi ac Majello, animus fuit, B E A T I S S I M E P A T E R, idem fructus jucunditatis, quum me Præfecto, Bibliothecam eandem magnifice, largiterque exornavisti. Nam Museo Carpineo, quod ei dono dedisti, quid illustrius, aut pretiosius? Locuples est monumentis cum sacræ, tum profanæ antiquitatis, numismatibus omnis generis Romanorum Pontificum, Imperatorum, Regum, Virorum illustrium, signis, imaginibus, ac cælaturis ad vivum omnibus impressis, ac formatis: aliis denique multis, ac pretiosissimis rebus, quarum pars aliqua jam in lucem prodiit opera atque arte celeberrimi viri Michaelis Angeli Bonarotæ. Hujusmodi egregio muneri aliud addidisti non minoris pretii, aut æstimationis. Illud est celeberrima Collectio monetarum Summorum Pontificum, a quo tempore primæ quæque ad nostram usque ætatem cusæ sunt: quas summa diligentia, ac studio conquiritas, ac collectas Clariss: Vir Xaverius Scylla manu expressit, addita cuique inscriptioni docta expositione, eruditisque notis: quod præclarum Opus manuscriptum quatuor Tomis in folio continetur. Antiquis hisce nobilibusque monumentis accedunt Codices plurimi Mss. Latini, Arabici, Persici, Sinici, alique tempore, raritate, argumentis præstantissimi, quibus Vaticanam Bibliothecam locupletavisti.

Non hujus loci est, B E A T I S S I M E P A T E R, de singulis Urbis locis

locis dicere, quæ liberalitatem, ac magnificentiam Tuam obviis quibusque ostendunt, ac prædicant. Prædicat Capitolium auctum per Te, exornatumque statuis, inscriptionibus, musivis: prædicant Temppla, ædes, fontes, nosocomia, coemeteria, partim perfecta, partim instaurata, partim a fundamentis erecta: omnia denique a Te ad priscam Urbis majestatem revocata, atque adornata: ita ut inter eos Pontifices, qui studium, operamque suam in exornanda pulcherrimis ædificiis, præstantissimæque antiquitatis monumentis Urbe collocarunt, tantum emineas, ut jam fere excellere, ac veluti palmam ferre videaris.

Hæc pauca quidem de multis, quæ fecisti, de magnificentia Principis. De doctrina vero, de zelo, de Religione Pontificis quid satis dignum dicam? Quid non omnibus notum, non perspectum? Norunt enim omnes, quam rara eruditio, quam sagax providentia, quam ampla rerum scientiarumque notitia illustrent Bullas, (a) Brevia Apostolica, literas, quas quotidie in lucem emittis, quibusque cum privatis, tum publicis Ecclesiæ necessitatibus consulis, occurris, mederis. Norunt, quam scribendo, studendoque assiduus sis: quam comis, humanusque in excipiendis, audiendisque omnibus, qui Te adeunt: quam benignus, patiensque hebdomade qualibet præfides Academicis dissertationibus, augesque animos, ac studia Academicorum nunc præmiis, nunc laudatione: quam pius, quam religiosus in visitandis, colendisque Sanctorum memoriis, quum eorum dies festa agitur, potissimumque in adeundo, adorandoque fere quotidie Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, quod perpetuo Romano Populo expositum, Romam quoque perpetuo servat, ac tuetur. Norunt sane, BEATISSIME PATER, quam tenax sis justitiæ, rigidusque cultor omnis æquitatis, quum Te vident non quærentem solum quæ ratio caussis sit, quæ mens, iudicibus: sed causas ipsas perlegentem, ac ponderantem, & gravibus, æquisque sententiis dirimentem, aut definientem. Norunt denique, quam exemplo, quam eloquentia potens sis: quippe qui in Consistoriis, in Sacris Congregationibus, in Signaturis, ut dicunt, animos auditorum rapis, flebilisque oratione, & veritate magis, quam summa auctoritate, aut Pontificia Majestate.

At si summa Auctoritas, & Pontificia Majestas resplenduerunt
uspiam,

(a) I. *Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI PAPE XIV. Bullarium Tom. I. in quo continentur Constitutiones, Epistola, &c. Editæ ab initio Pontificatus usque ad Annum 1746. In Fol. Romæ Typis Sac. Congreg. de Propag. Fide.*

II. *Ejusdem Orationes Consistoriales quæ dictæ fuerunt in Consistoriis habitis die 18. Aprilis. 8. 10. 11. 13. & 14. Junii, pro Canonizatione quinque Sanctorum una cum ejusdem Homilia, quæ habitæ est die Natali Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli inter Missarum Solemnia Romæ 1746. in Fol.*

uspiam, nuspiam certe magis, quam nuper in sacrosancta Basilica Vaticana, quum festo die Principis Apostolorum solennem quinque Sanctorum, ut vocant, Canonizationem celebrares. Templum illud, omnium quæ in mundo sunt, amplissimum, parique sibi ornatu cultissimum, Augustissimus Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Senatus, Coetus Episcoporum, qui undequaque, more majorum, advenerant, Principes viri, populique innumeri, qui ex omni orbis parte confluxerant: Pontifex denique BENEDICTUS XIV. sacrarum vestium splendore, orationis gravitate, majestate personæ venerandus, sacris in medio populi sui operans, nobis omnia, hæc quamdam coeli speciem exhibebant. Intuebamur imagines Sanctorum eorum, quos nobis in coelo Protectores novos dabas, Tecumque deprecabamur, ut, quemadmodum eorum virtutes, res præclare gestæ, miracula, sanctimonia, cura præcipue Tua, studio, literis, potestate, & sententia omnium, quas Pontifices proferunt, gravissima, orbi terrarum innotuerant, ita nobis, ita Ecclesiæ, ejusque Pastori, ac Parenti benemerentissimo opem ferrent afflictis temporibus præsentem, & opportunam. Debet Tibi, BEATISSIME PATER, grande decus hoc, novumque honorem additum fastis suis Sacrosancta Basilica nostra, imo etiam debet quoscumque pares in posterum recipiet: lege enim sanxisti (a) ut quicumque deinceps inter Sanctos referentur, ad solam ejus aram, cui coeli claves à Christo Domino commissæ sunt, referantur. Debet illud etiam, quod vacante Sede, quum in Romano Clero dissensiones orirentur pro habenda hinc inde solenni Supplicatione in Festo Corporis Christi, universum Clerum in Vaticanum cogi jussisti, ibique solennitatem agere in posterum, perinde ac si Pontifex viveret: arbitratus hoc Templo Sancti Petri, hoc vicino Cardinalium Conclavi maxime convenire. Ut vero erga Principes Apostolorum cultum, ac religionem augeres, decrevisti, (b) ut septem diebus infra Octavam eorum festivitatis, septem quoque in Ecclesiis, in quibus monumentum est aliquod eorum, aut insignis prærogativa, rite perageretur, recolereturque memoria illustris eorum triumphus, ac Martyrii, quod Urbi, & Orbi terrarum universo tantum decus contulit, tantamque dignitatem. Faxit Deus, BEATISSIME PATER, ut inter curas innumerabiles, gravissimasque Pontificatus Tui vacet Tibi aliquando id re exequi, quod diu mente volutas, ad majus adhuc, illustriusque Vaticani Templi ornamentum, & incrementum. Gratias ego ipse ago, quam maximas possum, SANCTITATI TUE, qui non solum in ea Basilica perfruor honore Canonicatus, sed etiam Præfectura Archivi,

(a) Bullar. Pag. 93. Dat. die 23. Novembr. 1741.

(b) Bullar. pag. 270. Dat. die 1. Aprilis 1743.

Archivi , quod studio , ac diligentia Tua ita distinctum est , ac distributum , ut quod quisque cupit , ac quærit , sponte sua ejus oculis occurrere videatur .

Eo tandem revertor , BEATISSIME PATER , unde digressum res præclarissimæ a Te gestæ occupaverant . Rogo itaque , ut perhumaniter , sicut tuus mos est , Opus hoc meum , qualecumque , sit , excipias : si minus quod in eo meum est , tua sapientia dignum est , quod Sancti Ephræm est , spero , fore Tibi & acceptissimum , & dignissimum . Perge denique tueri me patrocínio Tuo potentissimo , qui polliceor Opus aliud , cujus uberem supellectilem jam duobus meis in Orientem itineribus comparavi , quodque , ope Tua , subque auspiciis Tuis emissum in lucem , non erit Reipublicæ literariæ inutile , non gloriosissimo Nomini literatissimi Principis inofficiosum . Vive interea diu , ac feliciter , BEATISSIME PATER , ad Reipublicæ Christianæ bonum , ad literarum decus , ad Urbis splendorem : Quod à DEO Optimo Maximo enixe deprecor , atque pedes Tuos , qua par est veneratione , provolutus in genua deosculor .

A P P R O B A T I O N E S .

Opera S. Ephremi cœlesti doctrina refertissima, & vere aurea non est nostrum adprobare, quum hoc egerit Ecclesia Catholica longo seculorum lapsu, verum ea maximis extollere laudibus, quod quamvis a nobis in alio horum Operum Volumine præstitum sit, attamen iterum atque iterum eas repetere non gravamur, quum nunquam satis laudari queant. Sane autem libenter gratulamur præstantissimis illis Viris, qui in iis edendis edulam navarunt operam, & præcipue Eminentissimo S. R. E. Cardinali Quirinio; & Collegæ iidem nostro Josepho Simonio Assemano, qui in hac editione tantum studii laborisque contulit.

Johannes Bottarius.

Volumen tertium Operum S. Ephrem Syri, in quo Sermones ejusdem varii Græce exarati, a clarissimo doctissimoque Præsule Josepho Simonio Assemano summo labore atque diligentia undequaque collecti, iidemque per eum Latine redditi, continemur, jubente Reverendissimo Patre Aloysio Nicolao Ridolfi, Sacri Apostolici Palatii Magistro, accurate perlegi. In his nihil, quod quidem viderim, quodque quisvis facile intelliget, ab optimis moribus, & a catholica fide devium offendi. Sensi autem, dum hæc legerem, animum ad pietatis, ad pœnitentiæ studia, & ad rerum divinarum contemplationem inflammari; veterumque tum christianorum, tum monachorum instituta, & virtutes sum admiratus. Multa præterea quæ ad priscam Ecclesiæ disciplinam, ad Sacramentorum vim, & ad fidei dogmata pertinent, ex his perdidici; quapropter Opus tam præclarum luce dignissimum fore putavi.

Romæ viii. Idus Decembris anno M. DCC XLVI.

Dominicus Georgius SS. D. N. BENEDICTI PAPÆ XIV. ab
intimo Sacello.

IMPRIMATUR.

Si videbitur Reverendiss. P. Mag. Sac. Pal. Apostol.

F. M. de Rubeis Archiep. Tarfi Vicegerens.

IMPRIMATUR.

**Fr. Nicolaus Aloysius Ridolphi Ordinis Prædicat. Sac. Palatii
Apostolici Magister.**

PRO.

PROLEGOMENA
IN TERTIUM TOMUM
OPERUM GRÆCORUM
SANCTI EPHRÆM SYRI

AD SANCTUM PATREM
EPHRÆM SYRUM
GERARDI VOSSII APOSTROPHE.

AM tandem singulari Dei omnipotentis beneficio, Sancte Pater EPHRÆM, omnia tua Opera, quæ ex Oriente in Occidentem aliquando allata, conquiri & inveniri à me potuerunt, e Græco Latina reddidi, Scholiis ac variis lectionibus illustravi, & absoluta ad Dei gloriam & totius Ecclesiæ suæ Sanctæ utilitatem, tribus Tomis distincta, in amplissimo Orbis theatro, urbe ROMA, primum in lucem edidi, & publica atque communia omnibus feci: ut sicut olim in Oriente, ita & deinceps habeantur atque legantur etiam in Occidente: & sicut priscis illis temporibus Tu magnus es habitus in Syria, Græcia, ac Palæstina: ita & seculo hoc nostro in mirabilibus Dei donis quibus resplendes, celebreris quoque in sancta Ecclesia Romana, gaudeasque magis in coelis, dum Opera illa tua ubique legi posthac cernes in terris. Tubæ ductiles (ut alibi pulchre ac vere dicis) sonuerunt in castris filiorum Israel in deserto; at prædicatio Apostolorum apud omnes gentes audita est: ego vero his addo, & dico, quod scripta ac documenta Sanctorum Patrum per totum Christianum orbem pro salute credentium divulgata sint; & tua, EPHRÆM, doctrina in omni deinceps audietur, celebrabiturque Sanctorum Ecclesiæ. Ad eam olim claritudinem (S. Hieronymo teste) pervenisti, ut post lectionem Scripturarum publice in Ecclesiis Orientis tua scripta recitarentur: at posthac non solum in Oriente, sed & per totum Occidentem ea legi & intelligi commode poterunt, & quidem lingua haudquam exotica ac peregrina, sed Latina, & omnibus auditu pergrata, ac quasi propria atque domestica. Nec amplius opera ullius indigebis Interpretis, per quem loquaris atque intelligaris: sed ipse per te Latine loqueris, & optime ab omnibus intelligeris; & inter Latinos Latinus habebis, ac fructum maximum in universa Ecclesia doctis tuis scriptis, mellifluisque Sermonibus jam Latinis facies. O diem illam cunctis jucundissimam atque gratissimam, quando tua, Ephræm, Opera, quibus tot salutis nostræ continentur tradunturque mysteria, primum in orbem, hancque lucem prodeunt. Te omnes pii, boni, & docti, atque religiosi viri deinceps & agnoscent omnes, & prædicabunt semper, gratiasque tota aget posteritas, quod adeo magno Christianæ Reipublicæ usui tueris & commodo. Et sane dum rem ipsam penitus mecum expendo, & rerum causas perquiro, Te ob uberrimum, quem in Ecclesia Dei præstaturus eras fructum, non sine aliquo occulto mysterio EPHRÆM nuncupatum comperio, nomine convenienter ipsi rei accommodato: nam Ephraim Syris, Chaldæis, atque Hebræis idem sonat quod καρποφορῶν, idest, frugifer, sive fructum ferens: quam etiam velut mysticam nominis tui interpretationem illa fructiferæ vitis visio, quæ tibi adhuc puero, parentibusque tuis in somnis apparuit, optime confirmavit, ipseque rerum postea edocuit eventus. Tu enim Ephraim, fertilis es ille Ecclesiæ Euphrates, cujus spiritalibus doctrinæ fluentis non solum Me-

Tom. 3. Roma ex Typographia Vaticana 1598. editionis Vossiana.

S. Ephræm in Serm. de Proverb.

S. Hieron. in Catalogo.

Interpretatio nominis Ephræm.

*S. Gregor.
Nyssen. in
Vita S. E-
phram.*

⁊opotamia tua ac Syria, sed tota deinceps sancta irrigabitur Ecclesia. Tu foecunda es illa Dei vitis, quæ dulcium instar racemorum, doctrinæ fructus ubertim Ecclesiæ afferens, multos ubique filios Christo paries, eosque utilissimis tuis Sermonibus atque Operibus, quæ nunc emanant, jugiter pascas, reficies, atque oblectabis; & ex perennibus gratiæ fontibus doctrinam tuam hauriens, potum vitæ salutarem cunctis fidelibus suggeres. Gaude igitur nobiscum modo, Sancte Pater Ephræm, quod dignissima illa laborum tuorum monumenta, quæ tot seculis magno cum Christianitatis detrimento jacuerunt sepulta, & quasi neglecta, nunc tandem simul collecta, ac Latine reddita, atque illustrata, in lucem ad pios omnium Christianorum, usus edantur, ac in publicum proferantur. Gaude Patrum optime, & Ecclesiæ doctor (ut verbis Nysseni utar) clarissime, quod salutaris illa tua doctrina, vitæque splendor non solum jam toti Christianitati illucescet: sed & omnes qui eam amplecti ac sequi voluerint, ad salutem erudiet, ac in rectitudine fidei confirmabit, consolidabitque. Gaude ROMA, de cœlesti hoc Ecclesiæ reperto thesauro, qui apud te excultus atque illustratus, a te feliciter in omnem jam terram exit; ut omnibus profit, & cuncto populo Christiano tecum communis reddatur. Gaude denique Sancta mater ECCLESIA, de tot pulcherrimis optimorum seminum hujus S. Patris fructibus, in foecundissimo agro tuo nunc plantatis atque rigatis: quorum incrementum tempore opportuno ipse dabit Dominus.

*De his hæ-
reticorum
monstris in-
venies apud
S. Ephram
in suo Testa-
mento.*

Sed ad te, EPHRÆM, meum reflecto sermonem; te appello, & interpello, ut vices mihi pro tot vigiliis atque laboribus tuo nomine susceptis reddas; meusque assiduus apud Deum omnipotentem sis intercessor in cælis, qui pro te diu multumque laboravi in terris; Ecclesiæ quoque Dei causam agas ac tuearis, ipsique inter tot rerum perturbationes atque procellas (quibus hodie exagitatur, hinc ab impiis hæreticis, isthinc ab immanissimis Christiani nominis hostibus Turcis, illinc ab improbæ vitæ Christianis, qui nomen quidem habent, sed factis, proh dolor, turpiter nimis abnegant) succurras. Subveni, inquam, ac patrocinare justissimis Ecclesiæ causis; & sicut olim te fortiter objecisti impiis Arianis, & furiosis Manichæis, improbis Apollinaristis, ac perfidis Marcionistis, Catharis, Ophitis, Cauchitis, Euchitis, Paullianis, Eunomianis, Valentinianis, Vitalianis, & impuris Borborianis, aliisque nefariis hæreticis tunc grassantibus: ita quoque hoc nostro calamitoso seculo, te murum & antemurale opponas tot Ecclesiæ inimicis, & hæreticorum monstris adeo passim sævientibus, & universam Religionem conturbantibus; eorumque impios conatus, ac temerarios ausus strenue per arma virtutis potentiæ Dei, & propugnacula sanctæ tuæ doctrinæ, retundas, obtundas, confundas: & pacem atque tranquillitatem tandem ECCLESIAE universæ concilies; quam nobis omnibus Auctor ac dator ipse pacis concedat, qui est benedictus in secula.

SANCTI

xxiii

SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAËM SYRI
NARRATIO AD MONACHOS
DE SUA CONVERSIONE.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΦΡΑΪΜ.

Ο Ἅγιος Εφραίμ διηγῆτο τοῖς πα-
βάλλουσιν πρὸς αὐτὸν ἀδελφοῖς ὡφε-
λείας χάριν περὶ ἐαυτοῦ λέγων. Ὅτε ἡμῶν
πᾶς ὡς ἐστὶν δεκατεσάρων, πάντῃ ἐγενάμην
ἀκατάστατος. Ἐν μιᾷ οὖν ἐπεμψάν με οἱ
γονεῖς μου εἰς τὸ προαΐσιον ἔξω τῆ πόλεως.
ἀπερχόμενος οὖν εὐρίσκω κατὰ τὴν ὁδὸν μέ-
σσοι τῆ ὕλης μίαν βυθίλειαν ἔγκυον βοσκομέ-
νῳ. Εἶπο δὲ ἡ βυθίλεια ἐνὸς πτωχοῦ. Λαμ-
βάνω οὖν λίθους καὶ ἠρξάμην καταδιώκειν
τὴν βουθίλειαν κατὰ τὴν ὕλην. Ἐπὶ ποσὶν
δὲ ἔδραμον ὀπίσω αὐτῆς μετὰ λίθων μέ-
χει ἐσπέρης βαθείας. Ὡς γὰρ ἐτοιμόγενος
ἔως ἧς ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν εἰς τὰ ἐνδότερα
μέρη τῆ ὕλης, καὶ ἐφόφισεν. Εἰσάσας ἔνι αὐ-
τῇ νεκρὰν ἀνεχώρησα. Τῇ νυκτὶ δὲ τὰ θη-
ρία ἔφαγον αὐτήν. ὑπὸνῆσα δὲ κατὰ τὴν
αὐτὴν ὕλην τὸν πτωχόν, ὑψίος ὑπῆρχεν
ἡ βυθίλεια, ζητῶντα αὐτήν. ἠρώτησεν δὲ
με λέγων. τέκνον· πολλαῖς ὑπὸνῆσας βυ-
θίλειαι ἔγκυον καὶ τῆς ὕλης ταύτης. Εἰ γὰρ
ἔμῳ σου ὅσα ἔδωκα αὐτῷ ἀποκτείνω, ἀλλὰ
καὶ ὑβρίσας αὐτὸν ἐσχάτως. Ἐλαχεν οὖν με
καὶ μῆνα ἡμερῶν. καὶ πάλιν ἀπέστειλάν με
οἱ γονεῖς μου εἰς τὸ προαΐσιον. Ὡς ἔνι ὑπῆ-
γον, ὥφισέν μοι καὶ τὴν ὁδόν. Εὗρον δὲ
με ποιμένες βοσκάτων καὶ τῆς ὕλης. καὶ εἶ-
πον πρὸς με· ἀδελφέ, πῶς ἀπέρχῃ τὴν ὁ-
δὸν ταύτην; Εἰ γὰρ εἶπον πρὸς αὐτούς. οἱ
γονεῖς μου ἀπέστειλάν με εἰς τὸ προαΐσιον.
καὶ ἐγὼ ἀπέρχομαι. Λέγουσι δὲ μοι καὶ αὐτοί.
κέκλιται ἡδὴ ἡ ἡμέρα καὶ πρὸς ἐσπέραν ἐ-
στίν. ἀλλὰ δεῦρο κοιμήσῃ μεθ' ἡμῶν, καὶ
τῷ πρωτῷ ἀπελεύσῃς τὴν ὁδόν σου. ὡς οὖν
ἀπῆλθον, καὶ ἔμεινα πρὸς αὐτούς τῇ νυκτὶ
ἐκείνῃ. ἐπέρριψαν θηρία εἰς τὴν μάστιγαν, καὶ
ἐσχόρπισαν τὴν ἀγέλην καὶ τὴν ὕλην. Ἐκράτησάν
με αἱ κύριοι τῆ ποιμένης λέγοντες. ὅτι σὺ εἶ ὁ

Tom. III.

ἀνέγκας

SANCTUS Abbas Ephræm, acce-
dentibus ad ipsum fratribus, de sei-
pso utilitatis causa enarravit, di-
cens: Quando adhuc puer essem, Tom. 2. Roma
ex Typogra-
phia Vaticana
1593. editio-
nis Vossiana.
incompositis moribus exstiti. Quodam
igitur die, parentes mei in subur-
bium extra civitatem miserunt me: quo-
dum abirem, reperi per viam in me-
dio sylvæ, juvencam unam ferentem
uterum, pascentem; erat autem pau-
peris cujusdam juvenca. Acceptis er-
go lapidibus, persequi cepi juvencam
per sylvam. Tantopere autem eam in-
secutus sum lapidibus, ad profundam
usque vesperam erat: enim vicina
partui: quousque in terram caderet,
in interiores partes sylvæ, & postre-
mum pedum crepitum ederet: relicta
igitur illa mortua, secessi, noctuque
feræ devorant eam. Obvium au-
tem in eadem sylva habui pauperem,
cujus erat juvenca, quærentem illam;
qui me interrogabat: Fili, nonne sæ-
pe occurristi juvencæ prægnanti, in
sylva ista? Ego vero non solum non
 respondi ipsi, sed etiam contumeliis il-
lum per summam injuriam oneravi.
Accidit autem post mensem dierum,
ut me iterum parentes mei ad sub-
urbium mitterent: Cum igitur irem,
advesperascere mihi cepit, dum adhuc
essem in via. Invenerunt autem me
pastores ovium, in sylva, & dixerunt
ad me: Frater, quo pergis hora ista?
Ad quos ego: parentes mei usque
ad suburbium me miserunt, & eo pro-
ficiscor. At illi: Inclinata jam est dies,
& advesperascit: quare huc ad nos
diverte, & apud nos requiesce; ma-
ne reliquum viæ perficies. Ut ergo
secessi ac mansi apud eos, nocte il-
la in caulam feræ irruerunt, quæ gre-
gem per sylvam disperferunt. Appre-
henderunt autem me domini gregis,
objicientes quod ego fures induxissem,

f 2

qui

qui gregem ovium invasisent, disper-
sissentque. Mihi vero neganti, & ju-
ranti nullam in me culpam residere;
non crediderunt, sed perstiterunt di-
cere, quod ego suffuratus essem, di-
spersissemque illorum oves. Demum
ergo me cubito ligatum tradiderunt
Prætori, qui me detrudendum man-
davit in carcerem; ubi duos viros vin-
ctos reperi, quorum alter falso infi-
mulabatur homicidii, alter vero adul-
terii. Peregi autem in carcere dies qua-
draginta; post quos, mihi dormienti
astitit adolescentulus quidam aspectu
terribilis, ad me placida voce dicens:
Ephræm, quid in isto agis carcere?
Ad quem ego: Domine, aspectu tuo
ita sum percussus, ut omnes me vi-
res deficient. Ad me autem adolescen-
tulus: Noli timere, sed dic mihi causam
tuam. Sumpta igitur majori ex
mansuetis illius verbis fiducia, cum
multis lacrymis dixi ad illum: Do-
mine Domine, missus sum à parenti-
bus meis ad suburbia, & me vespera
oppressit in via; invenerunt autem me
pastores ovium, qui me apud se de-
tinuerunt: eademque nocte, ovile in-
vaserunt feræ, quæ universum gregem
disperferunt. Tenuerunt autem me
domini ovium, objicientes quod fures
ego adduxissem, qui gregem ovium
suarum invasisent, dispersissentque.
Quare vinctum me tradiderunt Præ-
tori. Ego autem insons sum Domine,
& illi injuste me calumniati sunt. At-
que ille vultu subridens: & ego, in-
quit, te culpa vacantem novi, quod
ad hoc attinet, illamque mere calum-
niam esse. Scio tamen quid paucis an-
te diebus egeris, quomodo lapidibus in-
secutus sis juvencam pauperis viri,
eamque occideris. Intellige ergo, non
esse injustitiam apud Deum: sed ju-
dicia Domini abyssus multa. Et ut
cognoscas viros quoque istos qui te-
cum detinentur in carcere, extra cul-
pam esse in eo, super quo accusati
sunt, & in vincula coniecti. Verum
interroga illos, & intelliges illos non
intempestive vinculis istis detineri: ut
scias quod justus sit Dominus, & ju-
stitias dilexit. Et hoc referens, qui
mihi apparuit adolescens, evanuit.
Mane autem facto, vocatis ad me vi-
ris, qui mecum in carcere erant,
dixi ad illos: Fratres, ob quam causam
inclusi estis in carcere isto? Respon-

Psalm. 35.

Psalm. 10.

A ἐνέγκας κλέπτας, καὶ αὐτοὶ ἐπέβησαν καὶ ἐσκόρπι-
σαν τὴν ποιμνίαν τῶν βοσκήτων. Ἐμὲ δὲ ἀρνη-
μένον καὶ ὁμνούντων, ὅτι ἔκχω πρᾶγμα, ἔκ
ἐπίσθυσάν μοι. ἀλλ' ἐπέμωρον λέγοιτε· ὅτι σὺ
εἶ ὁ κλέψας καὶ σκορπίσας τὴν ποιμνίαν τῶν βοσ-
κήτων ἡμῶν. Τέλος ἔτι ἔδυσάν με ἐξ ἀγκῶνος καὶ
παρέδωκάν με τῷ ἐπαρχῷ. Οἱ δὲ ἐκέλευσέν με
βληθῆναι ἐν τῇ φυλακῇ. Ἐβίβλον δὲ με οἱ ταξέω-
B ται ἐν τῇ φυλακῇ. Εὗρον δὲ ἐν τῇ φυλακῇ δύο
ἀνδρας δεσμίους. ὧν εἷς ἐσυκοφάντευε εἰς φόνον,
ὁ δὲ ἕτερος εἰς μοιχείαν. Ἐποίησα δὲ ἐν τῇ φυλα-
κῇ ἡμέρας πεσαρακόνητα. καὶ μετὰ πεσαρακόνητα ἡ-
μέρας παρίστατά μοι τίς νεανίσκος φοβερός καθ'
ὑπνους. καὶ λέγει μοι πρᾶγμα τῇ φωνῇ. Εφραὴμ, τί
ποιεῖς ἐς τὸ δεσμωτήριον τῆς τοῦ; ἐγὼ δὲ εἶπον πρὸς
αὐτὸν. Λέσποτα ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου ἐφοβήθην φό-
C βον μέγαν σφόδρα. καὶ ἀπέστη ἡ ἰσχὺς μου ἀπὸ ἐ-
μῶ. Εἶπεν δὲ πρὸς με ὁ νεανίσκος, μὴ φοβοῦ.
ἀλλ' εἰπέ μοι τὸ πρᾶγμα σου. Ἐλάβον ἔτι μικρὸν
θάρος ἀπὸ τῆς πρᾶξός σου, καὶ εἶπον
πρὸς αὐτὸν μετὰ πολλῶν δακρύων. Λέσποτα, δέ-
σποτα, ἐπέμωρον πρὸς τὸ γονεῖν μου εἰς τὸ πρᾶ-
γμα σου. καὶ δὴ ὤφισέν μοι καὶ τὸ ὄδον, εὗρον δὲ με
ποιμνίαν βοσκήτων, καὶ ἐλάβόν με τῷ ποιῆσαι
D μοι μονίαν πρὸς αὐτὸς. Αὐτῇ δὲ τῇ νυκτὶ ἐπέ-
βησαν θηρία τῇ μάνδρᾳ τῶν βοσκήτων, καὶ πᾶσαν
τὴν ἀγέλην ἐσκόρπισαν. Ἐκράτησαν δὲ με οἱ κύ-
ριοι τῶν βοσκήτων λέγοντες. ὅτι σὺ εἶ ἐνέγκας κλέ-
πτας οἱ τινες ἐπέβησαν, καὶ ἐσκόρπισαν τὴν ἀγέλην
τῶν βοσκήτων ἡμῶν. ἔδυσάν με, καὶ παρέδωκάν
με τῷ ἀρχόντι. Οὐκ ἔχω δὲ Λέσποτα πρᾶγ-
μα, ἀλλ' ἐσυκοφάντησάν με. Οἱ δὲ ὑπομηδίασας
E τῷ πρᾶγμα λέγει μοι. Καὶ γὰρ οἶδα ὅτι ἔκ
ἐκχω πρᾶγμα εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς τοῦ. ἀλλὰ συκο-
φάντησα. Ἀλλ' οἶδα, τί ἐποίησας πρῶτον ὀλί-
γων πούτων ἡμερῶν, πῶς κατεδίωσας μετὰ λί-
θων καὶ βελόνης τὸν πτωχόν, καὶ ἀπέκτεινας.
Γινώσκω δὲ, ὅτι ἔκ ἐστιν ἀδικία πρὸς τὸν θεόν,
ἀλλὰ τὰ κρίματα Κυρίου ἄβυσσος πολλή. πρὸς
δὲ τὸ γινώσκαι σε, ὅτι καὶ οἱ ἄνδρες οὕτοι οἱ ὄντες
F μετὰ σοῦ εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀνάτιοι εἰσὶν εἰς τὸ
πρᾶγμα, ὅπερ κατηγορήθησαν, καὶ εἰσὶν δέσμοι.
ἀλλὰ ἀνάκειναι αὐτοὺς καὶ μαρτυρεῖς, ὅτι ἔκ ἀκρί-
τως εἰσὶν εἰς τὸ δεσμωτήριον τῆς τοῦ. Καὶ ἴνα γνῷς,
ὅτι δίκαιος ὁ Κύριος, καὶ δικαιοσύνης ἡγάπησεν.
Καὶ τῆς τοῦ ἐπὶ τὸν ὁφθαλμὸν μοι νεανίας ἀνεχώρησεν.
πρῶτας δὲ γενναίους πρὸς σε καλεσάμεν πρὸς ἐ-
μαυτὸν τοὺς ἄνδρας τοὺς ὄντας σὺν ἐμοὶ εἰς τὸ δε-
σμωτή-

μωτήριον, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸς. Ἀδελφοὶ ἀφ' ἧς ποῖαν αἰτίαν ἐστὲ ἐγκαταβλαστοὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον τῆς πόλεως; Εἶπεν δὲ ὁ εἰς ὃς αὐτῶν, ἐγὼ εἰς φόνον κατεπλάκην, καὶ αἰάτιος εἰμὶ τῷ πράγματι. Εἶπεν δὲ καὶ ὁ ἕτερος. καὶ ἐγὼ εἰς μοιχείαν κατεπλάκην, καὶ αἰάτιος εἰμὶ τῷ πράγματι. ἔπειτα δὲ πρὸς αὐτὸς· πάντως. Ἀλλὰ τίνα εἰσὶν ἁμαρτήματα βαρέα πεπλημμελημένα παρ' ὑμῶν καὶ ἀφ' ὧν τοῦτο παρεχωρήθητε ὑπὸ τῆς προνοίας τοῦ ἐγκλήμασι τούτοις καταπλακῆναι. λέγει δὲ ὁ εἰς τὸν φόνον κατεπλεκόμην· ὁντως ἐγὼ ὑμῖν λέγω ὅτι ἁμαρτίαν μὲν. Πρὸ τῆς ὀλίγων ἡμερῶν τούτων παρεχώμην τῇ γεφυρᾷ τῷ ποταμῷ ὃς ἔστι πόλεως. ἄλλοι δὲ δύο ἄνδρες ἤρχοντο κατέπισθεν μὲν· ἐποίησαν δὲ εἰς ἀλλήλους φιλονικίαν, ἐπιχείρησαν δὲ ἀλλήλοις, ὑπεείσχυσεν δὲ ὁ εἰς τῶν ἑτέρων καὶ ἔρριψεν αὐτὸν ἀνωθεν ἐκ τῆς γεφύρας εἰς τὸ ποταμόν, καὶ αἰεχώρησεν· ἐμὲ δὲ παρερχομένην ἡδυνάμην δύναι αὐτῷ χάριν, καὶ σῶσαι αὐτὸν ἐκ τῷ ποταμῷ, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ. Ἐκείνους δὲ κραζόντας καὶ ὀδυρομένους μετὰ πολλῶν δακρύων, ὥστε δύναι αὐτῷ χάριν, ἀλλ' ἔασα αὐτὸν· ὡς δὲ ἐπὶ ὥραν πολλὰν ἐπώκτωσεν, καί τις ἡδυνήθη ἔλθειν ἐκ τῆς ὕδατος. Ἐπῆρεν αὐτὸν ὁ ρεύμα τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἀπέθανεν, ἐμὲ ἰσαμύνον καὶ θεωρῶντος. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἁμαρτία μου. Καὶ οἶδα ἀκριβῶς, ὅτι ἀφ' ἧς αἰτίας ταύτης παρεχωρήσεν με ὁ Θεὸς συκαφανθῆναι καὶ βληθῆναι εἰς τὸ δεσμωτήριον τῆς πόλεως· γὰρ ἐστὶν ἀδικία ὡς ἀπὸ Θεοῦ. Εἶπεν δὲ καὶ ὁ ἕτερος ὁ εἰς τὴν μοιχείαν κατηγορούμενος. ἔγωγε ὑμῖν καὶ ἐγὼ ἁμαρτίαν μὲν. Πρὸ τῆς δύο ἐτῶν τούτων γέγονεν πρᾶγμα τοιοῦτον. ἦσαν δύο ἀδελφοὶ στρατιῶται, ἐν ὑπάρξει πολλῇ ὑπάρχοντες. Εἶχον δὲ καὶ ἀδελφὴν χήραν. ὑπῆρχον δὲ ἀμέλειοι τῷ ὑπόστασι αὐτῶν τῷ γονικῷ. Ἡ δὲ ἀδελφὴ αὐτῶν ἡ χήρα ἐζήτει τὸ ἐπιβάλλον αὐτῇ τῆς ὕστερας τῆς γονείων. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ αὐτῆς μὴ θέλοντες δύναι αὐτῇ τίποτε, ἐζήτην πρόφασιν κατ' αὐτῆς, ὅπως δυνήσασιν ἐκβάλλαι αὐτὴν ἐκ τῆς ὑπαρχέως αὐτῶν τῆς γονικῆς ἀκληρονομίᾳ. Καὶ δὴ συκοφαντῶσιν ἀμφοτέρω τῶν ἰδίων ἀδελφῶν, ὅτι ἐπόριθον, λέγοντες ἔχει καὶ μάρτυρας συγγινώσκοντας τὸ πρᾶγμα. ἡ δὲ κόρη διωμνύετο λέγουσα, ὅτι οὐκ οἶδα τὸ λεγόμενον. Ἦ δὲ ἀφ' ἧς βαρβαρικῶν ὡς ἔστιν αὐτῆς τὸ πρᾶγμα, ἐξήδη μεταξὺ αὐτῶν παρούσα μαρτύρων, ὅτι οἱ ὡς ἔστιν αὐτῆς αὐτῶν ἐξελθεῖν αὐτῶν ἀκληρονομίᾳ ἐκ τῆς γονικῆς αὐτῆς ὑποστάσεως. Ἐρχονται οὖν πρὸς με ἀμφοτέρω οἱ ἀδελφοί, καὶ παρεκάλεσάν με λέγοντες

A pondit autem unus ex illis : Ego homicidii crimine implicor, verum huius culpa vaco. Et alter : Detineor, inquit, causa adulterii, & huius quidem sum criminis expers. At ego ad ipsos : plane; verum quænam sunt a vobis gravia commissa peccata, ob quæ permitti estis a providentia, hisce criminibus & accusationibus implicari? Cui alter ille, qui ob homicidium detinebatur : Vere ego vobis peccatum meum enunciabo : Ante paucos hos dies, pertransibam pontem fluvii extra civitatem; alii autem duo viri post me veniebant, inter quos suborta est contentio, atque adeo ad manus ventum est : cumque alter in alterum invaluisset, deiecit illum ex ponte desuper in fluvium, & abiit. Cumque ego pertransirem, potuissem illi manum præbere & extrahere eum ex fluvio, ne moreretur : At illo vociferante, & opem meam cum multis lacrymis implorante, ut illi manus porrigerem, ego nolui, sed illo relicto, abii. Ut autem multum diuque luctatus esset, nec aqua exire posset, sustulit illum unda fluvii, & periit, me adstante & inspectante. Istud meum est peccatum, & certo scio, quod illius causa, permisit me Deus calumniis premi, & in carcerem istum detrudi : Non enim est iniustitia apud Deum. Dixit vero & alter, qui accusabatur adulterii : Commemorabo & ego peccatum meum : Ante duos hos annos, res contigit ejusmodi : Erant duo fratres milites, quibus magna obvenerat a parentibus hæreditas, quam cum nondum inter se divisissent, illorum soror vidua eam partem requirebat, quæ ad se pertineret : Fratres autem cum nollent ei quidquam dare, causam quærebant, qua illam possent de patrimonii possessione dejicere; ac proinde calumniis ambo sororem propriam obruere studebant, quod in fornicatione vixisset, asserentes se istius rei testes habere. At puella jurejurando affirmabat, se illius consciam non esse, quod objiciebatur. Istis vero adseverantibus se rem eam probaturos; convenit inter illos in præsentia testium, ut si eam de fornicatione convicerint, protinus eam hæreditate ac patrimonio paternorum bonorum excludendam. Venerunt ergo ad me fra-

2. Par. 19.

fratres ambo, rogantes ut me ante faciem sororis sisterem, eamque testimonio meo simul cum ipsis premerem, atque convincerem de fornicatione, revera per ipsam commissa, & quod illius confcius essem: ut possent exhæredem illam paternorum suorum bonorum, & patrimonii facere: & dabimus, inquiebant, tibi quinquaginta numismata. Ego autem accepta conditione, me ante faciem puellæ constitui, mihiq; vere de facto illius constare, quod scortata esset, asseveravi, licet verum non esset; & sic eam bonis paternis ejecimus, & exhæredem patrimonii sui declaravimus. Atque hoc meum est peccatum, quod commisi. De adulterio autem, cujus nuper accusatus sum, & cur hoc in carcere detineor, non habeo culpam. Dixerunt autem ambo ad me: At tu frater, quam ob causam in istos coniectus es carceres? Atque ego ad illos: Ante duos hos menses, miserunt me parentes mei ad suburbia extra civitatem: & quia ad vesperum inclinabat jam dies cum adhuc essem in via, detinebant me pastores ovium, urgentes, ut manerem apud eos. Nocte vero illa, lupi oves adorti, universum gregem dissiparunt. Domini autem, allegantes quod ego fures subornassem, qui raperent atque dispergerent oves gregis; me apprehensum, ac vinculis constrictum, tradiderunt Judici, atque hæc est causa, cur isto carcere detinear. At viri ad me: Numquid aliquando delictum aliquod ipse commisisti, propter quod divina providentia te permiserit in ejusmodi devenire periculum, & in istum detrudi carcerem? Ad quos ego: Ipsam rei veritatem vobis aperiam, dicamque quid egerim: Multum cum essem instabilis, ac dissolutus per peccata mea, missus sum quodam die in suburbium nostrum a parentibus meis; quo pergens, offendi quandam juvencam prægnantem in pascuis sylvæ, arreptisque lapidibus insequi eam cepi per sylvam, & tamdiu quidem eam lapidibus sum infectatus usque ad vesperam, quoad illam in interiores recessus sylvæ conieci: erat autem partui proxima: quare cecidit ex cursu, & animam supplodendo pedibus efflavit. Erat autem juvenca pauperis cujusdam viri, quam

ut jam

A γοντες. ὅτι ἐπὶ κατὰ πρόσωπον τῆ ἀδελφῆς ἡμῶν καὶ καταμαρτύρησον αὐτῆς σὺν ἡμῖν, ὅτι ἀληθῶς ἐπόρνευσεν. καὶ ὅτι συγγινώσκεις τὸ πρᾶγμα ὅπως διωηθῶμεν αὐτὴν ἐκβαλεῖν ἐκ τῆ ὑπάρξεως τῶ γονέων ἡμῶν ἀκληρονομῆτον. καὶ παρέχοιμ' σοι ἰ. νομίσματα. Ἐγὼ δὲ ἐξῆλθον κατὰ πρόσωπον τῆ κόρης. Ὅτι ἀληθῶς γινώσκω τὸ πρᾶγμα, ὅτι ἐπόρνευσεν. Ὅπερ καὶ ἡ ἀληθῆς. καὶ ἔξεβαλάμεν αὐτὴν ἐκ τῆ γονικῆς ὑπάρξεως ἀκληρονομῆτον. αὕτη ἐστὶν ἡ ἁμαρτία μου. Περὶ δὲ τῆ μοιχείας εἰς ἣν ἀρτίως κατηγοροῦμαι. καὶ ἐμὶ ἐν τῇ φυλακῇ ταύτῃ. ὅσα ἔχω πρᾶγμα. Εἶπον δὲ ἀμφοτέρω πρὸς με. Καὶ σὺ ἀδελφε ἀφ' ποῖαν αἰτίαν ἐκβλήθης εἰς τὸ δεσμωτήριον τῷτο; Εἶπον δὲ καὶ γὰρ πρὸς αὐτὸς. Πρὸ τῶ δύο μηνῶν τέττων ἔπαμφάν με οἱ γονεῖς μου εἰς τὸ προάστειον Ἰζῶ τῆ πόλεως. καὶ ὠφίσεν μοι κατὰ τὴν ὁδὸν. ἔλαβον δὲ με ποιμένες πωρβάτων τῶ ποιῆσαι με μονίῳ πρὸς αὐτὸς. Τῇ δὲ νυκτὶ κλέψαντες ἐπέβησαν θηρία εἰς τὴν μάνδραν τῆ πωρβάτων, καὶ πᾶσαν τὴν ποιμνίαν ἐσκόρπισαν. Ἐκράτησαν δὲ με οἱ κύριοι τῶ πωρβάτων λέγοντες, ὅτι σὺ ἤνεγκας κλέπτας τὰς κλέψαντας, καὶ σκορπίσαντας τὴν ποιμνίαν τῶ πωρβάτων ἡμῶν. ἔδρσαν δὲ με καὶ παρέδωκάν με τῷ Ἀρχοντι. Ἐνέκεν πύττα εἰμὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον τῷτο. Εἶπον δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς με. Μὴ καὶ αὐτὸς τίποτε πλημμέλημα ἐποίησας, ἵνα πωρχωρηθῇς ὑπὸ τῆ φοροῦσας πωρῶσαι τῶ πειρασμῷ τέττω, καὶ βληθῇς εἰς τὸ δεσμωτήριον τῷτο; εἶπον δὲ ἐγὼ πρὸς αὐτοὺς. Ὅντως ἐγὼ ἐμὶν λέγω τί ἐποίησα. πολὺ ἡμῶν ἀκατάστατος, ἐκ τῆ ἁμαρτιῶν μου. ἐπέμψθην οὖν μίας ὑπὸ τῶ γονέων μου εἰς προάστειον. Καὶ ὑπάγων εὗρον μίαν βουθήλειαν ἐγκυον κατὰ τῆ ὕλης βοσκομένην. λαμβάνω οὖν λίθους καὶ ἠρξάμην καταδιώκειν αὐτὴν κατὰ τῆς ὕλης. ἐπὶ ποσούτων δὲ ἔδραμον ὀπίσω αὐτῆς μετὰ λίθων μέχρι ἐσπέρης βαθείας. Ἐως οὗ ἔβαλον αὐτὴν εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς ὕλης. ἥτο δὲ καὶ ἐτοιμὸς ὄφις. Ἐπεσον οὖν ἐκ τῆ δρόμου, καὶ ἐφόφισεν. ἥτο δὲ ἡ βουθήλεια ἐνὸς πτωχοῦ. ὡς οὖν ἴδον τὴν βουθήλειαν ἀποθανῆσαν ὑποτρέφον ὑπὲρ τῆς πτωχοῦ, ἔτινος ὑπὲρ τῆς ἡ βουθήλεια, κλαίοντα, καὶ ζητοῦντα αὐτὴν. ἠρώτησεν δὲ με λέγων. τέκνον μου πολλακίς ὥδε πούποτε ἴδες βουθήλειαν ἐγκυον; ἐγὼ δὲ ἐμὸν καὶ ἔδωκα αὐτῇ ἀποκρίσιν, ἀλλὰ καὶ ἐνύβρισα αὐτὴν ἐσχάτως. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἁμαρτία μου. Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐκάθισεν ὁ ἀρχὼν ἐπὶ τῆ βήματος, καὶ πωρῶθηκα ἐμ. προῶν αὐτῇ τὸ τελεῖον αὐτῶν καὶ πάντα

πάντα τὰ βασανιστήρια . Καὶ ἐκέλευσαν πρῶτον ἡμᾶς εἰς τὸ ἔλθαι . ἡλθοι οὖν οἱ παξέσται εἰς τὸ δεσμοτήριον , καὶ ἐβλήθησαν ἡμῖν κλοιὰ σιδηρὰ καὶ παντὸς τοῦ σώματος . καὶ παρέστησαν ἡμᾶς τῷ δικάζοντι . τῷ δὲ ἄρχοντος κελεύσαντος ἐσαχθῆναι τὸς δεσμίους , ἀπέδυσαν τὸ εἰς τὸ φόρον συκοφαντούμενοι , καὶ σχηματίσαντες αὐτὸν ἔστησαν εἰς τὸ μέσον τῆς θεωρίας δεδεμένοι ἀλύσεις σιδηρᾶς . Τῷ δὲ ἄρχοντος ἐπερωτῶντος αὐτὸν εἰπέμεν τὴν ἀλήθειαν πρὸς τὸ βασανῶν , πῶς τὸ φόρον πεποιήκαμεν , ἐπέμμεν λέγειν , μὴ ἔχειν πρᾶγμα , ἀλλὰ παντελῶς ἀνάγιοι ἐσμεν . Καὶ ἐκέλευσαν βασανισθῆναι αὐτὸν . ἐπιπολὺ δὲ βασανισθέντος αὐτοῦ , καὶ ἀποφαιθέντος αὐτοῦ ἀναγίτης , ἐκέλευσαν ὁ ἄρχων ἀπολυθῆναι αὐτὸν . Ἐκέλευσαν δὲ ὁ ἄρχων πρῶτον τὸν δούτερον τὸ εἰς τὴν μοιχείαν λοιδορούμενον . ἀποδύσαντες δὲ αὐτὸν , καὶ σχηματίσαντες ἔστησαν εἰς τὸ μέσον . τότε δὲ ἡμοῖς φόβος μέγας καὶ τρόμος ἔπεσον ἐπ' ἐμὲ ἔχον ἐν βεβαίᾳ , ὅτι πάντως καὶ γὰρ ἡμελλοι ἐσελθεῖν εἰς τὸ μέσον ὡς καὶ οἱ λοιποὶ . Λοιποὶ ἔκλαιον , καὶ ἀνεκαλύμμεν , καὶ ἐκ τῷ φόβῳ ὀλιγοψύχησα . Οἱ δὲ παριστάμενοι δῆμιοί τε καὶ παξέσται θεωρῶντες με τρέμοντα ἅμα καὶ κλαίοντα , κατεγέλωτον μοι λέγοντες . τί κλάεις παῖδίον , ὅτε τὰ κακὰ ἐποίησας οὐκ ἐδεοίκας . καὶ νῦν κλάεις ὅτε οὐδὲν ὀφελὺς ; μὴ φοβῆ ἄρτίως . καὶ σὺ εἰσερχῇ εἰς τὸ μέσον . ἐγὼ δὲ τότε αἰκνῶ τὸ ῥήματι πλεῖον ἐτίκτετο ἐν ἐμοὶ ἡ καρδιά μου . βασανισθέντος δὲ καὶ τοῦ ἑτέρου , καὶ αὐτοῦ ἀναγίτης βρεθέντος , ἐκέλευσαν ὁ ἄρχων , καὶ ἀπέλυσεν αὐτὸν . Ἐκέλευσαν δὲ καὶ ἐμὲ βληθῆναι σιδηροδέσμοις εἰς τὸ δεσμοτήριον . ἐποίησα δὲ ἡμεῖς μόνος ἄλλας τεσσαράκοντα ἡμέρας . καὶ φέρουσι οἱ παξέσται τρεῖς ἀνδρας δεσμίους εἰς τὸ δεσμοτήριον . ἡσφαλίσαντο δὲ αὐτοὶ ἐν τῷ ξύλῳ , καὶ ἀνεχώρησαν . Ἐποίησα δὲ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ ἄλλας ἡμέρας λ' . παρέστη δὲ μοι κατ' ὄναρ ὁ φανείς μοι τὸ πρόπτερον , καὶ λέγει μοι . τί ἐστὶν ἔφραϊμ , ἡρώτησας τὸς ἀνδρας ὅς εὗρες ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ ; ἐγὼ δὲ ἔειπον πρὸς αὐτὸν . ναὶ δέωσται . καὶ ἔειπεν αὐτὸς πάντα τὰ ῥηθέντα μοι πρὸς τὸν ἀνδρῶν . καὶ λέγει μοι . βλέπεις δικαιοκλείαν θεῶν ; ἵνα δὲ γινώσκῃς , ὅτι ἔτι οἱ τρεῖς ἀνδρες οἱ ὄντες μετὰ σὺ σήμερον ἐγκατακλείσονται εἰς τὸ δεσμοτήριον . Οἱ δὲ δύο αἰὶ οἱ συκοφαντῶντες τὴν ἰδίαν ἀδελφίαν εἰς τὴν πορείαν καὶ ἔξηγαγον αὐτὴν ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῆς γυναικὸς αὐτῆς ἀκληρονόμητον . περὶ ὧν καὶ τὸ ἀφήγησάι ἐποιήσατο ὁ ἀνὴρ ὁ πρῶτος ἀπολυθὼν τῷ δεσμο-

A ut jam vidi mortuam , reversus occurrere in via pauperi illi , cujus erat juvenca , fleti , eamque quærenti . Atque ego interrogatus ab illo , numquid juvenecam suam uterum gerentem alicubi vidissem ? non solum non respondi , verum etiam contumeliis illum quamplurimis oneravi : & istud peccatum est , quod commisi . Postridie autem judice pro tribunali sedente , constituerunt coram illo tripaisalum , & quæcunque alia tormentorum genera : jussitque nos subjici quæstionibus . Ingressi sunt igitur carcerem apparitores , & nos ferreis collaribus vinculis constrictos , & toto corpore alligatos obtulerunt judici . Prætor autem mandante vinctos adduci ; primum illum qui homicidii accusatus fuerat , vestibus nudatum adduxerunt in medium conspectus omnium , catena ferrea ligatum : at Prætor interrogante illum , ut veritatem confiteretur , antequam tormentis subjiceretur , ac quomodo homicidium illud commisisset ? Constanter dixit se culpa vacare , & plane innocentem in eo , cujus accusatus erat , unde jussit illum tormentis subjici . Cum autem diutius in tortura fuisset , apparuissetque ejus innocentia , mandavit Prætor ipsum liberari . Deinde imperavit adduci secundum , qui delatus erat ob crimen adulterii ; quem etiam vestibus exutum , mutato habitu produxerunt in medium . Quo facto , ingens timor ac tremor invasit me , præsertim cum certum tenerem , quod & ego prorsus in medium producendus forem , sicut & ceteri . Unde demum plorabam atque tremebam , ac præ nimio timore animum dejiciebam . Astantes vero populi atque apparitores , me tremebundum simul ac lacrymabundum conspicientes , irridebant , cum dicerent : Quid ploras puer ? quando scelus admittebas , non metuebas ; jam flere vis quando nihil proficis ? Noli timere . Jam jam & tu in medium proditurus es . Ego vero verba ista audieus , amplius liquefacta est in me anima mea .

F Altero autem jam quæstionibus torto , ac innoxio reperto , prætor censuit eum absolvendum ; me interim vinculis ferreis constricto , ejusque jussu in carceres detruso , ubi solus alios quadraginta peregi dies ; & adducunt apparitores in eundem carcerem tres alios viros vinctos , quos compedibus cum obstrinxissent , recesserunt . Egi autem cum viris illis in carcere , dies alios triginta .

Conti-

Contigitque rursus assistere eum mihi secundum quietem, qui antea adhuc apparuerat, & dicebat ad me: Quid est, Ephraim? interrogasti viros illos, quos reperisti in carcere? Atque ego ad illum: Immo vero Demine, retulique ei cuncta quæ à viris illis mihi dicta erant. Et ipse ad me: Cernis iustum iudicium Dei? Ut autem cognoscas qui tres illi sint, qui tecum hodie inclusi sunt carceribus: Duo ex illis sunt, qui falso sororem propriam fornicationis accusaverant, eamque sic paterna sua hæreditate spoliaverant, sicut & tibi recensuerunt. Alius vero est, qui hominem præcipitavit in flumen, ubi etiam interiit, uti ab eodem tibi relatum est: & hæc dicens, à me recessit. Mane autem jam facto, vocatis ad me tribus illis viris, qui eodem mecum detinebantur carcere, rogavi eos, ut revera mihi causam edicerent, ob quam in carcerem istum conjecti essent. Et duo fratres ad me: Crede Domine frater, nos ob nostra detineri peccata; & alter quasi eadem fecerit, alter quasi adulterium commiserit; verum innocentes ambo sumus. Tertius autem; & ego, inquit, causa peccatorum meorum ob eadem patratam hic detineor. Atque ego ad illos: Verene homicidiorum rei estis, aut falso accusamini? Et illi ad me: Omnino, domine frater, ob nostra peccata: sed in eo reperimur innocentes, cuius accusati sumus. Ego vero cupiens certior fieri, num vera essent, quæ dixerat ille, qui in somniis apparuerat, dixi: Fratres, num alia quæpiam à vobis prius commissa erant crimina, ut iusto iudicio ad extremum in graves hæc accusationes incideritis? Duo autem fratres dixerunt: Crede frater: Soror nobis unica est vidua, pia admodum ac Deum timens, quam cum paterna cuperemus hæreditate spoliare, falso adulterii criminis eam accusavimus: subornaveramus autem & falsum testem adversus sororem nostram, & sic ipsam hæreditate privavimus. Alius vero: & ego, inquit, cum alio quodam flumen præteribam; & dum pontem transiremus, contentione inter nos oborta, e sublimi pontis eum præcipitavi in flumen, & periit. Ego autem cuncta ipsis quæ mihi acciderant, enarrabam; & quæ de duobus viris in carcere repertis cognoveram, quorum alter quidem adversus sororem falso deposuerat: alter autem manum illi non præbuerat, quem in flumen

A δεσμωτηρίῳ. Ὁ δὲ ἕτερος ἐστὶν ὁ ῥίψας τὸ ἄνθρωπον εἰς τὸ ποταμόν, καὶ ἀπέθανεν, καὶ ὁ περὶ ἑὸν ἄλλος σοὶ τὸ ἀφήγησιν ἐποίησαν. Καὶ τὸ ἐπὶ αὐτῶν ἀπέστη ἀπ' ἐμῶν. Πρωΐας δὲ ἡμαρτήρας προσεκάλεσά μιν πρὸς ἐμαυτὸν τὰς τρεῖς ἄνδρας τὰς ὧν τις σὺν ἐμοὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὰς. ὅτις κύνες μου ἀδελφοὶ διὰ ποῖαν αἰτίαν ἐβλήθητε εἰς τὸ δεσμωτήριον τῷτο; λέγουσιν οἱ δύο ἀδελφοὶ. Πίσθυσον, κύριε ἀδελφέ, ὅτι τὸ ἡμετέρων ἁμαρτιῶν, ὃ μὲν εἰς φόνον ἐποίησεν. ὁ δὲ ἕτερος εἰς μοιχείαν εἰς ὑπανδρὸν. ἀλλὰ φόνος ἐνοχὸς ἐστίν. Ὁ δὲ ἕτερος ὁ τρίτος εἶπεν. καὶ γὰρ ἐκ τῶν ἐμῶν ἁμαρτιῶν φόνον ἐποίησα. εἶπον δὲ ἐγὼ πρὸς αὐτὰς. ἀληθεῖς ἐνοχοὶ ἐστέ τῶν φόνων ἢ συκοφαντισαί. λέγουσιν καὶ αὐτοὶ. ὅντως κύριε ἀδελφέ, ὅτι τὸ ἡμετέρων ἁμαρτιῶν ἀληθεῖς ἐνοχοὶ ἐσμὲν, καὶ κατηγορούμεθα. ἐγὼ δὲ θέλων πληροφορηθῆναι, καὶ ἀληθεῖς εἶπε πρὸς με ὁ ὀφθαλμὸς μου, λέγων αὐτοῖς. Ἀδελφοί, μὴ ἄλλα τινα ἐγκλήματα παρεπέρχοντε πεπραγμένα παρ' ὑμῶν, ἵνα παρηγορηθῇτε τοῖς βαρείοις ἐγκλήμασι περὶ πεσῶν; Οἱ δύο ἀδελφοὶ εἶπον, πίσθυσον ἀδελφέ, ἐχολὴν μίαν ἀδελφῷ χῆραν ἀλαβῇ καὶ φοβεράν τὴν Κύνειον. θέλοντες δὲ ἡμεῖς ἐκβάλλαι αὐτὴν ἐκ τῆς ὑποστάσεως τῆς γονικῆς ἡμῶν ἀκληρονομίαν, ἐσυκοφαντήσαμεν αὐτὴν εἰς πορνίαν, παρεπέρχοντες δὲ καὶ ψευδομαρτυρίας καὶ τὴν ἀδελφῆς ἡμῶν καὶ ἐξεβάλαμεν αὐτὴν ἀκληρονομίαν. εἶπεν δὲ καὶ ὁ ἕτερος. καὶ γὰρ παρεπέρχοντες ποταμόν μετὰ καὶ ἄλλης, καὶ παρεπέρχοντες διὰ τὴν γεφύρας ἐποίησαμεν φιλονίκον εἰς ἀλλήλους, καὶ διέρριψαμεν αὐτὸν ἀνωθεν ἐκ τῆς γεφύρας εἰς τὸ ποταμόν καὶ ἀπέθανεν. Ἐγὼ δὲ ἀφηγησάμενος αὐτοῖς καὶ τὰ περὶ ἐμαυτῶν ἅπαντα. καὶ περὶ τῶν δύο ἀνδρῶν, ὅς ἐστιν εὖρον ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, τὴν μὲν καταμαρτυρήσαντος καὶ τὴν ἀδελφῆς αὐτῆς, τὴν δὲ μὴ ἐπιδώσαντος χάρα τῷ ῥίψοντι ὑπὲρ αὐτῆς εἰς τὸ ποταμόν, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ διωάμενος σῶσαι αὐτὴν ἐκ τῆς ὕδατος. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἄνδρες ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἐδάμασαν τῇ δικαιοκρίσει τῆς θεῆς, λέγοντες. εἰς θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος. Λοιπὸν οὖν οἱ πάντες ἐκλαλόμενοι μετὰ θλίψεως μεγάλης ἐκδεχόμενοι τὸ πέραν. τῇ οὖν ἐπαύσει ἐκάθισεν ὁ ἄρχων ἐν τῇ δημοσίᾳ τοῦ βήματος, καὶ πάλιν ἅπαντα τὰ βασανισθέντα προετέθησαν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐκέλευσεν ἀχθῆναι ἡμᾶς εἰς τὴν ἔξω. ὡς γενναῖοι οἱ ἐπιτεταγμένοι τὰς δίκας εἰς τὸ δεσμωτήριον περὶ ἐθήκαι κλοῖα σιδήρα εἰς τὰς τραχήλους

χήλους ἡμῶν, καὶ ἔσθραι ἡμᾶς διὰ μέσους τῆς πόλεως καθίσταται τῷ ἄρχοντι. πᾶσα δὲ ἡ πόλις σιωπῶσα ἐστὶν ἐν τῷ αἰσχύλῳ τῆς θεωρίας. Οἱ δὲ ἄρχων ἐκέλευσεν ἀποδύσοντας τὺς δύο ἀδελφούς εἰσαχθῆναι εἰς τὸ μέσον. Οἱ δὲ δῆμιοι ἀποδύσαντες καὶ σχηματίζαντες αὐτοὺς, ἡσῆγαγον αὐτοὺς εἰς τὸν ἐρώτησιν. ἡμᾶς δὲ τοὺς ἀμφοτέρους ἔστησαν ἑμωροσθεν ἐπὶ ἡδὴ βασανιστοῦ. Εἰγὼ δὲ ἔκλαμον θεωρῶν τὸν ποιῶν φόβον. οἱ δὲ ὑπηρεταὶ ἔλεγόν μοι, πείθουσι τέκνον. εἰ καὶ τὸ ἄλλο ταξιδίον ὁξὺν ἔσται ἀντιπρῆστος. ἀρτίως ὀνδρῶν οὕτως ὅτι ὁξὺν ἔρχηται, ἀλλὰ τῇ βασάνῳ τῷ ὡπὶ θεωρεῖς, περσασθῆναι ἔχεις σήμερον. Εἰγὼ δὲ ταῦτα ἀκούων καὶ θεωρῶν, εἰς ἐκπαύσειν μεγάλῃ, καὶ δαίλει πολλῶν ἐγενήμην. τῷ δὲ Ἀρχοντος κελύσαντος ἐκρεμασθῆναι εἰς τὴν ἀντυγα οἱ δύο ἀδελφοί. καὶ ἐπὶ πολλὰς τὰς ὥρας βασανιστοῦ αὐτῶν ὁμολόγησαν κατὰ τῆς ἰδίας ἀδελφῆς, καὶ τῷ ἐσώχους εἶναι αὐτοὺς μοιχείας καὶ φόνου. Οἱ δὲ Ἀρχων ἔδωκε κατ' αὐτῶν τὸν ἀποφασί, ὥστε κοπῆναι αὐτῶν πρὸς μίαν χεῖρα δεξιὰν καὶ φουρκισθῆναι αὐτοὺς. λαβόντων δὲ πύττω τὸν ἀποφασί, ἐκέλευσεν ὁ ἄρχων εἰσαχθῆναι καὶ τὸν ἄλλον εἰς τὸν ὁξὺν. εἰσαχθέντος δὲ καὶ τούτου, γυμνὸν ἐκέλευσεν ὁ Ἀρχων κρεμασθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν ἀντυγα καὶ βασανισθῆναι. Ἐπὶ πολὺ δὲ κρεμασμένου αὐτοῦ καὶ βασανιστοῦ, ὡπίνως ὁμολόγησεν καὶ τὸν φόνον, ὅτι ἦν ποιήσας πονηρῶς. καὶ ὡπίνως ἔρριψεν τὸν ἄλλον ἀνδρῶποι εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἀπέθανεν. Οἱ δὲ Ἀρχων ἔδωκε κατ' αὐτῶν τὸν ἀποφασί, ὥστε κοπῆναι τὰς δύο χεῖρας αὐτῶν, καὶ φουρκισθῆναι αὐτῶν. λαβόντος δὲ καὶ τούτου τὸν ἀποφασί, ὁ ἄρχων εἶπε. σχηματίζαντες τὸν νεανίαν εἰσαγάγετε εἰς τὸ μέσον. τῇ δὲ ὑπηρετῶν γυμνωσάντων με τῷ ἱματίῳ με περιέζωσάν με ῥακίοις, καὶ εἰσαγαγόντες παρέστησαν με γυμνὸν τῷ δικάζοντι. Εἰγὼ δὲ ἔκλαμον πικρῶς καὶ παρεκάλει τὸ θεὸν λέγων. Κύριε παρπαύσαμε, σῶσον με ἐκ τῆς αἰσχύνης ταύτης, ὅπως καταξιωθῶ θμεῖσαι μοναχός, καὶ δουλεύσω σοι. ὁ δὲ Ἀρχων ἐκέλευσεν τῶν ὑπηρετῶν λέγων. πείνατε αὐτὸν ἐκ ποναρίων πῶς ἴμασι. καὶ χρησασθαι αὐτῷ βουβύροις. λέγει οὖν ὁ συγκάθεδος τῷ ἄρχοντι πρὸς αὐτὸν. Δέσποτα φυλαττέω οὕτως ἐν ἐτέρῳ ὁξέτασι.

Tom. III.

Εἰπα-

A men præcipitaverat, ne moreretur, cum salvare eum potuisset ex aqua. Quæ viri illi audientes, magno timore correpti sunt, justumque Dei judicium suspexerunt, & collaudarunt, dicentes: Unus est Deus, qui facit mirabilia solus. Cæterum flere cœpimus, magna cum anxietate finem expectantes. Postridie ergo judice pro tribunali publice coram populo sedente, omnibusque iterum tormentis ante eum constitutis, jussit nos in quæstionem adduci. Intransibus autem, tortoribus in carcerem, catenisque ferreis collo nostro impositis, traxerunt nos per medium civitatis, ut nos judici fisterent. Tota autem civitas eo confluit ad spectaculi necessitatem. Unde judex mandavit duos illos fratres nudatos adduci in medium; at lictores cum eos exuissent, & composuissent, in quæstionem adduxerunt; utrumque nostrum coram illis, qui jam torturæ subjiciebantur, statuentes. Ego vero ejusmodi cernens horrorem, flebam. Et ministri ad me: Crede puer, dicebant, quamvis istud alia vice evaseris illæsus; modo non sic evadere poteris, sed tormenta ista quæ vides, hodie experiri cogeris. Atque ego hæc audiens cernensque, animo vehementer consternatus sum & expavi. Jussu autem judicis, ad gyrum rotæ appensi fuerunt duo fratres: quibus per complures horas excruciat, tandem etiam fraudem atque injuriam quam propriæ sorori intulerant, confessi sunt, seque ambos adulterii ac homicidii reos esse. Judex autem sententiam adversum eos tulit, ut amputata manu eorum dextera, adhuc in furcam adigerentur. Et ab his accepta sententia, mandavit judex & alium quæstionibus subjici; quo nudo adducto, eum ad rotam appendi & torqueri jussit, eoque aliquandiu sic appenso, acriterque extorto, etiam homicidium est confessus, quod recens patrarat; ac quomodo alium hominem in flumen præcipitasset, ubi periit. At judex adversum eum sententiam pronunciavit, ut ambabus amputatis illi manibus, poneretur in furca: qui dum sententiam accepisset, dixit judex: Exuentes juvenem, producite & eum in medium. Ministri autem detractis mihi vestibus, laceris me pannis induerunt, & sic me nudum ad judicem adduxerunt. Ego autem amare flebam, & Deum invocabam, dicens: Domine omnipotens, salva me ex ista necessitate, ut digne fieri queam monachus, & tibi

Psalms. 71.
v. 76.

g

in-

inserviam : Prætor autem mandavit ministris , ut me quatuor ex partibus distentum loris , boum nervis cæderent . Unde affessor prætoris ad ipsum : Domine , reservetur iste , si placet , in aliud judicium ; quoniam & jam tempus est prandii . Prætor autem me ferreis constrictum vinculis reducendum curavit ad carcerem , ubi solus egi alios viginti quinque dies . Exhibuit autem se rursus tertio , qui mihi in somnis visus erat adolescens , & dixit mihi : Quid est ò Ephraïm ? certus ne jam es , quod justo judicio Deus mundum gubernat , & injustitia apud ipsum non est ? At ego ad ipsum : Immo Domine , certior sum factus , quod mirabilia sunt opera Domini , & impervestigabiles viæ ejus . Cæpi autem multis cum lacrymis obsecrare eum , dicens : Fecisti Domine magnam hanc justitiam cum servo tuo , & in visione tua consolatus es infirmitatem meam : Miserere mei famuli tui , & educ me de carcere isto , ut merear fieri monachus , & inservire Domino Christo . Ipse autem vultu subridens , dixit mihi : Adhuc semel examini subjecieris , & dimitteris . At ego rursus ad ipsum : Domine pertimesco minas judicis , ac plagas reformido . Ipseque iterum subridens vultu , ad me : Oportebat , inquit , te quidem modestum esse , neque detrudi in istum carcerem : sed quando ob immodestiam tuam huc intraisti , quid possum tibi præstare ? Verumtamen ne timeas , non multis subjecieris . Veniet alius judex , qui te liberabit . Et hoc dicens , recessit . Ego interim multum anxius hærebam , expectans quemnam tandem fortituræ finem essent res meæ . Post quinque itaque dies , advenit alius judex , qui erat familiariter versatus in domo meorum parentum : alter vero cum successorem accepisset , me solum vinctum reliquit in carcere . Peregit autem , qui advenerat Judex , in civitate dies septem , & interrogavit custodiæ publicæ præfectum , num vincti detinerentur in carcere ? Illoque respondente , quendam adolescentem certa de caussa vinctum detineri : octavo die jussit comparari processum . Eoque pro tribunali sedente , mandavit in quæstionem me produci . Apparitores autem in carcerem venientes , imposuerunt collo meo catenas ferreas , & publice me in judicium abripuerunt . Iudice verò mandante , me denudarunt , & laceris pannis contexerunt . Sicque

A Επεδὴ καρὸς ἐστὶν τῷ αἰεὶς . ὁ δὲ Ἀρχὼν ἐκέλευσεν ἀπειχεῖσθαι με σιδηροδέσμιον εἰς τὸ δεσμωτήριον . Εὑρίσκει δὲ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἄλλας καὶ ἡμέρας . παρέστη δὲ μοι πάλιν ἐκ τείνου ὁ ὀφθαλμὸς μοι νεανίας κατ' ὄναρ , καὶ λέγει μοι . Τί ἐστὶν ἐφραΐμ . ἐπληροφόρηθης ὅτι δικαιοκροσία διοικᾷ Κύριος τὸν κόσμον , καὶ ἀδικία παρ' αὐτῷ οὐκ ἐστὶν ;

B εἶπον δὲ πρὸς αὐτόν . ναὶ δέσποτα , ἐπληροφόρηθίς , ὅτι θαυμαστά τὰ ἔργα Κυρίου , καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ . Ἡρξάμην δὲ πρὸς καλεῖν αὐτὸν μετὰ πολλῶν δακρύων λέγων . Δέσποτα , ἐποίησας τὴν μεγάλην δικαιοσύνην ταύτην μετὰ τῷ δούλῳ σου , καὶ ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου πρὸς ἀμνηστῶν τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν . Εἰλήσόν με τὸν σὸν ἰκέτην , καὶ ἔλαβόν με ἐκ τῆς φυλακῆς ταύτης , ὅπως

C κατὰ ξίωθω θηρέω μοι μοναχὸς , καὶ δουλεύω τῷ δεσποτῇ χειρῶν . Αὐτὸς δὲ ὑπομνησάσας τῷ πρὸς ὁπώρα λέγει μοι . ἔδεξαι με κατὰ τὰς ὁδοὺς , μὴ βληθῆναι εἰς τὸ δεσμωτήριον τῶν . ἔπειθ' ἐπὶ τὴν ἀκαταστάσιν σου εἰσηλθὼς ὡς , τί σοι ἔχω ποιῆσαι ; ὅμως μὴ φοβῶ . οὐκ ἔχεις λαβεῖν πολλὰς . ἔρχεται γὰρ ἄλλος Ἀρχὼν ὁ ἔχων

D σε ἀπολύσαι . Καὶ τῶν εἰπὼν ἀνεχώρησεν . Ἐγὼ δὲ ἐπὶ πολλῇ θλίψει διήγων τὸ πᾶν ἄρα ἔχει λαβεῖν πᾶν τὸ ἐμὸν . Μετὰ οὖν πέντε ἡμέρας παρεβλήτο ἄλλος Ἀρχὼν ὁ σινανατραφὼν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ γονέων μου . ὁ δὲ λαβὼν τὴν διαδοχὴν κατέλιπέ με μόνον δέσμιον εἰς τὸ δεσμωτήριον .

E Εποίησε δὲ ὁ πρὸς ἀνεγνοῦς Ἀρχὼν ἐν τῇ πόλει ἡμέρας ζ' . καὶ ἐπληρώθη τὸν πεπιεσμένον τὰς δίκας , ἢ εἰς δεσμῶν εἰς τὴν φυλακὴν . τῷ δὲ εἰπόντος , ὅτι ἐστὶν εἰς νεανίας δέσμιος ἐπὶ τινὶ ἀγτίᾳ κεκρατημένος . τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐκέλευσεν ἀντρεπισθῆναι πρὸς ὁδοῦν . καὶ καθίσας ἐπὶ τῷ βήματος ἐκέλευσεν ἀχθῆναι με εἰς τὴν ἐρώτησιν . οἱ δὲ παλαιῶν πρὸς ἀνδράμους εἰς τὸ δεσμωτήριον πάλιν πρὸς ἀνδράμους εἰς τὸν τράχηλόν μου σιδήρα , καὶ ἐσურάν με δημοσίᾳ εἰς τὴν ἔξοτον . Κελεύσαντος τῷ ἀρχόντος ἀπέδυσάν με γυμνὸν , καὶ ῥακίοις περιέζωσάν με . Ἐστησαν εἰς τὸ μέσον , καὶ παρέστησαν μοι τῷ δικάζοντι . Ἰδὼν δὲ με ὁ ἡγεμὼν ἐγνώρισεν . ὅμως οὖν τῇ αὐστηρίᾳ τὸν νόμον ἐπερώτησεν , καὶ ἐπιγινὼς , ὅτι

συκο-

Eccli. 11.
Rom. 11.

DE SUA CONVERSIONE.

xxxix

συκοφαντοῦμαι, ἐκέλευσεν ἀπολυθῆναι με. Α Τότε αἱ ὑπηρέται λύσαντές με τῷ περικειμένῳ μοι δεσμῷ, καὶ ἐπιδεδωκότες τὰ ἱμάτιά μου, ἐνεδυσάμην, καὶ ἀπέλυσάν με. Ἐγὼ ὡς δόξας ἀφωσθεὶς διδέως καὶ ὡς αὐτὰ ἀνῆλθον εἰς τὸ ὄρος πρὸς μέγαλιν γέροντα, καὶ προσπεσὼν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἀφηνεσάμενος αὐτῷ πάντα, ἐποίησέ με μοναχόν. Β Ταῦτα δὲ ἀδελφοί μου ἀφηνεσάμην ὑμῖν ὡφελείας χάριν. ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν σὺν ἐμοὶ δοξάσητε τὸν Θεὸν τὸν θέλοντα πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. Αὐτῷ ἢ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

me in medium statuerunt, ac judici præsentarunt. Videns autem me Judex, agnovit: verumtamen ex legum rigore ulterius inquisivit. Et jam cognoscens quod falso accusatus detinerer, jussit me dimitti. Tunc ministri solutis vinculis, quibus ligabar, redditisque vestimentis meis, atque iis indutum dimiserunt me. Ego autem præter expectationem salvatus, e vestigio, ac sine ulla mora in montem ascendi, ad magnum venerandumque Senem: ad cujus ego pedes procidens, enarratisque ei cunctis quæ acciderant, assumpsit me in Monachum. Porro ista vobis utilitatis ergo recensui, Fratres: ut & vos ejusmodi audientes, unanimiter mecum glorificetis Deum, qui omnes homines vult salvos fieri, & ad 1. Tim. 2. agnitionem veritatis pervenire. Ipsi honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

DE SANCTO

ΕΦΡΑΙΜ ΣΥΡΟΥ.

EPHRÆM SYRO.

Δ Τὸ ἵππων ὄξυδρόμῳ παραζάντων ὕδατα πολλὰ, καθά φησι ὁ Θεὸς Ἀμβακῦν, διήγησι βέλομαι ποιήσασθαι, φαρμὴ δὲ Βασιλείου ἡ αὐτοῦ καὶ Ἐφραίμ τῷ Σύρῳ καὶ τῷ πατρὶ ἡμῶν Βασιλείῳ Θεοσάμῳ, καὶ δὲ ἡ Θεοσεύς καὶ αὐτοῦ Ἐφραίμ, ἐκ τῶ ἀβδύς αὐτῶ εὐμαρὸς ἀκύνος. ἔχει δὲ τὸν τρόπον τῷ. Ἐφραίμ ἔπος ὁ αὐτοῦ ὡς ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ τῷ ἐν τῇ ἐλλάμῃ τῷ ἀγίῳ πνεύματος θεώματος, καὶ δὲ ὅς ἐπερωτήσεως καὶ πόθου μαθητῶν δαυμασὰ ἔργα τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ Βασιλείῳ, ἐκτελεσὰς τὸν Θεὸν παρεκάλε ἀποκαλύψαι αὐτῷ τὸ, ὁποῖός ἐστιν ὁ μέγας Βασιλεὺς. ἐν μὲν οὖν τῷ ἡμερῶν ποροδολογίᾳ αὐτῶ, ἐν ἐκείνῳ χρόνῳ, ὅρῳ σύλῳ τυρὸς, ἡ κεφαλὴ ἀφικεῖται εἰς τὸν ἔρπον, καὶ ἡκαστος φωνῶν ἀνῶθεν λέγεται αὐτῷ. Ἐφραίμ, Ἐφραίμ. ὃν τρόπον ἐδεάσω τὸν σύλῳ τῷ πυρὸς, ποῦτος ὑπάρχει ὁ μέγας Βασιλεὺς. καὶ ταῦτα ἐν τῇ ἐκείνῃ ὁ αὐτοῦ Ἐφραίμ ἑωρακώς τε καὶ ἀκύνος, διδέως καὶ ὡς χρῆμα ὡς λαβὼν ἐρμηνεία, ἀφ' ἧς μὴ δόλως γινώσκει αὐτὸν λαλῆσαι τὴν ἐλληνίδα γλῶσσαν, ὡς γίνεταί εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τῆς μεγαλυνύμενης πόλεως Καισαρείας, φθάσας ἐν αὐτῇ τῇ ἐσπέρᾳ τῆς ἀγίας ἐορτῆς τῇ ἀγίῳ Θεοφανείῳ, καὶ εἰσελθὼν λατρεῖν, ἐδεάσατο ὡς ἐρχόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ μέ-

Uorum equorum velociter currentium, conturbantium aquas multas, quemadmodum ait divinus Abacuc, narrationem volo facere: celebris, inquam, Basilii, & Ephræm Syri. Et ea quidem, quæ ad patrem nostrum Basilium spectant, ipse vidi: quæ autem ad eximium & celebrem Ephræmum, ex veraci ejus ore audiui. Ephræm iste memorabilis quum esset in eremo, quumque qua ex Spiritus Sancti illustratione vidisset, qua ex percontatione & desiderio didicisset admiranda Patris nostri Basilii opera, sine intermissione Deum orabat, ut sibi revelaret, qualis magnus Basilius esset. Quodam igitur die quum oraret, in extasi raptus, videt columnam ignis, cujus vertex attingebat coelum: & audit vocem desuper dicentem sibi: Ephræm, Ephræm: quemadmodum vidisti columnam ignis, ejusmodi est magnus Basilius. Hæc ergo quum in extasi celebris Ephræmus & vidisset & audisset, statim sine mora adhibito interprete, eo quod ipse linguæ Græcæ rudis & ignarus omnino esset, venit ad magnam ecclesiam celebris urbis Cæsareæ: ad quam ipso vespere sanctæ solemnitatis sanctorum Theophaniorum perveniens, clamque ingressus, vidit procedentem magnum Christi Hierarcham

1. Tim. 2.

Ex Cod. MS. Vallicellano, signato lit. B. 35. fol. 12. r.

Tom. III.

γα

g 2

Basi-

Basilium, aitque focio suo: sic, puto, in vanum laboravimus, frater: iste enim in tanto gradu positus, non est qualem vidi. Conspiciebat enim amictum stola candida, sacrumque circa ipsum clerum albis indutum, & ei obsequentem. Stans ergo in secreto loco sanctæ illius Ecclesiæ, coepit velut de proposito desperare, dicens intra se: nos qui portavimus pondus diei & æstus, nihil profecimus: hic autem in tanto gradu positus, est columna ignis? Plane miror. Hæc itaque ipso cogitante, misit ad eum Sanctus Pater noster Basilius Archidiaconum suum, dicens: vade ad portam quæ respicit Occidentem, ibique in Ecclesiæ angulo reperies monachum cucullam habentem cum quodam alio, raribarbium, pusillum, & cætera vultus ejus, dicesque ei: Quæso, ingredi in sacrarium: vocat te Archiepiscopus. Archidiaconus autem discissa multo cum labore populi multitudine, venit ad locum, ubi Sanctus Ephræm confiterat: & ait illi: Benedic Domine, velis ingredi in sacrarium: vocat te Archiepiscopus. Ubi autem intellexit per Interpretem quod dicebatur, excusavit dicens: Erras, frater: nos homines peregrini sumus, & ei ignoti. Rediens autem Archidiaconus, nunciavit hæc Sanctissimo Pontifici. Porro dum magnus Basilius libros sacros exponit populo, videt Sanctus Ephræm linguam igneam ejus ore loquentem. Aitque rursus Archidiacono magnus Pater noster Basilius: Vade rursus, & dicito ei: Domine Ephræm, velis ingredi ad sacrum Altare: vocat te Archiepiscopus. Et abiens Archidiaconus, ejusque vestigiis impresso osculo, dixit illi. Domine Ephræm, quæso, te accersit Pater tuus Archiepiscopus, ut ingrediaris ad sacrum Altare. Sanctus ergo Ephræm super his attonitus, dedit gloriam Deo, ac reverentiam faciens, excusansque se se, ait: Vere magnus Basilius: vere columna ignis Basilius: vere per venerandum os ejus loquitur Spiritus Sanctus. Rogavit vero Archidiaconum, ut responderet, opportunius post peractam sacram Liturgiam salutaturum eum in scevophylacio. Ingressus igitur Pater noster in scevophylacium, eo Sanctum Ephræmum accersit, dansque in Domino osculum, ait: Bene venisti, pater filiorum eremi: Bene venisti qui in ea eremo discipu-

A γὰρ τῇ χειρὶ ἱεράρχῳ Βασίλειον· καὶ λέγει τῷ ἀκολουθῶντι αὐτῷ· ὅπως ἀδελφεῖ εἰς κενὸν ἐκοπιάσαμεν, καὶ οὕτως ὑπολαμβάνω· ὅπως γὰρ ἐν τῇ αὐτῇ ὑπάρχων πάρεστι, ὅσα ἔστιν, καὶ οὕτως ἐθεασάμεν. Ἰδὲν γὰρ αὐτὸν περικελευμένον ἐσθλῶς λελυμένον, καὶ τὸ πᾶν αὐτὸν διαγῆ κληρὸν λαοχρημονῶντα, καὶ ὁφικδύοντα αὐτὸν. Καὶ σταθεὶς ἐν τῷ πρὸς κρυπτῷ τῆς αὐτῆς ἀγίας ἐκκλησίας, ἀπὲρ γινώσκῃς τῆς ὑποθέσεως, λέγων ἐν ἑαυτῷ ὅπως· ἡμεῖς οἱ βασιλεύσαντες τὸ βασίλειον, καὶ τὸ καύσωνα, οὐδὲν ὠνήσαμεν, καὶ οὕτως ἐν τῇ αὐτῇ πάρεστι ὑπάρχων, εὐλὸς πυρὸς ὑπάρχων; θαυμάζω. ταῦτα οὖν αὐτῷ ἀπολογισομένης, πέμπει πρὸς αὐτὸν ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Βασίλειος τὸν ἀρχιεπίσκοπον αὐτῷ λέγων· ἀπελθε καὶ τὴν πύλιν τὴν δυτικὴν, καὶ ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς ἐκκλησίας ἀρήσεις μοναχὸν τινα φοροῦντα κουκῆλιον μετὰ ἄλλῃ ἐνός, σπασίον, μικρὸν, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ὁφείας αὐτῷ, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· κέλθου· σὺν, εἰσελθε εἰς τὸ ἱερατεῖον, καλεῖ σε ὁ ἀρχιεπίσκοπος· ὁ δὲ ἀρχιεπίσκοπος κόπῃ πολλῇ ἀσπασίως τὸ πλῆθος τῶν λαῶν, ἀπῆλθεν ὅπως ἴστατο ὁ ὅσιος Εὐφράμ, καὶ λέγει αὐτῷ· Κύεε ἀλόγησον· κέλθου, εἰσελθε εἰς τὸ ἱερατεῖον, καλεῖ σε ὁ ἀρχιεπίσκοπος. Καὶ μαθὼν ὁ τῷ ἐρμηνεύει τὸ λεγόμενον, ἀπελογίστατο λέγων, ἐπὶ λαλήθης ἀδελφεῖ· ἡμεῖς ζένομεν ἄνδρες ἐσθλῶν, καὶ ἀγνώριστοι αὐτῷ τυγχάνομεν. Καὶ ἀπελθὼν ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἀπήγγαλε τῷ ἁγίωτάτῳ ἀρχιερεῖ ταῦτα. Τῷ δὲ μεγάλῳ Βασιλεὶ τὰς ἱερὰς βίβλους ὑπαναγινώσκοντος τῷ λαῷ, ὅρα ὁ ὅσιος Εὐφράμ γλώσσῃσαν πνεύμῳ λαλῶσαι ὁ τῷ σώματος αὐτῷ. Καὶ πάλιν λέγει τῷ ἀρχιεπίσκοπῳ ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Βασίλειος· ὑπάγε πάλιν, εἰπὲς αὐτῷ, Κύεε Εὐφράμ, κέλθου, εἰσελθε εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, καλεῖ σε ὁ ἀρχιεπίσκοπος. καὶ ἀπελθὼν ὁ ἀρχιεπίσκοπος, καὶ φιλήσας τὴν ἵχνη αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· Κύεε Εὐφράμ, κέλθου, καλεῖ σε ὁ πατὴρ σου ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ἵνα εἰσελθῇς εἰς τὸ ἅγιον βῆμα. Καὶ ὁξεπλάγη ἐπὶ τούτοις ὁ ὅσιος Εὐφράμ, καὶ ἐδοξασεν τῷ Θεῷ. καὶ ποιήσας μετάνοιαν, καὶ ἀπολογησάμενος αὐτῷ εἶπεν· ἀληθῶς μέγας Βασίλειος, ἀληθῶς εὐλὸς πυρὸς Βασίλειος, ἀληθῶς τὸ ἅγιον πνεῦμα λαλεῖ ὁ τῷ τιμῇ σώματος αὐτοῦ. καὶ παρεκάλεσεν τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἀπολογησάσθαι αὐτῷ. καὶ ὅτι μάλλον μετὰ τῷ θεῷ λειτουργίᾳ ἐν τῷ σκηνῷ φυλακ-

φυλακτῖα ἀσπαζόμεν αὐτὸν. Καὶ εἰσελθὼν πα-
 τὴρ ἡμῶν ἐν τῷ σκυλοφυλακτῖῳ μετῃ καλέσας αὐ-
 τοὺς τὸ ἅγιον Ἐφραίμ, καὶ τὸ ἐν Κυρίῳ ἀσπασ-
 μὸν δέδωκώς αὐτῷ εἶπεν, καλῶς ἦλθες πα-
 τὴρ τῶ τέκνῳ τὸ ἐρήμῳ, καλῶς ἦλθες ὁ πωλη-
 θήσας τὰς μαθητάς τῷ Χριστῷ ἐν αὐτῇ ὡς ἀρ-
 νία, καὶ τὰς δαίμονας ἀπὸ αὐτῆς ἀπελάσας.
 εἰς τί ὁ κόπος σὺ πάτερ; ἦλθες δεῖσασθαι
 ἀμαρτωλὸν ἀνδρῶν; δὴ σοὶ ὁ Θεὸς τὸ μι-
 αθὸν καὶ τὸ κόπον σὺ. καὶ ἔλεπὼν πάντα ἐν τῇ καρ-
 δία αὐτοῦ γεωργηθέντα καὶ λελεγμένα, τῷ συνόντι
 αὐτῷ Ἀββᾶ, μετέλαβον ἐκ τοῦ ἁγίου χειρὸς τοῦ
 ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου. καὶ ποιήσας αὐτῷ
 ἀγάπην, εἶπεν ὁ ὅσιος Ἐφραίμ πρὸς αὐτὸν. πάτερ
 τιμιώτατε μὴ αἰτῶ χάριν πρὸς τὴν σῆς τιμιώτη-
 τος πρὸς θεοῦ μοι καὶ ταύτην ἐπὶ δύσῃ τῇ τῷ Θεῷ
 συνεργείᾳ δωρηθῆναι μοι. ὁ δὲ μέγας πατὴρ ἡμῶν
 Βασιλείος εἶπεν πρὸς αὐτὸν. κέλευσον πάτερ, εἰπέ
 τὰ δοκῦντά σοι. πολλὰ γὰρ σοὶ χρεός, καὶ μά-
 λιστα πρὸς τὸν κόπον σὺ τὸ πρὸς ἐμὲ εἵκεται παρουσίας.
 λέγει αὐτῷ ὁ τίμιος Ἐφραίμ. οἶδα πατὴρ ἅγιε,
 ὅτι ὅσα ἀνὰ αἰτίῃ τῷ Θεῷ, παρέχει σοι, ὡς γνη-
 σία καὶ πιστὰ αὐτῷ θεράποντι, καὶ θέλω ἵνα πρὸς κα-
 λήσῃς τὸν Θεόν, καὶ κελεύσῃ μοι λαλήσαι γελισί. ὁ
 δὲ ἅγιος Βασιλείος εἶπεν πρὸς αὐτὸν, ὑπὲρ δύναμιν
 ἡμῶν ἦτορας, ἀλλὰ ἐπειδὴ πιστὸς ἦτορας, ἀνέστη-
 τω σοι ὡς ἐπίστευσας. δεῦρο ἔνι πάτερ τιμιώτατε,
 καὶ τὸ ἐρήμῳ καθήκοντα, καὶ δεηθῶμεν τῷ Κυρίῳ ἀμ-
 φύτεροι, διωκτὸς γὰρ ἐστὶν ποιῆσαι τὸ θέλημά σου.
 γέγραπται γὰρ, θέλημα τῷ φοβημένῳ αὐτὸν
 ποιῆσαι, καὶ τὸ δεήσεως αὐτοῦ εἰσακούσεται, καὶ σώσει
 αὐτόν. Καὶ ποιήσαντων αὐτῶν τὸ πρὸς εὐχὴν ἐπὶ
 πλησίον ὄραν, καὶ ἀναστάντων, εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ
 μέγας Βασιλείος. δια τί Κύριε Ἐφραίμ ἐλαμ-
 βανες τὸ χειροποιῆσαι τῷ πρεσβυτέρῳ, ὅτι ἀρμό-
 ζει σοὶ ὡς ἀξίως; λέγει αὐτῷ, ἄλλο ἔρμηνεύς,
 ὅτι ἀμαρτωλὸς εἰμι δέσποτα. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
 ἅγιος. εἶδε καὶ γὰρ τὰς ἀμαρτίας σου εἶχον. Καὶ
 λέγει αὐτῷ πάλιν ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν. ποιήσα-
 μεν μετάνοιαν. καὶ κηρύξω αὐτῷ εἰς τὴν γῆν ἐπὶ
 πρὸς ὥπον, ἐπέθηκε τὸ χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ὅσιον Ἐ-
 φραίμ ὁ μέγας ἱεράρχης, καὶ ἐποίησεν τὸ ἄχλιν.
 τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ λέγει αὐτῷ, κέλευσον, ἔγειροι ἡ-
 μάς, καὶ τραυθήσῃς τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ὡς καὶ πα-
 ραστικά λέγει ὁ ἅγιος Ἐφραίμ τῇ ἐλπίδι γλῶσ-
 σῃ, σῶσον, ἐλέησον, ἀνάστησον, καὶ ἀφύλαξον
 ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐν τῇ σῇ χάριτι. τότε ἐπληρώθη ὁ
 γεγραμμένον, τότε αἰετῶν ὡς ἔλαφος ὁ χωλός,
 καὶ τραπὴ ἔσται γλῶσσα μοι λαλῶσα. καὶ λαλήσας
 αὐτῷ

A scipulorum Christi, tamquam agnorum,
 numerum auxisti, & dæmones ex ea
 expulisti. Sed quorsum hunc tibi la-
 borem suscepisti, o pater? Venisti in-
 visurus hominem peccatorem? Largiatur
 tibi mercedem Deus juxta tuum labo-
 rem. Ubi porro omnia in corde suo
 nata dictaque socio Abbati respondens
 enarrasset, Communionem è sacris ma-
 nibus Sancti Patris nostri Basilii acce-
 pit, ab illo quoque pro hospitii religione
 convivio exceptus. Tum vero ait San-
 ctus Ephræm ad ipsum: Pater Reve-
 rendissime, unam abs te deprecor gra-
 tiam, & hanc mihi annuas velim Deo
 favente concedi. Ad quem magnus
 Pater noster Basilius: jube pater, dic
 quæ videntur: multum enim tibi de-
 beo, maxime ob tui ad me adventus
 susceptum laborem. & honorabilis E-
 phræm ad ipsum: novi, Pater sancte,
 fore ut si quæ à Deo poposceris, ipse
 tibi præbeat, tamquam suo sincero &
 fideli servo. Cupio autem, Deum ro-
 ges, ut Græce loqui possim. Cui
 Sanctus Basilius: Rem postulasti exce-
 dentem vires. Quia nihilominus fide
 petisti, fiat tibi, sicut credidisti. Ve-
 ni igitur, Pater Venerabilissime, eremi-
 que præposite, & Dominum ambo
 rogemus: potens enim est, ut faciat
 voluntatem tuam; nam scriptum est:
 voluntatem timentium se faciet, & de-
 precationem eorum exaudiet, & salvos
 faciet eos. Quum autem diu orassent,
 & surrexissent, ait magnus Basilius:
 Cur Domine Ephræm sacram Presbyte-
 ri ordinationem, tibi tamquam digno
 congruam, non accipis? Cui Ephræm
 per Interpretem: quia peccator sum,
 Domine. Respondit ei sanctus: Uti-
 nam & ego talis peccator essem. Dixit
 & ad eum rursus Sanctus Pater no-
 ster. Flectamus genua. & quum hu-
 mi in faciem prostrati essent, impo-
 suit magnus Hierarcha manum suam
 Sancto Ephræmo: recitansque oratio-
 nem Diaconi, dicit ad ipsum: jube,
 nos erige: Atque tunc statim soluta
 & expedita ejus lingua, dixit Sanctus
 Ephræm lingua Græca: salva, misere-
 re, suscita, & custodi nos Deus tua
 gratia. Tunc impleta est scriptura:
 Tunc saliet, sicut cervus claudus, &
 aperta erit lingua balbutientium. Quum-
 que ille ex tempore omnia Græce lo-
 queretur ipsa hora, glorificarunt Deum,
 qui omnia potest, & exaudit vocem
 precationemque timentium eum, facit-
 que

que voluntatem fidelium suorum fervorem . Spirituali itaque lætitia cum illo Sanctus Pater noster Basilius triduo refectus , ordinatoque Interprete qui cum ipso erat , in Diaconum & Presbyterum , eos dimisit in pace , glorificantes Deum in omnibus quæ audierant , sicut dictum est ad Sanctum Ephraem de Sancto Patre nostro Basilio . Amen .

A αὐτὸς ὁ Χρῆμα δὲ γεικισὴ πάντα αὐτῇ ὥρᾳ , ἐδοξασαν τὸ θεὸν τὰ πάντα διωάμῳ , καὶ ἐσακύνοντα τὸ φωνῆς καὶ τὸ δεισιμασίου τὸ φοβεμῶν αὐτὸν , καὶ ποιῶντα δὲ θέλημα τῆς πίστεως δὲ ἔλῳ αὐτῷ . καὶ συνευφρανθεὶς αὐτῷ ὁ ἅγιος πατήρ ἡμῶν Βασίλειος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας . καὶ χειροποιήσας καὶ τὸ μετ' αὐτῷ οἷα ἐρμηνεῖα διάκονοι , καὶ περὶ αὐτῶν , ἀπέλυσεν αὐτὸς ἐν εἰρήνῃ , δοξάζοντας τὸν θεὸν ἐπὶ πάσιν , οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς τὸ ὅποιον Εφραίμ περὶ τῶν ἁγίων πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου . Ἀμὲν .

SANCTI THEODORI

STUDITÆ

In memoriam Chrysostomi , & Sancti Ephraim . Quod nihil in hominibus beatum præter virtutem : ipsa enim sola est digna beatitudine .

Edidit ex interpretatione Jo. Li-
vineii Aubertus Mi-
raus, Antu-
cripia 1602.
Serm. Cate-
chetico XLII
pag. 99.
Rom. 8.

FRATRES , & Patres , ex hominibus alii quidem divitias felices prædicant , alii vero imperium , alii delicias , alii voluptatem . Horum autem nihil est beatum , quia stabilitatem in perpetuum non habet , sed cum præsentī sæculo corrumpitur . Compluribus vero neque heic fuerunt satis , sed statim atque apparuerunt , instar somnii etiam ab habentibus avolarunt . At vere sola virtus beatitate dignatur , ut immortalis res existens , & sui participes beatos efficiens . Etenim recogitemus quot Principes , ac deliciis dediti à sæculo extiterunt , & nullius memoria est cum encomio : at vero virtute prædicatorum gloria manet inextincta . Atque hoc manifestum est ex iis , quæ facimus . Heri beatum Chrysostomum laudavimus , hodie Ephraim celeberrimum , & cras alium ex Sanctis : atque ita per singulos annos tanquam exorientes stellæ , in propriis memoriis nostra ora aperiant ad laudem , & nostris secundum Deum gressibus lumen præferunt . Verus igitur est sacer sermo , quod quos præscivit , & prædestinavit conformes fieri imaginis filii sui , ut sit ipse Primogenitus in multis fratribus . Quos autem prædestinavit , hos & vocavit ; & quos vocavit , hos & justificavit ; quos autem justificavit , illos & glorificavit . Quid ergo dicemus ad hæc ? Numquid ex-

Τ Ο Υ Α Γ Ι Ο Υ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ

C Eis τῶν μνημῶν τῷ Χρυσόστομῳ , καὶ τῷ ἁγίῳ Εφραίμ . ὅτι ἔδεν τὸν ἀνθρώποις μακάριοι , πλὴν τῆς ἀρετῆς . αὐτὴ γὰρ μόνῃ ἀξία μακαρισμῷ .

A Δελφοὶ καὶ πατέρες , τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν πλεῖστοι μακαρίζουσιν , οἱ δὲ διωάμῳ , ἕτεροι τρυφῶν , ἄλλοι ἡδονῶν . τῶν δὲ οὐδὲν μακάριοι , ὅτι μὴ τὴν ἀρετὴν εἰς αἰὲν ἔχουσι , ἀλλὰ τῶν παρόντων ἀφ᾽ ὧν σιωπῶνται . πολλοῖς δὲ οὐδὲ ἐν ταῦτα ἐπώρηκεσθαι , ἀλλ' ὁμῶς τε ὥφθη , καὶ δίκῳ οὐαίρου ἀπέπτη τὸ κατεχόντων . μόνῃ δὲ ἡ ἀρετὴ ἀξία μακαρισμῷ , ὡς ἀθάνατον τι χρῆμα ὑπάρχουσα , καὶ τὴν μετόχους ἐσότητος μακαρίους ἀποφάνισα . ἐνθυμηθῶμεν γὰρ ὅσοι διωάμῳ καὶ τρυφῇ τῶν αἰώνων ἐβλήθησαν , καὶ οὐδὲν τοῦ μνημόσυνον μετ' ἐγκωμίων . τῶν δὲ γε ἐναρέτων ἁσβεστοὶ δὲ κλέος , καὶ τῶν δὲ ἡλόντων ὡς ὠφελίαν . χθρὲς ἐνεκωμιάσαντες τὸν μακάριον Χρυσόστομον , σήμερον Εφραίμ τὸν αἰοδίμον , καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἕτερον τῶν ἁγίων , καὶ ἔτι δὲ ἕτερος , καθάπερ φωστῆρες ἀνατέλλοντες ἐν τοῖς οἰκείοις μνημοσύνοις , ἀνοίγουσιν ἡμῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ εἶματα , καὶ φωτίζουν ἡμῶν τὰς καρδίας τοῦ θεοῦ ἀβήματα . ἀληθινὸν ὅτι ἱερὸς λόγος , ὅτι ἔς τὸν ὁρῶν καὶ τὸν ὁρῶν εἰσεσυμμόρφους τῆς εἰκότος τῆς ὑπὸ αὐτῷ , εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν ὁρῶν τοὺς πολλοὺς ἀδελφοὺς . ἔς δὲ τὸν ὁρῶν εἰσεσε , τῶν καὶ καλέσθαι . ἔς δὲ ἐκάλεισε , τῶν καὶ ἐδικαίωσεν . ἔς δὲ ἐδικαίωσε , τῶν καὶ ἐδόξασεν . τί ἔν ἐρῶμεν ἡμεῖς τῶν ταῦτα ; μὴ τι ἁμῶντες ἐσμὲν τὸν ποιῶντος κλήσεως τε καὶ δόξης ; ἔδαμῳ . καὶ ἡμῶν τοῖς ταπεινοῖς τῶν σεσι καὶ βίος εὐφορὸς , καὶ γέρας μακαρισμῷ .

ἐπὶ ἁρχῇ τῇ ἀρτιῇ ὥρας τῇ ὑπὲρ Χειρῶν διωγμὸν
 ἀφ' οὗ μετὰ τῇ πρὸ λαβόντων τῇ καλῇς ὁ-
 μολογίας ἀσχημάτων. καὶ ὡς τῇ θαυμασίᾳ ἀρε-
 τῇ· οἷα χαίρεται τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς· ἀλ-
 λά ταῦτα μὴ, ἐνταῦθα· τί δὲ ἐν τῇ μέλλοντι
 αἰῶνι; καὶ τίς διηγῆσοιτο τῇ μακαριότητά τε καὶ
 δόξῃ ἐκεῖνῳ, ὡς ἡς φησὶν ὁ Κύριος· τότε οἱ
 δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος· ἐπεὶ δὲ γὰρ αὐ-
 τὸς ἐστὶν ὁ δίκαιος ἥλιος, ἡλιοειδὲς καὶ τὸς δι-
 καίους ὡς συμμόρφους αὐτοῦ ἐκλάμψουσιν ἐπ' αὐτοῦ
 λατῶ· ἐπὶ συμπάσχοιμι, φησὶν, ἵνα καὶ συ-
 δόξασθῶμεν. λέγει δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ· πατήρ, ὅς
 δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπως εἰμὶ ἐγὼ, καὶ οἱ
 ὡς μετ' ἐμὲ· ἵνα θεωρῶσι τῇ δόξῃ τῇ ἐμῇ ὡς
 δέδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς
 κόσμου· ὁρᾶτε τῷ ἀπελθούμεθα; ὅς ὁ Χει-
 ρὸς ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τῷ Θεῷ καθήμενος, ὅς ἡ χαρὰ καὶ
 ἀγαλλίασις· ἐνθα ἀγγέλων χοροσασία, ἐκκλησία
 πρωτόκων ἐν ἑβραίοις ἀπογεγαυμένῳ· ὅπως οἱ
 ὁμοπαῖδες καὶ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἐκεῖ μικρὸν
 ὑψέρον ἀπελθούμεθα· ἐκεῖ θρόνον θησόμεθα
 ἐπ' αὐτῷ, τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ τῷ
 αἰῶνος, καθὼς αὖτε ὁ μακάριος Δαβὶδ· οὐ
 χίλιον, οὐδὲ μυρίον ἔτος, ἀλλ' εἰς ἀγῆ-
 ρω αἰῶνα πέρας οὐκ ἔχοντα· καὶ πρὸς ταῦτα
 τίς ἱκανός; τίς ἀσπαστός ἡφαι καὶ γρηγο-
 ρῶν πᾶσαι ἡμέραι, πᾶσαι ὥραι, ὡς αἰ μὴ
 ἀποσταῖν καὶ ἀφίνοιν; ἐκ γὰρ τῷ ἀποιν-
 τάζειν, ἐπερχομένη ἡμῖν πᾶσι πάθη, ὡς περ
 θῆρες δραττόμενα ἡμῖν τῆς ψυχῆς· ὡς δ'
 αἰ ὡς ἐπὶ τῆς φυλακῆς ἡμῖν ἀγρυπνοῦν-
 τες, οὐ συλαὶ ὁ ληστῆς, ὅς ἀρπάζει ὁ δρά-
 κων· οὐκοῦν γρηγορήτεον, καὶ αἰαθεωρητέον
 πρὸς πρὸς ἐρημίας· καὶ μὴ καὶ πρὸς ὀξείας
 πῆς ἐναντίας ἡπελημένα κολασθέντα, τὸ πῦρ
 τὸ ἄσβεστον, τὸ σκότος τὸ ὀξύτερον, τὸν σκώ-
 ληκα τὸν ἀπελθόντα, καὶ ὅσα ἄλλα; ὅ-
 πως τοῖς ποιούτοις ἀφλογισμοῖς ἐνελούμε-
 νοι, δυναθήμενοι εἶτι ὅς τῇ παγίδωι τοῦ
 ἐχθροῦ γενέσθαι, ἀκαταγνώστως περὶ τῇ ἐν-
 δεινῇ ἀπάγῃ καὶ τυχαῖν βασιλείᾳ οὐρα-
 νῶν ἐν αὐτῷ Χειρῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
 ὅς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ
 τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ αἰ, καὶ εἰς τὸς
 αἰῶνας τῇ ἀμῶνι. Ἀμήν.

A clusi sumus ab huiusmodi vocatione,
 & gloria? Minime. Etiam nobis vi-
 libus adest vita crucem gestans, &
 præmium beatitudinis, siquidem usque
 ad hanc horam pro Christo persecu-
 tionem sustinemus cum prævia alacrita-
 te bonæ confessionis. Et ò virtutem
 admirabilem! Quas gratias largitur
 sibi adhærentibus! Verum de his ha-
 ctenus. Quid autem in futuro sæcu-
 lo? Ac quis enarret beatitatem, il-
 lamque gloriam, de qua dicit Domi-
 nus: *tunc iusti fulgebunt sicut sol*. Quo-
 niam enim ipse est iustitiæ sol, in-
 star solis quoque iustos, sicut sibi con-
 formes, fulgidos fore promisit: *si tamen*
compatimur, inquit, *ut & conglorifice-*
mur. Dicit autem in alio loco: *Pa-*
ter, quos dedisti mihi, volo, ut ubi sum
ego, & illi sint mecum, ut videant
claritatem meam, quam dedisti mihi, quia
dilexisti me ante constitutionem mundi.
 Videtis quo ibimus? Ubi Christus est
 in gloria Dei sedens, ubi gaudium,
 & exultatio, ubi Angelorum Chorus,
 Ecclesia primogenitorum in coelis splen-
 dentium, ubi focii, & fratres, &
 parentes, eo paulo post ibimus, ibi
 lætabimur in ipso, qui regnat in im-
 perio sæculorum, sicut canit beatus
 David, non mille, aut decies mille
 annis, sed in sæculum infinitum, quod
 terminum non habet. Atqui ad hæc
 quis sufficiens? quis studiosus castita-
 tis, ac vigilantie per totam diem,
 per totam horam, ut mente minime
 dormitet? Etenim ex eo, quod som-
 nus obrepit, affectiones malæ nos inva-
 dunt tanquam feræ apprehendentes ani-
 mam nostram. Quandiu tamen in cu-
 stodia nostra manemus vigilantes, non
 deprædatur latro, non rapit draco.
 Vigilandum est igitur, & consideranda
 sunt prædicta: quin etiam supplicia,
 quæ è contrario contrariis denuncian-
 tur; ignis, qui non extinguatur, te-
 nebræ exteriores, vermis sempiternus,
 & reliqua, ut huiusmodi cogitationi-
 bus involuti possimus adhuc inimici la-
 queos effugere, atque hinc indemnati
 discedere, regnumque coelorum conse-
 qui in ipso Christo Jesu Domino no-
 stro, cui gloria, & potentia cum Pa-
 tre, & Sancto Spiritu nunc, & sem-
 per, & in sæcula sæculorum. Amen.

Matth. 13.

Rom. 8.

Joan. 17.

CATALOGUS SERMONUM SANCTI EPHRÆM SYRI,

Qui exstant in Cod. MS. Latino Bibliothecæ Vaticanæ.

Codex 6443. in fol. membraneus, foliorum 292. hac nota signatus: *Iste liber est Reverendiss. Patris & Domini Petri Card. Rothomagen. complectitur opera quæ sequuntur.*

1. **D**UODECIM Libri Regularum Monachorum Ægyptiorum, conscriptarum à Joanne Cassiano Massiliensi Presbytero: quas Eucherius Lugdunensis Episcopus breviori conscripsit sermone. Incipit Præfatio. *Veteris Instrumenti narrat historia*, fol. 1.

2. Liber Collationum Sanctorum Patrum à Johanne Cassiano conscriptarum: in cujus quidem Libri Prima Parte continentur x. Collationes; In Secunda vero Parte vii. Collationes; In Tertia autem Parte & Ultima aliæ vii. Et sic sunt xxiv. Collationes in toto Operis complemento. Incipit Prologus Beati Joannis Cassiani de x. Collationibus. *Dabitur quod beatissimo Papæ Castorio*, fol. 47.

3. Incipit Præfatio Heraclidis Eremitæ postmodum Episcopi, ad Lausum Principem Palatii, in Libro qui dicitur de Floribus Paradisi, idest de vitis Sanctorum Patrum Ægyptiorum, quos ipse vidit vel audivit relatione hominum fide digna. Incipit Prologus primus ad Lausum Comitem. *In hoc libro, quem de vita Sanctorum Patrum scripturum sumus*, fol. 184.

4. Diadema Monachorum, Effrem. Hunc modicum libellum Smaragdus de diversis virtutibus collegit, & ei nomen, Diadema monachorum, imposuit: quia sicut Diadema gemmis, ita & hic libellus fulget virtutibus. Incipit Prologus sequentis libri. *Hunc modicum operis nostri libellum de multorum dictis orthodoxorum, opitulante Christo, collegimus Patrum*, fol. 215. capita centum, 1. de oratione, 2. de disciplina psallendi &c. Initio hujus codicis inscribitur hoc opus: *Item Diadema monachorum, Domini Effrem*. Item in titulis uniuscujusque folii: *Diadema monachorum Effrem*. At in fine operis, fol. 248. à tergo: *Explicit libellus modicus Domini Smaragdi de diversis virtutibus, qui Diadema monachorum est appellatus*.

5. Leontii Episcopi Neapoleos Cypri, de vita & actionibus Sancti Joannis Episcopi Alexandrini Eleemosynarii. Incipit Præfatio in Vitam S. Joannis Patriarchæ atque Eleemosynarii. *Cogitante ac diu tacite sollicitaque me*

desiderante, quid in domo Dei commodius ac dignius operari potuissem, fol. 248. t. Explicit præfatio ad dominum Nicolaum Papam. Narratio Leontii Episcopi Neapoleos Cypriorum insulæ de vita & actione Sancti Patris nostri Joannis Archiepiscopi Alexandrini, fol. 249. In fine hæc adnotantur fol. 265. *Expliciunt Acta S. Joannis Eleemosynarii, quæ quidem prætermissa fuerant à Joanne atque Sophronio Viris illustribus. Sed postmodum Leontius Episcopus Neapoleos Cypriorum insula ea studiose supplevit: cujus narrationis Sanctissimus ac ter Beatissimus Nicolaus Papa ad multorum ædificationem Anastasio Presbytero interpretari precepit*.

6. Item octo libri Domini Ephræm. Incipit liber primus Domini Ephræm, de judicio Dei, & de resurrectione, & de regno coelorum, & de munditia animæ. *Gloria omnipotenti Deo*, fol. 265. à tergo. Explicit liber primus Sancti Patris nostri Effrem Diaconi, fol. 267.

7. Incipit liber secundus, de Beatitudine animæ. *Beati qui odio habuerunt hunc mundum*, fol. 267. à tergo. Explicit liber secundus, fol. 269.

8. Incipit ejusdem Tertius, de Poenitentia. *Dominus noster Jesus Christus, qui descendit de sinu Patris, & effectus est nobis via salutis*, fol. 269. Explicit liber III. fol. 270. a tergo.

9. Incipit ejusdem liber quartus. *De lucifaminibus hujus seculi nullus sine agone seu certamine coronatur*, fol. 270. t. Explicit liber IV. fol. 272.

10. Incipit quintus de die Judicii. *Venite dilectissimi fratres, exhortationem meam suscipite, & semper mementote consiliorum meorum peccatoris & imperiti Effrem*, fol. 272.

11. De dilectione Dei. *Beatus vir, qui Deum ex toto corde dilexerit*, fol. 273.

12. De compunctione. *Beatus homo qui habet compunctionem jugiter secundum Deum*, fol. 274. Explicit liber quintus, fol. 274. t.

13. Incipiunt monita Sancti Effrem in libro sexto. *Dolor me compellit dicere, & iniquitas mea comminatur mihi ut fileam*, fol. 274.

a tergo.

a tergo. Explicit liber vi. fol. 278. tergo.

14. Incipit liber vii. *Dilectissimi, recordatus sum hora illius, & intremui: consideravi illud horrendum iudicium, & expavi*, fol. 278. tergo. Explicit liber vii. fol. 283.

15. Incipit ejusdem liber octavus. *Venite carissimi mihi, venite patres & fratres, grex Salvatoris electus: Venite negotiemur quoad usque nundina celebratur*, fol. 283. Finit institutio Sancti Effrem ad Monachos, fol. 284. a tergo.

16. Incipit proemium in libro Beati Effrem. *Effrem Edissena Ecclesia Diaconus multa Syro sermone composuit*, fol. 285. est S. Hieronymi in Catalogo Scriptorum.

17. Incipit liber Sancti Effrem Diaconi de Poenitentia. *Plerosque cernimus in Ecclesia constitutos, Ecclesiastica pietatis ac fidei non tenere doctrinam*, fol. 285. Explicit liber primus de Poenitentia, fol. 292.

CATALOGUS SERMONUM

SANCTI EPHRÆM

Ex Latino vetusto codice membranaceo Cortonenſi.

1. **M**arci Michaelis Presbyteri Cortonenſis in librum de illustribus viris. *Effrem vir doctus & eloquentissimus*.

2. S. Hieronymi in lib. de illustribus viris. *Effrem Edessena Ecclesia diaconus*.

3. Amphiloerii Iconienſis Episcopi in vita & obitu S. Basilii Cæsariensis Episcopi. *Fratres narrationem volo facere*.

4. Marci Michaelis Presbyteri Cortonenſis, in laudes Sanctissimi, ac Venerabilis viri Effrem Abbatis. *Effrem ex Syra patria originem trahens, inspirante Deo mundum relinquens*.

5. Tituli Sermonum Sancti Effrem Abbatis, qui in hoc volumine continentur. *De Poenitentia & de hora novissima*. Sunt tituli xx.

6. Ambrosius Monachus Cosmo suo viro clarissimo plurimam salutem. *Peregrinum nuper offendi*.

1. Sermo S. Effrem de Poenitentia, & de hora novissima, & de die iudicii, & de bonorum & malorum retributione. *Dilectissimi nihil, oro, Sancta caritati preferamus*. Explicit Sermo S. Effrem de poenitentia, & de hora novissima, & de iudicii die, & retributione.

2. Incipit ejusdem de iudicio, & resurrectione, & charitate, & compunctione. *Venite fratres mei*.

3. Ejusdem de iudicio & resurrectione. Sermo III. *Venite omnes fratres mei*.

4. Ejusdem de vita & exercitatione monastica. Sermo IV. *Dolor me in verba compellit*.

5. De perfectione vitæ religiosæ. Sermo V. *Venite dilectissimi mei*.

6. De risu fugiendo, & fletu appeten-

do. *Initium perversionis anima monachi*.

7. Ejusdem Sermo ad animam negligentem. Sermo VII. *Anima, queso, ne concidas*.

8. Incipit ejusdem Sermo ad monachos de Sanctis quibusdam Patribus, qui tempore illo requieverunt. Sermo VIII. *Cor meum doleo*.

6. Incipit Sermo ejusdem de armatura monachi, quod oporteat monachum veluti militem in acie semper adſistere. Sermo IX. *Talem armaturam*. Explicit de armatura monachi liber Sancti Ephræm.

10. Incipit libellus ejusdem de poenitentia & conversione ad Deum. Sermo X. *Domine qui de alto Patris sinu*.

11. Incipit Sermo ejusdem de secundo Domini adventu ad iudicium finale. Sermo XI. *Accedite filii lucis*.

12. Incipit Sermo ejusdem de timore Dei semper habendo, & de seculi vanitate fugienda. Sermo XII. *Attende tibi*. Explicit de timore Dei Sermo Sancti Ephræm.

13. Incipit Sermo ejusdem de angustia, qua premitur anima, cum ex pugna contra se hostis infirmior fit. Sermo XIII. *Anima angustis pressa*.

14. Incipit Sermo ejusdem de compunctione cordis. Sermo XIV. *Indultor bonorum omnium*.

15. Incipit Sermo ejusdem de Passione Domini Nostri Salvatoris Jesu Christi, & quam fuerit gravis. Sermo XV. *Loqui timeo, & narrationem plenam horrores*.

16. De his qui naturam Domini Nostri Jesu Christi scrutari volunt, & quod pluri-
mi periculi sit. Sermo XVI. *Rex cœlestis, immortalis Dominus*.

h

17. In-

17. Incipit de Antichristo, & de malis operibus ejus. Sermo xvii. *Quomodo peccator ego, plenusque delictis*. Explicit Sermo Sancti Ephræm de Antichristo.

18. Incipit ejusdem Sermo de Virginitate. Sermo xviii. *De virginitate, & sanctificatione*.

19. Incipit ejusdem Sermo de laudibus martyrum. Sermo xix. *Insipiens in primis rudis pictor, & horridus*. Explicit Sermo Sancti Ephræm de laudibus martyrum.

20. De laudibus Sancti Josephi Patriarchæ à Beato Ephræm Sermo editus incipit feliciter. Sermo xx. *Deus Abraham, Deus Isaac*. Explicit de laudibus Joseph Sermo Sancti Ephræm ultimus.

Sequuntur Sermones Sancti Isaac Syri.

1. S. Gregorii Papæ lib. 3. Dialogorum cap. 14. *De Sancto Isaac Abbate*. Prioribus quoque Gothorum temporibus fuit juxta Spoletanam urbem.

2. Gennadius Presbyter Massiliensis in

lib. de illustribus viris cap. 66. *Isaac Antiochena Ecclesiæ Presbyter*.

3. Marci Michaelis Presbyteri Cortonensis in laudem Sanctissimi ac venerabilis viri Isaac Abbatis, Præfatio incipit. *Isaac Abbas vir utique illustris*.

4. Versus sequentes in laudem Isaac positi sunt. *Spernere vis mundum, vis mente scandere sursum*. Versus 4.

5. Tabula Sermonum Sancti Isaac Abbatis.

6. Incipit Liber Sermonum Sancti Isaac Abbatis de vita solitaria seu contemplativa: sunt autem Sermones xviii. Sermo i. in quo continentur xi. Primus est de Accessu Animæ ad Deum qui creavit illam. *Anima quæ diligit Deum, in solo Deo quietem habet*.

7. Sententiæ quædam Isaaco tributæ, sed quæ potius videntur ex Hieronymo & Isidoro collectæ. *Nunquam de ore monachi turpis aut lascivus sermo egrediatur*.

CATALOGUS GRÆCORUM SERMONUM

SANCTI EPHRÆM

Ex Tomo Secundo Catalogi Codicum MSS. Græcorum Bibliothecæ Regiæ: Qui prodiit Parisiis e Typographia Regia 1740.

I **D**E virtutibus & vitiis, Cod. MS. 9. 595. 598. 1056. 1198.

2. Reprehensio sui ipsius & confessio, Cod. 9. 593. 595. 598. 599. 913. 1188.

3. Oratio ad everfionem superbiæ, Cod. MS. Græc. 9. 593. 595. 598. 599. 1188.

4. De compunctione animi, 9. 593. 595. 598. 599. 913. 1631.

5. Ascetica, 9. 593. 595. 598. 599. 1190.

6. Ad imitationem proverbiorum, 595. 598. 599.

7. De timore Dei, 9. 598. 599. 760.

8. Ad correctionem eorum qui vitiose vivunt, 9. 595. 598. 599. 1188.

9. De affectibus, 9. 593. 595. 598. 599. 760.

10. De poenitentia, 9. 593. 595. 598. 599. 1163. 1556.

11. De patribus morte consummatis, 9. 593. 595. 598. 599. 763. 1188.

12. Tetrasyllaba, 595. 598. 599.

13. Heptasyllaba, 9. 595. 598. 599.

14. De timore animi, 9. 595. 598. 599.

15. Ad Deum, 9. 593. 595. 599. 1188.

16. Admonitoria, 9. 593. 595. 598.

17. De anima quando tentatur ab hoste, 9. 593. 595. 598. 599.

18. In secundum Christi adventum, 9. 499. 595. 598. 767. 772. 773. 920. 987. 1021. 1154. 1163. 1173. 1188. 1302. 1608.

19. Parænetica, 593. 595. 599. 760. 1198.

20. De virtute ad novitium monachum, 595. 596. 597. 599. 920. 1172. 1198.

21. Capita de virtute, 593. 595. 596. 597. 599. 920. 1172. 1198.

22. In illud; Attende tibi ipsi, 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 920. 1172. 1198.

23. Oratio, non esse ridendum, sed lugendum, 596. 597. 599. 913. 920. 1172. 1188.

24. De vita spiritali ad novum Abbatem, 594. 595. 596. 597. 599. 920. 1172. 1198.

25. Beatitudines, 593. 594. 595. 596. 597. 599. 920. 1172. 1188. 1198.

26. Capita de humilitatis acquirendæ ratione, 594. 595. 596. 597. 599. 920. 1198.

27. De vita Sancti Abramii, 1485. 1540.

28. De laudibus Josephi Patriarchæ, 749. 1021. 1173. 1175. 1176. 1179. 1463. 1505. 1556. 1595.

29. Ora-

29. Oratio in Transfigurationem Domini, 1171. 1173. 1190. 1194. 1447. 1505. 1608.
30. De judicio & compunctione, 9. 583. 593. 595. 598. 599. 1538. 1608. 1613.
31. De recta vita, 595. 596. 597. 599. 920. 1172. 1198.
32. Adhortatoriæ ad Monachos, 593. 594. 595. 596. 597. 599. 760. 920. 1036. 1172. 1198. 1608.
33. De patientia, 9. 595. 596. 597. 598. 599. 920.
34. De Antichristo, 593. 770. 1034. 1188. 1198. 1625.
35. In passionem Domini, 599. 979. 1170. 1173. 1174. 1556.
36. De morbo linguæ, 594. 595. 599. 1172. 1198. 1612.
37. In laudem S. Basilii, 1100.
38. In Meretricem, 772. 979. 1013. 1173. 1175. 1186. 1447. 1505.
39. In Sanctos Martyres, 1186. 1447. 1470.
40. In Abrahamum & in Isaacum, 1021. 1173. 1179.
41. Monachum perfectum esse debere, 593. 594. 595. 599. 1172. 1198.
42. De beatitudinibus & miseriis, 9. 595. 598. 599.
43. De fide, 9. 595. 598. 599.
44. De judicio & resurrectione, 395. 593. 635. 751. 760. 897. 1034. 1035. 1164. 1173. 1217. 1613.
45. De egressu animæ, 269. 596. 597.
46. Interrogationes & responsiones de extremo judicio, 593. 599. 920. 1174.

47. Oratio de Sacerdotio, 593.
48. In illud, melius est nubere, 599. 1198.
49. De pietate, 760. 1198.
50. De divina gratia, 594. 595. 599. 1172.
51. De abstinendo à cupiditatibus carnalibus, 760.
52. De virginitate, 760. 1188. 1198. 1608.
53. De Quadragesima, 1163. 1613.
54. In S. Theodorum martyrem, 1163.
55. De eleemosyna, 596. 597.
56. De variis inferni tormentis, 599.
57. Debere Christianum longanimum esse, 599.
58. Quomodo admonendi negligentes, 599.
59. Cur frater negligentem se præbeat in cella, 596. 597.
60. Legendum esse attente, 599.
61. In peccatores poenitentiam non agentes, 593.
62. De regulis & ordinatione Monasteriorum, 593.
63. De monasticæ vitæ excellentia, 599. 1188. 1612.
64. De afflictione, 599.
65. Ad Senem Monachum seculum cogitantem, 599.
66. In illud, In mundo hoc tribulationem habebitis, 1188.
67. Non evagandum esse oculis, 599.
68. De quærentibus excusationes in peccatis, 599. 635.
69. De mansuetudine, 599.
70. De religione, 599.
71. Ad fratrem lapsum, 599.

C A T A L O G U S S E R M O N U M S A N C T I E P H R Æ M

Qui Syriace, Arabice, Armenice extant in Bibliotheca Regia.

- Ex Tomo I. Catalogi Codicum MSS. Bibliotheca Regia Paris. 1739.*
1. Sancti Ephræm carmen de sapientia, Cod. Syr. 6. Bombycinus olim Colbertinus pag. 51.
 2. Sancti Ephræmi & Isaaci, quædam ad mores pertinentia, Cod. Syr. 1. pag. 51.
 3. Precationes variæ, quorum auctores feruntur, Ephræmus, Isaac Ninivita, Philoxenus Mabugensis sive Hierapolianus, ad usum Syrorum Jacobitarum, Cod. Syr. x. Chartaceus olim Colbertinus, pag. 52.
 3. Nonnulla Jacobi Edeffeni & Sancti Ephræmi fragmenta, Cod. Syr. Bombycinus olim Colbertinus, pag. 55.
 4. Officium hebdomadis feriale in Ecclesiis Syrorum Jacobitarum recitari solitum, & orationes nonnullæ, quarum auctores feruntur. Tom. III.

- runtur. Jacobus Nisibeos Episcopus, & Ephræmus, Cod. Syr. XLII. Bombyc. olim Colbertinus, anno Chr. 1531. scriptus, pag. 55.
5. Preces à quolibet Christiano variis temporibus recitandæ, quarum insigniores Ephræmo, Athanasio, Basilio, Gregorio Cyprio, Isaaco Ninivita, & Philoxeno Mabugensi tribuuntur, Cod. Syr. LXXI. Bombyc. Nicolsian Bibliothecam Regiam Vanslebi opera illatus, cujus Codicis pars à Moyse quodam Damasci anno Chr. 1646. exarata est, pag. 58.
6. Orationes nonnullæ asceticæ & morales, quorum auctores feruntur SS. Ephræmus, & Jacobus Nisibeos Episcopus, Cod. Syr. LXXXIII. Bombyc. olim Colbertinus, anno Chr. 1511. scriptus, pag. 59.

7. Homiliæ variæ asceticæ & morales , stylo rhythmico conscriptæ , quarum auctores SS. Jacobus Nisibeos Episcopus , & *Ephremus* ejusdem Ecclesiæ Diaconus , Cod. Syr. cxii. Bombyc. olim Colbertinus inter antiquiores numerandus , pag. 62.

8. Sanctorum Chrysostomi , *Ephræmi* , & aliorum homiliæ quædam , Cod. Syr. cxv. Bomb. in Biblioth. Regiam Vansleebii opera illatus , pag. 62.

9. S. Ephræmi homiliæ duæ , quarum una de poenitentia , altera de cæco nato , Cod. Syr. cxvi. Bombyc. Alepo in Bibliothecam Colbertinam Vansleebii opera illatus , anno Christi 1572. exaratus , pag. 62.

10. S. Ephræmi carmen de peregrinationibus , adjuncta interpretatione Arabica , verum charactere Syriaco , Cod. Syr. cxxx. Bombyc. pag. 64.

11. Vita S. Abrahami Edeffeni , & S. Mariæ illius neptis , Cod. Syr. Bombyc. cxliv. pag. 67.

12. Vita S. Ephræmi , Cod. Syr. cxliv. pag. 67.

13. S. Ephræmi de tranquillitate & peregrinatione homiliæ , Cod. Syr. clvii. Bombyc. olim Colbertinus .

14. S. Ephræmi Magni homiliæ ; Armenice : in codice quem vocant Armeni *D-Jarrintir* , à vocibus scilicet *D-Jarr* , quæ homiliam , historiam , tractatum , & *Intir* , quæ selectum significat : quo in codice occurrunt homiliæ 168. quarum auctores diversi . Cod. Armenus xliv. Bombycinus , Constantinopoli nuper in Bibliothecam Regiam illatus , in antiquiorum numero collocandus , pag. 80.

15. S. Ephræmi oratio de compunctione animi , e Græca lingua in Armenam conversa . Cod. Armen. lv. Bombyc. anno Christi 1554. scriptus , pag. 82.

16. S. Ephræmi adversus maledicos oratio è Græco conversa , Cod. Armen. lv. pag. 82.

17. Homilia S. Ephræmi , Cod. Armen. lvi. chartaceus Constantinopoli nuper in Bibl. Regiam illatus , seculi 17. pag. 82.

18. S. Ephræmi Syri Orationes viginti septem , in Armenum conversa ab anonymo . Cod. Armen. lvii. Bombyc. Constantinopoli nuper in Bibl. Reg. illatus , pag. 82.

19. Variæ homiliæ , quarum auctores feruntur S. *Ephremus* , Joannes Chrysostomus , & alii . Cod. Armen. lxiv. Bombyc. Constantinopoli nuper in Bibl. Reg. illatus , seculi 16. exeuntis , pag. 83.

20. In Genesim , Exodum , & Leviticum , interpretatio è variis auctoribus tam Græcis , quam Syris , Basilio , nempe , Chrysostomo , Gregorio Theologo , Gregorio Nysseno , *Ephræmo* , Jacobo Edeffeno , Jacobo Sarugensi , & Dionysio Barfalibi Amidæ Episcopo . Arabice . Cod. Arabicus vi. ex Oriente

Vansleebii opera in Bibl. Reg. illatus , anno Christi 1666. exaratus , pag. 100.

21. Sancti Ephræmi homiliæ lxi. , partim asceticæ , partim ad doctrinam morum pertinentes , è lingua Syriaca in Arabicam ab anonymo conversa , una cum Gregorii Nysseni oratione in laudem ejusdem S. Ephræmi . Cod. Arabicus lv. Bombyc. exaratus anno Christi 980. ex insula Cypro in Bibl. Regiam Vansleebii opera anno 1671. illatus , pag. 105.

22. S. Ephræmi homiliæ li. ad populum & monachos habitæ . Ejusdem vita , & Gregorii Nysseni oratio in laudem ejusdem . Arabice . Cod. Arab. lvi. Bombyc. exaratus anno Christi 1568. olim Colbertinus , pag. 105.

23. S. Ephræmi orationes lxi. è Syriaca lingua in Arabicam conversa , una cum Gregorii Nysseni oratione in laudem ejusdem . Cod. Arab. lvii. Bombyc. à Vanslebio in Bibl. Reg. illatus , pag. 105.

24. Ephræmi homiliæ de fide & charitate , de secundo Christi adventu , de seculi fine & Antichristo , de muliere peccatrice quæ pedes Domini unxit . Cod. Arab. lxxvi. duodecimi seculi , olim Colbertinus , pagina 106.

25. Ephræmi opera laudantur in codice Arabico qui inscribitur *παραλόγος* . Cod. Arab. lxxviii. Bombyc. exaratus Hierosolymis anno Christi 1647. pag. 106.

26. Quæstiones variæ , quarum auctores feruntur Athanasius , Gregorius , & Ephræmus . Cod. Arab. lxxxviii. Bombyc. exaratus anno Christi 1438 , ex urbe Cairo Vansleebii opera in Bibl. Regiam illatus , pag. 110.

27. S. Ephræmi homilia in Nativitatem Beatæ Virginis . Cod. Arab. cxliii. Bombyc. olim Antonii Faure , exaratus anno Chr. 1518. pag. 117.

28. Vita S. Ephræmi . Cod. Arab. cxlv. Bombyc. exaratus anno Christi 1673. Damasco in Bibl. Regiam illatus , pag. 118.

29. Sancti Ephræmi homilia duæ , nempe de Cruce , & de laudibus Virginis , Cod. Arab. cliv. Bombyc. olim Colbertinus , pag. 119.

30. Ephræmi excerpta de vitiis & virtutibus , Cod. Arab. clxvi. Bombyc. olim Mazarinaus , pag. 120.

31. Sancti Ephræmi homilia de resurrectione . Cod. Arab. clxviii. Bombyc. olim Melchisedechi Thevenotii , duodecimi , ut videtur , seculi , pag. 121.

32. Homilia Arabica Sancto Ephræmo tributa , de Beatæ Virginis ingressu in Ægyptum . Cod. Arab. lxix. chartaceus , olim Benedicti de Maillet , seculi decimi septimi , pag. 452.

CATA-

CATALOGUS SERMONUM SANCTI EPHRÆM

*Qui extant Syriace, Arabice, Latine in Bibliothecis Angliæ
& Hiberniæ, & in Bibliotheca Lugduno-Batava.*

*Ex Catalogo
libror. MSS.
Angliæ &
Hiberniæ, Oxonia 1697.*

1. **S**ancti Ephræm Diaconi de die iudicii, de Resurrectione, & de Regno Cœlorum, libri sex, Latine. Cod. 2042. Thomæ Bodleii, pag. 106.
2. De septem gradibus ascensionis ad Deum, Latine. Ibid.
3. De Spiritu Sancto, & quare ipse Columbæ apparuit specie, Latine. Ibid.
4. De dignitate humanæ conditionis, Latine. Ibid.
5. Mar Ephræmi sermo, seu homilia de Sancto Palkido ejusque uxore & duobus filiis, Syriace. 8. Cod. 2918. Thomæ Bodleii, pag. 151.
6. Paræneses, Epistolæ, & Sermones B. Ephræm Syri, & oratio Encomiastica ejusdem Patris à Gregorio Nysseno, Arabice, fol. Cod. 2923. Thomæ Bodleii, pag. 151.
7. Expositiones, idest, Epistolæ de mundo hoc transitorio, & altero mundo permanente, factæ ad filios gregis sui per Dominum *Ignatium de Tur-Abdin*, cum homiliis tribus S. Ephræm Syri, & hom. tribus Isaaci Syri, cum aliis ad pietatem spectantibus, Syriace, Cod. 3061. Thomæ Bodleii, pag. 155.
8. S. Ephræmi homiliæ de fine mundi, de Gog & Magog, & de Antichristo, Syriace, Cod. 3980. in Hyperoo Bodlejano, pag. 182.
9. Homiliæ S. Ephræmi & aliorum, carmine Syriaco, Ibid.
10. Homiliæ S. Ephræmi de humilitate, & fide, Ibid.
11. Homiliæ S. Ephræm, Chrysostomi &c. Arabice, Cod. 4035. in Hyperoo Bodlejano, pag. 183.
12. Homiliæ SS. Jacobi & Ephræmi, Syriace, fol. Cod. 5335. Eduardi Pocockii, pag. 274.
13. Homiliæ aliquot Joannis & Ephræmi, fol. Cod. 5346. Eduardi Pocockii, pag. 274.
14. Vita S. Ephræmi, Arabice, Cod. 5831. Roberti Huntingtoni, pag. 280.
15. Mar Ephræmi Commentarius in Genesim & Exodum, Arabice literis Syriacis, Cod. 5820. pag. 280.
16. Homiliæ quædam Sancti Ephræmi, & Joannis Chrysostomi, Arabice literis Syriacis, Cod. 5826. pag. 280.
17. S. Ephræm Sermones, Latine, Cod. 242. Collegii Baliolen. in Oxonia, pag. 7.
18. Vita Beati Eliæ eremitæ per Ephræm

Syrum, Latine Cod. 1974. Collegii SS. Trinitatis in Oxonia, pag. 65.

19. S. Ephræmus de iudicio Domini, & Resurrectione, de Regno cœlorum &c. Latine, Cod. 1136. Collegii Cajo-Gonvilensis in Cantabrigia, pag. 124.

20. Libri tres B. Ephræm Diaconi, de contemptu, Latine, Cod. 1776. Domus S. Petri apud Cantabrigiam pag. 150. Præmititur, ibid. *Liber qui dicitur, diadema Monachorum, per Smaragdum Monachum*: qui liber in Cod. Vat. Lat. 6443. Ephræmo tribuitur.

21. Libri quidam B. Effrem Diaconi, ut observat quidam neotericus, Latine, Cod. 2322. Bibliothecæ Cantabrigiensis, pag. 168.

22. Ephræm Diaconi libri sex, Latine, Cod. 994. Ecclesiæ Cathedralis Sarisburiensis, pagina 25.

23. B. Ephræm de compunctione, Latine, Cod. 1296. Ecclesiæ Cathedralis Vvestmonasteriensis, pag. 29.

24. S. Ephræm, vel, ut Hebræi & Syri vocant, Ephraim, homiliæ. De hoc scriptore inter alios legendus Andreas Mafius vir egregius, Epistola præfatoria in Mosem Barcephæ de Paradiso, Latine, Cod. 2146. Isaaci Vossii, pag. 58.

25. B. Ephræm Syri Tractatus LIII. Arabice. Gregorii Nysseni oratio in laudem ipsius Ephræmi, Arabice, Cod. 3374. Bibliothecæ Norfolcianæ, pag. 83.

26. Joannis Chrysostomi, Basilii, & Ephræmi homiliæ, Arabice, Cod. 3394. Biblioth. Norfolcianæ, pag. 83.

27. Effremi opuscula quædam: 80. libri ad Monachos, Latine, Cod. 7945. Bibliothecæ Jacobææ, pag. 241.

28. Effremus de compunctione cordis, Lat. Cod. 7947. Bibl. Jacobææ, pag. 241.

29. Pentateuchus & ejus commentaria, Arabice, charactere Syriaco, ex Ephræmo, Dionysio, Jacobo Edeffeno, Jacobo Episcopo Serugi, Joanne Chrysostomo, Hippolyto, Cod. 7. mss. Orientalium Bibliothecæ Lugduno Batavæ 1716. pag. 409.

JOSE-

JOSEPHI SIMONII ASSEMANI
BIBLIOTHECÆ VATICANÆ PRÆFECTI

Ad Eñm ac Rñm Dominum

D. ANGELUM MARIAM
QUIRINUM

S. R. E. Cardinalem Bibliothecarium

IN TERTIUM TOMUM GRÆCORUM OPERUM
SANCTI EPHRÆM SYRI
EPISTOLA.

ANDEM aliquando
Tertium ac postre-
mum Tomum Græ-
corum Operum San-
cti Ephræm Syri,
Tuo jussu & auspi-
ciis inchoatum, *E-
minentissime Princeps*,
Deo favente absolvi;
serius id quidem,

quàm optaveram; sed quæ hætenus fue-
rint obstacula, ne publicam in lucem citius
prodiret, Ipse omnium optime nosti, qui
Bibliothecæ Vaticanæ quum sapientissime
præsis, quidquid etiam ad augendum or-
nandumque hoc opus conducere visum est,
illud ex Italia, ex Germania, ex Gallia,
studio operaque Tua mihi subministrandum
curasti. Ita crevit hic Tomus, & in am-
pliolem, quam antea animo designaveram,
molem exiit. Ita etiam, quod Sanctissimi
Syrorum meorum Doctoris Græcæ Latinæ-
que lucubrationes undequaque collectæ, nu-
meris, ut spero, omnibus absolutæ nunc ex
typographica officina Vaticana lucem adspi-
ciant, hæc totum, *QUIRINE DOCTISSIME*,
Tibi deberi profiteor.

Quia verò in duobus prioribus Tomis,
& scopum mihi propositum, & methodum
à me hac in editione servatam, scriptis ad
Te, *Cardinalis amplissime*, literis enarravi;
reliquum est, ut pauca hic quoque adjiciam
quæ sive ad illustrandos Græcos Latinosque

Codices faciunt, unde in hunc Tertium To-
mum nonnullos Sermones congeffi; sive ad
vindican- da quædam ipsius Ephræmi scripta,
quibus abuti neoterici solent, aut possent,
adversus purissimam plane, & orthodoxam
ejusdem Patris doctrinam. Tuum erit, pro
ea qua apud cunctos mortales tum propter
sublimem Dignitatem, tum propter omnige-
nam humanarum divinarumque rerum scien-
tiam plurimum polles auctoritate, prodeun-
tes hosce à Bibliotheca Tua Vaticana lite-
rarios fructus, benignitate complecti, pa-
trocinio tueri, liberalitate fovere. E Bi-
bliotheca Vaticana XI. Kal. Dec. MDCCXLVI.

CAPUT PRIMUM.

*De ea, quæ Ephræmo adscribitur, narratione
ad Monachos de sua conversione: Deque
Codicibus Græcis mss. Bibliothecarum,
Cæsareæ Vindobonensis, Venetæ S. Marci,
& Coislinianæ Patrum Maurinorum.*

HANC narrationem ex antiquissimo mss. Co-
dice Bibliothecæ Monasterii Cryptæ
Ferratæ juxta Tusculum descriptam, Latine
reddidit Gerardus Vossius, ediditque Tom. 2.
Operum Ephræm: edidit & Latine Bollandus
vir clarissimus Tom. 1. Febr. pagina 55.
Nos Græcam damus ex laudata Cryptoferra-
tensi Bibliotheca, ne quid in hac editio-
ne desit, quod ad Sancti Ephræmi res gestas perti-

pertineat. Etſi autem Voſſius probabili conjectura ſtatuit, vel compoſitam eſſe hanc narrationem ab illius diſcipulis, qui eam tamen ex ipſius relatione didicerant; vel ab ipſomet conſcriptam, ſed prima illa verba: *Sanctus Abbas Ephraem accedentibus ad ipſum Fratribus, de ſeipſo utilitatis cauſa enarravit, dicens*: poſt ejus obitum, illi præfixa eſſe narrationi ab ejus vel diſcipulis, vel ſtudioſis: at illud nobis magis probatur (verbis utor cl. Bollandi Tom. I. Febr. pag. 49.) alterius eam eſſe narrationem, qui, quæ antea ab Ephraem ejusve diſcipulis audierat, aut in Sermonibus Ephraemi legerat, ea ipſe, lapſus fortasſe nonnunquam memoria, ſcriptis mandavit ſub ipſiuſmet perſona, uti paſſim in vitis Patrum variæ eorum narrationes & apophthegmata referuntur veluti propriis eorum verbis. Ut ita ſentiamus, alia præcipue ipſius Ephraemi lucubratio facit, quæ *Confefſio & ſui ipſius reprehenfio* inſcribitur, exſtatque Tom. 3. operum ejus, quam in noſtra editione Tom. I. pag. 119. dedimus. In ea enim ſuæ converſionis occaſionem commemorat, & quæ deinde de genere ſuo, parentum conditione, adoleſcentiæ vitiis ſubdit. Nam quæ plurima de ſuis peccatis, ſive negligentia in vitæ religioſæ functionibus interjicit, magis ex animi ſubmiſſione ad aliorum institutionem proferre, quam ex veritate, cenſet Voſſius. Hæc igitur narratio, quantum à priore diſcrepat, & à Teſtamento ipſius Ephraemi, eſt omnino rejicienda, quemadmodum in Prolegomenis ad Tom. I. cap. I. ſ. x. pag. x. ex Tillemontio & Natali Alexandro obſervavi. Solemne enim fuit Græcis, qui ſequiori ævo res geſtas Sanctorum ſcribere, nonnulla de ſuo addere, quæ cum genuinis eorum vitis non conſentiunt, quemadmodum palam fit conferenti ea, quæ Sancti Gregorius Nazianzenus & Nyſſenus, Baſilius Magnus, Ephraemus, alique de ſeipſis ſive de aliis ſcripſere, quæque neoterici de iisdem tradunt.

Porro Græco hujusce narrationis amanuenſi nonnulla ſphalmata in ſcribendo exciderunt, quæ ex aliis codicibus emendavimus: ſcribit enim ipſe Βεθυλία, pro Βε-
θήλεια, juvenca, vitula. ἦτον, pro ἦτο, erat. ἐτοιμόγενος, pro ἐτοιμόγενος, par-
turi vicina. κέκληκεν, pro κέκληκεν, incli-
nata eſt dies. Ἰζάγκονα, pro Ἰζ ἀγκῶνος, cubito. εἰπέ μου, pro εἰπέ μοι, dic mihi.
συκοφαντήσας, pro συκοφάντησας, calumniam
pateris. ἐγκαταβλαιοι, pro ἐγκατάκλειοι,
incluſi. αὐτῇ, pro αὐτῆς, ejus. ἔειν, pro
ἔειν, ſtetit. τῷτο, pro τῷτῳ, huic. κλειά,

pro κλοιά σιδῆρα, vincula ferrea. δεδεμένους, pro δεδεμένον, ligatum: & ſimilia.

Occurrunt errores hujusmodi frequenter in mſs. codicibus Bibliothecæ Cæſareæ Vindobonenſis, ex quibus Sermones hoſce à cl. Viro Dominico Bricherio Columbo, juffu ac benignitate Eminentiffimi ac Reverendiſſimi Domini D. Sigismundi è Comitibus de Kolonitz S. R. E. Cardinalis, Archiepiſcopi Vienneniſis, & S. R. I. Principis, deſcriptos emendatoſque, evulgavimus hoc Tomo pagina 362. *De operatione perversi demonis*: pag. 365. *Sermo animæ utilis*: pag. 369. *De poenitentia & compunctione*: pag. 371. *De poenitentia & judicio, & in ſecundum adventum Domini Noſtri Jeſu Chriſti*: pag. 376. *De poenitentia & judicio, & ſeparatione animæ & corporis*: pag. 385. *Homilia in Meretricem*: pag. 396. *De exercitatione bonorum operum, & de patientia*: pag. 397. *De directione virtutis*: pag. 398. *De poenitentia, judicioque futuro, & de vitandis mulieribus, ac vitæ deliciis*. Quibus de Sermonibus vide quæ in Prolegomenis Tomi I. ſunt à nobis obſervata pag. 158. num. 83. pag. 159. num. 88. & pag. 160. num. 113. 114. 115. & 116.

Sed neque mendis caret Sermo ille, inſcriptus, *Inſtitutio ad Monachos*, qui prodiit hoc Tomo pag. 324. & alter pag. 381. cui titulus: *Quomodo convertatur quis retrorſum, & quod ludicris rebus abſtinendum ſit Chriſtiano, quemadmodum & canones Sanctorum Patrum præcipiunt: & quod qui ambulat, & citharizat, cum idololatriſ partem habet, ſicut ait divinus Apoſtolus*. Binōs hoſce Sermones ex Bibliotheca Veneta Sancti Marci, demandante Excellentiffimo D. D. Marco Foſcarino, (qui ab Eminentiffimo ac Reverendiſſimo D. D. Angelo Maria Quirino S. R. E. Card. Bibliothecario rogatus fuerat,) deſcripſit, nobiſque humaniſſime communicavit cl. Antonius Maria Zanetti. Hic in epiſtola ad laudatum Card. Bibliothecarium data Venetiis die 4. Aprilis 1744. de mendoſo ſcribendi genere, quod in iisdem Sermonibus notaverat, hæc ſcribit. *Accreſce la tardanza l'eſſere il Codice alquanto ſcorretto, e di ſtrana accentuazione, che fa naſcere continui dubbj, anche à chi hà qualche pratica della lingua; e tanto più che ſul principio facevo miſtero di certi modi particolari; ſpecialmente dell' adoperare l' Inſinito in luogo dell' Imperativo, ciò, che penſavo forſe poter avere analogia con l' idiotiſmo Orientale; ma trovandolo poi incoſtante, hò creduto dover correggere ogni luogo in quella miglior forma, che mi foſſe poſſibile*.

Suos quoque naves habent Codices Sangermanenſes, quorum Catalogum ſub nomine

mine Bibliothecæ Coislinianæ olim Segue-
rianæ edidit cl. Montfauconius Parisiis an-
no 1715. Ex his duos nobis Sermones à do-
ctissimis Maurinis Patribus humanissime com-
municatos, publici juris facimus hoc Tomo
pag. 439. & 461. quorum primus inscribi-
tur: *Reprehensio sui ipsius atque confessio*; ini-
tium: *Venite ad me simul omnes fratres*: al-
ter, *Encomium in Petrum & Paulum, & An-
dread, Thomam & Lucam, & Joannem*: &
in lectionem Evangelii secundum Joannem: ini-
tium: *Χαίρετε Χεῖρ Βασιλεὺς ἁγιοὶ ἀπο-
στολοι*, *salvete Christi Reges Sancti Apostoli*;
haud dubie legendum *Χαίρετε Χεῖρ Βα-
σιλέως*, *salvete Christi Regis Sancti Aposto-
li*, quemadmodum in Bibliotheca Coislinia-
na eruditus Montfauconius observat. Iidem
Maurini Patres in eo, quod ad nos trans-
misere, exemplari diligentissime notarunt
variantes lectiones, & menda amanuensis
correxerunt. Nos vero ad oram uniuscujus-
que sermonis à pag. 324. ad pag. 461. non
modo indicavimus, ex qua Bibliotheca sint
illi Sermones descripti; sed etiam unum-
quemque eorum tam cum editis, quam cum
manu exaratis Vaticanis codicibus compa-
rantes, palam fecimus, quod alias à nobis
in Prolegomenis Tomi II. pag. xxvii. est ob-
servatum, nimirum, *qui bis repetiti sunt Sermo-
nes, aliis in codicibus aliter esse inscriptos, aliud-
que initium forte habentes Interpreti sese obtulisse.*

CAPUT II.

De Ephræmi Vita, quæ Amphiloquio tribuitur.

Amphiloquio Iconii Episcopo tribuitur
hæc narratio de Sanctis Ephræm Syro
& Basilio Magno. Nos illam retulimus in
Prolegomenis ad Tomum I. pag. xxxiv. ex
editione Parisiensis MDCXLIV. cap. XIII. pag.
202. Eandem proferunt docti viri Bollandus
& Henschenius in Actis Sanctorum Tom. I.
Februarii pag. 75. hoc titulo prænotatam:
*De S. P. N. Ephræm, ex Vita Sancti Basilii
Magni, auctore (ut vulgo creditur) S. Am-
philoquio; ex veteribus Latinis Mss. Incipit:
Fratres, enarrationem volo facere de Basilio
memorabili, & Effræm Syro, quæ sunt apud
Deum de Patre nostro visore, quæ etiam de
Sancto & non mentiente ejus ore audiui. Est
autem sic. Effræm memorabilis quum esset in
eremo quadam &c.* Notant autem iidem Pa-
tres Bollandus & Henschenius Tom. cit. pag.
49. §. 7. *Amphiloquii opus habitam eam vitam
ante annos circiter 800. patet ex Urſi inter-*

*pretis præfatione edita primum à Rosſveido in
Vitis Patrum. Et licet in multis interpolatam
fateri necesse sit, nihil est tamen quamobrem
Amphiloquio penitus abjudicare eam cogamur.
Atque eam quidem partem, qua de S. Ephræm
agitur, sub nomine Amphiloquii reperisse se
Vossius testatur.* Ediderunt eam Vitam anti-
quo & rudi stylo Latine olim scriptam, ex
vetustis codicibus mss. monasteriorum Mar-
chianensis, S. Gisleni, S. Maximini, atque
Ecclesiæ S. Audomari; quam Surius terſiore
stylo expressam vulgavit: eandem ab Urſo
S. R. E. Subdiacono versam è Græco: Græ-
cam quoque mss. è Bibliotheca Christianissi-
mi Galliæ Regis, quam Latine reddidit,
rogante Rosſveido, Guilielmus Gratius,
quamque à se versam, Græco-Latine edidit
Franciscus Combesſius Ordinis Prædicato-
rum. Nos genuinum fortasse ejus Vitæ exem-
plar ex mss. codice Vallicellano signato lite-
ra B, 35, hic nunc proferimus: quo in
exemplari & nomen Amphiloquii desidera-
tur, & initium ejusdem narrationis aliter
ac in reliquis se habet. Porro quod in Græ-
co textu legitur, *δύο ἵππων ὀξυδρόμων
παραζάντων ὕδατα πολλὰ, κατὰ φησιν ὁ
θεὸς Ἀμβραχὲν, διήγησιν βέλομαι ποιή-
σαι*, *Duorum equorum velociter curren-
tium, conturbantium aquas multas, quemad-
modum ait divinus Abacuc, narrationem volo
facere: hoc, inquam, narrationis exordium
desumptum est ex cap. 3. Abacuc prophetæ
v. 15. ubi Latinus quidem Vulgatus Inter-
pres legit: Viam fecisti in mari equis tuis in
luto aquarum multarum: at in versione
Græca LXX. Interpretum sic habetur: καὶ ἐ-
πεβίβασας εἰς θάλασσαν τὰς ἵππους σου
παράσποντας ὕδατα πολλὰ: & superincedere
fecisti in mare equos tuos, conturbantes aquas
multas. Interpretes Græci Hebraico textui
pressius inhærent, in quo sic legitur: Cal-
care fecisti in mari equos tuos, in acervo aqua-
rum multarum: Paraphrasis Chaldaica: ma-
nifestatus es super mare in curru gloriæ tuæ,
in acervo aquarum multarum. Consonat Ara-
bica versio: *وَقَدْ جَاءَ الدَّبَابُ عَلَى الْفُجَارِ
وَجَاءَ الْفُجَارُ عَلَى الْفُجَارِ*.
Et fecisti ut mare conscenderent equi tui, con-
turbaverunt aquas multas. Mutila sunt, vel
mendosa exemplaria Syriaca: nam in Po-
lyglottis hæc habent: *وَقَدْ جَاءَ الْفُجَارُ
وَقَدْ جَاءَ الْفُجَارُ*, *conscendisti
equos tuos, & currum salutis tuæ: at vero in
manuscriptis: وَقَدْ جَاءَ الْفُجَارُ
وَقَدْ جَاءَ الْفُجَارُ* Inceſſisti in mari super
equos tuos, & congregatione aquarum multarum.
Omnino*

Omnino legendum **ܡܠܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ** :
In multitudine aquarum multarum : idest, in acer-
 vo, ut habet Hebraicus textus. Litera o *vau*, pro
 ܐ Beth, in hac voce **ܡܠܬܐ** obrepfit : Ita-
 que vel est substituenda sic, **ܡܠܬܐ** in multi-
 tudine, in acervo ; vel potius expungenda,
 adinstar textus Hebraici, in quo subaudi-
 tur, non tamen exprimitur. Sed de his ha-
 stenus.

Quæ vero potissimum nos ratio impulit,
 ut hanc narrationem iterum in hoc Ter-
 tio Tomo publici juris faceremus, hæc est.
 Primum quidem, quia ab editis non pa-
 rum differt, ut conferenti patet. Deinde,
 ut adhuc manifestius ostendatur, quod de
 Sancti Ephræmi Diaconatu in Prolegomenis
 ad Tomum I. cap. I. §. v. pag. VIII. affir-
 mavimus. Syrus vitæ Ephræmi scriptor, de
 quo optime monet Sozomenus lib. 3. cap. 16.
 pleraque nimirum Sancti Ephræmi gesta à
 Græcis ignorari, & à Syris petenda esse :
 Syrus, inquam, ille scriptor Tom. I. Bi-
 blioth. Orient. pag. 43. Ephræmum narrat à
 S. Basilio Magno ordinatum fuisse Diacono-
 num, ejus autem Interpretem Presbyterum.
Quumque Basilius, inquit, vehementer
instaret, ut Ephræmus Sacerdotium susciperet,
nequaquam persuasit; vixque ab eo impetratum
est, ut sibi à Basilio manum imponi pateretur,
ut Diaconus fieret. Quum ergo Sanctus Basi-
lius imposuisset manum super Ephræm, & Dia-
conatus Chirotoniam recitasset, apprehensa ejus-
dem manu, sic eum Syriace compellat: jube
Domine assurgere. Cui Beatus Ephræm Græ-
ce: Salva me Domine, & gratia tua suscita
me Deus. Ita Græci Sermonis notitiam Beatus
Ephræmus, Basilio à quo id postulaverat, in-
tercedente, assequutus est; & Basilius vicissim,
Ephræmo orante, Syriace loqui didicit: qui
etiam Beati Ephræmi discipulum per manus im-
positionem Sacerdotii honore honestavit. Con-
firmat hæc Syri Scriptoris sententia narra-
tionem Græcam Amphilochio tributam, quam
nunc è codice Vallicellano evulgamus. Ejus
verba recito. καὶ συνδραχνδαὶς αὐτῷ ὁ ἁ-
γίος πατὴρ ἡμῶν Βασίλειος ἐπὶ τρεῖς ἡ-
μέρας, καὶ χειροτονήσας καὶ τὸν μετ' αὐτῶν
ὄντα ἑρμηνεῖα Διάκονοι καὶ πρεσβύτεροι, ἀ-
πέλυσεν αὐτὸς ἐν εἰρήνῃ: Spirituali itaque
letitia cum illo (Ephræmo) Sanctus Pater
oster Basilius triduo refectus, ordinatoque In-
terprete, qui cum ipso erat, in Diaconum &
Presbyterum, eos dimisit in pace. Paulò su-
perius de Ephræmi ordinatione in Diaconum
scripserat: καὶ καμείων αὐτῷ εἰς τὴν γλῶ-
σσὴν ἐπὶ πρόσωπον, ἐπέθηκε τὴν χεῖρα
αὐτῷ. ἐπὶ τὸν ὅσιον Ἐφραίμ ὁ μέγας, ἰε-
 Tom. III.

ἐάρεχης, καὶ ἐποίησεν τὴν ἀρχὴν τῆς δια-
κόνειας, καὶ λέγει αὐτῷ, κέλευσον, ἔγειρον ἡ-
μᾶς: Et quum humi in faciem prostrati es-
 sent, imposuit magnus Hierarcha manum suam
 Sancto Ephræmo: recitansque orationem Diacono-
 ni, dicit ad ipsum; jube, nos erige. Igitur
 tam Syrus, quàm Græcus auctor, non E-
 phræmum à Sancto Basilio Presbyterum or-
 dinatum scribunt, sed ejus Interpretem: E-
 phræmum enim solo Diaconatus ordine fuisse
 initiatum: id quod antiqui omnes scriptores
 Græci & Latini docent, quibus Ephræmus
 ubique *Diaconus*, nusquam Presbyter appel-
 latur: Sozomenus, inquam, Hieronymus,
 Theodoretus, Palladius, Gennadius. Inter-
 polatam itaque ab amanuensibus, vel à Græ-
 co interprete vitiatam Syri, aut Græci an-
 tiqui scriptoris historiam censeo, quum in
 vulgata sub Amphilochii nomine narratione
 legitur in fine capitis XIII. in nostra editio-
 ne Tom. I. pag. XXXVI. litera F, καὶ πνευμα-
 τικῶς συνευφρανδαὶς αὐτῷ ἐπὶ τρεῖς ἡ-
 μέρας, καὶ χειροτονήσας τὸν ἑρμηνεῖα Διά-
 κονοι, καὶ αὐτὸν πρεσβύτεροι, ἀπέλυσεν αὐ-
 τὸς ἐν εἰρήνῃ: Spirituali itaque letitia cum il-
 lis triduo refectus, ordinatisque Interprete in
 Diaconum, & ipso in Presbyterum, eos dimi-
 sit in pace. Nullus dubito, quin à sciolo
 quopiam intrusum sit, τὸ αὐτὸν, & ipso: le-
 gendum enim omnino: καὶ χειροτονήσας τὸν
 ἑρμηνεῖα Διάκονοι καὶ πρεσβύτεροι, quumque
 ordinasset Interpretem Diaconum & Presbyte-
 rum, quemadmodum tam in Syriaca, quam
 in Græca codicis Vallicellani vita legitur.
 Ex vitiosa hac lectione in recentiores aucto-
 res error ille derivavit, quod Ephræmus
 Presbyter dictus creditusque fuerit: quem-
 admodum ex Græcis legere est in Menolo-
 gio Basiliano, & ex Latinis Vincentius Bel-
 lovacensis, Trithemius, Prædestinatus Sir-
 mondianus, alique nonnulli asserunt, quos
 recte Tillemontius Tom. 8. pag. 744. refellit.
 Ex eodem impuro fonte hausit Latinus an-
 tiquus Vitæ Pseudo-Amphilochianæ Interpres
 apud Bollandum Tom. I. Febr. pag. 76. Et
spiritualiter latantes per tres dies, & atque or-
dinans Sanctus Sacerdos Interpretem Diaconem,
ipsum verò Presbyterum, dimisit eos in pace.

Non sum nescius, eandem Pseudo-Amphi-
 lochianam narrationem, etiam sic emenda-
 tam, ut nos illam è Vallicellano codice
 evulgamus, nonnulla tamen habere, quæ
 genuinæ Basilii, & Ephræmi vitæ minus con-
 veniunt. Nam, ut rectè monet in nupera
 Sancti Basilii Magni Vita eruditissimus æquè
 ac amicissimus P. D. Josephus de Puteo,
 Monachorum Basilianorum Abbas Generalis
 i cap. 42.

cap. 42. à pag. 388, Ephræmus ipse in encomio Basilii, Gregorius Nyssenus in encomio Ephræmi, Gregorius Nazianzenus de laudibus Basilii, & Sozomenus in hist. Eccl. hac in re sunt potius audiendi, quàm alii quicumque sequioris ævi scriptores. Itaque quidquid in hac narratione Pseudo Amphilo- chiana contrarium genuinis Ephræmi, Gre- gorii utriusque, & Sozomeni scriptis reperitur, anonymi ejus auctoris oscitantia tri- buendum est, ac veluti commentum reji- ciendum.

CAPUT III.

*De S. Theodori Studite Encomio in
SS. Joannem Chrysostomum &
Ephræm Syrum.*

*Ex elogiis
Belgicis
Auberti
Myræi Bru-
xellensis.*

Joannes Livinejus, e Belgio Romam Va- ticanæ nostræ excutiendæ Bibliothecæ gratia, profectus, Guilielmo Sirleto & An- tonio Carafæ doctissimis Cardinalibus, & S. R. E. ex ordine Bibliothecariis, ob singula- rem Græcarum literarum peritiam carus in primis fuit. Multa inde describendo eruit, & veterum monumenta varia cum membra- nis conferendo, bonas horas in Urbe collo- cavit. In his Sancti Theodori Studite Ca- techeses cxxxv. e Sirleti Bibliotheca, quæ postea Ascanii Columnæ Cardinalis fuit, primus in lucem attulit, Latinasque à se fa- ctas scholiis illustravit. Eo deinde anno Chri- sti 1599. Idibus Januarii e vivis erepto, Aubertus Myræus quum intellexisset, ejus Bibliothecam Patribus Societatis Jesu An- tuerpiæ cessisse, ibique Theodori Cateche- ses adhuc latere, facile ab illis impetravit, sibi ad edendum permitterent, ne labor il- le Romæ utiliter exhaustus, perpetuo deli- tesceret. Itaque opus verè aureum doctissi- mo æque ac religiosissimo S. R. E. Cardinali Roberto Bellarmino dicatum, idem Myræus Antuerpiæ edidit anno 1602. præmissis Li- vineji laudibus. Quia verò Græcus textus in ea editione desideratur, eum nobis ex co- dice Sangermanensi descriptum humanissime communicarunt Patres Maurini, viri toto orbe clarissimi, & ad rempublicam litera- riam juvandam nati.

Hic igitur sermo Catecheticus à S. Theo- doro Studita ad fratres tum habitus est, quum memoria Beati Ephræmi celebraretur: id enim sibi vult titulus: *εἰς τὴν μνήμην τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ*, In- memoriam Chrysostomi, & Sancti Ephræm. Id significant ea sanctissimi Catechistæ verba:

Χρῆς ἐνεκωμιάσαμεν τὸν μακάριον Χρυ- στοστόμον, σήμερον Ἐφραίμ τὸν αἰόδιμον, καὶ τῇ ἐξῆς ἔργον τῶν ἁγίων: Heri bea- tum Chrysostomum celebravimus, hodie pralu- stem Ephræm, cras alium è Sanctis. Unde ma- nifestum fit, priscis etiam temporibus, quum hæc scriberet B. Theodorus Studita, Memo- riam Beati Ephræmi in Ecclesia Græca ce- lebratam fuisse postridie ejus diei, quo fe- stum Sancti Joannis Chrysostomi perageba- tur: nimirum die 28. Januarii, quemadmo- dum hodieque faciunt Græci, ut ex Meno- logiis constat: quidquid sit de Latinis, Ja- cobitis & Nestorianis, qui festum Sancti E- phræmi colunt 1. Februarii, 19. Februarii, 8. Martii, 14. Maji, 15. Junii, aut Feria vi. post Dominicam quintam ab Epiphania, quemadmodum Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 55. notavi. Sanctus autem Theodorus vivebat anno Christi octingentesimo ineunte.

CAPUT IV.

*De Sermonibus Sancti Ephræm Syri,
Qui in Cod. ms. Latino Vaticano
6443. continentur.*

Quum Græcos, Latinosque omnes Bi- bliothecæ Vaticanæ Codices manu- scriptos Vir clarissimus Gerardus Vos- sius evolvisset, quibus aliquod Sancti Ephræ- mi opusculum contineretur, diligentiam ta- men ejus fugit optimus ille Codex Latinus, qui olim ad Petrum Cardinalem Rothoma- gensensem pertinuit, ac deinde Vaticanæ Bi- bliothecæ adjectus, numero 6443. signatur. Est autem membraneus, folia scripta 292. complectens: Sermones vero, quos conti- net, recensui in Prolegomenis ad Tomum II. cap. II. pag. xx.

Quis fuerit Petrus Cardinalis Rothomagen- sis, ex Chronologica eorum Archiepiscopo- rum serie, & ex Ciaconio de rebus gestis Romanorum Pontificum, & S. R. E. Cardi- naliū colligi potest. Maurini Patres in Gallia Christiana Tom. 6. pag. 349. & 691. laudant Petrum Rothomagensensem, Archiepi- scopum & S. R. E. Cardinalem, cognomento Rogerium, patria Lemovicensem, fratrem Hugonis Episcopi Biterrensis, & Clementis Papæ VI. ex sorore Joanna Rogeria Mon- stria nepotem. Hunc Petrum ab avunculo Clemente VI. in Cardinalium numerum an- no 1348. cooptatum scribit Frizonius apud Ciaconium Tom. 2. pag. 500. qui addit eodem tom. pag. 574. eundem postea in locum Urbani V. successisse, assumpto Gregorii XI. nomine; obiisse autem die 27. Martii anno 1378. Ve- rum

rum duo Petri Rogerii, ex eodem Ciaconio, sunt distinguendi. Primus nimirum pagina 474. & 479. dictus Magister Fr. Petrus Rogerii Monstrius de Malmonte Lemoicensis dioecesis, filius Guillelmi Rogerii, qui ex Monacho Benedictino Monasterii Casæ Dei dioecesis Claromontanae, primum Archiepiscopus Senonensis est factus, deinde Archiepiscopus Rothomagensis, postea à Benedicto XII. anno 1338. inter Cardinales adscriptus, demum anno 1342. post obitum Benedicti, Cathedram Petri ascendit, accepto Clementis VI. nomine. Alter pag. 500. & 574. Petrus Rogerius Monstrius de Malmonte, ejusdem Clementis VI. ex sorore nepos, ac postea ad Pontificatum ipse quoque electus, & Gregorius XI. appellatus: qui tamen non Rothomagensis Archiepiscopus fuit, ut Maurini Patres scribunt, sed illius Ecclesiæ Archidiaconatum obtinuit, & adolescens Perusum, discendi juris causa, profectus, auditor fuit Baldi jurisconsulti clarissimi, ab avunculo Clemente VI. vix expleto ætatis suæ 17. anno Cardinalis renunciatus. Duo alii Petri fuere Cardinales & Archiepiscopi Rothomagenses, ut omittam Petrum de Crosso, seu de Croson, quem nonnulli ex Archiepiscopo Rothomagensi, alii verius ex Episcopo Antisiodorensi in ordinem Cardinalium anno 1350. à Clemente VI. adlectum scribunt apud Ciaconium tom. cit. pag. 517. Primus, Petrus de la Forest, frater Philippi Catalaunensis Episcopi, qui ex Monacho & Abbate S. Dionysii, sub Philippo & Joanne Regibus, Regni Galliarum Cancellarius, Tornacensis & Parisiensis Episcopus, ac demum Rothomagensis Archiepiscopus, ab Innocentio VI. anno 1356. fuit inter Cardinales cooptatus, & anno 1361. in vivis esse desit, de quo Ciaconius tom. cit. pag. 536. Secundus Petrus Judicis, seu de Judicia, Ordinis Sancti Benedicti Monachus, Gregorii XI. consobrinus, Archiepiscopus primo Narbonensis, mox Rothomagensis, demum Cardinalis ab eodem Gregorio XI. anno 1375. creatus, decessit anno sequenti, ex Ciaconio pag. 606. Quisquis igitur ex supra laudatis fuerit Petrus ille Cardinalis Rothomagensis, cujus nomen codici Vat. ms. 6443. est præfixum, constat ex dictis, eum seculo decimo quarto claruisse: unde codicis nostri ætas ad seculum saltem quod antecedit, est retrahenda.

Ut vero ad Sermones Ephræmianos accedam, qui in eodem codice continentur, in binas ii classes dividuntur. Prima classis complectitur octo libros, idest, Sermones, pag. 265. Item octo libri Domini Ephræm; atque ita ex ordine numerantur, liber primus de judicio Tom. III.

Dei: liber secundus de beatitudine anima: liber tertius de Poenitentia; liber quartus de luctaminibus: liber quintus de die judicii: quo etiam libro duo alii comprehenduntur Sermones, videlicet, de dilectione Dei, & de compunctione, pag. 273. & seq. Liber autem sextus pag. 274. tergo, liber septimus & liber octavus pag. 283. inscribuntur, Monita S. Ephræm, & pag. 284. Institutio S. Ephræm ad Monachos. Hos certe respexit Trithemius cujus verba recitavi in Prolegomenis ad Tomum I. pag. LI. Si enim excipias librum I. de Spiritu Sancto, nonum, decimum, undecimum ac duodecimum, octo medii iidem plane sunt, ac nostri. In Bibliothecis quoque Angliæ non alii sunt à nostris qui ibi recensentur, ut ex Catalogo à nobis supra exhibitum num. 19. 21. 22. 23. 24. 27. & 28. Sed per oscitantiam typographi, pro octo libri, obrepsit ibi num. 27. Ephræmi opuscula quedam, 80. libri ad Monachos; octo enim sunt, non octoginta.

Altera classis, unum quidem Ephræmi Sermonem complectitur, cui titulus de Poenitentia pag. 285. sed qui nondum in lucem prodit, neque alibi, quod sciam, quàm in nostro codice Vaticano habetur. Hoc esse præclarum illud opus nullus dubito, quod S. Gregorius Nyssenus laudat in encomio Sancti Ephræmi (in Prolegom. Tom. I. pag. v.) vocans ipsum disputationem cum Novato, in hac verba: si quis vero in Sancti Ephræmi disputationum cum Novato conspectu cupiat audacissimi ejus contueri stragem, adversarii casum respiciat oportet: ibi enim usque adeo superiores in ipso certaminis congressu nostri Doctoris vires inveniet, ut hunc pancratiastem, atque certatorem invictum, illum autem mollem ac tamquam puerum nondum ætate firmatum dixerit. Novatianos, qui & Cathari dicti sunt, nominat ac rejicit Ephræmus ipse in Hymno 22. adversus hæreses, nec non in Testamento, Tom. 2. pag. 403. Ariani, & Manichæi, Cathari, & Ophitæ: reliqui hæretici. Sed audiamus Ephræmum adversus istos hæreticos disputantem: Plerosque, inquit, cernimus in Ecclesia constitutos, Ecclesiastica pietatis ac fidei non tenere doctrinam, quum & sibi de justitia meritis nimium tribuunt, aut cum Phariseis ceterisque qui in peccatis vivunt, typo ac supercilio sanctitatis elati, imo, quod est verius, tumore execrandæ impietatis inflati, spernunt atque condemnant; aut cum Novatianis, qui semetipsos cum suis pollutissimis, & eo ipso, quo se justificant, maculosi, Catharos, idest, mundos, vocantes, constitutione impiissima non recepti sunt Poenitentes; omnem recuperandæ salutis fiduciam, & revertendi copiam criminaliter peccantibus abnegantes; aut

cente cum Luciferianis impium dogma sumen-
tes, semel prolapsos à fide, dicunt, nullatenus
posse qualibet satisfactione jugium fletuum, &
continua cordis contritione salvari. Locus in-
signis, à nemine hætenus observatus, ex quo
palam fit, non modo in Syriam, & Palæ-
stinam, sed etiam in Mesopotamiam, ubi San-
ctus Ephræmus hæc scribebat, Luciferiano-
rum, & Novatianorum impium dogma per-
vasisse: agebant autem, semel prolapsos à fi-
de, aut qui semel cum hæreticis communi-
cassent, nullatenus debere in communionem
Ecclesiæ recipi: item qui grave peccatum
admisissent, nullum eis Poenitentiae locum
esse concedendum. Et Novatiani quidem lon-
ge lateque per Orientem disseminarunt se-
ctam suam ab anno Christi 252. usque ad
annum circiter 450. quo, ut Theodoretus
hist. Eccl. lib. 3. cap. 6. scribit, Asiæ Pontique
finibus inclusi, Syriam ac Mesopotamiam in-
ficere desierunt. Luciferiani autem tunc pri-
mum videntur Syris, atque adeo Ephræmo
innotuisse, quum Lucifer Calaritanus Epi-
scopus, illius sectæ auctor, Constantii Impe-
ratoris jussu ab anno Christi 355. ad annum
361. in exilium relegatus fuit, primo in ur-
bem Euphratesiæ Germaniciam, deinde Eleu-
theropolim Palæstinæ, demum in Thebaidem.
Porro quidquid in his exilii sui latebris, vir
cæteroquin catholicæ fidei integritate, ma-
ximè adversus Arianos, clarissimus, pro Chri-
sto ejusque Ecclesiæ passus fuerat, id totum
perdidit, postquam ordinato Antiochenis an-
no 362. Episcopo Paulino, improbavit senten-
tiam SS. Athanasii Alexandrini, Eusebii Ver-
cellensis atque Hilarii Pictaviensis, qui ordi-
natos ab hæreticis, eosque qui aliquando cum
illis communicassent, dummodo vera poeni-
tentiae signa exhiberent, fidemque orthodo-
xam profiterentur, admittendos esse pronun-
ciabant: ac proinde palam docere coepit
impium illud dogma, quod à S. Ephræmo
hic perstringitur, *semel nimirum prolapsos à
fide, nullatenus posse qualibet satisfactione ju-
gium fletuum & continua cordis contritione sal-
vari*. Consule præter alios, qui fuse de No-
vatianis & Luciferianis scripserunt, etiam
Tillemontium hist. Eccl. Tom. 3. pag. 209. &
Tom. 7. pag. 232. editionis Bruxellensis 1732.
ubi inter eos, qui adversus binas illas sectas
calamum acuerunt, addendus est Ephræ-
mus, cujus neque Tillemontius, neque alii
meminerunt.

CAPUT V.

*De Sermonibus S. Ephræm Syri, qui ex-
tant in Cod. ms. Latino Cortonensi.*

PRæclari hujus codicis notitiam debe-
mus clarissimis Viris Academicis Etru-
scis Cortonensibus. Latina Sermonum Ephræ-
mianorum interpretatio est Ambrosii Camal-
dulensis. Eadem extat in mss. codicibus Va-
ticanis, typisque olim prodiit, quemadmo-
dum in Prolegomenis Tomi I. pag. XIII. &
LXXXI. fusiùs à nobis est observatum. Con-
fer Catalogum hunc Cortonensem cum Am-
brosianis Sermonibus, quos ibidem pag. LXXXII.
recensui.

Quod vero ad Marcum Michaellem Pres-
byterum spectat, hujusce codicis Cortonen-
sis scriptorem, præter aliorum libros, quos
ipse manu sua elegantissime descripsit, com-
posuit etiam *Tractatum de Viris illustribus*,
ex quo caput trigessimum tertium de Sancto
Ephræmo in hoc codice Cortonensi legitur.
Idem Marcus Michael de laudibus S. Ephræ-
mi Præfationem Ambrosianis Sermonibus ibi-
dem præmittit, quæ Præfatio incipit: *Eph-
rem ex Syria Patria originem trahens*. Syriam
autem Patriam sic dicit Marcus Michael,
quemadmodum de Basilio Magno scribit S.
Gregorius Nazianzenus epist. 5. *Cur Cappa-
dociam fugis, quum Cappadociam patriam ha-
bes?* Et epist. 76. *Et te felicem, & Cappa-
doces: te quidem, quod malueris talis esse; il-
los vero, qui talem potuerint exhibere civem*.
Sed & de seipso deque Basilio Magno idem
Nazianzenus orat. 20. in laud. Basilii ita pro-
nunciat: *Habebant nos Athena velut fluxum
quemdam fluminis ex eodem Patriæ fonte: ni-
mirum ex eadem Cappadocia, quæ fuit utri-
usque Patria*. Strictius tamen loquendo, non
Cappadocia, quæ Provincia est, sed Cappa-
dociae Metropolitana civitas *Cæsarea*, Basi-
lii Patria dicenda est, sicut de seipso testa-
tur Basilius epist. 331. *Magnitudo calamita-
tum, quæ Patriam meam Cæsaream concusse-
runt*. Hac itaque ratione Marcus Michael
Presbyter Cortonensis Syriam Patriam Ephræ-
mo contigisse scribit, Provinciam Syriam de-
signans, unde Ephræm Syrus dicitur; non
civitatem intelligens, quæ ei natale solum
fuit.

C A P U T VI.

De codicibus Græcis Bibliothecæ Regiæ.

Sunt universim, in quibus Ephræmi opera continentur, codices Græci Bibliothecæ Regiæ, LXII. quorum primus, idest, IX., est membranaceus, olim Medicæus, cujus scriptura duplex, & diversæ ætatis: recentiore quidem atramento scripta sunt Sancti Ephræmi opera decimo tertio seculo exeunte; vetere autem & literis, quas vocant, uncialibus, idque sine accentibus (quæ est optima nota antiquitatis) scripti sunt libri sacri Job, Proverbia, Ecclesiastes, Canticum canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, & novum Testamentum. Solebant enim (ut ex clarissimo Boivino observat Catalogi illius Bibliothecæ curator) solebant, inquam, olim librarii inopes, quibus deerant membranæ ad libros describendos, antiqua exemplaria diffuere, & scripturæ alienæ seu spongia, seu vetustate deletæ, suam superillinare. Ejusmodi libros non paucos habere Bibliothecam Regiam, idem testatur: atque in iis codicibus hunc quem recensemus. Nos quoque in amplissima Bibliotheca Vaticana habemus istiusmodi libros nonnullos, & in iis codicibus Chronicon Syriacum Dionysii Patriarchæ Jacobitarum, in quo scripturæ Græcæ deletæ Syriaca sunt ejusdem Dionysii chronica superinducta.

Codex CCLXIX. chartaceus, olim Mazarinæus, seculo, ut videtur, decimo quinto exeunte exaratus.

Cod. CCCXCV. item chartaceus, olim Colbertinus, seculi quintidecimi.

Cod. CCCXCIX. membranaceus, Constantinopoli nuper in Bibliothecam Regiam illatus, seculi undecimi.

Cod. DLXXXIII. chartaceus, olim Baluzianus, recenti, sed erudita manu descriptus.

Cod. DXCI. membranaceus, olim Colbertinus, undecimi seculi.

Cod. DXCIV. membranaceus Constantinopoli nuper in Bibliothecam Regiam illatus, undecimi seculi.

Cod. DXCV. membranaceus, undecimi seculi.

Cod. DXCVI. Membranaceus, olim Colbertinus, seculi duodecimi.

Cod. DXCVII. bombycinus, Constantinopoli nuper in Bibliothecam Regiam illatus, duodecimi seculi.

Cod. DXCVIII. membranaceus, olim Col-

bertinus, cujus ad calcem hæc leguntur ex interpretatione cl. Montfauconii Palæograph. lib. I. pag. 78. *Scriptus est hic sacer utilisque liber in Monasterio SS. Deipara Styli, sive Sancti Pauli Latris, manu Michaelis anno 6943. Christi 1435. Novembris 2. Indictione 2. ad gloriam, laudem, & spirituales salutem possidentis. Modico autem elapso tempore ob irruptionem impiorum Ismaelitarum, Sanctus Christodulus transmigravit in Patmum, quot potuit libros & alia quadam secum ferens. Tempore autem Domini Leontii Cathegumeni in Patmo, & Domini Pauli Monachi & Cathegumeni Latris, Monasterium istud miseratus Dominus Leontius, hunc librum ipsi dedit, & Evangelium ornatum, & alium librum secundum Matthæum, cum instrumentis & Chrysobullis. Qui per successionem in hoc Monasterio Latris futuri estis hegumeni, ejus mementote. Reliqua vide apud cl. Montfauconium loc. cit.*

Cod. DXCVIII. partim chartaceus, partim membranaceus, olim Mazarinæus, seculo decimo quarto exaratus.

Codex alter, eodem numero DXCIX. signatus (de quo in Catalogo pag. 612.) partim membranaceus, partim bombycinus, seculi decimi quarti.

Cod. DCXXXV. bombycinus, olim Colbertinus, seculi 14.

Cod. DCCXLIX. membranaceus, Constantinopoli nuper in Bibliothecam Regiam illatus, ineuntis seculi decimi.

Cod. DCCLI. membranaceus, olim Colbertinus, seculi decimi.

Cod. DCCLX. partim bombycinus, partim membranaceus, olim Mazarinæus, cujus pars prima decimoquinto seculo, pars autem membranacea duodecimo videtur exarata.

Cod. DCCLXIII. membranaceus, olim Colbertinus, seculi duodecimi.

Cod. DCCLXXII. chartaceus, seculi 15.

Cod. DCCLXXIII. chartaceus, olim Medicæus, seculi decimiquinti, manu rudi exaratus.

Cod. DCCXCVII. partim chartaceus, partim membranaceus, partim duodecimi, & partim decimi quinti seculi.

Cod. CMXIII. membranaceus, olim Colbertinus, seculi 13.

Cod. CMXX. membranaceus, olim Colbertinus, seculi XI.

Cod. CMLXXIX. bombycinus, olim Colbertinus, seculi XIII.

Cod. CMLXXXVII. chartaceus, Constantinopoli nuper in Bibliothecam Regiam illatus, seculi XV.

Cod. MXIII. chartaceus, Fonteblandensis, seculi XV.

Cod. MXXI.

Cod. MXXI. chartaceus, olim Colbertinus, seculi XV.

Cod. MXXXIV. chartaceus, olim Philiberti de la Mare, seculi XV.

Cod. MXXXV. chartaceus, Constantinopoli nuper in Bibliothecam Regiam illatus, seculi XV.

Cod. MXXXVI. chartaceus, Constantinopoli illatus, seculi XIV.

Cod. MLVI. Membranaceus, olim Colbertinus, seculi X.

Cod. MC. chartaceus, seculi XVI.

Cod. MCLIV. partim bombycinus, partim membranaceus, olim Colbertinus, seculi XIII.

Cod. MCLXIII. chartaceus, olim Philiberti de la Mare, seculi XV.

Cod. MCLXX. chartaceus, Constantinopoli nuper in Biblioth. Reg. illatus, seculi XIV.

Cod. MCLXXI. membranaceus, olim Mazarinæus, seculi X.

Cod. MCLXXII. membranaceus, olim Mazarinæus, seculi XI.

Cod. MCLXXIII. membranaceus, Fonteblandensis, olim Cryptæ Ferratæ, seculi XII. exeuntis.

Cod. MCLXXIV. membranaceus, olim Colbertinus, seculi XII.

Cod. MCLXXV. membran. olim Colbertinus, seculi XII.

Cod. MCLXXVI. membran. Olim Mazarinæus, seculi XII. Fuit olim Monasteriorum τῆ ἀπάπης, ὃ τῆ προδρομῆς.

Cod. MCLXXIX. membran. Olim Colbertinus, seculi XI.

Cod. MCLXXXVI. membran. olim Mazarinæus, exaratus manu elegante Georgii Rhodii anno Christi 1307.

Cod. MCLXXXVIII. membran. seculi XI.

Cod. MCXC. chartaceus, olim Colbertinus, anno Christi 1567. exaratus.

Cod. MCXCIV. membranaceus, seculi X. olim Mazarinæus.

Cod. MCXCVIII. membranaceus olim Gallandianus, seculi XI.

Cod. MCCXVII. membran. Olim Colbertinus, seculi XIII.

Cod. MCCCII. bombycinus, seculi XIII.

Cod. MCCCXLVII. membranaceus, Constantinopoli in Bibliothecam Regiam anno Christi 1669. illatus, seculi XI. Fuit olim Monasterii Chrysopagos appellati.

Cod. MCCCCLXIII. Membran. Fonteblandensis, seculi XI.

Cod. MCCCCLXX. membran. olim Colbertinus, seculi XI.

Cod. MCCCCLXXXV. membran. olim Colbertin. seculi XI.

Cod. MDV. membran. olim Mazarinæus, seculi XII.

Cod. MDXL. membran. olim Colbertinus, seculi XIII.

Cod. MDLVI. chartaceus, ex insula Chio in Bibliothecam Regiam Vanslebi opera illatus, seculi XV.

Cod. MDXCV. chartaceus, ex Oriente in Bibliothecam Regiam illatus, seculi XV.

Cod. MDCVIII. bombycinus, Constantinopoli nuper in Bibliothecam Regiam illatus, seculi XIII.

Cod. MDCXII. chartaceus, seculi XV.

Cod. MDCXIII. chartaceus, olim Trichetianus, seculi XV.

Cod. MDCXXV. bombycinus, Constantinopoli nuper in Bibliothecam Regiam illatus, seculi XV.

Cod. MDCXXXI. partim bombycinus, partim membranaceus, partim chartaceus, olim Colbertinus, seculi XIII. & XV.

Atque hæc de ætate ac forma codicum Græcorum. De Syriacis, Arabicis, & Armenicis Ephræmi sermonibus, non est hic locus differendi. De Græcis enim tantum & Latinis loquor. Opera autem omnia, quæ in codicibus Græcis Bibliothecæ Regiæ recensentur, sunt à nobis, ut puto, edita. Tituli fortasse differunt, cujusmodi sunt isti. cod. 1164. num. 15. *Sancti Ephræmi homilia de Quadragesima*, & num. 16. *Ejusdem homilia, cur primo jejuniorum Sabbato mentio fiat Sancti Theodori Martyris*. Primus hic sermo nihil aliud esse videtur, quàm quem edidit Vossius tom. 1. pag. 17. hoc titulo prænotatum. *De jejunio*. Initium: *εἴς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἡμετέρας χεῖρας*. Secundus autem Sermo, quantum ex Ephræmianorum sermonum titulis colligere licet, non est de Sancto Theodoro, neque agitur in eo, *cur primo jejuniorum Sabbato mentio fiat Sancti Theodori Martyris*: id enim recentius est Græcorum inventum, post patratum illud à Sancto Theodoro miraculum, de quo in Synaxario Sabbati primi jejuniorum: sed legendus indicatur is sermo *in primo Sabbato Quadragesimæ*: quemadmodum ex titulo aliorum ejusdem Sancti Patris sermonum manifestum fit. Exempli causa tres tantum sermones in medium produco. Primus de Patribus defunctis, qui sic inscribitur apud Vossium Tom. 3. pag. 278. *Sermo in eos qui in Christo obdormierunt, recitatus Sabbato in depositione Tyri*; idest, casei: In codicibus nostris Vat. 702. pag. 167. Vat. 1636. pag. 107. & Clement. 48. pag. 10. ἀναγινωσκόμενος τῷ σαββάτῳ τῆ τυροαποθέσεως, recitandus Sabbato in depositione casei, seu λέγεται ὁ σαββάτος τῆς

τῆς ἀποτυρώσεως : Dicitur autem Sabbato in depositione casei . Alter sermo in mulierem peccatricem in cod. ms. Passionæ Bibliothecæ , de quo in Prolegomenis ad Tomum II. pag. VIII. num. 122. & in aliis Vaticanis codicibus : Τῆ ὁσίῃ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ λόγος εἰς τὴν πόριν , τὴν ἀλήφασαν πὺν κύειον μύρον , τῇ μεγάλῃ τετράδι : Sancti Patris nostri Ephraem sermo in Meretricem , qua unguento Dominum unxit , feria quarta magna Hebdomada : nimirum λέγεται ὅτι ὁ λόγος τῇ μεγάλῃ τετράδι , Legitur (in Ecclesia Græcorum) hic sermo feria quarta magna Hebdomada . Tertius Sermo de Abrenunciatione cod. Coisliniano 304. num. 17. cui titulus : Τῇ κυριακῇ τῆς ἀποκρυῶ . Dominica carnisprivii : initium : ἡ ἀποπαγνῆ , ἡ ἐπὶ τῇ ἀγίῃ βαπτίσματος : Abrenunciatio , quam in sacro Baptismo . Ubique , ut vides , tituli sunt non à Sancto Ephræmo Sermonibus suis appositi , sed ab amanuensi ad Græci Ritus festos seu feriales dies accommodati .

C A P U T VII.

De Codicibus mss. Bibliothecarum, Angliæ, Hiberniæ, & Lugduno-Batavæ.

Græcos Ephræmi Sermones , qui exstant in Bibliothecis Angliæ , Hiberniæ , & Lugduno-Batava , recensui in Prolegomenis Tom. I. pag. CLXXII. CLXXIX. & CLXXX. Nunc de Latinis differo .

Inter libros Thomæ Bodleji , à nobis recensitos num. 1. 2. 3. 4. , hæc opera Ephræmi enumerantur : 1. *Libri sex de die judicii , de resurrectione , & de regno cœlorum* . Hi videntur iidem esse , ac illi qui in cod. Lat. Vat. 6443. octo dicuntur : nam sextus , septimus , & octavus ibi sub uno hoc titulo comprehenduntur , *Monita Sancti Ephraem seu institutio Sancti Ephraem ad Monachos* . Recurrunt iidem octo Sermones in Catalogo , cod. 242. Collegii Baliolensis in Oxonia , cod. 1136. Collegii Cajo Gonvilensis in Cantabrigia , cod. 2322. Bibliothecæ Cantabrigiensis , cod. 994. Ecclesiæ Cathedralis Sarisburiensis , cod. 2146. Isaaci Vossii , & cod. 7945. Bibliothecæ Jacobæ : quibus in codicibus inscribuntur , S. Ephraem Sermones : Libri quidam Beati Ephraem ; Sancti Ephraem homilia : Ephraem Diaconi libri sex : S. Ephraemi de iudicio Domini & resurrectione , de regno cœlorum &c. denique , Ephraemi opuscula quadam , 80. libri ad Mona-

chos . Jam monui , pro 80. libri , legendum esse octo libri . Hactenus de primo Bodleiano Ephræmi opere .

Secundus autem Bodlejanus Sermo *de septem gradibus ascensionis ad Deum* . Tertius *de Spiritu Sancto , & quare ipse columba apparuit specie* . Et Quartus , *de dignitate humana conditionis* ; quantum ex titulis conjicere licet , ab iis , quos edidimus , differunt . Horum primus , qui inscribitur , *de septem gradibus ascensionis ad Deum* , videtur non Ephræmi esse , sed Isaaci Ninivitæ libri secundi Sermo vigesimus quartus & quintus , qui Tom. I. Bibliothecæ nostræ Orientalis pag. 451. hoc titulo prænotantur : *De tribus scientia gradibus , eorumque diversis exercitationibus & motibus* : & pag. 452. *de aliis scientia gradibus* . Latinus enim Interpres unico est sermone id complexus , quod Syriace , Arabice , & Græcè cod. Vat. ms. 391. & 605. in binos sermones est distributum . Alter vero , cui titulus , *De Spiritu Sancto , & quare ipse columba apparuit specie* ; laudatur , ut puto , ab Honorio Augustodunensi iis verbis : *Ephraem Edissena Ecclesiæ Diaconus , multa composuit opuscula , & de Spiritu Sancto* . Ejusdem quoque meminit Joannes Trithemius , ex quibus , inquit , apud Latinos inveniuntur , *subjecta , videlicet , De Spiritu Sancto liber unus* . Quid ? Si dicamus , hunc sermonem à Sancto quoque Hieronymo laudatum , iis verbis ; *Legi ejus de Spiritu Sancto Græcum volumen , quod quidam de Syriaca lingua verterat , & acumen subtilis ingenii etiam in translatione cognovi* . Nos hac de re nihil certi affirmare possumus , nisi tres hosce sermones Latinos ab Anglo quopiam viro docto publici juris factos , cum aliis Ephræmi operibus conferamus , quæ sunt è Syriaco in Latinum conversa . Demum , cui titulus , *de dignitate humana conditionis* , nisi ejus initium describatur , an unus sit ex sermonibus à nobis editis , an vero ab iis differat , definire nequeo .

Ad eosdem octo illos sermones quorum supra memini , is quoque refertur qui num. 23. ex cod. 1296. Ecclesiæ Cathedralis Jacobæ prænotatur , *B. Ephraem de compunctione , seu Effremus de compunctione cordis* . Initium : *Dolor me compellit* . Ipsum laudat Trithemius post librum *de Spiritu Sancto* , in hæc verba : *de compunctione cordis , liber unus : dolor me compellit* . Qui vero ex cod. 1776. *Domus Sancti Petri apud Cantabrigiam* , num. 20. inscribitur : *libri tres Beati Ephraem Diaconi de contemptu* ; hic , nisi mea me fallit opinio , non Ephræmi est , sed Isaaci Ninivitæ : cujus asceticum Latinum opus in Biblio-

bibliotheca Patrum Tom. xi. edit. novissimæ, prodiit sub titulo *Libri de contemptu mundi*. Vide Gul. Caveum Tom. 2. histor. liter. pag. 110.

Denique is sermo, cui titulus in Catalogo num. 18. ex cod. 1974. Collegii SS. Trinitatis in Oxonia: *Vita Beati Elie eremita per Ephræm Syrum*; non alius omnino est ab eo, qui hoc Tom. 3. pag. 254. prodiit, inscriptus, *De Juliano Asceta*: initium: *Optimus hic inter Ascetas*: adeoque pro *Beati Elie*, reponendum, *Beati Juliani*. Eliam quidem prophetam Ephræmus laudavit in eo sermone, qui incipit pag. 240. hoc Tom. 3. *Sermo in Sanctum Eliam Prophetam. Silentium præbete mihi, o fratres*. Sed Elias propheta fuit, non eremita: neque Eliæ, sed Juliani *Vitam* Ephræmus conscripsit.

CAPUT VIII.

Expendiuntur nonnulli Ephræmiani Sermones, qui hoc Tomo sunt evulgati.

Primus in hoc Tomo prodit Sermo Ephræmi inscriptus: *ὡς θαῦμα ὁ θαλάσσιος*, de Sacerdotio: initium, *ὡς θαῦμα ὁ θαλάσσιος*, *o miraculum stupendum*. Hic quoque primus exierat in editione Vossiana Tom. i. pag. 1. Kohlius, morosus ille Ephræmianorum operum censor, lib. 2. *historia Versionum Ephræm Syri*, pag. 285. quum genuina pleraque existimanda esse censeat, quæ in primo Vossianæ editionis tomo continentur, sermonem istum & Ephræmo adjudicat, & à *νοθείας* vitio absolvit. Exstat, licet imperfectus, sub nomine tamen Ephræmi, in cod. ms. Græco Vat. 579. pag. 115. Integer, & sub ejusdem Ephræmi nomine, in cod. Otthoboniano i. pag. 208. & Medicæo Laurentiano 51. At in cod. Coisliniano 245. fol. 64. tribuitur S. Joanni Chrysostomo: Sic enim codicem illum Coislinianum recenset cl. Montfauconius pag. 301. S. Joannis Chrysostomi de Sacerdotio. Fol. 57. in S. Philogonium. Fol. 64. altera manu, duodecimi circiter seculi, *τὸ αὐτὸ ὡς ἱερωσύνης λόγος ζ'*. Initium: *ὡς θαῦμα ὁ θαλάσσιος*, *ὡς δύναμις ἀρρήτου*. Fol. 68. *Sancti Ephræm de compunctione*: initium: *κατανύγησι ψυχῆς*. Itaque ex titulo sermonis de Sacerdotio, colligi videtur, eum non Ephræmi esse, sed Chrysostomi, qui quum de Sacerdotio libros sex conscripserit, septimum locum hic sermo jure occupat, cui titulus, *τὸ αὐτὸ ὡς ἱερωσύνης λόγος ζ'*.

ὡς θαῦμα ὁ θαλάσσιος. Ejusdem de Sacerdotio Sermo septimus. O miraculum stupendum. Verum multa sunt, quæ Ephræmo tribuendum esse potius, quàm Chrysostomo suadent. Primum quidem, quia nota illa, *τὸ αὐτὸ ὡς ἱερωσύνης λόγος ζ'*. Ejusdem de Sacerdotio Sermo septimus, non est ejusdem manus, ac tituli reliquorum sermonum, qui in codice illo Coisliniano continentur: adeoque à sciolo quopiam Græco addita videtur, qui quum sermo ille anonymus esset, existimaverit eum Chrysostomo adscribendum: ex præconcepta nimirum opinione, quod Chrysostomus sex libros de Sacerdotio composuit, qui libri in eodem codice ante sermonem de S. Philogonio ab antiquo amanuensi fuerant descripti. Si enim ad Chrysostomum tam illi sex libri, quàm iste de Sacerdotio pertinuisset, non utique fuissent abinvicem disjuncti, sed unico tenore ante sermonem de Sancto Philogonio, post sextum de Sacerdotio sermonem, etiam septimus iste successisset. Deinde quicumque veteres recentesque scriptores opera Chrysostomiana recensent, sex ei libros de Sacerdotio, non septem adjudicant. Præterea codices manuscripti, Vaticanus, Otthobonianus, & Medicæus Laurentianus expressum Ephræmi, non Chrysostomi nomen habent. Demum non Chrysostomi, sed Ephræmi stylum sapit hic sermo; Ephræmum etiam sonat vox illa pag. 4. de Abraham & Isaac: *Ibi ostendit ei Deus miraculum magnum, Christi scilicet generationem*, *ἐν τῷ Σαβὲκ φυτῷ ἐν ῥίπῃ τῷ αὐξήσει*, in planta Sabec in idu incrementum, ipsamque benedictionem qua ipse benedixit: in semine enim tuo, inquit, benedicentur tribus omnis terra. Qua de voce, Vossius in Scholiis ad hunc sermonem Tom. i. pag. 4. hæc notat: *Ceterum Syrus hic noster Ephræm in sermone in Abraham & Isaac, per τὸ, φυτὸν τῷ Σαβὲκ, ἀφῆσιν ἐρμηνεύει, idest, Remissionem, seu liberationem, per Plantam Sabec interpretatur, ut eo denotetur Crux Christi, qua mundum a peccatis liberavit, vitamque præbuit*. Id quod, unum eundemque utriusque sermonis esse auctorem, significat.

Octogesimus octavus sermo pag. 407. hujus Tomi, inscribitur: *πρὸς Ἰωάννην μονάζοντα, τὸ ἀπέχεσθαι τῆς Νεστορίου μαρίας καὶ δυσφημίας*: *Ad Joannem Monachum, ut abstineat à Nestorii infania & blasphemia*. Exstat in cod. ms. Græco Medicæo Laurentiano LXIII., disertum Ephræmi nomen præferens.

ferentis. Verum Ephræmi nostri foetus esse nequit, tum quia Nestorii hæresis, cujus hic expressa in titulo sermonis fit mentio, longe post Ephræmi obitum emerfit; anno nimirum Christi 429., quum Ephræmus ad superos abierit anno vel 373. ut Syri perhibent, vel saltem anno 378. ut ex Græcis scriptoribus colligitur: tum etiam quia ex ipso sermonis contextu manifestum fit, illius auctorem post sacrum Chalcedonense Concilium scripsisse: id enim tempus respiciunt verba illa, *non dividere in duos unum Dominum nostrum Jesum Christum; credere in Sanctam Trinitatem, non in Quaternitatem; confiteri sanctam semperque Virginem Mariam esse Dei genitricem secundum veritatem: confiteri, ante secula genitum ineffabiliter ex Patre, Deum de Deo, in fine temporum carnem sumpsisse de Spiritu Sancto, & ex Sancta Virgine, carnem, inquam, & animam nobis consubstantialem, atque iisdem passionibus subditam*: Θεὸς γὰρ ὢν, ἀνδρῶπος ἐγένετο δι' ἡμᾶς, ἀτρέπτως καὶ ἀσυγχύτως, ὅπως ὅσα ἡμεῖς, μείνας ὁ ἡμεῖς, ἀμεταβλήτως καὶ ἀναλλιώτως μενάσθης αὐτῷ τῆς φύσεως: Deus enim quum esset, homo factus est pro nobis immutabiliter & inconfuse, id quod non erat, manens quod erat, manente ipsius natura sine transmutatione & sine conversione. Hæc & similia adversus Nestorianos & Eutychianos ab orthodoxis maxime usurpari coeperunt, imperantibus Zenone, & Anastasio; idest exeunte seculo quinto, & sexto ineunte. Quamobrem sermo iste ad Joannem Monachum, ut abstineat à Nestorii insania & blasphemia, aut Isaaco Magno, qui Presbyter Antiochenus dicitur, est tribuendus: eodem enim ille ac Ephræmus noster metro Syriace scripsit plurima, errores adversus Incarnationis mysterium suo tempore gliscentes impugnans, & Nestorianos præcipue ac Eutychianos perpetuo exagitans, ut Tom. I. Bibliothecæ Orient. pag. 219. observavi: aut potius Ephræmo alteri Syro est restituendus, qui Patriarcha Antiochenus fuit ab anno Christi 526. Hic enim, Photio teste in Bibliotheca cod. 228. & 229. pro Ecclesiasticis dogmatibus & Synodo Chalcedonensi Libros tres composuit: quorum priores duos idem Photius fuisse describit, & amplissima ex iis excerpta profert: in quibus excerptis potiore locum occupant Epistolæ didacticæ: videlicet in libro I. Ad Justinianum Imp. Epistola III. Ad Anthimum Episcopum CP. I. Ad Domitianum I. Ad Syncleticum Tarsensem adversus Acephalorum dogmata I. Ad Anthimum Episcopum adhuc Trapezuntinum I. Ad Brasen (imo Barsen) Persam de variis Theologicis dogmatibus I. Ad Tom. III.

Monachos quosdam Schismaticos I. Ad Callinici desertores I. Ad Magnum Episcopum Beroæ de duabus in Christo naturis, I. Ad Evmojum Monachum de corruptione & incorruptione, I. In libro II. Ad Joannem & Dominum Cilices Monachos de Concilio Chalcedonensi, & duabus in Christo naturis, I. Ad Orientis Monachos Theopaschitarum hæresi infectos. In his aliisque primi & secundi libri Epistolis Ephræmus Antiochenus utramque hæresim, Nestorianorum scilicet Eutychianorumque impugnatur. Itaque aut inter has ipsius Epistolas sermo noster ad Jo: Monachum, ut abstineat à Nestorii hæresi latet; aut saltem in tertio Ephræmi Antiocheni libro continetur, cujus excerpta Photius omisit.

Precationes Ephræmo tributæ, aliæ ad Deum sunt, aliæ ad B. Virginem Deiparam, aliæ ad Sanctos. Rursus quædam ex illis Græcè extant, quædam tantum Latine. Et earum quidem, quæ in Græcis codicibus leguntur, nonnullæ sermonibus Ephræmianis sunt insertæ; aliæ verò separatim habentur; ac præsertim in collectione Precum, quas Thecaras quidam Monachus congeffit. De hoc Thecara in cod. ms. Græco Coisliniano cccxii. fol. 310. in Biblioth. Coisliniana pag. 426. sic legitur. Τῶ ὁσίοπατρί μοναχῷ ἔ Θηκαρᾷ ὁ καὶ κατασκευαστὴς συλλεγεῖσθαι ἀπὸ τῆς θείας γραφῆς, τὰ πλεῖστα δὲ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Εφραίμ, τοῖς βυζαντινοῖς πολεμῆσαι τὴν ἐκείνου πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰς ἡδονὰς ἐγκυκλοπαιδικὰς προτάσεις: Sanctissimi Monachi Thecara orationes compunctoria, collectæ ex divina Scriptura, ut plurimum autem ex Sancto Ephræm, iis qui voluerint decertare contra propriam ad passiones voluptatesque propensionem. Suppresso Thecaræ nomine exstant in cod. Vat. 1190. à fol. 1117. suntque à nobis editæ hoc Tom. 3. pag. 492. Instar Thecarianarum precum, separatim etiam in codicibus Vaticanis Græcis exhibentur aliæ Ephræmianæ Precationes, quas hic quoque in lucem emisimus à pag. 482. ad pag. 492.

Vossius de iis, quas Latine tantum reperit, Precibus hæc notat Tom. 3. pag. 200. De Planctu Mariæ Virginis super Passione Domini: Ad titulum, sive Inscriptionem hujus orationis quod attinet, ea alia atque alia invenitur: nunc enim sic: Ejusdem S. Patris nostri Ephræmi Threni, idest, Lamentationes gloriosissimæ Virginis Matris Mariæ &c. ut hic reposuimus: nunc vero al. ita: Lamentatio Sanctissimæ Dei genitricis stantis juxta crucem Domini, per eundem S. Patrem Ephræm: & nunc al. Ejusdem S. Patris Ephræmi Syri Threnos, seu Lamentatio Beatissimæ Virginis Matris, quæ & sancta ac magna Parasceve dicitur. Et rectè quidem, quod scilicet illi potissi-

Potissimum diei propria sit hæc pathetica atque threnetica, idest, lamentatoria actio, sive oratio, ob mysterium nimirum sacratissima Passionis dominicæ, cujus tunc præcipue memoria a Christi fidelibus in Ecclesia solemniter recolitur. Syri tum Maronitæ, tum Jacobitæ, in officio Feriæ vi. in Parasceve, Ephræmianos B. Virginis Threnos canunt Syriace, è quibus hic Latinus videtur desumptus, quem Vossius edidit.

Item Vossius Tom. 2. pag. 207. & 210. subjungit binas Ephræmi ad B. Virginem Precationes, quas nos hic quoque edidimus pag. 575. & 577. Eodem quoque Tomo 3. pag. 578. prodit pia & humilis ad Deum precatio, ex cod. Vatic. 517. ex quo & Vossius eandem in lucem emisit Tom. 3. pag. 119.

In Prolegomenis ad Tomum II. pag. LVIII. & seq. jam observatum à nobis fuerat, in Ecclesiasticis Syrorum libris plurimas hujusmodi existare Ephræmi ad Deum, ad B. Virginem, ad Sanctos compunctorias Preces.

De epithetis vero, quibus à B. Ephræmo Sanctissima Deipara ornatur, audiendus idem Vossius Tom. 3. pag. 209. Conformia hisce ab eodem nostro Auctore adducuntur laudum Beate & Immaculate Virginis Mariæ Dei genitricis epitheta, etiam in proxime hic sequente Encomiastica ejus oratione, mox in principio, ubi ait: Immaculata & Intemerata &c. Quibuscum recte consonant quæ & ab aliis antiquis Orthodoxis Patribus in eandem quasi sententiam afferuntur elogia, eidem quoque Sanctissima Virgini Matri attributa. Quæ elogia cl. Vossius congerit ex Sanctis Athanasio, Basilio Magno, Joanne Chrysostomo, Gregorio Thaumaturgo, Epiphanio, Irenæo, Gregorio Nysseno & Nazianzeno, Ambrosio, Augustino, Hieronymo, Proclo, Germano, Leone & Gregorio Magnis, Joanne Damasceno, Andrea Hierosolymitano, aliis. Equidem fateor, nonnulla ab amanuensibus in hujusmodi Precationibus adjecta fuisse epitheta, vel ex propria in B. Virginem pietate, vel ex aliis Sanctorum scriptis desumpta. Verum, quod nonnulli recentiores faciunt, adduci nequeo, ut sentiam, hæc Precationes Ephræmo esse indignas: imo tanto Patri, tamque in Deum, ejusque Sanctissimam Matrem religioso dignissimas existimo, idque tum ex codicum antiquitate, tum ex Syrorum omnium Græcorumque traditione confirmari, nemo non videt. Quod verò neoterici opponunt, Deiparæ nimirum titulum, Ephræmi temporibus posteriorem esse: post Synodum enim Ephesinam usurpari ab orthodoxis cæpisse; id nos constantissime negamus, & ex ipsius Synodi Ephesinæ Actis ostendimus, Sanctos Patres, quorum scripta ibi laudantur, Sanctissimam Virginem ab ipsis fere Ecclesiæ incunabulis, Deiparæ titulo exornasse, ex eo vi-

delicet quod qui ex ea natus est, vere Deus est, Deique Patris filius: quod enim ex te nascetur Sanctum, vocabitur Filius Dei, inquit Angelus ad Mariam; & Apostolus ad Rom. 9. & ex quibus est Christus secundum carnem, qui est super omnia Deus benedictus in secula: Apostoli denique de eodem Jesu Christo Domino nostro, Mariæ filio, passim in novo Testamento scribunt, vocantes eum Deum, Deique Filium: unde verissime ejus Mater à Sanctis Patribus vocatur Mater Dei, etiam ante Ephesinam Synodum. Sed juvat hic verba clarissimi & amicissimi Nicolai Antonelli, Basilicæ Lateranensis Canonici, & Sacri Cardinalium Collegii a secretis, describere. Is enim in Præfat. ad S. Athanasii Alexandrini librum de Titulis Psalmorum, quem hoc anno 1746. in lucem emisit, num. 33. pag. XLIX., luculenter demonstrat, ex eo, quod B. Maria Θεοτόκος dicatur, non ideo opus illud Athanasio Magno esse abjudicandum. At vero (inquit) alius quispiam fortasse erit, qui ad denegandam Magno Athanasio nostram metaphrasin, inde sibi non levem conjecturam & argumentum suppetere putabit, quod Auctor ejusdem translationis Beatam Virginem Θεοτόκον, hoc est, Deiparam nuncupat, quum Johannes Meursius in suo glossario affirmet: inditum esse hoc nomen Matri Domini ac Salvatoris Nostri Jesu Christi à synodo V. Constantinopolitana tempore Justiniani. Enimvero si quis ita sibi persuaderet, longe à veritate aberraret. Quippe multo ante Athanasii ætatem ea voce usos esse veteres Patres, indubitatum est. Quare Socrates (hist. Eccl. lib. 7. cap. 32.) inscitia arguit Nestorium, qui hanc vocem Θεοτόκον, tamquam novam rejiciebat, quoniam eadem usum fuisse affirmat Origenem, & Eusebium Cesariensem. Profecto eadem vox legitur in Epistola Dionysii Alexandrini, quam adversus Paulum Samosatenum scripsit, & in epistola, quam adversus Arii hæresim Alexander Alexandria Episcopus & Athanasii in Alexandrina Sede prædecessor, ad Episcopum Constantinopolitanum cognominem suum, aliosque Episcopos adversus Arium ejusque errores misit Sed demum hac de re nulla in cuiuspiam animo dubitatio insidere potest, si edita Sancti Episcopi opera inspexerit; pluribus enim in locis Mariam Virginem Θεοτόκον nuncupat Beatissimus Athanasius: ita in oratione tertia, & quarta contra Arianos, in libro de Incarnatione, & in libro contra Apollinarium. Hæc ille, Vossius tom. 3. pag. 209. ex eodem S. Athanasio profert serm. in Evangel. de eadem sanctissima Deipara sic loquente: quandoquidem, inquit, ipse Rex est qui natus est ex Virgine, idemque & Dominus & Deus, ea propter quæ eum genuit, & Regina, & Domina, & Deipara proprie ac vere censetur. Non itaque Ephræmo abjudicanda sunt Beata

Beatæ Virginis elogia ex eo, quod in iis *Dei-para* dicatur. Syri æque ac Græci, ab ipsis Ecclesiæ præmordiis, per Apostolos edocti sunt, Beatissimam Christi Dei nostri Matrem hoc epitheto exornare.

Denique, ut de aliis Ephræmi sermonibus dicam, qui Latine tantum à Vossio, vel à nobis editi sunt; eos omnes ex fide codicum Vaticanorum proferimus. Et duo quidem illi, quorum primus incipit hoc tom. pag. 553. *Gloria Omnipotenti Deo*, & alter pag. 557. *In luminibus seculi*; jam in lucem prodierant in editione Colonienſi per Arnoldum Quentelium anno 1603. Tom. 3. pag. 617. & Tom. 1. pag. 483. Postea vero anno 1698. ex antiqua anonymi Latina versione, & ex codicibus Bibliothecæ Vaticanæ & Casanatensis sunt evulgati à cl. Laurentio Alexandro Zacagnio Bibliothecæ nostræ Vaticanæ olim Præfecto. Iidem sermones exstant quoque in codicibus Bibliothecarum Angliæ, ut supra cap. 7. ostendimus.

Qui inscribitur, in *Jonam prophetam & de penitentia Ninivitarum*, init. *Jonas Hebraeus ex mari reversus*, à Vossio editus est Tom. 3. pag. 150. idque ex Græcis codicibus, ut palam faciunt variantes lectiones Græci textus, quæ ad oram ejusdem sermonis sunt appositæ. Nos Græcum exemplar nacti non sumus: verum quum idem sermo Syriace exstet, prodieritque una cum Latina versione Tom. 2. Syriaco-Latino pag. 350., Vossii ipsius bona fides vel ex hoc ipso confirmatur. Cæterum quantum Græcus Interpres à Syriaco Textu aberraverit, conferenti utrumque patet.

E Syriaco item conversi prodire sermones qui sequuntur: videlicet, *de amore doctrina* pag. 569. Init. *Largire o Deus doctrinam*. *In nativitate Domini* pag. 600. Init. *Vigiles ecce exultant hodie*. *De Maria & Magis* pag. 601. *Nato Filio lumen affulsit*. *Oratio in Nativitate Domini* pag. 603. *Christe Verbum Patris coelestis*. *Hymnus* pag. 604. *Gloria Trinitati*. *Precatio* pag. 605. *Fide obtulit Abel*. *Precatio altera* pag. 606. *Tribue mihi Domine*. Verum non omnes ad Ephræmum sunt referendi: nam oratio illa, *Christe Verbum Patris*, & hymnus, *Gloria Trinitati*, & oratio, *Fide obtulit Abel*, in Officio quidem & Missali Syrorum extant; Syris tamen ipsis testibus ad Ephræmum nequaquam pertinent. Idem dicendum de illa Precatione, *Tribue mihi Domine*, quæ à Syris ad Completorium recitatur: etsi enim Ephræmi nomen præfert, sic tamen ad Ephræmum spectat, sicuti quicumque in Officiis divinis & Missalibus Syrorum occurrunt hymni, nominibus Ephræmi aut Jacobi prænotati: de quibus hæc Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 60. notavi: *Porro falluntur, qui Ephræmo adjudicant* Tom. III.

cant omnes Hymnos, qui in divinis Syrorum Officiis sub ejusdem nomine occurrunt: nam hi non semper Ephræmi sunt, sed ad normam Rhythmi Ephræmitici, qui septem syllabis constat, elaborati. Carmen de amore doctrina, in omnibus fere codicibus Ephræmo tribuitur, etsi illud nonnulli Nestoriani ad Narsetem doctorem referunt. Canticum denique in nativitate Domini, deque Maria & Magis, ex illo Ephræmiano opere est desumptum, quod de nativitate Domini inscribitur: quo de opere vide quæ sunt à nobis tom. 1. Bibl. Orient. pag. 80. observata.

Reliqui Ephræmiani sermones, quos Latine pag. 571. & pag. 579. ad pag. 587. produximus, exstant in codicibus mss. Latinis Vat. 800. Palat. 212. 220. 556. Qui demum pag. 587. de oratione vel sermonibus otiosis prænotatur, Ephræmi quidem nomen præfert; sed inter Homilias Cæsarii Arelatensis vigesimum nonum locum occupat Tom. 3. Orthodoxographorum per Grynæum edit. Basil. 1569. pag. 1918.

CAPUT IX.

De duobus Slavonicis Sermonibus qui Ephræmo de sacra Coena tribuuntur.

Clarissimus ille, P. Petrus Benedictus Societatis Jesu, ut vastæ eruditionis, sic & acuminis sui speciem, ea in quæstione adhibuit, quam in suis ad geminos S. Ephræmi de sacra Coena sermones adversus Kohlium adnotationibus tractandam suscepit. Et eas quidem adnotationes, *Antirrheticon* inscriptas, subjecit Tomo secundo Ephræmianorum operum, quos è Syriaco à se Latine conversos anno 1740. in lucem emisit. Duo autem in iis sibi demonstranda vir doctus proposuit: Primum, ut admissa etiam eorum sermonum germanitate, veram realemque, ut nos Catholici credimus, non ut Lutherani sentiunt, Christi Domini in Sacramento Eucharistiæ præsentiam, ex ipsius Ephræmi verbis adstruat. Ne putes, inquit Ephræmus pag. 376. è Slavonica lingua ab eodem Kohlio Latinitate donatus, ne putes, quem hic panem, quodque vinum vides, eadem hac existere: minime, Frater: noli hoc credere. Precibus Sacerdotis, sanctique spiritus adventu, Panis fit Corpus, Vinum fit Sanguis. & pag. 380. Quumque voluerit supra omnia venerandus Deus Verbum, homo nasci; quomodo is, quæso, ipse efficere non possit, ut Panis ipsum Corpus Christi, Vinum Sanguis ipsius sit? Principio terræ mandavit herbam producere; quæ propterea in hanc usque horam, pluviâ mittente coelo, vi divini quod initio accepit mandati, herbam emittit. Jam vero simili modo Deus dicit: Hoc est Corpus meum; Hic est Sanguis meus,

meus, & , *Hoc facite in memoriam mei*. Quum igitur omnia omnipotenti ejus jussu fiant, usque dum ipse veniat, prout ipse ait, dum venio; quumque pluvia in terram decidente gramen revirescat; tum vero & spiritualis hac pluvia, hoc est, Spiritus Sanctus, Sacerdotis precibus, ipsiusque efficacia accedens, Panem hunc Corpus, & Vinum Sanguinem aperte efficit. Ex his, aliisque pluribus, quæ ex utroque illo Slavonico sermone afferri possent, probat Ephræmianam doctrinam de Sacramento Eucharistiæ omnino cum orthodoxa consentire: quod & Kohlius ipse, vi veritatis adactus, pag. 408. pene se confiteri scribit: *Fateor in hoc & sequente sermone de vera ac reali Christi in sacra Coena præsentia passim ita loqui, ut à Pontificia Transubstantiatione parum absuisse videatur.*

Alterum, ut utrumque sermonem illum, Ephræmo abjudicatum, suis veris auctoribus adscribat. Neuter, inquit num. 15. pag. 14., neuter magnum Ephræmum auctorem habere potest. Non primus, qui magnam partem ex capite decimo quarto libri quarti de orthodoxa fide S. Joannis Damasceni descriptus est; videlicet à pag. 378. usque ad pag. 382. Quæ his adjecta sunt assementa, ex Chrysostomo, Esaia, Macario, & ex ipso Ephræmo compilata suspicor; & ipse Kohlius subodorari potuisset, si potuisset de sui interpretis fide dubitare. Nec item secundus, qui nec idem, nec tamen alius ab illo est, qui in vitis Patrum libro quinto insertus est libell. 18. de provid. & ab Abbate Daniele ad Sanctum Arsenium refertur. Et quoad substantiam ambo adamussim conveniunt. Tria loca, quæ Kohlius suæ hypothesei utilia credidit, & mutato charactere distinxit, integra in utroque leguntur. In reliquis non est major differentia, quam inter Psalmum 17. & eundem Psalmum repetitum lib. 2. Reg. cap. 22. Quamquam in tertio loco non leguntur (qua fide rejecta fuerint, noverit Kohlius) hæc verba: *Panis erat secundum mysterium: nam hac postrema omissa, quis suspicari posset, ne periocha hypothesei omnino inutilis foret. Quare ridenda plane sunt argumenta, quæ Kohlius operose congerit, dum conatur suppositos sermones ab omni νοθείας & interpolationis suspitione liberare. Quàm solide hanc partem, quàm docte tractaverit, collata Arsenii & Damasceni periocha ostenditur. Certe Slavus interpret & Ephræmo tribuit quod suum non erat; & Damasceni verba aut non intellexit, aut male est interpretatus. Sic scribit Damascenus ex versione Joannis Fabri Stapulensis. Carbonem vidit Esaia. Carbo autem simplex non est, sed unitus igni: sic Panis Communionis non panis simplex est, sed unitus Divinitati: & Corpus unitum divinitati non una ac eadem natura est, sed una Corporis, & unita divinitatis altera: quare amborum simul non una natura est, sed*

dua. Quæ verba Slavus interpret Ephræmo tributa sic reddit. *Seraphim ardentibus Carbonibus Esaia sanctificabant. Ignis vero non unam habet naturam, sed duplicem: ligno enim constat, & flamma. Non aliter Sacer Panis non una panis natura constat, sed & divina. Corpus enim (scilicet Christi), quod unius naturæ est cum divina, non una natura gaudet, sed duplici. Compara jam Græcum Damasceni textum, cum versione Slavi Interpretis, & statim intelliges, quàm male Damasceni verba traduxerit, vel ex hoc uno, quod Corpus Christi dicat unius naturæ esse cum divina. quæ longissime à Damasceni mente absunt; is enim scribit: σῶμα δὲ ἡνωμένον θεότητι, & μία φύσις ἐστίν, ἀλλὰ μία μὲν τοῦ σώματος, τῆς δὲ ἡνωμένης αὐτῇ θεότητος ἐτέρα: Corpus autem, quod divinitati unitum est, non una natura est, sed una quidem Corporis, altera autem divinitatis cum ipso conjuncta. At Slavus interpret in Theologicis dogmatibus turpissime peccat: Corpus enim asserit unius naturæ esse cum divina: quod neque Eutyches dixit, neque hæreticorum ullus alius fomniavit. Itaque Kohlius viderit, quem auctorem sequitur, dum ejus testimonio utitur ad Lutheranam Coenam adstruendam.*

Quod vero Kohlius contendit in Slavonicos hosce sermones nullam νοθείας suspitionem cadere posse, tum ex eo quod hi ipsi sermones in vetustissimis, quos in Slavonica versione concinnanda Rutheni interpretes sequuti sunt codicibus manuscriptis Græcis, in Moscuensi Imperatoria Bibliotheca hodieque reperiundis, Ephræmi nomine tamquam auctoris inscripti existant: tum etiam ex eo quod Syri ipsi testantur Ephræmum de sacra Coena peculiariter scripta reliquisse, & omnes illi dicendi characteres, quos cum veteres, tum hodierni critici in genuinis Ephræmi scriptis ceu germanos ac proprios dudum observarunt, in his quoque sermonibus, in priori præsertim, cognoscuntur; nos contra reponimus, primo quidem in Græcis codicibus tantam tamque horrendam blasphemiam contineri nequivisse, ut unius naturæ dicatur corpus ac divinitas: id enim Ecclesiæ Græcæ, imo & Ruthenicæ placitis omnino adversatur. Deinde Ephræmum concedimus quidem de sacra Coena scripsisse; concedimus etiam sermones illos è Græcis codicibus in Slavonicum sermonem conversos esse, & in Bibliotheca Imperatoria Moscuensi reperiri; negamus tamen eosdem sermones, saltem posteriorem, genuinum esse Ephræmi foetum, & priorem ipsum statuiamus non recte è Græco Slavonice redditum. Demum dicimus, sibi ipsi Kohlium non constare,

stare, dum ex eo argumentatur genuinos esse Slavonicos hosce sermones, quod in Moscuensi Bibliotheca reperiuntur, quodque ex Græcis codicibus sunt translati. Si enim idcirco genuini sunt, primum quidem ego quoque eadem, ac Kohlius, ratione usus, affirmabo genuinam esse quæ in Oxoniensi Ephræmianorum operum editione prodiit, narrationem de *Domina Sala* pag. 419. ex codice Græco Laudino 95. descriptam: quæ tamen, ut omnibus constat, Ephræmi non est, sed ex Palladii Lausiacis desumpta: ea enim in Bibliotheca Angliæ exstat, & in Græcis codicibus reperitur. Deinde si Slavonici sermones genuini sunt, quia è Græcis codicibus expressi, cur ergo Kohlius pag. 285. *maximam partem eorum, quæ in tertio Vossii tomo exstant, pro supposititiis reputat*, quum ea quoque è Græcis codicibus sint translata, qui codices in Bibliothecis Germaniæ, Angliæ, Galliæ, Italiæ habentur; aut siquæ eorum Latine tantum leguntur, non sunt tamen è cerebro Vossii conficta, sed in ipsis, quas modo laudavi, Bibliothecis antiqua manu descripta servantur? Anne Græcus ille codex tantummodo genuinus est, ex quo Slavonicus Interpres suam versionem confecit; cæteri autem Græci codices, qui ubique terrarum extant, spurii sunt & adulterini? aut Moscuensis Imperatoria Bibliotheca iis sola privilegiis gaudet, ut quidquid ibi continetur, germanum sit; aliæ verò Bibliothecæ nil nisi quisquilias habeant? Sed hoc de argumento satis, ut mihi videtur, adversus Kohlium scripsi in Prolegomenis Tomi II. cap. IV. pag. xxxii.

CAPUT X.

De sententia S. Ephræmi in Sermone adversus hereticos, sive in Margaritam pretiosam: ubi de integerrima sanctissime Deiparæ Mariæ Virginitate.

Græca Ephræmi verba in limine profero. Sic autem Sanctus Pater scribit in sermone, qui apud Vossium quidem Tom. 3. pag. 163. In *Margaritam pretiosam* inscribitur; in codicibus autem Græcis, è quibus illum nos evulgavimus Tom. 2. pag. 259. Sermo *adversus hereticos*, in quo tum ex *Margarita*, tum ex aliorum claris argumentis ostenditur, credendum esse, sanctam Deiparam præter naturæ leges Dominum ac Deum nostrum pro mundi salute & concepisse, & peperisse: sic, inquam, scribit Tom. 2. pag. 267. *Ὡς τὸ πρὸς τὴν σφραγίδα τῆς παρθενίας* Tom. III.

νίας διώχλησεν, ὅτε ἡ παρθένος ἐποίησε, Ἀφιερεῖσα μὲν διὰ τὸ ὄγκον τῆς τέκνης γεννωμένη. παλιν ὁρίσασα δὲ πάλιν ἐπὶ τὴν ἑαυτῆς σφραγίδα, ὡς αἱ πτυχαὶ τῆς κογχῶνι περιέμελλαν τὴν μαργαρίτην, καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἀδιάχυτον ἔνωσιν καὶ σφραγίδα συνερχόμεναι. Quam Ephræmiani textus periocham nos ex fide optimorum codicum ita reddimus: Quapropter neque quod natum est, sigillum virginitatis commovit; neque virgo laborem ac dolorem in partu sensit, divisa quidem ob tumorem geniti filii, sed rursus ad suum ipsius sigillum reversa, instar plicarum Conchyliorum, quæ Margaritam producant, & rursus in indissolubilem unionem ac sigillum coeunt. Vossii interpretatio mutila est: ipse enim, ut notat pag. 175. multa in exemplari Græco hujus sermonis mutilaprehendit atque mendosa, quæ quia ex aliorum Græcorum manuscriptorum codicum (eo quod non eos reperit) collatione corrigere nequivit, probabilibus saltem conjecturis ea restituere atque emendare ac supplere in plerisque conatus est. Sic igitur ex mendoso Græco codice vertit pag. 168. lit. B. Quapropter neque quod natum est, sigillum virginitatis commovit, neque virgo laborem ac dolorem in partu sensit. Cætera omisit, quæ è nostro Græco textu & Latina interpretatione modo sunt descripta; non mala tamen fide, sed quia hæc ipsa verba in suo Græco exemplari desiderabantur. Cæterum eadem omnino sententia tam in nostro textu, quàm in Vossiana interpretatione paulo ante occurrit; apud Vossium quidem pag. 167. lit. E. his verbis: ac propterea vi illius, qui in ipsa erat (notat in margine Græca verba, ὅτι τῆς τῆς ἐόντος δυνάμεως.) Vi, inquam, illius qui in ipsa erat, virgo instar cochleæ (φυσκῶς) naturaliter peperit, & ut mulier affecta est, nulla tamen ratione, rursus natura, sicut conchyliorum plicis ac finibus usu venit, ad virginalem statum recurrente. In nostro autem textu, Tom. 2. cit. pag. 266. lit. D. *διὸ ἐν (lege, ἐκ) τῆς τῆς ἐόντος δυνάμεως, ἡ παρθένος, ὡς κόγκος, ἔτεκε φυσκῶς, καὶ ὡς γυνὴ πεποιθὲν ὕδαμῶς. πάλιν συνελθούσης τῆς φύσεως, ὡς αἱ πτυχαὶ τῆς ὀρέων ἐπὶ τὴν παρθενικὴν κατέβησαν*; ac propterea vi illius qui in ipsa erat, virgo, instar cochleæ, naturaliter peperit, & ut mulier, nequaquam passa est; rursus natura, sicut conchyliorum plicis usu venit, ad virginalem statum recurrente: imo, coeunte. Vidit vir doctus, hæc Ephræmi verba non iis consentire, quæ toto sermone de illibata Mariæ Deiparæ virginitate

scripserat, nisi sano modo intelligerentur; scripserat enim Ephræmus in titulo hujus sermonis: ὅτι δίχα τῆς φυσικῆς νόμῳ ἡ ἀγία θεοτόκος τῇ Κύειοι καὶ θεοὶ ἡμῶν ἐπὶ σωτηρίας τῶ κόσμου καὶ συνέλαβε, καὶ ἐκύησε: quod Sancta Deipara præter naturæ leges Dominum ac Deum nostrum pro mundi salute & concepit, & peperit. Scripserat idem Ephræmus de perpetua Mariæ virginitate, Voss. pag. 166., & Tom. 2. pag. 264. circa finem: Virgo peperit propter eum qui puritatis ac castitatis fons erat: & paucis interjectis: neque enim passa est Maria, ut mulier: neque partus dolorem sensit, ut virgo. Voss. p. 167. lit. C., Tom. nostr. p. 266. lit. A., Virgo, naturæ divinitatis ministravit: ac propterea naturam ei incorruptibilem præbuit Deus: & post pauca: Produxit naturam labori atque dolori obnoxiam: & ipsa doloris laborisque eam expertem recepit. Donum infirmum produxit, validumque illud recepit. Dedit uterum labori atque dolori subjectum: & eundem integrum illesumque ipsa recepit. Medicus erat, qui natura ejus utebatur: ac propterea sanam illam restituit: non erat homo, qui Virginem pro Filii generatione adhibere volebat, sed Deus: atque ideo naturæ quod non habebat, præstitit; ut ostenderet, se non venisse ad dirumpendam naturam, sed ut integram atque incorruptam eam conservaret. Demum, ut cætera omit- tam, Voss. pag. 167. lit. E., Tom. nostr. pag. 266. lit. D. non perdidit sigillum naturæ Virginis, Christo concepto: & ob id, neque eo genito referata est, ut partum in lucem ederet: neque vero rupta est, dum gigneret. Quid clarius dici poterat, ut planum fieret, Virginem fuisse ante partum, in partu, & post partum? Quid manifestius, ut ostenderetur, sigillum Virginitatis non fuisse ruptum, non apertum; sed integrum, incorruptum, sanum, illæsum? Et videtur tamen sui ipsius immemor Ephræmus in eodem sermone apud Voss. pag. 168. lit. A. & in Tom. nostr. pag. 266. lit. E. Nos quemadmodum concipimur, sic etiam generamur. Corruptitur mater, dum concipit; laborat ac dolet, dum parit: perdit naturæ sigillum ut concipiat; propterea quoque, dum parit, non modo diducitur, ἀλλὰ καὶ χαλᾶται πρὸς ἐλάττωσιν τῆς φύσεως, καὶ ὠδίνει, ὑπόμνησιν ἄρῃσά τῆς ἐξ ἀρχῆς γυναικὸς φθορᾶς, verum etiam laxatur ad naturæ imminutionem, doloreque torquetur, ut corruptionis, quæ initio accidit, admoneatur. (Vossius, & nos ex ipso convertimus: Verum etiam ob naturæ imminutionem flaccescit atque languescit, doloreque torquetur &c. minus clare:) Quoniam ubi semen processit, & ad

maturitatem profeminata carnis pervenit, dolores partus comparat. At non sic Christus: sed sine dolore genitus est, quoniam & sine corruptione fuerat conceptus, in virgine carnem accipiens, non à carne, sed à Spiritu Sancto. Propterea & ex virgine prodiit, Spiritu Sancto uterum aperiente, ut egrederetur homo qui naturæ opifex erat: διὰ τὸ τοῦ ὁσπλῆτος ἐκ παρθένου, τὸ γὰρ πνεῦμα τὸ μῆτραν διήνοιξεν, ἵνα ἐλθῇ ἄνθρωπος ὁ τὸν φύσιν διμυρνήσας. Ecce uterum à Spiritu Sancto apertum dicit, ut Christus egrederetur, qui supra affirmaverat, sigillum Virginis non fuisse Christo nato referatum: non perdidit sigillum naturæ Virginis, Christo concepto: & ob id, neque eo genito referata est, ut partum in lucem ederet, neque vero rupta est, dum gigneret. Uterus apertus, uterus non apertus, duo sunt, quæ sibi minime consentiunt. Audiamus itaque Vossium Tom. 3. pag. 177. nodum hunc ita solventem. Primum affert Ephræmi verba: Propterea vi illius, qui in ipsa erat, virgo naturaliter peperit, & ut mulier affecta est, nulla tamen ratione rursus natura, sicut conchyliorum plicis accidit, recurren- te, &c. Quæ tamen interpretatio longe aberat à mente Ephræmi: Sic enim ille ex Græco textu: Et ut mulier nequaquam passa est; rursus natura, sicut conchyliorum plicis acci- dit, ad virginalem statum coeunte: πάλιν συ- νελεύσθης τῆς φύσεως, ὡς αἱ πτυχαὶ τῶν ὀστρέων, ἐπὶ τὴν παρθενικὴν κατάστασιν. Contraria hæc sunt omnino iis, quæ Vossius profert: & ut mulier affecta est, nulla tamen ratione rursus natura, sicut conchyliorum plicis accidit, recurren- te. Hoc non dicit Ephræmus, sed plane contrarium, nimirum, nequaquam ut mulier passa est, sed rursus natura Virginis, instar plicarum conchyliorum ad virgi- nalem statum recurrit. Pergit Vossius adnota- tionem hujusmodi in laudatum Ephræmi tex- tum adponere, Ephræmum cum Ephræmo concilians. Significare haud obscure hic vide- tur Auctor, hoc illi accidisse naturaliter, ut eadem via, eodemque modo, quo ceteri solent, foetus egrederetur: illud vero supra naturam, ut non referata sint claustra, & ideo non fuisse quoque deinde claudenda, quum præsertim janua quæ nunquam fuit patefacta, ne occlusa quidem dici queat, &c. Virtus enim Spiritus Sancti, qui supervenerat, & in ea habitabat, effecit, ne, Christo egrediente ex utero, clau- stra virginalia referarentur; sicut & ex adjun- ctis Auctoris nostri verbis clarius patet: καὶ ἀπεσφραγίσθη &c. idest, non perdidit si- gillum naturæ Virginis, Christo concepto; & ob id neque eo genito referata est, ut partum

partum in lucem ederet &c. *Ceterum, ne Auctor sibi ipsi contrarius esse videatur, dum non multo post dicit: Propterea & ex Virgine prodiit, Spiritu Sancto uterum aperiente, ut egrederetur homo qui naturæ opifex erat, &c. Dicimus, ibi per allegoriam dici Spiritum Sanctum uterum aperuisse, quod scilicet ab eo fecunditatem ac vim concipiendi pariendique acceperit. Sic enim Deus sæpe dicitur in Sacra Scriptura aperire uterum, sive vulvam, quum videlicet dat liberos, & claudere, dum eos negat, &c. Ut est Genes. 20. 29. 30. ac 1. Reg. 1. aliisque pluribus in locis. Quo pacto etiam intelligendi videntur Epiphanius hæresi 78. Item S. Joannes Chrysostomus, Gregorius Nyssenus, & Amphilocheus de occur-su Domini: nec non Sanctus Ambrosius lib. 2. in Lucam, Sanctus Hieronymus lib. 2. contra Pelag. ubi inter alia ad specialem Salvatoris Nativitatem referendum censere videtur Hieronymus, ut sic dicatur Christus aperuisse claustra ipsius virginalis pudoris, ut tamen eadem jugiter clausa permanferint, &c. quomodo & hic ab Auctore dici intelligique putandum est, ut cum superiore conveniat sententia, qua dicitur, naturam Beatissimæ Virginis in partu referatam non fuisse &c. Atque sic accipienda quoque videntur illorum Patrum sententiæ, qui paullo aliter de hoc mysterio loqui videntur, ut ita nimirum Christus per sacra Virginei uteri claustra transferit, ut interim ea clausa remanserint, secundum illud, quod prophetice ab Ezechiele cap. 44. de porta illa Orientali dictum est: Porta hæc clausa erit, & non aperietur. Hactenus Vossius, docte quidem, ut solet, pieque communem Ecclesiæ Catholicæ de Virgineo partu doctrinam exponens; non tamen errorem advertens, qui in suo Græco textu, inque Latina versione obreperat.*

Porrò ex iis Ephræmi Verbis, quæ supra sunt allata, *Propterea & ex Virgine prodiit, Spiritu Sancto uterum ejus aperiente, ut egrederetur homo qui naturæ opifex erat: & ex Margaritæ similitudine, qua sanctus doctor utitur ad ostendendum, Sanctissimam Virginem Christo in lucem edito ad suum ipsius Virgineum sigillum rediisse, divisa quidem ob tumorem geniti filii, sed rursus ad suum sigillum reversa, instar plicarum conchyliorum, quæ Margaritam producunt, & rursus in indissolubilem unionem ac sigillum coeunt: ex his, inquam, scrupulus amico cuidam injectus est, perinde ac si Ephræmus de Virgineo partu male senserit, aut saltem illius modum non recte exposuerit. Sic enim scribit ad amicissimum æque ac doctissimum P. Laurentium Verzuram, tunc Romæ commorantem, nunc verò Scholarum Piarum in*

Genuesi ditione Provinciale. Ecco vi il passo di S. Efrem, di cui vi scrissi l'ordinario passato. Questo si trova nel secondo Tomo Greco-Latino nel sermone Adversus hæreticos sul principio della pagina 267., e dice così. Quapropter neque quod natura est, sigillum virginitatis commovit, neque virgo laborem ac dolorem in partu sensit. Divisa quidem est ob tumorem geniti filii, sed rursus ad suum ipsius sigillum reversa, instar plicarum conchyliorum, quæ Margaritam producunt, & rursus in indissolubilem unionem, ac sigillum coeunt. Voi ben vedete, che qui il Santo abbenchè prima dica, che dal nato fanciullo non fu smosso il sigillo Virginale, pure in appresso si dichiara, che il generato fanciullo generando certo rigonfiamento, divise la Madre, la quale subito poi si riunì, ed il tutto dichiara colla similitudine della conchiglia. Ora pare, che lo spiegare in tal guisa il Parto Virginale pregiudichi alla Verginità della Vergine, la quale non sarebbe tale almeno nel Parto, siccome tiene comunemente la Chiesa, e tutti i Santi Padri, se non fallo, spiegano questo infabibile Parto in quella guisa, che spiegano l'entrata di Christo, quum fores essent clausæ, e la resurrezione dal Sepolcro senza rimuovere il sasso, che lo chiudeva, cioè, ò per penetrazione, ò in altra guisa, senza ò dilatare alcuna parte, ò impiccolire il suo corpo, come pensò Durando da tutti ripreso, e riprovato. Parlatene un poco con Monsignor Affemani, e in vostro comodo scrivetemene alcuna cosa. Laudo viri clarissimi pietatem: qui tamen, si Vossii notas à me supra descriptas consulisset, dubitationem istiusmodi, ut puto, nequaquam movisset. Docet Vossius, quo sensu Ephræmus alique Patres de Partu Virgineo similes loquutiones usurpaverint: ut ita nimirum Christus per sacra Virginei uteri claustra transferit, ut interim ea clausa remanserint. Paradoxa hæc loquutio videtur, sed quæ in sacris literis frequentissime usurpatur, ut mox ostendam.

Tres habuit intemerata Sanctissimæ Deiparæ Mariæ Virginitas adversarios. Primi fuisse Ebionitæ, quorum errores præcipuos in suam Eusebius historiam retulit; Christum, inquit, simplicem ac vulgarem, nec aliud quam hominem esse censebant, qui profectu virtutis, justus factus fuisset, ceterum ex viri cum Maria concubitu procreatum. Alter Jovinianus, de quo Augustinus de hæres cap. 82. Virginitatem Mariæ destruebat, dicens, eam pariendo fuisse corruptam. Tertius denique Helvidius, de quo Gennadius de viris illustribus: Helvidius Auxentii discipulus, Symmachi imitator, scripsit religionis quidem librum studio, sed non secundum scientiam, neque

que sermone, neque ratione nitidum. Cujus operis ita sanctarum scripturarum sensus ad suam perversitatem flectere conatus est, ut earum testimoniis asserere voluerit, Sanctam Mariam post Nativitatem Domini, quem Virgo peperit, Josepho Sponso suo junctam, & ex ejus consortio filios suscepisse, qui fratres Domini appellati sunt. Jam vero in universo coetu Christianorum, qui sub sole sunt, neminem, ut arbitror, reperire nunc est, qui sic desipiat, ut sentiat cum Ebionitis, Christum Dominum ex concubitu Josephi cum Maria procreatum; aut cum Helvidianis, Mariam, quæ Christum Virgo peperit, Josepho Sponso suo postea fuisse junctam, & ex eo filios suscepisse. Hæc deliria cum suis auctoribus interiere, non modo à Christianis omnibus profligata, sed etiam à Mahometanis, qui ex ipso Alcorano profitentur, Mariam & Virginem Christum concepisse, & Virginem etiam post partum mansisse. Restat Joviniani impium dogma, qui Mariam non quidem concipiendo, neque post Christum natum, sed ipsum pariendo Christum, fuisse corruptam blaterabat. Utinam hoc quoque delirium cum suo periisset auctore! Idipsum operose propugnare conatur Samuel Basnagius Flottemanvillæus in suis Annalibus Politico-Ecclesiasticis annorum 645. à Cæsare Augusto ad Phocam usque, qui nuper prodire Roterodami MDCCVI. nam Tom. I. pag. 113. ad annum ante Nativitatem Domini quintum à num. XXIII. postquam Partum Virginis sine dolore, & sine obstetricis adjumento adstruxisset, aperto tamen Mariæ utero Christum prodiiisse contendit: *Ex ea tamen, inquit, sententia non conficitur, claustra Mariæ Virginea, dum pareret, aperta non fuisse. Hodie quidem late regnat ea sententia: non tamen consentit Scriptura, aut Veterum opinioni.* Sed audiamus, quæ loca Patrum profert, quæ Scripturarum.

E Scriptura producit Basnagius illud Lucæ 2. 22. *Et quum impleti fuissent dies purificationis Mariæ, secundum legem Moysis adduxerunt Christum Hierosolymam, ut sisterent eum Domino, prout scriptum est in Lege; omnis masculus aperiens vulvam, Sanctus erit Domino.* Tria hic opponit Basnagius ad errorem suum confirmandum. Primo legem puerperarum, quam ait Mariæ fuisse impositam, ut non scandali vitandi modo, sed implendi quoque officii causa, coacta sit à communi disciplina, offerre pro purificatione sua sacrificium: impleri autem purificationis Mariæ dies non poterant, si nil pu-

rificandum habuit. Secundo vocem, quam adhibuit Lucas, *peperit filium suum*: eam enim indicare, utero clauso Mariam non genuisse; secus nativa linguarum significatione abrogata, nova prorsus, inquit, incognitaque fingi deberet. Quid enim est parere, secundum Basnagium, nisi claustris femineis dilatatis hominem gignere? Tercio demum silentium Lucæ de prodigioso illo pariendi genere: diligenter enim perpendenti, inquit, incredibile est id miraculi fuisse à Luca dissimulatum, quo corpus infantile, mole præditum sua, angustisque Virginei uteri meatibus longe majus, nulla tamen apertione facta, lucem aspexerit, quum eo prodigio jura naturæ omnia resolvantur.

Hæc Basnagius è Scriptura. A Patribus autem, duplicis generis testimonia adducit. primum quidem eorum, qui Christum ex Maria vere natum, & naturaliter genitum dicunt. Ignatius in sua ad Trallianos Epist. pag. 51. *obsurdescite, inquit, quando vobis sine Jesu Christo loquitur quis, qui ex genere David, qui ex Maria, qui vere natus est, comedit, & bibit.* Athanasius in sua ad Epictetum Epist. Tom. I. pag. 585. *Liquido hoc ipsum natura demonstrante, impossibile esse Virginem lac habere citra partum; impossibile item esse lacte nutrirî corpus & fasciis constringi, nisi prius naturaliter genitum sit.* Quibus auctoritatibus relatis argumentatur sic. Christus naturaliter non est genitus, si creditum Latinis, prodigium admittitur. Quis enim veram & naturalem eam nativitatem intelligit, in qua materni sinus meatus nullo sunt modo diducti? Sed infans, spiritus instar, quasi dimensionum expers omnium, inviolata materia transmittitur. Alterum genus testimoniorum congeritur ex Patrum scriptis, qui Christum scribunt è Matris utero effusum, Matris uterum aperuisse. Athanasius in Epist. cit. ad Epictetum: *Et partus meminit scriptura, & dicit, fasciis eum obligavit, & beata prædicantur ubera quæ suxerat; & oblata sunt sacrificia, quia ut natus, vulvam aperuerat.* Hæc omnia erant argumenta parientis Virginis. Hieronymus Tom. 9: Epist. 7. pag. 25. *Ignitur in Maria hoc sine dubitatione perfectum est, cujus vulvam non deflorator Virginitatis aperuit, sed Partus effusus.* Epiphanius hæres. 78. num. 19. *Hic est qui revera uterum Matris aperuit: nam quotquot primogeniti illuc antecesserant, ut honestissime dicam, istud ipsum efficere nequiverunt, sed solus hoc unicus Dei filius obtinuit.* Demum Fulgentius de Incarnatione cap. 13. *Vulvam Matris ejus, non concupiscentia mariti concum-*

concumbentis , sed omnipotentia filii nascentis aperuit .

Quid ad hæc Amicus noster ille , qui uno Ephræmi verbulo offensus , existimavit fortasse , solum hunc Syrorum Doctorem novo isto & inaudito circa Partum Virgineum vocabulo usum fuisse ? Quid ipse reponeret , ad tot tantasque à Basnagio consarcinatas Patrum auctoritates , qui non secus , ac Ephræmus , de uteri aperitione loquuntur ? Responso in promptu est , neque Ephræmum , neque Patres , neque Scripturam id velle , quod impius Basnagius de Virginis Partu sentit . Ac primum quidem contra ipsum Basnagium produco alia Patrum testimonia , qui etiam in partu clausum mansisse Virginis uterum diserte pronunciant : deinde ad singula Basnagii loca ineluctabiles , ut puto , responsiones adjiciam .

Ephræmum jam audivimus scribentem : non perdidit sigillum natura Virginis , Christo concepto ; & ob id neque eo genito reſerata est , ut partum in lucem ederet , neque vero rupta est , dum gigneret . Audiamus ergo alios Patres . Sanctus Augustinus de civitate Dei lib. 22. cap. 8. Non credunt hoc , qui etiam Dominum Jesum per integra virginalia Matris enixum , & ad discipulos ostiis clausis ingressum fuisse , non credunt . Sanctus Hormildas Papa Epist. 79. Matris vulvam natus non aperiens , & Virginitatem Matris , Deitatis virtute non solvens . Ambrosius Epist. 81. ad Siricium Papam . De via perversitatis produntur dicere : (videtur Basnagium ejusque similes notare :) Virgo concepit , sed non virgo generavit . Potuit ergo virgo concipere , non potuit Virgo generare , quum semper conceptus præcedat , partus sequatur ? Sanctus Gregorius Magnus homil. 26. in Evangelia : Quomodo post resurrectionem Corpus Dominicum verum fuit , quod clausis januis ad discipulos ingredi potuit ? Sed sciendum nobis est , quod divina operatio , si ratione comprehenditur , non est admirabilis . & post pauca . Illud enim Corpus Domini intravit ad discipulos januis clausis , quod videlicet ad humanos oculos per nativitatem suam clauso exiit utero Virginis . Quid ergo mirum , si clausis januis post resurrectionem suam in æternum jam victurus intravit , qui moriturus veniens , non aperto utero Virginis exiit ?

At , inquit Basnagius , hoc prodigium creditum Latinis . Latinis tantum ? Prodeant Syri , ut Græcos omittam , quorum Theotocia videri possunt , in quibus è Maria clauso utero Christum prodiisse frequentissime canitur . In Officio feriali , quod typis prodiit anno 1624. Ad primam , ut vocant , stationem Dominicæ pagina 75. de

laudibus B. Virginis , in cantu , cujus initium , *ܐܠܗܐ ܕܡܪܝܡ* . O Virgo Dei Genitrix ; *ܡܪܝܡ ܕܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ* : & genuisti unigenitum filium tuum , virgineis claustris tuis obſignatis & integris manentibus . Ad primam stationem Feriæ vi. pag. 689. in cantu , cujus initium *ܕܡܪܝܡ* Domine Jesu , *ܡܪܝܡ ܕܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ* : Virgo est & concipit : lac præbet , & sigilla ejus firma manent . In officio Festivo , Par. i. , quæ prodiit anno 1656. Ad quartam stationem Dominicæ ante nativitatem Domini pag. 516. *ܡܪܝܡ ܕܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ* Matremque suam digno Deo prodigio post partum Virginem servavit . Ad vespervas Nativitatis Domini pagina 562. *ܡܪܝܡ ܕܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ* : Et ad nativitatem sponte sua devenit , nec solvit virginea illius claustra , quum exiret . Ad completorium pagina 571. *ܡܪܝܡ ܕܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ* & de Virgine natus est , idemque eam Virginem servavit . Ad secundam stationem pag. 578. *ܡܪܝܡ ܕܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ* : Et natus es in terra pro nobis terrigenis , quum carnem anima præditam tibi ipse unires , de Spiritu Sancto formatam , deque substantia Virginis , cujus beata sigilla integra mansere etiam post hanc temporariam nativitatem , quæ linguam omnem auditumque excedit . Ad tertiam stationem pag. 600. *ܡܪܝܡ ܕܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ* : Eamque Dei genitricem ostendisti , eo quod te Deum , qui ex ea in carne homo factus es , mirabiliter genuit , quum neque ipsa Virgo generationi obstitisset , neque generatio Virginitatem corrupisset . Demum uno verbo omnia Syri complectuntur , similitudine Portæ clausæ ab Ezechiele desumpto Sanctissimam Virginem exornantes , in officio feriali ad Completorium feriæ III. pag. 383. & ad stationem primam Sabbati pag. 811. & alibi passim : *ܡܪܝܡ ܕܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ* : Porta clausa , per quam Dux ingressus est , exiitque : clausa nimirum utrobique ,

bique, & quum ingressus est, & quum exiit, ut verissime docet Sanctus Hieronymus lib. 13. in Ezechiel. cap. 44. *Porta hæc clausa erit, & non aperietur. Pulchre quidam Portam clausam, per quam solus Dominus Deus Israel ingreditur, & Dux, cui porta clausa est, Mariam Virginem intelligunt, quæ & ante Partum, & post Partum virgo permansit. Idipsum significant ea Isaïæ verba: Ecce Virgo concipiet, & pariet filium: Non enim Virgo concepisset, & Virgo peperisset, si aperto in morem cæterarum puerperarum utero genuisset. Hunc sensum proculdubio reddit usurpatus ille tum in Symbolo, tum in omnibus utriusque Ecclesiæ, Occidentalis & Orientalis, officiis loquendi modus, conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine. Non esset utique ex Virgine natus, si Virginea claustra aperuisset, sed tantum ex Virgine & in Virgine conceptus, qui non ex concubitu viri, sed operante Spiritu Sancto ex substantia Virginis carnem anima rationali præditam assumpsit.*

Eligii Noviomenensis auctoritas à Basnagio in contrarium adducta pagina 106. num. 10. ut ostendat, virginitatem non amitti, quum filius utero aperto nascitur, sed quum viri opera concipitur; ea, inquam, Eligii auctoritas, vel communi Patrum doctrinæ adversatur, vel sano modo est intelligenda. Ait Eligius hom. 2. *Notandum sane, quod dicitur, omne masculinum adaperiens vulvam, quia his verbis, Evangelista morem consuetæ nativitatis expressit, & non sic intelligi voluit, sicut latrant heretici: quod Christus uterum Matris nascendo Virginitate privaverit; quum mulier non tunc Virginitatem amittat, quando parturit, sed quando cum viro dormit. Si qua esset mulier, præter Deiparam Mariam, quæ sine viri opera concipiens, partum ederet; verba Eligii locum haberent, non tunc mulierem Virginitatem amittere, quando parturit, sed quando cum viro dormit. Sed quoniam hoc singulare Mariæ privilegium est, Eligius ad morem consuetæ nativitatis respexit, mulieres Virginitate privari scribens, quando cum viro dormiunt, non quando parturiunt: nimirum tunc primum Virginitatem amittunt, quando cum viro dormiunt. Cæterum etiam quando parturiunt, secundam, ut ita dicam, jacturam Virginitatis faciunt, non secus atque quum iterum ac tertio cum viro dormiunt. Quid enim est Virginitatem amittere, nisi claustra virginea sive opera viri, sive nativitate filii aperiri? Accuratiores itaque, quàm Eligii, & saniores, quàm Basnagii, est Huetij loquutio, & sententia de hoc ineffabili my-*

sterio, quum in Origen. lib. 2. quæst. 4. pag. 66. laudatas ab eodem Basnagio Patrum auctoritates sic exponit: *Ea omnibus iis exceptio adhibenda est, qua ad solvendum Ambrosii locum usus est Thomas part. 5. quæst. 28. art. 2. Ita nempe loquutos Patres illos, quum illud Evangelistæ exponerent, Omne masculinum adaperiens vulvam, Sanctum erit Domino: quod quidem ex vulgata loquendi consuetudine usurpatum est: non ad significandam virginei claustræ apertionem, sed exitum dumtaxat prolis ex utero. Sic dicit Christus de seipso Joan. 16. Exivi à Patre, & veni in mundum: iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem: & Joann. 6. quia descendi de coelo: & infra: Ego sum panis vivus qui de coelo descendi. Quomodo enim exit à Patre, nisi Patrem relinquat? quomodo vadit ad Patrem, nisi à mundo abscedat, & ad cælum pergat? quomodo de cælo descendit, nisi cælo relicto in terram veniat? Et Basnagio tamen doctore, hæc omnia sunt ex vulgata loquendi consuetudine usurpata, non ut significant id totum, quod nos facimus, quum eximus, quum vadimus, quum descendimus, quum ascendimus, nimirum locum unum relinquentes, & alium occupantes; sed ut nobis indicent, Verbum Patris è coelo in terram descendisse, quum simul in cælo esset & in terra: à Patre exiisse, quum simul cum Patre & in Patre maneret: & cætera similiter. Sic Patrem dicimus, & Filium, & Spiritum Sanctum, non omnia intelligentes, quæ his vocibus sunt primitus ab hominibus imposita: Pater enim, & Filius ex communi loquendi more, sine Matris opera non intelliguntur: & Spiritus aura est quæ movetur: ab his tamen mentem erigimus ad alia materiei expertia, dum de Deo loquimur. Sic demum in Scripturis Deus dicitur videre, loqui, ambulare, manus habere, oculos, pedes, & similia: quæ tamen non in sensu proprio, sed metaphoricè tantum intelligimus, & ipse Basnagius intelligit. Eodem igitur modo loquuntur Patres de Christi nativitate, quum dicunt, à Christo Domino uterum Matris apertum: scilicet non ad significandam Virginei claustræ apertionem, sed exitum dumtaxat prolis ex utero.*

Quodsi nobis opponat Basnagius silentium Lucæ de Christo nato, quin uterum Matris aperiret; & hoc etiam urgeat, quod verba illa, *peperit filium suum, Christus vere & naturaliter ex Maria natus est*, indicant, utero clauso Mariam non genuisse; nos eidem opponimus, neque intelligi posse absolute loquendo, *quod peperit filium, quodque filius vere*

vere ac naturaliter ex ea est natus, nisi utero & ante conceptionem & in nativitate aperto. Si ergo ex aliis Evangelicæ veritatis testimoniis primum ipse verissime negat, nos etiam ex iisdem non minus vere negamus secundum. Ecce virgo, inquit Matthæus ex Isaia, in utero habebit & pariet filium, Virgo nimirum concipiet, & virgo pariet: idest, clauso utrobique utero.

At, inquit Basnagius, hodierna Latinorum sententia incredibili modo Marcioni favebat, ex qua potentissimum in veritatem carnis Dominicæ ducere argumentum potuisset, quod clausis maternis visceribus egressa fuisset, indicio, nil corporeæ molis habuisse, utpote puram putamque carnis umbram. Id utique Marcio objecisset, quod signato Matris utero Christus editus erat, ex communi Christianorum fide. Quàm leve, quàm debile argumentum! Potuisset etiam Marcio, non ex communi Christianorum fide, sed ex ipsis Evangelii verbis, potentissimum in veritatem carnis Dominicæ ducere argumentum, quod clausis foribus ad discipulos in cœnaculum ingressa fuisset, indicio, nil corporeæ molis habuisse; & vere tamen clausis, non apertis januis ingressus est Christus, Joan. 20. *Venit Jesus januis clausis*: nec id Marcio contra veritatem carnis Dominicæ objecit.

Idem Basnagius allata S. Epiphanii hæres. 78. verba iuxæ hypothese maxime favere arbitratur. *Quodsi*, inquit, *eo loci uterum Maria aperire, significet tantum ex utero prolem exivisse, id quidem sibi voluisset Epiphanius, solum Christum materno ex utero prodixisse. Quo quid absurdius fingi potest? mens igitur Epiphanii hæc est: solum Christum qui vi Spiritus Sancti conceptus est, diductis uteri materni angustiis, aditum ad lucem sibi fecisse: contra vero alios primogenitos, jam reserata Matrum suarum claustra invenire, per virorum cum uxoribus congressum.* Hoc quidem vult Epiphanius: non negamus. Sed non hoc unum vult. Vult etiam aliud, nempe, *quotquot illuc primogeniti antecesserant, istud ipsum efficere, hoc est, uterum Matris aperire nequivisse, eo quo ipsum aperuit Christus modo: idest, clausis manentibus Virgineis Matris claustris. Alioquin exire aperto Matris utero, commune est omnibus aliis, etsi commune non sit concipi sine viri concubitu, & exire ex utero Matris, eodem utero non aperto. Duo hæc folius Christi propria sunt, cæteris primogenitis dene-gata.*

Demum silentio prætereunda non est Sancti Basilii Magni auctoritas, qua idem Bas-

nagius adversus perpetuam Mariæ Virginitatem abutitur pag. 106. Basilii homil. de Nativit. Domini: *Non cognovit eam, donec peperit filium suum primogenitum. Hoc jam suspicionem injicit, Mariam postquam pure inservisset generationi Domini, quam perficit Spiritus Sanctus, legitima conjugii opera non esse averfatam. At nos, etsi nihil illud officit pietati, nam donec inserviendum erat dispensationi Dominicæ, necessaria erat virginitas; deinceps vero quid actum sit, non putamus, quod quidem attinet ad mysterii rationem, curiosius investigandum; nihilominus quia fidelium aures ferre non possunt, aliquando Dei genitricem desuisse esse Virginem, credimus illa testimonia sufficere.* At non hæc Basilii mens est, quam putat Basnagius. Basilii utitur argumento à minori, ut ajunt, ad majus, ut Mariæ Virginitatem demonstret. Etiam si, inquit, concedamus, quod post Christi nativitatem Maria non sit averfata legitima conjugii opera, hoc tamen pietatem non violaret, idest, hoc non esset contra divinæ Incarnationis mysterium, quod per Virginem, & ex Virgine est impletum. Id tamen non concedimus omnino, quia fidelium aures ferre non possunt, aliquando Dei genitricem desuisse esse Virginem. Quid est hoc, rogo, Basnagi, quid est hoc, nisi ex una parte, legitima conjugii opera, quæ tunc hæretici nonnulli in Cappadocia execrabantur, non rejicere, etiam per impossibilem, ut ajunt, hypothese, quod iis Maria post Christi nativitatem operam dederit; ex altera parte perpetuam Mariæ Virginitatem ex communi fidelium sententia adstruere. At, inquit Basnagius, contendit ibi Basilii, quid post Servatoris nativitatem acciderit, id non esse curiosius inquirendum. Utinam Basilii consilium sequutus Basnagius, curiosas hujusmodi quæstiones non movisset. Minus errasset, si minus scripsisset. Nos loquutionibus Patrum adhæremus, nos Ecclesiarum confessiones tenemus. Cæterum quod vult Basnagius, ex eo nimirum quod Basilii docet, non esse curiosius inquirendum quid post Christi nativitatem de Sanctissima ejus Matre acciderit, consequenter colligi æque posse sine pietatis detrimento, aut Virginem illam mansisse, aut matrimonio operam dedisse; id à Basilii Magni mente tantum abest, quàm cœlum à terra distat. Ephræmus quoque, & alii Patres de divina Verbi generatione, deque temporaria ejusdem ex Virgine Maria nativitate scripserunt, non esse curiosius utrumque illud mysterium inquirendum. Nec tamen ex hoc consequitur, fas esse quodlibet circa illa duo

duo mysteria sentire. Hoc unum igitur sibi vult Basilius, verba illa Evangelii, *non cognovit eam, donec peperit filium suum primogenitum*, non modo Virginitati Mariæ etiam post Partum non officere, sed etiam, ut hac de re honestissime loquamur, non esse no-

bis curiosius inquirendum, quid deinceps actum sit, quum id ad mysterii Incarnationis rationem nihil pertineat. Quod enim ad mysterii rationem attinet, est hoc, Christum nimirum ex Virgine conceptum & natum. Sed de his hæcenus.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ
ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ.

S. PATRIS NOSTRI
EPHRAEM SYRI
SERMO
DE SACERDOTIO.

Θαῦμα πλάσας, ὡς
δύναμις ἀρρήτος, ὡς
φεικτὸν μυστήριον, τὸ
τῆς ἱερωσύνης· νοερὰ καὶ
ἀγία, σεμνή, καὶ ἀμώ-
μητος, ἣν ὁ Χεῖρς τοῖς
ἀναξίοις ἐλθὼν ἐδώρη-
σατο. προσπίπτω, καὶ

δέομαι δάκρυσι, καὶ στεναγμοῖς, ἵνα ἐσο-
πείσωμαι εἰς τὸν τῆς Θεσσαρον τῆς ἱερωσύνης, B
τοῖς αὐτὸν φυλάττειν ἀξίως καὶ οἰσίως. Συ-
ρεὸς γὰρ ἔστι λαμπρὸς καὶ ἀνείκατος, καὶ
πύργος ἀσάλευτος, τεῖχος ἀδιάβητον. Σεμέ-
λιος γὰρ ἔστι ἐδράνος ἀπὸ γῆς μέλει τῆς ἑρα-
νίας ἀφίδος ἐγγύζουσα· καὶ τί λέγω ἐγὼ ἀδελ-
φοί; ὅτι πᾶς τῶν ὑψίστων ἀφίδων καδάπτει;
εἰς αὐτὰς τὰς ἑρανίας τῶν ἑρανίων ἀνέρχεται
ἀκωλύτως, ὅτι μέσα τῶν ἀγγέλων ἄμα πάν-
τες ἀσωμάτως λαμπρῶς καὶ ῥαδίως ἱχνοῦσιν. καὶ
τί λέγω ἐν μέσῳ τῶν ἁνῶν δυνάμεων; αὐτὸς τῶν
δεσπότην τῶν ἀγγέλων, καὶ κτίων καὶ φωτίζων
συνόμιλος γίνεται· καὶ καθόσον βέλεται, πα-
ραυτίκα λαμβάνει παρρησίαν· καὶ πάντοτε ἀδελ-
φοί ὑμεῖς ὁμοῦ πᾶσι τῶν ἀξιώματος βαδίζοντες,
ὅτι ἡ τριάς δέδωκε τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἀδὰμ. δι' οὗ
ὁ κόσμος σέσωται. καὶ ἡ κτίσις πεφώτισται.
δι' οὗ ὅρη καὶ βουνὸς καὶ νᾶπαι, καὶ φάραγγες
τοῦ III. πεπλη-

Miraculum stupen-
dum! O potestas in-
effabilis! O tremen-
dum Sacerdotii my-
sterium, spiritale,
ac sanctum, vene-
randum, & irrepre-
hensibile, quod Chri-
stus in hunc mun-

dum veniens, etiam indignis impertitus est.
Genu posito lacrymis, atque suspiriis oro,
ut hunc Sacerdotii thesaurum inspiciamus,
thesaurum, inquam, his qui eum digne, &
sancte custodiunt. Scutum siquidem est re-
fulgens, & incomparabile, turris firma,
murus indivisibilis, fundamentum solidum,
ac stabile à terra ad axem usque coeli per-
tingens. Quid dico, fratres, excelsos illos
axes contingi? imo, in ipsos coelos coelo-
rum sine impedimento, atque labore ascen-
dit, & in medio Angelorum simul cum
spiritibus incorporeis facile versatur. Quid
dico in medio supernarum virtutum? quin
& cum ipso Angelorum Domino, atque
Creatore, datoreque luminum, familiari-
ter agit. Et quantum vult, confestim quæ
postulat, facile, & suo jure quodammodo
impetrat. Non desisto, fratres, laudare, &
glorificare illius dignitatis profunditatem,
quam Adæ filiis sancta elargita est Trinitas;
per quam mundus salvatus est, & creatura
illuminata: per quam montes, & colles,
A rupes

Isai. 42.

rupes & valles illustri, ac veneranda politia, Sanctorum, inquam, Monachorum, impleta sunt. Quemadmodum & Propheta Esaias sonora voce reboat, dicens: Quoniam de vertice montium vocem suam daturi sunt homines, in gloriam, & laudem altissimi Dei. Hac quoque impietas e terra sublata est: hac & continentia in terris commoratur. Hac & diabolus e coelo decidens subactus est: lascivi vasa facti sunt sanctificata: & fornicatores casti & impoluti: insipientes veritatis & iustitiæ duces facti sunt: & improbi, boni ac pii. Per hanc & mortis potentia destructa est, & inferni vires propalam deperditæ; ipsaque Adæ maledictio exterminata atque soluta; & coelestis thalamus apertus est & adornatus. Per hanc quoque humana natura in Incorporum convertitur virtutem. Quid dicam? aut quid laudibus efferam? Excedit quippe orationem atque intellectum, omnemque cogitationem, donum dignitatis Sacerdotalis. Et sicut arbitror, hoc est, quod Paulus, quasi in stuporem mentis actus, innuit exclamans. *O altitudo divitiarum sapientiae, & scientiae Dei! Quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investigabiles viæ ejus!* Altivolans è terra in coelum nostra postulata Deo celerrime defert, & Dominum pro servis deprecatur.

Rom. 11.

Intendamus igitur mentem, fratres, clare ac liquido ad mysticam hanc formidabilemque narrationem; quoniam absque venerando Sacerdotio, remissio peccatorum mortalibus non conceditur. Attendite, fratres: vos etenim pietatis amatores estis, qui lumen doctrinæ contemplamini. Hæc sunt, quæ prius de mysterio Sacerdotii commemoravimus. Palmes, vitis, & granum frumenti, necnon Sacerdotium, inter se conveniunt. Palmes, & frumentum sunt velut pedissequæ; at Sacerdotium est liberum. Cæterum ubi tria hæc ut simul sint, inter sese concordiam inierint: tum supra thesauros offert Regi unumquodque virtutem propriorum fructuum in odorem suavitatis. Palmes præcedit sanguinem; similiterque frumentum, panem. Sacerdotium vero audacter e terra sursum in coelum volitat, donec ipsum contueatur invisibilem; pro-cidensque instanter pro servis orat Dominum, lacrymas & gemitus confervorum deportans; * proprioque similiter Domino ferventem deprecationem simul & poenitentiam offerens, misericordiam, & indulgentiam a Rege misericorde postulat, ut Spiritus sanctus pariter descendat, sanctificetque dona in terris proposita: quumque oblata fuerint tremenda mysteria immortalitate

Hucusque
ex Cod. Vat.
Ms. 579.
pag. 115.
Cætera, quæ
sequuntur,
& in eodem
Cod. desiderantur,
ex
Ms. Cod. Or-
thoboniano
supplevimus.

A πεπλήρονται τῆς φανερᾶς καὶ σευνῆς πολιτείας τῷ μακαρίῳ γένους· λέγω δὴ τῇ μοναχῶν· καθὼς Ἡσαΐας ὁ μεγαλοφώνητος ἔφησεν· „ὅτι ἐκ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων ὠψασιν „ ὕμνον ἄνθρωποι εἰς οὐρανόν· δι' ἧς καὶ ἀνομία ἐκ γῆς ἀφῆρηται· δι' ἧς καὶ σωφροσύνη ἐν γῇ σὺλίζεται· δι' ἧς καὶ ὁ ἀρχαῖος πεσὼν κατήρηται· οἱ ἀσελεῖς γεγόνασιν σκευὴ ἡγιασμένα· καὶ οἱ πόρνοι ἄγνοι καὶ ἀμίαντοι· οἱ ἄφρονες γεγόνασιν ὁδοὶ δικαιοσύνης· καὶ οἱ ἄνομοι, ἀγαθοὶ, καὶ εὐσεβεῖς· δι' ἧς καὶ θανάτου κράτος κατήρηται· ὁ ἄδης τὴν ἰσχύν ἀπώλεσεν· καὶ ἡ κατὰ τῷ Ἀδὰμ λελυται· καὶ ὁ νυμφίος ὁ ἐραῖος νύβηται· δι' ἧς τῇ ἀνθρώπων ἡ φύσις πρὸς τὴν τῶν ἀσωμάτων μεταβάλλεται δυνάμιν· τί ἔπω, ἢ τί ἐπαγνέσω; ὑπερβάνει γὰρ καὶ λόγοι καὶ ἐννοιαὶ ἡ δωρεὰ τῷ βασιλεῖ τῆς ἱερωσύνης· καὶ ὡς οὐρανὸς, πῦρ ἐστὶν ὃ ὁ Παῦλος ἐκπλαγεὶς ἀνίτηται λέγων· ὦ βασιμὸς πλάττει καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεῷ· ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ; ὑψιπέτης ὑπάρχει ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν ὁξυτάτως προσφέρουσα τῷ Θεῷ τὰ ἀθήματα ἡμῶν, πρεσβεύει τῷ

D δεσπότῃ ὑπὲρ τῶν δούλων·

Καὶ προσχωρῶμεν ἀδελφοὶ τηλαυγὲς εἰς τὸ τοῦ μουσικῶν καὶ φαικῶν διήγημα· ὅτι ἀνευ τῆς σευνῆς ἱερωσύνης ἄφρονες τῶν ἀμαρτιῶν βροτοὶ οὐκ ἴδωμεν· θέτε τὸν νῦν ὑμῶν ἀδελφοί, ὑμεῖς γὰρ ἐστέ ἐρασταὶ τῆς εὐσεβείας ἀγαθόντες τὸ φῶς τῶν διδασμάτων· τί ἐστὶν ἂν πρῶτον ἐλέγχσαμεν περὶ τῷ μουσικῶν τῆς ἱερωσύνης· τὸ κλῆμα τῆς ἀμωέλαι, καὶ ὁ κόκκος τῷ σίτῃ, καὶ ἡ ἱερωσύνη ὁμόνοια κεκμηται· τὸ κλῆμα, καὶ ὁ σίτος παρδίσκα ὑπάρχουσιν· ἡ δὲ ἱερωσύνη ἐλευθέρα· ὅταν ἔν συν-αχθῶσιν αἱ τρεῖς τῷ αὐλοῦναι ἐπάνω τῇ θησαυρῶν, προσφέρει τῷ βασιλεῖ ἐκάστη τὴν δυνάμιν τῶν ἰδίων καρπῶν εἰς εὐδοκίαν· τὸ κλῆμα παρέσι τὸ αἶμα· ὁμοίως καὶ ὁ σίτος τὸν ἄρτον· ἡ δὲ ἱερωσύνη εὐπαρρησιασως ὑψιπέτει ἀπὸ γῆς εἰς ἐρανὸν, ἄχρας ἂν θεωρήσῃ αὐτὸν τὸν ἀόρατον· καὶ προσκυνήσασα εὐχεταὶ ὑπὲρ τῇ δούλων πρὸς τὸν δεσπότην, βασιλεύουσα δακρυὰ καὶ στεναγμοὺς τῶν συνδούλων, καὶ προσφέρει * θερμῶς τῷ ἰδίῳ δεσπότῃ· ὁμοίως τῷ ψαλμῶν αἶμα καὶ μετάνοια· ἀτῆσα συγχώρησιν, καὶ ἔλεον καὶ οἶκτον τῷ εὐσπλαγχνῷ βασιλεῖ· ὅπως τὸ πνεῦμα συγκατέλθῃ· καὶ ἀγίασῃ δώρα, τὰ ἐν γῇ περικείμενα· καὶ ὅτ' ἂν προσκομιθῇ,

κομιοῦ, μυστήρια φοβερά· πλήρης αἰθανο-
σίας· ἀλλ' τῷ πνεύματι ἱερέως ποιῶντος
παρεσβείαι ὑπὲρ πάντων· τότε δὲ πνεύματι
χοῦται ψυχὰς ἀλλ' τῶν φεικτῶν μυστηρίων
καθαρισμὸν λαμβάνουσαι τῶν σπύλων· ἴδε-
τε, φιλόθεοι, πῶς οὐκ ἐνεργῶσι τὰ δύο ἐπὶ
τῆς γῆς· εἰ μὴ ἡ ἑράνια ψῆφος ὁραμένηται
καὶ ἀγιασθεὶς τὰ δόξα· ἑώρακας, ἀνδρῶπε, φῶ-
δρα δαυματοργίαν· ἴδες βαθμὸν ἱερὸν, πῶς
ῥαδίως καθάρει τῶν ψυχῶν τὰς κηλίδας· εὐλο-
γῆται ὁ σωτὴρ, ὁ ἐδράσας ἐπὶ γῆς· τῷ τὸ
ὑπέρλαμπρον καὶ ῥυπτικὸν δώρημα· φωτίσας
ὅτι χάριτι, πῶς ἱερεὺς τῷ λάμπειν, ὡς φωστῆ-
ρας ὅτι κόσμος· ὁ λαὸς ὁ πρὸς ἡμῶν κέρως
ἐλαφρόρον, προκοπὴν κατέληφεν· ἡμεῖς δὲ οἱ
ἀχρεῖοι δούλοι ὅτι εὐλογητοῦ ὅτι κέρως ἐκ ἐλαφ-
ροῦ ἀποπνέοντες εὐλόγηται· ἀλλ' αὐτὸς ὁ βραχίον ὁ
ὑψηλὸς καὶ φεικτὸς κατελθὼν ἔξ οὐρανοῦ, ἐδω-
ρήσατο ἡμῖν, ἐπιθέσει τῶν χειρῶν τὸ πνεῦμα
τὸ ἐαυτοῦ, τὸ ἐλθὼν καθάπερ τοῦ ἑαυτοῦ
Ἀποστόλους· ὡς δυνάμεις ἀρρητος, ἡ καταξιώσασα
κατοικῆσαι ὅτι ἡμῖν δι' ἐπιθέσεως χειρῶν ἀγίων
ἱερέων· ὡς τί μέγα τὸν βαθμὸν ἔχει ἡ ἱερω-
σύνη, ἡ φεικτὴ καὶ δαυμασίη· μακάριος ὑπάρ-
χει ὅστις πολιτεύεται ὅτι ταύτῃ τῇ ἀξίᾳ ἀγνῶς-
τε καὶ ἀμώμως· Πέτρος ὁ κληθεὶς κηφᾶς, ὁ ποτὲ
σαγηνευθεὶς πρὸς τὸ χεῖλος τῆς λίμνης ὁ καὶ
πνευματωρθεὶς ὑπὸ μεγάλου ποιμένου· ὅτι
ὅτι ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλη-
σίαν, ἀλλ' ἱερωσύνης καὶ τὰς κλῆς τῶν ἑρα-
νῶν εὐλογῆται ὡς ἀγιος· ὁμοίως δὲ καὶ Παῦλος, ὁ πρῶτος
διώκτης, καὶ αὐτὸς ἀξιώθεὶς τέττα τῷ χαρίσ-
ματος, ὑποπτερος ἐδραμὴν παῖσαν τὴν οἰκουμέ-
νην, κυρήτην, καταγγέλλων τὴν νεκρῶν ἀνάστασιν·

Ἐπανελάθωμεν πάλιν πρὸς Ἀβελ τὸν
δίκαιον, ὅς γενόμενος ἐν ἀρχῇ τῆς κτίσεως
ἱερεὺς, καὶ μεθ' αὐτὸν ἔξ αὐτοῦ· ὅτε ἱεράτευεν ὅτι
ἀρχὴ τὴν θυσίαν τὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεόν· οὐχὶ
πῦρ ἔξ ἑρανοῦ κατελθὼν κατέφαγε τὴν θυσίαν
ἐαυτοῦ; ὅτε ὅτι προσέφερεν τῷ Θεῷ τὰς ἀπαρ-
χὰς, ὡς φησὶν ἡ γραφή· ἐπεῖθεν ἔξ ἑρανοῦ
ὁ Θεὸς ἅγιος ἐπὶ θυσίαν Ἀβελ· ἐπὶ ὅτι τῷ
Καὶν οὐκ εὐδόκησεν ἰδεῖν· πάλιν δὲ καὶ ὁ Νῶε, ὁ
σωθεὶς ἐν κιβωτῷ· ὅτε ἐκόπασεν ὕδωρ καὶ ἐκά-
τισεν ἄνω ἐπὶ ὄρη Ἀραράτ· ταύτης πάλιν ὁ
Νῶε μετέχεν τῆς δωρεᾶς, καὶ προσήνεγκε Θεῷ
θυσίαν εὐλογῶντα εἰς ὁσμὴν εὐωδίας· ὅθεν καὶ
διέδετο μετ' αὐτοῦ ὁ λυτρωτὴς τῷ μηκέτι ἐπά-
ξαι κατακλυσμὸν ἐπὶ γῆς, καὶ δίδωσιν αὐτῷ

Tom. III.

εὐλογία

A tate plena, præsidente Sacerdote orationem
pro cunctis faciente, tunc animæ acceden-
tes, per illa tremenda mysteria macularum
purificationem accipiunt. Cernitis, Deo di-
lecti, quomodo hæc duo non operentur in
terra, nisi cœleste advenerit suffragium,
sanctificetque dona. Vides homo illustrem
miraculi editionem, cernis sacrum gradum,
quam facile fordes animarum eluat. Bene-
dicitur Salvator, qui fecit in terris super-
illustre hoc, & purgativum donum, in gra-
tia Sacerdotes illuminans, ut sicut lumi-
naria in mundo luceant. Populus, qui an-
te nos erat, cornu olei ferens, ad Sacer-
dotium promovebatur: nos vero servi inu-
tiles Dei benedicti, non cornu, non oleum
sensibile fumimus: sed ipse, qui est bra-
chium excelsum atque tremendum, è coelo
descendens, suum nobis per impositionem
manuum donat Spiritum, qui ignis instar
venit super Apostolos. O potestas ineffabi-
lis, quæ in nobis dignata est habitare per
impositionem manuum sacrorum Sacerdo-
tum! O quam magnam in se continet di-
gnitatem formidabile, & admirabile Sacer-
dotium! Felicem illum, qui in hac ipsa di-
gnitate administrat pure & irreprehensibili-
ter. Petrus dictus Cephas, qui aliquando
captus est ad litus maris, quique a magno
testimonium accepit Pastore: quia Super
hanc petram edificabo Ecclesiam meam, per
Sacerdotium & claves regni cœlorum ac-
cepit, tanquam dignus. Similiter autem
& Paulus, qui prius quidem persecutor
erat, hoc quoque charismate habitus di-
gnus, celer universum terrarum peragra-
vit orbem, prædicans annuntiansque resur-
rectionem mortuorum.

E Cæterum revertamur ad justum
Abel, qui in principio creationis Sa-
cerdos factus est; discamusque ex ip-
so, quando in principio victimam
suam sacrificavit Deo, nonne ignis è
coelo descendens, ipsius sacrificium
devoravit? Quando autem obtulit Deo
de primogenitis gregis sui, ut in-
quit Scriptura, respexit è coelo Deus
Sanctus in oblationem Abel; in sa-
crificium verò Cain respicere non be-
ne ei complacuit. Rursus autem &
Noë, qui in arca salvatus est, quan-
do cessavit aqua, seditque supra in
montibus Ararat, hujus quoque fuit
muneris particeps, obtulitque Deo
sacrificium pure in odorem suavita-
tis; unde & cum ipso pactum sta-
tuit Redemptor, de non amplius di-
ludio inducendo super terram, san-
ctam quoque ei dans benedictionem

A 2

ut

Matth. 16.

Act. 9.

Gen. 4.

Gen. 9.

ut cresceret, & multiplicaretur. Adspicis mirabile Sacerdotii opificium. Vides primum Sacerdotem Abel, in priori creatione, quo pacto ignis coelitus in terram deciderit, propter irreprehensibile ejus sacrificium. Cernis iterum Noë Sacerdotem venerandum, in secunda creatione, quomodo pactum cum ipso statuerit Deus. Hoc quoque & Abraham reputatus est dignus, ut illius fieret particeps, Deoque offerret dilectum Isaac, & sacrificaret viscera propria. Ibi ostendit ei Deus miraculum magnum, Christi scilicet generationem in planta Sabec, in ictu incrementum, ipsamque benedictionem, qua ipse benedixit: *In semine enim tuo*, inquit, *benedicentur Tribus omnis terra*. Quin & hoc ipso munere divinus Moyfes habitus dignus, adscendit in montem Sina ad Deum; accepitque legem, unde facies quoque ejus glorificata est, ut videretur Sole pulchrior: similiterque Aaron hoc eodem dignatus, legatione pro peccatis populi ad Deum functus est; *Moyfes enim & Aaron in Sacerdotibus ejus*. Similiter etiam Phinees in hoc vere honorabili Sacerdotio, mortem a populo illo cohibuit. Helias quoque eodem amictus, in igne exauditus est, sacerdotesque infamiae jugulavit gladius.

Discamus igitur, fratres, quoniam magna est & multa, immensa ac infinita ipsius Sacerdotii dignitas. Gloria Unigenito, gloria & soli Bono, illud suis præbenti discipulis per sanctum suum novum Testamentum, ut & ipsi nobis per impositionem manuum suarum super dignos exemplum demonstrent, Cuncti ergo honoremus, cuncti hac venerandi Sacerdotii dignitate decoratos prædicemus beatos; certo scientes, quod si quis amicum Regis amet, hunc ipsum multo amplius a Rege amari. Quocirca amemus Sacerdotes Dei, siquidem amici ipsius sunt boni, & pro nobis, ac mundo deprecantur. Honora Sacerdotes, Christi mandatum explens, quod dicit; *Quoniam qui Prophetam cum gaudio recipit in nomine Prophetæ, mercedem Prophetæ accipiet*. Quod si de illo qui Sacerdos est, ignoras, dignusne, an indignus sit tanta dignitate, tu ob præceptum ipsius Christi, cave despexeris. Etenim sicut fulgidissimum aurum licet luto contaminatum, non percipit detrimentum, neque speciosissima margarita ex contactu quarundam immundarum specie-

A εὐλογίαι ἀγίαὶ αὐξάνειν καὶ πληθύνειν. ἴδες θαυματουργίαν ἧς ἡ ἱερωσύνης. ἐώρακας τὸν παῖδα τὸν ἱερέα, ἧς Ἀβελ ἐν τῇ προτέρᾳ κτίσει, πῶς τὸ πῦρ κατήνεγκεν οὐράνῳθεν ἐπὶ γῆς ἀφ' τὴν ἀμώμητον αὐτῆς ὀλοκάρπωσιν. ἴδες τὸν Νῶε, τὸν σεμνὸν ἱερέα, ἐν τῇ δευτέρᾳ κτίσει πῶς ἔθετο ὁ Θεὸς μετ' αὐτῆς ἀφ' ἀθήκης. ταύτης δὲ καὶ Ἀβραάμ ἠξιώθη μεταχῆν, καὶ προσ-
B ἐνέγκαι Θεῷ ἀγαπητὸν Ἰσαὰκ, καὶ ἱερουργῆσαι πρὸς αὐτὸν τὰ ἱδία. ἐκείνῳ δὲ αὐτῷ δείκνυσι μέγα θαῦμα ὁ Θεὸς τὴν τῆς Χειρὸς γενήσιν. ἐν τῷ σαβῆκ φυτῷ ἐν ῥιπῇ τὴν αὐξήσειν, καὶ τὸ ἡ εὐλογίας, ἧς αὐτὸς εὐλόγησεν. ἐν τῷ σπέρματί σου γὰρ ἐνευλογηθήσονται αἱ φυλαὶ πάσης τῆς γῆς. ταύτης δὲ καὶ Μωϋσῆς ὁ θεῖος κατή-
C ξιώθη ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ δεξάμενος νόμον. ὅθεν καὶ ἐδόξασθη τὸ ἐαυτῷ προσώπον, ὡς τε καὶ καθοράσθαι λαμπρὸν ὑπὲρ ἡλίου, ὁμοίως καὶ Ἀαρὼν ταύτης κατήξιώθη, πρεσβυτέρως γενόμενος ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Μωϋσῆς γὰρ καὶ Ἀαρὼν ἐν ἱερεῦσιν αὐτῶν, ὁμοίως καὶ Φινεὲς ἐν ταύτῃ τῇ πανσέμνῳ ἐκώλυσε θάνατον ἐκ τῆς λαῶν ἐκείνου. καὶ Ἡλίας δὲ πάλιν ταύτην ἐνδυσάμενος εἰσηκῆσθη ἐν πυρί.
D καὶ ἱερεῖς τῆς ἀρχῆς κατέσφαξε μαχαίρᾳ.

Μάθωμεν οὖν, ἀδελφοί, ὅτι μέγα καὶ πολὺ ὑπέρογκον ἄπειρον τὸ τῆς ἱερωσύνης ὑπάρχει ἀξίωμα. δόξα τῷ μοιγενεῖ. δόξα καὶ τῷ μόνῳ ἀγαθῷ τῷ παράχοντι αὐτὴν τοῖς ἐαυτῷ μαθηταῖς ἀφ' τῆς αὐτῆς καινῆς ἀγίας ἀφ' ἀθήκης. ἵνα καὶ αὐτοὶ ἡμῖν ὑποδείγματα δείξωσιν ἐν τῇ θέσει τῶν χειρῶν αὐτῶν πρὸς

E τὰς ἀξίους. πάντες οὖν τιμήσωμεν, πάντες μακαρίσωμεν τὰς τῆς βαθμὸν ἔχοντας σεμνῆς ἱερωσύνης, γινώσκοντες ἀκελῶς, ὅτι εἴ τις τὸν φίλον τῆς βασιλείας φιλεῖ, τῷ πολλῷ πλείονως ἀγαπᾷ ὁ βασιλεὺς. ἀγαπήσωμεν οὖν τὰς ἱερεῖς τῆς Θεῆς. ἐπεὶ φίλοι αὐτῆς εἰσὶν οἱ ἀγαθῶν, καὶ πρεσβεύουσιν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ κόσμου. τίμησον τὰς ἱερεῖς ἐκπληρῶν τὴν ἐντολὴν τῆς Χειρὸς ἧς λέγουσιν. ὅτι ὁ δεχόμενος προφήτην μετὰ χαρᾶς εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου λαβού. εἰ δὲ τὸν τυχόντα ἱερέα ἀγνοῇ. εἰ ἀξίος ἐστὶ τῆς βαθμῆς. εἴτε καὶ ἀνάξιος. σὺ ἀφ' τὴν τῆς Χειρὸς ἐντολὴν μὴ περίδῃς. ὥστε γὰρ ὅς βλάπτεται ὁ φαεινότερος χρυσοῦς πηλῷ συμπεφυρμένος. εἰ δὲ ὁ λαμπρότατος μαργαρίτης ὅς ἐστιν αἰνέσις εἰδῆσιν συναφθῇ ἀκαθαρσίᾳ μιαι-
F ροῖς. κατὰ τῶν τῶν τρόπων εἰδῆς ἡ ἱερωσύνη

κηλι-

κηλιδύται ἐκ τινος· καὶ ἐστὶν ἀνάξιος ὁ ταύτην δεξάμενος· εἰ δὲ τις εὐρεθῇ εἰς ταύτην ἢ ἀξίαν, ὡς ἀξίος, καὶ πορευθῇ ἐν αὐτῇ ὁσίως καὶ ἀμέμπτως, ἐαυτῷ ζωὴν ποροξενεῖ καὶ γέφυροι ἀφθαρτον· εἰ δὲ τις ἀναξίως ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὴν πολμήσῃ· ποροξενεῖ ἐαυτῷ σκότος τὸ ἐξώτερον καὶ κείσιν ἀνέλεον.

Ἄλλο σοι ὑπόδειγμα δίδωμι ὡς ἀνθρώπου· ἵνα μὴ πολμήσῃς ἐν ἀλαζονείᾳ σου ἀναξίως ὑπελθεῖν βαθυμῶ ἱερωσύνης· ἐπειδὴ οὐκ εὐδοκεῖ ἐν τοῖς ἀλαζονικῶς κεχειροτομημένοις ὁ Θεὸς ὁ καθαρὸς· γινώσκει τί πεποίθασι οἱ πάλαντες ἐκεῖνοι· οἱ Μωσῆ καὶ Ἀαρὼν ἀντιπεσόντες ποτὲ, καὶ ποροπαυτευσάμενοι ἀναδῶς καὶ αὐθαδῶς θυμιάσας τῷ Θεῷ· ἔχι πῦρ κατέφαγεν ἅπαντας ἐράνοθεν ἀνδ' ὧν κατεπόλησαν εἰς βαθυμὸν ὑπὲρ αὐτὰς; πάλιν ᾧ καὶ Μαριὰμ ἡ προφήτις ᾧ Θεῷ· ἵνα βραχύνῃ τινὰ λόγοι τῷ Μωσῇ ὁνειδήσῃ περὶ ἱερωσύνης· ποιῶν αὐτῇ μῶμον ὥρσει ὁ Ὑψίστος· ἵνα ὅλη λεπρῶσα ἐπὶ ἡμέρας ἐκβληθῇς ἐξω παρεμβολῆς· καὶ πᾶ τῶν ὧν ἀδελφοὶ ἀγνῶς πολιτευέσθε, μιμούμενοι τὸν Μωσῆν, καὶ Ἀαρὼν καὶ Ἐλεάζαρ· σκόπησον τὰς εὐσεβεῖς ἱερεῖς πῶς ἐν αὐτῇ ἡμύνατο τῷ ἔχθρῳ ἀθέοις παρεμβολὰς· ταύτην ἔχων ὁ Μωσῆς ἤρην χάριτος πρὸς Θεόν, καὶ ἔτρωφεν Ἀμαλὴν πληγὴν τῇ ἀνιάτῃ· ταύτην καὶ ὁ Ἀβραάμ ἐκπεριζωσάμενος βασιλεῖς ἐτρέψατο· ταύτην ὁ Μελχισεδὲκ ἀναλαβὼν εὐλόγησεν Ἀβραάμ τὸ ἐκλεκτὸν εὐλογίαν ἐξάρετον· ἡξιώθη ἀδελφὲ βαθυμῶ ἱερωσύνης· αὐτοῦ δὲ ἔχε εὐαρεσθῆναι τῷ στραπολογήσαντι ἀγνείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ σοφίᾳ θεϊκῇ, καὶ λαμπρᾷ παρθενίᾳ· γένου θυρμὸς ζηλωτῆς, ὡς ὁ σώφρων Ἰωσήφ· καὶ ἀγνὸς ὡς ὁ Ἰησοῦς, φιλόξενος ὡς Ἀβραάμ· φιλόπληχρος ὡς Ἰώβ· φιλόσοργος ὡς Δαυίδ· καὶ πρᾶος ὡς Μωσῆς· τὸ πλανηθέντα σύναζον τὸ χυλὸν ἐπίδησον· πεσόντα ἀνάστησον· ἀσθενοῦς ἀντιλαβοῦ· καὶ πᾶ τῇσι ὅμοια.

Ἐγὼ δὲ ἐκπλήττομαι ἀδελφοὶ ἀγαπητοὶ ὅποια εἰώθασι τινὲς ἐν τῷ ἀφρόνῳ πολμῷ ἐπιχειρῶσιν ἀναδῶς καὶ ποροπετῶς ζητεῖν ἱερωσύνην, λαβεῖν μὴ ποροκληθέντες ὑπὸ τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ ἀγνοῦντες, ὅτι τῷ καὶ θάνατον ἐαυτοῖς σωρεύουσιν ἄθλιοι· ἔ λέγω σοι ἀνθρώπε ἱερωσύνην μόνον μὴ ποροπετῶς ἔ λαβεῖν, ἀλλ' ἔδὲ ἕτερον ἐκ τῶν σκευῶν ἁψασθαι τὸ πανσέμου λατρείας· εἴγε ἄρα ἀνέγνως τί πέπονθεν Ὁζᾶ, ἐν τῷ αὐτῷ ἁψασθαι τὸ κιβώτου τοῦ Θεοῦ· ταύτης αἰ μέμνησο ἀδελφὲ ἀγαπητὲ τὸ φεικνῶς λέξω

A specierum : ad eundem modum nec Sacerdotium ab ullo sordidum redditur, quantumvis etiam indignus sit is, qui illud suscepit. Porro si quis ad hanc dignitatem velut dignus repertus sit, in eaque sancte & irreprehensibiliter ambularit, vitam & coronam immarcescibilem sibi ipse conciliat. Sed si indigne quis hanc ipsam sibi usurpare sit ausus, tenebras is sibi exteriores, iudiciumque absque misericordia consciscit.

B En aliud tibi exemplum, o homo, ne tu indigne audeas & arroganter obrepere ad dignitatem Sacerdotii; quum non bene sibi complaceat Deus purus in arroganter ordinatis. Nosce quid miseri illi sint passi, qui olim restiterunt Moyfi & Aaron, suaque temeritate ausi sunt impudenter atque præfracte sacrificare Deo: nonne ignis ex coelo devoravit omnes, qui ad illam dignitatem ascendere supra se sunt ausi? Rursus autem & Maria Prophetissa Dei, quod brevi quodam sermone, Moyfi de Sacerdotio improperearet, talem ei reprehensionis notam statuit Altissimus, ut tota leprosa septem diebus ejiceretur extra castra. Iccirco hæc nunc, o fratres, pure administrate, imitantes Moysen, & Aaron, atque Eleazarum. Considera pios Sacerdotes, quomodo in ipso Sacerdotio, sacrilega hostium castra sint ulti. Hoc possidens Moyses, manus ad Deum sustulit, percussitque Amalec plaga incurabili. Hoc quoque circumamictus Abraham, Reges in fugam vertit. Hoc ornatus Melchisedec, Abrahamæ benedixit electo benedictione eximia. Dignatus es, frater, dignitate Sacerdotii? stude complacere illi, qui te elegit, ut sis ipsi miles cum puritate & iustitia, ac sapientia divina, illustrique virginitate. Esto fervens æmulator, ut temperans Joseph, & castus ut Josue, hospitalis ut Abraham, paupertatis amator ut Job, indulgens ut David, & mitis ut Moyses. Errantem reducito, claudum confirma, erige cadentem, succurre infirmis, & alia his similia.

F Ego vero obstupefco, fratres dilecti, ad ea, quæ soliti sunt quidam insipientum audere, qui impudenter, ac temere sese conantur ingerere ad munus Sacerdotii assumendum; licet non adsciti a gratia Christi, ignorantes miseri, quod ignem & mortem sibi accumulent. Non dico tibi, homo, non solum Sacerdotium temere non assumendum: sed neque cæterorum quidpiam ex vasis vere venerandi cultus divini contingendum: Siquidem legisti, quid passus sit Oza, eo quod arcam Dei tetigisset.

Hujus

Levit. 9. 10.

Isai. 66.

Hujus tu semper memineris, dilecte frater, horribilis videlicet verbi Dei excelsi, quod ore Isaïæ Prophetæ pronunciatum est: *Super quem requiescam ego, nisi super mansuetum, humilem, tranquillum & trementem sermones meos?* Hujus, inquam, semper memineris vocis, & attende, ut possideas thesaurum, animum tranquillum, quo possis spiritualiter in metropolim Hierusalem supernam ascendere, spiritaliaque sacrificia Regi Deo inaccessiblei offerre, ubi texuntur coronæ immarcescibiles & incorruptibiles, ibique tu coram Angelis a Christo coroneris corona immortalitatis, ipseque cum supernis choris hymnum victoriæ decantes Sanctissimæ Trinitati in secula seculorum. Amen.

E J U S D E M

S. PATRIS NOSTRI

E P H R A E M S Y R I

APOLOGIA AD FRATREM QUEMDAM

DE HELI SACERDOTE.

INTERROGATIO.

I. Reg. 24

QUUM Scriptura de Heli Sacerdote attestetur, quod filii ejus maledicebant Deo, ipseque non corripuerit eos: quomodo ergo reperitur ab eodem illos admonitos fuisse atque correptos?

R E S P O N S I O.

Isat. 7.

Attende tibi ipsi, ne forte quum multa curiosus investigas, tua mens de sede ab impiorum errore deturbetur: totum enim, quidquid est, fidei est opus: quæ nisi adsit, nihil eorum, quæ in quæstionem veniunt, vir duplex animo inveniet unquam. *Nisi enim credideritis*, inquit, *non intelligitis*. Si quidem de Heli, non probavit quidem ipsos hoc facientes, ait: attamen potuisset facile reprimere malum, quemadmodum ex consequenti sermone clarum existit: imo quam arbitratus es admonitionem, non est admonitio, sed socordia & negligentia ejus in Deum amoris: eo quod nimix indulgentiæ, conniventixque terminis contineretur ipsius Heli modus. Sed & hoc dispensationis fuit, ut proprio ipsius testatum sit ore de filiorum iniquitate, sicut scriptum est: *Et erat Heli senex valde, & audivit, quæ faciebant filii sui filiis Israel: & dixit eis. Quare facitis secundum verbum hoc, quod ego audio ex ore omnis populi Domini? Nolite filii, nolite agere sic: non enim est bona fama, quam*

ego

Α ὦ Θεὸς ὑψίστου, ὃ ρηθείσης φόματι Ἡσαίου
προφήτου, ἐπὶ τίνα ἀναπαύσομαι ἐγώ, ἀλλ'
ἢ ἐπὶ τῷ πρᾶον ταπεινὸν ἡσυχίον, καὶ τρέμον-
τά μου τὰς λόγους. ταύτης αἰὲς τῷ φωνῆς
μέμνησο καὶ πρόσεχε, ὅς κτήσασθαι θησαυρὸν,
τῷ πρᾶον λογισμὸν· ἵνα ὅπως δυνηθῇς νοεῶς
ἀναβῆναι εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μητροπόλιν τῇ
αὐτῇ, καὶ δυσίας νοεῶς προσενέγκαι βασιλεῖ
Β Θεῷ τῷ ἀπροσίτῳ· ὅπου πλέκοντα ζέφῃ
ἀμύραντα ἄφθαρτα· κακῆσε ἐνώπιον τῶν ἀπέ-
λων ὁ Χειρὸς· αἰαδήσει σοι ζέμμα ἀθανα-
σίας αὐτὸς καὶ σὺν τοῖς αὐτῷ χοροῖς ἀνυμνήσεις τὸν
ὕμνον, τὸ ἐπινίκιον τῇ ἀγίᾳ Τελαδί εἰς αἰῶνας
αἰῶνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

C

ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΝ, ΠΕΡΙ

ΗΛΙ ΤΟΥ ΙΕΡΕΩΣ.

Ε Ρ Ω Τ Η Σ Ι Σ.

ΤΗΣ γραφῆς λεγούσης περὶ Ἡλὶ ὁ ἱερέως
ὅτι κακολογῶντες Θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἔκ
ἐνθδέτει αὐτοὺς, καθάπερ ἀκρόαμα, ὃν παρηγ-
γαλειν αὐτὸς, καὶ ἐνθδέτει;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Π ρόσεχε σεαυτῷ, μήποτε πολλά περιε-
 γαζόμενος, ἐξωκέλη σου ἡ ἀφάνεια τοῦ
 ᾧ τῶν ἀθέσμων πλάνης. τὸ γὰρ πᾶν, πίσεως
Ε ὅστιν ἔργον. ᾧ ᾧ πίσεως ἀπούσης. ὅθεν τῶν
 ζητευμένων εὐρήσει ὁ δίψυχος. εἰ γὰρ φησι,
 „ μὴ πιστεύσητε, ὅτι ἐμὴ μὴ συνῆτε. Περὶ
 μὲν ἔτι Ἡλὶ, ἐκ ἀπεδέξατο μὲν αὐτὸς τῷ
 ποιῶντος φησὶν. ἀλλ' ὅμως ἠδύνατο ῥαδίως
 ἀναστῆναι τὸ κακόν. καθὼς ὁ καθ' ἑξῆς λόγος
 παρίσχει. πλὴν ἢν ὑπέλαβες νοουθεσίαν, οὐκ
 ὅτι νοουθεσία. ἀλλ' ἀμέλεια ᾧ πρὸς τὸ θεῖον
Ε φοργῆς. καθ' οὗ συγκαταβάσεως ὅρον ἔχει ὁ ἔτι
 Ἡλὶ τρόπος. οἰκονομία ᾧ γέννηται καὶ ἐν
 τῷ τῷ ἵνα αὐτὸς ἰδίῳ εἴδει μαρτυρήσῃ περὶ
 ᾧ τῷ ἵππῳ νομομίας. καθὼς γέγραπται.
 „ Καὶ Ἡλὶ πρεσβύτερος σφόδρα. καὶ ἤκουσεν
 „ ἀ' ἐποίουν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πῶς υἱοὶς Ἰσραὴλ. καὶ
 „ εἶπεν αὐτοῖς. ἵνα τί ποιεῖτε κατὰ τὸ ῥῆμα,
 „ ὃ ἐγὼ ἀκούω ἐκ στόματος τοῦ λαοῦ Κυρίου;
 „ μὴ τέκνα, μὴ ποιεῖτε ἕτως. ὅτι ἐκ ἀγαθῆς
 „ ἡ ἀκοή,

„ ἡ ἀκοή, ἢ ἐγὼ ἀκούω περὶ ὑμῶν, ὅτι ποιεῖτε
 „ τὸ λαὸν, μὴ λατρεύειν τῷ Κυρίῳ. ἐὰν
 „ ἀμαρτάνων ἀμαρτή ἀνὴρ πρὸς ἄνδρα. καὶ
 „ προσεύξονται περὶ αὐτῶν πρὸς Κύριον. ἐὰν
 „ ὅτι τῷ Κυρίῳ ἀμαρτάνῃ ὁ ἄνθρωπος, τίς
 „ προσεύξεται περὶ αὐτῶν; Τοιγαροῦν ἐκ τῆς
 „ τῷ πατρὶ μαρτυριῶν δὲ σχολάσασθαι ἢ ὑπερ-
 „ βάλλουσιν τῆς ἀνθρώπων ἐκείνων ὡς νομίας.
 „ ὅτι εἰς μονώτατος κατεβόα αὐτῶν. ἀλλὰ πάν-
 „ τες ἀπὸ μικρῶ ἕως μεγάλων. καθὼς αὐτὸς ὁ
 „ Ἡλὶ μαρτυρεῖ λέγων. „ ἵνατί ποιεῖτε κατὰ
 „ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἃ ἐγὼ ἀκούω λαλόμενα
 „ καθ' ὑμῶν ἐκ σώματος ὅτι λαὸς Κυρίου; Πάντας
 „ ἠδίκουν, καὶ ἐσκανδαλίζον, βεβηλῆντες πᾶς ἱε-
 „ ρὰς θυσίας. ὅτι μόνον γὰρ ὅτι θυεῖν τὸ λαὸν
 „ διεσκέδαζον, ἀλλὰ λοιπὸν καὶ ὁ λαὸς πρὸς
 „ ἀπειθείαν ἐμελέτα, ἐκπλήττομενος ἐπὶ αὐτῶν
 „ ἐκ τῶν ἀθεμιτῶν ἔργων, ὧν κατεσκευάζον οἱ
 „ ὅτι Ἡλὶ υἱοί. ἀκούε γὰρ ὅτι Ἡλὶ λέγοντος, ὅτι
 „ ἀγαθὴ ἡ ἀκοή, ἢ ἀκούω περὶ ὑμῶν, ὅτι
 „ ποιεῖτε τὸ λαὸν μὴ λαβεῖν τῷ Κυρίῳ. Τὸ
 „ ὅτι ἔλεγε, μὴ ποιῆτε ὅτιως. ἴσως ὅτι ὁρμήν
 „ ὅτι λαὸς δεδαικώς, τῇ λέξει ἀποκέρχεται πρὸς
 „ τὸ ἀπαλύναι τοὺς καταβουώνας τῶν τέκνων. εἰ
 „ γὰρ ἐμελεῖ αὐτῶν περὶ τὸ θεῖον σέβας, ὅτι ἡνεί-
 „ χετο παντελῶς τὸ πᾶσις ζημίας τῶν τέκνων,
 „ ἡγουν ὡς νομίας, ἀλλ' ἐπαυδάσει ἂν σύντομον
 „ ἐκποδῶν ποιῆσαι ὅτι ὡς νομίας ὅτι ἰδίᾳ οἴκῃ.
 „ φύλακες γὰρ ὅτι νόμος ὑπῆρχον καὶ οἱ ἱερεῖς, οἱ
 „ ὅτι νόμον καταλύσαι ὅτι χειρῶντες, καὶ ὅτι πει-
 „ ραρχῶντας ἐν θέτει νομίμως, ὅτι ἀπειθεῖντας
 „ ἐξέκοπτε κατὰ ὅτι ὅτι νόμος παράδοσιν, καθότι καὶ
 „ ἱερεὺς καὶ κλητὴς ἐτύγχανε, καὶ τῷ σώματι αὐ-
 „ τῶν προσέχε παῖς ὁ λαός. πάντως ἐξαγρεῖσθαι
 „ αὐτὸν ὅτι ὀργῆς ὅτι Θεῶν, ἀλλὰ συμπεριελαβεῖς
 „ πᾶς κακοῖς τῆς παίδων δικαίως, καὶ αὐτοὺς ἐπει-
 „ ράσει ὅτι ὅτι καμμένης ὀργῆς. Μὴ ὅτι αἰτιῶν τὸ
 „ θεῖον. διότι εὐθεὶς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ
 „ ὅτι ἐσιν ἀδικία ἐν αὐτῷ, ὅτι ὅτι ἐννομος ἐν θεσίᾳ
 „ ἐκ παλαιάς συνίσταται, δηλοῖ ὁ καθεξῆς λό-
 „ γος, ἔρηται ἐν τῷ δικαίῳ Γ'ωβ. μακάριος
 „ ἄνθρωπος, ὃν ἡλεγχεν ὁ Κύριος. ἐνθέτημα
 „ ὅτι παντοκράτορας μὴ ἀπανάνει. αὐτὸς γὰρ
 „ ἀλγεῖν ποιεῖ, καὶ πάλιν ἀποκαθίστησι κατὰ
 „ καὶ ὁ Ἀπόστολος τοῖς παβᾶσι ὡς ἐτίθεται
 „ λέγων, ἐκβέβηται πᾶ τέκνα ἐν παλαιᾷ καὶ
 „ ἐν θεσίᾳ Κυρίου. δικαίως ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει
 „ ἡ θεὰ γραφή. ὅτι κακολογῶντες Θεὸν οἱ υἱοί
 „ αὐτοῦ, ὅτι ἐνθέτει αὐτοὺς, ὅτι γὰρ ἔχει ζῆλον
 „ περὶ

A ego audio de vobis, ut prohibeatis popu-
 lum cultum praebeere Deo. Si peccaverit
 vir in virum, orare pro ipso poterunt Do-
 minum: si autem in Dominum peccaverit
 vir, quis orabit pro eo? Oportet igitur
 ex ipsius patris testimonio ac ver-
 bis colligere summam illorum hominum
 impietatem. Quum neque ab uno solo,
 sed ab omni populo a minimo usque
 ad maximum reclamaretur ipsis, sicut
 B ipsiusmet Heli perhibetur testimonio, di-
 centis; Ut quid facitis res hujusmodi,
 quas ego audio, res pessimas, contra
 vos, ex ore omnis populi Domini? Cun-
 ctis enim injuriam inferebant, & scan-
 dalo erant, sacras victimas prophanan-
 tes. Non solum enim a sacrificiis po-
 pulum deterrebant, verum & deinceps
 ad apostasiam populus impietate operum,
 quae filii Heli moliebantur, perterrefac-
 tus exercebatur. De quo ipsum Heli
 C sic dicentem audi: Non bona est fama,
 quam ego audio de vobis, ut transgredi
 faciatis populum Domini. Dicebat autem:
 ne feceritis sic; forte populi impetum
 veritus, ita loquutus, ut scilicet ani-
 mos eorum qui filiis reclamabant, emol-
 liret, atque placaret. Si enim ipsi
 divinus cultus cordi fuisset, nullo sa-
 D ne modo tantum a filiis damnum sce-
 lusque sustinisset; quin potius illud e ve-
 stigio propria e domo arcere contendisset:
 Custodes namque legis erant, & Sacerdo-
 tes qui legem dissolvere atque evertere ni-
 tebantur. Et siue obedientes accepisset
 legitime, siue inobedientes, juxta le-
 gis traditionem penitus de medio sustu-
 lisset: quum & Sacerdos esset, & Ju-
 dex, & omnis populus ab ipsius ore
 E penderet: omnino enim se ab ira Dei
 liberasset: verum detentus filiorum ma-
 lis, jure est iracundiam, quam in il-
 los Deus ostendit, expertus. Non igitur
 culpa in Deum conferenda: Quo-
 niam rectus Dominus Deus noster, &
 non est iniquitas in eo. Quod autem
 legitima admonitio ex correptione con-
 stet, ex consequenti perspicuum eva-
 dit sermone. Dictum enim est in
 F justo Job: Beatus homo, qui corri-
 pitur a Domino. Admonitionem autem
 Omnipotentis cave rejeceris: ipse enim
 tristari facit, & ipse recreat: quem-
 admodum & Apostolus patribus prae-
 cepit, dicens: Filios vestros educate
 in disciplina & correptione Domini. Haud
 immerito igitur de ipso asserit sacra
 Scriptura, quod quum filii ejus maledi-
 cerent Deo, non corripuerit ipsos: non
 enim

Psal. 91.

Job. 5.

Ephes. 6.

Αβ. 5.

I. Reg. 3.

enim divino tangebatur zelo, sicut sancti illi Patres: sed filiorum indulgentiam rebus præstantioribus anteposuit. Quali enim amictus fuerit affectione, qui per Evangelium nos genuit Apostolus, norunt prudentes cuncti: habuit siquidem in se viscera misericordiæ, benignitatem, & longanimitatem: ut ubi audivit quempiam externum peccasse, non toleraverit, neque reticuerit, sed statim talem hominem commiserit tradi fatæ in interitum carnis, ut spiritus salvus fieret, in die Domini nostri Jesu Christi. Quin & Beatus Petrus Apostolus vita quoque indignos eos judicabat, qui Spiritum sanctum tentare conabantur, contemptum in Deum non ferens: At filii Israël simul atque a Deo abscefferunt, suos filios filiasque impiis dæmonum obsequiis, ac sacrificiis devoverunt. Hic vero Sacerdos quum esset, possetque coercere, pro nihilo hanc tantam eorum iniquitatem duxit: nullamque eis, qua refrænarentur disciplinam dedit, non alapam, non verba duriora, ob sacrarum victimarum pollutionem; ubi ad dæmonum obsequium propriis illi manibus suos jugulabant filios, subter omnem arborem frondosam. Quis igitur hunc sceleris expertem judicaverit? Et licet ab omnium cognitore Deo didicisset prolatam adversus ipsum sententiam, non tamen ab illa in filios absurditate, atque incredulitate recessit. Cæterum benignus & misericors Dominus illum ab imminente ira per poenitentiam liberare volens, per innocentem puerum ipsi jam patefacta demonstravit; ne quæ subingressa suspicio facilem ejus confirmaret animum, quasi ex humana aliqua speculatione hæc ipsi prædicta essent, aut per invidiam, quorumdamve indignationem & iram. Quare ipsummet Heli prædictorum auctorem testemque constituit, sicut & scriptura ait; Et puer Samuel ministrabat Domino coram Heli Sacerdote, & sermo Domini erat in ipso. In diebus illis non erat visio manifesta. Et factum est in die illa, & Heli dormiebat in loco suo, & oculi ejus caligaverant, & non poterat videre, & lucerna Dei antequam disponeretur: & Samuel dormiebat in Templo Domini, ubi erat Arca Dei; & excitatus est Samuel. Et vocavit Dominus, Samuel, Samuel. Qui respondens ait. Ecce ego. Et cucurrit ad Heli, & dixit:

ecce

Α περὶ τὸ θεῖον, οἷον ἐκλήσαντο οἱ ἅγιοι. προέκεινε ὁ μαῖλον ἢ τῶν τέκνων θεραπείαν ὑπὲρ ἢ τῶν κρηττόνων δόξαν. οἷαν γὰρ συμπάσαις ἡμφιάσατο, ὁ ἀπὸ τοῦ Εὐαγγελίου ἡμᾶς γεννήσας, ἴσασι πάντες οἱ ἐμφρονες; εἶχε γὰρ ἐν ἑαυτῷ σπλάγχνα οἰκτιρμῶν χρηστότητα, καὶ ἢ μακροθυμίαν. ἡνίκα ὁ ἥκουσε τινὰ ὑπερόκειον ἀμαρτήσαντα, ἐκ ἐμάρτερσεν ὁ δὲ παρεσιώπησεν. ἀλλ' εὐθὺς ἐπέσπευξε ἢ τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ πωροδοκῆσαι εἰς ὄλεθρον τῆ σαρκός, ἵνα τὸ πνῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὁ ὅς μακάριος Πέτρος ὁ Ἀπόστολος, καὶ ὁ ὅς ἦν ἀναξίως ἐκεῖνε. τὴν προσελθόντας περάσαι τὸ πνῦμα τὸ ἅγιον, ἢ εἰς τὸ θεῖον καταφρόνησιν, ἐκ ἐντελαλῆμος. οἱ ὅς υἱοὶ Ἰσραὴλ ἡνίκα ἀποστάται τοῦ Θεοῦ γεγόνασι, τὴν υἱοὺς αὐτῶν, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐπέθυον πρὸς τὴν τῶν δαυμόνων θεραπείαν. ἔτος ὁ ἱερεὺς τυγχάνων. καὶ εἶργει δυνάμει, παρεώρα ἢ τοσαύτην πωροδοκίαν. ὁ παρὰ αὐτοῖς ἐπαγαγὼν πρὸς σωφρονισμὸν, ὁ ῥάπισμα, ὁ λόγον σκληρὸν περὶ τῶν ἱερῶν θυσιῶν βεβηλώσεως. ὁ πρὸς ἐκεῖνοι πρὸς τὴν δαυμόνων θεραπείαν ἐσφαζον τὰ τέκνα αὐτῶν ἰδίως χερσὶν.

Δ ὡποκάτω παντὸς δένδρου συσκίς. τίς ὁ κείνων τῶτον ἀνέυδνον ὁ κακῶς; καίτοι γε μαθὼν παρὰ τοῦ πάντα συνησαμῆναι Θεοῦ τὴν ἐξεννηνεγμένην κατ' αὐτῶ ἀπόφασιν. ὁ ὅς φιλελεήμων Κύριος βελόμνος τῶτον ῥύσασθαι ἀπὸ μετανόιας ἢ ἐπηρητημένης ὀργῆς, δι' ἀκάκως παρὰ αὐτῶν ἐδηλώσεν αὐτῷ, τὰ ἥδη πωροδοκῆσθαι. ἵνα μὴ ὡπονοιά τις ὑπεισελεθῆσα, θαρσαλέον κατασκευάσῃ τὸ λογισμὸν. ὡς καὶ ὁ εἰς ἀνδρωπίης θεωρίας ἢ προόρῃσιν λελέχθαι πρὸς αὐτὸν. ἢ ἀπὸ φθόνου. ἢ τινῶν βασκανίαν αὐτῶ. συνηγοροῖ καὶ μαρτυρεῖ καδίς τῶν προεξηγημένων. καὶ ὡς φησὶν ἡ θεία γραφή. „Καὶ ὁ παρὰ αὐτοῖς „ Σαμὴλ ἦν λειτουργῶν τῷ Κυρίῳ ἐνώπιον Ἡλὶ „ τοῦ ἱερέως. καὶ ῥῆμα Κυρίου ἦν ἐν αὐτῷ. ἐν „ τῇ ἡμέρᾳς ἐκείνης ἐκ ἧν ὅρασις ἀφ' ἧς „ σα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ „ Ἡλὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶ. καὶ οἱ „ ὀφθαλμοὶ αὐτῶ ἤρξαντο βαρύνεσθαι, καὶ „ ἐκ ἡδύνατο βλέπειν. καὶ ὁ λύχνος τοῦ Θεοῦ, „ πρὶν ἢ κατασβεσθῆναι. καὶ Σαμὴλ ἐκάθισεν „ ἐν τῷ ναῷ Κυρίου, ὃ ἦν ἡ κλιβωτὸς τοῦ „ Θεοῦ. καὶ κατέστη Σαμὴλ. καὶ ἐκάλεσε Κύριος, „ Σαμὴλ Σαμὴλ. καὶ εἶπεν. ἰδοὺ ἐγώ. καὶ „ ἔδραμε πρὸς Ἡλὶ, καὶ εἶπεν. ἰδοὺ ἐγώ, „ τί

DE HELI SACERDOTE.

9

21 τί κέκληκάς με· κ' εἶπεν· ὃ κέκληκά σε· ἀνάστρε-
 22 φε, καὶ κάθουδε τέκνοι· καὶ αἰέστρεφε, καὶ ἐκάθουδε.
 23 Καὶ προσέειπε Κύριος ἐτι καλέσας τὸν Σαμὴλ·
 24 καὶ ἐκάλεσε, Σαμὴλ, Σαμὴλ· καὶ ἐπορεύθη
 25 πρὸς Ἡλὶ ἐκ δούπερος· καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ἐγὼ, τί
 26 κέκληκάς με· καὶ εἶπεν, ὃ κέκληκά σε, ἀνά-
 27 στρεφε, καὶ κάθουδε τέκνοι· καὶ Σαμὴλ
 28 πρὸς Ἡλὶ ἐκ δούπερος· καὶ προσέειπε Κύριος κα-
 29 λέσας Σαμὴλ ἐκ τρίτου· καὶ ἀνέστη Σα-
 30 μὴλ· καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἡλὶ· καὶ εἶπεν,
 31 ἰδοὺ ἐγὼ, τί κέκληκάς με; καὶ ἐσοφίστατο
 32 Ἡλὶ, ὅτι κέκληκε Κύριος τὸ παιδάριον·
 33 καὶ εἶπεν, ὃ κέκληκά σε· ἀνάστρεφε, καὶ κά-
 34 θουδε τέκνοι· καὶ ἔσας ἐὰν καλέσῃ σε ὁ κα-
 35 λῶν καὶ ἐροῖς, λάλει Κύριε, ὅτι ἀκούει ὁ
 36 δούλος σου· καὶ ἐπορεύθη Σαμὴλ, καὶ ἐκοι-
 37 μήθη ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ· καὶ ἦλθε Κύριος,
 38 καὶ κατέστη, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν, ὡς ἅπαρ
 39 καὶ δις· Σαμὴλ, Σαμὴλ· καὶ εἶπεν Σα-
 40 μὴλ· λάλει Κύριε, ὅτι ἀκούει ὁ δούλος
 41 σου· καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμὴλ· ἰδοὺ
 42 ἐγὼ ποιῶ πᾶς ῥήματά μου ἐν Ἰσραὴλ, ὥστε
 43 παντὸς ἀκούοντος αὐτοῦ, ἡχήσῃ ἀμφότερα τὰ
 44 ὦτα αὐτοῦ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπερὶ
 45 ἐπὶ Ἡλὶ πάντα ὅσα ἐλάλησα, καὶ ἐπὶ τὸν
 46 οἶκον αὐτοῦ· ἀρξομαι καὶ συντελέσω· καὶ ἀνήσει
 47 αὐτῷ, ὅτι ἐκδικῶ ἐπὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἕως ὅτου
 48 ἴδῃ ἀδικίας ἐν αὐτοῖς, ἐν αἷσι ἐγνων, ὅτι κακο-
 49 λογῶντες Θεοὺ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκ ἐνδετέρας αὐ-
 50 τῶν· καὶ ἔχ' ἔτιως ὥμοσα τῷ οἴκῳ Ἡλὶ, εἰ ἐξι-
 51 λθοῦσεται ἀμαρτία ἐξ οἴκου Ἡλὶ, ἐν θυμιά-
 52 ματι ἢ ἐν θυσίᾳ ἕως ὅτου ἀφάνῃς· καὶ κοιμᾶται
 53 Σαμὴλ ἕως πρωῒ· καὶ ὤρθεισε τῷ πρωῒ·
 54 καὶ ἠνοιξε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου· καὶ ἐφοβήθη
 55 ἀναβῆλθαι τὴν ὄρασιν· Ἡλὶ Σαμὴλ· καὶ
 56 εἶπεν Ἡλὶ τῷ Σαμὴλ, τέκνοι· καὶ εἶπεν,
 57 ἰδοὺ ἐγὼ· καὶ εἶπε, τί τὸ ῥῆμα Κυρίου, τὸ
 58 λαλήθην πρὸς σε τῇ νύκτι τέκνοι; μὴ δὴ
 59 κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ἐκ πάντων λόγων, τῶν
 60 λαληθέντων ἐν τοῖς ὥσι σου· πᾶς ποιήσας σοι
 61 ὁ Θεός, καὶ πᾶς προσδεῖν, ἐὰν κρύψῃς
 62 ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ πάντων τῶν λόγων·
 63 καὶ ἀνήσει ἐν αὐτῷ Σαμὴλ πάντας τὰς
 64 λόγους· καὶ ἔκ κρυψεν ἀπ' αὐτοῦ ῥῆμα· καὶ
 65 εἶπεν Ἡλὶ· Κύριος αὐτὸς, τὸ ἀρετὸν ἐνώπιον
 66 αὐτοῦ ποιήσῃ· Ὡς ἀθένηα ψυχῆς πρὸς
 67 τήρησιν ἐντολῶν Θεοῦ· ὡς παρὰ νόμος συνήθεια
 68 πρὸς τέκνα ἀσεβῆ· πῶς ἔκ ἐφελξάν ἀφ' ἐμοῦ
 69 αὐτοῦ

Tom III.

A ecce ego : ad quid me vocasti ? Et ad
 eum Heli : non vocavi , inquit , te :
 revertere , et dormi , fili . Et re-
 versus est , et dormivit . Et adjecit
 Dominus rursus vocare Samuelem , et
 vocavit : Samuel , Samuel ; consur-
 gensque Samuel , abiit ad Heli secundo ,
 et dixit : ecce ego , quare vocasti me ?
 Qui respondit : non vocavi te ; revertere ,
 et dormi , fili . Porro Samuel necdum
 B sciebat Dominum , neque revelatus ei fue-
 rat sermo Domini . Et adjecit Dominus
 vocare Samuelem tertio . Qui consurgens
 abiit ad Heli , et ait : ecce ego : qua-
 re vocasti me ? Intellexitque Heli , quod
 Dominus vocaret puerum , et ait : Non
 vocavi te , revertere , et dormi fili : et
 si quis deinceps vocaverit te , dices : Lo-
 quere Domine , quia audit servus tuus .
 C Abiit ergo Samuel , et dormivit in loco
 suo . Et venit Dominus , et stetit : et
 vocavit ipsum , sicut semel , et bis vo-
 caverat : Samuel , Samuel . Et ait Sa-
 muel : Loquere Domine , quia audit ser-
 vus tuus . Et dixit Dominus ad Samue-
 lem : Ecce ego facio verbum meum in
 D Israel , quod quicumque audierit , tinniens
 ambae aures ejus . In illa die suscitabo ad-
 versum Heli omnia , quae loquutus sum ,
 et super domum ejus : incipiam , et com-
 plebo . Pradixi enim ei , quod judicatu-
 rus essem ego domum ejus in aeternum , pro-
 pter iniquitatem filiorum ejus , eo quod no-
 verat filios suos maledicere Deo , et non
 corripuerit eos . Idcirco juravi domui Heli,
 quod non expiabitur peccatum ex domo He-
 li , muneribus et victimis ejus , usque
 in aeternum . Dormivit autem Samuel us-
 que mane , et de mane surgens , aperuit
 ostia Domus Domini . Et Samuel timuit
 E indicare visionem Heli . Dixitque ad Sa-
 muelem Heli : fili mi ? Qui respondens ,
 ait , praesto sum . Et interrogavit eum .
 Quis est sermo Domini , quem loquutus
 est ad te nocte , fili mi ? oro te , ne
 celaveris me ex omnibus verbis , quae in
 aures tibi loquutus est . Hac faciat tibi
 Deus , et haec addat , si absconderis a me
 F sermonem ex omnibus verbis , quae dicta sunt
 tibi . Et indicavit ei Samuel universos
 sermones , et non abscondit ab eo ver-
 bum . Et respondit Heli : Dominus est :
 quod placitum est in oculis suis faciat .
 O mentis imbecillitatem , ad obser-
 vationem mandatorum Dei ! O ini-
 quam erga iniquos filios indulgen-
 tiam ! Quomodo non exhorruit ca-
 ro ejus super auditis ? Quomodo re-
 nes ejus non contremuerunt ? quo-
 modo

B

modo

modo non adduxit animum ad poenas de impiis suis filiis fumendas, exemplo zeli Phinees ante oculos posito? quomodo sua non discidit vestimenta, pernoctavitque in sacco super prolata adversus ipsum condemnationis nota? sed ne commotus est quidem. Non ita peccavit Achar filius Charmi, dum aliquid de anathemate tulisset, quantum isti. Cæterum filii Heli quum essent foedifragi & inimici, in ipsum quoque impii erant Creatorem, qui Moyfi dixit & Aaron: Sanctificabor in iis, qui appropinquant mihi, & in conspectu omnis populi glorificabor. Et rursus: Loquere ad Aaron & ad filios ejus, ut caveant ab his, quæ consecrata sunt filiorum Israel, & non contaminent nomen, sanctum meum quacunque ipsi sanctificant mihi. Ego Dominus. Dic ad eos, & ad posteros eorum. Omnis homo, qui accesserit de omni stirpe vestra ad ea, quæ consecrata sunt, & quæ obtulerunt filii Israel Domino, in quo est immunditia, peribit anima illa coram me. Verum non ita his attendit Heli: unde quoque mortis fructum decerpens abiit. Magis siquidem elegit resistere Deo, quam a mala in improbos filios indulgentia divelli. Et hoc suo aperto abusus est dicto, Nolite agere sic, inquiens, o filii: quum interea secreto particeps filiorum iniquitatis esset. Vide autem responsionis intentionem; ait enim: Dominus est, & quod bonum erit in oculis suis, faciet: pro eo, quod est: ego vero filiis meis molestiam afferre non possum. Sed neque factis ipsius Moyfis peritior factus, recessit ab illa in filios affectione. Siquidem Moyfes accipiens tabulas lapideas, descendensque ex monte, ac vituli facturam conspiciens, tabulas projiciens, confregit eas, aspectumque proprii fratris non tulit: quin & duriori voce Aaron inclamabat, dicens: Quid tibi populus fecit hic, ut induceres super eum peccatum maximum? Aaron vero videns proprium fratrem divino incensum zelo, se purgavit, & dixit; Ne indignetur Dominus meus: tu enim nosti populum istum, quod pronus sit ad malum. Stans autem Moyfes in porta castrorum, ait: Si quis est Domini, jungatur mihi. Congregatique sunt ad eum omnes filii Levi. Quibus ait: hæc dicit

Levit. 10.

Levit. 22.

Exod. 32.

Ibid.

A αὐτῶ ἐπὶ τοῖς ἀκαθάρτοις; πῶς ἐκ ἐτρούμασαν οἱ νεφροὶ αὐτῶ; πῶς ἐκ ἀνήγαγε θυμὸν πρὸς ἀμύναν ὑπὸν αὐτῶ πῶθνομων, καθ' ὁμοιότη-
 πα τῷ ζήλῳ τῷ Φινεὲς; πῶς ἐ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτῶ, καὶ νύλιώθη ἐπὶ τῇ ἐξεννηενγμένῃ κατ' αὐτῶ καταδίκη, ἀλλ' ἐδὲ ἐσαλεύθη. ἔχ' ἔτως ἠνόμησεν Ἀχάρ ὁ τῷ χαρμῇ νοσφισα-
 λμος ἀπὸ τῷ ἀναδέματος. οἱ δὲ τῷ Ἡλὶ ὑοὶ
 B ἄσπονδοι καὶ δυσμενεῖς ὑπάρχοντες, εἰς αὐτὸν
 τ' δημιουργὸν ἠσέβαν, τ' εἰπόντα τῷ Μωϋσῇ
 „ καὶ Ἀαρὼν „ ἐν τοῖς ἐπίζουσί μοι, ἀγίασθή-
 „ σομαι. καὶ ἐν πάσῃ συναγωγῇ δοξασθήσομαι.
 „ καὶ πάλιν „ εἶπον Ἀαρὼν, καὶ τοῖς ὑοῖς αὐτῶ
 „ καὶ πρῶσεχέτωσαν ἀπὸ τῆς ἀγίας τῆς ὑπὸ
 „ Ἰσραὴλ, καὶ ἐ βεβηλώσωσι τὸ ὄνομα τὸ ἁγίον
 „ μου, ὅσα αὐτοὶ ἀγιάζουσι. ἐγὼ Κύριος
 C „ εἶπον αὐτοῖς, εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, πᾶς ἄν-
 „ θρῶπος, ὅς ἐν πρῶσέλθῃ ἀπὸ παντὸς τῷ
 „ πῶθνομων ὑμῶν πρὸς τὰ ἁγία, ὅσα ἐν
 „ ἀγιάσωσι ὑοὶ Ἰσραὴλ τῷ Θεῷ καὶ ἡ ἀκα-
 „ θαρσία αὐτῶ ἐπ' αὐτῶ, ἐξολοθρευθήσεται
 „ ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπ' ἐμοῦ „ ἀλλ' ἐ πρῶ-
 „ σεχε τέτοις. ὅτεν καὶ καρπὸν θανάτου δρε-
 „ ψάμενος ἀπῆλ. εἶλετο γὰρ μέλλον προσκρῖν
 D Θεῷ. ἡ τ' τῶν πῶθνομων τέκνων συμπαθείας
 ἀφ' ἑαυτῶν. καὶ γὰρ ἐν τῷ πρῶθνομων λό-
 γῳ ἀπεχρήσατο, μὴ ποιῇτε ἔτως, λέγων, ὡ
 τέκνα. ἀλλ' ἐν τῷ ἀφανῇ κεκρίνωται ἐν τῇ κα-
 κοπραγίᾳ τῶν πατέρων. ὅρα γὰρ καὶ τ' ἀποκρίσεως
 τ' νῦν, φησὶ γὰρ. κύριός ἐστι, καὶ τὸ ἀρετὸν ἐνώπιον
 αὐτῶ ποιήσει. ἀντὶ τῶ, ἐγὼ τὰς ἐμὰς πα-
 δας λυπήσας ἐκ ἀνέξομαι. ἀλλ' ἐδὲ ἔτι
 E Μωϋσέως παρὰθεῖς ἀπέστη τ' πρὸς τὰς πα-
 δας συμπαθείας. ὁ γὰρ Μωϋσῆς δεξάμενος
 τὰς παλάκας, καὶ καταβάς ἐκ τῷ ὄρους, καὶ τῷ
 μοχλοποιᾷν θεασάμενος, ῥίψας τὰς παλάκας
 συνέτριψεν αὐτὰς, καὶ πρόσωπον τῶ ἐαυτῶ
 ἀδελφῶ ἐκ ἔλαβεν, ἀλλ' ἐμβειθεράτη φωνῇ
 τῷ Ἀαρὼν ἐνεκάλει λέγων „ τί ἐποίησε σοὶ
 „ ὁ λαὸς ὅτος, ὃν ἐπήγαγες ἐπὶ αὐτὰς αἵμαρ-
 F „ τίας μεγάλην; ὁ δὲ Ἀαρὼν θεασάμενος τ'
 ἰδίον ἀδελφὸν τῷ θεῷ ζήλῳ πεπυρωμένον
 ἀπελογεῖτο ἔτως λέγων. μὴ ὀργίζῃς Κύριε, σὺ
 γὰρ ἐπίσασαι τὸ ὄρημα τῷ λαῷ τέτῃ. εἰς
 „ τῷ Μωϋσῆς ἐπὶ τῷ πύλῳ τ' παρεμβολῆς
 „ εἶπεν, εἰ τις πρὸς Κύριον, εἴτω πρὸς μέ,
 „ καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ὑοὶ
 „ Λευὶ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. πᾶδε λέγει Κύριος
 „ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, θέσθε ἕκαστος τῷ ῥομφαίᾳ
 „ αὐτῶ

αὐτῷ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ. καὶ διέλθετε ἀπὸ
 πύλης εἰς πύλην. καὶ ἀποκτείνετε ἕκαστος τὸν
 πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
 καὶ ἕκαστος τὸν ἐγγισα αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν ὑοὶ
 Λευὶ καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς, καὶ ἔπεσαν ὅσοι
 τῷ λαῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡσεὶ τρισχίλιοι
 ἄνδρες. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς, ἐπληρώ-
 σατε τὰς χεῖρας ὑμῶν σήμερον τῷ κυρίῳ
 ἕκαστος ὑμῶν ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, δοθῆναι
 ἐφ' ὑμῶν βύλογίαι. ὁ δὲ Ἰωβ κηδόμενος τῶν
 τέκνων θυσίας καὶ ἑκάστην ἡμέραν ὑπὲρ αὐτῶν
 προσέφερεν, οὐ περὶ προφανῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ
 τῶν καὶ ἀφανῶν ἀμετρημάτων κατὰ τοὺς αὐτοὺς
 ἡμέρας. ὅπως ἄκρως ἐσπύδαζον οἱ δίκαιοι ἁμωμον
 καὶ ἡμεῖς τῷ κυρίῳ τὸν καρπὸν τῆς ἐαυτῶν κοι-
 λίας. ὁ δὲ Ἡλὶ χαῖνος, καὶ ἡμελημένος πρὸς
 τὴν τῶν τέκνων δωρῶσιν οὐκ ἐξέλετο ἑαυτὸν τῆς
 ὀργῆς τοῦ Θεοῦ, καὶ γῆρας σεμνὸν, καὶ παλαιὰ
 παρρησία, καὶ ἱερατικὴ τιμὴ. ἥνικα ἔτι ἀκρό-
 μιν τῶν θείων γραφῶν, καὶ ἄρξεται ὁ ἐχθρὸς
 ὑποσπείρειν τὴν τῶν ἰδίων καὶ ἀφανῶν, τῇ πίστει
 τε θεμελιωμένην ἔπωμεν πρὸς αὐτὸν. πιστὸς κύ-
 ριος ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὁσιος ἐν
 πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ Η' ΜΩΝ
 ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ.

ΠΕΡΙ ΕΟΡΤΩΝ.

ΜΟνον μὴ παντελῶς ἄκαρπος ὁρεθῇ,
 ἀλλὰ καὶ ἑκάστην ἡμέραν εἰς ἐκείνα
 τὰ ἀγία ἀγαθὰ ἀποβλέποντες, καὶ τὴν ἡμέ-
 ραν ἐννοῶντες τὴν φοβεράν, πόδα τῶν ἀγα-
 θῶν, καὶ φόβῳ τῶν κολάσεων ὅσα πάσης ὁδῷ πο-
 τηρᾶς τοὺς πόδας ἡμῶν κολύσωμεν, κατὰ γέ-
 γραπται, καὶ μὴ φόβῳ, καὶ τρόμῳ τὴν σωτηρίαν
 ἡμῶν κατεργασώμεθα. τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ
 κυρίῳ δουλεύοντες, τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλί-
 ψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκατεργάζοντες,
 τῇ ἡμέρᾳ τῶν ἀγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν
 διώκοντες, τῆς ἐκκλησίας μὴ ἀπολιμπάνεσθε ἐν
 ἐσπέρᾳ καὶ πρωί, καὶ μεσημβρία ἄνδρες τε, καὶ
 γυναῖκες, πλούσιοι, καὶ πένητες, δούλοι καὶ ἐλεύθεροι,
 πρεσβύτεροι, καὶ νέοι ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ συ-
 τρέχετε σπουδάζοντες, προσφέροντες τῷ κυρίῳ ἐν
 τῶν πόων τῶν χειρῶν ὑμῶν εἰς βύλογίαν τῆς
 οἰκῆς, καὶ πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἐθήκε-
 τε ἐν πολλῷ φόβῳ, καὶ τρόμῳ μηδὲν σιωπῶν-
 Tom III. χαίοντες,

A dicit Dominus Deus Israel. Ponat unusquis-
 que gladium suum super femur suum: &
 ite & revertimini de porta ad portam, &
 occidat unusquisque fratrem suum, ami-
 cum suum, proximum suum. Feceruntque
 filii Levi juxta sermonem Moyfi, cecideruntque
 ex populo in die illa quasi tria millia hominum.
 Et ait ad eos Moyfes: consecrate manus ve-
 stras hodie Domino unusquisque vestrum in fi-
 lio, & in fratre suo, ut detur vobis benedi-
 ctio. Quin & Job sollicitam curam suorum
 gerens filiorum, victimas quotidie pro iis
 Deo obtulit, non de manifestis solum, sed
 & occultis, quæ in corde suo commisisse
 poterant, peccatis puros eos fervare stu-
 dens, in propriam illorum salutem. Ita
 scilicet summe contenderunt iusti illi im-
 maculatum fructum ventris sui offerre
 Deo. Heli autem quum mollior segniorque
 in filiis corrigendis esset, non eum ab ira
 Dei exemit liberavitque veneranda fene-
 ctus, non vetusta loquendi libertas, ar-
 guendique fiducia, non Sacerdotalis ho-
 nor. Quando igitur ex sacris Scripturis
 audierimus, & incipiet inimicus homo de
 proprio aliquid occulte subseminare in cor-
 de, tunc nos fide fundati, ad ipsum dicamus.
 Fidelis est Dominus in omnibus verbis suis, &
 sanctus in omnibus operibus suis.

Psal. 144.

D

E J U S D E M

S. PATRIS NOSTRI

EPHRAEM SYRI.

DE FESTIS DIEBUS.

S Altem nequis prorsus infructuosus
 inveniatur; sed quotidie in æter-
 na illa bona respiciamus, horribilem-
 que diem considerantes, desiderio bo-
 norum, & timore suppliciorum, ab
 omni via prava pedes nostros retra-
 hamus: sicut scriptum est: & cum
 metu, ac tremore salutem nostram
 operemur. Spiritu ferventes, spe gau-
 dentes, in tribulatione patientes, ora-
 tioni instantes, necessitatibus Sanctorum
 communicantes, hospitalitatem sectantes.
 In Ecclesia estote assidui, nocturno,
 matutino, atque meridiano tempo-
 re, viri pariter ac mulieres, di-
 vites atque pauperes, servi ac liberi,
 senes & juvenes, ad divinam Liturgiam
 studiose concurrите, Domino ex manuum
 vestrarum laboribus offerentes, in bene-
 dictionem domus, omniumque, qui in
 domo sunt. Et state in multo ti-
 more, atque tremore, cum nemine
 tunc quidem congregientes, sed si-
 cut

Philipp. 2.

Rom. 12.

F

B 2

cut

Psal. 2. cut Angeli, qui in coelis sunt, *Servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore, lacrymantes, suspirantes, supplicantes, invocantes ex toto corde, & rogantes, nequis divinorum mysteriorum susceptione reperiatur indignus. Sed quemadmodum ait Apostolus Paulus: Probet unusquisque seipsum, ne sibi ipsi in iudicium fiat, & in augmentum peccati. Qui enim comederit, & biberit indigne, iudicium sibi manducat, & bibit, sicut scriptum est. Coelum enim & terra, & mare, & omnia, quæ in eis sunt, tremunt, ac se inclinant: tu autem impudenter accedis? Angeli mundi cum tremore ministrant, faciemque obtegentes, non audent respicere; at tu immundus quum sis, & impoenitens, ac impudens, non contremiscis? hominibus quidem fidem facis: sed cordium scrutatori quid dices? Declina igitur a malo frater. desle, & ablue vas tuum, quod peccatis contaminasti: firmumque non amplius peccandi propositum habe, & sanaberis: Deus enim poenitentium Deus est.*

I. Cor. 11. Quum Sanctorum memorias celebratis, reminiscamini quoque imbecillorum, egentium, viduarum, orphanorum, peregrinorum, pauperum, mutilatorum, claudorum, atque cæcorum, sicut a Domino nobis præceptum est: & beatus eris: quoniam non habent quod retribuunt tibi: retribuetur autem in resurrectione iustorum. Festivitas pulchra est & divina, poenitentia cum lacrymis. Festivitas hæc est, quam Christus ipse concelebrat, factus pauper, quum esset Deus. Festivitates hæc Dominicæ honorate, studiose contendite celebrare eas non panegyricæ, sed divine, non mundane, sed spiritualiter, non instar gentium, sed Christianorum. Quare non portarum frontes coronemus, non choreas ducamus, non forum exornemus: non tibiis, ac citharis auditum effæminemus, non molibus vestibus induamur, nec cingulis undique auro radiantibus cingamur, quemadmodum a Domino mandatum est nobis, ne omnino æs in zonis portemus: non commensationibus, & ebrietatibus dediti, neque ob cibum, & escam opus Dei dissolvamus, aut insatiabilis ventris gratia circa eoquinam occupatus, injuriam divinæ Liturgiæ inferas: nescis enim, utrum alteram conspiciere Liturgiam dignus sis, necne. Verum ista relinquamus iis, quorum Deus venter est, & gloria.

Marc. 6.

A χάνοντες, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι ἐκ τῶν ὕραν ὄντων δαλύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ, δακρύνοντες, στεναζόντες, ἰκετεύοντες, ὡς καλοῦντες ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ δεόμενοι, ἵνα μὴ τις ἀνάξιος ὄρεθῇ τῆς ὑποδοχῆς τῆς θείων μυστηρίων. ἀλλὰ καθὼς λέγει Ἀπόστολος Παῦλος, δοκιμαζέτω ἕκαστος ἑαυτὸν, ἵνα μὴ εἰς κρίμα ἑαυτῷ γένηται, καὶ εἰς προσθήκην ἁμαρτίας. ὁ γὰρ ἐσίων, καὶ πίνων ἀνάξιος, κρίμα ἑαυτῷ ἐστίν, καὶ πίνει, ὡς γεγραπται. ὁ ὕρανος γὰρ, καὶ ἡ γῆ, καὶ ἡ θάλασσα, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς τρέμουν, καὶ ὑποχωροῦσι, καὶ σὺ ἀναδίδως πορσεύρη. οἱ καθάροι ἄγγελοι μετὰ τρόμου λειτουργοῦσι, καὶ προσώπα καλύπτοντες ἔκ τῶν πολλῶν ἀναιδέων, καὶ σὺ ἀκάθαρτος ὢν, καὶ ἀμετανόητος ἀναρχιωτής, καὶ ἔφριθης; ἀνθρώπους μὲν πείθεις, ἀλλὰ τί ποῦς τὸν ἐπ' αὐτῷ τὴν καρδίαν ἐρεῖς; ὑποχώρησον οὖν ἀδελφε, καὶ κλαῦσον, καὶ ἀπόπλυνόν σου τὸ σκεῦος, ὁ κατερρύπσας τὴν ἁμαρτίαν, καὶ σὺν θού μὴκέτι ἁμαρτάνειν, καὶ ἰαθήσῃ. Ὁ Θεὸς γὰρ Θεὸς ἐστὶ τῶν μετανοούντων.

D τὰς τῶν ἀγίων ἐπιτελῶντες, μνήμῳ μνημονεύετε καὶ τῶν ἐν ἀδυναμίᾳ, χηρῶν, ὀρφανῶν, ξένων, πτωχῶν, ἀναπήρων, χωλῶν, τυφλῶν, καθὼς ὁ Κύριος ἡμῶν ἐνετείλατο, καὶ μακάριος ἔσθι, ὅτι ἔκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναι σοι, ἀνταποδοθήσεται γὰρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ δικαίων. Ἐορτὴ καλὴ, καὶ θεάρετος μετάνοια μὴ δακρύνῃ. Ἐορτὴ, ἐνθα ὁ Κύριος συμεόρτασε. Θεὸς ὢν ἐπ' ὧν χευσσε, τὰς εορτάς τ' κυρίου ἡμεῖς τε, σπουδαίως συωτρέχετε εορταζόντες μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θεϊκῶς, μὴ κοσμικῶς, ἀλλ' ὑπερκοσμικῶς, μὴ ἐθνητικῶς, ἀλλὰ χριστιανικῶς, μὴ πορθεύοντες φανώσμεν, μὴ χορὸς συζηώμεθα, μὴ ἀγορὰς κοσμήσωμεν, μὴ ἡ αὐλοῖς καὶ κιθάραις τὴν αἰσὶν ἐκδηλύνωμεν, μὴ ἱμάτια μαλακὰ περιβαλώμεθα, μὴ χρυσὸν περιλάμψωμεν, ὡς ὁ δεσπότης ἐνετείλατο, ὅπως μὴ ἔχῃ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας, μὴ κόμοις, καὶ μέθαις, μὴ ἐνεκὲν βρώματος κατὰλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. μὴ ζημιωθῇς τὴν ἀγίαν λειτουργίαν διὰ τὴν ἀπλήρωτον κοιλίαν ἐν τῷ μαγερίῳ ἀχολόμενος. ἔ γὰρ οἶδας εἰ ἀξιωθῇς ἰδεῖν ἄλλω λειτουργίᾳ. ἀλλὰ τὰ πάντα παρῶμεν ἐκείνοις, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δοξα.

Κ Αλως ἔπειν ὁ Κύριος, ὅτι τὸ φορτίον
 μὲ ἔστιν ἐλαφρόν. ποῖον γὰρ βάρος, ἢ
 ποῖος κόπος ἐστὶ τὸ ἀφῆναι τῷ ἀδελφῷ τὰ πα-
 ραπτήματα ἐλαφρά, καὶ μηδαιμινὰ, καὶ συγ-
 χωρηθῆναι τὰ ἴδια, καὶ δικαιοδυνῶσαι συντό-
 μως; Οὐκ ἔπειν, ὅτι προσαναγάγετέ μοι χρε-
 ματα, ἢ μόχθους, ἢ χιμαῖρους, ἢ νητείας, ἢ
 ἀγρυπνίας, ἢ ἄπης, ἢ ἐξω, ἢ δύναμα, ἢ
 ἀλλ' ὅ ἐστιν ἐλαφρόν, καὶ ὀκλον, καὶ σύντο-
 μον, τῷ προσέταξε λέγων· σὺ συγχώρησον
 τῷ ἀδελφῷ σου τὰ παραπτώματα, καὶ γὰρ συγ-
 χωρῶ τὰ σὰ. σὺ μικρὰ συγχωρεῖς πλάσματα,
 ἴσως ὀβολὺς ὀλίγους, ἢ καὶ βία θηρία, ἐγὼ
 δὲ τὰ μυρία πάλαντα σοι χαρίζομαι. καὶ σὺ μὲν
 μόνον συγχωρεῖς τίποτε μὴ χαριζόμενος, ἐγὼ
 δὲ καὶ τὴν ἀφεσὶν σοι παρέχω, καὶ τὴν ἰασιν,
 καὶ τὴν βασιλείαν χαρίζομαι, καὶ τὸ δῶρόν σε
 τότε προσδέχομαι, ὅταν ἀφῇς τῷ ἐχθρῷ
 τῷ σὸι, ὅταν μὴ ἔχῃς ἐχθρὸν κατὰ τινος,
 ὅταν ὁ ἥλιος μὴ δύσῃ ἐπὶ τῷ παροργισμῷ
 σε. ὅταν πρὸς πάντας ἐρῶν, καὶ ἀγάπῃ
 ἔχῃς, τότε ἡ προσδοχὴ σε βύπροδεκτος, καὶ
 ἡ προσφορά σε εὐάρεστος, καὶ ὁ οἶκος βύλογη-
 λμός, καὶ σὺ μακάριος. Εἰ δὲ σὺ τῷ ἀδελ-
 φῷ σε ἢ ἀφῇς, πῶς παρ' ἐμὲ συγχώ-
 ρησιν ζητῇς; τὰς λόγους μὲ καταπατῇς, καὶ
 συγχώρησιν προστάσεις, ἐγὼ ὁ δεσπότης σε
 προστάσω, καὶ ἢ προσέχῃς, καὶ σὺ ὁ δούλος
 πῶς πολλὰς προσφέρειν μοι προσδοχῶν, ἢ
 θυσιάαι, ἢ ἀπαρχαί, ἔχων ἐχθρὸν κατὰ τινος;
 Ὡς περὶ γὰρ σὺ εἶπες ἀπὸ τῶ ἀδελφῷ σε τὸ
 προσωπον, ἔτι καὶ ἀπὸ τῆς προσδοχῆς σου,
 καὶ τῶ δώρῳ σε ἀποστέλλω τὰς ὀφθαλμούς μου.

Πάλιν δὲ παρακαλῶ ἀδελφοί, ἐπειδὴ ὁ
 Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ τὰ χρεῖς ἀγάπης γινώ-
 ρημα ἔκ δόκει ἐν αὐτοῖς, πῶς ἄρα προσδέ-
 ζηται ὁ Θεὸς φονεὺς προσδοχῶν, ἢ δῶρα, ἢ
 ἀπαρχαί, ἢ καρποφορίαι, εἰ μὴ πρότερον
 μετανοήσῃ κατὰ τὸν λόγον. ἀλλὰ καὶ πάντως ἐρεῖς
 μοι· ἐγὼ φονεὺς ἔκ εἰμι. Εἰ γὰρ σοι ἀπο-
 δείξω, ὅτι φονεὺς ἔκ εἰμι, μᾶλλον δὲ Ἰωάννης ὁ
 Θεολόγος ἐλέγξῃ σε λέγων· πῶς ὁ μισῶν τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνθρωποκτόνος ἐστὶ. λοιπὸν οὖν
 ἀγαπητοί μου ἀδελφοί μηδὲν ποροτιμήσωμεν, ἢ
 προσδο-

B Ene ait Dominus : *Quoniam onus* Matth. 11.
meum leve est. Quale enim pon-
 dus est, quicunque labor, remittere fra-
 tri suo offensiones, leves sane, &
 prorsus nihili, & de proprio con-
 cedere ac condonare, & simul quam-
 citissime justificari? Non dixit: adducite
 mihi opes, aut vitulos, aut hœdos.
 aut jejunium, aut vigiliam, ut di-
 cere queas, non habeo, non possum:
 sed quod leve est, ac facile, & com-
 pendiosum, hoc præcepit, dicens: Et
 tu ignosce fratri tuo errata sua, & ego Matth. 6.
 tibi ignosco. tua: tu exigua delicta,
 ac debita remittis, forte obolos pau-
 culos, aut tres denarios: ego autem
 sexcenta talenta tibi remitto. Ac tu
 quidem tantummodo condonas aliquid,
 nihil de tuo largiens: ego vero & re-
 missionem tibi præbeo, & sanitatem,
 & regnum largior; ac tum demum tuum
 ipse munus accipio, quando tu recon-
 ciliatus fueris inimico, quando non fo-
 veris inimicitiam adversus aliquem, quan-
 do Sol non occiderit super iracundiam
 tuam, quando cum omnibus caritatem
 & pacem habueris; tunc oratio tua
 accepta, oblatioque tua beneplacita
 erit, domus benedicta, & tu beatus.
 Si autem fratri tuo non fueris re-
 conciliatus, quo pacto a me indul-
 gentiam remissionemque deposces? Ser-
 mones meos pessumdas, & veniam
 imperas? At ego qui tuus sum: Do-
 minus, impero, & non attendis: &
 tu, qui servus es, quomodo audes of-
 ferre mihi orationes, sacrificia, atque pri-
 mitias, inimicitias adversus aliquem fovens?
 Quemadmodum enim tu faciem a fratre tuo
 avertis; ita & ego ab oratione tua, ac
 donis tuis avertam oculos meos.

Rursus autem obsecro, fratres,
 quum Deus sit caritas, & quæ absque
 caritate fiunt, non placeant Deo: quo-
 modo ergo suscipiat Deus orationem,
 aut dona, aut primitias, aut fructuum
 oblationem ab homicida; nisi illum prius,
 ut ratio postulat, rite poeniteat? At di-
 ces: homicida non sum. Ego vero te
 homicidam non ostendero, sed potius Johan-
 nes Theologus te coarguet, quum ait: Joan. 3.
Omnis qui odit fratrem suum, homicida est.
 Reliquum est igitur, fratres carissimi,
 ut

ut nihil prius antiquiusque caritatis possessione habeamus, nihilque sit nobis adversus aliquem, neque malum pro malo cuiquam reddamus, nec Sol occidat super iracundiam nostram; sed remittamus debitoribus omnia, ac caritatem nobis comparemus, quæ multitudinem peccatorum operit, Quid enim profuerit, filii, cuncta possidere, vivifica autem ac salvante caritate destitui? Quemadmodum enim si quis prandium magnificum intruxerit, ut Regem, ac Principes, ad hoc invitet, & ne quid omittatur, opulenter admodum quævis præpararit, desit autem fal; poterit ne aliquem recreare prandium ejusmodi? Nequaquam sane: quin etiam damno talis sibi interim fuerit, oleumque ac operam perdidit, & ignominiae notam sibi apud eos, quos invitaverat, inusserit. Sic quoque hic, quid commodi in se habet labor vanus absque caritate? sine quo quodcumque opus, & quævis actio polluitur, licet etiam quis sibi virginitatem vendicat, licet jejundet, licet vigilet, sive hospitio pauperes suscipiat, sive etiam dona videatur offerre, vel primitias, vel fructuum oblationes, aut Ecclesias fabricet, aliudve citra caritatem præstiterit; omnia illa pro nihilo reputabuntur apud Deum, quum in iis, hac seclusa, neutiquam sibi complacet Dominus. De quo & Apostolum audi: *Si linguis, inquit, Angelorum loquar & hominum, si habuero prophetiam, & noviverim mysteria omnia, & si habuero omnem intelligentiam, ita ut montes transferam, caritatem autem non habeam, nihil mihi prodest. Nam qui inimicitias fovet adversus fratrem, & videtur sibi aliquid offerre Deo, tanquam immolans canes, & ut merces scorti æstimabitur. Cave igitur, ne quid absque caritate unquam feceris, quoniam caritas multitudinem peccatorum operit. O quale bonum despiciamus! O quantis bonis, quantoque gaudio destituimur, caritatis expertes! Hanc Judas spernens, ex medio Apostolorum choro discessit, lucem veram, suum ipsum Præceptorem deferens, & proprios fratres odio habens, in tenebris ambulavit. Quamobrem & Princeps Apostolorum Petrus ait: *Prævaricatus est Judas, abiens in locum suum. Et rursus Johannes Theologus: Qui odit fratrem suum, inquit, in tenebris est, in tenebris ambulat, & nescit quo vadat, quia tenebrae obcecarunt oculos ejus.**

Sed si dixeris: tametsi ego fratrem meum non diligam, Deum tamen

Cor. 13.

Petr. 4.

Mat. 1.

Joan. 2.

Aσπιδάσωμεν κτήσασθαι πλέον τῆς ἀγάπης, μηδεὶς ἐχέτω κατὰ τίνος, μηδεὶς κακὸν ἀντὶ κακῆ τινὶ ἀποδώ. Ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδύετω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ἡμῶν, ἀλλὰ ἀφώγει τοὺς ὀφειλέτας πάντα, καὶ τὴν ἀγάπην ἐπισπασώμεθα. Ἀὕτη γὰρ καλύπτει πλῆθος ἀμαρτιῶν. Τὶ γὰρ τὸ ὄφελος τέκνα, εἰάν τις πάντα ἔχῃ, τὴν δὲ σώξῃ ἀγάπην μὴ ἔχει. Ὡς περ γὰρ τις αἰετον ποιήσει μέγα, ἵνα καλέσῃ βασιλέα, καὶ ἀρχοντας, καὶ πάντα ἐπιμύσῃ πλυσίως, ἵνα μηδὲν αὐτῷ λείπῃ, ἀλλὰ δὲ ἔκ ἔχει, μὴ δύναται βρωδιῶναι τὸ αἰετον ἐκείνο; οὐ πάντως. ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξοδὸν ἐξημιώσῃ, καὶ τὰς κόπας ἀπώλεσε; καὶ ὕβρει ἑαυτῷ προσήγαγε ὥστε τῇ κεκληρωμένῃ ὑπὲρ αὐτῆς. Οὕτως οὖν καὶ ὧνταῦθα. Τὶ τὸ ὄφελος εἰς ἀνέμους κοπιᾷ χωρὶς ἀγάπης; Χωρὶς γὰρ αὐτῆς πάν ἔργον, καὶ πάντα πράξις ἀκάθαρτος, καὶ παρθενοὶ ἀκέντηται τις, καὶ νηστεύει, καὶ ἀγρυπνεῖ. εἴτε προσδύχεται, εἴτε δοχὴν ποιεῖ πτωχοῖς, καὶ δωρεὰ προσφέρειν δοκεῖ, ἢ ἀπαρχάς, ἢ καρποφορίας, καὶ ἐκκλησίας κτίζει, εἴτε ἄλλο τι πράττει χωρὶς ἀγάπης, πάντα ἐκεῖνα εἰς ἕδὲν λογιώσονται ὥστε τῷ Θεῷ. Οὐδὲν γὰρ βέβαιον Κύριος ἐν αὐτοῖς. Καὶ αἰκουεῖ Ἀποστόλος λέγοντος. εἰάν τις γλώσσας τῇ ἀγγέλων λαλῶ, καὶ τῇ ἀνθρώπων, εἰάν ἔχω τροφηταῖα, καὶ ἴδω τὰ μυστήρια πάντα, καὶ ἔχω πάντα τὴν γνῶσιν, ὥστε ὅρη μετρίαν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, ἕδὲν ὀφελῆμαί. Ὁ γὰρ ἔχων ἔχθραν κατὰ τὸν ἀδελφόν, καὶ δοκῶν προσφέρειν τι τῷ Θεῷ, ὡς ὁ θυὸν κύνα, καὶ ὡς μίσθωμα πόρνῃς λογιώσεται. Μὴ οὖν βεληθῇς χωρὶς ἀγάπης ποιεῖν τίποτε, ὅτι ἡ ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἀμαρτιῶν. Ὡς ποῖς ἀγαθὸν καταφρονῶν. Ὡς πόσοι ἀγαθῶν φερούμεθα, καὶ πόσης χαρᾶς μὴ κτησάμενοι τὴν ἀγάπην. Γαυτίω ὁ Ἰσίδας μὴ θελίσας κτήσασθαι, ἐκ μέσου τῆς χορᾶς τῇ Ἀποστόλων ἐξηλθε καταλιπὼν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν τὸν ἑαυτῷ διδάσκαλον, καὶ τὰς ἰδίους ἀδελφούς μισήσας, ἐν τῷ σκότει ἐπορεύθη. διὸ καὶ ὁ κορυφαῖος Πέτρος ἔλεγε· παρέβη Ἰσίδας πορεύειν εἰς τὸν ἴδιον πόπον. Καὶ πάλιν Ἰωάννης ὁ θεολόγος· ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ, καὶ ἐν τῷ σκότει περπατεῖ, καὶ ἔκ οἷδε πᾶς ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τὰς ὀφθαλμούς αὐτῆς.

Εἰάν δὲ εἴπῃς, ὅτι καὶ τὸν ἀδελφόν μου ἔκ ἀγαπῶ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν ἀγαπῶ, ἐλέγχεται ὁ αὐτὸς λέγων· εἰάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπῶ τὸν

τὸν Θεὸν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισεῖ, ψεύτης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρακε, τὸν Θεόν, ὃν οὐκ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν; Ὁ οὖν ἔχων μὴ τὸν ἀδελφὸν ἀγαπῶν, καὶ μὴ ἔχων ἐχθρὰν κατὰ τινος· ὁ πληροῦν τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιβύετω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, ἕως ἀληθῶς ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, ἕως μαθητὴς ἐστὶ τοῦ Χριστοῦ ἐπίοτος, ὅτι ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐσε, εἰ ἀγάπῳ ἔχητε μετ' ἀλλήλων. φανερόν οὖν ἐστίν, ὅτι οἱ Χριστοὶ μαθηταὶ ἐκείθεν γνωρίζονται ἐκ τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης· ὁ δὲ ἔχων μῖσος καὶ τῷ ἀδελφῷ, καὶ δοκεῖ ἀγαπᾶν τὸν Χριστόν, ψεύτης ἐστὶ, καὶ φρεναπατῇ ἑαυτόν. Λέγει γὰρ ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης, ὅτι ταύτῳ τῷ ἐν πολλῷ ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ὁ κύριος. ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Καὶ ἐπήγαγε θύλων διδάξαι τὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης λέγων· ἐν ταύταις δυοῖν ἐν πολλῇς ὅλος ὁ νόμος, καὶ οἱ προφῆται κρέμονται. Ὡς δὲ αὐτοῦ ἐξήρουν· ὅτι ὁ ἔχων τὴν ἀνυπόκειτον ἀγάπῳ, ὅλον τὸν νόμον πληροῖ· πλήρωμα γὰρ νόμος ἡ ἀγάπη, ὡς φησὶν ὁ Ἀπόστολος. Ὡς δὲ δύναμις ἀγάπης ἀνείκαστος, ὡς δύναμις ἀγάπης ἀμέτρητος. Οὐδὲν τῆς ἀγάπης τιμιώτερον, ἢ ἐν ἑρανῶ, ἢ ἐπὶ τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο Παῦλος ὁ Ἀπόστολος μαθὼν, ὅτι οὐδὲν ἐστὶ τῆς ἀγάπης ἀντάξιον, ἔγραψε, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης λέγων· ἀδελφοί μηδὲν μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγαπᾶν, καὶ πᾶς ψυχὰς ὑπὲρ ἀλλήλων θύω. αὕτη γὰρ ἐστὶ ἡ ἀγάπη τὸ κεφάλαιον πάντων τῶν ἀρετῶν. Ἡ ἀγάπη τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου. Ἀγάπη ἡ ἀπλανὴς σωτηρία· αὕτη ὅς ἀρχῆς ἐκοίμησεν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἀβελ. αὕτη ὅς Νῶε κυβερνήτης γέγονεν, αὕτη πῶς πατριάρχης σωτήρησεν. αὕτη τὸν Μωϋσὴν διέσωσεν. αὕτη τὸν Δαβὶδ οἰκητήριον τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐποίησεν, αὕτη ἐν πῶς τροφίταις κατεσκήνωσεν, αὕτη τὸν Ἰωβ ἐνίσχυσε. Καὶ τί ἐ λέγω τὰ μέγιστα; Αὕτη τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν ἑρανῶν πρὸς ἡμᾶς κατήγαγε. Ἀλλὰ τῆς ἀγάπης ὁ ἄσκαρος σαρκῶτα, ὁ ἄρχωνος ἐν χρόνῳ δι' ὑμᾶς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ υἱὸς ἀνθρώπου γίνεται. Ἀλλὰ τῆς ἀγάπης πάντα πρὸς σωτηρίαν οἰκοδομεῖται, ὁ δαίαιτος κατήρηται, ὁ ἄδης κατεβλήθη, ὁ Ἀδὰμ ἀνακέκληται, καὶ Εὐα ἡλευθέρωται.

ἀλλὰ

A men diligo; idem te redarguit, quum ait: Si quis dixerit, quoniam *Joan. 4.* diligo Deum, & fratrem suum oderit, mendax est: qui enim non diligit fratrem suum, quem videt, Deum, quem non videt, quomodo potest diligere? Qui ergo caritatem cum proximo habet, non est ei inimicitia cum quoquam; quique implet dictum Apostoli: Sol *Ephes. 4.* non occidat super iracundiam vestram, hic vere diligit Deum, hic discipulus est Christi, qui ait, quia in *Joan. 13.* hoc cognoscunt omnes, quod discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem. Perspicuum est igitur, non aliunde, quam ex vera caritate discipulos Christi agnosci. Qui autem odio habet fratrem, & videtur sibi diligere Christum, mendax est, & se ipsum seducit; ait enim Johannes *I. Joan. 4.* Apostolus: quoniam hoc mandatum habemus ab ipso, ut qui diligit Deum, diligat & fratrem suum. Et iterum Dominus: Diliges Dominum Deum tuum, *Matth. 22.* & proximum tuum sicut te ipsum: volensque vim caritatis demonstrare, intulit, dicens: In duobus hisce mandatis *ibid.* tota lex pendet, & propheta. O rem admirandam, & eximiam! quoniam qui habet caritatem non fictam, totam legem implet: nam plenitudo legis est dilectio secundum Apostolum. O vis caritatis incomparabilis! O vis charitatis immensa! Caritate nihil præstabilius, neque in cælo, neque in terra. Idcirco Paulus, quum didicisset caritate dignius non esse quidpiam, in fines orbis terrarum scripsit, & misit, dicens: Fratres, nemini aliquid debeatis, *Rom. 13.* nisi ut diligatis invicem, & animas vestras pro invicem ponatis. In hoc siquidem consistit caritas caput omnium virtutum. Caritas plenitudo legis, Caritas salus expers erroris. Hæc ab initio in corde Abel habitavit. Hæc ipsius Noe gubernatrix fuit: hæc Patriarchis est cooperata, hæc Moysem præservavit, hæc Davidem Spiritus Sancti domicilium effecit, hæc in Prophetis tabernaculum collocavit, hæc Job confirmavit. Et cur non majora proferam? Hæc ipsum Filium Dei è coelis ad nos descendere coëgit, qui præ nimia caritate quum carnis expers esset, carnem assumpsit: qui sine tempore, in tempore propter nos: qui Filius Dei, filius hominis efficitur. Per caritatem cuncta ad salutem administrantur: mors destructa est, infernus evacuatus, Adam ad

ad vitam revocatus, Eva libertate donata. Per caritatem unum Angelorum & hominum factum est ovile. Per caritatem maledictio sublata est, & paradus apertus: vita manifestata: Regnumque cælorum adnunciatum: hæc Piscatores ex piscium captura hominum piscatores effecit: hæc Martyribus in eorum certamine animum roburque præbuit: hæc civitates in solitudinibus constituit: hæc montes & speluncas dulci psalmorum concentu replevit: hæc homines Angelos effecit: hæc viros pariter ac mulieres arctam angustamque inire viam edocuit. Sed quousque orationis meæ filum extendam, incomprehensibilia prosequens? Quis omnes caritatis laudes persequi possit? Et quidem nec Angelos pro dignitate id facere posse arbitror. O beata caritas, quæ cuncta bona subministras. O caritas beata, quæ cunctos beatos demonstras, qui te expetunt. Beatus, & ter beatus est homo ille revera, qui in corde puro, & conscientia non ficta caritatem possidet.

Quum autem de caritate audis, cave mundanam, & carnalem suspiceris, ac de ea quæ in cauponis ac symposiis locum habet, quorum Deus venter est, & gloria; quorum caritas mensæ terminis circumscribitur, quorum caritas inimicitia est adversus Deum: huc amici vocantur & non hostes: hic pauperes non adsunt: hic risus & plausus manuum atque tumultus: hic temulentia, & infamia. De hac Apostolus ait: *Qui se mundi putat amicum, Dei inimicus constituitur*. De hac caritate, vel deceptione potius, & ut majus quidpiam dicam, quam Deus non adspicit: Dicit enim Dominus, quod & gentes hoc ipsum faciunt. Si enim diligatis diligentes vos, quæ vobis gratia debetur? aut quam mercedem habetis? At nos non de hac loquimur, non hanc prædicamus, aut laude prosequimur; verum illam non fictam, illam culpa & reprehensione omni vacantem, illam impollutam, illam incomparabilem: illam, inquam, quæ cuncta in se continet, & in omni opere bono nominatur, quam Dominus noster ostendit dicens: *ut quis animam suam ponat pro amicis suis*. Etenim Dominus ipse docuit, & fecit, animamque suam pro nobis posuit, non solum pro amicis, sed & pro inimicis. Sic enim Deus dilexit mundum, ut filium suum

Jacob. 4.

Matth. 5.

Joan. 15.

I. Joan. 4.

A Ἀφ' τῆς ἀγάπης μία ποίμνη γέγονεν ἀγγέλων, καὶ ἀνθρώπων Ἀφ' τῆς ἀγάπης ἡ κατὰ λέλυται, ὁ παλαιὸς καὶ ὁ νέος, ἡ ζωὴ πεφανέρωται, ἡ βασιλεία τῶν ἐθνῶν ἐπήγγελλται. Αὕτη τὰς ἀλιεῖς τῶν ἰχθύων σαγηνεύσασα, ἀλιεῖς τῶν ἀνθρώπων ἐποίησεν Αὕτη τοῖς μέρτυσι σιωπήθησεν, καὶ ἐνέχυσεν αὕτη τὰς ἐρήμους πολιτείας ἀνέδειξεν. Αὕτη τὰ ὄρη καὶ τὰ σπήλαια ψαλμοδίας ἐπλήρωσεν. Αὕτη τὰς ἀνθρώπους ἀφ' ἑλκὸς ἀπεύρυσσεν. αὕτη ἐδίδασκεν ἄνδρας, καὶ γυναῖκας, τὴν γεννῶν, καὶ τεθλιμμένων βαδίζον ὁδόν. Ἀλλὰ μέχρι πᾶς σῶμα διώκων ἀκατάληπτα; Τίς ἱκανὸς πάντα διηγήσασθαι τὰ τῆς ἀγάπης κατὰ νόμους; Οἴμαι δὲ ὅτι ἔδ' οἱ Ἀγγέλοι κατ' ἀξίαν διηγήσονται. Ὡς μακαρία ἀγάπη, χωρηγὲ πάντων τῶν ἀνασθῶν.

C Ὡς μακαρία ἀγάπη, ἡ μακαρίους ἀποδεικνύουσα τὰς ποδῶντας σε Μακαρίου ἀνθρώπου, καὶ τρισμακαρίου ὄντως ὁ κτησάμενος τὴν ἀγάπην οὐκ καθαρὰς καρδίας καὶ σιωπῆσεως.

Περὶ ἀγάπης δὲ ἀκούων μὴ τὴν κοσμικὴν, καὶ σαρκικὴν ὑπολάβης ἀγάπην, καὶ περὶ καπηλίων καὶ συμποσίων, ὧν ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα θεός. ὧν ἡ ἀγάπη τῆς τραπέζης περιώρεται.

D ὧν ἡ ἀγάπη ἔχθρα εἰς θεόν. ἔνθα φίλους καλεῖται, καὶ ἐκ ἔχθρας, ἔνθα πτωχοὶ καὶ πᾶρες, ἔνθα μελῶν, καὶ κρότοι χειρῶν, καὶ θόρυβοι, ἔνθα μέθυ, καὶ ἀτιμία. περὶ ἧς ὁ Ἀπόστολος ἔλεγεν. ὅς ἐάν φίλος εἶναι δεκοῖ τῷ κόσμῳ, ἐχθρὸς τῷ θεῷ καθίσταται. Περὶ ταύτης τῆς ἀγάπης, πολλοὶ δὲ τῆς ἀπάτης, καὶ ἵνα μὴ μείζον εἴπω ὅπερ ὁ θεὸς ἐκ ἐπισκοπῆς ἔλεγε γὰρ ὁ θεός, ὅτι οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. εἰ γὰρ ἀγαπᾶτε τὰς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ, ἢ τίνα μισθὸν ἔχετε; ἡμεῖς δ' ἐπεὶ περὶ ταύτης ἀγάπης λέγομεν, καὶ ταύτῃ καταβέλλομεν, ἢ διώκομεν, ἀλλ' ἐκείνῳ τὴν ἀνυπόκριτον, τὴν ἀμωμον, τὴν ἀμίστην, τὴν ἀσύγκλητον, τὴν κατέχουσαν πάντα, καὶ εἰς πάντας ἀγαθὸν ὀνομαζομένην, ἣν

F ὁ Κύριος ἡμεῖς ἔδωκε λέγων, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτῆς ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτῆς. Καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ Κύριος ἐδίδασκε, καὶ ἐποίησε, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτῆς ὑπὲρ ἡμεῶν ἔθηκεν, καὶ μόνον ὑπὲρ φίλων, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν. ἔγω γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε πᾶν ἀγαπῶν αὐτῆς υἱὸν ἔδωκεν ὑπὲρ ἡμεῶν. Ἀφ' τῆς ἀγάπης ταύτης, τὴν δεῖαν ἀγάπην ἔχων Παῦλος ὁ Ἀπόστολος ἔλεγεν. ἡ ἀγάπη τῶν πλησίων κακὸν οὐκ

οὐκ ἐργάζεται, οὐκ ἀποδίδει κακὸν ἀντὶ κακοῦ, οὐδὲ λοιδορεῖται ἀντὶ λοιδορίας, ἀλλὰ πάνποτε μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, ὁ ἡσυχῇ, ὁ παροξύνεται, ὁ λογιζέται τὸ κακὸν, ὁ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχάρει δὲ τῇ δικαιοσύνῃ· πάντα γέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. ἡ ποιανὴ ἀγάπη ὅδεποτε ἐκπύηται. ταύτην ὁ ἔχων μακάριος, καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ταύτῃ τῇ μακαρίᾳ ἀγάπῃ ὁ ἔχων ἔχει ὑπερῷον, ὁ φθονεῖ, ὁ μισεῖ τινα ποτε, ὁ παροργίζει πένητα, ὁ ἀποτρέφεται πτωχὸν, ὁ ὠδύναται ὄρφανον, ὁ χήρην, ὁ ξένον. Ταύτῃ ὁ ἔχων ὁ μόνον τῆς ἀγαπῶντος αὐτὸν ἀγαπᾷ· τὸ γὰρ καὶ οἱ ἐθνικοὶ ποιεῖσιν, ἀλλὰ καὶ τῆς θλίβοντες. Ταύτῃ τῇ θείᾳ ἔχων ὁ Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς ἀγάπῃ ὑπὲρ τῆς λιθοζώντων αὐτὸν παρεκάλει λέγων. Κύριε μὴ ἐθήσεις αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Πάλιν λέγων, καὶ λέγων ὁ παύσομαι. Μακάριος ἄνθρωπος ὁ πάντα περὶ φρονήσας τὰ γήϊνα, καὶ φειρόμενα, καὶ τὴν ἀγάπῃ κτησαμένους· τοιοῦτος ὁ μισθὸς καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐξάνει· τοιοῦτος ὁ μισθὸς, καὶ ὁ εὐφρανὸς ἡπίμασται, ἡ βασιλεία τῆς ἐρανῶν κεχαρισται. τοῦτοι πάντες ἀγγελοὶ μακαρίζουσι, τοῦτοι ἐπαγγέλλονται πᾶσαι αἱ τῆς ἐρανῶν διωάμεναι, τοῦτοι μετὰ χαρᾶς ὑποδέχονται οἱ χοροὶ τῆς ἀρχαγγέλων· τὸ γὰρ αἰνοῦσιν αὐτοὺς ὡς θεοῦ αἱ πύλαι τῆς ἐρανῶν, καὶ μετὰ παρρησίας εἰσελεύσεται, καὶ ἐν τῷ θρόνῳ τῷ θεῷ ὡς θεοῦ θέσεται, καὶ τῇ δεξιᾷ τῷ θεῷ στεφανώσεται, καὶ αὐτῷ συμβασιλεύσει εἰς τὰς ἀπεράντους αἰῶνας. Τίς τῶν μακαριώτερος, τίς τῶν ὑψηλότερος, τίς τῶν τιμιώτερος; Ἴδετε εἰς οἷον ὕψος ἀναφέρει ἡ ἀγάπη τῆς ἔχοντος αὐτῇ. Καλῶς ἔπειν ὁ Ἀπόστολος· μηδὲν μηδὲν ὀφείλει ἡμεῖς, εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγαπᾶν. Ὁ θεὸς γὰρ ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ θεῷ μένει, καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει εἰς τὰς αἰῶνας. Ἀμήν.

Τ Ο Υ Α Υ Τ Ο Υ

Π Ε Ρ Ψ Α Λ Μ Ο Υ

Κ ΑΙ' περὶ τῆς ἀγάπης ταῦτα, καὶ πλείονα τούτων. Ἡμεῖς δὲ πάλιν ἐπὶ τὸ ὡς κεῖμεν ἐπαγγέλλομεν· περὶ μετανοίας λαλῶντες, καὶ περὶ τῆς μελλούσης κείσεως· ταῦτα γὰρ αἱ μελετᾶν ἀναγκαῖον, ὅτι ἡ ἡμέρα κυεῖς
Tom. III. ὡς

A suum daret dilectum pro nobis. De hac caritate, Apostolus Paulus divinam in se caritatem possidens, dixit: Caritas proximo suo malum non operatur, non reddit malum pro malo, nec maledictum pro maledicto ingerit; sed semper est patiens, & benigna. Caritas non emulatur, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati. Omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. Hujusmodi caritas nunquam excidit: qui hac est præditus, beatus est & in præsentem & in futuro seculo. Beata hac caritate ornatus, non inflatur, non invidet, neminem odio habet unquam, non pauperem fastidit, non averfatur mendicum, non despicit orphanum, non viduam, non peregrinum. **C** Qui hanc habet, non modo diligentes se diligit: hoc enim & Ethnici agunt: verum etiam tribulantes se. Divina hac caritate amictus Protomartyr Stephanus, pro lapidantibus se obsecrabat, dicens, Domine ne statuas illis hoc peccatum. Rursus dico, & dicere non cessabo; Beatus homo, qui cunctas res terrenas, ac corruptioni subjectas contemnit, & caritatem possidet: hujus merces diebus singulis augetur. Hujus merces atque corona parata est, regnumque cælorum huic dono retribuitur: Hunc omnes Angeli beatorum prædicant. Hunc universæ cælorum potestates collaudant. Hunc cum gaudio Angelorum chori suscipient. Huic ultro cælestes portæ aperientur, quas etiam cum fiducia ingreditur, præsentandus coram throno Dei, & ad dexteram Dei coronandus, cum quo regnabit in secula sempiterna. Quis hoc beatior? Quis hoc sublimior? Quis hoc honorabilior? Cernitis, in quam altitudinem possessores suos caritas subvehit: Ut recte ab Apostolo dictum sit: Nemini aliquid nos debere, nisi hoc tantummodo, ut invicem diligamus. Deus enim Caritas est, & qui manet in caritate, in Deo manet, & Deus in ipso manet in secula. Amen.

E J U S D E M

D E P S A L M O.

E T hæc quidem, ac his plura de caritate: nostrum porro erit ad institutum reverti, & de poenitentia ac futuro judicio sermonem prosequi: ista siquidem omni tempore nobis sunt meditanda: Quia dies Domini sicut fur
1. Thes. 5. in

in nocte, ita veniet. Propterea dies noctesque in ultimam illam horam mentis aciem intende: & in lege Domini meditare die ac nocte. Cum Deo multis, cum hominibus paucis loquere: Et, si manum operi admoveris, os psallat, & mens oret. Psalmus in ore tuo sit assidue. Quoniam Deus quum nominatur, Dæmonas fugat, & psalterem sanctificat. Psalmus tranquillitas est animæ, designator pacis. Psalmus, amicitiae conciliator, dissidentium unio, inimicantium inter se foedus ac pacificatio. Psalmus Angelorum ad subveniendum inductio, præsidium timoris nocturni, requies a laboribus diurnis, infantium tutela, ornamentum senibus, majorum natu consolatio, mulieribus aptissimum ornamentum. Hic solitudines inhabitat, conciones temperat, rudibus est instructio, proficientibus incrementum, perfectorum firmamentum, & vox Ecclesiæ. Hic festa collustrat, hic dolorem secundum Deum operatur. Etenim psalmus ex lapideo etiam corde lacrymas excutit. Psalmus Angelorum opus est, celeste munus atque administratio, incensum spiritale. Psalmus mentium illuminatio, ac corporum sanctificatio. In hoc, fratres, nunquam exerceri desistamus, & domi, & extra in viis, dormientes & excitati, loquentes nobis metipsis in psalmis & hymnis, & canticis spiritualibus. Psalmus piorum gaudium: hic otiosum eloquium exterminat, risum reprimat, iudicium suggerit, animam in Dei laudem excitat, cum Angelis choros agit. Ubi psalmus adest cum compunctione, ibi & Deus una cum Angelis. At ubi cantiones diabolicæ sunt, ibi ira Dei, & væ, remuneratio risus. Ubi sacri libri adsunt & lectiones, ibi iustorum est lætitia, & auscultantium salus. Ubi autem citharæ, atque tripudia perstreunt; ibi virorum pariter ac mulierum sunt tenebræ, diabolique festum celebratur. O subdola diaboli varities atque inventum! Quomodo technis suis ac dolis unumquemque supplantat, fallitque; homines ad mala tanquam ad bona facienda inducens. Hodierno die, sicut apparet, psallunt: craftino autem studiose choreas ducunt: hodie Christiani, & cras ethnici, hodie bonæ famæ, ac celebres; & cras gentiles. Hodie Christi servi, & cras apostatæ a Deo. Nolite seduci: nullus fervus potest duobus Dominis servire, sicut

Matth. 6.
Luc. 16.

ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ, ἕως ἔρχεται. Ἀλλὰ τὸ οὐκ νυκτὸς, καὶ ἡμέρας ὡς τὸ ἐσχάτῳ ὥρᾳ ἀπὸβλέπε, καὶ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου μελέτα ἡμέρας, καὶ νυκτὸς. Λάλεθι θεῷ πολλά, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὀλίγα, καὶ εἰς ἔργα τὴν χεῖρα ἐκτείνῃς, τὸ σῶμα ψαλλέτω, καὶ ὁ νοῦς πνευματοῦ. ὁ ψαλμὸς ἐπὶ τῷ σώματι ἔστω ἀδιαλείπτως. Θεὸς γὰρ ὀνομαζόμενος φυγαδύει τὰς ἀφάρτους, ἀγιάζει πᾶν ψαλμοῦν. ψαλμὸς γαλήνη ψυχῆς, βραβευτὴς εἰρήνης. ψαλμὸς φιλίας συναγωγὸς, ἐνώσις διεσώτων, ἐχθρανόντων ἀφρακτικέον. ψαλμὸς τῆς τῇ ἀγγέλων βοηθείας ἐπαγωγὴ. ὅπλον ἐν φόβοις νυκτερινόν, ἀνάπαυσις κόπων ἡμερινῶν, νηπίοις ἀσφάλεια. γέρουσι ἐγκαλλώπισμα, πρεσβυτέρων παρηγορία, γυναιξὶ κόσμος ἀρμοδιώτατος, ἐρήμους οἰκίζει, πᾶς ἀγορὰς σωφρονίζει, εἰσαγομένης φοιχίωσις, τροφοπτόντων αὔξεισις, τελειωμένων ἐπείγμα, ἐκκλησίας φωνή. Οὗτος πᾶς ἑορτὴς φανερύει. οὗτος τὴν κατὰ θεὸν λύπην δημιουργεῖ. ψαλμὸς γὰρ καὶ ἐκ λιθίνης καρδίας δάκρυον ἐκκαλεῖται. ψαλμὸς τὸ τῇ ἀφέλῳ ἔργον, τὸ ἐράνιον πολίτευμα, τὸ πνευματικὸν θυμίαμα. ψαλμὸς φωτισμὸς ψυχῶν, σωμάτων ἁγιασμὸς. τῶν, ἀδελφοί, πάντοτε μὴ παυσώμεθα μελετώντες καὶ κατ' οἴκους, καὶ κατὰ πᾶς ὁδὸς, καὶ κοιμώμενοι, καὶ ἀνίσταμενοι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς, καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς. ψαλμὸς ἡ χαρὰ τῶν φιλοθεῶντος τὴν ἀργολογίαν ἐξορίζει, τὸ γέλως καταπάθει, τὴν κείσιν ἡπομνήσκει, τὴν ψυχὴν διεγείρει ὡς θεὸν, τοῖς ἀφέλοις συγχορεύει. ὅπως ψαλμὸς μετὰ κατανύξεως, ἐκεῖ καὶ ὁ θεὸς μετὰ τῇ ἀγγέλων. ὅπως δὲ ἔσται ἀμοιβὴ ἄσματα, ἔκκε ὀργὴ τῷ θεῷ, καὶ ἐὰν ἀντιμιοδία τῷ γέλωτος. ὅπως ἱερὰ βιβλοὶ, καὶ ἀναγνώσματα, ἔκκε ἀφροσύνη δικαίων, καὶ σωτηρία τῇ ἀκροατῶν. ὅπως δὲ κιθάραι, καὶ χοροὶ, ἔκκε σκοτισμὸς ἀνδρῶν, καὶ γυναικῶν, καὶ τῷ ἀφρόλῳ ἑορτή. Ὡς τῆς κακῆς παουργίας, καὶ ἐπινοίας τῷ ἀφρόλῳ. Πῶς ἀλλὰ τέχνης ἑκάστον ἡποσκελίζει, καὶ ἀπατᾷ, καὶ πείθει ποιῆν κακά, ὡς καλὰ. σήμερον τὸ δοκεῖν ψάλλουσι, καὶ αὐτεῖον μετὰ πνευμάτων χοροῦσι, σήμερον χριστιανοὶ, καὶ αὐτεῖον ἐθνικοὶ, σήμερον εὐκλεῖς, καὶ αὐτεῖον ἑλλήνες. σήμερον δούλοι Χριστοῦ, καὶ αὐτεῖον ἀποστάται θεῷ. Μὴ πλανᾶσθε. ἐδραῖς οἰκίας δύναται δυοὶ κυρίοις δεσθῆναι, καθὼς γέγραπται. ἢ δύνασθε θεῷ δεσθῆναι, καὶ τῷ ἀφρόλῳ συγχορεύειν. ὡς

ὡς γνήσιοι δ' ἔλοι Χειρὶ αὐτῷ δυνάσωμαι, αὐτῷ προσκυνήσωμαι, αὐτῷ προσκαρτερήσωμαι, αὐτῷ ᾠμώσωμαι ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς, καὶ μὴ πιασώμαι τῷ δράκοντι. ὡς λέων γὰρ ὀρυόμενος περιπατῶν ζητῶν τὴν κατὰ πόδα, τὴν ἀπατήσιν. ὅ ἀντίστητε ἑρεοὶ ὡς Χειρὶ στρατιώται, δυνάμενοι αὐτῷ, καὶ ᾠμώμενοι. μὴ σήμερον ψάλλης, καὶ αὐριοὶ χορεύης. μὴ σήμερον μετανοήσης ἐπὶ πᾶσι ἁμαρτίαις σου, καὶ αὐριοὶ ὀρχήσῃ ἐπὶ ἀπώλειά σου. μὴ σήμερον ἀναγνώσῃς, καὶ αὐριοὶ κηδεύῃς. μὴ σήμερον ἐγκρατεύσῃς, καὶ αὐριοὶ προσέλθῃς περιφερόμενος, καὶ καταγελώμενος ὑπὸ πάντων. Μὴ, ἀδελφοί, ὅπως ἀπολέσωμεν τὸν καιρὸν τῆς σωτηρίας ἡμῶν παύοντες, καὶ παύομενοι. Γενεὴ ὡς καλὸς γεωργὸς ἐργαζόμενος, καὶ φυλάττει. μὴ περικακήσῃς, ἀδελφε, τὰ ἐφόδια τῆς αἰωνίου ζωῆς, μὴ ἀπώσῃ τὴν ξηροφαγίαν, μὴ ἀποσῇ τῆς ἀργυπνίας, μὴ ἀκηδίας τὴν χαμακοιτίαν, μὴ ἐγκαταλίπῃς τὴν ψαλμοψῶν. Ταῦτα γὰρ, καὶ τὰ ὅμοια τῶν εἰς ζωὴν, καὶ χαρὰν, καὶ εὐφροσύνην, καὶ αὐάπασιν ὁρᾷ ἐμπροσθέν σου, ἀγώνιον. Ἀγάπησον σιωπῶν ἀπὸ κακῆς ὁμιλίας. αἱ τῶν βιωτικῶν ὁμιλίαι τὸν νοῦν ἀπὸ Θεοῦ χωρίζουσιν.

Τ Ο Υ Ἀ Τ Τ Ο Υ
Π Ε Ρ Γ Π Ρ Ο Σ Ε Υ Χ Η Σ .

Μ Ακαίριοι ὄντως μὴ ἁμαρτάνειν. ἁμαρτάνουσι δὲ μὴ ἀπογινώσκουσιν, ἀλλὰ πειθεῖν ἐφ' οἷς ἡμαρτον, ἵνα ἀπὸ τῆς πένθους πάλιν ἐπιτυχῶσι τῆς μακαριότητος. καλὸν ἔν πάντοτε προσδύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκακεῖν ὡς φησὶν ὁ κύριος. καὶ πάλιν ὁ ἀπόστολος. ἀδιαλείπτως προσδύχεσθε, ταῖς ἐν ἡμέρᾳ καὶ κατὰ πάσαν ὥραν. καὶ μὴ μόνον ἐκκλησίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰς λοιπὰς ὥρας ἀμελεμένης. ἀλλ' εἴτε ἐργάζῃς, εἴτε καθεύδῃς, εἴτε οὐοιπορεῖς, εἴτε ἐσθίῃς, εἴτε πίνεις, εἴτε κατὰκεισας, μὴ ἐκκόψῃ τὴν προσοχήν σου. ὅ γὰρ ἵδους πότε ἔρχεται ὁ ἀπαγγέλλων σου τὴν ψυχὴν. μὴ ἀναμείνης κυριακὴν ἢ ἑορτήν, ἢ πόπυ ἀφροσύνης, ἀλλὰ καθὼς εἶπεν ὁ προφήτης Δαυὶδ, ἐν παντί πόπυ τῆς δεσποτίας. εἴτε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τυγχάνῃς. εἴτε ἐν τῷ οἴκῳ σου. εἴτε ἐν τῇ χώρᾳ. καὶ ἐν τῷ ποταμῷ ποιμαίνῃς, καὶ ἐν οἰκοδομῇ ποιῇς, καὶ ἐν συμποσίᾳ ὄρεσθῃς, τῆς προσοχῆς μὴ ἀποσῇς. καὶ ὅτε μὴ δύνασαι κλίνειν τὰ γόνατα. ὅτε

Tom. III.

A sicut scriptum est. Non potestis Deo servire, & cum Diabolo choreas ducere. Quare ut veri & ingenui servi Christi, ipsi serviamus, ipsum adoremus, in ipso perseveremus, in ipso ad ultimum usque spiritum permaneamus. Caveamus locum assessumve præbere draconi, qui tanquam leo rugiens circuit quaerens, quem devoret, quem dolo circumveniat; cui resistite fortes, sicut decet Christi milites, inservientes ipsi, & cum ipso permanentes. Noli hodie psallere, & cras in tripudiis esse. Noli hodie poenitentiam de peccatis tuis agere, & cras in perditionem animæ tuæ in choreis saltare. Cave hodie legas, & cras cithara laudes. Cave hodie jejuniis te maceres, ac temperans sis, cras vero huc illucque animum circumagens oberres, ac cunctis ludibrio reddaris. Ne quæso, fratres, ita tempus salutis nostræ deperdamus, ludentes ac ludificati. Esto boni agricolæ instar, operans, & conservans. Ne, frater, præsidia vitæ æternæ abjicias. Ne ciborum siccitatem repellas. Cave a vigiliis cesses: cave tædio humi cubandi afficiaris. Cave psalmodiam prætermittas. Quoniam hæc & his similia, te in vitam, & gaudium, & lætitiā requiemque æternam promovebunt. Dilige silentium ab omni sermone inordinato: mentem siquidem a Deo mundana colloquia alienant, separantque.

I. Petr. 5.

E J U S D E M
D E O R A T I O N E .

V Ere beatum est non peccare; peccantes autem, non desperare, sed dolere de peccatis, ut ejusmodi dolore rursus beatitudine potiantur. Bonum igitur fuerit semper orare & nunquam deficere, quemadmodum ait Dominus. Et rursus Apostolus: Sine intermissione orate, hoc est, noctu, & diu, & quacumque hora; neque solum postquam Ecclesiam es ingressus, alias autem horas negligas: verum sive opereris, sive dormias, sive iter facias, sive comedas, sive bibas, sive decumbas, cave orationem tuam intermiseris. Nescis enim quando veniet qui animam tuam est repetiturus. Ne expectes diem Dominicum, aut festum, locive differentiam: Sed, ut inquit Propheta David: In omni loco dominationis. Sive igitur in Ecclesia fueris, sive domi tuæ, sive in agro: & si oves pascas, & si ædificia construas, & si in symposio verferis, ab oratione cave desistas; Et quandocumque poteris, genua flecte; quando vero non potueris, mente Deum invo-

Inc. 18.
I. Thess. 5.

Psal. 102.

invoca, & vespere, & mane, & meridie. Quod si orationem operi prae-miseris, & surgens e lecto, primorum motuum tuorum initia ab oratione duxeris; aditus peccato in animam non patebit. Oratio temperantiae est custodia, iracundiae frænum, animi elati repressio, & ad modestiam revocatio, odii ob acceptas injurias purgatio, invidiae destructio, impietatis correctio. Oratio, corporum robur, rei familiaris administratio, recta juris legumque constitutio, Regni potentia, trophæum belli, tutela pacis. Oratio virginitatis sigillum est, fides nuptiarum, viatorum præsidium, dormientium custos, evigilantium confidentia, agrorum fertilitas, navigantium salus. Oratio reorum patrona, victorum relaxatio, moerentium consolatio, lætantium jucunditas, lugentium solamen, celebritas festi natalitii, conjugum corona, morientium sepultura. Oratio, cum Deo est colloquium, par cum Angelis honor, proborum promotio, ab improbis averio, & peccantium emendatio. Oratio, Jonæ prophetæ balenam pro domo concessit. Ezechiam ex portis mortis ad vitam reduxit. Ipsisque tribus pueris in Babylone flammam ignis in flatum roris convertit. Oratione, Elias coelum clausit, ne plueret annis tribus, & mensibus sex. Videtis, fratres, quid quantumque valeat Oratio? Neque enim est alia in tota vita humana pretiosior Oratione possessio. Ab hac nunquam vos separari patiamini: ab hac nunquam recesseritis: verum, sicut Dominus noster ait: oremus, ne in vanum fiat labor noster. Quando autem steteritis orantes, remittite, si quid adversus aliquem habueritis, ut & Pater vester cælestis remittat delicta vestra. Videte, dilecti, quoniam in vanum laboramus orantes, si habuerimus inimicitiam adversus aliquem. Et iterum Dominus ait: Si obtuleris munus tuum ad Altare, & ibi recordatus fueris, quia habet quis aliquid adversum te: relinque munus tuum ante Altare, & vade primum reconciliare fratri tuo, & tunc veniens offer munus tuum. Perspicuum est igitur, nisi hoc prius feceris, nihil eorum omnium, quæ obtuleris, gratum acceptumque fore: sed si mandatum Domini compleveris, tunc audacter Dominum deprecare, dicens; remitte mihi, Domine, debita mea, sicut ego remisi fratri meo, præceptum tuum implens, ego quantumvis infirmus dimisi. Cui respondebit humani generis amator: si dimise-

Matth. 6.

A ὅτε ὃ εἰ δύνασαι, ᾠθακάλει κατὰ ἀφύπναια. καὶ ἐσπέραι καὶ πρῶτῃ, καὶ μεσημβρίας. εἰάν ἡ προσδύχη προσηγῆται τῷ ἔργῳ. καὶ ἀνιστάμενος ἐκ τῆς κοίτης, τὰ πρῶτά σου σου κινήματα ἀφ' προσδύχης γέγονται. ἡ ἀμαρτία κατὰ τῆς ψυχῆς τὴν εἴσοδον ἔχ' ἀνίσκει. προσδύχη σωφροσύνης ἐστὶ φυλακτικόν, θυμῷ παρδαγωγία, τύφῳ καταβολή. μνησικακίας καθάρσιον, φθόνου καθάρσιον, ἀσεβείας διόρθωσις. προσδύχη σωμάτων ἰσχύς, οἰκίας εὐθυμία. πόλεως ἀνομιὰ. βασιλείας κράτος. πολέμου βότανον. εἰρήνης ἀσφάλεια. προσδύχη παρρησίας ἐστὶ σφραγίς, γάμος πίσις. ὁδοιπόρων ὄπλον. κοιμωμένων φύλαξ, ἐξηγοροῦτων θάρσος, μετρώων δύσφορος, πλεόντων σωτηρία, προσδύχη κεινομένων συνήγορος, δεδεσμένων ἀνεσις, λυπημένων ᾠθηνυθία, χαμολομένων θυμηδία, πενθέντων ᾠθηνυθία, γενεθλίων ἐορτή, ὁμοζύγων ζέφανος. ἀποθησκόντων ἐντάφιον. προσδύχη δεῦρ' ὁμιλία. πᾶσι ἀγγέλων ὁμοτιμία. πᾶσι καλῶν τροκοπή. πᾶσι κακῶν ἀποτροπή. πᾶσι ἀμαρτανολογῶν διόρθωσις. προσδύχη τῷ κυρίῳ Ἰωάννῃ τὸ κῆπος οἴκου ἐποίησε, τὸν ὃ ἐξέκλει ἐκ πᾶσι πυλῶν τῷ θανάτῳ ὡς ζῶν ἐπανήγαγε. πῶς ὃ πασὶν ἐκ βαβυλῶν εἰς πνύμα δρόσος τὴν φλόγα ἐσρέψεν. ἀφ' προσδύχης Ἡλίας ἐδῆσεν τὸν ἔρανον πῇ μὴ βρέξαι ἐπὶ ἐνιαυτὸς βεῖς καὶ μῆνας ὄξ. ἴδετε ἀδελφοί πόσα ἰσχύει ἡ προσδύχη. ἐκ ἐστὶν ἄλλο τιμιώτερον κτήμα, ὡς τῆς προσδύχης ἐκ ὅλη ζωῇ πᾶσι ἀνθρώπων. ταύτης μὴδέποτε χωρεῖσθε. ταύτης μὴδέποτε ἀποσθῆτε. ἀλλὰ καθὼς εἶπεν ὁ κύριος ἡμῶν, προσδύξώμεθα ἵνα μὴ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. ὅταν εἴκητε προσδύχομενοι, ἀφίετε ἢ τι ἔχητε κατὰ τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐρανὸς ἀφῇσθαι τὰ ᾠθηνυθία ὑμῶν. ὁρᾶτε ἀγαπητοὶ ὅτι εἰς κενὸν κοπιῶμεν προσδύχομενοι. εἰάν ἔχωμεν ἔχθραν κατὰ τινος. καὶ πάλιν ὁ κύριος. εἰάν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐκεῖ μνησθῇς ὅτι ἔχεις κατὰ σὲ, ἄφες τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τῷ θυσιαστέῳ καὶ ἀπελθὼν, πρῶτον ἀφλάγηθαι τῷ ἀδελφῷ σου. καὶ τότε ἐλθὼν προσφέρει τὸ δῶρόν σου. λοιπὸν εἴ φανερόν ἐστιν, ὅτι εἰάν μὴ τὸ πρῶτον ποιήσῃ, ἀπρόσδεκτα τυγχάνει πάντα ὅσα προσφέρῃς. εἰάν ὃ ποιήσῃς τὸ πρόσπαγμα τῷ δεσπότη, τότε μετὰ παρρησίας δεήθητι τῷ κυρίῳ, λέγων. ἄφες μοι δεῦρ' ὅσα ὀφειλήματά μου, ὡς καὶ γὰρ ἀφῆκα τῷ ἀδελφῷ μου, τὴν ἐν πολλῇ σου πληρώσας. ἐγὼ ἀσθενῶς ὡς ἀφῆκα. ἀποκλεισθήσεται γὰρ ὁ φιλήθρωνος, εἰάν

ἐὰν ἀφῆκας ; ἀφίω καὶ γὰρ . ἐὰν συνεχώρησας , συγχωρῶ καὶ γὰρ τὰ σὰ . ἐξουσίαν γὰρ ἔχω ἀφίεναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας . ἄφετε καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν . ἴδετε φιλανθρωπίαν Θεοῦ ἀνείκατον . ἴδετε ἀγαθότητα Θεοῦ ἀμετρον . ἠκούσατε σύντομοι σωτηρίας παρὶ ὑμετέρων ψυχῶν .

ΤΟΥΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΠΤΩΧΕΙΑΣ.

ΔΕΥΤΕ λοιπὸν , ἀδελφοί , περὶ φρονήσωμεν τὰ πρῶτα , καὶ φροντίσωμεν περὶ τῶν ἐπιβλεπόμενων ἡμῖν ἀγωνίων ἀγαθῶν . πωδίσωμεν περὶ συσκοτάσειν , περὶ λυθῆναι τὴν πανήγυριν . ποιήσωμεν ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τῆς μαμωνῆς τῆς ἀδικίας . κτησώμεθα μέρτυρας πολλὰς πένης . ὅς ἂν αὐτῶν ἀγοράσωμεν ἑλαμον , καὶ τροπέμεν . αὐτοὶ γὰρ εἰσιν οἱ τὸ ἑλαμον παρὶ λαμπάδων πωλοῦντες . χῆραι , ὀρφανοὶ , ἀδύωαι , ἀνιάπεροι , χωλοὶ , τυφλοὶ , λεπροὶ , καὶ πάντες , οἱ παῖς θυραῖς παρὶ ἐκκλησιῶν πρῶτα δεξιόμενοι πένητες . Τέτοις περὶ ποιήσωμεν . αὐτοὶ γὰρ ἡμῖν τὸν χειτὶν καταλλάττει . τὸς μὲν ἐρχομένους πρὸς ἡμᾶς μὴ ἀποτρέψωμεν , ἀλλ' ἰλαρῶς ἀπαντήσωμεν , τοῖς δὲ μὴ ἰχθύουσιν ἐκπέμψωμεν . Τέτοις τὸν προτέρου μείζον . Ἐκαστος ἐν τοῖς ἐκκλησίαις ἐξεταζέσθω , μήποτε πτωχὸς , ἢ ξένος , καὶ ἄλλων ἀποδοῦσαι λαβεῖν ἐν τῷ οἴκῳ , καὶ ἀναπαύσει . ἀποδοῦναι ἔχέτω ἕκαστος πρὸς τὸ ἀρπάζειν τὸν πτωχὸν πρὸ πάντων παρὶ βελονῶν ποιήσας . Καὶ γὰρ σὺν τῷ πτωχῷ σιμῶνται ὁ Χεῖρος , ἐν τῷ οἴκῳ , ὁ δὲ ἡμᾶς πτωχὸς . τοιαύταις γὰρ δυοῖς διαρεσῆται ὁ Θεός , καὶ ἐὶς ὁ δεξιόμενος τροφήν μισθὸν προφήτη λαμβάνει , ἅρα ὁ τὸν Χεῖρον αὐτὸν ὑποδεξιόμενος , ποταπὸν μισθὸν λαμβάνει ; Δὴλον , ὅτι τὰ γεγραμμένα , ἀφ' ὧν ἑκαστὸς ἔκρινεν , καὶ ὅς ἂν ἦεν , καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου ἔκρινεν . οἱ εἰσάγων τὸν πένητα εἰς τὸν ἴδιον οἶκον , σιωπᾷ τὸν Χεῖρον τὸν ἐπὶ πόνη . μακάριοι οἱ ἐλεήμονες . Ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δαριάζει Θεῷ τῷ ἐπὶ πόνη . ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τούτων τῶν ἐλαχίστων , ἐμοὶ ἐποιήσατε . Ὁ δὲ ξένον ὑποδέχεται τὸν Χεῖρον τὸν ἐπὶ πόνη . ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔκρινεν ἔχει πᾶν τὸν κεφαλῶν κλῖναι . Ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια τούτων καρποὶ τῆς μετανοίας , καὶ σέφαιος , καὶ καύχημα , καὶ δόξα τοῦ Χριστιανοῦ . Μὴ καυχᾶσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ , ἢ ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ . πᾶς δὲ ὁ καυχόμενος ἐν Κυρίῳ καυχᾶσθω .

Καὶ

A miseris , & ego dimitto ; si ignoveris , & ego tua tibi ignosco : etenim potestatem habeo in terris remittendi peccata . Remittite , & remittetur vobis . Videtis benignitatem Dei incomparabilem ? Cernitis bonitatem Domini immensam ? Audistis breviter salutem animarum vestrarum .

EJUSDEM

DE AMORE PAUPERUM.

HUC agite ergo , fratres , contemnamus hæc momentanea , omnemque cogitationem æternis illis bonis , nobis promissis , defixam habeamus . Studeamus hoc , priusquam advesperascit , nostraque hæc panegyris solvatur . Faciamus nobis amicos ex mammona iniquitatis : pro testibus multos pauperes acquiramus , a quibus nobis oleum emamus , præmittamusque : illi namque oleum pro lampadibus vendunt , quales sunt viduæ , orphani , impotentes , debiles , claudi , cæci , leprosi , & quotquot præ foribus ecclesiarum confidunt pauperes : hos foveamus juvemusque ; nam judicem ipsi nobis concilient . Caveamusque ne nostrum ab iis vultum avertamus , qui nos adeunt ; quin & hilares potius obviam illis occurramus : ad infirmos autem emittamus : quod priori majus erit . Unusquisque in Ecclesiis de pauperibus , atque peregrinis inquirat , offendensque eos , suis excipere studeat ædibus , & reficere . Ante omnes etiam alios cupidos , quisque pauperes sibi præripere studeat . Etenim cum paupere domum una ingreditur Christus , qui propter nos factus est pauper : Talibus enim hostiis promeretur Deus . Quod Hebr. 13. si , qui prophetam accipit , mercedem prophetæ Matth. 10. accipiet : quam ergo mercedem accepturus est , Christum ipsum suscipiens ? Perspicuum sane id , quod scriptum est : Quæ oculus non I. Cor. 2. vidit , nec auris audivit , nec in cor hominis ascenderunt . Qui pauperem suas in ædes induxerit , Christum ipsum secum adduxit , qui ait : Beati misericordes . Qui miseretur pau- Matth. 5. peris , Deo ipsi hoc totum ad usuram tradit , qui dixit : Quod fecistis uni ex minimis hisce , Matth. 25. mihi fecistis . Qui peregrinum suo sub tecto excipit , Christum ipsum suscipit dicentem , Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet . Hæc & his similia , poenitentiae sunt fructus , corona , exultatio , ac Christianorum gloria . Non gloriatur sapiens in sapientia sua , aut potens in potentia sua , aut dives in divitiis suis : sed quicumque gloriatur , in Domino glo-

Luc. 9.

glorietur . Gloria vero Christianorum , Dei præceptum est . Gloria Christianorum , Apostolorum , & Prophetarum doctrina . Gloria Christianorum , humilitas animi est , spiritualis paupertas , atque obedientia . Gloria Christianorum , psalmodia cum compunctione . Gloria Christianorum , poenitentia cum lacrymis . Gloria Christianorum , mansuetudo , & quies , omnibusque se submittere , ac reverentiam tribuere . Gloria Christianorum , pedes fratrum lavare . Gloria Christianorum est , dicere socio : peccavi tibi , ignosce mihi . Gloria Christianorum , advenarum & peregrinorum est receptio , atque compassio . Gloria Christianorum , & salus est , semper mensa sua pauperes , orphanos , advenasque excipere : hanc etenim domum Christus sua nunquam præsentia destituet . Gloria Christianorum est , non sinere solem occidere super iracundiam suam , neque inimicitia adversus aliquem obdormiscere . Gloria Christianorum , atque corona est , tribulationes sufferre , & non indignari : talisque amicus reperietur illius , qui dixit : *Quoniam tribulatio vestra convertetur in gaudium* . Gloria Christianorum est , eos qui in carcere sunt visitare , cujusmodi sunt , qui in speluncis ac montibus terræque cavernis versantur ; sicut verum decet discipulum illius , qui ait : *In carcere eram, & venistis ad me* . Gloria Christianorum est , semper meminisse Dei , magnique diei judicii . Et cur non majora assero ? Gloria Christianorum , & laus , salusque , rectæ fidei confessio est , & non condescendere , aut suffragari contraria sentientibus : verum servare mandatum & depositum immaculatum , irreprehensibile , nullaque hæresis fæce pollutum atque permixtum , usque ad apparitionem Domini nostri Jesu Christi . Hunc siquidem videns Dominus , dicet : *Ecce verus Israelita* , Christianus , scilicet , *in quo dolus non est* . In his oportet nos gloriari , fratres , & non in curribus , & equis , potentiis , atque divitiis .

Joan. 6.

Matth. 25.

Joan. 1.

E J U S D E M DE JEJUNIO.

E Sto studiosus paupertatis Christi , ut in cælesti patria ejus divinitate diceris : Appete optimum jejunium , rem pretiosam atque spectabilem . Jejunium vehiculum est ad cælum . Jejunium prophetas suscitatur . Legislatores sapientiam docet . Jeju-

A Καύχημα δὲ Χριστιανῶν ἡ ἐν πολλῇ αὐτῷ . Καύχημα Χριστιανῶν αἱ τῆς Ἀποστόλων , καὶ προφητῶν διδασκαλίαι . Καύχημα Χριστιανῶν ταπεινοφροσύνη , πνευματικὴ πτωχεία , καὶ ὑπακοή . Καύχημα Χριστιανῶν ψαλμοὶ μετὰ κατανύξεως . Καύχημα Χριστιανῶν μετάνοια μετὰ δακρύων . Καύχημα Χριστιανῶν πρῶτος μετὰ ἡσυχίας , καὶ τὸ πάντας ὑποκλίνειν , καὶ ποροσκυεῖν . Καύχημα Χριστιανῶν νίπαι πόδας ἀδελφῶν . Καύχημα Χριστιανῶν τὸ λέγειν πρὸς τὸ ἔπερον αὐτῶν , συγχώρησόν μοι , ἔπρασά σοι . Καύχημα Χριστιανῶν ξενοδοχεία , καὶ συμπάθεια . Καύχημα Χριστιανῶν , καὶ σωτηρία τὸ πάντοτε ἐν τῇ τραπέζῃ αὐτῶν πτωχὸς , καὶ ὀρφανὸς , καὶ ξένος συνεσθίειν . τῶν γὰρ τῷ οἴκῳ ὑδρόποτε ὁ Χριστὸς ἀπολαφθῆσεται . Καύχημα Χριστιανῶν τὸ μὴ ἐπιδύνασθαι τὸ ἥλιον ἐπὶ τῷ παροργισμῷ αὐτῶν , μηδὲ κοιμηθῆναι ἔχοντα κατὰ τινος . Καύχημα Χριστιανῶν , καὶ γεφανὸς ὑπομένειν πᾶς θλίψις , καὶ μὴ ἀνακατεῖν . ὁ ποιῶν φίλος ἀρίσκειται τῷ εἰπόντι , ὅτι ἡ θλίψις ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται . Καύχημα Χριστιανῶν τὸ ἐν φυλακῇ ἐπισκέπτεσθαι , τὰ ἐστὶ , τὰς ἐν σπηλαίοις , καὶ ὄρεσι , καὶ ὅπας τῆς γῆς . ὡς μαθητὴς ἀληθινὸς τῷ εἰπόντι . ἐν φυλακῇ ἤμην , καὶ ἤλθετε πρὸς με . Καύχημα Χριστιανῶν μνημονεύειν αἰ τῷ Θεῷ , καὶ τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς κείσεως . καὶ τί ἐλέγω πὰ μέζονα ; Καύχημα Χριστιανῶν , καὶ ἔπαμος , καὶ σωτηρία ἡ τῆς ὀρθῆς πίστεως ὁμολογία , καὶ τὸ μὴ συγκαταβαίνειν , καὶ φιλιᾶσθαι πῶς πὰ ἐναντία φρονέσιν , ἀλλὰ φυλάττειν τὴν ἐν πολλῷ , καὶ τὴν ὡρακαταθήκην ἁσπίλον , ἀνεπίληπτον , καὶ ἀνεπίμικτον πάσης ἀρεσσεως μέχρι τῆς ἐπιφανείας τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ . Τῶν γὰρ ἰδὼν ὁ Κύριος λέγει . ἰδοὺ ἀληθὺς Ἰσραηλῆτης , ἦγεν Χριστιανὸς , ἐν ᾧ ὁ λόλος ἐκ ἐστὶν . ἐν τῶν οὐφείλομεν ἐγκαυχᾶσθαι , ἀδελφοί , καὶ μὴ ἐν ἄρμασι , καὶ ἵπποις , καὶ δυνατείᾳ , καὶ πλούτῳ .

F

Τ Ο Υ Ἀ Τ Τ Ο Υ Π Ε Ρ Ι Ν Η Σ Τ Ε Ι Α Σ .

Π Οἷον τὴν πτωχείαν τῷ Χριστῷ , ἵνα πλεονήσῃς ἐκ τῆς αὐτῆς θεότητος . Πόθησον τὴν καλλίστην νηστείαν , τὸ τίμιον , καὶ θαύματος πρᾶγμα . Νηστεία ὄχημα πρὸς ἔρανόν . Νηστεία προφήτας γενᾷ , νομοθέτης σοφίζει .

Νηστεία

Νητεία ψυχῆς ἀγαθὸν φυλακτήριον, σώματος
σύντοκος ἀσφαλὴς. Νητεία ὄπλον ἀριστεύειν,
ἀθλητῶν γυμνάσιον. Νητεία παρασμὸς ἀπο-
κρούεται, αἰεὶ παρὰ τὸν θάνατον, νήφους σύ-
νοικος, σωφροσύνης δημιουργός. Νητεία ἐν πο-
λέμοις ἀνδραγάθημα. νητεία ἐσβεσε δύναμιν
πυρός. νητεία ἐφράξε στόματα λεόντων. Νη-
τεία προσδύχων εἰς ἔραν ἀναπέμπτει. Νητεία
υἱᾶς μήτηρ. Νητεία νεότητος παιδαγωγία, β
πρεσβυτέρων κόσμησις, ἀγαθὴ συμφοροπότης
ὁδοιπόροις. τῇ νητείας σελήνῃ τὸ σῶμα, καὶ
ἡ ψυχὴ τιμιά. Νητεία τὸν Λάζαρον εἰς κόλ-
πον Ἀβραάμ ἀνέπαυσε. αὐτῷ οὖν ἡμεῖς πο-
δησώμεθα, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὁ κόλπος τῷ Ἀβραάμ
ὑποδέξεται. Φύγων τὴν τρυφὴν, καὶ τὴν
πολύγελον μέθην τὴν μητέρα τῆς πορνείας.
Μέθην Κύριοι ἔχ' ὑποδέχεται. Μέθην πνιγνὰ
ἄγιοι ἀποδύωκε. Νητεία πόλεως ἀνομία, ἀγο-
ρᾶς ἀπάθεια. Νητεία οἰκῶν εἰρήνη. Νητεία
παρθενίας χορηγός, καὶ φυλακτήριον. Νητεία
μετανοίας ὁδός. Νητεία δακρύων δημιουργός.
Νητεία ἐκ ἀγαπᾶ τὸν κόσμον, ἐδὲ τὰ ἐν τῷ
κόσμῳ. Μὴ οὖν περικακήσωμεν νητεύοντες. ἄγ-
γελοι γὰρ εἰσὶν οἱ καθ' ἐκάστην ἐκκλησίαν τὰς
νητείας ἀπογραφόμενοι. Νητεία μνησικακία
ἐκ τῆς ἀφίετα. οἱ γὰρ λύπας, καὶ μνησικα-
κίας ἐκ τῆς σωρεύοντες, καὶ δοκῶσι παρορθε-
σθαι, ἢ νητεύειν, ὅμοιοι εἰσι τοῖς ὕδαρ ἀντλῶσι
καὶ εἰς πύθον τετριμμένοι βάλλουσιν. ἢ παρορθε-
σθαι Κύριος προσδύχων μνησικακῆτος τῷ ἀδελ-
φῷ αὐτοῦ. ὃ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τὰς
αἰῶνας πάντων αἰώνων. Ἀμήν.

Τ Ο Υ Ἀ Υ Τ Ο Υ

Τ Ω Δ Υ Ω Ε Σ Ο Ν Τ Α Ι
Ε Ν Α Γ Ρ Ω.

Η Κεσας, ὅτι δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ.
ὁ εἰς ὠφελὸς λαμβάνεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀ-
φίεται. δύο ἀλήθευα ἐν τῷ μύλωνι. ἢ μία
ὠφελὸς λαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται. καὶ δύο ἐπὶ
τῷ σώματι, καὶ πᾶς ἐξ ἑνός. Καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῷ
σώματι εἰσιν, οἱ ἐν ὑψί ὄντες κριταὶ καὶ ἡγέ-
μενοι, καὶ βασιλεῖς καὶ δυνάστες. ἔστι γὰρ κριτὴς
δίκαιος, καὶ ἔστιν ἀδίκος. ὁ μὲν δίκαιος, ὠφε-
λαμβάνεται ἀπὸ τῷ πυρός. ὁ δὲ ἀδίκος ἀφίε-
ται. οἱ δὲ ἐν τῷ ἀγρῷ, τῷ κόσμῳ τέταρτοι δι-
λαβὴ εἰσιν οἱ ἀγροικοὶ, καὶ ἰδιῶται καὶ ἐλάχιστοι
γένει καὶ πλῆθος. ἐνδοξοὶ καὶ ἀδοξοὶ. οἱ μὲν δίκαιοι,
οἱ

A Jejunium, bona animæ custodia, & cor-
poris securus cohabitator. Jejunium strenuis
militibus telum, athletisque exercitium.
Jejunium tentationes retundit, ad pieta-
tem inungit. Sobrietatis comes, tempe-
rantia opifex. Jejunium fortitudo vi-
ri est in bellis. Jejunium ignis virtutem
extinxit. Jejunium ora leonum obturavit.
Jejunium orationes in cælum dirigit. Je-
junium mater sanitatis. Jejunium juventutis
disciplina, ornamentum senibus, optimus
itineris comes viatoribus, Jejunantis cor-
pus venustum est, & anima pretiosa. Je-
junium Lazarum in sinu Abrahæ reficit.
Hoc igitur & nos amplectamur, ut nos
quoque Abrahæ sinu excipiamur. Fugia-
mus delicias, & multo risu redundantem
ebrietatem, fornicationis matrem. Ebrie-
tas Dominum respuit. Ebrietas Spiritum
Sanctum repellit. Jejunium bona civitatis
lex, forique moderatio atque tranquillitas.
Jejunium domestica pax est. Jejunium vir-
ginitatis adminiculum, atque præsidium.
Jejunium poenitentia via. Jejunium, lacry-
marum opifex. Jejunium non sectatur mun-
dum, neque ea, quæ in mundo sunt. Ca-
veamus igitur male agere, quum jejuna-
mus: siquidem Angeli sunt, qui per singu-
las Ecclesias, describunt jejunantium nomi-
na. Jejunium injuriarum recordationem non
admittit. Quoniam qui molestias ac dolo-
res, injuriasque sibi illatas retinent, quam-
vis videantur orare, & jejunare, similes sunt
iis, qui aquam exhauriunt, & in dolium
pertusum infundunt. Non enim oratio ma-
lum in corde adversus proximum suum co-
gitantis, grata est Domino. Cui sit honor,
& imperium in secula seculorum, Amen.

E

E J U S D E M

IN ILLUD: DUO ERUNT IN AGRO.

A Udisti, quod duo erunt in agro, quo-
Matth. 24.
Luc. 17.
rum alter assumetur, & alter relin-
quetur: duæ molentes in mola, una assumetur
& una relinquetur: & duo in domo, & re-
liqua. Et hi quidem qui in domo, qui in
sublimitate sunt constituti; ut Judices, Præ-
fecti, Reges, optimates. Est namque Ju-
dex justus, & est injustus: ac justus qui-
dem ab igne assumetur; injustus autem
relinquetur. Qui vero in agro, hoc scilicet
in mundo, sunt agrestes, rudes, & idio-
tæ, genere, & opibus minimi, gloria item
nominis conspicui, atque inglorii, & hi
quidem justī, illi autem injusti: justī assu-
men-

mendi, iniusti in igne relinquendi. Molentes autem sunt, multitudo mulierum, vicissim vero & ipsæ animæ, quæ servile fortitæ sunt jugum, & in morbo vitam terminant. Sunt quippe mulieres iustæ, sunt & iniustæ. Sunt ægroti ac languidi iusti, ut Job, & Lazarus: sunt & iniusti, ut Cain, & Giezi. Unde ait: *Duo erunt in lecto*, illorum infirmitatem denotans. Iusti assumentur, & iniusti relinquentur. Sed quonam modo iusti sint assumendi, dicat Paulus: *Qui vivunt in Domino, in nubibus*, inquit, *obviam Domino rapiuntur in aera, & semper cum Domino erunt.* Iniusti vero quo pacto relinquendi? *Congregabunt Angeli electos quidem a quatuor ventis, impios autem comburent igni inextinguibili.* Ne igitur suspiceris, ex lignis inextinguibilem illum supplicii ignem fore, succensoreve illius, lictores aliquos, ut plerique imperiti vulgo arbitrantur. Ad Sodomam respice, & caminum absque lignis cerne. Cogita quomodo uxor Lot versa sit in saxum, & comminationes ignis admirare: simul enim cum Lot erat uxor, & duæ filiæ: quandoquidem neque Lot cum suis filiabus ignis conflagrationem sensit, neque ignis minas uxor effugit: Sed unicuique propriam sortem iustitia divina attribuit, persolvitque; Sic & in iudicio, assumentur iusti, ut Lot; iniusti vero relinquentur, ut uxor ejus.

Luc. 17.

I. Thess. 4.

Matth. 25.

A οἱ ὃ ἄδικοι. καὶ οἱ μὴ δίκαιοι πῶς λαμβάνονται, οἱ δὲ ἄδικοι ἀφίενται ἐν τῷ πυρὶ. αἱ ὃ ἀληθεύσαι, εἰς τὸ πλῆθος τῆς γυναῖκος, ἐν μέρει ὃ καὶ αἱ ψυχὴ αἱ δαλίκον λαβῶσαι ζυγόν, καὶ ἐν ἀσθενείᾳ τὴν ζωὴν τελέσασαι. εἰς γὰρ γυναῖκες δίκαιαι, καὶ εἰσὶν ἄδικοι. εἰς δὲ ἄλοιοι δίκαιοι, καὶ εἰσὶν ἄδικοι. εἰσὶν ἀσθενεῖς δίκαιοι ὡς ὁ Γωβ καὶ ὁ Λάζαρος, καὶ εἰσὶν ἄδικοι ὡς ὁ Καὶν καὶ ὁ Γιεζι. ὁ δὲ φησὶ, δύο ἔσονται ἐπὶ κλίνης, τὴν ἀσθενεῖαν αὐτῶν ἀπεμψάντων. οἱ δίκαιοι πῶς λαμβάνονται, καὶ οἱ ἄδικοι ἀφίενται. πῶς ὃ πῶς λαμβάνονται οἱ δίκαιοι, λεγέτω Παῦλος. οἱ ζῶντες ἐν κυρίῳ, ἐν νεφέλῃς ἁρπαγήσονται εἰς αἶρα, καὶ πάντοτε σὺν κυρίῳ ἔσονται. πῶς ἀφίενται οἱ ἄδικοι, συναΐξουσιν οἱ ἄγγελοι τὰς μὴ ἐκλεκτὰς ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, τὰς ὃ ἀσεβεῖς κατακαύσουσι πυρὶ ἀσβέσῳ. μὴ ἔν ἡσυχίᾳ ξύλοις ἀσβεστον ἔσεσθαι τὸ πῦρ τῆς κολάσεως, μηδὲ τὰς ἡσυχάοντας δημῖς τινὰς, ὡς οἱ λῆροι τῆς πολλῆς νομίζουσιν. ἀλλ' ἀποβλέψοντες πρὸς Σόδομα καὶ γὰρ καμίνον δίχα ξύλων. ἐνόησον τῆς γυναῖκος ἣ ἀπολίσθωσιν καὶ θαύμασον ἔμπροσθεν ἡ ἀπειλή. ἅμα γὰρ ἦν ὅτε Λωτ καὶ ἡ γυνὴ, καὶ αἱ δύο θυγατέρες. καὶ ἔτε Λωτ ἐπυρπολήθη σὺν ταῖς θυγατέρας αὐτῆς. ἔτε ἡ γυνὴ διέδρα ἔμπροσθεν τὴν ἀπειλήν. ἀλλ' ἕκασον ἡ δίκη οἰκείῃ κληρῷ ἀπέδωκεν. ἔτω καὶ ἐπὶ τῆς κρίσεως. οἱ μὴ δίκαιοι πῶς λαμβάνονται ὡς ὁ Λωτ, οἱ ὃ ἄδικοι ἀφίενται ὡς ἡ γυνὴ αὐτῆς.

B

C

D

E J U S D E M

DE HIS, QUÆ HÆC VITA CONTINET.

Cogitemus, fratres, quod nihil nobis in die defensionis nostræ proderunt fines mundi: & ne ob res nihili ac corruptibiles detrimentum patiamur beatarum illarum deliciarum paradisi, æternorumque bonorum, quæ humano ore recenseri nequeunt, in quæ angeli prospicere desiderant. Quid profuerit, si homo universum mundum lucretur, ab ortu usque ad occasum, & ab aquilone usque ad mare, & cunctas res, quæ in eo sunt, possessiones & delicias; Animæ vero suæ detrimentum patiat? Num ipsum ibi illa defendent? Atque ideo sapiens dixit Salomon: *Vanitas vanitatum & omnia vanitas.* Quid porro lethifera, & vana hæc vita in se continet? quandoquidem studium omne, certamina, atque sudores isto-

Matth. 16.

ecclesiast. 1.

T O T' A T T O T'

E ΠΕΡΙ' ὧν ἔχει ὁ βίος.

E Νυήσωμεν ἀδελφοί, ὅτι ἐδὲν ἡμεῖς ὀφείλομεν τὰ πέρατα τοῦ κόσμου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀπολογίας ἡμεῶν, καὶ μὴ ἀπὸ τὰ μηδαμινὰ καὶ φθαρτὰ πράγματα ζημιωθῶμεν τὴν μακαρίαν ἐκείνην τρυφὴν καὶ πλεονεξίαν, καὶ τὰ μηδέποτε παρερχόμενα ἀγαθὰ, ἀπερ' ἃ δύναται τόμα ἀνθρώπινον διηγήσασθαι, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι πᾶσι. τί ὠφελεῖ εἰς ἄνθρωπος ὅλον τὸν κόσμον κερδήσῃ ἀπὸ ἀναπλῶν μέχρι δυσμῶν, καὶ ἀπὸ βορρᾶς ἕως θαλάσσης, καὶ πάντα ὅσα ἔχει χρήματα, κτήματα, βυφαῖς, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτῆς ζημιωθῇ; μὴ δύναται ἐκείνα ὑπὲρ αὐτῆς ἀπολογήσασθαι ἐκεῖ; ἀπὸ τῆς λέγει ὁ σοφὸς Σολομῶν, ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης. Τί δὲ καὶ ἔχει ὁ ψυχο

F

ψυχοφθόρος ἔπος καὶ μέταμος βίος ὅτι πᾶσα
 σαρξ καὶ αἰσθητικὰ καὶ ἰδρωτὶς ὑπὲρ τέττα γί-
 νονται, καὶ ὁ νῦν τῆς ἀνθρώπων εἰς αὐτὸν δέδε-
 ται· περὶ τῆς μελλόντων ἀγαθῶν λόγος ἔδειξαι,
 ἔδει σαρξ καὶ περὶ δὲ τῆς προσκαίρων καὶ φθαρ-
 τῶν καὶ σαρξ καὶ δρόμοι, καὶ μάχα, καὶ
 ἔχθρα, καὶ ὀπίσθεσις· πολλάκις δὲ καὶ αἵμα-
 τα ἐκχέοντα ἀπὸ μηδαιμινὸν πρᾶγμα, καὶ
 μετὰ μικρὸν ἀφῆσιν αὐτὸν· ἐξέρχεται τῷ βίῳ
 γυμνός, καὶ ἐλεεινός, μηδὲ πᾶ ὥδε κερδήσας,
 μηδὲ τῆς εἰσόδων ἀγαθῶν ὀπίσθεν· ὡς τῷ μα-
 ταίς δρόμοι· ὡς τῷ ψυχοφθόρου βίῳ τέττα· πῶς
 χλωαίει τὸν ἀνθρώπον· ἐνδυμήθητι ἐν ἀν-
 θρώπῳ τί ἔχει ὁ βίος; ἔχει δυσωδίαν, θλί-
 ψιν, κόπον, ὀδύνην, ἀπαισιν δρόμον, ἀδι-
 κίαν, πλεονεξίαν, ψῶδος, κλοπὰς, φαρμα-
 κίας, βασκανίας, ἀχμαλωσίας, ναυάγια, χη-
 είας, ὀρφανίας, ἀφροσύνας, λοιδορίας, συκοφαν-
 τίας, ὀνειδία, ζημίας, ἀρπαγὰς, σεναγμὸς,
 πολέμους, μῖσος, φθόνον, φόβους, καὶ γήρας, καὶ
 νόσους καὶ ἀμαρτίας, καὶ θάνατον· ἤκουσας τί
 ἔχει ὁ παρὼν βίος; μηκέτι αὐτὸν ποθέσης,
 τὸν πλάσιον, τὸν ἐμπάκτιν καὶ ἀπαταλῶνα, τὸν
 πολλὰς χλωαίοντα, τὸν πολλὰς τυφλώσαντα· ὡς
 τῆς δολερᾶς ἐπονοίας τῷ πονηρῷ καὶ ἀρχοντος
 τῷ κόσμῳ· πῶς εἰς τὰ πρόσκαιρα καὶ φθαρτὰ
 πάντας κατέπαυσε, τῶν δὲ αἰώνιων ἀγαθῶν λή-
 θην ἐνέβαλεν· οὐκ ἔστι γὰρ ὁ συνιών.

Astorum causa adhibentur, & mens hu-
 mana suis ipsa vinculis constringitur. De
 futuris autem bonis verbum nullum, stu-
 dium nullum: de rebus vero corruptibilibus
 ac momentaneis, & studium, & cursus,
 & pugnae, & inimicitiae, atque conatus;
 quin & frequens ob res nullius momenti,
 sanguinis profusio sequitur, licet post pu-
 fillum homo destituatur iisdem. Excedit e
 vita nudus, & miserabilis, neque ea, quae
 hic sunt sibi lucrificiens, neque aeterna illa
 bona assequens. O vanitatem cursus hujus
 mundi! O lethiferam hanc vitam nostram!
 Quomodo hominem illudit? Quamobrem
 cogita, o homo, quid praesens haec vita in se
 habeat. Habet faetorem, tribulationem, la-
 borem, dolorem, cursum continuum, inju-
 stitiam, avaritiam, mendacium, furta, ve-
 neficia, invidiam, deprædationes, naufra-
 gia, viduitatem, orbitatem, sterilitatem,
 convicia, malitias, calumnias, impropria,
 damna, rapinas, angores, bella, odium,
 invidiam, homicidia, senium, ac morbos,
 peccatum, & mortem. Audisti, quae praesens
 haec nostra vita in se contineat? Quocirca
 non amplius ipsam appetas, ipsam, inquam,
 quae hominem in errores impellit, illudit,
 & decipit, quaeque multos subsannat & ex-
 caecat. O astutum consilium maligni spiritus
 & principis mundi hujus! Quomodo cunctos
 ad momentanea, & corruptibilia haec per-
 trahit in oblivionem interim aeternorum bo-
 norum homines inducens: & non est qui in-
 telligat.

ΤΟΥΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΚΑΡΙΩΝ
ΜΟΝΩΝ.

ΠΟλλὰς μονὰς ὁ σωτὴρ τῷ πατρὶ καλεῖ
 τὰ μέτρα τῆς ἀφροσύνης τῆς ἐν τῇ χώρᾳ
 ἐκείνῃ ἀνιζομένη. λέγω δὲ πᾶς ἀφροσύνης
 καὶ ἀφροσύνης· ἐν αἷς κατὰ ἀφροσύνην ἐντυφώ-
 σιν· ὡς γὰρ ἀφροσύνη πῶς, ἀλλὰ πᾶσι χαρισ-
 μάτων πολλὰς μονὰς εἴρηκε, καὶ ἀπὸ ἐκαστοῦ
 πᾶς τῷ ἀφροσύνῃ ἡλίκῃ κατὰ τὴν κατὰ φύσιν τῆς
 ὑπερῆρας δυνάμεως τε καὶ ἀντιλήψεως καπαρυσθῆναι,
 καὶ καθάπερ ἐνὸς λυχνῆς ἐνὶ οἴκῳ διαυγάζοντος,
 ἔτω ἀφροσύνῃς ἐκάστη ἡ αὐγὴ γίνεται τῷ φω-
 τὸς μὴ μεριζομένη εἰς πολλὰς λαμπηδόνας,
 ἔτως ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι οἱ δίκαιοι πάντες
 ἀνιζονται ἐν μιᾷ χαρᾷ ἀφροσύνῃ· ἐκαστος
 δὲ κατὰ τὸ ἐαυτοῦ μέτρον ὡς ἐνὸς νοητῷ ἡλίκῃ
 αὐγάζεται, καὶ κατὰ ἀξίαν ἔλχει τὴν χαρὰν,
 καὶ τὴν ἀφροσύνην, ὡς ὅτι ἐνὸς ἀέρος, καὶ πό-

Tom. III.

πρ.

EJUSDEM

DE MANSIONIBUS
BEATIS.

E.

SAlvator noster Mansiones multas Patris,
 vocat mensuras intelligentiae eorum, qui
 in regione illa commorantur: dico autem di-
 scrimina ac differentias, quibus mente & in-
 telligentia gloriam participant: non enim
 locorum diversitatem, sed charismatum or-
 dinem, Mansiones multas appellavit. Quem-
 admodum enim unusquisque pro puritate, &
 capacitate visiva potentiae sensibilibus radiis
 solaribus fruitur: & quemadmodum unica
 lucerna in una domo lucente, aliter, atque
 aliter luminis splendor diffunditur, licet
 etiam per multas lucernas non fuerit divi-
 sus: ad eundem modum in futuro seculo,
 justii omnes indivisibiliter habitabunt, unius
 gaudii participes. Caeterum pro sua ipsius
 mensura, ac capacitate, ab uno sole in-
 telligibili splendorem suum quilibet acci-
 pit, & pro dignitate, gaudio & exultatione

D

per-

perfruitur, tamquam ab uno aere, & loco, ac cathedra, & contemplatione atque forma. Neque contemplatur quis alterius præcellentioris inferiorisve indigentioris mensuras: ne videns superabundantem sodalis sui gratiam, sui que ipsius defectum, sit hoc ei doloris & mæroris causa. Absit autem, ut id fiat, ubi dolores, & suspiria defunt. Verum quisque secundum datam sibi gratiam, pro sua capacitate atque mensura interius lætatur: licet una foris sit omnium contemplatio & gaudium unum. Et extra duos hosce ordines alius non est ordo medius: loquor autem de altero quidem superno, altero vero inferno, inter quos medians est varietas differentiarum retributionum. Quod si verum sit, ut constat esse verissimum, quid insipientius, absurdiusve iis, qui dicunt; quoniam suffecerit mihi gehennam effugisse, ingredi autem regnum coelorum, mihi non est curæ: quum effugere gehennam, hoc ipsum sit regnum ingredi: Quemadmodum, & eo excidere, in gehennam est introire. Neque enim tres nos regiones scriptura edocuit. Quid ergo? Quum venerit filius hominis in maiestate sua, statuet oves quidem a dextris suis: hædos autem a sinistris. Non enim tres ordines recensuit; sed unum a dextris, & alterum a sinistris: separavitque regiones horum a tabernaculis istorum, dicens: *Quoniam abibunt hi in supplicium æternum*, peccatores videlicet; *Iusti autem in vitam æternam, fulgebunt sicut Sol*. Et rursus: *Venient ab oriente, & occidente, & recumbent in sinu Abrahe, in regno coelorum: filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores, ubi erit fletus, & stridor dentium*.

Matth. 23.

Sap. 3.

Matth. 23.
24. & 25.

E J U S D E M

DE LOCIS BEATIS.

HÆc ipsa præcepta complentes, istuc eorumdem fructus præmittamus: hæc carissimi hic quidem perficiuntur, at ibi præoccupant. Hæc fratres hic quidem apparent parva, sed ibi magnam & incomparabilem nobis mercedem præparant. Illuc quodcumque mandatum receptum antevertit observantem illud. Illuc omne præceptum, & opus bonum, sive magnum, sive parvum in promptuaria cœlestia abit, reponiturque, ubi neque tinea, neque ærugo demolitur: neque fures perfodiunt. Illuc aliquid bonorum

Matth. 6.
Luc. 12.

Aπυ, καὶ καθέδρας καὶ θεωρίας καὶ χάριτος. καὶ θεωρεῖ τις τὰ μέτρα τῆς ὑπερεχοντος, ὅδε τῆς ὑποδεετέρας, ἵνα μὴ ὀρῶν τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τῆς ἐτέρας αὐτῆς, καὶ τὸ ἐαυτῆς ὑψέρημα, γένηται αὐτῷ ταῦτα λύπης καὶ ἀδημονίας αἴτια. μὴ γένοιτο τῷτο εἶναι. ὅπως ἔστι λύπη ὅδε στεναγμός, ἀλλ' ἕκαστος κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ χάριν κατὰ τὸ μέτρον αὐτῆς ἔσωθεν ἀφ' ὧν ἀνέστα. μία ὅ ἡ θεωρία ἔξωθεν τῆς πάντων ἐστὶ καὶ μία ἡ χαρὰ, καὶ χωρὶς τῆς δύο τῶν παζῶν ἔστι ἄλλη μεσιτάσσα πάσις. λέγω δὴ μίαν μὴ τὴν αἰών, ἐτέραν ὅ τὴν καίτω, μέση ὅ τῶν. ἡ ποικιλία τῆς ἀφ' ὧν αἰμοιβῶν. εἰ ὅ ἀληθὲς τῷτο, καθὼς καὶ ἀληθὲς ἐστὶ, τὸ ἀφρονέστερον ἢ ἀνοητότερον τῆς λεγόντων, ὅτι ἀρκετὸν μοι τῆς μένης ἐκφυγεῖν. **C**τὸ ὅ εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν ὅ μέλει μοι. τὸ γὰρ ἀφ' ὧν τῆς μένης, αὐτὸ τῷτο ἐστὶ τὸ εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν, ὥσπερ καὶ τὸ ταύτης ἐκπύπην εἰς τὴν μένην εἰσελθεῖν ἐστὶν. ὅ γὰρ ἐδίδαξεν ἡ γραφή τρεῖς χώρας ἡμῶν. ἀλλὰ τί; ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τῆς ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς, εἴσῃ τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν. τὰ ὅ ἐρίφια ἐξ ἀωνύμων. ὅδε γὰρ τρία τάγματα ἔπει, ἀλλ' ἐν ἐκ δεξιῶν καὶ ἐν ἐξ ἀωνύμων, καὶ διεχώρισε τὰ ὅσα αὐτῶν κατὰ σκηνωμάτων αὐτῶν εἰπὼν; ὅτι ἀπελεύσονται ὅποι εἰς κόλασιν αἰώνιον, δηλονότι οἱ ἁμαρτωλοὶ. οἱ ὅ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον ἐκλάμψουσιν, ὡς ὁ ἥλιος. καὶ πάλιν, ἡξουσιν ἀπὸ ἀναπολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀνακληθήσονται ἐν κόλποις Ἀβραάμ ἐν τῇ τῶν ἑρανῶν βασιλείᾳ. οἱ ὅ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκοπὸς τὸ ἔξωτερον, ὅπως ὁ κλαυθμὸς, καὶ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

Τ Ο Υ Ἀ Υ Τ Ο Υ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΚΑΡΙΩΝ
Τ Ο Π Ω Ν.

ΤΑύτας τὰς ἐντολὰς ποιῶντες θεωπέμψωμεν ἐκεῖ τὰς καρπὸς αὐτῶν. ταῦτα ἀγαπητοὶ ὅδε μὴ ἐπιτελῶνται, ἐκεῖ ὅ θεωλαμβάνουσι. ταῦτα ἀδελφοὶ ὅδε μὴ φαίνονται μικρὰ, ἐκεῖ ὅ ἐπιμαζῶσι μισθὸν μέγαν καὶ ἀνείκαστον. ἐκεῖ θεωλαμβάνει πᾶσα ἐντολή ἐκδεχομένη τὸν ποιήσαντα αὐτήν. ἐκεῖ ἐντολή καὶ πρᾶξις ἀγαθῇ, εἴτε μικρὰ, εἴτε μεγάλη ἀπέρχεται, καὶ ἀποτίθεται εἰς τὰ ἑράνια ταμιεῖα, ὅπως ὅτε σῆς ὅτε βρώσις ἀφανίζει, ὅτε κλέπτει

διο-

διορύσσουσιν· ἡμεῖς σπουδάζομεν προεμψαλὴν τὴν ἀγαθὴν ἐργασίαν τῷ πράξειν, ἵνα ὅταν ἀπαλλαγώμεν τῆς τῆ πολυτελείας βίης, θαρρύντες καὶ χαίροντες ἡμεῖς ἀπέλθωμεν, καὶ προσδοκῶντες τὴν ὅπῃ τῶν νεφέλων ἀπάντησιν, καὶ ἀξιώσωμεν εἰσελθεῖν, ὅπως καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἐν μεγάλῃ χαρῇ βασιλεύσιν, ὡς καλεῖντες ὑπὲρ ἡμῶν τὸν δεσπότην, ὅπως ἀξιώσωμεν εἰσελθεῖν εἰς ἡμεῖς τὴν χαρὰν τὴν ἀνεκλάλητον, τὴν ἀνείκαστον, τὴν ἀνεκδιήγητον, εἰς ἣν ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι ὡς ἐκίψαι. ὅπως οἱ χοροὶ καὶ τὰ τάγματα τῷ δικαίῳ. ἡμεῖς ὁ κόλπος τῆς Ἀβραάμ ὑποδέχεται τὸς ὑπομένοντας τὰς θλίψεις, καθὼς καὶ τὸν Λαζάρου. ἡμεῖς ἀνοίγονται θησαυροὶ τῷ αἰωνίῳ ἀγαθῷ. ἔνθα ἡ ἀνω Ἰερουσαλήμ ἡ μήτηρ τῶν πρωτοτόκων, ὡς νύμφη κεκαλῶπισμένη, καὶ ὑποδεχομένη τὸς ἐργαζομένους τὰς τῆ κυρίας ἐντολὰς. ἡμεῖς ἐν τῇ μακαρίᾳ γῇ τῷ πράξειν, ὅπως πάντα ἥρεμα καὶ ἀσασίας, ὅπως πάντα φωτεινὰ καὶ θεάρεστα, ὅπως ἕδεις ὁ ἀδικῶν ἢ ὁ τυραννέμενος, ὅπως ἕκ ἐν ἀμαρτίᾳ καὶ μελαίῳσι. ἔνθα φῶς τὸ ἀπρόσιτον καὶ χαρὰ ἡ ἀνεκλάλητος, ἔνθα ἕκ ἐν πόσιος ἕδεις δάκρυα. ἔνθα ἕκ ἐν φροντίσι ἕδεις μέμνημα ἕτε κλαυθμῶς. ὅπως ἕκ ἐν ἄρσει καὶ θήλῃ. ὅπως ἕκ ἐν δολοφονίᾳ, ἕδεις θάνατος, ἕτε νηστεία, ἕτε λύπη, ἕτε ἔρις, ἕτε ζῆλος, ἀλλ' ὅλα τῆς ὅλης χαρὰ, εἰρήνη, εὐφροσύνη. ὅπως τὸ ὕδωρ τῆς ἀναπαύσεως, ὁ τῆς χλόης τόπος, καὶ ἡ πετραχὴ μελιζομένη τῇ πηγῇ, καὶ ἡ τῇ τῇ Θεῷ τῷ ὅλῳ γεωργημένη ἀμπελος εἰς ἡμεῖς τὴν μακαρίαν γῆν, τὴν τῷ καλῶν γεννημάτων εὐφοροί, τὴν τὸ ξύλον τῆς ζωῆς κομῶσαν, τὴν τῆς πηγῆς τῇ πνευματικῇ χειρομαγίᾳ κατάρρητον, ἐφ' ἧς ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινὴ βλαστάνει, ἧς γεωργὸν τὸ πνεῦμα ἀκρόαται. ἡ ἀκήρατος ζωὴ καὶ τὸ ἄρρητον καὶ ἀκατονώμαστον ἀγαθόν. ἔνθα τὸ ἀνέκφραστον ἡμεῖς κάλλος. ὅπως τὸ ἀληθινόν φῶς, καὶ ἡ πηγὴ πάσης τῆς ἀγαθότητος. ἡ ὑπερκειμένη τῇ παντὸς ἐξουσία, τὸ μόνον ἐράσμιον, τὸ διηνεκὲς ἀγαλλίαμα, ἡ αἰδῖος εὐφροσύνη, τὸ ἀνέσπερον φῶς, ὁ ἀδύτος ἥλιος. ἔνθα ἡ πόλις τῆς βασιλείας, περὶ ἧς δεδοξασμένα ἐλάληθη. ἔνθα ἡχος τῷ ἐορταζόντων. ἔνθα οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι ἡμεῖς ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. μεγάλαι δωρεαὶ καὶ ἀνείκαστος χαρὰ ἀνθρωπίνῳ σῶματι λαληθῆναι μὴ δυναμένη. ἡμεῖς μυριάδες ἀγγέλων, πρωτοτόκων πανηγύρεις, ἀποστόλων θρόνοι, ὡφει-

Tom III.

τῶν

A rum operum præmittere studeamus, ut hac vita lacrymabili & ærumnosa defuncti, cum fiducia istuc properemus, gaudentes, præstolantesque in nubibus occursum, mereamurque introire, ubi omnes quoque sancti in magno gaudio regnant, pro nobis deprecantes Dominum, ut digni habeamur, qui possimus intrare in gaudium illud ineffabile, incomparabile, & inenarrabile, in quod desiderant angeli prospicere, ubi chori, & agmina justorum. Ibi sinus Abraham excipit eos, qui hic tribulationes instar Lazari, passi sunt. Ibi thesauri æternorum bonorum aperiuntur; ubi superna Hierusalem mater primogenitorum, tanquam sponsa ornata, excipiens mandatorum Domini observatores. Ibi in terra beata mansuetorum: C ubi cuncta sunt pacifica, atque tranquilla, ubi cuncta lucida & spectabilia, ubi nullus injuriæ illator, aut tyrannus, ubi nullum est peccatum, ac denigratio, ubi lux innaccessibilis, & gaudium ineffabile, ubi nec labor, nec lacrymæ: ubi nec cura, nec sollicitudo, nec planctus: Ubi non est masculus, & foemina, ubi non est diabolus, & mors, ubi neque jejunium, neque dolor, neque contentio, neque æmulatio: sed universum & undequaque gaudium, pax, lætitia: ubi aqua est refrigerii, & locus herbæ virescentis, & fons in quatuor partes divisus, ac vinea ab universorum Deo exulta in illa terra beata pulcherrimorum germinum ac fructuum, quæ lignum vitæ portavit, quæque spiritalibus gratiarum fontibus distillat, in qua vinea vera germinat, cujus agricolam spirituum novimus: vita est immortalis, & bonum inexplicabile, nulloque nomine exprimendum, ubi pulchritudo illa ineffabilis, ubi lumen verum, & omnis bonitatis fons, & potestas, quæ omnibus rebus præest, quæque sola amabilis est, atque perpetua exultatio, ac lætitia sempiterna, lux nesciens occasum, sol non occidens. Ubi civitas regis est, de qua magnifica, & gloriosa sunt prædicata, in qua festos dies agentium voces resonant, in qua sapientiæ thesauri, & intelligentiæ arcana. Ibi, fratres mei carissimi, dona maxima, gaudium incomparabile, quod hominis voce explicari nequit: ibi angelorum myriades, primogenitorum celebritates, Apostolorum throni, Prophetarum præfidentia, Patriarcharum sceptræ, co-

1 Petr. I.

D 2

ronæ

ronæ. Martyrum, laudes Justorum: ibi audacter atque intrepide versantur qui arctam & strictam ingressi sunt viam, chorosque cum Archangelis jungunt, qui in solitudinibus, montibus, speluncis, terræque foraminibus jejunando, vigilando, ac lacrymando se ipsi confecerunt: & Pater orphanorum, Judexque viduarum, in æterna tabernacula recipit pupillos, & eas, quæ vere viduæ sunt. Ibi omnis Principatus, ac potestatis merces reposita est, locusque paratus Pontificibus, Sacerdotibus, Diaconibus, Subdiaconibus, Lectoribus, Regibus, Principibus, militibus, divitibus, pauperibus, virginibus, conjugatis, servis, liberis, viduis & orphanis: omnibus, inquam, his ibi reposita sunt præmia, fructus, & actiones, & quod quisque istuc præmiserit, sicut scriptum est: *Quia in manu ejus est nos, & sermones nostri*. Et rursus apud Apostolum: *1. Cor. 3. Quia uniuscujusque opus manifestum erit: Et alibi dicit: quod enim seminauerit homo, hoc & metet*. Quamobrem ista scientes, seminemus opera justitiæ, seminemus, inquam in pauperum, viduarum, & pupillorum manibus; ut istuc liceat metere vitam æternam. *Galat. 6. Dum tempus habemus, operemur bonum*, præmittamusque istuc quisque pro viribus eleemosynam, compassionem, hospitalitatem, poenitentiam, lacrymas, jejunium, vigilias, continentiam, orationem, psalmodiam, abstinentiamque a conviciis, injuriis, ac certaminibus, tribulationem, tolerantiam, humicubationem, virginitatem. Majora autem cunctis tria ista, ne hæresi ulla polluat fides, ut in pauperes amor vigeat, & fratribus offensiones condonentur, utque nullæ simultates, nullæque inimicitiae cum aliquo suscipiantur. Quæ & similia, fratres mei, facientes præmittamus singuli istuc pro viribus, unus quidem unum præceptum, alter autem duo, unus quinque, alter decem, alius vero triginta, alius sexaginta, alius autem centum. Deus autem miserationum, cui vel duo sola minuta viduæ accepta fuerunt, suscipit ab unoquoque & multa, & pauca, & retribuit singulis, sicut scriptum est: *Rom. 2. 11. Cor. 5. Quoniam unusquisque propriam mercedem accipiet, secundum proprium laborem*. * Saltem ne prorsus quis infructuosus inveniatur. *cetera ut supra pag. 11. Quæ enim hic continuata oratione subjunguntur, ea separatim habentur apud Vossium Tom. 1. pag. 9. Tit. de Festis diebus. Initium. Saltem ne prorsus infructuosi inveniatur.*

A τῶν προδύα, σκηπῆρα παρισχῶν, μαρτύρων τέφραι, δικαίων ἔπανοι, ἡμεῖς ἐν πολλῇ δοξῇ ὑπάρχοντες καὶ πανηγύρεαι οἱ τὴν γενὴν καὶ πεδλιμμένην ὁδὸν βαδίσαντες, καὶ χορεύοντες μετὰ τῶν ἀρχαγγέλων οἱ ἐν ἐρημίᾳ καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ τῆς ὁπᾶς τῆς γῆς ἐν νηθείᾳ καὶ ἀγρυπνίᾳ καὶ δάκρυσι κατατῆξαντες ἑαυτοὺς, καὶ ὁ πατὴρ τῶν ὀρφανῶν καὶ κλειτὸς τῶν χηρῶν ἀποδέχεται εἰς τὰς αἰωνίους σκηνὰς τὰς ὀρφανὰς καὶ τὰς ὄντως χήρας. ἡμεῖς πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ὁ μισθὸς ἀποκείται, καὶ ὁ πῶτος ἡτοίμαται ἀρχιερέων, καὶ ἱερέων, καὶ ἀρχιδιάκων, καὶ ὑποδιακόνων, καὶ ἀναγινωστῶν, βασιλέων, ἀρχόντων, στρατιωτῶν, πλοσιῶν, πεινῆται, παρθέτων, μιγάδων, δούλων, ἐλευθέρων, χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, πάντων τέτῳ ἡμεῖς ἀποκείται οἱ μισθοὶ, καὶ οἱ καρποὶ καὶ αἱ πράξεις, ἕκαστος ὁ ἀποπέμψεται κατὰ τὸ γεγραμμένον, ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν. καὶ πάλιν ὁ ἀπόστολος. ὅτι ἕκαστος τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται. καὶ ἄλλα καὶ λέγει. ὁ γὰρ εἰς τὴν σπείραν ἄνθρωπος, τὴν καὶ θερίσει. Ταῦτα εἰδότες, σπείρωμεν ὡς ἔργα δικαιοσύνης, καὶ σπείρωμεν ἐν χειρὶ τῶν πτωχῶν καὶ χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, ἵνα ἡμεῖς θερίσωμεν ζωὴν καὶ αἰώνιον. ὡς καρπὸν ἔχομεν ἐργαζόμεθα, τὸ ἀγαθόν. καὶ ἀποπέμψωμεν ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν, ἐλεημοσύνην, συμπάθειαν, ξενοδοχίαν, μετάνοιαν, δάκρυα, νηθείαν, ἀγρυπνίαν, ἐγκράτειαν, σωσθῆναι, ψαλμοδία. τὸ ἀλοιδώρητον, τὸ ἄμαχον, τῶν θλίψεων καὶ ὑπομονῆν, χαμοκοιτίαν, παρθενίαν. τὰ μείζονα πάντων, τὰ βίαια ταῦτα. τὸ μὴ μιᾶναι τὴν πίσιν ἐν ἀρέσει. τὸ φολόπιωχον, καὶ τὸ συγχωρεῖν τοῖς ἀδελφοῖς τὰ ὀφειλόμενα. καὶ τὸ μὴ ἔχειν ἔχθραν κατὰ τινος. Ταῦτα καὶ τὰ ποιαῦτα ἀδελφοί μου ποιῶντες, ἀποπέμψωμεν ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν. ὁ μὲν, μία ἐντολήν, ὁ δὲ, δύο, ὁ δὲ, πέντε, ὁ δὲ, δέκα, ὁ δὲ, τεσσακοντα, ὁ δὲ, ἑξήκοντα, ὁ δὲ, ἑκατὸν. Ὁ εἰς θεὸς τῶν οἰκισμῶν, ὁ δεξιάρχης τὰ δύο λεπτά τῆς χήρας, δέχεται παρ' ἑκάστου καὶ τὰ πολλὰ καὶ τὰ ὀλίγα, καὶ ἀποδίδωσιν ἕκαστος καθὼς γεγραπται, ὅτι ἕκαστος τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸ ἴδιον κόπον * μόνον μὴ πατηλῶς τις ἀκαρπος ὄρεθῇ.

EJUS.

TOT

Τ Ο Υ Α Τ Τ Ο Υ

ΕΙΣ ΤΟ ΜΗ ΘΑΥΜΑΖΕΙΝ ΤΑ
ΠΡΟΣΚΑΙΡΑ, ΜΗΔΕ ΔΕΛΕΑΖΕ-
ΣΘΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΤΕΡΠΙΝΟΙΣ ΤΟΥ
ΒΙΟΥ, ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΒΔΟΜΙ-
ΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΨΑΛΜΟΝ.

Ε Παιδὴ ὁ ἡμέτερος νῦν ὡλοιστέτερος ὑπάρ-
χει, ῥαδίως καταφέρεται πρὸς τὰ τερπι-
νὰ τοῦ βίου, λήθην λαμβάνει τῶν μελλόντων
ἀγαθῶν. ὁδεῖ γὰρ ἡμᾶς μὴ παρέργως ἔχειν
πρὸς τὴν τῶν ἀσθενειῶν φυλακὴν. ὁ γὰρ μισό-
καμος περᾶζον, συγχέει τὰ πράγματα, ὥ-
πως μὴ ᾄδῃ ὁ κυβερνήτης νῦν Ἀφγῆλιν ἀνα-
μέσσοι καλῶ τε καὶ κακῶ. Ἐν τῷ ἔν ὀπισθιαχ-
θῆναι ἐφ' ἡμᾶς ματὰς λογισμῶς, πρὶν ἡμᾶς
γενέσθαι ἐν τῷ σκοτισμῷ αὐτῶν, συνιπύως
πρὸς τὴν πνευματικὴν διδασκαλίαν ἀναδράμω-
μεν, ἄδοκτες οὐκ τῷ προφῆτῃ τὸν γεγραμμένον
ψαλμόν. πάντες γὰρ ἡμῖν συμβάλλεται ἡ ἐν
αὐτῷ ἐγκειμένη διδασκαλία. ἐξηγῆται γὰρ ὁ
πρωτότης ἐν αὐτῷ τὸ ἀνώμαλον τοῦ βίου, τὰς
παρανομίας, καὶ τὰς ἀλίσκομους ἀφ' αὐτῶν πα-
ρασμῶν, καὶ τὰς περιγινομένης τῶν πειρασ-
μῶν ἀφ' ἧς ὑπομονῆς. καὶ τὰς ἐκάστη ἀμοιβὰς
ἐνεχάραξεν ἐν αὐτῷ. ὁδεῖ καὶ καθαρέτης τυτ-
χάνει ἀλαζωνίας τε καὶ κενοδοξίας, καὶ πρὸς τὴν
ἀληθινὴν δόξαν ἐδηγῆται τὰς σωθῆναι βελομένης.
Μὴ ἔν μόνον τὰς λέξεις διέλθωμεν, ἀλλὰ καὶ
τὴν ἐν αὐτῷ ἔν ἐπισήσωμεν τοῖς ῥήμασι μετὰ
ἀκριβείας, ὅπως καὶ τῆς δυνάμεως τῆς λεγομένης
καταξιώσασθαι ποιητὰ γενέσθαι. φησὶ γὰρ ὁ
πρωτότης. ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῷ Ἰσραὴλ τοῖς
ὀφθαλμοῖς τῆς καρδίας. ἐμὲ δὲ ὡς μικρὸν ἐσα-
λβῆθαι οἱ πόδες, παρολίγον ἐξεχύθη τὰ
ἀσβήματα μὲν, ὅτι ἐξήλωσα ὅτι τοῖς αὐτο-
μοῖς, ἐρήνην ἀμαρτωλῶν θεωρῶν. ὅτι ἐκ ὅσων
ἀνάνδους ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν, καὶ φερέωμεν
ἐν τῇ μέσσει αὐτῶν. ἐν κόποις ἀνθρώπων ἐκ
εἰς, μετὰ καὶ ἀνθρώπων ἔμαστιγώθησαν. **Δ**
Διὰ τὸτο ἐκράττει αὐτὸς ἡ ὑπερηφάνεια εἰς
τέλος. περιβάλλοιτο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν ἐσω-
τοῖς. ἐξελεύσεται ὡς ἐκ γέατος ἡ ἀδικία αὐ-
τῶν, διήλθοι εἰς ἀφγῆσιν καρδίας. Διενόη-
θσαν, καὶ ἐλάλησαν ποικίλως. ἀδικίαν εἰς τὸ
ὑψος ἐλάλησαν. ἔθεντο εἰς ἕραν τὸ σῶμα αὐ-
τῶν. τί δὲ ὅστις, ἀδικίαν εἰς τὸ ὑψος ἐλάλη-
σαι; καὶ ἔθεντο εἰς ἕραν τὸ σῶμα αὐτῶν; ὁ
λέγει

A

E J U S D E M

DE NON SUSPICIENDIS REBUS HISCE
MOMENTANEIS, ET NE PATIAMUR NOS
DECIPI HUIUS VITÆ OBLECTAMENTIS.
ET IN PSALMUM SEPTUAGESIMUM SECUN-
DUM.

QUUM mens nostra ad lubricitatem
sit prona, fit, ut ad vitæ ob-
lectamenta facilius rapiatur, ob-
livionem capiens futurorum bonorum;
unde oportet nos haud tepidos in cu-
stodiendis sensibus esse: siquidem hone-
statis osor, nos tentans, res confun-
dit, ne mentis imperio distingui pos-
sit inter bonum & malum. Accumu-
lantibus se igitur in nobis vanis cogi-
tationibus, antequam illarum obduca-
mur tenebris, breviter ad spiritalem
recurremus doctrinam, scriptum cum
Propheta Psalmum decantantes; pluri-
mum enim nobis contenta in eo doctri-
na contulerit: quandoquidem exponit
in ipso Propheta vitæ hujus varietatem
& inæqualitatem, tentationesque: tum
quomodo alii capiantur tentationibus,
alii easdem superant in patientia: singu-
lorumque remunerationes ibidem descri-
bit; unde & superbiam atque arrogan-
tiam, vanamque gloriam demolitur,
& ad veram gloriam salvari cupientibus
iter parat. Quamobrem non verba so-
lum percurramus, sed & sensum eo-
rundem diligenter investigemus; ut eo-
rum quæ dicuntur virtute, digni quo-
que effici mereamur factores. Ait
namque Propheta: *Quam bonus Deus Psal. 72.*
Israel, his, qui recto sunt corde?
Mei autem pene moti sunt pedes, pe-
ne effusi sunt gressus mei, quia ze-
lavi super iniquos, pacem peccatorum
videns. Quia non est respectus mor-
ti eorum, & firmamentum in pla-
ga eorum. In laboribus hominum
non sunt, & cum hominibus non
flagellabuntur. Ideo tenuit eos super-
bia in finem, operati sunt iniquita-
te, & impietate sua. Prodiit qua-
si ex adipe iniquitas eorum: tran-
sierunt in affectum cordis, Cogitave-
runt, & loquuti sunt nequitiam; ini-
quitatem in excelsis loquuti sunt, &
posuerunt in calum os suum. Quid
est, iniquitatem in excelsis loquuti sunt,
& posuerunt in calum os suum? Quod
dicit ejusmodi est: ipsi mala facien-

facientes, & flagellum malitiæ suæ protinus juxta illa non recipientes, putantes non esse Deum, stulti facti sunt; Ait enim: Dixit insipiens in corde suo, non est Deus: iniquitatem in excelsis loquuti sunt, & posuerunt in calum os suum: & lingua eorum transiit in terra. Ideo convertetur populus meus hic: & dies pleni inveniuntur in eis. Et dixerunt: quomodo scit Deus, & si est scientia in excelsis? Ecce ipsi peccatores, & abundantes in seculo, obtinuerunt divitias. Et dixi, ergo sine causa justificavi cor meum, & laui inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die, & castigatio mea in matutinis. Si dicebam, narrabo sic: ecce nationem filiorum tuorum reprobavi. Existimabam ut cognoscerem hoc: labor est ante me. Donec intrem in Sanctuarium Dei: & intelligam in novissimis eorum. Ausculta igitur quænam futura sint eorum novissima, qui obliviscuntur Deum; ait enim: Propter dolos eorum, posuisti eis mala: dejecisti eos, dum allevarentur. Quomodo facti sunt in desolationem! subito defecerunt: perierunt propter iniquitatem suam. Velut somnium surgentium. Rursusque ait: Domine in civitate tua imaginem ipsorum ad nihilum rediges. Et quænam ista est civitas? superna Hierusalem. Atque iterum: Quia inflammatum est cor meum, & renes mei commutati sunt: & ego ad nihilum redactus sum, & nescivi. Ut jumentum factus sum apud te: & ego semper tecum. Tenuisti manum dexteram meam, & in consilio tuo deduxisti me. Quid porro sibi vult, & in consilio tuo deduxisti me? Arbitror hoc quod dicit, ejusmodi esse: exuta, inquit, carnis voluntate, & ad susceptionem, & ad observationem mandatorum tuorum me ipsum innixum, in voluntate tua deduxisti me: non enim firmavi voluntatem meam. Unde instar pii ac boni Patris filium sibi carum habentis, tenuisti manum meam dexteram, & in voluntate tua deduxisti me. Quid enim mihi est: in calo? Et a te quid volui super terram? defecit cor meum, & caro mea: Deus cordis mei. Et quid investigo conversationes illas: supernas? Quemadmodum enim desiderat cervus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus. Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum; quando veniam,

Tf. 2. 41.

A λέγει ποιῶν ὅτι. ποιῶντων αὐτῶν τὰ κακὰ, καὶ τὴν μέγιστα τῆς κακίας αὐτῶν ὡς αὐτὰ μὴ ἀπειληφότες δοκῶσι μὴ εἶναι θεὸν ἀφρονες γενόμενοι. Φοιτῶν γὰρ, εἶπεν ἀφρων ὢν τῇ καρδίᾳ αὐτῷ, ὅτι ὅτι θεὸς. ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησεν. ἔθεντο εἰς ἕραν ὁ νόμος αὐτῶν, καὶ ἡ γλώσσα αὐτῶν διήλθεν ἐπὶ τὴν γῆν. Ἀφ' οὗ τῆς ὁπρὲς οὗτος λαὸς μεσσηνιστῶν, καὶ ἡμέραν πλήρεις ὀρεθίσαντες ὡς αὐτοὶς, καὶ εἶπαν, πῶς ἔγνω ὁ θεός, καὶ ἡ ὅτι γνώσις ὡς τῷ ὕψει, ἰδοὺ ἔτοι οἱ ἀμαρτωλοὶ, καὶ ὀδυνητοὶ εἰς τὴν ἀνάστασιν, κατέχοντες πλῆθος, ὅτι εἶπα, ἀλλὰ ματαίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου, ὅτι ἐνέφαινον ὡς ἀδωκίαν τὰς χεῖράς μου, ὅτι ἐγενόμην μεμαστιγμένος ὅλην τὴν ἡμέραν, ὅτι ὁ ἐλεγχὸς μου εἰς τὰς πρώτας. εἰ ἔλεγον, διηγέσομαι ὅπως. ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῇ ὅτι σε συντέθηκα. ὑπέλαβον τὴν γνώσιν, τῷ κόσμῳ ὅτι ὡς πῶς μου. ἕως ὅτε εἰσέλθω εἰς τὸ ἀγιασθῆναι τῷ θεῷ, καὶ συναί εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν. Ἀλλὰ ποῖντι τί ὅτι τὰ ἔσχατα τῶν ἐπιλανθανομένων τῷ θεῷ. φοιτῶν γὰρ ἀφ' οὗ τῆς δολιότητος αὐτῶν ἔθεντο αὐτοὶς κακὰ, κατέβαλες αὐτοὺς ὡς τῷ ἐπαρθεῖν. πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν, ὅτι ἀπὸ τῆς ὅτι ἀπώλοντο ἀφ' οὗ τῆς ἀνομίας αὐτῶν, ὡς εἰ ἐνύπνιον ἐξεγαρομένους. καὶ πάλιν λέγει. Κύριε ὢν τῇ πόλει σε τὴν εἰκόνα αὐτῶν ὅτι ἐξεδενώσεις. καὶ ποῖα αὐτῇ ἡ πόλις; ἡ ἄνω Ἱερουσαλὴμ. καὶ πάλιν ὅτι ἐξεκαύθη ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροὶ μου ἡλλοιώθησαν, καὶ γὰρ ἐξεδενώμενος, καὶ ὅτι ἐγνων. κτηνώδης ἐγενήθη ὡς σε, καὶ γὰρ ἀφ' οὗ τῆς μετὰ σε. ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς σε, καὶ ὡς τῇ βελῇ σε ὡδήγησάς με. τί δέ ὅτι. καὶ ὡς τῇ βελῇ σε ὡδήγησάς με, ὁ λέγει, νομίζω, ποιῶν ὅτι ἀπεκδεσάμενος, φοιτῶν, τὸ τὸ σαρκὸς θέλημα, καὶ προὶ ὑποδοχὴν καὶ τήρησιν τῶν ἐπιλογῶν σε, ἐμαυτὸν ὡς ἐκδεσάμενος ὡς τῇ βελῇ σε ὡδήγησάς με, ὅτι γὰρ ἴσθι ὅτι ἐμαυτὸς θέλημα. ὅθεν ὡς πατὴρ ἀγαθὸς ὅτι ἔχων ἀγαπήν, ἐκράτησας τὴν χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, καὶ ὡς τῇ βελῇ σε ὡδήγησάς με, διὸ καὶ μετὰ δόξῃ περισελάβη με. τί γὰρ μοι ὑπάρχει ὡς τῷ ἕραν, καὶ ὡς σε τί ἡθέλησα ἐπὶ τὴν γῆν; ὅτι ἐλίπειν ἡ καρδία μου, καὶ ἡ σὰρξ μου, ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου. τί ἐπιζητῶν; τὰς ἄνω ἀφ' οὗ τῆς βίβας. ὅτι ὅποιον γὰρ ἐπιποθεῖ ὁ ἑλαφὸς ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὕδατων, ὅπως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σε ὁ θεός. Ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα. ποτε ἤξω,

ἤξω, καὶ ὁφθῆσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ μερίς μου ὁ Θεὸς εἰς τὸ αἰῶνα. βαδυνόν σου τὸ ἔνι σφοδρὰ πρὸς ὑποδοχὴν τὴν λεγομένην. οἶαι φοβεράν λέξιν ἐπιφέρει λέγων, ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σου ἀπολύνται. ἐξωλόθρυσας πάντα τὰ πορνύοντα ἀπὸ σου, ἐμοὶ δὲ ὁ πρὸς κολλᾶσθαι τῷ Θεῷ, ἀγαθὸν ἐστίν, ὁ δὲ Θεὸς ἐν τῷ κυρίῳ τῷ ἐλπίδα μου, ὁ ἔξαγγελά με πάσας τὰς ἀνέσεις σου ἐν τῇ πύλῃ σου τῇ Συναγῇ Σιών. Ἐρχοιτες ποιεῖτε ἀγαπητοὶ βοηθήματα ἡμῶν τῷ Θεῷ ἡμεῖς, καὶ ὁδὸν περὶ μνηστῆρις ἡμεῖς ἀπαύγα, πρὸς τὰς ὑρανίους πόλεις, μὴ ἀμελήσωμεν τὴν ἀποκλεισμένην ἡμῖν ἐλπίδος ἐν τοῖς ὑρανοῖς. ἔρχεται γὰρ ὁ Κύριος, καθὼς ἡγήσεται, ὃς τὸ πλῆθος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ὃς ἀγαθὰ εἰς τὸ αἰῶνα αὐτοῦ, ὃς συνάξει τὸ σῶμα εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, ὃς δὲ ἀχυροὶ κατακαύσει πρὸς ἀσβέσθω. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

A niam, & apparebo ante faciem Dei? Et pars mea Deus in aeternum. Est itaque, quod ex profunda admodum cogitatione, quæ dicuntur, percipere studeas, tum etiam quam sit formidabile verbum, quod infert, dicens: quia ecce qui elongant se a te, peribunt: perdidisti omnes, qui fornicantur abs te: mihi autem adherere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam. Ut adnunciem omnes predicationes tuas in portis filiae Sion. Quum ergo nobis, carissimi, auxilia ex sacris literis præsto sint, & via trita, ac recta, quæ nos ad portas cœlestes deducat, non negligamus propositam nobis spem in cœlis. Veniet enim Dominus, sicut scriptum est: *cujus ventilabrum in manu sua, & permundabit aream suam: & congregabit triticum in horreum suum, paleas autem comburet igni.* Ipsi gloria in sæcula. Amen. Matth. 3. Luc. 3.

Τ Ο Υ Τ Ο Σ Ι Ο Υ

ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΩΔΗ ΕΥΡΥΘΜΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΟΣΗΜΕΡΑΙ ΑΜΑΡΤΑΝΟΝΤΑΣ, ΚΑΙ ΟΣΗΜΕΡΑΙ ΜΕΤΑΝΟΟΥΝΤΑΣ.

Μ ἔχει τίνος ὦ φίλε ἀνιχόμενος τῷ ἔχθρῳ, ὁ σημεῖον ἔκτελες τὰ ἐράσματα αὐτοῦ; μέχει τίνος ὦ φίλε σωλατικοῖς δαλδαῖς θανατοφόροις εἶσιν; ἀνάγκη μοι συμβελίας τὴν σὲ ζωοποιήσης καὶ * καθόρας σὴν ψυχὴν ὁμοίως καὶ τὸ σῶμα. πρὸς εὐδοκίαν τῷ σωτήρι τῷ ἰωάννῃ πάντας τοὺς πρὸς πίπτοντας αὐτῷ ἐν μετανοίᾳ ὃς πίστις τελεία, ἐν πᾶσι σεμνότης, ἡ μετάνοια μεγάλη, ὃς σωτήριος. ἀπαῖξ ἐν ἀνίψας, μὴ βαπτίζεις τῇ μέθῃ καθ' ἡμέρας πλεμμελῶν, οἰκοδομῶν, καθαρῶν, ὑψάνων, ἀγαλῶν, τοῖς παιδίοις εἰκῶς, οἱ πολλάκις οἰκίας ἐν πρὸς ἀνιγνῆραι καὶ πάλιν φραγνῆτες συνέχεαι. ἔκπερ τὸ σκορπίον, ὃς τὸ κέντρον ἐπέγνως. φθονε πρὸς τὸ ὄφιν, ὃς τὸ λύμης ἐπίσθω. ὁ γὰρ λίθω τῷ αὐτῷ δαυτερον ἐπιπεσὼν, τυφλὸς ἔστι, ἡ σκαμὸς, ὃς ὄραν τὸ φθυκτέον. ταύτην ἔχων τὴν πρὸς ἀνιγνῆν, μετάνοια πρὸς εὐδοκίαν. τῷ πρὸς ἔχων τὸν τρόπον, ἰλάσθω τὸν πλάσαντα παπινὸς καὶ κατηφῆς, κεκυφὼς καὶ φευγῶν, ἐπαλγῶν τοῖς φθασασι, πρὸς ἔχων τοῖς ἀσέροις. ἔτω ποτὲ Ζακχαῖος ὁ τελώνης ἐσώθη. ἔτω πάλιν Μαΐδαμος Χερσὺ δούλος ἐφάνη. ἔτω καὶ πρὸς γυνή

E J U S D E M
S. PATRIS NOSTRI
E P H R A E M
ODE OPTIME FLUENS, IN EOS QUI QUOTIDIE PECCANT, ET QUOTIDIE POENITENTIAM AGUNT.

Q uousque, o amice, inimicum sustines, & quæ illi placent, quotidie efficis? Quousque, o amice, corporeis rebus, iisque mortiferis subservis? Cape meum consilium, quod te salutare poterit, & animam simul & corpus tuum expiare. Accede ad Salvatorem, qui cunctos procidentes sibi in poenitentia, & fide perfecta sanat. Inter cætera præclara, magna quædam res est poenitentia, & salutaris. Ubi semel emerferis, noli denuo mergi quotidie peccando; ædificando, diruendo; texendo, dissolvendo; puero-rum instar: qui frequenter domos, quas erexerunt, reversi iterato destruunt. Fuge Scorpionem, cujus novisti stimulum. Fuge diligenter Serpentem, cujus exploratam habes perniciem. Nam qui secundo in eundem lapidem impegit, cæcus est aut mente captus, non cernens quid fugiendum sit. Hac cura adhibita, cum poenitentia accede, cujus præsidio munitus, Creatorem placare stude, humilis, ac tristis, demisso vultu atque suspirans, præterita dolens, futura prospiciens. Sic quondam Zachæus publicanus salvatus est: sic rursus Matthæus Christi servus apparuit. Sic

Sic quoque fornicatrix mulier, scortum, luxuriose agens, atque infaniens, libidinosa, ac videntibus scandalosa, Salvatoris pedes capillis suis abstergens, ex lacu revocatur profundorum, & impiorum. Sic etiam tu dissoluta supercilia reprimens, miserabilisque apparens, teipsum ad vitam revocabis. Siquidem Deus demissos erigit, & humiles exaltat; seipsum autem exaltantes divellit, deturbatque. Vidit civitatem Sodomorum, & Gomorræ, crudele genus hominum, & sævum, abominabile, temerarium, atque obscænum, quod omnibus flagitiis delectabatur, omni ex parte libidine laborans, violentum, lascivum, illudque sulphure atque igne perfundens, penitus præfocavit, atque combussit. Vidit civitatem Ninivitarum illustrem atque speciosam, peccatis florentem, & sceleribus scaturientem, quam se deleturum funditumque everfurum esse minatus erat. Vidit rursus in sacco, & in cinere, homines deliciis ac genio indulgentes, in fame atque jejunio, in fletu, ac lacrymis squalentes, expallescentes, timore metuque perculsos, diversos, & peregrinos inter se factos, alios ab aliis, in similibus cunctos, in æqualibus inæquales, liberos, ac servos, divites, & pauperes, præfectos & subditos, potentes atque morigeros, masculinum, & foemininum genus, senes, atque lactentes. Cunctos humiles vidit, & continentem invenit. Commiseratus, & misertus est, salvavit, pepercit, poenam pro peccatis debitam dissolvens, & mendax potius haberi, quam crudelis, tulit. Sicque peccatorum durtiem punit, non sinens obedientes sibi temere perire. Festinate igitur, & orate, salvamini, ac custodimini: Dominus paratus est ad gratiam, ad sanitatem, ad auxilium velox, ad redemptionem promptus. Concedit petentibus, aperit pulsantibus, præbet rogantibus, porrigit volentibus, non invidet quærentibus, non repellit cadentes, manum ad salvandum extendit: gratulatur iis, qui exsolvi, & liberari conantur. Comminatur non obtemperantibus sibi. Errasti, resipisce: cecidisti, convertere, precare, obsecra, procide, pete, quære, accipe, datumque persuade, adora, salvari expete, exora dare volentem, & salvare potentem. Salvatus, cave excidas; si excidisti, resurge: si reus sis, corrigere: post lapsum revertere, sanatus persiste, sanus sis per omnia, & conservatus avertere morbum, quem deposuisti. Cave igitur iterum incendas, quem semel restinxisti. Cave in lutum incidas quod recte absterxisti: noli imitari porcos, qui in coeno delectantur,

A γυνὴ ἐταρεὶς βυφώσα καὶ λυσιώσα ἀκόλα-
τος πορνόκομμος τῇ ὁρώντων, τῷ σωτήρι
τῆς πόδας τῇ δεξιῇ ἐκμύζουσα, ἐκ λακ-
κῶν ἀνευπάσθη βαδέων, καὶ ἀνόμων. ἔτω
καὶ σὺ πᾶς ἀνείμενας ὀφρῦας συστήλας καὶ
φανείς ἐλεηνός, σεαυτὴν ἀνασώσεις. Ἀνορ-
δοῖ γὰρ ὁ θεὸς τὰς βραχεῖς, καὶ ταπει-
νὰς ἀνυψῶ, καταπαῶ δὲ καὶ καθάρει τὰς
B ὑψίστας ἐαυτῆς. ἴδε πόλιν Σοδόμων καὶ Γο-
μορρῶν ὁμὸν γένος καὶ ἀπηνές καὶ μισαρὸν
θρασὺν, καὶ ἀκαθαρτὸν ἐν πάσαις τῇ ὕβρει
τερπόμενον, βίαιον, ἀκόλαστον, θεῖον βρέ-
ξας, καὶ τὸ πῦρ παπένῃ κατέπνιξεν. ἴδε πό-
λιν Νινυῖν τὴν λαμπράν τε καὶ ὠραῖαν, ἀν-
δῶσαι ἀμαρτίας, καὶ κακίας βρύουσαι.
C ἠπέλησε συνρίψαι αὐτῶς ἀλωήσας, κατα-
τροφῇ τελείᾳ καὶ πλώσει τὴν πόλεως. ἰδὼν
πάλιν ἐν σαύκῃ καὶ σποδῷ, τὰς τρυ-
φάσας ἐν λιμῷ καὶ νητείᾳ ἐν θρήνῃ. ἔ-
δάκρυσιν αὐχμώσας αὐχρῶσας, δειδίωσας,
τρέμοντας, ἀναλλοίλως, καὶ ξένους ἐτέρους ἀνθ'
ἐτέρων ἐν ὁμοίοις ἅπαντας, ἐν ἴσοις τὰς
ἀνίσους, ἐλθιδέρας καὶ δέλως, δυπόρους καὶ
πένητας, ἀρχοντας, ἀρχομένους, κρατούντας,
D ὑπηκόους, ἀρρεν γένος καὶ θῆλυ, πρεσβύτας
θηλάζοντας πάντας, ἰδὼν ταπεινὰς πάντας.
ὠρῶν σώφρονας, ὥκτειρεν, ἠλέησεν, ἔσωσεν,
ἐφείσατο τὴν δίκην ἀναλύσας, ὥς λαβεῖν ἠπέλη-
σεν καὶ ψάψης ὑπομνήσας, ἣ ἀπηνὴς φανήσας,
ἔτως τῇ ἀμαρτωλῶν τὰς ἀκαμπῆς κολάζει ἐκ
ἐὼν τὰς ἀπειθεῖς ἀφειδῶς ἀπολέσας. ἀπέυσα-
τε, δεήθητε, σώθητε, φυλάχθητε. ἔτοιμος
E κύριος εἰς χάριν, εἰς ἰασιν, παχὺς εἰς βοήθειαν,
πορθύριος εἰς λύτρωσιν, δίδωσι τοῖς ἀγένοις,
ἀνοίγει τοῖς κρούουσι, δεομένοις παρέχει, πορ-
τείων τοῖς χεῖρῶν, ἐφ' ὅσον τοῖς ζητούντι, ἐ-
κοτὴ τὰς πεσόντας, χάρις σώζει ὁρῶν. χαίρει
λύσιν ζητούντι, ἀπειλῇ ἀπειθεῖσι. ἐσφαλὴς,
ἀνάνηθε. ἔπεσας ἐπίστρεφε. ὄχλος, δέου,
πορτοπίπτε. ἄγει, ζῆτει, λάμβανε, πείθει
F δύναι. πορτοκύνει, δέου, σώζου, δυσώπει τὸν
δύναι βουλόμενον, τὸν σωσάμενον. Σωθεῖς,
μὴ ἐπίπτης. πεσὼν ἐξανίστηθι, ἀναρθοῦ
κατενεχθεῖς ὡς πλάσας ἀνάλυε. ἰαθεῖς ἐπίμει-
νον. ὑγιαῖναι οἷ ὅλος ἔσωθεῖς, ἀποστρέφει τὴν
νόσον, ὥς ἀπόθου. μὴ ἀνάψης οὖν πάλιν ὥς
ἅπαξ κατέσβεσας. μὴ πορτοπέσης βορβόρῃ,
ὃν καλῶς ἀπέπλυνας. μὴ μιμήσῃ τὰς χοίρας
τὰς βορβόρῃ χαίροντας, μὴ ζηλώσης τὰς κύ-
ρας

τας τὸς ἐμέτους λάπτοντας. ὅδε αὖτε ἐμβα-
λὼν ἡ χεῖρα ἐπὶ ἄροτρον, καὶ γραφεὶς εἰς τὸ
ὀπίσω βασιλεῖαι ὄρατο. ὅδε αὖτε ἐκπλυν-
θεὶς τῷ ῥύπῳ πωροσέδραμῳ. εἰς χειρὸς, μία
πίσις, εἰς σταυρὸς, εἰς θάνατος, μία χάρις, ἐν
πάθει, μία καὶ ἀνάστασις. ὃ δὲ πάλιν σφάγιον ἡ
τιθέμενα γενέσθαι. ὅδε ἄλτρον ὑπὲρ οὗ τὸ αὐτὸν ἐκ-
δοθήσεται. ἐλυτρώθης, μὴ γένῃ ὁ ἄλλος δυσαντα-
ρέτως. μολισμῶς ἀμνηστίας ἐλθῶ, μὴ ῥυπω-
θῇς. ὃ γὰρ ἔχεις ἕτερον λαβὼν πάλιν εἰς πλῆ-
θυν τῇ πομῇ τῆ θανάτου ἐπιμῶς πωρεῖται.

Τ Ο Υ Τ Α Υ Τ Ο Υ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ' ΣΚΑΝΔΑΛΙΖΕΙΝ
ΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΟΡ-
ΘΟΥ ΒΙΟΥ.

Π Α Ρ Α Ι Ν Ε Σ Ι Σ .

ΤΟΥΣ προσελθόντας ἐπὶ τὸ σταθμὸν τῆς
ἀσεβείας, καὶ ἡ χεῖρα ἐπὶ τὸ ἄροτρον
ἐπιβαλόντας. ὃ γὰρ εἰς τὸ ὀπίσω ἀποστῇ.
καὶ ἐμπόδιον αὐτοῖς καθίσταται τῷ σκοπῷ τῆς
πρὸς τὸν θεὸν διασώσεως, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς
τελειότητα χειραγωγεῖν. εἰρηται γὰρ περὶ τοῦ
ποιέσθαι. ὅτι ὁ ἀπλόμυθος ὁ μὲν, ὡς ὁ ἀπλό-
μυθος ἡ κόρης τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς. ὃ ἐν μὴ
βυλόμυθος καταλύειν ἡ ἐν πολλῇ τῷ θεῷ. ἀσφα-
λιζέσθαι ἑαυτὸν πάντοτε μὴ σκανδαλίσαι τὸν
ἕτερον. μάλιστα δὲ τὸν προσελθόντα Κυρίῳ τῷ
θεῷ, καὶ τὸς τῷ κόσμῳ βρόχους ἀποφυγόντα.
ἵνα μὴ συγκαταεισθῇ τῷ αὐτὸς οἷς ὁ
προφήτης καταμύθετα λέγων. καὶ ὁ ποτί-
ζων ἡ πλησίον αὐτῆς ἀνατροπὴν θολερὰν. ὃ καὶ
οἱ ἐπιχάροντες ἐπὶ κακοῖς, καὶ οἱ ἀφραγνόμυθοι
ἐπὶ ἀφροσύνῃ κακῇ. ὡς αἱ βίβοι σκολιαί, καὶ
καμπυλαὶ αἱ τροχιαὶ αὐτῶν, τῷ μακρῷ σε
ποιήσας ἀπὸ ὁδοῦ ἐλθέας ὃ ἀλλότριον ἡ δικαίαν
γνώμης. ὃν τέτοις γὰρ ἐνόχως ἑαυτὸς καθίσταται
ἡ ὀργὴ τῷ θεῷ. καθὼς ὃν τῷ ἀσέβει αὐτο-
φύνατο λέγων. λυσιτελεῖ ἀνθρώπῳ ἵνα μύλος
ὀνίκος περιτεθῇ περὶ τὴν τράχηλον αὐτῆς ὃ ῥιφῇ
εἰς τὸ πέλαγος ἡ θαλάσσης, ἡ ἵνα σκανδα-
λίσῃ εἷα τῶν μικρῶν τέτων τῶν πωροσέδραμων εἰς
ἐμέ. ἀπόρητος γὰρ ἡ ἐκ τέτων ἐπινόμη βλά-
βη τε ὃ ζημία. ἀφραγόμεθα πιναρεῖν τὴν
ἐπὶ τοῖς κατὰ τὸ δυνατόν, ἵνα ἐκ τῶν μικρῶν
τέτων ὑποδείγματι, ἀπὸ κάσων ὃ ὅλον τῆς
ἐμπορίας, ὃ καταπονήσαντες τὴν ποσὴν βλά-
βην, φόβῳ τηρήσωμεν ἑαυτοὺς, μὴ τιθέμενα πρόσ-
κομμα τῷ πλησίον ἡ σκανδαλόν. ὅς τις ὑπὲρ-

Tom. III.

χε

A tur, neque canes æmulare, vomitum lam-
bentes. Nullus semel mittens manum ad
aratrum, & respiciens retro, aptus est re-
gno Dei. Nullus semel ablutus, ad sordes re-
currat. Unus Christus, una fides, una Crux,
una mors, una gratia, una passio, unaque
resurrectio. Non est necesse mactari iterum,
qui semel est oblatus, neque idem rursus pro
te rependi pretium redemptionis. Redemptus
es; noli fieri servus animo duplici. A pecca-
torum inquinamento ablutus es; cave iterum
fordibus inficiaris: neque enim aliud habes la-
vacrum, quod nece tibi sit ad abluendum
propositum.

Luc. 9.

E J U S D E M

DE NON SCANDALIZANDO PROXIMO,
ET DE RECTA VITÆ RATIONE,

ADHORTATIO.

C

N On decet eos, qui ad pietatis stu-
dium accedunt, & manum ad ara-
trum ponunt, retro converti, eorundem-
que studium Deo complacendi impedire;
sed ad perfectionem potius similes sunt
dirigendi, quum de talibus dictum repe-
riatur: Quoniam qui vos tetigerit, tamquam
qui tangit pupillam oculi ejus. Qui igitur
noluerit violare Dei præceptum, undi-
que se muniat, ne alteri scandalum
præbeat, maxime vero ei qui ad Do-
minum accessit, & mundi laqueos ef-
fugit; ut non connumeretur, & ipse
illis, quos increpat propheta dicens:
Va qui potum dat amico suo, mittens fel;
Et va, qui latantur, quum malesece-
rint, & exultant in rebus pessimis:
quorum via perversa sunt, & infame
gressus eorum. Qui relinquunt
iter rectum, & ambulant per vias te-
nebras. Quoniam in his divinam
adversum se iram provocant, sicut
& ex Evangelio patet, ubi ait
Dominus: Expedit homini magis, ut
mola asinaria suspendatur in collo ejus,
& demergatur in profundum maris;
quam ut scandalizet unum de pusillis
istis, qui in me credunt. Damnum
enim quod hinc oritur, explica-
ri non potest. Describamus igitur
rem ipsam pro viribus, ut
hoc vel exiguo exemplo res expri-
matur: cognitoque tanto hu-
jus detrimento, metu nos co-
hibeamus, ne proximo ullum
offendiculum, five scandalum
ponamus. Filius quidam fuit
unicus parentibus suis, quem

Luc. 9.

Zacch. 2.

Habac. 2.

Prov 2.

Matth. 18.

E

ip

ipſi vehementer diligebant ; quoniam omnem ſuam poſt Deum ſpem in illo repositam habebant , per eum ſperantes , ſe optimam atque decentem vitæ ſpem ultimam habituros , generiſque ſucceſſionem atque reſtaurationem per ipſius procreationem fore . Verum adoleſcens repente , cunctis rebus fugacibus ac momentaneis abjectis , eremum petit , & fit monachus ; dolorem intolerabilem ſuis propinquis & amicis relinquens . Flet pater , plangit mater , ita ſubito expectatione ſua frustrati ; ſimul æſtimantes impoſſibile , eum deinceps fore , ſicut fuerat ante ſeceſſum . Neque enim fieri poterat , ut amplius domui paternæ præſſet , vel operam liberis daret ; quum hominem quodammodo exuiſſet . In hoc igitur loco verſabatur ſanctimoniam amplexus , & adhuc vivus , nihil eorum diſſimilis , qui in ſepulchro ſunt conditi , quod attinet ad humana negotia . Quare flet pater , lamentatur mater , proprii filii obſequium requirentes . Sponſa poſt arrhabonem confuſa , ſpoliatur . Si opificium didicerat , abijcit . Si mercaturam exercebat , relinquit . Si in album erat relatus militum , a militia recedit . Si magiſtratum gerebat , contemnit : & pene domus everſio ex hoc illius novo vitæ inſtituto conſequitur . Omnia enim quæ videntur , & affectionem rerum ſenſibilium movere poſſunt , capillorum inſtar abſcindens , nudus pietatis ac religionis ſepta ingredi maluerat , ut Chriſtum Dominum gloriæ ſibi lucrificaret . Numquid igitur hic ſcandalo , aut ſubverſione dignus erat ? abſit . Quis ergo eo malitiæ evaſit , ut proditoris , atque piratæ officium , huic optimæ negotiationi ſibi præferendum cenſeat ? Aut quis ad eam audaciam tanquam præſtantioris rei potiundæ cauſa , devenit , ut bene recteque currentem , in ſua alacritate , ac bono propoſito intercipiat atque impediat ; quominus ſequeſtratus cunctis terrenis ad cœleſtia pervenire poſſit . Nam ſi poſt renunciationem , abdicationemque vitæ , quis in virtutis ſtudio claudicare inceperit , & ſenſim a recta via reſilire , oculosque convertere retrorſum ; hic & in vita præſenti erit exemplo , & poſt ſuum e vivis exceſſum , regno cœlorum privatus , indignum ſeipſum Sanctorum choro reddet : quin & parentibus ipſis ignavia huius inconfuſionem futura eſt , amici dolore concident , & inimici gaudebunt ſuper illius deſidia , atque ruina . Propinqui & affines mortem ei imprecabuntur , quod terrenis exu-

A χε μονογενὴς τοῖς γεννήσασιν αὐτὸν , καὶ ἡγάπων τὴν σφοδρά . καθότι πᾶσαι τὴν ἐλπίδα μετὰ Θεὸν εἰς τὴν εἶχον . προσδοκῶντες δι' αὐτῆς ἔχειν τὴν καλλίστην καὶ πρέπεσαν τοῦ βίου ἐσχάτην ἐλπίδα , ὅτι τὴν γένεσιν ἀφ' ἧς ἀνάνεωσιν ἀφ' ἧς τῆς τοῦ παθοποιίας ἐσεῖται . ὁ δὲ νεανίας ἀφ' ὧν πάντα ῥίψας τὰ παρόσκαρα , καταλαμβάνει τὴν ἔρημον καὶ γίνεται μοναχός , λύπην ἀφόρητον καταλιπὼν τοῖς οἰκείοις . κλαίει ὁ πατήρ , θρηνεῖ ἡ μήτηρ , τὴν προσδοκωμένην ἐλπίδος ἀφ' ἧς ὡς ερηθίζοντες , ἀναλογιζόμενοι ἄμφω , ὅτι ὁ δυνατὸν αὐτὸν ἐσεῖται . ὥστε ἦν τὸ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως . ὅτε γὰρ οἱ πατρὶς καὶ μητρὶς ἐν προσηνείᾳ δυνατὸν , ὅτε πρὸς παθοποιίαν ἐπητήδεος . καθότι ἡγήσατο ἑαυτὸν ἀνθρώπον ἔξ . ἐν τῷ τῷ μέρῳ ἀγνώστην ἀμφιστάμενος , καὶ ἐν σώματι ὑπάρχων τῷ ἡδονῇ ἐν μνηματὶ ἐρρίμμενων νεκρῶν . ὁ δὲν ἀπεοικῶς τοῖς κατὰ τὴν βίον παράγμασι . τῶν χάριν κλαίει ὁ πατήρ . κατὰ πεινῶς ἡ μήτηρ , τὴν τῷ ἰδίῳ ὡς ἐπικυλῶν ἐπιζητῶντες . ἡ νύμφη μετὰ τῆς ἀρράβωνος ἀνετράπη . εἰς χειροτέχνῃς ἦν , τὴν τέχνην πόρρω ἀπέριπεν . εἰς παραγωγῆς μετήρχετο . ἡ ἐμπορία παρημέληται . εἰς ἐν τρατεῖα κατηλθῆναι . ταύτης ξένος γενένηται . εἰς ἐν ἀξιώματι κατετέτακτο , τὸ ὑπερεφρόνησεν , ὅτι σχεδὸν λύσις τῷ οἴκῳ ἐκ τῆς ὑποθέσεως γενένηται .

D πάντα γὰρ τὰ ὀρωμένα καὶ τὴν προσπάθειαν τῶν ἀφ' ἧς παρὰ τὴν οὐρανὴν δίκην τελεῶν ἀποτεμῶν γυμνὸς εἰσεῖται ἐν τῷ σκάμματι τῆς ἀσεβείας , ἵνα Χερσὸν κερδήσῃ τὸ Κύριον τὸ δόξης . ἄρα ὅτι ἄξιός σκανδαλίσαι τὴν ἀναβοήτης ὁ ποιῶν ; μή γένοιτο . τίς πίνει εἰς ποσάτην κακίαν ἐξέλθοι . ὥστε παροδότης ὅτι καταποντιστὴς ἔλοιτο ἔξ . τὸ ποσάτης χρηστῆς ἐμπορείας . ἡ τίς εἰς ποσάτην ἀφοβίαν τῷ κρείττονος ἤλασεν . ὥστε τὴν τρέχοντα καλῶς ἐκκόψαι τὴν προθυμίας καὶ ὀρθῆς προαιρέσεως ὅπως τῶν ἐπιγείων ἀποξενωθείς , τῶν ὑρανῶν μὴ ἐφίκοιτο . εἰς γὰρ μετὰ τὴν ἀποπαγνῆν καὶ ἀναχωρήσιν τῷ βίῳ . ἀρξήταί τις χωλῶναι πρὸς τὴν ἀρετὴν . καὶ μετὰ ὀλίγον ἔξω βαίνει τὴν ἀθείας ὁδὸν . ὅτι τὸ ὅμμα εἰς τὴν ὀπίσω περιτρέφει . ὅπως καὶ ἐν τῷ παρόντι βίῳ εἰς τὸ πᾶν ἀειγμῶν ἔσται καὶ μετὰ τὴν ἐξοδὸν τὴν τῶν ὑρανῶν βασιλείας ερηθεῖς . ἀνάξιον ἑαυτὸν καταστήσει τῷ χορῷ τῶν ἁγίων . ἀλλὰ καὶ τοῖς γονέσιν ἡ τῶν ῥαθυμίας εἰς ἐντροπὴν γενέσεται . οἱ φίλοι περὶ λυποῖ . οἱ ἐχθροὶ ἐπιχαίρουσιν ἐπὶ τῇ τῶν ῥαθυμίας καὶ ἐκπύσει . οἱ οἰκεῖοι θάνατον αὐτῷ ὀπικαλέσονται .

ὅτι τῇ ἐπιγείῳ τερηθεῖς, τῇ ἑραίων ἐκ ἐδρά-
 ξατο, καὶ προφάσει θυσείας τ' τῷ ἀφ' οὗλου
 ὑποκρίθη ζυγόν. τ' γὰρ ἔνομοι ἀπώσαί μιν ἴα-
 μοι, εἰ πορνείας καὶ ἀσελγείας ἐγκολινοῦσται;
 καὶ εἰ κραπαλαῖς καὶ μέθαις διημερθεῖ. θρηνη-
 σι οἱ γονεῖς τὰς ζημίας, ἅμα τῇ τῆς ψυχῆς
 οὐδὲ πλανηθεῖς τῇ καρδίᾳ καὶ τὰς ὁδοῖς ἑαυτοῦ
 ὁρῶντας, ὅτε τῶν προσκοιτῶν, ἅλλα
 τ' ἀλάβειαι ρίψας χάμα, τ' ἀνίστηται ὑπο-
 δύνεται. καὶ ἀγνηστοῖν ἐκ ἐνέπαι. ὅτε γὰρ ἀν-
 θρώπους ἀρχύει. ὅτε τ' τῷ θεῷ ἀγανάκτη-
 σιν ἐν τῷ λαμβάνει. διότι ὅτε τοῖς γονεῖσιν τὴν
 ὀφειλομένην καὶ πρέπουσαν ἀπένευμε τιμὴν. ὅτε
 τῷ πνευματικῷ ἔργῳ ἄξιοι ἑαυτὸν παρέστησεν.
 ἐνταῦθα λοιπὸν ἀναφύοι. λοιδορεῖται πρὸς τὸ
 ἐπαίτεμα. καὶ πρὸς αὐτὴν τ' ἀσεβείας βλασφη-
 μία. ὅπερ φοβερόν ἐστι καὶ λέγειν. καὶ ὡς περ
 ἀσεβείας ὅτι αἱ ἐλθὲν εἰς βάθος κακῶν καταφρο-
 νεῖ. ὅτε καὶ ὅτε εἰς πᾶσιν ἀφοδίαν ἐξωκίλας
 καὶ καταπλήσας. ἀλλ' ὡς περ ὁ ἀπεμωλὴσας
 πάντα αὐτὸν τὰ ὑπάρχοντα, καὶ ὠνησάμενος ἑαυτὸν
 πολλὴν πολυτέλειαν. ὅτε δὲ ἀπομαρτυρεῖ ἐπέπλη-
 σε ταυτὴν ἐπιβλήματα ῥακκώδη ῥερυπωμένα. ἢ
 ὁ χρησάμενος ἐκ ἐλθὲν εἰς ἑπαινον καὶ ὁδοῦ, ἀλλ'
 εἰς χλεύην, καὶ ὁδοῦ αὐτὸν ἔσται. τίς γὰρ ἐκ κατα-
 γελάσει τὸν χθρὸς ἐν ὅρῳ ἑαυτὸν περὶζώσαντα
 πρὸς ὑπερησίου τῇ ὁμοφύχῳ ἀδελφῶν κατὰ μί-
 μωσιν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ. σήμερον
 ἡμεῖς οἰκετοῖς δορυφορούμενοι. καὶ ἡμεῖς θεραπευ-
 οῦμεν τοῖς πόδας. καὶ ἐκκολακτῶν τρω-
 νῇ ἀνακλινοῦμεν τὰς πόδας. καὶ πρὸς τὸ ὄγρον
 καὶ ἐμπροσθέν ἑαυτὸν ῥέψαντα. ἢ τίς ἐκ χλευά-
 σαι τὸν χθρὸς ἐκ κελίῳ ἐγκλεισμένον. καὶ συν-
 τυχίας πολλὰν ἀπορροπῶμεν. σήμερον μετὰ
 γυναικαῖς ἀσέμνῳ συνδιατρώμενοι, καὶ ἐκ κα-
 πηλίοις οἰοφλυγῶντα. ἢ τίς ἐκ μέμψεται τὸν
 χθρὸς πάντα τὰ βιωτικά αὐθαρέτως ῥέψαντα καὶ
 ἀκτιμοσύνην ἀπασάμενος. σήμερον ἐκ δικαστη-
 ρίοις ὡς περ ἐκτείνοντα, καὶ τὰ ἡδὴ καταγινώσκοντα.
 φιλοτίμως πάλιν πρὸς ἑαυτὸν ἀνακαλέμενοι. καὶ
 τὸ ἑαυτοῦ νῦν ἐκ τῇ ἑραίων πρὸς τὰ χαμαί-
 ζηλα μετωκίσαντα. καὶ τοῖς δικασταῖς δίκην ἀν-
 δραπόδων γληχόμενοι ἀκολουθεῖντα. καὶ ἀντὶ
 προσβολῆς καὶ μελέτης λογίων Θεῷ, δικολό-
 γοις προσδιδεγόμενοι. καὶ ἀντὶ ἀπλότητος καὶ
 ἀκακίας δεινότητος ἡδὴν τε καὶ λόγων μεταλαμ-
 βάνοντα. εἴτε δὲ καὶ ἐκ τῇ ὁρωμένων δικαστη-
 ρίῳ εἰς νῦν ἐλαμβάνοντες τὸ κερταῖον τὸ μέλλον.
 καὶ ἐφύγοντες τὰς περὶ τὰς τῷ βίῳ. καὶ μετε-
 βάλλοντες

Tom. III.

A exutus, coelestia non apprehenderit; & sub
 prætectu pietatis, diaboli jugum subierit :
 legitimis enim nuptiis spretis, in scortatio-
 nibus atque impudiciis volutatur, & in
 crapula, atque ebrietate totos dies tran-
 sfigit. Deplorant parentes damna pariter
 animæ illius. Hic autem, qui corde sedu-
 ctus erat, & vias suas corruperat, horum
 nihil sibi vendicat; verum abjecta pieta-
 te, impudentiam induit, & turpiter, ac
 præter decorem agere non erubuit. Neque
 enim homines veretur, neque Dei indigna-
 tionem animo expendit; Et idcirco neque
 parentibus debitum, atque convenientem
 honorem attribuit, neque spiritali se opere
 dignum exhibet; Unde deinceps nascuntur
 maledicta adversus promissa, & in pieta-
 tem, atque religionem blasphemiarum: quod
 quidem horrendum est & dicere. Et quem-
 admodum impius, quum in profundum ma-
 lorum venerit, contemnit; ita & hic in tan-
 tam temeritatem impingens, nequaquam est
 territus, sed instar illius, qui vendidit uni-
 versam suam substantiam, vendensque suam
 stolam magni pretii, denique vero furore
 incitatus, hanc implevit assumentis panni
 rudis, ac fordidi; qua si utatur, non am-
 plius in laudem & honorem, sed in subsan-
 nationem & improprium utetur. Quis enim
 non irrideat, adspiciens eum, qui heri in
 monte seipsum ad ministerium fratrum in
 unum habitantium præcinxerat, ad imi-
 tationem Domini Nostri Jesu Christi; hodie
 famulorum comitatu stipatum, & ab ancil-
 lis ejus lavari pedes, eundemque in molli
 lecto reponi, & ad fluxum atque remis-
 sum affectionibusque plenum vitæ genus
 iterum propensum illum intueri? aut quis
 eum ludibrio non habeat, qui heri in
 Cella conclusus erat, & multorum con-
 versationem vitabat; hodie autem cum
 inhonestis mulierculis vivat, & in
 tabernis ebrietati studeat? Aut quis
 eum non reprehendat, qui die hesterni sua
 sponte quæcumque temporalia, sive mun-
 dana abjecit, inopiam amplectens; hodie-
 no autem assideat in judiciis? Et quæ jam
 damnarat, studiose rursus ad se revocet,
 & suam mentem a coelestibus ad terre-
 stria traducat, judicesque, mancipio-
 rum instar, sequi gestiat? Et loco de-
 precatationis atque meditationis eloquiorum
 Dei, cum causticis sermocinetur? Et
 pro simplicitate, atque innocentia, ver-
 lutiam morum atque sermonum adsu-
 mat? Utinam autem ex iis, quæ vide-
 mus tribunalibus, mente comprehendamus
 etiam judicium futurum, fugiamusque vitæ
 hujus ærurnas, ac nostri vivendi modum

E 2

cum

cum pietate commutemus. Tunc enim, tunc, inquam, gaudium erit inter Angelos, & lætitia bonis, propinquisque reconciliatio. Luctus enim eorum, qui iniquo animo tulerunt ejus secessum, convertetur in lætitiā propter optimam jam vitæ filii rationem initam. Beati enim putantur ac prædicantur ab amicis, iisque maxime qui casus eorum qui revertuntur, in vita conspiciunt, & tamquam munera Domino Deo offerentes, beatificantur. Gloriatu genus de strenuis factis egregii Athletæ, & alacres gestientesque percontantur quoscumque obvios. Virtus autem abscondi nequit, audientque optimam super eo invalescentem famam, ac in his glorificabunt Dominum, seque amicos, ac consanguineos Certatoris esse asserent. Qui in dignitate sunt constituti, hunc ab auctoritate ac dignitate commendabunt. Milites eum a rebus militiæ gestis demirabuntur. Eiusdem artificii homines, hunc in simili secum arte exercitatum laudabunt. Ita cunctis, bene beateque agentes, virtus amabiles celebresque efficit in Domino. Ideo in gloria cælestique regno coronabuntur.

E J U S D E M

PATRIS NOSTRI EPHRAEM SERMO

DE VERA RENUNCIATIONE. ET QUO PACTO ANIMA DEUM INVENIAT: QUAM OB CAUSAM AD NOS VENIT DOMINUS.

Ephes. 6.

2. Cor. 10.

QUI vitam quietam excolit, & vita solitaria gaudet, optimum principium amplectitur. Verum se ipsum intueatur oportet, an sicut a perturbationibus exterioribus se abstraxit, ita & ab interioribus commotionibus, maximisque dæmonum procellis sit immunis ac liber. Nam & in animo perturbationes sunt, atque commotiones improbissimarum cogitationum, magnæque malitiæ adversarum potestatum, de quibus ait Apostolus: Non est nobis colluctatio adversus sanguinem, & carnem, sed adversus principes & potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritalia nequitiae. Et rursus: Arma nostra non carnalia sunt; sed potentia Deo ad destructionem munitionum, consilia destruentes, & omnem altitudinem extollentem se adversus scientiam Dei. Itaque universum nostrum certamen in eo est positum, ut ab iis quæ intra nos sunt perturbationibus conquiesca-

A βάλλομεν τὴν τροπὴν πρὸς ἀσέβειαν. τότε γὰρ, τότε χαρὰ ἔσται ἐν ἀδελοῖς καὶ ἀφροσύνη πῶς πνεύματι, καὶ ἀνάγκῃ πῶς οἰκείοις. ὁ γὰρ πένθος τῆς δυσφορησάντων ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει· μεταβάλλεται εἰς ἀφροσύνην διὰ τὴν αἰετὴν τῆς ἡμῶν πολιτείας· μακαρίζονται γὰρ ὑπὸ φίλων καὶ μέγιστα ὀρώντων πῶς περιστάσεις τῶν ἀναστρεφόμενων ἐν τῷ βίῳ. καὶ ὡς δάσκαλοι Κυρίου τῷ Θεῷ προσεγγεῖντας μακαρίζονται. καυχῶνται τὸ γένος ἐπὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις τῆς μετάνοιαις ἀδελφῶν· καὶ γεννηθέντες ἐπερωτῶσι τοὺς πατέρας τυγχάνοντας· ἢ ὅτι ἀρετὴν κρυβήσαντες εὐδυναται· αἰετοὶ δὲ ἐπικρατῶσιν περὶ αὐτῶν ἀγαθὴν φήμην, καὶ δοξάζουσιν ἐπὶ τέποις τῶν Κυρίων. καὶ ἑαυτοὺς οἰκείους καὶ συγγενεῖς τῶν ἀγωνιστῶν διὰ βεβαιότητας ὑπάρχοντες. οἱ ἐν ἀξιώματι τῷ ἀπὸ ἀξιώματων ἐγκωμιάζουσιν· οἱ στρατιῶται τῷ ἀπὸ στρατιωτῶν ὑπερδυναμίζουσιν. οἱ συνεχνίται τῷ ἀπὸ ὁμοιοτεχνῶν ἐπαγνῶσιν. ὅπως πῶς πάντων ποδῶν καὶ ἐπιστόμων ἢ ἀρετῇ πῶς κατορθωκότας καθίστησιν ἐν Κυρίῳ· διὸ ἐν δόξῃ εὐφρανθήσονται καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἁγίων.

Τ Ο Υ ᾽ Α Ὑ Τ Ο Υ ᾽

ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΑΛΗΘΟΥΣ ΑΠΟΤΑΓΗΣ, ΚΑΙ ΟΝ ΤΡΟΠΟΝ ΕΥΡΗΣΕΙ ΨΥΧΗ ΤΟΝ ΘΕΟΝ. ΔΙΟ ΚΑΙ ΗΛΘΕΝ Ο ΚΥΡΙΟΣ.

Ο Τὴν ἡσυχίαν ἐπανηρημένος, καὶ τὴν μόνην μεταδιδόνων, καλὴν ἀρχὴν ἡσάσασατο. ἀλλ' ὡς περὶ τῶν ταραχῶν τῆς φαντασίας ὅχλῳ ἀπέστη, ἐγκύβητ' εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, εἰ καὶ τῶν ἐνδοθεν δυνάμεων ἀπὸ πλάκται, καὶ τῶν δαυμόνων πολυοχλίας ἡλθέρωται. εἰσὶν γὰρ ἐν τῇ ψυχῇ ταραχαί, καὶ δόρυβοι λογισμῶν ποιητῶν, & κακίας πολλῆς ἀντικειμένων δυνάμεων, περὶ ὧν φησὶν ὁ Ἀπόστολος. Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἶμα, καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τὰς κοσμοκράτορας τῆς σκοτίας τῆς αἰῶνος τούτης, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας. Καὶ πάλιν· τὰ ὅπλα ἡμῶν ἢ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Κυρίῳ πρὸς κατάρσεις ὀχυρομενῶν, λογισμῶν καταργῶντες, καὶ πᾶν ὑψώμα ἐπαυρόμενοι κατὰ τὴν γνώσεως τοῦ Θεοῦ, ὥστε ὅλος ἡμῶν ὁ ἀγὼν γενέσθαι πρὸς τὸ ἡσιχάσασθαι ἀπὸ τοῦ ἐνδοθεν, καὶ τῆς ἀληθινῆς ταραχῆς ἀποτάσσασθαι, καὶ ὅχλῳ

καὶ ὁχλὸς λογισμῶν ἀνικαμήσῃ δυνάμει. Ἐπὶ
 μέτῳ ἐρείετο ἡ ἀποπαγὴ, καὶ ἡ ἀναχώρησις
 τῆς φαινομένης τῶν. Ἡ γὰρ ἀληθινή αὐτῇ
 ἔστιν· τὸ ἐσοδεῖ ἐρίωθαι, καὶ γαληναῖν. ὅταν
 οὖν ἐσηκῇ εἰς δέσιν πρὸς τὸ θεόν; πρὸς ἑχέ
 μὴ τὰ σκέυη σου τὰ καλὰ, ἐν οἷς ψάλλεις τῷ
 θεῷ, τοῦτ' ἐστὶ τοὺς λογισμὸς σου ἀρπάζωσιν οἱ
 ἐχθροί σου. καὶ πῶς ἡ ἐν τίνι ἀφρονήσας τῷ
 θεῷ τῷ ὅπλῳ ληφθέντων; τῷτ' ἐστὶ τῆς λο-
 γισμῶν ἀρχιμετρούμεται; οὐ γὰρ χρειᾶται ἔχει
 ὁ θεὸς ἵνα τὸ εἶμα, ἡ γλώσσα ἄχεται. Ἡ
 γὰρ ἀφροσύνη τῷ θεῷ αὐτῇ ἔστιν. ἵνα οἱ λογισ-
 μοί, καὶ ἡ ὅλη ἰσχύς, καὶ ἡ δύναμις τῆς ψυ-
 χῆς, καὶ ὅλος ὁ νῦν πέταται πρὸς τὸν θεόν ἀμε-
 πειρώτως· μὴ μίξης τῷ χρυσῷ σου χαλκόν, ἡ
 μόλυβδον· τῷτ' ἐστὶ τῇ ψυχῇ σου πολλὰς λο-
 γισμὸς, καὶ ἀκαθάρτους· ὥστε γὰρ κόρη ἀνδρὶ
 ἡρμωμένη εἰς ἁπονοδιδῆν ἁποτέτρῳ, βδελυκτὴ
 τῷ ἀνδρὶ γίνεται, ὅτε καὶ ἡ ψυχὴ ἁποσυ-
 ρομένη ἁπὸ ῥυπαρῶν λογισμῶν, καὶ σωπεδε-
 μένη, βδελυκτὴ ἐστὶ τῷ ἐπερανίῳ νυμφίῳ αὐτῆς
 Χριστῷ. ἀλλὰ τὸ ἐν αὐτῇ δυνάμει μὴ σωαφ-
 ζέτω, μηδὲ γλυκαρέσθω τῇ αὐτῇ συγκαταβά-
 σαι, ἵνα ἰδὼν ὁ κύριος τῷ ἀγαπῶν αὐτῆς τῷ
 πρὸς αὐτὸν ἐλεήσει αὐτὴν, καὶ ἐλθὼν ἐξολο-
 θρώσει τὸν ἐχθρὸν αὐτῆς τὸν νοσητὴν καὶ
 πείθοις ἔχθρας ἔχει πρὸς τὸν νυμφίον αὐτῆς,
 καὶ τὰ νοήματα αὐτῆς βουλομένης φθεῖραι ἀπὸ
 τοῦ Χειρῶ. καὶ ὅταν ἴδῃ ὁ Κύριος, ὅτι σωαγῆ
 εἰσὶν ἡ ψυχὴ ὅσοι τὸ ἐν αὐτῇ αἰεὶ τὸ Κύριον
 ζητῶσα, καὶ πρὸς ὁδοῦς νυκτὸς, καὶ ἡμέρας
 βοᾶσα πρὸς αὐτὸν (ὅπως γὰρ καὶ ἐνετάλατο ἀ-
 διαλείπτως πρὸς ὁδοῦς) ἐν τάχει ποιήσει τῷ
 κηδίκῳ αὐτῆς, καὶ καθαρῶς αὐτὴν ἀπὸ τῆς
 ἐν αὐτῇ κακίας, ἁπλοῦς νύμφῳ εἰσὶν ὡς ἑσθ-
 σα. Εἰ οὖν πιστεύεις αὐτῷ ταῦτα εἶναι ἀληθῆ,
 ὥστε καὶ ἐστὶ, πρὸς ἑχέ σεαυτῷ. εἰ εὖρεν ἡ ψυ-
 χὴ τὸ φῶς ὁδηγοῦν αὐτὴν, καὶ τῷ βράδι, καὶ
 τῷ πῶσι τῷ ἀληθινῷ, ὅπερ ἐστὶν αὐτὸς ὁ
 Χειρός. Εἰ δὲ ἔκ ἔχεις, ζήτησον νυκτὸς, καὶ
 ἡμέρας, ἵνα λάβῃς· τυφλὸς γὰρ εἶ· ὅπως ἐπηγ-
 γίλατο, καὶ ὅπως δεισκαὶ ἡ ψυχὴ τὸ ἀληθινόν
 θεόν. ὅταν οὖν θεωρεῖς τὸ ἥλιον, ζήτησον τὸ
 ἀληθινόν ἥλιον, καὶ βλέψον εἰς τὸν ψυχῶν σου.
 εἰ ὅροις τὸ ἀληθινόν φῶς· σκιά γὰρ ἐστὶν πάντα
 τὰ φαινόμενα τῶν αἰσμάτων, καὶ ἀληθινῶν τῆς
 ψυχῆς πραγμάτων. Ἐστὶ γὰρ πᾶσι τῶν φαινο-
 μέων ἄλλος ἀνδρῶν ἔσω, καὶ ὁφθαλμὸς ἐτύ-
 φλωσεν ὁ σατανᾶς, καὶ ὥσα, ἃ ἐκώφωσεν, καὶ
 ἡλθεν

A scamus, ac liberemur; & veris tumultibus renunciemus, cum universa turba pravarum cogitationum, quæ nobis ab illis ingeruntur. Quum alias frustra fieret renunciatio, secessusque ad ea, quæ videntur loca. Vera siquidem renunciatio hæc est: interna animi pace, atque quiete perfrui. Quando igitur coram Deo in oratione persistis, cave ne pulchra tua vasa in quibus Deo psallis, hoc est, cogitationes tuæ, ab hostibus tuis rapiantur. Et quo pacto, precor, vel in quo ministrabis Deo, captis, id est, abreptis, & quasi in captivitatem abductis cogitationibus? non enim indiget Deus, ut os, vel lingua oret. Cultus enim Deo placens hic est, ut cogitationes, & tota fortitudo, ac vis animæ cum mente tota in Deum absque ulla distractione ferantur. Cave aurum tuum ære, vel plumbo misceas, hoc est, animam tuam variis, atque immundis cogitationibus contamines. Quemadmodum enim puella viro desponsata, si corrumpatur ab aliis, execrabilis efficitur marito: ita & anima sordidis cogitationibus distracta, & pactis, atque conditionibus obligata, abominabilis redditur cælesti sponso suo Christo. Quantum autem in se est, caveat indulgere, atque consentire illarum dulcedini; ut sic Dominus ejus in se amorem cernens, misereatur ipsius, veniensque disperdat inimicos corrumpentes eam, suadentesque inimicitiam adversus sponsum suum: & consilia eorum dissipet, qui illam a Christo avulsam corrumpere student. Quumque jam viderit Dominus animam colligentem se, & quantum in se est, semper quærentem, & expectantem Dominum suum, ac nocte diuque ad ipsum clamantem (quoniam sic mandavit sine intermissione orandum esse) cito faciet vindictam illius, & mundans eam ab omni nequitia, immaculatam ipse sibi sponsam exhibebit. Quodsi in eo hæc se ita habere credis, ut revera se habent, attendendum tibi erit, num anima tua invenerit lumen, quod ipsam deducat cum cibo & potu vero, hoc est, ipso Christo. Si vero non habes, nocte diuque inquirito, ut accipias: cæcus enim es. Quoniam sic promissum est, sicque anima Deum verum repertura est. Quandocumque ergo Solem vides, verum Solem quærito, animamque tuam inspicieto, num lumen verum inveneris. Nam quæ videntur, umbra tantum sunt eorum, quæ non videntur, verorumque bonorum animæ. Quoniam ab his quæ foris apparent, alius est homo intus latens, & oculi, quos excæcat satanas, & aures, quas surdas reddit.

Luc. 19.

dit. Et venit Jesus hoc salvare, & hominem sanum facere. Venit enim Filius hominis querere, & saluum facere, quod perierat. Ipsi gloriæ in seculorum secula, Amen.

E J U S D E M

SERMO ASCETICUS PERUTILIS.

QUI se vere Domino consecrare cupiunt, ob futuram regni promissionem, & ad improbi adversarii repellenda tela, quibus varie singulorum animas impugnat; in primis fidem firmam, & spem certam unusquisque secum afferat oportet, quibus nequissima improbi hostis tela ignea extinguere possit. Tametsi igitur millies voluntatem nostram adversarius laxiorem, atque remissiozem reddere conetur, & a spe, atque amore in Dominum divellere: animam diversimode oppugnans, sive per immissiones tribulationum per spiritus malignos in ipsam animam; sive per suggestiones improbarum, vanarum, illicitarum, atque impurarum cogitationum; in memoriam etiam reducendo peccata priora, animamque sic condemnando, & voluntatem ad malum relaxando; quasi salvum foret impossibile, ut in desperationem interim animam pertrahat: quodque ex ea, improbarum cogitationum scelera pullulent in corde; non autem a maligno spiritu peccatum illi intrinsicus commiscens ac suggerente. Atque istud malitiæ, quam agnosci tamen nolle, argumentum est: quandoquidem mundanus adest spiritus erroris, divino Spiritui contrarius, qui in desperationis laqueos animam impellat; sive per corporis labores, infirmitatem pariendo: sive per homines, opprobria, & angustias inferendo. Et licet his omnibus debellare animam conetur; sua tamen in Deum fiducia homo nequaquam excidat, imo eo magis soli Christo, & misericordii, & qui animæ infirmitates curare potest, assidue adhæreat, semper eum amans, ac meditans; sicque apud se cogitans, statuensque, quod si a Deo recessero, deflectens a recto virtutis tramite, ad quem abire potero? Nisi forsan in perditionem me ipsum reddam præcipitem, & in manus fraudulentii hostis. Idcirco licet infinitis gladiis igneorum telorum, & malitiæ passionum, necnon absurdarum atque pravarum cogitationum quotidie unumquemque fra-

A ἤλθεν ὁ Ἰησοῦς τὸ πρῶτον σῶσαι, καὶ ἀνθρώπων ὑγίαν ποιῆσαι. ἤλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

Τ Ο Υ Α Υ Τ Ο Υ

Α' ΣΚΗΤΙΚΟΝ ὉΦΕΛΙΜΟΝ.

B **O** Ἰ βελόμῳμοι κατὰ ἀλήθειαν ἐαυτοὺς τῷ κυρίῳ ἀποδύναμι πρὸς τὴν μέλλουσαν τῆς βασιλείας ἐπαγγελίαν. ἀλλὰ τὴν πονηρὴν ἀνταγωνίζομενον παντὶ τρόπῳ. ποικίλως ἐκάστην ψυχὴν πολεμεῖν. πρὸ πάντων ὧν, πίσει ἐδράσαι καὶ ἐλπίδα βεβαῖαν ἕκαστος ὀφείλει ἀναλαβεῖν, ἵνα δι' αὐτὸν δυνατῇ τὰ πεπυρωμένα ἔσθ' ὀπονηρῶ βέλῃ σβέσαι. καὶ μυρία πόινυν ὁ ἀντικείμενος ποιῇ βελόμῳμος χαλῶν τὴν προαίρεσιν, καὶ ἀποσπᾷ τῆς ἐλπίδος, καὶ τῆς ἀγάπης εἰς τὸ κύριον: πολεμῶν τῇ ψυχῇ ἀσφόδῳ. ἥτοι εἶδοθεν θλίψεις ἀλλὰ τῇ ψυχῇ πνιμῶν ἐπάγων τῇ ψυχῇ. ἥτοι λογισμὸς καὶ πονηρὸς καὶ ματαίος, καὶ ἀθεμίτης καὶ ῥυπαρὸς ἐνσωτέρῳ, καὶ τῇ προτέρῳ ἀμνηστῶν τῷ μνήμῃ ποιῶν, καὶ κατακλίνων τὴν ψυχὴν πρὸς τὴν προαίρεσιν εἰς χαλῶσιν ἐσελθεῖν, ὡς ἀδύνατον ὅτι σωτηρίας τυχεῖν. ὥστε εἰς ἀνελπίστῳ ἐγείρει τὴν ψυχὴν. ὡς δὲ αὐτῆς τὰ τῶν ματαίων καὶ πονηρῶν λογισμῶν ἀποπήματα γεννώσῃς ἐκ καρδίας. καὶ ὡς ἄλλοις πνιμῶν ἀμαρτίας λογισμῶν ἐνδον. καὶ ὑποσπείρονται αὐτῇ. τῷ τῆς κακίας ὑποτιθεμένης, καὶ μὴ βελομένης γνωρίζεται. ὅτι ὅτι μετὰ τῇ ψυχῆς ἀλλοτρίον **E** τῷ θεῷ. ἐγκόσμος πνιμῶν πλάνης πρὸς τὸ εἰς ἀπελπισμὸν τὴν ψυχὴν ἀναγεῖν. αἱ πὶ πόινους σώματος ἐπενέγκαι ἀσθενείας. ἥτοι δι' ἀνθρώπων οἰκτισμὸς καὶ θλίψεις ἐπιφέρειν. καὶ εἰ ἀλλὰ τῶν πάντων ὁ πονηρὸς ἐπιχειρεῖ πολεμεῖν τῇ ψυχῇ, ὁ ἀνθρώπος δὲ πρὸς κύριον ἐλπίδος μὴ ἐκστῇ. ἀλλὰ πλέον προσκολληθεῖν ἕκαστε, ὡς μόνῳ Χειρῷ, καὶ διασπλάγχχνῳ, καὶ δυναμένῳ τῇ ψυχῆς τὰ ἀσθενήματα ἰάσασθαι. αὐτὸν αἰ ἀγαπῶν καὶ αὐτὸν μελετῶν. τῷ λογισμῶν, ὅτι ἀπὸ θεοῦ εἰς ἀπὸ τῷ ἀποστραφεῖς ἔσθ' ὁρῶν τῇ ἀσκήσεως βίῃ, καὶ πρὸς τινα δυνατὸν ἀπελθεῖν, εἰ μὴ τάχα εἰς ἀπώλειαν. καὶ εἰ εἰς ἐμαυτὸν καὶ ὡς δὲ τῇ πονηρῇ συμβολίᾳ, καὶ μυρίας πόινυν μαχαίρας τῇ πεπυρωμένῳ βελῶν, παδῶν τῇ κακίας, καὶ τῇ ἀπόπῳ καὶ πονηρῶν λογισμῶν ἐκάστης ἡμέρας, ἕκαστῳ τῇ ἀδελ-

ἀδελφῶν εἰὰν ἐμβάλη ὁ πονηρὸς καὶ τὸ χαυνῶσαι
καὶ ἀποσρέψαι τὸ ὁδὸν τὴν δικαιοσύνης· καὶ ἀπελ-
πισμὸν ἄγει· πρὸς τὸ μᾶλλον ὀφείλει καταφυ-
γεῖν καὶ ἐλπίσαι ἐπὶ τῷ Θεῷ· ὅτι ἔτι βύλετο
δοκιμασθῆναι τὰς ἐαυτῶν προσφθγγύσας ψυχὰς·
ὅπως γινώσκῃ ὅτι ἀληθείας· ὅτι πάντα μισή-
σαντες, Θεὸν μόνον ἠγάπησαν· καὶ πολλὰ κακὰ
ὑπὸ τῇ κακίᾳ παθόντες, τῷ μόνῳ Θεῷ προσ-
εγγίζουσιν, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐπιτελεῖν· αὐτοὶ
πλείονα πόθον πρὸς αὐτὸν ἐκτίσαντο, καὶ μυρί-
ους θανάτους ὑπερδόντες, Θεὸν μόνον ἠγάπη-
σαν, καὶ αὐτὸν μόνον κληρονομήσαντες ἐπιθυμήσαν-
τες, Θεὸν μόνον ἠγάπησαν· καὶ πάντα τὰ πάθη
δὴν, καὶ τὸ πόθον αὐτῶν, καὶ τὸ ἀγῶνα πάσας
τὰς ἡμέρας, ὡς μικρὸν ἠγησάμενοι· καὶ ἔδεν
ἄξιον τῶν ἐλπιζομένων ἀγαθῶν ποιεῖν δυνάμε-
νοι· χιλία γὰρ ἔτι τῷ αἰῶνι τέτταρον ἐν τῷ αἰ-
ῶνι καὶ ἀφθάρτῳ κόσμῳ ποῦτον ἔχει τὴν
συγκρίσει, ὡς εἰ τις ἔχει μίαν ψάμμον ἀφ'
ὅλης τῆς ψάμμου τῆς θαλάσσης, ἔτις ἀπέραντος
καὶ ἀπηντος, καὶ ἀκήρατος ἐστὶν ὁ τῶν δικαίων αἰὼν,
καὶ ἡ τῶν ἑραίων βασιλεία· αἱ πιαῦται ἔνι ψυ-
χαί, καὶ συνέσει ἀγωνισάμεθα, καὶ πιαύτη ἐλπίδι
ὑπομνήσασθαι, καὶ πάσας θλίψεις ἀφ' ἧς πρὸς τὸ
κύριον ἐλπίδα ὑπερπηδῶσαι, καὶ πιαύτην ἐλπί-
δα βεβαίως κρατῆσαι, καὶ καταχυθῆσονται, ἀλλ'
ἐπιτελεῖσθαι τὸν αἰῶνα καὶ ἀληθινῆς ζωῆς· δοκι-
μαίαν ἐν πειρασμοῖς ὀρεθίσασθαι κατὰ τὸ εἰρη-
μεῖναι· τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης
τῷ Θεῷ· θλίψις, ἡ πειρασμία, ἡ διωγ-
μός, ἡ γυμνότης, ἡ κίνδυνος, ἡ μάχη, καὶ
καὶ τὰ ἕξ· καὶ πάλιν· ἡ θλίψις ὑπομονὴν
κατεργάζει· ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ
δοκιμὴ ἐλπίδα· καὶ ὁ κύριος· ἐν τῇ ὑπομονῇ
ὑμῶν κτισάσθαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν· καὶ πάλιν·
ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται· ὥστε
πάντα αἱ ἐπιφερόμεναι τῷ πονηρῷ θλίψεις τῷ
ἀνθρώπῳ εἰὰν ἐλπίδι καὶ μακροθυμίᾳ γενναίως
ὑπομείνη πειρασμὸν καὶ ἐδραστήτητα, καὶ πλεον
δοκιμοὶ αὐτὸν ἀπεργάσασθαι γενόσασιν· συλλόγι-
σαι γὰρ μοι· εἰὰν ὅλης τῆς γῆς σε καταστήσωσι
βασιλέα μόνον, καὶ τὰς θησαυροὺς τῆς οἰκουμένης
μόνον σοι παρασείγκωσι· καὶ εἰ μόνος ἐβασίλευες
καὶ ἐκράτης τῆς οἰκουμένης ἔξ ὅλης τῆς γῆς πᾶσι
ἀνθρώποις ἐκτίσται ἕως τῆς συντελείας τῷ αἰῶνι
ἀντεκατήλασαι τὴν ἀληθινὴν καὶ ἀπέραντον, καὶ
αἰώνιον ζωὴν τὴν πᾶσι ἑραίων βασιλείαν, ἥ τις
τέλος καὶ ἀφθόχην ἔκ ἔχει· δὴλον ὅτι εἰὰν
ὁρθῶς ἀφαιρήσῃς, ἔρεῖς· μὴ γένοιτό μοι ἀντικα-
ταλλάξαι

A fratrum malignus impugnet; licet etiam impetum faciat, ut a via justitiæ nos aver-
tat relaxetque, ac in desperationem indu-
cat: tanto magis ad Deum confugere oportebit, & spem in eo defigere. Nam sic ani-
mas vult probari, quæ ad ipsum recurrunt; ut vere constet, eas omnia odio habentes, solum Deum dilexisse. Quin & a malitia hominum mala plurima tales perpeffi sunt, ut propius ad Deum accederent, ejusque voluntatem perficerent; Unde & amplius eorum in Deum exarsit amor, ac desiderium; ita ut infinitas mortes despicerent, Deum solum amantes, eumque solum hæreditate possidere cupientes, omne quoque studium, & laborem suum, atque quotidianum certamen parvi ducentes, nihilique facientes, ut speratis illis bonis æternis perfrui liceret. Nam mille anni hujus sæculi in æterno, & incorruptibili illo mundo tantam
B habent comparisonem, quantam minima arena maris, cum tota arena ejusdem. Hoc justorum seculum æternum est, infinitum, & incorruptibile, regnumque cælorum. Tales igitur animæ, quæ intellectu, atque prudentia certant, & spe ejusmodi expectant, cunctasque angustias ob spem in Dominum conceptam pessumdant, & spe eadem constanter superant, non confundentur, sed æternam veramque vitam consequentur, probatæ in tentationibus repetitæ secundum illud dictum: *Quis nos separabit a caritate Dei? Tribulatio, an angustia, an persecutio, an nuditas, an periculum, an gladius?* & quæ sequuntur: & rursus: *Tribulatio patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio autem spem; spes vero non confundit.* Et Dominus: *in patientia inquit, vestra possidebitis animas vestras.*
C Et iterum: *qui perseveraverit usque in finem, hic salvabitur.* Quæcumque itaque homini tribulationes a spiritu maligno inferuntur, si generose strenueque, spem & longanimitate suffultus, eas sustine-
D rit; magis eum confirmabunt constabili-
entque, ac probatiorem reddent. Jam enim tu mihi ratiocinando collige: quod si universi terrarum orbis te regem solum constituerent, thesaurosque totius mundi tibi soli offerrent; & si solus totum orbem rexisses, ac tenuisses, ex quo creatum est genus humanum usque ad sæculi consummationem; com-
E mutares ne cum his veram, ac sine termino, sempiternamque vitam, ipsum regnum cælorum, cujus non erit finis, neque successio? perspicuum est, si recte dijudices, dicturum te: absit a me, ut cæleste regnum cum corruptibili
& tran-

Psal. 89.

Rom. 8.

Rom. 5.

Luc. 21.

Matth. 24.

Matth. 16. & transitorio commutem. Quemadmodum dixit Dominus: *Quid enim proderit homini, si mundum universum lucretur, anima vero sua detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?* Universo itaque mundo, regnoque ejus, pecuniis, atque substantiis, gloria, & honore, sola anima & pretiosior, & honorabilior est. Adeo verum est, coeleste regnum rebus omnibus honore esse præferendum: quoniam nullam omnino creaturam, placuit Deo, divinæ suæ naturæ spiritus consortem, participemque facere; non coelum, non solem, non lunam, non astra, non terram, non mare, non quamcumque creaturarum, quæ videntur, naturam, præter quam solum hominem, qui ipsum super omnia diligit. Si igitur maximas, ac pretiosissimas quasque mundi creaturas, vel divitias, vel ipsum etiam universum regnum terrenum, recta cogitatione complectamur, nequaquam ista cum æterno, & coelesti vitæ regno comparari, ne dum illi anteponi patiemur. Quomodo itaque plures illud ipsum cum miserabilibus, ac contemptilibus mundi rebus comparant atque commutant, veluti cum aliqua concupiscentia hujus mundi, sive vana gloria, sive cum turpi lucro? Quod enim quis seculi hujus diligit, & cui quis alligatus est, tanquam mundanæ, & corruptibili rei, cum illo etiam regnum cælorum comparat, atque commutat. Nam quod quis diligit, illud sibi Deum constituit, sicut dictum est: *A quo enim quis superatus est, hujus & servus efficitur.* Oportet namque eum, qui vere vitam æternam appetit, cælestisque regni gaudiis perfrui desiderat, cunctis rebus seculi hujus superiorem, majoremque fieri, universosque mundi terminos, & omnem gloriam terrenam superare, & universa materiæ vincula perfringere, & supercælestem Christi gloriam complecti, nihilque ceterorum cum ejus amore commutare, aut quid seculi hujus fugacis vitæ amare. Qui enim vero amore vere in Deum fertur, instar gladii bicipitis quemcumque amorem alium hujus mundi interruptit ac dirimit, omneque vinculum materiæ perfringit; nihilque eorum, quæ sub aspectum cadunt, animam illam detinere, ac possidere poterit: non voluptas aliqua, non gloria, non divitiæ, non vinculum amoris carnalis, neque quid earum rerum, quæ hujus sunt materiæ. Sed quæ solum Deum diligit anima, præter ipsum nihil diligit seculi hujus: sed universum suum amorem, ac voluntatem, in ipsum solum transferens, ipsique foli alligata, omnem amorem terrenum ac materiale transcendit, ac vincit. Ensis utrinque acutus est dilectio spiritus, quæ

2. Pet. 2.

A παλλάξαι τὴν φθαρτὴν βασιλείαν τῇ ἀπεράντῳ βασιλείᾳ, ὡς ὁ κύριος εἶρηκεν. τί γὰρ ὀφελήσεται ἄνθρωπος εἰὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτῆς ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῇ ψυχῇ αὐτῆς; ὥστε παντὸς κόσμου καὶ τῆ βασιλείας αὐτῆς, καὶ χρημάτων, καὶ δόξης, ψυχὴ μόνη τιμιωτέρα καὶ ἀξιολογώτερα ἐστίν. ἔχ' ὅσα γε ἡ τῆς ἑρρανῶν βασιλεία ἐν τιμιωτέροις ἐστίν, ὅσα ἐν ἐδενὶ τῆς κτισμάτων δυνάμεως ὁ Θεὸς τῇ ἰδίᾳ φύσει πατρὸς κοινωνῶσα καὶ συναῖσα, ἐκ ἑρρανῶν, ἔτε ἡλίῳ, ἔτε σελήνῃ, ἔτε ἀστροῖς, ἔτε γῇ, ἔτε θαλάσσῃ, ἔτε ἐτέροις ἡνὶ τῆς ὁρωμένων κτίσει. ἡ μόνῳ τῷ ἄνθρωπῳ τῷ ἀγαπῶντι αὐτὸν ὑπὲρ πάντα. εἰ ἔν ταῖς μεγάλας τῷ κόσμῳ κτίσματι, ἡ πλεον, ἡ καὶ αὐτὴν τὴν ἐπίγειον βασιλείαν λογισμῶ ὁρῶ λαβόντες, ἐκ ἐρούμεθα ἀντικαταλλάξαι τῇ αἰωνίᾳ καὶ ἑρρανίᾳ τῇ ζωῆς βασιλείᾳ. πῶς οἱ πλείονες ἀντικαταλλάσσουσιν αὐτὴν παλαιπύροις καὶ ἐξυδενόμενοις τοῦ κόσμου πράγμασι, οἱον τῇ ἐπιθυμίᾳ τινὶ τῷ κόσμῳ τέττε, ἡ ματαῖα δόξῃ, ἡ ἀχρεῶν κέρδει. ὅπερ γὰρ τις τῷ αἰώνιῳ τέττε ἀγαπᾷ καὶ εἰς ὃ, ἡ δεσμεύεται οἰσθήποτε κοσμικῶ καὶ φθαρτῶ πράγματι. ἐκείνῳ καὶ ἀντικαταλλάσσεται τὴν τῆς ἑρρανῶν βασιλείαν. ὁ γὰρ τις ἀγαπᾷ, ἐκείνῳ θεὸς αὐτῆς ἐστίν, καθὼς εἶρηται. ὃ γὰρ τις ἠήτηται, τέττω καὶ δεδύλωται. καὶ γὰρ τῷ ὄντως ζωῆς ἀθανάτῃ ὁρενόμενον, καὶ βασιλείας ἑρρανῶν ἐπιθυμίᾳ ἔχοντα. ἀπάντων τῶν τῷ αἰώνιῳ τέττε ἀνώτερον καὶ μείζονα γενέσθαι καὶ ὑπερβῆναι πάντας ὅρους κοσμικῆς, καὶ πᾶσαν δόξαν γνῖναι, καὶ ὅλως δεσμεῖς ἕλης ἀφῆρηξαι, καὶ τὴν ἐπερρανίον τῷ Χριστῷ δόξαν ἀγαπῆσαι, καὶ μηδὲν ἕτερον σὺν ἐκείνῃ τῇ ἀγάπῃ μυγνύειν, καὶ ἀγαπᾷν ἡ τῷ αἰώνιῳ τέττε, ἡ τῷ βίῳ τέττε. οἱ γὰρ πρὸς τὸν θεὸν ὄντως ἀληθινὴν ἀγάπην ἀναλαβόντες, ὡς περ μίσχαρα δίσκομος πᾶσαν ἀγάπην ἐτέραν κόσμου ἀφῆρηξαι, καὶ πάντα δεσμὸν ἕλης ἀφῆρηξαι, καὶ ἐδέν τι τῆς φαινομένης τὴν ψυχὴν ἐκείνην κατέχειν δύναται, ἔχ' ἡδονήτις, ἔ δόξα, ἔ πλεον, ἔ δεσμός ἀγάπης σαρκικῆς, ἔδ' ἔτι τῆς ἕλης πραγμάτων, ἀλλ' ἡ μόνον θεὸν ἀγαπῶσα ψυχὴ, σὺν αὐτῷ οὐδὲν ἕτερον τῷ αἰώνιῳ τούτου ἀγαπᾷ, ἀλλ' ὅλην αὐτῷ τὴν ἀγάπην καὶ τὸ θέλημα αὐτῷ μόνῳ ἐγκρεμίσαι, καὶ αὐτῷ μόνῳ προσδεθῆσαι ἀπασαν ἀγάπην χοϊκὴν καὶ ὑλικὴν ὑπερβαίνει καὶ νικᾷ. δίσκομος μίσχαρα, ἀγάπη πνύματος ἀφῆ τῇ ἰδίᾳ δυνάμει ἀγάπης

ἀγάπης κτησαμένη· ἥτις ἀγάπη καὶ μάχαρα
 δύναται πᾶσαι ἵλην ἀφαιρῆσαι καὶ πάντας ὅρους
 γῆς ὑπερβαίνειν καὶ μόνῳ Θεῷ συνδυναστεύειν· καὶ
 τὸ αὐτῆς θέλημα διαπαντός ἐργάζεσθαι· ἀγώ-
 νων τῶν μεγάλων καὶ πόνων ἰσχυρῶν ὅτι πᾶς με-
 γάλας ἐπαγγελίας τῆς αἰωνίου ζωῆς καρπώσασθαι.
 χρὴ γὰρ τινα ὅλον ἑἶναι ὅλην ἑαυτὸν τῷ κυρίῳ
 ἀποδίδειν καθὼς λέγουσιν· ὅλης καρδίας καὶ
 δυνάμεως, καὶ ἰσχύος, καὶ ὅλης θελήματι, καὶ ἀνα-
 κρεμάσει, καὶ ἑαυτὸν ταυρώσει ψυχῇ καὶ σώματι
 διηλεκτῶς τε καὶ ἀδιαλείπτως ἐν πάσαις ταῖς ἀγίαις
 αὐτοῦ ἐντολαῖς· ὅπως δυναθῇ τυχεῖν τῆς ἐπυγ-
 γελμένης ζωῆς τοῖς τῷ Θεῷ ἀγαπῶσι καὶ αἰωνίᾳ
 ζωῇ καταξιώσθαι θέλουν· εἰ γὰρ ἐν τῇ ἐπιγείῳ
 καὶ παρερχομένη καὶ φθαρτῇ βασιλείᾳ μεγάλοι
 ἰδρώτες καὶ κάματοι καὶ πονοὶ καὶ μόχθοι ἀνύονται·
 ὅπως αἱ τέττοι οὐρενόμενοι δυναθῶσι προκοπῇ·
 καὶ ὅτι τιμὴ δόξης ἢ ἀρχῆς παρερχομένης
 ἐλθῇ· πόσῳ μᾶλλον ὑπὲρ τῆς αἰωνίου, καὶ
 ἀγήρατου, καὶ ἀφθάρτου βασιλείας ποιῆσαι καὶ
 μοχθῆσαι, καὶ ἀγωνίσασθαι ὅλην πνευματικὴν
 μίαν χαρὰν πορσῆσαι ὑπὲρ τῆς τληκτικῆς ἀφ-
 θάρτους δόξας κληρονομήσαι· δίκαιον γὰρ σοι
 φαίνεται ἵνα πᾶσι ὅτι γῆς πράγματα καὶ παρερ-
 χόμενα καὶ αἱ φθαρτὰ δόξα τληκτούτων κα-
 μάτων καὶ πόνων δέονται πρὸς τὸ κτίσασθαι ταύ-
 τας αἰώνας αἰώνων ἀγήρατους καὶ ἀτελευτήτους σὺν
 Χριστῷ βασιλεύσαι ἐλπίζοντες, μηδὲ βραχύτινα
 χρόνον τῷ τῷ ὅτι γῆς ποιῆσαι καὶ ἀγωνίσα-
 σθαι πορσῆσαι ὅπως ἐν καρῷ ὅλες αἰώνας βα-
 σιλεύσῃς ἐν Θεῷ· ἐγὼ οἶμαι ὅτι καὶ τῷ πάν-
 βραχὺν νῦν ἔχοντι, δὴλον ὅτι δίκαιον καταφα-
 νήσεται ταῦτα· ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀθλήσας καὶ
 ἀγωνίσασθαι καταδραμεῖν, ὅπως τὴν νίκην
 εἰς αἰώνας ἄρῃται, ἥπερ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
 μὴ ἀνδραγαθήσαντα, ἀλλὰ χαυνωθέντα, καὶ ἐν
 γηίνῃς ἡδοναῖς ἀποσραφέντα τὸ ἥθημα καὶ τὴν
 ἀρχὴν εἰς αἰώνας ἀπενέγκασθαι· ἐπὶ γὰρ τοῖς
 ἔργοις τοῖς ἀγαθοῖς χολάζει καὶ τοῖς ἁποχρα-
 φῶν λαλῶσιν πράγμασιν ἐν ἀφρίβει πάν-
 τες λόνοι, ἥτοι γραφαί, ἥτοι συντάγματα καὶ
 αὐτῶν τῶν ἑξωθεν φιλοσόφων βίβλοι περὶ τού-
 των κεκράγασι, τῶν ἐπαγνοῦντες καὶ τῶν ἀν-
 χροῦντες, καὶ πᾶσαι γλώσσαι περὶ τούτου ἀφ-
 μαρτύρονται πᾶσι ἐν τοῖς πράγμασι τῶν γραφῶν
 τοῖς ἔργοις διατελοῦντα· ὁ κενός ἐστι πᾶς Θεῷ
 ἀληθῆς φιλόσοφος ὁ πάντοτε πᾶς ἑαυτὸν κακῶς
 ἐπιθυμίας ἀντιπαρόμοιος· ὁ γὰρ ἀλόγῳ φιλο-
 σοφίας κοσμήματος καὶ ἐγκαυχώματος καὶ πᾶς
 ἰδίας

A quæ quidem dilectio, ensis instar, quamcum-
 que materialem affectionem præcidit, omni-
 busque terræ limitibus supereminere facit,
 & adhærescere soli Deo, ejusque volunta-
 tem per omnia explere. Magnorum igitur
 certaminum est, & fortium labo-
 rum, ingentes illas æternæ vitæ pro-
 missiones percipere: necesse enim est ali-
 quem se totum ex toto devovere
 Domino, sicut scriptum est: *Ex toto cor-*
de & viribus, & fortitudine, & ex tota
voluntate suspendere, & crucifigere se
 ipsum jugiter anima & corpore in
 cunctis sanctis ejus præceptis; ut potiri
 queat vita iis promissa, qui diligunt Deum,
 vitæque sempiternæ digni haberi volunt.
 Si enim in terreno, transitorio, & cor-
 ruptibili regno maximi sudores, defatiga-
 tiones atque labores suscipiuntur, ut qui
 horum sunt cupidi, alios queant præce-
 dere, & ad aliquam honoris æstimationem,
 vel principatus transeuntis gloriam
 pervenire; quanto magis nos omnibus
 nervis ac viribus cum gaudio adlabora-
 re, & decertare oportuerit, pro æterno,
 immortalis, & incorruptibili regno, &
 pro tantis incorruptibilis gloriæ coronis
 obtinendis? Justum siquidem tibi videtur,
 ut transitoria res terrenæ cum omni
 sua gloria corruptibili, tantis molestiis,
 atque laboribus acquirantur; ad æter-
 nas vero bonorum æternorum incorrup-
 tibilis, & sine fine duraturas, ut cum
 Christo regnare liceat, adspirare; & ad
 hoc, vel modico aliquo hoc tempore
 in terris laborare, ac decertare non de-
 cebit, ut in futuro seculo cum Deo re-
 gnare possis in seculorum secula? Equi-
 dem arbitror, vel etiam parum admo-
 dum sapienti justissimum visum iri, hoc
 brevi tempore certare, dimicare, ac cur-
 rere, ut victoriam consequatur æternam;
 quæ modico hoc tempore non viriliter
 certantem, sed desidem, ac mollem, ter-
 renisque voluptatibus iterum diffluentem
 dejicit, & æterno pudore suffundit. Nam
 si quis operibus bonis det operam,
 seque in rebus scripturarum occu-
 pet; omnes sermones, sive scriptu-
 ræ, sive ordines, ipsorumque exter-
 norum philosophorum libri, de hisce
 clamantes, hunc collaudant, & de hoc glo-
 riantur, omnesque linguæ de hoc perhibent
 testimonium, eum qui in divinis scripturæ
 rebus suam vitam traducit, celebrantes. Ille
 demum vere divinus est Philosophus, qui
 omni tempore pravis suis concupiscentiis
 resistit. Nam qui in solo nomine sa-
 pientia sibi blanditur, & gloriatur, pro-
 pria-

Matth. 22.

priasque sibi concupiscentias non subjicit; intipiens hic prorsus, ac stultus reputabitur, quod de pravis rationique adversantibus passionibus quæstiones agitare velit. Non igitur in multiloquio, Dei hominem decet te occupare; sed operibus veritatis attendat, & exercitia a divinis scripturis proposita amplectatur, ad eaque vitæ suæ rationes componat, oportet. Etenim cuncti divinarum scripturarum sermones, ut & mundani, de operibus bonis loquuntur, & adversum mala vitæ instituta, suppliciorum poenas decernunt. Quod si igitur in ipsis bonis operibus virtutis, probaque atque honesta conversatione vitam traduxeris; ecce jam de te cuncti sermonem facient, memoriam tui aliis prodent, vitamque in ipsis operibus virtutis, quæ a cunctis celebratur, transactam imitabuntur. Quamobrem in divinis præceptis semper nos occupare studeamus, ut cum spem hæreditatis tantorum bonorum perfruendæ conceperimus, etiam communicationem spiritus semper expectemus, ut anima & corpore hinc sanctificati, cunctisque mandatis Dominicis per spiritus communicationem a nobis impletis, digni efficiamur Christo; sicque filii supercælestis Patris per communicationem Spiritus ejus fieri mereamur, *hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi*, secundum Apostolicum sermonem. Ut digni quoque reddamur fruitione æternorum cum Christo bonorum, in sempiterna secula. Amen.

Rom. 8.

E J U S D E M D E D I V I N A G R A T I A .

E Nitere, ut divinam Gratiam in mente tua habeas, ne illudaris. Cole illam ut custodem, ne injuria affecta relinquat te. Venerare illam, ut magistratam invisibilem, ut ne illa absente verferis in tenebris. Sine illa noli certamen inire, ne turpiter intereas. Sine comitatu illius, virtutis semitam ne ingrediaris; nam draco insidias tibi struet. Absque consilio ipsius, non tractes quæ ad animam pertinent; multi enim sunt, qui specie recti, mentem depravant. Illa tibi naviganti nisi adfuerit, vani labores tui erunt. Hac nisi adversus inimicos tuos inunctus fueris; multis frustra susceptis laboribus, turpiter victus lugebis. Illam nisi sociam tibi habueris, dolos serpentis igno-

A ιδίας ἐπιθυμίας μὴ ὑποτάσων, ὅπως παντελὸς ἄσοφος καὶ μωρὸς λογισθήσεται. Ἀλλὰ τὸ ἐν ἀλόγοις παθήμασι αὐτὸν ἐξετάζειν. ὅς ἤτοι πίνυν ἐν πολυλογίᾳ τὸν ὅς θεὸς ἀνθρώπων ἑαυτὸν ἐπιδύει, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ τὴν ἀληθείαν προσέχειν, καὶ τοῖς ὑπὸ τῆς ἀγίων γραφῶν παρηγγελμένοις ἐπιτηδύμασι ἐνέχεσθαι καὶ ἐνδιατείνειν. καὶ γὰρ πάντες οἱ λόγοι τῆς θεῶν γραφῶν ἢτοι λόγων κοσμικῶν περὶ τῆς ἀγαθῆς εἰρήκασιν ἔργων. καὶ κατὰ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδύματων τιμοδείας ὠρήσαντο. εἰ πίνυν ἐπὶ αὐτοῖς ἔργοις τῆς ἀρετῆς τοῖς ἀγαθοῖς. καὶ ἀνατροπὴν ἀγαθῇ, καὶ καλὴν ἀφαιρῆς, ἰδὲ περὶ οὗ πάντες διηγοῦνται ἢ σὴν μνήμην διαγέλωσι τὸ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἔργοις τὴν ἀρετῆς τὴν ὑπὸ πάντων ἐπαγεμένης ἐνδιατίθενται. **C** διασωθῶν οὖν ἐν τοῖς ἐντολαῖς τοῦ κυρίου πάντοτε ἀνασφραδίζων ὡς τοιλικούτων ἀγαθῶν κληρονομία ἐλπίζοντες λαβεῖν, καὶ τὸ πνεύματος τὴν μετεσῖαν πάντοτε τῷ προσδοκίᾳ ἔχομεν, ἵνα ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀγιασθέντες ἐνταῦθα, καὶ πασῶν τῶν ἐντολῶν ἀλλὰ τὴν μετεσῖαν τὸ πνεύματος ὑφ' ἡμῶν πληρωθῶσιν, Χριστοῦ ἄξιοι γινώμεθα καὶ οὕτως ὑποὶ τῷ ἐπουρανίου πατρὸς ἀλλὰ τὴν κοινωνίας τὸ πνεύματος αὐτῶν γενέσθαι καταξιοθέντες, κληρονομοὶ μὲν θεοῦ, συγκληρονομοὶ δὲ Χριστοῦ κατὰ τὸ ἀποστολικὸν λόγον γενόμενοι, τὴν ἀγωνίαν ἀγαθῶν ἀπολαῦσαι σὺν Χριστῷ καταξιοθῶμεν, εἰς τὰς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν.

Τ Ο Υ Ἀ Υ Τ Ο Υ Ε Π Ε Ρ Ι Τ Η Σ Θ Ε Ι Ἀ Σ Χ Α Ρ Ι Τ Ο Σ .

Σ Πεύθε ἔχειν τὴν θεῶν χάριν σὺν τῇ διανοίᾳ. ἵνα μὴ ἐμπαιχθῇς. θεράπυσσον αὐτὴν, ὡς φύλακα. ἵνα μὴ λυπηθεῖσαι καταλίπη σε. ὡς διδάσκαλον ἀοράτων τίμησαι. ἵνα μὴ ἀπούσης αὐτῆς, ὡς ἐν σκότει προσκόπῃς. δίχα αὐτῆς μὴ θελήσης ἀγωνίσασθαι. ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἀχρῶς. μὴ πορευθῇς ἀνευ αὐτῆς πορεύει ἀρετῆς. ὁ γὰρ δράκων ἐπιβουλεύει σοι. ὅπως αὐτῆς μὴ παραγματούσῃ τὰ τῆς ψυχῆς. εἰς γὰρ πολλοί, οἱ παραφέροντες τὴν ἀλγόναν δι' ὁμοιότητος. εἰ μὴ συμπάρῃ σοι πλέοντι, εἰς ἀνόνητον οἱ πόνοι σε περιεσφονταί. εἰ μὴ ἀλείψῃ σε πρὸς πολέμους, πολλὰ πονέσας οἰμώξεις ἀχρῶς. εἰ μὴ αὐτὴ σὺν σοὶ εἴῃ, ἀγνοεῖς ὅ ὅφως τὸ δο-
λιότητι.

λιότητι· σὺ γὰρ γίνεσθαι ἔτοιμος ὑπακούει· ἡτοίμα-
 ναι γὰρ σοι πάντα σαφῶς· ἔσο πατριάρχης πρὸς
 τῇ ταύτης ἀφ' ἧς, καὶ θάτῃσι ἀμελεμένης·
 ἀγαγὼ αὐτὴν σὺν τῷ πρὸς συμβίωσιν, καὶ πα-
 ρέξει σοι κοινοῖαν ἀνέμπαικτον· ἀδελφὴν κτη-
 σαι αὐτὴν, ὡς ἡ γραφὴ εἶρηκε· καὶ τῇ ὁδὸν
 τῆ πατρὸς σου δηλώσει σοι· ποιήσει σε υἱὸν
 υἱίστης· ἐὰν σὺ ποιήσῃς αὐτὴν ἀδελφὴν, ὡς
 μήτηρ δώῃ σοι τὰς ματρὸς αὐτῆς, καὶ ὡς νη-
 πικὸν ἀπὸ τῆ ἐπιβουλῆ φυλάξῃ σε· ἀναγάγῃ σε,
 ὡς παιδίον ἀφροῖτιν, καὶ εἰς ἄνδρα σε ὡς ἀνδρὸς
 τέλει· πείσῃ σοι αὐτῆς τῇ φορῇ· αὐτὴ γὰρ ἔστιν
 ἀρχὴ πάσης τῆ κτίσεως· ἔχ' ὅρα·ς τέως τῇ φορῇ
 αὐτῆς· διότι καὶ οἱ νηπιοὶ γαλεχόμενοι ἀγνοοῦσι
 τὴ μητρὶς τῇ ἐπιμέλειαν· μακροθύμῃσιν, ἀφ' ἑ-
 σεαυτῶν τῇ ἐκείνης βελῇ· καὶ ἔτιως συνήσεις τὰς
 διερρεσίας αὐτῆς· καὶ οἱ παῖδες ἐκ ἴσας πῶς
 ἀνατρέφονται· τοιοῦτοι δὲ θάμνηται ὅτε
 ἀνδρῶν, καὶ τῇ ἀφ' ἧς φυσικὴν τρέψῃσι εἰς
 προαιρετικὴν· καὶ σὺ ἐὰν ἐπιμείνῃς, συνήσεις
 τῇ λυστέλειαν· ὅτι ἡ Ἰωσήφ ἐπίσῃσιν· ὅτε ἐποί-
 μαιεν· ἐκ ἐφ' ἧς αὐτὸν ἐροῖτα· πολλὰς δὲ
 τοιοῦται ἐγύμνασεν· ἡγνοῖ ὁ θεὸς τὸ γεννησά-
 μενον, ἀλλ' ἡγάγετο αὐτῆς ὡς ἡθελεν, ὅτε ἐ-
 φανὸν αὐτῷ ὡς βασιλεῖ περικέκληκε· συνέκρινεν αὐτῆς
 τῇ ὡφέλειαν· ὅτε θρόνον αὐτῷ ἐνεπίστευσεν ἐξου-
 σίας· ἐγὼ τῇ ἀχμαλωσίᾳ· ὅτι αὐτῆς ἦν δοκί-
 μιον· ὡς μήτηρ διδάσκει τέχνην, ἔτιως αὐτὸν
 δι' ἡτοίμασιν θεοσέβειαν ἐδίδασκεν· ὡς διδάσκαλος
 παθεύων υἱὸν ἴδιον, ἔτιως αὐτὸν ἐν δαλείᾳ κατε-
 πόνησεν· ὡς πατὴρ τύπῃν τέκνον, ἵνα γένηται
 σοφόν, ἔτιως αὐτὸν ἐν πόνοις ἐνέβαλεν, ἡγά-
 γετο πάλιν καλὴν συμβουλίαν αὐτῆς, καὶ ἐτίμη-
 σεν αὐτὸν ὡς υἱὸν πρωτότοκον· ἐδείξεν ἡ χάρις
 τίνος ὅτι φύσεως, καὶ τῇ γενόμενον υἱόν, βασι-
 λεῖα κατέστησεν· ἐβασίλευσε σὺν αὐτῷ, ἀφ' ἧς
 καὶ μέλει τέλος κατάρτισεν· ἐκ ἀφ' ἧς
 αὐτὸν ὅτι ἀρχῆς, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐκ εἰσεν
 αὐτὴν περὶ ἀφ' ἧς· συνέταξεν αὐτῷ, καὶ
 διέπρεψεν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐν ἀνάγκῃ ἐξεργά-
 σεν αὐτῆς τῇ ἀφ' ἧς· ἡτοίμασε τῇ ὁπτιμίστιν αὐτῆς
 ὡς μητρός, καὶ ἐκλήρωσεν αὐτῆς τῇ ἀπρέ-
 πειαν· ἐβάστασεν αὐτῆς τῇ ἀγαπάῃ ὡς δι-
 δασκάλῳ· καὶ γέγονε διδάσκαλος ἀοράτων σο-
 φῶν· πᾶσι κατέταξεν ἐκ ἧς, καὶ ὑπακούσας αὐ-
 τῆς, ἐγὼ πᾶσι κατὰ πάντας ἀνθρώπους· τί ἐποίει,
 ἡγνοῖ, καὶ ἐπὶ τέλος βασιλεύσει, τί ποιήσῃ
 συνεβούλευσε, καὶ ἐν τῇσιν ἦν, ἐκ ἐγίνωσκε· καὶ ἐν
 τῇσιν καὶ πάντες ἀνθρώποι γενήσονται, ἀπ' ἧς
 γαίαν.

Tom III.

A ignorabis. Cum promptitudine igitur animi, morem ipsi gerito, & cuncta tibi perspicua reddet. Studiose præcepta illius imbibere, & cito absque ulla sollicitudine eris. Illam tibi familiarem, atque domesticam facito, & consuetudinem ejus honorificam experieris; nec te illudet. Sororem tibi adsume illam (ut monet scriptura) & semitam patris ostendet tibi. Filium altissimi efficiet te, si illam tibi sororem adjunxeris. Instar matris, ubera præbebit tibi; & velut infantem ab insidiatoribus custodiet te. Tanquam parvulum incautum gubernabit te, & in virum perfectum te formabit. Amori ejus fidem adhibe: ea enim omnis creaturæ principium est. Non dum ejus erga te amoris vim cernis, quoniam & lactantes pueruli, matris erga se ignorant sollicitudinem. Patiens esto, & illius te submitte consilio; atque ita ejus fructus, utilitatemque percipies. Nesciunt quomodo nutriantur & infantes; at ubi paulatim adoleverint, virique evaserint, naturæ vim in se admirantur: Sic & tu, si perstiteris, ad perfectionem pervenies. Quod & ex Joseph intelligere potes, dum oves pasceret; non enim subito ipsum ad summam perduxit, sed multis quasi præparationibus exercuit. Non agnoscebat adolescens quid fieret, sed se ab illa regi sinebat, ut vellet. Quando autem diadema illi, ut regi, imposuit, tum demum utilitatem ejus intellexit. Quando in regio eum solio collocavit, tunc ideo se captivum fuisse rescivit, ut ab ea exploraretur. Sicut mater artibus imbuit; ita illum per patientiam, pietatem edocuit. Ut Magister proprium filium instruit, sic illum in servitute exercuit. Quemadmodum pater filium percutit, ut fiat sapiens; sic ea ipsum laboribus objecit. Bonis ejus consiliis ille morem gefit, & ut filius primogenitus ab ipsa honoratus est. Ostendit illi Gratia cujus naturæ esset, & filium jam effectum regem constituit. Simul cum illo regnavit, & idcirco ad finem usque, eum direxit. Non illum reliquit in principatu, quia nec ipse ab ea deflexit, quum tentaretur. Honoris, & æstimationis ejus studiosa fuit; quia & ipse illam in necessitate coluerat. Ejus correctionem ut matris tulit, & decoris illius hæres est factus. Ipsius tamquam Magistræ reprehensionem pertulit, & doctrinam, atque sapientiam rerum invisibilium acquisivit. Quæ ad singulos pertinent, antea nesciebat; & obediens ei, cognovit, quæ ad homines spectent universos. Quid ageret ignorabat; & ad extremum ipsis etiam regibus, quæ facerent, suasit. Ubi versaretur, vix intelligebat, & quid quovis tempore cunctis eventurum esset hominibus, prænunciavit.

F 2

Quo-

Prov. 7.

Quousque alieno subderetur imperio, ignorabat, & quanta, & qualia adhuc restarent tempora, aperte respondit. Quodque absque gratia, nemo unquam ea viderit, quæ oculis cerni non possunt; ex iis, quæ ab eo gesta sunt, facile constare potest. Sapientes erant Ægyptii, sed absque ea, stulti, & insipientes. Videbantur & rerum sub aspectum non cadentium, velut incantatores, tenere scientiam; verum illorum scientia, inscitia, & tenebrarum erat plena. Affirmat & Paulus, spiritualia nequitia esse; ut discamus & eos, rerum quæ oculis cerni nequeunt, scientiam habere, at incertam & impropriam; quoniam nihil plane norunt. Discere quoque licet ex gestis Joseph, quod Gratia Dei quascumque res superet invisibiles. Hanc nihil latet, & idcirco qui illam sibi vendicat, non succumbet tentationibus. Ipsa autem latere nequit: est enim lux, quæ a tenebris non comprehenditur: Et Paulus, de iis qui Joseph sunt similes, loquens; Spiritualis, inquit, homo omnia judicat, ipse autem a nemine judicatur. Si quodnam sit Dei iudicium sciremus, mundi iudicium damnaveremus. Magistri infantium erant Ægyptii, quos & Joseph ne bonos quidem discipulos esse posse ostendit. Si enim Magistri fuerint insipientes, ac stolidi, multo magis discipuli ipsi tales erunt. Quibus nulla vis est, verbis illi utuntur bene sonantibus. Et meretrices, licet deformes, fucum ad fallendos homines adhibent. Joseph juvenis erat absque literis; tamen eadem adjuvante Gratia, senes Ægyptios superavit. Apostoli etiam idiotæ erant, & illiterati, sed & loquaces Phariseos vicerunt, quum dicerent: si iustum est non loqui quæ novimus, aut non facere, quæ ad curam atque medelam hominum didicimus, vos judicate. Ad quæ illi subticuerunt. Eadem Gratia & in sanctis fuit: *Spiritus enim Sanctus*, inquit Christus, *docebit vos omnia, quæ ventura sunt*. Quin & Apostolus affirmat nos Dei Spiritum habere, per quem omnia novimus: & iterum: Non habemus spiritum mundi; quo quidem spiritu edocti, novimus sapientes Ægypti nihil scivisse. Et spiritum quidem etiam mundi spiritum appellavit: nam & homines, & bestia animam habere dicuntur. Non infert præiudicium Gratia Dei nomen; non enim ex nominibus censentur res, sed ex rebus nomina. Intelligite ex iusto Joseph, per tentationes nos oportere ad agnitionem pulchritudinis Gratia pervenire. Novi permultos optare se Gratia filios esse; sed quid illis prodest velle, nisi accedant & facta. Novi multos etiam per fidem, Gratia filios esse appellatos; sed non

Ephes. 6.

I. Cor. 2.

A. 4.

Joann. 10.

I. Cor. 2.

Aγαλε. Ἀλλ' πόσων διήρχετο ἐκ ἡπίστατο. καὶ πόσοι ἔ ποιοι καὶροὶ παρελεύσοντο, σαφῶς ἀπεκρίνατο. καὶ ὅτι δὶχα ἡ χάρις, ὅδε οἶδε τὰ ἀόρατα. πάλιν ἡ καὶ αὐτὸν πράξις δηλώσειεν. σοφοὶ ἦν οἱ Αἰγυπτῆιοι, ἀλλὰ ἦν μωροὶ, ἐκείνη μὴ συναλλάξαντες. ἐδόκεν καὶ ἀόρατα εἰδέναι ὡς ἐπασιδοί. ἀλλ' ἐδείχθη ἡ γνώσις αὐτῶν, ὅτι σκότεια ἐσπαργάνωτο. εἶπε καὶ ὁ Παῦλος, ὅτι πνευματικὰ ποιησίας εἰσιν, ἵνα μάθωμεν, ὅτι ἔχουσιν καὶ ἔτι γνώσιν ἀοράτων, ἀλλὰ ἀκυροὶ. ὅτι ὅδεν ἐπέγνωσαν. μαθὼν ἔτι ἐκ τῶν κατὰ τὸν Ἰωσήφ. ὅτι ἡ χάρις ἡ θεία νικᾷ πάντων ἀοράτων ἐπιδρομῇ. καὶ ὅδεν αὐτὴν λέληθε. Ἀλλ' ὅτι ὁ ἔχων αὐτὴν, ἐκ ἐπηρεασθήσεται. αὐτὴ πάλιν λαθεῖν καὶ δύναται. φῶς γὰρ ἔστι, καὶ ὑπὸ σκοτίας καὶ ἀναλίσκεται. περὶ ἧ κατὰ τὸν Ἰωσήφ, λέγει καὶ Παῦλος, ὅτι ὁ πνευματικὸς πάντα ἀνακρίνει. αὐτὸς δὲ ὑπὲρ ὅδεον ἀνακρίνει. εἰ ἐγνωμεν τίς ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, καταγνωμεν καὶ κοσμητικὴς κρίσεως. διδάσκαλοι νηπιῶν Αἰγυπτῆιοι. ἀλλὰ Ἰωσήφ ἐδείξεν, ὅτι ὅδε μαθητὰς ἔῃ ἡ δύναμις. εἰ οἱ διδάσκαλοι ἀφρονες ἔσονται, ἐπὶ πλείον οἱ μαθητὰς ἔσονται, μὴ ἔχοντες τὴν δύναμιν. λόγους ἀφρονες συνεθήκαν. καὶ αἱ πόρται μὴ ἔχουσαι διαίθεσιν, κόσμος τολάνης ἀποκέρχεται. ὁ Ἰωσήφ νέος ὢν ἀγράμματος, ἀγνῆτος πρεσβύτας ἐνίκησε καὶ αὐτῆς χάρις. ὁ οἱ ἀπόστολοι ἰδὼν ἦσαν καὶ ἀγράμματοι, ἀλλ' ἠτήσαν τὰς φαισάδας πολλὰς λέγοντας, εἰπόντες, ὑμεῖς κείνατε, εἰ ὅτι δίκαιοι μὴ λαλεῖν ἀ οἶδομεν, ἡ ποιεῖν ἀ ἐμψώμεν εἰς ἱασιν ἀνδρῶν. καὶ αὐτοὶ ἀπεσιώπησαν. **E** ἡ αὐτὴ χάρις γένοιεν ἐν τοῖς ἀγίοις. εἶπε γὰρ ὁ Χριστός, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διδάξει πάντα τὰ ἀνεγνώμενα. λέγει ὁ ἀπόστολος, ὅτι τὸ Θεὸν ἔχοντες τὸ πνεῦμα. διὰ τὸ οἶδαμεν τὰ πάντα. εἶπεν, ἐκ ἔχοντες τὸ πνεῦμα τὸν κόσμον, ἵνα γνωμεν ὅτι οἱ σοφοὶ Αἰγυπτῆς τούτῳ τῷ πνεύματι μαθητευθέντες ὅδεν ἠδύσαν. πνεῦμα καὶ ὁ κόσμος ὡς ἡγορήσεν, ἐπειδὴ ὁ οἱ ἀνθρώποι, ὁ καὶ κτήνη ψυχὴν ἔχεν λέγοντι. καὶ ποῖς ὡς κείμενα τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα. ὅτε γὰρ ὅτι ὀνομαζόμενοι ἡ πράξις, ἀλλ' ἐκ πράξεων τὰ ὀνόματα. νοήσατε ἐκ τῆς δικαίας Ἰωσήφ, ὅτι δὲ ὑμεῖς Ἀλλ' πυρασμῶν ἐπιγνώσιν καὶ χάρις καὶ ἀπρέπειαν. οἶδα, ὅτι πολλοὶ ποδῶσι γενέσθαι αὐτῆς υἱοὶ, ἀλλ' ἐκ τὸ θέλει ἐστίν, ἀλλὰ τὸ ἐπιμύσασθαι. οἶδα, ὅτι πολλοὶ Ἀλλ' καὶ πῶς ὑποὶ αὐτῆς ὀνομαζόμενοι, ἀλλ'

ἀλλ' ὅτι πολλοὶ κληρονομοῦσιν αὐτὴν διὰ τὴν ἀμέ-
λειαν. ὅτι πάντες τιμῶσι τὰς μητέρας ἀνδρω-
δέστες, ὥτως εἰς πολλὰς ἢ χάρις ἐγαλήχη-
σεν, ἀλλ' ἡ πόσις σπανίῳ τιτίμῃ. ὅτι πάντες
συνίασιν ὡδὶας τὴν τεκούσης, ὅτι πόσις ἀνατρο-
φῶν, ὥτως ὅτι ἐν ἡμῖν βροχῆς εἰσὶν οἱ πορὶς
τὴν εὐεργεσίαν αὐτῆς συνδιατιθέμενοι. ὅτι εἰ θέ-
λετε γινώσκειν τὸ ἐργον τὴν χάριτος, πάλιν
ὑμῖν Ἰωσήφ ὁδηγήσεται. πάντων πορνοῶν ὡς
μήτηρ φάσκειν τε καὶ ἀγαθῶν. διὰ τὴν καὶ τοὺς
Αἰγυπτίους διέδρεψεν. ὀλίγους ἔχει κληρονο-
μους, μὴ ὡς συναγάλλεται. εἰ ἀτακτοῦσιν, ἀνέ-
χεσθαι. εἰ ἀσεβοῦσιν, ἀποτρέφεται, ὅτι ὅμως τὰ
σπλάγχνα αὐτῆς ἐκ ἀποκλείει, ἵνα μὴ ἀποθά-
νωσιν. εἰ περὶ τὰς ἀχαρίστους ποιῶντι ὅτι, τί
δελιδίον τὴν συνδιατίθειν αὐτῆς; εἰ περὶ τὰς
παροινίας χρεῖται ὅτι, ἀλλ' τίς ὁ συνῶν, ὅτι
ἐπὶ τὰς ἐρωμένους αὐτῆς ὅλη ὁκλήσεται; μήτε
ἀκιδιάσων κρυπτομένης αὐτῆς, μήτε ὀλιγω-
ρῶν παρὰ δόξης πειραζόμενοι. οὐδὲ τὰ συμφέ-
ρον, καὶ τὴν φύσιν ἐπίστατε. γινώσκετε τὸ μέτρον
ἐκάστης, καὶ δίδωσι πορὶς ἀπολαύσιν. ἐπέχει τὴν
εὐεργεσίαν κρύπτεισα ἡμῖς πορὶς ὠφέλειαν. ἀνέ-
χεσθαι γοηζομένη, καὶ ὡς ἰατρός ἀσθενῶν οὐ
δίδωσι ἄρτου ἢ οἴνου ἀπολαύσιν. συνίετε ὁ λέ-
γω, ἵνα περὶ τῆς ἀδελφῶν ἀφ' ἑαυτῶν. τίς
ἢ χάρις, τίς ἢ φύσις, τίς ἢ γλώσσις, τίς ἢ
πορταίρεσις, τίς ἢ πληγῆσις, τίς ἢ μετεσῖα;
καὶ ὁ Παῦλος εἶρηκεν ὅτι διατρέχει εἰς χαρισ-
μῶν, καὶ ὅτι πορὶς τὸ συμφέρον δίδου. μήτε
ἢ ἀπιστώσων, μὴ λαμβάνοντες, μήτε
ὅμοια ζητοῦν λαμβάνοντες, μὴ πρὸς τὸ διά-
φορον διατάσσων, ὅτι οὐχ' ἢ αὐτὴ χάρις ὅτι
νομίζοντες, ἀλλὰ πρὸς τὰς καρὰς καὶ τὰς ἀν-
δρωπας, καὶ τὰς τρόπους ἀποβλέψων. ὥστε
ἀγνῶστος οὐκ κρατεῖ, ὥστε λιμώττει χανανῶν. ὅτι
ἔστιν Ἰακώβ ὁ δίκαιος, ὥστε γένος Ἰσραὴλ ὁ φα-
λον ὅτι Αἰγυπτίου ἐξελεῖται κληρονομῆσαι τὴν γῆν
χανανῶν. ὅτι ποιμένες ἀδελφοί, ὅτι Μεδιανῶν
ἐμποροί, ὅτι Ἰωσήφ ὁ δουλωμένος ἐνυπνίῳις,
ἀπὸ τῆς λοιπῆς τῆς ἀπὸ τῆς γραφῆς, καὶ αὐτὴν
τὴν χάριν πιστεύοντες. καὶ τὴν πίσιν τὴν αὐτὴν.
εἰ ἢ τὰ πάντα ποιῶντες. ὅτι προνοῖα, ἀλλὰ
φύσιν διοικεῖν ἀόριστα. ἀλλ' ὡς ὁ Ἀβελ ἔτυχεν
τὴν χάριτος, ὅτι καὶ ἀποθανόντων διὰ τὴν ἀμειψίαν
αὐτῶν τῶν δεῶν πορτωμίλησεν. Εἰνὼς μετετέθη
μὴ ἰδεῖν θάνατον. καὶ ὁ Νωὲ ἐν τῇ χάριτι
διεσωθήναι ἀπὸ τῆς κατακλυσμῶν. καὶ ἐπὶ τῆς πα-
ρύσεως καταστάσεως, πολλή ἐστιν ἡ διακρίσις.

ὅτι

A non multi propter negligentiam illa potien-
tur. Non omnes postquam viri evaserint,
suas matres reverentur. Itidemque Gratia
licet multos enutrierit, a paucis tamen ho-
noratur. Pariendi dolores laboresque educa-
tionis, non omnes intelligunt. Ita & pauci
sunt inter nos, qui bene ad Gratiae sint munus
affecti. Si nosse cupitis quid operetur Gratia,
nobis id optime declarabit Joseph. Cuncto-
rum, & bonorum, & malorum curam gerit,
ut mater. Quapropter & Aegyptios sustenta-
vit. Paucos hæredes habet, quorum delecte-
tur consuetudine. Eosque si a recta vitæ se-
mita deflexerint, adhuc sustinet. Sin se im-
pios ostenderint, aversatur: nec tamen sua
ipsis recludit viscera, ne moriamur. Quod si
talem se gerit erga ingratos; cur consuetudi-
nem ejus subterfugimus? Si erga contumelio-
sos benignam se exhibet; quare non intelli-
gimus, quod universas bonitatis suæ divitias
in amantes effundat? quare si aliquando sese
occultet, desidiæ atque torpori ne succum-
bamus; Et si nos tentari permittat, animum
ne abjiciamus. Quid expediat nobis, optime
novit. Mensuram cujusque exploratissimam
habet: & quantum cuique satis est, largitur.
Beneficium quandoque differre videtur, at-
que suppressere; quod nobis ita expediat.
Querimonias nostras tolerat, ut solent me-
dici, quum ægrotantibus usum vini ac cibi
auferunt. Intelligite, quæ dico; ne in rebus
claris tempus conteram. Quæ est Gratia? quæ
natura? quæ cognitio? quæ electio? quæ fir-
mitas, atque constantia? quæ communica-
tio? Ipse Paulus adstruit Gratiarum esse divi-
siones, easque ad utilitatem singulis distribui.
Ne igitur increduli simus, non accipientes;
neque quum accipimus, similia requira-
mus. Ne propter varietatem donorum, du-
bitemus. Verum tempora, & conditiones
hominum, moresque attendamus oportet.
Neque nunc Aegyptius dominatur, neque
fame premitur Chananæus. Non est jam
justus Jacob, neque Israël's populus;
qui sit egressurus ex Aegypto, ut Cha-
nanæi adeat hæreditatem. Non fratres
pastores. Non mercatores Madianitæ.
Non Joseph conjector somniorum. Ex re-
liquis tamen sacrorum voluminum locis,
& eandem esse Gratiā, & eandem esse
fidem credimus. Si enim cuncta ejusdem es-
sent generis, atque similia, tunc res non
providentia, sed natura sic disponi cen-
seremus. Abel acquisivit gratiam, quip-
pe qui per proprium sanguinem mo-
riens, Deo conjungi meruit. Enoch trans-
latus est, ne videret mortem. Et Noe
in gratia salvatus est a Diluvio. Magna
in præsentis vitæ statu cernitur varietas,
quo-

τοὶ ἄρποι κλῶντες, ψυχίῳ ἔχουσιν ἄρτον. οἱ τὸ μέλι κωρύβντες, ἔκ ἐπιδείξιν ἐς ἡμέραν τίς ἢ γεῦσιν αὐτῶν. οἱ τὴν μαργαρίτην κεκτημένοι, δι' οὐδὲν οὐκ ἐκρίβνουν ἢ καταπονήσουσιν. ὅτε ἡμῖν τὴν κωρύβνιν ὑμῶν. ὅτι τὴν ψυχὴν ἐξέλαβετε. ὡς ἔχουσιν ψυχῆς τροφήν, αἱ τῶν ξύλων τὴν ζωῆς τροφήν. ὡς ἔχουσιν τὸ φαινόμενον τοῦ σπέρματος, ἔτι καὶ ὁ λόγος, ὁ τοῦ ὑμῶν. ἀλλ' αὐτοὶ αὐτῶν ποιῶντες ἀγῶνιστον. ὅτι τῇ πράξει ὑποτάσσονται αὐτῶν παρέχετε ἀγῶνιστον.

ΤΟΥ ΟΨΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΛΕΓΟΝ-
ΤΑΣ, ΑΠΟ ΕΜΠΝΕΥΜΑΤΩΣ ΕΩΣ
ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΥΣ ΓΙ-
ΝΕΣΘΑΙ.

Εἰπατε ὑμῖν οἱ ἀπὸ καρδίας λαλῶντες, καὶ ἔκ ἐκείνου κυρίου. εἰ ὑμῖν ἐπὶ τῷ ἁγίῳ ὑποτάσσονται, ἢ πιστεύετε; λέγει γὰρ ὁ ἐπιβλέψων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, καὶ συνεστῆσας τῇ γῇ, καὶ συνεστῆσας αὐτὴν, ἵαση τὰ συντέμματα αὐτῆς, ὅτι ἐσαλεύθη. ὁμοίως καὶ τὸ εἰρημὸν ἐν τῷ δικαίῳ Γωβ. φάσκει γὰρ τὸ θεῖον λόγιον, ὁ σείων τὴν ὑπὲρ ἔραν ἔκ τῆς μελέτης, οἱ δὲ εἴλοιο αὐτῆς σαλεύοντα. ὁ λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ ἔκ ἀνατέλλει. κατὰ δὲ ἄστρον κατασφραγίζει. ὁ πυνύσας τὴν ἔραν μόνος καὶ περπατῶν ὡς ἐπὶ ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης, ὁ ποιῶν πλειάδας καὶ ἑσπερον, ἀρκτοῦρον, καὶ ταυρεῖαν ἰώτῃ. ὁ ποιῶν μεγάλα, καὶ ἀνεξιχνίαστα, ὡς ἔχουσιν τε καὶ ἐξήσια, ὡς οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς. καὶ πάλιν λέγει. ὁ κατακλίνων βορρᾶν ἐπ' ἑσπέρην. κρεμνίζων δὲ γῆν ἐπὶ μηδενός. ὁ δεσμῶν ὑδάτος ἐν νεφέλῃ αὐτῶν, καὶ ἔκ ἐκείνου νεφὸς ὑπὸ κατὰ αὐτῶν.

Τῶντα ἀκούοντες, ἢ πιστεύετε, διότι ἐμπνευστήτων ὁ νοῦς ὑμῶν τῇ ἐλληνικῇ κραυγῇ. ὅθεν καὶ ληρῶντες φατε. ὅτι ἐξ ἐμπνεύματος τὴν γῆν γένοντο οἱ σεισμοί, καὶ οὐκ ἔστι ἐπισκέψους κυρίου. εἰπατε ἔν ἡμῖν τὴν τρώπον. πῶς σεισμὸς γενόμενος, καὶ τὸ σαλευόμενος μίας ἀρούρας, ἐς τότε σαλευόμενος, τὸ δὲ ἑτέρας μὴ σαλευόμενος, ἔκ ἀποτέμνετο ἢ σαλευόμενος ἀρούρα τὴν μὴ σαλευόμενος; ἀλλ' ὡς ἔχουσιν τὸ θαλάσσης παρελθὼν μετὰ τὴν κίνησιν τῆς κύματος, πάλιν τὸ ὑδὼρ ἐν τῷ αὐτῷ καθίσταται, ἔτι καὶ τὴν γῆν σαλευόμενος πᾶσι κυμάτων μετὰ τὸν σεισμόν ὡσαύτως καθίσταται ἢ γῆ.

Εἰπατε

Agem pascunt. Qui panem frangunt, micis non habent opus. Qui mel conficiunt, iis non est necesse, ut mellis saporem explorent. Qui margaritam possident, illis ut vilem acquirant obolum, non est laborandum. Vos ex agro vestro quem colitis, fructum nobis aliquem afferte, quoniam paradisum obtinuistis. Præbete animæ cibum, quos lignum vitæ sustentat: quemadmodum enim ea quæ videntur, caduca sunt, ita & nostræ ad vos oratio. Sed vos ista operibus perficientes, sempiterna reddite.

S. PATRIS NOSTRI

E P H R A E M

ADVERSUS EOS, QUI DICUNT, TERRÆ
MOTUS A TERRÆ INFLATIONE

FIERI.

C**D** Icite nobis qui vestro e pectore verba depromitis, & non ex ore Domini; si, quod a Psalmista dictum est, vobis recensuerimus, numquid crederis? Ait enim: qui respicit terram, & facit eam tremere: & commovisti terram, & conturbasti eam: sana contritiones ejus, quia commota est. Nec dissimile in justo Job dictum reperitur, divino sic ibi affirmante oraculo: Qui commovet eam quæ sub celo est, a fundamentis suis, & columna ejus concutiuntur. Qui precipit soli, & non oritur: & stellas claudit quasi sub signaculo. Qui extendit celos solus, & graditur veluti super pavimentum, super mare. Qui facit Plejadas, & vesperam, arcturum, & interiora austri? Qui facit magna, & incomprehensibilia, & mirabilia, quorum non est numerus. Rursusque dicit: Qui extendit Aquilonem super vacuum, & appendit terram super nihilum. Qui ligat aquas in nubibus suis: ut non erumpant pariter deorsum.

Atqui ista audientes, non creditis, propterea quod mentem græcanica ebrietate turgidam habetis. Unde & delirantes, dicitis: Ex terræ inflatione, & non ex divina providentia terræmotus fieri. Sed dicite nobis, quo pacto durante terræmotu, unoque arvo concusso, altero vero non concusso, non abscindatur concussus a non concusso? Verum quemadmodum sedata aquarum inundatione, iterum aqua suum in locum tranquilla reducit: ita & terra ad rationem undarum post concussionem a terræmotu productam, similiter componitur atque firmatur.

At

At dicite nobis rursus modum, quo modo per terræmotum montes Armeniæ ab invicem diffiti, in mutuum quasi conflictum impellantur, ita ut ignis videatur excitari, plurimumque fumare, ex sic satis etiam longa loci intercapedine remotis; rursusque locorum intervallis disjuncti montes, singuli suo ordine, ac loco consistant? quis ergo hunc modum adnunciaverit? & quo pacto rursus terræmotus tempore in stuporem aguntur qui in mari navigant; ipsaque etiam nave huc illucque frequenter a fluctibus agitata, non latet eos terræmotus? Nam tabulatis atque cubiculis, cum cunctis etiam vasis, quæ in navi sunt, præter omne solitum inter se collidentibus atque concutientibus, navtæ ex terræmotus invasione redduntur attoniti. Audite igitur ac intelligite dictum Apostoli, ut vera sapientia reddamini digni. Ait enim: *Nemo seipsum seducat. Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc seculo, stultus fiat, ut sit sapiens. Sapientia enim huius mundi stultitia est apud Deum. Scriptum est enim; comprehendam sapientes in astutia eorum. Et iterum: Dominus novit cogitationes sapientum, quoniam vana sunt.*

1. Cor. 3. *Job. 5.* *Psal. 93.* *Psal. 146.*

Quamobrem gentilium stoliditate, atque vana eorum sapientia dementari cavete: quæ admiramini, potentiæ præpotentis Dei adscribite, cum Propheta exclamantes: *Magnus Dominus noster, & magna virtus ejus: & sapientia ejus non est numerus.* Ipsi gloria in secula seculorum. Amen.

E J U S D E M

NE DECIPIAMUR GENTILIUM
ERRORIBUS.

Adiciam autem & hoc dictis: Mortalitate glifcente in urbe Constantinopoli, multisque morientibus, Medicus quidam cognomento Domnus, plurimorum tunc ibi cladem, & aliorum timorem, quo detinebantur, cernens, ajebat. Ex his quidem, qui moriebantur, alii artifices erant, qui igne sua opera conficiebant; alii in cellis subterraneis degebant. Qui vero in altioribus locis habitabant, & serenioris, subtiliorisque aëris beneficio perfruebantur, pestis contagium evadebant. Atqui ista in Domno contigerunt, postquam animum ad vanam gentilium sapientiam imbibendam appulit; & ab ejusmodi mentem suam lædi passus est: & ut ista hic effutire cœpit, biduo aut triduo post

A Εἶπατε δὲ ἡμῖν πάλιν τὸν τρόπον· πῶς σεισμὸς γενομένης, πὰ ὄρη πὰ πῶρος Ἀρμενίαν διεσώπα ἀπὲρ ἀλλήλων, συνέκρυσσεν ἀλλήλοις· ὥς πῦρ ἐξαφθῆναι καὶ καπνὸν πολὺν σφοδρὰ ἀνιέναι, ὥς ἀπὸ ἰκανῶν ἀφθνήματος τῶν ὄρεθῆναι· καὶ πάλιν· ἀφθασθέντα πὰ ὄρη ἐξῆ ἕκαστον ἐν τῇ ἰδίᾳ τάξει, καὶ τῶ ἰδίῳ τόπῳ· τις ἔν ἀναφελῇ τῶν τὸν τρόπον; πῶς δὲ πάλιν σεισμὸς γενομένης, ἐν ἐκστάσει γίνοντο οἱ ἐν θαλάσῃ πλέοντες, καὶ τὴ νηὺς πολλαῖς ἐκατέρωθεν ὑπὸ κυμάτων τυπτομένης. ἔλελλῃ τῆς οὐσίας τοῦ σεισμοῦ· τῶν γὰρ φατινωμάτων, ἥτοι καταλεκτίων, καὶ τῶ λοιπῶν σκαλῶν τῆς οὐτιῶν ἐν τῶ πλοίῳ παρὰ τὸ ἠθισμένον συγκρουόντων, καὶ σαλδομένην ἐν ἐκστάσει γίνοντο οἱ πλατῆρες τῶ ἐπικειμένου σεισμῷ. Ἀκούσατε ἔν καὶ σύνετε τὸ ὑπὸ τῷ Ἀποστόλου λεχθέν, ἵνα τὸ ὄντως σοφίας καταξιώσῃτε· ἔφη γὰρ, μηδεὶς ἑαυτὸν ἀπατάτω· ὁ δὲ λὼν ἐν ὑμῖν σοφὸς γενέσθω ἐν τῶ ἀνῶν τέτῳ, μωρὸς λεγέσθω, ἵνα γένητο σοφός· ἡ γὰρ σοφία τῷ κόσμῳ πύπτῳ μωρὰ παρὰ τῶ θεῷ ἐστίν· μέγα πρὸς γὰρ, ὁ δραστήμιος τῶ σοφῷ ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν, καὶ κύριος γινώσκει τοὺς ἀλογισμοὺς τῆς σοφῆς, ὅτι εἰς μάταιον· ἀποδέμενοι ἔν τῇ ἐλληνικῇ ἀβελτησίᾳ τὴν ἀνοίαν, καὶ ὑπερθαυμάσαντες τὴν δυνατείαν τῶ παντοκράτορος θεοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, βοᾶτε μετὰ τῷ πῶρῳ, μέγας ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ τὸ συνέσεως αὐτοῦ ἐκ ἐστὶν ἀεθμός· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῆς αἰώνων. Ἀμήν.

E

T O Y A Y T O Y

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΑΠΑΤΑΣΘΑΙ ΥΠΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ.

Προσθήσω δὲ καὶ τῷ τῶ λόγῳ· τῆς θνήσεως ἀρχομένης ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ πολλῶν τελευτώντων, ἰατροὶς τις ὀνόματι Δόμνος, θεωρῶν πολλοὺς ἀποθνήσκοντας, καὶ ἑτέρας φόβῳ πολλῷ συνεχομένους, ἔφη· ἔτι εἰσιν οἱ ἀπολύνετοι βάνανσοι, οἱ τῶ πυρὶ μαχομένοι, οἱ ἐν τοῖς χαμαὶ κελλίοις τὴν οἴκησιν ἔχοντες· οἱ γὰρ ἐν ὑφὲρ οἰκοῦντες, καὶ ἀέρι καδαρῶν καὶ λεπυτάτων ἐν ἀπολώσει γεόμενοι, περὶ γίνονται τῶ λοιμοῦ· ταῦτα ἀπεφῆναιτο, ἐπειδὴ πῶρῳ ἔχεν ἐκμανθάνειν τὰς ἐλληνικὰς ἐννοίας, καὶ ὑπὸ τῶν ποιῶν συνέβλαπται τὸν νοῦν, καὶ ὁμῶς ὁ ταῦτα φλοισιάσας μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας

ἡμέρας πληγείς ὑπὸ τῷ νόσῳ ἔκατο ἡμιθανής
 καὶ ὡς σκλαβάζει τὰς ἰδίους δούλους αὐτὸν ἐν
 τῷ πνεύματι αὐτῷ, ἵνα ἔκῃ τελευτήσας παρῇ.
 Ἄλλος οὖν ἰατρὸς Μακεδόνιος ὀνόματι, ἰδὼν
 αὐτὸν βασιζόμενον καὶ ἀγρόμενον ψυχοραγοῦντα,
 εἰς ὑπάρχων τῷ ἀκροασαμένων τὴν ἀδολεχίαν
 αὐτῷ. ἔφη. ἕως καὶ καλλίστην οἰκίαν ἔχων, καὶ
 αἰῆρος καρπὸν ἀπολαύων, καὶ διεσώθῃ, ἀλλ'
 ἰδοὺ καταβέβληται, καὶ αἱ φλοιαεῖαι αὐτῷ οὐκ
 ὠφέληται αὐτὸν. καὶ ὁ μὲν Δόμνος κομιοθεὶς ἐν
 τῷ πνεύματι τελευτήσας ἐτάφη. ὁ δὲ Μακε-
 δόνιος ἀφωσθεὶς τοῖς ἐπιτενηγμένοις θνήσκους
 ἀπαξάμενος τῷ βίῳ, γέγονε γνήσιος μοναχὸς
 καὶ καταποθεὶς ὑπὸ τῷ ἑαυτοῦ αἰουσιότητος. ἡμεῖς
 δὲ τῇ ἀληθείᾳ ἐπηγήσομεθα τὴν ἑαυτῶν νοῦν, ὅδη-
 γούμενοι ὑπὸ τῷ θεοπνεύστου γραφῆς. οἱ γὰρ μὴ
 περικλαμπόμενοι τὴν νοῦν ὑπὸ τῷ θεῷ διδασκα-
 λίας, πόρρω ἔχουσι τὴν ἑαυτῶν νοῦν ἀπὸ τῆς ἀλη-
 θείας. ἡμεῖς δὲ ἀκούσωμεν τὴν θεῶν γραφῆς
 διαρρήδην βοῶσης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῷ βασιλεῶν.
 καὶ πρὸς θεοῦ ὁργὴν κυρίου ἑκατήναι ἐν Ἱερουσα-
 λὴμ, καὶ ἐπέσπεσε τῷ Δαβὶδ ἐν ἑαυτοῖς λέγων,
 παρεῦθην καὶ αἰέτημσον τὴν Ἰσραὴλ, καὶ τὸν
 Ἰουδαίαν, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ ἀρ-
 χοντα τῆς ἰσχύος τῆς μετ' αὐτῷ. διέλθε δὴ πάσας
 τὰς φυλάς Ἰσραὴλ καὶ Ἰουδα, ἀπὸ Δαν καὶ ἕως
 Βηρσαβέε, καὶ ἐπισκέψαι τὴν λαὸν, καὶ γνῶσωμαι
 τὴν ἀριθμὸν τῆς λαοῦ. καὶ μετ' ὀλίγοι. καὶ ἔδωκε
 Ἰωάβ τὴν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τῆς λαοῦ τῷ
 βασιλεῖ, καὶ ἦν ἐν Ἰσραὴλ ὀκτακόσια χιλιά-
 δες σωματῶν ῥομφαίαν. καὶ ἀνὴρ Ἰουδα ἀνδρῶν
 μισχιτῶν πεντακόσιαι χιλιάδες, καὶ ἐπάταξε
 καρδίᾳ Δαυὶδ αὐτὸν, μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι τὸν
 λαὸν. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς κύριον. ἡμεῖς τε καὶ
 σφόδρα ποιήσας τὸ ῥῆμα τῷ σου. καὶ νῦν κύριε
 περὶ ἐλεε δὴ τὴν ἀδικίαν τῆς λαοῦ σου, ὅτι ἐμα-
 ταρώτην σφόδρα, καὶ ἀνέστη Δαυὶδ τῷ πρῶτ', καὶ
 λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς Γαδ τὸν προφήτην
 τὸν ὁρῶντα Δαυὶδ, λέγων, πορεύθητι καὶ λάλη-
 σοι πρὸς Δαυὶδ λέγων, Τὰδε λέγει κύριος, τὰς
 ἐγὼ ἐρῶ ὅτι σε, καὶ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἐν ἧς
 αὐτῶν. καὶ ποιήσω σοι. καὶ εἰσῆλθεν Γαδ πρὸς
 Δαυὶδ, καὶ ἐπήγγειλεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ,
 ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι, εἰσέλθῃ σοι τὰς ἐπὶ
 λοιμοὺς ἐν τῇ γῇ σου, ἢ τρεῖς μῆνας φυγεῖν σε
 ἐμπαροῦσθαι τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ ἔσονται κατα-
 διώκειν σε, ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον ἐν
 τῇ γῇ σου. νῦν οὖν γινώσθι, καὶ ἴδε τί ἀποκριθῶ
 τῷ ἀποστείλαιτί με. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γαδ,

Tom. III.

γενεάμοι

A post, morbo correptus, jacuit semivivus, proprios subornans servos, qui ipsum in suburbium ejus ferrent, ut mortuus ibi sepeliretur. Quem alius medicus, cui nomen Macedonius, videns deportari jam agentem animam (erat autem ipse unus ex iis, qui futilem ejus loquacitatem audire solebant) ait: Hic tametsi pulcherrima domo, ac sereno aëre perfrueretur, non est salvatus; sed ecce obrutus est, nec suæ ipsi profuerunt nugæ. Et Domnus quidem ad suburbium delatus, ibique mortuus ac sepultus est. Macedonius vero ab ingruente mortalitate præservatus, vitæ priori renunciâns, sincerioris vitæ institutum, monasticum scilicet, amplexus est; ab illius impietate minime consumptus. Nostrum porro erit, a Deo inspirata scriptura duce, mentem nostram recte nos dirigere. Quibus enim mens divinis doctrinis non est illustrata, remotam hi mentem a veritate possident. Quare divinam nos audiamus scripturam, luculenter in secundo Regum libro proclamantem, atque dicentem: Et addit furor Domini irasci contra Israel; commovitque David in eis dicentem: Vade, numera Israel & Iudam: dixitque Rex ad Ioab principem exercitus sui: perambula omnes tribus Israel, a Dan usque Bersabee; & numera populum, ut sciam numerum ejus. Et paulo post: dedit ergo Ioab numerum descriptionis populi Regi, & inventa sunt de Israel, octingenta millia virorum fortium, qui educerent gladium: & de Iuda quingenta millia pugnatorum. Percussit autem cor David eum, postquam numeratus est populus: Et dixit David ad Dominum: Peccavi valde in hoc facto, sed precor Domine, ut transferas iniquitatem populi tui, quia stulte egi nimis. Surrexit itaque David mane, & sermo Domini factus est ad Gad Prophetam, & videntem David, dicens: Vade, & loquere ad David: Hec dicit Dominus: Trium tibi datur optio, elige unum, quod volueris ex his, ut faciam tibi. Quumque venisset Gad ad David, nuntiavit ei, dicens: elige tibi annum fieri ex his: aut tribus annis veniet tibi fames in terra tua, aut tribus mensibus fugies adversarios tuos, & illi te persequentur: aut certe tribus diebus erit pestilentia in terra tua. Nunc ergo delibera, & vide quid respondeam ei, qui me misit. Dixit autem David ad Gad:

2. Reg. 24.

G

coarctor

coarctor nimis hisce tribus. Sed melius est ut incidam in manus Domini [multa enim misericordia ejus sunt] quam in manus hominum. Erantque dies messis ignium. Immisitque Dominus pestilentiam in Israel de mane usque ad tempus constitutum : & mortui sunt ex populo a Dan usque Bersabee, septuaginta millia virorum. Quumque extendisset manum suam Angelus Dei super Hierusalem, ut disperderet eam, misertus est Dominus super afflictionem, & ait Angelo percutienti populum : sufficit nunc, contine manum tuam. Erat autem Angelus Domini juxta aream Orna Iebusei. Dixitque David ad Dominum, quum vidisset Angelum cadentem populum. Ego sum qui peccavi, & ego sum Pastor, qui inique egi : isti, qui oves sunt, quid fecerunt ? Vertatur, obsecro, manus tua contra me, & contra domum patris mei. Venit autem Gad ad David in die illa, & dixit : Ascende, & constitue altare Domino, bonum in oculis ejus, in sancta area Orna Iebusei. Et ascendit David juxta sermonem Gad Propheta, quem praeceperat ei Dominus. Conspiciensque Orna, animadvertit Regem, & servos ejus transire ad se : & egressus Orna adoravit Regem prono vultu in terram, & ait : Quid causa est, ut veniat Dominus meus Rex ad servum suum ? Cui David ait : Ut emam a te aream, & adificem altare Domino, cessetque interfectio quae grassatur in populo. Et ait Orna ad David : sint omnia Domino meo Regi, & faciat quod placet in oculis suis. Accipiat, & offerat Dominus meus Rex Domino, sicut placet ei : Ecce boves in holocaustum, & plaustrum, & juga bouum in usum lignorum. Omnia dedit Orna Regi, dixitque Orna ad Regem : Dominus Deus tuus benedicat tibi. Cui respondens Rex ait : nequaquam ut vis, sed etiam pretio a te, & non offeram Domino Deo meo holocausta gratuita. Emit ergo David aream & boves, argenti ficlis quinquaginta, & adificavit ibi David altare Domino : & obtulit holocausta, & pacifica, & propitiatus est Dominus terra, & cohibita est plaga ab Hierusalem. Sive ergo bellum, sive fames, sive pestilentia, sive quid aliud triste atque acerbum ingruat, cuncta haec ad emendationem, correptionemque

A τειά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστὶ καὶ τὰ τεῖα. ἐμπεσῶμαι δὴ εἰς χεῖρας κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα. εἰς δὲ χεῖρας ἀνθρώπων οὐ μὴ ἐμπέσω. καὶ αἱ ἡμέραι θρασυμοῦ πυρῶν. καὶ ἔδωκε κύριος θάνατον ἐν Ἰσραὴλ ἀπὸ πρωῒ. ἕως ἀλφειοῦ ὥραν. καὶ ἤρξατο ἡ θρᾷσις ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀπέθανον ἐκ τοῦ λαοῦ ἀπὸ Δαν ἕως Βηρσαβέε ἐβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.

B Καὶ ἐξέταθεν ὁ Ἀγγέλως τοῦ Θεοῦ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, τῷ ἀφθάρτῳ ἐν αὐτῇ. καὶ παρεκλήθη κύριος ἐπὶ τῇ κακίᾳ καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ ἀφθάρτῳ τὸν λαόν. πολὺ νῦν ἄνθρωποι τῇ χεῖρα σου, καὶ ὁ ἀγγελὸς κυρίου ὡς ἐσηκώς παρὰ τῇ ἁλφ Οὐρὰ τῷ Ἰεβουσαίου. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς κύριον, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν τύπτοντα ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἶπεν. ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι.

C ἡμάρτηκα. ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν, ἐκακοποίησα, καὶ οὗτοι τὰ πρόβατα, τί ἐποίησάν; γενέσθω δὴ ἡ χεὶρ σου ἐπ' ἐμοὶ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. καὶ εἰλθεν Γὰδ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀνάβηθι, καὶ στήσον θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ τὸ ἀγαθόν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγίῳ Οὐρὰ τῷ Ἰεβουσαίου. καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸ ῥῆμα Γὰδ τοῦ προφήτου; ὅν

D τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ κύριος, καὶ διέκυψεν Οὐρὰ, καὶ ἰδε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παρὰ πορεύομένους ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν Οὐρὰ, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ὅτι προσώπον αὐτοῦ ἐπὶ τῇ γῇ, καὶ εἶπεν Οὐρὰ. τί ἦλθεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δούλον αὐτοῦ. καὶ εἶπε Δαυὶδ, κτήσασθαι παρὰ σοῦ τὴν ἁλὶν τοῦ οἰκοδομήσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. καὶ εἶπεν Οὐρὰ, ἔστω ἅπαντα τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ, &

E ποιήσει τὸ ἀγαθόν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. ἰδοὺ οἱ βόες εἰς ὀλοκαυτώματα καὶ οἱ βοχοὶ, & τὰ σκευὴ τοῦ βοῶν εἰς ξύλα. πάντα ἔδωκεν Οὐρὰ τῷ βασιλεῖ. καὶ εἶπεν Οὐρὰ πρὸς τὸν βασιλέα. κύριος ὁ Θεός σου ἀλογήσῃ σε. καὶ εἶπε βασιλεὺς πρὸς Οὐρὰ. οὐχί, ὅτι ἀλλ' ἡ κτήνημα κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν ἀλλάγματι, καὶ ἐκ ἀνήσω τῷ Θεῷ μου δωρεὰν ὀλοκαυτώματα, καὶ ἐκτίσας Δαυὶδ τὴν ἁλὶν, καὶ τὰς βόας ἐν ἀργυρίῳ πενήκοντα οἰκλῶν, καὶ ἀποδόμησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγκεν ὀλοκαυτώσεις, καὶ εἰρηνικάς, καὶ ἐπήκουσεν κύριος, καὶ ἐπέσκεψεν τὴν γῆν, καὶ συνεσχέθη ἡ θρᾷσις ἐπάνωθεν Ἱερουσαλὴμ. ἢτε οὐν ῥομφαία ἐπαχθῇ, ἢτε λοιμὸς, ἢτε λιμὸς, ἢτε θάνατος, ἢτε ἕτερόν τι τῶ δοκούντων λυπηρῶν ἐστίν, πάντα πρὸς σωφρονισμόν, & ἐπανόρθωσιν

Θωσι ἐπιφέρειται τῇ γῇ, καὶ πρὸς τὸ ἐπισυνάξαι
τὺς ἀνθρώπους τὸν ἑαυτῶν νοῦν πρὸς βυσέβαιναι.
δατα γὰρ ἐκαστὴ γενεὰ παιδείας τὴν ἐπισκέψεως
κυρίου· εἰ γὰρ καὶ τῇ φόβῳ γινόμενων ἀναμνη-
τοῦσιν τινες πρὸς τὴν βυσέβαιναι, πῶς ἔτι μάλ-
λον εἰ μὴ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις κυρίου ὁλοτελής
εἰς ἀθεοπῆτα, καὶ ἀπώλειαν ἐτρέποντο τὸν νοῦν.

Τ Ο Υ Ἀ Υ Τ Ο Υ

Οὔτι οὐτ' δεῖ παίζειν Χρι-
τιανοῦς. καὶ περὶ φιλοπο-
τίας.

Οὔτι μὴ οὐ δὲ παίζειν Χριστιανούς· πάν-
τες γινόμενοι ἐκ τῇ θείῳ γραφῇ
ἀκούοντες, καὶ μέγιστα τῷ κυρίου λέγοντος ἐν τῇ
ἀναγγελίᾳ μετὰ ἀπειλῆς· ἔτι ὑμῖν οἱ γελοῖ-
οι νῦν, οὐκ ἐμὲ πειθήσετε καὶ κλάυσετε· ἐπὶ τῷ
λαῷ λέγει, μὴ μετεωρίζεσθε· ταῦτα γὰρ πάντα
τὰ ἔθνη ποιοῦσιν· Ἡσαΐας δὲ ὁ προφήτης, μάλ-
λον δὲ ὁ θεὸς διὰ τῷ προφήτου λέγει· ἔτι οἱ
μετὰ τυμπάνων καὶ αὐλῶν, καὶ κιθάρῳ καὶ οἶνον
πίνοντες· ὁ δὲ μακάριος Δαυὶδ, ὡς βδελυσσό-
μενος τὴν μετεωρίσμον, καὶ καυχώμενος ἐν κυρίῳ
ἔλεγεν· κύριε ἔτι ὑψώθη ἡ καρδία μου, ὅτι
ἐμετεωρίσθη οἱ ὀφθαλμοί μου· Γάβριος δὲ ὁ
τῷ κυρίῳ ἀδελφὸς λέγει· πειθήσατε, καὶ κλαύ-
σατε· ὁ γὰρ ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω,
καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν· ὁ δὲ μακάριος Παῦ-
λος ὁ ἀπόστολος εἰδωλόλατράς καλεῖ τὺς παί-
ζοντας, λέγων, μὴ γίνεσθε εἰδωλόλατράς, κα-
θὼς γέγραπται· καὶ πάλιν λέγει, πᾶς λόγος
σαπρὸς ἐκ τῷ στόματι ὑμῶν μὴ ἐκπορεύεσθαι.
ἀλλὰ μόνον λόγος ἀγαθός· εἴτε ἐσθίετε, εἴτε
πίνετε, εἴτε ἡ ποιεῖτε· πάντα εἰς δόξαν τοῦ
ποιεῖτε· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς λέγει, ἀδελφοί γίνεσθε
μιμηταὶ τῷ θεῷ, καὶ ὡς ἀγαπᾶτε ἐν ἀγάπῃ·
πορνεία δὲ, καὶ ἀκαθαρσία πᾶσα, ἡ πλεονεξία
μὴ δὲ ὀνομαζέσθαι ἐν ὑμῖν, ἡ ἀγριότης, ἡ μω-
ρολογία, ἡ ὠτραπελία, ἡ δὲ ὅσα ἀνῆκεν, ἀλλὰ
μόνον ἀκαταξία· καὶ πολλὰ ἕτερα ἐν τῇ θείᾳ
γραφῇ ὡς ἐστὶν εἰρη· καὶ ἔτι ἐστὶν ὁ συνὼν,
ἀλλ' εἰς ἡμᾶς ἐπληρώθη ὁ λόγος τῷ δεσποτῇ·
οὐκ ἀπώσθη, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς,
πεπληρωθῇ δὲ εἰς ἡμᾶς καὶ ἡ ὡσεύηται
Παύλου ἡ λέγουσα· ἔρχεται καιρὸς, ὅτε
τὴν ὑγιαίνουσιν διδασκαλίαν ὅσα ἀνέξονται,
ἀλλὰ κατὰ τὰς ιδίας ὁμιθυμίας ἑαυτοῖς ἐπι-
σωρεύουσι διδασκάλους, κηρύττοντες καὶ ἀκοήν,
Tom. III.

B E J U S D E M

QUOD LUDICRIS REBUS ABS-
TINENDUM SIT CHRISTIANIS. ET
DE AMORE PAUPERUM.

I N rebus ludicris non esse tempus a-
Christianis consumendum, omnes no-
vimus, & ex divinis quidem scripturis
hausimus, præsertim quum Dominus com-
minando in Evangelio dicat : *Vae vobis* Luc. 6.
qui ridetis nunc, quia ibi lugebitis, & fle-
bitis : rursusque alibi : nolite, inquit, in- Luc. 12.
sublime tolli : hæc enim omnia gentes fa-
ciunt. Isaias autem Propheta, aut potius
ipse Deus per Prophetam ait : *Vae iis, qui* Isai. 5.
cum tympanis ac tibiis & citharis vinum
bibunt. Quin & beatus David, tamquam
animi elationem abominans, & in Do-
mino glorians, dicebat : *Domine non est* Psal. 130.
exaltatum cor meum, neque elati sunt
oculi mei. Atque Jacobus frater Do-
mini : *Lugete, inquit, & plorate : Jacob. 4.*
risus vester in luctum convertatur, &
gaudium in merorem. Quin & beatus
Apostolus Paulus idololatrās vocat lu-
dentes, dum ait : *nolite idololatræ fie-* 1. Cor. 10.
ri, sicut scriptum est. Ac rursus :
E *Omnis sermo malus ex ore vestro non* Ephes. 4.
procedat, sed potius sermo bonus. Si-
ve manducatis, siue bibitis, siue a-
liud quid facitis, omnia in gloriam
Dei facite. Idemque denuo ait : Ephes. 5.
fratres estote imitatores Dei, & am-
bulate in dilectione. Fornicatio autem,
& omnis immunditia, aut avaritia,
nec nominetur in vobis ; aut turpitu-
do, aut stultiloquium, aut scurrilitas
F *quæ ad rem non pertinet : sed ma-*
gis gratiarum actio. Aliaque mul-
ta in sacris scripturis huc spe-
ctant : & non est, qui in-
telligat. Verum in nobis im-
pletur sermo Domini : *Erratis,* Matth. 22.
nescientes scripturas. Impletur quo-
que Pauli prophetia in nobis, quæ
sic habet : *veniet tempus, quando sa-* 2. Timoth. 4.
nam doctrinam non sustinebunt : sed ad sua
desideria coacerabunt sibi magistros, prurien-
tes

tes auribus : & a veritate quidem auditum avertent , ad fabulas autem convertentur . Hæc in nos pervenerunt , o dilecti , & ecce jam cernimus quod dicitur , re ipsa comprobatum . Quis enim hodie scripturas sacras sustinet ? Quis sedulo Christi mandatis intentus est ? Quis sapiens & custodiet hæc ? Quis ostendet nos non esse prævaricatores legis ? Multi potentes , multi sapientes secundum carnem , inquit . Multi nobiles , multi scientes , scribæ & legis periti , & doctores , divites & pauperes , servi , & liberi ; solitariam vitam sectantes , & virgines , & in coetibus aliorum viventes , & senes , & juvenes . Quis autem horum omnium demonstrare poterit , convenire Christianis , citharizare , aut tripudiare , aut cymbala pulsare , aut tibiis ludere , aut acclamare , aut aruspiciem agere , aut phylacteria quæ vocant facere , aut eadem circumgestare ; aut dæmonia consulere , aut inebriari , aut tolerare eos , qui ejusmodi res impias sectantur ? Quis , ut ante dixi , hæc Christianorum esse ostenderit ? Quis ex Prophetis ? Quod Evangelium ? Cujusmodi Apostolorum liber ? Si omnino ista Christianis conveniunt : omnia vana , & erroribus plena , & Lex , & Prophetæ , & Apostoli , & Evangelia . At si Dei hæc sint verba & vera , & divinitus inspirata , ut revera sunt : nefas sane fuerit , Christianos quæ jam diximus , agere . Nam ecce ab oriente ad occidentem usque , & a finibus orbis terrarum , Divina scriptura per Ecclesias , & in omni loco legitur . Lex , & Prophetæ , & Apostoli . Dominus universorum , & cuncti Deiferi patres . Neque usquam reperitur hæc Christianis permissa esse : verum , sicut scriptum est : *Isai. 47.* Unusquisque nostrum propria errat via , & transgreditur , & est transgressor , & mendax , & sine Deo , & per prævaricationem legis Deum inhonorat . Et ne durum vobis appareat quod dixi ; sine Deo : Non enim hic meus est sermo , sed Joannis Theologi , sic dicentis . Omnis qui recedit , & non permanet in doctrina Dei , Deum non habet . Quis hoc infeliciores ; & eo , qui Deum istud mandantem atque loquentem per Legem , & Prophetas , atque Apostolos contemnit , abominabilior ? Quis illud a Domino per Prophetam prædicatum , secum portat : væ per quos nomen meum blasphematur inter gentes . Ne quæso , fratres mei ; ne quæso , sic dies nostræ consu-

Psal. 106.

Isai. 47.

Rom. 2.

2. Joann.

Isai. 52.

Rom. 3.

A καὶ ἀπὸ μὲν τῆ ἀληθείας ἢ ἀκοὴν ἀπο-
 ερέψουσιν , ἐπὶ δὲ τὰς μύθους ἐκτραπήσονται .
 ταῦτα εἰς ἡμᾶς ἐφάσκειν ὡς ἀγαπητοί , καὶ ἰδοὺ
 θεωρεῖμεν . ὅτι οἱ λόγοι ἔργον γεγόνασι . τίς γὰρ
 ἀνέχεσθαι σήμερον τῆς θείων γραφῶν ; τίς προ-
 σέχει ἀσυνείδως πρὸς τὰς ἐντολάς τοῦ Χριστοῦ ;
 τίς σοφὸς καὶ φυλάττει ταῦτα ; τίς ἀποδείξει ,
 ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὡς βιάσθαι νόμου ; πολλοὶ δυνατοί ,
 πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα , φησὶ , πολλοὶ δυνά-
 νεις , πολλοὶ ἐπισήμονες , γραμματεῖς καὶ νομικοί ,
 καὶ διδάσκαλοι , πλῆθεις , καὶ πένιτες , δούλοι ,
 καὶ ἐλεύθεροι , μονάζοντες , καὶ πρῶτοι , καὶ
 μιγάδες , καὶ πρεσβύτεροι , καὶ νέοι . τίς ἐκ πάν-
 των τούτων δύνασθαι ἀποδείξει , ὅτι ἀρμόζει Χρι-
 στιανοῖς κινεῖσθαι ἢ ὀρχεῖσθαι , ἢ βαλλεῖν ,
 ἢ χορευεῖν , ἢ ἐπιφωνεῖν , ἢ μαντευεῖσθαι , ἢ
 ποιεῖν τὰ λεγόμενα φυλακτήρια , ἢ φορεῖν αὐτὰ ,
 ἢ ἐπερωτᾶν δαίμονας , ἢ μεθυσκεῖσθαι , ἢ ἀνε-
 χεῖσθαι τὰ ποιῶντα ὡς νόμιμα ποιόντων ἔργα .
 τίς ἀποδείξει , ὡς προεῖπον , ὅτι ταῦτα Χρι-
 στιανῶν εἰσι ; ποῖος τροφῆτης , ποῖον διαγρέλιον ,
 ποῖα τὰν Ἀποστόλων βιβλία ; εἰ ὅλως ταῦτα
 Χριστιανοῖς ἀρμόζει ποιεῖν , πάντα μάταια , καὶ
 πλάνη , καὶ ὁ νόμος , καὶ οἱ τροφῆται , καὶ οἱ
 Ἀπόστολοι , καὶ τὰ διαγρέλια . εἰ δὲ ταῦτα θεό-
 λεκτα , καὶ ἀληθινὰ , καὶ θεόπνευστα εἰσὶν , ὥστε
 καὶ εἰσὶν , ἔχοντες ἀρμόζει Χριστιανοῖς ἔδωκεν τῇ προ-
 ερημιῶν ποιεῖν . ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ ἀναπλῶν , καὶ
 μέλει δυσμῶν , καὶ ἀπὸ περάτων τῆ οἰκουμένης
 ἡ θεία γραφή ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ , καὶ ἐν παντὶ
 τόπῳ ἀναγινώσκει , ὁ νόμος καὶ οἱ τροφῆται καὶ
 οἱ Ἀπόστολοι . ὁ δεσπότης τῶν ὅλων , καὶ πάντες
 οἱ θεωφόροι πατέρες , καὶ ἑδαιμὸς δύνεισκε ,
 ὅτι ἀρμόζει Χριστιανοῖς ταῦτα ποιεῖν , ἀλλὰ κα-
 τὰς λέξεις ἑκάστος ἡμῶν τῇ ἰδίᾳ ὁδῷ ἐπλανή-
 νησιν , καὶ παρέβη , καὶ ἐστὶν ὡς βιάσθαι , καὶ
 ψευδής , καὶ ἄθεος , καὶ ἀπὸ τῆς ὡς βιάσεως τοῦ
 νόμου τῆς θεοῦ ἀτιμάζει , καὶ μὴ σκληρὸν ὑμῖν
 φανῇ , ὅτι εἶπον ἄθεος , οὐκ ἐμὸς γὰρ ὁ λόγος ,
 ἀλλὰ τοῦ θεολόγου Ἰωάννου ἕως λέγοντος . πᾶς
 ὁ ὡς βιάων , καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ
 τοῦ θεοῦ θεὸν οὐκ ἔχει . τίς τέτις ἀδελιώτε-
 ρος , καὶ βδελυκτότερος τοῦ ἀτιμάζοντος τῆς θεοῦ ,
 τῆς ἀπαξιάμων , καὶ λαλίσαντα ἀπὸ νόμου , καὶ
 τροφῆται , καὶ Ἀποστόλων , καὶ τὸ ἑαὶ κομιζόμενοι
 τὸ εἰρημιῶν ὑπὸ τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ τροφῆτης .
 ἑαὶ δὲ ἐς τὸ ὄνομα μὴ βλασφημεῖν ἐν τοῖς
 ἔθνεσι . μὴ ἀδελφοί μου , ὡς καλῶς , μὴ ἕως
 ἀναλωσώμεν τὰς ἡμέρας τῆς μετανοίας ἡμῶν , ἀλλὰ
 ἀκου-

ἀκουσώμεν τὸν προφήτην Δαυὶδ βοῶντος, καὶ προ-
 τρεπομένου ἡμᾶς, καὶ λέγοντος, δῶτε ἀγαλλ-
 λιασώμεθα τῷ κυρίῳ, καὶ ἐπιπαύσων ἐλεγε,
 προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐν ἑξομολο-
 γήσει, προφθάσωμεν πρὸ τοῦ λυθῆναι τὴν πανή-
 γυριν· προφθάσωμεν πρὶν αὐτὸς ἐμφανῶς ἥξει,
 καὶ ἀρῇσῃ ἡμᾶς ἀργούντας ἐν ἀμελείᾳ, πρὶν
 γινέσθαι τὴν κερυγὴν κλαίην. Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἐρ-
 χεῖτο. τότε ἔπιμοι χαίρουσι, πότε ἀγαλλιών-
 ται εὐσπλαγχνοὶ, καὶ οἱ ταπεινοὶ σκυθρωπάζουσι,
 καὶ οἱ ἄξιοι χαίρουσι χαρὰ ἀνεκλαλήτῃ. ἀλλὰ
 προφθάσωμεν ἀδελφοί, καὶ δράμωμεν ὡς κερὸν
 ἔχοντες, πρὶν τεθῶσιν οἱ θρόνοι, πρὶν ἀφορίσῃ
 ἡμᾶς ἀπὸ ἀλλήλων. προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον
 αὐτοῦ ἐν ἑξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλά-
 ξωμεν αὐτῷ. ἔπειτα ἐν ψαλμοῖς, ἔχι' ἐν μελοῖς·
 ἐν ψαλμοῖς, ἔχι' ἐν ᾠδαῖς δαμνικοῖς. ἔπειτα
 δῶτε, προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, καὶ
 κλαύσωμεν, ἔχι' ὃ βαλίσσωμεν, ἢ κιθαρίσω-
 μεν, ἀλλὰ κλαύσωμεν ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις·
 ψαλμὸς δαμνίων φυγαδότης. ψαλμὸς ὕπνον
 ἐν φόβοις νυκτερινῶν. ψαλμὸς ἀνάπαυσις κό-
 πων ἡμερῶν. ψαλμὸς ἡπίοις ἀσφάλεια,
 ψαλμὸς πρεσβυτέρων παρηγορία, νυκτικῶν
 κόσμος ἀρμονιώματος· ἔπος τὰς ἐορτὰς φαεινῶ-
 ν, ἔπος τὴν κατὰ θεὸν λύπην δημιουργεῖ. ψαλ-
 μὸς γὰρ καὶ ἐκ λιθίνης καρδίας δάκρυον ἐκ-
 καλεῖτο. ψαλμὸς τὸ τῆς ἀγγέλων ἔργον, τὸ
 ἐράνιον πολίτευμα, τὸ πνευματικὸν θυμίαμα,
 ἔπος τὸν νοῦν φωτίζει, ἔπος εἰς ἑρᾶν ἀνάγει,
 ἔπος ποιῇ τὸν ἀνθρώπον προσομιλεῖν τῷ θεῷ,
 τὴν ψυχὴν χαροποιεῖ, τὴν ἀργολογίαν παύει, τὴν
 γέλωπα ἔξορizei, τὴν κλίσιν ὑπομιμνήσκει, ἀχ-
 θράνοιτας ἐρπεύει· ὅπου ψαλμὸς μετὰ κατανύ-
 ξεως, ἐκεῖ καὶ ὁ θεὸς μετὰ τῆς ἀγγέλων.
 ὅπου δὲ τὰ τῷ ἐναντίῳ ᾄσματα, ἐκεῖ ὁρῇ τῷ
 θεῷ, καὶ ἑαί, ἢ ἀνιμιθία τῷ γέλῳ· ὅπου
 αἱ ἱερὰ βίβλοι, καὶ ἀναγνώσματα, ἐκεῖ εὐ-
 φροσύνη δικαίων, καὶ σωτηρία ἀκροατῶν, καὶ τῷ
 ἀφθόλου ἐντροπῇ, ὅπου δὲ κιθάρα, καὶ χο-
 ροί, καὶ χαρῶν κρότη, ἐκεῖ σκοτισμὸς ἀνδρῶν,
 καὶ νυκτικῶν ἀπώλεια, καὶ τῆς ἀγγέλων λύπη, καὶ
 τῷ ἀφθόλου ἐστὶ· ὡς τῆς κακῆς ὁπνοίας τῷ
 ἀφθόλου. πᾶς ἕκαστον ἀφ' τέχνης ὑποσκε-
 λίζει, καὶ ἀπατᾷ, καὶ πείθει, ποιεῖν τὰ κακά
 ὡς τὰ καλὰ; σήμερον τὸ δοκεῖν ψάλλουσιν, ὡς
 προσέταξεν ὁ θεός, καὶ αὐτοὶ μετὰ πονηρίας
 χορεύουσιν, ὡς ἐδίδασκεν ὁ σατανᾶς· σήμερον
 ἀποτάσσονται τῷ σατανᾷ, καὶ αὐτοὶ αὐτῷ ἀκο-
 λουθεῖσιν.

A consumamus poenitentiae: verum David
 Prophetam clamantem, & nos exhor-
 tantem, atque dicentem audiamus: *Veni-
 te exultemus Domina.* Festinansque sub-
 iungebat: *præoccupemus faciem ejus in con-
 fessione.* Præoccupemus, antequam sol-
 vatur celebritas. Præoccupemus, ante-
 quam aperte veniat, & nos ocio, at-
 que desidia torpentes inveniat. Ante-
 quam clamor ille fiat. *Ecce sponsus ve-*
 nit. Tunc qui parati erunt, gaude-
 bunt. Tunc qui misericordes fuerint,
 exultabunt. Viles, & abjecti conficta-
 buntur: & digni lætitia ineffabili glo-
 riabuntur. Sed præoccupemus, fratres,
 & curramus, dum per tempus licet.
 Antequam throni constituentur. Ante-
 quam nos ab invicem segregemur. Præ-
 occupemus faciem ejus in confessione,
 & in psalmis jubilemus ei. In psalmis,
 inquit, & non in rebus ridiculis: in psal-
 mis, & non in canticis dæmoniacis.
 Ait: *Venite adoremus, & procidamus an-*
te Deum, atque plorems: non autem
 cymbalis ludamus, aut citharis. Verum
 plorems, inquit, in Psalmis, & Hym-
 nis. Psalmus enim dæmonas propellit,
 Psalmus telum in timoribus nocturnis.
 Psalmus diurnorum requies laborum. Psa-
 lmus infantibus tutela. Psalmus senibus con-
 solatio. Mulieribus ornamentum decen-
 tissimum. Hic festa collustrat. Hic eum
 qui secundum Deum est, dolorem pro-
 creat: Psalmus siquidem ex lapideo licet
 corde lacrymas excitat. Psalmus angelo-
 rum opus. Cælestis vitæ ratio & institu-
 tum, spiritalisque quidam suffitus. Hic
 mentem illuminat. Hic in cælum reducit.
 Hic homines Deo familiares colloquio
 reddit. Animam lætificat, ociosas collo-
 quutiones removet, risumque exterminat,
 de judicio nos admonet, diffiden-
 tes reconciliat. Ubi psalmus cum compun-
 ctione, ibi & cum Angelis Deus adest.
 Ubi autem adversarii cantica, ibi ira Dei, &
 vix, remuneratio risus. Ubi libri sacri, &
 lectiones, ibi lætitia justorum, & auscultan-
 tium salus, ac diaboli confusio. Ubi autem
 citharæ ac chori, & plausus manuum; ibi
 virorum tenebræ, & mulierum perditio,
 Angelorum tristitia, & diaboli festum. O
 improbum Diaboli consilium. Quomodo
 unumquemque fraudulenter supplantat,
 fallitque, ac mala pro bonis facienda
 suadet. Hodie, ut videre licet, psallunt
 ex ordinatione Dei, & cras studiose choreis
 incumbunt juxta doctrinam Satanæ. Ho-
 die abrenunciant Satanæ, & postero die
 iterum sequuntur ipsum. Hodie con-
 junguntur

Psal. 94.

Matth. 25.

Ibid.

- junguntur Christo, & cras abnegant in-
 honorantque eum. Hodie Christiani, &
 cras ethnici: hodie pii, & cras impii.
 Hodie fideles & servi Christi, & cras
 apostatae, inimicique Dei. Nolite er-
 rare, fratres mei, nolite errare. Nul-
 lus servus potest duobus Dominis servi-
 re, sicut ait Christus Dominus: *Quia*
nemo potest Deo servire, & Mammona, ac
 cum diabolo choreas ducere. Ad ima-
 ginem Dei formati sumus, non dede-
 coremus imaginem ipsius Dei; sed tan-
 quam milites Christi, illum sequamur,
 illi serviamus. Noli hodie psallere cum
 Angelis, & crastino die in tripudiis
 esse cum daemonibus. Noli hodie sacras
 lectiones audire, tanquam Christo di-
 lectus auditor, ac cras citharis in-
 tentus esse, ut praevaricator, & Christi
 inimicus. Noli hodie poenitentiam agere de
 peccatis, & cras in perditionem tuam
 saltare in choreis. Ne hodie jejuniis,
 ac temperantiae operam des; cras au-
 tem ebrius venias, huc illucque agite-
 ris, ac omnium irrisione ludaris. Ne,
 obsecro, fratres mei, ne sic tempus
 poenitentiae deperdamus, quod nobis ad
 poenitentiam, atque salutem concessit
 Deus. Meminerimus illius, quod com-
 minando dixit Dominus. *Va vobis qui*
ridetis nunc, quoniam lugebitis postea.
 Ac rursus: *beati qui lugent.* Nemo vos
 feducat, Christo dilecti mei fratres.
 Non est ista Apostolorum doctrina, qui
 dicunt: *Si quis vos doceat ejusmodi,*
quia vos non docuimus, anathema esto.
 Non sunt enim Christianorum illa, sed
 infidelium gentilium, qui non obe-
 diunt Evangelio, sicut ait Dominus:
 quoniam cuncta ista gentes faciunt,
 quibus non est ulla spes salutis. No-
 tis fratres mei, quia quotquot in Chri-
 sto baptizati sumus, Christum indui-
 mus. Quo pacto ergo Christum exu-
 entes, Antichristo servire vultis? Man-
 datum ab Apostolo accepimus, inces-
 santer orandi, & omnia in gloriam Dei
 faciendi; Tu autem ad ista non atten-
 dis, sed auditum avertis, & oculos
 claudis. Novissima vero amara quasi
 absynthium, & acuta, quasi gladius
 biceps tibi erunt. Iterum dico: Ne
 decipiamini, fratres Christo dilecti;
 Non sunt ista Christianorum, sed
 gentium Deum non habentium.
 Consideremus, fratres, quod ho-
 mo vanitati sit similis, & di-
 es ejus, ut flos fœni, sic præ-
 teribunt uno temporis momen-
 to,
- A λούθησιν. σήμερον συντάσσον) τῷ Χριστῷ, καὶ
 αὐτοὺς ἀποτάσσον), καὶ ἀρνέιν), καὶ ἀτιμώσιν.
 σήμερον Χριστιανοὶ, καὶ αὐτοὶ ἐθνικοὶ. σή-
 μερον θύσεβεις, καὶ αὐτοὶ ἀσεβεῖς. σήμερον
 πιστοὶ καὶ ὄντοι Χριστῷ, καὶ αὐτοὶ ἀποτάσσον) καὶ
 ἐχθροὶ τῷ Θεῷ. μὴ πλανᾷσθε ἀδελφοί μου,
 μὴ πλανᾷσθε. ὅτι οἱ κτήσεις δύναται δυοὶ κυ-
 είοις δουλεύειν, καθὼς εἶπεν ὁ δεσπότης Χριστός.
 B ὅτι ὅτι οἱ κτήσεις δύναται δουλεύειν, καὶ μαμμω-
 νᾶ, καὶ τῷ θεῷ. ἀλλ' ὡς Χριστῷ στρατιώτῃ αὐτῷ ἀκο-
 λυθῶμεν, αὐτῷ δουλώμεν. μὴ σήμερον
 ψάλλης μετὰ ἀγγέλων, καὶ αὐτοὺς χορεύσης
 μετὰ δαίμονων. μὴ σήμερον ἀναγνώσμεν
 τῶν ἀκρόασις, ὡς ἀκρόασις φιλόχριστος, καὶ
 C αὐτοὺς κιδάρῃ προσχῆς, ὡς πῶς ἀκρόασις καὶ
 μισόχριστος. μὴ σήμερον μετανοήσης ἐπὶ τῇ
 αἰμαρτίας σου, ὅτι αὐτοὺς ὁρχήσῃ ἐπὶ ἀπωλείᾳ
 σου. μὴ σήμερον νηστεύσης, ὅτι ἐγκρατεύσῃ, ὅτι
 αὐτοὺς ἐλθῇ μεθύων, ὅτι περιφερόμενος ὡς
 κακῇ, ὅτι κατακλόμενος ὑπὸ πάντων. μὴ
 ἀδελφοί μου, πῶς ἀκαλῶ, μὴ ὅπως ἀναλώσω-
 μεν τὴν κληρονομίαν τὴν μετανοίας, ὃν ἔδωκεν ἡμῖν ὁ
 D Θεὸς εἰς μετανοίαν ὅτι σωτηρίαν. μνημονεύσωμεν
 τῷ Κυρίῳ λέγοντος, μετὰ ἀπειλῆς, καὶ οἱ γε-
 λῶντες ὑμῖν. πενθήσετε γὰρ μετὰ ταῦτα. καὶ πάλιν
 λέγοντος. μακάριοι οἱ πενθῶντες. μηδαὶς
 πλανᾷτω ὑμᾶς ἀδελφοί μου φιλόχριστοι. ὅτι
 εἰσιν αὗτοι τῷ Ἀποστόλῳ διδασκαλὴ τῷ λεγόντων.
 εἴ τις ὑμᾶς διδάσκει τοιαῦτα, ἀ ἡμῖς ὅτι ἐδιδά-
 ξαμεν, ἀνάθεμα ἔστω. ὅτι γὰρ ἐστὶ ταῦτα Χρι-
 E στιανῶν ἀλλὰ τῷ ἀπίστῳ ἐθνῶν τῷ μὴ ὑπακυσ-
 σάντων τῷ εὐαγγελίῳ καθὼς εἶπεν ὁ δεσπότης,
 ὅτι πάντα ταῦτα τὰ ἔθνη ποιῶσιν, οἷς ὅτι εἰσιν
 ὅτι ἐλπίς σωτηρίας. οἶδατε ἀδελφοί μου,
 ὅτι ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν, Χριστὸν ἐνε-
 δυσάμεθα; πῶς ὅτι Χριστὸν ἐκδυσάμενοι
 τῷ ἀντιχρίστῳ δουλεύετε; ἐν πολλῇ ἔχομεν τῷ
 τῷ Ἀποστόλῳ, ἀλαλήτως προσεύχεσθαι, καὶ
 F πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖν. σὺ δὲ πῶς ταῦτα
 ὅτι βλέπεις, ἀλλὰ ὅτι ἀκοὴν ἀποστρέφεις, ὅτι τὸς
 ὁφθαλμοὺς καμνύεις. ὑπερον δὲ τοικρότερον
 χολῆς ἀρρήσεις, ὅτι ἡκονημένον μάλλον μαχαί-
 ρας διζόμεν. πάλιν λέγω. μὴ πλανᾷσθε ἀδελ-
 φοί φιλόχριστοι. ὅτι εἰς ταῦτα Χριστιανῶν, ἀλλὰ
 τῷ ἐθνῶν, τῷ μὴ ἐχόντων Θεοῦ. ἐννοηθῶμεν
 ἀδελφοί, ὅτι ἄνθρωπος ματαγότην ὁμοιωθῇ.
 αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡς αἱ εἰς χόρτον, ὅτι παρ-
 ελεύσονται

λευσονται μιᾷ καὶ ῥόπῃ· ἔτι πάντα ἔπαυσαι· τί μάτην παύσῃ αἰθρῶπε; μία πυρετὴ προσβολὴ παύσει σε τὰ πηδήματα ἔτι τὰ σκιρτήματα· μία ὥρα ἐχωρῖσέ σε τὸν συγχορευόντων· μία νύξ, καὶ μαραιθήσονται σε αἱ σάρκες, καὶ οἱ πόδες σε οἱ εἰς κακίαν τρέχοντες παύσουσι, καὶ αἱ χεῖρες σε ὡς αλυσθήσονται, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σε παρήσουται, καὶ ἡ γλῶσσα ἡσυχάσει ἀπροθέτως, καὶ ἡ ἀπακτὸς σε φωνὴ ἐκλείψει, καὶ ὁ στεναγμός σε πλεονάσει, καὶ τὰ ἀνωφελῆ σε δάκρυα περιστρέψουσιν, καὶ οἱ ἀφελονισμοί σε ἀπολύττωσι, καὶ ἕδεις ὁ βοηθήσας δυνάμην· θεὸς γὰρ ὁ περιφερόμενος, καὶ ἀτιμαζόμενος καὶ πάντες ἀφέντες σε ἀπελεύσονται, καὶ ἕδεις παραστήσεται σοι, ἢ μὴ οἱ θεραπευθέντες ὑπὸ σε ἀόρατοι δάμονες· ὁ δὲ ἀποσταλὴς ἀπὸ τοῦ ἄγγελος μακρόθεν ἕως κατηφῆς ἐκδέχεται τῷ δεσπότῃ τὸ νῆμα, ἵνα ἀρπάξας σε τὴν αἰθλίαν ψυχὴν ἀπαγάγῃ εἰς τὸν ἡτοιμασμένον αὐτῇ τόπον, ἵνα θεύσῃ αὐτὴν ἔσπειρεν, ὅπως γεωργῇ, καὶ διδῇ, καὶ περιστάσει κλαυθμὸς, θλίψις, στενοχωρία, καὶ βρυγμὸς ὀδόντων· καὶ ἕα· τί μάτην παύσῃ αἰθρία; ἐκεῖ παρήσουσι ὀφθαλμοί μεθυόντων, ἐκεῖ μαραιθήσουσι σάρκες τῶν χορευόντων, ἐκεῖ ὀδυνηθήσονται, ἔτι λιμῶξουσιν οἱ μετὰ κινδάρων, καὶ αὐτῶν τὸ οἶνον πίοντες, ἐκεῖ μετὰ μεγάλῃ πόνῃ κλαύσουσι, καὶ τῶν ὀδόντων τείσουσι, καὶ τὸ ὄψιν πλῆξουσιν πόρνοι, μνηχοί, κλέπται, ἀνδροφόνοι, μάντιες, φαρμακοί, ἐπασιδοί, πλαστογράφοι, ἀρρενοφθόροι, παθοφθόροι, ἀρπαγες, ἀμοιβόροι· ἔτι πάντες καὶ οἱ τούτων ὅμοιοι ἀμετανόητοι ἀμαρτανόντες μέχρι τέλους, καὶ τὴν πλατείαν, καὶ διέχοροι ὀδὸν βαδίζοντες, τὴν ἀπάγναι εἰς τὴν ἀπώλειαν· ἐπιτίθεισιν ἐκεῖ θήρησι πάντως καὶ ὁ κατάλυμα, ἕδὲ γὰρ ἐκδέχεται, καὶ ὡς μετὰ δαυμόνῃ χορεύουσι, καὶ ἐκεῖ μετὰ ἀγγέλων σκιρτῶσι, καθὼς ἔπειν ὁ Κύριος· ἕα οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι ἐκεῖ πενθήσετε, καὶ κλαύσετε· ἕκ· ὅτι σὺν σὺν ἀδελφοί, ποτὲ μὲν Χριστιανὸν ἔσθι, ποτὲ δὲ ἐθνικὸν γενέσθι· ἕα μὲν ἔτι καθὼς περιερίπτεται, ἐπετρέπη Χριστιανὸς ποιεῖν τοῦτον· ἐλθὼν γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ σωτὴρ πάντα ἐκεῖνα κατήργησε, τῆς ἐξουσίας τῶν ἀβόλων διδάγματα, ὡς κακῶς ἐμαρτυρήσεν ὁ αἰθρῶπος ὡς αὐτὸς τὴν ἐν πολλῇ τῇ θεῷ τῇ πλάσαντος αὐτὸν, καὶ τῇ ὡς αὐτὸς ἐξόριστος γενόμενος, καὶ μαρτύρων πάντων κακὸν ὁνομαζόμενον ὑπὸ τὸν ἕραν· ταῦτα ποιεῖν πάντα ὡς περιερίπτεται, ἐλθὼν ὁ Κύριος ἔπαυσε,

Atque cuncta cessabunt. Quid frustra turbaris, o homo? Unico febris impetu, tuæ saltationes atque lasciviæ finem capient. Una hora te ab iis, quibuscum tripudiare solebas, separabit. Una nox intercedet, & caro tibi marcescet, pedesque ad malum cursum dispositi deficient: manus tibi dissolventur: oculi tui tabescent, lingua ex improvise quiescet, & incomposita tua vox deficiet; gemitus tibi abundabit, & lacrymæ inutiles tibi profunduntur: cogitationes tuæ peribunt, & nemo erit, qui juvare possit (Deum enim contempsisti, & dedecorasti) ac cuncti te relicto recedent, nemoque præsto erit, præter invisibiles Dæmones, quibus obsequutus es. Qui autem eo missus erit Angelus truculentus, dejecto vultu a longe consistens, assensum a Domino expectabit, ut infelicem tuam animam rapiens, abducatur in præparatum sibi locum, ut metat quæ seminavit; ubi colitur, & exsuperat, redundatque fletus, tribulatio, angustia, stridor dentium, & vix. Quid frustra turbaris miser? Ibi ebriorum oculi tabescent: ibi tripudiantium carnes marcescent: ibi dolore affligentur, atque esurient, qui cum citharis, ac tibiis vinum bibunt. Ibi magno cum dolore plorabunt, & dentibus stridebunt, vultumque percutient, fornicatores, adulteri, fures, homicidæ, divinatores, venefici, incantatores, falsarii, masculorum concubitores, puerorum corruptores, raptores, sanguivori: hi omnes, & horum similes, absque poenitentia ad finem usque peccantes, & per latam, ac spatiosam incedentes viam, quæ ducit ad perditionem, idoneum omnino ibi diversorium reperient. Neque enim licet, & hic cum dæmonibus choreis delectari, & ibi cum Angelis saltare: sicut ait Dominus: *Va qui ridetis nunc, quia ibi lugebitis & flebitis.* Fieri non potest, fratres, ut modo Christiani, modo ethnici simus. Nusquam, ut ante diximus, conceditur agere aliquid Christianis hominibus, huiusmodi. Dominus siquidem noster & Salvator, in hunc mundum veniens, cuncta illa, ut dictum est, funditus delevit ac suffulit: hoc est universam diabolicam doctrinam, qua male instructus homo, factus est transgressor mandati Dei creatoris sui, & e paradiso exsul; didicitque omne quod sub cælo vocatur malum. Atque hæc cuncta, ut jam diximus, veniens Christus Dominus repressit,

Luc. 6.

repreffit, exterminavitque, & per semetipsum & per discipulos suos, dicens:
Matth. 28. Euntes docete omnes gentes; baptizantes eos, & docentes servare omnia, quaecumque mandavi vobis. Ac si dicat: dicite ipsis, poenitentiam agite, appropinquavit enim regnum cælorum. Non dixit, ebrietati vos tradite, non choreis: sed poenitentiam agite. Lugete, & vigilate: orate & semper estote parati; quoniam adventus Domini appropinquavit, & regnum cælorum proforibus est. Quo circa simus parati, ac digni: ut quum venerit Dominus noster, inveniatur nos cum poenitentia paratos, nullumque ex nobis condemnet: sed hæredes sui nos regni constituat. Quoniam ipsi gloria in sæcula sæculorum. Amen.

E J U S D E M

S. PATRIS NOSTRI

EPHRAEM SYRI.

DE HIS, QUI ANIMAS AD IMPUDICITIAM PELLICIUNT, QUUM DICANT NIHIL MALI ESSE.

Ezech. 3. 33 **A**D Prophetam Ezechielem dixit Deus: Et tu fili hominis, speculatorem dedi te domui Israel: audiens ergo ex ore meo sermonem, adnuntiabis eis ex me. Si me dicente ad impium, morte morieris, non adnuntiaveris ei, neque loquutus fueris, ut avertatur a via sua impia, & vivat: impius ille in iniquitate sua morietur; sanguinem autem ejus de manu tua requiram. Si autem tu adnuntiaveris impio, & ille non fuerit conversus a via sua impia; ipse quidem in iniquitate sua morietur; tu autem animam tuam liberasti.

Atque hæc audientes, carissimi, cum metu & tremore nostram operemur salutem. Non negligentes mutuas admonitiones, neque ad voluptatis gratiam invicem loquentes: sed quod cuiusque nostrum decet salutem. Quoniam hisce delectatur Dominus. Inimicus enim tendere laqueos non desistit. Quamobrem & nos in mutua caritate fovenda haud esse desides oportet. Potens namque est Deus, laqueos ejus confringere, & ab ejus nos versutia liberare, Mihi vero cor dolet, & interiora mea in me vertuntur, super iis, quæ ad meas delata sunt aures. Unde & rursus fraterno te juvare consilio

A ἔπαυσε, καὶ ἰζώρισε, καὶ δι' ἑαυτῶν, καὶ διὰ τῶν αὐτῶν μαθητῶν, λέγων· πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς, & διδάσκοντες τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· τούτοις, λέγετε αὐτοῖς, ὅτι μετανοεῖτε· ἡγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ ἑβραίων· ἔχι μεθύσκεσθε, ἔχι χορεύετε, ἀλλὰ μετανοεῖτε, πένθετε, καὶ ῥηνοροεῖτε, πορευέσθε, αἰεὶ ἐσὲ ἔπιμοι, ὅτι ἡ παρρησία τοῦ Κυρίου ἡγγικεν, ἡ βασιλεία τοῦ ἑβραίων ἐπὶ θύρας· γενώμεθα ἔπιμοι, & ἄξιοι, ἵνα ἐλθὼν ὁ Κύριος ἡμῶν διήρησιν ἡμᾶς ἐν τῇ μετανοίᾳ ἐπιούσῃ καὶ μηδένα ἡμῶν καταδικάσῃ, ἀλλὰ κληρονόμους τῆ βασιλείας αὐτοῦ ἀναδείξῃ· ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

C ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΟΣΙΟΥ.

ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ, ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΕΛΕΑΖΟΝΤΩΝ ΨΥΧΑΣ ΠΡΟΣ ΑΣΕΛΓΕΙΑΝ, ΕΝ ΤΩ ΛΕΓΕΙΝ, ΟΤΙ ΟΥΔΕΝ ΕΣΤΙ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑ.

TΩ προφήτῃ Γεζεκιήλ εἶπεν ὁ Θεός, καὶ σὺ ἡμεῖς ἀνθρώπου σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ εἰς ἀκούσῃς ἐν φόβῳ μου λόγον, καὶ ἀπειλήσεις αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ, θανάτῳ θανατοθήσῃ, καὶ ἐ διεσείλω, ἐδὲ ἐλάλησας τῷ ἀπειλῶν τῷ ἀνόμῳ τῷ ἀποσρέψαι ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ αὐτοῦ, & ζῆσαι αὐτόν. ὁ ἄνομος ἐκείνος τῇ ἀνομίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ σου ἐκζητήσω· σὺ δ' εἰς ἀπειλή τῷ ἀνόμῳ καὶ μὴ ἀποσρέψῃ ἀπὸ τῆς οἴου τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, ὁ ἄνομος ἐκείνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται· καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σου ῥύσῃ.

F Ταῦτα δ' ἀκούοντες ἀγαπητοὶ μετὰ φόβου καὶ τρόμου, τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργασώμεθα, μὴ περικακῶντες τοὺς νεφελῶν ἀλλήλων, μὴ τὰ τοῦ χάριτος ἡδονῆς ἀφ' αὐτοῦ ἀλλήλοις, ἀλλὰ τὸ σωτηριόζον τῇ ἐκείνῃ ἡμῶν σωτηρίᾳ. ἐν τέτοις γὰρ βίβωκε ὁ κύριος. ὁ γὰρ ἐχθρὸς ἐκ ἡμετέρων ἐφαπλῶν τὰς ἰδίας παγίδας. ἀναγκῶν ἐν καὶ ἡμῶν μὴ ἀμελεῖν τὴν ἐν ἀλλήλοις ἀγάπην. δυνατὸς γὰρ ὅτι ὁ Θεὸς σωτείτω αὐτοὺς τὰς παγίδας καὶ ῥύσασθαι ἡμῶν τὴν ἐκείνην κακουργίαν. ἐμὲ δ' ἡ καρδία λέγει, καὶ τὰ ὀνόματός μου ἐστράφη ἐν ἐμοί, πρὸς ὧν ἀκήκοε τὸ ὄνομα μου· ὅθεν ἀδελφικὴν συμβουλίαν ἀρχομαι πάλιν ποιεῖσθαι

ποιεῖσθαι πρὸς σέ· μὴ σὲ ἀπατάτωσαν ἄνδρες φιλήδονοι καὶ ἀπονενοηκότες τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ πράττειν ἔργα δυσσεβείας· αὐτοὶ γὰρ εἰσιν οἱ ἀπογονοὶ Σοδόμων· ὧν γάρ τις τὰ ἔργα ζηλοῖ, ἢ ἀνάγκης τέτων υἱὸς κληθήσεται· φεῦγε πόινυ τὴν τέτων ἐργασίαν καὶ μίμησιν, ἵνα σὺν τῷ κέρματι καὶ τῇ ἐπωνυμίᾳ ἀφιδράσῃς· δεινοὶ γὰρ εἰσι πῇ πορνεύουσι, καὶ πικροὶ τοῖς τρόποις οἱ χαλεποὶ κόλακες· οἱ μὲν προφανῶς ἀπατῶν ἀποδύζουσιν, οἱ δὲ καὶ δολαφίαν ἐκποδύονται καὶ παπείνουν· ἐκκρίνοντα κατὰ τὸ γεγραμμένον· ἔχοντες μόρφωσιν δυσσεβείας, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς ἡρηκμένοι· ὁθεν καὶ διὰ τὸ μὴ ἐλεγχθῆναι ἑαυτὸν τὴν τεκνογονίαν, κυβεῖα κέχλεινται τῇ ἡδονῇ· ἀφίρηται γὰρ ἀπὸ αὐτοῦ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ ἐπίγνωσις αὐτοῦ, καὶ ἡ μόνον αὐτὰ ποιεῖσιν, ἀλλὰ καὶ συνδουλοῦσι τοῖς πράγμασι· καὶ τὸ μέγα καὶ βαρὺ τῷ ἀσεβήματι σφόδρα κατὰτελίζουν, ἵνα πάντα ἀνθρώπων ἀγρεύωσι πρὸς παραβάσιν ἐν πολλῷ Θεῷ· ὃν τρόπον γὰρ οἱ βεβλόμενοι ἀνελθὲν λέοντα, μετὰ τὸ ὄξυναι τὸ δόρυ ἐπιχεῖσαι μέλαιαν τὴν σιδήρεον πρὸς τὸ ἀμαυρῶσαι τὸν εἴλβον, καὶ ἔτι κατεῖναι τὴν πληγὴν αὐτῷ διόσσει· ἔτι καὶ ἔπειτα ἀπὸ τῆς κατὰτελισμῶς καὶ κολακίας ἀνόμους πορνεύουσιν τὰς ὑπηκόους ἐπὶ ὀλέθρῳ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ· καὶ ὥσπερ ἐκ φωλεῶν υἱὸς ἐκπορεύεται πλήθος ἰοβόλων θηρίων, ἔτι καὶ ἐκ καρδίας τῇ πονηρίᾳ ἀνθρώπων ἐκπορεύεται πλήθος διαλογισμῶν πονηρῶν· καρδία γὰρ φησὶ διεσπασμένη τεκταίνεται κακὰ ἐν παντί κατὰ.

Χρὴ ἔνι βραχεία πρὸς Θεόν ἐκ τῆς δειῶν γραφῆς πρὸς ἐλεγχον καὶ ἀνατροπὴν ἀνθρώπων πονηρῶν, ἐπανόρθωσιν δὲ καὶ ἀσφάλειαν πάντι μετανόησι βεβλόμενων· φησὶ γὰρ ὁ παροιμιαστής· ὕψι φύλασσε νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπόσῃ Θεοῦ μήτε μητρός σου· ἀφασαὶ δὲ αὐτὸς ἐν σῇ ψυχῇ διαπαντός καὶ ἐγκλειώσας ἐπὶ σὴν τραχήλῳ, ἥνικα εἰς πειρασμὸν ἐπάγῃ αὐτὴν καὶ μετὰ σὺ ἔσῃ· ὡς δὲ ἂν καθεύδῃς φυλάσσῃς, ἵνα ἐγγερομένη σου συλλαλώσῃ σοι, ὅτι λύχνος ἐντολή νόμος, καὶ φῶς, καὶ ὁδὸς ζωῆς ἐγγεγχος καὶ παδεία, ἥ φυλάσσει σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου, καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτριᾶς· μὴ σε νικήσῃ κάλλεος ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρεύθῃς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ πάντων αὐτῆς βλεφάρων· ὑμῇ γὰρ πόρνης ὁδὸς καὶ ἐνὸς ἄρτου· γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει· ἀποσπῇ δὲ ὡς πύρρον ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἰμάτια ἡ

Tom. III.

κατα-

A consilio incipio; ne decipiaris ab hominibus voluptati deditis, qui impie operando mentem suam desperatam retinent. Sunt enim illi Sodomitarum soboles. Nam quorum quis æmulatur opera, horum & filius vocabitur. Similium ergo tu operationes imitationemque fuge, ut cum calculo Judicis, ipsum quoque cognomen effugere queas. Institutum enim est illorum flagitiosum mores perversi, adulatores pessimi. Quorum alii aperte decipere conantur, alii etiam specie pietatis & submissionis, id agunt; secundum quod scriptum est.

B habentes speciem quidem pietatis, virtutem autem ejus abnegantes. Unde etiam ne a liberorum propagatione redarguantur, nequitia voluptatis fruuntur: ablatum siquidem ab iis est Dei timor, & agnitio ejus. Et non tantum ista faciunt, sed etiam aliis eadem facientibus consentiunt. Atque adeo quidem magnum hoc, & grave flagitium extenuant, ut cunctos homines ad divinorum mandatorum prævaricationem alliciant. Quomodo enim qui leonem occidere volunt, ubi jaculum exacuerint, atramento ferrum oblinunt ad splendorem obscurandum, ut sic lethalem ipsi ictum infligant; ita quoque hi per extenuationes, & impiam assentationem invitant sibi morigeros, ad perniciem animæ suæ; & quemadmodum ex quibusdam latebris multitudo venenatarum bestiarum egreditur: ad eundem etiam modum ex corde similium hominum, multitudo pessimarum cogitationum procedit: cor namque perversum (ut habet

2. Tim. 3.

Proverb. 6.

E Scriptura) machinatur mala omni tempore. Quamobrem necesse fuerit breviter ex divinis Scripturis, quædam proferre in medium ad improborum hominum reprehensionem, atque confusionem; illorum vero, qui poenitentiam agere voluerint, correctionem, securitatemque. Est enim in Proverbiis: Conserva, fili mi, precepta patris tui, & ne dimittas legem matris tuæ: liga ea in anima tua jugiter & circumda humero tuo. Quum ambulaveris, adduc ea, & tecum gradientur: quum autem dormieris, custodiant te, & evigilans loquere cum eis. Quia legis mandatum lucerna est, & lux, & via vitæ increpatio & disciplina, ut custodiant te a muliere mala, & a blanda lingua extranea. Ne te vincat pulchritudinis ejus desiderium; neque illius aspectu capiaris ac nutibus. Pretium enim scorti, vix est unius panis: mulier autem viri pretiosam animam

Proverb. 6.

H

capit.

Proverb. 7.

capit. Numquid potest quis ignem abscondere in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant? aut ambulare super prunas, ut non comburantur pedes ejus? Sic qui ingreditur ad mulierem proximi sui, non erit mundus, neque omnis qui tetigerit eam. Non est mirum, si furtive quid aliquis ceperit: furatur enim, ut esurientem impleat animam: deprehensus quoque, reddet septuplum, & omnem substantiam domus suae tradet, & liberabit se. Qui autem adulter est, propter cordis inopiam, perdet animam suam. Turpitudinem & ignominiam congregat sibi, & opprobrium illius non delebitur in aeternum. Quia zelus, & furor viri ejus non parcat in die vindictae, nec suscipiet pro redemptione dona plurima. Fili custodi sermones meos, & praecepta mea reconde tibi. Fili, honora Dominum, & valebis: praeter eum vero ne timueris alienum. Serva mandata mea & vires; & sermones meos quasi pupillam oculi tui liga eos in digitis tuis, scribe illos in tabulis cordis tui. Dic sapientiam sororem tuam esse: & prudentiam voca animam tuam: ut custodiat te a muliere extranea, & improba, quae verba sua ad gratiam componit. De fenestra enim domus ejus per plateas prospexit, si forte videat parvulum vecordem juvenem, qui transiit per plateas juxta angulum, & prope viam domus illius graditur in obscuro ad vesperscente die in noctis tenebris & caligine. Et ecce occurrit illi mulier ornata meretricio, preparata ad decipiendas animas, garrula & lasciviens, vaga nec valens in domo consistere pedibus suis: nunc foris, nunc in plateis, nunc juxta angulos insidians. Apprehensumque deosculatur juvenem, & procaci vultu blanditur, dicens: victimas pro salute devovi, hodie reddidi vota mea, idcirco egressa sum in occursum tuum, desiderans te videre, & reperi: intexui funibus lectulum meum, stravi tapetibus pictis ex Aegypto: aspersi cubile meum croco; & domum meam cinnamomo. Veni, fruamur amplexibus, donec illucescat dies: veni inebriemur amore. Non est enim vir meus in domo, abiit in viam longissimam. Sacculum pecuniae secum tulit: multos post dies reversurus est in domum suam. Irre-

A κατακάψει; ἢ πεπατήσῃ τις ἐπὶ ἀνδράκων πυρὸς, τὰς δὲ πόδας ἔ κατακάψει; ἔτις ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὑπανδρον, ἔκ ἀδωθήσεται, ἔσθ' ὅς τις ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς. ἔ θυμασὺν, εἰ ἄλλω ὡς κλέπτων, κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ ψυχὴν πεινώσαν. εἰ ἄλλω, ἀποτίσῃ ἐπιπλασία, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς ὡς ῥύσε' ἑαυτὸν. ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἐνδραὴν φρενῶν, ἀπώλειαν τῇ ἑαυτῆς ψυχῇ πεποιεῖται. ὁδύνας τε γὰρ καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει. τὸ δὲ ὄνειδος αὐτῆς ἔκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὴν αἰῶνα. μετὸς γὰρ ζήλῳ, θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς ἔφείσεται ἐν ἡμέρᾳ κείσεως. ἔκ ἀνταλλάξε' ἔδενός λύτρεται ἢ ἔχθραν. ἔσθ' ὃ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων. οὐκ φύλασσε ἐμὲς λόγους, τὰς δὲ ἐμὲς ἐνπολὰς κρύφον παρὰ σεαυτῶ. ἢ τίμα τὸ κύριον, καὶ ἰσχύσεις. C πληρὴν δὲ αὐτῆς μὴ φοβῆ ἄλλον. φύλαξον ἐμὲς ἐνπολὰς, καὶ βιώσεις. τὰς δὲ ἐμὲς λόγους ὥσπερ κόρας ὁμμάτων. περὶ δὲ αὐτῆς σοῖς δακτύλοις, ἐπίγραψον δὲ αὐτῆς ἐπὶ τῇ πλατῆς τῆ καρδίας σου. εἴπον ἢ σοφίαν σὺν ἀδελφῇ εἶναι. τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον πεποιήσας σεαυτῶ, ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ D γυναῖκος ἀλλοτρίας, καὶ πονηρᾶς. εἰ ἂν σε λύοις πῶς πρὸς χάριν ἐμβαλή. ἀπὸ γὰρ θυμῶος ἔκ τῆ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας περὶ ἀκτύπησας, ὃν ἂν ἴδῃ τῆς ἀφρόνων τέκνων νεανίας, ἐνδὲ φρενῶν. παραπορβύοντες παρὰ γνώμῃ ἐν δίοδοις οἴκων αὐτῆς, καὶ λαλῶντα ἐν σκοτεινῇ ἐσπερινῇ, ἡνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερινῇ ἢ καὶ γνωφώδης. ἢ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῶ εἶδος ἔχουσα πορνικόν, E ἢ ποιεῖ νέων ἐξίπλησας καρδίας. ἀνεπιερωμένη δὲ ἔστι καὶ ἄσωτος. ἐν οἴκῳ δὲ ἔχ' ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς. χρόνον γὰρ τίνα ἔξω ῥέμβεται. χρόνον δὲ ἐν πλατείᾳ παρὰ πᾶσαι γνώμῃ ἐνεδρῶν. εἴπα ἐπιλαβομένη, ἐφίλησεν αὐτὸν, ἀναστῆ δὲ πρὸς ὅπως πρὸς αὐτῶ. θυμία εἰρηνικὴ μαίεται. σήμερον ἀποδίδωμι τὰς δ' ἰσχύς μου. ἔνεκεν τούτῳ ἐξήλθον εἰς συνάντησίν σου, ποθῶσα τὸ σὸν πρὸς ὅπως, ἄρρηκά σε κερδαίς τέτακα τὴν κλίνην μου. ἀμφιπάποις δι- F ἔστωκα πῶς ἀπ' ἀγνότητος. διέρραγκα τὴν κοίτην μου κρόκα. πὸν δὲ οἶκόν μου κινναμώμῳ. ἐλθὲ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας, ἕως ὅτε θῆς, δάδρο καὶ ἐγκυλισθώμεν ἔρωτι. ἔ γὰρ παρῇς ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ. πεπόρθη ὁδὸν μακράν. ἐνδεσμον ἀργυρεῖς λαβὼν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. Α' πε-

Ἀπεπλάησε ὃ αὐτὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ, βρόχοις τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἰζώκειλεν αὐτὸν· ὃ ἐπηκολύθησεν αὐτῇ κεπροθεῖς· ὥσπερ ὃ βῆς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται, καὶ ὡς κύων ἐπὶ δεσμῶς, ἢ ὡς ἔλαφος τοξόματι πεπληγὼς εἰς τὸ ἦπαρ, αὐθόρῃ ὃ ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα, ἢ ἐκ εἰδῶς, ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει. Νῦν ἔν ἡμῖν ἀκκέ με καὶ πᾶσι ῥήμασι σώματος με μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδὸς αὐτῆς ἢ καρδία σου, καὶ μὴ πλανηθεὶς ἐν ἀτραποῖς αὐτῆς· πολλὰς γὰρ τρώσασα καταβέβηκε καὶ αἰαλίμηντοί εἰσιν, ἃς πεφώδκεν. ὁδοὶ ἄδ' ὁ οἶκος αὐτῆς κατὰ γυναικας εἰς τὰ παρμυῖα τῷ θανάτῳ.

Καὶ εἰ ἐπὶ γυναικῶν ποσάτη ἡ ἀποτομία, πολλὰ μᾶλλον ἐπὶ τῇ ἀλήλειος κατεργαζομένων τῇ ἀσκημοσύνην, μείζον καὶ φοβερώτερον τὸ κρίμα τῆς ὁρῆς. ἀλλ' ἴσως ἐλθὼν τις λέξει, καὶ πόθεν τέτων ἡ ἀπόδειξις; ἔκ τῃ θείῳ γραφῇ πᾶσι γινώσκω σοι· γέγραπται ἐν τῇ γενέσει. Ἀβραὰμ κατέκτισεν ἐν τῇ Χαναάν, ὡς τὸ κατέκτισεν ἐν γῇ τῇ περὶ χῶρων, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν Σοδόμοις. οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐν Σοδόμοις πονηροὶ καὶ ἀμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ θεοῦ σφόδρα. Νοεὶ ἔν τῷ δυνάμει τῷ λόγῳ, ὅτι πονηρὸς καὶ ἀμαρτωλὸς ἀποφθνήσκων τέτρες ἔκ ἐπαύσατο ἄχρι τέτρε, ἀλλὰ πᾶσι δέδωκεν εἰπὼν, σφόδρα· καὶ πάλιν λέγει· τῷ δὲ Ἀβραὰμ εἶπεν κύριος· κραυγὴ Σοδόμων καὶ Γομορρῶν πεπληθύνεται καὶ αἱ ἀμαρτίαι αὐτῶν μεγάληαι σφόδρα· δεικνύς διὰ τέτων τὸ χαλεπὸν, καὶ μισαρὸν, καὶ βαρὺ τὸ πᾶσι ἀνθρώπων ἐκείνων πᾶσι δυνάμει· τίνοι ἔν δὲ πείθεσθαι, τῇ θείᾳ γραφῇ, ἢ ἀνθρώποις φιληδόνοις καὶ ἀπεσερμημένοις τῇ ἀληθείᾳ;

Οἱ γὰρ φιληδονοὶ ἀναγκάζονται πᾶσι πᾶσι ἀλλήλους ἐρεῖσι, ἢ κενὸς ὁ θεὸς ταῦτα· σωματικὰ γὰρ εἰσιν. ταῦτα δὲ πᾶσι δυνάμει, ὅπως τὸν τὸ δικαιοκρίσιος τῷ θεῷ φόβον πᾶσι δυνάμει τῷ πλησίον καρδίας· ἢ ἔτις ἀφόβως καὶ ἀνεπεχέτως τὰς ὁρῆς αὐτῶν κατεργάζων, ἢ μὴ ἢ ὁ διελέγχων· πόσους ἐπλάησεν οἱ λόγοι ἔτι; πόσους διεφθέραι; πόσους ἀπώλεσεν; ἢ πᾶσι μὴ ὁ διολισθησας πᾶσι εἰς αὐτὸν ἔχει τὸ κίνδυνον. ὁ δὲ ἢ ἑτέρους ἀναπειθῶν, καὶ ἰζέλκων τὸ ἀσεβείας, ἢ κατὰ κρημνὸν φέρων ἀνίλεως αὐτῶν ἢ κείσιν, κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἔτι τὰς ἀληθείας καὶ ἀβυσθῶς λόγους τῷ κυρίῳ ψαλμῶν κατὰ πολυμῶς βλασφημῶντες διὰ τὰς ἐαυτῶν ἐπιθυμίας. εἰ γὰρ

Tom. III.

τὸς

A Irretivit eum multis sermonibus, & blanditiis labiorum protraxit illum. Satim eam sequitur quasi bos ductus ad victimam, & quasi canis alligatus, & instar cervi vulnerati in jecore: velut si avis festinet ad laqueum, & nescit, quod de periculo anime illius agitur. Nunc ergo fili audi me, & attende verbis oris mei. Ne abstrahatur in viis illius mens tua, neque decipiaris semitis ejus. Multos enim vulneratos dejecit, & fortissimi quique interfecti sunt ab ea. Via inferi domus ejus, penetrantes interiora mortis.

Quod si in mulieribus tanta hæc sit ignominia; multo sanè magis in iis, qui turpitudinem exercent in invicem, gravius formidabiliusque judicium iræ futurum est. Sed dixerit fortasse quispiam: Et unde hæc constant? Ex sacris scripturis tibi ista constare faciam. Scriptum habes in Genesi: Abraham habitavit in terra Chanaan. Lot verò moratus est in oppidis, quæ erant circa Jordanem, & habitavit in Sodomis. Homines autem Sodomitæ pessimi erant, & peccatores, coram Domino nimis. Intellige ergo vim sermonis; quia & pessimi & peccatores tales demonstrantur: neque his contentus adhuc adjecit, nimis. Rursusque ait: Dicit autem Dominus ab Abraham: Clamor Sodomorum, & Gomorrhæorum multiplicatus est, & peccatum eorum aggravatum est nimis. Per hæc ostendere volens enormitatem, abominationem, gravitatemque sceleris id genus hominum. Sacræ ne igitur scripturæ habenda est fides, an voluptariis illis hominibus, veritatisque expertibus?

Siquidem voluptatibus addicti, impudenti ore ad invicem dicere solent: Non ista judicabit Deus; sunt enim corporalia. Hæc autem opponunt, ut divinæ justitiæ timorem a proximorum cordibus auferant, quo sic absque ullo timore, atque erubescencia, desideria propria perficiant, neque sit a quo reprehendantur. Quam multos verba hujusmodi decipiunt? quam multos corrumpunt? quam multos perdunt? Omnis quidem lubricitas lubricanti periculosa est: qui autem alios ad malum adducit, & a pietate abstrahit, præcipitiumque sternit, judicium absque misericordia consequetur: quemadmodum scriptum est: Veros, & absque mendacio sermones Domini falsificare sunt ausi; blasphemantes juxta proprias concupiscentias. Etenim si

Gen. 3.

Ibid.

Rom. 1. 2.
2. Petr. 2. 3.

H 2

hac

hac turpitudine districtos, poenitentiamque nullam agentes, non judicabit Deus, sicut illi nefarie infulseque loquuntur: nulla jam erit Dei in iudicando justitia. Verum non ita res habet, nequaquam; absit. *Fidelis enim Dominus in omnibus verbis suis, & sanctus in omnibus operibus suis.* Nam si de verbis otiosis rationem reddituri sumus in die iudicii: multo sane magis de impuris prophanisque actionibus iudicium subibimus; nisi per poenitentiam, justum & infallibilem Judicem placaverimus. Quo pacto autem dictum illud Apostoli audientes, non suffunduntur pudore. Non enim, ait, vocavit nos Deus in immunditiam, sed in sanctificationem. Ut non immerito dictum sit de iis: propter quod tradidit eos Deus in desideriis cordis ipsorum, in immunditiam, ut contumeliis afficiant corpora sua in semetipsis. Rursusque ait: propterea tradidit illos Deus in passiones ignominiae. Nam femina eorum immutaverunt naturalem usum in eum usum, qui est contra naturam. Similiter autem & masculi, relicto naturali usu feminae, exarserunt in desideriis suis invicem, masculi in masculos turpitudinem operantes, & mercedem (quam oportuit) erroris sui in semetipsis recipientes. Et sicut non probaverunt Deum habere in notitia, tradidit illos Deus in reprobum sensum, ut faciant ea quae non conveniunt; repletos omni iniquitate, malitia, fornicatione, avaritia, nequitia, plenos invidia, homicidio, contentione, dolo, malignitate, susurrone, detractores, Deo odibiles, contumeliosos, superbos, elatos, inventores malorum, parentibus non obedientes, insipientes, incompósitos, sine affectione, absque foedere, sine misericordia. Qui quum justitiam Dei cognovissent, non intellexerunt, quoniam qui talia agunt, digni sunt morte: non solum qui ea faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus. Vides quod quaecumque loquuntur vel faciunt, reprobata sunt, & reproba mente profecta. Quamobrem caveamus, aurem fallacibus eorum verbis praeberere, ne & praedicta in nos veniant. Caveamusque locum tribuere voluptariis mortiferisque cogitationibus, ne in nos quoque dicatur, quod scriptum est: *Everterunt sensum suum, & declinaverunt oculos suos, ut non viderent calum, neque recordarentur iudiciorum justorum.*

Dan. 13.

Ait autem & Beatus Petrus Apostolus: *Novit Dominus pios de tentatione eripere, peccatores vero in diem iudicii refer-*

A τὰς ἐαλωκότας ἐν ἀρχρότητι ταύτῃ, καὶ μὴ μετανοήσαντας ἔκρινεν ὁ θεὸς κατὰ τὸ ἐκείνων ληρώδη λόγον· παύσεται ὅτι τέτοια πάντα ἡ δικαιοκρασία τοῦ θεοῦ· ἔκρινεν ὅτι ἔτις, ἔκρινεν, μὴ γένοιτο. πιστὸς γὰρ κύριος ἐν παντί τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν παντί τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· εἰ γὰρ ποῦ ἀργῶς λόγος λόγον μέλλοντι ἀποδοῖναι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· πολλῶν μᾶλλον ποῦ παρὰ τὴν ἐξουσίαν τὰς ἀθύναις ὑπερέκειναι, εἰ ἂν περ ἀπὸ μετανοίας μὴ ἐξδουλείωσιν τὸ δίκαιον καὶ ἀπολογιστὸν κριτὴν· ποῦ ὅτι ἀκούοντες τὸ τῷ ἀποστόλῃ ῥητὴν, ἔκρινεν ἐρυθρεῶσι τὸ λέγον· οὐ γὰρ ἐκάλεισεν ἡμεῖς ὁ θεὸς εἰς ἀκαθαρσίαν, ἀλλ' εἰς ἁγιασμόν. δικάως εἶρη· ποῦ αὐτῶν, διότι ὁ παρὲδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐπιτιμίᾳ αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν ἢ ἀτιμωζέσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς καὶ πάλιν λέγει. ἀπὸ τῆς παρὲδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς εἰς πάντα ἀτιμίας, ἅτε γὰρ θηλεῖαι αὐτῶν ἠλλαξαν τὴν φυσικὴν κρίσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν ὁμῶς τε καὶ οἱ ἄρρενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν κρίσιν τῇ θηλείᾳ ἡγεαυθῆναι ἐν τῇ ὁρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους· ἄρρενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀχρυσόνην ἐπιδεικνύμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν, ὡς εἶδει, τὴν πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες, καὶ καθὼς ἔκρινεν ἐδοκίμασθαι ἔχειν τὸ θεὸν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον ἔργον, ποιῆσαι τὰ μὴ κατὰ δίκαιον, πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, πονηρίᾳ, κακίᾳ, πλεονεξίᾳ, μετὰ φόβου, ἐκείνου, δολοῦ, κακοφειδίας, ψευδισμοῦ, καταλάλης, θεοσυνοχῆς, ὑβρισμοῦ, ὑπερηφανίας, ἀλαζονίας, ἐφθάρετας κακῶν, γονόνοι ἀπειθείας, ἀσυνέτους, ἀσυνδέτους, ἀσώτους, ἀνελεήμονας, οἵτινες τὸ δικάσιμα τῷ θεῷ ἐπιγινώσκοντες, ὅτι οἱ τὰ ποιεῖν τὰ πράσσοντες ἄξιον θανάτου εἰσὶν, ἔκρινεν αὐτοὺς ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ συνδοκῆσαι τοῖς πράσσουσιν· ὅτι ὅσα λαλῶσι ἢ ἀπαρτίζονται ἀδόκιμα ἔξω δοκίμους νοοῦντες ἀποβάλλοντες. μὴ ἔν τῳ ὁρῶντι τοῖς ἀπατηλοῖς αὐτοῖς λόγοις, ἵνα μὴ ἔλθῃ καὶ ἐφ' ἡμεῖς τὰ παρὰ τὸν νόμον· μὴ δὲ δώδωκεν χάριαν ἡδονικοῖς τε καὶ θανατηφόροις λογισμοῖς, ἵνα μὴ ῥυθῇ καὶ ἐφ' ἡμεῖς τὸ γεγραμμένον, διέστρεψαν τὰς τῇ ἑαυτοῖς νόον, καὶ ἐξέκλιναν τὰς ὀφθαλμούς αὐτοῖν, τῷ μὴ βλέπειν εἰς τὸ ἔργον, μὴ δὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων.

Λέγει δὲ καὶ ὁ μακάριος Ἀπόστολος Πέτρος· οἷδε κύριος ὁσεβδὲς ὅτι περὶ αὐτῶν ῥέειν, ἀμάρτυλως δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους θηρεῖν,

θηρῶν, μέλιστα δὲ τὰς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ὀπίθῳ· μίας μασμῶ πορνομαχίας, καὶ κυριότητος καταφρονήσας· πολμητὰς, αὐθάδεις, δόξας ἢ βέμβητοι, βλασφημῶντες ὅπως ἄγγελοι ἰσχύει καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, ἢ φέρονται κατ' αὐτῶν βλασφημοὶ κείσιν· ἔτι δὲ ὡς ἄλογα ζῶα φυσικὰ γεγεννημένα εἰς ἄλωσιν καὶ φθορὰν ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημῶντες ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν, καὶ φθορῆσονται κομιζόμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἡγρόμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφῇ· σωῆλοι καὶ μωμοὶ ἐν τρυφῶντες ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτῶν συνδυοχόμενοι ἡμῖν, ὁφθαλμοὺς ἔχοντες μεσὺς μοιχαλίας, καὶ ἀκαταπαύστου ἀμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀσηκίτες, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρσας τεκνα, καταλιπόντες ἀδελφαὶ ὁδοὶ· ἐπλανήθησαν, ἑτακολληθέντες τῇ ὁδῷ τῆ βαλαάμ τῇ βοσῶρ, ὅς μισθὸν ἀδικίας ἡγάπησεν, ἔλεγχον δὲ ἔχοντες ἰδίας πῶλονομίας ὑποζύγιον ἄφωτον ἐν ἀνθρώπῳ φωνῇ φθεγγόμενοι, ἐκώλυσε τὴν τῆ προφῆτου πῶλονομίαν· ἔτι εἰς πηγὰς ἀνδρῶν καὶ ὁμίχλας ὑπολάλαπος ἐλαυνόμενα, οἷς ὁ ζόφος τῆ σκοτίας εἰς ἀΐδια τετήρηται· ὑπερόγκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίᾳ σαρκὸς ἀσελγείας τὰς ὁλικῶς ἀποφύγοντας τὰς ἐν πλάτῃ ἀναστροφολογίας, ἐλδοθεῖαν αὐτοῖς ἐπαγγελόμενοι, αὐτοὶ δὲ οἱ ὑπάρχοντες τῇ φθορᾷ· ὅτι γὰρ τις ἠτήται, τὸ τῆ καὶ δευτέρω· εἰ γὰρ ἀποφύγοντες τὰ μυάσματα τῆ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τῆ κυρίας ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες, ἠτήσεται· γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἑξάτα χεῖρονα τῶν πρώτων· κρῖνον γὰρ ὡς αὐτοῖς μὴ ἐπεγινώσκον τὴν ὁδοὶν τῆ δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγινώσκον εἰς τὰ ὀπίσω ἀνακάμψαι ἀπὸ τῆ πῶλονομίας αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς· συμβέβηκεν αὐτοῖς τὸ τῆ ἀληθείας παρομίας· κύων ἐπιστρέψας ὅτι τῇ ἰδίᾳ ἔμετον, καὶ ὡς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβοῶν.

Τί πρὸς ταῦτα ἀντιρρῶν δυνήσονται οἱ ψυχρολόγοι, καὶ νέων ψυχῶν ἀπατεῶνες· διελέγχει δὲ αὐτὰς καὶ ἑτέρος μαθητὴς λέγων· Ἰούδας Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ ἡναπημένοις, καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ τετηρημένοις κλητοῖς, ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἐν ἀγάπῃ πληθυνθείη· ἀγαπητοί, πᾶσαν ἀποδοὴν ποιούμενος ἔγραψεν ὑμῖν πρὸς τῆς κοινῆς ὑμῶν σωτηρίας· ἀνάγκη ἔχων γράψαι ὑμῖν, ἐπαγωνίζεσθαι, ἔτι ἅπασι πῶλονομῶν τῇ πῶλονομῇ τοῖς ἀγίοις πίσει· παρρησιάζου γάρτινες

A reservare cruciandos : maxime autem eos , qui post carnem in concupiscentia immunditia ambulant , dominationemque contemnunt , audaces , sibi placentes , sectas non metuunt introducere , blasphemantes . Ubi Angeli , fortitudine & virtute quum sint majores , non portant adversum se execrabile iudicium . Hi vero velut irrationabilia animalia , naturaliter in captiorem , & in corruptionem , in his quae ignorant blasphemantes , in corruptione sua peribunt , percipientes mercedem iniustitiae ; voluptatem existimantes diei delicias , coinquinati & maculati : deliciis affluentes , in conviviis suis luxuriantes vobiscum : oculos habentes plenos adulterii , & incessabilis delicti . Pellicientes animas instabiles , cor exercitatum avaritia habentes , maledictionis filii : derelinquentes rectam viam , erraverunt , sequuti viam Balaam ex Bosor , qui mercedem iniquitatis amavit , correptionem vero habuit suae vesaniae subjugale mutum animal , quod hominis voce loquens , prohibuit propheta insipientiam . Hi sunt fontes sine aqua , & nebulae turbinibus exagitatae , quibus caligo tenebrarum reservatur in aeternum . Superba enim vanitatis loquentes , pelliciunt in desideriis carnis luxuria eos , qui paululum effugiunt , qui in errore conversantur , libertatem illis promittentes , quum ipsi servi sint corruptionis . A quo enim quis superatus est , huius & servus est . Si enim refugientes coinquinationes mundi in cognitione Domini nostri , & Salvatoris Iesu Christi , his rursus implicati superantur : facta sunt eis posteriora deteriora prioribus . Melius enim erat illis non cognoscere viam iustitiae , quam post agnitionem retrorsum converti ab eo , quod illis traditum est , sancto mandato . Contigit enim eis illud veri proverbii : Canis reversus ad suum vomitum : & sus lota in volutabro luti .

Sed ad ista quid opponere poterunt vaniloqui illi , ac novarum mentium deceptores ? Quos quidem & alius redarguit discipulus , dicens : Iudas Iesu Christi servus , frater autem Iacobi , iis , qui sunt in Deo 7nd. i. Patre dilectis , & Christo Iesu conservatis , & vocatis : Misericordia vobis , & pax in caritate adimpleatur . Carissimi , omnem sollicitudinem faciens scribendi vobis de communi vestra salute , necesse habui scribere vobis , deprecans supercertari adhuc semel tradita Sanctis fidei : subintroierunt enim

enim quidam homines (qui olim praescripti sunt in hoc iudicium) impii , Domini nostri gratiam transferentes in luxuriam , & solum dominatorem , & Dominum nostrum Iesum Christum negantes . Commonere autem vos volo scientes semel omnia , quod Dominus populum de terra Aegypti salvans , secundo eos qui non crediderunt , perdidit : Angelos vero qui non servaverunt suum principatum , sed dereliquerunt suum domicilium , in iudicium magni diei vinculis aeternis sub caligine reservavit : Sicut Sodoma , & Gomorrha , & finitima civitates , simili modo exfornicatae , & abeuntes post carnem alteram , facti sunt exemplum ignis aeterni poenam sustinentes . Similiter & hi somniantes carnem quidem maculant , dominationem autem spernunt , majestatem autem blasphemant . Quum Michael Archangelus cum diabolo disputans , altercaretur de Moyse corpore , non est ausus iudicium inferre blasphemiae , sed dixit : imperet tibi Dominus . Hi autem quaecumque quidem ignorant , blasphemant : quaecumque autem naturaliter tamquam muta animalia , norunt , in his corrumpuntur . Vae illis , quia in viam Cain abierunt , & errore Balaam mercede effusi sunt , & in contradictione Core perierunt . Hi sunt in epulis vestris maculae ; convivantes sine timore , semetipsos pascentes , nubes sine aqua , quae a ventis circumferuntur , arbores autumnales , infructuosae , bis mortuae , eradicatae , fluctus feri maris , despumantes suas confusiones , sidera errantia : quibus procella tenebrarum servata est in aeternum . Prophetavit autem & de his septimus ab Adam Enoch dicens : ecce venit Dominus in Sanctis millibus suis Angelorum facere iudicium contra omnes , & arguere omnes impios de omnibus operibus impietatis eorum , quibus impie egerunt , & de omnibus duris , quae locuti sunt contra eos . Hi sunt murmuratores , querulosi , secundum desideria sua ambulantes , & os eorum loquitur superbiam , mirantes personas , quastus causa . Vos autem , carissimi , memores estote verborum , quae praedicta sunt ab Apostolis Domini nostri Iesu Christi , qui dicebant vobis : Quoniam in novissimis temporibus venient illuderes secundum desideria sua ambulantes in impietatibus : Hi sunt qui segregant semetipsos , animales , spiritum non habentes . Vos autem carissimi , super

γάρτινες ἄνθρωποι οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τὸ πρὸς κείμα· ἀσεβεῖς , τὴν τῷ κυρίῳ χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσελίαν , καὶ τὸ μόνον δεσπότην , καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι· ἠπομνήσας ὅτι ὑμεῖς βέλομαι , εἰδότες ἅπαντα , ὅτι κύριος λαὸν ἐκ γῆς ἀγνύπτει σώσας , τὸ δεύτερον τὸς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν· ἀγγέλους τε τὸς μὴ τηρήσαντας τὴν ἐαυτῶν ἀρχὴν , ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον , εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας ἐν δεσμοῖς αἰσίοις ἠπὸ ζόφου τετήρηκεν , ὡς σόδιωμα καὶ γόμορρα , καὶ αἱ πόλεις αὐτὰς πᾶς πόλεις τὸ ὅμοιον τρόπον τέποις ἐκπορεύσασα , καὶ ἐπελθῆσα ὀπίσω σαρκὸς ἐτέρας , περιέχεται σιγήμα πυρὸς αἰώνιος σίκιν ἐπέχουσα· ὁμοίως μέντοι , καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι , σάρκα μὲν μιάνουσι· κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι· ὁρῶντες δὲ βλασφημοῦσι· ὁ δὲ Μιχαὴλ Ἀρχάγγελος ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο πρὸς τὸ σώματος Μωϋσεως , ἐκ ἐπὶ λμψε κρίσιν ἐπενέγκειν βλασφημίας· ἀλλ' εἶπεν· ὁπίτιμα σοι κύριος· ἐπὶ δὲ ὅσα μὲν ἐκ οἶδασι βλασφημοῦσι· ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἀλογαζόμενα ὁπίσαν· ἐν τέποις φθερόν· καὶ αὐτοῖς , ὅτι τῇ ὁδῷ τῷ Καὶν ἐπορεύθησαν , καὶ τῇ πλάνῃ τῷ Βαλαὰμ μισθὸν ἔλαβον , καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τῷ Κορὲ ἀπώλοντο· ἐπὶ εἰσιν οἱ ἐν τῷ ἀγάπῃς ὑμῶν σπιλάδες , συνδυαζόμενοι ἀφύβως , ἐαυτὰς ποιμαίνοντες , νεφέλαι ἀνέμοι ἠπὸ ἀνέμων περιφερόμεναι· δένδρα φθινοπωρινὰ ἄκαρπα , διαποδανόντα , ἐκρυζόμενα , κύματα ἄγρια θαλάσσης , ἐπαφρίζοντα πᾶς ἐαυτῶν ἀχύναν , ἀσέρες πλανήται , οἷς ὁ ζόφος τῷ σκοτῆς εἰς αἰῶνα τετήρηται· περιφρόνησε δὲ καὶ ἐν τέποις ἔβδωμος ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ , Ἐνῶχ , λέγων· ἰδὲ ἦλθε κύριος ἐν ἀγίοις μυριάσιν ἀγγέλων αὐτῶν , ὅς ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων , καὶ ἐλέξαι πάντας τὸς ἀσεβεῖς πρὸς πάντων ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν , ὧν ἠσέβησαν , καὶ πρὸς πάντων σκληρῶν λόγων , ὧν ἐλάλησαν κατὰ αὐτῶν· ἐπὶ εἰσιν γονγυσαί , μεμφήγοροι , κατὰ πᾶς ὁπιθυμίας ἐαυτῶν πορευόμενοι , καὶ τὸ σῶμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα , θαυμάζοντες πρὸς ὅσον ὠφελείας χάριν· ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ μνησθε τῶν προεργημάτων ῥημάτων ἠπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ κυρίως ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ , ὅτι ἔλεγον ὑμῖν , ὅτι ἐπὶ ἐσχάτῃς ἡ χρόνος ἐλθόντα ἐμπαῖκται κατὰ πᾶς ἐαυτῶν ἐπιθυμίας τῶν ἀσεβειῶν πορεύόμενοι , ἐπὶ εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες , ψυχικοὶ , πνύμα μὴ ἔχοντες· ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ

ἐποι-

ἐποικοδομῶντες ἑαυτοὺς τῇ ἁγιοτάτῃ ἡμῶν πίσει
ἐν πνύματι ἁγίῳ προσδύχοντες ἑαυτοὺς ἐν
ἀγάπῃ θεῷ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον·
καὶ ὅς μὴ ἐλέγχετε ἀκακισμένους, ὅς δὲ σώ-
ζετε ἐκ πυρὸς ἀρπάζοντες, ὅς δὲ ἐλεᾶτε
ἐν φόβῳ, μισῶντες καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ σαρκοῦ ἐπι-
λωμένον χιτῶνα· τῷ δὲ δυναμῶς φυλάττει
ὑμᾶς ἀπὸ πάσης, καὶ τηρεῖ κατ' ἐνώπιον τῆς δό-
ξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, μόνῳ θεῷ
ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, δόξα,
μεγαλοσύνη, κράτος, ἰσχύς, πρὸ παντός τοῦ
αἰῶνος, καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

Γέγραπται δὲ καὶ ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως,
ὅς ἐάν κοιμηθῇ μετὰ ἀρρένος κοίτην γυναῖκος,
βδέλυγμα ἐποίησαν, ἀμφοτέροι θανάτῳ θανα-
τεύσονται ἔνοχοί· εἰσι· ἰδοὺ ἐξηλεγκται, καὶ
ἀπεπέπρωκεν ὁ ληρώδης αὐτῶν λόγος· μὴ οὖν
ἀπατάτωσαν οἱ ἐν ἀσωτείᾳ ζῶντες σε, μηδὲ
οἱ ἐν ἁποκρίσει δελεάζοντες ψυχὰς ἀσηρίκτους·
ἀλλὰ τέτεις ὅρα, καὶ τὸ βίον ἀφαιμῶν τῶν ἐν
φόβῳ, συνειδήσει ἀγαθῇ λαβούντων τῷ κυρίῳ·
ἐγὼ δὲ ὡς δίκαιον ἑμαυτὸν συνιστῶν, καὶ ἀμεμπ-
τον ἐν τοῖς ἔργοις ταῦτα λαλῶ πρὸς σέ· εἰμὶ
γὰρ κατεγνωσμένος τοῖς ἔργοις, καὶ ἀτιμίας πλή-
ρης, ἀλλὰ μνήμην λαβὼν τῶν ἁπλῶν ῥηθέν-
των, καὶ ἡλίκοις κινδύνοις περιπίπτουσιν οἱ νεό-
φυτοι ἐκ συναστροφῆς ἀθέτου καὶ ἀκρίτου συγ-
καταστάσεως· τέτεις χάριν ἡναγκασθῇ τέτοις
χρησασθαι τοῖς λόγοις· χρεὶ γὰρ πάντα χρεῖστα-
νόν, μάλλον δὲ πάντα ἀνθρώπον τρέμειν καὶ
ἀγωνιᾶν πρὸς τὸ ἔσθ' ὅσον σωτηρίας, καθότι
μέλη ἐσμὲν ἀμώμων· ἔλαττος δὲ χρεὶ ἀσκαν-
δαλίστας ἀφαισίου πρὸς κύριον δεδιότας
τὴν ἀπειλήν τοῦ εἰπόντος, ὅς δ' ἂν σκανδαλίσῃ
ἐν αὐτῶν μικρῶν τέτων τῶν πισθύντων εἰς
ἐμὲ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνι-
κὸς πρὸς τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ
ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης· χρεὶ ἔν ἐρη-
γορέναι καὶ νήφειν, καὶ νεθετεῖν, καὶ ὡρακα-
λεῖν ἕως τοῦ ἑνός, πρὶν ἡμᾶς καταλάβῃ τὰ κα-
κά· ὥσπερ γὰρ οἱ σπειρόντες ἐν δάκρυσι, ἐν
ἀγαλλιάσει θεριῶσιν, ὅπως οἱ σπειρόντες εἰς τὴν
σάρκα ἑαυτῶν, ἐκ τοῦ σαρκὸς θεριῶσιν φθορὰν,
καὶ οὐκ ἔστιν προσωποληψία πρὸς τὸν κύριον.

Προχωρῶντες ἄν ἑαυτοῖς μετὰ δακρύων με-
τανοῶντες τῷ κυρίῳ, ἵνα ῥυσθῶμεν τοῦ φόβου
τοῦ ἐκείνου τοῦ μέλλοντος· ἀκούομεν γὰρ τοῦ προφήτου
λέγοντος· τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν
αἰώνιον·

A superedificantes vos met ipsos sanctissima no-
stra fidei in Spiritu Sancto, orantes, vos
metipsos in dilectione Dei servate, expe-
ctantes misericordiam Domini nostri Iesu
Christi in vitam eternam. Et hos quidem
arguite judicatos: illos vero salvate de igne
inextinguibili rapientes. Aliorum autem mise-
remini in timore: odio habentes et eam qua
carnalis est, maculatam tunicam. Ei autem,
qui potens est vos conservare sine peccato, et
constituere ante conspectum gloriae suae imma-
culatos in exultatione, soli Deo per Iesum
Christum Dominum nostrum gloria et magnifi-
centia, imperium et potestas ante omnia saecula,
et nunc, et in omnia saecula saeculorum. Amen.

Quin & in lege Mosaica scriptum ha-
bemus: quicumque dormierit cum masculo
coitu femineo, uterque operatus est ne-
fas, morte moriantur ambo. Ecce de-

C tecti & confutati sunt stulti, ac spur-
ci id genus hominum sermones. Quo-
circa cave decipiaris ab iis, qui lu-
xuriose vivunt, cave ab iis qui in
hypocrisi pelliciunt animas instabiles:
Eorum autem vestigia contemplare, atque
sectare, qui cum timore & conscien-
tia pura Domino serviunt. Neque
vero haec ita a me dicta accipias,
quasi me ipsum justum & operibus
irreprehensibilem facere velim; siqui-
dem damnatis operibus, & ignominia
plenus sum. Sed recordatus eorum quae abs
te dicta sunt, tum in quanta pericula in-
currant Neophyti ex conversatione impro-
ba, & condescensione indiscreta: hujus rei
gratia, his ego verbis uti compulsus sum:
debet namque omnem Christianum aut po-
tius omnem hominem, de salute proximi
sui anxium esse, atque sollicitum, quo-
niam inter nos membra sumus. Praecipue
autem sine offendiculo, ac scandalo vos
ad Dominum confugere oportet, timentes
interminationem ejus qui dixit: qui autem
scandalizaverit unum de pusillis istis, qui in me
credunt, expedit ei, ut suspendatur mola asi-
naria in collo ejus, et demergatur in profundum
maris. Oportet autem nos advigilare & so-
brios esse, alterum ab altero admoneri, &
F adhortationem suscipere, antequam praeco-
cupemur a malis. Quemadmodum enim
qui seminant in lacrymis in exultatione me-
tent: ita qui seminant in sua carne, &
de carne metent corruptionem, & non
est acceptio personarum apud Dominum.

Attendamus igitur nobis ipsis, cum
lacrymis poenitentiam agentes Domino,
ut a futuro illo nos liberet timo-
re. Siquidem prophetam dicentem
audimus: quis annuntiabit nobis locum
aer-

Levit. 20.

Matth. 18.

Psal. 125.

Rom. 2.

Isai. 33. 66.

atetnum ? Quis adnunciabit vobis , quod ignis sit urens ? Et rursus ait . Et egredientur , & videbunt cadavera virorum , qui pravaricati sunt in me . Vermis enim eorum non morietur , & ignis eorum non extinguetur : & erunt in spectaculum omni carni . Tu vero pro me deprecare , obsecro , ut & ego merear fructum acceptabilem Domino nostro Jesu Christo præstare . Amen .

A αἰώνιον· τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν , ὅτι πυρ καίεται· καὶ πάλιν λέγει· καὶ ἐξελεύσονται, καὶ ὄψονται τὰ κώλα τῆς ἀνθρώπων, τῆς πᾶσβεβηκότων ἐν ἐμοί· ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται. καὶ ἔσονται εἰς ὄρασιν πάση σαρκί· πρῶτον δὲ πρὸς ἐμοῦ, πρῶτα καλῶ, ὅπως καὶ γὰρ καταξιώθω ποιῆσαι καρπὸν ἀπρόσδεκτον τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ

B Χειρῶ. Αἰμήν.

E J U S D E M

DE ABSTINENDO A CUPIDITATIBUS CARNALIBUS, ET DE CERTAMINE, AC DE MÛLTA SECURITATĒ, AD FRATREM QUI EXCIDIT.

Qui in medicorum curantur officinis, non lætantur malis alienis, neque spernit quisque proximum causa morbi, sed potius studet unusquisque, passione, conceptoque a se dolore liberari; proximo autem manum pro viribus præbere, ad facilius laborum dolores tolerandos. Oportet igitur & nos alterutrum consolari, ac admonere, potissimum vero tentationis tempore, ut sic vere ab amara servitute peccati, ac tyrannide diaboli liberari queamus, & ignea ejus tela extinguere, antequam nos ignis ille præoccupet inextinguibilis, tumque plorantes ploremus in dolore cordis nostri, & non sit qui consoletur. Primum itaque veniam ac remissionem peccatorum meorum deponco: Deinde vero te amice aggredior, sic sacra scriptura dicente: argue sapientem, & diliget te; insipientem autem, & odio te habebit. Da sapienti occasionem, & addetur ei sapientia. Doce justum, & festinabit te accipere. Miror equidem quomodo post tantas admonitiones te ipsum sic neglexeris, & quæ cum Deo pepigisti foedera, ita conculcaveris pedibus, momentaneoque percussus timore, te ipsum in gladium impuleris? Quis ita bene compunctus est corde, ut hunc interitum digne deplorare possit? Periculosum sane concipere animo turpeque dictu. Quis sic in fide ac scientia reperitur sufficiens, qui enarret supplicia præparata iis, qui inescari se patiuntur morbo corruptionis hujus, & ignominiosi operis, factorisque extremi? sed quæ ea est excusatio?

Ephes. 5.

Provab. 9.

Τ Ο Υ Τ Α Υ Τ Ο Υ

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤ' ΑΠΕΧΕΣΘΑΙ ΤΩΝ ΣΑΡΚΙΚΩΝ ΕΠΙΘΥΜΙΩΝ· ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΓΩΝΟΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΟΛΛΗΣ ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΝ ΕΚΠΕΣΟΝΤΑ.

C

O ἵ' ἐν τοῖς ἰατροῖς θεραπευόμενοι οὐκ ἐπιχαίρονται ταῖς ἀλλήλων συμφοραῖς. ἔδὲ ἐξουθενᾷ ἕκαστος τὸ πλησίον ἀφ' ἑᾶς νόσον, ἀλλὰ σπαρατίζει ἕκαστος μὴ ἀπαλλαγῆναι τῆς πάθους, καὶ τὴ συνειλημμένης αὐτῶ ὁδύνης ἐλευθερωθῆναι, τῶ ὃ πλησίον χεῖρα ὀρέγει κατὰ τὸ δυνατὸν πρὸς τὸ εὐμαρῶς φέρειν τὰς ἀλγυδόντας τῶν πόνων. δέον οὖν καὶ ἡμᾶς πρῶτα καλεῖν εἰς τὸ ἕνα, καὶ νοθετεῖν· μάλιστα ὃ ἐν καρῶν πειρασμῶν, ἵν' ὄντως λυτρωθώμεν τῇ πικρᾷ δουλείᾳ τῆς ἀμαρτίας, καὶ τῇ τυραννίδος τῆς διαβόλου· καὶ τὰ πεπυρωμένα αὐτῶ βέλη σβέσας πρὸς ἡμᾶς διαδέξεται τὸ πῦρ ἐκείνο τὸ ἀσβεστον, καὶ τότε κλαύσομεν κλαυθμῶ ἐν ὁδύνῃ καρδίας ἡμῶν· καὶ οὐκ ἔσται ὁ πρῶτα καλῶν· πρῶτον μὲν οὖν συγγνώμην αὐτῶ, καὶ ἰλασμόν γενέσθαι τῇ ἐμῇ ἀμαρτιῶν· ἔπειτα ὃ ἀρχομαι ἀγαπαικὴν συμβουλὴν ποιῶσθαι πρὸς σέ, τῆς ἀγίας γραφῆς λεγούσης· ἐλεγεῖς σοφὸν, καὶ ἀγαπήσει σε· ἀσοφον ὃ, καὶ μισησέσει σε· καὶ δίδος σοφῶ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίῳ καὶ προσθήσει τῇ δέχουσθαι· θαυμάζω πῶς μετὰ τούτων παραγέσεις σεαυτῷ ἡμέλησας, καὶ τὰς πρὸς θεὸν συνθήκας ἐπάτησας· φόβον προσκαρὸν εὐλαβῇ θεὸς, σεαυτὸν ἐπὶ τὸ ξίφος ὠθήσας· τίς ἔτιως ἱκανὸς ἐν καταλύσει ἐπιζήτως κλαῦσαι τὴν τὸν ἀφανισμόν, ἐπικίνδυνος ἢ ἐνδύμησις, καὶ τὸ λέγειν ἀγρόν· τίς ἔτιως ἱκανὸς ἐν πίσει καὶ γνώσει ἐξερεῖν τὰς ἡτοιμασμένας κολάσεις τῇ δειλαζομένη ἐν τῇ νόσῳ τῇ φθορᾷ ταύτης, καὶ ἀτίμῳ ἐργασίας, καὶ ἐσχάτῃ δυσωδίας; ποῖα ἀπολογία αὐτῇ;

E

F

αὐτῇ ; ὅτι ὁ ἐνοχλῶν φησὶν ἡγούμενος . καὶ δέ-
δοικα μήποτε κακοποιήσεται με . ποῖα πόρωσις
πιαύτη , ἢ ποῖος σχολισμός ; πᾶς ποῖον ἢ δι-
δασκαλία τῷ σωτήριος ἡμῶν θεῷ . ἔφη γὰρ .
μὴ φοβεῖσθαι ἀπὸ τῆς ἀνδρώπων κτενόντων τὸ
σῶμα , καὶ ψυχὴν μὴ δυνάμεναι ἀποκτεῖναι .
φοβήθητε δὲ μέλλοι τὸ δυνάμενον καὶ ψυχὴν
καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν χερί . ποῦ ἡ διδασκαλία
τῆς ἀποστόλων καὶ προφητῶν καὶ τῆς ψαλμῶν ἡ
μελέτη ; ὁ ἀθλητὴς πρὸς ἀγῶνος συγχρίεται
ἵνα ἐν καρπῷ ἀγῶνος τεφανίτης ἀναδειχθῇ . ὁ
εὐαγγελιστὴς πρὸς ἐπαναστάσεως πολέμου γυμνά-
ζεται , ἵνα ἐν καρπῷ πολέμου δόκιμος ἀνα-
δειχθῇ . ἡμεῖς δὲ ἐσμεν εἰρήνης εὐαγγελιστῶν καὶ
ἀδελφῶν κυβερνήται . ἐπελάθου δι' ἐξ ἑλλήδεις
ἐκ τῷ κόσμῳ , καὶ τῆς κατὰ σάρκα γονέων σεαυ-
τὸν ἐμψύχων ; ἀνδρώπων φόβος κατεκράτη-
σέ σου τῆς ψυχῆς ; ἀλλὰ μοι περὶ σὺ ἀδελ-
φέ . ἐπειδὴ δὲ εἰρηκας ὅτι οἱ λόγοι αὐτῶν σα-
θροῦσί με τὴν ψυχὴν , ἀλλὰ μνημονόσωμῳ
τῷ παροισμασθῇ λέγοντος . μέλι ἀποσάξει ἀπὸ
χειλέων γυναικὸς πόρνης , τὸ ἡδὺ δὲ ἐπιθυμίας
μέλι , ἀνιτίοιμος . καὶ τὸ ἐπιφέρει λέγων , ἢ
πρὸς καρπὸν λιπαίνει τὸ φάρυγγα , ὑγερὸν δὲ πι-
κρότερον χολῆς ἀρήσεις , καὶ ἡκονιδίον μέλ-
λον ὑπὲρ μέλας διέσμοι . καὶ ἐν ἐτέρῳ
λέγει . περὶ τῆς ἐνδεδυμένων ἐνδύματα πορπα-
των καὶ ἔσωθεν τυγχάνουσι λύκοι ἄρπαγες ,
καὶ ἐργάται ὄντες τὴν ἀνομίας . φησὶ γὰρ ἀποστό-
λος , καὶ ἀφ' ἧς χρησιολογίας , καὶ διλογίας
ἵσταται πᾶς καρδίας τῶν ἀκακῶν . ἐκ ἐνοείας
δὲ καὶ τῆς , ὅτι καὶ ἐκατὸν ἔτι εἰς δαλδύσωμῳ
τῇ ἀσωτία , ἔχατον τέτων θάνατος ἡμῶν ἐκ-
τείλει , καὶ μετὰ θάνατον κείσιν ; εἰ δὲ λέγεις ,
ὅτι δυνάστης τυγχάνει , νύαι τῆς , ὅτι καὶ οἱ
ἐπαναστάντες τῇ μακαρίᾳ Σωσάνῃ ἐν βαβυλῶνι
ἄρχοντες ὑπῆρχον τῷ λαῷ . καὶ ὁ μακάριος
Γωσήφ ἀργυροπότης ὑπῆρχεν τῇ ἀγυπτίᾳ ; ἐκ
ἀκήκοας δὲ τῷ λέγοντος . μὴ λαίβης πρόσωπον
κατὰ τῆς ψυχῆς σου , μηδὲ ἀχυνθῇς εἰς πᾶσι
σου ; ἔστι γὰρ ἀχύνῃ ἐπάγουσα ἀμαρτίαν , καὶ
ἔστι ἀχύνῃ , δόξα , καὶ χάρις . ἐκ ἔστι ἡμῖν
ἀπολογία , εἰ γὰρ ἄβατον γῆν οἰκοῦμεν . βοήσας
τίς βιαζόμενος ἐπισυνῆξε πλῆθος πρὸς βοή-
θειαν . προσηύδα δὲ μήπως ἔξ ἡμῶν ἡ αἰτία τῷ
σφάλματος γενήται . μισαρὸν γὰρ καὶ βαρὺ τὸ
πράγμα . ὅρα μὴ κινήματα ἀπρεπῆ παρ' ἡμῖν
πολιτεύεται . μὴ ἐσθῆς μαλακὴ , μὴ ἀρωματῶν
ἀποφορὰ ἐν ἱματίοις , ὡς αἱ θῆλαι , ἀλλὰ
Tom. III. μέλλοι

A fatio? Quia, inquis, præfectus est mo-
lestus, & metuo ne forte male
me tractet. Quæ ista duritia, aut
quæ cæcitas? Admonet enim Domi-
nus: Nolite timere eos, qui occidunt
corpus, animam autem non possunt oc-
cidere: sed potius timete eum,
qui potest & animam & corpus per-
dere in gehennam. Ubi doctrina Apo-
stolorum, & Prophetarum, & Psal-
morum meditatio? Ante certamen
athleta inungitur, ut tempore certa-
minis coronari mereatur. Miles ante-
quam ad prælium descendat, exerce-
tur, ut belli tempore probatus osten-
datur: at nos pacis milites sumus, &
in tranquillitate gubernatores. Oblitus
ne es, cujus causa mundum reliqueris,
& a parentibus tuis carnalibus te ab-
straxeris? Mundanus ne timor tuum ani-
mum occupavit? Doleo vices tuas, frater.
Verum quoniam meam, inquis, mentem,
illorum verba depravant; meminerimus
illius, quod ait Paroemiastes: Favus
distillans labia meretricis; dulcedinem
concupiscentiæ, favo significans. Quod-
que infert, dicens: quæ ad tempus ni-
tidum guttur efficit, postea vero bile ama-
rius invenies, & acutius ancipiti gladio.
Et alibi hoc dicit de iis, qui induti
sunt vestimentis ovium, intrinsecus autem
sunt lupi rapaces, & operarii iniquita-
tis. Et, ut ait Apostolus: per dulces ser-
mones, & benedictiones seducunt corda inno-
centium. Numquid & hoc percipis? Quid,
si centum annos nequitiae atque libidini
vacaverimus, novissime vero nos mors
atteret, & post mortem iudicium? Et
si dixeris, te ex principibus esse atque
optimatibus; scito & eos ex primori-
bus populi fuisse, qui beatæ insur-
rexerunt Susannæ in Babylone. At-
qui beatus Joseph emitius erat apud
Ægyptiam. Nonne dicentem audisti:
Ne acceptor sis personæ contra ani-
mam tuam; neque confundaris in casu
tuo: est enim confusio adducens pec-
catum, & est confusio adducens glo-
riam, & gratiam. Non est er-
go nobis iusta excusatio, quum
neque desertam incolamus terram.
Quod si quis vim patitur, clamans
in succursum convocat populum. Sed
videamus, ne ex nobis errati
causa nascatur: abominabilis enim
ac gravis hæc res est. Cavendum,
ne indecentes apud nos motus re-
gnent: ne vestis mollis, ne odoramenta
in vestibus, sæminarum more; sed
anima

Matth. 17.

Proverb. 5.

Matth. 7.

Rom. 6.

Eccl. 4.

anima potius optimo fragret odore Spiritus Sancti per vitam bonam. Pedes ne sint ad speciem exculti, atque absterfi. Hæc siquidem cura vehementer castitati obest. Ne vestimentum supra crura sublatum. Siquidem hoc animæ imprudentiam arguit. Aspectus ne sit inordinatus. Ad risum non sumus proni, neque ridicula proferamus. Dominandi ne sumus cupidi, neque avari. Non ventri atque ebrietati dediti. Non duri atque difficiles, nec irreverentes. Non inquieti ac laboris inimici. Nec sint nobis sermones obscæni, & gestus qui passionem exprimant. Non vox ad amorem, & deceptionem composita. Hæc enim & his similia vituperio, & reprehensione sunt digna, tamquam illicita, & a Christianis aliena. Omnisque in his se occupans, sævum, atque grave sibi iræ iudicium præparat. *Quoniam non vocavit nos Deus in immunditiam, sed in sanctificationem.* Neque usque ad sanguinem restitimus adversus peccatum decertantes. Neque pro Salvatore nostro Jesu Christo ad præsides, & Reges ducti sumus. Audeo dicere, quod justificata sit Sodoma præ nobis. Neque coram tribunali iudicis sumus adducti; & tormenta, pietatis ergo, passi. Neque caminum luculento igne succensum vidimus, neque sartagine accensas conspeximus, non verucula acuta ignita, non lebetes cera & pice effervescentes. Neque feris, causa pietatis, objecti sumus, & sustinimus. Neque decoctæ sunt manus nostræ a carnificibus, quorum vel solus aspectus cor ejus, qui suppliciis objicitur, commovet. Nondum intuiti sumus enses acutos inferri nobis, & expavimus. Nonne hæc omnia sustinuerunt Martyres Christi? At metuis, quia dynasta est, & cum imperio? Sed nosce, potentiori illum principi subjectum, qui singulorum exquiret opera, & consilia pervestigabit cordium. Hæc autem dico, non ut judicans, absit. Sed quasi commilitoni compatiens. Nam scriptum est: *In multis offendimus omnes.* Nisi enim Deus, qui nos effinxit atque creavit, etiam unita sibi carne dignatus esset palam super terram incedere, ac per benedicta ejus vestigia terram sanctificare; arbitraretur, vel ipsam terram scelerum meorum multitudinem esse pollutam. Ceterum præceptum nos invicem admonendi atque consolandi habemus in verbo veritatis; ne vitam cum morte, neque incorruptibilibus unquam commutemus cum corruptibilibus: ne forte brutis ipsis animantibus videamur irrationabiliores. Verum tanquam rationi obsequentes vocem Creatoris nostri Dei audiamus, qui ait: *Sancti estote,*

2. Petr. 2.

Jacob 3.

1. Petr. 1.

A μάλλον ἢ ψυχὴν ἔχέτω ἀποφορὰν βωδίας τῆς ἀγίας πνύματος, δι' αἰείτης πολιτείας. μὴ πόδες πρὸς ὠφαισμὸν σμηχόμην. πάνυ γὰρ ἀντίκειται τῇ σωφροσύνῃ τὸ τοῦ μελέτημα. μὴ τὸ ἰμάτιον ὑπεράνω τῆς σκελῆς. ἀναγκυντίαι γὰρ τῇ ψυχῆς κατηγορεῖ· μὴ βλέμματα ἀπακτῶ, μὴ πρόχειροι εἰς γέλωτα, μὴ γελοῖα ἀποφθέγγεσθαι, μὴ φίλαρχοι καὶ φιλάργυροι, μὴ γαστείμαργοι καὶ μέθυσοι, καὶ ἀπαίδευτοι, καὶ ἀνεβλαβεῖς, μὴ ἀνήσυχοι καὶ μισέργατοι, μὴ λόγοι ἀγχοὶ καὶ χήματα χαρακτηρίζοντα τὸ πάθος, μὴ φωνὴ πρὸς ἔρωτα καὶ ἀπάτη φιλοκαλεσμένη. ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τέτοις ὅμοια ψευδέα, καὶ ἀθέμητα καὶ ἀλόγια χριστιανῶν ὑπάρχουσι, καὶ πᾶς ὁ ἐν τέτοις ἀνατρεφόμενος χαλεπὸν ἑαυτῷ καὶ βαρὺ κατασκευάζει τὸ κέσμα τῆς ὀργῆς. καθότι ἐκ ἐκάλεισεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ὅτι ἀκαθαρσία, ἀλλ' ἐν ἀγιασμῷ. ἔγω μέλεις ἁμαρτίας ἀντεκατέστηκα πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενος. ἔγω ὑπὲρ τῆς σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡχθῆκα ὅτι ἡγεμόνας καὶ βασιλεῖς. πολὺ λέγειν, ὅτι δεδικάσθαι σόδομα ὅτι ἡμῶν. ἔγω ἐπὶ βήματος δικαστῆ προήχθῆκα καὶ ὑπεμνήσθαι πᾶς βασάνος δι' ὁσέβειαν. ἔγω ἐδεασάμεθα κάμινον λῶρῳ πυρὶ ὑποκαυομένην. ἔγω ἐδεασάμεθα δίγωνα ὑποκαυόμενα, ὁβελίσκους ὀξείας πεπυρωμένους, καὶ λέβητας κηρῶ καὶ πύων ἀναβράζοντας. ἔγω θηλείας παρεβλήθῆκα ὑπὲρ ὁσέβειας καὶ ὑπευνήσθαι. ἔγω ἡψατο ἡμῶν χεὶρ θημίων, ὧν τὸ βλέμμα κατακάμπτει καρδίαν ὅτι προκαμύει. ἔγω ἐδεασάμεθα ξίφη ἡκονημένα ἡμῖν ἐπιφερόμενα καὶ δεδοίκαμεν. ἔχι ταῦτα πάντα ὑπέμειναι οἱ ὅτι Χριστὸς μάρτυρες, ἀλλὰ φοβῶ, ὅτι ἡγόμενος τυγχάνει; γίνωσκε ὅτι μέζονι ἄρχοντι ὑποκείται, ὅς ἐξετάσει ἐκάστη τὰ ἔργα, καὶ πᾶς βελάς ἐρυνήσεται. ταῦτα δὲ φημὶ ἔχ ὡς κείνων, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ συμπέχων ὡς συστρατιώτης. γέγραπται γὰρ. πολλὰ γὰρ πάσθῃ ἀπαντες. εἰ μὴ γὰρ, ὅτι ὁ θεὸς πλάσας ἡμᾶς, καὶ ἐνώσας ἑαυτῷ σὰρκα κατηξίωσεν ἐμφανῶς βαδίσαι ὅτι τῆς γῆς. καὶ ἀφ' τῆς βλοσυμένης καὶ ἀγίας αὐτῆς βήματος ἀγιασάαι τὴν γῆν, ἐπεὶ ἡγέμην αὐτὴ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν μολύνει ἀπὸ πλήθους τῆς ἀνομιῶν. ὁ ἀπολὴν δὲ ἔχοντες νηδεύειν καὶ ὡς καλεῖν εἰς τὸ ἔνα ὅτι λόγῳ ἀληθείας. μὴ ἐν ἀντικατάξῳ τὴν ζῶν εἰς θάνατον, μηδὲ τὰ ἀφθάρτα ἐν τοῖς φθαρτομένοις, μήποτε φανῶμεν ἀλόγων ζῶν ἀλογώτεροι. ἀλλ' ὡς λογικοὶ τῆς φωνῆς ὅτι πλάσαντος ἡμῶν θεοῦ ἀκέσῳμεν λέγοντος. ἅγιοι ἔσεσθε,

ἔσεσθε, διότι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον καὶ ἔρχεται τὸ πρόσταγμα τὸ φοβερόν ψυχῇ λαβεῖν τῷ σώματι.

Τ Ο Υ Τ Ἀ Υ Τ Ο Υ
ΠΕΡΙ ΤΟΥΤ' ΑΠΕΧΕΣΘΑΙ ΑΠΟ
ΠΑΨΗΣ ΒΛΑΒΕΡΑΣ ΣΥΝΤΥΧΙΑΣ.
ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΕΓΚΡΑΤΕΙΑΣ.

Ε Ρ Ω Τ Η Σ Ι Σ.

ΕΙ ΚΑΛΟΝ ΤΟ ΔΙΑΠΟΝΕΙΣΘΑΙ Β
ΠΕΡΙΤΙΝΟΣ.

Α Π Ο Κ Ρ Ι Σ Η Σ.

Κ ΑΛΟΝ τὸ πορσέχειν ἑαυτὸν ἕκαστον. καὶ πάντα κατὰ θεὸν πράττειν, τύπον καλῶν ἔργων παρεχόμενοι ἑαυτὸν τοῖς παῖσιν. εἰ δὲ ἀφποιῇ πρὸς τινος, ἐρῶνα ἀκρίβως τὸ σεαυτὸ συνειδὸς, εἰ κατὰ τὸν θεὸν τῷτο πράττεις ἢ ἔ. πολλὰ γὰρ αἱ μεθοδεῖαι τῷ ἐχθρῷ. σκόπει ἔν καὶ τῷτο μήπως κατὰ φθόρον ἢ φιλονεικίαν ἢ ἀνδρωπαρέσκειαν τῷτο ποιῇς. ἀλλ' ἴσως ἐρεῖς. ὅτι τ' ἀφφορὰν ἑκάστης μεθόδου μαθεῖν θέλω. ἀκε τ' χάριτος συνεργήσης. ὁ κατὰ ζῆλον καὶ φθόρον τῷτο ποιῶν, τοῖς ἐστίν. ὡς ὅταν θεάσοιτο τις τινὰ δυνμερῶντα. ἑαυτὸν δὲ φενόμενον, καὶ θλιβόμενον ὡς ὃν προσχήματι ὁσεβείας τῷτο ἀφβάλλοι ὡς κακῶς κεχρημένον τῇ ἀδιαφορίᾳ. ὁ δὲ κατὰ φιληθονίαν πράττειν τοῖς ἐστίν. ὡς ἂν τις ἐπιθυμῇ προσομιλῆσαι τινί. ἵνα ὁσχημόνως τῷτο εἴπω. καὶ μὴ ἐπινύσῃ τὸ πορσέμενον πρὸς τ' ὁμῆν κοπόν. θεάσοιτο ὃ αὐτὸν ἀναγκυρόμενον πρὸς ἐτέρους, καὶ πικρῶνεται. καὶ τῷτο ὡς ἔν προσχήματι ὁσεβείας κακολογῇ. ὡς μὴ φυλάσσοντα τ' ἑαυτὸ σωφροσύνην. ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐπὶ τινὰ τῶν ἀφρόνων νεανίων, πρὸς τ' ἐκείνους ἐρωμένους. ὁ δὲ κατὰ ἀνδρωπονίαν πράττειν, τοῖς ἐστίν. ὅτ' ἂν κρυφίως τὰ φαῦλα ἀφπράξῃται. παρσία τῶν ἀγνοούντων τὰ κατ' αὐτὸν, πορσποιῇται ζῆλον ἔχειν πρὸς ἀρετῆς. ὁ δὲ κατὰ θεὸν ἀφποιόμενος, εἰ πρὸς τ' ἑαυτὸ σωτηρίας ἀφποιουμένηται. ἐτέρω δὲ θήσει πορσκομμα ἢ σκάνδαλον. ἀλλὰ πάντα ὅτι νοεῖ καὶ ἀφπράττειται, πρὸς τὸ ἀρέσαι Κυρίῳ τῷ Θεῷ τῷ εἰπόντι. ἀγαπήσεις Κύριον τ' Θεόν σου ὡς ὅλην τὴν καρδίαν σου. καὶ τ' πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. μνημονεύοντες ἔν τῷ εἰπόντι. ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρῶς ὁ θεός. καὶ ὅς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, πάντα κατὰ θεὸν διαπραξώμεθα. Θεός γὰρ εἰ μυκτηρίζεται. εἰ δὲ θεάσῃ σεαυτὸν ἐλκόμενον ὑπὸ λογισμῷ τινός ἐπὶ συντυχίᾳ πορσώπου θανούτος. ἢ παῖδός ἢ γυναῖκος, γίνωσκε σεαυτὸν

Tom. III.

πορσ

A estote, quoniam ego sanctus sum. Adhuc enim modicum quid restat, & mandatum emittetur horribile separationis animæ a corpore.

E J U S D E M

DE ABSTINENDO AB OMNI CONSUE-
TUDINE PERNICIOSA; ET DE
CONTINENTIA.

I N T E R R O G A T I O.

An bonum sit de aliorum rebus curiosum esse?

R E S P O N S I O.

B Onum est unumquemque sibi ipsi attendere, & omnia secundum Deum agere, exemplumque bonorum operum seipsum cunctis exhibere. Quod si de alia re quapiam laboras, tuam ipsius perscrutare conscientiam, an secundum Deum hoc agas, nec ne: multæ enim hostis sunt insidiæ. Hoc igitur adverte, ne ex invidia atque æmulatione studiove placendi hominibus, istud agas. Sed dixeris forte: differentiam singulorum insidiarum intelligere cupio. Audi ergo cooperante gratia. Qui livore quodam, atque invidia id facit, talis est, ut quum quis aliquem secundis rebus utentem conspexerit, se autem angustis, & tribulationibus premi, hunc tanquam sub prætextu pietatis, quasi abutentem suo statu, calumniatur. At qui secundum voluptatem vivit, talis est, velut si quis cum aliquo agere atque versari desideret (ut honestis hoc verbis eloquar) neque labori votisque illius annuat res desiderata, videat autem eum ad alios se diffundentem, & illo irritatur; idque ut sub velamine pietatis ei, quasi qui non conservet temperantiam, maledicat: ut videre licet in stulto aliquo juvene erga amasiam suam. Qui vero secundum hominem agit, ejusmodi est, qui quum clam perperam ac nequiter agit, coram iis quibus est ignotus, studium honestatis simulat atque virtutis. At qui secundum Deum elaborat, non suæ salutis sataget, alteri vero offendiculum scandalumve ponet; sed omnia excogitat, & perficit, ut placeat Domino Deo, dicenti: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo; & proximum tuum sicut te ipsum*. Memores igitur illius, qui dixit: *scrutans corda, & renes Deus*: Et qui reddet unicuique secundum opera sua; omnia secundum Deum faciamus; Deus enim non irridetur. Quod si te ipsum trahi videris a cogitatione aliqua, ad perfruentem formoso adspectu, vel pueri, vel mulieris; te laqueis inimici

Deuter. 6.
30.

Psal. 7.

Apoc. 2. 22.

Galat. 6.

I 2

pro-

proximum esse noveris. Sin admonitus quoque non destiteris; jam te laqueis irretitum agnosce, unde nec facile voluptatem vinces. Si enim ex ipsa te noxia conversatione eximere nequivisti, aut potius noluisti; quomodo te non volet adversarius jugulare? Quod si dixeris: Converfor quidem, sed detrimentum inde non patior: Et hoc male affecti animi indicium est. Quo enim pacto fieri potest, ut quis in prunis deambulet, & plantas pedum non comburat? Si item aliquem suam violentem pudicitiam conspexeris, sed morum honestatem præferentem, ac simulantem; ab illo tibi cave, quum dolus in eo subfit. Quid enim profuerit arbor, sub qua draco latitat? Licet etiam in se fructus gestare videatur ad vescendum aptos. Honestum cibum sumere, ac reverenter potu refici, & citra inanem gloriam sapere, ac suo tempore dormire, nobis a providentia divina concessum est: Fornicari autem, vel stuprum inferre, aut libidinosum esse, vel quam aliam fordida concupiscentiam carnalem explere, nullo nobis modo est permixtum. Si volueris caste vivere, continentiam sectare, & noxias a te conversationes amputa. Quamdiu enim quis scandali occasiones non vitat, impossibile fuerit, a corde ejus perturbationes pravarum cogitationum, & incendium improbarum concupiscentiarum recedere: siquidem adspectus qui apparet, & sermones passionem motumque in animo illius excitant. Nam sicut sponsa humidis admota, subjectam humiditatem haurit, participatque: ita quoque cogitationis infirmitate laborans, si ad carnales homines accesserit, aut multum cum iis sermonem miscuerit, commune cum iis damnum participabit. Unde & propterea ebrius absque vino submergitur: Nam ex quo ipse damno præfenti repletur, non amplius spiritalem sermonem admittit. Siquidem effrænata cupiditas animum ejus præoccupans detinensque, impedimentum sermoni spiritali ponit, atque ipsi aditum intercludit: Nam si quis accurate perdiscere velit, inveniet eodem se modo habere passiones, non solum circa voluptatis amorem, sed in quacumque re alia interdicta. Quandocumque enim concupiscentia per res sensibiles in animum sese infinuat, mox ipsum cogitatione circumdat & obsidet, divinoque sermoni ingressum præcludit. Et quemadmodum si quis spongiam aceto intingat, & priusquam hanc exprimat, vino eam irrorare velit, id non admittit; quum præoccupans aceti fluxus ac liquor, ingruentibus

A πρὸς τὰς βρόχους τῷ ἐχθρῷ ἐπίζοντα· εἰ δὲ καὶ νεθετεύμενος μὴ ἀποσῇς· γίνωσκε σεαυτὸν ἐντὸς τῆς βρόχων γενόμενον· ὅθεν ἐδὲ τὸ ἡδονῆς ῥα· δίως κρατήσεις· εἰ γὰρ αὐτῆς ἐπιβλαβὺς συντυχίας ὑφεξαρεῖν, σεαυτὸν ἐκ ὀξυχύσας, ῥαλλὸν δὲ ἐκ ἡδέλης· πῶς ἔχρησεται σε ὁ ἐχθρὸς καὶ τῇδε ἐνεργεῖα σφαγῇ· εἰ δὲ λέγεις· συντυχία μὲν, ἔβλαπτομαι δὲ· καὶ τῷτο σημῆον ἐμπαθεῖς ψυχῆς· πῶς γὰρ οἶόντε ἐπὶ ἀνδράκων παταγεῖν, καὶ τὰς πόδας μὴ κατακαίεσθαι; ἐὰν ἴδῃς τινὰ διαφθερόντα τὴν αὐτῷ σωφροσύνην, τρόπους δὲ χρηστὰς ποιοῦμενον ἑαυτῷ, φύλακτον ἀπὸ αὐτοῦ· δόλος γὰρ ἐν ἑαυτῷ· τί γὰρ ὠφελήσει δένδρον ἐν ᾧ δράκων ἐγκέκρυπται; καρπὸς γὰρ διθετὸς δοκεῖ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ· πρὸς δέλεαρ τῷ ποιοῦντι ἐοθεῖν σεμινός, καὶ πίνειν βίλαβός· καὶ φρονεῖν ἀκενοδόξως· καὶ καθάδειν ἐν καρῷ, συγκεχώρηται ἡμῖν ἅπασα τῶ πορνείας· πορνείαν δὲ ἡ μοιχείαν ἢ ἀσελγανίαν, ἢ ἐπὶ ῥύπαρὰν ἐπιθυμίαν διαπραΐεσθαι· ἔσυνκεχώρηται ἡμῖν παντελώς· ἐὰν βέλῃ σωφρονεῖν ἄγε ἐγκράτειαν· καὶ ἀποτέμνε ἀπὸ σὲ τὰς βλαβεράς συντυχίας· ἐν ὅσῳ γὰρ πορσεγγίζει τις τοῖς ἀτίοις ἔσκανδαλόν, ἀμήχανον τῷ διαλιπεῖν τὴν αὐτῆς καρδίαν παραχρὴν λογισμῶν· καὶ ἔκκαυσιν ἐπιθυμιῶν πονηρῶν· ἢ γὰρ φανομένη ὁφείσκει καὶ οἱ λόγοι ἐρεθίζουσιν αὐτὴν πρὸς τὸ πάθος· ὥστε γὰρ αὐτοῖς προσιγγίζον τοῖς ὑγροῖς ἀνεμῶται καὶ μεταλαμβάνει τὴν ὑποκαμένης ὑγρασίας· ἔτω καὶ ὁ αὐθενὴς τῷ λογισμῷ προσεγγίζων τοῖς τὰ σαρκικὰ φρονεῖσιν· ἢ προσομιλῶν ἐπὶ πολὺ μεταλαμβάνει τὴν βλάβην· ὅθεν καὶ ἀπὸ τῷτο μεθυσκόμενος αἰὲν οἶνος ὑποβρύχιος γίνεται· ἐν τῷ γὰρ αὐτὸν μεθυθῆναι τὴν προσοῦσης βλάβης· ἐκ ἑτὶ εἰσδέχεται τὴν πνευματικὸν λόγον· ἢ γὰρ προκαταλαβὼσα καὶ προκαταχῶσα ἀκούλατος ἐπιθυμία κώλημα καθίσταται τῷ πνευματικῷ λόγῳ τὴν εἴσοδον αὐτῷ ἀποκλείουσα· ἐὰν γὰρ τις κατακαίῃτο ἀκραιβῶς, ὀρθώσει τὴν αὐτὴν τρέπον ἔχειν ἔμῳνον ἐπὶ φιληδονίας πάθος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παντὸς πράγματος ἀπηγορευμένη· ὅτι αὐτὸ γὰρ ἢ ἐπιθυμία εἰσδύνη διὰ τῆς ἀσθήσεων οἰσθήποτε πράγματος, περικυκλῶ καὶ πολιορκεῖ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς ἐννοίας καὶ τῷ θεῷ λόγῳ ἀποκλείει τὴν εἴσοδον καὶ ὥστε ἐὰν τις ἐμβάψῃ ἐν ὅσῳ σόγγον καὶ πελὶν τῶτον ἔκπιασιν, βελήθει ἐπὶ ῥάνα αὐτῷ οἶνον, ἐκ εἰσδέχεται· ἢ γὰρ προκαταλαβὼσα ἔσθῃς ῥοή, τῇ ἐπιβαλλομένη

μείνη ὅ οἶνε ρανίδῃ ἐμποδίου γίνεται· ἔτι καὶ αἱ μεσσηνέες τῇ ἐπιθυμίᾳ νεφετόμενοι ἀνήκοοι εἰσὶν· καὶ πάλιν σωφροσύνης ἀφλεγομένοι· καὶ πάλιν ταύτης ἐκόντως τὴν ἀνάγνωσιν ποιέμενοι ὅ ἀρχὴν πάθος οὐκ ἀφίστανται· διόπερ ἀναγκάσει τοῖς νεφύσι σπάνιον περὶ κρυπλῶν λογισμῶν τὴν ἀφλέκτον ποιῆσαι· αὐτὴ γὰρ μνήμη κίνησιν καὶ τυχεύουσαν ἐμποιεῖ, ῥύπον προξενέουσα τῇ ψυχῇ καὶ κατ' ὀλίγον πρὸς πάθος ἐξάπλησα· χρεὶς ὅ ἀγίοις καὶ δοκίμοις γέρας τῆς λογισμῆς ἀναδέσσει· οἱ γὰρ ἡττημένοι τῷ ἀκολάστῳ πάθει, πολλάκις ἐκ τῆς περὶ σωφροσύνης ἀρχόμενοι λόγων, ὁρμῶσιν ἐπὶ καταλύσει καὶ ἀφανισμῷ τῆς αὐτῆς ἀρετῆς· ἀλλὰ τὸ χρεὶς τὸ μετανοῆν βυλόμενον ἐπιλαμβάνουσαν ἰχυρῶς ὁ σώφρωνος λογισμῶν, καὶ τὴν σάρκα ὑποτατίζει τοῖς ἀγαθοῖς πόντοις καὶ τὴν ἀφύσταν τῆς φάουλῃ καὶ ἀρχῇ ἐκτινάσσει ἀλλὰ τὴν διηκεῖς μνήμης ὅ δεῖ· ὅταν τὸ πᾶν πληρῆται ὁ νῦν ἡμῶν τὸ χάριτος ὅ δεῖ, καὶ τοῖς ἐπεισελθεῖν βυλόμενοις ἐπιβέλοις ἐμποδίου γίνεται ἡ ἐνοικέουσα καὶ περικρατῶσα θεὰ χάρις, τὴν εἰσοδὸν αὐτοῖς ἀποκλείουσα· χρεὶς πίνει πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες τὴν ἐαυτῶν ἀδένειαν καὶ τὸ δόλιον τὸ ἀφύσταν ἐπιμελῶς φυλάσσειν ἀπὸ πάσης βλαβερᾶς συντυχίας, καὶ μὴ ἐν προφάσει ἀσεβῆς λογισμῶν βρόχον ἐπιβάλλειν τῇ ἐαυτῶν ψυχῇ· οἶδεν γὰρ ὁ ἐχθρὸς τὰ πᾶντα ἐπιφέρειν· φησὶν γὰρ· ἵνα μὴ ἀποληται τὸ παῖδιον τὸ ὀρφανόν· ἢ ἡ ὀρφανή, πᾶν βοήθει· συνέλθε ὅ τῇ χήρᾳ καταπονέμενῃ ἵνα διὰ τῶν ζηλωτῶν ἡμῶν ἀπεργασηται πραγμάτων, ὧν τὴν ἐργασίαν ἐκτελεῖν ἀμέμπτως ἐκ ἰσχυροῦ· ἀλλὰ τὸ χρεὶς ὅ ἀφικεῖται καὶ φόβος δεῖ πολιτεύεσθαι· καὶ τὸ ἐν Κυρίῳ ἡσυχίᾳ παντὶ ὀφείλει μεταδιδόναι ἐπιστάμενοι σαφῶς· ὅτι ἐν τῇ ζημίᾳ τὴν ψυχῆς κέρδος ἐκδίδεται· ἀκέρωται γὰρ ἐν τῇ ἀποστόλῃ λέγοντος· μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἐαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθαι· καὶ μήτε νέοι ὄντα τινα καταφρονεῖν, μήτε ἐν γῆρι πᾶν μελεῖν· ἀμφοτέρων γὰρ τὸ τέλος ἀδελφὸν ὑπάρχει· κατανοήσωμεν ὅ γηρόντες· ἔτι γὰρ τὴν γῆν ὁμαλίσαντες, τὸ πᾶν καταβάλλουσιν· καὶ ἐν τῷ χλοοφορεῖν τὰς γῆρας ἐπιμελῶς φυλάσσειν· καὶ τὰ πεττιὰ καὶ τὰ τετραπόδα ἀποσοβῶσιν· ἵνα μὴ ἐν τῷ πᾶσι ἔτι τρυφερόν ὄντα καὶ ἀπαλὸν ἐκτιλῇ καὶ ἀγρευθῇ ὑπὸ τῶν ποικύων· καὶ ὅτ' αὖ ἀνέστη τὸ πρὸς θεοσεμνόν· ἐδὲ τότε ἀμεμνῶσιν· ἀλλ' ἐναγώνιοι γίνονται, μήποτε χάλαζα ἐκτινάξοι τὴν ἀμνη-

τον

tibus vini guttis impedimento sit : ad eundem modum & concupiscentiæ illecebris pleni, licet etiam admoniti, non audiunt; quin & de continentia verba facientes, ac de ea merito legentes, a turpi passione tamen non recedunt. Idcirco necessarium est novitiis religiosi, ut rarissime de cogitationibus secretis inter se conferant, atque confabulentur. Quoniam ipsa recordatio rei, motum qui non erat, generat, sordes menti concilians, & paulatim ad passiones eam resuscitans. Oportet autem sanctos & probatos senes, ejusmodi cogitationes execrari. Nam intemperanti libidine victi, frequenter quum de pudicitia differere incipiunt, animum ad dissolutionem, & exterminationem ejusce virtutis appellant. Quapropter poenitentiam agere volentem, fortiter apprehendere oportebit pudicam cogitationem, & carnem castigare per exercitia bona, & de improbis ac turpibus rebus cogitationem assidua Dei recordatione amoliri. In hoc siquidem mens nostra, Divina repletur gratia; eademque inhabitans, ac prædominans gratia, cunctos inimicos ingredi volentes impedit, aditum iis præcludens. Oportet igitur ante oculos suam imbecillitatem constituentes, lubricitatem mentis, ac cogitationis diligenter ab omni conversatione noxia custodire, ne & sub piæ cogitationis prætextu laqueum suæ animæ injiciant. Novit quippe adversarius noster ejusmodi allegare atque inferre. ait enim: Ne puerulus orphanus, aut pupilla pereat, adjuva. Versare cum vidua labore ærumnaque jam confecta; ut per hæc nos amatores interim efficiat earum rerum, quarum operationem perficere sine reprehensione ac scelere non possumus. Quocirca provide in timore Dei nos exerceamus, & quietem in Domino totis viribus confectemur, oportet, manifeste scientes, nullum in damno animæ lucrum reperiri. Audiamus itaque ipsum Apostolum dicentem: *Cum metu, & tremore vestram salutem operamini*. Et neque si quis adhuc juvenis sit, hoc parvi pendat; neque senex negligat: utriusque enim incertus est finis. Contemblemur autem agricolas: hi enim terram adæquant, seminant: & quæ seminaverint virefcentibus terris solerter servant, volucres ac quadrupedia inde arcentes: ne dum adhuc semen est tenerum ac molle, a talibus evellatur, & nullius bonæ frugis reddatur. Et quando jam ad messem excreverit, nec tunc quidem cura ac sollicitudine vacant; sed anxii, hærent, ne forte grandine fruges con-

Philip. 2.

concutiantur, ac locustæ messem devorent, aut ventus æstuans fructum corrumpat. Unde & assidue vota Deo nuncupant, supplicibusque Deum vocibus interpellant, ut salvos, & innocuos ipsis Dominus suos fructus concedere dignetur. Tunc vero fructus in sua recondentes horrea, magno cum gaudio festum celebrant. Sic quoque & eos qui spiritalem vitam aggrediuntur, vigilare, & sobrios esse, ac divini verbi semen custodire oportet, & a scopo divini amoris non deflectere, donec fructum Domino perfectum obtulerint, corpusque in tumulto reconditum fuerit. Tunc enim certus erit fructus, & in securitate multa, neque furto abripi poterit amplius. Concedat autem nobis Dominus, fructus gratos & acceptabiles præstare sibi, ut misericordiam coram ipso inveniamus in die illa horribili atque tremenda, quando illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit confilia cordium. Cui gloria, atque magnificentia, & laudatio in secula seculorum. Amen.

Α τον, κ' ἀκείδεις καταφάγωσι τὸν θείον· ἢ ἀνεμοκαύσων ἀφ' οὗ καὶ καρπὸν· ὅθεν καὶ συνεχῶς λιτανύουσι καὶ ἱκετηαῖς φωναῖς εἰς ἕραν ἁναπέμψουσιν. ὅπως Κύριος σώας καὶ ἀβλαβεῖς ἀποδώσῃ αὐτοῖς τὰς καρπὰς. τότε ἀποδέμενοι τὴν καρπὸν εἰς τὰς ἑαυτῶν ἀποθήκας, ἐορτάζουσιν μετ' ἀφροσύνης πολλῆς· ὥτως καὶ πῶς τὸν πνευματικὸν μετῴσι βίον, ἐγρηγορίαν καὶ νήφειν καὶ φυλάσσειν τὸ θεῖον πῶρον πρὸς τὸ θεὸν καὶ μὴ ὑπερβῆναι τῷ σκοπῷ τῆς ἀγάπης. ἀκρις γάρ τὴν καρπὸν τέλειον ἀποδώσῃ τῷ Κυρίῳ, καὶ τὸ σῶμα εἰσαχθῇ ἐν τῷ τάφῳ· τότε γὰρ ὁ καρπὸς ἔσται βέβαιος καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ πολλῇ συληθῆναι ἔτι μὴ δυνάμενος. δῶν δὲ ἡμῖν ὁ Κύριος καρπὸς ἀποδοσέμενος ποιῇν αὐτῷ· ὅπως ὀρώμεν ἔλεος ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν σκηνῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ φοβερᾷ καὶ φοβερῇ· ὅτ' αὐτὸς ἀποκαλύψῃ τὰ κρυπτά τῶν σκότους, καὶ φανερώσῃ τὰς βλαβὰς τῶν καρδιῶν· ὥς ἡ δοξα καὶ ἡ μεγαλωσύνη καὶ ἡ ἀνεσις εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

E J U S D E M

A D V E R S U S I M P R O B A S
M U L I E R E S.

NULLA igitur par fera improbæ ac maledicæ fæminæ. Quid enim inter quadrupedia leone terribilius? aut inter reptilia dracone crudelius? Verum nihil ad malam mulierem. Quod autem malitia, leonem & draconem mulier improba superet, fidem hujus facit Sapiens, dum ait: *commorari leoni, & draconi placebit, quam habitare cum muliere nequam*. Etenim leones in lacu Danielis veriti sunt: At Nabothem Jezabel occidit. Cete in ventre suo Jonam servavit; Dalila vero Sampsonem crinibus capitis abrafis, tradidit alienigenis. Dracones, & aspidēs, ac cerastæ, Johannem in eremo timuerunt: Herodias vero in convivio ipsum decollavit. Corvi Heliam in monte sustentarunt: At Jezabel ipsum post beneficium pluvie acceptum, ad internecionem persequuta est. Timuit ergo Helias, & fugit in desertum viam quadraginta dierum, conquiescensque expetivit ut moreretur, & ait: *Sufficit mihi nunc: Domine Deus tolle animam meam a me: neque enim melior sum, quam patres mei*. Hei mihi! Propheta sibi timuit a muliere, qui universi terrarum orbis pluviam in lingua portabat. Qui ignem de

Ecc. 25.
Prov. 21.

3. Reg. 19.

Τ Ο Υ Ἀ Υ Τ Ο Υ

Κ Α Τ Α Ὁ Ν Π Ο Ν Η Ρ Ω Ν
Γ Υ Ν Α Ι Κ Ω Ν.

Οὗδὲν πίνυν ἐφάμιλλον θηρίον γυναικὸς πονηρᾶς καὶ γλωσσώδους· τί γὰρ λέοντος δεινότερον ἐν πετράποσιν, ἢ τί ὠμότερον δράκοντος ἐν ἐρπετοῖς; ἀλλ' ἔδεν πλὴν γυναικὸς πονηρᾶς· ὅτι δὲ λέων καὶ δράκων ἐν τῷ κακῷ ἔλαθον τυγχάνουσι· μαρτυρεῖ καὶ ὁ σοφὸς λέγων· συνοικῆσαι λέοντι καὶ δράκοντι οὐδὲν ἔστιν· ἢ μετὰ πονηρᾶς γυναικὸς καὶ γὰρ λέοντες τὸν Δανιὴλ ἐν τῷ λάκκῳ ἠδέσθησαν. τὸν δὲ Ναβουδὲ Γεζάβελ ἐφόνευσεν· τὸν καὶ τὸν Ἰωνᾶν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐφύλαξε· Δαλιλάς δὲ τὸν Σαμψὼν ξυράσασα, τοῖς ἀμοφύλοις παρέδωκεν· δράκοντες καὶ ἀσπίδες καὶ κεράσαι τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτρόμαξαν· Ἡρώδης δὲ αὐτὸν ἐν αἰσῶ ἀπέτεμεν· οἱ κόρακες τὸν Ἠλίαν ἐν τῷ ὄρει διέτρεψαν· οἱ δὲ Γεζάβελ αὐτὸν μετὰ τὴν ἀνερξίαν τῆς ὑετῆς πρὸς φόνον κατεδίωκεν· καὶ φοβηθεὶς ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον ὁδὸν ἡμερῶν πενταράκοντα, καὶ ῥαθυμήσας ἠτήσατο ἀποθανεῖν, λέγων· Κύριε ὁ Θεὸς ἱκανώσω νῦν· λάβε τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἐκείσων ἐγὼ εἰμι ὑπὲρ τῆς πατέρας μου· οἱ μοι, ὁ πορφήτης ἐφοβήθη γυναῖκα, ὁ δὲ οἰκουμενὸς ὅλον τὸν ὕπνῳ ἐν τῇ γλώσῃ βασιάζων· ὁ πῦρ ἔρα-
νύθει

νοῦει ῥήματι καταγαγὼν. καὶ δι' αὐτῆς νεκρὸν
 ἐγείρας, γυναῖκα ἐφοβήθη. ἐδεμιάς γὰρ κακίας
 συγκρίνεται γυναικὶ πονηρᾷ. μαρτυρεῖ μοι τῷ
 λόγῳ καὶ ὁ σοφός, λέγων· ἔκ ἐστι κεφαλὴ ὑπὲρ
 κεφαλῆς ὄφως. καὶ ἔκ ἐστι κακία ὑπὲρ κακίας
 γυναικός. ὡς τὸ κακὸν τῷ ἀφρόνῳ, καὶ ὁξύτα-
 τον ὄπλον. Ἀφ' γυναικός γὰρ ὅς ἀρχῆς τὸν
 Ἀδὰμ ἐν τῷ παρὰδείσῳ διεστρέψε. Ἀφ' γυ-
 ναικός τ' Ἰωσήφ ἐν φυλακῇ κατέκλεισε. Ἀφ' B
 γυναικός τ' Δαυὶδ πρὸς τὴν Ὀυρίαν δολοφονίαν
 ἐξέμνηε. Ἀφ' γυναικός τ' Σολομῶντα τὸ σοφώ-
 τατον πρὸς τὰς γυναῖκας κατέστρεψε. Ἀφ' γυναικός
 τ' Ἡλίου ἐδίωξε. Ἀφ' γυναικός τ' Σαμφὼν
 ἐτύφλωσε. τ' πρὸδρομοὶ Χριστοῦ ἀπέτεμε. Ἀφ'
 γυναικός πάντας καταράται. πάντας ἀτιμάζει.
 πάντας φονδαί. πάντας ψεύει. πάντας ὑβεί-
 ζει. γυνὴ γὰρ αἰαδῆς ἐδενὸς φεῖδεταί. ἔχ' ἱερέα C
 ἐντρέπεται. ἔ' προφήτην ἀδῆταί. ἔ' πολιὰν
 τιμά. ὡς κακὸν κακῷ κάκιστον γυνὴ πονηρὰ.
 καὶ μὴ ἐστὶ πονηρὰ, τῇ κακίᾳ πλατύνει. ἀνὴρ
 καὶ πλατὺν ἔχη τῆς πονηρίας αὐτῆς συνεργῶντα,
 διαστὸν τὸ κακὸν, καὶ ἀφόρητον ζῶν, ἀδερὰ-
 πθους ἢ νόσος. ἀνήμερον θνητόν. ἐγὼ γὰρ οἶδα
 καὶ ἀσπίδας κολακθυομένας ἡμερῶντα, καὶ λέ-
 οντας, καὶ παρδαλεὶς τιθασθυομένας τραυνοῦσας D
 γυνὴν ὅτι πονηρὰ καὶ ἀναιδῆς, καὶ ὑβρίζουμένη
 μαίνεται, καὶ κολακθυομένη ἐπαίρεται. καὶ ἀν-
 δρὰ ἔχη ἄρχοντα, νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέρας
 τοῖς λόγοις αὐτὸν ἐκμοχλεύουσα, πρὸς δολοφο-
 νίαν ὁξύνει. ὡς Ἡρώδιας τ' Ἡρώδην. καὶ πέ-
 νητα ἔχη ἄνδρα, πρὸς ὄργας καὶ μάχας αὐτὸν
 διεγείρει. καὶ χήρα τυγχάνει, αὐτὴ δὲ ἐαυ-
 τῇ τὰς πάντας ὑβρίζει καὶ ἀφσύρει. φόβος E
 γὰρ Θεοῦ ἔ' χαλινεῖ τὴν γλῶτταν. ἔκ ἐκ εἰς τὸ
 μέλλον κειτύνει ἀποβλέπει. ἔ' πρὸς Θεὸν ἀνα-
 νεύει. ἔ' φιλίας οἶδει φυλάττειν θεόμα. ἔ' δὲ ἐν
 ὅσῳ γυναικὶ πονηρᾷ παρὰδέναι τ' ἴδιον ἄνδρα
 εἰς θάνατον. τ' γὰρ δίκαιον Ἰωβ ἰδίᾳ γυνὴν
 πρὸς θάνατον προεδίδε λέγουσα· εἴποι τι ῥή-
 μα πρὸς κύριον, καὶ τελευτήσῃ. ὡς προαιρέσεως F
 πονηρᾶς. ὡς γνώμης ἀνοσίᾳ. ἀνδρὸς πὰς ἀσπλάγ-
 χνα ὑπὸ τῇ ἀναξουσῶν φλυκτίδων ὥσπερ ἐπὶ
 ἀνδρακίαις καιόμενα, καὶ ὅλην τὴν σάρκα αὐτῆς
 σκώληξι συνελισσομένην, ἔ' κατεκάμφθη πρὸς
 οἴκτον βλέψουσα αὐτὸν ὅλον δι' ὅλας στενάζοντα καὶ
 ἀγωνιῶντα, καὶ συνεχῶς ἐκλυσμένα ἔλκη φέ-
 ροντα, ἔκ ἐμελάχθη πρὸς ὁσπλαγχνίαν θεω-
 ρῶσα τ' ποτε ἐν βασιλικῇ πορφυρίᾳ, ἄρτι
 ὅππ' κοπείας καθήμενον γυμνὸν καὶ σπηρόμενον·
 καὶ

caelo solo verbo deduxit, & in oratione mor-
 tuum excitavit, mulierem timuit. Nulla si-
 quidem malitia cum mulieris nequitia est con-
 ferenda. Sicut etiam de hoc mihi perhibet
 testimonium Sapiens, ubi dicit: *Non est caput*
nequius super caput colubri, & non est malitia
super malitiam mulieris. O malum diabolicum,
 & acutissimum telum! Quoniam per mulie-
 rem a principio, Adam in paradiso per-
 vertit. Per mulierem castissimum Joseph in
 carcere conclusit. Per mulierem Davidem
 ad Uriam dolo occidendum concitavit.
 Per mulierem sapientissimum Salomonem
 ad prævaticandum induxit. Per mulierem
 Heliam fugavit. Per mulierem Sampso-
 nem oculorum lumine privavit: Et Præ-
 cursores Christi decollari fecit. Per mu-
 lierem cunctos oppugnat, cunctos dede-
 corat, cunctos occidit, cunctos vitupe-
 rat, cunctos violat. Siquidem mulier im-
 pudens nemini parcat, non Sacerdotem ve-
 retur, non Prophetam veneratur, non ho-
 norat canitiem. O malum malorum pessim-
 um, mala mulier! Et si quidem sit im-
 proba, sua improbitate ditatur: si divi-
 tias quoque habuerit suæ improbitati fa-
 ventes, jam duplex malum, & animal in-
 tolerabile, morbus incurabilis, & fera
 immanis. Novi equidem & aspides assen-
 tationibus adductas, mansuefieri, leonesque
 ac pardos, si deliniantur, cicurari atque
 mitescere. Ceterum mulier nequam & im-
 pudens, si violetur, insanit; si adulationibus
 demulceatur, effertur. Et, si virum habuerit
 principem, noctu diuque verborum quasi ma-
 chinis admotis ad cædes fraudulentas impel-
 lit, sicut Herodem Herodias. Et, si vir ipsi
 fuerit pauper, ad iracundiam, & pugnas
 eum provocat. Sin vidua extiterit, ipsa per
 se ipsam cunctos injuria afficit, & calumnia-
 tur. Non enim timore Dei suam ipsa linguam
 refrænât: non in futurum iudicium respicit:
 non in Deum nutum, ac voluntatem defi-
 git: non amicitiae leges servare novit. Per-
 versa mulier pro nihilo reputat proprium
 virum in mortem tradere. Etenim justum
 Job propria uxor in mortem tradidit, di-
 cens: Dic verbum aliquid contra Deum, J^{ob}. 2.
 & morere. O propositum improbum! O men-
 tem impiam! Viri viscera ebullentium pustu-
 larum velut a carbonibus perusta, & univer-
 sam ejus carnem vermibus coopertam videns,
 non est flexa ad commiserationem. Ipsum to-
 tum per omnia suspiriis, & anxietatibus ple-
 num, continuisque ulceribus solutum & exagi-
 tatum cernens, ad misericordiae viscera non est
 emollita: sicut neque contemplando eum, qui
 olim in regali purpurea veste, nunc vero in
 sterquilinio sedet nudus atque putrescens:
 & non

Eccl. 25.
 Prov. 21.

& non revocat in memoriam, principum cum eo amicitiam consuetudinemque, & quam per ipsum magnificata est, & glorificata: Sed, dic, inquit, *verbum aliquod adversus Deum & morere*. O gratiam muliebrem! O fomentum dolorum efficax! O amicitiam conjugalem! Neque enim satis erat ei temporaneus hic dolor, quin & æternum ipsi supplicium per blasphemiam conciliare cupit. Nosse vis hujusce malitiæ mulierem aliam, moribus ab hac haud disparem? Ecce mihi Dalilam, quo pacto virum proprium, tonso ejus capite, ligatum tradiderit in manus alienigenarum: quoniam proprium membrum, ac conjugem, quem foverat, quem obsequiose coluerat, quem complexa erat, quemque magis quam semetipsam diligere simulaverat: quem heri amabat, hodie fefellit: quem heri amando fovebat, hodie decipiendo sepelivit. Atqui speciosus non erat. Et quis eo pulchritudine clarior? qui septem crines in capite gestabat, qui septiforme lumen designabant gratiæ? Atqui non erat fortis. Et quis illo fortior? qui leonem terribilem solus in via percusserat; & unica asini mandibula mille viros alienigenas dejecerat. Quin & tantæ erat sanctimonix, ut etiam quandoque sitiente eo, & inopia aquæ, orante, ex arrepta in manu ejus mandibula asini emortua, fons aquarum scaturiret: quibus hauftis refocillavit spiritum, & vires recepit, Atque hunc tantæ sanctitatis, pulchritudinis & fortitudinis virum propria mulier deturbavit, & velut hostem vinctum in alienigenarum manus tradidit: quem excæcantes illi, ludibrio habuerunt. Et cui neque leones, neque alienigenæ resistere quibant, hunc propria conjux dejecit. Et unde ista potuerunt, nisi ex mera hujus viri bonitate? Mysterium namque fortitudinis ipsius inter dormiendum, noctu per dolum deprædans, illum jam nudum atque inermem circumvenit. Quamobrem nos admonet propheta, dicens: *Ab ea, quæ dormit in sinu tuo, custodi claustra oris tui*. Quæ enim unquam bestia, dic mihi, in maritum suum talia exercuit? Quæ dracæna conjugem proprium interimere voluit? quæ unquam læna suum maritum ad cædem tradidit? Vere sic se res habet: non est malitia super malitiam mulieris. Qui igitur uxorem improbam nactus est, intelligat suorum se delictorum tulisse mercedem: ait enim sapiens: *Mulier improba viro peccatori dabitur*. Et Christus ipse in Evangelio dicit: *Omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, jam mæchatus est in corde suo*. Vere tremenda hæc est admonitio, & multa vigilantia opus habet. Quid enim est mulier? Laqueus comtus, & homines

Mich. 7.

Prov. 21.

Matth. 5.

A καὶ ἐκ ἐμνημόνευσε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀρχόντων φι-
λίας, καὶ συνηθείας· καὶ ὅσον δι' αὐτὸν ἐμεγα-
λύνη, καὶ ἐδοξάσθη. ἀλλ' εἰπὸν τι ῥῆμα πρὸς
κύριον, καὶ τελέτω· ὡς χάρις γυναικὸς· ὡς
μυλάγμα ὀδυνῶν δραγήμιον· ὡς φιλίας ὁμιλί-
α· ἐκ ἀρκεί γὰρ αὐτῷ ἡ πρόσκαιρος ὀδύνη,
ἀλλὰ καὶ αἰώνιος αὐτῷ προεξέεισε διὰ τὴν βλασ-
φημίαν τὴν κόλασιν· θέλεις ἰδεῖν τὴν πονηρίας
B ταύτης γυναῖκα ὁμότροπον; ἴδε μοι τὴν Δαλι-
λάν, πᾶς τὸν ἴδιον ἄνδρα ξυρήσασα καὶ δῆσα-
σα τοῖς ἀλλοφύλοις παρέδωκε τὸ ἴδιον μέλος,
τὸν ἴδιον σύνευιον, ὃν καὶ ἔθαλπει, ὃν ἐκκολά-
κευεν, ὃν κατεφίλει, ὃν ὑπὲρ ἑαυτὴν ἀγαπᾷ
ὑπεκρίνετο, ὃν χθὲς ἠγάπα, σήμερον ἠπάτα,
ὃν χθὲς ἔθαλπει ἀγαπῶσα, σήμερον ἔθαπτε
ἀπατῶσα· καὶ μὴν ἐκ τοῦ ὥρατος· καὶ τίς αὐτῆς
C ὥραότερος, ὅς γε ἐπὶ βόσφυας ὅππῃ τὴν κεφα-
λὴν ἔφερε τὴν ἐπὶ αὐτῇ χάριτος τὴν εἰκόνα βα-
ρύνων· καὶ μὴν, ἐκ τοῦ ἀνδρείου· καὶ τίς αὐτῆς
ἀνδρείότερος, ὅς γε λέοντα φοβερὸν ἐν ὁδῷ
μόνος ἐπάταξε, καὶ μιᾷ σιαγόνι οὐκ ἠδύνατο
ἀλλοφύλους κατέσφραξε; ἀλλὰ καὶ ποῦ τὸν ἴδιον
ὡς δι' ἡσάντα αὐτὸν ποτε ἐν σπῆλαι ὕδατος ὕδατος
καὶ ἐκ τῆς κατεχομένης ἐν τῇ χαρὶ αὐτῆς σιαγόνος
D νεκρὰς ὕδατος πηγὰς, καὶ κῆθεν ἀρύσασα· καὶ
τὸν ἔτιως ἄνιον, τὸν ἔτιως ὥραν, τὸν ἔτιως ἀν-
δρείον ἰδίᾳ γυνὴ κατέβαλε, καὶ ὡς πολέμιον
δῆσασα τοῖς ἀλλοφύλοις παρέδωκεν, ὃν ἐκτυ-
φλώσαντες εἶχον εἰς πάνην· καὶ ὃν ἔτε λέον-
τες, ἔτε ἀλλοφύλοι ἀντισηῖν ἴχουν, τῶν ἡ
ἰδίᾳ γυνὴ κατέβαλε· καὶ ποῦ τὸν ἴδιον ἴχουσε
ἐκ τῆς τῷ ἀνδρὸς ἀγαθότητος· τὸ γὰρ μυθήμιον
E τῆς ἰχύος αὐτῆς νύκτωρ δόλω ἀποσπλήσασα, αὐ-
τὸν γυμνὸν κατέσφαξε. Ἄρα τῶν πᾶσι πᾶσι
ἡμῖν ὁ προφητὴς λέγων, ἀπὸ τῆς συγκοίτης σε
φύλαξαι τῷ μὴ ἀνασθῆναι τι αὐτῇ· ποῖον
θηρίον, εἰπέ μοι, κατὰ τὴν ἰδίαν ἀρρεῖνος ποιεῖται
ἐμελέτης ποτε· ποῖα δράκοντα τὸν ἴδιον ὁμό-
ζυγον ἀπολέσσει ἐθέλει; ποῖα τὴν λέοντα τὸν
αὐτῆς ἄνδρα προσφαγεῖν πᾶσι δίδωσι; ἔτιως ἀ-
F ληθῶς· ἐκ τῆς κακίας ὑπὲρ κακίας γυναικὸς·
ἐκ τοῦ ὅτι ἔχων γυναῖκα πονηρὰν γινωσκέτω ἴδῃ
τῆς ἀνομίας αὐτῆς κεκομιεῖσθαι μισθόν· φησὶν ὁ
σοφός, γυνὴ πονηρὰ ἀνδρὶ ἀμαρτωλῷ δοθή-
σε. πᾶς ὁ βλέψας γυναῖκα φησὶν πρὸς τὸ
ἐπιθυμῆσαι αὐτὴν, ἴδῃ ἐμοίχθουσαν ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτῆς· ὅντως φοβερὸν τὸ πᾶσι πᾶσι καὶ
πολλῆς χρεία τῆς νίψεως· τί γὰρ ἐστὶν γυνὴ καὶ
παγὶς κεκοσμημένη· καὶ ἔξαπατῶσα τὴν ἀν-
δρῶν

Ἰρώπης ἐν ἡδοναῖς, φαρδρῶ μὴ τῷ προσω-
 πῳ, καὶ ὑψηλῷ τῷ ῥαχίῳ, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς
 αἰανύσας, καὶ ταῖς παρειῇς μειδιῶσα, μελω-
 δῶσα δὲ τῇ γλώσσῃ καὶ τῇ φωνῇ. θέλγυσα· καὶ
 τοῖς λόγοις δελεάζουσα, καὶ τὸν χειτῶνα σείρου-
 σα, καὶ τοῖς ποσὶ παίζουσα, καὶ τῷ χήματι
 ἀρέσκουσα, καὶ τῷ σώματι ἐκπορνύουσα· καὶ
 τοῖς ἔργοις φονεύουσα. πολλὰς γὰρ φησι τρώσασα,
 καταβέβληκε, καὶ ἀναείδμητοί εἰσι ὅς πεφόν-
 ηκε· διὸ καὶ λέγει· ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ
 ἐπλανήθησαν, καὶ ἐν τῇ φιλίᾳ ὡς πῦρ ἀνα-
 καίε· τί ἐστὶ γυνή; ἐπὶ γῆς ναυάγιον, πη-
 γὴ κακίας, θησαυρὸς ῥυπαρείας, καὶ πανουργίας,
 θανατηφόρος συντυχία, ὀφθαλμῶν ὀλισθος,
 ψυχῶν ὀλεσθῆς, καρδίας λόγχη, νέων ἀπό-
 λεια, σκῆπτρον ἁδῶν, κρημνώδης πόθος· τί
 ἐστὶ γυνή; αἰτία ἀφθόλου, ἀνάπαυσις ὀφθελ-
 ῶν, ἀφθόλου ὡδύμους, ἀπαρηγόρητος ὀδύνη,
 ἡλικιωμένη κάμινος, σωζομένη σκάνδαλον,
 ἀδερὰ πλοῦτος κακία, καθεμελεινὴ λέξις, ξενο-
 δοχεῖον ἀσώτων, ἐργαστήριον δαμνῶν· τί γυ-
 νή; φίλτρον πονηρίας, ἀνάγκη πονηρίαν, ἀ-
 κράττος ὁρμή, ἀχαλίνωτον εἶμα μυσηρίων,
 θείαμβος σκοτίας, ὀδὴν ὡδύμους, διδάσκαλος
 ἀπολαύσεως, πομπὴ ἀκόρβουτος, ἐπιθυμία
 κολάσεως ἀγῶνις τωροζέιος· τί γυνή;
 γῆϊνον φρόνημα, ἀνδρὸς ῥαθυμία, συγκοιμημένη
 ἀκρασία, συνεγερομένη μέεμνα, ἱματισμένη
 ἔχθιστος, ἀνταίρετος μάχη, καθιμελεινὴ ζημία,
 οἰκίας χαμῶν, ἀνδρὸς ναυάγιον, ἀνήμερον θηρίον,
 μοιχῶν καταγώνιον, ὄπλον διαβολῆς, ἐπιθυμητὴ
 λύσσα, παγκόσμιος θάνατος· εἰκότως ἔνι ἔλεγε-
 ῖ σοφός, μικρὰ πάντα κακία πρὸς κακίαν γυναι-
 κὸς· σὺ δὲ εἰ βύλῃ τῷ τίστῃ πάθος, καὶ
 θηρίον ἀποδράσας, ἄκκε τῷ παροιμιαστῷ λέγον-
 τος· οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρῶν βλεπέτωσαν· τὰ
 δὲ βλέφαρά σου νεύτω δίκαια, καὶ μὴ σὲ νικήσῃ
 κάλλος ἐπιθυμίας, μηδὲ ἀγρευθῆς ἀπὸ τῆς ὀφ-
 θαλμῶν, μηδὲ συναρπασθῆς ἀπὸ τῶν αὐτῆς
 βλεφάρων· γυνή γὰρ ἀνδρὸς τιμίαν ψυχὴν
 ἀρπάξει· οὐκ ἔστιν ἡμεῖς ἀκκέ μὲν, μὴ ἐκκλινάτω
 εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἢ καρδίᾳ σου, καὶ μὴ πλα-
 νηθῇς ἐν ἀτραποῖς ὁδοῦ αὐτῆς· πολλὰς γὰρ
 τρώσασα καταβέβληκε, καὶ ἀναείδμητοί εἰσι
 ὅς πεφόνευκε· καὶ μὴ ἐπιστήτω σὸν ὄμμα πρὸς
 αὐτήν, ἀλλὰ ἀποπήδησον μὴ χρονίσῃς· ὅταν
 ἔνι ἰδῇς γυναῖκα ὁμορφὸν λάμπουσαν, ἔχουσαν
 ὀφθαλμὸν φαρδρὸν, εἰλβουσαν ἀπὸ τῆς πα-
 ρειᾶς, ἀμνήχαιόν τινα ὥρα φέρουσαν ἐπὶ τῆς
 ὀφθελῶς,

Tom. III.

A in voluptate illiciens, quæ splendida
 quidem facie & excelsa collo, oculis
 annuit, & genis arridet; lingua ve-
 ro dulciter canens, voce alios deci-
 pit, & sermone pellicit, vestes tra-
 hens, & pedibus ludens, forma pla-
 cens, & corpore fornicationem exer-
 cens, factisque occidens. Multos enim
 vulneratos, ait Paroemiastes, dejecit, &
 innumerabiles occidit. Quocirca & pro-
 pter speciem, inquit, mulieris, multi
 perierunt, & ex hoc concupiscentia quasi
 ignis exardescit. Quid est mulier? Nau-
 fragium super terram, fons nequitiae,
 thesaurus immunditiae & malitiae, mor-
 tifera conversatio, atque confabulatio,
 oculorum pernicies, animarum exitium,
 cordis spiculum, juvenum perditio,
 sceptrum inferni, & concupiscentia,
 præceps. Quid est mulier? Causa
 diaboli, requies serpentis, diaboli
 consolatio, dolor inconsolabilis, cami-
 nus succensus, eorum qui salvantur of-
 fensio, malitia incurabilis, diurna con-
 fabulatio, hospitium lascivorum, & of-
 ficina dæmonum. Quid est mulier? Amor
 flagitiosus, bestia impudens, continen-
 tissimus impetus, effrænatum os re-
 rum arcanarum, triumphus tenebra-
 rum, dux delictorum, oblectamento-
 rum magistra, infatiabilis nequitia, &
 concupiscentia æterni supplicii conci-
 liatrix. Quid mulier? prudentia
 terrena, viri socordia, concumbens in-
 continentia, excitata cura, vipera ve-
 stita, pugna voluntaria, quotidiana ca-
 lamitas, procella domus, viri naufra-
 gium, immanis bellua, adulterorum diver-
 forium, arma diaboli, expetita rabies
 exornata mors: ut non immerito dictum
 sit a Sapiente: Parva omnis malitia, præ
 malitia mulieris. Quod si tu ab hujusmo-
 di cupis affectione, belluaque refugere;
 audi quid Paroemiastes dicat: Oculi tui
 recta videant, & palpebræ tuæ iusta annuant.
 Et non superes te concupiscentia pulchritudo:
 & ne capiaris oculo illius, neve decipiaris
 nutibus ejus. Mulier enim viri pretiosam
 animam capit. Nunc ergo fili mi au-
 di me, ne abstrahatur in viis illius
 cor tuum, neque decipiaris semitis ejus.
 Multos enim vulneratos dejecit, & in-
 numerabiles occidit. Et ne respicias
 in mulieris speciem, sed averte ab ea
 oculos, & non permaneas in loco ejus.
 Quando enim videris mulierem formosam,
 atque illustrem, fulgentibus oculis, præ-
 clara forma, genis nitentibus, adspectu suo
 eximiam quamdam speciem præferentem,
 & exar-

Proverb. 7.

Eccles. 25.

Proverb. 4.
6. 7.

K

& exar-

& exardescat animus, & libido au-
geatur: cogita, terram esse, quod
miraris, cineremque, quod incendit;
& comprimetur infana tua cupiditas.
Explica quoque faciei pellem cogita-
tione, & cernes tunc omnem eius
pulchritudinis vilitatem. Nihil enim
nisi ossa, nervos, foetoresque reperi-
es. Cogita etiam eandem senescentem, com-
mutatam, morientem, totumque illum
evanescentem pulchritudinis florem. Cog-
ita quid admireris, & erubescere. Erube-
scens resipisce, & poenitentiam age.

E J U S D E M

P A T R I S N O S T R I

E P H R A E M

SERMO DE VIRGINITATE.

1. Cor. 7.

DE Virginitate, & animæ sanctifica-
tione a Paulo Apostolo optimo con-
filiario omnes docemur: quippe qui vir-
ginitatis gradum & præstantiorem & su-
periores mundo arbitratur. Nam qui ux-
orem habet, inquit Apostolus, sollicitus est
quomodo placeat uxori. At qui in virginitate
permanet, semper cogitat quæ sunt Domini,
& quomodo placeat ei. Illa cura sæpe
abducit ad poenam, hæc vero in vitam du-
cit æternam. Beatus ille homo, qui solli-
citus est quomodo placeat Domino, suum-
que corpus integrum purumque servare cu-
rat, ut sit templum sanctum & immacu-
latum Christi Regis. Sponte factus es
templum Dei, o homo? Tibi igitur
ipse die noctuque attende, ne tem-
plum corrumpatur quod pro tua vo-
luntate formasti. Ipse tuapte volun-
tate, tuaque sponte templum Dei
factus es, non quidem vi coactus,
sed spontanea voluntate inductus. Nosti
& ipse manifeste, qui factus es templum
Dei altissimi, quod Spiritus Dei tem-
plum mundum inhabitet, sanctificetque
illud, ut sit utile ac commodum suo Do-
mino. Audi carissime frater, quæ tibi
dico, & verba parvitas meæ cordi tuo
imprime: Præcingere sincera ac integra
fide, spe, & caritate; & ita velut po-
tens, templum Dei a cunctis sordidis im-
mundisque cogitationibus custodiens. Esto
autem ipse oculus totus, assidue observans
prospectansque improbi illius prædones infe-
ctos, qui advigilant irrepuntque semper, ut
aliquem mollem, ac desidem, levemque in-
veniant; infelicisque illius templum, corpo-
ris scilicet, destruant, ne amplius sit utile
Domino. Attende igitur tibi ipse, ne
per

A ὁφείας, φλέγναι σε τὸ λογισμὸν, καὶ τὰς ἐ-
πιθυμίας αὐξήσαν, ἐννόησον, ὅτι γῆ τὸ θαυ-
μαζόμενον, ὅτι σποδὸς τὸ ἐγκύριον, καὶ πύρεθ-
ρὸν ἡ λυσώσα ψυχὴ. ἀνακάλυψον αὐτῆς τὸ δέρ-
μα τῆς ὁφείας τῷ λογισμῷ, καὶ τότε πᾶσαν
ὁφείαν τῆς ὁμορφίας τῷ ὀπτεῖν. ἔδεν γὰρ
ἕτερον ὁρήσεις, ἀλλ' ἢ ὅσας καὶ φλέβας καὶ
δυσωδίας. ἐννόησον δὲ πάλιν ταύτην γηράσκουσαν,
ἀλλοιωμένην θνήσκουσαν ἅπαν καταρρέον τὸ ἄνθος
ἐκείνο. ἐννόησον, τί θαυμάζεις, καὶ ἀγχιύνη-
ται. καὶ χυνθεὶς μετανόησον.

Τ Ο Υ Ὑ Α Ὑ Τ Ο Υ Ὑ

ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΛΟ-
ΓΟΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ.

C **Π** Εὖ παρθενίας, καὶ ἀνίασμος ψυχῆς
Παῦλος Ἀπόστολος ὁ ἀεὶς σύμβουλος
πάντας ἡμῶς διδάσκει, καὶ κρείττερον ἡγεῖται τὸν
βαθμὸν τῆ παρθενίας ἀνώτερον τῷ κόσμῳ. ὁ
γὰρ ἔχων γυναῖκα, φησὶ ὁ Ἀπόστολος, ταύτῃ
ἔχει μέλειναν ὡς γυναικὶ ἀρέσει. ὁ πολι-
τευόμενος δὲ ἐν παρθενίᾳ, αἰὲν ταύτῃ ἔχει μέ-
λειναν ὡς τὸ Κυρίῳ ἀρέσει. ἐκείνη ἡ μέλεινα
ἀπάγει εἰς κόλασιν. αὕτη δὲ ἡ μέλεινα εἰς ζωὴν
αἰώνιον. Μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἔχων τῷ μέ-
λειναν τῷ Κυρίῳ ἀρέσει, καὶ φιλάσῃ καθα-
ρὸν τὸ σῶμα τὸ ἴδιον, ἵνα γένηται ναὸς ἅγιος,
καὶ ἄχραντος Χείρου τοῦ βασιλέως. ἐγένετο υἱὸς
ἐκείνῳ ἄνθρωπε; ὡς τεχεῖ οὖν σεαυτῷ ἐν
ἡμέρᾳ, καὶ νυκτὶ, ἵνα μὴ ἀφάρῃ ὁ ναὸς,
ὃν ἐκτίσῃς ἐν τῇ σῇ ἐξοσίᾳ. αὐτὸς τῇ σῇ βελῇ,
καὶ τῇ σῇ ἐξοσίᾳ ἐγένετο ναὸς θεῷ, ἔχων δὲ κατὰ
βίαν, ἀλλὰ τῇ ὁμοθυμίᾳ. οἶδας καὶ αὐτὸς σα-
φῶς. ὁ γενόμενος ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τῷ ὑψί-
σει, ὅτι πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν τῷ ναῷ,
εἰάν ἐστι καθαρὸς, καὶ ἀγιαζέτω ἑαυτὸν, ἵνα ὅτι
ἄχραντος τῷ ἰδίῳ δεσπότη. ἀκούσον ἀδελφεῖς μου
γνήσιε, καὶ γραφὸν τὰ ῥήματα τῆ ἐμῆς ὀπτε-
λείας ὅτι τῇ καρδίᾳ σε. Περίζωσον σεαυτὸν πί-
σει τῇ εὐλογίᾳ, ἐλπίδι, καὶ ἀγάπῃ, καὶ σῇ-
δι ὡς διωκτὴς φυλάτῃ ναὸν θεοῦ ἀπὸ πάντων
ρύπαρδιν λογισμῶν. γενεὴ δὲ ὅλος αὐτὸς ὁφ-
θαλμὸς δινηκὼς κατασκοπῇ, θεωρῶν τῷ πο-
νηρῷ περὶ πάντας. ἐπὶ ῥίπτῃσιν αἰὲν περὶ τῷ
πονηρῷ, ὅπως ὄρωσιν τινα χῶνον, καὶ μετέω-
ρον, ἵνα ἀφάρῃσιν ἐκείνους ἀθλίους τὸν
ναὸν τοῦ σώματος, καὶ μηκέτι ὑπάρχει ἄχραν-
τος τῷ δεσπότη. Πρόσεχε οὖν σεαυτῷ, ἵνα
μήποτε

μήποτε ὁρεῖσθης εἰσδεχόμενος αὐτὸς τῷ πονηρῷ
 περατῇ. σιωπῇς ὡς ἀδελφεῖ τινὲς εἰσι περα-
 τὰ πονηρῷ, καὶ φωνεῖται; λογισμοὶ ῥυπαροὶ,
 ὅπιθυμία κακὰ, θυμοὶ τε καὶ παραχαί, ὄργαι
 καὶ εἰδέαι, καὶ δουλία τῇ παθῶν. ἔτι εἰσι
 περατὰ ἀνάχωνται, καὶ κακοὶ, μὴ παυόμενοι
 ποτε, μηδὲ κορενόμενοι ἀπὸ τῆς πονηρίας, καὶ νι-
 κώμενοι αἰεὶ αὐτοὺς ἐπὶ ῥήρησι. ἀνάχωντος τυγ-
 χάντα ῥίζα ὅπιθυμίας. εἰς ἑκκοπήν κατ' ἡμέ-
 ραν, βλαστάνει κατ' ὥραν. ἐκείζωσον, ἀδελ-
 φέ, ῥίζαν ἐπιθυμίας ἀπὸ τῆς σῆς καρδίας, ἵνα
 μὴ κατ' ὥραν πορβαίνῃ, καὶ βλαστάνῃ. καὶ
 μυελῶν ἐκτέμνῃς, δις ποσὶν ἐκφύει, εἰς
 μὴ ῥίζα αὐτῆς ἐκείζωσθαι παντελῶς. ἀγώνι-
 σαι συνεχῶς, ἵνα ᾗς ναὸς θεῷ ἁγίος, καὶ
 ἁμωμος. εἰς σὺ δὲ τρεπίσης πρὸς ναὸν σου τῷ
 θεῷ, αὐτὸς θεὸς ἅγιος δίδωσιν ἀντάλλαγμα τῷ
 πρῆπιόν τῷ θεῷ εἰς τὴν σὴν ἀνάπαυσιν, ἀφ'
 νίκης τῇ παθῶν, καὶ ῥυπαρῶν λογισμῶν. πε-
 ραιγεῖς φιλάτην τὸν ναὸν σου ἅγιον, ἵνα ὅσιν
 δὲ πρεπὴς, δὲ πρὸς δεκτὸς τῷ θεῷ. πορσεχεῖς οὖν
 σεαυτῷ, μὴ ἀντὶ τῷ ἁγίῳ, καὶ ἀχρεάτῃ
 δεσπότῃ τῷ ἐχθρῷ τῷ μιαρὸν εἰσαῖς εἰς τὸν
 ναὸν, καὶ φθαρῇ σὺ ναὸς ἀφ' ἀναρχιωτίας καὶ
 μισοκαλῶν ἐχθρῶν. ἀνάχωντος τυγχάνει, ἀνα-
 δὴς τῇ πορδεῖς. πλεσάνει ἐπιτιμῶν ἐξω-
 ῶν ἐκβαλῶν. αὐτὸς δὲ ἀνασχύντως τῷ εἰσελ-
 θῇ πυκτῶν. εἰς τῶν εἰσαγάγῃς εἰς τὸν ναὸν
 τῷ σώματος, ἀνάγιος ὁ θεός, ἄχραντος, καὶ
 ἅγιος. ἐκ αὐτῶν ἀπώσατο, ἀλλὰ σὺ ἐδίδωξας.
 εἰσήγαγες μιαρὸν, ἀπώλεσας ἅγιον. βασιλέα
 μισήσας, τύραννον ἠγάπησας. πηγῆς ζωῆς
 ἀποσῶν, τῷ βορβόρῳ ὁμιλεῖς, καὶ τῷ φωτὶ
 ἐξερῇσθης, μετὰ σκοτῆς κοιωνεῖς. ἀφ' οὗ
 χαυνότητα σεαυτὸν παρέδωκας τῷ ἐχθρῷ, καὶ
 μιαρῷ. Ὁ θεὸς ἅγιος βούλησεν οἰκῆσαι ἐν τῷ
 ναῷ σου αἰεὶ, αὐτὸς δὲ ἐλύπησας τὸ ἀγαθὸν Κύ-
 ρειν ἀκόρετον δεσπότην ποδουῶν δυνάμει σοι
 τὴν αὐτῇ βασιλείαν. ποῖς γινόμενοι ναοὶ ἁμώ-
 μοις, καὶ καθαροῖς ὀνοικῇ ὁ θεὸς ἐν τῷ αὐ-
 τῷ σώματι, εἰς αὐτὸς ποθεῖς αἰεὶ ὀνοικῆσαι
 τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματί σου, πάσας τὰς ἡμέρας
 σου, ὅσας ζῆς ἐπὶ τῇ γῆς. αὐτὸς θεὸς ἅγιος
 ἐν ἐαυτῷ ὡς εἰσῶν, ἐν φωτὶ ἀνιῶν, καὶ
 ζωῇ ἀθανάτῳ εἰς ἀθάνατον ἀθάνατος, μετὰ χαρᾶς
 μεγάλης ἀναπαύσῃ σε ἐκεί. ἠκυσας τὴν ἄρα,
 καὶ ἐγίνως αὐτὸν, ὅτι μία ἡμέρα ἐν τῷ φωτὶ
 ὀκείνῃ τῇ βασιλείας τῷ θεῷ χίλια ἔτη εἰς ἐν
 τῷ ἀθάτῳ τέτῳ. ἀνοιξὺν καρδίαν σου, κατὰ δέξαι

Tom. III.

ἀδελ-

A per negligentiam piratas illius maligni intro-
 mittas. Intelligis o frater, qui sint illi pira-
 tæ maligni istius, & homicidæ? Cogitatio-
 nes sordidæ, concupiscentiæ pravæ, excan-
 descentiæ, & perturbationes, iræ, & con-
 tentiones, passionum ac malarum affectio-
 num obsecundationes. Hi sunt piratæ illi
 impudentissimi, ac pessimi, qui nunquam
 cessant, nec ullius malitiæ saturitatem ca-
 piunt. Et quamvis vincantur, semper se
 tamen intrudunt, atque ingerunt. Invere-
 cunda est radix concupiscentiæ, quæ licet
 quotidie vellatur, horis tamen singulis pul-
 lulat. Fac eam radicitus e corde tuo extir-
 pes, mi frater, ne horis singulis pullulet,
 germinetque. Et licet eam millies excideris,
 bis tanto excrescet atque germinabit, nisi
 penitus radicitusque illam evulseris. Con-
 tende igitur assidue, ut templum fias Dei
 sanctum, & immaculatum. Quod si tem-
 plum tuum sic Deo præparaveris; ipse Deus
 sanctus pro mercedis retributione, delicias
 ac jucunditatem paradisi tibi largietur, &
 pro passionibus ac perturbationibus cogita-
 tionibusque sordidis devictis, requiem sempi-
 ternam. Stude ergo templum sanctum tuum
 custodire, ut sit decens atque decorum acce-
 ptumque Deo. Quamobrem attende tibi ipse,
 ne loco sancti, & immaculati Domini, ini-
 micum atque scelestum introducas in tem-
 plum; corrumpaturque tuum templum per
 impudentiam hostis, honestatis inimici: quip-
 pe qui impudens est ac effrons: quum licet
 sæpius increpando foras ejicias, ipse tamen
 usque impudenter introire tentabit. Et si il-
 lum in templum corporis tui admiseris; nul-
 la in Deum immaculatum, & sanctum erit
 culpa referenda. Non enim ille a te recessit,
 sed tu illum repulisti: introduxisti scelestum
 illum, & sanctum perdidisti. Regem odisti, &
 tyrannum dilexisti. A fonte vitæ recessisti, &
 in cæno volutaris; orbatuque lumine, tenebris
 communicas. Atque sic propter mollitiem, ac
 segnitiam tuam, tradidisti te ipsum in manus
 impurissimi hostis. Deo quidem sancto com-
 placuisset semper templum tuum inhabitare,
 nisi ipse optimum Dominum, cujus nulla est
 satietas, cupientem tibi donare suum regnum
 contristasses. Deus siquidem in illorum habi-
 tat corpore, qui templum ipsi facti sunt san-
 ctum & immaculatum. Quod si ergo optas
 semper Deum in templo corporis tui habita-
 re, omnibus diebus tuis, quibus vives super
 terram; ipse Deus sanctus in suo paradiso, in
 luce incomparabili, & vita immortalis in secu-
 la seculorum, magno cum gaudio te ibi refi-
 ciet. Audisti illud sane, vel etiam legisti,
 quod dies una in luce illa regni Dei sint
 mille anni seculi hujus. Aperi cor tuum
 K 2 fra-

frater, & quæ dicuntur, attente ausculta: Deum desidera cunctis diebus vitæ tuæ. Dulcedo quippe, & illuminatio, atque lætitia perpetua est desiderare Deum. Quod si semper eum desideres; semper eum inhabitatorem habebis. Deus zelator est, & immaculatus, ac sanctus, semperque in anima timendum ipsum inhabitat, facitque voluntatem diligentium se. Cupis esse castum & immaculatum templum Dei? Imaginem ejus in corde tuo semper habeto: imaginem, inquam, non colorum varietate in ligno, aliave materia deformatam; verum illam, quæ per bona opera, uti jejunia, vigiliis, honestas actiones, continentiam, & orationes, mirabili quodam modo pure jugiterque depingitur in anima. Colores vero imaginis illius cœlestis Domini, recte facta sunt, & cogitationes mundæ ac terrenarum rerum nuditas, cum lenitate ac vita sancta omni tempore. Absque certamine nemo coronatur in vita, & in vita potissimum monastica. Nemo absque luctamine coronam immarcescibilem, vitamque æternam potest adsequi: Palæstræ enim sive arenæ simile est hoc seculum, in qua perfecti athletæ quid alacritate, & mansuetudine sua possint, viribusque quantum valeant, intrepide demonstrant. Meticulosi contra, ac molles ob suam mollitiem, atque ignaviam, certamini cedunt, fugientes; legitimi porro atque perfecti pugiles continentissimique monasticæ vitæ cultores, amœnitatem sibi paradisi in suo certamine ante oculos statuunt, exspectantes semper in eo bonis illius omnibus perfrui, in luce æterna, & in vita immortalis. Vis in agone atque certamine tuo victor evadere? Virtutibus sicut vestimentis semper induere, quibus indutus, eas cave exuas, sed iis munitus, assidue in certamen prodi. Timeto vinum, ne ebrietate vincaris, & virtutibus nuderis: quemadmodum antiquus ille justus nudatus est vestibus. Nosti ne potentiam vini? Si minus nosti, audi, ego indicabo. Noe vir justus, sanctus, atque perfectus in generatione illa, quæ sibi ipsi perniciēs extitit, qui & a Deo meruit de pietate sua commendari atque laudari, dum ad eum dixit: Te solum vidi justum, in generatione hac corrupta. Justus igitur hic, qui inundationes aquarum diluvii vicerat, a modico vilique vino victus est dormiens. Aquæ infinitæ non potuerunt vincere ipsum; Vinum autem vile, inter dormiendum justus viri corpus nudavit, qui postea pater ac caput gentium evasit. Sanctum quoque Loth, vinum in somno, continentiae virtute spoliavit, quum ex eo præter naturam furtim filiæ conceperunt. Si ergo justis ac sanctis vinum non pepercit;

Gen. 7.

A ἀδελφε, ὅτι πόθησεν θεὸν πάσας τὰς ἡμέρας σου. Γλυκασμὸς, καὶ φωτισμὸς, καὶ χαρὰ αἰεὶ ὅτι ἐπιπόθησις θεῶ. ἂν ποθῇς αὐτὸν αἰεὶ ἐνοικήσῃς ἐν σοὶ αἰεὶ. Θεὸς ζῆλωτής ὅτι ἀχραντὸς ὅτι; καὶ ἅγιος, ἐνοικήσῃς ἐν τῇ ψυχῇ τῇ φοβημένων αὐτὸν, καὶ ποιῇ θέλημα ἀγαπησάντων αὐτοῦ. Θέλεις εἶναι τῷ θεῷ ναὸς ἅγιος, καὶ ἁμωμος; ἔχε εἰκόνα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σὴ αἰεὶ. εἰκόνα θεῶ, φημί, ὃ ἁπλῶς χρωμάτων ὅτι ξύλα τύπωσιν, ἢ ἐπὶ τινος ἄλλου, ἀλλ' ἐκείνῳ λέγω τῷ εἰκόνα τῷ θεῷ τῷ διακαλῶν ἔργων, ηἱσεῶν, ἀγρυπνιῶν, κατορθωμάτων καλῶν, ἐγκρατιῶν, καὶ ἁγίων, ζωγραφῇ ἀσπίλως ἐν τῇ ψυχῇ διηλεκτῶς, καὶ χρώματα εἰκότος ἐρανεῖς δεσποῦτε κατορθώματα εἰσι, καὶ λογισμοὶ καθαροὶ, γυμνότης τῶν γήινῳ μετὰ πραότητος, καὶ σεμνὴ βίη αἰεὶ. **C** Χωρὶς ἀγῶνος ὅδεὶς φεφανῇ ἐν βίᾳ, καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ τῆς ἀσκήσεως. πάλιν ἀνὴρ ἀγῶνος ὅδεὶς δύναται ἐπιτυχῆν ἀμαράντιου φεφάνου, καὶ ζωῆς αἰωνίου. σκάμματι γὰρ ὅμοιος ὁ βίος ὅτος αἰεὶ. ἀγωνισαὶ τέλειοι τῇ ἑαυτῶν πορφυρίᾳ ἀφόφως δεικνύσιν ἑαυτοὺς ἐν τῷ σκάμματι. οἱ δὲ ἄλλοι, καὶ χαῖνοι τῇ αὐτῶν χαυνότητι. **D** τῷ ἀγῶνος φάγουσιν. ἀγωνισαὶ τέλειοι, καὶ ἐγκρατεῖς ἀσκηταὶ πορφυροῦ ὁφθαλμῶν ἔχουσι τὴν περπινὸν ὡσμῆσιν, πορφυροκῶντες πάντοτε ἐν αὐτῷ ἀπολαύσας τῇ αὐτῷ ἀγαθῶν ἐν φωτὶ αἰωνίῳ καὶ ζωῇ ἀθανάτῳ. Θέλεις ἀγωνισασθαι, καὶ τέλειος διεχθῆναι; ἐνδύσας τὰς ἀρετὰς ὡς ἱμάτιον αἰεὶ. ἐνδύσω ἀρετῇ; ἀγωνισαὶ σωεχῶς μὴ ἐκδύσασθαι αὐτῷ. φοβήθητι τὸν οἶνον, μήποτε θραμβύσῃ, καὶ γυμνωθῇς ἀρετῶν, καθάπερ ἐγυμνώθη ὁ ἀρχαῖος δίκαιος. ἐγὼ δὲ δύνωμι οἶνον; εἰ δὲ ὄχι. ἀκρόασαί, καὶ γὰρ σοὶ ἀπαφελῶ. Νῶε ἀνὴρ δίκαιος, ὅσιος, ἀπρεπὴς ἐν γενεῇ ἐκείνῃ ἐφθάρη ἀφ' ἑαυτοῦ. ὅστις καὶ ἠξιώθη ἀκῆσαι ὡσμῇ θεῶ ῥήματα καὶ ἐπαίνους τῇ αὐτῷ ὁσεβείας. Θεὸς γὰρ αὐτῷ εἶπε. σὲ μόνον ἐώρακα δίκαιον ἐν γενεῇ διεφθαρμένῃ ταύτῃ. **F** Οὕτως οὖν ὁ δίκαιος ὁ νικήσας κατακλυσμὸν ὑδάτων, ἀπὸ τῶν οἰκτρῶν οἶνον ἐνίκηθη καθάδῳ. ὕδατα ἀμύθητα ἔκ ἐνίκηθη αὐτῷ. οἶνος δὲ ἀτελής ἐν ὑπνῷ ἐγύμνωσε τὸ σῶμα τῶν δικαίων, τῶν γενομένων πάλιν πατεράρχας γενεῶν. αὐτὸς πάλιν ὁ οἶνος καὶ τὸ Λῶτ ὅσιον ἐν ὑπνῷ ἐσύλησεν. ἐκλεφε γὰρ παρ' αὐτοῦ ἁπλῶς τῶν θυγατέρων σύλληψεν ὡσμῇ φῶσιν. Δικαίων, καὶ ὁσίων ὁ οἶνος ἔκ ἐφάσατο, σέ

σὲ δὲ ὄντα βίτελῃ πύσφ μᾶλλον νικήσῃ; φοβήσῃ τι
 ἰέε πάντοτε ἀπὸ οἴνου. οἶνος γὰρ ἐδέποτε φείδεῖτο σώ-
 ματος· πῦρ ἀνάπῃ ἐν αὐτῷ ἐπιθυμίας κακῆς. Μὴ
 χαυνωθῇ σὺ τὸ σῶμα εἰς τὴν αὐτῆς πύρωσιν, ἵνα
 μὴ καταληφθῇς ἀπὸ λογισμῶν ποτηρῶν, καὶ με-
 λέτης κακίης. ἀπρακτος μὲν τυγχάνῃς κοινωνίας
 σώματος, ἔν τῳ παρᾷ κοινωνίᾳ ἀφ' ἧς κακῆς με-
 λέτης τῇ ἑκείνῃ, καὶ εἰδῶς ὅτι αὐτῆς ἀμαρτίας.
 Εἰάν τε γὰρ πορνεύῃς ἐν τῷ εἰδῶς τέτῳ, ἔ
 ἑκείνῃ, καὶ μελέτῃ, ὁμιλῶν τε, καὶ πράττων,
 πάντοτε μεταμελεῖς, πάντοτε οἰκοδομεῖς, ἔ
 πάντοτε καθαρεύεις· εἰδῶς ἀμαρτίας πορνεύ-
 σῃς πάντοτε ὁφθαλμοῖς διανοίας· φαντάζε-
 σθαι, πληθύνει ὁμιλίαν, γλυκαίνει τὴν με-
 λέτην, χαυνῶν ὁ λογισμὸς, ἡπιάζει ἀοράτως,
 ἀμαρτανὴ ἀδήλως· παῖσι μὲν δευτέρῃς θεω-
 ρεῖται πορνεύων πλήρως ὡς βίλαβείας. ὁ αὖ-
 τος δὲ τυγχὼν τῇ αὐτῇ βιωμένην βαλάντιον
 εἶδος μεταγινώσκων αἰ, λυπῶντος σιωπῆς,
 ὅτι ἔχει ἐλεγχον τὴν αὐτῇ σιωπῇ· τῷ το
 εἰδῶς ὅτι ἐπιθυμίας κακῆς ἅμα ἐπετέλεσε
 τὴν αὐτῆς ἀμαρτίαν· καὶ πῶς ἔχουσιν ἐπακολούθη-
 σαι λύπη· χήματι μὲν δέκνυνται πορνεύον βίλα-
 βείας, ἔλῳθεν ὅτι τυγχάνει μὴ ἔχων παρρη-
 σίαν παντελῶς πρὸς τὸ θεόν. τίς ἄρα μὴ θρη-
 νήσῃ, καὶ τίς ἄρα μὴ κλαύσῃ, ὅτι ἐν μιᾷ
 ῥοπῇ χαυνῶν ὁ λογισμὸς, καὶ πότε ἐκείνως
 ἀμαρτανεῖ τῷ θεῷ, καὶ διώκῃ ἀπ' αὐτῆς χάρι-
 μα ἔρανον, τὸ ἀγίασμα λέγω, καὶ παρθε-
 νίαν φημί. ὅσον γὰρ χρῶνται ὅτι ἅγιος, καὶ κα-
 θαρὸς ὁ ναὸς τοῦ σώματος, ὁ θεὸς ὁ ὑψίστος
 ἐνοικεῖ ἐν τῷ ναῷ· εἰάν ὅτι διαφθαρή, ἔ
 μιαν-
 θῇ ὁ ναὸς, πορνεύμα ὁ ἅγιος, ἔ
 ἀχραι-
 δευότης ἀφίησι τὸ ναόν, ἔ
 ἀντὶ τοῦ ἁγίου, ἔ
 ἔρανος φωτὸς εἰσέρχεται ὁ μιᾶρος, ἔ
 ἀντί-
 σταν· ἔ
 αὐτῷ ὅτι εἰσέρχεται ἐπιθυμία κακὴ
 μαυνομένη πάντοτε. τίς ἄρα ὅτι ἔπος ὁ μὴ
 ἔχων δάκρυα ἔ
 λάβῃ ταῦτα πάντα εἰς τὴν
 ἑαυτοῦ καρδίαν, ὅτι ὁ θεὸς ὁ ἅγιος ἀπώλατο
 τὸ ναόν, ἐνέκησε δὲ ἐν αὐτῷ ἐπιθυμία κακὴ.
 Εἰάν οὖν σιωπῇ τῷ το· τίς ἄρα ἀπώσατο·
 πόθεν πᾶς ὅτι πέπεσε, καὶ τίς ἔχων ἑαυτοῦ, καὶ
 μὴ κορευθῇ ποτε δακρύων, καὶ στεναγμῶν. Εἰ
 τίς ἐν τῷ ἀγῶνι ἡπιάζει χαυνόπῃ, εἰάν ἴδῃ
 ἔπερον ἐν τῷ αὐτῷ ἀγῶνι νικήσαντα τὴν πᾶ-
 λιν, καὶ νικητὴν φανέντα σέμνους καὶ βρα-
 βείοις, καὶ πάντας ἐπαυνοῦντας κύκλωθεν τὸ νι-
 κητὴν· ὅταν ἴδῃ ἐκείνους ὁ φυχὼν τὸ ἀγῶνα,
 τότε σιωπῇ αὐτὸν μεταμέλεια δεινὴ, ἑαυτὸν
 βασαν

A te vilem atque abjectum quanto magis su-
 perabit? Semper tibi a vino time, o juvenis,
 quandoquidem vinum nunquam parcat cor-
 pori: ignemque malæ concupiscentiæ conti-
 nuo in ipso accendit. Vide, ne corpus tuum
 nimia mollitie laxatum, illius pateat in-
 cendiis; neve occupatus cogitationibus pra-
 vis, & meditatione pessima, licet etiam per
 conjunctionem corporum opus in actum non
 prodeat, reus tamen nefarii illius operis
 per umbram, & peccati ipsius imaginem
 reddaris. Sin vero ejusce imaginis vel um-
 bræ peccati cogitatione præoccupatus fue-
 ris; quidquid dixeris, aut egeris, semper
 te poenitebit, sicque semper ædificabis, &
 destrues. Peccati enim simulacra semper an-
 te oculos mentis exhibet, semper contem-
 plationem fingit, colloquia multiplicat,
 ac jucundam cogitationem efficit. Molle-
 scit cogitatio, vincitur invisibiliter, & pec-
 cat latenter. Omnibus quidem spectantibus,
 propalam apparet plenus pietate atque
 religione: ipse vero sibi male conscius tor-
 quetur interius, semper poenitens, & assidue
 dolens; quandoquidem a propria re-
 darguitur conscientia. Habet autem hoc
 sibi familiare concupiscentia mala, ut mox
 ubi peccatum suum consummaverit, iisdem
 vestigiis dolor subsequatur. Vultu quidem
 exterioris religionis præferat speciem: inte-
 rius autem nullam prorsus fiduciam in Deum
 habet. Quis ergo non tristetur, & quis non
 deploret? In momento & ictu oculi mollescit
 cogitatio, & mox sponte Deum peccando
 offendit, coelesteque a se donum, sanctifica-
 tionem scilicet, ac virginitatem, repellit.
 Quamdiu enim templum corporis sui sanctum
 purumque fuerit, Deus excelsus in eo habita-
 bit. Si vero corrumpatur, polluaturque tem-
 plum, e vestigio sanctus & immaculatus Do-
 minus illud relinquit: locoque sancti, ac coe-
 lestis luminis ingreditur commoraturque in
 eo spiritus immundus, quocum subintrat con-
 cupiscentia maligna ac fordida, perpetuo fu-
 rens atque insaniens. Quis igitur hæc audiens,
 non illico in lacrymas solvatur, suoque ista
 omnia pectori non insculpat? Quandoquidem
 Deus sanctus a templo recessit, ac pro eo, a
 concupiscentia mala illud occupatum manet.
 Quod si hoc intelligat, revolvatque mente,
 quisnam illud deseruerit, unde exciderit, &
 a quo separatus sit, numquid umquam lacry-
 mis atque gemitibus satiari poterit? Si quis
 nimia mollitia in certamine victus, conspe-
 xerit alium in eodem certamine colluctando
 superiorem, victoremque coronis ac præmiis
 donatum, & omnium adstantium laudibus ce-
 lebratum: tunc illum, quod certamen subterfu-
 gerit, vehementer poenitere incipiet, se ipsum-
 que

que talis præ magno dolore torquebit, & intra se dicet: cur sic unico temporis momento, cogitatione victus, certamen fugi? Ecce alios video certaminis victores, qui magna cum gloria, summisque laudibus certamen suum perfecerunt: Ego vero confusus tanquam certaminis ejusdem desertor latebo? Sic quoque in die retributionis erit. Quando enim molles & peccatores adspexerint ibi justos ac sanctos magna lætitia perfusos; alios quidem in paradiso, alios in regno, alios in nubibus volantes cum claritate: se ipsos autem miseri illi viderint igni inextinguibili, ac tenebris exterioribus addictos; tunc dira eos poenitentia incuset, & horror, ac dolor inutilis. Quamobrem hortor te, frater ut semper imitari velis sanctos illos, atque perfectos, & inculpatæ vitæ patres, qui sancta, puraque immaculati Domini templa extiterunt. Insiste vestigiis sanctorum patrum, qui in castitate virginali, & vita pudica ac religiosa, in orationibus, & jejniis emicuerunt: ama exercitium divinarum rerum; desideram orationem, familiare cum Deo colloquium. Omnis enim oratio sancta & pura, cum Deo familiariter agit. Oratio autem perfecte Deum desiderantium magna cum lætitia, fiduciaque multa, ipsum etiam coelum jugiter penetrat. In ipsa Angeli atque Archangeli exultant, & coram throno sancti & excelsi universorum Domini illam statuunt. Tunc enim maximum iis affulget gaudium, si quando coram Domino preces justorum diligentium Deum offerant. Stude igitur, frater, vita atque virtutibus imitator fieri sanctorum patrum. In semitis viæ ac vitæ illorum ambula. Continentiæ virtutem excole, quemadmodum & illi: excole eam mente, excole spiritu, excole corpore, excole habitu, cibo item & lingua, aspectu, cogitatione, ac risu; ut per omnia velut perfectus athleta ostendaris. Attende igitur tibi ipsi, ne quando in oratione huc illucque mens tua evagetur. Quum vero Deo adsitis orans, cum timore ac tremore coram illo te compone. Cogitationes ac sollicitudines quascunque rerum terrenarum circumquaque ex corde tuo abscinde. Esto autem totus orationis tempore, velut cœlestis angelus; sicque contende, ut oratio tua sit sancta ac pura, immaculata & irreprehensibilis: ut quum illam sursum ascendere viderint portæ cœlestes, gaudentes ultro confestim ei aperiantur:

A βασιλίσσα ἀπὸ λύπης μεγάλης; καὶ λέγει ἐν ἑαυτῇ· ὁ γὰρ τί μὲν ῥοπήν ἤτηθες τῷ λογισμῷ ἐφυγα τὴν ἀγῶνα, καὶ ἑτέρως θεωρῶ νικῆσαιπας τὴν ἀγῶνα, οἱ ἐν δόξῃ μεγάλη, καὶ ἐπαίνοις μεγίστοις ἐτέλεσθαι ἀγῶνα· ἐγὼ δὲ μετ' ἀσχίῳ κρυβήσομαι ἀποδράς ἐκ τῆς αὐτῆς ἀγῶνος. Οὕτως καὶ ἐν ἡμέρᾳ τῆς ἀνταποδόσεως, ὅταν ἴδωσιν ἐκείνη χαννοὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ **B** δικαίους καὶ ἀγίους μετὰ χαρᾶς μεγάλης τῆς ἰδούσης ἐν τῷ πνεύματι, ἄλλους δὲ ἐν βασιλείᾳ, ἑτέρως ἐν νεφέλῃς ἰπταμένους ἐν φωτὶ, ἑαυτοὺς δὲ οἱ ἄδελφοι ἐν πυρὶ τῷ ἀσβέστῳ καὶ σκότεινῳ τῷ ἔσχατῳ· τότε συσέχει αὐτοὺς μεταμέλεια δεινὴ, καὶ κλυθμός ἀνωφελής. διὸ πάλιν σε, ἀδελφέ μου, γενεᾷ αἰεὶ μιμητὴς τῆς τελείων πατέρων, τῆς γεννημένης ἐκ ἀγίων, καὶ ἀμώμων τῶν ἀρχαίων δεσποτῶν. **C** βαδίσον τῶν ἀρχαίων δεσποτῶν. βαδίσον τῶν ἰχνησίων τῶν ἀγίων πατέρων τῆς πολιτευσάμενων ἐν παρθενίᾳ ἀγνῇ, καὶ ἀσκήσει σεμνῇ καὶ ἐν ὁμολογίᾳ, καὶ ἐν νηστείᾳ· ἀγάπα τὴν ἀσκήσιν, πόθῃσον τὴν πειρασμὴν ὁμολογίᾳ ἑαυτοῦ δεσποτῶν· πάντα γὰρ πειρασμὴν ἀγία, καὶ καθαρὰ τῷ δεσποτῇ ὁμολογίᾳ· πειρασμὴν δὲ τελείων ποθησάντων τὸν θεὸν μετὰ μεγάλης χαρᾶς παρρησίας τε πολλῆς εἰς αὐτὸν ἔρανόν ἀναβαίνει συσέχει· ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι ἀγαλλοῦνται ἐν αὐτῇ, καὶ ἑμπαροῦσιν τὴν δρόμον τῆς ἀγνῆς, καὶ ὑψηλῶς δεσποτῶν ἀπάντων παριστάνουσιν αὐτῷ. **D** τότε γὰρ χαρὰ ὅσιν, ὅταν πειρασθέντες ἑμπαροῦσιν τὴν δεσποτῶν πειρασμὴν τῆς δικαιοσύνης ἀγαπώντων τὸν θεόν. Σπεύδου οὖν ἀδελφέ τῷ γενεᾷ μιμητὴς βίᾳ, καὶ ἀρετῶν τῶν ὁσίων πατέρων· βαδίσον ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν αὐτῶν πολιτείας· ἀσκήσον ὡς καὶ αὐτοὶ, ἀσκήσον τῇ ἐννοίᾳ, ἀσκήσον τῷ πνεύματι, ἀσκήσον τῷ σώματι, ἀσκήσον καὶ χρίματι, ἀσκήσον καὶ βρώματι, ἀσκήσον καὶ τῇ γλώττῃ, ἀσκήσον καὶ βλέμματι, ἀσκήσον καὶ τῷ λογισμῷ, ἀσκήσον ἐν γέλωτι, ἵνα δειχθῇς ἐν πάντι ὡς τέλειος ἀθλητὴς. **E** πειρασέχου οὖν σεαυτὸν, μήποτε μετέωρος ὁρεθῇς ἀχόρως· ὅταν δὲ πειρασθῇς τῷ θεῷ προσδύξασθαι, μετὰ φόβου, ἐν τῷ πνεύματι αὐτῷ. **F** ἀπόκοτον κύκλωθεν ἀπὸ τῆς καρδίας λογισμῶν, ἐν μέλεινα ἀπὸ πάντων τῶν γηίνων· γίγνεται δὲ ὅλος αὐτὸς ἄγγελος ἑράνιος ἐν ὥρᾳ τῆς πειρασμῆς, καὶ ὅπως ἀγνοῖσθαι, ἵνα ὅσιν ὁμολογίᾳ ἀγία ἐκ καθαρᾶς, ἀσπιλος, ἐν ἀμώμῳ, ἵνα ἴδωσιν αὐτῷ αἱ ἑράνιαι πύλαι, ἐν χαρῶν δόξῃ ἀνταρῶσιν αὐτῇ· ἵνα

ut

ἵνα ἰδόντες αὐτῷ ἄγγελοι, & ἀρχάγγελοι, A
πάντες ὑφ' ὧν ὁμοῦ σιναντήσωσιν αὐτῷ, &
ἔμπροσθεν ἑ αὐτοῦ, καὶ ὑψηλὰ θρόνον ἑ ἀχράν-
τη δέσποτι προσεγγίσωσιν αὐτῷ. Οὕτως γένε-
ται πάντοτε τῇ ὥρᾳ τῆς προσευχῆς ὡς χαρεβὶμ,
καὶ σεραφὶμ, προσκείμενος τῷ Θεῷ. Μελέτησον,
ἀδελφε ἐν τῇ ῥήματα ταῦτα, & μελετήσῃς
αὐτὰ μετὰ φόβου, & χαρᾶς. βρώματα πνευμα-
τικά χωρηγῶσι τῇ ψυχῇ. γλυκαίνουσιν αὐτῷ B
ἀπὸ τοῦ πικρότητος τοῦ βίου τοῦ ματαίου, & κερ-
τῶσιν αὐτῷ ἀπὸ βάρους μελετημάτων τῶν γυνήτων
πραγμάτων. Πάντα ὅσα ἤκουσας, ἀπεῦσθαι ἀφ' ὧν
τηρήσῃ. ἀνάπαυσθαι τὸν Θεὸν ἐν τῷ νοῦ σου αἰ,
ὅπως εὐρεθῇς ἐκεῖ ἔχων παρρησίαν ἐν τῇ ὥρᾳ
ἐκείνῃ τῇ φεικτῇ & φοβερῇ, ὅταν ἔλθῃ ὁ
Χεῖρος ἀποδοῦναι ἐκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ πρᾶ-
ξιν. ὧ ἡ δόξα & τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας C
τοῦ αἰῶνι. Ἀμήν.

ΤΟΤ' ΑΥΤΟΤ'
ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ.

M Αἰσῶνι ἀμαρτωλοὶ εὐσπλαγχνίαν, πῶς
ἐσιν. ὁ πλεονέκτης μάθε ποίῳ τρόπῳ
ἰλάσθῃ. συμπαθῶν ἀδελφοὶ ἀλλήλους ἐν εἰρή-
νῃ συμπαθεῖναι γέμω, πάσης φιλανθρωπίας,
ὡς ἔχουσιν τοὶ πονηροὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν συλη-
σαι. ἅπερ μοι ἀνηγγέλη ἀφ' τοῦ πνεύματος
τοῦ ἁγίου, πάντα γνωρίσαι δεῖ. εἰ καὶ γὰρ ἄφρων
εἰμι, καὶ ὅθεν ἐφύλαξα, ἅπερ ἔμαθον ἐνῶ,
ἄλλος μαθὼν φυλάξει. Ἦ ὁ ἡμῶν, εἰ Ἦ ἐμῶ ὁ
λόγος μὴ νεκρωθῇ, καὶ μείνῃ ἄκαρπος, μὴ ἀποκρύ-
ψωμεν τὰ λατῶν βασιλέως ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἀπο-
ρον ζωῆς γέμοντα. μή μοι ὡς σὺ μαθητὰ,
εἰ πλανώμαι ἐν ὁδῷ. καὶ ἴδης με πλάνητα,
ὅπισθ' αὖ μὴ ἔλθῃς. Ὅρα Θεὸν καὶ γραφάς.
αὐτὰ σε ἡγῶ, τροφῆς. Καθὰ περ διδάσκουσιν,
ὅτι ἀποδοῦναι βασιλεῖ ἐν τῇ αὐτοῦ ἐντολῇ.
ὡς ἐδιδάχθης, μένεις. διδασκαλίαν ἐνὶ πο-
δῷ. καὶ ἐπόθησα παρθεῖαν. δέδοικα κακῶς αἰ
βασιλεῖ. ἀνομοίῳ πέπλωμα. ἐσθλὴν ἀναστά-
ξιν, τρώματά μου καὶ δεσμός. καθάρεν καὶ ἀπο-
δάξω ζιζανίων τῷ ἐν ἐμοί. ἀλλ' ἐπ' ἐλπίδι
ὡς σὺ δόκῃ. μὴ σέταξε μαθητὰ. ἅμα γὰρ
τύπτεται ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς. τί τέκνον ὁδυ-
νάσαι ὁδυνην ἀνωφελῆ. ὁμοίως δὲ τί θρηνηῖς
θρηνοί, κέρδος μὴ ἔχοντα. ὁ πονηρὸς σε αἰ
ἐκκαίει τὴν ἀφροσύνην. ὅπως γινώσκῃ αὐτὸν με-
εἰς κληρονομίαν. Σατανᾶς γὰρ ἐν ὁδῷ πολλὰς
ἀποβάλλει

ut ipsam cernentes Angeli, & Archange-
li, cuncti lætantes illi occurrant, & co-
ram sancto atque excelsso throno imma-
culati Domini ipsam offerant. Sic ergo
semper orationis hora esto Deo conjun-
ctus, ut Cherubim, & Seraphim. In
verbis hisce meditare, frater, eaque
cum timore & gaudio dulciter decan-
ta. Cibos spiritales præbebunt animæ,
& dulcescere eam facient ab amaritu-
dine vani hujus seculi, alleviabuntque
ipsam a sarcina, ac pondere sollicitudi-
num rerum terrenarum. Cuncta quæ
audisti, servare contende. Deum semper
in anima tua quiescere facito: ut ibi
inveniaris fiducia plenus in hora illa ter-
ribili atque tremenda, quando venerit
Christus ad reddendum unicuique secun-
dum opus suum. Cui sit gloria atque
potentia in secula seculorum. Amen.

E J U S D E M

DE POENITENTIA.

D Iscamus o peccatores, quid sit miseri-
cordia. Discat avarus, quo pacto se
in alios benignum exhibeat. Compatiamur
nobis mutuo in pace, fratres, pleno affectu,
omniq; benignitate, antequam animas nostras
possit improbus adversarius exspoliare. Quæ
mihi per Spiritum Sanctum denunciata sunt,
cunctis manifesta cupio. Tamen demens ego
sum, nec eorum quidquam servaverim, quæ di-
dici; discat alius, & servet. Ut tamen sermo, sive
ex me, sive ex vobis non moriatur, aut absque
fructu maneat; ne Regis talentum ad negotian-
dum in eo datum, abscondamus, quod vitæ
quæstu plenum est. Nolim me ducem sequaris,
discipule, si a vi recta deflexero; & si peccan-
tem me conspexeris, ne insistas vestigiis meis.
Deum & Scripturas sacras contemplare: his
tua nutriatur anima. Quæ tradunt, præci-
piuntque, exequere; & sicut edoctus es, ita
in iis ambula, & persevera. Doceri ab aliis
vehementer cupio: docendi munus perhor-
resco. Quum mente revolvam, qua ratione
vitam traduxerim, timore, ac tremore corri-
por: iniquitatibus enim me scatere comperio.
Dum me ipsum examino, vulnera mea nequa-
quam alligo, neque evellere conor quæ in me
exorta sunt zizania; sed semper in spe exspe-
cto. Ne suspires discipule; nam & magister
tuus simul vapulat. Quid inani cruciaris do-
lore, o fili? quorsum frustra lamentaris? Ma-
lignus ille perpetuas menti tuæ offundit te-
nebras, ut sis ei pars hæreditatis. Quoniam
Satanas subdole, ac fraudulenter multos
moero.

moerore conatur afficere, gloria expellere, & desperantes in gehennam detrudere. Furto tibi sublati est thesaurus? sed adhuc bonæ negotiationis tibi aperta remanet via: tempus adhuc tibi suppetit recuperandi thesaurum tuum; modo ne desperes; sed sedulo, ac sollicitè eum collige, atque recupera. Et si telo vulneratus sis, penitus animo ne concidas. Ad mortem usque perferas, ne timeas ictum. Ostende tuam in certando scientiam, ac robur, ut refulgens gloriæ corona texatur tibi. Et si a latrone spoliatus sis, a cursu incepto cave desistas. In bello contingit, ut & feriamus & vulneremur. Etiam si pruina tuum agrum læserit, iterum ac tertio fodito, impigreque ipsum excolito, & diligenter ferito. Ecce plenæ tibi nubes, ac pluviae adveniunt. Ne te latro pellat via. Non terrearis, neque onere in medio viæ relicto, procedas: sed regiæ semper viæ insistas. Ex conflictu, ubi vulneratus es, victoriam referre contende. Quomodo antea tuo thesauro spoliatus es, poteris rursus tibi eundem recuperare: Nam in loco, in quo Rex Achab fudit sanguinem Naboth, ibi canes linxerunt sanguinem impii Achab, sicut scriptum est. Nabothem eiecit propria vinea; te autem peccatum remove vult a Christo. Achab Satanæ typum gerit: At Jezabel figuram iniquitatis: uterque vero tuum sitit sanguinem. Sicut sanguinem Naboth expetivit impius Achab: qui sicut dolo iustum illum peremit, ita & iusto Dei iudicio poenas luit. Ad occidendum dolo iustum celer ille fuit, sed ipse quoque periit, simul atque iusti vindex ultorque Deus apparuit. Et nunc quidem invisibilis nobis est colluctatio, sicut ait Scriptura: nostra autem colluctatio non est cum sanguine, & carne, sed adversus principatus & spiritualia nequitiae. Satanæ latenter atque dolose homines impugnat: Christus autem omne ipsius consilium evertit, nobisque ad eum conculcandum vires addit. Non est tibi levis rifiueque digna colluctatio, frater: * Siquidem Angeli omnes, & horum Dominus tui sunt certaminis spectatores, quod adversus inimicum suscepisti. Si victor inde evaseris, tunc Deus & Angeli plaudent, lætantesque Angeli, Deum collaudabunt, quod tibi adversus hostem malignum vires ac robur præstiterit. Quamobrem bellum tibi magis magisque augetur, ut & ipse proberis, & Deus laudetur, & homines sint tui imitatores. Si

Ephes. 6.

* Hinc usque ad finem, varia lectio apud Vossium Tomo I. pag. 157.

A σπῶδα λυπήσας τῷ δεξιῷ σου, καὶ ἐν γένει βαλεῖν δι' ἀπογνώσεως. ἐσυλήθης θησαυρὸν; ἀλλ' ἀκμὴν παρέσι σοι ὁδὸς ἡνεωγμένη τῇ καλῇ ἐμπορείᾳ. ὅτι κατὰ συνάξας πάλιν τὸν σὸν θησαυρὸν. μόνον μὴ ἀπελπίσης, ἀλλὰ σπῶδον αὐτὸν συναγαγεῖν, καὶ σὲ βέλους ἐτρέωσε; μόνον ὅπως μὴ καταπέσης. Ἔως θανάτου ἐρέξον. μὴ δειλυνθῇς τὴν πληγὴν. δεῖξόν σε τὴν ἀθλήσιν ἐν τῇ πληγῇ ὑπάρχων, ἵνα πλακῇ σε τὸ σέμμιμα φαρδῆς πλοκῆς ἐνδοξῶ. καὶ λησὴς σε ἐκδύσει, μὴ ῥαθυμότητος βαδίζων. ἐν πολέμῳ συμβαίνει τὸ τυφῶν καὶ τυφθῆναι. καὶ πάχνη πληξῇ τὴν σὴν ἀρετάν, κατὰσπῶσε δις, καὶ τρεῖς φιλονεικῶν ἀόκνως σπῶσον σπῶσαι τὸν σπῶρον, ἢ δὴ κομᾷ τὰ νέφη, καὶ βρέχει ὁ ὕρανος. ἔκ ωθεῖσε ὁ κλέπτης τὸ οὐκ. μὴ φοβηθῇς τὸν φόρον σε ἐπάρας. βάδιζε ἀσπανάς εἰς βασιλικὴν ὁδόν. ἐν πολέμῳ ὡς ἐτρέωθης, ἐν αὐτῷ δυνήθητι λαβεῖν τὸ νίκος. ἐν τῷ τόπῳ, ὡς τὸν πρῶτον θησαυρὸν ἐσυλήθης, ἐν αὐτῷ δύνῃ πάλιν τῶτον ἐπισυναξάς. ὅπως γὰρ ἐξέχεεν ὁ βασιλεὺς Ἀχάβ τὸ αἷμα τῷ Ναβουθ, ἐκείνους ἐλεῖξαι τὸ αἷμα τῷ ἀσεβῶς Ἀχάβ, ὡς γέγραπται. τὸν Ναβουθ ἐξώσεν ἐκείνους τῷ ἰδίῳ ἀμπελώνῳ, καὶ σὲ ἡ ἀμαρτία βύλετ' ἀπώσας τῷ Χειρῶ. τῷ τύπῳ τῷ Σατανᾷ παρεκάσθη Ἀχάβ. τύπῳ τῷ ἀσεβείας ὅμοιος Ἰεζάβελ. ἀμφοτέρω τὸ αἷμα τὸ σὸν ἐπιποθεῖν, ὡς τὸ αἷμα Ναβουθ ὁ ἄνομος Ἀχάβ. καθάπερ ἐφόνευσεν δόλῳ τὸ δίκαιον, ὅπως καὶ ἀπέλαβε κρίσει τῷ δίκαιῳ. ἔσπῶσε ἀπολέσας δόλῳ ὅπως δίκαιον. ὅπως αὐτὸς ἐκδικῶς ὁ Θεὸς ὁφθαλμῶν δικάσει. καὶ νῦν ἡ πάλιν ἡμῶν ἀόρατος τυγχάνει καθά φησιν ἡ γραφή. ἔκ ὅτιν ἡμῶν ἡ πάλιν πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς πᾶς ἀρχάς, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῇ πονηρίας. ὁ Σατανᾶς τὰς ἀνθρώπους κρύφα δόλῳ παλαίει. ὁ δὲ Χειρὸς ἐμφανῶς ἀποσκεδάσει αὐτὸν πᾶσι τὴν ἐπιβελήν, καὶ ἡμεῖς ἐνίσχυται πρὸς τὸν αὐτὸν. ἡ πάλιν σε ἀδελφε ἐκ ὅτιν ὡς ἐτυχεν, ὅτι γέλωτος ἀξία, ἀλλὰ πάντες οἱ Ἄγγελοι, καὶ ὁ δεσπότης τῶν θεωρεῖται τὴν σὴν πάλιν, ἣν ἔχεις πρὸς τὸ ἐχθρόν. ὅταν εἴς σὺ νικητὴς γένῃ κατὰ τὸ ἐχθρῶν, ὁ Θεὸς καὶ οἱ Ἄγγελοι ἐπικροτεῖσι καὶ χαίροντες οἱ Ἄγγελοι δοξάζουσι τὸν Θεὸν τὸν δόντα σοι δύναμιν νικῆσαι τὸν πονηρόν. διὸ καὶ ὁ πόλεμος ἐπὶ πλεον ὥστε, ἵνα δοκιμὸς γένῃ, καὶ ὁ Θεὸς δοξασθῇ, καὶ οἱ ἄνθρωποι μιμηταὶ σε γένηται. καθὼς

καθὼς εἶ προέπομην, εἰς δέλος σε τρώσῃ ἔχουσιν, ὅπως μὴ καταπέσης εἰς ἀπόγνωσιν, ἀλλ' ὅσάκις αὖ ἠτήθῃς, μὴ μείνης ἐν τῇ ἡττῇ, ἀλλ' ἀνίστας ἀναστὰς πολέμει πρὸς τὸ ἔχουσαν. καὶ γὰρ ἐπιμὸς ἐστὶν ὁ ἀγωνοθέτης δυνάμει σοι τὴν δεξιάν, ὥστε ἀναστῆσαι ἀπὸ τῆς πτώματός σε. ὅταν γὰρ σὺ πρῶτος ἐκτείνῃς τὴν δεξιάν, καὶ αὐτὸς τὴν δεξιάν σοι δίδωσιν, ὥστε σε ἀναστῆσαι. πάντα γὰρ ἐστὶ σωδὴν ἔχουσιν, ὥστε εἰς ἀνελεπισίαν σε ἐνεγκῆν, ὅταν πηλῶσῃς. Σὺ δ' εἰ ἀγαπητὴ μὴ πτωχὴς αὐτῷ, ἀλλ' ἐπὶ αἰσῶν πένθης τῆς ἡμέρας, πᾶσα δαίσει ἀνίστασαι, καὶ ἀπὸ μετανοίας ἔξελθῃς τῷ Θεῷ. Τίς ἐν ᾧ ἐξέωςας τὸ βαλάντιον ἀφανὲς κατέστησεν, ἢ ποῖον ἐμπόριον πραγματείας λευκάσῃς, καὶ τὰ λοιπὰ συναξας ἐν θαλάσῃ ἐρρίψεν; μὴ ῥίψας τὰ ὅπλα σε, ἀπερὶ ὃ Χριστὸς σοι δέδωκε, νῶτα δώσεις τῷ ἔχοντι εἰς ὑβρίν τῷ δεσπότῃ σε. δώσω σοι ἀποδείξιν φανεράν τε, καὶ σαφῆ. ὁ Ἀδελφὴς τῷ κόσμῳ λέγω δὴ τῷ ματαίῳ, καὶ σφοδρῶς τυφλῷ ἀπὸ τῆς ἀντιπαλῆς, ἐκ ἀπογνῶς ἐαυτὸν φάσκει τὸν ἀγῶνα. τυχὸν γὰρ νῦν ἠτήθῃς, τῇ ἐξῆς αὐτὸς νικᾷ. μὴ ἀναβάλλῃ φίλε ἡμέραι ἃς ἡμέρας ἐπιστρέψαι πρὸς Κύριον μήποτε σοὶ ἐπέλθῃ ἄφνω ἢ ἀποφασίς τῆς φοβερῆς δικαστῆς, καλῶσά σε πρὸς αὐτὸν, ὥστε σε ἀποδείξαι αὐτῷ τὴν ἐμπορίαν, ἣν ἐνεμπορεύσω ἐκ τῶν αὐτῶν παλάντων. μὴ ἀντὶ ἐπαίνων, δεδωκὼς καὶ πόδας καὶ χεῖρας, κατὰ δικὸς γένη σκότους ἐξωτέρου. πᾶσα δὲ ὡς ἐστὶ καμρὸν ἔχεις, πρὸς πεσεῖν τῷ δικαστῇ, ὥστε σε ἰλασθῆναι πᾶσας τὰς ἀμαρτίας, ἵνα ἡμεῖς σὺν σοὶ χαρῶμεθα ἀδελφε, καὶ ὁ Θεὸς δοξασθῇ. ὃ πρέπει τιμὴν, δόξα, εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

A Si igitur, ut præfati sumus, telo inimi-
mici confossus fueris, noli omnino ani-
mo concidere; sed quotiescumque victus
fueris, ne jaceas in arena, ve-
rum confestim surge, & inimicum
superare contende. Etenim paratus
est Agonotheta dexteram tibi porrige-
re, ut e tuo lapsu confurgas. Quum
enim tu dexteram prior extendis,
ipse quoque suam tibi porrigit dexteram,
ut te sublevet. In id iniquus hostis
studium omne operamque suam impen-
dit, ut te, quum cecideris, in de-
spirationem adducat. Tu igitur ca-
rissime, noli fidem ipsi adhibere: sed et-
si septies in die cecideris, surger
contende, & Deo per poenitentiam re-
conciliari. Quis enim nummo e marsu-
pio extracto, marsupium ipsum abjicit?
aut quis unquam mercator relictis nun-
dinis, collectas reliquias ac merces in
mare projicit? Cave te ipsum armis spo-
lies, quæ Christus tibi dedit, & terga
veritas inimico in tui Domini contumeliam.
Clarum tibi & manifestum exemplum da-
bo. Vani hujusce seculi Athleta etiamsi
ab Antagonista graviter vulneretur, non
tamen animo concidens, certamen devi-
tat. Qui enim nunc vincitur, paulo post
eum victorem esse contingit. Ne differas de
die in diem ad Dominum converti, ne for-
te ex improvise te occupet tremendi Judi-
cis sententia, te ad ipsum vocantis, ut
lucrum ei reddas, quod ex talentis ipsius
comparasti. Noli, pro laudibus, & præ-
miis, pedibus manibusque ligatis, reus fieri
tenebrarum exteriorum. Contende, quamdiu
tempus habes, Judicem prono vultu adorare,
ut cuncta tibi peccata condonet, ut nos
tecum, frater, gaudeamus, & laudes Deo
perfolvantur: cui convenit honor & glo-
ria in secula seculorum. Amen.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ
ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ.

MΗ' εἰ φοβηθῶμεν μάταιον φόβον, καὶ
φόβον, ὅς ἐστι φόβος. ἢ γὰρ τέλεια
ἀγάπη ἐξω βάλλει τὸν φόβον. τίς ἀνθρώπι-
νος φόβος πρὸς τὸν Θεόν; τίς δόξα
ἀνθρώπου φθαρτομένη, πρὸς τὸν Θεόν μεγα-
λοσύνην, καὶ ἀρρήτων δυνάμειν, καὶ ἀκήρατον
δόξαν; ἐπεὶ εἰ τὰ γήινα ἐπισυρόμενοι, πῶς
ἀοράτοις

EJUSDEM
PATRIS NOSTRI
EPHRAEM
SERMO DE POENITENTIA.

NE ergo vano percellamur timore, ac
timore quidem, qui non est timor:
perfecta enim charitas foras mittit timorem. Et
quis timor mundanus ad timorem divinum
comparatus? Quæ gloria hominis cor-
ruptibilis ad Dei magnificentiam, ineffabi-
lemque potentiam, & gloriam immar-
cescibilem? Quum igitur adhuc terrena-
rum rerum cupiditate distrahimur, men-
tem

1. Joan. 4

tem nostram per fidem, & cognitionis illuminationem ad invisibilia adjicere nequimus: quamvis, vel ex iis, quæ cernuntur, ineffabilem immortalis Dei potentiam conjectantes, timeamus ipsum. Rex volens transponere aliquam petram, nisi vectibus atque adminiculis utatur, eam suo movere loco non poterit: ipse autem in terram adspiciens, tremere eam facit. Non igitur mente obtupescis, considerans, quis montes, & pondera vel solo adpectu moveat; Et quo pacto rursus solo verbo voluntatis suæ, universum firmit orbem? Non admiraris autem & super coruscatione fulguris & sonitu tonitruum, quod non modo his terreantur homines, verum & jumenta, & feræ, & volucres, & quæ in aquis vivunt? Sed quæcumque dixerimus, non adsequemur. Quare procidamus ipsi, & ploremus coram bonitate ejus, confitentes atque dicentes: Tu noster Deus, & non est alius Dominus. Tibi peccavimus, tibi genibus advolvimur: neque enim est qui resistat tibi. Si vis, potes nos salvare Domine. Bonus es Domine & misericors. Et licet simul rapti cecidimus, per poenitentiam sanari studeamus. Si vero ut homines abrepti perturbationibus sumus; ne in finem usque animum nostrum despondeamus: sed agnoscantes illum, qui nos vocavit, Deum, & vocationem qua vocati sumus, ipsum dicentem audiamus: *Poenitentiam agite, appropinquavit enim regnum coelorum*. Neque vero super aliquibus peccatis limitavit poenitentiam, super quibusdam autem non; sed ad omnem plagam peccati, nobis magnus ille animarum nostrarum medicus dedit magnum hoc remedium. Perversos igitur animæ nostræ mores excindamus, & loco cauteriorum, timore utamur divino, in quo poterimus peccati impetus reprimere, ut non confundamur in resurrectione mortuorum: quando omnia prodibunt in lucem, sive boni quid egerit quis, sive mali. Ait enim sacra Scriptura: *Quæ est vita nostra? Vapor est, ad modicum parens, & deinceps exterminabitur*. Concupiscentias igitur aculeatas, atque spinosas omitamus, casta cogitatione insultus libidinosarum cogitationum repellentes. Quia scriptum est: *Sancti estote, quoniam ego sanctus sum*: ut gratia Salvatoris nostri Dei vitam fortiamur incorruptibilem, obliviscaturque nostrorum peccatorum Dominus per suas miserationes, nostramque conversionem, & veram poenitentiam. Et si quis eorum

Matth. 3.

Jacob. 4.

Levit. 11.

A ἀοράτοις ἐπιβαλεῖν τὸν ἑαυτῶν νῦν ἀλφ' ἢ πί-
σεως καὶ φωτισμῷ τῆς γνώσεως ἐδυνάμενοι.
καὶ ὅτι τῶν ὁρωμένων, τεκμαυρόμενοι τὴν ἀρρή-
τον δύναμιν ἢ ἀφ' ὧν Θεὸς, φοβησάμεθα
αὐτὸν. Βασιλεὺς ἐὰν βουληθῇ μεταστῆσαι πέ-
τραν. ἐὰν μὴ χεῖρηται μαγνάοις καὶ βοη-
θείας, μετακινήσεται αὐτὴν ἢ δύναται. αὐτὸς ὅ-
ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ποιῶν αὐτὴν βέ-
βαιν. ἔκ ἐξίστατί σου ἡ ἀλφ' ἢ οὐρα καὶ βά-
ρη σαλεύει αὐτὴν ὅ ὅμμα. καὶ πάλιν τῷ Θε-
λήματι αὐτοῦ τὰ σύμπαντα ἐκτελεῖ τῷ ἰδίῳ
λόγῳ. ἢ θαυμάζεις ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ ὁκλάμψει
ἢ ἀστρατῆς, καὶ ἐπὶ τῷ ἤχῳ ἢ βροντῆς, ὅτι
ἢ μόνον ἄνθρωποι καταπλήσονται, ἀλλὰ καὶ
κρήνη καὶ θηρία καὶ ὄρνεα καὶ τὰ ἐν ὕδασι πε-
τόμενα. καὶ ὅσα ἂν ἐποιοῦν ἔκ ἀφηκόμεθα.
C Προσπέσωμεν ἔν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναν-
τίον τῷ ἀγαθότητος αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι καὶ
λέγοντες. σὺ ἡμῶν εἶ Θεός. καὶ ἔχ' ἑτέρος Κύ-
ριε. σοὶ ἡμάρτωμεν, καὶ σοὶ προσωπίσωμεν
Κύριε. ἢ γὰρ ἐστὶν ὁ ἀντιπρόσωπος σοὶ ἐν τῷ θε-
λειν σε σώσει ἡμῶν Κύριε. ἀγαθὸς γὰρ ἐστὶν ὁ
Κύριος καὶ ἐλεήμων. καὶ γὰρ κατὰ συναρπαγὴν
ἐπλήσασαμεν, ἀλφ' μετανοίας προσωπίσωμεν ἰαθῆναι.
D εἰ ὅτι καὶ ὡς ἄνθρωποι ὑπεσύρημεν πάθει, μὴ
εἰς τέλος ἀπογνώσασθαι ἑαυτῶν, ἀλλ' ἐπιγινώσκοντες
τὸ καλέσαντα ἡμῶν Θεόν, καὶ εἰς τὴν κλήσιν ὁκ-
λήθημεν, ἀκέσωμεν αὐτὸν λέγοντες. μετανοήτε,
ἡγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ ἔθους. ἔκ ἐπὶ τί-
νων ὅτι ἀμαρτημάτων ὥρσε τὸ μετανοῖαι, ἐπὶ
τίνων ὅτι, ἀλλὰ πρὸς πᾶσαν πληγὴν τὴν ἀμαρ-
τίας δέδωκεν ἡμῖν ὁ μέγας τῷ ψυχῶν ἡμῶν
E τῷτο ἰατρὸς ὁ φάρμακον. Ἐκκώλωμεν ὅτι τὰ
κακὰ ἡθῶν τῶν ἑαυτῶν ψυχῆς. καὶ ἀντὶ τῶν κα-
τὰ τῶν χρῆσιν ὡς Θεῷ φόβῳ, ὅτι ὁ δυνατός
μεθα ἀναστῆναι τὰ τὴν ἀμαρτίας ῥεύματα. ἵνα
μὴ ἐκχυθῶμεν ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν νεκρῶν. ὅτε
πάντα εἰς φῶς ἔρχεται, εἴτε ἀγαθόν τις ἔπρα-
ξεν, εἴτε φαῦλον. φησὶ γὰρ ἡ ἀγία γραφή. τί
ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡμῶν; ἀτμὶς ἐστὶν, ἡ πρὸς ὀλίγον
F φαγομένη, ἔπειτα καὶ ἀφανιζομένη. Καταλήψω-
μεν ἔν τῃς ἀκανθοφόροις ἐπιθυμίαις τῶν σώφρονι
λογισμῶν, ἀνακρύοντες τὰς ὁρμὰς, τῶν φιληδόνων
λογισμῶν. διότι γέγραπται, ἄγιοι ἔσεσθε. ὅτι
ἐγὼ ἅγιός εἰμι. ὅπως χάριτι τοῦ Σωτῆρος
ἡμῶν Θεοῦ ἐπιτυχῶμεν τῇ ἀφ' ὧν ζωῆς.
λήθη ποιησάμενος τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν ὁ
Κύριος ἀλφ' τῶν αὐτῶν οἰκτιρῶν. καὶ τὸ ἡμῶν
ἐπιστροφῆς, καὶ ἐλκεῖν ἡμῶν μετανοίας. καὶ γὰρ
τις

τις τῆς δοκούντων περισσοτέρως κεκοπιακέναι γογγύσῃ ἐπὶ τῇ πολυπαραγχεῖ ἢ δεωότες, ὥς ὅτι πάλιν παρορμηθῆς, ὑπὲρ σε ἀπολογησέται αὐτὸς ὁ πάσης κτίσεως λέγων. Ἐταῖρος ἔκ ἀδικῶ σε· ἔχι θηναίς συνεφώνησάς μοι; ἄροι δὲ σὸν καὶ ὑπάγε. Θέλω ἢ τέτρω τῷ ἐχάτῳ δύναι, ὥς καὶ σοί. Θεὸς ὁ δικαίων, τίς ὁ κατακτείνων; αὐτῷ ἢ δόξα εἰς τὸς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ
ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ, ΚΑΙ ΥΠΟΜΟΝΗΣ.

ΑΡΑ τις πὸν παρόντα βίον ἐλογίσατο εἶναι τῶν δραπέτην· καὶ πάλιν ἢ φυγάδα, καὶ ἀνυπόστατον, καὶ σκηνὴν ἀναλυομένην, ἥ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν σοφῶς περιέφραξεν, ὥστε μὴ ὑποπεσεῖν τῇ παρορμητικῇ ἐν τῇ μελλόνῃ φοβερᾷ καὶ μεγάλῃ ἀποφάσει ἢ θεῷ πῶς ποιηροῖς ἀνθρώποις; ποῖα πηγὰ δακρύων ἡμῖν ἐξαρκέσουσιν, ὥστε καὶ τὸ πείρας κατασβέσαι τὴν φλόγα; ἄρατις δυσωπήσει ἢ κελτὴν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα μὴ κατακτείνῃ ἡμᾶς τὸς ἀμαρτωλούς; ἄρατις τὴν ἀφ᾽ ἐσθλῶν ἡμῖν ἐξαπλήσει, λέγων δὴ τῆς ἀγίας, παρὰ ἢ φιλανθρωπίας θεῷ; ἄρατις τὴν ὀργὴν ἢ θεῷ τρέψῃ εἰς ὄκτοι, καὶ τὴν δικαιοσύνην πάλιν εἰς ἀπολαγχνίαν, εἰ μὴ μόνος αὐτὸς ἐκτελέσει ἢ κελτῶν. ὁ δὴσας δὲ φορτίον τῆς αὐτοῦ πηλοσμάτων, καὶ βαρύνων, καὶ λύνων, καὶ ὅτε θέλει κεφίζων. ποιῶμεν γὰρ φορτία δεινῶς ἀμαρτάνοντες, καὶ πάλιν κεφίζομεν, ἵσως μετανοήσας ἐν ἡμῖν πὸν ὅτι δὲ λύνει καὶ δέειν; τῷ θεῷ ἢ τέτρω ὅτι συχωρεῖν παρορμήσοι. φιλεῖν ἡμῶν γὰρ ὄντως δεωότες κεκτῆμεθα λύοντα μετανοία τῆς δάλων τὰ φορτία· αὐτὸν ποῖν πὸν κελτὴν παρὰ ἢ ἀποδημίας, σφοδρὰ ἐκτελέσωμεν ἐξομολογούμενοι, ἵνα ἡμᾶς ῥύσῃται ἢ ἑαυτοῦ ἀπειλῆς· εἰ Νωε, καὶ Ἰωβ, καὶ Δανιὴλ οἱ φίλοι αὐτοῦ τῷ θεῷ καὶ παρορμήσονται, ἔχοντες παρρησίαν, εἰάν τι εἴσιν ὑπὲρ τῆς τέκνων δεόμενοι ἢ θεῷ, ὥστε συχωρηθῆναι αὐτοῖς τὴν τιμωρίαν, ἢ δὲ ὅλως ἀνύσιν, ἢ δὲ εἰσακέσονται, ἢ δὲ ἀποδεχθήσονται· τί ἡμεῖς ποιήσωμεν ἑαυτῶν ἀμελότες; τίς δὲ ἡμᾶς ἢ ὀργῆς ἐξαρκέσει ἢ θεῷ, ἢ μόνος ὁ κτείνων, καὶ δικαίων θεός; βλέπε πόσῃ ἀμοιβῇν θεῷ ἀνταπέδωκαν οἱ ἅγιοι Μάρτυρες ἐπὶ γῆς ἀθλήσαντες; πόσῃ τὴν παρρησίαν παρὰ θεῷ

Tom. III.

A eorum, qui videntur abundantius laborasse, murmuret de magna misericordia Domini, uti quod celeriter adsumptus sis; pro te rationem est redditurus omnis creaturæ Dominus dicens: *Amice non facio tibi injuriam. Nonne denario convenisti mecum? tolle quod tuum est, et vade. Volo et huic novissimo dare, Rom. 8. sicut et tibi. Deus enim qui justificat: quis est qui condemnet? Ipsi gloria in secula. Amen.*

SANCTI EPHRAEM

DE POENITENTIA,
ET PATIENTIA.

QUis, obsecro, secum cogitans expendensque vitam hanc lubricam esse & rursus fugitivam atque instabilem, ac tanquam tabernaculum, quod dissolvitur, non retinet suam animam prudenter munitam; ne irruat super ipsum horribilis ac magna illa, quæ improbos ac peccatores manet, Dei sententia? Cujusmodi nobis suffecerint fontes lacrymarum, ut antequam periculum faciamus, flammam restinguamus? Et quis placatum pro nobis reddet judicem, ne nos peccatores condemnet? Quis putas sanctorum remissionem nobis peccatorum a benignissimo Deo implorabit? Quisnam Dei iram in miserationem, & rursus justitiam in misericordiam convertet? nisi solus, qui supplex ipsum deprecatur judicem, quique ligat onus peccatorum suorum, portatque ac solvit, & quando voluerit sublevat. Ligamus enim vehementer onera, peccando: rursusque sublevamus, si forte poenitentiam egerimus. In nobis igitur est solvere & ligare; ad Deum vero pertinet, procidentibus sibi condonare. Vere etenim benignum habemus Dominum, prævia poenitentia farcinas fervorum solventem. Quare ante nostram hinc emigrationem, supplici confessione instanter ipsum deprecemur Judicem, ut nos a minis suis liberet. Si Noe, & Job, ac Daniel amici atque prophetæ Dei, magnam in Domino habentes fiduciam, steterint pro filiis, Deum deprecantes, ut suam ab ipsis ultionem averteret, nihil omnino profecerint, neque eorum susceptæ sint preces: quid nos agemus, si nos ipsi neglexerimus? Quis autem nos ab ira Dei liberabit, nisi solus qui judicat & justificat Deus? Considera quantum pro beneficiis a Deo acceptis retribuerint sancti Martyres in terra certantes? Quanta iis in Deum per martirium

L 2

fue-

fuerit fiducia? Crimina deleverunt, & non tantum munera acceperunt in hac vita, sed quod amplius est, etiam coelorum regnum, atque paradysum consequuti sunt. Quoniam pro compensatione, sanguinem suum pro pretiosissimo, & incomparabili sanguine Domini fuderunt. Ac deinde etiam in stadio ac cursu, non filiis dumtaxat, sed & conjugibus divinum praeferebant amorem atque desiderium, coronati sunt; ut quibus placuerit per probationem verberum venire ac sequi, coronas eorum certaminis accipiant: tantopere enim Salvatoris amor ac desiderium, mentem eorum ad suum pertraxit stadium, ut pro corruptibilibus incorruptibilia bona consequi liceret. At nos servi, quid Domino, ac Regi gloriae retribuimus? Qui etiam saepe ne verbo quidem nos a fratre offendi patiamur, oblivioni interim tradentes propria vulnera, occulta & manifesta, quae novit Deus; & neque nivis ex aere defluxum sustinentes. Alii ob amorem Dei dissecti meruerunt accipere coronam: Nos autem quum sine tormentis martyres esse queamus, potius contraria agentes, inutiles permanemus: & a bestiis interea, intellectualibus, inquam, illis spiritibus, ac improbis daemonibus capimur. Quid facis, o homo, virtutis contemtor? Dedit te Creator, tanquam aurum conflandum atque probandum, per contumelias scilicet, ac tentationes, ut vas electionis ac puritatis in multa patientia ac longanimitate efficereris. Si quidem vir expers tentationum probari nequit, maxime vero solus ego, qui haec composui, quique in cunctis non inutilis solum, sed & peccator sum, qui omni virtute destitutor; qui non sum dignus vocari frater vester, quoniam tribulationem, quae mihi coronam conciliasset, subterfugi, reprobis permanens, quique Martyrum celebrare laudes ausus sum. Quando enim similibus praconia laudesque attingo, acerbè defleo, graviterque arguor stimulis conscientiae agitated, & malorum me operum ferit retributio in iudicio futuro. Non enim sum dignus in altitudinem coeli defigere oculos, eorum depressus gravamine. Si enim Martyrum celebrare encomia incepero, bestiae instar me inter cogitationes aggredietur conscientia, redarguarque a Deo, qui occultissima quaeque omnium contuetur hominum. Ait enim: Et tu quis es qui gloriaris in operibus alienis, quum ipse valde sis inops? Quam ipse daturus es rationem Deo, qui ex tenebris te in lucem addu-

A Θεὸν ἐκτίσαντο διὰ τῆς μαρτυρίας; πλάσματα ἀπαλήψαντες, καὶ ἔμουνον ἐν τῷ τῷ δωρεάν ἔλαβον, ἀλλ' ἔτι εἰς πρὸς θήκην καὶ βασιλείαν ἔραν, μετὰ καὶ πρὸς δόξαν. ἔξεχεαν γὰρ αὐτῶν ἀντίρροποι ὁ εἶμα, ὁ ὑπὲρ πάσης τιμῆς, ἀτιμὴ τῷ ἡμῶν, τετέστιν δεσποτῶν. καὶ λοιπὸν εἰς ὁ εἶμα ὑπὲρ τῶν ὑἱῶν, ἀλλὰ καὶ ὁμοζύγους πρὸς κείνους ὁ Θεὸς τὸν πόθον ἐξέφθην, ἵνα διὰ τῆς πείρας τῶν μαρτυρίων ἐλθόντες, τῶν σεφάνων τῶν ἐαυτῶν ἀθλήσεως δεξινται. ποσὸν γὰρ τῷ αὐτῶν ἀφίνοιαι ὁ πόθος ἔλκυσε ὁ τῷ σωτήριος πρὸς ὁ αὐτῶν εἶμα, ὥστε καὶ ὠνήσασθαι τῶν φθαρτῶν τὰ ἀφθάρτα. ἡμεῖς δὲ τῷ δεσποτῇ καὶ βασιλεῖ τῷ δόξης ποῖον ἀνταπόδομα πρὸς ἀξίωσιν οἱ δῶλοι; ὅτι περὶ ἔμουνον τῷ πρὸς βολὴν φέρωμεν. **C** πολλαῖς ἡμῶν ἀδελφῶν ἡμῶν πρὸς φερομένης, λήθη πρὸς δόξαν τὰ ἐαυτῶν τραύματα, κρυπτάτε καὶ φανερά, ἀπερ εἶδεν ὁ Θεός, καὶ αἶρος νιφάδα φέρειν ἔδυνάμεθα. ἄλλοι διὰ τῷ Θεὸν πεισθέντες, ἐξέφθην, ἡμεῖς δὲ ἐκ τῶν βασάνων δυνάμενοι μαρτυρεῖν, τὰ ἐναντία πράττοντες, ἀχρηστοὶ μένομεν, καὶ ἡμῶν τῶν θείων λοιπῶν ἀλίσκομεθα τῶν νοητῶν ἐκείνων καὶ **D** πονηρῶν δαμόνων. τί ποιεῖς ὡς ἀνθρώπε ἡμελῶν τῷ ἀρετῆς; ἔδωκε σε ὁ πλάστης ὡς χρυσὸν χονδύρεθαι, τετέστι δι' ὑβρεων καὶ πειρασμῶν, ἵνα σκῶτος ἐκλογῆς δεχθῇς καὶ καθαρότητος δι' ἡμῶν πολλῆς, καὶ τῷ μακροθυμίας. ἀνὴρ γὰρ ἀπείραστος ἀδόκιμος τυγχάνει. ἐγὼ μόνος ὁ καὶ ταῦτα συνπαζας. ὁ ἐν τῷ πᾶσι ἀχρεῖος, ἀλλὰ καὶ ἁμαρτωλός, ὁ ἀκτήμων **E** ὑπάρχων ἀπὸ πάσης ἀρετῆς. ὅς ἐκ ἐμὶ ἱκανὸς ἀδελφὸς ὑμῶν καλεῖσθαι, ὅτι μοι τῷ πρὸς ξενὸν γεννημένην σεφάν τῷ θλίψιν, ἀπέφυγα. ἀδόκιμος ὑπάρχων ὁ καὶ καταπλημῆσας ἐπαμειν τῶν μαρτυρίας. ὅταν γὰρ τῷ ποιούτων ἐπαμειν ἐφάφωμαι πικρῶς ἀποδύρομαι. δεινῶς ἀλίσκομαι. κεντᾷ με ὁ συνειδὸς, καὶ πλήθει με τῷ ἔργῳ τῶν κακῶν ἢ ἀμοιβῇ ἐν τῷ μελλόνῳ **F** κείσθαι. ἔμουνον εἶμα ἀξίος ἀπείσας εἰς ὁ ὑψος; ὑπὲρ αὐτῶν βαρυνόμενος καὶ καταφερόμενος. εἰ ἂν γὰρ ἀρξωμαι λέγειν μαρτύρων ἐγκώμια, ἐπέρχεται μοι ὡς θῆρ ἢ συνειδήσις μεταξὺ τῶν λογισμῶν καὶ Θεὸς ἐλέγχοντος τῷ τὰ κρυπτὰ βλέποντος τῶν ἀνθρώπων ἀπάντων. φησὶ γὰρ, καὶ σὺ τίς εἶ, ὁ ἐναμβρυνόμενος τῶν ἐτέρων πράξεις; αὐτὸς ὡς ἀπορος πᾶν; ποῖα αὐτὸς δώσας ἀπολογία τῷ ἐκ σκοτῆς εἰς φῶς ἐνέγοντι

κοιτί σε θεῶ ; πολλῶν λέγειν ἀρετὰς, ὡς ἔκ
 εἶ σὺ μιμητὴς· μᾶλλον δὲ μέλει τίνος ἡσυχίαν
 ἔχῃ ἄγω, ὡς μηδὲν κεκτημένος λέγειν τὰ ἡμέ-
 περα. ἐπειδὴ δὲ αὐτόν φιλάνθρωπον κέκτημαι ;
 ἔ παύσομαι τῷ λέγειν μαρτύρων ἐγκώμια· νό-
 μισον, ἐγὼ μόνος ὑπάρχω ἀνάξιος, καὶ πάσης
 ἀρετῆς ἄπορος τυγχάνω. ὅμως τοῖς τραπεζή-
 ταις καταβάλλω τὸ χρεῖμα, ἵνα ἐλθὼν ὁ κύριος
 ἀπατήσῃ σὺν τῷ· ἵνα καὶ τῷ παλάντῃ ἐκφύγῃ
 τὸ ἐγκλημα, ἵνα μὴ κατακειθῶ σὺν τῷ κατα-
 χύσαντι· ὁ παλάντῃ ἐκείνῳ τῷ πονηρῷ ἀνθρώ-
 πῳ, καὶ δίδωμι συμβεβηλὴν τῷ θέλοντι σωθῆ-
 ναι· ἔχῃ ἵνα μιμήσῃται ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλόν,
 ἀλλ' ἵνα μου τὰς λόγους ὡς σοφὸς προσδέξῃ·
 νομίζω μὴ κρεῖττον εἶναι τῷ πονηρῷ λέγειν· πάντες γὰρ
 ἐπίσταν· τὸ δέλημα τῷ θεῷ· μικροῖτε καὶ
 μεγάλοι, ὁδοῦοίτε καὶ πτωχοὶ, καὶ εἶδεν εἰς
 ἕκαστος εἰ σκοπεῖ τὸ συμφέρον· καὶ τί θέλει ὁ
 θεός· καὶ πῶς δὲ σωθῇται, νομίζω· ἡκούσατε·
 ἠποίμασθε γένηται, καὶ ὁ πῦρ ὁ ἄσβεστος, καὶ
 βρυγμὸν τῶν ὀδόντων, καὶ σκότος ἐξώτερον· ἔτι
 δὲ καὶ σκώληκα, καὶ φοβερόν ποταμὸν πυρόστε
 φλογίζοντος πρὸς προσώπῳ τῷ κειτῷ, σφο-
 δρωτάτως ἔλκοντος, καὶ ἡμῖν ἀπειλούμενον πα-
 ρὰ τῷ φιλάνθρωπῳ. εἰ μὴ τὰς ἐντολὰς τοῦ
 θεοῦ φυλάσσωμεν, εἰ μὴ τὰς προφορὰς αὐτοῦ ἐν
 δάκρυσι τῷ λόγῳ. εἰ μὴ μετανοήσῃ τῷ
 γένει σβέσωμεν. εἰ μὴ σωφροσύνῃ τὸ σκώ-
 ληκα ἀποκτείνωμεν. εἰ μὴ τὸ δίκασθαι τὸ ἀ-
 πώδελόγιστον εἰς εἶσμεν ἐν τῷ βίῳ καλῶς δυ-
 σωπῇσωμεν. εἰ μὴ προφθάσωμεν ἐξομολο-
 γούμενοι ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ τῷ ἐκείνῳ
 κειτῷ. εἰ μὴ μεταμέλλον αὐτὸν ἐπιδείξωμεν
 τὸ μόνον δυνάμενον δυσωπῆσαι τὸ κειτὸν· τῷ
 αὐτῷ γὰρ ἀβόλῳ καὶ τοῖς τέττα ἀγγέλοις, ἔχῃ
 ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς τὰς βασάνους προσέθηκεν, ἀλλὰ
 ἀπὸ τῶν ἡμῶν πολλὴν φωλοπύρκα κληρονόμοι
 τῶν δεινῶν ἐκείνων βασάνων γενόμεθα· καὶ ἄπερ
 τῷ δράκοντι ἠπειλήθη τῷ δεινῷ, ταῦτα ἡπο-
 μέωμεν ἔκοντες οἱ ἄνθρωποι· ἀπέλθετε γὰρ
 φησι εἰς ὁ πῦρ ὁ αἰώνιος ὁ ἡτοιμασμένος τῷ
 πονηρῷ δράκοντι, καὶ τοῖς αὐτῷ ἀγγέλοις· ἔ
 λέγει τοῖς ἀνθρώποις· εἰ γὰρ ἐν τῷ παρόντι
 πτωχῶν δεινότητι καὶ κολάσειν εἶδῃ τὰ ἀνεκ-
 διήγητα, ὅσα ταῦτα οἱ τὰ φῶλα πράττοντες,
 πόσῳ μᾶλλον ἐκείνῳ ὁ ἀπαρολόγητος καὶ
 ἀδωροδόκητος, λέγω δὲ κειτῶν καὶ κείνοντος·
 παρέξει τὰ δεινὰ τοῖς εἰς αὐτὸν κακῶς πηλη-
 μελήσασιν, ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἐν τῷ μέλ-
 λοντι

A adduxit? Audes prædicare virtutes, quas ipse non imitaris? Aut potius quamdiu ego non tacebo, qui ipse nihil omnino boni possideo, edicere vestra? quum autem benignissimum habeam Dominum, non cessabo Martyrum referre laudes. Sic reputa; ego solus indignus sum, & omni virtute carens; tamen apud argentarios pecuniam depono, ut quando venerit Dominus, cum usura eam repetat: Et ut talenti actionem ac crimen effugiam, ne cum homine illo improbo, qui talentum in terra defodit, condemner. Præbeoque consilium cupienti salvari, non ut me peccatorem imitetur, verum ut verba mea velut sapiens accipiat. Quamquam id minus esse opus dicere arbitror. Omnes enim norunt voluntatem Dei, parvi, ac magni, ac nobiles, & mendici. Et novit quisque, si quod sibi sit utile consideret: tum etiam quæ Dei sit voluntas, & quomodo oporteat salvari. Audistis arbitror, quod præparata nobis est gehenna & ignis inextinguibilis; stridor dentium, & tenebræ exteriores, insuper & vermis, & formidabilis fluvius exurentis ignis ante conspectum judicis vehementissime trahentis, & nobis per minas a benignissimo Domino intentatus, nisi mandata ejus divina servaverimus: nisi flammam illam lacrymarum rore asperferimus; nisi per poenitentiam, gehennæ incendium restinxerimus: nisi sobrietate, ac pudicitia vermem illum occiderimus; nisi infallibilem judicem, quamdiu in mortali fumus vita, rite placaverimus; nisi in hoc seculo eum qui nos ibi judicaturus est, in confessione præoccupaverimus: nisi poenitentiam ei exhibuerimus, quæ sola flectere potest judicem. Diabolo enim ac Angelis ejus, non nobis tormenta apposuit Deus: sed propter nostram improbitatem atque malitiam, supplicio intolerabilium multamur tormentorum. Et quæcumque callido atque versuto Draconi intentatæ sunt minæ, eas nostra sponte sustinemus. Discedite enim, inquit, in ignem æternum, paratum improbo Draconi, ac angelis ejus: Non ait: *hominibus*: nam si in præfenti vita tantam adversitatem, suppliciorumque hic genera inenarrabilia perferunt, qui improbe vivunt; quanto magis infallibile, & incorruptum illud, dico, judicium judicantis, dira præbebit, & intoleranda iis, qui male in eum deliquerint, nobis, inquam, peccatoribus, in futuro

Matth. 25.

turo tempore. O quanta nostra est cæcitas. Rogemus Deum, ut nos exaudire dignetur, aperiatque portam a nobis occlusam, introitus ad ipsum, hoc est supplicationis, & orationis. Quid facis, o homo, qui insipientia laboras? Semper porta Domini cunctis patet hominibus, parvis simul ac magnis; & nobis ipsis molestum est eam aperire nobis, quin & nobis ipsi hanc obseramus. In nostra enim potestate est, eam nobis vel aperire vel claudere. Quodsi a peccatis abstinuerimus, semper apertum erit ostium miserationum Domini nobis mortalibus: At si peccaverimus, continuo occludetur. Famulis ad ipsum Deum in oratione accedentibus, janua a Deo non præcluditur, sed omni tempore patens est quærentibus eum. Quoniam ipse dixit, qui petentibus postulata concedit: petendum, quærendum atque pulsandum: ut confestim, & incunctanter detur: Cave, tibi ipse crudelis sis miser. Cave quoque, Deum inhumanum dixeris. Sed nos rei sumus, qui per malitiam nobis aditum intercludimus, & januam precationibus fabricamus. Pace igitur facta, tibi ipse reconciliare; animamque, quam ligasti vinculis, solve ac libera. Stat enim Deus adhuc te expectans, ut tu homo reconcilieris Domino. Ipse enim semper tuum fitit reditum, uti viventem honorifice excipiat. Concilia igitur & confocia internum hominem cum externo, ac deinceps ex acerbissima feruitute in libertatem te affere. Sicque quam tibi occluseras januam, semper ad supplicationes tuas apertam reperies. In quo, Patri gloria, & Filio, & Spiritui Sancto nunc, & in secula. Amen.

E J U S D E M

SERMO ADHORTATORIUS

DE PATIENTIA, ET COMPUNCTIONE.

Psal. 17.

Creator noster Deus infirmitatem mentis nostræ, & versutiam adversarii exploratam habens, sacras nobis donavit Scripturas, veluti armamentaria atque thesauros medicamentorum: Sunt autem in armamentariis tela & arma diversa. Ait enim David: *Et posuisti ut arcum areum brachia mea*. Ac rursus: *Emisit sagittas, & dissipavit eos, & fulgura multiplicavit, & conturbavit eos*. Et alibi

A λοντι καρω̃. ω̃ πόση τύφλωσις ἐστὶν ἡ ἡμετέρα. ω̃ καλῶμεν τὸν Θεόν, ἵνα ἡμῖν ἐπακῶσῃ καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ἣν ἡμεῖς ἐκλείσαμεν ἢ πρὸς αὐτὸς εἰσόδῃ λέγω δὴ ἢ ἱκετείας. τί ποιεῖς ω̃ ἀνδρωπε νοσῶν τὴν ἀφροσύνην. ἔθηκε ἀφ' παντὸς τῷ δεσπότη ἡ θύρα ἀνεωγμένη μικροῖς τε καὶ μεγάλοις. καὶ ἡμεῖς δὲ διόχλησθον αὐτὸν ἀνοίξαι ἡμῖν, ἡμεῖς αὐτοὶ ἑαυτοῖς ταύτην ἀποκλείσαντες. ἐν ἡμῖν γὰρ παρόκειται ὑπανοίγειν καὶ κλείειν. εἰ μὴ πηλῶσαι, ἀφ' παντὸς ἥνοικται ἡ τῷ δεσπότη θύρα τῇ οἰκτιρμῶν ἀνθρώποις. εἰ μὴ πίνυν ἀμάρτυρων, ὁ Θεὸς ἀποκλείει. τῷ πρὸς αὐτὸν ἐγγίσαι τὸν Θεὸν τῇ προσδύχῃ, ἐκ ἀποκλείει Θεὸς ποῖς οἰκέταις τὴν θύραν, ἀλλ' ἥνοικται πάνποτε ποῖς αὐτὸν ἐκζητῶσιν. αὐτὸς γὰρ καὶ ἔφησεν αἰτεῖν, καὶ **C** ζητεῖν, καὶ κρούειν. ἐτίμως τὸ διδόναι ποῖς αἰτῶσι παρέχων. μὴ γίνῃ ἀπεινὴς σὺ σεαυτῷ, ἀδελφε. μηδὲ ἀνδρωπία Θεῷ λογίζῃ. ἡμεῖς ἐσμεν αἵτιοι οἱ ἀφ' ἢ ἀκακίας τειχίζοντες, καὶ θύραν ταῖς δούλῃς χαλκίζοντες. εἰρήνησας ποιγαρεὺν σεαυτῷ ἀφ' ἐλπίδι καὶ λύσον τῇ δεσμῷ τὴν ψυχὴν ἡ ἐδουλῶς. ἔθηκε γὰρ ὁ Θεὸς ἔτι σε πεποιημένων, ἵνα σὺ τῷ **D** δεσπότη ἀφ' ἐλπίδος ἀνδρωπε; αὐτὸς γὰρ αἰεὶ διψᾷ τὴν σὺν ἐπάνοδον, ἵνα βιώσαντα σεμνῶς προσδέξῃται. εἰρήνησον ποιγαρεὺν τὸν ἔσω σε ἀνδρωπον πρὸς τὸν ἔξω. καὶ γενῇ τὸ λοιπὸν ἐλδύθερος ἐκ τῇ πικρᾷ δουλείας. καὶ ἔως ἡμεῖς ἐκλείσας αὐτῷ θύραν δούλῃς αἰεὶ ἠνεωγμένην πρὸς πᾶς σὰς οἰκείας. ἐν ᾧ, τῷ ποτε ἢ δόξα, καὶ τῷ ὑψὺ, καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι **E** νῦν καὶ εἰς τὰς αἰῶνας, ἀμήν.

Τ Ο Υ Ὑ Α Ὑ Τ Ο Υ Ὑ

ΠΕΡΙ ὙΠΟΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΥΞΕΩΣ.

ΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΙΝΗΤΙΚΟΣ.

F **O** πλάσας ἡμᾶς Θεὸς ἐπιτάλαμος τὴν ἀδύναμιν τῇ ἀφροσύνῃ καὶ τῇ ἀντικειμένῃ τὴν κακοτεχνίαν, πᾶς θείας ἡμῖν γραφᾶς ἐδωρήσατο ὡς ὀπλοθήκας καὶ θησαυροὺς ἱαμάτων. ἐστὶ ὃ ἐν ταῖς ὀπλοθήκῃς ὅπλα ἀφ' ὧν. φησὶ γὰρ ὁ Δαυὶδ. καὶ ἔθου πῶρον χαλκῶν τὰς βραχίονάς μου. καὶ πάλιν. ἐξαπέστειλε βέλη, καὶ ἐσκόρπισεν αὐτὰς. καὶ ἀσραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνεπάραξεν αὐτὰς. καὶ ἐν
 ἐτέρῳ

ἐτέρῳ λέγει. λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὀπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἀμυναὴν ἐχθροῖν, ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης καὶ περιθήσεται κόρυθα κείου ἀνυπόκριτον. λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα. ὁξυεὶ δ' ἄπο τῶν ὀργῶν εἰς ῥομφαίαν. συνεκπολεμήσει δ' αὐτῷ ὁ κόσμος ὑπὲρ τῆς ᾠδῆς φρονίας. πορεύονται ἄστροχοι βολίδες ἀσπραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ κύκλου πῦρος τῶν νεφελῶν ἐπὶ σκοπῶν αἰλῶνται καὶ ὡς πετροβολαὶ θυμῷ πλήρεις ῥιπῆσονται χαλάζαι. ἀγανακτήσει κατ' αὐτοὺς ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ τε συγκλείσουσιν ἀποτόμως. ἀντισησέτω αὐτοῖς πνῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ ἐκλεκτῶν αὐτῶν. καὶ ὁ Ἐλίας αὖ ἐπεί. μὴ φοβῆ, ὅτι πλείους οἱ μὲν ἢ ἡμεῖς ὑπὲρ τῆς μετ' αὐτοῦ. καὶ προσήυξατο Ἐλίας αὖ, καὶ ἐπεί. Κύριε ἀγνοῖξον δὴ τὴν ὀφθαλμὸν τῶν παθόντων, καὶ ἰδέτω. καὶ διήνοιξε κύριος τὴν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, καὶ εἶδεν. καὶ ἰδὲ δ' ὄρος πλήρες ἵππων, καὶ ἄρμα πυρὸς περικύκλω Ἐλίας αὖ. ὁ δὲ Ἡσαΐας. καὶ ἐθηκε δ' εἰς ὄμμα μου ὡσεὶ μάχαιρα ὁξεία. καὶ ἔπαυσε τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐκρυψέ με. ἐθηκε με ὡς βέλος ἐκλεκτῶν, ὅτι ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἐσκέπασέ με. ἐν δ' τῷ Ἰεζεκιήλ λέγει. Καὶ σὺ ἡ ἀνθρώπων λάβε σεαυτὸν ῥομφαίαν ὁξείαν ὑπὲρ ξυρὸν κερῆος, κτήσῃ αὐτὴν σεαυτῷ. δι' ὃ καὶ ὁ ἀποστόλος διδάσκει ἡμᾶς λέγων, ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς ἀντιορθῆναι πρὸς τὰς μεθοδίας τοῦ διαβόλου, ἵνα ὅταν προσβάλῃ ἡμεῖς ὁ ἐχθρὸς καθοπλήσωμεν ἑαυτοὺς κατ' αὐτῶν ὡς ἐν τῇ εἰρημῶν ὀπλοθῆκῃ. τὰ δ' ὅπλα ἡμεῖς ἐσάρκα, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ. καὶ ὅτι ἔστιν ἡ πάλῃ ἡμεῖς ἐστὶ πρὸς αἶμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς ποιότητος. ἐν δ' τοῖς θησαυροῖς ἐστὶ πανπολλὰ καὶ ἀφύφωρα βοηθήματα. ὁ δὲ τῆς μετάνοιας καὶ σωτηρίας λόγος, ὅπως εἴ τις ᾤκηται ὁ δόμος κατὰ τὸν διαβόλου τρωτῇ σπυδαίως ἀναδράμει ὑπὲρ τὸν θησαυρὸν τῶν ἰαμάτων, καὶ ὑπὲρ τῶν πλῆγμάτων φάρμακον μετάνοιας καὶ ὑγιᾶς γενόμενος, πάλιν μαχίσεται ὑπὲρ τοῦ ἰδίου δεσποῦ. ἐπεὶ καὶ ἡ ὀλιγωρία βέλος ἐστὶ ἐχθρῶν τυγχάνει, ἐν ᾧ πολλὰς τρώσας κατέβαλε. λάβωμεν ἡμεῖς τρόποι κατὰ τὴν ὀλιγωρίαν τῆς ἁπομονῆς. πικρότεροι δ' ἡπλίγοντες ἑαυτοῖς δὲ γεγραμμένοι. ἀνδρείως καὶ κραταυράως ἡ καρδιά σου καὶ ἡ πόσις σου τὸν Κύριον, ὅπως ὑπὸ τοῦ λόγου σπυδαίωσιν ἡ ψυχὴ διόλως δυνατῇ φέρει τὰς ἐπιρρίπτας αὐτῇ συνοχὰς ἡ πόσις

A alibi dicit : Et accipiet armaturam zelum suum, et armabit creaturam ad ultionem inimicorum. Induet thoracem justitiae, et accipiet pro galea iudicium certum. Sumet scutum inexpugnabile, equitatem : acuet autem diram iram in lanceam, et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos. Ibunt directe emissiones fulgurum, et tanquam a bene curvato arcu nubium exterminabuntur, et ad certum locum insilient. Et a petrosa ira plena mittentur grandines. Excandescet in illos aqua maris, et flumina concurrent duriter. Contra illos stabit spiritus virtutis, et tanquam turbo venti ventilabit illos. Et Elifæus dixit : Noli timere ; plures enim nobiscum sunt, quam cum illis. Quumque orasset Elifæus, ait : Domine aperi oculos pueri ut videat. Et aperuit Dominus oculos pueri, et vidit : Et ecce mons plenus equorum, et currus ignis in circuitu Elifæi. Esaias vero : Et posuit os meum, quasi gladium acutum : et in umbra manus sue protexit me : posuit me sicut sagittam electam, in pharetra sua abscondit me. In Ezechiele autem dicit : Et tu fili hominis, sume tibi gladium acutiorem novacula radente pilos : assume eum tibi. Idcirco et Apostolus nos instruit, dicens : Induite vos armaturam Dei : Ut possitis stare adversus insidias diaboli ; ut quum nos invaserit inimicus, armis jam dictis nos munitos offendat. Arma autem nostra non carnalia sunt, sed potentia Deo : quoniam non est nobis colluctatio adversus carnem, et sanguinem : sed contra spiritualia nequitia. Ceterum in thesauris multa ac varia recondita sunt salutis adminicula, et de poenitentia ac de salute animæ sermones, ut si quis contra diabolum in acie constitutus vulneretur, mox studiose ad medicamentorum thesaurum recurrere discat, adhibitoque ad vulnus curandum pharmaco poenitentiae, et sanitate recuperata, iterum pro suo Domino in prælium descendat. Quumque despicientia atque desidia telum sit inimici, quo multos vulneratos dejicit ; nobis adversus negligentiam, pro vexillo patientiam adsumamus oportet, frequentius nobiscum id scripturæ recolligentes : Viriliter age et confortetur cor tuum, et sustine Dominum ; ut verbo isto confirmata anima, facilius injectas ab inimico perturbationes per-

Sap. 5.

4. Reg. 16.

Isai. 9. 51.

Ezechiel. 5.

Ephes. 6.

2. Cor. 10. Ephes. 6.

Psal. 26.

perferre queat, & velut baculo innixa, aut tamquam vehiculo sustentata sublevetur labore. Quare crebris illud usurpamus sermonibus, & nobiscum & cum aliis colloquentes: *Viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum.* Plurimum enim nobis conducet hoc dictum, sive jejunemus, sive vigilemus, sive oremus, sive operemur, sive quid aliud faciamus. Siquidem ad inceptum virtutis opus perficiendum, alacritatem in nobis excitat. Donec igitur suppetit tempus, decerta: ut & suo tempore metas, non deficiens. Non delecteris odio. Detestare invidiam, rixas, atque contentiones, & vanam gloriam. Aversare mores pravos & detractiones. Adhuc enim modicum & invidia hæc & inimicitia adversus proximum cessabit: paullo post namque separabimur ab invicem. Et quorsum, fratres, in nobis livorem atque invidiam regnare permittimus. Cur teipsum, o homo, extollis, qui paullo post in terram & cinerem resolveris? Ama compunctionem, appete tolerantiam. Dilige continentiam, ut multis tentationibus curisque vanis libereris. In lacrymas orans prorumpe, ut requiem invenias, quo abiturus sis. Opus tuum cura, ut sapiens & intelligens. Nam impudentia & risus, nihil tibi in hora mortis proderunt, sicut neque scurrilia. Hæc enim in cordibus stultorum vigent, & dominantur. Sed neque fallax simulatio, nisi ex corde timueris Dominum. Ama humilitatem ex corde vero, & invenies gratiam apud Deum omnipotentem, & hic & in futuro. Quodsi vero teipsum exaltaveris, sicut folium quod a vento in arbore rapitur, facillime commoveberis. Quæ enim in hac vita sunt dulcia, fugiunt, velut umbra. Ne sis domus amaritudinis, ne te corrumpat venenum ejus, antequam proximo acerbitalis virus impertias. Ne erubescas in corde humili reverentiam servare. Qui enim pervertunt te, nequaquam in die necessitatis tibi proderunt. Deum time totis viribus tuis, & ipse tibi monstrabit viam, qua te salvari oporteat. Posside autem humilitatem ac mansuetudinem, & superveniet in te gratia timoris Domini. Nihil habet inquinamentum carnis, præter condemnationem & ignem inextinguibilem: sanctificatio autem, & in hoc seculo laudem & gloriam, & in futuro coronam immarcescibilem possidebit. Corpus tuum, frater, templum est Spiritus S. in te habitantis. Curam ergo templi habe, ne inhabitantem in te con-

A ἡ πό τῷ ἀλλοτεῖς, καὶ ὡς ἐπὶ βακτηρίᾳ ἐπα-
ναπαυομένη, ἢ ὡς ἡ πό χήματος ἀναβαταζο-
μένη κεντρίῃ τῷ καμῶτι. πικνότερον ἔν τῷ λέ-
ξεως ταύτης μνημονεύσωμεν καὶ πρὸς ἑαυτὸς ἀλ-
λήλους καταλέγοντες. ἀνδρίζε καὶ κραταύει
ἡ καρδιά σου καὶ ἡ πόμεινον τὸν κύριον. πάντῳ γὰρ
ἡμῖν συμβάλλεται ὁ λόγος, ἥτε νηστεύομεν, ἥτε
ἀγρυπνοῦμεν, ἥτε πρῶσευχόμεθα, ἥτε ἐργα-
ζόμεθα, ἥτε τί ποιῶμεν. διεγείρει γὰρ τὴν
προθυμίαν πρὸς τελείωσιν τῷ ἐναρξομένης ἀρε-
τῆς. ἀγωνίζε τὸν ὡς καρὸν ἔχων, ἵνα καὶ ἐν
ιδίῳ καρῶ θερύσῃς μὴ ἐκλυόμενος. μὴ ἀγά-
πα τὸ μῖσος. βδελύσῃς τὸν φθόνον καὶ τὸ ἔειν,
καὶ τὸ κακοδοξίαν. μῖσει κακοήθειαν, καὶ τὴν
καταλαλίαν. ἔτι γὰρ μικρὸν καὶ ὁ φθόνος, καὶ
ἡ πρὸς τὸ πλησίον ἔχθρα παρέρχεται μετ'
C ὀλίγον γὰρ ἀφαισχυόμεθα ἀπ' ἀλλήλων. καὶ
ἵνα τί φθόνος βασιλεύει ἐν ἡμῖν ἀδελφοί; τι
ὑψοῖς σεαυτὸν ὡς ἀνθρώπε; μετ' ὀλίγον γὰρ τῷ
πρὸς γινόμενος. ἀγάπα τὴν κατὰ νύξιν, πύθει
τὴν καρτερίαν, ἀγάπα τὴν ἐγκράτειαν, ἵνα
σε ῥύσῃται πολλῶν πειρασμῶν καὶ φροντίδων
ματῶν. δάκρυσον προσδύχομενος, ἵνα ὁ ῥῆς
ἀνάπαυσιν ὅπως μέλλης ἀπελθεῖν, ἐπιμελεῖ τῷ
D ἔργῳ σου ὡς σοφὸς καὶ συνεπὲς. ἡ γὰρ ἀναγκυρία
καὶ ὁ γέλως ἐδὲν σε ὠφελήσει ἐν ἡμέρᾳ θανάτου,
ἀλλ' ἐδὲ τὰ βύτράπελα. ταῦτα γὰρ ἐν καρδίᾳ
ἀφρόνων ἐνδελεχίζεται. ἀλλ' ἐδὲ ἡ ψευδὴς
ὑπόκρισις. εἴαν μὴ ἐκ καρδίας φοβῇς τὸν κύ-
ριον. ἀγάπα ταπεινώσιν ἐν καρδίᾳ ἀληθινήν,
καὶ ὁ ῥῆς χάρις τῷ παιποκράτορος θεοῦ,
ὡδὲ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. εἴαν δὲ ὑψοῖς σεαυτὸν,
E ὡς φύλλον ἡ πό ἀνέμῳ ἐπὶ δένδρον σαλευθήσῃ
ἀχρῶς. τὰ γὰρ ἡδέα τῷ βίῳ ὡς σκιά πρῶ-
τρέχει. μὴ ἴσθῃ πικρίας οἶκος ἵνα μὴ σὲ λυ-
μανῇ ὁ ἰὸς αὐτῆς πλην καὶ μεταδίδως τῷ πλη-
σίῳ τῷ ἰοῦ τῷ πικρίας. μὴ ἀγρυπνῇς φυλάττειν
δύλαβειαν ἐν ταπεινῇ καρδίᾳ. οἱ γὰρ ἀφαισχυ-
φροντὲς σε ὡς μὴ σὲ ὠφελήσουσιν ἐν ἡμέρᾳ ἀ-
νάγκης, τὸν θεὸν φοβῇ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ σου. καὶ αὐ-
F τὸς σὲ σοφῇσαι τὸ πῶς σὲ δεῖ σωθῆναι. ἔχε
τὴν ταπεινώσιν καὶ πραότητα, καὶ ἐπελεύσεται ἐπὶ
σὲ ἡ χάρις τῷ φόβῳ κυρίου. ἐδὲν ἔχει ὁ μο-
λυσμός τῷ σαρκὸς, εἰ μὴ τὴν κατὰ γνώσιν, καὶ
τὸ πῦρ τῷ ἁσβεστον. ὁ γὰρ ἁγιασμός καὶ ἐν τῷ
ἀγῶνι τῷ τῷ ἐπαγῶνι, καὶ καύχημα, καὶ ἐν τῷ
μέλλοντι σέφανον ἀμάρτανον. τὸ σῶμα σου ἀδελφῆ
ναὸς ἔστι τῷ ἁγίῳ πνεύματι ὡς ἐν σοὶ οἰκῆντος. ἐπι-
μελεῖ ἔν τῷ ναῷ ἵνα μὴ λυπηθῇς τῷ ἐνοικῆντα ἐν
αὐτῷ.

λιτεΐας

*Hinc usque ex
cod. Var.
440. pag.
130. Quae se.
quuntur, sup.
pleta sunt ex
Cod. Ottobro
niano 1. pag.
324.*

etorum, quorum etiam imitemur vitam. Sobrii simus, & vigilemus, ne forte nos foeminarum coarguat industria, atque sedulitas. Disce sollicitudinem pari cum humilitate junctam Rebeckæ, & virtutem sanctæ illius mulieris admiraberis, quomodo advenam hospitio exceperit. *Gen. 24.* Scriptum enim est: *Descenderat autem Rebecca ad fontem, & impleverat hydriam, ac revertebatur: occurritque ei servus, & ait: pauxillum aquæ mihi ad bibendum præbe de hydria tua. Quæ respondit: bibe Domine. Celeriterque deposuit hydriam super brachium suum, & potavit eum, quoadusque cessavit bibens: & dixit: & camelis tuis hauriam aquam. Atque multis ante seculis evangelicam implevit vocem, qua sic loquitur Dominus: Si quis te angariaverit ad milliare unum, vade cum illo alia duo. Sic & sancta hæc gratiam duplicavit, dicens: Bibe, Domine, & camelis tuis hauriam aquam, donec cuncti bibant. Et hæc dicens, non est contenta verbis, donec & opere sermonem compleret, secundum illud: *1. Cor. 4.* Non enim in sermone est regnum celorum, sed in virtute. Totam enim, inquit, hydriam evacuavit in canalem, & cucurrit ad puteum ad hauriendum, & hausit aquam omnibus camelis. Et hic animæ ejus virtutem contemplare: nihil enim segniter, nihil superbe, nihilque arroganter factum comperies. Hominem peregrinum appellabat dominum, & viatori tanquam vera ancilla ministrabat. Ita quoque & Jacob egit, lapidem ab ore putei revolvens, & potans oves Laban fratris matris suæ. Sed forte quis præteriens hic dixerit, propter cognationem id accidisse: verum ab operibus Moysis convincetur talis. Dicit enim sacra Scriptura: *Exod. 2.* Fugiens autem Moyses de conspectu Pharaonis, moratus est in terra Madian, & sedit juxta puteum. Erant autem Sacerdoti Madian septem filie, pascentes oves Iothor sui patris. Supervenerunt autem pastores, & ejecerunt eas. Exurgens autem Moyses, liberavit eas, & adaquavit oves earum. Magna est gratia, quæ refulget in mentibus Sanctorum tuorum, Domine, quum matrem virtutum a simulatione alienam caritatem indutæ sint. Quocirca omni labore, ac studio ama divinarum Scripturarum audire dogmata. Quotidie de corpore nutriendo sumus solliciti, optime condiendo cibos ejus: de animæ alimento nihil penitus curamus; quum contra conveniat potius, Chri-*

στον, ὅτι ἀγίων, καὶ μιμεῖσθαι αὐτῶν τὸ βίον. νιψώμεν, μήποτε αἱ σαρδῶναι γυναῖκες κατακλι-
νῶσιν ἡμᾶς. κατὰ μὲν οὖν τὸ σαρδῶναι καὶ ταπεινὸν
τὸ Ρεβέκκας. καὶ θαυμάσιος ὅτι τῇ ἀρετῇ τῇ
μακαρίας, πῶς ὑπεδέξατο τὸ ξένον. γέγραπται
γὰρ, κατὰ βάσα δὲ Ρεβέκκα ὅτι τῇ πηγῇ,
ἐπλήσε τὴν ὑδρίαν καὶ ἀνέβη. ἐπέδραμεν δὲ ὁ
παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπεν, πότισόν
με μικρὸν ὕδωρ, ὅτι τὴν ὑδρίαν σου. ἡ δὲ εἶπε,
πίε κύριε. καὶ ἔσθυσεν, καὶ κατήνευκε τὴν ὑ-
δρίαν ἐπὶ τὴν βραχίονα ἐαυτῆς. καὶ ἐπό-
τισεν αὐτὸν, ἕως ὅτι ἐπᾶσατο πίνων. καὶ εἶπεν,
καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρῶσομαι. καὶ
πρὸ πολλῶν γενεῶν τὴν θαυγάλικήν φωνὴν ἐπλή-
ρη. ἔφη γὰρ ὁ Κύριος. εἰάν τις σε ἀγγαρεύσῃ
μήλιον ἓν, ὑπάγε μετ' αὐτοῦ δύο. ἔτι καὶ αὐ-
τῇ ἡ μακαρία τὴν χάριν ἐδιπλασίασεν, εἰπύσα.
πίε κύριε, καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρῶσομαι,
ἕως ἂν πᾶσαι πίωσι. καὶ εἰρηκῆα, ὅτι ἔφη ἕως
τῆς. ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἀπεπλήρη τὸ λόγον κατὰ
τὸ γεγραμμένον, ὅτι γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία
τῶν ὕψων, ἀλλ' ἐν δυνάμει. πᾶς γὰρ, φη-
σιν, ἐξεκείωσεν τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτίσθηναι, καὶ
ἔδραμεν ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλήσας, καὶ ὑδρεύσα-
το πάσας τὰς καμήλους. καὶ ὅρα ἀρετὴν ψυ-
φῆς. ὕδεν ὀκνηρὸν, ὕδεν ὑπερήφανον, ὕδεν
ἀλαστονικόν. τὸ ξένον κύριον ὀκλήσει. τῷ ὁδοι-
πόρῳ, ὡς γνησία θεραπευτὴς ὑποῦργος. ἔτι
καὶ ὁ Ἰακώβ πεποίκειν. ἀποκυλίσας τὴν λίθον
ἀπὸ τοῦ φρέατος, καὶ ποτίσας τὰ πρόβατα
Λαβὰν τῷ ἀδελφῷ τῷ μητρὸς αὐτοῦ. ἀλλ' ἴσως
παρελθὼν τις λέξει. ἀλλ' ἡ συγκρίσις τῷ
πεποίκειν. ἐλεγχθήσεται ὅτι ὁ ποιῶν ὑπὸ τῶν
πραξεῶν Μωϋσέως. λέγει γὰρ ἡ ἀγία γραφή.
ἀνεχώρησε ὁ Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ σώφους Φαραῶ,
καὶ ἐλθὼν εἰς γῆν Μαδιαμ, ὀκλήσει ἐπὶ τῷ
φρέατος. τῷ ὁ ἱερὴ Μαδιαμ ἡ ἑπὶ θυγα-
τέρες, ποιμαίνουσαι τὰ πρόβατα Ἰοθὼρ τοῦ πα-
τρὸς αὐτῶν. ὡς γενεόμοιοι ὅτι οἱ ποιμένες, ἐξέ-
βαλλον αὐτὰς. ἀναστὰς ὁ Μωϋσῆς, ἐρρύσατο
αὐτὰς, καὶ ἐπότισε τὰ πρόβατα αὐτῶν. μεγά-
λη ἡ χάρις ἡ λάμπουσα ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν
οἰῶν σου, Κύριε. τὴν γὰρ μητέρα τῶν ἀρετῶν
ἐνεδύσαντο, τὴν ἀνυπόκειν ἀγάπην. μετὰ πό-
νου ἔτι καὶ σπουδῆς ἀγάπα ἀκροῶσθαι τῶν θεῶν
γραφῶν τὰ διδάγματα. τὴν τροφῆς τοῦ σώματος
ἐπιμελόμεθα καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐν ἀρτύ-
μασι ταύτην ὡς ἀρτυροῦντες. τὴν τῆς τροφῆς τὴν ψυ-
χῆς ἀμελῶμεν. καταφρονεῖν δὲ μέλλον, φιλό-
χριστοι

χρησται ἀδελφοὶ, τὴ βρώσεως τὴ σαρκὸς· ἵνα ἀφ-
τραφῇ ἡ ψυχὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ· ἔσθιε καὶ
ἐκάστη ἄρτον, ὃν δίδωσιν ἡ σοφία τῷ θεῷ· ἔ-
πινε ὕδωρ τὸ ἐκ πορευόμενοι ἐκ πέτρας πνευμα-
τικῆς· ἵνα ἀνδρυνθῇ σὺ ὁ νοῦς πρὸς τὴ γνώ-
σεως φωτισμὸν· ἡ γὰρ ἀπόλαυσις τῶν ἀσθητῶν
βρωμάτων· ἕως ἂν ἀφβῇ ὁ ψωμὸς τὴ φάρυγγα·
καὶ ὁ δέσμος πέπαιτα αὐτῷ ὅ ἡδὺ· τί δὲ ἐπαί-
ρη ὡ ἀνθρώπε καὶ ἐν ἐσθίῃτι λαμπρῶ· ὅτ' αὖ
γὰρ τις ἐβλήθη ἐσθίῃτα πολυτελεῖ δι' ὅλης τῆς
ἡμέρας, καταλαβούσης τῆς νυκτὸς, ταύτην
ἀποδύεται· καὶ φαγὼν, καὶ ἐμπληθεὶς, πρὸς
τὴ ὑπὸν τρέπεται· καὶ πολλάκις ἔρπουσι ἐπὶ
αὐτὸν θηρία καὶ ἐρπετὰ, καὶ ἀνάκειται ῥάγχον
ὡς νεκρὸς ἀσάθητος· πρῶτας δὲ γενομένης,
ἀνίσταται συντόμως, καὶ ἀμφιεσάμενος τὰ λαμ-
πρὰ ἱμάτια, οἶεται ἐπαύρεσθαι ἐν τῇ ματαό-
τητι· ὁ πρὸ ὀλίγου ἐν σκότει κατακείμενος,
καὶ μετ' ὀλίγον εἰς τὰ φῶς καταλύων· εἰς βούλη
καυχᾶσθαι, ἐν Κυρίῳ ἔσω σὺ ὁ καύχημα·
εἰ δὲ καὶ πλεῖτον ἔχεις, θησαυρίσῃς ἑαυτῷ θησαυ-
ρὸν ἐν ἔρανοις δι' ἀπορίας· εἰς γὰρ ἀναβάλλῃ
ἕως ἂν ἔλθῃ θάνατος, τῶν ἀγγέλων ἐπεγόντων
πολλάκις· καὶ οἷς ἂν βούλῃ καταλείψῃς τὴν πλε-
τον· μὴ φοβηθῇς ἀρχὴν βαλεῖν ἀγαθῆς πο-
λιτείας· εἰς γὰρ γεύσῃς μόνον τὴ γλυκύτητος τῆ
ἁγίας πνεύματος, φωτίζεται σὺ ὁ νοῦς πρὸς τὴν
τῆς ἀκαθάρτου μελέτην· διὸ λέγει τὸ πνεῦμα
ὁ ἅγιος· γεύσαθε, καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ
Κύριος· μακάριος ὁ εὐρεθεὶς ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς
θανάτου, θυσία ἁγία θάνατος τῷ Κυρίῳ, με-
τὰ χαρᾶς πολλῆς χειζόμενος τῷ σώματι καὶ
τῷ βίῳ τῷ ματῶν· ὃν θεασάμενος ἐν ἔρανοις
αἱ ἐρατιαὶ τῆς ἀγγέλων, ἐπαυέσονται ὡς σύνδε-
λοι δοκιμοὶ ἐν Κυρίῳ.

Πάλιν πάλιν ἐν σώματι ἀκαθάρτῳ
ἱκετεύει σε τὸ ἅγιον καὶ ἄχραντον καὶ καθαρὸν·
καὶ ἐκ καρδίας πονηρᾶς καὶ μοιχευμένης καὶ
ἐκαστῇ φαναγμῶν ἀναπέμπω πρὸς σε τὸ ἅγιον
καὶ λυτρωτὴν· κατέλκομαι γὰρ καὶ ἐκαστῇ
ὑπὸ τῆς ἐχθρῆς εἰς μελέτην τῆς ἀκαθάρτου
λογισμῶν· καὶ ἀρχύομαι ἀναβλέψαι εἰς τὸ ἔρα-
νόν· ἀρχὴν γὰρ καὶ ὄνειδος ἐγενήθη μοι ἀπὸ
πλήθους τῶν ἀδικῶν μου· ἱκετεύω δὲ τὴν σὴν
ἀγαθότητα, συμπάθησον ὡς εὐσπλαγχνος·
ἐκδίδῃς ἐκ τῆς ἐμῆς ἀφροσύνης τὸ δόλιον φθα-
ρέα· καὶ ἀδωσόν με πρὸς θάνατον τὴ μελί-
δος τῆς ἀσεβείας· μνησθῇτι μου Κύριε ἐν ἐλέει
καὶ οἰκτιρμοῖς· καὶ κλίνον ὅ οὐς σὺ εἰς τὴν δέησιν
τῆ

Tom. III.

A sto dilecti fratres, cibum carnis despi-
cere, ut anima in Spiritu nutriatur san-
cto. Comede quotidie panem, quem
divina largitur sapientia, & bibe aquam
ex spiritali scaturientem petra, ut mens
tua corroboretur ad illuminationem in-
tellectus. Nam corporeorum ciborum
fruitio, quoadusque buccella pertransie-
rit guttur, & e vestigio cessat eorum
sapor, atque voluptas. Sed quorsum ex-
tolleris o homo, & splendido vestitu
delectaris? Quando enim quis tota die
indutus pretiosa veste fuerit, ubi nox
advenerit, exuitur ea, ventrequē cibis
repleto, convertitur ad somnum: &
sæpe bestiolæ atque vermiculi super eum
repunt impune, ipso interim dormitan-
te atque stertente instar mortui absque
ullo plane sensu. Mane autem facto se le-
cto citissime movet, induensque se vesti-
mentis suis splendidis, putat se in vanitate
extolli, qui paullo ante in tenebris jace-
bat, & paullo post in sepulcro dissolvetur.
Si ergo volueris gloriari, in Domino glo-
riare. Si autem & opes tibi fuerint, recte
iis utendo & agendo, thesauriza tibi the-
saurum in cœlis beneficentia. Nam si ad
mortis usque horam cuncteris, Angelis sæ-
pe tunc animam ad emigrandum sollicitan-
tibus, quibus etiam nolles divitias tuas
relinques. Ne ergo verearis initium bo-
næ capeffere vitæ. Si enim vel gusta-
veris saltem dulcedinem Sancti Spiritus,
illuminabitur tibi mens tua ad incorru-
pibilem rerum curam & meditationem.
Idcirco dicit Spiritus Sanctus: *Gustate*
et videte, quoniam suavis est Dominus.
Felix ille, qui in hora mortis inventus
fuerit hostia sancta beneplacens Domino,
multoque cum gaudio migrat e corpore,
& relinquit vanitatem hujus vitæ, quem
militiæ cœlestis Angelorum exercitus con-
templantes, collaudabunt, velut confer-
vum probatum in Domino.

Rursus audeo impuro ore obtestari te
sanctum, & immaculatum, purissimumque
Dominum: & ex corde malo atque adul-
tero, quotidie ad te sanctum, & Redem-
ptorem suspiria gemitusque emitto. Siqui-
dem quotidie ab adversario ad impurarum
cogitationum meditationem pertrahor, &
cœlum adspicere confundor. Siquidem con-
fusio & improprium mihi præ multitudine
iniquitatum mearum ingeritur. Supplico au-
tem tuæ bonitati, compatere ut misericors,
expelle ex mente mea corruptorem dolo-
sum, & vindica me ante mortem a por-
tione impiorum. Recordare mei, Domine,
in misericordia, & miserationibus: & incli-

1. Cor. 10.

Psal. 33.

M 2

na

na aures tuas in orationem servi tui, ne cum superbis ego condemner, ne a conspectu oculorum tuorum repellar, ne fiam sempiternæ particeps perditionis, ne in profundum demergar abyssi, ne in penetralibus concludar inferni; ne mihi substernant putredinem, & diverforium meum ne sit vermis; ne in æternis concludar tenebris, sub montium fundamentis vinculis constrictus sempiternis. ne truculento tradar Angelo, neque in igne comburam inextinguibili. Recordare mei Domine, & salva me sancte, qui inter sanctos requiescis. Dixisti, Domine, petite & dabitur vobis. Misericordiam ac commiserationes deprecor; præbes enim abundanter cunctis, & non improperas, Domine. Deus omnipotens. Bonus enim es, & benignus. Da nobis gratiam invenire in conspectu gloriæ tuæ Domine. Glorificetur in nobis tuum sanctum nomen Domine. Glorificent nos iusti cum lætitiis & exultatione, in æterna tabernacula tua Domine, liberatos e superbiorum manibus. Quis horridum audiens verbum, ad te singulis horis clamitare cessabit? Ait enim sacra Scriptura: *Si iustus vix salvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* At nos tuis miserationibus confisi, insultimus orationi, deprecantes, ut ab inextinguibili liberemur igne, metuque futuro. Olim siquidem Angelus tuus Domine comam Prophetæ Habacuc apprehendens, in momento temporis eum statuit in Babylone super lacum leonum, ubi inclusus detinebatur Daniel, rursusque confestim in terram suam ipsum restituit. Nos autem tua Domine gratia refoveat, & sine timore traducat per chaos illud ingens atque horrendum, quod firmatum est in medio iustorum & iniustorum, ut liberati dicere possimus: Gloria Patri, qui nos liberavit ex tenebris inferni, & posuit nos in Paradiso voluptatis. Gloria Filio, qui nos liberavit ab inextinguibili igne, ac verme æterno, nosque dignatus est hæreditate cœlestis atque supernæ Hierusalem. Gloria Spiritui sancto, qui nos liberavit ex corruptela peccatorum, & confusione sempiterna, nosque coronavit in exultatione, in lumine vero, & exsuperanti gloria in secula. Amen.

1. Pet. 4.

Dan. 14.

A τῷ δούλῳ σου· μὴ καταδικασθῆναι μετὰ τῶν ὑπερηφάνων· μὴ ἀπορρίφειν ἀπὸ προσώπου τῷ ὀφθαλμῷ σου· μὴ γεννηθῆναι μερὶς τῆς ἀπωλείας· μὴ καταποντισθῆναι εἰς βάθη αἰώνων· μὴ κατακλεισθῆναι ἐν πῖσι παμικτοῖς τῶν αἰώνων· μὴ ὑποστρώσωσιν ὑποκάτω μου σῆψιν, καὶ τὸ κατέλυμα μου, μὴ ἔσω σκώληξ. μὴ συγκλεισθῆναι ἐν σκοτεινῇ ἀγωνίᾳ ὑπὸ θεμελίῳ ὀρέων δεδεσμένος δεσμοῖς αἰδίοις· μὴ παροδισθῆναι ἀγγέλω ἀνηλεῇ· μὴ κατακαυσθῆναι ἐν τῷ πυρὶ τοῦ ἀσβέστος· μνησθητί μου Κύριε, καὶ σῶσόν με ἅγιε ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος· σὺ εἶπας Κύριε, αἰτῆτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ἔλεος αἰτῶμαι καὶ οἰκτιρμούς. παρέχας γὰρ πλεονείκῃς πᾶσι, καὶ ἐκ ὀνειδίξας δέσποτα Κύριε παντοκράτωρ· ἀγαθὸς γὰρ ὑπάρχας καὶ φιλόστοργος· δὸς χάριν ἡμῖν διῆναι ἐνώπιον τῆς δόξης σου Κύριε· δοξασθήτω δὴ καὶ ἐν ἡμῖν τὸ ὄνομα σου Κύριε· δεξάσθω ἡμᾶς Κύριε οἱ δίκαιοι μετ' ὁμοφρονούντων εἰς τὰς αἰωνίας σκηνάς, ῥυσθέντας ἐκ χαρὸς τῆς ὑπερηφάνων. τίς ἀκύνων τὸ φεικνὸν ῥήμα παροξυνήσκει τὸ βοᾶν πρὸς σε κατ' ἐκείνην ὥραν; φησὶ γὰρ ἡ ἀγία γραφή· εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται· ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς πῶς φανήσεται; ἡμᾶς δὲ πῶς οἰκτιρμοῖς σου πεπεσόντες, ὁπιμύνηται δεινότητι τῶν ῥυσθῆναι τῷ πυρὶ τοῦ ἀσβέστος καὶ τῷ φόβῳ τῶν μέλλοντος· πάλαι μὲν γὰρ ὁ ἄγγελός σου Κύριε δραξάμενος τῆς κόμης τῆς πορφύρας Ἀββακούμ, ἐν στιγμῇ ὥρας ἔθετο ἐν Βαβυλῶνι ἐπάνω τῶν λαῶν πᾶσι λεόντων· καὶ πάλιν παροξυνήσκει ἀποκατέστησεν ἐν τῇ γῇ τῇ ἰδίᾳ· ἡμᾶς δὲ Κύριε ἡ χάρις σου ἀναλάβοι, καὶ ἀφόβως ἀρβυλάσῃ ἐκεῖνο τὸ χάος τὸ μέγα τὸ φοβερόν· ὃ ἐξήλεικται ἀναμέσῳ δικαίων ἐκ ἀδίκων· ὅπως ῥυσθέντες εἴπωμεν· δόξα τῷ Πατρὶ τῷ ἡμᾶς ῥυσάμενόν ἐκ τῶν σκοτῶν τῶν αἰώνων, ἐκ δεινῶν ἐν παροξύνῃ τρυφῇ· δόξα τῷ υἱῷ, τῷ ἡμᾶς ῥυσάμενόν ἐκ τῶν πυρὶ τοῦ ἀσβέστος, ἐκ ἀγῶνις σκώληκος, καὶ ἀξιώσαντι ἡμᾶς κληρονόμους γενέσθαι τῆς αἰῶνος Ἱερουσαλὴμ· δόξα τῷ ἁγίῳ πνεύματι, τῷ ἡμᾶς ῥυσάμενόν ἐκ φθορᾶς ἁμαρτιῶν, καὶ ἀγῶνις ἀρχόντης, ἐκ σεφανώσαντι ἡμᾶς ἐν ἀγαλλίασιν ἐν φωτὶ ἀληθινῷ, ἐκ ὑπερβαλλύσῃ δόξῃ· εἰς τὴν αἰώνιον· Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ

ΠΕΡΙ ΥΠΟΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗ-
ΤΕΛΕΙΑΣ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ. ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΓΡΑΦΩΝ. ΚΑΙ ΤΙ
ΤΟ ΤΗΣ ΗΣΤΥΧΙΑΣ ΩΦΕΛΙΜΟΝ.

Λ Αμπρός ο βίος πᾶν δικαίων. πῶς ὁ
λαμπρύνεται, ἀλλ' ἢ διὰ τὴν ὑπομον-
ῆς ; ταύτῃ ἀγάπησον ὡς μοναχὲ ὡς τῆς ἀν-
δρείας μητέρα. ὁ μὲν γὰρ ψαλμοδὸς παραγὰ
λέγων· ὑπόμεινον τὸν κύριον, καὶ φύλαξον τὴν
οἰκὸν αὐτοῦ. ὁ δὲ Παῦλος διδάσκει ὅπως κτή-
σῃ τὴν ἀρετὴν λέγει· ἡ θλίψις ὑπομονὴν
κατεργάζεται. ταύτῃ μετερχόμενος ὁρῆσαι
τὴν πηγὴν πᾶν ἀγαθὸν καὶ ἐλπίδα. ἡ δὲ
ἐλπίς ἐκκαθαίρει. ὑποτάγηθι πῶς τῷ κυ-
ρίῳ καὶ ἰκέτω αὐτὸν, καὶ ὁρῆσαι ἐκ πύργου
καὶ δώῃ σοι πάντα τὰ ἀντήματα τῆς καρδίας σου.
τί τῷ μακαριώτερον ἢ κεντῆσαι βασιλέως
πύργον ἀκούειν ; τίς ἐξ ἐλπίδος ἠνεωγμέ-
νου ἔχει, καὶ ὑπακούει, ἢ κεντῆ τὴν ἀκούην ;
Ἐργάτης τυγχάνεις τῆς ἀρετῆς ἀδελφέ· ἐμι-
θώσατο σέ. ὡς καρπὸν ἔχεις, ἐργάζου τὸ ἀγα-
θόν. ἀκούσον ἢ Παῦλος λέγοντος· ὁ δὲ ἀν-
σπεύρων ἀνδρῶν, τῷ καὶ δεύσει. σπεύρων εἰς
τὸ πνῆμα· ἵνα δεύσῃς ζωὴν αἰώνιον. ὁ γὰρ
σπεύρων εἰς τὴν σάρκα, ἐκ σαρκὸς δεύσει
φθορὰν. ἀκούε ἢ καλοῦ παραγνέτου λέγοντος·
σπεύρατε ἐσθλὰ δικαιωμάτων. τρυφήσατε καρπὸν
ζωῆς· μὴ ὀλιγώρετε ἐν τῷ κάμνῃ ἐμπροσθεν ὁρᾶν
τὴν ἐλπίδα. ὅπου γὰρ ἀγῶνες, ἐκεῖ καὶ βραβεῖα.
ὅπου πόλεμοι ἐκεῖ καὶ ἀτιμία. ὅπου ἡ πᾶσις, ἐκεῖ
καὶ ὁ σέφανος. Εἰς ταῦτα ἀφορᾶν ἐπάλειψε διὰ πᾶν
τὸ ὑπομονῆς λόγος. ὑπομείνετε ὡς τὸ πᾶν με-
τὰ τῷ ἀγίῳ βουδν. ἀνδρίζου, καὶ κραταρύνου ἡ καρδία
σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον. Ἐπόμεσε εἰς τὴν ἐ-
ξοδὸν τὰ ἔργα σου· καὶ ὡς σκευάζου εἰς τὸ ἀγρόν
σου. ἀγρός ἐστὶ ὅπου ὁ βίος· λάβε τὴν ἀγα-
θὴν δίκην, τὴν κατὰ διὰ τὴν, περὶ
φραξὸν τὸ κτήμα σου ἀκαίνους, νηεῖα, πρε-
σβυτή, καὶ διδασκαλία. Εἰς ἔχεις τὸ φραγ-
μὸν τοῦτον, ἐκ εἰσέλθῃ τὸ θείον, τῷ ἐστὶ ὁ
ἀγρότης. ὡς ἀμπελῶνα καλὸν γεώργει σου
τὴν ψυχὴν, καὶ ὡς οἱ τὸς ἀμπελῶνας φυ-
λάττοντες κροτοῦσι τῇ χειρὶ, βουδοῖ τῇ φωνῇ, καὶ
ὕτως διὰ τὸν κτύπον ἰσθῶσι τὸς ὀφθαλμοὺς
οντας,

A

EJUSDEM

S. PATRIS NOSTRI

E P H R A E M

DE PATIENTIA, ET CONSUMMATIONE

HUIUS SEculi : AC DE SECUNDO AD-
VENTU : NECNON DE MEDITATIONE DI-
VINARUM SCRIPTURARUM: ET QUAE QUAN-

B TAQUE SIT QUIETIS SILENTIIQUE UTILITAS.

I llustris est vita justorum : sed quo-
modo illustratur, nisi per patientiam?
Hanc dilige, o monache, tamquam
fortitudinis matrem : admonet enim
Psalmista, dicens : *Exspecta Dominum* Psal. 36.
et custodi viam ejus. Paulus quoque
modum acquirendae virtutis docens, ait :
Tribulatio patientiam operatur. Hanc ex- Rom. 5.
ercens, spem fontem omnis boni in-
venies : spes autem non confundit.
Subditus igitur esto Domino, & ora-
eum, inveniesque deinceps illud : *Et* Psal. 36.
dabit tibi omnes petitiones cordis tui. Quid
hoc beatius, quam consequi talis regis
benevolas aures? Quis non exoptet ju-
dici aures sibi apertas atque obsequen-
tes? Operarius es virtutis o frater,
conduxit te Christus : dum tempus ha-
bes, operare bonum. Audi Paulum
dicentem : *Quodcumque seminaverit homo*, Galat. 6.
hoc et metet : Semina in Spiritu, ut
de Spiritu metas vitam æternam. *Quo-*
niam qui seminat in carne sua, inquit,
de carne et metet corruptionem. Audi
bonum adhortatorem commonentem : *Se-* Osec. 10.
minate vobis in justitia, vindemiate fru-
ctum vite. Ne sis negligens in labo-
rando, spem tibi fructus ante oculos
constituens. Ubi enim sunt certami-
na, ibi & præmia : ubi bella, ibi
etiam honores. Ubi colluctatio, ibi
quoque corona. Ad hæc respiciens,
ange teipsum per patientiam. Sanctis
vocibus semper tecum loquere, ac
dicito : *Viriliter age, et confortetur* Ps. 26. 30
cor tuum, et sustine Dominum. Præ-
para in exitum opera tua, & ad
agrum tuum colendum accingere. A-
ger est præsens hæc vita. Pro bo-
no ligone novum tibi Testamentum
sumito. Sepi agrum, ac fundum tu-
um spinis, jejuniis, oratione, atque
doctrina. Si hoc munitus sis sepimen-
to, non te fera invadet fraudulenta,
diabolus, inquam. Vineæ pulchræ in-
star, animam tuam excole : & sicut
vinearum custodes manu pulsan ac vo-
ce clamitant, iisque fragoribus insidia-
tores

Cant. 2.

Philip. 4.

Psat. 26.

1. Cor. 4.

tores arcent : ita & tu clama oratione , jubila cantu psalmodiæ , & fraudulentam fugabis bestiam vulpem , hoc est diabolum , de quo dicebat Scriptura : *Capite nobis vulpes parvulas* , & reliqua . Observa semper inimicum , si forte absurda cor tuum confixerit concupiscentia . Si animum tuum quasi funda petierit , & in eum cogitationes immundas injecerit , resiste , & oppone ei scutum fidei . Indue te galea spei . Extrahe gladium Spiritus , quod est verbum Dei . Et sic armatus adversus hostem , sustine , & ne sis in bello negligentior , sed sobrium atque vigilantem te præbe in omnibus : & dicito non enim ejus ignoramus consilia . Gaude autem in Domino semper , sicut scriptum est : modestia vestra nota sit omnibus hominibus . Timor Dei versetur in corde tuo . Ne timidus sis atque ignavus , ac piger operarius . Ne fugias coronam . Tempus breve est , sed judicium longum : ad quæ respiciens , o monache , admone cor tuum , & cum sancto illo loquere , ac dicito : *Viriliter age , confortetur cor tuum , & sustine Dominum* . Imitare David , & uno jactu lapidis prosterne adversarium : assistunt enim Angeli spectatores vitæ tuæ . Quoniam

Spectaculum facti sumus mundo , & Angelis atque hominibus . Si te victorem viderint , gaudebunt : at si victum , quum id sufferre nequeant , tristes recedent . Gaudebunt super te dæmones . Pro framea igitur ac gladio , timorem apprehende Domini : nam timor Dei , velut gladius anceps est , omnem concupiscentiam pravam excidens . Semper ergo mente Deum , timoremque ejus fumito , memor semper novissimi illius diei , quando coeli ardore ignis solventur , & terra cum omnibus operibus , quæ in ea sunt , comburentur , Quando astra tanquam folia decident . Sol & Luna tenebris obscurabuntur , neque dabunt lumen suum . Quando apparebit Filius Dei , & de coelis in terram descendet , coelorumque virtutes commovebuntur . Quando Angelorum discursiones , vocesque tubarum supervenient ; ignis in conspectu ejus ardens atque percurrrens , exuret totum orbem . In circuitu ejus tempestates maximæ , terræque motus horribiles , ac fulgura , qualia nunquam evenerunt , neque fient , usque in diem illum : ut & vel ipsæ virtutes coelorum tremore magno corripiantur . Nos igitur

Α οντας , ἔτιωσ καὶ σὺ . βόησον τῇ φωνῇ , ἀλάλα-
ξον τῇ ψαλμωδίᾳ , καὶ ἀποδιώξεις τὸ δολερόν
θηρίον τὴν ἀλώπεκα , ἥτις ὅστις ὁ διάβολος ,
ὡς ἔλεγεν ἡ γραφή . πιάσατε ἡμῖν ἀλώπε-
κας μικρὰς , καὶ τὰ ἐξῆς . τήρει πάνποτε τὸν
ἐχθρόν , εἰάν καταξέυσῃ σε τὴν ἐπιθυμίαν
εἰς ἀτόπας πράξεις . Εἰάν κατασφειδονήσῃ σου
τὴν ψυχὴν ῥυπαροὺς ἐμβαλὼν αὐτῇ λογισ-
μὺς , ἀντίστησον τὸν θυρέον τῆς πίστεως . καὶ
B ὡς βαλὼν τὸ ὡς βαλὼν τὸ ἐλπίδος . σπᾶσαι
τὴν μάχην τῶ πνύματος , ἥτις ὅστις ῥῆμα
θεῶ , καὶ ἔτιωσ ὁπλιζόμενος κατὰ τὸν ἐχθρὸν ,
ὑπομένειν , καὶ μὴ ὀλιγώρει τῷ πολέμῳ . ἀλ-
λά ἡφε ὅσον πᾶσι , καὶ λέγε . ἔ γὰρ αὐτῶ τὰ
νοήματα ἀγνοῶμεν . χαίρει ὅσον πάνποτε καθὼς
γέγραπται . τὸ ἐπιεικὲς ἡμῶν γνωσθήτω πᾶσιν
C ἀνθρώποις . Ὁ φόβος τῷ θεῷ καταστραπτέτω
ὅσον τῇ καρδίᾳ σου . Μὴ γίνου δειλὸς , καὶ ὀκ-
νηρὸς ἐργάτης . Μὴ φύγῃς τὸν σέφαιον . ὁ βίος
βραχυς , ἡ δὲ κείσις μακρὰ . ὡς ταῦτα ἀφο-
ρῶν ὁ μοναχὲ ὑποφώνει σε τῇ καρδίᾳ αἶμα
τῷ ἀνίῳ , καὶ λέγε . ἀνδείξ , καὶ κραταγούσω
ἡ καρδία σου . μιμῶ τὸ Δαυὶδ , καὶ μιμῶ λι-
D δε βολῇ κατάρραξον τὸν πολέμιον . Εἰσήκασον
ἄγγελοι θεωροὶ τῷ βίου σου . θεατρὸν ἐγεν-
νήθημεν τῷ κόσμῳ , καὶ ἀγγέλοις , καὶ ἀνθρώ-
ποις . εἰάν σε ἴδωσιν νικῶντα , χαίρουσιν ἐπὶ τῷ
κατορθώματι . Εἰάν δὲ ἡτῶμενοι , ἀναχωρῶσα
συγχοὶ , ἔ γὰρ ὑποφέρεις . γελοῖοι δὲ ἐπὶ σε τὰ
δαμόνια . σπᾶσαι ὅσον ἀντὶ ῥομφαίας τὸν φόβον
τῷ θεῷ . ὁ γὰρ φόβος ἔστι θεῷ μάχην διζόμενος
συγκόπῃ πᾶς ἐπιθυμίαν πονηράν . λαμβάνει
E ὅσον πάνποτε τὸν θεόν , καὶ τὸν φόβον αὐτοῦ , ὅσον
αὐτῷ μιμησκόμενος τὴν ἡμέραν ὀκνῶν . ὅτε
οἱ ἔρανοι πυρούμενοι λυθίσονται . χοιχεῖα δὲ
καυσόμενα τήκεται . γῆ δὲ , καὶ τὰ ὅσον αὐτῇ ἔργα
κατακαήσονται . ὅτε ἄστρα ὡς φύλλα πεσοῦνται ,
ἡλὶός τε , καὶ σελήνη σκοτιωθήσονται , καὶ ἔστι δώ-
σας τὸ φέγγος αὐτῶν . ὅταν φανερωθῇ ὁ υἱὸς
τῷ θεῷ ὅσον ἔρανοι ἐπὶ τῇ γῇ , καὶ αἱ δυνάμεις
F ἔρανοι σαλευθήσονται . ὅτε ἀγγέλων καταδρο-
μῶν , καὶ αἱ φωναὶ τῶν σαλπείγων ἐπερχομέ-
νων . πῦρ ἐνώπιον αὐτῶν καόμενον , καὶ ἀστρέ-
χων κατακλύζει τὸ οἰκαδμήν . κύκλω γὰρ αὐτῶ
καταγνῖς σφοδρὰ , σεισμοὶ , καὶ φόβοι , καὶ κε-
ραυνοὶ , οἵοι ἔδέποτε γεγόναι , ἔσθ' ἔστι μὴ γέ-
νεται ἕως τῇ ἡμέρας ὀκνήσης . ὥστε καὶ τὰς αὐ-
τὰς δυνάμεις τῶν ἔρανων τρόμῳ μεγάλῳ συλ-
ληφθήσονται . ἐκὼν ποταπὸς δὲ εἶναι ἡμᾶς ἀδελ-
φοί

φοί μου. ποῖος φόβος, καὶ φείκη ποία λήψεται ἡμᾶς. κατανόησον ὁ Ἰσραὴλ ὅτι ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι ἐκ ἰσχύος καὶ γνώφου, καὶ ζόφου, καὶ φωνῇ καὶ λαλοῦντος θεοῦ ἐκ μέσων καὶ πυρὸς, ἀλλ' ἐπαύσατο καὶ μὴ προσεβήκατο αὐτοῖς λόγον. καὶ ὁ γὰρ ἔφερον κατὰ ἀλήθειαν τὸ ἀγγελλόμενον, καὶ περὶ καὶ μετὰ θυμῷ κατελθόντος, καὶ μετ' ὀργῆς λαλοῦντος πρὸς αὐτούς. ἀλλ' ὅτι ὡς ἀκλήσει πληροφοροῦντος αὐτούς, ὅτι αὐτοὶ μετ' αὐτοῦ εἰσιν. Ἀκούσον οὖν ἀδελφεοί μου. ἐὰν μετὰ ὡς ἀκλήσεως ἐκ ἰσχύος βασιλεύσῃ καὶ ἔλευσιν αὐτοῦ. ὅτε ἔτε οἱ ἔρανοι πυρούμενοι ἐλύθη, ἔτε ἡ γῆ, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ κατεκαή, ἔτε οἱ σαλπίζοντες ἤχη, καὶ ὡς μέλιναι ἡ σάλπιγξ ἐκείνη βοᾷ, καὶ ἐξυπνίζεν τοὺς ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένους, ἔτε πῦρ κατακλύζον καὶ οἰκουμένην. ἔτε τι τῶν μελλόντων γίνεσθαι φόβον ἐλάνετο. τί ποιήσομεν ὅταν κατέλθῃ μετ' ὀργῆς καὶ θυμῷ ἀνυποστάτου; καὶ καθίσῃ ἐπὶ θρόνον δόξης αὐτοῦ, καὶ προσκαλέσεται καὶ γῆν ἀπὸ ἀκατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς ἕως περάτων αὐτοῦ καὶ ἀγγελοῦ καὶ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὸ πρᾶξιν αὐτοῦ. Οἱμοί. ποταπὸς δὲ ὑπάρχει ἡμῶν, ὅταν παρεισάμεθα γυμνοί, καὶ τετραχηλισμένοι μέλλοντες εἰσαγγεσθαι εἰς τὸ φρικτὸν βῆμα. Οἱμοί, οἱμοί. ποῦ τότε ἡ περπιερότης; ποῦ τότε ἡ αἰδρεία καὶ σαρκὸς; ποῦ ὅτι τὸ κάλλος τὸ ἡδυαγέ, καὶ ἀνωφελές; ποῦ τότε ἡδυφωγία τῶν ἀνθρώπων; ποῦ τότε ἡ παρρησία ἡ ἀναιδέης, καὶ ἀνιάχυντος; ποῦ τότε ὁ καλλωπισμὸς τῶν ἱματίων; ποῦ τότε ἡ ἡδονὴ καὶ ἀμαρτίας ἡ ὡς ἀληθείας ἀκαθάρτος; ποῦ τότε οἱ καὶ κόπροι τῶν ἀρρένων ἡδονῇ ἡγούμενοι; ποῦ τότε ἡ καταφρόνσις τῶν ἐν ἀμελίᾳ ζόντων; ποῦ τότε ἡ τρυφή, καὶ ἀκατάλη; Πάντα παρῆλθε. καὶ ὡς χαῖνος ἀνὴρ διελύθη. ποῦ τότε ἡ φιλαργυρία, καὶ ἡ φιλοκτημοσύνη, καὶ ἡ ὅτι αὐτῶν ἀσπαρχαγία; ποῦ τότε ἡ ἀπάειθρος ὑπερηφανία ἡ πάντας βδελυσσομένη, καὶ ἑαυτὴν λογιζομένη εἰναι τι; ποῦ τότε ἡ κενὴ, καὶ ματαία ἀνθρώπινη σοφία, καὶ ἡ δόξα; ποῦ τότε ἡ δυνατεία, καὶ ἡ τυραννίς; ποῦ ἄρχων, ποῦ ἡγούμενος, ποῦ οἱ ἐκ' Ἰουδαίων, οἱ γαυρώμενοι ἐπὶ πλήθει, πλούτου, καὶ ὅτι θεοῦ καταφροῦντες. τότε ἰδοῦτες ἔτω ἐδάμασται, καὶ ὁ τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν. ὡς ὡδίνες ὡς τικτούσας. ἐν πνεύματι βιάσας σωτρίβησονται ποῦ ὅτι τότε ἡ σοφία τῶν σοφῶν; ποῦ τὰ μά-

quales oportebit tunc esse, fratres mei, cujusmodi nos timor ac horror invadet? Perpende Israëlitas in eremo, quomodo caliginem, atque obscuritatem, clangoremque tubarum, ac vocem ipsius loquentis Dei in medio ignis perferre nequiverint; sed operam dabant, ne Dei vox atque oratio ad illos accederet: non enim ferebant in veritate, quod peragebatur, tametsi neque cum horrore descenderat, neque cum ira alloquebatur ipsos, sed omni potius consolatione certiores eos reddebat, esse cum illis Deum. Audi ergo, frater: si, neque cum consolatione valuerunt sufferre adventum ejus, quando nec coeli incensi igne, soluti sunt; nec terra cum his quæ in ipsa sunt, exusta: neque tubæ dederunt sonum, sicut ventura illa tuba resonabit, excitabitque cunctos qui a seculo dormierunt, neque ignis devoravit universum mundum, neque quis alius rerum futurarum obvenit terror; & non poterunt tolerare: quid, obsecro, facturi sumus, quando in furore, & ira intolerabili descendet, sedebitque in folio gloriæ suæ, omnemque terram ab ortu solis usque ad occasum & cunctos fines orbis advocabit, ut dijudicet populum suum, reddatque singulis juxta opera sua? Hei mihi: quales & quo animo tunc oportebit nos esse; quando nudi ibi apparebimus, prodituri ad horrendum illud tribunal. Hei mihi: ubi tunc procacitas ac petulantia? ubi tunc carnis fortitudo? ubi pulchritudo fallax atque inutilis? ubi tunc humana voluptas? ubi tunc impudens inverecundaque audacia? ubi tunc ornatus vestium? ubi tunc voluptas peccati vere immunda & sordida? ubi tunc qui masculorum stercorea in voluptate ponunt? ubi tunc eorum negligentia, qui in desidia hic vitam transegerunt? ubi tunc deliciarum illecebræ? Cuncta illa præterierunt, & mollis aëris instar dissoluta sunt. Ubi tunc avaritia, & rerum terrenarum cupiditas, quæ ex ipsis oritur immisericordia? ubi tunc immanis superbia, quæ cuncta despicit, seque solam æstimat quid esse? ubi tunc inanis ac vana hominum felicitas, & gloria? ubi tunc potentia? ubi tunc tyrannis? ubi princeps, ubi dux? ubi magistratus? ubi qui in opibus? ubi qui in multitudine gloriabantur divitiarum suarum, & Deum contemnebant? Tunc aspicientes vere mirabuntur, conturbabuntur, commovebuntur, tremor apprehendet eos: ibi dolores ut parturien-

Psal. 106.

Matth. 25.

Sap. 5.

rientis, in spiritu vehementi tunc conterentur. Ubi tunc sapientia sapientum? ubi vanæ eorum astutiæ? Væ, væ ipsis: conturbati sunt, & moti sunt sicut ebrius a vino; & omnis sapientia eorum devorata est. ubi tunc sapiens? ubi scriba? ubi conquistor hujus seculi vanissimi? Peribit omnis sapientia, mi frater. Expende igitur, quales, & quo tunc animo oporteat nos esse in reddenda ratione omnium tam parvorum quam magnorum, quæ egimus, usque ad minimum: nam & de verbo otioso rationem reddituri sumus justo Judici. Quales oportebit esse nos, ut gratiam illa hora coram ipso inveniamus? At vero quo nos gaudio afficiemur, si ad dexteram Regis separabimur? Cujusmodi nos tunc oportebit inveniri, quando nos justī amplectentur ibi: amplectentur, inquam, te ibidem Abraham, Isaac, & Jacob, Moyses, Noë, Job, David, sanctique Prophetæ, Apostoli, ac Martyres, & quotquot Sancti Deo in vita complacuerunt. Et quoscumque modo contemplari velles, ibi venient ad te, & amplexabuntur te, super salute tua gloriantes. Quales nos esse tunc necesse erit? quale illud erit gaudium atque ineffabile, quod capiemus; quando Rex iis, qui a dextris erunt, cum hilaritate dicet: *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione seculi*. Tunc mi frater, accipies regnum decoris, & diadema speciei de manu Domini, & de cætero cum Christo regnabis. Tunc hæreditate percipies illa bona, quæ Deus præparavit diligentibus ipsum. tum porro securus eris, nulloque amplius pavore perfunderis. Recogita, mi frater, cujusmodi sit, in coelis, sicut ante diximus, regnare: accipies enim diadema de manu Domini, & de cætero cum Christo regnabis. Recogita, mi frater, quale sit Dei perpetuo frui aspectu: quale sit ipsum datorem luminum possidere? Tunc enim non ultra tibi erit sol in lumine diei, sicut ait Esaias, neque ortus lunæ illuminabit noctem tuam: sed erit tibi Dominus lux perpetua, Deus gloria tua. Ecce, frater mi, quanta gloria reposita sit timentibus eum, custodientibusque mandata ejus, jam audisti. Postea vero, peccatorum quoque exitium cogita, quando ad tremendum introducentur tribunal; quanta eos coram justo Judice confusio tunc apprehendet, nullam habentes excu-

fatio-

A ταγα αὐτῶν πανουργήματα. Οὐαὶ, οὐαὶ αὐτοῖς. Ἐπαράχθη, ἐσαλεύθη, ὡς ὁ μεθύων, καὶ πάντα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη. ποῦ τότε σοφός, ποῦ γραμματεὺς; ποῦ συζητήτης τῷ ἁγίῳ τῆς ματαίας; οἴχεται πάντα σοφία, ἀδελφέ μου. ἀναλόγισα ποταπούς δὲ ὑπάρχαι ἡμᾶς διδόντας λόγον, ὡς ἐπράξαμεν μεγάλων, ἢ μικρῶν. Ἔως γὰρ ἀργοῦ λόγου ἀπολογίαν δώσομεν τῷ δικαίῳ κριτῇ. ποταπὸς δὲ ἔστι ἡμᾶς ἐν τῇ ὥρᾳ κείνῃ, ἐὰν θύρωμεν χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ; ποῖα ὅτι ἀφδεξεται ἡμᾶς χαρὰ ἀφορισμοῦ ἐκ δεξιῶν τῷ βασιλεῶς. Ποταπὸς δὲ ἔστι ἡμᾶς, ὅταν ἀσπάζονται ἡμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι κεί. ἀσπάζεται σε Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ, Ἰακώβ, Μωϋσῆς, Νῶε, Ἰωβ, Δαυὶδ, καὶ οἱ ἅγιοι περιήχτην, καὶ ἀπόστολοι, καὶ μάρτυρες, καὶ οἱ πάντες οἱ ἅγιοι, καὶ δίκαιοι, οἱ ἐν τῷ βίῳ τῷ θεῷ εὐαγγελισάντες, καὶ ὅσους ἠθέλησεν ἄρτι θεάσασθαι, αὐτοὶ κεί. ἔρχονται πρὸς σε, καὶ περιηυσόμενοι σε ἀσπάζονται σε ἀγαλλόμενοι ἐπὶ τῇ σῇ σωτηρίᾳ. Ποταπὸς δὲ ἔστι ἡμᾶς τότε, ποταπὴν χαρὰν ἔχειν ἀνεκλάλητον; ὅταν εἴπῃ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν μετ' ἰλαρότητος λέγων. δῶτε οἱ ἐυλογημένοι τῷ πατρὶ μου κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. τότε ἀδελφέ μου λήλῃ τὸ βασίλειον τὸ ἀπρεπείας καὶ τὸ ἀφθόνημα τῷ κάλλους ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ λοιπὸν συμβασιλεύσεις αὐτῷ. τότε κληρονομήσεις τὰ ἀγαθὰ κείνα, ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαποῦσι αὐτὸν. τότε λοιπὸν ἀμέλειμος ἔσῃ μηκέτι πηρούμενος μηδεμίαν πλῆσιν. ἀναλόγισα ἀδελφέ μου οἷον ὑπάρχει τὸ βασιλεύειν ἐν ἔρανοις καὶ ὡς περιήχονται; δέξῃ γὰρ τὸ ἀφθόνημα ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ βασιλεύσεις ὅλοιπῃ σὺν Χριστῷ. ἀναλόγισα ἀδελφέ μου οἷον ὅτι τῷ θεῷ τὸ προσωπὸν βλέπειν ἀφπαντός. οἷον ὅτι ἔχειν αὐτὸν φωστῆρα. τότε γὰρ ἔτι ἔσται σοι ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας καὶ ὡς Ἡσαΐας φησὶν, εἰδὲ ἀνατολὴ σεληνῆς φωτιεῖ σοι τὴν νύκτα. ἀλλ' ἔσται σοι κύριος φῶς ἁγίων, καὶ ὁ θεὸς δόξα σου. Ἰδὲ ἀδελφέ μου ἡκούσας οἷα χαρὰ ἀπόκειται τοῖς φοβουμένοις τὸ κύριον, καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ. ἀναλόγισα ὅτι μετὰ ταῦτα, καὶ τὸ τῷ ἁμαρτωλῶν ἀπώλειαν ὅταν εἰσάγονται εἰς τὸ βῆμα τὸ φοβερόν, οἷα ἀρχὴ αὐτῶν λήφεται ἐνώπιον τῷ δικαίῳ κριτῇ μὴ ἔχοντας λόγον ἀπολογίας. οἷα ἐντροπὴ λήφεται αὐτοὺς ἀφορισμοῦς ὅτι δύνανται

μων

μων ἔ βασιλέως· οἷον σκότος ἐπιπέσει ἐπ' αὐ-
 τὸς, ὅταν λαλήσῃ πρὸς αὐτὸς ἐν ὀργῇ αὐτῆς,
 καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς παραξῇ αὐτὸς λέγων·
 πορεύεσθε οἱ καταραμένοι εἰς τὸ πῦρ, τὸ αἰώνιον
 τὸ ἡτοιμασμένον τῷ ἀβύσσῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις
 αὐτῆς. οἱμοι, οἱμοι. οἷα θλίψιν, καὶ στενοχω-
 εῖαν ἔξει τὸ πνῦμα αὐτῶν, ὅταν γένηται κραυ-
 γὴ πάντων λεγόντων· ἀπογραφῆτω οἱ ἁμαρ-
 τωλοὶ εἰς τὸ ἄδω, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλαν-
 θανόμνη τῷ θεῷ. Οἱμοι, οἷον μέλος ἀλαλά-
 ζουσι κοπιόμνη, καὶ θρηνοῦντες, ἀπαγόμενοι
 κολάζεσθαι πικρῶς εἰς ἀτελευτήτης ἁγῶνας. οἷος
 ὅστις ὁ πόπος, ὅπως ὅστις ὁ κλαυθμός, καὶ
 ὁ βρυγμός τῶν ὀδόντων, ὁ καλῶμενος τάρ-
 παρος, ὃν καὶ αὐτὸς ὁ σατανᾶς φοβᾶται. Οἱμοι
 οἷα ἐστὶν ἡ γέννα τῷ πυρὸς τῷ ἀσέβει, καὶ ὁ
 ἀκοίμητος, καὶ ἰοδόλος σκόληξ. οἱμοι οἷον δεινόν
 ὅστις τὸ σκότος ὁ κῆνος τὸ αἰώνιον, καὶ ἑξώτερον τὸ
 αἰεὶ μένει. οἱμοι οἷοί εἰσιν ἐπὶ τῇ κολάσει
 ἀγγελοι ἀσπαραγχοι, καὶ ἀναλήμονες. ὁνειδί-
 ζουσι γὰρ καὶ ἐπιπλήττουσι δεινῶς. τότε οἱ κολαζό-
 μενοι κεκράζονται ὡς κύριον. καὶ ἐκ εἰσακτέ-
 σεταὶ αὐτοῖς. τότε γνώσονται ὅτι μάταια αὐτοῖς
 ἀπέβη τὰ ἔθνη, καὶ ἡ ἐδόκει αὐτοῖς ἡδέα
 εἶναι, χολῆς καὶ ἰσχυρῶς πικρότερα ὀρέθη. Πᾶς
 τότε ἡ ψευδόνυμος ἡδονὴ τῆς ἁμαρτίας; ἀλλή
 γὰρ ἡδονὴ ἐκ ὅσων ἡ μὴ τὸ φοβεῖσθαι τὸ κύριον.
 ἀληθῶς τῷ ποτὶ ἡδονὴν ὅστις. ἀληθῶς ὡς ὁ κῆ-
 νος καὶ πιότητος ἐμπιπλά τῷ ψυχῶν. τότε κα-
 ταγνώσονται ἑαυτοῖς, καὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, ὡς
 ἔπραξαν. τότε ὁμολογήσουσι λέγοντες, ὅτι δι-
 κάα ἡ κρίσις τῷ θεῷ. ἠκῶσαμεν γὰρ ταῦ-
 τα, καὶ ἐκ ἡθελήσαμεν ἐπιστρέψαι ἀπὸ τῶν
 πονηρῶν ἡμῶν πράξεων; καὶ τότε ἔδεν ἀνύ-
 σαι ταῦτα λέγοντες. οἱμοι τῷ ἐν ἁμαρ-
 τίας ἀνηκέστοις συλληφθέντι, ὑπὲρ αἰεθμῶν
 ψάμμεθ θαλάσσης ἡμαρτον, καὶ κάμνηται ὅτι
 αὐτοῖς ὡς ἀπὸ πολλῶν δεσμῶν σιδήρεων. Οὐ
 γὰρ ὅστις μοι παρήρῃα ἀπένεικα εἰς τὸ ὕψος τῷ
 ἔραν.

Πρὸς τίνα οὖν καταφύγω, εἰ μὴ πρὸς
 σε φιλάνθρωπε; ἐλέησον ὁ θεὸς κατὰ τὸ
 μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλεονέκτημα τῶν
 οἰκτιρμῶν σου, ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.
 ὡς σε καταφύγω ἀπὸ τῆς πολλῆς σου
 ἀγαθότητος, καὶ ἀσπαραγχνίας. σὲ παρῶ-
 ρισα, καὶ πρὸς σε καταφύγω ἀπὸ τῆς
 πολλῆς σου ἀμνηστικίας. σὲ ἠθέτησα, καὶ
 πρὸς σε καταφύγω διὰ τὴν πολλὴν σου φιλαν-
 θρωπίαν.

Tom. III.

Θρωπία.

A fationis suæ viam? quanta eos, quum
 ad sinistram Regis segregabuntur, vere-
 cundia corripiet? quantæ in eos tene-
 bræ irruent, quando in ira sua loque-
 tur ad eos, & in furore suo conturbabit
 ipsos, dicens: *Discedite a me maledicti* *Matt. 25.*
in ignem æternum, qui præparatus est dia-
bolo, & angelis ejus. Heu, heu, quan-
 ta pressura, & angustia spiritus afficien-
 tur, quando supervenerit clamor omni-
 bus audientibus: *Convertantur peccatores* *Psal. 9.*
in infernum; omnes gentes quæ obliviscuntur
Deum. Heu, heu, quas voces inter
 lamenta gemitusque emittent; quando
 abducentur amarissime cruciandi in æter-
 num. Heu, qualis est locus ille clamo-
 ris, atque stridoris dentium, tartarus
 appellatus, quem & ipse horret Sata-
 nas? Heu, qualis est gehenna ignis inex-
 tinguibilis? Heu, qualis est non dor-
 miens & venenatus ille vermis? Heu,
 quam graves sunt tenebræ ille exteriores,
 æternæ, & in æternum permanentes? Heu
 quales sunt angeli tormentis præpositi,
 immites atque immaues, qui in suppli-
 ciis illis jugiter conviciando exprobrant,
 & graviter admodum increpant. Tunc
 qui in tormentis reperientur, intentis vo-
 cibus clamabunt ad Dominum, &
 non exaudiet eos. Tunc intelligent
 sibi res vitæ hujus omnes inanes eve-
 nisse: & quæ hic videbantur dul-
 cia, felle quovis atque veneno acer-
 biora. Ubi tunc falsi nominis voluptas
 peccati? Quum non sit alia voluptas,
 quam timere Dominum. In hoc vere
 voluptas est. Istud vere tamquam ex
 adipe & pinguedine animam replet. Tunc
 damnabunt seipsos, & opera quæ fece-
 runt. Tunc confitebuntur judicium Dei
 esse justum, dicentes: audiebamus enim
 hæc, & a pravis nostris actionibus no-
 luimus recedere. Sed tunc nihil profue-
 rit ejusmodi commemorare. Hei, hei
 mihi peccatis incomparabilibus prægra-
 vato: nam super numerum arenæ ma-
 ris peccavi, & ab iis, velut a multis
 ferreis catenis, incurvor: non enim audeo
 fursum intueri altitudinem coelorum.

Ad quem igitur confugiam, nisi ad
 te benignissime, idemque clementissime?
 Miserere mei Deus secundum magnam mi-
 sericordiam tuam, & secundum multitudi-
 nem miserationum tuarum dele iniquitatem
 meam. Ad te confugio propter multam bo-
 nitatem & clementiam tuam. Ad iracundiam
 te provocavi, & ad te ob magnam miseri-
 cordiam tuam recurro. Te aspernatus sum,
 & ad te propter summam tuam benignita-
 tem

N

tem

tem confugio, & obsecrans clamo: Averte faciem tuam a peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele. Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis, propter nomen tuum solum. Nihil enim quod tibi offeram habeo, non opus bonum, neque cor mundum: verum miserationibus tuis confusus, me ipsum projicio, ut me ad compunctionem adducas, & ad perseverantem mandatorum tuorum observationem: ne iterum facile in peccatum relabar, sed ex hoc tempore serviam tibi in sanctitate & iustitia omnibus diebus vitæ meæ.

Obsecro ergo vos fratres, ut ista expectantes, studeamus immaculati & irreprehensibiles ei inveniri in pace. Quando prava aliqua tibi supervenerit cogitatio, hunc gladium extrahe, id est timorem Dei recogita, omnemque fortitudinem confringes inimici. Loco autem tubæ divinas Scripturas adhibe. Quemadmodum enim tuba sonans congregat milites; sic & divinæ Scripturæ clamantes, cogitationes nostras congregant ad timorem Dei. Sunt enim cogitationes nostræ militum instar, resistuntque adversariis Regis. Et rursus, quemadmodum tuba, belli tempore sonans, strenuorum militum alacritatem in adversarios excitat; ita & divinæ Scripturæ te promptiorem ad omne opus bonum reddunt, teque adversus improbas passionēs ac vitia magis animant corroborantque. Idcirco mi frater quantum potueris, vim tibi infer, quo frequentius in iis verferis, ut cogitationes tuas congregent, quas inimicus invento suo maligno dispergit, improbas suggerens, vel etiam tribulationes sæpe inferens, aut res secundas ac lætas exhibens. Hæc quippe sua calliditate ac dolo operatur, ut hominem a Deo alienum reddat. Quum enim aliquem cogitationibus lædere atque dejicere nequiverit, tum tribulationibus eum afficit, ut mentem illius obscuret, occasionemque superfeminandi reperiatur, quæ voluerit; incipitque tunc suggerere monacho cogitationes ejusmodi, ac jurejurando dicere: ex quo bonum operari cæpi, malos dies experior: faciamus igitur mala, ut rursus eveniant bona. Tunc nisi quis sobrius inveniatur ac vigil, devorabit eum, tanquam infernus viventem. Quod si neque per ejusmodi nocere ei potuerit, tunc prospera affert ei, & in superbiam elevat ipsum, fraudemque multiplicem sub-

A θρωπίαν. καὶ δεόμενος βοῶ. Ἀπόστρεψεν τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον. Καρδίαν καθαράν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ θεός, καὶ πνεῦμα ῥέον ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. Διότι οὐκ ἔχω ὅτι σοὶ προσφέρω. οὐδὲν ἔχω προσεργεῖν σοι, ὅτι πρᾶξιν ἀγαθῶν, ὅτι καρδίαν καθαράν, ἀλλὰ θάρσυνόν με εἰς τὰς οἰκτιρμήσεις σου ἐπὶ ῥήματι ἐμαυτῶν, ὅπως ἄξιός με εἰς κατανύξιν, καὶ ἐπίμονον ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν σου. ἵνα μὴ καταπίπῃ πάλιν διόλως εἰς ἀμαρτίας, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ νῦν λατρεύσά σοι ἐν οἰότητι καὶ δικαιοσύνῃ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου.

B Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀδελφοὶ ταῦτα προσδοκῶντες ἀσπώμεν ἄσπιλοι, καὶ ἀμώμητοι ἐν ῥηθύνῃ αὐτῶ ἐν εἰρήνῃ. ὅταν ἐπέλθῃ σοι πονηρὰ ἐνθυμήσεις ἀδελφέ, ἀπάσαι ταύτῃ τὴν μάχην, τὰς ἐν ἀναλόγει τῆ φόβου τοῦ θεοῦ, καὶ συγκόπῃς πᾶσι τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ. ἀντὶ τοῦ σάλπιγγος ἔχε τὰς θείας γραφάς. κατὰ δὲ τρόπον ἢ σάλπιγγος βοῶσα ὁπισσωμένη τὰς τρατιώτας, ἔτω καὶ αἱ θεῖαι γραφαὶ βοῶσαι πρὸς ἡμᾶς, ἐπισπωμέναι ἡμῶν τὰς λογισμὰς εἰς φόβον θεοῦ. Καὶ γὰρ εἰσιν οἱ λογισμοὶ ἡμῶν δίκην τραυμάτων πολεμοῦντες πρὸς τὰς ἐχθρούς τοῦ βασιλέως. Καὶ πάλιν ὁ τρόπος ἢ σάλπιγγος βοῶσα ἐν καρδίᾳ τοῦ πολέμου διεγείρει τὴν νέαν, καὶ ἀγωνιστὴν τὴν πρὸς θυμὸν κατὰ τὴν ἀντιπάλω, ἔτω καὶ αἱ θεῖαι γραφαὶ διεγείρουσί σε τὴν πρὸς θυμὸν εἰς τὸ ἀγαθόν, καὶ ἀδείξουσίν σε κατὰ τὴν παῖδων. διὸ ἀδελφέ μου ὅσον δύνασαι, ἀιάγκασε σεαυτὸν πυκνότερος ὡς ἐν τυγχάνειν αὐταῖς, ὅπως συναῖξουσίν σε τὰς λογισμὰς, ὥς ἀφασκορπίζει ὁ ἐχθρὸς τῇ αὐτῇ κακομηχανίᾳ ὑποβάλλων πονηρὰς ἐνθυμήσεις. ἢ καὶ θλίψεις πολλάκις ἐπιφέρων, ἢ διημερίας καὶ διρυχωρίας πολλάς παρέχων. ταῦτα γὰρ κατεργάζεται τῇ αὐτῇ πανουργία, ὅπως ἀπαλωτεύσῃ ἀπὸ θεοῦ τὸν ἄνθρωπον. ὅταν γὰρ πολλάκις μὴ διωθῇ τινὰ ἀπὸ τῆς ἐνθυμήσεως ἐπιρράσας, καὶ καταβαλεῖν, τότε λοιπὸν ἐπιφέρει αὐτῷ θλίψεις, ὅπως σκοτίσῃ τὴν διάνοιαν, καὶ ἰχύσῃ λοιπὸν ἐπιπαισθεῖν αὐτὸν ἐλέει, καὶ ἀρχεταῖ ὑποβάλλειν τῷ μοναχῷ τὰ πᾶντα ἐνθυμήματα, καὶ λέγειν μεθ' ὅρων, ὅτι ἀφ' οὗ ἡρξάμην εἰς τὸ ἀγαθὸν ἐργάζεσθαι κακὰς ἡμέρας εἶδον. ποιήσω μὲν ἐν ταῖς κακαῖς, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ. τότε εἰ μὴ διῃρῇ τις νήφων, καταπίνει αὐτὸν ὥσπερ ἄδης ζῶντα. εἰ δὲ καὶ ἐν τούτῳ μὴ διωθῇ αὐτὸν ἐπιρράσας, τότε ἐπιφέρει αὐτῷ τὴν διρυχωρίαν. ὑποὶ αὐτὸν καὶ

καὶ ἀπάτῃ πολλῶν παρέχει αὐτῷ τὴν δε-
ιοτέραν, καὶ χεῖρῳ πάντων τῶν παθῶν. αὕτη
γὰρ ὅστις ἡ ὑπερήφανος, καὶ ἀφρονα ἐργαζομένη
τῷ ἀνδρωπον. αὕτη εἰς τὸ βυθὸν τῶν ἡδονῶν κα-
ταπαύει τὸ νοῦν. αὕτη εἰς ἕρπονός ποιεῖ θῆναι τὸ
εἶδος βλασφημίας. Γέγραπται γὰρ. καὶ ἔθετο εἰς
ἕρπονός τὸ εἶδος αὐτῆς. αὕτη ποιεῖ τὸν ἀνδρωπον
μὴ γινώσκειν τὸν Θεόν, μηδὲ γινώσκειν τὴν ἰ-
δίαν αὐθένειαν; μηδὲ ἐνθυμεῖσθαι τὴν ἡμέραν
τῆς θανάτου. αὕτη δὲ ὅστις ὁδὸς πάντων τῶν κα-
κῶν. ταύτῃ τὴν ὁδὸν ἀγαπῶν βαδίζειν εἰς
τὰ ταμιεῖα τῆς θανάτου δέσκεται φθάνειν.
αὕτη ὅστις ἡ ὁδός, ἣν εἶπεν ὁ κύριος. πλατεία,
καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδός ἡ ἀπάγνυσα εἰς τὴν ἀ-
πώλειαν. ἰδοὺ ἡκιστὰς ἀδελφεῖς μου. Διὰ τί ἐπι-
φέρει ὁ ἐχθρὸς ποτε μὴ εὐρυχωρίας, ποτὲ δὲ
θλίψεως. πρὸς ὃ γὰρ δοκιμάζει τὴν διάθεσιν τῆς
ἀνδρώπης ἐγκειμένῳ, πρὸς αὐτὸ καὶ αὐτὸς
εὐρατείεται δι' ἀδικαγμάτων τῶν ἁμαρτιῶν.
διὸ ἀδελφεῖς μου ἡψοῦν ἀσφαλῶς, καὶ σπύδασον
αἰὲν τῇ ἀναγνώσει τῶν σκολλομένων, ἵνα σε διδάξῃ
πῶς δεῖ ἐκφυγεῖν τὰς παγίδας τοῦ ἐχθροῦ, ὅτι
καταλάβει τὴν ἀγνίον ζωὴν. συζέλει γὰρ ἀνάγ-
νωσις τῶν θείων γραφῶν τὸν νοῦν πλανώμενον. καὶ
δωρεῖται γινώσκειν εἰς Θεόν. Γέγραπται γὰρ. χολα-
σατε, καὶ γινώτε ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός. ἀκούετε
ἀδελφεῖς μου, ὅτι γινώσκειν Θεὸν λαμβάνει ὁ χολά-
ζων τὰς θείας γραφὰς ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ. διὸ
ἀδελφεῖς μὴ ἀμελήσης τὴν ψυχὴν σου, ἀλλὰ χό-
λαζε τῇ ἀναγνώσει, καὶ τὰς διχαῖς, ὅπως φω-
τισθῇ σου ἡ διάνοια, καὶ ὅπως γένη τέλειος, καὶ
ὁλόκληρος ἐν μηδενὶ λειπόμηνος. ἄλλοι καυχῶν-
ται ἐπὶ συνομελίᾳ μεγιστάνων, ἀρχόντων τε, καὶ
βασιλέων. σὺ δὲ καυχᾶσαι ἐμπροσθεν τοῦ ἀγγέ-
λου τοῦ Θεοῦ συνομελῶν τῷ ἀγίῳ πνεύματι διὰ
τοῦ ἀγίου γραφῶν. τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμά ἐστι τὸ
λαλοῦν δι' αὐτῶν. σπουδαζέτω οὖν ἐντυγχάνειν
ταῖς θείαις γραφαῖς, καὶ προσκαρτερεῖν ταῖς δι-
χαῖς. ὅσακις γὰρ ἐντυγχάνεις τῷ Θεῷ δι' αὐ-
τῶν, ποσάκις ἀγιάζεται σου τὸ σῶμα,
καὶ ψυχὴ. τῷ οὖν γινώσκων ἀδελφεῖς μου σπύ-
δαζε πυκνότερος ἐντυγχάνειν αὐταῖς. Εἰ μὴ
χολάζωσιν αἱ χεῖρες, ὅχις πάλιν τῇ ἀφρονίᾳ.
Καὶ γὰρ ἡ μακαρία Ἄννα ἡ μήτηρ τοῦ προφήτου
Σαμὺὴλ ἠνέχετο, καὶ τὰ χεῖλη αὐτῆς ἐκινετο
μόνον. Ἡ δὲ προσευχὴ εἰς τὰ ὦτα κυρίου Σα-
βαώθ εισελήλυθε, καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἡ ἀπάντησις
αὐτῆς. Διὸ ἀδελφεῖς μου καὶ μὴ χολάζωσί σου αἱ
χεῖρες, ἀλλὰ τῇ ἀφρονίᾳ ὅχις. Εἰ μὴ δὲ ἐκ
ἐπί-

Tom. III.

A subministrat eidem cunctis malis intole-
rabiliorem atque deteriorem: hæc enim
est, quæ superbum, & insipientem red-
dit hominem. Hæc in profundum vo-
luptatum, mentem detrahit. Hæc in
coelum facit ponere os blasphemiae. Scri-
ptum est enim: *Et posuit in coelum os suum*. Hæc hominem ignorare facit
Deum: atque adeo ne imbecillitatem
quidem propriæ naturæ cognoscere, ne-
que cogitare diem mortis possit. Hæc
autem omnium malorum est via, per
quam qui gaudet incedere, in penetralia
mortis perveniet. Hæc est via, de qua
Christus dixit: *Lata & spatiosa est via, quæ ducit ad perditionem*. Ecce audisti,
mi frater, quare inimicus nunc quidem
prosperitates, interdum angustias adhi-
beat. In quod enim inclinatiores ho-
minis animum viderit, eo adversus il-
lum inique se armat. Quapropter, mi
frater, sobrium te præbe ac vigilantem
solerter, operamque da semper, ut
lectioni divinarum Scripturarum adhæ-
reas, quæ te doceant, quomodo effu-
gere oporteat laqueos inimici, & vitam
æternam assequi. Nam sacrarum Scrip-
turarum lectio mentem vagabundam con-
trahit, & colligit, donatque in Deum
cognitionem. Scriptum est enim: *Va-
cate, & videte, quoniam ego sum Deus*.
Audis frater, quod Dei scientiam acci-
piat, qui simplici veroque corde divi-
nis vacat Scripturis? Idcirco mi frater
vide, ne negligas animam tuam, sed
lectioni ac precibus sedulo incumbere, ut
mens tua illuminetur, fiasque perfectus
& integer, in nullo deficiens. Glorian-
tur alii de magnatum, principumque
ac regum familiaritate atque colloquio:
at tu coram Angelis Dei gloriare, col-
loquens, & cum Spiritu sancto per sa-
cras litteras conferens: Nam Spiritus
sanctus est, qui loquitur per eas. Da
operam igitur, ut divinarum Scriptura-
rum lectionem familiarem tibi reddas,
& persistas in oratione. Quotiescum-
que enim per eas Deum interpellas, to-
ties tibi corpus sanctificatur, & anima.
Hoc ergo cognoscens mi frater, cura,
ut frequentius eas verses. Et licet la-
bores manibus, mente ora. Nam &
beata Anna, mater Prophetæ Samuelis,
orabat, & labia ejus tantummodo mo-
vebantur: oratio autem ipsius in aures
Domini Sabaoth introivit, concessaque
est ei petitio sua. Ideo, frater carissi-
me, licet manus occupatas teneas,
mente tamen ora. Quod si legere
forte

Psal. 72.

Matth. 7.

Psal. 45.

Eccles. 6.

Psal. 118.

Psal. 115.

Psal. 49.

forte nescias , adhibe eum , a quo audire queas , atque proficere ; scriptum quippe est : *Si videris sensatum , evigila ad eum , & gradus ostiorum illius exterat pes tuus .* Hoc enim conducit , frater , non solum scientibus quid legant , sed & ignorantibus ; nam multi sunt legentes : sed quæ legunt non intelligunt . Vide ergo o Monache , ne donum Dei quod in te est , negligas , quod gratis tibi a Christo est collatum . Sed stude , & inquire , quomodo placere possis Deo , ut beatitudine Sanctorum perfruaris . Scriptum est enim : *Beati qui scrutantur testimonia ejus , in toto corde exquirent eum .* Vide ne te interrumpat inimicus , quum volueris legere , tædium tibi afferens , teque in mentis distractionem conjiciens , ac dicens : fac primum rem istam , quoniam & exigua est ; sicque postmodum securior leges . Quando enim suggerit ejusmodi , simul inducit te ad opus manuum promte peragendum ; hæc autem omnia suggerit , ut te a lectione abducatur , & impediatur . Quum enim hominem viderit diabolus studiose & cum utilitate legentem , ejusmodi occasionibus aliisque variis impugnatur eum , studens ipsum impedire . Tu ergo ne parueris ei , sed esto quasi cervus sitiens desideransque adire fontes aquarum , idest sacras Scripturas : ut ex iis bibas , refrigeresque sitim tuam variis te morbis adurentem . Bibe simul & illam , quæ inde ad te manat , utilitatem . Illuc vero mea spectat oratio , ut quando tibi donaverit earundem intelligentiam Dominus , ex iis verbum , quod tibi utile sit , ne te prætereatur ; sed ingenio ac mente tua meditaberis illud , inscribesque cordi tuo , & memoria tua istud conservabis indelebile . Sicut scriptum est : *In justificationibus tuis meditabor .* Rursusque ait : *In corde meo abscondi eloquia tua , ut non peccem tibi .* Et iterum : *In quo corrigit adolescentior viam suam ; in custodiendo sermones tuos .* Vides , frater , quod in recordatione verbi ejus corrigit homo viam suam ? Quis enim recordatur verborum ejus , & non corrigit ? nisi sit ille plane reprobis , & inferrimus , nihil prorsus cogitans ? quin & quorum videtur sibi recordari , obliviscitur . Tali enim homini dicit Deus : *Quare tu enarras justitias meas , & assumis testamentum meum per os tuum ?* Jubet ergo auferri

A ἐπίτασαι τὸ ἀναγινώσκαι , προσκολληθήσῃ ὅπως ὅτι ἀκῶσαι , καὶ ὠφελήσῃ . Γέγραπται γὰρ . ἔάν τις ἀνδρὰ συνηθῇ , ὅς τις πρὸς αὐτὸν , καὶ βαθυμὲς θυρῶν αὐτῶν ἐκτελέτω ὁ πῦρ σου . τῷ γὰρ συμβάλλεται ἀδελφὲ μου ἢ μόνον τοῖς μὴ ἐπισταλμένοις τὸ ἀναγινώσκαι , ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπισταλμένοις . πολλοὶ γὰρ εἰσι ἀναγινώσκοντες , καὶ ἢ γινώσκουσι ἀ ἀναγινώσκουσι . βλέπε οὖν μοναχὲ μὴ ἀμελήσης ὅτι ἐν σοὶ χάρισματός ἐστι δόξος σοὶ τῇ δωρεᾷ ὅτι Χειρὸς . ἀλλὰ φρόντισον , καὶ ἐκζητήσῃ τὸ πῶς εὐαρεστήσης τῷ Θεῷ , ἵνα τύχῃς ὅτι μακαρισμὸς τῶν ἀγίων . Γέγραπται γὰρ . μακάριοι οἱ ἐξεργονῶντες τὰ μυστήρια αὐτῶν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσῃ αὐτὸν . βλέπε μὴ σε ἀνακόψῃ ὁ ἐχθρὸς , ὅταν βούλῃ ἀναγινώσκειν ἐπιφέρων σοὶ τὴν ἀκῶαν , καὶ βάλλων εἰς περισπασμὸς , καὶ λέγων . ποιήσῃς πρῶτον τὸδε τὸ πρᾶγμα ἐφ' ὅσον ὀλίγον ὅτι . καὶ ἔτις ἀμελείων ἀναγινώσκεις . ἡνίκα γὰρ ὑποβάλλῃ ταῦτα , καὶ περισπασμὸς παρέχει εἰς τὸ ἐργόχαιρον . ταῦτα γὰρ πάντα ἐμβάλλῃ ἵνα σε ἀπολύσῃ τῷ ἀναγινώσκειν . ὅταν γὰρ ἴδῃ ἀδελφὸν ἐμπόπως ἀναγινώσκοντα , καὶ ὠφελήσῃ ταῦτα τῆς ἀφορμῆς , καὶ ἄλλας , ὡς παύσεται αὐτῶν ἐμποδίζων αὐτὸν ζητῶν . σὺ οὖν μὴ πιστῆς αὐτῷ , ἀλλὰ γενῇ ὡς ἔλαφος διψῶν , καὶ ἐπιποθῶν ἐλθεῖν ὅτι πᾶς πηγὰς ἤνι ὕδατων , τοῦτο ὅτι ἐπὶ πᾶς θείας γραφᾶς , ὅπως πῆς ὅτι αὐτῶν , καὶ καταψύξῃς σου ὅτι δίψῃς ὅτι συμφλέγῃς σε διὰ τῆς παθῶν . σύμπινε ὅτι ὅτι αὐτῶν ὠφέλειαν , οἷόντι λέγω , ἵνα ὅταν ὁ κύριος δωρήσῃ σοὶ τὸ ἀναγινώσκειν , καὶ ἐπιγινώσκειν ὅτι αὐτῶν λόγον , μὴ σε παρελθῇ , ἀλλὰ μελετήσῃς αὐτὸν ἐν τῇ ἀφροσύνῃ σου , καὶ ἐν γράφῃς αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου . καὶ τῇ μνήμῃ φυλάξῃς αὐτὸν ἀνεξάλεπτον . Γέγραπται γὰρ . ἐν τοῖς δικαίωμασί σου μελετήσω . καὶ πάλιν λέγει . ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐκρυψα τὰ λόγια σου . ὅπως ἂν μὴ ἀμάρτω σοὶ . καὶ πάλιν . ἐν τίνι καταρθώσῃ νεώτερος ὅτι ὁδὸν αὐτῶν ; ἐν τῷ φυλάττειν τὰς λόγους σου . βλέπεις ἀδελφὲ . ὅτι ἐν τῷ μνημονεύειν τὰς λόγων αὐτῶν , καταρθῶν ἄνθρωπος ὅτι ὁδὸν αὐτῶν ; τίς γὰρ μνημονεύει τῶν λόγων αὐτῶν , καὶ μὴ καταρθῶν ; εἰ μὴ ἄρα ἐστὶν ἐκεῖνος ἀδόκιμος , καὶ παλαμπῶρος . ὁ πιστὸς ὅτι ὅτι μνημονεύει . ἀλλὰ καὶ ὁ δοκῇ μνημονεύειν ἐπελάθεται . τῷ γὰρ πιστῷ ἀνδρὶ λέγει ὁ Θεός . ἵνα τί σὺ ἐκδιδῇς τὰ δικαίωματά μου , καὶ ἀναλαμβάνεις ὅτι ἀφροσύνην μου διὰ τὸ σῶματός σου .

Κελεύει

Κελεύει οὖν ἀπαρθίῳ ἀπ' αὐτῶ, καὶ ὁ δο-
κεῖ ἔχειν· ὁ ποιῶν δοκεῖ ἔχειν πίστιν, καὶ γὰρ
χριστιανὸν ἑαυτὸν ἀποκαλεῖ. τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνεῖ-
ται, καὶ ἐστὶν ἀπίστῃ χείρῳ· διὸ κελεύει ἐπαρ-
θῆναι ἀπ' αὐτῶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ ἔλαβεν
ἐν ἡμέρᾳ ἀπολυτρώσεως, ὃ καὶ δοκεῖ ἔχειν.
Καὶ γίνεται ὁ ποιῶν ἀνθρώπος ὡς περὶ κερά-
μιον οἶνον ῥίγμα πεποιημένος, καὶ διὰ αὐτῶ ἀπο-
λέσθαι τὸν οἶνον. ὅπερ πάντες μὴ οἱ ὀρώντες, καὶ
μὴ εἰδότες τὸ γεγονός δοκοῦσι μετὸν εἶναι· ὅταν
ᾧ ὁρῶντι τῷ φανεροῦνται πάσι, ὅτι κενὸν ὡ
καίμενον. ὅπως γὰρ ὁ ποιῶν ἀνθρώπος κατὰ τὴν
ἡμέραν τὴν κρίσεως ἐρῶν ὁμῶς, κενὸς θέσκειται.
Καὶ τότε φανερὰ πάντα τὰ κατ' αὐτὸν γίνονται·
ποιοῦνται εἰς οἱ ἐροῦντες τῷ βασιλεῖ ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ· Κύριε, ὅτι τῷ σὺ ὀνόματι προεφητεύσαμεν,
καὶ τῷ σὺ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν;
Καὶ ἀποκρίθεις ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ἔκ οὐδα ὑμεῖς. βλέπετε ἀδελφε, ὅτι ἐξ ἐν ὅλως
ἔχῃ ὁ ποιῶν; σὺ οὖν μνημόνευε τῶν λόγων, ὡς ἀ-
κούεις καὶ κατὰ ῥῶσιν τὸ ὄν σου. βλέπε μὴ ἐάσης τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατελθεῖν, καὶ καταφάγῃ τὸ
σπέρμα τῆς ἡμέρας τοῦ Θεοῦ. αὐτὸς γὰρ εἶπεν· ὅτι τὸ
σπέρμα ἐστὶν ὁ λόγος, ὃν ἠκούσατε. Κρύψον
τὸ σπέρμα εἰς τὰς λαγόνas τῆς γῆς· πῦρ ἐστὶ,
κρύψον τὸν λόγον ἐν μέσῳ τῆς καρδίας σου, ὅπως
καρποφορήσης τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ σου. ὅταν ᾧ
ἀναγινώσκεις ἐπιμελῶς καὶ ἐμπόνως ἀναγίνωσ-
κε, ἐν πολλῇ καταστάσει διερχόμενος τὴν εἰρήνην
καὶ μὴ σπουδάζῃς τὰ φύλλα μόνον διέρχεσθαι,
ἀλλ' ἐὰν χρεῖα ἐστὶ, μὴ ὀκνήσης καὶ δις, καὶ
τεῖς, καὶ πλεονάκεις τὴν εἰρήνην διελθεῖν, ὅπως νοή-
σης τὴν δύναμιν αὐτῶ. ὅταν ᾧ μέλλῃς καθεσθῆ-
ναι, καὶ ἀναγινώσκῃς, ἢ ἀναγινώσκοντος ἀκούσῃς,
δεήσῃς πρῶτον τοῦ Θεοῦ λέγων. Κύριε Ἰησοῦ
Χριστέ ἀνοίξον τὰ ὦτα, καὶ τὰς ὀφθαλμούς της
καρδίας μου τῷ ἀκούσάί με τῶν λόγων σου, καὶ
σωθῆναι, καὶ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου. Ὅτι πα-
ροικὸς ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ· Κύριε μὴ ἀποκρύ-
ψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου, ἀλλὰ ἀποκαλύ-
ψον τὰς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαυ-
μάσια ἃ ἐκ τῶν νόμων σου. ἐπὶ σοὶ γὰρ ἐλπίζω ὁ
Θεός μου, ἵνα σὺ μου φωτίσης τὴν καρδίαν· καὶ
ἀδελφέ μου παρακαλῶ. Οὕτω πάντοτε ὡς τῷ
Θεῷ, ὅπως φωτίσῃ σε τὸ νῦν, καὶ δηλώσῃ σοι
τὴν δύναμιν τῶν λόγων αὐτῶ· πολλοὶ γὰρ ἐπλανή-
θησαν θαρρήσαντες τῇ σιμῇ αὐτῶν, καὶ φάσκει-
ντες ἑαυτοὶ σοφοὶ ἐμωράνθησαν μὴ νοοῦντες τὰ γε-
γραμμένα, καὶ ὡς ἐπέπεσον εἰς βλασφημίας, ὡς
ἀπώ-

ferri ab ipso etiam quod videtur habe-
re. Videtur enim talis habere fidem,
per quam & se Christianum appellat;
sed operibus eam negat, & est infide-
li deterior. Ideo auferri ab eo jubet
Spiritus sanctum, quem accepit in die
redemptionis, quemque videtur habere.
Et fit talis homo instar fictilis vasis vi-
ni, rimam habentis, & per eam vi-
num deperdentis: quod quidem omnes
qui aspiciunt, nescientes quid acciderit,
arbitrantur plenum esse: sed re explo-
rata, eo distillante, mox palam fit
omnibus, vacuum illud jacere. Ita &
homo ejusmodi in die illa judicii per-
quisitus, inanis invenietur & vacuus:
& tunc cunctis manifesta erunt, quæ
ad illum pertinent. Talesque sunt, qui
in die illa ad Regem dicent: Domine,
nonne in nomine tuo prophetavimus, & in
nomine tuo virtutes multas fecimus? Re-
spondensque Rex, dicet ipsis: Amen dico
vobis, nescio vos. Vides frater, quod
nihil penitus habeat, qui ejusmodi est.
Tu ergo memoria tene, quæ audis, &
corrigere viam tuam. Vide ne finas vo-
lucres coeli descendere, & semen Filii
Dei comedere. Ipse enim dixit: Semen
est verbum, quod audistis. Abde semen
in terræ viscera, hoc est, absconde
verbum in medio cordis tui, ut fructi-
fices Domino in timore tuo. Porro quum
leges, studiose & accurate legas, ma-
gna cum tranquillitate atque industria
percurrans versum. Et non studeas dum-
taxat libri folia evolvere, sed si opus
fuerit, non pigeat etiam bis, terve,
ac sæpius eundem repetere versum, ut
vim orationis intelligas. Quum autem
te ad sedendum, ac ad legendum, vel
etiam ad alium legentem audiendum pa-
ras, Deum cum primis ora, dicens:
Domine Jesu Christe, aperi aures, &
oculos cordis mei, ad audiendum &
intelligendum sermones tuos, faciendam-
que voluntatem tuam: quoniam ego in-
cola sum in terra, Domine, non abscon-
das a me mandata tua, sed revela ocu-
los meos, & considerabo mirabilia
de lege tua. In te enim spes mea
Deus meus, ut tu cor meum illu-
mines. Etiam, mi frater, obsecro,
sic semper Deum ora, ut tibi men-
tem illuminet, aperiatque virtutem
sermonum suorum. Multi enim dece-
pti sunt prudentia sua, judicioque con-
fisi, & quum dicerent se esse sapien-
tes, stulti facti sunt, non intelligentes
Scripturas: incideruntque in blasphemias,

Matth. 7.

Matth. 13.

&c

& perierunt . Si ergo inter legendum occurrat tibi verbum aliquod intellectu difficile , vide , ne te malignus doceat , dicere intra te , quod non sic se habeat , ut dicit verbum istud : quomodo enim sic esse potest ? & ejusmodi . Sed si credis Deo , crede & sermonibus ipsius , & dic ad malignum . Vade post me Satana : Ego enim novi , quod eloquia Dei , eloquia casta sunt ; sicut argentum igne examinatum , probatum terræ , & purgatum septuplum : nihilque in iis obliquum vel tortuosum esse : sed omnia bona his qui intelligunt , & recta his qui cognitionem inveniunt . Ego autem insipiens sum , & non intelligo . Novi tamen spiritaliter scripta esse : ait enim Apostolus , quod spiritalis sit lex . Deinde sic reflexis in cœlum oculis dicito : Domine , credo sermonibus tuis , non contradico , sed confido sermonibus sancti Spiritus , Tu igitur Domine salva me , ut inveniam gratiam coram te ; ego enim aliud non quæro Domine , nisi solum salvari , & misericordiam tuam , indulgentissime , consequi .

Posside autem & mentis tranquillitatem atque quietem , frater , pro muro munitissimo : nam quies superare te faciet passiones tuas : tu enim de loco superiori pugnas , illæ autem de loco inferiori . Acquire igitur cum timore Dei quietem , & non nocebunt tibi quæcumque tela inimici : nam quies cum timore Dei juncta , currus igneus est , in cœlum possessorem suum efferens . Fidem illius tibi faciat Propheta Elias , qui quietem ac timorem Domini amans , assumtus est in cœlum . O quies scala cœlorum . O quies compunctionis mater . O quies peccatorum speculum , quæ homini sua scelera atque delicta ostendis . O quies , quæ lacrymas nequaquam impedis . O quies mansuetudinis procreatrix . O quies humilitatis contubernalis ac focia . O quies timori Dei conjuncta , quæ menti lucem infers . O quies cogitationum inspectrix , & discretionis adjutrix . O quies omnis boni genitrix , jejunii firmamentum , & gulæ impedimentum . O quies orationis sacræque lectionis vacatio . O quies cogitationum serenitas , & tranquillitatis portus . O quies animæ securitas . O quies jugum suave , & onus leve , reficiens , portantque portantem te . O quies procacitatis interemtrix , & impudentiæ inimica . O quies pietatis , ac religionis mater . O quies passionum carcer . O quies animæ

læti-

A ἀπώλοντο . Εἰς οὖν ἐν τῷ ἀναγινώσκῃ σε ἀ-
ρης λόγον δυσνόητον , βλέπε μή σε διδάξῃ ὁ
πονηρὸς λέγειν ἐν ἑαυτῷ . ὅτι ἔχ' ἔτις ἐστὶν ὁ λόγος
ἔτις . Πῶς γὰρ δύναται ἔτις εἶναι ; καὶ τὰ ποιῶντα .
ἀλλ' εἰ τις δὴ τῷ θεῷ , πίστευε καὶ τοῖς λό-
γοις αὐτοῦ . καὶ λέγε πρὸς τὸ πονηρὸν . πορεύ-
εἰς τὰ ὀπίσω με σατανᾶ . Εἰ γὰρ οἶδα ὅτι
τὰ λόγια τοῦ θεοῦ , λόγια ἀγνά ἐστιν ὥσπερ ἀρ-
γύριον πεπυρωμένον δοκίμον τῇ γῇ , καὶ κεκαθα-
ρισμένον ἐπὶ ἀπλασίως , καὶ ἐξ ἐν αὐτοῖς
σκολιὸν , ἢ τραγυγαλιῶδες , ἀλλὰ πάντα ἀγα-
θὰ ἐνώπιον τοῖς σωτηρίοις , καὶ ὁρῶν τοῖς θείοις-
κασι γινώσκῃ . Εἰ γὰρ δὲ ἀσύνητός εἰμι , καὶ ἐ γι-
νώσκω . οἶδα οὖν ὅτι πνευματικῶς εἰς γεγραμ-
μένα . Λέγει γὰρ ὁ Ἀπόστολος , ὅτι ὁ νόμος πνευ-
ματικός ἐστιν . εἰδ' ἔτις ἀναβλέψον εἰς τὸ ἔρα-
νόν , καὶ εἰπὲ . Κύριε τισὶν τοῖς λόγοις σε ,
ἐκ ἀντιλέγω , ἀλλὰ θαρρῶ τοῖς λόγοις τοῦ ἀγίου
πνεύματος . σὺ οὖν Κύριε σῶσόν με , ὅπως ἴρω
χάριν ἐνώπιόν σε . ἐγὼ γὰρ ἄλλοτι ἐζητῶ , ἢ
μὴ μόνον τὸ σωθῆναι , ὅπως τύχω τοῦ ἐλέους
σου , ὁσπασαί .

C Κτῆσαι δὲ καὶ τὴν ἡσυχίαν ἀδελφεῖς , ὥσπερ
πῆχος ὀχυρὸν . Ἡ γὰρ ἡσυχία ὑψηλότερόν σε
ποιεῖ τῷ παθῶν . σὺ γὰρ ἀνῶθεν πολεμεῖς ,
αὐτὰ δὲ κατῶθεν . κτῆσαι οὖν τὴν ἐν φόβῳ θεοῦ
ἡσυχίαν , καὶ ἐ μὴ σε βλάβῃ πάντα τὰ βέλη
τοῦ ἐχθροῦ . Ἡσυχία φόβῳ θεοῦ σωζομένη
ἀρμυρὴ πύρινός ἐστιν ἀνάγκη εἰς ἔρανός τ' κεκτα-
μένον αὐτῷ . καὶ παιδέτω σε Ἡλίας ὁ προφή-
της . ἀγαπήσας τὴν ἡσυχίαν , καὶ τὸ φόβον τοῦ
θεοῦ , καὶ ἀναληφθεὶς εἰς τὸ ἔρανόν . ὡς ἡσυχία
κλίμαξ ἔρανός . ὡς ἡσυχία μήτηρ κατανύξεως .
ὡς ἡσυχία ἐσπῆρον τ' ἀμαρτημάτων . ἡ δεικνύσα
τῷ ἀνθρώπῳ τὰ πλημμελήματα αὐτοῦ . ὡς ἡσυ-
χία ἡ δακρυὰ μὴ ἐμποδίζουσα . ὡς ἡσυχία
πραότης γεννήτειρα . ὡς ἡσυχία ταπεινοφροσύνης
σύσκοινα . ὡς ἡσυχία φόβῳ θεοῦ σωζομένη ,
ἀφανιστὴς φωταγωγὴ . ὡς ἡσυχία λογισμῶν κα-
τασκοπε , καὶ ἀφαιρέσεως σύμποινα . ὡς ἡσυχία
γεννήτειρα παντὸς ἀγαθοῦ , ἡσυχία ἐδραίωμα ,
καὶ γαστριμαργίας ἐμπόδιον . ὡς ἡσυχία χολὴν
παρασφύζουσα , καὶ ἀναγνώσεως . ὡς ἡσυχία γα-
λῶν λογισμῶν , καὶ λημὴν βουλοῦ . ὡς ἡσυχία
ἀμελεμένη ψυχῆς . ὡς ἡσυχία ζυγὸς χρηστοῦ ,
φορτίον ἐλαφρὸν ἀναπαύουσα , καὶ βαρύνουσα τὸ
βαρύνοντά σε . ὡς ἡσυχία περὶ περότης ἀνάρεσις
καὶ ἀναδείας ἐχθροῦ . ὡς ἡσυχία ἀλαβείας μή-
τηρ . ὡς ἡσυχία δεσμοτικὸν παθῶν . ὡς ἡσυχία
ἀφρο-

διφροσύνη ψυχῆς, καὶ καρδίας. ὦ ἡσυχία ὀφθαλμοῦ, καὶ ἀκοῆς, καὶ γλώσσης χαλινός. ὦ ἡσυχία πάσης ἀρετῆς σωεργός. ὦ ἡσυχία ἀκτιμοσύνης πρόξενος. ὦ ἡσυχία χωεῖον Χειρῶν καρποφόρον καρποφοροῦν καρπὸν ἀγαθῶν. ὦ ἡσυχία τέχνης, καὶ ὀχυρώμα ἑβλομῶν ἀγωνίσασθαι ἀπὸ τῆ βασιλείας τῶν ἐβρανῶν. Ναὶ ἀδελφέ. ταύτῃ κτῆσαι τὴν καλὴν μερίδα, ἣν Μαριαμ ἐξελέξατο. αὕτη γὰρ ἡ Μαριαμ ἐγένετο ἡ πόδις τοῦ Κυρίου, καὶ αὐτῇ μόνῃ προσκολληθεῖσα. διὸ καὶ ἐπήνεσεν αὐτὴν ὁ Κύριος λέγων. Μαριαμ ὅτι ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις ἐκ ἀφαρεθήσεται ἀπὸ αὐτῆς. βλέπεις ἀδελφέ ὅτι ἡ ἡσυχία. αὐτὸς ὁ Κύριος ἐπαγγέλλεται κτῶμενοι αὐτῇ. ταύτῃ κτῆσαι, ἀδελφέ μου, καὶ κατατρυφήσεις τῇ κυρίῃ σε προσκολλημένος τοῖς ποσὶν αὐτῆς, καὶ αὐτῇ μόνῃ προσκολλημένος, ἵνα λέγῃς καὶ σὺ μετὰ παρρησίας. ἐκκολληθήν ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σε, ἐμὲ δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου. Διὰ τούτο ὡς ἐκ γάλατος, καὶ πιότητος ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ μου. καὶ ἀδελφέ μου ταύτῃ κτῆσαι τὴν μέλιτος γλυκυτέραν. Κρεῖσσον γὰρ ψωμὸς ἐν ἁλατι μετὰ ἡσυχίας, καὶ ἀμελείας, ἢ τῶν ἀφροσύνης ἐδεσμάτων πολλῶν ἐν περὶ πρᾶσμοις καὶ μερίμας. ἄκχε ὅτι λέγοντος. δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες, καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς. ἀναπαύσαι γὰρ σε θέλει ὁ Κύριος ἀπὸ μελεμνῶν, ἀπὸ θυμῶν, ἀπὸ πειρασμῶν, καὶ θλίψεων ὅτι ἀγῶνός τῆς, ἀμελείαν σου θέλει εἶναι ἀπὸ τῆς πλινθουργίας τῆς ἀγυπίας, ἀγαγεῖν σε βέλεται εἰς τὴν ἔρημον τῆς ἐξορίας εἰς τὴν ἡσυχίαν. Οὕτως φωτίσει πᾶς ὁδὸς σου τῇ εὐφροσύνῃ τῇ νεφέλῃ, καὶ φωμιῇσαι τὴν μένιν. Λέγω δὲ ἄρτον τῆς ἡσυχίας, καὶ ἀμελείας, ὅπως κληρονομήσῃς τὴν γλῶσσαν ἀγαθῶν, λέγω δὲ τὴν αἰὶν Ἱερουσαλήμ. Ναὶ ἀδελφέ, ταύτῃ ἀγάπησον, ταύτῃ κτῆσαι, ὅπως εφθεῖς ἐν τῇ οὐκ τῇ μαρτυρίᾳ τῆς Θεῆς, ὡς ὅτι παντὶ πλῆθος. Ναὶ ἀδελφέ κτῆσαι τὴν ἡσυχίαν μετὰ φόβου τῆς Θεῆς, καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μετὰ σε.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀδελφοί μου πνευματικοί, καὶ ἡγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου συναδελφίζεσθαι ἑκάστῳ ἡμέραν τῶν τέτων μνησθαι ποιῶσθαι. λέγω δὲ τὴν πίστεως, τὴν ἀγάπης, τὴν ἐλπίδος, τὴν παρρησίας τῆς σφραγίζεσθαι πάντοτε ταῖς διχαῖς τῆς Θεῆς, ταῖς μελέταις τῆς θείων γραφῶν, τῇ ἡσυχίᾳ, καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀρεταῖς. ταῦτα γὰρ

A latitia & cordis. O quies oculorum, & aurium, linguæque frænum. O quies omnis virtutis cooperatrix. O quies, voluntariæ paupertatis hospita & amica. O quies Christi ager fructus optimos proferens. O quies, murus ac propugnaculum decertare cupientium propter regnum cœlorum. Ita mi frater hanc optimam tibi partem compara, quam Maria elegit. Hæc enim Maria quietis exemplar existit, sedens secus pedes Domini, ipsique soli adhærens. Quare & eam laudavit Dominus dicens: *Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.* Cernis frater, qualis sit mentis tranquillitas, ac quies, cujus possessorem & ipse laudat Dominus. Hanc mi frater posside, & delectaberis in Domino tuo, ad pedes ejus sedens, ipsique soli vacans atque adhærens; ut confidenter dicere queas & tu. *Adhæsit anima mea post te, me suscepit dextera tua. Propterea sicut adipem & pinguedine repleatur anima mea.* Hanc quæso partem mi frater tibi vendica, quovis melle dulciorem. Melior enim est buccella panis infale cum quiete ac tranquillitate, quam mensa sumtuosis instructa dapibus, cum distractionibus ac curis. Audi dicentem: *Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego vos reficiam.* Reficere te cupit Dominus a curis, ab ira, a tribulationibus, atque distractionibus hujus seculi. Vult te liberum esse a gravi opere atque labore laterum Ægypti. Vult te in solitudinem adducere, hoc est, ad sanctam quietem, ut vias tuas illuminet columna nubis, & cibet te manna, pane scilicet tranquillitatis, ac quietis; ut hæreditate percipias terram bonam, supernam nempe Hierusalem. Ita carissime hanc dilige, ac consequere, ut delecteris in viâ testimoniorum Dei, sicut in omnibus divitiis. Ita frater quietem cum timore Dei posside, & Deus pacis erit tecum.

Obsecro vos, fratres mei spirituales ac dilectissimi, ut studeatis singulis diebus horum memoriam facere, fidei scilicet, ac caritatis, spei, humilitatis; sigilloque assidue munimini orationis, & meditationis divinarum Scripturarum, atque quietis, & cæterarum virtutum. Ista enim

Luc. 10.

Psal. 62.

Matth. 11.

enim si nobiscum adsint , & abunde suppetant , non otiosos neque infructuosos nos constituent , in cognitione Domini nostri Jesu Christi . Nam Monachus , cui hæc præsto non sunt , sed negligit salutem suam , cæcus est & manu tentans , oblivionem accipiens purgationis veterum suorum delictorum . Acciditque illi , quod vero dicitur proverbio : Canis reversus ad vomitum suum , & fus lota in volutabro luti . Si enim refugientes inquinamenta mundi , in cognitione Domini nostri Jesu Christi , his rursus implicati superantur ; facta sunt ipsis novissima pejora primis : Melius quippe erat illis viam veritatis non agnovisse , quam post agnitam , denuo retrorsum converti . Proinde dilectissimi servi fideles , electique milites , Monachi , amplectamur prædictorum armaturam in cordibus nostris , eorumque quotidie absque ulla intermissione meminerimus ; ut bonum certamen certare possimus , omnemque virtutem inimici conculcare , ut a superventura in filios diffidentiae ira liberemur , inveniamusque misericordiam ac gratiam in die illa iudicii coram iustissimo iudice , qui reddet secundum uniuscujusque opus . Cui convenit omnis gloria cum Patre & Sancto Spiritu , nunc , & semper , & in secula seculorum . Amen .

E J U S D E M

INTERROGATIONES AC RESPONSIONES.

I N T E R R O G A T I O .

Quomodo blasphematur Deus ? & quænam repetit is , cui omnis honor & potentia , quippe omnis sanctificationis dator est ?

R E S P O N S I O .

Joan. 52.

Dominus per prophetam ait : Væ his , per quos nomen meum blasphematur inter gentes . Hæ igitur minæ in dedecorantes imaginem Dei conveniunt . Quum ad imaginem & similitudinem suam ipse nos fecerit . Debeatque propterea omnis Christianus seipsum servare ac custodire , & in semetipso imaginem Dei honorare , ac sanctificare per bona opera : ut dicere queat : sanctificetur in me nomen tuum Domine . Sic luceat lux vestra coram hominibus , ut videant opera

A γὼ ἡμῖν παρόντα , καὶ πλεονάζοντα ἐκ ἀργύρας , ἔδὲ ἀκάρπεις καθήτησιν εἰς τὸ ἔχειν ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁπίγνωσιν . Μοναχὸς γὰρ , ὅς ἐκέκτηται ταῦτα , ἀλλὰ ἀμελεῖ τὸ ἑαυτοῦ σωτηρίας , τυφλὸς ὅτι μυωπάζων λήθῃ λαβὼν τῇ πάλαϊ αὐτῷ ἀμαρτημάτων , καὶ συμβέβηκεν αὐτῷ τὸ τὴν ἀληθῆς παροιμίας . κύων ὁππρὲς ἔσται ὅτι τὸ ἴδιον ἔμεπον , καὶ ὡς λυσσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου . οἱ γὰρ ἀποφυγόντες φησὶ τὰ μιάσματα ἔξ βορβόρου ἡγοῦν ἔξ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει ἔχειν ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ , τέτοις πάλιν ἐμπλακέντες ἡτῶνται . γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔχματα χείρονα τῶν πρώτων . Κρεῖττον γὰρ αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας , ἢ ἐπιγνῶσιν εἰς τὰ ὀπίσω πάλιν ἀνακάμψαι . Οὐκοῦν ἀγαπητοὶ πιστοὶ δέσλοι , καὶ ἐκλεκτοὶ στρατιῶται μοναχοὶ ἀναλάβωμεν τὴν παινοπλίαν τὴν θεωρητηρίων ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν , καθ' ὅσον ἀνυπερδέτως μιν αὐτῶν ποιήσωμεν , ὅπως διωκόμεθα ἀγωνίσασθαι τὴν καλὴν ἀγῶνάν , καὶ καταπατήσας τὰς δυνάμεις ἔχουσας , ἵνα ῥυθωθῶμεν ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐπερχομένης ἐπὶ τὰς ψυχὰς τῆς ἀπειθείας , καὶ ἵνα ὀρώμεν ἑλπίος καὶ χάριν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ἐνώπιον τοῦ δικαίου κριτοῦ ἔξ ἀποδιδόντος ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ . ὧς πρέπει πάντα δόξα σὺν τῷ πατρὶ , καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν , καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων . ἀμήν .

Τ Ο Υ Ἀ Υ Τ Ο Υ

ΚΑΤΑ ΠΕΤΨΙΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΙΣΙΝ.

Ε Ρ Ω Τ Η Σ Ι Σ .

E Πῶς βλασφημεῖται ὁ Θεός ; καὶ τίνα ἀπαγτέ , ὧς ἔστι πάντα τιμὴ καὶ κράτος . ὁ καὶ πάσης ἀγιωσύνης δωτήρ .

Α Π Ο Κ Ρ Ι Σ Ι Σ .

Λ Εἶπεν ὁ Θεός Ἀβὲ τῷ παροφίτῃ . ἔα δι' ἐς τὸ ὄνομα μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι . αὕτη οὖν ἡ ἀπαλή ἐπὶ τὰς ἀτιμίζοντας εἰκόνα τῷ Θεῷ ἀρμόζει . κατ' εἰκόνα Θεῷ ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ καθ' ὁμοίωσιν , καὶ ὀφείλει πᾶς Χριστιανὸς τηρεῖν ἑαυτὸν , καὶ φυλάττειν , καὶ τιμᾶν ἐν ἑαυτῷ τὴν τῷ Θεῷ εἰκόνα , καὶ ἀγιάζειν Ἀβὲ τῇ καλῇ ἔργων , ἵνα δύνηται λέγειν . ἀγιασθήτω ἐν ἐμοὶ τὸ ὄνομα σου κύριε . λαμπράτω τὸ φῶς ὑμῶν ἑμπαρόθεν τῇ ἀνθρώπων . ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα ,

γα, καὶ δοξάσωσιν τὸ πατέρα ὑμῶν τὸ ἐν τοῖς
 οὐρανοῖς. ἴδετε, πῶς δοξάζεται ὁ Θεὸς
 διὰ τῶν καλῶν ἔργων; καὶ ὡς περὶ διὰ τῶν κα-
 λῶν ἔργων. δοξάζεται, ἕτω πάλιν διὰ τῶν πο-
 νηρῶν πράξεων βλασφημεῖται, καὶ ἀτιμάζε-
 ται. θεωροῦντες γὰρ οἱ ἄπιστοι καὶ τὰ ἔθνη τὰς
 Χριστιανὰς, ὅτι ὡς περὶ οἱ ἔθνη καὶ οἱ ἄπιστοι
 καὶ αὐτοὶ ἀφύγουν ἐν κραυγῇ καὶ μεθῇ, παί-
 ζοντες καὶ σκιρτῶντες μετὰ κιθάρων καὶ τυμ-
 πάνων καὶ αὐλῶν καὶ χορῶν, ἐκέτι λέγουσιν, ὅτι
 ἀσύνητοί εἰσιν οἱ Χριστιανοὶ οἱ ᾠδῶντες τῶν
 νόμων καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ. ἀλλὰ βλασ-
 φημοῦντες, λέγουσιν. ὅτι καθὼς παρέδωκεν καὶ
 ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Χριστὸς, ἕτως καὶ φυλάττε-
 σιν. ἔτι γὰρ δύνανται τὸ λόγοι καὶ τὸ ἐντολὴν τοῦ
 διδασκαλοῦ ᾠδῶντες. ἕτως δοκῶσιν ἔτι τὸν
 Χριστὸν διδασκαλῶν, καὶ τὸ μυστήριον. καὶ ἕτως
 βλασφημεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ἡμᾶς. καὶ
 λοιπὸν πληροῦται ἐν ἡμῖν τὸ γεγραμμένον. καὶ
 δι' ἡμᾶς βλασφημεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ἔθνε-
 σιν. ἀλλ' ἡμεῖς ἀδελφοί μου καταλιπόντες ταῦτα
 τοῖς ποιεῖσιν, διὰ τῶν καλῶν ἔργων ἀγιάσωμεν
 τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ᾧ πρέπει πάντα δόξα εἰς
 τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

A ra vestra bona, & glorificent Patrem
 vestrum qui in coelis est. Cernitis, quo
 pacto glorificetur Deus per opera bo-
 na? Et quemadmodum operibus bonis
 Deus glorificatur, ita contra, malis a-
 ctionibus blasphematur, & ignominia
 afficitur. Nam quum infideles atque
 gentiles intuentur Christianos, quod in-
 star Ethnicorum & infidelium, ipsi quo-
 que in crapula & ebrietate vitam de-
 gant, ludentes, atque saltantes cum ci-
 tharis & tympanis, cum tibiis ac cho-
 ris: non amplius dictitant, quod insensa-
 ti sint Christiani, dum legem atque
 praecepta Christi transgrediuntur: verum
 blasphemantes, asserunt, eos, sicut a
 Christo traditum mandatumque accepe-
 runt, ita & facere; quum eis non li-
 ceat sermonem, mandatumve magistri
 sui transgredi: atque ita existimant se
 habere Christi doctrinam atque my-
 sterium. Sicque blasphematur propter nos
 Dei nomen, atque ita impletur in no-
 bis quod scriptum est: *Vae per quos no-*
men meum blasphematur inter gentes. At nos,
 fratres, hæc relinquentes iis, qui illa
 expetunt, per bona opera sanctificemus
 nomen Dei. Cui omnis gloria in secula
 seculorum. Amen.

Is. 52.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

ΤΙ ὅτι λέγει ὁ Ἀπόστολος. διὰ τῆς
 ᾠδῶσεως τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ ἀτιμάζουσιν.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Ὡς περὶ ὁ πᾶς γράμματι τοῦ βασιλέως δε-
 χόμενος καὶ ἐντυγχάνων, εἰ μὴ μετὰ πά-
 σης ὀψιμελείας καὶ τιμῆς καὶ φόβου καὶ σπουδῆς
 καταδέχεται, καὶ τιμῇ, καὶ ἀσπασίᾳ, ὅσον
 τῷ βασιλεῖ ποιῇ τὰς ἐντολὰς τοῦ βασι-
 λέως λογίζεται ἡ τιμὴ. εἰ μὴ ἀπώσεται ὅσον
 ἐξυδενώσῃ τὰ γράμματα, καὶ τὸ γραμματικὸν
 ἐνυβρίσῃ, καὶ ἀτιμάσῃ, εἰς τὸ βασιλεῖ ἀνατρέ-
 χῃ ἢ ὑβρίσῃ. ἕτω καὶ οἱ ᾠδῶντες τὰ
 γράμματα τοῦ μεγάλου βασιλέως, ἡγῶν τὸ ἄ-
 χραντον ἀγγελίον αὐτοῦ διὰ τῆς ᾠδῶσεως,
 τὸ ἐντελεῖν Χριστὸν ἀτιμάζουσιν. ἕτως ὅσον
 ἐπὶ πᾶσι Ἰουδαῖοις γινώσκουσιν. ὅτι δὲ ξάμενοι τὰ
 γράμματα δακτύλῳ Θεοῦ γραφέντα, τὰς αὐ-
 τῶν γραμματικῶν ὑβρίσας, καὶ ἐδῆραν, καὶ ἐλιθο-
 βόλησαν, καὶ ἀπέκτανται. καὶ ἕτως ᾠδῶντες τὸν
 Θεὸν νόμοι τὸ λέγοντα. δίκαιον, καὶ ἀδίκον
 Tom. III. ἔκ

INTERROGATIO.

Quid sibi vult dictum istud Aposto-
 li: per praevaricationem legis
 Deum inhonorare?

RESPONSIO.

Quemadmodum qui Regis literas ac-
 cipit, & in iis versatur, si omni
 cura, honore atque timore, &
 studio eas suscipiat, revereatur, & am-
 plectatur, & expedite sibi praecripta
 atque mandata expleverit, in Regem
 gloria & honor redundat: quod si rejece-
 rit, atque contemserit literas, & ta-
 bellarium contumeliis & ignominia affe-
 cerit, in Regem ipsum contumelia ver-
 git: Ad eundem modum violantes scri-
 pta magni Regis, immaculatum videli-
 cet ipsius Evangelium, sua ipsi transgre-
 ssione praeipientem Christum contemnunt.
 Sic & de Judæis oportet intelligere, qui
 quum Scripturas digito ipsius Dei exa-
 ratas accepissent, tabelliones contume-
 liis affecerunt, verberibus exceperunt,
 lapidarunt, & occiderunt; sicque prae-
 varicatores divinæ se legis ostenderunt,
 dicentis: *Iustum & insontem non occides: Exod. 23.*
 ipsum-

Rom. 2/22

Jcan. 8.

2. Tim. 4.

ipsumque auctorem vitæ sanctum & justum contumeliis affecerunt, & alapis percusserunt, conspueruntque sanctum & mundissimum, tremendumque ejus vultum, coram quo contremiscunt cœli & terra, & mare, & cuncta quæ in eis sunt. Quamobrem & ad ipsos ait Salvator: *Ego honorifico Patrem, & vos inhonorastis me*: denique vero etiam occiderunt. Intellexistis quomodo per legis transgressionem inhonoretur Deus. Ita quoque filii, & qui dicuntur Christiani, dum incaute & inconsiderate hic vivunt, prævaricatione Evangelii, ipsum Deum dedecorant, contraria divino mysterio facientes, Salvatorisque nostri Jesu Christi præcepta, nugas æstimantes; & a veritate quidem auditum avertunt, ad fabulas autem convertuntur, sicut præmonuit Apostolus: quoniam veniet tempus, quando sanam doctrinam non sustinebunt. Et ecce id quod ab Apostolo dicitur, reipsa jam cernimus comprobatum. Quis etenim tolerat Scripturas divinas? Quis Christi præceptis est intentus? Quis sapiens, & custodiet hæc? Quis ostendet non esse nos prævaricatores legis? Multi sapientes secundum carnem: multi nobiles, multi docti, ac scribæ, & legisperiti, & reges, & principes, & divites & pauperes, & servi & liberi, & doctores, & monachi, & virgines, & connubio juncti. Quis horum omnium poterit affirmare aut ostendere, Christiano homini licere citharædorum more ludere, aut tripudiare, aut cymbala pulsare, aut choreas ducere, aut acclamare, aut aruspiciem agere, aut phylacteria quæ vocant facere, aut furari, aut dæmones consulere, aut ebrietati studere, & his similia? Quis ista Christianorum esse ostenderit? Quod Evangelium? qui Apostolorum libri? Quis & qualis Propheta? Ecce enim per universos fines orbis terrarum, divina Scriptura in Ecclesiis legitur, lex, Prophetæ, Apostoli, ipseque universorum Dominus: & nusquam reperitur, Christiano ista licere. Sed unusquisque a propria errat via, transgrediturque, & est transgressor legis, cujus prævaricatione inhonorat Deum, & ea, quæ constituta sunt a lege, Prophetis, & Apostolis. Ecce habetis quo pacto ignominia afficiatur Deus. Quare desine prævaricari, Deumque inhonorare, o Christiane. Desine deinceps gentilium formas induere, & paganos imitari; ut non illuc abiens, in varias necessitates, angustias, & igno-

A ἔκ ἀποκτενῆς, καὶ τῆ ἀρχηγόν τῆ ζωῆς τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον, καὶ ὑβριᾶ καὶ ἐρράπιαν, καὶ ἐνέπλητον τὸ ἅγιον καὶ πανάχραντον καὶ φοβερόν αὐτῷ προσώπον. ὁ τρέμει ὁ ἕρως καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. διὸ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτὸς ὁ σωτὴρ. ἐγὼ τιμῶ τὸν πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετε με. τέλος ᾧ καὶ ἀπέκτειναν. ἠκούσατε πῶς διὰ τῆ παραβάσεως τῆ νόμου ἀτιμάζεται ὁ Θεός; ἔτις ἔν τέκνα καὶ οἱ λεγόμενοι Χριστιανοί, καὶ ἀφυλάκτως βιῶντες διὰ τῆ παραβάσεως τῆ διαγγελίης τῆ Θεοῦ ἀτιμάζουσι, τὰ ἐναντία πράττοντες τῇ δεσποτικῇ μυστηρίῳ, καὶ τὰς τῆ σωτῆρος ἡμεῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διαγγελίας λῆρον ἡγούμενοι, καὶ ἀπὸ μὲν τῆ ἀληθείας τῆ ἀκοῇ ἀποστρέφουσιν, ἐπὶ δὲ τὰς μύθους ἐκτρέπονται, ὡς καὶ Ἀποστόλος προεκήρυξεν. ὅτι ἔρχεται καιρὸς, ὅτε τῆ ὑγιανούσης διδασκαλίας ἔκ ἀνέχοντα. καὶ ἰδοὺ ὁρῶμεν τὸν λόγον ἔργον γινόμενον. τίς γὰρ ἀνέχεται τῶν θείων γραφῶν; τίς προσέχει τὰς ἐντολάς τῆ Χριστοῦ; τίς σοφός, καὶ φυλάττει τὰ πάντα; τίς ἀποδείξει, ὅτι ἔκ ἐσθλῶν παραβάται νόμος; πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα. πολλοὶ δυνεῖς. πολλοὶ ἐπισημόνες καὶ γραμματεῖς, καὶ νομικοὶ καὶ βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες, καὶ πλῆθους, καὶ πένητες, καὶ δούλοι καὶ ἐλεύθεροι, καὶ διδάσκαλοι, καὶ μονάζοντες, καὶ παρθένοι, καὶ μιγάδες. τίς ἐκ τούτων πάντων δύναται παραστήσειν, ἢ ἀποδείξει, ὅτι δὲ Χριστιανὸν κιδναίειν, ἢ ὀρχεῖσθαι, ἢ βαλίζειν, ἢ χορεύειν, ἢ ἐπιφωνεῖν, ἢ μαντεύεσθαι, ἢ ποιεῖν τὰ λεγόμενα φυλακτήρια, ἢ φορεῖν, ἢ ἐπερωτᾶν δάμοσιν, ἢ μεθύσκεσθαι, καὶ τὰ τούτων ὅμοια; τίς ἀποδείξει, ὅτι τὰ πάντα Χριστιανῶν εἰσι; ποῖον διαγγέλιον; ποῖα τῶν Ἀποστόλων βιβλίοις; ποῖος προφήτης; ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ περάτων τῆς οἰκουμένης ἡ θεία γραφή ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεται, ὁ νόμος, οἱ προφῆται, οἱ Ἀπόστολοι, ὁ δεσπότης τῶν ὅλων, καὶ ἑδαιμοῦ θέλεισκεται, ὅτι ἀρμόζει τοῖς Χριστιανοῖς τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ ὁδῷ ἐπλανήθη καὶ παρέβη, καὶ ἐστὶ παραβάτης τῆ νόμου, καὶ διὰ τῆς παραβάσεως τῆ νόμου τῆ Θεοῦ ἀτιμάζει, καὶ διὰ τῶν παραβάσεων διὰ νόμου καὶ προφητῶν τῶν Ἀποστόλων. ἰδοὺ ἠκούσατε, πῶς ἀτιμάζεται ὁ Θεός. πᾶσαν ἔν χριστιανῶν παραβάσειν καὶ ἀτιμάζειν τῆ Θεοῦ. πᾶσαν λοιπὸν ποιῶν τὰ τῶν ἐθνῶν χήματα, ἵνα μὴ ἐκεί ἀπελθὼν πολλὴν ἀνάγκην καὶ στενοχωρίαν καὶ ἀτιμίαν βίῃς.

ρης· θέλεις ἀκῶσαι πῶς ἐκείλυσεν ὁ δεσπότης
 τῷ Χειριανῷ χορεύειν καὶ σκιρτᾶν ; ἀκῶσαι·
 μακάριοι οἱ πεινῶντες ; μακάριοι οἱ πεινῶντες,
 καὶ διψῶντες· αὕτη ἡ πρώτη ἐορτὴ τῆς Χειρια-
 νοῦ· Καὶ πάλιν· ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν εἰς τῆς
 γενῆς πύλης· καὶ πάλιν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
 κλαύσετε καὶ πεινθήσετε, ὁ δὲ κόσμος χαρήσε-
 ται, ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε· καὶ πάλιν λέγει·
 μὴ μετεωρίζεσθε, τὰῦτα γὰρ πάντα, τὰ ἐξ ἡ
 κόσμου ποιοῦσιν· μὴ ὅτι ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· βού-
 λη ἀκῶσαι καὶ τὰ τῷ πνεύματι Δαυὶδ καταλέγ-
 ματα καὶ σκιρτήματα ; ἀκῶσαι τί λέγει· πέν-
 θων καὶ σκυθρωπάζων ἐπορεύομην, καὶ συ-
 νεκάληφα ἐν τῇ σφύρᾳ τῇ ψυχῇ μου, καὶ ἐδέ-
 μην τὸ εἶδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενήθη τὰ
 δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός, ὅ-
 σποδὸν ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον, καὶ τὸ πόμα μου
 μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίριον· καὶ πάλιν λέγει·
 λούσω κατὰ ἐκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου· ἐν
 δάκρυαί μου τὴν σφύρην μου βρέξω· καὶ πάλιν·
 οἱ ὀφθαλμοί μου ἄπαυστος πρὸς τὸ Κύριον
 καὶ πάλιν· ἐκ πάσης ὁδοῦ ποιητῆς ἐκώλυσά
 τες πόδας μου· ἤκυσας πῶς ἐχόρδωσεν
 ὁ Δαυὶδ ; ἔτις ἔν χειριανὲ χορεύει· θέλεις
 ἀκῶσαι καὶ τῷ μακαρίῳ Παύλῳ τὰς ἐορτάς καὶ τὴν
 αἴεσιν καὶ τρυφὴν καὶ τὰ σκιρτήματα ; δῶτε ἀ-
 κῶσαι ἀδελφοί, τί συμβαίνει ὁ μακάριος
 Παῦλος· δεῦτε ἀκῶσατε πῶς πνευματεύεται ὁ
 πνευματικὸς λέγων· μιμηταί μου γίνεσθε ἀδελ-
 φοί· τί δὲ καὶ ὁ Παῦλος ἐπραξεν, ἵνα καὶ ἡμεῖς
 μιμησώμεθα, ἵνα ἀξιώσωμεν καὶ τὴν αὐτὴν μερί-
 δος· Καὶ γὰρ πολλοὶ ἀκῶω λεγόντων· ἐγὼ τῷ
 Ἀποστόλῳ ἀκῶω, καὶ ὡς ἐδίδασκεν ἔτις ποιῶ·
 βλέπε τί λέγεις· μὴ ψεύσῃ· μὴ ἀλλοιώσῃς
 σε τὸ ῥῆμα· εἰ ὅτι ἀληθεύσῃς, μακάριος ἔσῃ
 καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· ἀλλ'
 εὐφορῶ καὶ δελιδῶ, μήπως ὁρεθῆς ψύ-
 χης· διότι ὡλιγώθη αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν
 ἡμερῶν τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντες ἐξέκλιναν· πολλὴν
 ὁ μακάριος Παῦλος πνευματεύεται πάντας λέ-
 γων· μιμηταί μου γίνεσθε· μίμησά τὸν Παῦλον
 χειριανὲ· ὁ λέγων, ὅτι ὅσα λέγει ὁ Ἀπόστο-
 λος, δέχομαι καὶ ποιῶ· ὁ βυβλόμηνος Παῦλος
 μιμητὴς γενέσθαι, ὃ χορεύει ὅτι τὸ γῆς, οὐκ
 εὐφραίνεται, ὃ τρυφᾷ· μιμηταί μου γίνεσθε ἀ-
 δελφοί· ἄρα μὴ ἐχόρδωσεν ὁ Παῦλος ; μὴ ἐκ-
 δαίρει ; μὴ ἄρα τὰ ἄσματα ἔλεγε τῶν
 δαμνούνων ; μὴ γένοιτο· πόθεν ἔν παρέλαβον
 χορεύειν οἱ λέγοντες τὴν τῷ Ἀποστόλου τηρεῖν
 Tom. III. διδασκα-

A ignominias incidas . Vis scire , quomo-
 do velit Dominus Christianum choreas
 ducere , atque saltare ? Audi : *Beati qui* *Matth. 5.*
lugent . Beati qui esuriunt , & sitiunt .
 Hæc prima est Christiani festivitas . Et
 rursus : *Contendite intrare per angustam*
portam . Et iterum : Amen dico vobis , *Luc. 13.*
quia lugebitis vos & flebitis , mundus au- *Luc. 6. 12.*
tem gaudebit ; vos vero contristabimini . Et
 denuo ait : *Nolite altum sapere , hæc enim* *Rom. 11. 12.*
omnia gentes hujus mundi faciunt . Ne igitur
 adsimilemini illis . Audire vis
 catalegmata & saltationes Prophetæ Da-
 vid ? Audi quid dicat : *Lugens & con-* *Psal. 38. 68.*
tristatus incedebam , & in jejunio operui *41. 101. 6.*
animam meam , & posui vestimentum meum *24. 118.*
cilicium : & factæ sunt mihi lacrymæ mea
panis die ac nocte , & cinerem tanquam
panem manducabam , & potum meum cum
fletu miscebam . Et iterum ait : Lavabo
per singulas noctes lectum meum , lacrymis
meis stratum meum rigabo . Et rursus :
oculi mei semper ad Dominum . Et iterum :
Ab omni via mala prohibui pedes meos . In-
tellexisti , quo tripudii genere sit usus
 David ? Sic igitur & tu choreas duc ,
 Christiane . Vis quoque nosse Beati Pau-
 li festivitates , dissolutiones , delicias ,
 atque saltationes ? Huc agite , audiamus
 fratres , quid suadeat Beatus Paulus .
 Agite audite quomodo adhortetur nos ,
 admoneatque dicens : *Imitatores mei esto-* *Philipp. 3.*
te , fratres . Sed quid Paulus egit , ut *1. Cor. 4.*
 nos imitemur : ut & digni ejus par-
 te habeamur . Siquidem a multis di-
 ci audio : Apostolum ego ausculto ,
 & sicut docuit , ita facio . Atten-
 de quid dicas , ne mentiaris , ne-
 ve aliud dicas , aliud agas . Quo-
 niam si verax fueris , beatus eris ,
 & in præsentī & in futuro secu-
 lo : at suspicor , vereorque , ut non
 reperiaris mendax : quoniam *diminutæ* *Psal. 11.*
sunt veritates a filiis hominum , & om-
nes declinaverunt . Verumtamen bea-
 tus Paulus omnes cohortatur , di-
 cens : *Imitatores mei estote . Imita-*
 re Paulum , Christiane , qui di-
 cis , quia omnia , quæ ait Apo-
 stolus , amplector facioque . Qui
 Pauli vult esse imitator , in terris
 non tripudiat , non lætatur , non
 deliciatur . *Imitatores mei estote , fra-*
 tres . Numquid choreis , numquid
 cithararum lusu delectatus est Pau-
 lus ? numquid diabolica cantica ce-
 cinit ? Absit . Unde igitur suas di-
 dicere choreas , qui se Pauli do-
 ctrinam sectari asserunt ? Quis ta-
 lia

lia Christianos edocuit? Non sane hæc eos docuit Petrus, non Johannes, nec quis alius divino numine afflatus. Verum ista draco antiquus docuit, eorum qui vere sunt Christiani inimicus, magister omnis impuritatis: qui docuit fornicari, docuit etiam cymbalis canere: qui docuit idola colere, docuit etiam ludere. Idcirco Apostolus idololatrias ludentes denominavit, dicens: Neque idololatra efficiamini sicut quidam ex ipsis, quemadmodum scriptum est: Sedit populus manducare & bibere, & surrexerunt ludere. Audite igitur vos qui luditis, aut potius qui ludibrio estis, quod inter idololatrias vos retulerit Paulus. Quare deinceps erubescite, atque desinite ab ethnica, & impia hac rabie, atque infania. Paulus ista non edocuit, neque mater nostra Ecclesia. Quicumque sanctorum Apostolorum fieri cupitis imitatores, ab hac idololatria recedite. Nolite seduci fratres: non enim sunt ista discipulorum Christi: non sunt ista Christianorum, non sunt ista piorum ac religiosorum hominum: non sunt ista salvari, vitæque æterna perfrui cupientium: hæc enim cuncta gentes, quibus nulla salutis spes est, faciunt: hæc, quibus ante oculos futura vita, Deique timor non est, agunt. Rursus Paulus clamat: Nolite fieri idololatra, sicut quidam ex ipsis. Et quinam isti? Clarum, quod Judæi. At quomodo idololatra facti sunt, dic Paule? Sedit, inquit, populus manducare, & bibere, & surrexerunt ludere. Sed numquid sufficiunt ista? nonne alia adjecit? Certe & illa audire volentibus suffecerint. Quicumque enim Pauli sunt imitatores, credent ipsi. Quotquot imitatores Christi, audient omnino. Quemadmodum ait Theologus: 1. Joan. 4. Nos ex Deo sumus. Qui novit Deum, audit nos: qui non est ex Deo, non audit nos. Agite igitur Pauli imitatores, & Christi discipuli: Agite, audiamus rursus, quid clamet Paulus: ecce namque cohortatur, dicens: Imitatores mei estote, fratres, sicut & ego Christi. Sed dic beate Paule, qui possit quis tuus imitator fieri? In medium tuam sanctam doctrinam profer; tuas nobis expone actiones, delicias, dissolutiones, atque saltationes; ut percipiamus, imitemurque. Novimus siquidem cuncti, te beatum esse, & cum Christo regnare in secula sine termino. Dic ergo nobis, quo pacto certaveris, illaque

A διδασκαλίαι· τίς ὁ διδάζας ταῦτα Χειριστοῖς· ταῦτα ὁ Παῦλος ἔκ ἐδίδαξεν, ἔδὲ Πέτρος, ἔδὲ Ἰωάννης, ἔδὲ ἡς τῶν Θεοφόρων· ἀλλὰ ταῦτα ἐδίδαξεν ὁ δράκων ὁ ἀρχαῖος, ὁ ἐχθρὸς τῶν ἀληθῶς Χειριστιανῶν, ὁ διδάσκαλος πάσης ἀκαθαρσίας. ὁ διδάζας πορνεῦειν, ἐδίδαξε καὶ βαλλίζειν, ὁ διδάζας εἰδωλολατρεῖν ἐδίδαξε & παίζειν. ὁ δὲ τὸ Ἀπόστολος εἰδωλολάτρας ἀπεκάλεσε τὰς παίζοντας λέγων· μηδὲ εἰδωλολάτρα γίνεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν ὡς γέγραπται· ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν & ἀνέστη παίζειν· ἀκούσατε οἱ παίζοντες, μάλλον ὅτι οἱ παίζοντες, ὅτι μετὰ τῶν εἰδωλολατρῶν ὑμᾶς ἐπάξεν ὁ Παῦλος· ἀρχύνθητε λοιπὸν καὶ παύσαθε ταύτης τῆς ἐθνικῆς καὶ ἀθένης μαριίας· Παῦλος ταῦτα οὐκ ἐδίδαξεν, ἔδὲ ἡ μήτηρ ἡμῶν ἡ ἐκκλησία· ὅσοι βούλεσθε τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐξ μιμηταί, ἀποστήτε ταύτης τῆς εἰδωλολατρίας· μὴ πλανᾶσθε ἀδελφοί· ἔκ ἐστι ταῦτα τῶν τῶν Χειριστῶν μαθητῶν, ἔκ ἐστι ταῦτα Χειριστιανῶν, ἔκ ἐστι ταῦτα Θεοσεβόντων, ἔκ ἐστι ταῦτα τῶν βελομένων σωθῆναι, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσαι, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τὰ ἐθνη ποιοῦσιν, οἷς ἔκ ἐστιν ἐδεμία ἐλπίς σωτηρίας· ταῦτα ποιοῦσιν ὅσοι ἔκ ἔχουσιν πρὸς ὀφθαλμοῦν τῶν μέλλουσιν ζωὴν ἔδὲ τῶν Θεῶν φόβον· πάλιν ὁ Παῦλος βοᾷ· μὴ γίνεσθε εἰδωλολάτρα καθὼς τινες αὐτῶν· καὶ τινες ἔτι; δηλονότι οἱ Ἰουδαῖοι· καὶ πῶς ἐγένοντο εἰδωλολάτρα, εἰπέ Παῦλε· ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἀνέστη παίζειν· ἄρα ἀρκεῖ ταῦτα, ἡ ἐνέγκω καὶ ἄλλα· ἀλλὰ ἀρκεῖ καὶ ταῦτα ποῖς δέ; Εἰσὶν ἀκύν· ὅσοι μιμηταί τῶν Παύλων εἰσὶν, πεισθήσονται αὐτῶ· ὅσοι μιμηταί τῶν Χειριστῶν, ἀκύνονται πάντως, ὡς φησὶν ὁ Θεολόγος· ἡμεῖς ἐκ τῶν Θεῶν ἐσμῶν· ὁ γινώσκων τὸ Θεόν, ἀκύνει ἡμῶν· ὅς ἔκ ἐστιν ἐκ τῶν Θεῶν, ἔκ ἀκύνει ἡμῶν· Δεῦτε λοιπὸν οἱ τῶν Παύλων μιμηταί, & τῶν Χειριστῶν μιμηταί, ἀκύνωμεν τὸν Παῦλον βοᾷ· ἰδοὺ γὰρ ὁ Θεὸς καλεῖ, λέγων· μιμηταί μου γίνεσθε ἀδελφοί, καθὼς καὶ γὰρ Χειριστῶν· εἰπέ μακαρίε Παῦλε ποῖα τρόπον δύναται τις μιμητής σου γίνεσθαι; φέρε εἰς μέσον τὴν ἀγίαν σου διδασκαλίαν· διήγησαι ἡμῖν τὰς πράξεις καὶ τὴν τρυφήν καὶ τὴν ἀνέσιν καὶ τὰ σκιρτήματα· ἵνα ἀκύνωμεν, καὶ μιμησώμεθα· καὶ γὰρ πάντες γινώσκουμεν, ὅτι σὺ μακάριος εἶ, καὶ Χριστῶ συμβασιλεύεις εἰς τὰς ἀπεράντας αἰῶνας· εἰπέ ἡμῖν πῶς ἠγωνίζω, καὶ ἠξιώθης τῆς δόξης ὁ καίνης;

ἐκείνης ; εἰπέ ἡμῖν Παῦλε , ἵνα καὶ ἡμεῖς μιμησώμεθα σε καὶ ἀξιώσῃμεν σὺν τοῖς ἀγαθῶν . εἰὰν ἐχόρδαι , χορδύσωμεν . εἰὰν ὀκλαῖαι , κλαύσωμεν . εἰὰν ἐρητύαι , ἐρητύσωμεν . πάντα ὅσα ἐπράξας πίστεως , εἰπέ καὶ ποιήσωμεν . εἰπέ ἡμῖν Παῦλε πῶς δὲ Χειρῶν οἱ πολιτεύεσθαι . ἵνα οἱ μὴ ἀχυνθῶσι μὴ ἀκούοντες σε . οἱ δὲ ἐπὶ τῇ πίστει τοῖς λόγοις σου λεγομένοις . ἀποκρίνεται Παῦλος , καὶ λέγει . μαρτύρομαι ὅτι Κυρίῳ μηκέτι ὡς πατεῖν ὑμῶν , καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ εἶδη ὡς πατεῖν ὅτι μεταίτιοι τῶν τοῦ αὐτοῦ , ἐσκοτισμένοι τῇ ἀφροσύνῃ ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῇ γνώσει τοῦ Θεοῦ . ἀπειθήσαντες τὸν λόγον λαλεῖτε ἀλήθειαν . ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν , μηδὲ δίδωτε τόπον τῷ ἁβύθῳ . ὁ κλέπτης μὴ κλέπτει . ὡς ὁ λόγος σας πρὸς ἐκ τῶν ὁμῶν ὑμῶν μὴ ἐκπορεύεσθαι . Πῦ εἰσὶν αἱ τὰ ἄσπλαγχνά λέγοντες τῇ δαμόνῳ , καὶ δοκοῦντες Παῦλον μιμεῖσθαι ; ἀκούσατε Παῦλον βοῶντος . πᾶς λόγος λαπρὸς ἐκ τῶν ὁμῶν ὑμῶν μὴ ἐκπορεύεσθαι ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς ὡς οἰκοδομὴν . πάντα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ : εἰπέ Παῦλε τὰ μέγιστα . εἶπας , μιμηταὶ μου γίνεσθε . εἰπέ καὶ τὰ μέγιστα . γίνεσθε ὅτι ὡς τέκνα ἀγαπητὰ τοῦ Θεοῦ . ἀκούσατε καὶ τροφίαι οἱ βυλόμενοι Χειρῶν οἱ εἶναι , καὶ ἀποστήτε τῇ ἐθνητικῇ ἐργῶν . γίνεσθε ὅτι μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ . πάλιν Παῦλος βοᾷ . πορνεία ἢ καὶ ἀκαθαρσία πᾶσα , ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθαι ἐν ὑμῖν . καὶ ἀσχημίας καὶ μωρολογία , ἢ ὑπερηφανεία . μὴ μεθύσκεσθε οἶνῳ , ἐν ᾧ βρῖν ἀσωτία . μιμηταὶ μου γίνεσθε . νυθετεῖτε τῶν ἀτάκτων . παρακαλεῖτε τῶν ὀλιγοψύχων . ἀντήχεσθε τῇ ἀσθενείᾳ . μακροθυμεῖτε ὡς πάντες . μιμηταὶ μου γίνεσθε . ὁρᾶτε , μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τιμὴ ἀποδοῖ . ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκοντες . μιμηταὶ μου γίνεσθε . πάντοτε χαίρετε . ἀδιαλείπτως ὡς οὐδέποτε . ἀρνησώμεθα ἢ ἀσεβῶμεν , καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας . μιμηταὶ μου γίνεσθε , ἀδελφοί . τῇ φιλοξενίᾳ μὴ ἐπιλανθάνεσθε . τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι : τῇ ἐλπίδι χαίροντες . τῇ ἐλπίδι ἠσυχῶντες . τῇ ὑπομονῇ ὑποσχεσθῆναι . μιμηταὶ μου γίνεσθε τῇ εὐκρίνῃ . μιμηταὶ γίνεσθε τῇ μακαρίου Παύλου . ἵνα τῷ Χριστῷ συμβασιλεύσητε εἰς ἀπείρους αἰῶνας . πῦ εἰσὶν οἱ λέγοντες , ὅτι ὅσα λέγει

A que dignatus sis gloria ? Ediffere nobis , Paule , ut & nos imitemur te , dignique tecum efficiamur bonis illis æternis , Quod si choreas duxeris , tripudiabimus , Si fleveris , flebimus . Si jejunaveris , jejunabimus . Quæcumque peregeris fidei , dicito , & faciemus . Dic inquam nobis Paule , quomodo oporteat Christianos sese hic gerere : ut alii quidem te non audientes pudore suffundantur ; alii vero iis , quæ abs te dicuntur , credentes , confirmentur . Ad quæ respondet Paulus , & dicit : Testificor in Domino , ut non deinceps ambuletis , sicut & ceteræ gentes ambulant in vanitate sensus sui , tenebris obscuratum habentes intellectum , alienati a gloria Dei . Deponentes mendacium , loquimini veritatem . Sol non occidat super iracundiam vestram . Nolite locum dare diabolo . Qui furabatur , non amplius furetur . Omnis sermo turpis ex ore vestro non prodeat . Ubi jam sunt , qui diabolica cantica canunt , & sibi Paulum imitari videntur ? Paulum ipsum dicentem audite : Omnis sermo malus , ex ore vestro non procedat : sed si quis bonus ad edificationem . Omnis amaritudo , & ira , & indignatio , & clamor , & blasphemia tollatur a vobis cum omni malitia . Sed dic Paule majora . Jam dixisti : Imitatores mei estote ; at nunc majora ediffere . Imitatores ergo Dei estote , ut filii dilecti . Audite & contremiscite qui vultis esse Christiani , & a gentium operibus recedite . Estote igitur imitatores Dei . Quin & rursus clamat Paulus : Fornicatio , & omnis immunditia , aut avaritia , neque nominetur in vobis , aut turpitudine , aut stultiloquium , aut scurrilitas . Nolite inebriari vino , in quo est luxuria . Imitatores mei estote . Corripite inquietos , consolamini pusillanimes , suscipite infirmos , patientes estote ad omnes . Imitatores mei estote . Videte ne quis malum pro malo alicui reddat ; sed semper quod bonum est sectamini . Imitatores mei estote , Semper gaudete , sine intermissione orate . Abnegetis impietatem , & secularia desideria . Imitatores mei estote , fratres . Hospitalitatem nolite oblivisci , caritate fraternitatis invicem diligentes , spe gaudentes , in tribulatione patientes , orationi instantes . Imitatores meæ estote imaginis . Imitatores ergo estote Beati Pauli , ut cum Christo in infinita regnetis secula . Ubi sunt qui dicunt : quæcumque dixit Apostolus ,

4. Ephe . Rom. 4.

1. Pet. 2. 4.

Ephef. 4. Coloss. 3.

Ephef. 5.

Ephef. 5.

Thessal. 5. Rom. 12.

Tit. 2.

Hebr. 13.

lus facimus? Et quis te felicius si verax fueris? sed vide, ne inveniatis mendax, dicens & non faciens. Ecce enim rursus te adhortatur Paulus. Imitatores mei estote. In omnibus exhibete vosmetipsos sicut Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in plagis, in carceribus, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis, in longanimitate, in suavitate, in spiritu sancto, in charitate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei. Imitatores mei estote fratres. At quis ita se præbet strenuum, ut Paulum imitetur, fiatque vas electionis? Si ergo Petrum & Paulum atque Johannem imitari volueris, o Christiane; illorum sermones ferva. Illorum doctrinam custodi. Imitare illorum certamina. Noli diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt. Noli delectari hoc seculo. Ne multum dormites, neque in ridiculis tempus conteras. Imitare Paulum: rursus enim eadem dicam. Disce o Christiane, quomodo oblectaret se Paulus, quomodo genio indulgeret; quomodo ludos celebraret, festosque dies ageret, ac tripudiaret in mundo isto: & tu imitare illum non verbo solum, sed & facto. Dic igitur Sancte Paule. Non enim desisto invocare te, o Beate: enarra nobis iterum quomodo deliciatus, & lætatus sis in hoc mundo? Ad quæ Paulus: deliciæ, inquit, meæ hæ sunt:

Act. 20. Per triennium nocte & die non cessavi monere unumquemque vestrum. hæc mihi celebritas: in laboribus abundantius, in plagis, in carceribus, in mortibus frequenter. A Iudeis quadragenas, una minus accepi. Ter virgis casus sum, semel lapidatus sum, ter naufragium feci, noctem & diem in profundo egi, in itineribus sæpe, periculis fluminum, & periculis ex gentibus, ac periculis latronum, periculis in solitudine, & periculis in mari, in labore & ærumna, in vigiliis multis, in frigore, & nuditate. Hæ saltationes Pauli & incessus. Imitatores mei estote fratres, sicut & ego Christi. Argentum, aut aurum, aut vestem nullius concupivi. Omnia ostendi vobis. Imitatores mei estote. Ego enim non solum alligari, sed & mori paratus sum, propter nomen Domini nostri Jesu Christi. Ad scopum persequor, ad bravium supernæ vocationis Dei. Sic curro, non quasi in incertum: sic pugno, non quasi aerem verberans: sed castigo corpus meum, & in servitutem redigo. Omnis autem qui in agone contendit, ab omnibus se absti-

Act. 20.

2. Cor. 11.

Philipp. 3.

1. Cor. 9.

A λέγει ὁ Παῦλος, ποιῶν; καὶ τίς ὅς μακαριώτερος, εἰὼν ἀληθεύσης. ἀλλ' ὅρα, μὴ εὐρεθῇς ψεύσης, λέγων, καὶ μὴ ποιῶν. ἰδὲ γὰρ πάλιν πρὸς τρέπεταί σε Παῦλος. μιμηταί με γίνεσθε, ὡς παντὶ συνιστῶντες ἑαυτὰς ὡς Θεοῦ ἀπόστολοι, ὡς ὑπομονῇ πολλῇ, ὡς θλίψεσι, ὡς ἀνάγκαις, ὡς στενοχωρίαις, ὡς πληγαῖς, ὡς φυλακαῖς, ὡς κόποις, ὡς ἀγρυπνίαις, ὡς νητεῖαις, ὡς μακροθυμίαις, ὡς χρηστότητι, ὡς πνεύματι ἀγίῳ, ὡς ἀγάπῃ ἀνυποκρίτως, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ. μιμηταί με γίνεσθε ἀδελφοί. τίς ἔτι γενναῖος. ἵνα Παῦλον μιμήσῃται, καὶ γένηται σκεῦος ἑκλογῆς. εἰὼν ἐν βουλῇ Χριστιανῶν Πέτρον καὶ Παῦλον μιμήσασθαι καὶ Ἰωάννην, τήρησον αὐτῶν τὰς λόγους. φύλαξον αὐτῶν τὴν διδασκαλίαν. μίμησάς αὐτῶν τὰς ἀγῶνας. μὴ ἀγαπήσῃς τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. μὴ εὐφρανῇς ἐν τέτῳ τῷ ἀσθενεῖ. μὴ πολλὰ κοιμῶ μηδὲ γελοίοις σχολάζῃς. μίμησάς Παῦλον. πάλιν γὰρ τὰ αὐτὰ ἐρῶ. μάλιστα Χριστιανῶν, πῶς εὐφρανέτο ὁ Παῦλος, πῶς ἐτρύφα. πῶς ἐπανηγύριζε, καὶ ἐόρταζε, καὶ ἐχόρευεν ἐν τῷ κόσμῳ τέτῳ. καὶ μίμησάς μὴ μόνον λόγῳ, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ. εἰπέ ἄγιε

D Παῦλε, εἰ γὰρ ἀφίσταμαι ἔξω ἀπὸ καλῶν σε μακάριε, διήγησάς μοι, πῶς ἐτρύφησας καὶ εὐφράνῃς ἐν τῷ κόσμῳ τέτῳ. ἀποκρίνετο Παῦλος. ἡ ἐμὴ τρυφή αὕτη ἐστίν. τελετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νεθεπὶ ἑνα ἔκαστον. αὕτη μοι πανήγυρις. ἐν κόποις πλεονοτέως, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν θανάτοις πολλάκις, περὶ ἑκατὸν πάλιν ἑλπίαν ἔλαβον τοὺς ἐρραβδίσθην, ἀπαξ ἐλπίδασθην, τοὺς ἐναυάγησα, νυχθημέρον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα, ὁδοιπορίας πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν καὶ ἐξ ἐθνῶν καὶ ληστῶν, κινδύνοις ἐν ἐρήμῳ καὶ ἐν θαλάσσῃ, ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. τὰ πάντα τὰ σκιρτήματα Παῦλος καὶ τὰ βαδίσματα. μιμηταί μου γίνεσθε ἀδελφοί, καθὼς καὶ ἐγὼ Χριστῷ. ἀργυρεῖς ἢ χρυσοῦς ἢ ἱματισμοῦ ἕνεκα ἐπεθύμησα, πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν. μιμηταί με γίνεσθε. ἐγὼ γὰρ εἰ μόνον δεῖναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν ἐπιμύω ἐχω ὑπὲρ ἑνός ὀνόματος ἑ Κυρίου Ἰησοῦ. κατὰ σκοπὸν διώκω εἰς τὸ βραβεῖον τὸ ἄνω κλήσεως ἑ Θεοῦ. ἕτως τρέχω, ὡς ἐκ ἀδήλων, ἕτως πυκτεύω ὡς οὐκ αἶρα δέρων, ἀλλ' ὑποπιέζω μου τὸ σῶμα καὶ δαλαγωγῶ. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρα-

ἐγκρατεύεται· ἔτως τρέχετε ἀδελφοί, ἵνα καταλάβετε· μιμησάσθε τὸς ἁγίους, καὶ ἔτως τρέχετε, ἵνα σὺν αὐτοῖς στεφανώσῃτε, καὶ συμβασιλεύσῃτε.

Πᾶσαι γὰρ Χριστιανὲ πάντες ἐθνικῶν καὶ ἐλλληνικῶν ἔργων, ἵνα μὴ ἀφ' τῆς ὀψιβάσεως τῆς νόμου τῆ Θεοῦ ἀτιμίας, καὶ σωρεύης σεαυτῷ ἀτιμίας, καὶ θησαυρίζης σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρισίας Θεοῦ, ἐν ᾗ κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτά πάντων ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου. ὅπου καὶ ἄγγελοι μετὰ τρόμου παρίστανται· ὅπου καὶ μένοντες πάντες τὰς ἐντολὰς, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ λόγου ἀργού διώσουσιν δίκας. ὁνομάσωμεν, ἀδελφοί, ὅτι ἄνθρωπος ὡσεὶ χορὸς, αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ αἶθος τῆς ἀγρῆς, ἔτως ἐξανθήσει, μία καρπὸς ῥοπῇ καὶ πάντα κατέπαυσεν. τί μάλιστα παράσῃ ἄνθρωπε, μία πυρετὸς προσβολὴ πάσαις τοῦ πνεύματος καὶ τὰ σκιρτήματα· μία ὥρα ἐχώρισέ σε τῆς συγχωρευτῶν· μία νύξ, καὶ μαρτυρήσονται σου αἱ σάρκες καὶ οἱ πόδες παύονται, καὶ ὀφθαλμοὶ παύονται, καὶ ἡ γλῶσση ἡσυχάσει, καὶ ἡ ἀπακοὴ φωνῆς κλείσει, καὶ ὁ στεναγμὸς σου παύσεται, καὶ τὰ δάκρυά σου παύονται· καὶ ἔσθις ὁ βοηθῆσαι δυνάμενος· καὶ πάντες ἀφέντες σε ἀπελεύσονται ὡς ἄσπετος εἰς τὰ ἔσθια, καὶ ἔσθις ὡς ἄσπετος εἰς τὰ ἔσθια, εἰ μὴ θεραπευθέντες ὑπὸ τοῦ οἱ ἀόρατοι δαίμονες. ὁ δὲ ἀπόστολος ἄγγελος μακρόθεν ἰσάμενος ἐκδέχεται τὴν δεσπόσαν τὴν νόμον· ἵνα ἀρπάξας τὴν ἀδελφὴν σου ψυχὴν ὑπενέγκῃ εἰς τὴν ἡτοιμασμένην αὐτῇ τόπον· ἵνα δείξῃ ὅ ἔσθις, ὅπου κωρυμβία, καὶ ἀδύνη, καὶ πειρασμοὶ καυθμοὶ, καὶ ὀδυρμὸς, καὶ πένθος, καὶ στεναγμὸς, καὶ θλίψις καὶ στενοχωρία, καὶ βρυγμοὶ ὀδόντων, καὶ ἐκείνη παύσονται ὀφθαλμοὶ μεθύσων· ἐκεῖ μαρτυρήσονται χεῖρες πάντες χορευτῶν· ἐκεῖ ὀδυρμῶσι καὶ στεναγμοῖς οἱ μετὰ κινδύνου καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνοντες· ἐκεῖ κλαύσων, καὶ τὸς ὀδόντας τείσων πόρνοι καὶ μοιχοί, κλέπται, μαντιῶδες, φάρμακοι, μάγοι, ἐπαρκοί, πεπλορηγῶντες, καὶ πάντες οἱ τὴν πλάττειν καὶ ἀνυπόχωρον ὁδὸν βαδίσαντες· οὐδὲ δὲ αὐτοῖς· ἔσθις γὰρ ἐκδέχεται ὡς σκιρτήσας καὶ χορεύσας, καὶ ἐκεῖ· κατὰ τὸν φωνὴν ὁ Κύριος· οὐδὲ οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενήσετε· δὴλον ὅτι ἐκεῖ· ἐκ ἑστὶ δυνατόν, ἀδελφοί, ποτὲ καὶ Χριστιανὸν, ποτὲ δὲ ἐθνικὸν γενέσθαι. ἔσθις γὰρ δύναται δυοὶ κυρίως δευτέρως· ἔσθις οὖν ὡς ἀφίρρηται, ἐπετρέπη ὁ Χριστιανὸς ποιεῖν τὴν τοιοῦτον.

A abstinet. Sic currite fratres, ut comprehendatis. Imitamini Sanctos, & sic currite, ut cum iis coronemini, atque regnetis.

Desiste igitur deinceps, Christiane, ab ethnicorum & paganorum operibus: ne per legis transgressionem Deum inhonores, teque ipsum dedecores, & iram tibi thesaurizes, in die iræ revelationis & iusti iudicii ipsius Dei; quando iudicabit occulta hominum secundum Evangelium meum. Ubi etiam Angeli cum tremore adstant. Ubi non de operibus solum, verum & de verbis ociosis reddenda nobis erit ratio. Hæc nobiscum animo complectamur fratres: quoniam homo sicut foenum dies ejus: & sicut flos agri, ita efflorescet: unico temporis momento & cuncta desinent, **B** Quid ergo frustra turbaris o homo? unico febris impulsu tuæ tibi cessabunt saltationes, atque lasciviæ: unica hora separaberis a choreæ consociis: unica nocte marcescent tibi carnes, pedes deficient, & oculi tabescent, lingua subtilebit, & inordinata vox deficiet. Suspiria in te abundabunt, lacrymæ tibi defluent, nullusque aderit, qui te juvare possit. Cuncti te relinquentes abibunt, unusquisque in propria; & nullus tibi adsuet, nisi quibus inservisti, dæmones invisibiles. Sævus autem angelus eminus consistens expectabit nutum a Domino, ut miseram tuam rapiat animam, quam ad præparatum sibi locum deferat, ut metat, quæ seminavit; ubi excolitur, & exsuperat, redundatque fletus, lamentatio, luctus, gemitus, tribulatio, angustia, stridor dentium, & vix. Ibi tabescent temulentorum oculi. Ibi manus tripudiantium marcescent. Ibi affligentur dolore, & suspirabunt, qui cum citharis & tibiis vinum bibunt. Ibi plorabunt, & dentibus stridebunt fornicatores, & mœchi, furēs, augures, venefici, magi, incantatores, petalographi, falsarii & quotquot latam & spatiosam ingrediuntur viam. Vix autem ipsis. Non enim licet, hic saltare atque tripudiare, & ibi. Sicut ait Dominus: *Vix qui ridetis nunc, quia lugebitis, ibi scilicet.* Neque possibile est fratres, nunc quidem Christianum agere, nunc vero ethnicum fieri. **C** *Nemo enim potest duobus dominis servire.* Nusquam ergo, sicut prædictum est, committat Christianus, ut tale quid a se fiat. Venit nam-

Rom. 2.

Matth. 6.

namque Dominus noster , ut cuncta ejus-
modi destrueret , & doctorem ipsorum
diabolum pedibus conculcaret : quin &
ex ipsius nos liberans manibus , dixit :
Ego sum Pastor bonus : Venite post me .
ego sum via : Venite ad me omnes , ego
sum veritas : Venite ad me , ego sum vi-
ta : Venite ad me omnes , ego sum lux
mundi . Venite ad me omnes , abrenun-
ciate Satanæ , abjicite a vobis discipli-
nam ejus . Venite ad me omnes , exui-
te veterem hominem cum actionibus suis
& induimini novum . Venite ad me
omnes : vetera transierunt , & nova
facta sunt omnia . Lex per Moysen da-
ta est , gratia & veritas per me Jesum
Christum facta est . Quicumque in lege
justificamini , a gratia excidistis . Veni-
te ad me omnes : quoniam venientem
ad me non ejiciam foras . O immen-
sam Dei bonitatem , quo pacto omnes
ad se invitat : omnes vult salvari . Glo-
ria ipsius erga homines bonitati . Non
amplius igitur , fratres , justificamini in
lege , siquidem umbra legis præterit .
Quicumque enim sub lege sunt , sub
maledictione sunt . Nos namque de ma-
ledicto legis redemit Christus Salvator
noster . Non amplius in lege justifica-
mini . Non amplius vestibula corone-
mus . Non amplius choreas compona-
mus , diabolica cantica recitantes . Non
amplius tibiis ac citharis decipiamur .
Non amplius in lege justificemur , ne
gratia excidamus , neque sub male-
dicto simus . Christus enim nos a
maledicto legis redemit . Ipsi sit glo-
ria in secula . Amen .

Joan. 4.
8. 10. 14.

I N T E R R O G A T I O .

Psal. 118.
Psal. 138.
Levit. 19.

Quomodo de Hæreticis scriptum
legimus : Eos qui oderunt te
Domine , oderam . Alibique
dictum est , ut inimicos Dei oderitis
eos . Alio autem in loco . Non
oderis omnem hominem .

R E S P O N S I O .

Matt. 7.

Hæreticos tanquam blasphemos , &
Dei inimicos , Scriptura non
homines , sed canes & lupos , &
porcos , & Antichristos appellat ,
quemadmodum ait Dominus : Nolite
sanctum dare canibus . Et Johannes
dicit :

Aποστόλων· ἐλθὼν γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν πάντα ἐκεί-
να κατήργησε , καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτὰ ἀβάβωλον
καταπατήσας , καὶ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ λυτρώσα-
μενος ἡμᾶς ἔλεγεν· ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ κα-
λὸς· δώτε ὀπίσω μου· ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς· δώ-
τε πρὸς με πάντες· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀλήθεια·
δώτε πρὸς με· ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ· δώτε πρὸς
με πάντες· ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· δώτε
πρὸς με πάντες· ἀπειτάξατε τῷ σατανᾷ ,
ἀπορίψατε αὐτὸν τὰ μαθήματα· δώτε πρὸς
με πάντες , ἀπεκδυσάμενοι τὴν παλαγὸν ἀνδρω-
πον σὺν ταῖς τρωάξεσι αὐτοῦ , καὶ ἐνδυσάμενοι τὴν
νέον· δώτε πρὸς με πάντες· τὰ ἀρχαῖα παρήλ-
θεν· ἰδοὺ γέγονε τα πάντα καινὰ· δώτε πρὸς
με πάντες· ὁ νόμος καὶ Μωσέως ἐδόθη· ἡ
χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια δι' ἐμοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγέν-
ετο· Ὅσοι ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε , τὴν χάριτος ἔξε-
πέσατε· δώτε πρὸς με πάντες , ὅτι τὸ ἐρχόμε-
νον πρὸς με , ἐκ ἐκβαλὼν ἔξω· ὡς τὸ ἀμέτρη-
τον ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ· πᾶς πάντες προσκαλεῖ-
ται· πάντας θέλει σωθῆναι· δόξα τῇ αὐτοῦ φι-
λανθρωπία· μηκέτι ἐν ἀδελφοὶ ἐν νόμῳ δι-
καίωσθε· παρήλθεν γὰρ ἡ σκιά τοῦ νόμου· ὅσοι
ἐν ᾧ νόμῳ εἰσὶν , ᾧ κατὰραν εἰσὶν· ἡμᾶς
γὰρ ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάραν τοῦ νόμου Χρι-
στοῦ ὁ σωτὴρ ἡμῶν· μηκέτι ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε
μηκέτι τρωάξας φερανίσωμεν· μηκέτι χορὸς
συνησώμεθα τὰ ἄσματα τῇ δαμονίων καταλέ-
γοντες· μηκέτι αὐλοῖς καὶ κιθάραις ἀπατῶμεθα·
μηκέτι ἐν νόμῳ δικαιοῦμεθα , ἵνα μὴ τὴν χάριτος
ἐκπέσωμεν· ἵνα μὴ ᾧ κατὰραν ἐσώμεθα·
Χριστὸς γὰρ ἡμᾶς ἔξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάραν τοῦ
νόμου· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· Ἀμήν·

Ε Ρ Ω Τ Η Σ Ι Σ .

Πῶς γέγραπται περὶ τῆς αἵρετικῶν , ὅτι
τοὺς μισούντας σε , κύριε , ἐμίσησα· Καὶ
ἀλλαχῶ εἴρηται , ὅτι ὡς ἐχθροὺς Θεοῦ μι-
σήσατε αὐτούς· Καὶ πάλιν ἀλλαχῶ , ὅτι οὐ
μισήσεις πάντα ἀνθρώπων·

Α Π Ο Κ Ρ Ι Σ Ι Σ .

Τοὺς αἵρεσιώτας , ὡς βλασφήμους καὶ τοῦ
Θεοῦ ἐχθρούς , ἡ γραφὴ ἐκ νόμουσιν
ἀνθρώπων , ἀλλὰ κύνας καὶ λύκους καὶ χοίρους
καὶ ἀντιχρίστους , καὶ ὡς φησὶν ὁ Κύριος· μὴ
δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶν· Καὶ Ἰωάννης λέγει·
ὅτι

ὅτι ἀντίχριστοι πολλοὶ γενόασιν· τέτρες οὖν ἔσονται καὶ ἀγαπᾶν, ἔδὲ συνδιαζέειν, ἔδὲ συνεύχεσθαι, ἔδὲ συνεοθίζειν· ἔδὲ λαμβάνειν εἰς οἶκον· ἔδὲ χαίρειν αὐτοῖς λέγειν· ἵνα μὴ τῇ ἔργῳ πονηρῶν αὐτῶν κοινωνήσωμεν.

A dicit : quia Antichristi facti sunt multi . Nos **1. 70. 2.** itaque non oportet amare , neque cum eis versari , aut cum ipsis orare , cibumve sumere , neque in domum eos recipere , neque ave illis dicere : ne pravis illorum operibus communicemus .

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

INTERROGATIO.

Π Οἷα ἀμαρτία ἔστιν ἀσυγχώρητος.

Q uod genus peccati est irremissibile?

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

RESPONSIO.

Η εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ πάντων τῶν ἀρετικῶν· εἰς γὰρ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐβλασφήμησαι, καὶ βλασφημοῦσιν, οἷς οὐκ ἀφεθήσεται, ἕτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου· εἰς αὐτὸν γὰρ θεὸν προσέκρυψε, παρ' ἧς ἡ ἀπολύτρωσις· καὶ τίς ὁ βοηθῶν αὐτοῖς.

I llud quod est in Spiritum Sanctum, **Matth. 12.** ac omnium hæreticorum . Quoniam in Spiritum Sanctum blasphemantibus non remittetur peccatum, neque in hoc , neque in futuro seculo, attestante ipso Domino . Siquidem Deo ipsi resistunt, apud quem est redemptio . Et quis adjutor eorum erit?

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

INTERROGATIO.

Π Οἷα ἀμαρτία βαρυτέρα ἡ αἰρέσεως;

D Q uod peccatum præter hæresim, cæteris existit gravius?

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

RESPONSIO.

Ω σπερ πασῶν τῶν ἀρετῶν ὑψηλοτέρα ἔστιν ἡ ἀγάπη, ἕως καὶ πάντων τῶν ἀμαρτιῶν βαρυτερόν ἔστιν τὸ μισᾶν τὸν ἀδελφόν· ὁ γὰρ μισῶν τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ, ἀνδρωποκτόνος ἐστίν, καθὼς εἶπεν ὁ ἀπόστολος· ὁ μισῶν τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ, αὐτὸν τὸ Θεὸν μισεῖ· ὁ μισῶν τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστίν, καὶ ἐν τῷ σκοτῆ περπατεῖ, καὶ ἐκ οὗδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ· ἴδε πόσων κακῶν αἴτιον τὸ μῖσος; ἡ δὲ ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἀμαρτιῶν· ὁ φόβος δυνάστεως ἔστι καὶ ἀνιάτως ἔστιν· ἀμαρτία πρὸς θάνατον, πᾶσα ἀμετανόητος· πλήν γε ἀρρένοφθοροί, καὶ γόητες, καὶ φάρμακοὶ καὶ μένται, καὶ ὁ ἀποσερῶν μισθὸν μισωτοῦ, καὶ ὁ μισῶν τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ, εἰς τὸν τοῦ θανάτου χαλεπὸν τόπον κατεδικάσθησαν.

Q uemadmodum omnium virtutum excellentissima est caritas : ita universorum vitiorum gravissimum est, odisse proximum . Nam qui fratrem suum odit, homicida est, sicut ait Apostolus . Qui odit fratrem suum , Deum ipsum odio habet . Qui odit fratrem suum, in tenebris est, & in tenebris ambulat . Et nescit quo vadat , quoniam tenebræ obscurarunt oculos ejus . Ecce quantum malorum causa sit odium ? Caritas **1. 70. 2. 3.** autem multitudinem peccatorum operit . Invidia vix curari potest , aut ne vix quidem . Est peccatum ad mortem omnis impoenitentia . Cæterum masculorum concubitores , & præstigiatores , ac venefici , divini , & qui mercedem retinent , quique fratrem suum oderunt , non secus atque homicidæ severissime damnantur . **1. 70. 5.**

EJUSDEM

A

ΤΟΥΤΟΥ

DE RECORDATIONE MORTIS,
ET DE VIRTUTE, AC DE
DIVITIIS.

ΠΕΡΙ ΜΝΗΜΗΣ ΘΑΝΑΤΟΥ
ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΕ-
ΡΙ ΠΛΟΥΤΟΥ.

1. Thessal. 5.

2. Cor. 1.

Ephes. 1.

Philipp. 2.

MOrem gerere oportet illi, qui dicit: *Consolamini invicem, & edificate alteru-
trum*: non quod ego sufficiens sim ad
consulendum vobis, & ut meo istud stu-
dio contendatis; verum novi eum, qui
ait: *Benedictus Deus, & Pater Domini no-
stri Iesu Christi, Pater misericordiarum, &
Deus totius consolationis, qui consolatur
nos in omni tribulatione nostra: ut possimus
& ipsi consolari eos, qui in omni pressura
sunt; per exhortationem, qua exhortamur &
ipsi a Deo*. Propterea necessarium duxi-
mus vobis scribere, quaecumque ex divi-
nis Scripturis didicimus; & de qui-
bus a piis religiosisque viris admoniti su-
mus: & siquid ex ipsa experientia ac-
cepimus; ne invidis illis adsimilemur ar-
tificibus, qui per invidiam multa artis
suae, quae edocti sunt, caelant. Nos ve-
ro credimus dicenti: *Deus est enim qui
operatur in nobis, & velle, & perficere,
pro bona voluntate*. Neque enim virtus a
multis possessa atque exulta, angustior
efficitur, quemadmodum & quidam San-
ctorum ait: *Quoniam virtutis possessio
ejusmodi est, ut licet cuncti illam partici-
pent homines, nequaquam tamen ejus ex-
hauriantur divitiae*: non enim est terre-
nae possessionis instar, quam qui in-
portiones dividunt, quantum uni par-
tium adjecerint, tantum alteri detra-
hunt; estque exsuperantia unius, di-
minutio comparticipantis: Unde quoque
pro majori obtinenda parte, pugnae ex-
oriuntur inter homines, odio deterioris
conditionis. At qui virtutem possi-
det, extra invidiam est ejus possessionis
copia, & qui plus virtutis rapuerit,
nullum per hoc damnum intulit, se-
cum pari jure participare volenti: imo
quo quis est capacior, eo am-
plius ipse bona cupiditate repletur,
ipsaque virtutis divitiae in praecocu-
pantibus non consumuntur. Exordiamur
itaque de novo argumentum, gratia
magni Dei & Salvatoris nostri Iesu
Christi nobis cooperante.

Negligentia multorum malorum fit
causa non vigilantibus, paulatim
a spirituali consuetudine ac ra-
tione vivendi abducens, & fidei
ardo-

ΠΕΙΘΑΡΧΕΙΝ ΔΕ ΤΩ ΛΕΓΟΝΤΙ, *Προκαλεῖτε
ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε*. οὐχ ὅτι δὲ
B ἱκανὸς ἐγὼ πρὸς τὸ *προεγγεῖν*. ὥστε τῇ ἐμαυ-
τῷ *σπουδῇ* τῷ *πραξαῖν*. ἀλλ' οἶδα
τὸν εἰπόντα. εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὁ πατὴρ τῶν οἰκ-
ταιρῶν, καὶ Θεὸς πάσης *προκλήσεως*. ὁ πα-
ρακαλῶν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς
τὸ δύνασθαι ἡμᾶς *προκαλεῖν* τὰς ἐν πάσῃ θλί-
ψει, *ἀλλ' ὁ προκαλήσεως ἢ προκαλούμεθα*
C αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. διὸ ἀναγκαῖον ἡγησάμεθα
γράψαι ὑμῖν ὅσα τε ἐκ τῶν θείων γραφῶν με-
μαθήκαμεν. καὶ ὑπὸ εὐλαβῶν ἀνδρῶν ἐνουθε-
τήθημεν. καὶ εἴ τι ὅς αὐτῆς τῆς πείρας κατα-
λήφαμεν, ἵνα μὴ ὁμοιωθῶμεν τοῖς φθονερωτέροις
τῶν τεχνιτῶν. οἵτινες τῇ βασιλείᾳ τὰ πολλὰ τῆ
τέχνης ἐκ τῶν μαθητευομένων ἀποκρύβουσιν.
ἡμεῖς δὲ πιστεύομεν τῷ εἰπόντι. Θεὸς γὰρ ἐστὶν
D ὁ ἐνεργῶν ἐν ἡμῖν καὶ τὸ θελεῖν καὶ τὸ ἐνεργεῖν
ὑπὲρ τῆς δόξης. ἔδὲ γὰρ ἡ ἀρετὴ σενοχωρεῖ-
ται πολλοὺς ὑποδεχομένη, καὶ ὑπὸ πολλῶν
καταρτιζομένη. καθὼς ἔφη τις καὶ τῶν ἁγίων.
ὅτι τῆς ἀρετῆς κτήσις. καὶ πάντες μετὰ χῶσιν
αὐτῆς οἱ ἄνθρωποι. ἔ μὴ αὐτῆς ἐκδραπνη-
θήσεται ὁ πλοῦτος. ἔ γὰρ κατὰ τὴν ὁπὶ γῆς
κτῆσιν ὑπάρχει. ἢ οἱ διαγοῦντες εἰς τμήματα.
E ὅσον ἂν προαῖναι τῇ μὲν μερίδι, ποσῶν ἀ-
φείλαιντο τὴν ἑτέραν, καὶ ὁ πλεονασμὸς ἕνός
ἐλάττωσίς ἐστι τῇ συμμετέχοντος. ὁ δὲν καὶ αἱ
ὡς τῇ πλείονος μέρει διὰ τὸ πρὸς ἐλάττωσθαι
μῖσος τοῖς ἀνθρώποις συνίστανται. ἐκείνου δὲ
τὴν ἀρετὴν κτησαμένου. ἀνεπίφθονός ἐστιν ἡ πλε-
ονεξία τῇ κτήματι. καὶ ὁ τὸ πλεῖον τῆ ἀρετῆς
ἀρπάσας ἑδεμῖαν ἤνεγκε ζημίαν τῇ συμμε-
F ταρχεῖν ἀξιοῦν τῶν ἴσων. ἀλλ' ὅσον ἐστὶ τις χω-
ρητικὸς, αὐτὸς τε πληροῦται τῇ ἀγαθῇ ὁπίδυ-
μίας, καὶ ὁ πλεῖος τῶν ἀρετῶν ἐν τοῖς προ-
λαβοῦσιν ἐκ ἀναλίσκεται. ἀρξώμεθα τοιγαροῦν
πάλιν τὴν ὑποθέσεως, τὴν χάριτος τοῦ μεγάλου Θεοῦ
καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡμῖν συνεργίας.
H ἀμέλεια πολλῶν κακῶν ἀγία γί-
νεται τοῖς μὴ νηφοῦσι, κατὰ μικρὸν ἐξέλκουσα
τὴν πνευματικὴν ἀγωγὴν. καὶ τὸ θερμὸν τῆς
πίσεως

πίστεως ἡποσυλοῦσα· καὶ ταῖς ἡδοναῖς ὡς δεσποί-
 ναις ὑπηρετεῖν πρὸς ἀσχευάζουσα· καὶ γὰρ συγχωρεῖ
 ὁ κύριος λαβεῖν τὰς ἐσομένης ἀμοιβὰς μετὰ τὴν τῆς
 βίης ἐξοδόν· εἰ δὲ καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀμελής τῶν γραφῶν
 ἀπαγορευσάντων πρὸς τὴν ἐσομένην μετὰ τὸν θάνατον
 κολάσασθαι, ὡς ἐτέρῳ τινὶ μεταμεινυμένῳ, καὶ ἑαυτὸν
 ἐξω ὑπάρχειν τῆς ἐγκλήματος ἀνεπαροχήτως φέρει·
 ὥσπερ οὖν ἡ ἀμελεία βλαβερά, ὥτως ἡ νῆψις
 ἐπωφελής· πρόξενος γινόμενὴ παντὸς ἀγαθοῦ·
 τῷ γὰρ νήφοντι πάντοτε, παρέστι ἡ καὶ Θεὸς
 μνήμη· καὶ ἐνδοῖα ἡ μνήμη τοῦ Θεοῦ καθιδρύεται·
 πέπαιται πάντα ἐνέργεια τῆς πονηροῦ· τὸν δὲ
 ἀκόρετον πόθον τῶν μελλόντων ἀγαθῶν αἰ-
 νεάζουσα σύντομον τὸν δρόμον ἀποτελεῖ, καὶ ἐπὶ
 αὐτῷ σωματικοῦ δρόμου· χρεῖα μελῶν εὐρωστίας
 καὶ τῆς οὐδερκίας· ἐπὶ δὲ τῆς πνευματικῆς ψυ-
 χῆς ὅτι χρεῖα κεκαθαρωμένης· καὶ γὰρ τὸ σῶ-
 μα καταπεπότηται καὶ σεσάθρωται δι' ὑπερβολὴν
 ἀρρώστιας· ἀλλ' ἐδὲν πρὸς ἀβλάφει τῇ νήφου
 ψυχῇ· ὥσπερ ἐδὲ τὸν γενναῖον Ἰωβ ἡ τῶν ἀλ-
 γηδόνων τρικυμία καὶ τὸ ἐπὶ τῇ κορείᾳ χα-
 θήσασθαι αὐτὸν αἰθρίον· ἐδὲν ἰχυρότερον τῆς εὐσε-
 βείας, καὶ ἐδὲν ἐλεεινότερον καὶ ἀδελιώτερον τῆς ἐμ-
 παθείας ζωῆς· ὅσον δὲ ἡδέα τὰ πρόσκαιρα, πο-
 σοῦτον αὖτις τῇ συμφορᾷ· ὥσπερ γὰρ οἱ φει-
 δωλοὶ μίας ἢ δευτέρας δραχμῆς σερηθέντες
 ἀλγύνονται, τῇ φιλοχρηματίᾳ κεντήματα· καὶ
 ὁ φιλοκτήμων μικροῦ ἀμπελῶνος καὶ βραχείας
 γῆς ἀροσίμου τῇ νομῇ σερηθεὶς ἀνιάται· τὴν
 ἀποβολὴν μὴ φέρων· ὥτω καὶ τοῖς πλουσίοις συ-
 νέρευκται ἡ λύπη τῇ χωρισμῶν τῆς πλείστης ἡπο-
 μιμνήσκουσα· καὶ μέγιστα ὅτ' αὖ τις ἑαυτὸν θεά-
 σοιτο πρὸς γῆρας κεκλικότα· συμφορᾶζεται
 σφγγγρόμμος· ὥσπερ ἡπότινος σιδήρου, ἡ
 εἰρκτῆς μηδεμίαν μηχανὴν ἐφθελίσκων πρὸς τὴν
 τῆς γῆρας ἀνατροπὴν· καὶ γὰρ δοκῇ δι' αὐλῶν
 καὶ τυμπάνων καὶ τῇ λοιπῇ τῶν μουσικῶν κα-
 πασκευῇ τῇ μνήμῃ τῆς θανάτου ὀκνεύουσα·
 δι' ὧν ὀπιτηδύεια· διὰ τῶν μάλλον ταύτην
 αὐξάνει· ὅτι πάντως τῆς ποσότητος ἀφροσύνης
 σερηθήσεται, καὶ οἱ μὲν κρότοι καὶ τὰ πάγνια
 ἡ ἡδίστη τῶν βυκαλίων φωνὴ πάύεται· ἡ δὲ λυ-
 πὴ ἐνδόν ἡποσμύχουσα αὐτῇ τὰ ἀσπλάγχνα
 κατεσθίουσα καὶ παύεται· καὶ τίς αὐτῇ ἡ τρα-
 γικὴ ἀπὸ τῆς μύθου καὶ πολέμου, θάνατον
 ἀνάρρεισιν συχρῶς ἐπιδείξει· εἰ δὲ ἄρα θανάτου
 ἐμνημόνευεν· πάντως ὁ φόβος τῆς πρὸς τοῦ
 μετέβαλεν αὐτῇ τὸν τρόπον πρὸς τὸ ἀγαθο-
 εργεῖν· τίς γὰρ φησὶ τῇ ἀπίστῳ καὶ ἀσεβῶν

Tom. III.

θανά-

A ardorem deprædans, efficiensque, ut vo-
 luptatibus tanquam dominis serviamus;
 non enim finit cogitatione complecti, quæ
 post hanc vitam erunt retributiones. Si
 vero etiam negligens audierit Scripturas
 prædicantes supplicia post mortem ma-
 nentia, ea tanquam alteri alicui re-
 servata, ipseque extra crimen sit, quasi
 sensus expers non percipit. Quemad-
 modum, igitur negligentia est noxia,
 B sic vigilantia perutilis est, & bono-
 rum omnium conciliatrix. Nam vigi-
 lanti semper præsens est memoria Dei:
 & ubi Dei recordatio firmata est, quæ-
 cumque mali operatio cessat; insatiabi-
 le vero desiderium futurorum bonorum,
 semper vicens, brevem cursum efficit.
 Etenim ad corporeum cursum opus est
 bona membrorum dispositione, & acu-
 C to visu: verum in spiritali, opus est
 anima purificata. Licet enim corpus op-
 pressum sit, ac debilitatum nimia im-
 becillitate; nihil tamen nocuerit animæ
 vigilantī: quemadmodum neque genero-
 so Job dolorum tempestas, & quod ip-
 se sub dio in sterquilinio federit. Ni-
 hil fortius pietate; nihilque miserabilius,
 ac calamitosius vita libidinibus affectio-
 nibusque immoderatis referta. Quanto
 D enim dulciora hæc momentanea, tanto
 magis augment calamitatem. Etenim sicut
 auri una aut altera drachma privati
 dolent, qui avaritia stimulantur: & fa-
 cultatum amator, parva vinea, exiguo-
 que agro culto ad pabulum idoneo pri-
 vatus, moeret, jacturam non ferens: ita
 quoque divitibus conjunctus est dolor,
 separationem divitiarum in memoriam re-
 E ducens; & maxime quando quis seipsum
 ad senium declinantem adspexerit, di-
 struciatur, atque angitur, tanquam ferro
 aliquo, aut vinculis constrictus, dum
 nullum artificium invenire potest, quo
 senectutem depellat. Et licet sibi videatur
 tibiis, ac tympanis, reliquoque mu-
 F sicorum apparatu, quibus sese exercet ac
 recreat, memoriam mortis a se depel-
 lere; per hæc magis eam augeat: quo-
 niam tanta penitus lætitia privabitur: ces-
 sabuntque ejusmodi plausus, & ludi, ac
 jucundissimus symphoniarum concen-
 tus: moeror autem intus adurere, &
 exedere ipsius viscera non desistit. At-
 qui certe dolor hic tragicus, fabu-
 lis, ac bellis mortem, interitumque denun-
 ciat. Quod si mortis meminisset, omnino
 expectationis metus ejus mores commuta-
 ret, atque ad bene vivendum impelleret.
 Quis porro, diceret quispiam, infidelium, &
 P 2 impio-

impiorum mortis meminit? Ne nobis hoc mirum videatur; quoniam omnis homo conjunctam habet mortis memoriam. Et infideles quidem hac male utuntur, voluptatum dumtaxat abscessum deplorantes: Fideles autem tanquam adminiculo, & auxilio adversus turpissimas passiones, ea fruuntur. Omnibus igitur exploratum est, quia morti subjecti sumus, fideles, & infideles: post mortem autem judicium esse, non omnes credunt. Justi quidem semper eam ob oculos habentes, secundum eum, qui dicit: *quemadmodum statutum est hominibus semel mori, post hoc autem judicium*: noctibus, atque diebus, orationes, & supplicationes Deo effundunt, ut liberentur a gehenna ignis, ceterisque tormentis, dignique sanctorum Angelorum reddantur chorea. Impii autem, ac peccatores, nudam quamdam habent mortis recordationem, non de his, quæ post mortem eventura sunt, laborantes: sed privationem, atque abscessum voluptatum deplorantes. Si cui autem ipsorum obvenerit recordatio, quæ justos coërcet, tunc prior dolor peribit, obrutus a posteriori: non amplius enim congruet cum iis, qui dicunt: *Manducemus, & bibamus: cras enim moriemur*. Neque audebit thesaurizare inutilia, & congregare manibus infructuosa, aut potius supplicia contra seipsum: sed sollicitudo ipsum invadet, tanquam virum sapientem; præstantiorum, inquam, rerum desiderium, impiorum curam devitans. Eorum vero, qui terrenas divitias amant, omnis vita in spe vana consumitur; & quanto major est divitiarum copia, tanto amplius mortis metum auget. Recordatio quippe mortis intus habitans, dolorem affert secundum proportionem uniuscujusque sensus; non ut instituantur præceptis temperantiæ, prudentiæ, justitiæ, & fortitudinis; nec de gehenna, & iusto Dei judicio: verum inopia laborantes consilii, secum ipsi lamentantur, deplorantque opes, dictitantes: quis igitur post mortem nostram, tantam possidebit opulentiam? quod quidem & Regibus gratum est nosse, quis scilicet post eos regnaturus sit? & quis igitur dominus erit tanti auri, & argenti? Eccui postea deserviet tantus auri apparatus? Quis possidebit deauratas, & sericas vestes, ac varia, & sumtuosa lintea? Quis ascendet in equos aureis frænis ornatos, atque selectos? Quem sequetur præeuntem multitudo servorum ex diversis nationibus

Hebr. 9.

Sap. 2.

1. Cor. 15.

A θανάτου ἐμνημόνευσεν; μὴ ξενίζέτω ὑμᾶς τὸ τοῦ καὶ οὗτοῦ πᾶς ἀνθρώπος συνευγμένην ἔχει τὴν θανάτου μνήμην· καὶ οἱ μὲν ἄπιστοι καὶ οὕτως ταύτῃ κέχρηται τῶν ἡδῶν μόνον τὸ χωρισμὸν ἀποδυσωμένοι· οἱ δὲ πιστοὶ ὡς βοηθήματα καὶ ἀλεξήτῃον τῇ ἀχρίστῳ παθῶν ταύτῃ κατακέχρηται· πάντες πόινυν πεπείσμεθα ὅτι θανάτῳ ὑποκείμεθα τοῖς τε καὶ ἄπιστοι· τὴν B ὅ μετὰ θάνατον κρίσιν, ἢ πάντες πεπιφεύκασιν καὶ οἱ μὲν δίκαιοι ταύτην ἔχοντες κατ' ὀφθαλμῶν αἰὲ κατὰ τὸν λέγοντα· καὶ καθάπερ ἀποκεῖται τοῖς ἀνθρώποις ἀπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ ὅ τῷ τοῦ κρίσιν· νυκτὸς καὶ ἡμέρας δεήσεις καὶ ἰκεσίας ἀναπέμπουσι τῷ Θεῷ· τῷ ῥυθῆναι τὴν γένεσιν τῷ πυρὸς καὶ τῇ λοιπῶν βασάνῳ, καὶ καταξιώσθῃν τὴν μετὰ ἀγίων ἀγγέλων χορείαν· πῶς C ὅ ἀσεβεῖς καὶ ἀμαρτωλοὶς ψιλὴ τίς ἔστιν ἡ ἐγγινομῆναι τῷ θανάτῳ μνήμην· ἢ ὡς τῇ ἐσθλότητι μετὰ θάνατον ἐναγωνίως ὄντες· ἀλλὰ εἰς ῥῆσιν καὶ τὸ χωρισμὸν τῶν ἡδῶν ὀδυρῶμεθα· εἰ δὲ τινὲς αὐτῶν γίνῃται μνήμην ἢ τὰς δικαίους θεωροῦμεθα· τότε ἡ πρῶτη λυπὴ οὐχ ἴσεται συντελεσθῆναι ὑπὸ τῇ δευτέρᾳ· οὐκέτι γὰρ ὁμοφρονῶν ἔσται τῶν λεγόντων· φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκουμεν· ἔδὲ ἀνέξεται D θῆσιν εἰς ἀνόνῃα καὶ συνάγειν χερσὶν ἀκαρκίαν; μάλλον ὅ βασιανισμὸς καθ' ἑαυτὸν· ἀλλὰ φροντὶς αὐτῶν ἐπελδύεται ὡς ἀνδρὶ σοφῷ ἢ τῶν κρηττόνων ἐπιθυμία τῇ τῶν ἀσεβῶν φροντίδος ἀποδράσας· τῶν ὅ ἀγαπόντων τὸ ὀπίγειον πλῆτον· πᾶς ὁ βίος ἐν μεταξὺ ἐλπίδι θεωρησάμεθα· καὶ ὅση ἡ ἔξ πλόντου E ὑπεροχὴ, ποσὶν μείζονος αὖξιν τῷ θανάτῳ τὸν φόβον· ἢ γὰρ μνήμην τῷ θανάτῳ ἐνδοὶ οἰκοῦσα ἐπιφέρει τὴν λύπην κατὰ ἀναλογίαν τῇ ἐκάστου ἀποθήσεως· ἔχ' ὅπως καταρῶσθῃ αὐτῶν ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ φρόνησις, δικαιοσύνη τε καὶ ἀνδρεία, ἢ ὡς γένεσιν καὶ δικαιοκρασίας Θεοῦ· ἀλλὰ ἀφ' ἀπορούμενοι ἐν ἑαυτοῖς θρηνητοὶ τὸν ἑαυτῶν πλοῦτον καὶ φρεσὶ· τίς ἄρα μετὰ τὴν ἡμέραν ἀποβίωσιν ἄρξει τῆς παύσης θεωρουσίας; ὑπερφίλον F ἐστὶ καὶ τοῖς βασιλευσὶν ἔπιγινώσκῃ τὸ τίς ἄρα ἄρξει τὴν βασιλείαν μετ' αὐτῶν; τίς ἄρα κυριεύσει ἰσχυροῦς καὶ ἀργυροῦς; τίς ἄρα μετὰ ταῦτα ἐξυπηρετήσει ἡ παύσῃ κατασκευὴ τῷ χρυσῷ; τίς κληρονομήσει τὰ χρυσῶν καὶ σκευὰ ἐνδύματα, καὶ τὰς ποικίλας καὶ πολυτελεῖς ὀθόνας; τίς ἐπιβῇ τοῖς χρυσοχαλῆνοισιν καὶ ἐπιλέκτοισιν ἵπποις· τίνα ἀκολουθήσει ποροῖόντι τὸ πλῆθος τῶν πᾶσιν ὅ

ὅ

ἐν ἀφ' ὧν ἐν τῷ συνηγμένῳ ; τίς ἄρα οἰ-
 κῆσι ἐν ταῖς πύργοις καὶ τρικλίναις, ὅς ἐν ὧ
 ἐπιμελῶς τοῖς μαρμαίροις ἐκόσμησα· ὡς τὸ ἔδα-
 φος ἐν ψηφίστῳ διηιδίται· καὶ ἡ ὀροφὴ χρυ-
 σῶ ὑπαλίλοιπται ; τίς ἄρα μετὰ ταῦτα ἐρ-
 γῶνται οἱ σιτοποιοὶ καὶ οἰνοχόοι ; τίς ὡς ἐπὶ
 σονται οἱ βύσσυχοι ἀφαινοῦντες ; τίς ἀνακλι-
 θήσεται ἐπὶ ταῖς ἀργυρενδέτοις κλίνοισι καὶ τῶν
 ἐξ ἰσθμίου ἐχόντων τὸν ἀπαρτισμὸν ; τίς τὰ
 γεννήματα καὶ τὸν διυλισμένον οἶνον ; τίς τῶν
 ἐμῶν ὡς ἐκείνων ἀπαρχὰς ἀθήσεται ; τίς τὰ
 περὶ ἐκείνων καὶ τὰς ζώας τὰς χρυσὰς καθεύξει ;
 τίς τῶν ὀπλοθηκῶν καὶ τῶν ἀρμάτων καὶ τῶν
 ἐξηρημένων ἵππων πρὸς ὁδοιπορίαν καὶ παρα-
 τάξιν πολέμου διάδοχος ἔσται ; τίνα οἱ οἰκο-
 γεῖαι κύριον προσαγορεύουσιν ; τίς τῶν μύρων
 ἢ ὁσμίαν ἐπαλήψεται ; τίς τὰς κύνας τὰς
 θηρευτὰς καὶ τὰ πρὸς ἄγρῳ πετεινὰ ἔξει ; τὰ
 ἢ ἀκροτίτια τίς οἱ ἐμοὶ νομῆς οἴσουσιν ; τὴν
 ἢ φόρους τίς κερδαίνει ; καὶ ὅτ' αὖ εἰς πολλὰ
 μέρη ἀφασσαθῇ τῷ λογισμῷ καὶ μὴ ὅλῳ
 πόρῳ ἢ ὑποδέσεως· μέγα ξεινάξας, πάλιν
 ἐπαινέσει ἐπὶ τῷ οἴκῳ ἐπιμέλεια· μὴ ἀνε-
 χόμενος ἑαυτῷ θησαυρίσαι ἐν ἔραιοις· ὅτ' αὖ
 ἢ καὶ πάντα τὰ καταθύμια αὐτῷ πέρας λάβη·
 οἶον καρπῶν ἀφροῖα· καὶ προσόδων ἀπορία·
 καὶ κτηνῶν ἀποκία· καὶ ἀξίωμα λαμπρὸν· καὶ
 κατὰ τῶν πολεμίων ἀνδραγαθία· τότε ἡ τῷ
 θανάτῳ μνήμη ὑπεισεληλυθούσα παύσεται ἢ καρ-
 δίαν· εἰ ἢ τὰ μέλη κέκμηκε διὰ βαθυτάτην
 γήρην· καὶ μηκέτι ὑποσχεῖν δύναται πρὸς
 ἀτόπας καὶ ἀπειρημένους ἡδονάς· τότε δυσμένεια
 καὶ ἢ ζῶν τίθεται· εἰ ἢ ἀπηνὴς τίς ἐστὶν ὡμός
 τε καὶ ἀλαζών· καὶ δόξη πόρῳ ἀποκτεῖσθαι τῆς ἢ θανα-
 τῆς μνήμης δι' ὑπερβολὴν ἀνέσεως τε καὶ ὀνημε-
 ρίας· ὅς ὡς τῷ ἐξωπὶς τῆς ἢ θανάτῳ πείρας
 κατέστηκεν· ὅμοιος γὰρ ὅτι νοσῶντι καὶ ὑγίαιν ὑποκρι-
 νομένῳ· καὶ τὰ ἐναντία τῆς ἀρρώστιας ἐσθίουσι· οἴο-
 μενος διὰ τούτων ἐπεμβαίνει τῇ νόσῳ· ἀλλ' ὅς ὡς
 τῷ ἢ ἡδὴ καὶ τὸ πάθος ἐλώφησεν· ἢ γὰρ νόσος ἐν
 τοῖς μέλεσι νεμομένη καὶ ἄκουστα πείσει, ὅτι πάθος
 κεκράτηται· ὅτ' αὖ γὰρ θεάσθηται ἢ ὁμόφυλον
 ὑπὸ θανάτῳ ἄφνω ἀρπαγέντα διὰ ποικίλων
 συμπτωμάτων· τότε καὶ μὴ βουλόμηνος πεισθή-
 σεται· ὅτι καὶ εἰς αὐτὸν ἐλεύσεται πάντως ἡ
 τῷ θανάτῳ ψῆφος· εἰ δὲ ἕως νέος εἴη, ἢ πτόγαντος,
 πάλιν ἢ ἢ θανάτῳ ὑπερκύψασα μνήμη, τοῖς
 ἡδίστοις συμμίζεα τὰ λυπηρὰ· ὅτ' αὖ γὰρ ἡδὴ τὸ ἀ-
 γαπώμενον ἢ συζύγην πρὸς ὧπον· ἐνθὺς πάντως
 καὶ

A nibus congregata? Quisnam habitabit in turribus & tricliniis, quæ ego sollicitè marmoribus ornavi, quorum pavimentum lapillis ornatur, tectumque auro distinctum est? Cui igitur in posterum servient pistorès, & pincernæ? Cui assistent eunuchi ministrantes? Quis accumbet in mensis argenteis & Indico opere elaboratis? Quis fructus, & defæcatum vinum? quis meorum pomariorum primitias accipiet? Quis monilia, atque collaria, & zonas aureas possidebit? Quis armamentariorum, & curruum, & exercitatorum equorum ad iter, & ad aciem bellicam, erit successor? Quem famuli Dominum appellabunt? Quis fragrantiam unguentorum adhibebit? Quis canes ad venationem, & aucupia habebit? Primitias porro frugum, cui mei pastores ferent? Et vectigalia, quibus solventur?

C In multas autem partes mente distracta, quum exitum quæstionis invenire non possit, valde ingemiscens, rursus ad familiæ administrationem revertitur; nec audet in coelis thesaurizare. Quando autem jam cuncta animo ejus placentia finem sumserint, veluti fructuum copia, & facultas reddituum, & jumentorum, sæcunditas, & dignitas illustris, & res

D contra hostes in bello præclare gestæ; tunc mortis recordatio subintrans conturbat cor. Si autem membra declinaverint ob gravitatem senectutis, neque amplius fervire possint ad absurdas, & vetitas voluptates: tunc & vitam sibi inimicam æstimat. Si vero quis sævus est, crudelis, atque superbus, & videatur longe recessisse a recordatione mortis, propter dissolutionis, & prosperitatis exsuperantiam; non propterea mortis periculum effugit. Similis enim est ægrotanti, & sanitatem simulanti, & contraria infirmitati comedenti, dum putat per hæc depellere morbum. Sed non ob id etiam ægritudinem levat; morbus enim per membra dispersus, vel invito fidem faciet ægrotare: quando enim viderit ejusdem secum generis & tribus, a morte repente per varios casus raptum; tum velit nolit, credet ad ipsum quoque mortis calculum perventurum. Si quis vero juvenis, aut recens conjugatus sit, iterum mortis recordatio accedens, jucundissimis tristitia commiscebit: quando enim inspexerit dilectum conjugis vultum, mox omnino separationis ingreditur timor:

timor : & si audierit jucundissimam vocem ,
eamque se aliquando non auditurum cogi-
tabit . Et quando lætatus fuerit contem-
platione pulchritudinis , tunc maxime lu-
ctus expectationem horret , considerans ,
quod illa quidem pulchritudo interitura
sit ; ossa vero abominanda , etiam si ca-
pianur pro ea , quæ nunc ostenditur ,
forma , reddentur : & neque vestigium ,
neque memoria , neque reliquæ præsen-
tis pulchritudinis apparent amplius . Si
hæc , & talia animadverterit , numquid
in lætitia vitam ducet ? Numquid confi-
det præsentibus tanquam utilibus , & sem-
per permanentibus ? An non ex his per-
spicuum est , fore , ut quemadmodum in
somnia deceptionibus accidit ; ita ip-
se difficilem se atque incredulum hujus
vitæ rebus præbeat , ac tanquam alienis
visis animum adhibeat ? Negligentes , &
contemptores , obcæcati quum sint peccati
fraude diebus suis præcedentibus , existi-
mant procul abesse mortis horam , nihil
de suo hinc exitu laborantes : verum an-
nos multos , & tempora longa sibi præ-
scribunt . Similes autem sunt eorum , qui
iter nocte intempesta suscipiunt : qui qui-
dem arbitrantur procul abesse ab immi-
nenti præcipitio , & prærupto loco , donec
præcipitatis ipsis experientia dubitationem
solverit . Qui igitur vitæ hujus fallaciam mun-
do mentis oculo perspexerit , & sublimior his
effectus , qui in hujus vitæ rebus studium , at-
que operam ponunt ; intelliget omnino , quod ,
five edat , five bibat , five dormiat , five laboret ,
five contempletur , omni die , ac hora ad se-
nium , & finem temporalis vitæ a natura im-
pellatur . Unde tanquam stercora , atque quif-
quilias , quæcumque despicit : studetque ab
hujus vitæ affectione se ipsum avocare , ut
nullam cum rebus humanis societatem ha-
beat . Qui ergo ad vitam honestam se conver-
tit , ac virtutem sibi thesaurizat , quam nul-
lus terminus humanus circumscribit ; an-
patietur absque compunctione , & lacrymis
præsentem vitam elabi ? Aut ad abjecta , hu-
mique prostrata animum suum inclinari ?
Amplius ne igitur terrenas suspiciet divi-
tias , aut potentiam humanam , vel aliud
quidpiam eorum , quibus ii student , qui ino-
pes sunt mentis , atque consilii ? Nam si quis
adhuc harum rerum immoderato ducitur af-
fectu , extra talem sane foret chorum ac cœ-
tum , nihilque ad nostrum sermonem : At si
superna sapit , & in sublime fertur cum Deo ,
res ejuscemodi plane superat , transcenditque ,
omni contentione virtutem prosequens : ni-
hil enim in vita hac præstantius , siqui-
dem homines efficit amicos Dei . Omne
aurum

A καὶ ὁ φόβος τῷ χειρισμῷ συνισέρχεται , καὶ
ἀκούσῃ τῆς ἡδίστης φωνῆς . καὶ τὸ μὴ ἀκέσασθαι
ποτὲ ἐκνοήσῃ . καὶ ὅτι ἂν ἀφρανθῇ τῇ θεωρίᾳ
τῶν κάλλους . τότε φεῖται μάλιστα τὴν προσδο-
κίαν τῶν πένθους λογιζόμενος . ὅτι τῷ μὲν ὁ
κάλλος οἰχθήσεται . ὅσα δὲ βδελυρὰ καὶ εἰ δεχθῇ
ἀντὶ τοῦ νῦν φαινομένου γενήσεται . καὶ ἐδὲ ἴχνος
ἐδὲ μνημόσυνον , ἐδὲ λείψανον τῷ παρόντος κάλ-
λους ἐπιφερόμενον . εἰ ταῦτα καὶ ἰὰ ποιαῦτα ἀφρο-
εῖπον . ἀρα ἐν ἀφροσύνῃ βιώσεται ; ἀρα πισθί-
σει τοῖς παρῶσιν αὐτῷ ὡς χρηστοῖς καὶ αἰὶ παρα-
μύνοις ; ἢ δὴλον ἐκ τούτων ὅτι καθάπερ ἐν
ταῖς τῶν οὐρανῶν ἀπάταις ἀμνηχάνως καὶ ἀπίστως
παρὸς τὴν βίον ἔξει . ὡς ἀλλοτείοις προσέχον τοῖς
φαινομένοις ; οἱ ἀμελεῖς καὶ καταφρονηταὶ ἐσκο-
πισμένοι ὄντες ἀπ᾽ αὐτῆς τῆς ἀμαρτίας τῶν ἡμερῶν
C αὐτῶν προκοπήσαντων οἰονταὶ τὸ ῥῶν ἐξ τῆς
θανάτου ὥρας . μηδεμίαν φρονίδα ποιούμενοι τῇ
ἐαυτῶν ἰσχύϊ . ἀλλ' ἐπὶ πολλὰ καὶ χρόνους μα-
κρὰς ἐαυτοῖς ὑπογράφουσιν . ὅμοιοι δὲ ὑπάρχοντες
τῇ νυκτοπερὺν καὶ ἐν ἀσέβῃ βασιζόμενοι . οἵτι-
νες οἰοντὶ μακρὰν ἐξ τῆς προκειμένης κηρυγῆς
ἀπεργάζονται τὴν . ἀλλ' οὐ κατεκρημνισθέντων
αὐτῶν , ἢ πείρα λύσει τὴν ἀμφισβήτησιν . ὁ ποί-
D νων τὴν τῆς βίης ἰσχύϊ ἀπ᾽ αὐτὴν κατανοήσας καθαρῶς
τῷ τῇ ψυχῆς ὀφθαλμῷ . καὶ ὑψηλότερος τῶν ἐν-
ταῦθα σπυδαζομένων γενόμενος , νοήσῃ πάντως ,
ὅτι εἴτε ἐαδίει . εἴτε πίνει . εἴτε καθεύδει . εἴτε
ἐργάζεται . εἴτε μετεωρίζεται , πᾶσι ἡμέραν ἐν
ὥραν παρὸς γήρας καὶ λήξιν τῆς προσκαρῆς βίης
ὑπὸ τῇ φούρῳ ἐλαύνεται . ὅθεν ὡς σύμβαλα
τὰ πάντα τῶν ἐπιπορῶν , σπουδαίει τῆς προσα-
E θείας τῆς βίης ἐαυτὸν ἰσχύϊ . ἵνα μηδεμίαν ἔχη
κοινωνίαν παρὸς τὰ κακὰ ἀνθρώπινα . ὁ ποίνων
παρὸς τὴν ἐνάρετον ἀποβλέπων βίον . καὶ τὴν ἀρε-
τὴν ἐαυτῷ θεσπεζέων . ἢν ἐδεῖς ὅρος ἀνθρώ-
πινος περὶ τῆς ἀρετῆς . ἀρα ἀνέξει ἀνὴρ κατανύξεως
καὶ δακρύων τὴν παρῶν ζωνὴν διεξελεῖν ; ἢ
παρὸς ἰὰ τῆς χαμερπείας καὶ πεπατημένων τῆς ἐαυ-
τῶν ψυχῆς ἐπικλίνει ; ἐν ἀρα θαυμάσει τὸν
F γήινον πλῆπον . ἢ τὴν δυνατείαν τῆς ἀνθρώπινης .
ἢ ἄλλο τι ὑπὸ ἀνοίας σπυδαζομένων . εἰ μὲν
γὰρ ἡς ἐν τῇ πειρᾷ τὰ ποιαῦτα διακρίνει . ἐμπαθὲς .
ἰσχύϊ τῆς πειρᾷς αὐτὴν εἴη χορῆ . καὶ ἐδὲν παρὸς τὸν
ἡμέτερον λόγον . εἰ δὲ αὐτὴ φρονεῖ καὶ συμμετεω-
ροποιεῖ τῷ Θεῷ . ὑψηλότερος πάντως τῶν πει-
των ἐστὶ . παντὶ δένεα τῇ ἀρετῇ μεταδιώκων .
ἐδὲν γὰρ ἐν βίῳ ταύτης τιμιώτερον . τὰς γὰρ
ἀνθρώπων φίλως Θεὸς κατασκθαίνει . ὁ πᾶς
χρυσός

χρυσὸς ἐν ὄψα αὐτῆς ὡς ψάμμος ὀλίγη· ὥς πηλὸς λογιθήσεται ἄργυρος ἐναντίον αὐτῆς· κακῆχία ταύτην ἐκ ἐμάρανε· καὶ ἀσθένεια ταύτην ἐκ ἡμαύρωσεν· καὶ ὁ τοῖς πᾶσι φοβερός θάνατος ὑπὸ τῆς κατρωτικότητι καὶ ἀρετῇ καταπεφρόνη· μετὰ γὰρ παρρησίας κεκραῖον· ἄμψ ἰσὺ λέγοντι καὶ ἐπιθυμῖαν ἔχω ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· ὃ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῷ αἰῶνι, Ἀμήν.

Aurum in conspectu ipsius tanquam arena perexigua, & quasi lutum reputabitur argentum ipsi comparatum. Morbus hanc non tabefacit, & ægritudo hanc non obscurat: & quæ omnibus formidabilis est mors, ab his qui virtutem consecretantur, despiciuntur: nam confidenter cum illo clamabunt, qui ait: *Cupio dissolvi, & esse cum Christo.* Cui gloria in secula seculorum. Amen. *Philipp. 1.*

B

ΤΟ ὙΨΑΤΤΟ

ΠΕΡΙ ἈΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΝΕΚΡΩΝ

ΛΟΓΟΣ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

ΤΙ ὅτι ὁ λόγος γεγραμμένος· ἔδεν εἰσε-
νέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον τῶτον. δηλοῖ
ὅτι ἔδεν ἐξεγενεῖν καὶ δυνάμεθα;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

ΔΟκεῖ ὅτι ὁ λέγει τοῦτον ὅτι· ὅτι ἔδεν εἰσε-
νέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ἔδεν ἐξεγενεῖν καὶ
δυνάμεθα. ὅτι οἱ κτῆνα ὅς δὴ δημιουργοὶ τὰ πάντα,
ἡμεῖς δὲ πάροικοι, καὶ παρεπιδίμοι. εἰ δέ τις
πλῆθον, καὶ περικύβητος ἔχει ὑπὸ τὰς χεῖρας,
ἐκ ὧν κύριος αὐθέντης τῆς πραγμάτων, ἀλλ'
οἰκονόμος, καθότι καὶ αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου παρεί-
ληφε τὰ πράγματα, καὶ πάλιν μετ' αὐτὸν εἰς
ἕτερον μεταστήσεται ὁ κληρὸς κατὰ τὴν κέλυσιν τῆς
δημιουργοῦ. ὁμολογεῖν ἐν χρεὶ τῆς δεδοκότος καὶ
χάειν· ταῦτα ἐν ὁπισθόμενοι οἱ σοφοὶ οἰκονό-
μοι, ἐκ ἀμελοῦσι τῷ ἔργῳ τῆς δικαιοσύνης, ἐκ
ἐκείνου μακαρισμοῦ βουλομένοι ἐντυχῆν. λέ-
γει γὰρ ὁ κύριος· μακάριος ὁ δούλος ἐκείνος,
ὃς ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτῶν, εὖρήσει ποιοῦντα ἔργα.
Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅτι πᾶσι τοῖς ὑπάρ-
χουσιν αὐτῶν, καταστήσει αὐτὸν. ὁκονόμησε γὰρ
ἀξίως τὰς λόγους αὐτῶν ἐν κείνῃ, ὅθεν εἰς τὸν
αἰῶνα ὁ σαλευθήσεται. λέγει γὰρ τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον. ὁ χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτεράων,
καὶ κληροῦν, οἰκονομήσει τὰς λόγους αὐτῶν
ἐν κείνῃ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ὁ σαλευθήσε-
ται· εἰς μνημόσυτον αἰῶνιον ἔσται δίκαιος.
ἀπὸ ἀκοῆς πομπῆς καὶ φοβηθήσεται· ἐπι-
μη ἡ καρδία αὐτῶν ὅτι ἐλπίζεν ἐπὶ κύριον,
ἐξήλειξεν ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ μὴ φοβηθῇ ἕως
ἐπὶ τὴν ἐπὶ τὰς ἐχθρὰς αὐτῶν, ἐσκόρπισεν, ἔδω-
κε τοῖς πένθησιν. ἡ δικαιοσύνη αὐτῶν μένει εἰς τὸν
αἰῶνα

EJUSDEM

DE RESURRECTIONE MORTUORUM

SERMO.

INTERROGATIO.

Quid sibi vult sermo ille scriptus: *Nihil intulimus in hunc mundum; manifestum, quod nec auferre quid possumus?* *1. Tim. 5.*

RESPONSIO.

Arbitror hoc quod ait, tale esse: nihil intulimus in mundum, neque efferre quid poterimus; quandoquidem propria Creatoris sunt omnia: nos vero advenæ fumus, & peregrini. Quod si quis divitias atque substantiam sub manibus habet, non est propriè dominus rerum, sed dispensator: eo quod & ipse ab altero tradita sibi bona acceperit; rursusque post ipsum in alterum transferetur fors, opificis arbitrato: unde confiteri oportet illius qui dedit gratiam. Hæc igitur scientes sapientes œconomi, ne negligent opus justitiæ, beatitudine illa perfrui volentes. Ait enim Dominus: *Beatus ille servus, quem cum venerit dominus ejus, invenerit sic facientem.* Amen dico vobis, quia super omnia bona sua constituet eum. Dispensavit enim digne sua in judicio, unde in æternum non commovebitur. Dicit namque Spiritus Sanctus: *Bonus vir, qui miseretur & commodat, disponet sermones suos in judicio, quia in æternum non commovebitur.* In memoria æterna erit justus: ab auditione mala non timebit. Paratum cor ejus sperare in Domino, confirmatum est cor ejus, donec despiciat inimicos suos. Dispensit, dedit pauperibus; justitia ejus manet in seculum seculi, cor-
nu

Matt. 24.

Psal. 111.

nu ejus exaltabitur in gloria. Pec-
cator videbit & irascetur, denti-
bus suis fremet & tabescet, de-
siderium peccatorum peribit. Justus au-
tem in memoria æterna erit, & ab
auditione mala non timebit. Et quæ
qualisque est ista auditio mala?
Isai. 26. Ego eam existimo ejusmodi: Tol-
latur impius, ne videat gloriam
Matth. 23. Domini. Et istud: ligare manus, &
pedes ejus, & projicite inutilem
Matth. 25. servum in tenebras exteriores. Et
illud: Discedite a me maledicti in
ignem æternum, qui paratus est Dia-
bolo, & Angelis ejus. Contra vero,
Matth. 13. audiet Justus: Euge serve bone, &
fidelis, quia in pauca fuisti fidelis,
supra multa te constituam: intra in
gaudium Domini tui. Unde & Do-
minus largitor omnium bonorum edi-
xit, ne afficiamur hujus vitæ rebus,
Matth. 6. quum dixit: Nemo potest duobus Do-
minis servire, Et, Non potestis Deo servi-
re, & Mammonæ. Et, nolite thesau-
rizare vobis super terram, ubi arugo
& tineæ demolitur, & ubi fures per-
fodiunt, & furantur: ubi enim the-
saurus vester est, ibi & cor vestrum
Luc. 12. erit: & rursus ait: Vendite bo-
na vestra, & date eleemosynam, & fa-
cite vobis sacculos non veterascen-
tes, thesaurum reconditum in calis. Ac ite-
rum: Et ego dico vobis, facite vobis
amicos de mammona iniquitatis, ut quum
defeceritis, recipiant vos in æterna ta-
bernacula. Qui enim confidunt in pro-
pria virtute, & in multitudine divi-
tiarum suarum gloriantur, ut homi-
nes morientur, & sicut unus de prin-
cipibus cadent: non enim benevolen-
tiam servarunt erga Creatorem. Qui
autem sustinuerint Dominum, ipsi hæ-
reditate possidebunt terram. Nam lumen
in iis est verbum, & sal, & poten-
tia, juxta hanc Domini vocem: Vos
estis sal terræ: unde & mundus consistit
usque adhuc, in se continens sal & lumi-
naria: sunt enim è generatione in gene-
rationem inservientes Domino; alio-
quin non consisteret mundus. Si
enim, inquit, sal infatuatum fuerit,
in quo salietur? ad nihilum valet
amplius, nisi ut mittatur foras,
& conculcetur ab hominibus. In So-
domis, quoniam nihil hujus partis
repertum est, præter unum so-
lum, momento temporis perierunt.
Verum ne quamdiu quidem justus cum
illis fuit, effudit in eos manus omnipotens ira-

A αἰῶνα τῷ αἰῶνος. τὸ κέρας αὐτῶν ὑψώθησεν ἐν
δόξῃ· ἀμάρτωλὸς ὄψεν, καὶ ὀργισθήσεν, τὰς
ὀδόντας αὐτῶν βρυῖται, καὶ πακίσει, ἐπιθυμία
ἀμάρτωλῶν ἀπολείται. δίκαιος δὲ εἰς μνημόσυ-
νον αἰῶνιον ἔσται, καὶ ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς ἐφο-
βηθήσεν. καὶ ποῖα αὐτῇ ἡ πονηρὰ ἀκοή.
Εἰ γὰρ οἶμαι, ὅτι τὸ ἀρθεῖται ὁ ἀσεβὴς, ἵνα
μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου, καὶ δὲ δῆσαντες
B αὐτῶν χεῖρας, καὶ πόδας, ἐκβάλλετε τὸν ἀ-
χρεῖον δῦλον εἰς τὸ σκοπὸς τὸ ἑξώτερον, καὶ
ἀποχωρεῖτε ἀπὸ ἐμῶν οἱ καταραμένοι εἰς τὸ πυρ
τὸ αἰῶνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ ἀβύλῳ καὶ τοῖς
ἀγγέλοις αὐτῶν. ἀντὶ δὲ τούτων ἀκούσεται ὁ
δίκαιος, ὅτι δὴλε ἀγαθὸς καὶ πιστὸς, ἐπὶ ὀλίγα
εἰ πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω, ἐξελεύσε-
ται εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Οὐθεν ὁ κύριος καὶ
C ἐπιχορηγὸς τῶν ἀγαθῶν ἀδικοῦντος, μὴ
ὡρεπαδῶς ἔχει ἡμᾶς πρὸς τὰ βιωτικά, τῶ-
πο φήσας, ἐδὲς δύναται δυοὶ κυρίοις δουλεύειν,
καὶ ἐδύνασθε Θεῷ δουλέειν καὶ μαμμωνᾷ, καὶ
μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆ γῆς,
ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπτει
διορύσσει καὶ κλέπτει. ὅπου γὰρ ἔστι ὁ θησαυ-
ρὸς ὑμῶν, ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν. καὶ πάλιν
D λέγει· πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ δώτε
ἐλεημοσύνην, ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ πα-
λαγέδμια θησαυρὸν ἀνέκλειστον ἐν τοῖς ὕδασι.
καὶ πάλιν· καὶ γὰρ λέγω ὑμῖν, ποιήσατε ἑαυτοῖς
φίλους ἐκ τοῦ μαμμωνᾶ τῆ ἀδικίας, ἵνα ὅταν
ἐκλείπητε δεῖξοντα ὑμᾶς εἰς τὰς αἰῶνας σκη-
ναίς. οἱ γὰρ πεποιθότες ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ δυνάμει
καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν πλεόντων αὐτῶν ἐγκαυχώ-
E μαι ὡς ἄνθρωποι ἀποθανέντες, καὶ ὡς εἰς τῶν
ἀρχόντων ἀποπεσόντες. καὶ γὰρ ἐφύλαξαν τὴν δι-
νοίαν πρὸς τὸν δημιουργόν. οἱ δὲ ὑποταγμένοι
αὐτῶν, αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. ὥς γὰρ
ἔστι ἐν αὐτοῖς ὁ λόγος, καὶ ἄλλας, καὶ δυνάμεις
κατὰ τὴν τοῦ κυρίου φωνήν. ὑμεῖς ἐστε τὸ ἄλλας τῆς
γῆς καὶ τοῦ κόσμου, ὅθεν καὶ ὁ κόσμος συ-
νίσταται ἀλλὰ ἔτι ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὸ ἄλλας,
F καὶ τὰς φωνήνας. εἰ γὰρ κατὰ γενεὰν καὶ γε-
νεὰν οἱ θεραπεύοντες τὸν κύριον, ἐπεὶ καὶ αὐτοὶ συ-
νίσταντο ὁ κόσμος. εἰ γὰρ, φησὶ, τὸ ἄλλας μω-
ρανθῇ, ἐν τίνῃ ἀρτυθήσεται; εἰς ἑδὲν ἰσχύει
ἔτι, εἰ μὴ βληθὲν ἔξω καταπατῆσθαι ὑπὸ τοῦ
ἀνθρώπου. ἐν σοδόμοις ἐπεὶ ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς
τὰς φωνήνας, εἰ μὴ εἰς μονώτατος, ἐν
μια ῥοπῇ ἀπόλωντο. Ἀλλ' ἔτι ἔστι δίκαιος
συνόντος αὐτοῖς, ἐπαφῆκεν αὐτοῖς ἡ παντοδύναμις
χαίρει

χειρὶ τῷ ὄργῳ, εἰ μήτι καὶ τῷ συνελάβετο
ἐκ μέσων αὐτῶν· διὸ μακαρία ἡ χώρα, μα-
καρία ἡ πόλις, μακαρία ἡ γενεὰ ἡ ἔχουσα ἐν
ἑαυτῇ πλῆθος δικαίων· μακαριώτεροι δὲ μᾶλ-
λον αὐτοὶ οἱ δίκαιοι, δι' ὧς κόσμος σώζεται·
μακαρισμοὶ γὰρ καὶ ἔπανοι τοῖς δικαίοις ἀποκεί-
νται· δι' οὗ ἀποδέχονται τὰ ἀνοίκεια ἔργα τῆς δι-
καιοσύνης, ζηλώσωμεν τὰς πολιτείας τῶν δικαίων,
ὥπως σὺν αὐτοῖς κληρονομήσωμεν τὰς ἐπαύρους·
ὡς γεγυνοῦτες, καὶ δυνάμεις, καὶ πόλις τῇ με-
γάλῃ βασιλείᾳ, ὥπως αὐτὸς ἔσται ἡμῶν τὸ καύ-
χημα, ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς
γῆς· αὐτὸς δίδωσι κατὰ τὸν ψαλμοῦν, χιόνα ὡς
ἔειπον, ὁμίχλην· ὡς ἐκ ποδῶν πάσσοντος, βάλλοντος
κρύσταλλον αὐτὸς ὡς εἰς ψωμὸν, κατὰ πρῶτον
ψύχας αὐτὸς τίς ἰσχυροῦς· ἐξαποσελεῖ τὸν λό-
γον αὐτὸς, καὶ τήξει αὐτὰ· πνύσει τὸ πνύμα
αὐτοῦ, καὶ ῥέσεται ὕδατα· τότε λαβῶσα ἡ γῆ
τὴν ὁσμὴν τῆς βρωμίας, ἐνδύσεται τὴν ὑπὲρ-
πείαν αὐτῆς ἀφ' ὧν πρῶτον ἀνέβη, καὶ καθά-
περ σκεῦος ἀφ' ὧν χρυσόπασον τέρεται
τὰς θεατὰς· καὶ τὰ μὲν ὄρνεα καὶ διηλάμματα ὀπι-
τελεῖ ἡχοὶ ἀνέμῳ, τῇ τῷ αἴερος λαμψύτητι
πρῶτον· τὰ τετράποδα ἅμα τοῖς πεδίοις
αὐτοῦ σκιρτῶσι, ὅτι βεβλάσθηκε τὰ πεδία τῆς
ἐρήμου, καὶ οἱ ποιμένες ἀγαλλώμενοι ἀφ' ὧν ἄν-
τα ὅτι τὰς δωρεὰς τῷ κυρίῳ· οἱ ποταμοὶ
ἀντὶ τῆς τραχύτητος καὶ ἀσάκτου φορᾶς τῶν
ὕδατων ἡσυχῶς φερόμενοι ἀφ' ὧν ἄντα ὅτι
καὶ ἰχθύες σκιρτῶσιν ἐπὶ τῇ ἐκλάμψει τῆς ἡλίου,
τὰ δένδρα ἀντὶ τῆς τῶν φύλλων ἐρημίας ἐνδύον-
ται τὴν ἑαυτοῦ ἀνέμῳ, τοῖς φύλλοις κομῶνται
ἐν τῇ ἐγκαρποφορίᾳ· τὰ ὄρη καὶ οἱ βυνοὶ, καὶ
κοιλὰδες καὶ πάντα ἡ γῆ ἀνθοφορῶσα τὴν δόξαν
κυρίου κηρύσσει· ὅτι ὡς περὶ νύμφην κατεκόσμη-
σεν αὐτὴν κόσμος, καὶ ἡμεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώ-
πων ἀποβαλλόμενοι σκυθρωπότητα τῆς χερσὸς
ἀφ' ὧν ἄντα μετεληφότες αἰῶνι δόξῃ, καὶ
καρπῶν ἀφ' ὧν ἄντα· ποιήσωμεν τοιγαροῦν ὅτι
ἡμεῖς καρπὸς δικαιοσύνης ἀπὸ προσδέκτου τῷ κυ-
ρίῳ, ὥπως χάμεν παρρησίαν λέγειν πρὸς τὸν
δημιουργόν, ἀφ' ὧν ἄντα κύριος ἐπὶ τοῖς ἔρ-
γοις αὐτοῦ· ἀληθὲς γὰρ ἀφ' ὧν ἄντα κύριος ἐπὶ
τοῖς ἐργασίαις τῆς δικαιοσύνης· μὴ ἔν τις
ἐπαυρόσθω ἐπὶ φρονήσει ματαίᾳ, ἢ δυνάμει,
ἢ πλούτῳ· ταῦτα γὰρ ὡς χόρτος ξηρανθήσεται·
ἀλλ' ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω· τί
μᾶλλον, ἢ τί τιμιώτερον ἐν ἀνθρώποις βασιλι-
κοῦ ἀφ' ὧν ἄντα; καὶ τὸ ὑποκρινόμενος ἐπὶ κε-
φαλῇ

Tom. III.

φαλὴν

A iracundiam, ne quid mali hic
etiam ex illorum societate con-
traheret. Quamobrem felix re-
gio, felix civitas, felix genera-
tio, quæ in se multitudinem
continet justorum; feliciores autem
justi ipsi, per quos mundus sal-
vatur. Beatitudines enim, & lau-
des justis repositæ sunt. Idcirco
deponentes actiones ab honestate alie-
nas, imitemur vitæ instituta ju-
storum; ut cum iis hæreditate
possideamus laudes, facti lumen,
& potestas, & civitas magni
Regis, ut ipse sit nostra glo-
riatio: Quia in manu ipsius
sunt omnes fines terræ. Ipse dat
secundum Psalmistam, nivem sicut
lanam; nebulam sicut cinerem spar-
git: mittit crystallum suam sicut
buccellas: ante faciem frigoris ejus
quis sustinebit? Emitteret verbum
suum, & liquefaciet ea: flabit spi-
ritus ejus, & fluent aquæ. Tunc
terra suscipiens odorem contempla-
tionis, induitur decorem suum,
Dei jussu. Et quemadmodum vas
gemmatum, & auro intertextum,
delectat spectatores; & aves devo-
lantes reddunt sonum dulcem, aëris
ferenitate se oblectantes: quadrupe-
dia quoque in agris exultant, quia
germinarunt campi solitudinis; &
pastores exultantes, lætantur in do-
nis Domini. Flumina contra aspe-
ritatem, & immoderatum cursum
aquarum, quiete dum feruntur, lætificant
aquosa loca, & pisces exiliunt ad splen-
dorem folis: arbores foliis destitutæ reflo-
rescunt foliis ornatae, ac fructuum copia.
Montes & colles, & valles, omnisque
terra reflorescens gloriam Domini præ-
dicant; quod sicut sponsam ornatu mundo
ipsam expolierint. Et nos filii hominum,
abjicientes tristitiam hiemis, lætamur, per-
fruentes aëris temperie, & copia fructuum.
Faciamus ergo & nos fructus justitiæ
Domino acceptos, ut audacter dice-
re queamus ad Creatorem: *Lætabitur*
Dominus in operibus suis. Vere enim
lætatur Dominus super facientibus ju-
stitiam. Ne quis igitur inani extol-
latur prudentia, aut potentia, aut divi-
tiis; hæc enim ut fenum exarescent. At,
qui gloriatur, in Domino gloriatur. Quid
majus, pretiosiusve apud homines regali
diademate? Neque hoc quidem per secula
remanet in capite hominis: quum ex ge-
neratione in generationem transeat a capite
in

Psal. 94.

Psal. 147.

Psal. 103.

1. Cor. 10.

in caput. Quid porro habet Rex, quod non dedit Deus? nonne ipse fecit Dominus coelum & terram, & quæ in eis sunt? nonne ipse creavit aquam, super quam fundavit terram? Cui igitur imperat Rex, quod non dedit Dominus, qui corporibus & armis, atque thesauris dominatur? Sed, cedo, quis hæc fecit? Et quis est, qui corpora multiplicat per filiorum procreationem, & rerum necessariarum abundantiam, quibus & ingenium, parandi arma existit? Nonne ipse Dominus produciens omnia? Quis metalla inquirentibus supeditat, nisi Dominus? Quis vel solo respectu commovet terram tamquam frondem aut festucam in aqua natantem? nonne ipse Dominus? Quamquam & istud in oculis ejus leve sit; quum & in commovenda illa, habitantes in eaurbationem doloremque passuri sint. Quodsi porro quæcumque præsto nobis fuerint, aurum, argentum, & vestimentum, servi, & ancillæ, pecorum & boum armenta, equorum & camelorum greges; non oriatur autem sol; pro nihilo putabuntur: sapiens contemptui fuerit, potens languescat, divesque ad inopiam redigatur. Justum igitur confiteri, quod nihil hic possideamus, quum Creatoris propria sint universa: nos autem nostram agnoscamus infirmitatem. Quemadmodum enim, dum eorum, qui obdormierunt, contuemur ossa, aut crania, suspiramus: sic & qui post nos, nostra inspecturi sunt ossa, vultum contrahent: nam ex eodem limo terræ compositi sumus cuncti filii hominum. Hæc igitur præcognoscentes, fratres dilectissimi in Domino, humiliemus animas nostras sub potenti manu Dei, ut nos exaltet in tempore visitationis. Odio habeamus inanem gloriam, & insolentiam, quæ est insipientia. Fugiamus superbiam: huic enim Deus resistit: diligamus autem humilitatem, ut quum mansuefacti simus, doceat nos Deus vias suas. Quam multi in terris dominati sunt post orbem conditum, & omnes in pulvere dormiunt: & nulla apparet differentia ossium regalium ab ossibus captivi; non, possidentis currum, & equos cum frænis aureis, ab eo qui propriis præcucurrit pedibus; non, vescentis deliciis, ab eo qui in paupertate vixit: non ejus qui formæ elegantia præcellit,

1. Petr. 5.

αφ' ἧν ἀνδρὸς· κατὰ γὰρ γενεὰν καὶ γενεὰν μεταβάλλει ἀπὸ κεφαλῆς εἰς κεφαλὴν· τί δ' ἔχει βασιλεὺς ὧν μὴ δίδωσι ὁ Θεός; ἐκ αὐτοῦ ὁ κύριος ἐποίησε τὸν ἔρῳν, καὶ τὴν γῆν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς; ἐκ αὐτοῦ ἔκτισε τὸ ὕδωρ, ἐφ' ᾧ τεθμελιώκε ἡ γῆν; τίνος ἔν ἀρχῇ βασιλεὺς ὧν μὴ δίδωσι κύριος ὅς σωματῶν ἔσ' ὅπλων, καὶ θησαυρῶν κυριότης; ἀλλ' εἰπέ, τίς ταῦτα ποιήσας, καὶ τίς ὁ τὰ σώματα πληθύνων ἀπὸ τῆς τεκνογονίας, καὶ τῆς τῶν χρεῶν ἀπονομίας, ἥς καὶ ἡ σύνεσις τῆς κατασκευῆς τῶν ὅπλων παρῇ. ἐκ αὐτοῦ κύριος ὁ ζωογονῶν τὰ πάντα; τίς ὁ πῶς μεταλλάσσει ἐπιχωρηγεῖ ἐν τοῖς μετάλλοις τὰ μεταλλοῦμα; ἐχὶ αὐτοῦ ὁ κύριος; τίς ὁ ὁ σαλῶν βλέμματι τῆς γῆν ὡς φύλλον, ἢ κάρφος ἐπιπλέον ὕδατι; ἐχὶ αὐτοῦ ὁ κύριος; καὶ τῶν κῆφον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σαλῶν αὐτὴν παραχθῆσονται οἱ ἐνοικῶντες ἐν αὐτῇ, καὶ ὁδύνας ἔξουσιν. εἰ ὁ καὶ πάντα ἡμῖν ὑπάρχει χρυσοῖον, ἀργύριον, καὶ ἱματισμὸς, παῖδες καὶ παρθέναι, ποίμνια βοσκάτων, καὶ βοσκὸς βοῶν, ἵππων, καὶ καμήλων ἀγέλη, μὴ ἀτατεῖλη ὁ πῶν ἡλιος, εἰς ὃ δὲν λογισθῆσεται ὁ σοφὸς παρεφρόνησεν, καὶ ὁ δυνατὸς ἠδένησε, καὶ ὁ πλετῆσας ἐπὶ ὠχθῶσεν· δίκαιοι οὖν ὁμολογεῖν, ὅτι ὃ δὲν ὃ δὲς ἔχει· οἰκῆα γὰρ δημιουργεῖ τὰ πάντα. ἡμεῖς ὁ γινώμεν τὴν ἑαυτῶν ἀδυναμίαν. ὥστε γὰρ θεορῆμαί τοις περὶ κοιμηκότων ὁσέον, ἢ κρανίον, ζεϊζοῦμα, ἔτι καὶ τὰ ἡμέτερα ὁσέα οἱ μὴ ἡμῶς θεασάμενοι σκυθρωπάσουσι· ἐκ γὰρ τῆς αὐτῆς πλητοῦ διηρητήμεθα πάντες οἱ υἱοὶ τῆς ἀνθρώπων· ταῦτα ἔν περὶ γινώσκοντες ἀδελφοὶ ἡγαπημένοι ἡμῶν κυρίως ταπεινώσωμα πᾶς ἑαυτῶν ψυχὰς ἡμῶν τῇ κραταίᾳ χεὶρ τῷ Θεῷ, ἵνα ἡμῶς ὑψώσῃ ἐν καρῷ ἐπισκοπῆς· μισήσωμα τὴν κενοδοξίαν, καὶ ἀλαζωνίαν, ἥτις ἔστιν ἀφροσύνη· φύγωμεν ὑπερηφάνειαν· ταύτη γὰρ ὁ Θεὸς ἀντιπάσεται· ἀγαπήσωμα ταπεινώσιν, ὅπως πράξεις γενόμενοι διδάξῃ ἡμῶς ὁ κύριος πᾶς ὁδὸς αὐτοῦ. πόσοι ἦρξαν τῆς οἰκουμένης ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, καὶ πάντες ἐπὶ χώματος καθάδυσιν, καὶ ἐδεμία ἀφθορὰ ὁσέων βασιλικῶν πᾶσι τῇ τῷ ἀχμαλώτῃ. καὶ τῷ κτησαμένῳ ἄρμα χρυσοχαλινόν τῷ περὶ δρομόντος ἰδίῳ ποσὶν, οὐ τῷ φαγόντι πᾶς τρυφᾶς, τῷ τῇ πείᾳ συζησαντι, καὶ τῷ ἀμόρφῳ πᾶσι τῷ ἀμόρφῳ· καὶ τῷ

τῷ ἀναρρεθέντι τῷ δὲ τ' ἀνέλαντα· ἀλλὰ πάν-
τες ἐπὶ χώματος καθύδουσιν ἄχρεις ἢ σαλπί-
σῃ ἢ ἀγία σάλπιγξ ἐξυπνίζουσα τὰς ἀπ' αἰ-
ῶνος νεκρὰς, ἵνα κομίσῃ ὁ ἄνατος τὰ ἀπὸ τῆς
σώματος πεπραγμένα, ἥτε ἀγαθὰ, ἥτε φῶλα·
μέγα θαῦμα ἀδελφοί, θεωρεῖσθαι ἄφνω τὰ φέ-
ρεται ἀνεωγμένους τῇ φωνῇ τῆς σαλπίγγος καὶ νεκρὰς
ἐγερμένους τὰς κεκοιμημένους ἀπὸ Ἀδὰμ μέ-
χει τ' ὥρας ὁκείνης ἐν ἀτόμῳ, καὶ ῥιπῇ ὀφθαλ-
μῶν ἅπαντας ὁμοῦ ἀνισταμένους· Ἀγγέλους περ-
τρέχοντας μετὰ σαλπίγγος φωνῆς μεγάλης,
καὶ τὰς δικάζοντας ἐπισυνάγοντας ἐκ τῆς περὶ τῶν
ἀνέμων, ἀπὸ ἀκρῶν ἑρραίων ἕως ἀκρῶν αὐτῶν·
ὁκείνη ἡ φωνὴ πάντας ζωοποιήσει ἀπὸ ἐνὸς ἕως
ἐνός· καὶ ἕδεις ἀνθρώπων ἀπολιμπάνεται, καὶ
οἱ μὴ ἐγερθήσονται εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ
εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.

Ἀκούοντες δὲ τοῦ ἀναστάσεως νεκρῶν, μὴ
ἀπιστῶμεν φιλόχριστοι ἀδελφοί· πάντα γὰρ δυ-
νατὰ τῷ Θεῷ, ἀδυνατεῖ δὲ αὐτῷ ἕδεις· καὶ
καθάπερ τὰς ἐμβληθέντας ἐν καμίνῳ πυρὸς
καὶ δίκην τὰς ἐκ τῆς φλογὸς ἐγκαλυφθέν-
τας διεφύλαξεν αἰνεῖς καὶ ἕ μόνον θριξὶ αὐτῶν
ἐκ ἐφλογίσθη· ἀλλ' ἕδεις ὁσμὴ τῆς τηλικαύτης,
καὶ ἐπηρτισμένης φλογὸς ἐκολλήθη ἐν αὐτοῖς·
ἕτως καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερόμενοι ἄφθαρτοι· ἕ μόν-
ον θριξὶ αὐτῶν ἐκ ἀπολείπετο, ἀλλ' ἕδεις ὁσ-
μὴ φθορᾶς ὤρεθίσετο ἐν αὐτοῖς ἢ πῶς τε
χρῶντες τὴν ἑαυτῶν κοιμήσεως· πάντα γὰρ δυνατὰ
τῷ Θεῷ· ἀδυνατεῖ δὲ αὐτῷ ἕδεις· ἄκκε δὲ καὶ ἕ
παραφύλαξεν Ἰεζεκιὴλ λέγοντος, καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ
χεὶρ κυρίου, καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνύματι, καὶ
ἐδήκασέ με ἐν μέσῳ τῶν πεδίων· καὶ τῷ πνύματι
ἐξόν ὡς ἐὼν ἀνθρώπων, καὶ περὶ ἡγάγέ με ἐν μέ-
σῳ αὐτῶν κύκλωσεν κύκλῳ· καὶ ἰδοὺ πολλὰ
σφόδρα ἐπὶ πρὸς ὧν ἕ πεδία καὶ ἰδοὺ ξηρὰ
σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς με· ἕ ἀνθρώπων πρὸς
φθόρου ἐπὶ τὰ ὅσα ταῦτα· καὶ εἶπε αὐτοῖς·
τὰ ὅσα ταῦτα ξηρὰ, ἀκούσατε λόγον κυρίου· τὰδε
λέγει κύριος πῶς ὡς οἱς τῶν, ἰδοὺ ἐγὼ φερῶ
εἰς ὑμᾶς πνύμα ζωῆς· καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς
νύδρα, καὶ ἀνάξω ἐφ' ὑμᾶς σάρκας, καὶ ἐκτείνω
ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνύμα μὴ ἐφ'
ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε καὶ γνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ εἰμι
κύριος· καὶ παραφύλαξεν καθὼς κύριος ἐνετείλα-
τό μοι· καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐν τῷ με παραφύλα-
σαι, καὶ ἰδοὺ σεισμός, καὶ προσήγαγε τὰ ὅσα
ὡς ἐὼν πρὸς τὴν ἀρμονίαν αὐτῶν· καὶ ἰδοὺ ἐπ' αὐ-
τὰ νύδρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέστησαν ἐπ'
αὐτὰ

Tom. III.

A ab eo, qui pulchritudinis est ex-
pers: non occisoris ab occiso. Ve-
rum cuncti sub terræ cumulo dor-
miunt, donec sancta resonet tuba,
suscitans eos qui a seculo sunt mor-
tui: ut referat unusquisque quæ in
corpore suo gessit, sive bona sive
mala. Res mira, fratres, spectare re-
pente sepulcra aperta ad sonum tu-
bæ, & mortuos resuscitados univer-
sos, qui defuncti sunt ab Adam
usque ad horam illam, in momen-
to, & in ictu oculi, omnes pa-
riter resurgentes: Angelos circumcur-
santes cum tuba vocis magnæ, ju-
stosque congregantes a quatuor ven-
tis, a summis cœlorum usque ad
terminos eorum. Hæc ipsa vox cun-
ctos vivificabit ad unum, & nullus
hominum relinquetur. Et hi quidem
resurgent in resurrectionem vitæ, hi
vero in resurrectionem judicii.

Audientes autem de mortuorum
resurrectione, non diffidamus, Chri-
sto dilecti fratres: omnia enim sunt
possibilia Deo, impossibile autem apud
Deum nihil. Et quemadmodum pro-
jectos in caminum ignis, & instar
sepulcri sub flamma tectos, conser-
vavit illæsos; & non solum capil-
lus ipsorum non est combustus, sed
ne odor quidem tantæ, atque ela-
tæ flammæ ipsis adhæsit: ita etiam
mortui surgentes incorruptibiles, non
modo capillus ipsorum non relinqui-
tur, sed ne odor quidem corruptio-
nis invenietur in ipsis, postquam tan-
diu dormierint. Omnia siquidem Deo
sunt possibilia, impossibile vero ipsi ni-
hil. Sed audi quoque Ezechielem Prophe-
tam dicentem: *Et facta est super me manus*
Domini, & eduxit me in spiritu, & posuit me
in medio campi, qui erat plenus ossibus huma-
nis. Et circumduxit me per ea in gyrum:
Erant autem multa valde super faciem campi,
siccaque vehementer. Et dixit ad me: Fili ho-
minis, vaticinare de ossibus istis, & dices eis:
Ossa arida, audite verbum Domini: hæc di-
cit Dominus ossibus istis: Ecce ego intromittam
in vos spiritum vitæ: & dabo super vos ner-
vos, & reducam super vos carnes, & super-
extendam in vobis cutem, & dabo spi-
ritum meum in vobis, & vivetis, &
scietis, quia ego sum Dominus. Et pro-
phetavi, sicut praeceperat mihi Dominus.
Factus est autem sonitus prophetante me, &
ecce commotio: & accesserunt ossa ad ossa,
unumquodque ad compositionem suam. Et ecce
super ea nervi & carnes natae sunt: &
ascen-

1. Cor. 15.

Rom. 2. 14.

Matth. 24.

Joann. 51

Ezech. 37.

Q 2

ascen-

ascendit in eis cutis desuper & spiritus non erat in ipsis. Et dixit ad me: vaticinare, fili hominis: vaticinare super spiritum, & dices ad spiritum: Hec dicit Dominus Deus: A quatuor ventis veniat spiritus, & insufflet super interfectos istos, & reviviscant. Et prophetavi, sicut praeceperat mihi: & ingressus est in ea spiritus, & vixerunt, steteruntque super pedes suos, exercitus grandis nimis valde. Et dixit Dominus ad me: fili hominis, ossa haec, universa domus Israel est: ipsi dicunt: aruerunt ossa nostra, & periit spes nostra, & abscessi sumus. Propterea vaticinare, & dices ad eos: Hec dicit Dominus Deus: ecce ego aperiam tumulos vestros, & educam vos de sepulcris vestris, & introducam vos in terram vestram. Et scietis quia ego Dominus, quum aperuerō tumulos vestros, & eduxero vos de sepulcris vestris, popule meus, & dederō spiritum meum in vobis, & vixeritis, & introduxero vos in terram vestram: Et scietis, quia ego Dominus loquutus sum, & faciam, ait Dominus Deus. Unde quoque adveniens Dominus noster, & Deus Jesus Christus, divino suo ore

Joann. 5. dixit: Amen, amen dico vobis, quia venit hora, & nunc est, quando mortui audient vocem filii Dei, & qui audierint, vivent. Et rursus: Nolite mirari hoc, quia venit hora, in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem filii Dei: & procedent, qui bona fecerunt, in resurrectionem vitae; qui vero mala egerunt, in resurrectionem iudicii. Scriptum est enim: Attende calum, & loquar, & audiat terra verba oris mei: Exspectetur sicut pluvia doctrina mea, & descendant sicut ros eloquia mea. Hic est ros, qui oriri facit, & vivificat mortuos. Quemadmodum & alius Propheta exclamat, dicens: Resurgent mortui, & resuscitabuntur qui sunt in monumentis, & letabuntur qui sunt in terra. Ros enim, qui a te, sanatio eis est. Omnia siquidem possibilia Deo, impossibile vero ei nihil. Sive enim homines, sive terra, sive pelagi marium, sive abyssi, sive quæ alia creatura, cuncta in manu ejus sunt, & veluti nihil sunt. Fidemque tibi faciat Propheta, dicens: *Isai. 40.* Quis mensus est manu aquam, & calum palmo, & omnem terram pugno? Quis statuit montes in statera, & saltus in lance? & iterum ait. Omnes

A αὐτὰ δέρμα ἐπάνω, & πνῦμα ἐκ ὕψους αὐτοῖς. & ἔστω πρὸς με. προφήτευσον ὑπὲρ ἀνθρώπων, & τροφήτευσον ἐπὶ τῷ πνύματι, & εἰπὸν τῷ πνύματι. τὰδε λέγει κύριος κύριος. ὅτι τῷ πνύματι πνύματι ἐλθέτω τὸ πνῦμα. & ἐμφύσῃ εἰς τὰς νεκρὰς τέτας, & ζήσάτω. & τροφήτευσά καθότι ἐνετέλαπόμοι. & εἰσηλθὲν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, & ἔζησαν, & ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα. & ἐλάλησε κύριος πρὸς με λέγων. ὑπὲρ ἀνθρώπων τὰ ὅσα ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἐστίν. αὐτοὶ λέγουσι; ξηρὰ γέγονε τὰ ὅσα ἡμῶν. ἀπόλωλεν ἡ ἐλπίς ἡμῶν. ἀπεφωνήκαμεν. ἀπὸ τῆτο τροφήτευσον, & εἰπὲ πρὸς αὐτούς. τὰδε λέγει κύριος κύριος. ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω τὰ μνήματα ὑμῶν, & ἀνάξω ὑμᾶς ὅτι τῶν μνημάτων ὑμῶν, & εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. & γνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὅτι τῶν ὀρύξαι με τὰς τάφους ὑμῶν, & ἀναγάγειν ὑμᾶς ὅτι τῶν τάφων ὑμῶν λαός μου, & δώσω πνῦμα μου εἰς ὑμᾶς, & ζήσεσθε, & θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τῇ γῇ ὑμῶν, & γνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, & ποιήσω, λέγει κύριος κύριος. ὁ δὲ πρὸς ἀγγελοῦ μου ὁ κύριος ἡμῶν & Θεὸς Ἰσραὴλ ὁ Χριστὸς, εἰς τὸ εἶπαι ἔφη. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, & νῦν ἔστιν, ὅτι οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τὴν φωνὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, & οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. & πάλιν. μὴ θαυμάζεσθε τῆτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτι ἡ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τὴν φωνὴν αὐτοῦ, & ἔκλινουσιν οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φάυλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. λέγει ἡμῶν. πρὸς με ἔκρανέ, & λαλήσω, & ἀκούτω γῆ ῥήματα ὅτι εἰς τὸ σῶμα μου. προσδοκάτω ὡς ὑμῶν τὸ ἀπόφθεγμα μου, & καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου. αὐτὴ ἔστιν ἡ δρόσος ἡ ἀνατέλλουσα, & ζωοποιούσα τὰς νεκρὰς. Καθὼς & ἕτερος προφήτης βοᾷ λέγων. ἀναστήσονται οἱ νεκροί, & ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, & εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ. ἡ γὰρ δρόσος ἡ πρὸς σῶμα αὐτοῖς ἔστιν. πάντα γὰρ δυνατὰ τῷ Θεῷ. ἀδυνατεῖ δὲ αὐτῷ ἔδεν. ἥτε γὰρ ἀνθρώποι, ἥτε γῆ, ἥτε πελάγη θαλασσῶν, ἥτε ἄβυσσοι, ἥτε τις κτίσις ἕτερα, πάντα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἔστιν, & ὡς ἔδεν ἔστιν, & πιθέτω σε ὁ τροφήτης λέγων. τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ, & τὴν ἔρανόν σου ἀμαμή, & πᾶσαν τὴν γῆν δραχμὴ; τίς ἔστησε τὰ ὄρη σαδμῶν, & τὰς ἰάπας ζυγῶν; & πάλιν λέγει. πάντα τὰ ἔδνη ὡς

σαγῶν

φαγών ἀπὸ καδῶ, ὥς ῥοπή ζυγῶ ἐλογιάθη-
 σαι, ὥς ἐλαῖα λογιώθησιν. ὁ δὲ λίβανος
 ἔχ' ἱκανὸς εἰς καῶσιν, ὥς πάντα τὰ τετρά-
 ποδα ἔχ' ἱκανὰ εἰς ὀλοκάρπωσιν, καὶ πάντα
 τὰ ἔθνη, ὥς ἔδεν ὅτι, καὶ ὥς ἔδεν ἐλογιάθη.
 ὁ δὲ Ἀβραάμ, κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοή-
 σου, καὶ ἐφοβήθη. κύριε, κατενόησα τὰ ἔρ-
 γα σου, καὶ ἐξέστη· γέγραπται γὰρ. ὃν ἀτόμω, ἐν
 ῥίπῃ ὀφθαλμῶν ἐν ἑκάτῃ σάλπιγγι· σαλπίζει
 γὰρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἀφ' ὅσων· καὶ
 ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. δεῖ γὰρ φθαρτὸν τῆτο ὡς
 δύσασθαι ἀφ' ὅσων, καὶ τὸ θνητὸν τῆτο ὡς
 δύσασθαι ἀφ' ὅσων. ὅτι ἂν δὲ τὸ φθαρτὸν τῆτο
 ὡς δύσῃ ἀφ' ὅσων, καὶ τὸ θνητὸν τῆτο ὡς δύ-
 σῃ ἀφ' ὅσων, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γε-
 γραμμένος, κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκος· πῶς
 οὐ θάνατε τὸ κέντρον; πῶς οὐ ἄδη τὸ νίκος;
 μὴ κλαίτω ὁ πτωχὸς, καὶ μὴ μεγαλαυχῇ ὁ
 πλούσιος· μὴ ἀτιμῇ ὁ ἀσθενὴς· καὶ μὴ
 ἐπαυρόσθω ὁ δυνατὸς· μὴ ῥιπείσθω ὁ δοῦλος·
 καὶ μὴ καυχάσθω ὁ κύριος· πάντες γὰρ ἐπὶ
 γῆς, καὶ τῶ χοῖ καταλύσομεν τὸ σῶμα ἄλλοις
 αἰ ἐλθῇ ὁ κύριος, ὅς ζωογονήσῃ ἡμῶν τὰ σώ-
 ματα· καυχάσθωσαν δὲ οἱ δίκαιοι, καὶ ὠφρα-
 γέσθωσαν ἐν κυρίῳ· μακάριοι γὰρ πάντες οἱ ὀλο-
 κάρμοι τότε ἄξιοι τῆς ἀλογημένης φωνῆς.
 δεῖτε οἱ ἀλογημένοι ἔπαυός μου, ἀπὸ καταβολῆς
 κόσμου, κληρονομήσατε τὴν ἡτιμασμένην ὑμῶν βασι-
 λείαν· ἐμμενῆτε οὖν οἱ ἐργάζοντες τὴν δικαιοσύνην,
 καὶ πόνης ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ ἀντλοῦντες· οἱ γὰρ πόνοι
 τὴν ὡφραγμένην ζωὴν πολλὴν ὑμῶν ὡφρύνουσιν τὴν παρ-
 ῥησίαν ἐπὶ τῷ μέλλοντι· καὶ ἡ στενοχωρία τῶ
 ἐνεσώτως βίβ. γενήσεται ὑμῶν ἐπὶ τῷ μέλλοντι
 εἰς ἀνέσιν, καὶ ὑψωμα καὶ καύχημα· καὶ ὁ νῦν
 κλαυθμὸς γενήσεται ὑμῶν εἰς ὠδύνην, καὶ
 ἀνέσιν· γέγραπται γὰρ· μακάριοι πάντες οἱ ἐμ-
 μέντες ἐν αὐτῷ, διότι λαὸς ἅγιος ἐν Σιών
 κατοικήσει· τότε πάλιν γενήσεται τὸ γεγραμμέ-
 νον, ἰδοὺ οἱ δαυδαῖοι με ὠφρανθήσονται· ἡ-
 μεῖς δὲ ἀγαυοθήσεσθε· ἰδοὺ οἱ δαυδαῖοι μοι
 ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ· ὑμεῖς δὲ κράξεσθε
 ὡς ὅτι πόνοι τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἀπὸ συντρι-
 βῆς πνεύματος ὀλοῦνται· καταλήφεται γὰρ ὁ
 ὄμματος ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου·
 ὑμεῖς δὲ ἀνελῆ κύριος· τοῖς δὲ δουλεύουσιν αὐτῷ,
 κληθήσεται ὄνομα κυρίου· ὁ εὐλογηθήσεται ἐπὶ
 τῇ γῆς· καὶ πάλιν λέγει· ἐπιλήσονται γὰρ τὴν
 θλίψιν αὐτῶν τὴν πρώτην, καὶ οὐ μὴ ἀναβήσε-
 ται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν· ἔσται γὰρ ὁ ἔρα-
 νός

A gentes, ut stillicidium a cado, & ut
 momentum lancis reputata sunt, & tan-
 quam oliva reputabitur. At Libanus
 non satis est ad combustionem sacrifi-
 ciorum; & omnes pecudes non sunt sa-
 tis ad fructum sacrificiorum reddendum;
 omnesque gentes quasi nihil sunt, &
 pro nihilo habebuntur. Abacuc autem: *Habac. 3.*

B exravi. Scriptum est enim: In mo-
 mento, in ielu oculi, in novissima-
 tuba: canet enim tuba, & mortui
 resurgent incorrupti; & nos immutabi-
 mur. Oportet enim corruptibile hoc,
 induere incorruptionem, & mortale hoc
 induere immortalitatem. Quum autem
 corruptum hoc induerit incorruptionem, &
 mortale hoc induerit immortalitatem: tunc

C fiet sermo, qui scriptus est: Absorpta
 est mors in victoria. Ubi est mors
 victoria tua? Ubi est mors stimu-
 lus tuus? Ubi victoria tua, in-
 ferne? Itaque nequaquam fleat pau-
 per, nequaquam infletur dives, ne-
 quaquam tristetur infirmus, & ne-
 quaquam extollatur potens: non do-
 leat servus, neque gloriatur domi-
 nus. Omnes namque e terra, & in
 terram diffolvemus corpus, quoadus-
 que venerit Dominus, qui vivificabit
 corpora nostra. Glorientur vero ju-
 sti, & latentur in Domino. Beati
 enim cuncti, qui tunc digni fuerint
 inventi benedicta illa voce: *Venite, Matth. 25.*

D benedicti Patris mei, possidete paratum
 vobis regnum a constitutione mundi.
 Persistite igitur, qui operamini justi-
 tiam, labores pro veritate Dei to-
 lerantes. Etenim labores hujus mo-
 mentaneæ vitæ, multam vobis præ-
 bebunt fiduciam in futurum: & an-
 gustia præsentis vitæ, vobis erit pro
 futuro in requiem, exaltationem &
 gloriam; & qui nunc est fletus, fiet
 vobis in consolationem & refrigerium:
 scriptum est enim: *Beati omnes, qui Isai. 30.*

E immanent in ipso: quia populus sanctus
 habitabit in Sion: Tunc rursus fiet,
 quod scriptum est: *Ecce servi mei Isai. 65.*
 letabuntur, & vos confundemini: *Ecce*
 servi mei exultabunt in letitia; vos autem
 clamabitis præ dolore cordis vestri, & præ
 contritione spiritus ululabitis. Et demitteris
 oculos vestros, in saturitatem electis meis. Et
 interficiet vos Dominus Deus. Et servos suos vo-
 cabit nomine novo, quod benedicetur super terram.
 Et rursus dicit: Obliviscantur enim angustiarum
 suarum priorum, & non ascendent super cor eorum.
 Erit

Erit enim calum novum & terra nova, & non erunt in memoria priora, & non ascendent ipsis super cor: sed gaudium, & exultationem in iis invenient.

Ego vero peccator mecum cogitans, cujusmodi bona reposita sint justis, qualisque furor ante denunciatus sit peccatoribus, meipsum despicio; & quum non sim mihi boni alicujus operis conficius, hanc ad te qui bonus es & Redemptor, vocem emitto. Deus propitius esto mihi peccatori: ille siquidem publicanus quum me præstantior atque perfectior esset, in pedes stans, deorsum aspiciebat, & pectus percutiens, supplicabat: ego vero peccatis eum superans, in terram super faciem cadens, frontemque in pavementum concutiens, clamo ad te misericordem, & immaculatum, atque tremendum: Deus propitius esto mihi peccatori, & indigno: non sit mihi in iudicium, quod audeam nefaria mea lingua, impurisque labiis meis nominare sanctum tuum nomen & superexaltatum in secula. Verum sit mihi invocatio nominis tui, Domine, in illuminationem & sanctificationem carnis & spiritus. Unguentorum odor ascendens, odore complet domum: quanto magis memoria tua Domine dulcior melle & favo, implet animam sanctificatione & illuminatione, iis qui in cognitione te Salvatorem requirunt? Da mihi desiderium in salutari tuo Domine, tamquam terræ sitiienti & expectanti pluviam: ut faciam fructum ante mortem, & non confundar in die retributionis. Miserere omnium nostrum, quia bonus es. Gratias agimus bonitati tuæ Domine, quod dignaris nos licet indignos servire nomini sancto tuo, & manus extendere ad te patrem univerforum. Libera nos ab omni operatione Satanica: & da gloriam sancto nomini tuo, Domine. Concede nobis, ut inveniamur sicut terra pulchra, & bona, ut quum susceperimus semen tuum, fructificemus in centuplo, & sexacuplo, & tricecuplo. Da nobis Domine, ut digne mercemur in tuo argento, quæ apud nos deposuisti: ut mniam decies multiplicantes, offeramus tibi fructum justitiæ, & digni redamur habere potestatem super decem civitates. Da nobis Domine alacritatem vigilandi ad tuum occursum, ut habeamus lumbos mentis succinctos, & spirituales lucernas animæ inextinguibiles, te expectantes Deum nostrum, & Salvatorem Jesum Christum. Dignare nos

Domini

νὸς καλὸς, καὶ ἡ γῆ καλὴ, καὶ ἐμὴ μνηστῶσι τῇ παρτέρῳ. ἐδ' ἐμὴ ἐπέλθῃ αὐτοῖς ἐπὶ τὴν καρδίαν, ἀλλ' εὐφροσύνη; καὶ ἀγαλλίαμα εὐρήσῃ ἐν αὐτῇ.

Εἰγὼ δὲ ὁ ἁμαρτωλὸς ἐννοῶ εἰς ἐμαυτὸν οἷα ἀγαθὰ ὑπάρκουν τοῖς δικαίοις. καὶ ποῖος θυμὸς ἀπείληται τοῖς ἁμαρτωλοῖς, καὶ καταφρονῶ ἐμαυτὸν. καὶ ἐπειδὴ ἐσυνείδω ἐμαυτῷ ἔργον καλόν, ταύτην φωνὴν ἀφήμι πρὸς Θεὸν ἀγαθὸν καὶ λυτρωτὴν. ὁ Θεὸς ἰλασθητίμοι τῷ ἁμαρτωλῷ. ὁ καλὸς μὲν γὰρ ὁ τελώνης ἀνώτερος ὑπάρχων τοῖς ἐμῇς εὐτελείαις ἐπὶ πόδας ἱστάμενος κατὰ βλέπων, καὶ τὸ ἐξῆδος κρούων ἰκέτθαι. Εἰγὼ δὲ ὡς ὑπερβάλλον τῷ πηλίσματι εἰς γῆν πεσὼν ὅτι παρέρωπον, καὶ τὸ μέτωπον, εἰς τὸ ἔδαφος κρούων βοᾷ πρὸς τὸν ἀσπασχόν; καὶ ἄχραντον, καὶ φοβερόν. ὁ Θεὸς ἰλασθητίμοι τῷ ἁμαρτωλῷ, καὶ ἀναξίῳ. μὴ μοι εἴη εἰς κείμα, ὅτι πολὺν ἄξιον ἢ ἀδεμίτη με γλώσσης, καὶ τὴν ἀκαθάρτων με χιλεὼν ὀνομαζέει τὸ ὀνομασθὲν τὸ ἅγιον, καὶ ὑπερύμνητον εἰς τὰς αἰῶνας. ἀλλ' ἔγω μοι ἢ ἐπὶ κλησὶς ἢ ὀνομασίᾳ σου κύριε. εἰς φωτισμὸν καὶ ἁγιασμὸν σαρκὸς καὶ πνεύματος. Συμιασμάτων ἀτμὶς ἀνιούσα θωδίας ἐμπύμπλησι τὸν οἶκον, πόσῳ μᾶλλον ἢ μνήμη σε κύριε ἢ γλυκυτέρα μέλιτος, καὶ κρείς ἐμπύμπλησι τὴν ψυχὴν ἁγιασμῷ, καὶ φωτισμῷ τοῖς ὅν γινώσκει ἐπιποθεῖ σε τὸ σωτήρα. δὸς μοι πόσον εἰς τὸ σωτήριόν σε κύριε. ὡς γῆ διψῶσα, καὶ παροδεχομένη τὸν ὑετὸν, ἵνα ποιήσω καρπὸν πρὸς θανάτου, ὅπως μὴ ἀρχύνθω ἐν ἡμέρᾳ τῇ ἐπάσεως. ἐλέησον πάντας ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς. Ὁ χαριστὴς τῇ ἀγαθότητί σε κύριε, ὅτι ἀναξίους ἡμᾶς ὄντας ἡξίωσας δευλῶν τῷ ὀνόματί σε τῷ ἁγίῳ, καὶ τὰς χεῖρας ἡμῶν πετᾷ πρὸς σε τὸ ὅλον πατέρα. Ρῦσαι ἡμᾶς ἐκ πάσης ἐνεργείας σατανικῆς καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σε τῷ ἁγίῳ κύριε. δὸς ἡμῖν ἀρεθῆναι ὡς γῆ καλὴ, καὶ ἀγαθὴ, ὅπως δεξάμενοι τὸ σπέρμα σε, καρποφορήσωμεν εἰς ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα, καὶ τεράκοντα. δὸς ἡμῖν κύριε ἐμπορεύεσθαι ἐπαξίως ἐν τῷ σῷ ἀργυρίῳ, ὃ ἡμῖν παρέθηκες, ἵνα τὴν μὲν δεκαπλασιάσαντες παροφέντες ἐγκωμιά σοι καρπὸν δοξασιότητος, καὶ ἀξιώσασθαι ἄρχαι τῇ δεκαπόλει. δὸς ἡμῖν κύριε παροθυμίας ἐρηγορέναι εἰς τὴν σὴν ἀπαντὴν ἔχοντας τὰς ὀσφύας τῇ ἀφροσύνᾳ περὶ ὁσμῆς, καὶ τὰς νοερὰς λύχνους τῇ ψυχῇ ἀσβέστες, σὲ παροδοκῶντας τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ σωτήρα Ἰησοῦν Χριστόν.

Αἰξίω-

Αἰῶσον ἡμᾶς κύριε ὁ ἀρπαγῆς τῶν δικαίων, ὅτε ἐν νεφέλῃς ὑπαντῶσι σοι τῷ δεσπότῃ, ἵνα μὴ περαθῶμεν ἐκείνης τῆς πικρᾶς καὶ ἀπαραιτήτου κρίσεως. Ἀφσκόρπισον κύριε τὰ δυσβάστακτον φορτίον τῶν ἡμετέρων ἀμαρτημάτων πρὸς τὴν θανάτου. ἵνα μὴ ἐμπόδιον ἡμῖν γένηται ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς κρίσεως, καὶ καταπαύσῃ εἰς τὸ πῦρ ὁ ἀσβεστον ἐκ τῆς συνδρομῆς τῆς δικαίων. ἡ δικαιοσύνη πέρα ἐστὶν ὁζύπτη κηφίζουσα τῆς δικαίας ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν. ἡ χάρις σε κύριε ἰσχύς ἡμῶν γεννηθῆτω, καὶ ἀναλάβῃ ἐν νεφέλῃς, σὺν δικαίοις καὶ ἐκλεκτοῖς εἰς αἴρα, εἰς ἀπάντην σοι τῷ βασιλεῖ τῶν ἀπάντων ὅπως ἡμᾶς οἱ ἅγιοι ἄγγελοι δεξάμενοι μετὰ χαρᾶς, καὶ ἰλαρῶς τῷ πρῶτῳ, πρῶτον ἡμῶν, ὡς δεῖ, ἐνώπιόν σε κύριε, καὶ θεασάμενοι τὴν δόξαν τὴν ἀρρήτον χαρᾶς πολλῆς ἐμπληθεύοντες βοάσωμεν. δόξα τῷ ἐνδύσαντι παπινὲς καὶ φθαρτὲς δόξαν καὶ ἀφθαρσίαν. δόξα τῷ δωρησαμένῳ θνητοῖς τὴν ἀθανασίαν. δόξα τῷ ῥυσαμένῳ ἡμᾶς ἐκ σώματος τῷ λέοντος, καὶ λυμεῶντος ἐχθρῶν, καὶ πεποιθησαμένῳ ἡμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπεβράνιον ἥδε ἡ ῥίζα ἀπάντων ἀγαθῶν. ὡς φῶς ἀφραστον, ὃ νύξ ἐκ ἐπακολουθεῖ. ὡς χαρὰ ἀνεκκλήνητος ἡ πόσις, ἡ ἐτέρη τινὸς μὴ συναλγεμένη. ὡς ἀφθαρσία τῇ φθορᾷ μὴ ὑποκειμένη. ὡς ζωὴ ὑπὸ θανάτου μὴ καταλυομένη. ὥντως νῦν ἀπέδρα ὁ δύνῃ, καὶ λύπῃ, καὶ στεναγμός. ἀπὸ τῶν νῦν σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα πάντες. αὐταὶ αἱ φωταὶ τῆς δικαίων, καὶ ἁγίων, καὶ ἀσκητῶν, καὶ ἐκλεκτῶν ἐν τῇ αὐτῇ παρουσίᾳ, καὶ πάντων τῶν διὰ μετανοίας θηρευομένων τῷ κυρίῳ. ἡ ψαλμὸς οὗ καὶ ἡμεῖς ἀγαπητοί, καὶ πρῶτος χορὸς ἑαυτῶν, ὅπως συναυλισώμεν τοῖς δικαίοις, καὶ χαρήσεται ἡμῶν ἡ καρδιά, καὶ τὴν χαρὰν ἡμῶν εὐδὲς ἄρει ἀπὸ ἡμῶν, ὑμνῶντες, βιολογῶντες, καὶ πρῶτον τὴν ἀγίαν, καὶ ἀχραντον, καὶ ὁμοῦσι τριάδα εἰς τὰς αἰῶνας, Ἀμήν.

A Domine, raptu iustorum, quando in nubibus occurrent tibi universorum Domino: ut non experiamur amarum & inevitabile illud iudicium. Dissipa Domine intolerandum peccatorum nostrorum onus ante mortem, ut non impedimento nobis sit in hora iudicii, trahatque in ignem inextinguibilem, extra conventum iustorum. Justitia, ala est celerrima, iustos è terra in coelum elevans. Gratia tua Domine, fortitudo nobis fiat, & assumat nos in nubibus cum iustis, & electis in aëra, in occursum tibi Regi universorum: ut nos sancti Angeli cum gaudio suscipiant & hilari facie, & adoremus, sicut oportet, coram throno gloriæ sanctæ tuæ Domine: & quum viderimus gloriam ineffabilem, gaudio magno repleti, clamemus: Gloria induenti humiles & corruptibiles, gloria & incorruptione. Gloria donanti mortalibus immortalitatem. Gloria ei, qui ex ore leonis & destructionis inimici liberavit nos, quique nos in supercoeleste regnum suum vindicavit. Hæc radix est omnium bonorum: hic lumen est inenarrabile: hic nox non insequitur: hic gaudium ineffabile, quod a dolore aut alio quopiam non destruitur. Hic incorruptibilitas corruptioni non est subjecta: hic vita a morte non dissolvitur. Revera nunc aufugit dolor, & tristitia ac gemitus: ex hoc cum Domino semper erimus. Hæc iustorum sunt voces atque sanctorum, & ascetarum, atque electorum, in ipsius præsentia, omniumque eorum qui per poenitentiam complacuerunt Domino. Vigilemus igitur, & nos dilecti, & attendamus nobis ipsi; ut cum iustis mansionem habeamus, & gaudeat cor nostrum, & gaudium nostrum nemo tollat a nobis, laudantes ac benedicentes, adorantesque sanctam & immaculatam ac consubstantialem Trinitatem in secula. Amen.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΕΓΟΝΤΩΝ ΜΗ ΕΊΝΑΙ ΑΝΑΣΤΑΣΙΝ.

ΦΡοῶν τὰ τῶν ἐθνῶν, καὶ λέγων, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστι. ὡς σῶμα ἐβδελυγμένον, καὶ τῷ θεῷ ἀνόμιον. δι' οὗ ὁ διάβολος λαλεῖ, ὁ ψεύτης, καὶ τῷ ψεύδῃ δημιουργός. ὡς σῶμα ψαλιδῆς, μάλλον δὲ πάρος ἀνεφελής.

F E J U S D E M

DE IIS, QUI DICUNT RESURRECTIONEM MORTUORUM NON ESSE.

CUm Ethnicis sentis, & dicis mortuorum resurrectionem non esse. O os abominandum, & Deo inimicum, per quod diabolus loquitur, & mendax, & mandacii auctor. O os mendax, aut verius sepulcrum patens, ex maligno the-

thesauro cordis malignum afferens, & dicens, quod mortuorum resurrectio non sit. Quomodo non tremuisti hoc tuum indoctum os aperire, & contumeliis Christum afficere, primogenitum mortuorum? Quomodo non dehiscit terra, & absorbet te vivum? Quomodo non percussit te Angelus, qui resurrectionem prædicavit, dixitque mulieribus, quia surrexit Christus ex mortuis, primitiæ dormientium? Ubi te statuemus? cum gentilibus, an cum Christianis? Quem te appellabimus? paganum, an Christianum? Sed absit a me, te sic sentientem Christianum nuncupare: qui enim ita sentiunt, Christiani dici non debent. Si vero & se Christianos appellant, ipsi se feducunt: non enim pars ipsorum erit cum Christo vero Deo nostro, qui nobis donavit resurrectionem: sed in gehenna illorum portio erit, ubi vermis eorum non moritur, & ignis ipsorum non exstinguitur. Qui enim resurrectionem non sperat nec credit, melius esset ipsi, quod natus non esset. Quid te igitur nunc dixero, qui ita mentem obscuratam habes? Quem te appellem? Sadducæum ne, an Judæum, an Samaritanum, an utrumque? An potius Sadducæum, aut Samaritanum? Nam etiam hi negant resurrectionem, & tu, quibuscum & pars tua erit, nisi resipiscas. Cujusmodi tenebræ tuos obtexerunt oculos? Quæ obstinatio tuum cor occupavit? Quomodo te rapuit lupus ex ovili Christi? Quomodo depravator separavit te ab orthodoxa fide? Qualis doctor cordi tuo inseruit hujusmodi blasphemiam, teque a catholica avulsit Ecclesia? Quo pacto audes miser, contueri coelum? Et Christum abs te violatum invocare? Qua fiducia miser te ipsum Christianum nuncupas? Christum sprevisi, Spiritum Sanctum contumelia affecisti. Quomodo manifestabis te Sanctis Apostolis, & Prophetis, miser: qui quidem adnunciarunt nobis resurrectionem, & in omnes fines terræ? Quomodo igitur ingredi audebis Ecclesiam, ubi Isaias Prophetæ exclamat, dicens: *Resurgent mortui, & exurgiscuntur, qui in monumentis sunt.* Qua, inquam, fronte, ingredieris in aulam Christi; ubi Sancti libere nobis resurrectionem adnunciant, Prophetæ prædicant, Apostoli tradunt, Evangelistæ nunciant? Cujusmodi oculis spectabis san-

Isai. 26.

A ὁ τῷ πονηρῷ θησαυρῷ τῆς καρδίας προσωφένων τὸ πονηρὸν, καὶ λέγων· ἔκ βῆν ἀνάστασις νεκρῶν. πῶς ἔκ ἐτρόμασας ἀνοίξαι σε θ' ἀπάγδευτον στόμα, καὶ ὑβρίσαι Χριστὸν τὸ πρωτότοκον ὁ νεκρῶν; πῶς ἔκ ἔχανε ἡ γῆ, καὶ κατέπιεν σε ζῶντα; πῶς ἔκ ἐπάταξέ σε ἄγγελος, ὁ τῷ ἀνάστασιν κηρύξας, καὶ εἰπὼν ταῖς γυναῖξιν, ὅτι ἀνέστη Χριστὸς ὁ νεκρῶν ἡ ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων. πόθεν σε τάξομεν; μετὰ τῶν ἐλλήνων, ἢ μετὰ τῶν Χριστιανῶν; τίνα σε ὀνομάσομεν; ἔθνικόν, ἢ Χριστιανόν; ἀλλὰ μὴ γένοιτο Χριστιανὸν ὀνομάσαι σε οὕτω φρονοῦντα. οἱ γὰρ ἔγω φρονοῦντες ἔκ ὀφείλουσι λέγεσθαι Χριστιανοί. εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ὀνομαζέσθαι Χριστιανὸς, εἰ αὐτὸς φρενοπατῶσιν. εἰ γὰρ ὅτι μέρος αὐτῶν μετὰ τῷ Χριστῷ τῷ ἀληθινῷ θεῷ ἡμῶν τῷ χαρισματῶν ἡμῖν τῷ ἀνάστασιν, ἀλλ' ὅτι τῇ γένει ἔσαι ἢ μερὶς αὐτῶν, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν εἰ πελιδνός, καὶ ὁ πῦρ αὐτῶν εἰ σβέννυται. ὁ γὰρ τῷ ἀνάστασιν μὴ προσωφένων, καὶ πιστεύων· καλὸν ὡς αὐτῷ, εἰ ἔκ ἐγεννήθη. τί σε οὖν καλέσω ἐσκοτισμένη τῇ θρησκείᾳ; τίνα σε ὀνομάσω; σαδδουκαῖον, ἢ Ἰουδαῖον, ἢ σαμαρείτην, ἢ τὰ ἀμφοτέρω; μάλλον δὲ σαδδουκαῖον, καὶ σαμαρείτην. καὶ ἔτοι γὰρ ἀρνοῦν τῷ ἀνάστασιν, ὡς καὶ εὐ, μεθ' ὧν καὶ ὁ μέρος σε ἔσαι, εἰ μὴ μετανοήσας. ποῖον σκότος ἐκάλυψε σου τὰς ὀφθαλμούς; ποῖα τῶν πῶς ἔχει σου τῷ καρδίᾳ; πῶς ἔρπαζε σε ὁ λύκος ὁ ποιμνὴς τῷ Χριστῷ; πῶς ὁ λυμῶν ἐχώριζε σε τῷ ὀρθοδόξου πίστεως; ποῖος διδάσκαλος ἐπέβαλεν ἐν τῇ καρδίᾳ σου τοιαύτην βλασφημίαν, καὶ ἀπέσταζε σε τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ; πῶς τολμᾷς παλάμωρε ἀτενίσαι εἰς τὸ ἔθρονον, καὶ ἐπικαλέσασθαι Χριστὸν τὸ ὑπὸ σου ὑβρίζομενον; ποῖα παρρησία ἀδελφεὶ ὀνομαζέσαι σε τῷ Χριστιανῷ; Χριστὸν ἠθέτησας, ὁ πνεῦμα δὲ ἅγιον ἐνύβρισας. πῶς ἐμφανισθῇ τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις, καὶ τοῖς τροφίταις ἀδελφεῖ, οἵτινες ἀνήγγειλαν ἡμῖν τῷ ἀνάστασιν, καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη τῇ γῆς; πῶς ἄρα τολμήσεις εἰσελθεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ, ἐνθα Ἡσαΐας ὁ τροφίτης ἀνακράζει λέγων· ἀναστήσον τὸν νεκροὺς, καὶ ἐγερθήσον τὸν ἐν τοῖς μνημείοις. ποῖα προσώπῳ ἐξέλθης εἰς τὸ ἅλλῳ τῷ Χριστῷ; ἐνθα οἱ ἅγιοι παρρησίᾳ καταγγέλλουσιν ἡμῖν τῷ ἀνάστασιν, οἱ τροφῆται κηρύττουσι, οἱ ἀπόστολοι ἐκδίδωσι, οἱ εὐαγγελιστὰς εὐαγγελίζονται. ποῖοις ὀφθαλμοῖς θεά-

ση

ση τὸ πατάγιον, καὶ ἄχραντον σῶμα ἔχει· οὗτοστιν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ τὸν θάνατον σκυλεύσας, καὶ τὸν θάνατον καταπατήσας, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστὰς, καὶ ζῶν καὶ ἀνάσσει τῷ κόσμῳ χαρισάμενος, καὶ πάντες πιστοὶ μεταλαμβάνοντες πίσει βοῶσι· προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ ζῶν ἔμελλοις ἁγίως. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος ὁ ῥήτωρ τῆ ἀσεβείας μεταγωγῇ τοῖς πιστοῖς λέγων· ἰδοὺ μυσηλοὶ ὑμῖν λέγω· πάντες μὲν ἐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπείσα γὰρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἀναστήσονται ἄφθαρτοι. Καὶ πάλιν ἐλέγχων, καὶ ἐντρέπον τὰς λέγοντας, ὅτι ἀνάστασις ἐκ νεκρῶν ἔστιν, ἐπάγει λέγων· εἰ ἀνάστασις νεκρῶν ἔστιν, ὅθεν Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς ἔκ ἐγήγερται· κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ἡμῶν· ἀεισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες εἶναι θεῷ κηρύξαντες τὴν ἀνάστασιν εἰς τὰ πέρας τοῦ κόσμου. Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Παῦλος ὡς περὶ ἀγγελῶν τὰς ποιού-
 τας, καὶ χλευάζων ἔλεγεν· εἰ ὅλως νεκροὶ ἔκ ἐγείρονται, φάγωμεν, καὶ πίωμεν, αὐτοὶ γὰρ ἀποθνήσκουσιν· εἰ ὅλως ἀθλίεως λέγεις νεκροὶ ἔκ ἐγείρονται, ἀλλὰ τί βαπτίζεις; ἀλλὰ τί λαμβάνει ὁ ἄχραντων μυσηλῶν; τὸ πᾶν δὲ γίνωσκε· ἕως ἔτι φρονεῖς, ἔκ εἰς ἀφροσύνην ἀμαρτιῶν μεταλαμβάνεις, ἀλλ' εἰς κρίμα, καὶ κατὰ κρίμα, καὶ εἰς προσωπὴν ἀμαρτιῶν. εἰ γὰρ ὡς λέγεις ἀνάστασις νεκρῶν ἔκ ἐγείρονται, ἀλλὰ τί κοπιᾷς ἐν ησείᾳ, ἐν ἀρτυρίᾳ, ἐν πρῶτον ἡσυχίᾳ; ἀλλὰ τί παρρησία, καὶ ἀγάπης μετὰ δακρύων; εἰ ὅλως ἀφροσύνη νεκροὶ ἔκ ἐγείρονται, πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ παλαιᾷ, καὶ κατὰ τὴν ἀποκάλυψιν· ἡ δὲ εἰς καθὼς λέγεις, καὶ οἱ μάρτυρες πεπλάνηται· ὡς δὲ ὁ αὐτὸς λέγει· ἐν ποσὺν βασιλείᾳς ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ζῶν, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι· Ὁρᾷς ἀθλίεως πόσους ἁγίους ἡσυχίας ἀλλὰ τὴν μιὰν σου σόματος ἐποίησας; καὶ μόνον δὲ τὰς ἁγίας, ἀλλὰ καὶ τὴν δεσποτίαν τῇ πάντων τῶν ἁγίων· τί ποιήσεις ἀθλίεως ὅτι πάντων τῶν ἁγίων ἐχθρὸν ἐποίησας σεαυτὸν, καὶ τὴν Χριστὸν ἀλλότριον, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα; τίνα λοιπὸν ὡς ἀκαλέσεις, πρὸς τίνα καταφύγῃς; ἀλλότριον γὰρ σεαυτὸν ἐποίησας, καὶ τὴν θεῶν, καὶ τῶν ἁγίων· πῶς ἔκ ἀρχῆς εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν θεῶν, εἰδὼς Παῦλος βοᾷ λέγων· ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου,
 Tom. III.

A sanctissimum, & immaculatum Corpus Domini nostri Jesu Christi, qui mortem destruxit, & diabolum conculcavit, & tertia die resurrexit, & vitam atque resurrectionem mundo donavit? Quod quidem cuncti fideles participantes in fide clamant: *Exspecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi seculi.* Ibi Paulus orator pietatis, disciplina sacrorum imbuens fideles, dicens: *Ecce mysterium vobis dico: Omnes quidem non obdormiemus, sed omnes immutabimur, in momento, in ictu oculi, in novissima tuba. Canes enim tuba, & mortui resurgent incorrupti.* Et rursus reprehendens, & confundens negantes esse mortuorum resurrectionem, adjungit, dicens: *Si autem resurrectio mortuorum non est, neque Christus resurrexit: Si autem Christus non resurrexit, inanis est predicatio nostra, inanis est & fides nostra: Inveniemur autem & falsi testes Dei, qui predicavit resurrectionem in fines orbis.* Et denuo idem Paulus quemadmodum tales derideat atque subfannet, ait: *Si omnino mortui non resurgunt, manducemus & bibamus: cras enim moriemur.* Quod si omnino, ut tu dicis miser, mortui non resurgunt; cur baptizaris? Quam ob rem immaculata participas mysteria? Hoc vero nosce, quod quamdiu ita sentis, non in peccatorum remissionem participas; sed in judicium & condemnationem, & in augmentum peccatorum. Si enim, ut dicis indigne, mortui non resurgunt: quomobrem te jejuniis, vigiliis, & orationibus maceras? Quorsum virginitas? Quorsum certamina cum lacrymis? Si omnino, demens, mortui non resurgunt; omnia scripta tam in veteri, quam in novo Testamento falsa sunt, sicut dicis: & Martyres decepti sunt, tradentes propria corpora tam multis tormentis, ob futuram vitam, & omnes Sancti. Vides, miser, quot quantosque Sanctos mendaces scelestos & impuro illo tuo ore feceris; neque solum sanctos, sed & ipsum omnium sanctorum Dominum? Quid ages miser; quoniam omnium sanctorum inimicum te fecisti, & a Christo alienum, sicut & reliqui illi qui spem non habent? Quem deinceps invocabis? Ad quem confugies? Inimicum enim te & Deo & sanctis reddidisti. Non te pudet ingredi Ecclesiam Dei, in qua Paulus clamat dicens: *Quoniam ipse Dominus, in iussione, in*
 1. Cor. 15.
 1. Thess. 4.
 R voce

Tit. 3.

Jcann. 5.

Matth. 25.

voce Archangeli, & in tuba Dei, descendet de calo; & qui mortui sunt in Domino, resurgent primum: deinde nos qui vivimus, qui residui sumus, una cum ipsis rapiemur in nubibus, in occursum Domini, in aera, & sic semper cum Domino erimus. Cujusmodi manibus suscipies pretiosum corpus Dei, & admovebis impuro & blasphemio tuo ori, quod ipsum Dominum violavit? Desiste posthac, o miser. Desiste ab hac gravi blasphemia. Desine contumeliis afficere sanctos, & Deum negare, Deoque contradicere & ea quæ non decet effutire. Qui enim resistit Potestati, Dei ordinationi resistit, ut inquit Apostolus. Quid igitur illi eveniet, qui Deo ipsi resistit? Qui terreni Regis mandatum non suscipit, non retinetur in vita: qualia ergo supplicia apprehendent non obedientem mandato Regis coelestis, hoc est, immaculato ejus Evangelio? Quomodo patitur clementissimus Deus, & est longanimis? Quomodo sustinet, & non è vestigio obstruit talium impiorum ora? Quomodo terra suum non aperit os, & similes absorbet vivos? Dominus dicit: Resuscitabuntur mortui; & tu dicis, resurrectio mortuorum non est? Verbo Domini ex non subsistentibus ad esse producta sunt omnia, coelestia atque terrestria, visibilia & invisibilia, sive throni, sive dominationes, sive archangeli, sive principatus, sive potestates. Cuncta per ipsum, & in ipso condita sunt, portatque universa verbo virtutis suæ, sicut scriptum est: Coeli verbo ejus firmati sunt, & terra super aquas firmata est, coelestia ac terrestria, & quæ subtus terram sunt, & omnes abyssi, verbo ejus obediunt, & cum tremore auscultant; & tu non credis? Væ qui judicatur ab eo, qui illum finxit. Time o homo: durum est tibi contra stimulum calcitrare: convertere ad Dominum, homo: & noli esse incredulus. Qui enim fidem non habet Filio, non adspiciet vitam: sed ira Dei manet super ipsum. Non igitur sis incredulus; sed crede, ut cum fidelibus connumereris. Crede in Dominum nostrum Jesum Christum, doctorem omnis boni; & audi ipsum dicentem: Amen amen dico vobis; quia venit hora, quando mortui audient vocem filii hominis, & qui audierint, vivent. Et rursus ait: Quum venerit filius hominis in majestate sua, & omnes Angeli cum eo, tunc

A γέλυ, & ἐν σάλπιγγι θεῷ καταβήσεται ἀπ' οὐρανῶ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον, ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ παλαιόμυθοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλῃς εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς αἴρα, καὶ ὅτως πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. ποίως χερσὶν ὑποδέξῃ τὸ τίμιον σῶμα θεῷ, καὶ πρῶτα γὰρ; τῷ μισῶ καὶ βλασφημῶ σε σῶμα ἡ, τῷ ὑβρίζοντι τὸ θεωότιον; παῦσαι λοιπὸν παλάμῳ, παῦσαι τὴν χαλεπὴν ταύτην τὴν βλασφημίαν. παῦσαι ὑβρίζον τὰς ἀγίας, καὶ τὸ θεὸν ἀρνούμενος καὶ λέγων ἂν μὴ δεῖ. ὁ γὰρ ἀντιπασόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τῷ θεῷ ἀπαγῇ ἀνδρέσκειν, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος. ἀρα ὁ ἀντιπασόμενος τῷ θεῷ τί πίσεται; ὁ βασιλέως ὁπιγείας κέλθουσι καὶ δεχόμενος, καὶ ζωοποιεῖται ποῖα κολάσεις δέξοντα τὴν ἀπειθοῦντα τῷ ἐπερρανίᾳ βασιλέως κέλθουσι, ταῦτ' ἐστὶ ὁ ἀχραντὸν αὐτῷ εὐαγγέλιον; πῶς βασιλεύει ὁ ἀνεξίκακος θεός, καὶ μακροθυμεῖ; πῶς ἀνέχετα, καὶ ἐκ εὐθέως ἐμφράσσει τῶν τοιούτων ἀδελφῶν τὰ σῶματα; πῶς ἡ γῆ ἐκ ἀνοίγει τὸ σῶμα αὐτῆς, καὶ καταπίνει τὰς τοιούτας ζῶντας; ὁ Κύριος λέγει. ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ σὺ λέγεις, ἀνάστασις ἐκ νεκρῶν ἐκ ἐστὶ. τῷ λόγῳ

D Κύριε ὅτι ἐκ οὐρανῶ εἰς τὸ ἐξῆς παρήχθη τὰ πάντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὁράτα, καὶ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαγγέλοι, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἰσχυρία, τὰ πάντα δι' αὐτὸν, καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτίσθη, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τοῦ δυναμέως αὐτοῦ, ὡς γέγραπται. οἱ οὐρανοὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ ἐστερεώθη, καὶ ἡ γῆ ἐπὶ τῷ ὑδάτι ἐστήκει, τὰ οὐράνια, καὶ τὰ ἐπίγεια, καὶ τὰ καταχθονία, καὶ πᾶσαι αἱ βυαοὶ ἰσχυρῶς λόγῳ αὐτοῦ πείθονται, καὶ ὑπακούουσιν ῥῶμα, καὶ σὺ ἀπιστεῖς; καὶ ὁ κεινόμενος μετὰ τῷ πλάσαντι αὐτὸν. φοβήθητε ἀνθρώπε. σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακλίζειν. ἐπιστράφητι ἀνθρώπε πρὸς Κύριον καὶ μὴ ἀθετήσης. ὁ γὰρ ἀπειθῶν ἰσχυρῶς, ἐκ οὐφείῃ ἰσχυρῶς, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τῷ θεῷ μένει ἐπ' αὐτόν. μὴ οὖν ἀπειθήσης, ἀλλὰ τίσθου, ἵνα μετὰ τῶν πιστῶν συναριθμηθῇς. τίσθου εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν διδάσκαλον παντός ἀγαθῶ, καὶ ἀκούε αὐτὸν λέγοντος. ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ ἀνθρώπου, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. Καὶ πάλιν λέγει. ὅτι ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε

τότε καθήσεται ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσονται ἐνώπιον αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη δηλοῦν τὰ ἐγερόμενα ἐκ τῆς νεκρῶν. ἄνθρωποι πάλιν αὐτῷ τῷ δεσπότῃ λέγοντες ὅτι ἀνίσταμενοι ἐκ τῆς νεκρῶν ἔτε γεννῶνται, ἔτε γεννῶσιν, ἔτε γαμοῦσιν, ἔτε γαμίζονται. ἔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔβη δύναμις, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν. ἄρα ἀρκεῖ ταῦτα; ἄρα πείσομεν ἡμᾶς ἀποστῆναι τὴν βλασφημίαν; Μηδεὶς οὖν ἀπιστεῖτω τὴν ἀνάστασιν τῶν κεκοιμημένων. τίς θεὸς πιστότερος μαρτύρου; αὐτὸς ὁ θεὸς μαρτυρεῖ, μηδεὶς ἀπιστεῖτω, ἀλλὰ πάντες ὁμοῦ συμφῶτως ἀναβοήσωμεν εἰς τὸν Κύριον, καὶ προσκυνούμεν αὐτῷ λέγοντες. προσκυνῶ, καὶ πιστεύω ἰδίᾳ ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ ζωὴν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. εἰδετε πῶς ἐρέφεταί τις εἰς τὰ ὀπίσω. πᾶς ὁ φρονῶν ποιῶν τὰ Χειρὸν ἀπεδύτατο. εἰ δὲ τὰ ἐν λόγοις ποιῶντα, ἄρα τὰ ἐν ἔργοις ὁποῖα εἰσιν. ἄπερ εἰάν θελήσω εἰς μέσον ἀγαγεῖν, καὶ πάντα διηγῆσασθαι, ἔκ ἀρκέσει μοι ὁλος ὁ χρόνος, ἵνα πάντα διηγῆσομαι τὰ ἄποπα ἀσχημάτα, ἀ καλῶς ἀποταξάμενοι, κακῶς πάλιν ἐνεπλάκημεν, καὶ ἄπερ καλῶς ἐπελαθόμεθα, πάλιν κακῶς ἐμνημονεύσαμεν ἐραφέντες εἰς τὰ ὀπίσω. πάλιν τὰ αὐτὰ ἐπελαθόμεθα ἔργα τὰ τῆς ἀδελφῆς ἐχθρῶν χήματα, καὶ πράγματα, καὶ λόγους, καὶ ἔργα, ἄπερ αἰσχρῶν ὅτιν ἀποκαλύψαι, καὶ εἰς μέσον ἀγαγεῖν. ὡς τῷ ποτηρῷ δαίμονος, ὡς τῷ μισοκάλῳ, καὶ μισανθρώπῳ, καὶ ἀκαθάρτῃ πνύματος. πῶς ἔκαστον ἀφ' ἐκείνης ὑποσκελίζει, ἀπατᾷ, καὶ πείθει. ὁ δεσπότης κράζει, καὶ ἀφ' ἐκείνης προφητείας, καὶ ἀφ' Ἀποστόλων, καὶ ἀφ' ἐκείνης ἀγγελίας, καὶ ἐκ πολλῶν ὀλίγοι προσέχουσιν. Ὁ διάβολος καλῶς ἀφ' ἐκείνης κιθαρῶν, καὶ χορῶν, εἰ ἀσμεῖται δαμονικῶν, καὶ πληθὺς συναγεί, καὶ ὁ φιλάνθρωπος προσκαλεῖται πάντας, καὶ λέγει. δεῦτε πρὸς με πάντες. καὶ εἰς οὗτον ὑπακύν, εἰς οὗτον προσδίδω. ὁ μισανθρώπος διάβολος προσέπετα, καὶ πολλοὶ συνβρέχουσιν. Εἰ δὲ ποτε κηρυχθῇ ἡμεῖς, ἡ ἀρχιπνία, πάντες ἀποκύντες ἀποδύοντες, καὶ ὡς νεκροὶ γίνονται. εἰάν ὅ μνησθῇ ποτε αἰετα, καὶ δειπνα, καὶ κιθάραι, καὶ ἄσματα δαμονικὰ, πάντες ἱλαροὶ γίνονται, ὁ δειρομοί, ἐχρήγοροι, καὶ ἀλλήλους προσφωνοῦσι, καὶ συνβρέχουσι τὸν κακὸν δρόμον, καὶ ἀγωνίζονται τὸ καλὸν ἀγῶνα, ἔχ' ὡς σεμνοὶ, ὡς χριστιανοὶ ἀρμοῖται, ἀλλ' ὡς ἔθνηκοι, ἔκ' ἔθ' ὡς θεοὶ δούλοι, ἀλλ'

Tom. III.

A tunc sedebit super thronum majestatis suae, & congregabuntur ante eum omnes gentes, & mortuis videlicet resuscitatae. Audi iterum Dominum ipsum dicentem: *Quum enim a mortuis surrexerint, neque generabunt, neque generabuntur, neque nubent, neque nubentur, neque enim ultra mori poterunt: sed sunt sicut Angeli Dei in calis.* Annon sufficiunt ista? Num persuasimus nobis, ut a blasphemia discedamus? Nemo igitur sit, qui non credat resurrectionem mortuorum. Quis Deo fidelior testis? Ipse Deus testatur; nemo maneat incredulus: sed omnes simul una voce acclamemus: credimus in Dominum, ipsumque adoramus, dicentes: adoro, & credo videre resurrectionem mortuorum, & vitam venturi seculi. Cernitis, quomodo convertitur quis retrorsum? Omnis qui sentit talia, Christum exuit. Quod si quæ in verbis, ejusmodi sunt; quæ in rebus, cujusmodi crunt? Quæ si velimus in medium adducere, & omnia enarrare; univsum mihi tempus non suffecerit ad cunctas absurdas explicandas insolentias, quibus recte depositis atque abjectis, iterum male implicamur: & quæ recte obliti eramus, rursus male in memoriam revocamus, conversi retrorsum; rursus eadem assumimus opera impiorum hominum, habitus, & negotia, & verba, & actiones: quæ quidem pudor foret revelare, & in medium afferre. O improbum dæmonem. O honestatis inimicum & hominum, & immundum spiritum. Quomodo unumquemque fraudulenter supplantat, ac fallit, & nequiter persuadet? Clamat Dominus per Prophetas, & per Apostolos, & per Evangelia, & ex multis pauci attendunt. Vocat diabolus per citharas, per tripudia, & cantilenas dæmoniacas, & multitudinem congregat. Humani generis amator invitat quoscunque, & dicit: *Venite ad me omnes*; & nemo est, qui obediat, nemo qui studiose contendat: hominum hostis diabolus exhortatur, & omnes accurrunt. Si quando autem prædicari contigerit jejunium, aut vigiliis, cuncti consternantur, ac deplorant, & veluti mortui redduntur. At si quando denuncientur prandia, aut coenæ, aut citharæ, aut cantilenæ dæmoniacæ; omnes hilares fiunt, ad cursum agiles, vigiles, & se invicem convocant, simulque ad malum cursum concurrunt, & malum certamen decertant, non amplius honeste, sicut decet Christianos, sed sicut ethnici: Non amplius ut Dei ministri, sed

R 2

ut

ut servi & fugitivi ; & frequenter per totos dies , laborantes propter ventrem , totamque noctem insomnem ducunt in perditionem animarum suarum , ludentes , & illusi , aliudve nihil ex labore & vigiliis lucrificantes sibi , præter vae : quemadmodum ait Dominus : *Vae vobis , qui ridetis nunc , quia lugebitis & flebitis .* Nam qui hic noluerint modicum lugere , ibi plorabunt in omnem æternitatem . Nemo vos seducat , fratres . Non Christianorum hæc sunt , sed infidelium gentium : sicut dixit Dominus : ne distrahamini ; hæc enim cuncta gentes mundi faciunt , quibus non est spes salutis , neque desiderium æternorum bonorum . Nobis autem dictum est : nolite diligere mundum , neque ea quæ in mundo sunt . Si quis autem diligit mundum , non est caritas Patris in eo : quia omne , quod est in mundo , aut est concupiscentia carnis , aut concupiscentia oculorum , aut superbia vitæ , quæ non est ex Patre , sed ex mundo est ; & mundus transit , & concupiscentia ejus . Qui autem facit voluntatem Dei , manet in æternum .

Galas. 3. Nostis fratres , quod quicumque in Christo baptizati estis , Christum induistis . Quomodo igitur Christum induti , diabolo inservitis ? Nescitis , imaginem & gloriam Dei vos esse ? Quo pacto ergo imaginem Dei ferentes , eam non honoratis : verum inhonoratis ipsam rebus gentilium ? O quibus quantisque bonis privamur per has ipsas res . Jussus es , frater , ab Apostolo , omnia in gloriam Dei facere : tu vero rebus ethnicis diabolum oblectas ; hominum autem amatorem Deum ignominia afficis . Admoneris , ut assidue ores ; tu autem assidue distraheris . Jussus es , mundanas abnegare concupiscentias : mandatum a Domino accepisti , ne in altum extollaris : tu vero ad hæc non attendis , sed auditum avertis ; postea vero felle acerbius reperies , acutumque magis gladio ancipite . Talis enim est peccati natura : delectat parum , cruciat multum : delectat ad tempus , cruciat in perpetuum . Vultis , ut planum faciam vobis , idololatricam esse in lusibus positam ? Audi ,

1. Cor. 10. quid dicat Apostolus : *Nolite fieri idololatra , sicut scriptum est : sedit populus manducare & bibere , & surrexerunt ludere .* Vide igitur , ne dum ludere appetis , inveniaris cum idololatriis . Unusquisque enim proprium

Exod. 32. onus

A ὡς δραπετῶν , καὶ πολλάκις διὰ πάσης ἡμέρας κοπιῶντες ἀπὸ τῆς κοιλίας , καὶ ὅλῳ τῷ νύκτα ἄϋπνοι διατελῶσι ἐπὶ ἀπωλείᾳ τῆς ψυχῶν αὐτῶν παίζοντες , καὶ παζόμενοι , καὶ ἕδὲ ἄλλο κερδαίνοντες ἐκ τῆς κόπης , καὶ τῆς ἀγρυπνίας , ἢ μὴ μόνον δὲ ἔα , καθὼς Κύριος εἶπεν . ἔα ὑμῖν τοῖς γελῶσι νῦν , ὅτι πενήθεσете , καὶ κλαύσετε . οἱ γὰρ ὧδε μὴ θελήσαντες ὀλίγον πενήθησιν , ἐκ κλαύσου εἰς τὰς ἀπεράντους ἡμέρας . Μηδεὶς πλανᾷτω ὑμᾶς ἀδελφοί . ἐκ ὅτι ταῦτα Χερσίων , ἀλλὰ πᾶν ἀπίστων ἐθνῶν , καθὼς εἶπεν ὁ δεσπότης . μὴ μετεωρίζεσθε , ταῦτα γὰρ πάντα ἔθνη τῷ κόσμῳ ποιεῖσιν , οἷς ἐκ ὅτι ἐλπίς σωτηρίας , ἕδὲ πόθος πᾶν ἀνθρώπων ἀγαθῶν . ἡμῖν δὲ εἰρητῶ . μὴ ἀγαπήσητε τὸν κόσμον , μηδὲ τὰ ἐν κόσμῳ .

C Εἰάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον , ἐκ ὅτι ἡ ἀγάπη τῷ πατρὶ ἐν αὐτῷ , ὅτι πᾶν δὲ ἐν κόσμῳ , ἢ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς , καὶ ἢ ἐπιθυμία πᾶν ὀφθαλμῶν , καὶ ἢ ἀλαζονεία τῆς βίης , ἐκ ὅτι ἐκ τῆς πατρὸς , ἀλλ' ἐκ τῷ κόσμῳ ἐστὶ , καὶ ὁ κόσμος ὡς ἐγένετο , καὶ ἢ ἐπιθυμία . ὁ γὰρ ποιεῖν δὲ θελήμας τοῦ θεοῦ , μένει εἰς τὴν αἰῶνα . οἴδατε , ἀδελφοί , ὅτι ὅσοι εἰς Χερσὸν ἐβαπτίσθητε , Χερσὸν ἐκδύσασθε . πῶς οὖν ἐκδυσάμενοι τὸν Χερσὸν , τῷ ἀββὶ δαδύετε ; οὐκ οἴδατε , ὅτι εἰκὼν , καὶ δόξα τοῦ θεοῦ ἐσμὴν ; πῶς οὖν ἢ εἰκόνα τοῦ θεοῦ φερόμενοι ἐ τιμᾶτε αὐτῷ , ἀλλ' ἀτιμᾶζετε αὐτῷ ἀπὸ πᾶν ἐθνικῶν πραγμάτων ; ὅτι πόσων ἀγαθῶν φερούμεθα ἀπὸ τῶν πρᾶγματι ; προσεπαχθῆς , ἀδελφε , ἡ πόσις τοῦ Ἀποστόλου πάντα εἰς δόξαν τοῦ θεοῦ ποιεῖν , σὺ δὲ

E ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς πραγμάτων τῆς διαβολῆς τέρπεις , τὸ γὰρ φιλάνθρωπον θεὸν ἀτιμᾶζεις . ἐπετρέπης ἀλαζονείᾳ ὡς ἐπὶ τῆς ἀδιαλείπτως μετεωρίζῃ . προσεπαχθῆς ἀρνήσασθαι τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας , ὡς ἀγγελίας ἔλαβες παρὰ τοῦ δεσπότης μὴ μετεωρίζεσθαι , σὺ δὲ πρὸς ταῦτα ἐβλέπεις , ἀλλὰ τῷ ἀκούῳ ἀποσρέφεις , ὑπεροντὶ πικρῶτερον χολῆς ὀρέξεις , καὶ ἡ κονημένη μάλλον

F μαχαίρας διστόμου . πιαυτὴ γὰρ ἐστὶ ἡ φύσις τῆς ἀμαρτίας . ἀφ' ἑαυτῆς μικρὰ , καὶ κολάζει μεγάλη , τέρπει ὡς ἐπὶ τῆς καὶ κολάζει αἰῶνα . θέλετε , πέσω ὑμᾶς , ὅτι εἰδωλολατρεία ἐστὶ δὲ παίζειν ; ἀκούσον τί λέγει ὁ Ἀπόστολος . μὴ γίνεσθε εἰδωλολάτραι καθὼς γέγραπται . ἐκάθησεν ὁ λαὸς φαγεῖν , καὶ πίνειν , καὶ ἀνέστη παίζειν . ὅρα οὖν μὴ ποιεῖν δὲ παίζειν , ὡς ἐπὶ τῆς ἐκ μὲτα τῆς εἰδωλολατρίας . ὁ καὶ γὰρ

τὸ ἴδιον φορτίον βαρύνει, καὶ ὁ ἅμαρος θείσει ἄνθρωπος, ὃ ἔσται. βλέπε μὴ ὥδε σπείρεις ἀκάνθας, γελοῖα, καὶ μετεωρισμούς, καὶ ἄλλα θείσεις δάκρυα, καὶ ὀδύμους. Πολλὰ ἔχω λέγειν, ἀλλ' ἐξ ὧν οὐ δύναμαι ἅρξαι πάντα εἰπεῖν. τὸ πρὸς γινώσκέτω ὁ ἅμαρος, ὅτι ὥρσεν ὁ θεός, καὶ ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ κρίνῃ τὸν κόσμον. ἀλλὰ μακροθυμῶς ὡς φιλάνθρωπος, μὴ βεβλήμενός τινα ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. Ἡ ἕξις ἡ ἡμέρα Κυρίου, δι' ἣν οἱ ἔθνη πυρούμενοι λυθίσονται καθὼς γέγραπται. καὶ πάντες καὶ θείων, καὶ μὴ βουλώμεθα ἄλλ' ἔχομεν συναχθῆναι ὡς ἀποδοκίματοι τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ, ὅπου καὶ ἄγγελοι μετὰ φόβου παύσανται, ὅπου ἀνοίγονται βιβλίοι, ἀς νῦν ἀκούοντες, καὶ ἀναγινώσκοντες ἐκ τῶν δεδωμένων, ταύτας ἄλλ' ἀποδοκίματας ἀνοικοδομήσας, καὶ ἀναγινώσκοντάς, ὅς κατακρινούσας ἡμᾶς καθὼς φησὶν ὁ ἀπόστολος. ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ κρίνῃ ὁ θεός τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου. Καὶ ὁ Κύριος λέγει. ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησα, ἄλλος κρίνῃ τὸν κόσμον ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ὁρᾶτε ὅτι κατὰ τὰ εὐαγγέλια ἔχομεν κρινθῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Προσέχετε ἀκριβῶς τὰ γεγραμμένα, καὶ μὴ καταφρονεῖτε. καὶ τοῖς ἐνδοξάζουσι τὰς ἱερὰς γραφάς. πολλοὶ γὰρ εἰσι ματαιολόγοι ἑαυτοὺς φρεναπαυῶντες, οἱ ὅταν ἀκέσωσι πρὸς κρίσεως, καὶ κολάσεως καταγελαῶντες λέγουν. μὴ ἐγὼ καλῶν εἰμὶ ὅλου τοῦ κόσμου. ὅπου ὅλος ὁ κόσμος, καὶ γὰρ. ἀπὸ ὅλου τοῦ κόσμου τί μοι ἔχει ἀρμόσας; ἀπολαύσω τέως τὰ ἀγαθὰ τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ὅς ὅλος ὁ κόσμος καὶ γὰρ. Εἴτα πληρωθέντες τοῦ ὅρου τοῦ ζῶντος αὐτοῦ ἐρχεται πεμπόμενος ἄγγελος ἀπότομος ἀπαγαγὼν αὐτὸν τὴν ψυχὴν, καὶ λέγων. ἐπληρώθη σε ἡ ὁδός ἐν τούτῳ τῷ βίῳ. δεῦρο λοιπὸν εἰς ἄλλον κόσμον. δεῦρο εἰς τὸ ἴδιον τόπον. εἴτα καταλειμπάνει τὰ τοῦ βίου τούτου περπνὰ, ἀ' ἐδόκει ἀγωνίως ἀνδραγαθῶν, καὶ ἀπέρχεται συρρόμενος ὑπὸ ἀγγέλων ποιητῶν εἰς τὸν κολάσεως τόπον, καὶ ἰδὼν αὐτὸν βοᾷ, ὅτι τύφει τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον τῇ χειρὶν, καὶ περιβεβλημένος ὥδε, καὶ ἄλλ' ἄλλα βουλόμενος, ἐκ ἐνὶ γὰρ πῶς ἐκφυγῇ, διότι κατέχευται ἀσφαλῶς δεδεμένος ὑπὸ τῶν ἀπαγόντων. τότε λέγουσιν αὐτῷ οἱ κατέχοντες ἄγγελοι. τί θαλασσοῦ ἐλεεινὸς; τί παράσας, τί λυπᾷ σε; τί φοβᾷς ἀθλίε, τί τρέμεις παλάμῳ σου; σὺ ἑαυτῷ ἡπίμασας τὸν τόπον τούτον. σὺ θείσεις; ὃ ἔσται.

onus portabit, & quisque metet quod seminavit. Vide, ne hic feminaveris spinas, risus, distractiones; & ibi metas lacrymas atque suspiria. Multa habeo dicere; sed nequeo in praesentia cuncta referre. Hoc autem norit quisque, quod definitus certusque Deo statutus sit dies, quo judicabit mundum; verum longanimis est, nolens quemquam perire, sed omnes ad poenitentiam venire. Veniet autem dies Domini, quo caeli conflagrantes solventur, uti scriptum est: & omnes, velimus nolimus, ibi congregandi sumus, statuendi ad tribunal Christi. Ubi etiam Angeli cum timore adstant. Ubi aperientur libri, quos nunc legentes, & audientes, non suscipimus; hos illic videbimus, dum aperientur atque legentur, & condemnabunt nos, sicut ait Apostolus: *In die qua judicabit Deus secreta hominum, secundum Evangelium meum.* Et Dominus dicit: *sermo quem locutus sum, ille judicabit mundum in novissimo die.* Videte, quoniam secundum Evangelia sumus judicandi in die illa. Attendite diligenter, quae scripta sunt, & non despexeritis. Vae contumelia afficientibus Scripturas sacras. Multi namque sunt vaniloqui, seipso decipientes, qui, si quando de judicio & supplicio audierint, deridentes dicunt: numquid ego melior sum toto mundo? Ubi universus mundus, & ego. Prae toto mundo quid mihi accidere debet? Fruar interea hujus seculi bonis, & sicut totus mundus, & ego. Tandem completo vitae suae termino, venit missus Angelus severus, ipsius animam repetens, dicensque: Completa est tua via, in hac vita; veni igitur ad alium mundum, veni ad proprium locum. Deinde relinquent illum oblectamenta vitae hujus, quibus existimabat se perpetuo fruiturum, & abit, tractus ab Angelis malis in locum supplicii: quem adspiciens, contremiscet, verberabitque manibus faciem suam, & circumspiciens huc illucque, effugere volens, non enim reperit ibi aufugiendi modum: nam detinetur arcte constrictus ab iis qui eum adducunt ad tormenta. Tunc dicunt ei angeli, qui ipsum tenent: quid contremiscis infelix? Quid turbaris? Quid dolore angeris? Quid vereris, miser? Quid, miser, extimescis? Tu tibi ipse hunc locum praeparasti: tu jam mete, quod seminasti.

Rom. 2.

Joan. 12.

Audie-

Audiebas de formidabilibus tormentis & deridens dicebas: ubi mundus totus, & ego. Et nunc quid tremis? Non es solus, ne fleas: ubi totus mundus, & tu. Deinde ingressus in locum illum volens nolens, acriterque tortus, incipit miserabiles emitte-
 re voces, & obsecrare eos qui in iudicio ipsum sistunt, ut vel exigam impetrent relaxationem. Et respondunt ei: Quid clamas? Numquid tu melior es mundo? Ubi totus mundus, & tu, sicut ipse ajebas. Tuncque ex profundo cordis suspiria ducens, ait: Et quid mihi pro-
 fuit universus mundus? Væ mihi, quia deceptus sum illus. Justum est iudicium Dei. Nunc cognovi ego miser, quoniam quod seminaverit homo, hoc & metet. Et quod ligaverit onus, hoc & portabit. Væ mihi, quia audiui, & non suscepi. Quot decertantes vidi, & vigilantes, ac jejunantes, misericordiarumque opera exercentes; & cunctos maledictis incessebam, & irridebam? Quot ego spectabam gementes, & flentes, & omnes illudebam. Væ mihi, quia illus sum. Utilius mihi fuisset centum ibi annos luxisse atque plorasse, & jejunasse, ac potius lapides mandere, quam venire in hunc locum tormenti. Quis mihi dabit tempus poenitentiae trium dierum in illo seculo, quod male consumsi miser? Verum panegyris atque celebritas jam soluta est, & non est amplius poenitentiae tempus. Hæc & similia dicturi sunt in tormentis, qui sacras hic Scripturas subsannant. Timeamus igitur minas illorum suppliciorum, desinamusque inhonorare Deum, quem decet omnis gloria in secula seculorum. Amen.

E J U S D E M

I N A D V E N T U M
D O M I N I .

SI quis compunctionem, & lacrymas habeat, in orationibus Dominum roget, ut effugere queat maximam tribulationem superventuram orbi terræ, ne omnino videat illam Bestiam, neque rursus signa, & prodigia audiat fieri per loca, ac terræmotus, fames, mortesque diversas in terris. Strenui sit animi oportet, qui in medio tot scandalorum tunc suam ipsius salvare poterit vitam. Si enim aliquis hominum, vel paullulo remissior inventus fuerit, facile

A ρας. ἤκουες πᾶσι φοβερῶν κολάσεων, καὶ κα-
 παγελῶν ἔλεγες. ὅπῃ ὁ κόσμος, καὶ ἐγὼ, καὶ
 ἄρτι τρέμεις; ἔκ εἰ μόνος· μὴ ὀκλάζῃς.
 ὅπῃ ὅλος ὁ κόσμος, καὶ σύ· εἶπα εἰσελθὼν εἰς
 τὸ πόπον ἑκδόνον ἁκῶν, καὶ μὴ βουλόμηνος, καὶ
 πικρῶς βασανιζόμενος ἄρχεται οἰκτρὰς ἀφιεῖναι
 φωνάς, καὶ παρακαλεῖν τοὺς ἐπὶ τῇ κείσεως ἐφε-
 τῶτας, ἵνα τύχοι ἀνέσεως καὶ μικρόν. Καὶ ἀπο-
 κείνεται αὐτῷ· τί βοᾷς; μὴ σὺ κρείττων εἶ
 τοῦ κόσμου· ὅπου ὅλος ὁ κόσμος, καὶ σὺ, κα-
 θὼς καὶ ἔλεγες. Καὶ τότε στεναζὼν ἐκ βάθους
 τῆ καρδίας λέγει. καὶ τί μοι ὠφέλησεν ὅλος ὁ
 κόσμος; ἔα μοι ὅτι ἠπατήθην, καὶ ἐνεπαύχ-
 θην. Δικαία ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἔγνω ἐγὼ
 ὁ ἄθλιος, ὅτι ὁ σπείρει ὁ ἀνθρώπος, τὸ πρὸς καὶ
 θερίσει, καὶ ὁ σπείρει φορτίον, τὸ πρὸς καὶ βασάσει.
 Ε ἔα μοι, ὅτι ἤκουσα, καὶ ἐπαρεδεχόμην· πό-
 σους ἀγωνιζομένους ἑβλεπον, καὶ ἀχρυνέντας, ἐ-
 νητεύοντας, καὶ ἐλεῖντας, καὶ πάντας ἐλοιδο-
 ροῦν, καὶ ἐχλεύαζον; πόσους ἐδεώρομαι πεν-
 θούοντας, καὶ κλαύοντας, καὶ πάντας κατεγέλων.
 ἔα μοι ὅτι ἐνεπαύχθην· συμφέρον γὰρ μοι ἦν
 ἕκαστον ἐν τῇ πενήθειά μου, καὶ κλαῦσά μου, καὶ νηστύ-
 σά μου, καὶ μῆλλον καὶ λίθους μασήσασά μου, καὶ μὴ
 λαχεῖν εἰς τὸν πόπον τοῦτον τῇ βασάνι. τίς δώ-
 σει μοι καρπὸν μετανοίας τρεῖς ἡμέρας ἑκείνου
 τοῦ αἰῶνος, ὃν κακῶς ἐδιδάκησα ὁ ἄθλιος.
 ἀλλ' ἡ πανήγυρις ἐλύθη, καὶ ἔκ ἐτι ἐστὶ μετα-
 νοίας καρπός. Καὶ τὰ πάντα ἐροῦσιν ἐν τῇ κολά-
 σει, οἱ ὧδε χλευάζοντες τοὺς ἱερεῖς γραφάς.
 φοβηθῶμεν οὖν τὴν ἀπειλὴν ἑκείνου τῇ κολά-
 σεων, καὶ παυσώμεθα τὴν ἀτιμάζειν Θεόν· ὅτι
 Ε αὐτῷ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῇ ἀγίᾳ.
 Ἀμήν.

Τ Ο Υ Ἀ Τ Τ Ο Υ

Εἰς τὴν παρουσίαν
ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ.

Εἰ τις ἔχει κατάνυξιν, καὶ δάκρυα, ἐν
 Ε πνευματικῇ δεικνύτω τὸν Κύριον, ἵνα
 ἑκφυγῇ ἐκ θλίψεως τῆ μεγάλης τῆ μελλούσης
 ἐπέρχουσας ἐπὶ τῇ γῆς, ἵνα μὴ ἴδῃ παντελῶς
 μηδὲ αὐτὸ τὸ θηρίον, μήτε τὸ πάλιν ἀκούσῃ τὰ
 φόβητρα τὰ κατὰ πόπον γινόμενα· σεισμοί, λι-
 μοί, καὶ θάνατοι ἀνάφοροι ἐπὶ τῇ γῆς. Νεα-
 νικῆς ἐστὶ ψυχῆς δυναμὴς συγκροτήσας τὴν
 ἑαυτῆς λέγων δὴ ζωὴν ἀναμέσον τῇ σκανδαλῶν.
 ἀν γὰρ τις μικρὸν ὀλιγορῶν εὐρεθῇ ἀνθρώπος,
 ἀχρε-

ἀχερώς πολιορκῆται, καὶ γίνεται ἀρχιμέλωπος ἐν σημείοις τῷ δράκοντος τῷ πονηρῷ, καὶ δολίῳ· ἀσύγνωστος ὁ ποιῆς εὐρίσκεται ἐν τῇ κρίσει· αὐτοῖσι γὰρ ἐπίσθυσεν τῷ τυράννῳ ὀκνησίως· πολλῶν ἐυχῶν, καὶ δακρυῶν χεῖρ ὡς ἀγαπητῇ, ἵνα τις ἡμῶν ἐδράως εὐρεθῇ ἐν τοῖς πειρασμοῖς· πολλά ἐσι φαντάσματα τῷ θηρίῳ γινόμενα· θεομῆχος γὰρ τυγχάνων πάντας θέλει δαπνέσθαι· ἀκούσατε φιλόχριστοι ἀδελφοί μου τί ἔπραξε Ἰσραὴλ ἐν ἐρήμῳ ἔξιόντι ἔξ ἀγνότητος πῶς ἐτεχνίασεν ὁ ἄθλιος, καὶ παμμίαιρος ἐργάσασθαι τὴν πάντας τὴν πᾶνδαιον ἀμαρτίαν· ὑπέβαλε τῷ βαλαάμ ὥστε δύναι τῷ βαλαάμ τῷ βασιλεῖ τῇ Μαδιαμ τὴν κακίστην συμβολίαν, ὅπως ἐποίησεν τὰς γυναῖκας τῇ πόλει ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ τὸν λαὸν δελεάσῃ εἰς πορνείαν, καὶ θυσιάαν, ἵνα ὁ θεὸς ὡς ἀσεβεῖς ἀρδῇ αὐτὰς δαπνέσῃ, ὅτ' αὖ πάντες πορνεύσωσιν, ὡς ἀλογα ἐν γυναιξί, καὶ ἴσῃσι τὰς γυναῖκας ἀναχύντως δημοσίαι, καὶ τραπέζας πλήρεις αὐτῶν, καὶ θυσιῶν πρὸς τῇ θυρῶν πάντας ἔλκων εἰς θάνατον, ἵνα ὁ θέλων πορνύσῃ μετ' ὀκνητῶν τῇ μιαιφῶν, πρῶτον αὐτῶν ποιήσεται, καὶ ἔπειτα εἰσέτα· ὃ γὰρ μισθὸν ἐλάμβανον αἱ γυναῖκες παρὰ τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ θύειν ἡνάγκαζον πάντας τὰς προσερχομένας· ἴσῃσι τε τοῖς ἀρχαῖς τῇ ἀρχόντων θυγατέρας· ὁμοίως δὲ καὶ πλεσίσι θυγατέρας τῶν πλεσίων, τὰ δὲ πλεῖστα τῶν γυναικῶν λεπτῶν δὴμῳ παντὶ λαῷ, βολόμενοι πάντας ἅπαξ ἀχθῶσαι εἰς θάνατον, ὅπως μὴδὲ ὁ πλεσίος βδελύσῃ τὴν πεινχρᾶν, μὴδὲ ὁ ἀρχὸν τὴν τυχεῖν θυγατέρα ἐλθούσαν· εἶδες δράμα ἀδικίας, πονηρὸν ὁπτηδέμεν; πῶς ἅπασιν ἔξωρξε τὰς βοθύνους εἰς θάνατον· εἶδε ποτέ τις ἔξ ὑμῶν ποιῆσαι ἔργον ἀγαθόν; τὴν πορνείαν κατέχουσιν τὴν μάχαραν τὴν δίεσμον; θυσιῶν γὰρ θανάτου δεινοῖς ἀνήλισκοι αἱ γυναῖκες τὰς πρὸς αὐτὰς εἰσιόντας τῷ θυσαί τε, καὶ πορνύσῃ· τῶν δὲ αὐτῶν τὸν τρόπον ἐσκεύασεν ὁ τύραννος, ἵνα πάντες τὴν τῷ θηρίῳ σφραγίδα βασάζουσιν, ὅτ' αὖ ἔλθῃ ἀπατῆσαι τὰ σύμπαντα ἐν σημείοις ἐν τῷ καρῷ τῷ ἰδίῳ εἰς τὸ πλήρωμα τῶν καρῶν, καὶ εἰς τὸ ἔτις ἀγοράσαι τὰ βρώματα, καὶ πᾶν εἶδος, καὶ δημάρχας δὲ ἴσῃσι ὁπτελεῖν τὸ πρῶταγμα· προσέχετε ἀδελφοί ὑπερβολῶν τῷ θηρίῳ, τεχνίσματα πονηρίας; ὅσα δὲ γαστρός ἀρχεται· ἵνα ὅτ' αὖ τις φειδῇ βρωμάτων τερνούμενος ἀναγκασθῇ τὴν σφραγίδα τὴν ὀκνη-

του

A facile obsidebitur, & expugnabitur, captivusque reddetur, per signa atque portenta Draconis pessimi, ac dolo pleni. Indignusque talis reperietur venia in die iudicii, qui spontanea voluntate sua fidem Tyranno dedit. Multis sane orationibus ac lacrymis, o carissimi, nobis opus erit, ut tunc firmi, atque constantes in tentationibus permaneamus. Plurima etenim sunt figmenta Bestiæ tunc futura: quum enim advesetur Deo, cunctos ipse molitur perdere. Audite, Christo dilecti fratres mei, quid fecerit populo Israelitico in deserto, exeunti de Ægypto: quomodo infelix hic, & scelestissimus illos dolo astuque circumvenit; ut cuncti gravissimum illud peccatum committerent. Suggestit quippe Balaam, uti Balac regi Medianitarum subministraret consilium pessimum, ut scilicet mulieres civitatis in tabernaculis statuerentur, populusque ad fornicationem, & sacrificia pelliceretur: ut Deus impietate illorum offensus, simul funditus eos perderet, quando jam cuncti velut bruta animalia in fornicatione sua cum mulieribus exarsissent. Constituitque mulieres invereundas ac publicas: mensas quoque libaminibus ac hostiis plenas præ foribus tabernaculi, omnes ad mortem pertrahens: ut qui cum impurissimis illis congregari cuperet, prius hostias offerret, & deinde ad turpitudinem cum illis perpetranda ingrederetur. Non enim fornicationis mercedem mulieres accipiebant a populo, sed cunctos ad se accedentes compellebant sacrificia & hostias offerre: statuit principibus filias principum, & divitibus filias divitum, plebejas autem mulieres plebejis omnique populo: volens cunctos simul in casus mortis pertrahere: maxime si pauperculam non aspernaretur dives, neque alicujus plebeji filiam princeps. Cernis gravitatem facinoris, malignumque inventum, quo pacto omnibus foveas in mortem effodiat? An quis umquam vestrum tam impudens facinus adspexit, fornicationemque sic gladium utrinque acutum continentem? Duplici siquidem morte, & utraque sævissima, enecabant eos mulieres, qui ad ipsas ingrediebantur, sacrificii scilicet & fornicationis. Ad eundem modum hic se armabit Tyrannus, ut cuncti Bestiæ sigillo reperiantur muniti, quum advenerit deceptor universum mundum suis signis atque prodigiis tempore suo, in consummatione nimirum seculorum: & ita demum sibi cibum, & quamcumque formam comparandi, potestatem habeant. Statuet autem principes ad edictum suum exequendum. Attendite, fratres, superbiam Bestiæ, & machinamenta iniquitatis; quoniam a ventre principium ducet: ut quando quis cibi pressus fuerit inopia, cogatur

tunc

tunc signaculum illius fuscipere . Dabitque hoc suum signum scelestus ille, non quidem promiscue pro quolibet corporis membro, ne hoc grave sit atque molestum ipsis; sed in dexteram manum, ac frontem insculpturus est homini characterem hunc suum impium: ne scilicet facultas sit homini, dextera se signandi signo Christi Salvatoris nostri, neque rursus in fronte ullatenus tremendum sanctumque Domini nomen imprimere queat, neque etiam gloriosam atque formidabilem Salvatoris crucem insculpere. Novit quippe infelix ille per impressionem Crucis Domini potestatem sibi omnem ademptum iri. Quamobrem signat hominis dexteram, quod ea, scilicet, cuncta nostra membra signemus. Similiterque frontem, quod illa, candelabri in modum, lucernam lucis, hoc est signum Salvatoris nostri in altum præferat. Restat ergo, fratres mei carissimi, horrendum cunctis fidelibus atque potentibus Christi amatoribus qui tunc reperientur, certamen, ne unquam ad horam usque mortis ab eo se vinci sinant, neque torpore languescant, quando jam Draco signaculum suum loco signi Crucis Salvatoris nostri machinabitur imprimere, ut nulla penitus ratione sanctissimum & immaculatum nomen Domini ac Salvatoris nominetur temporibus suis, facietque hoc suæ infirmitatis conscius, pertimescens, metuensque sibi ab hoc sanctissimo & immaculato nomine, propter sanctam ipsius virtutem. Si quis enim ejus signo non fuerit notatus, nequaquam phantasmatibus illius se illaqueari permittet, neque etiam rursus ab hoc recedet Dominus; verum ejus cor illuminabit, trahetque ad seipsum. Oportebit igitur nos, o fratres, omni studio atque diligentia nosse infensissimi hostis phantasmata. In tranquillitate interim nobis omnibus adveniet Dominus, ut propter nos, fraudes atque dolos Bestiæ reprimat. Quamobrem synceram firmamque Christi fidem tenentes, instabilem hostis virtutem deturbemus; mentem præterea constantem piamque nobis vindicemus: & ipse quum viderit se nihil posse, suam agnoscens infirmitatem, confusus a nobis recedet.

E J U S D E M

IN ADVENTUM DOMINI.

Sanctorum agmina, Christi amatores atque fideles, ego miserabilis, lacrymabundus imploro, moneoque, ne ulla ratione nos laqueis irretiri patiamur inimici; quin
potius

Aνὸν λαβεῖν αὐτὸς, καὶ δίδωσι τὴν ὀκλείου σφραγίδα ὁ μισθὸς, ἔχων ὡς ἔτυχεν εἰς πᾶν μέλος τοῦ σώματος, ἵνα μὴ δυσχεραίνωσι, ἀλλὰ δίδωσιν εἰς χεῖρα δεξιὰν τοῦ ἀνθρώπου. Ομοίως ὅτι μέτωπον τὸ δυσχερὴ χαρακτῆρα, ἵνα ἐξασίαν μὴ ἔχη ὁ ἀνθρώπος σφραγισαθῇ τῇ δεξιᾷ τὸ σημεῖον Χειρὸς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, μήτε πάλιν ἐν μετώπῳ σημειώσασθαι παντελῶς τὸ φοβερόν, καὶ ἅγιον ὅ Κυεῖς ὄνομα, μήτε τὸν τσαυρόν τοῦ σωτῆρος τὸ ἐνδοξόν, καὶ φοβερόν. γινώσκει γὰρ ὁ ἀδελφός, ὅτι ὁ τσαυρὸς τοῦ Κυρίου, εἰς σφραγιδοῦν, ὡς γὰρ αὐτὸς πᾶσι τὴν δύναμιν· χάριν γὰρ τὴν σφραγίδα τὴν δεξιὰν ὁ ἀνθρώπος. αὐτὴ γὰρ ἐστὶ ἡ σφραγίς αἰωνία ταῦτά μέλη ἡμῶν, ὁμοίως ὅτι καὶ τὸ μέτωπον, ὡς περὶ λυχνία βασάζει λύχνοι φωτός, ὁ σημεῖον τοῦ σωτῆρος ἐν τῷ ὕψει. λοιπὸν οὖν ὡς ἀδελφοί μου φεικτὸς ἀγῶν ἐν ἅπασιν πῖς φιλοχρίστοις ἀνθρώποις πιστοῖς ἔσιν, καὶ δυνάμει, ἵνα ἅπασι μέλεις ὡς ὁ θανάτου μὴ ἐνδῶσι, μήτε ἐν τῇ χαυνότητι, ὅτι ἂν χαράσῃ ὁ δράκων τὴν σφραγίδα τὴν ἐαυτοῦ ἀντὶ τσαυρὸς ὁ Σωτῆρος. παντὶ γὰρ τρόπῳ τεχνάζει, ἵνα παντελῶς τὸ ὄνομα ὁ Κυεῖς, καὶ σωτῆρος μήτε ὅλως ὀνομασθῇ ἐν πῖς καρτοῖς ὁ δράκοντος ὁ πανάγιον καὶ ἁγῶν ὄνομα. φοβεῖσθαι ὅτι, καὶ τρέμειν ὅτι ἁγίας δυνάμειος ὀνόματος ὁ σωτῆρος τοῦτο ποιεῖ ὁ ἀδελφός. Εἰ γὰρ τις μὴ σφραγίζεται τὴν σφραγίδα τὴν ὀκλείου ὅτι γίνεται ἀχμαλώτης τῷ ὀκλείου φαντασματῶν. ἐὰν αὖ πάλιν ὁ Κύριος ἀφίσταται ἐκ τῶν πιστῶν, ἀλλὰ φωτίζει καρδίαν, καὶ ἐκλύει πρὸς ἑαυτὸν. **E** Δεῖ ὅτι ἡμᾶς νοσὶ ἀδελφοί μετὰ πάσης ἀκραιβείας τὰ τῶν ἐχθρῶν φαντάσματα ἀλάστορος ὑπάρχοντος. Εἰ γὰρ ὁ Κύριος ἔρχεται πᾶσιν ἡμῖν ἀποκρῆσθαι διὰ ἡμῶν τῶν θηρῶν τὰ τεχνάσματα, τὴν ἀκλινῇ πίστιν Χειρὸς εὐλκυνῶς βασάζοντες. δειλίῃσιν ποιήσωμεν τὴν δύναμιν ὁ ἐχθρῶν. λογισμὸν ἀμετάθετον, καὶ ἀσεβῆ κτησώμεθα, καὶ ἀφίσταται ὁ ἀδελφός ἀφ' ἡμῶν, **F** μὴ ὑχύνων τί ποιῆσαι.

Τ Ο Υ Ἀ Υ Τ Ο Υ

ΕΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ.

Σύνημα ἀγίων, φιλόχριστοι, καὶ πιστοί. ἐγὼ ἐλεεινὸς ἐν δάκρυσι ὡς θαλάσῃ, ὡς θείνῃ, μὴ ἐσώμεθα ὅλως ἐν ἀλώπῃ τῷ ἐχθρῷ, μᾶλλον ὅτι δυσάλωτοι τῇ δυνάμει τοῦ τσαυρῶν.

εαυρῶν. ἀπαράτῃτος ἀγὼν ὅπῃ θύρας ἔφθα-
 και. Θύραν δὲ πίστεως ἀναλάβωμεν πάντες·
 ἀντλήσωμεν πόσις ἀπὸ τῆς θείας πηγῆς ἐλπί-
 δας σωτηρίας ψυχῇ τῇ ἡμετέρᾳ· ἢ ἄκτιστον
 φημι, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί, τριάδα ὁμοῦσιον ἔσαν
 πηγὴν βλύζουσαν ζωὴν. Εἰάν τετέχισται ποῦτος
 ὅπλοις ἡ ἡμετέρα ψυχὴ, πεπάτηται ὁ δρά-
 κων. μετὰ πάντων τῶν δὲ ἡμᾶς προσεύ-
 ξασθαι μὴ ἐλθῇ εἰς πειρασμόν, μηδὲ θυγῇ
 χαμῶτος. Εἴπομεν οὖν γίνασθε, ὡς οἰκέται
 πιστοί, ὅτι φιλοδέσποτοι, ἄλλοι μὴ δεχόμενοι.
 ἐπειδὴ γὰρ ὁ κλέπτης, καὶ ἀλάτωρ, καὶ ἀπεινὴς
 πρῶτος μέλλει ἔρχεσθαι ἐν καρδίᾳ τῆς ἰδίᾳς
 βουλόμενος κλέψαι, θῦσαι, καὶ ἀπολέσαι τὴν
 μνημὴν τὴν ἐκλεκτὴν τῆς ἀληθείας ποιμένος·
 ἡμεῖς ἀναλαμβάνει τὴν ἀληθεῖς ποιμένος, ἵνα
 ἔξαπατήσῃ τὰ πονήματα τῆς ποίμνης. Οἱ γνω-
 εῖζοντες σαφῶς τὴν φωνὴν τῆς ἀγίας τῆς ἀληθείας
 ποιμένος, αὐτίκα γνωρίζουσιν. ἡ γὰρ τῆς ἀλάτο-
 ρος ὁ πάνυχε εἶοικε τῷ ἀληθινῷ ποιμένι, καὶ
 ἐπιπληκτικὴ ἔστι· ἡμεῖς γέμουσα ἡ τῆς κλέπτης
 φωνῇ, καὶ αὐτὸς γνωρίζεται ὁποῖα ἔστιν αὐτή.
 Διδαχθώμεν ὡς φίλοι, ποῖον χήματι ἐλάβετε
 ὅπῃ γῆς ὁ ἀνάγκωτος ὄφης. Εἰπαδὴπερ ὁ σω-
 τὴρ ἔσθαι βεβλόμενος τὸ γένος τῆς ἀνθρώπων
 ἐκ παρθένου ἐτέχθη, καὶ χήματι ἀνθρώπου
 ἐπάσσετο τὸν ἐχθρὸν ἐν ἀγία δυνάμει τῆς αὐτῆς
 θεότητος· πρῶτος δὲ, καὶ ταπεινὸς γέγονεν ἐπὶ
 τῇ γῆς, ἵνα ἡμᾶς ὑψώσῃ ἀπὸ τῆς γῆς εἰς
 ἔρανον. Οὕτως γὰρ, καὶ ἀληθεῖς ὁ θεὸς ὁ
 συλληφθεὶς, ὁ αὐτὸς ὁ σαρκωθεὶς, ὁ αὐτὸς γεν-
 ηθεὶς ἐκ παρθένου ἀγίας ἐν σαρκὶ ἡμετέρᾳ,
 ἐν τῷ πάθει τῆς εαυρῶν ἔσωσε τὰ σύμπαντα
 ἐν πλάσι δεδωκώς. Μέλλων δὲ πάλιν ἔρχεσθαι
 ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ κρίναι ζῶντας, καὶ νεκροὺς ἀπο-
 δύναι ἅπασιν κατὰ τὴν πράξιν αὐτῶν δικαίους ἢ
 ἀσεβεῖς ὡς δίκαιος δικαστὴς. Μαθὼν τὸ ὅτι
 ἐχθρὸς ὅτι πάλιν ἔρχεται ἔξ ἔραντος ὁ Κύ-
 ριος ἐν δόξῃ θεότητος, ἐλογήσατο ὕψως ἀναλα-
 βὴν τὸ χήμα τῆς αὐτῆς παρθεσίας, καὶ ἀπατήσαι
 πάντας. Οἱ δὲ κύριος ὑμῶν ἐν νεφέλῃς φωτα-
 ναῖς ὡς ἀστραπὴ φοβερά ἐλθούσεται ἐπὶ τῇ γῆς.
 ἔχ ὕψως δὲ ὁ ἐχθρὸς ἐλθούσεται ἐπὶ τῇ γῆς ἐν
 νεφέλῃς φωταναῖς· ἀποσάψας γὰρ ἔστι. τίκτεται
 δὲ ἀκερβῶς ἐκ γυναικὸς μιᾶς τῆς ἐκείνης ὁρ-
 γανοῦ· ἐκ αὐτῆς δὲ σαρκῶται· ἐν χήματι δὲ
 τῆς ἡμέρας ὁ παμμύαιος ὡς κλέπτης ἁφθάλ-
 βῃς ἀπατήσαι σύμπαντα, ταπεινὸς, καὶ ἡσυχός,
 μισῶν, φησὶν, ἀδίκων, ἀποσφύζων εἰδωλὰ,

Tom. III.

ταρο-

A potius per virtutem Crucis Christi nos
 invincibiles præbeamus. Inevitable jam
 certamen præ foribus est; quare clypeo
 fidei assumpto, omnes ex divino fonte
 nostræ spem salutis animæ avide hauria-
 mus: Increatam consubstantialēque, fra-
 tres carissimi, dicere volo Trinitatem, quæ
 est fons scaturiens vitam. Si enim
 ejusmodi armis munita fuerit nostra ani-
 ma, jam pessumdatus jacet Draco. Inter
 omnia vero ista nos orare convenit, ne
 incidamus in tentationem, neque fuga no-
 stra fiat in hyeme. Idcirco estote parati,
 tamquam fideles servi, Domini sui aman-
 tes, præter illum non agnoscentes alium.
 Quando enim fur ille, ac infestus sævusque
 hostis primum suis temporibus adveniet,
 volens electum veri pastoris gregem furari,
 mactare ac perdere; formam sibi veri illius
 pastoris assumet, qua gregem ovium deci-
 piat. Ceterum quum exploratissimam sibi
 istæ sanctam vocem veri pastoris habituræ
 sint, e vestigio vocem impostoris agno-
 scent: quæ quum sit vox impostoris dura
 & incomposita, speciemque furis habens,
 multum dissimilis voci veri pastoris repe-
 rietur, protinusque agnoscitur, qualis ipsa
 sit. Perdiscamus, o amici, quonam amictu
 impudens ille serpens in terris apparebit.
 D Quandoquidem Salvator noster humanum
 volens liberare genus, ex Virgine natus est,
 & in habitu hominis per sanctam virtutem
 suæ divinitatis hostem conculcavit. Mitis
 autem ac humilis in terris visus est, ut
 nos e terra in coelum sublevaret. Vere
 enim atque indubitanter Deus, qui con-
 ceptus fuerat, idem ipse incarnatus est,
 idem ipse natus ex Virgine in carne no-
 stra, per passionem Crucis universa salva-
 vit, mandata sua relinquens: iterumque
 venturus in novissimo die judicare vivos
 & mortuos, & reddere unicuique juxta
 opera sua, justis pariter ac impiis, ut
 justus Judex. Unde perspicuus hostis,
 quod iterum Dominus in gloria divini-
 tatis suæ ex coelo sit venturus, secum
 ipse excogitabit de assumendo adventus
 ipsius habitu, quo sic cunctos fallat,
 perdatque. Ceterum Dominus noster in-
 pellucens nubibus, sicut fulgur horri-
 bile, atque coruscans, in terras descen-
 det. At non sic inimicus ille in nubi-
 bus lucidis in terram veniet. Apostata enim
 erit; nascetur autem perfecte illius organum
 ex impura muliere. Atque isto habitu ami-
 ctus veniet scelestissimus ille, ut fur. Et ut
 cunctos decipere possit falsus & irreligiosus
 impostor, se humilem simulabit, atque quie-
 tum, injustitiæ osorem, averforem idolorum,

S

ma

magnum pietatis æstimatorem, benignum, pauperum amatorem, speciosum ultra modum, longe placidissimum, hilarem in cunctos: supra modum autem Judæorum gentem honorabit, quod hi scilicet maxime illius expectent adventum. Atque inter hæc omnia editurus est signa, portenta, atque terrores in potestate magna. Astu doloque placere conabitur cunctis, ut cito populi amorem atque benevolentiam sibi conciliet. Munera non captabit, cum iracundia non loquetur, moestus nunquam apparebit, at lætus apud omnes semper. Et in his omnibus sub specie religionis, quoad regnaverit, decepturus est mundum. Quando autem multi e populo ac plebe, tot tantasque ejus virtutes aspexerint, ipsumque decore atque potentia adeo præstantem; cuncti pariter in eandem sententiam condescendent, summoque cum gaudio illum sibi in Regem eligent, dicentes ad invicem: Numquid reperiri poterit alius vir tantus, adeoque benignus, ac justus? Potissimum autem homicidarum Judæorum populi ipsum honore afficient, applaudentque ejus regno. Unde & ipse tamquam ceteris eos honore præferens, designabit ipsis omnibus locum ac templum, suamque illud instaurandi providentiam. Regnante autem jam dracone super terram, promptissime populi ad foedus simul cum eo ineundum accurrent. Edom rursus & Moab una cum filiis Ammon, illum ut verum regem cum gaudio adorabunt, ipsiusque cum primis se propugnatores ostendent. Cito autem ejus regnum erigetur, & in furore suo tres Reges magnos atque potentes percutiet. Deinde supra modum corde exaltabitur, evometque Draco universam suam amaritudinem, proferetque ex iis qui in Sion erunt, lethiferum virus. Nam orbem terrarum turbabit, ultimos fines terræ commovebit, affliget universos: polluet perdetque animas multas. Neque amplius ut pius, neque ut hominum amator, neque ut hilaris: verum contra prorsus, per omnia austerus, durus, iracundus, & excandescens, sævus, instabilis, terribilis, inflexibilis, odibilis, & abominabilis, immitis, improbus, superbus, scelestus, & impudens; qui magna sua rabie atque insania universum genus mortalium in barathrum impietatis atque perditionis præcipitare studebit. Signa varia atque terrores multiplicans, falso etiam & non vere ejusmodi ostentabit. Montes autem hoc modo transferre atque movere fallaciter, & minime vere videbitur. Etenim adstante circum circa maxima populorum gentiumque multitudine, eum propter phantasmata laudantium, vehementissimam emissurus est vocem, adeo ut locus totus moveatur, in quo turbæ ei assistebant: palamque dicturus est: cognoscite uni-

A προτιμῶν δ' οὐδέβειαι, ἀγαθὸς, φιλόπληχος, θεοδὴς ὑπερβολῇ, πάνυ δ' ἀκάταστος, ἰλαρὸς πρὸς ἅπαντας, τιμῶν μεθ' ὑπερβολῆς ὃ γένος τῆς Ἰσραήλ. αὐτοὶ γὰρ προσδοκῶσι ἢ ἐκεῖνε ἔλθωσιν. Μεταξὺ τούτων πάντων σημεῖα ἐπιτελεῖ, τέρατα, καὶ φόβητρα ἐν ἐξουσίᾳ πολλῇ. ἀρέσκει ὃ ἅπανσι τεχνάζεται δολίως, ὅπως ἀν' ἀγαπηθῇ ἐν τάχει ὑπὸ λαῶν, δῶρα δ' οὐ λήψεται, μετ' ὀργῆς ἔλαλήσει, κατεφθῆς ἔδεικνυται, ἀλλ' ἰλαρὸς αἶ. Ἐν ἅπασιν ὃ τέ-
B ποις χήματι δ' ὑταξίας ἔξαπατᾷ τὸ κόσμον, ἕως ἔβασίλευσεν, ὅτι ἀν' γὰρ θεάσσονται λαοὶ πολλοί, καὶ δῆμοι τηλικαύτας ἀρετάς, κάλλη τε, καὶ δυνάμεις, πάντες ἐπὶ ὃ αὐτὸ μιζγνώμῃ γίνονται, καὶ ἐν χαρᾷ μεγίστῃ βασιλεύουσιν αὐτὸν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους. μὴ ἄρα
C δεισκέται τηλικῆτος ἄνθρωπος, ἀγαθὸς, δίκαιος; πλεόνα δ' ὁ δῆμος ὁ φοιβητὴς τῶν Ἰουδαίων τιμῶσι, καὶ χαίρονται τῇ αὐτῇ βασιλείᾳ. ὕδεν καὶ ὡς προτιμῶν τὸ πόπον, καὶ τὸ ναὸν δεικνύσι πᾶσιν αὐτοῖς πρὸνοιαν ποιούμενος. Ἐν ὃ τῷ βασιλεύειν τὸν δράκοντα ἐπὶ γῆς, ὡς πρὸς δύμους οἱ λαοὶ σύμμαχοι γενήσονται. ἀφ' ὧν πάλιν καὶ Μωαβ, ἔτι δ' οἱ υἱοὶ Ἀμὼν ὡς γνησίῳ βασιλεῖ προσκυνησάσιν ἐν χαρᾷ, καὶ αὐτοὶ ὑπέρμαχοι ἐν πρώτοις γενήσονται. ἀνορθῶνται δ' αὐτὸς ἐκεῖνος ἡ βασιλεία, καὶ πατάξει ἐν θυμῷ τρεῖς βασιλεῖς μεγάλους. ἔπειτα ὑπὲρ μέτρον ὑψούται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐμέσει ὁ δράκων τῷ αὐτῷ πικρότητα πρὸςβάλλων ἐκ τῆς ἐν τῷ Σιών τῷ θανάσιμον, πρᾶσαι οἰκουμένῃ, καὶ κινήσιν τὰ πέρατα, ἐκθλίβει τὰ σύμπαντα, μιάνει
E πολλὰς ψυχὰς. Οὐκ ἔστι ὡς θεοδὴς, οὐκ ἔστι ὡς φιλόπληχος, οὐκ ἔστι ἰλαρὸς, ἀλλὰ πάντα ἐν πᾶσιν αὐστηρὸς, ἀπότομος, ὀργίλος, ἐδυμώδης, δεινός, ἀκατάστος, φοβερὸς, καὶ αἰδὴς, μισητὸς, καὶ βδελυκτὸς, ἀνήμερος, πονηρὸς, ἀλάστωρ, καὶ ἀναιδὴς, καὶ σπουδαίων ἐμβαλεῖν εἰς βόθρον ἀσεβείας πᾶν τὸ γένος τῆς βροτῶν τῇ οἰκείᾳ μακίᾳ, μεγαλύνων ση-
F μεῖα, πληθύνων τὰ φόβητρα, ψάδος καὶ οὐκ ἀλήθειαν ταῦτα ἐνδεικνύμενος. Τοιούτῳ δ' τρόπῳ μεθίσκει ὁ τύραννος τὰ ὄρη, φαντάζει ψάδος, καὶ ἐκ ἀληθείας. τῶν πληθύνει παρεστῶτων λαῶν πολλῶν, καὶ δῆμων, καὶ ἀφημούντων αὐτὸν διὰ τὰς φαντασίας. βάλλει φωνῇ ἰσχυρᾷ, ὥστε καὶ σαλευθῶσιν τὰ τόπον, ἐν ᾧ οἱ ὄχλοι αὐτῷ πρὸς ἐκείνουσι, καὶ λέγει παρρησίᾳ. γινώτε πάντες οἱ λαοὶ ἢ με-
γάλῳ

γαλῶν δυνάμιν τῇ ἐμῇ ἐξουσίᾳ. Ἰδὼ δὲ ἐνώπιον πάντων ὑμῶν κελύω τῷ ὄρει τέτρω τῷ μεγάλῳ τῷ ὄντι ἀντίπερα, ὅπως ἀν' μεταστάθῃ ἐκπέραθεν θαλάσσης ῥήματι τῷ ἐμῷ ὧδε οὕτως ἡμῶς, καὶ φησὶν ὁ μαρὸς· σοὶ κελύω. Ὡς αὐτὴ κατέλθῃ ἐκταῖται τῇ θαλάσσης· καὶ τρέχει μὴ τὸ ὄρος ἐν ὀφθαλμοῖς θεατῶν μὴ κινήθῃ παντελῶς τῇ αὐτῇ δεμελίῳ. ἀλλ' ὁ θεὸς ὁ ὑψίστος ἀπ' ἀρχῆς τῆς κτίσεως ἠδράσε, καὶ ὑψώσε, τέτων ὁ παμμύαρος ἔξουσιαν ἔχει, ἀλλὰ κόσμον ἀπατᾷ μαγικῆς φαντασίας. Πάλιν ὁ ἄλλος ὄρει κειμένη ἐν τῷ βάθει τῇ μεγάλῃ θαλάσσης νήσου πᾶν μεγίστης κελύει ἔσπελθῃν, καὶ ἐν ξηρᾷ ἰσάται ἐν τερπνοῖς ἀργιολοῖς εἰς τέρψιν τῇ θεατῶν, νήσῳ μὴ κινουμένης ἐκ τῇ θαλάσσης ὅλως, ὡς ὄρος ἐπὶ ξηρᾷ δῆθεν νήσος γίνεταί. Πάλιν αὖτὸς ὁ δράκων ὑφαπλώνει τὰς χεῖρας, ὅσιν αἰετὶς πᾶν πλῆθος ἐρπετῶν, καὶ πετεινῶν. Ομοίως ὁ ἐπιβάτης ἐπάνω τῇ ἀβύσσου, καὶ ὥσπερ ἐπὶ ξηρᾷ πεπατῇ ἐπ' αὐτῇ, φαντάζει τὰ σύμπαντα· καὶ πολλοὶ πιστεύουσι, καὶ δοξάζουσιν αὐτὸν, ὥσπερ θεὸν ἰσχυρὸν. Οἱ δὲ ἔχοντες τὸν θεὸν ἐν ἑαυτοῖς πεφωτισμένον αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς καρδίας, ἀκριβῶς θεωροῦσι πίστιν εἰληκεῖν, καὶ γινώσκουσιν αὐτόν. *

Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιβάτης ἐπὶ τῷ ὕδατι τῇ θαλάσσης, καὶ ὡς ἐπὶ ξηρᾷ. ὣτως πεπατῇ ἐπὶ τῷ ὕδατι· καὶ ὣτως φαντάζει καὶ πλατῆ τῇ κόσμον. καὶ πολλοὶ πιστεύουσιν αὐτῷ. καὶ δοξάζουσιν αὐτόν ὡς θεὸν ἰσχυρὸν. ὅσοι δὲ ἔχουσιν τὸν φόβον τῷ θεῷ ἐν ἑαυτοῖς, καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας πεφωτισμένους, γινώσκουσιν ἀκριβῶς, ὅτι ὅτε ὄρος ἐκινήθη ἀπὸ τῆς ἰδίας πόδας, ὅτε νήσος μετήλθεν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῇ γῆς. ταῦτα δὲ πάντα ἐν τῷ ἰδίῳ ὀνόματι ἐπιτελεῖ ὁ ἀντίχριστος· καὶ καταδέχεται γὰρ ὀνομάσαι τὸ ἄχραντον ὄνομα τῷ πατρός καὶ τῷ ὑἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι. ἐπειδὴ θεόμαχος ἐστὶν καὶ ὑἱὸς τῇ ἀπωλείας. τέτων ὥτως γινόμενων καὶ τῶν λαῶν πορευομένων αὐτῶν, καὶ ἀνέντων ὡς θεὸν, ἡμέρας δὲ ἡμέρας ἀγανακτῇ ὁ ὑψίστος ἐν τοῖς ὕδασι καὶ ἀποστέφει τὸ πᾶν ὡς αὐτὸς ἀπ' αὐτῶν, καὶ λοιπὸν γίνονται λιμοὶ χαλεποὶ, λοιμοὶ ἐπιδημόντες, σεισμοὶ ἀκατάπαυστοι, πείνα πανταχῶς, θλίψις μεγάλη, σφοδρὰ πανταχῶς, θάνατοι ἀκατάπαυστοι, καὶ φόβος φοβερός, καὶ τρόμος ἀμύθητος. τότε οἱ ὕδατοι ἐκείνι βρέχουσιν. ἡ

Tom. III.

γῆ

A universi populi magnam potestatis meae virtutem: Ecce ego coram vobis omnibus precipio monti huic magno atque excelsso, qui e regione est, ut emigret e loco, ubi est, trans fretum, huc nunc ad nos, in verbo meo. Dicitque scelestus ille: Tibi, mons, impero, ut huc confestim inde per mare transfretes. Et currere quidem videbitur mons coram cunctis turbis spectantibus, licet omnino a suis fundamentis non sit motus. Nam quæ altissimus ab initio creationis firmavit, & in sublime extulit, in iis nequaquam sceleratissimus ille potestatem habebit: sed mundum magicis suis portentis decipiet. Rursus autem alterum montem in profundo maris magni insulæ maximæ situm, iubebit sedem locumque mutare, & in arida consistere, in jucundis litoribus, ad oblectationem spectantium. Et licet insula omnino non moveatur ex mari, tamen sicut mons in arida contuentibus apparebit. Rursusque idem ille Draco expansis manibus, multitudinem congregabit serpentum, & avium: super abyssum similiter incedet, & in ea ut super terram se ambulare simulabit. Ficta autem ab eo erunt omnia, & multi his credent, & ut Deum fortem ipsum glorificabunt. Ceterum qui Deum in se habuerint, illuminatis oculis cordis sui, sincera fide diligenter illum observabunt cognoscentque. *

E Et posthæc super aquam maris tamquam super aridam ascendet; ita super aquam ascendet. Atque ita simulabit omnia, & decipiet mundum: & multi credent ei, & ut Deum fortem, ipsum glorificabunt. Qui autem timorem Dei in se, oculosque cordis sui illuminatos habent, diligenter cognoscent, quod neque mons suo motus sit loco, neque insula ex mari transmigraverit in terram. Atque ista cuncta sub proprio nomine perficiet Antichristus: Non enim sustinebit immaculatissimum nomen Patris, & Filii, & Spiritus Sancti nominare, quum sit Dei adversarius & perditionis filius. Quibus sic actis, populisque ad eum velut ad Deum adorandum collaudandumque in dies adductis; excelsissimus in cœlis indignabitur, suam ipsius ab ipso faciem avertens. Deincepsque erunt pestilentie graves, fames continua, terræmotus assidui, ubique fames, tribulatio magna, angustia ubique, mortes indefinentes, timor horribilis, & tremor inexplicabilis. Tunc cœli non irrigabunt amplius, nec terra fructifica-

* Hucusque ex Cod. Vat. Græc. MS. 1524. Quæ sequuntur, descripta sunt ex Cod. Græc. Vat. 438. pag. 5. & Cod. Græc. Vat. 562. pag. 77.

S 2

fica-

ficabit ultra, fontes deficient, & exsicabuntur fluvii. Herba non amplius crescet, nec pascua nascentur, arborum radices refrigescunt, & amplius non germinabunt: pisces maris & cete quæ in illo sunt, morientur; unde & gravem ac pestilentialem odorem mare emittet, sonitumque horribilem: ita ut præ timore etiam homines in terris sint defecturi, atque interituri.

E J U S D E M

I N A D V E N T U M
D O M I N I .

Confer cum
serm. cuius
initium, πῶς
ἐγὼ, ab illis
verbis Tom.
2. pag 227.
τίτι θρηνη
διωγῶς.

Matth. 24.
Luc. 21.

Tunc vehementer omnis simul lugebit ingemiscetque anima, quando cuncti afflexerint pressuram illam ineffabilem, qua die noctuque prementuri: neque usquam reperient, ubi cibis famem sibi expleant. Siquidem præfides quidam populi, duri, atque immites per loca constituti erunt, qui illos dumtaxat paululum ciborum, eorum scilicet quales tunc invenientur, sibi coemere permittent, qui signaculum improbi Tyranni secum prætulert. Deficient namque infantes in sinu ac ulnis matrum, ipsæque vicissim matres super infantes morientur. Vir item cum muliere, ac prolibus in medio fori corruent mortui: nec erit tunc qui eos sepulturæ condant, & in monumentis componat; & præ multitudine cadaverum per plateas projectorum, ingens & intolerandus undique fætor ipsos viventes fortiter affliget. Mane omnes cum dolore ac gemitu colloquendo dicent: quando adveniet vespera, ut fruamur requie? Adventante autem jam vespera, inter amarissimas lacrymas secum ita loquentur: quando putas illucescet, ut urgentem pressuram nos effugere queamus? Nec dabitur tunc ipsis fugiendi aut abscondendi se ab illa tribulatione locus. Cuncta etenim simul turbata tunc erunt, mare & arida. Atque adeo sic nos præmonuit Dominus: Vigilate & orate horis singulis, ut effugiatis a tribulatione illa. Gravis tunc odor in mari, gravis odor in terris; pestilentia & terræmotus in arida: pestilentia item & terræmotus in mari. Confusio in mari, & confusio super terram. Terrores item in mari, & terrores in terra. Auri argentique copia, & vestes sericæ nulli quidquam in pressura illa maxima proderunt: sed cuncti viventes tunc mortuos beatos prædicabunt, qui corpore soluti fuerint, priusquam tanta in terris supervenerit tribulatio. Tunc per plateas palam projectum jacebit aurum atque argentum: nullusque erit qui tangat illud; quandoquidem cuncta tunc abominationi erunt: verum cuncti tum fugiendi occultandique se, quærent modum;

A γῆ ἔκτετι καρποφορεῖ. αἱ πηγαὶ ἐκλείπουσιν. οἱ ποταμοὶ ξηραίνονται. βοτάνη ἔκτετι φύεται. χλόη ἔκτετι ἀνατελεῖ. τὰ δένδρα ἀπὸ ῥιζῶν φύχονται, καὶ ἔκτετι βλαστάνουσιν. οἱ ἰχθύες τῆ θαλάσσης, καὶ τὰ κήτη ἐν αὐτῇ τελευτῶσιν. καὶ ὅπως φησὶν δυσωδία λιμνὴν ἀναπέμπτει ἢ θάλασσα, καὶ ἤχον φοβερόν, ὥστε ἐκλείπειν καὶ ἀποθνήσκαι τὸς ἀνθρώπους ἀπὸ τῆ φόβης.

B

Τ Ο Υ Ἀ Υ Τ Ο Υ

Εἰς παρουσίαν τοῦ
Κυρίου.

Tότε θρηνηῖ δεινῶς ὁμῶς πᾶσα ψυχὴ, & στεναῖ, ὅταν πάντες θεάσονται θλίψιν ἀπαραμύθητον, ἥ περὶ ἑλπίδας αὐτῶν νύκτωρ τε, καὶ μὲν ἡμέραν, καὶ ἑδάμῃ δεισέσκοντες ἐμπλησθῆναι τῶν βρωμάτων. δῆμαρχοι γὰρ ἀπὸ τομοὶ σαθροῦ κατὰ πόποι. καὶ ὡς φέρει μὲν ἐκ τῆ σφραγίδος τῆ τυράνης, ἀγοράζει βραχὺ βρῶμα ἐκείνων πρὸς βρωμάτων πρὸς πῶς δεισχομένων. Ἐκλείπει γὰρ τὰ νήπια ἐν τοῖς κόλποις πρὸς μητέρων. θνήσκει πάλιν καὶ ἡ μήτηρ ὑπεράνω τῆ πατρὸς. θνήσκει ἀνὴρ σὺν γυναίκῃ, καὶ τέκνους ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ ἔκ τῶν τότε ὁ τάπητι, ἢ συσέλλων ἐν μνήμασιν. ὅτι πρὸς πολλῶν θησιμαίων ῥιπτομένων ἐν πλατείαις δυσωδία πανταχόθεν θλίβει ἰὺς ζῶντας ἰσχυρῶς. πρῶτον πάντες μετ' ὁδύνης, καὶ στεναγμῶ ὁμιλεῖσι, πότε ἐσπέρα γένηται, ἵνα ἀνέσεως τύχωμεν; φθάνουσιν δὲ τὸ ἐσπέρας ἐν δάκρυσι πικρῶτάως συλλαβεῖν εἰς ἑαυτοὺς, ποῦ ἄρα ἀσφαύσει, ἵνα ἡ ἐπικειμένη θλίψιν ἡμῶν ἐκφυγῶμεν, καὶ ἔκ τῶν τοῦ ἐκφυγῆναι, ἢ κρυβῆναι ἐκ θλίψεως. τετάρτῃ γὰρ τὰ σύμπαντα καὶ θάλασσα, καὶ ξηρὰ, καὶ διὰ τὸ ἐφῆ ἡμῖν ὁ Κύριος. κρηγορεῖτε δέοιμοι κατὰ ὥραν τῆ ἐκφυγῆναι ἐκ θλίψεως. Δυσωδία ἐν θαλάσῃ, δυσωδία ἐπὶ τῆ γῆς. λιμοί, σφομοί ἐπὶ ξηρᾷ. λιμοί, σφομοί ἐν θαλάσῃ, καὶ σύγχυσις ἐπὶ τῆ γῆς, καὶ φόβητρα ἐπὶ τῆ θαλάσσης καὶ φόβητρα ἐπὶ τῆ γῆς. χρυσοὺς πολλοὺς, καὶ ἀργυροὺς, καὶ σπικὰ ἱμάτια ἔδεν τινα ὀφελήσῃ ἐν θλίψει τῇ μεγάλῃ. ἀλλὰ πάντες οἱ ἄνθρωποι τὸς νεκρὸς μακαρίζουσι τὸς ταφέντας πρὸ τῆ ἐλθεῖν μεγάλῃ θλίψει ἐπὶ τῆ γῆς. ῥίπτει γὰρ ὁ χρυσοὺς, καὶ ὁ ἀργυροὺς ἐν πλατείαις, καὶ ἔκ τῶν ὁ ἀπὸμόμος, ὅτι πάντα ἐβδέλυκε, ἀλλὰ πάντες τῆ ἐκφυγῆναι, καὶ κρυβῆναι πωδάζουσι, καὶ οὐδα-

καὶ οὐδαμῶς ἐστὶν αὐτοῖς τῷ ῥυαδίῳ ἐκ θλίψεως, ἀλλ' ἐστὶ καὶ μετὰ λιμῶ, καὶ τῇ δίψει, καὶ τῷ φόβῳ. Θηρία γὰρ καὶ ἐρπετὰ σαρκόφαγα διέσκοπονται. Ἐνδὸν φόβος, ἔξω τρόμος καὶ ἐν νυκτὶ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ. ἐν πλατείᾳς θησιμαῖοι. ἐν οἰκίᾳς πείνα, δίψα. ἐν πλατείᾳς φωνὴ κλαυθμῶ, ἐν οἰκίᾳς φωνὴ κλαυθμῶ, ἔ ἐν πλατείᾳς θόρυβος, ἔ ἐν οἰκίᾳς θόρυβος. εἰς ἕκαστος τῶ ἐτέρῳ μετὰ κλαυθμῶ σιωπῇ. πατὴρ τέκνῳ καὶ υἱὸς πατρί, καὶ ἡ μήτηρ τῇ θυγατρὶ. φίλοι φίλοις ἐν πλατείᾳς ἀπλάκνυται, καὶ ἀδελφοὶ τοῖς ἀδελφοῖς περιπλάκνυται θανάτῳ. μεμάρανται καὶ τὸ κάλλος ὀφθαλμοῦ πάσης σαρκὸς. γίνονται γὰρ ὥσπερ νεκρῶν αἱ ἰδέαι τῆς ἀνθρώπων. ἐβέλυνται, καὶ μεμίσσηται τὸ κάλλος τῶ γυναικῶν. μεμάρανται πάσης σαρκὸς ἐπιθυμία τῇ λείψει τῆς βρωμίας. ἅπαντες δ' οἱ πεισθέντες τῷ δεισιπνίᾳ θηρίῳ, καὶ λαβόντες τὴν σφραγίδα τὴν ἐκείνην τῷ μιᾶς τῷ θυγατρὶ χαρὰ πᾶσι πρὸς ἐρχοῦ αὐτῶν ἅμα, καὶ λέγουσι μετ' ὁδοῦ. δὲ ἡμῖν φαγεῖν, καὶ πιεῖν, ὅτι πάντες ἐκλείπουμεν ἐκ τῆς λιμῶ σφιγγόμην, ἔ ἀπελασθὲν ἀφ' ἡμῶν τὰ ἰοβόλα θηρία, καὶ μὴ ἔχων ὁ μιᾶς πόσει αὐτοῖς διδόναι, ἐρεῖ αὐτοῖς πᾶσι ἅμα ἐν πολλῇ ἀποπνίᾳ. πόσει ἐγὼ δώσω ὑμῖν φαγεῖν, καὶ πιεῖν ὡς ἄνθρωποι; Ὁ ἕρως δ' ἐβλεψὲ δύναι τῇ γῇ ὑπὸν, ἡ γῇ πάλιν ἐκ ἔδωκεν ὁλοχέρως γεννήματα. ἀκούοντες αὐτὰ λαοὶ πενθήσαν, καὶ κλάυσαν, μὴ ἔχοντες παντελὲς ὄψιν θλίψεως, ἀλλὰ θλίψιν ὅτι θλίψιν ἔσται αὐτοῖς ἀμύθητος, ὅτι ὕψος ἐνπροθύμως τῷ θηρίῳ ἐπίσταν. Ἐκείνους γὰρ εἰς ὃν αὐτοὶ ἐπίσταν, ἐκ ἰσχύος ἐδὲ αὐτῶ βοηθήσαν, καὶ πᾶς αὐτὸς ἐλεήσει ἐν ἐκείνῃς ταῖς ἡμέραις ἐκ θλίψεως τῆς μεγάλης; παρήσονται ὑπασπασαί τῷ δράκοντι ἐκ τῷ φόβου, καὶ τῷ σισμῶ, καὶ τῷ ἥχῳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, καὶ τῷ λιμῶ, καὶ τῆς δίψης, καὶ δαματῶντων θηρίων, ὅτι πάντες οἱ λαβόντες τὴν σφραγίδα τῇ ἀντιχείᾳ, καὶ προσκυνησάντες αὐτῷ, ὡς τῷ θεῷ τῷ ἀγίῳ, ἐκ ἔχουσι μερίδα ἐν τῇ Χειρὶ παρυσίᾳ, ἀλλὰ μετὰ αὐτῷ δράκοντι βληθήσονται εἰς γέναν. Μακάριος ὁ ὀρεθεὶς παργενεῖος, καὶ πάμπιστος, ἔχων αὐτῷ τὴν καρδίαν πρὸς τὸ θεὸν ἀδιστάτως. ἀφόβως γὰρ ἐκκρέει, καὶ πᾶς πλῆθους αὐτῷ πάσας καταφρονῶν καὶ βασάνων, καὶ τῷ φόβου τῆς φαντασιῶν. Περὶ δ' ταῦτα γενέσθαι ἀποσέλλα

Κίριος

A dum; nec ullus eis e pressura illa evadendi locus patebit. Imo præter pestilentiam, famem ac sitim metumque, aliæ adhuc terroris erunt causæ: etenim feræ atque serpentes humana vefcentes carne reperientur. Intus timor, extra tremor, & nocte diuque in plateis jacebunt cadavera. In domibus fames & sitis, in plateis vox ululatus, & planctus. In domibus vox gemitus ac planctus. In plateis tumultus & in domibus tumultus. Unusquisque alteri cum gemitu ejulatuque occurret: pater filio, & filius patri; filia matri, & mater filia: amici amicos in plateis complectentes, deficient: & fratres a fratribus amplexi, mortui in plateis concident. Marcescetque flos ac pulchritudo omnis carnis: reddentur enim hominum facies velut emortuæ. Detestationi atque odio tunc erit pulchritudo mulierum, tabescetque concupiscentia omnis carnis præ alimentorum inopia. Cuncti vero qui callidissimæ crediderint bestia, impiumque illius scelesti characterem pro signaculo acceperint, simul ad ipsum accedent, cum angustia atque dolore dicentes: da nobis quod edamus atque bibamus, quoniam ecce cuncti deficimus fame tabefacti; venenatas a nobis depelle bestias, ne nos perimant devorentque. Quumque non sit impuro illi quod eis dare possit, ad eos pariter omnes magna cum severitate reiponsurus est: Unde a me dari vobis vultis quod edatis atque bibatis, o homines; quum coelum terræ pluviā deneget, terraque ideo prorsus germinare ac fructificare nequeat? Quibus auditis, populi ingemiscunt flebuntque, inter tot angustias omni penitus solatio destituti; addeturque ipsorum afflictioni afflictio, verbis non exprimenda, quod ita se promotos ad bestia credendum exhibuerint. Quum ille, in quem crediderunt ipsi, ne sibi quidem ipsi opitulari queat; quomodo ergo illis diebus magnæ pressuræ miserebitur ipsorum? Contabescunt satellites Draconis præ timore ac terræmotu, sonituque magni maris, fame, atque siti, morsuque bestiarum. Quicumque enim signaculum Antichristi acceperint, ipsumque ut Deum sanctum adoraverint, partem cum Christo in ejus adventu non consequentur; sed cum ipso Dracone projicientur in gehennam. Felicem illum, qui spe firma in Dominum fixa, repertus fuerit constans, generosus atque fidelis. Quoniam facillime hic evadere ac superare poterit quæstiones quascumque, tormenta, terrores, phantasmata Antichristi. Ceterum priusquam cuncta ista fiant, mittet misericors Deus

Deus Eliam Thesbitem, & Enoch, qui palam populo pietatem prædicent & cunctos admoneant, ne illi impostori ob timorem ejus credant, clamantes atque dicentes: seductor hic est, o homines: nullus illi prorsus credat impio: nullus vestrum aurem tyranno præbeat Deo repugnanti. Nullus vestrum terreatur; citissime enim destruetur, dissolveturque. Dominus Sanctus ecce de cælo veniet, judicaturus omnes illos, qui signis Antichristi crediderint. Quamquam pauci tunc reperientur, qui duorum illorum Prophetarum dictis sint obtemperaturi ac credituri. Hæc autem omnia facturum est Salvator ut Deus noster, ut cunctis nobis ostendatur ejus clementia. Quippe qui nunquam vult mortem peccatoris & impii: sed omnes cupit salvos fieri. Consideremus carissimi immensam ejus pietatem atque misericordiam; quandoquidem nec illo quidem tempore mortalium genus est destitutus prædicatione veritatis: sed missurus est Prophetas ad Dei notitiam prædicandam, ut omnes in die judicii reperiantur inexcusabiles, quum venerit e cælo in gloria Patris. Plurimique Sanctorum, qui tunc reperientur, simul atque exploratum habuerint adventum impuri illius, mox profusis lacrymarum fluminibus, gementes & flentes ad Deum sanctum recurrent, ut liberentur a Dracone illo: confugientque maximo cum studio ad desertum, & occultabuntur timore perculsi in solitudinibus, & montibus, atque speluncis: capitibusque suis terra ac cinere conspersis, cum ejulatu ac lacrymis orabunt die noctuque in maxima humilitate cordis: donabiturque illis a Deo sancto, quod orantes petierint: deducetque eos gratia ad loca definita, & salvabuntur occultati in cavernis & speluncis, ne Antichristi signa atque terrores conspiciant. Et cunctis quidem divina cognitione atque intelligentia illustratis continuo innotescet Tyranni adventus. Qui vero mentem semper in secularibus rebus, terrenisque commodis appetendis defixam habuerint, nequaquam ejus adventum cognoscere poterunt: nam qui perpetuo secularibus ac temporalibus rebus animum implicatum retinent, & si audierint, non tamen credent: siquidem dicentem aspernabuntur. Atque hujus rei gratia aufugere sancti prævalebunt, quandoquidem curam omnem vitæ hujus abjecerunt. Lugebit tunc omnis terra, & mare. Lugebit aer cum feris, bestiis, & volatilibus. Lugebunt montes & colles, & ligna campi. Lugebunt quoque luminaria cæli cum astris, propter genus mortali-
um:

A Κύριος Ηλίας ἢ Θεοβίτιω, καὶ ἢ Ἐνώχ, ὡς ἀπλανήτης, ὅπως αὐτοὶ γνωρίσωσι ἀσεβείαν γένει βροτῶν κηρύξαι παρρησίᾳ ἅπασιν μὴ πεισθῆσαι καὶ πειθαρχεῖν φόβῳ ἔειπεν τῷ Ἰδοὺ κρᾶζοντες, καὶ λέγοντες. πλάνος ἐστίν, ὡς ἄνθρωποι, μηδεὶς αὐτῷ πισθῆσειεν τὸ σύνολον τῷ ἀσεβῇ. μηδεὶς ὑμῶν ὑπακούσῃ τῷ τυράννῳ Θεομάχῳ. μηδεὶς ὑμῶν φοβηθεῖν, ἐν ταῖς χειρὶ κατὰ γῆ. Οἱ Κύριος ὁ ἅγιος ἰδοὺ ἔρχεται ὃς ἔρανθ' κείνῃ πάντας τὰς πειθαρχοῦντας τοῖς σημείοις τῷ ἀντιχεῖν. Πλὴν ὀλίγοι εἰσὶ τότε οἱ ἔχοντες ὑπακούσῃ, καὶ πεισθῆναι τοῖς ῥήμασιν ἀμφοτέρων τῶν προφητῶν. Ταῦτα ὁ σωτὴρ πάντα ποιεῖ ὡς θεὸς ἡμῶν, ἵνα δείχῃται ἅπασιν ἡμῖν ἡ αὐτῷ ἀπλανήτης, ὅτι ὑδέποτε αὐτὸς ὑβελήθη ἢ θάνατον ἢ ἀμαρτωλῷ, καὶ ἀσεβῆς. πάντας γὰρ θέλει σωθῆναι. Νοήσωμεν ἀγαπητοὶ ἢ ἀμετροὶ ἀπλανήτης, ὅτι ἔτε ἐν τῷ κατὰ κείνῃ ἀφίησι τὸ τῶν βροτῶν γένος δίχα κηρύγματος ἀληθείας, ἀλλὰ πέμψῃ τὰς πωροφῆτας κηρύξαι Θεογνωσίαν. ἵνα πάντες ἐν τῇ κείνῃ ὦσιν ἀναπολόγητοι. Ὅταν ἔλθῃ ὃς ἔρανθ' μετὰ δόξης ἢ παρρησίας. Πολλοὶ μὲν τῶν ἁγίων, ὅσοι τότε θείσονται, ἅμα θύουσ' ἀκούσῃ ἢ ἔλθουσιν τῷ μιᾶρ, κλέψῃ ποταμιδὸν δάκρυα ἐν στεναγμοῖς πρὸς τὸ θεὸν ἢ ἅγιον τῷ ῥυθιζῶν τῷ δράκοντι, ἢ φεύγουσι μετὰ πωροφῆς μεγίτης ἐν ἐρήμοις, ἢ κρύβοντα ἐν ἐρήμοις, καὶ ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις μετὰ φόβῳ, καὶ πάσῃ γῇ, καὶ πωροφῇ τῷ κεφαλῇ αὐτῶν μετὰ κλαυθμῷ δεινῶν νύκτωρ καὶ μὲν ἡμέραν ἐν πολλῇ ταπεινώσει, καὶ δωρῇ αὐτοῖς τῷ πωροφῇ θεῷ τῷ ἁγίῳ, καὶ ὁδηγῇ αὐτὰς ἢ χάρις εἰς πόδας τὰς οὐρανούς, καὶ σωζοῖν κρυβόμενοι ἐν τῇ ὁπῇ, καὶ σπηλαίοις μὴ βλέποντες ἀντιχεῖν τὰ σημεία καὶ φοβήτρα. Τοῖς γὰρ ἅπασιν τοῖς ἔχουσιν γνωρίσει θεῷ, καὶ συνέσῃ παραυτίκα γνωρίσει ἢ ἔλθουσιν τῷ τυράννῳ. τοῖς ὃ αἰὶ νόμῳ ἔχουσιν εἰς πράγματα βιωτικὰ, καὶ ποδοῖσι τὰ γῆνα, ἐκ βδελύχον ἔσῃ τῷ πωροφῇ ὃ γὰρ αἰὶ δεδεδωμένος ἐν πράγμασι βιωτικοῖς, ἢ εἰς ἀκούσῃ ἀπίστῃ. βδελύσσει γὰρ ἢ λέγοντα. Χάρις τῷ ἰσχύουσιν οἱ ἅγιοι ἢ ἀποδρᾶν, ὅτι πᾶς ἢ μέμνηται ἢ εἰς τὰς ἐρήμους. Πενθεῖ τότε πᾶσα ἡ γῆ, καὶ θάλασσα, καὶ ὁ ἀήρ πενθεῖ ἅμα, καὶ τὰ ζῶα, τὰ ἄχρια σὺν πετεινοῖς. πενθεῖσιν ὄρη, καὶ βουνοί, καὶ τὰ ξύλα ἢ πεδία. πενθεῖσιν ὃ καὶ φωστῆρες ἢ ἔρανθ' σὺν τοῖς ἀστροῖς ἀπὸ τοῦ γένος τῶν βροτῶν, ὅτι πάν-
τες

τες Ἰσέκλιναι ἀπὸ Θεοῦ ἔσονται ἀγία δημιουργοῦ τῆς
ἀπάτων, καὶ τῶ πλανῶ ἐπίσθῳ δεξάμενοι
χαρακτῆρα ἑμιαρῶ θεομάχου ἀντὶ σωτῆρος
σωτῆρος· πενθῆ ἡ γῆ, καὶ θάλασσα, ὅτι ἄφνω
κατέπαυσε φωνὴ ψαλμῶ, καὶ πρῶτευχῆς ἐκ
στόματος τῆς ἀνθρώπων· πενθῶσιν Ἐκκλησίαι
Χεῖρ πένθος μέγα, διότι ἔστι λειτεργίᾳ ἀ-
γιασμός, καὶ πρῶσφορὰ ἔκ ἐστι. Μετὰ γοῦν ὁ
πληρωθῶν τὰς βῆς καρπῶ, καὶ ἡμῖς ἑμια-
ρῶ Ἰσούας, καὶ πρῶξως ἀντιχρίστου, καὶ ὅτι
αἱ πάντα πληρωθῇ τὰ σκάνδαλα πάσης τῆς
γῆς, καὶ ὡς ἐφί τὸ στόμα Θεοῦ ἔστι Κυρίου, ὁ
Σωτῆρος, ἡξί λοιπὸν ὡς ἀστραπὴ ἀστράψουσα
ἔξ ὑραῖς ὁ ἅγιος, καὶ ἄχραντος, καὶ φοβερός,
καὶ ἐνδοξὸς Θεὸς ἡμῶν, καὶ βασιλεὺς νυμφίος ἀ-
θάνατος ἐν νεφέλαις μετὰ δόξης ἀνηκάσσει πρῶ-
χόντων ἐνώπιον τῆς δόξης αὐτῆς τὸ τάγμα τῆς
ἀγγέλων, καὶ ἀρχαγγέλων ὅντες πάντες φλόγες
πυρὸς, καὶ ποταμοὶ πλήρεις πυρὸς ἐν φοβερῶ
ρύθμῳ. Χερσὶν ἔχοντα τὸ βλέμμα κάτω,
ὅμῃ καὶ τὰ Σεραφίμ ἱστάμενα, καὶ κρυβόντα τὰ
πρῶσωπα, καὶ τὰς πόδας ἐν τέσσαρσι πτέρυξι
τῶ πυλῶνι κεκραγῶντα μὲν φωνῆς, καὶ λέγοντα
ἑτέροι πρῶς ἑτέρον· ἱσαῖος, ἱσαῖος, ἱσαῖ-
ος ὁ Κύριος, καὶ τῆ φωνῆς σάλπιγγος λε-
γούσης μετὰ φωνῆς· ἐγείρεσθε οἱ καθύδοντες,
ἰδοὺ ἦλθεν ὁ νυμφίος· ἀνοίγοντα τὰ μνήματα,
καὶ ἀκούε χεῖς ὁ σαπὴς τὴν μεγάλῃ, καὶ φο-
βεράν παρεοῖαν ἑ σωτῆρος, καὶ ἐν ῥίπῃ ὀφθαλ-
μῶ ἐγείρεται πάντα φύσις, καὶ εἰς τὸ ἀμήχανον
κάλλος ἐμβλέψουσιν ἑ νυμφίος, καὶ μύρια μυ-
ριάδες ἀγγέλων, καὶ χιλιάδες ἀναεὶς τρια-
κῶν τῶ ἀγγέλων χαίροντες χαρὰν μεγάλῃ·
ἅγιοί τε, καὶ δίκαιοι, καὶ πάντες οἱ μὴ λαβόν-
τες τὴν σφραγίδα ἑ τυράννου, καὶ πονηρῶ, καὶ
ἀσεβῶς, καὶ ἄλλῃ ὁ τυράννος δεδεμένος ἀπὸ
ἀγγέλων σὺν πᾶσιν τοῖς δαίμοσιν ἐνώπιον ἑ
βήματος, καὶ ἀγνοῖ ἅμα αὐτῶ οἱ λαβόντες τὴν
σφραγίδα, καὶ ἅπαντες ἁμαρτωλοὶ, καὶ ἀσεβεῖς
δεδεμένοι, καὶ δίδωσιν ὁ βασιλεὺς τῇ κατ' αὐτοὺς
ἀπόφασιν τῇ ἀγῶνι κολάσεως ἐν τῶ πυλῶ τῶ
ἀσέβῳ· πάντες ὅ οἱ μὴ λαβόντες τὴν σφραγίδα
ἑ ἀνιχνεύουσιν, καὶ πάντες οἱ κρυβέντες ἐν σπη-
λαίς, καὶ ἐν ὅπῃ, ἀγάλλοντες σὺν τῶ νυμφίῳ
ἐν πατρὶ ὑραῖς χαρὰν ἀνεκλάλητον μὲν πάντων
τῶ ἀγῶνι εἰς πάντας τὰς αἰῶνας. Ἀμήν.

A lium: quoniam omnes declinaverunt a Deo
sancto Creatore univerforum, & se-
ductori crediderunt; pro Cruce Salvato-
ris, characterem scelesti ejus adversarii as-
sumentes. Lugebit terra ac mare, quia
vox psalmi & orationis repente cessavit
de ore hominum. Lugebunt Ecclesiæ Chri-
sti universæ luctu maximo, eo quod am-
plius non offeratur divina oblatio, &
sanctificatio. Postquam ergo tria tempo-
ra cum semi impleta fuerint potestatis &
operationis scelesti illius Antichristi, con-
summatisque jam scandalis omnibus totius
terræ, quemadmodum divino Domini &
Salvatoris nostri prænunciatum est ore:
tunc veniet, sicut fulgur de coelo coru-
scans, sanctus, immaculatus, terribilis, &
gloriosus Deus noster & Rex, Sponsusque
immortalis, in nubibus cum gloria incom-
parabili; præcurrentque ante gloriam ejus,
Angelorum & Archangelorum legiones, flam-
mæ nimirum ignis ardentis, & flumen
igne plenum terribili cum eruptione exæ-
stians: Cherubim vultum deorsum incli-
natum tenentia, simul & Seraphim stan-
tia, & facies pedesque occultantia, & cum
horrore clamantia, & ad alterutrum di-
centia: Ter Sanctus, ter Sanctus, ter San-
ctus, Dominus. Vox item tubæ audie-
tur, horrendum illud occinens: surgite
qui obdormistis: ecce jam venit Sponsus.
Tunc aperientur monumenta, audietque
putridus pulvis magnum illum & formi-
dabilem Salvatoris adventum: Et in ictu
oculi excitabitur universum genus homi-
num, adspicietque immensam Sponsi pulchri-
tudinem: & mille millia, & centies mil-
le millena millia, infinitique Angelorum
exercitus gaudebunt gaudio magno; sancti
quoque ac justi, & quotquot non acce-
perunt signaculum mali & impii Tyranni:
abduceturque Tyrannus victus ab Ange-
lis, cum Dæmonibus universis coram tri-
bunali Judicis, & ducentur simul cum eo
quotquot ejus signum acceperint, omnes-
que peccatores & impii ligati. Feretque
adversum eos Rex sententiam damnationis
perpetuæ, in igne inextinguibili. Quot-
quot autem signaculum Antichristi non
receperint, & quicumque in speluncis at-
que cavernis tunc occultati fuerint, cum
Sponso exultabunt in cœlesti thalamo læ-
titia ineffabili, cum Sanctis omnibus, in
sempiterna secula. Amen.

ut servi & fugitivi ; & frequenter per totos dies , laborantes propter ventrem , totamque noctem infomnem ducunt in perditionem animarum suarum , ludentes , & illusi , aliudve nihil ex labore & vigiliis lucrificantes sibi , præter væ : quemadmodum ait Dominus : *Væ vobis , qui ridetis nunc , quia lugebitis & flebitis .* Nam qui hic noluerint modicum lugere , ibi plorabunt in omnem æternitatem . Nemo vos seducat , fratres . Non Christianorum hæc sunt , sed infidelium gentium : sicut dixit Dominus : ne distrahamini ; hæc enim cuncta gentes mundi faciunt , quibus non est spes salutis , neque desiderium æternorum bonorum . Nobis autem dictum est : nolite diligere mundum , neque ea quæ in mundo sunt . Si quis autem diligit mundum , non est caritas Patris in eo : quia omne , quod est in mundo , aut est concupiscentia carnis , aut concupiscentia oculorum , aut superbia vitæ , quæ non est ex Patre , sed ex mundo est ; & mundus transit , & concupiscentia ejus . Qui autem facit voluntatem Dei , manet in æternum .

Notis fratres , quod quicumque in Christo baptizati estis , Christum induistis . Quomodo igitur Christum induti , diabolo inservitis ? Nescitis , imaginem & gloriam Dei vos esse ? Quo pacto ergo imaginem Dei ferentes , eam non honoratis : verum inhonoratis ipsam rebus gentilium ? O quibus quantisque bonis privamur per has ipsas res . Jussus es , frater , ab Apostolo , omnia in gloriam Dei facere : tu vero rebus ethnicis diabolum oblectas ; hominum autem amatorem Deum ignominia afficis . Admoneris , ut assidue ores ; tu autem assidue distraheris . Jussus es , mundanas abnegare concupiscentias : mandatum a Domino accepisti , ne in altum extollaris : tu vero ad hæc non attendis , sed auditum avertis ; postea vero felle acerbius reperiens , acutumque magis gladio accipite . Talis enim est peccati natura : delectat parum , cruciat multum : delectat ad tempus , cruciat in perpetuum . Vultis , ut planum faciam vobis , idololatricam esse in lusibus positam ? Audi , quid dicat Apostolus : *Nolite fieri idololatra , sicut scriptum est : sedit populus manducare & bibere , & surrexerunt ludere .* Vide igitur , ne dum ludere appetis , inveniaris cum idololatri . Unusquisque enim proprium

Luc. 6.

1. Jo. 2.

Galat. 3.

1. Cor. 10.

1. Cor. 10.

Exod. 32.

ως δραπέτῃ , καὶ πολλάκις διὰ πάσης τῆς ἡμέρας κοπιῶντες ὑπὲρ τοῦ κοιλίου , καὶ ὅλῳ τῷ νύκτα ἄϋπνοι διατελῶσι ἐπὶ ἀπωλείᾳ τῆς ψυχῶν αὐτῶν παύοντες , καὶ παύόμενοι , καὶ ἕδὲν ἄλλο κερδαίνοντες ἢ ἐκ τῆς κόπης , καὶ τῆς ἀγρυπνίας , ἢ μὴ μόνον οὗτοί εἰσι , καθὼς Κύριος εἶπεν : ὅτι ὑμῖν πῶς γελῶσι νῦν , ὅτι πενήθεσете , καὶ κλαύσετε . οἱ γὰρ ὧδε μὴ θελήσαντες ὀλίγον πειθῆσθαι , ἵνα κλαύσῃσι εἰς τὰς ἀπεράντους αἰῶνας . Μηδεὶς πλανᾷτω ὑμᾶς ἀδελφοί . ἔκ ὅτι ταῦτα Χερσίων , ἀλλὰ τῶν ἀπίστων ἔθνων , καθὼς εἶπεν ὁ δεσπότης . μὴ μετεωρίζεσθε , ταῦτα γὰρ πάντα ἔσθι τῷ κόσμῳ ποιοῦσιν , οἷς ἔκ ὅτι ἐλπίς σωτηρίας , ἕδὲ πόθος τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν . ἡμῖν δὲ εἰρητῶ . μὴ ἀγαπήσῃτε τὸν κόσμον , μηδὲ τὰ ἐν κόσμῳ . Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον , ἔκ ὅτι ἡ ἀγάπη τῷ πατρὶ ἐν αὐτῷ , ὅτι πᾶν οὗτο ἐν κόσμῳ , ἢ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς , καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν , καὶ ἡ ἀλαζονεία τῆς βίης , ἔκ ὅτι ἐκ τῆς πατρὸς , ἀλλ' ἐκ τῆς κόσμου ἐστὶ , καὶ ὁ κόσμος ὡρᾷ , καὶ ἡ ἐπιθυμία . ὁ δὲ ποιῶν οὗτο θελήματι τοῦ θεοῦ , μένει εἰς τὸν αἰῶνα . οἰδατε , ἀδελφοί , ὅτι ὅσοι εἰς Χερσὶν ἐβαπτίσθητε , Χερσὶν ἐκδύσασθε . πῶς οὖν ἐκδύσασθαι τὸν Χερσὶν , τῷ ὑποβόλῳ δουλεύετε ; οὐκ οἰδατε , ὅτι εἰκὼν , καὶ δόξα θεοῦ ἐσμεν ; πῶς οὖν ἡ εἰκόνα τοῦ θεοῦ φερούμετες ἢ τιμᾷτε αὐτῷ , ἀλλ' ἀτιμάζετε αὐτῷ ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν πραγμάτων ; Ὡς πῶς ἡ ἀγάπη τῶν φερούμεθα ὑπὲρ τῶν πραγμάτων ; προσεταχθῆς , ἀδελφέ , ὡς τῷ Ἀποστόλῳ πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖν , σὺ δὲ ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν πραγμάτων τὸν διάβολον τέρπεις , τὸν δὲ φιλάνθρωπον θεὸν ἀτιμάζεις . ἐπετράπης ἀδιαλείπτως προσεύχεσθαι , σὺ δὲ ἀδιαλείπτως μετεωρίζῃ . προσεταχθῆς ἀρνήσασθαι τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας , ὡς ἀγγελίας ἔλαβες παρὰ τοῦ δεσπότης μὴ μετεωρίζεσθαι , σὺ δὲ πρὸς ταῦτα ἢ βλέπεις , ἀλλὰ τῷ ἀκόλῳ ἀποτρέφεις , ὑπερὸν δὲ πικρῶτερον χολῆς δόξης , καὶ ἡκοιμημένον μάλλον μαχαίρας διστόμου . ποιᾷτι γὰρ ἔστι ἡ φύσις τῆς ἀμαρτίας . διφραίνει μικρὰ , καὶ κολάζει μεγάλα , τέρπει ἀσέσκαρα , καὶ κολάζει αἰῶνα . θέλετε , πᾶσι ὑμᾶς , ὅτι εἰδωλολατρεία ἐστὶ οὗτο πάρεστι ; ἀκούσον τί λέγει ὁ Ἀπόστολος . μὴ γίνεσθε εἰδωλολάτραι καθὼς γέγραπται . ἐκάθησεν ὁ λαὸς φαγεῖν , καὶ πίνειν , καὶ ἀνέστη ὁ πάρεστι . ὅρα οὖν μὴ ποιεῖν οὗτο πάρεστι , διφραδῆς ἵνα μετὰ τῆς εἰδωλολατρίας . Ἐκαστος γὰρ

τὸ ἴδιον φορτίον βαρύνει, καὶ ὅσας δειξέτω
 ὁ ἑαυτοῦ. βλέπε μὴ ὥς ἐσπεύρεις ἀκάνθας,
 γελοῖα, καὶ μετεωρισμὸς, καὶ ὅσας δειξέτω
 δάκρυα, καὶ ὀδύρμους. Πολλὰ ἔχω λέγειν, ἀλλ'
 οὐ δύναμαι ἅρτι πάντα εἰπεῖν. τὸ τοιοῦτον γινώσκέτω
 ὁ ἑαυτοῦ, ὅτι ὡς εἰπὼν ὁ Θεὸς, καὶ ἔσται ἡμέρα
 ἐν ᾗ κρινεῖ τὸ κόσμον· ἀλλὰ μακροθυμῶς ὡς
 φιλάνθρωπος, μὴ βυλόμενος ἵνα ἀπολέσται,
 ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. **Ἡ** ἔτι δὲ
 ἡ ἡμέρα Κυρίου, δι' ἣν οἱ ἔθνη πυρούμενοι
 λυθῶσιν, καθὼς γέγραπται· καὶ πάντες καὶ
 δέλωμεν, καὶ μὴ βουλώμεθα ὅτι ἔχομεν συ-
 ναχθῆναι ὡς ἐσπεύρομεν τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ,
 ὅπως καὶ ἄγγελοι μετὰ φόβου παρείσονται, ὅπου
 ἀνοίγονται βίβλοι, αἵ τῶν ἀκούοντες, καὶ ἀναγι-
 νώσκοντες ὡς ἀδεχόμεθα, ταύτας ὅτι δε-
 σόμεθα ἀνοιγομένης, καὶ ἀναγινωσκόμενης, **Ἡ**
 κατακρινούσας ἡμᾶς καθὼς φησὶν ὁ Ἀπόστολος·
 ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτά τῶν
 ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου. Καὶ ὁ Κυ-
 ρίος λέγει· ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησα, ὁ κρι-
 νεῖ τὸν κόσμον ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **Ὁ**ρᾶτε
 ὅτι κατὰ τὰ εὐαγγέλια ἔχομεν κρινθῆναι ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Προσέχετε ἀκριβῶς τὰ γε-
 γραμμένα, καὶ μὴ καταφρονήτε. καὶ τοῖς ἐνυψί-
 ζουσι τὰς ἱερὰς γραφάς. πολλοὶ γὰρ εἰσι μα-
 ταίολογοι ἑαυτοὺς φρεναπαύοντες, οἱ ὅταν ἀ-
 κέσῃσι περὶ κρίσεως, καὶ κολάσεως καταγελῶντες
 λέγουσι· μὴ ἐγὼ καμῶν εἰμὶ ὅλου τοῦ κόσμου·
 ὅπως ὅλος ὁ κόσμος, καὶ γὰρ· ἀπὸ ὅλου τοῦ κόσ-
 μου τί μοι ἔχει ἀρμύρα; ἀπολαύσω τέως τὰ
 ἀγαθὰ τοῦ αἵματος τούτου, καὶ ὡς ὅλος ὁ κόσμος
 καὶ γὰρ. **Εἴ**τα πληρωθέντες τοῦ ὅρου τοῦ ζῶντος αὐ-
 τοῦ ἐρχεται πεμπόμενος ἄγγελος ἀπότομος
 ἀπαγαγὼν αὐτὸν τὴν ψυχὴν, καὶ λέγων· ἐπλη-
 ρώθη σὺ ἡ ὁδὸς ἐν τούτῳ τῷ βίῳ. δεῦρο λοι-
 πὸν εἰς ἄλλον κόσμον· δεῦρο εἰς τὸ ἴδιον τό-
 πον· εἴτα καταλειπόμενος τὰ τοῦ βίου τούτου
 περπὰ, ἀ' ἐδόκει ἀγωνίως ἐνυψῶν, καὶ ἀπερ-
 χεῖτο συρόμενος ὑπὸ ἀγγέλων ποιησάντων εἰς τὸ
 τὸ κολάσεως τόπον, καὶ ἰδὼν αὐτὸν βοᾶσαι, **Ἡ**
 τύφη τὸ ἑαυτοῦ περπῶν τὸ χερσὶν, καὶ περ-
 βλεψάμενος ὡς, καὶ ὅτι, ἐκφυγεῖν βουλούμενος,
 ἐκ ἐνὶ γὰρ πῶς ἐκφυγεῖν, διότι κατέχετο ἀσ-
 φαλῶς δεδεμένος ὑπὸ τῶν ἀπαγόντων· τότε λέ-
 γουσιν αὐτῷ οἱ κατέχοντες ἄγγελοι· τί δειλίας
 ἐλεεινὴ; τί παράνομα, τί λυπεῖ σε; τί φοβῆσαι
 ἀδελφε, τί τρέμεις παλάτωρε; σὺ ἑαυτῷ ἡτοι-
 μασας τὸν τόπον τούτον· σὺ δειρίσον; ὁ ἑαυτοῦ
 ρας.

Aonus portabit, & quisque metet quod
 seminavit. Vide, ne hic seminaveris
 spinas, risus, distractiones; & ibi me-
 tas lacrymas atque suspiria. Multa
 habeo dicere; sed nequeo in præsenti-
 tia cuncta referre. Hoc autem norit
 quisque, quod definitus certusque Deo
 statutus sit dies, quo judicabit mun-
 dum; verum longanimis est, nolens
 quemquam perire, sed omnes ad pœ-
 nitentiam venire. Veniet autem dies
 Domini, quo coeli conflagrantes sol-
 ventur, uti scriptum est: & omnes,
 velimus nolimus, ibi congregandi su-
 mus, statuendi ad tribunal Christi. Ubi
 etiam Angeli cum timore adstant. Ubi
 aperientur libri, quos nunc legentes,
 & audientes, non suscipimus; hos il-
 lic videbimus, dum aperientur atque
 legentur, & condemnabunt nos, sicut
 ait Apostolus: *In die qua judicabit Deus*
secreta hominum, secundum Evangelium
meum. Et Dominus dicit: sermo quem lo-
cutus sum, ille judicabit mundum in no-
vissimo die. Videte, quoniam secundum
Evangelia sumus judicandi in die illa.
Attendite diligenter, quæ scripta sunt,
& non despexeritis. Væ contumelia-
afficientibus Scripturas sacras. Multi nam-
que sunt vaniloqui, seipsos decipientes,
qui, si quando de judicio & suppli-
cio audierint, deridentes dicunt: num-
quid ego melior sum toto mundo? Ubi
universus mundus, & ego. Præ toto
mundo quid mihi accidere debet? Fruar
interea hujus seculi bonis, & sicut totus
mundus, & ego. Tandem completo vi-
tæ suæ termino, venit missus Angelus
severus, ipsius animam repetens, dicen-
sque: Completa est tua via, in hac vi-
ta; veni igitur ad alium mundum,
veni ad proprium locum. Dein-
de relinquent illum oblectamenta
vitæ hujus, quibus existimabat se
perpetuo fruiturum, & abit, tractus
ab Angelis malis in locum supplicii:
quem adspiciens, contremiscet, verbe-
rabitque manibus faciem suam, &
circumspiciens huc illucque, effuge-
re volens, non enim reperit ibi
aufugiendi modum: nam detinetur
arcte constrictus ab iis qui eum
adducunt ad tormenta. Tunc di-
cunt ei angeli, qui ipsum tenent:
quid contremiscis infelix? Quid tur-
baris? Quid dolore angeris? Quid
vereris, miser? Quid, miser, ex-
timefcis? Tu tibi ipse hunc locum
præparasti: tu jam mete, quod seminasti.
 Audie-

Rom. 2.

Joan. 12.

Audiebas de formidabilibus tormentis & deridens dicebas: ubi mundus totus, & ego. Et nunc quid tremis? Non es solus, ne fleas: ubi totus mundus, & tu. Deinde ingressus in locum illum volens nolens, acriterque tortus, incipit miserabiles emit-tere voces, & obsecrare eos qui in iudicio ipsum sistunt, ut vel exiguam impetrent relaxationem. Et respondunt ei: Quid clamas? Numquid tu melior es mundo? Ubi totus mundus, & tu, sicut ipse ajebas. Tuncque ex profundo cordis suspiria ducens, ait: Et quid mihi profuit universus mundus? Væ mihi, quia deceptus sum illusum. Justum est iudicium Dei. Nunc cognovi ego miser, quoniam quod seminaverit homo, hoc & metet. Et quod ligaverit onus, hoc & portabit. Væ mihi, quia audiui, & non suscepi. Quot decertantes vidi, & vigilantes, ac jejunantes, misericordiarumque opera exercentes; & cunctos maledictis incessabam, & irridebam? Quot ego spectabam gementes, & flentes, & omnes illudebam. Væ mihi, quia illusum sum. Utilius mihi fuisset centum ibi annos luxisse atque plorasse, & jejunasse, ac potius lapides mandere, quam venire in hunc locum tormenti. Quis mihi dabit tempus poenitentiae trium dierum in illo seculo, quod male consumsi miser? Verum panegyris atque celebritas jam soluta est, & non est amplius poenitentiae tempus. Hæc & similia dicturi sunt in tormentis, qui sacras hic Scripturas subsannant. Timeamus igitur minas illorum suppliciorum, desinamusque inhonorare Deum, quem decet omnis gloria in secula seculorum. Amen.

E J U S D E M

I N A D V E N T U M
D O M I N I .

SI quis compunctionem, & lacrymas habeat, in orationibus Dominum roget, ut effugere queat maximam tribulationem superventuram orbi terræ, ne omnino videat illam Bestiam, neque rursus signa, & prodigia audiat fieri per loca, ac terræmotus, fames, mortefque diversas in terris. Strenui sit animi oportet, qui in medio tot scandalorum tunc suam ipsius salvare poterit vitam. Si enim aliquis hominum, vel paullulo remissior inventus fuerit, facile

A ρας. ἤκουες πῶς παρὰ φοβερῶν κολάσεων, καὶ παγγελῶν ἔλεγες. ὅπως ὁ κόσμος, καὶ ἐγὼ, καὶ ἄρτι τρέμεις; καὶ εἰ μόνος. μὴ ὀκλάζῃς. ὅπως ὅλος ὁ κόσμος, καὶ σύ. εἶπα εἰσελθὼν εἰς τὸ πόπον ἑμῶν ἁγίων, καὶ μὴ βουλόμηνος, καὶ πικρῶς βασανιζόμενος ἄρχεται οἰκτρὰς ἀφίεναι φωνάς, καὶ παρακαλεῖν τὸς ὅτι καίσεως ἐφεσώτας, ἵνα τύχοι αἰέσεως καὶ μικρὸν. Καὶ ἀποκρίνοντα ἑαυτῶν. τί βοᾷς; μὴ σὺ κρείττων εἶ τοῦ κόσμου. ὅπου ὅλος ὁ κόσμος, καὶ σὺ, καὶ δὴ καὶ ἔλεγες. Καὶ τότε στενάξας ἐκ βάθους τῆς καρδίας λέγει. καὶ τί μοι ὠφέλησεν ὅλος ὁ κόσμος; καὶ μοι ὅτι ἠπατήθην, καὶ ἐνεπαύχθην. δικαία ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐγὼ ἐγὼ ὁ ἄθλιος, ὃν ὁ σωτήρ ὁ ἀνθρώπου, τὸ πᾶν καὶ θερίσει, καὶ ὁ δώσει φορτίον, τὸ πᾶν καὶ βασάσει. καὶ μοι, ὃν ἤκουσα, καὶ ἐπαρεδεχόμην. πόσους ἀγωνιζομένους ἔβλεπον, καὶ ἀγρυπνήτας, καὶ νηστεύοντας, καὶ ἐλεῖντας, καὶ πάντας ἐλοιδοροῦν, καὶ ἐχλεύαζον; πόσους ἐδεώροον πενθούντας, καὶ κλαίοντας, καὶ πάντας κατεγέλων. καὶ μοι ὃν ἐνεπαύχθην. συμφέρον γὰρ μοι ἢ ἑκατὸν ἔτη πενθήσας, καὶ κλαύσας, καὶ νηστεύσας, καὶ μάλλον καὶ λίθους μασησάσας, καὶ μὴ λαχῆν εἰς τὸν πόπον τῆς βασιλείας. τίς δώσει μοι καρπὸν μετανόιας τρεῖς ἡμέρας ἑκείνου τοῦ αἰῶνος, ὃν κακῶς ἐδαπάνησα ὁ ἄθλιος. ἀλλ' ἡ πανήγυρις ἐλύθη, καὶ καὶ ἔτι ἐστὶ μετανόιας καμρός. Καὶ τὰ ποῖα ἐροῦσιν ἐν τῇ κολάσει, οἱ ὡς χλευάζοντες τὰς ἱερὰς γραφάς. φοβηθῶμεν οὖν τὴν ἀπειλὴν ἑκείνην τῇ κολάσεων, καὶ παυσώμεθα τοῦ ἀτιμάζειν Θεόν. ὃν ἑαυτῶν πρέπει δόξα εἰς τὸς αἰῶνας τῇ ἀμύναι. Ἀμήν.

Τ Ο Υ Ἀ Τ Τ Ο Υ

Εἰς τὴν παρουσίαν
τοῦ Κυρίου.

Εἰ τις ἔχει κατάνυξιν, καὶ δάκρυα, ἐν πνευματικῇ δεινότητι τὸν Κύριον, ἵνα ἐκφυγῇ ἐκ θλίψεως τῆς μεγάλης τῆς μεμύσης ἐπέρχουσας ἐπὶ τῇ γῆς, ἵνα μὴ ἴδῃ παντελῶς μηδὲ αὐτὸ τὸ θείον, μήτε τὸ πάλιν ἀκούσῃ τὰ φοβητὰ κατὰ πόπον γινόμενα. σεισμοί, λιμοί, καὶ θάνατοι ἀφ' ὧν ἐπὶ τῇ γῆς. Νεανικῆς ἐστὶ ψυχῆς διωαμμένης συγκροτῆσαι τὴν ἑαυτῆς λέγων δὴ ζωὴν ἀναμέσειν τῇ σκανδαλῶν. ἀν' ὃν τις μικρὸν ὀλιγορῶν εὐρεθῇ ἀνθρώπου, ὁ ὅστις

διχερῶς πολιορκηται, καὶ γίνεται ἀρχιμάλῳτος ἐν σημαίοις ὅδε δράκοντος ὅδε πονηρῶς, καὶ δολίᾳ· ἀσύγνωστος ὁ ποιῶν ἐυρίσκειται ἐν τῇ κρίσει· αὐτοὶ γὰρ ἐπίβλεπεν τῷ τυράνῳ ὁκνησίως· πολλῶν ἐυχῶν, καὶ δακρυῶν χερίζομεν ὡς ἀγαπῆτοί, ἵνα τις ἡμῶν ἐδράμῳς εὐρεθῇ ἐν τοῖς πειρασμοῖς· πολλά εἰσι φαντάσματα ὅδε θηεῖς γινώσκοντες· θεομάχος γὰρ τυγχάνει πάντας θέλει ἀπολέσθαι· ἀκούσατε φιλόχριστοι ἀδελφοί μου τί ἐπραξε Ἰσραὴλ ἐν ἐρήμῳ ὅδε ἰσχυροῦ· πῶς ἐτεχνάσατο ὁ ἄθλιος, καὶ παμμίαιρος ἐργάσατο τὰς πάντας τὴν πάνδεινον ἀμαρτίαν· ὑπέβαλε τῷ βαλαάμ ὥστε δύναι τῷ βαλαάμ τῷ βασιλεῖ τῇ Μεδιὰμ τὴν κακίαν συμβολίαν, ὥπως ἐθήσθη πᾶς γυναικας τῇ πόλει ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ τὸν λαὸν δελεάσῃ εἰς πορνείαν, καὶ θυσιάαν, ἵνα ὁ θεὸς ὡς ἀσεβεῖς ἀρδῇ αὐτὰς ἀπολέσῃ, ὅτ' αὖ πάντες πορνεύσωσιν, ὡς ἄλογα ἐν γυναιξί, καὶ ἴσῃσι τὰς γυναικας ἀνιχνύοντες δημοσίαι, καὶ τραπέζας πλήρεις σπονδῶν, καὶ θυσιῶν πρὸς τῇ θυσιῶν πάντας ἔλκων εἰς θάνατον, ἵνα ὁ θέλων πορνείαν μετ' ὁκνηῖ τῇ μιαιφονίᾳ, πρῶτον σπονδῶν ποιήσεται, καὶ ἔπειτα εἰσέσεται· καὶ γὰρ μιαιφόν ἐλάμβανον αἱ γυναικες παρὰ τῷ λαῷ, ἀλλὰ θυεῖν ἠγάπαζον πάντας τὰς προσερχομένας· ἴσῃσι τε τοῖς ἀρχαῖς τῇ ἀρχόντων θυγατέρας· ὁμοίως ὅ καὶ πλεσίσι θυγατέρας τῶν πλεσιῶν, τὰ ὅδε πλεῖστα τῶν γυναικῶν λεπτῶ δὴμῳ παντὶ λαῷ, ἐκλόμενοι πάντας ἅπαζ ἀρξάντων εἰς θάνατον, ὥπως μηδὲ ὁ πλεσιος βδελύσεται τὴν πενιχράν, μηδὲ ὁ ἀρχὼν τὴν τυχερὰν θυγατέρα ἐλθούσαν· Εἶδες δράμα ἀδικίας, πονηρὸν ὅδε πηδῆμα; πῶς ἅπανσι ὅδε ὥρνευσε τὰς βοθύλους εἰς θάνατον· εἶδε ποτέ τις ὅδε ὑμῶν ποιῶν ἔργον ἀνιδέες; τὴν πορνείαν κατέχουσι, τὴν μάχην τὴν δίκην; δυσὶ γὰρ θανάτοις δεινοῖς ἀνήλυσκον αἱ γυναῖκες τὰς πρὸς αὐτὰς εἰσόντας ὅδε θυσιάαν τε, καὶ πορνείαν· τῶν δὲ αὐτῶν τὸν τρόπον ἐσκεύασεν ὁ τύραννος, ἵνα πάντες τὴν ὅδε θηεῖν σφραγίδα βασάζουσιν, ὅτ' αὖ ἐλθῇ ἀπατῆσαι τὰ σύμπαντα ἐν σημαίοις ἐν τῷ καρῷ τῷ ἰδίῳ εἰς τὸ πλήρωμα τῶν καρῶν, καὶ εἰς τὸ ὅδε ἀγοράσαι τὰ βρώματα, καὶ πᾶν εἶδος, καὶ δημάρχας ὅδε ἴσῃσι ὅδε πελεῖν τὸ πρῶταγμα· προσέχετε ἀδελφοί ὑπερβολῶν ὅδε θηεῖς, τεχνάσματα πονηρίας; ὅδε ἀπὸ γαστρὸς ἀρχεται· ἵνα ὅτ' αὖ τις γενῶν βρωμάτων ἐρρούμηνος ἀναγκασθῇ τὴν σφραγίδα τὴν ὁκνη-

του

A facile obsidebitur, & expugnabitur, captivusque reddetur, per signa atque portenta Draconis pessimi, ac dolo pleni. Indignusque talis reperietur venia in die iudicii, qui spontanea voluntate sua fidem Tyranno dedit. Multis sane orationibus ac lacrymis, o carissimi, nobis opus erit, ut tunc firmi, atque constantes in tentationibus permaneamus. Plurima etenim sunt figmenta Bestiæ tunc futura: quum enim advesetur Deo, cunctos ipse molitur perdere. Audite, Christo dilecti fratres mei, quid fecerit populo Israelitico in deserto, exeunti de Ægypto: quomodo infelix hic, & scelestissimus illos dolo astuque circumvenit; ut cuncti gravissimum illud peccatum committerent. Suggestit quippe Balaam, uti Balac regi Medianitarum subministraret consilium pessimum, ut scilicet mulieres civitatis in tabernaculis statuerentur, populusque ad fornicationem, & sacrificia pelliceretur: ut Deus impietate illorum offensus, simul funditus eos perderet, quando jam cuncti velut bruta animalia in fornicatione sua cum mulieribus exarsissent. Constituitque mulieres invereundas ac publicas: mensas quoque libaminibus ac hostiis plenas præ foribus tabernaculi, omnes ad mortem pertrahens: ut qui cum impurissimis illis congregari cuperet, prius hostias offerret, & deinde ad turpitudinem cum illis perpetranda ingrederetur. Non enim fornicationis mercedem mulieres accipiebant a populo, sed cunctos ad se accedentes compellebant sacrificia & hostias offerre: statuit principibus filias principum, & divitibus filias divitum, plebejas autem mulieres plebejis omnique populo: volens cunctos simul in casses mortis pertrahere: maxime si pauperulam non aspernaretur dives, neque alicujus plebeji filiam princeps. Cernis gravitatem facinoris, malignumque inventum, quo pacto omnibus foveas in mortem effodiat? An quis umquam vestrum tam impudens facinus adspexit, fornicationemque sic gladium utrinque acutum continentem? Duplici siquidem morte, & utraque sævissima, enecabant eos mulieres, qui ad ipsas ingrediebantur, sacrificii scilicet & fornicationis. Ad eundem modum hic se armabit Tyrannus, ut cuncti Bestiæ sigillo reperiantur muniti, quum advenerit deceptor universum mundum suis signis atque prodigiis tempore suo, in consummatione nimirum seculorum: & ita demum sibi cibum, & quamcumque formam comparandi, potestatem habeant. Statuet autem principes ad edictum suum exequendum. Attendite, fratres, superbiam Bestiæ, & machinamenta iniquitatis; quoniam a ventre principium ducet: ut quando quis cibi pressus fuerit inopia, cogatur tunc

tunc signaculum illius fuscipere . Dabitque hoc suum signum scelestus ille , non quidem promiscue pro quolibet corporis membro , ne hoc grave sit atque molestum ipsis ; sed in dexteram manum , ac frontem insculpturus est homini characterem hunc suum impium : ne scilicet facultas sit homini , dextera se signandi signo Christi Salvatoris nostri , neque rursus in fronte ullatenus tremendum sanctumque Domini nomen imprimere queat , neque etiam gloriosam atque formidabilem Salvatoris crucem insculpere . Novit quippe infelix ille per impressionem Crucis Domini potestatem sibi omnem ademptum iri . Quamobrem signat hominis dexteram , quod ea , scilicet , cuncta nostra membra signemus . Similiterque frontem , quod illa , candelabri in modum , lucernam lucis , hoc est signum Salvatoris nostri in altum præferat . Restat ergo , fratres mei carissimi , horrendum cunctis fidelibus atque potentibus Christi amatoribus qui tunc reperientur , certamen , ne unquam ad horam usque mortis ab eo se vinci sinant , neque torpore languescant , quando jam Draco signaculum suum loco signi Crucis Salvatoris nostri machinabitur imprimere , ut nulla penitus ratione sanctissimum & immaculatum nomen Domini ac Salvatoris nominetur temporibus suis , facietque hoc suæ infirmitatis conscius , pertimescens , metuensq; sibi ab hoc sanctissimo & immaculato nomine , propter sanctam ipsius virtutem . Si quis enim ejus signo non fuerit notatus , nequaquam phantasmatibus illius se illaqueari permittet , neque etiam rursus ab hoc recedet Dominus ; verum ejus cor illuminabit , trahetque ad seipsum . Oportebit igitur nos , o fratres , omni studio atque diligentia nosse infensissimi hostis phantasmata . In tranquillitate interim nobis omnibus adveniet Dominus , ut propter nos , fraudes atque dolos Bestiæ reprimat . Quamobrem synceram firmamque Christi fidem tenentes , instabilem hostis virtutem deturbemus ; mentem præterea constantem piamque nobis vindicemus : & ipse quum viderit se nihil posse , suam agnoscens infirmitatem , confusus a nobis recedet .

E J U S D E M

IN ADVENTUM DOMINI.

Sanctorum agmina , Christi amatores atque fideles , ego miserabilis , lacrymabundus imploro , moneoque , ne ulla ratione nos laqueis irretiri patiamur inimici ; quin potius

A νου λαβεῖν αὐτὸς , καὶ δίδωσι τὴν ἑκείνου σφραγίδα ὁ μισθὸς , ὅς ῥα ὡς ἐτυχεν εἰς πᾶν μέλος τοῦ σώματος , ἵνα μὴ δυχεράνωσι , ἀλλὰ δίδωσιν εἰς χεῖρα δεξιὰν τοῦ ἀνθρώπου . Οἰμοῖως ἔστι καὶ μέτωπον τῷ δουρατῷ χαρακτῆρα , ἵνα ἐξουσία μὴ ἔχη ὁ ἀνθρώπος σφραγισσάσθαι τῇ δεξιᾷ τὸ σημεῖον Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν , μήτε πάλιν ἐν μετώπῳ σημεῖωσάσθαι παντελῶς τὸ φοβερόν , καὶ ἅγιον ἔστι Κυεῖς ὄνομα , μήτε τὸν εαυτοῦ τοῦ σωτῆρος τῷ ἑαυτοῦ , καὶ φοβερόν . γινώσκει γὰρ ὁ ἀδελφός , ὅτι ὁ εαυτός τοῦ Κυρίου , εἰς σφραγιδοῦν , ὡς ἂν αὐτὸς αὐτῷ τὴν δύναμιν . χάριν γὰρ τῷ σφραγίζῃ τὴν δεξιὰν ἔστι ἀνθρώπου . αὐτὴ γὰρ ἐστὶ ἡ σφραγίζουσα ἅπαντα τὰ μέλη ἡμῶν , οἰμοῖως ἔστι καὶ ὁ μέτωπον , ὡς ἂν λυχνία βατὰζει λυχνίον φωτός , ὃ σημαίνει τῷ σωτῆρος ἐν τῷ ὕψει . λοιπὸν οὖν ὡς ἀδελφοί μου φεικτὸς ἄγων ἐν ἅπασιν πῖς φιλοχρίστοις ἀνθρώποις πιστοῖς ἔσιν , καὶ διωκτοῖς , ἵνα ἅπασι μέχρῃ ὥρας ἔστι θανάτου μὴ ἐνδῶσι , μήτε ἐπὶ χαυνότητι , ὅτι ἂν χαράσῃ ὁ δράκων τὴν σφραγίδα τὴν ἑαυτοῦ ἀντὶ εαυτοῦ ἔστι Σωτῆρος . παντὶ γὰρ τρόπῳ τεχνάζει , ἵνα παντελῶς τὸ ὄνομα ἔστι Κυεῖς , καὶ σωτῆρος μήτε ὅλως ὀνομασθῇ ἐν πῖς κακοῖς ἔστι δράκοντος ὃ πανάγιον καὶ ἁγνὸν ὄνομα . φοβερόν ἔστι , καὶ τρέμων ἔστι ἁγίας διωκτέως ὀνόματος ἔστι σωτῆρος τοῦτο ποιεῖ ὁ ἀδελφός . Εἰς γὰρ τις μὴ σφραγίζεται τὴν σφραγίδα τὴν ἑκείνου ὃ γίνεται ἀχρημάτως τῷ ἑκείνῳ φαντασματῶν . ἐὰν αὖ πάλιν ὁ Κύριος ἀφίσταται ἐκ ἔστι ποιῆτε , ἀλλὰ φωτίζει καρδίαν , καὶ ἐλκύνει πρὸς ἑαυτὸν .

E Δεῖ ἔστι ἡμᾶς νοεῖν ἀδελφοί μετὰ πάσης ἀκρίβειας τὰ τοῦ ἐχθροῦ φαντάσματα ἀλάστορος ὑπάρχοντος . Εἰς γὰρ ὁ Κύριος ἐργάζεται πᾶσιν ἡμῖν ἀποκρῆσθαι διὰ ἡμῶν τοῦ θηρός τὰ τεχνάσματα , καὶ ἀκλινῇ πίστιν Χριστῷ εἰληκτικῶς βατὰζοντες . ἀνέπιστον ποιήσωμεν καὶ δύναμιν ἔστι ἐχθροῦ . λογισμὸν ἀμετάθετον , καὶ ἀσεβῆ κατὰ σῶμα , καὶ ἀφίσταται ὁ ἀδελφός ἀπὸ ἡμῶν ,

F μὴ ὑχύνει τί ποιῆσαι .

Τ Ο Υ Τ Α Υ Τ Ο Υ

ΕΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ.

Σ Ὑψίμα ἁγίων , φιλόχριστοι , καὶ πιστοί . ἐγὼ ἐλεηνὸς ἐν δακρυαῖς ὡς θαλάσσης , ὡς θαλάσσης , μὴ ἐσώμεθα ὅλως ἐν ἁλώσει τῷ ἐχθρῷ , μᾶλλον ἔστι δυσάλωτοι τῇ δυνάμει τοῦ εαυτοῦ .

confes-
sum
serm. cu-
jus ini-
tium :
πρὸς ἐγὼ ,
ab illis
verbis
Tom. 2.
p. 225.
ἐγὼ ὁ
ἐλάχιςτος
ἀδελφός
παρακα-
λῶ ὑμᾶς

εαυρῶν. ἀπαράτητος ἀγὼν ὑπὲρ θυράων ἐφθα-
 κει. Θυράν τ' πίστεως ἀναλάβωμεν πάντες·
 ἀντλήσωμεν πόσιν ἀπὸ τ' θείας πηγῆς ἐλπί-
 δας σωτηρίας ψυχῇ τῇ ἡμετέρᾳ· τὴν ἀκτιστόν
 φημι, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί, τριάδα ὁμοούσιον ὕσαν
 πηγὴν βλύζουσαν ζωὴν. Ἐὰν τεταίχισαι ποσὶς
 ὅπλοις ἡ ἡμετέρα ψυχὴ, πεπατήται ὁ δρά-
 κων. μετὰ τὸ πάντων τούτων δὲ ἡμᾶς προσεύ-
 ξασθαι μὴ ἐλθῇ εἰς πειρασμόν, μηδὲ φυγῇ
 χαμένος. Ἐπιμοι οὖν γίνεσθε, ὡς οἰκέται
 πιστοί, ὅντες φιλοδέσποτοι, ἄλλον μὴ δεχόμενοι.
 ἐπειδὴ γὰρ ὁ κλέπτης, καὶ ἀλάστορ, καὶ ἀπεινὴς
 πρῶτος μέλει ἔρχεσθαι ἐν καρτοῖς τοῖς ἰδίοις
 βουλόμενος κλέψαι, θυῖσαι, καὶ ἀπολέσαι τὴν
 μνήμην τὴν ἐκλεκτὴν τῆ ἀληθείας ποιμένος·
 χῆμα ἀναλαμβάνει τῇ ἀληθείᾳ ποιμένος, ἵνα
 ἔξαπατήσῃ τὰ ποσὶνα τ' ποιμνίης. Οἱ γνω-
 εῖζοντες σαφὲς τὴ φωνὴν τῆ ἀγίας τῆ ἀληθείας
 ποιμένος, αὐτίκα γνωρίζουσιν. ἡ γὰρ τῆ ἀλάστο-
 ρος ὁ πάνυγε ὅμοιος τῷ ἀληθινῷ ποιμένι, καὶ
 ἐπιπληκτικὴ ὅστι· χῆματος γέμουσα ἡ τῆ κλέπ-
 τος φωνή, καὶ αὐτὸς γνωρίζεται ὁποῖα ὅστιν αὐτή.
 Διδαχθεὶς ὡ φίλοι, ποῖον χῆματι ἐλάβετε
 ὅτι γῆς ὁ ἀνάχωντος ὅφιος. Ἐπειδὴ περὶ ὁ σω-
 τὴρ τῆ σωσά βεβλόμενος τὸ γένος τῆ ἀνθρώπων
 ἐκ παρθένης ἐτέχθη, καὶ χῆματι ἀνθρώπου
 ἐπάτησε πρὶν ἐχθρὸν ἐν ἀγίᾳ διωάμεν τ' αὐτῇ
 θεότητι· πρῶτος δὲ, καὶ ταπεινὸς γέγονεν ἐπὶ
 τῆ γῆς, ἵνα ἡμᾶς ὑψώσει ἀπὸ τῆ γῆς εἰς
 ἕρανόν. Οὕτως γὰρ, καὶ ἀληθὲς ὁ θεὸς ὁ
 συλληφθεὶς, ὁ αὐτὸς ὁ σαρκωθεὶς, ὁ αὐτὸς γεν-
 ηθεὶς ἐκ παρθένης ἀγίας ἐν σαρκὶ ἡμετέρᾳ,
 ἐν τῷ πάθει τῆ εαυρῶν ἔσωσε τὰ σύμπαντα
 ὁρτολὰς δεδωκώς. Μέλλων τὸ πάλιν ἔρχεσθαι
 ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ κρίναι ζῶντας, καὶ νεκροὺς ἀπο-
 δύναι ἅπασιν κατὰ τὴν πράξιν αὐτῶν δικαίους ὡς
 ἀσεβέσιν ὡς δίκαιος δικαστὴς. Μαθὼν τὸ πρὶν ὁ
 ἐχθρὸς ὅτι πάλιν ἔρχεται ὅς ἕρανός ὁ Κύ-
 ελος ἐν δόξῃ θεότητος, ἐλογήσατο ὕτως ἀναλα-
 βῆν τὸ χῆμα τ' αὐτῇ παρνοίας, καὶ ἀπατήσας
 πάντας. Οὗ τὸ κύριος ὑμῶν ἐν νεφέλῃς φωτει-
 ναῖς ὡς ἀστραπὴ φουερά ἐλθούσεται ἐπὶ τῆ γῆς.
 ὅς ἕτως τὸ ὁ ἐχθρὸς ἐλθούσεται ἐπὶ τῆ γῆς ἐν
 νεφέλῃς φωτειναῖς· ἀποσάτης γὰρ ὅστι. τίκτεται
 τὸ ἀκερβὸς ἐκ γυναικὸς μιανῆς ὁ ἐκείνους ὁρ-
 γανοί· ἐκ αὐτῆς τὸ σαρκῶν· ἐν χῆματι τὸ
 τέτυκ ἥξει ὁ παμμύαιος ὡς κλέπτης ψευδολα-
 βῆς ἀπατήσας σύμπαντα, ταπεινός, καὶ ἥσυχος,
 μισῶν, φθοῖν, ἀδίκων, ἀποστρέφω ἐδῶλα,
 Tom. III.

A potius per virtutem Crucis Christi nos
 invincibiles præbeamus. Inevitable jam
 certamen præ foribus est; quare clypeo
 fidei assumpto, omnes ex divino fonte
 nostræ spem salutis animæ avidè hauria-
 mus: Increatam consubstantialēque, fra-
 tres carissimi, dicere volo Trinitatem, quæ
 est fons scaturiens vitam. Si enim
 ejusmodi armis munita fuerit nostra ani-
 ma, jam pessumdatum jacet Draco. Inter
 omnia vero ista nos orare convenit, ne
 incidamus in tentationem, neque fuga no-
 stra fiat in hyeme. Idcirco estote parati,
 tamquam fideles servi, Domini sui aman-
 tes, præter illum non agnoscentes alium.
 Quando enim fur ille, ac infestus sævusque
 hostis primum suis temporibus adveniet,
 volens electum veri pastoris gregem furari,
 mactare ac perdere; formam sibi veri illius
 pastoris assumet, qua gregem ovium deci-
 piat. Ceterum quum exploratissimam sibi
 istæ sanctam vocem veri pastoris habituræ
 sint, e vestigio vocem impostoris agno-
 scent: quæ quum sit vox impostoris dura
 & incompōsita, speciemque furis habens,
 multum dissimilis voci veri pastoris repe-
 rietur, protinusque agnoscitur, qualis ipsa
 sit. Perdiscamus, o amici, quonam amictu
 impudens ille serpens in terris apparebit.
 Quandoquidem Salvator noster humanum
 volens liberare genus, ex Virgine natus est,
 & in habitu hominis per sanctam virtutem
 suæ divinitatis hostem conculcavit. Mitis
 autem ac humilis in terris visus est, ut
 nos e terra in cœlum sublevaret. Vere
 enim atque indubitanter Deus, qui con-
 ceptus fuerat, idem ipse incarnatus est,
 idem ipse natus ex Virgine in carne no-
 stra, per passionem Crucis universa salva-
 vit, mandata sua relinquens: iterumque
 venturus in novissimo die judicare vivos
 & mortuos, & reddere unicuique juxta
 opera sua, justis pariter ac impiis, ut
 justus Judex. Unde perspicuus hostis,
 quod iterum Dominus in gloria divini-
 tatis suæ ex cœlo sit venturus, secum
 ipse excogitabit de assumendo adventus
 ipsius habitu, quo sic cunctos fallat,
 perdatque. Ceterum Dominus noster in-
 pellucens nubibus, sicut fulgur horri-
 bile, atque coruscans, in terras descen-
 det. At non sic inimicus ille in nubi-
 bus lucidis in terram veniet. Apostata enim
 erit; nascetur autem perfecte illius organum
 ex impura muliere. Atque isto habitu ami-
 ctus veniet scelestissimus ille, ut fur. Et ut
 cunctos decipere possit falsus & irreligiosus
 impostor, se humilem simulabit, atque quie-
 tum, injustitiæ osorem, averforem idolorum,
 S ma

magnum pietatis æstimatorem, benignum, pauperum amatorem, speciosum ultra modum, longe placidissimum, hilarem in cunctos: supra modum autem Judæorum gentem honorabit, quod hi scilicet maxime illius expectent adventum. Atque inter hæc omnia editurus est signa, portenta, atque terrores in potestate magna. Astu doloque placere conabitur cunctis, ut cito populi amorem atque benevolentiam sibi conciliet. Munera non captabit, cum iracundia non loquetur, moestus nunquam apparebit, at lætus apud omnes semper. Et in his omnibus sub specie religionis, quoad regnaverit, decepturus est mundum. Quando autem multi e populo ac plebe, tot tantasque ejus virtutes aspexerint, ipsumque decore atque potentia adeo præstantem; cuncti pariter in eandem sententiam condescendent, summoque cum gaudio illum sibi in Regem eligent, dicentes ad invicem: Numquid reperiri poterit alius vir tantus, adeoque benignus, ac justus? Potissimum autem humicidarum Judæorum populi ipsum honore afficient, applaudentque ejus regno. Unde & ipse tamquam ceteris eos honore præferens, designabit ipsis omnibus locum ac templum, suamque illud instaurandi providentiam. Regnante autem jam dracone super terram, promptissime populi ad foedus simul cum eo ineundum accurrent. Edom rursus & Moab una cum filiis Ammon, illum ut verum regem cum gaudio adorabunt, ipsiusque cum primis se propugnatores ostendent. Cito autem ejus regnum erigetur, & in furore suo tres Reges magnos atque potentes percutiet. Deinde supra modum corde exaltabitur, evo metque Draco universam suam amaritudinem, proferetque ex iis qui in Sion erunt, lethiferum virus. Nam orbem terrarum turbabit, ultimos fines terræ commovebit, affliget universos: polluet perdetque animas multas. Neque amplius ut pius, neque ut hominum amator, neque ut hilaris: verum contra prorsus, per omnia austerus, durus, iracundus, & excandescens, sævus, instabilis, terribilis, inflexibilis, odibilis, & abominabilis, immitis, improbus, superbus, scelestus, & impudens; qui magna sua rabie atque infania universum genus mortalium in barathrum impietatis atque perditionis præcipitare studebit. Signa varia atque terrores multiplicans, falso etiam & non vere ejusmodi ostentabit. Montes autem hoc modo transferre atque movere fallaciter, & minime vere videbitur. Etenim adstante circum circa maxima populorum gentiumque multitudine, eum propter phantasmata laudantium, vehementissimam emissurus est vocem, adeo ut locus totus moveatur, in quo turbæ ei assidebant: palamque dicturus est: cognoscite uni-

A ποροτιμῶν δ' οὐδέ βαι, ἀγαθὸς, φιλόπληχος, θεοδὴς ὑπερβολῇ, πάνυ δικάταστος, ἰλαρὸς πρὸς ἅπαντας, τιμῶν μεθ' ὑπερβολῆς ὃ γένος τῆς Ἰσραήλ. αὐτοὶ γὰρ προσδοκῶσι τὴν ἐκείνου ἔλθου. Μεταξὺ τούτων πάντων σημεῖα ἐπιτελεῖ, τέρατα, καὶ φόβητρα ἐν ἐξουσίᾳ πολλῇ. ἀρέσκει ὃ ἅπανι τεχνάζεται δολίως, ὅπως αὐτὸν ἀγαπήσῃ ἐν τάχει ὑπὸ λαῶν, δῶρα δ' οὐ λήψεται, μετ' ὀργῆς ἔλαλήσει, κατεφῆς ἔδεικνυται, ἀλλ' ἰλαρὸς αἰ. Ἐν ἅπασιν δ' τύποις χήματι δ' ταξίας Ἰσαπατῆ τὸ κόσμον, ἕως ἔσχατου βασιλεύσει, ὅτι αὐτὸν γὰρ θεάσονται λαοὶ πολλοὶ, καὶ δῆμοι τηλικαύτας ἀρετάς, κάλλη τε, καὶ δυνάμεις, πάντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ μιᾶ γνώμῃ γίνονται, καὶ ἐν χαρᾷ μεγίστῃ βασιλεύσουσιν αὐτὸν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· μὴ ἄρα δεικνύεται τηλικῶτος ἄνθρωπος, ἀγαθὸς, δίκαιος; πλεονα δ' ὁ δῆμος ὁ φονεὺς τῶν Ἰουδαίων τιμῶσι, καὶ χαίρονται τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ. ὅθεν καὶ ὡς ποροτιμῶν τὸ πόπον, καὶ τὸ ναὸν δεικνύσι πάντες αὐτοῖς πορόνοιαν ποιέμενος. Ἐν δ' τῷ βασιλεύειν τὸν δράκοντα ἐπὶ γῆς, ὡς ποροδύμως οἱ λαοὶ σύμμαχοι γενήσονται. ἀφ' ὧν πάλιν καὶ Μωσῆς, ἔτι δ' οἱ υἱοὶ Ἀμὼν ὡς γνησίῳ βασιλεὶ προσκυνήσουσιν ἐν χαρᾷ, καὶ αὐτοὶ ὑπέρμαχοι ἐν πρώτοις γενήσονται. ἀνορθῶνται δ' αὐτοὶ ἐκείνῃ ἡ βασιλείᾳ, καὶ παταῖξιν ἐν θυμῷ τρεῖς βασιλεῖς μεγάλους· ἔπειτα ὑπὲρ μέτρον ὑψούται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐμέσει ὁ δράκων τῶν αὐτοῦ πικρότητα πορβάλλων ἐκ τῆς ἐν τῷ Σιών τῆς θανάσιμον, παράσκει οἰκουμένην, καὶ κινεῖ τὰ πέρατα, ἐκθλίβει τὰ σύμπαντα, μιάνει πολλὰς ψυχὰς. Οὐκ ἔτι ὡς δ' ἡλαθῆς, οὐκ ἔτι ὡς φιλόψυχος, οὐκ ἔτι ἰλαρὸς, ἀλλὰ πάντα ἐν πᾶσιν αὐστηρὸς, ἀπότομος, ὀργίλος, ἐδυμῶδης, δεινὸς, ἀκατάστατος, φοβερὸς, καὶ αἰδῆς, μισητὸς, καὶ βδελυκτὸς, ἀνήμερος, πονηρὸς, ἀλάστωρ, καὶ ἀναγῆς, καὶ σπουδαίων ἐμβαλεῖν εἰς βόθρον ἀσεβείας πᾶν τὸ γένος τῆς βροτῶν τῇ οἰκίᾳ μακίᾳ, μεγαλύνων σημεῖα, πληθύνων τὰ φόβητρα, ψαύδους καὶ οὐκ ἀλήθειαν ταῦτα ἐνδεικνύμενος. Τοιούτῳ δ' τρόπῳ μεδίσκει ὁ τύραννος τὰ ὄρη, φαντάζει ψαύδους, καὶ ἐκ ἀληθείας. τῶν πληθύνει παρεστῶτων λαῶν πολλῶν, καὶ δῆμων, καὶ ἀφημούντων αὐτὸν διὰ τὰς φαντασίας· βάλλει φωνὴν ἰχυρὰν, ὥς καὶ σαλευθῆναι τὸ πόπον, ἐν ᾧ οἱ ὄχλοι αὐτῷ πᾶσι στήκουσι, καὶ λέγει παρρησίᾳ· γινώτε πάντες οἱ λαοὶ τὴν μεγάλην

γαλῶν δυνάμιν τῇ ἐμῇ ἐξουσίᾳ. Ἰδὼ δὲ ἐνώπιον πάντων ὑμῶν κελύω τῷ ὄρει τῷ τῷ μεγάλῳ τῷ ὄντι ἀντίπερα, ὅπως αὖ μετασταθῇ ἐκπέραθεν θαλάσσης ῥήματι τῷ ἐμῷ ὡς νῦν πρὸς ἡμᾶς, καὶ φησὶν ὁ μαγνός· σοὶ κελύω. Ὁραυτικά μετέλθε ἐκταῦθι τῇ θαλάσσης· καὶ τρέχει μὴ δ' ὄρος ἐν ὀφθαλμοῖς θεατῶν μὴ κινήθην παντελῶς τῇ αὐτῇ θεμελίῳ. ἀλλ' ὁ θεὸς ὁ ὑψίστος ἀπ' ἀρχῆς τῆς κτίσεως ἠδράσε, καὶ ὑψωσε, τῶν ὁ παμμείζων ἰσχυρὸς ἐκ ἔχαι, ἀλλὰ κόσμον ἀπατᾷ μαγικῶς φαντασίᾳς. Πάλιν δ' ἄλλῳ ὄρει κειμένῳ ἐν τῷ βάθει τῇ μεγάλης θαλάσσης ἡσίου πᾶν μεγίστης κελύει τῇ ἀπελθεῖν, καὶ ἐν ξηρᾷ ἰσάμει ἐν τερπνοῖς ἀγνιολοῖς εἰς πέριξ τῇ θεατῶν, ἡσίου μὴ κινουμένης ἐκ τῇ θαλάσσης ὅλως, ὡς ὄρος ἐπὶ ξηρᾷ δῆθεν ἡσίου γίνεται. Πάλιν αὖτὸς ὁ δράκων ὑφαπλώνει τὰς χεῖρας, ὅς συνάγει τὸ πλῆθος ἐρπετῶν, καὶ πετεινῶν. Ὁμοίως δ' ἐπιβάλλει ἐπάνω τῇ ἀβύσσου, καὶ ὥσπερ ἐπὶ ξηρᾷ πεπατῆ ἐπ' αὐτῇ, φαντάζει τὰ σύμπαντα· καὶ πολλοὶ πιστεύουσι, καὶ δοξάζουσιν αὐτὸν, ὥσπερ θεὸν ἰσχυρὸν. Οἱ δ' ἔχοντες τὸν θεὸν ἐν αὐτοῖς πεφωτισμέντοι αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς καρδίας, ἀκελῶς θεωροῦσι πίστιν εἰλικρινεῖ, καὶ γινώσκουσιν αὐτόν. *

Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιβάλλει ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῇ θαλάσσης, καὶ ὡς ἐπὶ ξηρᾷ. ὣτως πεπατῆ ἐπὶ τῷ ὕδατι· καὶ ὣτως φαντάζει καὶ πλανᾷ τὸν κόσμον. καὶ πολλοὶ πιστεύουσιν αὐτῷ. καὶ δοξάζουσιν αὐτόν ὡς θεὸν ἰσχυρὸν. ὅσοι δ' ἔχουσιν τὸν φόβον τοῦ θεοῦ ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰς ὀφθαλμῶν τῆς καρδίας πεφωτισμένους, γινώσκουσιν ἀκελῶς, ὅτι ὅτε ὄρος ἐκινήθη ἀπὸ τοῦ ἰδίου τόπου, ὅτε ἡσίου μετέλθει ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῇ γῆς. ταῦτα δ' πάντα ἐν τῷ ἰδίῳ ὀνόματι ἐπιτελεῖ ὁ ἀντίχειρος· ὃς καταξέχεται γὰρ ὀνομάσαι τὸ ἀχραντὸν ὄνομα τῷ πατρὶ καὶ τῷ ὑἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι. ἐπεὶ δὲ θεόμαχος ἐστὶν καὶ ὑπὸς τῇ ἀπωλείᾳς. τῶν ὥτως γινομένων καὶ πάντων λαῶν πρὸς κινεῖσθαι αὐτῶν, καὶ ἀνίστασθαι ὡς θεόν, ἡμέραν ἢ ἡμέρας ἀγανακτῆ ὁ ὑψίστος ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἀποτρέφει τὸ πρὸς ὅσον αὐτῷ ἀπ' αὐτῶν, καὶ λοιπὸν γίνονται λιμοὶ χαλεποὶ, λοιμοὶ ἐπιδημόντες, σεισμοὶ ἀκατάπαυτοι, πείνα πανταχῶς, θλίψις μεγάλη, ξυνοχὴ πανταχῶς, θάνατοι ἀκατάπαυτοι, καὶ φόβος φοβερός, καὶ τρόμος ἀμύθητος. τότε οἱ ἔθνη ἐκείνη βρέχουσιν. ἡ

Tom. III.

γῆ

A universi populi magnam potestatis meae virtutem: Ecce ego coram vobis omnibus præcipio monti huic magno atque excelsio, qui e regione est, ut emigret e loco, ubi est, trans fretum, huc nunc ad nos, in verbo meo. Dicitque scelestus ille: Tibi, mons, impero, ut huc confestim inde per mare transfretes. Et currere quidem videbitur mons coram cunctis turbis spectantibus, licet omnino a suis fundamentis non sit motus. Nam quæ altissimus ab initio creationis firmavit, & in sublime extulit, in iis nequaquam sceleratissimus ille potestatem habebit: sed mundum magicis suis portentis decipiet. Rursus autem alterum montem in profundo maris magni insulæ maximæ situm, iubebit sedem locumque mutare, & in arida consistere, in jucundis litoribus, ad oblectationem spectantium. Et licet insula omnino non moveatur ex mari, tamen sicut mons in arida contuentibus apparebit. Rursusque idem ille Draco expansis manibus, multitudinem congregabit serpentum, & avium: super abyssum similiter incedet, & in ea ut super terram se ambulare simulabit. Ficta autem ab eo erunt omnia, & multi his credent, & ut Deum fortem ipsum glorificabunt. Ceterum qui Deum in se habuerint, illuminatis oculis cordis sui, sincera fide

D diligenter illum observabunt cognoscentque. *

Et posthæc super aquam maris tamquam super aridam ascendet; ita super aquam ascendet. Atque ita simulabit omnia, & decipiet mundum: & multi credent ei, & ut Deum fortem, ipsum glorificabunt. Qui autem timorem Dei in se, oculosque cordis sui illuminatos habent, diligenter cognoscent, quod neque mons suo motus sit loco, neque insula ex mari transmigraverit in terram. Atque ista cuncta sub proprio nomine perficiet Antichristus: Non enim sustinebit immaculatissimum nomen Patris, & Filii, & Spiritus Sancti nominare, quum sit Dei adversarius & perditionis filius. Quibus sic actis, populisque ad eum velut ad Deum adorandum collaudandumque in dies adductis; excelsissimus in coelis indignabitur, suam ipsius ab ipso faciem avertens. Deincepsque erunt pestilentiae graves, fames continua, terræmotus assidui, ubique fames, tribulatio magna, angustia ubique, mortes indefinentes, timor horribilis, & tremor inexplicabilis. Tunc coeli non irrigabunt amplius, nec terra fructi-

* Hucusque ex Cod. Vat. Græc. MS. 1524. Quæ sequuntur, descripta sunt ex Cod. Græc. Vat. 438. pag. 5. & Cod. Græc. Vat. 562. pag. 77.

S 2

fica-

ficabit ultra, fontes deficient, & exsiccabuntur fluvii. Herba non amplius crescet, nec pascua nascentur, arborum radices refrigercent, & amplius non germinabunt: pisces maris & cete quæ in illo sunt, morientur; unde & gravem ac pestilentialem odorem mare emittet, sonitumque horribilem: ita ut præ timore etiam homines in terris sint defecturi, atque interituri.

E J U S D E M
I N A D V E N T U M
D O M I N I .

Confer cum
serm. cuius
initium, πῶς
ἐγὼ, ab illis
verbis Tom.
2. pag 227.
τὸ τὸ θρηνη
διωαί.

Matth. 24.
Luc. 21.

Tunc vehementer omnis simul lugebit ingemiscetque anima, quando cuncti affpexerint pressuram illam ineffabilem, qua die noctuque prementuri: neque usquam reperient, ubi cibis famem sibi expleant. Siquidem præfides quidam populi, duri, atque immites per loca constituti erunt, qui illos dumtaxat paululum ciborum, eorum scilicet quales tunc invenientur, sibi coemere permittent, qui signaculum improbi Tyranni secum prætulert. Deficient namque infantes in sinu ac ulnis matrum, ipsæque vicissim matres super infantes morientur. Vir item cum muliere, ac prolibus in medio fori corrueant mortui: nec erit tunc qui eos sepulturæ condant, & in monumentis componat; & præ multitudine cadaverum per plateas projectorum, ingens & intolerandus undique fætor ipsos viventes fortiter affliget. Mane omnes cum dolore ac gemitu colloquendo dicent: quando adveniet vespera, ut fruamur requie? Adventante autem jam vespera, inter amarissimas lacrymas secum ita loquentur: quando putas illucescet, ut urgentem pressuram nos effugere queamus? Nec dabitur tunc ipsis fugiendi aut abscondendi se ab illa tribulatione locus. Cuncta etenim simul turbata tunc erunt, mare & arida. Atque adeo sic nos præmonuit Dominus: Vigilate & orate horis singulis, ut effugiatis a tribulatione illa. Gravis tunc odor in mari, gravis odor in terris; pestilentia & terræmotus in arida: pestilentia item & terræmotus in mari. Confusio in mari, & confusio super terram. Terrores item in mari, & terrores in terra. Auri argentique copia, & vestes sericæ nulli quidquam in pressura illa maxima proderunt: sed cuncti viventes tunc mortuos beatos prædicabunt, qui corpore soluti fuerint, priusquam tanta in terris supervenerit tribulatio. Tunc per plateas palam projectum jacebit aurum atque argentum: nullusque erit qui tangat illud; quandoquidem cuncta tunc abominationi erunt: verum cuncti tum fugiendi occultandique se, quærent modum;

A γῇ ἔκτετι καρποφορεῖ. αἱ πηγαὶ ἐκλείπουσιν. οἱ ποταμοὶ ξηραίνονται. βοτάνη ἔκτετι φύεται. χλόη ἔκτετι ἀνατελεῖ. τὰ δένδρα ἀπὸ ρίζων ψύχονται, καὶ ἔκτετι βλαστάνουσιν. οἱ ἰχθύες τῆ θαλάσσης, καὶ τὰ κήτη ἐν αὐτῇ τελευτῶσιν. καὶ ὅπως φωνὴ δυσωδίας λιμνὴν ἀναπέμπτει ἢ θάλασσα, καὶ ἥχον φοβερόν, ὥστε ἐκλείπει καὶ ἀποθνήσκει τὰς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ φόβου.

B

Τ Ο Υ Τ Α Υ Τ Ο Υ
Εἰς παρουσίαν τοῦ
Κ Υ Ρ Ι Ο Υ .

Tότε θρηνηῖ δεινῶς ὁμῶς πᾶσα ψυχὴ, & σεναῖ, ὅταν πάντες θεάσονται θλίψιν ἀπαραμύθητον ἣ παρελέχσαν αὐτὰς νύκτωρ τε, καὶ ἡμέρας, καὶ ἔδαμῶς διείσκοντες ἐμπλησθῆναι τῶν βρωμάτων. δῆμαρχοι γὰρ ἀπὸ τομοὶ σταθήσονται κατὰ πόπον. καὶ ὡς φέροι μὲν ἐκ τῆ σφραγίδος τῆ τυράνης, ἀγοράζου βραχὺ βρώμα ἐκείνων τῶν βρωμάτων τῶν πλεονεξομένων. ἐκλείπει γὰρ τὰ νήπια ἐν τοῖς κόλποις τῶν μητέρων. θνήσκει πάλιν καὶ ἡ μήτηρ ὑπεράνω τῆ πατρίδος. θνήσκει ἀνὴρ σὺν γυναίκί, καὶ τέκνοις ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ ἔκ βῆτιν πότε ὁ τάπητων, ἢ συστέλλων ἐν μνήμασιν. ἐν τῶν πολλῶν θνησιμάτων ρίπτομένων ἐν πλατείαις δυσωδία πανταχοθεν θλίβει ἰσὺς ζῶντας ἰσχυρῶς. πρῶτον πάντες μετ' ὀδύνης, καὶ σεναγμῶ ὁμιλῶσι, πότε ἐσπέρα γένηται, ἵνα ἀνέσεως τύχωμεν; θανόντος δὲ τῆ ἐσπέρας ἐν δάκρυσι τικρωτάτοις συλλαλῶσιν εἰς ἑαυτὰς, τί ἔστιν ἄρα ἀλφάουση, ἵνα ἡ ἐπιχειρηθῶν θλίψιν ἡμεῖς ἐκφυγῶμεν, καὶ ἐκ βῆτιν τοῦ ἐκφυγῆναι, ἢ κρυβῆναι ἐκ θλίψεως. τετάρτη γὰρ τὰ σύμπαντα καὶ θάλασσα, καὶ ξηρὰ, καὶ διὰ τὸ ἐφῆ ἡμῖν ὁ Κύριος. γρηγορεῖτε δεόμενοι κατὰ ὥραν ἵνα ἐκφυγῆν ἐκ θλίψεως. δυσωδία ἐν θαλάσῃ, δυσωδία ἐπὶ τῆ γῆς. λιμοὶ, σφομοὶ ἐπὶ ξηρᾷ. λιμοὶ, σφομοὶ ἐν θαλάσῃ, καὶ σύγχυσις ἐπὶ τῆ γῆς, καὶ φόβητρα ἐπὶ τῆ θαλάσσης καὶ φόβητρα ἐπὶ τῆ γῆς. χρυσὸς πολὺς, καὶ ἄργυρος, καὶ σπικὰ ἰμῶτια ἔδεν τινα ὀφελήσῃ ἐν θλίψει τῇ μεγάλῃ. ἀλλὰ πάντες οἱ ἄνθρωποι τὰς νεκρὰς μακαρίζου τὰς ταφέντας παρὰ τῆ ἐλθεῖν μεγάλῃ θλίψει ἐπὶ τῆ γῆς. ρίπτει γὰρ ὁ χρυσὸς, καὶ ὁ ἄργυρος ἐν πλατείαις, καὶ ἐκ βῆτιν ὁ ἀπὸμόμος, ὅτι πάντα ἐβδέλυται, ἀλλὰ πάντες ἔκφυγόν, καὶ κρυβῆναι παρὰ τῶν ζούσων, καὶ οὐδα-

καὶ οὐδαμῶς ἐστὶν αὐτοῖς τῷ ῥυθμῷ ἐκ θλίψεως, ἀλλ' ἐτι καὶ μετὰ λιμῶ, καὶ τῇ δίψει, καὶ τῷ φόβῳ. Θηρία γὰρ καὶ ἐρπετὰ σαρκόφαγα διείσονται. Ἐνδοὺ φόβος, ἔξω τρόμος καὶ ἐν νυκτὶ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ. ἐν πλατείᾳς θησιμαῖοι. ἐν οἰκίᾳς πείνα, δίψα. ἐν πλατείᾳς φωνὴ κλαυθμῶ, ἐν οἰκίᾳς φωνὴ κλαυθμῶ, ἔ ἐν πλατείᾳς θόρυβος, ἔ ἐν οἰκίᾳς θόρυβος. εἰς ἕκαστος τῶ ἐτέρῳ μετὰ κλαυθμῶ συναντήσεται. πατὴρ τέκνῳ καὶ υἱὸς πατρί, καὶ ἡ μήτηρ τῇ θυγατρὶ. φίλοι φίλοις ἐν πλατείᾳς ἀπλάκνυντες ἐκλείψουσι, καὶ ἀδελφοὶ τοῖς ἀδελφοῖς περιπλάκνυντες θανατοῦνται. μεμάρνεται καὶ τὸ κάλλος ὅψεως πάσης σαρκὸς. γίνονται γὰρ ὡς περὶ νεκρῶν αἱ ἰδέαι τῶν ἀνθρώπων. ἐβδελυκταὶ, καὶ μεμίσσηται τὸ κάλλος τῶ γυναικῶν. μεμάρνεται πάσης σαρκὸς ἐπιθυμία τῇ λαίψει τῶ βρωμιάτων. ἅπαντες ὅ οἱ πεισθέντες τῷ δεινότητι θηρίῳ, καὶ λαβόντες τὴν σφραγίδα τὴν ἐκείνην τῷ μιᾶς τῷ δουρεῖ χαρὰ κτήρα προσέρχοντες αὐτῷ ἄμα, καὶ λέγουσι μετ' οὐδυνος. δὲ ἡμῖν φαγεῖν, καὶ πινεῖν, ὅτι πάντες ἐκλείπομεν ἐκ τῆς λιμῶ σφιγγόμοι, ἔ ἀπελαστοὶ ἀφ' ἡμῶν τὰ ἰοβόλα θηρία, καὶ μὴ ἔχων ὁ μιᾶς πόθεν αὐτοῖς δίδοναι, ἐρεῖ αὐτοῖς πᾶσιν ἄμα ἐν πολλῇ ἀποτομῇ. πόθεν ἐγὼ δώσω ὑμῖν φαγεῖν, καὶ πινεῖν ὡς ἄνθρωποι; Ὁ ἕρως ὁ βλεπὼν δύναι τῇ γῇ ὑπερῶν, ἡ γῆ πάλιν ἐκ ἐδωκεν ὀλοχερῶς γεννήματα. ἀκούοντες αὐτὰ λαοὶ πειθήσοι, καὶ κλαύσοι, μὴ ἔχοντες παντελῶς ὡς ἀμυθία θλίψεως, ἀλλὰ θλίψις ὅτι θλίψιν ἔσται αὐτοῖς ἀμύθητος, ὅτι ὕτως εὐπροθύμως τῷ θηρίῳ ἐπίσθου. Ἐκείνος γὰρ εἰς ὃν αὐτοὶ ἐπίσθου, ἐκ ἰσχύος ὕδὲ αὐτῶ βοηθήσας, καὶ πῶς αὐτὸς ἐλεήσει ἐν ἐκείνῃς ταῖς ἡμέραις ἐκ θλίψεως τῆς μεγάλης; τακῆσοντες ὑπάκουσαι τῷ δράκοντι ἐκ τῷ φόβου, καὶ τῷ σεισμῷ, καὶ τῷ ἥχῳ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς μεγάλης, καὶ τῷ λιμῷ, καὶ τῆς δίψει, καὶ δαματῶντων θηρίων, ὅτι πάντες οἱ λαβόντες τὴν σφραγίδα τῇ ἀντιχείρῃ, καὶ προσκυνησάντες αὐτῷ, ὡς τῷ δεῖ τῷ ἀγίῳ, ἐκ ἔχουσι μερίδα ἐν τῇ χειρὶ παρουσίᾳ, ἀλλὰ μετὰ αὐτῷ δράκοντι βληθήσονται εἰς χένην. Μακάριος ὁ ἀρεθεὶς παγγενεῖας, καὶ πάμπιστος, ἔχων αὐτῷ τὴν καρδίαν πρὸς τὸ θεὸν ἀδιστακτως. ἀφόβως γὰρ ἐκκρέει, καὶ πᾶς πλῆσις αὐτῷ πάσας καταθροῶν καὶ βασάνων, καὶ τῷ φόβου τῶ φαντασιῶν. Περὶ ὅ ταῦτα γενέσθαι ἀποτέλει

Κίριος

A dum; nec ullus eis e pressura illa evadendi locus patebit. Imo præter pestilentiam, famem ac sitim metumque, aliæ adhuc terroris erunt causæ: etenim feræ atque serpentes humana vescentes carne reperientur. Intus timor, extra tremor, & nocte diuque in plateis jacebunt cadavera. In domibus fames & sitis, in plateis vox ululatus, & planctus. In domibus vox gemitus ac planctus. In plateis tumultus & in domibus tumultus. Unusquisque alteri cum gemitu ejulatuque occurret: pater filio, & filius patri; filia matri, & mater filia: amici amicos in plateis complectentes, deficient: & fratres a fratribus amplexi, mortui in plateis concident. Marcescetque flos ac pulchritudo omnis carnis: reddentur enim hominum facies velut emortuæ. Detestationi atque odio tunc erit pulchritudo mulierum, tabescetque concupiscentia omnis carnis præ alimentorum inopia. Cuncti vero qui callidissimæ crediderint bestia, impiumque illius scelesti characterem pro signaculo acceperint, simul ad ipsum accedent, cum angustia atque dolore dicentes: da nobis quod edamus atque bibamus, quoniam ecce cuncti deficimus fame tabefacti; venenatas a nobis depelle bestias, ne nos perimant devorentque. Quumque non sit impuro illi quod eis dare possit, ad eos pariter omnes magna cum severitate responsum est: Unde a me dari vobis vultis quod edatis atque bibatis, o homines; quum coelum terræ pluviam deneget, terraque ideo prorsus germinare ac fructificare nequeat? Quibus auditis, populi ingemiscunt flebuntque, inter tot angustias omni penitus solatio destituti; addeturque ipsorum afflictioni afflictio, verbis non exprimenda, quod ita se promotos ad bestia credendum exhibuerint. Quum ille, in quem crediderunt ipsi, ne sibi quidem ipsi opitulari queat; quomodo ergo illis diebus magnæ pressuræ miserebitur ipsorum? Contabescunt satellites Draconis præ timore ac terræmotu, sonituque magni maris, fame, atque siti, morsuque bestiarum. Quicumque enim signaculum Antichristi acceperint, ipsumque ut Deum sanctum adoraverint, partem cum Christo in ejus adventu non consequentur; sed cum ipso Dracone projicientur in gehennam. Felicem illum, qui spe firma in Dominum fixa, repertus fuerit constans, generosus atque fidelis. Quoniam facillime hic evadere ac superare poterit quæstiones quascumque, tormenta, terrores, phantasmata Antichristi. Ceterum priusquam cuncta ista fiant, mittet misericors Deus

Deus Eliam Thesbiten, & Enoch, qui palam populo pietatem prædicent & cunctos admoneant, ne illi impostori ob timorem ejus credant, clamantes atque dicentes: seductor hic est, o homines: nullus illi prorsus credat impio: nullus vestrum aurem tyranno præbeat Deo repugnanti. Nullus vestrum terreatur; citissime enim destruetur, dissolveturque. Dominus Sanctus ecce de cælo veniet, judicaturus omnes illos, qui signis Antichristi crediderint. Quamquam pauci tunc reperientur, qui duorum illorum Prophetarum dictis sint obtemperaturi ac credituri. Hæc autem omnia facturus est Salvator ut Deus noster, ut cunctis nobis ostendatur ejus clementia. Quippe qui nunquam vult mortem peccatoris & impii: sed omnes cupit salvos fieri. Consideremus carissimi immensam ejus pietatem atque misericordiam; quandoquidem nec illo quidem tempore mortalium genus est destitutus prædicatione veritatis: sed missurus est Prophetas ad Dei notitiam prædicandam, ut omnes in die judicii reperiantur inexcusabiles, quum venerit e cælo in gloria Patris. Plurimique Sanctorum, qui tunc reperientur, simul atque exploratum habuerint adventum impuri illius, mox profusis lacrymarum fluminibus, gementes & flentes ad Deum sanctum recurrent, ut liberentur a Dracone illo: confugientque maximo cum studio ad deserta, & occultabuntur timore perculsi in solitudinibus, & montibus, atque speluncis: capitibusque suis terra ac cinere conspersis, cum ejulatu ac lacrymis orabunt die noctuque in maxima humilitate cordis: donabiturque illis a Deo sancto, quod orantes petierint: deducetque eos gratia ad loca definita, & salvabuntur occultati in cavernis & speluncis, ne Antichristi signa atque terrores conspiciant. Et cunctis quidem divina cognitione atque intelligentia illustratis continuo innotescet Tyranni adventus. Qui vero mentem semper in secularibus rebus, terrenisque commodis appetendis defixam habuerint, nequaquam ejus adventum cognoscere poterunt: nam qui perpetuo secularibus ac temporalibus rebus animum implicatum retinent, & si audierint, non tamen credent: siquidem dicentem aspernabuntur. Atque hujus rei gratia aufugere sancti prævalebunt, quandoquidem curam omnem vitæ hujus abjecerunt. Lugebit tunc omnis terra, & mare. Lugebit aer cum feris, bestiis, & volatilibus. Lugebunt montes & colles, & ligna campi. Lugebunt quoque luminaria cæli cum astris, propter genus mortali-
um:

A Κύριος Ἡλίου τ' Θεοβίτῳ, καὶ τ' Ἐνώχ, ὡς
ἀσπασγῆνος, ὅπως αὐτοὶ γνωρίσωσι ἀσέβειαν
γένει βροτῶν κηρύξαι παρρησίᾳ ἅπασι μὴ πι-
στῶσαι καὶ παιδαρχεῖν φόβῳ εἵκεν τῷ ψαύει
κράζοντες, καὶ λέγοντες. πλάνος ἐστίν, ὡς ἄν-
θρωποι, μηδεὶς αὐτῷ πιστεύσειεν τὸ σύνολον
τῷ ἀσεβῇ. μηδεὶς ὑμῶν ὑπακούσει τῷ τυράν-
νῳ Θεομαχῷ. μηδεὶς ὑμῶν φοβηθεῖν, ἐν πά-
ντῃ κατὰ καταργεῖ. Οἱ Κύριος ὁ ἅγιος ἰδὺς
ἐρχεῖται ἔξ ἔρανθ' κείναι πάντας τὰς παιδαρ-
χοῦντας τοῖς σημείοις τῆ ἀντιχρίστου. Πλὴν
ὀλίγοι εἰσὶ τότε οἱ ἔχοντες ὑπακούσαι, καὶ πι-
στῶν τοῖς ῥήμασιν ἀμφοτέρων τῶν προφητῶν.
Τὰυτὰ ὁ σωτὴρ πάντα ποιεῖ ὡς Θεὸς ἡμῶν, ἵνα
δαχθεῖν ἅπασιν ἡμῖν ἡ αὐτῷ ἀσπασγῆναι,
ὅτι ἐδέποτε αὐτὸς ὑβελήθη τ' θάνατον ἔαμαρ-
τωλῶ, καὶ ἀσεβῆς. πάντας γὰρ θέλει σωθῆναι.
C Νοήσωμεν ἀγαπητοὶ τ' ἀμετρον ἀσπασγῆναι,
ὅτι ἔτε ἐν τῷ καρῷ ἐκείνῳ ἀφίησι τὸ τῶν
βροτῶν γένος δῖχα κηρύγματος ἀληθείας, ἀλλὰ
πέμπει τὰς πωροφῆτας κηρύξαι Θεογνωσίαν. ἵνα
πάντες ἐν τῇ κείνῃ ὡσιν ἀναπολόγητοι. Οὔταν
ἔλθῃ ἔξ ἔρανθ' μετὰ δόξης τ' παρρησίας.
Πολλοὶ μὲν τῶν ἁγίων, ὅσοι τότε δύνανται,
D ἅμα θύουσ' ἀκύνουσι τ' ἐλθῶν τῷ μιᾶρῳ, ἐκ-
χέουσι ποταμίδον δάκρυα ἐν στεναγμοῖς πρὸς
τ' Θεὸν τ' ἅγιον τῷ ῥυθμῷ τῷ δράκοντος, ὅ
φεύγουσι μετὰ πωροφῆς μεγίστης ἐν ἐρήμοις, ὅ
κρύβοντα ἐν ἐρήμοις, καὶ ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις
μετὰ φόβῳ, καὶ πάσχει γινώ, καὶ σποδὸν τῷ
κεφαλῷ αὐτῶν μετὰ κλαυθμῷ δούλωμοι νύκτωρ
καὶ μὲν ἡμέρας ἐν πολλῇ ταπεινώσει, καὶ δωρῶν
E αὐτοῖς τῷ πωρῷ Θεῷ τῷ ἁγίῳ, καὶ ὁδηγῶν αὐ-
τὰς ἡ χάρις εἰς πόδας τὰς οὐρανῶν, καὶ σω-
ζοντ' κρυβόμενοι ἐν τῇ ὁπῇ, καὶ σπηλαίοις μὴ
βλέποντες ἀντιχρίστου τὰ σημεία καὶ φεῖητρα.
Τοῖς γὰρ ἅπασι τοῖς ἔχουσι γνώσιν Θεῷ, καὶ σύ-
νεσιν παραυτίκα γνωρίζεῖ ἡ ἐλθούσα τῷ τυράννῳ.
τοῖς ὅ αἰεὶ νόῳ ἔχουσιν εἰς πράγματα βιωτικά,
καὶ ποδῶσι τὰ γήινα, ἐκ δούλων ἔσαι τῷ πω-
F ὁ γὰρ αἰεὶ δεδεδωμένος ἐν πράγμασι βιωτικοῖς, ὅ
ἐὰν ἀκύνει ἀπιστῶν. βδελύσσει γὰρ τ' λέγοντα.
Χάριν τὰς ἰχθύσιν οἱ ἅγιοι ἔαποδρᾶν, ὅτι
πᾶσι τ' μέμνηται ἔξ ἔρας τὰς ἐρρίψαν. Πεν-
θεῖ τότε πᾶσα ἡ γῆ, καὶ θάλασσα, καὶ ὁ ἀήρ
πενθεῖ ἅμα, καὶ τὰ ζῶα, τὰ ἄγρια σὺν πε-
τεινοῖς. πενθεῖσιν ὄρη, καὶ βουνοί, καὶ τὰ ξύλα
ἔξ πεδίων. πενθεῖσιν ὅ καὶ φωστῆρες ἔξ ἔρανθ' σὺν
τοῖς ἄστροις ὡς τὸ γένος τῶν βροτῶν, ὅτι πάν-
τες

τες Ἰερέκλιναι ἀπὸ Θεοῦ ἔσονται ἀγία δημιουργοῦ τῆς
 ἀπάντων, καὶ τῷ πλάτῳ ἐπίσθῳ δεξάμενοι
 χαρακτῆρα ἑξ ἑκαστοῦ Θεομάχου ἀντὶ τῶν
 σωτῆρος· πενήτη ἡ γῆ, καὶ θάλασσα, ὅτι ἀφ᾽ οὗ
 κατέπαυσε φωνὴ ψαλμοῦ, καὶ προσευχῆς ἐκ
 σώματος τῆς ἀνθρώπων· πενήτησιν Ἐκκλησίᾳ
 Χριστοῦ πένθος μέγα, διότι ἐλειτουργήσῃ ἀ-
 γισμὸς, καὶ προσφορά ἔκ ἐστι. Μετὰ γοῦν ὁ
 πληρωθῶν τὰς βῆς καρπῶν, καὶ ἡμῖν ἑξ ἑκα-
 στῆς Ἰουδαίας, καὶ παλαιστίνης ἀντιχρίστου, καὶ ὅτι
 αἱ πάντα πληρωθῇ τὰ σκάνδαλα πάσης τῆς
 γῆς, καθὼς ἐφ᾽ ἡμῶν τὸ εἶδος Θεοῦ ἑξ Κυρίου, ὁ
 Σωτῆρς, ἡξὶ λοιπὸν ὡς ἀστραπὴ ἀστράπησα
 ἐξ οὐρανόθεν ὁ ἅγιος, καὶ ἀχραντος, καὶ φοβερός,
 καὶ ἐνδοξὸς Θεὸς ἡμῶν, καὶ βασιλεὺς νυμφίος ἀ-
 θάνατος ἐν νεφέλῃς μετὰ δόξης ἀνιήσας προσε-
 χόντων ἐνώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ τὸ τάγμα τῆς
 ἀγγέλων, καὶ ἀρχαγγέλων ὅσες πάντες φλόγες
 πυρὸς, καὶ ποταμοὶ πλήρεις πυρὸς ἐν φοβερῷ
 ῥυζήματι. Χερσὶν ἔχοντα τὸ βλέμμα καὶ τὸ
 ὄμα καὶ τὰ Σεραφίμ ἰσάμματα, καὶ κρυβόντα τὰ
 πρόσωπα, καὶ τὰς πόδας ἐν τέσσαρσι πτέρυξι
 τῶν πυλῶν κεκραγόντα μὲν φωνῆς, καὶ λέγοντα
 ἑτέροις ἑτέροις· ἱσαῖος, ἱσαῖος, ἱσαῖος
 ὁ Κύριος, καὶ τῆς φωνῆς σάλπιγγος λε-
 γούσης μετὰ φωνῆς· ἐγείρεσθε οἱ καθάριοι,
 ἰδοὺ ἦλθεν ὁ νυμφίος· ἀνοίγοντα τὰ μνήματα,
 καὶ ἀναβῆναι ὁ σαπὴς τὴν μεγάλῃ, καὶ φο-
 βερὰν παρεῖσαι ἑξ σωτῆρος, καὶ ἐν ῥίπῃ ὀφθαλ-
 μῶν ἐγείρεται πάντα φύσεις, καὶ εἰς τὸ ἀμύχανον
 κάλλος ἐκβλέψουσιν ἑξ νυμφίος, καὶ μέγα μυ-
 ριάδες ἀγγέλων, καὶ χιλιάδες ἀναεθμῶν τρα-
 γῶν τῶν ἀγγέλων χαίροντες χαρὰν μεγάλῃ·
 ἅγιοί τε, καὶ δίκαιοι, καὶ πάντες οἱ μὴ λαβόν-
 τες τὴν σφραγίδα ἑξ τυράννου, καὶ ποινῆς, καὶ
 ἀσεβείας, καὶ ἀγῆς ὁ τυράννος δεδεμένος ἀπὸ
 ἀγγέλων σὺν πάνσιν τοῖς δαίμοσιν ἐνώπιον ἑξ
 βήματος, καὶ ἀγῶνι ἅμα αὐτῷ οἱ λαβόντες τὴν
 σφραγίδα, καὶ ἅπαντες ἁμαρτωλοὶ, καὶ ἀσεβεῖς
 δεδεμένοι, καὶ δίδωσιν ὁ βασιλεὺς τῇ κατὰ αὐτοῦ
 ἀπόφασιν τῇ ἀώνιον κολάσεως ἐν τῷ πυλὶ τῷ
 ἀσέβῳ· πάντες ὅ οἱ μὴ λαβόντες τὴν σφραγίδα
 ἑξ ἀνιήσας, καὶ πάντες οἱ κρυβέντες ἐν σπη-
 λαῖς, καὶ ἐν ὅπασιν, ἀγάλλονται σὺν τῷ νυμφίῳ
 ἐν πατρὶ οὐρανῷ χαρὰν ἀνεκλάλητον μὲν πάντων
 τῶν ἁγίων εἰς πάντας τὰς αἰῶνας. Ἀμήν.

lium: quoniam omnes declinaverunt a Deo
 sancto Creatore universorum, & se-
 ductori crediderunt; pro Cruce Salvato-
 ris, characterem scelesti ejus adversarii as-
 sumentes. Lugebit terra ac mare, quia
 vox psalmi & orationis repente cessavit
 de ore hominum. Lugebunt Ecclesiae Chri-
 sti universae luctu maximo, eo quod am-
 plius non offeratur divina oblatio, &
 sanctificatio. Postquam ergo tria tempo-
 ra cum semi impleta fuerint potestatis &
 operationis scelesti illius Antichristi, con-
 summatisque jam scandalis omnibus totius
 terrae, quemadmodum divino Domini &
 Salvatoris nostri prænunciatum est ore:
 tunc veniet, sicut fulgur de coelo coru-
 scans, sanctus, immaculatus, terribilis, &
 gloriosus Deus noster & Rex, Sponsusque
 immortalis, in nubibus cum gloria incom-
 parabili; praecurrentque ante gloriam ejus,
 Angelorum & Archangelorum legiones, flam-
 mae nimirum ignis ardentis, & flumen
 igne plenum terribili cum eruptione ex-
 stans: Cherubim vultum deorsum incli-
 natum tenentia, simul & Seraphim stan-
 tia, & facies pedesque occultantia, & cum
 horrore clamantia, & ad alterutrum di-
 centia: Ter Sanctus, ter Sanctus, ter San-
 ctus, Dominus. Vox item tubae audie-
 tur, horrendum illud occinens: surgite
 qui obdormistis: ecce jam venit Sponsus.
 Tunc aperientur monumenta, audietque
 putridus pulvis magnum illum & formi-
 dabilem Salvatoris adventum: Et in ictu
 oculi excitabitur universum genus homi-
 num, adspicietque immensam Sponsi pulchri-
 tudinem: & mille millia, & centies mil-
 le millena millia, infinitique Angelorum
 exercitus gaudebunt gaudio magno; sancti
 quoque ac justi, & quotquot non acce-
 perunt signaculum mali & impii Tyranni:
 abduceturque Tyrannus vincetus ab Ange-
 lis, cum Dæmonibus universis coram tri-
 bunali Judicis, & ducentur simul cum eo
 quotquot ejus signum acceperint, omnes-
 que peccatores & impii ligati. Feretque
 adversum eos Rex sententiam damnationis
 perpetuae, in igne inextinguibili. Quot-
 quot autem signaculum Antichristi non
 receperint, & quicumque in speluncis at-
 que cavernis tunc occultati fuerint, cum
 Sponso exultabunt in coelesti thalamo læ-
 titia ineffabili, cum Sanctis omnibus, in
 sempiterna secula. Amen.

EJUSDEM

A

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

DESIGNO CRUCIS,

QUOD APPAREBIT

IN COELO.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝ-
ΤΟΣ ΦΑΝΗΝΑΙ ΕΝ ΤΩ ΟΥ-
ΡΑΝΩ.

Confer cum
serm. cuius
initium,
πᾶσα ἐστὶν,
ab illis ver-
bis, ἡμεῖς
ἀγαπήτοι,
Tom. 2.
Græc. Lat.
pag. 250.

A Udists, carissimi Christoque dilecti fratres, quanta sit Crucis potentia, quanta ejus virtus, & quanta bona. Hæc enim boni gubernatoris instar, præsentem nostram vitam gubernat & in pace custodit. Hæc futuram quoque vitam æternam nobis conciliat. Hæc rursus in secundo adventu Domini, prima apparitura est in cœlo, tamquam pretiosum & venerabile magni Regis Christi sceptrum: & apparebit signum Filii hominis in cœlo cum multitudine exercitus Angelorum, universam terram illuminans, a finibus usque ad fines super claritatem solis, adventumque Domini adnuncians.

Et hæc quidem de Cruce pro præsentem. Quæ vero postea sequutura sunt, cujusmodi erunt? Quæ post Crucem revelanda, qualia putas erunt? Superant sane ista omnem sermonem, omnem mentem, omnemque cogitationem: excedunt omnem narrationis ferriem, omnemque deterrent auditum. Hei mihi, fratres mei in Christo dilecti, recordatus sum horæ illius, & contremui. Et hic finem dicendi facere statueram præ timoris magnitudine, quum animo mecum complecterer ea, quæ post crucem revelanda erunt. Quis enim ista enarret? Quis exprimere audeat? Quale os enunciare sufficiat? Quæ lingua eloqui? Quæ vox explicare? Quæ auris illa audire poterit, quibus fieri incipientibus etiam virtutes cœlorum commovebuntur? Quis non horreat, & contremiscat in hora illa, quando Rex regum a throno gloriæ suæ exurgens, descendet visitaturus cunctos habitatores orbis terræ, rationes cum iis collaturus, & bonam dignis redditurus mercedem, indignis autem supplicia retributurus, ut justus judex. Hæc dum mecum cogito, timore corripuntur membra mea, & dissolvor undique, oculi præ timore lacrymas fundunt, vox mihi deficit, labia mea quasi conglutinata hærent, lingua mea contremiscit, & cogitationes meæ silentium meditantur. Labor & dolor me verba facere ob vestram utilitatem compellunt, sed timor me retinet, & silentium mihi imponit: nam ingens

B **H**Κέσατε ἀγαπητοὶ φιλόχειροι. πόση ἡ δύναμις ἔσται, πόσα κατορθώματα, πόσα ἀγαθά. Οὕτως γὰρ ὡς καλὸς κυβερνήτης, κυβερνήσας ἡμῶν τὴν ζωὴν καὶ σωτηρίαν. αὐτὸς καὶ τὴν μελλούσης αἰωνίου ζωῆς ποσὶ ξενος ἡμῶν γέγονεν. αὐτὸς πάλιν ἐν τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ ἔσται Κυεὶς πρῶτος μέλλῃ φαίνεσθαι, ὡς τίμιον καὶ σεβασμιον σκῆπτρον ἔσται μέγαλης βασιλείας Χειρὶς, κατὰ τὸν δεσπότην εἰπόντος. καὶ φανήσεται τὸ σημεῖον ἔσται ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ ἔσχατῃ μετὰ πλήθους στρατιάς ἀγγέλων φωτίζον πᾶσαν τὴν γῆν ἀπὸ περάτων ἕως περάτων ὑπὲρ τῆς λαμπρότητος ἑαυτοῦ, καὶ τῆς παρουσίας μηνύον ἔσται δεσπότης.

C Καὶ περὶ αὐτῶν ἔσται ταῦτα καὶ πρὸς τὸ παρόν. τὰ ὅτι μετὰ τούτων, ποῖα; τὰ ὀπίσω ἔσται ἔσται ἀποκαλυπτόμενα ἅρα ποῖα; ὑπερβαίνει λόγον καὶ νοῦν καὶ ἐννοίαν, ὑπερβαίνει πᾶσαν διήγησιν, καὶ καταπλήττει πᾶσαν ἀκοήν. Οἱ μοι ἀδελφοί μου φιλόχειροι, ἐμνήσθητε τὴν ὥραν ἐκείνην, καὶ ἐξομαζα. καὶ ἐνταῦθα πὺν λόγον ἐβουλήθη καταπαῦσαι ἀπὸ πολλῶν φόβων, ἐνθυμῶντος τὰ μέλλοντα ἀποκαλύπτειν ὅπως τῷ ἑαυτοῦ. Τίς γὰρ αὐτὰ διηγήσεται; τίς πλημῆσιν ἔξειπεν; ποῖον εἶδος ἀπαγγελῆ; ποταπὴ γλώσσα φθέγγεται; ποῖα φωνὴ δηλώσει; ποῖα ὅτι ἀκοὴ χωρήσει ἀκούσαι ἐκείνη; ὡς γινόμενων, αἱ δυνάμεις πᾶν ἔρανον σαλευθήσονται. τίς ἔσται βοηθήσεται, καὶ τρομάξει, ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν ὁ βασιλεὺς πᾶν βασιλεύοντων ἀπὸ τῆς θρόνου ἔξανασῇ, κατελθὼν ἐπισκέψασθαι πάντας τὰς κατοικούντας τὴν οἰκουμένην, καὶ συναίρει λόγον μετ' αὐτῶν, καὶ ἀποδίδει τὸ καλὸν μισθὸν πῶς ἀξίοις, πῶς δ' ἀξίοις κολάσεως, ἀποδίδει τὰς κολάσεις, ὡς δίκαιος κριτὴς. ταῦτα ἔν ἐνθυμῶντος, φόβῳ συνέχοντάς με τὰ μέλη, καὶ πᾶσα ἐλπίς μου πάντοθεν. φόβῳ διακρύβουσιν οἱ ὀφθαλμοί μου. ἡ φωνή μου ἐκλείπει. τὰ χεῖλη μου πεπήγασι. ἡ γλώσσα μου φρίσσει. καὶ οἱ λογισμοί μου σιωπὴν μελετῶσιν. ὁ πόνος ἀναγκάζει με εἰπεῖν ὅτι καὶ ὑμῶν ὡφέλειαν, ἀλλ' ὁ φόβος κατέχει, καὶ ὅπτιμα σιωπῶν, ὅτι πολὺς

πολύς ὁ φόβος καὶ ὑπερέμετρος· τοιαῦτα γὰρ
 μεγάλα καὶ φοβερά θάυμαστα, ἕτε ἐγένοντο
 ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἕτε μὴ γίνονται ἐν ὅλῃς
 τῇ γενεᾷ· καὶ ἄρτι μὲν πολλάκις ἐὰν ἀφ' ἡ
 νηται ἀστραπὴ καὶ βροντὴ τρανώτερα, πάντα
 ἀνθρώποι ἐκθροῖ, καὶ πάντες εἰς γῆν κλίνου-
 μεν· καὶ εἰ ταῦτα ἡμεῖς ἕως ἐκθροῖσι πα-
 μικρά, πῶς ὑπενέγκωμεν τότε, ὅταν ἀκύνωμεν
 τῆς φωτὸς τῆς σάλπιγγος ἐκ τῆς ἑρανῆς ὑπερ-
 πάντῃ βροντῇ κεκραγῆς καὶ ἔξυπνίσσης πάν-
 τας τὰς ἀπ' ἀβύσσου κοιμηθέντας, δικάζας τε καὶ
 ἀδικάζας· τότε ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὁσῶς ὁ ἀνθρώπι-
 νος φύσεως ἀκύνοντα ὁ φωτὸς ὁ σάλπιγγος πε-
 ρείχουσι μετὰ σωδῆς ζητῦντα τὰς ἐαυτῶν ἀρ-
 μονίας· ὅταν ἰδῶμεν φύσιν καὶ πᾶν πνοὴν ἀν-
 θρώπων ἐν ῥοπῇ τῇ ὀφθαλμῷ ἀνισαμένην,
 ὅσας οἱ ἐκ τῆς πόλεως αὐτῆς· καὶ ἐπισυναγομένους
 ἀπὸ τῆς περάτων τῆς γῆς πρὸς τὸ κοίτηλον·
 κελθεῖ γὰρ ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, ὁ ἔχων ἐξουσίαν
 πάσης σαρκὸς, καὶ διδούς μετὰ τρόμου καὶ σω-
 δῆς δώσει ἡ γῆ τὰς νεκρὰς αὐτῆς· ὁ αἵματος τὰς
 ἰδίους νεκρὰς, καὶ ἡ θάλασσα τὰς ἐκ τῆς νεκρὰς, εἴτε
 θηρίων ἐσθάραζεν, εἴτε ἰχθύος ἐμέλισεν, εἴτε ὄρνεα
 διήρπασαν, πάντες ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμῷ ὡς ἡσυχί-
 τας, καὶ θριξὶ μία ἐκ ἀπολεφθῆσεται· πῶς ὑπε-
 νέγκωμεν τότε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· ὅταν ἰδῶ-
 μεν τὴν πύρινον ποταμὸν ἐξερχόμενον μετὰ θυμῷ
 ὡς ἑρὶς ἀχρίαν θάλασσαν κατεδίοντα πρὸς ὄρη καὶ
 πρὸς νῆπας, καὶ κατακείμενα πᾶσι τῇ γῇ καὶ πρὸς
 ἐν αὐτῇ ἔργα· τότε ἀγαπητοί ἐκ τῆς πυρὸς ἐ-
 κείνης, οἱ ποταμοὶ ἐκλείψουσιν, αἱ πηγαὶ ἀφα-
 νίσονται, ἡ θάλασσα ξηρανέται· ὁ αἵς συγκλο-
 νήσεται, πρὸς ἀστρα πείσονται ἐκ τῆς ἑρανῆς, ὁ ἥλιος
 ἐκλείψει, ἡ σελήνη παρέρχεται, ὁ ἑρᾶνος εἰ-
 λίσσεται ὡς βιβλίον· τότε οἱ ἄγγελοι ἀποσελ-
 λόμενοι, περὶ ἑρᾶνος μετὰ σωδῆς ἐπισυναγόντες
 τὰς ἐκλεκτὰς ἐκ τῆς τεσσάρων ἀνέμων αὐτῶν ἀκρῶν
 ἑρανῶν ὡς ἀκρῶν αὐτῶν· τότε θεασόμεθα ἑρᾶνον
 καμινὸν καὶ γῆν καμινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν· πῶς
 ὑπενέγκωμεν φιλόχριστοι, ὅταν ἰδῶμεν τὸν φοβε-
 ρὸν θρόνον ἐτοιμαζόμενον· ὅταν ἰδῶμεν τὸ ση-
 μεῖον τῆς ἡμῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ ἑρανῷ φανέν
 καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος, ἐν ᾧ πορροήσῃ ἐκ-
 σίως ὑπερὶ ἡμῶν· τότε πάντες θεασάμενοι ἐν
 τῷ ὕψει φανέν τὸ φοβερὸν καὶ ἅγιον σκῆπτρον τῆς
 μεγάλης βασιλείας· ἐπιγινώσκει γὰρ λοιπὸν ἑ-
 καστός καὶ μνημονεύει τὸ λόγον τῆς Κυρίου πορρο-
 πόντος· ἐπιφανήσεται ὁ σημεῖον τῆς ἡμῶν ἀν-
 θρώπων ἐν τῷ ἑρανῷ, καὶ ἐν πληροφωρίᾳ γί-
 νεται

Tom. III.

101)

A ingens atque immensus est timor. Talia
 quippe magna & horrenda admirabilia
 neque ab initio contigerunt creaturæ,
 neque unquam accident in universis gene-
 rationibus. Et nunc quidem sæpe si repen-
 te coruscatio contingat aliqua, aut toni-
 tru clarius ac vastius, omnem mox timo-
 re percellit hominem, cunctique in terram
 procumbimus. Et si tantilla nos adeo ex-
 terrent: quo pacto, obsecro, tunc susti-
 nebimus, quando tubæ vocem ex coelis
 audiemus, super omne tonitru horribili-
 ter resonantem, cunctosque, qui a secu-
 lo obdormierunt, justos, & injustos ex-
 citantem? Tunc omnia humanæ conditio-
 nis ossa ad sonitum tubæ ex tumultis exi-
 lient, discurrentque cum festinatione, har-
 monias atque juncturas suas requirentia.
 Quum adspexerimus omnem humanam na-
 turam, ac spiritum in ictu oculi resur-
 gentem, quemlibet ex loco suo; congre-
 garique a finibus orbis terræ ad iudicium.
 Solo enim jussu magni Regis, qui habet
 potestatem omnis carnis, e vestigio
 terra cum tremore ac studio suos red-
 det defunctos, infernus suos, & mare
 suos mortuos: quidquid item vel bestię
 dilaniarunt, vel pisces devorarunt, vel
 aves discerpservunt, in ictu oculi adstabit,
 & ne unus quidem capitis capillus in iis
 deerit. Quomodo tunc, fratres mei
 carissimi, sustinebimus? quando igneum
 viderimus fluvium cum furore ma-
 nantem, ac instar ferocis aspe-
 rique maris montes & valles de-
 vorantem, terramque omnem, ac
 quæcumque sunt in ea, exuren-
 tem. Tunc, carissimi mei, illo ab igne
 deficient fluvii, vaneſcent fontes, mare
 exsiccabitur, aër perturbabitur, astra
 ex coelo decident, sol deficiet, luna transi-
 bit, coelum ut liber complicabitur.
 Tunc Angeli missi cum festinatione
 discurrent, congregaturi electos a qua-
 tuor ventis ab extremitate coelorum
 usque ad extremitates eorum. Tunc
 videbimus coelum novum, & terram
 novam secundum promissum ejus. Quo-
 modo sustinebimus, Christi amatores,
 quando conspexerimus tremendum so-
 lum paratum? Quum viderimus signum
 filii hominis in coelo resplendens,
 sicut dixit Dominus, cui sponte cla-
 vis affixus fuit pro nobis? Tunc
 cuncti prospicientes in sublimi formidabile
 & sanctum magni Regis sceptrum cogno-
 cent, & in memoriam reducent sermonem
 Domini prædicentis: quia signum appare-
 bit filii hominis in coelo; certique erunt,
 T post

post illud continuo Regem revelandum . In illa hora unusquisque considerabit quo pacto obviam tremendo occurret Regi , revolvatque mente cunctas actiones suas . Deinde quisque propria ante faciem suam cernet opera . Tunc omnes , qui misericordiæ opera coluerunt , & vere poenitentiam egerunt , hilares contuebuntur bona , quæ præmiserunt ante se , opera . Misericordes cernent ibi mendicos ac pauperes , quorum hic sunt miserti , pro ipsis interpellantes , eorumque opera bona coram Angelis & hominibus prædicantes . Qui vero hic lacrymas pro peccatis fuderunt , & labores atque molestias per poenitentiam subierunt , hilares ibi atque alacres cum gloria adstant , exspectantes beatam spem , & adventum gloriæ magni Dei , & Salvatoris nostri Jesu Christi . Et cur breviter majora non refero ? Quando magnum illum atque horribilem audiemus clamorem ex altitudine coelorum perforantem : Ecce Sponsus venit . Ecce Judex adest . Ecce Rex apparet . Ecce supremus judicum Judex revelatur . Ecce univerforum seculorum advenit Deus , ut judicet vivos & mortuos . Tunc , Christo dilecti , tunc a voce illius clamoris contremiscent fundamenta & renes terræ a finibus usque ad fines , & mare omnesque abyssi . Tunc , fratres mei , angustia , & timor , stuporque in omnem irruct hominem , a clangore atque resonantia tubarum , & a metu & exspectatione eorum quæ supervenient universo orbi . Tunc virtutes movebuntur coelorum . Tunc præbunt Angelorum exercitus , Archangelorum concurrent chori : Cherubim quoque ac Seraphim multis oculis prædita , in fortitudine metuque proclamabunt : Sanctus , Sanctus , Sanctus Dominus Sabaoth , qui est , & qui erat , & qui venturus est , omnipotens . Tunc omnis creatura in cælo , & in terra , & sub terra cum timore atque tremore valide clamabit : Benedictus qui venit Rex in nomine Domini . Tunc scindentur coeli , & revelabitur Dominus dominantium , & Rex Regum , & princeps principum , & princeps , & gloriosus ac terribilis Deus noster , veluti fulgur horribile , cum potestate , & majestate multa atque incomparabili , sicut Johannes prædicavit Theologus dicens : Ecce veniet cum nubibus cali , & videbit eum omnis oculus , & qui eum pupugerunt , & plangent super eum omnes tribus terra . Quo in statu putas tunc anima inveniri optabit ,

Apocal. 12.

Α νοι) πάντες . ὅτι ὀπίσω τέττι ὁ βασιλεὺς μέλ-
 λει ἀναφανέσθαι . ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐννοεῖ ἕκα-
 στος τὸ πᾶς ἀπαντήσῃ τῷ φοβερῷ βασιλεῖ , καὶ
 ἀναλογίζεσθαι πᾶσας τὰς πράξεις αὐτοῦ . ἔτα ἔ-
 θεωρεῖ ἕκαστος τὰ ἴδια ἔργα ἐμπροσθεν αὐτοῦ
 ἰσάμηναι . τότε πάντες οἱ ἐλεήμονες , οἱ γνη-
 σίως μετανοήσαντες , χαίρουσιν , βλέποντες τὰς
 ἐντολάς , ἃς παρέπεμψαν . οἱ μὲν ἐλεήμονες
 βλέπουν τὰς πηλὺς καὶ πένιτας , ὅς ἐνταῦθα
 ἠλέησεν ὁ Θεὸς καλεῖντας ὑπὲρ αὐτῶν , καὶ τὰ ἀγα-
 θὰ αὐτῶν ἐξαγγέλλοντας ἐπὶ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώ-
 πων , οἱ δὲ τὰ δάκρυα καὶ τὰς κόπας τὰς διὰ
 μετανοίας θεωρῶντες , ἴσαν) ἡλαροὶ καὶ φανοὶ
 καὶ ἔνδοξοι προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα
 καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σω-
 τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . καὶ τί συντόμως οὐ
 λέγω τὰ μείζονα ; ὅταν ἀκύνωτον τὴν μεγάλῃς
 ἐκείνης καὶ φοβερᾶς κραυγῆς ἐκ τῶν ὑψωμάτων
 ἔῃ ἔραν) λεγόντης . ἰδοὺ ὁ θυμῖος ἔρχεσθαι .
 ἰδοὺ ὁ κριτὴς ὁ Θεὸς ἰδόν) . ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἀνα-
 φάνεσθαι . ἰδοὺ ὁ δικαστὴς τῶν δικαστῶν ἀποκαλύ-
 πτεσθαι . ἰδοὺ ὁ τῶν ὅλων αἰώνων Θεὸς ἔρχεται
 κρίναι ζῶντας καὶ νεκροὺς . τότε τότε φιλόχρηστοι
 ἐκ τῆς κραυγῆς ἐκείνης τρομαῖσιν τὰ θεμέλια
 καὶ οἱ νεφροὶ τῆς γῆς ἀπὸ περάτων ἕως περάτων
 καὶ ἡ θάλασσα καὶ πάντα ἄβυσσοι . τότε ἀδελ-
 φοί μου τεινοχρεία καὶ φόβος καὶ ἔκστασις ἐπὶ
 πάντα ἄνθρωποι ἐκ τῆς κραυγῆς καὶ ἡχῆς τῶν
 σαλπίνγων , καὶ ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν
 ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένη . τότε αἱ δυνάμεις τῆς
 ἔραν) σαλευθήσονται . τότε πορεύουσιν ἄγ-
 γελοι , συντρέχουσιν ἀρχάγγελοι , Χερουβὶμ καὶ
 Σεραφὶμ , τὰ πολυόμματα ἐν ἰσχύι καὶ φόβῳ
 κράζουσιν , Ἄγιος , Ἄγιος , Ἄγιος , Κύριος
 Σαβωθ , ὁ ὢν , καὶ ὁ ᾔων , καὶ ὁ ἐρχόμενος παν-
 τοκράτωρ . τότε πᾶν κτίσμα ἐν ἔραν) καὶ ἐπὶ
 τῆς γῆς , καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς ἐν φόβῳ καὶ δυνά-
 μει κράζουσιν . ἐυλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασι-
 λεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου . τότε χρισθήσονται οἱ ἔρα-
 νοί , καὶ ἀποκαλυφθήσεται ὁ Κύριος τῶν κυριευόν-
 των , καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων , καὶ ἀρχων
 τῶν ἀρχόντων , ὁ ἀρχων καὶ ἔνδοξος καὶ φοβερός
 Θεὸς ἡμῶν , ὡς ἀεραπὴ φοβερά μετὰ δυνά-
 μεως ἔσται δόξης πολλῆς ἔσται ἀνείκαστος , καθὼς ὁ
 Ἰωάννης ὁ θεολόγος παρεκέρυξε λέγων . ἰδοὺ
 ἔρχεσθαι μετὰ ἰωὴν νεφέλων ἔσται ἔραν) , καὶ ὁ
 αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς , καὶ οἱ τινες αὐτὸν ἐξεκέν-
 τησάν) , ἔσται κόψον) ἐπὶ αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς
 γῆς . ποταπὴ ἄρα ψυχὴ θέλει διρρηθῆναι τότε
 ἵνα

ἵνα δυναθῇ ὑπομεῖναι, ὅτε ὁ ἕραιος καὶ ἡ γῆ
φυγῇ χρηστοῖται· ὡς φησὶν ὁ Θεολόγος πάλιν·
ἴδον θρόνοι λαλὸν μέγαν, καὶ καθήμε-
νοι ἐπ' αὐτὸν, ὃ δὲ τῷ πρῶτῳ αὐτῷ ἐφυγεν
ἡ γῆ καὶ ὁ ἕραιος, καὶ τὸ πᾶν ἔχ' ὀρέσθαι αὐ-
τοῖς· ἴδες πῶς τὸν φόβον ποτε, καὶ ἴδες ποιῶντα
φοβερά τράγικα; ὁ ἕραιος καὶ ἡ γῆ φύγει
ἀπὸ πρῶτου αὐτῷ· καὶ τίς δύναται εἶναι;
ἡμεῖς οἱ ἀμαρτωλοὶ πῶς φύγωμεν; ὅταν ἴδωμεν
θρόνους τιθέντας, καὶ τὸ δεσπότην τῶν ὅλων αἰ-
ῶνι καθισθῆντα; ὅταν θεωρήσωμεν πᾶς ἀναειδ-
μήτους τῶν ἀγγέλων στρατίας περικλυτάς κύ-
κλῳ τῶν θρόνων ἐν φόβῳ; τότε πληρῶται ἡ
προφητεία Δανιὴλ ἡ λέγουσα· ἐγὼ Δανιὴλ
ἐθεώρουν ἕως ὅτου θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαῖος
ἡμερῶν ἐκάθισεν· τὸ εἶδός αὐτῷ λαλὸν ὡσεὶ
χιών· ἡ θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῷ, ὡσεὶ ἔλειον
καθαρὸν· ὁ θρόνος αὐτῷ φλόξ πυρός· οἱ τρο-
χοὶ αὐτῷ πῦρ φλέγον, ποταμὸς πυρός ἐλκεν
ἐμπροσθεν αὐτῷ· χιλιάς χιλιάδες ἐλειτέρουν
αὐτῷ καὶ μυρία μυριάδες παραστήκει αὐτῷ,
κεκλιμένοι ἐκάθισεν, καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν·
μεγας φόβος, ἀδελφοί μου, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἐκείνη
τῇ φοβερᾷ καὶ φοικτῇ, καὶ ἡμεῖς μετὰ τὴν
ἄνθρωπον ἐκείνην τὴν ἀπορροήν καὶ τὴν φανερὰν
καὶ ἀνεφάνιστον αἱ φοβεραὶ ἐκείναι βίβλοι, ἐνθα
γεγραμμένοι εἰσὶν καὶ οἱ λογισμοὶ ἡμῶν καὶ τὰ
ἔργα καὶ αἱ πράξεις ἡμῶν, ἀ' ἐλαλήσαμεν
καὶ ἐπράξαμεν ὅτι τῇ γῆ καὶ ἐνομίσαμεν λαν-
θάνειν τὸν Θεὸν τὸν ἐπ' ἡμῶν καρδίαν καὶ νεφρὺς.
ἐνθα ἀναγγραπταὶ πάντα πράξεις τῶν ἀνθρώ-
πων, καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ φαυλὰ κατὰ τὸ γε-
γραμμένον, ὅτι αἱ τείχες τῆς κεφαλῆς ἡμῶν
πάντα ἠεὶ θυμωμένα εἰσὶν· ἡγουν οἱ ἀλογισ-
μοὶ καὶ τὰ ἐκθυμήματα, πᾶσι ὡς λόγοι δώσο-
μεν· ὡς πόσων δακρύων χρηζόμεν ἀπὸ τῶν ὥρων
ἐκείνων, καὶ ἀμελέμεν· ὡς πόσα στεναζόμεν, καὶ
τὸ ὅτι πληζόμεν, καὶ στεναζόμεν ἑαυτοὺς,
ὅταν ἴδωμεν πᾶς μεγάλας ἐκείνας δωρεάς, ἀς
μέλυσιν ὑπολαμβάνειν πᾶσι τῷ βασιλεὺς τῆς
δόξης οἱ καλῶς ἀγωνισάμενοι· ὅταν ἴδωμεν πᾶς
ἐφθαλμοῖς ἡμῶν τὴν ἀπόρρητον τῶν ἕραιων βα-
σιλείων, καὶ πάλιν ἐκ τῆς ἄλλης μέρους θεωρώμεθα
πᾶς φοβεράς κολάσεις φαινομένων· μέσοι δὲ τῶν
τῶν πᾶσι φῶσι καὶ πᾶσι πνοὴν ἀπὸ τῶν πω-
τοπλάσους Ἀδάμ, ἕως τῶν γεννηθέντων ὑστερον,
καὶ πάντας ἐπὶ πρῶτον κατὰ τὸ γεγραμ-
μένον· τότε πληρῶται καὶ ὁ λόγος τῆς Ἀποστόλου,
λέγοντος· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ πάν-
τοῦ.

Tom. III.

γού

A ut sustinere possit? Quando coelum & terra in fugam vertentur, sicut rursus Theologus dicit: Vidi solium candidum, ac magnum, & sedentem super illud, a cuius conspectu fugit coelum & terra: & locus non est inventus illis. Vidisti umquam similem huic horrorem? Vidisti res adeo horrendas unquam? Coelum & terra a facie ejus tunc fugere tentabunt, & quis poterit subsistere? Nos autem peccatores quo fugiemus? Quando thronos videbimus positos, & Dominum omnium seculorum sedentem? Quando innumera- biles Angelorum conspiciemus exercitus, in circuitu throni gloriae cum tremore circumstantes, cum metu atque tremore? Tunc prophetia implebitur Danielis, di- centis: Ego Daniel adspiciebam, donec thro- ni positi sunt, & antiquus dierum sedit. Ve- stimentum ejus candidum ut nix, & capil- lus capitis ejus ut lana munda. Thronus ejus flamma ignis, & rota ejus ignis ac- census. Fluvius igneus egrediebatur a facie ejus: millia millium ministrabant ei, & de- cies millies centena millia adsistebant ei: ju- dicialium sedit, & libri aperti sunt. Magnus in hora illa horrenda atque tremenda pavor erit, fratres mei, ingensque stupor, ac terror, quando judicium illud, ubi nul- la erit personarum acceptio, sedebit, & libri illi formidabiles aperientur, in quibus scriptae reperientur cogitationes nostrae, & actiones, & opera, quae fe- cimus, & quae locuti sumus super ter- ram, arbitantes latere Deum scrutato- rem renum ac cordium: ubi descripta erit humana quaecumque actio, sive bona, sive mala, secundum quod scri- ptum est: quoniam capilli capitis nostri omnes numerati sunt: cogitationes sci- licet, & intentiones cordis, de quibus rationem reddiduri sumus. O quam mul- tis opus habemus lacrymis, propter ho- ram illam, & negligimus! O quantopere plorabimus, & suspirabimus, vultumque percutiemus, ac nos ipsos discerpemus, quando praeclara illa contuebimur dona, quae a Rege gloriae accepturi sunt, qui bonum hic certamen decertarunt. Quan- do nostris adspiciemus oculis ineffabile coelorum Regnum: rursusque ex alia parte conspiciemus supplicia horrenda revelari, atque apparere: medium vero horum adsistere omne hominum genus, omnemque spiritum a primo formato Adam, usque ad ultimum omnium hominum, cunctosque in faciem procidentes, secun- dum illud scripturae. Tunc sermo implebi- tur Apostoli dicentis: In nomine Iesu Christi,

Dan. 7.

Philipp. 2.

T 2

omne

omne genu flectetur, caelestium, terrestrium, & infernorum: & omnis lingua confitebitur, quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris. Amen.

Α γόνυ κάμψαι ἐπερانیων καὶ ἐπιγείων καὶ καπηχθώνων, ἔ παῖσα γλώσσα ὁμολογήσεται· ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεῷ πατρὸς. Ἀμήν.

EJUSDEM
S. P. NOSTRI EPHRAEM

SERMO

DE JUDICIO ET
RESURRECTIONE.

A Deste fratres mei omnes, & me Ephraem minimum audite: cogitationemque nostram judicem statuamus, ut exploratione cordis nostri perdiscamus, num, quemadmodum divinitus inspiratae nobis tradunt scripturae, ita & ambulemus. Caveamus igitur spiritum Sanctum contristare, in quo signati sumus. Et quidem, si quis sibi bonorum operum fuerit conscius, gratiam, quam in humilitate ab hominum amatore Deo accepit, augere studeat. At, si peccatorum conscientia arguimur, quid est, quod negligentes sumus, Christo dilecti fratres? Ecce enim pervenit ad nos, o fratres, dies terribilis, in qua lumen solis obscuratur, & astra decidunt: in qua coelum tamquam liber complicatur: in qua buccinat tuba vehementem atque formidabilem sonum emittens, cunctosque ab initio seculi defunctos excitans: in qua ad vocem & nutum Judicis, promptuaria inferni redduntur vacua: in qua Christus in nubibus cum Sanctis Angelis advenit, judicaturus vivos & mortuos, redditurusque omnibus secundum ipsorum opera. Vere enim, formidabilis est gloriosus Christi adventus. Res enim est plane admiratione dignissima, Christo dilecti, cernere coelum repente discindi, & terram immutari, ac mortuos resuscitari. Reddet enim terra corpus hominis, quale suscepit, licet a feris discerptum, licet ab avibus comestum, licet a piscibus absorptum fuerit, non deperibit, ne capillus quidem hominis, coram Judice. Deo enim jubente, omnes incorruptibiles fiunt; corpusque ejusmodi accipient singuli, quale eorum merentur opera. Justorum corpora septuplo solis radios superabunt: at peccatorum, tenebrosa, & fætores plena invenientur. Quoniam hominis corpus, ipsius opera & actiones indicabit. Quisque enim nostrum actiones suas in proprio gestabit corpore.

Gra-

ΤΟΤ' ΑΤΤΟΤ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ
ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΚΡΙΣΕΩΣ, ΚΑΙ
ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ.

Δ Εὔτε πάντες ἀδελφοί, ἔ ἀκούσατε ἐμοῦ τῷ ἐλαχίστῳ Εφραίμ, ἔ θήσω ἡμῶν κατὰ τὴν ἡμέτερον λογισμὸν, ἵνα καταμάθωμεν ἡμετέρων καρδίαν, εἰ καὶ ἀπὸ λέγουσι αἱ θεόπνευστοι γραφαί, ὅτως πορεύομεθα. Μὴ ἄρα ἀδεύωμεν τὸ πνῆμα τὸ ἅγιον, ὃν ὡς ἐσφραγίστημεν, καὶ εἰ μὴ τις σιωπᾷ καλὰ ἔργα ὃν αὐτῷ, σπουδαζέτω αὐξήσας τὴν χάριν, ἣν ἔλαβε ὡς τῷ φιλανθρωπῷ ὃν παπεινοφροσύνη· εἰ ὅ ὃν ἁμαρτίας κατεγκωσμένοι ἐσμὲν, ἀλλὰ τί ἀμελῶμεν, φιλόχριστοι ἀδελφοί; Ἰδοὺ γὰρ κατέφθασεν **Δ** ἐφ' ἡμᾶς, ὦ ἀδελφοί, ἡ ἡμέρα κρίσεως, ὃν ἡ περ σκοτίζεται τὸ φέρος τῷ ἡλίῳ, καὶ πίπῃσι τὰ ἄστρα, ὃν ἡ περ εἰλίσσεται ὡς βιβλίον ὁ ἕρως· ἐν ἡ περ βοῇ σάλπιγγος μέγα, καὶ φεικτὸν ἡχος ἔξυπνίζουσα πάντας τὸς ἀπ' αἰῶνος νεκροὺς· ἐν ἡ περ ἐκκενῶται τὰ ταμῆα τῷ ἁδὲ ἀλλὰ φωτὸς τῷ κατὰ· ἐν ἡ περ γίνεται ὁ Χριστὸς ἐν νεφέλῃ μετὰ ἁγίων ἀγγέλων **Ε** κρίνας ζώοντας, καὶ νεκροὺς, καὶ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ· ἀληθῶς γὰρ φοβερά ὑπάρχει ἡ τῷ Χριστῷ ἐν δόξῃ παρουσία· θαῦμα γὰρ ἐστὶ, φιλόχριστοι, θεωρῆσαι ἐξάνθρωπος ἕρως χιζόμενοι, ἔ γὰρ ἀλαστομῶν, νεκροὺς ἐγναρομένους· παρῆναι γὰρ ἡ γῆ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ σῶμα ὅποιον ἀπέλαβεν καὶ θῆρες ἐσθάραν, καὶ ὄρνεον ἔφαγεν, καὶ ἰχθύς ἐμέλισεν, **Ε** καὶ ἀπολιμπάνεται, ὅτε δεῖξ ὁ ἀνθρώπος ἐνώπιον τῷ κατὰ, ἔ γὰρ μεταβάλλονται τῷ Θεῷ εἰς ἀφθαρσίαν ὅκατος. Ταῦτον γὰρ ἅπαντες ἀπολαμβάνουσι σῶμα, πρὸς τὰ ἴδια ἔργα· ὃ σῶμα τῶν δικαίων λάμπει ἐπὶ ἀπλάσιως ὑπὲρ φέρος ἡλίου· τὰ ὅ τῶν ἁμαρτωλῶν σκοτεῖαι ἀνέσονται, ἔ δυσωδίας μετὰ· ὃ σῶμα γὰρ τῷ ἀνδρὶ μὴν πρᾶξις αὐτοῦ· εἰς γὰρ ὅκατος ἡμῶν, πρᾶξις αὐτοῦ βαρύνει ἐν ἰδίῳ σώματι· **Ε**

Ὁ γὰρ χαλεπὴ πότε ἐξέτασις γίνεται τῇ ἡμετέρῳ ἐρ-
 γῶν. Ὁ γὰρ ἀφ' ῥημάτων ἡμαρτέ τις ἡμῶν, καὶ δι'
 ἐνθυμημάτων, περὶ αὐτῶν πότε, καὶ ἀγαθὸν
 ἐπραξεν, ὁμοίως ὅς ἐστι κακόν, ἐναρξάς βλέπει αὐτὰ.
 ὅπου δ' αὖ ἀπενίστα, πράξας αὐτῷ θεωρεῖ. Ἀγωνι-
 σόμεθα οὖν, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί, ἐκφυγεῖν ὃ οὐαι-
 δος, ὃ τὸ φοβερὸν ἀρχὴν σιμωαντῶν, πότε πῶς ἀ-
 μαρτωλοῖς πάσι. Ὁ γενέσθαι μετοχοὶ τῇ ἀγαθῇ
 ἐκείνῳ, ὃν ἡτοίμασε θεὸς ἅπασιν πῶς δικαίους,
 αὐτὸν ὁφθαλμοῦς ἔκ' ἰδεῖν, ὃς οὐκ ἤκουσεν, ὃς δὲ
 ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη· εἰς αὐτὸν
 θυμοῖσιν Ἀγγελοὶ καλύψαι· ὅτ' αὖ γὰρ κατέρ-
 χεῖ ὁ Χειρὸς Ἰξ ἔρανον, ἐνδὺς πῦρ τὸ ἀσ-
 βέστον ἀφ' ἑαυτοῦ πανταχοῦ παρὰ πρὸς ὅπου τῷ
 Χειροῦ, καὶ καλύψει τὰ πάντα. Καὶ γὰρ ὁ ἐπὶ
 Νῶε γενοὺς κατακλυσμὸς, τύπος ὑπῆρχε
 τῷ πυρὸς τῷ ἀσβέστον. ὥστε γὰρ ἐκά-
 λυψε πᾶσαι κορυφαὶ ὄρους, ὅπως καὶ τὸ πῦρ
 πότε καλύψει τὰ σύμπαντα· πότε μετρεῖχουσιν
 οἱ Ἀγγελοὶ πανταχοῦ, καὶ ἀρπάζουσι πάντας
 τοὺς ἀγίους καὶ πιστοὺς ἐν δόξῃ ἐν νεφέλῃς εἰς
 ἀπάντηαν Χειροῦ. σπουδάζωμεν οὖν, φίλοι,
 ἀρεθίστως ἀξιοὶ τῆς ἀρπαγῆς ἐκείνης, καὶ
 εὐδοκίᾳ ἀμεμπτοί, καὶ ἀνέγκλητοι πότε ἐνώπιον
 τῷ φοβερῷ, καὶ φοβερῷ βήματος. Μακάριος
 γὰρ ὅστις ἐν νεφέλῃς σιμωαντῶν τῷ βασιλεῖ τῷ δό-
 ξῃ ὥστε οὖν τεσσαρτῆς ὁ ἀποφερούμενος
 ἐκείνης τῆς ἀρπαγῆς· οἱ γὰρ μὴ ἀρπαζέμενοι
 ἐν ἐνδοξῇ νεφέλῃς σημαίνουσιν ὑπάρχειν ἀ-
 σεβεῖς ἀμαρτωλοὶ. Μὴ οὖν ἀμελήσωμεν φι-
 λόχριστοι ἀδελφοί. Ἰδὲ γὰρ τὸ εὐαγγέλιον ἀνέφατον
 ἅπασιν· ὡς ἐχωμεν οὖν καρὸν σπουδάζωμεν
 μετριοῦσα· τὰ ὀλέτεια πάθη τῷ σώματι, ὃ
 ψυχῆς νικήσωμεν ἡδονῶν, ὡς σώφρων Ἰωσήφ
 μὴ τῷ σώματι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ λογισ-
 μῷ· ὁ γὰρ τέλειος ἀνὴρ ὅπως σπεύδει σωφρονεῖν.
 Οἱ γὰρ βλέπων γυνῆκα παρὰ τὸ ἐπιθυμῆσαι
 αὐτῷ, ἥδη ἐμοίχθισεν αὐτῷ ἐν τῇ καρδίᾳ
 αὐτῷ· καὶ γὰρ πᾶς τῷ σώματι πράξας πολλαὶ
 ἀφ' ἑαυτοῦ πολλαῖς ἐξέκοψαι, καὶ ἀνθρώπινος
 φόβος πολλαῖς ἀνέτρεψε· αἱ δὲ τῆς ἀφροσύνης
 ἀφ' ὅπως ἐνεργούνται, ἀνευ κόπου πράσσονται.
 οἷον τι λέγω, φίλοι, πολλαῖς, τίς Ἰξ ὑμῶν
 ἐκτρέχει ἀκόλαστον, καὶ συνεκείσθω ἰσχυρῶς
 λογισμῷ, καὶ παρέδραμον διδύς· εἴκειν ὁ ποιῶ-
 τις δορκάδι πρὸς διδύς, πᾶς χεῖρας τῆς θηρα-
 τῶν πολλαῖς ἐκφυγεῖσα, ὃ ὅ βέλος λαβύσα
 μὴ ἐαυτῆς ἀπῆλθεν. Εἰ γὰρ τις ἐξ ὑμῶν ἡγή-
 σῃ τῷ λογισμῷ, ἔκ' ἐτι ὁ ποιῶνς ἀφ' Θεὸν
 σωφρο-

A Gravis siquidem nostrorum opetum tunc fiet inquisitio. Etenim siue verbis, siue cogitationibus quis nostrum peccaverit, tunc ipsi apparebit. Et siue bona, siue etiam similiter mala egerit, manifeste illa tunc contuebitur. Quocumque enim se verterit, suas ante se actiones cernet. Quamobrem contendamus, dilecti fratres, opprobrium atque confusionem horribilem,

B quæ tunc cunctos consequentur peccatores, effugere: nitamurque bonorum illorum participes fieri, quæ præparavit Deus omnibus iustis, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, & in cor hominis non ascenderunt: in quæ desiderant Angeli prospicere. Nam quum e coelis Christus descenderit, statim inextinguibilis ignis ubique ante Christi conspectum præcurret, operietque universa. Etenim quod sub Noë factum est diluvium, inextinguibilis huius ignis figura exstitit. Quemadmodum enim tum aqua omnes montium operuit vertices: ita & tunc igne occupabuntur universa. Tunc undique Angeli discurrent, rapientque sanctos omnes atque fideles cum gloria in nubibus aëris, obviam Christo. Contendamus igitur, amici mei, digni illo inveniri raptu & consistere tunc irreprehensibiles omnique crimine vacantes coram tremendo illo atque formidabili tribunali. Beatus enim ille, qui in nubibus Regi gloriæ occurrit, sicut contra infelicissimus est, qui raptu illo privatur. Qui enim sic non rapti fuerint cum gloria in nubibus, se impios peccatores esse designabunt. Ne igitur torpeamus, Christo dilecti fratres: nam ecce stadium omnibus apertum. Dum igitur tempus nobis suppetit, poenitentiam agere studeamus, & perniciosas corporis & animæ passiones vincere. Vincamus voluptatem, sicut temperans, & continens Ioseph, non solum corpore, sed & mente: Ita namque vir perfectus se continentiae legibus adstringit. Qui enim vi-

C derit mulierem ad concupiscendum eam, jam moechatus est ipsam in corde suo. Corporis enim actiones multis frequenter difficultatibus impediuntur, & humano metu præciduntur: at mentis actiones absque metu perficiuntur, & sine labore. Volo dicere, fratres carissimi: sæpe numero quis vestrum lascive adspexit, & cogitationem sceleris admisit, præteritque illico. Similis est ille capreae spiculo transfixæ, quæ quum venatorum manus evaserit, sagittam tamen in se ipsa gestans abiit. Nam si quis nostrum impudica superatus sit cogitatione, non quidem talis jam propter Deum pu-

D dicus

E

F

Matth. 5.

dicus: est: nisi enim sæpe hominum metus seu verecundia prohibuissent, corpus sane cum anima corrumpere non metuisset. Quare non jam ille continentiae corona donandus erit: verum tamquam qui hominibus placere studuerit, perpetuo supplicio torquebitur, nisi poenitentiam egerit. Porro si quis aliquando præoccupatus, superatusque propria cogitatione fuerit, vulnus poenitentia sanabit. Vitemus ergo, fratres, concupiscentiam pravam: nam hæc Evam gloria nudavit, ut unius cibi gustum appeteret. Hæc quoque diluvium in mundum induxit. Viderunt enim filii Dei filias hominum, & acceperunt ad ipsas, turpiterque sunt polluti. Hæc effecit, ut Ægyptia casti Joseph infano amore deflagraret: verum adolescens ille divino timore plenus, aspidem secum conclusam devicit. Hæc strenuum atque invictum illum Nazaræum Sampsonem captivum sumpsit: Qui enim olim sanguivorum leonem discerpserat, & mille viros percusserat maxilla asini, postquam concupivit cum vipera habitare, illico capilli Nazaræo defluxere, oculisque suis privatus, miserabilis atque ridiculus omnibus subito est demonstratus. Similiter autem David concupiscentia victus, Uriam interemit. Propter concupiscentiam Naboth etiam interiit: quin & hæc miferimum Judam ad Christum proprium Dominum tradendum impulit. Quocirca felix ille, qui omnis concupiscentiae auditus, & visus, tactus, & odoratus victor evaserit. Et corona pudicitiae exornatus, eam sic ad formidabile Christi tribunal portabit. Venite in idipsum, adoremus eum, paribus vocibus dicentes, Alleluja. Venite omnes Christum glorificemus. Amen.

S. E P H R A E M

D E M O N A C H I S .

CUr Turturi viduato comparavit te sæculo abdicatum Propheta, o Monache? Quoniam turtur avis est casta, nunquam secundis nuptiis gaudens, neque in ramis humidis confidens: potius autem inhabitabiles confectatur solitudines, ibique dies suos perficit. Quam ob causam te Propheta turturi viduato comparavit: ne & tu ad mundum conversus, ea quæ retrò sunt respicias: neque in civitatibus & castellis vicisque converferis, neque cum mundanis demoreris; neque vias eorum addiscas: recedatque anima tua a Domino Deo suo, vero

A σωφρονεῖ. εἰ μὴ γὰρ διὰ φόβον πολλὰ κίς τῶν ἀνθρώπων, ἢ διὰ τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸ σῶμα ἐφθάρει σὺν τῇ ἐαυτοῦ ψυχῇ. ἔτι οὖν κείνος ὡς σώφρων ἐφανοῦται, ἀλλ' ὡς ἀνδρωπάρεσκος κολάζεται ἀπαύτως, εἰ μὴ μετανοήσῃ. εἰ δὲ περκαταληφθῇ, καὶ ἡττηθῇ πώποτε τῷ ἰδίῳ λογισμῷ ἰάσεται τὸ τραῦμα διὰ τῆς μετανοίας. φύγωμεν οὖν, ἀδελφοί, κακῶς ἐπιθυμίας. αὕτη γὰρ ἐγυμνῶσει ἅλ τῆς δόξης τῆς ἑσθίας, ἵνα ἐπιθυμήσῃ γῶσιν μιᾶς βρώσεως. αὕτη καὶ κατακλυσμὸν ἐπήγαγε τῷ κόσμῳ· εἶδον γὰρ ὑποὶ Θεοῦ πρὸς αὐτὰς, καὶ ἐμυῖανθησαν ἀχρεῖς. αὕτη τὴν ἀγυπτήαν ἐποίησε μαῖνεναι ἰσὺ σωφρονι Ἰωσήφ. ὁ νέος δὲ κείνος, τὸ Θεὸν φοβούμενος ἐνίκησεν ἀσπίδα συγκλεισθεῖσιν αὐτῷ. αὕτη τὸ ἀεῖς, καὶ ἀκαταγωνιστοῦ τῆς Ναζωραίου Σαμφὼν ἀχμάλωτοι ἔλαβεν. ὁ γὰρ παρὰ τὰς πρῶτας ἀμοιβὰς λέοντα, καὶ πατάξας χιλίουσιν ἐν σιγῇ οἴου, ἐπειδὴ ἐπιθύμησε μετ' ἐχίδνης συνοικεῖν, ἐξέπεσαν εὐθὺς ἀπὸ βίχης τῆς Ναζωραίου, καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τυφλωθεὶς ἐλεεινῶς, πᾶσι καταγέλαστος ἀνεδείχθη εὐθέως. ὡσαύτως δὲ καὶ Δαβὶδ τὸν Οὐρίαν ἐσφαξέ. διὰ τὴν ἐπιθυμίαν, Ναβουθὲ ἀπέθανεν. αὕτη καὶ τὸ ἄθλιον Ἰούδαν ἐποίησε πρὸς τοῦτον τὸν Χεῖρον, τὸ ἰδίον δεσποτῶν. Μακάριος οὖν ἐστὶν ὁ νικητὴς γεγονὼς πάσης ἐπιθυμίας, ἀκοῆς, καὶ βλέμματος, ἀφῆς, καὶ ὀσφρίσεως, καὶ ἀναδυσάμενος σέφανον σωφροσύνης κομιεῖται τῷ ἐμπροσθεν τῷ ἁγίου φεβεροῦ, καὶ φεακτοῦ. δῶτε ἐπὶ τὸ αὐτὸ, προσκυνησώμεθα αὐτῷ, ὁμοφώνως λέγοντες.

E ἀληλουῖα. δῶτε πάντες Χριστὸν δοξάζωμεν. Ἀμήν.

ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ

ΠΕΡΙ ΜΟΝΑΧΩΝ.

ΤΙ δὲ ὁ προφήτης τρυγὸν χερσὶν αὐτῶν ἀπέκασε. χῆρον σε ὦ μοναχέ; διότι ἡ τρυγὼν, ὅρις ἐστὶ σώφρων μὴ διαγαμουσάποτε. ἐν μὴδὲ ὑγροῖς κλάδοις καθέζομένη. μέλλον δὲ πᾶς ἀοικῆτες ἐρήμους διώκει, καὶ ἐπετελεῖ πᾶς ἡμέρας αὐτῆς. τὸν γὰρ αὐτὸν ἀπέκασεν ὁ προφήτης τρυγὸν χερσὶν αὐτῶν. μὴδὲ σὺ ἐπιστρέψῃς ἐν τῷ κόσμῳ εἰς τὰ ὀπίσω. μὴδὲ πόλεις καὶ κόμους διγείβῃς, μήτε μετὰ κοσμικῶν συναλλίσσεσθαι, μήτε μετὰ πᾶς ὁδοῦ αὐτῶν, καὶ ἀποστῇ ἡ ψυχὴ σου ἀπὸ κυρίου Θεοῦ αὐτῆς, τῷ

τῷ ἀληθινῷ τῷ ψυχῶν ἡμῶν νυμφίῳ, καὶ λαβὴς βρόχους ἐν τῇ σῇ ψυχῇ. μήτε εἰς πλῆπον καὶ ἡδονὰς τῷ βίῳ ἀνασρεφῇ. ὃ δὲ δύνασαι γὰρ καὶ ἄγγελος καὶ ἄνθρωπος ἐστίν. ὃ δὲ δύνασαι θεῷ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾷ. μηδὲ προφασίζεσθε ὡς μοναχοὶ πεπλανημένοι ἐντολαὶ καὶ εὐποιΐαι. γνησιοκομία τε καὶ ξεινοδοχία. ὃ γὰρ χρῆμα ὁ Θεὸς ἔξ ἀγγέλων τὰ ποιῶντα. εἰ μὴ τὸ ὑμῶν, καὶ δοξολογεῖν, καὶ δοξάζειν αὐτὸν ἀσπαυμένους, καθὰ καὶ συνετάξαθε.

Ταύτην δὲ τὴν παροβολὴν χρῆσομαι ὑμῖν. μοναχὸς φιλοκτήμων καὶ πλέσιος, κοσμικὸς κτήτωρ. μοναχὸς δὲ πένης, ἔρασιος πολίτης. ὅσοι μοναχοὶ ἐν πλῆτῳ καὶ τρυφῇ ἀφύονται, ἔδεν ἀφάρεται τῶν ἐν τῷ βίῳ κοσμικῶν, τρυφητῶν καὶ σπαταλιστῶν. ἔτι δὲ ξένοι τῷ ἀγγελικῇ ἀφύωνται εἰσιν, ἀλλὰ καὶ ψεύσαι εὐείσκει. καὶ ἡδὴ μὴ τὸ κόσμον ἀποταξάμενοι. καὶ πάλιν ἐν τῷ βίῳ καὶ τῷ πλῆτῳ, καὶ τοῖς ἰδιοῖς συγγενέσι ἀνασρεφόμενοι. ἔδεν μοναχικὸν ἡμᾶς ἔτι δύναται φορεῖν οἱ ἐν τῷ βιωτικῷ πλῆτῳ ἀνασρεφόμενοι. ὃ δὲ δύναται γὰρ δουλεύειν Θεῷ καὶ μαμμωνᾷ, φησὶ ὁ κύριος. καὶ αὐτοὶ οἱ ἀπόστολοι ἐρωτήσαντες τὸν αὐτὸν διδάσκαλον καὶ εἰπόντες, ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολούθησάμεν σοι, ἐκέτι αὐτὸν ἀφέντες, ἀπῆλθον εἰς τὸν κόσμον. ἔδεν ἐγράφησαν εἰς ὀπίσω, ἦσαν ἐν πλῆτῳ.

Εἰ γὰρ γένῃς μοναχὸν πλέσιον καὶ φιλόδοον, φιλάργυρόν τε καὶ ἀσυμπαθῆ, διώκοντα πλῆτον βιωτικὸν, ἀγαπῶντα τρυφὴν καὶ κέρδη κοσμικὰ, ἄφες τὰ κατὰ σὲ καὶ κλαῦσον αὐτὸν, ὅτι ἐν νυκτὶ καὶ ἐν σκότεινῳ πορεύεσθαι οὐ ποῦντος. ἔδεν γὰρ βουλευεται ὁ Θεὸς μοναχὸν τὸ οἰοῦναι ἀφέναι τὰ πνευματικά καὶ φροντίζειν τὰ κοσμικά, καὶ δοκεῖ εὐλογίῃ τινι ἀφορμῇ ἔχειν. χλευήν γὰρ ἔστιν αὐτῇ τῷ ἀβόλου, καὶ περᾷ αὐτὸν ἀπολέσαι. οἱ γὰρ ἀφὰ τὰ σωματικά καὶ βιωτικά πράγματα καταμελῶντες καὶ παρεκκλίνοντες τῷ πνευματικῷ, μεγάλην καὶ διηνεκῇ ζημίαν ὑφίστανται. μὴ νοοῦντες, μηδὲ εἰς νῦν λαβεῖν δυνάμενοι τὴν θείαν φωνήν, τὸ, ἔδεν ὀπιβαλὼν τὴν χάριν αὐτῇ ὅτι ἀροτροί, καὶ γραφεῖς εἰς τὰ ὀπίσω, εὐθεπὶς εἰσιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ ἔραν. τί δὲ ἄρα ὡς μοναχὲ ἐπιπαῖσαι τῷ ψυχοφθόρῳ πλῆτον, τὸν ἀλαζόνα, τὸν ὑπερήφανον, τὸν ἀσπλαγχνον, τὸν ἀσυμπαθῆ, τὸν ἀπληστον. ὅσοι γὰρ πλουτεῖς, ποσῶτο μᾶλλον ἀνελήεις καὶ ἀπᾶνθρωπος γίνεσθαι.

A vero animarum nostrarum sponso, laqueosque in anima tua accipias; neque ad divitias & voluptates sæculi revertaris: non enim & angelus & homo esse potes, nec Deo servire potes & Mammonæ. Neque prætexueritis, o Monachi errore ducti, mandata & beneficia, curam senum & hospitalitatem: non enim ab Angelis talia requirit Deus, sed tantummodo ut semper laudetur, glorificetur, & honorificetur ab ipsis, sicut constitutum est vobis.

Luc. 16.

Hanc porro parabolam suppeditabo vobis. Monachus avarus & dives, mundanus est professor; at pauper Monachus, coelestis est civis. Quicumque Monachi in divitiis & deliciis degunt, nihil differunt ab iis, qui in vita monastica sæcularibus rebus vacant, & deliciis atque voluptatibus indulgent: adhuc enim ab Angelico vivendi instituto peregrini sunt ac alieni: quin & mendaces deprehenduntur: & nunc quidem mundo se abdicant; nunc rursus in sæculo ac divitiis, suosque inter affines ac cognatos versantur; neque Monasticum amplius habitum ferre possunt, qui sæcularibus divitiis sunt dediti. Non enim possibile est Deo servire & Mammonæ, inquit Dominus: & ipsi quidem Apostoli quum interrogassent Magistrum suum, dicentes: *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te*; non amplius, ipso relicto, abierunt in mundum, neque conversi sunt retrorsum, videlicet ad sæculi divitias.

Matth. 6.
Luc. 16.Mar. 19.
Mar. 10.
Luc. 9. 18.

Si igitur videris Monachum divitem & voluptatibus deditum, avarum & compassionis atque misericordiæ expertem, opes caducas sectantem, deliciasque ac lucra mundana amantem; postpositis tuis, deplange illum, quoniam in nocte ac tenebris talis ambulat. Neque enim vult Deus Monachum, exempli gratia, relictis spiritalibus curare sæcularia, quamvis etiam justam aliquam causam habere videatur; illusio enim hæc est diaboli, qui tentat eum perdere; nam qui propter res corporales, ac sensuales negligunt omittuntque bona spiritalia, magnum assidue damnum patiuntur, non considerantes, neque mente complecti valentes divinam illam vocem: *Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno cælorum*. Cur igitur lethiferas tibi divitias consciscis, o Monache, superbas atque arrogantes, misericordiæ & compassionis omnis expertes, atque insatiabiles? quanto enim quis amplius ditatur, tanto magis immisericors & inhumanus red-

Luc. 9.

redditur, ampliusque suas manus contrahit, ne eleemosynam indigenti tribuat. Tu vero, o Monache, hasce divitias ne appetas, nec possideas neque congreges; nam Monachi primum & magnum mandatum, quæ secundum Deum est paupertas. Potius igitur Christo citra ullam distractionem adhæreas, residens in loco, in quo & mundo renunciasti, & te Deo conjunxisti viventi in secula.

E J U S D E M
B E A T I E P H R A E M
S E R M O P A R A E N E T I C U S
D E S E C U N D O A D V E N T U
D O M I N I . E T D E
P O E N I T E N T I A .

Respiscamus, ac poenitentiam agamus, Fratres: ut Deum peccatis nostris propitium reddamus. Implorēmus ipsum, quia exacerbavimus eum. Humiliemur, ut nos exaltet. Ploremus, ut lætitia nos afficiat. Lugeamus, ut consoletur nos. Projiciamus a nobis malam vivendi consuetudinem, & virtute induamur, tamquam vestimento: maxime autem nos, qui Angelico vitæ instituto digni habiti sumus. Sumamus, carissimi, pro mensura bonum ac perfectum certamen Patrum, qui ante nos vita defuncti sunt. Noli, frater, hodie a temperantia commendari, & cras in conviviiis versari. Noli hodie aquam bibere, & cras vini potationi te dare. Ne hodie nudis pedibus incedas, & cras calceamentorum varietate gaudeas. Ne hodie vilibus utaris vestibus, & cras ornatus incedas. Cave, hodie mansuetus sis ac humilis, & cras arrogans, atque superbus. Cave, hodie obedientem te præbeas; & cras dissolutum atque inobedientem. Vide, ne hodie in te audiat ploratus ac ejulatus: & cras risus atque contemptio. Vide, ne hodie humi cubes: & cras molliter in lecto dormias. Ne hodie poenitentiam agas; & cras ejus obliviscaris. Sed canonem unum retine, sicut etiam Sancti fecerunt Patres, qui ad quinquaginta & ultra annos suum non mutarunt canonem & regulam.

Cur mundo renunciasti, carissime, si mundana adhuc oblectamenta quæris? Ad tribulationem vocatus es, & tu requiem inquiris? Ad nuditatem: & tu vestium ornatum sectaris? Ad sitim perferendam: & tu vinum potitas? Ad bellum: & tu sine armis in coeleste regnum ingredi cupis? Ad vigilias: & tu somno obdormiscis? Ad gemitum atque ploratum: & tu rides? Ad caritatem: & tu fra-

A γίνεταί· καὶ πλεῖον τὰς χεῖρας συζέλει ὃ μὴ δοῦναι ἐλεημοσύνην· σὺ δ' ὦ μοναχὲ τῶν τῶν πλεόντων μὴ ὀπιθυμήσης· μὴ κτήσῃ· μὴδὲ ὀπισσάσῃ· τῷ μοναχῷ γὰρ ἡ πρώτη ἐστὶ μεγάλη ἐντολὴ ἢ κατὰ Θεὸν πτωχεία ὅτι· κολληθήσῃ δὲ μέλλον τῷ Χριστῷ ἀπερσπάτως καθεζόμενος ἐν τῷ πόπῳ, ἐν ᾧ καὶ ἀπετάξω τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι εἰς τὰς αἰῶνας·

B

Τ Ο Υ Ἀ Υ Τ Ο Υ
Μ Α Κ Α Ρ Ι Ο Υ Ε Φ Ρ Α Ι Μ
Λ Ο Γ Ο Σ Π Α Ρ Α Ι Ν Ε Τ Ι Κ Ο Σ .
Π Ε Ρ Ι Τ Η Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Α Σ Π Α -
Ρ Ο Υ Σ Ι Α Σ Τ Ο Υ Κ Υ Ρ Ι Ο Υ , Κ Α Ι
Π Ε Ρ Ι Μ Ε Τ Α Ν Ο Ι Α Σ .

C

A Δεσφοί, μετανοήσωμεν, ἵνα τῷ Θεῷ ἰλεωποιησώμεθα τῇ ἀμαρτίας ἡμῶν· ὡς καλέσωμεν αὐτὸν, ὅτι παρωξύνει αὐτὸν· παπεινώσκει, ἵνα ὑψώσῃ ἡμᾶς· κλαύσωμεν, ἵνα ὡς καλέσῃ ἡμᾶς· ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν κακὴν συνήθειαν, καὶ ἐνδυσώμεθα τὴν ἀρετὴν ὡς περὶ ἱμάτιον, μέλιστα ἡμεῖς οἱ καταξιώθεντες τῆς ἀγγελικῆς πολιτείας. λάβωμεν ἀγαπητοὶ μέτρον τὸν καλὸν ἀγῶνα καὶ τέλειον τῷ πατρὶ ἡμῶν πατέρων· μὴ σήμερον ἐγκρατεύσῃ, καὶ αὔριον ἀεισποιοῦσης· μὴ σήμερον ὑδροποτιῶσης, καὶ αὔριον οἰνοποτιῶσης· μὴ σήμερον ἀνυπόδετος, καὶ αὔριον τζαγγίν ὀμφαλόν· μὴ σήμερον τρύχινα, αὔριον τεύματα· μὴ σήμερον ἀτελής, καὶ αὔριον κεκαλλωπισμένος· μὴ σήμερον πρῶτος καὶ ταπεινός, καὶ αὔριον ἀλαζών καὶ ὑπερήφανος· μὴ σήμερον ὑπήκοος, καὶ αὔριον ἀκατάστατος καὶ ἀνήκοος· μὴ σήμερον ἐν σοὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς, καὶ αὔριον γέλως καὶ ἀδιαφορία· μὴ σήμερον χαμοκοιτήσης, καὶ αὔριον κλινοκοιτήσης· μὴ σήμερον μετανοήσης καὶ αὔριον ἐπιλάθῃ, ἀλλὰ καινὴν κατέχευε ἕνα, καθὼς καὶ οἱ ἄγιοι πατέρες ὅτι πεντήκοντα ἔτη καὶ πλείω ἔκ ἡλλάξαν τὸν καινὸν αὐτῶν.

F

Ἀγαπήτε τί ἀπετάξω τῷ κόσμῳ εἰάν ἀνάπαυσιν κοσμικὴν ζητῆς; εἰς θλίψιν ἐκλήθης, καὶ σὺ ἀνάπαυσιν ζητᾷς; εἰς γυμνότητα, καὶ σὺ ἱμάτια φιλοκαλεῖς; εἰς δίψαν, καὶ σὺ οἶνον πίνης; εἰς πόλεμον, καὶ σὺ χερεῖς ὅπλων βούλει εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν; εἰς ἀχρυνίαν, καὶ σὺ ὑπὸν καταφέρῃ; εἰς κλαυθμὸν καὶ ὀδυρμόν, καὶ σὺ γέλας; εἰς ἀγάπην, καὶ σὺ τὸν ἀδελφόν σου μισεῖς;

μισῆς ; εἰς ὑποταγὴν , καὶ σὺ ἀντιλέγεις ; εἰς A
 προκοπήν , καὶ ταπεινοφροσύνην , καὶ σὺ ὑπερηφα-
 νεύῃ ; εἰς κληρονομίαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ , καὶ
 σὺ τὰ γήινα φρονεῖς ; βλέπετε ἀδελφοί , μὴ
 ἀποπαζάμενοι τῷ κόσμῳ καὶ τῷ κόσμῳ φρονώμεν .
 μὴ εἰσέλθῃτε πάλιν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ κοσμικὰ
 φρονήτε . ἢ πράττειτε , ἢ ὁμιλῇτε . καὶ γὰρ φθαίρει
 ἡ ψυχὴ χρηστὰ , ὁμιλίᾳ κακᾷ . ἀλλὰ καθὼς λέγει
 ὁ προφήτης Δαυὶδ , ἐν τῷ νόμῳ κυρίου μελέτα B
 ἡμέρας καὶ νυκτὸς , ἵνα μετ' αὐτοῦ διαρρῶν λέ-
 γῃς . ἐγὼ δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα . καὶ πάλ-
 λιν . ἐξερευνήσω τὸν νόμον σου , καὶ φυλάξω αὐτὸν
 ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου . καὶ πάλιν , μελετήσω τὸν νό-
 μου σου ἀσπαυμένης . καὶ πάλιν , ἀγαθός μοι ὁ
 νόμος τοῦ στόματός σου ὑπὲρ χιλιάδας χρυσοῦ
 καὶ ἀργυρίου . καὶ πάλιν . ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ
 τὰ λόγια σου . καὶ σὺ ἀδελφέ μὴ κοσμικὰ ὁμι- C
 λῇ , ἀλλὰ πνευματικά . μὴ πρὸς τῶν γήινων ,
 ἀλλὰ πρὸς τῶν ὑπεράνω . ἀνὼ ἔχει σὺ τὴν καρ-
 διά σου πρὸς τὸ σωτήριον Χειρὸν , ὅτι εἶπεν μετὰ τοῦ
 Δαυὶδ . κύριε ἔχ' ὑψώθη ἡ καρδιά μου .
 πρὸς αὐτὸν ἀνέβλεπε πάντοτε , λέγων . πρὸς
 σὲ ἦρα τὰς ὀφθαλμούς μου τὸν κατοικοῦντα ἐν
 τῷ ὑπεράνω . κατὰγαγε δάκρυα ὅτι οἱ πεινῶντες
 ἐν δακρυσίν , ἐν ἀγαλλιάσει θειοῦσι . νύκτα καὶ D
 ἡμέραν πρὸς τὴν ἐσχάτην ὥραν ἀνέβλεπε . ὁ
 ψαλμὸς ἐπὶ τοῦ στόματός σου ἔστω ἀσφαλείως
 Θεὸς γὰρ ὁνομαζόμενος φυγαδεύει δαίμονας . λά-
 λῃ τῷ Θεῷ πολλά , καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὀλί-
 γα . αἰ μνημόνευε τοῦ Θεοῦ . καὶ ὑψαίνῃς ἡ δαί-
 νοιὰ σου γενήσεται . μὴ ἀγάπα τὸ τρυφᾶν ,
 ἀλλὰ φύγε τὰς ἡδονὰς . μίσσησον πᾶσαν χα-
 ρὰν τοῦ κόσμου τούτου . μὴ πειρασθῇς τὴν
 χαμοκοιτίαν , ὅτι πρὸξενός ἐστιν ἀπολαύσεως
 αἰώνιος . μὴ φανῇ σοι βάρος , ἡ ἰσχυρία , ὅτι εἰς
 εὐφροσύνην σε ὁ ἀπείρητος αἰώνιος . ἐγένετο εὐφρο-
 σιών τοῦ Χειροῦ ; μὴ συμπλακῇς τῷ βίῳ
 πραγματείᾳς , ἵνα τῷ εὐαγγελιστῇ ἀρέ-
 σῃς . ἀπεπαύω τῷ κόσμῳ ; μὴ ἀγάπα τὸν
 κόσμον , μηδὲ τὰ ἐν κόσμῳ . ἐπέβαλες τὴν χεῖ-
 ρά σου ἐπ' ἄροτρον ; μὴ εἰσέλθῃς εἰς τὰ ὀπίσω
 ἐμμεθύσῃ Χειρὸν ; ἀνάμεινον αὐτὸν ἐρχόμενον .
 καὶ ὁ κάσιν δὲ ἡμέραν καὶ ὥραν καὶ σινυμένην αὐ-
 τῷ μνημόνευε , ὡς νύμφη τοῦ ἑαυτῆς νυμφίου .
 αἰ εἰς αὐτὸν ἔχει τὸν νοῦν , ὡς φιλανδρός γυ-
 νὴ ἔχουσα τὸ ἑαυτῆς ἄνδρα ἐν ἀποδημίᾳ , ἥτις
 ἐν πολλῇ μερίμνῃ ἔστα καὶ θλίψει , καὶ πάντοτε
 κατασκοποῦσα τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς παρερχομένους ἐρω-
 τῶσα . ὅπως δ' αὖτ' ἀπέλθῃ . πρὸς αὐτὸν ὁμιλῇ καὶ

Tom. III.

χοι-

fratrem tuum odisti ? Ad subjectionem
 atque obedientiam : & tu contradicis
 atque repugnas ? Ad mansuetudinem , &
 humilitatem : & tu superbis ? Ad hære-
 ditatem regni ejus : & tu terrena sapi-
 Videte , fratres , ne post renunciationem
 seculi , quæ sunt mundi sapiamus . No-
 lite iterum converti retrorsum , & res mun-
 danas sapere , vel agere , aut loqui .
 Corruptunt enim bonos mores colloquia
 mala . At , sicut Propheta David ait :
 In lege Domini meditare , die ac no-
 cte : ut cum ipso confidenter dicas : Ego
 vero legem tuam meditatus sum . Et iterum :
 Meditabor legem tuam semper . Et rursus :
 Bona mihi lex oris tui , super millia auri
 & argenti . Et rursus : Exultabo ego super
 eloquia tua . Et tu , frater , ne secularia
 loquaris , sed spiritualia : neque de terre-
 nis , verum de coelestibus . Sursum cor
 tuum ad Salvatorem Christum habe : &
 cum Davide dicito : Domine , non est ex-
 altatum cor meum . Ad ipsum respice sem-
 per , dicens : Ad te levavi oculos meos ,
 qui habitas in cælis . Produces lacrymas :
 quoniam qui seminant in lacrymis , in ex-
 ultatione metent . Nocte dieque ad novis-
 simam horam respice . Psalmus assidue
 sit in ore tuo : nam Deus quum nomi-
 natur , Dæmones fugat . Cum Deo mul-
 tis , & cum hominibus loquere paucis .
 Semper Dei memineris : & coelum mens
 tua evadet . Ne quæras delicias : sed
 voluptatum fuge illecebras . Omne se-
 culi istius gaudium detestare . Humi cu-
 bationem ne abjicias : quoniam requiem
 æternam conciliat . Ne tibi grave
 jejunium appareat : quoniam in lætitiā
 sempiternā te transmittet . Christi
 factus es miles ? ne rebus hujus
 vitæ impliceris : ut ei , qui suæ te
 adscripsit militiæ , placeas . Renun-
 ciasti seculo ? ne seculum diligas ;
 neque quæ in eo sunt . Adjecisti
 manum tuam ad aratrum ? ne respi-
 cias ad ea quæ retro sunt . Despon-
 fasti te Christo ? eum adventantem
 expecta . Singulis vero diebus , ac
 horis momentisque , ipsius recorda-
 re , sicut Sponsa fui ipsius Sponsi .
 Semper in eum mentem defixam
 habe : quemadmodum uxor maritum
 amans , virum suum licet procul ab-
 sentem ac peregrinantem in memoriā
 apud se habet ; & quum in mul-
 tis constituta sit sollicitudinibus at-
 que angustiis , non cessat explorare
 vias , & interrogare prætereuntes , quo-
 nam abiisse potuerit ? de ipso loquitur ,

1. Cor. 15.

Psal. 118.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

Psal. 130.

Psal. 122.

Psal. 125.

V

& dormiens eum expectat & auscultat : non fruitur quiete , neque ridet cum quoquam , non lætatur , non desinit lacrymari , donec susceperit desideratum . Sic igitur & tu , Christiane , ac præcipue qui vanissimo seculo abrenunciasti . Et quid dico , qui abrenunciasti ? Omnes enim stabimus ante tribunal Christi : ut referat unusquisque propria corporis , prout gessit , sive bonum sive malum . Quocirca deinceps , frater , ne nimium momentanea alimenta appetas : non corporalem requiem quæras : non des fomnum nimium oculis tuis : neque vitam curæ , ac sollicitudinis expertem degas : sed Deum præ oculis tuis semper habe : ut cum Sancto David dicere queas : *Providebam Dominum in conspectu meo semper* .

Psal. 15. Non cesses divinas perscrutari scripturas . Non cesses sanctam matrem tuam interrogare Ecclesiam , quando veniet desideratus Sponsus . Et signum adventus ejus perquire ac discere , quia Judex non tardabit . Non desinas interrogare , donec plane certior factus sis . Non desinas de hoc interpellare eos , qui exacte norunt . Cupis porro nosse , quinam illi sint , qui accurate magnum istud ac formidabile mysterium sciant ? Prophetæ , Apostoli , & Evangelistæ : hi plene de horribili adventu Christi ac Sponsi , instructi sunt : hos , frater , interroga : & audies , quod veniet & non tardabit . Interroga magnum Prophetam Isaiam : respondebitque tibi , dicens : *Ecce Dominus veniet : & merces ejus cum ipso* . Et iterum : *Dominus Sabaoth egredietur , ad conterendum bella* . Aliusque Prophetæ ait : *Veniens veniet , & non tardabit* . Vicissimque tibi Prophetæ respondebit Malachias , dicens . *Ecce veniet , & quis sustinebit diem introitus ejus ? aut quis stabit in conspectu ipsius ?* Docebit quoque te Prophetæ David , quum dicit : *Deus manifeste veniet : & adorabunt eum omnes Reges terræ* . Et iterum : *quia veniet , ut judicet terram* . Quod si Petrum quoque interroges Coryphæum : ipse tibi respondebit vicissim , ac dicet : *Non tardat Dominus promissionem , sicut quidam tarditatem existimant : sed patienter agit , nolens quemquam perire ; sed omnes ad poenitentiam reverti : Et rursus . Dies Domini , sicut fur in nocte , ita veniet* . Respondetque tibi vicissim Jacobus , dicens : *Ecce Iudex ante januam assistit* . Quin & Joannes te admonebit Theologus , dicens : *Ut quum apparuerit , fiduciam habeamus , & non confundamur ab eo in ad-*

A κοιμωμένη αὐτὸν προσδοκᾷ καὶ ἀκροᾷται , καὶ ὁ τυγχάνει αἰέσεως , ὅτε γελᾷ μετὰ ἱεροῦ , καὶ ἀφ' ὧν ὁ παύεται δακρύουσα ἕως ὅτι ἀποδέξεται τὸ ποδὶ μῶνον· ὅπως ἔν καὶ σὺ χειριανέ· καὶ μέλιστα ὁ ἀποπαζάμνος τῷ μετὰ βίῳ· Καὶ τί λέγω ὁ ἀποπαζάμνος ; πάντες γὰρ ὡς ἀνησώμεθα τῷ βήματι τῷ Χριστῷ , ἵνα ἕκαστος κομισῇται τὰ ἀπ' αὐτοῦ σώματος πρὸς ἃ ἐπράξει , ἥτε ἀγαθὸν , ἥτε κακόν· λοιπὸν ἔν ἀδελφε , μὴ ποδῆσης τροφὴν πρόσκαιρον· μὴ ζητήσης ἀνάπαυσιν σωματικὴν· μὴ δὲ ὡς ὕπνου σοῖς ὀφθαλμοῖς , μηδὲ ἀμελείῃς διάγε , ἀλλ' ἔχε τὸ Θεὸν πρὸ ὀφθαλμῶν σου πάντοτε ἵνα μετὰ τῷ ἀγίου Δαυὶδ δυναθῇς λέγειν , προωρώμην τὸ κυρίον ἐνώπιόν μου ἀπαπαντός· μὴ παύσῃ ἐρῶν τὰς θείας γραφάς· μὴ παύσῃ ἐρωτᾷ τὴν μητέρα σου τὴν ἐκκλησίαν , τότε ὡς ἀγνέται ὁ ποδούμενος νυμφίος , καὶ τὸ σημεῖον τῆς αὐτῆς παρουσίας ἐρώτησον καὶ μέλει , ὅτι ὁ βραδύνη ὁ κεκτῆς· μὴ παύσῃ ἐρωτᾷ ἕως ὅτι πληροφορηθῇς ἀκρίβως· μὴ παύσῃ παρακαλῶν τὴν ἀκρίβως γινώσκοντα περὶ τούτου· θέλεις δὲ γινῶναι τίνες εἰσὶν οἱ ἀκρίβως ἐπιστάμενοι τῷ πρὸς μέγα καὶ φοβερόν μυστήριον ; προφήται , ἀπόστολοι , εὐαγγελισταί· ἔτοι ἀκρίβως γινώσκουσιν περὶ τῆς φοβερᾶς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ καὶ νυμφίος· τούτους ἐρώτησον ἀδελφε , καὶ ἀκούσας ἔχας ὅτι ἔρχεται καὶ ὁ χρόνιος· ἐρώτησον τὸν μέγα τροφὴν Ἡσαΐαν· καὶ ἀποκρίνεται σοὶ ; λέγων , ἰδοὺ κύριος ἔρχεται , καὶ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ πάλιν· Κύριος Σαβαώθ ἐξέρχεται συντελεῖν πόλεμον· καὶ ἄλλος προφήτης λέγει , ὁ ἐρχόμενος ἦξει καὶ ὁ χρόνιος·

E ἀνταποκριθήσεται σοὶ καὶ ὁ τροφὴς Μαλαχίας λέγων , ἰδοὺ ἔρχεσθαι καὶ τίς ἀπομένει ἡμέραν εἰσοδεῖ αὐτῆς ; ἢ τίς στήσεται ἐν τῇ ὀπλισίᾳ αὐτοῦ ; διδάξει δὲ σε καὶ ὁ τροφὴς Δαυὶδ λέγων , ὁ Θεὸς ἐμφανῶς ἦξει καὶ προσκυνησούν αὐτὸν πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς· καὶ πάλιν , ὅτι ἔρχεται κτείνει τὴν γῆν· εἰάν Πέτρον ἐρωτήσης τὸν Κορυφαῖον , καὶ αὐτὸς ἀνταποκριθήσεται σοὶ , λέγων· οὐ βραδύνη κύριος τὸ ἐπαγγελίαν , ὡς τινες βραδύτητα ἡγοῦνται , ἀλλὰ μακροθυμίαν μὴ θέλων τινὰ ἀπολέσθαι· ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι· καὶ πάλιν , ὅτι ἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ , ὅπως ἔρχεται· Ἰάκωβος δὲ πάλιν ἀνταποκρίνεται λέγων· ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸς τῆς θυρῶν ἔστηκε· λέγει δὲ πρὸς σὲ ὅτι ὁ θεολόγος Ἰωάννης λέγων , ἵνα ἔχωμεν παρρησίαν τῷ μὴ ἀγχυθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρου-

παρουσία αὐτῶ· ἐρώτησι ἀγαπητὲ ὁ ἅγιος **A** Ματθαῖον ὁ Εὐαγγελιστὴν· ὁ αὐτὸς σοὶ λέξει θραυότερον πρὸς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου ἢ ἡκούσε παρ' αὐτῶ· λέγει δὲ, εἶπεν ὁ Κύριος· ἡγορεῖτε, ὅτι ἔκ οἶδατε τὴν ὥραν, οὐδὲ τὴν ἡμέραν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἔρχεται· ὁ πάλιν, γίνεσθε ἐπιμοι, ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκῇτε, ὁ κύριος ἔρχεται· ὁ πάλιν, μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτῶ εὐρήσει ἡγοροῦντα· ὁ πάλιν λέγει, ὁφονταί τ' ὑπὸ τοῦ αἰθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῇ νεφέλῃ τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως ὁ δόξης πολλῆς· τότε καθήσονται ἐπὶ θρόνον δόξης αὐτῶ ὁ συναχθήσονται ἐμρουθύνει αὐτῶ πάντα τὰ ἔθνη, ὁ ἀφοριεῖ αὐτῶς ἀπὸ ἀλλήλων ὡς περ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων· ὁ τὰ ἐξῆς· ὁ τῶς λοιπῶς τῶ Εὐαγγελιστῶν, ὁ πάντας τῶς ἀγίας εἰς ἐρωτήσεως, τὰ ὅμοια ἀκούσεις παρ' αὐτῶν πρὸς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου, ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις· λοιπὸν ἔκ ἐτι ἔχεις πρόφασιν· ἰδοὺ ἡκούσας πρὸς τῶν μακαρίων τροφῶν ὁ Ἀποστόλων πᾶσαι ἀλήθειαι· ἄρτι οὖν ἐπιμασον ἰατῆς σωτηρίας· ὁ τί ποιήσω ἵνα σωθῶ, ὁ ὅρω ἔλεος ὁ παρρησιαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀπολογίας· ἐγὼ σοὶ λέγω, μόνον φύλαξον· εἰς οὖν ἀκούσεως τοῦ κυρίου, ἐπακῶσετάς σου ὁ αὐτὸς· εἶπε γὰρ ὁ κύριος· εἰς ἀφῆτε τοῖς αἰθρώποις τὰ πειρώματα αὐτῶν, ἀφήσει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τὰ πειρώματα ὑμῶν· ἰδοὺ ἡκούσας τέως μιᾶς ἐν πολλῇ μεγάλῃς ὁ ἐλαφρᾶς· εἶπε γὰρ ὁ φιλαίθρως Θεός, ὅτι τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι· ποῖον γὰρ βάρος ἐστὶ τὸ ἀφίεναι τὸ ἀδελφοῦ τὰ πειρώματα, ὁ συγχωρηθῆναι τὰ Θεοῦ τὰ ἴδια πειρώματα, ἵνα παρρησίαν λέγῃς, ἄφες μοι τὰ ὀφειλήματά μου δέσποτα· ἐγὼ γὰρ ἀφῆκα τὸ ἀδελφοῦ μου· ταύτην τὴν ἐν πολλῇ φύλαξον μὴ ἔχει ἔχθραν κατὰ τινος, μηδὲ μισήσεως τινάποτε· μὴ γελοίοις σχολάσεως· μὴ καταλαλήσεως· μὴ λοιδορήσεως μὴ ἀργολογήσεως· μὴ κοσμικοῖς συναυλισθεῖς πρὸς τὸν κόσμον· μὴ μυθολογήσεως μὴ καταχέτω σε ὅτι πρὸς πρᾶγματα ὁ δόξαζάμενος τῷ κόσμῳ ὅλῳ· μὴ ἔχει ἄλλην μέλειναι, μηδὲ ἄλλον ἀγῶνα, πλὴν τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς φοβερᾶς, καὶ αἰὲν ἡ καρδία, καὶ ἡ γλῶσσός σου πρὸς κρίσεως μελετάτω· ἥτε οὖν ἐργάζῃ, ἥτε πρὸς δόχῃ, ἥτε πρὸς πατρὶς, ἥτε καθέξῃ, ἥτε ἐσθίῃς, ἥτε νηστεύῃς, ἥτε ἐπὶ τῇ κοίτης σου κείσῃ ἡγοροῦν, ἢ ἄλλοτι πρᾶτῃς, μὴ ἀποστῇ ὁ νοῦς σου τοῦ ἐνθυμῆσθαι καὶ τὸ σό-

Tom. III.

μασου

adventu ejus. Interroga etiam, carissime, Sanctum Matthæum Evangelistam: & ipse tibi clarius de adventu sponsi dicet, quæ ab ipso audit. Ait autem: Dixit Dominus: *Vigilate, quia nescitis horam, neque diem, in qua Christus Dominus veniet: & rursus: Estote parati, quia qua hora non putatis, Dominus veniet.* Et rursus: *Beatus ille servus, quem cum venerit Dominus ipse, inveniet vigilantem.* Rursusque ait: *videbunt Filium hominis venientem in nubibus celi, cum virtute & majestate magna. Tunc sedebit super sedem majestatis sue, & congregabuntur coram ipso omnes gentes, & separabit eos ab invicem, sicut pastor segregat oves ab hædis, & quæ sequuntur.* Reliquosque si interrogas Evangelistas, ac cunctos sanctos, similia ab eis de adventu Domini audies, quod prope sit in januis. Non igitur amplius excusationem habes. Ecce a beatissimis Prophetis, & Apostolis omnem veritatem audisti. Modo ergo quæ tuæ sunt salutis, para. Et quid, inquires, agam, ut salver, misericordiamque inveniam, ac fiduciam in die defensionis? Ego tibi dicam: solum serva. Quodsi Dominum audieris, & ipse te exaudiet. Nam ita dixit Dominus: *Si dimiseritis hominibus errata ipsorum: & Pater vester cælestis dimittet peccata vestra.* Ecce audisti tandem unum præceptum magnum & leve. Dixit enim benignissimus Deus: *Onus meum leve est.* Nam quod ac quale onus est, dimittere fratri offensas? Et indulgentiam atque remissionem a Deo priorum accipere delictorum? Ut cum fiducia dicere possis: *Dimitte mihi offensiones meas, Domine: ego enim fratri meo remisi.* Hoc serva præceptum. Ne inimicitias adversus aliquem habeas. Neque quemquam unquam odio prosequaris. Ne ludicris rebus vaces. Ne verba otiosa proferas. Ne aliis detrahas, atque obloquaris. Ne ullos maledictis incessas. Ne mundanis hominibus nimium adhæseris, ac converteris. Ne fabulis ac nugis te dedas. Ne res terrenæ te occupent. Qui universo renunciaſti mundo; ne aliam admittas sollicitudinem, neque aliud certamen, præterquam diei illius horribilis: semperque cor, & lingua tua de judicio meditentur. Sive igitur operi, sive orationi intentus sis: sive ambules, sive sedeas; sive comedas, sive jejunes; sive in cubili tuo vigil jaceas, sive quid aliud agas: non desistat mens tua cogitare,

V 2

tare,

tare, & os tuum loqui de iudicio. Corde porro sic tecum cogita: At quomodo respondere potero Judici? Numquid reperietur peccator alius, ut ego? Quo pacto peccata mea delebo? Quo pacto: ego tibi dicere potero? sicut fecit, & docuit David, dicens: *Lavabo per singulas noctes lectum meum, & lacrymis meis stratum meum rigabo.* Sic plora & cogita, dicens: sed qualia sunt horrenda illa tormenta, quæ divina dicit scriptura? Qualis est fluvius ille igneus? Qualis ignis ille inextinguibilis? Cujusmodi tandem tenebræ illæ exteriores? Cujusmodi stridores illi dentium? Cujusmodi gehenna illa ignis? Qualis erit vermis ille nunquam moriens? Qualis caminus ille ignis? Et cui tandem ex istis locis ego peccator destinandus ero? Hæc tecum meditare, o fili, singulis diebus, ac noctibus, & horis; & studiose in jejuniis, vigiliis, & orationibus ac lacrymis persiste; semperque in cella sub silentio versare: & ne contemnas, neque relaxeris, mi frater. Et si aliqui tibi detrahant, aut te derideant, vel spernant, aut deprimant: tu noli attendere iis, sed ob oculos tibi constitue desideratum sponsum, & dicito: dignus sum qui illudar: nam & Dominus meus illusus est, ac contumeliis affectus, consputatus, & crucifixus, odioque a Diaboli discipulis habitus. Atque etiam nos docet Dominus, ut & nos injuria affecti sufferamus; conviciis ac maledictis excepti, benedicamus; & persecutionibus exagitati, sustineamus. Rursusque memineris, frater, Domini ad suos Discipulos dicentis: *Si mundus vos odit, scitote, quia me priorem vobis odio habuit. Sed quoniam ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus.* Et iterum: *Beati estis, quum maledixerint vobis homines, & persecuti vos fuerint, ac vos oderint. Quin & cuncti per angustam hanc viam ambularunt sancti, sicut ait Apostolus: quoniam ludibria & verbera experti sunt, lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladii mortui sunt, circumierunt in melotis, in pellibus caprinis; egentes, angustiiati, afflicti, in solitudinibus errantes, in montibus, & speluncis, & in caver-
nis terra. Ita & tu, frater, si sustinueris, & canonem tuum paululum curaveris, una cum ipsis repe-*

Psal. 6.

Joan. 15.

Matth. 5.

Hebr. 11.

A *μασου λαλῆν πρὸς κρίσεως. ἀλλογιζέσθαι δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ σε ἔτις. ἄρα πῶς ἔχω ἀπολογήσασθαι τῷ κριτῇ; ἄρα εὐείσκεται ἀμαρτωλὸς ἄλλος, ὡς ἐγώ; πῶς ἔξω ἀπὸ μὲς πᾶς ἀμαρτίας; πῶς; ἐγὼ σοι λέγω. ὡς ὁ Δαυὶδ ἐποίησε καὶ ἐδίδασκε λέγων, λῶσω καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου ἐν δάκρυσι, τὴν σρωμνὴν μου βρέξω. ἔτις κλαῖε, καὶ ὀνθυμοῦ λέγων. ἄρα ποταπὰ εἰσὶν ἐκείνα αἱ κολάσεις αἱ φοβεραὶ, αἵ λέγει ἡ θεία γραφή; ἄρα ποταπὸς ὅστις ὁ πύρινος ποταμὸς ἐκείνος; ἄρα ποταπὸν ἐστὶν ἐκεῖνο τὸ ἄσβεστον πῦρ; ἄρα ποταπὸν ὅστις ἐκεῖνο τὸ ἔξωπρον σκότος; ἄρα ποταποί εἰσιν οἱ βρυγμοὶ τῶν ὀδόντων; ἄρα ποταπὴ ὅστις ἡ ἐκείνη ἡ γέννα τῆς πυρός; ἄρα ποταπὸς ὅστις ἐκεῖνος ὁ σκώληξ ὁ ἀπελεύτητος; ἄρα ποταπὸς ὅστις ἐκεῖνος ὁ κλίβανος ὁ πυρός; ἄρα εἰς ποῖον ἀρμόζει με ἐκ τούτων ἀπελθεῖν τῇ ἀμαρτωλὸν; ταῦτα μελέτα, τέκνον, κατ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ ὥραν, καὶ σπουδάσον προσκατεργῶν τῇ νηθείᾳ, καὶ τῇ ἀγρυπνίᾳ, καὶ τῇ σωφροσύνῃ, καὶ πῶς δάκρυσι, καὶ τῷ πάντοτε ἰδιάζειν ἐν τῷ κελίῳ καὶ σιωπῇ, καὶ μὴ σιωπῆσης ἀδελφε, μηδὲ χαυνώσης. κἀντινες*
D *ἀσσύρωσίσε, ἢ καταγελώσιν, ἢ ἔξωθεν ὡς, ἢ ἀπελήζωσι. σὺ μὴ σπῶσθε αὐτοὺς, ἀλλ' ἔχε τὸ σκοπὸν σε εἰς τὸ ποθοῦν ἑαυτὸν. καὶ εἰπέ, ὅτι ἄξιός εἰμι ἐμπάξασθαι. καὶ γὰρ ὁ κύριός μου ἐνεπαύθη, καὶ ὑβρίσθη, καὶ ἐνεπτύσθη, καὶ ἐσαυρώθη, καὶ ἐμισήθη ὑπὸ τῆς μαθητῶν τῆς ἀβόλης. διδάσκει δὲ καὶ ἡμεῖς ὁ κύριος, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀδικούμενοι ὑπομώμεν,*
E *λοιδορούμενοι ἀλογώμενοι, διωκόμενοι ἀνεχώμεθα. μνημόνευε πάλιν ἀδελφε τῆς κυρίας λέγοντος τοῖς μαθηταῖς, εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισῇ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. ἀλλ' ὅτι ἐγὼ ἔξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου. ἀλλ' ὅτι τῶν μισῶν ὑμᾶς ὁ κόσμος καὶ πάλιν μακάριοι ἐστέ ὅταν ὀνειδίωσιν ὑμᾶς, καὶ διώξωσι, καὶ μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι. καὶ πάντες ὅ οἱ ἄγιοι τὴν σενὴν ταύτην ὁδὸν ἐβάδιζον, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος, ὅτι ἐμπληρώθη καὶ μαρτύριον παῖρας ἔλαβον, ἐλιπιάσθη, ἐπείσθη, ἐπειράσθη, ἐν φόβῳ μαχαίρας ἀπέθανον, ὡς ἡλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν ἐγναίοις δέρμασιν, ὑπερέμενοι, θλιβόμενοι, κακωχόμενοι, ἐν ἐρημίᾳ πλανώμενοι, καὶ ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις καὶ τῇ ὁπᾶς τῇ γῆς. καὶ σὺ ἀδελφε εἰάν ὑπομείνης καὶ τῆς μικροῦ κανόνος σε ἐπιμελήσῃ, σὺν αὐτοῖς ἔχεις*

ἔχετε θύρεθ' ἡνίκά. μὴ οὖν ῥαθυμίσῃτε ὅτι μισθὸς ὑμῶν ὁ κόσμος· οἱ γὰρ μισοῦντες, τεισαῖοι· οἱ δὲ μισοῦμενοι ἀπὸ Χριστοῦ μακάριοι. ἔρχεται γὰρ καὶ ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ ἔργα αὐτοῦ. φησὶ γὰρ ὁ προφήτης. ἔρχεται, καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέρας εἰσοῦς αὐτοῦ; ὅντως γὰρ ὅντως φοβερά ἡ ἡμέρα τῆς παρουσίας αὐτοῦ. ἀκῆσοι καὶ ἄλλοι ὅμοιοι τῆς λέγει γὰρ ὁ προφήτης Δανιὴλ, ὅτι θρόνοι ἐπέθηκ' ἐπὶ παλάσους ἡμερῶν καθήσονται ἐνδύματα αὐτοῦ λευκὰ ὡς ἁλὸς, καὶ ἡ δὲ δειξὶς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ὡς ἐλὼν καθαρόν· ὁ θρόνος αὐτοῦ φλόξ πυρός· χίλια χιλιάδες παρεστήκει αὐτῷ, καὶ μυρία μυριάδες ἐλατύνον αὐτόν. κριτήριοι καθήσονται, καὶ βίβλοι ἡνεῶν ἔσονται. τίς ἔσται φοβῆσθαι τὴν ἡμέραν καίνου; τίς ἔσται φοβῆσθαι τὴν ὥραν ἐκείνην; ὡς πολλὰς θραυτοτέρας θρονῶν ἐὰν λήνται, καὶ βασάζομεν, ἀλλὰ πάντες ἐπὶ τὴν γῆν ἐπικλίνομεν· τίς ἄρα βασάσει τότε, ὅτ' αὖθις θεωρεῖ τὰ πνεύματα καίνα θάματα; ὅτ' αὖθις ἰδῇ τὰς δυνάμεις τῶν ἑρῶν σαλευόμενας· ὅτ' αὖθις θεωρήσῃ τὰ στοιχεῖα λυόμενα, τὸν ἑρῶν ὡς βιβλίον ἐλισσόμενον, τὸν ἥλιον σκοτιζόμενον. τὴν σελήνην μεταβαλλομένην εἰς αἷμα· τὰ ἀστρα πύπνοντα ὡς ἑρῶν ὡς φύλλα ἀπὸ συκῆς· τὴν γῆν κατακαυομένην· καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα· ὅτε θεωρήσεις τὴν σάλπιγγα ὡς τῶν ἑρῶν κεκραγῶν φοβερόν, καὶ ἐγγίρουσιν τὸς ἀπὸ αἰῶνος κοιμηθεῖντας· ὅτε θεωρήσεις τὸς ἑρῶν χιζόμενους, καὶ τὸ Θεὸν ἀποκαλυπτόμενον μετὰ θυμοῦ μεγάλου ἐπὶ τὸς ἀμαρτωλούς· ὅτε θεωρήσεις τὸς ἀγγέλους ἀποσελλομένους, καὶ περὶτρέχοντας, καὶ ἐπισυνάγοντας τὸς ἐκλεκτούς ὡς τῶν περὶ ἀνέμων ἀπὸ ἑρῶν ἑρῶν ἕως ἑρῶν αὐτῶν· ὅταν θεῶν τὸν θρόνον τὸν φοβερόν ἐπιμαρτυρῇ, καὶ τὸ δίκαιον κριτὴν καθεζόμενον· ὅτ' αὖθις ἰδῇς πᾶς αἰθρῶν φύσιν ἐμπροσθεν αὐτοῦ συνηγμένην μετὰ μεγάλης φόβου καὶ τρόμου· πιστάσάμενοι, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ὅτι πολλῶν θαυμάτων ἐστὶν ἡμέρα καίνου, καὶ πολλῶν θραυμάτων, ὅτε θεωρήσωμεν τὴν ἐλευσίαν καὶ ὁδὴν ἑρῶν καίνου, ὅτε ἀφορίζῃ ἡμεῖς ἀπὸ ἀλλήλων ὁ κριτής, ὡς ὁ ποιμὴν ἀφορίζῃ τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίων· τότε χωρίζονται γονεῖς ἀπὸ τῶν τέκνων καὶ τέκνα ἀπὸ γονέων· τότε ἀφαισθήσονται ἀδελφοὶ ἀπὸ ἀδελφῶν, καὶ φίλοι ἀπὸ φίλων, καὶ συγγενεῖς ἀπὸ τῶν γνωσμένων· τότε ἀφαισθήσονται κληροὶ ἀπὸ συγκαληροῦ, καὶ ἐπίσκοποι ἀπὸ συνεπισκόπων, καὶ ἀρχιερεῖς ἀπὸ συναρχιερέων, καὶ ὑποαρχιερεῖς καὶ

A reperieris. Nolite ergo obtorpesce-
re, quia odit vos mundus. Qui
enim oderunt, infelicissimi sunt: at
qui propter Christum odio habentur,
felicissimi. Veniet enim, & red-
det unicuique secundum opera sua.
Ait quippe Propheta. Veniet, & quis
sustinebit diem introitus ipsius? Malach. 3.
Vere enim, vere formidabilis est
dies adventus ejus. Audi quoque
B haud dissimile huic. Dicit enim
Propheta Daniel: Throni positi sunt,
& antiquus dierum sedit. Vestimen-
tum ejus candidum sicut nix, & ca-
pillus ejus, quasi lana munda. Thro-
nus ejus quasi flamma ignis. Mille
millia adsistebant ei, & decies millies
centena millia ministrabant ei: judicium
C sedit, & libri aperti sunt. Quis
non reformidet diem illum? Quis
horam illam non pertimescat? Hic
crebro si clarius tonitru resonet, non
sufferimus: at cuncti in terram præ
horrore inclinamur atque deprimimur.
Quis igitur tunc perferet, quando signa
illa admirabilia & obstupefcentia con-
tuebitur? quando virtutes cœlorum com-
moveri adspicies? quando elementa dissol-
vi videbis? quando cernes cœlum ut li-
brum convolvi: Solem obscurari, lunam
in sanguinem commutari; astra e cœlo de-
cidentia, sicut folia e ficu: terram com-
buri, & quæcumque in ea sunt opera?
Quando tubam e cœlo horribiliter reso-
nantem, & eos qui a seculo obdormie-
runt, excitantem audieris? Quando cœ-
los discindi, & Deum magno cum furore
super peccatores revelari contemplatus
fueris? Quando Angelos emissos, & cir-
cumcursantes, congregantesque electos ex
quatuor ventis, a summis cœlis, usque
ad extremitatem eorum, conspexeris?
Quando thronum horribilem paratum, ju-
stumque Judicem sedentem contuitus eris?
quando omnem humanam naturam coram
ipso magno cum timore, atque tremore
congregatam videris? Mihi credite, fratres
mei carissimi, multis digna est lacrymis,
multisque suspiriis dies illa: quando com-
miserandam, & lugubrem illam horam
contuebimur. Quando nos ab invicem
Judex separabit, sicut pastor oves segre-
gat ab hoedis. Tunc parentes segregabun-
tur a filiis, & filii a parentibus. Tunc
fratres separabuntur a fratribus, & amici
ab amicis: consanguinei a familiaribus.
Tunc clerici a sociis dividuntur cleri-
cis, Episcopi a Coepiscopis, Diaconi
ab aliis Diaconis; & Subdiaconi,
&

Malach. 3.
Joel. 2.

Daniel. 7.

& Cantores, atque Lectores a se invicem. Tunc quoque conjuges a se mutuo separabuntur cum lacrymis. Tunc Reges plorabunt, & Principes, magna hic factitantes, & vitam cum injustitia, & aliorum injuria degentes, propriosque ac ejusdem fidei fratres opprimentes. Tunc sanguis eorum, qui ex Episcoporum, ac Presbyterorum negligentia perierunt, ex eorum manibus requiretur. Tunc quod quisque talentum accepit, & apposuit, repetetur. Et omnis quidem Christianus de iis, quæ audivit atque accepit, exquiretur: præcipue autem Pontifices, Sacerdotes, & Levitæ: nam potentes potenter tormenta patientur. Tunc quisque cum timore atque tremore consistet, caput demittens, & sententiam adversus ipsum prodituram expectans. Tunc adspiciet, quomodo honorabuntur qui in jejuniis & vigiliis, lacrymis atque orationibus decertaverint: tum etiam qualia a Rege oblectamenta, atque solatia accipient. Et suspirans, dentibusque stridens, dicet: Quomodo ego miser non decertavi exiguo illo vitæ meæ tempore: sed in negligentia traduxi dies meos? nunc autem quo me ire deceat, ignoro; ane ad supplicium? Hæc porro secum cogitante, a Rege prodit sententia, dicens: *Quod quisque seminaverit, hoc & metet.* Tunc qui hic feminaverint in lacrymis, in exultatione illic metent. Tunc quisque abibit, quo & opera ejus. Constituta quippe uniuscujusque coram ipso erunt opera, sic ad eum dicentia: tu nos fecisti, o miser. Debuisses tuis nos diluisse lacrymis. Scripturam audisti, dicentem: Veniet hora, ut reddat unicuique secundum opera sua: & irrisisti ejusmodi dicentes. Age nunc igitur, & fructus laborum tuorum percipe. Tunc abibit unusquisque ad locum proprium, quem sibi ipsi præparavit: implebiturque scriptura, dicens: *Tunc loquetur ad eos in ira sua; & in furore suo conturbabit eos.* Qui vero sese præparaverint, non conturbabuntur; sed cum fiducia clamabunt: *Paratus sum, & non sum turbatus.* At qui imparati extiterint, conturbabuntur, dum illud audient: *Discedite a me, maledicti, in ignem æternum.* Tunc abibunt, hi quidem in tenebras exteriores: alii vero in stridorem dentium, & reliqua supplicia; propellentibus eos cum diligentia ac festinatione angelis, & ad eos dicentibus: Sicut oves facti estis inferni: mors depascet vos. Hi porro abibunt, dentibus stri-

Galat. 6.

Phil. 7.

Matth. 25.

A καὶ ψάλλται καὶ ἀναγινώσκει ἀπ' ἀλλήλων· τότε διαχωρίζονται καὶ τὰ ἀνδρόγυνα ἐν δάκρυσι· τότε κλαύσονται βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες οἱ μεγάλα πράξαντες καὶ ἐν ἀδικίᾳ βιώσαντες, καὶ καταπονήσαντες τὰς ἰδίους, καὶ ὁμοπίστους ἀδελφούς· τότε ζητεῖται τὸ αἶμα τῶν ἀπολυμένων ἐξ ἀμελείας τῇ Ἐπισκόπῳ καὶ πρεσβυτέρῳ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν· τότε ἕκαστος ἀπαγγέλλεται τὸ τάλαντον, ὃ ἔλαβε καὶ ᾠροσέσθηκε. πᾶς μὲν Χριστιανὸς ἀπαγγέλλεται ὃ ἤκουσε, καὶ παρέλαβεν· ἔλαβέν τινες ὁ ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, καὶ λευίται· δυνατοὶ γὰρ δυνατῶς ἐπαρτήσονται· τότε ἕκαστος ἵσταται μετὰ φόβου καὶ τρόμου τῇ κεφαλῇ κατὰ ἰσχύον, καὶ εἰσεχόμενος τῇ ἀπόφασιν τῇ μέλει κατὰ αὐτὸν ἐξελεῖται· τότε θεωρεῖ πῶς τιμᾶται οἱ ἀγωνισάμενοι ὡς ἐν νηθείᾳς, καὶ ἀγρυπνίᾳς, καὶ δάκρυσι, καὶ ᾠροσυχῆς·

C ποίας ὅτι καὶ τὰς ὡρὰς τῆ βασιλείας λαμβάνουσι ἀπολαύσεις· Καὶ στενάζει καὶ τείζει τὰς ὁδόντας, λέγει· πῶς ἐγὼ ὁ ἀδελφὸς ἐκ ἡγωνισάμενη πὺν ὀλίγον ἑκάειν τῆς ζωῆς μου χρόνον, ἀλλ' ἐν ἀμελείᾳ παρήλθον τὰς ἡμέρας μου· ἄρα ἄρτι πῶς με ἀρμόζει ἐκ οἴδα, ἢ εἰς τιμὴν κολάσιν; ταῦτα ὅτι αὐτὸν ἐν θυμῷ αὐτοῦ ἐξέρχεται ἡ ἀπόφασις ὡς τῆ βασιλείας λέγεται· ἕκαστος θεωρεῖ ὃ ἔσφαρε· τότε οἱ σφαιραντες ἐν δάκρυσι, ἐν ἀγαλλιάσει θεωροῦν ἐκείθεν. Τότε ἕκαστος ἀπερχεται ὅπου τὰ ἔργα αὐτοῦ· ἵσταται γὰρ τὰ ἔργα ἕκαστος ἐμπροσθεν αὐτοῦ λέγοντα ᾧ αὐτὸν· σὺ ἡμεῖς ἐπραξάς ἀδελφε· ὡφίλες δια τῆ δακρύων σου ἐξελεῖσαι ἡμεῖς· ἡμεῖς τῆς γραφῆς λεγούσης, ὅτι ἔρχεται ὡρὰ ἀποδοῦναι ἕκαστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἐνέ-

E παῖδες τὰς λέγοντας· ἄρτι ἐν δόξῳ ὑπάγωμεν, καὶ τῇ πόνῳ τῶν καρπῶν σου ἀπολαύσει· τότε ἀπελεύσεται ἕκαστος εἰς τὸν ἴδιον τόπον, ὃν ἡτοίμασεν ἑαυτῷ, καὶ πληροῦται ἡ γραφή λέγεται· τότε λαλήσει ᾧ αὐτοῦ ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ παράξει αὐτὸς· οἱ ὅτι ἐπιμέσαντες ἑαυτοὺς ἐπαραύονται, ἀλλὰ παρρησίᾳ κράζουσιν· ἡτοίμασθην, καὶ ἐκ ἐπαράχθην· οἱ ὅτι μὴ ἐπιμοι παραχθήσονται ἀκούοντες ὅτι, πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ καταραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον· τότε πορεύονται οἱ μὲν εἰς τὸ ἑξῶτερον σκότος· οἱ ὅτι εἰς τιμὴν γένωνται τῷ πύρρι· οἱ δὲ εἰς τὸ βρυγμὸν τῆ ὁδόντων, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς κολάσεις, ὡθύντων αὐτοὺς τῇ ἀγγέλων μετὰ σφοδρῆς, καὶ λεγόντων πρὸς αὐτοὺς, ὡς πρόβατα ἐγένεσθε τῷ ἄδῳ, θάνατος ποιμαίνει ὑμεῖς· οἱ ὅτι ἀπερχονται τεύ-

ζοντες

ζόντες τὸν ὁδόντας καὶ ἐπιστρεφόμενοι πυκνότε-
 ρως, καὶ θεωροῦντες πῶς ἀπεχωρίσθη, καὶ
 ἀπάγονται, καὶ ἑδραῖος ὁ βοηθῆσαι δυνάμενος.
 ποῦ ὅλος ὁ πλοῦτος ὁ κόσμος; ποῦ ἡ δυνατεία
 τῆς βασιλείας; ποῦ ὁ θράσος τῶν ἀρχόντων;
 πῶς ἑδάμῃ φαίνεται ὁ βοηθῆσαι δυνάμενος
 τὸν ἀγαπομένην; ποῦ πατὴρ ὁ γεννήσας; ποῦ
 μήτηρ ἡ ὀδυνησασα; ποῦ οἱ γνήσιοι ἀδελφοί;
 ποῦ οἱ φίλοι; ποῦ οἱ συγγενεῖς; ποῦ οἱ καὶ
 τῶν τρυφόντων; ποῦ οἱ θόρυβοι; ποῦ οἱ καυ-
 χόμενοι ἐν πλούτῳ; ὡς πόσων δακρύων καὶ
 στεναγμῶν ἄξια ἔστιν ἡ ὥρα ἐκείνη; καὶ ταύ-
 τη τὴν ὥραν ἔλεγεν ὁ κύριος, ὅτι μακάριοι
 οἱ πενθοῦντες, καὶ κλαίοντες νῦν. τότε ἀδελφοί
 ὁ ὁρῶν παρρησίαν ἀληθῶς μακαρίου ἐστίν. τότε
 οἱ μακάριοι Ἀπόστολοι ἐκλάμψουσιν ὑπὲρ τῆς
 ἡλίου. οἱ τροφῆται φαδρυνοῦνται. οἱ μάρτυρες
 φεφαινοῦνται. τότε φανερωθήσονται καὶ οἱ ἐνδε-
 κρυπόμενοι ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς
 ὁπῶς τῆς γῆς. αἱ ἀγγέλοι τῆς ἀποταξάμενων
 τῷ κόσμῳ μακαρίων μοναχῶν χοροὶ μετὰ
 τῶν ἀγγέλων ἐν ἀγαλλίασει οἱ ἐν ταῖς σπη-
 λαίοις σεαυτοὺς κατακλίναντες ἐν δάκρυοις καὶ
 ἀγρυπνίᾳ ὡς προσδύχαι. οἱ ἐν ταῦτα θύε-
 λαις, καὶ ἀφανῆς, καὶ ἐμφανῆς, καὶ ἐν
 παρρησίᾳ. οἱ ἐν ταῦτα ἀδοξοὶ καὶ πεφρονε-
 μένοι, καὶ ἐνδοξοὶ καὶ τιμωμένοι. οἱ ἐν ταῦτα
 πεινῆτες καὶ πτωχοί, καὶ πλούσιοι καὶ ἀγαπη-
 τοί. οἱ ἐν ταῦτα καταλιπόντες πατέρας, καὶ
 συγγενεῖς, καὶ ἀδελφούς, καὶ τρυφήν, καὶ
 ἀπέλαβον τὴν τῆς ἑρανῶν βασιλείαν. ὡς μα-
 κάριοι ὄντες καὶ τρισμακάριοι μοναχοί, οἱ ἐν-
 δεκρυπόμενοι, καὶ ἐκείθεν ἀρπαζόντες τὴν
 βασιλείαν. ἐν ταῦτα γὰρ ἐν ταῖς σπηλαίοις, καὶ
 ἐν ταῖς κελλίοις καὶ ἐν ταῖς ὄρεσιν ἀπ᾽ ἄνω
 θεὸν ἐδοξολογήσατε, καὶ διηκονήσατε. οὐ μόνον
 ἄνδρες ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τὸ ἀσθενὲς γέ-
 νος. Ἐκείνῳ σὺν ταῖς χοροῖς τῶν ἀγγέλων,
 πάλιν ἠξιώθητε ὑμῶν. ἐποθήσατε Χειρὸν,
 ἀπετάξαθε τῷ κόσμῳ, μετέσθε ἐν τῷ
 κόσμῳ. ἔχετε τὴν Χειρὸν. οὐδεὶς γὰρ φησὶν
 ἔστιν, ὅς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ
 τέκνα ἕνεκεν ἐμοῦ, ὅς οὐκ ἀπολαύῃ ἐκατοντα-
 πλασίονα ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλ-
 λοντι ζῶνι αἰώνιον κληρονομίαν, καὶ οὕτως εἶπεν
 ὁ κύριος. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

A dentes; & post tergum crebro respicien-
 tes, cernentesque quo pacto separati sint,
 abducentur: nullusque qui auxiliari ibi
 possit, reperietur. Ubi cunctæ tunc mun-
 di opes? Ubi potentia Regum? Ubi Prin-
 cipum temeritas? Quomodo nusquam tunc
 apparebit, qui adjuvare possit dilectos?
 Ubi tunc qui genuit, pater? Ubi quæ
 peperit mater? Ubi germani fratres? Ubi
 amici? Ubi consanguinei? Ubi comeffan-
 tium coetus? Ubi turbæ? Ubi qui
 in divitiis gloriantur? O quantis digna
 erit lacrymis atque suspiriis illa hora!
 Propter istam horam dicebat Dominus:
Beati qui nunc lugent ac plorant. Tunc, *Matth. 5.*
 fratres, qui fiduciam invenerit, vere bea- *Luce. 6.*
 tus erit. Tunc Beati Apostoli super so-
 lem resplendebunt: Prophetæ exhilarabun-
 tur: & Martyres coronabuntur. Tunc
 apparebunt etiam qui hic in montibus,
 speluncis, cavernisque terræ occultati fue-
 runt. Greges beatorum Monachorum,
 qui mundo renunciarunt, in exultatione
 cum Angelis choros ducent. Similiter qui
 in speluncis se ipsi per lacrymas, & vi-
 giliis atque orationes confecerunt. Qui hic
 viles fuerunt & obscuri, ibi clari com-
 parebunt, & cum fiducia. Qui hic in-
 glorii & contemptibiles, ibi cum gloria
 erunt atque honore. Qui hic pauperes
 & mendici, ibi divites atque dilecti. Qui
 hic patriam reliquerunt, & cognationem
 ac fratres & delicias: ibi regno cœlo-
 rum perfruentur. O quam felices, imo
 felicissimi sunt Monachi, qui hic affligun-
 tur, & vim patiuntur, & illic regnum
 rapiunt. Nam hic in speluncis, & cellis,
 ac montibus sine intermissione Deum glo-
 rificastis eique deservistis, non solum viri,
 sed etiam mulieres, genus fragile & im-
 becille: illic vero cum Angelorum choris
 eum rursus collaudare promeriti estis. Chri-
 stum desiderastis, seculo vos abdicastis,
 recessistis ex mundo, habetis Christum.
 Nemo enim est, inquit, qui reliquerit
 domum, vel fratres, aut filios pro-
 pter me, qui non centuplum in
 præsentī seculo accipiet, & in futu-
 ro vitam æternam possidebit; sicut ait
 Dominus. Ipsi gloria in secula.
 Amen.

POenitentia fertilis est fructus, carissimi: quia omni ex parte præclarum Deo opus affert. Frugifer est ager: quia tempore quocumque excolitur. Salutis est arbor: propterea quod multos in peccatis mortuos resuscitat. Inferitur in ipsa omnis coelestis conditio ac status: quia divinitatis est confors. Gaudet namque ea Deus, tamquam virtute creativæ potentiae ipsius: quia quos peccatum moliebatur perimere, ipsa ad Dei reparat gloriam. Indemne Poenitentia est Dei marsupium: quia hominum animas, ne pereant, tuetur. Copiosus est hic Dei redditus, atque proventus: eo quod homines afferat, & peccatores cumulatim congreget. Spirituales in ea consistere usuras existimo: metit enim Poenitentia, quæ non seminavit: nam corpus seminat corruptionem; & Poenitentia metens, eam ad castitatem elevat. Peccatum seminat passiones ac perturbationes: & Poenitentia illas demetens, superseminat vitæ rationem laudabilem. Accipit ea, quæ non dedit, pia usuraria, repetens quæ non mutuata est. Dicit peccatoribus: date mihi peccatorum pondus; id mihi operis sit usura. Fidem habes? da Poenitentiae usuram fidei: in ipsa enim fides tua debito libera redditur. Non dedi tibi, inquit, malum: hoc mihi, o homo, præbe, & exterminans illud, te sistam Deo, quemadmodum de talento legisti. Quid Evangelium dicat, nosce. Poenitentiam, ait, opus atque negotiationem esse Dei: & qui bene negotiati sunt, duplicasse summam. Boni quippe operatores, in ipsa venuste affabreque fecerunt Dei agriculturam. Per ipsam fructibus Ecclesiam impleverunt: in ipsa Dei horrea referferunt. Per ipsam & terra facta est coelum, quia sanctis angelis, qui sunt in terra, repleta est. Laudantur boni famuli, qui per poenitentiam semen multiplicarunt. Remunerantur boni dispensatores, magno lucro Dei pecuniam foenori dantes. Ex mercede, negotiationem discamus. A collaudationibus cognoscamus semen: & a foenore summam exploremus. Quoniam enim (in-

KΑρπὸς πολυφόρος ἐστὶν ἡ μετάνοια, ἀγαπητοί, ὅτι ἐκ παντὸς τρόπου ὡρῶσθαι ἔργον Θεῷ ἐνάρτεον· ἀγρὸς πάγκαρπός ἐστιν. ὅτι ἐν παντὶ καρπῷ πολυτράχεται. δένδρον ὑπάρχει ζωῆς, ὅτι πολλὰς τῆς ἀμαρτίας διήσκοντες ἀνίστησιν. ἐν αὐτῇ ἐγενετρίζεται πᾶσα ἐπεράνιος κατάστασις· ὅτι συγκοινωνός ἐστὶ τῆς Θεότητος. χαίρει ταύτῃ ὁ Θεός, ὡς τῇ θυγατρὶ τῇ δημιουργίᾳ αὐτοῦ· ὅτι οὐς ἡ ἀμαρτία περιᾶται ἀπολλύειν, αὐτῇ ἀναδημιουργεῖ εἰς τὴν Θεῷ εὐδοξίαν. τὸ ἀζήμιον ἔσθαι Θεῷ βαλάντιόν ἐστι ἡ μετάνοια, ὅτι ἀφφυλάττει τῇ ἀνθρώπων τὰς ψυχὰς, μὴ ἀπολέσθαι· ἡ πρόσδος τῷ Θεῷ ἡ δαφιλὴς αὐτῇ ἐστίν, ἐπειδὴ καὶ προσφέρει τὰς ἀνθρώπους, καὶ τὰς ἀμαρτωλὰς σωρηδὸν ἐπισυνάγει· οἶμαί, ὅτι οἱ πιδματικοὶ τόκοι ἐν αὐτῇ συνεθήκασιν. θερίζει γὰρ ἡ μετάνοια ἃ ἐκ ἑσπερε· τὸ γὰρ σῶμα σπείρει φθόρον, καὶ ἡ μετάνοια θερίζει, ταύτῃ ἐπάρει εἰς σεμνότητα· ἡ κακία σπείρει τὰ πάθη, καὶ ἡ μετάνοια αὐτὰ ἀποσπείρασα ἐπισπείρει τὴν ἐνάρτεον πολιτείαν· αὐτῇ λαμβάνει ἃ οὐκ ἔδωκεν, ἡ δὲ σεβὴς τοκίστρια, ἡ ἀπαγεῖσα ἃ οὐκ ἔδωκε. λέγει τοῖς ἀμαρτωλοῖς, δότε μοι τὸ βάρος τῆς ἀμαρτίᾳ. τὸ γὰρ μοι ἐστὶν ὁ τόκος τῆς πείνης ἔχεις; δός τῷ τόκῳ τῆς πίστεως τῇ μετάνοιᾳ· ἐν αὐτῇ γίνεταί σε ἡ πίστις ἀκατάχρεως. οὐκ ἔδωκά σοι, φησὶ, πονηρίαν· ἐμοὶ ταύτην δός ὡς ἀνθρώπε, καὶ ἀφανίσας αὐτὴν ὡρῶσθαι σε Θεῷ ὡς καὶ οὐκ ἀνέγνωσθε τῷ παλάντι· τί λέγει ὁ διαγγέλιον ἐπιγνώθι, ὅτι μετάνοιαν λέγει ἔσθαι Θεῷ τῇ πραγματείᾳ, οἱ ἐμπορευσάμενοι καλῶς ἐδιπλασιάσαν ὁ κεφάλαιον· οἱ καλοὶ ἐργάται ἐν αὐτῇ ἐκαλλιέργησαν τῷ Θεῷ ὁ γέωργιον· δι' αὐτῆς τῇ ἐκκλησίᾳ καρπὸν ἐπλήρωσαν· ἐν αὐτῇ τὰς ἑσθίας Θεῷ ἀποθήκας κατεχέμισαν· δι' αὐτῆς καὶ ἡ γῆ ἕρως γέγονεν, ὅτι ἀγγέλων τῶν ἐπὶ γῆς ἀγίων πεπλήρωται· ἐπαρῶνται οἱ καλοὶ θεράποντες ἀπὸ τῆς μετάνοιας τῇ πόρῳ πολυπλασιάσαντες· ἀμοιβὰν ἔτυχον οἱ καλοὶ οἰκονόμοι τῷ Θεῷ ὁ ἀργύριον ἐπὶ πολλῷ κέρδει τοκίσαντες. ἀπὸ τῆς ἀμοιβῆς τῇ πράξει μείζωμεν· ἀπὸ τῆς ἐπαμῶν γινώμεν τῇ πόρῳ, καὶ ἀπὸ τῶν τόκων ἐπισώμεν τὸ κεφάλαιον. ἐπειδὴ γὰρ, φησὶ, καλῶς

καλῶς ἐνεπορεύεσθε, καὶ προσέετεσθε τοῖς πέν-
τε ταλάντοις ἕτερα πέντε, γίνεσθε ἐπὶ δεκαπό-
λαις. ἀργύριον λαμβάνεις, Κύριε, καὶ πόλεις
χαίρει. τάλαντα δέδωκας, καὶ πόλεις πορεύ-
σας. ναί, φησιν. αἱ πόλεις εἰσὶ τῆς μετανόιας
μετάνοιαν. ἐπεὶ δὲ τὸ ἑαυτῶν σωτηρίας μετάνοιαν
πράττειν, καὶ γὰρ ἡμᾶς ἀρχοντας λαὸν καθίστη-
με πρὸς οὐδοξίαν. καλῶς ἔνι εἶπομεν, ὅτι τῷ
Θεῷ βαλάντιόν ἐστιν ἡ μετάνοια. διότι ἐν αὐτῇ
ἡ ἐνάρετος πολιτεία συνίσταται. εἶδεν ὁ Θεός,
ὅτι τὸ γένος τῶ ἀνθρώπων συνπαράηται ὁ ἐχθρὸς
καὶ ἀντεκατέστησεν αὐτῷ τὴν μετάνοιαν εἰς καθάρ-
σιν. ἐκεῖνος πείθει ἁμαρτάνειν. ἡ δὲ μετάνοια
ἐτόιμη προσδέξασθαι τὴν ἁμαρτάνοιαν. ὁ ἐχθρὸς
ἀναγκάζει πλάνοις, καὶ ἡ μετάνοια νεύεται
ἐπιστρέψαι. ἐκεῖνος βιάζεται εἰς ἀπόγνωσιν.
αὕτη ἐλπίδα σωτηρίας ἐπαγγέλλεται. κατασπᾶ
τὴν συνείδησιν ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ μετάνοια βακτη-
ρία αὐτῆς γίνεται εἰς ἀνάπαυσιν. Κύριος γὰρ
ἀνορθοὶ κατερράγνυμυς, ἀλλὰ διὰ τὴν μετανό-
ιαν ποιεῖ. Ὅταν γὰρ ἀκρότης ὡς Δαυὶδ λέ-
γοντος. ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐτά
με παρεκάλεσαν, σύνες, ὅτι διὰ τὴν μετα-
νόιαν εἶρηκε, παρεκάλεσαν. ὁ δράκων πείθει
ἀσεβεῖν, καὶ λυπεῖσθαι πλάνοις. ἡ δὲ με-
τάνοια πειθαρχεῖ μὴ ἀδυνατεῖν, μηδὲ πρὸς
σωτηρίαν ἀπογινώσκειν. τυφλοὶ ἡ κακία τὴν
διάνοιαν, ἀλλ' ἡ μετάνοια λύχνον ἄφασα δείκ-
νυσιν αὐτῇ τὸ Θεὸν μνησκον. λύχνος τοῖς ποσὶ
τῷ μετανόοντος γίνεται ὁ νόμος, ἀλλ' ἔστι δὲ
τὴν μετανόιαν. Τί λέγεις πρὸς τὸν; ὁ λύχνος
ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς φαίνει; μὴ οἱ πόδες ὀφ-
θαλμοὺς ἔχουσιν; πῶς ἔνι ἀφελὲς τὰς ὀφθαλ-
μοῖς, τοῖς ποσὶ δίδως τὸ βλέπειν; οἱ πόδες τῆς
ψυχῆς εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοί. ἡ σὰρξ πορεύεται,
ἵνα ἴδῃ, ἡ ψυχὴ δὲ νοῦσα τὸν καθορᾶ μὴ
κινεῖται. τῇ ψυχῇ τὸν λύχνον ὁ πρὸς τὴν ἀνέ-
ψαι. ἔστι γὰρ χρεια ὕλης τοῖς νοεροῖς ὀφθαλ-
μοῖς. ἐν τῇ μετανόια, νόμος γίνεται ὁ λύχνος.
ἐπεὶ δὲ οἱ ἁμαρτάνοντες, διὰ αὐτῆς πάλιν τῷ
Θεῷ συντυγχάνουσιν. ἐσκοτίσθη ὁ νοῦς, καὶ
ἐπὶ θεωρεῖ τὴν ἀγαθότητα. πῶς; ἐπεὶ δὲ ἀπογνώ-
σεως αὐτὴν ὁ ἐχθρὸς ἐμπύμπλησεν. ἡ δὲ μετάνο-
ια ὡς καλὸς ἰατρός τὰς κόπας, καὶ τὸ νέφος
τῇ ψυχῇ καθαίρει, πῶς τὸ Θεῷ χρη-
στότητος αὐτῇ δείκνυσιν. πειθαρχεῖ τοῖς ἀσεβεῖσι
καὶ ἀνάνυσιν ὁ ἀβύστος, ἡ πειθαρχία τὴν μετα-
νόιαν τὸ βαλάντιον. καὶ ἡ μετάνοια ὁρᾷ τὴν
παιδείαν, γλυκυτέραν προσέρχεται, λέγουσα.
Tom. III. μόνον

A (inquit) operati estis in eis , & quinque talentis alia quinque adjecistis ; habetis potestatem super decem civitates . Domine , argentum accipis , & civitates donas . Talenta dedisti , & civitates tradis . Etiam , inquit , civitates sunt poenitentiae agriculturam . Quia enim vobis vestram comparastis salutem : & ego vos principes populorum constituo , ad laudem & gloriam . Bene

B ergo dixerimus , quod marsupium Dei sit poenitentia : quia in ipsa , rectaeque vitae ratio consistit . Novit Deus , genus humanum conturbari ab inimico : & poenitentiam ipsi ad everisionem ejus opposuit . Ille suadet peccatum : at poenitentia parata est ad peccantem suscipiendum . Inimicus legem violare compellit : sed poenitentia ad conversionem hortatur . Ille in desperationem impellit : ista spem salutis promittit . Peccatum ; conscientiam divellit : poenitentia verò , baculus ejus ad requiem efficitur . Nam Dominus erigit elisos : verum per poenitentiam id facit . Quando enim a Davide dici audieris : *Virga tua & baculus tuus : ipsa me consolata sunt* : intellige , quod per poenitentiam istud fieri dixerit . Draco impietatem suadet , & moerorem parat : at poenitentia hortatur , non esse angendum neque desperandum de iis , quae ad salutem pertinent . Excœcat malitia mentem : sed poenitentia lucernam accendens , Deum ipsi a longe ostendit . Lucerna pedibus poenitentis , lex efficitur : sed non sine poenitentia . Quid ais , propheta ? Lucerna

E non oculis lucet ? Numquid pedes , oculos habent ? Quo igitur pacto , omissis oculis , visum pedibus attribuis ? Pedes animæ sunt intellectuales oculi . Caro graditur , ut videat : verum anima intelligens , hunc licet immota contuetur . Propheta lucernam animæ accendit : non enim materia indigent intellectuales oculi . In poenitentia , lucerna fit lex : quoniam per eam , peccatores denuo cum Deo congregiuntur , ac colloquuntur . Tenebris obducta est mens inique agentis , nec cernit bonitatem : quomodo ? quia desperatione ipsam implevit inimicus : at poenitentia , velut bonus medicus , labores atque molestias , nebulamque animæ adimens , lumen ipsi benignitatis Dei ostendit . Resipiscentiam impiis præcidit diabolus , asperitatem proponens poenitentiae : at poenitentia subdolam ejus cernens vafritiem , majori suavitate accedit , dicitque :

X **So**

Psal. 144.

Solum Dei memineritis : & ego pro vobis decertabo . Mente complectimini misericordiam ejus , & ego cum suspiriis intercedam pro vobis . Solum leviter ingemiscite , peccatores , resipiscetes , & faciam vos domesticos Dei . Dixit quoque Propheta Isaias : Quandocumque conversus fueris , & ingemueris : tunc salvaberis . Ecce & testimonium tibi adduco , inquit , solum resipisce . Si ergo ingemuerit peccator suspirando ; & grave onus Draconis evadit , & mente sublevata nebulam ignorantiae depellit , & in tranquillitate oculus animæ erit : subitoque ipsam poenitentia ad salutem manuducet . Tuncque non tantum suspirabit , verum etiam lacrymas fundet maximo cum dolore : quare ? quia Deum ut Patrem cernens , longo intervallo movetur ad lacrymas , quia ex intervallo vidit parentem : atque ideo erumpit in lacrymas , Deoque persuadet , quod patris benevolentiam amet : & sic a statu serpentino purgatur . Nunquid audisti , quod dixit David : *Lavabo per singulas noctes lectum meum* ? Sed primum suspiria edidit , & sic illacrymatus est . Ostendam etiam tibi hoc ipsum a maxima natura : quia primum ventus oritur , & sic pluvia succedit : primum tonitru cum fragore perstrepat , & sic nubes distillat . Est gemitus absque voce , sicut Paulus ait : *Quoniam Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus* . Recordatio Dei peccatoribus causa fit gemitus . Idcirco rursus David ait : *Memor fui Dei , & delectatus sum* . Nam qui resipiscunt , gaudent , quod a vinculis draconis liberati sint . Non enim pejus est vinculum , quam quæ ex peccato fit excoercatio : neque funis ad visus læsionem perniciosior . Quia enim in peccati tenebris versatur anima , vinculorum custodia detinetur : & in carcere omnis luminis experite degens , ignorat se in ignorantia ambulare . Ait quippe alibi Psalmista : *nescierunt , neque intellexerunt : in tenebris ambulant* . quoniam ignorantia locus est custodiæ , animam facile colligans , atque impediens . Dicit enim & Apostolus Paulus , quod *Deus nos ex potestate tenebrarum in regnum filii sui transtulerit* . Erat quippe humanum genus , quasi tenebris conclusum , propter ignorantiam divinitatis . David quoque suspirans , lacrymis lavit lectum suum : nam adulterio contaminatus erat : sed lacrymis stratum suum rigavit , quod nefario complexu polluerat . Idem autem de se ait :
La-

Psal. 6.

Rom. 8.

Psal. 76.

Psal. 81.

Coloss. 1.

A μόνον Θεῷ ὑπομνήσθητε , καὶ γὰρ ὑπὲρ ὑμῶν ἀγωνίζομαι . λάβετε ὅτι ἐν τῷ ὄντι ἀπολαγχίαν αὐτῷ , καὶ γὰρ παρεβούω ὑπὲρ ὑμῶν μετὰ σεναγμοῦ . μόνον κουφότερον σεναΐζατε ἁμαρτωλοὶ μετανοῶντες , καὶ ποιεῖτε ὑμᾶς οἰκέτας Θεοῦ . εἶπε καὶ Ἡσαΐας προφήτης . ὅταν ἀποσεραφεῖς σεναΐξης , τότε σωθήσῃ . ἰδοὺ σοι μαρτυρίαν παροσάγω , φησὶ , μετανόησον μόνον . ἐὰν σεναΐξῃ ὁ ἁμαρτήσας σὺν τῷ σεναγμῷ . καὶ ὁ βάρος τῆς δράκοντος συνεξέρχεται . καὶ καθαρῶς ἐστὶν ἀγνοίας , ὁ νέφος τῆς ἀγνοίας ἀποδιώκει . καὶ γίνεται ὅτι γαλήνη ἐστὶν ψυχῆς ὁ ὀφθαλμός . καὶ ὁ δῶδὸς ἡ μετανοία χειραγωγεῖ αὐτὴν πρὸς σωτηρίαν . τότε ὁ μόνον σεναΐζει , ἀλλὰ καὶ δακρύσει ὅτι πόνος πλείων . ἄρα ; ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ ὡς πατέρα ἰδῶσα τὸ Θεὸν ἀφ' ἑαυτῆς , κινεῖται εἰς δάκρυα , ὅτι εἶδε ἀφ' ἑαυτῆς ὅτι γενήσαντα . δύο ποιεῖται δάκρυα . καὶ πείθει Θεὸν , ὅτι ἐργεῖ πατρὸς ὄνομα , καὶ καθάρεται ἀπὸ τῆς ὀφειδῆς καταστάσεως . ἔκ ἡκιστα , ὅτι εἶπεν ὁ Δαυὶδ , λέσω κατ' ἐκαστὴν νύκτα τὴν κλίνην μου . ἀλλὰ πρῶτον ἐσεναΐζει , καὶ ἔτι δακρύσει . Δείκνυμί σοι καὶ ἀπὸ τῆς μεγίστης φύσεως , ὅτι πρῶτον ἄνεμος γίνεται , καὶ ὁ ὑετὸς αὐτῶν ἐπιγίνεται . πρῶτον βροντὴ ὠρύεται , καὶ αὐτῶν ὁ νέφος ἀποσάζει . ἐστὶ σεναγμὸς δὲ ἴσα φωνῆς , καὶ ὡς ὁ ἅγιος Παῦλος φησὶ , ὅτι πᾶν σεναγμοῖς ἀλαλήτοις ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν . μνήμη τῷ Θεῷ τοῖς ἁμαρτωλοῖς σεναγμὸς γίνεται . ὅτι πάλιν ὁ Δαυὶδ λέγει , ἐμνήσθην τῷ Θεῷ , καὶ ἀφρανθήν . οἱ γὰρ μετανοῶντες χαίρουσιν , ὅτι ἀπηλλάγησαν τῆς δεσμῶν τῆς δράκοντος .

E ἔκ ἐστι χειρῶν δεσμὸς ὡς ἡ ἐκ τῆς ἁμαρτίας τυφλῶσις , ἔτε ἄλλοις πρὸς τὴν τῆς ὀφειδῆς πῆρῶσι , ὅτι ἡ ψυχὴ ἐκ σκοτεινῆς ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας . ἐκ ἀλύσει πεφυλάκισα . ἐκ φυλακῆς ἀφωτίσθαι ἀφελῶσα ἀγνοεῖ . ὅτι ἐκ ἀγνοίας ἀφελῶσθαι . εἶπε καὶ ἐτέρῳ οἱ φαλμός , ἔκ ἐγνωσαν , ἐδὲ συνῆκαν , ἐκ σκοτεινῆς ἀφελῶσθαι , ὅτι ἡ ἀγνοία , πόπος ἐστὶ φυλακῆς , καὶ ψυχὴν συμποδίζων ἀχερῶς . Καὶ ὁ Παῦλος ἀποστόλος εἶρηκεν . ὅτι ὁ Θεὸς μετέστησεν ἡμᾶς ἐκ τῆς ἁμαρτίας ἐκ σκοτεινῆς εἰς τὴν βασιλείαν τῆς ὑμῶν αὐτῶν . ἦν γὰρ ἡ ἀνθρωπότης ὡς ἐκ σκοτεινῆς συγκεκλεισμένη διὰ τῆς ἀγνοίας τῆς θεότητος . ἔλυσεν ἐκ δάκρυσι τὴν κλίνην αὐτῆς ὁ σεναΐζας Δαυὶδ . ἦν γὰρ ῥεμπωμένος τῇ μοιχείᾳ , ἀλλ' ἔλκεν ἐκ δάκρυσι τὴν τρωμένην αὐτῆς , ἦν ἐρρύπτωσεν τῇ ὁρῶντῳ συμπλοκῇ . ὁ αὐτὸς ὅς εἶπεν .
ἐκοπίασα

ἐκοπίασα ἐν τῷ στεναγμῷ μου. κόπος ὅς στεναγμῷ ἐστὶ τῷ δακρύων ὅς πληθὺς. κόπος στεναγμῷ ἐστὶ καρδίας πόνος. ἔκβιν συνέση, ὅτι καὶ τὰ δάκρυα πληθύνουσι προαγόντων τῷ στεναγμῷ. ὅταν γὰρ ἴδῃ ὁ ἀντίπαλος, ὅτι ἡτῶται, ὑποβάλλων τοῖς ἀσεβῶσιν ἀπὸ γνῶσιν, ἄλλον ὑπεσάγει τρόπον, κολακάζει πωρομένον ἐν τοῖς πάθεσι, καὶ καταβυθύνει αὐτὸν ἐν τῇ ἀρχίᾳ πράξεσι. πάλιν ὅς ἡ μετάνοια αὐτῷ ἀντιτίθῃσιν, ἀπὸ τῆς συνειδήσεως καὶ κολακείας ἀφανίζουσα νύτῃ καὶ συνειδήσιν, πλήττει τὸ λογισμόν, ἵνα διυπνίσῃ κοιμωμένην τὴν ψυχὴν. ἡ γὰρ κολακεία παράσκει καὶ συνειδήσιν, νέφος γίνετα κατ' αὐτῆς, καὶ ἀντιφράττει αὐτῆς τὸ πρὸς Θεὸν πρὸς οὐρανόν. ἔχει ἡ συνειδήσις οἰκείωσιν φυσικὴν, καὶ καταγκωνίζετα καὶ παρεύσασκεν κολακείαν, ὅτι πολλάκις ἀνυπόστατος πωρομένη καὶ ἡ ἀμαρτία, ἀπὸ τῆς εὐσεύσεως χρόνῳ ἡ συνειδήσις πωρομένη. εἰ γὰρ ἐν σκοτεινῇ φοβηθέντα ἐλέγχει, ὅτι ἀφ' ἀμαρτίας τῷτο ὑφίσταται. λέγει γὰρ ἡ γραφή, φύγει ὁ ἀσεβὴς ἐδενὸς διώκοντος. καὶ πάλιν. δίκαιος ὡς λέων πέποιθεν, ἀσεβὴς ὅς φθίζεται ἐν τῇ σκιά ἐαυτοῦ. καὶ ὁ νόμος φησὶ, καὶ ἐμβαλὼ δελίαν εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν, καὶ φύξεσθε, ἐδενὸς διώκοντος, καὶ διώξετα ὑμᾶς φωνὴ φύλλου φερομένου ὑπὸ ἀνέμου. ἡ ὅτι καὶ ὑπὸ σάλλου κυμάτων παραχθείσῃ. ὑπομιμνήσκει ὅς ἀσεβῶσιν. ἡ ἐν σεισμῷ ὑποτίθεται τῷ θανάτῳ. ἡ ἐν ὁδῷ μονωθέντα ἀνάγει ἐπὶ τὰ πάθη. τέλος μὴ ὁπίσθρευαντα, ἐν ἀδυναμίᾳ καὶ νόσῳ πωρομένον σώματος διελέγχει. ὡς αὐτὸν ὅτι τὸ φιλοζωίας ἐπαγγέλλασθαι Θεῷ τὰ πρὸς ἀνατροπὴν τῆς ἀμαρτίας. ὅτι τὸ πωρομένου ζῶντος δεδιώς ἀποθανεῖν ἀνέχετα ὑπὸ τῆς συνειδήσεως πωρομένης, πωρομένης τῇ μεσότητι Θεῷ καὶ ἀνθρώποις μετάνοια. εἰ μὴ ἡδὺ κατεφάνη αὐτῷ ὅς παρὸν. παρελογίζετο καὶ σεμνότητι τῇ μετάνοιας. ἀλλὰ θέλων ἔτι ζῆν, καὶ δεδιώς ὅς ὁπίσθρευαντα, ὁπίσθρευαντα πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα ζῇσιν ἐπὶ τῷ πλεονέκῳ. ὥτως πέπονθεν ὁ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ νεώτερος, ὁ πρὸς τῷ πατρὶ καὶ κληρὸν λαμβάνων, καὶ ἀποδημίαν μακρὰν στελάμενος, ἀνάλωσε μετὰ πορνείᾳ καὶ ἑσθίᾳ, ἐδύνητο δὲ καὶ ἀμαρτία, κατεδάπανσε πάντα τὰ πλεονέκῳ, καὶ ἐκ ἡδονῆς ἐνέγκει. καὶ πρὸς βραχὺ μόνωσιν. ἡ γὰρ μετάνοια λαβὼσα τὸ πωροτέρῳ βίῃ ὅς ἡδὺ, ἐθρεψεν εἰς ἔλεγχον. ὅτι ἐκ ἀπὸ τῆς συμβεβηκότος ἡ ἀπορία, ἀλλὰ κατὰ τινος ἐχθροῦ ἀποπλάτῃσιν γένοιτο. ἐπὶ οὗτοι

Tom. III.

τὴν

A *Laboravi in gemitu meo.* Labor enim ipsius gemitus, lacrymarum est copia: labor gemitus, labor est cordis. Constat igitur lacrymas multiplicari, præcedentibus gemitibus. Nam quum adversarius se vinci conspicit, dum impiis desperationem suggerit, alium modum aggreditur, assentationibusque agit ac suadet, manendum in passionibus improbis, deducitque peccatores in actiones turpissimas. At rursus ipsi poenitentia se opponit, & a conscientia assentationem exterminans, pungit conscientiam, ferit cogitationem, ut dormitantem animam excitet: nam assentatio conscientiam turbat, nubesque adversus eam efficitur, & accessum ad Deum ipsi præcludit. Habet autem conscientia proprietatem naturalem, ut ineptias quascumque repellat, atque illecebras. Et quando sæpe impudenter peccatum sese obtulerit; tunc temporis progressu, conscientia superat: sive enim in tenebris, timore correptum reprehendit, quod propter peccatum ista sustineat, atque suscipiat. Ait enim Scriptura: *Fugit impius nemine persequente.* Ac rursus: *Iustus quasi leo confidens, absque terrore erit: fugiet vero impius etiam umbram suam.* Et lex dicit: *Immittam pavorem in corda vestra; & fugietis nemine persequente: & persequetur vos sonitus folii, quod a vento rapitur.* Sive in navi; maris ventis, fluctibusque turbatum, suæ admonet impietatis: sive in terræ motu, in memoriam revocat violatas leges: sive in via, dum solus est, reducit illi in mentem passiones ac vitia: demum nisi convertatur, ubi in morbum inciderit, eum convincit, atque redarguit, ita ut ipse ob amorem vitæ, Deo polliceatur quæ ad peccatum tollendum & evertendum pertinent. Is porro mortem timens, patitur se a conscientia stimulari, & ad Dei, hominumque mediatricem poenitentiam confugit. Quare nisi jucunda illi præsens vita videretur, venerabilem Poenitentiae aspectum eluderet: at quia vult adhuc vivere, ærumnasque ac pondus metuit; convertitur ad Deum, ut plures adhuc annos vivat. Sic juvenis ille in Evangelio affectus fuit: quippe qui primum sublata hæreditate paterna, in longinquam regionem profectus, substantiam cum meretricibus absumpsit: & in deliciis ac epulis quum turpiter verfaretur, consumpsit omnes facultates, & non potuit ferre, ne ad modicum quidem solitudinem: nam Poenitentia suavitatem prioris ejus percipiens vitæ, ad reprehensionem conversa est, quod non casu aliquo illud iter susceptum esset, sed inimici alicujus dolo atque deceptione. Unde

Psal. 6.

Prov. 28.

Ibid.

Levit. 26.

X 2

vitam

Luc. 15.

vitam optabat quam dixi desideratam: & quum non ferret afflictiones, reprehensionem tulit conscientiae. Mollis igitur ejus educatio, conversionis ejus causa exstitit, ipsumque vel invitum indigentiae improbitas perduxit ad pietatem. Quid ergo dicit Adolescens? *Ibo, inquit, ad Patrem meum, & dicam ei: Pater, peccavi in caelum, & coram te.* O Poenitentiae sapientiam! O artificiosam dispensationem: quia nullam prorsus jacturam fieri a Deo finit Poenitentia: nam aut longanimitate exspectando, aut dissimulando, aut hortando, indemnitate possessori tuetur. Sustinuit Poenitentia adolescentem decipi, atque seduci: insultavit ipsi diabolus: fecit in eo quod voluit. Poenitentia quievit: reprehensio conscientiae subticuit. Jussit eum tantisper ab inceptis desistere, & ubi tempus necessitatis reperit, tamquam mater, sua viscera expandit, ipsumque amplectitur medium, & e gremio novercae, idest voluptatis, avellit eum, ut matri pietati restituat. Siquis draco praebet obedientibus sibi; vitricus enim quum sit, alienis filiis non parcat. Suadet paterna bona male abligurare: dormientibus, variarum curarum offert simulacra: expergefatosque illudit, cernentes se ipsos nudos, ac pauperes. O vafritiem, atque calliditatem draconis. Sic enim primos parentes nudavit. Quum enim divinitatem eis promississet, instar vermium eos in terra versari effecit, denudans ipsos. Nisi esset Poenitentia, jamdudum humanum periisset genus. Nisi cito manum defensionis porrexisset, non sane jam mundus consisteret. Dicit igitur adolescens: *Pater, peccavi in caelum, & coram te.* Agnovit patrem, qui peccaverat filius, convincens eum esse vitricum & insidiatorem, qui se seduxerat. Vidit dolum, cognovit imposturam; accurrit ad poenitentiam, velut ad matrem. Esurivit diu, filiquis vititans; sitivit diu, in coeno se cum porcis volutans. Verum poenitentia, instar matris benignae, mammillas admovent, rursus adolescentem, tamquam adhuc infantem, lactabat. Pane eum per fidem enutriebat, & juvenescentem lactabat, quia peccatum vires ejus absumserat: & nisi lac adhibuisset, sanitatem recuperare nequivisset: plane erim ex turpitudine debilitatus erat, sensu mentis naturali consumpto. Et quum praefirmitate exurgere non posset, poenitentia eum lactans, excitavit atque erexit: valde aegrotantem curavit. & patri suo reddidit;

A τὴν ζωὴν, ἣν εἶπον ποθητὴν, καὶ μὴ φέρων θλιβήναι, ἥνεγκε τὸ ἐλεγχον τὸ συνειδήσεως. ὃ ἐν ἀπαλὸν τὸ ἀφ' αὐτοῦ ἀγνοῦν γέγονε τὸ ἐπιτροφῆς. ὃ μοχθηρὸν τὸ ἀπειρίας, καὶ ἀκοντα αὐτὸν ἥγαγε πρὸς τὴν ἀσέβειαν. Τί λέγει ὁ νεώτερος; πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πατέρ, ἡμάρτων εἰς τὸ ὕψαιον, καὶ ἐνώπιόν σου· ὡς τὸ μετανοίας τὸ σοφῆς, ὡς τῆς εὐτέχου οἰκονομίας, ὅτι ἔτε ὅλως ζημιῶν τὸ Θεὸν ἢ μετανοία. ἢ γὰρ μακροθυμία, ἢ παρορῶσα, ἢ προσωποποιήσας ἀζήμιον φυλάττει τὸ κεκτημένον· ἢ ἐλάττω ἢ μετανοία ἀπατηθῆναι τὸ νεανίσκον· ἐχίρθυσεν εἰς αὐτὸν ὁ ἀφ' αὐτοῦ ἐποίησεν ὁ ἡδέλῃσιν· ἢ μετανοία ἡσύχασεν, ἐσιώπησεν ὁ ἐλεγχος τὸ συνειδήσεως, ἐκέλευσεν αὐτῷ τέως μὴ ἐπιθροῦναι, καὶ ὅτε ἄρ' ἐκκαρὸν ἀνάγκης, ὡς μήτηρ τὰ ἀπλάγχθια αὐτῆς ἀπλώσασα ἐλεπήσας, ἀφῆκεν αὐτὸν τὸ μητροῦς ἡδονῆς, ἵνα ἀποκαταστήσῃ ἀσέβειαν τῇ μητρὶ· κεράτια δίδωσιν ὁ δράκων τοῖς ὑπηκόοις· πάντες γὰρ ὡς τῶν ἀλλοτρίων τέκνων ἐφείδεται· παῖδες τὰ πατρὸς καὶ ἀναλώσας κακῶς· ἐπαγγέλλεται φατὰζον· πολυφρονεῖ ποιῆσαι κοινῶμενον, καὶ διυπνισθῆναι γελαῖν, ὁρῶντα ἑαυτὸν γυμνὸν καὶ πένητα· ὡς τὸ παινεργίας τὸ δράκοντος, ὅτι ἔτι καὶ τὸς πρὸς πλάσας ἐγύμνωσεν· ἐπηγγέλατο γὰρ θεότητα, καὶ ὡς σκώληκας ἐν γῇ κυλίσσας παρεσκεύασεν ἀπογυμνάσας αὐτὸς· εἰ μὴ ἦν ἡ μετανοία ὡς πάλιν τὰς ἀνθρώπων ἄρετας γένος· εἰ μὴ θάψον ὥρξε χεῖρα διὰ τὸ ἀπολογίας, ἐκ αὐτοῦ οὖν ὁ κόσμος συνίστατο· λέγει οὖν ὁ νεώτερος· πατέρ, ἡμάρτων εἰς τὸ ὕψαιον καὶ ἐνώπιόν σου· ἐπέγνω τὸν πατέρα ὁ ἀμαρτήσας υἱός, ἐλέγχων, ὅτι πατρὸς ἐστὶ καὶ ἐπίγονος ὁ πλανήσας, καὶ εἶδεν τὸ δόλον, εἶδε τὸ πλάγιον, προσέδρα μὲν ὡς πρὸς μητέρα, ἢ μετανοία· ἐπέπρασεν ἐπὶ χρόνον, κεράτια σιτῆρος· ἐδίψησεν, ἐπὶ πολὺ τὸ μετὰ χοίρων βορβορον ποσιέμενος· ἀλλ' ἡ μετανοία ὡς μήτηρ ἀπλάγχθους ἀφῆκεν τὸς μαζοὺς, πάλιν ἐγαλῶναι τὸν νεανίσκον ἡπίον ὄντα· ἄρ' οὐκ ἐδέσχετο ἀφ' αὐτοῦ πίσι, καὶ γενόμενος νεανίσκον γαλαχῆ, ὅτι ἡ ἀμαρτία τὴν δύναμιν αὐτῆς καταπάνησεν· εἰ μὴ γαλακτος τύχη ἐκ αὐτοῦ ἰατῆ· πάντι γὰρ ἡδύνησεν ἡ πόσις ἀχρόστου καταπανήσας τὴν φυσικὴν ἀφῆκεν, καὶ ἀδυναμῶντα ἀφῆκεν· ἡ μετανοία γαλαχίσασα ἡδυνήσθη· λίαν αὐθενῶντα ἐδεράπωσε, καὶ τῷ πατρὶ ἀπέδωκε,

κε,

κε, ὁ πλανώμενος πρόβατος; τῷ ποιμνί A
παρέσπει.

Οὐκ ὡς ἀζημίον ἀφουλάττει τὸ Θεὸν
ἢ μετάνοια; ὁρᾷς ὅτι ὁ πρῶτος ὁ αὐστηρὸν
προσέεται τοῖς ἀμαρτανέουσιν, ἀλλὰ ὁ μετρητὴς
καὶ εὐκόλος. ὁ προσέθηκεν ἡσέαι, ὅκ ἀπῆλ-
θεν ἐγκράτεια, ὅκ ἀγρυπνία, ἀλλὰ ἀπὸ
ἐξομολογήσεως αὐτὸν ἀνηγόρευσε. ἀπὸ τῶν
καυτέρων ποιεῖται πᾶς ἀρχαῖς. εἰδὺς, ὅτι B
ὁ γινώσκων ἐστὶν ἡ συνείδησις. αὐτὴ ἀναδέχεται
τὴν ψυχὴν, καὶ συνεδάζει τὸ χρέος αὐτὴν
ἐκαστὴν αὐτῆς. αὐτὴ τὴ μετάνοιαν συμμύσκει
ἐς, καὶ συνάγει καθάραι αὐτὴν. τίς τε παι-
τὶ ἡ συνείδησις μέμναι. θέλει μόνον εἰς
ὁπίσθιον ἐνέγκαι τὴν ἀσπίδα. καὶ οἶδεν,
ὅτι εἰς τὰ λοιπὰ, ἔξει αὐτὴν ὑπερήκοον. οἶδε
τὴ φύσεως τὴν συγγένειαν. αὐτὴ γὰρ αὐ-
τὴν ἀνεθρέψατο. οἶδε τὴ ψυχῆς τὸ δῆ-
μιον. ὅτι ἐν αὐτῇ ὡς ἐπιβάτης γίνεται.
πεῖθι τὴ μετάνοιαν ἀπὸ καυτέρων αὐτῇ προ-
ελθεῖν, ἀναδεχομένη αὐτῆς τὴν ἀνταπόδοσιν.
μόνοι φησὶ, σέβας. καὶ ἡ ψυχὴ δέλη σου
γίνεται. μόνον σὺν ἐπιτάξεσιν αὐτῇ. ἄρ
ἐν ἀπὸ μικρῆς σπέρματος ποιήσας τὸ δένδρον τὴ
ζωῆς. βύλεται μόνον τὴ μετάνοιαν καταδέξα-
σθαι. θέλει ἐρεῖσαι ἡ μετάνοια ἐν τοῖς ἀμαρ-
τανέουσιν. καὶ ῥαδίως αὐτὴς Θεῷ προσάγει. πα-
ρεσελθεῖν βούλεται ὡς ἥλιος, καὶ πᾶσι φωτί-
σαι τὴν δianoian. σπεύδει νομὴν κτήσασθαι ἐν
ἡμῖν, καὶ μετ' ὅσον κτήματα ἐκ ποιῇ Θεῷ.
ὡς ἡ ζύμη ἀρξάμενη ὅλον ζυμῶν τὸ φύραμα.
διὰ τὸ καὶ τὰ ἐλαφρὰ προβαλλομένη τὰ τρα-
χεῖα ἀποκρύπτεται. τεχνίτης ἐστὶν, ὅτι οἶδε τὴ
πανουργίαν τῶν δράκοντος. οἶδεν, ὅτι ὡς κύων
μώλωπας ἀπολαίχει, καὶ ὁ θέλει τὴν ὁδόντας
τὴν ἀμαρτίαν ἐν βάθει πῆξαι. οἶδεν, ὡς χοῖ-
ρος βορβόροις ἡδεσθαι, καὶ βύλεται τὴν τοῖς
πάθεσιν βορβορῶντος αὐτὸν μὴ ἀποβάλλεσθαι.
ἐὰν ῥίψῃς ὡς κόπρον τὴν ἀσεβείαν, ὁ χοῖρος
αὐτὴν καταλίσκει. ἐὰν ὡς νεκρὸν αὐτὴν ἀπο-
βάλῃς, ὁ κύων αὐτὴν κατεσθίει δεινῶς. εἶπε F
καὶ ἐν ψαλμοῖς. ἐλύμνητο αὐτὴν ὡς ἐν δρυ-
μῷ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατεμήσατο αὐτὴν, ὅτι
ἐν παντὶ τόπῳ προσεδρῶν τοῖς ἀκαθάρτοις
ἐπὶ ποσὶν. ἡ ὁ μετάνοια φεῖδεται τῶν τῶν ἀν-
θρώπων γένος, ὅτι καὶ διηλάττει περὶ σὺν
Θεῷ. ἐν τῷ Δαυὶδ δεικνύται, ὅτι ἐξέλετο
ἐλεφὸν ἐκ τῶν ἀρκτῶν, ἵνα δειχθῇ ἡ τῷ Θεοῦ
ἀγαθότης. τίς ἐστὶν ἡ ἀρκτος; ἡ ἀνομία. καὶ
ἐλεφός

dit; aberrantemque ovem suo pastori
exhibuit.

Cernis, quo pacto poenitentia resti-
tuit quodammodo Deo, quod amiserat?
Cernis, eam non primum quod auste-
rum est, offerre peccantibus: verum
quod gratum ac placidum est, simulque
suave & facile. Non jejunium impo-
suit, non abstinentiam ac temperantiam
poposcit, non vigilias; sed a confes-
sione ipsum appellavit: a levioribus du-
cit principia, sciens æquam & candi-
dam esse conscientiam. Hæc namque
animam recipit, studetque ejus debitum
exigere. Hæc, poenitentiae a secretis
est, festinatque purgare eam: parit enim
solicitudinem, & solum in cognitionem
cupit mentem adducere. novitque illam
in posterum sibi fore obedientem. No-
vit naturæ conjunctionem: hæc quippe
eam enutrivit. Novit animæ tractabili-
tatem, ac facilitatem, quod in ea
instar sefforis atque equitis confideat:
persuadet poenitentiae, ut a levioribus ad
ipsam accedat, compensationem ejus ex-
spectans. Solum dicit: ingemisce: &
anima tibi ancilla erit. Solum intellige,
quod imperes ipsi; & ex femine exiguo,
arborem vitæ producet. Solum cupit
poenitentiam sibi sociam; vult in pec-
catoribus poenitentiam inniti, ut facilius
eos ad Deum adducat. Subintrare
cupit instar solis, & totam vult illu-
strare mentem. Nititur partem in nobis
possidere: & non multo post facit nos
esse possessiones Dei: & quemadmodum
fermentum, ubi incepit, totam massam
fermentat: ideo levia atque facilia
proponens, aspera ac dura occultat.
Artificiosa prudensque est, & draco-
nis vafritiem novit. Instar canis ci-
catrices delingit, & non vult den-
tes in profundum peccatorum defi-
gere. Novit eos, instar porcorum,
coeno gaudere: neque vult eos rejice-
re, qui ipsam cupiditatibus & passio-
nibus inquinant. Si velut stercus impios
abjecerit: improbus eos consumet por-
cus. Si ipsos tamquam cadavera repu-
lerit; sævus eos devorabit canis. Ait
enim in psalmis: *Exterminavit eam aper*
de sylva, & singularis ferus depastus
est ipsam; quia omnibus modis insi-
diatur immundis. At poenitentia tanto-
pere humano parcat generi, ut etiam a
bestiis captos salvet Deo. Quod in Da-
vide ostenditur: quia arietem de ore urfi
eruit, ut divina in eo demonstretur bo-
nitatis. At quisnam hic ursus? iniquitas.

Et

Psalm. 79.

Et quis aries? Latro in crucem propter iniquitatem affixus: qui ex iniquo conversus est, a conscientia compunctus, confessus impietatem: agnovit regem gloriæ, & credidit ipsius divinitati, qui quum solum verbum loqueretur, sicut David arietem, ita & Christus ex mortis faucibus Latronem exemit atque liberavit. Non ergo fas est, fratres, salutem desperare, quibus mater adest poenitentia. Non licet, carissimi, desperatam spem salutis habere, sub ejusmodi matre nos adhortante ac consolante. A bestiis captos, in paradysum ad Deum adduxit, & nos averfabitur? Illorum, quum extra Ecclesiam essent, misericordia ductus est: & nostri non miserebitur? Illos licet nondum credentes hortatur, atque invitat: & nos jam credentes repellat? Nemo volens sumere quod non habet, id quod habet, libenter deperdit: & quo pacto Deus & pater, quos sanguine acquisivit filii sui, facile rejiciet? Nemo quod cum labore congregat, facile dissipat: & quomodo Deus eos, quos ex gentibus in ipsum, labore Apostolorum, credentes excepit, facile repellat? Numquid frustra filii sui decrevit adventum? aut sanguinis ipsius effusionem pro nihilo reputavit? aut dispensationem mortis ejus vult abolere? aut gloriam resurrectionis ipsius, rem nihili duxit: ut nos, qui hisce salvati sumus mysteriis, facile aversetur? Ipse Spiritum Sanctum emisit, & Ecclesiam sanctificavit, Apostolosque ad evangelizandum gentibus ablegavit. Nisi igitur nos vellet salvari, frustra ac sine causa tot tantaque præstitisset. Aut enim ignorasset, quæ ad nos pertinent, aut gentibus illulisset. At utrumque etiam cogitatu nefarium est: neque enim ignoravit, neque etiam superfluum fecit. Habet autem nos sibi gregem: & ipse pastor noster est, & nunc & in paradiso dedit: poenitentiam, tamquam aquam purificativam. Quare si peccatis delictisque abundamus; in ipsa abluamur: habemus eam pro lavacro non solum regenerationis, verum etiam reparationis. Siquid peccaverimus, per ipsam abluti, mundi evadimus. Habuit lex vitulæ cineres in asperfusionem: at nos poenitentiae mortificationem habemus. Ibi per cineres purgabantur: nos autem panem tamquam cinerem comedentes, culpis atque criminibus liberamur. Lex hyssopum ad purgationem dabat: Evangelium vero herbarum escam ad veniam per poenitentiam adnunciat. Herbis vascens Baptista, seipsum virum perfectum reddidit:

A εἰς; ὁ ληστὴς ἐν σταυρῷ. Ἀλλ' ἡ ἀνομία πωροσπλωμένος. ἐπέτρεψεν ὁ νόμος, ἐνύγη δὴ τὴ συνειδήσεως. ὁμολόγησε ἡ ἀσεβεία, ἐπέγνω τὴ βασιλέα τὴ δόξης, ἐπίσθυσεν αὐτῇ τῇ θεότητι, καὶ λαλήσαντος αὐτῇ λόγον, ὡς ὁ Δαυὶδ τὴ εἰφον, ἔως καὶ ὁ Χριστὸς ἐκ σταυροῦ τῷ θανάτῳ τὴ λησὴν ἐξήλετο. ἐκ ὧν ἀπογινώσκω σωτηρίας ἀδελφοί, ἔχοντες μητέρα ἡ μετάνοιαν. ἐκ ὧν ἀπελπίσκα σωτηρίας ἀγαπητοὶ ὑπὸ τῆς μητρὸς πωροσπλωμένης ἡμῶν. τὰ θηράλωτα τῷ Θεῷ εἰς τὴ παραδείσον πωροσπλάσσει, καὶ ἡμῶν ἀποστροφῆσεται; ἐκείνης τῆς ἡμέρας τὴ ἐκκλησίαν ἠλέησε, καὶ ἡμῶν ἐκ οἰκτιρήσει; τῆς μήπω πισθύναντος πωροτρέπεται, καὶ τῆς ἡδη πισθύναντος ἀποβαλεῖται; ἐδὲς θέλων λαβεῖν ὁ ἐκ ἔχει, ὁ ἐχὼ, ἀπόλλυσι. καὶ πῶς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἔς ἐκλήσασθαι ἐν τῷ ἁματι τῷ ὑμῶν αὐτῶν, ῥαδίως ἀποκτίσεται; ἐδὲς ὁ μετὰ πόνου συναθροίζει, ὀχρῶς σκορπίζει. καὶ πῶς ὁ Θεὸς τῆς ἡμέρας ἐδὲς ἐν μόχθῳ τῇ ἀποστόλων δεξιάνους, ἀποβαλεῖται ὀχρῶς; μὴ γὰρ ματαίως βεβούλωται ἡ ὑμῶν αὐτῶν παρούσα, ἡ ἡ ἁμαρτίας αὐτῶν τὴ ἐκχυσιν εἰς ἐδὲν ἐλογίσασθαι; ἡ τὴ οἰκονομίαν τῷ θανάτῳ αὐτῶν θέλει παραρράψασθαι, ἡ τὴ δόξαν τὴ ἀνάστασιν αὐτῶν ἐδὲν ἡγήσασθαι; ἵνα ἡμῶν τῆς ἡμέρας τῇ μυστηρίῳ τῶν σωθέντων ῥαδίως ἀποστροφῇ; αὐτοὶ ἐπεμψεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ τὴ ἐκκλησίαν ἡγήσασθαι. τῆς ἀποστόλους ὁ ἀπέστειλε τοῖς ἐδὲς ἐδὲς διανγελίσασθαι. εἰ μὴ θέλει ἡμῶν σωθῆναι, εἰ μὴ τὰ ποσῶτα παρέχετο. ἡ γὰρ ἡγήσασθαι τὰ καθ' ἡμῶν, ἡ ἐνέπαυξε τοῖς ἐδὲς ἐδὲς. ἀλλ' ἐκάτεροι ἀδελφί, καὶ ὁ λογίσασθαι. ἔτε γὰρ ἡγήσασθαι, ἔτε τι πωροσπλάσσει. ἔχει ὁ ἡμῶν ποιμνὴν αὐτῶν, καὶ ποιμνὴν ἡμῶν ὧν, καὶ νῦν καὶ εἰς τὴ παραδείσον. ἔδωκε ἡ μετάνοιαν, ὡς ὕδωρ καθάρσιον. ἀντι πλυννόμενοι, ἐν αὐτῇ ἀπολουόμεθα. ἔχομεν αὐτὴν λυτῶν, ἐκὶ πάλιν γενέσας μόνον, ἀλλὰ ἀνακαίνισιν. εἰ μὴ τὴ ἀμαρτήσας, δι' αὐτῆς ἀποπλυνόμενοι καθαροὶ γινόμεθα. ἔχει ὁ νόμος δαμάλεως ἀποδοῦν εἰς ῥαντισμὸν, ἡμῶν τὴ μετάνοιαν ἔχομεν τὴ νέκρωσιν. ἐκ τῆς ἀποδοῦν ἐκασθάρων, καὶ ἡμῶν ἄρτων ὡς ἀποδοῦν ἐδὲς ἐδὲς ἐγκλημάτων ἀπαλλαγόμεθα. ὁ νόμος δίδωσι καὶ ὕδωπον πωροσπλάσσει, ὁ δὲ δι' ἀναγγέλιον βοτανόφαιον. ὁ ἀναγγέλιος εἰς τὴ διὰ τὴ μετάνοιαν συγγνώμην. πῶς φαγὼν ὁ βαπτιστὴς ἀπέδωκεν ἄνδρα τέλειον.

habet pro se sacrificium offerentem. Ex corde orat, & ipse pro seipso Dominum placat. Non igitur in Lege impletur oraculum Moysis, sed in Evangelio consistit: Ait enim ad Israel: *Exod. 19. Regale Sacerdotium, gens sancta. Similiterque* Isaias: *Isai. 61. Vos autem, inquit, vocabimini Sacerdotes Domini, Ministri Dei omnes.* Cæterum nullus ex Judæorum populo seipsum Deo offert: at in Ecclesia, etiam peccatores poenitentiam agentes, Sacerdotes fiunt; quia seipsum Deo tamquam victimam offerunt. O efficacem Poenitentiae gratiam: quoniam peccatores Sacerdotes creat. O maximam in ea consolationem: quoniam sacerdotalem poenitentibus dignitatem tribuit. Nondum liberatus est debito: & debitum jam per poenitentiam superat. Nondum onus deposuit: & per gratiam sublevatus est. In sua securus, ac tranquillus dignitate, propitiationem atque remissionem non promittit, sed largitur. Non spe lactat peccatorem: sed sola eum voce tenet, persuadetque, quod liberabitur. Dicit ad eum: agnosce quod habes, & non exspectes: sed beneficium adhuc majus. Intellige quod tenes: & nosce, quod jam tibi ipse patrocineris. De futuris certiore te facio ex concessa tibi gratia. Agnosce divinam misericordiam: quia libenter te amplectetur accedentem ad ipsam; & ostendet tibi benignitatem: quia te ante remissionem Sacerdotem constituit.

O divinam gratiam, quia antequam accipiat, prior concedit; & quum exiguum quidpiam cernat, magna donat. Nondum peccator ingemuit, & jam ipsi libertatem loquendi donavit. Nondum lacrymas fudit: & præveniens aditum ad ipsum patefecit. Magna poenitentia, & Deo longe dilectissima: quoniam voluntatem ipsius vere efficit. & pontificis partes coram eo agit. Nam ecce & Sacerdotes ipsi quotidie creat. Hæc mensa est Domini, quippe per quam hominum salute vescitur. Dicit enim Salvator: *Joan. 4. meus cibus est, ut faciam voluntatem patris mei, qui in cælis est.* Revera igitur poenitentia, Dei est panis admirabilis: comedit enim Deus per ipsam confessionem conscientiae: bibitque per poenitentiam, lacrymarum affectionem. Fructum boni odoris capit ex ea, verum suspiriorum sensum velut vinum fragrantissimum accipiens. Varia atque distincta Dei fer-

A ἡ συνειδήσιν δυσίαζουσαν ὑπὲρ αὐτῆς. ἀπὸ καρδίας προσεύχεται, καὶ αὐτὸς ὑπὲρ ἑαυτῆς ἔξιλάσκειται. ἔκβιν ἐκ ἐν τῷ νόμῳ πληρῶται ὁ τῷ Μωσέως λόγιον, ἀλλ' ἐν τῷ θ' ἀγγελίῳ συστήσεται. εἶπε γὰρ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, ὅτι βασιλεῖον ἱεράτθου ἐθνὸς ἁγίου. καὶ Ἡσαΐας ὁμοίως εἶπεν. ὑμεῖς ὅ κληθήσεσθε ἱερεῖς Κυρίου, λειτουργοὶ Θεοῦ πάντες. ἀλλ' ἔδειξεν ἐκ τοῦ λαοῦ τὸν Ἰσραὴλ ἐκ τῶν προσφύγων τῷ Θεῷ. ἐν τῷ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ μετανοῶντες ἱερεῖς γίνονται, ὅτι ἑαυτὰς τῷ Θεῷ ὡς θυσίαν προσάγουσιν. ὡς τὸ ἐνεργῆς χάριτος τὸ μετανοίας, ὅτι ἱερεῖς χειροτονῶντες ἁμαρτήσαντας. ὡς τὸ μεγίστης ἐν αὐτῇ ὁμοκλήσεως, ὅτι τοῖς μετανοῶσιν ἱερατικὸν ἀξίωμα παρέχεται. ἔγω ἀπαλλαγῇ τῷ χρέει καὶ γίνεται ὑπὲρ τοῦ χρέους διὰ τὸ μετανοίας. ἔγω δὲ φορτίον ἀπέθετο, καὶ διὰ τὸ χάριτος ὁπικεκέφισται. ἐν τῷ ἀξιώματι ἀμελεῖται. τὸ ἱλασμόν ἐκ ἐπαγγέλλεται, καὶ τὸ ἄφεσιν, ἀλλὰ δίδωσιν. ἐκ εἰς ἐλπίδας ἀγῶν τὸ ἁμαρτήσαντα, ἀλλὰ φωνῇ μόνῃ κρατῶν. πείθει, ὅτι ἀπαλλαγῇσεται. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁπνίωσι, ὃ ἔχεις, καὶ μὴ ἀνάμει. ἀλλ' ἡ θ' ἐργασία μείζων. σῦντες, ὃ κρατῶν, καὶ γινώσκει, ὅτι ἡδὴ ἑαυτῶν πατρωνεύεις. πείθω σε πρὸς τῇ μελλόντων ἐκ τὸ δ' ἐδοκίμησεν σοι χάριτος. πιστώθητι πρὸς ἀπαλλαγῇς Θεοῦ, ὅτι ἡδέως ἔχειν, ὅτι προσήλθες αὐτῷ. δεκνύς σοι τὸ χρῆσότητα, ὅτι σε πρὸς τὸ ἄφεσεως ἱερέα ἐχειροτόνησεν.

Ως τὸ τῷ Θεῷ χάριτος, ὃς μήπω λαβὼν, πρῶτος δίδωσι, καὶ ὅτι βραχὺ ὄρα. μεγάλη χαρίζεται. ἔγω ἐξέταζεν ὁ ἁμαρτήσας, καὶ ἡδὴ αὐτῷ παρρησία δέδωκεν. ἔγω ἐδάκρυσε, καὶ φθάσας παρέχεν αὐτῷ τὸ πρὸς αὐτὸν πρὸς ὁδόν. μεγάλη ἡ μετάνοια, καὶ Θεὸς λίαν προσφιλεσάτη. ὅτι τὸ δέλημα αὐτῶν ὄντως ποιεῖ. ἀρχιερατεύει Θεῷ ἐξ ὅχως. ἰδοὺ γὰρ καὶ ἱερέας αὐτῷ χειροτονῶντες ὁσημέραι. αὐτῇ ἐστὶν ἡ τῷ Θεῷ τράπεζα. δι' αὐτῆς γὰρ ἐσθίει τὸ ἀνθρώπων τὸ σωτηρίαν. λέγει καὶ ὁ σωτὴρ. ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ δέλημα τῷ πατρὶ μὲν τῷ ἐν ἑρανοῖς. ἀρ' οὐν ἡ μετάνοιά ἐστι τῷ Θεῷ ὁ ἄρτος ὁ θαυμαστός. ἐσθίει ὁ Θεὸς δι' αὐτῆς τίνα, τὸ ἔξομολόγησιν τὸ συνειδήσεως. πίνει ἀλγὺ τὸ μετανοίας, τὸ δακρύων τὸ διάθεσιν. ὁσμῆς βρώδους ἀπολαύει ἐν αὐτῇ, τὸ στεναγμὸν τὸ γνησίαν ἔσθην. γίνονται γὰρ Θεῷ, ὡς οἶνος βρώδεστος. τὰ ποικίλα ἐδέσματα

ἐδέσμευται ὁ θεὸς εἰς ταῦτα, ἐγκράτεια, νηστεία, ἀργυπνία, καὶ προσευχὴ ἐκτενής, ὑποταγή μετὰ παπεινώσεως. τέποις γὰρ ὁ θεὸς ἤδετα, ἢ τοῖς ἄλλοις θύμασι. λέγει γὰρ ἐν ψαλμοῖς ὅτι ἐφάγομαι κρέα τάων, ἢ αἷμα τράγων πίομαι; τί ἐν τρώγει ὁ θεὸς ὡς προφήται; τί νι χαίρει ποτῶ; ἀποκρίνεται Δαυὶδ, καὶ λέγει. θέλεις ἵνα φάγῃ ὁ θεός; εἰ θέλεις θρέψαι θεόν. θύσοι τῷ θεῷ θυσίας ἀνέσεως, ἢ πᾶσαι τῇ ποιότητι θυσίας καταδέχεται, καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ πᾶς δόξας σου, καὶ προσφέρεις αὐτῷ ποτὸν αἵματι. λέγει γὰρ Παῦλος ὁ ἀπόστολος, ὅτι ἡ τῆς ἀγαθῶν ἔργων πράξις ἄρτος ἐστὶ τῷ θεῷ. ἢ λογικὴν φύσιν λατρεύει ὁ ὑψίστος προσφέροντες. οἱ γὰρ πάντες ἐν τῷ ἐνὶ ἁρτί τῷ Χριστῷ ἐν σῶματι ἐσμεν. ἐν γὰρ τῷ Χριστῷ ὡς ἄρτος προσφερόμεθα. ὁ γὰρ Χριστός ἐστι ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἄρων τῇ ἀμαρτίᾳ τοῦ κόσμου, καὶ ἡ μετάνοια τῇ ἀμαρτησάντων ὡς αἵματι τῇ ῥηπαρὰν συνείδησιν. μετάνοιαν ἔχοντες οἱ ἀμαρτησάντες, ἵνα κατιχύσωμεν τῷ ἀγαθῷ. μετάνοιαν ἔκτενως, ἵνα τῷ θεῷ τὰ ἄρετα ποιήσωμεν. πολυτρόπος ὅστις ἡ μετάνοια, διὸ καὶ ποικίλῃ ποιεῖται θεῷ τὴν παράδοσιν. τρέφει θεὸν δι' ἀνέσεως, ὡς εἰπομεν, καὶ πάλιν δι' ὑπομονολογήσεως. τρέφει αὐτὸν δι' ἐγκρατείας, καὶ ἀσκήσεως, καὶ ἀσκῆσεως. τρέφει αὐτὸν δι' ἐλεημοσύνης ποικίλως. ἄποποι γὰρ ἀνθρώπου ἀείρων ποιεῖται ποικίλῃν παράδοσιν, τῇ ᾗ θεὸν ἕνα τρόπον ἔχον ὡς ἀνέσεως. εἶπεν ἔν τῷ Χριστῷ τοῖς ἐλεήμοισιν, ὅτι ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τῷ τῷ ἐλαχίστῳ, ἐμοὶ ἐποιήσατε. τί ἐν ἐ' παρῇν, καὶ πῶς δὲ πέποιθεν ἐς συνελάλῃ; καὶ πῶς συνήσκειν ἐς συνεκλήθη, καὶ πῶς συνανέπιπεν; λέγει ὁ προφήτης, ὅτι τῇ ἔρανόν, καὶ τῇ γῆν πληροῖ ὁ θεός. ἄρα ἐν παρῇν πανταχῇ, καὶ ἀπέλασε δόξα ὁ ὁμοῦς. τί ἐν καὶ τοῖς κακῆργοις ἐ συμπαρέστι; καὶ παρέστι ἵνα ἐλέγξῃ τὰ γινόμενα, καὶ ἔχ' ἵνα συνευδοκήσῃ τῇ ἀμαρτίᾳ. ἢ γὰρ εὐδοκία ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἀγίοις ἐστίν. ἢ ὅ ἐπιστάσια τῆς ἀπειλῆς αὐτῷ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς. καὶ πῶς, φησὶν, εἶπεν ὁ προφήτης, ὅτι μακρὰν ἀπέχεται ὁ θεὸς ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν. οἱ τυφλοὶ σε διδάσκουσιν, ὅτι φάσιν ὁ ἥλιος, καὶ αὐτοὶ αὐτὸν ἐ βλέπουν, καὶ ἐγγὺς αὐτῶν ὅτι καὶ μακρὰν εἰς ἐλεγχον, μακρὰν ὅτι εἰς ἀδοκίαν. ἢ ποῖς τις ἐν κρυφίῳ τί, καὶ γὰρ ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, φησι Κύριος; καὶ ἐγγὺς ἐστὶ ἵνα ἐλέγξῃ, μακρὰν

Tom. III.

A fercula, sunt ista, continentia atque temperantia, jejunium, vigiliae & precatio proluxa, ac renunciatio cum humilitate: his quippe lætatur Deus, plusquam aliis victimis. Ait enim in Psalmis: Numquid manducabo carnes taurorum? aut sanguinem hircorum potabo? Quid ergo Deus comedit, o Propheta, & quonam potu delectatur? Respondet David, & ait: Cupis, ut comedat Deus? Si vis pascere Deum, immola Deo sacrificium laudis: & omnem ejusmodi victimam suscipiet: & redde altissimo vota tua, offeresque ipsi potum optimum. Dicit enim Paulus Apostolus, bonorum operum actionem, panem esse Domini: Rationabile (inquit) obsequium vestrum exhibentes; nam omnes in uno pane Christi, unum corpus sumus: in Christo enim instar panis offerimur. Nam Christus est agnus Dei, qui tollit peccata mundi: & peccatorum poenitentia, immundam amputat conscientiam. Quare poenitentiam agamus, qui peccavimus, ut vincamus diabolum. Poenitentiam agamus assidue: ut quæ grata, ac placita sunt Deo præstemus. Multiformis, & copiosa est poenitentia, ideoque varia ferculorum genera Deo apponit. Deum quippe per laudes pacit, ut diximus, & rursus per confessionem eum pacit, per temperantiam ac continentiam, per pietatem & exercitationem: pacit quoque eum elemosynis varie. Nam absurdum foret, homines variis uti prandiis, ciborumque generibus; Deum autem unico apparatu esse contentum. Ait ergo Christus ad misericordes: Quamdiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis. Sed quomodo qui præsens non est, beneficium accipit? qui mutuo nobiscum non utitur colloquio, quo pacto apud nos comedit? qui non convocatur, quomodo simul accumbit? Ait Propheta, quod cælum, & terram impleat Dominus: ergo ubique adest, & gaudet dum glorificatur. Quid ergo? nonne & apud improbos præsens est? Imo vero adest; sed ut reprehendat quæ ab iis fiunt: non autem ut in peccato sibi complaciat. Nam beneplacitum Dei in Sanctis est: at minarum ejus animadversio, inter iniquos. Et quo pacto, dices, ait Propheta: Longe abest Deus a peccatoribus? Docebunt id te cæci: nam sol oritur, & ab ipsis non cernitur. Sic & prope adest iis Deus, & longe: prope, ad reprehensionem: sed longe, ad beneplacitum. Si quis in occulto quid agat, dicit Dominus, & ego ipsum non cernam? Prope igitur est, ut redarguat: at lon-

Psal. 49.

Rom. 12.

Matth. 25.

Jerem. 23.

Psal. 118.

Y

lon-

longe, quod peccatores eum non videant. Quid ergo? justī ne eum vident, quando bona agunt? Evangelium te docebit, dicens: *Qui recipit sermones meos, manifestabo ei meipsum; veniemusque ego, & Pater meus, & mansionem apud eum faciemus.* Quomodo erunt ista? Dicit discipulis suis: *Qui vos recipit, me recipit: & qui me recipit, recipit eum qui misit me.* Quando ergo peregrinos propter Christum recipis, vides Christum: quando infirmos propter ipsum reficis, cernis eum: quando quidvis propter ipsum agis, sub aspectu tuo est, & Deum aspicias. *Deus*, inquit Joannes, *caritas est*: Si caritatem habeas, vides quem in te habes. Quo autem pacto vides? Rursus ausculta: quando bonum opus exerces, gaudes: quum caritatem operaris, exultas: quando obedientiam perficis, oblectaris. Caritas ergo est gaudium, & exultatio: eaque tibi cooperatrix est in operibus bonis. Vides Deum cooperantem tibi: nullus enim ignorat eum, qui secum operatur. Caritas non repræsentatur oculis carnis, neque videt iustitiam, neque alteri suam demonstrat sanctitatem: sed manifestatur oculis animæ, gaudens atque exultans in operibus bonis, quæ facis. Vides Deum, & noli negare, quin adspicias eum: Deus enim caritas est. An quia non vides temperantiam ac pudicitiam, ideo non cernis eas per operationes? Sic, quamvis non videas Deum sensibilibus oculis, tamen per caritatem ipsum intueris. Omnis enim, qui facit bonum, gaudet. Ideoque Paulus dixit: *Semper gaudete, sine intermissione orate.* Et quo pacto, inquis, ait Evangelium, quod *nemo Deum vidit unquam*? Non, inquam, vidit quifquam ejus magnitudinem, aut naturam. Verum per signa viderunt Sancti: per ignis rubum, Moyses: per turbinem, Job: per nubem, Isaias: per lucem, Paulus: per vocem, omnis Israel: & nunc Sancti per operationes, dum scilicet quasi per quædam media manu ducuntur. Reges qui non sunt noti, pictorum artificio innotescunt. Non aspexisti artificis personam: sed in artificio cernis hominem; & sic ipsum vides, eumque velut præsentem laudas & suspicis. Non nosti tabrum statuarium: sed ex sculptura cernis ipsum, & apud alios eum prædicas. Vides ab aliquo jugulatum esse leonem: & licet non conspexeris eum, admiraris tamen propter fortitudinem.

Quum

A μακρὰν ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ αὐτὸν ἔχ' ὁρῶσι. τί ἔν; οἱ δίκαιοι αὐτὸν ὁρῶσι, ὅτε πράττει ὁ καλὸν; τὸ εὐαγγέλιόν σε διδάξει, λέγον· τῷ δεχομένῳ τὰς λόγους μὲ, ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτὸν, καὶ ἐλθούμεθα ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ μὲ, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. πῶς ἔσται ταῦτα; λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ὁ ὑμῶν δεχόμενος ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος, δέχεται τὸ ἀποστείλαντά με. ὅτε ἔν ξένους δέχηται τὸ Χριστὸν, ὁρᾷ τὸ Χριστὸν, ὅταν ἀποσενεῖντας ἀναπαύσῃ δι' αὐτὸν, βλέπῃ αὐτὸν, ὅτε ποιεῖς πᾶν ὁτιοῦν δι' αὐτὸν, ὑπ' ὃ ἴν σου ἐστὶ, καὶ θεωρεῖς τὸ θεόν. ὁ θεός, φησιν, ἀγάπη ἐστίν. ἐὰν τὴν ἀγάπην ἔχῃς, ὁρᾷς ὃν ἔχεις ἐν σοι. πῶς ὁρᾷς; καὶ πάλιν ἀκροῖ. χαίρει ποιεῖν τὸ καλόν, ἀγαλλίῃ πράττειν ἀγάπην, ἀφραδίῃ ὀκπελεῖν ὑπακοὴν. ἢ ἔν ἀγάπῃ ἐστὶ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις. αὕτη δέ σοι συνεργός ἐστι ἐν τῇ ἀγαθῇ πράξει. βλέπῃς θεόν τὸν συνεργόν σοι. εἰδὲς γὰρ ἀγνοεῖ τὸν αὐτῷ ἐργαζόμενον. ἀγάπη ἐκ ἐμφανέται τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆ σαρκὸς, ἔτε εἶδε τὴ δικαιοσύνην, ἔτε ἐδείξεν ἄλλῳ τὴ ἐαυτοῦ ἀγιότητα. φάνεται ὅτι τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆ ψυχῆς, χαίρων καὶ ἀγαλλιώμενος ἐφ' οἷς πράττει ἀγαθοῖς, ὁρᾷ τὸν θεόν, καὶ μὴ ἀνθρώπου, ὅτι οὐ βλέπῃς αὐτὸν. ὁ γὰρ θεός ἀγάπη ἐστὶ. μὴ ἐπειδὴ οὐχ ὁρᾷς σωφροσύνην, οὐ βλέπῃς αὐτὴν ἀλλὰ τὴν πράξιν; ἔτως εἰ καὶ μὴ ὁρᾷς θεόν τοῖς ἀσθητοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλὰ ἀλλὰ τὴν ἀγάπην βλέπῃς αὐτὸν. πᾶς γὰρ ὁ ποιεῖν ὁ καλὸν χαίρει. διὸ καὶ Παῦλος εἶρηκε, πάντοτε χαίrete, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε. καὶ πῶς φησιν, εἶπε ὁ εὐαγγέλιον, ὅτι θεὸν εἰδὲς ἐώρακε πῶποτε; ἐκ εἶδε μὴ εἰδὲς μέγεθος ἢ φύσιν. ἀλλὰ συμβόλῳ ὅτι εἶδον οἱ ἅγιοι. ἀλλὰ πρὸς βάρτου ὁ Μωϋσῆς, ἀλλὰ λέλαπος ὁ Ἰωβ, ἀλλὰ νεφέλης ὁ Ἡσαΐας, ἀλλὰ φωτὸς ὁ Παῦλος, ἀλλὰ φωνῆς πᾶς ὁ Ἰσραήλ, καὶ νῦν οἱ ἅγιοι διὰ τῆς πράξεων δηλαδὴ διὰ τινων μέσων χειραγωγούμενοι. οἱ βασιλεῖς ἀγνοοῦμενοι φάνονται, ἀλλὰ διὰ τέχνης γραφικῆς; ἐκ οἶδας τὴ βασιλέα, καὶ ὁρᾷς αὐτὸν εἰς τὰς εἰκόνας. ἐκ οἶδας τὴν οἰκοδόμου ὁ πρῶτον, καὶ ἐκ τῆ οἰκοδομῆς ὁρᾷ τὸ ἔργον; βλέπεις τὸν ἀνθρώπον. ἔτως αὐτὸν βλέπεις, ὅτι θαυμάζεις. ἔ γνωρίζεις τὸν τέκνονα, ἀλλ' ἀπὸ τῆ γλυφῆς ὁρᾷς αὐτὸν, καὶ ἐτέροις ἀγγέλλεις τὰ περὶ αὐτοῦ. ὁρᾷς παρὰ τινος σφαγμένα λέοντα, καὶ μὴ εἰδὼς θαυμάζεις αὐτὸν διὰ τὴν ἰσχύν. ἀκρό-

οντες

οντες τῷ Δαυίδ, ὅτι ὁ Γολιάθ λίθῳ ἀπέκτεινεν, ὁρᾷ δόκοῦν μὴ τὸ δίκαιον, καὶ ἀπὸ τῆ πίστεως τὸ ἄνδρα θαυμάζομεν. εἶπε καὶ ὁ ψαλμοῖς· γενήσῃτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴ φωνὴν τὴ δεήσεώς μου· καὶ ἐμψόχομαι, ὅτι καὶ δι' ἀκοῆς ὅτι θεάσασθαι· ἔγω μὲν οὖν καὶ ἡμεῖς ὁρώμεν, εἰς δὲ λώμεν καὶ διὰ τὸ ἀγαθῆς πράξεως· οἱ προφῆται δὲ εἶδεν γενναότερον, ὅτι δι' ἐμφαντεῖρας ἐνεργείας ἐβίωσαν· ὅτι καὶ ὁ πῶς ἀοράτοις ἰδεῖν πλέον καὶ ἔλαττον. εἰσὶ καὶ πράττοντες τὸ καλὸν πλέον καὶ ἔλαττον· καὶ εἰσὶν οἱ πλέον σπυδαῖοντες, καὶ ἔλαττον πράττοντες, καὶ εἰσὶν οἱ ἔλαττον σπυδαῖοντες, καὶ πλέον πράττοντες· οἱ δίκαιοι μὲν μικρῶν πράξεων μᾶλλον δυσωπῶντες θεὸν παρ' ἐνίου πράττοντας πολλά· ὁ γὰρ πῶς τὸ πᾶν ἀφορᾷ ὁ θεός, ἀλλὰ πῶς θεοῖς, καὶ ὁ βλέπει τὸ γινόμενον, ἀλλὰ τὸ μὲν σπυδαῖον τελευτῶν· ἡ χήρα λύσει τὴν εἰρημὸν καὶ ζήτησιν, ὅτι δυσὸν ὁβολοῖς τὰς πολυχρύσους ἐνίκησε, καὶ ὁ τῇ σκηνῇ τῷ μαρτυρεῖς οἱ πᾶς ἀγνείας τεύχας πῶς ἐνεγκαντες, ὁ μὲν πῶς πολυχρύσοις ὁλογνήσῃσιν· καὶ οἱ ἰνῶντες τὴν βύσσον σὺν τῷ χρυσῷ πῶς ἀπλήσοι ἦσαν πῶς τεύχας ὑφάμεναι εἰς κάλυμμα τὴν σκηνῆς τῷ μαρτυρεῖ· βλέπεσιν ὅτι οἱ ἄγιοι θεὸν ἀφ' ὧς· ὡς περ εἶ καὶ πολυτρόπως αὐτὸν τρέφουσιν μὲν τὴν πρᾶξιν ἀφ' ὧς ἀφ' ὧς, καὶ τὸ χάριτος· πάντες μὲν εἶν τρέφουσιν, ἀλλὰ πάντων πλέον ἡ μετάνοια πανηγυρίζει τῷ θεῷ· ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ εὐαγγέλιον λέγει, ὅτι χάρει ὁ θεός ἐπὶ ἐνὶ ἀμαρτωλῶ μετανόουντι, ἡ ἐπὶ ἐνεγκοντα ἐνέει δικάσι· εὐορτὴν ἐγείρει τῷ θεῷ ἡ μετάνοια, ὅτι καὶ τὸ ἔρανὸν κινεῖ παρὸς ὁμιλίαν· ἄγγελοι ὁφθαλμοῖνται, τὸ μετανόας αὐτὸς καλῆσθαι εἰς αἰετον· πάντα τὰ ἐπερᾶνια πᾶν γὰρ ὁμιλῶντα μὲν τὸ μετανόας τὴν ὁφθαλμοῖν χορηγούμενα· ὁ δὲ δύει αὐτοῖς μόσχους, ὁ δὲ τρώβατα, ἀλλὰ πῶς ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν σωτηρίαν εἰς αἰαλίαν· θυσιάζει τὰς ἀμαρτήσας ἡ μετάνοια, ἀλλὰ πάλιν αὐτὸς ζωοποιεῖ· θανατοῖ αὐτὸς, ἀλλὰ πάλιν ὁ νεκρῶν ἀνίστησι· πῶς; ἀκουσον· ἀμαρτωλὸς πῶς λαμβάνει, καὶ δικάσι αὐτὸς ποιεῖ· χθὲς νεκροὶ ἦσαν, σήμερον αὐτῷ ζῶσι μὲν τὸ μετανόας· οἱ χθὲς ἀλλοτριοί, σήμερον οἰκεῖοι θεῷ· οἱ χθὲς πῶς ἄνομοι, σήμερον ἄγιοι.

Μεγίστη χωνεία ἡ μετάνοια ἀγαπητοί, χαλκὸν λαμβάνουσα, χρυσὸν ποιεῖ μεταβάλλουσα.

A Quum de Davide audimus, quod lapide occiderit Goliath, cernere videmur ipsummet justum, & a fide virum suspicimus. Ait & in psalmis. *Fiant aures tue intendentes in vocem deprecationis meae.* Unde discimus, etiam per auditum nos posse videre; atque ita & nos, si velimus per bonas operationes videmus. At prophetæ clarius perspicaciusque cernebant, quia evidentiore efficacitate impellebantur. Atqui in rebus sub adspæctum non cadentibus licet plus minusve videre. Sicut & inter bene agentes, alii minus, alii magis in bono se occupant. Et sunt qui amplius adnituntur, & qui minus laborant: alii qui minus fatigant, & qui plus efficiunt: sicut iusti, qui parvis actionibus, magis Deum flectunt, ac placant, præ nonnullis, qui multa faciunt. Non enim ad actionem respicit Deus, sed ad propositum voluntatis: & non intuetur quod fit, sed quo quid studio ac propensione peragatur. Vidua solvet dubii jam dicti quæstionem: quoniam duobus obolis superavit divites auro abundantes. Et in tabernaculo testimonii, qui caprarum pilos obtulerunt, & qui byssum cum auro nebant, similes iis erant, qui pilos ad operimentum tabernaculi texebant. Cernunt ergo Sancti Deum multifariam, quemadmodum multis etiam eum modis pascunt, per differentiam operationis & gratiæ. Omnes siquidem pascunt: sed plus cunctis poenitentia festum Deo agit. Quoniam & in Evangelio dicitur, quod magis gaudeat Deus super uno peccatore poenitentiam agente, quam super nonaginta novem iustis. Festum excitat Deo poenitentia: quoniam & coelum movet ad epulas, & angeli lætantur, dum poenitentia ipsos invitat ad prandium: cunctique coelestes ordines epulantur per poenitentiam sese recreantes. Non iis vitulos immolat, non oves: sed hominum peccatorum salutem in exultationem apponit. Peccatores poenitentia immolat; sed rursus eos vivificat. Mortificat ipsos: at denuo a mortuis eos resuscitat. Et quo pacto? audi: Peccatores accipit, & iustos eos efficit. Heri mortui erant: hodie Christo per poenitentiam vivunt. Heri alieni & inimici: hodie domestici, & amici Deo. Heri iniqui, & hodie sancti.

Magna fornax est poenitentia, carissimi: æs accipit, & illud in aurum commutat.

Psalm. 139.

Luc. 21.

Exod. 25.
35. 36.

Luc. 15.

mutat. Plumbum tollit, & argentum reddit. O quantum ad Deum præbet aditum poenitentia! quantam negotiationis affert utilitatem! conflatur, & stipendia a possessore non repetit: conflatur, & lignis, igneque non indiget: conflatur, & operariis non opus habet. Quæ ars? quod inventum? quæve commutationis potentia? Ipsum sese adurit plumbum: quoniam pacto? quoniam ipsi sibi peccatores efficiuntur fornax. Ligna comburit ignis, & mercenarii a peccatorum recordatione ignescunt. Usque adeo vero suspiria animam incendunt, spirantia adversus corpus; ut in seipsis liquefieri ac solvi videantur: tanta in ipsis reperitur dulcedo, atque levatio. Tunc enim solvi incipiunt malitiæ vincula, quando ingemiscendo fleverint, & omissum priorem vitæ statum purgaverit poenitentia, quæ etiam antequam menti permissa sit gratia, ex plumbo aurum facit. Vidisti vitrum, quomodo hyacinthini reddatur coloris, & smaragdini, atque sapphyrini? non etiam ambiges, quin poenitentia ex plumbo argentum, & ex ære aurum faciat. Si porro ars humana novit naturam commiscere naturæ, & commutare quæ prius erant: quanto magis gratia Dei etiam amplius efficere poterit? Vitro aurea addidit folia homo: & aspectu factum videtur aurum, quod antea vitrum. Sic & gratia eum, qui heri iniquus erat & transgressor legis, hodie servum Dei efficit; non solum superficie tenus, sed etiam quoad conscientiam secundum Deum. Si enim aurum admiscere voluisset homo, vitrum aureum effectum fuisset; sed damnum vitans, excogitavit structuram, atque immisionem tenuissimi folii. At poenitentia benignitati confisa Dei, resipiscentem gratiam Spiritus Sancti temperat, totumque omni ex parte hominem filium Dei efficit, ut aliquam non habeat injectionem. Sancta lex docuit, universa Sanctuaria ex auro formare: nec locum reliquit vacuum in thesauris legislator: ut discamus sanctos Dei, perfectam habere sanctitatem. Non reliquit levitatem in sanctis vasis: ut non habeat quidquam inane, aut quod non aliquid agat minister Dei. Non reliquit vacuum locum in sanctis vasis suis: ut ne clam irrepens ac sese insinuans inimicus, ubi abscondatur, inveniatur. Dixit & quidam Sapientium: Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te, locum tuum ne dimiseris.

Eccli 10.

Au-

A λυσσα· μόλιβδον ἄρει καὶ ἀργύριον ἀποδίδωσιν· ὦ τί πολλὴν παρέχει τῷ θεῷ πρόσδοτον ἡ μετανοία· πόσῃν εἰσφέρει πραγμάτων ὠφέλειαν· χωνεύει, καὶ ἐδὲ μισθὸς ἀπατᾷ τὸ κεκτημένον· χωνεύει, καὶ ἐχρηζέει ξύλῳ καὶ πυρὸς· χωνεύει, καὶ ἐργατῶν ἐπὶ προσδέεται· τίς ἡ τέχνη; τίς ἡ ὀπίνοια; τίς ἡ τὴ μεταβολῆς δύναμις; αὐτὸς ὁ μόλιβδος ἐαυτὸν καίει· πῶς; ὅτι οἱ ἁμαρτήσαντες αὐτοὶ ἐαυτοῖς γίνονται χωνεῖα· τὰ ξύλα, καὶ τὸ πῦρ, καὶ μίσθιοι ἀπὸ τῆ ὑπομνήσεως τῶν ἁμαρτιῶν πυροῦνται· ἐπὶ ποσῶν ὅ ἐκ πυρὸς σενναγμοὶ τῶν ψυχῶν ἐμπνέοντες κατὰ τῆ σώματος, ὥστε λυθῆναι κατ' ἐαυτῶν· ποσῶν γλυκύτης καὶ κηφισμὸς ὅστις ἐν ἐαυτοῖς· τότε γὰρ ἀρχονται λύεσθαι τὰ τὴ κακίας, ὅτε σενάξαντες διακρύβουσι, καὶ λυθέντα τὰ τὴ προτέρας καταστάσεως κατάρρει ἡ μετάνοια, πλὴν ἡ, ἡ χάρις συγκρατεῖσα τῇ ἀφροσύνῃ, ποιήσει χρυσὸν τὸ μόλιβδον· εἰ εἶδες τὸ ὕελον, πῶς γίνεται ὑακίνθινος, καὶ σμαράγδινος, καὶ σαπφείριος· ἐκ ἀπίσθησις, ὅτι ἡ μετάνοια ποιεῖ ὡς ἀπὸ μόλιβδου ἀργυρον καὶ χρυσὸν ἀπὸ χαλκοῦ· εἰ ὅ ἡ ἀνθρωπεία τέχνη οἶδε κερᾶσαι φύσιν φύσει, καὶ ἀλλοιωσαι τὰ πρότερον ὄντα, πῶς μᾶλλον ἡ χάρις τῷ Θεῷ, καὶ πλεον ποιήσει δύνησεται; ἐπέθηκε πέταλα χρυσαῖα τῷ ὕελῳ ὁ ἀνθρώπος, καὶ γέγονε χρυσὸς τῶν ὀπιφάνειαν ὁ πρόσθεν ὕελος· ἔτω καὶ ἡ χάρις τὸ χθρὸς παράνομον, σήμερον ποιεῖ Θεῷ δεράποντα, ἐκ μόνον ὀπιπολάτως, ἀλλὰ καὶ τῇ κατὰ θεὸν συνειδήσει· εἰ γὰρ ἡθελε μίξαι χρυσὸν ὁ ἀνθρώπος, ἐγίνετο ἂν χρυσώδης ὁ ὕελος· **E** ἀλλὰ τῶν ζῴων φεύγων ἐπετεχνάσατο τῇ ἐπιβολῇ τῆ λεπτοτάτης πετάλου· ἡ ὅ μετάνοια διαρρήσσει τῇ φιλίᾳ τῷ θεῷ συγκιρτῇ τὴ μετανοήσαντα τῇ χάριτι τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ ὅλον δι' ὅλα ὑπὸν θεῷ ποιεῖ τὸν ἀνθρώπον ἵνα μὴ ἔχη τινὰ ἐπίθεσιν· ὁ ἅγιος νόμος εἶπε, τὰ ἁγιασμένα ὅλα ἀπὸ χρυσοῦ δημιουργεῖν· οὐκ ἀφίησιν τόπον ἀφικενοῦ ἐν τοῖς κειμηλίοις ὁ νομοθέτης, ἵνα μὴ ἀφωμῶν τὰς ἀγίας τῷ θεῷ, ὅλα ὁλόκληρον ἔχουσι τῶν ἁγιότητων· ἐκ ἀφίησις κηφον ἐν τοῖς ἀγίοις σκεύεσιν, ἵνα μὴ ἔχη τί κενόν, καὶ ἐπραπτικόν ὁ τῷ θεῷ λειτουργός· ἐκ ἀφίησις τυχόντα χάρις ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτῶν σκεύεσιν, ἵνα μὴ παρείσδουσιν ὁ ἐχθρὸς ἔχη, πᾶς ἀποκρύπτεσθαι· εἶπε καὶ τις τῶν σοφῶν· ἐὰν πνεῦμα τῷ ὀχλοῦ ἀναβῇ ἐπὶ σε, τόπον σὲ μὴ ἀφίης·

Ἀκούσον

Ἀκουσον ὁ μέγαλυν, καὶ ἔξ ὅλης καρδίας **A**
 πρόσελθε τῷ Θεῷ. ἄκουσον ὁ ἁμαρτήσας, ὁ
 ὀλόκληρον τὴν εὐσέβειαν ἀνταποδίδωσί σοι. σὺ
 σαυτὸν χωνεύεις, σὺ σαυτὸν ἐτάζεις. σὺ σαυτὸν με-
 ταβάλλεις. ἔκ ἑσσι σοί τις ἕτερος, ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἡς
 διάκονος. ὅδεός σοι πρῶτα γίνεται, ἵνα μὴ ᾖ ἡς
 ὀλόκληρος. εἰ μὴ οὖν ἔξωθεν ἔχῃς τὴν εὐσέβειαν,
 ἐπίπλαστος εἶ. εἰ ἔχεις κουφότητα, εἰ ἔχεις πόπον
 τυχόντα, ὃ δὴν εἶναι σκεῦος ἁγίου. ὁ διάκε- **B**
 νος πόπος ἀτελής δαίμνυσιν. ἡ πρῶτος δὲ πᾶ
 τέλει δύει, πρῶτον, φησι, ἄρσεν τέλειον
 ἐνιαύσιον πρῶτος κυρία τῷ Θεῷ σου. εἴπω
 σοι. πῶς γίνεται τις τέλειος ἐν μετανοίᾳ. ἵνα
 καὶ τὸν τρόπον ἀκύνῃς, μὴ ἔχῃς πρῶτον.
 ἄκουσον. πῶς φαρμακείας μετανοεῖς; πᾶν ἵχνος
 αὐτῆς ἔξωσον. μὴ ἀφῇς πᾶν φανερά, ἐν τοῖς
 κρυπτοῖς πολιτεύῃ. ἀφῇς τὸ ἀτελὲς ἀνθρώ- **C**
 πους; καὶ τῆς γλώττης κράτει. μὴ συκοφαν-
 τεῖν, μὴ λαδορεῖν, μὴ ἐπιπλέκειν. πῶς εἰδω-
 λολατρίας μετανοεῖς; φῶγε κληδόνας, οἰ-
 ωνισμὸς, πρῶτα κληδόνες. μέρη ταῦτα εἰδω-
 λολατρίας εἰσιν. ὅτι καὶ ἐν τέτοις συμβολι-
 κοῖς μαντεύονται, ἀστρολογοῦσι, προσέχουσι μα-
 θηματικοῖς τερατοσκοποῖς. πῶς πορνίας μετα-
 νοεῖς; πάσης αὐτῆς κατὰ γινώσκει. ὅτι πᾶσαι ἀ- **D**
 σέλγουσιν αὐτὴ ἐγέννησε. φέδου γέλωτος, εὐτρα-
 πελίας, ἀρχιλογίας, γαστριμαργίας. ταῦτα
 γὰρ ὁδοὶ ἐπὶ πορνίᾳ. πῶς ἀδικίας μετανοεῖς;
 πᾶσαι αὐτὴν ἄπωσε. πάντα γὰρ πλεονασμὸν
 φιλαργυρίας αὐτὴ ἐβλάστησε. περὶ ἐπιπορίας
 μετανοεῖς; παντελὸς ἑαυτὸν ψεύδης ἀποφύγε
 καὶ κλοπῆς. βάραθρον γὰρ ἔστι, καὶ πρῶτον
 ἐπιπορίας τὸ ψεύδος. πῶς πονηρίας μετανοεῖς; **E**
 φεῦγε τὸν θυμὸν, τὸ μῖσος, τὸ φθόνον. ἀν-
 δίστασο τῇ δαλίᾳ καὶ πάσῃ φανούτῃ. πῶς
 ἀφροσύνης μετανοεῖς; μὴ μόνον παραστῇ πᾶ
 θεωρεῖα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν οἴκῳ καὶ τὸ πανταχῇ
 γέλωτα, καὶ πᾶσαι τέρψιν κοσμητικὴν ἄπωσε.
 παλινοσῆσαι γὰρ πᾶν τοιαῦτα ἀναγκάζουσι. πε-
 ρὶ κακοδοξίας μετανοεῖς; ἀρετικοῖς μὴ πλη-
 σιάζε. πῶς δυσπιστίας μετανοεῖς; πᾶν συμπό- **F**
 σιον δημοτικὸν ἀποτρέφε. πῶς μάχης μετα-
 νοεῖς; ἐξίσον σου τὴν γλῶσσαν πρᾶξας ἀποκρί-
 νουσαι. σὺ σαυτὸν χωνεύεις ὁ ἁμαρτήσας. σὺ
 σαυτὸν ἐν νεκρῶν ἀνίστας. εἰ μὴ ἔξ ἡμίσείας
 ποιῇς τι, ἑαυτὸν ἀδικεῖς. εἰ γὰρ τὸ παρὰ βρα-
 χὺ καὶ παρ' ὀλίγον ἔστιν ἐμιπὲς καὶ ἀτελές,
 πόσῳ μᾶλλον τὸ παρὰ τὸ ἡμισυ; τίς ἐζήτησε,
 καὶ ἐνεπόδιζε τὸ ὀλίγον τῷ ὅλῳ, καὶ ἐνίκησε ὁ
 μικρὸν

Audi qui poenitentiam agis: & ex toto
 corde, ac anima ad Deum accede. Audi, pec-
 cator, & integram perfectamque pietatem
 retribuet tibi. Tu te ipsum confas, tu te ipsum
 examinas, tu te ipsum mutas. Non erit tibi
 ullus alius, cujus tu minister sis. Nulla tibi
 excusatio erit, cur minus integer esse debeas.
 Quod si exterius pietatem dumtaxat ostentes,
 fucatus es & simulatus. Si levitatem habes,
 aut locum vacuum; non poteris esse vas san-
 ctum: nam vacuus locus imperfectos demon-
 strat: oblatio autem perfectas hostias sacrifi-
 cat. Agnum enim, inquit, masculum annicu- **Exod. 12.**
 lum offeres Domino Deo tuo. Dicam tibi,
 quomodo quis in poenitentia reddatur perfe-
 ctus: ut ratione percepta, excusationem non
 habeas. Quare ausculta. De veneficio atque
 incantatione te poenitet? omne ejus vestigium
 extermina. Ne deferas clara, & in occultis
 verferis. Desisti occidere homines? etiam lin-
 guam tuam cohibe, ne calumnietur quempiam,
 nec maledictis incessat, neque sese implicet.
 De Idololatria poenitentiam agis? fuge divi-
 nationes, auguria, observationes, atque vati-
 cinationes, quum & istæ sint partes idolola-
 triæ, quippe in quibus conjecturaliter vatici-
 nia, atque divinationes exercentur. Cave at-
 tendas astrologicis, mathematicis, ac prodi-
 giorum interpretibus. De fornicatione doles?
 totam eam contemne ac damna, quoniam
 omnem ea lasciviam generat. Abstine a risu, a
 scurrilitate, a turpiloquio, a gula & crapula:
 nam ista viam ad fornicationem sternunt. De
 injustitia poenitentiam agis? omnem eam re-
 pelle, atque propulsa: nam omnem hæc ava-
 ritia excessum ad superfluitatem producit.
 De perjurio te poenitet? penitus a mendacio
 fraudeque recede: nam barathrum, atque
 vestibulum perjurii est mendacium. De im-
 probitate atque malitia te poenitet? fuge
 iracundiam, odium, atque invidiam: resi-
 ste timiditati & ignavia, omnique perversi-
 tati. De stultitia doles? non solum specta-
 cula devita; sed etiam domi, & ubique lo-
 corum, risum, omnemque oblectationem
 mundanam repelle: nam reverti ad vomitum
 ista omnia cogunt. De prava in fide senten-
 tia doles? cum hæreticis ne verferis. De
 superstitione, atque infidelitate doles?
 omne convivium fuge plebejum. De con-
 tentione poenitentiam agis? adsuescat lin-
 gua tua responsionibus placidis. Tu te
 ipsum confas ac liquefacis qui peccasti:
 tu te ipsum ex mortuis resuscitas. Si er-
 go ex dimidio quid egeris, te ipsum inju-
 ria afficis: nam si quod propemodum &
 paullo minus fit, habetur mutilum & im-
 perfectum: quanto magis dimidium? Quis
 enim rem exiguum toto potiore facit?
 aut

aut dimidium ab altero dimidio superari dicit? nisi igitur integre atque perfecte refipifcas; ex dimidietate tantum es justus. Nihil vero profuerit porcum pro dimidio dumtaxat mundum esse; quum ungulas non solidas, sed sciffas habeat: nam omnem abjecit munditiem. Et tu, nisi perfecte conversus fueris, instar suis, & leporis eris: nam is quoque dimidia ex parte mundus est: ipse enim ruminat quidem, sed ungulas sciffas non habet: fus vero sciffas quidem habet ungulas: verum non ruminat: & ambo fuut similiter immundi. Ait porro Salvator: *No-*

Matth. 8.

lite sancta projicere canibus, & margaritas ante porcos: ut ostendat ex dimidietate accedentes, velut porcos esse, & ad peccatum revertentes, tamquam canes: quippe qui ad proprium reverti solent vomitum.

Plene igitur & perfecte omnem abs te repelle malitiam. Moyses propheta, quando peccabat populus, imperabat iis, ut serpentes crucifigerent, hoc est, peccatum destruerent: & non fecit illum inanem & vacuum, sed fusilem statuat ære solidam. Quid ita? ut ostendat tibi, quod perfecte ac prorsus malitiam averfari debeas. Totumque eum æneum effecit, quoniam radix omnium malorum est avaritia. Fusilem igitur eum ex fornace sumfit: ut flammam tuam in mentis corruptionem effusam reprimeret. Tria autem ista crucifixit: quod per ea mors animæ occasionem habeat. Serpens erat, quod cernebatur: quia & in serpentibus correpti fuerant. Et quare in serpentibus? quoniam primorum parentum sensum, consiliumque resumferant. Illi. in esca duplicis fructus prævaricati: isti in cibis murmurant. Illudque in absentia de aliquo mala loqui, murmur obrectationis est. Propterea & psalmus dixit: *& locuti sunt contra Deum in solitudine.* Quare etiam in paradiso, quod factum est per serpentem, murmuratio fuit. Dixit & Malachias propheta Israeli, quod obrectasset Christo. At isti dixerunt: in quonam detraximus ei? an non propter similem actionem, ob quam caussam substrati sunt serpentibus? ut discant Draconem qui Adamo mortem conciliarat, etiam ipsis mortem intulisse: propterea enim in ligno serpentem suspendit, ut & arborem per similitudinem demonstraret: & qui in eum, aciem oculorum intenderent, salvarentur: non per serpentem, sed propter poenitentiam. Cernebant quippe ipsum, & peccatum in memoriam reducebant; ad conversionem vero stimulabantur, & rursus salvabantur. Etenim poenitentia, etiam eremum do-

Psal. 77.

A μικρόν τ' πλείονα μοῖραν, καὶ πάλιν νικήσει ὁ ἡμισυ ὁ ἕτερον ἡμισυ. εἰ μὴ γὰρ ὅλος κλήρης μετανοεῖς, καὶ γίνῃ ὅς ἡμισείας δίκαιος, ὅτι ἐδὲν ὀνήσει πὺν χοῖρον ὅς ἡμισείας ἐκ καθαρόν ὁ διχληεῖν ὀπλήν. ἀποβέβληται γὰρ ὁ καθαρὸν ὅλον. καὶ σὺ, εἰ μὴ τελείως ἐπιστρέψῃς, ἔσῃ ὡς ὅς, καὶ ὁ δασύπυς. καὶ αὐτὸς γὰρ ὅς ἡμισείας ὢν καθαρὸς, ὕλος ἐστὶν ἀκάθαρτος. ὁ μὲν γὰρ μηρυκισμὸν ἀνάγει, ἀλλὰ καὶ κυνοποδεῖ. ὁ δὲ ὅς διχληεῖ μὲν; ἀλλ' ἐκ ἀνάγει, καὶ εἰσὶν ἀκάθαρτα ἀμφοτέρω. λέγει ὁ σωτὴρ, μὴ βάλητε τὰ ἅγια τοῖς κυσὶ, καὶ τὰς μαργαρίτας τοῖς χοίροις, καὶ θείκνυσιν τὰς ὅς ἡμισείας προσελθόντας ὡς χοῖρους, καὶ τὰς ἐπιστρέφοντας ἐπὶ τ' ἀμαρτίαι ὡς κύνας. ἔθος γὰρ αὐτοῖς τοῖς ἰδίοις ἐμέτοις κεχρηῆσθαι πάλιν.

C Οἷος κληρον ἐν ἀποβαλῶ τὴν πονηρίαν. Μωϋσῆς ὁ προφήτης, ὅτε ἡμαρτεν ὁ λαὸς, ἐκέλευσεν αὐτοῖς τ' ὄφιν σαρρῶσαι, τῷτ' ἐστὶ τ' ἀμαρτίαν καταργῆσαι, καὶ ἐκ ἐποίησεν αὐτὸν διάκενον, ἀλλὰ χυτὸν καὶ ὀλοσφύρατον. διὰ τί; ἵνα δείξῃ σοι, ὅτι τελείως ὀφείλεις ἀποστρέφου τὴν πονηρίαν. καὶ ὀλοκλήρως χαλκοῦν αὐτὸν ἐποίησεν, ἐπειδὴ ρίζα πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία. χυτὸν ἐν αὐτὸν ἐκ τῆς χώνης προέλαβεν, ἵνα σὺ τὴν πύρρῳσιν προχέουμένην εἰς φθορὰν τῆς ἀφροσύνης ἀνακόψῃ. ἐσαύρωσε δὲ τὰ τεῖα ταῦτα. ἐπειδὴ διὰ τούτων ὁ τῆς ψυχῆς θάνατος ἔχει τὴν πρόφασιν. ὅφιν ἦν τὸ βλέπομενον. ἀλλὰ τί δὲ ἐν ὅφειν ἐπαυδέθησαν; ἐπειδὴ τὴν τῆς προπάτορων ἐννοιαν ἐπαυελήθησαν. οἱ μὲν ἐπὶ βρώματι διπλοῦ καρποῦ παρέβησαν, καὶ ἔτι ἐπὶ βρώμασιν ἐγόγγυον. τὸ ἀπόντος λαλεῖν ὡς ἱστὸς κακὰ, γογγυσμὸς καταλαλιάς ἐστὶ. ἀλλὰ τῷτο καὶ ψαλμὸς εἶπε. καὶ κατελάλησεν τῷ θεῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἐκ ἐν καὶ ἐν τῷ ὡς ἀδείσῳ ὁ γέγονε ἀλλὰ τῷ ὅφειν γογγυσμὸς. εἶπε καὶ Μαλαχίας ὁ προφήτης τῷ Ἰσραὴλ. ὅτι κατελάλησεν ὁ Χεὶρς. οἱ δὲ εἶπαν. ἐν ἵνι κατελάλησαμεν αὐτῷ; ἀλλ' ἐν δὲ διὰ τὴν ὁμοίαν πράξιν τοῖς ὅφειν ὑπεβλήθησεν; ἵνα μαθῶσιν, ὅτι ὁ τῷ Ἀδὰμ θανάτου πρόξενος δράκων, καὶ αὐτὸς ἐθανάτωσε. διὰ τῷτο ἐπὶ ξύλου τ' ὄφιν ἤρτησεν, ἵνα καὶ τὸ δένδρον δεκνὺς πείσῃ τὴν ὁμοιότητα, καὶ οἱ προσέχοντες σώζονται. καὶ διὰ τ' ὄφιν, ἀλλὰ διὰ τὴν μετάνοιαν. ἐβλεπον γὰρ αὐτὸν, καὶ τ' ἀμαρτίας ὑπεμιμνήσκοντο. πρὸς ἐπιστροφὴν ἐνύηγον, καὶ ἐσώζοντο πάλιν. ἡ μετάνοια γὰρ, καὶ τ' ἐρημον οἶκον

οἶκον Θεοῦ ἐποίει· ὁ γὰρ λαὸς ἁμαρτήσας διὰ μετανοίας ἐγένετο ἁγιασμός αἱρεῖσθαι, καὶ ἀκούοντες γὰρ προσεκύνουν τῷ σταυρῷ Ἰησοῦ· προσεφίτευσεν γὰρ ὁ Θεὸς τὴν σκληροκαρδίαν αὐτῶν· ὡς τὸ ἀσεβείας τῶν Ἰουδαίων, ὅτι τὸ ὄφιν προσκυνῶσι, καὶ τὸ Χριστὸν ἀποστρέφονται· ὡς τὸ παροινίας αὐτῶν· ὅτι διὰ τὸ ὄφιν σταυρὸν σέβουσιν, καὶ τὸ σταυρωθέντα Χριστὸν οὐ προσκυνῶσιν· ὡς τῆς μηχανῆς καταστάσεως, ὅτι τὴν μὲν κακίαν ἀγνῶνται· τὴν δὲ εὐσέβειαν πολεμῶσι· ταῦτα δὲ ὁ Θεὸς ἐν τῷ ὄφει προεδείκνυε κατηγορῶν τὸ ἀσεβείας τῶν Ἰουδαίων· ταῦτα προέλεγεν, ὅτι μᾶλλον τὸ δράκοντα, ἢ τὸ Χριστὸν προσκυνήσουσιν· ἐδείξεν, ὅτι πᾶς ἄσωλα σέβεται· εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ὑπακούει; τροπήγρησε πρὸς μέλλον, καὶ πρὸς τέλος ἐμύνησεν· ὅτι νεκρὸς ὁ ὄφιν πῶς δικαίως ἐν Χριστῷ γενήσεται· ἀλλὰ πῶς Ἰουδαίους ζῶν, καὶ ἐνεργῶν πιστωθήσεται· χαλκὸς ὁ δράκων· ἀλλ' τί; ὅτι ἦδη ὁ Θεός, ὅτι τὴν κακίαν ὁ Ἰσραὴλ εἰδωλοποιήσας προσκυνήσει· ὁ Θεὸς τὸν ὄφιν ἐσαύρωσεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἡ κακία νεκρά ἐστὶ πῶς ὑπηκούοις τῷ Θεῷ· ἐνέκρωσε τὴν ἁμαρτίαν, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἐν πῶς ἔργοις αὐτῶν ἐκ νεκρῶν αὐτὴν ἠγείραν· ἰδοὺ ἀσεβῶν δυνάμεις, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρονται· ἐπικατάρατος ἡ τοιαύτη ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις· μικρὸν γὰρ ὕστερον, ὡς φάσμα ἀφανισθήσεται, ὅτι τὸ ματαίωτος ἡμεοφύροι οἱ Ἰουδαῖοι εἰσι· διὰ τούτο καὶ αὐτοὶ ματαιωθήσονται, καὶ ἡ πρᾶξις αὐτῶν· εἶπεν ἔτι ὁ Θεὸς τοῖς Ἰουδαίοις, προσκυνήσατε τῷ σταυρῷ, ὅτι ἐν αὐτῷ ἡ ζωὴ ἐστίν· οἱ δὲ ἀφέντες αὐτὴν τῷ διαβόλῳ ὑπήχθησαν· ὁ Θεὸς τὸν δράκοντα ἐδήλωσε, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι αὐτὸν λύσαν· ὁ Χριστὸς τὴν ἁμαρτίαν ἐσαύρωσεν ἐπὶ τῷ οἰκέτῃ σταυρῷ, καὶ ὁ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπίστευεν· ἀνέβη ἐπὶ τὸν σταυρὸν ὡς κατάκειτος, ἀλλ' ἵνα σταυρωθῇ τὸν δράκοντα· καὶ ὁ Ἰσραὴλ σταυρωθέντα αὐτὸν οὐκ ἐπελάβετο· θέλετε, δείξω ὑμῖν, ὅτι δύο σταυροὶ ἦσαν ἐπὶ Χριστοῦ· ἀπὸ τῆς ληψῆς μαρτυρεῖ· θέλετε μαθεῖν, ὅτι τὸν δράκοντα λύσαν οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα τὸν Χριστὸν μὴ ὡς ἀδέξωνται· ἀφέντες γὰρ τὸν ἀδῶν σταυρῷσθαι Χριστὸν, τὸν βαρβαρὸν ἠτήσαντο χαλκωθῆναι αὐτοῖς· ὃν ὁ Θεὸς κατέκλεινεν, ἐλυσθε, καὶ τὸν ἀδῶν Χριστὸν κατέκλεινεν· ὁρᾶτε, ὅτι τὸν δράκοντα ὁ Θεὸς ἐνέκρωσεν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι αὐτὸν ἠγείραν; λέγει ὁ Χριστὸς, δέδωκα ὑμῖν ἰσχύναι πατεῖν ἐπάνω ὄφει, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἐν τῷ σταυρῷ αὐτὸς τὴν κακίαν ἐσαύρωσεν· ὡς καὶ ὁ πατήρ

A domum Dei efficiebat : nam populus qui peccaverat , per poenitentiam congregatio Ecclesiae fiebat . Quin & inviti Crucem adorabant Judæi : Nam & Deus ipse duritiam cordis eorum prædixit . O impietatem Judæorum : quoniam serpentem adorant , & Christum averfantur . O insaniam ipsorum : quoniam propter serpentem , Crucem colunt : & crucifixum Christum non adorant . O insaniam eorum conditionem : quoniam malitiam quidem venerantur ; pietatem vero impugnant . Hæc autem Deus in serpente ante demonstravit , Judæorum impietatem damnans . Hæc prædixit , quod serpentem potius , quam Christum essent adoraturi . Ostendit , quod Idola colant : non enim Deo obediunt . Prædixit futurum , & finem significavit : mortuum serpentem justis in Christo futurum ; at Judæis vivum & operantem creditum iri . Aeneus draco : quid ita ? Quia noverat Deus , Israelem vitium ac scelus idola colendo esse adoraturum . Atque ideo Deus serpentem crucifixit : ut ostenderet malitiam mortuam esse obedientibus Deo . Mortificavit peccatum : & Judæi suis operibus ex mortuis ipsum suscitaverunt . Ecce impiorum potentiam : quoniam & ipsi ex mortuis excitant . Verum maledicta atque execranda talis est a mortuis resuscitatio : nam paullo post , instar monstri alicujus recedet . Et quoniam vanitatis signiferi sunt Judæi : ideo & ipsi evanescent cum operibus suis . Dixit ergo Deus Judæis : Adorate crucem , quoniam in ea salvabimini : at ipsi illa relicta seipsos diabolo subjecerunt . Deus Draconem ligavit : & Judæi ipsum solvunt . Christus peccatum in propria Cruce crucifixit ; & Israel non credidit . Ascendit in Crucem , non tamquam condemnatus , sed ut Draconem crucifigeret : & Israel ipsum crucifixum non recepit . Vultis vobis ostendam , quod duæ erant Christi tempore Crucis ? A latronibus discite . Vultis videre , quod Draconem dimiserint Judæi , ut Christum non susciperent ? Permittentes enim innocentem crucifigi Christum , Barabbam instanter petierunt donari ipsis . Quem Deus condemnavit , dimiserunt : & Christum infontem condemnarunt . Cernis , quomodo Draconem Deus mortificavit : Judæi vero ipsum suscitaverunt ? Ait Christus : *Dedi vobis potestatem calcandi super serpentes* : ut demonstret se in Cruce sua crucifixisse malitiam : sicut & pater

Luc. 10.

Joan. 3.

pater ejus in eremo fecerat. Duplex vero inest Cruci mysterium, universum vero utilissimum, remissionem peccatorum continens, malitiæ interemptionem, Dei cum hominibus reconciliationem, mortis destructionem, & salutem in acquisitionem regni, mortemque draconis indicans. Propterea dicit Christus: *Sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis a Iudeis*. Exaltationem appellat crucem, significans suam postea in coelum ascensionem. Attende porro, non dixisse Deum, occidi serpentem debere ab obtemperantibus ligno. Omnia enim vanitas & corruptione in corruptionem tradit: vanitatis autem soror, perditio est, atque interitus. Nam inimici, sua sunt germina ac foetus: ex quibus & satorem cognoscamus, cujus sit naturæ; cognoscentesque fugiamus improbitatis ejus conditionem. Volo autem & hunc adjicere sermonem. Fusilem Deus, & ex solido conflatum crucifixit serpentem, ut ostenderet, se non amplius sustinere, nisi tota ejus exterminetur efficacia. Rubigo æs genuit, naturam ejus in interitum convertens: æs rursus rubiginem effecit, ex sua nimirum ipsius commutatione: ut id intelligamus, quod scriptum est: quoniam mendax est ipse, & pater mendacii. Totum itaque destruet Deus & mortificabit: hoc enim ipsum in Moyse sub involucrio expressit. Attende igitur, ne te draco conversione Ægypti decipiat: ut non, sicut Judæi, in solitudine moriaris. Nam ecce & sine opere peccatum committitur: quare malitiæ iniquitatem, atque versutiam depelle. Non habebat Ægyptum Israel in solitudine: verum per recordationem, menti eam exhibuit. Regionem animo finxit, & ad illam concupiscendam mentem excitavit. Lebetes ollasque reduxit in memoriam: & voluntatem inflammavit. Cogitationi carnes objecit: & ventris concupiscentiam renovavit. Aliorum, & cucumerum amorem accendit: ut animum impelleret ad panem, quem Deus dederat, condemnandum. Intellige quod dico, & clare ausculta: quoniam si locum habeas vacuum, habet quo irrepit impietas. Ita etiam cum Eva fecit, per concupiscentiam id agens: ipsamque ad inobedientiam erga Deum traduxit, & prævaricationem mandati. Quod si ergo de gulæ vitio poenitentiam feceris; de toto eo plene te poeniteat: nam per minima rursus irrepit, & per contemtibilia decipit mentem. Scio malum non esse, Dei creaturis frui; malum autem committitur, dum non cum di-

A πατήρ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ πεποίηκε. διπλὸν ὅτι ἐν τῷ σαυρῷ τὸ μυστήριον. τὸ δὲ ὅλον λυσιτελές. ἄφεςιν παρέχει ἀμαρτιῶν, κακίας ἀνθρώπων, καταλλαγὴν Θεῷ. καὶ ἀνθρώπων δηλοῖ, καὶ θανάτου καθάρσεις. σωτηρίαν εἰς πεποίησιν βασιλείας σημαίνει, καὶ τοῦ δράκοντος τὴν θανάτῳ. Ἀλλὰ τὸ πᾶν λέγει ὁ Χεῖρος. ὡς τὸ ὄφιν, ὁ Μωϋσῆς ἐν τῷ ἐρήμῳ ὑψώσεν, ὥτως δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τῇ Ἰουδαίᾳ. ὑψώσιν καλεῖ τὸν σαυρόν, σημαίνων ὅτι μετὰ τὸ πᾶν εἰς ἔραν ἐστὶν ἀνάστασις. παρὰ τὸ, ὅτι ἐκ εἶπεν ὁ Θεὸς καθάρσει θῆναι τὸν ὄφιν ἀπὸ τοῦ ξύλου πῶς ὑπηκούοις. πάντα γὰρ ἡ ματαγότης ἀπὸ φθορᾶς εἰς φθοράν ἀναδίδωσιν. ἡ ἀπώλεια δὲ ματαγότης ὅτι ἀδελφὴ. ἰδοὺ γὰρ τῷ ἐχθρῷ παρέπονται. ὅτι τὸ γεννηθέντων αὐτῶν ἐπιγινώσκω, ὅτι φύσεως ὅτι ἐχθρὸς, καὶ φύγῳ δὲ κακίας αὐτῶν τὴν κατάστασιν. θείῳ ἔτι ἐπιτεῖναι τὸν λόγον. ὁλοσφύρατον ὁ Θεὸς ἐσώρῳσε τὸν ὄφιν, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἐκ ἔτι ὑποστήσεται Ἰεροσολύμων αὐτῶν πάσης τῆς ἐνεργείας. ὁ ἰὸς τὸν χαλκὸν ἐγέννησε, τρέψας τὴν φύσιν αὐτῆς εἰς ἀπώλειαν φύσιν, καὶ ὁ χαλκὸς ἰὸν ἔτεκεν, ὅτι ὅτι τροπὴς αὐτῆς ἀποβλήσκει, ἵνα νοήσωμεν πᾶσι εἰρηται, ὅτι ψεύστης ὅτι αὐτὸς, καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ. ὅλον ἐν ἀπολέσει ὁ Θεὸς, καὶ νεκρώσει. τὸ πᾶν γὰρ καὶ ἐν τῷ Μωϋσῇ ἠνέξατο. πόρροσεχε ἐν, μή σε ἀπατήσῃ ὁ δράκων τῇ τροπῇ τῇ Αἰγύπτῃ, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἰδοὺ δὲ διὰ καὶ τῆς πράξεως ἡ ἀμαρτία γίνεται, ὅπως ἀσφαλίσῃ τὴν κακίαν τὴν δεινότητα. ἐκ εἶχε τὴν Αἰγύπτῃ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ διὰ τὴν μνήμης αὐτὴν τῇ ψυχῇ παρέστησεν. ἀποδόμησε τὴν χώραν, καὶ εἰς ἐπιθυμίαν ὁκλήσῃ τὴν διάνοιαν, ὑπέμνησε πᾶς λέβητας, καὶ ἔξεκασε τὴν παρὰ τὴν προήγαγε φαντασίαν τὰ κρέα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς γαστρὸς ἀνεκάτισε. σκορόδων καὶ συγκίων διήγαγε τὸν ἔρωτα, ἵνα τὴν ψυχὴν ποιήσῃ καταγινώσκαι τὸν ἄρτον, ὃν Θεὸς ἔδωκεν. νοεῖ ὁ λέγων, καὶ σαφῶς ἀκούει, ὅτι εἰ ἐκ τῆς πόπης διὰ κενον, ἔχει πᾶς παρὰ τὴν εἰσέδωκεν. ὥστε καὶ τῇ Εὐαγγελίᾳ ἐποίησε, διὲ ἐπιθυμίας τρέψας αὐτὴν εἰς παρακοὴν Θεῷ, καὶ ἀπάσας ἐν πολλῇ. εἰάν ποῖν μετανόησιν παρὰ τῆς γαστριμαργίας, παρὰ πάσης αὐτῆς μετανόησον. διὰ γὰρ τὴν ἐλαχίστην πάλιν παρασέρχεται, διὰ τὴν ἐγκαταφρονήτων ἀποκλέπει τὴν διάνοιαν. οἶδα, ὅτι κακὸν ἀπαλῶσαι τῇ τῷ Θεῷ κτισμῶν, ἀλλὰ κακὸν γίνεται, ὅταν μὴ

μὴ διὰ κρίσεως μετέχη. λέγουσι πολλοὶ, ὅτι ἄρῳ εὐαγγέλιον, ἀπὸ λογισμῶν μόνον κακὸν ἐκπατήριον. ἰδοὺ καὶ ὁ νόμος τὸ ποιεῖ. ἐπεθύμησεν ὁ Ἰσραὴλ Αἴγυπτον, καὶ ὡς ἐκείνη γενόμενος κατεκρίθη. ἐπεθύμησε κρέων Αἴγυπτίων, καὶ ὡς φαγὼν ἀπεβλήθη. καλῶς ἔνι ἔπε τὸ εὐαγγέλιον. εἴ τις ἰδὼν γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι, ἥδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ὡς τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. τὸν Ἰσραὴλ ὁ φόβος τοῦ Φαραὼ ἐκώλυσε πάλιν ἐξομῆσαι εἰς Αἴγυπτον. καὶ τὸν ἄνθρωπον πρᾶξαι μοιχὸν ὁ τεῖχος ἐνεπόδισεν, ἀλλοτρίαν ἀφ' ἑαυτοῦ γαμετὴν. ὁκνῶνς ἢ ὁκνηρία τῆς οὐδ' ἐπέχετο τῇ μὴ ὁρμῇσαι ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον, καὶ τῆτον ἢ ἀσφάλεια συνέχευε τὸ μίσος ἐργάσασθαι. καλῶς ἔνι ὁκνεῖν ὁ Θεὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς πράξεως, ἐπειδὴ ὁρᾷ ὡς καρδίας, καὶ οἶδεν, ὅτι εἰ ἔχει ὁρμῆσαν, διεπράττει αὐτὴν τὴν ἀμαρτίαν.

Πάλιν τινὲς λέγουσι. πῶς τῷ Χριστῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆ γῆς ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ ἔδωκεν ὁ διάβολος; ἀπὸ τοῦ Ἰσραὴλ μάρτυρον, ὅτι πᾶσι τὴν Αἴγυπτον ὁ ἐχθρὸς ὡς παροῦς ἔδεικνυεν. ὁκνῶντες διὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἔβλεπον. ὁ δὲ Χριστὸς διὰ τὴν ὑποβολὴν ἔδεωρε. ἔβλεπεν ὁκνῶνς, ὁ ἐποίησε, δοκῶν ἀπατᾶν τὸ Κύριον. πολὺ μᾶλλον τὸ διάφορον, πλὴν ὅτι ἔμεγαλα καὶ ἀπίστον τὸ λεγόμενον. διὸ καὶ πᾶσι αὐτῶν ὁ ἐχθρὸς ὁκνῶνς τὴν ὁρμὴν. διὰ τὸ καὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆ γῆς αὐτῷ παρέστησει. ἔσπευσε γὰρ φαντασθαι. ἀλλ' ἔκ ἐβραδύνει γελασθῆναι. ἔσπευσε ὑποσκελίσαι, ἀλλ' ἐπάχυνε κατὰρεθῆναι.

Πρὸς σε μοι ὁ λόγος τὸν μετανοῶντα, ἵνα μὴ ἄλλος τὸν διὰκονον. πρὸς σε λέγω, ἵνα ἡς σερεὸς διὰ τὴν πέτραν. διὰ τὸ καὶ Πέτρον καλεῖ τὸν Ἀπόστολον, τὸν πρῶτον καλεῖται Σίμωνα. ἵνα τὸ σερεὸν αὐτῶν τὸ πίστεως ὑμῖν ὑπογράψῃ. εἶπε καὶ ὁ πρῶτος, ὅτι ἐστηρικται ἡ καρδία ὑμῶν ἐν εὐσεβοῦς, ἵνα μὴ σαλευθῇ. ὁφείλας ἔνι καὶ σὺ σερεῶς μετανοῆσαι, ὡς Πέτρος, ὅτι σερεῶς ἡμαρτίαι. εἶπέ μοι, ὅτε ἐπόρευες, ἡ ψυχὴ σε μετὰ τοῦ σώματος ἐπράττει, καὶ πῶς νῦν θέλεις σωφρονῆσαι τὸν σῶμα; ὅτε ἐλήσθεις, ὁ νῦν σε μετὰ τῆς σαρκὸς ἡγωνίζετο. καὶ πῶς νῦν ἐνσταθῆσαι βούλει μόνον ἐπὶ χήματος; οἱ νόμοι ἔκλειναι, εἰ μὴ τὸ ἔργον ἀπελεγχθῇ, καὶ ἔκ κολάζονται τὰς ὡς ἡμῶν ἀνθρώπων. ἔτω καὶ ὁ Θεὸς ἔκ δέχεται μετανοῶντα μὴ τὸ ἔργον σερεῶν

Tom. III.

ἀπο-

A discretionem comedit. Multi grave esse dicunt Evangelium, quod in sola quoque cogitatione peccatum constituit. Sed ecce, etiam Lex hæc facit: concupivit quippe Israel Ægyptum, & tamquam ibi esset, condemnatus est. concupivit carnes Ægyptias: & quasi eas comedisset, repulsus est. Recte igitur dixit Evangelium: *Si quis viderit mulierem ad concupiscendam eam, jam moechatus est eam in corde suo.* Luc. 15. Israellem metus cohibuit Pharaonis, ne remearet in Ægyptum; & re infecta, adulterum murus impedivit, ne alienam conjugem corrumpere. Illos viæ tædium remorabatur, ne irruerent in Ægyptum: & hunc septus locus atque munitus retinuit, ne scelus perpetraret. Bene ergo concupiscentiam operis damnavit Deus, quoniam corda intuetur, novitque, si potestas affuisset, eum sane peccatum admissurum fuisse.

Rursus quidam dicunt: quo pacto omnia regna terræ, Christo in ictu oculi diabolus ostendit? Ab Israele addiscant: quoniam totam ei Ægyptum inimicus tamquam præsentem exhibuit. Illi per concupiscentiam adspiciebant: at Christus per suggestionem illa videbat. Cernebat ille quod agebat, putans se decipere Dominum: & licet longe sit diversum, non tamen magnum & incredibile quod dicitur. Propterea & omnem suum impetum, atque conatum inimicus evacuat; cunctaque terræ regna ideo ipsi exhibuit: studebat quippe falsis eum perstringere phantasmatis atque imaginationibus; verum nihilo fecius irrisus est. Studebat eum supplantare atque decipere, sed eventum ac deturbari ipsemet properabat.

Ad te porro sermonem dirigo, qui poenitentiam agis: ne locum vacuum retineas. Te alloquor: ut propter petram, firmus sis ac solidus. Propterea enim & Petrum vocat Apostolum, qui prius Simon appellabatur, ut fidei suæ nobis firmitatem proponat atque describat. Ait enim Propheta, confirmatum esse cor pii ac iusti, ne commoveatur. Debes ergo & tu firmiter poenitentiam agere, ut Petrus: quoniam firmiter peccasti. Dic mihi: quando fornicationem committebas, nonne anima simul cum corpore ad actionem concurrebat? & quomodo nunc corpore dumtaxat vis resipiscere, & caste te gerere? Quando furabaris, mens tua cum carne adnitebatur: & quo pacto nunc vis solo habitu constantiam probare? Leges non judicant, nisi opus coarguatur, & convincatur, neque puniunt eos, qui habitu solo sint, & figura homicidæ: Sic & Deus non amplectitur poenitentiam, nisi ea opus firmum solidumque

Z

de-

demonstret. Multi regum gressus atque incessus imitantur; alii tyrannorum actiones: & non tamen ob id tamquam tyranni censentur, ac judicantur, aut illi velut reges adorantur: & poenitentes nisi firmiter atque constanter poenitentiam egerint, tamquam simulatores aestimabuntur. Esto vas firmum, & ad omne opus bonum perfectum, atque aptatum: ut inter sanctos thesauros recondaris. Esto petra: ut in fundamento utilis existas. Esto lapis pretiosus: ut non inter supposititios, & falsos judicaris. Non solum unum perpetrant peccatum, qui ficti, ac simulate resipiscunt, sed multa: nam & aliis auctores sunt, ut pro forma duntaxat poenitentiam faciant; atque hi sunt illusores, multoque deteriores iis, qui in homines peccant, quod ipsum quoque Deum irridere nitantur: non solum enim non remittitur talibus peccatum, sed etiam adjicitur. Simulator enim talis factus est pietatis, & non cultor. Pietatem deridet, & impietatem adjicit. Bonos mores effingit atque prætexit, & potius spectaculum risus excitat. Judæi damnant, & gentiles pro infamia notant, videntes Ecclesiam a virtute ac probitate alienam: & Deum in hujusmodi hominibus irrideri. Strenue igitur resipisce, qui peccasti: ut remissionem quoque consequaris. Vere dixit Paulus, quod qui superædificat super fundamentum ligna, fœnum, stipulam, detrimentum patietur: & non solum de prædicatione hæc ait Paulus; sed etiam de actionibus: neque solum de doctrina, verum etiam de poenitentia. Fœnum vacuum est & inane. Si quis igitur non firmiter poenitentiam egerit, stipula est. Ligna sunt, quæ in aquis fluitant, & in superficie manent. Si quis ergo non firmiter ad poenitentiam accesserit, lignum existit: & non solum abjicitur talis, sed etiam in igne, inquit, comburetur. Quid ita? quia & multos impedivit, & Deum illudere cogitavit. Seipsum autem & ex ære aurum facit, qui vere poenitentiam agit, rursusque ex ligno petram. Et quando legitime resipuerit, seipsum ex mortuis excitat, & e tenebris lux efficitur. Ergo etiam creare novit vir pius. Poenitentia enim causa divinæ virtutis redditur: ipsum e mortuis suscitatur, atque Apostolicam dignitatem ei largitur. Novit quippe poenitentia etiam Apostolos constituere: hæc Petrum propriæ dignitati restituit, sua negatione collapsum. Hæc Apostolos apostolico exornavit gradu, aliquando scandalizatos, & retrorsum conversos. Hæc Paulum Apostolum creavit: quoniam ipsum e persecutore,

1. Cor. 3:

A ἀποδεικνύει· πολλοὶ ἀπομιμῶν τῆς βασιλείων τὰ ἀγαθήματα· ἕτεροι δὲ τῶν τυράννων τὰς πράξεις, καὶ ὅτι ἀγὰ τῶν, ὡς τυράννοι κείνεται, ἢ κείνοι ὡς βασιλεῖς πορεύονται· καὶ οἱ μετανοῶντες εἰ μὴ σερεῶς μετανοήσωσιν, ἔσονται ὡς οἱ ἀπομιμῶντες. γίνεσθε σκεῦος σερεῶν πορὸς πάντα ἔργον ἀγαθὸν ὑποτασσόμενοι, ἵνα εἰς τὰ ἅγια κεμήλια ἐνταγῆς· γίνεσθε πέτρα, ἵνα ἐν τῷ θεμελίῳ χρησιμεύσῃς· γίνεσθε λίθος τίμιος, ἵνα μὴ ἐν τοῖς ἐπιθέταις καὶ ἰδωδῶσι περιθῇς· οὐ μόνον μίαν ἁμαρτίαν δρῶσιν οἱ εἰκονικῶς μετανοῶντες, ἀλλὰ πολλὰς· πείθου γὰρ καὶ ἄλλος ὅτι χήματι μετανοεῖ· ὅτι εἰσιν οἱ ἐμπαίκτης, καὶ πολλῶν χήμας τῆς εἰς ἀνθρώπους ἀσεβείων· οὐ γὰρ τὸ Θεὸν αὐτὸν ἀπαγγέλλειν περὶ τῶν· εἰ μόνον γὰρ ἐκ ἀφίης τοῖς ποῖσις ἡ ἁμαρτία, ἀλλὰ καὶ πορὸς τὴν· ἡποκρίτης γὰρ γίνεται ἀσεβείας, καὶ εἰς θεράπων· παῖζει τὴν δολάβειαν, ὅτι πορὸς τὴν ἀσεβείαν· χήματιζοι τὴν τρέπον, καὶ μᾶλλον θέατρον κινεῖ κατὰ γέλωτος· Ἰουδαῖοι καταγινώσκουσι, καὶ Ἕλληες ἐπιτιθέμενοι ὁρῶντες τὴν ἐκκλησίαν ἀρετῆς ἀλλοτεῖαν, καὶ Θεὸν ἐν τοῖς ποῖσις ἐμπαίζοντα· σερεῶς ὅτι μετανοήσωσιν ὁ ἁμαρτήσας, ἵνα καὶ τῆς ἀφέσεως τυχῇς· ἀληθινῶς εἶπεν ὁ Παῦλος, ὅτι ὁ ἐποικοδομῶν ἐπὶ τῷ θεμελίῳ ξύλα, χόρτον, καλάμην, ζημιωθήσεται· εἰ μόνον πορὸς τῶν κηρύγματος, ἀλλὰ καὶ πορὸς τῆς πράξεως· ὁ Παῦλος εἶπεν, εἰ μόνον πορὸς διδασκαλίας, ἀλλὰ καὶ πορὸς μετανοίας· ὁ χόρτος ἀφαιρέσις τι ἔστι· εἴ τις ὅτι σερεῶς εἰ μετανοεῖ, καλάμην ὅτι, ξύλα, ἀ' ἐπιπόλαμα γίνονται ἐν τοῖς ὕδασι· εἴ τις ὅτι σερεῶς εἰ προσέρχεται τῇ μετανοίᾳ, ξύλον ἐστὶ, καὶ εἰ μόνον ἀποβέβληται ὁ ποῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν πυρὶ, φησὶ, κατακαήσεται· ἀγῆτι; ὅτι καὶ πολλὰς ἐνεπόδιζε, καὶ Θεὸν πάσχει ἐνόμιζε· ταῦτα ποιεῖ ὁ μετανοῶν χρυσὸν ἀπὸ χαλκοῦ, καὶ πάλιν ἀπὸ ξύλου πέτραν· ὅτε νομίμως μετανοήσῃ, ἑαυτὸν ἐγείρει ἀπὸ νεκρῶν, καὶ ἀπὸ σκοτῆς γίνεται φῶς· ἐκὼν καὶ δημιουργὸν οἶδεν ὁ δόσεβης· ἡ μετανοία γὰρ αὐτῶν γίνεται θείας δυνάμεως ἀγῆτι· ἐγείρει αὐτὸν ἀπὸ νεκρῶν ἀποστολικὸν δὲ ἀξίωμα· οἶδε γὰρ ἡ μετανοία καὶ ἀποστόλος χήματιζον· αὐτὴ τὸν Πέτρον τῷ οἰκείῳ ἀξιώματι ἀπέδωκε ἀγῆτι τὴν ἀρνήσεως ὀλισθήσαντα· αὐτὴ τὸς ἀποστόλους τῷ ἀποστολικῷ βαθμῶν κατεκύρωσε πάλαι σκανδαλισθέντας, καὶ εἰς τὰ ὀπίσω χωρήσαντας· αὐτὴ Παῦλον τὸν ἀποστόλον ἐχειροτόνησεν, ὅτι αὐτὸν ἀπὸ διώκτης κατένυξε γενέσθαι

γενέσθαι Χειρὲς θεράποντα. ὡς δὲ εὐτέχην χάρι-
τος τὴ μετανοίας, ὅτι τὴ ὑπηκόοις εὐδὺς ἀξίω-
μα παρέχετο. ὃ μόνον τὸ ἀποστόλων ποιῶν,
ἀλλὰ καὶ βασιλέας καθίστησι. μετανοήσαντι γὰρ
τῷ Δαυίδ τὴ βασιλείαν συμπλάμηναι παρεσ-
κέυασε. καὶ προφητείας ἐστὶ προφύτων, ἐπειδὴ
καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ Θεὸν τὴν
νίκην ἐαυτῷ κατὰ τῆς ἐχθρῶν περὶποιήσας.
ἐπρωφότησε ποτὲ ὁ Γεδεὼν καὶ τῇ Μαδιὰμ
ἡξεπολέμησε.

Διαβάσειν ἡ χάρις τὴ μετανοίας, καὶ ὅτι
ποῖς ἐδίδου ὁ εργετοῦσα. ὃ μόνον γὰρ νῦν,
ἀλλὰ καὶ ὅτι τῷ νόμῳ πρὸς πᾶν σάρ-
κα ἐπολιτεύσας. ἡγεῖρε πόλεις ἡ μετα-
νοία, καὶ ἐδὴν συμπύκνους διωρθεύσας.
μία ἐπιβολὴ τὴν Νινευὶ ἀνακοδόμησε
πόλιν παμμεγέθη. ὅτι αὐτῆς μανθάνω
τῷ κυριακῷ ῥήτι τὴν ἀνδρείαν τῷ λέ-
γοντος. λύσατε τὸ ναὸν τῶν καὶ ὅτι τελ-
σὶν ἡμέρας ἐγερῶ αὐτὸν. ὅτι γὰρ ἔλθον πόλεις
οἱ δαίμονες διὰ τὴν ἀμαρτίαν, ταύτας ὁ Χεῖρος
διὰ τὴν μετανοίας ἀνέκτισε. λύσατε τὸ ναὸν τῶν
καὶ ὅτι τελσὶν ἡμέρας ἐγερῶ αὐτὸν. καὶ ἡ
μετανοία λέγει Νινευίτας. ἔτι τρεῖς ἡμέρας, καὶ
Νινευὶ καταστραφήσεται. ἀντιπαράδες λόγον
λόγῳ, καὶ ῥῆμα ῥήματι, καὶ ὁρῶντες ὅτι τῷ
Χεῖρ ἑρμηνεύοντα τὴν μετανοίας πᾶς ῥήματα.
ὁ κλῆνος ἐγερῶν ἐπηγγέλλετο, καὶ αὐτὴ καταλύ-
σθαι ἡπεύληται, εἰ μὴ μετενόησεν. ὅτι ἡν ἀπει-
λῶσα ἡ ματάνοια, εἰ μὴ ἀνιάθη ἡ Νινευὶ.
ὅτι ἡγεῖρεν ὁ Χεῖρος τὴν πόλιν τῆς ἀμαρτη-
σάντων, εἰ μὴ μετενόησεν. ὁ Χεῖρος ἀνίστησι
τὴν μετανοίας πρὸς ἀγαλλιάσας, καὶ ἀπὸ τῆς
οἰκείας ἀναστάσεως δείκνυσιν, ὅτι ἡ μετανοία
αἰτία καθίσταται παντὸς ἀνθρώπου εἰς ἡλιόφω-
τον ὁσεβείας. τρεῖς ἡμέρας ὁ νόμος, καὶ τὸ
εὐαγγέλιον ποῖς ἀμαρτωλοῖς εἰς μετάνοιαν κη-
ρύσσουσιν. διατί; ἐπειδὴ ἡ χάρις τὴν τελευτῶν
χορηγῶ τὴν ἀφ᾽ ἑσθὶν διὰ τὴν ἀγὰν χρηστότητος.
τρεῖς ἡμέρας δίδονται τοῖς μετανοῦσι πρὸς
θεομῖαν. ἐπειδὴ διὰ τὴν τελευτῶν τὸ ὁμοσπῆν ἡ
ἀνθρωπότης ἀπεδύλατο τῷ θανάτῳ ἐγκλημα.
τρεῖς ἡμέρας ἔχῃ ἡ μετανοία εἰς τὴν συγ-
νώμην. ὅτι οἶδε τὴν τελευτῶν λύσθαι τὴν δεσμὸν
τὴν ἀμαρτίας. διὰ τῶν ἡμερῶν ἐλύθη ὁ θά-
νατος. διὰ τῶν γίνεται ἀφ᾽ ἑσθὶς, ὅτι καὶ διὰ
τῶν ἡμερῶν κατέστη ἡ ἀνάστασις. ἐδύνατο
διὰ τῆς ῥίπης ἅπαντα γενέσθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ
μυστήριον τὴν τελευτῶν, τῶν ἡμερῶν ἐδῆκεν

Tom. III.

A ut Christi servus fieret, compunxit. O
artificiosam poenitentiae gratiam! quo-
niam obedientibus mox dignitates prae-
bet. Non solum autem Apostolos fa-
cit, sed etiam Reges constituit. Da-
vide enim poenitentiam agente, etiam
ut regnum penes eum permaneret,
effecit. Quin & Prophetiae est con-
ciliatrix: nam quum omnis Israel ad
Deum jam converteretur, victoriam sibi
adversus hostes comparavit. Prophetavit
olim Gedeon, & Madian vicit.

Transit ulterius poenitentiae gra-
tia, etiam inter gentes beneficia con-
ferens: non solum enim nunc, sed
& in Lege apud omnem carnem vi-
guit, suoque functa est munere. Ex-
citavit urbes poenitentia, & gentes con-
cidentes erexit: unicoque impetu Nini-
ven civitatem permagnam restauravit. Per
ipsam Dominici illius dicti benignitatem
addisco: *Solvite templum hoc, & in triduo* *Matth. 26.*
suscitabo ipsum. Quas enim urbes solve-
bant per peccatum daemones, has per poe-
nitentiam reparavit Christus. *Solvite*, in-
quit, *templum istud, & in tribus diebus* *Marc. 15.*
suscitabo illud. Et poenitentia dicit Ni-
nivitis: *Adhuc tres dies, & Ninive*
subvertetur. Oppone sermonem sermoni, *Jon. 3.*

D ac verbum verbo: & in Christo com-
peries explicata poenitentiae verba. Ille
suscitare promittebat: & haec destructio-
nem comminabatur, nisi poenitentiam
egisset. Non minis terruisset poeniten-
tia, nisi futurum fuisset, ut Nini-
ve sanaretur. Non excitasset Chri-
stus civitatem peccantium, nisi eos
poenituisset. Christus resuscitat, ad
poenitentiam invitans; & a propria
resurrectione ostendit, poenitentiam
E cuivis homini causam ad resurre-
ctionem existere pietatis. Tres dies
Lex, & Evangelium peccatoribus
ad poenitentiam praedicant. Quid
ita? Quoniam gratia Trinitatis ex
nimia sua benignitate remissionem
præbet. Tres dies ex praescripto
conceduntur poenitentibus: quoniam
per consubstantialem Trinitatem hu-
manitas mortis reatum exuit atque
F abiecit. Tres habet dies poeniten-
tia ad consequendam veniam: quo-
niam novit Trinitatem peccati vin-
culum solventem. Per tres dies mors
soluta est: per tres remissio datur:
quoniam & per tres resurrectio fa-
cta est. Poterant in momento, &
ictu oculi omnia fieri: sed ob my-
sterium Trinitatis, intra triduum gratia
Z 2 hostem

hostem ligavit ; non quod impotens esset protinus agere quæ oportebat ; sed ut mysterium ostenderetur divinitatis . Neque detraxit , neque addidit tribus diebus : vera enim religio , rectaque sententia est , Trinitatem neque minui , neque augeri : neque enim solum Unitas , neque solum Trinitas est divinitas ; sed utrumque simul . Propterea & in tribus diebus mors destructa est , & draco deturbatus , & deletum peccatum . Intra triduum , cœlum , & terra , & mare constructa sunt , ut etiam in eo Trinitatis demonstraretur mysterium , & triduanæ resurrectionis , & propitiationis humanæ fructus , ac commodum . Tribus diebus Jonas prædicavit , & per nullam noctem : quoniam in Trinitate non est mutationis obumbratio . Tres dies Salvator dixit & tres noctes : ut ostenderet etiam peccatores , qui tenebris obducti erant , resurrecturos .

O poenitentiae gratiam : quoniam mundum tribus diebus instruxit . O magnam in ea potentiam : quoniam Deum placavit , & quidem jam sententiam ferentem . Accessit ad ipsum bona fide : admonuit , ut suam adspiceret bonitatem , & effecit , ut sententiam mutaret in remissionem . O magnum Poenitentiae gaudium , quoniam Deo persuadet , ut punitionem remittat , & quidem quum peccatum jam genus humanum depasceretur . Obviam enim ivit poenitentia angelis iræ , & valuit superare eos , ne perniciem atque exitium inferrent . Tenuit enses , tenuit falces , ne humanum genus demetant : quod quidem ultores ac vindices cernentes angeli , exhorruerunt . Illa vero ad ipsos : Ego , inquit , recepi iniquos : ego fideiussi pro humano genere : satisfatrix pro ipsis apud Dominum existo . Cur modo venitis mea invertere pacta ? Habeo præscriptum , ac definitum ex lege diem : conventio mihi cum Deo facta est , quando sint a me sistendi Deo qui nondum conversi sunt . Cur venitis , ut vos contra jus mihi opponamini ? contendam vobiscum in judicio , multos habeo testes , qui Domino meo persuadeant . Sunt mihi evidentes demonstrationes atque probationes , quibus diem statutum nanciscar , quo humanam sistam naturam . Nuncios igitur ad Deum adducit , & concionari de humana natura incipit , juraque sua defendens , dicit : Nosti , Domine , eum quem formasti hominem , ex luto factum esse , & naturam habere debilem ac vires fragiles : nam nisi de nocte dormierit , non amplius vivere poterit : nisi de die comederit , non supererit .

A πὼν ἐχθρὸν ἢ χάρις ; ἔχ' ὡς ἀδυνατῶσα παρὰ ποιῆσαι τὰ ὀφείλοντα , ἀλλὰ ἵνα δεχθῇ τὸ μυστήριον τῆς θεότητος . ἔτε ἀφ᾿ ἑλπει , ἔτε προσέθηκε τῇ τελειᾷ ἡμέρᾳς . τὴ γὰρ τελείας ἔτε λιπέσης , ἔτε αὐξήσης , διςέβειά ἐστι πάντως καὶ ὀρθοδοξία . ἔτε γὰρ μονὰς μόνον , ἔτε τελείας ἢ θεότης , ἀλλὰ ὁ συναμφοτέρων . διὰ τῆς καὶ ἐν τελειᾷ ἡμέρᾳς ὁ θάνατος κατηργήθη . καὶ ὁ δράκων κατηνέχθη , καὶ ἡ ἀμαρτία κατήρεθον . ἐν τελειᾷ ἡμέρᾳς ὁ ἕρπης καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα συνέστη , ἵνα καὶ ἐν τῇδε δεχθῇ τῇ τελείας ὁ μυστήριον . καὶ τῇ τελειᾷ ἡμέρᾳ ἀναστάσεως καὶ ἰλασμοῦ τῇ ἀνθρώπων ἢ ἀπολαύσεως . τρεῖς ἡμέρας Ἰωάννης ἐκήρυξε , καὶ ἑξήμιον νύκτα , ἐπειδὴ ἐκ ἐν τῇ τελείᾳ τροπῆς ἀποσκίασμα . τρεῖς ἡμέρας εἶπεν ὁ σωτὴρ , καὶ τρεῖς νύκτας , ἵνα δείξῃ , ὅτι καὶ οἱ ἀμαρτωλοὶ σκοτεινοὶ ὄντες ἀναστήσονται .

C Ως τὴ μετάνοιας ἢ χάρις , ὅτι τὸ κόσμον ἐν τελειᾷ ἡμέρᾳς κατήχησεν . ὡς τὴ μεγάλης ἐν αὐτῇ δυνάμεως , ὅτι ἐδυσώπησε Θεὸν ἀποφθνήσκον . προσῆλθεν αὐτῷ ἐπιεικῶς , ὑπέμνησεν ἰδεῖν αὐτὸν τῇ χρηστότητι , καὶ παρεσκίασε τῇ ἀποφασίᾳ εἰς ἑαυτὸν . ὡς μεγάλης χαρᾶς τὴ μετάνοιας . ὅτι πείθει Θεὸν ἀνέναντ τῇ κόλασιν , ἥδη νεμομένην τῇ ἀμαρτίᾳ ὁ πᾶν ἀνθρώπων γένος . ἀπήντησε γὰρ ἡ μετάνοια πῶς ἀγγέλοις τῆς ὀργῆς , καὶ ἠδυνήθη νικῆσαι αὐτοὺς , μὴ ἐπαγαγεῖν τὸ ὄλεθρον ἐκράτησε τὰ ξίφη . ἐκράτησε τὰ δρέπανα τῶ μὴ θείσας τῇ ἀνθρώπων τὸ γένος . καὶ ἰδόντες οἱ τιμωροὶ ἄγγελοι , κατεπλάγη , καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν . ἐγὼ ἀνεδέξαμην τὸν ὀργισμὸν . ἐγγεγυήμαί τὸ τῇ ἀνθρώπων γένος , ἱκανοδότης εἰμὶ πρὸς τὴν δεσπότην πρὸς αὐτὸν . τί ἤκατε νῦν τρέψαι με πᾶς σύμφωνον ; ἔχω πρὸς θεομῖαν ῥήτην . συνεδέμην μετὰ τοῦ Θεοῦ ποτὲ ὀργισθῶ τὸ μὴ ἐπιστρέψαντας . τί ἤκατε ὀργισθῶμαι με πρὸς τὰ δίκαια ; ἔχω πρὸς ὑμᾶς συγκροτήσας δικαιοσύνην . ἔχω πολλὰς μαρτυρίας πείθοντας τὴν δεσπότην τὴν ἐμὴν . εἰσὶ μοι ἀποδείξεις δι' ὧν δύναμαι πρὸς θεομῖαν τυχεῖν , ἵνα ὀργισθῶ τῇ ἀνθρωπότητι . ἀνάγει ἐν τὸν ἀγγέλους πρὸς τὸν Θεόν . καὶ ἤρξατο δημιγορεῖν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητος , καὶ δικαιολογοῦσα ἔλεγε . δέκα οὐκ οἶδας ὃν ἐπλασας ἄνθρωπον , ὅτι ἐκ πηλῶς γέγονεν , ὅτι φύσιν ἔχει ἀπὸν . ὅτι ἰσχύϊν ἔχει διδύλων . εἰ μὴ γὰρ κοιμηθῇ κατ' ἐσπέραν , ἐκείτι περὶ εἶναι . εἰ μὴ ὅσον ἡμέρα φαίγη , ἔσθιεν .

νετα .

νεταί· ὅν χαμῶδι ῥίγῃ, ὅν θέρει καυσῶται· ἂν ἐσπέρῃ ἔχ' ὄρεα, ὅν νυκτὶ ἔ' θάρρῃ βαδί-
 ζαι· ἂν ὡσεπατῇ, ἀσθενῇ· ἂν ἡσυχάσῃ, ἰλιγγιά, ἂν καθίσῃ, ἀδυμονί· ἂν λαλήσῃ, κοπιᾷ· ἂν κατακλιθῇ, μοχθῇ· ἂν εἴ' ἐπὶ πολὺ, ἀσθενῇ, καὶ θέλεις Δέσποτα ἢ ποσά-
 τῃ ἀσθένειαν ἵνα συντόμως τ' ἀμαρτίας ὡλε-
 νηται; ὅν λογισμοῖς πολλοῖς ὅστις ὁ ἀνθρώπος, καὶ ὅν ψυχῆς βελᾶς ἀβεβαίοις, ὅν πράξεσιν ἀμφιβόλοις, ὅν ἔργοις ἀνωμόλοις, ὅν τοῖς ὄρατοῖς ἐμποδιζόμενος, ὅν τοῖς λεληθόσιν ἀπα-
 ρασκένετος, ὅν ἐπιβλαῆς ἀνέτοιμος· πρὸς ἀπὸ-
 κρῆσιν τῇ ἐνοχλεῖται τῇ διανοίᾳ ἀπορος· πρὸς ἐνεδρεύοντας τῇ ψυχῇ ἀδύναμος· πρὸς ἐπιμέ-
 λειαν σώματος ἐμφροντισ, πρὸς ἀνατροπὴν γα-
 μετῆς καὶ τέκνων πολυμέλειμος· καὶ θέλεις, Δέσποτα, τὴν ποιανὴν φύσιν συντόμως ὡλενε-
 νῆσθαι τῆς ἀμαρτίας; τί δύναται πάλιν ἡ φύ-
 σις πρὸς τ' ἀφ' ὧν, Δέσποτα; τί ἰχὺει σαρκὸς φιλονεικία πρὸς τ' τηλικῶτον δράκοντα, Κύριε; σὺ εἶπας, ὅτι ἢ ἀβυσσόν, ἡγῆται, ὡς Ἰθάλαπῆρον· καὶ τί ὅστις ἀνθρώπος πρὸς τ' ὄρε-
 μὴν αὐτῆς; σὺ εἶπας, ὅτι ἔχει τ' θαλάσσαν; ὡς περὶ παπὸν· καὶ τί ἔστι πρὸς αὐτὸν ψυχῇ ἐλαχίστῳ σώματι συγκεκραμμένη; πολλὰ αἱ δυνάμεις τῷ δράκοντι· ἡ πλάνη αὐτῆς βαθεῖα· ἡ ἀμαρτία πλατεῖα διὰ τῆς ἡσυχίας· τὰ πα-
 θῆναι τῷ σώματι συνεγγίζουσι ἀφ' ἧς βρώσεως· ἡ ἀμαρτία τῇ σαρκὶ ἐνοχλεῖ ἀφ' ἧς ἐπιθυ-
 μίας· ἡ κακία τῇ ψυχῇ πολεμεῖ ἀφ' ἧς κεν-
 οῦς ὁλῶς· πὸν ἔστι πρὸς ἑαυτὴν κατέλκε ἡ πο-
 νηρία· καὶ τί δύναται ὁ ἀθλιός πρὸς τοσούτον ὄχλον τῇ ἀντιπάλῳ; τί ἰχὺς γῆ καὶ ποσειδὼς πρὸς τοσαύτην ὀχλῶταξιν; τί ὅστις ἀνθρώπος μόνος πρὸς τοσαύτην κακὴν παρεμβολήν; ἐλέη-
 σον, Δέσποτα, φείσασθαι τῷ πλάσματός σου· οἰκ-
 τείρησον τὸν πηλόν, ὃν ὁλοξάσας ἠθέλησας· ἄνθρωποι ἢ ἀπειλήν· σύσφλον ἢ ὀξείαν κόλασιν· ὑπέρθευ ἢ ἀπόφασιν ἢ θανάτῳ δὲ ἐμὲ τ' μετάνοιαν· πλατυνόν σου τὸν ὄρον τῇ οἰκτιρμῶν, καὶ ὑψοῦσον τῷ ἐλέει σου τὸ μέτρον· διανοίξον σου τὴν ἀσπλαγχνίαν· θαυμάσῃς ταῖς ἐλέει σου, καὶ τ' χάριν σου ὅτι μῆκος χρόνιων ἔκτεινον· ἐγὼ εἰμὶ ἡ παρεσβέυσσα· ἐγὼ ἀναδέχομαι τὸν ἀνθρώπον, καὶ παρδύξω σοὶ αὐτὴν προσαγαγεῖν, ὡς ἐχθρὸς φύσεως.

Καὶ ἰδὼν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν, ἐνέδωκε πρὸς τὴν ἀξίωσιν, καὶ ἐπένευσε τοῖς αἰτήμασι· συνε-
 ἔθετο διὰ τοῦτο τῇ γένει τῇ ἀνθρώπων συμπερι-
 φέρεσθαι· ἔκλεινε τὴν μετάνοιαν ἡγεμονεύειν τῆς
 ἀσθενείας

erit. Hieme riget frigore: æstate calore exæstuat: vespere non videt; nocte in-
 cedere non audet. Si ambulat, languescit: si quiescit, vertigine vexatur. Si fedet, angitur: si loquitur, laborat. Si recum-
 bit, affligitur: Si diutius steterit, debilitatur. Et cupis, Domine, ut tanta infirmitas peccatum facile vin-
 cat? Multis cogitationibus involutus est homo, & instabilibus animæ con-
 filiis, actionibus dubiis, operibus va-
 riis, rebusque sub aspectum cadenti-
 bus impeditus: in occultis non præ-
 meditatus, in insidiis imperitus: ad repel-
 lenda ea, quæ mentem conturbant, anceps atque perplexus: adversus eos, qui animæ insidias struunt, impotens: erga corporis curam sollicitus: in uxore ac filiis nutrien-
 dis anxius. Et vis, Domine, naturam ejusmodi ita facile superare peccatum? Quid poterit rursus infirma hæc natura adversus diabolum, Domine? Quid carnis contentio, Domine, contra talem valebit draconem? Tu dixisti, quod abyssum velut vas unguentarium reputet: & quid est ho-
 mo adversus ipsius impetum? Tu dixisti, quod mare possideat, tamquam deambulatorium: & quid ad eum est ani-
 ma, minimo admixta corpori? magnæ draconis sunt vires: impostura ipsius pro-
 funda: peccatum per voluptatem la-
 tum: passionibus corpori per cibum ad-
 moventur: peccatum carni per concu-
 piscentiam negotium faceffit: malitia animam per vanam gloriam oppugnat: mentem ad sese nequitia pertrahit: & quid miser atque infelix potest adver-
 sus tantas hostium turbas? Quid va-
 let terra, ac cinis adversus tantam aciem? Quid est homo solus, ad-
 versus tanta malorum castra? Mife-
 rere, Domine, parce plasmati tuo, miserere luti, quod gloria & ho-
 nore cumulare voluisti. Remitte mi-
 nas: acre supplicium reprime: mor-
 tis sententiam, propter me poeniten-
 tiam differ. Terminum miserationum tuarum dilata: misericordiæ tuæ men-
 suram exalta: pietatis tuæ viscera aperi: mirifica misericordias tuas: & gratiam tuam in longa tempora ex-
 tende. Ego sum, quæ intercedo, & fide-
 jubeo. Ego humanum genus in me reci-
 pio, illudque ad te, cujus suscepisti naturam, adducere conor.

Cernens igitur Deus poenitentiam, concessit rogationi, annuitque postulatis ejus. Constituit omni tempore cum genere huma-
 no conversari. Censet poenitentiam fragili natu-

Job 41.

naturæ præfici debere, & potestatem ei attribuit infirmitatis humanæ. Terminum statuit iudicii, præcipitque poenitentiae, ne terminos transfiliat in die iudicii, neque amplius tueatur: sed accuset potius, quod tantam tolerantiam homo contemserit, ne postulet amplius prorogari præstitutum tempus; verum indignetur ad vindictam; neque parcat supra modum iis, qui peccaverint: at contra potius eorum coarguat institutum ac voluntatem, aversetur ignaviam, accuset negligentiam: repudiet amentes, eorumque dementiam omnino convincat: criminetur mentis affectibus deditum institutum: atque animæ erga virtutem desidiā excretur.

Recipit quoque illa, se imperata facturam: & Angelorum impetum in remissionem convertit. Deus remisit minas: & Ninivitæ tandem salvati sunt. Intercessorias partes egit poenitentia: & civitas quietem atque tranquillitatem recuperavit.

In Ninive civitate totus terrarum intelligitur orbis, & in Ninivitis omnis humana natura. Cui etiam consonat intellectui Propheta Isaias, dum super Babylone vaticinans, sic adducit: *Verbum*, inquit, *quod loquutus est Dominus super universum orbem terrarum*. Soli Adam dixit: *Terra es, & in terram redibis*: *Isai. 13. 14.*

Gen. 3.

& ecce cuncti morimur. Sic & remissio super Niniven facta, in omnes transit. Christus resurrexit, & humanum genus lætum resurrectionis nuncium accepit: Dei sententia definita ab uno in omne genus respicit. Duo Adami efficiuntur: unus, pater noster in mortem; quia mortalis factus est quum peccavit: secundus, pater noster in resurrectionem; quoniam immortalis quum esset, per mortem devicit mortem atque peccatum. Primus Adam, hic pater: posterior illic, & primi quoque Adæ pater. Non ego hoc solus dico: sed & Isaias magnus inter prophetas, de Christo ait: *quia puer natus est nobis*: & reliqua. *Deus fortis, pater futuri seculi*: quemadmodum & Evangelium dicit. Sed qui in carne propter præsentem statum filius est patris, hic pater efficitur ob statum futurum. Quid ita? quoniam mors regenerat, & humanam naturam in vitam æternam parit. O maximum mysterium! o dispensationem ineffabilem! Filius Adæ, pater ipsius efficitur: nam regeneratio expellit naturam, ejus loco gratiam divinitatis inducens. Coërcet ac reprimat gratia naturam, quando mortem delet

Isai. 9.

A αὐθενεὺς φύσεως· καὶ ἔχουσαι αὐτῇ δίδωσι τῆς αὐθενείας τὴν ἀνδρωπότητος· ἔφησεν ὅροι κείσεως, καὶ παρήγγειλε τῇ μετάνοια, μὴ γίνεσθαι ὑπερόκειον ἐν ἡμέρᾳ τῆς κείσεως, μὴ θέλειν ἔτι κρατεῖν· μᾶλλον δὲ κατηγορεῖν, ὅτι ποσάυτης ἀνοχῆς ὁ ἀνδρῶπος ᾤκειφρόνησε· μὴ αἰτεῖν χάριν εἰς παροξυσμὴν, ἀλλὰ καὶ ἀγανακτεῖν εἰς ἀμυναν· μὴ φεῖδεσθαι ὑπὲρ τὸ μέτρον ἀνομῶν· **B** μῆσαντων· τεναντίον δὲ καὶ ἔξελέγχειν τὴν προαίρεσιν· βδελύττεσθαι τὴν ῥαθυμίαν καὶ κατηγορεῖν τὴν ἀμελείας· ἀρνεῖσθαι τὰς ἀφρονας· καὶ τὴν ἀνοίαν παντελῶς ἐξαγγέλλειν· τὴν ἀφροσύνης ἀφβάλλειν τὴν ἐμπαθεῖν παροξυσμῶν, καὶ τὴν ψυχῆς τὴν ᾧ τὴν ἀρετὴν ὅκνοι μυσάττεσθαι·

C Συντίθεται καὶ αὕτη πῶς κελευθεῖσι· καὶ ἀποτρέφει τῇ ἀγγέλων τὴν ὁρμὴν εἰς ἄνεσιν· ὁ Θεὸς ἀνῆκε τὴν ἀπειλήν· καὶ οἱ Νινευῖται ᾤκισαν· ἐπρέσβευσεν ἡ μετάνοια· καὶ ἡ πόλις ἀνεκτήσατο τὴν κατάστασιν·

Εἰν τῇ πόλει, πᾶσα οἰκισμένη νοεῖται· καὶ ἐν πῶς Νινευίταις, πᾶσα ἡ ἀνδρωπότης· Ἡσαΐας ὁ προφήτης συμφωνεῖ τῷ νοήματι τῆς τῶ· ἐπειδὴ ἐπὶ βαβυλῶνα παροφθαλμίων ἐπάγει ἔτι· ὁ λόγος, φησὶν, ὃν ἐλάλησε Κύριος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκισμένην· τῷ Ἀδὰμ μόνῳ εἶπε, γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ· καὶ ἰδοὺ πάντες ἀποδηήσουσιν· ἔτι καὶ ἐπὶ Νινευὶ ἄνεσις εἰς πάντας ἀφβέβηκεν· ὁ Χεῖς ἀνέστη, καὶ ἡ ἀνδρωπότης ἀπηγγελλίσθη τὴν ἀνάστασιν· ὅρος τῷ Θεῷ ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἅπαν τὸ γένος ὁρᾷ· Δύο Ἀδὰμ γίνονται, εἰς πατὴρ ἡμῶν εἰς θάνατον· ὅτι θνητὸς γέγονεν ἀμαρτήσας· καὶ ὁ δεύτερος πατὴρ ἡμῶν εἰς ἀνάστασιν, ὅτι ἀθάνατος ὢν ἀφ' ἀθανάτου τὴν θάνατον καὶ τὴν ἀμαρτίαν ἐνίκησεν· ὁ πατὴρ Ἀδὰμ ὡδὲ πατὴρ· ὁ δεύτερος ὡδὲ· Καὶ τῷ πρώτῳ Ἀδὰμ ὡδὲ πατὴρ· ἐκ ἐγὼ μόνος τῷ τῶ φημι, ἀλλὰ καὶ Ἡσαΐας ὁ μέγας ἐν παροφθαλμίοις φησὶ τῷ Χεῖς, ὅτι πατὴρ ἐγεννήθη ἡμῖν ὁ υἱός, τάτε ἄλλα· καὶ Θεὸς ἰσχυρὸς πατὴρ τῷ μέλλοντος αἰῶνος, κατὰ καὶ τὸ ἀγγέλιον εἶπεν, ἀλλὰ ἐν σαρκὶ ἀφ' τὴν παρῆν κατὰστασιν· ἔτις ὁ υἱὸς τῷ πατρὶ γίνεταί, πατὴρ ἐπὶ τῇ μελλούσῃ καταστάσει· ἀφ' ἧς; ἐπειδὴ ὁ θάνατος ἀναγεννᾷ, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον τίκτει τὴν ἀνδρωπότητα· ὡς τῷ μεγίστῳ μυστηρίῳ· ὡς τῇ οἰκονομίᾳ τῇ δυσεκφράστῃ· ὁ υἱὸς ὅς Ἀδὰμ πατὴρ αὐτῷ γίνεταί· ἡ γὰρ ἀναγέννησις ἐμβάλλει τὴν φύσιν ἀντικατάγχεσθαι τὴν χάριν τῇ θεότητος· πᾶσι ἡ χάρις τὴν φύσιν· ἐπειδὴ τὸ θάνατον ἡ ἀθά-

ἡ ἀθανασία παύει· ἡ ἀνάστασις δὲ γίνεσιν, ἔπει-
 δὴ τὸ φθορὰν ἡ ἀφθαρσία ἠφάνισε· καθὼς καὶ
 ὁ Παῦλος ἔρηκεν· ἐξένισε τὸ μέγα τῶτο μυστή-
 ριον καὶ τὸ Νικόδημον, ὅτε ὁ Χριστὸς αὐτῷ
 διηγήσατο, ἠκυσεν, ὅτι εἰ μὴ τις ἀναγεννηθῇ
 ἀνωθεν, οὐ μὴ ἴδῃ τὴ βασιλείαν τοῦ ἑβραίων.
 καὶ λέγει· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἀναγεννηθῇ-
 ναι, γάρων ὢν; αὕτη ἡ ἀνάστασις εἰκὼν ἐστὶ τῆ
 ἀναστάσεως· ἐκατέρως δὲ ὁ Χριστὸς ὑπεστήσατο·
 λέγει ὁ Παῦλος· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐγὼ ἡμᾶς
 ἐγέννησα· καὶ ᾧ φησιν, ὅσοι ἐβαπτίσθημεν, εἰς
 Χριστὸν συνετάφημεν αὐτῷ ᾧ βαπτίσματος, ἵνα
 ἐν αὐτῷ ἀναστῶμεν ἐκ νεκρῶν· ὁρᾷς, ὅτι προοί-
 μιόν ἐστι τῆς ἡμετέρας ἀναστάσεως τὸ βάπτισμα; ὁρᾷς,
 ὅτι ὁ Κύριος πατὴρ ἐστὶ τῆ ἀναστάσεως; ὁ υἱὸς ὁ τεχ-
 νιστὴς τῶ πατρὸς ἐστὶν ἡμῶν, πσαύτην ἔχει δύ-
 ναμιν, ὥστε πάντας ἀνθρώπους ἀναγεννῆσαι αὐτὸν ἐπὶ
 τῆς ἀναστάσεως· τί λέγεις Ἡσαΐα; ἀληθεύοντες
 ταῦτα λέγοντες, ἡ δὲ εἰκότι ταῦτα φεγγόμεθα;
 ἀληθεύετε φησὶ, καὶ ᾧ ἐγὼ ἠκυσά, ὅτι αὐτὸς
 ἐστὶν υἱὸς, Θεὸς ἰσχυρὸς, μεγάλῃς βουλῆς ἄγ-
 γελος, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀρ' οὐ δὲ
 μυστήριον αὐτῷ ἡ ἀφθαρσία ἐστίν· ἐκ οὗ ἡ ἐξ ἑνὸς
 ὄρου ἐστὶν ὁλον τὸ γένος συμπεριληφθὲν, ἵνα πισθί-
 σης, ὅτι καὶ ἐκ τῆ Νενευί τὴ πόλεως πάσῃ πόλει
 καὶ πῶς οἰκήτοισιν ἡ μετάνοια προσβέβηκε τὰ σω-
 τήρια, καὶ μεσιτῶναι τὰ σωτῆς κατέστη.

Μεγάλη ἡ μετάνοια πῶς ἀνθρώποις γί-
 γονει, ὅτι ὡς ὁρῶντας Θεὸν ᾧ αὐτῆς ἡμετέρας
 κόμεθα· μεγάλη ἡ μετάνοια ἐπὶ τῇ γῆς ἐστίν,
 ὅτι τὸ ψυχᾶς κλίμαξ γίνεται ἐπὶ ἀναβαίνειν,
 ὅθεν ᾧ τὴ ἀμαρτίαν ἀπεκινήθη. ἀνακτᾶται
 τὸ φύσιν, καὶ τὸ οἰκῶν ἀξίωμα ἡ ἀποδίδωσι.
 Μετανοήσαντες καὶ ἡμεῖς ἀδελφοί, ὡς οἱ Νενευίται
 ἵνα καὶ ἡμεῖς σωτηρίας τύχωμεν. γνησίως μετε-
 νοήσῃ, ἀληθινῶς καὶ ἐσώθησῃ, ὡς ἡμαρτον, καὶ
 μετενόησῃ, καὶ σωσθῇ. ἐκ οὗ ἡμισείας
 ἐπέστρεψαν· ὅτι βασιλεῖς καὶ ἰδιώται ὡσαύτως
 ἐδάκρυον· ἐκ οὗ μέγας μετέγνωσεν, ὅτι δεσπό-
 ται καὶ δούλοι ὁμοῦ ὠλοφύροντο· ἐκ οὗ βραχὺ
 μετεμελήθησεν, ὅτι δι' ὅλας τὰς τρεῖς ἡμέρας
 ἄνδρες σὺν γυναιξὶ, νήπια καὶ γέροντες ἐξομο-
 λογούμενοι ἐκ ἐπαύσαντο· ὁπίσθῃ τῇ ἀποφά-
 σει, καὶ ὡς θανόντες πικρὰς φωνὰς ἐπ' ἀλλη-
 λους ἠφίεον· ἐγὼ τὴ Νενευί ἕνα νοῦν ἄνθρωπον,
 καὶ τὸ πλῆθος τὰ μέρη τῆ ψυχῆς, καὶ τὰ τῆ
 ἀφροσύνης κινήματα ἡπολογίζομαι· ὃν τρόπον
 παιδῆμαί ἐμεῖνοι τῇ ματανοίᾳ προσήλθοι· τὴ
 αὐτὸν τρόπον καὶ ἡμεῖς ὅλην δυνάμει καὶ πάσῃ
 τῇ

A delet immortalitas : resurrectio generatio-
 nem, quando corruptionem e medio sustulit
 incorruptio, sicut & dixit Paulus. Novum
 quoque ac inauditum visum hoc Nicodemo
 mysterium, quando a Christo sibi enarrari
 audivit : quod nisi quis renatus fuerit de super,
 non videbit regnum coelorum : Et ait : quomo-
 do potest homo renasci, quum sit senex? Ista
 resurrectio imago est resurrectionis : utram-
 que autem Christus constituit. Ait Paulus :
 In Christo Iesu ego vos genui. Etenim qui-
 cumque in Christo, inquit, baptizati sumus,
 confepulti cum ipso sumus per baptismum, ut
 in ipso ex mortuis resurgamus. Cernis, quod
 principium resurrectionis ab inferis sit ba-
 ptisma? Vides, quod Dominus pater sit re-
 surrectionis? Filius genitus, & puer na-
 tus nobis, tantam habet virtutem, ut
 cunctos homines ipse in resurrectione re-
 generet. Quid ais, Isaia? vera ne loqui-
 mur, hæc dicentes : aut ex similibus ista
 referimus? Vera, inquit, refertis; nam &
 ego audiui, quod ipse sit filius, Deus for-
 tis, magni consilii Angelus, pater futuri
 sæculi, cujus proinde mysterium, incorrupti-
 bilis est : Uno itaque termino, universum
 genus comprehensum est, ut credas, poe-
 nitentiam etiam ex urbe Ninive pro qua-
 cumque civitate & quibuscumque incolis
 deprecari quæ ad salutem spectant, &
 mediatricem se interponere in iis, quæ ad
 rectam constitutionem pertinent.

Magna revera hominibus efficitur poe-
 nitentia, quia tamquam videntes Deum,
 per ipsam reconciliamur. Magna super ter-
 ram est poenitentia : quoniam scala anima-
 bus fit, eo ascendendi, unde per peccatum
 deturbatæ sunt. Naturam recuperat, pro-
 priamque dignitatem reddit. Poenitentiam
 igitur etiam nos agamus, fratres, sicut Ni-
 nivitæ : ut nos quoque salutem consequamur.
 Vere, ac minime fucate illi poenitentiam
 egerunt, & vere salvati sunt. Ut pecca-
 runt, etiam poenitentiam fecerunt, & in
 gratiam admissi sunt. Non ex medietate
 conversi sunt : quoniam Reges, & homines
 privati æqualiter lacrymas fuderunt. Non
 ex parte resipuerunt : quoniam domini &
 servi simul luxerunt. Non modico tempo-
 re poenitentiam egerunt : quoniam per to-
 tos tres dies, viri cum mulieribus, pueri
 & senes confiteri non cessabant. Credide-
 runt sententiæ, & tamquam morientes, ad
 invicem acerbis emittebant voces. Ego per
 Niniven, unumquemlibet intelligo homi-
 nem : & per multitudinem, partes animæ,
 & mentis motiones cogito. Quemadmodum
 autem publice illi poenitentiam aggressi
 sunt; ita & nos totis viribus, omnique
 con-

1. Cor. 15.

Joan. 3.

1. Cor. 4.
Rom. 6.

Isai. 9.

Deuter. 12.

constitutione nostra poenitentiam agere debemus. In Lege non idola solum demoliri præcepit Deus, & aras, atque delubra: verum etiam cineres incensorum lapidum atque lignorum extra castra ejici jussit. Considera tu quoque, qui poenitentiam agis, quod omne malitiæ vestigium debeas remove. Nam cinis malitiæ, si in te permanferit, feræ sordidæ & reptilia vilia allicientur; si vero eam abjeceris, non jam te conturbabunt malitiæ caries, & culices. Si eam expuleris, non jam in te diaboli stabiliuntur vermes. Expurga mentem tuam a peccati morticinis: & ipsa odoris malitia a te exterminabitur. Morticina peccati sunt passionum recordationes: quæ si in te firmatæ fuerint, cogitationem tuam obscurabunt.

Adversus peccatum fit reprehensio: quoniam crebro talia mentem circumvertunt, & in errorem impellunt: faciuntque vicissim mentem in tenebris vertigine laborare: quoniam animæ oculis insident; & tamquam copiosa malitiæ lippitudo, habentem atque laborantem inficiunt. Attende, ne supernates aquis, velut aves piscivoræ: duplici enim quum sint natura, impuræ censentur. Si in anxietate permanferis, continget, ut in tenebris oberres, sisque tamquam piscis, dæmonum præda. Ait enim Job, draconem dominari omnibus quæ in aquis sunt. Et Moyses animalia, quæ in aquis versantur, in tenebris esse affirmavit, quoniam non apparet iis lux diei, & sol. Dixit ea sub terra esse, quia regionem minime illustratam habitant. Merito ergo Deus dicit, quod draco cunctis, quæ in aquis sunt, dominatur; declarans, homines in tenebris constitutos sub illius esse potestate. Deus autem (inquit Apostolus Paulus) nos transtulit de potestate tenebrarum in regnum filii sui, in lumine. Sic ergo, ut in die, honeste ambulemus, & poenitentiam agamus eorum, in quibus peccavimus, ut non amplius simus miseri, in ea incidentes. Constringamus nos ipsos poenitentes, ut veniæ gratiam, tamquam veram tincturam, non respuamus. Constrictio autem est accurata contrariorum rejectio. Sic enim innatus nobis flos, mentibusque nostris inustus, non amplius recedet.

Lacrymis diligenter te ipsum ablue, sicut tinctores lanam. Te ipsum humilitati, & angori atque mœrori trade: sic enim Deo

A τῇ κατάρσει ἡμῶν μετανοεῖν ὀφείλομεν. ἐν ᾧ νόμῳ ὃ μόνον ὁ Θεὸς τὰ εἰδωλα ἀφανίζειν προσέταξε καὶ τὰς βωμὸς, καὶ τὰ τεμένη, ἀλλὰ καὶ τὴν σποδὸν τῶν ἐμπροσθεν τῶν λίθων καὶ ξύλων ἐξωτὴς παρεμβολῆς, ὡς ἐπὶ ῥήτων ἔφη ἀποβάλλεσθαι. νόει καὶ σὺ ὁ μετανοῶν, ὅτι πᾶν ἵχνος κακίας ὀφείλεις ἀποποιεῖσθαι. ἡ σποδία δὲ κακίας ἐὰν μένη ἐν σοὶ κνώδαλα ῥύπτει, καὶ ἐρπετὰ ἀτελῆ ἐφέλκεται. ἐὰν δὲ αὐτὴν ἀπορρίψῃς, ὃ μὴ σε παράξωσι τὴ κακίας οἱ σκνῖπες, καὶ οἱ κύνες. ἐὰν αὐτὴν ἀπόσῃς, ὃ μὴ ἐν σοὶ ἐρεῖσθαι ἢ ἀσβόλου οἱ σκώληκες. καθάρσον σε τὴν ἀλγόνιστον ἀπὸ τῶν νεκειμάτων τῶν ἀμαρτίας. καὶ αὐτὴ ἡ κακία τὴ ὁσμὴν ἀπὸ σοῦ ἀφαινοθήσεται. τὰ νεκειμάτια τῶν ἀμαρτίας εἰσὶν αἱ τῶν παθῶν ἡσπομνήσεις. ἐὰν ἐν σοὶ ἐρεῖσθαι σκοτῇσαι σε τὴν ἡσπολήψιν.

Μῶμος γίνεται κατὰ τὴν ἀμαρτίαν, ὅτι πολλάκις διετέρεψε τὰ ποιῶτα τὴν ἀλγόνιστον. ποιεῖσιν ἵκκω ὡς ἐκ τῆς λογισμῶν ἐν σκότεινι ἰλιγγίᾳ, ὅτι ἐνιζάνουσι τοῖς τῆς ψυχῆς ὀφθαλμοῖς, καὶ ὡς λῆμα πολλὰ κακίας ἐμφύρουσι τὴν ἔχοντα. Πρόσεχε μὴ ὀπιπνέεσθαι τοῖς ὕδασι, ὡς ἰχθυοφάγοι ὄρνιθες. δῖφουσι γὰρ ὄντες ἀκάθαρτοι κείνοντα. ἐὰν ἀπομείνης τῇ ἀπειρίᾳ, ἐν σκότεινι σε γίνεται διεπορεύεσθαι, καὶ ἔσθαι ἰχθὺς ὑπὸ δαμόνων λεηλατούμενος. εἶπε γὰρ ὁ Γῶβ. ὁ δράκων βασιλεύει πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι. ὁ Μωσῆς τὰ ἐν τοῖς ὕδασι ζῶα ἐν τῇ σκότεινι ἐξῆς ἐρηγόρυσεν, ἐπειδὴ ἐκ ὀπιφάνει αὐτοῖς τὴν ἡμέραν τὸ φῶς, καὶ ὁ ἥλιος. ἔφη αὐτὰ ἐξῆς ὑποκάτω τῆ γῆς διὰ τὸ ἀκατάγνωστον ἔχειν οἰκῆν. εἰκότως ἔν λέγει ὁ Θεός, ὅτι βασιλεύει πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι, δηλῶν τὰς ἐν σκότεινι ἀνθρώπους ἐξῆς ὑπὸ τῆς Ἰησοῦς αὐτῶν. ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔφη, ὅτι ὁ Θεὸς μετέστησεν ἡμῶς ἐκ τῆς Ἰησοῦς τῆς σκότους εἰς τὴν βασιλείαν τῆς ὑπερῆς αὐτῶν ἐν τῷ φωτί. ἔτις ἔν ὡς ἐν ἡμέρᾳ διαχρμόνως διεπατήσωμεν, καὶ μετανοήσωμεν ἐφ' οἷς ἡμάρτομεν, ἵνα μηκέτι ὡμεν ἄδελφοι αὐτοῖς διεπίπτοντες. ἐαυτὰς εὐφωμεν μετανοῶντες, ἵνα τὴν χάριν τῆς συγγνώμης ὡς ἀληθινὴν βαφὴν μὴ ἀποπλῶσωμεν. εὐφῖς ἐστὶν ἡ ἐπιμελής ἀποβολὴ τῶν ἐναντίων. ἔτις γὰρ τὸ ὀπιγινόμενον ἡμῖν ἄνθος, ἐγκατόμενον ἡμῶν ψυχῆς ἐκ ἔτι ἀφίσταται.

Πλῦνον σαυτὸν ἐπιμελῶς τοῖς δάκρυσι, ὡς οἱ βαφεῖς τὰ ἔλαια. ἐπίδος σεαυτὸν εἰς ταπεινώσιν, καὶ εὐένωσιν. ἔτις γὰρ διεσούσας ἐαυτὸν τῷ Θεῷ

Job 41.

Gen. 1.

Colos. 1.

Θεῷ, προσελεύσῃ ἔτοιμος εἰς ἡποδοχὴν χά-
ριτος. Διὰ τοῦτο παλινὸς ἔστι τῇ μετανοήτων
ἐνιοι πρὸς τὴν ἁμαρτίαν. ἐπειδὴ τῇ ὄφιν ἐν
αὐτοῖς κρυπτόμενον ἠγνόησεν. εἰ δὲ καὶ ἐπέγνωσεν,
ἀλλ' ἔτι τέλειον αὐτὸν ἐξέφυγεν. εἰς γὰρ ἐκεῖ
ἵχνος τῆ μορφῆς αὐτοῦ, καὶ κατὰ βραχὺ ὡς ἐν
μήτρᾳ μορφώμενος τὴν εἰκόνα τῆ κακίας αὐτοῦ
πάλιν ὁμοιωθεὶς. ὅταν ἰδῇς μετανοήσαντα καὶ πάλιν
ἁμαρτάνοντα, σύνες, ὅτι ἔτι ἀπηλλάγη τῆ
διανοίας αὐτοῦ, ὅντων ἐν αὐτῷ πάντων τῇ κακίας
ἐρπετῶν. γνώρισμα δὲ τοῦ φερεῖς μετα-
νοήσαντος, τὸ εὖφρον, καὶ αὐστηρὸν κατὰστημα, τὸ
τύφος καὶ οἰήσεως καθάρσεις, ἀπερ' οἱ ὀφθαλ-
μοὶ καὶ ἡ συνηρεφὴς διάνοια πρὸς τὸ ποδὲς ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ διαπαντός, συνηγμένη φίλτρῃ ἄλλῃ
ἢ ἄλλῃ Χριστοῦ χάριτι γενέσθαι. ὡς ἀπὸ * ἐρέας
πορφύρεα ἢ * βλάβηαι, ἢ κυανὴν ἢ ὑάκινθον.
ἀσφαλίζε τὰς ἐναντίας τῇ ἀρετῇ, ὅτι τῷ
πονήντι περὶ τὴν μετάνοιαν ἀφροσύνη παρέπεταται.
ἐὰν ἦς ἡθεύων, καὶ γελαῖς ἀφρόνως, διαπαι-
νήσῃ. ἐὰν ἐν τῇ δόχῃ δακρύων ἐν ταῖς
συντυχίαις ἀσθενέῃ, ταχέως πηριύξῃ. ἐὰν σω-
φρονῶν ἀδιαφορήσῃ, καὶ χρονίσῃ τῷ συμπεσεῖν.
ἢ ὅλης καρδίας ὅτι δὲ μετανοήσῃ. διαπαντός
τὴν αὐτὴν ἐξ' αἰὲς ὀφείλει ὁ μετανοῶν, ἐμῆνο ἐξ'
αἰὲς, ὁ ἠρξάτο. ἐὰν ὑπερήσῃ, γνώρισμα δίδω-
σιν ἀτελεῖς ὁπτεροφῆς. ἐὰν μεταβάλληται, ἐλέγ-
χεται, ὅτι ἀτονία ἡποκατατα λογισμῶν. ὡς μαν-
θάνων νήπιος μετανοῇ, καὶ ὡς νηπιόμωρος, ὡς ἢ
ἀνάγκης δακρύει, καὶ ἔτι ἐν πρῶτῃ εὐσεβείᾳ. οἱ κοσ-
μικοὶ νόμοι φόβῳ ὁπτερέφουσι, καὶ ἔτι κατὰ γνώ-
μην. ἔτι καὶ αὐτὸς μετανοεῖς. δῆλον ὅτι ἐὰν
δύω καρὸν, πάλιν τὴν κακίαν ἐπιπύσωμαι.
ἔτι θέλω σε παντελῶς δακρύειν ὁ μετανοῶν, καὶ
ἐν βραχεῖ περιπερεῦεσθαι. ἔτι θέλω σε διαπαν-
τός ἐπὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐξ', καὶ ὡς ἐν ἀγορᾷ σε-
σοβημένον. μὴ νόμιζε ὥρας ἐξ' Θεοῦ ἐν σοφίᾳς
δύπραγεῖν, καὶ ὥρας τῆ διαβολῆς ἐξ', ἐν αἷς
δὲ σε ἀσωτεύεσθαι. μὴ λογίζῃς καρὸν ἀσε-
βείας ἐξ', καὶ καρὸν πονηρίας. πιαῦτα δρω-
σιν οἱ ἐπὶ τῇ σκηνῇ, ὅτι ἐν ταῖς συντυχίαις
εἰσὶν ὑκατάστατοι, καὶ ἐν ταῖς θεάτροις γελοιο-
ποιοὶ ἄτιμοι. ἐν τῇ πρῶτῃ αἰσίοπισι, καὶ ἐν
ταῖς θεάτροις παγκάκις. σὺ δὲ πῶτος ἔσο ἐν
ἀγορᾷ, οἷος ἐν ἐκκλησίᾳ. πῶτος ἐν ταῖς
πράγμασι, πῶτος ἐν ταῖς λογισμοῖς, πῶτος
ἐν ἔργοις, πῶτος ἐν λόγοις, οἷος ἐν ἐξομολο-
γήσει ἀκελῆς.

Εἶπε καὶ τις τῶν πρῶτων, ἐν ἐκκλη-
Tom. III. σίχ

A Deo teipsum adstringens, paratus accedes ad
susceptionem gratiæ. Idcirco aliqui ex poeni-
tentibus revertuntur ad peccatum: quoniam
serpentem in seipsis delitescens ignorant:
aut, etiamsi agnoscant, non tamen illum pe-
nitentibus expellunt. Nam formæ ejus vestigium ibi
permiserunt; & paulatim is velut in utero con-
formatus, rursus imaginem nequitie suæ exci-
tat. Quum videris aliquem poenitentem, intel-
lige, quod talis nondum suam mentem atque
ingenium mutarit, remanentibus in eo cunctis
malitiæ serpentibus. Indicium porro firmiter
ac serio poenitentis, est strictus austerusque vi-
tæ status, & superbiæ atque elationis depres-
sio: quas res ostendunt oculi, ac mens obum-
brata, quæ assidue ad amatum Jesum Christum
tendat, inque ejus amore, ejusdem Christi
gratia, semper proficiat, seseque colligat.
Tu ergo, tamquam a lana purpuram, aut
tincturam, seu cæruleum colorem, sive hya-
cinthinum, virtutum contrarietates obfirma:
nam qui ægrius fert poenitentiam, eum
stultitia comitatur. Si jejunes, & tamen
stulte rideas, celeriter supplantaris. Si in
precibus lacrymas fundas, in convictu ta-
men & consuetudine velis urbanus ac facetus
videri: cito deturbaris. Si continentiam pro-
fitens, indifferenter velis & sine delectu age-
re, ac vivere; non procula ruina abes. Toto
corde debet resipiscens poenitentiam agere,
semperque eundem sese exhibere, ut incepe-
rat: nam si defecerit, indicium imperfectæ
conversionis præbet. Si mutetur, aperte con-
vincitur, inconstantie se esse subjectum, seque
ita resipiscere, ut puer dum discit, & sicut qui
stimulis pungitur, coactus lacrymatur, non
sponte. Mundanæ leges metu convertunt, &
non voluntate: sic plane & tu resipiscis; tam-
quam diceret: si tempus dederit, iterum ma-
litiæ complectar. Nolo te penitus lacryma-
ri, qui poenitentiam agis, & modico temporis
intervallo perperam ac nequiter agere. Nolo
te semper in Ecclesia esse, & sicut in foro
turbulentum atque impotentem animi. Ne
existimes horas esse Dei, quibus te oporteat
bene agere; & horas diaboli, quibus te de-
ceat luxu diffuere, & turpiter lascivire. Ne
putes tempus pietati, & tempus iniquitati
statutum esse. Talia enim faciunt, qui in
scenis versantur: quoniam in conversationi-
bus, atque colloquiis sunt modesti & com-
positi, & in theatris ridiculi & inhonesti:
in progressu atque incessu graves videntur ac
fidei pleni; in spectaculis vero nequissimi. Ce-
terum tu talis in foro esto, qualis & in Eccle-
siis: talis in rebus, talis in cogitationibus, talis
in operibus, talis in verbis; qualis & in con-
fessione accuratus atque perfectus.

Dixit & quidam ex Prophetis: in Eccle-

A 2

lia

- Joel. 2.* fia Domini ne lacrymis detrectetis, poenitentiam vituperetis, & confessionem, quæ humili ex corde fit ad Dominum: hoc enim obtrectionem Domini dicit: flebilem nimirum precessionem, malo proposito formatam, instabilem, & inconstantem. Et rursus: *Nolite scindere vestimenta vestra, sed corda vestra.* Non enim vult nos inanem gloriam captare, sed revera poenitentiam agere: quum & David dicat: *Lacrymis meis stratum meum rigabo.* Non ergo in Ecclesia lacrymas fundam, speciem hominibus exhibens, & eam gloriam inde captans, quæ in eo versatur, ut justus existimer; verum in strato meo *lavabo per singulas noctes lectum meum:* ut cum Christo conveniam, qui ait: occluso cubiculo tuo ora: & reddet tibi pater, propter quem facis in occulto, Deusque placatur in manifesto. Idemque rursus ait: *Laboravi in gemitu meo.* Cur ita? ut nullus plane audiat: nam gemitum prodeuntem retinere, laborem facessit. *Quæ dicitis,* inquit, *in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.* Non igitur inter homines adnunciate: nam multi sunt, qui confessionem mercantur, eam sæpe præstantioribus viris ostentantes, simulque latere simulantes. Alii gloriam, mediante poenitentia, sibi comparant: alii in superbiam vertunt resipiscentiam, & pro venia aliud contra seipsum debitum conficiunt. Nondum priori liberatus es debito, & aliud superinducis? Accessisti soluturus debitum, & aliud debitum contrahis? studes liberari debito, & duplicem tibi ipse servitutem comparas? Atque hoc illud est: *Oratio ejus fiat in peccatum.* Quomodo enim talis non revertetur ad peccatum? quomodo non rursus perturbationes complectetur atque fovebit? quomodo eum serpens imperturbatum relinquet? quomodo reptilia ipsum non conturbabunt? Hei mihi, quoniam quod ait Christus, in tali complebitur atque confirmabitur: quoniam septem alios spiritus nequiores assumit, qui in eum ingressi habitent ibi. Subfannabat Cain Deum, se scilicet excusans; ideo & poenas luit, septemque suppliciis plectitur.

Hoc quippe dominicus sermo explicat. Non indiget poenitentia sermonis jactantia, nec pompa; sed confessione opus habet. Tu vero quod fatis sit, in utroque persequere: neque nimis prolixus sis, neque contra nimis brevis. Utrumque enim aggredientem efficientemque damnat. Ne sis in Ecclesia dejectus ac tristis: neque vicissim in foro vultu

A σία Κυρίε μὴ καταλαίετε δάκρυσιν, ἢ ἢ μετανοίας ὡδαιτέμνος, καὶ ἢ ἢ ἐκ ταπεινῆς καρδίας πρὸς Κύριον ὁμολογήσιν. καταλαίαν Κυρίε λέγει, ἀλλὰ ἢ ἐν κακῇ προθέσει ἐχνηματισμένην δακρυολογίαν ἀβέβαιον ἔχει, ἢ πιαύτης μετανοίας λέγει. καὶ πάλιν. μὴ χρίζετε τὰ ἱμάτια ὑμῶν, ἀλλὰ τὰς καρδίας ὑμῶν. ἢ γὰρ θέλει ὑμᾶς κενοδοξεῖν, ἀλλ' ὄντως μετανοεῖν. ὁ

B Δαυὶδ λέγει. ἐν δάκρυσί μου ἢ ἐρωμένη μου βρέξω. ἢ ἐπὶ ἐκκλησίᾳ δακρυσομένη χημά μόνον ἀνθρώποις ἐπιδεικνύμενος, ἢ ἐπὶ ὁ νομιζέσθαι δίκαιος δοῦναι θηρόμενος, ἀλλ' ἐπὶ ἢ κλίνης μου λούσω καὶ ἐκάστην νύκτα ἢ ἐρωμένη μου δάκρυσιν. ἵνα συμφωνήσῃ Χειρὶ λέγοντι. ὁ πατεὶρ σου κλείσας τὸ σπένδα, καὶ ἀποδώσει σοι ὁ πατὴρ δι' ὃν ποιεῖς ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ

C Θεὸς ὁμιλάσῃ ἐν τῷ φανερῷ. πάλιν αὐτὸς ἔφη. ἐκποιάσας ἐν τῷ στεναγμῷ μου. ἄφ' ἧς; ἵνα μηδεὶς πάντως ἀκῶσῃ. πόνον γὰρ ποιεῖ ὁ ἐπικρατῆσαι στεναγμὸν προσερχόμενος. ἀ λέγετε, φησὶν, ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ὅτι ταῖς κοίταις ὑμῶν καταπύγητε. ἢ ὅτι τῷ ἀνθρώπων ὁμιλέετε. πολλοὶ γὰρ εἰσι οἱ ἐμπορεύμενοι ἢ ὁμολογήσιν, * ἐνδεικνύοντες τοῖς πολλοῖς

D καὶ ἑαυτῶν κρείττοσι, καὶ λανθάνουσιν. ἕτεροι πραγματευόμενοι μετανοῶντες, καὶ δοῦναι δι' αὐτῆς ἀγοράζοντες. ἄλλοι ἢ μετανοίας τρέψουσιν εἰς ὑπερηφάνειαν, καὶ πρὸς τὴν συγγνώμην ἄλλο δάνειον καὶ ἑαυτῶν καταγράφουσιν. ἔγωγε πρὸς τὸν χρέος ἀπηλλάγης, καὶ ἕτερον ἐπεισάγεις; πρὸς ἡλῆδες ἐκλύσαι δάνειον, καὶ ἕτερον καταδεσμεῖς ὀφλημα; σπενδαῖς ἐλθούσας θῆναι ὀφελῆς,

E καὶ διττὴν δαλείαν σαυτῷ προξενεῖς; ταῦτά εἰσι ὁ, ἢ πρὸς τὴν αὐτῆς γενέσθαι εἰς αἵμαρτίαν. πῶς γὰρ ὁ ποιῶν ἢ παλινοστήσει πρὸς τὴν αἵμαρτίαν; πῶς ἢ πάλιν τὰ πάθη πεπλησύνει; πῶς ὁ ὄφεις αὐτὸν ἀπάραχον ἀφήσει; πῶς τὰ ἐρπετὰ αὐτῷ ἢ δι' ὅχλου γενήσεται; οἱ μοι ὅτι ὁ εἶπεν ὁ Χειρὸς. εἰς τὴν ποιῶν σύνησεται, ὅτι ἐπὶ ἄλλα πινύματα πονηρότερα εἰς αὐτὸν εἰσοικισθήσονται. ἐχλάσκει ὁ Κεῖν τὸ Θεὸν, ὅτι πρὸς τὸν δόλον ἢ φόνον διδύνηται, καὶ ἐπὶ τιμωρίαις ἐμπλέκεται.

F Τὸ γὰρ ἐρμηνεύει ὁ κυριακὸν λόγιον. ἢ χρίζει ἢ μετανοία κόμπη, ἢ δὲ πομπῆς, ἐπιδέεται ὁ ὁμολογήσεως. αὐτάρκης γίνεσθαι ἕκαστα, μὴ πολὺς, μὴ ὁ πάλιν βραχὺς. ἐκάπερον γὰρ κατηγορεῖ τὸ μετερχόμενος. μὴ ἐν ἐκκλησίᾳ κατηφῆς, μὴ ὁ πάλιν ἐν ἀγορᾷ σκυθρῶ-

* Forte
ἐνδεικνύ-
οντες.

σκυθρωπός, ἀλλὰ δὲ σύμμετροι τῆς κατασά-
σεως σεαυτῶν πεποιήσῃ· μὴ ἐν οἴκῳ μοχθη-
ρὸς, καὶ ἐν τῇ πλατείᾳ πεπεινός· μὴ ὡς πα-
λάτωρος πωλύπτος γίνῃ, μηδὲ ὡς λίαν χαίρων
καταγινώσκῃ, ἀλλὰ πάντα ἀναιδέως καὶ κατὰ
τάξιν μετέρχῃ, ὡς εἶπεν ὁ Ἀπόστολος· ἔκ
ἡδίκησε τὸ Δανιὴλ ἡ Βαβυλών, ἔδδ' σὲ ἡ δια-
γωγὴ τῆς πόλεως, εἰ ἡς οὕτως θεοσεβῆς· ἔ-
κατέφλεξε τὰς τρεῖς παύδας ἡ κάμινος, ἔδδ' ἐ-
κώπῃς, εἰ χάριν ἐντολῆς, ἡ κοινωφελὲς διακο-
νίας ἐν πόλει, ἡ ἐν κώμῃ ἐλλείπειν μέλλεις,
βλαβήσῃ, εἰ μετὰ ἐγκρατείας καὶ πίστεως
ῥυθμίζῃς σεαυτὸν· ἔκ ὧς ὡς οὕτως ὁ Τωβίας συν-
τοῖς Νινευίταις, ἔτε ὅτι τὸ νέον συμβιώσεως
καταπέχῃ πρὸς ἀτονίαν· ἔκ ἐμολύει τὴν
ἀμωμον τὴν Λωτ πολυτελείαν ἡ πρὸς ἀνομίαν τὴν σο-
δομητῶν, ἔτε μετέστησε τὴν φρενὴν αὐτῆς πρὸς
ἡ λουαδῆς αὐτῶν ἀκολασία, καὶ σὺ εἰ ἡς
πρωτότης, εἰ ἀγοράς σε ἔβλαψαι ποιοῦντα
ἀπὸ Θεοῦ· μὴ λάβῃς πρὸς αὐτὴν τὴν ἡσυχίαν
εἰς ἀπηνείαν, μηδὲ τὴν ἀσκησιν ἔχει πρὸς
κομμά φιλοξενίας· μὴ κτήσῃ ἀγίαν τὴν ἀκτι-
νισμένην εἰς ἀπανθρωπείαν, μηδὲ γίνῃ ἀκαρπὸς
χάριν ἐντολῆς.

Εἶπεν ὁ σωτὴρ, μὴ γιότῳ ἡ ἀεισερά-
σα, τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, ἵνα τὴν κενοδοξίαν
τῆς ψυχῆς ἔχοις· ὁ αὐτὸς Κύριος λέγει·
λαμψάτω τὰ ἔργα ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀν-
θρώπων, ὅπως δοξάσωσι τὸ πατέρα ὑμῶν,
τὸ ὅτι οὕτως ἔρανοίς· ἵνα σε κοινωνὸν ποιήσῃ τῇ
βασιλείᾳ αὐτοῦ· πρόχρησον αὐτῷ ὅτι τέτρω-
τῶ κόσμῳ, καὶ ἀποδώσει σοι, καὶ ὅτι τέτρω-
κατονταπλασίονα, καὶ ὅτι τῷ μέλλοντι ζῶντι
αἰώνιον· δὸς αὐτῷ τὰ μὴ σὰ, ἵνα δώσῃ σοι
τὰ αὐτῆς· ἀπίστος ὁ παρὼν αἰὼν ἀγαπητοί, ὅτι
γυμνοὶ πάντων τὸ ἔχοντα, μοχθεῖ ὁ αὐτῷ,
ποιεῖ εἰς αὐτὸν· ὁ δὲ ἀμελῶν αὐτῆς πρὸς ἐρ-
τα ἀνυποκρίτως; πᾶς τὸ πρὸς ἀνέκ-
ωδον ἀποσερῶν, κρατεῖ τὰ φθαρτὰ ὁ κόσμος
ἔπος, ἐπειδὴ τῷ θανάτῳ ἐπερείδεται· οἶδεν,
ὅτι ἔκ ἔχει συνδύκοντα σερούμνος πάντων,
καὶ ἀφνέμεται τὰς ἀλλοτελείς πόνας τὴν ματα-
ότητος· τί ἔν ἐ γίνῃ φρόνιμος ὡς ἀνθρώπε, καὶ
ἀφανίζεις τὴν τῆς ὡς ὁμόνοιαν; τί ἔκ ἀντιπανερ-
γείῃ τῇ ματαότητι, καὶ συμφωνεῖς μετανόια
πρὸς τὴν τῆς χρημάτων ἐπικράτειαν· κληρονό-
μος ὅστις ἡ ματαότης τῶν ἀνθρώπων πρὸς
ματῶν· ἐπειδὴ αὐτῆς ἐστὶν ὁ πειρασμός· ἐγ-
γονον ἐγέννησε τὸ πειρασμόν ἡ πλεονεξία, καὶ

Tom. III.

φιλο-

A vultu severo ac tetrico incedas: sed
moderatam rationem serva. Ne sis do-
mi morosus atque difficilis; & in pla-
teis demissus atque abjectus. Non tam-
quam calamitosus pertristem te exhi-
beas, neque quasi nimis lætus coar-
guaris: verum omnia honeste, & secun-
dum ordinem fiant, ut ait Apostolus. **1. Cor. 14.**
Non injuriam Danieli intulit Babylon:
neque tibi civitatis vivendi ratio obesse
poterit, si verè pium ac religiosum te
gesseris. Non combussit tres pueros ca-
minus ignis: neque ille nocebit tibi, si
causa præcepti, aut ministerii ad commu-
nem utilitatem pertinentis, in civitate &
in pago ac castello versaturus es; si cum
temperantia ac fide teipsum componas.
Non lapsus est Tobias cum Ninivitis,
neque ex juvenum consuetudine factus est
ulla ex parte remissior. Non contaminavit
inculpata atque irreprehensibilem vitam
Lot, iniquitas Sodomitarum, neque firmam
ipsius immutavit fidem effrenata illorum la-
scivia, atque incontinentia. Et, tu si frugi
fueris ac sedulus, non tibi obfuerit ad forum
accessisse propter Deum. Ne quietem præte-
xueris ad inhumanitatem: neque exercitatio-
nem pro damno hospitalitatis adhibeas. Ne
voluntariam paupertatem ad immisericordiam
tibi vindices: neque ob præceptum, te in-
fructuosum, atque inutilem præbeas.

Ait Salvator: *nesciat tua sinistra, quod* **Matth. 6.**
facit dextera tua: ut inanem animæ gloriam
exterminet. Idem Dominus dicit. *Sic luceant* **Matth. 5.**
opera vestra coram hominibus, ut glorificent
patrem vestrum qui in cœlis est: ut scilicet
te participem regni sui efficiat. Mutuum
da tu illi ante in hoc seculo: & reddet
tibi, & in isto centuplum, & in futuro
vitam æternam. Præbe illi non tua, ut
tibi det quæ sua sunt. Perfidum ac frau-
dulentum est præsens sæculum, carissi-
mi; quoniam habentem omnibus nudat,
adversis affligitur in ipso, & laborat in
ipso: qui vero negligit, & aspernatur illud,
non fecte procedit, omne rerum præsentium
depositum abiciens. Corruptibilia tenet
seculum istud, quandoquidem morte nititur.
F Novit, quod insectatorem ac persecutorem
non habet qui rerum omnium expers est,
& alienos vanitatis labores distribuit. Cur
ergo non te prudentem exhibes, o homo?
& rerum hujus vitæ consensionem atque
amicitiam non exterminas? Cur non soler-
ter vanitati resistis, & cum poenitentia
consentis, ut facultatibus ipse imperes? Va-
nitas, rerum humanarum est hæres: quo-
niam ipsius est distractio & occupatio va-
ria. Filiam genuit distractionem avaritia, &

A a 2

ambi-

ambitio atque voluptas, benevolamque se præbet morti supra vires. Vince serpentis astutiam, & benevolentiam serva Domino. Sume ea, quæ vanitatis sunt, & tribue illa Deo, ut tu tuorum evadas hæres in futuro seculo. Facultates tuas Deo appone: & vanitas hæreditatis depulsa erit. In te ipsum testamentum conde: quia mortalis quum sis, mori debes: & si fidelis fueris, tua omnia recipies. Pro hærede mortem curatorem facito, ut quum resurrectionis tempus advenit, tamquam legitimæ ætatis factus ista recipias. Tamquam infans potestatem suorum non habens, in morte abscondas: ut in resurrectione, velut laborum tuorum auctor ac dominus appareas, reddatque tibi deposita tua Deus. Si per poenitentiam misertus fueris pauperis, ne timeas: habebis enim gratum & benignum mediatorem, poenitentiam, quæ tui memoriam apud Deum renovabit. Erit hæc tibi loco chirographi, per quod cum fœnore exigas quæ dedisti: & tamquam ratiocinator aptissimus assistet tibi, ut ad copias tuas parandas dijudicet ac rationes ineat: & quasi etiam fidejussor, curabit tibi par pari referri. Summæ totius usura, major comparatione tibi reddetur: quoniam æterna commoda atque oblectamenta præbebit tibi. Scio, te fumam ipsam aspernaturum, Nullus enim sic est fatuus ac stupidus, ut lucernam accendat ad cernendam lucem, orto jam sole. Nullus usqueadeo demens est atque imprudens, ut quum fontem sibi propinquum habeat, longinquo ex lacu inutilem aquam hauriat. Nullus prudentum sic ager, ut areas frumenti continentes acervos quamplurimos relinquat, ac frumento relicto, zizaniis infideat.

Ait etiam sacra Scriptura, quod loca Sanctorum nec oculus aspexit, nec auris audivit, neque cor conjectura affequi potest. Quis igitur usus amplius rerum temporalium in statu illo sempiterno? quis annorum numerus in æternitate temporis erit? quomodo porro erunt anni, quando nullæ erunt noctes, aut hebdomadarum numerus, quum menses non fuerint? Nam unum habet diem seculum futurum. Ait quippe Propheta: non erit nox, neque dies, sed vesperi erit lux. Ideoque Isaias dicit, lucem solis esse septemplexem: & lucem lunæ sicut lucem solis. Non enim erit tunc solis lunæque defectio: neque vicissim erit luna in cornua flexa, aut semiplena, quum non sit opus circuitione mensium, ad mutationum constitutionem. Non amplius sol

Zach. 14.
Isai. 30.

A φιλοδοξία, καὶ φιληδονία, καὶ εὐνοῖα τῇ μητρὶ ὑπὲρ δυνάμιν· νίκησον τῷ ὀφείῳ τῇ τέχνῃ, & φύλαξον ὀνομασίαν τῷ δεσποτῇ· λάβε τὰ τῷ ματαγότητος, καὶ δὲ αὐτὰ τῷ Θεῷ, ἵνα σὺ πάντων γένῃ κληρονόμος ὅτι τῷ μέλλοντος· ὡς δὲ τὰ χρήματα τῷ Θεῷ; καὶ ἡ ματαγότης τῇ κληρονομίᾳ ἐκβέβληται· ἀφ' οὗ τῇ ἀφ' οὗ εἰς σεαυτὸν, ὅτι θνητὸς ὢν ἀποθανεῖν ὀφείλεις, καὶ πιστὸς ὢν πάντων ἀπολήψῃ τὰ σα· ποιήσων τῇ θανάτῳ ἀντὶ κληρονόμου ἐπιτροπον, ἵνα ὅλῃσιν φθασῇ ὁ καμρὸς τῇ ἀναστάσεως, ὡς ὀνομασίαν ἡλικίας γενόμενος ἀπολάβῃ ταῦτα· κρύπτῃ ἐν τῷ θανάτῳ ὡς σῆπιος, μὴ ἔχων ἐξουσίαν πάντων· ἀναφανῇ ἐν τῇ ἀναστάσει, ὡς αὐθεντίας τῇ πόνων σου· ἀποδίδωσί σοι ὁ Θεὸς πᾶς ὡς κατεθέκας σου· εἰάν ἀφ' μετανοίας οἰκτερήσῃς πέντητας, μὴ φοβῆ ἔχεις ἀγνώμονα μεσίτιν τῇ μετάνοιᾳ· ἥτις εἰς ἡπόμνησιν Θεῷ ἀντικατεστήσεται σοι· γενήσεται σοι αὐτῇ, ὡς χειρόγραφον, δι' ὃ εἰσπραξῇ μετὰ πόρων, ἃ ἔδωκας· ὡς ἡποχραφεὺς ἱκανώτατος προστίσεται σοι ἀφ' ἀκραιφνείας ὑπὲρ τῇ διδουμένης σου· ὡς ἱκανοδότης φροντίσει ἐν σοι τῇ ἀπολήψῃ· οἱ πόροι τῶν κεφαλῶν γενήσονται σοι ἀσυγκριτώτεροι, ὅτι ἀγώνεις σοι ἀπολαύσεις παρέχονται· οἶδα, ὅτι καταφρονήσεις τῷ κεφαλῇ· ἔδειξεν γὰρ ἔτις διδουμένης εἶναι, ἵνα λύχινον ἀφ' οὗ πρὸς τὸ βλέπειν τὸ φῶς, ἀνατέλλοντος τῷ ἡλίῳ· ἔδειξεν ἐπὶ ποσὶν ἀφ' οὗ εἶναι, ἵνα πηγῇς ἐξ οὗ παρέρσης ὑδρεύεται μήκοθεν ἐκ λάκκου ὕδατος ἀχρήσιμον· ἔδειξεν ἔτις ποιήσῃ τῶν φρονέντων, ὥστε καταλιπὼν ἄλλωνας σίτην ἐχέσας ὡς παμπληθεῖς, καὶ καταλιπὼν, ζιζανίοις ὡς κατεδέξεται.

Εἶπε καὶ ἡ θεία γραφή ὅτι τὰς πόδας τῇ ἀγίῳ ἔτε ὀφθαλμοὺς εἶδεν, ἔτε ἔς ἡκαστον, ἔτε ἡ καρδία εὐχαρίζεται· τίς ἐν ἔτι χρεία τῇ προσκαρῶν εἰς τὴν ἀγίαν κατάρσιν; τίς ἐτὼν ἀειθμὸς τῷ ἀγίῳ χρόνῳ ὑπάρξαντος; πῶς ὅ ἐσονται ἔτη νυκτῶν μὴ ἔσων, ἡ ἀειθμὸς ἐβδομάδων, μῆνες γὰρ ἐσονται· μία γὰρ ἡμέρα ἔχει ὁ μέλλων ἀγίων· εἶπε καὶ ὁ προφήτης· ἐκ ἔσται νύξ, ἔτε ἡμέρα, ἀλλὰ πρὸς ἐσπέραν ἔσται φῶς· καὶ Ἡσαΐας ἀφ' οὗ τῷ εἶπεν, ἐκ τῷ ἡλίῳ τὸ φῶς ἐπληπλάσῃ, καὶ τῇ σελήνης, καὶ τῷ ἡλίῳ, ἐκ ἔσται γὰρ ὁ κλειψίς· καὶ πάλιν γεννηθήσεται μηνιοειδής, καὶ διχομηνία, μὴ χρείας ἔσῃς τῇ τῇ μηνῶν ὡς ἐδωκας εἰς τὴν τῇ τροπῇ κατάρσιν· ἐκ ἔτι ἔσται

ἔσται ὁ ἥλιος τὰς δρόμους ἀμείβων, καὶ τὰς ἐπιπλάς αὐτῶν ὡς ἀλλοτρίων· ὅτι ἔπε χαμῶντος, ἔπε θέρους χρεῖα ἐπὶ τῇ ἀναστάσεως· μία γὰρ ἡμέρα ἔσται πᾶς ὁ μέλλων αἰὼν, καὶ ἔδεν κινήσεται ἐκεῖ εἰς τροπὴν, καὶ ἀλλοίωσιν· ἔπε καὶ ὁ ἀπόστολος, ὅτι ἔτι ἄπαξ σαωθήσεται, καὶ μόνον ἡ γῆ, ἀλλὰ καὶ ὁ ἔρως, τέτρεται, ἀλλοιωθήσονται ἐπὶ τῇ συντελείᾳ, ἵνα μείνη τὰ μὴ σαλδοῦμα· τίς ἔνι ἐκεῖ χρεῖα σωθῆναι καὶ ὑπερῶν, καὶ αὐξήσεως θέρους, καὶ μειώσεως φθινοπόρου, καὶ ἐκλείψεως ἐνιαυτοῦ, καὶ πάλιν ἀρχῆς; αὕτη ἐστὶν ἡ ἐλδοθεῖα τῇ κτήσεως τῷ μηκέτι δαλῶν αὐτὴν τῇ ματασότητι· αἱ γὰρ ἅγιοι τοῖς αἰωνίοις κεχρημένοι δαλείαν ὡς οὐρανὸν ἐκ ἐπιδέοντα· ἔσθω ὁ Θεὸς ἡμέραν, ἐν τῇ μέλλει κείναι τὴν οἰκονομίαν ἐν δικαιοσύνῃ· ἔτι ἡμέρας πολλὰς, ἀλλὰ μίαν· παύσης γὰρ ἡ νύξ ὅτι τὸ σκοπὸς τὸ ἰσώτερον· τοῖς ἁγίοις ἡ μία ἡμέρα ἐστὶν ἡ αἰώνιος ἀπολαυσις τῷ φωτὶ, καὶ τοῖς ἀμαρτωλοῖς ἡ μία νύξ αἰώνιος φυλακὴ· διὸ καὶ ὁ Χριστὸς λέγει· ἔτι πορεύονται εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οἱ ὡδονομοὶ εἰς κόλασιν αἰώνιον· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη σὺν τοῖς ἀστροῖς εἰς ἓνα χώρον συναθροίζονται τῷ ὡδεδείκτον, καὶ γίνεταί πάλιν σκοπὸς ἡ νύξ· ἀλλὰ γὰρ τὰς ἀνθρώπων τὰ φοιχῆα τῷ φωτὶ ἐπαγγέλλει τῷ σερρώματι, ἵνα ἔχωσιν ἀδελφὰ ἀπολαύσεως ὅτι τῇ γῆς ὡδονομῶν· ἐποίησεν τὰ φοιχῆα τῇ χρόνῳ, καὶ ἐφώτισεν, καὶ τὰ χρήσιμα τοῖς καρποῖς ἐχρησίμευεν, ἵνα μνηύσῃ τῷ Θεῷ ὡδονομῶν τρεῖς ἔχοντες ἐνεργείας, δηλούσας τὴν ἀγίαν Τριάδος τῇ θεότητι· ὁ πῦρ, ὁ φῶς, καὶ ὁ πόλος σημάτων τῇ ὁμοιοῦσι τριάδος τῇ μίᾳ φύσιν τῇ ἀγέννητον· εἰ ἔνι παύεται γενεαί, καὶ φθορὰ, ἐκ ἔτι χρόνοι, ἔδεν ἀειδμοὶ βραχύτατοι, ἔδεν κύκλος ἐβδομάδων, διῇ ἡμερῶν ταυτοτήτος ἀλλασσομένων, καὶ τροχῶ διήκον ἐπὶ τῇ αὐτῶν τῶν εἰλισσομένων.

Παράδεισός ἐστι χώρος τῇ τῇ ἀγίων ἀναπαύσεως, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἐν τῷ β' ἀγγελίᾳ εἶρηκε· πῶς ἔνι ἀφέντες οἱ δίκαιοι τῇ ὡδεδείκτον ἐπὶ τῇ γῆς ὡδονομήσονται; ὁ σωτὴρ εἶπε ὡδονομῶν τῇ συντελείᾳ, εἰδ' ἔτι τῇ ἀνάστασιν· ἔφη, ὅτι ὡς φύλλα συκῆς τὰ ἄσπρα πεσύνται τῷ σερρώματι· πῶς ἔνι ἔσται χίλια ἔτι ἐπὶ τῇ γῆς σαρκικῶς βιῶντες οἱ δίκαιοι; λέγει ὁ καὶ ὁ μακάριος ἀπόστολος Πέτρος, ὅτι πάντα τὰ ἐπὶ τῇ γῆς, καὶ τῷ ἔρῳ ἀπὸ πυρὸς συντελεσθήσονται· πῶς ἔνι ἔσται τῇ γῆς ἀπολαύσεως

A sol cursus suos alternabit, ortusque suos vicissim commutabit: quia neque hieme neque æstate opus erit in resurrectione. Una enim dies erit, omne seculum futurum: nihilque ibi in conversionem & immutationem movebitur. Dixitque Apostolus, quod adhuc semel conculietur non solum terra, sed & coelum: hoc est, immutabuntur in consummatione, ut maneat non concussa atque commota. Quis ergo ibi usus erit feminis, & pluviarum, & augmenti æstatis, ac messis, & diminutionis autumnii, & defectionis anni, ac novi principii? Hæc creaturæ libertas erit, quod ibi non amplius ipsa vanitati serviet: nam Sancti, quum æternis perfruuntur, servitute temporali non indigent. Statuit Deus diem, quo judicaturus est orbem terrarum in iustitia, non dies multos, sed unum. Nam hujus nox, tenebræ exteriores sunt. Sanctis una dies est æterna lucis fruitio; & peccatoribus una nox, æterna custodia, & carcer. Ideoque Christus dicit: Ibunt hi in vitam æternam, iniqui autem in supplicium æternum. Sol & luna cum astris in unum congregabuntur paradisi locum: fientque iterum tenebræ nox. Nam propter homines elementa lucis in firmamento constituta sunt, ut securitatem fruitionis haberent, dum versarentur in terris. Elementa tempus faciebant, & illuminabant, utiliaque fructibus conferebant, ut Dei providentiam designarent, quæ tres continet operationes, Sanctissimæ Trinitatis divinitatem declarantes. Ignis, lux, & polus, unam consubstantialis Trinitatis naturam ingenitam significant. Si igitur generatio, & corruptio cessent: non amplius tempora, nec brevissimi numeri, neque hebdomadarum circulus, qui iisdem variantur diebus, ac rotæ instar in eundem volvitur locum.

Paradisus regio est quietis Sanctorum, quemadmodum & Dominus ait in Evangelio. Quomodo ergo iusti relicto Paradiso, in terra convivii indulgebunt? Salvator primum dixit consummationem fieri, & sic deinde resurrectionem. Quoniam sicut folia, inquit, ficus, astra firmamenti decident. Quo ergo pacto mille adhuc annis super terram erunt, carnalem vitam degentes? Ait quoque beatus Apostolus Petrus, quod cuncta quæ in terra & in coelo sunt, igne consummabuntur. Quo pacto igitur terrenæ fruitionis

Hebr. 12.

Matth. 25.

Matth. 24.

25.

Luc. 21.

2. Petr. 3.

tionis erit usus? Novos nobis coelos promisit, & terram novam. Utrum igitur nihil amplius Sancti resurgentes habebunt? Paulus ait, quod antiquatur & fenescit, prope interitum est. An ergo interibunt promissiones justorum, si iterum temporalibus abutentur? Non dixit Dominus duas seculi consummationes, quasi post mille rursus annos alia futura sit consummatio. Non dixit in Apocalypsi sua Joannes usum divinorum fructuum, temporaneum, ut ostendat fruitionem æternam. Et quomodo existimant quidam, post annos mille rursus consummationem terrenæ constitutionis esse futuram? Non sic: verum ut Joanni concinit David; ita Joannes cum Moyse consentit. Dicit enim Joannes: Arbores in foliis sanitatem portantes, & in fructibus suis vitam æternam. Nonne igitur intellectualis est, & spiritalis paradysus, æternæ fruitionis locus? non enim consummabitur paradysus ille: nam in eo manent, quæ non commoventur: quoniam videlicet sic coeli novi in incorruptione adsimulantur, & terra nova æternæ constitutioni atque beatitudini adaptatur. Dicitque Moyses significanter, quod Deus ibi æternæ vitæ lignum plantavit. Et David cum Joanne ait, quod folium ejus non defluet. Quare non annis dumtaxat mille durabit Sanctorum fruitio, si cuncta per parabolam & ænigma loquutus est in Apocalypsi Joannes, annosque mille parabolice & ænigmatice posuit.

At vero tu a me mille annorum explicationem requiris? Et ego abs te candelabrum, & calculum candidum, & potionem tepidam, & vomitum repetam: quæ quidem scribens septem Ecclesiis ænigmatice in medium attulit. Si primam mille annorum resurrectionem a me exquiris; & ego abs te equum & palentem angelum, & intellectuale animal quod absynthium dicitur, naturamque amaram habet instar absynthii, deponso. Da mihi septem phialas, & accipe annos mille. Ostende mulierem esse civitatem; & ego tibi de mille annis demonstrationem præbebo. Declara mihi, quod mulier ab ipsa exaltata fiat Hierusalem, & non amplius sit mulier; & ego tibi mille annorum mysterium declarabo. Num civitas generat? num quæ genuit, efficitur Hierusalem? Num bestia est homo iniquitatis? numquid in bestia, decem conglutinata sunt capita, ut regnent? Numquid ex septem octavus est, & non est octavus numerus? Septem enim sunt, quo-

A λαύσεως ἢ χρῆσις; καὶ οὐδὲν ἡμῶν ἔραντες ἐπηγγελία, καὶ γῆν καὶ κλην. ἀρ' ἐν ἑδρὴν πλέον ἔχουσιν οἱ ἅγιοι ἀνιψάμενοι; ὁ Παῦλος εἶπεν, ὅτι ὁ παλαμῆμενον, καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ. ἄρα ἐν ἀφανισθῆσονται τῇ δικαίᾳ αἱ ἐπαγγελίαι. εἰάν πάλιν πῶς πορκαίροις ἀποχρήσονται. ἐκ εἶπεν ὁ Δεσπότης δύο συντελείας, ἵνα πάλιν μετὰ τὰ χίλια ἔτη γενήσεται συντελεία. ἐκ εἶπεν ἐν τῇ ἀποκαλύψει ὁ Ἰωάννης τὴν χρῆσιν τῇ καρπῶν τῷ Θεῷ πορκαίρον, ἵνα δείξῃ ὅτι αἰώνιος ἡ ἀπόλαυσις. καὶ πῶς οἰοντά τις, ὅτι μετὰ χίλια ἔτη πάλιν ἔσται συντελεία τῇ ζωῆς καταστάσεως. ἐκ' ἔτῳς. ἀλλ' ὡς συνάδει ὁ Δαυὶδ τῷ Ἰωάννῃ, καὶ Ἰωάννῃ τῷ Μωϋσῇ λέγοντες. δένδρα ἐν φύλλοις ὑγίαιον βασιλεύοντα, καὶ ἐν πῶς καρποῖς αὐτῶν τὴν αἰώνιον ζωὴν. ἐκ ἐν ὁ νοερὸς καὶ πνευματικὸς πορκαίρειος ἐστὶ χωρὸς τῇ αἰωνίᾳ ἀπολαύσεως; ἐ γὰρ συντελεσθήσεται ἡ αἰωνία ὁ πορκαίρειος. μένει γὰρ ἐν αὐτῷ τὰ μὴ σαλβούμενα. ἐπεὶ γὰρ ἔτῳς οἱ καὶ οἱ ἔραντο ἐφαπλύνται τῇ ἀφθαρσίᾳ, καὶ ἡ καὶ γῆ ἀνακρινῶνται τῇ αἰωνίᾳ καταστάσεως, καὶ μακαριότητος. λέγει καὶ ὁ Μωϋσῆς ἀνιψιόμηνος, ὅτι ἡ αἰωνία ζωὴς τῇ αἰωνίᾳ ζωῇς τῇ ζύλον ἐφίτθουσε, καὶ ὁ Δαυὶδ εἶπε σὺν τῷ Ἰωάννῃ ὅτι ὁ ζύλον αὐτῶν ἐκ ἀπορρύνηται. ἐκ ἐν ἐκ ἐν χιλίοις ἔπειτα ἀφαιρέσει ἡ τῇ αἰωνίᾳ ἀπόλαυσις. εἰ πάντα ἐν πορκαίρειᾳ, καὶ ἐν ἀνιψιόμηνῃ ὁ Ἰωάννης ἐν ἀποκαλύψει ἐλάλησε. καὶ τὰ χίλια ἔτη συμβολικῶς ἔθετο.

Αἰτῶ σὺ ἀπατήεις με πᾶσι χιλίῳ ἐπὶ τῇ ἰσορίᾳ; καὶ γὰρ σε ἀπατήσω λυχνία, καὶ ἡ φῶν λυχνία, καὶ χλιαρὰν πορσιν, καὶ ἔμεπον, ἅτινα γράφω τῇ ἐπὶ τῇ ἀκκλῆσιᾳ ἀνιψιόμηνῳς παρέρθετο. εἰ ἀπατήεις με χιλίῳ ἐπὶ πρῶτην ἀνάστασιν, ἀπατήσω σε καὶ γὰρ ἵππον, καὶ ὠχεῖντα ἄγγελον, καὶ ζῶν νοερὸν λεγόμενον ἀφινδον, καὶ φύσιν ἔχον πικρὰν, ὡς ὁ ἀφινδον. δὲ μοι πᾶς ἐπὶ φιάλας, καὶ λάβε τὰ χίλια ἔτη. ἀπόδειξον γυναῖκα ἐπὶ πόλιν, καὶ γὰρ σοι πορκαίρειος χιλίῳ ἐπὶ παρέρθετο ἀπόδειξιν. σαφηνίσον μοι, ὅτι γυνή ἀπ' αὐτῆς ὑψιμνή γίνεται Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκ ἐπὶ γυνή ἐστὶ, καὶ γὰρ σοι σαφηνήσω πορκαίρειος χιλίῳ ἐπὶ. μὴ πόλις γεννᾷ; μὴ γεννήσασα γίνεται Ἱερουσαλήμ; μὴ θηρίον ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος τῆς ἀνομίας; μὴ ἐν θηρίῳ δέκα κεφαλὰ κολλῶνται ἵνα βασιλεύσῃ; μὴ ἐκ τῇ ἐπὶ ὄγδοος ἐστὶ, καὶ ἐκ ἐπὶ ὄγδοος ἀεθμός, ἐπὶ γὰρ εἰσιν, ὅτι

ἔτι αἱ τρεῖς καφαλαὶ ἠφανίσθησαν. μὴ ἔσθ' ὁνομαζομένης; μὴ γένοιτο. μὴ ἔκ' ἡδεῖ ὁ ὄνομα τῷ θηρίῳ ὁ λέγων τὸ ἀειδμόν τῷ ὀνόματι; πρῶτον ἐπέγνω τὰς συλλαβὰς, καὶ ἔτις εἰς τὰ φοιχεῖα διεῖλε τὸ ὄνομα. πρῶτον ὠνόμασε τὸ ὄνομα παρ' ἑαυτοῦ, καὶ εἰς ἔτις ἐκ τῶν φοιχείων συμβαλὼν τὸ ἀειδμόν ἔφη, ὅτι Ἰξακός· Ἰξήκοντα Ἰξ εἶχε τὰ φοιχεῖα τὴν συμπλήρωσιν. ἔτις ἔτι καὶ ἐπὶ τῆς χιλίῳ ἐτῶν τὸ ἀκατάληπτον τὸ αἰώνιον ζωῆς ἠνέξατο. εἰ γὰρ ἡμέρα μία ὡς Κυεῖς, ὡς χίλια ἔτη. τίς δυνήσεται ἀειδμῆσαι, πόσαι ἡμέραι εἰς χιλίων ἐτῶν, καὶ τῆς ποσούτων ἡμερῶν τὰς χιλιάδας τῆς χιλιάδων, καὶ τῆς μυριάδων τὰς μυριάδας; ἄλλ' ὁ ἀπεράντων ἔτις ἐτῶν, τὰ ὅσα τῆς ἡμέρας, καὶ τῆς ἡμερῶν ὅσα τῆς ἐτῶν χιλιάσι χίλια ἔτη ἐπέταξεν, ἐπὶ τῇ ἀναπαύσει τῇ τῶν ἀγίων ἀνασάσεως.

Οἶδα, ὅτι ἔπε, λυθίσθησαν πάλιν τὰ δράκοντα, ἀλλ' ὅσα ἀνίσταται ἔπει. ἡ γυνὴ χρυσῇ ἔσται πόλις, καὶ τεῖχος ἔξει ἐκ πολυτίμων λίθων. νοῦμ' ὅ ἡ ἐκκλησία ἐστὶν ἡ γυνὴ. καὶ πάλιν ὁμοίως τὴν ἐκκλησίαν, νοῦμ' χρυσῇ αὐτὴν ἐστὶν ἄλλ' ὁ ἔνδοξον, καὶ ἐκ λίθων τιμίῳ, ἄλλ' ὁ ἄφθαρτον. τὸ αὐτὸν βόπον καὶ ὄφιν ἐδείχθη ἐστὶν ὁ διάβολος, καὶ ἡ ἄλλυσις αὐτῶν ἡ τῷ Θεῷ ἐπιτιμία, καὶ ὁ δεσμός, τῷ μηκέτι ἔχειν τὴν Ἰησοῖαν κατὰ τὸ ἀνθρωπότητος. ὅσα ἔτι λύεται, ὅταν ἔλθῃ ὅσα τῶν ἀντιχείεω, ἵνα δείξῃ ὁ Θεός, ὅτι ἐφίσατο, ἡ ἀφίσατο τὸ ἀνθρωπότητος, μὴ δὲ αὐτῶν Ἰησοῖαν κατ' αὐτῆς, ἀλλὰ τὸ πρῶτον δόκει σε ξενίζειν, ὅπερ ἔστι δὲ. ὡς γὰρ τῶν δύο παρεσθῶν ἔρηκεν, ὅσα αἶς ὁ δράκων ποτὲ μὲν δεσμεῖται, ποτὲ ὅ λύεται. ἐδείχθη ὅσα τῇ πρώτῃ παρουσίᾳ εἰπόντος τῷ Χριστῷ, ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν Ἰησοῖαν τῷ πατρὶ ἐπάνω ὄφει, καὶ σκορπίῳ, καὶ ἐπὶ τῷ αἵματι τῷ δυνάμει ἔχθρῳ. ἐλύθη πάλιν ὡς βραχὺ λέγοντος Παύλου. ἀντὶ ὧν ὅσα ἐπίσταται τῇ ἀληθείᾳ οἱ ἀσεβεῖς, πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεός ὁ ἐργεῖται πλάνης εἰς τὸ πειθῆσαι αὐτοὺς τῇ ἀδικίᾳ, ἵνα κατακεκλεισμένοι οἱ μὴ πισθίσαντες τῇ ἀληθείᾳ. διὸ καὶ ὁ σωτὴρ ἔφη τὴν λύσιν τῷ ὄφει, ὅτι ἐπὶ ποσῶν ἔσται ἐνεργής, ὡς σκανδαλισθῆναι εἰ δυνατόν, φησι, καὶ τὰς ἐκλεκτὰς μὲν. μὴ ἀλύσει δεσμεῖται πινυμένη ποτὲ; μὴ ὅσα ἀβύσσοις φυλακίζεται; τὸ νοερόν ζῶν ἀφ' ἡλεφνητὸν ὅσα. ἀλλ' ἵνα

A quoniam tria capita interierunt. Anne bestiae nomen inenarrabile est, & sicut Dei, innominabile? Absit. An non noverat bestiae nomen, qui numerum dicebat nominis? Primum cognovit syllabas, & sic in elementa divisit nomen. Primum appellavit nomen apud seipsum: & sic deinde ex elementis conjiciens numerum, dixit, quod sexcenta sexaginta sex elementa complementum atque perfectionem habeant. Sic ergo & in mille annis incomprehensibilitas vitae aeternae significata est. Nam si dies una apud Dominum sicut mille anni; quis poterit enumerare, quot sint dies mille annorum, & tantorum dierum millia millium, & decies millena millia? Propter infinitatem igitur annorum, millia millium annorum in diebus, & millia millium dierum in annis constituta, in resurrectionis Sanctorum requie.

Scio, quod dixerit, iterum solvendum draconem: verum in aenigmate id dixit. Mulier aurea, inquit, erit civitas, murosque ex pretiosis habebit lapidibus. Intelligimus autem Ecclesiam mulierem eam esse, & civitatem similiter Ecclesiam. Intelligimus auream eam esse, propter excellentiam, atque praestantiam: & ex lapidibus pretiosis, propter incorruptibilitatem. Eodem quoque modo ferpens demonstratur esse diabolus; & catena ejus, Dei increpatio; & vinculum, quod non amplius potestatem adversus humanum genus habeat. Dissolvitur igitur, quando in Antichristo veniet, ut ostendat Deus illum premere humanum genus, vel ab ipso recedere, non dans ei potestatem adversus illud. Sed quod paulo ante dicitur, videtur tibi negotium facessere, quod non oporteret. Nam de duplici adventu loquutus est, in quorum altero ligatur draco, in altero solvitur. Ligatur in priore adventu, dicente Christo: Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, & scorpiones, & super omnem virtutem inimici. Rursusque solvitur ad breve tempus, dicente Paulo: Eo quod non crediderunt veritati impij, mittet illis Deus operationem erroris, ut credant injustitiae: ut judicentur qui non crediderunt veritati. Ideo & Salvator dixit solutionem serpentis: quoniam usque adeo erit efficax, ut, si fieri, inquit, possit, etiam scandalizentur electi mei. Sed numquid catena ligabitur spiritus aliquando? Numquid in abyso tradetur carceribus? Intellectuale animal palpari non potest. Verum ut

2. Petr. 3.

Luc. 10

2. Thessal. 2.

Matth. 24.

Marc. 13.

ut ex carceribus atque tormentis, quæ apud nos sunt, discamus invisibilia; ideo nominibus apud nos usitatis, & instrumentis ad ulciscendum ac puniendum aptis, locisque custodiæ atque incarcerationi deputatis, enarrationis gratia est usus.

- Primam porro resurrectionem, & secundam dixit: quoniam duo Sanctorum sunt ordines, duorum nimirum Testamentorum: ostendere volens, eos, qui novi sunt Testamenti, in priori resurrecturos dignitate; & in posteriori, qui veteris sunt Testamenti: quum sit una resurrectio, & sub eodem tempore constituta. Quemadmodum & Paulus ait: *Canet enim tuba, & omnes mortui resurgent incorrupti*. Et quod duos ordines dixerit, priorem & posteriorem resurrectionem, affirmat Apostolus, dicens: *Primitia Christus, deinde hi qui sunt Christi, postea finis*. Quod vero una rursus sit, & in uno tempore futura cunctorum resurrectio, iterum ait Paulus: *Quoniam ipse Christus in iussione, in voce Archangeli, e caelo descendet, & in sono tubæ: canet enim tuba, & qui mortui sunt, resurgent primum, deinde nos qui vivimus, in nubibus rapiemur*. Ecce etiam nunc ordine prioris ac posterioris explicatur resurrectio, non ut in Apocalypsi exponitur, sed commutat. Nam ibi primam resurrectionem iustorum ponit, deinde cunctorum: hic vero primam omnium, deinde iustorum: Quocirca nihil obest ordo prioris ac posterioris. Explicatio enim quæstionem dissolvit: quum sanctificationem iustos appellet ac seipsum. Dixit etiam Moyses: *Deus Abraham, & Isaac, & Iacob, Deus vivorum est, & non mortuorum*: ut in duabus rebus istis constet dici duas resurrectiones, non quidem tempore, sed ordine: quare ideo & Christum dixit Judicem vivorum esse & mortuorum. Quin & Evangelium consule; & duarum resurrectionum unionem videbis atque divisionem: quum eodem tempore & practica sententia fieri dicatur ex eo, quod dicit: *Statuet oves a dextris, hædos autem a sinistris*. Ecce igitur in eodem utrumque dixit: statuet non quidem nunc, sed postea: Sed quia primum iustis Christus dixit, quod ipsi *ibunt in vitam æternam*: propterea & Joannes dixit, iustos primum resurrecturos. Et mille annos posuit, pro incircumscripito & innumerabili, atque immenso tempore, ut ante dixi. Etenim Christus, ex quo ad peccatores dixit, quod ipsi *ibunt in supplicium æternum*, numquid iusti postquam cum Christo mille regnaverint annos, iterum ad iudicium sunt venturi? absit. Quid enim? moriuntur ne denuo, ut
1. Cor. 15.
ibid.
1. Thessal. 4.
Exod. 3.
Matth. 25.
Apocal. 20.

A ἵνα ὅτι τῶν ἡμεῶν παρ' ἡμῖν κολασηείων μεθωμεν τὰ ἀόρατα, ποῖς παρ' ἡμῖν ὀνόμασι καὶ ὄργανοις ἀμυντηρίοις, καὶ πόποις φυλακτηρίοις εἰς τὴν ὑφήγησιν ἀπεχρήσατο.

Πρώτην δ' εἶπεν ἀνάστασιν, καὶ δευτέραν· ἐπειδὴ δύο εἰσὶν αἱ ἀγίων τάγματα τῶν δύο ἀφ' ὧν, δεῖξαι θέλων, ὅτι οἱ τὴν νέαν ἀφ' ὧν ἐν πρώτῳ ἀξιώματι ἀναστήσονται, καὶ ἐν δευτέρῳ οἱ τὴν παλαιὰς ἀφ' ὧν, μιᾶς ἕως τῆς ἀναστάσεως, καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς χρόνων συνισταμένης. καὶ ὁ Παῦλος εἶπεν· σαλπείσει γὰρ, καὶ πάντες οἱ νεκροὶ ἀναστήσονται. καὶ ὅτι δύο τάγματα εἶπε, πρώτην καὶ δευτέραν ἀνάστασιν· λέγει ὁ Ἀπόστολος· ἀπαρχὴ Χειρὸς, ἔπειτα οἱ τῆς Χειρὸς. εἶτα τὸ τέλος· ὅτι ἡ μία πάλιν, καὶ ἐν κατὰ τὴν πάντων γενήσεται ἀνάστασις. πάλιν ὁ Παῦλος λέγει, ὅτι αὐτὸς ὁ Χειρὸς ἐν κελύσματι ἐν φωτὶ ἀρχαγγέλου καταβήσεται ὡς ἔραν, καὶ ἐν σάλπιγγι, σαλπείσει, φησὶ, καὶ οἱ κεκροὶ ἀναστήσονται τῶρον, ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες ἐν νεφέλῃς ἀρπαγισώμεθα· ἰδὲ καὶ νῦν τῶρον ἀνάστασις εἴρηται, καὶ κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀποκαλύψει ἔκλειπται, ἀλλ' ἐν ἡμέλει· ὁμοίως γὰρ εἶπεν πρώτην ἀνάστασιν δικαίων, **D** ἔπειτα τὴν πάντων· ὡς δὲ ἡ πρώτη τὴν πάντων, εἶτα τῶν δικαίων· ἔκλειπται ἡ πρώτη καὶ τῶρον ἀνάστασις· ἡ γὰρ ὡς ἔκλειπται ἐπὶ τὴν ζήτησιν καὶ ὅτι ἀγίων καλεῖται τὰς δικαίας, καὶ ἑαυτὸν· καὶ ὁ Μωϋσῆς εἶπεν· ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ, Θεὸς ζώντων ἐστὶ, καὶ ἐκ τῶν νεκρῶν· ἵνα ἐν ποῖς δυοὶ πράγματα τέτοις συζητῇ εἰρησάμενος δύο ἀναστάσεις καὶ χρονικὰς, ἀλλὰ πρακτικὰς· ὡς εἶπεν τὸν Χειρὸν κατὰ τὴν ζῶντων καὶ νεκρῶν· ἀλλὰ τὸ ἀναγγέλιον κατὰ μαθεῖν, καὶ ὅφει τὴν δύο ἀναστάσεων τὴν ἑνωσιν καὶ τὴν διαίρεσιν διὰ τὸ σύγχρονον, καὶ διὰ τὴν πρακτικὴν ἀπόληψιν τὴν λέγειν εἶπεν ὅτι δεξιῶν τὰ πόδια, ὡς ἀνώνυμων τὴν τὰ ἐξίφια· ἰδὲ ἐν τῷ αὐτῷ εἶπε, εἴσει ἡ νῦν καὶ μετέπειτα· ἀλλ' ἐπειδὴ πρώτον ποῖς δικαίους εἶπεν ὁ Χειρὸς, ὅτι αὐτοὶ πορεύονται εἰς ζῶν ἀιώνιον· διὰ τῆς καὶ ὁ Ἰωάννης εἶπεν, ὅτι οἱ δίκαιοι τῶρον ἀναστήσονται, καὶ τὰ χίλια ἔτη ἐνέταξεν ἀντὶ τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀναειδήμετα χρόνος, ὡς πορεύονται· καὶ γὰρ ὁ Χειρὸς ὡς εἶπεν ποῖς ἀμαρτωλοῖς, ὅτι πορεύονται εἰς κόλασιν ἀιώνιον· μὴ οἱ δίκαιοι μετὰ τὸ βασιλεύσαν συν Χειρῶ, χίλια ἔτη, πάλιν εἰς κείσιν ἔρχονται; μὴ γένοιτο· τί γὰρ;

γὰρ ; πενήζοντάς παλιν, ἵνα τρίτη ἀνάστασις
 γένηται διὰ αὐτοὺς ; καὶ πῶς λέγει ὁ Παῦλος,
 ὅτι μετὰ τὸ ἀναστῆναι ὅσοι νεκροὶ πάντες ἡμεῖς
 οἱ ζῶντες οἱ περὶ λειπόμηνον ἔμνη φθάσωμεν ἰδὲ
 κοιμηθέντας, ἀλλὰ ἀναστάντων πάντων ὁμοῦ
 δικαίων καὶ ἀδικῶν, τότε, ζώντων ἔνεκρῶν,
 τότε ἔμνη φθάσωμεν, φησὶν, οἱ ζῶντες κοιμη-
 θήσιν, ἀλλ' ὅσον νεφέλης ἀρπυγισόμεθα. ὅρα
 ὅτι ἀναστάντες οἱ δίκαιοι ἔκτετι ἀποθνήσκουσιν, B
 ἵνα γένηται τρίτη ἀνάστασις, καὶ εἰς κρίσιν ᾧ
 τῶν Χειρῶν. ὅτι ὅσον τῶν νόμων Χειρῶν πρώτη
 γένηται ἀνάστασις. εἶπα τῶν ὅσον νόμων δικαίων.
 ἔπειτα πάντων τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ ὅλα ὁμοῦ ὅσον ἀκα-
 ρία ὅσον ὁμοῦ χρόνων, ἡ καὶ εἰς τὸ γε-
 νέσθαι τῶν εἰρημῶν ἀπὸ Χειρῶν διακρίσιν. αὐτὸς ὁ
 Παῦλος καὶ ἑαυτὸν συνέταξεν εἰπὼν. ἡμεῖς οἱ
 ζῶντες, δεικνύς, ὅτι ὁμοῦ ἀναστήσονται τῶν δύο C
 ἀποθνήσκων οἱ δίκαιοι σὺν τοῖς ἀμαρτωλοῖς, καὶ ὅσον
 ὅσον ἰδιαίτερα τῶν δικαίων τῶν παλαιῶν ἀποθνήσκουσιν
 μετὰ τῶν ἀμαρτωλῶν ἀνάστασις, ἡ ἄλλη παρὰ
 τῶν ὅσον ἀναγγελίᾳ δικαίων. καὶ ὅτι ὅσον εἶπεν,
 ἡμεῖς οἱ ζῶντες ὡσανεὶ τινῶν ζώντων ἐπὶ τῶν
 συγκαταστάσεως Χειρῶν ποιεῖν ἀνάστασιν ἀπὸ ἔ-
 ραντος ἐπὶ γῆς κατερχόμενον. παλιν ὅσον ἑαυτὸν
 συνέταξεν εἰπὼν, ἡμεῖς οἱ ζῶντες. Παῦλος ὅσον
 ἐπὶ Νέρωνος θνήσκει, καὶ ὅσον τοῖς περὶ αἰσίοις
 ῥώμης περὶ αἰσίοις. πῶς ὅσον δόξαεν ἂν τις ἔτι
 ὅσον πληθὺς ἀνθρώπων ἐπὶ γῆς, τῶν Χειρῶν
 ποιῆσαι διάκρισιν. ὅτι ὅσον παλιν ἔχ' ὡς ἦδη
 ἀναστάντων τινῶν δικαίων, καὶ βασιλευσάντων
 χίλια ἔτη ἐπὶ γῆς, μετέπειτα ὅσον μετὰ τῶν
 ἀπὸ τῶν γῆς εἶπεν, ἡμεῖς οἱ ζῶντες. ὅσον τῶν
 μὴ εἶναι Χειρῶν μετ' αὐτῶν ὅσον τῶν γῆς φανερόν.
 εἰ γὰρ μὴ ἦν σὺν αὐτοῖς, ἔμνη συνεβασίλευον. E
 εἰ ὅσον συνεβασίλευον, τί ἄρα ἀνέστη; πῶς
 ὅσον ὅσον ἀποκαλύψεως λόγος τελεωθήσεται,
 εἰπόντος τῶν Ἰωάννη, ὅτι Χειρὸς βασιλεύων
 ἡγήσεται τῶν δικαίων, ὅπερ ὅσον καὶ γενήσεται.
 εἰ ὅσον εἶπεν, ὅτι τότε κατέβη ὅσον ἔραντος κελύ-
 σας ἀγγέλου σαλπίσσας ἀνάστασιν, τῶν γὰρ ἔστι
 τὸ καταβήσεται ὅσον φωνῇ ἀρχαγγέλων τῶν περὶ
 δρόμου καὶ κήρυκος, καὶ ὅσον κελύσματι καὶ σάλ-
 πιγγι συνέστηκεν, ὅτι ὅσον ἦν ἐπὶ γῆς ἀπὸ
 χιλίων ἐτῶν, ἀλλ' ὅσον ὅσον ἀνέγινε. πῶς ὅσον
 ἦσαν περὶ ἀναστάντες τινὲς δίκαιοι εἰς τὸ βασιλεύ-
 σαι χίλια ἔτη τῶν Χειρῶν μὴ ὅσον ἐπὶ τῶν γῆς
 σὺν αὐτοῖς ; ἀλλ' ὅσον ἐν ταύτῃ τῇ καταστάσει
 ἐν τῇ γῇ ὁ Χειρὸς ἐπὶ τῶν παρῴσας αὐτῶν ἐλθ-
 σεται ἐν ταπεινώσει, ἀλλ' ἐν δόξῃ. αὐτὸς γὰρ
 Tom. III. εἶπεν,

A ut tertia propter eos resurrectio fiat? Et
 quomodo dicit Paulus, quod post resur-
 rectionem a mortuis, omnes nos qui vi- 1. Thessal. 4.
 vimus, qui residui sumus, non præveniemus
 eos qui dormierunt? Perspicuum est igitur
 fore, ut quum surrexerimus omnes nos
 simul justī & injusti, hoc est vivi & mortui,
 tunc non præveniemus (inquit) nos qui vivi-
 mus, mori, sed in nubibus obviam rapiemur.
 Vide igitur, quod justī resurgentes, non am-
 pliū morientur, ut tertia resurrectio fiat, &
 Christo ad iudiciū sistantur. Quod vero
 Christi prima sit facta resurrectio: deinde ju-
 storum in lege, postea cunctorum peccato-
 rum: quodque omnia simul momento tempo-
 ris, non temporum decursu transigentur a
 Christo in separatione illa; ipse Paulus etiam
 seipsum adjunxit, dicens: Nos qui vivimus:
 ostendens simul utriusque testamenti resurre-
 cturos justos cum peccatoribus. Et non est
 separata justorum veteris testamenti resur-
 rectione ab illa, quæ peccatorum erit: nec alia
 illorum ab ea, quæ in Evangelio justorum
 recensetur. Et non dixit: Vos qui vivitis,
 perinde ac si nonnulli essent qui tunc vi-
 verent, quum Christus de cœlo in ter-
 ram descensurus resurrectionem faciat: sed
 seipsum adjunxit, dicens: Nos qui vivi- 1. Thessal. 4.
 mus. At Paulus sub Nerone mortuus est,
 & in suburbiis Romanæ urbis sepultus.
 Quomodo ergo quispiam possit opinari,
 tunc a Christo iudiciū factum iri, ac
 separationem illam ultimam quum adhuc ho-
 minum frequentia in terris commorabitur?
 Quod vero rursus non quasi jam aliqui-
 bus justis resurgentibus, & mille annos
 super terram regnantibus dixerit: Nos
 qui vivimus; exinde perspicuum, quod Chri-
 stus non esset cum ipsis in terris. Si enim
 cum ipsis non esset, ne simul quidem cum
 illo regnassent. Quod si non simul regna-
 sent: quorsum surrexissent? Quo pacto
 igitur Apocalypseos consummabitur ser-
 mo, quum dicat Joannes, quod Chri-
 stus regnans præerit justis? quod sane
 etiam fiet. Si vero dixit, quod tunc ex
 cœlo descendet, iussurus angelo, ut
 clangore tubæ sonet resurrectionem: hoc
 quippe est illud, descendet in voce Ar- 1. Cor. 15.
 changeli præcursoris, atque præconis, &
 in iussione, ac sono tubæ, constat, non
 fuisse in terra ante mille annos, sed
 quando illuc accessit. Quomodo igitur
 antea quidam justī surrexerant, ut an-
 nis mille regnarent, quum Christus
 cum iis in terra non esset? Verum
 neque sic humiliter Christus in ter-
 ram veniet in suo adventu: sed
 in gloria atque honore. Ipse enim
 B b dixit.

Matth. 24.

Matth. 24.

Marc. 13.

Luc. 21.

1. Theff. 4.

Ibid.

Matth. 25.

dixit, quod sicut fulgur exit ab oriente, & paret usque in occidentem: ita erit & adventus filii hominis. Vere igitur civitatem Hierusalem, eam, quæ de coelo in paradysum descendet, dixit fore Apocalypsis. Hæc enim terra erit nova, quæ immortalitatis statum ac conditionem continet. Valde ergo errant qui dicunt localem fore secundum Christi adventum, quum palam ac manifeste ipse dicat Christus: Ecce hic, aut illic, ne credideritis: ecce in deserto est, nolite exire. Hoc enim ex coelo descendet, non dicit eum præconis voce non præeunte venturum: sed in voce Archangeli, idest, Angeli proclamantis adventum ipsius futurum, & per Angelum publicantem, quod Christus secundum suum velit adventum peragere, ad separationem justorum, & injustorum in terris. Quamobrem dicit, jussu Christi Angelum e coelo descensurum, & per mandatum ipsius, quod Angelo datum erit, Christi descensum futurum; ut divina impleatur scriptura de secundo adventu ipsius. Nam si & super terram paradysus est, oporteatque in eo justos cum Christo regnare: at certe ita quoque cum ipsis Christus erit, sicut sol lucens & a Patre non separatus; atque a coelis novis sempiternæ, efficaciterque resplendens: ut facilis sit justis ad ipsum ascensus, & ipsius ad eos descensus, quum gloriæ nube simul extollantur. Quemadmodum & Paulus ait: *quoniam in nubibus obviam rapiemur, & sic semper cum Christo erimus*: sive in terra nova paradysi, sive in coelis, ubi coelestis Hierusalem, quæ est regnum Christi. Quin & aliud quiddam Paulus significare volens, dixit, Christum in sola jussione facturum esse resurrectionem: ut cuncti homines ipsius adventum conspiciant, Propterea enim ait, quod *mortui resurgent primum*. Quid ita? ut Christum videant. Rursus autem divisionem adduxit, quam Christus dixit in agnis & hædis. Unde tamquam inter justos connumeratus & ipse Paulus, istud adjecit: *nos qui vivimus, sancti nimirum, qui appellantur*. Nam & Christus dixit: *ibunt hi in vitam eternam*: quodque justorum dignitas sit & amplitudo, audire se viventes. Si autem dixeris: ecce & iniqui æternis cruciatibus addicti, non sunt vocati viventes, & tamen vivunt: nam si in vita non essent, quo pacto cruciarentur? quod vitam peccatorum, mortuam esse judicaverit. Ait enim Christus: & *ibunt hi*

A ἔπει, ὅτι ὡς ἀτραπὴ ὁφθαλμοὺς φθάσει ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν· ἕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ἀλλ' ἔν τῃ πόλιν Ἱερουσαλήμ καὶ ἵς ἔραν εἰς τὸν παράδεισον ἔφη ἔσεσθαι ἡ ἀποκάλυψις· αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ γῆ ἡ καινὴ, ἡ καὶ τῇ ἀθανασίας κατάστασιν ἔχουσα· πάντες ἔν σφάλλονται οἱ λέγοντες τοπικὴν ἔσεσθαι τῷ Χριστῷ καὶ δευτέραν παρουσίαν, αὐτὸς ῥητῶς ἐπόντος τοῦ Χριστοῦ, ἰδοὺ ὧδε, ἡ ἐκεῖ, μὴ πεισθῶσιν· ἰδοὺ εἰς τὴν ἔρημον; μὴ ἐξέλθῃτε· τὸ γὰρ καταβήσεται ἵς ἔραν, ὅς ἐφη, ὅτι αὐτοτελῶς αὐτὸς, ἀλλ' ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλων, τῷ ὅτι τοῦ ἀγγέλου βοῶντος καὶ παρουσίαν αὐτοῦ. καὶ διὰ τοῦ ἀγγέλου νοούντων ὅτι Χριστὸς τὴν δευτέραν παρουσίαν αὐτοῦ ἐπιτελεῖ εἰς διακρίσιν δικαίων καὶ ἀδίκων ἐπὶ τῆς γῆς· ὅθεν λέγει ὅτι ἐν κελύσματι Χριστοῦ ὁ ἀγγελος καταβήσεται. καὶ διὰ τὸ πνεύματος αὐτοῦ τοῦ δοθέντος τῷ ἀγγέλῳ· αὐτῷ τῷ Χριστῷ γενήσεται ἡ κατάβασις πρὸς τὸ πληρωθῆναι τὴν θεῖαν γραφὴν περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας αὐτοῦ. εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ γῆς ἐστὶν ὁ παράδεισος, καὶ δεῖ τὸς δικαίους ἐν αὐτῷ συμβασιλεύσαι Χριστῷ, ἀλλὰ γε καὶ ἕως ἔσται σὺν αὐτοῖς ὁ Χριστός, ὡς ὁ ἥλιος ἐπιφάνων, καὶ τοῦ πατρὸς μὴ χωριζόμενος, ἀπὸ τῶν καινῶν ἔραν ἐπιλάμπων αἰδίως, καὶ ἐνεργῶς, ὥστε ῥαδίαν εἶναι τοῖς δικαίοις τὴν πρὸς αὐτὸν ἀνάβασιν, καὶ αὐτὸς τὴν πρὸς αὐτὸς κατάβασιν· νεφέλῃ δόξης συνυπηρετόμενος, καθὼς ἔπειν ὁ Παῦλος, ὅτι ἐν νεφέλαις ἀρπαγησόμεθα, καὶ πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα, εἴτε ἐν τῇ γῇ καὶ τῇ ὁραθείᾳ, εἴτε ἐν τοῖς ἔρανοις, ὅπως ἡ ἐπεράνιος Ἱερουσαλήμ αὕτη ὅτι ἡ βασιλεία Χριστοῦ· τὸ καὶ ἄλλο ἐπισημαίνων ὁ Παῦλος, ὅτι ἀγγελος σαλπίσας ἐν κελύσματι Χριστοῦ ποιήσει τὴν ἀνάστασιν; ἵνα πάντες οἱ ἄνθρωποι ἴδωσιν αὐτὸς τὴν παρουσίαν· διὰ τῆτο γὰρ ἔφη, οἱ νεκροὶ ἀναστήσονται πρῶτοι· ἀλλ' ἵνα Χριστὸν ἴδωσιν· αὐτοῦ καὶ ἐπήγαγε τὴν διαμέσειν ἣν εἶπε καὶ ὁ Χριστὸς ἐν ἀμνοῖς καὶ ἐρίφοις, ὅθεν ὡς ἂν δικαίος ὁ Παῦλος αὐτὸς· διὰ τῆτο εἶπεν· ἡμεῖς οἱ ζῶντες· διὰτὶ ζῶντες οἱ ἅγιοι χρηματίζοντες; ὅτι ὁ Χριστὸς εἶπεν· οὗτοι πορεύσονται εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ ὅτι ἀξίωμα ὅτι ἀκούσαι τὸς δικαίους ζῶντας· καὶ μὴ τὸ φήσεις, ἰδοὺ καὶ οἱ ἄνομοι αἰώνως κολαζόμενοι, καὶ ἐκλήθησαν ζῶντες, εἰ μὴ ἐν ζωῇ ἦσαν, ὡς ἐκὼς ἐκὼς λαζοντο; ἀλλὰ ζωὴν νεκρὰν εἶναι τῶν ἀμαρτωλῶν ἠνίκατο· ὁ Χριστὸς εἶπε· καὶ ἔτοιμοι πορεύσονται.

ρᾶσον) εἰς κόλασιν αἰώνιον· ἔκ ἔν καλῶς εἶπεν ὁ Παῦλος, ὅτι ἡ σαταλῶσα ζῶσα τέθνηκε· καὶ ὁ Χριστὸς κριτὴς ἐστὶ δικαίων καὶ ἀδίκων· ἔκ ἐστὶ πᾶσα ζωὴ ὑπερπλήσιος· ζῶσι γὰρ καὶ τὰ ἀλογα· ἀλλὰ νεκρῶν οὐδὲν ἀφαιρουσι· διὸ καὶ οἱ σφαζόντες αὐτὰ ἀκατάκριτοί εἰσι· καὶ ἡ τῶν ἀμαρτωλῶν ζωὴ, θάνατός ἐστι, ἐπειδὴ τῇ φθορᾷ καὶ τῷ θανάτῳ μόχθουσι ζῶντες· ἵνα ἀποθάνωσι τὴν αἰώνιαν κόλασιν· ὁ σωτὴρ λέγει· ὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ· καλῶς ἔν οἱ δίκαιοι ζῶντες καλῶνται, ὅτι τὸ ἀπολαύσαι Θεοῦ ἐν διηκεῖ τῇ ὀρταῦσά ζωῆς θεωρεῖα, καὶ μηδὲν ποιεῖν, ἢ πάχυν κακόν; τὸν δὲ ἐστὶν ἡ ὄντως ζωὴ.

Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς εἰρημνοῖς περὶ τὴν ἀναστάσεως, ὅτι μία ἐστὶν, ὅτι πάντες ὄντες ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ ὄν συντόμῳ ἀνασησόμεθα· τίς δὲ ἀλλαγῶνται οἱ ἅγιοι; ὄν τίνι; ὅτι ζῶντες γίνονται κατὰ τὸν τρόπον, ὃν ἔπομεν· ὁ δὲ αὐτὸς ὁ Ἰωάννης ἐδείξε τί ἐστὶν ἀναστήναι, ἢ ὅτι μεταβεβήκαμεν ἀπὸ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν· ἔτις ἔν ἀπαρχὴ Χριστοῦ, ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ἡ ζωὴ· ἔπειτα οἱ τῷ Χριστῷ, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἡμετέροις ἀπὸ θνητῶν γενόμενοι ζῶντες· ἔπειτα φησὶ τὸ τέλος· τῷ τέτῳ ἢ τῷ ἀμαρτωλῶν ἀποφασίς· ὅτι ἡ ζωὴ ἐστὶ τὸ ἀπαθεῖν, καὶ μὴ κείνεσθαι, καὶ τὴν αὐτὴν ὁ θάνατος, λέγει ὁ Χριστὸς, ὅτι ὁ μὴ πισθύνων τοῖς λόγοις μου, ἢ δὴ κατεκείνεται· ὁ δὲ πισθύνων μοι θάνατον μὴ ἴδῃ εἰς τὴν αἰώνια· καὶ εἰς ἀποθάνῃ, ζήσεται· ὁ κατέπερον δὲ πρᾶγμα τῇ φύσει τῇ σαρκὸς ὄν ζωὴ ἦν· ἄλλοι δὲ ὀλίγοις τῇ ζωὴν λιπὴν, καὶ θάνατον ἔχουσι κοινωνόν· ὁ κείνῃ δὲ ὄντως ζωὴ δὲ μὴ κείνεσθαι αἰώνως· ὡς περὶ γὰρ θάνατος δὲ αἰδώς κολάζεσθαι, ἔτις ζωὴ δὲ αἰώνως ἀναπαύεσθαι· ἀπαρχὴ Χριστοῦ· ὅς ἐστις, πρῶτη ἀνάστασις Χριστοῦ, ἀλλ' ὡς ἔξ ἁλῶνος δραγμάτων ἀπαρχὴ· ἵνα σὺ μὴ εἴπῃς, ὁ δὲ πρᾶν ἀνάστασιν ἀκούων· ἔπειτα οἱ τῷ Χριστῷ· ἔτις γὰρ διὰ τινὰ χρόνον εἶπεν ἀνάστασιν, ἀλλὰ ἀφ' ἧς ὁρκεται Θεῷ· ἔπειτα δὲ φησὶ, τὸ τέλος· ἔτις ὅτι μετὰ τῇ ἀνάστασιν ἡ συντέλεια; ἀλλ' ὅτι μετὰ τὸ πλήρωμα τῇ ἁγίῳ, ὡς μηκέτι ἐσομένης ἀγίας, ἡ ἀνθρώπου ὡς ἀχρησίμος Θεῷ συντελεσθήσεται· λέγει γὰρ καὶ ὁ Παῦλος, ὅτι ὁ δὲ ἀδικος ὁ Θεός; ὁ ἐπιφέρων κατὰ τῇ ἀνθρώπων τῇ ὀργὴν αὐτῷ· εἰ δὲ ἀπαρχὴ Χριστοῦ, ἀφ' ἧς διαίρεσιν ἔφη; ἔπειτα οἱ τῷ Χριστῷ; ἔτις μὴν δὲ ἀφ' ἧς πρῶτον

Tom. III.

A *hi in supplicium aeternum.* Bene ergo dixit Paulus, quod *vidua quae in deliciis est vivens, mortua sit.* Et Christus justorum iudex est, & injustorum. Quoniam non omnis vita est similis: vivunt enim & animalia rationis expertia: sed a mortuis nihil differunt. Ideo etiam qui jugulant ea, non condemnantur. Et peccatorum vita mors est: quoniam corruptioni, & morti adlaborant viventes, ut supplicio moriantur aeterno. Salvator dicit: *Ego sum vita.* Recte igitur iusti viventes appellantur: quoniam Deo perfrui in continua praesentis vitae contemplatione, & nihil mali facere, aut pati, illud est vere vita.

Caput porro, ac summa eorum, quae de resurrectione sunt dicta; est, quod una sit: quodque omnes in momento & ictu oculi citissime resurgemus. At quinam immutabuntur Sancti? qua in re? quia vivi sunt, secundum sensum, atque intelligentiam, quam antea diximus. Unde ipse Johannes ostendit, quid sit resurgere, *quoniam transivimus*, inquit, *a morte ad vitam.* Sic igitur *primitia Christi*: quoniam ipse est vita. Deinde *hi*, qui *sunt Christi*: quoniam & ipsi immutati sunt, ex mortuis facti viventes. Deinde, inquit, *finis*, id est, peccatorum condemnatio. Vitam porro in eo positam esse, ut bene afficiantur, & gaudeant, non judicentur; contra vero, mortem testatur Christus, quum ait: *Qui non credit sermonibus meis, jam judicatus est: qui autem credit in me, non morietur in aeternum; & si mortuus fuerit, vivet.* At utraque res naturae carnis inest in vita. Alii autem paucissimi ipsam vitam vilem ac mortis participem faciunt. Illa ergo vere est vita, non judicari & condemnari perpetuo. Quemadmodum enim mors est supplicii deputari aeternis: sic vita requiem obtinere aeternam. *Primitia Christi.* Non dixit: prima resurrectio Christi: sed tamquam ex manipulorum area, primitiae, ut non dicas secundam resurrectionem, dum audis: *deinde hi, qui sunt Christi.* Non enim propter tempus aliquod, dixit, futuram resurrectionem eorum, *qui sunt Christi*: verum ob praelectionem Dei.

F *Postea*, inquit, *finis*, non quod post resurrectionem consummatio: verum quia post Sanctorum plenitudinem, quum non amplius futurus est sanctus, humanum genus, tamquam Deo inutile consummabitur. Dicit enim Paulus, non iniquum esse Deum, qui infert iram suam adversum homines. Si porro primitiae Christus; cur separationem, atque divisionem dixit: *deinde hi, qui sunt Christi?* Non sane

1. Tim. 5.

1. Cor. 15.

Joan. 5. 11

1. Cor. 15.

Joan. 3. 11

B b 2

pro-

propter duas resurrectiones, primam & secundam, dixit hoc; nam si propter duas resurrectiones dixisset, *deinde hi, qui sunt Christi, & tunc finis*; etiam infidelium primitiæ Christus invenietur. Sed absit hæc a nobis cogitatio. Non enim impiorum primitiæ Christus: sed piorum ac justorum dumtaxat. Quomodo vero resurrectio ante consummationem erit, quando Christus veniet in secundo adventu suo? Quod si veniet, ut cum justis regnet; & iterum revertitur, ac denuo iudex fit; tres adventus faciet. Et quo pacto in nulla istud scriptura conscriptum reperitur? quin & impossibile id est. Nam si ante consummationem venerit; mundus adhuc corruptibilis existens, etiam justos corruptioni obnoxios reddet: rursusque morientur, & ipse una cum iis corruptioni subiacebit. At non ita se res habet. *Statutum enim est*, inquit Apostolus, *omnibus hominibus mori, post hoc autem iudicium*. Sic & Deus (1) *semel mortuus est: & mors ultra in illum non dominabitur*. Una ergo erit resurrectio justorum, & iniquorum, in momento, & in ictu oculi invadens.

Ad te porro poenitentiae filium meus dirigitur sermo, ut discas, quantorum, ac qualium bonorum participem efficiat poenitentia. A sanctis locis facta est præteritio atque transgressio: ut intelligas, bonum esse foenori dare Deo præsentia, & vanitatibus non illudi. Si Deo dederis quæ tibi in exercitium tradidit; confundes serpentem: quoniam inane & momentaneum oblectamentum sprevisi, per quod primos parentes supplantavit. Si gloriam corruptibilem contempseris; Deo soli perspicuum teipsum reddes, & draconem devastabis: nam primis parentibus gloriæ divinitatis desiderium suggessit. Si nolis videri sapiens, ac prudens in vita, & circumspectus, perterrefacies inimicum: quia per scientiam & cunctarum rerum experientiam, conatus est primos decipere parentes: comede, inquit, fructum duplicem; & eris sicut Deus, habens scientiam atque experientiam boni & mali: neque amplius opus tibi erit aliquo alio. Persuasa est mulier, oblectata est dulcedine, multarum rerum appetiit experientiam atque scientiam, de qua secum animo cogitabat, ut ne ulla re indigeret. Extendit manum, & opere transgressionem perfecit. Non serpens fructum accepit, & mulieri tradidit: non enim volebat hominem fructus malitiæ esse expertem. Eva itaque eum accipiens comedit. Nam Deus vitio obnoxium

Hebr. 9.

Rom. 9.

(1) al. : χριστός, Christus.

Gen. 2. 3.

A καὶ δὲ ἀνέστη ἀνάστασιν· εἰ γὰρ ἀπὸ δύο ἀναστάσεις εἶπεν· ἔπειτα οἱ τῷ Χριστῷ, καὶ ἔπειτα τὸ τέλος, ἀνέστησεται καὶ τῷ ἀπίστῳ ἀπαρχὴ ὁ Χριστός· ἀλλὰ μὴ γένοιτο τὸ τοιοῦτον λογισαῖν, ὅτι γὰρ ἀσεβῶν ἀπαρχὴ ὁ Χριστός, ἀλλὰ τῷ εὐσεβῶν μόνῳ· πῶς ὅτι ἔσται ἀνάστασις πρὸς συντελείας τῷ Χριστῷ ἐρχομένη ἐπὶ τῷ δούτῳ παρυσίας αὐτοῦ; εἰ ὅτι ἔρχεται συμβασιλεύσας τοῖς δικαίοις, καὶ αὐτοῖς ἀνέσει, καὶ πάλιν κλητὴς ὁ ἀντιπάλιν, τρεῖς παρυσίας ποιήσεται. καὶ πῶς ἔτι ἐν μιᾷ γραφῇ τὸ τοιοῦτον λέγεται; ἀλλὰ καὶ ἀδύνατόν ἐστι. εἰ γὰρ ἔλθῃ πρὸς συντελείας, ὁ κόσμος ἔτι ὢν φθαρτός, ἐν φθορᾷ καὶ τὰς δικαίας εἶναι ποιῇ, καὶ πάλιν θανάτου; καὶ τὸ συναπολαύοντος αὐτοῖς τῷ φθορᾷ, ἀλλὰ γὰρ οὕτως ἔστιν. ἀποκρίνεται γὰρ φησὶ ὁ ἀποστόλος πάντας ἀποθάνειν, καὶ μετὰ τὸ τοιοῦτον κείσθαι· ὅπως φησὶ, καὶ ὁ Θεὸς, ἀπαξ ἀπέθανε. θάνατος αὐτοῦ ἔκτετι κυριεύσει· μία ὅτι ὅτι ἡ ἀνάστασις δικαίων καὶ ἀδίκων ἐν ἀτόμῳ ἐν ῥιπῇ ὁφθαλμοῦ ἐνισταμένη σαφῶς.

Πρὸς σε δέ μοι τῷ τῷ μετανοίας ἐπιχειρητὴν ὁ λόγος· ἵνα μάθῃς πόσοις καὶ πληθύνουσιν ἀγαθοῖς κοινωνοῦν σε καθίστησιν ἡ μετανοία. ἀπὸ τῷ ἀγίῳ τόπων γίνεται ἡ παράβασις, ἵνα γινώσκῃς ὅτι καλὸν κίχρῳ Θεῷ τὰ παρόντα, καὶ μὴ ἵνα τῷ ματαμορφώσεως ἐμπάξῃς. εἰ δὲ ὡς Θεῷ ἅ σοι δέδωκεν εἰς γυμνασίαν, καταχύνεις τῷ ὄφιν, ὅτι κατεφρόνησας ματαίας καὶ πρὸς καὶ ἀπολαύσεως, δι' ἧς ἐπλήρυνσε τὰς πρὸς πλάστους· εἰ δὲ ὡς πρὸς φθορᾷ τῆς, τῷ Θεῷ μόνον σαφὲς καταφανῇ ποιήσεις, καὶ καταργήσεις τῷ δράκοντι. θείας γὰρ δόξαν τοῖς πρὸς πλάστοις εἰς ἐπιθυμίαν ὑπέβαλεν· εἰ μὴ θέλῃς σοφὸς ὁφθῆναι ἐν τῷ βίῳ, καὶ πρὸς βλάβης, καταπλήθης τῷ ἐχθρῷ. ὅτι ἀπὸ τῷ γνώσεως, καὶ τῷ πάντων πειρασῶν ἐπιβλάσῃ ἵνα σκελίσῃ τὰς πρὸς πάσας· φάγε, φησὶ, τῷ καρπὸν τῷ διπλῶν, καὶ ἔσθῃ Θεός, ἔχων πειράν καλὴν καὶ κακοῦ, καὶ οὐκέτι σοι γενήσεται χρεία ἐτέρου τινός· ἐπείσθῃ τῷ γυναικί· ἐτέρωθεν τῇ γλυκύτητι· ἐπόθησεν τῷ πολυπειράς, ἧς ἔχεν τῷ ἔννοϊαν, πρὸς τὸ μηδενὸς ἐπιδέσθαι, ἐξέτεινε τῷ χεῖρα, καὶ ἔργα τῷ παρὰ βασιν ἀπετέλεσε· ὅτι ὁ ὄφις λαβὼν τῷ καρπὸν ἐπέδωκε τῇ γυναικί· καὶ γὰρ θέλει ἀκαρπὸν κακίας εἶναι τῷ ἀνδρῶν· ἡ ὅτι Εὐα λαβὼσα ἔφαγεν· οὐ γὰρ κείνῳ ὁ Θεὸς τῷ τῷ κακίας ὑπὲρ κούν,

κοον, εἴμη ἔργῳ ἀφ' ἀπράξῃ. γίνεῃ καὶ ἀφ' λογισμῶν ἔργον. ἢ γὰρ χεὶρ τῆς ἀφαιρέσεως ἐστὶν ἢ συγκατάθεσις. ὁ φθόρος χεὶρ ἔχει γίνεῃ, ἀλλὰ ἀφ' τῆς ψυχῆς τελευτῇ. νόσον ποίνυν καὶ τῇ μετανοίᾳ ποιεῖσθαι τοῖς ἴσοις πλημμελήμασι. ἀφ' τῷτο ἐβάδυνα τῷ λόγον ἐν τοῖς παροπατοῦσιν, ἵνα σε διδάξω ὅρους μετανοίας εἰδέναι. λόγῳ δυσφημοῦσιν οἱ ἄνθρωποι. ἢ χεὶρ ὀνταῦθα ἔδεν ἠδίκησεν. ἔτως ἔν μετανόσον ὡς δυναθῆναι πεῖσαι τὸν χρεωστῆμον ἀφαιρᾶν σοι τὸ ὀφειλὴν. πεντήκοντα δηνάρια, ἔ πεντακόσια ὁ Θεὸς ἀφίησιν. ὅρα μὴ παροπατῇς, ἵνα μὴ ὡς ὁ Ἡσαΐ μετανοῶν ἀποβληθῇς. δύο ὀφειλέταις ἀμαρτωλοῖς καταγράψας ἄν. ἐπειδὴ δύο εἰσιν ὀντολὰς ἀγάπης. τῇ εἰς τὸ Θεόν, ἔ τῇ πλησίον. εἰς ἀμφοτέρους εἰς ἄνθρωπον, πεντήκοντα δηνάρια ὀφείλεις. εἰς εἰς Θεὸν ἀσεβήσης, πεντακόσια. αἱ ἔν δύο ὀφειλὰς ψυχῆς εἰσὶ, καὶ σώματος. ἢ τῇ πενήκοντα, τῷ σώματος, τῇ δὲ πεντακοσίῳ, τῇ ἀφαιρέσεως. ὁ ἀρνησάμενος ἀπὸ ψυχῆς ποιῇ τὸ κακὸν ἢ ἔξω κληθεῖς, ἢ ἀπὸ μνήμης ἢ ἀπὸ θυμῶν, ἢ ἀπὸ καταφρονήσεως. ὁ δὲ πορνεύων, ἀπὸ ἀμφοτέρων, ψυχῆς καὶ σώματος, ἢ ἀφ' πυρώσεως, ἢ ἀφ' φουώσεως, ἢ ἀφ' σφατάλης, ἢ ἀφ' ἄτινα οἴκου καὶ ἐχθρῶν κατατροφῇ. ἐχρήσατο ἢ ψυχὴ τῇ γλώσσῃ εἰς τὴν ἄρνησιν, καὶ τὸ σῶμα ἐχρήσατο τῇ ψυχῇ τῇ ἐνέργειᾳ εἰς τὸ τῇ πορνείας ἀποτέλεσμα. ἀφ' τῷτο ὡς συνεργοῦντα ὁμοῦ καὶ κατακρίνοντα. ὁμοῦ γοῦν καὶ μετανοεῖν ὀφείλουσιν. εἰς τὴν ἀσέβειαν τῷ φόβῳ ἢ ψυχῇ τῇ καρδίᾳ ἐχρήσατο. τῇ τέχνῃ εἰς τὴν τῇ φιλαργυρίας ἐραρισμὸν ὁμοῦ ἑκάτερα ἔδραον, ὁμοῦ καὶ μετανοεῖν ὀφείλουσιν. ἐπειδὴ ποίνυν ὁ Ἡσαΐ οὐ νομίμως μετενόησεν, ἀπεβλήθη ἄρ' ἔν οὐχ' ἢ μετανοία ἠδένησεν ἐξιλᾶσθαι τὸν παρὰ νόμον, ἀλλ' ἢ κουφότης τῇ πράξεως ρίζαν εἶχε πικρίας ἐν τῇ ἀφαιρέσει, καθὼς εἶπεν ὁ Παῦλος. τῇ χλόῃ αὐτῆς διεκέκρυψε, τῇ δὲ ρίζαν κατέλιπε, καὶ ἐφάνετο μετανοία. ὅρα ἢν τῇ μετανοία, ἀλλ' ὀπίθεσις. ἐδάκρυσεν, ἔχ' ὅτι ἡμάρτεν, ἀλλ' ὅτι Θεῷ ὅρα ἐνέπαυξεν. ὀκλαμεν αὐτῶν εὐλογία, ἔχ' ἵνα εὐχαριστήσῃ Θεῷ, ἀλλ' ἵνα τῇ σαρκικῶν ἀπολαύσῃ. κάτω ἢν ἢ ρίζα τῇ πικρίας ἐν τῇ καρδίᾳ, πὰ τῇ φύλλῳ οἱ λόγοι ἐπὶ τῷ σώματι. ἐν τῇ ἀφαιρέσει ἐλογίζετο ἀσέβειαν, καὶ ἐν τῷ σώματι, βιολογίας ἐφρόντιζεν. ἐκράτησε τὸν ἡγεμονικὸν ἢ κακία, καὶ ἀφ' τῇ γλώσσῃς μόνῃς ἠθέλησεν βιολογίαν ἐμπορεύσασθαι.

Ταῦτα

A noxium ac subditum hominem non damnat, nisi re ipsa & opere perfecit. Efficitur autem etiam cogitatione opus: nam consensus mentis, ac cogitationis est manus. Invidia manu non fit, verum animo perficitur. Considera igitur & poenitentiam in similibus fieri delictis: ac propterea sermonem de primis longiorem feci parentibus, ut te poenitentiae terminos scire doceam. Sermonem perficitur diffamatio: nihil enim hic manus injuriæ infert. Sic ergo poenitentiam age, ut creditorem inducere queas ad remittendum tibi debitum. Quinquaginta denarios, & quingentos tibi remittit Deus: vide ne ultra addas: ut non sicut Esau, poenitens reproberis. Duo debitores, peccatores descripti sunt: quoniam duo sunt caritatis praecepta, in Deum nimirum, & in proximum. Si in hominem peccaveris, quinquaginta denarios debes: at si in Deum impius fueris, quingentos. Duo ergo debita, animæ sunt, & corporis. Quinquaginta denariorum debitum corporis est: at quingentorum animæ & intellectus. Qui negat, anima facit malum, vel extrinsecus appetitus, & oppugnatus; vel a memoria, aut ab excandescencia, vel a contemptu. At qui fornicatur, ab utroque malum committit, ab anima, & corpore: aut per inflammationem, aut per inflationem, aut per delicias; aut ob aliquam domus, & hostium everfionem. Adhibet anima linguam in negatione; & corpus mentis operatione utitur ad perficiendam fornicationem: & propterea tamquam sese adjuvantia pariter condemnantur: quare & simul poenitentiam facere debent. Ad impietatem homicidii anima cor adhibet: ad lucrum avaritiæ, artificio, & astutia utitur: simul ambo malum faciunt: quare & simul poenitentiam agere debent. Quoniam igitur Esau non legitime poenitentiam fecit, reprobatus est. Quamobrem non poenitentia imbecillior fuit ad reconciliandum peccatorem, sed levitas actionis, radicem acerbitalis continebat in mente, quemadmodum ait Apostolus Paulus. Herbam detondit, & radicem reliquit: & videbatur poenitentia. at non erat poenitentia, sed impostura. Lacrymatus est, non quia peccavit, sed quod Deum non illuserit. Plangebatur postulans benedictionem: non ut Deo gratias ageret, verum ut carnalibus frueretur. Intus radix erat amaritudinis: at folia, idest verba, in ore. Mente impietatem cogitabat: & ore benedictionem curabat. Occupabat mentem malitia, & per solam linguam voluit benedictionem lucrari.

Sed

Luc. 7. 16.

Hebr. 12.

Sed ista cur dico? ut tu, si amaritudinem in anima habeas, primum eam radicitus evellas, ac postea sic ad Deum accedas. Non novit medicus dolorem ac morbum ægrotantis: verum non sic Deus. Ideo poenitentem nosse oportet ubi vulneratus sit. Dicit enim Deus velut medicus. Dic tu primum peccata tua, ut justificeris, & ne alia pro aliis dixeris: nam tibi ipse injuriam facis. Luges instar Esau? & interius exscandescis tamquam serpens? non te admittit Deus sic poenitentem; si ipsum de venia obsecras, & iram adversus aliquem foves, efficieris instar Esau contra Jacob, qui optabat benedictionem accipere, & sperabat Deum ipsi in necem fratris auxiliaturum, factusque est fletus ejus execrabilis: quoniam luctum parentibus conciliare nitebatur. Quem rogabat, ut ipsi benedictionem impertiretur, hunc mori optabat, dicens: quando morietur pater meus, & occidam fratrem meum? Non solum fratricidam eum iracundia atque indignatio effecit, sed etiam parricidam: nam semper malitia occultata, scelus adauget. Unde progressu temporis ipsum etiam Deo odibilem exscandescencia reddidit. Nosti, an peccaveris, & num spiritale sit peccatum, an carnale? Quemadmodum nosti, ita & poenitentiam facito. Nam poenitentiae non est impossibile, neque difficile, etiam mortuam animam, vivam exhibere Deo. Peccatum spiritale, ad mortem respicit, ait Johannes. Sic ergo poenitentiam age, quasi de vita desperares: ut per mortem corporis, animæ mortem extermines.

Gen. 27.

Johann. 5.

Matth. 10.
16.

Dixit quoque ad suos discipulos Salvator: qui perdit animam suam, inveniet eam. Quo pacto? quoniam qui mori per poenitentiam eligit, per gratiam in ipso vivet. Incurabilia medici non sanant, inquit, neque cuncta peccata Sacerdotes placare atque conciliare possunt. Et quomodo quidam putant se in Ecclesia quodvis peccatum jure ligare, ac solvere? Pro homicidio admisit quidem holocausta: sed sacrificium in sententiam vertit. Nam & impius sacerdos ille, qui solvere conabitur, quæ ligavit Deus. Solius quippe Dei est, fratres, a mortuis suscitare: at poenitentiam etiam concessit hominibus in malis incurabilibus. David insanabile habebat vulnus: at ita illum sanavit poenitentia, ut neque cicatricem retinuerit vulneris. Per poenitentiam quippe ejus adductus est Deus, ut exterminaret adulterii & homicidii maculam. Non per sacerdotes & vitulos: verum poeni-

A Ταῦτα διὰ τί λέγω; ἵνα σὺ εἰάν ἔχῃς πικρίαν ἐν τῇ καρδίᾳ, πρῶτον αὐτὴν ἐκκαθαρίσῃς· εἰς ἕως προσέλθῃς Θεῷ. ὅτι οἶδεν ὁ ἰατρός πῶς πόνον τῷ ἀσθενέϊ, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔχει ἕως. Διὰ τὸ ὅτι μετανοῶν ὀφείλει εἰδέσθαι, ποῦ τέτρωται· λέγει ἔνι Θεός, ὡς ἰατρός, λέγει πᾶς ἁμαρτίας σε πρῶτος, ἵνα δικαιοσύνη. μὴ ἄλλα ἢ ἄλλων εἴπῃς· ἐπεὶ εἰς τὸν ἀδικεῖς· κλάμεις ὡς ὁ Ἡσαΐ, καὶ * θυμῷ * ἰσχυρῶς ὡς ὁ ὄφις ἐνδοθεν· ἔτι πῶς δόχεται σου ὁ μοῖρος. Θεὸς τὴν πτωχὴν μετανοῶν· εἰάν αὐτὸν παρακαλέσῃς πρὸς ἀφέσεως, καὶ ὀργίξῃ πρὸς τινά, ὡς ὁ Ἡσαΐ κατὰ τῷ Ἰακώβ, ἥνυχτο δολογίας λαβεῖν, καὶ ἠλπίζε Θεὸν αὐτῷ συνεργεῖν εἰς ἀνάγρεσιν ἀδελφοῦ· γέγονε καὶ ὁ κλαυθμὸς ἐναγής, ὅτι ὁ πένθος τοῖς γονεῦσι πῶς νοεῖν ἔσποδεν, ὃν ἤξιος δολογίας αὐτῷ μεταδῆναι. ἥνυχτο θανεῖν λέγων· πότε με θανάτη ὁ πατήρ, ἵνα ἀνέλω τῷ Ἰακώβ· ἔμολον ἀδελφοκτόνι αὐτὸν ὁ θυμὸς ἀπέδειξεν, ἀλλὰ καὶ πατραλοία· αἰεὶ γὰρ ἡ κακία κρυπτομένη ἐπαύξει τὴν ἀνομίαν· ὅθεν προΐόντος τῷ χρέοντι, καὶ θεοσυγῇ αὐτὸν ὁ θυμὸς παρεσκιάσεν· οἶδας, εἰ ἡμαρτες, καὶ εἰ ψυχικόν ὅτι ἁμαρτήματα, ἢ σαρκικόν; ὡς οἶδας, ἕως μετανοήσῃ· τῇ γὰρ μετανοίᾳ ἔδεν ἀδύνατον, καὶ ψυχὴν νεκρὰν ζῶν πῶς ἔσται Θεῷ· τὸ ψυχικόν ἁμαρτήματα πρὸς θάνατον ὁρᾷ· εἴπειν ὁ Ἰωάννης, ἕως ἔνι μετανοήσῃ· ὡς τῷ ζῆνι ἀπογνωσιν, διὰ τὸ θανάτου ἢ σώματος, τὴν ψυχῆς ἐξορισάσης τὸ θάνατον.

E Εἶπε καὶ ὁ σωτὴρ τοῖς μαθηταῖς, ὁ ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτὴν θύρῃσει αὐτήν· πῶς; ὅτι θανόντι διὰ τὸ μετανοίας ἐλόλθως, ζήσκειν διὰ τὸ ἐν αὐτῷ χάριτος· πᾶς αἰνίατοι οἱ ἰατροὶ ἔτι θεραπεύουσι, φησιν, ἕως ἔδεν πάντα τὰ ἁμαρτήματα οἱ ἱερεῖς δύνανται ἐξιλάσκειν. καὶ πῶς τινες οἰόντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πᾶσαν ἁμαρτίαν δεσμεῖν καὶ λύειν· ἐπὶ φόνοις ἐχώρησεν ὁλοκαυτώματα, ἔτρεψε τὸ θῆθος εἰς ἀπόφασιν, ὅτι ἄσεβής ὁ ἱερεὺς εἰάν ἐπιχειρήσῃ λύειν ἃ ὁ Θεὸς ἔδωκε. Θεὸς ὅτι νεκρῶν ἐγείρει, ἀδελφοί, δύνατον μόνον· ἀλλ' ἔδωκε καὶ τὴν μετανοίαν τοῖς ἀνθρώποις, ἐν τοῖς ἀνιάτοις· Δαυὶδ ἀνίατον ἔχε τὸ τραῦμα· ἀλλ' ἕως αὐτὸν ἐθεράπευσεν ἡ μετανοία, ὡς μηδὲ ἕλκην ἔχειν τῷ τραυματίᾳ· διὰ τὸ μετανοίας ἐπέσθη ὁ Θεὸς ἀφανίσαι μῶμον μοιχείας καὶ φόνου· ἔτι διὰ τὸ ἱερέων καὶ μούχων· πλὴν ὅμως ἡ με-

ἡ μετάνοια παρὰ τῷ Μανασῇ ἢ ἀσεβείᾳ ἔ-
 ηφάνισε· τῷ Μωϋσῇ ὁ Θεὸς ἔλεγεν ἔξολο-
 θρώσω πάντα τὰ ἔθνη τῷ Χαναάν, καὶ ἀνευ-
 θυσιῶν καὶ ἱερέων ἢ ἑξομολόγησις τῆς Γαβα-
 νίτας ἢ μόνον πειρώσῃ, ἀλλὰ καὶ τῷ Ἰσραὴλ
 συγκαταριθμηθῆναι παρεσκήασεν· ἡ πίστις
 αὐτῆς ἐπὶ Θεὸν ὁπισθοφῆς ἢ πόρνην Ραάβ
 πῶς ἀγίοις συγκατεκλήρωσε· πόρνην ἔσθ' καὶ
 Χανανίτιν; ὡς ἐκείνη κολάσιμον ἔσθ' ὁ νόμος
 ἀπεφάνητο· Ἀμμωνίτας, καὶ Μωαβίτας εἰς αἰῶνα
 ἀποκηρύξας ὁ Θεός, ἢ Ρεῦθ μωαβίτιν ἔσθ' ὡς
 βέβαιον γυναιξὶ πρὸς ἐδέξαστο· ὡς ταύτης γὰρ ἡ ἀγιώ-
 τατος Δαυὶδ ἐξεβλάστησεν· ἢ ὡς οὕτως πρὸς ἀνομίαν
 ἢ οὕτως μετάνοια μὴτε ἰχθίος ἐποίησεν ἔχειν ὡς
 τῷ· ἔλαλτασα ἢ μοιχείας αὐτῆς ὕλην· ἀπὸ τῆς
 Βηρσαβέε τῆς Σολομώντα βασιλέα τῷ Ἰσραὴλ συ-
 γκαταριθμή· καὶ αὐτὸς μετανῶν τὸ παρὲκάλει·
 κατὰ τὸ πληθὺς τῶν οἰκτειρμῶν σου ἔλαλτασα
 ἀνόμημά μου· εἰσηκούσθ' ἐν ὁ ἀνὴρ ἢ αὐτῆς ἱερέως
 καὶ νόμου, ἀλλὰ αὐτῆς ὡς ἐκκλησίᾳ κηρύσσο-
 μῶν μετανόιας, ὅτι ὑπερφυῖς ἢ μετάνοια, ὅτι
 καὶ τῶν νόμων ὑπερήλατο· καλῶς εἶπεν ὡς τῆς
 μετανόιας· καὶ ὡς τῷ Θεῷ μου ὑπερβήσομαι
 τεῖχος· ὁ γὰρ νόμος, ὡς τεῖχος κωλύει τὴν
 ἀσεβῆ πρὸς ἐλθεῖν τῷ Θεῷ· ἢ ἢ μετάνοια
 πηρὰ τῶν παρέχονσα ὑπερναπτήναι ποιῇ
 πρὸς τὸ Θεὸν πρόσθεν· ὑπερβάνει τὴν ἀπόφασιν,
 καὶ ὑποπίπτειν αὐτῆς μετανόιας Θεῷ, δέκνυσι
 πῶς ἱερεῖσι τῷ νόμου, ὅτι αὐτὴ μὴ δύναται ἔπι
 ἑξιδάσκειν, ἢ μετάνοια ἀδαπάνως ποιῇ·
 ἐγγύς ἐστι τῷ σωτήριος αὐτῆς ἢ δυνάμει· ἐπει-
 δὴ οὐκ ὁ νόμος ἢ δικαίᾳ, ἢ μετάνοια τελειοῖ·
 οὐκ ἦν ὁ Δαυὶδ τελειὸς ὅσον ἐπὶ τῷ νόμῳ·
 ἀλλ' ἐν ὅπῃ τῷ τῆς ἐκκλησίας κηρύγματι δέδι-
 καται· ἢ μετάνοια πολλοὺς πειρώσῃ, τῷ νό-
 μου ξίφος κατ' αὐτῶν κινουῖν πρὸς ἀνάγκην,
 πλην ὡς νόμος μετανόησαντας· καὶ πῶς ἀρε-
 τικοῖς, πῶς λέγουσιν οὐκ ἐστὶ μετάνοια· ὡς
 τῶν γὰρ εἰσιν οἱ λέγοντες, οὐκ ἐστὶ Θεός·
 εἰ γὰρ ἐπὶ πῶς ἀσθενῶσιν ἀνθρώποις, καὶ δεο-
 μένοις θεραπέας, οὐκ ἐστὶ μετάνοια, ἴσον ἐστὶν
 εἶπεν, οὐκ ἐστὶ Κύριος Θεός· ἵνα ἐν δείξει,
 ὅτι ἐπολιτῶσται ἢ μετάνοια, ὅπου ὁ φόβος
 τῆς κολάσεως ἐπὶ τῆς πρὸς ἀβάτας ὡς οὐκ, καὶ
 ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας οὐκ ἐστὶ μετάνοια· ὅπου ἢ
 χάρις ἀξίοις καὶ ἀναξίοις, ὡς ἡλὶος ἐξανε-
 τελεῖ; εἶπετο ὁ Θεός πᾶσι οἰκέας ἀποφάσεως
 ὡς τῆς συναγωγῆς τρέψαι, ἵνα ἢ μετάνοια χα-
 εῖσιν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας αὐτὴν ἀπώσῃ;
 οὐκ

A poenitentia omnem Manassis impietatem
 delevit. Moyfi præcepit Deus, ut cunctas
 gentes Chanaan disperderet, atque exter-
 minaret: & absque sacrificiis, ac sa-
 cerdotibus, confessio Gabaonitas non
 solum conservavit, verum etiam, ut
 Israelitis aggregarentur, effecit. Fides,
 per conversionem ad Deum, meretricem
 Rahab, sanctis adnumeravit; quum &
 meretrix esset, & Chananæa, quam con-
 ditionem utramque lex capitalem esse
 decreverat. Ammonitas & Moabitas in
 æternum quum exhæredasset, abdicasset-
 que Deus, Ruth, licet Moabitidem,
 inter pias mulieres admisit: quippe
 ex qua sanctissimum David produxit:
 cujus veræ iniquitatis vera poeni-
 tentia effecit, ut ne vestigium qui-
 dem in illo remaneret: quippe quæ
 ita adulterii cicatricem delevit, ut
 etiam a constuprata Bersabea Salomo-
 nem Regem constituerit. Sicut etiam
 ipse poenitens precatus erat, dicens:
*Secundum multitudinem miserationum tua-
 rum dele iniquitatem meam.* Exauditus-
 que est vir non per sacerdotem ac
 legem, sed per poenitentiam, quæ in
 Ecclesia prædicatur: quia eximia &
 admirabilis est poenitentia, quoniam
 etiam legem superabat. Recte quoque
 ait in poenitentia: *Et in Deo meo trans-
 grediar murum.* Nam lex veluti murus,
 impium vetat ad Deum accedere; at
 poenitentia alas ei præbens, efficit, ut al-
 tius evolet usque ad conspectum Dei.
 Superat sententiam, & per poeniten-
 tiam subjiciens se Deo, ostendit Sacer-
 dotibus legis, quæ ipsi placare ac
 conciliare nequeunt, poenitentiam facili
 negotio efficere. Propinqua Salvatoris
 est ejus potentia: quoniam quos lex non
 justificat, poenitentia perficit. Non erat
 perfectus David, quoad legem: at certe
 Ecclesiæ prædicatione justificatus est. Poe-
 nitentia multos conservat: at legis gladius
 contra eos est ad necem, nisi legitime
 resipiscant. Væ hæreticis dicentibus non
 esse poenitentiam; ex his enim insipientes
 sunt, qui dicunt, non est Deus. Nam
 si in hominibus infirmis, & medela indi-
 gentibus, non est poenitentia: simile erit
 dicere, non est Dominus Deus. Ostendit
 nimirum, ibi poenitentiam viguisse, ubi
 supplicii metus in transgressores exacueba-
 tur: & in Ecclesia non erit poenitentia,
 ubi gratia & dignis, & indignis, sicut sol,
 exoritur? Elegit Deus proprias sententias
 in Synagoga mutare, ut poenitentiae grati-
 ficetur: & in Ecclesia ipsam repudiabit?
 Non

Psal. 50.

Psal. 17.

Non est sane, sicut hæretici dicunt: nam poenitentia Ecclesiæ unita est, novitque eos, qui non permanent in impietate, Deo adducere, atque reconciliare in vitam æternam. Ipse dixit, septuagies septies remittendum esse in nos peccantibus: & non vincet homines, benigne cum iis agens? Publicanus sua humilitate vicit Phariseum: & tu dicis Deum benignum non esse? In justificationibus legis sese jactabat Phariseus: at Publicanus sua annuntiabat peccata, & sine opere poenitentia confitentem justificavit. Cur ita? ut multi ad poenitentiam convertantur. Et tu negas Deum benignum esse; negasque peccatorum ab eo poenitentiam recipi? Dic primus peccata tua, ut justificeris. Ait Deus: tantam indulgentiam in crudelitatem convertis, o hæretice. A verbis inchoat poenitentiae principium: quoniam quæ verbo fit confessio, initium poenitentiae est; propterea & salutis initia dantur Publicano, nec perfecte ipsum debitis liberarunt: quia nondum perfecte poenitentiam fecerat. Disce Dei rigorem, & accuratam exactiorem, & intellige poenitentiae utilitatem. Pro actionis ratione mercedem tribuit. Verbo confessus est: & ad efficacis poenitentiae profectum receptus est. Nam quid Publicanus ait? *Domine, inquit, propitius esto mihi peccatori.* Quid vero ad ea Christus? *Amen dico vobis, quia justificatus descendit Publicanus supra Phariseum.* Non dixit, quod a condemnatione liberatus, justificatus sit; ut formam tribuat, quo pacto strenue poenitere oporteat, non solo verbo, sed etiam opere. Justificata est Sodomia præ Hierusalem, sicut ait Propheta Ezechiel, non ob virtutem, sed propter excessum impietatis Judæorum, si cum Sodomis conferantur. Sic quoque Publicanus est justificatus, in comparatione ad Phariseum. Latro confessus verbo, salvatur: non enim supererat ei tempus, ut etiam opere poenitentiam ageret. Ex mutatione, animi propositum & voluntatem efficacem ostendit: quia si spatium temporis habuisset, strenue resistuisset. Quemadmodum igitur verbo potest impius condemnari: ita etiam verbo pius effici potest. Moyse etiam tacens clamabat ad Dominum: ergo etiam cogitatione consequi licet remissionem. *Orabo spiritu*, inquit Apostolus Paulus, *orabo & mente*: ut significet utrumque utile esse; & unumquodque, quando fuerit tempus, posse fieri: solum spirituali attendendum est contemplationi.

Ad

A *ὁ δὲ ἔστιν, ὡς οἱ ἀρετικοὶ λέγουσιν. ἡ γὰρ μετάνοια τῇ ἐκκλησίᾳ συνήνεται, καὶ οἷδε τὰς μὴ ὁπιμύοντας τὰς ἀσεβείας παροτρύνει. Θεὸς εἰς ζωὴν αἰώνιον. αὐτὸς εἶπεν ἐβδομηκοντάκις. ἐπὶ ἀφίεναι τοῖς εἰς ἡμᾶς ἀμαρτάνουσιν. καὶ ἔχι νικήσει τὰς ἀνθρώπους χρηστεύομενος; ὁ τελώνης ἵνα ταπεινοφρονήσῃ ἐνίκησε τὸ φαρισάιον, καὶ λέγεις, ὅτι ὁ Θεὸς ἐ χρησθένει;*

B *ἐπὶ τῆς δικαίωμασι τοῦ νόμου ἐπαρρησιασάτο ὁ φαρισάιος. ὁ δὲ τελώνης ἔξηγγελεν αὐτὸν τὰς ἀμαρτίας, καὶ ἐκπὸς ἔργου ἡ μετάνοια ἐδικαίωσε τὸν ἁπομολογούμενον. ἵνα τί; ἵνα πολλοὶ τραπῶσιν εἰς μετάνοιαν. καὶ λέγεις, ὅτι ὁ Θεὸς ἐ χρησθένει, καὶ ἐδέχετο τῇ ἀμαρτωλῶν τὴν μετάνοιαν; λέγε πρῶτος τὰς ἀμαρτίας ἵνα δικαιοῦνται, εἶπεν ὁ Θεός. τοσαύτην συγκατά-*

C *βασιν εἰς ἀπανθρωπίαν τρέπεις ἀρετικῆς; ἀπὸ λόγων ποιεῖς τὴν μετάνοιαν καὶ ἀρχὴν, ὅτι ἡ ἀρχὴ λόγου ἁπομολόγησις παροτρύνει μετάνοιαν ἔστι. διὰ τὸ καὶ παροτρύνει σωτηρίας δίδωσι τῷ τελώνῃ. ἐτελείωσεν αὐτὸν ἀπὸ πᾶσιν ὀφελήματι, ὅτι ὅτε τελείωσεν μετενόησε. μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀκρίβειαν, καὶ σύνεσις τὴν μετάνοιαν τὴν λυσιτελεῖαν πρὸς τὴν πράξιν δίδωσι τὴν μετάνοιαν. διὰ τοῦ λόγου ἁπομολογήσατο, καὶ ἀπεδείχθη πρὸς προκοπὴν μετάνοιαν ἐνεργῶς. τί λέγει ὁ τελώνης; Κύριε ἰλασθήτι μοι τῶν ἀμαρτωλῶν. τί πρὸς ταῦτα ὁ Χριστός; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι κατέβη δεδικαιωμένος ὁ τελώνης ὑπὲρ τὸ φαρισάιον. ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι ἐδικαίωθη ἀπαλλαγὴς τὴν κατανόησιν, ἵνα δώῃ τύπον, ὅτι δεῖ ἐνεργῶς μετανοεῖν, ἐ λόγῳ μόνῳ, ἀλλ' ἔργῳ. ἐδικαίωθη σόδομα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, ὡς εἶπεν ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ. ἐ διὰ τὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τὴν ἀσεβείας τῇ Ἰουδαίᾳ πρὸς τὰς σοδομίτας. ἔτω δεδικαίωται καὶ τελώνης κατὰ παράθεσιν τοῦ φαρισάου. ὁ ληστὴς λόγῳ ὁμολογήσας σώζεται, ἐ γὰρ ἔχε καμρόν, ἵνα καὶ ἔργῳ μετανοήσῃ. ὁ δὲ μεταβολῆς ἔδειξε τὴν ὁρμὴν;*

F *ὅτι εἰ ἐχέδιωξεν, ἐνεργῶς ἐπέσφραγεν αὐτόν. ὡς περὶ ἐν ἔστιν ἐν λόγῳ ἀσεβῆ κατεκτείναν, ἔτω καὶ ἐν λόγῳ εὐσεβῆ ἐυρεθῆναι. Μωσὴς καὶ σιωπῶν ἐβόα πρὸς Κύριον. ἄρα ἐν ἔστι καὶ ἐν λογισμῷ τυχεῖν ἀφέσεως. ὁ Παῦλος εἶπε, παροτρύνωμαι τῷ πνεύματι, παροτρύνωμαι καὶ τῷ νοῦ, ἵνα μηνύσῃ, ὅτι καὶ ἑκάτερος λυσιτελεῖ. καὶ ἐν ἑκάστῳ, ὅτε καὶ ἡ καμρὸς γίνεσθαι ἑκάτερον. μόνον παροτρύνει τῇ πνευματικῇ θεωρίᾳ.*

Πρὸς

Luc. 18.

Ezechiel.
16.

1. Cor. 14.

Πρὸς σε λέγω ὅτι τὴν μετανοίαν ὡς
 γραφόντα, ὅτι γίνεῃ ἐπὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ὁ πρό-
 πος αὐτῆς· οἶδα ὅτι λέγεις, μετὰ τὸ βά-
 πτισμα μὴ εἶναι μετάνοιαν· ἢ λέγεις; ὅτι ὑποδε-
 σίας τὴν χάριν ἡμῖν διὰ τῆς βαπτίσματος ἐδώ-
 ρήσατο, καὶ τῶν ἀμαρτιῶν τὴν ἀφέσεως τὴν χά-
 ριν ἔχει παρέξει; ὅτι τὸ μέγα χαρισάμενος,
 ἐν τοῖς μικροῖς ἔχει χρηστεύει; ὁ δὲ νεκροῖς
 ἀνάστασιν, ἔχει δίδωσιν ἀποθανόντων ἰασίν; ὁ τυ-
 φλώπῃουσιν ὀφθαλμοῖς χαρισάμενος τὸ βλέπειν,
 ρευματοθέντας αὐτοὺς ἐκ ἀποσμήχει; ὁ τοὺς
 μώλωπας περικαθάρων, τῶν ψωριῶντων σὺν
 ὀπίμελίσσεται; ὁ τὴν ἐλπίδα ἐλπίαν ἐκ δουλείας
 χορηγήσας, τὴν συντυχίαν τὴν ἀπολογίας ἀπο-
 τραφῇ; ὁ ὑποδεσίων ὡς υἱὸς υἱός, ὁμο-
 λογούμενος ὑπὸν ἔχει ὡς υἱὸς υἱός; ἐκ δέλου ὑπὸν
 ἐποίησε, καὶ σφαλέντα τὴν ὑπὸν ἔχει δέχεται; ὁ μέ-
 γα, καὶ πάντων ὑπέρτερον σὺν ἀναξιοπαθείας Θεοῦ
 ἀνθρώπων κληθῆναι πατὴρ, καὶ τὸ βραχὺ ἀ-
 παινιέται, τέκνων ἐξομολογουμένων γενέσθαι
 ἰλασμούς; ἔχει περὶ με, ὡς ἀρετικῆς καὶ δέ-
 λων κατηγορεῖν τὴν Θεῷ χρηστότητος· ἔχω τὴν
 πηγὴν, καὶ ἔχει χρῆζω σου τὴν ἐξουσίαν· ἔχω
 τὴν Χεῖρὸν ἐλέγχω σου τὴν ὡς ἀνομίαν· ὑπὲρ
 ἡμῶν ἀπέθανεν, καὶ ἔχει πρεσβεύει ὑπὲρ ἡμῶν;
 κατηξίωσεν ὑπὲρ ἡμῶν σωθῆναι, καὶ οἰκτι-
 ρῆσαι ἀπαντῇ; εἰ ποῦτον ἡμῶν ἡγάπησεν,
 ὥστε ῥαπιοθῆναι δι' ἡμῶν, καὶ ἔχω πηγὴν ἐλέ-
 γος λιμώτοντας ὑπερόψεται; εἰ τις ἀπορῶν
 θέλη ἐξαγοράσαι δέλον ἢ τέκνον· προθῇ ὅ
 αὐτῷ δοῦναι λύτρα ζηνίαι, ἢ θανῆναι, ἔχει
 ἀρεῖ τὰ λύτρα; εἰ μὴ εἶχε ὁ Χεῖρὸς πηγὴν
 ἐλέγος, πᾶσα τις εἶπεν, ὅτι ὡς τὸ ἀπέθα-
 νεν μὴ ἔχω ὅπως λυτρώσεται τὴν ἀγαπόμενον·
 τὸ ὑπερφυῖς ἐποίησε, καὶ τὸ ἀτελὲς αὐτῷ ἔχει
 παρέξει; ἀσεβοῦντας σὺν ἀπεβάλετο, καὶ
 μετανοοῦντας ἔχει προσδέχεται; ὡς ἀνομίαν πα-
 ρεκάλεσε, καὶ ἐπιστρέφοντας ἀποστρέφεται; δυσ-
 φημῶντας ἡλέησε, καὶ ἀξιοῦντας ἔχει ἀλαγχνησθή-
 σεται;

Αὐτὸς ἀπαξ ἐλεῖ, καὶ τὸ δεύτερον τιμω-
 ρεῖ; σήμερον ὅτι πατὴρ, καὶ αὔριον ἀλλό-
 τειος γίνεταί; σήμερον ἔχει πόσον, καὶ αὔριον
 ὡς πένια, ἔχει τὸ ποιεῖν; σήμερον χρηστός
 ὅτι, καὶ αὔριον ἀπηνής; σήμερον κολακευθεὶς
 παρέχει, καὶ αὔριον φρόνιμος γεγονώς σὺν ἐμ-
 παθῇ; ἀπαγε. σὺν ὅτι ὁ λέγεις, ἀνθρώ-
 πε, ἀναλλοίωτος ὁ Θεός, ἀτρέπτος. Παῦλος
 λέγει, ὅτι ἀμεταμελητά ὅτι τὰ χαρίσματα τῆς
 Θεῷ.

Ad te sermonem converto, qui poeni-
 tentiam obliteras, ac rejicis: quoniam &
 in Ecclesia mos ejus servatur, ac ratio.
 Novi, te dicere post Baptisma non esse
 poenitentiam. Sed quid ais? Qui enim ad-
 optionis nobis gratiam per Baptisma dona-
 vit, nonne etiam remissionis peccatorum
 gratiam præbebit? Qui magna donat, in par-
 vis non se benignum exhibebit? Qui mortuis
 resurrectionem concedit, infirmis sanitatem
 non dabit? Qui cæcis oculos donat ad viden-
 dum, eos distillatione laborantes, ac lip-
 pientes non exeret atque deterget? Qui vi-
 bices ac cicatrices purgat, scabie laborantes
 non curabit? Qui libertatem ex servitute tri-
 buit, defensionis colloquium averfabitur? qui
 adoptionem præstat, confitentem filium non
 suscipiet? Ex servo filium effecit: & aberran-
 tem filium non assumet? Magnum, & quod
 cuncta superat, non ægrefert Deus, se ni-
 mirum hominum vocari Patrem: & pu-
 fillum renuet, ut filiorum confitentium
 propitiator fiat? Non assentimur tibi, o
 hæretice, volenti divinam damnare benigni-
 tatem. Habeo fontem, & tua non indigeo
 siccitate. Habeo Christum, & tuam redarguo
 iniquitatem. Pro nobis mortuus est, &
 non intercedet pro nobis? Pro nobis di-
 gnatus est crucifigi: & misereri recusabit? si
 tantopere dilexit nos, ut etiam alapis pro-
 pter nos cæsus sit; & quum fontem ha-
 beat misericordiæ, esurientes despiciet?
 Si quis divitiis abundans, servum, aut fi-
 lium redimere velit; proponatur autem ipsi
 ut pretium redemptionis pendat, vel moria-
 tur, nonne pretium persolvere malit? Si
 Christus fontem misericordiæ non haberet;
 fortasse quis diceret eum ideo mortuum esse,
 quod non haberet unde dilectum redimeret.
 Rem summam, & eximiam fecit: & vilem
 atque abjectam ipse non præstabit? Nos quum
 impii essemus, non repudiavit; & resipiscen-
 tes non suscipiet? Peccantes ad se invitat
 & allicit; & conversus avertet? Maledico-
 rum misertus est: & obsecrantibus miseri-
 cordiæ viscera non præbebit?

Verum semel, inquires, miseretur, &
 postea punit. Quid? hodie ne Pater est,
 & cras inimicus efficitur? hodie amat at-
 que desiderat: & cras, ob paupertatem
 odit? Hodie benignus est: & cras inhu-
 manus, atque crudelis? Hodie adulatio-
 nibus atque blanditiis induclius facit, ac
 præbet: & cras prudentior factus se illu-
 di non finet. Apage: non est id, quod
 dicis, o homo. Non est, inquam: inva-
 riabilis enim Deus est, & incommutabi-
 lis. Idcirco etiam Paulus ait, sine
 poenitentia esse dona Dei. Et quomo-
 do,

- do, qui orare iussit, ac dicere : *Dimitte nobis debita nostra* ; dimittere eum poenitet ? Numquid ad Catechumenos dixit, ut orarent ? Nonne Fidelium est oratio ? quo pacto ergo dicis, post Baptisma non esse Poenitentiam ?
- Imo, inquit Paulus, ait impossibile, eos qui semel illuminati sunt, rursus renovari ad Poenitentiam, rursusque crucifigere sibi metipsis Christum, & transgressores recipi. Breviter ergo tibi sensum dicti exponam, ne in longam narrationem oratio pertrahatur. Non de Poenitentia id dixit Paulus ; verum de secundo Baptismate, quod iterum baptizari eum sit impossibile qui semel in Christo baptizatus est. Quoniam idem ait Apostolus : *Quicumque in Christo baptizati sumus, in morte ipsius baptizati sumus*. Propter Baptisma igitur dixit impossibile esse eos, qui prolapsi sunt, rursus crucifigere Christum, idest, rursus baptizari. Una est Crux : *Unum est* (inquit) *etiam Baptisma*. Ad Hebræos quippe scribens, volebat ostendere, Christi Baptisma non esse commune. De Baptismate igitur loquitur : putabant enim id legali esse simile. Ut persuaderet ergo iis, dicit, apud nos impossibile esse, eos qui prolapsi sunt, iterum baptizari. Nam diversa ipsi faciunt Baptismata. Quemadmodum etiam antea de purificatione verba faciens, reprehenderat. Et Christus quoque ostenderat legale baptismum esse commune ; quum diceret, Phariseos assidue baptizari, ac lavari, quum essent immundi. Ait enim, ne quod foris est calicis, & paropside laves : sed quod intus est, plenum rapina, & amaritudine. Non ergo dixit Paulus de Poenitentia, impossibile esse semel illuminatos resipiscere, sed de non rebaptizando. Tu quidem cogitationibus, ac solis verbis perperam usurpatis uteris : at ego tibi reipsa, ac sensu vero testimonium Apostoli proferam. Ostendo tibi verba tua calumniari falsoque accusare Apostolum ; teque ad Poenitentiam cohortor. Galatis a fide diffidentibus quid dicit ? *Filioli*, inquit, *mei*, quos iterum parturio ; *donec in vobis formetur Christus* : Quoniam enim erant geniti per Pauli dolores, idest per tentationes, ac tribulationes ; ideo inquit, quos iterum parturio. Cur ita ? nisi quia in Christo baptizati essent ? Si autem civitatis Ecclesiam totam fidelium hominum, qui a fide recesserant, non abiecit ; verum secundo, aut sæpius baptizari prohibuit : numquid

A Θεῶ. καὶ πῶς αὐτὸς κελεύσας προσεύχεσθαι, ἄφες ὑμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν. μετενόησε τῷ ἀφίεναι ; μὴ κατηχουμένοις εἶπε τῷ προσδύχεσθαι ; οὐ τῷ πιστῶν ἔστιν ἡ εὐχή ; πῶς ἔν λέγεις, μετὰ δὲ βαπτισθῆναι, ὅτε ἔστι μετάνοια ;

Ναὶ φῆς, ὁ Παῦλος λέγει, ὅτι ἀδύνατον τὸς ἀπαξ φωτισθέντας πάλιν ἀνακαρτίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυρῶντας ἑαυτοὺς τῷ Χριστῷ, ὡς ὁ Ἰσραὴλ προσδέχεσθαι. συντόμως ἔν εἶπω τῷ νοῦν τῷ ἀρέσεως, ἵνα μὴ ὁ λόγος ἐπὶ μῆκος ᾖ εἰς διήγησιν. ὁ Παῦλος οὐ πρὸς μετάνοιαν εἶρηκεν, ἀλλὰ πρὸς δευτέρου βαπτίσματος, ὅτι ἀδύνατον ἔστι βαπτισθῆναι πάλιν τῷ ὅν Χριστῷ βαπτισθέντα. ὅτι αὐτὸς ἀπόστολος λέγει. ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν, εἰς τὸ θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν. ὅθεν ἂν δὲ βάπτισμα εἶπεν. ἀδύνατον τὸς ὡς ἀπεσόντας ἀνασταυρῶν τὸν Χριστὸν. τοῦτο ἔστιν ἀναβαπτίζεσθαι. εἰς ἔστιν ὁ σταυρὸς. ὅν ἔστι, φησὶ, καὶ δὲ βάπτισμα. εἰ ἔστι δεύτερος σταυρὸς, ἔστι καὶ δεύτερον βάπτισμα. πρὸς ἐβραῖους ἔγραφε, καὶ ἡδελε δέξαι, ὅτι οὐ κοινόν ἔστι τῷ Χριστῷ τὸ βάπτισμα. ὅτε ἔν πρὸς τῷ βαπτίσματος, ἐδόκουν πρὸς νομικῶν εἶναι ὡς πλησίον. ἵνα ἔν πείσῃ αὐτοὺς, λέγει, παρὶ ἡμῖν ἀδύνατον τὸς ὡς ἀπεσόντας πάλιν ἀναβαπτίζεσθαι. ἀφ' ὧν γὰρ αὐτοὶ ποιεῖντα βαπτισμοὺς, ὡς ἐμπροσθεν αὐτοὺς ἡλεγξε πρὸς καθαραισμοῦ διεξερχόμενος, καὶ ὁ Χριστὸς ἐδείξε τὸ νομικὸν βάπτισμα, ὅτι κοινόν ἔστιν εἰπὼν, ὅτι οἱ φαρισαῖοι συνεχῶς βαπτίζοντες ὄντες ἀκάθαρτοι. μὴ φησι, τὸ ἔξωθεν τῆς παροφίδος πλύνῃς, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐντὸς γέμον ἀρπαγῆς καὶ πικρίας. ὅτε εἶπε πρὸς μετάνοιαν, ὅτι ἀδύνατον ἔστι ὑπάρξαι πρὸς φωτισθεῖσιν ὁ Παῦλος, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὴ ἀναβαπτίζεσθαι. σὺ λογιζομένους αὐτὸ πρᾶτεις, ἐγὼ δὲ σοὶ τὸ ἔργον τῷ ἀποστόλου μαρτυρεῖν παρέξομαι. δακνυμί σοι, ὅτι αἱ σοὶ λόγοι συκοφαντοῦσι τὸ ἀπόστολον ; καὶ προτρέπομαι σε εἰς μετάνοιαν. Γαλάταις ἀφηνιάσαν ὅν τῆς πίστεως τί λέγει ; τέκνιά μου, οὐς πάλιν ὠδίνω. ἄχαις ἔ μορφωθῇ Χριστὸς ὅν ὑμῖν. ἐπειδὴ ἦσαν γεννηθέντες δι' ὠδίνων τῷ Παύλῳ, τῷτο ἔστι πειρασμῶν καὶ θλίψεων. ἂν τῷτο εἶπεν, ὅτι πάλιν ὠδίνω. πλὴν ὅτι ἦδη ἦσαν βαπτισθέντες ὅν Χριστῷ. εἰ δὲ πούλεως ὁ κληρονομία ὁλόκληρον πρὸς αὐτῶν ἀνδρῶν ἀποστατῶν ὅτε ἀπεβάλλετο, ἀλλὰ τὸ δεύτερον, ἢ πολλαῖς βαπτισθῆναι

ναὶ

τα ἀνέσκειν . μὴ τοῖς ἀβαπίστοις ἔλεγεν . ἔτρεχετε καλῶς , τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι ; μὴ ἀβαπίστοις ἔλεγε . τοσαῦτα ἐπάδετε εἰκῇ ; εἶγε καὶ εἰκῇ ; μὴ ἀβαπίστοις ἔλεγεν . ὁ ὅτι ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ ἅγιον πνεῦμα , καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν , ὅς ἐργων νόμου , ἢ ὅς ἀκοῆς πίστεως ; εἰ ὅτι ὁ ἀπόστολος κληρικοῖς οὐκ ἀπέκοψε τὴν μετάνοιαν , σὺ λέγεις , ὅτι μετὰ τὸ βάπτισμα οὐκ ἔστι μετάνοια ; Δαυὶδ λέγει . τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον , μὴ ἀντανέλης ἀπ' ἐμοῦ . καὶ τῶς οἱ μετὰ τῆ χάριτος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἀμαρτάνοντες οὐκ ἔχουσιν μετάνοιαν ; προφῆτης ἦν , ἀλλὰ ἀμαρτήσας μετενόησε . καὶ ὁ Θεὸς αὐτῷ συνέχωρσεν . καὶ ἐμοὶ νομίμως μετανοῶντι ὃ συγχωρήσει ; λέγει ὅτι , ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου . ἀφῆρέθη γὰρ αὐτῷ μοιχεύσαντος . μετανοήσαντι ὃ ἀποδίδω . ἐπειδὴ δὲ μετὰ ταῦτα ἕως θανάτου προεφήτευσεν . Πέτρος ὁ ἀπόστολος μετὰ τὸ κατασαθῆναι ἀπόστολος , καὶ ποιῆσαι δυνάμεις ; καὶ σημεῖα ἐν τῇ χάριτι τοῦ ἁγίου πνεύματος , καὶ βαπτίζεν ἐν Ἱερουσαλὴμ , ἠρνήσατο τὸ Χριστὸν , καὶ μετανοήσας , οὐκ ἀπεβλήθη . ὁκλαυσε γὰρ πικρῶς , καὶ γλυκείας ἔτυχε χάριτος . Χριστὸς αὐτῷ συνέχωρσεν . ὃ γὰρ δύναται ἄνθρωπος ἀφίεναι , ὡς ἂν τις εἰς Θεὸν ἀμαρτήσῃ , ἐσκανδαλίσθη τῇ παρουσίᾳ προλήψαι , καὶ ὃ Θεὸν ἀρνῆται , ἀλλὰ τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ ἔχει ἀπολογίαν Χριστοῦ τὴν παύλην . ὁδὲν ὡς Θεὸς μὴ ἀρνησαμένῳ κατὰ γνώμιν , θάψον συνέχωρσεν . Θεὸς ἦν ὁ Χειρὸς , καὶ παρὰ τοῦ σταυροῦ , ἀλλ' ἐκρύπητο ἡ θεότης τοῖς ὅτι γῆς ἄπαντι . ἔχ' ἐώρα ὁ Πέτρος ὃ ἀόρατον , ἀλλ' εἰς ὃ ὁρώμενον νῦν ἀρπασθεὶς ὤλισθε . πλὴν ὅτι μετανοήσας ἐδέχθη . μὴ ἔχει καταφρονήσεως πρόφασιν , τοῦ Πέτρου τῆ ἀρνήσεως . ὁκαῖνος ἐπελίδετο συναρπασθεὶς , σὺ δὲ ἀπαράχως ὀφείλεις ἔχειν τὴν πίσιν . κραταυθεὶς τῇ χρονίᾳ διδασκαλίᾳ . ἔχεν εὐδὺς τὸ Χριστὸν , καὶ ἔτυχε τῇ συγγνώμῃ . ἀγνοεῖς ὃ σὺ πότερον ἀφίεναι , ἢ οὐ . οὐ γὰρ ὅτι ἄνθρωποις ταῦτα συγχωρεῖν , καὶ ὥσιν ὡς Νῶε , καὶ Ἰώβ , καὶ Δανιὴλ . ἀνάγκη ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ τοῦ Πέτρου . ὃ καὶ ἀπειλή ὁλέθρου τοῖς δίχαις ἀνάγκης ὁκταπρωμύοις . σκότος γὰρ ἔστιν ἡ ἡμέρα Κυρίου , καὶ οὐ φῶς .

Ἔστιν ὅτι μετάνοια ὡς ἄνθρωπε . ἔδεν γὰρ Θεῷ ἀδύνατον . ὁκαῖνοις οὐκ ὅτι μετάνοια τοῖς

Tom. III.

ἐμπο-

A quid non baptizatis dicebat : *Currebatis bene , quis vos fascinauit veritati non obedire ?* Numquid ad non baptizatos dicebat : *Tanta passi estis sine causa , si tamen sine causa ?* Nonne ad non baptizatos aiebat : *qui ergo tribuit vobis spiritum , & operatur virtutes in vobis : ex operibus legis , an ex auditu fidei ?* Quod si Apostolus clericis non præcidit Poenitentiam ; tu dicere audebis post Baptisma poenitentiam non esse ? David dicit : *Spiritum sanctum tuum ne auferas a me* : & quomodo qui post gratiam Spiritus sancti peccant , non habent Poenitentiam ? Propheta erat : at post peccatum poenitentiam egit , & Deus ipsi veniam concessit : mihi autem legitime poenitenti non indulgebit ? dicit ille : *Redde mihi letitiam salutaris tui* . Ablata quippe ab eo per adulterium erat ; verum per poenitentiam reddita est : quoniam deinde ad mortem usque prophetavit . Petrus Apostolus , post acceptum Apostolatam , quum virtutes fecisset & signa per gratiam Spiritus sancti , & baptizasset in Hierusalem , negavit Christum , & facta poenitentia , non est repudiatus : flevit enim amare , & dulcedinem gratiæ consequutus est : nam Christus ipsi condonavit : non enim remittere poterat homo . Scandalizatus autem erat præsentis comprehensione , & non Deum negavit , sed scandalum crucis pro exculpatione adducens comprehensionem Christi : quare & Deus ipsi præter opinionem ac voluntatem neganti citius ignovit . Deus erat Christus etiam ante crucem ; verum divinitas cunctis super terram occultabatur . Non videbat Petrus id quod invisibile erat ; sed in id , quod cernebatur , nunc raptus cecidit : verumtamen quum poenitentiam egisset . admissus est . Ne pro contemptionis prætextu adducas Petri negationem : ille quippe imprudens abreptus est : at tu fidem constanter , & imperturbato animo , habere , atque tueri debes . Diuturna confirmatus doctrina , mox Christum obtinuit , & veniam consequutus est : ignoras autem tu ; an dimiserit , an non ? Neque enim licet hominibus ista concedere , quamvis fuerint , ut Noë , & Job , ac Daniel . Necessitas respondet pro Petro : & comminationes mortis , iis qui sine necessitate quid tale committunt . Te nebræ enim sunt dies Domini , & non lux .

Est ergo poenitentia , o homo : nam nihil Deo impossibile . Illis porro non est

C c 2

poeni-

Galat. 3.

Psal. 50.

Ibid.

Amos 5.

poenitentia, qui ad peccandum poenitentia abutuntur, tanquam ad lucrum & quæstum. Qui perseverat in peccato, spe poenitentiae; non obtinet poenitentiam, & in talibus dictum est, non valere poenitentiam: quia Deum illusoribus oblectari arbitrantur. Qui Deum despiciit ut Deo placeat; quo pacto poenitentiam possidet? Qui novit peccatum perniciosum esse, & ab eo non abstinet; indignus venia post mortem erit, quoniam nequitiae servum se reddidit. In judicio non est poenitentia, quia iudex non ad ignoscendum consistit, verum ad judicandum ex exactio- nibus confessionibus. Sententia in judicio sequitur: & quomodo possibile erit, poenitentiam in resurrectione agere? Si quidem resurgeremus ad liberorum propagationem, & alium vitae statum; spes nobis esset poenitentiae, tanquam rursus vitae exercitium habentibus & voluntatem liberam, & mentem atque cogitationem in nostra potestate. Nemo vidit latronem coram tribunali vinculis liberum, neque adulterum, neque sepulcrorum depopulatorem secure incedentem: Sic igitur & in judicio pro vinculo habemus reprehensionem, & pro custodia increpatoriam exhibitionem, ac pro servitute conscientiam; & voluntatis impetum otiantem atque cessantem ob iudicis inquisitionem. Non prædico Poenitentiam, ut non contempnas; sed neque rejicio eam, ut non desperes. Non dico, ut nunc despicias, & tunc poenitentiam agas. Non doceo in vita peccare, & in judicio resipiscere. Ait etiam Propheta, in inferno confessionem non esse. Licet quoque peccantibus nobis post Baptismum, poenitentiam agere: non licet autem in poenitentia spem ponentes contemnere. Si scienti bonum, & non facienti, peccatum est illi; multo magis malum scienti, & illud facienti. Si porro res bona sit Poenitentia; qui eam differt, malum facit; & hæc adversus eum indignabitur, & conqueretur, quod putarit ipsam reformidare malum, ita ut juvare te nequeat. Quod si vitio, & malitia gaudens, in iis perseveras, etiam te averfabitur; quoniam quum ejus bonitatem nosces, nequitiam illi prætulisti. Poenitentia remissionem prædicat: non libens autem admittit spernentes ipsam; permanet vero cum iis, qui convertuntur, & in malitia perdurantes detestatur. Audi quid dicat Deus: *Impius quum in profundum malorum ceciderit, contemnet. Proinde ait: clamabunt ad me, & non exaudiam eos.*

Prov. 18.

Prov. 1.21.

Mich. 3.

Zach. 7.

1 Joan. 2.

Dicis post Baptisma non esse poenitentiam? & quomodo ait Evangelista Joannes, quod Christum advocatum habemus apud Patrem,

A ἐμπορευομένοις μετάνοιαι· ὁ ἀφ' ἁμαρτιῶν ἐν ἀμαρτίᾳ ἐπὶ ἐλπίδι μετανοίας, οὐκ ἔχει μετάνοιαν, ἐπὶ τῇ ποιούτων καὶ εἰρηται, μὴ ἰσχυεῖν ἢ μετάνοιαν, ὅτι ἠγέετα τὸ θεὸν τοῖς ἐμπάκτας ἐπετεροπόμῳ· ὁ καταφρονῶν θεοῦ, ἵνα θεοῦ εὐαρεστήσῃ, οὐκ ἔχει μετάνοιαν· ὁ γινούς τὸ κακὸν, ὅτι ὀλέθριον, καὶ μὴ ἀφιστάμενος ἀσύνηνῳ εἴξει μετὰ θάνατον· ἐπεὶ τῇ κακίᾳ ἐλειτούργησεν. ὅτι κείσεως οὐκ ἔστι μετάνοια, ὅτι ὁ κειτὴς οὐκ εἰς τὸ συγγνώμῃ κατέστη, ἀλλὰ εἰς τὸ ἀφαιρῆσαι ὁμολογουμένης πράξεις· ἀποφασίς ἐπετα ἐπὶ τῇ κείσεως, καὶ πῶς δυνατὸν μετανοῆσαι ἐπὶ τῇ ἀναστάσεως; οἱ μὲν γὰρ ἐγειρόμεθα εἰς τεκνογονίαν καὶ βίου κατάστασιν, ἐλπίς ἦν μετανοίας· ἔχουσι πάλιν τὸ βίον γυμνάσιον καὶ τὴν πωρᾶν εὐεργεσίαν, καὶ τὴν ἀφαιρῆσαι ἐξουσίαν· ἐδεῖς εἶδεν ἐπὶ τῷ δικαστοῦ ληστὴν δεσμῶν ἐλάνθον, οὐδὲ μοιχὸν οὐδὲ τυμβωρύχον βαδίζοντα ἀφροντίν· ὅπως ἔν καὶ ἐπὶ τῇ κείσεως δεσμὸν ἔχομεν τὴν ἐλεγχον, καὶ φυλακὴν τὴν ἐπιτίμιον πωρᾶσιν, καὶ καταδούλωσιν τὸ συνεδρὸς, καὶ τὴν ὁρμὴν τῇ πωρᾶσεως ἀργούῃ ἀφ' τῷ τῷ κειτοῦ ἐξέτασιν· οὐ κηρύσσω μετάνοιαν, ἵνα μὴ καταφρονήσῃς· ἔκ ἀποβάλλομαι τὴν αὐτὴν, ἵνα μὴ ἀπελπίσῃς· ἔλέγω, νῦν καταφρονήσον· καὶ τότε μετανόησον· ἔδιδάσκω διὰ βίᾳ ἀμαρτάνειν, καὶ ἐπὶ τῇ κείσεως μετανόησον· εἶπε καὶ ὁ προφήτης, ὅτι ὁ ἀδου ἔκ ἐστὶν ἐξομολόγησις· ὅτι καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι μετανοῆσαι ἀμαρτήσαντας ἡμεῖς· ἔκ ἐστὶ τὸ ἐπελπίζοντας τῇ μετανοίᾳ καταφρονήσιν· εἰ ὁ εἰδὼς τὸ καλὸν, καὶ μὴ ποιῶν αὐτὸ, ἀμαρτίαν ἔχει· πολλῶν μᾶλλον τὸ κακὸν ὁ εἰδὼς, καὶ ποιῶν αὐτὸ; εἰ τὸ καλὸν ἢ μετάνοια ὁ ταύτην ὑπερτιθέμενος κακὸν ποιεῖ, καὶ αὐτὴ τὸ ἀγανακτήσῃ κατ' αὐτὴν ἢ μετάνοια· ὅτι ἐνόμισεν αὐτὴν φοβεῖσθαι τὸ κακὸν· ὥστε σοὶ βοηθῆσαι μὴ δύνασθαι· εἰ τὸ ἡδόμενος τῇ κακίᾳ συμπαράμενος, καὶ ἀπογραφῆσεται σε, ὅτι ἐπιγνῶς αὐτῆς τὸ καλὸν, τὴν κακίαν αὐτῆς προέκειναι· μετάνοια κηρύττει ἀφροσιν· ἔκ ἐνδέχεται δὲ καταφρονῆναι αὐτῆς· ὡς ἀμάρτη ἐπιστρέφουσι, καὶ ἀποστρέφεται τὰς ἐπιμύοντας τῇ κακίᾳ· ἀκουσοὶ τί λέγῃ ὁ θεός· ἀσεβὴς ἐμπεσὼν εἰς βάθος κακῶν καταφρονῇ· ὁ δὲ φησὶ· κερᾶζοντα πῶς με καὶ ἔκ εἰσακούσομαι αὐτῶν.

Λέγεις, μὴ ἐπὶ μετὰ τὸ βάπτισμα μετάνοιαν; καὶ πῶς ἔφη ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης· ὅτι τὸ Χριστὸν ὡς ἀληθινὸν ἔχομεν πρὸς τὴν πατέρα,

τέρα, καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι πρὸς τῆς ἀμαρ-
τιῶν ἡμῶν. οὐ πρὸς τῆς ἡμετέρων ὅ μόνον,
ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. καὶ ἑαυτὸν συμ-
παρεῖληφεν ὁ ἅγιος, ἵνα δείξῃ διαβάσιν, καὶ
εἰς τὰς μετὰ τοσαύτην χάριν, καὶ πηλικαύτην
ἡμαρτηκότητας, ἢ μετάνοιαν, εἰς ὅσῃ καὶ ἡλί-
κην ὁ ἀγιώτατος ἠνεγκεν εὐαγγελιστὴς ὁ Ἰωάννης.
καὶ λέγεις, μετὰ τὸ βάπτισμα, μὴ εἶ μετάνοιαν;
σὺ εἶ ὁ δούλος ὁ κακός, ὁ χύσας ὑπὸ
τῆς γῆς τὸ τάλαντον. ἢ γὰρ ἐκκήρυξας ἢ μετάνοιαν,
ἵνα ὁ λόγος δι' αὐτῆς ἐμπορεύσῃται ψυ-
χὰς ἀμαρτωλῶν εἰς σωτηρίαν. ἀπὸ κατακρίσεως.
ἐκ γὰρ μέγας, ὅτι ἀσεβὲς ἐστὶ τὸ ἀπειθεῖν τῇ μετάνοιᾳ. ἀπὸ τάλαντου γὰρ
λόγου ἠρξάμεθα, ἐπὶ τάλαντα καταλήξωμεν,
πολυπλασιάζοντες θεῶν ἢ σωτηρίαν ἡμῶν, ἵνα
ἐπὶ τῇ ἀναστάσεως ἡμῶν ἀποδείξῃται τῷ ἐλέει
τοῖς οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τὰς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

A trem, & quod ipse propitiatio pro pecca-
tis nostris est; non pro nostris autem tan-
tum; sed etiam pro universo mundo? Et
seipsum comprehendit Sanctus, ut ostendat
transire etiam Poenitentiam ad eos, qui
post tantam talemque gratiam peccarunt:
qualem quantamque gratiam sanctissimus
Evangelista consequutus erat Joannes. Et
tu dicis, post Baptisma Poenitentiam non
esse? Tu servus ille es nequam, qui ta-
lentum fodit in terra: non enim Poeniten-
tiam prædicasti, ut sermo per eam ani-
mas peccatorum in salutis acquisitionem
a condemnatione lucrifaciat. Disce igitur
impium ac nefarium esse non parere Poe-
nitentiæ. Quum ergo a talento hic ser-
monem auspicati simus, in talenta ter-
minemus, Deo salutem nostram multi-
plicantes, ut in resurrectione nos reci-
piat per misericordiam, ac commiseratio-
nes, & benignitatem Domini nostri Je-
su Christi, cui gloria & potentia in
secula seculorum. Amen.

ΤΟΤ' ΑΥΤΟΥ

ΝΟΥΘΕΣΙΑ ΤΟΙΣ ΑΔΕΛΦΟΙΣ.

Α Δελφοί, εὐλογίας ἐδιδωμένων, ἵνα εὐ-
λογίας κληρονομήσωμεν. Οἱ Ἰουδαῖοι
ἀπὸ ἔθους πονηροῦ προσκόψαντες, θεοκτόνοι
γεγόνασι, καὶ ἡμεῖς ἐὰν ὧμεν λοιδώροι, ἐσόμεθα
δύσφημοι. Οὐκ εὐθεὺς τὰ νοσήματα ἀνίατα
γίνονται. ἀρχὴ καὶ τέλος λαβόντα δι' ἀμελείας,
εἰς τὴν ἀπειρον κακίαν προέρχεται. καὶ ὅτι
τῇ ψυχῇ τὰ πάθη ὡς μικρὰς ἀγτίας ἐπι-
γίνονται, ἀλλὰ μὴ ὀλοθρευθέντα, ἀπειρον ποι-
εῖ τὴν καταφρόνισιν. Ἰδὲ ὅτι χαλκῷ ἐλλὼ
χλωρὰν πῶς εἰς βάθος ὡς δέχεται. οἷως
τί ποιᾷ ὅτι τῇ ψυχῇ πάθος ἀμελούμενοι;
ἐὰν μὴ ζήσης τὸ ἰόν, ἢ ἐξαιρέσεις τὸ σπῆλον,
καὶ ἐὰν μὴ ἐκτερίψῃς τὴν σαρκὸς τὴν φύσιν, ἢ
περιγίνῃς φουγαδεῦσαι τὸ πάθος. ὡς περ συμ-
φυῆς τῷ χαλκῷ ὁ ἰός, ἔτι καὶ πάθος *
ἐνκυρῶν κατὰ τὴν φύσεως. ἐὰν τις γανώσῃ τὸ
χαλκὸν πρὸς τὴν ἰώσιν, γίνεται ἀμέεμνος, καὶ
ἐὰν τις ὅτι ἀρετῇ περιβάλῃ τὴν ψυχὴν, ἢ
πονήσῃ, ἔτι λαθραῖα ἀδικία ὑποστήσεται.
Δύναται καὶ μετὰ τὸ ἰόν χαλκοῦ σκέυους ἐπι-
μελήσασθαι, ἀλλὰ πόνοι, καὶ ζημίαι ὑφίσταται.
ὅτι ὅτι κατὰ ἔργον ποιεῖν ἡδύνατο πρὸς εὐπο-
ρίαν, ἀπαχολεῖται εἰς θεραπείαν τῆς ἀδική-
ματός, καὶ ἡ ψυχὴ ἀγεται βραδύουσα, ἵνα
ὅτι

EJUSDEM

ADHORTATIO AD FRATRES.

F Ratres, adfuescamus benedictionibus,
ut benedictiones possideamus. Judæi
a gente perversa procedentes, Deicidæ
evaserunt: & nos si fuerimus maledi-
ci, erimus quoque diffamatores. Non
subito morbi redduntur incurabiles: sed
malum capientes principium, ex negli-
gentia etiam ad infinitam miseriam pro-
serpunt. Et passiones in anima ex mi-
nima causa generantur; sed non exter-
minatæ, infinitam quandam pariunt de-
spicientiam. Cernis in ære nævum vi-
ridem, quemadmodum in profundum de-
primatur? Intelligis, quid efficiat in ani-
ma passio neglecta? nisi evaseris rubiginem,
non auferes maculam: & nisi carnis naturam
attriveris, fugare passiones non poteris.
Quemadmodum æri cognata est rubigo: ita
etiam passiones roborantur adversus natu-
ram. Si quis ferrum tergat ac poliat, an-
tequam rubiginem contrahat; nihil est de-
inde cur metuat. Et si quis virtutibus ani-
mam vestiat ac ornet, non se labore fran-
get, neque occultam injuriam sustinebit.
Poterit quispiam etiam post rubiginem vas
æneum curare: sed tamen non absque labo-
re ac detrimento. Nam quo tempore se
ad copias & opes parandas exercere po-
tuisset, in curando peccato cogitur oc-
cupari. Et anima retardatur ac duci-
tur,

tur, ut passionem auferat, quum res maximas lucrari potuisset. Si æs negligatur, etiam serius expurgabitur, & rubiginem contrahet: & posteaquam rubigine amissa resplenduerit, periculo furum exponetur. Anima quoque si se ipsa in virtutis exercitio neglexerit, facile capietur. Æs, operimenti instar, obscurat splendorem: & si vivo candentique adjiciatur æri, plurimum ad usum valebit. Si autem bene junctum non fuerit, quia debile efficitur instrumentum, citius a jam corrupto dissolvitur. Sic quoque anima, si corrupta nunc virtuti inhæreat, confusionem sustinebit, & corruptionem a confusione. Æris instar est natura humana, multa cura indigens. Eam si illustrare nolueris, hoc age, ne saltem despicias temperamentum. Quod si æs humidum ac molle reliqueris, detrimentum patietur. Naturamque si humidam reddideris, jam locum corruptioni parasti. Quin & Salvator affirmat, spiritus immundos humiditatem requirere. Et Apostolus ait: Carnis curam ne feceritis in desideriis. Unde scilicet palam fit, humiditatem animæ causam existere desideriorum carnis. Ipsumque Evangelium interpretatur dictum Apostoli: *Veniens, inquit, spiritus immundus, invenit hominem mundatum, & scopis purgatum. Nonne mundities corporis, desideria ipsi animæ conciliat? Perambulavit per loca inaquosa immundus spiritus; & quia cognovit semen suum deficere, nisi funderetur in humidum locum, veniens in eo seminavit, & postremo veniens in ipso permansit: quum scilicet post sedem mutatam rediens, invenit semen protulisse fructum. Si enim fructum non fecisset mollis homo, ut qui non haberet quid comederet inimicus, in ipso non commoraretur. Quomodo autem comedat, & nutriatur immundus spiritus, discere debemus. Dicit Dominus, suum cibum esse, facere voluntatem Patris sui. Ita & inimicus, a faciente voluntatem ipsius nutritur. Voluntas Dei est fides quæ ad bonum ducit. Igitur inimici voluntas est infidelitas. Dei voluntas est virtus bonarum actionum: at diaboli contraria omnia. Si quis ergo voluntatem ejus fecerit, cibatur ipsum. Sed amplius adhuc quod dico, clarum reddam de utriusque voluntate. Quomodo Christus cibus fiat ob salutem Samaritanæ, ipse dixit Discipulis, quod comederit, & voluntatem Patris*

Matth. 12.

Rom. 13.

Matth. 12.

Luc. 11.

Joan. 4.

Ibid.

A ὁ πάθος ἀφελήται διωαμμένη κερδάναι πὰ μέ-
γιστα. εἰάν ἀμεληθῇ ὁ χαλκός, βραδείον κα-
δαρῆται, καὶ κατὰ βρωσὶν ἡσπομῆει, γινόμενος
μετὰ τῷ γάνωσιν ἀχμάλωτος. καὶ ἡ ψυχὴ
εἰάν καταφρονήσῃ ἑαυτῆς ἐν τῇ πράξει τῆ ἀρε-
τῆς, εὐσύλατος καδίξεται. ὁ χαλκός ὡς πε-
ειβολὴν ἀρεῖ τῷ γάνωσιν, εἰάν ὅπῃ ζώσῃς
χαλκῷ ἐπιβληθῇ. ἰσχύει πρὸς τῷ χρῆσιν
B ἐπὶ πολὺ. εἰ ὃ μὴ, ἐπίθεσις γίνεταί, ὅτι
ἀσθενὲς γίνεταί ὁ σκόλος θάττον ἡσπο-
μῆει. καὶ ἡ ψυχὴ εἰάν ἐπὶ
ἐφθαρμένης ἀρετῆς ἐπιλάβεται σύγχυσιν ἡσπο-
μῆει, καὶ φθορὰν ἀπὸ τῆ συγχύσεως. ὡς
χαλκός ἐστὶν ἡ φύσις ἡ ἀνθρώπινα, καὶ πολλὰς
ἐπιμελείας δέεταί. εἰάν μὴ θέλῃς γανώσασθαι
αὐτῷ, φροντίζε μὴ πωροῦναι τὴν μίξεως. εἰάν
C ὑγρὸν εἴσῃ τὸ χαλκόν, ζημίαι ἡσπομήσεται,
καὶ τῷ φύσιν. εἰάν κάθυγρον ποιήσῃς, δίδως
τόπον τῇ φθορᾷ. Καὶ ὁ σωτὴρ εἴρηκεν, ὅτι
τὰ πνύματα ἀκάθαρτα ποιεῖ τῷ ὑγρότητα.
εἶπε καὶ ὁ Ἀποστόλος. μὴ ποιεῖσθαι τὴν σαρκὸς
πρῶτοι εἰς ἐπιθυμίας. δηλον, ὅτι ἡ ὑγρότης
αἰτία τῇ ψυχῇ καδίξασθαι τῇ ἐπιθυμίᾳ τὴν σαρ-
κός. Τὸ εὐαγγέλιον ἐρμηνεύει ὁ Ἀποστολικόν
D λόγιον. ἐλθὼν, λέγει, τὸ πνύμα ὁ ἀκάθαρ-
τον εὐρίσκει τὸν ἀνθρώπον κεκοσμημένον, σεσα-
ρωμένον. οὐκ οἶω ὁ κόσμος τῷ σώματι πρῶ-
ξενος ἐπιθυμίας τῇ ψυχῇ γίνεσθαι; διεπορεύθη
δὲ ἀνθρώπων τόπων ὁ πνύμα ὁ ἀκάθαρτον,
ἐπειδὴ ἔγνω, ὅτι ὁ πῶρος αὐτῷ ἀπολείπει
μὴ χερόμνος εἰς τὸ ὑγρὸν τόπον. ἐλθὼν ἔσσει-
ρε, καὶ ἔχαπιν ἐλθὼν εἰς αὐτὸν * ἔμεινεν. ἐπεὶ * ἀλ. κατί.
E δὴ μετὰ τῷ ἀποδημίᾳ ἐλθὼν, ὅρρε τὸ
πῶρον καρπογονήσαντα. εἰ μὴ ἐποίησε καρ-
πὸν ὁ κάθυγρος ἀνθρώπος, ὡς μὴ ἔχων τι
φαγεῖν. ὁ ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, κατέμεινε. πῶς
ὃ εἰσὶν, καὶ τρέφεσθαι ὁ ἀκάθαρτον πνύμα,
μαθεῖν ὀφείλομεν. λέγει ὁ Κύριος οἰκίον βρω-
μα ποιῆσαι ὁ θέλημα τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ἔτω
καὶ ὁ ἐχθρὸς ἐν τῷ ποιῶντος αὐτοῦ ὁ θέλημα
F τρέφεταί. τὸ θέλημα τῷ θεῷ ἐστὶν, ἢ εἰς
ὁ ἀγαθὸν πίσις, καὶ ἔκιν * τῷ ἐχθρῷ ἐστὶν ἢ * ἀλ. τῷ
ἀπιστία. τῷ θεῷ ὁ θέλημά ἐστιν ἀρετὴ πρά-
ξεων ἀγαθῶν. τῷ ὃ διαβόλος πάντα πὰ ἐναν-
τία. εἰ τις ποιεῖ αὐτοῦ θέλημα, τρέφει αὐτὸν.
ἔτι ὃ ὑμῖν τὸ λόγον ἐμφανὲ ποιήσομαι πρὸς
ἐκατέρωθεν θέληματος. πῶς τροφή γίνεταί ὁ
Χειρὸς ἀφ' αὐτοῦ σωτηρίας τὴν σαμαρείτιδος,
εἶπε πῶς μαθηταῖς, ὅτι ἔφαγε, καὶ τῷ πα-
τρός

πρὸς ἐτελείωσε ὁ θάλαμα. εἰς οὗ τὸς σώσει
 ψυχῶν, τρέφει θεόν. ὅπως εἰς τὸς ἀπολέσει
 ψυχῶν, τρέφει τὸν διάβολον. τίς οὖν ἡ ἀπορὰ
 τῷ ἐχθρῷ, καὶ τίς ἡ ἀποδημία, καὶ ἡ ἐπι-
 δημία, κατὶδωμ, καὶ διὰ τί τὸ πρῶτον
 ὠδοίς, ἔχον κατέμεινε. πάλιν ἐκ τῶν θείων
 γραφῶν ἡμῖν τὸ παροίμιον δειχθήσε· εἰς πί-
 στειν. εἰ τίς τέλειος ἢ ἐν ἀγιότητι, καὶ θεῷ
 ἐστὶ; καὶ τὸς εἶπεν ὁ ἀπόστολος. ὅπως καὶ ἐν
 ἀσεβείᾳ, εἰ τίς τέλειος γίνεται, οἶκος γίνεται
 τῷ διαβόλῳ, καὶ ἐπὶ αὐτὸν ἀναπαύει· ἐκ
 αὐτοῦ πρῶτον ἐν τοῖς ἀτελείς, καὶ ἀπο-
 δημί, καὶ μετὰ χρόνον ὁρᾷ, εἰς γέγονε τέ-
 λειος. ὅπως καταμύει ἐν αὐτῷ. ἡ δὲ διαφο-
 ρὰ τῆς τελειότητος πάλιν ἐκ τῆς εὐσεβοῦς δι-
 δασκαλίας ὡς ἀτελείς. ὡς περ οἱ ψυχὰς
 σώζοντες τέλειοι εἰσι ὡς τῷ θεῷ, ὅπως καὶ
 οἱ ἀπολλύοντες ὡς τῷ διαβόλῳ. λέγει τὸ εὐαγ-
 γέλιον ὡς ποῖαι ὁμοιότητα οἱ τέλειοι εἰσι.
 τοῖς γοῦν μαθηταῖς φησι, γίνεσθε τέλειοι ὡς
 ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ὑψίστος. ἐπεὶ δὲ σώζει ψυ-
 χὰς, καὶ σώματα. σώματα μὲν ἀνατέλλων τὸν
 ἥλιον, καὶ διδούς ὑπὸν. ψυχὰς δὲ, διδούς νό-
 μον, καὶ γινώσκον, ἀνεχόμενος εἰς ἐπανόρθωσιν.
 ἄρα εὐερίσκομεν ὅτι τῷ ἐχθρῷ εἰρημὸν ὁ
 παροίμιον ἐν τῇ γραφῇ; Ναί. αὐτὸ τὸ εὐαγγέ-
 λιον λέγει ὡς αὐτῷ. ἀπαρχῆς ὁ διάβολος
 ἀνδρῶποκτόνος ὄντι. εἰ τίς οὖν ἀναρῇ ψυχὰς,
 τέλειος ἐστὶ κατὰ τὸν διάβολον γινόμενος. ἀκό-
 λυτον εἰσιν εἰς τὴν, τίνες ἐν αὐτῷ τέλεια γέ-
 νωνται; οἱ φαρισαῖοι δηλαδὴ. αὐτὸς γὰρ εἶπεν
 ὁ Χριστός. ὅτι πατέρα ἔχουσιν τὸν διάβολον.
 αὐτοὶ ἀνέλκον πολλὰς ψυχὰς, ἀπιστοῦντες εἰς
 θεόν, καὶ Χριστὸν διδάσκοντες. ἐγὼ δὲ ἀπο-
 δείκνυμι, ὅτι καὶ ὑπερβάλον. ὅτι ὁ μόνος
 ἐδίδασκεν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάγκη ποιῆσαι κακόν.
 εἰ τίς γὰρ ἐπίστευσεν εἰς Χριστὸν, ἀποσυμμά-
 γος ἐγένετο, ἵνα τῷ ὡς τὸν ἐχθρὸν ἄρῃται
 τελειότητα. ἐκεῖνος διὰ δέους ἀναγκάζει ἀπο-
 στήναι θεοῦ. ἀπειλῶν γὰρ θάνατον, πολλοὺς τὸν
 εὐσεβείας ἐφυγάδευσε. αὐτοὶ καὶ ὁ θεός, ἀλλὰ
 ἐν ξηροῖς, καὶ ἐρήμοις σώμασιν. ἐπεὶ δὲ τὰ
 ἐκράνεια διὰ τὴν ἀφθαρσίαν αὐξάνουσιν. ὁ πρῶ-
 τος φθαίρει, καὶ φθαίρει ὁ πόρος τῷ θεῷ,
 ἀλλὰ ἐν τῇ ξηρότητι λεπηνόματος αὐξάνει. ἐκ
 τίς ἐστὶν ὁ ξηρὸς τόπος οἰδαμ. τίς ἔστιν.
 ἀλλ' ἢ ἀφθαρσία. ἐν ἀγνοίᾳ, καὶ ὁ ἐγρη-
 γασμένος αὐξάνει ὁ πόρος αὐτῷ. ἐπεὶ δὲ τῷ
 συμπλοκῇ ἐκ ἐν σαρκὶ ποιεῖται αἶμα, ἀλλ' ἐν
 ψυχῇ.

A tris sui perfecerit. Si quis igitur salvet
 animam, cibet Deum. Sic si quis ani-
 mam perdat, pascit diabolum. Quæ
 ergo sit seminatio inimici, & quæ ejus
 peregre profectio, & qui accessus, per-
 spiciamus: & cur primum repulsus, no-
 vissime remanserit. Rursus ex sacris Scri-
 pturis hoc vobis proverbium demonstra-
 bitur ad fidem adhibendam. Si quis
 perfectus fuerit in sanctitate, templum
 Dei est, sicut ait Apostolus. Ita quo-
 que in impietate si perfectus quispiam
 existat, domus diaboli efficitur, & in
 eo requiescit. Igitur seminat primum
 in imperfectis, & recedit; ac post tem-
 pus videt, numquid perfecti evaserint:
 & sic in iis remanet. Porro differentia
 perfectionis rursus ex pia comparabitur
 doctrina. Nam quemadmodum qui ani-
 mas salvant, perfecti sunt apud Deum;
 sic & qui deperdunt eas, apud diabo-
 lum. Dicit Evangelium, secundum quam
 similitudinem perfecti sint. Si quidem ad
 Discipulos: *Estote perfecti*, inquit, *sicut*
et Pater vester celestis perfectus est: quo-
 niam animas salvat, & corpora: supra
 corpora quidem oriri facit solem, &
 dat pluviam: animabus autem legem
 tribuit, & scientiam: tolerans, ut cor-
 riganter. Numquid de inimico reperimus
 dictum in Scriptura proverbium? Imo
 ipsum de eo affirmat Evangelium, quod
 ab initio Diabolus homicida erat. Si quis
 ergo occidit animas, jam perfectus eva-
 sit secundum diabolum. Sed consentane-
 um fuerit jam dicere, quinam in eo per-
 fecti evaserint? Pharisei videlicet. Ipse
 enim de iis asserit Christus, quod pa-
 trem habeant diabolum. Multas quippe
 illi occiderunt animas, perfidiam in
 Deum & Christum docentes. Ego vero
 ostendam, etiam ab eis ipsum fuisse dia-
 bolum superatum. Nam non solum do-
 cuerunt, sed etiam coegerunt facere ma-
 lum. Si quis enim credidisset in
 Christum, extra Synagogam pellebatur,
 ut inimicum ipsum perfectione superarent.
 Ille enim per timorem cogit recedere a
 Deo: nam mortem comminatur, multos-
 que a pietate divellit. Seminatur & Deus,
 verum in aridis desertisque corporibus:
 quoniam celestia per incorruptionem au-
 gentur. Non primum corrumpit, & cor-
 rumpitur semen Dei: sed in ariditate
 imminutum crescit. Igitur quis sit locus
 aridus, novimus: quid enim est, nisi in-
 corruptio? In castis ac continentibus cor-
 poribus augetur semen ejus: eo quod in
 carne nunquam conjunctionem agat, sed in
 ani-

Matth. 5.

Joan. 8.

Ibid.

* al. ὑπερ-
βάλον.* al. ἐγρη-
γασμένος.

anima. At quomodo istud? Rursus expendamus Evangelium: Animam, inquit, nemo occidere potest. Quare huius seculi bonis non indiget: Verum potest cum non egeat, incorrupta permanere. Cibus enim ad corporis dumtaxat subsistentiam atque sustentationem capit. Quando igitur non se ipsa submiserit corpori, sed ipsum sibi subjecerit, incorruptum semen Dei suscipiens: etiam corpus efficit, ut quasi lumine reddatur incorruptionis particeps, efficiaturque aridum in augmentum gracilitatis. Nam sicut accessiones rerum corporearum crassitudinem augent: ita crassitudinis imminutio augmentum fit extenuationis; eademque attenuatio si crescat etiam atque etiam, carnem tandem efficit quodammodo atque transformat in spiritum: atque ita caro cum spiritu copulatur & unitur, incorruptionis fructum proferens, perfecta quoque redditur ad suscipiendum Deum. Dicit quoque Evangelium, de mansionem Christi in perfectis loquens: Ego, inquit, & pater meus veniemus: & mansionem faciemus apud eum. Sed fortasse adhuc idem probari vobis, & confirmari cupitis; an corruptibilis caro incorruptioni commisceri queat? oportebit nos ista rursus breviter percurrere, nec gravate id fecero. Si enim ostensum est animam esse immortalem: perspicuum est eandem quoque incorruptibilem esse. At quemadmodum humidiorum corporum permixtione, redditur carnalis: sic etiam corpus per incorruptibilitatem animæ, divino unitum femini efficitur spiritale. Idcirco & Paulus internoscebat spirituales, & carnales homines. Noverat etiam quod carnales animam haberent, & corpora spirituales. Verum per temperamentum atque imperium plurium nomina præstantiorum universo attribuit homini: adeo ut si caro superaverit, carnalis sit homo ille: sin vicerit anima, spiritalis. Et alibi hæc ipsa demonstrans: Caro, inquit, resistit spiritui, & spiritus carni, ut non quæ velint faciant. Cæterum Evangelium quæstionem dirimit, affirmans violentorum esse regnum cæleste. Cogit enim spiritus naturam in diviniora: quando a carne natura trahitur ad terrena. Violentia ejus est bellum. Nam duobus accidit modis: in incipientibus quidem, ut non commisceantur carni: in perfectis vero, ut & carnem ipsam efficiant spiritalem. Propterea in principio dat semen; & in fine post augmentum vinum

Matth. 10.

Johan. 14.
15.

Galat. 5.

Matth. 11.

A ψυχῇ. πῶς ἐν τῷ γίνεταί; πάλιν ὑπετάσω-
 λω. ὁ εὐαγγέλιον εἶπεν, ὅτι τὴν ψυχὴν
 ἀποκτεῖναι οὐδεὶς δύναται. ἐκὲν δὲ χρῆζει τῶν
 τέτρ' κόσμῳ ἀγαθῶν. Δύναται δὲ μὴ χρῆ-
 ζεσθαι ἀφ' αὐτῆς ἀφ' αὐτῆς. τὰ γὰρ βρώματα
 πρὸς τὴν ὁ σῶματος δέχεται ὑποτάσσιν. ὅτε
 πίνω μὴ ὑποπέσῃ * σῶματι, ἀλλ' ὑπο-
 τάξῃ αὐτῷ δεχομένη τὸ ἀφ' αὐτοῦ ἀπόρον τῷ
 θεῷ; καὶ σῶμα ὡς * ὑποφωτὸς ποιῶ μετασ-
 χεῖν τὸ ἀφ' αὐτοῦ, καὶ γίνεταί ξηρὸν εἰς αὐ-
 ξησιν λεπτότητος. ὥστε γὰρ αἱ πρὸς αὐτὴν τῶν
 σωματικῶν αὐξήσιν παρέχουσι εἰς παχύτητα,
 ἔτι καὶ ἡ ἐκ παχύτητος μείωσις αὐξήσιν γί-
 νεταί λεπτότητος. αὕτη ἡ εἰς λεπτόν αὐξήσιν
 πάντῃ λεπτωθεῖσα πνευματοποιῶ τὴν σάρκα,
 καὶ ἔτι ἐν τῷ τῷ θεῷ πνεύματι καρποφο-
 ρῶσα ἀφ' αὐτοῦ, καὶ τελειωμένη πρὸς ὑποδο-
 χὴν θεῷ. λέγει καὶ ὁ εὐαγγέλιον, ὅτι ἐν
 τοῖς τελείοις, ἐγώ, φησιν, ὁ Χριστός, καὶ ὁ
 πατὴρ ἐλθούμεθα, καὶ μόνῳ παρ' αὐτῶ ποι-
 ησόμεθα. ἀλλὰ τάχα ἐτι πεισθῶν ποιεῖτε.
 εἰ δύναται ἡ φθαρτὴ σὰρξ ἀφ' αὐτοῦ συγκε-
 ραθῶν, καὶ * δὴ πάλιν ἡμεῖς βραχέα δι-
 ελθεῖν. εἰ δὲ δεικται ἀθάνατος ἡ ψυχὴ, δὴ-
 λον, ὅτι αὕτη ἐστὶ καὶ ἀφ' αὐτοῦ. ἀλλ' ὥστε
 διὰ τῆς ὑγρῶν σωματικῶν συγκεραθῆσα γίνε-
 ται σαρκική, ἔτι καὶ σῶμα διὰ τῆς ἀφ' αὐτοῦ
 τῆς ψυχῆς ἐνούμενον τῷ ἀπόρῳ θεῷ, γίνε-
 ται πνευματικόν. Διὰ τῶν καὶ ὁ Παῦλος οἶδε
 πνευματικούς ἀνθρώπους, καὶ σαρκικούς. οἶ-
 δον, ὅτι καὶ οἱ σαρκικοί ἔχουσιν ψυχὴν, καὶ οἱ
 πνευματικοὶ σῶματα, ἀλλὰ διὰ τὴν σύγκρα-
 σιν, καὶ ἐπικράτειαν τῆς πλείονος τῆς οὐσίας
 τῆς * κρατούντων ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἐπιτίθουσι.
 εἴαν κρατήσῃ ἡ σὰρξ τῆς ψυχῆς, σαρκικός
 ἐστὶν ἐκεῖνος ὁ ἀνθρώπος. εἴαν κρατήσῃ ἡ ψυχὴ,
 πνευματικός, * καὶ ἐν ἑτέρῳ δεικνύς ταῦτα
 λέγει. ἡ σὰρξ ἀντίκειται τῷ πνεύματι, καὶ ὁ
 πνεῦμα τῆς σαρκός, ἵνα μὴ ἡ ἀνὴρ θέλωσι, ποι-
 ῶσι. τὸ δὲ εὐαγγέλιον ἐπιλύει τὴν ζητήσιν. εἶ-
 πεν ὅτι βιασθῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θρασύ.
 βιάζεται γὰρ τὸ πνεῦμα τὴν φύσιν ἐπὶ τὰ θεό-
 τερα. ἐπειδὴ ἡ φύσις ἀπὸ τῆς σαρκός ἐπὶ τὰ
 γυνώδη καθεύκεται, ἡ βία αὐτῆς ἐστὶν ὁ πό-
 λεμος. δυοὶ γὰρ τρόποις ἐπιγίνεται. ἐν τοῖς ἀρ-
 χοῦσι γίνεταί, ἵνα μὴ συγκραθῶσι τῇ σαρ-
 κί. ἐν τοῖς τελείοις, ἵνα καὶ αὐτὴν τὴν σάρκα
 πνευματικῶς ποιήσωσι. διὰ τῶν ἐν ἀρχῇ τῶν
 ἀπόρον δίδωσι, καὶ * ἐπὶ τέλει μετὰ τὴν
 αὐξήσιν

* al. πτω-
ματι.

* al. ἀπὸ.

* al. δὴ.

* al. ἐπι-
κρατούν-
των.

* al. ἐν.

* al. ἐπὶ
τελειῶν.

αὐξήσιν οἶνον, καὶ τροφὴν ποιεῖ τὰς τελειωθέν-
τας; ὡς ἐπὶ τῷ ἐναντίῳ ἐρήκαμεν. Λέγει γὰρ πάλιν
τροφὴν θεῷ γινόμεθα, καὶ τωπὸς ἐγώ, φησί,
εἰμι ἢ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ δὲ
Ἀπόστολος τοῖς πιναῖς Κορινθίοις φησί. Θεὸς
γεωργιὸν ἔστε, θεοῦ οἰκοδομή. τὸν εἶπε πάλιν
τὰς ἀρχομένους. πάλιν δὲ τὰς τελείας τί φησιν.
ὁ οἶκος ἐστὶν ἡμεῖς. εἰάν περ τὴν ἀρχὴν τῆς
ἐκπαίδεως μέλει τέλος βεβαίαν καταχωρήσῃ.
ἐκκοῦν ἐν τοῖς σώμασι τοῖς ξηροῖς ὁ πόρος τῆς
ἀφιδαρσίας συνάπτεται. ἢ γὰρ κατὰ φύσιν ἀνυ-
πότακτον ἀντίκειναι ἢ σάρξ, * ἀλλὰ κατὰ τὴν
ἐπιθυμίαν, καὶ ὁρμὴν τῆς πλεονεξίας. εἰ γὰρ τὸ
κεφάλαιον ἐν ἀνθρώπῳ ὅστις ἢ ψυχὴ ἢ ἀθά-
νατος, οὐκ ἠδίκησε τὸν ἀνθρώπον ὁ θεὸς ἐπὶ
ἀφιδαρσία περφόρως, οὐκ ἐβιάσατο τὴν ἐπι-
μικτον φύσιν, ἀλλ' * ἐπροετρέψατο τὴν ἀφιδαρ-
σίαν βιάσασθαι, ὡς ὑπερέτῳ τὴν δι' ἀ-
μαρτίας φθαρτομένην σάρκα. ὥστε γὰρ ἐν
χωνείᾳ πυρὸς συζηματίζεται ἡ πυρὶς ὁ χαλ-
κός, ἔτι καὶ τὸ σῶμα τῷ πνύματι, εἰάν
τῇ ἀφιδαρσίᾳ συγκρατῇ. ὁ αὐτὸς χαλκὸς καὶ
τῇ κόπρῳ πᾶσι πλησίον γίνεται χωνύμενος, ὅ-
τε γὰρ σποδούμενος, καὶ τῷ ἰῷ φθειρόμενος. ἔτι
καὶ ἡ σὰρξ ἐν τοῖς πᾶσι βαπτίζομένη. Θέλω
δὲ ὑμῖν πάλιν τὴν βασιλείαν τῆς ἀγίας εἰπεῖν. πᾶς
ἐν αὐτῇ τὴν βασιλείαν κληρονομήσει. Ἡ φύ-
σις τῆς σαρκὸς ἀπαρτίζεται ἀνάπαυσιν. αὐτοὶ δὲ
μᾶλλον συντελεθῆς ἀντιλαμβάνοντες. κακέρμοι
χάρις. καὶ ἀσθενεῖς ἐαυτοὺς ἐξερραπύουσιν.
Ἡ φύσις ἡδέεται δόξῃ. αὐτοὶ δὲ λοιδορέμενοι
τέρπονται, καὶ * ἐλεῶντες κρύπτεται, καὶ ὡσε-
νόντες λανθάνειν σπουδάζουσιν. Ἡ φύσις τῆς
σαρκὸς ἐοικέναι βέλεται, αὐτοὶ δὲ νηστεύουσιν αὐτὴν
κατατήκναι, καὶ ἀσκήσουσιν αὐτὴν μαρτύρουντες.
Ἡ φύσις τὸν γάμον ἐχέει πλεονεξίαν. αὐτοὶ
δὲ ἐγκρατείας αὐτὴν χαλινῶσι, καὶ τὰς ἀγίας
τέμνουντες. * πᾶς δὲ πορείας διώκει ἢ φύσις. οἱ δὲ
ἅγιοι καὶ ἀδελφοὶ ἀνέχονται, κατὰ παραδό-
ξον, μικροθυμῶσι. σχεδὸν ἔν, ἐπὶ τὴν τὴν
ζωὴν πᾶν τὸ σαρκὸς πᾶσι πῶνται. τὸν γὰρ
ἄρον τὸν σαυρόν σε, καὶ ἀκολουθεῖ μοι.
Ἀλλὰ τὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος γράφει. νεκρώσατε
τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῇ γῆς. ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη τῆς βίας
τῆς ὡσεβείας γίνεταί. ἔδεις ἀναγρῆναι τινα μετὰ
* φειδῶ, ἀλλὰ μετὰ βίας. ἔτι καὶ ὁ θε-
λων ζωοποιῆσαι τὰ σαρκικά, βιάζεται. εἶπεν
ποῖά εἰσι τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῇ γῆς. ἢ γὰρ τῇ
δημιουργίᾳ τῷ θεῷ κατηγορεῖται. οὐκ εἶπε. νε-

Tom. III.

κρῶσατε

A augmentum vinum & escam perfectos effi-
cit, quemadmodum de contrariis diximus.
Quo pacto autem cibus, & potus Dei effi-
ciamur, ipse dicit: Ego, inquit, sum vitis,
& vos palmites. Apostolus quoque ad Co-
rinthios ait: Dei agricultura estis, Dei æ-
dificatio estis. Et hoc dixit ad insipientes:
ad perfectos vero, quid? Cujus, inquit, do-
mus sumus nos. Si initium igitur substi-
tentia stabile ad extremum usque ser-
vaverimus: in aridis fane corporibus, etiam
semen incorruptibilitatis coalescet. Non
enim iccirco caro spiritui resistit, quod
natura subjici, & parere non possit: sed
ex concupiscentia & impetu voluntatis.
Nam si caput in homine est anima
immortalis: non facit injuriam homi-
ni Deus, quum ad incorruptionem ad-
hortatur illum, nullamque vim affert mixtæ
naturæ: sed ad incorruptionem ac pudici-
tiam colendam hortatur, qua caro tanquam
ancilla, quæ per peccatum corrumpitur, præ-
servatur. Quemadmodum enim in fornace
ignis, æs figuram ignis capit & formam:
ita etiam corpus spiritui efficitur simile, &
cum illo quodammodo conformatur, si cum
pudicitia, atque incorruptione jungatur.
Idemq; æs quum funditur, fimo simile redditur
& terræ, quum cinere aspergitur; rubigini-
que, quum situ, carieque corrumpitur: ita
quoque caro, si perturbationibus demerga-
tur. Volo autem vobis de violentia san-
ctorum commemorare, quomodo per eam
regnum cœlorum percipiant. Carnis natura
quietem postulat: ipsi vero contritionem
potius sibi assumunt vendicantque: afflicti,
latentur: & quum minus valent corpore, se
ipsi non curant. Natura delectatur gloria:
at ipsi gaudent maledictis laceffiti. Quumque
ipsi aliis benigne fecerint, id celant; piete-
temque exercentes, latere student. Natura
carnis comedere optat: ipsi autem jejuniis
eam consumunt, exercitiisque piis tabefaciunt.
Natura placide ad nuptias fertur: at ipsi
continentiæ fræno eam cohibent, & causas
occasionisque peccatorum remouent. * Facul-
tates, ac opes consecratur natura: at San-
cti etiam injuria affecti, patientes sunt atque
longanimes. Omnem igitur prope dicam,
carnis vitam respuunt. Hoc enim est: tolle
crucem tuam, & sequere me. Ob id etiam
scribit Apostolus: Mortificate membra ve-
stra, quæ sunt super terram: quoniam per
piam ac religiosam ista fieri queunt violentiam.
Nemo occidit quemquam cum
misericordia: sed qui vult mortifica-
re carnalia, vim sibi affert, inquit.
Verum quænam sunt membra super terram?
Non enim divinum arguit opificium. Neque
D d dixit

Joan. 15.
1. Cor. 3.

Matth. 10.
16.
Coloss. 3.

* al. τῷ
πνεύμα-
τι.

* al. ἀλ-
λὰ προ-
τρέψατο

* al. ἐλ-
πίει.

* Quæ
sequun-
tur, de-
sunt in
Cod. Vat.
1815.
sed de-
scripta
sunt ex
cod. Ale-
xandri-
no Vat.
pag. 93.
* al. ἐκ-
εί.

dixit, mortificate membra corporis : sed quæ sunt super terram. Cujusmodi sunt fornicatio, invidia, fraus, malitia, avaritia, & ejusmodi. Omnia enim jam dicta, per ea, quæ sunt super terram, fiunt : quod in iis quandam caro affinitatem habeat : propter divitias enim injuriæ : propter gloriam infidiæ ; propter amorem sui ipsius dolus : propter delicias, fornicatio. Quare in hujusmodi rebus deprehenditur & agnoscitur homo carnalis : qui in rebus naturalibus, ad ea quæ sunt præter naturam progreditur. Quumque ad peccatum natura sit proclivis, rapitur ipsa a rerum sufficientia ad infatigabilitatem, a potatione ad ebrietatem, a nuptiis ad fornicationem, a justo ad iniquum, & a charitate ad confusam quamdam vilemque familiaritatem, & ad hospitalitatem repellendam ac violandam. Huic igitur naturæ vis afferenda : ut recte instituta, plus quam par est, sibi usurpare non possit. Oportet mortificare naturam : ne terrenis institutis ac legibus obsequi valeat. Quoniam & Salvator ait, melius esse uno pede, aut una manu certantem, pervenire ad cœleste regnum, quam duas manus, aut duos pedes habentem, mitti in ignem æternum. Non quidem omnino membra quæ fecit ipse, abscindenda mandavit : verum, ut discamus naturam non habere causam peccati. Mortificetur manus, & excæcetur oculus tuus : ut quum ad cædem nequeat cooperari manus, non faciat aliud malum. Facile persuadere licet amicis non infidiantibus, nisi congregiamur cum infidiatoribus. Non prohibuit Scriptura liberos legitime gignere, atque suscipere : sed eos occidere, Assidua enim copula omnem mentis tranquillitatem impedit, bella suscitatur, cædes docet, dolos & indignationes suggerit. Intelligite quæ dico, ne multis digressionibus utamur. Ipse quod satis sit præcepit. At dixit : quod vidua quæ in deliciis est, vivens mortua sit. Ipse docuit cum externis honeste verandum : sed carnis prudentiam facere vetuit ad mundi complacentiam. Non adversatur necessario rerum usui voluntaria paupertas : sufficit enim diei malitia sua. Nec contrariatur crux cibo : quod qui in agone contendit, ab omnibus se abstineat. Non adversatur nuptiis, violentia & mortificatio naturæ : quoniam mortem ex fornicatione manantem tollit. Nuptiæ officina sunt vitæ : at fornicatio mortis, quod filiorum propagationem corrumpat. Mortuum igitur peccatum efficere, quod occidit ; non est cujuscumque violentiæ, sed sufficientis, & exquisitæ. Intelligite virtutem Evangelii : quo pacto in homine mortuo

Matth. 18.

1.Tim. 5.6.

Matth. 6.

1.Cor. 9.

A κρώσατε τὰ μέλη τῷ σώματι ἀπλῶς, ἀλλὰ τὰ ἐπὶ τῇ γῆς. Καὶ τίνα ἔστι τὰῦτα ; πορνεία, δόλος, φθόνος, κακία, πλεονεξία, καὶ πάντα πάντα. τὰ εἰρημνῶσα σὰρξ ἔχει τὴν συγγένειαν. Ἀλλὰ τὸ πλῆθος αἱ ἀδικίαι. Ἀλλὰ τὴν ἀδοξίαν ὁ φθόνος. Ἀλλὰ τὴν φιλανθρωπίαν ὁ δόλος. Ἀλλὰ τὴν ἀπατάλιν ἢ πορνείαν. ἔκῃ ἐν τοῖς ὁμοίοις ἀλίσκεται ὁ σαρκικός ἄνθρωπος, ἐν τοῖς Ἀλλὰ φύσεως ἡμῶν ἀμαρτίας, ἀδικήματος. ἔφη δὲ εὐαγγελιον. μᾶλλον τὴν φύσιν βιάζεσθαι ἡμῶν ἀμαρτίας. κλέπτεται ἢ φύσιν ἐκ τῆς ἁμαρτίας εἰς ἀπλησίαν. ἔκῃ δὲ πίνει εἰς μέθην, καὶ ἐκ τῆς γαμψῆς εἰς πορνείαν, καὶ ἐκ τῆς δικαίας εἰς ἀπανθρωπίαν, καὶ ἀπὸ ἀγάπης εἰς χυδαίον, καὶ ἐκ φιλοξενίας εἰς ἀδελφοφιλίαν. χρὴ ἔν βιάζεσθαι ταύτην. ἵνα κυβερνηθῇ μὴ δύναται πλέον τῷ δέοντι, ἐπιδείξασθαι. Καὶ γὰρ ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἔφη. κρείσσον μονόποιον, ἢ μονόχερα, ἵνα τὴ βασιλείαν ἐπιτύχη ὁ ἀγωνιζόμενος. καὶ πάντως τὰ μέλη, ἀ ἀὐτὸς ἐποίησεν ἑκτεμῆν προσέταξεν, ἀλλὰ ἵνα μὴ θωμῶν, μὴ ἔχῃ τὴν φύσιν σωματίαν τῇ ἀμαρτίας. εἰάν τὸ δὲ ἐγκρατείας νεκρωθῇ ἢ χεὶρ, καὶ ἀποτυφλωθῇ ἢ ὁ ὤφθαλμος πρὸς φόβον, μὴ χάσῃ τὴν συνεργὸν χεῖρα. τὸ κακὸν σῶμα ἐποίησεν. ἀλλὰ πειθόμεν, τὰς φίλους μὴ ἐπιβελόντες εἰ μὴ σωμαθῶν τοῖς ἐπιβελόνσι. ἔκ ἐκώλυσε ἢ γραφὴν τεκνογονήσας, ἀλλὰ τεκνοκτονήσας. ἢ γὰρ συνεχρὴς ὁπμιξία ἐμποδίζει τὴν κατὰ φύσιν ψυχῆς, πολέμους ἐγείρει, σα, φθορὰς διδάσκουσα, δόλους, καὶ φθόνους ἡποβάλλουσα. Νοεῖτε ἀ λέγω, ἵνα μὴ ἐπὶ πολλὰς παρεκβάσεις ἔλθωμεν. αὐτὸς αὐτάρκην προσέταξεν, ἀλλὰ εἶπεν, ὅτι ἡ ἀπαταλὴ ζῶσα τέθνηκεν. αὐτὸς ἐδίδασκε πρὸς τὰς ἐξω δόχους. ἀλλὰ ἐνεπόδισε ποιῆσθαι τὴν σαρκὸς πρόνοιαν εἰς * ἀκοσμίαν. ἔκ ἐναντιῶνται τῇ αὐταρχείᾳ ἢ ἀκτιμοσύνῃ. ἐπαρκὲς γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ἢ κακία αὐτῆς. σῶμα ἐναντιῶνται τῇ βρώσει ὁ σαρρὸς. ὅτι ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται. σῶμα ἐναντιῶνται τῷ γάμῳ ἢ βίᾳ, καὶ ἢ νέκρωσις τῇ φύσει. ἐπειδὴ τὴν νεκρότητα τῇ πορνείᾳ καταργεῖ, ὁ γάμος ζωῆς ἔστιν ἐργασίον. ἢ τὴν πορνείαν τῇ θανάτῳ. ἐπειδὴ φθείρει τεκνογονίας. ἔκῃ σῶμα εἶπεν, ἀλλὰ νεκρὸν κατὰ φύσιν τὴν ἀμαρτίαν, ἢ ἀνελεῖν ἢ τὴν τυχεύουσης βίας ἐστὶ. σώετε τὴν εὐαγγελίαν τὴν δύναμιν,

* al. εὐ-
πειθίας

μιν, ὅτι ἐν νεκρῷ ἀνθρώπῳ βέλεται νεκρώσασθαι
 * δέλεαι. * ἀμαρτίαι. * θέλει ἐν θανάτῳ σαρκὸς θανα-
 * περὶ δὲ. * ταῦτα τῇ ψυχῇ τῇ θανάτῳ; * ἀποδοῖ ἐν
 ἀποκρίνῃ σώματι ἀδύνατον πᾶσι παθόν τῇ βί-
 τῳ. προτρέπεται βιάσασθαι τῇ φύσιν, ἵνα
 μὴ βίῃ ἀπομείνη νεκρότης. διδάσκει περὶ
 φρονήσας τὸ μέρος τῆς νεκρῆς, ἵνα μὴ ἀπολέσῃ
 τῇ ἀθανασίας τὸ κεφάλαιον. κατὰ τὴν σοφίαν
 ἀνδρας ποιῆσαι νοθεύει, ἵνα ὁ φθιρόμενος
 ἡμῶς φθείρωμεν, μὴ ὑφ' ἐτέρων ἀπομείνοντες.
 ἀρεῖσθαι βέλεται ἡμῶς ἀπαθῶς φθεῖραι τῇ
 σάρκα ἀφ' ἧς ἡσυχίας, ἵνα μὴ δι' ἀμαρτίας
 αὐτῶν ἀπολέσωμεν ἐν τῇ φθορᾷ. ἡ φθορά,
 * ἵνα ἡμῶς τὴν σάρκα φθείρωμεν. * ἴσιν ἐπι-
 * ἴν. * δέχεται, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἰατρικὴν τὴν τρα-
 * ἀσιν. * χυπόπον, καὶ ὄγκον ἔχοντας ἢ ξηραίνουσιν, ἢ
 σήπουσιν, ἢ κήκοι, καὶ ἕτω θεραπεύουσιν. ἡ
 φθορά τῇ ἀμαρτίας εἰς ἀπόλειαν ἐπιγίνεται,
 ἐπειδὴ λατρεύσας εἰς βάθος χωρῶσα ἀνάσσει
 ποιεῖ τῇ σήψιν τῇ φύσεως. μικρὰ εἶναι δοκεῖ, καὶ
 ἀπειρος γίνεσθαι, ὅτι ὡς ἡ ζύμη ἀπὸ ποσὶν
 ἄχει κεφαλῆς ἀπεργάζεσθαι. Μοιοειδὴς τῇ φθο-
 ρᾷ νομίζεται, ἀλλ' ἔχει πολλὴν δύναμιν.
 φθείρει ἐν βρώματι τὸ σῶμα παχύνουσα.
 ὡς περὶ τὸ ἡ ἀσθένεια ἀλλοιοῖ τὸ σῶμα, καὶ
 ἡ τρυφή οὐκ ἔσθ' ἐπινοῶσθαι τῇ ἐν τρυφῇ
 ἀφύγοντα, ἐπειδὴ ἀπώλεσε τὴν κανόνα τῇ φύ-
 σεως. φθορά ἐστὶ καὶ ἡ λεπτότης ἢ ἐν τρυφῇ,
 ἐπειδὴ σάρκα φθαρτὴς περσίδησι. φθείρει ἡ
 ἀμαρτία, καὶ ἐν φιλαργυρίᾳ, ὅτι διδάσκει
 φροντίζειν εἰς θάνατον. ὁ σῶμα φθείρεται ἐν
 καταπονήσῃ, τῇ ψυχῇ μιᾶν ἐν πονηρίᾳ.
 φθείρει καὶ ἀφ' φιλοδοξίας, ἐπειδὴ φθονεῖν,
 καὶ μισεῖν τοῖς πλησιάζουσιν ἀποτίθεται. φθεί-
 ρει καὶ δι' ἀρετῶν, ὅτι διδάσκει δι' αὐτῆς κε-
 τοδοξεῖν. φθείρεται ἐν τοῖς καλύπτῃσι τὴν ἀρε-
 τῇ, ἐπειδὴ εἰς ἀλκαφροσίαν ἀποτρέπεται.
 ἐν μεγάλῃ ἀρετῇ εἰσαγγέλλεται δόκοντα ἐν
 τοῖς πᾶσι ἐλάχιστα, καὶ δι' αὐτῶν πᾶσαι
 τὴν ἀποκρίσιν καταρρύπτει. παγίδας ἰσθ' ἐν
 τοῖς ὑφ' ἡμῶν προσημύνοις, ἐπειδὴ ὁ ἔσθ'ος
 * ὡμῶν. * ἡμῶν ποιεῖ γενέσθαι ἰσθ'ον, ἐν ᾧ ἡλῆμεν πᾶ-
 πτερά, πᾶς ἀρετῆς λέγω ἐν πᾶσι μικρῶν ἀφ' ὧν
 σωτηρίας, καὶ ὅ μόνον πᾶσι πτερά, ἀλλὰ καὶ
 ὁ σῶμα, καὶ τὴν ψυχὴν ζημιούμεθα. ἀπό-
 νως ἀποχρῶμεν πρὸς τὸ δόλον αὐτῶν, ἵνα μὴ
 ὡς ἀλόγοις ἐμπαίξωμεν. ἀποχρῶμεν τῇ μεθο-
 δίᾳ αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐν αὐταῖς καθ' ἡμῶν ἀγω-
 νίζεται, ὅτε πάντοθεν περισφαλινώμεθα,
 Tom. III. δέλεαι

A tuo velit vincere ac mortificare pec-
 catum; & in morte carnis, peri-
 mere mortem animæ. * Studet in cor-
 pore infirmo, passionum impetum ever-
 tere? * Hortatur vim inferre naturæ,
 ne mortalitatis violentiam sustineat.
 Docet mortis partem contemnere, ne
 immortalitatis caput deperdat. Ex sen-
 tentia virorum sapientum nos agere
 admonet: ut quod corrumpit, nos
 destruamus. Dumque ab aliis non
 sustinemus; voluntariis nos poenis car-
 nem edomare cupit, eamque per
 conjunia corrumpere, ne peccando ip-
 sam perdamus, in corruptione. Car-
 nem nostram atteramus: ut in se
 voluntatem Dei admittat. Nam &
 medici asperioribus locis, atque tu-
 moribus laborantes exsiccant, vel sup-
 purant, aut adurant, & sic curant.
 Corruptio peccati in perditionem ver-
 git, quum occulte in profundum pro-
 repens incurabilem reddit suppurationem
 naturæ. Parva esse videtur, & fit
 infinita: quoniam instar fermenti, a
 calce ad caput usque se diffundit.
 Unius generis ac formæ corruptio pu-
 tatur: sed vim continet multiplicem.
 In elcīs corrumpit, dum corpus im-
 pinguat. Nam sicut infirmitas immu-
 tat corpus: ita quoque non sinunt
 deliciæ eum, qui ipsis indulget, a-
 gnoscere naturæ legem violari deli-
 ciis. Corruptio est quoque gracili-
 tas, quæ ex deliciis nascitur: quo-
 niam carnes corruptibiles addit. Cor-
 rumpit quoque per cupiditatem, pec-
 catum: quia in mortem, sollicitum
 esse docet; corpus conficit domatque
 laboribus, & animam malitia contaminat.
 Corruptit quoque inani gloria, quoniam
 invidiam & odium in proximos suadet. Cor-
 rumpit etiam in virtute: quoniam per eam
 vane gloriari docet. Corruptit & in occul-
 tantibus virtutem: quoniam ad contemptum
 incitat: & ex præclaris virtutibus introducit,
 quæ in morbis animi videntur minima, qui-
 bus totam postea eorum naturam labefactat.
 Laqueos in iis, quæ a nobis geruntur, consti-
 tuit: quoniam ex consuetudine habitum nobis
 generat pestiferum, quo alas configimus, vir-
 tutes dico, in passione licet exigua, per affue-
 factionem: neque solum alas, ac pennas, sed
 & corpus, ac animam damno ignominiaque
 afficimus. Acriter attendamus ad astutiam
 ejus: ne tamquam insipientibus nobis illudat.
 Caveamus ejus insidias: quoniam per eas ad-
 versum nos decertat: ne dum nos velut ex om-
 ni parte securos ducimus, ipse sibi ingrediendi
 locum

locum inveniatur. Si enim tamquam leonem, firma murorum communitione ipsum arceamus: tamquam canis efficitur; ut propter vilitatem, eum minime devitemus. Si ut canem excludamus: volucris instar per fenestram ingreditur. Metuimus eum, dum aquilam se exhibet: & mox passerulus apparet. Ejicimus ut corvum: & velut apes infilit. Quumque in omnibus cognoverimus eum: tunc in culicem sese transformans, non exigua nos injuria afficit, Culices recentia vina mustumque corrumpunt: quoniam illorum multitudo sterquilinio commiscetur, sicut cum farina fermentum; & sæpe mortiferum, vel certe morbidum vinum reddunt, si vel morticiniis infederint, aut venenata gustaverint. Talis quoque est, quæ in parvis prævalet consuetudo: nam animæ detrimentum affert, ad omnem draconis dispositionem. Talis est subtilitas inimici, inducens etiam iis qui sibi videbantur securi, perniciem. Dicitque Ecclesiastes, muscas morientes perdere suavitatem unguenti: ut Sancti quidem ipsius intelligant vilitatem, & impuritatem: negligentes autem insidias ipsius, atque subtilitates. In Regum quoque libris, Elias Deum Accaron, muscam Baal appellavit: infidet enim in mentibus impiorum, tamquam in rufis & candentibus pascuis, hoc est, marcescentibus: exprimitque immundam actionem ipsorum, & ut ebullitionibus temulentiae eorum delectetur. Patitur se draco in muscam transformari: ut impietatis sanie miseros oblectet, Inter improbos versatur ut draco: at inter luxu diffuentes, ut musca. Perspicuum est igitur, eum inter securos culicem fieri, ut noceat. Vasa quidem communire, ne a muscis illudantur; animam vero non munitam relinquere, absurdum est; sicut & præter rationem existit, de rebus, quæ sub sensu cadunt, tuendis sollicitos nos esse: at de mente munienda atque servanda non laborare. Jubet in Proverbiis sapientia, pigrum ad formicas ire: & ab iis sapientiam addiscere. Monet & Evangelium, nos prudentes fieri sicut serpentes: neque enim illi capti sunt faciles, licet miserimi. Pro columba Evangelica, apem nobis Proverbium proponit: & pro serpente formicam. Videamus ergo utilitatis gratia, ipsam similitudinem. Serpens serpit, & infidiatur multis: sed proverbia, quia etiam subtilis draco efficitur in perditionem, formicam eum appellant. Quando ut formica visus fuerit ac vicerit: tunc draconis audaciam

Ecclef. 10.

4. Reg. 1.

Prov. 6.

Matth. 10.

A δέσκει τὸπον αὐτῷ πρὸς εἴσοδον. εἰάν
ὡς λέοντα τείχεσιν ὀχυροῖς ἀποδράσωμαι.
ὡς κυὼν γίγεται, ἵνα ἀφ' τοῦ ὀτελέος
μὴ φυλαζώμεθα. εἰάν ὡς κύνα ἀποκλεί-
σωμαι. ὡς πετεινὸν ἀφ' οὐρανοῦ εἰσέρ-
χεται. δεδείκται αὐτὸν αἰτὸν γινώσκον, καὶ
ἐρυσθίον φαίνεται. ὡς αἰτὸν γινώσκον ὡς κό-
ρακα, καὶ ὡς μέλισσα παρεισπύει, καὶ
ὅτι ἐν πᾶσιν αὐτὸν νοήσωμαι κύνῃ γινώσκον
B ὡς μικρὸς ἡμῶς ἀδικήσειεν. οἱ κύνες τὰς
πρώτας οἴκας ἀφανίζουσι, ἐπειδὴ συμφύρουσι
τῇ σαπείᾳ αὐτῶν τὸ πλήθος, ὡς ἡ ζύμη τὸ
ἄλθρον, πολλάκις θανατικὸν, ἢ νοσηρὸν ποι-
ῶσι τὸ οἶνον, ἢ θησιμαῖας ἐφρίζοντες, ἢ ἰοδό-
λων ἐρπετῶν ἀπογεννώμενοι. τοιαῦτα ἐστὶν ἢ ἐπὶ
C μικροῖς συνήθεια. ὅτι ζυμοὶ τὴν χυλὴν πρὸς
* πᾶν τε δράκοντος τὴν διάθεσιν. τοιαῦτα ἐστὶν
ἢ λεπτότης ὡς ἐχθρὸς ἐμποιῶσα καὶ τοῖς ἀσφα-
λέσιν ὀλεθρον. λέγει γὰρ ὁ Ἐκκλησιαστής, ὅτι
μῦα ἀφανίζει σκλασίαν ἐλάφης ἡ δύσματος, ἵνα
οἱ ἄγιοι συνῶσιν αὐτῶν τὸ ὀτελέος, καὶ ἀκάθαρ-
τον. οἱ δὲ ἀμελεῖς τὴν ἐπιβελίῳ, καὶ τὴν
λεπτότητα. Καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις ὁ Ἡλίας
θεὸν Ἀκκαρὸν μῦα βααλ προσηγορεύει. Εφ-
D ιζάνει γὰρ ἐπὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀσεβῶν, ὡς
ἐπὶ ποιορρῶουσας νομάς. ἐκμυζᾷ τὴν πρᾶ-
ξιν αὐτῶν τὴν ἀκάθαρτον καὶ ἐν τῇ βρασμῇ
τὴν παροιμίαν αὐτῶν τρέφεται. ἀνέχεται δρά-
κων γενέσθαι μῦα, ἵνα τερφῇ τῶν ἰχθύων τὴν
ἀσεβείας. ἐν τοῖς πονηροῖς ὡς δράκων σπυρ-
χεται, καὶ ἐν τοῖς ἀσώτοις ὡς μῦα συγγίνε. Δὴλον
ἐν ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἀσφαλέσιν κύν-
E ῃ γίγεται ἀδικῶν τὰ ἀγγεῖα πεφραγμένα
ἀφ' τοῦ ἀνέμπακτον. τὴν δὲ ψυχὴν, εἰάν
ἀπερίφρακτον. ἄλογοι περὶ τῶν ἀσφα-
λιζέσθαι, τὴν δὲ ἀφ' οὐρανοῦ πεφραγμένα ἀπο-
φύλακτον. εἶπεν ἡ σοφία ἐν τῇ παροιμίᾳ πο-
ρρωθῆναι πρὸς μύρμηκα, καὶ μαθῆναι φρόνη-
σιν. εἶπε καὶ τὸ εὐαγγέλιον γενέσθαι φρονίμους
ἡμῶς, ὡς τὰς ὄφεις. οὐ γὰρ διὰ λωπὶ εἰσι,
ὄντες ἀθλιώτατοι. ἀντὶ τὴν πεφραγμένην εὐαγ-
F γελίαν ἢ παροιμίαν τὴν μέλισσαν παρέθετο,
καὶ ἀντὶ τῆς ὄφews τὴν μύρμηκα. Ἰδόμεν ἐν
τὴν ὁμοιότητα πρὸς ὀφέλιαν. ὁ ὄφεις ἐρπύ,
καὶ ἐπιβελύει πολλοῖς. ἀλλ' ἡ παροιμία,
ὅτι καὶ λεπτὸς ὁ δράκων γίγεται εἰς ἀνάρε-
σιν, μύρμηκα αὐτὸν προσηγορεύσει, ὅτε ὄφ-
ει μύρμηξ, καὶ νικήσῃ, ὡς δράκων θρα-
σύεται. ὅτε φανῇ ὄφεις καὶ νικήσῃ. ὡς μύρ-
μυξ

μηδ' εκπαινεῖται, ἵνα μὴ ἀδικηθῇ. ἔγωγε καὶ ἡμεῖς
 ὀφείλομεν μεταχηματίζεσθαι τὰς μεθοδίας
 αὐτῆς, ἵνα μὴ ζημιούμεθα. Ἐρπεῖ ὁ μύρ-
 μηξ κατὰ τὸ ὄφιν, οἱ δὲ πόδες αὐτοῦ οὐ
 σάμα βατίζονται, ἀλλὰ τὴν γῆν ἐπιλαμβά-
 νονται εἰς πορείαν. τὰ σιτία ἡτὸν γῆν
 κρύπτει, ἵνα μὴ ἡτὸν χειμῶνος ἀδικηθῶσι.
 τὸς πόδες ἀποφράζει, ὥν καδισαί, ἵνα μὴ
 ἐν καρπῷ ἀνάγκης ἀπολέσῃ τὴν τροφήν.
 Ταῦτα πάντα καὶ ὁ ὄφιν παρ. ἔπει καὶ
 εὐαγγέλιον, τὸ διωγμὸν ὑμῶν ὡχεῖται μὴ
 ἐπιέναι χειμῶνι, ἡ ἐν σαββάτῳ. τὸ χειμῶ-
 να δηλοῦν τὴν ὥραν τῆς ἀνάγκης, τὸ δὲ σαβ-
 βατον τὴν ἡλικίαν τῆς γῆρας, ἐν ᾗ ζῶν
 ἡμῶν ἀφ' τὴν ἀργεῖαν σάββατον γίνεται.
 Ἐργασώμεθα οὖν ἐν θέρῃ, ὅτε ὅτε ἐπι-
 κεταί ἀνάγκη, ἵνα ἔχωμεν εἰς τὸ σάββα-
 τον. Οὗ αὐτὸς εἶπεν σωλομῶν. Ἐργάζεσθαι
 νεότητι πρὸς τὴν ἐλπίδα καρπὸν, ἐν ᾗ ἔρως.
 ὅτε ὅτε μοι ἐν αὐτῷ θέλημα. Τίς ἐν ὅτε
 ἡ ἀνάγκη; ἡ πειρασμός. * τις ἀμιγμέ-
 νος. ὅτε ἀγνοοῦν ὑφίστα. ὁ δὲ πειρασμός
 ὅτε, * πρὸς ὃν εἶπεν ὁ Κύριος. ὡχεῖται, μὴ
 εἰσελθῆναι εἰς πειρασμόν. Καὶ ὁ Παῦλος λέ-
 γει, ὅτι οὐκ ἔασι ὑμῶς πειρασθῆναι ὑπὲρ
 ὃ ὅτε δύνασθε, δεικνύς ὅτι θεὸς ὅτε εἰς κα-
 κὸν συγχωρεῖ, ἀλλ' εἰς τὸ ἀγαθόν, εἰδὼς,
 ὅτι νικῶσιν. συγχωρεῖ, ἵνα φερατωδω-
 μῶν. περὶ γὰρ τῆς ἡτῶσιν ὅτε αὐτὸς
 συγχωρεῖ. ἡ πρὸς αἵματις ἐκείναι, καὶ ἡ
 πρὸς αἵματις καδισαταί. ὁ ἐχθρὸς ὅτε
 οἶδεν, ὅτι νικῶσιν οἱ ἄγιοι. κακοδελης
 γὰρ ὡν, ὅτε ἐποίησεν ἀγῶνα τῷ φερα-
 νοῦσθαι μέλῳ. εἰ ἡν γινώσκων, καλοδε-
 λῆς ἐτύγχανε. καὶ ἡ ἡν καλοδελης,
 ἀφ' τῆς τῆς πίπτοντας κατατρέφει; ἐκ ἀ-
 νορθοῦ δὲ πανόμοιος τὸ πρᾶξεως. ἐκὲν δὲ
 ὡχεῖται μὴ ἐπὶ ἡμῶν ἐν χειμῶνι τὸ διωγ-
 μόν, σωθήκαμεν, ὅτι δύο περὶ ἐχει πειρασ-
 μός. Ἐνα τὸ ἐκ τῆς ὡχεῖται. Δάτερον δὲ
 τὸ ἐκ τῆς διωγμῶν πρὸς αἵματις. Οἱμοῖον
 ὅτε καὶ τὸ τῆς σαββάτου, ὅτι πρὸς ἐλπίδα
 πικρὸν τὸ διώξεως τῆς πόνοι, ὅν οἱ πρὸς
 διώκαμεν ἡτῶσιν σφοδρῶς κολαζόμεθα,
 εἰ μὴ φέροντες σφαλλόμενοι τὴν ψυχὴν ἀ-
 δικῶμεν. Θάτερον δὲ τέλος ἀκαρποι, ὅτι ἐν
 διωγμῷ διησκοντες ἀκαρποι ἀγῶνι μισθὸν ζη-
 μιούμεθα. Ἰδόμεν καδισαί πρὸς τὸ μελίτης,
 καὶ πρὸς τὸ πρὸς αἵματις, εἰ καὶ ἐν τῆς
 ὡχοίμεν

A daciā assumit. Quando vero ut ser-
 pens, & victus: formicæ humilitatem
 induit, ne ipsi noceatur. Sic quoque
 nos decet transfigurari: ne damnum ab
 insidiis ejus patiamur. Serpit formica sic-
 ut serpens: sed pedes ipsius non fe-
 runt corpus: verum terram pro gressus
 directione apprehendunt. Escas terræ
 recondit: ne ab hyeme detrimentum
 accipiant. Semina recludit, quibus
 persistat, ne tempore necessitatis sua
 esca destituatur: atque hæc omnia etiam
 serpens agit. Orandum quoque præci-
 pit Evangelium, ut non fiat fuga no-
 stra in hyeme, vel sabbatho. Per
 hyemem tempus necessitatis significans: per
 sabbathum autem ætatem senilem, quan-
 do vita nostra propter otium atque se-
 gnitiem, sabbathum efficitur. Opere-
 mur ergo ætate, quamdiu non urget ne-
 cessitas: ut habeamus quo vivere liceat
 in sabbathum. Idemque ad labores in
 diebus juventutis perferendos hortatur Sa-
 lomōn: antequam veniat tempus, de quo
 dicas, non mihi placet. Quæ est igi-
 tur necessitas, aut tentatio illa muta-
 bilis, quæ ignorantiam prætexit? est
 autem tentatio, de qua ait Dominus. Ma-
 tth. 26. Orate ne intretis in tentationem. Affir-
 matque Paulus, Dominum non passu-
 rum vos tentari, supra id quod pote-
 stis: ostendens non ad malum, sed ad
 bonum Deum permittere tentationes,
 sciens nos eas superaturos. Permittit au-
 tem ad coronam: in succumbentibus
 vero non ipse tanquam auctor concedit:
 sed uniuscujusque voluntas, & actio,
 causa constituitur. Neque novit inimi-
 cus, sanctos victuros: nam quum sit
 perversæ voluntatis, non moliretur cer-
 tamen, victoriam reportaturis: bonum
 enim spectaret. Si sciret, & si bo-
 num spectat, cur cadentes evertit? ne-
 que erigit ab actione perversa desistens?
 Per illud ergo, quo dicitur, orandum es-
 se, ne fiat fuga nostra, hyeme: intelli-
 gimus duplicem contineri tentationem:
 unam quæ fit inquirendo, & examinando:
 alteram vero, ex proposito ac volunta-
 te persecutionis. Simileque est istud de
 Sabbatho: quoniam acerbum continet fi-
 nem fugæ laborum, quos aut ultra vi-
 res subeundo, vehementer torquemur;
 aut non sufferendo, errantes atque of-
 fendentes, magnum animæ detrimentum in-
 ferimus. Alterum ergo finem dicit infru-
 ctuosum: quoniam in fuga citra fructum
 moriendo, mercedem æternam deperdimus.
 Videamus deinceps de ape & columba, an
 in

Matth. 24.

Matth. 26.

1. Cor. 10.

* ἐν ᾗ
 τις.
 * ὡχεῖται
 οἱ, τῆς
 τῆς

in iis quoque invenire liceat similitudinem sicut in serpente, & formica. Magna quippe illis propter hyemem est diligentia. Apis labores, fertilitatis tempore fiunt. Columba communitatem amat, similiter & apes. Labor apis cunctis est utilis: & species columbæ omnibus valde amabilis. Sicut apes, ita & columba absque dolo. Captu facilis est species columbæ serpentibus. Similiterque apis reptilibus. Illis sunt similes, qui cum simulatione vivunt: & istis qui in simplicitate. Ideoque Ecclesiastes dicit: In die bono, aspice bonum: & custodi innocentiam, ut videas æquitatem. Sed primum dixit Dominus: *Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columba*: nam sequitur post tentationem requies. Hinc quoque David: *transivimus, inquit, per ignem & aquam, & eduxisti nos in refrigerium*. Quin & post formicam, apis. Dicit etiam Paulus, primum quidem carnalia, sicque deinde jungit spiritalia. Post labores enim procreatur gloria. Dicitque de ape, quod cunctis sit expetibilis, & in æstimatione. Videtis ergo, quod in laboribus primum exercitari oporteat, & per certamen coronari: ut sic divina detur gratia perfrui? Acerbitatem laboris, dulcedo quietis excipit; & asperitatem vitæ, gaudium. Nisi odio habitus fuerimus sicut serpentes: quasi columbæ non reddemur amabiles. Nisi viles atque abjecti formicarum instar exstiterimus: ut apes non erimus industrii. Primum passus est Christus, ac velut serpens Moysis in ligno suspensus: & sic postea tamquam columba, e mortuis resurgens, evolavit ad cœlestia. Primum comedit lactucas agrestes paschæ: sicque resurgens, favis se mellis refecit. Intelligite quæ dico fratres: quoniam si quis securus reddi velit, laborare debet: & postea fructum laborum percipiet. Si ex parvis aberrare nolueritis: per labores discite a patribus nostris. Estote filii obedientiæ laborando: ut patres evadatis in requie. Laboribus intenti, ab improborum consuetudine non decipiimini: quoniam labor ægram perversamque consuetudinem fugat. Dixi ergo vobis: nolite malis assue fieri moribus; ne in profundum malitiæ decidatis. Dixi etiam, quo pacto istud obtinere queatis: ne me ut medicum de morbis differentem, & de eorum cura experientiam non habentem, reprehendatis. Facite ergo quæ decent promissiones vestras:

Ecclef. 7.

Matth. 10.

Psalm. 65.

Colos. 3.

Ephes. 4.

A ὁρῶμεν ὁμοιότητα, ὡς τῷ τῷ ὄφει, & τῷ μύρμηκι, ἡ πολλὴ παρ' ὀκείνοις ἡ ἀκρίβεια ἀφ' ἧς χειμῶνα τῆς μελίτης οἱ πόνοι ἐν βύθυσσι γίνονται. ἡ περὶ κοινότητα ἀσπάζετο, ὡσαύτως καὶ ἡ μελίτη τῆς μελίτης ὁ πότος ἀπασὶ χρήσιμος, καὶ ἡ περὶ εὐεργεσίας ὁ εἶδος πᾶσι περὶ φιλέστατον, ὡς ἡ μελίτη. ὅτε περὶ εὐεργεσίας δολιεύετο. θάλαττον περὶ εὐεργεσίας τὸ εἶδος τοῖς ὄφειν, ὡσαύτως καὶ τὸ τῆς μελίτης τοῖς ἐρπετοῖς. ὀκείνοις εὐέκασιν οἱ μετὰ ἀφ' ἧς κείσεως βιβντες, καὶ τέτοις οἱ μετὰ ἀπλότητος. διὸ καὶ λέγει ὁ Ἐκκλησιαστής, ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῇ, ἴδε ἐν ἀγαθῇ, καὶ φύλασσε ἀκακίαν, ἵνα ἴδῃς βύθυστα. ἀλλὰ πρῶτον εἶπεν ὁ Κύριος. γίνεσθε φρόνιμοι ὡσεὶ ὄφεις. εἰδ' ὡς καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περὶ εὐεργεσίας. Εἶπετο γὰρ μετὰ τῆς πειρασμὸν ἡ ἀνάπαυσις. διὸ λέγει ὁ Δαβὶδ. διήλθομεν ἀφ' πυρὸς, καὶ ὕδατος, καὶ ἔξηγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν. Μετὰ τῆς μύρμηκα καὶ μελίτη. λέγει καὶ ὁ Παῦλος. πρῶτον τὸ σαρκικόν, καὶ ὅπως τὸ πνευματικόν. γίνετο γὰρ μετὰ τῆς πόνης δόξα. καὶ λέγει περὶ τῆς μελίτης, ὅτι ποσεινὴ ὅτι πᾶσι, καὶ ἐπίδουξος. Ὁρᾶτε, ὅτι δὲ πρῶτον ἐν πόνοις ἀφ' ἡμετέρῃς ἐσθ' αἱ ἀνὴν. τεφανῶσθαι ἵνα ὅπως τῆς θείας χάριτος ἀπολαύσωμεν; ἡ πικρίαν τῆς ἀσκήσεως, ἀφ' ἧς ἐστὶν ἡ γλυκύτης τῆς ἀναπαύσεως, καὶ ἡ τραχύτητα τῆς ζωῆς ἡ χάρις ἀφ' ἧς ἐστὶν. Εἰ μὴ μισηθῶμεν ὡσεὶ ὄφεις. ὡς αἱ περὶ εὐεργεσίας ἡ φιλιμέδια. εἰ μὴ ὁπτεῖς ὡσεὶ μύρμηκες γενόμεθα, * ἐπιδέξιοι ὡς αἱ μελίτες ἡ γινόμεθα. πρῶτον ἔπαθεν ὁ Χριστὸς ὡς ὁ ὕψις μωσέως ἐπὶ ξύλῳ κρεμασθεὶς, καὶ εἰδ' ὅπως, ὡς περὶ εὐεργεσίας ἀνὰ τὰς ἐν τῇ νεκρῶν ἀνέστη εἰς τὰς ἐπουράνια. πρῶτον ἔφαγε τὰς πικρίδας τῆς πάχας, καὶ ὅπως ἀνὰ τὰς τῆς μελικηλίδος ἀπὸ πηλᾶσσε. Νοεῖτε ἅ λέγω, ἀδελφοί. ὅτι εἰ τις θέλει ἀσφαλισθῆναι, ποιῇ ὀφείλῃ, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπολαύσῃ τῆς πόνης αὐτῆς. Εἰ μὴ θέλετε μὴ πηδᾶσθαι ἐν τῇ μικρῶν, ἀφ' ἧς πόνης μέδετε τῷ τῆς πατέρων ἡμῶν. Γίνεσθε τέκνα ὑπακοῆς ἐν πόνοις, ἵνα πατέρες γένησθε ἐν ἀναπαύσει. Ἐν πόνοις ὄντες ὑπὸ ἔθους * ἔχ' ὑπαχθῆσθε, ἐπειδὴ ὁ κόπος φυγαδευτὴς ἡ ἐμπαθῇ σωθήσθαι. Εἶπεν ὁ ἡμῖν, μὴ γίνεσθε ἐν κακοῖς ἔθουσιν, ἵνα μὴ εἰς βυθὸν κακίας ἐμπέσητε. Εἰπὼν καὶ πᾶσι τῷτο ἔχ' δύνασθαι, ἵνα μὴ μετὰ ἐπιλάβῃσθε ὡς ἱατροῦ περὶ παθῶν λέγοντος, περὶ τῆς θαραπείας αὐτῶν πείραν μὴ ἔχοντος. Ποιήσατε ὅτι τὸ πρέπον τῆς ἐπαγγελίας ὑμῶν,

* ὡς αἱ
μύρμηκες
ἐπὶ δόξῃ
ἐκ ἐσθ' αἱ
μεδία.

* ἐπαιχ-
δίσσιν.

DE ABRENUNCIATIONE.

215

ὁμολογῶ, ἵνα καὶ τῷ ἐπαγγελίῳ τῷ Θεῷ ἐπι-
τύχητε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

Astras : ut Dei quoque promissionibus potia-
mini in Christo Jesu . Amen.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΤΑΓΗΣ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Confer
cum ser.
monē
cujus i-
nitium
Tom. 2.

Græc.
Lat. pag.
209.
Αὐγασ-
τοι, μη-
δὲν πρὸς
τιμω-
μὴν α
p. 216.

Π Αρακαλῶμεν μαθῆναι τὴν δύναμιν τῆς ἀπο-
ταγῆς.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Η ἀποταγή, ἣν ἐπὶ τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι
ποιούμεθα, μικρὰ μὲν φαίνεται λεγομέ-
νη, νοσηρὴ δὲ καὶ πάνυ ἐστὶ μεγάλη. ἣν ὁ ἰσχύ-
σας φυλάττει ; τεισμακάειός ἐστι. Ἀλλὰ γὰρ
ὀλίγων ῥημάτων, πᾶν κακὸν ὀνομαζόμενον,
ὃ μισθὸς ὁ Θεός, ἀποτασόμεθα. ἔχον, ἡ
δύο, ἡ δέκα ; ἀλλὰ πᾶν κακὸν ὃ μισθὸς ὁ Θεός.
οἷόντι λέγω. ἀποτάσσομαι, φησι, τῷ σατανᾷ,
καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. ποίοις ἔργοις ;
ἄκυσον· πορνείαν, μοιχείαν, ἀκαθαρσίαν,
ψευδοκλοπὴν, φθόνον, φαρμακείαν, μαϊτείαν,
ἐπαισιδίαν, θυμὸν, ὀργήν, βλασφημίαν, ἔχ-
θραν, ἔειν, ζήλον· ἀποτάσσομαι μέθην, ἀρ-
γολογίαν· ὑπερυφάνειαν, βλαχείαν· ἀποτάσσο-
μαι γελοιασμοῖς, κισσαρισμοῖς, ἄσμοσι δαι-
μονικοῖς, ἥγχι τραγωδίαις, ὀπιφωνήσεσι,
παιδοφθορίαις, ὀρνεοσκοπίαις, ἐπερωτήσεσι
πνευμάτων, πεπάλων γραφῶν· ἀποτάσσομαι
πλεονεξίας, μισαδελφίας, ἀρπαγῆς. ἀπο-
τάσσομαι τῷ χολαζῆν κύβοις, ἥγχι τῷ ταν-
λίζῆν, καθὼς καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι τὰς ποι-
ήσας τούτο, ἀκοινωνήτας ἔχοντες προτάσσοντες εἰς
τὰς κανόνας αὐτῶν, ἐὰν λαϊκοί εἰσιν, εἰ δὲ
κληρικοί εἰσιν, ἵνα καθάρονται. ἀποτάσσομαι
εἰδωλοθύτου, καὶ αἵματος, καὶ πνικτοῦ καὶ θνη-
σιμότητος· καὶ τί πολλὰ λέγω ; ἔχον γὰρ ἐστὶν ὁ
καιρὸς, νῦν πάντα ἔχειπεν, ἀλλὰ ὡς δὲ δρᾶ-
μωμεν τὰ πολλὰ, καὶ ἀπὸ τῶν εἰπωμένων. Ἀπο-
τάσσομαι πᾶσι τοῖς ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ
ἄστροις γινομένοις· καὶ ἐν πηγαῖς, καὶ ἐν δέν-
δροις, καὶ ἐν τεύχεσι, καὶ βάμμασι, καὶ πο-
τηείοις, καὶ ἑτέροις πολλοῖς ἀτόποις ἔργοις,
ἅπερ ἀχρόν ἐστι καὶ λέγει· τέτοις πασι, καὶ
τοῖς ὁμοίοις τέτοις ἀποτασόμεθα ἐν τῇ τῷ
ἁγίῳ βαπτίσματι ἀποταγῇ, ὥστε πάντες
γινώσ-

EJUSDEM

DE ABRENUNCIATIONE.

INTERROGATIO.

B

O Bsecramus te, ut Abrenunciationis
vim nos doceas.

RESPONSIO.

A Brenunciatio, quam iu sacro Bap-
tismo facimus, nominata quidem
apparet parva ; cæterum intellecta, ad-
modum magna : quam qui servare va-
luerit, beatissimus erit. Paucis namque
verbis cuncta, quæ nominantur mala,
quæque odit Deus, valere jubemus, &
abrenunciamus : cujusmodi est : Abrenun-
cio, inquit, Satanæ, & cunctis ope-
ribus ejus. Quibus, inquam, operibus?
Audi : fornicationi, adulterio, immun-
ditæ, mendaciæ, furto, invidiæ, ve-
neficio, divinationi, incantationibus, ex-
candescentiæ, iræ, blasphemiæ, inimi-
citæ, contentioni, æmulationi, Abre-
nuncio, inquam, ebrietati, ocioso elo-
quio, superbiæ, lasciviæ. Abrenuncio
risibus, cithararum lusibus, canticis dia-
bolicis, tragicis scilicet inclamationibus,
puerorum corruptionibus, augurationibus,
spirituum immundorum interrogationibus,
laminarum inscriptionibus. Abrenuncio a-
varitiæ, odio in fratres, rapinis. Ab-
renuncio alearum, & tabularum lusibus,
sicut etiam sancti Apostoli hisce operam
dantes atque vacantes, excommunicatos
esse ordinarunt in suis canonibus, si lai-
ci fuerint : si vero clerici, ut deponan-
tur. Abrenuncio idolothyti, & sanguini,
& suffocatis, & morticiniis. Et
quorsum pluribus ago ? non enim mo-
do suppetit tempus enarrandi omnia.
Verum percurramus multa, & simul se-
melque dicamus : Abrenuncio cunctis,
quæ fiunt in Sole & Luna, & astris,
& in fontibus, & in arboribus, & in
triviis, & in fassamentis sive tincturis,
& calicibus, aliisque pluribus absur-
dissimis operibus, quæ & dicere
foret turpe. Quibus omnibus, &
horum similibus abrenunciamus in ab-
renunciatione sancti Baptismatis : quæ
cuncti

cuncti novimus opera atque doctrinas esse diaboli. Atque hæc cuncta, dum in tenebris essemus sub potestate diaboli, didicimus, priusquam lux affligeret nobis, essemusque adhuc sub peccato venundati. Quando autem benignissimo misericordissimoque Deo placuit, nos ex hujuscemodi liberare errore, visitavit nos oriens ex alto: apparuitque gratia Dei salutaris, & dedit semetipsum pro nobis commutationem, redemitque nos ab errore idolorum, & dignatus est regenerare nos per aquam, & spiritum. Hæc omnia abnegavimus, & veterem hominem una cum actionibus suis exuimus; novum vero Adam induimus. Præfata igitur hæc opera mala, qui post gratiam fecerit, gratia excidit: Christusque tali in peccatis permanenti nihil proderit. Audistis, o Christi amatores, quantæ malorum multitudini abrenunciastis paucis verbis. Atqui hæc ipsa abrenunciatio, & pulchra confessio exigetur ab unoquoque nostrum in illa hora, & in illa die. Scriptum est enim: Quoniam ex verbis tuis justificaberis. Iterumque Dominus ait: *De ore tuo te judico, serve nequam*. Perspicuum est igitur, quia verba nostra vel judicatura sint nos, vel justificatura in hora illa.

Matth. 12.
Luc. 19.

INTERROGATIO

AT quo pacto interrogantur?

RESPONSIO.

Interrogabuntur Pastores, Episcopi scilicet, de proprio regimine, & de grege ipsorum: requirenturque ab unoquoque rationales oves, quas a Principe Pastorum Christo susceperint. Quod si ex negligentia ipsius Episcopi ovem perdi contigerit, de manu ipsius requiretur sanguis ejus. Similiter quoque Presbyteri rationem reddent pro Ecclesia sibi credita. Præterea Diaconi, & cuncti fideles pro domo sua, pro uxore, & filiis, pro servis, & ancillis daturi sunt rationem, an in disciplina & correptione Domini eos enutrierint, sicut admonet Apostolus. Tunc interrogabuntur Reges, & Principes, divites, & pauperes, parvi

A γινώσκουμεν, ὅτι ἔργα καὶ διδασκαλίαι εἰσὶν τῷ Διαβόλῳ. ταῦτα πάντα ἐν σκοτεινότητι πρὶν ἢ τὸ φῶς. ὅτε ἡμεῖς πεπρωμένοι ἦμεν ἐν αἰματίᾳ. ὅτε ὁ ἡβηλὴς φιλάνθρωπος, καὶ ἐλεήμων Θεὸς λυτρώσασθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς πλάνης, ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀναπολήσει ὅτι ἡμεῖς. καὶ ἐπέφανεν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντάλλαγμα ὑπὲρ ἡμῶν. καὶ ἔξηγόρασεν ἡμᾶς ἐκ πλάνης τῆς εἰδώλων, καὶ ἠυδόκησεν ἀναγεννῆσαι ἡμᾶς δι' ὕδατος καὶ πνιύματος. Ταῦτα ἐν παντί ἀπρηνησάμεθα καὶ ἀπεξεδυσάμεθα τὴν παλαιὰν ἀνθρώπου σὺν τῇ πράξει αὐτοῦ. ἐνεδυσάμεθα ὅτι τὸν νεὸν Ἀδάμ. ταῦτα νῦν ὁ ποιῶν τὰ προεξηρημένα πονηρὰ ἔργα μετὰ τῆς χάριτος, ὁ Χεῖρος αὐτῶν ἔδεν ὡφελήσει, ὁπμιένοντα τῇ αἰματίᾳ. ἡκούσατε φιλόχειροι, πόσον πολλὸς κακῶν ἀπετάξατε δι' ὀλίγων ῥημάτων; ταύτην ἐν τῇ ἀποταγῇ καὶ τῇ καλῇ ὁμολογίᾳ ἀπαγέταται ἐν τῇ ὥρᾳ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ἡ χάρις καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου ὡς ἐν τῇ ὥρᾳ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ πάλιν ὁ Κύριος λέγει. ἐκ τῆς εὐδοκίας σου κενῶ σε πονηρὴ δόξα. φανερόν ἐστιν ὅτι, ὅτι οἱ λόγοι ἡμῶν, ἡ κατακρίνουν ἡ δικαιοῦσιν ἡμᾶς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

ΠΟῖος ὁ τρόπος ἐρωτῶνται;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Επερωτῶνται ποιμένες, ἡγεῖς ἐπίσκοποι, καὶ ἡμεῖς ἰδίᾳ πολιτείας, καὶ ὑπὲρ ποιμνίας αὐτῶν. καὶ ἀπαγέταται ἡ χάρις τὰ λογικά πρόβατα, ἀπὲρ παρέλαβεν παρὰ τοῦ ἀρχιποιμνίου Χειροῦ. εἰ ἂν ἔξ ἀμελείας τῶν ἐπισκόπων ἀπολείψῃ πρόβατον. τὸ αἶμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἀπαγέταται. ὁμοίως ὁ καὶ πρεσβύτεροι δώσουσι λόγον ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν. αἶμα ὁ καὶ οἱ διάκονοι, καὶ πᾶς ὁ πιστὸς ὑπὲρ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὑπὲρ τῆς γυναικὸς καὶ τέκνων ἐκ παιδίων, καὶ παρθένων, δώσει λόγον, εἰ ἔξεδρεψαν αὐτὸς ἐν παιδίᾳ καὶ νεότητι Κυρίου, καὶ ὡς ὁ ἀποστόλος. τότε ἐπερωτῶνται βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες, πλοῖοι καὶ πένητες, καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι.

INTERROGATIONES, ET RESPONSIONES. 217

καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὡς ὧν ἐπραξαὶ ἔργων· γέγραπται γὰρ, ὅτι πάντες ἀποκαλυφθήσονται τῷ βήματι τοῦ Χειροῦ, ἵνα κομίσῃται ἕκαστος τὰ ἑαυτοῦ σώματος, ὡς ἂν ἐπραξεν ἢ ἀγαθόν, ἢ πονηρόν· καὶ ἀλλοχοῦ γέγραπται· ὅτι ὅς ἐστιν ὁς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.

A parvi, & magni, de operibus quæ gesserint. Scriptum siquidem est, quia omnes manifestabimur ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum. Scriptum quoque est alibi: quoniam non est, qui de manibus meis possit eruere.

2. Cor. 5.
Rom. 14.

Deuter. 32.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Δ Εόμεθα σε, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς τὰ ὑπερταῦτι γινόμενα.

B INTERROGATIO.

R Ogamus te, ut nobis aperias & ea, quæ postea futura sunt.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Λ Αλήσω ἐν ὀδύνῃ τῇ καρδίας μου, ὅτι ἔδυνασθε ἀκούσαι τὰ τεῦτι ὑπερταῦτι γινόμενα· ἀλλὰ παυσώμεθα φιλόχριστοι.

C L Oquor in dolore cordis mei: quia quæ post futura sunt, audire non potestis: quare superfedeamus Christo dilecti.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

M Ἡ φοβερώτερα τῶν πνευματικῶν εἰσὶν ὧν παρὰ σου ἠκούσαμεν;

INTERROGATIO.

N Um terribiliora sunt ea supradictis, quæ abs te audivimus?

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

K Αἱ φοβερώτερα, καὶ σκυθρωπότερα καὶ ἐλαινότερα, καὶ πολλὰ δακρύων καὶ στεναγμῶν ἄξια ἅπερ ἂν εἰς μέσον προάγω, τρόμος λήψεται τὸς ἀκούοντας αὐτά.

D RESPONSIO.

E T terribiliora sunt, & tristiora, & miserabiliora, multisque lacrymis, ac singultibus digna: quæ in medium si protulero, tremore corripientur cuncti illa audientes.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Δ Ἰήγησαι ἡμῖν ταῦτα φίλε τῷ Θεῷ εἰ δυνατὸν, ἵνα ἀκούσαντες αὐτὰ πλεονεκτούμεν μετανοήσαντες.

INTERROGATIO.

E Expone nobis ista, o amice Dei, si fieri potest; ut iis auditis, majorem agere poenitentiam studeamus.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

E Ἰπὼ μετὰ δακρύων, καὶ γὰρ ἔστι χωρὶς δακρύων ἡμεῖς διηγήσασθαι· διότι ἔχοντες ἅπαντες ἀποστόλου, ταῦτα τοῖς ἀνθρώποις ἀποτίθεσθαι· ὑμεῖς δὲ πιστοὶ ἐστέ, ταῦτα ἀποτίθημι ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς δὲ ἑτέρας διδάξατε, εἰ γὰρ καὶ τῇ καρδίᾳ μου ἀλγὼν ἐπὶ τῇ διηγήσει ταύτῃ, ἀλλὰ συμπαθήσατέ μοι, ἀδελφοί μου ἀλόγων· τότε γὰρ φιλόχριστοι, μετὰ τὸ ἀρεθίσθαι, καὶ πάντων τὰ ἔργα δημοσιεύσθαι ἐπὶ ἀγγέ-

RESPONSIO.

F D Icam cum lacrymis: non enim fieri potest, ut absque lacrymis illud exponam, quandoquidem sunt extrema. Quoniam autem mandatum ab Apostolo accepimus, hæc fidelibus hominibus proponendi, & quia vos fideles estis, ista vobis commendo, vos autem & alios docete. Etsi enim dolore cordis præpedior, dum ejusmodi narrationem aggredior, at compatimini mihi, fratres mei benedicti. Tunc enim, Christo dilecti, quum discussi examinatique fuerint universi, universorumque opera coram Angelis

2. Tim. 2.

gelis & hominibus publicata, cunctique
 1. Cor. 15. inimici subjecti sub pedibus ejus, & om-
 Rom. 14. nis potestas ac vis evacuata, omneque
 Philipp. 2. Deo curvatum fuerit genu, quemadmo-
 dum scriptum est. Tunc segregabit eos
 Matth. 25. ab invicem, sicut segregat pastor oves
 ab hoedibus. Nam qui bonis operibus,
 bonisque fructibus reperti fuerint conspi-
 Matth. 13. cuit, ab infructuosis & peccatoribus se-
 parabuntur. Sicut sol autem fulgebunt
 illi, qui mandata Domini custodierint,
 misericordes, pauperum & pupillorum
 amatores, peregrinorum susceptores, qui
 nudos operuerint, in carcere positos
 visitaverint, labore ærumnaque confe-
 ctos adjuverint, viduarum defensores ex-
 titerint, morbo decumbentes inviserint;
 Matth. 6. qui, ut ait Dominus, nunc lugent,
 18. qui nunc sunt pauperes propter divitias
 in coelo repositas, qui fratribus offen-
 sas remittunt, qui signaculum fidei in-
 tegrum impollutumque ab omni hæreseos
 sorde servarunt. Hos a dextris suis
 statuet; hoedos vero a sinistris, qui
 sunt infructuosi illi, qui pastorem bo-
 num exacerbaverunt, qui summi pa-
 storis voci non attenderunt, tumidi,
 arrogantes & indisciplinati, qui tem-
 pus istud poenitentiae, velut hoedi, lu-
 sibus, saltationibus, atque deliciis de-
 diti, in crapula, ebrietate, & im-
 misericordia consumserunt, totosque
 vitæ suæ dies perdidierunt, sicut di-
 ves ille, qui nulla unquam ductus est
 1. Cor. 16. misericordia pauperis Lazari; Atque
 ideo inter adstantes a sinistris erunt con-
 demnati, tamquam omnis misericordiae,
 pietatisque expertes, & poenitentiae fru-
 ctibus oleoque in lampadibus suis desti-
 tuti. Ceterum qui oleum a pauperi-
 bus sibi coemerint, vasaque sua imple-
 verint, a dextris adstant, gloria
 illustres & hilares, lucidas lampades in
 manibus habentes: audientque beatam
 illam & misericordem vocem: *Venite
 Benedicti Patris mei, possidete preparatum
 Matth. 25. vobis regnum a constitutione mundi.* Qui
 autem a sinistris erunt, lugubrem &
 austeram auditui sunt sententiam: *Di-
 scedite a me maledicti in ignem æternum,
 qui paratus est diabolo & angelis ejus.*
 Sicut aliorum miserti non estis, ita nec
 vos modo misericordiam obtinebitis. Sicut
 vocem meam audire nolulistis, ita neque
 ego vestras lamentationes ac gemitus au-
 diam, Mihi enim non ministrastis, nec
 me esurientem pavistis, neque sitientem
 potastis, neque me hospitem excepistis,
 neque nudum operuistis, neque infirmum visi-

λων καὶ ἀνθρώπων, καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ τεθῶσιν
 ὑπὸ τὰς πόδας αὐτῶν, καὶ καταργηθῇ πᾶσα
 ἰσχύς καὶ δύναμις, καὶ καμθῇ τῷ Θεῷ πᾶν
 γόνυ, καθὼς γέγραπται, τότε ἀφορίσῃ αὐτὰς
 ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν τὰ πρόβατα
 ἀπὸ τῆς εἰρώ. οἱ γὰρ ἔχοντες τὰ καλά ἔργα,
 καὶ τὰς καλὰς καρπὰς, χωρίζονται ἀπὸ τῶν ἀκαρ-
 πων, καὶ ἀμαρτωλῶν. οἱ καὶ ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ
 B ἥλιος, ἔτι εἰσιν, οἱ τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου
 φυλάξαντες, οἱ ἐλεήμονες, οἱ φιλόπτωχοι, οἱ
 φιλόρφανοι, οἱ ξενοδοχοῦντες, οἱ τὰς γυμνὰς
 περιβάλλοντες. οἱ τὰς ἐν φυλακῇ ἐπισκεπτό-
 μενοι, οἱ τῶν καταπονυμῶν ἀνυλῆπτορες, οἱ
 τῶν κηρῶν πορσεύοντες, οἱ τῶν κατακειμῶν ἐπισ-
 κέπται, οἱ πεινῆσαντες νῦν, καθὼς εἶπεν ὁ
 Κύριος, οἱ πτωχεύσαντες νῦν λαλοῦντες ἐν οὐρανοῖς
 C ἀποκείμενοι τοῦτον. οἱ τὰ πορσεύματα ἀ-
 δελφῶν ἀφιέντες, οἱ τὴν σφραγίδα τῆς πίστεως φυ-
 λάξαντες ἀθραυστὸν καὶ ἀμολυντὸν ἀπὸ πάσης ἀρέ-
 σεως. τῆς γὰρ εἰρήνης ἐκ δεξιῶν. τὰ δὲ εἰρήνια
 ἔξ ἐκείνων. ἔτι εἰσιν οἱ ἀκαρποὶ. οἱ τὸν ποι-
 μένα τὸ καλὸν παροξύναντες. οἱ μὴ πορσεύον-
 τες τῇ φωνῇ τοῦ ἀρχιποιμῆτος. οἱ σοβαροὶ, οἱ
 ἀπάμεινοι. οἱ τὸν κηρὸν τῶν τῶν μετανοίας
 D ὥσπερ εἰσοὶ παίζοντες καὶ σκιρτῶντες, καὶ τρυ-
 φῶντες. οἱ γὰρ ἐδαπάνησαν ἐν κρεπάλῃ καὶ μέ-
 θῃ καὶ ἀσπλαγχνίᾳ τὸ πάντα χρόνον τῆς ζωῆς αὐ-
 τῶν, ὥσπερ ἐκείνος ὁ πλάσιος, ὁ μηδέποτε ἐ-
 λεήσας τὸν πτωχὸν Λάζαρον. λαλοῦντες τῶν
 ἔξ ἐκείνου πορσεύσεως κατεκρίθησαν, ὡς ἀνε-
 λεήμονες, καὶ ἀσπλαγχνοὶ, καὶ μὴ ἔχοντες με-
 τανοίας καρπῶν, ἔτι γὰρ ἔλαγον ἐν τῇ λαμ-
 E πᾶσιν αὐτῶν. οἱ δὲ τὸ ἔλαγον ἐκ τῶν πενήτων
 ἀγοράσαντες, καὶ πωλήσαντες τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν,
 ἐκ δεξιῶν παρίσταται εἰδοῦοι καὶ ἰλαροὶ, φα-
 δρὰς κατέχοντες τὰς λαμπάδας. καὶ ἀκούσιν τῆς
 μακαρίας ἐκείνης καὶ εὐσπλαγχνῆς φωνῆς. δεῦτε
 οἱ εὐλογημένοι πατέρες μου, κληρονομήσατε τὴν
 ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς
 κόσμου. οἱ δὲ ἔξ ἐκείνων, τῇ οὐδυνῆσιν ἐκείνης
 F καὶ σκυθρωπῆς ἀκῆσιν ἀποφάσεως. πορβύεσθε
 ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώ-
 νιον, τὸ ἡτοιμασμένην τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγ-
 γέλοις αὐτοῦ. ὡς οὐκ ἐλεήσατε, ἔτι γὰρ νῦν
 ἐλεηθήσεσθε. ὡς οὐκ ἠκούσατέ μου τῆς φωνῆς,
 ἔτι γὰρ ἐγὼ νῦν εἰσακούσομαι τῆς ὑμετέρων
 οὐδυνῶν. ἐμοὶ γὰρ ἔτι δεικνύσατε. ἔτι πεινῶν-
 τὰ με ἐτρέφετε. ἔτι διδάσκατε ἐποτίσατε. ἔτι
 ἔξενοδοχίσατε. ἔτι ἐνεδύσατε γυμνητῶντα,
 ἔτι

ἐδὲ ἀποβουὶντά με ἐπεσκέψασθε· ἐδὲ ὃν φυλα-
κῇ ὅντος μὲ ἤλθετε πρὸς με· ἄλλα ἐργά-
ται Κυρίου ἐγένεσθε καὶ ὑπεργοὶ, τῷ τέλει τῷ ἀβό-
λου. Ἀλλὰ τῷ πρὸ ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργά-
ται ἀνομίας. καὶ τότε ἀπελεύσονται ἔτι εἰς κό-
λασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

ΤΟΥΤ' ΑΥΤΟΥΤ'

ΠΕΡΙ ΠΑΝΟΠΛΙΑΣ ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΜΟΝΑΧΟΥΣ.

Ex Cod.
Græco
ms. 31.
p. 259.
Biblio-
theca
Barberi-
næ.

ΤΟΙΑΥΤΗΝ πανοπλίαν ὀφείλει κεκτῆσθαι ὁ
βουλόμηνος ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ Χειροῦ·
ὅπως δυνήσῃ ἀνίστηναι τῷ ἀβόλῳ· καὶ δι-
δοκιμῆσαι ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Ποῖα δὲ
ἔστι ἡ πανοπλία μοναχέ; ἄκουε· ἀνάλαβε ἀντὶ
θώρακος, πίσειν ὡς κόκκοι σινάπεως εἰς τὴν ὁ-
μοιοσύνην, καὶ ἀδιαίρετον βιάδα· ὁ γὰρ κόκκος ἔ-
στιν σινάπεως ἔστιν ὅλως εὐρογυλὸς, μὴ ἔχων
χισμὴν, ἢ γωνίαν, ἀλλ' ὅλως εὐρογυλὸς καὶ
ὡς περὶ ζέων. Ταύτην κτησάμενος ὁ κορυφαῖος
τῆς ἀποστόλων Πέτρος, ὁμολογήσας τὸ Θεῷ ὅτι
ζῶντος ἐστὶν υἱὸν τὸν Χειρόν, πᾶς κλεῖδας τῷ ἐ-
ρανοῦ ἔλαβεν. Καὶ ἔλαβεν ἰσχύϊα ἐρανίων καὶ
ἐπιγέων. Ταύτην ἔν τῇ τέλει πανοπλίαν κτη-
σάμενος ἀδελφέ μου· ἵνα καὶ σὺ λάβῃς χάρισμα
τοῦ Θεοῦ· ὁ γὰρ ἔχων ταύτην τὴν ἀγάπην,
καὶ τὴν τέλει πίσειν, πάντως χαρίσματος ἕνε-
κεν ἀξιοῦται· ὡς καὶ Κύριος ἐδίδαξε, λέγων· ὅτι εἰ
ἔχετε πίσειν ὡς κόκκοι σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει
τῷ τῷ, ἄρθη, καὶ ἐλθὲν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ
γενήσεται ὑμῖν· βλέπεις ὅτι χάρισμα ἀξιοῦται;
δίδωμι αὐτῷ πνῦμα συνέσεως χάρισμα· ὅτε ὡς
ὡς τῷ τῷ, τότε συνίς, καὶ τῷ μὴ κατακείνῃ τῷ
πλησίον· εἴπα λόγον σοφίας, εἴπα χάρισμα πα-
τριάρχων· ἰδοὺ γὰρ τὸς ἀποβουόντας τῇ πίσει, καὶ
διεγείρει τὸς καταπίπτοντας τῇ καρδίᾳ· πάντα γὰρ
ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ὅν, ὅτι τὸ αὐτὸ πνῦμα· ἀλλ'
εἰσὶ μὲν ἕντες ἔχοντες πίσειν, καὶ ἔτι ἔργα·
αὐτὴ ἔν ἐν ἐστὶ πίσειν, νεκρά γὰρ ἐστὶ· ἡ γὰρ τῷ τῷ
φθοῖ, χωρὶς τῆς ἔργων, νεκρά ἐστὶν· ὁ ἔχων
πίσειν, καὶ ἐργαζόμενος τὰ ἔργα αὐτῆς, αὐτὸς
ἔχει τὴν πίσειν ὡς κόκκοι σινάπεως ζέουσαν·
Ταύτην ἔν κτησάμενος ἀδελφέ μου, καὶ γίνε σάος
ὁλόκληρος τῇ πίσει, καὶ ζέων τῇ πρῶτῃ
εἰς πᾶς ἐντολὰς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν· ἵνα καὶ σὺ
ἀκούσῃς παρ' αὐτοῦ· εὖ δ' ἔλε ἀγαθὸν καὶ τῷ τῷ
εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου· ἀγαθὸν ὠνόμασεν ὁ
Κύριος, Ἀλλὰ τὰ ἔργα· τῷ τῷ, Ἀλλὰ τὴν πίσειν.

Tom. III.

Αὐτὸ

EJUSDEM

DE PANOPLIA
AD MONACHOS.

PANOPLIAM, sive armaturam ejusmodi
possidere debet, qui viriliter pro Chri-
sto decertare constituit: ut possit diabolo
resistere, & in conspectu Salvatoris nostri
placere. Quæ autem talis sit armatura, au-
dicula Monache, & dicam. Pro thorace,
fidem assume, ut granum sinapis; credens
in consubstantialem atque individuum Tri-
nitatem: nam sinapis granum rotundum,
prorsus est, nullam habens scissuram, nul-
lum angulum: sed omnino rotundum est:
fervoremque habet insignem. Ea fretus Prin-
ceps Apostolici ordinis Petrus, quum fi-
lium Dei vivi esse Christum confessus esset,
claves regni coelestis accepit, potestatem-
que coelestium, ac terrenorum obtinuit.
Hanc igitur perfectam Panopliam, atque
armaturam tibi vindica, frater: ut & tu
gratiam a Deo accipias. Qui enim ejusmo-
di caritatem perfectam, consummatamque
fidem habet, plane aliquam gratiam prome-
rebitur. Quod etiam Dominus insinuans,
dicebat: *Si habueritis fidem, sicut granum si-
napis, dicetis monti huic: Tollere, & mittere
in mare: & fiet vobis.* Vides, quod gra-
tiam promereatur fides? Datur ei spiritus
intelligentiæ, munus profecto singulare:
quum enim quis credit, tunc etiam intelli-
git. Datur ei, ut non judicet proximum;
deinde sermo sapientiæ, postea gratia cura-
tionum; curat enim infirmos fide, & erigit
lapsos corde: hæc enim omnia operatur
unus atque idem spiritus. Ceterum sunt
plerique fidem habentes, operibus destituti:
sed ista non est fides, mortua est enim: *Fides
enim sine operibus mortua est.* Qui ergo
fidem habet, & operatur opera ipsius; ip-
se fidem habet, ut granum sinapis ferven-
tem. Hanc tu posside, mi frater: & esto
sanus ac integer fide, fervensque proposito
ad mandata salvatoris nostri exequenda, ut
& tu ab illo vocem illam audire merearis:
*Euge serve bone & fidelis: intra in gaudium
Domini tui.* Bonum quippe propter opera;
fidelem autem propter fidem, Dominus
appellat.

Matth. 17.
Luc. 17.

Jacob. 2.

Matth. 25.
Luc. 9.

E e 2

Assume

Assume quoque pro galea spem futurorum bonorum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit; nec in cor hominis ascenderunt. in quæ desiderant Angeli prospicere. Hæc enim spes, potentissimam tibi consolationem præbebit inter afflictionum, ac molestiarum tuarum aculeos: ejusque memoria, te lætitia implebit. Huic intenti beatissimi Martyres Christi, inter aculeos, & horrenda variaque tormenta, inter ignium globos, hanc præ oculis habebant, desideratam spem: ac libentissime tolerabant, ut illam possiderent. Hanc sibi Moyse remunerationem ante oculos constituens, renuit se Reginæ filium dici; cunctis illam Ægyptiorum thesauris præferens, & præstantiorem esse decernens: quare etiam affligi maluit cum populo Dei, quam temporalem peccati perfruitionem habere. Hanc tibi spem, frater, assidue ante oculos pone: ut illius affectus, nihil te labentium rerum quidquam existimare permittat: neque id solum, sed & promptiorem ad omne opus bonum assurgere faciat.

Balthei porro vice accingere, perfecta in Deum charitate, atque in proximum. Hæc enim te absque ullo impedimento currere faciet. Nam qui baltheo accinctus est, omnia facile, & absque ullo impedimento transiliet: quanto magis, qui se divina charitate præcinxit, cuncta facile superabit? Caritas enim omnia tolerat, omnia sustinet. Ideo plenitudo legis est charitas. Hanc quippe beatissimus possidens Paulus, dicebat: *Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non uror?* Vidisti indulgentiam atque compassionem charitatis? O beate Paule, cur, obsecro, ita pro me angeris? Numquid tu pro me supplicia passurus es? Tu semel cursum consummasti, tibi que reposita est justitiæ corona: quid igitur amplius quæris? cur te ipsum affligis? & propter me cur infirmaris? Ita sane, inquit, urget me charitas. Vidisti ergo charitatis eminentiam? Is, qui per eam impleverat legem, mortali adhuc, & corruptibili indutus corpore, usque ad tertium coelum ascendere meruit, & audire verba, quæ non licet homini loqui.

Jam pro calceamento fume tibi humilitatem: nam quemadmodum calceamentum calcatur: ita & quem sancta repleverit humilitas, studet ab omnibus conculcari. Et tu igitur, frater, humilitatem posside: hæc siquidem calceamentum est, non carnale, sed spiritale; custodietque te, ne unquam offendas ad lapidem pedem

A Αντί τῷ κεφαλαίῳ ἐλπίδα τῇ μελλόντων ἀγαθῶν, ἃ ὀφθαλμοὶ οὐκ εἶδεν, ἔδὲ ἤκουσε, ἔδὲ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη. εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι πνεύματα. αὕτη γὰρ ἡ ἐλπίς ἰχυρὰν ὑποστήκει σοὶ παράκλησιν κακουχίαις καὶ θλίψεσιν. καὶ ὁφραὶ σὲ ἡ μνήμη αὐτῆς. ταύτη γὰρ προσεῖχον οἱ μακάριοι μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ ἐν τοῖς ἐρμηπείοις καὶ τῇ δεινῇ καὶ ποικίλῃ τιμωρίᾳ καὶ τῇ δεινότητι τοῦ κυρίου. ταύτην εἶχον παρ' ὀφθαλμῶν, τὴν ποσειδῶν ἐλπίδα. διὸ καὶ πάντα παροξύνως καὶ ὀχραίως ὑπέμειναν, ἵνα αὐτῆς κατατύχωσιν. καὶ Μωυσῆς γὰρ ταύτην μισθοποδοσίαν θεοτικῶς παρ' ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ἠρνήσατο λέγεσθαι ὑπὸς βασιλείας. τῇ Αἰγύπτῃ θησαυρῶν κρείττον παροξύνσας αὐτὴν εἶχεν. διὸ καὶ εἴλετο μέλλον συγκρανεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ, ἡ παροξύνων ἐχθρὴν ἀμαρτίας ἀπολαύσιν. ταύτην ἐλπίδα τίθει πάντοτε ἀδιαλείπτως παρ' ὀφθαλμῶν σου ἀδελφέ, ἵνα ὁ πόθος αὐτῆς μὴ ἐάσει σε λογίζεσθαι ὡς ἐμμένοντων. ἔ μόνον δὲ ἀλλὰ διεγείρει σε τῇ παροξύνει πρὸς τὰ ἔργα ἀγαθὰ.

Αντί τῇ ζωῇ, ζῶσα τῇ τέλει ἀγάπην, πρὸς τὸν Θεόν, καὶ πρὸς τὸν πλησίον. αὕτη γὰρ ποιεῖ σε τρέχειν, καὶ μὴ ἐμποδίζεσθαι. ὁ γὰρ ἀναζωνεύματος πάντα ὑπερπερὶ εὐχερῶς, καὶ ἀκολύτως. πόσῳ γε μέλλον ὁ ζωσάμενος τῇ ἀγάπῃ, πάντα εὐχερῶς διαβῇ. ἡ γὰρ ἀγάπη, φησὶ, πάντα ἐργεῖ, πάντα ὑπομένει. διὸ πλήρωμα νόμου ἡ ἀγάπη. ταύτην γὰρ ἐκτίσας ὁ μακάριος Παῦλος εἰπὼν. τίς ἀσθενῇ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζει, καὶ ἐκ ἐγὼ πυρῆμα; βλέπεις συμπάθειαι ἀγάπης; ὡ μακάριε Παῦλε. διὰ τί ἔτις γαλαζίας δι' ἐμέ. μὴ σὺ μέλεις ὑπὲρ ἐμοῦ κολάζεσθαι; σὺ ἀπαξ τῷ δρόμῳ τετέλεκας, καὶ τῷ τῆς δικαιοσύνης ἐφέφανος. καὶ τί πολέον ζητῆς; διὰ τί θλίβεις σεαυτὸν, καὶ ἀσθενεῖς δι' ἐμέ; καὶ ἡ ἀγάπη με ἀναγκάζει. βλέπεις ἀγάπην; καὶ πληρώσας τὸν νόμον δι' αὐτῆς, σῶμα φθαρτὸν ὑπεβλήμενος, ἕως τελευτῆς ἀνελθὼν ἡξιώθη, καὶ ἀκούσαι ῥήματα, ἃ ἐκ ἐξόν ἀνθρώπων λαλήσας.

Αντί τῷ ὑποδήματι, τῇ παπεινώφροσύνῃ. ὡς περὶ γὰρ τὸ ὑπόδημα καταπατεῖται, ἔτι καὶ ὁ κεκτημένος τῇ παπεινώφροσύνῃ, παρὰ δαίνει τὸ καταπατεῖσθαι ὑπὸ πάντων. καὶ σὺ ἀδελφέ κτῆσαι τῇ παπεινώσει. αὕτη γὰρ ὑπόδημά ἐστιν, ἡ σαρκικὴ, ἀλλὰ πνευματικὴ. καὶ δια-

c φυλάξει

φυλάξει σε μύποτε πορσκούφας πορς λίθοι τ' πόδα σε . λίθος γάρ ο Χειρὸς . ἡ ταπεινώσις σε διαφυλάξει σε , ὅπως μὴ πορσκούρης τῷ Χειρῷ . Καὶ γὰρ ὁ μακάριος Δαυὶδ ταύτην κηποάμμος εἶπεν . ἐγὼ σκώληξ καὶ σὺ ἀνθρώπος . βλέπεις βασιλέως καὶ πορφήτε ταπεινώσει ; ἐβλεπεν ἐνώπιον αὐτοῦ τ' Κύριοι διαπαντός , ὅτι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἦν , φυλάσσων αὐτὸν , ἵνα μὴ σαλευθῇ , τῷ τέτιν , ἵνα μὴ πέσῃ εἰς ἀμαρτίαν . βλέπεις ἀγαπητέ , πῶς ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς τ' ταπεινώσει ; καὶ σφόδρα ἐγγίζει τῷ κερτιμῷ αὐτῇ ; καὶ πάντοτε ἐφορᾷ εἰς αὐτὴν , καθὼς γέγραπται . ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν , καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ . καὶ πάλιν . οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς πένιτα ἀποβλέπουσιν . πένιτα ἀκούων ἀγαπητέ , μὴ νομίσης ἀπὸ χρημάτων . καὶ γὰρ πολλοὶ βασιλεῖς εὐηρέτησαν τῷ Θεῷ , καὶ πολλοὶ πτωχοὶ ἀπώλοντο . ἀλλὰ πένιτα λέγει , πτωχὸν τῷ πνύμνῳ , κατὰ τὸ εἰρημῶν . μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνύμνῳ , ὅτι αὐτοὶ ἔσιν ἡ βασιλεία τοῦ ἐρατοῦ . καὶ ἀγαπητέ ταπεινώθητι ὑπὸ τ' κραταρὶ χειρὸς τοῦ Θεοῦ , ἵνα σε ὑψώσῃ εἰς τ' βασιλείαν τοῦ ἐρατοῦ , ἣν ἐπηγγέλματο ὁ σωτὴρ ἡμῶν τοῖς ταπεινοῖς .

Ἀντί τ' ἀσπίδος πορφρατῇ σεαυτὸν τῷ ἡμῶν ταυρῷ κατασφραγιζόμενος πάντα σε τὰ μέλη , καὶ τ' καρδίαν . μὴ μόνον τῇ χειρὶ σφραγιζόμενος , ἀλλὰ καὶ τοῖς λογισμοῖς σφραγίξει , καὶ τὰ ἐπιτηδεύματά σου , καὶ τ' ἐξοδόν σου , καὶ τ' ἐξοδόν σου ἐν παντί καρῷ , καὶ καθέδρασε , καὶ τ' ἐγερσίν σου , καὶ κλίνῃ σου , καὶ πάντα ὅσα διέρχῃ . σφραγίξει πορῶτον ἐν τῷ οἰόμῳ τῷ πατρὸς καὶ τῷ ἰού καὶ τῷ πνύματος ἀγίου . σφόδρα γὰρ ἰχυρόν ἐστὶ τὸ ὄπλον τῷτο , καὶ εἰς δύνατά σε ἐλατῶν ποτε τέτω ἰῶ ὄπλω πορπεφραγμῶν σε . εἰ γὰρ ἐπιγείης βασιλέως ὁ πορῶν τ' σφραγίδα , εἰς δύνατ' κακοποιῆσαι αὐτὸν . πόσῳ μᾶλλον ἡμῶς πορῶν σφραγίδα πορῶντες ἐπυραίνε βασιλέως μεγάλῃ , εἰς ἀντιποιέμεδα ; τέτω ἔν τῷ ὄπλω πορῶντερω χρῶ ἀδελφέ μου , σφόδρα γὰρ ἀντίκειτ' τοῖς βέλεσι τ' ἐχθροῦ , μᾶλλον τ' τῇ ρομφαίᾳ αὐτοῦ , τῇ τοικρᾷ καὶ δεινῇ ὑψυχολίᾳ . αὐτὴ γὰρ ὡσπερ μῆχαρ δίσκομος εἰς μίαν ροπήν ἀπόλλαι τ' κροκόμρον ὑπὲρ αὐτῆς , καθὼς γέγραπται . ἡ γὰρ ροπή τῷ θυμῷ πτωσίς αὐτοῦ . διὸ ἀδελφέ μου μηδέποτε ἀμέλει τ' σφραγίζεσθαι , καὶ καταλύεις τὰς παγίδας , ἀς ἐκρυφέν σοι ὁ ἀγρόβολος . γέγραπται γὰρ , ὅτι ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἡ ἐπορευόμενη ,

A dem tuum : lapis enim Christus est : humilitas tua custodiet te , ne offendas Christum . Nam & beatus hanc David possidebat , quum diceret : *Ego sum vermis , & non homo .* Vides Regis ac Prophetæ humilitatem ? aspiciebat coram se Deum semper : quoniam a dextris ejus erat custodiens eum , ne commoveretur , hoc est , ne in peccatum laberetur . Vides hinc dilectissime , quantum Deus humilitatem diligat , qui sic appropinquat possidenti illam , semperque in illam contuetur , sicut scriptum est : *Qui in altis habitat , & humilia respicit .* Et rursus : *Oculi ejus in pauperem respiciunt .* Pauperem vero dum audis , carissime , noli pecuniis pauperem intelligere : nam & Reges plurimi placuerunt Deo , ac multi pauperes perierunt : sed inopem hic dicit , spiritu pauperem , secundum quod scriptum est : *Beati pauperes spiritu : quoniam ipsorum est regnum cœlorum .* Ita , dilectissime , humiliare sub potenti manu Dei : ut te exaltet in regno cœlorum , quod Salvator noster promisit humilibus .

Cæterum vice scuti , pretioso crucis signo teipsum muni , signans eo membra tua omnia : neque vero sola manu te signes : sed etiam animo ; & studia tua , & ingressum & exitum tuum in omni tempore : sessionem quoque tuam , & resurrectionem tuam , & lectulum tuum , & quæcumque pertransis , signa primum in nomine Patris , & Filii , & Spiritus sancti . Validissima quippe ejusmodi armatura est : nullusque tibi unquam nocere poterit , si ea munitus fueris . Nam si quis terreni Regis signaculum defert , eum lædere nullus audet : quanto magis nos , qui tale coelestis Regis signum ferimus , neminem metuerе possumus ? Hisce ergo armis , mi frater , affatim utere : sunt enim vehementer contraria telis inimici ; immo & ipsius gladio , amarissimæ scilicet , gravissimæque iracundiæ . Hujusmodi quippe velut anceps gladius , uno momento perimit eum quem percutit : sicut scriptum est : *Momentum enim furoris ruina illius .* Ideo , mi frater , nunquam signari negligas , & laqueos destrues , quos tibi tendit diabolus . Scriptum quippe est : *In via hac , qua ambulabam , absconderunt laqueum mihi .* Hoc igitur te

Psal. 21.

Psal. 112.
Psal. 19.

Matth. 5.

Eccles. 1.

Psal. 139.

te signo assidue munias; & malum non appropinquabit spiritui tuo.

Psal. 17.

Pro arcu, ad orationem manus tuas extende: sicut scriptum est: Et posuisti ut arcum areum brachia mea. Vere enim arcus æreus est contra inimicos, expansæ in oratione manus in scientia; sicut etiam sagitta directe emissa ab eo, qui arcum vibrat. Nam si animum vagari permittas, eris velut qui tenet quidem arcum: verum sagittam contra adversarium dirigere nequit, illam in vanum nulla certa intentione emittens: atque interdum quidem hosti terrorem incutit hujusmodi vulneris metus, dum te arcum vibrare considerat: cæterum sagitta non adversus eum, sed in incertum emittitur. Ejusmodi quoque est quod dico. Quum quis in scientia orat, nec finit evagari cogitationes suas: sed intelligit quem interpellat, quem alloquatur: tunc oratio illius, Deo appropinquat. Et tunc vehementer contristatur inimicus veluti acerrimo spiculo in corde percussus. Nam quanto per gratiam anima amplius proficit: tanto ipse tanquam pulvis ante faciem venti effectus, magis profugit: persequitur enim illum Angelus Dei. Ecce qua in re illum acriter vulnerat: quia scilicet orat in scientia: roboraturque, quia cogitationem captivat, nec evagari permittit. Et tu ergo, mi frater, etiam in scientia orationes funde. Quod si dum oras, mens tua distrahatur, sive per oculos, aut per quamcumque aliam causam: scito hoc ipsius esse opus. Neque nimium etiam festines tuam implere orationem; cæterum te ipsum paululum coargue, rursusque animum tuum collige, atque ita demum in scientia ora, ut scias pro quibus Deum postules, & cur ipsum ores: ne perperam superflua, ac multa verba effundas. Etenim illud Satanæ opus est, ut cogitationem in infinita jaculetur, nec sinat hominem in ea persistere postulatione quam impetrare contendit. Novit quippe, quod si perseveret homo deprecans, exaudiet eum qui fecit illum, etiamsi innumerabilia peccata commiserit. Propterea ergo multiloquium verbaque otiosa ac superflua suggerit: ut mens ab intentione repulsa, per infinita distrahatur, & evagetur. Sic enim jam alia respicimus, atque cogitamus, & loquimur in mente nostra, expansis manibus. Quapropter mi frater, quod urget magis, quæque in omni tempore tibi magis necessaria sunt, ea a Deo postula. Considera enim duos illos cæcos ad eum accedentes atque clamantes: *Miserere nostri, fili David*. Et quid ad illos Dominus? *Quid*

Matth. 9.
20.

A ἔκρυψαν παγίδα μοι· σφραγίζε ἐν πάντοτε, καὶ κακὸν ἔμῃ ἄφηται τῷ πνύματός σε.

Ἀντί τοῦ πόσου, τέινε σε πὰς χεῖρας εἰς ὠροθυχήν, καθὼς γέγραπται· καὶ ἔδου πόσον χαλκὸν ἰὲς βραχίονάς μου. ἀληθῶς γὰρ πόσον χαλκὸν ὄντι κατὰ τὸ ἐχθρῶν χεῖρες ἐκτεταμέναι εἰς ὠροθυχήν ὅτι γνώσει, καθὰ πὲρ καὶ τὸ βέλος ἀσώχως πεμπόμενον ὑπὸ τοῦ τεινάσαντος αὐτό· ἐὰν ἐάσῃς τὸ λογισ-

B μὸν ρέμβεσθαι, γίνῃ ὡς κατέχων πόσον· τὸ δὲ βέλος μὴ δειόσκων πέμψαι κατὰ τὸ ὑπεναντίον, εἰς ἀπέραντα αὐτῶ ῥιπτῶν· καὶ ποτε πτοήσῃ τὸ ἐχθρὸν σου τῷ πὸ τὸ βῆμα, ὅτι τῷ κατέχειν σε πόσον· ὁ δὲ βέλος μὴ πέμπειν κατὰ αὐτὸ, ἀλλὰ εἰς ἀπέραντα· οἷον ἡ λέγω· ὅτι ἂν γὰρ ὅτι γνώσει τίς ὄχεται· καὶ ὅτι ἐὰν τὸς λογισμὸς ρέμβεσθαι, καὶ συνίῃ τίς τίνι ἐντυγχάνει, καὶ τίνι

C ὁμιλεῖ· τότε προσεγγίξει τῷ Θεῷ ἢ προσευχήν αὐτῷ· τότε ἐν ποιεῖ τῷ ἐχθρῷ σφόδρα, ὥστε ὑπὸ βέλους κρουθεῖς εἰς τὴν καρδίαν· ἐπειδὴ γὰρ καὶ ἡ ψυχὴ πλείονα προκόπηται διὰ τὴν χάριτος· αὐτὸς δὲ ὡς χεῖρας κατὰ πρόσωπον ἀνέμου γινόμενος φθύνει· καταδιώκεται γὰρ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ· ἰδοὺ διατί πονεῖ αὐτῷ, τῷ ἐν γνώσει ὄχεται· καὶ ἀνδείζεται τὸ ἀχ-

D μαλωτῆν τὸ λογισμὸν· σὺ δὲ ἀδελφέ μου, ἐν γνώσει ὄχου· καὶ ἐὰν διασκεδάσει σου τὴν διάνοιαν ἐν τῷ σε προσεύχεσθαι, εἴτε διὰ τῆς ὀφθαλμῶν, ἢ τοῦ ἄλλης οἵας δήποτε τροφάσεως, γινώσκει ὅτι αὐτὸς ὄντι ἢ ἐργασία· καὶ μὴ παυομένης τοῦ τελέσαι τὴν ὀχὴν σου· ἀλλὰ ἀνακείνας ἑαπὸν ὀλίγον· ἐπισύναξόν σου πάλιν τὴν διάνοιαν, καὶ ὅπως ὄξαι ἐν γνώσει, ἵνα γινώσ-

E κεις ὡς ἂν αἰτεῖσαι τὸ Θεόν, καὶ διατί αὐτὸν αἰτεῖσαι· ἵνα μὴ ἀκαίρως βαπτολογῇς, καὶ πολυλογῇς· καὶ γὰρ τῷ ἔργον ὄντι τὸ σατενᾶ· ὅπως ἀκοντίσῃ τὸ λογισμὸν εἰς ἀπέραντα, καὶ μὴ ἐάσῃ τὸ ἀνδρωπὸν ἐμμεῖναι ὡς ἔπειγεται· οἶδεν γὰρ, ὅτι ἐὰν ἐμμεῖνῃ ὁ ἄνθρωπος δεόμενος, ὁ ποιήσας αὐτὸν, εἰσακούσεται αὐτὸ· καὶ μυρία ἀμαρτωλὸς τυγχάνει· διὰ τῷ ἐν

F παρεισφέρει τὴν πολυλογίαν, καὶ βαπτολογίαν, ἵνα ὁ λογισμὸς ἐκκρουθεῖς ἀκονισθῇ εἰς ἀπέραντα, καὶ λοιπὸν ἄλλα θεωροῦμεν, καὶ λογίζομεθα, καὶ λαλοῦμεν ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν παρὰ χειρῶν ἐκτεταμένων· διὸ ἀδελφέ μου περὶ οὗ ἐπαίγει, καὶ περὶ ὧν ἐστὶν ἐν παντὶ κατὰ χρεία, περὶ τῶν αἰτῶν τὸ Θεόν· βλέπε γὰρ τοὺς δύο τυφλοὺς προσερχομένους αὐτῷ, καὶ βοῶντας, ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ Δαβὶδ· καὶ τί πρὸς αὐτοὺς ὁ Κύριος·

Κύριος· τί θέλετε ἵνα ποιήσω ὑμῖν· οἱ ᾧ τὸ
 τῶν οὐκ ἐπιθυμῶν τῆ καρδίας αὐτῶν, ἡτή-
 σαντο, τὸ ἀνοιγθῆναι αὐτῶν τὰς ὀφθαλμούς·
 μὴ εἶπω, δὸς ἡμῖν τί ποτε, ὡς καὶ χρῆαν ἑ-
 χοντες κατ' ἀλήθειαν; μὴ εἶπω, δὸς ἡμῖν
 ἰσχύον, ὅτι πτωχοὶ ἐσμὲν; ἀλλ' ἡτήσαντο πε-
 εὶ ἔπειγοντο· βλέπε δὲ καὶ τὴν Χαναναῖαν κρά-
 ζουσα ὀπίσω τοῦ Κυρίου, καὶ λέγουσα· ἐλέησόν με
 Κύριε, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαμονιζέται·
 μὴ εἶπει ἄλλο, εἰ μὴ τὸ πόνον τῆ καρδίας
 αὐτῆς· ὁμοίως δὲ καὶ πάντες ὅσοι προσῆλθοι
 αὐτῷ, ἔτι τῶν οὐκ ἐπιθυμῶν τῆ καρδίας αὐτῶν ἔλε-
 γον αὐτῷ; ὡς περὶ καὶ ἡ αἰμορροῖσα, ἡ
 περὶ τῆ ρύσεως τοῦ αἵματος αὐτῆς προσῆλ-
 θει; εἰ δὲ καὶ πάλιν ἄρρωστος προσέλθε
 τῷ ἱατρῷ, ἔτι τὸ ἄλγος αὐτοῦ δεικνύει; καὶ σὺ
 ἀδελφε μου τὸ πόνον τῆ ψυχῆς σου πρόσφερε
 αὐτῷ· ὅρα δὲ αὐτὸν λατρεῖν τῇ πίστεως τοῖς ὀφ-
 θαλμοῖς νοητοῖς, κατὰ τὸ γεγραμμένον, καθή-
 λωτοι ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ, καὶ ὑψηλῶν, καὶ
 τὰς ἐραυὰς τῶν ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων,
 παρεστησάσιν αὐτῷ· καὶ ῥίψας ἑαυτὸν ἐνώπιον τῆ
 ἀγαθότητος αὐτοῦ, ἐκχεε ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν δέησιν
 σου· πρῶτον ἐξαγορεύων τὰς ἀμαρτίας σου, καὶ
 ὕτως λοιπὸν ἀπαγγέλον ἐνώπιον αὐτοῦ τὰ ῥήμα-
 τά σου, ἥτοι τὴν θλίψιν σου, ἵνα σωλαγχισθῇ
 ὡς ἀγαθότητι αὐτοῦ· καὶ ἐκχεε ἐπὶ σε τὰς οἰκ-
 τειρμούς αὐτοῦ· ὡς ψυχὴ μεγάλη σου πίσις,
 γεννηθῆτω σοι ὡς θέλεις· ἀκούσον ἀγαπητέ·
 εἰ ἂν ᾧ καὶ ἀνακεῖθαι τῷ λαβεῖν τὴν αἴτησιν σου·
 μὴ παύσῃ βοᾶν πρὸς αὐτὸν, μὴ ῥαθυμῆσῃς,
 ὡς μὴ εἰσακουσθῇς· μνησθῆναι τῆ Χαναναίας, καὶ
 ζήλωσον τὴν ὑπομονὴν αὐτῆς, πῶς ἀνεκείθη ἔ-
 τυχεῖν τῆ ἀπτήματος αὐτῆς· ὥστε τὰς μαθηταῖς
 αὐτῆς προσελθεῖν, περὶ αὐτῆς καὶ λέγειν, ἀπό-
 λυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπίσθεν ἡμῶν· μὴ
 ἀπερρίψῃ αὐτήν εἰς τέλος; ὅτι ὀλίγον ἀνε-
 κεινεν αὐτήν; καὶ ἔδωκεν αὐτῇ τὸ αἴτημα αὐτῆς;
 πρὸς ἡμῶν * διδάχθειν, ἵνα μαθήσονται ἀνα-
 κεινόμενοι, ἐμμένειν τῇ ἀτήσει, καὶ ὁὕτως λαμ-
 βάνωμεν, εἰ καὶ ἀμαρτωλοὶ ἐσμεν, ὡς καὶ αὐ-
 τὴ ἡ ἀλλόφυλος Χαναναῖα ἔσα· καθὼς καὶ ὁ
 Κύριος ἀνετείλατο, λέγων· τίς ἔστι ἡμῶν ἔξω
 φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου,
 καὶ εἴπῃ αὐτῷ, φίλε χρηστὸν μοι τρεῖς ἄρτους·
 ἐπεὶ δὲ φίλος μοι παρεγένετο ὅτι ὁδὸς πρὸς με,
 καὶ ὅτι ἔχω, ὁ πρὸς αὐτῷ· καὶ κείνος ἔσω-
 θεν ἀποκεῖθαι εἴπῃ· μὴ μοι κόπῃς παρέχε·
 ἡ θυγάτηρ κέκλειται, καὶ τὰ παρὰ μέν ἐμοῦ εἰς
 τὴν

A *Quid vultis, inquit, ut vobis faciam? At il-
 li, secundum dolorem & affectum cordis
 sui, petierunt, ut aperirentur ipsis oculi.
 Numquid petierunt sibi donari aliquid etiam
 earum rerum, quibus revera indigebant?
 Numquid dixerunt: da nobis vestimentum:
 quoniam pauperes sumus? Minime vero:
 sed illud postularunt potius, quod magis
 urgebat. Respice & Chananæam, post Do-
 minum clamantem atque dicentem: Misere-
 mei Domine, filia mea male a demonio vexa-
 tur. Nihilque aliud protulit, quam dolo-
 rem & affectum cordis sui. Similiter &
 omnes quicumque ad eum accesserunt: quid
 aliud, quam sui cordis angores ei expone-
 bant? Illa quoque hæmorrhœssa, sive quæ
 sanguinis fluxum patiebatur; nonne sistendi
 maxime fluxus ipsius causa, illum adiit?
 Quis, obsecro, infirmus accedit ad medi-
 cum, & non vulnus suum mox illi ape-
 rit? Et tu igitur, mi frater, offer illi do-
 lorem animæ tuæ, ac intueri illum intel-
 lectualibus fidei oculis: secundum quod
 scriptum est: sedentem super thronum ex-
 cellsum & elevatum, exercitusque Ange-
 lorum, & Archangelorum illi in circui-
 tu assistentes: & projiciens te ipsum ante
 conspectum bonitatis ipsius, effunde co-
 ram illo preces tuas, primum peccata tua
 confitens, & sic jam in conspectu ejus ver-
 ba tua enuncians, sive etiam tribulatio-
 nem tuam, ut in bonitate sua misereatur
 tui, effundatque super te miserationes suas,
 dicens: o anima magna est fides tua:
 fiat tibi, sicut vis. Audi, mi frater:
 etiam si tardaverit largiri tibi petitionem
 tuam, noli desistere clamare ad ipsum:
 neque etiam quasi non exauditus, lan-
 guore atque torpore deficias. Memento
 Chananææ, & imitare perseverentiam il-
 lius: nam & ipsa dilationem passa est,
 ne cito sua potiretur petitione: ita ut &
 Discipuli ad Dominum accederent, &
 pro illa interpellantes, dicerent: *Dimitte
 illam: quia clamat post nos.* Numquid ab-
 jecit illam in finem? Nonne paululum
 distulit eam, & dedit illi postea petiti-
 onem suam? Illius ergo & nos exemplo
 discamus, nisi cito accipiamus, in preca-
 tione persistere. Et si enim peccatores
 sumus, plane tamen accipiemus: etenim
 hæc mulier alienigena Chananæa erat. Sic-
 que Dominus mandavit, dicens: *Quis ex**

Matth. 15.

Matth. 15.

Luc. 11.

Et pueri mei mecum sunt in cubili; non possum surgere, et dare tibi. Dico vobis, et si non dabit illi surgens, eo quod amicus ejus sit, propter improbitatem tamen ejus surget, et dabit illi quotquot habet necessarios. Et ego dico vobis: petite, et dabitur vobis. Ita quoque in Psalmo dicitur: Expectans expectavi Dominum, et attendit mihi: et exaudivit preces meas. Quocirca, mi frater, noli flaccescere atque obtorpescere: sed exspecta, & accipies quantum opus habes. Ausculta, mi frater, & amplectere consilium meum. Si a Domino aliquid postulaveris, noli abrupte, ac diffinite ut accipias, petere; sed totum ipsi relinque atque ipsius voluntati. Exempli gratia: sæpe divexant te turpes cogitationes, contristariisque propterea: pergis deprecari Deum, ut ejusmodi eximaris pugna. At sæpe, mi frater, id expedit tibi. Sæpe, inquam, tibi hoc accidit, ne extollaris, sed humiliter sentias. Intuere autem columnam Apostolorum adeo insignem: quomodo pro utilitate sua datus est ei stimulus carnis angelus Satanæ, qui eum colaphis caderet: quid ita? ut non extolleretur. Si ergo qui tantus ac talis erat, accepit eam disciplinam, ne extolleretur: quanto magis nos imbecilles, qui esse nosmetipsos aliquid existimamus, opus habemus colaphizari, ne mente extollamur? Quod si rursus etiam tribulatio aliqua tibi supervenerit, atque angustia, ne ab his quidem præcise ac diffinite liberari postules. Sæpe enim & illud, mi frater, sic expedit tibi: nam fit sæpe, inquam, dum oras, ut tuam parvi pendas salutem, sicut & Israel passus est. Comedit enim, inquit, Israel, et satiatus est, et recalcitravit dilectus: incrassatus est, impinguitus est, dilatatus est, et dereliquit Deum factorem suum. Si vero rursus, ut rem aliquam obtineas, oraveris: ne hanc quidem præcise accipere postules. Fit enim, inquam, plerumque, ut tu homo quum sis, aliquid tibi expedire existimes, quod frequenter non expedit. Si porro relicta voluntate tua, voluntati ipsius morem gerere malueris, & secundum eam pergere, securus eris. Ipse enim, qui omnia præscivit antequam fierent, pro benignitate sua, ac mansuetudine nos disponit & dirigit. Latet enim nos, an expediat nobis, quod postulamus sæpe. Nam sæpe plurimi quum jam consecuti essent quæ petierant, postea poenituit eos, crebroque in clades plurimas & maxima mala inciderunt: quum non quæsisent fe-

Psal. 39.

Deuter. 32.

A τὴν κοίτην εἶσιν, ἔ δὲ δύναμαι ἀναστὰς δέξασθαι σοι. λέγω ὑμῖν. εἰ καὶ ἔ δώσῃ αὐτῷ ἀναστὰς ἀφ' ὃ ἐξ ἡ φιλὸν αὐτῷ, ἀφ' ἡ ἀναστιά αὐτῷ ἀναστὰς δώσῃ αὐτῷ, ὅσον αὐτῷ χρῆζει. Καὶ γὰρ λέγω ὑμῖν, αἰτῆτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν. ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ λέγει. Ἐπορεύων ὑπέμεινα τὸ Κύριον, καὶ προσεῖχέ μοι, καὶ ἐσῆκσε τὸ δέησέ μου. διὸ ἀδελφέ μου μὴ ἐκκακήσης. **B** Ἐπορεύων καὶ λαμβάνεις ὅσαν αὐτῷ χρῆζει. ἀκχοσον δέ μου ἀδελφέ, καὶ συμβουλεύω σοι λόγοι. εἰάν αὐτῷ πᾶσι τῷ Θεοῦ σου πᾶσι τινος αὐτοῦ. πρᾶγματος, μὴ ἀποτόμως, αὐτῷ αἰτῶ λαβεῖν, ἀλλὰ καταλιμπάων αὐτῷ ἄμω καὶ τῷ αὐτῷ θελήματι. οἷόν τι λέγω. πολλάκις θλίβουσί σε ἀχροὶ λογισμοί, καὶ λυπῆσαι ὑπὲρ τούτου. Ἐβούλη πᾶσι καλέσαι τὸ Θεόν, ὅπως κουφισθῇς τῷ πολέμου. **C** πολλάκις ὅ εἰς συμφέρον σοι ὅτιν ἀδελφέ μου. λέγω γὰρ πολλάκις. τῷτο σοι γίνεταί, ἵνα μὴ ὑπεράγῃς, ἀλλ' ἵνα παπεινοφροῖς. βλέπε γὰρ τὸ τιλικούτον εὐλογίαν τῷ ἀποτόλον. πᾶσι εἰς τὸ συμφέρον αὐτῷ ἐδώθη σκώλοψ τῇ σαρκὶ ἄγγελος σατάν, ἵνα αὐτὸν κολαφίσῃ. ἀφ' ἡ; ἵνα μὴ ὑπάρῃται. εἰ ἔν ὁ ποιῆτος ἔλαβε ταύτην περὶ αὐτοῦ, ἵνα μὴ * ἐπαρῇ. **D** ὁ, πᾶσι μᾶλλον ἡμῖς οἱ ἀδελφεοὶ καὶ δοκῶντες ἑαυτοὺς ἐξ ἡ τι, χρῆσαι ἔχοντες κολαφίσθαι, ἵνα μὴ ὑπεραρούμεθα. εἰ ὅ καὶ πάλιν θλίψις ἐπέλθῃ σοι, καὶ στενοχωρία, μὴ ὅ ἀπὸ τούτων ρυθῆναι ἀποτόμως αὐτῷ. **E** πολλάκις γὰρ ἀδελφέ μου, καὶ τῷτο συμφέρει. λέγω γὰρ πολλάκις ἐν τῷ ὄνχεσθαι καταφρονοῦς τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας. καὶ ὡς καὶ ὁ Ἰσραὴλ ἐπαθεν. **F** φθοὶ γὰρ καὶ ἔφαγεν Ἰακώβ, καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἡγαπημένος. ἐλιπᾶνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη, καὶ ἐγκατέλιπεν Θεόν αὐτοῦ. εἰ ὅ καὶ πάλιν πᾶσι τινος αὐτοῦ. πρᾶγματος * αἰτῆσαι λαβεῖν, μηδὲ τῷτο ἀποτόμως αὐτῷ λαβεῖν. λέγω γὰρ, πολλάκις. σὺ ὡς ἄνθρωπος, νομίζεις αὐτὸ συμφέρον σοι ἐξ ἡ. Ἐπολλάκις ἔ συμφέρει. εἰάν ὅ καταλείψῃς τὸ θεὸν ἡμαῖ σου, καὶ τῷ θελήματι αὐτοῦ βουληθῇς πορεύεσθαι, ἄφοβος ἔσῃ. αὐτὸς γὰρ ὁ πᾶσι πάντα πρᾶξι γνώσκων πρὶν γενέσεως αὐτοῦ, κατὰ τὸ αὐτοῦ ἐπιείκεια, ποιμαίνει ἡμᾶς. οὐ γὰρ οἶδαμὲν ἡμῖς εἰ συμφέρει ἡμῖν πᾶσι ὡς αὐτῷ μεθα. πολλοὶ γὰρ κατατυχόντες τῆς ἑαυτῶν ὀπιθυμίας, ὑπερον εἰς μεταμέλον ἦλθον. **G** πολλάκις ὅ εἰς κακὰ πολλα ἐνέπεσαν. μὴ ἐκζητήσαντες ἀκριβῶς εἰ ὅτι θελήμα Θεοῦ, ἀλλὰ δόξαντες αὐτοῦ

ἐπαρῇ.

αὐτοῦ.

αὐτὸ καλὸν ἐστὶν, καὶ ἐμπαχθέντες ὑπὸ τῷ δια-
βόλου ἀφ' ὧν τίνων δικαιοματίων, ἐκινδύνευσαν
σφόδρα, καὶ εἰς πολλὰ πράγματα ποιῶντα,
πολλὰς γίνεται μετάνεμος, ἀφ' ὧν τῇ ἰδίᾳ
ἐπιθυμίᾳ ἐξακολουθεῖν. ἀκούε τὸ ὅτι ἀποστόλου
λέγοντος, ὅτι ὁ δὲ διδάσκει καὶ ὁ δὲ προσεύ-
ξασθαι. πάντα γὰρ μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα
συμφέρει. πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' ὅτι πάντα
οἰκοδομεῖ. τὸ συμφέρον οὖν καὶ οἰκοδομοῦν μα-
κάριον ἡμῶν, αὐτὸς οἶδεν. αὐτῷ οὖν κατὰ λει-
πε. τὸ οὖν λέγω, οὐχ' ἵνα ἐκκόψω σε ἀ-
γῆσθαι τὰ ἀγῆματα σου ὡς αὐτῷ, ἀλλὰ μᾶλ-
λον ὡς θαλασσὴν σε, ὅτι ἀγῆσθαι ἀπὸ μικροῦ
ἕως μεγάλου. ἀλλὰ τὸ οὖν ὅτι λέγω. ἵνα
ὅταν θυγῇ, καὶ ἀπαγγέλλῃς ἐνώπιον αὐτοῦ ὅτι ἔχει
ἡ καρδιά σου, λέγε ὡς αὐτῷ. πλήν τὸ σὸν
θέλημα, μὴ τὸ ἐμόν. εἰν συμφέρε, καὶ ὡς
οἶδας, ποιήσον. ὅπως γὰρ γέγραπται. ὅτι ἀπο-
κάλυψον τὸν Κύριον τὸ ὄφόν σου, καὶ ἔλ-
πισον ἐπ' αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ποιήσει. βλέπετε
τὸ καὶ τὸ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, οἰκονομι-
κῶς ἀρχοῦν, καὶ λέγοντα. πατέρ, εἰ δυνατόν
ᾖ, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τούτο.
πλήν οὐχ' ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σὺ. διὸ ἀδελφε-
μου, εἰν ἀγῆσθαι τι παρ' αὐτοῦ, ὅτι κενεῖ τῇ
ἀγῆσει σου, ἀποκαλύπτειν αὐτῷ, καὶ λέγων.
δέσποτα, εἰν ὅτι σου θέλημα, ὅπως γένηται
τὸ οὖν ὡς ἡμεῖς, σὺ ποιήσον, καὶ ὡς ὁδο-
σον. εἰ τὸ ὅτι ἔστιν σου θέλημα, μὴ ἐάσης γε-
νέσθαι ὁ Θεός μου. μὴ ὡς ἡμεῖς με τῇ ἰδίᾳ
ἐπιθυμίᾳ μου. σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν ἀφροσύνην
μου. μὴ οὖν ὡς ἡμεῖς με τῇ βουλῇ μου καὶ τῇ
ἀφροσύνῃ μου, ἀλλὰ σὺ ὡς οἶδας, τῇ σῇ
ἐπιτηδεύσει ποίμαίνον με. εἰ τὸ καὶ ὡς τῇ θλίψεως
προσεύχῃ, καὶ ὡς λογισμῶν, λέγε. Κύριε
μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μὴ τὸ τῇ ὀργῇ
σου πηδύσῃς με. ἐλέησόν μοι Κύριε, ὅτι
ἀσθενής εἰμι. βλέπε τί λέγει ὁ προφήτης,
ἀλλὰ βλέπον δέσποτα, καὶ ἴδε, ὅτι γῆ καὶ
σποδός εἰμι. καὶ ὅτι δύνάμει ὑπενεγκεῖν. μὴ
ὡς ἡμεῖς με Κύριε τὴν ἀμαρτίαν μου. καὶ μὴ
ὡς πωπῆσης ἀπ' ἐμοῦ. καὶ ὅμοιωθῆσομαι τοῖς
καταβάουσιν εἰς λάκκον. ἀλλὰ δὲ δόξα τῷ
ὀνόματί σου ἀμνησθήσεται, καὶ μὴ μνησθῆς τῶν
ἀμαρτιῶν σου, καὶ ἐπάκουσόν μου. καὶ εἰ δυ-
νάτῃ ἐστιν παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ θλίψις αὐτή.
πλήν οὐχ' ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σὺ. μόρον
τῇ ψυχῇ μου ἐλπίσον, καὶ διαφύλαξον. καὶ
ἐξούσω ὑπενεγκεῖν, ὅπως εὖ ἔχω χάριν ἐνώπιόν
σου

Tom. III.

A dulo, an secundum voluntatem Dei esset
quod postulabant, sed id bonum esse arbi-
trantes, saepe a diabolo illusi sunt, sub ju-
stitiae cujusdam specie atque praetextu sedu-
cti, & in pericula ingentia praecipitati.
Atque ejusmodi plerumque rebus etiam
paenitentia adjuncta est ac dolor, dum
quisque ita cordis concupiscentiam atque
desiderium sequitur. Audi denique Aposto-
lum dicentem: *Nam quid oremus, sicut o-* Rom. 8.
portet, nescimus. Et rursus: *Omnia mihi li-* 1. Cor. 6.
cent, sed non omnia expediunt. Omnia mihi 10.
licent, sed non omnia aedificant. Quid igitur
nobis expediat, & unumquemque nostrum
aedificet, ipse novit. Hoc autem ideo vo-
luntati ejus relinquendum committendum-
que statuo, non ut te postulare ab eo pro-
hibeam quae cupias; immo precor, com-
moneoque, ut a minimis usque ad maxima
a Deo tuo postules; verum ut quum ora-
veris & coram eo quae sunt in corde tuo
exposueris, dicas ei. *Verumtamen non*
mea voluntas, sed tua fiat. Si quod peto
expedit, fac sicut ipse nosti: Sic enim
scriptum est: *Revela, inquit, Domino vi-* Matth. 26.
am tuam, & spera in eo, & ipse faciet. Vi-
dete autem & Dominum nostrum Jesum
Christum sub dispensatione assumptae carnis
orantem & dicentem: *Pater, si possibile est,* Matth. 26
transeat a me calix iste: verumtamen non sic-
ut ego volo, sed sicut tu. Idcirco, mi fra-
ter, si ab eo aliquid deposcas, persiste in
petitione tua, revelans ipsi, ac dicens:
Domine si voluntas est, ut fiat haec res,
tu eam fac. Sin autem tua non est volun-
tas, ne fieri permittas Deus meus. Ne
propriae me tradas concupiscentiae meae.
Tu enim scis insipientiam meam. Ne ergo
tradas me consilio meo & insipientiae meae,
verum sicut tu optime nosti, pro tua man-
suetudine me rege ac dirige. Si autem pro
tribulatione & pro cogitationibus oraveris,
dicito: *Domine ne in furore tuo arguas me,* Psal. 6 24.
neque in ira tua corripas me. Miserere mei 27. 7880:
Domine, quoniam infirmus sum. Vide quid
ait Propheta: *Sed respice, Domine, & vi-*
de: quia terra sum ac pulvis, & cinis, ni-
hilque sustinere valeo. Ne tradas me Domi-
ne peccatis meis, & ne fileas a me, &
assimilabor descendantibus in lacum: sed
da gloriam nomini tuo, immemor malo-
rum, & ne, obsecro, memineris peccato-
rum meorum: sed tuarum recordare mise-
rationum, & exaudi me. Et, si possibile
est, transeat a me tribulatio ista: verum-
tamen non sicut ego volo, Domine, sed
sicut tu vis. Tantummodo confirma animam
meam atque tuere: ut sustinere queam,
gratiamque coram te inveniam, & in-
F f prae-

præsenti & in futuro seculo. Et jacta super ipsum curam tuam, & ipse faciet, quod expedit tibi. Hoc enim scito, quia bonus benignusque quum sit, omnia vult, quæ sunt salutis nostræ. Ideo quippe animam suam posuit Pastor bonus pro ovibus suis. Ipsi gloria in secula seculorum. Amen.

Hucusque
VossiusTom.
2. pag. 262.
Quæ sequun-
tur exstant
apud Am-
brosium Ca-
maldulensem
Serm. 8 de
Armatura
Monachi.

Pro gladio fume timorem Dei: est enim velut anceps gladius, concidens omnem concupiscentiam malam. Sume igitur in animo jugiter timorem Dei, recolens extremum illum ac terribilem diem, quando coeli liquefcent igni, atque solventur: elementa ardentia deficient: terra, & quæ sunt in ipsa omnia, incendio conflagrabit. Quum alstra tamquam folia decident: Sol & Luna obscurabuntur, neque dabunt lumen suum. Quum manifestatus fuerit Filius hominis, & de coelis in terram descenderit, virtutesque coelorum motæ fuerint. Quando discurrent Angeli, tubæ horribili sono concrepabunt, ignisque in conspectu ejus ardebit, discurrensque exuret orbem. In circuitu ejus tempestas valida, terræmotus horribiles, & fulgura qualia nunquam usque ad eam diem facta fuerant, ita ut ipsæ quoque virtutes coelorum magno tremore comprehendantur. Quo nos animo tunc futuros existimatis, fratres mei? Qualis metus, quis horror apprehendet nos? Considera, frater, Israelitas, quomodo in eremo ferre nequiverint caliginem & turbem sonitus vocemque loquentis de medio ignis: sed studebant ultra illius non audire sermonem: neque enim profecto ferre poterant quod edicebatur: tametsi non cum horrore descenderat: neque cum ira alloquebatur eos, sed cum adhortatione certiores illos reddebat, Deum cum eis esse. Attende igitur, frater mi. Si adventum illius & quidem consolationi accommodatum, homines ferre nequivimus: quando neque ignescentes coeli soluti sunt, neque terra cum his, quæ in ipsa sunt, exusta: neque ita tubæ sonuerunt, sicut tuba illa sonabit, ad cujus clamorem omnes a sæculo defuncti excitandi sunt: neque ignis inundans orbem: neque alius aliquis ex his qui tunc futuri sunt terroribus factus est: neque tamen ferre potuimus: quid putas faciemus tunc, quando descenderit cum furore & ira intolerabili, federitque in folio gloriæ suæ, & advocabit terram ab ortu solis usque ad occasum, atque ab omnibus terminis illius, ut discernat populum suum, & reddat unicuique secundum opera ejus? Hei mihi, dilectissimi: quales tunc, & quo animo futuri sumus, quan-

σου, καὶ ἐν τῷ νῦν, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Καὶ ὁπρὶν ἔπ' αὐτὸν ἡ μέμνη σου. καὶ αὐτὸς ποιῇ τὸ συμφέρον. τὸ πρὶν γὰρ γίνωσκε, ὅτι ἀγαθὸς ὑπάρχων, πάντα τὰ περὶ τῆ σωτηρίας ἡμῶν θέλει. διὰ τὸ πρὶν ἡ ψυχὴν ἡ ἰδέα ἔθηκεν ὁ ποιμὴν ὁ καλός. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας ἀμήν.

Ἀντὶ ῥομφαίας ἀπάσαι τὴ φόβον τῷ Θεῷ. ὥστε γὰρ μάχαρρα δίτομος ἐστίν, συγκόπῃων πᾶσαν ἐπιθυμίαν πονηράν. λάμβανε ἔν κατὰ νοῦν πάνποτε τὴ φόβον τῷ Θεῷ, μνησκόμῳς ἡ ἐσχάτην ἡμέραν ἡ φοβεράν. ὅταν ἔβαντο πυρούμενοι λυθίσοντα. τοιχεῖα δὲ καυσόμενα τήκοντα. γῆ δὲ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται. ὅτι αὖ τὰ ἄστρα ὡς φύλλα πεσοῦνται. ἥλιος καὶ ἡ σελήνη σκοθῇσονται, καὶ οἱ δῶσοι δὲ φέγγος αὐτῶν. ὅτι αὖ φανερωθῇ ὁ ὕψος τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ κατέλθῃ ἀπ' ἔβαντων ὅτι τὴ γῆν. καὶ αἱ δυνάμεις τῶν ἔβαντων σαλευθίσοντα. ἀγγέλων καταδρομαί, φωναί τῶν σαλπίνγων ἐπερχόμεναι. πῦρ ἐναντίον αὐτῶν καύμενον, καὶ διατρέχον κατακαῦσαι τὴ οἰκουμένην, κύκλῳ αὐτῶν καταγῆς σφοδρὰ, σεισμοὶ φοβεροὶ, καὶ κερανοὶ, οἱ οὐδέποτε ἐγένοντο ἕως ἐκείνης τῆ ἡμέρας. ὥστε καὶ αὐταὶ δυνάμεις τῶν ἔβαντων τρόμῳ μεγάλῳ συλληφθῆναι. ἔκ ἐν ἡμᾶς ποταπὸς δὲ ἔστι τότε ἀδελφοί μου. ποῖος φόβος, ποῖα φέκη λήψεται ἡμᾶς; κατανόησον ἀδελφε τὴ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι ἐκ Ἰχθυῶν βασιάζει τὴ γνόφον, καὶ τὴ ζόφον, ἐκ τῶν φωνῶν τῶν σαλπίνγων, καὶ τῶν φωνῶν τῶν λαλοῦντος ἐκ μέσων τῶν πυρῶν. ἀλλ' ἐπαύσασαν τὴ μὴ προσεθῆναι αὐτοῖς λόγον. ἐδὲ γὰρ ἔφερον κατὰ ἀλήθειαν δὲ διασελλόμενον. καίπερ οὐ μετὰ φόβῳ κατέλθεν, ἐδὲ μετὰ ὀργῆς ἐλάλει πρὸς αὐτὸς, ἀλλ' ἐν ὁρμηκλήσει πληροφορῶν αὐτὸς. ὅτι ὅτι Θεὸς μετ' αὐτῶν. ἄκουσον ἔν ἀδελφε μου. εἰ μετὰ ὁρμηκλήσεως ἐκ ἰχθύσαςμεν οἱ ἄνθρωποι βασιάζει τὴ ἔλθουσιν αὐτῶν. ὅτε ἔτε ἔβαντο ἐλύθη πυρούμενοι, ἔτε γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ κατεκαήθη. ἔτε σάλπιγγες ἤχησαν. καθὼς μέλλει ἡ σάλπιγξ ἐκείνη βοᾶν, καὶ ἐξυπνῆσαι τὸς ἀπ' αἰῶνος νεκροὺς. ἔτε πῦρ κατακλύζον τὴ οἰκουμένην, ἔτε τι τῶν μελλόντων γίνεσθαι φόβων ἐγένετο. καὶ ἐκ ἰχθύσας βασιάζει. τί ποιήσωμεν ἔν ὅτι αὖ κατέλθῃ μετὰ θυμῶ καὶ ὀργῆς ἀνυποστάτης. καὶ καθήσκει ὅτι θρόνους τῶν δόξης αὐτῶν, καὶ προσκαλέσει τὴ γῆν ἀπ' αἰατολῶν ἡλίας, μέχρι δυσμῶν, ἀπὸ πάντων τῶν περὶ αὐτῶν, τὸ διακρίνει τὴ λαὸν αὐτῶν, καὶ ἀποδύναει ἐκαστὴ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν; οἱμοὶ ἀγαπητοί

ποταπί μὲν, ποταπὸς δὲ ὑπάρχειν ἡμῶν· ὅτ' αὖ παρκαμέθα γυμνοὶ, καὶ τετραχελισμῶι πᾶς τότε ἡ περπερότης· πᾶς τότε ἡ ἀνδρεία τ' σαρκός· παῦ ὃ καὶ τ' ἰδύδος καὶ ἀνωφελές; οἱμοὶ οἱμοὶ πᾶς μέλλομαι εἰσάγειν εἰς τὸ φε-
κτὸν βῆμα· πᾶς τότε ἡ ἡδύφωιά τ' ἀνδρώπων· πᾶς τότε ἡ παρρησία ἡ ἀναδής ἡ ἀνάχυντος· πᾶς τότε ἡ ἡδονὴ τ' ἀμαρτίας ἡ ἀκάθαρτος καὶ σιχαντὶ ἀληθῶς· πᾶς τότε οἱ τ' κόπρον πᾶν ἀρρένῳ ἡδονῇ ἡγούμενοι· πᾶς τότε οἱ μετὰ τυμπάνῳ καὶ μουσικῶν τ' οἶνον πίνοντα· πᾶς τότε ἡ καταφρονία τῇ ἐν ἀφοβίᾳ ἀφρονούντων· πᾶς τότε ἡ τρυφή καὶ ἡ σπατάλη· πάντα πα-
ρῆλθεν· καὶ ὡς χαῖνος ἀῆρ, διεχύθη· πᾶς τότε ἡ φιλαργυρία, καὶ ἡ φιλοκτημοσύνη· πᾶς τότε ἡ ἀπάνθρωπος ὑπερηφάνια ἡ πάντας βε-
λυσσομένη, καὶ αὐτὴν μόνην λογιζομένη ἔτι τι· πᾶς τότε ἡ κενὴ καὶ ματαία ἀνθρωπίνη θεωρο-
πὴ καὶ δόξα· πᾶς τότε ἡ τυραννία· πᾶς τότε βασιλεὺς, πᾶς ἄρχων· πᾶς οἱ ἐπὶ ἐξουσίᾳ· οἱ γαυρόντες ἐπὶ πλήθει πλῆττε, καὶ θεῶν κατα-
φρονῶντες· πᾶς ἡγούμενοι· τότε ἰδόντες, ἔτιως ἐδάμνα· ἐπαράχθη, ἐσαλεύθη, τρόμος ἐπελάβετο αὐτὸς· ὡς δὲ ὡς τικτῆς· ὅν πνύματι βιάῳ συντελέσονται τότε· πᾶς τότε ἡ σοφία τῇ σοφίᾳ· πᾶς τὰ μέγιστα αὐτῶν πα-
νεργύματα· ἔα, ἐπαράχθη, ἐσαλεύθη, ὡς ὁ μεθύων· καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατε-
πόθη· πᾶς τότε σοφός, πᾶς γραμματεὺς· πᾶς συζητητὴς ὁ ἀνὴρ τέττε ὁ ματὰς· ἀδελφε-
μὲ ἀναλόγισα ποταπὸς δὲ ὑπάρχειν ἡμῶν, διδόντας ἀπόλογον κατ' ὅν, ὡς ἐπράξαμεν, εἴτε μικρῶν, εἴτε μεγάλων· ἕως γὰρ ἀργοῦ ῥήματος ἀπολογίαν δίδομεν τῷ δικαίῳ κειτῇ.

ποταπὸς δὲ ἔτι ἡμᾶς ὅν τῇ ὥρᾳ ἐκεί-
νῃ ἐνώπιον αὐτοῦ· ποῖα ὃ χαρὰ ἀφδεξεται ἡμᾶς ἀφορρομένης ἐκ δεξιῶν τ' βασιλέως· ποταπὸς δὲ ἔτι ἡμᾶς ὅτ' αὖ ἀσπάζονται ἡ-
μᾶς πάντες οἱ δίκαιοι· ἐκεῖ ἀσπάζεται σε Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ· Μωϋσῆς, Νῶε, Ἰὼβ, καὶ Δαυὶδ, οἱ ἅγιοι θεωροῦνται, καὶ οἱ ἀπόστολοι· οἱ μάρτυρες· καὶ γὰρ πάντες οἱ ἅγιοι οἱ Θεῷ εὐαρεσῆσαντες ὅν τῇ ζωῇ τ' σαρ-
κός αὐτῶν, καὶ ὅσες ἀκούεις ἐκτελεῖ καὶ θαυ-
μάζεις αὐτῶν τ' βίον· καὶ ἡδελες ἄρτι τῷ θεάσασθαι αὐτὸς· καὶ ποιῇ ἔρχονται ἐκεῖ πρὸς σε, καὶ περιπύσσονται σε· καὶ ἀσπάζονται ἀγαλ-
λιῶντες ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ σου· ποταπὸς δὲ ἔτι ἡμᾶς τότε· ποταπὴν χαρὰν ἔτι ἐκεί-
νην

Tom. III.

A quando adstabimus nudi & resupinati? Ubi tunc nequitia? ubi tunc carnis fortitudo? ubi fallax inutilisque pulchritudo? Hei mihi, hei mihi, quomodo introducendi sumus ad tribunal illud horrendum? ubi tunc humanæ vocis blanda suavitas? ubi tunc improba impudensque fiducia? ubi tunc voluptas impura peccati, & vere immunda? ubi tunc, qui masculorum stercus existimant voluptatem? ubi tunc illi, qui cum tympanis & instrumentis musicis vinum bibunt? ubi tunc illorum contemptus, qui sine metu vivunt? ubi tunc deliciae, & luxus? Transierunt illa omnia, atque diffusa sunt, ut mollis aer: ubi tunc argenti immodica cupiditas, & infinitus possidendi amor? ubi tunc superbia immanis, & tur-
gida, quæ cunctos execrans, se solam aliquid esse arbitratur? ubi tunc vanus & prorsus inanis humanus successus, & gloria? ubi tunc tyrannis? ubi rex? ubi princeps? ubi magistratus, qui gloriabantur in multitudine divitiarum suarum, & Deum contemnebant? ubi duces? Tunc videntes sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt, tremor apprehendit eos. Ibi dolores ut parturientis. In spiritu vehementi tunc contem-
rentur. Ubi tunc sapientum sapientia? ubi inanes illorum fallaciæ? Væ, væ, Conturbati sunt, commoti sunt, sicut ebrius, & omnis sapientia eorum devorata est. Ubi tunc sapiens? ubi scriba? ubi conquistator huius seculi inanis? Mi frater, recogita, quo nos animo tunc fore necesse est, quum rationem eorum quæ gessimus, per singula reddemus, sive parva illa, sive magna sint. nam & pro otioso verbo rationem iustissimo Judici reddituri sumus.

E Quo animo nos esse oportet in hora illa coram ipso? quale autem nos gaudium excipiet, quum ad dexteram Regis separabimur? quanto exultabimus gaudio, quum amplectentur nos iusti omnes? Illic suo te amplexu refovebunt Abraham, Isaac, & Jacob, Moyses, Noe, Job, & David. Prophetæ sancti, & Apostoli, & Martyres, omnes denique sancti, qui Deo placuerunt, quum in carne viverent, omnesque, quos audis, & quorum hic admiraris vitam, quosque nuper cupiebas adspicere; ad te illic venient, & amplexabuntur te atque salutabunt, exultantes in salute tua. Quales nos tunc futuros existimemus? quale tunc erit illud ineffabile gaudium? quum di-

Psal. 47.

Psal. 106.

F f 2

cet

cet Rex his , qui erunt ad dexteram ,
 verba illa lætitiæ ac suavitatis plena :
Matth. 25. *Venite , inquit , benedicti Patris mei ,*
Sap. 5. *possidete paratum vobis regnum .* Tunc ,
 mi frater , accipies regnum decoris , &
 diadema speciei de manu Domini , ut jam
 cum Christo regnes . Tunc bona illa
 possidebis , quæ præparavit Deus his , qui
 diligunt ipsum . Tunc jam securus eris ,
 nec ullam deinceps ruinam metues . Co-
 gita , mi frater , quale est , ejus sem-
 per faciem cernere , quale est ipsius lu-
Isai. 60. ce perfrui . Tunc enim non jam tibi erit
 Sol lux diei , sicut Isaias ait , neque
 oriens Luna illuminabit tibi noctem , sed
 erit tibi Dominus æterna lux , eritque
 Deus gloria tua . En , frater , quale
 gaudium repositum est timentibus Deum ,
 & custodientibus mandata ejus . Cogita
 postea etiam perditionem peccatorum .
 Qualis eos confusio apprehendet , quan-
 do sistentur tribunali horrido , coram
 justissimo Judice , nullam habentes excu-
 sationis viam ? quænam illos involvet ve-
 recundia , quum ad sinistram Regis fe-
 cernentur ? quæ illos corripient tene-
Psal. 2. bræ , quum loquatur ad eos in ira sua ,
Matth. 25. & in furore suo conturbabit eos dicens .
Discedit a me maledicti in ignem æternum ,
paratum satana & angelis ejus . Heu , heu ,
 qua tribulatione , quibus angustiiis pre-
 metur tunc illorum spiritus , quum om-
Psal. 9. nium insonuerit clamor , dicentium : *Con-*
vertantur peccatores in Infernum . Heu ,
 heu , quomodo illi ejulabunt ? quas vo-
 ces inter lamenta & gemitus emittent ,
 quum adducuntur , ut amarissime punian-
 tur in æternum ? Heu , heu , qualis il-
 le locus est , ubi fletus & stridor den-
 tium resonat , qui tartarus appellatur ,
 quem ipse quoque satanas horret . Heu ,
 qualis est gehenna ignis illius inex-
 tinguibilis . Heu mihi , qualis est
 vermis ille venenatus nunquam dor-
 miens . Heu , quales sunt tenebræ
 illæ sempiternæ . Heu mihi , quales
 sunt Angeli cruciatibus præpositi , quam
 immites , quam immanes , exprobran-
 tes , terribiliterque cædentes . Tunc
 cruciati inter pœnas vehementer cla-
 mabunt , nec erit qui salvet , ad
 Dominum , nec exaudiet eos . Tunc
 scient , quam vana fuerunt omnia vi-
 tæ istius læta , & quæ hic jucun-
 da esse arbitrati sunt , felle , ac ve-
 neno amariora invenientur . Ubi tunc
 fallax falsoque appellata peccati vo-
 luptas ? Alia quippe voluptas non
 est , quam timere Deum . Hæc profe-

A νη τ̃ ἀνεκλάλητον ἔχειν . ὅτ' αὖ εἴπη ὁ βασι-
 λεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν ῥήματα ἰλαρῶς λέγων·
 δῶτε οἱ ἀλογημένοι ἔστω πατὴρ μου , κληρονο-
 μήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν . τότε
 ἀδελφεὺς μου λήψεται ὁ βασιλεὺς τὴν ὑπερπερίαν ,
 καὶ ὁ ἀφ' ὧν καὶ καλὸς ἐκ χειρὸς Κυρίου ,
 καὶ ἡ λοιπὴ Χειρὶ συμβασιλεύειν . τότε κατα-
 κληρονομήσεις ἑκάστα τὰ ἀγαθὰ , ἃ ἡτοίμασεν
 ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν . τότε λοιπὸν ἀμέ-
 ειμνος ἔσῃ . μηκέτι πτωχὸς μηδεμίαν πτωχὸν .
 ἀναλόγισα ἀδελφεὺς μου , οἷόν βλέπειν αὐτὸν ὁ
 πρῶτος ἀφ' ὧν . οἷόν ὅτι αὐτὸν ἔχειν φω-
 τήρα . τότε γὰρ ὅτε ἔσται σοι ὁ ἥλιος φῶς ἡμέ-
 ρας , καὶ ὁ ἥλιος φησὶν . ἔδὲ ἡ ἀνατολὴ
 σελήνης φωτιῇ σοι τὴν νύκτα , ἀλλ' ἔσται σοι Κύ-
 ριος φῶς αἰώνιον . καὶ Θεὸς δοῦνα σοι . ἰδὲ ἀδελ-
 φέ οἷα χαρὰ ἀποκατατα τοῖς φοβημένοις αὐτόν , ὅ-
C τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολὰς αὐτῶν . ἀναλόγισα
 ὅτι μετὰ ταῦτα καὶ τὴν ἀμαρτωλὴν ἀπώλεια .
 ὅτ' αὖ ἔσονται εἰς ὁ βῆμα ὁ βοφερόν . οἷα
 ἀρχὴν αὐτῶν λήψεται ἐνώπιον ἡ δικαίη κριτὴ ,
 μὴ ἔχοντες λόγον ἀπολογίας . οἷα ἐντροπὴ
 λήψεται αὐτῶν , ἀφοριζομένης ἡ δυνάμεις ἡ
 βασιλείας . οἷον σκόπος ἐπιπέσει ἐπὶ αὐτῶν ὅτ'
D αὖ λαλήσει πρὸς αὐτῶν ἐν ὀργῇ αὐτῶν . καὶ ἐν
 τῷ θυμῷ αὐτῶν ταράξει αὐτῶν λέγων . πο-
 ρεύεσθε ἀπὸ ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς ὁ πῦρ ὁ
 αἰώνιον ὁ ἡτοιμασμένος τῷ σατανᾷ καὶ τοῖς ἀγγέ-
 λοις αὐτῶν . οἷμοι οἷμοι οἷαν θλίψιν καὶ φενοχω-
 ρίαν ἔξει ὁ πνῦμα αὐτῶν . ὅτ' αὖ γένηται
 κραυγὴ πάντων λεγόντων . ἀποσφραγίσαντες οἱ
 ἀμαρτωλοὶ εἰς τὴν ἄδην . οἷμοι οἷμοι , οἷον ἀλα-
E λᾶξαι κοπήματα καὶ θρηνοῦντες . ἀπαγόμενοι
 κολασθῆναι πικρῶς εἰς ἀτελευτήτης αἰῶνας . οἷμοι
 οἷμοι οἷος ὁ πότος , ὅπως ὁ κλαυθμὸς καὶ βρυγ-
 μὸς τῶν ὀδόντων . ὁ καλούμενος τάρταρος . ὅν
 καὶ αὐτὸς σατανᾶς φείσεται . οἷμοι οἷα ὅτι ἡ γέ-
 ννη ἡ πυρὸς ἡ ἀσβεστῆς . οἷμοι οἷος ὅτι ὁ ἀκοί-
 μητος καὶ ἰοβόλος σκώληξ . οἷμοι οἷον δεινὸν ὅτι
 ὁ σκόπος ἑκάστον ὁ αἰώνιον . οἷμοι οἷοί εἰσι οἱ ἀγ-
 γελοι ἐπὶ τῶν κολάσεων , ἀπαλαγχνοὶ ἀνελεή-
F μονες , ὀνειδίζουσιν καὶ ἐπιπλήττει δεινῶς . τότε κο-
 λαζόμενοι κεκραῖοντα ἑκτενῶς . καὶ ὅτε ὅτι ὁ
 σωζών . πρὸς Κύριον καὶ ὅτε εἰσακούσεται αὐτῶν .
 τότε γνώσονται ὅτι μάταια αὐτῶν ἀπέβη πάν-
 τα τὰ ἃ εἶς . καὶ ἃ ἐδόκησεν ἐνταῦθα ἐν ἡδονῇ
 εἶς . χολῆς καὶ ἰοῦ πικρότερα θρηνησῶν . ποῦ
 τότε ἡ ψαλμὸς ἡδονῇ ἡ ἀμαρτίας . ἀλλή
 γὰρ ἡδονὴ ὅτε ὅτι εἰμὴ ὁ φοβεῖσθαι τὸ Θεόν .
 ἀλη-

ἀληθὺς ἡδονὴ ἔστι τῷτο· ἀληθὺς τῷτο οὐκ ἔστι A
ποιῶν. ἀλλ' ὡς ὅτε ἐξ αὐτοῦ καὶ πιότητος ἐμπι-
πλᾶται ἡ ψυχὴ· τότε καταγνώσκουσιν αὐτῶν, ὅ-
τι τῶν ἔργων, ὧν ἔπραξαν· τότε ὁμολογήσουσιν, ὅτι
δικαία ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ· ἡκούομεν ταῦτα, ὅ-
τι οὐκ ἠδελήσαμεν ἐπιστρέψαι ἀπὸ τῶν ποιημάτων ἡ-
μῶν πρᾶξαι· καὶ τότε ἔδεν ἀνοίσουσιν ταῦτα
λέγοντες.

Οἱμοὶ οἱμοὶ τῷ ὅτι ἀμαρτίας ἀνικέτους B
συμφορῶν· ὑπὲρ αἰσθμονὴν ψάμμεθα θαλάσσης
ἡμαρτον, καὶ κατακάμπτουσα ἔξ αὐτῶν, ὡς αἰ-
δὸν πολλῶν δεσμῶν σιδήρεα. καὶ γὰρ ἔστι μοι παρ-
ρησία ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ ἔρανοῦ. πρὸς
τινα ἔνι καταφεύγω, εἰ μὴ πρὸς σε φιλάνθρω-
πε, εἰ μὴ πρὸς σε ἀμνησίκακε· ἐλέησόν με ὁ
Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ
πλήθος τῶν οἰκτερισμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀ-
νόμημά μου. ἐπὶ πλεῖον πλυνόν με ἀπὸ τῆς ἀνο-
μίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας μου καθάρισόν
με, ὅτι τῆς ἀνομίας μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἀ-
μαρτία μου ἐνώπιόν μου ἔστι ἀπαπαντός· σοὶ μό-
νον ἡμαρτον, καὶ τὸ ποιητὸν ἐνώπιόν σου ἐποίη-
σα· πρὸς σε καταφύγω ἀπὸ τῆς πολλῆς σου εὐ-
σπλαγχνίας· σὲ παρώργισα· καὶ πρὸς σε κα-
ταφύγω ἀπὸ τῆς πολλῆς σου ἀμνησικακίας· ὅτι
ἠδέησα· καὶ πρὸς σε καταφύγω, ἀπὸ τῆς
πολλῆς σου ἀγαθότητος, καὶ φιλάνθρωπίας, ὅ-
τι δεόμενος βοῶ· ἀποστρέψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ
τῆς ἀμαρτίας μου· καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου
ἐξάλειψον, ἀπὸ τῆς ὀνομίας σου καὶ μόνον· οὐδὲν
γὰρ ἔχω, ὃ πρὸς σε ἐγγύχω σοι, καὶ πρᾶξιν ἀ-
γαθὴν, καὶ καρδίαν καθαρὰν, ἀλλὰ θάρσος εἰς
τὰς οἰκτερισμὰς σου· ἐπιρρίπτω ἐμαυτὸν εἰς ἁ-
ντὴς, ὅπως κτήσης ἐν ἐμοὶ καρδίαν καθαρὰν.
καὶ πινύμεθα ἡγεμονικῶς τηλίζης με, ἵνα μὴ
καταπίπτω πάλιν θύκωλως εἰς ἀμαρτίας· ἀπὸ
τοῦ νῦν λατρεύσω σοι ὡς ὁσότητι καὶ δικαιοσύνῃ
πάσας τὰς ἡμέρας μου, ὅτι σε ἔστιν ἡ βασι-
λεία, καὶ τὸ κράτος εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας
Αμήν.

Ἐπεὶ καλῶς ἔνι ὑμῶς ἀδελφοὶ ταῦτα πρὸς-
δοκῶντες, ἀποδιδώσωμεν ἅπαντες καὶ ἅμωμοι δι-
ρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ· ὅτι ἂν ἐπέλθῃ σοι ποτηρά-
τις ἐπιθυμία, ὅπως ἀσπασαί ταύτην τῇ μάχῃ σου,
τῇ τῆς ἀναλόγιαι τῇ φόβῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ συγ-
κόπῃς πᾶσι τῇ δυνάμει τῇ ἐχθροῦ.

Αἰντὶ τῇ σάλπιγγος ἔχε τὰς θείας γραφὰς·
καθ' ὅτι γὰρ τρόποι ἡ σάλπιγξ βοῶσα ἐπισυνάγει
τὰς στρατιώτας, ὅπως καὶ αἱ θείαι γραφαὶ βοῶσαι
πρὸς

cto vera voluptas est; hoc vere non
est ejusmodi, sed veluti ex adipe,
& pinguedine animam replet. Tunc
seipsum reprehendent, & opera quæ
gesserunt. Tunc fatebuntur justum
esse judicium Dei, dicentes: au-
diebamus hæc, & converti nolui-
mus a nostris operibus pravis. Ne-
que tamen ista dicentes proficient quid-
quam,

Heu, heu mihi, peccatis maxi-
mis prægravato. Peccavi enim su-
per numerum arenæ maris, curva-
tusque peccatorum sarcina incedo,
quasi multo ferri pondere onustus.
Non enim fiduciam habeo attollendi
oculos, & videndi altitudinem cœli.
Ad quem ergo confugiam, nisi ad
te, piissime? nisi ad te, clemen-
tissime. Miserere mei Deus secundum
magnam misericordiam tuam; & secun-
dum multitudinem miserationum tuarum,
dele iniquitatem meam. Amplius lava
me ab iniquitate mea, & a peccato
meo munda me. Quoniam iniquitatem
meam ego cognosco, & peccatum me-
um coram me est semper. Tibi soli
peccavi, & malum coram te feci. Ad
te confugio propter summam pietatem
tuam. Te irritavi, & ad te confugio
propter magnam clementiam tuam. Te
ad iracundiam provocavi, & ad te
confugio propter immensam benignitatem
atque bonitatem tuam, & obsecrans clamo.
Averte faciem tuam a peccatis meis,
& omnes iniquitates meas dele propter
nomen tuum solum. Nihil enim habeo
quod offeram tibi: non opus bonum,
non cor mundum; sed confido in
miserationibus tuis. Projicio meipsum
in eas, ut crees in me cor mun-
dum, & spiritu principali confirmes
me, ne denuo facile in peccatum
relabar, atque ex nunc serviam ti-
bi in sanctitate & justitia omnibus
diebus vitæ meæ: quia tuum est
regnum, & potentia in omnia secu-
la. Amen.

Obsecro itaque, fratres, hac ex-
pectatione solliciti curemus integri im-
maculatique inveniri in pace. Quum
supervenerit tibi noxia aliqua concu-
piscencia, hunc gladium arripe, id
est, recogita timorem Dei, &
confringes omnes vires inimici.

Tubæ autem vice, sint tibi Scri-
pturæ divinæ: sicut enim tuba so-
nans congregat milites; ita & Scri-
pturæ divinæ dum clamant ad nos, cogi-

Psalm. 50.

cogitationes nostras colligunt in timore Dei. Sunt enim cogitationes nostræ veluti milites: namque resistunt adversariis Regis. Et rursus, quemadmodum tuba, belli tempore, clangore suo, fortium strenuorumque bellatorum excitat mentes augetque alacritatem in adversarios; ita & sacræ literæ nostrum propositum in bonum excitant, & contra vitia passionisque te corroborant. Idcirco, mi frater, quantum potes, crebrius illis adfuesce, ut cogitationes tuas colligant, quas dispergit inimicus astutia sua suggerens ipse importunas cogitationes, sive sæpe tribulationes inferens, sive prosperitatem multamque latitudinem exhibens. Hæc enim astutia sua & fraude idcirco molitur, ut hominem a Deo alienum faciat. Plerumque enim dum nequiverit quempiam cogitationibus sternere atque dejicere; tunc jam illi pressuras admovet, ut illius obscuret mentem, ac deinceps possit seminare quæ velit: incipitque suggerere homini, ut ista secum reputet dicens cum jurejurando. Ex quo bonum operari coepi, vidi pessimos dies. Faciam igitur rursus mala, ut veniant bona. Tunc, nisi quis sobrius inveniat ac vigilans, absorbet eum quasi infernus viventem. Quod si neque his illum ejicere quiverit, tunc adhibet sibi latitudinem, & extollit eum, ingentemque fallaciam admovet ei, malis omnibus deteriore. Hæc enim est quæ superbum & sine timore hominem efficit. Hæc in cælum os ponere per blasphemias facit. Scriptum quippe est: *Posuerunt in cælum os suum*. Hæc hominem facit esse propriæ imbecillitatis ignarum, atque diei mortis immemorem. Hæc est malorum omnium via. Hanc ergo qui diligit, ad ipsa tendit penetralia mortis. Hæc enim via est, de qua Dominus ait: *Lata & spatiosa est via, qua ducit ad perditionem*.

Psal. 72.

Matth. 7.

Ecce audistis, fratres mei, cur aliquando latitudinem, aliquando angustias adhibeat. Nam ad quod animum hominis inclinatioem viderit, eo adversus illum sese armat: scit enim sub justitiæ etiam imagine umbræque pugnare. Idcirco, fratres mei, solerter vigilemus: studeatisque jugiter lectioni adherere, ut te doceant, quomodo laqueos inimici possis effugere,

A πρὸς ἡμᾶς, ἐπισυναγάσιν ἡμῶν τὰς λογισμὰς εἰς τὸ φόβον τοῦ Θεοῦ. καὶ γὰρ εἰσιν οἱ λογισμοὶ ἡμῶν δίκην στρατοῦν, καὶ γὰρ ἀντιπολεμοῦσι πρὸς τὰς ἐχθρὰς τῆς βασιλείας. καὶ πάλιν· ὃν ῥόπον ἢ σάλπιγγος βοῶσα ἐν καρῷ πολέμῳ, διεγείρει τῇ γενναίῳ καὶ ἀγωνιστῶν καὶ πορφυρίων τῇ πορφυρίαν κατὰ τῇ ἀνιδίκῳ. ἕτως καὶ αἱ θεῶν γραφαὶ διεγείρουσιν σοῦ τῇ πορφυρίαν εἰς τὸ ἀγαθόν. καὶ ἀνδείξασί σε κατὰ τῇ παθῶν. διὸ ἀδελφεῖς μου ὅσον δύνασαι, ἀνάγκασε σεαυτὸν πυκνότερον συντυγχάνειν αὐταῖς. ὅπως ἐπισυναξῶσί σε τὰς λογισμοὺς, οὓς ἀσχορπίζει ὁ ἐχθρὸς τῇ αὐτοῦ μηχανία, ὑποβάλλων ἀκάρως ἐνθυμήσεις, ἢ καὶ θλίψεις πολλάκις εἰσφέρων, ἢ ἀνημερίας καὶ ὀρυχωρίαν πολλὴν παρέχων. ταῦτα γὰρ κατεργάζεταί τῇ ἐαυτοῦ πανουργία καὶ δολιότητι. ὅπως ἀπαλλοτριώσῃ ἐκ τοῦ Θεοῦ τὸν ἀνθρώπον. ὅτι ἀνὰ γὰρ πολλάκις μὴ δυνήθῃ ἵνα ἀφ' ἑαυτοῦ ἐνθυμήσεων ἐπιρρέῃ καὶ καταβαλεῖν. τότε λοιπὸν ἐπιφέρει αὐτῷ τὰς θλίψεις. ὅπως σκοτώσῃ τὴν διάνοιαν, καὶ ὀρυχὴ λοιπὸν σπέρῃ αὐτὸν βούλεται. καὶ ἄρχεταί ὑποβάλλειν τῷ ἀνθρώπῳ τότε ἐνθυμῶσθαι, καὶ λέγειν τοιαῦτα μετὰ ὀρυκῶν. ὅτι ἀφ' οὗ ἐργάζομαι τὸ ἀγαθόν, κακὰς ἡμέρας ἴδω. ποιήσω οὖν τὰ κακὰ πάλιν, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ. τότε ἔν τῷ ὀρυκτῇ τις μὴ νήφων, καταπίνει αὐτὸν ὡς περ ἄδης ζῶντα. εἰδὲ ἐν τῇ τοῖς μὴ δυνήθῃ αὐτὸν ἐπιρρέῃ, τότε ἐπιφέρει αὐτῷ τὴν ὀρυχωρίαν καὶ ὑψοίαν αὐτὸν, καὶ ἀπάτην πολλὴν παρέχει αὐτῷ, τὴν δεινότεραν καὶ χείρονα πάντων τῶν κακῶν. αὕτη ἔστι ἢ ὑπερήφανον καὶ ἄφοβον ἀπεργαζομένη τὸν ἀνθρώπον. αὕτη εἰς ἕρπονὸν ποιεῖ τὴν εὐχὴν τῆς ἐσθίας ἐν βλασφημίᾳ. γέγραπται γὰρ, καὶ ἔθεντο εἰς ἕρπονὸν τὸ εὖμα αὐτῶν. αὕτη ποιεῖ τὸν ἀνθρώπον μὴ γινώσκειν τὴν ἀσθενείαν τὴν ἰδίαν φύσεως, μηδὲ μνησκέσθαι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου. αὕτη ἔστι ἢ ὁδὸς πάντων τῶν κακῶν. ταύτην ἔν τῷ ἀγαπῶν βαδίζει εἰς τὰ ταμιεῖα τοῦ θανάτου. αὕτη γὰρ ἔστι ἢ ὁδὸς, ἣν ὁ Κύριος εἶπεν. πλατεῖα καὶ ὀρυχωρὸς ἢ ὁδὸς ἢ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν.

F

Ἰδοὺ οὖν ἠκούσατε ἀδελφοί μου. διὰ τί ἐπιφέρει, ὅτε τὴν ὀρυχωρίαν, καὶ ὅτε θλίψεις. πρὸς ὃ γὰρ δοκιμάζει τὴν ἀνδρείαν τὸν ἀνθρώπου ἐγκειμένην, πρὸς αὐτὸ καὶ αὐτὸς στρατεύεται. οἶδεν γὰρ καὶ ἀφ' ἐκείνων δικαιωμάτων ὑπακούσθαι. διὸ ἀδελφοί μου νήφωμεν ἀσφαλῶς. καὶ σπέρῃ

ΖΕΤΕ

ζετε αὐτὴν τῇ ἀναγνώσει προσκολλησθαι, ἵνα σε διδάξωσι πῶς δεῖ ἐκφύγειν πᾶς παγίδας τῆ ἐχθροῦ, καὶ καταλαβεῖν τὴν αἰώνιον ζωὴν. ἐέλ-
 λει γὰρ τοῦν πλανώμενοι ἢ ἀνάγνωσις τῶν θεῶν
 γραφῶν, καὶ παρέχεαι γνώσιν εἰς θεόν. γέ-
 γραπται· χολάζατε, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι
 ὁ θεός. ἄκουε ἀδελφέ, ὅτι γνώσιν θεὸς λαμβά-
 νει ὁ χολάζων· ἐν τῷ γραμματεῖ ἐν ἀληθινῇ καρ-
 δία. διὸ ἀδελφέ μου, μὴ ἀμελήσης τῆ ψυ-
 χῆς σου, ἀλλὰ χολάζε τῇ ἀναγνώσει, καὶ τῇ
 ἀγίᾳ διχαῖς. ὅπως φωτισθῇ σου ἡ διάνοια·
 ὅπως γένη τέλειος καὶ ὁλόκληρος ἐν μηδενὶ λει-
 πομένῳ. ἄλλοι καυχῶντο ἐπὶ συνομιλία με-
 γιστῶν, ἀρχόντων, καὶ βασιλέων. σὺ δὲ καυ-
 χῆσαι ἐμπροσθεν βασιλέως οὐχὶ εἶ ἐπὶ γῆς,
 ἀλλὰ εἶ ἐπερανίᾳ, καὶ τῶν ἀγίων ἀγγέλων,
 συνομιλῶν τῷ ἀγίῳ πνεύματι διὰ τῶν θεῶν
 γραφῶν. ὅ γὰρ πνεῦμα ὁ ἅγιός ἐστι· ὁ λαλοῦν
 δι' αὐτῶν. σπύδαζε ἔνι συντυγχάνειν τῇ θεαίᾳ
 γραφῇ, καὶ προσκαρτέρει τῇ ἀγίᾳ διχαῖς. ὁ-
 ράκις γὰρ ἐντυγχάνεις τῷ Θεῷ δι' αὐτῶν,
 τοράκις ἀγιάζε· σου ἡ ψυχὴ καὶ ὁ πνεῦμα.
 τὸ ἐν τρογινώσκων ἀδελφέ μου. ὅτι κατὰ-
 παξ * ἀγιάζει, σπύδαζον πυκνωτέρως χολά-
 ζειν αὐτάς, καὶ μὴ χολάζουσί σου αἱ χεῖρες,
 ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ διχαῖς. καὶ γὰρ μακαρία
 ἄννα ἡ μήτηρ εἶ τροφήτης Σαμὴλ πύχετο,
 καὶ τὰ χεῖλη αὐτῆς οὐκ ἐκινῶντο· ἡ δὲ προσβυ-
 χή αὐτῆς εἰς τὰ ὦτα Κυρίου σαββαῶν ἐσηλ-
 θεν, καὶ γὰρ αὐτῇ ἐδόθη ἡ ἀληθὴς αὐτῆς. διὸ
 ἀδελφέ μου καὶ μὴ χολάζουσί σου αἱ χεῖρες,
 ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ διχαῖς. καὶ γὰρ σιωπόντων ὁ
 θεός ἀκούει· εἰ δὲ οὐκ ἐπίστασαι τὴν ἀναγιγνώσκον
 προσκολληθήσῃ ὅπως ὅτι ἀκούσας καὶ ὠφεληθή-
 ναι· γέγραπται γὰρ, εἰ δὲ ἴδῃς ἄνδρα συνεπὲν,
 ὁρθεῖζε πρὸς αὐτόν, καὶ βαδμύς θυρῶν αὐτοῦ
 ἐκτειβέτω ὁ πύς σου. τὸ γὰρ συμβάλλεται
 ἀδελφέ μου, εἰ μόνον τοῖς μὴ ἐπισταλμένοις τὴν
 ἀναγνώσιν, ἀλλὰ τοῖς ἐπισταλμένοις. πολλοὶ γὰρ
 εἰσὶν ἀναγιγνώσκοντες, καὶ οὐκ ἐπιγινώσκουσι. διό-
 τι οὐκ ἀναγιγνώσκουσι· βλέπε ἔνι μοναχῇ· μὴ
 ἀμελήσης εἶ ἐν τοῖς χαρίσμασι, ὅ ἐδόθη
 τοῖς τῇ δωρεᾷ τῆς Χειροῦ, ἀλλὰ φρόντισον, ἵνα
 ἐκζητήσῃς ὑπὲρ τῆς χρυσοῦ καὶ τοπάζιον ὅ πῶς
 διαρεσῇσαι Θεῷ. ἵνα τύχῃς εἰς μακαρισμοῦ
 τῶν ἀγίων. γέγραπται γὰρ μακάριοι οἱ ἐξεβυ-
 νῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκ-
 ζητήσιν αὐτόν.

Βλέπε μὴ σε πικρόψῃ ὁ ἐχθρός· ὅταν
 βούλῃ

re, æternamque adipisci vitam. Co-
 ercet enim vagantem animum, divi-
 narum Scripturarum lectio, præstat-
 que scientiam Dei. Scriptum quip-
 pe est: *Vacate & videte, quo-
 niam ego sum Deus.* Attende, fra-
 ter, quoniam qui corde simplici
 vacat literis, Dei scientiam acci-
 pit. Idcirco, frater mi, noli ne-
 gligere animam tuam, sed lectioni
 & orationibus sanctis incumbe, ut
 illuminetur mens tua, ut sis per-
 fectus atque integer, in nullo defi-
 ciens. Alii magnatum, principum,
 ac regum familiaritate gloriantur: tu
 coram rege non terreno, sed cœ-
 lesti gloriare, & coram sanctis An-
 gelis, cum Spiritu sancto per divi-
 nas Scripturas colloquens. Spiritus
 enim sanctus est, qui per illas lo-
 quitur. Stude igitur divinis Scriptu-
 ris familiaris esse, & persiste in
 sanctis precibus. Quoties enim per
 ipsas Deum interpellas, toties fan-
 ctificatur anima tua & spiritus tuus,
 Hoc ergo prænosces, mi frater,
 quoniam gemina ista te exercitatio
 sanctificat, stude crebrius utramque
 exercere. Et si manus non vacant,
 rursus mente ora. Nam & beata
 Anna mater Prophetæ Samuelis ora-
 bat, & labia ejus non movebantur,
 sed oratio illius in aures Domini
 Sabaoth ingressa est. Data est enim
 sibi petitio sua. Ideo, frater mi,
 si sint occupatæ manus tuæ, animo
 ora. Nempe enim & tacentes au-
 dit Deus. Quod si legere fortassis
 ignoras, illic assiduus persiste, ubi
 possis audire & proficere. Scriptum
 quippe est: *Si videris virum sa-
 pientem, de mane vigila ad eum,*
 & gradus janua illius terat pes tuus.
 Hoc enim, frater mi, non solum
 ignorantibus literas, verum etiam
 scientibus confert. Multi enim sunt
 qui legunt, neque intelligunt: at-
 que idcirco nec legunt. Cave igi-
 tur, ne donum quod in te est,
 negligas, quod tibi Christi gratia col-
 latum est: sed cura sollicitus, &
 exquire super aurum & topazion,
 quomodo placeas Deo, ut beatitu-
 dine Sanctorum perfruaris. Scriptum
 est enim: *Beati qui scrutantur te-
 stimonia ejus: in toto corde exqui-
 rent eum.*

Vide, ne quum legere inten-
 dis, impediat te inimicus, acediam
 fugge-

Psalm. 45

Ecclesi. 6.

Psalm. 118.

Ps. 118.

Ps. 49.

suggerens tibi, & per diversas te distrahens tentationes, ac dicens: fac primum hanc rem, est enim modica: sicque postmodum securius leges, inducens te ad opus manuum promte peragendum. Hæc enim omnia suggerit, ut occupet te, atque a lectione præpediat, nihilque proficias. Quum enim viderit Fratrem summa inrentione legentem, atque proficientem, his occasionibus, & aliis plurimis adversus eum præliatur, nihil aliud quærens, quam impedire eum. Tu ergo noli obtemperare illi; sed esto quasi cervus sitiens, & ad aquarum fontes pervenire desiderans, hoc est, ad divinas Scripturas, ut ex eis bibas, ac refrigerent sitientem linguam tuam, quæ te per vitia, & passiones adurit. Bibe una & illam, quam tibi ministrant utilitatem. Tale aliquid dico. Quum Dominus donaverit tibi, ut scias ex eis verbum, quod tibi utile fuerit: non te prætereas, sed meditare illud in animo tuo, & inscribe illud in corde tuo, sicut scriptum est: *In justificationibus tuis meditabor, non obliviscar sermonem tuum.* Et rursus: *In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi.* Et iterum: *In quo corrigit adolescentior viam suam: in custodiendo sermones tuos.* Vides, frater, quia in servando memoria sermones ejus, corrigit homo viam suam: quis enim est, qui servet in memoria sermones ejus, neque corrigit viam suam, nisi sit ille penitus reprobus, & infelicissimus? Qui hujusmodi est, nihil omnino meminit; sed etiam, quæ recolere videtur, oblitus est. Nam hujusmodi homini dicit Deus: *Quare tu enarras justitias meas; & assumis testamentum meum per os tuum?* Jubet ergo auferri ab eo & quod habere videtur, qui talis est. Videtur enim habere fidem, per quam & seipsum appellat Christianum; sed eam operibus negat, & infideli deterior est. Ideo auferri ab eo jubet Spiritum Sanctum, quem acceperat in die redemptionis, & quem habere videtur: fitque hujusmodi homo veluti hydria scissuris plena, per quas amisit vinum: Et quod habere videbatur, ab ea tollitur: omnesque qui vident illam, ignorantes quod factum est, plenam esse arbitrantur. Quum autem in novissimo die perquisita fuerit, tunc manifestum omnibus fit, inanem fuisse & vacuam.

Isti

A βούλη ἀναγνώσας, ἐπιφέρων σοι ἡ ἀκηδία, & βάλλων σε εἰς πειρασμούς καὶ λέγων σοι· ποίησον πρῶτον τὸδε πρᾶγμα, ὅσον ὀλίγον ὅτι ἐξ ἕως ἀμελείμηνως ἀναγινώσκεις, καὶ ὅτε μὴ ἴσως βάλλει προσωμίαν εἰς τὸ ἐργόχειρον· ταῦτα γὰρ πάντα ἐπάγει, ἵνα σε ἀποχολήσῃ, καὶ ἐμποδίσῃ σε ἡ ἀναγνώσις, καὶ ὠφελήσῃ. ἔτι αὖ γὰρ ἴδῃ ἀδελφὸν ἐπιπόνως ἀναγινώσκοντα καὶ ὠφελούμενον, ταύτας ἡ ἀφορμὰς καὶ ἄλλας πολλὰς ὡς ἀπαύσει αὐτῷ, μόνον δὲ ἐμποδίσαι αὐτὸν ζητῶν· σὺ γὰρ μὴ πεισθῇς αὐτῷ, ἀλλ' ἔσο ὡσεὶ ἔλαφος διψῶν, ἐπιποθῶν ἐλθεῖν ἐπὶ πᾶς πηγὰς τῶν ὑδάτων, τῇ ἑστῇ ἐπὶ τῇ θείᾳ γραφῇ· ὅπως πίῃς ἡ αὐτῶν, καὶ καταψύξῃς σε ἡ γλῶττι διψῶν, ἡ φλέγουσάν σε ἀπὸ πᾶν παθῶν· σὺνπινε ἡ ἡ αὐτῶν γινωσκὴν ὠφέλειαν· οἷόν τι λέγω. ἵνα ὅτι αὖ Κύριος δωρήται σοι τῇ ἐπιγνώσει ἡ αὐτῶν λόγον, καὶ ὠφελήσῃ σε, ἵνα μὴ σε παρέλθῃ, ἀλλ' ἵνα μελετήσῃς αὐτὸν ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, ἐν γράφῃ αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου· γέγραπται γὰρ ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω, ὅτι ὅτι λήσομαι τὸν λόγον σου· καὶ πάλιν λέγει· ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐκρυψα τὰ λόγια σου, ὅπως αὖ μὴ ἀμάρτω σοι· καὶ πάλιν λέγει· ἐν τίνι καταρθώσῃ νεώτερος τῷ ὁδὸν αὐτῆς· καὶ τί ἐν τῷ φυλάττω τῆς λόγους σου· βλέπεις ἀδελφέ, ὅτι ἐν τῷ μνημονεύει τῶν λόγων αὐτῆς καταρθῶν ἄνθρωπος τῷ ὁδὸν αὐτῆς; τίς γὰρ ἐστὶν ὁ μνημονεύων τῶν λόγων αὐτῆς, καὶ μὴ καταρθῶν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; εἰ μὴ ἄρα ὅτι ἐστὶν ἐκείνος ἀδόκιμος, καὶ παλαίωρος· ὁ ποιῶν ὅτι ἔδεν ὅλως **E** μνημονεύει, ἀλλὰ ὁ δοκῇ μνημονεύειν ἐπελάθετο· τῷ γὰρ ποιῶν ἄνθρωπος λέγει Θεός· ἵνα τί σὺ ἐκδιηγῇ τὰ δικαιώματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τῷ ἀφ' ἡμέκην μου ἀφ' ἐσώματος σου; Κελεύει γὰρ ἀρθῆναι ἀπ' αὐτῆς καὶ ὁ δοκῇ ἔχῃ ὁ ποιῶν· δοκῇ γὰρ ἔχῃ πίσις, καὶ γὰρ χειριανὸν ἑαυτὸν ἀποκαλῇ, πῶς ὁ ἐργοῖς ἀρθῇ, καὶ ὅτι ἀπίστους χεῖρων· Διὸ κελεύει ἀρθῆναι ἀπ' αὐτῆς ὁ πνῦμα ὁ ἅγιος, ὁ ἔλαβεν ἐν ἡμέρᾳ ἀπολυτρώσεως, καὶ ὁ δοκῇ ἔχῃ· καὶ γίνεῃ ὁ ἄνθρωπος ὁ ποιῶν, ὡς περ κεράμιοι ῥαγάδα πεποιηκός, καὶ δι' αὐτῆς ἀπολωλεκός τὸ οἶνον, καὶ ὁ δοκῇ ἔχῃ, ἡρῃ ἀπ' αὐτῆς· καὶ πάντες μὴ οἱ ὁρῶντες αὐτὸ, καὶ μὴ εἰδότες ὁ γεγονός, δοκῇ αὐτὸ μετὸν ἔχει· ὅταν ὁ ἐρευνῇ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ, τότε φανερόν γίνεῃ πᾶσι, ὅτι κενὸν ἦν κείμενον· ἔπει

ἔτι γὰρ εἰσιν οἱ ἐροῦντες τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἐκείνῃ· Κύριε ὃ τῷ σῷ ὀνόματι παρεφ-
τεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς
ἐποιήσαμεν; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐ-
τοῖς· λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμεῖς· Βλέπεις ἀ-
δελφέ· ὅτι ἔδεν ὅπως ἔχει ὁ ποιῆτος; σὺ ἔνι μνη-
μόνευε τῆς λόγων, ὡς ἀκούεις· καὶ κατόρθω-
σόν τῃ ὁδοῖν σου· βλέπε μὴ ἐάσης τὴν λήθην
κατελθεῖν· καὶ ἀρπάσαι αὐτὸς ἐκ τῆς καρδίας
σου· βλέπε μὴ ἐάσης τὰ πετεινὰ κατελθεῖν, καὶ
καταφαγεῖν τὸ σπέρμα τῷ ἱού τῷ Θεῷ· αὐ-
τὸς γὰρ εἶπεν, ὅτι τὸ σπέρμα ἐστὶν ὁ λόγος, ὃν
ἠκούσατε· κρύψοντες ἐν τῷ σπέρματι εἰς τὰς λαγό-
νας τῆς γῆς· ὅπως καρποφορήσης, τῷ ἑστί·
κρύψοντες τὸν λόγον ἐν μέσῳ τῆς καρδίας σου, ὅπως
καρποφορήσης τῷ Κυρίῳ.

Οἱ τὰν ἀναγινώσκεις· ὁππότε μὲν ἐπι-
πόνως ἀναγίνωσκε· ἐν πολλῇ καταστάσει ἀνα-
κρινόμενος τῇ εἰρήνῃ· εἴτε δεύτερον, εἴτε τρίτον,
καὶ μὴ ἀσέβως τὰ φύλλα τῶν βιβλίων μόνοι δι-
έρχουσαι, ἀλλ' ὅτι ἀνὰ χρεία, καὶ δούτερον, καὶ
τεῖτον, ἢ καὶ πλεόντες διέρχουσαι τῇ εἰρήνῃ, ὅπως
νοήσης τὴν δύναμιν τῶν εἰρήν· ὅτι ἀνὰ δὲ μέλλης
καθεσθῆναι καὶ ἀναγινώσκεις· εἰ δὲ καὶ πάλιν ἄλλοι
ἀκούσας ἀναγινώσκουσιν, δεήσῃ τῷ Κυρίῳ πρῶ-
τον λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ· ἀνοίξον τὰ ὦτα
καὶ τὰς ὀφθαλμούς μου, τοῦτέστι τῆς καρδίας
μου, τῷ ἀκούσαί με καὶ συνιέναι, ποιῆσαι τὸ θέ-
λημα σου Κύριε, ὅτι πάροικός εἰμι ἐγὼ ἐν τῇ
γῇ· μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐπιτολὰς σου·
ἀλλὰ ἀποκάλυψον τὰς ὀφθαλμούς μου; καὶ
κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐν τῷ νόμῳ σου· δῆλωσόν
μου τὰ ἀδήλα, καὶ τὰ κρυφὰ τῆς καρδίας μου,
καὶ τὴν σοφίαν σου, ὅτι σε γὰρ ἐλπίζω ὡς Θεός
μου, ἵνα σὺ μου φωτίσης τὴν ἀλήθειαν.

Ναὶ ἀδελφέ μου ὡς ἀκαλῶς ἔως πάντοτε
ἄλλοι τῷ Θεῷ, ὅπως φωτίσει σε τὸ νῦν, καὶ
δηλώσει σοι τὴν διάνοιαν αὐτῶν· πολλοὶ γὰρ ἐ-
πλανήθησαν, παρρῶντες τῇ συνέσει ἐαυτῶν, καὶ
φάσκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐμωράνησαν, μὴ νοῦντες
ἵνα γεγραμμένα, καὶ ἐξέπεσαν εἰς βλασφη-
μίας καὶ ἀπίστον· εἰ γὰρ ἐν τῷ ἀναγινώσ-
κειν σε ὁ ῥῆς λόγον δυσνόητον, βλέπε, μὴ σε
διδάσκῃ ὁ πομπρὸς, λέγων· πῶς ἔστιν ὁ λόγος
ἔπος, ἢ πῶς δύναται εἶναι; ἀλλ' εἰ πιστεύεις
τῷ Θεῷ, πιστεύε τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ λέγε
ὡς τὸ πομπρὸν· πομπρὸς εἰς τὰ ὀπίσω μου σα-
τανα, ἐγὼ γὰρ οἶδα, ὅτι τὰ λόγια τῷ Θεῷ,
λόγια ἀγάπης εἰσιν, ὡς περὶ γὰρ ἀργύριοι πεπυ-
ρωμένοι

Tom. III.

ρωμένων

Isti enim sunt, qui die illo dicturⁱ
sunt Regi, Domine, nonne in nomine
Matth. 7.
tuo prophetavimus, & in tuo nomine
virtutes multas fecimus? Et respondebit
Rex, & dicet eis. Dico vobis, nescio
vos? Vides, frater, quia nihil habet
qui ejusmodi est. Tu ergo memorare
eorum sermonum, quos audisti: &
corrigere viam tuam. Cave, ne obli-
vionem tibi permittas obrepere, eos-
que diripere ex corde tuo. Vide,
ne finas aves descendere, & semen
filii Dei comedere. Ipse enim dixit:
Semen est verbum, quod audistis. Luc. 2.
Absconde igitur semen in terræ vi-
sceribus, ut fructum afferas: hoc est,
absconde verbum in medio cordis tui,
ut Domino referas fructum.

Quum autem legis, intentissime
lege, atque diligenter cum multa
C
consideratione versum bis, terque
ponderans: neque studeas libri folia
solum evolvere, verum, ubi oportet,
bis terque ac sæpius eundem repete
versum, ut ipsius vim & intelligen-
tiam consequaris. Quum vero te ad
sedendum ac legendum, sive etiam
ad alium legentem audiendum paras;
primum ora Dominum, dicens. Do-
mine Jesu Christe aperi aures atque
D
oculos meos, idest cordis mei, ut
audiam, & intelligam, & faciam vo-
luntatem tuam, Domine, quoniam
incola ego sum in terra, non ab-
scondas a me mandata tua; sed re-
vela oculos meos, & considerabo mi-
rabilia in lege tua. Manifesta mihi
incerta & occulta cordis mei, &
sapientiæ tuæ. In te enim spero,
Deus meus, ut tu illumines mentem
E
meam.

Ita, mi frater, ita obsecro,
Deum ora semper, ut illuminet ani-
mum tuum, & earum tibi virtu-
tem aperiat. Multi enim erraverunt,
confidentes in sua prudentia; dicen-
tesque se esse sapientes, stulti facti
sunt, non intelligentes, quæ scripta
sunt: incideruntque in blasphemias,
F
& perierunt. Si igitur inter legen-
dum, sermonem inveneris ad intelli-
gendum difficilem, vide, ne te do-
ceat malignus, dicens: quomodo stat
verbum istud, aut quomodo esse
potest? Sed si credis Deo, crede
& sermonibus illius, & dic maligno:
Vade post me Satana; Ego enim scio,
quia eloquia Domini, eloquia casta
sunt: sunt enim sicut argentum igne
Psalm. 11. 17.

G g

ka-

Rom. 7.

examinatum, probatum, purgatum septu-
plum, nihilque in ipsis malum, nihil per-
versum est, sed bona sunt his qui in-
telligunt, & recta his, qui inveniunt
scientiam. Ego autem sine intellectu sum,
& nescio. Scio enim, quoniam spiritualiter
scripta sunt: dicit enim Apostolus: quo-
niam *lex spiritualis est*. Atque adspiciens
in coelum, dicito. Domine, credo fer-
monibus tuis: non contradico, sed confi-
do in verbis Sancti Spiritus. Tu igitur,
Domine, tu mi Domine, salvum me fac,
ut inveniam gratiam coram te. Ego enim
nihil aliud quæro, nisi tantummodo ut sal-
ver, & tuam misericordiam, piissime, con-
sequar. Quia tuum est regnum, & impe-
rium in secula seculorum. Amen.

E J U S D E M

ADHORTATIO DE SILENTIO, ET QUIETE.

FRatres, possidete silentium veluti mu-
rum munitum: Quies enim & silen-
tium altiore te passionibus facit. Tu
enim desuper pugnās, illa de infimis.
Posside igitur cum Dei timore quie-
tem, & nulla tibi nocebunt jacula
inimici. Quies divino timori conjun-
cta, currus igneus est, possessorem
suum in coelos elevans. Persuadeat
hoc tibi Propheta Helias, qui di-
lexit quietem, & timorem Dei, as-
sumptusque est in coelum. O quies
Monachorum profectus. O quies sca-
la coelestis. O quies via regni coe-
lestis. O quies peccatorum specu-
lum, quæ ostendis homini delicta
sua. O quies lacrymarum indultrix.
O quies mansuetudinis genitrix. O
quies humilitatis contubernalis. O
quies perducens hominem ad pacifi-
cum statum. O quies divino timori
conjuncta. O quies mentis illumina-
trix. O quies cogitationum explo-
ratrix. O quies discretionis auctor.
O quies bonorum omnium mater.
O quies jejunii firmamentum. O
quies, gulæ impedimentum. O quies,
orationis, & lectionis exercitatio.
O quies, cogitationum serenitas.
O quies, tranquillitatis portus. O
quies, securitas animæ. O quies,
animæ, cordisque lætitia. O quies, ma-
lignitatis interemtrix. O quies, im-
pudentiæ inimica. O quies religio-
nis mater. O quies, passionum
carcer. O quies, virtutum omnium
cooperatrix. O quies sanctæ paupertatis
mini-

Aρωμδόν δοκίμιον καθαρόν ἐπαπλησίσως, καὶ ἔδεν
ἐν αὐτῷ σκολιόν, ἔδεν τραγγαλιῶδες, ἀλλὰ
ἀγαθὰ πῶς συνιῶσιν, καὶ ὁρᾷ πῶς δειόσκουσιν
γινώσκουσιν, ἐγὼ δὲ ἀσύνετός εἰμι, καὶ ἔγινώσκω.
οἶδα ὅτι ὁ πνευματικὸς γεγραμμένα εἰσὶν.
λέγει γὰρ ὁ ἀπόστολος. ὅτι ὁ νόμος πνευματι-
κός ἐστίν. Καὶ ἀνάβλεψον εἰς τὸ ἔρανον, καὶ εἰπέ.
Κύριε πιστῶ πῶς λόγοις σε, σὺ ἀντιπύπῃ,
B ἀλλὰ παρρησίᾳ πῶς λόγοις τοῦ ἁγίου πνεύματος.
σὺ εἶ Κύριέ μου, Κύριε, σῶσόν με, ὅπως
ἄρῃ χάριν ἐνώπιόν σε. ἐγὼ γὰρ ἐζητῶ, εἰ
μὴ μόνον τὸ σωθῆναι. ὅπως τύχω τῆ ἐλέως σε
ἀπαλλαγῆς, ὅτι σου ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ τὸ
κράτος εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τ Ο Υ Ἀ Τ Τ Ο Υ

C ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΠΕΡΙ ἩΣΤΥΧΙΑΣ.

Aδελφοὶ κτήσαθε * τὴν ἡσυχίαν ὡς περ * Cod.
τῆς χάριτος ὁχυρόν. ἡ γὰρ ἡσυχία ὑψηλότε- Gr. Vat.
ρόν σε ποιεῖ πρὸ πάντων. σὺ γὰρ ἀνῶθεν πο- 442.
λεμεῖς, αὐτὴ δὲ κατέωθεν. κτήσασθαι ἔν τῇ ἡσυ- p. 299.
χίᾳ τῇ ἐν φόβῳ Θεοῦ, καὶ ἔμὴ σε βλάβῃ. * Cod.
πάντα τὰ βέλη τῶν ἐχθρῶν. ἡσυχία γὰρ φόβῳ Barbe-
Theou συνεζυγμένη ἄρμα πύρινόν ἐστιν, ἀνά- rin. 31.
γαστα εἰς ἔρανός τ' κεκτημένη αὐτήν. καὶ πε- sic ha-
θέτω σε Ἡλίας ὁ προφήτης, ἀγαπήσας τὴν bet.
ἡσυχίαν καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀναληφθεὶς κτήσα-
εἰς τὸ ἔρανον. Ὡς ἡσυχία προκοπὴ μοναζόν- δι τῆς
των. Ὡς ἡσυχία κλίμαξ ἑράνιος. Ὡς ἡσυχία ἡσυχίας
οἴδος βασιλείας ἑρανῶν. Ὡς ἡσυχία ἔσοπλοι ἀ- Posside
μαρτυρίων, ἡ δεικνύσα τὰ πλημμελήματα autem
αὐτῶν τῶ ἀνθρώπων. Ὡς ἡσυχία δάκρυον μὴ silenti-
ἐμποδίζουσα. Ὡς ἡσυχία παρρησίας γεννήτειρα. um etc.
Ὡς ἡσυχία ταπεινοφροσύνης σύσκηνη. Ὡς ἡσυχία sic
ἡ εἰς εἰρηνικὴν καταστασιν φέρουσα τὸν ἀνθρώπον. Tale
Ὡς ἡσυχία ἡ φόβῳ Θεοῦ συνεζυγμένη. Ὡς ἡσυ- armatu-
χία ἀφαιρέσις φωταγωγέ. Ὡς ἡσυχία λογισμῶν ram.
κατάσκοπε. Ὡς ἡσυχία ἀφαιρέσεως σύμποιε.
Ὡς ἡσυχία γεννήτειρα παντὸς ἀγαθοῦ. Ὡς ἡσυχία
ἡσυχίας ἐδράωμα. Ὡς ἡσυχία γαστριμαργίας ἐμ-
πόδιον. Ὡς ἡσυχία σχολὴ προσδύχης καὶ ἀναλ-
ιώσεως. Ὡς ἡσυχία γαλήνη λογισμῶν. Ὡς ἡσυ-
χία λιμὴν ὁδίου. Ὡς ἡσυχία ἀμεριμνία φυ-
χῆς. Ὡς ἡσυχία ἀφροσύνη ψυχῆς καὶ καρδίας.
Ὡς ἡσυχία περπερότης ἀνάρσεις. Ὡς ἡσυχία
ἀναμείβας ἐχθρῶν. Ὡς ἡσυχία διλαθείας μήτηρ.
Ὡς ἡσυχία παθῶν δεσμοκτῆριον. Ὡς ἡσυχία πά-
σης ἀρετῆς συνεργός. Ὡς ἡσυχία ἀκταμοσύνης
πρό-

πρόξενος . ὡς ἡσυχία ῥυγὸς χρηστὸς καὶ φορτίον
ἐλαφρὸν ἀναπαύσασα καὶ βαρύνουσα τὴν βαρύνον-
τά σε . ὡς ἡσυχία χρεῖον Χειροῦ καρποφοροῦν
καρπὸς ἀγαθὸς . ὡς ἡσυχία φόβῳ Θεῷ συνε-
ζωγυμνή . ταῖχος καὶ ὀχύρωμα τῇ βουλομένη
ἀγωνισασθαι ἀπὸ τῆς βασιλείας τῇ ἐρασί .

Ναὶ ἀδελφεὲ ταύτην κτῆσαι τὴν καλὴν
μερίδα , ἣν Μαρία ἐξελέξατο . ἥτις ὅτε ἀφα-
ρεθήσεται ἀπὸ αὐτῆς . βλέπεις ἀδελφεὲ οἷα
ἔστιν ἡ ἡσυχία ; ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐπαγεῖ τὴν
κτῆσιν αὐτῆς . ταύτην κτῆσαι ἀγαπητέ μου
ἀδελφεὲ , καὶ καταρτύσῃς τὴν Κυρίαν σου , πα-
ρακαθεζόμενος πρὸς ποσὶν αὐτῆς , καὶ αὐτῇ μόνῳ
προσκολλώμενος , ἵνα λέγῃς καὶ σὺ μετὰ παρρη-
σίας . ἐκολληθήν ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου . ἐμὲ
δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου , ἀπὸ τῆς ὥς ἐκ
στάτος καὶ πιότητος ἐμπλησθεῖν ἡ ψυχὴ μου .
καὶ ἀδελφεὲ μου ταύτην κτῆσαι τὴν μέλιτος γλυ-
κυτέραν . κρείσσων γὰρ ψωμὸς ἐν ἁλάτι μετὰ
ἡσυχίας καὶ ἀμελεμνίας , ἢ ὡς ἀφαιρῶντες ἐδεσμέ-
των πολυτελῶν ἐν περασμοῖς καὶ μερίμναις .
ἄκουε τῆς λέγοντος , δάτω πάντες οἱ κοπιῶντες
καὶ πεφορτισμένοι , καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς .
ἀναπαύσασθαι σε γὰρ θέλει ὁ Κύριος ἀπὸ μεριμ-
νῶν , ἀπὸ θυμῶν , ἀπὸ περασμῶν , καὶ θλί-
ψεων τῆς αἰῶνος τέτης . ἀμελεμνίαν σε θέλει
ἔχειν ἀπὸ τῆς πλινθεργίας τῆς ἀγυπνίας . ἀγαγεῖν
σε θέλει εἰς τὴν ἔρημον , τῆς τέτης εἰς τὴν ἡσυ-
χίαν , ὅπως φωτίσῃ τὰς ὁδοὺς σου τῇ εὐλῳ
τῇ νεφέλῃ , ὅπως φωμίσῃ σε ὁ μήνας . λέγω
δὲ τὴν ἀρετὴν τῆς ἡσυχίας καὶ ἀμελεμνίας , ὅπως
κληρονομήσῃς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας . καὶ ἀγα-
πητέ ταύτην κτῆσαι , ταύτην ἀγάπησον , ὅπως
περφορῆς ἐν τῇ ὁδῷ τῇ μαρτυρίῳ τῷ Θεῷ ,
ὡς ὅτι παντὶ πλάτῳ . καὶ ἀδελφεὲ κτῆσαι τὴν
ἡσυχίαν μετὰ τῆς φόβου τῷ Θεῷ , καὶ ὁ Θεὸς
τὴν εἰρήνην ἔσται μετὰ σου . ὅτι ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας τῇ ἀιώνῳ ἀμὴν .

Παρακαλῶ ἔτι ἀδελφοὶ ἡγαπημένοι ὑπὸ
Κυρίου παρδύσαι ἡμᾶς καθ' ἑκάστην ἡμέραν τῇ
τέτῳ μινεῖα ποιῶσαι . λέγω δὲ τὴν πίστεως ,
τὴν ἀγάπης , τὴν ταπεινώσεως . τῆς σφραγίζεσθαι
πάντοτε τῇ δ' ἁγίας τῷ Θεῷ , πάντοτε τῇ μελέ-
ταις τῇ θείῳ γραφῇ , τῇ ἡσυχίᾳ . ταῦτα γὰρ
ὑμῖν παρόντα , καὶ πλεονάζοντα , ὅτε ἀργούσθαι ,
ἐὰν ἀκαρπὺς καθίστησιν εἰς τὴν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν
Ἰησοῦ Χειροῦ ἐπίγνωσιν . μοναχὸς γὰρ , ὅς οὐ
κἐκτῆται ταῦτα , ἀλλ' ἀμελεῖ τὴν ἑαυτοῦ σωτη-
ρίας , τυφλὸς ἔστι μυωπαῶν , λήθην λαβὼν
Tom. III. τῶν

A ministratrix . O quies , suave jugum , &
onus leve reficiens & portans portantem
te . O quies , Christi ager , fructus bo-
nos proferens . O quies , divino timori
conjuncta , murus atque munitio , cer-
tare volentium propter regnum coelorum .

Ita , frater , hanc posside , par-
tem optimam , quam elegit Maria ,
quæ non auferetur ab ea . Vides ,
frater , qualis est quies , cujus possi-
fessorem Dominus laudat ? Hanc pos-
de , mi frater , carissime , &
delectaberis in Domino tuo , sedens
ad ipsius pedes , atque ipsi inhæ-
rens soli , ut dicere possis & tu
cum fiducia : *Adhæsit anima mea* , Psal. 62.
post te : me autem suscepit dextera

*tua : ideo quasi ex adipe & pin-
guedine repleta est anima mea* . Ita ,
mi frater , posside hanc melle dul-
ciorem : *melior est enim buccella sa-
lis cum quiete & securitate , quàm*
instructa diversis dapibus mensa , cum
tentationibus & curis . Audi dicen-
tem : *venite omnes qui laboratis &*
onerati estis , & ego reficiam vos .

Vult te Dominus a curis , ab ira ,
a tentationibus ac tribulationibus hujus
seculi recreare . Vult te ab opere la-
terum Ægypti reficere . Vult te in ere-
mum adducere , idest , ad quietem :
ut vias tuas illuminet columna nu-
bis , ut manna te cibet , pane sci-
licet quietis ac securitatis , ut ter-
ram promissam hæreditate percipias .
Ita , dilecte hanc posside , hanc
dilige , ut delecteris in via manda-
torum Dei , tamquam in omnibus
divitiis . Ita , frater , posside
quietem cum timore Dei , & Deus
pacis erit tecum : quem de-
cet gloria in sæcula sæculorum
Amen .

Obsecro igitur , fratres dilecti
a Domino , ut studeatis diebus sin-
gulis horum memoriam agere : vi-
delicet , fidei , caritatis , humilita-
tis : crucis signaculo vos semper
muniendi , precum divinarum , af-
fiduæ , divinarum scripturarum me-
ditationis , & quietis . Hæc enim
si vobis adsint , & abunde sup-
petant , non otiosos , neque in-
fructuosos esse sinunt ad agni-
tionem Domini nostri Jesu Christi .
Cæterum Monachus , cui ista non
adsunt , sed salutem suam ne-
gligit , cæcus est , & ubique
cæcutiens , oblivionem accipiens prio-
rum

rum suorum peccatorum : contingitque illi, quod veraci proverbio dicitur : canis reversus ad vomitum suum, & fus lota in volutabro luti. Si enim fugientes inquinamenta mundi in agnitione Domini nostri Jesu Christi, eisdem rursus implicentur, fiunt illis novissima pejora prioribus. Melius quippe illis fuerat, viam veritatis non agnoscere, quam ab agnita deflectere, & retrorsum converti. Ita dilectissimi, & fideles servi, & electi milites Christi, sumamus, obsecro, Armaturam eorum, quæ dicta sunt, in cordibus nostris : ejusque sine intermissione quotidie memores simus, ut certamen bonum certare valeamus, & conculcare omnem virtutem inimici : ut liberemur a superventura ira in filios diffidentiae, & inveniamus misericordiam & gratiam in die illa tremenda in conspectu justissimi Judicis, qui reddet unicuique secundum opus suum : cui gloria in secula seculorum. Amen.

EJUSDEM

DE CONTINENTIA, AC DE NON
EMULANDIS PECCATORIBUS, QUI
SE TEMPORIS PRÆTEXTU EXCU-
SANT : ET IN NOE.

SEd quoniam nonnulli a maligno Dracone capiuntur errantes, quod scripturas non intelligant, neque ad cognitionis illuminationem accedunt : Ait enim Dominus : Erratis nescientes scripturas : neque virtutem Dei. Atqui novimus, quali tempore Noe placuerit Deo sicut scriptum est : *Videns autem Dominus Deus, quod multa malitia hominum esset in terra, & unusquisque cogitaret diligenter in corde suo super maligna cunctis diebus, poenituit eum quod hominem fecisset in terra. Et post alia dicit : Noe vero invenit gratiam coram Domino Deo. Rursusque ait : Deo placuit Noe. Et quali in tempore placuerit designat : Corrupta, inquit, coram Deo, & repleta est terra iniquitate. Cumque vidisset Deus terram esse corruptam, omnis quippe caro corruerat viam suam super terram dixit, ad Noe : Finis:*

Matth. 22.
Marc. 12.

Gen. 6.

A πάλιν πάλιν αὐτῶν αἰμαρτημάτων, καὶ συμβέβηκει αὐτῶν τὸ ἡ ἀληθοῦς παροιμία· κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἔμετον, καὶ ὡς λυσσαμένη εἰς κύλισμα βορβορύ· τοῖς μὲν γὰρ ἀποφυγοῦσι τὰ μιάσματα τῷ κόσμῳ ἐν ὁπιγνώσει τῆς Κυεῖς ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τέτοις δὲ πάλιν ἐμπλακεῖσι, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔχματα χεῖρονα τῆς πρώτων· κρεῖσσον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, ἢ ἐπεγνωκόσιν εἰς τὰ ὀπίσω πάλιν ἀνακάμψαι· οὐκοῦν ἀγαπητοὶ καὶ πιστοὶ δῆλοι, καὶ ἐκλεκτοὶ στρατιῶται Χριστοῦ μοναχοὶ ἀναλάβωμεν τὴν πανοπλίαν τῆς εἰρημῶν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν· καὶ ἐκείνη ἀνυπερθέτως μνηστὴ αὐτῶν ποιήσωμεν, ὅπως δουλοῦμεν ἀγωνίσασθαι τὴν καλὸν ἀγῶνα, καὶ καταπατήσας πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς ἐχθρῆς· ἵνα ῥυθωθῶμεν ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, καὶ ὁρώμεν ἔλεος καὶ χάριν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ φεικτῇ ἐνώπιον τῆς δικαίας χειρὸς τῆς ἀποδιδόντος ἐκείνη κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν· ὧς ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῆς αἰῶνι.
Αμήν.

ΤΟΥΤΟΥΤΟΥ

D ΠΕΡΙ ΕΓΚΡΑΤΕΙΑΣ, ΚΑΙ
ΤΟΥΤΟΥ ΜΗ' ΖΗΛΟΥΝ ΑΜΑΡ-
ΤΩΛΟΥΣ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΠΡΟ-
ΦΑΣΙΖΟΜΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ ΕΙΣ
ΤΟΝ ΝΟΕ.

A ἂν ἐπειδὴ ἀλίσκονταί τινες ὑπὸ τῆς κακοτέχνης δράκοντος πλανώμενοι, μὴ σωῖ-
E έντες τὰς γραφάς, μηδὲ πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως αὐτῶν πορεύμενοι· φησὶ γὰρ ὁ Κύριος· πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ· εἰδόμεν τῶν ποίῳ κατὰ τὴν ἀνθρώπου Νῶε τῶν θεῶν, καθὼς γέγραπται· ἰδὼν δὲ Κύριος ὁ Θεός, ὅτι ἐπληθύνθη αἱ κακίαι τῆς ἀνθρώπων ἐπὶ τῇ γῆς, καὶ πᾶς τις ἀφνοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς
F ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας· Καὶ μετ' ἕτερα λέγει· Νῶε δὲ ὁ ἄρεν χάριν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ. Καὶ πάλιν λέγει· τῶν θεῶν ἀνθρώπου Νῶε, καὶ ἐν ποίῳ κατὰ τὴν ἀνθρώπου σημαίνει· Εὐφράτη, φησὶν, ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπλήθη ἡ γῆ ἀδικίας, καὶ εἶδε Κύριος ὁ Θεός τὴν γῆν, καὶ ἰὼν κατεφθάρη, ὅτι κατέφθαρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐπὶ τῇ γῆς· ὁ οὖν δίκαιος θεωρῶν
ἐκείνη

ἔκλεινα τὰ δεινὰ· τὸς μὲν ἀμαρτωλὸς ἐπέ-
δει, ἑαυτὸν δὲ ἰσχυρὸς ἠσφαλίζετο πρὸς θέ-
λημα ἔθνη μὲν ἔργα. Ὁ δὲ καὶ ἐγκωμιάζεται
ἀπὸ τῆς θείας γραφῆς λεγούσης· Νόε δὲ ἄν-
θρωπος δίκαιος τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτῇ·
τῷ θεῷ ἀρεστήσεν Νόε· Ὁ δὲ κατεκλυσ-
μοῦ ἐπελθόντος ὁ δίκαιος δισώθη· οἱ δὲ ἀσε-
βεῖς κατεκλύθησαν.

Τ Ο Υ Ἀ Τ Τ Ο Υ

Εἰς τὸν Λώτ· καὶ περὶ
ἀσφαλείας.

Επειδὴ οἱ φιλήδονοι γεγυμνασμένην ἔχον-
τες τὴν ἑαυτῶν καρδίαν πάσης πλεονε-
ξίας, καὶ ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστὸς μοιχαλίας
καὶ ἀκαταπαύστου ἀμαρτίας, τὴν φθορὰς ὑπάρ-
χοντες δούλοισι, προσφέρουσιν τὰ πᾶντα, καὶ φη-
σιν· μὴ γὰρ ἡμεῖς μόνον κεχρημέναι τῷ πά-
θει; εἰς πολλὰς ἐδράμην δὲ πρᾶγμα· ἔμῳ μόνον
ἀδούξουσ, ἀλλὰ καὶ ὀδοῦξουσ· καὶ δοκῶσιν ἀπολο-
γίαν ἐφθεύσκειν ἐν ταύτῃ τῇ ὑποδείξεως·
ἡμεῖς δὲ φοβηθώμεθα τὴν κείνοισι κατὰ τὸ
ἐκείνου ἔργον· δεῖ γὰρ ἡμεῖς ἀπαλλαγέντας
ἐνταῦθα κειθῆναι πρὸς πάντων τῶν ἐν τῷ
βίῳ· ἰδοὺ δὲ καὶ αἱ ἡμέραι ἡμῶν τρέχουσιν,
ὡς σκιά διελινή· ἔχοντες ἐν σκοπὸν τὴν τῆς ἀ-
γίων βίον, πρὸς αὐτὸν ῥυθμίσωμεθα δὲ ἑαυτῶν
σκάφος· ὅπως καταστήσαντες εἰς εὐδαίμονα λιμένα,
ἀειδίως ἀπολαύσωμεθα τὴν ἀληθέα ζωὴν· οἱ
γὰρ λόγοι ἔτι ἀνθρώπων εἰσὶ κατεφθαρμένων
τῶν ἡμεῶν, ἀδοκίμων πρὸς τὴν πίσιν, ἀλλ' ἔτι πρὸς
κόψουσιν ἐπιπλεῖον· ἀκέρωτον πότνον τὴν θείαν
γραφῆς λεγούσης· μὴ κρύψω ἐγὼ ἀπὸ ἀβραάμ
ἢ πατρός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ; κραυγὴν σοδόμων
καὶ γομῶντας πεπλήθυται· καὶ αἱ ἀμαρτίαι αὐ-
τῶν μεγάλα σφόδρα· ἀπῆλθεν δὲ Κύριος ὡς
ἐπαύσατο λαλῶν τῷ ἀβραάμ· ἦλθεν δὲ οἱ
δύο ἄγγελοι εἰς σόδομα ἐσπέρας· ὑποδέχεται
αὐτὸς ὁ Λώτ· καὶ οἱ ἄνθρωποι τὴν πόλιν οἱ
* σομῆται πρὸς ἐκκλῶν ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἕως
πρεσβυτέρου αὐτῶν πᾶς ὁ λαὸς ἅμα· καὶ ἐξε-
καλῶντο τὸν Λώτ, καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτὸν· πῶς
εἰσὶν οἱ ἄνδρες· οἱ εἰσελθόντες πρὸς σε τὴν νύκ-
τα; ἐξάγαγε αὐτὸς πρὸς ἡμᾶς· ἵνα συγγενο-
μέθα αὐτοῖς· ὁ δὲ δίκαιος ἔκατεπλάγη θεα-
σάμενος αὐτῶν τὸ πλῆθος, ἐδὲ πρὸς ἑδῶκεν εἰς
χεῖρας τῶν ἀσεβῶν τὸς δὲ ἦεν ξένους καὶ ὁδοιπό-
ρους· ὑλακτάντων κατ' αὐτῶν ἴσα κυνῶν· εἶλετο
γὰρ

A *Finis universa carnis venit coram me : re-
pleta est terra iniquitate ab ipsis : & ecce
ego disperdam eos cum terra . Ceterum
justus hic mala illa contemplans , peccato-
res quidem luxit , se autem magis in vo-
luntate Creatoris confirmavit . Unde & a
divina laudatur Scriptura , de eo sic perhi-
bente : Noe autem vir justus perfectus exi-
stens in generatione sua , Deo placuit Noe .
Hinc etiam diluvio superveniente , justus
salvatus est , impii vero demersi .*

E J U S D E M

I N L O T H ,

ET DE SECURITATE .

Quum homines voluptatibus dediti , cor-
suum in omni avaritia exercitatum
habeant , oculosque adulterii & in-
cessabilis delicti plenos ; quum ipsi servi sint
corruptionis , ejusmodi usurpant , dicuntque :
Non etenim nos soli cupiditatibus hisce
subjecti sumus : ad multos res ea pertinet ,
non solum ad inglorios , sed & gloria con-
spicuos : quo supposito , ipsi se excusatos
existimant . Ceterum nos timeamus eum
qui secundum uniuscujusque judicat opus .
D oportet enim nos , ubi hinc excefferimus ,
de omnibus , quæ gesserimus in vita , judi-
cari . Ecce & dies quoque nostri , instar
umbræ meridianæ , currunt . Habentes er-
go pro scopo , vitam Sanctorum ; eo sca-
pham nostram dirigamus oportet , ut quum
ad tranquillum appulerimus portum , sem-
piterne fruamur vita incorruptibili . Tales
enim sermones hominum sunt mente corru-
ptorum , & reproborum circa fidem : sed
ultra non proficient . Quocirca divinam
audiamus Scripturam , quæ sic habet : *num Gen. 18.*
*calare potero Abraham puerum meum ,
quæ ego faciam ? Clamor Sodomorum , &
Gomorrhæ multiplicatus est , & peccata
eorum magna valde nimis . Abiitque Do-
minus , postquam cessavit loqui ad Abra-
ham , & Abraham reversus est in locum
suum . Veneruntque duo Angeli Sodomam
vesperi , & suscepit eos Loth . Et viri ci-
vitatatis Sodomitæ circumdederunt domum
a puero usque ad senem omnis populus simul :
Evocaveruntque Loth , & dixerunt ei : ubi
sunt viri , qui introierunt ad te nocte ? educ
illos ad nos ut cognoscamus eos . Cæterum
justus eorum videns multitudinem , animo ne-
quaquam perterrefactus est , neque illos ut
advenas & peregrinos tradidit in manus im-
piorum adversus ipsum canum instar adla-
trantium : quin & mortem sibi potius ab
illis*

lege
σοδόμων
72.

illis inferri optavit in foribus suis, quam ipforum communicare iniquitate. Hinc quoque fidei thorace amictus, pietatis se propugnatorem præbuit: illi vero perverſa consuetudine depravati, vim faciebant Loth vehementissime, jamque prope erat ut effringerent fores. Et ecce miserunt manum viri, & introduxerunt ad se Loth in domum, clauſeruntque ostium: & eos qui foris erant percusserunt cæcitate, a minimo usque ad maximum, ita ut ostium invenire non possent. Quis ergo dixerit in abominando hoc opere, nullum subfuisse peccatum? Quodsi pro nihilo illud reputaverimus; injustitiæ Deum ipsum arguimus, tanquam qui pro re nihili civitates Sodomorum subverterit. Ipsa ergo veritate persuasi, nos ipsos ab omni peccato, maxime vero ab immunda & execranda hac concupiscentia, conservemus oportet. Dixerunt autem viri ad Loth: *habes hic quempiam tuorum: generum aut filium, aut filias: omnes qui tui sunt, educ de urbe hac: delebimus enim locum istum, eo quod increverit clamor eorum coram Domino, qui misit nos, ut perdamus illos.* Egressus itaque Loth locutus est ad generos suos, qui accepturi erant filias ejus, & dixit. *Surgite & egredimini de loco isto, quia delebit Dominus civitatem hanc.* Et visus est eis quasi ludens loqui. Quumque mane esset, cogebant eum Angeli: *Surge, tolle uxorem tuam, & duas filias quas habes, & egredere: ne & tu pariter pereas in scelere civitatis.* Et apprehenderunt Angeli manum ejus, & manum uxoris ejus, & manum duarum filiarum ejus, eo, quod parceret Dominus illi. Eduxeruntque eum, & posuerunt extra civitatem. Ibique locuti sunt ad eum dicentes, *Salva animam tuam, & noli respicere post tergum, nec stes in omni circa regione: sed in monte salvum te fac, ne tu simul pereas.* Qui quum deposceret civitatem Segor, ut ad eam sibi liceret fugere, & in ea salvari; ecce etiam in hoc susceptæ sunt preces ejus, & Loth ingressus est Segor. Ait enim: *Ecce faciem tuam suspexi super verbo isto, ut non subvertam urbem, pro qua locutus es.* Festina igitur, & salvare ibi: quia non potero facere quidquam, donec ingrediaris illuc. Vides Dei benignitatem in servos suos? Vides viscera misericordiæ ipsius? Vides quoque vim & efficaciam orationis iusti: non enim potero, inquit, fa-

Cap. 18.

A γὰρ θανεῖν ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς τὴν ἰδίαν θυράν, ἢ κοινωνὸς γενέσθαι τῆς ἀνομίας αὐτῶν. ὁ δὲ ἐν ὀδυσάμῳ θώρακα πίψεως, ἵστατο ὑπὲρ μαχὸς τῆς δισεβείας. οἱ δὲ ἐκτραχηλιζόμενοι ἅπῃ τῆς κακῆς συνηθείας ἀνευδότης παρεβιάζοντο τὴν Λώτ. καὶ ἡγγιγὼς συνβίβαν τὴν θυράν. τότε ἐκτείναντες οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας, εἰσέπαυον τὴν Λώτ. καὶ τὴν θυράν τῷ οἴκῳ ἀπέκλειον. τὸς οὐκ ἔτι ἐπὶ τὴν θυράν ἐπαύαζεν ἀορασία, ἀπὸ μητρὸς ἕως μεγάλῃ αὐτῶν. καὶ παρελύθη ζήτῳ τῶν θυράν. Τίς ἔστιν ὁ λέγων μηδὲν εἶναι τὴν ἀμαρτίαν τῆς μουσάρῃ ἔργῳ τέτῃ; εἰ δὲ φανερὸν μηδὲν εἶναι τῶν, ἀδικίᾳ καταγέλλοιμ τῷ Θεῷ, ὡς περὶ ἐδενὸς τὰς πόλεις σοφύμων κατατρέφαντος. παιδοὶ δὲ ἐν τῇ ἀληθείᾳ φυλάττομεν ἑαυτοὺς ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας, μή τις ἀπὸ ταύτης τῆς ἀκαθάρτου καὶ βδελυρᾶς ἐπιθυμίας. εἶπον δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς Λώτ. ὅτι σοι ὡς γαμβροί. ἢ υἱοί, ἢ θυγατέρες, ἢ ὅτι σοι ἄλλος ἐν τῇ πόλει; ἐξάγαγε ἐκ τῆς πόλεως τῆς, ὅτι ἀπόλοιμ ἡμεῖς τὴν πόλιν τῆς, ὅτι ὑψώθη κραυγὴ αὐτῶν ἐναντὶ κυρίου. καὶ ἀπέσειλεν ἡμεῖς Κύριος ἐκβίβαν αὐτὸν. ἐξῆλθεν δὲ Λώτ. καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸς γαμβροὺς αὐτοῦ. τὸς εἰληφότες τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν. ἀνάστητε καὶ ἐξέλθετε ἐκ τῆς πόλεως τῆς. ὅτι ἐκτείνει Κύριος τὴν πόλιν. ἔδοξεν δὲ μελοῖσθαι ἐναντίον τῆς γαμβρῆς αὐτοῦ. ἡνίκα δὲ ὀρθρὸς ἐγένετο, ἐσπύδαζον οἱ ἄγγελοι τῆς Λώτ, λέγοντες. ἀνάστα λάβε τὴν γυναῖκά σου, καὶ τὰς δύο θυγατέρας, αἵς ἔχεις καὶ ἐξέλθε. ἵνα μὴ καὶ σὺ συναπόλῃ τῆς ἀνομίας τῆς πόλεως. καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τὴν χειρὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν χειρὸς τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, καὶ τῆς χειρὸς τῆς δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ἐν τῷ φέεσθαι κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτὸν ἔξω, καὶ εἶπον, σώζων σώζε τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν. μὴ διεβλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω, μὴ δὲ εἴς ὃν πάσῃ διεχώρῃ. εἰς τὸ ὅρος σώζε, μήποτε ἀφελῇς. ὁ δὲ τὴν Σιγῶν τὴν πόλιν ἀησιάμῳ τῷ καταφυγεῖν αὐτοῦ, ὅτι ἀπέξίωσεν αὐτὸν τῷ ἀτήματι, ἀλλ' εἶπεν. ἰδὲ ἐδάμασά σε τὸ πρῶτον, καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τέτῃ, τῷ μὴ κατατρέχειν τὴν πόλιν, περὶ ἧς ἐλάλης. Σπύσον ἔτι τῷ σωθῆναι ἐκεί. εἰ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα. ἕως τῷ εἰσελθεῖν σε ἐκεί. εἶδες ἐπιεικέως Θεὸς πρὸς τὸς ἑαυτοῦ θειάποντας; εἶδες διωλαγχίαι; εἶδες δυνάμιν πρῶτον δικαίᾳ ἐνεργουμένης; εἰ γὰρ δυνήσομαι, φησὶν, ποιῆσαι πρᾶγμα,

πράγμα, ἕως ἃ εἰσελθεῖν σε ἔμελλε. ἡ δὲ πό-
 φαις ἐξείνεντο κατὰ τὴν ἀκολάτω. ὁ πῦρ
 ἡπάματο ἔσφαλτο ἐπὶ πᾶσι πόλεις αὐτῶν. οἱ
 ἄγγελοι δὲ ἰθὺς ἐξεδέχοντο ὑπηρετῶν τῇ
 ἀφάττει ἔξιδίς δεσπότη· δημιουργὸς δὲ ἐπὶ
 ρανίας δυνάμεις παρεκελεύετο συνεχῶς τὴν
 ἐπιχειρήσιν ἀπώλειαι, ἀχρεῖς δὲ ὁ δίκαιος σω-
 θεὴν ἐκ μέσων αὐτῶν. ἀρὰ οὐκ ἐφείξε καὶ ὁ
 χορὸς τῶν ἀγγέλων ἐπὶ τῇ ποσότητι μακροθυ-
 μίας ἢ φιλανθρωπίας; τίς δὲ φοβεῖται τὸν
 δίκαιον κερτὴν; τίς μὴ ἀγαπήσει τὸν γλυκὺν
 δεσπότην· ὡς γὰρ οἰκτῆρς πατὴρ υἱοῦς, οἰκ-
 τερεῖ κύριος τὸν φοβούμενον αὐτόν. οἱ δὲ μυκ-
 τηρίσαντες τὸν δίκαιον, ἀφῶν ἐξανάλωται γεγόναι-
 σιν. ἔτι γὰρ ὑπῆρχε τῇ κοίτῃ τῆς δικαίας·
 ἐθεώρει γὰρ τὸν ἥλιον τῷ ἰδίῳ δρόμῳ κατὰ τὸ
 εἰωθὸς διπλάτως κεχρημένον, τὴν σελήνην ὅτι τῇ
 ἰδίᾳ τάξει ἱσαμένη, καθαρὸν τὸν αἶρα, καὶ τὴν
 γῆν χλοοφορέαν· ἔτι καταπραπῆ, ἔτι βρονταῖ,
 ἔτι σεισμὸς γενόμενος· ἀλλ' ὅτι πάση εἰρήνῃ
 καὶ ἀσφαλείᾳ δόξαντες ἀδελφοί, ἀφῶν ἰδὼν
 κατεπέστη αὐτοῖς ὁ λαὸς. καθὼς γέγραπται· ὡς
 ἐγένετο ὅτι ἡμέρας ἔτι Λωτ. ἡσίων, ἐπινόη,
 ἡγόραζον, ἐπώλιν, ἐφύτλιν, ἀκοδόμην, ἡ δὲ
 ἡμέρα ἐξῆλθεν Λωτ ἀπὸ Σοδόμων, ἐβρέξει
 πῦρ καὶ θάου ἀπὸ οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσε πάν-
 τας· ἔτι γὰρ δικαίος ἐκ μέσων αὐτῶν ἠποχωρή-
 σαιτος· ἡ παντοδύναμος χεὶρ ἐβρέξει ἐπὶ αὐ-
 τὸν ἀπὸ οὐρανοῦ πᾶρ καὶ θάου, καὶ ἀπώλεσε
 ἅπαντας· καθάπερ γὰρ πόλις ὀχυρὰ τὰ τείχη
 καθερεθῆσα εἰς ἄλωσιν ἔσται, ἔτι καὶ ἔτι τὸ
 τῆς δικαίας πρὸς τοῦ ἑρηνεύοντος ἀπώλοντο ὁμο-
 θυμαδόν· φοβηθῶμεν ἔτι ἀγαπητοὶ τὸν Κύριον
 τὸν Θεὸν τῶν πατέρων καὶ πάσης σαρκός· ἵνα
 καὶ ἡμεῖς σκεπάσθωμεν ὅτι ἡμέρα ὀργῆς κατὰ τὴν
 αὐτὴν ἐπιείκειαι· γέγραπται γὰρ τυπικῶς συνε-
 βαψε ἐκείνοις, ἐγγράφη δὲ τὸ πρὸς νεθεσίαν ἡμῶν;
 εἰς οὓς τὰ τέλη τῆς αἰώνου κατήντησεν· Ὑπο-
 ταξώμεθα οὖν ἰσχυρῶς ταῖς ἀντιθέσεσι ἑαυτῶν τῷ
 τῷ Θεῷ βελημάτι ἀφ' οὗ τὸν ἐπιβέλους τῆς
 ἡμετέρας ζωῆς· ὅτι μετὰ τὴν πώσεως ἡμῶν
 ὡς πατάμεθα, καὶ ἀναμέσει παγίδων πολλῶν
 ἀφῶν ὡς· εἰάν τὸ ἐμπισθῶμεθα τῷ Κυρίῳ,
 σωθησόμεθα δι' αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὀργῆς.

A cere quidquam donec ingrediaris illuc .
 Sententia contra libidinosos prolata erat .
 Ignis ad distillandum super civitates ipso-
 rum erat paratus . Angeli nutum exequendi
 mandatum Domini sui expectabant . Crea-
 tor supercælestibus virtutibus jussit , ut
 tantisper intentatas contineant minas , do-
 nec ex medio ipsorum justus salvetur . Sed
 numquid & chorus Angelorum , ad hanc
 tantam amatoris hominum longanimitatem
 contremuit ? Et quis non perhorrescat ju-
 stum hunc judicem ? Quis non amet tam
 dulcem Dominum ? Ut enim miseretur pa-
 ter filiorum , miserebitur Dominus timen-
 tium se . At qui subsannabant justum , re-
 pente consumpti sunt : non enim morem
 gesserunt admonitionibus justī . Videbant
 enim illi solem consueto , & ordinario suo
 cursu utentem , lunamque proprio ordine
 constitutam , aerem serenum , & terram
 viridem . Non fulgura , non tonitrua erant ,
 nullus terræmotus apparuerat : sed dum
 in omni tranquillitate , & securitate sibi
 videbantur felicissimi , tunc repentinus eis
 supervenit interitus , uti scriptum est ; *sicut
 factum est in diebus Loth : edebant , &
 bibebant , emebant , & vendebant , plan-
 tabant , & edificabant : qua die autem exiit
 Loth a Sodomis pluit ignem & sulphur de
 coelo , & omnes perdidit .* Post justī enim
 ab iis recessum omnipotens manus super
 eos de coelo , pluit ignem , & sulphur , &
 perdidit omnes . Quemadmodum enim ci-
 vitas munita subversis muris facile capitur ,
 eundem in modum & hi præsidio oratio-
 num justī hujus destituti , pariter omnes
 deleti sunt . Idcirco , carissimi , timeamus
 Dominum Deum patrum nostrorum , &
 universæ carnis : ut & nos secundum suam
 clementiam protegat , in die iræ . Siquidem
 scriptum habemus : *hec in figura continge-
 bant illis : scripta sunt autem ad corre-
 ptionem nostram , in quos fines seculorum
 devenerunt .* Submittamus ergo fortiter sen-
 sus nostros divinæ voluntati propter
 insidiatores vitæ nostræ . Quoniam in
 lapsu ac ruina nostra deambulamus , & in
 medio laqueorum multorum incedimus . Sed
 si nos ipsos crediderimus ac commiserimus
 Domino , salvabimur per ipsum ab ira
 ventura .

I. Cor. 10.

Silentium præbete mihi, o fratres, & inclinæ aures: exponere vobis volo narrationem sancti ac gloriosi Heliae prophetæ: qui zelum ardoris semper ostendit, dum studeret cunctos ad unum solum Deum adorandum perducere: cæterum ut cognovit populum multa scelestæ, atque illicita agentem, a Deo declinantem, & idola adorantem, furore ac zelo repletus, aspectu sursum sublato, cælum lingua jaculans, verbo cælum penetravit. Et cum speraret atque confideret se populum sic a Dæmone seductum, posse adhuc ab errore avellere, vidit Helias populum multitudine idolorum depressum, & omnes Pseudoprophetas ex impiis illic congregatos: quare zelo ac furore multo in populum scelestum percitus, verbo juramenti prolato cælum ligavit, nubilæque conclusit, nubes signavit, ne plueret. Misericordem Deum in suam adduxit sententiam, ut servi verba perficeret: volensque ostendere peccatoribus fortitudinem atque potentiam optimi Domini, per ipsum eis juravit, dicens: *vivit enim* (inquit) *3. Reg. 17. Dominus, in cuius conspectu sto: ne veniat pluvia, & ros super terram, nisi per os sermonum labiorum meorum.* Miraculum enim novum atque inauditum accidit apud ipsum: nam misericors Deus sermone statim servi zelum adversus eum, qui juraverat, habentis audito, confestim illius contra ipsos in divino zelo factum vaticinium adimplevit. Concluso autem coelo, & nubibus obsignatis, omnia a facie terræ arefacta sunt: vitis exaruit, frumentum non germinavit. Omnis arbor fructifera suos abscondit fructus, terra fructum non protulit, herba virens super terram non est visa, & omne simul viride a facie terræ prorsus occultatum fuit, arboreque in ea evanuerunt, quum aquæ continuò Heliae sententia defecissent. Cernere enim tunc licebat spectaculum grave, & naufragium acerbissimum super terram, velut in diebus Noe. Non enim solum homines moriebantur, sed & jumenta, ac fera animantia, & volatilia. O zelotes Helia, homines ab inimico deceptos Domino peccasse existima: at infantes quid peccarunt? Jumenta, & feræ ac volucres quid deliquerunt, quod etiam * hos omnes morti addixisti? saltem horum innocentium miserere, & da pluviam super terram; at
3. Reg. 17.
3. Reg. 17.
Eccles. 48.
2. Reg. 1.
3. Reg. 17.
Jacob. 5.
3. Reg. 17.
Eccles. 4.
* ὅτι καὶ τὸ
τὸ πάντας
ἐς τὸ ὅλος
τὸ θανάτω.

Η Συχίαν δότε μοι, κλίνατε τὰς ἀκοὰς ἐκφράσαι διήγησιν τῆς ἀγίας, καὶ ἐνδοξῆς Ἡλίας, ὡς περὶ τὴν θερμότητος ζῆλον ἐπεδείξατο αἰὲν πάντας παθόντων θεῶν μόνον παρρησιάζων, ὡς οἶδεν λαὸν πολλὰ ἀδέμνητα πράττοντα ἐκινδύναντας ἐκ θεῶν ἐδωλα παροικιωύμενας, συμῶν πληθεῖς, καὶ ζήλῳ ὄμμα τεύχας, ἔρانون γλώσῃ πρὸς λόγῳ τὸ ἔρانون ἐφθασεν. ἰδόντα ἔτι λαὸν πλανώμενον ὑπὸ δαίμονος. Θαρρῶν καὶ πειθόμενος ἐκ τῆς πλάνης ἀποπαῖν, ἰδὼν Ἡλίας ταπεινωθέντα λαὸν πλήθει ἐδωλῶν, καὶ πάντας ψευδοπροφήτας ὅς ἀνόμων καταχθέντας ζήλῳ πληθεῖς, καὶ πολλὰ θυμοῦ ἐπὶ λαὸν ἀνόμων λόγοι ὄρεα ἐκπέμψας τὸ ἔρانون ἐδῆσεν, τὰ ἱεφῆ ἐσφράγισε ὅ μὴ βρέχειν, βουλόμενος ἐνδείξει τοῖς πηλίσμασιν τὴν ἰσχύν ὅτι ἀγαθὸν δεσπότην κατ' αὐτῶν αὐτοῖς ὁμνύει λέγων. Ζῆ γὰρ φησὶ Κύριος, ὃ ἐνώπιόν εἰμι, ὃ μὴ ἔλθῃ ὑπὸς, ἢ δρόσος ἐπὶ τῇ γῆς. εἰ μὴ ἀπὸ σώματος λόγων ἐμῶν χειλέων. θαῦμα γὰρ ὡς ὁ θεὸς ἐγένετο παρ' αὐτῶν. Ὁ γὰρ βουλομενος θεὸς λόγων διδύς ἀκύσας δὲ ζῆλον ἔχοντας κατὰ τὸ ὁμολογῶντος διδύς ἀνεπλήρωσε τὴν ἐκείνῃ κατ' αὐτῶν ἐν τῷ θεῷ καὶ ζήλῳ γενναίῳ παρρησίᾳ. Κλεισθέντος ὁ ἔραντος, καὶ σφραγισθέντων νεφῶν, ἅπαντα ἐξηράνθη ἀπὸ παρῶν τῇ γῆς. ἀμπελος ἐξηράνθη, οἶπος οὐκ ἐβλάστησε, πᾶν δένδρον καρποφόρον ἀπέκρυψεν τὰς καρπύς. ἡ γῆ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν, χλόη οὐκ ὄφθη ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπλῶς ὁμῶς πᾶν χλοερὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐκρύβη, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ δένδρα ἠφανίσθη ὅς αὐτῆς ἐκλείψασιν ὑδασι ἀποφάσει Ἡλίας. Ἡ γὰρ ἰδὼν θέαμα χαλεπὸν, καὶ σφοδρὰ ὀδυνηρὸν ναυάγιον ἐν τῇ γῇ, ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ Νῶε, ὃ μόνον γὰρ ἄνθρωποι ἀπέσθνησκον, ἀλλὰ καὶ τὰ κτήνη, καὶ τὰ θηρία, καὶ τὰ πετεινά. Ὡς ζῆλωτὰ Ἡλίας νόμισον. ὅτι ἄνθρωποι ἡμᾶς τῷ Κυρίῳ, πλανηθέντες ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, τὰ βρέφη τῶν ἡμῶν; τὰ κτήνη, ὅ θηρία, καὶ πετεινά τῶν ἡμῶν; ὅτι καὶ τέτταρες πάντας ἐξέδωκε τῷ θανάτῳ. καὶ τὰς ἀναγίτας ὄντας ἐλέησον, καὶ δὸς ὑπὸν ἐν τῇ γῇ.

Ex Cod.
ms. Gra-
co Biblio-
theca
Eminen-
tissimi
Card.
Passio-
nei pag.
247.

γῆ. Τῷ δὲ θερμῷ Ἡλίας ἔδεν πᾶσι ποιῶτων
 ἔμελλεν. Οἱ πλούσιοι χρημάτων ἐφθάρησαν
 λιμῷ, ὁμοίως καὶ ἐν δίψῃ, μὴ ὀφθέντες
 ὑετῷ. ἀλλ' ὁ πάντων δεσπότης ἀεὶ θέλων
 οἰκτερῆσαι τὸ γένος τῷ ἀνθρώπων πάντα
 μηχανεῖται ἐφέλκων τὴν Ἡλίαν ἀσπλαγχ-
 νίαν * ἐνδείκνυται. ὡς δὲ εἶπε * ἐπιδύσειν ἁλ-
 λάξαι τὴν ὀργάνην, τότε ὀπιπέμπεται δεηθῆναι
 τὴν χήραν * τῷ Ἡλίᾳ, καὶ αὐτῆς ἐλεηνῆς,
 καὶ πεινῶντος σφόδρα. Ἐπιστὰς δὲ ὁ Ἡλίας
 εἶδα ἐπετρέπετο, ἐδεῖσθαι τὴν χήραν ξυ-
 λάειαν συλλέγειν. ἐπιγνὼς ἔν τῷ ἐχάτην
 πενίαν, τὴν ἑαυτοῦ ὡς αὐτῇ. ἠγάπησε δὲ ὁ
 Ἡλίας τὴν λαλήσαν, ἣ φθέγγασθαι πρὸς
 αὐτὴν. ἄμφω δὲ τῷ ἐρυθείᾳ ἐπλήρη δὲ
 πρῶτα γὰρ, καὶ οἷον ἀποπολυμῶν μετὰ ἀ-
 δῆς ἐφώνησε λέγων. γύναι λήψη δῆμοι μι-
 κρὸν ὕδωρ, ὅπως πίω. τῷ γὰρ ὡς ὁ ἑ-
 δῆσε μὴ δεοῖσθαι ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἡ
 χήρα πρὸς Ἡλίαν ἐβόησεν. ὦ ζηλωτὰ,
 ὅτι ὅρκῳ σῆς γλώττης ἐκλείσας τὴν ἔρα-
 νῆς τῆς μὴ εἶναι ὑετὸν, ἐμοὶ ὕδωρ πᾶς σὺ
 ζητεῖς; ὅπερ τῇ γλώττῃ ἐχαλίνωσας καὶ κα-
 τέχας ξηραίνας τὴν γῆν, καὶ θάπτης πᾶν-
 τα πᾶσι αὐτῇ, πόθεν σοι ὕδωρ δώσω;
 ὁ δὲ ἀνδρὶς κατενύγη ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς χή-
 ρας, καὶ ἐκινήθη ὡς αὐτῷ ἐκ μέγας * τι
 ἀσπλαγχνία. Ἡ χήρα δὲ ἀκέσασα τὴν φω-
 νὴν τῆς πρὸς αὐτὴν ὑπὸ χερὶ δῆται * αὐτῷ ὕδωρ,
 ὅπερ ἤπνησεν. ὡς δὲ ἀπῆν ἐκβαλὼν τι ἑ-
 φησεν Ἡλίας πρὸς αὐτὴν. λήψαι δῆ μοι
 ἐν τῇ χειρὶ σου καὶ φωμὸν, ἵνα φάγωμαι.
 Ἡ δὲ ἀδελφὴ ἐβόησε πρὸς Ἡλίαν. ἦ Κύ-
 ριος ὁ Θεὸς εἶμι μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ'
 ὅσον δρᾶξ ἀλδύρα τῷ ὄντι ἐν τῇ ὑδρίᾳ
 μου. ὡσαύτως δὲ καὶ ἔλαον ὀλίγον ἐν τῷ
 καμψάκῃ. διὸ ταῦτα συνελεξάμην τὰ ξυ-
 λάειαν τῇ ποιῆσαι ἐμοὶ, καὶ τῷ τέκνῳ
 μου, καὶ φαγώμεθα, καὶ ἀποθανῶμεν. ὡς
 δὲ ταῦτα ἀκηκῶς, καὶ τῇ πεινῇ ἀγχόμενος
 ἐν ἑαυτῷ ἐμελέτα λύσιν δεσμῶν ἐπαγα-
 γεῖν. Ἀκούσας γὰρ τὰ ῥήματα τῆς χήρας τὰ
 ἐλεηνὰ ἀνδρὶς φθέγγεται πρὸς αὐτὴν λόγον
 γέμοντα οἰκτερμῶν. εἰσελθε οὖν, ποιήσου
 πρῶτον ἐμοὶ ἐγκρυφίαν, καὶ εἰδ' ἔτις ποιή-
 ησιν εἰς αὐτὴν, καὶ τῷ ὑψὸς σου. ταῦτα λέγει
 Κύριος. εἶτα ἐκλείψει ἡ ὑδρία τῇ ἀλδύ-
 ρῃ, ἔπε δὲ ἔλαον ἐν τῷ καμψάκῃ, ἕως
 ἀνδρὶ Κύριος ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
 βλα-

fervidus Helias nihil horum curabat : &
 qui opibus atque pecuniis abundabant ,
 fame ac siti , quum non cerneretur plu-
 via , peribant . Ceterum universorum Do-
 minus semper volens misereri humani
 generis , omnia movet atque molitur ,
 ut Heliam ad misericordiam exhibendam
 adducat . At quum non persuasit , ut
 iram commutaret , tunc ad Viduam re-
 mittitur Helias , eamque miserabilem ac
 pauperem valde , ut pro necessariis ipsam
 interpellaret . Adventans autem eo jam
 illuc ac circumspiciens , vidit viduam
 parva ligna colligentem . Animadversa
 igitur extrema ejus inopia , pudebat qui-
 dem Eliam alloqui illam : simul tamen
 cum rubore atque verecundia præcepto pa-
 ruit , ac velut audaciam cum pudore
 jungens , illam his appellavit verbis : ca-
 pe mihi modicum aquæ , o mulier , ut bi-
 bam : hanc enim ipse ligaverat , ne rorem
 suum diffunderet super terram . Et vidua
 ad Eliam : o zelotes (inquit) quandoqui-
 dem juramento linguæ tuæ clausisti cœ-
 los , ne dent mihi pluviam : quo pacto
 aquam a me requiris , quam lingua tua
 cohibuisti , ac etiamnum detines , exsiccans
 terram , & cuncta quæ in ea sunt sepe-
 liens ? unde igitur aquam ego tibi dabo ?
 at ille statim verbis viduæ compunctus ,
 motus in se ipso ex parte est misericordia .
 Vidua verò vocem prophetæ audiens , pol-
 licita est se præbituram ei aquam , quam
 expetiverat . Quumque illa recederet , ut
 proferret , quid ad eam dixit Elias ? cape
 jam etiam mihi (inquit) buccellam panis
 in manu tua , ut comedam . Quæ pro-
 tinus ad vocem Eliæ respondit , ac di-
 xit : vivit Dominus Deus , quia non
 est mihi subcinericius panis , nisi quan-
 tum pugillus capere potest farinæ in
 hydria mea ; & paululum similiter olei
 in lecytho : propterea parva hæc col-
 legi ligna , ut faciam mihi ac filio meo ,
 ut comedamus ac moriamur . Quibus
 auditis , Elias & fame pressus , se-
 cum de vinculis tantis solvendis co-
 gitare cœpit . Audiens enim commise-
 randa viduæ verba , illico ad eam
 sermonem miserationibus plenum prolo-
 quutus est , dicens : ingredi . &
 fac sicut dixisti : verumtamen mihi
 primum inde fac subcinericium : ti-
 bi ipsi autem ac filio tuo similiter
 facies postea . Hæc quippe dicit Do-
 minus : Hydria farinæ non defi-
 ciet , neque oleum in lecytho minue-
 tur , donec det Dominus plu-
 viam super terram , & germinet si-
 cut

3. Reg. 17.

3. Reg. 17.

Ibidem.

3. Reg. 17.

πῆς ποσὶν Ἡλία· ὡς δὲ ταῦτα ἀκῆσας ὁ ζη-
λωτὴς Ἡλίας ἀθύμησας τῇ ψυχῇ εἰς πρῶτον
χρῶν ἐσθῆσε, καὶ εἰς τὸ θεὸν παρεκάλει λέ-
γων· λύσον δέσποτα δεσμὰ θανάτου ἃ ἐκ
τοῦ τῆς χήρας, καὶ ἀνάστησον αὐτὸν· ὁ δὲ ὀψι-
πλῆξ θεὸς φωνῇ ἔφη πρὸς αὐτὸν· λύσον (ὅτι)
ἐρατὸν, ὃν τῇ γλώτῃ ἔδησας, καὶ πότε λόγῳ
λύω θανάτου δεσμὰ, ἅπερ οἰκονομικῶς χάριν
σοι * ἐπήγαγον· βλέπον, καὶ ἰδεῖν Ἡλία, πόσα
πλήθη ἐφθάρη πρεσβυτέρων τε, καὶ νέων, βρε-
φῶν ἅμα μητέρων. ὅρα, ἰδεῖν δάκρυα πάσης
τῆς οἰκουμενῆς· τῶς θρηνοῦντες πίπτοντες δρόμοι
εἰς τὴν· Μίαν μόνον γυναῖκα δακρύου χάριν ἔ-
χοι * δοκῆς ἔχει ὀψιπλῆξ, πάντα δὲ οἰ-
κουμένη ὀλοφύρουμένη δακρύει, καὶ ὁρῶν πᾶσι βλε-
πεις, ὡς πάντα ἐκλύει; οἶδα ὅτι ζηλώσας τῇ
πατρίδι ἐπήνεγκας· ἐπίσταμαι Ἡλία μὴ εἶναι
σοι ὅμοιοι. Τότε λέγει Ἡλίας πρὸς τὸν δεσπό-
την αὐτῆς· Δὸς ζωὴν τῷ πατρίδι καὶ λύσον
τὸ ἐρατὸν· μόνον ἀπάλλαξόν με ἃ ἐκ τῶν θρη-
νῶν τῆς χήρας, ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖστον κλέσσω ἃ ἐκ-
θλίβῃ με. Ζήσαντος δὲ τῆς πατρίδος, καὶ λαβὼν
αὐτὸν Ἡλίας, ἔδωκε τῇ ἰδίᾳ μητερί. Ἡ δὲ
χήρα λαβοῦσα τὸ ἐσθῆς υἱὸν μετὰ χαρᾶς με-
γάλης λέγει πρὸς τὸν Ἡλίαν· ἵδου, γινώσκω σε ἀ-
ληθῶς ὅτι ἀνθρώποι εἰς θεοῦ, καὶ ῥῆμα ἀλη-
θεινὸν ἔχει ἐν τῷ στόματι σου· τότε λέγει ὁ θεὸς
πρὸς Ἡλίαν· πορεύου, καὶ λέγε τῷ Ἀχαάβ
διδόναι με τῇ γῇ υἱόν. Ἐλθὼν δὲ Ἡλίας
πρὸς Ἀχαάβ, ἔφησε πρὸς αὐτὸν, ὅτι μέλλω
διδόναι Κύριος ἐν τῇ γῇ αὐτῆς υἱόν, καὶ συ-
νάγων πάντα τὸν λαὸν τῆς Ἰσραὴλ κατέσφαξε
τοὺς ἱερεῖς τῆς θύοντος τῷ Βαάλ. Ἐπιστρέ-
ψας δὲ πάντας τῶν τριβύων ἐπὶ θεὸν ζῶντα;
ἀνελήφθη Ἡλίας ἐν πυρίνῳ ἄρματι ἐν σει-
σμῷ μεγάλῳ, ὥστε εἰς τὸ ἐρατὸν ἀφῆ-
σας τὴν μηλωτὴν ἐπάνω Ἐλισαῖο. τῷ δὲ
θεῷ ἡμῶν εἴη δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν.

A crymantem, ad pedes Eliæ. Quum vero ista
audiret zelotes Elias, animo contristatus ad
orationem festinavit: & stans, Deum ob-
secravit, dicens: solve, Domine, vincula
mortis ex filio viduæ, & resuscita eum.
Misericors vero Deus sua voce ad ipsum:
solve (inquit) tu cœlum, quod lingua
tua ligasti: & nunc verbo vincula mortis
solvam, quæ dispensatoriæ tua causa indu-
xi. Respice ac vide Helia, quanta homi-
num multitudo interierit, senum ac juvenum,
infantium simul & matrum. Cerne lacry-
mas totius terrarum orbis: quo pacto lu-
gentes ac fientes concidant, pluviam de-
poscentes. Propter unam solam mulierem
lacrymantem ob causam sui filii, videris
velle esse misericors: mundus vero lugens
ac mærens lacrymatur: tu id cernis, &
omnia pateris interire. Novi quod zelo ac-
census, disciplinam intuleris: scio, Helia,
non esse tui similem. Tunc ait Helias ad
Dominum suum: redde vitam puero, &
cœlum solve: solumque a lamentationibus
viduæ me libera: ut non diutius plorans
exagitet atque obtundat me. Vitæ autem
restitutum jam puerum accipiens Helias, tra-
didit eum matri suæ: vidua vero suum
resuscipiens filium, magno cum gaudio ait
ad Heliam: nunc cognovi te vere hominem
esse Dei, & verbum verum esse in ore tuo.
Tunc ait Deus ad Heliam: vade & dic Achaab,
me pluviam concedere terræ. Veniens au-
tem Helias ad Achaab, dixit ei, quod Do-
minus pluviam daturus esset super terram.
Et congregans omnem populum Israel, ju-
gulavit sacerdotes sacrificantes Baal. Quum
vero omnes jam convertisset ad credendum
in Deum viventem, assumptus est Helias in
curru igneo, in magna commotione quasi
in cœlum, demissa melote super Elisæum.
Deo nostro sit laus in secula seculorum,
Amen.

3. Reg. 17.

3. Reg. 17.

3. Reg. 18.

3. Reg. 18.

4. Reg. 2.

S. E P H R A E M S Y R I
E J U S D E M A T O Y A Y T O Y
P. N O S T R I E P H R A E M Π Α Τ Ρ Ο Σ Η Μ Ω Ν Ε Φ Ρ Α Ι Μ
S E R M O Λ Ο Γ Ο Σ.

D E P A S S I O N E
S A L V A T O R I S .

Π Ε Ρ Ι Τ Ο Υ Π Α Θ Ο Υ Σ
Τ Ο Υ Σ Ω Τ Η Ρ Ο Σ .

E Loqui pertimesco, & linguæ instrumen-
to aggredi vereor narrationem terrore
plenam de Salvatore: quum & revera magnus
sit horror de passione ejus aliquid in medium
proferre. Hodie namque traditus est Dominus
noster in manus peccatorum. Sed quamobrem
est traditus Sanctus, Dominus, & omnis
peccati expers? qui enim in nullo pecca-
verat, traditus est hodie. Adeste, & discamus,
quorsum Christus Salvator noster fit traditus.
Propter nos impios Dominus est traditus. At
quis non admiretur? quis eum non collaudet?
Servis peccantibus, traditur Dominus, ut sci-
licet propria morte, filios peccantes libera-
ret. Perditionis ac tenebrarum filii exie-
runt in tenebris ad comprehendendum so-
lem, qui in momento temporis cunctos ex-
urere potuisset. Ceterum Dominus hanc
eorum cernens audaciam, & animum ira-
cundum, sponte seipsum omni cum mansue-
tutine, atque benignitate in manus impio-
rum tradidit. Ligantesque immaculatissi-
mum Dominum scelerati filii, illuserunt ei,
qui nexibus insolubilibus ligavit fortem, &
nos a peccatorum vinculis exsolvit. Te-
xuerunt ei coronam ex spinis propriis, quas
vineæ Judæorum fructificaverat: Illudentes-
que ei, Regem salutabant. Conspuerunt per-
diti illi in immaculatissimi faciem: ad cujus
adspæctum omnes cœlorum potestates, ange-
lorumque ordines contremiscunt. Ecce iterum
cor meum dolore ac lacrymis occupatur, dum
mecum contemplor, quomodo, quantaque le-
nitate Dominus contumelias & opprobria,
verbera, sputa, atque alapas a servis susti-
nuerit. Adeste, & cognoscite miserationum
ejus magnitudinem, tolerantiam, ac miseri-
cordiam dulcissimi Domini. Servum habuit
utilem in paradiso voluptatis, qui ubi pec-
cavit, traditus est tortoribus: hunc autem
animo deficientem inter tormenta videns bo-
nus Dominus, misericordia in servum motus
est, & seipsum pro eo flagellandum exhibuit.
Volueram hic mihi silentium imponere, præ
nimio mentis stupore: & rursus contremui,
ac timui, ne meo silentio repellerem gratiam
Salvatoris. Dicam tamen hæc vobis cum ti-
more: siquidem universa mihi contremiscunt
ossa, dum ista penitus mecum animo comple-
ctor. Creator ipse universorum Dominus

Φ Οβοῦμαι τὸ λαλῆσαι, καὶ τῇ γλώσσῃ ἀ-
φασα εἰς τὴν φοβεράν ταύτην διήγησιν
τοῦ σωτῆρος. φόβος γὰρ ὄντως ἐστὶν πρὸς ταύτης
διηγήσασθαι. ὁ κύριος ἡμῶν σήμερον παρεδόθη
εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν. ἕνεκεν τίνος ἄρα παρεδόθη
ἅγιος δεσπότης καὶ ἀναμάρτητος ὢν; ἔδεν γὰρ ἀμαρτή-
σας παρεδόθη σήμερον. δῶτε καταμετρώμεν διὰ τί
παραδόθη Χριστὸς σωτὴρ ἡμῶν. διὰ ἡμᾶς τοὺς
ἀσεβεῖς παρεδόθη δεσπότης. τίς ἄρα μὴ θαυ-
μάσῃ; τίς ἄρα μὴ δοξάσῃ; δούλων ἀμαρτη-
σάντων, δεσπότης παρεδόθη. ἵνα ἐλθὼν ἐκλύσῃ
θανάτῳ τὸν ἰδίῳ παῖδας ἀμαρτήσαντας. υἱοὶ
τῆ ἀπωλείας καὶ τὰ τέκνα τοῦ σκούτου ἐξῆλθον
ἐκ σκοτίας κατέχευεν τὸ ἥλιον τὴν δυνάμει φλέ-
ξαι ἅπαντας μιᾷ ῥοπῇ. εἰδὼς ὅτι ὁ δεσπότης
τῶν ἐαυτοῦ πολυτελείαν, καὶ τὴν ὀργὴν κίνησιν μετὰ
τῆ προύτης ἰδίας ὀχλοῦ ἐαυτὸν παρέδωκεν εἰς
D χεῖρας τῶν ἀσεβῶν. καὶ δῆσαντες ἄνομοι τὸν
ἀχραντὸν δεσπότην ἐνέπαξαν αὐτὸν τῇ δῆσαντα
ἰσχυρὸν ἐν αὐτοῖς δεσμοῖς, καὶ ἡμᾶς δὲ λύ-
σαντα τῶν δεσμῶν ἀμαρτιῶν. ἐπλεξαν δὲ ἐφ-
φαιον τῶν ἰδίων ἀκανθῶν, ὡς ἐκάρποφόρησε
ἀμπελὸς ἰσδάων. ἐμπαίζοντες εἰς αὐτὸν, βασι-
λέα ἐκάλεον. ἐνέπυσαν ἄνομοι εἰς τὸν ὁρώμενον
ἀχράντη. ἔδρυνεν ὁ βλέμματός τοις πλεονταῖς ἅμα
E πᾶσαι δυνάμεις τῶν ἐρανοῦ, καὶ ἀγγέλων ἀ-
τάξαις. ἰδὼν ὅτι ὁ ἀγαθὸς μικροφυ-
χῆντα αὐτὸν, ἐκπλαγχνίαν τὸν δούλον, καὶ
ἐλέησεν αὐτὸν, καὶ ἐαυτὸν ἐξέτεινεν μαστιχθῆναι
ὑπὲρ αὐτοῦ. ἐβουλήθη συγῆσαι διὰ τὴν ὑπερ-
βολὴν ὀνείσεως τοῦ νοῦς. καὶ πάλιν ἐφοβή-
θη, ἵνα μὴ ἀθετήσω διὰ ἐμῆς σιωπῆς τιτὸν
χάριν τοῦ σωτῆρος. ὅμως μετὰ φόβου, λέγω
ὑμῖν. τρέμετε γὰρ τὰ ὁσᾶμιν, ὅταν κατανοή-
σω. ὁ πλάστης τῶν ἀπάντων. αὐτὸς κύριος
ἡμῶν

ἡμῶν ἔμωρεται τῷ Καϊάφα παρεσάδῃ σήμερον, ὡς εἰς τῆς καταδίκης, καὶ εἰς τῆς ὑπερπῶν ῥάπισμα αὐτῷ δέδωκε· τρέμου μου ἡ καρδία ταῦτα πάντα νοῦντος. δῦλος ἑκαδέζετο, δεσπότης παρέστηκε, καὶ πλήρης ἀνομιῶν ἀποφασιν ἐδίδεν κατὰ ἀναμαρτήτως· ὕμνοι ἐτρόμοσαν, ἔφραξαν θυμέλια· ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, πάντες ἐπληρώθησαν. γαβριήλ σὺν μιχαήλ καὶ παρθένωπα ἐαυτῶν ἐκάλυψαν πτέρυξιν, χειρὶν ἐν τῷ θρόνῳ ὑπὸ τροχῶν ἐκρύβη, σεραφίμ πᾶς πτέρυγας ἀλλήλοις συνέκρουον ὡς τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῷ δοῦναι ὑπηρετήν ῥάπισμα τῷ δεσπότη. πῶς ἄρα ἐβάσασαν πᾶς θυμέλια τῷ γῆς τῷ σεισμῶν καὶ τῷ τρόμῳ· ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ὑβριζέμενος δεσπότης; καπνοὶ καὶ τρέμου, πάλιν καταπύομαι ὅρῳ μακροθυμίας τῷ ἀγαθῷ δεσπότη. ἰδοὺ γὰρ οἱ νεφροὶ μου τρέμουσι λαλῶντός μου, ὅτι ὁ δημιουργὸς ὁ πλάσας ἐν χάριτι ἀνθρώπων ἀπὸ χοῦς ἐρράπιδεν ὁ πλάσας. φοβηθῶμεν ἀδελφοὶ μὴ ἀπλῶς ἀκύνωμεν· ταῦτα πάντα ὁ σωτὴρ δι' ἡμᾶς ὑπέμεινεν· ὑπηρετὰ ἀδελφίε εἰπέ· ἐνεκεν τίνος ἐρράπιδας δεσπότη; πάντες μὲν οἱ οἰκέται ὅταν ἐλθὺν ἐρῶνται, ῥάπισμα λαμβάνουσιν, ἵνα ἐπιτύχωσιν ἐλθὺν ἐξείας φθαρτῆς· αὐτὸς δὲ ὡς ἀδελφίε ἐλθὺν ἐρωτῇ πᾶντων ἀδίκως ἐρράπιδας; τί ἄρα προσεδόκεις ὑπὸ Καϊάφα λαβεῖν, μισθὸν ἢ ῥάπισματος· καὶ ἄρα οὐκ ἤκυσας, ἢ ἄρα οὐκ ἔμαθες, ὅτι Ἰησοῦς ὅστις ὁ ὑράνιος δεσπότης; ῥάπισμα μὲν ἔδωκας δεσπότη τῇ ἀπάντων· γέγονας δῦλος δούλων εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὀνειδος καὶ βδέλυγμα καὶ κατάδικος αἰεὶ, ἐν πυρὶ τῷ ἀσβέστῳ.

μέγα θαῦμα, ἀδελφοί, ἰδεῖν τιτὸν πραότητα τῷ Χριστῷ τῷ βασιλέως. ῥάπισμα δὲ οὐκ ἐνεχῶς ἀπεκρίθη μετὰ τῷ πραότητος καὶ παύσης ὠσεβείας. οἰκέτης ἀγανακτεῖ· δεσπότης ἀνέχεται· οἰκέτης ὀργίζεται· δεσπότης χρησθύνεται· θυμὸν δὲ καὶ παραχρῆν ἐν τῇ ὥρᾳ τῷ ὀργῆς τίς ἄρα ὑπενέγκει; ὁ δὲ κύριος ἡμῶν ταῦτα πάντα ὑπέστη τῇ αὐτῇ χρηστότητι. τίς ἄρα δυνήσεται τιτὸν σὴν μακροθυμίας ἐξαπείν ὡς δεσποτα· προσέλθετε ποδῖνοι ἡγαπημένοι Χριστῷ ἔχοντες κατάνυξιν, καὶ πόσον τῷ σωτῆρος· δῶτε καταμύδωμεν, τί σήμερον γέγονεν ἐν Σιών πόλει δαυὶδ, ὅ ἐσπέρμα τῷ Ἀβραάμ ποδῖνόν καὶ ὀκλεπόν τί ἐπραξε σήμερον· πῶν ἀχράτων δεσπότην θανάτῳ παρέδωκε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ· Χριστὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἀπὸ χειρῶν

A noster, hodie tanquam aliquis ex reis constituitur ante Caipham, ministrorumque unus impegit ipsi alapam. Tremor me hæc omnia cogitantem occupat. Servus fedit, & Dominus adstabat: & qui iniquitatibus abundabat, sententiam adversus infontem pronunciabat. Contremuerunt coeli: inhorruerunt fundamenta orbis terrarum. Angeli, Archangeli omnes obstupuerunt. Gabriel, & Michael, vultum suum alis contexerunt. Cherubim in throno, sub rota se absconderunt. Seraphim in se mutuo alas in illa hora concusserunt, quando ille impietatis ac tenebrarum minister alapam dedit Domino. Sed quomodo ipsa terræ fundamenta tulerunt illum motum suum, atque tremorem in illa hora, quum tantis contumeliis afficeretur Dominus? Cogito, & contremisco, compungorque denuo tantam longanimitatem optimi Domini adspiciens. Ecce enim renes mei, me loquente, tremunt, quoniam Creator, qui ex pulvere terræ hominem per gratiam finxerat, ab eodem jam pulvere formator ipse alapa ceditur. Timeamus, fratres, ne simpliciter, ac leviter audiamus cuncta ista, quæ propter nos pertulit Salvator. Dic ergo, serve miser, & nequam, cur alapam impingis Domino? Omnes quidem servi dum libertate donantur, alapam accipiunt, ut corruptibili libertate fruantur: ipse vero, o miser, injuste ipsum univerforum liberatorem alapis cædis. Quid igitur a Caipha exspectasti? Numquid alapæ hujusce præmium? An ergo non audisti, aut non didicisti, quod Jesus sit cœlestis Dominus? Alapam quidem omnium Domino dedisti: sed per hoc servus servorum in perpetuum effectus es, opprobrium, & abominatio omnium, æterno damnatus supplicio, in igne inextinguibili.

E Res admiratione dignissima est, fratres, videre Christi Regis clementiam: alapa quippe a servo percussus, prudentissime cum omni mansuetudine, pietate ac reverentia respondit. Indignatur servus: tolerat Dominus. Servus ira concitatur; Dominus in sua benignitate permanet. Et quis iram animique tumultuantis perturbationem, iræ præsertim occasione oblata, reprimat? At Dominus noster hæc omnia benignitate sua sustinuit. Quis igitur, o Domine, mansuetudinem tuam poterit enarrare? Adeste hic, o charissimi Christo dilecti, qui corde compungimini, & in Salvatore amore tangimini. Venite atque discamus, quid hodie acciderit in Sion civitate David; & desiderabile atque electum semen Abraham quid egerit hodie: Immaculatum Dominum hac die morti tradidit. Christus

stus Salvator noster hodie per manus impiorum, in ligno Crucis per summam injuriam sublatuſ est. Venite omnes, & lacrymis atque suspiriis nostrum corpus abluamus: quoniam Dominus noster, & Rex gloriæ in mortem propter nos impios est traditus. Si quis forte ex inopinato de morte carissimi alicujus sui amici nuncium accipiat, vel etiam repente ipsum dilectum suum ante oculos mortuum videat; mox ejus immutatur vultus, & venustas adſpectus obscuratur. Sic quoque Sol lucidus ex sublimi axe cœli, contumeliam Domini pendentis in ligno cernens, immutata facie contraxit serenitatis suæ radios, injuriam Domini contueri non sustinens, sed luctu se ac tenebris induit. Rursus Spiritus ipse sanctus, qui in Patre est, conspiciens dilectum Filium in ligno crucis pendentem, rupto mundissimo illo templi velo, quod a fursum erat usque deorsum, in specie columbæ continuo de templo exivit. Omnis creatura timore, ac tremore perculsa est, quando Salvator noster Rex cœlestis passus est. Nos vero peccatores, despiciamus semper: propter quos & traditus est, qui solus habet immortalitatem. Quin & ridemus quotidie, passionem & contumelias Salvatoris audientes. Singulis diebus delicias sectamur, omnemque curam in vestium ornatu ponimus. Sol in in coelo lucens, ob injuriam Domini splendorem suum convertit in tenebras: ut & nos, qui ista videmus, imitari studeamus. Dominus in cruce propter te contumeliis afficitur: ipse vero, o miser, vestium semper ornamenta sectaris. Non tibi cor tremit; non mens tua horrescit, ejusmodi audiens. Qui solus immortalis est, propter te impium morti, contumeliis, & opprobriis est traditus: ipse autem vagabundus ac distracta mente hæc omnia excipis? Atqui decet gregem omnem ratione utentem assidue pastorem suum observare; ipsumque semper desiderare ac revereri, quum pro illo passus sit, licet impassibilis & immaculatus esset; & nequaquam inani ac superfluo corruptibilium vestium cultu delectari, aut etiam delicias sæculi quærere; quin omni potius exercitatione, ac vitæ sanctimonia contendendum est, ut Creatori placeamus. Ne simus imitatores Judæorum, velut populus durus, incredulus, semperque bona, ac beneficia Dei repellens. Deus altissimus propter Abraham & testamentum suum, ab initio duritiem atque perfidiam tulit populi. Manna de coelo ad manducandum dedit eis: ipsi vero cœlesti panem indigni, petierunt sibi allia dari, cibos pessime olentes. Ex petra rursus

aquam

A χειρῶν αἰνῶν ἐπὶ ξύλῳ τῆς σταυρῆς ὁ κρεμνίσθη ἀδίκως. ὁρᾶτε ἅπαντες ἡμεῖς λυσιτελεῖν σῶμα ἡμῶν δάκρυσι καὶ στεναγμοῖς, ὅτι κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης δι' ἡμᾶς τὰς ἀσεβεῖς θανάτῳ παρεδόθη. εἴ τις ἄφνω ἀκούσῃ ὑπὲρ τῆς ἀγαπητοῦ ἔγνησιν θανάτου, ἢ πάλιν ἄφνω ἄρα αὐτὸν τῆς ἀγαπητοῦ νεκρὸν κατακείμενον ἐμπαύσθην τῷ ὀφθαλμῶν. ἀλλοιῶνται προσωπῶ. φαρδρότης δὲ ἀμαυροῦται τῇ αὐτῇ ὁράσεως. ἔτιως θεασάμενος ὁ ἥλιος ὁ φαρδρὸς ἐν ὑψέ τῆς ἐρανοῦ τὴν ὑβριν τῆς δεσπότου ἐπὶ ξύλου τῆς σταυρῆς, ἡλμοῖσιν προσωπῶ, συνέστησεν ἀκτίνας τῇ αὐτῇ φαρδρότητος, μὴ φέρων κατανοεῖν τὴν ὑβριν τῆς δεσπότου. λύπην δὲ καὶ σκοτίαν ἑαυτὸν ἐνέδυσεν. πάλιν θεασάμενοι τὸ πνῦμα τὸ ἅγιον τὸ ἐν τῷ πατρὶ τῆς ἀγαπητοῦ υἱὸν ἐπὶ ξύλου τῆς σταυροῦ. **C** ῥῆσαι καταπέτασμα τὸ κόσμιον τῆς ναοῦ, ἄνωθεν ἕως κάτω, ἐν εἰδὲ περιετρεῖς ἐξῆλθεν ὡς χεῖρ. πᾶσαι κτήσεις γέγονεν ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ, ὅταν ἔπαθεν ὁ σωτὴρ ἐράνιος βασιλεὺς. ἡμεῖς τὸ ἀμαρτωλοὶ καταφρονέμεν αἰεὶ, δι' οὓς καὶ παρεδόθη ὁ μόνος ἀθάνατος. μελῶν κατ' ἐκάστην ἀκύνοντες τὰ πάθη καὶ ὑβριν τῆς σωτῆρος. τρυφῶμεν κατ' ἡμέρας ἔχοντες πᾶσαι σωματικὴν ἐσθῆτα καλλωπίζειν. ἥλιος ἐν ἐρανῶ δι' ὑβριν τῆς δεσπότου τὴν αὐτῇ λαμπρότητα εἰς σκοπὸς μετέβαλεν, ἵνα ἡμεῖς ὁράντες μιμηταὶ γενώμεθα. δεσπότης ὅτι σταυροῦ ἄφ' οὗ ἐνυβρίσθη. αὐτὸς τὸ ὡς ἀδελφὲ ἐσθῆτα ἱματίων καλλωπίζεις πάντοτε. ἔτρεμε σὺ ἡ καρδίᾳ, ἔφείτῃ σου ἐννοια, πᾶντα ἀκούσῃ. ὁ μόνος ἀναμάρτητος ἄφ' οὗ **E** τῆς ἀσεβῆς θανάτῳ παρεδόθη. ὑβρίσιν, οἰεδισμοῖς. αὐτὸς δὲ μετεώρως ἀκούεις πάντα πάντα. πρέπει τὸ καὶ τῇ ποιμνῇ ἀπάσῃ τῇ λογικῇ τῶ ὁρᾶν διηγεῖς τῇ ποιμνῇ ἑαυτῆς, καὶ ποθεῖν αὐτὸν αἰεὶ, καὶ ἐντρέπεσθαι αὐτὸν. δι' αὐτὴν γὰρ ἔπαθεν ἀπαθὴς ὁ ἄχραντος, καὶ μὴ καλλωπίζεται ἱματίοις τῆς φθαρτοῦ. μηδὲ πάλιν ἐν τρυφῇ καὶ βρώμασιν κοσμικοῖς, ἀλλὰ ἐν τῇ ἀσκήσει καὶ πάσῃ σεμνότητι ἀρέσῃ τῷ ποιητῇ. μὴ γενώμεθα ἡμεῖς μιμηταὶ Ἰσδαίων. λαὸς σκληρὸς, ἀπειθὴς, καὶ ἀθετὸν πάντοτε τὰ ἀγαθὰ τῆς Θεοῦ, καὶ τὰς ἐργασίας. ὁ Θεὸς ὁ ὑψίστος ἐπέκεν τῷ Ἀβραάμ καὶ Ἰσάκ καὶ αὐτῷ βασιλεὺς ἀπ' ἀρχῆς τῆς λαῶν τὴν δυσκολίαν. μέννα ἐν τῇ ἐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. αὐτοὶ τὸ ἀνάξιοι σκόροδα ἐπεθύμησαν βρώματα δυσωδίας. ὕδωρ πάλιν ἐν πέτρᾳ ἔδωκεν ἐν

ἐν ἐρήμῳ. αὐτοὶ δὲ ἀντὶ τούτων ὅξος αὐτῶν
 ἔδωκαν κρεμάσαντες ἐν τσαυρῶ. σπευδάσωμεν
 ἀδελφοὶ, ἵνα μὴ ὀρεθῶμεν Ἰουδαίων μέτοχοι
 τσαυρωσάντων δεσπότην τὸ αὐτῶν δημιουργόν.
 φοβηθώμεν πάνποτε ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν
 τὰ παθήματα τοῦ σωτῆρος. μελετῶμεν πάνποτε τὰ
 αὐτῶν παθήματα. δι' ἡμᾶς γὰρ ἔπαθεν ὁ ἀπαθήτης
 δεσπότης. δι' ἡμᾶς ἐταυρώθη μόνος ἀναμάρτητος.
 Τί ἡμεῖς ἀποδῶμεν πρὸς τῶν ἀδελφῶν; προσχωρήσωμεν
 ἐν ἑαυτοῖς καὶ μὴ ἀθετήσωμεν τὰ αὐτῶν παθήματα.
 προσέλθετε ἅπαντες τέκνα τῆς Ἐκκλησίας ὠνηθέντες
 αἵματι τιμῆς καὶ ἀγίας καὶ ἀχράντης δεσπότης. δῶτε
 μελετήσωμεν παθήματα δάκρυσι καὶ φειαγμοῖς,
 ἐννοῶντες τὸ φόβον, μελετῶντες ἐν τρόμῳ,
 λέγοντες εἰς ἑαυτοὺς, Χειρὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν δι'
 ἡμᾶς τὸν ἀσεβεῖς θανάτῳ παρεδόθη. κατὰ-
 μαθε ἀδελφεῖ τί ὅτι οὐκ ἀκούεις. Θεὸς ἀναμάρ-
 τητος ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ ἡμῶν παρεδόθη, ἀνοιξον καρ-
 δία σου, κατὰ μαθε ἀκριβῶς τὰ αὐτῶν παθήματα,
 καὶ λέγε εἰς ἑαυτόν. Θεὸς ἀναμάρτητος σήμερον πα-
 ρεδόθη. σήμερον ἐνεπαίχθη. σήμερον ἐνυβρίσθη.
 σήμερον ἐρράπιδθη. σήμερον ἐματίχθη. σήμερον
 ἐφόρεσεν σέφανον ὡς ἀκανθῶν. σήμερον ἐταυρώθη
 ὁ ὑψίστος ἀμνός. τρομήσει σου καρδία, φείξει σε
 ἡ ψυχή. δάκρυσον καθεκάστη ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ
 παθημάτων δεσπότη. γλυκαίνε τὰ δάκρυα,
 φωτίζεται ἡ ψυχή μελετώσα πάνποτε Χειρὸς
 τὰ παθήματα, ὥτως μελετώσα αἰεὶ δακρύων
 καθεκάστη, ὡς αὐτῶν δεσπότη πρὸς τῶν πα-
 θημάτων ὡς ἔπαθεν ἡμεῖς, ἵνα καὶ ἐν ἡμέρᾳ
 τῇ αὐτῇ παρουσίας γένηται δάκρυα, καύχη-
 μα, καὶ ὑψώμα ἔμπροσθεν τοῦ βήματος. κακο-
 πάθησον καὶ σὺ μελετῶν παθήματα τοῦ ἀγαθοῦ
 δεσπότη. ἡ πόμεινον πειρασμούς. ἐχαιρήσθην
 ἐν ψυχῇ. ὁ μακάριος ἀνθρώπος, ὁ ἔχων
 πρὸ ὀφθαλμῶν δεσπότην ὑψίστον καὶ αὐτῶν πα-
 θήματα, καὶ ταυρώσας ἑαυτὸν ὑπὸ πάντων πᾶσι
 παθῶν, καὶ γνήων πραγμάτων. ὅς γέγονεν
 μιμητὴς τοῦ ἰδίου δεσπότη. αὐτὴ ὅτι συνέσις.
 αὐτὴ ἡ ἀφάδεσις οἰκετῶν φιλοθέων, ὅταν μι-
 μητὰ αἰεὶ γίνονται τοῦ δεσπότη ἐν τοῖς ἀγαθοῖς
 ἔργοις. θεωρεῖς ὡς ἀνθρώπε τὸ ἀχραντὸν δεσ-
 πότην κρεμάμενον ἐν τσαυρῶ. καὶ πολλὰς ὡς ἀνε-
 δὲς ἐν τρυφῇ καὶ γέλωτι ἐπιτελῶν τὸν χρόνον,
 ὃν πρὸς ἐπὶ τῇ γῆς; ἡ οὐκ οἶδας ὡς ἀδελφε
 ὅτι λόγον ἀπαγεῖ ὁ ταυρωθεὶς κύριος περὶ
 τούτων ἀπάντων καταφρονημάτων σε ὡς ἀκούων
 ἀμελεῖς, καὶ κατατρυφῶν γελάς, καὶ τρυφᾷς
 ἀφρόως. ἦξε ἡ ἡμέρα ὁκείνη ἡ φοβερά,
 ἵνα

A aquam produxit eis in deserto; verum-
 ipsi contra, pro his dederunt ei acetum,
 suspendentes in cruce. Adnitamur, fra-
 tres, ne cum Judæis, qui Dominum Cre-
 atorem suum crucifixerunt, reperiamur par-
 ticipes. Timeamus, semper præ oculis pas-
 sionem Salvatoris habentes: ejusque cru-
 ciatus assidue meditemur. Propter nos si-
 quidem passus est impassibilis Dominus:
 propter nos crucifixus est, qui solus sine
 peccato erat. Quid nos, fratres, pro his
 ei retribuemus? Attendamus ergo nobis,
 & passiones ejus aspernari caveamus. Ve-
 nite huc cuncti Ecclesiæ filii, qui pretio-
 so ac sancto Sanguine immaculati Domini
 redempti estis. Venite, passiones Domini
 cum lacrymis, atque singultibus meditemur:
 atque inter meditandum contremiscamus,
 & ad invicem dicamus: Christus Salvator
 noster propter nos impios morti est tradi-
 tus. Disce atque perpende, frater, quid
 sit, quod audis: Deus, qui sine peccato est,
 Filius Altissimi propter te traditus est. Ape-
 ri cor tuum, & addisce diligenter passiones
 ejus, atque ita tacitus tecum loquere. Deus,
 in quem cadere nequit peccatum, hodie tra-
 ditus est, hodie illusus est, hodie contume-
 liis affectus est, hodie alapis cæsus, hodie
 flagellatus, hodie coronam spineam gestavit,
 hodie coelestis agnus crucifixus est. Contre-
 miscat cor tuum, perhorrescat anima tua.
 Distillent tibi jugiter lacrymæ, ex hac Passio-
 nis Domini meditatione: dulcescunt namque
 lacrymæ hujusmodi, illuminaturque anima,
 passiones Christi assidue versans. Lacrymare
 per singulos dies, gratias agens Domino, pro
 tot, tantisque, quæ tui solius gratia passus
 est: ut in die adventus ejus, sint tibi lacrymæ
 tuæ gloria & exaltatio coram tribunali illo
 tremendo. Perfer tu quoque afflictiones, me-
 moria recolens quæ tua causa pertulit pius ac
 benignissimus Dominus. Perfer tentationes,
 gratias ex animo referens. Beatus sane homo,
 qui ob oculos semper habens coelestem
 Dominum, & passiones ejus, seipsum cruci-
 fixit mundo, cum universis concupiscentiis
 ejus, rebusque terrenis: qui factus est imita-
 tor Domini sui. Hæc prudentia, hæc cura
 atque affectio est bonorum famulorum, quum
 semper imitari student suum Dominum in
 operibus bonis. Contemplaris, o homo, imma-
 culatissimum Dominum in cruce suspensum:
 audesque, o impudens, & infelix homo, in de-
 liciis ac risu universum vitæ tuæ tempus in-
 terris transigere? An nescis, o miser, & im-
 pudens, quid de his omnibus negligentiis at-
 que despicientiis rationem abs te exiget, qui
 pro te crucifixus est Dominus? Nunc quidem
 hæc dum audis, negligis, in deliciis rides, &
 omni

omni cura vacuus, ac liber vivis: sed veniet profecto dies illa terribilis, ut sine fine lugeas, exclamesque præ doloribus tuis in igne: neque prorsus ibi erit qui respondeat, animæque tuæ misereatur.

Adoro te, Domine. Benedico te, pie. Supplico tibi, Sancte. Procido tibi hominum amator; & glorifico te, Christe: quod tu, qui unigena es, universorum Dominus, solus absque peccato, pro me indignissimo peccatore in mortem es traditus, mortem autem Crucis, ut scilicet a peccatorum vinculis animam peccatoris liberares. Et quid tibi pro his omnibus retribuam, Domine? Gloria tibi, benignissime. Gloria tibi, misericordissime. Gloria tibi, patientissime. Gloria tibi, qui cunctis peccata remittis. Gloria tibi, qui descendisti, ut salves animas nostras. Gloria tibi, qui in Virginis utero incarnatus es. Gloria tibi, qui vinctus es. Gloria tibi, qui flagellatus es. Gloria tibi, qui illusus es. Gloria tibi, qui crucifixus es. Gloria tibi, qui sepultus es. Gloria tibi, qui resurrexisti a mortuis. Gloria tibi, qui prædicatus es. Gloria tibi, cui creditum est. Gloria tibi, qui in coelum assumptus es. Gloria tibi, qui magna cum gloria ad dexteram Patris sedes, & iterum venturus es in gloria Patris, sanctorumque Angelorum ad judicandam omnem animam, quæ sanctas tuas passionibus aspernata est, in hora illa formidabili, atque tremenda, quando movebuntur virtutes coelorum, quando simul venient Angeli, & Archangeli, Cherubim, & Seraphim, cum metu atque tremore in conspectu gloriæ tuæ: quando rursus contremiscent fundamenta terræ, & expavescet omnis spiritus præ incomparabili gloria magnæ majestatis tuæ. In illa hora, gratia tua, obsecro, abscondat me sub alis suis: libereturque anima mea ab igne illo horribili, stridore dentium, tenebris exterioribus, & fletu sempiterno: ut dicere possim, benedicens ac gratias agens: Gloria tibi Domine, qui secundum multitudinem miserationum magnæ pietatis tuæ, me peccatorem salvare dignatus es.

E J U S D E M

ENCOMIUM IN MARTYRES.

Ex Cod. ms.
Barberino
num. 31. p.
310.

Imperitus, & insipiens, impius atque abjectus pictor, venustissimam spectatoribus imaginem proponere desiderat, eamque illustrem ac splendidam omnibus exhibere, Sanctorum, inquam, Martyrum certamen. Verum quum dignos illa imagine colores non habeat, nec adsit manus, quæ ad effigiem perfecte delineandam atque exprimendam sufficere valeat: quomodo, obsecro, præsumet

A ἵνα κλαύσης ἀπαύτως καὶ βοήσης ἐν πυρὶ ἀπὸ πᾶν ὁδυνῶν σε, καὶ οὐκ ἔσται παντελὲς ὁ ἀποκρινόμενος ἐλεῶν σε ἢ ψυχὴν.

Προσκυνᾶσε δέσποτα, ἀλογῶσε ἀγαθὲ, ἱκετεύω ἄγιε, προσπίπτω φιλάνθρωπε, καὶ δοξάζω σε χειρὲ, ὅτι σὺ μονογενὴς δεσπότης πᾶν ἀπάντων, μόνος ἀναμάρτητος, ὑπὲρ ἡμῶν ἀμαρτωλῶν ἐμοῦ ἡ ἀναξίου θανάτου παρεδόθης, θανάτου ὃ σαυροῦ, ἵνα ἐλευθερώσης ψυχὴν ἡμῶν ἀμαρτωλῶν τῶν δεσμῶν ἀμαρτιῶν. Ἐτί σοὶ ἀποδώσω πᾶς τῶν δέσποτα; δόξα σοι φιλάνθρωπε. δόξα σοι ἐλεῆμων. δόξα σοι μακρόθυμε. δόξα σοι συγχωρητὰ πάντων παραπτωμάτων. δόξα σοι ὁ κατελθὼν σώσαι πᾶς ψυχὰς ἡμῶν. δόξα σοι ὁ σαρκωθείς ἐν μήτρᾳ τῆς παρθένου. δόξα σοι ὁ δεσποθεὶς. δόξα σοι ὁ μαρτυρηθεὶς. δόξα σοι ὁ ἐμπαυχθεὶς. δόξα σοι ὁ εἰσπληρωθεὶς. δόξα σοι ὁ ἐγερθεὶς. δόξα σοι ὁ κηρυχθεὶς. δόξα σοι ὁ πισθυθεὶς. δόξα σοι ὁ ἀναληφθεὶς. δόξα σοι ὁ καθεσθεὶς μετὰ δόξης μεγάλης ἐκ δεξιῶν ἡ πατρὸς, καὶ πάλιν ἐρχόμενος μετὰ δόξης ἡ πατρὸς καὶ ἁγίων ἀγγέλων κείνων ἀπαῶν ψυχὴν τὴν ἀφεισθήσαντα ἡμῶν. **D** γιὰ σου παθήματα ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῇ φρικτῇ καὶ φοβερᾷ ὅταν σαλευθῇσονται δυνάμεις τῶν ἐρανῶν, ὅταν ἔρχονται ὁμοῦ ἄγγελοι, Ἀρχάγγελοι, Χερουβίμ καὶ Σεραφίμ μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἔμπροσθεν τῆς δόξης σου. ὅταν τρέμουν πάλιν τὰ θεμέλια τῆς γῆς καὶ φέσσει πᾶσα πονηρὰ ἀπὸ τῆς ἀνεκῆς δόξης σου τῆς μεγάλης. ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ κρύψαιμε ἡμεῖς καὶ χεῖρας σου ὑπὸ πᾶς πτέρυγας αὐτῆς καὶ ῥυθῇ μου ἡ ψυχὴ ἐκ τῆς φοβεροῦ πυρός καὶ βρυγμοῦ τῶν ὀδόντων καὶ σκότους ἐξωτέρου, καὶ κλαυθμοῦ αἰωνίου, ἵνα λέγω εὐλογῶν, δόξα τῷ θελήσαντι σώσαι τὸν ἀμαρτωλὸν, ἀφ' πολλοὺς οἰκτιρμούς τῆς αὐτοῦ ἀσπλαγχνίας.

Τ Ο Υ Α Υ Τ Ο Υ

F ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ.

A σύνετος, ἀμαθὴς, καὶ ὀψελὴς βούλεται τῇ προθέσει στήσαι καλὴν εἰκόνα, φανερὰν τε καὶ ὁράαν, ἅπασιν πᾶσι θεαταῖς ἐμφανίσαι, τοῦ ἵεσι τῆς ἀθλήσει τῶν ἁγίων μαρτύρων. χρώματα ὃ μὴ ἔχων ἀξία τῆς εἰκόνης, μὴ ὃ πάλιν δάκτυλον δυνάμενον τυπῶσαι ἐν αὐτῇ τῇ εἰκόνι χαρακτῆρα τέλειον. πως

τῶς ἀποτολμῶν ὠτελής καὶ ἀτεχνος, ἀναστῆσαι
 εἰκόνα μείζονα ὑπάρχουσα τῆς δυνάμεως ἐμοὶ ἴσῳ
 ἐλαχίστῳ; ἐπεὶ οὖν οὐκ ἀγνοεῖ τὴν αὐτῆς ἀτεχ-
 νίαν, ὅτε ἐπιλανθάνεται τῆς αὐτῆς ὠτελείας, χά-
 ριν τέτῳ προσπίπτει ἱκετῶν δάκρυσι δεαυότην
 τῶν ἀπάντων Χειρὸν τῆ βασιλείας, τῆ καὶ
 δωρησάμενοι τοῖς ἰδίοις μάρτυσι δυνάμιν
 ἐν ἀγῶνι, ἡπομονὴν ἐν θλίψει, ὥστε
 περὶ γενέσθαι τῆς ποικίλων μηχανῶν ἔμι-
 σοκάλου ἐχθροῦ, ὅπως αὐτὸν κομήσονται
 ἐξέφανον ἀμάρταν. ἵνα αὐτὸς ὁ θεὸς
 ὁ ἀγαθὸς καὶ ἅγιος χαρίσεται ἀτεχ-
 νεῖ σοφίαν, καὶ σύνεσιν, καὶ δυνάμιν.
 ἀναστῆσαι εἰκόνα μεγίστην, καὶ ἄξιαν
 τοῦ αὐτῆς τὴν ἀδελφὴν τῆς ἀγίων μαρ-
 τύρων εἰς θεωρίαν πάσαις γενεαῖς ἐρχο-
 μέναις. ἵνα καὶ αὐτοὶ γινώσκῃ τὴν καλὴν
 ἡπομονὴν, μεγίστην καρτερίαν ἀθλοφόρων
 μαρτύρων. γενναῖοι γὰρ γεγονόασιν ἀληθῶς
 τῇ προθέσει, καὶ ῥόδοις ἐπαγετοῖ.
 ἐν καρῷ γὰρ διωγμοῦ, ὅτε πάν-
 τες οἱ ἀδελφοὶ ἐφύγον ἔκ κράμματος,
 ἔκ μὴ ὁμολογήσαι τῇ Χειρὶ, ὑὸν
 Θεοῦ, ἔστηκαν οἱ γενναῖοι μετὰ πάσης
 αἰδρείας. καὶ περὶ ὧν μένοι πίστει τῇ ἐ-
 λικνεῖ τὴν ὁρμὴν τὴν ἑαυτῶν, ὡμο-
 λόγουν ἀφούβως ἐν πολλῇ παρρησίᾳ τῇ
 Χειρὶ ὑὸν Θεοῦ. καὶ τί λέγω κράμ-
 ματος ἀπέδραξ, οἱ δειλοὶ, οὐκ ἐφυγαν
 κράμματος, ἀλλὰ τῇ βασιλείᾳ ἔκ ἑρα-
 οῦ Θεοῦ, ὡς ἀναξίους ἑαυτὸς ποιήσαν-
 τες οἱ χαῖνοι. ἐν καρῷ οὖν ἔκ ἀγῶνος
 εἰσῆκαθ' οἱ γενναῖοι οἱ ἅγιοι τῇ προθέ-
 σει, ἡπομένοντες πάντα τὰ βαρυνή-
 ρια μετὰ χαρᾶς μεγάλης, ὑπὲρ ἧς ὀνό-
 ματος ἔκ μονογενοῦς υἱοῦ ἔκ Θεοῦ καὶ ῥω-
 τῆρος ἔκ κόλπου. τῶς οὖν οὐκ εἰσὶ γεν-
 ναῖοι οὗτοι οἱ μακάριοι, ὁρῶντες τοῖς ὀφ-
 θαλμοῖς φρικτὰ κολασήρια, προκείμενα
 κατὰ αὐτῶν, καὶ πυρὰν καυομένην, τή-
 γαναν, καὶ λέβητας πεμπομένας λέβητας
 οἷοι φραγώνας. οἱ δὲ ὀξυκόντιζον ἐκ
 τρώσεως, ἔκ σέας. πάλιν δὲ ἐθεώρουν τοὺς
 τροχὰς μετὰ τριβίου ἐν βίᾳ σφρομέ-
 νους ἐν πυρὶ καυομένῳ, καὶ ἔτι ἀθρέμ-
 βολα πυρούμενα ἐν πυρὶ, καὶ περὶ ἑσθίας
 βαρύνους, καὶ τρυπανήρια, πέδας, καὶ
 αἰλύσεις, καὶ ἀπᾶς πᾶσι τέχνην. ὅσην ὁ
 ἐχθρὸς πάσης τῇ ἀληθείας ὄρεν κατὰ πᾶν

Tom. III.

ὁμολο-

A fumet rudis aliquis, atque ignarus imaginem
 ejusmodi omnem virium suarum excedentem
 modum spectatoribus ad inspiciendum con-
 templandumque proponere? Quandoquidem
 autem suæ non inscius imperitiæ, neque suæ
 memor est humilitatis artifex hujusmodi, sup-
 plex in precibus prostermitur, rogans, ac
 obsecrans Dominum univerforum Regem
 Christum: ut qui sanctis suis Martyribus in-
 ter certamina, atque pressuras donavit vires,
 addiditque animum, quo varias callidi inimi-
 ci artes, atque versutias vincerent, & coro-
 nam incorruptibilem ac immarcescibilem sibi
 pararent; ipse benignissimus Deus ac sanctus
 insipienti atque inertī ac rudi opifici sapien-
 tiam & intelligentiam, virtutemque largia-
 tur, quibus præstantissimam dignissimamque
 imaginem valeat erigere, & gloriosa sancto-
 rum Martyrum certamina, atque trophæa
 cunctis posthac generationibus spectanda su-
 spiciendaque proponere: ut omnes hinc poste-
 ri raram illorum patientiam, præclaramque
 constantiam addiscant, considerentque. Ve-
 re etenim firmissimi constantissimique fuerunt
 propositi, omnique laude dignissimi. Nam
 quum sævissimæ persecutionis fervor Chri-
 stiano gregi strages, atque calamitates maxi-
 mas inferret, plurimique timore perculsi nec
 ad certamen venire, nec Christum Dei Filium
 confiteri auderent, generosissimi atque for-
 tissimi isti instaurarunt aciem, & fide integra
 atque perfecta suos accincti lumbos, impavidi
 Christum Dei Filium, summaque animi constan-
 tia confitebantur: contra vero, qui terrore,
 atque pavore victi, terga inimico dede-
 rant, coelesti seipso regno abdicarunt, & pri-
 varunt. Miseri sane illi, atque infelices, quos
 tepor, atque ignavia, tanta felicitate ac gloria
 reddidit indignos. Stabant igitur in magna
 E constantia tempore certaminis, validissimi &
 sancti pugiles, poenas quascumque ingenti a-
 lacritate animi, pro nomine Unigeniti Filii
 Dei, ac Salvatoris mundi perferentes. Quam
 autem in pugna strenui, quantaque laude for-
 titudinis præditi illi fuerint, vel hinc constare
 unicuique potest, quod subjecta oculis expa-
 vescenda tormenta adversum se parata, non
 solum nihil reformidarunt, sed & majori con-
 F stantia decertantes, omnia perferendo fortiter
 superarunt. Adspiciebant ardentem rogam,
 ignitas sartagines, & ollas effervescentes, quæ
 ardore atque fervore nimio guttas picis, & a-
 dipis longius a se ejaculabantur. Intuebantur
 quoque aculeatas rotas, inter ignium globos,
 nimia velocitate versari ac circumvolvi. Cer-
 nebant ungulas ferreas, laminas candentes, fu-
 stes, vectes, aculeos, terebra, vincula, compedes,
 atque catenas: omnemque plane artem, ac ma-
 chinam, quam veritatis inimicus contra eos,

I i

qui

qui nomen Salvatoris confiterentur, adinvēnire potuit: omnia quippe tormentorum genera Martyribus in conspectum adduxit, ut terrorem eis incuteret, & in formidinem sanctos verteret; aspectuque ipso, ac suppliciorum perterrefactione, lingua eorum non amplius confiteri Christum Jesum, metu præpedita, tentaret atque præsumeret. Quid porro Dei amantes illi perfectique Athletæ inter ejusmodi ante oculos proposita multiplicia tormentorum genera? Fortiores, atque alacriores effecti, majore fiducia atque constantia animi, citra ullam hæsitacionem intrepide coram judicum ac præfectorum tribunalibus Christum confitebantur. Non enim rogos ardens, non stridens flamma, non ignitæ sartagine, non ollæ ferventes atque ebullientes, non expavescendæ aculeatarum rotarum vertigines, non candentes laminæ, non ferratarum ungularum dentes, non acutissima terebra, non vincula, non compedes, non immensa catenarum pondera, non tyrannorum minæ, non principum fremitus, non omnia machinamenta diaboli, ministrorumque ejus, deterruerunt animosissimos ac fortissimos Christi milites, non ipsum Deum & Salvatorem abnegare impulerunt: at contra, hi clypeo fidei muniti, universas inimici machinas everterunt, & proculcarunt, nihilque omnino ipsos deterrere potuit. Perspexisti bonorum, & Dei amantium fervorum generositatem? Perspexisti summam Athletarum alacritatem, tota fide regnum Dei altissimi quærentium? Vidisti perfectam Athletarum fidem vere perfectorum? Vidisti caritatem Dei, qua res cunctas terrenas contempserunt, ut Deum suum conspicerent, quem dilexerunt? Vidisti Christi affectum, quo pacto e terra extollat cunctos exaltari desiderantes? Adspexisti gestientem paradysum, atque desiderantem videre Athletas in ipso coronatos, & in luce gaudentes? Huc age carissime frater, & mente revolve, atque considera gloriosos Martyrum triumphos. Intuere oculis cordis raram atq; eximiam perfectorum pugilū fidē, inviolabilemque devotionis, ac pietatis eorum affectum. Non enim valuit poenarum vis animos justorum flectere, aut caritatis ardorem, quam in Deum habebant, extinguere. Cæsi quippe, magno cum gaudio verberum ictus tamquam summas delicias excipiebant; fereoque ac hilari vultu gratias Deo, quod meruissent pro ipsius nomine pati, referebant.

Quibus igitur vos encomiis celebrem, o perfecti pugiles Christi? Aut quo vos nomine appellem, viri incltyti, ac ter quaterque beati? Quisnam magnæ vestræ fidei laudes explicet? Obstupuit namque summorum Oratorum eloquentia, & Philosophorum sapientia, dum adeo mirabilia in Christi servis fieri cernerent.

Tyran-

A ὁμολογόντων τὸ ὄνομα τοῦ σωτῆρος, προσέθηκεν ἅπαντα ἔμπροσθεν τῶν μαρτύρων, εἰς φόβον καὶ δειλίαν ἐμβαλὼν τὰς ἀγίας, ὅπως ἀπὸ τοῦ θένος χαλινωθῇ ἡ γλῶττα ἐν τῷ ὁμολογίας τῆς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν. Τί οὖν αἱ φιλόθεοι, καὶ τέλει ἀθληταὶ πρὸς τὸ θεάμα τῶν πολλῶν κολάσεων κεμένων πρὸς ὀφθαλμοῖν; πρὸς θυμῶν λαβόντες κατὰ τῆς ἀπάντων ἐν πολλῇ παρρησίᾳ, ἀφόβως ἀδιστάτως τὸν Χριστὸν ὁμολογῶν ἔμπροσθεν τῆς βήματος ἀρχόντων, καὶ δικαστῶν. ἔς πυρὸς συειγμὸς, ἔς τηγάνων βράσματα, ἔς λεβήτων κοχλασμοί, ἔς τροχῶν περικοφαί, ἔς τε μὴν ἀδρεμβόλα, ἔς περὶ ὁδόντες, ἔς τρυπανιστηρίων ἢ οἰκιστῶν ἢ πολλῶν, ἔς πέδων τὰ σφίγματα, ἔς ἀλύσεως βάρος, ἔς τυράννων ἀπειλή, ἔς ἀρχόντων βρυγμὸς, ἔς τε ἅπαντα τέχνη τῆς μισοκαλῆς ἐχθρῆς, καὶ τῆς ὑπεργλῶς αὐτῆς, ἐφόβησε γενναίως τὰς ἀθλητὰς τοῦ Χριστοῦ, ἀπαρνήσασθαι αὐτὸν τὸ Θεὸν καὶ σωτῆρα. ἀλλὰ μετὰ πίστεως κατεπάτην ἅπαντα τὰ μηχανήματα τῆς ἐχθρῆς. μὴ ἐγγιστάσης αὐτοῖς παντελῶς τῆς δειλίας. ἴδες γενναϊότητα οἰκετῶν φιλοθεῶν; ἴδες γαυρία ἀθλητῶν φιλοχριστῶν; ἴδες τὴν πρὸς θυμῶν τῆς ποδέντων βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ τῆς ὑψίστης; ἴδες πίσιν τέλει πιστῶν ὄντων τελείων; ἴδες ἀγάπην Θεοῦ. πῶς κατεφρόνουν πάντων τῶν ὄντων ἐπὶ τῇ γῆς, ἵνα ἴδωσι Θεὸν ὄντα, ὃν ἠγάπησαν; ἴδες πόθον τοῦ Χριστοῦ, πῶς ὑψοῖ ἀπὸ τῆς γῆς τὰς θέλωντας ὑψωθῆναι; ἴδες τὸν πρὸς ὁδοῦ ποδούντα, σεφαιῆτας θεάσασθαι ἐν αὐτῷ, χαρμομένους ἐν φωτὶ; πρὸς ἐλθε, κατέμαθε ἀδελφέ μου γνήσιε ἔγγονον τῆς μαρτύρων ἐν ὀφθαλμοῖς καρδίας ὑπερβολὴν πίστεως τελείων ἀθλητῶν καὶ τὴν ἀμετάθετον λογισμὸν τὸν ἀσεβῆ. πῶς οὐκ ἔλαυνε βία τῶν βασάνων τῶν δικαίων χαυνώσας τὸν λογισμὸν, καὶ τὴν ἀγάπην αὐτῶν, ἣν εἶχον πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ ἀκίχόμενοι μετὰ χαρᾶς μεγάλης ἐδέχοντο πᾶς πωληγὰς, ὥστε μεγίστην τρυφὴν, καὶ ἰλαρὴν πρὸς ὁπῶν νύχαις οὖν Ἰω Θεῷ, ὅτι ἡξιώθησαν ἔσθαι ὑπὲρ αὐτῶν.

Πῶς ὑμεῖς ἐπαγνέσω Χριστοφόροι τέλει, ἢ πῶς ὑμεῖς καλέσω ἐνδοξοὶ μακάριοι; ἴς ἄρα δυναθεῖν ἐξεπεῖν τὸ ἐπαινον τῆς ὑμετέρας πίστεως; ἐξέστη ἡ σοφία τῆς ῥηπῶν καὶ τῆς σοφῶν, ὁρόντων πρὸς ὁδοῦ εἰς τὰς δόξας τοῦ Χριστοῦ. ἐξέλειπον ῥήματα τυράννων, καὶ δικαστῶν

καρῶν, βλέπόντων ὡς θυμίας τῆς ἀγίας μαρ-
τύρων, καὶ πολλὴν ὑπομονὴν τῆς ἀγίας ἀδελ-
φῶν· ὡς γὰρ ἐβασάνισον ὑπηρετὰ ἄνομοι πᾶς
σάρκας τῆς οἰκίας· ὅς ἐστιν λυπούμενος καὶ
σκυθρωπάζοντας, ὡς ὄντας ἐν βασάνοις, ἀλ-
λὰ ἐν χαρᾷ πολλῇ, ἐβλεπον τὴς ἀγίας·
ἀναπαυόμενοι γὰρ καὶ ἀγαλλιώμενοι ἡδὺ ἐν ταῖς
βασάνοις· ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδελφοὶ ποίῃ ἀπολογίᾳ
ἔχομεν πρὸς τὸ Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ κρίσεως
ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ· ὅτι χωρὶς διωγμοῦ καὶ
παντοίας θλίψεως, ὅπως ἡμελήσαμεν τὴν ἀ-
γάπης τῆς Θεοῦ, καὶ ἡμετέρας ζωῆς; οἱ μάρ-
τυρες θλιβόμενοι, καὶ πάλιν περραζόμενοι, ἐ-
βασανίζόμενοι, ἐν δεινῇ τιμωρίᾳ, ἡγάπη-
σαν τὸ Θεὸν ὅλης αὐτῶν ψυχῆς, καὶ ὅς ἐχου-
σαν περρασμοί, ἐχάλεπα βασανοὶ αὐτῶν ὅσα
χωρὶς αὐτῆς ἀγάπης τῆς Θεοῦ· ἡμεῖς δὲ ἐν ἀ-
νέσει καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες, ὅς ἀγαπῶμεν
τὸ Θεὸν τὴν ἀγαθὴν δεσπότην. Καὶ τί οὖν ποι-
ήσωμεν, ὅτ' αὐτὴν δαΐξωσι ἐκεῖ ἐν τῇ φοβερῇ
ἡμέρᾳ, ἀδελφοὶ μάρτυρες ἐμπαροῦσαι τῇ
βήματι, ἐν πολλῇ παρρησίᾳ πᾶς ἑλπίς τῆς
τραυματικῆς καὶ δεινῆς τιμωρίας· ἡμεῖς ἄρα
ἀδελφοί, τί αὐτὴν δαΐξωμεν ἐκεῖ; ποία κατορθώ-
ματα; τὴν ἀγάπην τῆς Θεοῦ, ἢ ἄρα πίστιν
αὐτῆς; γυμνώματα γυμνῶν; ἢ ἄρα ἀπάθειαν;
ἀλλὰ τὴν ἡσυχίαν; ἢ ἄρα πραότητα; ἢ ἐλεημο-
σύνην; ἢ ἄρα συμπάθειαν; πᾶς βίχας πᾶς
καθαρὰς; ἢ ἄρα κατανύξιν τῆς ἀγνότητος; ἀγρυπ-
νίας; ἢ ἄρα τὰ δάκρυα; μακάριος ὁ ἔχων
ταῦτα κατορθώματα· ὅπως ἔσται ἐκεῖ συμμέ-
τοχος μαρτύρων· καὶ μὴ ἐκβαλλόμενος ἐκ
παροῦ τῆς φωτὸς· ἀλλὰ ἔχει πεποιθὼς παρρη-
σίαν τῇ αὐτῇ ἀφ' ἧς κατορθώματι ἐνώπιον τῆς
Χειρὸς, καὶ πᾶσι ἀγγέλοις αὐτῆς.

Ἀδελφοὶ μάρτυρες θλιβόμενοι ἐκου-
σίως ἐνεκεν τῆς ἀγάπης τῆς Θεοῦ καὶ σωτῆρος,
παρρησίᾳ ἔχοντες πρὸς αὐτὸν τὴν δεσπότην· πρεσ-
βεύσατε ἅγιοι ὑπὲρ ἡμῶν τῆς χαυνῶν, καὶ ἀ-
μαρτωλῶν, καὶ μετὰ ῥαθυμίας, ἵνα ἔλθῃ
ἐφ' ἡμᾶς ἡ χάρις τῆς Χειρὸς, καὶ φωτίσῃ
καρδίαν ἀπάντων τῶν ῥαθυμῶν, ἵνα αὐτὸν ἀ-
γαπῶμεν· ὑμεῖς ἐστὲ ἀληθῶς μακάριοι, καὶ
ἐνδοξοὶ· ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι ὑμᾶς μακαρί-
ζουσιν· ἐν χαρᾷ γὰρ θλίψεως, ὅταν ἐπληθύνετο
ὁ ἀληθινὸς τῆς βασάνων· ὑμεῖς τὴν ὡδύνην
ἔχετε πρὸς ὀφθαλμῶν, λέγοντες ἐν ἑαυτοῖς·
πληθυνθήσιν ἐν ταῦτα βασανοὶ τῆς σώματος·
ὅπως πληθυνθῇ ἐκεῖ ἐν ὡδύνῃ τρυφῆς,
Tom. III.
ἡ ἀνά-

A Tyrannis atque iudicibus verba defecerunt,
sanctorum Christi Martyrum fidem, atque
constantiam alacritatemque cum incredibili
tolerantia atque perseverantia intuentibus.
Nam quum lictorum manus, eorum membra
torquerent, non tristi eos facie adspexerunt,
neque inter tormenta gemitum edentes; verum
hilarior ac lætior vultu gaudia interna te-
stantes: quippe quibus illi cruciatus pro con-
solatione erant, ac requie. Quam ergo nos,
quæso, fratres in tremenda illa iudicii die ex-
cusationem apud Deum habebimus: qui absq;
ulla persecutionis atrocitate, tormentorumq;
vi, caritatem Dei vitamq; nostram usque adeo
negleximus? Ecce sancti Martyres exagitati,
afflicti, tentati, exquisitis tormentis cruciati,
Deum toto corde ac tota mente dilexerunt.
Nullis tentationibus aut minis suppliciisque
licet gravissimis, atque atrocissimis a divina
dilectione dimoveri, & avelli potuerunt: nos
vero etiam in requie atque deliciis diligere
benignissimum Deum ac Dominum nostrum
detrectamus. Sed quidnam acturi sumus in die
illa horrenda: quando beatissimi illi Christi
Martyres juxta foliū gloriæ, magna cū fiducia
adstantes ostendent vulnerū suorū atrociumq;
cruciatuum cicatrices? Nos, inquam, fratres,
quid, obsecro, tunc ibi ostensuri sumus? quas
illic virtutes proferemus? Num caritate in erga
Deum, num fidem ejus, num terrenorū omniū
nudtatem, num animū a passionibus vacuū &
liberū? num quietē & silentiū? num mansuetu-
dinē? num eleemosynas, num commiserationis
affectum? numquid orationes mundas? num
puram mundamq; compunctionem; num vigi-
lias? num lacrymas? Felix profecto atque be-
atus erit, quem ista ibi comitabuntur; Mar-
tyrumque tunc revera futurus illic est socius,
neque a coelesti illo plenoque luminis thala-
mo repellatur: verum eandem coram Christo
& Angelis ejus habiturus est fiduciam, hisce
bonorum operum meritis fretus.

Obtestamur igitur vos, o sanctissimi Mar-
tyres, qui pro Deo ac Salvatore, ejusque
amore, sponte, ac prompte atrocissima tor-
menta subiistis, quamobrem etiam familiarius
jam ei conjuncti estis: ut pro nobis miseris
peccatoribus negligentiae squalore obsitis Do-
minum deprecemini, ut Christi in nos infun-
dat gratiam, quæ corda nostra illustret atque
illuminet, quo ipsum diligere valeamus. Vos
etenim vere beati, ac gloriosi estis, quos An-
geli pariter, & homines felices, & beatos
prædicant: siquidem pressuræ tempore,
quum tormentorum in vobis dolor augetur,
vos mentis oculis paradisu contemplabimini,
sic vobiscum reputantes atque dicentes: mul-
tiplicentur jam hic poenæ corporis: ut in
paradiso illic voluptatis, requies multiplice-
tur.

tur. Quumque in altum valde fluctuum montes, molesque undarum per tormenta sese attollerent; repromissa vobis a Deo beatitudo continenter ante oculos versabatur; affirmantibus vobis atque credentibus, Deum altissimum mentiri nullatenus posse, qui hæc ipsa promiserat. Quandoquidem ergo futura illa bona jugiter ante oculos mentis vestræ defixa tenebatis, certoque credebatis, vos eis sine fine perfruituros: ideo, beatissimi, moveri, flectique haudquaquam potuit vestra constantia. Læta quippe ac jucunda futurorum expectatio, vos ita animavit, atque corroboravit, ut singulis horis nova vobis, atque acriora admoveri cuperetis supplicia, neque ullis fatiari tormentis potueritis. Adspexit vos inimicus securos, ac fiducia plenos, & plane intrepidus in certamine persistentes: nullamque cruciatuum atrocitatem, prorsus reformidantes. Vidit, inquam, & contractæ sunt suæ improbitatis vires: quare vehementer obstupuit, & indoluit, quando poenas quasculumque superabatis: opinabatur enim inimicus terrore ensis se robur constantiæ vestræ posse infringere, vobisque horrorem incutere: ut Christum abnegaretis, quem toties in visceribus semper ii desiderant atque amant, qui ipsum riment. Ignorabat tamen infelix ille, fore, ut suo gladio, quo immensos sanguinis rivus ex sanctorum jugulo fuderat, sibi ipsi imprimis necem pararet, ut vel ipsis pii innocentisque cruoris undis ipsemet misere suffocaretur. Dicebat autem ad milites suos, jam victus atque confusus: reformido ac pertimesco hunc sanguinem, qui de interemptorum pro Jesu Nazareni nomine, cervicibus diffluit: se quippe invicem ad mortem fortiter pro ipso subeundam cohortantur, & animant. Terrorem mihi incutit tanta ipsorum sanguinis effusio; nec ad momentum quidem temporis, coram tanta discipulorum Christi consensione, consistere amplius valeo. Poenitet me nunc facti mei, malleque me adversus ipsos non concitasse Regum animos: nam ecce undique eorum sanguis me exagitat. En sanguinis effusi odor jam meas dissolvit vires. Nequeo prorsus illuc oculorum intendere aciem, ubi ossa discipulorum Jesu jacent. Hæc sunt, o fortissimi milites, præclara victoriæ vestræ insignia. Ista, o Athletæ Christo induti, vestræ fidei, vestræque fortitudinis præmia. Ista vestræ victoriæ, o generosi theophori, Deique amantes pugiles, trophæa, corona, & gloriatio. Mors ista vestra, vitam vobis peperit sempiternam. Intuiti sunt sapientes hujus sæculi immensam stragem vestram: & in stuporem tota sapientia illorum conversa est: attonitique ad se invicem ajebant: vere magnus est Deus Christianorum, in quem omnes ipsius

A ἡ ἀνάπαυσις αὐτῶν. καὶ ὅτι αὐτὸς ἡγάρετο ζάλη
 ἔκλυδωνος ἀπὸ τῆς τιμωριῶν, τὸ μακα-
 ρισμὸν τοῦ Θεοῦ εἶχετε πρὸς ὀφθαλμῶν,
 πιασθέντες, ὅτι ἀψευδὴς ἔστιν ὁ ἐπαγγε-
 λάμενος Θεὸς ὁ ὑψίστος. ἐπειδὴ πρὸς ὀφ-
 θαλμῶν ταῦτα εἶχετε τὰ μέλλοντα ἀγα-
 θὰ, πεπληροφορημένοι ἀτελευτήτως αὐτῶν
 ἀπολαύειν ἐν χαρᾷ. ἀπὸ τῶν ἁγίων,
B οὐκ ἐχωνῶντες ὑμῶν ὁ ἰσχυρὸς λογισμὸς.
 ἡ χαρὰ τῆς μελλόντων, ἡ ἀγαλλίασις τῆς
 προσδοκίας ὑμῶν, ἀνδρείους καὶ γενναίους κα-
 ταργάσατο ὑμᾶς, καὶ ἐκάστην ὥραν μηδεὶ
 κῶρεννυμένους ποτὲ τῆς τιμωριῶν. ἴδεν ὑμᾶς ὁ
 ἐχθρὸς τήκοιτας ἐν ἁγῶνι θαρσηρὺς, καὶ ἀφό-
 βος. μὴ ἔχοντας παντελῶς δειλίαν ἐν καρδίᾳ
 βασάνων καὶ περασμῶν. Καὶ ἐξελύθη ἡ ἰσχύς
C τῆς αὐτῶν ποιότητος. νικησάντων δὲ αὐτῶν πάσας
 αὐτῶν βασάνους, ὑπέλαβεν ὁ ἐχθρὸς ἀπὸ φό-
 βου τοῦ ξίφους εἰς δειλίαν ἐμβαλεῖν τὴν ὑμετέ-
 ραν ἀνδρείαν, ἵνα ἀρνήσῃτε Χριστὸν, τὸ
 ποδόμενον αἰεὶ ἐν τῇ ψυχῇ τῆς φοβερότητος αὐ-
 τῶν. καὶ οὐκ ἴδῃ ὁ ἀδελφός, ὅτι τὸ ξίφος
 αὐτῶν, πηγὰς αἱμάτων πολλῶν βρύει ἐκ
 τῆς ἀσθενείας τῆς ἁγίων ἀδελφῶν, ἵνα ἀποπνιγῇ
D αὐτοὺς ἀπὸ μέσον τῶν κυμάτων, καὶ αἱμά-
 των τῶν ἁγίων. τὴν δυνάμεσιν δὲ αὐτῶν ἔλε-
 γε μετ' ἀσθενείας. φοβοῦμαι, καὶ δειλιῶ ἐκ
 τοῦ αἵματος τούτου, τοῦ βρύοντος ἐξ ἀσθενείας
 τῶν σφραγιζομένων ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ
 Ναζαρενοῦ. ἀλλήλους γὰρ προσκαλοῦνται, τῶν
 θανόντων ὑπὲρ αὐτῶν. σκοπῶ με ἀποφορά ἡ τῆς
 αἱματος αὐτῶν. οὐκ ἰσχύω ἐκέτι σταθῆναι
E μίαν ὥραν ἢ ῥοπὴν ἐμπροσθεν συμφονίας τῆς
 μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ. βέλτιον ἢ μοι πολὺ,
 ἵνα μὴ ἐξήγαγα τοὺς βασιλεῖς κατ' αὐτοὺς. ἴδῃ
 γὰρ τὰ αἵματα αὐτῶν διώκει με πάντοθεν. ἡ
 ὁσμή τῆς αἱματος ἐκλύει με τῇ δυνάμει. ὁ δὲ
 ναμαὶ γὰρ προχέει παντελῶς εἰς τὸν πότον, ὅπως
 εἰσὶν τὰ ὅσα τῶν μαθητῶν Ἰησοῦ. ταῦτα τὰ
 λαμπρὰ ἀθλα τῆς γενναϊότητος ὑμῶν, ἀγωνισαί
F τέλειοι, καὶ ἀνδραγαθήματα τῆς ὑμετέρας πίς-
 τως, ἀδελφὰ χριστοφόροι. τὸ πρὸς τὸ γαυρίαμα
 τῆς ὑμετέρας νίκης γενναῖοι θεοφόροι καὶ φιλό-
 θεοι. ταῦτα τὰ καυχήματα. ὁ ὑμέτερος θά-
 νατος μάλλον ὢ ζωνὴν ὑμῖν καταργάσατο. κατε-
 νόησεν σοφοὶ εἰς ὑμετέρας σφαγὰς, καὶ ἐξέστη ἡ
 φρόνησις. τῶν ἀφρονῶν αὐτοὺς. ἐννεοὶ γενόμενοι
 πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον. μέγας Θεὸς ἀληθῶς,
 ὁ Θεὸς τῶν χειρῶν, εἰς ὃν πεπιστεύκασι
 πάντες

πάντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. πλησάκις δὲ γεγόνασιν αὐτοὶ οἱ τιμωρηταί, προσκυνηταὶ ἀληθῶς, καὶ φοβούμενοι Θεόν, καὶ τέλει τῇ πίσει, ὁρῶντες ἡσυχαστήν τινα ἀγίῳ μαρτύρῳ, καὶ καλὴν ὡρίστησιν, ἣν ἔχον πρὸς ἀλλήλους ἐν αὐτῷ τῷ ἀγῶνι.

Ἰδετε ὦ ἀδελφοὶ συμφωνίαν θεϊκὴν; ἴδετε ἀγαπητοὶ ἀγάπην κατὰ Θεὸν ζητῶσαν ἐν πόνῳ τὰ μέλη τὰ ἴδια; ἔκλεινοι γὰρ οἱ ἅγιοι ἀλλήλους παρεκάλει ἐν αὐτῷ τῷ ἀγῶνι, καὶ τὰς ὀλιγοψύχους παρεμυθούνητο αἰ. ἵνα καὶ αὐτοὶ οἱ δοῦλοι σὺν αὐτοῖς φεφανωθῶσι μετὰ χαρᾶς. ἡμεῖς δὲ οἱ πονηροὶ ἀλλήλους φθονοῦντες, ἀλλήλους ἐαδίσαμεν, καὶ ἀλλήλους δαίνουμεν. ὁ δὲ πικρότητα τῆς ἡμῶν πονηρίας. Δύρο γενεὴ μαθητῆς τινὶ ἀγίῳ μαρτύρῳ. ἐὰν θελήσῃ μαθητεύσας, γίνονται σοὶ καὶ αὐτοὶ διδάσκαλοι ἀγαθοί. καὶ μανθάνεις ἵνα αὐτῶν τὴν καλὴν ἀπάθειαν, τὴν πίσιν τέλειαν, τὴν ἀγάπην τῷ Θεῷ, καὶ συμπάθειαν πολλήν, καὶ πόθον τινὶ μελλόντων. ἔπει γὰρ ἐνίκησεν κακομήνην τὴν πυρὰν ἐκ δυνάμεως τοῦ Θεοῦ καὶ τελείας πίστεως. νίκησον καὶ αὐτὸς φλεγόμενὸς πάντοτε ὀπιθυμίαν κακὴν. πάλιν δὲ ἐνίκησεν ἔκλεινοι τὰς βασάνους. ὁ δὲ τῆς ἡσυχαστηρίας, καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἐλπίδος. νίκησον πάλιν αὐτὸς ὁ δὲ τῆς σωφροσύνης καὶ ἀσεβῆς λογισμοῦ πάντα τὰ ἀχρεὰ πάθη. ἐνίκησεν τυράνους ὁ δὲ τῆς πραότητος, καὶ τῆς μακροθυμίας. νίκησον δὲ καὶ αὐτὸς τυρανίδα τῆς ὀργῆς. ἔκλεινοι μὴ φανερώσῃς γεγονόσιν μάρτυρες. γενεὴ δὲ καὶ αὐτὸς ἐν κρυπτῷ μάρτυς αἰ. τέλειος. ἔκλεινοι ἐτέλει ἀγῶνα παρρησίας. ὀπιτέλεσον καὶ σὺ τὸ ἐν κρυπτῷ ἀγῶνα, ἵνα καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἀνταποδόσεως σὺν αὐτοῖς φεφανωθῇς, καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ συγκληρονόμος αὐτῶν ὀρεθῇς, χαρόμενος εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

Καὶ ποῦ ἀμαρτωλῶ καθευδόντες ἐν κοίτῃ τῇ αὐτῇ διεργεσίας, παρεσβόσατε νῦν ἅγιοι, ὅπως ἐλέως τύχη ἐν τῇ ὥρᾳ ἔκλεινη. ὅτε αὖ φανερεῖνται τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων. ὡς οἰνοχοὺς οἰκτρὺς γέγονα ὑμῖν. ἐγὼ, ἀδελφοὶ μάρτυρες, ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ οἴνου τὸ ὑμῶν ἀδελφείας, ὑπηρετήσα πόθῳ τῶν τέκνις καὶ ἀδελφοῖς τὸ ὑμετέρας πίστεως, ἐκ τῆς καλῆς τραπέζης τὸ ὑμετέρας νίκης, τὸ γεμύσης πάντοτε ἐδέσματα, πατράσι καὶ ἀδελφοῖς, καὶ ὑμῶν συγγενεῦσι προσερχομένης αἰ., ἐοίειν τε καὶ πίνειν ἐκ τῆς αὐτῆς τρα-

A ipsius discipuli crediderunt. Frequenter autem & lictores, atque tortores ipsi tanta beatorum Martyrum permoti constantia, Christum veneranter adorarunt: & patientia atq; toleratia maxime eorundem, exhortationibusque, quibus se invicem in ipso certaminis ardore ad tormenta quaecumque subeunda animabant, provocati, in Dei timore ac fide perfecti evaserunt.

B Conspexistis, fratres, divinam consensionem: vidistis, carissimi, caritatem Dei, sua membra inter dolores atque agones mirifice corroborantem. Siquidem sancti illi se invicem in ipso certamine cohortabantur, pusillanimesque semper consolabantur; ita ut & ipsi servi una cum dominis, alacriter coronam referrent; dum nos interim mali atque perversi ob nostram perversitatem invicem invidemus. invicem mordemus & comedimus. C Huc igitur jam age, & sanctorum te Martyrum discipulum præbe. Nam si te illis in discipulum dederis: erunt & ipsi vicissim tibi Magistri optimi, addiscasque ab ipsis passiones quascumque superare: discas quoque ab eisdem perfectam fidem, dilectionem Dei, ac ingentem commiserationis affectum, futurorumque bonorum desiderium: nam ardentem hi rogam, ac flammam virtute Dei, fideque perfecta D vicerunt: quare & tu semper pravæ concupiscentiæ flammam in te ipso restingue, ac vince. Varia illi tormenta superarunt, patientia & spe, quæ est in Christum, suffulti: quo circa & tu turpes cunctas passiones continentia & casta mente atque cogitatione superare contende. Vicerunt illi Tyrannos sua modestia, atque longanimitate: vince igitur & tu tyrannidem iracundiæ. Illi palam martyres fuerunt: at tu in secreto martyrem perfectum te præbe. E Illi in aperto certamen consummarunt: perfice tu quoque certamen in occulto; ut in die retributionis, corona cum ipsis doneris, ac in cælesti regno, socius gloriæ illorum inveniaris, simulque sempiterno gaudio perfruaris.

F Nunc ergo, o sancti, & pro me peccatore, qui tantæ ipsius Dei beneficentiæ tempore obdormisco, precibus vestris intercedite, ut in illa hora tremenda misericordiam consequar, quando manifestabuntur occulta hominum. Velut pincerna aliquis inutilis, atque imperitus vobis hodie, o sanctissimi Christi Martyres, effectus sum. Nam de vino inclyti vestri certaminis, filiis ac fratribus fidei vestræ poculum tradidi: & de præclara victoriæ vestræ mensa, omni ferculorum atque epularum genere instructa, patres ac fratres, cognatos, affinesque vestros, quotidie mensam ipsam frequentantes, toto animi affectu ac

ac desiderio recreare studui. Ecce enim psallunt, Deumque cum exultatione ac jubilo glorificant, qui sacratissima virtutis vestrae capita coronis decoravit: ingentique cum gaudio sacras certaminis vestri Reliquias circumstant, benedici optantes, secumque referre sancta animæ & corporis remedia desiderantes. Omnibus igitur benedictionem impertiamini, ut boni discipuli optimi præceptoris. Ego quoque quantumvis imbecillis ac debilis, accepto a vobis robore, tota animi devotione ante sanctas vestras Reliquias decantavi hymnum laudis vestrae, ac gloriæ. Quare, obsecro, pro me vili ac misero ante thronum divinæ majestatis intercedite: ut precibus vestris salutem ibi consequi merear, gratia Domini ac Salvatoris nostri Jesu Christi, cui gloria, & Patri, & Spiritui sancto in sæcula. Amen.

E J U S D E M
D E J U L I A N O
A S C E T A .

Ο Primus hic inter Ascetas, quum fervus esset, antea quidem, sicut ipse nobis postea enarravit, vitam in multa intemperantia atque lascivia peregerat; tandem autem ad agnitionem veritatis deveniens, optime vitam suam traduxit. At multa in civitate Heliopoli apud Libanum a propriis dominis passus est: quippe qui cum idololatrarum insania participabant. Cæterum defuncto jam ejus hero, vitæ seculari renunciando, effectus est Monachus: Dominum autem tota anima ac corde diligebat, ita ut in omni pene virtutum genere se exercuerit, perfecitque: magnam enim possedit compunctionem, & humilitatem eximiam: non tamen ut quidam post vitæ abdicationem atque secessum facere solent, qui negligentia ac otio, contemtionique mandatorum Dei sese tradiderunt, lumbisque suis haudquam per continentiam ac pudicitiam præcinctis, in abyssum malorum suas ipsi animas defixerunt, ita ut aliqui nec res quidem ad suum institutum pertinentes curent, sed eas etiam respuere propter suas concupiscentias non dubitent: soloque pietatis atque religionis habitu amicti, seipsos domicilium phalangis dæmonium efficiant. Negligens quoque in iis, quibus residebam locis, quidam erat monachus, qui filium valde parvum habebat, & hunc tamquam inobedientem atque immorigerum, in sacrificium dæmoni propter suam

Α τραπέζης, ἡμέραν καὶ ἡμέραν μετὰ πό-
δου καρδίας. ἰδοὺ γὰρ ψάλλοι καὶ ἀγαλ-
λούμενοι πὺν Θεὸν δοξολογῶσι, πὺν γεφανέν-
τα τὰς κεφαλὰς τῇ γενναϊότητι ὑμῶν. καὶ
μετὰ χαρᾶς πολλῆς, κύκλῳ περιεῆκτοι τῇ
ἀγίῳ λευφάνῳ τῆς ἀθλήσεως ὑμῶν, θέ-
λοντες δόλογηθῆναι, καὶ λαβεῖν μετ' ἐαυτῶν
ἰάματα τῇ ψυχῆς τῆ σώματος. δόλογεῖτε
Β οὖν πάντας ὡς ἀγαθοὶ μαθηταὶ τῆ ἀγα-
θοῦ δεσποτοῦ. καὶ γὰρ ἔκαστον ἐν ἐνισχυθεὶς
ἀφ' ὑμῶν ἐψάλλα μετὰ πόδου ἐμπροσθεν
τῇ λευφάνῳ ὑμῶν τῇ ἀγίῳ. γίνεσθε ἐν πρεσ-
βυταὶ ὑπὲρ ἐμοῦ ὅτι χαῖν ἐμπροσθεν τῇ
βήματος, ὅπως ὁρεθῶ ὡς καὶ δι' ὑμῶν πρεσ-
βυτῶν σωζόμενος, χάριτι ὅτι Κυρίου καὶ σω-
τήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἡ δόξα καὶ ἰσχύς
Γ πατεὶ καὶ ἰσχύς ἀγίῳ πνεύματι εἰς τὰς αἰῶ-
νας. Ἀμήν.

T O Y A Y T O Y
ΠΕΡΙ ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ ΤΟΥ
ΑΣΚΗΤΟΥ.

Ο ὁ ἄριστος τῶν ἀσκητῶν οἰκέτης ὅτι
ὑπάρχων. καὶ μὴ πρῶτα κατὰ αὐ-
τὸς ἡμῖν λοιπὸν διηγέτο, ἐν πολλῇ ἀσωτεία
ἔζη. ὑπερον δὲ εἰς ἐπίγνωσιν ἐλθὼν, καλῶς
διεβίωσεν. καὶ τοὶ πολλοὶ πεποιδῶς ἑαυτῶν
δεσποτῶν ἐν ἡλιεπόλει τῇ πρὸς Λίβανον. με-
τέχον γὰρ τῆς εὐδωλομανίας. τῶν δὲ Κυρίῳ
αὐτῶν τελευτήσαντος, ἀποταξάμενος ἐγένετο μονα-
χός. ἠγάπησε δὲ τὸ Κύριον ἐν ὅλῃ ψυχῇ
καὶ καρδίᾳ, ὡς τε κατωρθώσας αὐτὸν χειρὸν
πάντων ἀρετῶν. ἐκτίσας κατὰ νύκτα πολλὴν
ταπεινοφροσύνην ὅτι ὑπερβάλλουσαν. καὶ ἔχων
τινες μετὰ τῇ ἀναχώρησιν τῆ βίᾳ τῇ ἀμελείᾳ
καὶ τῇ ἀργίᾳ τῇ ἐντολῇ τῆ Θεοῦ ἐκδεδωκό-
τες ἑαυτοὺς. καὶ τὸ ὅσον μὴ πωλεῖν σάμανοι τῇ
σωφροσύνῃ, εἰς βάσιν κακῶν κατέπεσαν πᾶς
Ε ἑαυτῶν ψυχᾶς. ὡς τε τινὲς μὴ τῇ πειρασίων
ἀμνήτης ἑαυτοὺς ἔχον. ἀλλὰ καὶ ταύτην παρελ-
θεῖν ὅτι παρητήσαντο ἀπὸ πᾶς ἑαυτῶν ὀπιθυ-
μίας, καὶ χῆμα ἀσεβείας ἡμφιεσμένοι οἰκη-
τήριον ἑαυτοὺς κατεσκιάσας τῆς τῶν δαίμονων
φάλαγγος. ἀμέλει καὶ ἐν οἷς ἐκαστὸς ἐξ ὧν
τόποις, μοναχός τις ἔχων ὑπὸν μικρὸν κομιδῇ
καὶ τῶν ὡς πωλεῖν οὐκ ἔστι. ὅτι παρητήσαντο θυ-
σίαν τῶν δαίμονων, τῶν πωλεῖν ἀγαγεῖν ἀπὸ φι-
λοχρη-

λοχρηματίας· ἀλλ' ἡ ὁ Θεοῦ βοήθεια πρὸς λαβοῦσα, διέσωσε τὸ παιδίον· ὡς γὰρ κατήγαγον αὐτὸν ὁ δαίμων εἰς τὸ ὑπόγειον τόπον· εἶδα ἐλέγετο χρυσίον πολὺ κεκρυφθῆαι ὑπὸ τῆς κατεσκαυασάντων τὸ ἱεροτάφιον· θεασάμενος ὁ δαίμων τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ὃ ἠμφίετο δὲ παιδίον· ὅτε ἐπὶ λήθησεν τὸν ἀδικῆσαι· σὺν τῷ γὰρ ἀναλάβῃ κατήκει ὁ ἀνὴρ· πατέρα γὰρ τῷ πατρὶ καλεῖν ὀκνητέον ἐμοί· ὥτως ἔν τῷ ἔργῳ τῷ σκοπῷ ἐγνωκώς, ἐπερθεὶς ἀφείλετο τὸν ἀνάλαβον ἀπὸ τοῦ παιδὸς· καὶ φωνὴ πάλιν ἐγένετο ἐκ τῶν ἀδύτων· ὅτι ἐπεὶ ὅλως ἀφιερώθη Θεῷ· ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ πατρὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀφαιρέσας· διηγήσατο τὰς ἀποκαταστάσεις πάντα· ἅμα δὲ καὶ τὴν γενεομένην αὐτῷ ἀπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀντίληψιν· γέγονε γὰρ ἐξήγησις ὁ λόγος· ὥστε καὶ συνέδειον συγκροτηθῆαι ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων ἐπὶ τῇ ὑποδείξει τοῦ πράγματος.

Ταῦτα δὲ ἀδελφοὶ παρασκευάζει ἡ ἀμέλεια τῆς συνάξεως· καὶ δὲ μὴ συνεχῶς πρὸς θεῶν καὶ νηφόντως· ἡ γὰρ ψαλμοδία καὶ ἡ πρὸς θεῶν ἐν ταπεινῷ λογισμῷ ἀνακουφίζουσι τὸ ἔν τῶν ἀπηνόρητων παιδῶν· καὶ νεανιωτέρων τὴν ψυχὴν καθιστῶσιν πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἑραίου ἀγαθῶν· ὥστε δὲ προσομιλεῖν Θεῷ ἀφ' ἧς καθαρᾶς προσευχῆς· ταπεινοφροσύνην ἐμποιεῖ τῇ ψυχῇ· ὥστε δὲ προσάλλεσθαι βασιλεύσιν· ὑψηλοφροσύνην γενναίᾳ μὴ λίαν πυρρῶν ὑπὸ τοῦ κρείττους φόβου· ἀλλ' ἔν καμίνος καὶ χωνοθήκῃ πεφυκεῖ ἡ πρὸς βασιλέα συνάφεια· δοκίμους ἢ ἀδοκίμους τὴν μετέχοντας ἐμφάνισα· οἱ δὲ τὸν Κύριον πρὸς ὀφθαλμοῖν ἔχοντες ἀφ' ἧς τῶν κρείττωνι φόβῳ ἐκκρούουσι τὴν προσαύξαι τῆς ὁρμῶν πραγμάτων· διὸ μακάριος ὁ ἀποταξάμενος τῷ βίῳ, συνασπασάμενος ἐν συνουσίᾳ ἁγίων· καὶ ἐν ὑποταγῇ πνευματικῶν πατέρων· καὶ ἀφ' ἧς ἐν καθαρᾷ συνειδήσει τὸν βίον εἶναι· ὅτι καὶ καταχυνθίσεται ἐν τῇ ἀναστάσει τῆς δικαίων· ἐὰν δὲ τῶν συνειδύζοντι μετὰ ἀνδρῶν ἀνοσιῶν καὶ ἀνυποτάκτων· ὅτε ὀφείτω ὁ ποιῶν ἡμέρας πικρὰς· ἡ γὰρ ἀνθενία καὶ ἡ μοιρία καὶ ἀντιβουλία, ἐρημόν τε καὶ πτωχὸν καθίστησι τὸν ἀνδρῶν τῆς πνευματικῆς καρπῶν καὶ χαρισμάτων· δὲ δὲ κείσει πάντα ποιῶν, μακάριόν ἐστι.

Ὁ δὲ μακάριος Ἰουλιανὸς νεκρώσας ἑαυτὸν τῆς κοσμικῆς πραγμάτων· ὡς ἀπῆται ὁ ἀσκη-

A avaritiam offerre non verebatur. Verum divino auxilio assumptus præservatusque est puer. Quum enim deduxisset eum miser & infelix homo in quemdam subterraneum locum, ubi multum auri dicebatur reconditum ab iis, qui sacra sepulcra parabant; dæmon conspecto Crucis signo, quo puer amictus erat, non est ausus ei nocere: nam cum Analabo adduxerat eum vir ille, quem patrem appellare piget pudetque. Sic igitur re explorata & ex eventu cognita, surgens abstulit a puero Analabum. Rursusque vox ex locis abditis atque secretioribus audita est: quum omnino is sit Deo consecratus, frustra mali quid contra ipsum tentari. Puer igitur admirabiliter liberatus ac conservatus, enarravit quæ successerant omnia, simulque quomodo a Domino nostro Jesu Christo assumptus protectusque esset. Celebris quippe de eo increbuerat sermo ac rumor, ita ut etiam Concilium a sanctis Patribus occasione rei quæ acciderat, colligeretur.

Hæc porro, fratres, parat negligentia atque despicientia Synaxeos: & quod non continenter vigilanterque piis precibus quis insistant. Siquidem Psalmodia, & Oratio cum humili cogitatione mentem a vetitis atque illicitis passionibus sublevant, & animam inconsideratam ad desiderium cœlestium bonorum magis corroborant. Quemadmodum autem colloquium cum Deo per puram orationem, humilitatem producit animæ: ita sermocinatio atque confabulatio cum Regibus, superbiam iis, qui non valde a validiore ac præstantiore timore incensi sunt, generat. Camini igitur & fornacis instar, est frequens cum Rege conversatio, probos ac reprobos eos, qui cum iis agunt declarans. At qui Dominum semper præ oculis habent, meliore timore mundi, inordinatas rerum earum quæ videntur affectiones expellunt fugantque. Beatus ideo ille, qui abdicata vita seculari, in coetu virorum sanctorum conversatur, & sub obedientia spiritualium Patrum, suamque in pura conscientia vitam traduxit: quoniam non confundetur in resurrectione iustorum. Væ autem illi, qui cum viris impiis conjungitur atque inobedientibus: quoniam dies amarus videbit. Complacentia enim sui, propriæque potestatis amor, & singularitas, propriaque voluntas, hominem vastant ac perdunt, & spiritualibus eum fructibus gratiisque spoliunt: cum discretionem autem & iudicio cuncta facere, beatum est.

Beatus vero Julianus mortificans in se mundanas concupiscentias, quantum monastica vivendi exigebat ratio, in sua refi-

residebat cella : prope autem ejusdem cellam, etiam mea cella sita erat : nam ejusdem eramus congregationis ambo . Accedebat igitur is ad cellam meam , & ego vicissim ibam ad ipsum : proficiebam enim ex colloquio ac conversatione viri : mirabarque, quum viderem tantam in homine barbaro cognitionem, quippe ex partibus occidentalibus oriundo : glorificabamque Deum, qui non vult quemquam perire, sed omnibus per poenitentiam ignoscere; & illius dicti Evangelici recordatus sum :
Matth. 8. Amen dico vobis, quod multi ab oriente,
Luc. 13. & occidente venient, & recumbent cum Abraham, & Isaac, & Jacob in regno Coelorum : filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores : ibi erit fletus & stridor dentium.
 Suspiransque dixi : Libera nos, Domine, a tenebris exterioribus, & illo fletu ac stridore dentium : & memento nostri in beneplacito populi tui ; visita nos in salutari tuo, ad videndum in bonitate electorum tuorum, ad lætandum in lætitia gentis tuæ, ut lauderis cum hæreditate tua . Memento nostri, Domine, sicut meministi latronis, quum veneris in regnum tuum : & corpora nostra ex monumentis cum gloria resuscita, dignosque nos raptu justorum redde in nubibus : ut & nos modicam hæreditatem montis sancti tui, precibus sanctorum tuorum, accipiamus . Amen.

Psal. 105.

Beatus ergo Julianus, corpore quidem erat robustus, sed nimio labore atque exercitatione conficiebatur, Patrum vestigiis insistendo, illiteratus autem quum esset, addiscere conabatur. Hic pietatem atque religionem colens, cellam habebat, in qua per se quietam atque tranquillam vitam ducebat, & cubile tenebat : sed quum illi non sufficeret angustia cubiculi, intus sibi illud in modum sepulcri ædificavit, angustissimum quoque ejus ingressum reddens, per quem quum introiret, in eo velut in monumento aliquo orabat lugens ac plorans. Operabatur autem & propriis manibus carbasa ac vela navium. Compunctionem porro, & planctum amabat, si quis alius, ita ut prætereuntes cellam ipsius, vocem ploratus ejus audirent. Ejulabat enim, sicut solent qui filium aut filiulam sepeliunt unigenam, revocantque cum cantu : sua quippe peccata ipse sibi ante oculos constituens, anxie dies noctesque deflebat ; ipsasque noctes brevissimo somno transigebat . Cura siquidem retributionis, ipsum

A ὁ ἀσκητικὸς λόγος, ἐκάθισεν ἐν τῷ κελλίῳ ἑαυτοῦ· πλησίον δὲ τῷ αὐτῷ κελλίῳ, ὑπῆρχε καὶ τὸ ἐμὸν κελλίον· ἦμεν γὰρ τῷ αὐτῷ συστήματος ἀμφοτέρω· παρέβαλλεν ἕν ἐν τῷ κελλίῳ μου· καὶ γὰρ δὲ ἀπῆεν πρὸς αὐτὸν, ὡφελύμενη γὰρ ἐπὶ τῇ συντυχίᾳ τῷ αἰδρὸς· καὶ ἐθαύμαζον θεωρῶν ποσάτην ἐπίγνωσιν ἐν αἰδρώπῳ βαρβαρῶ· ἦν γὰρ δυτικῶν μερῶν, καὶ ἐδόξαζον τὸ Θεὸν τὸ μὴ θέλοντα τινὰ ἀπολέσθαι· ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν συγχωρῆσαι· καὶ ἐμνήσθη τὸ θαυμάσιον ῥήτου τὸ λέγοντος· ἀμὴν λέγω ὑμῖν· οὗτοι πολλοὶ ἀπὸ ἀναπολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν, καὶ ἀνακληθήσονται μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἑβραίων· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ὁ καὶ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων· καὶ στενάξας ἔπουν· ῥύσαι ἡμᾶς Κύριε ὅτι ἐξωτέρου σκότους καὶ τὸ κλαυθμὸς καὶ τὸ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, καὶ μνησθήσεται ἡμῶν ἐν τῇ δόξῃ τῆς λαῶν σου· ἐπίσχεψαι ἡμᾶς ἐν σωτηρίᾳ σου· ὅτι ἰδοὺ ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου· ὅτι ἀφρανθήσεται ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τῇ ἑθνῶν σου, ὅτι ἐπαμείψεται μετὰ τῇ κληρονομίᾳ σου· μνησθήσεται ἡμῶν Κύριε ὡς ὅτι λησὸς ὅτι ἀνῆλθης ἐν τῇ βασιλείᾳ σου· καὶ ἐξέγειρον ἡμῶν τὰ σώματα ὅτι τῇ μνημείων μετὰ δόξης ἀξίων ἡμᾶς τῆς ἀρπαγῆς τῶν δικαίων ἐν νεφέλῃς· ἵνα καὶ ἡμεῖς μικρὸν κληρονομήσωμεν τῇ ὁρῇ τῇ ἀγίᾳ σου πρεσβείας τῶν ἀγίων σου, ἀμήν.

B Οὗτος ἦν μακάριος Ἰουλιανὸς ἦν καὶ ῥωμαλαῖος τῷ σώματι· ἀλλὰ κατεπεπόνητο ὑπὸ πολλῆς ἀσκήσεως· κατόπιν γὰρ τῶν πατέρων ἐβάδιζεν· ἀγράμματος δὲ ὡς ἐσπύδαζε τὸ μαθεῖν· ἔπος δὲ θεοφιλὴς κελλίον εἶχεν, ἐν ᾧ ἡσύχαζε κατὰ ἑαυτὸν· καὶ ἐν αὐτῷ κοιτωνάειον· καὶ ὅτε ἠρχέσθαι τῇ στενώσει τῇ ταμειῶν, ἀλλ' ἐνδοῦ ἀποδόμησεν ἑαυτῷ δίκην τάφου, στενοτάτην ποιήσας τὴν εἰσοδόν· δι' ἧς εἰσπρευόμενος ὡς ἐν μνημείῳ προσήνχετο κλαίων· ἐργάζετο δὲ τῆς ἰδίας χειρὸς τὰ ἄρμεια τῇ πλοίων· ἠγαπήκει δὲ τὴν κατανύξιν καὶ τὸν κλαυθμὸν εἰ καὶ ὡς ἄλλος ὥστε τὸς παριόντας ἀφ' ὧν κελλίῳ αὐτοῦ ἀκύνει τὸ φωνῆς τῷ κλαυθμοῦ αὐτοῦ· ἦν γὰρ κλαίων, ὥστε ὁ θαλάσσης ἵππον ἢ θυγάτριον μοιγενῆς, καὶ ἀνακαλόμενος μετὰ μέλους· τὰς γὰρ ἑαυτοῦ ἀμνηστίας προτεθεικὸς πρὸ ὀφθαλμῶν ἐκλαμιν ἐμπότως νυκτὸς καὶ ἡμέρας· τὰς δὲ νύκτας βραχύ τι τῷ ὑπνῷ μετελάμβανει· ἡ γὰρ φροντίς τῆς

τῆς ἀνταποδόσεως ἐξήγειρεν αὐτὸν ἐν σωδῇ· ὅσους δὲ πειρασμὸς καὶ θλίψις ὑπέμεινεν ἀπὸ τῶν ἀμελεστέρων ἀδελφῶν οὐκ ἔστι λέγειν· πάντας δὲ ἀπὸ τῆς ταπεινώσεως καὶ ὑπομονῆς παρήκει τέτυκτος ἀβλαβὴς· ὁποῖος δὲ ἦν εἰρηνικός· ἐγκρατής, ὑπομονητικός· πρῶτος· ἀνταβλήτης· ἀκτῆμων· ὁ γὰρ καθεζόμενος ἐν ἐρήμῳ μετὰ χρημάτων· σείων καὶ τρέμων ἔσται ἐν παντί τῷ πῶ, καὶ ἐπὶ τελείῳ θήραμα ἔσται κακῆργοῖς· ὁ δὲ ἀκτῆμων ἀνεπιβούλετος ἔσται· ἦν δὲ καὶ ἀσκήσιμος καὶ σωτὴς τὰ πάρεργα εὐποροῦμενος ὁ μακάριος· λοιδορεῖται ἀποστρεφόμενος· ταπεινὸς ἐν λόγῳ, ἐν ἔργῳ, ἐν ἐσθῇ, ἐν βαδίσματι· ἔδεν γὰρ ὡς ἐγὼ καὶ οἱ ὁμοίοί μου ῥάθυμοι διεξῆλθεν ἐν ἀμελείᾳ πᾶς ἡμέρας αὐτῶν· ἀλλὰ ἐν πάσῃ κατανύξει διετέλεσε πᾶς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν· καὶ ὥσπερ οἱ ἐν φρεσὶ καθεργαζόμενοι καὶ μέλλοντες σωσάμενοι ἐπὶ τῷ βήματι τοῦ δικαίου, ἀπὸ τῆς φόβου καὶ τῆς ἀγωνίας κλάουσιν, ἔτω καὶ ὁ μακάριος Ἰουλιανὸς ἐμέμνητο διηνεκῶς τῆς φοβερῆς βήματος τῆς Χειρὸς· διὸ καὶ συνεχῶς ἔκλαιεν ἀναλογιζόμενος τὴν μέλλουσαν κρίσιν· ὅπως δὲ κατανύξει καὶ δάκρυα καὶ ταπεινοφροσύνη· ὅτι ἔχει ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα· ἀλλ' ἀπαξία καὶ πᾶν ἀγαθόν· ὃ δὲ μὴ πάρεστι ταῦτα, λίπεται πολὺ ἐξ ἡμετέρων σκοπῶν· παρητῆτο δὲ καὶ συντυχίας γυναικῶν, πᾶς ἀφορμῆς ἐκκλήτων τῶν ματαίων ἡδονῶν· ἡνίκα δὲ ἔκρουεν εἰς τὴν συνάξιν· πρὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἠγωνίζετο ἀπαντήσαι· ἔτις δὲ ἴστω ἐν τῇ συνάξῃ ἀμετέωροι ἔχοντες τὸ ὄμμα, ὡς αὐτῶν τῶν βήματι τῆς Κυρίας ἡμεῖς Ἰησοῦ Χειρὸς παλαισάμενοι.

Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἔφην πρὸς αὐτόν· τίς ἄρα ἀφανίζει τὰ ἐνταῦθα βιβλία· εἰδα γὰρ ἐνέγραπτο Θεὸς ἡ Κύριος ἡ Ἰησοῦς Χεῖρος ἡ Σωτήρ, τὰ φοιτῆα τῶν γραμμάτων ἐξήλειπτο· ὁ δὲ μακάριος εἶπεν πρὸς με· οὐκ ἀποκρύψω ἀπὸ σοῦ ἔδεν· ἡ πόρνη πρὸς ἐλθῶσα τῶν σωτῆρα πῶς δάκρυσι τὰς πόδας αὐτῆς ἔβρεξε· καὶ ταῖς δακρύσιν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασεν· καὶ γὰρ ἀναγινώσκων, ὅπου δ' αὖ ὄρω τὸ ὄνομα τῆς Θεοῦ μου ἐγγεγραμμένοι· πῶς δάκρυσι μου βρέχω· ἵνα καὶ γὰρ λάβω παρ' αὐτῆς ἀμαρτιῶν ἄφεσιν· καὶ γὰρ χαλεπέντως εἶπον· ὁ Θεὸς φιλάνθρωπος ὡς δέχεταί σε καὶ πρὸς τὸν πλην τῶν βιβλίων

Tom. III.

φῆσαι

A ipsum serio excitabat. Quam multas porro tentationes atque tribulationes sustinuerit propter negligentiores fratres, dici non potest : cunctas vero eas per humilitatem & patientiam absque detrimento præteribat. Valde quoque erat pacificus, temperans ac continens, tolerans & constans, mansuetus & clemens, pius atque religiosus, & voluntariæ paupertatis amator. Qui enim cum pecuniis in eremo residet, omni in loco ingemiscet ac contremiscet, & ad extremum præda maleficis erit. Qui vero inopia laborat, insidiis carebit. Quin & impiger, & ad opera extraordinaria promptus & expeditus hic vir beatus erat, & a maledictia convicioque omni alienus : humilis quoque in sermone, in opere, in vestitu, in incessu ; neque enim, ut ego & mei similes pigri, in negligentia suos percurrit dies, sed in omni compunctione dies vitæ suæ perfecit. Et quemadmodum qui carcerali detinentur custodia, dum coram tribunali Judicis producendi sunt, præ timore & angore plorant : sic & beatus Julianus assidue tremendi tribunalis Christi recordabatur : quare & continenter flebat, iudicium futurum cogitans. Ubi autem compunctio, & lacrymæ, & humilitas, ibi nequaquam instabilitas, & quæcumque res perversa ac improba regnat ; sed optimus ordo viget, & omnis res bona. Ubi verò ista non adsunt, multum a scopo, qui quæritur, aberratur. Evitabat is quoque colloquia atque commercia mulierum, occasiones omnes inanium voluptatum amputans. Quando vero pulsus ad synaxim audiebatur, ante omnes alios fratres occurrere contendebat. Sic vero in synaxe consistebat, absque ulla oculorum distractione, quasi jam ipsi tribunali Domini nostri Jesu Christi assisteret.

Quadam autem die ad ipsum dixi : Quis, obsecro, hosce libros corrumpit ? quippe in quibus, ubi scriptum erat Deus, aut Dominus, aut Jesus Christus, vel Salvator, literarum elementa deleta reperiuntur ? Beatus vero ad me : nihil, inquit, a te abscondam. Fornicatrix mulier ad Salvatorem accedens, lacrymis pedes ipsius rigavit, & capillis capitis sui absterxit : Et ego ubicumque nomen Dei mei scriptum comperio, lacrymis meis rigo, ut & ego remissionem ab eo peccatorum accipiam. Ego vero gratiose ad eum dixi : Deus qui benignus est & misericors, bonum illud tuum suscipit propositum : verumtamen libris parcas,

K k

cas,

cas, obsecro. At ille dixit: non irrigatur cor meum, nisi plorem coram Domino Deo meo. Ardentem porro in religione se gessit atque exercuit ultra viginti quinque annos, & interea moritur in Domino, in obedientia, & in persecutione quam passus est, dignus æterna factus beatitudine. Beati enim, inquit, pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum cœlorum. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum cœlorum. Meis sane oculis excidunt lacrymæ super disjunctione ac separatione viri istius.

Narravit Beatus hic cuidam aliquando fratri, dicens: Frater quidam in interiorem vult ingredi eremum, ut ibi viros contemplativos investiget. Consilium igitur mihi suggere propter Dominum, expeditne, ut cum ipso isthuc vadam, an non? Frater autem sciens operarium eum esse, dixit ad ipsum: satius est quietam vitam ducere, & in quiete perfectionem quærere: nam de parvis & levibus atque instabilibus rebus inquirere, & illarum causa eremum circumire, minime necessarium est. Dixitque vicissim Beatus: quid est perfectio? & quæ sunt res illæ exiguæ & instabiles? Ad quem frater: perfectio est cuiusvis sermonis, & omnis actionis finis. Nam scriptum est: finis verbi, omne auscultata. Deum time, & mandata ejus observa. Quæ autem accidunt unicuique nostrum in hoc seculo, sive tristitia ac gravia, sive bona & læta, finem habent: quapropter etiam a tempore consumuntur atque delentur. At quæ post vitæ hujus exitum remanent, æternæ sunt & immortalia. Diem ergo iudicii in mente habeamus, ut voluntas nostra perfecta sit in Domino. * Quemadmodum autem duobus aliquibus accidit in longinquam regionem peregrinantibus, quorum alter tædio itineris affectus incipiat interrogare adventantes, quidnam sibi obviam reperturi sint, quod viam indicet? illi autem responderint, viam esse asperam: & rursus is interroget: post asperam viam quidnam? Illi vero, postea terram revirescentem, dixerint, ei apparituram. Cæterum itineris ejus comes cernens ipsum ita enixe ac studiose de via percontari, ait ad eum: define, o comes, adeo curiose de via inquirere, quam pertransituri sumus, instar velocissimi cursoris. Nam viæ similis est humana vita: & ideo magis consideranda nobis sunt, non quæ in itinere occurrunt: sed quæ post viam confectam nobis even-

Matt. 5.
Luc. 6.

Eccles. 12:

* In Cod.
Laur. Medic.
67. incipit
secunda pars
hujus sermonis
hoc titulo
prænotata.
εἰς αὐτὸν.

A φῆσαυ ὁ μακάριος. ἔλεγεν ὁ· ὁ δροσίζεταί μου ἡ καρδία, εἰ μὴ κλαύσω ἐνώπιον κυεῖς ὁ Θεοῦ μου· ἥσκησεν δὲ ἀσπόμενος ὑπὲρ τὰ εἰκοσιπέντε ἔτη· καὶ ὅτι τῷ ποτὶς τελειῶται ὁ Κυεῖς ὅτι τῷ διωγμῷ καὶ ὅτι ἡ σπουδαγῇ ὑπάρχων· ἄξιός ἐστιν τοῦ μακαρισμοῦ· μακάριοι γὰρ φησὶ οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ὀρανῶν· μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἐνεκεν δικαιοσύνης ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ὀρανῶν· ἐμοῦ δὲ οἱ οφθαλμοὶ κατήγαγον δάκρυα ἐπὶ τῇ ἀσπόμενῃ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τῷ.

B Οὗτος ὁ μακάριος ἔφη ποτὲ ἀδελφῷ τίνι· ἀδελφὸς βούλεται φησὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐσπέραν ἔρημον τῇ ἐπιζητήσῃ ἀνδρας διορατικῆς· συμβούλευσον ἐν ἀλλήλῃ τῷ Κυεῖν· C εἰσπορεύσθαι αὐτῷ ἢ οἱ· ὁ δὲ ἀδελφὸς ἐπιστάμενος ὅτι ἐργάτης ἐστὶν· ἔφη πρὸς αὐτὸν· βέλτιον ὁ ἡσυχάζει καὶ ὅτι τῇ ἡσυχίᾳ ζητεῖν τὴν τελειότητα· πὸ γὰρ πρὸς μικρῶν καὶ ἁσάτων πραγμάτων πύθεσθαι· καὶ τούτου χάριν πειράσθαι τὴν ἔρημον, ὅτι ἀναγκασθῇ καὶ ὁ μακάριος ἔφη· τί ἐστὶν τελειότης; τί δὲ τὰ μικρὰ καὶ ἁσάτα πράγματα; ὁ δὲ ἀ-

D δελφὸς εἶπεν πρὸς αὐτόν· τελειότης ἐστὶ παντὸς λόγου καὶ πάσης πράξεως πὸ πέρας· γέγραπται γὰρ· τέλος λόγου, πὸ πᾶν ἀκούει· τὸ Θεὸν φοβοῦ καὶ πᾶς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλασσε· πὰ δὲ συμβαίνοντα ἐκαστῷ ἡμῶν ὅτι τῷ αἰῶνι τῷ τῷ· εἴτε λυπαρὰ εἴτε χρηστὰ, τέλος ἔχει· διὸ καὶ ἡσυχία χρόνῳ καταργεῖται· πὰ δὲ μετὰ τῇ τῷ βίᾳ ἐξοδόν, ἀθάνατον ὑπάρχει· τὴν ἡμέραν τὴν κείσεως ἔχομεν κατὰ νοῦν· ἵνα πὸ φρόνημα ἡμῶν τέλει ἢ ὅτι Κυεῖς· ὥσπερ δὲ δύο τινὲς ἀποδημοῦντες εἰς χώραν μακράν· καὶ ἀκηλυσίας τις αὐτῶν κατὰ τὴν ὁδόν· ἀρξήν) ἐρωτᾷ τὸν ὁδοποχέοντα, τί ἄρα συναντήσῃ αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁδὸν σπουδαῖον ὁδόν· καὶ κείνοι ἀποκρίθωσιν· ὁδὸς τραχεῖα· καὶ μετὰ τὴν τραχεῖαν ὁδὸν τί; οἱ δὲ· γῆ

E χλοοφοροῦσα· ὁ δὲ συνοδοιπόρος αὐτῷ θεωρῶν αὐτὸν φιλοτίμως ἐρωτᾷ πρὸς τὴν ὁδὸν εἶπε πρὸς αὐτόν· πᾶσαν ὁδὸν συνέκδημε πολυπραγμονῶν τὰ κατὰ τὴν ὁδὸν ἢ μέλλομεν ἀφαιρῆναι, ὥσπερ ὁξυτάτος δρομεύς· καὶ γὰρ ὁδὸς παρεκασα ὁ ἀνθρώπινος βίος· ἀλλὰ τὸ πλεονέκτημα σκοπεῖται· ὁ δὲ τὰ συναντῶντα ὅτι τῇ πορείᾳ· ἀλλὰ τὰ μετὰ τὴν ὁδὸν συμβήσονται ἡμῖν· ζητήσωμεν πῶς δεῖ ἡμᾶς ὅτι ἀνέσει

ἀνέστη αὐλισθῆναι ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ· ἐν ἧ ἡ μέλλουσα καποικεῖν εἰς τὸ διηνεκές· μετὰ δὲ τέλος ἔβίβη καὶ τὸ ἐνταῦθα πορείας· ἀρα ποῦ ἔσται ἡμῖν ἡ κατάπαυσις ἐν τῷ αἰῶνι ἡμεῖς· ποῦ δὲ καὶ ἡ μεεῖς· ἐν βασιλείᾳ ἢ ἐν ὑψίστῳ· ἐν ἀναπαύσει ἢ ἐν πόνοις· ἐν σκοτεινῇ ἢ ἐν φωτὶ· ἐν πυρὶ ἢ ἐν ἀναψύξει· ταῦτα ἡμῶν σκαλευέτω δὲ πνεῦμα καὶ λαλήτω δὲ σόμα· τῆς πιαύτης φροντίδος μὴ ἀποστήτω ἡμῶν ἡ καρδία· ἐν ὅσῳ ἐσμέν ἐν τῷ πορροκάρῳ βίβη· καὶ τῶν βυλομῶν ἡμεῖς παρεμποδίζεν τὴν πιαύτης φροντίδος καταφρονήσωμεν ὡς ἀπάτης καὶ ἀπωλείας πορροκάρων ἡμῖν γενομένων· οὐ γὰρ ὅτι τινὰ ἀπελθόντα ἐκείσε πάλιν ἐπανελθεῖν ἐν τῷδε τῷ βίβη.

Φροντίσωμεν τοὶ γὰρ ὅτι τέκνον πῶς μέλλομεν εἰ παρήνοια ὀφθῆναι τῷ βασιλεῖ τῷ δόξῃ καὶ πορροκάρῳ ἑαυτὸς πορροκάρῳ τῇ φιλαυτίᾳ αὐτοῦ· ἵνα ἀνυλάβηται ἡμῶν τῆς ἀσθενείας· καὶ μέγιστα ὀπνηῖα γυμνωθῶμεν πάσης ἀνδρωπίνης πορροκάρῳ· καὶ γὰρ δεῖ ἡμεῖς πάντα καταλείψαντας ἀπελθόντας ἐκεῖ· εἰ μὴ μὴ χῶμεν πάντοτε κατὰ ἀγνοίας τὴν κείσιν τὴν μέλλου· ἐδὲν ἡμεῖς ὠφελήσῃ ἢ πορροκάρῳ δὴλωσις τὴν κρυπτήν καὶ ἀδήλων πραγμάτων· ἡκαστος ποτὲ ἱεροδοῶν ὁ ἔξ Ναβατ ὅς ἐξήμαρτε τῷ Ἰσραὴλ τὴν μέλλου αὐτῷ ἐπελθεῖν ὀργὴν πορροκάρῳ Κυρίῳ· καὶ ἐμετενόησεν ἐπὶ τῷ κακῷ· ἡλέγχθη καὶ γιεζή πορροκάρῳ τὴν κρυπτήν αὐτῷ πλοσμάτων καὶ ἐδιωρθώσατο τὴν τροπὴν· ἐπεὶ οὐκ αὖ ἀφείδη ἑαυτὸν τῷ διδασκάλῳ ἐν τῷ ἀρχήμῳ τῷ λέπρας· ὁ γὰρ τὴν νεμεῖν τὴν ἀρχηγράτηγον συείας καδαείας ἐν λόγῳ Κυρίῳ τὴν πιαύτης νόσος, ἀκολώτερον ἢν μέλλον αὐτῷ τὴν ἰδίον μαθητὴν ἀπαλλάξαι τὴν πιαύτης συμφορᾶς * ἔχουσα πιαρῶν κατὰ ἀγνοίας δὲ τέλος παρόντος βίβη· ἵνα τὴν καδαείοντα ἡμῶν νοῦν διεγείρῃ ἢ προσδοκία τῷ φόβῳ ἢ μέλλοντος πορροκάρῳ ἐργασίας καὶ φυλακῇ τὴν ἀγαθῶν πορροκάρῳ· ὁ γὰρ βίβη ἡμῶν, ἐλαφρότερος ἐστὶ δρομέος· ὅτ' αὖ γὰρ δόξαοῦμεν καὶ βασιλεύσωμεν ἐν τῷδε τῷ βίβη, δὲ γενομένων δὲ μὴ γένηται κατὰ βύλησιν ἢ μέλλοντος κείναι ζώοντας καὶ νεκρῶς· ἐδὲν ἡμεῖς ὠφελήσῃ ἢ δόξα ἢ πορροκάρῳ βίβη ἀπελθόντας ἐκείσε· κλαύσωμεν πιαρῶν * ἔμφοροι γενομένοι· μὴ ποτὲ ἔξ ἀμελείας τὴν ἐνταῦθα ζωῆς· ἑαυτὸν ἀγανάκτησιν ἀρεθώμεν ἐκεῖ ἢ βασιλέως τῷ δόξῃ καὶ πορροκάρῳ ἐν σκοτεινῇ ἐξωτέρῳ.

Tom. III.

CXX

A eventura sunt. Quæramus ergo, quomodo in requie nos oporteat versari ac demorari in regione illa, in qua perpetuo habitaturi sumus post hujus vitæ viæque finem: ubi nimirum requies nobis in illo erit sæculo: tum etiam ubi portio nostra ibi futura sit, in profundo, an in excelso, in requie an in doloribus: in tenebris, an in luce: in igne, an in refrigerio. Ista spiritus noster scarificet, ac perfodiat, & os loquatur. Ab ejusmodi cura atque sollicitudine non recedat cor nostrum, quandiu in caduca ac momentanea hac versamur vita: illosque, qui a tali nos cogitatione ac cura avertere, & impedire volunt, tamquam deceptores & perditores nostros contemnamus. Non enim licet cuiquam post suam hinc migrationem, iterato ad hanc vitam redire.

C Solliciti igitur sumus, o fili, quomodo cum fiducia coram Rege gloriæ apparituri sumus: & nos ipsos benignitati ejus commendare studeamus, ut nostræ infirmitati succurrat, & tunc maxime, quando omni humano amictu auxilioque destituti reperiemur: omnibus siquidem prorsus hic relictis, nos illuc abire oportebit. Si ergo non semper futurum judicium in mente habuerimus; nihil nobis rerum occultarum & incertarum proderit declaratio. Audivit olim Jeroboam filius Nabath, qui peccaverat in Israel, superventuram ipsi iram a Domino: & super malo poenitentiam non egit. Reprehensus quoque est Giezi super delictis suis occultis, & mores suos non emendavit: nam alioquin non esset a magistro suo in turpi lepra derelictus. Nam qui Naaman principem militiæ Regis Syriæ in verbo Domini ab ejusmodi verbo purgaverat, longe facilius ipsi fuisset proprium discipulum a tali calamitate liberare.

E * Hæc igitur mente revolventes, & præsentis vitæ finem considerantes, mentem nostram obdormiscentem in timore futuri sæculi ad exercitium custodiamque operum excitemus, Nam vita nostra quovis levior atque celerior est cursore. Quando enim in magna hic existimatione fuerimus, & regnaverimus in hac vita; quod autem gesserimus, non fuerit ex ejus voluntate, qui judicaturus est vivos & mortuos; nihil sane nobis illuc abituris proderit gloria momentaneæ vitæ hujus. Ploremus igitur * qui caducarum jam rerum affluentia insolescimus: ne forte ob negligentiam vitæ hic peractæ, sub indignatione ibi reperiamur Regis gloriæ, & in tenebras mit-

3. Reg. 12.
21.

4. Reg. 5.

* Quæ hic in Cod. Orthoboniano desunt, suppleta sunt ex Codice Laur. Med.

* Ex Cod. Laur. ἔμφοροι καὶ ἔντρομοι γενομένοι. in timore ac tremore constituti.

K k 2

tamur

tamur exteriores . Non conceditur illuc abeuntibus , ut a tormentis liberentur . Non permittitur illic ob peccata conclusio , ut ex vinculis illis indissolubilibus dimittatur . Ibi enim ignis est inextinguibilis , & vermis nunquam moriens , & profundum inferni tenebrosum , ululatus , & ploratus incredibilis , & stridor dentium . Non habent finem mala istorum intoleranda : non est post mortem ulla liberatio , neque consilii alicujus excogitatio , neque remedium vel artificium evadendi acerbissima ea tormentorum genera , quæ fugere nunc licet , si vocem Domini & Dei nostri audierimus * qui pro summa sua clementia per seipsum prædica- vit & docuit filios hominum , omnis sermonis , omnisque operis perfectionem : ut eidem nos obtemperantes , a tormentis quidem liberemur , * bona vero promereamur æterna . Necessarium igitur fuerit sermones Domini omni cum humilitate servare : nam observatio mandatorum Dei , ipsa est perfectio : & qui præceptorum Dei æmulatores facti sunt , hi fortiter perfectionis semitam ingrediuntur , expectantes ipsum in rectitudine cordis , quotidieque gloriosum ejus adventum contueri sibi videntur , ac ipsum in throno majestatis suæ sedentem : quando justos segregabit a peccatoribus , & reddet unicuique secundum opera sua . Servemus igitur , o fili , caritatem sincere ac vere : & in ipsa virtutes excolentes , digni reddamur qui a dextris Unigeniti Filii Dei statuamur , & gaudebit cor nostrum , gaudiumque nostrum temo tollet a nobis . Frater porro , qui accurate monita suscepit , constanter in tranquillitate persistit , gratias agens Domino nostro Jesu Christo , cui gloria in secula seculorum . Amen .

* Quæ sequuntur la-
cuna in
Cod. Ottho-
boniano &
apud Vos-
sium Tom. 3.
pag. 267. c. 2
sunt ex Cod.
Laur. Med.

A οὐκ ἔστιν ἀπελθόντας ἡμεῖς ἀπαλλαγῆναι τῶν βασάνων . ὅτι ἔστιν τὸ κατακλεισθέντα ἡμεῖς ἀμφοτέρωθεν , ἀνεθῆναι τῶν δεσμῶν τῶν αὐτῶν . ἡμεῖς γὰρ πῦρ ἀσβεστον καὶ σκώληξ ἀθάνατος . καὶ πυθμὴν ἄδυσκοταίνος . καὶ ὀλοθυγμούς ἡρώσιος . καὶ κλαυθμός . καὶ βρυγμός ὀδόντων . ὅτι ἔχει πύλας τὰ θανάτου τούτων . ὅτι ἔστιν ἀπαλλαγὴ μετὰ θάνατον . ὅδε τις ἐπίνοια ἔτε μηχανή , τῇ ἐκδύναμι τὰ πικρὰ κολασθέντα . ταῦτα φυγεῖν ἡμεῖς νῦν , εἰν τὸ φωνῆς τῇ Κυρίᾳ καὶ Θεῷ ἡμῶν ἀκυσώμεθα . τῇ δὲ ὑπερβολῇ * φιλανθρωπίας δὲ ἑαυτῷ κηρύξαι καὶ διδάξαι τὰς ὑμῶν τῶν ἀνθρώπων παντὸς λόγῳ καὶ πάσης πράξεως τὴν τελειότητα . ὅπως ὑπῆκοοι αὐτῷ γενόμενοι τῇ κολασθέντων ἀπαλλαγέντες . τὴν ἀγαθὴν καταξιώσασθαι . ἀναγκάσθαι ποιγαροῦν τοὺς λόγους Κυρίᾳ φυλάσσειν ἐν ταπεινοφροσύνῃ πολλῇ . ἡ γὰρ τήρησις τῶν ἐντολῶν αὐτῷ ἐστὶ τελειότης . καὶ οἱ τῶν ἐντολῶν τῷ Θεῷ ζηλωταὶ γενόμενοι . ἔτι ισχυρῶς ἐπέβη ὁ δὲ τῇ τελειότητι , πρὸς δοκῶντες αὐτῶν ἐν ἀνδύτητι καρδίας καὶ κατὰ ἐκείνην φανταζόμενοι τὴν ἐνδοξὴν αὐτῷ παρουσίαν . καὶ κατὰ τὴν ἐπὶ θρόνον δόξης αὐτῷ . ὅτι ἂν ἀφορίσῃ τὰς δικαίας ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν , καὶ ἀποδώσει ἐκείνῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτῷ . φυλάξωμεν πίνυν ὡς τέκνον τῇ ἀγάπῃ εὐλκενῶς . καὶ ἐν αὐτῇ πᾶς ἀρετὰς κατορθώσαντες ἀξιώσασθαι τῇ ἐκ δεξιῶν εὐδοκίας τῷ μονογενῆς υἱῷ τῷ Θεῷ . καὶ χαρήσεται ἡμῶν ἡ καρδιά καὶ τὴν χαρὰν ἡμῶν ἔδιδε ἀρῇ ἀφ' ἡμῶν . ὁ δὲ ἀδελφός σφοδρὰ πᾶς νεθεσίας ἀποδεξάμενος , ἐνεκατέρησεν ἐν τῇ ἡσυχίᾳ ἀγαλακτῶν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ . ὃ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῷ αἰῶνι . Ἀμήν .

BEATI EPHRAEM S E R M O

IN EOS, QUI IN CHRISTO F
OBDORMIERUNT.

Quid ita hodie , carissimi , serio seduloque simul hic congregati sumus ? nam convocaverunt nos omnes uno consensu , qui ad Christum ex nobis antea sunt vocati fratres : ideoque alacriter ad Christi laudes celebrandas convenimus . Excitarunt quippe nos , qui in carne

nos

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ Λ Ο Γ Ο Σ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ
ΚΕΚΟΙΜΗΜΕΝΟΥΣ.

ΤΙ τῷ σήμερον ἀγαπητοί , πνευματικῶς ὁμοῦ τε καὶ ἀξίως συνήχθημεν ; συνεκαλέσθη γὰρ ἡμεῖς ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν οἱ πρὸς Χριστὸν ἀφ' ἡμῶν κληθέντες ἀδελφοί . διὸ ἔσυνήχθημεν πρὸς Χριστὸν ὁμοθυμαδὸν . ἀγαπῶμεν γὰρ ἡμεῖς , οἱ σαρκὶ καταλιπόντες ἡμᾶς ,

ἡμᾶς, ποιήσαντες ἡμᾶς δοξολογίαν ἐπὶ γῆς, οἱ μετὰ ἀγγέλους δοξολογοῦντες ἐν ἕραιοις, καὶ χορούς συνησάμενοι, πρὸς τοὺς ἄνω χοροὺς παλαιάμενοι, καὶ τραπέζαν ἡμῖν πνευματικὴν, οἱ δὲ τρυφῆς καὶ πνευματικῆς κορυμνύμενοι. καὶ οἶνον ἡμῖν πνευματικῆς κατανύξεως, οἱ δὲ ἡμεῖς ἐμπεπλησμένοι παρακλήσεως. καὶ φῶτα ἀνάψαντες, οἱ τὰς ἐσωτερικῆς καρδίας φωτίσαντες, καὶ πρὸς τὸ φῶς ἀδύπνῳ ὁδοιπορήσαντες. εἰλικυδῶς γὰρ ἀφ' ἡμῶν τὴν οὐσίαν οἱ πρὸς Κύριον ὅσοι, καὶ μετέστησαν ἀφ' ἡμῶν οἱ καλῶς ὁδοιπορήσαντες πρὸς Θεόν. κατέλειπον ἡμᾶς ὀρφανούς καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν πατερίδα ἐπορεύθησαν. κατέλειπον τὴν φθορὰν, καὶ πρὸς τὴν ἀφθαρσίαν ἐχώρησαν. ἔδωκεν ἡμῖν κόσμον, καὶ πρὸς Χριστὸν ἀνέτειλαν. ἐξῆλθον ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἦσαν τὴν αἰῶνα Ἱερουσαλήμ. κατέλειπον τὴν μακαριότητα τῆς βίης, καὶ ἐφθάσαν τὴν αἰῶνα μακαριότητα. ἀφῆκαν τὴν ματαίαν θορυβίαν, καὶ ὥσπερ πρὸς ἀθροῦς. ἐξῆλθον ἐκ χερσὶν τοῦ κόσμου, καὶ εἰς τὴν παγκοσμίαν προσώρμησαν λιμένας. κατέλειπον τὴν σκοτεινὴν τῆς βίης σκιά, καὶ πρὸς τὸ ἥλιον καὶ δικαιοσύνης ἀνέδραμον, καὶ παρόντες μετ' ἡμῶν, ὅσοι ἦσαν μετ' ἡμῶν, ἀλλὰ τὸ ἔτι ἔχον πρὸς τὸ Θεόν, καὶ ὅντες ἐπὶ τῆς γῆς πολίτευμα εἶχον ἐν ἕραιοις, καὶ ζῶντες ἐν σαρκί, ἔχον ὑπὲρ σαρκί. ἔτι γὰρ εἶχον ὡς μέναι πόλιν, ἀλλὰ μόνον τὴν ἐπερᾶν πόλιν. ὅσοι εἶχον ὡς οἰκίαν πατερίδα, ἀλλὰ τὴν αἰῶνα μόνον πατερίδα. ὅσοι εἶχον ὡς πλοῦτον, ἀλλὰ τὴν ἐπερᾶν πλοῦτον. ξένοι καὶ παρεπίδημοι ὄντες καθὼς πάντες οἱ πατέρες αὐτῶν, ξένοι κόσμου καὶ τῆς ἐν κόσμῳ, καὶ κατεκόσμων αἰὲν τὴν ψυχὴν τὰ ἄνω σκοπῶντες, τὰ ἄνω μελετῶντες, τὰ ἄνω φρονέοντες, τὰς ἡμεῖς ἐπιθυμῶντες, τὰς ἡμεῖς μονὰς καὶ σκητὰς, τὰς ἄνω χοροστασίας, τὰς ἄνω ὑμνωδίας, τὰς ἡμεῖς ἐορτάς, τὰς αἰδία ἀγάθας, τὰς ἀπαρόδωτα Θεοῦ δῶρα, πρὸς ἡμεῖς ἐβλεπον, πρὸς ἐκεῖνα ἔτρεχον, διὸ κατέλαβον. ἔσθωσαν, διὸ καὶ ἐσθῆσαν εἰς τὴν πατρίδα, καὶ τὴν αἰῶνα νικηφῶνα. ἔτρεχον, διὸ ἐπέτυχον. ἐνέστησαν, διὸ ἀφῆκον. ὅσοι ἡμέλῃσαν, διὸ ἀγαλλονται. ἐφρόνησαν, ὅτι καὶ βίαν κατεφρόνησαν. ἐξῆλθον καὶ ἀπῆλθον τὴν ὁδὸν τὴν καλὴν αὐτῶν καὶ ἀάρετον, ἐξῆλθον καὶ ἀπεδήμησαν εἰς τὴν χώραν τὴν ἀγίαν καὶ ἁγίον. ἐξῆλθον

A nos reliquerunt, ad celebrandos eos in terris, qui cum Angelis Deum glorificant in coelis, chorosque cum supernis illis choris hilares agunt; & mensam nobis spiritalem apponunt, quum sint ipsi deliciis paradisi satiati: vinumque compunctionis nobis proponunt, qui ibi omni consolatione pleni sunt: & lumina accendunt, qui ipsi sua corda illuminant, & ad lucem inaccessibilem contendunt. Abstraxerunt enim a nobis Sanctos, qui ipsi apud Dominum Sancti sunt, & emigrarunt a nobis, qui bene sancteque ad Dominum profecti sunt. Reliquerunt nos orphanos, & ad propriam patriam abierunt. Reliquerunt corruptionem, & ad immortalitatem concesserunt. Mundo occubuerunt. & apud Christum exorti sunt. E terra exierunt, & jam supernam Hierusalem inhabitant. Vitæ præsentis felicitatem reliquerunt, & ad supernam beatitudinem pervenerunt. Inanes seculi tumultus dimiserunt, & ad loca tranquilla perrexerunt. Ex mundi hujus procellis, ac fluctibus excefferunt, & ad tranquillissimos portus appulerunt. Caliginosam istius vitæ umbram deseruerunt, & ad solem justitiæ sursum concurrerunt: & quum adessent nobis, non erant nobiscum; sed mentem ad Deum elevatam habebant: & quum in terra adhuc essent, vitæ institutum in coelis tenebant. Et in carne quum viverent, non erant in carne: non enim permanentem hic civitatem habebant: sed supernam mansionem sibi patriam ducebant. Non hic fluxas atque caducas opes possidebant: sed coelestes divitias expetebant. Peregrini & advenæ hic erant, sicut omnes patres eorum: peregrini, inquam, hujus mundi, & omnium, quæ in mundo sunt: semperque animas suas disponebant, atque ornabant, superna considerantes, superna meditantes, superna sapientes, & pulchritudinem, quæ illic est, desiderantes, mansionesque ac tabernacula, quæ ibi sunt, requirentes: supernos choros, supernas hymnodias, & festa, quæ ibi celebrantur, sempiterna bona, ac perpetua Dei dona, animo complectentes. Ad illa respiciebant, ad illa currebant, & ad illa properabant: quare & comprehenderunt. Festinaverunt, & ideo in patriam, supernumque thalamum intrarunt: currebant, ideo & consequuti sunt: jejunarunt, & ideo jam exhilarantur. Non neglexerunt, ideoque exultant: sapienter egerunt, quoniam caducam hanc vitam contemserunt. Exierunt, & viam suam bonam Deoque acceptam confecerunt: egressi sunt, & in regionem sanctam æternamque peregrinati sunt; excefferunt repente, & velut castæ

castæ, & immaculatæ columbæ evolarunt. Evolarunt, ut turtures solitariae, & purissimæ: evolarunt ex nobis, tamquam hirundines suavem vocem edentes. Ex nostro segregati sunt ovili, quasi agni puri, ac sancti. Ex mandra, ac caula nostra transmigrarunt, & mœstæ sunt oves. Nostrum reliquerunt nidum, & pullorum instar clamamus. Separatum est a nobis membrum, & reliqua dolent membra. In lacrymas prorumpamus, quod pulchra illa nostra destituti simus dispositione. Suspiremus, quod pulchros vestros jam non intueamur characteres. Lugeamus, quod & nos hinc cito abituri simus. Doleamus, quod ita repente hinc abripimur. Tristemur, quando virtutis vestræ recordati fuerimus. Contristemur, quando oculos nostros circumverterimus, & caritatem vestram non adspexerimus. Lacrymas effundamus: quoniam & animalia super aliorum ejusdem secum generis separatione lacrymantur. Lugeamus, quoniam & boves suos compares requirentes, mugiunt: quoniam & hirundines abreptis sibi pullis clamitant; quoniam & agni nuper nati, a fratribus separati vociferantur. Et quamvis vobis hinc utile acciderit, tristitia tamen affecti sumus. Quod expetendum vobis erat, grave atque molestum nobis factum est. *Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus: at mors peccatorum pessima.* Et propterea dicebat Propheta: *Cur timebo in die mala? iniquitas calcanei mei circumdabit me.* Veniet enim dies & hora, fratres: veniet, inquam, omnino, & non præteribit, quando relinquet homo omnia, & omnes: & solus abibit derelictus, abjectus, confusus, nudus, omni auxilio destitutus, absque tutore, & sine ullo comitatu, imparatus, & loquendi audacia destitutus: siquidem in negligentia præoccupatus fuerit, in die, quam non novit, & hora quam non expectat; interea dum genio indulget, dum thesauros sibi parat, dum deliciis vacat, dum secundis rebus utitur, dum absque cura atque sollicitudine vivit. Veniet enim repente hora una, & cuncta cessabunt: una febris, & omnia in vacuum, & inane abibunt: una nox profunda, & tenebrosa, atque ærumnosa; & abducetur tamquam judicatus ac condemnatus, ad poenam quo lictores eum abducent. Multis sane tunc opus tibi erit ductoribus, o homo, multis adjutoribus, multis orationibus, multisque sociis in hora separationis animæ a corpore. Magnus tunc erit timor, magnus tremor, magnum mysterium: magna tunc corporis in illo mundo futura est calamitas. Nam si, quum ex una regione in aliam transimus super terram, aliquibus

Psal. 115.

Psal. 33.

Psal. 48.

A θον ἐξάφνης, καὶ ἐπεπαύθησαν ὡς περὶ εὐρυαὶ καθαρά καὶ ἄσπιλοι. ἐπεπαύθησαν ὡς τρυγῶνες ἐρημικαί, καὶ πάντα γνοί. ἐπεπαύθησαν ὡς ἡμῶν ὡς χελιδῶνες ἡδύλαλοι. ἐχωρίσθησαν δὲ ποιμνὴς ἡμῶν, ὡς ἀρρία καθαρά ἐς ἄγρια. μετεσχίσαντες μὲνδρας, καὶ συγνάζοντες τὰ πρῶτα. κατέλιπον τὴν ἡμετέραν νοστίαν, καὶ βοῶντων ὡς νεοσσὶ. ἐχωρίσθη δὲ μέλος, καὶ ὁδυνώμενται τὰ λοιπὰ μέλη. δακρύωμεν, ὅτι δὲ ὑμῶν καλῆς ἀφ' ἐσέως ἐφερέθημεν. στενάζωμεν, ὅτι τὸς ὑμῶν χαρακτῆρας ἔβλεπομεν. ὁδυνώμεθα, ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐν τάχει ἀπερχόμεθα. ὁδυνώμεθα, ὅτι ἔτι ἐξάφνης ἀρπαζόμεθα. στενάζωμεν, ὅτε δὲ ἀρετῆς ὑμῶν μνημονοῦσθαμεν. στενάζωμεν, ὅτε δὲ ὁμῶς περὶ ἐσέως, καὶ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην ἔβλεπομεν. δακρύωμεν, ὅτι καὶ ζῶα δακρύει ἐπὶ χωρισμῷ ὅμοφύλων αὐτῶν. ὁδυνώμεθα, ὅτι καὶ βόες μύκοντα ὁμιλητῆς τὸ ὁμόζυγον αὐτῶν, ὅτι καὶ χελιδῶνες βοῶσιν ἀρπαζομένων τῶν νεοσσῶν αὐτῶν, ὅτι καὶ ἄρνες κρᾶζοντες χωρισθέντες τῷ ἀδελφοῦ αὐτῶν. εἰ γὰρ καὶ ὑμῖν δὲ συμφέρον ἐγένετο, ἀλλ' ἡμῖν ἀθυμία ἐποίησατε. δὲ ὑμῖν ἐπιθυμητὸν, γέγονεν ἡμῖν θλιβερόν. τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ, ἀλλὰ θάνατος ἀμαρτανῶν πονηρὸς, διὸ καὶ ἔλεγεν ὁ προφήτης. ἵνα τί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ; ἡ ἀνομία δὲ πλήρης με κυκλώσει με. ἐλεύσεται γὰρ ἡ ἡμέρα ἀδελφοί, ἐλεύσεται πάντως, καὶ ἔπαρελεύσεται, ὅτε καταλίψει ἄνθρωπος πάντα ἐς πάντα, ἐς ἀπελεύσεται μόνος μεμονωμένος, τεταπενωμένος, καὶ ἡχυμένος, γυμνός, ἀβοήθητος, ἀπροσάτλτος, ἀσυνόδωτος, ἀνέτοιμος ἀπαρρησίατος, ἔπερ' ἐν ἀμελείᾳ φθάσει, ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ γινώσκει, καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ ἔπαρεσδοκᾷ, ἐν ὅσῳ τρυφᾷ, ἐν ὅσῳ θησαυρίζεται, ἐν ὅσῳ σπασπασαί, ἐν ὅσῳ ἀμελεῖται. ἐλεύσεται γὰρ ἐξάφνης μία ὥρα, καὶ πάντα ἥρνησαν, μικρὸς πυρετὸς, ἐς πάντα εἰς κενὰ καὶ μάταια. μία νύξ βαθεῖα σκοτεινὴ καὶ ὁδυνηρὰ, καὶ ἀπαγνάγεται ὡς κατὰ δίκην. ὅπως ἀπάγναι οἱ ἀπάγοντες. πολλῶν σοι τότε ὡς ἄνθρωπε ὁδηγῶν χρεῖα, πολλῶν σοι τῶν βοηθῶν, πολλῶν τῶν ὀχῶν, πολλῶν σοι τῶν ἐνεργῶν ἐν τῇ ὥρᾳ τῷ χωρισμῷ τῇ ψυχῆς. μέγας τότε φόβος, μέγας ὁ τρόμος, μέγα δὲ μυστήριον, μεγάλη ἡ περίστασις τῷ σώματι πρὸς τὸν κόσμον. εἰ γὰρ χωρεῖς ἐκ χώρας μεταβαίνοντες ἐπὶ τῇ γῆς ὁδηγῶν τινῶν καὶ χειραγωγῶν χρεῖζομεν, πόσῳ μᾶλλον

μᾶλλον ὅτε πρὸς τὸν εἰς τὰ ἀπέραντα τῆς αἰῶνος, ὅθεν ἔδει ἐπανεέλυσεν; πολλὰ σοι, πάλιν λέγω, βοηθῶν ἐν ὁκείνῃ τῇ ὥρᾳ χρεῖα· ἡμῶν ἡ ὥρα, καὶ οὐκ ἄλλη ὥρα· ἡμῶν ἡ ὁδός, ἡμῶν ἡ ὥρα καὶ φοβερά ὥρα· ἡμῶν ἡ γέφυρα καὶ πᾶροδον μὴ ἔχουσα· τὸ πάντων τέλος, ἡ πάντων φόβος· χαλεπὸν τὸ πέραμα, ἀλλὰ πάντες δι' αὐτῆς παρερχόμεθα· γενὴ καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδός, ἀλλὰ πάντες αὐτὴν βαδίζομεν· πικρὸν καὶ δεινὸν ὅ τοιοῦτο ποτήριον, ἀλλὰ πάντες αὐτὸ καὶ οὐκ ἄλλο πίνομεν· μέγα καὶ ἀδηλοὶ τὸ τῆς θανάτου μυστήριον, καὶ ἔδει αὐτὸ διηγέσασθαι δύναται· φεικτὰ καὶ φοβερά ἄπερ τότε ἡ ψυχὴ ἐφίσταται· ἀλλ' ἔδει ὅτι ἡμῶν τὰῦτα ἐφίσταται· εἰ μὴ μόνοι, οἱ ἐκεῖ παρολαβόντες· εἰ μὴ μόνοι, οἱ ᾧ πᾶσαν αὐτῶν λαβόντες· ἔχ' ὅρως πρὸς τὴν ἀδελφὴν τὴν τελευτῶντας, καὶ ψυχὴν ἀγνῶντας, ὡς πρὸς ἀκαθάρτητα, οἷα φοβερά τότε ὁρῶμεν γινόμενα; πῶς συνέχονται; πῶς παράηονται; πῶς γενάζουσιν; ἔχ' ὅρως· ἰδρῶσι ψυχρὸν καὶ πικρὸν ὡς οἱ ἐν ἀγρῷ θείρας; πῶς τὸ ὄμμα περιερέψαι ὥδε καὶ ὥδε; πῶς οἱ μὲν τὴν ὁδόντας τεύξουσιν; πῶς θαμβῶνται; δορυβῶντες; πῶς οἱ πολλοὶ τὰς τευχὰς αὐτῶν κατατίλλουσι; πῶς τῆς κλίνης ἀναπιδῶσι φύγειν βυλόμενοι, μὴ δυνάμενοι; ὅ· ὁρῶντες ἄπερ ἔδει ποτε ἐώρακασι, καὶ ἀκούοντες ἅπασι ὅτι ἔδει ποτε ἤκουσαν, καὶ πάχοντες ἄπερ ἔδει ποτε ἔπαθον· ζητῶντες λυτρώμενοι, καὶ ἔδει ὁ ρυόμενος· ζητῶντες συνοδῶντα, καὶ ἔδει ὁ συνοδῶν· ζητῶντες πρὸς ἀκαθάρτητα, καὶ ἔδει ὁ πλμῶν· ἔς, θεωρῶντες ἡμᾶς τότε, τρέμομεν κλαίμεν, καὶ κρατῶντες αὐτῶν τὰς χεῖρας ἀπαζόμενοι τοῖς δάκρυσι βρέχομεν· ἀπαλείφομεν τὸ ἰδρῶτα τῆς πρὸς ὅσον ὁκμασόμενοι τοῖς τέτοις ὀφθαλμοῖς· ᾧ γλῶτταν φλεγόμεν ὁρῶμεν ὕδατι· ὅ ὅτι ἡμῶν παροτιθέμεντες, ἵνα πᾶσι ψιλῶν αὐτῶν ῥημάτων ἀκούσομεν· εἴπα ἐρωτῶμεν λέγοντες· πῶς βλέπεις σεαυτὸν ἄρτι; μὴ φοβῶ, φιλάνθρωπος ἔστι ὁ Θεός· ταῦτα πρὸς αὐτὸς λέγομεν, καὶ τοῖς δάκρυσι τὰ ἐνθάδε καταβρέχομεν, καὶ τὴν καρδίαν κατακαγόμεθα, ὅτε αὐτὰ φθηνόμεθα· οὐκ ἔστι παρ' ἡμῖν τότε ἔρως πονηρός, οὐκ ἔστι παρ' ἡμῖν τότε χρημάτων φροντίς· οὐκ ἔστι ἡμῖν βρωμάτων μέλημα, ἀλλ' ὁρῶμεν τὸ μέγα καὶ φοβερὸν ὅτι θανάτου μυστήριον, καὶ τρέμομεν, ἡ τὰς ἐαυτῶν κεφαλὰς κινῶμεν, καὶ ὅ ὄμμα

συγνά-

A bus viæ ducibus ac directoribus indigemus: quanto magis, quando in infinita transeundum hinc erit secula, unde nullus rediit. Multis tibi, rursus dico, adjutoribus in illa hora opus erit. Nostra illa erit hora, & non aliorum, nostraque via: nostra, inquam, hora, & quidem tremenda hora: noster pons, & transitum non habens: omnium finis, & omnium terror: extremum grave atque difficile, sed per quod omnes transimus: arcta & angusta via, sed per quam omnes iter facimus. Amarum sane ac dirum est tale poculum: sed cuncti illud, & non aliud bibimus. Magnum & occultum est mortis arcanum: & nullus enarrare illud potest. Tremenda sunt ac terribilia, quæ tunc anima subibit: sed nemo nostrum ea novit, nisi soli qui illuc permearunt; nisi soli, qui illuc præcesserunt: nisi soli, qui ibi periculum eorum fecerunt. Non vides apud fratres morientes, animamque agentes, quibus assidemus, quam terribilia tunc eis accidere cernantur? quo pacto suspirent? Non aspicias eos sudoribus frigidos & amarulentos, instar messorum in agro: quomodo oculos huc, illucque retorqueant? Quomodo alii dentibus strideant? quomodo obtorpescant, & expavescant, tumultuarieque agant? Et quo pacto multi etiam capillos suos evellant? quo pacto ex lecto exiliant, fugere volentes, licet nequeant; videantque ea, quæ nunquam prius viderunt; & audiant a potentatibus, quæ nunquam antea audierunt: & patiantur, quæ nunquam alias passi sunt: quærentes, qui eos redimat, & nemo est, qui liberet; requirentes socios, & nemo adest, qui ipsos comitetur: requirentes advocatos ac patronos, & nemo, qui ausit? Quos adspicientes tunc, contremiscimus, & plangimus: tenentesque eorum manus, salutamus atque complectimur, lacrymis irrigantes. Sudorem vultus detergimus, & oculos eorum siccamus; linguam æstuantem aqua madefacimus, atque refrigeramus. Aures nostras ori eorum admovemus, ut tenues saltem atque subtiles ipsorum voces exaudiamus. Deinde interrogamus, dicentes: quomodo te ipsum nunc intueris? Noli timere, benignus est Deus. Ista & similia ad eos dicimus, & lacrymis pectora irrigamus: & cor nostrum talia loquentes, accendimus. Non est tunc apud nos lascivus amor: non est tunc apud nos pecuniarum sollicitudo. Non est nobis tunc ciborum cura: sed magnum & formidandum mortis intuentes mysterium, contremiscimus; nostraque capita movemus, & tristem aspectum exhibemus, & nos ipsos mise-

miseros ducimus & deflemus : & vā supra vā amarulentum dicimus : quando ad nos qui recedit, quippe omnibus nobis conjunctus est, omnes salutans, dicit : valete fratres, valete fratres boni, & pro me in ista hora attente, diligenterque ad orandum evigilate. In viam namque longinquam nunc abeo, quam ante numquam ingressus sum; & in regionem mihi peregrinam, unde nullus rediit; & in terram tenebrosam, ubi ignoro, quid mihi occurret, & in profundum infernum, unde nemo revertitur. Valete, fratres mei carissimi, valete : mihi enim deinceps non est amplius frater. Valete amici : non enim amplius ego vester amicus, sed peregrinus. Valete amici : vale pulcher comitatus : at non amplius meus comitatus : sed lamentatio, ac luctus. Valete consanguinei mei atque affines ; valete, valete : adhuc modicum, & huc sequemini : modicum & post nos venietis. Expectabimus vos ibi, expectabimus vos, ut veniatis ad nos : non enim nos amplius ad vos veniemus, non amplius in hac vita intuebimur vos. Si quid novimus, novimus; & si quid egimus, recipimus. Ecce hinc abducor, & ad vos non amplius revertor. Nunc si quid boni egi, hoc ipsum & mihi lucrifeci : & si quid mihi præmissi, illud ipsum etiam ibi occurret mihi. Si quid vero hic thesaurizavi, quid mihi modo proderit? Si cujus porro hic misertus sum, in hac hora misericordiam consequar. Si quem protexi, etiam nunc protegar. Si quem liberavi, etiam hac hora occurret mihi : quoniam angusta mihi & gravis est præsens hora exitus animæ meæ : super omnem horam angusta, & dolore plena est mihi præsens hora : imparatus enim præoccupatus sum. Caliginosa mihi præsens nox est : sine fructu enim aridus, ac siccus excisus sum. Gravis & molesta mihi præsens via, quoniam nullum bonum est mihi viaticum. Quare amare atque acerbè deplorate me, & succurrite mihi. Miseremini mei, & adjuvate. Compatimini, & deprecemini pro me, ut ibi misericordiam inveniam. Non requiro multum : quoniam in multis peccavi. Quorsum igitur cereos accenditis mihi, fratres? Non enim ego lampades animæ meæ accendi. Cur me vestibis splendidis induitis? Non enim in meipso splendida indumenta habeo. Quorsum vero aqua corpus meum depurgatis. Non enim meipsum aquæ per lacrymas admiscui. Quorsum porro etiam in tumulis atque sepulcris me cum sanctis deponitis, quorum vitam & mores non peregi. Quomodo meipsum decepi. Quomodo mihi ipsi illusi, dicens: juvenis sum, adhuc perfruar rebus seculi; vacabo deliciis mundi, colam ani-

A συγνάζομεν, καὶ ἑαυτὸς ταλανίζομεν, καὶ ἑαὶ ἐπὶ ἑαὶ πικρὸν λέγομεν, ἡνίκα πρὸς ἡμᾶς ὁ πορβύμενος, καὶ πᾶσι ἡμῖν συνταλίζομενος, καὶ πάντας ἀσπαζόμενος λέγει. ἔρρωθε ἀδελφοί, ἔρρωθε. ἔρρωθε καλοὶ ἀδελφοί, καὶ περὶ ἐμοῦ τῇ ὥρᾳ ἰαυ' ἡ ἐκτενῶς εἰείρεσθε, πορβύξαθε εἰς ὁδὸν γὰρ μακρὰν νῦν πορβύομαι, ἣν ἔδέποτε ὄντως ἐβάδισα, καὶ εἰς χώραν ἐμοὶ ξένην, ὅπως ἔδεῖς ἐπανελύσε, καὶ εἰς γῆν σκοτεινὴν, ὅπως σὺ οἶδα, τί ἀπαντήσῃ μοι, καὶ εἰς ἄδην βαθύν, ὅθεν ἔδεῖς ἐπανελύσε. σῶζεσθε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, σῶζεσθε. ἐμοὶ γὰρ ἔλπιπ' σὺ σὺ ἀδελφός. σῶζεσθε φίλοι. ἐγὼ γὰρ ἔκ' ἐλ' φίλος ὑμῶν, ἀλλὰ ξένος. σῶζεσθε φίλοι. σῶζε καλὴ συνοδία, ἀλλ' ἔκ' ἐτι μου συνοδία, ἀλλὰ θρηνοδία. σῶζεσθε συγγενεῖς. ἔρρωθε, ἔρρωθε. μικρὸν καὶ δάτε λοιπὸν, μικρὸν καὶ δάτε, καταλάβετε, ἀναμνόμενοι ὑμᾶς ἐκεῖ, ἀναμνόμενοι ὑμᾶς, ἵνα ἔλθῃτε πρὸς ἡμᾶς. ἡμεῖς γὰρ ἔκ' ἐτι ἐρχόμεθα πρὸς ὑμᾶς. ἡμεῖς ἔκ' ἐτι ἐν τῷ βίῳ βλέπομεν ὑμᾶς. εἴτι οἶδαμεν, οἶδαμεν, καὶ εἴτι ἐπράξαμεν, ἀπολαμβάνομεν. ἰδοὺ ἀπάγομαι, καὶ ἔκ' ἐτι πρὸς ὑμᾶς ἀνασρέφομαι. νῦν εἴτι ἀγαθὸν διέπραξα, αὐτὸ καὶ ἐκέρδησα. καὶ εἴτι προέπεμψα, αὐτὸ καὶ ἀπαντήσῃ μοι, εἴτι ὃ ἐθισαύρισα, τί μοι ἀρτι ὃ ὄφελος; ἂν τινα ἠλέησα, τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐλεηθήσομαι. ἂν τινα ἐσκέπασα, νῦν σκεπασθήσομαι. ἂν τινα διέσωσα, τῇ ὥρᾳ ταύτῃ φθάσει μοι. ὅτι φενή μοι, καὶ βαρεῖα ἡ παρῆσα ὥρα τ' ἐξόδ' τ' ψυχῆς μου. ὑπὲρ πᾶς ὥραν, φενή μοι καὶ ὁδυνηρὰ ἡ παρῆσα ὥρα. ἀνέτοιμος γὰρ ἀποκατελείφθην, σκοτεινὴ μοι ἡ παρῆσα νύξ. ἀκαρπὸς καὶ ξηρὸς ἐκόπη. βαρεῖά μου ἡ παρῆσα ὁδὸς, ὅτι ἔδ' ἐν ἀγαθὸν ἐφοδίων μοι ὑπάρχει. ἀλλὰ δακρύσατε ἐπ' ἐμὲ πικρῶς, καὶ βοηθήσατέ μοι. ἐλεήσατε, βοηθήσατε, συμπαθήσατε, καὶ πορβύξαθε, ἵνα θύω ἐκεῖ ἐλεος. ἔζητῶ πολὺ, ὅτι ἡμαρτον πολλὰ. λοιπὸν τί μοι κηρὸς ἀνάητετε ἀδελφοί; ἔ γὰρ ἡψά μου τ' λαμπάδα τ' ψυχῆς. τί με ἱματίοις λαμπροῖς ἀμφιάζετε; ἔ γὰρ ἔχω ἐν ἑαυτῷ ἐνδύματα λαμπρά. τί δέ μου καὶ ὕδατι ὃ σῶμα καθαίρετε; ἔ γὰρ ἔμιξα ἐμαυτὸν τῷ ἁγ' δακρύων ὕδατι. τί δέ μοι καὶ ἐν σωροῖς μετὰ ὁσίων κατατίθεσθε, ὡς τ' βίον καὶ τ' τρόπον σὺ ἐπράξα; πῶς ἐαυτὸν ἠπάτησα; πῶς ἐαυτὸν ἐνέπαξα, λέγων. νέος εἰμὶ, εἴτι ἀπλάσω τ' ἔ βί' ἐντρυφήσω ἔ κόσμ' θε-ραπύσω ἔ βί' τ' ψυχὴν, εἴτα ἐν ὑπεραίῳ μετὰ-

μετανοήσω· φιλάνθρωπος γὰρ ὅτι ὁ Θεός, καὶ πάντως ποιήσει μοι συγχώρησιν· ταῦτα καὶ ἡμέραν ὀνιῶν ἢ ἐαυτῷ ζῶν κακῶς ἐδαπάνησα· ἐδιδασκόμην, καὶ ἔτι προσεῖχον· ἐνθετῆμην, καὶ κατεγέλων· ἤκουον τῶν γραφῶν, καὶ ὡς μὴ αἰκνύν ἐτέλουν· ἤκουον περὶ κείσεως, καὶ ἐξεμυκτῆριζον· ἤκουον περὶ θανάτου, καὶ ὡς ἀθάνατος διῆγον, καὶ ὡς αἰώνιος κατεφρόνουν, καὶ ἰδοὺ ἀνέτοιμος ὡς κατελήφθην, καὶ ἔδεις ὁ βοηθῶν· ἰδοὺ ἀμετανοήτως ἐφθάσθην, καὶ ἔδεις ὁ λυτρεύμενος· ἰδοὺ δέομαι, καὶ ἔδεις ὁ εἰσακνύων· ἰδοὺ καταδικάζομαι, καὶ ἔδεις ὁ σώζων, καὶ ποσάκις γὰρ ἐν ἐαυτῷ μετανοεῖν συνεταπνόμην, καὶ πάλιν πὰρ χεῖρῳ διέπραττον· ποσάκις προσέπεσα, καὶ πάλιν ἠθέτησα, ποσάκις με ἠλέησε, καὶ πάλιν παρώργισα· καὶ ἰδοὺ ἐλεεινῶς πορεύομαι· πόσα καλὰ μοι δέδωκε, καὶ πόσα κακὰ ἐγὼ διεπραξάμην; ταῦτα πολλάκις τῷ τελευτῶντος ὡρῶς ἡμῶς τὴν παρόντας ἀφ' αὐτοῦ λέγοντες, ἡμέρας δεσμεῖται ἢ γλῶσσα, ἀλλοιῶνται οἱ ὀφθαλμοί, ἀναπολεῖ ὁ νῆς, σιγῇ δὲ φόμα, κωλύεται ἡ φωνή· ἡνίκα αἱ δεσποτικαὶ δυνάμεις ὡς ἀνέκωνται, ἡνίκα αἱ φοβεραὶ στρατιαὶ καταλάβωσι, ὅτε οἱ θεοὶ ὡς ἀπὸ πηλῶν καλῶσιν ἢ ψυχὴν ὡς ἔσώματος ἀποδημήσῃ· ὅτε ἀπαράττητα εἰς δικαστήριον ἡμῶς ἔλκοντες ἀποφέρωσιν, ὅς θεασάμενος ὁ παλαίπαρος ἀνθρώπος, καὶ βασιλεὺς ὅστις, καὶ δυνάστης, καὶ τύραννος, καὶ κοσμοκράτωρ, ὅλως δονεῖται ὡς ἀπὸ σεισμῆ, ὅλως τρέμει, ὡς φύλλον ἀπὸ ἀνέμου σαλευόμενον, ὅλως παράττεται ὡς ἐρυσθίον ἀπὸ θηρῶν, ὅλως διαμβῆται καὶ ὀκνίεται ὁρῶν δυνάμεις φοβεράς, ὁρῶν μορφαὶς ξείνας καὶ κραταῖας, ὁρῶν σχήματα φοβερά, ὁρῶν ὡρῶν ἀπηνῆ, καὶ αὐστηρά, ὁρῶν πᾶξιν, ἢν ἔδδοτε ἐθεάσατο, καὶ ὡρῶν αὐτὸν ἐννοῶν, καὶ λέγων· ὁ μόνος ἀθάνατος, ὁ μόνος βασιλεὺς αἰώνιος· τί ὅτι ὡρῶς ταῦτα βασιλεία ἐπίγειος; τί ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνθρώπων ἢ τῶν οὐρανῶν; τί ὅτι ἡ ἐξουσία ἡμῶν ἢ μάλιστα, καὶ ἀπ' ἀνθρώπου; ἰδοὺ ἀληθὺς στρατιὰ ἑβραία, ἰδοὺ ἐξουσία ἐβραίων αἰώνιος, ἰδοὺ μορφαὶ φοβεραὶ ἢ μόνος φοβερός, ἰδοὺ ὑπεργοὶ κραταῖοι ἢ μόνος κραταῖος, ἰδοὺ δυνάστης ἢ μόνος δυνάστης, ἰδοὺ ἰσχυροὶ Θεοῦ ἰσχυροῦ, ἰδοὺ μορφαὶ φοβεραὶ καὶ φοβερά· ταῦτα τότε ἀπαγομέμενος μόνος ὁρᾷ, ἡμῶς δὲ ἔκτετι καθ' ὅσον, ἀλλὰ τὸς πᾶς καλῶσας δυνάμεις διαμνηθεὶς ὀκνίεται· ἴσως δὲ καὶ τινὰς θεήσεως τὸς αὐτῶν,

A animalem hanc vitam, atque præsentem; tandem aliquando poenitentiam agam: benignus enim est Deus, & omnino mihi veniam concedet. Hæc quotidie cogitans vitam ipse meam valde male consumpsi. Edocebar quippe, & non attendebam: admonebar, & deridebam: audiebam scripturas, & tanquam non audiens agebam: audiebam de iudicio, & subfannabam: audiebam de morte, & velut immortalis vitam traducebam; quasque æternus contemnebam: & ecce imparatus præoccupatus sum; & nullus est qui adjuvet. Ecce impoenitens anticipatus sum, & nemo qui redimat. Ecce rogo, & nemo qui exaudiat. Ecce iudicor atque condemnor, & nemo qui salvet. Nam quoties apud meipsum resipiscere constituebam, & denuo pejora peragebam? quoties Deo procidi, & rursus eum sprevi? quoties ipse mei misertus est, & iterum ipsum exacerbavi? Et ecce miserabilis hinc jam abeo. Quam multa ipse mihi bona concessit: & ego mala peregi? Hæc & similia moribundo homine ad nos præsentibus edifferente, repente constringitur ei lingua, immutantur oculi, concutitur mens, filet os, impediturque vox; quando dominicæ copiæ atque satellites advenerint: quando formidabiles exercitus invaserint, atque apprehenderint: quando divini nuncii, atque emissarii animam ex corpore migrare iusserint: quando inexorabiles apparitores, in iudicium nos trahentes detulerint: quos miserabilis tunc spectans homo, etiamsi Rex sit, etiamsi magistratum, ac præfecturam gerat, etiam si Tyrannus sit, etiam si Imperator ac Monarcha fuerit, omnino commovetur, & sicut a terræ motu concutitur: totus contremiscit, velut folium a vento raptum: totus turbatur, ac tamquam passerulus a venatore totusque pavidus, & attonitus redditur, videns horribiles ante se exercitus; videns formas peregrinas & validas: videns figuras horribiles: videns facies severas & austeras: videns ordinem, atque comitatum, quem nunquam antea conspexerat: cogitansque apud se tunc dicit: Benedictus qui solus immortalis est, solus Rex æternus. Quid est, obsecro, cum his collatum regnum terrenum? Quid est momentaneus hominum principatus? quid est vana, & inhumana illa nostra potestas? Ecce vere exercitus coelestes. Ecce potestatum potestates æternæ. Ecce figuræ formidabiles illius qui solus tremendus est. Ecce ministri fortes illius qui solus fortis est. Ecce potentatus ejus qui solus potens est. Ecce fortes, Dei fortis. Ecce formæ terribiles, atque horrendæ. Ista tunc qui abripitur, solus videt: nos vero non intuetur amplius: sed ad præsentibus potestates

stupefactus, extra se rapitur. Fortasse tamen etiam preces quasdam apud seipsum recitat, susurrans, sicut lingua potest. Ex quibus verbis ac modis, figurisque præsentes frequenter & audimus, & consideramus eum dominicas spectasse potestates: quare omnes tremebundi exhorrescimus, & nobis mutuo annuimus, dicentes: Quiescite, atque tacete jam, & decumbenti deinceps molestiam ne exhibeatis, tumultumque omnem comprimate. Silentium servate, & ad ipsum posthac ne loquamini, a clamoribus & vociferationibus abstinete, ut ei tumultus, turbasque non concitetis. Orate, ut cum pace anima exeat: rogate, ut locum quietis accipiat. Supplicate, ut Angelos benignos habeat: precamini, ut mitem atque benevolum Judicem inveniat. Bonos odores incendite, atque offerite. Nam Angelicam præsentiā conspexit. Orate: nam in magno nunc agone constitutus est. Considerate eodem modo vos quoque, atque orate. Adspicite, & mysterii atque secreti hujus ne obliviscamini. Fixis oculis intuemini, & de ista maxime hora estote solliciti. Quid est enim homo? nihil. quid homo? vermis. quid homo? cinis ac pulvis. quid homo? somnium. quid homo? umbra. Ecce jam transivit: ecce ascendit: ecce præterit: ecce cessavit: ecce requievit, & defunctus est: ecce desit, & finem accepit magnus ille invictus leo, tyrannus fortis, potens, atque elatus. Qui cunctis formidabilis erat, jacet quavis ove mitior, atque mansuetior. Recessit, abiit, & præterit, qui magnus videbatur super multos, factus est tamquam nullus: qui alios tenebat, detentus est: qui ligabat, jam vinculis constrictus est: & ecce abducitur ad locum, quo abducere satellites solent. In illa die peribunt omnes fermocinationes, ac cogitationes ejus: in illa die quando divini exactores in medium prodierint excepturi animam, ex aëre supervenientes; in quo principatus consistunt ac potestates, mundique rectores adversariarum copiarum. Acerbi illi nostri accusatores, sævi tributorum exactores, calculatores, atque censores; occurrentes, & rationem exigentes; examinantes, & hominis peccata, ac peccatorum chirographa præferentes, quæ in juventute, quæ in senectute, quæ sponte, quæque imprudenter, quæ operibus, quæ verbis, & quæ cogitationibus acciderunt. Magnus ibi tunc timor. Magnus infelicis animæ tremor. Inexplicabilis necessitas, quam tunc subit ac sustinet ab immensa infinitorum hostium multitudine ipsam calumniis proscindente, ne ad coelum ascendat, ne in lumine viventium inhabitet; ne in regionem vivo-

A πὸν, ἃς ποιῶται, ψιθυρίζων, καθὼς γλαῦσα δύναται, ὅς ὢν τῷ ῥημάτων καὶ χημάτων οἱ παρόντες πολλακίς καὶ ἀκρόαζον καὶ νοῦμεν, ὅτι τὰς δεσποτικὰς δυνάμεις ἐδεάσατο, καὶ πάντες συντρομοὶ γινόμενοι φείκτομεν, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀγωνίζομεν, λέγοντες· ἡσυχάσατε δὴ, καὶ τῷ κειμῶνι λοιπὸν μὴ ἐνοχλήσητε, καὶ τὸ θορυβὸν λύσατε, σιωπήσατε, καὶ πρὸς αὐτὸν λοιπὸν μὴ λαλήσατε, μὴ κραῖζητε, ἵνα μὴ αὐτὸν ταράξῃτε, ἵνα μὴ αὐτὸν θορυβήσῃτε. προσβύζασθε, ἵνα μετ' εἰρήνης ἡ ψυχὴ ἔξέλθοι. δεήσῃτε, ἵνα τὸπον ἀνέσεως λάβοι. προσπέσατε, ἵνα φιλανθρωπὺς ἀγγέλους ᾗ. προσπέσατε, ἵνα διώκῃ τὸ δικαστὴν δῦροι. διώδιαν θυμιάσατε. ἡ γὰρ ἀγγελικὴν παρουσίαν ἐδεάσατο. προσβύζασθε, εἰς γὰρ ἀγῶνα μέγα ἵν' ὤχληται. σκοπήσατε καὶ ὁ αὐτὸς, καὶ ὑμεῖς προσβύζασθε. ἐμβλέψατε καὶ ὁ μυσηλὸν τὸ μὴ λάθῃτε. ἀτενίσατε καὶ τὸ ὥρας ταύτης φροντίσατε. τί γὰρ ὅστις ἄνθρωπος; εἰδέν. τί ἄνθρωπος; σκώληξ. τί ἄνθρωπος; τέφρα. τί ἄνθρωπος; ὄναρ. τί ἄνθρωπος; σκιά. ἴδε, ἐδέεθ. ἴδε, παρήλθεν. ἴδε, ἡρέμῃσεν. ἴδε, κατέπαυσεν. ἴδε ἡσυχάσεν. ἴδε, ἔπαυσεν. ὁ κείνος ὁ πολὺς καὶ ἀήτητος ὁ λέων, ὁ τύραννος, ὁ κρατορ, ὁ δυνάστης ὁ ὑψηλός, ὁ πᾶσιν φοβερός κείται, προβάτης πραῦτερος. ἀπῆλθεν, παρήλθεν ὁ φανείς. ὁ τεχθεὶς ὡς μὴ τεχθεὶς. ὁ πολὺς ὑπὲρ πολλὰς γέγονεν ὡς εἰδός. ὁ κρατὼν κεκράτηται. ὁ δεσμῶν δεσμεῖται, καὶ ἰδὲ ἀπάγεται ἐντα ἀπάγουσιν οἱ ἀπάγοντες. ἐν ὁκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολῶνται πάντες οἱ ἀφλογισμοὶ αὐτοῦ. ἐν ὁκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτε παρήλθον ὡς λαβόντες οἱ θεοὶ ἐκαστηλῶνται τῇ ψυχὴν ἀπὸ τοῦ αἵματος ἀνέρχοντα, ἐν ᾧ ἴσαντο αἱ ἀρχαὶ καὶ αἱ ἰερεῖαι καὶ οἱ κοσμοκράτορες τῷ ἐναντίῳ δυνάμεων. οἱ πικροὶ ἡμῶν κατήγοροι. οἱ δεινοὶ τελῶναι, καὶ λογοθέται, καὶ φορολόγοι, συναιτῶντες, λογοθετῶντες, ἰξερβιῶντες, προσφέροντες πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἀμαρτήματα καὶ χειρόγραφα. πᾶσι ἐν νεότητι, πᾶσι ἐν τῷ γέροντι, πᾶσι ἐν ἡλικίᾳ, πᾶσι ἀκούσια, πᾶσι δι' ἔργων, πᾶσι ἀπὸ λόγων, πᾶσι δι' ἐνθυμήσεων. πολὺς ὁ φόβος ἐκείνους, πολὺς τῆς ἀθλίας ψυχῆς ὁ τρόμος. ἀδινήτορες ἡ ἀνάγκη, ἡν ὑφίστανται τότε ὑπὸ τοῦ ἀναεισμητῆς πλήθους τῷ μυριάδων ἐχθρῶν αὐτοῦ. συκοφαντεῖσθαι, ἵνα μὴ πρὸς ἔρανον ἀνέλθῃ, ἵνα μὴ τῶν ζώντων ὁ φόβος οἰκῇ, ἵνα μὴ ἐν χώρᾳ ζώντων εἰσέλθῃ. ἀλλ' αἱ μὲν ἅγιοι ἀγγε-

ἄγγελοι ἡ ψυχὴν παλαβοῦντες ἀπάγουσι . A
 πότε ἡμεῖς δὲ θνητὸν σῶμα κυδύσαντες , καὶ
 ὡς ξένοι , καὶ ἀλλότριοι ἐκ τῆς ἰδίας οἴκης ἐξά-
 γοντες πρὸς τὸ τάφον . ὁρῶμεν ἄλλο μέγα καὶ
 φοβερὸν μυσῆριον , κατανοῶντες τὰς μικρὰς καὶ
 μεγάλας , τὰς βασιλεῖς καὶ ἰδιώτας , τὰς
 τυράνους καὶ τὰς δούλους , καὶ πάντας μίαν
 ἀποδοὺν γεγυῖστας , μίαν κόνιν , μίαν τέφραν ,
 μίαν δισωδίαν , μίαν σαπρίαν , ἓνα σκώληκα . B
 ὡς ὁ Αἰθίοψ , ὅπως ὁ ποτε ὠτρεπὴς , ὡς ὁ
 νεότερος , ὅπως καὶ ὁ γέρων σεσηπὼς , ὡς ὁ
 πάλαιος , ὅπως καὶ ὁ ἀνὴρ , καὶ ἰσχυρός .
 πάντες ὡς ἀπὸ ἀρχῆς μία κόνις γεγυῖσται ,
 ὡς ἀκόντες , γῆ εἶ , καὶ εἰς γῆν ἀπελύθη , καὶ
 γῆ εἶ , καὶ πάλιν χεῖς γενήσῃ . ὡς πολλάκις
 καταπακύντας καὶ σαπέντας ὁρῶντες ἐν τάφῳ κε-
 κρυμένους ἀποδεικνύμεν ἀλλήλοις τῶν δακτύλων
 ἀγγιζόντες , καὶ λέγοντες . Ἰδε . ὁ δαῖνα ὅπως ,
 ὁ δαῖνα ὁ τύραννος , καὶ ὅπως ὁ δαῖνα ὁ στρα-
 τιώτης , καὶ ὅπως ὁ δαῖνα ὁ βασιλεὺς , καὶ ὅπως
 ὅστις ὁ δαῖνα ὁ ἐκγονός . αὐτὴ ὅστις θυγάτηρ τοῦ
 πατρὸς , αὐτὴ ἢ ποτε φανταζομένη νεανὶς , καὶ
 ὅπως ὁ πάλαι καλλωπιζόμενος νεώτερος . ταῦτα
 πολλάκις ἐν τοῖς τάφοις μετὰ στεναγμῶν λέγομεν
 καὶ δακρύομεν , ὁρῶντες * ὅτι πάντα νεότης ἐκ
 ἀγνώσεως . ὁρῶντες δὲ φοβερὸν καὶ μέγα μυσῆ-
 ριον . ὁρῶντες , ὅτι πάντα ἡλικία ἐκ κατε-
 λύθη . ὁρῶντες , ὅτι πᾶς γλυκὺς ὀφθαλμός
 ἐκ ἐσβέωθη . ὁρῶντες , ὅτι πᾶσα γλῶσσα
 γογγὴ ἐκ ἡσύχασεν . ὁρῶντες , ὅτι πᾶν ἡ-
 δύλαλον εἶμα ἐκ ἐφράγη . ὁρῶντες , ὅτι
 πᾶν κάλλος ὀδόντων ἐκ ἐσκορπίωθη . ταῦτα
 εἰδόντες τὸν φιλόανθρωπον Θεὸν ἡμετέροις ἐ-
 λέως τυχεῖν . ὃν πρέπει κράτος εἰς τὰς αἰῶνας
 τῶν αἰώνων . Ἀμήν . *

Ὁρῶντες ὄντως δὲ μέγα καὶ φοβερὸν μυ-
 σῆριον . ὁρῶντες , ὅτι πάντα ἡλικία ἐκ κα-
 τελύθη . ὁρῶντες , ὅτι πᾶσα ἀμωμία ἐκ
 ἡλίκωθη τῶν σωμάτων . ὁρῶντες , ὅτι πᾶν
 προσώπιν κάλλος ἐκ ἡχρεώθη . ὁρῶντες ,
 ὅτι πᾶς γλυκὺς ὀφθαλμός ἐκ ἐσβέωθη . ὁ-
 ρῶντες , ὅτι πᾶν ἡδύλαλον εἶμα ἐκ ἐφράγη .
 ὁρῶντες , ὅτι πᾶσα γλῶσσα γογγὴ ἐκ ἐσίγησεν .
 ὁρῶντες , ὅτι πᾶν κάλλος ὀδόντων ἐκ διεσκορ-
 πίαθη . καὶ πᾶσα πλοκή τῶν πλοκάμων ἐκ
 διεσάπη . ὁρῶντες , ὅτι πᾶσα ὠραῖα ἡλι-
 κίας ἐκ συνετερίθη . ὁρῶντες , ὅτι πᾶσα ἀρ-
 χοντικὴ ἐξουσία ἐκ ἐπαύσατο . καὶ πᾶσα τυ-
 ραννία καὶ μεγαλαυχία ἐκ κατέπαυσεν . καὶ

Tom. III.

πᾶσα

vivorum ingreditur . Ceterum sancti An-
 geli excipientes animam secum abdu-
 cunt . Tunc nos mortale curantes cor-
 pus , & tanquam peregrinum atque a-
 lienum ex propria domo ad sepultu-
 ram efferentes , magnum aliud & for-
 midandum mysterium cernimus ; consi-
 deramusque ibi parvos & magnos , Re-
 ges & plebejos , Tyrannos , ac ser-
 vos , cunctosque alios in unum cine-
 rem ac pulverem redactos , in unum
 foetorem , ac putredinem vermemque
 resolutos , & sicut est hic Æthiops , ita &
 ibi , qui olim fuit formosus : sicut senex , ita
 junior in putredinem versus : sicut debilis , ita
 quoque fortis , & invictus . Omnes , ut ab i-
 nitio , in unum pulverem cineremque redacti :
 quemadmodum & ex Scriptura audimus : *Gen. 3.*
Terra es , & in terram reverteris : & terra es , ite-
 rumque pulvis efficiaris . Quos sæpe dum li-
 quefactos ac putrefactos in sepulcro jacentes
 conspiciamus , digito nobis invicem demonstra-
 mus , dicentes : Ecce hic talis , & ille talis .
 Hic est ille talis tyrannus . Hic est ille miles ,
 & hic est ille Rex . Hic illius talis nepos : &
 ista filia illius talis . Hæc est , quæ olim adeo
 pulchra apparebat puella , & hic qui antea
 ita comtus atque ornatus incedebat juvenis .
 Hæc , & ejusmodi frequenter in sepulcris cum
 suspirio dicimus , & illacrymamur , videntes
 omnem ibi juventutem incertam esse , & in-
 cognitam * Videntes magnum & tremendum
 mysterium . Videntes omnem ibi ætatem dis-
 solutam . Videntes omnem adspæctum jucun-
 dum ibi extinctum . Videntes omnem lin-
 guam velocem ibi conticuisse . Videntes om-
 ne facundum os ibi obstructum . Videntes
 omnem dentium pulchritudinem ibi disper-
 sam . Hæc autem videntes , benignissimum
 Deum deprecemur , ut misericordiam conse-
 quamur : cui convenit potestas in secula
 seculorum . Amen . *

Videntes magnum vere , ac tre-
 mendum mysterium . Videntes om-
 nem ibi ætatem esse dissolutam . Vi-
 dentes omnem corporum pulchritudi-
 nem ibi evanuisse . Videntes omnem
 adspæctum jucundum ibi extinctum .
 Videntes omne facundum os ibi ob-
 structum . Videntes omnem linguam
 velocem ibi conticuisse . Videntes om-
 nem dentium pulchritudinem ibi di-
 persam , & omnem capillorum ne-
 xum ibi computruisse . Videntes om-
 nem ætatis decorem ibi contritum .
 Videntes omnem principatus , ac ma-
 gistratus potestatem ibi cessare : om-
 nemque Tyrannidem , & jactantiam
 ibi defuisse , & omnem juventutis
 super-

* Hincque
 Codex Vat.
 Ms. Græc.
 1636.
 * Quæ se-
 quuntur de-
 scripta sunt
 ex Codice
 Græco Vat.
 702. p. 170
 eademque
 habentur
 apud Vos-
 sium Tom. 3.
 pag. 282.

L 1 2

superbiam, atque despicientiam ibi desolatam. Videntes omnem vanum hominum laborem illuc recidisse, ibi cessasse, & ibi finitum esse. Loquimur, & nemo est qui audiat; plangimus, & nemo, qui attendat. Nominatim ibi jacentes compellamus, dicentes: quonam abiistis, fratres nostri? Ubi jam degitis? ubi estis? quomodo nos ita repente dereliquistis. Vocem nobis edite, sicut edebatis olim: loquimini nobis: respondete nobis. Nos, inquiunt, qui ex humanis excessimus, illi sumus, quorum cujusque anima in locis sibi congruentibus versatur, ut quæque est com-merita. Hic autem, qui vestros ante oculos in sepulcro cernitur pulvis: iste, quem conspicitis, cinis: hic foetor; ista putrefacta ossa: immundi hi vermes, corpora illorum sunt adolescentulorum, & puellarum, quos concupiscebatis olim. Hic cinis illa est caro, quam complectebamini, & quam insatiabiliter osculari solebatis. Hæc putredo, illa est facies, quam dies noctesque inexplebili voluptate deosculabamini, Hæc tabes, & fluxio immunda, illa est caro, inter cujus complexus peccabatis. Ideo videte, & plane credite, qui adhuc carne in vita vana versamini, certoque scitote, quod dum in lecto inter complexus vestrarum conjugum, puellarumque jacetis, vos cinerem lutumque tunc complecti: scitote, inquam, dum cuncta earum membra circumplectimini, vos tunc foetorem, & putredinem amplecti. Discite, quando earum amore ac desiderio adeo flagratis; vos tunc vermes, & cinerem tetrumque odorem concupiscere. Nolite seduci, o juvenes, & juveniculæ insipientes. Nolite decipi in vana juventutis pulchritudine: nam & nos, qui vestros ante oculos putridi jacemus mortui, in vita olim sicut vos apparuimus, & accurate ornati, odoramentisque inuncti fuimus, atque in bonis dies nostros duximus: & ecce, ut videtis, in cænum ac cinerem, & pulverem, foetoremque gravem, universa illa jam reciderunt. Quocirca deinceps ne vos ipsos fallatis: sed a nobis, qui vos præcessimus, & in sepulcro nunc sumus, edocti, resipiscite & firmiter credite, apud infernos judicium esse, & sine fine supplicium, & tenebras omnis lucis expertes, & gehennam inconsolabilem, vermemque nondormientem, & fletum absque silentio, & stridorem incessabilem, & tribulationem atque angustiam incurabilem, esseque citra personarum acceptionem Judicem, & ministros nemini ignoscentes, luctumque ibi amarum ac sempiternum. Hæc quam-

A πᾶσα νεότης ὑπεροψία ἐκὲν ἡρέμησεν. ὁρῶν-
τες, ὅτι πᾶς ὁ μέταρος κόπος τῇ ἀνθρώπων
καὶ μόχθος ἐκὲν κατήνησεν. ἐκὲν ἡσύχασεν. ἐκὲν
ἐπεπαύσατο. λαλῶμεν, καὶ ὑδὲὶς ὁ ἀκύν.
θρηνημεν, ὅτι ὑδὲὶς ὁ προσέχων. ἔξ οὐόμα-
τος τὰς κειμήδας κραζόμεν, λέγοντες. πῶ ἀ-
πήλθετε ἀδελφοὶ ἡμῶν; πῶ ἀφύγετε; πῶ
ὑπάρχετε; πῶ ἡμῶν ἀφῶν ἔτω κατελείφα-
τε; δοῦτε ἡμῖν φωνήν, ὡς ἐλαλεῖτε ποτὲ,
λαλήσατε ἡμῖν. ἀποκρίθητε ἡμῖν. ἡμεῖς φη-
σὶν, οἱ ἔξ ὑμῶν τῶν ἐν τῷ βίῳ ἔξελθόντες.
ἐκάστη ἡμῶν ἡ ψυχὴ ἐν τοῖς πρέπαισι αὐτῇ
τόποις καὶ ἡ ἀξία αὐτῆς ὑπάρχει. αὐτὴ δὲ ἡ
πρὸ τῆς ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐν τῷ πάφῳ κόνις.
αὐτὴ ἦν ὁράτε, τέφρα. αὐτὴ ἡ δυσωδία.
ταῦτα πάντα κατασαπέντα ὅσα. ἔτι οἱ ἀκάθαρ-
τοι σκώληκες. τὸ σῶμα ὅστιν ἐκείνων τῇ νεανίσ-
κων καὶ νεανίδων. ὧν ἐποθήτε ποτὲ. αὐτὴ ἡ
τέφρα, ἐκείνη ὅστιν ἡ σὰρξ, ἐν ἡ συνεπλέ-
κεθε, καὶ ἀκορέτως ἐφιλεῖτε. ἔτις ὁ βρυγμός,
ἐκείνο δὲ πρὸς τὸν ὅστιν ὁ νυκτὸς καὶ ἡμέρας
ἀπλήτως κατεφιλεῖτε. ἔτι οἱ ἰχῶρες. καὶ ἡ
ρύσις ἡ ῥύπαρ. ἐκείνη ἡ σὰρξ ὅστιν, ἐν ἡ
συμπλεκόμενοι ἡμῶν τάνετε. διὸ ὁράτε καὶ ἀ-
κρίτως τριτεύσατε οἱ ἔτι σαρκὶ ἐν τῷ βίῳ ἡ
μετάφῳ ὑπάρχοντες. γινώτε ὅτι ἐπὶ τῆς κλί-
της τῇ ὑμετέρῃς συμβίοις καὶ νεάνισι συμπλεκο-
μενοι, ἀποδῶ καὶ βορβόρῳ συμπλέκεθε. γινώ-
τε, ὅτε πάντα τὰ μέλη αὐτῶν κατασπάζετε.
ὅτι δυσωδία καὶ σαπεία ἀσπάζετε. μαθεῖτε,
ἡνίκα πρὸς τὴν αὐτῇ ἔξελθῆτε πόσον, ὅτι
σκώληκας καὶ τέφραν καὶ δυσωδίαν ἐπεθυμεῖτε. μὴ
πλανᾶσθε ὡς νέοι, καὶ νεανίδες ἀφρονες. μὴ ἀπατᾶσθε
ἐπὶ τῷ μεταφῳ καλῇ τῇ νεότητι. ὅτι καὶ ἡμεῖς οἱ πρὸ
τῆς ὀφθαλμῶν καίμενοι σεσηπότες νεκροὶ, ἐν τῷ βίῳ
ποτὲ ὡς ὑμεῖς ἐφαντάσθημεν, καὶ ἐκαλωπίσθημεν,
καὶ ἐμυρίσθημεν, καὶ ἐποθήσαμεν, καὶ ἀπηλάσσαμεν,
καὶ ἀημερίσαμεν. καὶ ἰδὲ ὡς ὁράτε, εἰς πηλὸν καὶ
ἀποδὸν καὶ τέφραν καὶ δυσωδίαν ὅλα ἐκείνα κα-
τήνησεν. λοιπὸν μὴ ἐαυτὰς ἀπατᾶτε. ἀλλὰ
παρ' ἡμῶν τῇ προλαβόντων καὶ ἐν τῷ πάφῳ
ὄντων διδάχθητε, καὶ σωφρονήσατε, καὶ
πισθῶσατε, ὅτι ὅστιν ἐν τῷ ἀδὲν κείσιν, καὶ
ὅστιν κόλασις ἀτελεύτητος, καὶ ὅστιν σκοπὸς ἀφώ-
τισον, καὶ μέννα ἀπαράκλητος, καὶ ὅστιν σκώ-
ληξ ἀκοίμητος, καὶ κλαυθμὸς ἀσίγητος, καὶ ὅστιν
βρυγμὸς ἀκατάπαυστος, καὶ θλίψις ἀνίατος, καὶ
ὅστιν κελὴς ἀπροσωπόληπτος, καὶ ὑπεργοὶ ἀσυγ-
χώρητοι, καὶ ὅστιν πένθος πικρὸν καὶ αἰώνιον.
ταῦτα

vis

ταῦτα εἰ καὶ μὴ διὰ ῥημάτων, ἀλλὰ διὰ πραγμάτων πρὸς ἡμᾶς οἱ ἀδελφοὶ ἡμεῖς αἱ ὁμοῖα θεωροῦντες διδάσκουσιν ὡς ὥστε ἡμεῖς μνημονεύοντες ἐδιδάσκατον μαθεῖν τι, ἢ ἀκούσαι ἢ γινώσκειν· ὅτι πᾶς ἄρα εἰς ἡμᾶς εἰσὶν αἱ τῶν ψυχῶν, ἢ ἄρα αἰσῶν εἰσὶν, ἢ καὶ τῶν εἰς ἄρα βλέπουσιν ἡμᾶς ἵνα, ἢ βλέψοντες αὐτοὺς ποτε· ἢ ἄρα ἀποσώμεθα αὐτοὺς ὡς, ἢ ὅπως γνωρίζει μέλλομεν αὐτοὺς· ἀλλ' ὅτι ταῦτα εἶδεν· ὅτι ἡμεῖς γὰρ ἐκείνους ἀνέλυσεν, ὅτι ἡμῖν ἐμύλυνε πρὸς τῶν ἐκείνους πᾶς εἰς, ἢ πῶς εἰς· ἀπετέλεισε γὰρ αὐτὰ ἀπὸ ἡμῶν ὁ Θεός, ἀλλ' ἀπέκρυψε, καὶ συνεκάλυψε, καὶ συνεκάλυψε ἀπὸ ἡμῶν τὰ ἐκείνους· ὥς καὶ ἡμεῖς ἀπελθόντες καταλάβομεν τὰ ἐκείνους, ἢ ἵνα ἐκ νεκρῶν ἀναστῶμεν ἅπαντες, καὶ παρυσώμεθα, καὶ ἐξομολογούμεθα, καὶ λογοδοτούμεθα εἰς ἐκείνους ὅτι μέγα καὶ φοβερόν, εἰς ἐκείνους ὅτι φρικτόν, καὶ ἀδιήγητον τῷ δικαστῇ δικαστήριον· ὅτι ὅτι ἔρανον ἐλάβετε καὶ κρίναι πᾶς τὴν οἰκουμένην ἀπὸ ἀναπλῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν· ὅταν αἱ φωναὶ τῶν φοβερωτάτων σαλπείγων ἐκείνων ἡχησούν· ὅταν ἡ κτίσις φόβῃ, καὶ τρόμῳ κλονεῖται, καὶ παρήταται· ὅτε οἱ τάφοι ἀνοίγονται, καὶ πᾶσα σὰρξ ἐξανίσταται γυμνή, καὶ τετραχιλισμένη· ὅταν πᾶν φόβῃ φραγήσεται, καὶ πᾶσα πνοὴ ἐξομολογήσεται, καὶ ὁ ποταμὸς ἔσται πῦρ ἐλκεῖ ἐμπροσθεν τῷ δικαστῇ· πρὸς τῷ, φησὶ, ὁ δαυὶδ· ὅτι ἐξωρῶν ὥς ἔσται θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθισεν· ὁ θρόνος αὐτῶν φλόξ πῦρος· οἱ τροχοὶ αὐτῶν πῦρ φλέγον· ποταμὸς πῦρος ἐλκεῖ ἐμπροσθεν αὐτῶν· χιλιάς χιλιάδες παρεστήκει αὐτῶν, καὶ μυρία μυριάδες ἐλατύνον αὐτῶν· Κεῖται ἐκάθισεν, καὶ βίβλοι ὡσφύθησαν· ἐκείνη ὅτι ἡμέρα, καὶ ὥρα, πρὸς τῷ φησὶ καὶ ὁ Δαβὶδ· ἵνα τί φοβέσθαι ὡς ἡμέρα; ἢ ἀνομία τῇ πύργου· μὴ κυκλώσει με· ἐκείνῳ τὴν ἡμέραν καταράσασθαι ὁ Ἰωβ λέγων· καταράσασθαι αὐτῶν ὁ καταρώμενος τὴν ἡμέραν ἐκείνῳ ὁ μέλλων ὅτι μέγα κῆτος χειρώσασθαι, τῷ τῷ τῷ διὰ βολον· πρὸς ἐκείνης τῇ ἡμέρας καὶ ἑτέρος τις περὶ τῆς βοῆς· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος σαβαώθ, καὶ τίς ὑπομένει ἡμέρας· εἰσόδῳ αὐτῶν, ἢ ἵνα ὁ Θεὸς ἐμφανῶς ἦξει, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι πρὸς αὐτῶν· πῦρ ἐνώπιον αὐτῶν περὶ πορεύσεται, ὅτι κύκλῳ αὐτῶν καταγίγινε σφάδρα· περὶ καλέσεται τῷ ἔρανον αὐτῶν, καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν διὰ κείνων τῶν λαοὶ αὐτῶν, καὶ πᾶς σὰρκα· εἰς φοβερόν ἐκείνους δικαστή-

A vis non verbis, rebus sane ipsis ad nos, fratres nostri, qui illuc præcesserunt, loquuntur, ac nos docent: quorum sicut memoriam facimus, ita & ab illis aliquid desideremus addiscere, vel audire, aut nosse: veluti ubinam sint, vel quomodo se habeant eorum animæ, utrumne apud superos, an apud inferos existant. Anne intueantur nos modo: aut ipsi eos aliquando adhuc conspecturi simus: numquid amplectemur ipsos ibi: vel an omnino eos amplius agniture simus. Ceterum nemo ista novit: nullus enim illinc unquam rediit; nullusque nobis de iis quæ ibi contingunt, ubi sint, vel qualia sint, indicavit: nam ea sejunxit a nobis Deus: verum abscondit, & operuit, atque obumbravit res illas a nobis, donec & nos hinc profecti, ad ea, quæ ibi sunt, pervenerimus, quando ex mortuis resurgemus omnes, & adstabimus, & confitebimur: ratioque omnium a nobis exigetur, in illo magno ac tremendo, in illo formidabili, & inexplicabili Judicis tribunali. Quando e coelo veniet, universum judicaturus orbem terrarum, ab ortu solis usque ad occidentem. Quando voces horribilissimarum illarum tubarum resonabunt. Quando timore ac tremore omnis sub coelo creatura commovebitur, atque turbabitur. Quando sepulcra aperientur, & omnis caro nuda, atque detecta exurget. Quando omne os obstruetur, & omnis spiritus confitebitur: fluviisque igneus ante judicem decurret. De quo ait Daniel: *Aspiciebam, donec throni positi sunt, & antiquus dierum sedit: Thronus ejus. flamma ignis: rota ejus, ignis flagrans.* *Flumen ignis trahebat in conspectu ejus. Millia millium ministrabant ei: & dena millia denum millium adstantes ei.* Iudicium sedit, & libri aperti sunt. Atque illa dies est ac hora, de qua etiam David: *Cur timebo, inquit, in die? iniquitas calcanei mei circumdabit me.* Diei illi maledixit Job, dicens, *Maledicat ei, qui maledicit diei illi, qui est magnum cetum oppressurus, hoc est diabolus.* De illa die, etiam alius quidam clamat Propheta: *Ecce venit, dicit Dominus Sabaoth: & quis sustinebit diem introitus ejus? quando Deus manifeste veniet: Deus noster, & non flebit.* Ignis ante conspectum ejus præcedet, & in circuitu ejus tempestas valida. Advocabit coelum sursum, & terram discernere populum suum; omnemque carnem, ad tremen-

Dan. 7.

Psal. 48.

Job. 3.

Psal. 49.

mendum illud tribunal, ubi non erit parvus, & magnus, servus, & liber: ubi non erit Rex & subditus: sed æqualiter omnes iudicio obnoxii, omnes vincti, omnes nudi, derelicti, tremebundi, plorantes, turbati, anxii, atque solliciti erunt; quid singuli ipsorum dicturi sint, quidve iudici de male actis responsuri. Ubi tunc ibi Regum superbia? Ubi Tyrannorum jactantia? ubi insipientum inanis gloriatio? ubi juventutis mollities? ubi superfluous, atque lascivus vestium ornatus? ubi tunc, qui principibus assistebant, & a latere discurrerant famuli? ubi comtæ, atque ornatae tunc filiae? ubi aurum? ubi argentum? ubi auro infrænati æqui? ubi unguenta? ubi suffitus? ubi aromata? ubi quæ frustra perduntur alia? ubi tunc epulæ, atque deliciae? ubi quæ dies noctesque fieri solent convivia? ubi qui cum tympanis, & saltationibus vinum bibunt, & deliciis indulgent; Deum vero, & pauperes despiciunt? Nihil horum ibi erit: sed amarum vae, vae. Non amplius ibi locus erit ditescendi: sed pertimescendi. Non tempus ibi erit prosperitatis: sed excusationis atque defensionis. Non erit ibi ornatus, ac claritas, sed obscuritas. Non erit ibi locus tripudiandi: sed lugendi atque plorandi. Non erit ibi juventutis jactantia, sed apud inferos exilium. Non erit ibi propitiatio, atque commiseratio: sed timor ingens. Nulla in die illa formidabili atque terribili erit consolatio: sed iusta, & accurata retributio. Bonum in illa tunc hora tibi subveniet auxilium, si pauperibus atque mendicis hic compassus fueris. Boni pro te apud Christum tunc erunt advocati, qui hic egeni a te enutriti, & misericordiam consequuti, protecti ac conservati fuerint. Boni & præstantes pro te ibi consolatores aderunt fratres Christi, pauperes, orphani atque pupilli, viduae, advenæ, ac peregrini, inopes, debiles, claudi, cæci, captivi, derelicti, quique in tormentis, & solitudinibus, in carceribus, in exiliis, in infirmitatibus, & aliis calamitatibus constituti, per te hic salvati fuerint, & misericordiam consecuti. Magni hi tunc patroni tibi istic erunt, magni defensores: magni fautores atque auxiliares, exhibentes tunc Christo quæcumque ipsis hic dederis; quemadmodum ipsos paveris, quomodo ipsos refeceris, & quo pacto ipsis deservieris. Boni tibi hi fratres isthic redentur, sicut sunt fratres Christi. Si enim unus aliquis frater Regis, plurimum se patrocinando ac deprecando potest ad proprium fratrem Regem:

A δικάσιον, ὅπως σὺ ἐν μικρὸς, καὶ μέγας, δούλος, καὶ ἐλεύθερος. ὅπως σὺ ἐν βασιλεύς, καὶ ὑποκείμενος, ἀλλ' ἐπίσης πάντες κατὰ δίκαι, πάντες δέσμοι, πάντες γυμνοί, ἀποδείξαι, τρέμοντες, κλάοντες, παρατρίστοι, ἀγωνιῶντες, μεριμνῶντες. ἕκαστος τί εἶπεν; τί ἀπολογήσεται τῷ δικαστῇ περὶ ὧν ἐπράξε κακῶν; πῦρ ἐκείνῃ ἢ τῇ βασιλείῳ φαντασία; πῦρ ἢ τῇ τυραννίδι μεγαλαυχία; πῦρ ἢ τῇ ἀφροσύνῃ ὑπερηφάνεια; πῦρ ἢ τῇ νεότητι μαλακία; πῦρ ὁ καλλωπισμὸς τῇ ἰσχυρίῳ; πῦρ οἱ παλαισάμενοι, καὶ ἀσπατρεῖσθοντες δούλοι; πῦρ αἱ κοσμεύμεναι θυγατέρες; πῦρ ὁ χρυσοῦς; πῦρ ὁ ἀργυρος; πῦρ οἱ χρυσοχάλινοι ἵπποι; πῦρ τὰ μύρα; πῦρ τὰ καπνίσματα; πῦρ τὰ ἀρώματα; πῦρ τὰ εἰς μύτῳ ἀπολλύμενα; πῦρ ἢ τρυφή; πῦρ ἢ σπαταλή; πῦρ τὰ συμποσία τὰ ἐν νυκτὶ, καὶ ἡμέρᾳ γινόμενα; πῦρ οἱ μετὰ τυμπάνων, καὶ ὀρχηστῶν τὸ οἶνον πίνοντες, καὶ σπαταλῶντες τὸ θεῖον, καὶ τῇ πενήτων καταφρονούντες; ἔστιν ἐκείνων ἐν ἐκείνῃ, ἀλλὰ πικρὸν ἔσθ' αὐτῶν. σὺ ἔστιν ἐκείνῃ λοιπὸν πλεονεξία, ἀλλὰ φειξά. σὺ ἔστιν ἐκείνῃ ἀναιμία, ἀλλὰ ἀπολογία. σὺ ἔστιν ἐκείνῃ καλλωπισμὸς, ἀλλὰ σκοτισμὸς. σὺ ἔστιν ἐκείνῃ χορδαία, ἀλλὰ θρηνησία. σὺ ἔστιν ἐκείνῃ νεότης φαντασία, ἀλλὰ ἐν τῇ αἰσῇ ἐξορία. σὺ ἔστιν ἐκείνῃ ἐξίλασμος, ἀλλὰ μέγας φόβος. σὺ ἔστιν ἐκείνῃ ἀσκήσις ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τῇ φοβερᾷ καὶ φοβητῇ, ἀλλὰ δίκαια, καὶ ἀκρίβης ἀνταπόδοσις. Καλὸν σοι βοήθημα τότε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, εἰ ἐποίησας ὥστε τοῖς πτωχοῖς συμπάθειαι. καλοὶ ὑπὲρ σε πρὸς Χριστὸν σωτήριον. **E** γοροὶ οἱ πρὸς σε ἀσπατρεφέντες, καὶ ἐλεηθέντες, καὶ σκεπασθέντες, καὶ ἀσπασθέντες πένητες. Καλοὶ, καὶ ἰσχυροὶ ὑπὲρ σε ἀσκήτορες οἱ ἀδελφοὶ τῇ Χριστῷ πένητες, οἱ ὀρφανοὶ, αἱ χήραι, οἱ ξένοι, οἱ ἄποροι, οἱ κυλλοὶ, οἱ τυφλοὶ, οἱ ἀχμαλώτοι, οἱ ἀπεισάτοι, οἱ ἐν βασάνοις, οἱ ἐν ἐρήμοις, οἱ ἐν φυλακαῖς, οἱ ἐν ἐξορίᾳ, οἱ ἐν ἀσθενείᾳ, οἱ ἐν συμφορᾷ ὑπὸ σε διασωθέντες, καὶ ἐλεηθέντες, Μεγάλοι σε ἔπι τότε γενήσονται πρὸς αὐτὸν ἐκείνους. μεγάλοι ἀντιλήπτορες, μεγάλοι βοηθοὶ ὑποδρακνύοντες τῷ Χριστῷ ἅπερ αὐτοῖς δέδωκας, ἅπερ αὐτοῖς ἔβησας, ἅπερ αὐτοῖς ἀνέπαυσας, ἅπερ αὐτοῖς ἐδούλωσας. Καλοὶ σε ἔπι γενήσονται ἀδελφοὶ ἐκείνους, ὡς ἀδελφοὶ τῷ Χριστῷ ὑγχαίνοντες. εἰ γὰρ εἷς ἀδελφὸς βασιλέως πολλάκις πολλὰ ἰσχύει εἰς παρακλήσιν πρὸς τὸ οἰκεῖον ἀδελφὸν τὸν βασιλέα,

σιλέα, πολλῶν μᾶλλον ὅπερ πληθὺς ἀδελφῶν δυ-
σωπεῖ ; ὅτι γὰρ ἀδελφοὺς ὀνομάζει Χεῖρὸς τῶν
πένητας ὅν ἐκείνη τῇ φοβερᾷ ὥρᾳ τῇ κρίσεως,
ἀκυστοι αὐτῶν πρὸς δικαίους τῶν ἐκ δεξιῶν τότε
ἱσαριθμῶν, λέγοντος, ὅτι ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν
τῷ τῷ ἀδελφῶν μου τῷ ἐλαχίστῳ, ἐμοὶ
ἐποιήσατε. λέγων ὅτι τῷ ἱσχυρῶνσι πάντως
τῷ δακτύλῳ ἐκείνῳ παρόντας, καὶ πρὸς τῶν πό-
δας αὐτῶν καθέζομαι. Τίς ἄρα ἀξίος, τίς
μακαίριος ὅν ἐκείνη τῇ ὥρᾳ ; ὅτε πάντες ἄγ-
γελοι, καὶ ἄνθρωποι φεῖψαι, καὶ τρέμειν,
ὀνομαζόμενοι ἀδελφὸς τοῦ Χεῖρ ; πόσων σοι
θυσιασίων τῷ, πόσων πλῆθους, πόσων σεφά-
λων ὅσιν ὑψηλότερα ἢ τοιαύτη φωνή ; τίνες ἄρα
εἰσὶν ἐκείνοι, ἵνα μακαρίσωμαι αὐτούς ; τίνες
ἄρα εἰσὶν, ἵνα αὐτοὺς ἐπαγέσωμαι ; τίνες ἄρα
εἰσὶν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ζηλώσωμεν αὐτούς, οἵτινες
ὅν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὥρᾳ τῇ φεικτῇ, καὶ
φοβερᾷ κρίσεως εἰσερχόμενοι διαρροῦντες, καὶ
πεπαρήσιασμένοι, καὶ ἀφοβοί, ὡς πρὸς πα-
τέρα αὐτοῦ, καὶ φίλοι γνήσιοι τοῦ Χεῖρ γινώ-
σκοιτες, ἀκλειδῶς ἐπιστάμενοι. ὅτι περ ὡς ἡμεῖς,
καὶ φίλους γνήσιους, ὅπως ἱσχυρῶν αὐτούς,
ὡς θυλάσσαντας αὐτῶν γνήσιους, καὶ φυλάξαντας
αὐτῶν πᾶς ὀντολᾶς. τίς ἄρα ὅστις ἐκείνος ὁ
τελειμακαίριος, ὅν τινα θεωρήσας Χεῖρ κα-
θήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου εἰσερχόμενοι πρὸς αὐ-
τὸν, ἱσχυρῶν, καὶ ὑπαντήσας αὐτῶν ἱλαρῶν
τῷ πρὸς ὅπῳ, καὶ μεδιῶν βλέμματι, καὶ
παραχαρῶν τροσηγοίᾳ, καὶ ὁμιλῶν παρήγοιαν
κρατήσας τῷ πρὸς παραλάβῃ, καὶ ἀσπασθήσῃ,
καὶ ὡς ἀπὸ ξένης ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλθόντα φίλον υἱὸν
καταφιλήσῃ. τοιαύτῃ τε πρὸς αὐτὸν εἴπη. ὁ
ἡλθες φίλε ἀγαθὲ, καὶ πιστὲ, καλῶς ἡλθες
ὁ ἱσχυρῶς μου, ὁ ξενοδόχος μου, ὁ σκεπαστής
μου. δι' ἡμεῖς τῇ πρὸς σε, καὶ ὅτι λαμβάνο-
μαι τῇ ἀγάπῃ σου. μέμνημαι ὅσα ἀγαθά
μοι ἐποίησας, οἶδα πόσα με ἀνέπαυσας. εἶπα
ταῦτα πρὸς αὐτὸν λέγων ὁ Χεῖρ, κρατήσας
αὐτὸν τῇ χαρὸς ὀκώπῳ πάσης τῇ μεγάλῃς
ἐκείνης πανηγύρεως, ὀκώπῳ ἀγγέλων, καὶ
ἀρχαγγέλων, καὶ πάσης ἀρχῆς, καὶ ὁμοίων,
καὶ δικαίων, καὶ προφητῶν, καὶ ἀποστόλων, καὶ
ὁσίων, καὶ τῶν ἐσόμενων, ἀμφὶ κηρύξας
ἱσχυρῶν αὐτὸν πᾶσι, καὶ λέγων. ὅτι ὁ ἄν-
θρωπος πεινῶντι με ἶδεν ποτὲ, καὶ ἐθρέψε.
διψῶντι, καὶ ἐπόρε, ῥιγῶντι, καὶ ἐσκέπασε,
ξένοι, καὶ ὑπεδέξατο, ἀδυνάτοι ἶδεν, καὶ διη-
κόνησεν, καὶ ὅτι τῷ οἴκῳ αὐτῶν εἰσὶν ἀγαγε-
τοὺς πόδας

A Regem : quanto magis ubi fratrum inter-
pellat multitudo ? Quod porro fratres
Christus denominaturus sit pauperes in-
tremenda illa hora judicii ; ipsummet ad
justos, qui a dextris stabunt, dicentem
ausculta : *Quamdiu fecistis uni ex his*, in-
quit, *fratribus meis minimis, mihi fecistis*.
Hoc autem dicens, omnes ostendit digito
ibi præsentes, & ad pedes suos consisten-
tes. Quis porro dignus, quis porro felix
in illa erit hora, quando cuncti exhorre-
scent ac contremiscent Angeli, & homines,
ut tunc nominari mereatur frater Christi ?
Quam multis tibi istud thesauris erit po-
tius ? quam multis opibus, quam multis
coronis vox ejusmodi excelsior atque præ-
stantior ? Quinam igitur illi tales erunt, ut
beatos prædicemus, & collaudemus ipsos ?
Qui, obsecro, erunt illi : ut & nos imi-
temur eos ? Qui quidem in die, & hora
illa horribilis atque tremendi judicii cum
fiducia & securitate, intrepidique ad Chri-
stum tamquam ad patrem suum & amicum
sincerum ingredientur ; certo scientes se
velut filios, & amicos veros ab ipso
susceptum iri : quippe qui ei vere, at-
que legitime inservierint, & mandata
ipsius observaverint. Quis, inquam, erit
ille adeo beatus, quem quidem cernens
Christus in throno sedens ad ipsum
ingredientem, lætus excipiat, obviamque
ipsi procedat hilari facie & aspectu ar-
ridente : atque appellatione læta, & be-
nigna allocutione hunc apprehensum am-
plectatur, & tanquam ex longinqua pe-
regrinatione venientem amicum filium de-
osculetur ; talibusque eum verbis com-
pellet : Bene venisti, o amice bone,
& fidelis : Bene venisti, educator &
altor meus, hospes meus & protector
meus : gratiam habeo bonæ menti, &
voluntati tuæ, & non sum oblitus ca-
ritatis tuæ. Memini quanta mihi bona
præstiteris. Novi quoties me refeceris.
Quæ dum ad eum ait Christus, tenet
ipsum manu coram omni illa magna
celebritate, coram Angelis, & Archan-
gelis, & omni principatu, ac potesta-
te, coram omnibus justis, & Prophe-
tis, & Apostolis, ac Sanctis : statu-
ensque hunc in medio, simul prædicat,
& ostendit eum omnibus, ac dicit :
Hic homo esurientem me aliquando con-
spexit, & pavit : sitientem & potavit ;
frigescentem & cooperuit me : hospi-
tem, & suscepit me : infirmum
me vidit, & ministravit, & in
domum suam introduxit : pedes mi-
hi lavit, vulnera mea absterxit, su-
per

Matth. 25.

per lectum suum me collocavit, portas domus suæ mihi aperuit, cum gaudio mihi occurrit, ex animo me refecit, in necessitate me respexit, & liberavit: in carceribus me invenit, & redemit. Propterea & ego dico ipsi: *Euge serve bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam: intra in gaudium Domini tui: perfrui delictis paradisi mei, ingredi in vitam æternam.* Neque vero ista dumtaxat tunc dicet Christus eis, qui complacuerunt, & servierunt ipsi: sed & faciet ipsos discumbere, & transiens ministrabit eis. Ut igitur nos quoque tali perfruamur voce, & gloria atque honore; curramus hic nunc, dilectissimi, festinemus, præoccupemus, ut non anticipemur; rapiamus, ne repente abripiamur: introeamus, ne foris remaneamus. Demus, inquam, operam, carissimi, properemus, præripiamus, antevertamur: negligentiam atque pigritiam, in qua adhuc torpescimus, expellamus: vanos timores atque dilationes removeamus, & e medio tollamus: spem inanem, nos dies noctesque subsannantem, abjiciamus. Ne deinceps in errorem impellamus, seducamurque nos ipsos: ne nobis ipsi illudamus: ne nos deinceps irrideat inimicus: ne nos in hodiernum, vel crastinum diem impura relaxet cogitatio. Quoniam multi dum multa secum statuerunt, ad crastinum non pervenerunt: at subito rapti sunt, sicut passeruli ab accipitre, & velut agni a lupo, & quasi captivus a latrone; nec loqui prorsus valentes, nec testamentum condere, neque vocem ullam edere. Alii enim vesperi cubitum sani concedentes, ad mane non pervenerunt. Alii ad mensam accumbentes exspirarunt. Alii inter ambulandum & ludendum repente sunt mortui. Alii in balneo morientes idem lavacrum pro epitaphio ac sepultura habuerunt. Alii vero dum nuptias celebrarent, in ipso thalamo nuptiali subito atque inopinate abrepti sunt: & eadem sibi vestimenta pro nuptiis pararunt, atque pro funere: successeruntque in locum tibicinum, lamentantes, & in locum saltantium atque tripudiantium, lugentes atque plorantes. Et ista omnia novimus ac scimus: quodque gravius est, sponte interim, & scienter peccamus, nobisque ipsi illudimus: & propterea nullam a Deo veniam consequimur: quia non ex ignorantia, sed scientes erramus. Scripturas quidem sacras audimus, & collaudamus: sed quæ dicuntur, non facimus. Quare hortor, & obsecro, ut non solum auditores simus doctrinæ, sed

A πόδας μου ἐνίψε, τὰ βράχματα μου ἀπέπλυσε, ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ με ἀνέπασκεν· ἠνέγκέ μοι τὰς πύλας τοῦ οἴκου αὐτοῦ· ὑπώπτησέ μοι μετὰ χαρᾶς, ἀνέπασέ με ὁλοφύχως· ὅν ἀνάγκη με ἶδε, καὶ ἐλυτρώσατο, ὅν φυλακὴν με ὤρε, καὶ ἐξηγόρασε. διὸ καὶ γὰρ λέγω αὐτῷ· ὦ δούλε ἀγαθὲ, καὶ πιστὲ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς χαρὰν τοῦ Κυρίου σου· ἀπόλαυσον τῆς βουφῆς τοῦ πατρὸς σου· εἰσελθε εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Κυρίου σου· εἰσελθε εἰς τὴν ζωὴν τοῦ αἰωνίου· ὃ μόνον τὸ ταῦτα ἐρεῖ ὁ Χριστὸς πότε τοῖς δουλεύουσιν αὐτῷ, καὶ δουλεύουσιν, ἀλλὰ καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς, καὶ παρελθὼν ἀγκυλώσει αὐτοὺς. ἵνα οὖν καὶ ἡμεῖς ποιαντὴς φωτὸς, καὶ δόξης, καὶ τιμῆς ἀπολαύσωμεν, δράμωμεν ἀγαπῆται, σπεύσωμεν, προλάβωμεν, ἵνα μὴ προληφθῶμεν· ἀρπάσωμεν, ἵνα μὴ ἄφνω ἀρπαθῶμεν· εἰσελθῶμεν, ἵνα μὴ ἔξω μείνωμεν. σπεύδωμεν ἀγαπῆται, γοργεύσωμεν, ἀρπάσωμεν, καταλάβωμεν· ἀποθνήσκωμεν ὡς ῥαθυμῖαν, ἐν ᾗ ἐζώμεν ἕως τοῦ νῦν. ἀποθνήσκωμεν ἰσὺς ματαίας ὀκνησίας· ἀπορρίψωμεν ἰσὺς χλιδάζουσας ἡμᾶς ἡμέρας, καὶ ἡμέρας ἐλπίδας. Μὴ πλανήσωμεν τοῦ λοιποῦ ἑαυτοὺς, μὴ χλιδάσωμεν. **D** μὴ ἐμπόξῃ ἡμῖν τοῦ λοιποῦ ὁ πονηρὸς· μὴ ῥέμψῃ ἡμᾶς εἰς τὸ σήμερον, καὶ αὔριον ὁ μιαιφόνος λογισμὸς· ὅτι πολλοὶ πολλὰ βυλθυσάμενοι τὴν αὔριον ὃ κατέλαβον, ἀλλ' ἔξαιφης ἠρπάγησαν ὡς φρεσὶα ὑπὸ ἰέρακος, καὶ ὡς ἀρνία ὑπὸ λύκου, καὶ ὡς ἀχμαλώτους ὑπὸ ληστῆ, μήτε λαλῆσαι ὅλως ἰχθύσας, μήτε ἀφαισθῆναι ποιήσασθαι, μήτε ὅλως φθιγγῆσθαι· οἱ μὲν καθύδοντες ἀπὸ ἐσπέρας ὑγιᾶς, τὴν πρωΐαν οὐκ ἐφθάρη· οἱ δὲ ἐπὶ τραπέζης καθήμενοι ἀπέπνιθον· οἱ δὲ περὶ πατρῶντες, καὶ παύοντες ἔξαιφης ἀπέθανον· οἱ δὲ ἐν βαλανίῳ θανόντες ὃ ἀπὸ λυγρὸν ἔχον ἐπιτάφιον· οἱ δὲ ἐν γάμοις ἐν αὐτῷ ἱερῷ πατρὶ ἄφνω ἠρπάγη, ἵνα αὐτὰ ἱμάτια ποιησάμενοι καὶ ἐπιγάμια, καὶ ἐπιλάφια, διεδόξαντο τὴν αὐλοῦσιν οἱ θρηνοῦντες, καὶ τὴν ὀρχημῶντες οἱ πειθοῦντες. Καὶ ταῦτα πάντα οἶδαμεν, καὶ γινώσκουμεν· τὸ γὰρ χαλεπώτερον τοῦτο ὅτι, ὅτι ἐκείνως, καὶ ἐν γνώσει ἀμαρτάνομεν, καὶ ἑαυτοὺς χλιδάζομεν. διὸ ἐδεμίαν συγγνώμην πατρὶ Θεῷ ἔχομεν, ὅτι οὐκ ἀγνοῖα, ἀλλ' ἐν γνώσει πλανώμεθα, ἀκούοντες τοῦ θείου γραφῶν, καὶ ἐπακούοντες, τὰ λεγόμενα δὲ μὴ ποιῶντες. λοιπὸν πατρὶ καταλῶ, μὴ μόνον γενώμεθα ἀκροαταὶ τοῦ διδασκαλῆς

χῆς

χῆς, ἀλλὰ καὶ ποιηταί. εἴ τις οὖν μετὰ τὴν ἀκρόασιν τῶν νῦν ἐρημένων σωθήσεται πονηρᾶς πορείας ἔχων ταύτῳ ἀποκόψαι, οὗτος καλός, οὗτος ἀκροατής. εἴ τις μνησικακίας ἔχων πρὸς τὸν πλησίον, καὶ διαμαγῇ αὐτῷ, ὅς τις καλός ἀκροατής. εἴ τις κατακυγὰς ἐπὶ ταῖς παρούσαις λόγοις ἐλεήμων, καὶ εὐμετάδοτος γένῃται, οὗτος καλός ἀκροατής. ἵνα μὴ εἰς κρίμα ἡμῖν αὐτῇ, καὶ αὐτῇ ἡ ἀνάγνωσις γένῃται. ἀκούομεν γὰρ, καὶ οὐ ποιοῦμεν. εἴ μὴ γὰρ ὁ θάνατος τοῦ ἀδελφοῦ σου σωφρονίσαι σε, οὐδὲς διωαίᾳ σε ὠφελῇσαι. εἴ μὴ νεκρὸν βλέπω μετανοήσης, πότε λοιπὸν ἐπιστρέψεις; εἴ μὴ ἐπὶ ταῖς ἐρημνύοις κατακυγῇς, οὐδέποτε τῆς ἀμελείας ἀποστήσῃ. ταύτῳ, ἀγαπητοί, τὴν τῶν θείων λόγιον βράβευσαν οἱ πρὸς Χριστὸν προλαβόντες ἡμῶν ἀδελφοί, ἡμῖν παρέδωκαν. ταῦτα τὰ ζωποια ἑδέσματα ἡτοίμασαν. τοῦτοι ἡμῖν τὴν τῆς διδασκαλίας οἶνον ἐκέρασαν. ταύτῳ ἡμῖν τὴν εὐφροσύνην, καὶ τὴν εἰς σωτηρίαν ἐχάρισμα, ὅπως ταῦτα μελετῶντες ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ, ἐν ὥρᾳ, ἐν ἐκκλησίᾳ, ἐν ἀγορᾷ, ἐν οἴκῳ, ἐπὶ βραπέζῃ, ἐν πράσινοις, ἐν κλίμας, ἐν βαλανείοις, ἐν συμποσίοις, ἐν συνεδείοις, διωπώμεθα τῆς πονηρᾶς, καὶ μελείας σωτηρίας, καὶ ἀμελείας ἀποσπῶν, καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἐπιστρέψαι πρὸς μετάνοιαν, καὶ ἀπὸ τῆς νῦν ἐκκλίναι, καὶ τὴν δεσπόσῃν δυσωπῆσαι, καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐπιβυχαῖν χάριτι καὶ οἰκτιρμῇ, καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ κράτος νῦν καὶ αἰῶν, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας πάντων αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ

ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ. ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΩΣ.

Ακούσατε ἀδελφοί ἀγαπητοί, ὅσοι τὸ ἅγιον βάπτισμα ἐλάβετε, πῶς μέλομεν κριθῆναι, καὶ πῶς ἐξέρχεται ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος. διὸ ἔλεγεν ὁ προφήτης, ἵνα τί φοβῶμαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ πονηρᾶ; ἡ ἀνομία τῆς πλέρους με κυκλώσει. ἐλθούσα γὰρ ἡμέρα καὶ ὥρα, ἀδελφοί, ὅτε καταλείψει ἄνθρωπος πάντα καὶ πάντας. καὶ ἐπελθούσα μόνος μεμονωμένος, γυμνός, ἀβοήτητος, ἀπορρατάς, ἀσυνόδωτος, ἀνέτιμος, ἀπαρρησίαιος, ἐν ἡμέρᾳ, ἣ ἔχει προσδοκᾷ. Ὁ ἐν

Tom. III.

ὥρα

A fed & factores. Si quis ergo, post jam dicta audita, depravatam fornicandi consuetudinem, quam habebat, præciderit; bonus hic revera auditor fuerit. Si quis præteritarum injuriarum memoria, quam in proximum tenebat, deposita, ei reconciliatur; hic bonus auditor. Si quis præsentis sermone compunctus, misericordiae, & beneficentiae operibus sese dederit; hic bonus auditor: ut non in iudicium hæc, & similis cuiquam lectio fiat; dum audimus quidem, & non facimus. Nisi enim mors fratris tui ad saniozem te mentem reduxerit: nullus te juvare poterit. Nisi dum mortuum cernis, resipiscas: quando tandem converteris? Nisi ex jam dictis compunctus fueris, nunquam a peccato recedes. Hanc, carissimi, divinorum eloquiorum mensam, qui ad Christum præcesserunt Fratres, nobis instruxerunt, atque proposuerunt. Hæc vivifica, ac salutaria nobis fercula ipsi pararunt. Hoc nobis doctrinæ vinum miscuerunt. Hanc nobis lætitiarum deliciasque in salutem subministrarunt: ut hæc ipsa meditantes dies noctesque, ac singulis horis, in Ecclesia, in foro, in domo, in mensa, in prætoriis, in lectis, in balneis, in conviviis, in conciliis, atque confessionibus, valeamus ab improba, & vana peccandi consuetudine desistere, & animam nostram ad poenitentiam convertere; & deinceps a malo declinare, & Dominum placatum nobis reddere, regnumque coelorum consequi: gratia, & miserationibus, atque benignitate Domini, & Salvatoris nostri Jesu Christi. Quoniam ipsi gloria, & potentia, nunc & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

E

SANCTI EPHRAEM

S Y R I

SERMO DE SECUNDO ADVENTU, ET JUDICIO.

Audite, Fratres carissimi, qui cumque sanctum Baptisma accepistis, quomodo judicandi sumus, & quo pacto anima e corpore sit egressura. Propterea ait Propheta: Cur timebo in die mala? Iniquitas calcanei mei circumdabit me. Veniet enim dies & hora, Fratres, quum omnia, omnesque relinquet homo, & solus abibit, derelictus, nudus, omni auxilio destitutus, in die quam non expectat, & in hora

Ex Cod.
Vat. Græco
ms. 572.
pag. 224.
Vide sup.
pag. 262:
Ps. 48.

Mm

hora

ἐπὶ προσέχον· ἐνθετέμην, καὶ κατεγέμην. ἤκουον τῆς ἀγίας γραφῆς, καὶ οὐκ ἐπίσταν· καὶ ἰδοὺ ἀνέπιμος πρὸς κατελήφθην· ἤκουον πρὸς κρίσεως, καὶ ὁρμήων κινήσεων. ἤκουον πρὸς θανάτου· καὶ ὡς ἀθάνατος διήγον· ἰδοὺ ἀμετανόητος ἐφθάσθην. καὶ ἔδεις ὁ λυγρὸς ἄνθρωπος· ἰδοὺ ζῆλος βοηθῶν, καὶ ἔδεις ὁ βοηθῶν μοι. ἰδοὺ καταδικάζομαι, καὶ ἔδεις ὁ σώζων. δικαία κρίσις τῷ Θεῷ· ποσάκις μετανοῶν συνεπαξάμην. καὶ πάλιν ὁ χεῖρον διεωρατήριον. Β ποσάκις πρὸς ἐπέσεσθαι καὶ πάλιν ἠθέτησα· ποσάκις με ἠλέησε, καὶ πάλιν ἐπαύριστα.

Ταῦτα ὁ τελευτῶν πρὸς ἡμᾶς διαλεγόμενος, ὁρμήων δεσμεῖται αὐτῷ ἡ γλῶσσα· ἀλλοιῶνται οἱ ὀφθαλμοί· σιγᾷ δὲ στόμα. κωλύεται ἡ φωνή, ἥνικα ἀφ' ἐσποτικῆς δυνάμεως λοιπὸν πρὸς ἀγένοιαν· ἥνικα ἀφ' ὀφθαλμῶν φραγῆς κατεβῆσθαι, ὅταν οἱ Θεοὶ ἐκσπληνθῶν καλῶσι τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ σώματος ἐκδημῆσαι· ὅταν ὁ ἀπαράκλητος ἀπαγῆται εἰς τὸ δικαστήριον ἡμᾶς ἔλκων, ὃν καὶ θεασάμενος ὁ παλάτωρος ἀνθρώπος καὶ βασιλεὺς, καὶ δυνάστης. καὶ κοσμοκράτωρ ὅλος διστάται, ὅλος τρέμει, ὅλος παρατήσεται, ὅλος θαμβῆται, ὁρῶν δυνάμεις φοβεράς, ὁρῶν μορφὰς ξείνας, ὁρῶν πρὸς ὅσα ἀπονή, καὶ αὐτῇ, ὁρῶν τάξεις ἀφ' ἐδέσποντος θεάσονται· καὶ πρὸς αὐτὸ ἐννοῶν καὶ λέγων. ἀλογητὸς ὁ μόνος ἀθάνατος. ἀλογητὸς ὁ μόνος βασιλεὺς αἰώνιος καὶ κρείττος ἀπ' ἀπάντων, καὶ βασιλεὺς ἀχρόδοχος· καὶ αἰώνιος κόλασις. τί ἔστι πρὸς ταῦτα βασιλεία ἐπίγειος; τί ἔστι ἡ ἔξουσία τῆς ἀνθρώπων ἡ πρὸς σκαμνος; ἰδοὺ ἀληθὺς φραγὶς ὑράνια. ἰδοὺ μορφὰ φοβερά τῷ μέγας φοβερῷ. ἰδοὺ ἰσχυροὶ Θεοὶ ἰσχυροὶ. ἰδοὺ δυνατοὶ τῷ μόνῳ κραταῦ· ταῦτα ὁ τότε θανὼν ὁρᾷ· ἡμᾶς δὲ οὐκέτι θεωρεῖ, ἀλλὰ πρὸς τὰς καλῶσας δυνάμεις θεᾶται· καὶ πάντες ἄνθρωποι γενόμενοι καὶ πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, ἡσυχάσατε ἡσυχάσατε, καὶ τῷ κοιμένῳ λοιπὸν μὴ ὀχλήσητε, μὴ κρᾶζετε, ἵνα μὴ θορυβήσητε· μὴ θρηνήσητε, ἵνα μὴ αὐτὸν παραξήτε. προσβύξασθε, ἵνα μετ' εἰρήνης ἡ ψυχὴ ἔξελθῇ· εἰς ἀγῶνα μέγα νῦν πρὸς ἡμᾶς· σκοπήσατε τὸ πρῶτον, καὶ ὑμεῖς ποσὴν ἔχετε· ἐμβλέψατε, καὶ τῷ μνηστέρῳ τῶν μὴ λάθητε· προσβύξασθε, ἵνα φιλανθρώπως ἀγγέλους ἔχη· προσπέσατε, ἵνα ἀνδρῶν δέσποτην ἀρῶσηται· ἀτενίστατε, καὶ τῷ ὥρας ταύτης φροντίσατε. τί γὰρ ἔστι ἀνθρώπος; σκώληξ, τέφρα, σκιά, ὄναρ· ἴδῃ διέβη· ἴδῃ ἀπῆλθε· ἴδῃ ἠρέμησε· ἴδῃ κατέπαυται, ἴδῃ ἡσύχασται, ἴδῃ ἐπαύσατο· ὁ κλέων ὁ πολὺς καὶ ὁ ἡτῆτος

Tom. III.

A non attendebam: admonebar, & deridebam: audiebam sacras Scripturas, & non credebam: & ecce imparatus præoccupatus sum. Audiebam de Iudicio, & subsannabam: audiebam de morte, & velut immortalis vitam traducebam. Ecce impenitens correptus sum, & nemo est qui redimat. Ecce quæro adiutorem, & non est qui adjuvet. Ecce condemnor, & nemo qui saluum faciat. Rectum est Dei Iudicium. Quoties resipiscere constituebam, & denuo deteriora peragebam? Quoties procidi, & rursus spreui? Quoties ipse mei misertus est, & iterum ipsum ad iracundiam concitavi?

Hæc & similia moribundo homine ad nos edifferente, repente constringitur ei lingua, immutantur oculi, filet os, impeditur vox, quando Dominicæ copiæ advenierint, quando formidabiles exercitus invaserint, quando Divini spiculatores animam à corpore migrare jufferint, quando inexorabilis in Iudicium nos trahens detulerit: quos miserabilis tunc spectans homo, etiamsi Rex sit, etiamsi Dynasta, etiamsi mundi Monarcha, totus commoveatur, totus tremit, totus turbatur, totus attonitus redditur, videns horribiles exercitus, videns formas peregrinas, videns facies severas & austeras, videns ordines, quos nunquam antea conspexerat: cogitansque apud se, dicit: Benedictus qui solus immortalis est: benedictus qui solus Rex æternus, & Iudex, cujus Iudicium evitari nequit, & Rex qui successorem non habet: & supplicium sempiternum. Quid est, cum his comparatum Regnum terrenum? Quid est momentaneus hominum Principatus? Ecce vere exercitus cœlestes. Ecce formæ undequaque terribiles & horrendæ. Ecce fortes Dei fortis. Ecce potentatus ejus, qui solus potens est. Ista tunc qui moritur, videt: nos vero non intuetur amplius: sed ad eas, a quibus evocatur, potestates respicit: & omnes tremebundi, nobis mutuo dicimus: quiescite, quiescite, & decumbenti deinceps molestiam ne exhibeatis: a clamoribus abstinete, ut ei tumultus turbasque non concitetis. Orate, ut cum pace anima exeat; nam in magno nunc agone constitutus est. Considerate hoc quoque vos, atque orate. Adspicite, & mysterii hujus ne obliviscamini. Orate, ut Angelos benignos habeat. Precamini, ut mitem atque benevolum Dominum inveniatur. Fixis oculis intuemini, & de ista maxima hora estote solliciti. Quid est enim homo? Vermis, cinis, somnium. Ecce jam transivit, ecce abiit, ecce præterit, ecce cessavit, ecce requievit, ecce desit magnus ille

M m 2

& invictus

& invictus leo, Tyrannus, Dynasta, potens atque elatus, cunctis formidabilis jacet: præterit qui videbatur, tanquam non esset: qui natus est perinde ac si natus non fuisset: qui magnus videbatur super multos, factus est tanquam nullus. Qui tenebat, detentus est. Qui ligabat, jam vinculis constrictus est: & ecce abducitur ad locum quo abducere satellites solent. In illa die peribunt omnes cogitationes ejus. Tunc excipientes animam Angeli, per aërem abscedunt; in quo consistunt principatus ac potestates, mundi-que rectores adversariarum copiarum, acerbissimi illi nostri accusatores, sævi tributorum exactores, & calculatores, atque censores, in aëre occurrentes, rationem exigentes, examinantes, & hominis peccata, ac peccatorum chirographa proferentes, quæ in juventute, quæ in senectute, quæ sponte, quæ imprudenter, quæ operibus, quæ verbis, & quæ cogitationibus acciderunt. Magnus ibi timor: magnus infelicis animæ tremor: inexplicabilis necessitas, quam tunc subit ab infinitorum hostium multitudine, ipsam detinente, ipsam commovente, ipsam calumniis proscindente, ipsam impediante, ne in lumine inhabitet, ne in regionem vivorum ingrediatur. Cæterum sancti Angeli excipientes animam secum abducunt. Nos autem corpus tanquam peregrinum, & alienum ex propria domo ad sepulturam efferentes, magnum aliud & formidandum mysterium cernimus, consideramusque ibi parvos & magnos, Reges & plebejos, Tyrannos & servos, cunctos in cinerem redactos, in unum pulverem, in unum foetorem, in unam putredinem, in unum vermem: & sicut est Æthiops, ita & formosus: sicut juvenis, ita & senex: sicut debilis, ita & fortis: eadem forma, eodem aspectu in sepulcro jacentes: & nobis invicem dicimus: Ecce hic talis, & ille talis. Hic est ille Rex, hic ille talis Tyrannus, hic ille militum Dux; hic illius talis nepos, hæc filia illius talis. Hæc est, quæ olim pulchra apparebat puella: hic qui antea comtus ornatuque incedebat juvenis. Hæc & ejusmodi frequenter in sepulcris cum suspirio dicimus, & illachrymamur, videntes magnum ac tremendum mysterium. Videntes omnem ibi juventutem incertam esse, & incognitam. Videntes omnem ibi ætatem esse dissolutam, Videntes omnem pulchritudinem ibi evanuisse. Videntes omnem oculum ibi extinctum. Videntes disperfos ibi dentes. Videntes omnia ibi excidisse, & cuncta hujus sæculi laborem esse ac ludibrium. Loquimur, & nemo est qui audiat. Plangimus, & nemo qui attendat.

A ἡγήτορ ὁ λέων, ὁ τύραννος, ὁ δυναστής, ὁ ὑψηλός, ὁ πᾶσι φοβερός κείται, καὶ πρὶν ἡλθόν ὁ φανείς ὡς μὴ φανείς, ὁ τεχθεὶς, ὡς ὁ μὴ τεχθεὶς, ὁ πολὺς ὑπὲρ πολλὰς γέγονεν ἑδραῖς. ὁ κρατὶς κεκράτηται. ὁ δεσμῶν δεσμεῖται. καὶ ἰδὲ ὑπάγειται ἐνθάδε ὑπάγοντες οἱ ἀπάγοντες. ἐν ἡμέρᾳ ἀπολύνται πάντες οἱ ἀλογισμοὶ αὐτῶν. τότε πρὸς αὐτὰς ἀγγέλοι καὶ τῶν φυλῶν ἀγγέλοι, καὶ οἱ κοσμοκράτορες τῶν ἐναντίων δυνάμεων, οἱ πικροὶ ἡμῶν κατήγοροι. οἱ δεινοὶ τελῶν καὶ λογοθέται, καὶ φορολόγοι ἐν τῷ αἵματι συναγόμενοι, λογοθετοῦντες, ἱεροδοῦντες, πρὸς σφύροντες τὰς ἀνθρώπων ἀμαρτήματα καὶ χειρογραφοὺς ἐν νεότητι, τὰ ἐν τῷ γήρει, τὰ ἐν ἡλικίᾳ, τὰ ἐν ἔργῳ, τὰ ἀπὸ λόγων, καὶ ἐνθυμήσεων. πολὺς ὁ φόβος ἐκεῖ. πολὺς ὁ ὄγκος τῆς ἀθλίης ψυχῆς. ἀδίκητος ἀνάγκη, ὡς ὑφίσταται τότε ὑπὸ τῶν πλῆθους τῶν μυριάδων ἐχθρῶν αὐτῶν κρατερόν, κλωδόν, συκοφαντικόν, συνδοκόν, ἐμποδιστικόν, ἵνα μὴ ἐν φωτὶ οἰκῇ, ἵνα μὴ ἐν χώρᾳ ζώντων εἰσελθῇ. ἀλλ' οἱ μὲν ἅγιοι ἀγγέλοι τῶν φυλῶν παραλαβόντες ἀπάγουσιν. ἡμεῖς δὲ τὸ σῶμα ὡς ξένον καὶ ἀλλότριον ἐκ τῆς οἴκης λαβόντες πρὸς τὸ πατρὸς ἀπάγοντες σπαρασσόμεθα. καὶ ὁρῶμεν ἄλλο μέγα καὶ φοβερότερον δὲ μυστήριον, κατανοῶντες τὰς νεκρὰς μικρὰς καὶ μεγάλας. τὰς βασιλεῖς καὶ ἰδιώτας. τὰς τυράννας καὶ δούλεις, πάντας πνοῶν. μίαι τέφραι, μίαι κόπαι, μίαι δυσωδίαι, μίαι σαπείαι, ἕνα σκώληκα, ὡς ὁ ἀθιόψ, ὅτι καὶ ὁ δόκτωρ. ὡς ὁ νεώτερος, ὅτι καὶ ὁ γέρον. ὡς ὁ πρῶτος, ὅτι καὶ ὁ ὀπίσθιος. μίαι ἰδέαι, μίαι μορφῆς ἐν τῷ πατρὶ καί μοι. καὶ λέγομεν ἀλλήλοις. ἰδὲ ὁ δαίμων καὶ ὁ δαίμων. ὅτι ἐν τῷ δαίμονι βασιλεὺς, ὅτι ἐν τῷ δαίμονι τύραννος, καὶ ὅτι ἐν τῷ δαίμονι στρατηγός. ὅτι ἐν τῷ δαίμονι ἑγγονός, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ δαίμονι θυγάτηρ. αὐτὸς ἡπώτερος φανταζομένη νεανίας. ὅτι ἐν τῷ καλλωπιζόμενος νεώτερος. τὰ πάντα πολλάκις μὲν στεναγμῶν λέγοντες ἐν τοῖς πατρὶσι. καὶ δακρύοις ἰδόντες τὸ μέγα καὶ φοβερόν μυστήριον. ὁρῶντες ὅτι πᾶσα νεότης ἐκεῖ ἀγνώριος. ὁρῶντες ὅτι πᾶσα ἡλικία ἐκεῖ κατελύθη. ὁρῶντες ὅτι πᾶσα δόξα ἐκεῖ κατελοιδόθη. ὁρῶντες ὅτι πᾶς ὀφθαλμός ἐκεῖ ἐσβέβη. ὁρῶντες ὅτι ὁδόντες ἐκεῖ ἐσκορπίσθησαν. ὁρῶντες, ὅτι πάντα ἔξεπεναν, καὶ πάντα κόπας καὶ μόχθους τῶν κόσμων τέττα ἔξεπεναν. καὶ λαλῶμεν, καὶ ἑδραῖς εἰσακύν. θρηνησόμεν, ὅτι

δαὶς πορεύεσθαι. ὅς οὐνόματος τὸς κεμένους κρά-
ζομεν καὶ λέγομεν, πῶς ἀπῆλθετε ἀδελφοὶ ἡμῶν, πῶς
ἀφῆκατε, πῶς ὑπέσχεσθε, πῶς ἡμᾶς ἀφῶ κα-
τελίπετε. ὁρᾶτε ἡμῖν φωνὴν ὡς ἐλάλητέ ποτε.
λαλήσατε ἡμῖν· ἀνακείνητε ἡμῖν. αὕτη δὲ ἡ
καρὸ τῆς ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἐν τῷ πατρὶ κοίτις·
αὕτη, ἣν ὁρᾶτε. τέφρα αὕτη ἡ δυσωδία· ταῦτα
κατέσκαπε τὰ ὄσα. ἔπι ἀκάθαρτοι σκώληκες.
τὸ σῶμά ἐστι κείνο τῆς νεανίσκων, καὶ τῆς νεανί-
δων. ὣν ἐπόθητέ ποτε· αὕτη ἡ τέφρα. κείνη
ἐστὶν ἡ σὰρξ ἐν ἣ σιμωπλέκεσθε καὶ ἀκολάσως ἐφί-
λετε. ἔπος ὁ βόρβορος, κείνο τὸ πορρωπὸν ἐστὶ,
ὣν νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἀπλήσως κατεφίλετε. ἔπι
οἱ σκώληκες, καὶ ἡ ῥύσις ἡ ῥυπαρά· κείνη
σὰρξ ἐστὶν, ἐν ἣ συμπλεκόμενοι ἡμαρτάνετε. ὡ-
σῆκατε καὶ φοβήθητε· γινώτε, ὅτι ἐπὶ τῇ κλίνας
τῇ ὑμετέρᾳ συμβίοις ὑμᾶς ἀφέντες, τῇ πορνείᾳς
συμπλέκεσθε. ὅτι πορρωπὸν καὶ βορβόρον ἐγκλινοῦσθε
γινώτε, ὅτι πάντα τὰ μέλη αὐτῷ βόρβορος καὶ δυσωδία.
μὴ πλανᾶσθε ὡς νέοι καὶ νεανίδες, ἀφρονες, ἀσύνετοι,
ἀπᾶνθρωποι. κείνοι γὰρ ἐστὶν καὶ ἀνταπόδοις· ἀκα-
καὶ καὶ τῆς κολάσεως. ἄδης, κόλασις ἀτελεύτητος. ἐστὶ
σκοτὸς ἀφώτιστος καὶ ἐστὶ γέννα ἀπ᾽ ἀκλήτους, καὶ ἐστὶ
σκώληξ ἀκοίμητος, καὶ ἐστὶ κλαυθμὸς ἀσίγητος· ἐστὶ
βρυγμὸς ἀκατάπαυστος. ἐστὶ θλίψις ἀνίατος· ἐστὶ
καίσις ἀπορρωπόλητος. καὶ εἰσὶν ὑπεργοὶ ἀσυγ-
χώρητοι. ἐστὶ πένθος πικρὸν καὶ ἀνώγειον, ἥνικα ἐκ
νεκρῶν ἀναστῶντων ἅπαντες καὶ πᾶσι δαίμονι, λογοθε-
τέμεθα. καὶ ἔξομολογούμεθα εἰς κείνο τὸ μέγα,
ἐφελκόν, καὶ ἀδμήνητον τῷ δικαστῇ δικαστέον·
ὅτε ὅς ἐρατὴ ἐλθούσεται ἡ κείνη πᾶσαι τῶν
οἰκωνομῶν ὅς ἀναπλῶν ἡλίε· ἕως δυσμῶν, ὅτε
φωναὶ τῇ φοβερῶν κείνων σαλπύγγων ἡχήσωσι,
ὅτε ἡ κτίσις φόβῳ καὶ τρόμῳ κλάται ἐκ παράθε-
ται· ὅτε οἱ παῖδες ἀνοίγονται, καὶ πᾶσα σὰρξ
αἰνίσσεται. γυμνοὶ ἐκ τετραχηλισμῶν, ὅτε πᾶν
σώμα φραγνύσεται· καὶ πᾶσα γλῶσσα ἔξομολο-
γήσεται. ὅτε ὁ ποταμὸς τῷ πυρὶ ἐλκεῖ ἑμ-
ποροῦσιν τῷ δικαστῇ καὶ τῷ φησὶ ὁ θιανὴλ· ἐ-
δεώσαν ἕως ἧς θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαὸς ἡ-
μερῶν ἐκείνῃ· ὁ θρόνος αὐτῷ φλοῦς πυρός· οἱ
τροχοὶ αὐτῷ πῦρ φλέγον. χιλιάς χιλιάδες πᾶ-
σῆκεσαν αὐτῷ· ἐκ μυριάς μυριάδες ἐλαττέραν
αὐτῷ. κριτήριον ἐκείνῃ· ἐκ βίβλοι ἀνεψώθησαν.
κείνη ἐστὶν ἡ ἡμέρα καὶ ὥρα καὶ ἡς φησὶ ὁ δα-
υὶδ· ἵνα τί φοβέσθαι ἐν ἡμέρᾳ ποτηρῶ· κεί-
νην τῶν ἡμέραν καταράσασθαι ὁ Ἰωβ λέγων, κατα-
ρασάτω αὐτῶν ὁ καταρώμενος τῶν ἡμέραν κεί-
νην. ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι. τῶ-
τέτι

A tendat. Nominatim compellamus jacen-
tes, & dicimus: Quonam abiistis, fratres
nostri? Ubi jam degitis? Ubi estis? Quo-
modo nos ita repente dereliquistis? Vo-
cem nobis edite, sicut edebatis olim. Lo-
quimini nobis, respondete nobis. Hic au-
tem, qui vestros ante oculos in sepulcro
cernitur pulvis: iste quem conspicitis ci-
nis: hic foetor, ista putrefacta ossa, im-
mundi hi vermes, corpora illorum sunt a-
dolescentulorum, & puellarum, quos o-
lim concupiscebatis. Hic cinis illa est
caro, quam complectebamini, & quam
infatiabiliter osculabamini. Hoc lutum
illa est facies, quam dies noctesque inex-
plebili voluptate deosculabamini. Hi ver-
mes, & fluxio immunda, illa est caro,
inter cujus complexus peccabatis. Vide-
te, & exhorrescite. Scitote, quod dum
in lecto, complexus vestrarum conjugum
derelinquentes, cum meretricibus com-
miscemini, vos cinerem tunc lutumque
complectimini. Discite, cuncta earum
membra lutum foetoremque esse. Nolite
seduci, o juvenes & juvenculae insipien-
tes, imprudentes, inhumani. Est enim
judicium & retributio. Audi & suppli-
cia. Infernus, supplicium sine fine. Sunt
tenebrae lucis expertes: est gehenna in-
consolabilis. Est vermis non dormiens.
Est fletus absque silentio. Est stridor in-
cessabilis. Est tribulatio incurabilis. Est
judicium citra personarum acceptionem.
Sunt ministri nemini parcentes. Est lu-
ctus amarus ac sempiternus; quando ex
mortuis resurgemus omnes, & adstabimus,
& confitebimur, ratioque omnium a no-
bis exigetur in illo magno ac tremendo
& inexplicabili Judicis tribunali. Quan-
do e caelo veniet, universum judicaturus
orbem terrarum ab ortu Solis usque ad
occidentem: quando voces horribilium il-
larum tubarum resonabunt: quando timo-
re ac tremore omnis creatura commove-
bitur ac turbabitur: quando sepulcra a-
perientur, & omnis caro nuda atque de-
fecta exurget: quando omne os obstrue-
tur, & omnis lingua confitebitur: quan-
do fluvius igneus ante Judicem decurret,
de quo ait Daniel: *Aspiciebam donec thro-
ni positi sunt, & antiquus dierum sedit.
Thronus ejus, flamma ignis: Rota ejus i-
gnis flagrans. Millia millium assistebant ei,
& dena millia denum millium ministrabant ei.
Judicium sedit, & libri aperti sunt.* Illa
dies est atque hora, de qua ait David: *Cur
timebo in die mala?* Diei illi maledixit Job,
dicens: *Maledicat ei, qui maledicit diei il-
li, qui est magnum cetum oppressurus, hoc
est*

Daniel 7.

Psal. 48.

Iob. 3.

est, diabolus. De illa die etiam alius
 Psal. 49. Propheta dicit. Ecce venit, dicit Domi-
 nus: & quis sustinebit diem introitus ejus?
 Quando Deus manifeste veniet, Deus noster
 non filebit: & in circuitu ejus tempestas va-
 lida. Advocabit coelum sursum, & terram,
 discernere populum suum. Tunc omnis ca-
 ro adstabit ad tremendum illud tribunal,
 tamquam rea: omnes vincti, omnes nudi,
 tremebundi, turbati, anxii, atque sollici-
 ti, quid singuli ipsorum dicturi sint, quid-
 ve Regi Regum & Domino dominantium
 responsuri. Ubi tunc Regum superbia?
 Ubi Principum potestas? Ubi vestium or-
 natus? Ubi auro infrænati equi? Ubi ar-
 gentum? Ubi deliciae? Ubi luxus? Ubi qui
 comedunt & bibunt, dicentes: Cras morie-
 mur. Nonne audistis divinas Scripturas,
 in quibus asseritur, Judicium esse & re-
 tributionem, & unicuique retribuendum
 fore secundum opera ejus? Tunc dicit
 Matth. 25. Rex: Venite Benedicti Patris mei, posside-
 te paratum vobis Regnum a constitutione
 mundi. Iis autem, qui ad sinistram erunt:
 Discedite a me, maledicti, in ignem ater-
 num, paratum diabolo & angelis ejus. Et
 ibunt hi quidem in supplicium æternum:
 Justi autem in vitam æternam. Cui gloria
 cum Patre & Spiritu Sancto, nunc &
 semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

A πέντε τῷ διαβόλῳ. ὡς ἡμεῖς καὶ ἄ-
 τερος τροφῆς ἔπυν. ἰδὲ ἔρχεται λέγει κύ-
 ελος. Ἐ τίς ὑπομείνῃ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ; ἡ-
 νίκα ἔ οὗτος ἐμφανὲς ἦξει. ὁ Θεὸς ἡμῶν ἔ
 πρᾶσιωπήσεται, ἔ κύκλω αὐτὸν καταγίς σφό-
 δρα. προσκαλέσεται τὸ ἔρᾶν αἰῶν καὶ τὴν γῆν
 ἔ διακρίναι τὸ λαὸν αὐτοῦ. τότε πᾶσα σὰρξ πα-
 ραθήσεται εἰς τὸ φοβερὸν ὁμοῖον δικαστήριον, ὡς
 B κατὰ δίκην. πάντες δέσμοι. πάντες γυμνοὶ τρέ-
 μοντες, παρατήλωμοι, ἀγωνιῶντες, μελεμνῶντες.
 ἕκαστος τὸ ἑῷ ἢ τὸ ἀπολογησέσθαι τῷ βασιλεῖ
 τῷ βασιλευμένῳ, κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν; πῶς ἔ-
 κεί τῷ βασιλεῖ ἢ φαντασία; πῶς τὸ ἀρχόντων
 ἢ ἡγεσία; πῶς ὁ κληρονομία τῶν ἰμμετίων; πῶς
 οἱ χρυσοχάληνοι ἵπποι; πῶς ὁ κλύπος ἔ ἀργύ-
 ρη; πῶς τρυφή; πῶς ἡ σαυαρία; πῶς οἱ τρώγον-
 C τες, καὶ λέγοντες. αὐτοὶ γὰρ ἀποθησκομῶν. ὅτε
 ἡκούσατε τὸ θεῖον γραφὴν, ὅτι ἔσται κρίσις ἔ ἀν-
 παπόδοις, ἔ ἀποδίδειν ὁμοῖον ὡς τὰ ἔργα αὐ-
 τοῦ. τότε ἔρῃ ὁ βασιλεὺς. ἰδοὺτε οἱ ἀλογημένοι
 ἔ πατρός μου, κληρονομήσατε ἡμῶν ἡτοιμασμένην
 ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ἔ τοῖς
 ἔξ ἀνώνυμων, πορεύεσθε ἀπὸ ἐμῶν οἱ κατηραμένοι
 εἰς τὸ πῦρ ὁ ἔξωτερον, ἡτοιμασμένην τῷ διαβόλῳ
 D ἔ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. ἔ ἀπελθόντων ἔτοι εἰς κό-
 λασι ἀώνιοι. αἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν ἀώνιον. ὡς ἡ
 ἰδοὺ, μὲν ἔ πατρός ἔ ἔ ἀγίου πνεύματος. νῦν καὶ
 αἱ, καὶ εἰς τὰς ἀώνας τῷ ἀγίῳ. ἀμήν.

EJUSDEM SANCTI
 PATRIS NOSTRI EPHRAEM
 IN SERMONEM,

ΤΟΥΤΟΥ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ
 ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ
 ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ,

QUEM DIXIT DOMINUS,
 QUOD IN HOC MUNDO PRES-
 SURAM HABEBITIS, ET DE
 PERFECTIO NE HOMINIS.

ΟΝ ΕΪΠΕΝ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΟΤΙ
 ΕΝ ΤΩ ΚΟΣΜΩ ΤΟΥΤΩ ΘΛΙ-
 ΨΙΝ Ε΄ΕΤΕ. ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΤΕ-
 ΛΕΙΟΝ Ε΄ΙΝΑΙ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩ-
 ΠΟΝ.

Ex Cod.
 Grac. Vat.
 Clementino,
 62. p. 194.

Dominus, ac Dominator noster Jesus
 Christus cupiens salvum fieri genus
 humanum, ac redimi a diaboli tyranni-
 de, omnibusque terrenis vinculis nos li-
 berare, ac gehennam effugere, coelo-
 rumque Regnum adipisci, tum per se
 ipsum, tum per Sanctos Apostolos, &
 Prophetas angustiam in hoc sæculo at-
 que ærumnam, & non esse nobis
 indulgendum rebus præsentibus,horta-
 tur his verbis: In hoc mundo pressuram ha-
 bebitis.

Ο Δεσπότης, καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χρι-
 στός θέλων σωθῆναι τὸν ἀνθρώπων γέ-
 νος, καὶ ῥυθῆναι τὸν τῷ διαβόλῳ καταδυνα-
 σείας, καὶ πάντων τῶν κοσμικῶν δεσμῶν ἡμῶν ἐ-
 κλυθῆναι, καὶ τὴν γέννησιν διαφυγεῖν, καὶ τὸ
 ἔρᾶν βασιλείας ὀπτυχεῖν, καὶ εἰς ἑαυτὸν, καὶ
 διὰ τῶν ἀγίων αὐτοῦ ἀποστόλων, καὶ τροφῆς
 τὴν ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἔσχατῳ γενεοχωρίαν, ἔ θλίψιν,
 ἔ τὸ μὴ ζητεῖν ἡμῶν ἀνάπαυσιν ἐν τῷ παρόντι.
 πρᾶναι λέγων. ἐν τῷ κόσμῳ τέτω θλίψιν ἔ-
 ζῆτε.

ξετε. ὁμοίως οἱ ἀπόστολοι λέγουσιν· ὅτι **Α** πολλὰ θλίψεων δεῖ ἡμεῖς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ οὐρανοῦ. **Β** καὶ τὰ παθήματα πάντων παρὶ ἀγίων· ὁμοίως καὶ τὰ ἐσθλὰ τῶν ἐν σάρκι οἰκονομίας πάθη, ἃ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν ἔπαθεν, ἐγγράφως ἡμῖν περὶέδωκεν, ἵνα δι' αὐτῶν μαθώμεν, ὅτι οὐκ ἐν τῇ θέλοντι σωθῆναι ἐν ἀνέσει τῇ προνοίᾳ βίον διελθεῖν, ἢ ἀσθενήσαντες, καὶ θλίψεων ἐν τῷ κόσμῳ γενέσθαι. οὔτε γὰρ τὴν κόλασιν τίς δύναται φυγεῖν, οὔτε τὴν βασιλείαν ὑπηρετεῖν, καὶ τῇ αἰωνίῳ ἀγαθῷ ἀπολαύσαι χωρὶς θλίψεων, καὶ περασμῶν. καταποθήσατε γὰρ, ἀγαπήται, ὅτι οὐδὲν δύναται δεῖσαι τῶν θέρων, εἰ μὴ σπείρει ἡ χεὶρ· ἔτε ἀμπελον τρυγῆσαι, καὶ ἐκ τῶν οἴων αὐτῆς εὐφρανθῆναι, εἰ μὴ πρῶτον πολλὰ κοπιάσας φυτεύσῃ τὴν ἀμπελον, καὶ ἀλαμύνῃ τὸν καρπὸν αὐτῆς ἐν τῷ καρπῷ τῷ ἰδίῳ. ἔτω ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ κόσμῳ τέτατοι. εἰ μὴ ἀποταξάμενοι πῶς σαρκικοῖς παθήμασι, καὶ φρονήμασι, ὅτι πᾶσι πῶς γήϊοις πράγμασι, καὶ παρηνώσωμεν ἑαυτοὺς, καὶ ὑποπιόσωμεν, καὶ δαλαγωγήσωμεν οὕτω τῷ κόσμῳ, καὶ κατὰ τὴν τοῦ ἀποστόλου διδασκαλίαν ὑποπατήσωμεν, καθὼς αὐτὸς, φησὶ, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν κόποις, ἐν μόχθοις, ἐν νηείαις, ἐν ἀργυπνίαις, ἐν λιμῷ, ἐν δίψει, ἐν ψύχει, καὶ γυμνότητι, ὅτι πάντα ἔγωγε μέρος ἀπαλειμῶμαι. εἰ γὰρ τις θέλῃ τὰ τέτατα παθήματα, καὶ τὰς θλίψεις διηγῆσθαι, ὑπελείπει αὐτὸν ὁ χροῖος· τὰς ἀποποιήσεις ἀποδημίας, καὶ τὰ ναυάγια· τὰς ὑποπόσεις, καὶ ἐπικινδύνους ὁδοιπορίας· τὰς τοῦ ληστῶν ἐφόδους· τὰς τοῦ συρτηῶν ἐπιβουλίας, τὰς τοῦ ψευδοδελφῶν ἐπαναστάσεις· ὅτι καὶ ἐκάστῳ ἀσθενούωντι ἀσθενεῖν, καὶ ὅτι καὶ δεκάστῳ θανατεῖσθαι. ταῦτα πάντα διηγῆσατο, ὡς ὅτι ἐτέρων λέγων, τὰ οἰκῆα παθήματα σηλιτεύων, καὶ πρὸς τρεπόμενος πάντας **Α** καὶ τῆς ὑπομονῆς εἰς τὴν αἰώνιον κατακτῆσαι ζωὴν, δεκτικὸς, ὅτι οὐκ ἐν τῇ θέλοντι σωθῆναι διάλλης βαλίσσαι ὀφείλει· χεὶρ γὰρ **Α** καὶ θλίψεων, καὶ περασμῶν τῇ πάντα καρπὸν αὐτῶν διελθὼν ὁ ἀπόστολος· ἡμεῖς ὅτι οἱ παλαμπῶροι οὐδὲν τὴν τυχεῖσαι θλίψιν ὑπομείνομεν, ἀλλ' ἐν ἀνέσει, καὶ τρυφῇ ἀφύγοντες τῇ αἰωνίῳ ἀγαθῷ ἐπιτιθέμεθα πρὸς δολοκλήν. Καὶ πᾶς ἂν εἴη τῷ δυνάπῃ; εἰ γὰρ οἱ τῇ ὑπέρβουλοι πλεονεκτοῦντες ἐπιποθεῖντες, πάντα κινδύνου, καὶ περασμὸν ὑπομείνουν

A bebitis. Similiter & Apostoli dicunt, quod per multas tribulationes oportet nos **Α** introire in Regnum Coelorum. Idcirco **Β** & afflictiones, & poenas omnium Sanctorum, non minus quam sui ipsius in carnis dispensatione perpassiones, quas pro nobis peccatoribus passus est, in scriptis nobis tradidit, ut ex iis discamus non licere ei, qui vult salvus fieri, in otio praesentem vitam ducere, seu sine tentationibus, vexationibusque in hoc mundo manere: neque enim quis supplicium potest effugere, neque Regno potiri, aeternisque bonis frui, absque tribulationibus, & tentationibus. Optime enim scitis, dilectissimi, nemini concessum esse, ut aestate metat, nisi hieme feminaverit, neque ut ex vite uvae decerpatur, vinoque ipsius exhilaretur, nisi antea multa passus vineam plantaverit, fructumque ex ipsa proprio tempore expectarit. Sic & nos in hoc mundo, nisi renunciantes carnis affectibus, ac cogitationibus, omnibusque terrenis rebus, & depri-
C mamus nos ipsos, & affligamus, redigamusque in servitutem cum mundo, & secundum Apostoli doctrinam am-
D bulemus, sicut ipse inquit, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in persecutionibus, in plagis, in laboribus, in jejuniis, in vigiliis, in fame, in siti, in frigore, & nuditate. Verum quorsum nunc singula recenseam? Si quis enim velit hujus perpassiones, arumnaeque enarrare, tempus ipsum deficiet, maritimas profectiones, & naufragia, molesta, ac periculosa itinera, latronum impetus, consanguineorum insidias, falsorum fratrum impressiones: cum infirmis quotidie infirmari, & quotidie commori. Haec omnia tanquam de aliis enarrabat, proprios dolores publice exponens, hortansque universos, per patientiam ad aeternam vitam pervenire: demon-
E strando ei, qui salvus fieri cupit, aliam viam inire non posse. Ferme enim per arumnas, ac tentationes omne suum tempus duxit Apostolus. Nos vero miseri neque qualemcumque dolorem perferimus; sed remisse, ac molliter viventes, aeterna bona nos consequuturos esse speramus. Et quonam pacto hoc fieri potest? Si enim qui terrenas divitias possidere cupiunt, omne periculum ac discrimen fubeunt;

Αβ. 14.
 2.

2. Cor. 6. 4.

fubeunt; quanto magis nos, qui celestes opes adipisci, ac stabilibus deliciis perfrui exoptamus, molestos omnes labores spernere, atque periculum omne, & discrimen aggredi debemus? Nisi enim promte, atque ex animo omnem laborem subeamus, & cum compunctione contritoque corde feminemus lachrymas, quomodo ibi metemur non flentes, aut quo pacto cum exultatione virtutum manipulos inveniemus? Non enim dixit Propheta qualemcumque colligere cum exultatione manipulos suos, sed eos, qui feminant in lachrymis, hoc est, qui in præsentia deprimunt seipsos, & cum compunctione, & lachrymis, contrito corde orantes Dominum, omnem calamitatem, atque angustiam perferunt cum gratiarum actione. Hi æterna vita potiuntur, atque in gaudio in sæculum sæculi recreantur. Neque enim iis, qui inconsiderate, atque ut res tulit vivunt, tanta bona præparavit; sed iis qui præcepta ipsius servant, & secundum illius mandata gradiuntur: nam gehennam non temere minitatus est, & reliqua supplicia, nisi transgredientibus sua mandata, & carnis affectionibus inservientibus, omnibusque diabolica opera sectantibus, qui Dei timorem a se ipsis abjecerunt, & nihil futurorum expectant. Isti supra dictis castigationibus addicuntur. Quomodo igitur etiam nos effugiamus æternum ignem, & tenebras exteriores, & stridorem dentium, & vermem non dormiturum, & reliqua omnia interminata supplicia, qui in ocio ac deliciis, in desidia, ac dissolutione, negligentiaque nostros dies consumimus, & sermonibus intempestivis, stultis, sordidis, obscœnisque indulgemus? Quo pacto æternum fletum effugere possumus, semper in risu, & negligentia totum nostræ vitæ tempus traducentes? Miseros enim

Luc. 6. 27.

Mat. 5. 5.

Psal. 94.

Dominus pronuncians eos qui rident, & beatos dicens, qui lugent: *Va*, inquit, *vobis*, qui *ridetis nunc*, quia *lugebitis*, & *flebitis*. Et: *Beati*, qui *lugent nunc*, quoniam *ipsi consolabuntur*. Quum igitur tempus habemus, convertamur ex toto corde nostro ad Dominum, ac cum fletu, & compunctione, contritoque corde oremus Dominum, sicut dicit Propheta: *Venite adoremus*, & *procidamus ante eum*, *ploremus coram Domino*, qui

A ἡπομύνοι, πόσω μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἐρ ἀνίστο πλῆτον θέλοντες κλῆσαι, καὶ τὸ αἰεὶ λυπούμενον ἀπολαύσαι τρυφῆς, ὁφείλομεν πάντων ἐπιπόνοι ἔργων καταφρονεῖν, καὶ παντὸς κινδύνου, καὶ πειρασμοῦ καταπολεμῆσαι; εἰ γὰρ μὴ πωρδύμως μὲν πόδιν καρδίας πάντα πόνον ἡπομύνωμεν καὶ μὲν κατανύξωμεν, καὶ σωλετριμμένης καρδίας σπείρωμεν τὰ δάκρυα, πῶς ἔτι δεύσομεν μὴ ἐκκλαυόμενοι, ἢ πῶς μὲν ἀγαλλιάσεως τὰ ἄρετα διδάγματα δύνωμεν; ἔ γὰρ ἀπλῶς ἔπεν ὁ τροφήτης τὸν ὁιονομήτοτα μὲν ἀγαλλιάσεως ἄρειν τὰ διδάγματα αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσι· τετέστι, οἱ ἐν τῷ πρῶνι παπινώσαντες ἐαυτοὺς καὶ μὲν κατανύξωμεν, μετὰ δακρυοῖς ἐν σωτετριμμένη καρδίᾳ δεύομεν τῷ Κυρίῳ, ὅτι πᾶσαν θλίψιν, ὅτι στενοχωρίαν μὲν διχαερίας ἡπομύνοντες. Οὕτοι τὸ ἀγῶνι ζωῆς ἀπολαύουσι, καὶ ἐν χαρᾷ εἰς ἀθάνατον ἀθάνατον ἀναπαύονται. ἔ γὰρ πῶς ἀπλῶς ὅτι ὡς ἔτυχε, πῶς αὐτὰ ἡτοίμασεν ἀγαθὰ, ἀλλὰ πῶς πᾶς ἐνπλάς αὐτῷ φυλάσσει, καὶ πορβουμένοις καὶ ἐνπλάματι αὐτῷ. ἔ γὰρ τὸ γένειν αἰσχύνας ἡπέλησε καὶ τὰ λοιπὰ κολαστήρια, εἰ μὴ τοῖς πρῶτοις αὐτῷ τὰς ἐνπλάς, καὶ πῶς τὸ σαρκοῦς πάθει δαλωθεῖσι, καὶ πᾶσι διδωλίκῳ μετελθεῖσιν ἐργασίαν, οἷνες τὸ ὅτι Θεὸς φόβον ἀφ' ἐαυτοῦ ἀπέρριψαν, καὶ ὅτι ἐν τῷ μελλόντι πορβερόκησαν. Οὕτοι πῶς πορβερόκησαν πρῶτον ἐμπόνῳ κολαστήρις. πῶς οὖν καὶ ἡμεῖς ἐκφυγώμεν τὸ ἀγῶνι πῦρ, καὶ τὸ σκοῖος τὸ ἐξώτερον, καὶ τὸ βρυγμὸν τὸ ὁδόντων, καὶ τὸ σκώληκα τὸ ἀκοίμητον, καὶ τὰ ἅμα πάντα κολαστήρια τὰ διδυρομένη, ἐν αἰσεί, καὶ τρυφῇ, καὶ ῥαθυμίᾳ, καὶ χανότητι, καὶ ἀμελείᾳ, τὰς ἡμέρας ἡμῶν ἀναλίσκοντες, καὶ ἐν λογισμοῖς ἀκαίροις, καὶ ματαίοις, καὶ ῥυπτοῖς, καὶ αἰσχρῶς συγκατακτενέμενοι. πῶς ὅτι τὸ ἀγῶνι κλαυθμὸν διφυγώμεν; πάντοτε ἐν γέλωτι, καὶ ἀδιφθορίᾳ τὸ ἅπαντα τὸ ζωῆς ἡμῶν χροῖον διφυγοντες. Ταλανίζων γὰρ ὁ Κύριος τὰς γελοῦντας, καὶ μακαρίζων τὰς πενθοῦντας, ἐλέγεν. οὐαὶ οἱ γελοῦντες νῦν, ὅτι πενθήσετε, καὶ κλαύσετε; καὶ μακάριοι οἱ πενθοῦντες νῦν, ὅτι αὐτοὶ πρᾶκλῃθήσονται. Ἐὼς οὖν ἔχωμεν καρπὸν, ἐπιστρέψωμεν ὅτι ὅλης τὴν καρδίαν ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ μὲν κλαυθμῷ, καὶ κατανύξωμεν, καὶ σωτετριμμένης καρδίας δευθώμεν τῷ Κυρίῳ καδῶς ὁ τροφήτης λέγει. δάλλε πορσκωήσωμεν, καὶ πορσπείρωμεν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον Κυρίου τῷ

τῷ ποιήσαντος ἡμῶς, ἵνα ἴδῃ προεξημεμένων κα-
κῶν ῥύσεσθαι ἡμῶς, καὶ ἀξιώσῃ τὸ ἐπευρανεῖν αὐτῶν
Βασιλείας. Ναὶ ἀγαπητοί, προσπεσώμεθα αὐτῷ
καὶ δακρύων ἀναδεδῶς ἀπὸ μύλων τῶν σωτηρίων ἴδῃ
ψυχῶν ἡμῶν. Ὁφελοὶ ἰδὲ δάκρυα ὧδε, καὶ κατα-
σβεινύει τὴν φλόγα τὴν ἁμαρτίας, καὶ ἐνταῦτα
ἡμῶν ὄντων, καὶ παρὰ αὐτὸν ἐπιστρεφόντων καὶ δε-
χεσθῆναι, καὶ προσέειπεν, καὶ σῶζε, καὶ τῶν ἀγωνίων αὐ-
τῷ ἀγαθῶν ἀξιοί. Ὡς δὲ ὅτι οὐκ ἔτι. ἀλλὰ δικαιο-
κλεία, ἥ ἀνταπόδοσις ἔργων. Νῦν μὲν γὰρ ἐ-
νεργεῖ τὸ ὕδωρ τῶν δακρύων. τότε δὲ πῦρ τὰ
ἔργα τῶν ἀνθρώπων δοκιμάσει. ὧδε οὖν ἐνεργε-
τεῖς τὸ ταπεινῶσαι, καὶ πενθεῖν. Ὡς δὲ ἀπελ-
θόντων ἀνόνηλα γενήσεσθαι τὰ δάκρυα ἡμῶν, ἥ ἀ-
νομόζοισιν, καὶ κλαύσοισιν πικρῶς, καὶ βρυξοῖσιν
τοὺς ὀδόντας, καὶ ὕδεις ὁ ἐλεῶν ἡμῶς.

Τί δὲ ἐγὼ ποιήσω ὁ ἀμελής καὶ χαῖνος,
καὶ ῥάθυμος, ταῦτα καὶ λέγων, καὶ ἀκύνων, καὶ
ἐτέρους περὶ ἡμῶν νεθετεῖν, ὁ πᾶσι πῆς σαρκι-
κοῖς φρονήμασιν ἑξακολουθεῖν, καὶ τοῖς ποτηροῖς
λογισμοῖς καταδύλωθεῖς. οἱμοί, οἱμοί ψυχῇ.
πῶς ἀμελεῖς τὴν σωτηρίαν σου; πῶς ἑξέδωκας ἐ-
αυτῷ τῇ ματαιότητι, καὶ ἐδέσμευσας σωτῆρα τοῖς
γνῆσις τῶν πραγμάτων, μὴ λογιζομένη, ὅτι μέλλας
παρίστασθαι τῷ φοβερῷ δικαστηρίῳ. Λάβε εἰς
ἀφ' ἑαυτοῦ σε τὴν φοβερὰν τὴν Κυρίου παρυσίαν,
τὸ φοβερὸν καὶ δικαστήριον, καὶ τὸ πύκνόν ποτα-
μόν. ποταμὸς γὰρ φθοῖ, πυρὸς πορδαῖα παρὰ
παρὸς αὐτῶν. μυρία μυριάδες παραστήκουσιν
αὐτῷ, καὶ χίλια χιλιάδες λειτουργοῦσιν αὐτῷ. ὅ-
που ἔσονται τὰ ἔργα μέλλομεν ἀπαγγεῖλαι δι-
κῶν, ἀλλὰ καὶ ἐνθυμήσεων, καὶ ἐννοιῶν καρδίας.
ὅπου πάντα γυμνά, καὶ τετραχηλισμένα. ὅπου
οὐκ ἔστιν ὡς αὐτῶν κλίσσας, ὅτι δόξα δοῦναι.
Πᾶς κρύφομεν τότε, εἰπέ μοι, τὸ ἐνθυμήμα,
καὶ τὰ ῥήματα, καὶ τὰ πράγματα, ὅτε οἱ
ἀγιοὶ ἐφρανοῦνται, οἱ ἐν τῷ ἁγίῳ τέτρω θλιβέν-
τες, καὶ διωχθέντες. καὶ πάντα πόνοι ἡσυχαι-
ναι, καὶ νηστείας, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ψυχῶν,
καὶ γυμνότητα, καὶ καταποντισμοὺς, καὶ μυρίας
θλίψεως, καὶ ἀνάγκας ἡσυχαιναι, καὶ πλανη-
θέντες ὑπὲρ ἐρημίας, ἥ ὄρεσι, ἥ ἀπηλάτοις. καὶ
τῷ ὅπως τὸ γῆς. οἱ πάντων τῶν προσκάρων ἐρη-
θέντες, καὶ κακῶν θέντες. οἱ οὖν ἀπὸ ἀπὸ
ἠέσαντο ἑαυτοὺς, καὶ τὸ σαυρὸν αὐτῶν βαρύνον-
τες ἴδῃ Κυρίου ἡκολούθησαν, μηδὲν γνῆσιον φρονή-
τες. οἱ ὅτι γῆς ἀναστρέφονται. καὶ ἐν οὐρανοῖς
τὸ πολίτευμα κεκλήμενοι ὑπὲρ Χριστοῦ θιαυ-
μενοι ὅλως ἰδῇ ἡμέραν, οὗτοι τὸ ἀγνῆς ζωῆς ἀ-

Tom. III.

πολλοὶ

A qui fecit nos, ut ex jam dictis malis
nos eripiat, & suo coelesti regno nos
dignetur. Ita, dilectissimi, procidamus
ante eum cum lacrymis, sine ulla vere-
cundia petentes nostrarum animarum sa-
lutem. Profunt lacrymæ heic, & pec-
cati flammam extinguunt, nosque heic
existentes, & ad eum conversos & susci-
pit, & admittit, & salvat, & suis æter-
nis bonis nos dignatur; ibi vero non
amplius; sed justum judicium, atque o-
perum retributio. Nunc enimvero mul-
tam vim habet aqua lacrymarum; tunc
vero ignis hominum opera probabit:
nunc prodest animi dejectio, & luctus;
eo vero nobis hinc profectis inutiles
fient nostræ lacrymæ, & amare, inge-
miscemus, & plorabimus, dentibusque
stridebimus, & nemo unus erit, qui
nostri misereatur.

C Quid autem ipse faciam negligens,
diffolutus, ignavus, hæc & dicens, &
audiens, aliosque commonefacere au-
dens, qui omnibus carnis illecebris
addictum, pravisque cogitationibus man-
cipium me præbeo? Heu, heu, o
anima! Quo pacto tuam salutem ne-
gligis? Quomodo te addixisti vanita-
ti, & obligasti te ipsam terrenis re-
bus, minime recogitans te oportere
fieri tremendo judicio? Versa animo
terribilem Domini adventum, hor-
rendum ipsius tribunal, fluviumque
igneum. Fluvius enim, inquit, egre-
ditur a facie ejus: millia millium ad-
fistebant ei, & decies centena millia
ministrabant ei: Ubi non solum ope-
rum rationem reddituri sumus, verum
etiam discursuum, & cogitationum
cordis: ubi omnia nuda, & aperta:
ubi non potest patronus inveniri, nec
munus offerri. Ubi celabimus tunc,
quæso, cogitationes, & verba, atque
operationes, quando Sancti coronantur,
qui in hoc sæculo attriti sunt, atque
exagitati, qui laborem omnem exant-
larunt, & jejunia, & vigiliis, & al-
gorem, & nuditatem, & demersiones,
E & sexcentas calamitates, necessitates-
que tolerarunt. Et in locis desertis
errantes, in montibus atque speluncis,
& in cavernis terræ, omnibus rebus
temporalibus privati, & malis oppressi,
qui semel se ipsos abnegarunt, & cru-
cem suam portantes Dominum sequuti
sunt, nihilque terrenum sapuerunt:
qui in terris versati, atque in coelis
jus civitatis adepti, pro Christo tota
die mortificati, hi æterna vita per-
fruantur,

Daniel. 7.
10.

fruuntur, & immortalitatis corona dignantur. Ego vero & mei similes conversati in hoc sæculo ad prædicta supplicia condemnati deducimur. Cur igitur negligentes, ac socordes sumus, & nos ipsos stultis, ac temporalibus rebus implicamus? Quid nobis proderit sæculi huius possessio? Nonne potius nos condemnabit? Quid vero hominum gloria conducet nobis? Nonne promissam habet fœni combustionem, Propheta luculenter clamante: *Omnis gloria hominis ut flos fœni*. Quare igitur fallaces cogitationes sequimur, neque nos ipsos mundi vinculis solvimus, & dolo ratiocinationum? Utinam vero hactenus solum procederet malum: quando hæc ipsa delicta sunt, & impedimenta mandatorum Dei, argumentaque infidelitatis: quum dicat Dominus: *Quid proderit homini, si lucretur mundum totum, & detrimentum animæ suæ faciat?* Alibi vero quum rursus dicat: *Quomodo vis potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis, & gloriam, quæ a solo Deo est, non quaritis?* Et rursus ad renunciandum rebus possessis instituens nos, & volens a sensibilibus liberare: *Ne solliciti sitis*, ait, *anima vestra quid manducetis, aut quid bibatis, neque corpori vestro quid induamini*. Rationemque nobis attulit dicens: *Nonne anima plus est, quam esca, & corpus plus, quam vestimentum?* Et iterum avium nobis, & fœni dilucidius proponens exemplum: *Respicite*, inquit, *volatilia cæli, quoniam non serunt, neque metunt, neque congregant in horrea, & Pater vester cælestis pascit illa*. Nonne vos magis pluris estis volatilibus? Et denuo: *Considerate lilia agri, quomodo crescunt: non laborant, neque nent: dico autem vobis, quoniam nec Salomon in omni gloria sua coopertus est sicut unum ex istis*. Si autem fœnum agri, quod hodie est, & cras in clibanum mittitur, Deus sic vestit, quanto magis vos modica fidei? Argumentum igitur infidelitatis, ut dixi, est vincere nos ipsis terrenis rebus. Atque utinam huc usque nobis culpa ineffet; nunc etiam gravioribus nos ipsos malis implicamus: mercedes ex labore quærimus, & sexcenta mala, variaque pravitates excogitamus, in malitiâ, atque invidia viventes, in hypocrisis, & dolo, vanaque gloria, & superbia, obtreccationem, & odium, atque eis similia patramus, propria membra mordendo, & devorando. Et quod pejus est, his prædictis malis capti, sæpe & reliquorum iudices sedemus,

Ezec. 14.
17.

Marc. 8.
36.

Io. 4-44

Matth. 6.
Luc. 12.

A πολῶνσι, καὶ τὸ ἄφθαρσίας ἀξιοῦν ἐφαινοῖ· ἐγὼ δὲ, καὶ οἱ ὅμοιοί μου ἀνατραφέντες ἐν τέτρῳ τῷ ἁγνῷ κατακλεισμένοι τοῖς πορνευμαῖς κολαστηρίοις παραπεμπόμεθα. τί οὖν ἀμελεῖμεν; τί ῥαθυμῶμεν. καὶ ἑαυτοὺς δεσπόζομεν τοῖς μεταίοις καὶ πορνοκαίροις πράγμασι; τί ἡμεῖς ὠφελήσομεν ἢ κλήσις τῷ αἰώνῳ τῷ ἐν ἐχθρῷ μῶμον ἡμᾶς κατακτείνει; τί δὲ ἡ ἀνδρώπων δόξα συμβάλλει ἡμῖν; ἐχθὴ χόρῳ καὶ οὐκ ἔχει τι ἡ ἐπαγγελία, τῷ πορνήτῃ ἀφάρρητόν ἐστι βοδίνος· πάντα δόξα ἀνδρώπων ὡς ἀνδρὸς χόρτος· τί οὖν τοῖς ἀπάτης ἀκολυβισμῶν λογισμοῖς, καὶ οὐκ ἀποδύομεν ἑαυτοὺς τῷ κόσμῳ δεσμῷ, καὶ τῷ λογισμῷ τῷ ἀπάτης; εἴθε δὲ καὶ μέχρι τῆς ζωῆς τοῦ δαιμόνι, ὅτε καὶ ταῦτα παραβάσεις ἐστί, ὅτε κώλυμα τῷ τῷ Θεῷ ἐντολῶν, καὶ ἀπιστίας τεκμήριον· τῷ Κυρίῳ λέγοντος· τί ὠφελήσει ἀνδρώπων, εἰ ἂν τὸ κόσμον ὅλον κερδήσῃ, καὶ ζημιωθῇ τῷ ψυχῇ αὐτοῦ; ποτὲ δὲ πάλιν λέγοντος· πῶς δύνασθε πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ ἰδὼν δόξαν ἰδὼν παρὰ Θεοῦ καὶ ζητεῖτε; καὶ πάλιν ἰδὼν ἀκλήμοσύνην νομοθετῶν, καὶ τὸ ὑλὼν ἡμεῖς ἀπαλλάττειν βελόνη, ἔλεγε· μὴ μελενῆσθε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγετε, ἢ τί πίετε, μὴ δὲ τῷ σώματι ὑμῶν ὅτι ἐσθίετε· καὶ ὑποδάναται ὑμῖν παρήγαγε λέγων· ἐχθὴ ἡ ψυχὴ πλεονέχει τῷ σφύρι, καὶ τὸ σῶμα ὡς ἐσθίματος; καὶ πάλιν τῷ ὀρνίθῳ ἡμῖν, καὶ τῷ χόρῳ ὑποδακνὺς σαφέστερον ὑποδάναται, ἔλεγε, κατανοήσατε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐκ ἔτι σπείρουσι, ἔτι θερίζουσι, ἔτι συνάγουσιν εἰς θάλασσας, καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ ὑψίστος ἰστέρεται αὐτὰ. καὶ πολλοὶ μάλλον ἡμεῖς ἀφάρρητοι τῷ πετεινῷ; καὶ πάλιν· κατανοήσατε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· καὶ κοπιᾷ, καὶ νητεῖ· λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἔτι σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ συνεβάλετο ὡς ἐν τῇ ζωῇ· εἰ δὲ τὸ χόρτον ὡς ἀχρὸν σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ Θεὸς ὅπως ἀμφιένυσσι, πόσῳ μάλλον ὑμεῖς ὀλιγόπιστοι; τεκμήριον οὖν, ὡς ἐφύω, ἀπιστίας ἐστὶ τὸ δεσμεῖν ἡμᾶς ἐν αὐτοῖς τοῖς γήϊναις πράγμασι. Καὶ εἴθε καὶ μέχρι τῆς ζωῆς ἡμῖν ὅτι ἐγκλημα· τὴν δὲ καὶ δαινοτέροις κακοῖς ἑαυτοὺς περιβάλλομεν, καὶ ἐργολαβίας μὴ δυνάμεθα, καὶ μυρία κακὰ ἐπινοοῦμεν, ὅτε ποτηρίας ἀφάρρους, εἰ κακίαν, καὶ φθόρον ἀφάγοντες, ὑποκρίσιν, καὶ δόλον, κερδοζήσαντες, καὶ ὑπερφανείαν καταλαλιάν, καὶ μῖσος, καὶ τὰ τοιοῦτα ὅμοια ἀφάρρητομεν δακνόντες τὰ οἰκῆα μέλη, καὶ κατεσθίοντες· καὶ ὁ χαλεπώτερον, ὅτι ἐν τέτοις ὄντες τοῖς πορνευμαῖς κακοῖς πολλὰκις

λάκεις καὶ κεῖται καθεζόμενα τῷ λοιπῶν, καὶ τὰς
ιδίας ἀφέντες θρηνεῖν ἀμαρτίας περιεργαζόμενα
τῶν ἐτέρων καὶ τὰς ἑαυτῶν ἀφέντες δοκοῦν, καὶ τυ-
φλοὶ ὄντες ἐν τοῖς ἡμετέροις κακοῖς, ἰὰ μηδ' αμι-
νὰ κάρφῃ τῇ ἀδελφῶν περιβλεπόμενα μὴ τι-
θέντες πρὸς ὀφθαλμῶν τῶν θεῶν φόβον ἢ ἰδὼν
ἀπειλὴν τῶν ἡπειλησμένων τοῖς κρίνεσι. Ἐ Κυ-
εῖς λέγοντος. μὴ καταδικάζετε. καὶ ἔμὴ κατα-
δικαῶσθε. ὅτι ὧν, φησι, κρίματι κρίνετε, κρι-
θήσεσθε, καὶ ὧν μέτρον μετρεῖτε, ἀνταμετρήσε-
σθ' ὑμῖν. ἀνανήψωμεν, ἀγαπητοί, καὶ μὴ ἑαυτὰς
ὑπεβύβωμι ποιήσωμεν τῇ κρίσει, καὶ τῇ καταδί-
κῃ τῇ ἐκ τοῦ Κυρίου κειμένη τοῖς κρίνεσι ἀκαί-
ρως, καὶ ἀδίκως καταδικάζει. Καὶ πάλιν ἔ Κυ-
εῖς περιεργαζόμενος. ἀναπαύετε τοὺς ἐχθρούς ὑ-
μῶν, δέον ἡμῶς πενθεῖν, ὅτι ποσὶλον ἀφ' ἐξήκα-
μην τῇ ἐντολῇ τῆς Θεῆς, καὶ ἐν περιουσίᾳ ὡς
τὰ μέγιστα καθυπερβοῦντες. ποσὶτον δ' ἀπέχου-
μεν τῶν ἀγαπῶν τοὺς ἐχθρούς, ὥστε καὶ τοῖς ἀγαπῶν-
τας ἀποστρέφεται, καὶ μισεῖν. Ὅταν γὰρ τοῖς ἐ-
δὲν ἡδικοῦντας λοιδορώμεν, καὶ κατασκοπεύωμεν
ἑαυτὰς, ὥστε καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν κατελεῖν,
τῶν πάντων μισῶντων, καὶ ἐχθραγόντων ἐ-
στὶν ἀποδείξις. Εἰνόησον γὰρ πόσους θηριώδεις ἐ-
στὶν ἀποδείξις τῷ ὅτι ἀδικοῦντα, ὅμως μᾶλλον καὶ
εὐεργετοῦντά σε λοιδορεῖν. Τίς οὖν ἡμῖν ἀπολο-
γίας λόγος ὑπάρξει οὕτως ἕξεναντίας ἀντιπα-
ρῶν τῇ τῷ Κυρίῳ ἐντολῇ; πανταχῶς γὰρ τὴν
ἀγάπῃ νομοθετῇ ἡμῖν, λέγει γὰρ, ἀγαπάτε
ἀλλήλους, καθὼς ἐγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς. ἡμεῖς
οὖν ἔμῃς μίσους ἐσμεν πληρεῖς. ταῦτα δ' ποιεῖ
ἡμεῖς ἔχει ἢ ἔμῃς κόσμῳ ἀπάτη. καὶ κράτος γὰρ
ἡμεῖς ἔχει τῶν παθῶν ἢ ῥίζα. τυτβεῖν ἢ φι-
λαργυρία. Ἀμύχανον γὰρ χρήμασι συνηπάρ-
ξαι ἀγάπῃ. πῶς γὰρ δωατὸν; ἀντιποι-
νόμενος γὰρ ποιεῖται μισῶν τὸν ἀδελφόν, ζητῶν
αὐτῷ ἀφελῆσαι τι ἢ τὸν ἀχρὸν αὐτοῦ ὀρεγόμε-
νος, ἢ τὴν οἰκίαν ἀφελῆσαι ἀποδαίνων τῷ
πλησίῳ, ἢ τοῖς βόας αὐτοῦ, ἢ τὰ κτήνη αὐτοῦ,
ἢ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῦ, σὺν ταῖς δ' πολ-
λάκις καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν ἀφελῆσαι περὶ αὐτοῦ.

Δύτε οὖν, ἀδελφοί, ἐκκόψωμεν τὴν φι-
λαργυρίαν ἀφ' ἡμῶν, τὴν τῶν πάντων κακῶν
ρίζαν, καὶ φυτεύωμεν ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἀγάπην
τῶν πᾶσιν τῶν ἀρετῶν πρῶτον. Ἀπαλειψά-
μενος γὰρ ὁ ἀπόστολος τοὺς καρποὺς τῆς πνιύμα-
τος, καὶ θέλων δεῖξαι τὸ μέγιστον δῶρον τὴν ἀ-
γάπην, ἐλεγεν, ὁ καρπὸς τῆς πνιύματος ἐστὶν ἀ-
γάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης,
ἀγαθοσύνη,

Tom. III.

ἀγαθοσύνη,

A demus, & proprias culpas lugere omitten-
tes, alienas curiose, atque anxie inquiri-
mus, & nostras trabes relinquentes, cæ-
cutientesque in nostris malis, fratrum fe-
stucas nullius momenti consideramus, Dei
timorem ante oculos non habentes, ne-
que minas, quas iis, qui judicant, inten-
tavit. Quum dicat Dominus: *Nolite con-*

Luc. 6. 37.

B *demnare, & non condemnabimini: in quo e-*
nim, inquit, iudicio judicaveritis, judicabi-
mini: & in qua mensura mensi fueritis, re-
metietur vobis. Resipiscamus igitur, di-
lectissimi, neque nos reos faciamus judi-
cii, & condemnationis, quam Dominus
decrevit iis, qui temere, atque injuste
condemnant. Et rursus Domino hortan-
te: *Diligite inimicos vestros*, oportet nos
lugere, quod adeo a præceptis Dei di-
fcessimus, & gloriamur, ac si maxima

Matth. 7.

2.

C patrauerimus. Tantum vero absumus
a diligendo inimicos, ut eos, qui
nos diligunt, etiam aversemur, odio-
que prosequamur. Quando enim illos,
qui nulla in re nocentes sunt, con-
viciis, ac dictariis infectamur adeo,
ut etiam illorum gloriam extenuemus;
magnopere odientium argumentum est,
atque adversantium. Cogita enim quan-
tæ feritatis indicium sit minime no-

Matth. 5.

44.

D centi, imo potius de te benemerito
conviciari. Quæ igitur defensionis
ratio nobis supererit, qui adeo ad-
versis frontibus Dei præceptis obfisti-
mus? Ubique enim nobis dilectionis
legem imponit: dicit enim: *Diligite*

Ioan. 3.

13.

E *in vicem, sicut ego dilexi vos.* Nos
igitur odii pleni sumus. Hæc au-
tem mundi deceptioni accepta refer-
re debemus: potenter enim nos te-
net affectionum radix, id est, avari-
tia. Impossibile enim est, ut cum pecu-
niis dilectio commoretur. Etenim quo
pacto fieri potest? Qui enim hujus-
modi res sollicitè inquirat, odit fra-
trem, quærens aliquid ex rebus ipsius
auferre, aut agrum ipsius exoptans,
aut domum proximi accipere studens,
aut ejus boves, aut pecora illius,
aut omnia quæcumque is habet: cum
his vero sæpe sapius etiam ipsam vi-
tam auferre conatur.

Agite igitur, fratres, abscindamus
avaritiam a nobis omnium malorum radi-
cem, & seramus in nobis ipsis dilectio-
nem, quæ omnium virtutum conciliatrix
est. Enumerans enim Apostolus fructus
spiritus, volensque ostendere maximum amo-
ris donum: *Fructus, inquit, spiritus est cari-*

Galat. 5.

tas, gaudium, pax, longanimitas, bonitas,

N n 2

benignitas,

Cor. 13.

Galat. 5.
21.Matth. 11.
28.

benignitas, fides, mansuetudo, continentia. Atque iterum ait: *Manet fides, spes, caritas: tria hæc, major autem omnium est caritas:* omnia enim evacuanda dixit, tum linguas, tum prophetias, tum fidem, & spem: caritatem autem dixit manere in æternum. Quid vero e contrario carnalis prudentia ab avaritia genita? *Sunt hæc, inquit, fornicationes, immundities, impudicitia, idolatria, veneficia, inimicitia, amulationes, ira, contentiones, rixæ, obreclationes, lites, invidia, ebrietates, commestationes, & his similia.* Iis vero, qui hæc agunt, a regno Dei expulsionem minatus est. Fugiamus, itaque, dilectissimi, eas malas actiones ab avaritia comparatas, ne a regno excidamus. Excutiamus igitur mundanarum curarum grave pondus, bonumque jugum Domini subeamus, ipsiusque pondus leve portemus, & accedamus ad eum cum corde puro, ut nos in sæculum sæculi recreet. Ipse enim dixit: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos: tollite jugum meum super vos, & discite a me, quia mitis sum, & humilis corde, & invenietis requiem animabus vestris.* Nihil enim nobis proderit sæculi hujus sollicitudo, sed potius etiam condemnat, & ad gehennam adducit. Nullus enim auri amator potest salvus fieri: etenim ex hac mala cupiditate Judas Dominum prodidit, & laqueo consumtus est. Propter hanc etiam Giezi lepra affectus est, non obediens Prophetæ Elisæo, ac pecunias Naaman concupiscens, elephantiam adeptus est, quod argumentum est peccatorum. Ob eam genus Judæorum ad impietatem versum est, & vitulum fufilem pro Deo habuit. Ex hac Ananias, & Sapphira repentinam mortem obierunt, surripientes sibi ex pretio agri. Hujus ope mendacium confirmatur, veritasque perstringitur. Per hanc dolus excogitatus est, ab hac invidia augetur, & malitia multiplicatur. Propter hanc hostes, atque homicidia injusta, & cædes alternæ excogitantur. Verum cur omnia mala amaræ radicis enarrem? Quando etiam ipsum Dominatorem, & Dominum Jesum Christum vendere aggressa est. Eam igitur minime secleremur, ut ne in supra dicta mala incidamus; ostensum namque est omnis malitiæ inventricem esse avaritiam

A ἀγαθοσύνη, πίστις, σωφροσύνη, ἐγκράτεια· καὶ πάλιν λέγει· μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, πρὸς τὰς ταῦτα· μείζων δὲ πάντων ἡ ἀγάπη. Πάντα γὰρ καταργεῖ· εἶπεν καὶ γλώσσας, & προφητείας, πίστιν δὲ, καὶ ἐλπίδα· καὶ ἀγάπην εἶρηκε μένει εἰς τὸ αἶον. Τί δὲ πάλιν σαρκικὰ φρονήματα ἡπὸ τῆς φιλαργυρίας φερόμενα; ὅτι, φησι, ταῦτα· πόρνη, ἀκαθαρσία, ἀσελγεία, εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἐχθρὰ, ζῆλος, θυμοὶ, εἰδήαι, διχοστασίαι, καταλαλιά, ἐρις, φθόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια ταῦτα· τοῖς δὲ ταῦτα ἐργαζομένοις τὴν ἐκπλήσιν τῆς τοῦ Θεοῦ βασιλείας ἡπείλησε· φύγωμεν οὖν ἀγάπῃ, ταύτας τὰς ποιητὰς πράξεις τὰς ἡπὸ τῆς φιλαργυρίας σκωισαμένας, ἵνα μὴ τῇ βασιλείᾳ ἀποπέσωμεν· ἀποδώμεθα οὖν τῷ βαρὺ φορτίον τῶν τῷ κόσμῳ φρονιῶν, καὶ τῇ χρηστῇ ζυγῶν τῆς Κυρίου ὑποβῶμεν. καὶ τὸ ἐλαφρὸν αὐτῷ φορτίον βαρύνωμεν, & προσελθόμεν αὐτῷ ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ, ἵνα ἡμεῖς εἰς αἶον ἀμύνων ἀναπαύσῃ· αὐτὸς γὰρ εἶρηκε· δότε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες, & πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς· ἀρατε τὸ ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μεθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ὥς εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, & εὐρήσετε ἀνάπαυσιν τῇ ψυχῇ ὑμῶν· ὅτι γὰρ ὑμᾶς ὠφελήσεται τὸ αἶψος ταῦτα ἢ μέεμνα, ἀλλὰ μάλλον & κατακείνη, & τὴν μέεμνα προξενῇ. Οὐδεὶς γὰρ ἀγαπῶν χρυσίον δύναται σωθῆναι. Ἐκ ταύτης γὰρ τῆς ποιητῆς ἐπιθυμίας ὁ Ἰούδας τῷ Κυρίῳ πῦρ δώκεν, & ἀγχόνη ἐχρήσατο· ἐκ ταύτης δὲ γνηζὴ ἐλεωσάμενη τὴν Νεεμῶν ἐπιθυμήσας χρημάτων, τὴν τέττε λέωσαν ἐκληρονόμησεν, ὅτι ὅτι ἡπὸ δειγμάτων ἀμαρτανῶν. ἐκ ταύτης δὲ τῇ Ἰουδαίῳ γένος ἐτράπη πρὸς ἀσέβειαν, & μόσχον χανάνην ἐδεολόγησεν. ἐκ ταύτης ἀναιδίας, & σαπφίρας τῇ ἀφνίδιον θάνατον ὑπέστησαν νοσησάμενοι ἀπὸ τῆς ἡμῆς τῆς χωρὶς. Ἀλλὰ αὐτῆς δὲ ψαύδος ὁχυρῶν & ἡ ἀλήθεια ἐπιγράφει. Ἀλλὰ ταύτης ὁ δόλος ἐπινενόη, ἡπὸ ταύτης ὁ φθόνος αὐξάνει, & κακία πληθύνει. Ἀλλὰ ταύτης οἱ πολέμοι, & φόνοι ἀδικοὶ, καὶ σφαγὰ καὶ ἀμύλων ἐπινενόη. καὶ τί ἅπαντα τὰ τῆς πικρᾶς εἵξης κακὰ διηγεί· ὅπου καὶ αὐτὸν τὸν δεσπότην, καὶ Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν Ἀλλὰ ταύτης πιπράσαι παρεκθάσε. Μὴ οὖν ὀχολογηθῶμεν αὐτῇ, ἵνα μὴ τοῖς προεργημένοις κακοῖς πεπείσωμεν. Ἀποδέει· γὰρ, ὅτι πάσης κακίας εὐρετὶς ἡ φιλαργυρία

φιλαργυρία ὑπάρχει, ἥς ζῆτες ὀρεγόμενοι ἐπλη-
 νήθητε, εἰς μεταμορφίαν, καὶ ἑαυτοὺς ἐδέσσω-
 ραι ὁδύνας πολλὰς, καθὼς εἶπεν ὁ ἀπόστολος.
 Καὶ ταῦτα μὲν φράζειν ἀνθρώπους δεδέντας τῇ
 ᾧ εἰς φροντίδι, ἀφόρητοι πῶς ἔχουσιν ἀνέγκω
 πολλάκις ἢ ἀπὸ γυνάμεας, ἢ τέκνα ταύτης ἀν-
 τιποιεῖσθαι. τῆτοις οὖν εὐδοτε σύγγνωμη ὡς καὶ ὑ-
 ποὶ τῷ ἀνθρώπῳ γίνεσθαι. ἡμεῖς δὲ οἱ εὐαρουῖ
 ἑαυτοῖς νομίζοντες, καὶ τὸ ἀφελικὸν χῆμα ἀναλαμβά-
 νοντες καὶ τὸ ἐκείνων μιμεῖσθαι πολιτείας ὀρείλον-
 τες, καὶ πᾶς ὀντοπᾶς ἐληφότες πάσης τῆς ᾧ κόσμου
 μαυλαρότητας καταφρονεῖν, ταῦτα βιωῖν, ὡς καὶ
 κοσμικὸς καλῶμεν. ἡμεῖς δὲ ἵδμεν ἵνα ἔρανιοι πολι-
 τείας μελιότες πλείον αὐτοῖς ᾧ ὕλας ἐδέσθωμεν, καὶ
 πᾶν ἔρανὸν ἀφέντες τῇ γῇ παρθεδεκάμεν, καὶ ἑαυτοὺς
 δεσπομόμεν πῶς κοσμικοῖς ἀδύρμασι. Καὶ πᾶσι ἐ-
 ξομεν ἀπολογίαις ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως δὲ ἵδμεν ἀ-
 ναχωρήσαντες τῇ ᾧ κόσμῳ φροντίδων, καὶ γονεῖς, καὶ
 ἀδελφοὺς, ἑαδελφὰς, καὶ οἶκον, καὶ οἰκέτας, καὶ ἵνα
 λοιπὸν κλῆσιν καταλείψαντες πάλιν ἀπὸ ταύτης τῆς
 ποτηρᾶς εἴς τὴν λεληθότα ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἐπιστρέφο-
 μεν, καὶ τωλέον, ὃ παρθεῖν τῇ βιωῖν ἵνα
 μεταδιώκομεν, καὶ λοιπὸν ἐκ ταύτων, καὶ εἰς τὰ
 παρθερημένα πάντα τῆς κακίας ἐπιπίπτομεν, καὶ
 συκοφαντίας ἐπινοῦμεν, καὶ τὸν ἑσθλὸν, καὶ
 τὴν ἀνάπαυσιν ἐπιζητοῦμεν, καὶ ἀπὸ πολλῶν ὁ-
 δῶν εἰς τὴν κάμινον τῆς γεέντης κατασπύδομεν
 εἰσελθεῖν, καὶ τὸ αἰώνιον πῦρ ἑαυτοῖς πορῶμεν.
 καὶ Κυρίως ἐπόντος, ὃν γενῇ ἢ πύλῃ καὶ τεθλιμ-
 μένῃ ἢ ὁδῷ ἢ ἀπαύγασα εἰς τὴν ζωὴν. ἡμεῖς
 δὲ ταῦτα ἀφέντες τῷ τῷ ἀπολίας πλάτῃ ἑαυ-
 τοῖς ἐκδίδομεν. καὶ πάλιν ἐπόντος αὐτοῦ, ἐν τῷ
 κόσμῳ θλίψιν ἔχετε, τὴν ἀνάπαυσιν ἐπιζητοῦμεν.
 Τί οὖν ἀπολογησόμεθα τῷ ταῦτα ἡμῖν νομοθε-
 τήσαντι; τί αὐτῷ ἐρῶμεν ἐν τῇ τῆς κρίσεως ἡ-
 μέρᾳ; τὴν τῇ παρθεμάτων φροντίδα παρθελλό-
 μεθα; ἀλλὰ παρθεπῶν, ὃν ὁδὸν ὠφελεῖ ἀνθρώ-
 πῳ, εἰ κερδήσῃ ὅλοι τῷ κόσμῳ, καὶ ζημιωθῇ
 τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ἢ τί δώσῃ ἀνθρώπῳ ἀντάλ-
 λαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; τί δὲ ἡμεῖς ὠφελήσῃ
 παρθεκαρὸς ἀνάπαυσις; ἔχι δὲ σκότος ἡμῖν προ-
 ξενήσῃ, καὶ τῷ σκόλῃ τῷ ἀκοίμητον, καὶ τῷ βρυγ-
 μοῖ τῷ ὁδόντων, καὶ μὴ τῷ παρθεῖν, καὶ πάντων τῷ
 ἐκ ἀσελγείας ζησάντων καταπαξῇ ἡμᾶς; λοιπὸν
 γὰρ ἀνάγκη ἐκ τῷ ἀπὸ ταύτης βυφῆς, καὶ τῷ ἀ-
 νέσεως, καὶ εἰς πᾶς τῷ ἀκολασίας ἐπιπίπτει ἡ-
 μᾶς λογισμῶς. ὡς περὶ γὰρ πῦρ αὐτῷ ξύλων, ἔ-
 τὲ λοιπὸς ὕλης ἢ δώμα καὶ ἐξῆς, ἔτι καὶ ἢ
 ἀσθενὴς ἢ ἰσχυρὸς, καὶ ὁπίβυλος σαρξ, εἰ μὴ βα-
 ρύσῃ

A avaritiam; quam quidam appetentes, er-
 raverunt a fide, & inseruerunt se dolo-
 ribus multis, sicut ait Apostolus. Et
 hæc quidem facere homines vitæ solli-
 citudine alligatos, intolerabile est,
 qui habent sæpe necessitatem aut pro-
 pter uxores, aut filios hanc consecran-
 di; adeoque his aliquando saltem venia
 ab hominibus conceditur. Nos vero,
 qui cruci affixisse nos ipsos credimus,
 quique angelico habitu suscepto, illorum
 conversationem imitari debemus, & man-
 datum accepimus totius vanitatis mundi
 spernendæ, idest, rerum sæcularium,
 quas mundanas vocamus; nos sane coele-
 stium conversationem ambientes, multo
 magis, quam ipsi rebus sensibilibus alligati
 sumus, coelumque dimittentes, ter-
 ræ adhæremus, ut nos ipsos mundanis
 oblectamentis devinciamus. Quam au-
 tem excusationem habebimus in die Judi-
 cii, utpote qui, postquam recessimus a
 mundi curis, ac parentes & fratres, sorores-
 que, & domum, & domesticos, & reliquas
 res possessas reliquimus; denuo propter hanc
 pravam radicem imprudentes ad eandem
 revertimur, & magis, ut diximus, quam
 sæculares, hæc consecramur, & tandem
 ex iisdem etiam in supra dictas affectio-
 nes improbitatis incidimus, & calum-
 nias excogitamus, & cibum, quietem-
 que inquirimus, & per diversas vias in
 gehennæ caminum ingredi, æternumque
 ignem nobis ipsis comparare festinamus:
 quum dicat Dominus: *Angusta est, &*
arcta via, qua ducit ad vitam. Nos
 autem hanc relinquentes, perditionis
 vastitati nos ipsos dedimus: & rursus
 eo dicente: *In mundo tribulationem ha-*
bebitis, requiem inquirimus. Quid i-
 gitur ad nos excusandos respondebimus
 ei, qui hæc nobis iussit? Quid ipsi dice-
 mus in die Judicii? An rerum sollicitudi-
 nem proferemus? Verum prædixit, nihil
 profuturum homini, *si mundum univer-*
sum lucretur, anima vero sua detri-
mentum patiatur: aut quam dabit homo
commutationem pro anima sua? Quid
 vero nobis proderit temporaria quies?
 Nonne tenebras nobis comparabit, & ver-
 mem, qui non dormit, stridoremque den-
 tium, & collocabit nos cum scortatori-
 bus, omnibusque, qui in lascivia vixe-
 runt? Tandem enim necesse est, ut ex hac
 incondita oblectatione, atque otio in in-
 temperantiæ cogitationes nos incidamus.
 Quemadmodum enim ignis sine lignis, &
 alia materia ardere non potest; ita de-
 bilis nostra, atque insidiosa caro, nisi fa-
 tietate

Ad Tim.
6. 10.

Matt. 7.
14.

Matt. 16.
26.

tietate gravetur, ad concupiscentiam non accenditur, sed quieta, & Domini voluntati obsequens remanet. Ideo Sancti omnem temporariam quietem averfati sunt, & nullam ex mundi curis habere voluerunt, sed in afflictionibus, atque jejuniis, vigiliisque, & in reliquis asperis corporis tractationibus omne tempus suæ vitæ traduxerunt. Propterea & coelorum regno digni habiti sunt, atque æterna requie potiuntur. Ideo exhortor: horum & nos imitatores fiamus, æmulantes illorum virtutes, idest, erga Deum, & proximum dilectionem, animi demissionem, mansuetudinem, continentiam, tolerantiam, orationem, inopiam, simplicitatem mentis, inanis gloriæ fastidium, mores inconcussos, securitatem, ad preces alacritatem atque ad omne opus bonum, promptitudinem ad omne periculum, atque discrimen; illorum modestiam, compassionem, misericordiam: ut per hæc omnia opera bona cum ipsis etiam æternis bonis perfruamur.

Eja, dilectissimi, eja, Patres, & Fratres, minime negligamus. Demus operam, ut solvamus nos a mundi laqueis, & cum illis Sanctis, qui bene decertarunt, & qui nunc decertant, a Salvatore coronemur. Renunciemus igitur omnibus consiliis carnis, quia inimicos Dei nos constituit: *Sapientia enim, inquit, carnis, inimica est Deo: Legi enim Dei non est subiecta.* Odio habeamus mundi amicitiam, quoniam & ipsa Orando enim dicebat:

Ad Rom.
8. 7.

Psal. 24.
17.

*Tribulationes cordis mei multiplicatae sunt; de necessitatibus meis erue me, tum quum beneficiis a Deo affectus, atque a Dei gratia ab alienigenis liberatus Saul non desiltebat ab eo persequendo, & quærebat ipsum occidere, licet ab illo mali nihil accepisset, sed gravi invidia correptus Quid vero cum Semei imprecabatur, spernebat, petebatque lapidibus? Tunc vero, quum impos animi ipsum infectabatur, festinabatque eum necare? Quid autem quum audax illud facinus perpetravit, furoremque illum anhela- vit contra patris ipsius uxores, eum nihili pendens. Quam multæ ærum- næ, quanti hi dolores. Verum hæc omnia pertulit propter æter- nam vitam, dicebatque: *Expectans exspectavi Dominum, & intendit mihi: & exaudivit deprecationem meam.* Unde præ reliquis hominibus*

laudatus

A ρϛ' τῷ κόσμῳ, ὅτε ἤγάπησεν εἰς ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ μὴ ἡρεμούσα, καὶ ἰὼ ἔκ Κρείς θελήματι πατρὸς αὐτοῦ. Ἀλλ' ἔτι οἱ ἅγιοι πᾶσαι τὴν παρὰ σκαρὸν ἀνάπαισιν ἐμίσησαν, καὶ πρὸς ἑδὲν πᾶν ἔκ κόσμου παραγμᾶτι ἠνέχοντο. ὅτε ἐν φενοχω- είας, καὶ νηθείας, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ἑ λοι- πᾶς σκληραγωγίας τὸ πάντα χρόνον τὴ ζωῆς αὐτὴ διετέλεσεν. Ἀλλ' ἔτι καὶ τὸ ἑβραϊστὶν βα- **B** σιλείας ἡξιώθη, ὅτε εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἀναπάνουν- ὃ. Διὸ παρακαλῶ. τέτων καὶ ἡμῶς μιμη- ταὶ γενώμεθα ζηλοῦντες αὐτῶν πᾶς ἀρετῆς, τετέ- σι, τὴν εἰς τὸ θεόν, καὶ τὴν πλησίον ἀγάπην, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν πραότητα, τὴν ἐγκρά- τειαν, τὴν ὑπομονήν, τὴν ἀνδρείαν, τὴν ἀκτενο- σύνην, τὴν ἀκακίαν· τὸ ἀόργητον, τὸ ἀμνησ- τικόν, τὸ ἀπάραχον, τὸ ἄδολον, τὸ ἀκνεύδο- **C** ξον, τὸ ἀπεισῶστον ἡθὸς, τὸ ἀμέμικτον, τὸ ἀσκήνιον ἐν ἑ παρασχεῖς, ὅτε εἰς πᾶν ἔργον ἀ- γαθόν, τὸ ἐπίμενος εἶναι πρὸς πάντας κίνδυνον, ὅτε παρὰ τὸν, τὸ ἐπιεικὲς αὐτῶν, τὸ συμπαθὲς, τὸ εὐσπλαγχνόν. ἵνα Ἀλλ' τέτων πάντων τὴ καλῶν ἔργων σὺν αὐτοῖς, ὅτε αἰώνιον ἀγαθὸν ἀπολαύ- σωμεν.

Nαὶ ἀγαπητοὶ, καὶ πατέρες, ὅτε ἀδελφοί, μὴ ἀμελήσωμεν· παραδίδωμεν ἐκλυτῶσαι αὐ- τοῖς ἀπὸ τῷ ἑ κόσμῳ δεσμῶν, ὅτε μὴ τῶν καλῶς ἀγωνισαμένων ἀγίων, καὶ τῶν ἰδὼν ἀγωνισομένων σαφαιωθῆναι πρὸς τὴν σωτήριον. ἀποπαζώμεθα οὖν πᾶσι ἑ τὸ σαρκὸς φρονήσεις, διότι ἐχθροὶς ἡ- μάς καθεστῶ τῷ θεῷ. τὸ γὰρ φρόνημά, φησι, τὸ σαρκὸς ἐχθρὰ εἰς θεόν. τῷ γὰρ νόμῳ τῷ θεοῦ ἐχ' ὑποτάσσεται. Μισήσωμεν τὴν τῷ κόσμῳ φι- **E** λίαν. διότι καὶ αὐτὴ· ἀχόμενος γὰρ ἔλεγεν· αἱ θλίψεις τὴ καρδίας μου ἐπληθύνθησαν. ὅτε τῶν ἀναγκῶν μου ἡγάγαγέ με· τότε ὅτε εὐεργετη- θείς πρὸ αὐτοῦ, ὅτε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν ἀποφύλων ῥυθίς· ὅτε ὅτε ἐπῶντο καταδιώκων αὐτὸν ὁ Σαὺλ, ὅτε ὅτε ἀνελθὼν αὐτὸν, μὴ ἔχων πρὸ αὐτοῦ φαῦλον, ἀλλὰ φθόνῳ δεινῶ ληφθεὶς. τί ὅτε ὅτε Σεμεὶ κατήρατο, ὅτε ὅτε ἐξεδείξεν, καὶ ἐλίδας **F** ἐν λίθοις. τότε ὅτε ὅτε ὅτε ἐξελήλυθὼς ὅτε αὐτὸν κα- τεδίωκεν αὐτὸν, καὶ ἔσπευδεν ἀνελθὼν αὐτὸν. τί ὅτε ὅτε τὴν ἀσεβείαν ἐκείνην ἐτόλμησε πόλιν, καὶ τὴν μαρίαν ἐκείνην ἐμάχην καὶ τῶν γυ- ναικῶν ἑ πατρὸς αὐτοῦ ἐξεδείκνυν αὐτὸν. Πόσα θλίψεις, καὶ ὁδύνας ταῦτα; ἀλλὰ ταῦτα πάντα ὑπέμεινε Ἀλλ' τὴν αἰώνιον ζωὴν, καὶ ἔλεγον. ὑ- πομένων ὑπέμεινα τὸ Κύνιον, καὶ προσέχε μοι, καὶ εἰσήκουσε τὴ δέησός μου· ὅτε ὅτε ὅτε πάντας ἀνδρώτας

ἡ θρώπυς ἐδοξάσθη, πατήρ Χριστὸς προσαγο-
ρισθεὶς τῷ ἐκσάρχῃ οἰκονομίας τῇ ἀγίας πρῆδέν-
τε, τῇ γεννηθῆναι τῷ σωτῆρι ἐκ τῆς θρώπης, καὶ
τῇ τῷ ἔρατει βασιλείας ἐγένετο κληρονόμος, πάν-
τα τὰ τῇ ζωῆς αὐτοῦ χρόνον διὰ τῆς θλίψεως πα-
ρελθόντι.

Περὶ δὲ τῆς μακαρίας Ηλίας πολιτείας
τίς διηγήσασθαι δύναται; ἔπος γάρ, ἔπος ἐπολιτεύ-
σατο ἐπὶ τῇ γῆς ὡς πρὸς τὴν μεταθέσεως ἡ-
γούμενος αὐτὸν, ὃν ἐν ἔρατεις ἀφ' ἑνὸς, καὶ μὴ τῇ
ἀσωμάτῳ ἀγγέλῳ πολιτεύσας, μηδὲν ὅλως
κτιστάμενος ἐπὶ τῇ γῆς ὁ μηλωτὴν μόνον περι-
αμβύων. καὶ πῶς τὰ ἀφ' ἑνὸς, καὶ πῶς ἀνερ-
γίας περιβεβλημένοις φοβερός φαινόμενος, οὐκ ἰ-
σχυρὸς σώματος. ἀλλὰ τῆς ἀκλήμουσνης, καὶ ἐγκρα-
τείας τῇ διωάμῃ, καὶ τῇ τῷ παναγίῳ Πνύμα-
τος χάριτι, ὡς ἀφ' ἑνὸς καλῆς πολιτείας ἡ-
γήσατο. Ὁ μὴν ἔχων, καὶ πάντῃ κατέχων. ὁ
πᾶσαι τῇ ἀγίῳ τῷ τῷ ἀνάπαυσι ἀρνησά-
μενος. ὁ τῇ ποταμὸν περιελάμβανεν διελών. ὁ τῷ
ἔρατεινόν κελεύων μὴ βρέχειν ὑπὸν ὅτι τῇ γῆν ἐ-
κασπῆς βίβης, καὶ μῆνας ἔξ. ὁ πᾶσαι τῇ ματαί-
αν δόξαν τῇ ἀγίῳ τῷ τῷ φυνών. ὁ τῇ θρόνῳ τῇ
ἐγκρατείας κατισθέσας τῇ φλόγα τῇ ἀμαρτίας. ὁ
μηδὲν σαρκικὸν φρονήσας ποτέ. ὁ τῇ βλάβῃ
τῇ ψευδοσύμῳ ἐλέγξας, ὅς τῷ τῷ Βααλ ἱε-
ρεὺς κατισφάξας. ὁ βίβιν ἔξ ἔρατεινόν τῷ κατελ-
θόντι κελεύσας, καὶ κατακάσας τῷ ἀτίστῳ,
καὶ τῇ βασιλείᾳ ἐλέγξας ἐπὶ ἀφ' ἑνὸς. ὁ τῇ
πληκωτῇ ἔχων πρῶτον, καὶ ἐλθόντος
μίαν, ὁ δῆσας πᾶς νεφέλας. ἔπος ὁ πῶτος,
καὶ πληκωτῇ ἀνὰ θλίψει, καὶ περασμῷ οὐκ
ἐβίωσεν ἐπὶ τῇ γῆς, ἀλλὰ μὴ πῶτον διαμύ-
των ἐπίδραξιν, ἀφ' ἑνὸς τῇ γυναικὸς φόβον, φυ-
γὰς, καὶ μετῴσας ἐγένετο, καὶ τεσσαράκοντα ἡ-
μερῶν ὁδὸν μὴ ἡσέας ἔχαινε ἡσυχάζετο, καὶ
ἔξ ἔτως ἀνέσεως ἔτυχεν, ἀλλὰ πάλιν πειρασ-
μὸς ἕτερος αὐτῷ ἀφ' ἑνὸς, ὁ τῇ παίδος τῇ χή-
ρας θάνατος, ὃν μὴ τῇ ἀγαθότητι τῇ φιλοξε-
νίας ἡ μακαρία ἔκλειπεν τῇ παῖδα ἐθεώρει τεθνεώ-
τα, καὶ μισθὸν βιολογίας περιελάμβανεν ἀπολαβεῖν
πρῶτον τῇ περιφύτῃ, ὅς πάντων αὐτῇ ὁδυνήτε-
ροι ἀπελάμβανεν. ὃν γὰρ περιεδοκάκε κτελεῖν τῇ
βίβιν πρῶτον, τῷ ἐπὶ τῇ τῇ περιφύτῃ πα-
ρυσία ὡς ἀποβαλεῖν. Πόση θλίψις τότε τῇ
περιφύτῃ; πόση ἀτομία; ἀπὸ τῇ γὰρ τῇ παῖδα
ἐαυτῆς ἡ γυνή, καὶ ὁ δῆσας νεφέλας, πρῶτον ἰα-
της σιωπῇ ζητήμενος τῇ παῖδα. ὅσον ὁλο-
χλήμενος ὑπὸ αὐτῆς περιεπύξατο τῇ παῖδα εὐ-
μα

A laudatus est, Pater Christi prænun-
ciatus, dispensationis in carne, sanctæ
Virginis, & susceptæ humanitatis Sal-
vatoris, Regnique coelestis factus est
haeres, quum totum suæ vitæ tempus
per calamitates exegisset.

De beati vero Heliae rebus gestis
quis enarrationem contexere poterit?
Hic enim ita in terris vixit, ut ante
quam translatus esset, in coelis versari
B crederetur, & cum incorporeis Ange-
lis ætatem ducere, nihil omnino in
orbe possidens, sola melote indutus,
& timendus apparens iis, qui diade-
mata, & purpuras induebant, non
corporis robore, sed paupertatis, &
continentiæ virtute, & Sancti Spi-
ritus gratia, quam egregiæ vitæ in-
stituto adeptus fuit: qui nihil ha-
C bens, omnia possedit, qui omnem
hujus sæculi quietem respuit, qui
fluvium jussu divisit, qui coelum
terræ pluvias annos tres, ac tres
mensēs negare jussit: qui omnem stul-
tam sæculi hujus gloriam fugit, qui
continentiæ rore peccati flammam ex-
tinxit, qui nihil carnale sapuit un-
quam, qui damnum falsorum pro-
phetarum coarguit, sacerdotesque Ba-
D al jugulavit, qui ter ignem de
coelo descendere jussit, & combus-
sit infideles, ac Regem perversio-
nis redarguit: qui tantam habuit
libertatem, potestatemque dicendi,
qui nubes alligavit; hic tantus,
ac talis sine ærumnis, & tenta-
tionibus in terris vitam non duxit:
sed post tantorum prodigiorum os-
E tensum, propter mulieris timorem
fugitivus, atque exul factus est,
& quadraginta dierum iter jeju-
nus conficere coactus est: neque
sic quietis compos fuit: sed rursus
alia tentatio illum excepit, mors
filii viduæ; quia post hospitii be-
neficium, beata illa puerum vidit
exanimem, & quum mercedem be-
nedictionis a Propheta accipere ex-
F pectaret, rem omnium luctuosissi-
mam recepit: quem enim spera-
bat se habituram vitæ solatium,
hunc in ipso Prophetae adventu a-
misit. Quantus tunc Prophetae
angor? Etenim mulier suum fi-
lium reposcebat, & qui nubes li-
gaverat, ab ea, quæ puerum repe-
tebat, tenebatur. Quare ab ea
pressus, puerum complexatus est os

ad os septies, & Deo impense supplicans, reddidit parenti filium a mortuis revocatum. Habebat enim secum facientem abstinentioniam a cibo, & contemptum divitiarum. Videtis, Fratres, vim paupertatis, & continentiae; quomodo mortem dissolvit, & vitam puero largitus est, atque a tentationibus, periculisque liberavit, atque igneo curru ad Dominum ire contendit, nihil ab igne laesus. Et quoniam illius vita rore continentiae, puritatis, & amoris Dei perfundebatur, & propter has, reliquasque virtutes adhuc in carne existens cum incorporeis Angelis versabatur; ita & nos potiri possessione opulenta continentiae, & paupertatis curemus, ut etiam nos a mortali ad vitam immortalem, aeternamque transferat.

Hieremias Propheta a ventre sanctificatus est. Deus enim ad eum dicit:

Jerem. 1. Priusquam te formarem in utero, novi te, & antequam exires de vulva, sanctificavi te. Huic potestatem quoque dedit eradicandi, vexandi, & perdendi, aedificandi pariter, & plantandi. Et in aperto est, quod neque sic sine ærumnis præsentem vitam duxit: itaque magis acerbam, ac calamitosam, quam is, vitam nemo vixit adeo, ut tam graves lamentationes ipse scripserit; ut si oporteat discere per compunctionem, quomodo Deo grati esse possimus, illius vitam exprimere, atque imitari debeamus. Beatus enim ille magna dotatus fuit animi demissione, atque amore erga Deum & proximum. Quis vero tanta orationis facultate præditus est, ut virtutum amplitudinem dicendo assequi possit, illasque pro dignitate explicare? Cujus fides humanam etiam naturam superavit. Omnem namque mundi recusavit gloriam, & Domini humilitatem (quam propter nos peccatores præfetulit, quum dives esset, nostri causa factus egenus, omnium Dominus, & Deus existens, servi formam assumere dignatus est, & supra Cherubim sedens, atque ab universo Angelorum, Archangelorumque exercitu absque intermissione laudatus, cum hominibus conversatus est.) Hanc Hieremias prophetice nobis prænuñciavit, ostendens non solum verbis, sed etiam factis. Quum enim Deus ipse prophetiae excellentiam ante oculos poneret, Domine, aiebat, nescio loqui, quia puer sum, indignum se ipsum reputans prophetiae dignitate: non quod laborem detrectaret, sed quod humilitati infestebat.

Jerem. 1.
5.

Jerem. 1.
6.

μα πρὸς σόμα ἐπλάκισ, καὶ τὸ θεὸν ἐκτείνων
ἰκετεύσας ἀπέδωκε τῇ τεκνύῃ τὸ πᾶν ἀνα-
στήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Εἶχε γὰρ συμπαράστη-
αὐτῷ τὴν ἡγεσίαν, καὶ τὴν ἀκτημοσύνην. Εἶδε-
τε, ἀδελφοί, τὴν ἰσχύϊν τῆς ἀκτημοσύνης, ἥ τῆς
ἐγκρατείας· πῶς ἔτι τὸν θάνατον ἔλυσεν, ἔτι ζω-
ὴν τῷ πατρὶ ἐχαρίσατο, καὶ παρασμήνη, καὶ κιν-
δύνων ἐρρύσατο, ἔτι ἐν ἄρματι πυλὶνῶν πρὸς τὸ
B δεσπότην ἀναβέχεν πρὸς ἐκκλίνασε, μηδὲν ὑπὸ
πυρὸς ἀδικήμενος. ἔτι ἐπειδὴ ὁ βίος αὐτοῦ ὑπὸ
τῆς ἐγκρατείας, καὶ τῆς ἀγνείας, καὶ τῆς Θεοῦ
χάριτος ἐδροσίζετο, καὶ ἡγῆται τῷ τῷ, καὶ τῷ λοι-
πῶν ἀρετῶν ἐν ὧν σαρκὶ ὡς μὲν τῷ ἀσωματῶν
ἀφ᾽ ἑλὼν ἐπολιτύνετο· ἔτι καὶ ἡμῶς συνεδιδάσκει
κλήσατο τὸ κλῆμα πλῆσιον τὴν ἐγκράτειαν, καὶ
τὴν ἀκτημοσύνην, ἵνα ἔτι ἡμῶς μεταστήσῃ ἀπὸ τῆς
C φθορῆς εἰς τὴν ἀφθορῶν, καὶ αἰώνιον ζωὴν.
Ἱερεμίας ὁ προφήτης ἀπὸ μήτρας ἡγιασθῆ-
λέγει γὰρ πρὸς αὐτὸν ὁ Θεός· πρὸ ἔτι με πλά-
σατο, ἐπίσταμαί σε· καὶ πρὸ τῆς ἔξελθῆς ἐκ μή-
τρας, ἡγιακά σε· τῷ τῷ ἔτι ἐξελθὼν ἐδωκεν ἐκ-
λεῖν· καὶ κακῶν, καὶ ἀπολλύνων, ὡς αὐτῶς ἀνοικο-
δομεῖν, καὶ καταρτυθῆναι, καὶ βλέπει· ὅτι ἔτι ἔτι
ἀνδρὶ θλίψει πρὸς ἡλθε τὸ πρὸς τὸν βίον, καὶ τοῖς
D ὁδωηρότερον, καὶ θλιβερώτερον αὐτῶν ἔτι εἰς ἐξ-
σε βίον, ὡς ἔτι τοσοῦτος αὐτὸν ἀναγράψατο θρή-
νους· ὡς εἰ δέσσει καταπύξει καταπύξει εὐαρέ-
τως τῷ Θεῷ πολιτύνετο, πρὸς ἐκείνου βίον ὁ-
φείλωμεν ἀναλογισθῆναι, ἔτι μιμηθῆναι. Ὁ γὰρ μα-
κάριος πολλὸν ἐκκλήντο ταπεινοφροσύνην, καὶ ἀ-
γάπῃ εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς τὸν πλησίον. Τίς ἔτι
ἐκείνος πρὸς τοσοῦτον ὕψος ἀναβῆναι ἀρετῆς, καὶ
E ταῦτα ἐπαξίως διηγήσατο; ἔτι ἡ πίστις καὶ
τὴν ἀνθρώπων φύσιν ἐνίκησε· τὴν γὰρ κοσμι-
κὴν πᾶσαν ἠρνήσατο δόξαν, καὶ τὴν τῷ Κυρίου
ταπεινώσιν, ἥν δι᾽ ἡμᾶς τὰς ἀμαρτωλὰς ἐπέ-
δειξε, πλῆσιον ὡς, δι᾽ ἡμᾶς πτωχίσας, καὶ τὸ
ἀπάντων Κυρίου ὡς, καὶ Θεός, τὴν ἔτι δὲ
κατηξίωσε μορφὴν ἀναλαβῆναι· καὶ ὁ ἐπὶ τῷ χε-
ρὶ βίβη καθήμενος, καὶ ὑπὸ πάσης ἐραλῆς ἀγ-
F γελικῆς, καὶ ἀρχαγγελικῆς ἀκαταπαύτως δοξα-
λογούμενος, τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη· ταῦ-
τῶν ὁ Ἱερεμίας προφητικῶς ἡμῖν προεμήνυσε,
ὅτι μόνον λόγοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις δεικνύων.
τῷ γὰρ Θεῷ προχρησιμοποιῶν αὐτῶν ὅτι προφη-
τείας ἀξίωμα ἔλεγε· Κύριε ὅτι ἐπίσταμαί λα-
λεῖν, ὅτι νεώτερός εἰμι· ἀνάξιον ἑαυτὸν λογιζό-
μενος τῷ τῷ προφητείας ἀξιώματος. Οὐ γὰρ τὸν
κόπον πρὸς τῶν μετῴντων, ἀλλὰ ταπεινοφροσύνην προ-
σκαίμενος.

Seraphim habens carbonem, quem forcipe tulerat de altari, & tetigit os meum, & dixit: hic nunc tetigit labia tua, & auferet a te iniquitates tuas. Hic igitur gloriosus, qui ininvestigabili visione dignus habitus fuit, videamus an in mundo hoc quietem viderit, & non potius per pericula, & tentationes totum suæ vitæ tempus consumserit: nudus enim, & sine calceis incedens, & lignea ferra diffectus, qualem vidit requiem in præfenti? Hæc autem pertulit, ut ad vitam moestitiæ, dolorisque vacuam perveniret, quam ipse significaverat de vita futura, unde aufugit dolor, & tristitia, & gemitus. Atque heic molesta, ac tristitia prompte patiens, lætam, tranquillamque vitam consequutus est.

Dan. 7. 9.

Ib. v. 12.

Quis autem referat, qui eum sequuti sunt? Daniel jejuniis, atque orationibus vacans, cum propter eas virtutes, tum propter somnia illa terribilia, in lacum leonum conjectus est, & sexcentas ærurnas pertulit ob beatitatem in coelis reconditam: unde & futurum Judicium contemplatus fuit: *Aspiciebam enim, inquit, donec throni positi sunt, & Antiquus dierum sedit: vestimentum ejus candidum quasi nix, & capilli capitis ejus quasi lana munda. Thronus ejus flamma ignis, rota ejus ignis accensus: fluvius igneus egrediebatur a facie ejus: millia millium assistebant ei: judicium sedit, & libri aperti sunt.* Postea addit: *Aspiciebam in visione noctis, & ecce cum nubibus coeli quasi filius hominis veniens, & usque ad Antiquum dierum pervenit, & in conspectu ejus obtulerunt eum, & datum est ei Regnum, & honor, & potestas, & omnes Populi, Tribus, & linguae ipsi servient, & potestas ejus, potestas æterna, quæ non transibit. Horrui spiritus meus: ego Daniel territus sum in me, & visiones capitis mei conturbaverunt me.* Sic igitur hic adeo purus, sine tentationibus, atque ærurnis non fuit super terram; & nos absque labore, reliquisque afflictationibus, regnum, & quæ in eo bona reposita sunt, expectamus?

Quis autem nos commendabit talia cogitantes? Si enim procul ab angustiis, & tentationibus reliquarumque virtutum tolerantia ea consequi liceret, quorsum Deus, ut tanta discrimina Sancti subirent, & tentationes, angustiasque

A σεραφίμ πρὸς με ἔχων ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου, καὶ εἶπέ μοι. τὸντο κῆν ἥψατο πᾶν χαλέων σου, καὶ παρέλαβεν ἀπὸ σου πᾶς ἁμαρτίαν σου. Οὗτος οὖν ὁ ἐνδοξος, ὁ τὸ ἀνεξιχνίαστον θείας καταξιώθεις, ἰδὼν μὲν εἰς τὸν κόσμον τὴν τῶν ἀνείπων ἰδεῖν, καὶ ἔμᾳλλον ἀπὸ κινδύνων, καὶ πειρασμῶν τὰ πάντα χροῖον τὴν ζωῆς αὐτῆς διετελέσειν. Οἱ γὰρ γυμνός, καὶ ἀνυπόδετος πορβόλος, καὶ μετὰ ξυλίνῳ περὶ πείθει, ποῖαν ἀνάπαισιν εἶδεν ἐν τῷ παρόντι; ταῦτα δὲ ὑπέμεινεν, ἵνα φθάσῃ τὴν ἀλυτον, καὶ ἀνὸδῶν ζῶν, ὡς αὐτὸς ἐμήνυσε πρὸς τὴν μελλούσης ζωῆς, ὅπου ἀπέδρα ὁδῶν, καὶ λυπῆ, καὶ στεναγμός. καὶ ἐνταῦθα πᾶν λυπηρὰ, καὶ ἐπὶ ὁδῶν πορβόλως ὑπομείνας ἐφθασεν εἰς τὸν ἀνὸδῶν, καὶ ἀλυπον βίον.

C Τί δέ τις εἶποι τοῖς μετ' αὐτὸν, Δανιήλ νειστής, καὶ προσδύχας χολάζων, καὶ ὑπὲρ τῶν τῶν ἀρετῶν, καὶ ὑπὲρ τῶν ἐρμηνῶν ἐκείνων τὴν φρεσὶν εἰς λάκκον λεόντων ἐνεβλήθη, καὶ μυρία κακὰ ὑπέστη ἀπὸ τῶν ἐν ἕραν τοῖς ἀποκεκμημένῳ μακαριότητι, ὅθεν καὶ μέλλουσιν εἶσελθὼν κείνῳ ἐθεάσατο. ἐθεώρου γὰρ, φησὶ, ἕως οὗ θρόνοι ἐτέθη, καὶ παλαῖος ἡμερῶν ἐκάθισε. Ἐπὶ τῷ ἐνδυμῶν αὐτῷ λευκὸν ὡσεὶ χιτῶν ἡ δειξὶς τῆς κεφαλῆς αὐτῷ ὡσεὶ ἔειον καθαρὸν. ὁ θρόνος αὐτῷ φλόξ πυρός. οἱ ἄγγελοι τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ πᾶν φλέγον. ποταμὸς πυρός ἐλκεν ἐμπροσθεν αὐτοῦ. χίλια χιλιάδες πρὸς ἡμέραν αὐτῷ. κρητήριον ἐκάθισε, καὶ βίβλοι ἀνεφύθη. Εἴπα λέγει. ἐθεώρου ἐν ὁράματι τὴν νυκτός, καὶ ἰδὲ μετὰ τῶν νεφελῶν τῷ ἕραν ὡς ἵος ἀνθρώπου ἐρχόμενος, ἔως οὗ παλαῖος τῶν ἡμερῶν ἐφθασεν, ἔειπεν αὐτῷ προσκυνέσθαι αὐτῷ, ἔειπεν αὐτῷ ἐδοῦν ἡ ἀρχὴ, καὶ ἡ ἡμῆ, καὶ ἡ ἡγεσία, καὶ πάντες λαοί, φυλαί, καὶ γλώσσαι διελθόντων αὐτῷ. καὶ ἡ ἡγεσία αὐτῷ ἡγεσία αἰώνιος, ἥτις οὐ παρελεύσεται. Εἴφειξεν τὸ πνεῦμά μου. ἐγὼ Δανιήλ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου συνεπέρασαν με. Οὕτως οὖν ὁ ἕτος καθαρὸς ἀνὴρ πειρασμῶν, καὶ θλίψεων οὐκ ἐγένετο ἐπὶ τὴν γῆς. καὶ ἡμεῖς ἀνὴρ κόπῃ, ἔσται λοιπῆς σκληραγωγίας τῆς βασιλείας, καὶ πᾶν αὐτῷ ἀποκείμενα ἀγαθὰ προσδοκῶμεν;

F Καὶ τίς ἡμᾶς ἐπαγγέσει τοιαῦτα φρονούντας; εἰ γὰρ ὡς ἐκτός θλίψεως, καὶ πειρασμῶν, ἔσται τῶν λοιπῶν ἀρετῶν ὑπομονῆς, ταῦτ' αὖτε ἀπολαμβάνειν. τίς σιωπῶν ὁ Θεὸς τοσούτοις κινδύνους, καὶ πειρασμῶν καὶ στενοχωρίας ὑπομένειν

ναι τοῖς ἀγίοις, καὶ μὴ ὡς ἀδελφὰ, καὶ βυφῇ ἀφ' ἑαυτῆς πάντας; εἰ ταῦτα λογιζόμεθα, καὶ ὕστερ' ἀπίστων θεωροῦσιν ἡμᾶς ὡς ἀφαιρούμεν ἐρεῖσι. ὁ δὲ Θεὸς ἡμῶν, φησὶ; εἰ γὰρ ὡς ἐκπὸς θλίψεως, καὶ περιστάσεως βασιλεύειν ὡς ἐρατὴ, τίνος ὅτι ἐκείνη εἰσὶν αὐτοῖς ὡς παλαμπόδας, καὶ χειρὸς, καὶ τοῖς κινδύνοις, καὶ τοῖς ποικίλοις περιστάσεως; ὡς πολλῆς ἀφοβίας, ὡς πολλῆς καταφρονήσεως, ὡς πολλῆς βλακείας, καὶ πωρώσεως. Δεὸν γὰρ ἡμεῖς πενθεῖν, ὅτι τῇ πωρώσει τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, καὶ ὅτι ποσὶν ἀφελήκαμεν τὴν ἀγίων ἐλπίδα, καὶ ὑπομονὴν. ἅμα μᾶλλον, καὶ τὴν ὀρθὴν βιωτὴν καὶ καταγινώσκοντες πολλάκις ἀφ' ἧς πολλὰ αὐτῷ ἐπιείκειαι, καὶ παπεινοφροσύνη, ἀκτιμοσύνη τε, καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς, καὶ πολλάκις τὴν πάλιν τῆς ὑπομονῆς ἀνδρείαν, νοθείαν, καὶ ἀνανδρείαν ἀποκαλέμεν, καὶ ὀκνησίας αὐτῶν ἐγκλημεν περὶ ἀλόγιστον. Τί οὖν ποιήσομεν ποσὶν κακοῖς ἐαυτὸς περὶ ἡμῶν, καὶ χεῖρ τῇ Σολομῶντα σημαῖον ἀρετῆς ὅσα ἔχοντες ἐαυτῶν δεικνύειν ὡς τῇ κακίᾳ καταδραπανῶν ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οἱ μὲν ἀγιοὶ ἀφ' ἧς Θεὸν, καὶ τὴν ἀγωνίαν ἀγαθῶν ἀπολαύσιν, ποσὶν περιστάσεως, καὶ κινδύνους ὑπέμειναι. ἡμεῖς δὲ καθεκάστῃ ὑποὶ τῇ Κυρίᾳ διεργασμένοι, ῥαθυμῶμεν. Ταῦτα δὲ ἡμῖν συμβαίνει ἀφ' ὅτι μὴ προσδοκᾷ τὴν μέλλουσαν ἐσθλὴν κρίσιν τὴν φοβεράν ἐκείνην, καὶ ἀφόρητον. ὡς μόνον ἐκείνην δεῖξαι ὁ ἴδιος καγρός; μηδὲ ὅτι ποσὶν ἀγωνίαν ἀγαθῶν ἀπολαύσιν, ἀλλὰ προσδοκῶναι τοῖς γυνόμοις, καὶ μεταίοις τῆς βίης φράγματα τοῖς ὅσα ὀφελῶσιν ἡμᾶς, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ τὴν ἐχθρὴν βλάβην βλάπτουσιν. Ἀνανήψοντες οὖν ἀγαπητοί, καὶ ἀγωνισώμεθα, ὡς ἔχοντες καγρόν. ὥτως ἀνέσταται καὶ οἱ βεῖς παῖδες, ὅτι ὑμῶν τῇ Θεὸν ὅσα ἐπαύοντο. ἅμα ὡς ἱερὰ πυρὶ ὄντες, ὡς εἰς ἀκτίνοισι οἶκοι ὑπὸ ἥχοντες ὥτως διέκλιντο, ὅτι τὴν ὑπομονὴν ἀπὸ δεικνύοντες, καὶ ὑπὸ τῇ ἱερᾷ πυρὶ ἐκβλήθησαν ἀχαιεσθῶντες ἀνέμελτοι ὕμνοι. Ἰδετε ἀγνωμοσύνην τῶν ἀγίων. Ἰδετε ἔρωτα πρὸς Θεόν, καὶ ὑπομονὴν ἀδαμαντίνην. Ἀλλὰ τί ὁ δεσπότης ἐποίησε; τὴν ἱερὰν πυρὶ ἐκείνην ὡς ἀδοξέας ἱερὰ καὶ λίθους, καὶ σίδηρα, καὶ πᾶσι ἀναλίσκοντα ὕλιν, καθάπερ θυμῶν ἐκ πασῶν, ὥτως ἐποίησε προσελθεῖν τοὺς ἀγίους. οὐ γὰρ ὡς αὐτοῖς ὁσμήν πυρὸς, ἅμα ὡς ἐρεῖ ἀνέβριχας τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. Ταῦτα δὲ αὐτοῖς πάντα πρᾶχον ἡ ἐγκράτεια, καὶ ἡ ἀκτιμοσύνη. διὰ γὰρ τὴν ἐγκράτειαν, τὴν φυσικὴν καμίνον πρὸς

Tom. III.

A que, & non potius ut in licentia, ac deliciis omnes viverent, permisit? Si hæc cogitemus, & aliqui infidelium nos videant ita affectos, dicent: odio habet igitur Deus Sanctos: Etenim si fas erat sine ærumnis, ac tentationibus regnare in coelis, cur illos in miseriis, & angustiiis, & in periculis; & in variis tentationibus reliquit? O grandem temeritatem, o magnum contemptum, o enormem ignaviam, o ingentem duritiem! Quum enim oporteret nos lugere nostrorum cordium duritiem, & quod adeo a spe Sanctorum distamus, atque a patientia; contra potius & eos, qui recte vivunt, condemnamus sæpe propter nimiam illorum lenitatem, & animi demissionem, & paupertatem, & reliquas virtutes, ac sæpe sapius hoc ipsum robur patientiæ, segnitiam, imbecillitatemque appellamus, eisque pigritiæ crimen affigimus. Quid faciemus igitur, quum tantis malis nos ipsos transfigamus, & secundum Salomonem virtutis signum non habentes, quod ostendere possimus, in malitia vitam nostram consumimus? Ac Sancti quidem propter Deum, æternorumque bonorum voluptatem, tentationes tantas, ac pericula pertulerunt; nos vero quotidie beneficiis affecti, pigri sumus. Hæc vero accidunt nobis, quia futurum iudicium illud non expectamus fore terribile, atque intolerabile, quod solum illud ostendet proprium tempus; neque desideramus æternorum bonorum perceptionem, sed adhæremus terrenis, atque infanis vitæ rebus, quæ nobis haud profunt, sed potius ad extremam perniciem nos adducunt. Expergiscamur igitur, dilectissimi, certemusque dum tempus habemus. Sic florere etiam tres pueri, atque hymnis laudare Deum non destiterunt, sed in igne existentes, ac si in sacello manerent, sic se habebant patientiæ certamen ostendentes, atque eum propter quem in ignem coniecti fuerant, cum gratiarum actione, hymnisque decantabant. Vidistis gratum animum Sanctorum? vidistis erga Deum amorem, ac patientiam adamantinam? Sed quid Dominus fecit? Eos, qui traditi fuerant igni illi, qui saxa, & ferrum, omnemque materiam consumit, tanquam sponso ex thalamo, sic fecit exire illos Sanctos. Non enim fuit in illis odor ignis, sed aqua irrigans capitis ipsorum capillos. Hæc vero omnia præbuit ipsis continentia, & paupertas. Propter continentiam enim verum caminum ante

Oo 2

Babylonem

Babylonem superarunt, flammamque peccati a carnalibus concupiscentiis excitatam extinxerunt, & paupertate potiti, coeleste regnum possederunt, atque heic a Rege adorati sunt, æternæque vita fruntur. Agite igitur, dilectissimi, nos quoque horum virtutes imitemur, eandemque viam ineamus, ut in eandem requiem occurramus.

Quid vero dicam de Sanctis, qui in veteri Testamento decertarunt, quibus Apostolus testimonium dedit his verbis:

Hebr. 11. *Quibus dignus non erat mundus? Non quod patrimonium magnum possederunt, & delicias, quietemque sectati sunt in vita hac; sed quod circumierunt in melotis, in pellibus caprinis, atque inopes facti sunt, & attriti sunt, & extorres fuerunt. Propterea devicerunt regna, & Dei promissiones consequuti fuerunt. Videtis, Fratres, ut nullus Sanctorum sine ærumnis, ac tentationibus præsentem vitam duxit. Quo pacto igitur nos nihil ejusmodi perpessi, sed in ocio ac deliciis hujus sæculi degentes, partem cum iis sortiemur? Non enim nobis pollicitus est heic quietem se, & regnum suum concessurum. Hoc enim sæculum pro loco exercitationis, tentationis, & certaminis dedit nobis Deus, ut ait generosus Job, quod tentatio est vita hominis super terram. Non igitur iniquo animo feramus molesta, atque aspera, quæ nobis accidunt; sed potius etiam lætemur, quod viam Sanctorum perambulamus. Etenim Dominus noster Jesus Christus largitor vitæ nostræ, per perpeffiones totam in carne dispensationem consummavit: formam enim servi accepit, Dominus omnium existens; & quum dives esset, pauper factus est, & famem, & sitim, & laborem, & itinera toleravit; atque omnium opifex, ac Dominus, non habuit, ubi caput reclinaret; & quem tremit omnis creatura coelestium, terrestrium, & infernorum, sub diabolo, (hic qui potestatem nobis dedit ipsum conculcandi;) sub ipso passus est quadraginta dies, & quadraginta noctes jejunium producere, atque ita ab eo tentari. Num jejunio indigebat, qui pati non potest? Qui omnes laborantes reficit, defatigari oportuit? Quorsum vero sitivit copiosissimus fons, qui aquam in vinum vertit, qui flumina viventium aquarum effudit ex ventre credentium in ipsum? Nisi quod exemplum nobis, & formam gratissimæ conversationis voluit ostendere, ut in*

ipsis

A ἡ βαβυλωνίας περιεγέγοντο, καὶ τὴν φλόγα τῆς αμαρτίας ἀπὸ τῆ σαρκικῆς ἐπιθυμίας ἀναπνομήν κατέσβεσεν, καὶ τὴν ἀκτμοσύνην κτησάμενοι ἐκτίσαντο τὴν ἐράνιον βασιλείαν, ἥ ἐν ταῦτα ὑπὸ βασιλέως προσκυνηθήσεται, καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς δόξα λαύσει. Διδύτε οὖν καὶ ἡμεῖς ἀγαπητοὶ· τῶν πατρὶς ἀρετῶν ζηλήσωμεν, καὶ τὴν αὐτῆς βαδίζωμεν ὁδόν, ἵνα εἰς τὴν αὐτῆς καταπίσωμεν αἰάπαυσιν.

B Τίς ὃ θέλω λέγειν περὶ τῆ ἐν παλαῇ διαθήκης ἀγίων ἀγωνισαμένων, οἷς ὁ Ἀπόστολος ἐμαρτύρησε λέγων. ὡς οὐκ ἔστιν ἄξιος ὁ κόσμος· ἔχοντες οὖν ἐκτίσαντο κτίσεις μεγάλας, καὶ ἐξύφησαν, καὶ ἀνέπαυσαν ἐν ἰσχυρῶν προφῶντι, ὡς οὖν περὶ ἡλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν ἀγίοις δέρμασι, καὶ ἐσερήθησαν, καὶ ἐθλίβοντο, ἥ ἐκλανθήθησαν. Διὰ ταῦτα γὰρ κατηγωνίσαντο βασιλείας, καὶ ἐπέτυχον τῶν τῶν

C Θεῶν ἐπαγγελιῶν. Ὁρᾶτε, ἀδελφοί, οὗτοι οὕτως τῶν ἀγίων αἰὲν θλίβων, καὶ παρασώζοντες τὴν ἐν ταῦτα ζωὴν. Πῶς οὖν ἡμεῖς μηδὲν ποιῶν ὑπομείνοντες, ὡς ἐν ἀνέσει, καὶ βρυχῇ τῆς αἰωνίου τῶν ὑπὲρ ἡμῶν ὡντων, τῆς ἐκείνων μερίδος ἐπιβλέψομεθα; καὶ γὰρ ἐν ταῦτα ἡμῖν ἐπιβέβητο ἀνάπαυσιν, καὶ τῆς βασιλείας αὐτῆς προέχον. τὴν γὰρ αἰωνά τῶν γυμνάσιον, καὶ περὶ ἀνέσει, καὶ ἀθλη-

D σιν ἡμῖν ἀκονόμηση ὁ Θεός, ὡς λέγει ὁ γενναῖος Γιώβ, οὗτοι περὶ ἀνέσει ὡς ὁ βίος τῆς ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς. Μὴ οὖν διυσιναδεῖσθωμεν ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσιν ἡμῖν λυπηροῖς, ἥτοι θλίβεσθωμεν. ἀλλὰ μάλλον καὶ χαίρωμεν, ὅτι τῇ ὁδοῦ τῆς ἀγίων πορεύομεθα. καὶ γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός ὁ δοτὴρ τῆς ζωῆς ἡμῶν παθημάτων ἐτελείωσε τὴν ἐν σαρκὶ ἀπάσθιν οικονομίαν. τὴν γὰρ ἡμεῖς δέ-

E λος μορφῇ ἀνέλαβε, δεσποτικῆς πάντων ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ πλῆσιος ὡν, ἐπὶ ὡχθουσε, καὶ πείναι, καὶ θλίβαν ὑπέμεινε, ἥ κόπον, ἥ ὁδωπορία, καὶ ὁ πάντων δημιουργός, ἥ Κυρία, οὐκ ἔχει ὅπιν τὴν κεφαλὴν κλῖται. καὶ ὅν βέβαιον πάντα κλῖσις ἐρανίων, καὶ ἐπιγείων, καὶ καταχθονίων ὑπὸ διαβολῆς. ὅπως ἴδωμεν ἡμῖν δέδωκε καταπαταῖν ἐπάνω αὐτῆς. ὑπὲρ αὐτῆς κατεδέξατο περὶ ἀνά-

F κόντα ἡμέρας, καὶ περὶ ἀνάκοντα νύκτας νηστείας ἐλκύσας, καὶ ὅπως ὑπὲρ ἐκείνης περὶ ἀνάκοντα. Ἀρὰ νηστείας ἐχρηζεν ὁ ἀπαθείς, ὁ πάντας κοπιώντας αἰάπαυσιν, κοποδύων ὡφειλε. Τίος ὃ ἐνέκειν ἐδίψησεν ἡ ὁρυζος πηγή; ὁ δὲ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβαλὼν. ὁ ποταμὸς ζώντων ὕδατων ἐκβλύων ἐκ τῆς κοιλίας τῆς πισθούτων εἰς αὐτὸν; εἰμὴ ὅτι ὑπόδειγμα ἡμῖν, καὶ τύπον εὐαρεστοι πολιτείας βυλόμενος ὑποδείξας, ἵνα ἐν αὐτοῖς

τοῖς ἀναστραφέντες ῥυθώμεθα ἀπὸ τῆς διαβολῆς κακοτεχνίας, τύχωμεν δὲ τῆς αἰωνίου αὐτῆς βασιλείας. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον καὶ ἐπαθεῖν οὐδεὶς ὁμῶς, λοιδορούμενος, ἐμπηρούμενος, κολαφιζόμενος, μαστιζόμενος, ἀκαίνετος σφαγνόμενος, κάλαμοι ἐν χειρὶ ζόμενος, πορφύραι ἐν δισκομῶς, ῥάπισμα λαμβάνων, πᾶν ἔσθλος χλεύης, καὶ γέλωτος δεχόμενος, σαυρούμενος, ὄξος, καὶ χολῆς ποτίζόμενος, λόγχῃ καὶ πλῦραι ἐντυπόμενος, μὲν ἀνόμων λογιζόμενος. Ταῦτα πάντα ὑπέμεινεν ὁ Κύριος διὰ ἡμᾶς, ἵνα ἡμεῖς ὁ μακρόθυμος καὶ ἡμεῖς σωτηρίας ὀφείλομεν. Τί οὖν ἀνταποδώσομεν ἱεῶν Κυρίου ἱεῶν ποσάτην ἀγάπην εἰς ἡμᾶς τὴν ἀμαρτωλῶν ἐπιδοξαζομένων; ὅτι οὐδὲ ἀνταπόδοσιν ζητεῖ πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ μόνον ἀποδοῦναι ἡμᾶς ἵνα ἡμεῖς σωτηρίας ἡμεῖς.

Οὕτως καὶ οἱ Ἀπόστολοι τῷ Σωτῆρι τοῖς διδάγμασι ἑξακολουθήσαντες πᾶσαι θλίψεις, καὶ στενοχωρίας ὑπέμειναν διωκόμενοι, ἐλαυνόμενοι, στενοχωρούμενοι, ὑβρίζόμενοι, ἔχυντο, καταπητούμενοι, πόπον ἔκρινον πάντες συμμεχόμενοι ἐλαυνόμενοι; μὴ ἔχοντες ἀνάπαυσιν ποσύνολον, ἀλλὰ τὸ θάνατον παρὰ ὀφθαλμοῖς ἔχοντες. καὶ κατὰ ὥραν περικυβέροντες, καὶ μὲν ταῦτα ὑπομένοντες, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ δίψας, καὶ γυμνότητι, καὶ ἐπὶ πόνοις, καὶ ἐπὶ κινδύνοις, καὶ ὁδοιπορίας καταδαμάζοντες αὐτοὺς, καὶ διαγωνιζόμενοι πρὸς τὰ σώματα, ἵνα καὶ ἑαυτοῖς, καὶ ἡμῖν ᾧ αἰώνιον ζῶν παρρησίαν ὁμοδοῦναι. ὁ Θεὸς δὲ δηλονότι οὐκ ἔστιν ἀνεὶς ἐπὶ τῇ γῆς τοῖς βυλομένοις σωθῆναι. ὅτε γὰρ μισθὸς ἀνὴρ κόπον δίδωσι. ἀλλὰ ἕκαστος ἡμεῖς τὸ ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸ ἴδιον κόπον.

Τούτων γὰρ κατόπιν καὶ οἱ καλίνικοι μαρτυρῶντες ἀκολουθήσαντες, καὶ τοῖς ποικίλοις πειρασμοῖς ἐπιμαρτυρούμενοι, καὶ τοῖς βασάνοις ἀναχωνόμενοι, ὡς ἡμεῖς ἐν χωνυτησίᾳ, πῶς τὸ ἀφιδρωσὶς ἀνεδύσαντο ἐφάνησαν μαρτυρούμενοι, σφραγισμένοι, ξερόμενοι, πληγὰς ἀντηλῶς ἀκτινίζόμενοι, ἐν φυλακῇ δεσμεύμενοι ἐν ἐσθλῇ κτηνῇ. ἄρχοντες, καὶ βασιλεῖς δίκην θανάτου ὁδοῦν ὑποβάλλοντες. τούτων δὲ παμφορέων, καὶ διωγμῶν ὡς δίδοντες αὐτοῖς. τοῖς τῶν ποταμῶν ῥεύμασι ἐκινούμενοι ὡς ἀντιπρὸς ὁρῶντες, καὶ ἱεῶν πελάγῃ καταποντίζοντες, ὡς ἡμεῖς ὡς ὁδοῦντες καταποντίζοντες, ὡς ἡμεῖς ὡς ὁδοῦντες καταποντίζοντες πρὸς ὅσα αὐτοῖς, καὶ ὑπερὰ μέλη. Τούτων δὲ πάντων κατὰ τὸν οἶον οἱ ἅγιοι οὐκ ἔχοντες σώματος. τοῦτο γὰρ ἔχοντες ὁ φθαρτὸν σῶμα ὡς ἔχοντες καὶ ἡμεῖς, ἀλλὰ τῇ τῇ μελλόντων ἀγαθῇ ἐλπίδι ἐν ὁλοκαυτωμένοις πάντα γενναίως ὑπέμειναν μηδολως

A ipsis versantes, a diaboli dolis liberemur, ipsiusque Regnum æternum assequamur? Ea de causa etiam passus est, probris affectus, male audiens, consputus, colaphis cæsus, flagellis vexatus, spinis coronatus, calamum manu accipiens, purpura indutus, fustibus percussus, genus omne ludibrii, ac risus perpeffus, cruci affixus, aceto, ac felle potatus, lancea in latere perfossus, cum iniquis deputatus. Hæc omnia Dominus propter nos tulit, & nostræ salutis causa magnanimus perpeffus est. Quid igitur retribuemus Domino, qui tantam benevolentiam erga nos demonstravit? Ut neque retributionem a nobis postulet, sed velit solum, ut nostræ saluti studeamus?

B Sic & Apostoli Salvatoris præceptis inhærentes, omnem ærumnam, atque angustiam pertulerunt, expulsi, exagitati, in arcum adducti, injuriis affecti, pro nihilo habiti, sputis delibuti, hinc, atque hinc assidue ejeti, nullam omnino habentes requiem, sed mortem ante oculos tenentes, & singulis horis expectantes, & præterea jejuniis, & vigiliis, & siti, & nuditate, in laboribus, & in periculis, & in itineribus suum corpus domantes, atque in servitutem redigentes, ut sibi ipsis, & nobis æternam vitam promererentur: quum Deus ostendat non licere esse otiosis, qui salvi esse velint. Neque enim merces datur sine labore, sed unusquisque nostrum juxta proprium laborem propriam mercedem accipiet.

E Horum vestigia etiam sequentes Martyres victores egregii, atque in variis certaminibus exerciti, experimentisque iterum velut aurum in fusoria officina conflati, immortalitatis corona redimti sunt, flagellis affecti, plagis crudelissime excruciiati, in carceribus constricti. Principes, & Reges ferarum dentibus illos subiciebant: igni vero voraci, & potenti tradebant ipsos, in fluminum undas illos projicientes, & pelago demergentes, rotis alligantes, torquentes sancta illorum, ac tenera membra. Hæc omnia autem vicerunt Sancti, non robore corporis (hoc enim habuerunt corruptibile, sicut habemus & nos), sed spe futurorum bonorum confirmati: omnia genere tolerarunt nullo modo carnalium

lium consiliorum experimentum admit-
tentes, non assentationibus emolliti,
non temporanea gloria, stultisque divi-
tiis decepti; sed omnem suam spem in
Domino sine ulla dubitatione ponentes,
omnem diaboli machinationem pessumde-
derunt, & martyres Domini renunciati
sunt, quum confessionem egregiam coram
hominibus emisissent. Ita etiam nos, dile-
ctissimi, etsi tempus martyrii non adsit,
martyres mente evadamus, resistentes dia-
boli insidiis, per animi dejectionem, &
patientiam, dilectionemque Dei, & pro-
ximi, ac mutuam tolerantiam propter
Deum, exequentes Salvatoris mandatum,
quod pronunciavit: *Majorem hac dilectio-
nem nemo habet, ut animam suam ponat quis
pro amicis suis.* Si igitur animam ponere
invicem jubemur; quanto magis obedi-
entiam, & subjectionem alter alteri præsta-
re debemus, ut simus imitatores Domini,
qui primum obedientiam ostendit opere,
& sermone, factus obediens Patri usque
ad mortem, mortem autem Crucis? Si-
militer & animam posuit ob suam beni-
gnitatem, idque nobis non existentibus
ipsum amicis, sed inimicis: *Quum au-
tem inimici essemus propter delicta, &
concupiscentias, per mortem suam reconci-
liavit nos Patri, delens quod adversus nos
erat chirographum decreti.* Nos vero quum
deberemus sequi, mandata ipsius jussi ob-
servare, non observamus. Et ipse qui-
dem primum fecit, atque ita docuit;
nos autem ne obviam quidem obedi-
entiam invicem præstamus, sed contradi-
ctionibus potius, cupiditatisque exlegi
omnes servimus: neque qualibuscum-
que contumaciter repugnamus, sed Chri-
sto ipsi Domino. Quando enim Patribus
nostris contradicimus, qui salutaria do-
cumenta nobis præbent, qui etiam a-
nimam parati sunt ponere pro nobis,
nonne Christo contradicimus, dicenti:
*Qui vos audit, me audit: & qui me
spernit, spernit eum, qui misit me.* Sic
igitur spernentes eum, qui fecit nos, quo-
modo regno nos dignabitur, & non potius
incusabit, condemnabitque, quod adeo
obvertimus mandata ipsius, neque ponimus
ante oculos periculum non obedientibus
impedens, neque obedientiae lucrum a-
gnosimus. Inobedientia enim mortem
affert, obedientia vero vitam æternam
conciat. Conemur ergo, dilectissimi,
per hanc pulchram obedientiam, & subje-
ctionem, æternæ vitæ hæreditatem assequi,
& minime nos ipsos inobedientiae, atque
inordinationis mortis subjectos faciamus.
Habentes

A λως τῷ σαρκικῷ φρονιμαίῳ πᾶσαι δεξάμενοι,
& κολακίαις χαυνόμενοι, & δοξῇ πρῶτος, &
πλούτῳ ματὰφ ἀπατῶμενοι, ἀλλὰ πᾶσαι τῇ
ἐλπίδι αὐτῶν ἐπὶ Κύριον ἀδιστακτως ἔχοντες
πᾶς μηχανῇ & ἀβόλῃ κατεπάτησεν, & μάρ-
τυρες Κυρίου ἀνεδείχθη, ὁμολογήσαντες τὴν κα-
λὴν ὁμολογίαν ἐμπαροῦσεν τῶν ἀνθρώπων. Οὐδὲ καὶ
ἡμεῖς, ἀγαπητοί, εἰς τὸ καρὸς & πρῶτοι μαρτυρεῖς,
τῇ σωειδήσει γενώμεθα μέγῃς, ἀντιτάμενοι ταῖς
& ἀβόλῃς ἐποιήσας, ἀλλὰ τὴν ταπεινοφροσύνης,
& τὴν ὑπομονῆς, καὶ τὴν εἰς τὸ Θεόν, καὶ τὴν πλε-
σίον ἀγάπης, & τὴν συμπεριφέρειν ἀλλήλους διὰ
τὸ Θεόν. Ἀποπληροῦντες τὴν & Σωτὴρος ἐντολὴν,
ὡς εἶπε· μείζονα ταύτης ἀγάπῃς ὁδοὶς ἔχει·
ἵνα ὡς τὴν ψυχὴν αὐτῶν θεῇ. Εἰς τὴν ψυχὴν ὑβέναι
ὑπὸ ἀλλήλων πρῶτος, πόσῳ μᾶλλον ἡμεῖς
C ὑπακοὴν, & ὑποταγὴν ἀλλήλοις πρῶτος ὀφεί-
λομεν, ἵνα τῷ Κυρίῳ μιμηταὶ γενώμεθα τῷ πρῶ-
τον δείξαντος τὴν ὑπακοὴν ἔργῳ, καὶ λόγῳ ὑπα-
κοῦς γεόμενος ἡμῶν παρὶ μέλει θανάτου, θανάτου
τῷ σαρκὸς; ὁμοίως & τὴν ψυχὴν ἔθηκεν οἰκία
φιλανθρωπίας· καὶ ταῦτα & φίλων ἡμῶν ὄντων
αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐχθρῶν. Ἐχθροὺς δὲ ὄντας ἡ-
μᾶς τοῖς πρῶτοις, καὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ, διὰ τὸ
D θανάτου αὐτῶν κατήλλαξεν ἡμᾶς ἡμῶν παρὶ, ἵνα
λαίψας τὸ κατὰ ἡμῶν χαρόχαρον· ἡμεῖς δὲ
ἀποκολληθῶμεν ὀφείλοντες πᾶς ἐντολὰς αὐτῶν πρῶ-
ταχθέντες τηρεῖν, & τηρεῖν. καὶ αὐτὸς δὲ πρῶ-
τον ἐποίησε, καὶ ἕτως ἐδίδασκεν· ἡμεῖς δὲ ὁδοὶς
καὶ ἡμῶν τυχεῖς ὑπακοὴν ἀλλήλοις παρέχομεν,
ἀλλὰ τὴν ἀντιλογίαν μᾶλλον, καὶ τὴν ἀνυποταξίαν
πάντες ἐδεδάσθημεν, & ὡς τοῖς τυχεῖς ἀνυποταξί-
α, ἀλλὰ αὐτῶν τῷ Δεσποτῇ Χειρῶν. Οὔται γὰρ
E τοῖς παρὰ ἡμῶν ἀντιλέγομεν τοῖς πρῶτοις σωτῆρα ἡ-
μῶν διδάγματα παρέχουσι· οἷον καὶ τὴν ψυχὴν
πρῶτος ἔχουσι ὑβέναι ὑπὸ ἡμῶν· ἐχθρὸν τῷ Χει-
ρῶν ἀντιλέγομεν τῷ εἰπόντι, ὅτι ὁ ἀκῶν ὑμῶν, ἐμοὶ
ἀκῶν· καὶ ὁ με ἀδελφῶν ἀδελφῶν τῷ ἀποσταλάντι με;
οὕτως εἰ ἀδελφῶν τῷ ποιήσαντα ἡμᾶς, πῶς δὲ
F βασιλείας ἀξιώσει ἡμᾶς, καὶ ὡς μᾶλλον κατακαίει
ἡμᾶς, καὶ καταδικάζει, ὅτι ἕτως μιστάμεθα πᾶς
ἐντολὰς αὐτῶν; καὶ ὁδοὶς τὸ ἐν τῷ πρῶτοις κίν-
δυνον πρῶτον ὀφθαλμῶν ἔχομεν; ὁδοὶς δὲ τὴν ὑπα-
κοῦς κέρδος ἐπιγινώσκουμεν, ὅτι ἡ μὲν πρῶτον θά-
νατον κατεργάζει, ἡ δὲ ὑπακοὴ ζωὴν ἀιώνιον προ-
ξενεῖ. Ἀγωνισώμεθα οὖν, ἀγαπητοί, διὰ τὴν κα-
λὴν ταύτης ὑπακοῦς & ὑποταγῆς τῇ ἀγῶνι κληρονο-
μήσαι ζωὴν, καὶ μὴ τῷ πρῶτοις, & ἀνυπο-
ταξίας θανάτῳ ἑαυτοὺς ὑποδιδόντες κατασκήσωμεν.
ἔχοντες

Jac. 4. 4. *Quicumque*, inquit, *voluerit amicus esse mundi hujus*, inimicus Dei constituitur.

Abjiciamus mundi pondus, portemusque crucem nostram, & crucem Domini sequamur, non declinando a via hac ad dextram, aut sinistram. Ipse namque est via nostra Jesus Christus, qui ait: *Ego sum via, & veritas, & vita.*

Jac. 14. 6. Hanc igitur ingrediamur viam arctam, atque angustam, ut vita perfruamur æterna, quæ est Christus. Omnes enim justī per hanc transierunt: ideo etiam

Psal. 33. Propheta dicit: *Multa tribulationes justorum.* Si igitur Sancti per multas tribulationes Regni cœlorum hæredes fiunt; nos iniquitatibus, & quiete, & deliciis, & pondere rerum humanarum oppressi, speramus fore, ut idem obtinere possimus? Quo vero pacto fieri potest? Quemadmodum enim per viam valde angustam, & præcipientem, qui onus ferat, pertransire non potest: ab angustia enim impeditur; ita pariter qui gravatus est mundi negotiis, difficile factū est, ut ad Regnum cœlorum perveniat. Difficultatem enim salutis eorum, qui multum possident, Dominus demonstrans, & perfectam nobis magnanimitatem ostendens: *Quam difficile*, inquit,

Marc. 10. 23.

qui pecunias habent, introibunt in Regnum cœlorum! Quando enim accessit adolescens ille ad Dominum interrogans de æterna vita dicendo: *Magister bone, quid faciam, ut vitam æternam percipiam?* Dixit ei Dominus. *Præcepta nosti? Non occidas, non adulteres, ne fureris, ne surripas, ne falsum testimonium dixeris: Honora patrem tuum, & matrem tuam: Quumque ille diceret: Hæc omnia observavi a juventute mea, quid adhuc mihi deest?* Volensque Dominus ostendere, neque ea, quæ significavit ipsum esse exequutum, ei respondit: *Si vis perfectus esse, vende quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cœlo, & veni, & sequere me.* Is vero possessionum pondere pressus, cupiditate vinctus, atque ideo mœrore afflictus, noluit Domini sectator esse, neque optavit thesaurum cœlestem acquirere: verum abiit tristis; causamque afferens Evangelista, *Erat enim*, inquit, *habens multas possessiones.* Videte, dilectissimi, quot bonorum operum impedimentum fuerit opulentia, neque permiserit, ut ille Domini sectator fieret, & quæ recta facere videbatur, nimia abundantia inutilia reddiderit. Propterea iterum

A αὐτῷ ὀνομαῖς, ἐχθρὰς ἡμᾶς ποιεῖ τῷ Θεοῦ. Οὗς αἱ, φησι, βεληθῆ, φίλος ἐστὶ τῷ κόσμῳ, ἐχθρὸς ἔστι Θεοῦ καὶ δικαιοσύνης. ἀπορρίψωμεν οὖν τῷ κόσμῳ βάρος, καὶ βαρύνωμεν τὸ σωτὴρ ἡμῶν, & ἀκολουθήσωμεν τῷ σωτὴρι ἔτι Κυρίου· μὴ ἐκκλίνωμεν ταύτης τῆς καλῆς ὁδοῦ δεξιᾶς, ἢ ἀειφεράς. Αὐτὸς γὰρ ὅστις ἡ ὁδὸς Ἰησοῦς Χριστός ὁ λέγων· ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ ἀλήθεια, & ἡ ζωὴ. Ταύτην ἐν βαδίσωμεν τῇ ὁδῷ τῆς γεννῆς, καὶ τεθλιμμένῳ ἵνα τῇ αἰώνιῳ ζωῇ ἀπολαύωμεν, ἥτις ἐστὶν ὁ Χριστός. Πάντες γὰρ οἱ δίκαιοι διὰ ταύτης πρὸς ἡλθον. Διὸ καὶ ὁ τροφὴς λέγει·

B πολλὰ αἱ θλίψεις τῆς δικαιοσύνης· εἰ γὰρ οἱ ἄγιοι διὰ πολλῶν θλίψεων καὶ τῶν ἔρῳ βασιλείαν κληρονομήσιν, ἡμεῖς οὖν ἀνομίᾳς, καὶ οὖν ἀναπαύσεσι, καὶ βουφῇ, καὶ κοσμητικῶν πραγμάτων φορτίῳ βαρύνμενοι ταύτῃ προσδοκῶμεν ἀπολήψεως; Καὶ πῶς δύνασθον; ὥσπερ γὰρ διὰ γεννῆς πάντες ὁδοῦ, καὶ κρημνώδους φορτίον βαρύνοντες, οὐ δύνασθον ἀβηθῆ· κωλύει γὰρ ἡ σφοδρὴ τῆς γεννῆς· ὥστε οὐ καὶ ὁ φορτωτὴς πῶς ἔτι κόσμῳ πράγμασι δύνασθον αὐτὴν φθάσαι εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἔρῳ.

C Τὸ δυσχερὲς γὰρ τῆς σωτηρίας τῆς πολυκτημόνων ὁ Κύριος δηλῶν, καὶ τὴν τέλειον ἡμῖν ὑποδεικνύς μεγαλοφυχίαν, ἔλεγε. πῶς δυσχόλως οἱ πᾶς κτήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἔρῳ; ὅτε γὰρ ὁ τροφὴς ὁ νεανίσκος ὁ κτείνος Ἰωὴ Κυρίου ἐρωτῇ περὶ τῆς αἰώνιας ζωῆς λέγων. διδάσκαλε ἀγαθέ· τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; ἔφη αὐτῷ ὁ Κύριος, πᾶς ὀνομαῖς οἶδας; ὅτι οὐ φονεύσης, οὐ μοιχεύσης, οὐ κλέψης, οὐκ ἐπιπορεύσης, οὐ ψευδομαρτυρήσης. Ἰέμα τὸ πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου. ἐπὶ οὐτοῦ ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῦτα πάντα ἐφυλάξαίμην ἐκ νεότητός μου, τί ἔτι ὑπερέω; καὶ θέλων ὁ Κύριος δεῖξαι, ὅτι ὅτε οὐκ ἐπὶ ταῦτα, ἀλλ' ἐπὶ ταῖς ἐντολαῖς, ἐφύλαξεν, ἔφη αὐτῷ· εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δός τῳ πτωχοῖς καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν ἔρανοῖς, καὶ δούλο ἀκολουθήσω μοι. Οὗτος ὁ Ἰωὴ βάρει τῶν κτημάτων ἀγχομένος, τῇ ἐπιθυμίᾳ δεθείς, & διὰ ταῦτα ὑπὸ λύπης κεντῶμενος, οὐκ ἠδυνήθη ἀκόλουθος τῷ Κυρίῳ γενέσθαι, οὐδέ τῷ θησαυρὸν ἠδύνησε τὸν ἔρανιον κτήσασθαι· ἀλλ' ἀπὸ πᾶσιν λυπῶμενος, καὶ τῇ αἰτίᾳ ὅτι τινεὶς ὁ εὐαγγελιστὴς λέγει· ὡς γὰρ ἔχον κτήματα πολλὰ.

D Οὐρατε, ἀγαπητοί, πόσων καπορτωμάτων ἐμποδίσθη ἡ πολυκτημοσύνη γεννῆς, καὶ οὐκ ἔασεν αὐτὸν ἀκολουθεῖν γενέσθαι τῷ Κυρίῳ, ἀλλὰ καὶ ἀεδόκει καπορτῶσαι ἢ πολλὰ κτήματα ἡγεῖσθαι. Διὰ τούτο

τὸ πάλιν ὁ Κύριος ἔλεγε· ὁκοπώτερόν ἐστι κάμιλον διὰ θυμῶν ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλῆσι εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θραυνοῦ. τί οὖν ἔτι πάλιν ἔσται ὡς ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, καὶ λαμβάνοντες τὸν σταυρὸν ἡμῶν, καὶ ἀκολουθεῖν τῷ σωτῆρι, μὴ βλέποντες εἰς τὰ ὀπίσω, ὥστε ἡ γυνὴ τοῦ Λωτ, ἣς ἔφηκεν ἡ πόλις αὐτῆς ἀπιστίας ἐπὶ αὐτῇ ἕως τῆς σήμερον. Καὶ ὁ Κύριος, φησὶ, ὁδοῦντες ὁδοῦντες τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐπὶ ἄρῳ, καὶ βλέποντες εἰς τὰ ὀπίσω, ἀλλὰ οὐκ ἐστὶν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θραυνοῦ. ὁ δὲ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, ὁδοῦντες ἔπερόν ἐστιν, ἢ ὁ ἐραφύων εἰς τὰ ἔξω κόσμου ὡς ἄνθρωπος, καὶ ὁ ἐξ ὁδοῦ καταλύει διὰ τοῦ ὁδοῦ καὶ ἀνάπαυσι οἰκοδομῶν, πανταχόθεν ἑαυτὸν ὡς ἀνάγκη συνιστῶντες, ὥς φησὶν ἀπόστολος Παῦλος· εἰ γὰρ, ὁ κατέλυσε, ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, ὡς ἀνάγκη ἐμαυτὸν συνιστῶμι· τί οὖν δοκῶ, ὅτι ὡς ἀνάγκη ἀντιπάλους, τὴν βασιλείαν ἀξιοῦμαι ἔχειν, καὶ οὐ καὶ μέλλοι κατακτείνω εἰς τὴν γένειαν τοῦ πυρός.

Διδότω οὖν, ἀγαπητοί, ὡς ἔτι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἁγίου σωτηρίας, ἀποδοῦναι τὸν ἁγίον, καὶ πᾶσαν κακίαν, καὶ ἀνομιάν, τὸν καλὸν ἀγῶνα, ἵνα τὸ ἀγῶνι ζωῆς ἐπιλαβώμεθα, εἰς τὴν καὶ ἐκκλησίαν, καὶ ὡμολογήσαντες τὴν καλὴν ὁμολογίαν, εἰληρότες ὅτι ἀγνοήσεως ἡμῶν. Αἰτίας οὖν ὡς ἀποδοῦναι τὴν κλήσεως ταύτης, καὶ μὴ πᾶσης πατανοφροσύνης, καὶ μακροθυμίας ἀνεχώμεθα ἀλλήλων ἐν τῇ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀγάπῃ, καὶ ἀποδοῦναι τὴν ἐνότητά τοῦ πνεύματος ἐν συνδέσμῳ τοῦ εἰρήνης. Μηδὲν γὰρ ἐλπίδα, ἢ κενοδοξίαν ποιήσωμεν. μὴ φύη ἐν ἡμῖν ῥίζα πικρίας, μηδὲ δολωσώμεθα ἑαυτοὺς τοῖς πονηροῖς πάθεσι. τῶν τε ἐν τῇ γαστριμαργίᾳ, ἢ τῇ ἐν τῇ ἀκολασίᾳ. Μηδεὶς ἡμῶν τὸ ἥσαν μιμεῖσθαι, ὅτις κόττορον ἐντέρον ἡγαπήσας τὰ ὡποποκία αὐτῶν ἀπέδοτο, θεὸν τὴν κοιλίαν αὐτῶν λογισάμενος. Ταῦτα γὰρ τῷ Θεῷ ἀφιερωθέντα, ταῦτα τῇ γαστριμαργίᾳ ὡς ἐδόκε βεβηλωθεὶς ἐν τοῖς, καὶ τῷ Θεῷ ἀλλότριος γεόμενος. Μὴ οὖν ὁμοιωθώμεθα αὐτῷ, ὅτις πόρνος, καὶ βέβηλος ὡς ἀποδοῦναι ὡς ἀποδοῦναι. Φησὶ γὰρ, ὁδοῦντες πόρνος, ἢ βέβηλος ὡς ἥσαν· ἀλλὰ τὸν ἀπλοῦν, καὶ ἁκακὸν τὸν Ἰακώβ ζήλωσώμεν ὅτι, ἵνα σὺν αὐτῷ τὸν ἀλογίαν κληρονομήσωμεν. ὡς γὰρ, φησὶ, Ἰακώβ ὡς ἀπλάστος οἶκός ἐν οἰκίᾳ. Ναὶ οὖν, ἀγαπητοί, μὴ ἀμελήσωμεν τῇ ψυχῇ ἡμῶν, ὅτι ὁδοῦντες ἀντάλλαγμα ψυχῆς. ὡς οὖν ὡς ὡς οὖν ὡς οὖν

Tom. III.

περασμὸς

iterum dixit Dominus: Facilius est camelum per foramen acus intrare, quam divitem in Regnum coelorum. Cur igitur impedimentum hoc non auferimus a nobis, & accipimus crucem nostram, sequimurque Salvatorem, non quæ retro sunt adspicientes, sicut uxor Lot, quæ remansit exemplum infidelitatis statua salis usque in hodiernum diem. Et Dominus inquit; Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est Regno Dei. Respiciere autem retro, nihil aliud est, quam converti ad res mundi; & quæ destruxisse videbamus per abrenunciationem, eadem rursus ob temporariam requiem ædificamus, omni ex parte nos ipsos transgressores constituentes, ut ait Apostolus Paulus: Si enim quæ destruxi, iterum hæc readificabo, prævaricatorem me constituo. Quid igitur existimamus, quod transgredientes nos ipsius præcepta, Regnum consequuturi simus, & non potius damnemur ad gehennam ignis?

Agite igitur, dilectissimi, quum adhuc tempus superest salutis, studeamus omnes sordes, omnemque malitiam deponere, & bonum certamen certemus, ut æternam vitam assequamur, ad quam & vocati sumus, professique sumus pulchram professionem, quum sanctitatis habitum accepimus. Pro dignitate igitur hujus vocationis ambulemus, & cum omni animi demissione, ac longanimitate supportemus invicem in dilectione Domini nostri Jesu Christi, curemusque conservare unitatem spiritus in vinculo pacis. Nihil per contentionem, vel vanam gloriam faciamus: non nascatur in nobis amaritudinis radix, neque servos nos ipsos faciamus pravarum affectionum, idest, gulæ, quæ mater est intemperantiæ. Nemo nostrum Esau imitetur, qui viscerum stercus amans, sua primogenita vendidit, ventrem existimans Deum suum. Quæ enim Deo consecrata erant, hæc gulæ prodidit, profanus in his existens, atque a Deo alienus factus. Similes ergo ipsius ne fiamus, qui fornicator, & profanus ab Apostolo dictus est: ait enim: Ne quis fornicator, aut profanus, velut Esau: sed simplicem, puramque vitam Jacob æmulemur, ut cum ipso benedictionem hæreditemus. Erat enim, inquit, Iacob vir simplex habitans in domo. Ergo, dilectissimi, nostras animas ne negligamus, quia nihil est, quod pretium animæ æquare possit. Promte sustineamus tenta-

P p tationes,

Matth. 19.

Luc. 9.

Galat. 2.

Hebr. 12.

16.

Genes. 25.

27.

2. Cor. 4.
16.

tationes, omnemque ærumnam, atque angustiam: perdomemus corpus, mancipantes illud jejuniis rigidissimis, vigiliisque totius noctis, chaumeniis, & laboribus, cæterisque asperitatibus, ut anima nostra in singulos dies renovetur. Dicit enim Paulus Apostolus: *Quantum qui foris est noster homo corrumpitur, tantum is, qui intus est renovatur de die in diem.* Et iterum ait: *Id quod in presenti est leve tribulationis, æternam gloriam operatur, non contemplantibus nobis quæ videntur, sed quæ non videntur.* Quæ enim videntur temporalia sunt; quæ autem non videntur, æterna. Æternarum igitur rerum possessionem exoptemus. Ad cogitationem revocemus sanctos, expendamus horum virtutes, atque æmulemur, eorumque vestigiis animæ desiderio insistamus. Quis ex iis in quiete præsentem vitam egit, & non potius per tentationes, ærumnasque præsens suæ vitæ tempus confecit? Idcirco ut præfatus sum, illorum vitam graphice proposuit nobis Dominus, non solum ut eos admiremur, laudemusque; sed ut secundum illorum vitam egregium vitæ genus capeffere curemus. Sumamus Abelem bonorum primitias, agnum innocentem, Deo offerentem dona gratissima, nihil injustum perpetrantem, solum per virtutem Deo placere cogitantem, & fraterna manu morti traditum, nihil habentem in se condemnatione dignum, quod impium illius odium posset excitare, sed quemadmodum dictum est, propter virtutem invisus, mortem sustinuit, ut factus typus Christi Domini, in sæculum sæculi requiescat. Hujus vero parentes, qui primi conditi sunt, qui immaculatis factoris, & Dei manibus efficti, uberibus paradisi deliciis perfruiti, conditoris sui præcepto non obedientes, deceptorisque consilium sequuti, captique fraudis delectatione, ex paradiso ejecti sunt. Vides quantum detrimenti illis attulerunt relaxamenta, & deliciæ: etiam ad Dei æqualitatem somniandam impulerunt. Nihil enim ad relaxationem inutile hominum genus. At ærumna, atque indigentia, variæque tentationes, splendidos, beatosque efficiunt tolerantibus.

Cupis autem etiam noscere, per quantas tentationes, afflictionesque præsentem vitam Noe duxit? Dicit Scriptura:

Genes. 6. Noe vero invenit gratiam coram Deo: ut

A πειρασμὸς, καὶ πᾶσαν θλίψιν, καὶ στενοχωρίαν· καταδεδωμένον δὲ σώμα διπλαγωγούντες αὐτὸ ἐν νηθείᾳς ἀκροτάτοις, καὶ ὀλονύκτιοις ἀγρυπνίαις· ἐν χαμοκοιτίαις, καὶ κόποις, καὶ τῇ λοιπῇ σκληραγωγίᾳ, ἵνα ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀναγεῖται ἡμέρας καὶ ἡμέρας. Λέγει γὰρ Παῦλος ὁ ἀπόστολος. ὅσοι ἡμῶν ὁ ὁ Θεὸς ἀνθρώπος ἀφαιρέσει, ποῦν ὁ ἔσω ἀνακονεῖ ἡμέραν ὅς ἡμέρας. Καὶ πάλιν λέγει. ὁ γὰρ πᾶσαυτὶκα τῇ θλίψει ἐλαφρὸν αἰῶνοι δόξαν κατεργάζει, μὴ σκοπεύοντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα παροξύνονται, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰῶνια. τὴν τῇ αἰωνίων ἐν ἐπιποθέσῳ κτήσιν. Λάβωμεν εἰς ἐννοίαν τοὺς ἁγίους· δοκιμασώμεν τὰς τέτοιαις ἀρεταῖς, καὶ ζηλώσωμεν, καὶ τοῖς κρείνοις ἵχθει πόθεν ψυχῆς ἀκολυθώσωμεν. τίς ἐαυτῇ ἐν ἀναπαύσει τὸν παρόντα διήλθε βίον, ὅς ἔμμενοι ἀφ' ἡμετέρων, καὶ θλίψεων, καὶ ὀδυμῶν τὸν παρόντα κληροῖν τῇ ζωῇ αὐτῇ διετέλεσε; ἀφ' ὅπου ὡς παροξύνον, τὸν βίον αὐτῇ ἐγγράφως ἡμῖν πρέδωκεν ὁ Κύριος, ὅς ἵνα μόνον θαυμάζωμεν αὐτοὺς, ὅς ἐπαμύνομεν, ἀλλ' ἵνα πρὸς τὸν κρείνωνα βίον τῇ καλῇ πολιτείᾳ συνεδάσωμεν κτήσασθαι. λαβώμεν δὲ τῇ ἀγαθῇ ἀπ' ἡλικίας τὸν Ἀβελ ὁ ἀρνίον ὁ ἄκακον, τὸν ἐν ἀρεταῖς δάρα τῷ Θεῷ προσκομίσαντα, τὸν ὁδὲν ἄδικον ἀφαιρῶμεν, μόνον δι' ἀρετὴν, καὶ τὸ ἐν ἀρεταῖς τῷ Θεῷ φρονιθέντα, καὶ ὑπὸ ἀδελφικῆς χειρὸς θανατωθέντα, ὁδὲν ἔχοντα μετ' αὐτῷ καταγνώσεως ἄξιοι ἐπὶ τῷ δι' ἐνδοξῶν ἐκείνων τὸν ἀσεβῆ θυμὸν· ἀλλ' ὡς περ ἐρηγῇ ἀφ' ἧς τὴν ἀρετὴν φρονιθεῖς θάνατον ὑπέμεινεν, ὡς τύπος γενόμενος τῷ δεσπότη Χριστῷ εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἀναπαύει. Οἱ δὲ τέτοιαι γονεῖς οἱ πατέρες, οἱ δὲ ἀρχαῖοι χειρὶ τῷ Πατρὶ, καὶ Θεοῦ παλαθέντες, τῷ δὲ πᾶσι τοῖς πολλοῖς συφῆς ἀπολαύοντες, τῷ δὲ ποιήσαντος αὐτοὺς πᾶσι κῆσαντες ὀντολῆς, καὶ τῇ τῷ ἀπατεῶντος δεξάμενοι συμβουλίαν, καὶ τῇ τῷ πᾶσι τῆς ἀπάτης μετέχοντες ὁρβλήθησαν τῷ πᾶσι. Ἰδες πόσοι ἡ ἀνάστασις καὶ συφῆ προσήνεγκον αὐτοῖς βλάβος, καὶ ἰσοθείαν αὐτοῖς φαντασθῶντα παρεσκιάσαν· ὁδὲν γὰρ ὅπως πρὸς ἀνεσιν ἀρχῆσαν τὸ τῷ ἀνθρώπων γένος· ἡ δὲ θλίψις, καὶ ἡ ἐνδοξία, καὶ οἱ διάφοροι πειρασμοὶ λαμφοῖς, καὶ μακαρίους ἀπογαζόντες τὰς ὑπομνήσας.

Θέλεις δὲ ἰδῆν καὶ τὸ Νῶε ἀφ' ὅπου πειρασμῶν, καὶ θλίψεων διήλθε τὸν παρόντα βίον; λέγει ἡ γραφή· Νῶε δὲ ἀνέστησε τῷ Θεῷ· ἵνα

να μάθωμεν, ὅτι οἱ ἀληθῶς τῷ Θεῷ ὑπα-
 ρέοντες, ἔποι καὶ πειρασμοῖς, καὶ ἀφ' ὧς
 θλίψεσι ἐγυμνάσθη, καὶ γυμνάζοντο, ἵνα κα-
 θαρώτεροι ἀναφανῶσιν, ὡς χρυσὸς ἐν χονδρικήν
 θαλλόμενος. Τίς ὃ ἱκανῶς πᾶς ἔ-
 νοε θλίψεως, καὶ πειρασμῶν διηγήσατο δυνάστη, ὅτι εἰς ποσῶ-
 τα πλήθη μόνος ὡς τὸ ἔ-
 Θεοῦ θέλημα ποιῶν, καὶ πάντας ἐθεώρει ἐκκλινάντας ἀπὸ Θεοῦ, καὶ ἐ-
 νουθετεῖ αὐτούς, καὶ πολλὰ παροτρύνων ἐπιστρέφειν,
 ὡς λῆρος αὐτοῖς ἐνομίζετο, καὶ κατασκαυζόντος
 αὐτῷ κιβοτὸν, πόσοι ὀνειδισμοί, καὶ σκόμματα;
 καὶ ἐν τέτοις οὐκ ἠγαυάκτε, ἀλλ' ἔμενε παρὰ
 καλῶν αὐτῶν, καὶ τοῖς ποσῶσι ἔτεσι καταπύε-
 ῃ, καὶ μισῶν ἵππο πάντων. ὅς θεωρεῖν αὐτῶν
 ἕως κατακρημνισομένων τῶν ἀμαρτίας. ὀλίγοι
 σοὶ φαίνονται τῆς; τίς ὃ ἔποι πᾶς μὲν τὸν κατα-
 κλυσμὸν ταλαπωλείας τὸ μὲν ποσῶν ὑπείων,
 καὶ ἐρπετῶν, ἔ πετεινῶν ἐν αὐτῶν ὅλοι ἐν κεί-
 νῃ τῇ γενοχώρα ἀφ' ἧς, τὸ κλύδωνα ἐκείνοι τὸ
 ἀφ' ὧν, τὸ πᾶν κυμάτων ζάλλω, τὸ βροντῶν,
 ἔ τὸ ὑδάτων τὸ ἦχον. Νομίζομεν ταῦτα ὀλίγα
 εἶναι; τίς ὃ μὲν ὅ παῦσα τὸ κατακλυσμὸν; τίς
 ἀριθμήσει πᾶς θλίψεως ἐκείνας; θεωρεῖν τὸ
 πατελῆ ἐρήμων τὸ γῆς, καὶ τὸ ἔλαλψεν τὸ γέ-
 νους τὸ ἀνθρώπων; τότε αὐτῷ γενοχώρα ἐλι-
 πει, ἢ κλαυθμὸς; τίς ὃ ἢ τὸ Χάμ τὸ ὑπὸ αὐ-
 τῷ ἀφροσύνη; ὅτε τὸ ἔ παρὸς γύμνωσιν κατεγέ-
 λασε; πόση θλίψις; ἕως γὰρ αὐτὸν ὁ παρὰ
 μα ἐκείνοισιν ἐκείνο ὁ ἀναδῆς, ὡς τὸ ἔ αὐ-
 τῷ ἐξελεῖν δυνάμει καταδικάσαι. Διὸ, ἵνα
 μὴ τὸ λόγοι μηκύνωμεν, ταῦτα πρὶν ἡμῶν. ὡ-
 σπερ, εἰ τις θελήσῃ πᾶσας τὰς θλίψεις αὐτῷ
 διηγήσασθαι, ἐπιλείψει αὐτῷ ὁ χρόνος. Καὶ ἐν
 ἑτέροις πᾶσι ὡς, ἔμαθε ὁ χαλεπὸν τῷ Θεῷ,
 μὴ χωριζόμενος τὸ τὸ μελλόντων ἀγαθῶν ἐλπί-
 σος. ὅθεν καὶ εἰς τὰς ἀσφάλτους αἰῶνας μνημο-
 νεύει.

Τίς ὃ εἴπομεν περὶ τῶν πατριάρχων Ἀβραάμ;
 πολλοὶ λέγουσιν αὐτὸν ἐν πλείω, καὶ διδωμένα
 γεγονέναι πᾶσι πάντας. ὅθεν οἱ παροτρυνόμε-
 νοι περὶ τῶν, καὶ ἐκείνους διλογίαν, καὶ διδωμένα
 καρποῦν. καὶ εἰ τις αὐτῶν διερωτήσῃ τὸ πλε-
 ον, ἀρῆσει ὅτι πλεον πασίν ὅτι ἐθελῶν, καὶ ἐν
 πειρασμοῖς ἄπαντα τὸ χρόνον τὸ ζωῆς αὐτῶν διε-
 τέλεσε. τίς γὰρ αὐτῶν τὰς θλίψεις ἀπ' ἀριθμή-
 σαι, τὰ ἐν τῷ ὁδῶν ταλαπωλείας, τὰς τῶν πο-
 λέμων κινδύνους. ὅς μνησθῇ τῶν ζῶντων δισεβῶς.
 ὅς ἀποξενῶν τὸ γῆς τὸ ἰδίαν, καὶ πάντων τῶν
 συγγενῶν. ὅς μὴ εἰδέναι πᾶς ὁφείλει εἶναι. ὅς καθ'

Tom. III.

ἐκαστῷ

A ut intelligamus eos, qui vere Deo
 placent, tum tentationibus, tum vari-
 is calamitatibus fuisse exercitatos, at-
 que exerceri, ut puriores velut aurum
 in fornace positum appareant. Quis
 vero satis tribulationes, tentationesque
 Noë enarrare poterit? Quod in tanta
 multitudine solus erat, qui Dei vo-
 luntatem faceret, universosque vide-
 bat declinantes a Deo, eosque admo-
 nebat, & sæpe exhortans ad con-
 versionem, ut delirus ipsis videbatur.
 Quumque arcam fabricaret, quot con-
 vicia, & dicteria? Atque inter hæc
 non lamentabatur, sed persistebat eos
 adhortari. Et tot annis despiciatui es-
 se, & odio haberi ab omnibus, vi-
 dere eos adeo præcipites ferri a pec-
 catis, parum tibi hoc videtur? Quis
 vero referat miseras post diluvium?
 Traducere cum tantis bestiis, & re-
 ptilibus, & volucribus annum totum
 in illa angustia, tempestatem illam
 intolerabilem, undarum, fluctus, to-
 nitruum, aquarumque strepitum; pu-
 tamus ista parva esse? Quid autem
 postquam diluvium cessavit? Quis cala-
 mitates illas enumeret; solitudinem ter-
 ræ universæ, & generis humani dele-
 tionem aspicere? Quando eum deseruit
 angustia, & ploratus? Quid vero
 Chami filii sui impudentia, quum pa-
 tris nuditatem irrisit? Quanta acerbi-
 tas? Adeo enim illud impudens factum
 eum commovit, ut ejus posteritatem
 servitutis poena damnaverit. Idcirco ne
 orationem dilatemus, ista prætereo.
 Adeo ut si quis omnes illius calamita-
 tes persequi voluerit, eum tempus de-
 ficiat. Atque in omnibus his existens,
 didicit gratias agere Deo, a spe futu-
 rorum bonorum nunquam divullus, un-
 de etiam per infinita sæcula comme-
 moratur.

Quid vero dicimus de Patriarcha
 Abraham? Multi eum ferunt inter di-
 vitias, copiasque vixisse præter cæte-
 ros. Unde qui aliquibus bene precan-
 tur, illius benedictionem, atque u-
 bertatem ut percipiant, exoptant.
 At si quis illius divitias scrutabitur, in-
 veniet ipsum plus cæteris totum suæ
 vitæ tempus inter ærumnas, tentationes-
 que duxisse. Quis enim illius labores
 enumerabit? In itineribus incommoda,
 in bellis discrimina, nemini videri
 vivere religiose, exulare a propria ter-
 ra, atque ab omnibus consanguineis,
 nescire ubi consistere oporteat, quotidie

P p 2

locum

Genes. 14.
22.

locum ex loco mutare, oberrare inter pericula, hæreditatemque in terra non habere, neque pedem ubi poneret, sed in tabernaculis habitare? Quid vero volo dicere? Qui futurorum bonorum hæreditatem expectat, nihil præsentium sibi vindicare debet, sed confidentiæ in Deo stabiliter inhærere: quemadmodum & Abraham, qui Melchisedech Regem jurejurando certum reddidit, voluntariæ paupertatis nobis rationem ostendens, non esse nos mundi cupidos, sed totam spem nostram in Deo ponere. Ideo post belli victoriam quum vellet Rex scilicet grato animo etiam pro ipsius laboribus gratiam referre, dixit Abraham: *Levo manum meam ad Altissimum, qui fecit coelum, & terram, si a filo usque ad corrigiam caligæ accipiam aliquid rerum tuarum: Ne dicas, inquit, ego ditiavi Abraham. Videtis quomodo nihil præsentium Abraham optavit, sed spe futurorum corroboratus tentationem strenue pertulit: qui enim unico filio non pepercit, sed illum jugulare voluit propter Dei præceptum, quo pacto res adeo temporarias sibi sumisset? promptus hospitalitatis cultor per hoc egregium turris ædificium Deum ut viatorem excepit, & amicus Dei factus, bonis semper durantibus fruitur. Hujus imitemur & nos fidem, fortitudinem, Dei amorem, ipsiusque hospitalitatem, ut cum ipso æternis bonis oblectemur.*

Quis vero dicat, aut quis prædicaverit beatam obedientiam Isaac? Etenim quum pater eum ad sacrificium duceret, promptior sequebatur ad mortem: typus enim hic etiam erat Christi Domini. Hujus etiam nos obedientiam, ac promptitudinem acquiramus, ut nos quoque obedientiæ mercedem a Christo Salvatore recipiamus.

De generosissimo Jobo dicere non audeo: hic enim universum tentationum pelagus sine ulla dubitatione subivit, & totam agitationem, ac tempestatem, decumanosque fluctus dæmonis generose pertransivit, & tanquam lapis infractus, mansit immobilis, atque omnia tela diaboli excepit, invulneratusque perstitit, muniens seipsum fidei scuto, & animose adversarium superans ac frangens, victor corona redimitus renunciatus est. Quando enim diabolus ad certamen

A ἐκάστῳ μετανίστασθαι τὸν οὐκ ὅτι· ὁ μὲν κινδύνῳ πειρᾶσθαι, καὶ μὴ ἔχειν κληρονομίαν ἐν τῇ γῇ, μηδὲ βῆμα ποσὶς, ἀλλ' ἐν σκηνῇ ἔχει κατόικησιν· καὶ τί λέγειν θέλω; ὁ γὰρ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν ἐκδεχόμενος κληρονομίαν ὁδὸν τῶν πρῶτοντος ὁφείλει πεποιθεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ εἰς Θεὸν πεποιθήσεως τερεῶς ἔχεσθαι, καθάπερ καὶ Ἀβραάμ, ὅστις Μελχισεδέκ τῷ βασιλεῖ μεθ' ὅρκου ὅτις, τὸ πρὸς ἀκτμησύνῃς ἡμῖν λόγον δηλῶν, καὶ ὁ μὴ ἐξ ἡμῶν ἐπιθυμητὰς ἔχουσιν, ἀλλὰ πᾶσι τὴν ἐλπίδα ἡμῶν ἔχει πρὸς τὸ Θεόν. Διὸ μὲν τὸν νίκην ἔχοντα πολέμου θελήσαντος ἔχοντος βασιλέως δῆθεν ἀντιμωμῶς, καὶ τὸ κόπον αὐτῶν τὰς ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι, ἔλεγον Ἀβραάμ· ὁ κτενὸς τὸν χεῖρά μου πρὸς τὸ ὕψιστον, ὃς ἐποίησε τὸ ἔρανον, καὶ τὸν γλῶσσο, εἰ ἀπὸ σαρκίου ὥς σφυρωτήρος ἀποδότηματος λήψομαι τι τῶν σῶν, ἵνα μὴ εἴπῃς, φησὶ, ὅτι ἐγὼ ἐπλάξασα τὸν Ἀβραάμ. Βλέπετε πῶς ὁδὸν τῶν παρόντων ἐπεθύμησεν Ἀβραάμ, ἀλλὰ τῇ πρὸς μελλόντως ἐλπίδι νικητὴς πειρασμὸν γενναῖος ὑπέμεινε: ὁ γὰρ ἔχοντος μονογενῶς μὴ φθασάμενος, ἀλλὰ κατασφάζει θελήσας αὐτὸν ἀφ' οὗ τὸν Θεὸν κέλευσιν, πῶς αὖ ἔτιω πρὸς σαρκῶν ἀντεποιήσας πρὸς γαστρῶν; ὁ δὲ φιλοξενίας πρὸς θυμὸς ἐργάτης ἀφ' οὗ τῆς καλῆς πυργοποιίας τὸ Θεόν, ὡς παροδίτῳ ἔξενισε, ὅς φίλος τῶν θεῶν γενόμενος τὸ αἰὲν ὀμνόντων ἀγαθῶν ἀπολαύει. Τέλει μιμησώμεθα καὶ ἡμῶς τὴν πίστιν, τὴν ἀνδρείαν, τὴν εἰς τὸ Θεὸν ἀγάπην φιλοξενίαν αὐτῶν, ἵνα σὺν αὐτοῖς τὸ ἀσπασίον ἀπολαύσωμεν ἀγαθῶν.

E τί δέ τις εἴποι, ἢ τίς μακαρίσῃς ὁ ὑπὸ πῆκτον ἔχοντος Ἰσαάκ; τῷ γὰρ πατρὸς φέροντος αὐτὸν πρὸς θυσιάν, προθυμώτερος εἶχετο πρὸς τὸν θάνατον. τύπος γὰρ ὡς καὶ ἔτιω τῷ δεσπότης Χριστῷ. τέλει καὶ ἡμῶς κτησώμεθα τὴν ὑπακοήν, καὶ τὴν προθυμίαν, καὶ ἀδυσάκτως πῶς παθῶσιν ὑπακούωμεν· ἵνα καὶ ἡμεῖς τὸ μισθὸν τῆς ὑπακοῆς ἀπολάβωμεν πρὸς τὸ σωτήριον Χριστῷ.

F Περὶ δὲ γενναῖότητος Ἰωβ ὁ τολμῶς λέγει· ἔτιω γὰρ ὅλον τὸ πέλαγος πρὸς πρὸς ὑπὸ μέμεινεν ἀνενδοκίμως, καὶ ὅλον τὸ κλύδωνα, ὅς τὸν χειμῶνα, καὶ τὰς βίχμιας ἔχοντος παρῆλθε γενναῖως, καὶ καθάπερ πέτρα ἀρραγῆς μένει ἀσάλευτος, καὶ πάντα τὰ βέλη ἔχοντος ὑπεδύξατο, καὶ ἄβυσσος διέμεινε περὶ φράξας αὐτὸν τῷ θυρεῷ τῆς πίστεως, καὶ γενναῖως τὸ ἐχθρὸν καταπαλάσας, καὶ καταρράξας σεφανίτης ἀνεδείχθη. ὅτι γὰρ ὁ ἀφ' οὗλος αὐτὸν πρὸς τοὺς πειρασμοὺς

πειρασμὸς ἐζητήτο, μὴ τὴν ὅλν σῶματος πληγὴν ἢ κένω τὴν ἀφόρητον, μὴ τὸ ἀποδεύσαι τὸν πλῆτον, καὶ τὸ πάντων αὐτὸν γυμνῶσαι κτηματίων, καὶ τὸ λουῶν, οἶκου, οἰκετῶν, παύων, καὶ ἄλλης ἀπάσης πλεονείας, ὅτε ἤκουσε τῷ Θεοῦ μαρτυροῦντος ἑ. ἑ. δικαίᾳ ἀρεταῖς, καὶ λέγοντος πρὸς αὐτὸν. ὡσεύχες τῇ ἀγαθότητι σου καὶ ὅθι θεράπειντός με Ἰὼβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν ἀνδρωτος ἐπὶ τῇ γῆς ἀμεμπτος, δίκαιος, ἀληθινός, θεοσεβής, ἀποχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηρῶς πράγματος. σὺ δέ, φησι, εἶπας τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ ἀποδεύσαι ἀγαθότης. τότε ὁ πονηρότατος διάβολος πολλὴ ἀναγκαστικὰ χρώμενος ἀπολογίας ἐπήγαγεν λόγον. δερμα ὑπὲρ δερματος, καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ δώσει ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτῆς. ὅρα πῶς ὁ διάβολος ἀκύνει τὴν ἀλήθειαν ἐλέγε. τὴν τὴν ὡσεύχων ἐρήσει σωτηρίαν ἐξ ἡ ψυχῆς. ὅστις κεκτημένος τὰ παρόντα οὐχ ἑαυτῷ, ἀλλὰ τοῖς πένῃ σιν αὐτὰ ἐκκλῆται λέγων. παντὶ ἐλθόντι ἢ δύρα με ὡς ἀνεσχημένη. ἐγὼ εἰμι πατήρ ἀδυνατίων, ὀφθαλμοὺς τυφλῶν, πῆς ὁ χωλῶν, καὶ ἀπὸ κρυφῆς ἀμυνῶν με ἐθελμαίνοντες ὡμοὶ πεινῶν. ὁρᾶτε, ὡ ἀγαπητοί, ὅτι ἔχ ἑαυτῷ, ἀλλὰ τίς δεσπόδης ὡς κεκτημένος τὴν πλῆτον; διὸ καὶ ἀποβληθέντος αὐτῷ οὐκ ἠγανακτήσεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀχαρίζετο λέγων. ὁ Κύριος ἔδωκε, ὁ Κύριος ἀφῆλετο, ὡς ἴα Κυρία ἐδοξεν, οὕτως καὶ ἐγένετο. εἴη τὸ ὄνομα Κυρία ἀλογημένων εἰς τὸ αἰῶνα. Ἰδὲ πῶς πάντων κατεφρόνησε πρὸς ὅτι γῆς, ἐν ἧς τῆς σωτηρίας τῇ ψυχῆς αὐτῆς. ὡμολόγησε γὰρ καὶ ὁ διάβολος ὅτι τῇ χρηματίων ἐρήσει σωτηρίαν ἐξ ἡ ψυχῆς. εἰ οὖν ἐκείνος ἔπο καὶ ἄκων ὡμολόγησεν, ὁ τῷ φορτίῳ τῇ κοσμητικῇ κτηματίων πῶς βαρύνων τοῖς ἀνθρώποις. τί ἡμεῖς ἑαυτοῖς τέτοις δεσπόδοις, καὶ ὡς μᾶλλον ταῦτα καταλιμπνίσωμεν, ἵνα κτησώμεθα πᾶς ψυχᾶς ἡμῶν, καὶ τὸ τὴν ἑραυτῶν βασιλείας ὀπιτύχωμεν; ἔφη ὁ Κύριος. ὅστις ἀφῆκε πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφάς, ἢ οἰκίαν, ἢ ἀγρὸς ἐν ἧς ἐμὲ, ἐκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. καὶ ὁ θεράπων τῷ Θεοῦ Ἰὼβ τὸ ὡσεύχων πάντων ἐρηθείς, καὶ γενναίως, καὶ μακροθύμως πάντα πειρασμοὺς ὑπομείνας, καὶ τὰ πρῶτα ἀπέλαβε, καὶ τὴν βασιλείαν ἐκληρονόμησε,

Δῶτε ἔν καὶ ἡμῖς τέτων τῇ καλῶς ἀγωνισαμένων βαδίσωμεν τοῖς ἰχνεσι, καὶ καταφρονήσωμεν πάντων τῶν αἰῶνος τέτων πραγμάτων τερπνῶν τε, καὶ φοβερῶν, καὶ μὴ βαρύνωμεν ἑαυ-

A certamen illum exposcebat, post illam non ferendam corporis plagam, post messem divitiarum, atque expoliationem omnium possessionum illius, reliquorumque, domi, famulorum, atque aliarum opum cunctarum, quum audivit Deum testimonium perhibentem de justis virtutibus, ac dicentem ad se: *Considerasti servum meum Iob, quod non sit ei similis in terra, irreprehensibilis, justus, verax, timens Deum, abstinens ab omni malo opere; tu vero, inquit, perdere dixisti substantias ejus frustra.* Tunc pessimus diabolus improbitate summa usus, defensionis orationem opposuit: *Pellem pro pelle, et cuncta quae habet homo, dabit pro anima sua.* Vide quomodo audiens veritatem, diabolus dicebat, rerum temporalium jacturam salutem esse animæ? Qui quum praesentia possideret, non sibi, sed pauperibus illa possidebat dicendo: *Omni venienti janua mea fuit aperta:* *Ib. 29. 15.*

B *ego sum pater debiliū, oculus caecorum, pes claudorum, et a tonsura agnorum meorum calefacti sunt humeri pauperum.* Videtis, dilectissimi, non sibi, sed indigentibus divitias comparasse. Idcirco iis amissis non moleste tulit, sed potius gratias agebat his verbis: *Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut Domino placuit, ita factum est. Sit nomen Domini benedictum in saeculum.* Vidisti quomodo omnia terrena contempsit propter animæ suæ salutem. Confessus est enim etiam diabolus pecuniarum privationem esse animarum salutem. Si igitur ille etiam invitatus hoc fassus est, qui pondere mundanarum possessionum homines aggravat; cur nos eis ligamus nos ipsos, & non potius eas relinquimus, ut animas nostras afferamus, & coelorum regnum adipiscamur? Dixit vero Dominus: *Quicumque reliquerit patrem, aut matrem, aut fratres, aut sorores, aut domum, aut agros propter me, centuplum accipiet, et vitam aeternam possidebit.* Quemadmodum & servus Dei Job omnibus temporariis rebus orbatus, & cum animi generositate, ac patientia quamcumque tentationem perpeffus, cum praesentia recepit, tum regnum sortitus est.

C *Agite igitur, & horum qui tam bene decertaverunt, vestigia premamus, omnesque res hujus saeculi siue jucundas, siue timendas aspernemur:*

Agite igitur, & horum qui tam bene decertaverunt, vestigia premamus, omnesque res hujus saeculi siue jucundas, siue timendas aspernemur:

Job. 2. 3.

Ib. 29. 15.

Job. 1. 21

Matth. 9. 29.

nemur : neque aggravemus proprias sarcinas stultorum consiliorum , & criminum pondere demergamur : & veniens Dominus nos inveniet dormientes somnum illum , qui fert ad mortem , & gravatos crapula , atque ebrietate , sollicitudinibusque sæcularibus , excludat nos a regno cœlorum , & lugebimus dies nostræ socordiæ , negligentiae , & molli-tiæ nostræ : nihilque tum nobis prode-runt luctus , & lacrymæ , neque suspi-ria : non si preces sexcentas offeramus

Matth. 25.
11.

dicendo : Domine , Domine , aperi no-bis . Nemo unus tunc est , qui aperiat , sed potius qui increpet cum horrore di-cens : Nescio vos : discedite a me qui operamini iniquitatem . Ea de causa om-nes Sancti angustam viam ingressi sunt , ut ab hac sententia liberentur , perve-niant vero ad vitam æternam .
Pulchrum autem est Moyſis vitam enarrare , atque utiles æmulari virtu-tes , qui tanta pericula , ac tentatio-nes expertus est , ut numerari non pos-sint , qui a parentibus ortus , in flu-men projectus fuit , quem quum Regis filia comprehendisset , educavit in fi-lium . Quum autem ex pueris excessit , atque ad perfectam cognitionem pervenit , noluit amplius temporariam quietem , ne-que insanam Ægyptiorum gloriam , ne-que corruptibiles , trahentesque ad per-ditionem divitias ; verum omnibus pla-ne nuncium remittens , negavit se na-tum esse filia Pharaonis ; ac regnum ostentationemque perosus , cum populo Dei affligi maluit , quam temporariam peccati habere delectationem . Verum post virtutem tam grandem , tentatio-nes , atque ærumnæ ipsum exceperunt , adeo ut si quis voluerit in eo tenta-menta ad amissim expendere , illum maxime attritum inveniet . Quum enim ad perfectam prudentiam pervenit , & Dei zelum adeptus fuit , existimans non sentire alienigenas ; conspicatusque quemdam injuste oppressum ab Ægyptio , eo percusso , injuria affectum liberavit . Unde illi , quos affecerat beneficiis , morti ipsum tradere decreverunt . Rur-sus enim quum contentionem inter se agitent alienigenæ , pacem inter il-los conciliare conatus est . Ast ille scelere plenus , increpuit ut homicidam , de se optime meritum , di-cendo : Num occidere me vis , sicut heri occidisti Ægyptium ? Quid hoc gravius , aut molestius ? Quamobrem in regiis palatiis versatus , tantaque fruens

Exod. 2.
14.

A πὴν τὰ φορτία τῶν μετατῶν φρονημάτων , καὶ ἰσ-
βάρεα τῶν ἀμαρτημάτων κατενεχθῶμεν . καὶ ἐλθὼν
ὁ Κύριος ὁρήσει ἡμᾶς καθύπνουσας ὑπνοὶ ἐκ-
φυοντες εἰς θάνατον φέροντες , καὶ βεβαρημένους ὡς
κρεπάλη , καὶ μέθη , καὶ μερίμνας βιωτικᾶς , ἃς
ἀποκλείσει ἡμᾶς τὸ ἔργον βασιλείας , καὶ πει-
θήσομεν τὰς ἡμέρας τῆς ῥαθυμίας ἡμῶν , καὶ τὴν ἀ-
μελείας , καὶ τὴν χαυνότητος ἡμῶν , καὶ ὁστέν ἡμᾶς
B ὠφελήσει τότε ὁ κλαυθμὸς , καὶ τὰ δάκρυα , ὅτε
οἱ στεναγμοὶ , ὅις μυρίαις ἰκεσίαις ἐὰν προσενέγκω-
μεν λέγοντες . Κύριε , Κύριε ἀνοίξον ἡμῖν . Οὐ-
δεὶς τότε ὁ ἀνοίγων ἔστιν , ἀλλὰ μέλλον καὶ ὁπι-
μήσας μὲν φείκης λέγων . ὅτε οἶδα ἡμᾶς . ἀπο-
χωρεῖτε ἀπ' ἐμῶν οἱ ἔργα τῶν ἀνομιᾶς . ἀφ' ὧν
πάντες οἱ ἅγιοι τῶν στεναχωρημένων ὁδὸν ἐ-
βάδιον , ἵνα ταύτης μὴ ῥυθῶσι τὴν ἀποφάσεως ,
C φθάσωσι ὅτι εἰς τὴν ἀγίον ζώω .

Τὸν δὲ Μωϋσέως βίον διηγεῖται καλὸν , ἃς
τὰς τῶν μιμεῖται ἀρετάς , ἐπωφελές . ὅς πρὸς
των κινδύνων , καὶ πειρασμῶν ἔλαβε πείραν , ὡς
ὅτε ἔστιν ἀριθμὸς . ὅς γεννηθεὶς ὑπὸ τῶν γονέων
ποταμορροφῆς ἐγένετο . ὃν λαβὼν ἡ ἔξ βασιλείας
θυγατήρ , ἀνεβέβητο αὐτῇ εἰς ὕψος . ὅτε δὲ διήλ-
θε τὴν ἡπὶ φρόνησιν , καὶ ἠλθεν ὅτι τὸ τέλος

D φρόνημα , ὅτε ἔτι ἠδὲλθε τὴν πόρκαρον ἀνά-
παυσιν , ὁστέ τῶν μετατῶν διόξαι τὴν ἀγυπτίαν ,
ὁστέ τῶν φθειρόμενον πλῆθος , καὶ εἰς ἀπώλυσιν ἀ-
πάγοντα , ἀλλὰ πᾶσιν ἀπλῶς ἀποταξάμενος ἠρ-
νήσατο λέγεσθαι ὑπὸς θυγατρὸς Φαραῶ , καὶ τὴν
βασιλείαν , ἃς φαντασίαν μισήσας εἶλετο συγκα-
κῆσαι τῶν λαῶν τῶν Θεοῦ , ἢ πόρκαρον ἔχει
ἀμαρτίας ἀπολαύσιν . ἀλλὰ μὲν τὴν πσάυτῳ ἀ-

E ρετὴν πειρασμοὶ , ἃς διλίψας αὐτὸν διαδέχοντες ,
ὡς , ἔστις θελήσει ὅτι τῶν πειρασμῶν μὲν
ἀκελεύει ἐρῶν ὁστέ , ὁρῶν αὐτὸν πλεόντων πάν-
των διλίβεντα . ὅτε γὰρ ἐπανῆλθεν ὅτι τὸ τέλος
φρόνημα ἃς ἐκτίσας ζῆλον Θεοῦ , νομίζων ὅτι
σωσιέναι τὴν ἀποφύλκας . ἰδὼν τινὰ ἃς αὐτῶν κα-
ταδυνασθούμενον ὑπὸ τῶν ἀγυπτίων , ἐπάταξε
τὴν ἀγύπτιον , ἃς ἔρρυσε τὴν ἀδικήμενον . ὁστέ

F αὐτοὶ οἱ διεργετηθέντες ὑπὸ αὐτῶν εἰς θάνατον
πρὸς ὁστέ αὐτὸν ἐβλάσαντο . Πάλιν γὰρ τὴν
κατ' ἀλλήλων νεκρίαν ἐπιχειρήσαντες οἱ ἀποφύ-
λοι , συλλαγαὶν αὐτῶν εἰς εἰρήνην ἠδὲλθεν .
ὁ δὲ τὴν ἀδικίας πεπληρωμένος τὴν διεργέτω ὡς
φονεὶα ὁστέ λέγων . μὴ αὖ ἐλθὼν με θέλεις ,
ὅτι ἔσπον ἀνείλες χθὲς τὴν ἀγύπτιον ; Τί τῶν
τῶν διλιβρώτερον , ἃς ὁστέ ὁστέ ὁστέ ὁστέ
βασιλικᾶς αὐλᾶς ἀναστροφῆς , ἃς πσάυτης ἀπο-
λαύων

λαόν ἀνέσχεσ, ὅτι πρὶν ὅτι φυγὰς, ὅτι μετα-
 τάσεως ἐγένετο, μὴ βυληθεὶς τὸ πᾶν ἀγυπτίῳ
 πλῆτον ἔχον, μήτε τὸ νόστον αἰματιῶν
 ἀπόλασσι. διὰ ὅτι καὶ ἐν τῷ ἐρήμοις ἠθέλε
 παλαιωρῆσαι, ὅτι ποιμνίαν ἀδούκῃσι πᾶσι ἀνδρὶ
 ἑλλῶν, ὅτι ὄνομα Ἰωθὼρ, ὅτι πᾶσι, ὡς εἰπὼν
 ἀποταξάμενος, ὅτι νόστον μισήσας ἀνάπαυ-
 σιν, καὶ τὰ ἔρανα ἐπιποθήσας ἀγαθὰ πτω-
 ράκοντα ἡμέρας ἡσείαν σιωπῆ, ὅθεν καὶ τῷ
 Θεῷ ὁπτασίας ἡξιώθη, καὶ εἶμα πρὸς εἶμα ἐ-
 λάλησεν αὐτῷ ὁ Θεός, καὶ ἐκ χειρὸς Κυρίου τὸ
 νόμον ἐδέξατο διὰ θλίψεων ἅπαντα πρὸς βίον
 ζήσας. τὸ γὰρ ἀγνωστιακὸν περασμὸν. οἱ πρὸ
 Ἰσραηλιτῶν χεῖρες ἦν. ποτὲ μὲν γινώσκοντες
 καὶ τὸν ἀεργετώματος Θεοῦ, καὶ μάννα αὐτοῖς
 πρὸς ἐχόντος ἐμμένοντο μάλλον ὅτι τὸ ἀγυπτίῳ
 γαστριμαργίας. ποτὲ δὲ εἰδωλολατρῶν, καὶ τὸ
 Θεῷ ἀφιστάμενοι. ἔφαγε γὰρ Ἰακώβ, ὡς εἰρη-
 καὶ ἐρεπλήθη, ὅτι ἀπελάττισεν ὁ ἡγαπημένος,
 ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη, ὅτι ἐγκατέ-
 λιπε Θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, ὅτι ἀπέστη ἀπὸ
 Θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ. Βλέπετε, ἀδελφοί, ὅτι ἐ-
 ποιήσεν ἡ πλησμονή, καὶ ἡ ἀνυπακοή πρὸς αὐ-
 τὸν ἀπέστη ἀπὸ Θεοῦ, ὅτι εἰδωλολατρίαν
 πρὸς ἐκλάσσε. ταῦτα δὲ πάντα πρὸς ὁδύνην, ὅτι
 θλίψιν πρὶν ἢ τῷ Μωσῇ. ὅταν γὰρ ὁ ἔτι
 θυμὸς ἐρασῆς τὸν Θεὸν ἐδεώρῃ ὡς ἡγάπα ὑπὲρ
 τὸν ἑαυτοῦ ψυχῇ ὡς ἀσεβώοντας, καὶ μονομύ-
 ρους, καὶ μὴ φέρειν θάματα ἐκείνα, μὴ τὴν ἐν
 θαλάσῃ περπορέαν, μὴ τὴν τοσαύτην τὸν Θεῷ
 ἀντίληψιν, καὶ ἀεργεσίαν εἰς εἰδωλολατρίαν
 πρὸς ἀπέναντον, καὶ χώνδρην θεολογώοντας ἐκ τῶν
 ἀνέσχεσ, καὶ βυφῆς. ὅθεν πικρὰς οἱ μακά-
 ριος ὅτι τῇ ποιότητι αὐτῶν πρὸς ἀνομίαν ἕως θε-
 ῖκος ζήλῳ κινέμενος ἡγαγκάσθη πρὸς πλάκας τῶν
 μόνων σιωπῆς, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ὑπὸ αὐτῶν ἡγαπο-
 μένους κατασκευάζειν ἀμύλην ἐκέλευσε, καὶ ἀμύλην
 πτωρῶν ἡμέρων ἡσείαν ἐλκύσας, τὸ δὲ
 τέρωσιν ἔλαβεν. Ἰδες δὲ τὸ ἀκτιμοσύνης, καὶ ὅτι
 τὸ περασμὸν ὡφελος; πρὸς φίλους τὸν Θεὸν κατα-
 σκευάζει τὸν ἐν τῷ πρὸς ἀνομίαν. τί αὐτῶν
 πλεονώτερον, ἢ ὅτι αὐτῶν ἐνδοξότερον τῶν καλῶν
 κατορθώματος; βασιλεὺς ὡς ὁ Φαραὼ χρυσοῦ
 ὄχημα ἔχων, καὶ χρυσοκόλλητον θρόνον, καὶ εἰ-
 φανὸν περικείμενον, καὶ ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ κα-
 τεποντίζετο. ὁ δὲ ἀκτιμὸν Μωσῆς ῥάβδον μό-
 νην ἐπεφέρειτο, καὶ χλοηφόρον πεδίον καὶ τὸ λαὸν
 δι' αὐτῆς ὡδήγησε, καὶ ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξή-
 γαγε, καὶ μάννα αὐτοῖς ὡς ἔρανον κατήγαγε.

Τύπον

A fruens licentia, ac libertate, fugitivus,
 atque exul factus est, Ægyptiorum divi-
 tias, minimeque diuturnam peccatorum
 delectationem perosus. Propterea etiam
 in desertis locis vexari maluit, gre-
 gemque pascere præoptavit apud virum
 ethnicum Jothor nomine, atque omni-
 bus, ut ita dicam, renunciis, &
 quietem brevem pertaxus, ac coelestia
 bona desiderans, quadraginta dierum
 B jejunium continuavit, ex quo etiam
 Dei aspectu dignatus fuit, & coram
 cum eo locutus est Deus, & de manu
 Domini legem accepit, quum inter æ-
 rumnas totam vitam exegisset, Ægy-
 ptiacam nempe tentationem. At ex Israë-
 litis pejores fuerunt. Aliquando qui-
 dem adversus Deum de se optime me-
 ritum murmurantes; quumque manna
 C eis præberet, recordabantur potius Ægy-
 ptiacæ helluationis: aliquando vero i-
 dola colentes, & recedentes a Deo:
 Comedit Jacob, ut dictum est, & in-
 crassatus est, & recalcitravit dilectus,
 & dereliquit Deum factorem suum, &
 recessit a Deo salutari suo. Videte, fra-
 tres, quid fecerit satietas, atque satu-
 ritas. Quomodo ipsos a Deo avertit,
 atque ad idolorum cultum adduxit.
 D Hæc vero omnia dolori, mœrorique e-
 rant Moyfi. Quum enim tam ardens
 Dei amator conspiciebat quos plus quam
 suam animam diligebat, adeo impie a-
 gentes, furentesque, & post terribi-
 lia illa prodigia, post pedibus ma-
 re calcatum, post tam grande Dei
 patrocinium, ac beneficentiam, ad i-
 dolorum superstitionem conversos, at-
 que ex relaxatione, luxuque Deum
 E fusilem comminiscens; hinc irritatus
 tali, ac tanta illorum iniquitate, Dei
 zelo percitus, tabulas Legis confringe-
 re coactus est, jussitque eos tam a se
 dilectos invicem dispertiri, alterumque
 quadraginta dierum jejunium protrahens,
 secundam Legem accepit. Vidisti pau-
 pertatis, ac tentationum utilitatem,
 quomodo Dei filios facit eos, qui in
 F his perseverant. Quid illo ditius, aut
 quid gloriosius egregio illius facinore?
 Rex erat Pharaon aureum currum ha-
 bens, & thronum auro intextum,
 & diademate redimitum, & in mari
 rubro demersus est. Moyses vero in-
 ops solam virtutem gestabat, & viride
 pedum, illoque iter aperuit populo,
 atque aquam ex petra extraxit, &
 manna e cœlo illis deduxit.

Horum

Deut. 39.
15.

Horum igitur virtutes æmulari debemus etiam nos, qui angelicum habitum suscepimus, ac mundo nuncium remisimus, ut illorum gratia digni quoque habeamur, & cum ipsis æternis bonis perfruamur. Æmulemur illorum patientiam, illorum mansuetudinem, terrenarum rerum neglectum, animi demissionem, lenitatem, clementiam, compunctionem, puritatem, dilectionem non fictam. Quum enim propter Judæorum impietatem iratus esset Deus, & vellet ipsos delere, Moysi dixit: *Dimitte me, ut deleam eos, & faciam te in gentem magnam, & multam.* Is vero caritatem ingentem, atque insuperabilem possidens, orabat Deum, ac dicebat: *Abstine Domine: si quidem dimittis eis hanc noxam, dimitte: sin minus, etiam me dele de libro, quem scripsisti.* Videtis, dilectissimi, insuperabilis amoris magnitudinem: optabat deleri a libro divino, Judaicæ salutis, & defensionis causa. Hujus dilectionem imitari debemus, qui salvi fieri volumus, & futuris bonis potiri: qui enim hanc tenet, non amplius malitiæ, ac pravitatis passionibus subjicitur: verum pure, & sine offensione degens, regnum cœlestē fortietur.

Similiter omnes etiam Prophetæ per multas perpeffiones, tentationesque æternæ vitæ hæreditatem adierunt. Jesus Nave Moysis discipulus, & virtutum ipsius imitator, gratia eadem dignus habitus est, & magis afflictationibus, tentationibusque hic exercitus fuit, bella ex bellis suscipiens; & magis quam bella, populi transgressionibus eum attriverunt. Verum omnia sustinuit propter æternorum bonorum spem, & fidem de Deo, & dilectionem. Cum his, qui deinceps sequuti sunt Judices, & Prophetæ eisdem certaminibus exerciti fuerunt, easdemque perpeffiones subiverunt. Idcirco a Deo beati facti sunt, æternamque vitam sunt consecuti: nihil in terra possidentes, sed semper egentes, atque afflicti in desertis locis errantes, & omnem afflictionem, angustiamque patientes, de quibus dixit Apostolus, *Quibus dignus non erat mundus.*

At vero Samuelis ærurnas, ac tentationes, quis enarrare sufficiet? Populi contradictiones, dum contra ipsum insurgentes, seu potius contra Deum, Regem poposcerunt? Quot lamentationes, quot sollicitudines iusto, quum illum asper-

A Τύτων πίνω πὰς ἀρετὰς ζήλῳ ὀφείλομαι, καὶ ἡμεῖς οἱ δὲ ἀγγελικὸν ἡμᾶ εἰληφότες, καὶ ἀποσταζάμενοι τῷ κόσμῳ, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων χάριτος ἀξιοθῶμεν, καὶ σὺν αὐτοῖς τὸ ἀιώνιον ἀγαθὸν ἀπολαύσωμεν. τὴν τέτων ἡπομονὴν; τὴν τέτων ὀπείκειαν, τὴν περὶ τὰ γῆνα ἀμεριμνίαν, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν πραότητα, τὴν ἀνδρακίαν, τὴν καπνύξιν, τὴν καθαρότητα, τὴν ἀνυπόκριτον ἀγάπην. Ἐ γὰρ Θεὸς ὀργιζομένης ὅπῃ τῇ ἀσεβείᾳ τῇ Ἰουδαίων, καὶ βασιλευσάντος ἐκρίψαι αὐτὸς ἔλεγε τῷ Μωϋσῇ· ἔασόν με καὶ σωθίψαι αὐτὸς, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα πολὺ· ὃ δὲ καὶ μεγάλῳ, καὶ ἀνυπερβλήτῳ ἀγάπῳ κεκτημένος ἐδέετο τὸ Θεὸς καὶ ἔλεγε, μηδαμῶς Κύριε· εἰ μὴ ἀφῆς αὐτοῖς τὴν ἀμαρτίαν, ἄφες· εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐγὼ ἔξάλειψον ἐκ τῆς βίβλου, ἧς ἔγραψας. Οὐαὶ ἀγαπητοὶ ἀνυπερβλήτε ἀγάπης μέγεθος· ἔξαλειψώμεν τὸ θεῖκῃς βίβλου ἐδέετο τὸ Ἰουδαϊκῆς ἐντολῆς σωτηρίας, καὶ ἀνυπερβλήτους. Τύττε καὶ ἀγάπῳ ὀφείλομαι μιμεῖσθαι οἱ θέλοντες σωθῆναι, καὶ τὸ μελλόντων ἀγαθὸν ἀπολαύειν. ὃ γὰρ ταύτῳ κεκτημένος ὅς ἐστι πάρεσι κακίας, καὶ πονηρίας ὑπόκειτο, ὅμα καθαρώς, καὶ ἀπεροσκόπως ἀφῶν τὸ ἔρανίς τῷ ζέται βασιλείας.

Οἰμοίως δὲ καὶ πάντες οἱ περὶ τῆς ἀφῶ πολλῶν θλίψεων, καὶ πειρασμῶν καὶ ἀγῶνι ζῶντες ἐκκληρονομήσονται. Ἰησοῦς δὲ τῷ Ναβὲ μαθητεύσας τῷ Μωϋσῇ, καὶ πὰς ἀρετὰς αὐτῶν μιμησάμενος, τὸ αὐτῆς χάριτος κατηξιώθη, καὶ πλέον τῷ θλίψεσι, καὶ τοῖς πειρασμοῖς ἔτος ἐνεγυμνάσθη πολέμους πολέμων ἀφῶδεχόμενος, καὶ πλέον τῷ πολέμων ἀφῶ λαῶν ὁ βασιλεὺς ἐθλίβον αὐτόν. ὅμα μὴ πάντα ὑπέμεινε ἀφῶ καὶ τὸ ἀγῶνι ἀγαθὸν ἐλπίδα, καὶ τὸ περὶ Θεοῦ πίστιν, καὶ ἀγάπῳ. καὶ τῶν τέτων οἱ κατὰ τῆς κειται, καὶ περὶ τῶν τοῖς αὐτοῖς ἐνεγυμνάσθησαν ἀγῶσι, καὶ τὰς αὐτὰς ὑπέμειναν θλίψεις. ἀφῶ τῶν ὑπὸ τῷ Θεῷ ἐμακαρίσθη, καὶ τὸ ἀγῶνι ζῶντες ἐκκληρονομήσαν, μηδὲν τὸ ἐπὶ γῆς κτησάμενοι, ἀλλὰ ἀφῶπαντὸς ὑπερβλήμενοι, καὶ θλιβόμενοι, ἐν ἐρημίᾳ πλανώμενοι, καὶ πᾶσαι θλίψεις, καὶ στενοχωρίαν ἡπομονήσαντες. περὶ ὧν εἶπεν ὁ ἀπόστολος· ὧν ὅς ἐστι ὁ κόσμος.

Τὰς δὲ τῷ Σαμὲλ θλίψεις τε, καὶ πειρασμοῖς τίς ἱκανὸς διηγήσασθαι; τὰς δὲ λαῶν ἀντιλογίας, ὅτε ἐπεγερόμενοι κατὰ αὐτῶν, μέλλοντες καὶ τῷ Θεῷ ἀπὸ τῶν βασιλείας· πόσοι ὁδύρμοι, πόσα θλίψεις τῷ δικαίῳ· ὅτε αὐτὸς ἔρανε.

ἔρανε.

Exod. 32.
10.

ib. 32.

Hebr. II.
38.

Δείκω· ὡς λέγειν τὸ θεόν· ἔσέ σε ὁρῶ δένωσαι, ἀλλ' ἐμὲ. τί γ' ὅτε ὁ χρισθεὶς βασιλεὺς ὑπὲρ αὐτοῦ πρῆβη καὶ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡφελειποίησατο τὸν τὸ ἀλλοφύλων βασιλέα, τῷ θεοῦ κελεύσαντος ἀναγρεθῆναι αὐτόν; πόσα δάκρυα, πόσοι κλαυθμοί;

Τί γ' ὁ βασιλεὺς, καὶ προφήτης Δαβίδ· ποῖαν θείσκεις αὐτὸν ἀνάπαυσιν ἐχρηκότα ἐπὶ τῇ γῆς; τίς τέτυκε ὁδυνηρότερον, καὶ θλιβερώτερον ἔζησε βίον ἐπὶ τῇ γῆς; τίς τέτυκε τὸν κινδύνον, καὶ θλίψεις, καὶ ὁδυμνὸν ἀειδμήσαν διωξέον; μόνον αἱ καλῶς φιλοπονοῦντες ἐν τῇ γραφῇ, ὅτι τὸ ψαλμῶν μὲν καλῆς κατανοήσεως διεξερχόμενοι βίβλον, ἔτι ἴσασιν, ὅτι ὁδοῦ ποτε ἔλιπε τῷ δικαίῳ κλαυθμός· ἀλλὰ ποτε μὴ τὴν εὐφροσύνην τοῖς δάκρυσιν ἔβρεχε· ποτε γ' ἔλεγεν· ἐγγενήθη παρὰ δάκρυά μου ἔμοι ἀργὸς ἡμέρας, ἐν νυκτός· ποτε γ' καὶ ὁ ἐσθίειν ἐπιλανθανόμενος· ἐπελαθόμενος, γὰρ φησὶν, τὸ φαγεῖν τὸ ἄρτον μου, καὶ ὁ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρων. Καὶ ὁ λέγειν θέλω πᾶς ἐν τοῖς ψαλμοῖς αὐτῶν ἀναγεγραμμένος θλίψεις.

Οἱμοίως ἡ ῥαθυμία καταβαρύνει ἡμᾶς ὥστε ἀνακύψαι πρὸς τὸν κρεττόνων θεωρίαν· ἀλλὰ κατέλκει ἡτὰς εἰς ἀδύω λεληθότως, καὶ τὴν πλατυτάτῃ τῆς ἀπωλείας ὁδὸν ἀναγκάζει ἡμᾶς βαδίζειν. διὸ, ἀγαπητοί, ἵνα μὴ ἀφ' ὧν τέτων καταβάλλῃ ἡμᾶς, καὶ κατὰ γῆ εἰς ἀδύω, ἀντισηκώμενοι τῇ πίσει, καὶ φθίξεῖ ἀφ' ἡμῶν κατασχυρομένη ὁ ἀναιδέης ὁφθαλμὸς· ὁδοῦ γ' ἔστω αὐτῶν κατιχύει, καὶ καταβάλλει αὐτοὺς, ὡς ἡ ὑποταγή, ἡ ὑπακοή, ἡ ταπεινοφροσύνη, καὶ ἐλκερινὴ ἀγάπη. Ταῦτα γ' γίνονται, καὶ ὡς ἐρηγῶ ἀνωτέρως, κατὰ καρδίας βέλη· ἐν πάσαις γὰρ ἀρεταῖς συζηματιζέται· τῶν τῶν, νηστίας, ἀγρυπνίας, ἀκτημοσύνης· πρὸς νηστίας εἰς ἐπιπῆς, ἐκείνος ὅστις ἐσθίει τὸ σίμολον· πρὸς ἀγρυπνίας, ἐκείνος ὅστις ἀϋπνός ἀφρονέει· πρὸς ἀκτημοσύνης γ' εἰς ἡμέρας ἔποι, ἐκείνος ὁ πρᾶπαν ὁδοῦ κέκτηται· καὶ καλὰ μὲν αἱ ἀρεταὶ αὐτῶν καὶ λίαν ὠφέλιμα, νηστειαν λέγω, καὶ ἀγρυπνίαν, καὶ ἀκτημοσύνην· ἀλλὰ τῶν συζηματιζέται ὁ πονηρότατος ἀφροσύνης, καὶ κλοπῇ ἐν τῶν ἐπινοῶν μὲν τὴν κενόδοξίαν, καὶ οἰήσεως, καὶ ὑψηλοφροσύνης· τοῖς γ' ταπεινοφροσύνῃς ὁδοῦ ἐν δυνάμει ἐπινοῶν, ὅτι τῶν χρηματιζόμεναι ἐν δυνάμει, ὁδοῦ καὶ τῶν χειρῶν ἐστὶν ἡ ταπεινοφροσύνη· καὶ ὑψηλότητος ὡς ὁ ἐχθρὸς φθίγει καὶ ταπεινοφροσύνην, θεωρεῖν ἐν αὐτοῖς τῶν χειρῶν ταπεινώσει,

Tom. III.

ταπεινώσει,

A nati sunt? Ut diceret Deus: *Non te abjecerunt, sed me.* Quid vero, quum unctus Rex ab ipso, transgressus fuit mandatum Dei, atque alienigenarum Regem servavit, quem Deus occidi jusserat? Quot lacrymæ, quot suspiria!

Quid vero Rex, & Propheta David? Quam requiem invenies eum habuisse in terra? Quis miseriorem, & calamitosiorem eo in terra vitam vixit? Quis hujus pericula, ac discrimina, atque lamenta enumerare poterit? Solum qui diligentem operam dederunt scripturis, & Psalmorum librum attentæ consideratione percurrerunt, ii sciunt nunquam iusto illi luctum defuisse: sed aliquando quidem lacrymis stratum rigasse, aliquando vero dixisse: *Factæ sunt lacrymæ meæ mihi panes die, ac nocte*: aliquando vero cibi immemorem fuisse: *Oblitus sum enim, inquit, comedere panem meum, & potum meum cum fletu miscebam.* Quid vero dicam de angustiiis, quas in suis Psalmis descripsit?

Simili modo pigritia nos deprimens non finit oculos erigere ad rerum meliorum contemplationem, sed imprudentes nos ad inferos pertrahit, latissimamque perditionis viam ire cogit. Ideo, dilectissimi, ne per hæc nos prosternat, atque ad inferna perducatur, obfirmamur solidi in fide, & a nobis fugiet confusus impudens serpens. Nihil vero tam illum superat, ac dejicit, quam subjectio, obedientia, demissio, & sincera dilectio. Hæc autem ipsi fiunt, sicut superius dictum est, in corde spicula. Vertit enim se in omnium bonorum operum formas, idest jejuniorum, vigiliarum, voluntariæ paupertatis: si de jejunio loquaris, ille omnino non comedit: de vigilantia vero, ille prorsus pervigil perseverat: de paupertate autem si quis loquatur, ille nihil plane possidet. Enimvero bonæ sunt hæc virtutes, multumque utiles; jejunium dico, vigiliantiam, & paupertatem. Verum harum imaginem induit improbius diabolus, dolumque in iis comminiscitur, per vanam gloriam, & opinionem, animique elationem. Contra eos vero, qui animi demissionem servant, nihil potest excogitare, quia illam non potest effingere. Etenim indumentum Christi est humilitas, & quum adversarius superbus sit, abjectionem fugit, conspiciens in ipsis Christi

Q 9

Christi humilitatem, qui humiliavit se ipsum propter suam benignitatem, formam servi accipiens. Propter superbiam enim ex coelorum regno excidit diabolus, qui ab initio hominem perdidit, & per ipsam dejecit elatos. Similiter contra dejicientes se, atque obediētes nihil potest machinari: etenim in iis conspicit Dominum, sicut ait Apostolus, *quod factus est obediens Patri usque ad mortem, mortem autem crucis*. Ille enim quum effrenis sit, non obediuit Deo, & ab Angelorum confortio dejectus est. Ad eos autem, qui non fictam dilectionem induerunt, accedere omnino non audet: intuetur enim in ipsis benignum Deum dilectionis auctorem, largitoremque, ut ait in Evangelio: *Sic enim Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam aeternam*. Illos igitur, qui his induti sunt, timet, & ab eis fugit. Idcirco ille odio plenus est, & ipse est odii repertor. Hæc igitur arma possideamus cum aliis virtutibus, quas ille habere non potest, idest, animi demissionem, & obedientiam, & subjectionem, & Deo ingentam radicem, hoc est, sinceram dilectionem. Humilitas enim, sicut dictum est, indumentum est Christi: qui igitur hanc adeptus est, adsimilis est ei, qui humiliavit seipsum, & formam servi accepit. Et obedientia, non secus ac subiectio, eandem parit gloriam iis, qui ex toto corde eam induerunt. Subiectio enim sollicitudinem non bene compositam corrigit. Non aliter obediens, sciens usque ad mortem se extendere obedientiam, nihil illi antepōnit, verum etiam in hoc, sicut dixi, ejus qui usque ad mortem Patri obediens factus est, imitator invenitur. Dilectio vero inexpugnabilis armatura est contra diabolum. *Caritas enim, inquit, Deus est, & qui manet in Caritate, sicut dictum est, in Deo manet*. Nihil his virtutibus honorabilius: in his enim universa Lex pendet, & Prophetæ. In his igitur, dilectissimi, recte factis versari conemur, totamque diaboli potentiam destruemus, vanas contemnentes glorias, sicut & ignominias: quemadmodum docet Apostolus dicens: *Per arma a dextris, & a sinistris, per gloriam, & ignobilitatem, per infamiam, & bonam famam, sicut seductores, & veraces*. Tales fuerunt Apostoli, omnem humanam

Joan. 3.16.

1. Joan. 4. 16.

2. Cor. 6. 8.

A ταπεινώσει, τῷ ταπεινώσαντος ἑαυτὸν οἰκείᾳ φι-
λανθρωπίᾳ, καὶ μορφῇ δούλου λαβόντος. Ἀφ' ὧν ὑπερηφανίας τῷ ἔραν ὁ βασιλείας ἔξεπεσεν ὁ ἀπαρχῆς ἀνθρωποκτόνος Ἀβὺλολος, καὶ δι' αὐ-
τῆς καταβάλλει τὰς ἐπαρρημίας. Οἰμοίως τοῖς ἡμιποτακτικοῖς, καὶ ὑπηκούοις ὁσέων δύνανται ἐπι-
νοῆσαι. καὶ γὰρ ὅν ἑαυτοῖς θεωρεῖ τὸ δεσποτικόν, ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος. ὅτι ὑπήκοος γέγονε τῷ
B πατρὶ μέχρι θανάτου, θανάτῳ ᾧ θανάτῳ. ὁμοίως γὰρ ἀνυπότακτος ὢν πῆρῃκε τῷ Θεῷ, καὶ ἐρρίφη ἀπὸ τῶν ἀγγέλων ἀφωγῆς. τοῖς ᾧ ἂν ἀνυπόκειτον ἀγάπῃ ἡμφοισμῶν οὐ πολὺ ὡσεγγίσαι δὲ σύνολον. θεωρεῖ γὰρ καὶ ὅν αὐ-
τοῖς τὸ φιλάνθρωπον θεὸν τὸ ἀγάπης ἀρετὴν, καὶ δωτῆρα, ὡς φησὶ, ὅν τῷ ἀναγγελίᾳ. ἔως γὰρ ἡγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸ μονο-
C γενῆ αὐτῷ υἱὸν δέδωκεν. ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπώλῃ, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον. τὰς οὖν ταῦτα ἡμφοισμῶν φοβῶν, καὶ φθύνει ἀπ' αὐτῶν. διότι τῷ μίσους ὁμοίως πεπλήρωται, ὅτι αὐτὸς ὅτι μίσους ἀρετῆς. Ταῦτα οὖν κτηνώ-
μεθα τὰ ὅπλα τῶν ἄλλων ἀρετῶν, ἀλλ' ὁμοίως οὐκ ἔχοντες ἰσχύει ἔχειν, τὰς ὅτι τὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ τὴν ὑπακοὴν, καὶ τὴν ἡμιποταγίαν, καὶ τὴν θεῶν ἐμ-
D φυὸν ῥίζαν, τὰς ὅτι ἂν ἀνυπόκειτον ἀγάπῃ. Ἡ γὰρ ταπεινοφροσύνη, καθὼς εἶρηται, τὴν Χει-
ρὸς ἐνδυσμῶν ὅτι οὖν ταύτῃ κερταμῶν ἀφ-
ομοιῶμεν ὅτι τῷ ταπεινώσαντι ἑαυτὸν, καὶ μορ-
φῇ δούλου λαβόντι. καὶ ἡ ὑπακοή, ὁμοίως καὶ ἡ ἡμιποταγή τὴν αὐτῇ πῆρῃκει δόξαι τοῖς ὅτι ὅλης καρδίας ταύτῃ ἐπανειμῶν. ἡ γὰρ ἡμιποταγή τὴν ἀπότακτον μέμιναι κατορθοῖ. ὁμοίως ὁ ὑπὲρ
E κοὺς πιαθεῖς, ὅτι ἡ ὑπακοή μέχρι θανάτου ἔ-
χει τὸ ὄρον, ταύτης ὁσέων ὡσεγγίσει, ἀλλὰ ὅτι ὅν τῷ, καθὼς εἶρηται, τῷ Χειρὸς ἀνίσκει μίμητις τὸ εἶδος θανάτου ὑπακούσαντος τῷ πατρί. Καὶ ἡ ἀγάπη ἡ ὅπλον ἀκαταμάχητον ὑπὲρχει καὶ τῷ διαβόλῳ, ἡ ἀγάπη γὰρ, φησὶ, ὁ θεὸς ὅτι, καὶ ὁ ὢν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ὡς εἶρηται, ὅν τῷ θεῶν ἀμεί. ὁσέων τῶν τῶν ἀρετῶν τιμιώτερον
F ὅν τῶν τοῖς γὰρ ὅλος ὁ νόμος, καὶ οἱ ὡσεγγίσει κρέ-
μαται. Ἐν τῶν τοῖς οὖν, ἀγαπητοί, κατορθώ-
μασιν ἀγωνισώμεθα ἀναστραφύμεθα, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῷ διαβόλῳ καταβάλλωμεν, καταπύοντες δόξας ματαίας, ὁμοίως καὶ ἀτιμίας. καθὼς δι-
δάσκει ὁ ἀπόστολος λέγων. Ἀφ' ὧν ὅπλων πάντες δεξιῶν, καὶ ἀριστερῶν, ἀφ' ὧν δόξης, καὶ ἀτιμίας, ἀφ' ὧν δυσφημίας, καὶ βλαφημίας, ὡς πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς. Τοιοῦτοι ἐγένοντο οἱ ἀπόστολοι πάσης ἀν-
θρωπίνης

Θρωπίνης δόξης καταφρονήσαντες, καὶ πάντα ἢ αἰώνιος τῶν σκύβαλα ἐλογήσαντο, μηδὲν δὲ τῷ Θεοῦ ἀγάπης προκειμένους. ὅμως ὁμονοήσαντες ἐν τοῖς καλοῖς, καὶ εἰρήνῳ πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἀγάπῳ ἐχρηκότες, ὥτως πάσας μηχανὰς διαβολῆς κατέλυον, καὶ πᾶν αὐτῶν τὴν κακίαν ἐπόρθηον. μὴ βασιλείων, ἢ τυράννων θυμῶς δειλιάσαντες, ἀλλὰ πᾶν διαβολικῶς μακίαν ἀφ' ἧς ὁμοιοῖας, καὶ τὴν εἰρήνης κατέλυον, καὶ τελείως ἠφάνισαν. καὶ τὴν εἰρήνῳ μετὰ ἀλλήλων ἔχοντες πάντας τὰς πολέμους τῇ διαβολῇ ἔλυνον, πᾶν εἰδωλικῶς μακίαν ἀναβέβαντες, ὅτι πάντας διαβολικοῖς μύθοις καθεῖλαν, καὶ φιλοσόφοις οἱ ἀμαθεῖς κατήχυνον, καὶ συγκλητῶν ἀνέβησαν δόγματα, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐδεμελιώον, καὶ θυσιαστήριον ἔπηξαν, καὶ τὴν εἰς ἔρανον ἡμῶν ἀποδοὺν ὑπέδειξαν, καὶ τὴν οἰκονομίαν τὴν σωτηρίαν κατέσπειραν. Ταῦτα δὲ πάντα κατ' ὅρου οἱ ἅγιοι οὐκ ἐκ ἰσχύος σωματικῶν, ἔχ' ὅπλων ἐνεργείας, ἀλλὰ ἀφ' ἧς εἰς τὸ Θεὸν ἀγάπης, καὶ τὴν πλησίον, καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμοιοῖας, καὶ εἰρήνης. ὁ δὲ γὰρ τὴν ἀγάπης, καὶ τὴν εἰρήνης ἀνώτερον. Διὰ τούτων ποίνῳ τῇ ἀρετῇ τὴν τελειότητος δόξης κατηξιώθη, καὶ φίλοι, καὶ ἀδελφοὶ τῷ Κυρίῳ ἀνεδείχθη. ποτὲ μὲν λέγοντος ἡ Κυρία πρὸς αὐτοὺς. **D** ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, εἰάν ποιήσητε κατὰ τὸν λόγον ὃν λέγω ὑμῖν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασιν λέγων τὴν γυναιξί. πορεύθεντες εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀπαγγέilate τοῖς ἀδελφοῖς μου, ὅτι πρὸς ἀνάστασιν ὑμῶν. Διὰ τούτο δὲ ἐν παλιγγενεσίᾳ δώδεκα θρόνων καθεδρῶν αὐτοῖς ἐπηγγέλατο, καὶ κατὰς αὐτοὺς καθεδομένων τῶν δώδεκα φυλῶν ἡ Ἰσραὴλ ἔφησεν ὁ δεσπότης. δώτε οὖν καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοί, τῇ τέτῳ διδασκαλίᾳ ἡ ἀποστολικῇ, καὶ τὰς τέτῳ ἀρετῶν μιμησώμεθα, καὶ ὅτι ἐρεῖν τὸ ὅριον τῆς πίστεως. καὶ ὡς τῶν μέλλοντι ἀνὰ ἀνάπαυσιν, ἐλπίδα καὶ ἐλπίκων, καὶ ἀδολοὶ ἀγάπῳ εἰς τὸ Θεόν, ὅτι εἰς πάντας, καὶ παπεινοφροσύνῳ αὐτῶν, καὶ ὑπομονῇ, ὅτι ἀόρητοι, καὶ ἀπάραχοι, ἀπέρωτοι, ὅτι ἀκενόςιοι, ὅτι συμπαθεῖς, ὅτι ὡπλανχοι, ὅτι ὑπομονητικοὶ, τὸ ὡρῶν, ὅτι ἡσύχιοι, τὸ ἀφιλάργυροι, ὅτι ἐγκρατεῖς, τὸ σωδῶν, καὶ ὡρόθυμοι πρὸς τὰς ἀρετὰς, τὸ ὑπήκοοι, ὅτι ἀκατάστατοι, τὸ πρὸς ἐκδοσεμῶν πρὸς τὰς θλίψεις, καὶ τὰς κινδύνους, καὶ πειρασμούς. μετὰ δὲ τέτῳ πάντων τῶν λεχθέντων ἀρετῶν, καὶ ὁμοιοῖαν, ὅτι τῶν συνδέσμων. ὥπως διὰ τέτῳ πάντων τῶν καλῶν ἔργων ῥυθώμεθα τὴν διαβολῇ κακοτεχνίαν, καὶ ἀπάτης, καὶ πλάνης, καὶ ἐκφυγῶ-

Tom. III.

μῶν

A manam gloriam despectui habentes, res universas hujus sæculi stercora existimantes, nihil Dei amorī anteponentes: verumtamen in bonis rebus unanimes, pacemque invicem, caritatemque servantes, sic omnia diaboli machinamenta fregerunt, omnemque ipsius malitiam debellarunt: neque Regum, neque tyrannorum iras formidantes, sed omnem diabolicum furorem per concordiam, **B** ac pacem dissolverunt, atque omnino exterminarunt, mutuatque pacem habentes, omnes diaboli aggressiones irritas reddiderunt, universam idolorum infaniam evertentes, tum diabolicas irrisiones pessum dederunt, tum philosophos indociles confuderunt, tum senatuum dogmata everterunt: Ecclesiæ fundamenta jecerunt: stabilierunt altare, reditumque in cœlum nobis demonstrarunt, ac per terrarum orbem salutis semen sparserunt. Hæc omnia facinora Sancti perpetrarunt non corporum robore, non armorum vi, sed per dilectionem in Deum, & proximum, mutuatque concordiam, & pacem. Nihil enim dilectione, ac pace præstantius. Propter hæc igitur egregia facta tanta gloria dignati sunt, atque amici, fratresque Domini sunt appellati: quum olim dixit Dominus ad ipsos: *Vos amici mei estis, si feceritis* **C** *secundum quod dico vobis.* Post resurrectionem vero alloquens mulieres: *E-* **D** *untes in Galilaam annunciate Fratribus meis, quod præcedam vos.* Idcirco in regeneratione duodecim sedium thronos ipsis promisit, ac judices adseffuros duodecim tribuum Israël, dixit Dominus. Eia igitur & nos, dilectissimi, eorum institutionem sectemur, eorumque imitemur virtutes, & soliditatem rectissimæ fidei, eorumque quietem in sæculo futuro, spem sinceram, & simplicem, dilectionem erga Deum, & erga omnes, animi eorum demissionem, atque patientiam, mansuetudinem, tranquillitatem, temeritatis cautionem, inanis gloriæ contemptum, commiserationem, & animi præstantiam, tolerantiam, lenitatem, & quietem, pecuniæ spretum, & continentiam, diligentiam, ad bonas actiones alacritatem, obedientiam, & constantiam, præparationemque adversus ærumnas, & pericula, & tentationes. Cum his vero omnibus supra dictis virtutibus concordiam, & illius vinculum: ut per hæc omnia bona opera liberemur ex dolosi diaboli arte, ac fallacia, & deceptione, atque effugiamus

Jo. 15. 13.

Mat. 28. 6.

Q q 2

mus

mus gehennam, & vermem, qui non dormit, & ploratum, dentiumque stridorem, & tenebras exteriores; atque æterni, immortalisque luminis compotes simus, in requiem, & gaudium perpetuum Domini nostri Jesu Christi: unde effugit dolor, & mœror, & singultus, ubi non est diabolus, qui nos oppugnat; ubi neque videre est, qui damnum infert, neque qui patitur: ubi mors non est contra mortis mala, sed lætitia, atque æterna exultatio. Hæc exoptemus, hæc æmulemur: hujus potiri conemur per nostram in mundo conversationem. Curramus, acceleremus gressum, dum adhuc dies est, antequam nos nox sine fine comprehendat, antequam janua claudatur. Accendamus animarum nostrarum lampades purificatione innocentiae, ut gaudentes cum dominico, atque immortalis Sponso in illius divinum tabernaculum intremus: creditum vero nobis sanctitatis habitum impollutum servare studeamus, ut cognoscat Dominus purum, atque immaculatum conservatum proprium donum a nobis, & beatam illam vocem Domini audiamus: *Venite benedicti Patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum est a constitutione mundi.* Et illud: *Euge serve bone, & fidelis; super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini.* In Christo Jesu Domino nostro, cui gloria, & potentia nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Matth. 25.
34.

Matth. 25.
22.

EJUSDEM SANCTI PATRIS NOSTRI EPHRAIM

ORATIO IN VANAM VITAM, ET DE POENITENTIA.

Ex Cod.
ms. Græco
Vat. 581. p.
159. & Cod.
Alexandr.
48.

Hæc oratio inter opera S. Jo. Chrysostomi tanquam non genuina, Tom. 12. prætermittitur.

Quotquot vitæ vanitatem, & perituras res reliquistis, contendite ne rursus cor vestrum ad ea convertatis. Divitiæ transeunt, & gloria perit, pulchritudo marcescit, & omnia commutantur, & tanquam fumus evanescent, & tanquam umbra abeunt, & tanquam somnium delentur. Ideo dicebat Salomon: *Vanitas vanitatum, omnia vanitas.* Ideo David psallebat dicens: *In imagine pertransit homo, sed & frustra conturbatur.* Vere enim frustra conturbantur, qui præsentis vitæ res diligunt.

Α μὴ τὴ μένειν, καὶ τὴ σκώληκα τὴ ἀκοίμητον, & τὴ κλαυθμὸν, καὶ τὴ βρυγμὸν τῆς ὀδόντων, καὶ τὸ ἔξωτερον σκοπὸς, καὶ τὴ τύχῃ μὴ αἰώνιος, καὶ ἀφάρτυ φωτὸς, εἰς τὴ ἀνάπαυσιν, καὶ αἰώνιον χαρὰν ἔχει Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὃς οὐκ ἀπέδρα ὀδύνη, καὶ λύπη, καὶ στεναγμὸς, ὅπως οὐκ ἐν εὐαγγελίῳ ἀντιπολεμῶν, ἐν δὲ οὐκ ἐστὶν ἀδικούντων, ἢ ἀδικησάντων ἰδεῖν. ὅπως οὐκ ἐστὶν δαίμονος **Β** καὶ τὴ θανάτου κακὰ, καὶ ἀφροσύνη, καὶ ἀγαλλίασις αἰώνιος. Ταῦτα ποθήσωμεν, ταῦτα ζηλώσωμεν, τέττα τυχεῖν ἀγωνισώμεθα ὡς τὸ ἐν κόσμῳ ἡμῶν ἀναστροφῆς. δρᾶσωμεν, ὅξυποθέσωμεν, ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἐστὶ, ὡς ἐν καταλάβῃ ἡμᾶς ἢ ἀπελεύτητος νύξ. ὡς τὸ ἀποκλεισθῶν τῷ θύρῳ, φωτισώμεν πᾶς τῇ ψυχῇ ἡμῶν λαμπάδας τῷ ἀγνισμῷ τῷ καθαρότητος, ἵνα χάροντες συνησέλθωμεν τῷ δεσποτικῷ, καὶ ἀθανάτῳ νυμφίῳ εἰς τὴ ἐράνιον αὐτῶν πασόν. Τὸ ὅ πιστεύοντες ἡμῖν τὴ ἀγιωσύνης χάρις ἀποδεδωκεν ὡς τῇ πνεύματι ἡμῶν, ἵνα ὁπλιώμεν ὁ δεσπότης ὁ ἰσχυρὸς δώρημα καθαρὸν, καὶ ἀμόλυτον φυλαχθῶν ὑφ' ἡμῶν. καὶ ἀκυσώμεν τὴ μακαρίας ἐκείνης φωνῆς τῷ δεσπότῃ. εὐχαριστετε οἱ ἀλογημένοι ἔπαυός μας, κληρονομήσατε τὴ ἡτοιμασμένην ἡμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Καὶ ὁ δὲ εὐλε ἀγαθὴ, καὶ πιστὴ, ὅτι ὀλίγα ἦς πιστὸς, ὅτι πολλὰ σε καταστήσω. ἔσελθε εἰς τὴ χάρις τῷ Κυρίῳ. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὃς δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν, καὶ αἰ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶ αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΟΥΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ.

Οσοι τὰ τῷ βίῳ μάταια καὶ ἀπολύμνητα παράγματα κατελίπατε, ἀγωνισάσθε, μὴ πάλιν τὴ ὑμετέρῃ καρδίᾳ εἰς αὐτὰ ἀποστρέφετε. τὸ πλεῖστον πρὸς ἐρχεῖ, καὶ ἡ δόξα ἀπώλεται. τὸ κάλλος μαρᾶνε, καὶ πάντα ἀλλοιωθῶν. ὡς καπνὸς ἀπώλεται, καὶ ὡς σκιά ὡς ἐξέλθῃ, καὶ ὡς ἐνύπνιον ἔξαλειφον. ὡς τὸ εἶπε ὁ Σολομών, ματαγότης ματαγοτήτων, τὰ πάντα ματαγότης. ὡς τὸ καὶ Δαυὶδ ἐψάλλε λέγων. ἐν εἰκόνι ἀπορρέει ἀνθρώπος, πλὴν μὴ τὴν ταράσσει. ὥτως γὰρ μὴ τὴν ταράσσει, οἱ τὰ τῷ πρῶτοντος βίῳ παράγματα ἀγαπῶντες.

πάντες· ὅτως μᾶτιν ταράσσον), μᾶτιν θορυ-
βῶν), μᾶτιν χαμαζόν), ἐπισυναγόντες καὶ
θυσανίζοντες τὰ μετ' ὀλίγον ἀπολύμα, ἀ-
πὸ λαβεῖν μετ' ἐαυτῶν ἢ δύαν). ἀλλὰ πάντα
καταλιμπάνοντες, γυμνοὶ ὡς ἐγεννήθημεν πρὸς
τὸ φοβερόν κελτὴν πορβόμῃ· καὶ πάντας τοὺς
θυσανύς, ἕς σιωπήσαντες, ἀπολέποντες· γυμ-
νοὶ· ἐλεεινοὶ· σκυθρωποὶ· σκοτεινοὶ· σιωπεύον-
τες· τεταπεινωμένοι· τετραχνηλισμένοι· ἐκφο-
βοὶ· ἐνδύμοι· κατηφῆς· ὀδυνηροὶ· εἰς γῆν δ'
πρὸς ὅσον ἔχοντες, καὶ τὸ μετ' ἀρχύτης καλύ-
πτοντες· ἕτως πορβόμῃ· ἕτως πρὸς ἀμῃ· ἕ-
τως ἀνιστάμεθα εἰς τὸ ἐκείνο τὸ μέγα, εἰς τὸ ἐκ-
εἶν τὸ φρικτόν, τὸ ἀπορροπώλητον, τὸ ἀδιω-
ροδόκητον, τὸ ἀκατάληπτον δικαστήριον· ὅπως οἱ
ἀγγελοὶ βέμβον· ὅπως ἔσονται οἱ φοβεροὶ τίθεν-
). ὅπως αἱ βίβλοι τῆς ἀνάξων ἀναγιγνώσκον). C
ὅπως ὁ ποταμὸς ἔσται πύρρος ἢ ἀσβεστός· ὅπως ὁ ἀ-
νήμερος σκώληξ· ὅπως τὸ ἀφώτιστον σκοπός· ὅ-
πως ὁ ἀθέρμαντος τάρταρος· ὅπως ὁ ἀσίγητος
βρυγμός καὶ ὀδυρμός τὸ ὀδόντων, ὅπως τὸ ἀκα-
τάπαυστον δάκρυον· ὅπως οἱ ἀσίγητοι στεναγμοὶ·
ὅπως τὸ ἀπορροπώλητον πόντος· ὅπως ὁ ἐκεί-
λος, ἀλλὰ θρηνητός· ὅπως ὁ ἐκείνιος φθόγγος, ἀλλὰ
ἔστος· ὅπως ὁ ἐκείνιος χαρμονή, ἀλλὰ στεναγμός·
ὅπως ὁ ἐκείνιος βρυγμός, ἀλλὰ κείνιος· φοβερόν ὅτως
τὸ ἀκῆσαι· φοβερόν ὅ τὸ ἰδεῖν πάντα τὰ κλίσι
ἰθαφτης ἀνιστάμεθα, καὶ σιωποῦμεθα, καὶ κατα-
ζοῦμεθα, καὶ ἀπολογισθῶμεθα ὑπὸ λόγων, ὑπὸ ἔρ-
γων, ὑπὸ ἐνθυμημάτων, ὑπὸ τῶ ἐν νυχτί, ὑ-
πὸ τῶ ἐν ἡμέρᾳ ὡς ἡμαρτε· μέγας φόβος τότε
ἀδελφοί· μέγας ἔστος, μέγας ἀνάγκη ἢ θρο-
νήν τότε, οἷα σὺν ἐποπτεῖ ἔγχετο, σὺν ἐθῷ ἔ-
ως τῆς ἡμέρας ἐκείνης· ὅτε οἱ ἀγγελοὶ πρὸς ἑα-
σιν· αἱ σάλπιγες βοᾶσι· τὰ ἄστρα πίπτουσιν· ὁ ἡλι-
ος σκοτίζεται). οἱ ἔρανοι ἐλίσσονται). ἡ γῆ πᾶσα
σαλεύεται). αἱ διώκαιες πρὸς ἑασιν· τὰ σερα-
φίμ βοᾶσι· τὰ χερυβίμ σείονται). ἰα αἶψα, ἰα
κάτω, τὰ ἐπίγεια, τὰ καταχθόνια ταράσ-
σονται), καὶ σαλεύονται). τὰ μνημεῖα ἀνοίγεται). τὰ
σώματα συνάγονται). τὰ κελύματα διβρῆζονται). F
πολύς ὁ φόβος· ἀσίγητος ὁ ἔστος· ἀνερμύ-
λινος ἢ ἀνάγκη, ἢ τότε γινόμενη· μέγας ὁ χει-
μῶν ἐκείνιος, μέγας ὁ κλύδων· χαλεπὴ ἢ
πρὸς ἑασιν· ἀκατάληπτος ὁ θόρυβος· μέγας ὁ
ὀλοθυγμός· ἀκῆσαι τῷ Δανιὴλ λέγοντος, ἐ-
θεώρη ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, ἕως ἔθ' ἰδόντες ἐπέ-
θη, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο· ὁ θρόνος
αὐτοῦ φλόξ πυρός· οἱ ἔρανοι αὐτοῦ πρὸς φλέγον·
ποταμὸς

A ligunt. Vere frustra conturbantur, frustra tumultuantur, frustra jactantur, qui coacervant, & cumulant quæ brevi tempore pereunt, quæ deportare secum nequeunt; sed omnia relinquentes, nudi sicut nati sumus, ad terribilem Judicem proficiscimur. Et omnes thesauros, quos collegimus dereliquentes, nudi, miserabiles, tristes, obscuri, contriti, B abjecti, obtorto collo, timidi, tremantes, demissa facie, dolentes, in terram vultu converso, eumque cum ignominia abscondentes, sic proficiscimur, sic consistimus ad illud magnum, ad illud horribile tribunal, quod non personam, non munera accipit, quod nostram cogitationem excedit. Ubi Angeli contremiscunt, C ubi throni terribiles ponuntur, ubi libri rerum actarum leguntur, ubi fluvius ignis inextinguibilis, ubi immittis vermis, ubi sine luce tenebræ, ubi frigidus tartarus, ubi stridulus fremitus, & dolor dentium: ubi irrequietæ lacrymæ, ubi querula suspiria, ubi inconsolabilis luctus, ubi non est risus, sed lamentatio, ubi non est vox, sed tremor, ubi non est lætitia, sed suspiria, ubi de- D licia non sunt, sed judicium, terribile quidem auditu, terribile vero visu, omnem creaturam repente excitatam, in unum coactam, supplicii affectam, rationemque reddentem verborum, atque operum, cogitationumque, quibus sive noctu, sive interdiu deliquit. Magnus pavor tunc, Fratres, magnus tremor, magna necessitas, quæ tunc imminet, qualis nunquam extitit, neque futura est ante illam diem: quando Angeli præcurrent, & tubæ resonabunt, cadent astra, & sol obscurabitur, cœli volventur, atque universus orbis concutietur. Potestates præcurrent, Seraphim clamabunt, Cherubim agitabuntur: quæ supra, quæque infra sunt, quæ in terra, & quæ sub terra sunt, turbabuntur, atque quatientur. Monumenta aperientur, & corpora congregabuntur: judicia instruentur. Multus timor, inexplicabilis terror, inenarrabilis necessitas, quæ tunc futura est. Ingens illa tempestas, ingens procella, gravis vicissitudo: incomprehensibilis tumultus, immanis ululatio. Audiamus Danielem dicentem. Videbam in visione noctis, donec throni positi sunt, & Antiquus dierum sedit. Thronus ejus flamma ignis, rota ejus ignis accensus. Fluvius

Fluvius igneus stetit in conspectu ejus. Millia millium assistebant ei, & decies centena millia ministrabant ei. Iudicium sedit, & libri aperti sunt. Horruit spiritus meus. Ego Daniel videns, & visiones capitis mei conturbaverunt me. Papæ! Propheta visionem futuri iudicii aspiciens territus est, & exhorruit. Et quid nobis erit expectandum, quum ad rem ipsam accedemus? Quando ab ortu solis usque ad occasum adstabimus nudi, & peccatorum sarcinam supra collum omnibus ostendemus. Tunc blasphemorum linguæ assidue adurentur, & non erit qui refrigeret. Tunc detrahentium dentes a sævis angelis conterentur, tunc garrulorum ora obstruentur ab igne: tunc avarorum manus suspensæ tremeant, atque abraße excruciantur. Tunc oculi innuentium immisericorditer eruentur. Ubi tunc parentes? Ubi fratres? Ubi pater, ubi mater, ubi amicus, ubi vicinus, ubi Regum ostentatio, ubi Principum potestas, ubi tyrannis, ubi iudicantium superbia, ubi tunc famuli, ubi famulæ, ubi vestium ornatus, ubi splendida calceamenta, ubi ornamenta annulorum, ubi serica, ubi byssina, ubi carnes, ubi species auri, ubi argenti strepitus, ubi deliciæ, ubi vinum copiosum, ubi equi, ubi horti, ubi domus ornata, ac calce illitæ? Ubi inanes suffitus, ubi custoditi thesauri, ubi lecti exornati, ubi ii, qui pauperes despiciabant, & sese ferebant tanquam immortales? Ubi qui pauperes dedecore afficiebant, ubi qui miseros averfabantur, ubi qui se putabant sapientes esse, ubi qui inter tympana, & choros bibebant vinum, & affluebant deliciis? Ubi qui ridebant assidue, & religiosos irridebant? Ubi qui servos laboribus conficiebant, ac timorem Domini habebant pro nihilo? Ubi qui pietatem in Deum execrabantur? Ubi erunt illa hora qui supplicia non credunt, & tanquam immortales se gerunt? Ubi erunt qui dicunt, edamus, & bibamus, cras enim moriemur? Ubi erunt, qui dicunt: da mihi hodie, & accipe die crastino? Ubi sunt, qui aiunt, fruamur his quæ heic sunt, & de iis, quæ ibi sunt posthac videbimus? Ubi sunt, qui inquiunt: benignus est Deus, & peccatores non punit?

A ποταμός πυρός ἔστηκεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. χίλια χιλιάδες πῦρσκηκεν αὐτῷ. καὶ μυρία μυριάδες ἐλατέρου αὐτῷ. κρίτην ἐκάθισεν, καὶ βίβλοι ἠνεῶχθη. ἐφίξε δὲ πνεῦμά μου. ἐγὼ Δανιὴλ ἰδὼν, καὶ αἱ ὁράσεις τῆ κεφαλῆς μου συνεπάρασόν με. βαβὰ! ὁ πρφήτης δὲ ὅραμα τῆ μελλούσης κείσεως ἰδὼν ἐφοβήθη, καὶ ἐφείξε. καὶ τί ἄρα ἡμεῖς μέλλωμεν ὑπομῆναι. ὅταν εἰς αὐτὰ τὰ τωράγματα εἰσέλθωμεν; ὅταν ἀπὸ ἀναπλῶν ἡλίας μεχεῖ δυσμῆς πῦρσάμεθα γυμνοί, καὶ τὸ φορτίον τῆ ἀμαρτίας ἐπὶ τῇ βαρχίλῃ πάσι δεικνύοντες. τότε πάντες βλασφημῶν αἱ γλώσσαι φλογίζον διηλεκτός, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ εὐροσίζων. τότε τῇ καταλαλούμεν οἱ ὀδόντες ὑπὸ τῷ ἀποτόμων ἀγγέλων συνεκείβον. τότε τῇ φλυάρων τὰ στόμα ἐκφράσων ὑπὸ πυρός. τότε τῇ φιλαργύρων αἱ χεῖρες κρεμώμεναι τρέμει, καὶ ξέωμεναι ὀδυρόν. τότε οἱ ὀφθαλμοὶ τῇ ἀφαιρόντων ἐξορύσσων ἀνελεημόνως. ποὺ τότε γονεῖς, ποὺ ἀδελφοί, ποὺ πατήρ, πῦ μήτηρ, πῦ φίλος, ποὺ γείτων, ποὺ ἡ τῇ βασιλέων φαντασία, ποὺ ἡ τῇ ἀρχόντων ἐξουσία, ποὺ ἡ τυραννὶς, ποὺ ἡ τῇ δικαστῶν ὑπερηφανία, ποὺ τότε ἡ δούλοι, ποὺ αἱ δαυλίδες, ποὺ ὁ καλλωπισμὸς τῇ ἰματίων, ποὺ τὰ λαμπρὰ ὑποδήματα, ποὺ αἱ κοσμήσεις τῇ δακτύλων, ποὺ τὰ σπικὰ, ποὺ τὰ βύσσιννα, ποὺ τὰ κρένη, ποὺ ἡ φαντασία τῇ χρυσῇ, ποὺ ὁ κτύπος τῇ ἀργύρῃ. ποὺ ἡ βουφή. ποὺ ὁ οἶνος ὁ πολὺς. ποὺ οἱ ἵπποι. ποὺ οἱ ὄξυδες. ποὺ αἱ οἰκίαι αἱ κκοσμημέναι, καὶ κοινάμεναι. ποὺ τὰ μαῖα καπνίσματα. ποὺ οἱ φυλαγμένοι θησαυροί. ποὺ αἱ κκοσμημέναι ἐκλίαι. ποὺ οἱ πῦρορδιντες τὴς πόνητας καὶ ὡς ἀθάνατοι ἀφαιρέμενοι. ποὺ οἱ ὀνειδίζοντες τὴς πτωχῶν. ποὺ οἱ ὀφθαλπέοντες τὴς ἐν ἀνάγκῃ. ποὺ οἱ νομίζοντες σοφοὶ εἶναι. ποὺ οἱ μὲν τυμπάνων καὶ χορῶν τῇ οἶνον πίνοντες, καὶ σπαταλῶντες. ποὺ οἱ ἀφαιρῶντες γελῶντες καὶ τοὺς ἀλαβῆς ἠμυκτηρίζοντες. ποὺ οἱ τὴς δούλους καταποντοῦντες, καὶ τῇ φόβον Κυρίου καταφρονοῦντες. ποὺ οἱ βδελυσσόμενοι τῇ θεοσέβειαι. πῦ εἰσὶν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ οἱ ἀπιστοῦντες τῇ κολάσῃ, καὶ ὡς ἀθάνατοι διακείμενοι. ποὺ εἰσὶν οἱ λέγοντες, φάγωμεν, καὶ πίωμεν, αὐτοὶ γὰρ ἀποθνήσκωμεν. ποὺ εἰσὶν οἱ λέγοντες, δός μοι τὴν σήμερον, καὶ λάβε τῇ αὐτοῖς. ποὺ εἰσὶ οἱ λέγοντες, ἀπολαύσωμεν τῇ ὥδῃ, καὶ αὐτοὶ τῇ ἐκείνῃ πάλιν βλέπωμεν. ποὺ εἰσὶ οἱ λέγοντες, φιλήσωμεν τὸν Θεόν, καὶ ἐκ κολάζει τὴς ἀμαρτάνωντας.

νοῦντας· ὡς πόσα μετανοήσουσι αἱ ταῦτα λέγοντες· πόσα κόπον, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐλεῶν αὐτὸς· πόσα φειάξουσι, καὶ οὐδὲν ὁ λυβύμενος· πόσα ἐαυτοὺς κατακόπτοντες ἔπωσι, οὐαὶ ἡμῖν ἐαυτοὺς ἐχλιδάλαμναι, ἐδιδασκόμεθα, καὶ ἐπρωσεύχομεν· ἐνεθετεύμεθα, καὶ ἐκατεφρονέμεν· διεμαρτύραντο ἡμῖν, καὶ οὐκ ὅπισθόμεν· ἢ γραφὴν ἀκύνοντες ἐαυτοὺς ἐπλανώμεν· δικαία ἢ κείρις τῷ Θεῷ· ὅντως ἀξίως καὶ δικαίως κολαζόμεθα· ὅντως ὡς ἐπράξαμεν, ἀπολαμβάνομεν· ὡς ἡμῖν ὅτι διὰ πρῶτον καὶ ἰσχυρὸν καὶ ἀκάθαρτον βασανίζομεθα· διὰ μικρὸν χρόνον ἀμελήσαντες τῷ ἀγνῷ πυρεῖ καταδικάζομεθα· διὰ δόξαν μικρὰν καὶ ἀπ' ἀνδρωτων, ἢ ἀληθὺς δόξης ἔξεπέλαμναι· διὰ μικρὰν βυφὴν ἢ τῷ πρῶτον βυφῆς ἐστερήθημεν· διὰ πλεῖστον ἀπολλύμενοι, ἢ πλεῖστον ἢ βασιλείας ἔξεπέλαμναι· ἐν τῷ ματαίῳ ἀγῶνι ἡμεῖς ἀπηλάσασθαι· ἀλλ' ἐν αὐτῷ οἱ μὴ ἀπολάσαντες ἀφραγνόν· οἱ νηδύσαντες βυφάσιν· οἱ ἀγνῶσαντες ἐαυτοὺς, εἰς τὸ ὑβρίον νυμφῶνα χορεύουσιν· οἱ κλαύσαντες μικρὸν, ἀγνῶς ἀγάλλονται· οἱ καταφρονήσαντες ἢ ἐπιγείῳ, ἀπέλαβον τὰ ὑβρίδια· μόνοι ἢ ἡμεῖς οἱ ἀδελφοὶ τῇ κολάσει ἀξίως πρῶτον δέχονται· καὶ νῦν κραζόμεν, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ σώζων· ἵνα μὴ ὅτι καὶ ἡμεῖς μετ' ἐκείνων τὸ ἀφρόνῳ τὰ ποιῶντα ῥήματα ἐν τῷ μέλλοντι ἀγῶνι ἔπωμεν, δάτε προφθάσωμεν ὅτι ἐαυτὸ τέλος· προλάβωμεν τὸ κλέπην τὸ ψυχῶν ἡμῶν· δράμωμεν, ὡς καμρὸν ἔχωμεν· φειάξωμεν μελανοήσωμεν· ἔξυπνιασθῶμεν, πρῶτον καλῶς, ἐκ τῷ ὑπὸν τὸ ράθυμίας ἡμῶν, ἐκ τῷ βάρους τὸ ἀμελείας· ὑψώσωμεν χεῖρας πρὸς τὸ δυνάμενοι σώσαι, καὶ ἔπωμεν Ἰησοῦ Χριστὸν σώσον, ἀπολλύμεθα· σπένδωμεν μόνοι πρὶν ὁ ἥλιος δύσει, πρὶν ἢ θύρα ἀποκλεισθῇ· ἐπὶ τὴν ἢ νύξ καταλάβοι· οὐδὲν ἐργάζε· ἐπὶ τὴν ἢ πανήγυρις ἢ βίβλυ· οὐκ εἰς παραγματού· ἐπὶ τὴν δὲ δέα· οὐδὲν, οὐδὲν φεφάν, οὐδὲν ἀγωνίζε, οὐδὲν πυκνῶν· διὸ πρῶτον καλῶς, δράμωμεν, δρόμον γὰρ χρεῖα ἀδελφοί, ἢ δρόμον σφοδρῶς, ἵνα φθάσωμεν, ἵνα μὴ ἢ ἡμεῖς κρέσαντες, ἀκύνωμεν, οὐκ οἶδα ὑμεῖς, ὅξυποδίσωμεν, ἀδεαθῶμεν· πόσα τὸ δεσπότην ἀνιμῶμεν; πόσα τὸ ἀεργῆν προξύνωμεν; αὐτὸς ἀεργεῖ, καὶ ἡμεῖς καταδικάζω ἀγνοῦμεν· αὐτὸς οἰκτερεῖ, ἢ ἡμεῖς ἀδεαθῶμεν· αὐτὸς βέφα, σκέπῃ, προσοφτα, καὶ ἡμεῖς καταδικάζω ἡμέραν τὰς αὐτὰς ἐνπλάσ πρῶτον βιόντες οὐκ ἀχυνόμεθα· ἀχυνθῶμεν λοιπὸν· ὁ γὰρ καμρὸς ἡγγικε, ἢ ἡμέρα ἐφθάσε· καὶ

nit? O quanta poenitentia capientur, qui hæc dicunt! Quam plangent, & non erit, qui eorum misereatur! Quanta fundent suspiria, & nemo erit, qui redimat. Quam seipfos contudent, & dicent: Væ nobis, nos ipsos illufimus: edocebamur, & minime attendebamus: admonebamur, & minime pendebamus. Nos obtestabantur, & non credebamus: scripta sacra audientes nos ipsos fallebamus. Justum judicium Dei: profecto jure, meritoque punimur. Vere eorum quæ fecimus, fructum recipimus. Væ nobis, quia propter paucillam, atque impuram voluptatem discruciamur: per breve tempus inertiae dediti, ad æternum ignem condemnati sumus. Ob gloriam inanem, atque inhumanam, a vera gloria excidimus. Ob breves delicias, paradisi deliciis orbatii sumus. Propter pereuntes divitias, Regni divitias amifimus. In hoc sæculo vano nos delectati sumus: sed in eo, qui non fructi sunt, nunc lætantur: qui jejuniis indulferunt, oblectantur: qui se puros servarunt, in cœlesti thalamo choreas ducunt: qui paululum plorarunt, in æternum exultant: qui terrena despexerunt, cœlestia receperunt. Soli nos infelices suppliciis merito traditi sumus: & modo clamamus, & non est qui misereatur; ingemifcimus, & non est, qui liberet. Ne igitur etiam nos cum illis infipientibus ejusmodi voces in futuro sæculo effundamus, venite anticipemus finem nostrum, prævertamus furem animarum nostrarum, Curramus, dum tempus habemus. Ingemifcamus, poenitentiam agamus, expurgifcamur, obsecro, a fomno socordiae nostræ, ex onere negligentiae extollamus manus ad eum, qui potest salvos facere, dicamusque: Jesu Christe, salva, perimus. Festinemus solum ante quam sol occidat, ante quam janua claudatur: postquam janua clausa fuerit, nemo operatur: postquam conventus vitæ dissolutus fuerit, nemo negotiis operam dat: postquam spectaculum finem habuit, nemo coronatur, nemo certat, nemo pugnis contendit. Ideo, obsecro, curramus: cursu enim opus est, fratres, & cursu veloci: ut perveniamus, ne & nos pulsantes audiamus: Nescio vos: celeriter pedem moveamus, erubescamus: Quoties Dominum contempsimus, quoties beneficium irritavimus! ipse beneficia largitur, & nos quotidie ingrati sumus: ipse miseretur, & nos aspernamur: ipse nutrit, defendit, præcavet, & nos in dies singulos ipsius mandata transgredientes, non confundimur. Erubescamus in posterum: tempus enim appropinquavit, & dies advenit, & oportet

oportet nos rationem redere ei totius vitæ nostræ. Abstineamus deinceps ab immoderatis voluptatibus, a turpi risu, ne amare lugeamus. Definamus tandem conviciis fratres afficere, injuriis persequi, odio prosequi. Definamus pecunias congerere, delicate vivere, scortationibus indulgere. Demus operam precibus, obsecrationibus, jejuniis, poenitentiis, & novæ vitæ commutatæ argumenta præbeamus. Confiteamur, convertamur, Fratres. Conversionis enim tempus: poeniteat nos, poenitentiae enim tempus est, & lacrymarum multarum. Demonstremus Deo poenitentiam sollicitam, & Judicii diem in mente habitam, peccatumque tandem nobis execratum, sententiam vero correctam. Laboremus, quæso, heic breviter, ne ibi longis suppliciis castigemur: breve certamen ineamus, ne subdamur poenis æternis. Tempus prope est, at vero judicium longum, & finis propinquus. Timor multus, & nullus liberator. Quæret enim unusquisque tempus, quod male perdidit, & minime inveniet. Væ negligentibus, quia requireret aquæ guttam adustus, & minime reperiet. Væ ei, qui non credit, quia in æternum punietur. Væ ei, qui poenitentiam non agit: quia ad severissimum judicem ibit. Væ ei, qui non currit, quia immitibus angelis tradetur. Qui aurum perdit, invenit alium: qui tempus perdit, Fratres mei, aliud pro illo non reperit. De reliquo ne pareamus nostris corporibus, sed illa affligamus, quia *Beati qui lugent, qui esuriunt, & sitiunt*. Etenim corpus lutum est, & veniet hora, diesque terribilis, & mala, & improvvisa: & terra in terram ibit, & pulvis iterum pulvis fiet. Vigilemus, obsecro, itineri insistamus, ad sobrietatem redeamus. Veniet enim hora, & omnino veniet. Ne nos ipsos fallamus. Jam vero genio indulgeamus, tandem aggeremus divitias quinquaginta annis, aut centum, & post hæc senectus, & post hæc quid? Impotentia, & post hanc terribilis illa hora, quæ ab omnibus expectatur, & horretur, & negligitur. Magnum est videre animam separatam a corpore, magna hora necessitatis illius, quando vox occupabitur, quando lingua verbum clarum proferre non potest. Deinde vertimus oculos indefinenter huc, atque illuc, & adstantes nobis amicos, vel fratres non internoscimus. Et si forte cognoverimus, ipsos alloqui non possumus. Filios lamentantes, ac lugentes videmus, atque hoc affecti

A δὲ ἡμεῖς λόγοι αὐτῶ δὲνα διόλῃ τῷ βίῃ ἡμῶν. παυσώμεθα λοιπὸν τῆς ἀμέτρῃ τρυφῆς, τῷ ἀγῇ γέλωτι. ἵνα μὴ κλάσωμεν πικρῶς. παυσώμεθα λοιπὸν τὰς ἀδελφὰς λοιδορῶντες, ἀδικῶντες, μισῶντες. παυσώμεθα θησαυρίζοντες, σπαταλῶντες, πορνείοντες. χολάσωμεν τὴν πρὸς ἀλλήλους, τὴν δέησιν, τὴν νηστείαν, τὴν μετανοίαν, καὶ ἐπιδιδάσκωμεθα βίον νέον ἐν ἡμεῖς. **B** λαγμένον. ὁμομολογησώμεθα, ἐπιτρέψωμεν ἀδελφοί. ἐπιτροφῆς γὰρ καρὸς. μετανοήσωμεν, μετανοίας γὰρ ὁ καρὸς, καὶ δακρύων πολλῶν. δειξώμεν θεῷ μετανοίαν ἐν ἡμέρῃ, & κείσεως ἡμέραν μεμελετημένην, & αἵμαρτίαν λοιπὸν πρὸς ἡμῶν μεμισημένην. γινώσκω ὅτι δι-
C ορθεύμεν. πονέσωμεν, ὡς ἀκαλῶς ὡς μικρὸν. ἵνα μὴ κολασθῶμεν ἐκεῖ πολὺ. ἀγωνισώμεθα πρὸς τὴν ἀνάγκην, ἵνα μὴ βασανισθῶμεν ἀνίως. ὁ χρόνος ἐγγύς, ἢ ὅτι κείσεως μακρὰ, καὶ ὅτι τέλος ἐγγύς. ὁ φόβος πολλὸς, & ὁ λύων σφοδρὸς. ζητήσεως γὰρ τὴν καρὸν ἔκαστος, ὃν κακῶς ἐδιδάκ-
D νησε, & ἔχ ὁρήσει. οὐαὶ τῷ ἀμελοῦντι, ὅτι ζητήσεως εἰς τὴν ὕδατος φλεγμονήν, & ἔχ ὁρήσει. οὐαὶ τῷ ἀπιστῶντι, ὅτι ἀνίως κολάζε-
E οὐαὶ τῷ μὴ μετανοῶντι, ὅτι πρὸς αὐτὴν κείσεως ἀπώρχει. οὐαὶ τῷ μὴ βέχοντι, ὅτι πρὸς ἀποτόμους ἀγγέλους ὡς ἀδίδου. χρυσὸν ὁ ἀπώλων δίδεικε ἄλλον. χρόνον ὁ ἀπώλων, ἀδελφοί μου, ἔχ δίδεικε ἄλλον ἀντὶ αὐτοῦ. λοιπὸν μὴ φεισώμεθα τῇ ἐαυτοῦ σωμάτων. ἀλλ' αὐτὰ κατατείλωμεν. ἐπειδὴ μακάριοι οἱ πονοῦν-
F τες. οἱ πονοῦντες & διψῶντες. ὅτι γὰρ σάμα πληρὸς ἐστὶ & ἐλθούσης ὥρα, & ἡμερὰ φοβερά καὶ ποιηρὰ, καὶ ἀποκατήρητος. καὶ εἰς γῆν ἢ γῆ πορεύσεται, καὶ ἡ κόνις πάλιν κόνις γίνε-
ται. νήλωμεν, δυσωπῶ, ὅσοι πορεύσονται. ἀννήλω-
μεν. ἐλθούσης γὰρ ὥρα, καὶ πάντως ἐλθούσης. μὴ ἐαυτοὺς ἀπατήσωμεν. εἴπα καὶ βυθώμεν. εἴπα καὶ πλετώμεν ποντήκοντα ἔτη ἢ καὶ ἑκατὸν. καὶ μὴ τῷ γήρας. καὶ μὴ τῷ τί; ἀδυναμία. & μὴ ταύτην ἢ φεικτὴν ἑκείνην ὥρα ἢ ὡς πάντων πρὸς δοκομένη καὶ φεικτομένη, καὶ ἀμελεμένη. μέ-
γα δὲ ἐστὶν ἰδοὺ ψυχὴν χωρίζωμένην ἐκ τοῦ σώματος. μεγάλη ὥρα τῇ ἀνάγκῃ ἐκείνης. ὅταν ἡ φωνὴ κρα-
τηθῇ. ὅταν ἡ γλῶσσα τὴν λόγον εἰπεῖν καθαρὸν ἐ-
δύναται. εἴπα σρέφουμεν τὰς ὁφθαλμοὺς ὡς καὶ ὡς σιωχῶντες. καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους ἡμῶν φίλους ἢ ἀδελφὰς ἢ γνωρίζομεν. εἰ πάχα καὶ γνωρίζομεν, πρὸς αὐ-
τὰς φθέρουσαν ἢ διωκόμεθα. πὰ τέκνα οὐδυνώ-
μεθα. καὶ δακρύοντα βλέπομεν. καὶ τὸν πόνον τῶν

τῶν ἔχοντες πορνούμεθα ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ
 ὁκέεσι μέμνηται πράξεων, ὁκέεσι φίλων, ὁκέεσι
 ἄλλῃ φροντίσι συσέχει ἡμᾶς, εἰ μὴ τῇ ἡμετέ-
 ρῳ ἀναπνοῇ, καὶ πῶς ἀπαντήσωμεν τῷ
 κριτῇ; καὶ ὅποια ἄρα ἀπολογία εἴπωμεν, καὶ
 ποῖαν ἀφ᾽ ἑσθῆος λάβωμεν; καὶ ποῖος ἄρα τόπος δέ-
 ξεῖ ἡμᾶς; ἅπαντα ὡς ταῦτα ἐκθυμώμεθα, ὁ
 ἀφ᾽ ἑσθῆος ἐφίστανται ἡμῖν ἄγγελοι ἀπόστομοι τοῦ
 Θεοῦ ἀπεσταλμένοι· τότε ἡμῶς τέτυκται θεωρεῖ-
 ντες, καὶ τὴν ἐπιδημίαν αὐτῶν φεύγοντες· εἰ ἄ-
 ρα ἀνθρώποι οὗτοι ὄντες, πῶς μέλλωμεν
 παράσκειν, καὶ τὴν κλίτης φάλαγγιν δοκιμάζοντες,
 μὴ δυνάμενοι ᾗ· τότε προσέχομεν πρὸς αὐτοὺς
 ἐλεηνοίας ὁφθαλμοῖς ὡς ἐν γυναικὶ πρὸς ὄψιν,
 καλῶντες, δυσωπῶντες, γονυπετοῦντες, ἱκετεύ-
 οντες, βοῶντες ἐλεήσατε ἡμᾶς φιλάνθρωποι ἄ-
 γιοι ἄγγελοι, λέγοντες, ἐλεήσατε ἡμᾶς· μή-
 με ἀκαρπον καὶ ἀκάθαρτον πρὸς τὸ κτίσιον ἀπε-
 νέγκατε, μή με ἀμαρτωλὸν ὅς σῶματος χωρίση-
 τε, μὴ, δέομαι ὡς δυσωπῶ, ἐάσατέ με ὀλίγον
 χρόνον ματαιοῦσά, στενάξαι, πένθῃσά, ἐλεη-
 μοσύνας ποιῆσά· δυσωπῶ, δυσωπῶντήν· ἐπι-
 δὴ κακῶς τὸ ἐαυτοῦ βίον ἐδαπάνησα, ὡς ἀνέλω-
 σα· ταῦτα πρὸ ἡμῶν ἀκούοντες οἱ ἄγγελοι λέ-
 γουσι πρὸς ἡμᾶς· ὦ ψυχὴ ἐλεεινὴ, ὦ ψυχὴ
 παπεινὴ, πάσας τὰς ἡμέρας σου ἐν ἀμελείᾳ ἔ-
 ζῃσας, καὶ ἄρτι μετανοήσας θείας; ὦ ψυχὴ
 λοιπὸν ὁ ἥλιος ἔδυσε, λοιπὸν ὁ χρόνος σου τε-
 τέλεσται· ἡ ἐκκοπὴ ἐφ᾽ ἡσυχίας· ὁ Θεὸς ἐκέλευ-
 σεν, ἀθλία ψυχὴ, ὁξελευσέτω σε ἐν πυλῶνι αἰ-
 ωνίοις καὶ τὰς πράξεις σου· ὁκέεσι σοι λοιπὸν
 ἐλπίς· ὁκέεσι σοι λοιπὸν σωτηρία, ἀλλ᾽ αἰώνιος
 τιμωρία· ταῦτα ἀκούοντες καὶ πιστεύοντες ἀληθι-
 νὰ, ὡς ὁ μύθος, ἀγωνισώμεθα πρὸς τὴν ὥραν
 ἐκείνην ὡς ἀποσπασμένοι εἴμεθα, καὶ ἐν σωτηρίᾳ ἐν
 ἀμαρτίᾳ ἔσμεν, ἀλλ᾽ ἀνακόψωμεν τὰς μετα-
 νοίας, μὴ πλανηθώμεν ἀδελφοί· κείσε ἐστὶ καὶ
 κόλασις αἰώνιος, καὶ πῶρ ὁσέσον, καὶ σκώληξ
 ἀτέλευτος, καὶ σκότος ἔξωτερον, καὶ πύρρατος,
 βρυγμὸς ὀδόντων, καὶ κλαυθμὸς, ὡς ὁ Κύριος
 ἐν διαβόλοις ὅλων τέτων ἐμνημόνευσε, καὶ ὁ
 ψαλμὸς· ὁ ἔρως ὡς ἡ γῆ πρὸς τὸν ὄρειον, οἱ
 λόγοι μου ὡς μὴ πρὸς τὸν ὄρειον· διὸ φοβηθώμεν,
 καὶ φεύγωμεν πάντες οἱ ἐν ἀμαρτίᾳ ζήσαντες,
 καὶ σωθῶμεν μετὰ τῶν ἁγίων σωσάμεθα
 ἡμῶν ἀλλ᾽ ὡς μετανοίας· μὴ εἴποις μοι, ἐκλε-
 ψα, ἐφόνευσα, καὶ ὡς δέχεσθαι ὁ Θεός· ἐπὶ ὄ-
 ρα, ὡς ὁκέεσι μου ὁ Θεός· μηδὲν ποιῶν
 εἴποις· δέχεσθαι πάντας ὡς τὸ ληστὴν, ὡς τὸν
 Τὸν. III. πόρνον,

A affecti dolore proficiscimur. In illa ho-
 ra actionum sollicitudo non est, neque
 amicorum, neque ulla alia cura tenet
 nos, nisi nostrorum delictorum. Et quo
 pacto Judicis in conspectum ibimus? Et
 quam defensionem afferemus? &
 quam indulgentiam obtinebimus? Et
 qualis tandem locus nos recipiet? Tan-
 dem dum hæc cogitamus, repente immi-
 nent nobis angeli truces a Deo missi.
 B Tunc nos illos aspicientes, adventumque
 eorum horrentes, si forte imparati inve-
 niemur, quanta perturbatione capiemur,
 & a cubili fugere cupientes, vires defi-
 cient! Tunc aspiciemus ipsos oculis mi-
 serabilibus, & tristi vultu, orantes,
 deprecantes, supplicantes, obtestantes,
 clamantes: Misere mini nostri Angeli
 sancti benigni: dicentes: misere mini
 nostri: ne me sterilem, & impurum
 C ad Creatorem abducatis, ne me peccato-
 rem a corpore separetis, ne quaeso, at-
 que obtestor. Sinite me, ut parvo tem-
 pore poenitentiam agam, suspirem, lu-
 geam, misericordiae operibus vacem,
 Exoro, placamini, quoniam male meam
 vitam impendi, atque consumsi. Hæc
 a nobis audientes Angeli respondent no-
 bis: O misera anima, o anima vilis,
 D omnes dies tuos negligenter duxisti, &
 modo poenitentiam agere vis? O ani-
 ma, denique sol occubuit, denique
 tuum tempus finitum est: excisio ad-
 venit, Deus jussit; infelix anima,
 te exire in portis æternis secundum
 opera tua. Non est tibi jam salus,
 sed æternum supplicium. Hæc audien-
 tes, & vera credentes, non fabulosa,
 E contendamus ante illud tempus bene
 esse parati: & quamvis in consuetudine,
 in peccatis simus; sed abscindamus
 illa poenitentiis: ne decipiamur, fra-
 trēs. Judicium est, atque æternum
 supplicium, & ignis inextinguibilis, &
 vermis, qui non moritur, & tenebræ
 exteriores, & tartarus, & fridor
 dentium, & ejulatus, sicut Domi-
 nus in Evangeliiis horum omnium
 F mentionem facit, & non mentitur.
 Cælum, & terra transibunt, verba
 autem mea non prateribunt. Idcirco
 formidemus, atque horreamus om-
 nes, qui in peccatis viximus, &
 curemus ut cum Angelis numere-
 mur per poenitentiam. Ne dicas
 mihi: furatus sum, occidi, neque
 me suscipit Deus, scortatus sum, neque
 me audit Deus: nil tale dicas. Sus-
 cipit omnes, sicut latronem, sicut a-
 dulteram,

Matth. 24.

adulteram, sicut publicanum. Solum ne obdormiscamus, oro, ne simus negligentes pulsando per poenitentiam, & dicendo: *Domine aperi nobis, aperi nobis indignis, vilibus, & peccatoribus propter nomen sanctum tuum.* Ne claudas, te deprecamur, ne orbis nos misericordia tua, gloria tua, regno tuo: tu enim es Deus nostri pauperum, & omni alia spe carentium: & tuum est regnum, & potestas, & gloria Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

A πόρνω, ὡς τὸ τελώϊω· μόνον μὴ ἀφυπνώσω-
μαι, πῶς καλῶ, μὴ ῥαθυμήσωμεν κρυόντες
ἀφ' μετανοίας, καὶ λέγοντες· ἀνοιξόν ἡμῖν
δέσποτα, ἀνοιξόν ἡμῖν ἀναξίως τοῖς ταπει-
νοῖς καὶ ἀμαρτωλοῖς ἀφ' ὅ ὄνομα σε ὁ ἅγι-
ον· μὴ κλείσης, δυσωπήσῃς· μὴ τερήσης ἡ-
μᾶς τῷ ἐλέει σε, τῷ δόξῃ σε, τῷ βασιλείᾳ
σε· σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν τῷ πτωχῷ, καὶ
B ἀπηλπισμένων, καὶ σοὶ ἔστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ
δύναμις, καὶ ἡ δόξα τῷ πατρὶ, καὶ τῷ υἱῷ,
καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι ἰσὺν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τὰς
αἰῶνας πάντων αἰώνων· Ἀμήν.

E J U S D E M

DE CONVERSATIONE FRATRUM
MUTUA IN CONCORDIA,
ET DILECTIONE.

Τ Ο Υ Ἀ Υ Τ Ο Υ,

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝ ὉΜΟΝΟΙΑ
C ΚΑΙ ἈΓΑΠῃ ΣΥΝΔΙΑΓΕΙΝ
ΜΕΤ' ἈΔΕΛΦΩΝ Οἱ ἈΔΕΛ-
ΦΟΙ.

Ex Codice
Grac. Cle-
ment. Vat.
62. pagina
154.

Fratres debent in dilectione mul-
ta convivere invicem, five
orent, five Scripturas legant, five
aliquid quidpiam faciant, oportet
mutuæ dilectionis fundamentum ha-
beant: atque ita quod placitum
est Deo, in iis exercitationibus fieri
potest. Et qui operantur, & qui
orant, & qui legunt, omnes pos-
sunt in simplicitate, atque integritate
versantes alternis capere utilitatem.
Cur enim scriptum est: *Fiat volun-
tas tua, sicut in caelo, & in terra?*
Matth. 6. Ut quemadmodum Angeli manentes si-
mul in magna concordia, & dile-
ctione, & pace versantur, & non
est ibi elatio, vel invidia, vel conten-
tio, sed amor, & sinceritas mutua:
sic & fratres ut sint inter se. Accidit
enim ut triginta sint simul, tota die,
ac nocte perseverare non possint, sed
quidam ex eis orationi vacent horas
sex, & legere velint, alii ex ipsis
faciant aliquod opus: itaque de-
bent, si quid faciunt, fratres
cum dilectione, & lætitia mutuo ver-
sari: & qui operatur de orante sic
dicat: frater meus non possidet totum
thesaurum: communis est, & ego
quoque habeo. Et orans de legente di-
cat: quod ille ex lectione emolumen-
tum capit, in meum lucrum vertitur.
Et qui operatur sic dicat: famula-
tus, quem ego præsto, communis est
utilitas. Quemadmodum enim multa
cor-

OΙ Ἀδελφοὶ ὁφείλουσιν ἐν ἀγάπῃ πολλῇ
συνεῖναι ἀμύλως, ἢτε ὄχοντα, ἢτε
ἀναγιγνώσκοντες γραφάς, ἢτε ἑτέρου ἢ ποιῶν, ὁ-
φείλουσιν δὲ θεμέλιον τῆς ἀγάπης ἔχειν πρὸς ἀ-
λήλως· καὶ ὅπως δύνανται διδοῦναι Κυρίῳ θμέ-
λιον εἰς ἐκείνας πᾶς πρῶτος· καὶ οἱ ἐργαζό-
μενοι, καὶ οἱ ἀρχόμενοι, καὶ οἱ ἀναγιγνώσκοντες,
πάντες δύνανται ἐν ἀπλότῃ καὶ ἀπεραγομένη ἀφ' ἑ-
αυτῶν ἀμύλῳ ὡφελῆσθαι· τί γὰρ λέξα-
ται, γεννηθήτω δὲ θέλημά σου ὡς ἐν ἑρανῶ καὶ
ἔσθι τῇ γῆς· ἵνα ὅν ἔσθον οἱ ἀδελφοὶ συνόντες ἐν
ὁμονοίᾳ πολλῇ ἐν ἀγάπῃ, ἐν εἰρήνῃ ἀφ' ἑαυτῶν,
E καὶ ὅσα ὄντι ἐκείνῃ ἐπ' ἡμῶν ἡ φθόρος, ἡ εἰς, ἀ-
λλὰ ἀγάπη καὶ εὐκλεία μετ' ἀμύλῳ, ὅπως
ὅτι οἱ ἀδελφοὶ ἵνα εἰσὶ μετ' ἀμύλῳ· συμβαίνει
γὰρ τινες ἐκείνῃ βιάονται ὑπὸ δὲ ἐν, ὅλῳ τῷ ἡ-
μέρῳ καὶ τῷ νύκτι ἐδύνανται πρῶτος καρτερεῖν, ἀμύ-
λως ἀπὸ τῆς χολαζῆς τῇ ἀρχῇ ὥρας ὅσας, καὶ βί-
βοντες ἀναγιγνώσκοντες· ἄλλοι δὲ αὐτῶν πρῶτος
ἀφ' ἑαυτῶν ἀμύλῳ, ἄλλοι δὲ αὐτῶν ἐργαζόμενοι ἢ ἐργον·
F λοιπὸν ὁφείλουσιν εἰς ποιῶν οἱ ἀδελφοὶ ἐν ἀ-
γάπῃ, καὶ χαρᾷ ἐκείνῃ μετ' ἀλλήλων, καὶ ὁ ἐργα-
ζόμενος ὅπως τῷ ἀρχόμενῳ ὅπως εἴπῃ, ὅτι ὁ ἀ-
δελφός μου ἐκείνῃ τῷ θησαυρὸν, ὅπως κοινῶν ἔ-
στι· καὶ ἔχω πᾶν· καὶ ὁ ἀρχόμενος ὅπως τῷ ἀ-
ναγιγνώσκοντι εἴπῃ· ὅτι ἐκείνῃ ὡφελῆται εἰς τῷ
ἀναγιγνώσκοντι, εἰς ἐμὸν κέρδος πρῶτος· καὶ ὁ ἐρ-
γαζόμενος ὅπως εἴπῃ· ὅτι τῷ ἀφ' ἑαυτῶν, ἢ
ποιῶν, κοινῇ ὄντι ὡφελῆται· ὡς γὰρ τὰ μέλη
τῷ

τὸ σώματος πολλά ὄντα ἐν ὅτῳ σώματι, καὶ βιωθῆς
 ἀλλήλων, εἰ καὶ ἑκάστον ἴδιον ἔργον ἐκτελεῖ,
 πλὴν ὁ ὀφθαλμὸς ὑπὲρ ὅλων τῶν σώματος βλέ-
 πει, καὶ ἡ χεὶρ ὑπὲρ ὅλων τῶν μελῶν ἐργάζε-
 ται, καὶ ὁ πῦς περπατᾷ ὅλα τὰ μέλη περιφε-
 ρῶν, καὶ ἀλλήλοις συμπάσκει· ἔτι καὶ οἱ ἀδελφοὶ μέ-
 λη ἀλλήλων εἰσὶν, καὶ μήτε ὁ ἀρχόμενος κείνῳ
 ἐργαζόμενος ἀλλ' ἢ τί σὺ ἀρχεται, μήτε ὁ ἐρ-
 γαζόμενος κείνῳ ἀρχόμενος, ὅτι ἑκάστος περ-
 πατᾷ, καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι· μήτε ὁ ἀρχόμενος τὸν
 ἕτερον κείνῳ, ἀλλ' ἑκάστος εἰς ποιῶν, ὁ ἀναγι-
 νώσκων τὸν ἀρχόμενον, ἵνα ἔχῃ ἐν ἀγάπῃ καὶ χα-
 ρίτι λογισμὸς ὅτι καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀρχεται· ὁ
 δὲ ἀρχόμενος περὶ τῶν ἐργαζομένων τῶν αὐτῶν, ὅτι
 ὁ ποιῶν, εἰς κοινὴν ὠφέλειαν ποιῶν, καὶ ἕτος δύνα-
 ται ὁμοφρονίᾳ πολλῇ ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγά-
 πης, καὶ τῆς ἐριμίας κρατεῖν ἀλλήλους καὶ συνδι-
 γναι μετ' ἀλλήλων ἐν ἀκεραϊότητι καὶ ἔτι γινέται
 ἀδελφία Κυρίᾳ· ὁ δὲ κεφαλαιοδεύων ὅλον δη-
 λούει αἱ προσκαρτερήσεις τῶν ἀρχόντων, πολλὴν
 ἐν ζητείῳ, ἵνα τίς ἔχῃ τὸν θησαυρὸν τῆς ψυ-
 χῆς αὐτοῦ καὶ τὴν ζωὴν· εἴ τις ὅτιν ὁ Χριστὸς ἐν
 τῷ νῶ, εἴτε ἐργάζεται, εἴτε ἀρχεται, εἴτε ἀ-
 ναγινώσκει, ἵνα ἔχῃ ἐκείνους ὁ κτῆμα τῆς πνεύ-
 ματος, ὁ μὴ περρχόμενος· εἰς δὲ τινες λέ-
 γοντες τῶν, ὅτι ὁ Θεὸς μόνος καρπὸς φανερός
 ἀπατᾷ περὶ τῶν ἀνθρώπων· τὰ δὲ κρυπτά ὁ Θεὸς
 φανεροῖ· ἔχ' ἔτι τῶν εἶναι τὰ θαύματα, ἀλλ'
 ὥστε εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀσφαλίζεται τις,
 ἔτι ὅφειλε καὶ ἐν τοῖς λογισμοῖς ποιῶν ἀγάπην
 καὶ πόλεμον· ἀπατᾷ γὰρ σε ὁ Θεὸς ἵνα ὀργι-
 θῇς σεαυτῷ, καὶ μὴ χεῖν ποιήσης μὴ τοὺς σε,
 καὶ μήτε συμφωνήσης, μήτε συνδυάσῃς τοῖς
 λογισμοῖς τῆς κακίας· λοιπὸν δὲ ἐκείνῳ τῷ ἁ-
 μαρτίᾳ, καὶ ὁ συνὸν κακὸν καὶ τῷ ἀντιπαλάσσῃ
 μέχεσθαι, Θεοῦ ἐστίν· εἰ γὰρ σὺ ἐδύου ἔτι ποι-
 ῆσαι, τίς χρεῖα λοιπὸν τῆς ἐλεύσεως τῆς Κυρίᾳ;
 ὡς γὰρ σὺ εἶναι τὸν ὀφθαλμὸν ἰδεῖν ἄνευ φωτός,
 ἢ λαλῆναι ἄνευ γλώσσης, ἢ ἀκῆναι ἄνευ ὠτός,
 περπατᾷν ἄνευ ποδῶν, ἢ ἐργάζεσθαι ἄνευ χα-
 ρῶν, ἔτι ὡς ἐδύαται τις ἄνευ Κυρίᾳ Ἰησοῦ σω-
 θῆναι, ἢ εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ ἑβραίου.
 εἰ δὲ λέγῃς ἐν τοῖς φαινομένοις, ἐπὶ πορεύῃ, ἐ-
 μοιχεύω, σὺ εἰμὶ φιλάργυρος, ὁ λοιπὸν δι-
 καὸς εἰμι, πεπλάνησαι ὅτι τέτρω, νομήσας,
 ὅτι πάντα ἔξετελέσας· σὺ εἰσὶν ἐν μόνον τρία
 μέλη τῆς ἁμαρτίας· εἰς αὐτὰ ὅφειλε τις ἀσφαλίσε-
 σθαι· ἀλλὰ μυρία· εἰπέ γὰρ μοι, ἢ ἀφοβία, ἢ
 τύφλωσις, ἢ ἀπιστία, ὁ μῖσος, ὁ φθόνος, ἢ

Tom. III.

δαλιότης;

A corporis membra unum sunt corpus,
 & alternis se adjuvant, etsi unum-
 quodque proprium opus perficit;
 tamen oculus pro toto corpore vi-
 det, & manus pro omnibus mem-
 bris laborat, & pes ambulat omnes
 artus circumferens, & invicem pati-
 untur. Eodem pacto, fratres alter
 alterius membra sunt, & neque o-
 rans judicat operantem, quare non
 oret; neque operans judicat orantem,
 quod ille perficit, & ego operor. Ne-
 que qui ministrat alium judicat, sed
 unusquisque si quid facit, qui legit, o-
 rantem ut habeat in amore, & gau-
 dio, hoc cogitans, quod pro se orat.
 Qui autem orat, de operante hoc di-
 cit: ille quod facit, in commune com-
 modum facit: atque hic potest multa
 concordia in vinculo caritatis, & pacis
 alternos continere, & degere invicem in
 simplicitate. & hoc modo fit quod Deo
 placet. Quod vero caput est, totum
 certe perseverantia orationis est. Ve-
 rum unum quaeratur, ut quis habeat the-
 saurum animae suae, & vitam. Si est
 Christus in mente, siue operetur, siue o-
 ret, siue legat, ut habeat illum in pos-
 sessionem spiritus, quae non pertransit.
 Sunt vero aliqui, qui hoc dicunt, nempe
 Deum solum fructus manifestos ab homi-
 ne exposcere; quae autem sunt occulta,
 a Deo manifestari. Minime vero ita
 se res habent: sed sicut in iis, quae
 extra hominem sunt, securus redditur
 aliquis; sic oportet etiam in cogitatio-
 nibus certamen, & bellum inire: poscit
 enim a te Deus, ut tibi ipsi irascat, &
 pugnes cum mente tua, & neque con-
 cors sis, neque delecteris cogitationibus
 pravis. Ceterum eradicare peccatum,
 & congenitum malum, & cum
 adversario pugnare, Dei est. Si enim
 tu posses hoc facere, quidnam opus esset
 interventu Domini? Quemadmodum e-
 nim non concessum est oculis videre sine
 lumine, seu loqui sine lingua, aut sine
 auribus audire, aut sine pedibus ambulare,
 aut opus facere sine manibus; ita non
 potest quis sine Domino Jesu salvus fie-
 ri, aut introire in Regnum coelorum.
 Quod si dicas aperte, non scortor, non
 moechor, avarus non sum, denique ju-
 stus sum, falleris in hoc, quod cogi-
 tas te omnia perfecisse. Non etenim
 solum tria sunt membra peccati, contra
 quae aliquis debet muniri, sed sexcenta.
 Etenim dic mihi, timoris vacuitas,
 coecitas, infidelitas, odium, invidia,
 R 1 2 dolus.

dolus, hypocrisis, unde sunt? An non necesse est contra hæc pugnam inire occulte, atque in cogitationibus? Sicut enim si latro sit in domicilio, de reliquo premit te, & non finit ut sine sollicitudine sis: incipis autem ei resistere, postea verberas, verberare etiam ipse aggreditur; ita etiam anima debet resistere, & percutere, & reluctari: accipit plagas, & reddit: pulsatur, & offendit: tandem libertas resistens, & laborem, ærumnamque patiens, ferire incipit, & multo cum labore incipit anima esse superior: verberat, excitatur, ædificat satanas contra animam; evertit & anima. Rursus accidit, ut peccatum in decem, & viginti certaminibus vincat animam, & prosterнат: similiter & anima procedente tempore unica vice victrix peccati existat: iterum si suffineat anima, neque laxetur, paulatim incipit plus audere, & augeri, triumphosque referre de peccato. Verumtamen et si in his adhuc recognoscitur crimen, usque dum perveniat ad virum perfectum in mensuram ætatis plenitudinis Christi, vincatque mortem. Scriptum est enim: *Novissima inimica destruetur mors*, & hoc modo superior evadit, & victor mortis. Si vero quemadmodum diximus, respondeat aliquis; non scortor, non adulteror, non sum avarus, sufficit mihi. Hic tres partes decertavit, & a vigesima abstinet: peccatum nou decertavit contra totam animam, sed victum sæpe remansit. Oportet igitur contra omnia pugnare, ac colluctari. Animus enim, sicut sæpe diximus, bellator est, & inditam habet vim contradicendi cogitationibus. Si vero dicas potentiorē esse vim contrariam, atque in hominem prorsus dominari, injustum facis Deum, qui condemnat naturam humanam. Quare obedivisti satanæ? Quando robustior est, & cogendi quædam vis, multo majorem, fortiorēque illorum confidentiam, quam animæ fecisti. Et mandas mihi huic non obedire? Tanquam foret adolescentior, & habeat pugnam condemnatur. Cur victus fuisti. Hoc magnæ iniquitatis est. Unde nos dicimus: obfistendi virtutem habere animum, atque æquilibrium. Anima autem, quæ Deum inquit, auxilium invenit, ac defensionem, & retributione digna efficitur. Nam lucta, & certamen in pari virtute posita est. Ipsi gloria, & potentia per infinita sæcula. Amen.

Corinth. 15.
26.

desit aliquid

A δολιότης, ἡ ὑπόκρισις, ποδέν εἰσι; οὐκ ὀφείλεις πρὸς ταῦτα ἔχειν ἢ πάλιν ἐν τοῖς λεληθόσιν καὶ ἐν τοῖς λογισμοῖς; ὥσπερ γὰρ εἰς τὴν ληψὴν ἐν σκηνῇ, λοιπὸν ὑποθλίβει σε, καὶ οὐκ ἀφίει σε ἀμελεμένην. ἄρχειν δὲ καὶ σοὶ ἀντιπίπτειν αὐτῷ, λοιπὸν δέρας· δέρει καὶ αὐτὸς ὀπίσθε· ἔτι καὶ ἡ ψυχὴ ὀφείλει ἀντιπίπτειν καὶ δέρει καὶ ἀντιμάχεσθαι. λαμβάνει πληγὰς καὶ δίδωσι, κρύβεται καὶ ἀντικρύ· λοιπὸν ἡ πορναίσις καὶ ἀντιμαχομένη, καὶ ἔχουσα πόνον καὶ θλίψιν· ἄρχεται περικόπαι, καὶ μὴ πολλὰ καμάτε ἀρχεῖται ἡ ψυχὴ ἀνώτερα γίνασθαι· πίπτει, ἐγείρεται, οἰκοδομῇ σατανᾶς καὶ τῇ ψυχῆς, κατασβέβηκε ἡ ψυχὴ. πάλιν συμβαίνει, ὅτι ἡ ἀμαρτία εἰς δέκα καὶ εἴκοσι ἀγῶνας νικάει τὴν ψυχὴν, καὶ ῥίπτει ὁμοίως καὶ ἡ ψυχὴ ἀπὸ χρόνον εἰς μίαν ἀφ' ἧς γινώσκει νικᾷ τὴν ἀμαρτίαν· πάλιν εἰς ὑπομνήσιν ἡ ψυχὴ καὶ μὴ χαυνωθῇ καὶ μέρος ἀρχεται πλεονάζειν καὶ αὐξάνεσθαι καὶ ἀποφέρειν τὰ νικητήρια καὶ τὴν ἀμαρτίαν· ἀλλ' ὁμοῦ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις καταβιβάζεται ἀκμῶν ἡ ἀμαρτία, ἀλλ' ἐν ταῖς κατασβέβηκε τῷ ἀνδρῶν, ἕως αἰ φθάσῃ, εἰς ἀνδρατέλῃ, εἰς μέτρον ἡλικίας τῷ πληρώματος τῷ Χριστῷ, καὶ νικήσῃ τὸ θάνατον· γέγραπται γὰρ.

D ἔχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος, καὶ ἕως ἀνώτερος γίνεται, καὶ νικητὴς τοῦ θανάτου· καὶ ὁ κατὰ τὸν πορναίσις, λέγει τις, οὐ πορνεύω, οὐ μοιχεύω, οὐ φιλαργυρῶ, ἀρκεῖ μοι· ἔτι βία μέρη ἡγωνίζεσθαι, καὶ εἴκοσι ἀπέχεσθαι· ἡ ἀμαρτία καὶ πάσης τῇ ψυχῆς οὐκ ἡγωνίζεσθαι, ἀλλὰ ἡττηθῇ πολλάκις· ὡφείλει οὖν εἰς πάντα ἀγωνίζεσθαι καὶ ἀδλεῖν· ὁ γὰρ νῦν κατὰ πολλὰς εἰ-

E παλὼν ἀντίπαλός ἐστι καὶ ἔχει ἔσωθεν δύναμιν πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ἀνυλέγειν, καὶ ἐναντιωθῆναι τοῖς λογισμοῖς· εἰ δὲ λέγεις ἰχυροτέραι εἶναι τῇ ἐναντίῳ δύναμιν· καὶ βασιλεύει δὲ ὅλον καὶ τὸ ἀνδρῶν· ἀδικοὶ ποιεῖς τὸ Θεὸν κατακείμενον τῷ ἀνδρωπότῃ· ἀπὸ τῆς ὑπὸ πλάσας τῷ σατανᾷ, ὁ ποιεῖ ἰχυροτέρους εἶναι, καὶ ἀναγκαστικὴ τις δύναμις, ὑποτάσσουσιν μειζοντέραν καὶ ἰχυροτέραν αὐτῷ.

F τῇ ψυχῆς ἐποίησας, καὶ ἐντέλλῃ μοι ταῦτα μὴ ὑπακούειν; ὥσπερ ἡ νεανίσκος καὶ ἔχει μάχην κατακείμεται αὐτοῖς· ἀπὸ τῆς ἡττηθῆς; ταῦτα πολλὰς ἀδικίας εἰσιν· ὁ δὲ ἡμεῖς λέγομεν, ἀντίπαλον εἶναι τὸν νόμον καὶ ἰσορροπὸν· καὶ ἡ ψυχὴ ἐπιζητῶσα τὸ Θεὸν ὑγχαίνει βοηθείας, καὶ ἀνυλήψους, ὅτι καταξίωται ἀπομεβώσεως· ἡ γὰρ πάλιν καὶ ὁ ἀγὼν ἐπὶ τῇ ἰσοδυναμίᾳ κεῖται· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ ὁ κράτος εἰς ἀπεράντους αἰῶνας, Ἀμήν.

ΤΟΥ

EJUS-

A
ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ
ΑΠΟΤΑΣΣΟΜΕΝΟΥΣ.
A D
RENUNCIANTES.

ὉΣ ὁ θεῖος νόμος ἐνυπὶ χεὶ καὶ μέλανι ἔ-
γραμματοῖς γραμμῶν; ἀλλ' ἐν καρδί-
αις καθαρῶς ἐμπεφυτευμένοι, ἔτι τὰς τ' δια-
ποιίας ὁφθαλμοῖς φωτίζονται, καὶ αἰεὶ ὀρεγόμενοι
ἴσασιν ἀκρίβως, μὴ ἐκ τ' οἰκείας αὐτῶν ἰσχύος
περιγέσθαι τ' ἐκ τ' ποιητῶν σκανδαλίων, ἀλλ' ἐκ
τ' ἀληθινῆς δυνάμεως. οἱ δὲ μὴ λόγῳ ὑμνημένοι
μηδ' ἰσὺς θεῶν πεπαυμένοι εἰκὴ φυσικῶν, οὐ
διὰ μόνον ἔν τῳ σαρκὶ μυστηρίῳ σώζονται,
κατακρίνονται. ὁ γὰρ ἐν τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει
ἀντιθέσται ἐπὶ τὸ ἐλέει μόνον, ἢ μὴ ἐλέει ἀν-
τιθέσται ἰσὺς διαβολῶν κείται. καὶ γὰρ ἐπὶ τὸ δυνά-
μει παταλάει ἔχει τὸ κράτος καὶ τ' ἐπαυτοῦ. εἰ
γὰρ μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον καὶ φυλάξῃ
πόλιν, εἰς μάτην ἐκοπίασιν οἱ οἰκοδομῶντες. καὶ
ἀγρυπνοῦν οἱ φυλάσσοντες. ἀμύχανον γὰρ ἐπιβλέψας
ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον, ἔκ παπατισσας λέ-
οντα καὶ δράκοντα, μὴ πρότερον κατ' ὅσον δυνα-
τὸν ἀνδρώτῳ καθάραντα ἑαυτὸν, δυναμωθῶν
κατὰ τὴν εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου. ἰδοὺ δέδωκα ὑ-
μῖν πατεῖν ἐπ' αὐτὸν ὄφιν καὶ σκορπίον, καὶ ἐπὶ
πάντας τ' δυνάμεις τῶν ἀντικειμένων. εἴθε ἰχθυεῖ
ἢ τ' ἀνδρωπότητος φύσις ἐκπὸς τ' παρουσίας
τῶν ἁγίων πνεύματος ἐν ἑαυτῷ πρὸς τὰς μεθοδίας τῶν
διαβολῶν, ὅτε ἀν' εἰρήνῃ ἵπῃ τ' ἀποστόλου. ὁ δὲ
θεὸς τ' εἰρηνῶς σωτεῖται τ' σατανᾶν ἵπῃ ἰσὺς
πόδας ἡμῶν ἐν πάχει, καὶ πάλιν, ὁ Κύριος
Ἰησοῦς Χριστὸς ἀναλώσει τὸ πνεῦμα καὶ τὸ σώμα-
τος αὐτοῦ. διὸ δεῖ καὶ προσερχεῖν δεξιῶν τῶν δεσπο-
νῶν, μὴ εἰσελεύσθαι ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλ-
λά ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τ' ποιητῶν. εἰ γὰρ μὴ διὰ
τῶν κρείττωνος βοηθείας ῥυθίζονται τῶν πεπαιρω-
μένων βελῶν τ' ποιητῶν καταξιώσασθαι τ' ἀπαθεί-
ας, μάτην πολιτεύομεθα, ὥστε καὶ τ' δυνάμε-
ως τ' σαρκὸς τυγχάνοντες. ὁ πῖνον βελομένοις
μέτοχος ἡμέας τ' θείας δόξης, καὶ ὥστε ἐν κα-
ταρῶν ἐσώπρω τ' Χριστῷ μορφῶν ἐν τῳ ἡγεμονι-
κῶ ὁρᾶν, ὁφείλει ἀκορῆσαι σιγῇ, καὶ ἀπλάστῳ
διαθέσει ὅτε ὅλης καρδίας καὶ δυνάμεως νύκτωρ
καὶ μεθ' ἡμέρας ζητεῖν τ' ἀνάληψιν ἐν δυνάμει,
ἥς ἀμύχανον μεταχειρῶν. εἰ μὴ ὡς περὶ τῶν,
πρότερον ἀποχόμῳν τινὰ τ' ἡδυνάμειας τ' κό-
σμου, καὶ τ' ἐναντίας δυνάμεως. δυνάμεις γὰρ
σκοπίαι,

Sicut divina Lex exarata est non
atramento neque literis, sed in
cordibus puris insita; sic qui men-
tis oculos illuminatos habent, ac con-
cupiscunt semper; optime sciunt, se
non suis viribus ex diaboli insidiis e-
vasisse, sed propter virtutem insupe-
rabilem: qui vero neque sermone di-
gnati sunt, neque divino consilio insti-
tuti, temere inflati, quod per solum
Crucis mysterium salvi fiunt, condemnan-
tur. Libertas enim, quæ in hominis
est potestate, in eo sita est, ut eligat,
vel non eligat diabolo resistere: non
enim omnino, eo quod possit, de pra-
vis affectionibus victoriam reportat. Ni-
si enim Dominus edificaverit domum,
et custodierit civitatem, in vanum
laboraverunt, qui aedificant, et vigilat
qui custodit. Impossibile enim est am-
bulare super aspidem, & basiliscum,
ac conculcare leonem, & draconem,
qui prius, quantum homini datum est,
seipsum non expiet, ut virtutem acci-
piat ab eo qui Apostolis dixit: Ecce
dedi vobis (potestatem) calcandi supra
serpentes, et scorpiones, et super om-
nem virtutem inimici. Si posset humana
natura sine perfecta armatura Sancti Spi-
ritus stare adversus insidias diaboli, non
dictum esset ab Apostolo: Deus au-
tem pacis conteret satanam sub pedibus
vestris velociter. Et rursus: Dominus Ie-
sus Christus interficiet spiritu oris sui.
Ideo oportet precibus orare Dominum;
Ne nos inducas in tentationem, sed li-
bera nos a malo. Nisi enim meliori
auxilio liberati ab igneis jaculis dæmo-
nis digni efficiamur malarum affectio-
num vacuitate, frustra munus nostrum
obimus, tanquam qui crucis virtutem
non consequuti sumus. Qui igitur op-
tat divinæ gloriæ particeps fieri, &
tanquam in puro speculo Christi for-
mam in intellectu conspiciere, debet
amore inexplebili, atque affectu non
fictio ex toto corde, & virtute no-
ctu, atque interdiu perfugium vali-
dum inquirere, cujus fieri non po-
test, ut particeps sit, nisi qui prius
a mundi illecebris, atque a contraria
potestate abstinerit. Potestas enim
tenebrarum

Ex Cod.
ms. Græco
Clementino
Vat. 62. p.
245.

2. Thessal.
2. 8.

Luc. 10. 19.

Rom. 16.
20.

tenebrarum a lucis virtute aliena est, & nequitiae vis, cum recta operatione inhospitalis, atque omnino infociabilis existit. Quocirca si scire vis qua de causa conditi in honore, atque in paradiso collocati, tandem comparati sumus jumentis insipientibus, & similes illis facti fuimus, a pura gloria delapsi; scias nos, postquam propter inobedientiam servi passionum carnis effecti, nos ipsi a beata regione viventium peregre discessimus, atque in captivitatem abducti, adhuc super flumina Babylonis sedemus, & eo quod etiamnum in Aegypto confidemus, nondum hereditatem cernimus terrae promissionis fluentis melle, ac lacte: nondum commisti sumus fermento sinceritatis, & veritatis, sed adhuc fumus in pravae carnis fermento: nondum aspersum est cor nostrum sanguine Agni Dei; etiamnum enim tegmen inferni, & stimulus nequitiae intortus est contra illud: nondum recepimus exultationem chrismatis salutaris: adhuc enim stimulus mortis radices habet in nobis: nondum induimus novum hominem, qui secundum Deum factus est in divinitate: quoniam nondum curavimus exuere veterem hominem corruptum juxta desideria deceptionis: nondum portavimus imaginem coelestis, similes facti formae ipsius: adhuc enim terreni imaginem ferimus: nondum adoravimus in spiritu, & veritate Deum, eo quod regnet peccatum in mortali nostro corpore: nondum gloriam incorruptibilis contemplati sumus, etiamnum sub umbra detinemur: nondum induimus lucis arma, atque opera: nondum mutati sumus in formam renovationis mentis nostrae: adhuc enim configuramur huic saeculo. Nondum conglorificati sumus cum Christo, eo quod nos non compassi sumus: nondum stigmata ipsius in carne nostra portavimus facti in mysterio Crucis Christi: adhuc enim fumus in carnalibus affectionibus, & desideriis. Nondum haeredes Christi facti sumus: adhuc enim spiritus timoris inest nobis, & non adoptionis. Nondum facti sumus templum Dei, & habitatio Sancti Spiritus: adhuc enim fumus idolorum aedes, & receptaculum spirituum malitiae. Vere enim, vere nondum integritatem morum, mentisque simplicitatem ostendimus, neque splendorem possidemus. Nondum digni facti sumus lacte simplici, & rationali, atque incremento spiritali: nondum nobis dies appropinquavit, neque lucifer in cordibus nostris exortus est.

A σκόπῳ, διωάμεως φωτὸς ἀνοίξας ὅτι, καὶ ἐνέργειαν ποιεῖας ἀγαθῆς ἐνεργείας ἀνοίξας καὶ πάντῃ ἀπεξενωμένη τυγχάνει, πουργοῦν ἐκβάλλει μακάριον ὅσον κτίσας κτίσας ἐν ἡμῇ καὶ κατοικιζέμεν ὅσον τῷ πνεύματι τελειῶν συμπρεβλήθημεν τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὁμοιωθήμεν αὐτοῖς ἀποπεπρωμένοι τῷ ἀχράντῳ δόξῃ, γίνωσκε ὅτι ἐπειδὴ ἄλλο τῷ πνεύματι ὁμοῦλοι τῷ σαρκὸς πάθει ἡρώδῃ
B ἐαυτὸς ἀποκρίσας ἐκ τῆς μακαρίας χώρας τῷ ζώοντι, καὶ ἐν ἀχμαλώσει ἡρώδῃ, ἐν ὅτῳ ποταμῷ Βαβυλῶνος καθεζόμεθα καὶ ἄλλο ὅ ἐν ἡμῶς ἐν Αἰγύπτῳ καθεζόμεθα, ἔπω κληρονομήσαμεν τῷ ῥεύματι καὶ γάλα γλυκὺ τῇ ἐπαγγελίᾳ, ἔπω συμεφυράμεθα τῇ ζύμῃ τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἀληθείᾳ, ἀλλ' ἐν ἐσθίῳ ἐν τῇ σαρκὸς ποιητῇ ζύμῃ, ἔπω ἐρραντία ἡ καρδία ἡμῶν τῷ ἀμύγῳ τῷ ἀμύγῳ τῷ Θεῷ. ἐν γὰρ ὅ πεταύρον ἔσθῃ καὶ ὅ κόνειον τῇ κακίᾳ ἐντέτακται αὐτῇ. ἔπω ἀπελήφασιν τῇ ἀγαλλίασιν τῷ σωτηρίᾳ χειρὸς, ἐν γὰρ τὸ κέντρον τῷ θανάτῳ κατερρίψω ἐν ἡμῖν, ἔπω ἐνεδυσάμεθα τῇ καμνὸν ἀνθρώπων τῇ κατὰ Θεὸν κτίσας ἐν θεότητι, ἐπειδὴ ἔπω ὁπιδόσαμεν ἀποκλύσας τῇ παλαμῶν ἀνθρώπων τῇ φθαρόμενοι καὶ πᾶς ἐπιθυμίας τῇ ἀπάτης. ἔπω ἐφορέσαμεν τῇ εἰκόνα τῷ ἐπερανίᾳ σύμμορφοι τῇ δόξῃ αὐτῇ ἡρώδῃ. ἔτι γὰρ τῇ εἰκόνα τῇ χοίκεν φορέμεθα. ἔπω πωροσεκυνήσαμεν ἐν πινύματι καὶ ἀληθείᾳ τῇ Θεῷ, ἄλλο τῷ βασιλεύει τῇ ἀμαρτίᾳ ἐν τῷ θνητῷ ἡμῶν σώματι: ἔπω ἐθεασάμεθα τῇ δόξῃ τῷ ἀφθάρτῳ, ἔτι γὰρ ἔπω τῇ σκιά ἐνεργήμεθα. ἔπω ἐνεδυσάμεθα τῇ φωτὸς ὅπλα καὶ ἔργα. ἔπω μετεμορφώμεθα τῇ ἀνακαμύσει τῇ τοῦ ἡμῶν, ἔτι γὰρ χηματοποιούμεθα τῷ αἰῶνι τῷ ἔργῳ. ἔπω συμεδοξασθήμεν Χειρῶν, ἄλλο τῷ μὴ συμπαθεῖν ἡμῶς αὐτῷ. ἔπω τῇ εἰκόνα αὐτῇ ἐν τῇ σαρκὶ ἡμῶν ἐβαστάσαμεν ἡρώδῃ ἐν μυστηρίῳ τῷ σωρῷ τῇ Χειρῇ. ἔτι γὰρ ἐσμεν ἐν τοῖς σαρκικοῖς παθήμασι, καὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ. ἔπω κληρονόμοι Χειρῶν ἐν ἡμῶν. ἐν γὰρ πινύματι δαλίας ἐνυπάρχει ἡμῖν, καὶ ἔχι ὑποθεσίας. ἔπω γεγονάμεν ναὸς Θεῷ καὶ οἰκητήριον τῇ ἀγίᾳ πινύματος. ἔτι γὰρ ἐσμεν ναὸς ἐκδύλων καὶ διοχέων πινύματος ποιεῖας. ὅντως γὰρ ὅντως ἔπω τὸ ἀκέραιον τῷ ἔργῳ καὶ τῇ ἀφαιρίας ἀπλότητι ἐνεδεξάμεθα καὶ τῇ λαμπερότητι ὅσον ὁκνησάμεθα. ἔπω κατεξιώθημεν τῇ ἀδούλῃ καὶ λογικῇ γάλακτος καὶ τῇ νοητῇ αὐξήσεως. ἔπω ἡμῖν ἡ ἡμέρα διήγγικεν, ἔπε ἐωσφόρος ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν αἰέτα
λεῖ.

λει· ἔγω σιωπεράσθημι τῷ ἡλίῳ τῷ δικαιο-
σύνης, ὅτι ἐγὼ αὐτῷ αὐτῷ σιωπεράσθημι. ἔ-
γω γεγόνημι πορφύρα ἀδόλος βασιλική· ἔ-
γω ἐβώσθημι ὑπὸ τῷ Θεῷ ἔρωτος, ὅτι ἐπλή-
γημι ὑπὸ τῷ πνευματικῆς ἀγάπης τῷ θυμῷ·
ἔγω τῷ ἀφθαρτῷ κοινωνίαν ἐγνωρίσθημι, ὅτι
τῷ ἐν ἀγιασμῷ διαμένει, καὶ ἐρῶν ἐπέγνωμι.
καὶ ἵνα σιωπῶς πᾶν πάντα εἶπω, ἔγω ἐσμὶ γέ-
νος ἡμετέρον, βασιλεὺς ἱεράτευμα, ἔθνος ἁγί-
ον, λαὸς εἰς ὠκεῖον· ἐπὶ δὲ ἐσμὶ θνητῶν
ἐχιδνῶν· πῶς γὰρ ὅτι οἱ ὅτι γῆς συ-
ρόμενοι, καὶ πᾶν τῷ γῆς φροῦντες, καὶ ὅτι ἐν
ἐρατῷ τῷ πολιτείᾳ ἔχοντες; πῶς ἔθνημα-
τα ἐχιδνῶν, οἱ ἐν τῇ ὑπακοῇ τῷ Χριστῷ μὴ δι-
εισκόμενοι, ἀλλ' ἐν τῇ τῷ ὀφείας τῷ ἁγίου· πῶς
πῶς αἰσῶς ὁδύρομαι; τῷ συμφορᾷ τῶν
ἐχ' ἀείσκω· πῶς τῷ καὶ ὁδοῦσας διακρύσω τῶν
τῷ δυνάμενοι ἔξελθω τῷ ἀντιζωοῦν πλάνην ἐν
ἐμοὶ ἀγνοῶ; πῶς ἄσω τῷ ὀδῶν Κυρίῳ ὅτι
γῆς ἀπολείψω; πῶς θρηνησῶ τῷ Ἱερουσαλήμ;
πῶς ἀποφύγω τῷ μοχθηρῶν τῷ Φαραὼ δουλῶν,
πῶς καταλείπω τῷ ἀχρῶν πρῶκίαι; πῶς ἀρ-
νήσομαι τῷ πικρῶν τυραννίδι; πῶς ἔξελθω ἐκ
γῆς Αἰγύπτου; πῶς ὁδοῦσας τῷ ἐρύθρῶν θάλασ-
σαν; πῶς πρῶκίαι τῷ ἔρημον; πῶς μὴ ἀπώλωμαι
δαχθεῖς ὑπὸ τῷ ὀφείας; πῶς νικήσω τῷς ἀν-
λοφύλας; πῶς ἔξολοβώσω πᾶν ἔθνη; πῶς δεξο-
μαι ἐν τῷ ἐμοὶς πλατὺ πᾶν λόγια τῷ Θεῷ νό-
μος; πῶς ὀφείμαι τῷ ἐν τῷ αἰνῶνι φωτὸς; ἔ-
γω ἐκ τῷ ἀγνῶν πνεύματος νεφέλῳ; πῶς ἀπο-
λαύσω τῷ μάταια τῷ αἰδῶνι τῷ φῶτι; πῶς πῶς ἐκ
τῷ ζωοποιῶν πέτρας ὕδατος, πῶς πρῶκίαι τῷ
Ἰορδάνῳ, καὶ εἰσελθῶ εἰς τῷ ἀγαθῶν γῆν τὴν
ῥῶν γάλα καὶ μέλι; πῶς εἶδω τῷ ἀρχιερατῆ-
γον, ὃν ἵδεν Ἰησοῦς ὁ τῷ Ναβὴ καὶ τῷ ἀχρῶν
πορσεκίωσεν; εἰ γὰρ μὴ δι' αὐτῷ ἔξολοβώσω πᾶν
ἐν ἐμοὶ ἔθνη, ἔθνη μὴ εἰσελθῶ καὶ καταπαύσω εἰς
τῷ ἀγιασθέν τῷ Θεῷ, ἔθνη μὴ μέτοχος θνήσκω
τῷ βασιλέως δόξης· τῷ γὰρ ὁδῶν ἀνέδασον ἀ-
μωμον τέκνον Θεοῦ ἡμέας, καὶ εἰσελθῶν εἰς ἐκ-
είνῳ τῷ καταπαύσιν, ὅπως τῷ φροῦντος ὑπὸ τῷ
μῶν εἰσῆλθε Χριστός· ἀνέδασον ἀποχρηστικῶν
ἐν τῷ ἐρατῷ ἐκκλησίᾳ μῶν τῷ φροῦντος, ὅ-
πως ὁδοῦσας ἐν δεξιᾷ τῷ μεγαλοσύνης τῷ ὑψί-
της· ἀνέδασον εἰσελθῶν εἰς τῷ ἀγνῶν πόλιν Ἱε-
ρουσαλήμ τῷ ἀνωπύην, ἐνθα καὶ ὁ τῷ φροῦντος
φωτὸς· τῶν γὰρ τῷ θανάτῳ καὶ μακαρίων
φραγματῶν ἐχ' ἐτέρως καταξιώθησιν εἰ μὴ κα-
ταφέρεις δάκρυα, ὡς χερσὶν ἡμέρας καὶ νυ-
κτός

A est. Nondum commisti sumus cum so-
le justitiæ, neque splendoribus ejus il-
lustrati sumus. Nondum facti sumus pur-
pura regia sine fūco: nondum divino
amore vulnerati sumus, neque plagam
accepimus spiritalis dilectionis erga
sponsū: nondum incorruptam com-
munionem cognovimus, neque in sanctifi-
catione virtutem, & pacem intellēximus:
atque ut breviter omnia comprehendam,
B nondum sumus genus electum, regale
sacerdotium, gens sancta, populus
acquisitionis: quoniam sumus generatio
viperarum. Quomodo enim non vipe-
ræ, super terram serpentes, & terrena
sapientes, & in cœlo conversationem
non habentes? Quomodo non genimi-
na viperarum, qui in obedientia Chri-
sti non invenimur, sed in serpentis
C contumacia? Quo pacto igitur digne
hanc miseriam deplorē, non invenio.
Quo pacto etiam exclamans lugeam ad
eum, qui potens est eripere inditam
deceptionem in me, ignoro. Quomo-
do cantabo canticum Domini in terra
aliena? Quomodo lamentabor Jerusalem?
Quomodo fugiam nefariam Pharaonis
servitutem? Quomodo deseram turpem
habitationem? Quomodo acerbam ty-
D rannidem recusabo? Quomodo egrediar
e terra Egypti? Quomodo transibo
mare rubrum? Quomodo superabo de-
sertum? Quomodo non peribo morsus
a serpentibus? Quomodo vincam ali-
enigenas? Quomodo exterminabo gen-
tes? Quomodo recipiam in meis tabu-
lis præcepta Legis Dei? Quomodo vi-
debo columnam veri luminis, & nubem
ex Sancto Spiritu? Quomodo fruar man-
E na cibi æterni? Quomodo bibam aquam ex
petra vivificante? Quomodo transibo
Jordanem, & ingrediar in bonam terram
fluentem lacte & melle? Quomodo vi-
debo exercitus Principem, quem vidit
Jesus Nave, & continuo adoravit? Nisi
enim per ipsum gentes, quæ in me sunt,
disperdam, minime intrabo, & requies-
cam in sanctuario Dei, minime particeps
F efficiar gloriæ Regis. Igitur stude immacu-
latus filius Dei evadere, & ingredi in
illam requiem, in quam præcurfor pro no-
bis ingressus est Christus. Conare descri-
bi in cœlesti Ecclesia cum primogenitis,
ubi inveniaris ad dexteram magnificentiæ
Altissimi. Contende introire in civitatem
sanctam Jerusalem supernam, ubi & parad-
isus voluptatis. His enim admirandis & bea-
tis rebus non aliter efficiēris dignus, nisi
effundas lacrymas sicut torrentes die, ac no-
cte

- Psal. 6.** *Ecce juxta Sanctum, qui dicit: Lavo me per singulas noctes lectum meum, lacrymis stratum meum rigabo. Non enim ignoras, quod qui seminant in lacrymis, in exultatione metent. Ideo Propheta ait: Lacrymas meas ne fileas. Et iterum dicit: Posuisti lacrymas meas in conspectu tuo, sicut in promissione tua. Et rursus: Facta sunt lacrymae mea mihi panes die, ac nocte, & potum meum cum fletu miscebam. Lacryma enim ex multa tribulatione, affluendoque cordis incendio a visceribus effusa in cognitione veritatis, cibus est animæ exhibitus ex pane coelesti, cujus præcipue particeps fuit beata Maria sedens secus pedes Christi, & sicut ait Christus, lacrymans: dicit enim: Maria enim optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea. O pretiosæ illæ margaritæ in effusione beatarum lacrymarum! O recta illa, & obediens auditio! O celeritas amoris spiritualis violenter ad divinum sponsum properans! O stimulus amoris animæ erga Deum Verbum! O compendiaria communicatio sponsæ cum sponso! Imitare hanc fili, imitare, ad nihil aliud oculos intendens, nisi ad eum qui dixit: Ignem veni mittere in terram, & volebam, si jam accensus est. Est enim incendium spiritus inflammans cor. Quapropter materię expers divinus ignis cum illuminare animas, tum probare assuevit, sicut aurum sincerum in camino; nequitiam vero consumere, tanquam spinas, atque stipulas. Etenim Deus noster ignis consumens est, dans ultionem evangelium suum. Hic ignis operatus est in Apostolis, quando igneis linguis audientibus loquebantur. Hic ignis per gloriam Paulum illustravit, sensu vero videndi obscuravit. Non enim capit carnis visus luminis illius potentiam. Hic ignis in rubo apparens Moyfi: hic ignis in forma currus Eliam e terra sustulit. Hujus ignis efficaciam inquirens David dixit: Proba me Domine, & tenta me: ure renes meos, & cor meum. Hic ignis cor Cleopæ, & eorum qui cum eo erant, calefecit, quum loqueretur ipse Salvator, postquam resurrexit ex mortuis. Unde & Angeli, & administratorii spiritus ignis splendorem participant, juxta quod dictum est: Qui facit Angelos suos spiritus, & ministros suos ignem urentem. Ignis hic*
- A** κτὸς χτ' ἢ λέγοντα ἄγιοι. λῶσω καθ' ἑκάστῳ νύκτα ἢ κλίνῳ μὲν, ἐν δάκρυσι μὲν ἢ τρωμινῶ μὲν βρέξω. ἔ' γὰρ ἀγνώεις, ὅτι οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν, ἐν ἀγαλλιάσει θεεῖσι; διό φησιν ὁ πρῶτος. ἢ δακρύων μὲν μὴ πρῶτον τῆς σπείρας. καὶ πάλιν λέγει. ἔ' δὲ καὶ δάκρυά μὲν ἐνὸς πόντου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου. καὶ πάλιν. ἐλθέτω καὶ δάκρυά μὲν ἐμοὶ ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ ὁ πόμα μὲν μὴ κλαυθμῶ ἐκίρων. ὁ γὰρ ἐκ πολλῆς θλίψεως καὶ σιωπῆς καρδίας μεταπυρώσεως σολάγγων δάκρυον πρῶτον τῆς σπείρας ἐν γνώσει ἀληθείας βρώσας ὅτι ψυχῆς χωρηγημένη ἐκ τῆς ἐραίνης ἄρτου, ἔ' πρῶτον τῆς σπείρας μετέχεν ἡ μακαρία Μαρία καθεστῆσα πρῶτον τῆς πόδας τῆς Χειρῆς, καὶ καθὼς φησιν ὁ Χειρῆς, δακρύσασα. φησὶ γὰρ. Μαρία μὲν γὰρ ἀγαθὴ μερίδα ἐξελήξατο, ἥτις οὐκ ἀφαίρεθῆσε αὐτῆς. ὁ γὰρ πολυτίμων ἐκείνων μαργαριτῶν ἐν τῇ ἐπιρροῇ τῆς μακαρίων δακρύων. ὁ γὰρ ἀληθείας ἐκείνης καὶ ἀπειθοῦς ἀκοῆς. ὁ οὐκ ἐκ τῆς πνευματικῆς ἔρωτος σφοδρῶς πρὸς τὸ θεῖον νυμφίον ἐπαγομένη. ὁ κέντρῳ πόθου ψυχῆς πρὸς τὸ θεῖον λόγον. ὁ σιωπῆς κοινωνία νυμφῆς πρὸς νυμφίον. Μίμησαι ταύτην ὁ τέκνον, μίμησαι. πρὸς μηδὲν ἕτερον ἀφορῶν, ἢ πρὸς τὸ εἰπόντα. πρὸς ἡλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἡ θελον ἐπὶ ἡλθον ἀνέφθην. ὅτι γὰρ πύρωσις πνεύματος ἡ ἀναζωπυρόσα καρδίαν, διότι ὁ αὐλὸς τῆς θεῖας πύρης φωτίζει μὴ ψυχῆς, καὶ δοκιμάζειν ἔωθεν, ὡς ἀδολὸν χρυσὸν ἐν καμίνῳ, κακίαν δὲ ἀναλίσκειν ὡς ἀκαίδιας, καὶ καλὰ μὲν. ὁ γὰρ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καὶ ἀναλίσκων ὅτι τῶν θεῶν ἐκδίκησιν τὸ εὐαγγέλιον αὐτῶν. τῶν τοῦ πρὸς ἐνήργησεν ἐν τοῖς ἀποστόλοις, ἡνίκα ἐλάλην γλώσσας πυρίνας τοῖς ἀκούσιν. τῶν τοῦ πρὸς ἀφ' ἧς δόξης Παῦλον πεφωτῆσε, τῇ δὲ ἀφ' ἧς τῆς οὐρανῶς ἡμάρωσεν. ἔ' γὰρ ἐχώρει σαρκοῦς ὁρᾶσις τῆς φωτὸς ἐκείνης τῆς δυνάμει. τῶν τοῦ πρὸς τὸ ὁφθέν Μωσῆ ἐν τῇ βάρᾳ. τῶν τοῦ πρὸς ἐν ἔδει ὁχήματος τὸν Ἡλίαν ἐκ τῆς γῆς ἡρπάσεν. τῶν τοῦ πρὸς τῆς ἐνέργειας ζητῶν ὁ Δαυὶδ ἔλεγε. δοκίμασόν με Κύριε, καὶ πείρασόν με, πύρωσον τὰς νεφροὺς μὲν καὶ τὴν καρδίαν Κλεώπα καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἐθέρμανεν λαλοῦντος αὐτοῖς τῶν σωτῆρος μὲν ἢ ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν. ὁ πρὸς τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν λειτουργικῶν πνεύματων. ὁ πρὸς τῶν λαμπρότητος μετέχοντες καὶ τὸ εἰρημῶν. ὁ ποιῶν τοῖς ἀγγέλοις αὐτῶν πνεύματα, καὶ τοῖς λειτουργοῖς αὐτῶν πρὸς φλέγον. τῶν τοῦ πρὸς

πῶς ἔδωκεν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν κατακλῆον, καθαρὸν τὸν νῦν ἀποκαθίστησιν· ἵνα ἀπολαβὸν τὸ καὶ φύσιν διορατικὸν εἰς τὸ διηγηθῇ τὰ ἔθ' Θεοῦ θαυμασία κατανοῇ γίνεσθαι καὶ λέγονται· ἀποκαλύψου τὰς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαυμασία ἃ ἐκ τῶ νόμου σου. τῷτο τὸ πῶς δαυμόνων ἐστὶν φυγαδευθῆναι, κακίας πάσης κατωχόν, καὶ ἀμαρτίας ἀναρετικόν, ἀναστάσεως δυνάμεις καὶ ἀθανασίας ἐνέργεια, ψυχῶν φωτισμὸς, καὶ λογικῶν δυνάμεων σύστασις· τῷτο τὸ πῶς εὐξάμεθα καὶ εἰς ἡμᾶς φθάσαι, ἵνα πάντοτε ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶντες, μὴ προσκόψωμεν, ἀλλ' ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ φαυνοίμενοι, καὶ λόγοι ζωῆς ἐπέχοντες ὥστε πηγὴ βρύουσα, καὶ ὅσοι φθάνουσιν ἐπιλαμβάνουσιν· οἱ δὲ μὴ ἔχοντες τὰς προσόδους τῆς θησαυρῶν, ἐνδύμεν τῷ νῷ, ἵνα λαλήσωσιν· οἱ μὲν γὰρ ἀκούοντες ἐν πίστει ὠφελεῖσθαι, καὶ αὐτοὶ μὲν ἀποκρίνοιν· τοῖς γὰρ πνευματικαῖς ἀπὸ τοῦ νῦν εὐτρεπίζουσιν παλαίτῃ, καὶ οἱκοι βασιλικοὶ, καὶ ἀχαροποιῶνται ὑπὸ τοῦ ἀγίου πνεύματος κατασκυλεύουσιν, ὥστε ἐσθῆτες ἀγχοφοροὶ, ὥστε ἐνδύματα ἐνδοξα· ὅταν ἔνι ἀναλύσωσι πρὸς τὸ Χριστὸν μὲν χαρὰς πολλῆς δέχοντες αὐτὰς τὰ πνεύματα τῶ δικαίου, καὶ ὅλη ἡ ἐπερᾶντος βασιλεία· λέγει γὰρ αὐτῷ ὁ Κύριος· ὁ δὲ εὖλε ἀγαθὸς, καὶ πιστὸς, ἐπεὶ ὅλος πιστὸς εἶ, ὅτι πολλῶν σε κατήστω· ἐσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου· πολλοὶ γὰρ τὴν ἀδελφῶν λαβόντες χάριν συμφωνοῦσιν ὡς ἡμέραν εἰς αὐξήσιν, καὶ περισκοπῶν, καὶ μέγα μεγάλα χωρῶντες· εἰσὶ δὲ ἄλλοι οἵτινες λαμβάνουσιν δωρεὰν ἃ ἐκ Θεοῦ, καὶ ἔτι καί τι συνίστης τῆς χάριτος ἃ ἐκρέποντες εἰς ἀπαξίαν καὶ εἰς κακὰ πολλὰ, καὶ ὅτε ἐκπίπτουσιν εἰς ἀμαρτίας ἐν τῷ πνεύματι ἡ χάρις ἡ αὐτῶν ἀφίσταται, πρὸς τὸν ἀποκλειόμενα· συμβαίνει ὅτε καὶ πλημμελήσαντος αὐτοῦ ἀφ' οὗ φιλάνθρωπον πνεύματι, ἔως ὅτε ἐστὶν ἐν τῇ σαρκὶ, ὅταν δὲ χωρεῖται ἃ ἐκ τοῦ σώματος ἡ ψυχὴ, τότε ἡ χάρις ἀφίσταται, καὶ χωρεῖ εἰς τὸ ἴδιον μέρος· πνευματικῶν δὲ ψυχῆς φηλοῦν τοῖς ποιητοῖς πνεύματι· οἱ γὰρ δύο νόμοι ἐν ἀνθρώπῳ εἰσὶ, καὶ ὁ μὲν νόμος τῆς κακίας ἔλκων εἰς τὸ ἴδιον μέρος· ὁ δὲ νόμος τῆς χάριτος ἔλκων εἰς τὰ ἐπερᾶντα· ὅσον γὰρ εἰσέρχεται εἰς τὰ περατέρη, σερεῖται, καὶ δεμελιῖται, καὶ γίνεται πέτρα ἀκλινὴς καὶ ἀπώπτος· καὶ ὁ ποιῶν τοῦτο σῶνται εἰς τὴν δύναμι καὶ μὴ διδοῖς τὰ ἰώτα τῶ πολεμίου, ἀλλ' ἀνδιστάμενος ἐν τῇ ἐξοδῇ τῶ σώματος, πνευματικῶν αὐτῶν οἱ διεξιοὶ ἀφελοὶ εἰς τὸ μέρος τῆς βασιλείας, καὶ χωρεῖ εἰς τὴν αἰδίαν ζωὴν.

Tom. III.

ὡς

A trabem, quæ est in oculo, comburens, puram mentem restituit: ut videndi vim, quæ secundum naturam est, corripiens, apta fiat ad intelligenda assidue Dei mirabilia: juxta dicentem: *Revela oculos meos, et considerabo mirabilia de lege tua.* Ignis hic dæmonum est dispersio, omnis nequitie combustio, & peccati exterminium, resurrectionis vis, & immortalitatis operatio, animarum illuminatio, & rationalium potentiarum commendatio. Ignis hic precemur, ut etiam ad nos perveniat, ut semper in luce ambulantes minime offendamus, sed tanquam luminaria in mundo lucentia, verbumque vite continentia, sicut fons scaturiens, & quotquot accedunt, accipiunt. Qui vero non habemus thesaurorum proventus, cedamus intelligentia, ut loquantur. Qui enim audiunt in fide, utilitatem percipiunt, & ipsi manent Spiritualibus enim ex hoc tempore præparantur palatia, & ædes regie, & non manu factæ, ædificantur a Sancto Spiritu, & vestes variae, & gloriosa calceamenta. Quum igitur accedent ad Christum, cum gaudio ingenti ipsos excipient spiritus justorum, & tota celestis curia. Dicit enim ipsi Christus: *Euge serve bone, et fidelis, quia omnino fidelis es, supra multa te constituam: intra in gaudium Domini tui.* Multi enim fratrum gratiam accipientes, conspirant quotidie in augmentum, atque profectum, & mensuras magnas accipiunt. Sunt vero alii, qui a Deo donum accipiunt, atque hi, quamvis adsit gratia, ad vitia deflectunt, & multa mala, & quando in peccata labuntur, adhuc permanet gratia, vel subito abscedit. Ad quod respondemus: Accidit, ut, eo peccante propter benignitatem permaneat, quousque in carne est: quando vero separata fuerit a corpore anima, tunc gratia discedat, & ad proprium locum eat, tradita anima scilicet malis spiritibus. Duæ enim leges in homine sunt, altera quidem malitiæ, trahens ad propriam partem; altera vero lex gratiæ trahens ad celestia. Quatenus enim accedit ad tentationis loca, solidatur, fundaturque, atque immobilis, inconcussa que petra evadit. Ac mens hujusmodi persistens ad portam, neque hosti terga vertens, sed resistens in exitu a corpore, suscipitur ab Angelis officiosis in partem Regni, & pergit in vitam æternam.

S s

Sicut

Psalms 118.

Deest aliquid

Matth. 25.

Sicut autem in rebus presentibus, & quæ videntur, largiente Rege munera servis suis, ii quidem accipiunt, conservant, atque insuper addunt vasa pretiosa; sic sunt gloriosi, qui multiplicant gratias collatas. Re vera enim qui illam dulcedinem, voluptatemque gustarunt, ii presentem Regem videntes indutum purpura, dignitate, ac thesauris, tamquam foetorem reputant hæc, atque abominanda, ac vilia ipsis videntur, quoniam intrarunt in regias, coelestesque domos Christi, & patefacti sunt his thesauri coelestes, & alias divitias alius dignitatis hereditate possederunt, facti filii lucis urbis coelestis sæculi, quod finem non habet. Qui comparant igitur terrena cum divinis, tunc cognoscunt chaos in medio, ac differentiam. Quemadmodum si cui febris correpto, atque in illius incremento afflicto afferat quis edulia varia, vel bellaria, aliumve cibum, ille turbatur, atque ægre fert, fatiatus, atque expletus quum sit a febris, hanc pro cibo habens; sic etiam spirituales coelestis dilectionis, divinique ignis exultationem habentes, quascumque eis afferas apparentes huius mundi amplitudines, seu regnum, seu divitias, seu gloriam, turbantur, eo modo, quo quis ægre fert transire per loca, ubi est ingens cadaverum foetor. Rursus eodem modo, qui repleti sunt contraria potestate, & spiritu mundi correpti, hi quum sermo spiritalis loquitur de luce, de regno, de alio sæculo, ac de sapientia, divinaque virtute, atque divitiis, quodammodo ægritudinem, tædiumque patiuntur, quum eloquia Dei capere non possint. Re vera sapientes ii sunt, ii fortes, ii bellatores, ii divites existunt, qui in supernis mentem habent suam, & voluptatibus sibi presentibus, cupiditatibusque irascuntur, qui adversantur legi nequitiae, atque obediunt, & delectantur lege Dei. Quid igitur est rhetor, aut philosophus? Capit eum cupiditas, & moechatur: ira, & verberat: avaritia, & rapit. Sic mens agitur a spiritibus, & ubi sapientia, quam putat se possidere? Regna sunt duo: regnum lucis, & regnum tenebrarum. Duo duces, Regis speculatores sunt: ubi enim amicitiam inis, & pacta facis, illius es socius. Scriptum est enim: *Diligentibus Deum omnia*

Rom. 8.

A ὥστε ὅ ἐν τοῖς παρῶν καὶ φαινομένοις διδοὺς ὁ βασιλεὺς χαρίσματα τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῖς, οἱ μὲν λαμβάνουσι, σωτηρεύουσι, καὶ περισσεύουσιν ἑαυτοῖς σκευὴν τιμίου, ὥτως εἰσὶν ἐνδοξοὶ οἱ πολυπλασιάζοντες ἐκ τῆς περισσεύουσης χάριτος. Ἐξ ἀληθείας γὰρ οἱ περισσεύοντες ἐκείνης τῆς γλυκύτητος καὶ ἡδύτης, ὥστε βλέποντες βασιλεῖα φαινομένη ἡμφοισμένοι πορφύρας, καὶ ἀξίωμα καὶ θησαυροὺς, ὥστε δυσωδίαν ἡγῶν ταῦτα, καὶ βδελυγνὰ τὰ ταπεινὰ αὐτοῖς καταφάνε. ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον εἰς βασιλικὰς καὶ ἐπερανίους οἰκίας τῆς Χριστοῦ, καὶ ἀνεχώρησαν, τότε οἱ θησαυροὶ ἐπερανίονοι. καὶ ἐκληρονομήσαντες ἄλλοι πλεῖστοι ἄλλης ἀξιώματος ἡμφοισμένοι ὑπὸ φωτὸς πόλεως ἐπερανίης ἀφώτος πέρας μὴ ἔχοντος. οἱ συγκρίναντες ἔτι τὰ ἐπιγὰ τοῖς ἐπερανίοις, τότε γινώσκουσι τὸ χάος τὸ ἐν μέσῳ, καὶ τὴν ἀπόστασιν. ὥστε ἀντὶς σωεχόμενος ὑπὸ πυρετοῦ καὶ ἐτι ἀκμαζέσκει κακώσεως. εἰ δὲ περισσεύουσι τῶν τοιούτων ἐδόξματα ἀπόστασιν ἢ γλυκασμάτων ἢ ἐτέρων ἡρώων, συγχάρουσι καὶ ἀνδρίζουσι κεκορεσμένοι καὶ μεμεσώμενοι ὡς ἐκ τῆς πυρετοῦ, καὶ ὡς ἡρώων αὐτὸν ἔχον, ὥτως καὶ οἱ πνευματικοὶ ἔχοντες τὴν χάριν χροῖν τὴν ἐπερανίαν ἀγάπης καὶ θεῶν πυρὸς, ὅσα δὲ αὐτοῖς περισσεύουσιν φαινομένη τὰς τῶν κόσμου αὐτοῖς ἀξιώματα, εἴτε βασιλείαν, εἴτε πλοῦτον, εἴτε δόξαν συγχάρουσι, ὥστε ὡς ἀνδρίζουσι διόδων εἰς τόπους ὅπου εἰσὶν νεκρῶν δυσωδία πολλὰ. πάλιν τὸν αὐτὸν ἡρώον καὶ οἱ μεμεσώμενοι τὴν ἐναντίαν δυνάμεως καὶ ὄντες τῶν πνεύματος τῶν κόσμου, ὥστε λαλῶντες πνευματικῶς λόγους πρὸς φωτὸς, πρὸς βασιλείας, πρὸς ἀφώτους ἄλλης, καὶ σοφίας, καὶ δυνάμεως θεῶν, καὶ πλεῖστα, ὥστε ἀνδρίζουσι καὶ ἀκμαζέουσι μὴ δυνάμενοι χωρῆσαι τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Ἐξ ἀληθείας ὥστε εἰσὶν σοφοί, ὥστε εἰσὶν ἀνδρείοι, ὥστε πολεμισταί, ὥστε πλεῖστοι τυγχάνουσιν, οἱ αὖτε ἔχοντες τὴν ἑαυτοῦ νῦν, καὶ ὀργιζόμενοι τῇ σωστικῇ αὐτοῖς ἡδονῇ καὶ ἐπιθυμίᾳ, ἀντιτάσσοντες τῷ νόμῳ τῆς κακίας, καὶ ὑπὸ νόμου ἡμφοισμένοι, καὶ σωτηρόμενοι τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ. Τί ἔτι ὅστις ὁ ῥήτωρ ἢ φιλόσοφος; ἐπαίνας ἡ αὐτῶν ἐπιθυμία, καὶ μοιχεία. θυμὸς, καὶ τύχη. πλεονεξία, καὶ ἀφραδία. ὥστε ἐλαύνε. ὁ νόμος ὑπὸ τῆς πνεύματος. καὶ ποῦ ἡ σοφία, ἢ νομίζει κεκτῶς; βασιλεῖα εἰσὶν δύο. βασιλεῖα φωτὸς, καὶ βασιλεῖα σκοτίας. δύο ἡγεμόνες ποιεῖ βασιλεῖ ἐπίσκεψιν. ὅπου γὰρ αὐτὴ φιλιάζει, ἢ σωθήκει ποιεῖς, ἐκείνη εἰ κοινωνός. ἀγαπᾷ γὰρ, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν πάντα

καὶ συνεργῆς εἰς τὸ ἀγαθόν· ὅπως ἀγαπᾷς, ἐ-
 χεις ἰδίον ὀφείλημα, καὶ ὅπως δ' αὖ τ' ὀρμυλῶ
 τ' ὑπακούω δᾶς, ἐκείνῃ εἰ κτῆμα καὶ υἱὸς καὶ φί-
 λος· εἰ ἀγαπᾷς καὶ σιωπῆς τ' κακίας καὶ πονη-
 είας πινύμασι, διδὼς συνεργῆσί σοι, καὶ πορ-
 κολλῶν· διωξάμενος γὰρ ἐστὶ ἐπὶ κακίᾳ αὐ-
 θρώπων χάριων ὁμοίως παῖσι· εἰδὲ ἀγαπᾷς τ'
 σιωπῆς τῷ ἀγαθῷ, πάλιν αὐτὸν ὡς ἀγνέει· τ'
 βοηθεῖ σοι. ἀλλὰ ὡς μὲν πολλῆς ἀγάπης καὶ
 πόθου κατὰ τις ἐπεδὴ βασιλείᾳ ἐστὶ μὴ ἔχου-
 σα τέλος· ἀλλ' ὅτι τῷ τῷ τιμίῳ, ἀπᾶν ἐστὶ, καὶ
 τὸ δυσχερὲς κατορθύμενοι, αὐτὸν ὡς δοξάζει καὶ αἰ-
 δεῖ· ἐπεὶ δ' ἀκαμάτως πάντες θέλουσιν εἰ-
 σέρχεσθαι καὶ ἐπεὶ τὸ ἀγαθόν, γινώσκέτω, καὶ
 ὅτι ὁ μὲν ἐν μέσῳ δρόμος πολὺς καὶ ἀγὼν πορ-
 κεί, καὶ ἀπὸ πολλῶν ὀλίγοι ὀφθαλμοὶ· αἱ οὖν
 κηρύττοντες κατὰ τὴν ἐκείνου βασιλείᾳ εἰρηκὸν καὶ
 ἡμέρον καὶ ἐπὶ θέρει καὶ ἀνθρώπων χάριτον·
 αἱ γὰρ τοῖσι ἀπὸ τοῦ κληρονομῶσι τ' γῆν τ' ἐν
 πατρίᾳ, καὶ εἰσέρχονται εἰς λιμένα ἀπαύσε-
 ως καὶ εἰς τὴν πόλιν τ' ἀγίαν, καὶ εἰς τὴν κατὰ
 παυσιν τῇ δικαίᾳ· ὡς οὖν γὰρ ἐστὶν ὁ ἕρως ἔπος,
 ὁ φανόμηνος, ὅς· ἐπικαλεῖται σερῶμα, ὅπως
 ἐστὶν ἐπ' αὐτῷ ἄλλος ἕρως φωτεινῆς, εἰδὼς τ'
 ἐμβολὰς ἀφελῶν· εἰ καὶ τὰ μέγιστα ὡς Θεὸς τ'
 ὡς ἀφελῶν· ἀφανὲς δὲ ἐστὶν τοῖς ὅς σώματος ὀφ-
 θαλμοῖς, καὶ ἐστὶ σκητὴ ἀχειροποίητος, εἰς ἣν
 λειτουργοὶ οἱ ἄγιοι ἀφελῶν· ταῦτα γὰρ πάντα
 θεῶν ἐστὶ καὶ ἀρρήτα καὶ φωτεινά· ἐπεδὴ πινύ-
 ματικά ἐστὶ καὶ ὑποστατικά, μὴ ὅτι τ' ἀγῶν
 τῶν, ἀλλὰ ἄλλα κόσμος, ὅπως οὐκ ἐστὶν ἡ
 πόλεμος, ἡ μένεια, ἡ πινύματα πονηρά· ἐ-
 πεδὴ τ' οὐκ ἐνεργεῖ τὸς πάντας ὡς ἔτυχε κα-
 τὰ τοῖς τῷ ἔσωθεν ὀφθαλμῷ ἐκείνῃ καὶ ἐπερ-
 αῖ· ἀλλ' ὅτι ὡς ὡς ἐπερ-αῖ ἐπερ-αῖ τ' σερ-
 ῶμα ὅτι, ἵνα μὴ ὅτι ὡς αὐτοῖς ἀπλῶς πάν-
 τας καθορᾶν, εἰμὴ τοῖς καθαρῶς τῇ καρδίᾳ,
 καὶ τ' ἡν ἡγιασμένοις, τὸς συμπολίτας καὶ συμ-
 μύσας τῇ ἀγίᾳ· καὶ ὅταν συσταλῇ τῷ, τότε
 ἀποκαλυφθήσεται ἐκείνῃ τοῖς δικαίᾳ ὑποδεχό-
 μενα τὸς ἐκλεκτούς· πολλοὶ δ' ὅτι ἀγαθῷ μένους
 ὄντες, καὶ ἐνεργῶντες ὑπὸ τῷ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῶ
 πινύματος ἐνόμιον· ἀλλ' ἀπᾶν εἰαν εἰς τὴν τελειό-
 τητα περὶ ἀκείνῃ, καὶ ἀπᾶν ἐμνήσαντες, μὲν
 ταῦτα ἔφοδον ὑπὸ τῷ πονηρῷ πινύματος καὶ ἐ-
 πιβλῶν ἐπαθόν, ὅτι ὡς ἐρᾶν τῶν τίνες νο-
 μίσαντες νενικηκέναι τὸς ἐχθρούς, λοιπὸν ῥῆσαν-
 τες τὰ ὅπλα ἐν ἀμελεῖν ἀλλ' ἄγνοι, ἐγκρυμα-
 τῷ ποιήσαντες οἱ ἐχθροὶ ἀφῶν ἐπέστη, καὶ ἴδεν
 τὸν

A nia cooperantur in bonum. Ubi-
 que diligis, habes propriam utilita-
 tem: & ubicumque affectionem, at-
 que obedientiam præstas, illius es
 possessio, filius, & amicus. Si di-
 ligis, & delectaris malitiæ, & ne-
 quitia spiritibus, statim adjutores se
 tibi præbent, adhærentque. Facile e-
 nim socius fit malitiæ hominum,
 qui similiter omnibus lætatur. Si di-
 ligis, & simul delectaris bono, rur-
 sus illud adstat, atque auxiliatur ti-
 bi. Verum heic cum magna dilectio-
 ne, & amore, quoniam regnum est
 expers finis. Propterea quidquid est
 honorificum, rarum est: quodque re-
 cte perficitur, id gloriosum est, at-
 que æternum. Quia vero sine labo-
 re capeffere, ac consequi bona omnes
 cupiunt, sciant magnum cursum in
 medio, ac certamen esse positum,
 & paucos ex multis evadere. Qui igitur
 vicerunt, ierunt obviam regi pacifico,
 & mansueto, & beneficentia in ho-
 mines lætanti. Qui enim tales sunt
 & hoc tempore hæredes fiunt terræ
 promissionis, euntque in portum qui-
 etis, & in civitatem sanctam, atque
 in requiem iustorum. Sicut enim est
 coelum hoc apparens, quod firmamen-
 tum vocatur; sic est supra aliud cœ-
 lum lucidum, ubi exercitus Angelorum,
 quamvis maxime heic Deus, heic An-
 geli. Videri autem non potest corpo-
 ris oculis, & est tabernaculum non
 manu factum, in quo ministrant Angeli
 sancti. Hæc enim omnia divina sunt, &
 arcana, & splendida. Quoniam spiritu-
 alia sunt, & subsistentia, quum non sint
 sæculi hujus, sed alius mundi, ubi nox
 non est, aut bellum, aut gehenna, aut
 mali spiritus. Quoniam vero non movent
 universos, ut contingit perspicere interiori
 oculo, illæ res cœlestes, idcirco, tan-
 quam velamen quoddam positum est fir-
 mamentum sic, ne liceat ipsis facile uni-
 versos videre, nisi puris corde, & mente
 sanctis, cives, & symmystas sanctorum.
E t quoties sublatum fuerit illud, toties
 revelabuntur iustis illa, quæ electos sus-
 cipiunt. Complures vero optimæ partis
 existentes, atque a bono, & vivificante
 spiritu afflati, putarunt propter inscitiam
 se ad perfectionem pervenisse, & negli-
 gentiores facti, postea aggressiones, atque
 insidias a malignis spiritibus passi sunt: ac
 sicut aliqui milites a se victos existimantes
 hostes, tandem arma projicientes negligenter
 se gerunt: latebris autem occultati ini-
 mici

mici repente aggressi, alios occidunt, alios vero captivos ducunt. Ita quoque peccatum initio consilium tegens, sub perfectionis prætectu, deinde subito ag-grediens, ipsos subjicit, eos alligans ad propria desideria, & cupiditates, haud dubie ut posthac in illos imperium sit habiturum. Omnes igitur homines sive iusti, sive iniusti, nisi per spiritalem legem, hoc est, nisi per Jesum Christum, in omni humilitate seipsos in servitutem redegerint, non possunt a malis liberari, & imperium diaboli effugere. Dicit enim Paulus in scripturis mortis ruinam:

Rom. 7. Infelix ego homo: quis me liberabit a corpore mortis hujus? Gratias ago Deo

Rom. 8. per Dominum Iesum Christum. Et iterum: Lex spiritus vita liberavit me, a peccato. Ei vero, qui liberavit nos ab omni peccato gloriam reddamus Domino nostro Jesu Christo, quoniam ipsius est gloria, & potentia nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

EJUSDEM PATRIS

INSTITUTIO

AD MONACHOS.

Ex Codice
Græc. ms.
Bibliothecae
S. Marci
Venet.

Psal. 118.
66.

U Niversarum rerum Dominus, atque humanissimus Deus bonas occasio- nes hominum generi semper offert ad futurorum cognitionem; volensque profectum ad meliora unumquemque cape-ssere, bonitatis nutibus admonet, ho-minem factum ad imaginem suam ad bonum trahens. Quum enim anima, secundum naturam propensionem ad bonum habeat, studeatque meliora concupiscere, pars sinistra malitiæ, callida fraude simplicioribus animis inanem boni imaginem semper obji-cit ad ea, quæ vere bona sunt, obtenebranda. Ideirco inexplicabilis bonitas gratiæ Dei, veritatis co-gnitionem per scripturas divinitus in-spiratas nos docet, juxta dicen-tem: Bonitatem, disciplinam, & scientiam doce me, ut sic ignoran-tiam, omnium malorum causam, repellere possimus, atque in nobis existentem carnis prudentiam, quæ doloſe scientiæ promissione roboratur, ac rationis ex-pers est, luce veræ cognitionis recti abi-gere

A μ φονεύουσιν, ἄλλους δ' ἀχμαλώτους λαμβάνουσι· ὅπως καὶ ἡ ἀμαρτία ὁ πρῶτον τὸ πρῶτον κλέψατα εἰς αὐτοὺς τελειότητος εἶπε ἐπικληθεῖ-σα πρὸς ἐχρήσασθαι αὐτοῖς, δῆσασα αὐτοῖς εἰς τὰ ἰσχυρὰ δεσμάτα, καὶ ὅτι ἐπιθυμίας δηλα-δὴ πάλιν τούτω βασιλεύσασα. Πάντες οὖν ἀν-δρωτοὶ εἴτε δίκαιοι, εἴτε ἀμαρτωλοὶ, εἰ μὴ ἀφ' ὧν νόμος τῷ πνευματικῷ τῷ τέλει, εἰ μὴ ἀφ' ἰσχυρῶν Χειρῶν ἐν πάσῃ ταπεινοφροσύνῃ ἐκείνους δευλαγωγῶσι, ὅτι δυνάμει ἐλδοθερωθῶσιν τῷ κακῷ καὶ ἐξελθῶσιν ἐκ τῆς δουλαρείας τῆς ἀφροσύνης. λέγει γὰρ Παῦλος ἀφ' οὗ τῇ γρα-φῇ τὴν πάλιν τῷ θανάτῳ· παλάμῳρος ἐγὼ ἀνδρωτοῦ· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; ἀχαριστῶ τῷ Θεῷ ἀφ' οὗ Κυρίου Ἰησοῦ Χειρῶν· καὶ πάλιν· ὁ νόμος τῷ πνεύ-ματι τῆς ζωῆς ἠλδοθέρωσε με ἐκ τῆς ἀμαρ-τίας· τῷ δὲ ἐλδοθέρωσαντι ἡμῶς ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας δόξα ἀναπέμφωμεν τῷ Κυρίῳ ἡ-μῶν Ἰησοῦ Χειρῶν, ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ἡ δόξα ὅτι καὶ κράτος καὶ αἰὶν, καὶ εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΠΡΟΣ ΜΟΝΑΧΟΥΣ.

O ὅτι ἀπάντων Δεσπότης, ὁ φιλάνθρω-πος Θεὸς ἀγαθὰς ἀφορμὰς τῷ τῷ ἀν-θρώπῳ ἡμῶν χαρίζεται πάντοτε πρὸς τὸ μελ-λόντων ἐπίγνωσιν, ὅτι ἐπὶ τῇ κρείττῃ σκοπο-πῇ ἐκαστον λαμβάνει βελούδιος, οἷς ἰσχυράτε-ρος ἰσχυρότερος ἰσχυρότερος, εἰς ἀγαθὸν ἐλκύνει αἰεὶ τὸ κατ' εἰκόνα αὐτοῦ μεθρησμένοι ἀνδρωτοὶ· τὸ γὰρ ψυχῆς καὶ φύσιν τὴν ἐπὶ τῇ καλῇ ῥοπήν ἐχέ-σης, καὶ τὴν κρηττόντων ἐπιθυμείν σπουδάζει· τὸ κακίας ἀειτέρου μέρος πανουργία δεινὴ τὴν ἀ-πλευράως ψυχῆς φαντασία καλῶν πάντοτε προ-βάλλει εἰς ἐπισκόπουσιν τὸ ὄντως καλῶν. Διὸ καὶ χαίρει τῷ Θεῷ ἀνεκδιήγητος ἀγάπη γινώ-σκει ἀληθείας ἀφ' ἧς θεοπνεύσει γραφῶν διδά-σκει ἡμῶς καὶ τὸ λέγοντα, χρηστότης καὶ παιδεί-ας καὶ γινώσκει διδάσκει με, ἵνα ὅπως ἰσχυρώμεν τὴν πάντων καλῶν αἰτίαν ἀγνοίας ἀπώσασθαι, ὅτι ὅτι ἡμῶν ὅτι σαρκικῶς καὶ ἀλογοὶ φροῦνοι δο-λερῶς ἐπαγγελία γνώσεως κρατυνωμένη τῷ φῶτι τὴν ἀληθείας γνώσεως ὁδηγούμενοι παντελῶς ὀξε-λεύσας δυνάμει, σωτηρίας αἰτίαν τὴν γινώσκει ἀληθείας

ἀληθείας μεμαθηκότες εἶη. ἐπὶ πῶς καὶ ὑ-
μῶς, ὃ ποδηνόηται καὶ ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, πολυ-
λάκεις πρὸ ἡμῶν ἠτήσατε λόγοι ὁμοθέως ὑποϊ-
οι ἕξῃ ἔσονται ἔχει τὴν ἀταχωρήσαντα τῇ σα-
κικῶν ἡδοσίν, καὶ τὴν πολιτείαν τῷ αἰσίου τέττε.
ἐπὶ δ' αὐτὸν ὃ καὶ τὸ ὅτι τὰ ἀράξουσιν ἀποστολικὸν
χαρακτῆρα συνεληλυθότας ἱερὸν συγκρότημα ὅ-
μοιος ἀδελφότητος γενημημένοι συνεῖναι ἀσεβούς
ἀλλήλοις ἀπαπαντὸς ἐλοιδύμεν. ὅπως τε ἀλλή-
λοι συνεληλυθόντες ποιῶντες ὁμοίως ὅτι ἔχει
ἕξῃ τὴν ἡδὴν κατὰστασιν· τίς ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς
ἀκρας ἀρετῆς ὁμοῦ καὶ τίς ὁ θέλημα τῷ Θεῷ ὁ
ἀγαθὸν καὶ ἀάρεστοι καὶ τέλει· ὁποῖός τε ὁ δρό-
μος καὶ ἀγὼν τὸ εἰς τὸ τέλει ἐπιθυμύντω φθά-
σαν, καὶ εἰς μέτρον τὴν πνευματικῆς ἡλικίας καλῶ-
τήσαν ἀποδιδόντω, καὶ ἵνα μὴ εἰς μακρὸν ὥστε
τῇ ἡλικίᾳ τὸν λόγον· ταῦτα καὶ τὰ τέτοις ἀκόλου-
θα ἠτήσατε πρὸ ἡμῶν ἀφ' ἡρώματος ὑμῖν χα-
ραχθῆναι εἰς ἡπόμνησιν συνεχεῖν ψυχωφελούς
μελέτης· πεπεισμένοι δηλοῦν ὡς τῷ ἀσεβούς
τὸ ὀρθοδόξον πίστεως δόγματα, μίαν εἶη Θεότητα
τὴν πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, μίαν ὁ-
μοῦ ἐν θέλημα, μίαν δόξαν, μίαν πατρὸς καὶ υἱοῦ
καὶ πνεύματος τῆς ἐκείνου τὴν μίαν Θεότητα ἡπόμνησιν
καθὼς καὶ ὅτι τῷ ἀγίῳ μυστηρίῳ τῷ βαπτίσματος
ἀσεβούς τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν
μαρτύρων ὁμολογήσαντες· ἀφ' ὧν καὶ ἡμῶς τὴν
πολλὴν ὑμῶν ὅτι τὸ ἀγαθὸν ὁμοῦν θεοσάμε-
νοι, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἀκροῖ τὴν ἀρετῆς ἐπιθυμίας ἡ-
δύοντες· δι' ὁλίγων ἡπομνήσαντες ποιῶντες ὅτι ὁ-
κνήσαντες ὅτι αὐτοὶ τῇ Θεοπνεύσει γραφὴν πᾶς
ἀφορμὰς τῇ ἡπομνήσει λαβόντες· ἅμα καὶ αὐτοὶ
πᾶς γραφικὰς μαρτυρίας εἰς πληροφάνειαν ἀδε-
ξάμενοι πίστεως πρὸς Θεὸν· ἵνα μὴ τις δόξη ἡ-
μῶς ἀφ' ἑαυτῶν ἡ λέγειν, καὶ ὡς ὑπερόγκια μα-
ρτυρητικῆς φρονήσεως ἡπομνήσει.

Οὕτω ποίνω κορονημόμος πᾶσιν τοῖς ἑσ-
τῆς ἀφιερώσας τῷ Θεῷ, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν
ἑστίαν ζῶν, ἀγίαν διάρρεον τῷ Θεῷ καὶ λογικῇ
λατρείᾳ προσάνακν πάντοτε συνδύζουσι· σκοπὸς δὲ
ἀσβεβείας κορονημόμος εἰς τὸ πισθῆναι καὶ πᾶς ἱεράς
καὶ ἀσφελίῳ καὶ τῷ λοιπῶν ἀγίῳ γραφῶν ἐπαγ-
γγελίᾳς, ἐπιδιδόντες ἑαυτοὺς εἰς πᾶν ἔργον ἀγα-
θόν καὶ εἰς πᾶσαν ἀρετῆς ἐπιτιθέσθουσι· πεποιθεσθῆ-
ναι βεβαίως ὅτι διὰ τὴν χάριτος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς
θεῆς δυναμέως παντελῶς καὶ λύθωσιν καὶ καθα-
ροῖν τὴν ἀτιμίαν παθόντων ἡμῖν δυνατὸν γενέ-
σθαι τὴν ἐνεργουμένην ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ἐν τῷ σώ-
ματι· ὅτι καὶ πρὸς ἡμῖν ἀδύνατα τῷ Θεῷ ἐπαγ-
γγεληνόμενα

A gere possimus , edocti salutis causam esse scientiam veritatis . Quoniam igitur & vos , fratres desiderabilissimi , & dilectissimi , sæpe sæpius sermonem haberi a nobis postulastis , quem modum tenere debeat ille , qui carnis voluptatibus , & sæculi hujus conversationi renunciavit , eosque , qui secundum formam Apostolicam in actibus , sacrum institutum , atque decretum ordinem fraternitatis , convenientes , invicem pie convivere semper elegerunt : quo pacto etiam mutuo versari oporteat : & qualem morum compositionem habere opus sit : quis vero scopus viæ summæ virtutis , & quæ voluntas Dei bona , & beneplacens , & perfecta : qualis etiam cursus , & contentio illorum , qui ad perfectionem desiderant pervenire , & ad mensuram spiritualia ætatis occurrere festinant ; & ne longius sermonem protrahamus , hæc , & his consentanea postulastis a nobis per scriptum vobis efformari ad continuam memoriam meditationis , quæ animæ opituletur : persuasi scilicet de pio dogmate orthodoxæ fidei , unam esse divinitatem adorabilis , ac beatæ Trinitatis , unam substantiam , unam voluntatem , unam gloriam , unam adorationem offerre tribus Personis unius Deitatis , quemadmodum etiam in sancto Baptismatis sacramento pie pulchram confessionem coram multis testibus emisimus . Propterea & nos multam vestri ad bonum propensionem considerantes , & desiderium consummatæ virtutis videntes , brevibus commentariis instituire non recusavimus ,

E ex ipsis scripturis divinitus revelatis occasionem argumentorum mutuantes , simulque ipsa Scripturæ testimonia ad plenam indubitatæ fidei confirmationem apposuimus ; ne quis existimet nos de nostro aliquid proferre , & ne tamquam immodica , & vana nos cogitare suspicetur .

Sic igitur præfatus omnibus, qui se ipsos Deo consecrarunt, & sua corpora hostiam viventem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium exhibere student, finis pietatis propositus est ad credendum secundum sacras Evangeliorum, & reliquarum Scripturarum sanctarum promissiones, qui crescunt in omne opus bonum, & in omne virtutis studium; persuasos firmiter esse oportet, per Christi gratiam divinamque potentiam omnino redemptionem, purificationemque foedarum in nobis fieri posse passionum, quæ operantur tum in anima, tum in corpore: quod quæ apud nos impossibilia, apud pro-

apud promittentem Deum possibilia existunt. Peccati enim affectiones posterius additæ sunt animæ, & corpori propter protoplasti hominis transgressionem; & spiritus adoptione perfectæ, atque integre in sanctificationem animæ, & corporis in plena certitudine fidei, oportet dignos fieri, secundum eum, qui dicit: *Evangelium nostrum non fuit ad vos in sermone tantum, sed in virtute Spiritus Sancti, & in plenitudine multa, sicut scitis. Et rursus: Integer spiritus vester, & anima, & corpus sine querela in adventu Domini nostri Iesu Christi servetur. Ipsum pignus gratiæ inexplicabilis beneficii per sanctum appellationis beatissimæ Baptismum qui credidimus, accepimus ad incrementum perfectæ hæreditatis, & ad multiplicationem talenti, nos quibus magnum atque immaculatum sacramentum creditum fuit. Divinus enim, & Paraclitus Spiritus datus Apostolis, & per ipsos soli, & veræ Ecclesiæ Dei distributus, a tempore Baptismatis secundum proportionem fidei multifariam multisque modis inest unicuique, qui ex fide sincera ad Baptismum accedit. Ad multiplicationem quidem, & negotiationem, & incrementum unusquisque mentem accipit, ut in Evangelio dictum est. Sicut genitus in hoc sæculo infans non manet semper in puerili ætate, sed quotidie incrementum accipit, sequaci quadam necessitate secundum inenarrabiles naturæ leges, quoad in virum perfectum, atque ad plenitudinem cogitationum, intelligentiæque perveniat. Eodem modo genitus divinitus ex aqua, & spiritu, non in puerilem intelligendi ætatem assurgere debet, verum in dies certamine, labore, ac multa patientia usus, per luctam contra spiritualem adversarium proficere, atque augeri ad ætatem, quæ intelligendi habeat plenitudinem, secundum quod ab Apostolo dictum est:*

Donec occurramus omnes in unitatem fidei, & agnitionis Filii Dei, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi, ut jam non simus parvuli fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrinæ in nequitia ad circumventionem erroris. Veritatem autem facientes in charitate crescimus in illo per omnia, qui est Christus. Et rursus alibi idem dicit: *Nolite conformari huic sæculo, sed reformamini in novitate sensus vestri, ut probetis quæ sit voluntas Dei bona, & beneplacens, & perfectæ: dicens ad voluntatem Dei perfectam accedere,*

1. Thess. 1.
5.

1. Thess. 5.
23.

Ephes. 4.
13.

Rom. 12.2.

A γαλαθῶν Θεῷ διωπαὶ τυγχάνει· πὰ γὰρ τῆς ἀμαρτίας πᾶσι ὑπερον ἐπιγεγονε τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι· διὰ τὸ τῷ πρωτοπλάστῃ ἀνθρώπῳ πλάσθαι, καὶ τὸ τῷ πινύτατος ὑποθεσθῆς τελείως καὶ ὁλοκλήρως εἰς ἀγιασμόν ψυχῆς καὶ σώματος, ἐν πάσῃ πληροφορίᾳ πίστεως καὶ κατεξωβιύσῃ καὶ τὸ ἐπὶ τὸν πᾶν τὸ διαφέλοι ἡμῶν εἰς ἐξουσίαν πρὸς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν διωμῶντι πνεύματος ἁγίου καὶ ἐν πληροφῶνι πολλῇ κατὰ οὐδὲν· καὶ πάλιν· ὁλοκλήρῳ ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι ἀμέμπτως τηρηθῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· αὐτὸν ἀρράβωνα τὸ χάριτος τὸ ἀρρήτου εὐεργεσίας διὰ τοῦ ἁγίου τὸ ἱερομακαρίας ἐπωνυμίας βαπτίσματος οἱ πιστεύσαντες ἐδέξαντο εἰς αὐξήσειν τὴν τελείαν κληρονομίαν, καὶ εἰς πολυπλασιασμόν τῷ πατρὶ τὸ μέγα καὶ ἀχραντὸν μυστήριον πισθύνοντες· τὸ γὰρ θεῶν καὶ πλάσθαι πνεῦμα δοθὲν τοῖς ἀποστόλοις, καὶ δι' αὐτῶν τῇ μόνῃ ἐκκλησίᾳ τῇ Θεῷ διακονοῦν ἀπὸ τῆς βαπτίσματος ὥρας, κατὰ ἀναλογίαν τῇ πίστεως διαφόρως καὶ πολυτρόπως σύμμετρον ἑκάστῳ τῷ ἐκ πίστεως ἐλκεῖν τῷ βαπτίσματι προσελθόντι, εἰς πολυπλασιασμόν καὶ τοι καὶ ἐργασίαν καὶ αὐξήσειν λαμβάνει ἕκαστος τὸ μῖν ὡς ἐν τῷ εὐαγγελίῳ εἶρη· ὡς ὅτε τὸ γνηθῆναι ἐν τῷ αἰῶνι τέτρω βρέφος εἰς τὴν ἡλικίαν ἡλικίαν ἐσηκὼν πάντοτε, ἀλλ' ὡς ἡμερᾶν τὴν αὐξήσειν λαμβάνει· ἀνάγκης τινὸς ἀκολληθῆναι καὶ τὸ ἀρρήτους τὸ φύσεος νόμος, ἕως αὐτοῦ εἰς ἄνδρα τέλειον καὶ εἰς συμπλήρωσιν τῆς λογικῆς ἐννοίας φθᾶσθαι· τὸ αὐτὸν ἔργον καὶ ὁ νόμος ἀνῶν ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς νοητικῆς ἡλικίας ἐξαιτίας οὐκ οφείλει, ἀλλ' ὡς ἡμερᾶν ἀγῶνι καὶ πόρῳ καὶ ὑπομονῇ πολλῇ χρώμενος διὰ τὴν πρὸς τὴν νοητὴν ἀνταγωνιστὴν πάλιν προκοπῇ καὶ αὐξήσει δέοι, εἰς τὴν τῆς νοητικῆς ἡλικίας συμπλήρωσιν, καὶ τὸ εἰρημῶν πρὸς ἀποστόλους, μέχρι κατακτήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητά τῇ πίστεως καὶ τῇ ἐπιγνώσεως τῇ ἡμῶν Θεῷ εἰς ἄνδρα τέλειον εἰς μέτρον ἡλικίας τῇ πληρώματος τῇ Χριστοῦ· ἵνα μηκέτι ὡμῶν νήπιοι· κλυδονιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῇ διδασκαλίας ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδίαν τῆς πλάνης· ἀληθεύοντες ὅτι ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν πᾶν τὸ πάντα, ὅς ἐστι Χριστός· ἐπάλιν ἀλλὰ ὁ αὐτὸς λέγει, μὴ συζηματίζετε τῷ αἰῶνι τέτρω, ἀλλὰ μεταμορφῶσθε τῇ ἀνακενώσει τῇ νοῦς ὑμῶν εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τῇ Θεῷ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον ἐ

τέλειον

τέλειοι· ὅς τὸ τέλειον θέλημα τοῦ Θεοῦ φθάσαντες
φθάσαντες τὸς εἰς μέτρον τέλειον ἡλικίας καὶ λογικῆς
συμπληρώσεως τοῦ πνεύματος ἐλθόντας· ἀλλ' ὅτι τὸ
σωματικῆς ἡλικίας ἀνάγκης τινὸς ἀκολουθεῖ καὶ φύσεως νόμος ὅτι τὸ ἀνδρικὸν ἡ-
λικίαν δὲ ἡρώδη παρὰ τὸν φθάνει· ὅπως τῆς τοῦ
Θεοῦ προνοίας, ἀνάγκης ὅρα, καὶ ὅς προαίρεσις
θελήματος, ἀφ' ἧς αὐτὸς τὸ σωματικὸν ἡλικίαν
συμπληρῶν· ὅτι τῆς αἰωνίου πνευματικῆς
ἡλικίας· ὅς ταύτην ὡρᾶται τὸ ἀκολουθεῖν, ὅμα
πόνοι καὶ ἀγῶνα καὶ δρόμον μὲν ὑπομονῆς πολλῆς
τῇ αὐτοῦ προαίρεσι· ἀνδρώπῃ εἴτε καὶ
δὲ ἡμῶν Κυρίου ἐρημῶν, ἀγωνίζεσθαι εἰς ἡμέραν
ἀφ' ἧς γενῆς θύρας, καὶ πάλιν, διαλέγεσθαι· δια-
τάξαι γὰρ ἀρπάξαι τὴν βασιλείαν τὴν ἔσθαι· καὶ ὁ
ὅς ὑπομένει εἰς τέλος, ὅπως σωθήσεται, καὶ ἐν τῇ
ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσεται τὰς ψυχὰς ὑμῶν· καὶ
ὁ δὲ πόλεμος, δι' ὑπομονῆς βέχωνται τὸν ποικίλον
ἡμῶν ἀγῶνα, καὶ ὅπως φησὶ, βέχετε, ἵνα κατα-
λάβητε· καὶ πάλιν, ὡς Θεοῦ ἀφ' ἧς ἐν ὑπο-
μονῇ πολλῇ, καὶ τὰ ἑξῆς· ὅπως ὁ ὠκονόμηται ἡ
θεῖα χάρις, ἵνα ἰδίᾳ γνώμῃ καὶ ἰδίᾳ θελήματι
καὶ πόνοι καὶ ἀγῶνι τὸν ὡς ἡμῶν ὡς ὡς ὡς ὡς
λαμβάνει κατ' ὅσον ἀγῶνι σωματικῶ καὶ ψυχι-
κῶ εἰς πᾶσι τὸν ἀγαθὸν ἀνέστην ἑαυτὸν ἐκ-
δίδωσι, ποιεῖ καὶ τὸ μετὰ τὴν ἀγῶνι πνεύμα-
τος εἰς τὸ πνευματικὸν ὡς ἡμῶν τὸ ἀνακαίνισμα
τοῦ ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
νοὸς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
χάρις μὲν καὶ δωρεὰ τὸν ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
ποικίλος· πίστει τὸ καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγῶνι αὐτε-
ξεῖς προαίρεσις τὸν ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
ἡμῶν, ἵνα ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
αἰωνίᾳ ζωῇ ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
θεῖας δωάμεως καὶ χάριτος αὐτοῦ τὸν αὐτὸν ἀνδρώ-
πῃ συνεργίας καὶ αὐτοῦ τὸν ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
πῇ λαμβάνων· ὅτι ὅλον ἀφ' ἧς ἰδίᾳ δυ-
νάμεως καὶ ἰσχύος αὐτοῦ τὸν συνεργίας καὶ βοηθείας
τὸν πνεύματος εἰς τὸ τέλειον τὸν Θεοῦ θέλημα, ὅς
ὅς τὸ καθαρότης μέτρον φθάσαντες δωάμεως·
εἰ μὴ γὰρ Κύριος οἰκοδομήσει οἶκον, καὶ φυλά-
ξει πόλιν, εἰς μάτην ἡγυῖται ὁ φυλάσσων,
καὶ κοπιᾷ ὁ οἰκοδομῶν· καὶ πάλιν, ὅς γὰρ ἐν τῇ
ρόμφαξ αὐτῶν ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
καὶ βραχίονι πολεμῶντων αὐτῶν, ὅς ἡ δὲ δειὰ σε
καὶ ὁ βραχίονι σε καὶ ὁ φῶς μὲν τὸν ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
τὸν τὸν Θεοῦ δύναμις συνεργῶν τῶν ἰδίᾳ αὐτῶν
ἀγῶνι διηλοῖ, ὅμα καὶ τὸν οἶσιν ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
δι' ὀλίγας ἀρετὰς ἐφ' ἑαυτοῖς πεποιθότων· πί-
στει τὸ καὶ ἀγάπῃ ἀφ' ἧς χάριτος θεῖας τὸν σωτηρί-
αν

A dere, qui in mensuram perfectam ætatis, & intelligendi perfectionem spiritus per-
veniunt. Verum in corporis genera-
tione ob necessitatem quamdam consequen-
tem, legemque naturæ, virilem ætatem
natus puer assequitur, sic decernente Dei
providentia, ob necessitatis terminum,
non per electionem voluntatis, compleri
corporis staturam. At in divina genera-
tione spiritus non hunc definivit teno-
rem, verum laborem, & contentionem,
cursumque cum patientia multa liberæ e-
lectioni hominis proposuit, sicut a Do-
mino dictum est. *Contendite intrare per* Luc. 13. 24.
angustam portam. Et rursus: *vim facite:*
violenti enim rapiunt Regnum cælorum.
Et: *Qui perseveraverit usque in finem,* Matth. 10.
hic salvus erit. Et: *In patientia vestra* 22.
possidebitis animas vestras. Et Apostolus: Luc. 21. 19.
C *per patientiam currimus propositum no-*
bis certamen: & sic, inquit, *curri-* 1. Cor. 9.
te, ut comprehendatis. Et rursus: *fi-* 24.
cut Dei ministri in patientia multa, &
reliqua. Sic enim disposuit divina gra-
tia, ut ex proprio consilio, & pro-
pria voluntate, labore, & contentio-
ne spiritale incrementum unusquisque
percipiat: quatenus per corporis ani-
mæque contentionem ad omnem bono-
rum comprobationem se ipsum tradiderit;
eatenus & Sancti Spiritus participationem
ad spiritale incrementum renovationis
sensus acquirat, per gratiam, & largi-
tatem salutem consequutus: fide vero, &
dilectione, & certamine liberæ electionis
profectum, & mensuram adeptus, ut si-
cut per gratiam, sic per iustitiam vitæ
æternæ futurus sit hæres; neque omnino
per divinam virtutem, & gratiam sine i-
pso hominis cooperatione, ac diligentia
incrementum profectus accipiens, neque
prorsus per proprias vires, virtutemque,
sine opere, atque auxilio spiritus ad per-
fectam Dei voluntatem, & ad puritatis
mensuram potens aspirare. Nisi enim
Dominus ædificaverit domum, & custodie-
rit civitatem, in vanum vigilat qui custo-
dit, & laborat, qui ædificat. Et rursus:
F *Nec enim in gladio suo possederunt terram,* Ps. 43. 4.
et brachium eorum non salvavit eos. Et si
gladiis, & brachiis ipsi bellarent, dex-
tera tamen tua, tuumque brachium,
atque illuminatio vultus tui, Dei po-
tentiam simul operantem cum ipsorum
proprio conatu demonstrat, simul &
opinionem præciciens eorum, qui confi-
dunt in se ipsis propter paucas virtu-
tes. At Propheta fide, & dilectione,
per divinam gratiam sperantes salu-
tem

tem consequi docuit.

Quæ est igitur voluntas Dei perfecta, ad quam hortatur, & invitat Apostolus, ut quisque pervenire festinet? An non de quibus Dominus dicebat, beatos asserens ipsos: *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt;*

Matth. 5. 8.

Matth. 5. 48.

Et rursus mandat: *Estote igitur vos perfecti, sicut Pater vester cœlestis perfectus est.* Omnimodam peccati purgationem per hæc imperat, quod est perfecta a passionibus indecoris liberatio; atque absoluta summæ virtutis reparatio, quod est purificatio, ac sanctificatio cordis per participationem perfecti, & divini spiritus ex certa fide effecta animæ, quæ tradit seipsam totam omnino Deo cum fide, atque amore? Sicut etiam per David perfectum veritatis laborem demonstrans spiritus, docensque hoc a Deo querere, & credere desiderantes filios lucis renunciari, &

Psal. 118. 33. vitæ hæredes fieri, ait, *Fiat cor meum immaculatum in justificationibus tuis, ut non confundar.* Significans confusionem, & ignominiam ferre eos, qui non habent cor purum, ab omni sorde, atque macula: iterum enim ait: *Tunc non confundar, quum respexero in omnibus mandatis tuis; omnium præceptorum adimpletionem, omniumque delictorum recessum spiritus perfectam in Deo confidentiam esse docuit.* Et iterum *Cor mundum*, orans Propheta dicebat, *crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis. Et spiritu, inquit, principali confirma me, eundem scopum in mentem revocans.*

Psal. 50. 12. Quum interrogasset autem rursus: *Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto ejus?* Addidit qui sint, & unde tales: *Innocens manibus, & mundo corde*, ait. Peccatum opere, verbo, & cogitatione commissum a nobis per propriam operationem penitus rescindere spiritum indicavit, & conari orantes, ac per fidem sperantes quotidie pervenire ad perfectam spiritus munditiam. Etenim Apostolus luculenter docens aiebat, quales animæ esse debeant, quæ a nuptiis carnis, & a mundi vinculis procul recedunt, ac virginitatem servare desiderant.

1. Cor. 7. 34. *Virgo cogitat, ut sit sancta, non solum corpore, dixit, sed etiam spiritu:* admonens ab operum, & cogitationum, hoc est manifestis, & abditis criminibus ut ipsa procul sit:

A αν γίνεσθ τῷς ἐλπίζουσιν ἐδιδάξεν ὁ τροφήτης:

Τί πίνω ὅτι δὲ τέλει δέλημα ἔσθαι, εἰς ὃ τροφέπει καὶ ὡς καλὸς ὁ δῖος ὁστος ἀνδρὶν ἔκαστον φθάσει; ἡ ἄρα ὡς ὅτι ὁ Κύριος ἔλεγε μακαρίζων αὐτοὺς, μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ὁφίονται. καὶ πάλιν ἐντέλλεται, γίνεσθ ὅτι ὑμεῖς τέλει, ὡς ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ἁγίος τέλειος ὅτι. Τὴν παντελῆν τὴν

B αἰμαρτίας καθαροὺς ἅπας τῶν ἐπαγγέλλεται, ὅτι ὅτι ἡ παντελῆς τὴν αἰμαρτίας παθὼν ἀπαλλαγήν, καὶ τὴν τελείαν τὴν ἀκρωτάτης ἀρετῆς ἀνάληψιν, ὅτι ὅτι ὁ καθαρισμὸς καὶ ἁγισμὸς τὴν καρδίας ἀπὸ τῆς μετριοῦς τῆς τελείας καὶ τῆς εἰκοδ

C λειον τὴν ἀληθείας κόπον ὑποδεικνύει δὲ πνῦμα καὶ διδάσκει τὴν ὡς Θεὸς ἐπιζητῆν καὶ πινῶν τὴν ἐπιθυμῶντες ὑπὸ φωτὸς ἀναδεχθῶν τὴν ζωῆς κληρονομίαν ἡμέας φησὶ, ἡμεθῶν ἡ καρδία μὴ ἀμωμος ἐν τοῖς δικαίωμασί σου, ὅπως ἂν μὴ ἀγχωθῶ. ἀγχωθῶ καὶ ἀμωμία ἐσθίοντες φέρειν τὴν μὴ ἀμωμον τὴν καρδίαν δὲ παντὸς ῥύπης καὶ ἀνῆλως κληρονομίαν. πάλιν γὰρ

D φησὶ, τότε ὅτι μὴ ἀγχωθῶ ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ὅτι πάσας τὰς ἐντολάς σου. πασῶν ἐντολῶν συμπλήρωσιν καὶ παντὸς ὡς πνῦματος ἀναχώρησιν τελείαν πρὸς Θεὸν ἐπὶ Θεὸν ἐδίδαξε δὲ πνῦμα. καὶ πάλιν, καρδίαν καθαράν διχορμήτος ὁ τροφήτης ἔλεγε, κτίσει ἐν ἐμοὶ ὁ Θεὸς καὶ πνῦμα διὸς ἐγκρίσει ἐν τοῖς ἐγκρίσις μὴ. καὶ πνῦματὶ φησὶν ἡμεμονικῶς ἐνέξον με. τὴν αὐτὴν

E σκοπὸν πρὸς Θεόν. ἀνθρωπίνους δὲ πάλιν, τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου, ἡ τίς ἐσθίει ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ; ἐπάγει, τίς εἰσὶ, καὶ ποταποὶ τοῖς τοῖς, ἀδῶς χερσὶ καὶ καθαροῦς τῇ καρδίᾳ φησὶ. τὴν διὰ πράξεως καὶ λόγων τὴν διανοίας ἐπιτελεσθῶν αἰμαρτίας παντελῶς ἐκκοπῆναι ὅτι ἡμεθῶν διὰ τὴν ἰδίας ἐνεργείας τὸ πνῦμα ἐμήνυσε, ὅτι ἐνέξον διχορμήτους, ὅτι διὰ πίστεως ἐλπίζοντας ὡς ἡμερᾶν φθάσει εἰς τὴν τελείαν

F τὸ πνεύματος καθαρότητα. ὁ γὰρ δῖος διὰ ἀρρήδῳ διδάσκει, ἔλεγε, ὅποιον ψυχὰς ἐξ οφείλουσιν, εἰ γὰρ μὴ σαρκὸς καὶ δεσμῶν κόσμους ἀναχωρήσας. πρὸς Θεὸν δὲ ἔλασκει ἐπιθυμῶν, φησὶν, ἡ πρὸς Θεὸν μελενῶν, ἵνα ἡ ἀγία. ὅτι σώματι μόνον ἔπει, ἀλλὰ τὸ πνεύματι πρακτικῶς ὅτι λογιστικῶς τῶν φανερῶν καὶ κρυπτῶν αἰμαρτημάτων ἐκπὸς τῶν αὐτῶν ὡς ἀγγέλω

λων, ἅτε δὲ νύμφῳ Χριστῷ, ἐπερανίῳ βασιλεῖ
καθαροῦ τε καὶ ἀμείαντος σωμαφθιῶν ἐπιθυμῶ-
ν. ὁμοιοῦν γὰρ διὰ τὴν ἀρετὴν ὁμοίαν τῷ ἀ-
χραντῷ κάλλει χρὴ τὴν ἐπιθυμῶν αὐτῷ σωμα-
φθιῶν ψυχῇ, καὶ εἰς ὃν πνεῦμα μετ' αὐτῷ ἐ-
πιποθεῖν θέλει. καὶ ὁ εἰρημῶν ἡσυχίας μακα-
ρίαις Ἰωάννῃ· καὶ πᾶς, φησὶν, ὁ ἔχων τὴν ἐλπί-
δα ταύτην ἀγνίζει ἑαυτὸν· καθὼς ὁ κλεινὸς ἀγνός
ἐστίν· καὶ μιμηταὶ μὲν γίνεσθε, καθὼς καὶ γὰρ Χρι-
στῷ· καὶ γὰρ ἀπὸ φανερῶν ἀμαρτημάτων μόνον,
πορνείας, ἢ κλοπῆς, ἢ φθόνου, ἢ γαστριμαργί-
ας, ἢ καταλαλίας, ἢ ψεύδους, ἢ ἀργολογίας,
ἢ κρυψίας, ἢ γέλωτος, ἢ ἀβαστελίας, ἢ φι-
λαργυρίας, ἢ πλεονεξίας ἀγνῶναι δεῖ ψυχῇ·
καὶ ἀγνοῦν τὸν κόσμον καὶ κοινῶν κοσμητικῶν, κόσμους
αἰσχυρῶν καὶ πρὸς τὴν ἡσυχίαν, εἰς σωμαφθί-
αν ἢ καὶ κοινῶν ἢ ἀφάρτων νυμφίον ἑαυτὴν κα-
πομολογήσας. ὅμως πολλὰ πλεονεξία βίαιον τὴν
ψυχῆς παθεῖν ἐκ κρυπτῶν ἀμαρτημάτων καθα-
ρῶν αὐτῇ χρὴ· τυχόντι ἐπιθυμίας, κενοδο-
ξίας, ἀνδρωπρεσκειας, ὑποκεισεως, φιλαρχί-
ας, δόλου, κακοθείας, μίσους, ἀπιστίας, φθό-
νου, ἐκείσεως, ζήλῃς, αὐταρεσκειας, φιλαυτίας,
τύφου, καὶ τὰ τέτοις ὅμοια ἀόρατα τὴν ἀτίμιαν
παθεῖν. Οἶδε γὰρ ἡ γραφὴ τὰ κρυφία τὴν ψυ-
χῆς ἀμαρτήματα, εἴγε πιστὸν τοῖς λόγοις ἔ-
στιν· ὡς γὰρ τὸ ὡρακτικὸν ἀμαρτημάτων ὅμοια ἡ-
γεῖται· μίαν γὰρ τὴν αὐτῆς ῥίζης τυγχάνει βλα-
στημα. Κύριος γὰρ φησὶ, διεσκόρπισεν ὅσα ἀν-
δρωπρεσκειας, καὶ ἀνδρα ἀμαρτῶν καὶ δόλοισιν ἐδε-
λύσεν· Κύριος· καὶ δόλον καὶ φόνον εἰς ὃν σωμα-
φθίῳ ὡς βάναυσος, καὶ τῷ λαλῶντι ἐν εἰρή-
νῃ μὴ τὴν πλησίον αὐτοῦ· κακὰ δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτοῦ· ὅς αὐτοῖς, Κύριε, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ·
καὶ πάλιν, καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίαν ἐργάζε-
σθαι ἐν τῇ γῇ· καὶ ὁ Κύριος μεμφομένης τοῖς ἀν-
δρωπρεσκοῖς, φησὶ, πάντα ποιεῖτε ὡς ὁ θε-
αδῶν τοῖς ἀνθρώποις· διὸ καὶ ὡς ἀγγέλλει,
βλέπετε μὴ ποιήσητε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν ἐμ-
πορῶσθαι τῷ ἀνθρώπῳ· εἰ δὲ μήγε μισθὸν ὅδε
ἔχετε ὡς τὰ πατεῖ ὑμῶν τῷ ἐν ἔρανοῖς·
τυτῶν δὲ μὴ πρὸς ἀνθρώπων ἐπιζητεῖν καὶ θη-
ρῶν ἐπαῖνον καὶ δόξαν ἀλλὰ τὰ καλὰ ἐπιτηδεύ-
ματα, ὅμως ὡς μόνον ὁ Θεός, καὶ ἡ δόξα α-
ληθῆς καὶ αἰώνιος, καὶ ἡ ἀμείαντος αἰώνιος· τυ-
τέστι ἐν ὅτῳ ὅταν καλῶς ὑμᾶς ἔπωσιν οἱ ἀν-
θρώποι· τυτέστιν ὅταν θέλητε πρὸς ἀνθρώπων κα-
λῶς ἀκῶν, καὶ δόξας, καὶ ἐπαῖνοισιν τοῖς πρὸς
αὐτοῖς ὡς σερχομένοις χαίρειν· ἐπεὶ πῶς δὲ σωμα-

Tom. III.

A sit : utpote sponsa Christi, quæ cupit
cum cœlesti, puro, & immaculato Re-
ge conjungi. Assimilari enim oportet
per virtutes illi pulchritudini impollu-
tæ animam, quæ cum illo copulari
desiderat, atque unum spiritum cum
ipso fieri exoptat : secundum dictum
a Beato Joanne : *Et omnis, inquit, 1. Jo. 33.*
qui habet hanc spem in eo sanctificat se,
sicut ille sanctus est. Et imitatores mei 1. Cor. 3.
estote, sicut et ego Christi. Non solum 16.
enim a manifestis peccatis scortationis,
aut furti, aut invidiæ, aut gulæ, aut
murmurationis, aut mendacii, aut o-
tiosi sermonis : aut convicii, aut ri-
sus, aut scurrilitatis, aut avaritiæ,
aut plus habendi cupiditatis pura ani-
ma esse debet, quæ mundi communio-
nem repudiavit, a mundo vero reces-
sit, & virginitatem colit, ad conjun-
ctionem autem, & societatem sponsi
incompactibilis seipsam despondet ; sed
multo magis ab immanibus animæ affe-
ctionibus, occultisque criminibus puram
esse necesse est. Hoc est a cupiditate,
vana gloria, placendi studio, hypocrisi,
dominandi ambitione, dolo, malignitate,
odio, infidelitate, invidia, elatione, æ-
mulatione, sibi placendi cupidine, sui a-
more, superbia, atque his similibus, quæ
invisibiles sunt passionibus ignominiosæ. Scit
enim Scriptura occulta animæ peccata,
(si quidem credimus verbis spiritus) si-
militer putari peccatis operum : ejusdem
radicis sunt germen. *Dominus, enim di-*
cit, dissipavit ossa eorum, qui hominibus 1. Ps. 52. 7.
placent. Et : virum sanguinum, & dolo-
sum abominabitur Dominus. Dolum, &
cædem tanquam unam transgressionem e-
numerans. Qui loquuntur pacem cum pro-
ximo suo, mala autem in cordibus eorum :
da illis, Domine, secundum opera eorum. Et 1. Ps. 5. 8.
iterum : Etenim in corde iniquitates opera-
mini in terra. Et Dominus quærens de
iis, qui hominibus placent. Omnia,
inquit, faciunt, ut videantur ab homi-
nibus. Ideoque admonet : Attendite, 1. Ps. 27. 3
ne justitiam vestram faciatis coram homi-
nibus, alioquin mercedem non habebitis
apud Patrem vestrum, qui in cœlis est. Hoc est, non quærere, neque aucu-
pari ab hominibus laudem, & gloriam
ob bona opera, sed a solo Deo, ubi
gloria vera, & æterna, & ubi æterna
ignominia. Hoc est & illud Va cum
benedixerint vobis homines, id est cum
vultis apud homines bene audire, &
gloria, & encomiis gaudere, quæ
ab ipsis proficiuntur. Quoniam quo pa-
to

T t

- Mat. 5. 16. *Et sic fieri posset, ne manifesti fierent omnibus, qui bene operantur? Quando ipse Dominus aiebat: Luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent patrem vestrum, qui in coelis est. Ad Dei gloriam contendite omne opus bonum facere, & non in gloriam propriam: neque queratis, aut gaudeatis laudibus hominum, qui brevi tempore manent, sed laudem, gloriamque a solo Deo expectate, quemadmodum ait & beatus*
- Psal. 33. 2. *David, A te laus mea: Et iterum: In Domino laudabitur anima mea. Et Apostolus mandat etiam manducare, & bibere ad gloriam Dei, ut fiat.*
1. Cor. 10. 31. *Sive enim, inquit, manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite. Qui enim ab hominibus laudem, & gloriam aucupantur, eos infideles esse Dominus ostendit, dicendo: Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis, & gloriam, quae a solo Deo est, non queritis? Rursus Joannes odium cum caede connumerans, ait, Qui odit fratrem suum, homicida est, & scitis, quoniam omnis homicida non habet vitam eternam. Odium absconditum contra fratrem conceptum, occisioni comparat. Sed & Apostolus Paulus ipsorum, qui in passiones ignominiae traditi sunt propter insipiens cor eorum, & minime obediens, publicans, atque enumerans eorum operationes perditionis in pejus, abdita, & aperta peccata simul conjungit, dicens: Et sicut non probaverunt Deum habere in notitia, tradidit illos in reprobum sensum, ut faciant ea, quae non conveniunt repletos omni iniquitate, malitia, fornicatione, avaritia, nequitia, plenos invidia, homicidio, contentione, dolo, malignitate, susurriones, detractores, Deo odibiles, contumeliosos, superbos, elatos, inventores malorum, parentibus non obediens, insipientes, incompósitos, sine affectione, sine misericordia: qui cum iustitiam Dei cognovissent, quoniam qui talia agunt digni sunt morte. Vides quomodo non solum manifesta crimina commemoravit, quae apud homines sunt abominabilia, verum etiam cum manifestis occultas affectiones animae connumeravit, dolum, superbiam, contentionem, malignitatem, elationem, odium, insipientiam? Et*
- Luc. 16. 15. *rursus Dominus dicit: quod hominibus altum est, abominatio est ante Deum. Et qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur. Et sapientia ait: impurus apud Dominum*

A τὸν ἡγῶν ἀγωνοεργῶντας μὴ φανερῶς εἶναι πάντας; ὁπότε αὐτὸς ὁ Κύριος ἔλεγε, λαμβάτω δὲ φῶς ὑμεῖς ἐμπροσθεν τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἰδῶσι τὰ καλὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸ ἐν οὐρανοῖς. εἰς δόξαν Θεοῦ ἀγωνίζεσθε ποιεῖν πάντας ἀγαθὸν ἐπιτιθήδωμ καὶ μὴ εἰς ἰδίαν δόξαν, μὴ δὲ ἐπιζητεῖτε καὶ χαίρετε τοῖς ἐπαύνοις τοῦ ὀλιγοχρονίου ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὸ ἐπαῖνον καὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ μόνον ἐκζητεῖτε. καθὼς καὶ ὁ μακάριος Δαυὶδ λέγει, ὡς εἶπα σοι ὁ ἐπαῖνος μου, καὶ πάλιν, ἐν τῷ Κυρίῳ ἐπαυνεθήσεσθαι ἡ ψυχὴ μου. ὡς δὲ ὁ ἀπίστολος, ἕως τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν εἰς δόξαν Θεοῦ γίνεσθαι ἐπιτέλλεται. εἴτε γὰρ, φησὶν, ἐοδίετε εἴτε πίνετε, εἴτε ἡ ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε. τὰς γὰρ ὡς ἀνθρώπων ἐπαύνας ἢ δόξαν θηρωτόντας, ἀτίμως εἶναι ὁ Κύριος ἀπέδειξεν, ἀπὸ τῶν ὡς δόξασθε ὑμεῖς πισθῶν, δόξαν παρὰ ἀγγέλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ ἐζητεῖτε; πάλιν δὲ ὁ Ἰωάννης τὸ μίσος τῶν φόνων σωμαειδυμένων, φησὶν, ὁ μισῶν τὸ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν, καὶ οἶδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. ὁ ἐν κρυπτῷ μίσος καὶ τῶν ἀδελφῶν γινόμενος, τῷ φόνῳ συγκρίνεται. ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπίστολος Παῦλος τοῖς πάθεσι τοῦ ἀτιμίας παρὰδοθέντων ἑαυτοῦ ἀσύνετοι αὐτοῖς καὶ ἀπιθῇ καρδίαν ἀφροσύνης καὶ ἡσυχίας αὐτοῖς καὶ ἐπὶ τὸ χεῖρον τοῦ ἀπωλείας ἐργασίαν, τὰ κρυπτά καὶ τὰ φανερά ἀμαρτήματα εἰς ἐν σωμαειδυμένῳ, φησὶν, καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασεν τὸ Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδοκεν αὐτὸς ἀδόκιμον νῦν ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, πορνείᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ, μεσῶς, φθόνῳ, φόβῳ, ἐξείδος, δόλῳ. κακοηθείας, ψιθυριστῶν, κατωπλάλως, θεοσυγῆς, ὑβριστῶν, ὑψηφάνων, ἀλαζόνων, ἐφθάρων κακῶν. γυνεύουσιν ἀπειθεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνδέτους, ἀσώτους, ἀνελεήμονας. οἱ ἔχοντες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγινώσκοντες. οὗτοι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσὶν. Ὁρᾷς πῶς καὶ μόνον τὰ φανερά ἀμαρτήματα ὁδηγώμεθα, τὰ παρὰ ἀνθρώποις ὄντα βδελυκτά, ἀλλὰ σὺν τοῖς φανεροῖς, καὶ τὰ κρυφὰ πάθη τοῦ ψυχῆς συγκαταβλήθη, δόλον, ὑψηφάνειαν, εἶναι, κακοηθείαν, ἀλαζονείαν, μίσος, ἀσυνεσίαν; ἔτι πάλιν ὁ Κύριος λέγει, τὸ ὑψηλὸν παρὰ ἀνθρώποις, βδελυγμὰ ἐστὶ παρὰ Θεοῦ, καὶ ὁ ὑψῶν ἐαυτὸν, ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἐαυτὸν ὑψώσεται. καὶ ἡ σοφία φησὶν, ἀκάθαρτος παρὰ Κυρίου

Κυρία πᾶς ὑψηλοκαρδίας, καὶ πᾶ ὁμοία ἀνα-
 λυτὰ ἡμῶν ἐκ τῆ γραφῆς πάλιν πολλὰ ἀνὲς ὄροιτε
 πρὸς ἡμᾶς καὶ τὴν κρυφίαν ἐν ψυχῇ τῇ ἀλμύρας πα-
 θῶν· πᾶ γὰρ κρυφία πάθη τῇ ἀμαρτίας τῷ πινύ-
 με τῷ ἁγίῳ ἐπιστάμενοι διεόπερα τῇ ψυχῇ ἐν-
 υπάρχοντα, τῇ ἀπαλλαγῇ αὐτῇ δι' ὁποῖον ἔ-
 τας ἡμέας δυνάμει διδάσκων ὑμᾶς ἀφ' ἧς Δα-
 νιὴλ, φησὶ, ἐκ πλὴν κρυφίαν με καθαίρειόν με,
 καὶ ἀπὸ ἀλλοτριῶν φέσσει τῷ δέλεος· ὡς διὰ
 πολλῆς δεινότητος καὶ τρισεως καὶ τῷ πρὸς Θεὸν τε-
 λείας, καὶ ἀγαθῆς ὁρμῆς τῇ κρυφίαν τῇ ἀλμύρας
 παθῶν ἀφ' ἧς τῇ πινύματος δυνάμεως ἐκείνης
 ἡ δυνάμει ὁμοία. ὡς περὶ γὰρ τῷ Ἰωάννῳ, ὅπερ
 ἐστὶ τῷ σῶμα, ἀπὸ τῇ φανερόν ἀμαρτημέ-
 τω ἀποδύζομαι φυλάσσει ὡς ναὸν Θεοῦ· καθὼς
 ἔπειτα ὁ ἀπόστολος, ὁ φθεῖρας τῇ ναὸν τῷ Θεοῦ,
 ἐκείν τῷ σώματος λέγων, φθερεῖ τῷ πονὸς ὁ Θεός.
 ὣτως καὶ τῇ ἐσωάνθρωπον, ὅπερ ἐστὶ ἡ ψυχὴ,
 ἀποδύσσει καὶ ἀφ' ἧς ἀποδύσσει ἀπὸ πονηρίας λογισ-
 μῶν πονηρῶν φυλάσσει καὶ τὸ εἰρημονίαν· πᾶσι
 φυλακῇ τῇ καρδίᾳ· ἐκ γὰρ τῷ τῷ Ἰωάννῳ
 ζῶντος.

Τῷ τῷ κατὰ τῷ ἡμῶν ἔσται ἀνταγωνίζο-
 μεν ἡμῶν καὶ ἀνὲς ὁμοίαν πᾶντοτε τοῖς πονη-
 ροῖς λογισμοῖς τῇ κειροδοξίας, καὶ μίσους, καὶ ἰ-
 φθῆς, καὶ δόλου, ἐπιθυμίας τε καὶ ἀπιστίας, ζή-
 λος, καὶ φιλαρχίας, καὶ πᾶσι ἀκαταστάσις ἐαυτῶν
 ἐρριπύοντι τῇ τε ἡμῶν ἀσυνδύατος καὶ ἀσύμφωνοι
 φυλασσόντων πρὸς τῇ κρυφία τῇ ψυχῆς πάθη,
 καὶ ἐν πᾶσι ἀγαθοῖς ἐπιτηδύμασι ἐαυτῶν ἀ-
 ποδιδόντων μὲν βίας, καὶ πόνης καὶ ἀγῶνος διὰ
 τὸ ἐμποδίζει ἡμῶν τῇ ἀνὲς ὁμοίαν· τῇ γὰρ μονό-
 ποι τῇ ἀρετῇ ἀνὲς ὁμοίαν ἀνὲς ὁμοίαν ὁ μακάριος
 Μοῦσῆς, ἀφ' ἧς ἐνέφαντε τῷ μὴ εἶναι δύσιν
 γνώμας κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν τῇ ψυχῇ ἀκολου-
 θῆναι, ἀλλὰ μόνον τὸ ἀγαθόν· καὶ τῷ μὴ εἶναι δύο
 καρπὸς χείρονος καὶ χειρόμενος ἐν ἡμῶν γεωργί-
 ας, ἀλλὰ μονό-
 πους πᾶς χρῆσιμα ἐργαζομένης,
 παντελῶς τῷ χείρονος ἀποδίδει· φησὶ δὲ δι' ἀ-
 νιγμάτων, ὅτι ἡμῶν ἐν τῇ ἀλμύρας ἀποδίδει ὡς
 ἐπὶ τῷ αὐτῷ· οἷον βῆναι καὶ ὄνον, ἀλλὰ πᾶ ὁμο-
 γνή ἡμῶν ἀποδίδει σῆς τῇ ἀμνησὶν· τῷ τῷ
 ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀλμύρας τῇ καρδίᾳ σῆς ἀρετῇ καὶ κα-
 κία ἐπὶ τῷ αὐτῷ τῇ ἐργασίᾳ ἔχῃ, ἀλλὰ μόνον
 ἀρετῇ· ὅτι συνυφανὲς φησὶν ἐρεῖν ἱματίῳ λινόν,
 ὅπερ πάλιν λινὸν ἐρεῖν· ὅτι γεωργήσῃς ἐν τῇ χώ-
 ρα τῇ γῆς σῆς δύο καρπὸς ἐπὶ τῷ αὐτῷ, ὅτι δὲ
 ἔσται ἐν αὐτῷ· ὅτι ἐπιβάλλῃς ἐπεροσφῆς ζῶντι ἐπὶ
 ἔτερον εἰς γοῖν, ἀλλὰ πᾶ ὁμογνή πᾶς ὁμογνήσι.

Tom. III.

Δια

A Dominum omnis superbus corde,
 & similia colligentes ex scripturis
 complura invenies dicta contra passio-
 nes ignominiae celatas in anima.
 Occultas enim passiones peccati sciens
 Spiritus Sanctus, violentiores animae
 esse, docens nos quomodo fieri po-
 test, ut ab iis liberemur, per Da-
 vid ait: *Ab occultis meis munda*
 me, & *ab alienis parce servo tuo.*
 B Ut per multam orationem, & fidem,
 & perfectam, bonamque alacritatem,
 erga Deum ab occultis passionibus i-
 gnominiae per spiritus virtutem eripi
 possimus. Sicut enim exteriorem ho-
 minem, quod corpus est, a mani-
 festis criminibus custodire curamus,
 tanquam Dei templum, quemadmodum
 dixit Apostolus: *Si quis templum Dei*
 C *violaverit, de corpore loquens, dis-*
perdet illum Deus; sic interiorem ho-
 minem, quod est anima, curare o-
 portet, atque certare ab omni co-
 gitatione mala ut tutemur, secundum
 quod dictum est: *omni custodia serva*
 cor tuum, quia ex ipso vita procedit.

Ps. 18.13.

1. Cor. 31
17.

Prov. 4.
23.

Hoc vero bene exequi nostrum
 erit, repugnantibus nobis, ac con-
 tradicentibus semper malis cogitationi-
 bus vanae gloriae, odii, superbiae,
 & doli, cupiditatis, & infidelitatis,
 æmulationis, & ambitionis, omni di-
 ligentia nos ipsos examinantibus, men-
 temque solutam, ac dissonantem ab
 occultis omnibus animae passionibus ser-
 vantibus, atque cunctis bonis operibus
 nos tradentibus vi, labore, ac cona-
 tu ad arcendum a nobis adversarium.
 E Simplicem enim rectitudinem obscure si-
 gnificans beatus Moyses ostendit hoc
 mentis conceptu: non debere duabus
 sententiis boni, & mali obsequii ani-
 mum, sed solum bono: & non de-
 bere duos fructus noxii, & utilis in
 nobis colere, sed unice utilia operando
 omnino a deteriore alienari. Ait vero
 per ænigma: non junges in anea tua
 diversi generis animalia in unum, ve-
 luti bovem, & asinum, sed generis e-
 jusdem jungens triturbabis messiem tuam.
 F Hoc est, ne in area cordis tui virtus,
 & pravitas in unum operationem ex-
 erceat, sed virtus solum. Non con-
 textes laneo vestimento lino, neque
 rursus lino lanam. Non coles in agro
 terrae tuae duos fructus simul, neque
 secundum anni. Non immittes diversi
 generis animal ad aliud ad generatio-
 nem, sed speciei ejusdem ad genus idem.

Dent. 22.
11.

T t a Per

Per hæc vero omnia innuit obscure non debere malitiam, & bonitatem in nobis coli, sed simpliciter sacra germina virtutis ex nobis produci. Et eo, quod minime debeat duobus spiritibus, spiritui mundi, ac spiritui Dei, anima confociari, neque conjungi, sed solum cum Dei spiritu copulatam, conglutinatamque sacra virtutis germina animam effundere jussit: neque duobus modis in id quod pejus, & melius est conspirare voluntatem, sed solo bono utentes, atque a malo abhorrentes omnino simplicem virtutum fructum ut in anima excoleremus mandavit, secundum quod dictum est:

Psal. 118. Propterea ad omnia mandata tua dirigebat: omnem viam iniquam odio habui.

Pf. id: 163: Et iniquitatem odio habui, & abominatus sum, ut ita contentionem animæ videns Dominus per suam bonitatem, magnam sanitatem, occultarum passionum propria virtute spiritus in nobis perfecte operetur, ultionem spiritualium inimicorum nostrorum faciens: quemadmodum Dominus de vidua differens, quæ ab adversario oppressa principem iniquitatis adivit, atque ab eo petivit vindictam, ac propter diutinam improbitatem instantiæ ultionem obtinuit: erudiens nos ne deficiamus

Luc: 18: 1. in precibus; Dicebat, enim ait, & parabolam ad illos, quoniam oportet semper orare, & non deficere, mandat orationem cum assiduitate multa.

Luc: 18: 6: Et addit post hæc Dominus: Audite quid judex iniquitatis dicit. Quanto magis faciet vindictam Pater vester coelestis clamantium ad se die, ac nocte? Profecto, dico vobis, faciet vindictam cito. Qualem vero laborem subierit pro suis discipulis Apostolus, & ad quam mensuram spiritalem ipsos pervenire curaverit, cum affectu pro ipsis orans, simulque sublimem Christianorum scopum manifestum cunctis efficiens iis, qui cupiunt currere indefesse, atque ex amore veritatis secundum apostolicum novæ creaturæ canonem, studentque ad ea quæ ante sunt proficere clarum faciens, quid ait? Corripientes omnem

Coloss: 13: 28. hominem, dicit, & docentes in omni sapientia, ut exhibeamus omnem hominem perfectum in Christo, in quo laboro certando. Et iterum adprecatur iis, qui dignati sunt signaculo spiritus promissionis per baptismum, ut accipiant incrementum progressus sui spiritualis dicens:

A Δια' τούτων ὅ πάντων μυσηκῶς ἐνέηκε τῷ μὴ εἶναι κακίαν καὶ ἀρετὴν ἐν ἡμῖν γεωργεῖσθαι. ἀλλὰ μονότροπος τὰς τ' ἀρετῆς ἱερὰς γονὰς εἶναι ἡμῶν ἀποκρυφῆσθαι. ὅ τῷ μὴ εἶναι δύο πνεύματα, τῷ πνεύματι τῷ κόσμῳ καὶ τῷ πνεύματι τῷ Θεῷ τῷ ψυχῇ κοινωνεῖν καὶ ἐνέειναι, ἀλλὰ μόνον τῷ Θεῷ πνεύματι συνοικεῖν καὶ πορευομένῳ τὰς τ' ἀρετῆς ἱερὰς γονὰς καὶ τὰς καρπὺς τῶν

B πλάττοσιν καρπογονεῖν τῷ ψυχῇ πορευεσθαι. μὴ τε δύο ἔσονται τὸ κῆρον καὶ τὸ χρεῖται συμφωνεῖν τῷ πορεύεσθαι, ἀλλὰ μόνον τῷ καλῷ χρωμένῳ καὶ τῷ κακῷ παντελῶς ἡλλοτερωμένῳ, τὸ μονότροποι τ' ἀρετῆς καρπὸν ἐν τῇ ψυχῇ γεωργεῖσθαι ὡς ἐτάλατο, καὶ τὸ εἰρημῶν. ἀλλὰ τῷ πορεύεσθαι πᾶσας τὰς ἐντολὰς τοῦ καταρθεῖναι, πᾶσαν ὁδὸν ἀδίκον ἐμίσησα, ὅ ἀδικίαν ἐμίσησα ὅ ἐβδελυξάμην. ἢ ὅτως τ' ἀγνοῖα τῷ ψυχῇ ὁρᾷ ὁ Κύριος, τῇ ἰδίᾳ φιλανθρωπία τῷ μεγάλῳ ἴσῳ τῷ κρυφίῳ παθῶν διὰ τ' ἰδίᾳς διωάμεως τῷ πνεύματος ἐν ἡμῖν παντελῶς ποιήσῃ, τῷ ἐκδικήσῃ τὸ νοῦν. ἐχθρῶν ἡμῶν ἐργαζόμενος. καθὼς ὁ Κύριος παρὰ τῷ χήρας διεξερχόμενος τῷ ἑαυτοῦ ἀνδίκῃ καταπονέμενος, ὅ πορεύεσθαι τῷ ἀδικίας ἀρχόντι πορευεσθαι. ἐπιζητήσας ὅ τῷ πρὸ αὐτῷ ἐκδικήσῃ, καὶ διὰ τῷ ἐπιπολὺ τῷ πορευομένῳ αὐτῆς ἀνάδειξαι τῷ ἐκδικήσας τετυχυίας. διδάσκων ἡμῶς μὴ ἐκκακῆσαι ἐν τῷ δεύσει. ἔλεγε γὰρ φησὶ αὐτῆς καὶ πορεύεσθαι τῷ δεῖ πάντοτε πορευεσθαι, ὅ μὴ ἐκκακῆσαι τῷ ἐπιπλεῖν τῷ πορευομένῳ εὐχλῇ ἐντέλει. καὶ ἐπάγει μὲν ταῦτα ὁ Κύριος. ἴδετε καὶ λέγει ὁ ἀδικος κερτῆς. πόσω πολλοὶ ποιήσῃ τῷ ἐκδικήσῃ ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἑράμιος τῷ βοῶντι πορεύεσθαι αὐτῶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς; καὶ λέγω ὑμῖν ποιήσῃ τῷ ἐκδικήσῃ ἐν ταχέϊ. οἷον ὅ ἀγνοῖα ἔχεν ὁ τῷ ἰδίῳ μαθητῇ ὁ ἀποστόλος, καὶ εἰς οἷον μέτρον πνευματικὸν αὐτῆς ἐλθεῖν ἐσπεύδαζεν ἐνδιαδέτως. ὁ τῷ αὐτῇ εὐχόμενος. ἅμα ὅ τῷ ἀκρον τῷ χειρισμῷ σκοπὸν φανερόν πασιν καθιστῶν τοῖς βελομένοις ἀκμητὶ καὶ φιλαληθείας βέχει, καὶ ἰὰ τῷ ἀποστολικῷ τῷ καμῆς κλίσεως κατὰ τὴν πᾶν ἐπὶ ἰὰ ἐμπορεύειν πορευομένην πορευομένην ὡς ἐκκακῆσαι ποιῶν ἰί, λέγει. νεδετῆντες φησὶ πάντα ἀνθρώποι καὶ διδάσκοντες ἐν πάσῃ σοφίᾳ. ἵνα πορευομένην πάντα ἀνθρώποι τέλειον ἐν Χριστῷ εἰς ὃ καὶ κοπιᾷ ἀγωνιζόμενος. καὶ πάλιν τοῖς τῷ σφραγίδος τῷ πνεύματος τῷ ἐπαγγελίας διὰ τῷ βαπτίσματος καταξιομένοις ἐπεύχεσθαι τῷ πνευματικῇ αὐτῇ πορευομένης λαβεῖν αὐτῆς αὐξήσιν, λέγει

γυν

γων. Ἀφ' ἑπο καὶ γὰρ ἀκέραια ἔκαθ' ὑμῶν πί-
 σιν καὶ τὴν ἀγάπην, ἣν ἔχετε εἰς πάντας τοὺς ἁ-
 γίους ἐκ παύσεως ὑπὸ ἡμῶν ποσειδονόμους καὶ
 ἀντιθέμους, ἵνα ὁ Θεὸς τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστῷ ὁ πατὴρ τὴν δόξην δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σο-
 φίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ πεφω-
 τισμένους τοὺς ὀφθαλμούς τῆ καρδίας ὑμῶν εἰς τὸ
 ἰδεῖν αὐτὸς τί ἐστὶν ἡ ἐλπίς τῆ κλήσεως, καὶ τίς
 ὁ πλῆθος τῆ δόξης αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τίς
 ὑπερβάλλον μέγεθος τῆ δωάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς
 τοὺς πισθύνοντας. τὸ δὲ ἔργον τῆ μετνοίας καὶ με-
 ταλήψεως τοῦ πνεύματος ἀκριβῶς ὑποσημειώσατο
 ἐν πληροφορίᾳ γινωσκόντων καὶ τὴν ἐνέργειαν, φησὶ,
 τὴν δωάμεως αὐτοῦ εἰς ὑμᾶς τοὺς πισθύνοντας, ἣν
 ἐνέργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐν ἑαυτῷ ἐκ νεκρῶν
 καὶ οὐκ ἐν φθορᾷ τὴν ἐνέργειαν τοῦ πνεύματος, ἵ-
 να καὶ ὑμεῖς τὴν πληροφορίαν δεξήσθε. καὶ πάλιν
 ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ μικρὸν προβαλὼν, εἰς ὑπε-
 λοπῆσαν αὐτοῦ καὶ ποροκοπὴν τελειότητος πνευμα-
 τικῇ ἐλθεῖν αὐτοὺς ἐπιθυμῶν, ἐπιδύχων λέγων
 τέτοιον χάριν κάμπτω πρὸς ὑμᾶς ὡς τὸ πατέρα
 τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὃς ἔκ παλαιά πα-
 ριά ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομαζέσθαι. ἵνα δὲ ὑ-
 μῖν καὶ τὸ πλῆθος καὶ δόξης αὐτοῦ δωάμευ κρα-
 ταιωθῶσιν Ἀφ' ἑπο πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸ ἐσωάν-
 θρωπον κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν Ἀφ' ἑπο πίστεως ἐν
 τῇ καρδίᾳ ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ ἐργαζομένων καὶ τε-
 δεμελιωμένων ἵνα ἔξισχύσῃτε καταλαβέσθαι οὐκ
 πάντας τοὺς ἁγίους. τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ
 βάθος καὶ ὕψος. γινώσκετε τὴν ὑπερβολὴν τῆ γνώσε-
 ως ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν
 τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ. καὶ ἐν ἄλλῃ δὲ ἐπιστολῇ
 αὐτοῦ τῇ αὐτῇ διδασκων καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆ πνευ-
 ματικῆς πλεονείας ἀποδείκνυς τοῖς μαθηταῖς προ-
 ρητολόγους ἀντιθέειν αὐτοὺς εἰς τὸ τέλειον μέτρον
 καταστήσαι, ἔλεγε, ζητεῖτε τὸ πνευματικόν
 χαρίσματα. καὶ ἔτι καὶ ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν
 δείκνυμι. εἰάν τῃ γλώσσῃ τῇ ἀνθρώπων καὶ τῇ
 ἀγγέλων λαλῶ, ἀγάπῃ δὲ μὴ ἔχω, γέγονα
 χαλκὸς ἢ ἡ κύμβαλον ἀλαλάζον. καὶ ἔχω
 προφητείας καὶ ἰδῶ πᾶς μυστήρια, καὶ ἔχω πᾶν
 τὸ γινώσκον, καὶ εἰάν ἔχω πᾶν τὸ πιστεῖν ὡς τε ὅρη
 μεθίσταν, ἀγάπῃ δὲ μὴ ἔχω. ὁδὸν δὲ μοι. καὶ
 ψωμίω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἀποδοῦναι
 τὸ σῶμα μου ἵνα καυθῇσωμαι, ἀγάπῃ δὲ μὴ
 ἔχω, ὁδὸν ὠφελεῖμαι. καὶ ἐπάγει τοὺς καρπὺς
 τῆ ἀγάπης οἳ οἱ τε εἰσὶν, καὶ τῶς εἰ ταύτην κοκ-
 τημένοι τὸ τὴν κακίαν παθόντων παντελῶς ἐλυβῶθη-
 ναι, λέγων, ἡ ἀγάπη ἐκζητοῖ, ἐκ ποιεῖται,

A Propterea & ego audiens fidem vo- Ephes. 1:
 stram, & dilectionem, quam habetis in 15.
 omnes sanctos, non cesso pro vobis gra-
 tias agens, & orans, ut Deus Do-
 mini nostri Iesu Christi Pater gloriae
 det vobis spiritum sapientiae, & reve-
 lationis in agnitione ejus illuminatos o-
 culos cordis vestri, ut sciatis, quae
 sit spes vocationis ejus, & quae divi-
 tia gloriae ejus in sanctis, & quae sit
 B supereminens magnitudo virtutis ejus in
 nos, qui credimus. Modum autem
 participationis, atque acceptionis spiri-
 tus diligenter significavit iis, qui cer-
 ti facti sunt secundum operationem, in-
 quit, potentia ejus in nos, qui cre-
 dimus, quam operatus est in Christo,
 suscitans illum a mortuis. Secundum
 illam, ait, operationem spiritus, ut
 C & vos certitudinem accipiat. Et rur-
 sus in eadem epistola paulum proce-
 dens; ad sublimius augmentum, &
 profectum spiritalem perfectionis ipsos
 ire desiderans, precatur dicens: Hujus Ephes. 3:
 gratia flecto genua ad Patrem Domini 14.
 nostri Iesu Christi, ex quo omnis pa-
 ternitas in caelis, & in terra nomi-
 natur, ut det vobis secundum divitias
 gloriae suae virtute corroborari per spi-
 ritum ejus in interiori hominem Chri-
 stum habitare per fidem in cordibus
 vestris in Charitate radicati, & fun-
 dati, ut possitis comprehendere cum om-
 nibus sanctis, quae sit latitudo, & lon-
 gitudo, & sublimitas, & profundum:
 D scire enim supereminentem scientiae clara-
 tem Christi, ut impleamini in omnem plenitudinem Dei. Et in alia epistola de
 iisdem erudiens, & excessum spiritua-
 lium divitiarum demonstrans discipulis
 exhortando, ut ipsi festinarent ad perfe-
 ctam mensuram pervenire, dicebat: A-
 mulamini spiritualia charismata, & adhuc 1. Cor. 1 4:
 excellentiorem viam vobis demonstro: si lin- 1.
 guis hominum loquar, & Angelorum, Cha-
 ritatem autem non habeam, factus sum ve-
 lut aes sonans, aut cymbalum tinniens. Et
 si habuero prophetiam, & novero mysteria, 12. 31.
 E & si habuero omnem scientiam, & si habue-
 ro omnem fidem, ita ut montes transferam,
 Charitatem autem non habuero, nihil sum.
 Et si distribuero in cibos pauperum omnes fa-
 cultates meas, & si tradidero corpus meum,
 ita ut ardeam, charitatem autem non habue-
 ro, nihil mihi prodest. Et addit fructus di-
 lectionis quales sunt, & quomodo, qui
 illam possident, nequitiae passionibus
 omnino liberati sint, dicens: Chari-
 tas non emulatur, non agit perperam,
 non

non inflatur; non est ambitiosa, non querit quæ sua sunt, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati: omnia suffert, omnia sustinet, omnia sperat, omnia credit: Charitas nunquam excidit. Hoc autem significat, eos, qui in prædictis donis spiritus sunt, & nondum per pleniorē Charitatem efficacem spiritus liberationem receperunt, in periculo adhuc, & certamine, & timore versari, causa colluctationis contra adversa nequitiae, quamvis spiritualium donorum possessores sint. Qualem, & quantam mensuram spiritalem habeant, qui non amplius sunt sub casibus, & passionibus demonstravit iis, qui progredi volunt in via Christianæ professionis: adeo ut & linguæ Angelorum, & prophetiæ, & fides, & universa scientia, & gratia curationum nihil sint, si cum summa virtute, & cum plenitudine charitatis perfectæ comparentur, quanquam illa quoque ejusdem spiritus operationes sint; sed ne quis illis donis dignatus, putet propter non satis plenam gratiæ efficaciam se ad perfectionem pervenisse, utpote qui existimet se nulla re indigere; remaneatque exclusus a perfectæ charitatis mensura, minoribus donis solum contentus.

Per hunc perfectionis scopum admonet, ut unusquisque se tantarum divitiarum dilectionis indigentem cognoscens irrequiete, atque enixe cætet bonum certamen, & ita spiritalem cursum currat, donec comprehendat: sicut dixit: Sic curre, ut comprehendatis. Ecce quomodo pietatis, ac perfectionis terminum, & scopum, & regulam per multa manifeste omnibus proponit, adprecans propriis discipulis ad idem omnes pervenire. Iterum namque in alio loco ipse ostendens, quæ in Christo fit, renovationem, mutationemque meliorem fidelibus, & diligentibus Dominum: Neque circumcisio, inquit, aliquid valet, neque præputium, sed nova creatura: & quicumque hanc regulam sequuti fuerint, pax super illos, & misericordia, & super Israel Dei.

Et rursus: Si qua in Christo nova creatura, vetera transierunt. Unico verbo novæ creaturæ apostolicam regulam in manifesto posuit. Nova vero creatura quid significat aliud, quam secundum quod alibi ipse dicit, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam non habentem maculam, neque rugam, aut aliquid hujusmodi, sed ut sit sancta, & immaculata, per omnimodam puritatem a foeditate, quæ est a passionibus liberatio,

Α' ε' φυσικῶς, ὅσα ἀσχημονίαι, ε' ζητῶν τὰ ἑαυτοῦ, ε' λογίζεσθαι τὸ κακόν, ε' χαίρειν ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ· συγχάριται δὲ τῇ ἀληθείᾳ, πάντα εἶναι, πάντα ὑπομένειν, πάντα ἐλπίζειν, πάντα πιστεύειν· ἡ ἀγάπη ὁδὸν ἑωρτάσθη· τὸ πᾶν δὲ σημαίνει, ὅτι ἐν τοῖς ποσειδωνοῦσι χαρίσμασι τῷ πνεύματι ὄντες, καὶ μηδέπω ἀφ' ἧς πληροῦσθαι καὶ ἐνεργῆσαι ἀγάπης τῷ πνεύματι καὶ λυβῶσι δεξιὰ· ἡμεῖς δὲ τὸ πᾶν τὰ πνευματικά τὴ ποσειδῶναι πάλιν, καὶ χαρίσματα πνευματικά τυχῶσι κληρονομοῦν· οἷον καὶ ὅσοι πνευματικὸν μέτρον μηκέτι ὄντες ὑπὸ πᾶσι καὶ πᾶσι ὑπέδειξε τοῖς βυλοῦσι ἀκελῶς βαίνειν τῇ ὁδῷ τῆς χριστιανισμοῦ· ὡς τε καὶ γλώσσας ἀγγέλων, καὶ ποσειδῶναι καὶ πίσι, ὅτι πᾶσι ἡ γνώσις τῶν χαρίσματος ἰσχυρῶν μηδὲν ἔστι ὡς πρὸς σύγκρισιν τὴ ἀκροτάτης ἀρετῆς, καὶ τὸ πλήρωμα τὴ ἀγάπης τὴ τελειότητος· καὶ καὶ καὶ τῷ αὐτῷ πνεύματι ὄντας ἐνεργήματα, ὡς ἵνα τις ὁκείνων τὴ χαρισμάτων καταξιώσθαι, μὴ νομίσῃ ἀφ' ἧς κενωτέρῃ τὴ χάριτος ἐνεργῶν εἰς τὸ τέλειον ἐφθάρκει· ὡς μηκέτι χεῖρ ἑνὸς οἰκιστοῦ, ἀπομνήσθαι τὴ τελείων τὴ ἀγάπης μέτρον, ἐν τοῖς ἐλάτοις χαρίσμασι

μοῖον ἐμπληροφоруμένος.

Διὰ τὸν σκοπὸν τελειότητος ὑπέδειξε, ἵνα ὁ καθένας πῶχον ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς πλεονεξίας τῆς ἀγάπης ἐπιγινώσκων, ἀπαύτως καὶ ἀνεδότως τὴ καλὴν ἀγωνίζῃ ἀγῶνι, καὶ τὴ πνευματικὸν δρόμον ἔτις βέχῃ, ἕως εἰς καταλάβῃ, καθὼς εἴρηκεν, ἔτις βέχετε ἵνα καταλάβετε. Ἰδὲ πᾶσι τὴ τὴ δισεβείας καὶ τελειότητος ὅρον καὶ σκοπὸν καὶ κανόνα ἀφ' ὧν πολλῶν εἰς φανερόν πάντων τίνων, ἐπὶ τοῦ κόσμου τοῖς ἰδίῳι μαθηταῖς εἰς αὐτὸν πάντας φθάρσας· πάλιν γὰρ ἐν ἐτέρῳ ὁ αὐτὸς δεικνύων τὴ ἐν Χριστῷ γινωσκῶν καμνότητα καὶ μεταβολῶν κρείττονα τοῖς πιστοῖς εἰς ἀγαπῶσι τὸ Κύριον, φησιν, ἔτε πᾶσι τῇ εἰς, οὐτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καμνὴ κτίσις· ὅσοι τῷ κανόνι τῆς εὐχῶν εἰρήνῃ ἐπὶ αὐτοῖς εἰς εἰς, καὶ ἐπὶ τὴ Ἰσραὴλ τῷ Θεῷ· καὶ πάλιν, ἔτις ἐν Χριστῷ καμνὴ κτίσις πᾶς ἀρχαῖα πᾶσι ἀφ' ἧς λῶσθαι τὴ καμνὴς κτίσεως τὴ ἀποστολικὸν κανόνα εἰς φανερόν τέθηκεν· ἡ δὲ καμνὴ κτίσις τίς ἡμεῖς σημαίνει· ἡ καθὼς ἀλλὰ ὁ αὐτὸς λέγει ἵνα πᾶσι εἰς αὐτὸν εἰδοῦσι τῇ ἐκκλησίᾳ, μὴ ἔχουσιν πᾶσι ἡ ῥυτίδα, ἡ πᾶσι τοῖς τῶν, ἀλλ' ἵνα ἡ ἀγία εἰς ἀμωμος καὶ παντελῇ ἀπὸ τῶν ἀσχεῶν καθαρότητα, ὅ ἐστιν ἡ τὴ πᾶσι ἀπαλλαγὴ

1. Cor. 9.
24.

Galat. 6.
15.

2. Cor. 5.
17.

Ephes. 5.
27.

λαγή, καὶ τὴν πλὴν τὴν θεῶν τῶν πνεύματος δου-
 νάμεως, ἀρρήτοι καὶ μυστικῶς ἐν ἀγίασμα κοι-
 νῶν ἐν καρδίᾳς ἀγίων ἐνεργουμένων, καριοτέρως
 ὑπὲρ τῶν φύσιν πνευματικῆς ἐν ἀρεταῖς ἀπολαύσε-
 ως καταξινουμένων. ταύτην ἐξ ἧς καὶ καὶ Χειρῶν
 κτίσιν ὁ ἀπόστολος ἐδίδασκεν, ἀλλὰ καὶ ὁ ἁγιογράφ-
 ρατε τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ᾗτε νέον φύραμα,
 καὶ ὁ ἐωρπαζόμενος μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, ἀλλὰ ἐν
 ἀζύμοις ἐλικεινείας καὶ ἀληθείας, τὴν αὐτὴν σκο-
 πὸν πρῆξουσιν. καὶ ἄρα ὁ μὴ ἱκανὸς ἐξ ἑαυτοῦ
 ἀρχαῖς καὶ πᾶσι ὁμοίαις, καὶ τὴν πρὸς τὰ πνευμα-
 τικὰ τὴν ποτηρίαν πάλιν, ἀναλαβεῖν τὴν πανο-
 τλίαν τῆς Θεοῦ ἡμεῖς πορεύμεθα. τὴν δὲ δώρακα τὴν
 δικαιοσύνης ἐνδύσασθε, ἵνα ποδίσαι ἐν ἐπιμασίᾳ
 τῆς ἀγαθότητος καὶ εἰρήνης, καὶ περὶ ὧν
 σαυτοὶ τὸν ὄφρυν ἐν ἀληθείᾳ. ἐπὶ πᾶσι ἡμεῖς
 τὴν θυρεὸν τὴν πίστεως ἀναλαβόντες, δι᾽ ἧς, φησι,
 σωθήσεσθε πάντα τὰ μέλη τῆς ποτηρίας τῆς πεπυ-
 ρωμένης σβέσαι, ἵνα εἰς αὐτὴν αἱ τῆς μισαρῶν παθῶν
 ἐνέργειαι, καὶ τὴν ἐκκεφαλαίαν τῶν σωτηρίων δεξα-
 σθε, καὶ τὴν ἀγίαν μετὰ χαρὰν τῶν πνεύματος, ὅς ἐστι
 ἡμεῖς Θεοῦ. ὅπως ἄρα τὸ ὑπὲρ τῶν ἀνθρωπίνων
 φύσιν ἀπορημένων πνευματικῶν ὅπλων ἰχθύων
 ἐπὶ τῶν πρὸς τὰς χαλεπὰς μεθοδίας τῆς ἀγέλης
 λα. τὴν ἡμεῖς τὴν δι᾽ αὐτὰ κτήσαντες δυνάμει,
 ἀκελῶς ὑπεσημειώσατο εἰπὼν, ἄρα πᾶσι ἀπο-
 σολικῆς καὶ θεήσεως ἀποσολογούμενοι ἐν παντὶ κα-
 ρῶ, ἐν πνεύματι καὶ εἰς αὐτὸ τῶν ἀποσολογούμε-
 νων καὶ ἀγρυπνῶντες ἐν πάσῃ θεήσει. Διὸ καὶ ἐ-
 πὶ τῇ πάλιν πᾶσι λέγει. ἡ χάρις τῆς Κυρίου ἡ-
 μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τῆς Θεοῦ καὶ πα-
 τρός, ἡ κοινωία τῆς ἀγίας πνεύματος μετὰ πάν-
 τω ὑμῶν εἴη. καὶ πάλιν ὁλόκληρον τὸ πνεῦμα
 καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως τηρεῖται ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἰδὲ καὶ
 πολλὰς ἡμεῖς εἰς φανερόν τεθήκε τὴν ἀδελφίαν τὴν
 δικαιοσύνης ὁδὸν καὶ τὴν ἀκρὸν τῶν χειρισμῶν
 σκοπὸν, πάντας ἀπορετώμενος καὶ ἐπιθυμῶν φθα-
 σαι εἰς αὐτὸν, εἰς ὃν οἱ φιλαληθεῖς ἀποβλέπον-
 τες καὶ παντελὸς ἀκμητὶ ἀγωνιζόμενοι πίστεα καὶ
 ἐλπίδι, καὶ πάσῃ ἀρετῇ κατασάφει ὡχόνται,
 καὶ ἐπιθυμῶσιν εἰς αὐτὸν κατατῆσθαι. ὅσοι γὰρ
 διωθήσονται καὶ τὰς μεγάλας ἐντολάς, ἧς αὐτοὶ ὁ νό-
 μος καὶ οἱ ἀποφῆται ἡρέμα, ἀγαπήσαντες Κύ-
 ριον τὸν Θεόν ὅς ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὅς ὅ-
 λης τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ τὴν πλὴν αὐτοῦ ὡς ἑαυτοῦ.
 πάσης κακίας ἀπαλλαγέντες καθαρώς καὶ τελείως
 καὶ ἀμώμως ἀποπληρώσονται ταύτας.

Εἰ δὲ καὶ ἐδοξάμεν ἐπιπλεῖν ὡς ταῦτα τὴν
 διήγησιν

A ratio, & per communicationem in cor-
 dibus Sanctorum factam inexplicabilem
 mysticamque in sanctificatione plenam di-
 vine spiritus potentie eorum, qui digna-
 ti sunt gaudio novissimo supra naturam
 spiritali in virtutibus. Hanc esse novam
 creaturam in Christo Apostolus docuit.
 Verum & illud: *Expurgate vetus fer-*
mentum, ut sitis nova conspersio. Et
 illud: *Epulemur non in fermento vete-*
ri, sed in azymis sinceritatis, & veri-
tatis, eundem scopum repræsentat. Sed
 eo quod non sumus sufficientes contra
 principatus & potestates, & ad pu-
 gnam contra spiritualia nequitie, ut
 accipiamus armaturam Dei nos horta-
 tur, *Loricam justitiæ induite, calcea-*
mini pedes in preparatione Evangelii pa-
cis, & succingite lumbos in veritate:
 in omnibus vero his scutum fidei su-
 mentes, per quam, inquit, *possitis*
omnia tela nequissimi ignea extinguere. Quæ
 sunt operationes passionum scelestarum:
 & galeam salutis assumite, & sanctum
 gladium spiritus, quod est verbum Dei:
 ut per arma prædicta spiritualia supra
 humanam naturam possimus stare con-
 tra difficiles diaboli insidias. Modum
 vero, quo hæc consequi possimus,
 diligentissime significavit, dicens: *Per*
omnem orationem, & obsecrationem o-
rantes omni tempore in spiritu, & in
ipso vigilantes in omni instantia, &
obsecratione. Ideo & adprecatur omni-
 bus dicens: *Gratia Domini Iesu Chri-*
sti, & Charitas Dei, & Patris, &
communicatio Sancti Spiritus cum omni-
bis vobis sit. Et rursus: *Integer spi-*
ritus, anima, & corpus sine querela
in adventu Domini nostri Iesu Christi
servetur. Ecce multis modis manife-
 stam reddidit rectam justitiæ viam, &
 summum Christianæ professionis scopum,
 omnes adhortans, ac desiderans, ut
 ad ipsum perveniant, ad quem ve-
 ritatis amantes insipientes, & prorsus
 viribus totis contendentes fide,
 & spe, atque omni virtutis indu-
 stria orant, & cupiunt ad eundem
 pervenire. Hi enim poterunt & ma-
 gna præcepta, ex quibus lex pen-
 det, & Prophetæ; *Diliges Dominum*
Deum tuum ex tota anima tua, &
ex toto corde tuo, & proximum tuum
sicut teipsum: ab omni improbitate
 soluti pure, & perfecte, atque in-
 culcate ea implere.

Quod si visi sumus longius protrahere
 explicationem

1. Cor. 5. 7.
 1b. 2. 8.

Ephes. 6,
 14.

Ephes. 6,
 18.

2. Cor. in
 fine.

1. Theff. in
 fine.

Matth. 22.
 27.

explicationem de scopo pietatis qualem nobis Dominus, & Apostoli, & omnes scripturæ a Deo inspiratæ tradunt, multis testimoniis confirmantes, non temere fecisse putamus, ut omnibus modis sine ulla dubitatione, & controversia certiores fiamus, quæ sit nostræ spes fidei, & quis finis, & qualis nobis cursus proponatur; maxime qui monasticam vitam amplexi, & mundanis vinculis, ac e societate carnali se ipsos sublevantes, virgines permanere in Domino dicuntur, ut attendat quisque, & unaquæque quo vocati sunt, & ad quam mensuram pertingere debeant. Ab omni quidem animi elatione propter quædam opera bene gesta abstinebunt, vere nihil esse seipsos existimantes propter magnitudinem perfectæ mensuræ vocationis, atque investigabilium divitiarum charitatis Christi. Omni vero modo, & omni conatu, omnique studio seipsos ad bonum semper promte tradentes, & secundum verbum Domini, cum omnibus sæculi hujus. Præterea & animam suam abnegantes, crucem quotidie suscipientes cum exultatione, ipsamque sequentes, ipsum habentes Dominum pro exemplo, & forma, & fine nobis proposito juxta dictum: *Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.* Et rursus: *per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in auctorem fidei, & consummatorem Iesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit Crucem, confusione contempta, atque in dextera sedis Dei sedet.* Ne forte contenti, fidentesque quibusdam spiritus donis, aut paucis bonis operibus, quasi jam ad perfectum pervenerimus, per malitiæ fraudem, opinione justitiæ decipiamur, & a majoribus spiritus progressionibus desistamus: verum ut veritatis amantes usque ad finem, laborem, & tribulationem, & certamen, & irrequietem cursum peragamus, quotidie ad ea quæ sunt priora extenti semper; quæ vero retro sunt, obliviscentes, esurientes semper, sitientesque justitiam, contritum cor gerentes, utpote qui nondum vocationem, ad quam vocati sumus, affecuti, neque adepti perfectam Christianæ professionis mensuram, neque etiamnum absoluta Christi charitate potiti. Qui enim ex animo potiri cupiunt proposito, ac præmonstrato sublimissimo fine, semper desiderio ob illam vocationem inexplicabilis perfectionis feruntur, in nullo ex minoribus

1: Cor: 4:
16:
Hebr: 12:
2.

Phil: 3:14:

A διήγησιν πρὸς τὸ σκοπὸν τῆς διδασκαλίας ὁποῖον ἡμῖν ὁ Κύριος καὶ οἱ ἀπόστολοι, καὶ πᾶσαι αἱ θεόπνευστοι γραφαὶ ἐκδιδάσκουσιν διὰ πολλῶν μαρτυρίων πείθοντες, ὅτι ἀγνῶς πεποιημέναι ἡγούμεθα, ἵνα ἐκ παντὸς ἵπυ ἀναμφισβητήτως καὶ ἀδιστακτικῶς πεπληροφορημένοι ὦμεν τίς ἡμεῖς ἐλπὶς τῆς πίστεως, καὶ τίς ὁ σκοπὸς, καὶ ὁποῖος ἡμῖν ὁ δρόμος πορεύεται. μέγιστα οἱ τὸ μοιχεύειν ἀναδεξάμενοι καὶ δεσμῶν κοσμικῶν καὶ σαρκικῆς κοινωνίας ἑαυτὰς ἄρσαντες καὶ πρὸς θεοὺς μέμνην ἐν Κυρίῳ ἡμεῖς. ἵνα προσέχωμεν ἑκάστος καὶ ἑκάστη τῷ ἑκκλησίᾳ, καὶ ὡς οἷον μέγιστον φθᾶσαι ὀφείλη. πάσης μὲν οἰήσεως διὰ τινὰ γεννημένα κατωρθώματα παύσοι, ὥστε μηδὲν εἶναι ἑαυτὸς ἡγούμενος διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τελείας τῆς κλήσεως μέγιστον, καὶ τὴν ἀνδραγαθίαν πολλὰς τῆς ἀγάπης τῷ Χριστῷ. παντὶ δὲ ἵπυ καὶ παντὶ θείῳ καὶ πάσῃ πνεύματι ἑαυτὸς ὡς ὁ ἀγαθὸς πάντοτε προθύμως ἐπιτιθέμενος, καὶ κατὰ τὸν λόγον τῆς Κυρίας μὲν πάντων τῶν ἀγίων τῶν ἐκ τῆς ἐκκλησίας ψυχῶν ἀρνήμενοι, τὴν σαυρὸν καθημέραν ἀρνοῦντες μὲν ἀγαλλιάσεως καὶ ἀκολουθίαν αὐτῶν, αὐτὸν ἔχοντες τὸ Κύριον ἐν πᾶσι τύπων καὶ ὑπογραμμῶν καὶ σκοπῶν ἡμῖν γεννημένων κατὰ τὸ ἐρημῶν, μιμηταὶ μὲν γίνεσθε, καθὼς καὶ ἡμεῖς Χριστῷ. καὶ πάλιν, διὰ ὑπομονῆς βέχων τὸν πορεύμενον ἡμῖν ἀγῶνα. ἀφορῶντες ὡς τὸ τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς ποροκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινε σαυρὸν ἀκρύβην καταφρονῶν, ἐν δεξιᾷ τε τῆς θρόνου τῆς Θεῆς καθεκάθηκε. μή ποτε γὰρ ἐμπληροφροῦμεν τὸ ἐπιπαραπαυόμενοι ἐπὶ τισὶ τῶν πνεύματος χαρίσματος, ἡμεῖς, ἢ ἐπὶ ὀλίγοις τισὶ κατωρθώμασι, καὶ ὡς ἡδὴ ὡς τὸ τέλος κατατιθέμενοι πανουργία κακίας οἰήσας δικαιοσύνης ἀπατηθῶμεν, ἀπομνηνύμενοι ἐκ τῶν μεζόνων τῶν πνεύματος προκοπῶν. ἀλλ' ὡς φιλαληθεῖς μέχρι τέλος τὸ πόσιον καὶ τὴν θλίψιν καὶ ἀγῶνα τῶν δρόμων ἀπαύστον ἔχων, ὡσημέραν ἐπὶ τῷ ἐμπροσθεν ἐπικτητούμενοι πάντοτε, καὶ τὸ ὁπιοῦν ἐπιλανθανόμενοι, πεινῶντες αἰὲ καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, σωτηριζόμενοι ἔχοντες τὴν καρδίαν, ἅτε διημερεύοντες φθᾶσαντες ὡς ἡν ἐκκλησίαν κλησιν, μηδὲ κατὰ πληρότητα τὸ τέλος τῆς χριστιανισμοῦ μέγιστον, μηδὲ φθᾶσαντες ἀκμῶν ὡς τὴν τελείαν τῷ Χριστῷ ἀγάπῃ. οἱ γὰρ ὥστε ἐπιθυμῶντες τυχεῖν τῆς ποροκειμένης καὶ προσηλωθέντος ἀκροτάτου σκοποῦ, τρέψωμεν αἰὲ τῷ πόσει ὡς ἐκείνῳ τὴν τὴν ἀνικλαλήτην τελειότητα κλησιν. ἐν μηδὲν τῶ ἐν πῶς

τοῖς ἐλάττωσι καλῶν, δικαιοσύνης ἡγεμονίᾳ ἢ ἀ-
 γρυπνιδίᾳ, ἢ ἐλεημοσύνῃ, ἢ χαιρῶν τῶν
 πινυμένων μετὰ πλῆθος πληροφορομένων καὶ ὀναπομέ-
 νοντες ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς. ὅτι ὅν πάντες ἀ-
 γαστοῖς καὶ καλοῖς, καὶ πάσαις ἀρεταῖς ὁλοτελῶς
 ἑαυτοὺς ἀποδιδόντες, καὶ ἕτως ἐνδεῖς ἀφελόμενοι-
 πες εἶναι ἀρετῆς ὁδοῦ ποτε δόξωσι πληρῶν νό-
 μων σοφίας. ἀλλὰ καθὼς ὄντες τῷ Θεῷ ὡς ὡς
 ἑαυτοὺς ἀναξίους ἡγνῶν, καὶ ὄντες ὅν πινυμένων
 ἀποκοπῇ πρὸ ἑαυτοῦ ὡς ἀρχόμενοι τυγχάνουσιν
 καὶ ὄντες μεγάλοι ἑαυτοὺς ἡγεμονίᾳ, καὶ ὡς μη-
 δὲ ὄντας κείνους. καὶ ἕτως καθὼς ἐπίσταται καὶ
 καθόσον ἡγάπησεν πᾶς ἀμοιβὰς τῇ ἀγαθῇ τῇ
 βασιλείᾳ ἀπολήψονται. αἱ πιαῦται ψυχὰς ἀ-
 ρετήσας τῷ Θεῷ δωρήσονται, καὶ τῇ βασιλείᾳ
 κληρονόμοι ἡγασθῶσι, αἱ σωτηριμυμνῶν ἔχουσιν τὴν
 καρδίαν καὶ πλῆθος τῶν πινυμένων, πεινώσας καὶ διψώ-
 σας τῇ δικαιοσύνῃ τῇ τελείᾳ ἐφείδεται τιμῇ. ἀφ'
 τῆ ἀκρᾶς ἀντιπρὸς Θεὸν ἀγάπῃς ἀκροῖς δώροις
 ἀμοιβήσονται.

Καὶ περὶ μὲν τῆ ἐλπίδος ἡ σκοπὴ ὅποιον
 ὀφείλουσιν ἔχει μάλιστα οἱ τῇ μονηρῇ βίᾳ ἐπανη-
 ρημένοι, καὶ πρὸς θεοῦ ἀσπασμένοι, ἀντάρκως
 ἔσονται. καὶ περὶ τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἱεράς
 συγκροτήσεως τῇ μοναστείᾳ τῇ ἀδελφότητι τῶν
 τε ὀφείλουσιν σωζέσθαι καὶ σωζήσασθαι ἀλλή-
 λους, δι' ὅποιον τε πόνοι καὶ ἰδρώται καὶ ὀπτη-
 δεύσειν ἡ ἀπορημένη σκοπὴ τῇ δισέβειας ἐπι-
 τυχεῖν οἱ φιλαληθείας δύνανται ἀναγκάσθαι διαλα-
 λῆσαι. ὅπως καὶ τῇ ἀπάγῃ ὁδὸν εἰς τὴν ἑρᾶν
 πόλιν ἀποδύμενος οἱ ἀσπαστοὶ καὶ ἐδράτοι ταύτης
 ὀφθαλμοὶ ἕτως βέχουσιν ἕως οὗ καταλάβωσι.
 Πρῶτον πάντων ὁ τῷ σκοπῷ τῇ δισέβειας βέχων
 καὶ τοῖς ἔχουσιν ἡ Κυρία βάνει ἐπιθυμῶν ἀναχω-
 ρήσας τε ἡ βίβη καὶ τῇ κοσμιᾷ ἡδονῇ καὶ ἑαυτὴν τῇ ἀ-
 δελφότητι ἐκδοτὴν δέδωκώς ἀρητῶν καὶ τῇ
 ἀγαθῇ πατέρᾳ, μητέρᾳ, γυναικί, τέκνῳ, ἀ-
 δελφῶν, συγγενῶν, πλῆθος, δόξαν, εὐδοκίαν, καὶ ἐν
 τῷ μοναστείᾳ ἡρόδοτος ὡς ἐπιμέστωμα πάντων
 τῇ καλῇ τῇ ἀποκοπῇ; ἔτι καὶ τῇ ἑαυτῇ ψυ-
 χῇ. τίς δὲ ὅστις ἡ ἀρνήσις τῇ ἑαυτῇ ψυχῇ; τῇ
 ἐκδοτὴν ἑαυτὴν ὁλοτελῶς τῇ ἀδελφότητι δέσσειν, τῇ
 ἰδία θελήματι μὴ ἐκτελεῖν ὅλως, ἀλλὰ τῷ
 λόγῳ τῷ Θεῷ ἐκκρεμάσαντα ἑαυτὴν ἐκείνῃ τῇ
 ἀγίᾳ τῇ καθαρᾷ τῇ δεσποτικῇ ὀντολῇ ἐννοίας
 τῇ ψυχῇ κατακοσμήσας. τῇ ταύτης σωτηρίᾳ
 τῇ οἰκίᾳ ἡγασθῶσι. μὴ ἔχειν ὅ ὅλως τί ἐν ἰδίᾳ
 ἡγεμονίᾳ ἐκπὸς τῇ φορῇ ἐνδύματος. ἵνα πάντοτε
 ἀμέλειμος εἴη δυνάται. τὰ ἐπιτασσόμενα αὐτῷ
 μόνον

A minoribus bono, justitiæ, jejuniorum,
 vel vigiliarum, vel eleemosynarum, aut
 participationis donorum spiritus conten-
 ti, aut acquiescentes usque ad extre-
 mum spiritum; sed in omnibus bonis,
 ac rebus bene gestis, omnibusque vir-
 tutibus integre seipso dedentes, atque
 ita indigentes perseverantes propter vir-
 tutem, legem sapientiæ nunquam imple-
 re putant; sed licet sint apud Deum
 in honore, seipso indignos existimant;
 ac in spiritali profectu proveci, in
 sua cogitatione tirones existunt; &
 quum primores sint, seipso spernunt,
 judicantque nihil esse: atque hoc pa-
 cto quemadmodum crediderunt, ac qua-
 tenus dilexerunt, retributionem promif-
 sionum regni recipient. Animæ ejusmo-
 di, quæ Deo placuerunt, hæredes re-
 gni fieri poterunt, quæ contritum cor
 habentes, & pauperes spiritu, esurien-
 tes, sitientesque justitiam, perfectorum
 honorum cupidæ propter summum suum
 erga Deum amorem summis muneribus
 retribuentur.

Ac de spe quidem finis, quem
 habere debent maxime qui monachorum
 institutum elegerunt, virginitatemque
 amplexi sunt, satis dictum est. De
 conventu vero, ac de sacro instituto
 monasteriorum fraternitatis, quomodo con-
 vivere debeant, atque invicem se ge-
 rere, per quales vero labores, & su-
 dores, & studia propositum pietatis fi-
 nem obtinere possint veritatis amatores,
 explicare necesse est, ut qui promte
 capessunt iter diligentes, & firmi viam,
 quæ ad coelestem civitatem ducit, in
 ea progredientes ita currant, quoad per-
 veniant. Primum omnium qui ad pie-
 tatis terminum currit, ac vestigiis Do-
 mini insistere desiderat, recedens a con-
 versatione, atque mundi voluptatibus,
 seque fraternitati dedititium tribuit, ab-
 negans secundum Evangelium, patrem,
 matrem, uxorem, filios, fratres, consan-
 guineos, divitias, gloriam, nobilitatem,
 & in monasterium adscitus, ut complemen-
 tum omnium bonorum hoc addat, adhuc au-

F Luc: 14.26:
 tem & animam suam. Quæ autem est abnega-
 tio animæ suæ? Dedititium seipsum integre
 fraternitati dare, & propria desideria non
 perficere omnino; verum ex verbo Dei sus-
 pendentem se, inde sanctis, ac puris cogita-
 tionibus mandatorum dominicorum ornare
 animum, atque hæc salutaria, propriaque
 ducere; non habere autem aliquid in pro-
 pria potestate præter vestem, quam induit,
 omni ex parte sine sollicitudine esse queat,
 sibi

sibi imperata solum exequens cum gaudio semper, & tanquam emptus pretioso sanguine Christi, ac velut servus gratus, omnes fratres, maxime vero præsidentes, per omnia ut dominos, & heros existimet: quemadmodum ipse Dominus dixit: *Qui voluerit inter vos primus esse, & magnus, sit omnium ultimus, & omnium minister, & omnium servus: non gloriam, & honorem, aut laudem, quantum in se est famulatus, aut ministerii apud fratres aucupans, sicut dictum est: cum bona voluntate servientes, non ad oculum, quasi hominibus placentes, sed ut servi Christi. Et qui se Domino dedit, per arctam viam, atque angustam gradiatur; & ut regni amator, leve, ac suave jugum Domini promte, & cum gaudio subeat, utpote quod magnam salutem sibi conciliet, si cum longanimitate, ac patientia usque ad finem permaneat in pulchra hac, atque utili servitute. Omnes vero dominos tanquam Christi familiares, & regni hæredes cogitet, omnemque obedientiam unicuique, maxime vero præsidi fratrum: & onera curarum monasterii pro fide promissa explens, semper debitorem seipsum existimans ministerii cum dilectione, & simplicitate erga fratres: juxta quod dictum est: *Per charitatem servite invicem. Et rursus: Nemini quicquam debeatis, nisi ut invicem diligatis.**

Galat. 5.
14.

Sed & vos perfectioris vitæ sectatores, præsidentes fraternitati, tanquam magnum opus aggressi, sic certate per animi demissionem contra nequitiae callidas insidias, ne typho superbiæ potestatem habentes super fratres, & contra eos elati, pro maximo lucro damnum, perniciemque maximam animæ concilietis: verum ut misericordes patres, qui tradidistis vos ipsos, ut serviretis propter Christum fraternitati potius, quam ut dominaremini, quique omnium rerum pro ipsis sollicitudinem habetis externam, atque internam, ac singulorum utilitatem animæ curatis, tanquam filiorum Dei curam gerite. Ut hoc modo totum sacrum coetum fraternitatis ad spirituale lucrum conservantes, ac confoventes, coelestem mercedem a Christo recipiatis. Et exterius quidem gradum præsidis servate, veluti disponere, vel jubere, vel consilium dare probatoribus fratrum, aut aliquid increpare, vel reprehendere, ubi oportet, vel hortari, quando opus est, secundum Apostoli mandatum, ne humilitatis prætextu, vel mansuetudinis, ob ignorantiam

A μόνον ἐπιτελῶν μὴ χαρὰς πάντα· καὶ ὡς ἡγορασ-
μένος τιμὴν αἵματι Χριστοῦ, καὶ ὡς δούλος εὐγνω-
μων πάντας τοὺς ἀδελφούς, μέλιστα δὲ τοὺς προεστώ-
τας καὶ πάντα ὡς Κυρίους καὶ δεσπότας ἡγήσῃ·
καθὼς αὐτὸς ὁ Κύριος εἶπεν, ὁ θέλων ἐν ὑμῖν
εἶναι πρωτὸς καὶ μέγας, ἔστω πάντων ἑχάτος καὶ πάν-
των ἀσκήτων καὶ πάντων δούλος. μὴ δοῦξαι καὶ
τιμὴν ἢ ἐπαῖνον ὅσοι τὸ ἐν αὐτῷ τὸ ἀσκήτων,
ἢ τὸ πολιτείας πρὸς αὐτῷ τῷ ἀδελφῷ θηρεύει,
καὶ τὸ ῥηκνύμενον, ἀσκηνοῦντες μὴ πάσης ἐννοίας
μὴ ἐν ὀφθαλμῷ δουλίας ὡς ἀνθρώποι ἀρεσκοί, ἀλλ'
ὡς δούλοι Χριστοῦ, καὶ τῷ Κυρίῳ ἑαυτὸν ἐκδεδωκώς
τῇ γενῇ ὁδῶ καὶ ἰεθλιμῶν ὁδὴν εἶναι καὶ ὡς τὸ βα-
σιλείας ἐραστὴς τὸν ἐλαφρὸν καὶ ῥηκνύον τῷ Κυρίῳ
ζυγὸν πορεύμενος καὶ μὴ ἀγαλλιάσεως ὑπερβυχέ-
σθαι, ἀλλ' ὡς δὴ μεγάλης σωτηρίας προύξιος ἑαυτῷ
γινόμενος· εἰ μὴ μακροθυμίας καὶ ὑπομονῆς ἕως
τέλους ἐμμενῇ ἐν τῇ καλῇ ταύτῃ τῇ ψυχῷ φελέῃ δου-
λείᾳ· πάντας δὲ Κυρίους ὡς Χριστοῦ οἰκίους καὶ τῆς βα-
σιλείας κληρονόμους κατανοεῖτω, καὶ τῷ ἁγίῳ ὑποταγῇ
ἐκαστος· μέλιστα δὲ τοῖς προεστώσι τῷ ἀδελφῷ, καὶ
ταῖς βαρύνουσιν φροντίδων τῇ μονῇ ἀναδεγνόμενος ἀπο-
πληρῶν· πάντα ῥηκνύων ἡγούμενος ἑαυτὸν τῇ
μὴ ἀγάπῃ τῇ ἀπλότητι πρὸς τοὺς ἀδελφούς
D ἀσκήτων καὶ τὸ εἰρηκνύον, ἀλλ' ὡς ἀγάπῃ δου-
λεύετε ἀλλήλοις· ὅτι πάλιν, μηδενὶ μηδὲν ὀφεί-
λετε, εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγαπᾶν.

Αἰνὰ καὶ ὑμεῖς οἱ ἀσκηταὶ οἱ προεστώτες
τῇ ἀδελφότητι ὡς μεγάλα ἔργα ὑπερβυχόμενοι·
ἕως ἀγωνίσασθε ἀλλ' ὡς ταπεινοφροσύνης πρὸς
τοὺς κακίους ἐντέχνους μεθοδίας· ἵνα μὴ πά-
σαι ὑποφανεῖς ὡς καταδυναστεύοντες τῷ ἀδελ-
φῷ τῇ ἀντεπαρρόμῳ αὐτῷ ἀνιμενίσκῃ κέρδιος
ζημίας τῇ ψυχῇ τῇ βλάβος μεγίστην προξενήση-
τε, ἀλλ' ὡς ὀσπλαῖχοι πατέρες δουλεύει ἑαυτοῖς
ἀλλ' ὡς Θεὸν ἐκδεδωκότες τῇ ἀδελφότητι, ἡπερ
κυριεύει, καὶ πάντα ὑπὲρ αὐτῶν φροντίζοντες σω-
ματικῶς καὶ πνευματικῶς, ὅτι ἐκαστος τὸ ὄφελος
τῆς ψυχῆς σωδαίνοντες, ὡς τέκνῳ Θεοῦ τῇ ἐ-
πιμέλειαν ποιεῖσθε· ἵνα ἕως πάντες τὸ ἱερὸν σω-
κρότημα τῇ ἀδελφότητι εἰς πνευματικὸν κέρδιος
F ποιούμενοι, καὶ περὶ ἀλλήλους τῇ ἐπιδράνῳ
μισθὸν ὡς Χριστοῦ ἀπολαύσῃ· ὅτι εἰς μὴ ἐν τῷ
προφανέσι τῇ τάξει τῇ προεστώτος φυλάττετε· οἷον
τὸ ἀπαξίαν, ἢ ἐπιτάξαι, ἢ συμβουλεύσαι
τοῖς δοκιμωτέροις πρὸς ἀδελφῶν, ἢ ἐπιτιμῆσαι
αὐτοῖς, ἢ ἐλεγεῖν ὅπως ῥητὴ, ἢ ὡς καλεῖσθαι ὅπως
δεῖ, καὶ τὸ ἀποστολικὸν ὡς ἀγγέλιον· ἵνα μὴ
προφάσει ταπεινώσεως ἢ ὑποτακτικῆς διὰ ἄγνοiam
ἐν

ὅν συγχύσει ἢ τὰ μοναχία, ἢ πᾶσιν τ' ἀκο-
 λυθίας τ' ὁροεσώτων, καὶ τ' ὑπερβεβηκότων μὴ
 ἀποσώζονται. εἰς δὲ τὸ κρυπτόν καὶ τ' ἰσὺν, ὡς
 δ' ἄλλος ἀναξίως πάντων τῶν ἀδελφῶν ἑαυτὸς ἡ-
 γᾶσθαι. ὥς παιδαγωγοὶ καλοὶ δεσποῦν καὶ ἰσ-
 καὶ ἐν πειρασμοῖς, μὴ πάσης βίοντος ἐφ' ὅσον θεῶν ἐ-
 καστον τῶν ἀδελφῶν καταρτίζειν εἰς πᾶν ἀγαθόν
 ἀποδίδετε, ὡς εἰδότες ὅτι μέγας ἐστὶ ἀναφάρετος μι-
 σθὸς ὑπὲρ τῆς πίστεως καμάρτυς τοῦ Θεοῦ τετήρη-
 ῖ ἡμῖν. καὶ ὡς περ οἱ παιδαγωγοὶ τὰς πᾶ-
 δας πολλάκις τὰς ἰδίους δεσποῦντας μαθημάτων
 χάριν, ἢ κατὰσιν ἡδῶν μὴ φειδόμενοι, ἐ-
 μάστιξι παίδευσιν. πολλὰ ἔννοια καὶ ἀποδίδω
 αὐτὸς εἰδενκνύμενοι ἐλπίδι τῆς ἡμέας φρονήσεως
 καὶ ἐνδοξίας ἐν κόσμῳ· ὥτως καὶ οἱ ὁροεσῶτες ἀ-
 σκητὰ μὴ πᾶσαι θυμῷ ἐν ὑψηλοφροσύνης ἀ-
 μίμωσθε τὰς ἀπαυδεντύντας καὶ νηπιάζοντας ἀ-
 δελφούς, ἀλλ' ὡς ἀπολαγχίαν Χειρὶ καὶ σκοπῶ
 πνευματικῆς ὠφελείας, καὶ ἐλπίδι τῆς χρησιμεύ-
 σαι τὰς ὑπὲρ ὑμῶν παιδαγωγούμενους τῇ βασιλείᾳ
 τοῦ ἑρανοῦ ἐν τῇ φρονήματι καταρτίζειν ἀπο-
 δίδετε ἢ τ' ἀδελφῶν νηπιότητα ἐμάσθαι πρὸς τὸ
 συμφέρον, ὡς ὁροεσῶτες. αὐτὸς τὸ ἀκλήσει, αὐ-
 τε ἐπιμνήσει προφερόμενοι μόνον ζήλω Θεῷ ἐ-
 ἀπολαγχίαν Χειρὶ τῇ ἐπιστροφῇ ποιᾶσθαι, καὶ μὴ
 πᾶσαι κακίας ὡς ἑαυτὸς ἐμάστιξεν. ἀμίμωσθε
 ἵνα πᾶσι ὑμῶν ὅντιν ἂν τὸ Θεὸν ἀναδέχεσθαι
 καίματος ἀποδείξαντες, τὸ ἑρανοῦ βασιλείας κλη-
 ρονόμοι γίνεσθαι. ὥτως γὰρ ὅτι ἀληθῶς ἀγγε-
 λικὸς βίος· ὅταν πᾶσι φρονήματι κατηρτισμέ-
 νοι ὡσιν οἱ ὁροεσῶτες καὶ οἱ ὑπερβεβηκότες, ὅταν
 ἀλλήλους πάντες οἱ ἀδελφοὶ μὴ πάσης χαρᾶς
 ἀποτασσόμενοι ἀλλήλων [Κυεῖς ἡγήσων], καὶ
 τῇ τιμῇ ἀλλήλους προσηγόμενοι.

Ἀπλότη δὲ καὶ ἀκερασίᾳ, καὶ ὁμονοίᾳ
 καὶ εἰρήνῃ, καὶ ἀφελότητι καρδίας σιωπῇ ἀλλήλοις
 ὀφείλουσι. μηδὲ καὶ ἑτέρῳ ἐπαρόμενος, ἐ-
 σωτὸν κρείττονα ἢ μέζονα καὶ τὸ τυχόντος ἡγᾶ-
 σθαι. ἀλλὰ τῷ ἀντίῳ ὡς μαθητῆς Χειρὶ. κα-
 θὼς αὐτὸς ὁ Κύριος εἶπεν, ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν τα-
 πενωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. καὶ
 πάλιν ὁ θελῶν ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔστω πάντων
 ἑσχατος καὶ πάντων διακόνος. καθὼς ὁ ἰσὺς τοῦ
 Θεοῦ ὅτι ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆ-
 σαι καὶ δῆναι τῇ ψυχῇ αὐτῆς λύτρον ἀντὶ πολλῶν
 καὶ ὁ ἀποστόλος, ὅς γὰρ ἑαυτὸς κηρύσσομεν, ἀλ-
 λά Χειρὸν Ἰησοῦ Κυρίου. ἑαυτὸς δὲ δὲ ἄλλος ὑ-
 μῶν ἂν Ἰησοῦ. ὡς ἀκαλῶμεν οὐκ ὑμᾶς ὡς
 Tom. III. μιμητὰς

A in confusione sint monasteria, praesidenti-
 bus, atque ætate provectioribus debitum
 ordinem non conservantibus: quo vero
 ad internum, in mente, ut omnium fra-
 trum servos indignos, vos ipsos ducite: &
 tanquam boni pædagogi, quibus Domini
 filii crediti sunt, cum omni benignitate,
 & timore Dei unumquemque fratrum ap-
 tare ad omne bonum curate, tanquam
 scientes mercedem magnam, & quae
 B auferri non potest, pro tali labore a-
 pud Deum nobis esse repositam. Ac
 sicut qui pueros instituunt, sæpe pro-
 prios dominos, erudiendi causa, vel ad
 componendos mores, minime parcentes,
 etiam flagellis erudiunt, multam sollici-
 tudinem, ac benevolentiam adhibentes,
 sperantes illos fore prudentes, & glo-
 riosos in mundo; sic vos praesides mo-
 nasticæ vitæ cultores non commoti ab
 C ira, aut superbia, succurrite immodera-
 tis, ac juvenantibus fratribus, sed jux-
 ta Christi misericordiam, atque ob finem
 spiritalis utilitatis, & propter spem affe-
 rendi adjumenti iis, qui ad regnum cœ-
 lorum a vobis instituuntur. Hac cogi-
 tatione curate singulorum fratrum infan-
 tiam ad id, quod utile est, componere,
 ut jam dictum est, seu per exhortatio-
 nem, seu per increpationem, commoti
 D solum zelo Dei, & visceribus Christi, e-
 mendationem curate, & non passione ma-
 litiae, ut vos ipsos ulciscentes, opem ferre,
 ut perfectum vestrum laborem, quem prop-
 ter Deum suscipitis, ostendentes, cœlestis
 regni hæredes evadatis. Hæc enim vere est
 angelica vita, quando hujusmodi cogitatio-
 ne instructi sunt praesides, & ætate provecti,
 quando mutuo omnes fratres cum omni gau-
 dio subjecti, invicem dominos reputabunt,
 E etiam honore invicem prævenientes.

Cum simplicitate igitur, & inte-
 gritate, & concordia, & pace, & sin-
 ceritate cordis convivere mutuo debent.
 Nemo se meliorem, aut majorem præ
 alio, etiam si e trivio sit, reputet: ve-
 rum e contrario se omnibus homini-
 bus inferiorem existimet, ut Christi dis-
 cipulus: quemadmodum ipse Dominus
 dixit: qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur. Et rursus:
 Qui vult inter vos primus esse, fiat om-
 nium ultimus, & omnium minister. Si-
 cut Dei filius non venit ministrari, sed
 ministrare, & dare animam suam redem-
 tionem pro multis. Et Apostolus: Non
 enim nos ipsos predicamus, sed Christum
 Iesum Dominum, nos autem servos ve-
 stros per Iesum. Hortamur ergo vos ut
 imitatores
 Luc. 14. 11
 Matth. 20.
 28.
 2. Cor. 4.
 5.

imitatores Christi esse cupientes, ad quietem, ac subjectionem mutuam, utilemque servitutem, si fieri potest, atque ad mutuam patientiam erga proximum nos ipsos comparemus, habentes Dominum exemplum, & formam, & in omnibus bonis simul nobiscum operantem, juxta Rom. 8. 28. quod dictum est: *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum*, ut per dilectionem, & simplicitatem, sine æmulatione, atque arrogantia vinculum pacis in uno corpore, & spiritu Christi in fraternitate conservari possit, subjectis invicem in timore Domini. Unusquisque igitur in hujusmodi institutis manere desiderans, ante omnia, atque omnibus modis sacram dilectionem, & timorem Dei, quod mandatum est primum, & magnum, in suo corde procuret, & quærat a Deo assidue habere, & propter continuam, imo indeficientem memoriam Domini, atque ob amorem coelestem in dies secundum profectum per Dei gratiam adaugens, possideat. Per multam enim diligentiam, & sollicitudinem, & laborem, & mentis contentionem, dilectione erga Deum potiri possumus per gratiam, & largitatem Dei in nobis efformata, prout in sapientia dictum est. Si enim quæsieris eam, tanquam argentum, & tanquam thesauros scrutatus fueris eam, tunc scies timorem Domini, & secundum scientiam dilectionem erga proximum facile ac sincere dirigere possumus. Prima enim ordinantur ut prima, & secunda primis adjuncta consequenter perficiuntur. Si quis enim primum, & magnum præceptum dilectionis erga Deum neglexerit, quæ in interna affectione, & conscientia bona, atque in rectis erga Deum cogitationibus cum divina virtute consistit; secundi vero exterioris officii dumtaxat curam habere velit; fieri non potest, ut hanc pure ac recte perficere queat. Etenim nequitiae deceptio inveniens procul a memoria, ac dilectione, atque inquisitione Dei mentem, vel difficilia, & gravia reddens divina mandata, murmuraciones, querelasque de ministerio peracto erga fratres in anima excitat, vel opinione justitiæ fallendo inflat, efficitque, ut seipsum quis honorabilem, & magnum, ac tanquam perfecte mandata exequentem existimet. Quum autem putaverit apud se homo bona agere, ac custodire præcepta, decipitur judicans seipsum, & judicantem juste non recipiens. Quando enim testimonium reddit spiritui nostro spiritus Dei secundum Pauli sermonem, tunc vere Christo digni, & filii Dei sumus,

A μιμηταὶ Χειρῶ ἐν ᾧ βυλόμενοι εἰς αἰάπαυσιν ἐ
ὑποπαύω ἀλλήλων καὶ χρησιώ δουλείαν· εἰ δυνα
τον καὶ ὁ ὑψίστος παθεῖν ὅτι πλησίον ἑαυτοῦ δι
βεπίσωμεν· ἔχοντες τὸ Κύριον τύπον καὶ ὑπο
γραμμὸν καὶ ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς συωεργῶντα ἡ
μῖν, καὶ ὁ εἰρημὸν, τοῖς ἀγαπῶσι τὸ Θεὸν
πάντα συωεργεῖ εἰς ἀγαθόν· ἵνα διὰ τὴν ἀγά
πης καὶ ἀπλότητος καὶ ἀζηλίας καὶ ἀτυφίας ὁ σύν
δεσμος τῆς εἰρήνης ἐν ἐνὶ σώματι καὶ πνύματι
τῷ Χειρῶ ἐν τῇ ἀδελφότητι φυλάσσει διωά, ὡ
ὑποπαυστομένων ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Κυρίου· ὅσα
τος πίνω ἐν τοῖς ποταμοῖς ἡδεῖν ἐν ᾧ βυλόμενος,
πρὸ πάντων καὶ πανταχῶς τὸ ἱερὰν ἀγάπην καὶ
φόβον Θεοῦ, ἥτις ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή,
ἐν τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ σπασαζέτω, καὶ ζητήτω
τὸ Θεὸν ἀδιαλείπτως ἔχειν, καὶ διὰ τῆς συω
C χῆς μᾶλλον ἀδιαλείπτως μνήμης Κυρίου ἐ ἔρωτος
ὑφανί, ταύτην ὡσημέραι καὶ προκοπῶν διὰ τῆς
χάριτος ἐπαυξάνων προσκτάτω· διὰ γὰρ πολλῆς
σπασῆς ἐ μερίμνης, καὶ πόνου καὶ ἀγῶνος τοῦ
τὸ πρὸς Θεὸν ἀγάπην καὶ διωάμην, χάρις
καὶ δωρεᾷ Χειρῶ ἐν ἡμῖν μορφωμένων, καθὼς
ἐν τῇ σοφίᾳ εἴρη ἐὰν γὰρ ζητήσης αὐτὴν ὡς
ἀργύριον, καὶ ὡς θησαυρὸς ἔξερθνήσης αὐτῷ,
D πότε οἴσεις φόβον Κυρίου ἐ ἐπίγνωσι τὸ πρὸς
τὸ πλησίον ἀγάπην διχέρως καὶ καθαρῶς κα
πορῶσαι διωάμην· πὰ γὰρ τῶντα περὶ αὐτοῦ ὡς
πρῶτα ἐ πὰ δεύτερα τοῖς πρώτοις ἐπόμενα ἀκο
λυθῶς τελεωθήσε· ἐὰν γὰρ τις ἀμελήσει τῆς
πρώτης ἐ μεγάλης ἐντολῆς τὸ πρὸς τὸ Θεὸν ἀ
γάπης, ἥτις ἀπὸ τὸ ἐνδοθεν διαδέσεως ἐ συ
κιδήσεως ἀγαθῆς ἐ ὑγιῶν τῇ πρὸς Θεὸν ἐνοι
E ῶν μὴ θείας διωάμεως σπασα· τὸ δὲ δεύτε
ρας τὸ ἔξωθεν μόνον διακονίας τὸ ἐπιμέλειαι ποι
εῖν βύλε, ἀδύνατον, εἰ καθαρῶς καὶ ὑγιῶς
ταύτην ἐπιτελεῖν διωήσε· ἡ γὰρ τὸ κακίας μέ
θοδος διείσκησα ἔξω ἀπὸ τῆς μνήμης καὶ ἀγάπης
καὶ ζητήσεως ὅτι Θεὸς τὸ νῦν ἡ δυσχαρὲς ἐ βαρέα
ποιῖται πὰ θεία ἐντάλματα, γοῦσμός ἐ μέμ
ψος τῆς εἰς τοὺς ἀδελφούς γινωμένης διακονίας τῇ
F ψυχῇ ἐνεργάζε, ἡ οἴσει δικαιοσύνης ἀπατή
σασα φύσι, ἐ ἑαυτὸν ἡγήσας ποιῶ ὡς τί
μιον καὶ μέγα ἐ ὡς ἄκρως καπορῶντα τὰς ἐν
τολὰς· ὅταν δὲ οἴηθῃ ἐν ἑαυτῷ ἀνθρωπος ὅτι
καλὰ ἐργάζε, καὶ ἐντολὰς φυλάσσει, ἡμαρτε
κρίνας ἑαυτὸν, καὶ μὴ ὁκδοξάμενος τὸ κρίνοντα
ἀληθῶς· ἐπὶ γὰρ συμμαρτυρεῖ τῷ πνύματι
ἡμῶν τὸ πνύμα ὅτι Θεὸς καὶ τὸ λόγιον Παῦλος,
πότε ἀληθῶς Χριστὸς ἀξιοὶ καὶ τέκνα Θεοῦ ἵνα
χάρις

χαίωμεν, καὶ οὐχ ὅταν ἰδίᾳ οἴσῃ εἰσὶν ἐ-
κατόμην· ἔ γάρ φησιν ὁ ἑαυτὸν σωζάμενος, ἐ-
κείνος δόκιμος, ἀλλ' ὅτι ὁ Κύριος σωθήσεται· ἐπὶ
τῷ μνήμῃ καὶ φόβῳ Θεοῦ ὁ κτὸς δεικνύει ἀνδρω-
πος, ἀνάγκη καὶ δόξαν ἐπιζητῇ καὶ ἔπαυτον θη-
ρῶν παρὰ τῷ ἀσκητικῷ ὑπὸ αὐτοῦ· ὁ γὰρ
ποιῶν τὸ ἀπίστον παρὰ τῷ Κυρίῳ ἀπελέγχεται
πῶς γὰρ φησιν ὑμεῖς δύνασθε πισθεῖν, δόξαν
παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τῷ δόξαν τῷ παρὰ
τῷ μόνῳ Θεῷ ἐζητεῖτε, ὁ ποιῶν ὅτι καὶ τῷ
ἀναγγέλλει ὁ δὲ Ἰησοῦς τῆς παρὰ φύσιν καὶ τῇ
ποτηρίᾳ πλύνει· ὅπως ὅπως γέμει ἀρπαγῆς τῇ
ἐποκρίσεως· ἐπὶ αὐτὸς ὁ νῦν καὶ ἡ ἀφ' ἑ-
αυτοῦ τῇ ψυχῇ εἰς τὴν μελέτην, τῇ ἐπιπόθῃ τῷ
Θεῷ αἰὲ ἀπαχολῇ, καὶ τὰς ἐπιποθίας τῇ μνή-
μῃ τῇ καλῇ· ὅσα ὅτι ἀληθῆ καὶ δίκαια καὶ
ἀφῆμα καὶ σεμνὰ, καὶ τῇ ἀγάπῃ τῷ Θεῷ πάν-
τοτε καὶ κόσμον τελείᾳ κατὰ δυνάμιν λαμβάνει.
μὲν ἀγῶνις τῇ καμάρῃ τοὺς τῷ κατὰ δυνάμιν
διὰ τὸ τὸν ἐναντίον αἰὲ πῶς καλοῖς ἐμποδίζει τῇ
δελεάζει, ἡ ἀρπαγῇ τῇ νῦν τῇ μὴ τῇ καλῇ
μνήμῃ ἐρᾷ τῇ αἰῶνι, ἀλλὰ ἀφ' ἧς γνῶναι ἐν-
δοῖν ἡ ἐπιθυμίᾳ τινῶν τῇ παρὰ δυνάμιν δελεάζει.
ὅπως γὰρ ὅτι τῇ ποτηρίᾳ ὁ θάνατος καὶ ἡ πῆμα, ὅσοι
Ἰησοῦς ἡμετέρας σωθῆς, ὅταν εἰς ἀγάπῃ καὶ μνή-
μῃ Θεοῦ ἀχολῇ ὁ νῦν δεικνύει ὅτι τῷ
συζητῇ δυνάμιν καὶ ἡ παρὰ τῇ ἀδελφῶν ἀγάπῃ
εὐκλειῆς, ὁμοίως καὶ ἀληθῆς ἀπλότης, καὶ ἡ
παρὰ τῇ, καὶ ἡ ταπεινότης, καὶ ἡ ἀκεραότης, καὶ ἡ
ἀγαθότης, καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ πᾶσα ἀκολουθεῖα τῇ
ἀγίᾳ ἐκπολῇ, ἀφ' ἧς μῆς, καὶ μόνῃς, καὶ
παρὰ τῇ ἐκπολῇ τῇ παρὰ τῇ θεῷ ἀγάπῃς Ἰησοῦ
ἀληθείας τῇ ἀκερῇ συμπλήρωσαι λαμβάνει.

Αἰγῶνις ὅτι πολλῇ καὶ πόνῳ κρυπτῇ ἀοράτῃ
χρεῖα, λογισμῇ ἐρῶναι αἰὲ ποιῆσαι· καὶ τῇ
ἐκπολῇ τῇ τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἀσκητικῇ γυμ-
ναζέει· παρὰ διακρίσει καλῇ τε καὶ κακῇ δέοι πάν-
τοτε καὶ ἀναστροφῇ διὰ τῇ τῇ τοῦ παρὰ θεῷ
ἐμπίξεως καὶ σωθῆς τῇ Ἰησοῦ ἐκπολῇ τῇ ψυχῇ
μέλῃ· ὅτι ὅτι ἡμῶν διαπαντός παρὰ ἀσκητικῇ
ἵνα οἰκὸς θείας χάριτος γνῶναι μὲν τῷ Κυρίῳ ἵς
ὅτι πνῦμα καὶ τῇ ἀποστολικῷ λόγιον· τῇ τῇ τῇ
κρυπτῇ ἀγῶνι καὶ μελέτῃ Κυρίῳ καὶ πόνον νυκ-
τός, τῇ ἡμέρας ἔχει πάντας ἡμῶς χρόν, καὶ ἵς
πᾶσι ἐπιτίδουσιν ἐκπολῇς ἡτοι ἀσκητικῇς, ἡτοι
διακονῇς, ἡτοι ἐκπολῇς, ἡτοι πίνοντας, ἡ οἰ-
κῇ ποιῇντας· καὶ πᾶν ὁ γίνεσθαι ἀγαθὸν ἀρετῆς
ἐπιτίδουσα, εἰς δόξαν τῷ Θεῷ γίνεσθαι, καὶ μὴ
εἰς δόξαν ἡμετέρας ἐπιτελέμενοι δεικνύει· ἀ-
γιάζεσθαι

A mus, & non quando propria opinione
nos ipsos justos putamus. Non enim, 2. Cor. 10.
ait, qui seipsum commendat, ille proba-
tus est, sed quem Deus commendat. Ete-
nim quando procul a memoria, ac Dei
timore homo reperitur, necessario &
gloriam quærit, & laudem venatur ab
iis, quibus ipse famulatur. Talis enim
etiam infidelis a Deo redarguitur. Quo-
modo, enim ait, vos potestis credere, qui
gloriam ab invicem accipitis, & gloriam,
qua a solo Deo est, non quæritis? Ta-
lis est secundum Evangelium, qui quod
exterius est paropsidis, & calicis lavat:
hic intus plenus est rapina, & hypocrisi.
Quando autem ipsa mens, atque animæ
affectus in meditatione, ac Dei desiderio
semper, ac cogitationibus memoria re-
rum honestarum exercetur; quæcumque
sunt vera, & iusta, & bonæ famæ, &
pudica, etiam ob Dei dilectionem, semper
decentem, perfectamque correctionem
accipiunt: cum labore autem, & con-
tentione mentis hoc perficitur, eo quod
adversarius bonis semper impedimento est,
& allicit, rapitque mentem, ne ob re-
rum honestarum memoriam superna dili-
gat, sed per cogitationes quasdam, cu-
piditate terrenas voluntatem decipiat.
Hæc est enim maligni mors & victoria,
quantum ex nostra diligentia: quando
mens in dilectione, & recordatione Dei
exercita invenitur, inde constare potest &
dilectio erga fratrem sincera, similiter &
vera simplicitas, & mansuetudo, & hu-
militas, & integritas, & probitas, & o-
ratio, omnisque persecutio sanctorum
mandatorum per unum solum, & primum
præceptum dilectionis erga Deum vere
absolutam accipit impletionem.

Opus est igitur certamine multo, at-
que invisibili labore, & occulto, ut examen
semper fiat cogitationum, utque infirmi no-
stri animi sensus exerceantur ad distinctio-
nem boni, ac mali; oportet semper etiam
excitare per mentis conatum, & studium
erga Deum debilitata animæ membra, in
eo mente nostra semper conglutinata: ut
per divinam gratiam fiat cum Domino u-
nus spiritus juxta Apostolicum dictum.
Hunc vero occultum agonem, & me-
ditationem Domini, ac laborem die,
ac nocte habere nos omnes oportet ad
accuratum mandatorum studium, sive o-
rantes, sive ministrantes, sive edentes,
sive bibentes, sive quamcumque rem
operantes. Et quævis fit virtutis bona
professio, in gloriam Dei fit, & non ad
nostram gloriam factum invenitur. San-
ctificatur

ἡμῶν λογισμοὶ, αὐτὴν τὴν ἀγαπικίαν ἡμῶν A
 δύναμιν τῆ ψυχῆς τῆ ἀπὸ χλὺς ὅλα ἡμῶν ἀν-
 θρώπων τῶ Θεῷ προσκομίζεν δέοι πάντοτε. ἢ
 τῆ καρδίας θυσιᾶν ἱεράν, πᾶν τε ἀκροθίνια καὶ
 πρῶτον τῆ ὁρῶν λογισμῶν εἰς τὴ αὐτῆς μνήμην
 καὶ μελέτην καὶ ἀγάπην ἀφ' παντὸς ἀπαχο-
 λύντας. ὅπως γὰρ διωάμια εἰς ἔρωτα θεῶν
 ὡσημέραν αὐξοῖν λαμβάνειν, βοηθῶντες ἡμῶν
 τῆ θεῶν διωάμεως τῆ Θεῷ καὶ τὸ φορτίον τῆ
 δικαιοσύνης ἐντολῶν ἐλαφρόν ἡμῶν ὅπως κατα-
 φανήσεται, καὶ καθαρώς καὶ ἀμώμως ταύτας ἐπι-
 τελέσωμεν, συνεργῶντος ἡμῶν αὐτῆς τῆ Κυρίου
 ἀφ' ἧς πᾶσι αὐτοῖς ἡμῶν ἀφ' πίστεως καὶ ἀγά-
 πης ζήντες ὁρμῶν, καὶ πασῶν τῶ ἐντολῶν αὐτῆς
 ἐπιποιοῦν.

Περὶ δὲ τῆ φαινομένης ἀσκήσεως οἷον ἀγα-
 θὸν ἐπιτιθέμενα πρῶτον καὶ μείζον τυγχάνει, C
 τῷ γινώσκῃ, ἀγαπητῷ, ὅτι ἀλλήλοις πᾶσαι
 αἱ ἀρεταὶ ἐκδέδεται καὶ ἀλλήλων ἐκκρέματα.
 ὡς περὶ ἱερά τις πνευματικὴ ἄλυσις, μία ἀπὸ
 τῆ μιᾶς ἀπῆρτην. ἡ ἀγάπη ἀπὸ τῆ χαρᾶς,
 ἡ χαρὰ ἀπὸ τῆ φιλότητος, ἡ φιλότης ἀπὸ τῆ πα-
 τεικώσεως, ἡ πατεικώσις ἀπὸ τῆ ἀφροσύνης, ἡ
 ἀφροσύνη ἀπὸ τῆ ἐλπίδος, ἡ ἐλπίς ἀπὸ τῆ πί-
 στεως, ἡ πίστις ἀπὸ τῆ ὑπακοῆς, ἡ ὑπακοή ἀπὸ
 τῆ ἀπλότητος. ὡς περὶ καὶ τὸ ἐναντίον μέρος ἐν
 αὐτῇ εἰς τὰ κακά ἐκδέδεται. ὁ μῖσος ἀπὸ τῆ
 θυμῶν, ὁ θυμὸς ἀπὸ τῆ ὑψηφάνειας, ἡ ὑψη-
 φανεία ἀπὸ τῆ κενοδοξίας, ἡ κενοδοξία ἀπὸ τῆ ἀ-
 πιστίας, ἡ ἀπιστία ἀπὸ τῆ ἀμελείας, ἡ ἀμε-
 λεία ἀπὸ τῆ χαυνώσεως, ἡ χαυνώσις ἀπὸ τῆ ὀ-
 λιγωλείας, ἡ ὀλιγωρεία ἀπὸ τῆ ἀκηδίας, ἡ ἀκη-
 δία ἀπὸ τῆ ἀνυπομονησίας, ἡ ἀνυπομονησία ἀπὸ
 τῆ φιληδοιμασίας, καὶ πᾶν λαπὰ τῆ κακίας μέλη εἰσὶν
 ἀλλήλων ἐκκρέματα. ὅπως καὶ ἐν τῇ καλῇ
 μέρῃ ἀλλήλων εἰσὶν αἱ ἀρεταὶ ἀπῆρτημα. κε-
 φαλαὶ δὲ τῆ πάσης ἀγαθῆς παύσεως καὶ κορυφαῖον
 τῆ καρποφαιότητος ἐστὶν ἡ τῆ προσευχῆς προκαρ-
 τήρησις, δι' ἧς καὶ πᾶς λοιπὰς ἀρετὰς ἀφ' ἧς
 τῷ Θεῷ ἀπῆρτη ὡσημέραν προκταῖς διωά-
 μια. ἐπειδὴ πᾶσι μόνον Θεῷ ἀγαθότης ἐ
 κοινωνία τις μυτικὴ πνευματικῆς ἐνεργείας, ἐ
 συστάς τῆ ἀφροσύνης, καὶ αὐτῆς τῆ ἐν ἀ-
 γάπῃ ἀρρήτῳ πρὸς Κύριον ἐν ὅλῃ τῇ θεῶν
 ἐπισκέψεως τοῖς καταξιομένοις γίνεσθαι, καὶ εἰς
 ἑράνιοι ἔρωτα καὶ πόθοι ἐκπύροι ἡμῶν τῆ πνευ-
 ματικῆς ἀγάπης πρὸς Θεὸν ἔλκεσθαι ὡσημέραν.
 ὁ αὐτὸν ἴσως προσευχῆς προκαρτερεῖν ἀναγκα-
 ζοι, κατὰ εἶρησιν, ἑδωκας δι' ὁρμῶν εἰς τὴ
 καρδίαν

nem, ipsam rectam nostram ratiocina-
 tionem, per ipsam nostram amandi po-
 tentiam animæ, primitias totius hominis
 nostri semper Deo nos offerre debere,
 sacrum cordis sacrificium, manubias, &
 prima cogitationum rectarum ad ipsius
 memoriam, & meditationem, & dilec-
 tionem semper occupantes. Ita enim
 quotidie possumus in divino amore incre-
 mentum accipere, a divina Dei potentia
 adjuti: & pondus justitiæ mandatorum
 leve nobis ita apparebit, & pure, atque
 incorrupte illa perficiemus auxiliante no-
 bis Domino, per nostram erga ipsum
 affectionem fide, ac dilectione ferventem,
 & per desiderium omnium madatorum
 ipsius.

De exercitationibus autem, quæ
 apparent, quale bonum studium pri-
 mum, & melius sit, hoc cogno-
 scitur, dilectissimi, quia mutuo om-
 nes virtutes colligatæ sunt, & a-
 lia ab alia dependet: tanquam sa-
 cra quædam spiritualis catena altera
 cum altera connectitur: dilectio a
 gaudio, gaudium a mansuetudine,
 mansuetudo ab humilitate, humilitas
 a ministerio, ministerium a spe,
 spes a fide, fides ab auditu, au-
 ditus a simplicitate: sicut e con-
 trario alia cum aliis mala colligantur:
 odium ab iracundia, iracundia a
 superbia, superbia a vana gloria,
 vana gloria ab infidelitate, infideli-
 tas a negligentia, negligentia a
 relaxatione, relaxatio a contemptu,
 contemptus a tædio, tædium ab im-
 patientia, impatientia ab amore vo-
 luptatum, & reliquæ nequitie par-
 tes mutuo dependent. Eodem pa-
 cto etiam ex parte boni virtutes
 invicem connectuntur. Caput ve-
 ro omnis boni studii, & summa
 recte factorum est orationis perse-
 verantia, per quam & virtutes re-
 liquas, quotidiana a Deo postula-
 tione, possumus adipisci. Quoniam
 apud Deum bonitas, & communi-
 catio quædam mystica spiritalis o-
 perationis, affectionisque conjunctio,
 atque ipsius mentis cum amore in-
 enarrabili erga Dominum in prece
 per divinam visitationem iis, qui
 digni facti sunt, efficitur, &
 ad cœlestem amorem, ignitumque
 desiderium a spiritali dilectione ad
 Deum quotidie trahitur. Qui se-
 ipsum in precibus perseverare cogit,
 sicut dictum est: *Dedisti letitiam in* Psal. 4. 7.
 corde

Luc. 17. 21. corde meo. Et Dominus : Regnum

coelorum intra vos est. Regnum vero esse intra, quid aliud significat, quam coelestem spiritus lætitiā animæ dignæ efficacissime partem? Si enim voluptatem, & gaudium, & spiritalem exultationem in æterno lumine Sancti in regno coelorum habituri sunt; hanc arrham, atque has primitias inde jam sanctæ, & fideles animæ propter operantis spiritus participationem dignæ ef-

2. Cor. 1. 3. ficiuntur ut consequantur. Qui consolatur enim, dicit, nos in omni tribulatione nostra, ut possimus consolari eos, qui in omni pressura sunt per consolationem, qua consolamur & ipsi a Deo.

Psal. 83. 3. Sed &, cor meum, & caro mea exultaverunt in Deum vivum. Et sicut ex a-

Psal. 62. 6. dipe, & pinguedine repleta est anima mea: Et his similia efficacem spiritus lætitiā, & consolationem sanctificationis obscura significatione per ista demon-

strant. Sequentia autem omnium præceptorum mandata tanquam membra capitis sunt, quæ qui seipsum integre pro viribus Deo tradiderunt, perficere debent, quum omnibus unus scopus haud dubie propositus sit pietatis, quem pluribus verbis jam explicavimus, & confirmavimus scripturarum testimoniis, ut digni nos efficiamur per fidem, & multam diligentiam in omnibus virtutibus, plenitudine Spiritus Sancti, atque omnimoda a perturbationibus liberatione, ut possideamus id, quod est cordis expiatio per sanctificantem spiritum fidelibus ac religiosiis animabus impertita. Quisque igitur se ad bonum applicet, quantum & erga Deum animæ dilectio extenditur; & si de reliquo cupit aliquis assidue orare, etiam precibus perseveranter insistat, & quod a Domino dictum est, quanto magis faciet Deus

Luc. 18. 1. vindictam ad se clamantium die, ac no-
fle: dicebat enim, inquit, & parabolam, quod oportet semper orare, & non deficere, & quo pacto coelestem armaturam spiritus, ut antea dictum est, digne accipient qui illam exoptant, & se consecuturos sperant. Apostolus dixit. Per omnem orationem, & obsecrationem orantes omni tempore, & in hoc ipso

Ephes. 6. 18. vigilantes in omni instantia, & obsecratione. Si quis igitur fratrum per orationem certamen suscipere desiderat cupidus coelestium bonorum, admittendus est, atque omnino laudabilis ille cum apud homines, tum apud Deum. Ideo finatur huiusmodi a sociis fratribus cum gaudio orationi

A καρδία μου· καὶ ὁ Κύριος· ἡ βασιλεία τῶν ὁρατῶν ἐντὸς ὑμῶν ἔστι· ὅ ὃ ἐν πνεύματι τῷ ἁγίῳ βασιλείαν τί ἄλλο σημαίνει, ἢ τὸ τῷ πνεύματι ἐν ἑαυτοῖς ἀνθρώποις τὴν ἀξίαν ψυχῆς ἐνεργῶς γινωσκῶν; ἡ δὲ γὰρ ἀπόλαυσιν καὶ χαρὰν καὶ διφροσύνην πνευματικῶς ἐν φωτὶ ἀγωνίῳ οἱ ἅγιοι ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ὁρατῶν μέλλουσιν ἔχειν, τὴν τὴν ἀρράβωνα καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐνταῦθεν ἡδὴ αἱ ἁγία καὶ

B πιστὰ ψυχὰς ἀφ' ἧς τὸ πνεύματι ἐνεργῶς κοινωνίας τυχεῖν καταξίωται· ὁ πνευματικῶν γὰρ φησὶν ἡμεῖς ὅτι πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν εἰς τὸ δύνασθαι πνευματικῶς τὴν εἰς πάσῃ θλίψει διὰ τὴν πνευματικῆς ἡμῶν πνευματικῆς καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ καὶ ὅ ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου ἠγαλλιάσονται ὅτι Θεὸν ζῶντα· καὶ ὡς ἐκ γένεως ἐκ πειρασμῶν ἐμπλήσθη ἡ ψυχή μου, καὶ τὰ τέλει οἱ ὅμοιοι· τὸ ἐνεργῶς τῷ πνεύματι ἀνθρώπων ἐκ φροσύνης πνευματικῶς ἁγιασμῶς διὰ τῶν ἐν ἡμῶν· τὰ ὅ ἡ ἀκόλουθα πάντων τῶν ἐντολῶν παραγγέλματα, ὡς καὶ μέλη τῆς κεφαλῆς τυγχάνει, ὡς οἱ ἐκ αὐτῆς ὁλοτελῶς ἀποδεσπόζοντες τῷ Θεῷ καὶ δύναμιν ἐπιτελεῖν ὁφείλουσι προκειμένων δηλαδὴ ὅ ἡ τῆς διδασκαλίας σκοπὸς πᾶσιν ἐνός, ὅτι διὰ πλεονάζοντος προσεπάμεν διὰ τὴν γραφικὴν μαρτυρίαν παραστή-

C σαντες τὴν καταξίωσιν ἡμεῖς διὰ τῆς πίστεως, ἐκ πολλῆς ἐν πάσῃ ἀρετῇ πνευματικῆς πληρώσεως ἁγίας πνεύματος ἐκ παντελὸς τῇ πατρὶς ἀπαλλαγῇ κτήσασθαι, ὅ ὅτι τῆς καρδίας καθαρῶς διὰ τῆς ἁγιαστικῆς πνεύματος τῆς πίστεως καὶ ἀνταρτίας ψυχῆς ἐγγινώσκοντες· ὁ καθὼς ἐν ἑαυτῷ ἐκ δόξης τὸ ἀγαθὸν ὅσον καὶ ὁ πρὸς Θεὸν ἔρως τῆς ψυχῆς ἐπικρατεῖ· καὶ λοιπὸν εἴ τις βέλτε ἀ-

D διαλείπων προσεύχεται· καὶ τῇ προσευχῇ προσκαρτερῇ· καὶ τὸ ἡμῶν Κυρίου ἐρημίον· πόσῳ μᾶλλον ποιήσει ὁ Θεὸς τὸ ἐκ δόξης τῶν βωόντων πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας; ἔλεγε γὰρ φησὶ καὶ πρὸς τοὺς πρὸς τὸ δεῖ πάντοτε προσεύχεται καὶ μὴ ἐκκαθεῖν, καὶ τὸ ἐπὶ ἑαυτοῖς ὅ ὅτι τῶν πνεύματος τῶν ἐνδύσιν, ὡς προφῆται, δι' ὁποῖα ὅτι καταξίωθήσονται· οἱ ἐπιθυμῶντες καὶ τυχεῖν τῶν ἐντολῶν· ὁ ἀπόστολος εἶπε, διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καρδίᾳ ἐν πνεύματι καὶ ὡς αὐτὸ τῷ ἁγίῳ ἡμῶν ἐν πάσῃ προσκαρτερῇ καὶ δεήσει· εἴ τις τοίνυν τὸ ἀδελφῶν τὸ διὰ τῆς προσευχῆς ἀγάπῃ ἀναδέξασθαι ἐπιποθεῖ, ἐρῶν τὸ ἐπὶ ἑαυτοῖς ἀγαθόν, ἀποδεκτὸς καὶ παντὶ ἐπαμνηστῆς, ὅπως καὶ παρ' ἀνθρώποις ἐκ παραθέσει· διὸ ἀφιεῖσθαι ἡμῶν τὸ συμμελῶν ἀδελφῶν μὴ χαρᾶς τῇ προσ-

E σευχῇ

F σευχῇ

σβλῆ προσκαρτερῶν ὁ ποιῶν, ἵνα καὶ αὐτοὶ μι-
 θοὶς ἀφ' ἧς πρὸς τὸ ἀδελφὸν σύμπινουσιν καὶ σω-
 ἐργεῖται ἀγαθῶν ὅτι Θεῷ ἔχουσιν μόνον ἵνα μὴ
 πάσης νήψεως ἢ καὶ σιωπῆς ἐρῶν ποιῇ,
 καὶ ἀδελφείῳ μνήμῃ καὶ ἀπαύσει ἀγῶνα ὁ δὲ
 χόμῃος ἔχει πάντοτε ἐναντιόμῃος πάσῃ τῇ τῇ
 κακίας τῇ πολλῇ, καὶ πειρασῶν λογισμῶν ὕλη,
 πρὸς Κύριον τῇ νῦν διαζόμῃος ἐν ἐπιποθήσει
 καὶ πρὸς αὐτὸν τῇ ἀντίληψιν τῇ χάριτος ἐκδεχό-
 μῃος. ἵνα ἔτις οἱ καρποὶ εἰς οἰκοδομὴν ὡση-
 μέναι πᾶσιν φανεροὶ γίνωνται. ὁ γὰρ ἔχων ἀγά-
 πῃ Κυρίου βῶσιν καὶ ἔρωτα θεοῦ ἐν τῇ προσθυ-
 χῇ καὶ μηδέπω ἔχει, διαζέει ὅ καὶ ἀγωνίζεει
 καὶ ἀναγκάζει τῇ προσφύσει εἰς τῷτον κάματον
 ἑαυτὸν ἐκδοῖον διδύς τῇ ἔρανιον ἔρωτα, καὶ τῇ
 ἀληθινῇ καὶ πνευματικῇ δὲχῶν πρὸς τῇ Θεοῦ
 ζητῶν κτήσεως καὶ τῇ ἀρετῇ, ὁ διδύς δὲχῶν τῇ
 ἀχομῇος, μὴ χαρᾶς ἀπὸ τῇ λοιπῶν ἀδελφῶν
 ἀφιεῖται, καὶ ὡς βοηθοὶ αὐτῷ μῆλλον σιωργεῖ-
 τῶν, ἰδίον ἡγῶμῃος κέρδος τῇ ἐπὶ τὰ κρείττονα
 τῷ ἀδελφῷ προκοπῇ, καὶ μὴ κατ' ἐρίῃς ἢ
 ζῆλον ποιείτω, ἡποσυρόμῃος. μηδὲ ἐμπροσι-
 ζέτω καὶ ἐκκοπήτω, τῇ ἀγαθῇ αὐτῷ πρὸς
 Θεὸν ὀρμῇ καὶ τῇ ἀγῶνι τῇ καλῇ σιωδῇ τῇ
 ἀρχῇ, ἵνα ὁ Θεὸς ὀρῶν τῇ πρὸς ἀλλήλους τῇ
 ἀγάπῃς. πρὸς ὅσον ἀνταποδώσει πᾶσι τὰ ἀγῶ-
 νια πληροφῶν ἑκάστοις ἀφ' ἧς βίβει καὶ ἀ-
 γαθῇ πρὸς ἀλλήλους πρὸς φέρει.

Ταῦτα ὅ σιωδαίως ποιῶν ἐν πολλῇ ἀφ-
 κείσει μῆλιστα οἱ πρὸς αὐτὸν ἀδελφῶν ὀφείλε-
 τε, καὶ ἑαυτὸς καὶ τῷ σὺν ὑμῖν ἀδελφῷ πρὸς
 φρονήματι καταρτίζαν σιωδαίετε. ἵνα μηδεὶς
 ἐγκοπῇ λαμβάνῃ, εἰς ὃν πρὸς ἑρῇ, ἀγωνίζεσθαι
 ἀγῶνα. ὡς περ ἐν τῇ κεφαλῇ πρὸς ἑρῇ ὁ τῇ δὲχῇ
 προσκαρτερῶν ἐπέλαβε τῇ ἔργοι, ἔτις καὶ ἀγῶ-
 να πρὸς αὐτὸν καὶ πόνον πολὺν τῇ σιωδῇ ἀδιδά-
 λειπῶν ἀναλαβῇ ὀφείλει. ἀφ' ἧς πολλὰ ἐν τῇ
 προσκαρτερῇ τῇ δὲχῇ τῇ κακίας ἐμπροσθία,
 ὕπνος, ἀκηδία, βάρησι σώματος, λογισμῶν
 ῥεμβασμός, νοὸς ἀκαταστασία, ὀλιγωρία, ἀνυπο-
 μοησία, ἐκλυσις, καὶ τὰ λοιπὰ τῇ κακίας λε-
 πτὰ ἐνεργήματα. εἴπα θλίψις καὶ ἐπανάστασις ἀπὸ
 τῇ τῇ ποιῶν πνευματικῶν πολεμῶντων καὶ ἀν-
 ταγωνισμῶν μέχρις ἀμῆτος. τῇ καὶ ἀλήθειαν
 τῇ Θεοῦ ἀδελφείῳ ἐπιζητῶν ψυχῇ, κολου-
 ὦντων αὐτῷ μὴ προσερίξει Θεῷ. πάσῃ ἐν νή-
 ψει καὶ πάσῃ σιωδῇ καὶ παντὶ ἀγῶνι ψυχῇς τῇ
 σώματος ἐν πάσῃ ἡπομονῇ ὁ τῇ δὲχῇ προσ-
 καρτερῶν ἀνδρίζεσθαι ὀφείλει, καὶ ὡς τῇ τῷ σιωδῇ ἐν-
 τως

A rationi instare, ut & ipsi mercedem,
 per hanc cum fratre conspirationem,
 & bonam cooperationem a Deo conse-
 quantur: solum ut cum omni sobrieta-
 te, secundum conscientiam, inquisitionem
 faciat, & indefinentem memoriam, atque
 assiduam pugnam ut habeat qui orat,
 semper oppositus omni occasione improbi-
 ratis multarum, & superfluarum cogita-
 tionum, cogens mentem erga Deum
 B per desiderium, & ab ipso expectans gra-
 tiæ auxilium. Ut sic fructus quotidie
 manifesti fiant ad ædificationem omnibus.
 Qui enim habet Dei dilectionem, pla-
 gam, & amorem divinum, quamvis non-
 dum habeat, conatur tamen, & conten-
 dit, & vi cogit ad hunc laborem volun-
 tatem, seipsum tradens, a Deo obtinere
 quærens cœlestem amorem, & veram,
 C spiritalemque orationem, secundum quod
 dictum est: *Qui dat orationem oranti*
 cum gaudio; hic a reliquis fratribus sinatur,
 & tanquam adjutores ipsius, potius coope-
 rentur, proprium ducentes lucrum pro-
 fectum fratris ad meliora, neque per con-
 tentionem, & zelum illum retrahant, ne-
 que impediunt, neque præcidant bonam
 propensionem erga Deum, & initium pul-
 chræ sollicitudinis erga pugnam. Ut Deus
 D videns mutux dilectionis irritamenta, retri-
 buat omnibus petitiones, certos reddens
 singulos propter rectam, & bonam vo-
 luntatem mutuam.

Hæc vero studiose facere multa cum
 discretionem debetis, maxime præfides fra-
 trum, & vos ipsos, & qui sunt vobiscum fra-
 tres, curate hujusmodi prudentia ut compo-
 natis, ut nemo offensionem accipiat, in quæ
 dictum est: *Certamen certate*. Sicut igitur
 E principalissimum, qui orationi instat, o-
 pus suscepit, sic certamen eximium, labo-
 remque multum, ac curam assiduam susci-
 pere opus est: propterea quod in orationis
 perseverantia multa malitiæ impedimenta
 sunt, somnus, negligentia, corporis gra-
 vitas, cogitationum evagatio, mentis in-
 stabilitas, contemptus, impatientia, disso-
 lutio, & cæteræ malitiæ subtiles operatio-
 F nes: deinde tribulatio, atque aggressio i-
 pforum spirituum malignorum, qui op-
 pugnant, atque adversantur usque ad
 sanguinem animæ quærenti secundum
 veritatem indefinenter Deum, quique
 illam prohibent, ne ad Deum acce-
 dat. Omni igitur vigilantia, &
 omni studio, totoque mentis, ac
 corporis conatu in omni patientia,
 & oratione perseverans, viriles ani-
 mos sumat oportet, stetque ut crucem
 X x vere

vere ferens, assidue in pugna, & in labore multo, & luctu, & tribulatione propter regnum, non relaxans, neque tradens seipsum vagis nequitiae cogitationibus, aut somno, aut otio, aut dissolutioni, aut mentis perturbationibus, aut tumultuantibus, indecentibusque vocibus usus, aut rebus ejusmodi: applicans mentem solum, corporis, genuumque flexionibus; certus, fidenque causa non æqui judicii, quum animus in perturbatione, atque evagatione persistat. Potest enim quis nisi exacte se ad vigilandum paraverit, semperque inquisitionem atque attentionem mentis adhibuerit, diligendo semper Dominum, clam a malitia deceptus, & abstractus, extolli, atque inflari adversus cæteros, qui nondum sic possunt in oratione perseverare; atque ita propter hujusmodi malitiæ deceptiones bonam occupationem hanc adversario prodens, alia tanquam opera oratione meliora capeffere. Adeo & laborem, & sollicitudinem, & pugnam cæteris majorem habere oportet, ne quando dolum aliquem a malitia patiat. Qui enim magis probitatis studio capiuntur, eos magis adversarius oppugnat, subvertere desiderans. Oportet igitur fructus dilectionis, & humilitatis, & simplicitatis, & discretionis animæ nostræ producere, ut manifestum sit nos ad meliora profectum extendere. Ut qui nondum ita possunt propter infantiam ad orationem incumbere, eos, bonis nostris fructibus cognitis, provocemus, atque ad desiderium transferamus promte, ac studiose se ad hanc pugnam accingendi. Nisi enim animi demissio, & dilectio, & simplicitas, & bonitas orationem nostram exornaverint; oratio, seu potius orationis effigies, nihil nobis proderit. At vero non dicimus hoc solum de oratione, sed etiam de omni labore, ac defatigatione virginitatis, vel precum, vel lectionis, vel jejunii, vel vigiliæ, vel psalmodiæ, vel ministerii, vel cujuscumque laboris, aut operis causa virtutis suscepti: nisi fructus dilectionis, & pacis, & gaudii, & mansuetudinis, & humilitatis, & simplicitatis, & candoris, & fidei, & longanimitatis, & vacuitatis invidiæ in nobis ipsis inveniamus, omnibusque hujusmodi fructus pacis offeramus; temere, atque incassum dolores, laboresque suscipiuntur. Omnis enim illa exercitatio, & poena propter hos fructus subeunda est. Si vero

Α τως βατὰζων ἐν ἀγῶνι καὶ πόνοι πολλῷ, καὶ πένθει, καὶ θλίψει διὰ τὴν βασιλείαν ἀδιαλείπτως ἔσω· μὴ χαυνώμενος καὶ ἐπιδιδῶς ἑαυτὸν τῆς τὴν κακίας λογισμῶν ῥεμβασμοῖς, ἢ ὑπνῷ, ἢ ἀκηδία, ἢ ἐκλύσει, ἢ συγχύσει νοῦς, ἢ παραχωδῇ καὶ ἀπρεπέσι φωναῖς χρώμενος, ἢ τισι τοιῦτοις, ὡς διδῶς τὴν διάνοιαν ἀδιακειοίας ἀτίαν ἐμπληροφροσύμενος εἰς τὴν σωματικῶν μόνον γονυκλισίαν ὅς νοῦς ἐν συγχύσει ἢ ῥεμβασμῷ καθεστῶτος· δὴ καὶ γὰρ τις εἰ μὴ ἀκείδῳς ἴσθαι ἑαυτὸν ὡς ἀσκηθῆναι καὶ πάντοτε τὴν ἐράθειαν καὶ προσοχίαν τῷ νῦν ποιῆναι, ἐπιποθῶν αἰεὶ τὸν Κύριον ὡς τὴν κακίας ποικίλως καὶ ὅς κρυπλὸν ἀποβυκολέμενος ἐπαρέαξ ἢ φυσῶς καὶ τῇ λοιπῶν μηδέπω, ὅπως ἐν τῇ ἀρχῇ διωαυμένων προσκαρτερῇ, καὶ ὅπως διὰ τῶν τοιούτων τὴν κακίας πανουργουμένην καλῶν ἐργασίαν καταπροδιδῶς ἰαύτην τῷ ἀντικειμένῳ, ὡς ὥστε μείζον ἔργον τῆς ἀρχῆς ἀνεδέχεται· ὅπως καὶ πόνοι καὶ τὴν μέλειναι καὶ ἀγῶνα μείζονα τῇ λοιπῶν κεντησὶς ὀφείλει· μή τις κλοπῶν τινα ὡς τὴν κακίας πάθη· τοῖς γὰρ μείζονος ἐπιλαμβομένων αἰσθῆ, ἐπιτηδύματος μείζονος ὁ ἀντικείμενος ἀνταγωνίζεται, ὑποσκλίζει βυλόμενος. Δὲ ἔνι καρπὸς ἀγάπης, καὶ ταπεινώσεως, καὶ ἀπλότητος, καὶ διακρίσεως τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἐκφύεται· ὅπως φανεραὶ ὡς τὴν ἐπὶ τῇ κρείττω προκοπῇ λαμβάνοντες· ἵνα καὶ τῶν μηδέπω ὅπως διωαυμένους διὰ τὴν ὑπιοτήτα τῇ ἀρχῇ προσκαρτερῇ τὴν ἀγαθῶν καρπῶν ἡμῶν φανερῶν αὐτοῖς ὅντων ἐρεθίσωμεν, καὶ εἰς ἐπιθυμίαν ἐνέσχωμεν προθύμως ὡς ἀποδίδῶς ἐπὶ τὴν ἀγῶνα τῶν ἐαυτὸς ἀποδίδῶν· εἰ μὴ γὰρ ἡ ταπεινοφροσύνη, καὶ ἡ ἀγάπη, ἡ ἀπλότης, καὶ ἡ ἀγαθότης τὴν εὐχὴν ἡμῶν κατακοσμήσῃ· ἡ εὐχὴ μᾶλλον ὅς ὁ ἡμῶν τῆς εὐχῆς ὅς ἡμᾶς ὠφελήσει· ὁ μόνον ὅς τῶν τοῦ ὡς τῆς εὐχῆς λέσθαι, ἀλλὰ ἐπὶ πάντας καμᾶν καὶ πόνοι πρὸς θεῶν, ἡ εὐχῆς ἡ ἀναγνώσεως, ἡ ησείας, ἡ ἀρεπνείας, ἡ ψαλμοδίας, ἡ διακονίας, ἡ ὁδῶν καμᾶν καὶ ἐργασίας ἀρετῆς ὅς κεν ὑφ' ἡμῶν τελευτήσῃ· εἰ μὴ τῶν καρπῶν τὴν ἀγάπης, καὶ τὴν εἰρήνης, καὶ χαρᾶς, καὶ ὡριότητος, καὶ ταπεινώσεως, ἀπλότητος, καὶ ἀφελότητος, καὶ πίστεως, καὶ μακροθυμίας, καὶ ἀφθονίας ὅς ἐσθῶν ἀνέσχωμεν, καὶ πᾶσι τοῖς καρπῶν εἰρήνης ὡς ὁφείλωμεν, ἡ καὶ καὶ μάλιστα οἱ πόνοι, καὶ οἱ κάματοι γέγοναι· πᾶσα γὰρ ἐκείνη ἡ ἐργασία, καὶ οἱ κάματοι ὡς τῶν καρπῶν τῶν γίνεσθαι ὁφείλουσι· πᾶν ὅς

ἡ καρπὸν τῆς εἰρήνης καὶ ἀγάπης μὴ διεισκομέ-
 νων ἐν ἡμῖν ἡ καὶ μέγιστη ὅλη ἡ ἐργασία γε-
 γνήσῃ· οἱ γὰρ ποῦτοι καὶ τὰς πέντε μωρὰς πρῶ-
 θεν ἐν ἡμέρᾳ κείσεως ἀποδείκνυνται, αἱ τινες
 ἀφ' ὧν μὴ ἐντεῦθεν ὁπκομήσαντες ἐν τοῖς τοῖς
 καρδίᾳ ἀφ' ὧν τὸ πνευματικὸν ἔλαγον, ὅπως ὅτι
 ἡ τὸ πνευματικὸν ἀρετῶν ἀφ' ὧν τὸ πνεύματος ἐν-
 ἐργεία, μωρὰ ὁνομαζόμενα τὸ πνευματικὸν τὸ βα-
 σιλείας ἀνελκείσθαι, νυμφῶτος. Καὶ ὁ τὸ πρῶ-
 θεν ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν ἀρετῶν ἐλλείπει καὶ
 ὑστεροῖται τὸ ἐνεργεῖν ἐνοικήσεως τὸ πνεύματος ἀφ' ὧν
 ἡς ὁδὸν ἐλογισθῇ· ὡς γὰρ ἐν τῇ γεωργίᾳ
 ἡ τυχὸν τὸ ἀμπελὸς πᾶσα ἡ ἐπιμέλεια καὶ κά-
 ματος διὰ τὸ μέλλεν τὸ καρπὸν ἀπολαύσει γίνε-
 σθαι· καρπὸν τὸ μὴ διεισκομῆναι ἐν τῇ ἀμπελῷ
 εἰκὴ καὶ μέγιστη πᾶσα ἡ ἐμπόνησις τὴν ἐργασίαν
 γεγνήσῃ· ὅπως εἰ μὴ διὰ τὸ ἐνεργεῖν τὸ πνεύ-
 ματος καρπὸς ἀγάπης, καὶ εἰρήνης, καὶ χαρᾶς,
 καὶ πατηνῶσεως, μακροθυμίας τε καὶ πίστεως,
 καὶ πᾶς λοιπὰ ὅσα ὁ ἀπὸστολος διηγώρθεον ἐν
 πάσῃ πληροφύᾳ, καὶ ἀφ' ὧν πνευματικῇ ἐν
 ἑαυτοῖς ἐπιγινώσκῃ, εἰκάως ὁ τὸ πρῶθεν ἀφ' ὧν κά-
 ματος, βίχης, νηστείας, καὶ ἀγρυπνίας πόνος μέ-
 γιστος ἀποδείκνυνται· ὅτοι γὰρ κάματοι εἰσι ψυχῆς
 καὶ σώματος ἐπὶ ἐλπίδι πνευματικῶν καρπῶν
 ἐπιτελεῖσθαι ὁφείλοντες· ἡ τὸ τὸ πνεύματος ἐν τῇ
 ἀρετῇ καρποφορία, ἀπολαύσις ὅτι πνευματικῇ
 ἐν ἡδονῇ ἀφ' ὧν ἐν καρδίᾳ πίστεως καὶ πατρί-
 νης ὑπὸ τῷ πνεύματος ἐνεργεῖσθαι· ἐν πολλῇ
 γὰρ διακρίσει σωτέως ἡ ἐργασία τε καὶ οἱ πό-
 νοι καὶ κάματοι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἡγεί-
 σθαι, καὶ οἱ καρποὶ καρποὶ λογιζέσθαι, διὰ
 πίστεως καὶ ἐλπίδος ὑπὸ τῷ ἀγίῳ πνεύματος
 τοῖς ἀξίοις ἐνεργεῖσθαι· Εἰ γὰρ τῆς διαγνώ-
 σεως ἐλλείπει τὸ ἰδίαν ἐργασίαν καὶ κάματον ἵδῃς
 καρπὸς τὸ πνεύματος ἐξ ὧν νομίζῃ· πολλὴ οἴη-
 σιν ματαγότητος κίνησις, καὶ ἀπὸ μεγάλων ἀ-
 γασθῶν πνευματικῇ ἐκπίπτει, μὴ διὰ πνευ-
 ματικῆς ἐνεργείας ἐν πάσῃ ἡς πορευομένης
 ἀρετῇ κατευθυγνῶν ἐλπίζων· ὁ γὰρ ὁλοτε-
 λῶς ἑαυτὸν τῷ Θεῷ ἀφιερεῖ πάντοτε, καὶ τὸ ἔξ
 ἰδίας δυνάμεως σωθῆναι καὶ πόνον σὺν τῇ λοιπῇ
 ἀνθρωπίνῃ καὶ βεπταῇ ἀρετῇ ἐν μηδενὶ ἐνλεί-
 πων· πρὸ αὐτῆς ὅτι τὸ λυβῶν διὰ ἀνελείψεως
 τῆς χεῖρος τῆς χειρὸς ἐν πληροφορίᾳ πίστεως
 διὰ παντὸς ἐκδεχόμενος, ἡς αὐτὴν τὸ ἀκροά-
 τῃ τῆς ἀληθείας ἀρετῆς καὶ ἀγάπης δι' ἀγαθό-
 τητος καταπύσαι καταξιῶν· ὡς γὰρ ἐν τῷ
 βίῳ ὁ ἡδυπαθὴς διαγινώσκῃ, καὶ τῇ ἀμαρτίᾳ
 Tom. III. ὁλοτελῶς

ro pacis, atque amoris fructus in no-
 bis non inveniuntur, frustra, ac super-
 vacue tota occupatio assumpta est. Ta-
 les enim inter quinque stultas virgines
 in die iudicii ostenduntur, quæ propter-
 ea quod hinc non tulerunt oleum spi-
 ritale in vasis cordis, quod est propo-
 sitarum virtutum operatio per spiritum,
 stultæ appellatæ, a spiritali regni thala-
 mo exclusæ sunt. Etiam virginitatis
 labor propter defectum virtutum, ab-
 sentiamque Spiritus Sancti, qui habi-
 tat, & operatur in nobis, pro ni-
 hilo habitus est. Quemadmodum enim
 in agricultura omnis labor, atque in-
 dustria in vite impenditur fruendi causa
 fructibus in posterum; non repertis e-
 nim in vite fructibus, temere, atque
 in vanum omnis industriæ occupatio
 posita est. Eodem modo nisi per ope-
 rationem spiritus fructus dilectionis, &
 pacis, & gaudii, & humilitatis, &
 longanimitatis, & fidei, & reliqua
 quotquot Apostolus protulit, cum om-
 ni confidentia, & spiritali sensu in
 nobis ipsis noverimus; vanus virginita-
 tis labor, orationis, & jejunii, ina-
 nis sollicitudo vigiliarum ostenditur. Hi
 enim labores sunt animæ, & spiritus,
 qui perfici debent propter spem fru-
 ctuum spiritalium. Ubertas autem fru-
 ctuum spiritus in virtutibus, voluptas
 est spiritalis in gaudio incorruptibili in
 cordibus fidelibus, atque humilibus, a
 spiritu effecta. Cum multa enim in-
 lectus discretionem, & operatio, &
 labores, & perpeffiones, humanam na-
 turam ducant: & fructus, fructus re-
 putentur per fidem, & spem a Sancto
 Spiritu dignis infusi. Si enim iudicii
 defectus, propriam operationem, labo-
 remque, fructus spiritus esse reputet,
 multam opinionem habet vanitatis, at-
 que a magnis bonis spiritalibus exci-
 dit, credens a spiritali operatione in om-
 nibus supradictis virtutibus minime diri-
 gi. Is enim, qui perfecte se Deo di-
 cavit in perpetuum, atque ex pro-
 priis viribus studium, ac laborem
 cum reliquis humanis, mutabilibus-
 que virtutibus, in nulla re præ-
 termittens; ab ipso Deo redem-
 tionem per auxilium gratiæ Chri-
 sti in fidei certitudine semper ex-
 pectat; ad ipsum cacumen stabili-
 virtutis amorisque per bonita-
 tem pervenire reputatur. Sicut e-
 nim in vita deliciis assuetus, qui
 iniquitati omnino se tradidit, inde-
 coras

coras passiones præter naturam cum multa voluptate sectatur, luxuriam, scortationem, ebrietatem, & avaritiam, ac cætera nequitiae opera, hilariter, ac jucundissime, tanquam naturæ propria, propter diuturnam consuetudinem exequitur; sic perfectus christianus omnes virtutes, omnesque spiritus fructus supra nostram naturam, idest veram, immutabilemque dilectionem, & pacem, longanimitatem, & bonitatem, mansuetudinem, & patientiam, fidem, atque abjectionem, & reliqua veræ virtutis opera cum gaudio, & spiritali delectatione perficit, tanquam naturalia, & propria, indefesse deinceps, atque expedite, non amplius contra nequitiae passiones pugnando, utpote qui perfecte a Deo servitute liberatus, dignatus fieri purum domicilium ipsius, & divina vi incitatus in virtutibus, in exultatione, in gaudio a sancto, atque adorando spiritu, possidens perfectam Christi pacem in corde exultantem. Non modo autem hujusmodi virtutum actus cum multa voluptate, qui talis est, propter efficacem operationem inhabitantis Spiritus Sancti in posterum perficit; sed, quod difficilius est, videlicet Christi perpeffiones expedite, ac facile suscipit, roboratus a spiritu, & orans cum multo desiderio pati cum Christo. Ac quemadmodum reliqui in vita homines secundum carnem viventes, honores, & glorias, venerationes, & divitias, delicias, & imperia, ac cætera hujus vitæ oblectamenta cum voluptate multa, ac gaudio expetunt; sic qui ad supradicta christianæ professionis pervenire dignati sunt, nudari, atque esurire, omnesque ærumnas pati propter Dominum, odio haberi, sperni, irrideri, percuti, & tanquam purgamenta hujus mundi fieri, ac denique cruci affigi, & fatui in modum, prorsus eliminari, cum voluptate, ac delectatione spiritali, cum gaudio, atque exultatione ob beatam resurrectionis spem in votis habent. Christianorum enim gloria, & divitiæ, & delectatio, & thesaurus, & exultatio, perpeffiones Christi sunt, secundum Apostolicum dictum: Non solum autem, sed & gloriamur in tribulationibus. Et id quod a Domino dictum fuit: Beati estis, quum maledixerint vobis

Rom. 5. 3.

Matth. 5. 2.

Et id quod a Domino dictum fuit: Beati estis, quum maledixerint vobis

A ὁλοτελὸς ἐσὼν ἀποδεδωκὼς τὰ πάντα φύσιν τῆς αἰμίας πάθη ἐν ἡδονῇ πολλῇ ἐπιτελεῖ, ἀσωτίαν, καὶ πορνείαν, μέδω, πλεονεξίαν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς κακίας ἐνεργήματα ἐν ἀπολαύσει καὶ ἡδονῇ πολλῇ ὡς φυσικὰ διὰ τὴν χρόνιον συνηθεῖαν κατεργάζετο. ἔτις δὲ ὁ τέλειος χριστιανὸς πάσας τὰς ἀρετὰς καὶ πάντας τὰς ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας φύσιν τελείας καρπὺς τοῦ πνεύματος, ἡ τῷ αἰληθινῷ καὶ ἀβελθῶν ἀγάπῃ καὶ εἰρήνῃ, καὶ μακροθυμίᾳ καὶ ἀγαθότητι, καὶ ὁσιότητι, καὶ ἡσυχασμῷ, καὶ ταπεινότητι καὶ πατωνοφροσύνῃ, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ὄντως ἀρετῆς ἔργα ἐν ἀπολαύσει καὶ ἡδονῇ πνευματικῇ ἐπιτελεῖ ὡς φυσικὰ καὶ οἰκῆα. ἀκαμάτως λοιπὸν καὶ εὐχερῶς μηκέτι πορὸς τὰ πάθη τῆς κακίας πολεμῶν, ἄτε δὲ λευβωιδὸς ὑπὸ Κυρίου τελείως. καθαρόν οἰκητήριον αὐτῷ γίνεσθαι καταξιώθεως δὲ ἐνεργήματος διωκόμενος διὰ τὴν ἀρετῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ εὐφροσύνῃ ὑπὸ τοῦ ἁγίου καὶ προσκυνητοῦ πνεύματος καὶ τελείαν τῶν Χριστῶν εἰρῶν βραβεύσθαι ἐν τῇ καρδίᾳ κληρονομῶν. ὁ μόνος δὲ τοιαύτην τῇ ἀρετῇ ἐργασίαν ἐν πολλῇ ἀπολαύσει ὁ τοιοῦτος διὰ τὴν ἐνεργίαν ἐνοικήσιν τοῦ ἁγίου πνεύματος ἀκαμάτως λοιπὸν ἐπιτελεῖ, ἀλλὰ δὲ δυσχερέστερον ὅπως ἐστὶ τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εὐχερῶς καὶ εὐκόλως ἀναλαμβάνει διωκόμενος ὑπὸ τοῦ πνεύματος, καὶ ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ δὲ συμπάσκει τῷ Χριστῷ εὐχόμενος. καὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ ἐν βίᾳ ἀνθρώποι καὶ σάρκα ζῶντες τὸ ἡμιθνήσκον, δόξασι θνήσκον, τὸ προσκυνηθῆναι, καὶ τὸ πλεθύνειν, καὶ βυθύνειν, καὶ ἄρξαι δὲ πᾶς λοιπᾶς τῶν βίᾳ τῶν ἀπολαύσεων ἐν ἡδονῇ πολλῇ καὶ εὐφροσύνῃ διὰ ἐπιθυμίας ἔχουσιν. ἔτις οἱ εἰς τὰ προεξηγημένα τῶν χριστιανισμῶν μεταφθασαὶ καταξιώθεντες δὲ γυμνητεῦσθαι καὶ λιμῶσθαι καὶ παῖς κακοπαθείαν ὑπομῆναι διὰ τοῦ Κυρίου. δὲ μισηθῆναι, καὶ ἀνιμισθῆναι, καὶ λοιδορηθῆναι, τὸ μαστιχθῆναι, καὶ ὥσπερ κάρταρμα ὃ κόσμος τῶν θνέσθαι. τὸ δὲ ὅλον καὶ σωρωθῆναι, καὶ πάσῃ τῇ μωρίᾳ ὑποβληθῆναι, ἐν ἡδονῇ καὶ ἀπολαύσει πνευματικῇ καὶ χαρᾷ καὶ εὐφροσύνῃ διὰ τὴν μακαρίαν τῆς ἀναστάσεως ἐλπίδα ἀκαμάτως καταδέχονται. μᾶλλον δὲ διὰ πολλῆς ἐπιθυμίας ἔχουσι. Χριστιανῶν γὰρ ἡ δόξα καὶ ὁ πλεῖστος, δὲ ἡ βύθη, καὶ ὁ θησαυρὸς, καὶ ἡ κώχησις, τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ τυγχάνει, καὶ τὸ ἀποστολικὸν λογίον, ὃ μόνος δὲ ἁμὰ καὶ κωχόμενοι ἐν τῇ θλίψει. Καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐξηγηθῆναι, μακάριοι ἐστέ ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς

μῆς καὶ διώξουσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἔπωσι
πάν ποτηρὸν ῥῆμα κατὰ ὑμῶν ἰβυδομήμοι ἐν κο-
ρῇ ἐμοῦ· χαίρετε καὶ ἀγαλλιάσθε, ὅτι ὁ μισθὸς
ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ πάλιν ὁ μα-
κάριος Παῦλος ὁσὺν ἠδονῶν ἐν τοῖς ὑπὲρ Χριστοῦ
παθήμασι εἶχεν βοᾷ, λέγων, ὅτις ἐν καυχῇ-
σονται ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ
δύναμις τοῦ Χριστοῦ· διὸ βύδοκω ἐν ἀσθενείᾳ ἐν
ὕβρει, ἐν ἀνάγκῃ, ἐν στενοχωρίᾳ, ἐν πλη-
γῇ, ἐν φυλακῇ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δύ-
ναμις ἐμὴ· καὶ πάλιν, ὡς Θεὸς ἀφρονεῖ ἐν ἁπο-
μοτῇ πολλῇ· ἡ γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι εἰς αὐ-
τὸς πληρεστάτη ἐνοικίῃ καὶ ἀφθαρτος ἐνεργῆς
καὶ ἀκλινὴς τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ ἐν ἡδονῇ
τῇ πληροφροῦ καὶ ἀπολαύσει πολλῇ καταδέχε-
ται καὶ κατασκυβάσει ἀφ' ἧς μέλλει τὴν ἀναστάσεως
ἐλπίδα ἀθάνατον· οὕτως ὅτι ἀληθῶς ὁ κολλη-
θεὶς τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡμόθυμος μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν
πνεῦμα· ἀφ' ἧς γὰρ τὸ πνεῦμα ἐνεργεῖ καὶ
ἐν ἁγιότητι καὶ ἀρετῇ, καὶ ἡ μισαὶ καὶ ἐνεργεῖ
κακίας κατασκυβαδὼν δύναμις· καὶ πάθη Χριστοῦ ὡ-
χερῶς καὶ ἀκόλως ἀναλαβὼν ὅτι ἂν εἰ μὴ ἐπὶ ἐ-
νεργείᾳ πνεύματος ἀναλαβὼν καταξιοθέντες ἀφ' ἧς
δίας σωθῇ καὶ ἐπιθυμίας, ἐλπίδι καὶ πίστι ἐν ἑν-
τολαῖς, καὶ ἐν τοῖς παθήμασι τῷ Κυρίῳ ἀδωλευπῶς
ἐμελετῶν καὶ τῇ ἐργασίᾳ ὡς ἡ δύναμις ἐαυτοῦ
βιαζόμενοι εἰς ἡμῶν ἐλπίδων· ἐλπίζοντες διὰ τῷ πνεύ-
ματος τελείως ἐν ἀσπίδι κατὰ βουλήν, ἵνα καὶ ἡ
ἐργασία τὴν ἐλπίδος ἐπιθυμίας τε καὶ μελέτην ἡ νοῦς
ἐνεργῇ τὸ πνεῦμα ἐν δυνάμει μετ' ἡσυχίας ἀνα-
λάβωμεν, καὶ ἡ τὴν ἀσπίδα ἐντολῶν ἐργασίᾳ, καὶ
τὴν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ μὴ χαρᾶς ἁπομονῇ· καὶ
οὕτως τέλει χειριανοὶ διὰ τὴν ἐνεργεῖς ἐνοική-
σεως τε καὶ κοινωνίας τοῦ πνεύματος ἡμεῶν καταξιο-
θέντες τὴν ἀσπίδα ζωῆς κληρονόμοι ἡμῶν.

Οὕτως ἐν ἀγωνιάσθε καὶ ὕψως ἐαυτοῦς ὡς
πάν ἀγαθὸν κατασκυβάετε ὁμοῦ πάντες οἱ τῷ
σκοπῷ τὴν ἀσπίδας ἔχοντες· μάλιστα ὅτι οἱ ἱσθῆς
ὁχλῶς κατασκυβῶντες ἐαυτοῦς ἀναγκάζοντες ὡς τη-
λικύτων ἀγαθῶν ἐλπίδας ἔχοντες, ἵνα καὶ ἐαυτοῦς
καὶ τὴν πλησίον οἰκοδομήν καὶ ὠφέλειαν ἡμῶν· ὅτι
μὴ βλάβῃ καὶ ἐαυτοῦς καὶ ἄλλοις δι' ἀμελείας τοῦ
ἀποπροσεχίας ἐμποιήσετε· οἱ ὅτι μὴ ἐπὶ δυνά-
μει ἀκρῶς ἐπὶ τῷ τὴν ὁχλῆς ἐργῶν ἐαυτοῦς ἀ-
ποδοῦναι τῇ διακονίᾳ, καὶ ὑπηρεσίᾳ ἡ ἐργῶν ὑπὲρ
τῇ λοιπῇ ἀναπαύσει τῶν ἀδελφῶν μὴ πίστεως καὶ
ἀλαβείας, καὶ φόβος Θεοῦ ἐαυτοῦς ἀρετίζετε,
ὡς ἐντολῶν Κυρίου ἐπιτελῶντες ὅτι ὡς πνευματικὸν
ἐργοὶ κατεργαζόμενοι, ὅτι ὡς πρὸς ἀνθρώπων
τῶν

A bis, & persecuti vos fuerint homines, & dixerint omne malum adversum vos, mentientes propter me: gaudete, & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis. Et rursus beatus Paulus quantum voluptatem in patiendo pro Christo habuerit, exclamans ait: Libenter igitur ^{2. Cor. 6.4.} gloriabor in infirmitatibus, ut inhabitet in me virtus Christi. Propter quod placeo mihi in infirmitatibus, in contumeliis, in necessitatibus, in angustiis, in plagis, in carceribus: quum enim infirmior, tunc potens sum. Et iterum: Sicut Dei ministros in multa patientia. Sancti Spiritus enim in eis inhabitatio plenissima, & incorrupta efficax consolatio, perpeffiones Christi in suavissima certitudine, & voluptate multa efficit, ut suscipiantur, propter futuram resurrectionis spem immortalem. Hic est vere adhærens Domino, & factus cum ipso in unum spiritum. Etenim per Sancti Spiritus efficaciam, & sanctitatem virtutum, affectiones impuræ, operationesque malitiæ componi possunt: ac perpeffiones Christi facile, atque expedite resumuntur: quæ qui nondum per operationem spiritus recuperare dignati sunt, per proprium studium, ac desiderium, spe & fide in præceptis, & in cruciatibus Domini sine intermissione meditentur, & labore, pro viribus seipfos urgendo, exerceantur, sperantes per spiritum perfecte in eis directum iri. Ut secundum spei operationem, & desiderium, ac meditationem, spiritum potenter operantem cum gaudio recipiamus, & executionem præceptorum evangelicorum, & cum latitia patientiam perpeffionum Christi. Atque ita digni habiti, ut perfecti christiani simus, per habitationem, & communicationem efficacem spiritus, vitæ æternæ hæredes efficiamur.

E Sic igitur contendite, & sic vos ipsos ad omne opus bonum parate omnes simul, qui ad pietatis metam curritis: maxime vero vos, qui in precibus perseverare conamini: tanquam tantorum bonorum spem habentes, ut vestra, & proximorum ædificatio, atque utilitas efficiamini, nec detrimentum cum vobis, tum aliis per negligentiam, atque inconsiderantiam afferatis. Qui vero nondum perfecte potestis orationis exercitationi vos dedere, ministerio, & famulatui, aut alicui operi, aut residuæ fratrum quieti cum fide, circumspectione, & timore Dei vos ipsos aptos reddite, tanquam mandatum Dei perficientes, & tanquam spiritale exequentes opus, & non tanquam ab homini-
bus

bus mercedem exoptantes, ab iis honorem, aut gratiam expectate. Sed ut Dei operi fideliter, ac vigilanter attendite, & ut Dei servi cum gaudio famulamini, non dantes omnino, ut placeatis hominibus, locum malitiæ, aut murmurationi, aut elationi, aut mollitiæ, aut negligentiae, ad contaminandum, & proprio veneno fallaciæ obscurandum, ac foedandum bonum opus vestrum, sed ut per pietatem, dilectionemque erga Deum studium vestrum bonum sanctificetur, fiatque Deo acceptum: tanta enim humanitate, ac bonitate immensa Dominus ad humanum genus se demisit, ut nemini permittat cessare a virtute, aut opere bono, sed unicuique distribuit occupationem pro viribus suæ electionis, trahens omnes quotidie

Matth. 10. 42. ad maiores præceptorum virtutes. *Quicumque*, ait, *potum dederit calicem aquæ frigide tantum in nomine discipuli, amen dico vobis, non perdet mercedem suam.*

Vide quousque mandatorum facilitatem extenderit Dominus, ne quis expers remaneat, tanquam impotens, & in electione boni sit remissus. Et rursus, *Uni horum fecistis, mihi fecistis*: dummodo quod fit propter Deum, non propter hominum gloriam fiat. Addidit enim: *Tantum in nomine discipuli*, hoc est timore, & amore Christi bonum opus ut fiat. Vituperans enim Dominus eos, qui propter gloriam, & laudem hominum ad ostentationem bonum aliquod operantur, responsum dedit, dicens:

Mat. 6. 5. *Omnia faciunt, ut videantur ab hominibus*: ac prosequens cum iurejurando addit: *Amen dico vobis, receperunt mercedem suam.* Ideo admonet discipulos suos: *Attendite, ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrum, qui in coelis est.*

Gloriam ab hominibus, & honorem, & laudes socias repellendas, neque mente admittendas omnino monuit, sed a solo Deo, sicut prædictum est, gloriam, & laudem esse expectandam. Non docuit Dominus non notum fieri hominibus bonum aliquod a nobis effectum: quo pacto enim fieri posset? Quum in aliis hortatus sit, ut luceant tanquam lux opera vestra bona coram

Mat. 5. 16. hominibus ad gloriam Dei effecta: *Ut videant [enim inquit] opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in coelis est*: & Apostoli etiam lege accepta per spiritum nihil inquietari eos, qui erant ex gentibus

A πὸν μισθὸν ἐκδεχόμενοι ὑμῶν ἢ θυγατρίαν πατρὸς αὐτῶν ἀναλμύετε. ὅμως ὡς ἔργα Θεοῦ πιστῶς καὶ νηφόντως προσέχετε, & ὡς δούλοι Κυρίου μὴ χαρὰς διακονήτε, μὴ διδόντες ὅλως χώραν τῇ κακίᾳ δι' ἀνδρωπρεΐαν, ἢ γογγυσμῶν, ἢ ὑψηλοφροσύνης, ἢ χανότητος, ἢ ἀμελείας καὶ καταφρονήσεως τὸ ἀγαθὸν ὑμῶν ἔργον ἀπηλῶν καὶ τῷ ἰδίῳ τῷ δολιότητος ἰὼ καταρρυπῆν καὶ μολύνειν.

B ὅμως ἵνα διὰ τὴν ἀγαθὴν ἐξ ἀγάπης τῆς πρὸς τὸ Θεὸν τὸ καλὸν ὑμῶν ἐπιτήδευμα ἀγιάζετε, & ἀποδοσέσθαι ἐπὶ Θεὸν γίνεσθαι. πρῶτον γὰρ φιλανθρωπία & ἀπερὶ ἀγαθότητι ὁ Κύριος συγκατέβη τῷ ἀνδρωπινῷ θύμῳ, ὡς μηδὲνα ἐᾶσαι ἀργὸν ἀπὸ ἀρετῆς ἢ ἀγαθῆς ἔργου ἀπομύσσει, ὅμως ἐκάστω ἐδωκεν ἐργασίαν καὶ τὴν δύνανται τὴν προαγρέσεως αὐτῶν ἔλκων πάντας ὡσημέρας ἐπὶ τὰς μέζοντας τὴν ἐντολὴν ἀρετῆς, ὅς ἂν φησι ποτίσθαι ποτήριον ψυχῆς ὕδατος μόνον εἰς ὄνομα μαθητῶν. ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι μὴ ἀπολέσει μισθὸν αὐτῶν.

C Ἰδὲ ἕως ποδὲς εὐκολίαν ἐντολῶν ἐδωκεν ὁ Κύριος, ἵνα μὴ ὡς ἄμειρος οἶος ἂν ἀσθενῆς ὑπάρχη, καὶ ἄπονος τὴν προαγρῆσιν ἀπὸ τῆς ἀγαθῆς ἢ, καὶ πάλιν ἐν τέττων ἐποιήσατε, ἐμοὶ ἐποιήσατε, μόνον τὸ γινόμενον καὶ Θεὸν & μὴ καὶ δόξαν ἀνθρώπων γίνεσθαι. προσέθηκε γὰρ μόνον εἰς ὄνομα μαθητῶν, τετάρτη φράσις καὶ ἀγάπη Χριστοῦ τὸ ἀγαθὸν ἔργον ἵνα θύμῳ. τὰς γὰρ καὶ δόξαν καὶ ἔπαυτον ἀνθρώπων ἐπιδεικνύκως ἀγαθὸν καὶ ἐργαζομένους μεμφομένης ὁ Κύριος, ἀπόφασιν ἐδωκεν εἰπὼν, πάντα ποιῶσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. καὶ διελθὼν ἐπάφη μετ' ὅρκου, λέγων. ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ἀπέχου τῆς μισθὸν αὐτῶν. Διὸ καὶ τὴν ἀγγελίαν τοῖς αὐτοῖς μαθηταῖς, βλέπετε μὴ ποιήσατε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν ἔμπροσθεν τοῖς ἀνθρώποις, εἰ ὅτι μὴ γεμισθὸν οὐκ ἔχετε πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς ὕδασι. καὶ πρὸς ἀνθρώπων δόξαν, & ὑμῶν & ἐπάνης προσεχομένης ἀποδοῦναι, καὶ μὴ προσίεναι κατ' οὐλὰ τῷ ἰὼ πρὶν ἔσεν, ὅμως πρὸς τὸ Θεὸν μόνον καὶ ἀληθῆ δόξαν καὶ ἔπαυτον ἐκδέχεσθαι, ὡς προείρηται.

D Οὐχ οἷον γὰρ μὴ γνωσθῆναι ἀγαθὸν καὶ πρὸς ἡμῶν ἐπιτελεσμένοι τοῖς ἀνθρώποις ὁ Κύριος ἐδίδαξε. πᾶς γὰρ ἦν διωκτὴς ὅποτε ἐν ἡμοῖς ὡς φῶς λάμψαι ἡμῶν τὰ ἀγαθὰ ἔργα ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὶν ἔσεν εἰς δόξαν Θεοῦ γινόμενα; ὅπως γὰρ φησὶν ἰδῶσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸ ἐν τοῖς ὕδασι. καὶ οἱ ἀπόστολοι τὸ διὰ πνεύματος νομοθετήσαντες μηδὲν τοῖς ἀπὸ τῶν

E

F

ἐξῆν

ἐθῶν πρῆνοχλῆν, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς ἐπανάγκης πορείας καὶ ἐδωλοθύτης, καὶ πικτῆ, καὶ ἁμαρτίας πολλῶν τῶν ἐν πολὺν ὕλῳ πρῶσιωπήσαντες καὶ πολλῶν καὶ ἀμέλειαν ἀγαθότητος καὶ συμπάθειαν. ὅπως ἐλαφρύναντες τὴν νοσηρὴν αὐτῶν καὶ νηπιαζέσης ἡλικίας τὴν ζυγὸν εἰς τὴν πίσιν ἐσελθεῖν αὐτοὺς, πρῶτον ἅπαντες ἐδωλολατρείας ἀποτρέψαντες, ἵνα καὶ μέγας ὑπακύνοντες τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας οἱ πιστεύοντες ἐπὶ τῇ μείσονα τῶν ἐν πολὺν πρῶσιωγέλιμα, καὶ τὴν πιδυμικὴν αὐξάνει φθάσαι καταξιώθωσι. εἰ δὲ ὡς καὶ ἐν τῇ δι' αὐτῶν ὁκνηρὸς ἡσυχαστής, καὶ ἐν τῇ διακονίᾳ καὶ λοιπῇ οἷον δὴποτε ἔργον ὑπηρεσίᾳ εἰς ἀνάπαυσιν ἀδελφῶν γινόμενῃ χαίνῃ καὶ ἀμελῶς καὶ καταφρονητικῶς διακίῃ, καὶ οὐκ ἀνδείξῃ συνδαιώως καὶ πιστῶς ποιεῖν πᾶν ὁ δὴ πᾶσι. ἔτος ἡμῶν τῷ ἀποστόλῳ ἀργὸς ὀνομαζόμενος ὁ τῷ ἀργῷ ἀξίος ἀποπέφανται, εἰπόντος ὁ τῷ ἀργῷ μὴ ἐοικέναι. Καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν ἀργῶν καὶ ὁ Κύριος μισῇ, καὶ ὁ ἀργὸς πιστὸς ὁ δὲ ὡς ἐστὶν. καὶ ἡ σοφία λέγει, πολλῶν κακίαν ἐδίδασκεν ἡ ἀργία. Οὐρανοῦ γὰρ ἀνθρώπος ἐν οἷον δὴποτε ἔργον ἀπὸ τῆς Θεοῦ γινόμενῃ καρποφορεῖ καὶ συνδαιώως, καὶ ἐν ἐνὶ καλῷ ἐστὶν, ἵνα μὴ ὁλοτελῶς ἀκαρπὸς ἀποσκόμῃς ἅπαντες τὴν αἰώνιον ζωὴν ἔσται.

Εἰς οὖν ἀποκαταστάσεως πᾶσι ὁμοῦ τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἀποκαταστάσεως σκοπῶν τὸ λοιπὸν ἀγορεύειν καὶ διδάσκειν ἑκάστος καὶ πιστεύειν ὡς ἀπὸ Θεοῦ φθάσαι εἰς τὸ τέλειον τὸ ὑποδείκναι τῶν χειρῶν καὶ μέγας, ἐν πάσῃ ἀγαθῇ συνδῇ καὶ ἀρετῇ ἐπιτηδεύειν. ἡ ἀπλοῦς, ἡ καὶ ἀφελότης, καὶ ἡ πᾶσι ἀμύλη ἀγάπη καὶ χαρὰ, καὶ ταπεινοφροσύνη ἥ ἀπάτης ὡς ὁ Θεός. ἵνα μὴ ἐπαρρόμῃ κατ' ἀμύλην ἢ φυσικῶν ἢ νοητικῶν εἰκάσιν ὑμῶν τὴν κάματον ἀποδείξῃτε. ἀλλὰ μέγας τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἐσώσῃ ὑμᾶς, καὶ Κυρίως τῶν πλησίων ἡγούμενοι, τῶν δι' ἡμᾶς πτωχίσαντος μιμηταὶ γενώμεθα. καὶ μήτε ὁ ἀδιαλείπτως ἱεὺς ἀποκαταστάσεως, καὶ τῶν μηδέπω ἔτι δυνάμεν ἀποκαταστῆναι καταπαρέσθαι. ἵνα δυνήσῃ τὸ ἔργον αὐτῶν ἐπὶ Θεῷ καὶ ἀνθρώπων ἀποκαταστάσει λαμβάνειν. μήτε ὁ ἐν τῇ διακονίᾳ ἢ τῇ λοιπῇ ὑπηρεσίᾳ ἑσώσῃ δυνάμεις ἀποβολῇ κακίας νοητικῶν ἢ καταλαλείτω καὶ τῶν χολαζόντων τῶν προσευχῶν καὶ νηστειῶν, ἵνα χάρις ἐπὶ Θεῷ κατέσῃ καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἀποκατασταθῇ. ἀλλ' ὡς μέλη ἀμύλων ὄντες, καὶ ἀμύλους ἀναπαύειν ὀφείλοντες

A gentibus, nisi, ut necessario abstinerent a fornicatione, & immolatis simulacrorum, & suffocato, & sanguine, multiplicem praeceptorum sylvam silentio prementes juxta magnam, & immensam bonitatem, & commiserationem, ut allevantes jugum pro intelligentia, & infanti aetate ad fidem eos venire primum ex idololatria suaderent, ut ex parte obediens verbo veritatis, qui crediderunt, ad majora mandatorum praecepta, & spirituale augmentum pervenire dignarentur. Si vero aliquis etiam in oratione piger est, & in ministerio, & reliquo qualicumque famulatu, qui ad fratrum quietem fit, remisse, negligenter, contemtimque se gerit, & minime strenuum se praebet ad studiose, fideliterque agendum quodcumque jubetur; hic ab Apostolo otiosus appellatus, neque pane dignus censetur, quum dicit; *Si quis non vult operari, nec manducet.* Et alio quodam loco: *Otiosus etiam Dominus odit.* Et, *Otiosus fidelis non potest esse.* Et Sapientia ait: *Multam malitiam docuit otiositas.* Debet enim homo in quocumque opere quod propter Deum capessit, fructus facere etiam diligenter, & in uno bono insistere, ne omnino infructuosus inventus extra vitam aeternam ejiciatur.

Quum igitur unus scopus jam dictus omnibus ejusdem instituti fratribus propositus sit, deinceps pro viribus unusquisque contendat, credatque Deo non mentienti, se assequitur mensuram perfectam adoptionis christianorum cum omni exacta diligentia, & studio virtutis. Simplicitas vero, & integritas, & mutua dilectio, & gaudium, & animi demissio ex omni re, tanquam fundamentum in fraternitate immobile semper maneant, ne elati invicem, aut inflati, aut murmurantes, vanum vestrum laborem reddatis: sed potius humilitate vos ipsos defendentes, atque existimantes proximos ut dominos, ejus qui pro nobis pauper factus est, imitatores estote: & neque qui assidue in oratione perseverat, contra eum, qui nondum sic potest perdurare, extollatur; ut possit opus suum coram Deo, & hominibus profectum habere; neque qui in ministerio, aut reliquo famulatu se ipsum exercet, suggestionem malitiae murmuret, aut obloquatur contra eum, qui precibus, jejuniisque vacat, ut gratiam apud Deum inveniat, suumque opus acceptabile fiat: sed tanquam alter alterius membra, atque invicem requiescere debentes

2. Thess. 3.
10.

debentes, nihil per contentionem, aut vanam gloriam agentes secundum Apostolicum præceptum. Sicut enim membra corporis ab una anima gubernata ministerium sine invidia alternis præbent, & non potest, ait, dicere oculus manui, opera tua non indigeo, aut caput pedibus, non estis mihi necessarii: sed multo magis quæ videntur membra corporis infirmiora esse, his honorem abundantiore circumdamus: sic & nos membra invicem existentes, quemadmodum dixit. Qui vero singillatim sumus mutuo membra, ab uno spiritu agitati, & ab uno verbo vivæ veritatis enutriti, per dilectionem, & simplicitatem, bonitatemque, atque gaudium ad mutuam quietem componi debemus, Ad hoc enim conditi sumus, sicut dictum est: *Ipsius enim sumus factura creati in operibus bonis, ut in illis ambulemus.* Atque ita Deus in talibus institutis uniuscujusque latatur, recipiens id, quod propter ipsum solum factum est. Hujusmodi enim affectionem simplicitatis nobis invicem conservantibus, abundantia eorum, qui ad preces incumbunt supplet defectum ministrantium, & quiescentium: & rursus abundantia eorum, qui ministrant, defectum perseverantium in orationibus: ut fiat æqualitas, sicut scriptum est: *Qui multum, non abundavit, & qui modicum, non minora vit.* Solum, ut jam diximus, simplicitas, & charitas, & humilitas, solide stabilitæ sint, absitque invidia. Et deinceps quisque cum gaudio currat pulchrum cursum, & pulchrum certamen certet ad inerrans iter pietatis in Deum. Sic enim quatenus credit, quatenus diligit, & quatenus laborat, quotidie proficiens, regno dignus reputabitur. Hæc vere angelica est vita: hoc est, *Fiat voluntas tua sicut in cœlo, & in terra,* quando non extollimur alter adversus alterum: quando concordia, & simplicitate, & amore, & pace, & gaudio invicem conjuncti sumus, proximorum profectum, proprium lucrum existimantes; & defectum, aut detrimentum, aut tribulationem, damnum proprium reputantes. Ait enim: *Non quæ sua sunt singuli considerantes, sed quæ proximorum.* Hoc pacto enim invicem compatientes, firmi maxime infirmis, & fortes debilioribus, adimplere possumus Christi legem, juxta Pauli exhortationem. Hoc modo autem in unum habitantes, vere poterimus ambulare supra

1. Cor. 12.
21.

Ephes. 30.

2. Cor. 8.
15.

Philip. 2.4.

A οφείλοντες, μὴν καὶ εἶδεναι ἢ κενοδοξίαν ποιῆμενοι καὶ τὸ ἀποστολικὸν πνεύμα. ὥσπερ γὰρ τὰ μέλη τοῦ σώματος ὑποὶ τῇ μιᾷ ψυχῇ διοικεῖται καὶ διακονίαν ἀφ' ὅπως ἀλλήλοις πρέχει, καὶ δυνάμει φησὶν εἶπεν ὁ ὀφθαλμὸς τῇ χειρὶ, χρεῖαν σε σὺ ἔχω, ἢ ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσὶ, χρεῖαν ὑμῶν σὺ ἔχω. ἡμᾶς πολλὰ μᾶλλον τὰ δοκῶντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχουσιν. **B** καὶ τοῖς ὑμῶν πλεονότεραν περιεργάζομαι. ἕως καὶ ἡμεῖς μέλη ἀλλήλων ὄντες, καθὼς ἔρακεν. οἱ γὰρ καθὼς ἀλλήλων μέλη ὑπὸ τοῦ ἐνὸς πνεύματος κυβερνῶμενοι, καὶ ὑπὸ τοῦ ἐνὸς τοῦ αἱματός λόγου ζῶντος βυθῶμενοι, διὰ τὴν ἀγάπης καὶ ἀπλότητος, ἀγαθότητος τε καὶ χαρᾶς. ἥς ἀνάπαυσιν ἀλλήλων συναρμολογῶντες ὁφθαλμοῖς καὶ τοῖς πόδεσιν καὶ ἐκτίσθημεν, καθὼς ἔρη. **C** αὐτὸ γὰρ ἐσμὲν ποίημα κτισθέντες ἐν Χριστῷ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν, καὶ ὅπως ὁ Θεὸς ἐπὶ ἡμῖς πλεονέκτης προαγγεῖται χάρις ἐκαστῷ τῷ δι' αὐτὸν μόνον γινόμενον ἀποδεχόμενος. πλεονέκτης γὰρ διάθεσιν ἀπλότητος ἥς ἀλλήλους ὑμῶν σωζόντων γίνεσθαι τὸ πνεύμα τὸ δι' ὁδοῦς χολαζόντων ἐπὶ τὸ ὑψέρισμα τῆς διακονίας καὶ ἀναπαύοντων. **D** ἔτι πάλιν τὸ πνεύμα τῶν διακονούντων ἐπὶ τὸ ὑψέρισμα τοῦ ἡμῶν δι' ὁδοῦς προκαρτερούντων, ὅπως ἡμῶν ἰσότης καθὼς ἡμεῖς ὁ πολὺ σὺ ἐπλεονέκτης καὶ ὁ τὸ ὀλίγον σὺ ἐλαττόν. μόνον ὡς προειρήκαμεν, ἀπλότης καὶ ἀγάπη καὶ πεποιθὲς φρόνη καὶ ἀφθονία ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν ἐδρευνώμεως ἔστω. **E** ἔτι λοιπὸν ὁ καλὸς καὶ χαρὴς τῆς καλῆς δρόμον βεχέτω ἔτι καλὸν ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος εἰς τὴν ἀπλήτην τῆς θεοσεβείας ὁδόν. ὅπως γὰρ καὶ ὅσον πιστεύει, ἔτι καὶ ὅσον ἀγαπᾷ, καὶ καὶ ὅσον κάμνει, ὡσημέρως τῆς προκοπῆς λαμβάνων τὴν βασιλείαν ἀξιώσεται. ὅπως ἀληθῶς ἀγγελικὸς ὅστις βίος, ἡμεῖς τὸ ἡμεῖς τὸ δέλημα σὺ ὡς ἐν ἔργῳ ἔτι ἐπὶ γῆς. ὅταν μὴ κατεπαρώμεθα ἀλλήλων, ὅταν ἀφθονίας, καὶ ἀπλότητος, καὶ ἀγάπης, ἔτι εἰρήνης, καὶ χαρᾶς συναρμολογῶμεν ὡς ἀλλήλοις. **F** τὸ πλεονέκτην προκοπῆς ἰδίον κέρδος ἡγούμενοι, καὶ τὴν ἀπλήτην ἢ ἐλάττωσιν ἢ διλίπιν ἰδίαν ζημίαν νομίζοντες. μὴ γὰρ φησὶ τὰ ἑαυτῶν σκοπεύοντες, ἀλλὰ ἔτι τὰ πλεονέκτην ὁ καλὸς. ὅπως γὰρ ἀλλήλοις συμπάσχοντες μάστιγα οἱ δυνατοὶ τῆς ἀδυνατῶν, καὶ οἱ ἰσχυροὶ τῶν ἀσθενέστερων, ἀναπληρώσας τὴν τοῦ Χριστοῦ νόμον διωμάτια καὶ τὸ πνεύμα. Τοιούτως γὰρ ἔστω ἐπὶ ταῦτα αὐτῶν τυγχάνοντες, ἀληθῶς διωκησόμεθα πατεῖν ἐπά-

καὶ ὄφειν καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ παῖσι τῇ δυνάμει τῷ ἔχθρου, ὅτι διὰ τὴν ὁμοιότητα καὶ τῆς χάριτος ἔχει κεφαλὰς δρακόντων πνευματικῶν πονηρίας σω-
 θῆναι, ὅτι ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβάλλοντες, καὶ καταπατῆντες λέοντα καὶ δράκοντα· ἐπὶ γὰρ ὡς πορεύεσθαι ἀγάπῃ καὶ ἀπλότῃ σωθῶσιν ἡ-
 λήλοις οἱ ἀδελφοὶ τότε καὶ ὅτι μέγιστος μεγάλῃς πνευ-
 ματικῆς ποροπῆς τυγχάνωσι, καὶ τῇ δι' αὐτῶν πο-
 σκορπεῖν ἐπὶ τὰ μέγιστα ἀφ' ἧς σωεργείας καὶ σω-
 τῆρας τῶν ἀδελφῶν τῇ αὐξήσει καὶ ποροπῇ λαμβάνει· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ μικρότερος ἀφ' ἧς τῇ
 μεγάλῃ ἐν ἀγάπῃ ποροπῇ ὡς ἐργα βελ-
 τιῶν τῇ ποροπῇ ἐπὶ τὰ ἐμπορεύει ἐπεκρί-
 νόμῃ· ἐὰν δὲ μὴ ἔτις πορὸς ἀμύλην ἢ τε
 ἀφαιρέσεις, ἀλλὰ γογγυσμοὶ καὶ μέμψεις, ὅτι
 καταλαλιῶν, καὶ φουσίσεις κατ' ἀλλήλων ἐπεγεί-
 ρουσι· ἔτε οἱ δοκῶντες χολάζειν εὐχαῖς ὅτι πορ-
 ας ἀφ' ἧς τῇ ἐπὶ αὐτῶν πορὸς αὐτὴν ἀσυμ-
 φωνίαν καὶ βλάβην, καὶ τὴν αὐτῶν ἐπὶ κρείττους
 ἐαυτῶν ἡμέλῃς δύνανται· ἔτε οἱ ἀφαιρέσεις ὅτι
 αἰάπανοι τε σώματικῶς διωκτοί, καὶ χάρις ἐν
 τῇ διακονίᾳ αὐτῶν ἔχει ἀφ' ἧς τῇ χολαζόν-
 τω γογγυσμῶν, καὶ ἔτις χρίσματος ὅπως ἐν τῷ
 σώματι, ἀδύνατον οἰκοδομῶν πνευματικῶν λαμ-
 βάνει, ὅτι θέλημα τῷ Θεῷ γίνεσθαι ἐν ἡμῖν·
 ἀλλὰ μέλλον κατὰ τὸ μακάριον Πῶλος τὴν τῇ
 πολλῶν χαρισμάτων τῷ πνεύματος διανομῇ εἰς
 μίαν ἔνωσιν ὅτι συμφωνίαν ἄγων, ὡς ἐνός σώμα-
 τος ὅτι μέλη· φησὶ γὰρ, ἔχοντες δὲ χάρισμα
 καὶ τῇ χάριτι τῷ Θεῷ τῇ δοθῆναι ἡμῖν ἀφ' ὅρα·
 εἴτε ποροπῆς καὶ τῇ ἀναλογίᾳ τῇ πίστεως, εἴ-
 τε ἀφαιρέσεις ἐν τῇ ἀφαιρέσει, εἴτε ὁ ποροπῶν
 ἐν τῇ ποροπῇ, ὁ μεταδίδως ἐν ἀπλότῃ, ὁ
 ποροπῶν ἐν ποροπῇ, ὁ ἐλεῶν ἐν ἰλαρότητι· ἢ
 ἀγάπῃ ἀνυπόκριτος, ὅτι τῇ ἡμῶν· καὶ πάλιν, ἡ
 ἐν ὅτις ὅτι σωεργείας ἐκαστος ὑμῶν ψαλμὸν
 ἔχει, ἀποκαλύψιν ἔχει, γινώσκῃ ἔχει, ἐρμηνεύει ἔ-
 χει πάντα πορὸς οἰκοδομῶν ἡμέλῃς, τὴν δὲ ἀπο-
 λάβετε ἐκαστος τῇ χαρισμάτων ἀλλήλων ἀφ' ἧς
 ὁμοιότητας, καὶ πορὸς ἀμύλην ἐν ἀγάπῃ συμφω-
 νίας· ἔτις καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀναστημένοις ἀδελφοί
 ἐκδεδωκότες ἐαυτοῖς ἐν Κυρίῳ ἀλλήλοις οἱ ἰ-
 χυρότεροι ἢ τοῖς σώματι ἢ τοῖς φρονήματι τῇ ἀδελ-
 νετέρων τὰ βάρη βασάζετε ἀφ' ἧς τῇ Χειρὸς
 μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐκαστος ὅτι ἔχει, ἢ τοῖς
 ἐν τῇ φύσει ἀγαθόν, ἢ ἰσχύϊν, ἢ σωεργίαν, ἢ
 αἰσθησίαν, ἢ ποροπῇ, ἢ ἐπίνοιαν τινα, ἐαυτοῖς
 ὁλοτελῶς ἐκδιδώμεν, ἢ τοῖς πνευματικῶν χαρισμά-
 τω ἀφ' ἧς τῇ Χειρὸς χάριτος, ἀξιώμεθα ἀλλή-
 τοις

A pra serpentes, & scorpiones, & supra
 omnem potentiam inimici; ac propter
 concordiam, Christique gratiam, nequi-
 tias, capita draconum spiritualium, con-
 fringere, super aspidem ac basiliscum
 ambulantes, conculcantesque leonem, &
 draconem. Quum enim, sicut supra
 diximus, cum dilectione, ac simplicitate
 mutua simul manent fratres, tunc etiam
 qui in gradibus magni profectus spiritualis
 existit, atque in precibus perseverat, ad
 majora propter societatem, & conspi-
 rationem fratrum, incrementum, progres-
 sionemque capit. Similiter & qui par-
 vulus est, ob majorum in dilectione ex-
 hortationem quotidie melior evadit, prom-
 to animo ad ea quae sunt priora extendens
 seipsum. Nisi vero sic alternis affecti si-
 tis, sed murmuraciones, & querelae, &
 obtrectationes, & inflationes, alterius in
 alterum, excitantur; neque qui precibus
 vacare videntur, ac jejuniis, propter so-
 ciorum ipsorum ab eis discrepantiam,
 & detrimentum, propriamque elationem,
 meliores seipsis fieri possunt: neque qui
 ministrant, quietem corporis, & gratiam
 in suo munere habere poterunt, propter
 ea quod contra otiantes murmurant: at-
 que ita quum in corpore divisio sit, fieri
 minime potest, ut ædificationem spirita-
 lem accipiant, atque in nobis fiat Dei vo-
 luntas; sed potius, ut beatus Paulus mul-
 tarum gratiarum spiritus divisionem ad
 unam conjunctionem, ac consonantiam
 redigens, ut unius corporis membra exi-
 stentia, ait: *Habentes autem donationes se-*
cundum gratiam, quae data est nobis, diffe-
rentes, sive prophetiam secundum rationem
fidei, sive ministerium in ministrando, sive
qui exhortatur in exhortatione, qui tribuit
in simplicitate, qui praest in sollicitudine,
qui misereatur in hilaritate: dilectio sine si-
mulatione, & reliqua. Et rursus: Quid
est ergo? Quum convenitis, unusquisque ve-
strum psalmum habet, apocalypsim habet,
doctrinam habet, interpretationem habet: om-
nia ad ædificationem fiant. Hoc est: E-
molumentum capite unusquisque alternis
 ex donationibus propter concordiam, &
 invicem in dilectione consensus. Sic &
 qui in monasteriis essis fratres, tradentes
 invicem vos ipsos in Domino, fortiores
 seu corpore, seu prudentia, imbecilliorum
 pondera portate propter beatam Christi spē,
 & quisque quod habet, sive in natura bo-
 num, seu vim, seu intelligentiam, seu for-
 titudinem, seu diligentiam, seu solertiam ali-
 quā, nos ipsos totos tradamus, sive spiritali-
 bus donis per Christi gratiam dignamur, invi-
 cem

Phil. 3. 13.

Rom. 12.

16.

1. Cor. 14.

26.

cem communicemus in omnibus bonis ad edificationem, utilitatemque tum nostram, tum proximorum, tum universorum hominum. Sic enim adimplentes legem Christi, æterna vita digni efficimur.

Quod vero orationis, & verbi Dei congrua prosecutio, cujuscumque præcepti, ac virtutis operi præponatur, testatur ipse etiam Dominus. Quum enim venit in domum Marthæ, & Mariæ, & Martha quidem occuparetur circa ministerium, Maria autem sederet secus pedes Domini, ac salutaribus præceptis aleret animum, reprehenderetque Martha sororem suam, quod non auxilium sibi præberet, dixit ad Dominum: *Domine dic, ut veniens soror mea me adjuvet, quod reliquit me solam ministrare.* At Dominus primum, & principalius secundo prætulit, dicens: *Martha, Martha, sollicita es erga plurima: Maria autem optimam partem elegit.* Majus, & primum opus verbi, & orationis ostendit Dominus hoc modo loquendi. Neque vero tanquam nihil, ministerium Marthæ suscepit: namque ita opus per seipsum perfecit lavans discipulorum pedes, atque hortatus est, ipsis dicens: Si ergo ego laavi pedes vestros, Dominus, & magister, & vos debetis alter alterius lavare pedes: exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, & vos faciatis. Et rursus: *Quicumque voluerit inter vos primus esse, sit omnium minister, & servus: sicut & Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare, & dare animam suam redemptionem pro multis.* Et: *Quicumque fecerit uni horum, mihi fecit: Qui recipit justum in nomine justī, mercedem justī accipiet.* Sed & Apostoli in Actibus in corporali ministerio mensarum occupati, majus judicarunt persequi opus orationis, & verbi: Non est equum, & ministrare mensis: sed eligentes viros plenos Spiritu Sancto, constituimus super hoc opus: nos vero orationi, & ministerio verbi instantes erimus. Vides quomodo prima a secundis discriminavit, quamvis utraque ejusdem radicis bonæ germina sint? Quare oratio primas habeat, ametur, & præponatur a vobis reliquis mandatis. Solum ob Dei dilectionem omnia fiant, atque ob intentionem perveniendi, gratiæ auxilio, ad imperturbatam puritatem

Luc. 10. 41.

Jo. 13. 14.

Matth. 20. 28.

Matth. 10. 41.

Act. 6. 2.

Αλοις κοιτώνωμεν ἐν πᾶσι ἀγαθοῖς, εἰς δικοδομίαν καὶ ὠφέλειαν, καὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν πληθίων ὧν πάντων ἀνθρώπων. ἕτως γὰρ ἀναπληρῶντες τὸ νόμον τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἀιώνιον ζωῆς ἀξιοὶ γινώμεθα.

Ὅτι ὁ δὲ ἀρχὴς, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἀρμοζόντως ἐπιτελέσμεν τῷ ἔργῳ πάσης ἐντολῆς τοῦ ἀρετῆς ποτεῖται, καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος μαρτυρεῖ.

Ὅτε γὰρ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Μάρθας καὶ Μαρίας. Καὶ Μάρθα μὲν καθὲν τὸ διακονίας ἀσχολούμενης, Μαρία δὲ καθὲν τὰς πόδας τοῦ Κυρίου καθήμενη καὶ τὸ σωτηριώδες διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ ψυχῶν βεβουμένη. μεμφομένη δὲ τῇ Μάρθᾳ τὴν ἀδελφῶν αὐτῆς, ὅτι ἔσυμβονθῃ αὐτῇ, ἄρκεσεν τὸν Κύριον. Κύριε, εἰπέ ἵνα ἡ ἀδελφὴ μου ἐλθῶσα σιωπῶντι λάβῃται μὲν, ὅτι κείνη με κατέλαπεν ἀσχομένη. ὁ δὲ Κύριος δὲ παρὼν καὶ κε

Φαλαγγιδέσμεν τῷ δευτέρῳ ἀποκριθεὶς εὐρηκώς, Μάρθα Μάρθα, μετριώτης, καὶ τυρβαζὴν καθὲν πολλά, ἐνὸς δὲ ἔστι χρεία. Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐκλήροτο. καὶ τὸν καὶ παρὼν τὸν λόγον καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔργου ὑπέδειξεν ὁ Κύριος εἰπὼν ἕτως, ὅτι γὰρ ὡς σέθεν δὲ τὸ διακονίας Μάρθας μετελαμβάνει. καὶ ἕτως δὲ ἔργον δὲ ἐκείνῳ ἐπετέλεσεν ἡ ψαῖς τῇ μαθητῇ τῶν πόδας, καὶ

ἡ δὲ ἤνεσεν, εἰπὼν αὐτοῖς, εἰ ἔγωγε ὁ Κύριος καὶ ὁ διδασκαλός ἐν ψαῖς τῇ μαθητῇ τῶν πόδας, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων ἡλῆναι τὰς πόδας ὑποδάγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. καὶ πάλιν, ὁ θελὼν ἐν ὑμῖν παρὼτος εἶναι, ἔστω πάντων ἀσχοτός, καὶ πάντων δούλος. καθὼς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὅς ἐστιν ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι

ἡ δὲ ψυχῶν αὐτῶν λύσει αὐτὴν πολλὰν. καὶ ὅς αὐτὴ ποιήσῃ ἐν τούτοις, ἐμοὶ ἐποίησεν. ὁ δεχόμενος δίκην εἰς ὄνομα δικαίης, μισοῖ δίκην λήψας. ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐν τῇ πορεύσει καθὲν τὴν σωματικὴν διακονίαν τῇ βαπτίζοντι ἀσχολούμενοι, δὲ μετρίον προέκριναν τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν λόγον μεταδιδόναι τὸ ἔργον. ὁ δὲ δίκην γὰρ φησὶν ἡμᾶς καταλειπόντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν βαπτίζοντας, καὶ ἐκ

καλέσμενοι ἀνδρες πλήρεις πνεύματος ἀγνῆς, καταστήσωμεν ἐπὶ τὴν χρείαν τούτων. ἡμεῖς δὲ τῇ διακονίᾳ τὸν λόγον καὶ τῇ προσευχῇ προσκαρτερήσωμεν. Ὅπως τοῖς παρὼντα ἀπὸ τῆς δουτερίας δίκην, καὶ αὐτότερα μᾶλλον ὄντα ἀγαθῆς ῥίζης βλαστήματα. ὡς τε ἡ ἀρχὴ ποτελεμένη, καὶ ἀσχολεύμενη καὶ προκεκινῶμεν ὑμῖν τὸ λοιπὸν ἐντολῶν. μετὶ ἀγάπῃ Θεοῦ πάντα γινώσκοντες, καὶ σκοποῦντες φθάσαι ἀπὸ τῆς χρείας εἰς τὴν ἀπαθείαν καθαρότη-

τη

καὶ μὴ σωματικῶς ὡς ἔτυχεν ἀπλῶς ἀλφει-
 ῖως, καὶ τοῖς ἔξωθεν χηματισμοῖς, ἥτοι δι' ἧς
 γονάτωι μόνον, ἢ ψαλμοδίας ἀφ' ἑκλῆς γλώσ-
 σης, ἢ ἡσείας, ἢ διακονίας, μὴ ἀφ' ἑ Θεὸν
 μόνον γινομένης, καὶ τοῖς λοιποῖς ἔξωτέροις κα-
 τὰ δώμασιν ἐμπληροφρονοῦντες αὐτὴν τὴν ἀληθῆ
 ἡμῶν ἐστὶν ἡ τῷ Θεῷ ἀγάπη ἐν τῷ ἐσωανθρώ-
 πῳ ἡ τῷ Θεῷ ἐπιζητημένη, καὶ ἡ τῷ
 πνεύματι ἐνεργημένη, ἀφ' ἑαυτῶν ἀποκρύ-
 ρου, διαγνοῖται ἐν σωματικοῖς μόνον δικαιώμασι
 τὴν πεποιθήσιν ἔχοντες· ἀλλὰ ὁ σκοπὸς ἡγεῖσθαι
 τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην ἀπὸ σωωμένης γνησίας
 καὶ εὐκλειῆς ἀφ' ἑσέως πασῶν ἐν πολλῷ· ὅταν
 γὰρ ἡμεῖς κυρίως, καὶ καθόλου προσηγῶν, ἔ-
 σται ἡμῖν ἐνεργεῖν ἡ τῷ πνεύματι συνεδρῶ-
 νται. Ἀκροῦσθαι καὶ ἡ δι' ἧς γονυκλισίαι κα-
 τὰ τῆς, καὶ ἡ ἀφ' ἑκλῆς ἀποδοχῆς πληρῶ-
 ν, καὶ ἡ πασῶν ἐν πολλῷ ἐπιτηδεύσεις καθαράς καὶ
 εὐκλειῆς ὑφ' ἡμῶν διὰ τὴν πνεύματος ἐνέρ-
 γειαν ἐπιτελεῖν διώκοντες· τότε γὰρ τέκνα Θεοῦ
 καταξιωθήσασθε ἡμεῖς, καὶ κληρονομοὶ μὴ Θεοῦ,
 συγκληρονομοὶ τῇ Χρείᾳ ἀποδεχθῶμεν, καὶ ὑπο-
 ἐπυρανεῖς νυμφῶνος ἑστέ, καὶ ἀδελφοὶ Χρείᾳ θεῶν
 χάριτι προσηγορευθῶμεν, καὶ τὰς ἀρρήτους ἐ-
 παγγελίας πασῶν τῶν θεοπνευμάτων καὶ ἁγίων γρα-
 φῶν, ὅς ἐστι σκοπὸς καὶ ἐλπίς τῶν χριστιανῶν· δι-
 ὅποιον γὰρ κατὰ δώματῶν ἔσται τέτῳι τυχαῖ-
 ει μὴ δι' ὧν προεῖρηκαμεν ὡς ἀδελφοὶ διὰ
 τῶν πλεονόντων ἡμῶν καὶ τὰς γραφικὰς μαρτυρίας, τὴν
 ἄκρον καὶ τέλειον σκοπὸν τῆς διδασκαλίας δεικνύντες;
 ἀγάπην, καὶ ἐλπίδα, καὶ πάσῃ ἀρετῇ, καὶ συνε-
 δρῶντες ὡς Θεοὶ ἀφ' ἑκλῆς καὶ ἀληθινῶν τῶν
 ὑμῶν τὴν ὑμετέρων φύσιν καὶ διώκοντες διδοικῶν καὶ
 ἀγαθότητι Θεοῦ ἐπαγγελθέντα ἡμῖν καταξιωθῶμεν
 ὡς ἡμεῖς ἀξιοῦμεν ἡμῶν ἐν Κυρίῳ, καὶ τῆς
 παροκοπῆς ἡμῶν ἐν τῇ ἀρετῇ φανεράς ἔσσης
 πᾶσι τυχαῖν ἔσται ἡμῖν τῷ πνεύματι τὴν ὑποδοσί-
 ας ὁλοκλήρως καὶ τελείως ἀδιστακτῶ καὶ ὁλοκλήρως
 πίστιν ἡμῶν ἐλπίζοντων, δι' ἣν καὶ τὴν πασῶν τῶν
 αἰμιῶν φανερῶν τε καὶ κρυπτῶν πραγμάτων τε ἀ-
 μαρτηματῶν καὶ λογισμῶν ἐπιτελεσθῶν ἀπαλλα-
 γῶν διωκόμεθα· καὶ ὅπως καρδίαν καθαρὰν καὶ
 τὴν μακαρισμὸν τῷ Κυρίῳ καταξίωμεθα κτήσασθαι,
 τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἰδίαν παραμέλειαν, ὅν
 ὑπεδέξαμεν τελείως ἡμῶν πρὸς ὧντων· ὅπως ἴκα-
 να Θεοῦ καὶ ὑποῖ τῇ βασιλείᾳ, καὶ ἀδελφοὶ Χρείᾳ
 διὰ τὴν πνεύματος συμπύκνωση καὶ κοινωνίαν
 καταξιωθέντες ἡμεῖς, σὺν αὐτῷ εἰς τὰς ἀφάν-
 τες αἰῶνας ἀναπαυόμενοι συμβασιλεύσωμεν αὐτῷ
 ἡ

Tom. III.

A tem, corpore, atque externa compo-
 sitione, ut fieri solet, leviter, & sine
 consideratione, aut orationis genuum
 solum, aut psalmodiae per meram lin-
 guam, aut jejunii, aut ministerii per-
 acti non propter Deum solum, & re-
 liquis exterioribus actibus contenti, i-
 psam veritatem, quae est Dei dilectio
 in interiore homine a Deo requisita,
 & a spiritu effecta, nobis ipsis oc-
 cultemus, propter ignorantiam, in-
 justificationibus tantum externis confi-
 dentiam habentes: sed intentio dile-
 ctionis in Deum ex vera conscientia,
 & sincera affectione omnium mandato-
 rum praecedat. Quando enim illa pro-
 prie, atque omnino praecedit, ac-
 curat, ut in nobis spiritus operetur;
 consequenter etiam oratio aptat genu-
 um flexionem, & ministerium accepta-
 bile fit, & impletur. Omniumque
 mandatorum professio pure, ac sincere
 a nobis per operationem spiritus per-
 fici potest. Tunc enim filii Dei fieri,
 & haeredes quidem Dei, cohæredes au-
 tem Christi declarari dignabimini, &
 filii coelestis sponsi esse, & fratres
 Christi divina gratia appellari, secun-
 dum promissiones inexplicabiles omnium
 divinarum, sanctarumque scripturarum,
 qui scopus est, & spes christianorum.
 Per quae enim bona opera hæc conse-
 qui poterimus, nisi per ea, quae præ-
 diximus, confirmantes pluribus simul ar-
 gumentis testimonia scripturae, & per-
 fectum pietatis finem demonstrantes?
 Dilectione, & spe credentes Deo ve-
 raci, & vero, ea quae supra no-
 stram naturam, & potestatem promissa
 sunt nobis, ex beneplacito, & boni-
 tate ipsius ope largienda, quotidie cre-
 scentibus nobis in Domino, nostroque
 progressu omnibus manifesto, fore ut
 consequamur spiritum adoptionis inte-
 gre, perfecteque, credentibus nobis
 indubitata, & sana fide, per
 quem tum a pudendis affectionibus,
 manifestis & occultis, tum a pec-
 catis opere, & cogitatione commis-
 sis, liberari possumus. Atque hoc mo-
 do purum cor, eorum instar, quos
 beatos dicit Dominus, possidere di-
 gnatur, absolventes quidem certa-
 men ex propria deliberatione perfecte,
 quod instituimus. Ita filii Dei, & fi-
 lli regni, & fratres Christi per spiri-
 tus adventum, & communicationem fieri
 dignati, cum ipso per infinita sæcula
 quiescentes simul regnabimus. Ipsi
 gloria

Y y 2

SANCTI EPHRAEM

ΤΟΥ ἈΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ

SERMO,

ΛΟΓΟΣ.

DE HABENDA SEMPER
IN MENTE DIE EXITUS
VITAE.ΠΕΡΙ ΤΟΥ, ΑΕΙ' ΕΝ ΤΩ ΝΩ
Ε'ΧΕΙΝ ΤΗ'Ν ΗΜΕΡΑΝ ΤΗ'Σ Ε'
ΞΟΔΟΥ ΤΟΥ ΕΙΟΥ.

Ex Codice
Palatin. 68.
p. 32.

Nescitis, Fratres mei, qualem timorem, & necessitatem sustinere debemus in hora exitus nostri ex hac vita, quando anima a corpore separatur? Magnus timor, ac magnum mysterium ibi consummatur. Aderunt enim in ipsa Angeli boni, & multitudo coelestis exercitus, & omnes adversariae potestates, & principes tenebrarum, utrique cupidi sumendi animam, ac constituendi illi locum. Si igitur anima ex hoc tempore possedit virtutes bonas, vixitque vitam honestam, ac virtute praedita fuit, die exitus sui, ipsae virtutes, quas possedit in hoc statu, fiunt Angeli boni, eamque circumdant, neque sinunt ullam ex contrariis potestatibus ipsam tangere; sed cum gaudio, atque exultatione cum Angelis sanctis illam suscipiunt, cantantes hymnos victoriae Deo, illamque offerunt Christo Domino, & Regi gloriae; eumque adorant cum ipsa, universoque coelesti exercitu; & ducitur deinde ad locum quietis, ad inexplicabile gaudium, ad lumen aeternum, ubi non est dolor, neque gemitus, neque lacrymae, neque sollicitudo, sed vita immortalis, atque aeterna laetitia cum omnibus aliis, qui Domino placuerunt, in Regno coelorum. Si vero in hac vita turpiter vixit, versata in passionibus ignominiae, voluptatibus carnis abstracta, & mundi hujus vanitate, in die exitus ejus ex hac vita, ipsae affectiones, & voluptates, quas habuit in vita hac, fiunt daemones mali, & circumdant animam miseram, nec sinunt ut Angeli Dei accedant, sed assument eam, cum contrariis potestatibus dominis tenebrarum, & abducunt ipsam misere lugentem, demisso vultu incedentem, ac lamentantem, in loca tenebrosa, & obscura, & infesta, ubi peccatores omnes servantur in diem judicii, suppliciique aeterni, quo diabolus ejectus est cum angelis ipsius. Oportet igitur nos ex hoc tempore omnem curam,

ac sollicitudinem

B

AΓνοεῖτε ἀδελφοί μου ποῖον φόβον καὶ ἀνάγκην ἔχουσιν ὑποστῆναι ἐν τῇ ὥρᾳ τῇ ἐξόδῳ ἡμῶν ἐκ τῆς βίης τύτης, ὅταν ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος χωρίζεῃ; μέγας φόβος καὶ μέγα μυστήριον ἐκεῖ ἀποτελεῖται. ὡς γίνονται γὰρ αὐτῇ ἄγγελοι ἀγαθοὶ καὶ πλήθος στρατιῶν ἑρανῶν, καὶ πᾶσαι ἐναντίαι δυνάμεις, καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ σκοτός, ἐκείνοι βελόνημοι ὡς θάλασσαν ἐν τῇ ψυχῇ, ἡ σῆμα αὐτῆς πόπυς. εἰ οὖν ὡς ἡ ψυχὴ ἀπειτῶσθαι ἐκτίσται ἀρετῶν ἀγαθῶν, ἐξῆσεν βίον σεμνόν, καὶ ἔχει ἀρετῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐξόδῳ αὐτῆς, αὐτὰ αἱ ἀρεταὶ αὐτῆς ἐκτίσται ἀπειτῶσθαι, γίνονται ἄγγελοι ἀγαθοί, ἐκκυκλῶσιν αὐτῇ, καὶ οὐκ εἰδὼν τινα τῇ ἐναντίῳ δυνάμει ἀφασὶ αὐτῆς. ἀλλ' ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει μὲν τῇ ἀγγέλων ἀγίων ὡς θάλαμβάνουσιν αὐτῇ, ἄδοντες ὑμῖν ἐπινίκιαν τῇ Θεῷ καὶ προσφέρουσιν αὐτῇ τῇ δεσποτῇ Χριστῷ καὶ βασιλεῖ τῇ δόξης, καὶ προσκυνῶσιν αὐτῇ ἐν αὐτῇ πάσης δυνάμει ἑρανῶν, καὶ ἀπάγει ἵλασιν εἰς πόπον ἀναπαύσεως, εἰς τὴν χαρὰν τὴν ἀνεκλάλητον, εἰς τὸ φῶς τὸ αἰδίον, ὅπως οὐκ ὦσιν λύπη, οὐδ' ἐστιασμός, οὐδ' ἐδάκρυα, οὐδ' ἐμέριμνα, ἀλλὰ ζωὴ ἀθάνατος καὶ ἀφροσύνη αἰώνιος μὲν πάντων τῶν ἄλλων τῇ Θεῷ διαρεσησάντων ἐν τῇ τῇ ἑρανῶν βασιλείᾳ. εἰ οὖν ἐν τῷδε τῷ βίῳ ἐξῆσεν ἀφροσύνη, σινανασρεφομένη τις παῖδες τῇ αἰμιᾷ καὶ τῇ ἡδονῇ τῇ σαρκὸς συρομένη, καὶ τῇ ματαγοῇ τῇ κόσμῳ τύτῃ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐξόδῳ αὐτῆς ἐκ τῆς βίης αὐτῆς τὰ παῖδες καὶ ἡδοναὶ ἐκτίσται ἐν τῷδε τῷ βίῳ, γίνονται δαίμονες ποιητοὶ καὶ κυκλῶσιν τῇ ἐλεηνῇ ψυχῇ, καὶ οὐκ ἀφίσι ἐξῆσται τὴν αἰμιᾷ τῇ Θεῷ, ἀλλὰ ὡς θάλαμβάνουσιν αὐτῇ μὲν τῇ ἐναντίῳ δυνάμει τῇ ἀρχόντων τοῦ σκοτός, ἐκπαύουσιν αὐτῇ ἐλεηνὰ δακρύα κατηφῆ, καὶ ἀποδουρομένην εἰς πόπυς σκοτεινῆς, καὶ ζοφώδεις, καὶ λυπηρῆς, ἐνθα πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τετήρηται εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ κολάσεως αἰώνις, ὅπως ὁ διαβολὸς καταβάλῃ μὲν τῇ ἀγγέλων αὐτῇ. καὶ οὖν ἡμῖς ἀπειτῶσθαι πᾶσαι μέριμναι καὶ φρονιδαί.

Φροντίδα ποιήσας πρὸς τὸ ἔξοδος ἡμῶν, καὶ ἐπιμέλειαν πρὸς τὸ φιλάνθρωπον ἡμῶν σπουδαζόμενος ἀρετὰς ἐκ τῆς ὥρας καὶ ἀνυλαμβάνειας ἡμῶν ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἀνάγκης. τίτες δὲ εἰσὶν ἀρεταί, αἵ εἰρήκαμεν, ὅτι οἱ ἀγγέλοι γίνονται καὶ ἀντίστασις πρὸς δαίμοσι, τετάρτη πα παύση ἡμῶν. αὐτὸς δὲ σὶν ἀγάπη, παρρησία, μακροθυμία, ἐλκράτεια, ἡσυχία, ἀνδρεία, δικαιοσύνη, πενιθρία, κατανύξις, καὶ τὰ ὅμοια τέτοις. αὐτὰς αἱ ἀρεταί ἀνυλαμβάνονται ἡμῶν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐδὲν ἐστὶν ὁ ἀνυπακούσιμος αὐτῶν. τὰ δὲ παύση αἱ εἰρήκαμεν ὅτι γίνονται δαίμονες εἰς ταῦτα μίσος, ὑπερφροσύνη, σκληρότης, ἀκηδία, ἀργολογία, ὀξύτης, εἰς, ζήλος, φθόνος, ὑπερηφάνεια, κεισοδοξία, μπακακία, ῥαθυμία, ἀμέλεια, ἀγνοία, λύπη, θυμὸς, ὀργή, ὀκνησία, κατφρόνησις, πομπή, ἐπιθυμία, μετρωτισμός, χαυνότης, γαστριμαργία, ἀκολασία, καὶ ὅτι πάντων τούτων φιλαργυρία, καὶ πᾶσα ἀπλὴ σαρκική ῥαθυργία. ταῦτα εἰς τὰ παύση εἰς δαίμονας μεταβαλλόμενα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἔξοδος ἡμῶν, ἀνυλαμβάνονται τὴν ψυχὴν καὶ ἐκόντως. αἱ γὰρ ἀρεταὶ λαμβάνονται ἀπειτῶν καὶ τροποποιμασμένων, αὐτὰς συγχωροῦν ἔξοδος ἡμῶν, αὐτὰς καὶ μὴ θανάτου σπουδαζόμενοι ἡμῶν, ἐκείνῃ κινεῖσθαι ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀνυλαμβάνων ἡμῶν ἐν αὐτῇ. καὶ οὐδὲν ὡς καὶ ῥοὶ ἔχοντες, τίτες εἰσὶν ὑπὸ ἡμῶν, καὶ προσδράμειν ἔξ ὅλης ψυχῆς καὶ διανοίας αὐτῶν, ἵνα παραφθάσονται ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἀκοῆς ἡμῶν βοηθήσωσιν ἡμῶν καὶ ῥύσωνται ἡμῶς ἀπὸ τῆς ἐναντίας. Τὸ δὲ κατὰ ἡμῶν ἀντιτάσσας, αἵτινες εἰς καὶ οἷον κακῶν πρὸς ἡμῶν γίνονται, φύλακται ὡς ἀπὸ ὀφείας ἢ πυρός. εἰ δὲ καὶ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἀποσυρόμεθα ὑπὸ αὐτῶν, καὶ ἐν κατὰ ἡμῶν μένομεν. ὡς καὶ ῥοὶ ἔχομεν, καὶ ὡς ἐσμέν ἐν τῇ βίᾳ, σπουδαζόμενοι ἀπώσεως αὐτῶν, ἐκείνῃ μετὰ καὶ ἐργασίας πρὸς ἀρετὴν ἔξιλεώσεως τῷ Θεῷ, καὶ ἑαυτῶν ἀντιτάσσας πρὸς τὴν ἔξοδον, μήπως ἐλθόντος καὶ κρύσαντος ἀρεθῶν αἰέντοιμοι, ὅτι ἡ ὥρα ἢ προσδοκᾷ, ὁ Κύριος ἡμῶν ἔρχεται. ἵνα ἐλθόντος καὶ κρύσαντος ἀρεθῶν εἰς τὴν αὐτὴν ἀπάντηται. ὅτι αὐτῶν πρέπει ἢ δόξα σὺν τῷ πατρὶ, καὶ ἀγία πνεύματι, νῦν καὶ αἰ, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τῷ αἰῶνι. Ἀμήν.

A sollicitudinem habere de exitu nostro, & præparare virtutes, quæ debent nobiscum ex hac vita proficisci, ac nos suscipere in hora necessitatis. Quæ autem sunt virtutes, quas diximus Angelos fieri, & obfistere dæmonibus, hoc est, passionibus nostris? Hæ sunt, dilectio, humilitas, longanimitas, continentia, patientia, discretio, subjectio, tranquillitas, fortitudo, iustitia, atque his similia. Hæ virtutes suscipiunt nos illa hora, & nemo est, qui iis repugnet. Passiones vero, quas diximus dæmones fieri, sunt hæ, odium, animi elatio, asperitas, acedia, otiosi sermones, acerbitas, contentio, æmulatio, invidia, superbia, vana gloria, injuriarum memoria, socordia, negligentia, ignorantia, mœror, iracundia, ira, pigritia, contemptus, nequitia, cupiditas, tumor, mollities, gula, intemperantia, & præter hæc omnia, avaritia, omnisque prorsus satanica astutia. Hæ igitur passionibus in dæmones mutatae, die exitus nostri accipient animam. Et merito. Quas enim hinc assumimus, & præparavimus, his conceditur potestatem in nobis exercere; hæ etiam post mortem simul nobiscum veniunt, atque ibi in nobis dominantur, & non est, qui ab ipsis eripiat.

D Cogitemus igitur, atque intelligamus, dum tempus habemus, qui sunt super nos, & curramus ex toto corde, & eos ipsos urgeamus, ut præcurrentes in hora auditionis nostræ nobis opitulentur, ac nos liberent ab adversariis: oppositos autem nobis, quicumque sint, & qualiumcumque malorum suaves sint nobis, fugiamus, ut a serpente, & igne. Si vero nos etiam a virtute abstrahunt, atque impedimento nobis sunt, dum tempus habemus, & dum sumus in vita, curemus illos propulsare, ac per poenitentiam, exercitationesque virtutum propitium reddere Deum, & præparare nos ad exitum, ne forte veniente, & pulsante, imparati inveniamur ad ejus occursum: quia quæ hora non expectatur, Dominus noster venit. Ut veniente, ac pulsante inveniamur parati ad eundem ei obviam. Quia ipsum decet gloria, cum Patre, & Sancto Spiritu nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

ως ἀναλάβει πίδακος· ἀλλὰ τὰ παπταῖα μεταδι-
 αύνωμαι καὶ τὰ ἀκερόδοξα, καὶ οὕτως πρέπει ἀγι-
 οῦ· ὅτι τῷ ἀποβῶν ἱματίῳ μὴ κοσμήσῃ, μιμη-
 τὸς τοῦ ἡλιού· ἡλίου καὶ Ἡσαΐου τὸ σακκον
 καὶ οὕτως γέγραπται· πορεύου καὶ ἀφ' ἐλπίδος τὸ σακκον
 ὅτι τὸ σφύρον σου· καὶ τὰ σκευή σου ἀπολυσάτω
 ἀπὸ τοῦ ποδὸς σου· καὶ τὸ Βαπτιστῆς τὸ ἐνδυμα-
 σίον ὁπλάνθαι· μὴ εἶναι δι' ἐξουσίας λαμπρῶς
 περιδεδωμένος ἔσο, ἀλλὰ δι' ἔργων ἀγαθῶν λαμ-
 βάνει τὸ φῶς σου ἐμπροσθεν πάντων, ἵνα δο-
 ξασθῇ ὁ Κύριος.

ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ.

Α Δεσφοί, ἀπὸτε συμβῇ ἡμῶς οὐκ ἐπιδοκίμα-
 σαι ἀγαθῶν ἔργων, μὴ ἐνδοκίμασθαι τὸ οὐκ
 εἶναι τὸ ἀνθρώπινον ἀδικεῖν ἡμῶν ἐπα-
 γόμενοι· καὶ τὰ ἔργα μὴ εἶναι· γέγραπται γὰρ
 λαός μου· εἴ οὐκ ἔστι μου ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν· μὴ
 φοβῶμαι οὐκ ἐπιδοκίμασθαι ἀνθρώπων, καὶ τῷ φανισμῷ
 αὐτῶν μὴ ἡτῶσθαι· ὡς γὰρ γὰρ ἰσχυροὶ παλαμ-
 οῦσιν ἡμῶν ἡμῶν, καὶ ὡς ἐξουσία ἐξουσιάζεται
 ἡμῶν οὐκ ἐπιδοκίμασθαι· ἡ δὲ δικαιοσύνη εἰς τὴν αἰῶνα μένει,
 καὶ τὸ σωτήριόν σου εἰς γενεὰς γενεῶν· καὶ πάντα
 λέγει· ἐγὼ εἶμι ἀπὸ τοῦ, ὅθεν ἀντιλέγω· τὸ
 ὡς εἶμι μὴ ἐπιδοκίμασθαι εἰς μέγιστος· καὶ τὰς ἐπιδοκίμα-
 σαι εἰς ῥαπίσματα· τὸ δὲ πρόσωπόν μου εἶμι ἀ-
 πεσπάρη ἀπὸ ἀρχαίων ἐμπροσθέντων· καὶ Κύ-
 ριος ἐν ἡμῶν βοήθους μου· ἀπὸ τῶν οὐκ ἐνδοκί-
 μασι, ἀλλ' ἐνδοκίμασθαι πρόσωπόν μου ὡς ἐξουσία
 πέσαι· καὶ ἐννοῶ, ὅτι εἴ μὴ ἀρχαίων· Διότι
 τὸ ἡμῶν, ἀγαπητοί, καὶ ὡς ἐξουσία, ἡ ἐμπρο-
 σθέντων, ἡ ἀλλοτρίᾳ δεικνύει πάχυνον αὐτῶν πρὸς
 ἀνθρώπων, θεοὺς εἰς ἀγαθῶν, μὴ δεικνύει
 μὴ ἐνδοκίμασθαι τὸ ἀδικεῖν ὅθεν καὶ τὸ προ-
 φητεῖ τὸ λέγοντα· εἰς τὸ ἀδικεῖν ἐπ' ἐμὲ πρὸς
 ἐμβολήν, εἰ φοβῶμαι τὸ ἡμῶν καὶ τὸ ἀ-
 λιν· ὡς γὰρ οἱ πρὸς ἡμῶν εἰς σφύρον· ἀπὸ τῶν
 τῶν νόμων σου εἰς τὸ ἀδικεῖν· καὶ ἐν ἐτέρῳ· ὅτι
 καὶ εἰς ἐπὶ πρὸς οὐκ ἐπιδοκίμασθαι· τὸ οὐκ ἀλυσθαι ἐν-
 δοκίμασθαι πρόσωπόν μου· λέγει τὸ καὶ ὁ Σωτήρ·
 μακάριοι ἐστέ, ὅταν οὐκ ἐπιδοκίμασθαι ἡμῶν, εἰ δὲ
 ξωσιν, εἰ τὰ ἐξουσία· μὴ εἶναι ἀρχαίων ἀγα-
 πητοὶ κληθῆναι ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἀδικεῖν
 τὰς ἐντολὰς τῶν Κυρίων· δηλοῖ γὰρ ὅτι εἴ καὶ
 διορθώσιν ἡμῶν τὸ μὴ ἡμῶν ὑποκρίσεως ἀγνοῖν·
 ἀλλ' ἵνα ἐνδοκίμασθαι τὰς οὐκ ἐπιδοκίμασθαι αὐτῶν, ἀ-
 πασιδουσίαι ἀναλάβωμεν· πῶς γὰρ ἀπασιδουσίαι
 δαίμονος εὐνοῦται καὶ τὸ ἀγαθόν· λέγει τὸ καὶ ἐν
 ἐτέρῳ

A tudine, aut etiam scapularis elegantia.
 Verum humilia sectemur, atque a gloria
 aliena, sicut decet sanctos. In amictu
 vestium non exultabis, memor Elia: me-
 lotæ, & sacci Isaiæ, sicut scriptum est:
Vade, & solve saccum de lumbis tuis, & calceamenta tolle de pedibus tuis. Neque
 obliviscere Baptistæ amiculum. Ne igitur
 propter splendidam vestem spectabi-
 lem te præbeas, sed per bona opera lu-
 ceat lux tuâ coram omnibus, ut glorifi-
 cetur Dominus.

Isa. 20. 2.

SANCTI ΕΦΡΑΕΜ.

F Ratres, si quando nos ob bonum
 opus conviciis appeti contingat, ne
 pudeat nos convicii ab homini-
 bus injuste in nos illati, neque
 faciamus quæ non licent. Scriptum
 est enim, *Populus meus, eiusus nomen meum in corde vestro, nolite timere opprobrium hominum, & irrisione eorum nolite vinci: sicut enim vestimentum veterascet a tempore, & sicut lana comedetur a tinea: iustitia vero manet in æternam, & salutare tuum in generationes generationum.* Et rursus ait: *Ego non sum contumax, neque contradico, dorsum meum dedi in flagella, & maxillas meas in alapas, & faciem meam non averti a pudore sputorum.* Et Dominus factus est adjutor meus. Propterea non sum confusus, sed posui faciem meam, ut solidam petram, & cognovi quia non erubescam. Quapropter & nos, dilectissimi, quamvis afficiamur injuriis, atque illudamur, aut aliud quid gravius patiamur ab hominibus propter bonitatem, ne timeamus, neque derelinquamus rectam viam, juxta Prophe-
 tam dicentem: *Si consistant adversus me castra, non timebit cor meum.* Et rursus: *Superbi inique agebant usquequaque: a lege autem tua non declinavi.* Et in alio: *Propter te sustinui opprobrium: aperuit confusio faciem meam.* Dicit enim Salvator: *Beati estis quum exprobraverint vos, & persequuti fuerint, & reliqua.* Ne igitur erubescamus, dilectissimi, vocari hypocritæ a contemnentibus præcepta Domini. Manifestum est enim, non ad correctionem nostram mentionem hypocrisis facere, sed ut verentes eorum opprobria, errorem amplectamur. Ignorantibus enim mors occurrit secundum Scripturam. Ait enim in alio loco:

Ex Cod. A. lexand. 48. 169.

Isa. 50. 5.

Psal. 26. 3.

Pf. 118. 51.

Psal. 68. 2.

1. *Joan.* 3. loco : Si cor nostrum non reprehenderit nos , fiduciam habemus ad Deum . Et iterum : Exprobramini in nomine Dei , beati , quoniam quod est gloria , & quod est Dei Spiritus super vos requiescet . Nemo vestrum enim patitur ut homicida , aut fur : si autem ut Christianus , non erubescat , glorificet autem Deum in isto nomine . Et si justus vix salvabitur , impius & peccator ubi parebunt ? Fugiamus igitur audaciam , & risum . Hæc enim animam monachi pervertunt . Ideo dicit , beatus vir , qui expuit omnia propter pietatem . Et scurriles homines , atque negligentes aversemur . Qua enim pars , inquit , fideli cum infideli , aut que conventio Christi ad Belial ? Dixit Abbas Joannes Pusillus discipulo suo : Fili , honoremus unum , & omnes honorabunt nos . Si enim unum spreverimus , qui est Deus , spernent omnes nos , & in perditionem imus . Narrabat quidam Patrum de Theodoro Abbate Phermæ : Adivi quondam ad eum sub vesperam æstatis tempore , & inveni eum amictum colobio lineo sine manicis , & pectus ejus nudatum , illiusque cucullum e regione positum : & differentibus nobis , ecce quidam Comes venit ad eum visendum . Et ut D pulsavit , exivit senex , ut aperiret , quumque illi obviam ivisset , sedit ad januam cum eo , qui venerat , cumque eo loquebatur . Ipse vero accepi commamophorium , atque ejus humeros texi . Senex autem manu arripiens illud abjecit . Utque abiit Comes : Abbas , ei dixi , quare id fecisti ? Venit homo , ut proficeret , non ut acciperet scandalum . At senex respondit . Quid mihi loqueris Abbas ? Omnino hominibus fervire debemus ; fecimus quod opus erat , & abiit . Qui vult igitur juvari , adjuvetur , & qui vult scandalum accipere , accipiat . Ego vero sicut inventus fuero , sic obviam ibo . Mandavit etiam discipulo suo , ut si quis veniret , velletque videre senem , ne dicas ad eum quidpiam humanum , aut falsum prolatum ad placendum hominibus : verum si comedat senex , dicas venienti , eum comedere , & si dormit , eum dormire nuncies . Adeo supra modum humanam gloriam odio habuit senex . At nos utpote infirmi admirabilem hunc senis agendi modum perfecte imitari non possumus , & placendi hominibus desiderium ita conculcare , sed saltem ab his , quibus ipsam conscientiam foedamus , abhorreamus ,

A ἐπὶ τῷ· εἰ ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκη ἡμῶν , πρὸς τὸν Θεόν· καὶ παλάιν· οὐκ ἐλπίσας ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ· μακάριοι οὗτοι τὸ δόξα , & τὸ τοῦ Θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύει· μὴ ὡς γὰρ ὑμεῖς παχέτω ὡς φονεὺς & ὡς κλέπτης· εἰ δὲ ὡς χειρῶν , μὴ ἀγχιωδέσθω· διοξάζετω δὲ τὸ Θεὸν ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ· & εἰ ὁ δίκαιος μόλις σωζέται· ὁ ἀσεβὴς & ὁ ἀμαρτωλὸς πῶς φανεί; φάγωμα οὖν τὸ πρὸς τὸν Θεόν· ταῦτα γὰρ κατασρέφει τὸ ψυχῶν μοναχῶν· Διὸ λέγει· μακάριος ἀνὴρ , ὃς καταπύσει πάντα δι' ἀλάβειαν· & ἵνα γελοιασὰς ἀνθρώπους & ἀπροσεχὲς ἐκβεπώμεθα· τίς γὰρ φησὶ μερὶς πιστῶ μὴ ἀπίστῳ; ἢ τίς κοινωνία Χειρῶν πρὸς Βελίαν; ἔλεγον οὖν Ἀββᾶ Ἰωάννης ὁ κολοβὸς τῷ μαθητῇ αὐτοῦ· τέκνοι τιμῶμεν τὸ ἓνα· & πάντες τιμῶσι ἡμᾶς· εἰ δὲ καταφρονήσωμεν τοῦ ἐνός , ὃς ἔστιν ὁ Θεός , καταφρονέσι ἡμῶν πάντες , & εἰς ἀπώλειαν ὑπάγομεν· Διηγέσασθαι ὡς τὸ πατέρων πατρὶ τοῦ Ἀββᾶ Θεοδώρου τὸ φέρμενος· ὃν ἀπῆλθον ποτὲ τῇ δαίλῃ πρὸς αὐτὸν δέροις ὄντος· & ὄντος αὐτὸν φερέμενος κομμάδιον λεβιτῶνα· & τὸ σῆθος αὐτοῦ θυμὸν· καὶ τὸ κεκαλιον αὐτοῦ ἐμπροσθεν κείμενος· & ὁμιλόντων ἡμῶν· ἰδὲ τίς κόμης ἦλθεν ἰδὲν αὐτόν· καὶ ὡς ἐκρυψει , ἔλθῃ οὗτος ἰδὲν αὐτόν· & ὑπαντίσας αὐτῷ ἐκείνην φερεῖ τὸ θυρᾶν οὗ τοῦ ἐλθόντος , καὶ ἐλάλει αὐτῷ· ἐγὼ δὲ ἔλαβον κομμαμοφορεῖν καὶ ἐσκέπαλα τὴν ὤμους αὐτοῦ· ὃ δὲ γέροντι τῇ χειρὶ κρατήσας ἐρρίψεν αὐτόν· & ὡς ἀπῆλθεν ὁ κόμης , εἶπον αὐτῷ· Ἀββᾶ , τί τούτῳ ἐποίησας· ἦλθεν ὁ ἀνθρώπος ὡφεληθῆναι· μὴ γὰρ σκανδαλιθῆναι· καὶ ἀπεκείνην ὁ γέροντι· τί λέγεις μοι Ἀββᾶ; ἀκμῶν πῶς ἀνθρώποις δαλῆναι ὀφείλομεν· ἐποίησαμεν τὸ χρεῖαν , καὶ πρὸς τὸν Θεόν· ὁ θέλων εἶναι ὡφεληθῆναι , ὡφεληθῆτω· καὶ ὁ θέλων σκανδαλιθῆναι , σκανδαλιθῆτω· ἐγὼ δὲ ὡς ἀνὴρ δέριον , ἔτις ἀπαντῶ· πρὸς τὸν Θεόν· & τῷ μαθητῇ αὐτοῦ , ἵνα εἰς ἡμᾶς ἐλθῇ ἰδεῖν θέλων τὸ γέροντι· μὴ εἶπῃ αὐτῷ· τίποτε ἀνθρώπινον , ἢ τοῦ σώματος δι' ἀνθρώπων ἐσκεπασμένον· ἀλλὰ εἰς τὴν ψυχὴν ὁ γέροντι , εἶπῃ τῷ ἐλθόντι ὃν βώγει· καὶ εἰς κοιμᾶται , & πᾶν ὃν κοιμᾶται· ἔτις ὑπερβαλλόντως ὁ γέροντι τὸ ἀνθρώπινον δόξαν ἐμίσησεν· ἡμεῖς δὲ καὶ ὡς ἀσθενεῖς , τὸ σαμασιῶν ταύτην ἐργασία· τὸ γέροντις ἐντελὲς μιμήσασθαι τὸ διωκόμενα· καὶ τὴν ἀνθρώπων ἐσκεπασμένον ἔτις πατήσας· ἀλλὰ καὶ ἐν οἷς μολύνονται· τὸ σωματικὸν αὐτῶν , βδελυξόμεθα·

μεῖσα· καὶ μὴ ἂν αἰσθώποισ ἀρέσῃ, ἐχ-
θροὶ ἔσθ' Θεοῦ γινώμεθα.

A mus, nec ut placeamus hominibus, fia-
mus Dei inimici.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

EJUSDEM

ΑΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ.

SANCTI EPHRAIM.

Ως ὅτε μέση νυκτὶ καθυδόντων ἀπάντων
ἀφηνείως ἐκ τῆ ἕραν ἵκεν ἡχος μέ-
γας, καὶ φεικταὶ βρονταί, καὶ ἀτραπαὶ φοβεραὶ
μὲν σεισμῶν, καὶ ἐκθροῶν πάντες οἱ κακὰ πρά-
ξαντες, λογισόμενοι ταῦτα, τύπησι τὰ ἑαυτῶν
σῆσθαι, κείμενοι ἐπὶ τῇ κοίτης αὐτῶν, ὅτι οὐκ
ἔχουσι ποῦ φύγῃ, ἢ κρυβῶναι. ἕως καὶ ἐν ἡ
ὥρᾳ ἐκείνῃ, ὡς ἀτραπὴ ὁξυτάτη γίνεσθαι ἀφην-
είως, καὶ θροῶσαι πᾶσι τῇ γῇ. σάλπιγξ γὰρ
μὲν φόβος σαλπείσῃ ἐκ τῆ ἕραν, ἔπειτα
τὸς καθυδόντας· οἵτε γὰρ οἱ ἕρανοι μὲν πᾶσι
διωόμενοι αὐτῶν σαλευθήσονται· καὶ ἡ γῆ πᾶ-
σα ὡς περὶ τὸ ὕδωρ τῇ θαλάσσης ἑμείξῃ ἀπὸ
τοῦ ὕδατος τῆ δόξης αὐτῆς· πᾶς γὰρ φοβερὸν προ-
βλεψὶ ἀπὸ προσώπου αὐτῆς, καθαρῶς αὐτῶν
ἀπὸ πάντων τῶν μιαινόντων αὐτὴν· ὁ ἄδης αἰνί-
ξαι πᾶς ἐκ τῶν πύλων· ὁ θάνατος καταργηθή-
σεται, ὅτι χροὶς ἀπὸ τῆ ἀνθρωπίνης φύσεως ἀ-
κέσας τῇ σαλπείκῃ ζωοποιηθήσεται· θάνατος γὰρ
ὅστις ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἰδοὺ
ὡς ἐν ῥίτῃ ὀφθαλμοῦ, ὡς περὶ πλῆθος ἰχθύ-
ων ἐπὶ τῇ θαλάσσης εὐρεθόμενοι, ὅντως ἀνείθι-
μῃσι πλῆθος τὰ ὅσα τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει,
ἐκαστοὶ ἐκβεβέχον εἰς τὴν αὐτὴν ἀρμονίαν· ἔξενερ-
θέντες ἔνι γράζοντι καὶ λέγουσι· δόξα τῷ σιναί-
ξαντι ἡμᾶς καὶ ἐγείραντι διὰ τὴν αὐτὴν φιλανθρω-
πίαν· τότε οἱ δίκαιοι ἀγάλλονται, ἔπειτα δόξης
ἀρπάζοντες ἐν νεφέλαις εἰς σιναίνην τῇ ἀθανάτῃ
συμφίᾳ, πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν, ἔπειτα
σάντες ἐπιτελέσῃ πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ· κα-
θὼς ἑκάστος ἐνταῦθα ἐκείνη τῇ ἑαυτοῦ καρ-
δίᾳ, ἕως ὅτου τότε τῇ δόξαν αὐτοῦ· καὶ ὡς περὶ
ἐπεπόνησεν αὐτὸν ἐνταῦθα, ἕως κορέννεται τῇ
ἀγάτῃ αὐτοῦ· θαυμάζει δὲ καὶ ὁ πρωτόπλαστος
Ἀδάμ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ὅτι τὰ μεγάλα ἔ-
φοβερά ἐστιν, πῶς ἀπὸ αὐτοῦ καὶ τῇ συζύγῃ αὐτοῦ
μόνων ἀμέβητα, καὶ πλῆθος ἀνθρώπων προήχθη
πλεονὸς τῇ θαυμαστάς δόξας τῇ δημιουργοῦ Θεοῦ·
πᾶς ἀπὸ μιᾶς φύσεως καὶ ἐνός γινόμενοι κτίσμα-
τος καὶ ἐν τῷ ὁμοειδίῳ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐ-
τοῦ, καὶ ἐν τῷ ἁδὲ κατεκληρώθη· δόξα τῷ
μὲν σοφῷ Θεῷ.

Sicut media nocte dormientibus omni-
bus repente fit sonus magnus e coe-
lo, & horrenda tonitrua, ac fulgura ter-
ribilia, cum terræ motu, exterranturque
omnes facientes mala; hæc reputantes
percutiunt pectora sua, jacentes in lecto
suo, quod non habent quo confugiant,
aut abscondantur: sic in illa hora tan-
quam fulgur ex improvise fiet, & terre-
bit universam terram. Tuba enim cum
terrore resonabit e cœlo, & suscitabit
dormientes. Cœli etenim cum virtutibus
eorum commovebuntur, & omnis terra,
tanquam aqua maris, trepidabit a facie
gloriæ ipsius. Ignis enim terribilis præ-
ibit a facie ejus, ipsam expurgans ab om-
nibus qui eam maculaverunt. Infernus
portas suas aperiet, mors evacuabitur,
quia pulvis humanæ naturæ, audiens tu-
bam, vivificabitur. Mirabile enim erit,
fratres dilectissimi, videre illa hora, in-
ictu oculi, velut piscium multitudinem,
in mari versantium, multitudinem profe-
cto innumerabilem, humanæ naturæ ossa
singula circumcurrentia ad aptam compo-
sitionem. Suscitati igitur clamabunt, &
dicent: gloria ei, qui collegit nos, &
excitavit propter suam bonitatem. Tunc
justi gestiunt, & cum gloria rapiuntur in
nubibus, ad occurrendum immortalī spon-
so, omnes qui eum dilexerunt, & cura-
runt perficere omnes voluntates ejus:
prout quisque expurgavit heic cor suum,
sic videt tunc ejus gloriam: ac sicut heic
concupivit, sic ejus amore satiatur. Mi-
rabitur vero etiam protoplastus Adam il-
la hora, aspiciens ingentes, & formida-
biles populos: quo pacto ex ipso, & e-
jus conjuge, immensi, ac multitudine in-
numerabiles homines prodierint: supra-
modum autem admiratus, opificem Deum
laudabit, quomodo ex una natura, atque
ex una geniti creatura, tum in paradiso,
regnoque ex ipsis, tum in inferno hære-
des facti sunt. Gloria soli sapienti Deo.

Ex Codice
Vatic. 790.
p. 83.

Tom. III.

ΤΟΥ

Z z

EJUS-

Dilectissimi, recordatus sum horæ illius, & contremui: cogitavi horrendum illud iudicium, & consternatus sum; lætitiæque in paradiso, suspirans ingemui, quousque non permansit robur in me, quia in negligentia, atque mentis evagatione præterii dies meos, & in sordidis cogitationibus. Heu mihi! Quid faciam ob ignominiam horæ illius? Quando aderunt undique amici mei, qui videntes me in hoc habitu religioso, etiam me beatum dixerunt: intus autem plenus eram nequitiae, atque immunditiae, & oblitus sum scrutantis corda, & renes. Profecto ibi est pudor. Infelix quicumque ibi pudore afficietur. Deus, per misericordias tuas te adjuro, ne me statuas a sinistris tuis cum hoedibus, qui exacerbaverunt te, neque dicas mihi, nescio te: sed concede mihi secundum magnam misericordiam tuam, indefinentem fletum, & compunctionem: & deprime cor meum, ipsumque expurga, ut fiat templum sanctum charitatis tuæ. Quamvis enim & peccator sim, & indignus, semper tamen ad januam tuam pulso; ac licet sim piger, & negligens, tamen per viam tuam vado. Studeamus igitur, Fratres mei dilectissimi, placere Deo, quum tempus est. Ploremus die, ac nocte in conspectu illius, in oratione nostra, & in psalmodia, ut eripiat nos ab illa sede, quæ finem non habet, atque a stridore dentium, & ab igne gehennæ, & a verme, qui non dormit, & gratiam nobis largiatur in regno ipsius, atque in vita æterna: unde fugit dolor, mœror, & suspiria.

S A N C T I

PATRIS NOSTRI EPHRAEM

S E R M O ,

D E O P E R A T I O N E
P E R V E R S I D Æ M O N I S .

Ex ms. Cod.
Augusta
Vindob.
nensis Bibli-
oth. c. lxxv.
feu Nessel.
c. lxxvi i j.
fol. 239.

Patres, & Fratres audite: sæpe enim adversarius suggerit homini, dicens: admodum juvenis es: fruire cupiditatibus tuis. Quot enim putas etiam in mundo deliciis deditos, nihilominus

AΓαππῶν, ἐμνήσθην τῆς ὥρας ἐκείνης, καὶ ἐξέμεινα· κατενόησα ἐκείνῳ τῷ φε-
κτὴν κρίσιν, καὶ ἐπὶ τῇ θύλῃ, καὶ τὴν ἀφροσύνην
τῇ ἐν τῷ πνεύματι. καὶ στενάξας ἔκλαια,
ὥς ὅτε οὐκ ἐνέμεινα ἰσχύς ἐν ἐμοί, ὅτι ἐν ῥα-
θυμίᾳ καὶ μετεωρισμῷ πᾶν ἡλθεν πρὸς ἡμέρας μου
καὶ ἐν λογισμοῖς ῥυτῶν· ὅμοι τί ποιῶ, καὶ
ἀσχύνην τῆς ὥρας ἐκείνης· ὅτι αἱ πρὶς αὐτῶν
κυκλοῦν αἱ γνώσεις μου, οἱ θεωροῦντές με ἐν
τῷ χρόνῳ τῷ ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ ἐμακάρι-
ζοῦν με· ἐσώθη ὃ ἦμιν πλήρης ἀνομίας καὶ ἀ-
καθαρσίας· καὶ ἐπελαθόμεθα τὴν ἐπαύριον καρδίαν
καὶ νεφροὺς· ὅπως ἐκεῖ ὅτι ἀσχύνη· ἀδελφοί
ὅς τις ἐκεῖ ἀσχυνοῦσθε· δεῖ εἰς τὰς οἰκτιρ-
μὰς οὐ ὀφείλω σὺ, μὴ με γένησθε ὡς ἀπολύτως
σὺ μὲν τὸ ἐλπίσαι τὸ πρὸξυμᾶν σὺ· μὴδε ἀ-
πὸς μοι, ὅτι οὐκ οἶδά σε· ἀλλὰ εἰς μοι ἀφ' ἧς
καὶ πολλὰ σὺ ἀπολαύσῃς ὁμιλητῆς κλαυθμοῦ
καὶ κατανύξεως· καὶ πατείνωσθαι καὶ καρδίαν μου,
καὶ ἄγνοον αὐτῶν, ἵνα ἤροισιν ναὸς ἄγνος τῆς
χάριτός σου· εἰ γὰρ καὶ ἀμαρτωλὸς εἶμε, ὅ-
τι ἀπὸ ἐξουσίας, ἀλλὰ ἀφ' ἧς πάντες εἰς τὴν δύραν σου
κρούω· καὶ εἰ ὁκνηρὸς εἶμι καὶ ῥαθυμὸς, ἀλλ' οὐκ
εἰς τὴν ὁδόν σου βαδίζω· ἀπεδείσασθαι ἐν ἀδελφῶν
μου ἀγαπητῶν ἀρετῆσιν τῷ Θεῷ, ὡς παρὲς
ὅτι· κλαυθμοῦ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐνώπιον αὐτοῦ
ἐν τῇ πνευματικῇ ἡμῶν καὶ τῇ ψαλμωδίᾳ, ἵνα
ῥυθῶ ἡμᾶς ἐκ τῆς βαθεμῶν ἐκείνης τῆς ἀτελευτή-
του, καὶ τῆς βρυγμῆς τῆς τῶν ὁδόντων, καὶ τῆς πυ-
ρὸς τῆς μένης, καὶ τῆς ἀκοιμήτου σκώληκος· καὶ
χαροποιήσῃ ἡμᾶς ἐν τῇ αὐτῇ βασιλείᾳ, καὶ ἐν
ζωῇ αἰωνίᾳ· ὅπου ἀπεδέξα. ὁδὸς, καὶ λύπη,
καὶ στεναγμός.

T O T' E N A Γ Γ O I S

ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ

Λ Ο Γ Ο Σ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ
ΜΙΣΟΚΑΛΟΥ ΔΑΙΜΟΝΟΣ.

Πατέρες καὶ ἀδελφοί ἀκούσατε πολλάκις γὰρ
ὁ ἐχθρὸς ἀποβάλλει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν λέγων·
ἀκμῶν νεώτερος εἶς· ἀπόλαυε τὸ ἐπιθυμῶν σὺ·
πόσοις γὰρ δοκῆς καὶ ἐν τῷ κόσμῳ βυβλίσαντες.
καὶ

καὶ τὸ ἀνώνυμον ἀγαθὸν μὴ σεσηπέναι· καὶ σὺ νε-
ώτερος εἶ, φάγε πίε· ἀφράνεις τοῖς ἀγαθοῖς τῷ
κόσμῳ τέττα· καὶ ποιεῖς τὸ γῆρας σου μετάνοιαν· ὅ-
τι θέλεις ἀπὸ ποιότητος ἡλικίας κατατήκειν τὸ σῶ-
μα σου· εἴπα ἄρχε τὸ γῆρας· φέρει λείψαν ἐκ
τοῦ θείου γραφῶν ὁ δολίος καὶ φησὶν· ὦ ἀν-
θρώπε· σεαυτὸς καὶ ἀμφισβητεῖς ποιεῖς τὸ ἐλε-
ος τοῦ Θεοῦ, καὶ ποιεῖς αὐτὸν ἀνελεήμονα· ἡ θεία
γραφὴ κηρύττει· ὅτι ὁ Θεὸς ἐλεήμων ὑπὲρ πάντα
φιλανθρώπος· τί γὰρ εἰ γινώσκεις, ὅτι κέρων
ἀσθενὴς εἶ καὶ ἀδύνατος; οἶδεν ὅτι ηγεσθῶν εἰ
δύνασαι· ὅτε ἀρχυπνήσας· ὅτε χαμοκοιτίσας·
ὅτε ἡκιστὸς αὐτῶν ἐν διαγγελίοις λέγοντος· ὅτι
ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας αὐτῶν δαλθύνοντες· καὶ οἱ ἀ-
πὸ μέσης, καὶ οἱ κέρωντες, ἴσονται λαμβάνου-
σιν· ὅπως γὰρ εἴρη ἐν τῷ διαγγελίῳ· ὅτι καὶ οἱ
ἐξ ἧς τῆς πρώτης ὥρας ἐλθόντες· καὶ εἰς τῆς τέτης,
καὶ ἐξ ἧς τῆς ἑκτῆς· καὶ ὀκτατῆς καὶ ἐνδεκάτης, ἴσονται
μιοθὸν ἔλαβον· ἰδοὺ καὶ ὁ παρρησιᾶς Δαυὶδ προ-
εφήτευσεν λέγων· ἡνολόγησε τὰς μικρὰς μὲν τῶν
μεγάλων· ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖ πρὸς τὰς ἐπι-
σταλμῶν τὴν γραφὴν· ἵνα μήτε ἐν τῇ νεότητι·
μήτε ἐν τῷ γῆρι ἐάσει αὐτὰς πενιθῆσαι τὰς ἀ-
μαρτίας αὐτῶν· πρὸς τὴν τὰς ἀπλυστέρους, τὸ ἐξί-
φος τὸ ἀπογνώσεως παύειν, ἐρεῖ· ὦ ἀνθρώπε, τί
ἀγχιλογίζῃ; τί πλανᾷς ἐαυτὸν λέγων· ὅτι ὁ Θε-
ὸς τὸ μετανόωντων ἐστὶ· ἐπιγινώσκεις· ἐμοίχθους·
ἐλθόντας· ἐρόντας· ἐκλεψίας· ἐβδύσας· ἐπι-
ώρησας, ποία σοι σωτηρίας ἐλπίς; ἀπόλωλας,
δίοψαι ἀπόλαυε τὸ ἐπιθυμιῶν σου· ἐκείνα δὲ ἀ-
πώλεσας, καὶ τὰ πρῶτα, μὴ σεσηπέναι· ταῦτα
μὲν τῶν ἀβόλων τὰ ῥήματα· ἀλλὰ τὸ Χειρὸς ἐναν-
τία ἀπόλωλας, ἀλλὰ δύνασαι σωθῆναι· ἐπὶ
E νδύσας, ἀλλὰ δύνασαι σωθῆναι· τὸ εἶναι πέφυ-
κός σου· προσάκεις ἀφ᾽ ἑσέω τῶν ἀδελφῶν μου με-
τανοεῖν, φησὶν ὁ Χειρὸς· ἐβδουμήκοι καὶ ἐπὶ
τῷ τῷ εἰπὼν, ἐσήμερις τὸ δινεκές καὶ ἀόλειον·
ὁ δὲ ἀνθρώπος ὅπου ἐάν φθαδῇ ἐς τὸ τέλος,
ἐκείν καὶ κείν· καὶ εἰς τὸ ἀγαθόν, καὶ ἐς τὸ
κακόν· μνησθῆναι ἀδελφὲ πῶς ἐσώθη, οἱ ἀμαρ-
τωλοὶ· καὶ μὴ ἀπογινῶς· ἀνθυμῆθῃ τὸ μακά-
F ριον Ματαθῶν· τὸ πόρνω· τὸ τελώνω· τὸ λη-
στῶν· τὸ ἀσωτῶν· καὶ φάξῃ τὸ δέλεον· ὅταν εἴπῃ
σοι· ἀπόλαυε τὸ ἐπιθυμιῶν σου, εἰπέ πρὸς αὐ-
τὸν· καὶ ποία ἄρα ὠφέλεια ἐκ τῆς ἀκαθαρσίας τῆς
ἡσυχίας ὑπὲρ πάντα, καὶ ἔχι μέλλον πρὸς ἀνώνυμον;
ὅταν τὸ μέλλον πρὸς ἀνώνυμον τὸ φιλανθρώπιον
τοῦ Θεοῦ, λέγε πρὸς αὐτὸν· καὶ γὰρ οἶδα ὅτι ἐ-
λεήμων ἐστὶ καὶ φιλανθρώπος· ἀλλὰ καὶ δίκαιος
καί τις.

A nihilominus æternis bonis non fuisse pri-
vatos? Et tu juvenis es: ede, bibe,
lætare bonis mundi hujus, & in senectu-
te tua poenitentiam ages: quorsum enim
vis tuum corpus in hujusmodi ætate ta-
bescere? Venit jam tandem senectus.
Assert autem dicta ex divinis Scripturis fal-
lax; &, o homo, ait: suspiras, & du-
bitas de Dei misericordia, atque imitem
eum facis? Divinæ litteræ alta voce
B clāmant, Deum misericordem esse, atque
humanum. Quis enim nescit, senem te
esse debilem, atque infirmum? Scit te
jejunia servare non posse, neque vigi-
liis operam dare, neque cubare humi.
Non audisti eum in Evangelio dicentem,
eos quoque, qui ab ineunte ætate si-
bi serviunt, & qui a media, & qui
senes sunt, æqualem mercedem accipe-
C re? Ita enim ait in Evangelio: nem-
pe & qui ad horam primam venerunt,
& qui ad tertiam, quique ad sextam,
& nonam, & undecimam, parem retu-
lisse mercedem. Ecce etiam Propheta
David prædixit dicens: *Benedixit pu-* *psal. 113.*
illis cum majoribus. Hæc verba illis
13. dicit, qui sciunt Scripturam, ut neque
in juventute, neque in senectâ sinat eos
lugere sua peccata. Contra simpliciores
vero gladium desperationis intentans, ait:
heus tu, quid cogitas, cur decipis te ip-
sum dicens: Deus poenitentium est? Scor-
tatus es, moechatus es, prædatus es, oc-
cidisti, abitulisti, es mentitus, pejerasti:
quæ salutis spes? periisti: idcirco indul-
ge cupiditatibus tuis. Ea sunt quæ per-
didisti: saltem præsentia ne amittas.
Hæc profecto sunt diaboli verba: sed
Christi sunt contraria. Periisti; verum
E potes salvari. Scortator fuisti; at po-
tes te ad bonam frugem reducere.
Petro enim interroganti, quoties di-
mittam fratri meo, qui veniam petit,
respondet Christus: sexagesies septies.
Hoc autem dicendo significavit rem assi-
duam, atque indefinitam. At vero homo
ubique in fine præventus fuerit, ibi
judicatur cum in bono, tum in malo.
F Reminiscere, frater, quomodo salvi facti
sunt peccatores, & ne desperes. Cogi-
ta beatum Manassæ, meretricem, publi-
canum, latronem, prodigum, & fugies
illicebas. Quando tibi dixerit: frue
cupiditatibus tuis, dicito ei: & qualis
tandem utilitas ex voluptatum sordibus
oritur? Nonne potius ignis æternus? Quum
vero ulterius addiderit Dei humanitatem,
dic ei: etiam ipse scio eum misericordem
esse, atque benignum: sed & justus est
judex.

judex, neque ignoro tibi non pepercisse, neque iis, qui tecum reprobatum sunt, sed ad æternum ignem damnasse. Quod si dixerit: ego, corporis expers sum, & non circumdatus infirmitate: ideo mihi minime pepercit: sed tibi parcat: ei responde. At si Adamo protoplasto non ignoravit, neque Evæ, neque Caino, neque iis, qui sub diluvio fuerunt, neque Sodomitis, neque ipsius discipulo: & si proprio discipulo veniam non dedit, quomodo mihi largietur? Procul recede a me ejectione a coelo: & signo Crucis te ipsum signa, & fugiet a te. Fratres mei, ne credamus adversario, qui prava suadet nobis, ut nos perdat; sed credamus esse judicium, & retributionem pro operibus, pro verbis, pro cogitationibus, pro motione, pro intentione. Hæc omnia scientes, nos ipsos muniamus, ut adversariis nihil habentibus mali, quod nobis opponant, in die tremendi iudicii indulgentiam inveniamus cum timentibus Dominum, cumque omnibus his

Jac. 2. 20.

faciamus bonum: *Quia fides sine operibus mortua est.* Sicut etiam opera sine fide. Fieri enim non potest, ut qui in deliciis vivit, in Regnum cælorum introeat, secundum verbalem

Luc. 21. 24.

expressionem Evangelii. Attendite, ne forte graventur corda vestra in crapula, & ebrietate. Quamobrem singulis horis oportet nos esse paratos, ne forte vocati, imparati inveniamur; & sancti Angeli ad nos missi, pro nobis mœrore afficiantur, cachinnentur autem dæmones mali; ne inveniamur vocatione Christiani, moribus vero Gentiles. Professio enim Christianorum, Christi est imitatio, quoad fieri potest. Etenim si fiduciam in sancto Baptismo habuerimus, & reliqua mandata neglexerimus, infideles facti sumus. Christus nihil nobis proderit in malitia, nequitiaque manentibus. Audivimus enim eum dicentem in sancto

Mat. 7. 21.

Evangelio: *Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in Regnum cælorum, sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in cælis est.* Videte quomodo placuerunt Sancti Deo, non stertentes, neque

Hebr. 11. 37.

animis concidentes, sed lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladii mortui sunt, egentes, angustiati, afflicti, in solitudinibus errantes, & in montibus, & in speluncis, & in cavernis terræ. Ideo dilecti, & a Christo amati, nos etiam singuli contendamus pro viribus, ne omnino infructuosi inveniamur, & ne excipiat nos æternum supplicium. Quemadmodum igitur peccare

Α κειτὶς· καὶ ὁπίσῃμα ὕψι σε σὺ δὲ ἐφείσατο· ἔτε
τῷ μὲν σὲ ἀπωθέντων· ὁμὰ ἰσὺ ἀνιῶ πυρὶ κα-
πρίκασε· καὶ εἰς ἡπὶ· ἐγὼ ἀσώματος εἰμι καὶ
ὃ πεικίμαι ἀσθένειαν· ἀλλὰ τὸ σὺ ἐφείσατο
μὲν· ὁμὰ σὺ φείσε· εἰπέ πρὸς αὐτὸν· πῶς τῷ
πρωτόπλαστον Ἀδὰμ σὺ ἐφείσατο; ἔτε ἡ Εὐὰν·
ἔτε τῷ Καὶν· ἔτε τὸν ἐν τῷ κατακλισμῷ· οὐτε
τὸν Σοδομίτας· καὶ ἔτε τὸν μαθητὴν ἀποτῶ· καὶ εἰ
B τὸν ἰσὺν μαθητὴν σὺ ἐφείσατο, πῶς ἐμὲ φεί-
σε; ἀπόστα πόρρω ἀπὸ ἐμὲ, δράπετα ὃ ἐρα-
νὲ· καὶ τῷ ὃ σαυρὲ σημεῖον, ἐαυτὸν σφραγίσον·
καὶ φάξε· ἀπὸ σὺ· ἀδελφοί μου, μὴ πεισθώ-
μεν ἰσὺ ἐχθρῷ ἰσὺ κακῶς συμβουλευόντι εἰς τὸ ἀπο-
λέσαι ἡμᾶς· ὁμὰ πισθώμεν ὅτι ἔστι κείσις καὶ
ἀνταπόδοσις ὑπὲρ ἔργων· ὑπὲρ λόγων· ὑπὲρ ἐνδυ-
μήματος· ὑπὲρ κινήματος· ὑπὲρ ἐννοίας· ταῦτα
C πάντα εἰδότες, ἐαυτοὺς ἀσφαλίσωμεν· ἵνα τὸν
Ἰζεαντίας μηδὲν ἔχοντας λέγειν πρὸς ἡμῶν Φαῦ-
λον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ φοβερᾷ κείσεως, ὁρῶμεν ἄ-
νεσιν μὲν τῷ φοβερῷ τῷ Κύριον· καὶ σὺ πάνσι
τέτοις ἐργασώμεθα τὸ ἀγαθόν· διότι ἡ πίστις
χωρὶς τῶν ἔργων, νεκρά ἐστὶ· καθὼς καὶ τὰ ἔργα
ἀνθὶ πίστεως· ἀδυνάτοι γὰρ ἐστὶ τινὰ σαταπλῶν-
τα, εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἑβραίων· καὶ ἡ
D ἀπόκληρον φωνῶν τῶν ἀγγελίων· βλέπετε μή πο-
τε βαρυνθῶσιν ἡμῶν αἱ καρδίαι, ἐν κραυγῇ
καὶ μέθῃ· τοῖς γὰρ ἐν χερὶ πᾶσι ὥραν ἐπιμύσει
ἡμᾶς, μή πως Ἰζεαντίας κληθέντες, ὁρεθώμεν ἀ-
νέτοιμοι· καὶ συγιάσων ἐφ' ἡμῖν οἱ θαλέντες
πρὸς ἡμᾶς ἄγιοι ἄγγελοι· ἀνακαγχάσων τὸ οἱ
ποτηροὶ δάμονες· μὴ ὁρεθώμεν τῇ κλήσει μὴ
E χριστιανοὶ· τῷ Ἰσὺ ἑλλήνες· χριστιανισμὸς γὰρ
ἐστὶ, μίμημα Χειρὸς καὶ τὸ δυνάτον· εἰς γὰρ θαρ-
ρήσωμεν τῷ ἀγίῳ βαπτίσματι καὶ ἀμελήσωμεν τῷ
λοιπῶν ἐντολῶν, γεγόναμεν ἄπιστοι· Χειρὸς ὃ-
δὲν ἡμᾶς ὠφελήσει ἐπιμύοντας τῇ κακίᾳ καὶ ἀ-
μαρτίᾳ· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτῶν λαλῶντων ἐν τῷ ἀ-
γίῳ διαβόλῳ· ὅτι ὃ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε,
Κύριε, εἰσελεύσε· εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἑβραίων·
ἀλλ' ὁ ποιεῖ τὸ θέλημα τῶν πατέρων μου ὃ ἐν ἑ-
F βραίοις· ἴδετε πῶς ἀνθρώποι οἱ ἄγιοι τῷ Θεῷ;
ὃ ῥέγχοις καὶ ἀναπεπλωκότες· ὁμὰ ἐλιδάσθῃ·
ἐπεισθῇ· ἐπειράσθῃ· ἐν φόβῳ μαχαίρας ἀ-
πέθανον· ὑπερβύμενοι· διλιβόμενοι· κακοχέμενοι·
ἐν ἐρημίᾳς πλανώμενοι· καὶ ὕρσι καὶ σπηλαίοις·
καὶ τῷ ὅπῳ τῇ γῆς· Διὸ ἀγαπητοὶ καὶ φιλόχει-
ροι, καὶ ἡμεῖς ἀγωνισώμεθα ὡς καὶ καὶ δυνάμιν
μὴ παντελῶς ὁρεθώμεν ἄκαρποι· καὶ ἀφδέξῃ
ἡμᾶς ἡ ἀγνῶτος κόλασις· ὥσπερ ἐν τῷ ἀμαρτάνειν
ἐν

DE OPERATIONE INIMICI.

365

ἐν ἡμῖν ὅτι, ὃ Θεοῦ ὠφελωμένοι ἐσμὲν τὸ αὐ-
τοῦ ἔργον, ὅτι καὶ τὸ δικαιοπραγεῖν ἐν ἡμῖν ὁ-
πῶς, τὸ Θεοῦ σωτηρίας ἡμῶν τὸ ποιεῖν.
ὁκοῦν ποθήσωμεν τὸ γενῶν καὶ τεθλιμμένων
ὁδοῖν. οἱ αὐτῆς γὰρ συμβασιλεύσωμεν. φύγω-
μεν ὃ τὸ πλάττει καὶ ἀνυψώσῃ ὁδὸν τὰ βαδίσ-
ματα, ἥτις ὁρίζετο γένεσιν ἡμῶν τὸ ἀπελευθε-
ρῶσαι. τὸ λοιπὸν ἀδελφοί. ἐργασώμεθα τὸ
ἀγαθὸν ὅτι ὅλης τῆς διανοίας. νεκρώσωμεν τὸ
φρόνημα τὸ σαρκὸς. ἵνα μὴ ἀρεθώμεν ἐχθροῖ
τοῦ Θεοῦ. Παῦλος ὁ μέγας ἀπόστολος ὁ Χει-
ροῦ, ταῦτα εἶρηκεν. ἐλεηθῶμεν. δώσωμεν ἄρ-
τον. καὶ λαίβωμεν τὸ ἕρπον. δώσωμεν ὄβελον, ὃ
οἰκήσωμεν ὡς εἰς. δώσωμεν ἱμάτιον. καὶ κλη-
ρονομήσωμεν τὸ ἕρπον βασιλείαν. δώσωμεν ὀ-
λίγα, ἵνα λαίβωμεν πολλὰ. δώσωμεν ὡς ἄρ-
τον, καὶ τὸ πᾶν ἡνύσαμεν. δώσωμεν ὡς θυμῶν,
καὶ ληψόμεθα ἰσχυρῶς. φησὶ γὰρ ὁ Νουθεῖν
Γρηγόριος. μόνον ἀρετὴ καμᾶται βέλτε καὶ δι-
ναμῶν, μὴ ἐνδύσῃ τὸ πῶν. ἀλλ' ἐπὶ ὡς
δακρύσωμεν ἐν τῷ φιλόχρηστοι ἀδελφοί. ἵνα
σβεσώμεν τὸ ἀπελευθερῶν φλόγα. οἱ γὰρ ὡς
χαλεπὸν ὁμοῖοι. ἐκεί καὶ καταδικάζονται. οἱ
ὡς κλαίοντες, ἐκεί γελάσονται. οἱ ὡς οἰκτιζό-
μενοι, ἐκεί μακαριζήσονται. οἱ ὡς πενῶντες,
ἐκεί χορτασθήσονται. οἱ ὡς διψῶντες, ἐκεί
κορεσθήσονται. ἡνύσωμεν, γρηγορήσωμεν ὅσω δι-
ναμῶν. μὴ ἐκκακῶμεν κρούοντες καὶ ὡς κα-
λῶντες, καὶ πάντα ἀνοίξαι Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡ-
μῶν. οὗτος ἡ δόξα ὡς περὶ ἡμῶν καὶ αἰ, καὶ εἰς
τὴν αἰῶνα τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

in nobis situm est, Deo permittente, per
libertatem arbitrii; eodem pacto etiam
juste agere, in nostra potestate est, Deo
adjuvante secundum propositum. Quæ-
ramus igitur arctam viam, atque angu-
stam: per hanc enim conregnabimus: iu-
giamus vero latæ, & spatiosæ viæ ingres-
sus, quæ nobis interminabilem poenam
conciliat. De reliquo, fratres, opere-
mur bonum ex tota mente: mortificemus
cogitationes carnis, ut ne reperiamur
Christi inimici. Paulus magnus Christi
Apostolus hæc dixit: *Misereamur, demus
panem, & accipiamus coelum, demus obolum,
& habitabimus paradysum. demus vestem,
& hereditatem accipiemus Regni coelorum:*
*demus pauca, ut recipiamus multa: demus
propositum, & omne perficiemus: demus
promptum animum, & vires accipiemus.* Ait
enim Gregorius Nyssenus: *Solum virtus
labore alit potentiam, qua intentionem non
remittit, sed auget.* Lugeamus heic, Chri-
sto amabiles fratres, ut interminabilem
flammam extinguamus: qui enim heic jo-
cantur, illic condemnabuntur: qui heic
plorant, ibi ridebunt: qui heic oppro-
briis afficiuntur, ibi beati erunt: qui
heic esuriunt, ibi saturabuntur: qui heic
sitiunt, illic explebuntur. Sobrii simus,
vigilemus, quantum possumus. Ne defi-
ciamus animo, pulsantes, & obsecrantes,
& omnino aperiet Christus Deus noster.
Ipsam gloria decet nunc, & semper, &
in sæcula sæculorum. Amen.

Videtur ex
margine in
textum irre-
psisse.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ. ΛΟΓΟΣ ΨΥΧΟΦΕΛΗΣ.

E SANCTI PATRIS NOSTRI EPHRAEM, SERMO ANIMÆ UTILIS.

ΜΗ' διαπαύσῃς ὅλον τὸ χρόνον τὸ ζωῆς
σε ἐν τῇ ὁ σώματις σε φροντίδι. ἀλλ'
ὅταν πεινάσῃ τὸ σῶμα. καὶ τὸ ἔσθῃ ἀπαιτήσει,
ἐνθυμήθητι ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ τὸ ἴδιον χρεὶται
φύω. καὶ ὡς περὶ τὸ σῶμα, εἰ μὴ λάβῃ τοῖς σωμα-
τικοῖς, νεκρὰ ὅτι. καὶ γὰρ διπλῆς ὅτι ὁ ἄν-
θρωπος, καὶ ψυχὴ καὶ σῶματι. καὶ διὰ τῆς
ἐλεγεῖ ὁ Ἰησοῦς. ὁ ἐν οἰκονόμος, δὲ τὰ τῆς
ψυχῆς τῇ ψυχῇ, καὶ τὰ τῆς σώματος τῷ σώ-
ματι. μὴ μόνοι τὸ σῶμα σε θρέψῃ, καὶ ὁ ψυ-
χὴν ἀφίσης ἐρημον καὶ λιμώτην. ὡς τὸ ποι-
αὐτῆς ψυχῆς, λέγει ὁ ἀπόστολος. ἡ ὁ σωμα-
τὸν

NOli totum vitæ tuæ tempus in
cura tui corporis insumere,
sed quando corpus esuriet, & ci-
bum exposcet, cogita animam quo-
que proprio alimento egere, atque
instar corporis corporeis carentis,
perire. Etenim homo duplex est,
ex anima, & corpore: & ideo
dicebat Jesus: Tu igitur o œconome Da
quæ sunt animæ, animæ, & quæ sunt
corporis, corpori. Non corpus tuum
dumtaxat alito, animam autem desertam
relinques, atque famelicam. De
anima hujusmodi, Apostolus lo-
quitur: *Nam quæ in deliciis
est*

Ex Gouice.
ms. biblio-
thec. Augu-
ste Vindobo-
nens. clxxv.
fol. 265.

1. Tim. 5.6

est, vivens mortua est. Ne igitur finas tuam animam a fame in mortem adduci: verum alito illam sermonibus Dei, in psalmis, in hymnis, & canticis spiritualibus, in lectionibus divinarum scripturarum, in jejuniis, in vigiliis, in lacrymis, & eleemosyna, in spe, & meditatione futurorum bonorum, quæ æterna sunt, atque incorruptibilia. Hæc, atque horum similia cibis sunt, & vita animæ. Propterea

Ps. 41. 4. & magnus propheta dicebat: *Fiant lacryma mea mihi panes die, ac nocte.*

O beata anima Prophetæ David, receptaculum Spiritus Sancti, per singulos dies, ac noctes plorabat: & nos sexcentis malis obnoxii, ne ad horam quidem volumus compungi, & poenitentiam agere. O quam magnum gaudium fit in cœlo, quando homo peccator in terra luget, atque abjicit consuetudinem malam, & odit peccatum, & di-

Ps. 118. cit: *Iniquitatem odio habui, & abominatus sum. Et Ab omni via mala prohibui pedes meos.*

Ps. 101: Ne fias protervus, ut ne exosus sis omnibus. Ne tibi arrogantiam compares: ne relaxationem unquam des carni tuæ, ne animæ tuæ pondus fiat: ne abripiat blasphemia cupiditatem tuam: ne te desperatio a poenitentia excludat: ne te a cœlo divellat: ne magniloquentia occulta tua evulget: nullum tua invidia obscuret: ne dementia intelligentiam tuam excæcet: ne stultitia prudentiam tuam tenebris obruat: ne inscitia in mente tua dominetur: ne cæcus assensus discretionem tuam pervertat, aut aliud quippiam ex rebus prohibitis fallens mentem, occulte in cor tuum introeat, & captivum abducatur a Regno cœlorum. At sobrius esto, sicut scriptum est, meditando die, ac nocte, ne quando inveniat mentem vacantem a meditatione mandatorum Dei, eique superfeminet zizania infelix, & miser exul a dilectione. ipse enim vanis imaginibus itudens dies suos pertransit. Quisnam autem minime flebit hominem illum, qui a Deo longe recedit? Dico enim vobis, fratres, eum, qui non habet Dei dilectionem, ipsius esse inimicum. Non enim mendax est, qui dixit: *Qui odit fratrem suum, homicida est.* Etenim, qui charitatem non habet, amicus est diaboli, vas jactantiæ, detractorum sodalis, superbix cultor, & denique instrumentum est diaboli. Infelix, & miser, qui patientiam non possidet: qui enim patientiam non habet, a vento concutitur, injuriam non tolerat,

A λῶλα ζῶσα τέθηκε· μὴ εἴ εἰς σε τὴ ψυχὴν ἀπὸ λιμῆ νεκρωθῶναι· ἀλλὰ θρέψον αὐτὴν ἐν λόγοις Θεοῦ, ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς· ἐν ἀναγνώσμασι τῆς θείων γραφῶν· ἐν νηστείᾳ καὶ ἀγρυπνίᾳ· ἐν δακρυσιν καὶ ἐλεημοσύνῃ· ἐν ἐλπίδι καὶ μελέτῃ τῶ μελλόντων ἀγαθῶν, τῶ ἀγωνίῳ καὶ ἀφθάρτῳ. Ταῦτα καὶ τὰ ὁμοία τῷ τῷ, ἡσθὲ καὶ ζωὴ τῇ ψυχῇ· διὸ

B καὶ ὁ μέγας προφήτης ἔλεγε· ἤκηθήτω τὰ δάκρυά μου ἐμοί, ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός· ὦ μακαρία ψυχὴ τῷ προφῆτῃ Δαυὶδ τὸ δοχεῖον τῶ ἀγίου πνεύματος· καὶ ἐκάστῳ ἡμέραν καὶ νύκτα ὁκλαγε· καὶ ἡμεῖς οἱ κυρίως κακοῖς ὑπαθῶμεν, ὅτε καὶ πρὸς ὥραν μίαν θέλωμεν κατανυγνῶν καὶ μετανῶσαι· ὦ πόση χαρὰ γίνεῃ ἐν τῷ ἔρανῳ, ὅτε ἀνθρώπος ἀμαρτωλός, ὅπῃ γῆς

C δακρύσει, καὶ ἀπορίψῃ τὴ κακίαν συνήθειαν· ἔμισήσῃ τὴ ἀμαρτίαν καὶ ἔπη· ἀδικίαν ἐμίσησεν καὶ ἐβδελύξατο καὶ ὁκ τῶ πάσης οὐδὲ πονηρᾶς ἐκώλυεν τὰς πόδας μου· μὴ γίνῃ προσηγορία, ἵνα πῇ μισηθῇς ὑπὸ πάντων· μὴ σοι αὐθάδεις προξενήσῃ· μὴ δὸς ἀνέσιν ποτὲ τῇ σαρκί σου· ἵνα μὴ ῥήνῃ βάρος τῇ ψυχῇ σου· μὴ σε βλασφημία ἀρπάξῃ τὴ ἐπιθυμίαν· μὴ σε ἀπὸ

D γνώσεως ἀποκλείσῃ τὴ μετανόιας· μὴ σε ἀπονοήσῃ, ὅτι τὸ ἔρανῳ καταπάσῃ· μὴ μεγαλορρημοσύνη τὰ κρυπτά σου διαμείβῃ· μὴ βασκανία σε τινὰ ἀμωρῶσῃ· μὴ ἀφροσύνη τὴ σώσειν σε τυφλώσῃ· μὴ μωρία, τὴ φρονήσειν σε σκοτίσῃ· μὴ αἰτία τὴ εἶναι σε κυριότητα· μὴ ἀδιακεία τὴ ἀφῇσιν σε ἀμωρῶσῃ· ἢ τί ἔπειρῃ τὴ ἀπογορευθῶν, διαλαθόν τὴ εἶναι, ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὑπαισέλθῃ, καὶ ἀχμαλωτίσῃ

E σε τὴ βασιλείας τῶ ἔρανῳ· ἀλλὰ ἠῆφε, καθὼς μέγα πῃ· μελεῖν ἡμέρας καὶ νυκτός, μὴ πῶς ὄρῃ σε τὴ εἶναι σχολάζοντα ἀπὸ τῆ μελέτης τῶ ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιστρέφῃ αὐτὸς τὰ ζῆλῃνα ἁθλῖος ὁ παλαίτωρ ὁ τὴ ἀγάπης μακρὰν ὑπῆρχον· αὐτὸς γὰρ οὐνερωπολὼν πᾶς ἡμέρας αὐτὸς πῆρθετα· καὶ τίς ἐ μὴ πειθήσῃ τὴ ἀνθρώποι ἐκείνοι τὴ ἀπὸ Θεοῦ μακρὰν ὑπῆρχοντα· λέγω γὰρ ὑμῖν ἀδελφοί· ὅτι ὁ μὴ ἔχων ἀγάπην Θεοῦ, ἔχθρὸς αὐτῷ ἐστὶ· ἀφῇσῃ γὰρ ὁ εἰπὼν, ὅτι ὁ μισῶν τὴ ἀδελφὸν αὐτῷ, ἀνθρωποκτόνος ἐστὶ· ὁ γὰρ μὴ ἔχων ἀγάπην, φίλος ἐστὶ τῷ διαβόλῳ· τὴ ἀλαστονείας σκῶτος· τὴ καταλαλῆντων συνόμιλος· τὴ ὑποφθηνίας ἐργάτης· καὶ ἄπαξ ἀπὸ τῶν ὅρων γανὼν ἐστὶ τὸ διαβόλῳ· ἁθλῖος καὶ παλαίτωρ, ὁ μὴ κτηνίσκος ὑπομονῆς· ὁ γὰρ μὴ ἔχων ὑπομονὴν, ῥεπίσσει ὑπὸ ἀνέμου· ὕβρις ἐ φέρει

ρε· ἐν δὲ λήθει οὐκ ἔστι· ἐν ἡσυχίᾳ γὰρ
 σος· ἐν ὑποτακῇ ἀντίλογος· ἐν τῇ παροχῇ
 ράθυμος· ἐν ἀπαισίᾳ οὐκ ἔστι· ἐν λογισμῷ
 χείρας ἀδρόν· ὁ μὴ ἔχων ἡσυχίαν, πολλὰς
 ζημίας ὑφίσταται· καὶ ἀρετῆς ἐφαίσατο ὁ ποιῶν,
 αὐτομάτως ἔχει· μᾶλλον δὲ, πᾶς διδοχμῶν
 ἀντίκειται· καὶ τοῖς παροχῇσι, ζηλοτυποῖ· μα-
 κάριος δὲ ὁ ἀνδρῶν ἐκείνους, ὁ μὴ ραδίως ὀρ-
 γισθῆναι, ἢ θυμὸν ἐπιδοχμῶν· ὁ τὸ πνεῦμα
 δὲ ὀξύχολίας μὴ ἔχων, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐ
 πρῆξιν· ὁ ποιῶν, πᾶσι πάντων δοξάζεται·
 ἡσυχίᾳ ἀγνῶν ἐκείνους· καὶ ἡσυχίᾳ Χριστοῦ
 φιλεῖται· τὸ τῆς σῶμα καὶ τῆς ψυχῆς πάντως ὑ-
 γιάνει· ὁ δὲ τὸ ὀξύχολίας τῷ πνεύματι κρατέ-
 ματος, πολλὰς ἀφ' ἐμπεδωμένων παρὰ γὰρ ὀρ-
 γισθῆναι· καὶ ὅπως ἀδελφῶν, καὶ ταλαίπωρος ὁ ἡν-
 ὡς ἐν τῇ τοῖς παρὰ γὰρ ὀρ-
 ἀνδρῶν τῇ ἐκείνους ψυχῇ· ὡς περ πάντων τῇ ἀ-
 γασθῶν καὶ πάντων τῇ ἀρετῇ ὑψηλότερα ὅτι ἡ
 ἀγάπη, ὅπως καὶ πάντων ἀμαρτιῶν, βαρυτέρα
 ἐστὶ, τὸ μισῆναι τὸν ἀδελφόν· ὁ γὰρ μισῶν τὸν ἀ-
 δελφόν αὐτοῦ, μῆτις ἐν τῷ θανάτῳ· καὶ ὁ ἀπο-
 φερόντας μισῶν, καὶ ὁ μισῶν τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ, ὅς
 τὸ χαλεπὸν τῶν τοῦ Θεοῦ κατακρηθῆσιν· ἐ-
 πεὶ δὲ ἐν ἀμαρτίᾳ, μὴ τὴν πᾶν ἐκατέρω κατ-
 ῆσαν ἀνάγκη· ἀλλὰ πᾶν κατηγορηθῆναι καὶ δια-
 βληθῆναι, οὐ καταγίνωσκε τὸ γινώσκον· καὶ τῇ
 ὁμομολογήσει παρὰ γὰρ, καὶ μὴ ἀρχιμῶν· ἐρ-
 γάζεσθαι τὰ κατὰ γινώσκον σε, καὶ εἰς τὸν ἅγιον· ὡς
 τὸ πᾶν ῥήματα τὰ δικαιοσύνην σε ἀρχιμῶν; εἰ-
 πὲς ὅτι· ἵνα μὴ ἐκείνους ὡς μὴ θέλων, ἢ
 γὰρ ὁμομολογία τῇ ἀμαρτημάτων, ἀφαισίου ῥή-
 ματι τῇ τλημελετημάτων· μὴ γὰρ ἐπειδὴ αἱ τοῖς
 κατὰ γινώσκον, ὅχι· ἀλλὰ βυθόμας ἡμᾶς ὅς
 ἀφαισίου ἐλθεῖν τῇ ἐπιμαρτυρίᾳ, ἀφ' ὅς ὁμομολογίας·
 μὴ βαρύνει καὶ ἐπαχθεῖς ἐπιζητῆ παρ' ἡμῶν ὁ
 Θεός· σιωπῶν κατὰ γινώσκον· λογισμῶν κατὰ γινώσκον·
 ὁμομολογίας πᾶσιμα· παρὰ γὰρ ἐπὶ ποῖν ἐ-
 πιπετακῶν· καὶ τὸ πᾶν ὁμομολογίας, συγγνώ-
 μῳ μὴ αἰτεῖν τῇ ἡμαρτημάτων, ἀσφαλείαν δὲ ἀ-
 κριβῆν εἰς τὸ ἔλθιν· πᾶσι πᾶσι βέλτιον, ἐν τῷ
 δα μὴ θρηνεῖν καὶ ὀδυρεῖσθαι τὸ βραχὺ τῶν τοῦ
 παρὰ γινώσκον βίον· ἢ ἐν ταῦτα γελάσαντας, ἀ-
 πελθεῖν ἐκείνους, κολασθῶντες, εἰς ἀνάστα ἀ-
 λῶς· ἀλλ' ἀρχιμῶν καὶ ἐρυθρίᾳ τὰ ἀμαρτήμα-
 τα εἰπῶν, τὸ ἀμαρτάνειν μᾶλλον ἀρχιμῶν, καὶ
 μὴ τὸ ὁμομολογίας· ποιήσιν τῷ λογισμῷ· ἀν-
 μὴ ὡς ὁμομολογήσῃ, ἐκείνους εἰς μέσον τῷ θεῷ
 τὸ οἰκουμενῆς, ἀπαντα ὁμομολογήσῃ· ὅπως
 πλέον

A rat, in tribulationibus negligens est, in
 subjectione querulus, in obedientia con-
 tentiosus, in orationibus segnis, in re-
 sponsonibus tardus, in controversiis for-
 tis. Qui patientiam non habet, multis
 detrimentis subicitur, & fieri non potest,
 ut virtutem capeffat, qui est hujusmodi:
 imo potius probatoribus viris adversatur,
 ac proficientium obrectator est. Beatus
 vero ille homo, qui non facile irasci-
 tur, aut iracundiam cohibet, qui spi-
 ritum ferventis bilis non habet, Spiritum
 Sanctum non exacerbat: qui talis
 est ab omnibus commendatur; laudatur
 ab Angelis, & a Christo diligitur. E-
 jusmodi hominis corpus, & anima sem-
 per recte valent. At qui iracundia
 spiritu facile commovetur, saepe ob rem
 nullius momenti irascitur. Et re vera
 infelix, & miser est, qui in hisce re-
 bus succumbit. Qui iracundus est, suam
 occidit animam. Quemadmodum omni-
 bus bonis, cunctisque virtutibus dile-
 ctio sublimior existit: ita omnium
 peccatorum est gravissimum, odiffe fra-
 trem. Qui enim fratrem suum odio ha-
 bet, manet in morte. Et qui defrau-
 dat mercedem, & qui odit fratrem
 suum, ad crudelem locum homicidæ con-
 demnabuntur. Quum igitur peccaveris,
 minime ab alio accusationem expectes;
 verum antequam arguaris, & infimu-
 leris, facta tu condemna, atque ad
 confitendum accede, neque pudeat te
 coercere, quæ te dedecore afficiunt,
 neque erubescas. Nunc autem verba,
 quæ te justum faciunt, vereris? Dici-
 to heic, ne ibi dicas, tanquam no-
 lens. Nam peccatorum confessio, exter-
 minatio fit delictorum. Non enim quia
 ignorat, scire vult. Minime. Verum
 vult, ut nos errata sentiamus per
 confessionem. Non grave aliquid, mo-
 lestumque a nobis exposcit Deus, con-
 tritionem cordis, cogitationum com-
 punctionem, confessionem lapsus, per-
 severantiam laboriosam, ac diuturnam;
 post confessionem vero veniam poscere
 peccatorum, cautionem autem in poste-
 rum diligentissimam. Quanto igitur me-
 lius est heic quidem lugere, ac lamentari
 per breve hoc tempus, & temporalem vi-
 tam; quam heic ridendo, eo abire punien-
 dos in sæculum sæculi? Sed pudore af-
 ficeris, atque erubescis peccata manife-
 stare? Erubescere potius peccare, non
 confiteri. Finge cogitatione: si modo
 non confitebitur, ibi in medio ter-
 ræ theatro omnia confitebuntur: ubi
 amplior

amplior castigatio, ubi major ignominiae poena? Effrænate, atque impudenter agimus: quum autem confiteri oportet, tunc pudore suffundimur, ac in aliud tempus rejicimus. Neque enim dedecus est, si confiteamini peccata, sed iustitia, & virtus. Nisi iustitia, & virtus esset, mercedem confessio non haberet. Audi quid dicat: dic ergo tu primus peccata tua, ut iustificeris. Neque enim ideo jubet confiteri, ut puniaris, sed ut tibi ignoscatur. Faciamus igitur inquisitionem diligentem non modo operum, verum etiam verborum, & cogitationum, atque excutiamus accurate, quomodo quisque singulis diebus se gessit, & quale peccatum in unoquoque perpetratum est, & quifnam male consumtus fuit, & qui motus, idest cogitatio nos excitavit ad commotionem minime bonam: curemusque pro ratione peccatorum poenitentiam etiam ostendere: animadvertamus in conscientiam, atque acriter eam increpemus, ne audeat amplius, postquam resurrexit, incidere rursus in illud peccati barathrum, veriti prioris plagæ cruciatum. Habeto igitur in conscientia libellum, ac quotidie errata scribe, singulisque diebus libellum adducito in medium, & recense tum bona, tum mala, quæ fecisti, & recordare ignei fluminis, atque irrequieti vermis, & immitis tartari: ut poenarum timore bonum addas, & mala tollas. Lugeamus ante tempus; ne strideamus eo tempore, ploremus tempestive. Hoc sacrificium acceptabile est apud Deum. Hac aqua homo irrigatus, fructus facit. Aqua ista pulvis abluatur; hac aqua ignis extinguitur, tenebræ illustrantur, vincula resolvuntur, aberrantes convertuntur, universi salvi fiunt, Deus glorificatur. Hac aqua etiam Petrus admissas in se sordes abluir: egressus enim foras, flevit amare.

A πλέον ἢ κόλασις; ὅπως μείζων ὁ πῦρ ἀδείγματος; ἰταμὸς καὶ ἀναισχύντως παρήγορον. ὅταν ᾖ ὁμολογήσας δέη, τότε ἀναισχύντως καὶ ἀναβάλλομαι. ὅς γὰρ ἐστὶν ἀναισχύντος. ἐάν ὁμολογήσῃτε τὰ ἀμαρτήματα, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ ἀρετὴ· εἰ μὴ δικαιοσύνη καὶ ἀρετὴ ᾖ, οὐκ ἂν μισθὸν ἔχει ἡ ὁμολογία· ἀλλὰ τί φησὶ· λέγει ἐν τοῦ πῦρος τὰς ἀμαρτίας σου· ἵνα δικαιοσύνη· μὴ γὰρ ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ κελθεὶς ὁμολογήσας, ἵνα κολάσῃ· ἀλλ' ἵνα συγχωρήσῃ· ποιήσωμεν ἐν ἀκρίβει ἡμέτεροι, μὴ τοῦ τῷ πατρὶ ἀντιθέμενοι, ἀλλὰ καὶ τοῦ τῷ ῥημάτων καὶ ἐνθυμήσεων· καὶ ἡμετέροις ἀκρίβως· πῶς ἑκάστος ἑκάστη πρὸς ἑλπίδα ἡμέρας καὶ ποῖον ἀμαρτήματα ἐν αὐτῷ διεπαράχθη· καὶ ποῖος ἐδάπανη κακῶς· καὶ ποῖον κίνημα ἦεν ἐνθυμήματα, οὐκ εἰς ἀγαθὸν κίνησιν ἡμεῖς διήγαγε· καὶ ἀποδάσωμεν καὶ τὸ ἀναλογίαι τῷ ἡμαρτημάτων, καὶ τὸ μεταίτιας ὁποδεῖξας· κολάσωμεν δὲ συνηδὺς, καὶ σφοδρῶς αὐτῷ ἐπιτημῆσωμεν· ὥστε μηκέτι πλημῆσαι μὴ τὸ ἀνάσσειν, εἰς ἑκείνο πάλιν τὸ τὸ ἀμαρτίας ἐμπεσεῖν βαρύνον, δεδαικότες τὸ βάσανον τὸ παρὰ τὴν πληγὴν· ἔχει πίνω βιβλίον ἐν τῷ συνηδόντι, ὃ γράφει τὰ κατημερινὰ ἀμαρτήματα καὶ κατ' ἐκαστὸν ἐν μέσῳ αὐτοῦ τὸ βιβλίον· καὶ ἀναλογίῃ τὸ ἀγαθόν, ἢ τὸ ποιητόν, ὃ ἐργάσω· καὶ μνησθῇ τὸ πύκνιον ποταμὸν· τὸ ἀκούμηνον σκώλυκα· τὸ πικρὸν ἄδω· ἵνα τῷ φόβῳ τῷ κολάσει, τὸ ἀγαθὸν παρὰ τῆς, καὶ τὸ ποιητόν ἀνέλῃ· δακρύσωμεν παρὰ καρδίας· ἵνα μὴ ἐρύξωμεν ἐν καρδίᾳ, κλαύσωμεν ἐν καρδίᾳ· ταύτη τῇ θυσίᾳ, θύαρεται ὁ Θεός· τὰ τῷ τῷ ὕδατι ἀρδόμενος ὁ ἄνθρωπος καρποφορεῖ· τὰ τῷ τῷ ὕδατι, ὃ χεῖς ὑπὲρ τῆς· τὰ τῷ τῷ ὕδατι, τὸ πῶς σβέννεται· τὸ σκότος φαιδρύνεται· οἱ δεσμοὶ λύονται· οἱ πεπλανημένοι· ἐπιστρέφουσιν· οἱ πάντες σώζονται· ὁ Θεὸς δοξάζεται· τὰ τῷ τῷ ὕδατι καὶ πέτρος, καὶ προσκυνοῦμεν αὐτῷ ῥύπον, ἀπέπλυνται· ἡμεῖς γὰρ ὅτι, ἐκλαύσε παρὰ τῆς.

F

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ,
ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ,
ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΥΞΕΩΣ.

A

SANCTI EPHRAEM.

DE POENITENTIA,
ET COMPUNCTIONE.

Α Δεσφοί μου ἀγαπητοί, ἕως καρὸν ἔχο-
μεν· κλαύσωμεν εἰς τὸ πρὸς διχὺν ἡμῶν.
ἵνα ῥυσεῖ ἡμᾶς ἐν τῷ κλαυθμῷ· κλείνῃ ὁ Κύ-
ριος, ὃ ἀτελευτήτως καὶ βρυγμῷ τὸ ὀδόντων, ὃ
τὸ πυρὸς τὸ γεέννης· καὶ χαροποιήσῃ ἡμᾶς ἐν τῇ
ἀτελευτήτῳ ζωῇ. ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη
καὶ στεναγμός· ὅπως οὐκ εἴη θάνατος καὶ ἀφ-
θορὰ· ἀλλὰ δι' ὅλην χαρὰν, καὶ ἀφροσύνην, ὃ
ἀγαλλίασις, καὶ τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ, ἃ ἡτοίμασεν
ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσι αὐτὸν· μακάριος καὶ τει-
μακάριστος, εἴ τις καταξιώθῃ τῇ ἀγαθῇ κλεί-
νῳ· ὁ δὲ ἰσχυρὸς καὶ παλαίμαχος ὁ ὑπερέμμενος αὐτῷ· λέ-
γει γὰρ ὁ Κύριος· τί ὀφελήσῃ ἄνθρωπος, εἰ
τὸ κόσμος κερδήσῃ· καὶ τὸ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιώ-
θῃ· μὴ εἴ γλυκαίνῃ ἡμῖν ὁ αἰὼν ἔτος ὁ πονη-
ρὸς καὶ μέτατος· ἵνα μὴ πικραίνῃ ἡμῖν τὸ πρὸς
ἐκεῖνο τὸ ἀκείμητον· καὶ ὁ σκόληξ ὁ αἰώνιος καὶ ἰο-
βόλος· ἀνάηψω ὡς ὀκνηρὸν, καὶ μίμησαι ἐν τῇ
ζωῇ σου τὸν Χριστόν· ἵδὲ τὴν μὴ σὺ ὄντας· πῶς
ἀγωνίζοι, καὶ σωθῶν εἰς τὸ εἰσὶν σωτηρίαν·
πῶς αἱ λαμπάδες αὐτῶν φαύλαι, καὶ τὸ εὖρος
αὐτῶν αἰεὶ ὑμνεῖ τὸ ἀθάνατον Θεόν· μὴ τὴν με-
τεωρομένης μίμησαι· ἀλλὰ τὴν ἀγωνιζομένης·
μὴ τὴν βρυγνύσας· ἀλλὰ τὴν ησθύνουσαν· μὴ
τὴν γελοῦσαν· ἀλλὰ τὴν κλαίονταν· μὴ τὴν
βαλίζονταν· ἀλλὰ τὴν πρὸς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρομένης· μὴ τὴν
καταγελοῦσαν ἄσματα δαμόνων· ἀλλὰ τὴν ψά-
λλονταν τὰ λόγια τὰ πνευματικά· μὴ τὴν κιθα-
ρίζονταν· ἀλλὰ τὴν ἀναγινώσκονταν· μὴ ζηλώ-
σης τὴν πλετώνταν· ἀλλὰ τὴν ταπεινὴν τῷ
πνεύματι· διχαίσει τὸν Κύριον μὴ τὸν Δαυὶδ·
ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν, ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ
Κύριος· μὴ ἀγαπᾷ τὸν τρυφάν· ἀλλὰ τὸν κακο-
παθεῖν· μὴ τὴν μεθύονταν· ἀλλὰ τὴν πᾶν-
τος καὶ διψῶνταν· μὴ ἴδῃς μαχημένης· ἀλλὰ ἴδῃς
εἰρηνεύονταν· μὴ τὴν ἀπεινοῖς· ἀλλὰ τὴν εἰρη-
νεύονταν καὶ τὴν ἐλεήμονας· μὴ τὴν θρασῆς·
ἀλλὰ τὴν πραεῖς· μὴ συνωλιζέμεθα λοιδορῶν·
ὅτι λοιδοροὶ βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι·
μὴ δέποτε συμφιλιάξῃς μὴ ἀρετικῶν· μὴ συμ-
φάγῃς· μὴ συμπίῃς· μὴ συνοδοὶ πόσεως·
μὴ εἰσελθῇς εἰς οἶκον αὐτῶν· μὴ εἰς ἐκκλησί-
αν· πάντα γὰρ ὅσα εἰσὶν, ἀκάθαρτα εἰσὶν· κα-
τὰ τὸν
Tom. III.

F Ratres mei dilectissimi, dum
tempus habemus, lugeamus in
oratione nostra, ut liberet nos ab
illo gemitu Dominus, qui finem
non habet, atque a fridore den-
tium, & ab igne gehennæ, gra-
tosque nos faciat in vita sine
termino, unde effugit dolor, moe-
ror, & suspiria, ubi non est
mors, & corruptio, sed per omnia
gaudium, & lætitia, atque exultatio,
& reliqua bona, quæ præparavit
Deus diligentibus se. Beatus, ac
beatissimus, qui dignatus fuerit illis
bonis: infelix, & miser, qui ipsis pri-
vabitur. Ait enim Dominus: *Quid
proderit homini, si mundum lucretur,
& detrimentum animæ suæ faciat.* Ne
igitur dulce sit nobis sæculum hoc ma-
lum, ut ne nobis amarus sit ille ignis
inextinguibilis, & vermis æternus, &
venenatus. Ad sobrietatem redi, o
piger, atque in vita tua Christum imi-
tare. Aspice eos, qui tecum sunt,
quomodo decertant, atque ad propriam
salutem incumbunt. Quomodo eorum
lampades splendide sunt, atque ipsorum
os semper laudes canit Deo immortalī.
Noli elatos imitari, sed in agone pugnan-
tes: non qui delicias, sed qui jejunia
sectantur: non qui rident, sed qui plo-
rant: non qui tripudiant, sed qui orant:
non qui cum risu carmina dæmonum
cantant, sed qui psallunt eloquia spi-
ritalia: non qui citharas pulsan, sed
qui lectioni dant operam: ne amule-
ris ditesceres, sed humiles spiritu.
Gratias age Domino cum Davide,
quod in humilitate nostra Dominus
recordatus est nostri. Noli diligere
delicias, sed perpeffiones, non ebrios,
sed famelicos, sitientesque: non qui
contendunt cum humilibus, sed pacem
sequuntur, & misericordiam: non fero-
ces, sed mites. Ne versemur cum con-
viciatoribus, quia maledici regnum Dei
non possidebunt. Nunquam amicitiam
ineas cum hæreticis, neque manduces, ne-
que bibas cum iis: minime cum illis
iter facias, neque ingrediaris illorum
domum, neque ecclesiam: omnia enim
quæcumque habent impura sunt. Quem-
admodum
A a a

Ex Cod. ms.
Bibliothecæ
Augustæ
Vindobo-
nensis trige-
simo quarto-
seu sexa-
gesimo ter-
tio.

Marc. 8.

Tit. 1. 15. admodum loquitur Paulus: *Coinquinatis, & infidelibus nihil est mundum, sed inquinata sunt eorum mens, & conscientia.* Muni igitur animam tuam, dilectissime: noli amicus esse hæreticis, ne particeps fias societatis eorum: quia, sicut dixit Dominus, non habent remissionem peccatorum, neque in hoc sæculo, neque in futuro: profecto ne ii quidem, qui cum illis versantur. Unusquisque enim metet, quod seminavit. Vide, frater, ne inimicitiam habeas cum aliquo, si fieri potest, neque horam unam, neque dormias unquam, simultatem cum aliquo exercens: ne forte nox alium ab alio sejungat, & invenias inexorabile iudicium. Nunquam cesses orare, quando potes in faciem, quando minime potes, ora in spiritu. Ne expectes diem Dominicam, neque loci differentiam, neque Ecclesiam: verum ubicumque extiteris, sive in campo arans, sive ambulans in via, sive oves pascens, sive in domo tua dormias, ab oratione tua ne defistas. Vide igitur, dilectissime, ne inimicitiam habeas: non enim admittit Deus orationem eorum, qui proximo suo non ignoscunt. Cave ne venena facias, neque incantationes, neque divinationem, neque amuleta, neque ab alio parata gestes. Non enim sunt præsidia, sed supplicia. De his loquitur Isaias Propheeta: *Va qui scribunt, injustitiam scripserunt.* Tu autem, ut fidelis, hæc fuge, habens veritatem, & salutarem, vivificamque Crucem, atque in ipsa Dominum clavis affixum, qui custodit omnes diligentes Crucem immaculatam, ac vivificantem. Cui gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Isa. 10. 1.

A θως λέγει ὁ Παῦλος. ὅτι τοῖς μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις, ὁδὸν καθαρὸν. ἀλλὰ μερίαν αὐτῶν ὁ νόμος καὶ ἡ σωτηρία. ἀσφαλίζου ἐν τῇ ψυχῇ σου ἀγαπητέ. μὴ συμφιλιάζης ἐρεζικοῖς· ἵνα μὴ συγκοινωνήσῃς τῇ κοινωνίᾳ αὐτῶν. ὅτι γὰρ, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος. ὅτι ἔχουσιν ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἀμαρτιῶν. ὁδὸν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ὁδὸν ἐν τῷ μέλλοντι. δηλονότι ὁδὸν αἱ συμμυρομένοι αὐτοῖς. Ἐκαστος γὰρ δειλὸς ὁ ἑαυτοῦ. βλέπεω ἀδελφε. μὴ ἔχει ἔχθραν κατὰ ἱνός. εἰ δυνάτον, μὴτε ὥρᾳ μίαν μὴ ποτὲ κοιμηθῇς, ἔχθραν κατὰ τινος ἔχων. μὴ πῶς ἀποχωρήσῃς ἢ νύξ ἀπὸ ἀλλήλων, καὶ διρῆς ἀποστάτητον κείμῃ. μὴδέποτε πάσης πωροδολογίας. ὅτε δύνῃσαι ὅτι πωροσώποι. ὅτε ὁδὸν δύνῃσαι, διὲς καὶ ἀγνοίαν. μὴ ἀναμείνης κυριακῇ, μὴ πῶς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, μὴ ἔκκλησιαν. ἀλλ' ὅπως δ' αὖθις διρῆς, εἴτε ἐν ἀρχῇ ἀροβίῳ, εἴτε ἐν ὁδῷ πεπατῶν, εἴτε πωροδολογίας, εἴτε ἐν τῷ οἴκῳ σου καθύδνης, τῆς πωροδολογίας σου μὴ ἀποστής. ὥρα ἐν ἀγαπητέ. μὴ ἔχει ἔχθραν. καὶ εἰ πωροδέχῃ ὁ Θεὸς πωροδολογίας μνησικακώματος τῶν πλησίων αὐτοῦ. φύλαττε τὴν μὴ ποιεῖν φάρμακα, μὴ γοήτεια, μὴ ματεῖαν, μὴ φυλακτήρια. μὴ ἄλλας ποιεῖν φορέσεις. εἰ γὰρ εἰσὶν φυλακτήρια. ἀλλὰ δεσμοτήρια. πᾶσι τούτοις λέγει Ἡσαΐας ὁ πωροφῆτης. καὶ τοῖς γραφῶσι πονεῖαν. γραφῶσι. σὺ δ' ὡς πιστὸς, ταῦτα φθῶν. ἔχων τὴν ἀλήθειαν, καὶ σωτήριον καὶ ζωοποιῶν σαυρόν. καὶ τῷ μὴ αὐτῷ πωροσπλωθέντα Κύριον. ὅς τις φυλάτῃ πάντας τὸς ἀγαπῶντας τὴν ἀχραντίνην καὶ ζωοποιῶντα σαυρόν. Ὡς ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἐν παντὶ αἰῶνι. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ,

ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕ-
ΩΣ· ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ Η-
ΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

A

SANCTI PATRIS NOSTRI

EPHRAEM SYRI,

SERMO

DE POENITENTIA, ET
JUDICIO, ET IN SECUN-
DUM ADVENTUM DOMINI
NOSTRI JESU CHRISTI.

Α Γαπητοί· νυκτός καὶ ἡμέρας πρὸς τὴν ἐσχάτην
ἀποβλέποντες ὥραν· καὶ μὴ ἐπιλάθεσθαι
τὴν μηδέπω σβεινυμένην φλογός, ὃν ἡ φλὸς ὅτι
ἔσονται ἡμεῖς ἀδελφίῳ ἔσω· Θεὸς γὰρ
ὀνομαζόμενος, φονεὺς τῶν δαίμονων· ὅπου
ἡ φλὸς, καὶ ὁ Θεός· ὅπου ἡ πᾶς ἀποβόλι-
κα ἄσματος, καὶ ὁ ὅρμη τῆς Θεοῦ· καὶ ὅπου
ἱερὰ βιβλίοι καὶ ἀνάγνωσις, καὶ ἀφροσύνη δι-
κῶν, καὶ σωτηρία ψυχῆς· ὅπου ἡ κισθάραι καὶ
χοροὶ, καὶ σκοτισμός ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὅ
τῆς ἀποβόλις ἐορτή· τί τὸ ὄφελος ἀγαπητοί,
εἰδεῖν πρὸς ὥραν χορεύειν καὶ πανηγυρίζειν· καὶ
δεῖν ὃν κολάζεσθαι εἰς τὰς αἰῶνας· ἐπισημαίνοντες ὅτι
ὁ δὲ ἡμεῖς ὀφελήσονται τὰ πέρας τῆς γῆς ἐν τῇ
ὥρᾳ ἐκείνῃ· ἐνδυνησώμεθα ἀδελφοί, ὅτι ἐκεί-
νους διὰ τὴν βοήθειαν τινὰ· ἀλλ' ἐκαστος τὸ
ἴδιον βαρύνων, ἵστα· ἐκδεχόμενος τὴν ἀπο-
φασιν τῆς μέλλουσας ἐλθεῖν κατ' αὐτὸν· ταῦτα καὶ
νῦν ἔχοντες ἀγαπητοί, σωφρόνως, καὶ δικαίως,
καὶ ὁσέως ζήσώμεθα ἐν τῇ νῦν αἰῶνι· ὡς ὁ ἀπο-
στολος ἐδίδαξε· καθαρῶς ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς
μολυσμῶ, σαρκὸς καὶ πιδύματος· ἀποδώμεθα τὰ
ἔργα· τῶν σκότοις, καὶ τὰ τῶν ἐξῆς ἀχίματα· μη-
κέτι πεπατισσώμεθα, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔστη
πεπατῆ· ἐπιτελώμεθα τὰς τῶν ἀγίων μετὰς ἀνε-
λοιπῶς, μνημονεύοντες πάντων τῶν ἐν ἀδυναμίας,
χρήρων καὶ ὀρφανῶν, ξένων, πτωχῶν, καὶ τῶν ἐν
φυλαχαῖς· τοῖς ἐν ἐρημίᾳ καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαί-
οις, καὶ τῶν ὅπως τῆς γῆς· τὰς ἐορτὰς τιμῶμεθα,
ἐορταζόντες· μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θεϊκῶς·
μὴ κοσμικῶς, ἀλλ' ὑπερκοσμικῶς· μὴ ἐθνικῶς,
ἀλλὰ χριστιανικῶς· μὴ πόρνευρα τεφανώσώμεθα·
μὴ χοροῖς συσπώμεθα· μὴ αὐλαῖς καὶ κισθάραις
τῆς ἀκολῶς ἐκδηλήσώμεθα· μὴ ἱμάτια μαλακὰ
περιβαλώμεθα, μὴ χρυσοῦ περιλάμψαι, μὴ
κόμης καὶ μέθης, καὶ κοίτης, καὶ ἀσελγίας·

Tom. III.

ἀλλὰ

Dilectissimi, nocte, ac die extre-
mam respiciamus horam, neque
obliviscamur flammæ, quæ nunquam
extinguitur. Indefinenter sit psalmus in
ore nostro. Nomen enim Dei fugat dæ-
mones. Ubi psalmus, ibi est Deus: ubi
autem diabolicæ cantiones, ibi & ira
Dei: & ubi sacra Biblia, & le-
ctio, ibi justorum gaudium, atque
animæ salus: ubi vero citharæ, &
chori, ibi obscuratio virorum, & mulie-
rum, & diaboli festum. Quæ utilitas,
dilectissimi, heic ad horam choreas duce-
re, ac conventus celebrare, ibi vero cru-
ciari in sæcula? Cogitemus nihil nobis
profuturos terminos terræ in illa hora:
intelligamus, fratres, neminem ibi posse
ulli opem ferre; sed unumquemque pro-
prium ferendo, ad stare expectantem sen-
tentiam pronunciandam contra se. Hæc
in mente resolventes, fratres, caste,
& juste, pieque vivamus in præsentī sæ-
culo, ut Apostolus docuit. Expurgemus
nosmetipsos ab omni inquinamento car-
nis, ac spiritus: abjiciamus opera te-
nebrarum, & gentium habitus: non
amplius ambulemus, sicut & cæteræ gen-
tes ambulant. Celebremus Sanctorum me-
morias, assidue memores omnium, qui im-
potentes sunt, viduarum, & orphanorum,
peregrinorum, pauperum, eorumque, qui
in carcere detinentur; qui in solitudinibus,
& montibus, & speluncis, & in forami-
nibus terræ. Festa honoremus, celebra-
do illa non ambitiose, sed divine; non
instar mundanorum, sed coelestium, non
more gentium, sed christianorum.
Ne vestibula coronemus, ne choros du-
camus, ne tibiis, ac citharis aures
effeminemus: minime vestes molles
induamus; nec auri fulgore, nec
commensationibus, neque ebrietatibus,
nec cubilibus, neque impudiciis,

A a a 2

verum

Ex Codice
ms. Bibliot.
Augustin.
debon. 32.
p. 106.

Vid. Tom.
II. Græco-
Latin. pag.
248.

Α ἡμὰ ταῦτα πάντα Ἐλλήσοι πρῆσσωμεν καὶ Ἰουδαίοις· ἡμεῖς δὲ τῷ τιμῷ καὶ ζωοποιῷ σαυρῷ παρ' οὐρα φεφανώσωμεν, λέγοντες μὲν ἔσ' ἀποστό-
λος· ἐμοὶ μὴ ἦροιο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ
σαυρῷ ἔσ' Κυρίῃ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ· καὶ ὅτι
τῷ θυρῶν τ' τίμιον σαυρὸν ἐνχαράτημεν, καὶ
ὅτι ἔσ' μετώπῃ, καὶ ὅτι ἔσ' εἴσοις, καὶ ὅτι τῷ
σώματος· καὶ ὅτι πᾶν μέλος ἡμῶν, τῷτοι ἐν-
Β σημειώμεθα· ὁ ἀήτητοι ὅπλον τῷ χειριστῶν,
τ' νικητὴν ἔσ' θανάτου, τ' ἐλπίδα τ' πίστεως, ὁ
φῶς τ' φάτις τ' ἀνοικτὴν ἔσ' πρῶτος, τ' τῷ αἰρέ-
σειν καθαρῶν· ὁ φερέμεν τ' πίστεως· ὁ μέγα
φυλακτήριον, καὶ καύχημα τ' ὁρῶσόν· τῷτοι ἀ-
δελφοί, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ νύκτα, καὶ ὥρα,
καὶ ἐν μὴν μὴ ἀφελίπων ἐν παντὶ τόπῳ φεφε-
ρόμενοι χωρὶς αὐτῶν μηδὲν ἐπιτελέσωμεν· ἀλλὰ καὶ
Γ κοιμώμενοι, καὶ ἀνιστάμενοι, καὶ ἐσθίοντες καὶ πίνοντες,
καὶ ἐργαζόμενοι, ἔσ' ὁδύοντες· καὶ ποταμῷ ἀφ-
βαίης· καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ πλέεις· πάντα τὰ
μέλη σου τῷ ζωοποιῷ σαυρῷ κατακόσμησον· ἔσ'
ἐν φεφελῶσιν πρὸς σὲ κακὰ· τῷτοι θεωρεῖσαι
πᾶσαι ἐναντίῳ δυνάμεις, φεῖταισαι ἀποχωρεῖ-
σαι· ἔσ' οἰκουμενὴν ἡγίασει· ἔσ' ὁ σκοπὸς
ἡφάνησεν, ἔσ' ὁ φῶς ἐπαυγήγει· ἔσ' τ' πλά-
Δ νῦν κατέβαλεν, σιωπῶν ἀπὸ αἰατολῶν ἔσ' διου-
σῶν, ἔσ' βορρᾶ, ἔσ' νότος, ἔσ' εἰς μίαν ἐκκλησί-
αν, ἔσ' μίαν πίσιν, ἔσ' ἐν βάπτισμα, ἐν ἀγάπῃ
σιωδῶν· ὁ ἀκαταμάχητοι τεῖχος τ' ὁρῶσόν·
ποῖον σῶμα ἄξιον ἐγκομιάσει ὁ νικοποιῶν
ὅπλον ἔσ' βασιλέως Χριστοῦ· ἔσ' ὅστις ὁ παγεὶς
ἐν τόπῳ κρανί· ἔσ' ἐβδὺς ἀλάσσει τ' βόρῃ τ'
ζωῆς ἡμῶν· ἐν τῷ τῷ ἡμῶν ὅπλῳ Χριστοῦ ὁ
Θεὸς ἡμῶν διέρρυξε τῇ παγφάγῃ γαστέρα ἔσ' ἄ-
δαν, ἔσ' ὁ πολυμήχανον τῷ ἀβόλῳ ἐνέφραξε
σῶμα· τῷτοι ὀπλησάμενοι οἱ μακάριοι ἀπόστο-
λοι, πᾶσαν τὴν δυνάμιν ἔσ' ἐχθροῦ κατεπά-
την· τῷτοι φεβαλλόμενοι ἀντὶ θώρακος οἱ
φρατιῶν ἔσ' Χριστοῦ μάρτυρες, πᾶσας πᾶς
ἐπινοίας ἔσ' ἀβόλους κατήργην· τῷτοι βασιλῶν-
τες οἱ τ' κόσμοι ἀποταξάμενοι, μὲν πολλῆς χα-
ρᾶς καὶ φεθυμίας ἐν ὅρεσι καὶ ἀπηλάροις κατα-
μόνας ποιῶν· ὡς τ' ἀμεβήτη φιλανθρωπίας ἔσ'
Θεοῦ· τῷτοι ἀγαθὰ ἐδορήσατο ἀφ' ἔσ' τιμίου
αὐτῶν σαυρῶν, ἵνα ἡμῶν τῷ ἀνθρώπῳ· αὐτοὺς πᾶ-
σιν ἐν τῇ σιωπείᾳ ἔσ' κόσμος, ἐν τῇ ἔσ' Κυρίῃ
δωτέρῃ πρῶτος φεφῶς μέλλει ἀναφανεῖται ἐν
τῷ ἔσ' μὲν δόξης ἀγῶν καὶ πολλῆς φρατιᾶς
ἀγγέλω· τῷς μὲν ἐχθρῶν ἐκφοβῶν ἔσ' θλίβων·
τῷς δὲ πιστῶν χαροποιῶν ἔσ' φωτίζων· ἔσ' τ' πρῶ-
σιαν

σίαν μνηύων τὰ ἔσχατα βασιλείας· ἔπειτα μὲν
 τῷ τιμίῳ σταυρῷ, ταῦτα ἔτι πλείονα τέτρω-
 μῶν ὅ τε τῶν γούν τὰ ὀπίθαι ἐρχόμενα ποδα-
 πὰ; ὑπὲρ λόγον πάντα, καὶ νοῦν καὶ ἐννοίαν ὑπερ-
 βάλλονται, καὶ πᾶσι ἀκόλῳ ὑπερκαταπλήθονται.
 Οἱμοὶ ἀδελφοὶ ἀγαπητοί, ἐμνήθην τῇ ὥρᾳ ἐκ-
 εἶναι καὶ ἐξέρχεται. ἔκ τινος πολλῆς φόβου ἡ ἐκ-
 λήθην ἐν ταῦτα καταπαύσαι τὸν λόγον, ἐνθυμέ-
 μως τὰ μέλλοντα ἀποκαλύπτειν ὀπίσω τῷ
 σταυρῷ. τίς γὰρ ταῦτα διηγέσεται; καὶ τίς τολ-
 μήσει ἱεραῖν, ποῖον ὅσον ἀπαγγελεῖ; ἔτι
 ποῖα γλώσσα φερέσεται; ἢ ποῖα φωνὴ δηλώσει;
 ποταπὴ ὅτι ἀκοὴ χωρήσει ἀκούσαι ἐκείνα ἅπαντα
 οἱ οὐρανοὶ ὑπενεγκεῖν δύναται; ποῖα γὰρ
 μεγάλα ἔσονται θαύματα, ὅτε ἐγγίνομαι ἐν
 ὅλῳ τῷ κόσμῳ, ὅτε ἐγγίνομαι. καὶ ἄρτι μὲν πολ-
 λάκις· εἰς ἀσραπὴν ἢ ἐκρηκτικῇ, βανωτέρα ἡτοι-
 ταί, πάντας ἐκτρέφει, ἔτι πάντες εἰς γλῶσσαν ἐπι-
 κληόμενοι, δεδοικότες φερέσεται. πῶς ὑπενεγκο-
 μὲν τότε; ὅταν ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος,
 φοβερόν κεκραγένης, καὶ ἱεραρχίας τῆς ἀπὸ
 αἰθέρος ἐπικουμηνόμενης, δικαίης καὶ ἀδίκους. τότε
 πάντα τὰ ὅσα τῇ ἀνθρώπινης φύσεως ἀκούσονται
 ἐν τῷ αἵματι τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος καὶ περὶ ἐκ-
 κρηκτικῇ. ζητήσιν τὰς ἐσώσας ἀρμονίας. ὅταν ἴδωμεν
 πᾶσι φύσιν ἀνθρώπινον ἀνταρμήν ἐκ τῆς πύλης
 αὐτῶν. καὶ ἐπισυναγομένους εἰς τὸ κελῖον.
 ποῖος φόβος τότε ποταπῶς φ
 . . . ἡμᾶς· κελῖον γὰρ ὁ μέγας β
 . . . ὡς μετὰ τῆς δόξης ἢ γῆ το
 . ῥὲς αὐτῆς· ἢ ὅλα αὐτῶς ὁμοίως τῆς νεκρῆς αὐ-
 τῆς. ἔτι ὁ αἵματι τῆς ιδίης νεκρῆς· ἔτι θεία ἐ-
 σωράζει· καὶ ἰχθύς ἐμέλησε· καὶ ὅρτια δη-
 ῆρται. πάντες ἐν ῥύτῃ ὀφθαλμοῦ πᾶσι
 σονται, καὶ διελθὲν μία σὺν ἀποληφθήσεται. ὅταν
 ἴδωμεν τὸ πύρινον ποταμὸν, ἐκέρχόμενον ἀπὸ
 αἰαπολῶν μετὰ θυμῶν, ὡς ἀγρία θάλασσα
 εἶναι, καπεθίοντα τὰ ὄρη καὶ τὰς νήσους, καὶ
 κατακρίοντα πᾶσι τὸν γλῶσσαν, καὶ ἵα ἐν αὐτῇ ἔρ-
 πτε ἀγαπητοὶ ἐκ τῆς πυλῆος ἐκείνης, ἀπὸ τῆς
 ἐκλύσεως· οἱ ποταμοὶ ἀφανίζονται. τὰ ἄσ-
 τέρηται ἐκ τῆς γῆς· ὁ ἥλιος ἐκλύσεται, ἢ σε-
 λήνη μεταβάλλεται εἰς αἷμα, ὁ οὐρανὸς εἰλήσεται
 ὡς βίβλος· ὅταν θεωρήσωμεν τῆς ἀγγέλους ἀ-
 ποσελλομένους, ἔτι περὶ ἐκείνους μετὰ αὐτῶν,
 ἔτι ἐπισυναγόντας τῆς ἐκλεκτῆς δούλης τῆς Θεᾶς,
 ἀπὸ ἀκρῶν οὐρανῶν ἕως ἀκρῶν αὐτῶν· ὅταν ἴδωμεν
 τὸ φοβερόν θρόνον ἐπομαζόμενον· ὅταν θεωρή-
 σωμεν τὸ σημεῖον καὶ τὸ ἀνθρώ-
 πιν

tumque significans Magni Regis. Ac
 de pretiosa Cruce hæc, atque his plu-
 ra. Post hæc vero, quæ postea ventura sunt,
 qualia erunt? Super captum omnia,
 & mentem, cogitationemque transgre-
 dientia, omnemque auditum supra mo-
 dum perterrentia. Heu fratres dilectis-
 simi: recordatus sum horæ illius,
 & contremui, atque ex nimio timo-
 re heic sermoni dare finem volebam,
 cogitans ea, quæ revelanda sunt post
 Crucem. Quis enim hæc enarrabit,
 aut quis explicare audebit? Quod
 os vero annunciabit, aut quæ lin-
 gua referet, aut quæ vox explica-
 bit? Quæ auris capax erit illa au-
 diendi, quæ neque cœli ferre possunt?
 Tanta enim, ac tam terribilia porten-
 ta, neque unquam in omnibus generatio-
 nibus facta sunt, neque fient. Atque
 equidem modo sæpe sæpius si fulgur,
 aut tonitru vehementius accidat, u-
 niversos exterret, omnesque in terram
 proni timemus, horremusque. Quo igitur
 pacto feremus tunc, quum audiemus
 vocem tubæ horrende stridentis, atque
 excitantis eos, qui a sæculo dor-
 miunt, iustos, & iniustos? Tunc
 omnia ossa humanæ naturæ audient
 sub terra tubæ vocem, & circum-
 current, & quærent suas compages.
 Quando universum hominum genus
 resurgens videbimus ex uniuscujusque
 loco, & collectum ad iudicium.
 Qualis timor tunc, qualis
 . . . nos. Jubet enim nos magnus . . .
 cum timore. Dabit ter-
 ra mortuos suos; mare similiter mor-
 tuos suos, & infernus proprios mor-
 tuos, sive feræ discerpsent, seu
 piscis laceravit, seu volucres diri-
 puerunt; omnes ictu oculi aderunt,
 & capillus unus non derelinquetur.
 Quando videbimus fluvium igneum
 ab oriente exeuntem cum furore,
 sicut mare ferociens, devorantem
 montes, & saltus, & comburentem
 universam terram, & quæ in ea
 sunt opera. Tunc, dilectissimi, ab
 illo igne fontes deficient, flumina
 evanescent, stellæ cadent de cœlo,
 sol deficiet, luna vertetur in san-
 guinem, cœlum volvetur ut volumen.
 Quando videbimus Angelos missos, &
 celeriter circumcurrentes, colligentes-
 que electos servos Dei a summo cœlo
 usque ad terminos ejus. Quando aspi-
 ciemus terribilem thronum præparatum.
 Quando aspiciemus signum Filii homi-
 nis

Vid. Tom.
 II. Græco-
 Latin. pag.
 250.

Supplenda
 ex Tom. II.
 pag. 251.

nis conspicuum in cœlo, pretiosam, & vivificam Crucem illuminantem omnes fines terræ. Quando spectabimus cœlum novum, & terram novam, tunc omnes conspicientes hoc regale, ac terribile sceptrum, cognoscent singuli, statim post illud magnum Regem esse videndum. Illa hora cogitabit quisque, quonam modo Deo occurreret, rationemque reddet; & si peccatorum conscius sibi erit, stabit nudus, contritus, expectans sententiam, quæ contra se pronuntianda est. Unusquisque enim propria opera contemplabitur ante faciem suam consistentia, sive bona, sive mala. Tunc omnes, qui per angustam viam ambularunt, omnesque, qui sinceram egerunt poenitentiam, & omnes misericordes, atque hospitales stabunt hilares cum gaudio ingenti expectantes beatam spem, & revelationem gloriæ magni Dei, & Salvatoris nostri Jesu Christi. Veniet, ut exhilaret illos, qui decertarunt in vigiliis, & in orationibus, in jejuniis, & in psalmis. Veniet, ut coronet misericordes. Veniet, ut beatos faciat qui plorarunt pro delictis suis. Veniet, ut exaltet, qui pauperes facti sunt propter nomen suum, qui mundum minime dilexerunt, neque quæ in mundo sunt, sed reliquerunt omnia, ipsumque sequuti sunt. Veniet non amplius ex terra, sed e cœlo. Sicut fulgur terribile tunc fiet clamor ingens, qui dicet: *Ecce Sponsus venit: ecce judex adventat: ecce quaesitor inquisitorum manifestatur: ecce univerforum Deus venit ad judicandum orbem, & ad retribuendum unicuique secundum opera ipsius.* Tunc fratres mei dilectissimi, ad illum clamorem renes terræ contremiscent a finibus usque ad fines, & mare, & omnes abyssi. Tunc, dilectissimi, timor, ac stupor capiet cunctos homines ob clamorem, sonitumque tubarum, atque ob expectationem earum rerum, quæ mundo supervenient. Tunc virtutes cœlorum commovebuntur. Tunc prævenient fulgetra, præcurrent Angelorum agmina, Archangelorum chori expedientur, Cherubim, & Seraphim, & multos oculos habentia cum vi, ac timore clamabunt: *Sanctus, Sanctus, Sanctus, qui est, & qui erat, & qui venturus est Omnipotens.* Tunc omnis creatura in cœlo, & in terra strenue clamabit: *Benedictus qui venit in nomine Domini.* Tunc scindentur cœli, & revelabitur Rex Regum sicut fulgur cum potestate, & gloria multa, atq; incomparabili, omnif-

A πὺ φαίνεται ἐν τῷ ἑρανῷ ὁ τίμιον καὶ ζωπιὸν
 τσῶρον, φωτίζοντα πάντα τὰ πέρατα τῆ γῆς. ὅ-
 ταν ἰδῶμεν ἑρανὸν καμνὸν καὶ γλῶ καμνὸν, τότε
 πάντες θεωρῶντες ἐν ὃ ὕψι φαίνεται ὁ βασιλεὺς
 κὸν τῷ τῷ καὶ βασιλικὸν καὶ φοβερὸν σκήπτρον, ἐπι-
 γινώσκει ἡμας. ὅτι ἀδελφὸς ὁπίσω τῷ τῷ, ὁ
 μέγας βασιλεὺς μέλλει ἀναφανεῖν. ἐν ἐκείνῃ τῇ
 ὥρᾳ, ἐνδυμῶν ἡμας, ὁ πῶς ἄρα ἀπαντή-
 σαι τῷ Θεῷ, καὶ ἀπολογησέ. καὶ εἰ σιωπῇ
 ἐαυτῷ πλάσσει. ἴσα γυμνὸς πεδλημῆμος,
 ἐκδεχόμενος ὃ ἀπόφασιν ὃ μέλλει, ὃ ἐλθῇ κατ'
 αὐτῷ. ἡμας γὰρ θεωρεῖ τὰ ἰδὲ ἔργα τῷ
 τῷ τῷ αὐτῷ ἰσάμῃ. καὶ τε ἀγαθὰ καὶ τε
 φῶλα. τότε οἱ ὃ τῷ καὶ τεδλημῆμῳ βασι-
 σαντες ὁδὸν, καὶ πάντες οἱ γνησίως μετανοήσαν-
 τες, καὶ πάντες οἱ ἐλεήμονες καὶ ξενόδοχοι ἴσανται
 C ἱλαροί, μὲν πάσης χαρᾶς προσδεχόμενοι ὃ μα-
 καρίαν ἐλπίδα. καὶ ἐπιφάνια τῆ δόξης τῆ μετὰ
 λα Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔρχε-
 ῖ, ἵνα ἀφῇ τὸν ἀγωνισαμένους ἐν ἀγρυπνί-
 ας καὶ ἐν τῷ τῷ. ἐν νητείᾳς τε, καὶ ἐν ψαλ-
 μοῖς. ἔρχε, ἵνα . . . νῶς τὸν ἐλεήμονας.
 ἔρχε, ἵνα μακαρίσει τὸν πενήτην ὅτι πῶς
 τῷ τῷ αὐτῷ. ἔρχε, ἵνα ὑψώσει τὸν
 D πτωχὸν αὐτῷ τὸ ὄνομα αὐτῷ. τὸν μὲν ἀγα-
 πῆσαντας ὃ κόσμος, μηδὲ τὰ ἐν κόσμῳ. ἀλλὰ
 πάντας καταλοιπόντας, καὶ αὐτῷ ἀκολουθήσαντας,
 ἔρχε, ὅτι ἐν τῷ γῆς ὃ ἑρανῷ, ὡς ἀστραπὴ
 φοβερά. τότε γίνε, κραυγὴ μεγάλη λέγε. ἰδὲ ὁ
 νυμφίος ἔρχε. ἰδὲ ὁ κελτὶς τῷ τῷ. ἰδὲ ὁ
 δικαστὴς τῷ δικαστῇ ἀποκαλύπτει. ἰδὲ ὁ
 ὅλων Θεὸς ἔρχε καίνα ὃ οἰκονομῶν, καὶ ἀ-
 E ποδῶναι ἕκασον καὶ τὰ ἔργα αὐτῷ. τότε ἀδελφοί
 μὲν ἀγαπητοὶ ἐν τῷ κραυγῇ ἐκείνῃ τῷ τῷ οἱ
 νεφροὶ τῆ γῆς, ἀπὸ τῷ τῷ εἰς τῷ τῷ. καὶ θα-
 λασσαν, καὶ πάσαι ἄβυσσοι. τότε ἀγαπητοί, φό-
 βος, καὶ ἐκστασις λήψει πάντας ἀνθρώπους ἐν τῇ
 κραυγῇ καὶ ἡχίᾳ τῷ σαλπίζων, καὶ τῷ τῷ
 τῷ ἐπερχομένων τῷ οἰκονομῇ. τότε αἱ δυνάμεις τῷ ἑρα-
 νῷ σαλευθήσονται, τότε τῷ τῷ ἀστραπῇ.
 F τῷ τῷ τῷ τῷ οἱ τῷ ἀρχαγγέλοι χόροι.
 ἐπιμαζόν. τὰ χερσὶν ὃ σεραφίμ, καὶ ἰὰ πολυόμ-
 ματι ἐν ἰσχύι καὶ φόβῳ κράζουσιν ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος
 Κύριος ὁ ὢν καὶ ὁ ᾧ καὶ ὁ ἐρχόμενος ὁ παντοκράτωρ.
 τότε πᾶν κλίμα ἐν τῷ ἑρανῷ ὃ ἐπὶ γῆς, ἐν δυνάμει
 κράζουσιν. ἀλογημῆμος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυ-
 ρίς. τότε χριστῶν οἱ ἑρανοὶ, καὶ ἀποκαλυφθή-
 σε, ὁ βασιλεὺς τῷ βασιλεύοντων, ὡς ἀστραπὴ,
 μὲν δυνάμει καὶ δόξης πολλῆς, καὶ ἀνικατῶ.
 E

ὅτι αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμός· καὶ κόβονται
 ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆ γῆς· τότε ἔρανος
 καὶ ἡ γῆ εἰς φυγὴν τραπήσονται· καθὼς Ἰω-
 ἀννης ἐπεδήλωσεν λέγων· εἶδον θρόνον λακόν
 μέγαν, καὶ τὸ καθήμενον ἐπ' αὐτὸν· οὐδ' ἀπὸ
 προσώπου αὐτοῦ ἔφυγον ὁ ἔρανος καὶ ἡ γῆ· τότε
 καθέσθαι ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθί-
 σονται ἐπ' αὐτὸν πάντα τὰ ἔθνη· ποταπὴ ἄ-
 ρα ψυχὴ ὀρεθήσεται τότε ὑπομείναι· ὅτε τε-
 θῶσιν θρόνοι, καὶ κειτήεον καθέσθαι· βίβλοι
 ἀνεῳχθήσονται, τότε θεασώμεθα ἀναριθμήτους ἁγ-
 γέλους· διωγόμενοι περὶ φόβου ἐν φόβῳ·
 τότε ἐνός ἑκάστου τὰ ἔργα ἐπὶ ἀγγέλων ἀναγι-
 νώσκονται· τότε πληροῦται ἡ προφητεία Δα-
 νιὴλ, ἡ λέγουσα· ἐγὼ Δανιὴλ ἐθεώρωμαι ἕως
 ἑθρόνοι ἐτέθην· καὶ παλαὸς ἡμερῶν ἐκ-
 ὤσθην· καὶ τὸ εἶδυμα αὐτοῦ λακόν, ὡσεὶ χιῶν
 ἡ δεξιὴ τῆ κεφαλῆς αὐτοῦ, ὡσεὶ ἔριον καθαρὸν·
 ὁ θρόνος αὐτοῦ, φλόξ πυρός· οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ,
 πύρ φλέγων· ποταμὸς πυρός εἵλκει ἑμφορεῖν
 αὐτοῦ χιλιεχιλιάδες πῦρ ἀνέστησαν αὐτῷ· καὶ μυ-
 ριαιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ· κειτήεον ἑκάθι-
 σεν· καὶ βίβλοι ἠνεῳχθήσαν· Μεγάλαι ἀδελφοί
 φόβος ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν ἀνεωχθῶσιν ἐκεί-
 ναι αἱ φοβεραὶ βίβλοι, εἶδα εἰσὶν γεγραμμένα
 καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, καὶ τὰ ἔργα ἡμῶν, καὶ ἃ
 ἐπράξαμεν ἐν τῷ βίῳ τῷ τῷ· καὶ ἐνομήσαμεν
 λανθάνειν τὸ Θεὸν τὸ ἔχοντα καρδίας καὶ νε-
 φροῖς· ἐκεῖ ἀνακρίναται πᾶσα πρᾶξις καὶ ἐν-
 δύμια ἀνθρώπων· καὶτε ἀγαθὰ καὶτε φαῦλα·
 ὧ πόσων δακρύων χρηζόμεν, καὶ ἀμελῶμεν·
 ἀλλὰ γὰρ τῷ δακρύῳ καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ δύνα-
 ται τίς ὑπερβαίνει τὰ γεγραμμένα ἐν ταῖς βί-
 βλοις ἐκείνοις ἐγκλήματα· ὧ πόσα σενάξομεν
 καὶ ἐλέενα δακρύσωμεν, ὅταν εἰδῶμεν πᾶς ὀφ-
 θαλμοῖς ἡμῶν τὸ ἀπορρήτῳ Θεοῦ βασιλεῖαν· ὅ-
 ταν πάλιν ἐκ τῶ ἄλλου μέρους θεασώμεθα τὰς φοβε-
 ρὰς κολάσεις ἐκείνας· μέσον δὲ τῷ τῷ πᾶσι φύ-
 σιν ἀνθρωπίνῳ ἀπὸ τῆς πρωτοπλάστου Ἀδάμ, ἕ-
 ως τῆς ἡμετέρας ὑψέροι πάντων· τότε πληρωθή-
 σεται ὁ λόγος, ὁ γεγραμμένος· ζῶ ἐγὼ· λέγει
 Κύριος· ἐμοὶ κάμψαι πᾶν γόνυ, ἐπαραίνων, ὅ-
 ἐπιγείων.

A omnisque oculus illum aspiciet, ac plan-
 gent super ipsum omnes tribus terræ.
 Tunc cœlum, & terra in fugam conver-
 tentur, quemadmodum Joannes signifi-
 cat dicendo: *Vidi thronum magnum candi-*
dum, & sedentem super ipsum, a cujus
conspectu fugit cœlum, & terra. Tunc
 sedebit super thronum gloriæ suæ, &
 congregabuntur ad ipsum omnes gentes:
 Quænam anima tunc erit sustinendo,
 quando ponentur throni, & judicium se-
 debit? Libri aperti sunt. Tunc vide-
 bimus innumeros Angelos, potestates cir-
 cumstantes cum timore. Tunc uniuscu-
 jusque opera legentur coram Angelis.
 Tunc prophetia Danielis implebitur, quæ
 dicit: *Ego Daniel aspiciebam, donec thro-*
ni positi sunt, & Antiquus dierum sedit: &
vestimentum ejus candidum quasi nix, &
capilli capitis ejus, quasi lana munda: thro-
nus ejus flamma ignis, rota ejus ignis ac-
census; fluvius igneus egrediebatur a facie
ejus: millia millium assistebant ei, & decies
centena millia ministrabant ei: judicium se-
dit, & libri aperti sunt. Timor ingens,
 fratres, illa hora, quando aperti fuerint
 terribiles libri, ubi sunt descripta & ver-
 ba nostra, & opera nostra, & ea, quæ
 egimus in vita hac, putavimusque latere
 Deum scrutantem corda, & renes. Ibi
 descripta est omnis actio, & cogitatio
 hominis, sive bona, sive mala. O quan-
 tis egemus lacrymis, & negleximus! Per
 lacrymas enim, & misericordias potest
 quis delicta in iis libris exarata delere.
 O quam suspirabimus, & misere lugebi-
 mus, quando nostris oculis inexplicabile
 Dei Regnum videbimus, & e contrario
 horrendos illos cruciatus intuebimur: in
 medio autem horum universum hominum
 genus, a protoplasto Adam usque ad na-
 tum ultimum omnium. Tunc implebitur
 sermo, qui scriptus est: *Vivo ego, dicit*
Dominus, mihi flectetur omne genu cœle-
stium, & terrestrium.

Cetera desiderantur cum suppleri possunt ex
Tom. 2. pag. 253. circa finem.

Apoc. 20-
 11.

Dan. 7. 9.

Rom. 14.
 11.

Cetera desiderantur.

SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAEM,

SERMO UTILIS.

DE POENITENTIA, ET JUDICIO,
ET SEPARATIONE
ANIMÆ, ET CORPORIS.

Ex coāice
ms. Biblio-
thec. Augu-
sta Vindobo-
nens. lxiij.
pag. 225.

Dilectissimi, quam utilitatem inveni-
mus in vana hac vita? Heu! Bea-
tus qui reperit fiduciam in hora separa-
tionis, quando nimirum anima a pro-
prio corpore dividitur. Veniunt e-
nim Angeli ad excipiendam animam,
& ad sistendam eam tribunali terribili,
ac tremendo judicio. Ingens timor,
Fratres, in mortis hora, quando anima separatur a corpore
cum timore, & doloribus. Præsen-
tant enim se animæ opera ipsius in
hora separationis, quæ fecit die, ac
nocte, bona, & mala, & Angeli fe-
stinantes student eam a corpore expel-
lere. Conspiciens autem anima opera
sua, veretur exire. Peccatoris vero
anima a corpore cum timore separa-
tur. & tremens abit ad sistendum se
Regi immortalī. Coacta vero e cor-
pore egredi, dum videt opera sua,
cum timore eis dicit: date mihi spa-
tii horam, ut exeam. Respondent ei
opera ipsius: tu fecisti nos: nos te-
cum venimus ad Deum. Odio habea-
mus, Fratres, hanc vitam inanem:
& Christum solum Sanctum diligamus.
Nescimus, Fratres, qua hora sit noster
exitus: nemo nostrum novit horam, aut
diem separationis. Repente vero pro-
gredientibus nobis, ac deliciis fruentibus
secure super terram, venit edictum dese-
rendi corpus, & discedit peccator die,
qua non expectat, plenus peccatis exis-
tens, & fiduciam non habens. Propter-
ea hortor vos, Fratres, fiamus liberi,
servitutem vanæ hujus vitæ excutiamus:
pennis tollamus animam nostram ad
Deum quotidie ex laqueis, & scanda-
lis. Malignus semper pedicas subducit
a conspectu animæ nostræ, ut ipsi of-
fendiculum ponens, irretitam ducat ad
æternum supplicium. In mediis
scandalis, laqueisque ambulamus,
dilectissimi, orantes, ne incidamus
in illos. Dulcedine referti sunt la-

A

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ,

ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΩΣ,
ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΣΜΟΥ
ΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΟΣ,

B

AΓαπητοί, ὃ ὄφελος ὄρωμεν ἐν τῷ με-
τάφ θάνατον; οἱμοί, μακάριος, ὃς
ὄρεν πρὶν ῥησθαι ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ χωρισμοῦ. ὅταν
ᾧ ψυχὴ χωρίζεται τῷ ἰδίῳ σώματι. ἔρχονται
γὰρ οἱ ἄγγελοι ψυχῇ λαβεῖν ἀπὸ τοῦ σώματος,
καθίστανται τῷ βήματι φοβεροῦ καὶ φοβεροῦ κει-
μαλίου. μέγας φόβος, ἀδελφοί, ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θά-
νατου. ὅταν ψυχὴ χωρίζεται τῷ σώματι, μετὰ
φόβου καὶ ὀδυνοῦ. πρὶς αὐτὴν γὰρ τῇ ψυχῇ τὰ
ἔργα αὐτῆς ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ χωρισμοῦ, ἃ ἔπραξε
ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ, ἀγαθὰ τε καὶ κακὰ. ὅ-
τε οἱ ἄγγελοι προσδίδοντες ἐπείγοντες ἰδεῖν αὐτὴν
τῷ σώματι. ἢ ᾧ ψυχῇ θεωρεῖται τὰ ἔργα αὐτῆς,
διελόνται τὸν ἑλδῆν. ἀμαρτωλὸς ᾧ μὴ φόβου
χωρίζεται τῷ σώματι, καὶ βρεμῆσα ἀφ' ἑαυτοῦ
καθίσταται τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ. διαζόμενῃ ᾧ
ἑλδῆν τῷ σώματι, βλέψεως τὰ ἔργα αὐτῆς,
λέγει αὐτῇ μετὰ φόβου. ὅτε μοι μίαν ὥραν
πόψου, ἵνα ἐξέλθω. ἀποκρίνοντα αὐτῇ τὰ ἔργα αὐ-
τῆς. ἡμεῖς σὺ ἔπραξας, ἡμεῖς σὺ σοὶ ὑπάγο-
μεν πρὸς τὸ Θεόν. μισήσωμεν, ἀδελφοί, τὸ βίον
τῆς τοῦ μέτατον, καὶ Χριστὸν μόνον ποθήσωμεν τὸν
ἀγιον. σὺ οἶδαμεν, ἀδελφοί, ποία ὥρα ἐστὶν ἡ-
μῶν ἢ ἡ ἡμέρα. ὅταν εἰς ἡμῶν ἐπίσταται ἢ ὥραν ἢ
ἢ ἡμέραν τοῦ χωρισμοῦ. ἀφῶ ᾧ ἡμῶν βαδίζόν-
των, καὶ βυθόντων ἀμεεμένως ἐπὶ τῇ γῆς, κατέ-
λαβε τὸ πνεῦμα ψυχῇ λαβεῖν τῷ σώματι.
καὶ ὑπάγει ἀμαρτωλὸς ἐν ἡμέρᾳ, ἢ ὅτε προσδο-
κᾷ, πλήρης ὄντα ἀμαρτιῶν, μὴ ἔχουσα πρὶν ῥη-
σθαι, χάριν τέττα καὶ ἀδελφοί. θνήσκοντες
ἐλπίσμενοι, μὴ ἔχωμεν τὴν δούλειαν τῶν ματαίως εἰς
τέττα. πηρόσωμεν τὴν ψυχῇ ἡμῶν πρὸς τὸ Θεόν
καθ' ἑκάστην ἐκ τῶν παγίδων καὶ σκανδάλων. ὁ
πονηρὸς κρύπτει ἀεὶ τὰς παγίδας ἐνώπιον τῆς ψυ-
χῆς ἡμῶν. ἵνα αὐτῆς σκανδαλίσας, παγιδεύσει
εἰς κόλασιν αἰώνιον. ἀναμέσῳ τῶν σκανδάλων καὶ τῶν
παγίδων βαδίζοντες ἀγαπητοί, προσεχόμενοι
μὴ σκαπεῖν εἰς αὐτὰς πλήρεις εἰς γλυκύντης
αἱ

αἱ παγίδες ἔσονται θανάτου· μὴ χαλπιᾷθῃ ἡμῶν ἡ
 ἡ αὐτῇ γλυκύτης ἢ γλυκύτης τῆ παγίδος τῆ
 θανάτου· τῷ τῷ μελεῖται τῇ γνήσιον πρᾶξιν
 τε καὶ χρησιμῶν, καὶ λογισμῶν καὶ πρᾶξεων πο-
 τηρῶν· μὴ γλυλαυθῇς σὺ ἀδελφε· τῇ παγίδος ἔσονται
 θανάτου· μὴ χαλπιᾷθῃς, μηδὲ ἐκλυθῇς εἰς
 μελέτην τῆ λογισμῶν τῆ ποτηρῶν· εἰ δὲ ὅτι ὁ
 λογισμὸς ὁ ῥυπρὸς εἰσοδοῖ εἰς τὴν σὺν ψυχῇ,
 γλυκαίνε· εἰς μελέτην ποτηρῶν· ἵνα αὐτῷ θά-
 νατῶσιν· καὶ γίνε· ὁ λογισμὸς ὁ ποτηρῶν, ὡς-
 περ παγίς ἐστὶν τῇ ψυχῇ· εἰ δὲ μὴ διωχθῇ ἀπὸ προ-
 σευχῆς καὶ δακρύων ἐγκρατείας τε καὶ ἀγρυπνίας·
 ἡμῶν αἰεὶ ἐλπίσθῃς ἀπὸ πάντων τῶν γνήσιον πρᾶ-
 ξιν, ἵνα ῥυθῇς παγίδος καὶ λογισμῶν καὶ
 πρᾶξεων ποτηρῶν· μὴ χαλπιᾷθῃς μίαν ῥοπήν
 εἰς μελέτην τῆ ποτηρῶν λογισμῶν· μὴ χροῖσθῃ ἐν
 τῇ ψυχῇ σου ὁ ποτηρῶν λογισμὸς ἀδελφε· φά-
 γε αἰεὶ πρὸς Θεὸν δι' ὁχῆς καὶ νηστείας καὶ δα-
 κρύων, ἵνα ῥυθῇς ἀπὸ πάντων τῆ παγίδος ἔσονται
 σκαιδαίων, καὶ τῆ παγίδος· μὴ νομίσης, ἀδελφε,
 χροῖσθαι πολλὰ ζῆσαι ἐπὶ τῇ γῆ· καὶ ἄφω ἐλθῇ
 ὁ πρῶτος Κυεῖς, καὶ ὅτι σε ἀμαρτάνονται,
 μὴ ἔχοντες μετανοίας καρὸν ἔχει, μηδὲ πάλιν
 συγχώρησι· καὶ τί ἐρεῖς ὅτι ὡς ἔχει χροῖσθαι
 ἀδελφε· συμβαίνει γὰρ μὴ συγχωροῖ σοι ὁ πρῶ-
 τος, σιγῶν ὡς ἐπὶ τῇ γῆ· πολλοὶ εἰσὶν,
 χροῖσθαι νομίζοντες πολλὰ ζῆσαι ἐπὶ τῇ γῆ, ἡλ-
 δε ἄφω ὁ θάνατος, ἐκκοιθῶσιν τῇ μαλαίᾳ προ-
 σδοκίᾳ· ἡλθε ἄφω ὁ θάνατος, ὅτι ἀμαρτάνω-
 λὸν ἄνδρα καὶ πλῆθος, ψηφίζοντες ἐπὶ ζῆνι πολ-
 λά ἐν αἰεσὶ ἐπὶ τῇ γῆ, κατέχοντες ἐν δακρύ-
 λωις τὴν ψῆφον κεφαλῆς καὶ πόκων μερίζοντες ἐν
 εἰδυμήσει χρόνον πολλὸν τῇ ἀειδμῶν τῇ πλῆ-
 τος αὐτῶν· ἡλθε ἄφω ὁ θάνατος, κατήργησεν
 πάντα ὅμῃ, τῇ ψηφισμῶν καὶ τῇ πλῆτῃ, καὶ τῇ
 μελεῖται τῇ λογισμῶν ἔσονται ματαίᾳ· ἡλθε πάλιν
 ὁ θάνατος, ὅτι ἄνδρα δίκαιον καὶ ὅσοι, σιωά-
 γοντες πλῆτοι ὕπνῳ, δι' ὁχῆς καὶ νηστείας· ἔχει
 αἰεὶ τῇ θάνατον πρὸς ὀφθαλμοὺς ἀδελφε μου· ὅτι
 μὴ φοβῶ χροῖσθαι τῇ σώματός σου· ὅτι αἰεὶ
 πρὸς δόκησιν καὶ ἡμέραν ὡς σιωπῆς καὶ πνι-
 μαλικὸς τῇ θάνατον, καὶ τῇ πρῶτῃ τῇ βήματος
 Κυεῖς· ἐπίμασιν καὶ ἡμέραν λαμπάδα σου, ὡς
 φρόνημος καὶ πρόθυμος ἐπίσκεψαι αὐτῷ καὶ ὡ-
 ραν· ἐν δακρύων καὶ πρὸς δακρύων, ὅσον χρόνον ἐν
 αἰεσὶ τυγχάνεις ἀδελφε, σιωπῶν· ἐρχεται
 γὰρ ὁ καρὸς, πλήρης γέμων δειλείας καὶ φόβου
 καὶ θορύβου, μὴ συγχωρῶν λογιζομένης τὰ κρείττονα
 ἀπὸ τῆ αὐτῆς σύγχουσι· πρὸς ἔχετε ἀγαπητοί
 Tom. III. μὲν,

A laquei mortis. Non laxetur nostra vo-
 luptas erga dulcedinem ipsorum laque-
 orum mortis, idest terrenarum rerum,
 & pecuniarum, ac cogitationum, o-
 perumque malorum sollicitudinem. Ne
 dulcedine capiaris, Frater, laquei
 mortis. Ne emolliaris, neque diffluas
 in meditationem cogitationum malarum.
 Si sordida cogitatio in anima ingressum
 invenerit, suaviter emollitur ad pravam
 meditationem, ut ipsam morte afficiat,
 & prava cogitatio vertitur in laqueum
 animæ, nisi abigatur per orationem,
 & lacrymas, per continentiam, & vigi-
 lias. Fias semper ab omnibus terrenis
 rebus liber, ut a pedicis cogitationum,
 operationumque malarum libereris. Ne
 relaxeris temporis momentum in confide-
 rationem cogitationis pravæ. Ne verfe-
 tur diu, Frater, in anima tua cogitatio
 mala. Confugas semper ad Deum per
 preces, & jejunium, & lacrymas, ut ab
 omnibus laqueis, scandalis, & malis affe-
 ctionibus eripiaris. Ne longum tempus vi-
 vere te putes, Frater, in terra: nam ex im-
 proviso veniet mandatum Domini, & inve-
 niet te peccantem, neque amplius poeniten-
 tiæ tempus habentem, neque similiter in-
 dulgentiam. Et quid dices in hora sepa-
 rationis, Frater? Accidere enim potest,
 ut mandatum non concedat tibi temporis
 punctum in terra. Multi sunt, qui se pu-
 tabant multo tempore victuros; venit re-
 pente mors, exinanivit ineptam expecta-
 tionem. Venit repente mors, invenit ho-
 minem peccatorem, & divitem censentem
 plures annos se in terra in relaxatione vi-
 vere, computantem digitis sortem, & fru-
 ctum, dividentem cogitatione longo tem-
 pore numerum divitiarum suarum. Ve-
 nit ex improvise mors, omnia simul irrita
 reddidit, computationem, & divitias, &
 sollicitudinem vanæ ratiocinationis. Ve-
 nit tandem mors, reperit virum justum,
 & sanctum colligentem cœlestes divitias
 per preces, ac jejunia. Habeto semper
 mortem ante oculos, Frater mi, neque
 timeas tui corporis separationem. Sic sem-
 per expecta singulis diebus tamquam pru-
 dens, & spiritalis, mortem, & exhibi-
 tionem ad tribunal Domini. Præpara
 quotidie tuam lampadem, ut prudens, &
 studiosus ipsam considerans singulis horis,
 in lacrymis, atque orationibus; quanto
 tempore in securitate manes, Frater, sol-
 licitus sis. Venit enim tempus plenum, ac
 refertum timiditate, & timore, ac tumultu,
 quod non sinet cogitare meliora propter ip-
 sius confusionem. Attendite, dilectissimi
 A a a mei,

mei, quomodo omnia mala crescunt, atque proficiunt quotidie prava, proceditque nequitia. Hæc expectant venturam confusionem, ac tribulationem magnam, quæ ventura est super omnes terminos terræ propter peccata nostra; propter nostram molliem mala proveniunt. Fiamus vigilantes, Christo dilecti bellatores, singulis diebus. Vincamus bellum hostis, a Christo dilecti. Discamus pugnae instituta: invisibilis enim existit. Pugnae hujus institutiones sunt semper esse spoliatum rebus terrenis. Si quotidie ante oculos habeas mortem, non peccas: si spolieris terrenis rebus, in fugam non verteris in bello: si oderis terrena, despiciens temporalia, poteris ut bellator optimus victoriae præmium referre. Etenim quia terrena ad se pertrahunt deorsum, ac pravæ affectiones cordis oculos obscurant in bello, idcirco expugnat, vincitque nos malignus, terrenis repletos, & terrenarum sollicitudinum passionibus inservientes. Nam universi pariter terrena diligimus, fratres, & mens nostra in terra propter nostram focordiam detrimentum accipit. Inclinata est dies, & ad vesperam tempus nostrum vergit, & nos, amici, propter nostram incredulitatem matutinam horam esse existimamus. Ecce in foribus est regnum cælorum, ut effulgeat; nos vero de eo audire nolumus. Fiunt aliquando signa, & prodigia, quæ dixit Dominus, famēs, & pestilentia, & terræmotus, terroresque, & populorum motus: Hæc autem omnia videntur nobis tanquam somnia, quæ invicem narrantur. Illorum auditio nos non terret, neque aspectus. Congregantur Electi ante tribulationem, ne confusionem videant, atque ingentem angustiam impendentem mundo iniquo. Sementis jam pervenit ad messem, atque hoc sæculum finem habet. Angeli falces tenent, nutumque expectant. Timeamus, dilectissimi: hora est undecima diei, ac viæ longitudo multa: festinemus in mansione inveniri. Simus vigilantes, atque a somno careamus, tanquam vigilantes. Ignoramus qua hora Dominus venire vult. Elevemus nos a pondere rerum terrenarum: nihil solliciti sitis omnino, dixit Dominus. Omnes ut diligamus, nos jubet Deus. Nos vero caritatem potius persecuti sumus: & è terra effugit. Amorem perfectum erga Deum

A μὲν, πῶς ἅπαντα τὰ πονηρὰ ἀκμάσουσι, καὶ πορνεύουσιν καὶ ἡμέραν τὰ κακὰ, καὶ πορνεύουσι ἡ πονηρία. ταῦτα μὲν οὖν ἔρχομεν ἐν σὺν γυναικί, καὶ ἡ θλίψις ἡ μεγάλη καὶ μέλλουσα ἐσθ' ἔχει ἐπὶ πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς. Ἀλλ' ὅτι αἱ μαρτίαι ἡμῶν, ἀλλ' ὅτι ἡμῶν χαυνότης πορνεύουσιν τὰ πονηρὰ. ἡμῶν ἐρηγόροι, φιλόδοξοι πολεμιστὰ καὶ ἐκείνῳ. νικῶμεν τὸ πόλεμον ὅτι ἐχθροὶ φιλόδοξοι. διδασκόμεν τὰ ἐξ ἡμῶν πολέμου. ἀοράτως γὰρ τυγχάνει. ἐξ ἡμῶν εἰς τὴν πολέμου τέττα ἀεὶ ἡ γυναικίς τῆς γυναικίς πορνεύουσιν. εἰάν πορνεύσῃς ὁφθαλμοὶ ἔχεις τὸ θάνατον καὶ ἡμέραν, ἔχεις αἱμαρτίας. εἰάν γυναικίς τῆς γυναικίς πορνεύουσιν, ἔχεις πωδῶν ἐν τῷ πολέμῳ. εἰάν μισήσῃς τὰ γυναικί, καταφρονεῖς τὸ πορνεύουσιν, διωκῇς ὡς αἰετός πολεμιστὴς ὁ βραβεῖοι τὸ νίκης ἀπολαβεῖν. ἐπειδὴ γὰρ τὰ γυναικί ἐλκεσιν πορνεύουσιν καὶ τὰ πᾶσι, σκοτίζουσιν τὴν ὁφθαλμὸς τὸ καρδίας ἐν πολέμῳ. χάριν τέττα πολεμῇ καὶ νικᾷ ἡμῶν ὁ πονηρός, ὡς γυναικίς πλήρης ὄντως, καὶ τὸ πάθος τῆς γυναικίς μεμνημένη δαλδόντως. τὰ γυναικί γὰρ οὕτως πάντες ἀγαπώμεν ἀδελφοί. καὶ ἡ λατρεῖς ὁ νῦν ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀλλ' ὅτι ἡμῶν χαυνότης ἡ ἡμέρα κενεῖται, καὶ πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν ὁ χρόνος ἡμῶν. καὶ ἡμῶν φίλοι ἀλλ' ὅτι ἡμῶν ἀπίστει νομίζομεν πορνεύουσιν. ἰδὲ ἐπὶ θύρας ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἑρᾶν τῶν ἐκλάμψαι. ἡμῶν ὅτι πορνεύουσιν τέττα ἡ βελομένη ἀκροάσασθαι. πόποτε ἰα σημεῖα καὶ ἰα τέρατα, ἀλλ' εἶπεν ὁ Κύριος γεγονόσιν, λιμοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ καὶ φθοῖα, καὶ ἐθῶν αἱ κινήσεις. ταῦτα ὅτι πάντα δοκεῖ ἡμῶν ὡς πορνεύουσιν ὅτι ἀπὸ τῆς πορνεύουσιν. οἱ ἐκκλητοὶ σωζόμενοι πορνεύουσιν τὸ θλίψεως, τῶν μὴ ἰδεῖν τὸ σὺν γυναικί, καὶ ἡ θλίψις ἡ μεγάλη καὶ ἐρχομεν εἰς τὸ ἀδίκον κόσμον. ὁ ἀμνηστὴς ἡδὴ ἡγγισεν εἰς θερισμόν, καὶ τέλος ἔχει ὁ αἰὼν ὅτις. οἱ ἀγγελοὶ τὰ δρέπανα κατέχουσιν. καὶ τὸ νῦν οὐδέχονται. φοβηθῶμεν ἀγαπητοί. ὡς ἐστὶν ἐνδεκάτη τῆς ἡμέρας, καὶ τὸ ὅτι ὁ μῆκος πολὺ. σωζώμεν ἐν τῇ μονῇ ἀρεθῶν. ἡμῶν ἐρηγόροι, καὶ νίκωμεν ἀπὸ τῶν ὕπνου ὡς αὐτοὶ. οὐκ οἶδαμεν ποῖα ὡς ὁ δεσπότης θέλει ἐλθεῖν. κεφίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν βάρους τῆς γυναικί. μὴ μεμνητὴς τί παντελὸς, εἶπεν ὁ Κύριος. ὁ ἀγαπᾷ πάντας ἐντέλει ἡμῶν ὁ Θεός. ἡμῶν ὅτι ἀγάπῃ μᾶλλον ἐδιώξαμεν, καὶ ἐφυγὼν ἀπὸ τῆς γῆς. ἔχει δεισέας τὸ ἀγάπῃ τελείαν καὶ Θεοῦ

Θεὸν ἐπὶ τῇ γῆς· ἀπὸ πάντων ἐδιώχθη· ἀπὸ πάντων ἐμισήθη ἢ ἀγάπη· μᾶλλον φθόρος βασιλεία· ἐρίδις καὶ συγκύσεις ἐπὶ τῇ γῆς πληθύουσιν, ἀδικία ἐκαλύφθη πάντες ὁμοῦ· εἰς ἕκαστος τὰ γῆνα ἐπιζητεῖ, καὶ τὸ ἑραινὶ καλὰ φρονεῖ· τὰ προσωπεῖα ποθεῖ καὶ τὰ μέλλοντα ὁρᾷ· ἀγαπᾷ· ποθεῖς ἔτι ἑραινός; τὰ ἐπὶ γῆς μὴ ζητεῖ· ἀλλὰ μίση καὶ βδελύσσου, καὶ ἀσκησοι ὡς τέλος, καὶ πόθῃσι ὡς τέλος τῇ βασιλείᾳ τῷ ἑραίνῳ· λογίζε λέγων· πολὺς ὅστις ὁ χρόνος τῇ ἀσκήσεως καὶ βαρὺς· καὶ ἐγὼ ἐμὶ ὀλίγωρος καὶ ἀσθενής, καὶ οὐκ ἰσχύω ἀσκήσαι· ἐνώτισα ῥήματα συμβουλίας καλλίστης καὶ ἀσθεῖας· κατὰμαθε τίσοι λέγω φιλόχευτε ἀδελφε· ἐάν βυλῇσι ἀποδημῆσαι εἰς ἑτέραν χώραν μακράν, ἢ δύνωσαι πῶς δραπετῇ ἐν μιᾷ ὥρᾳ ὅλης τῆς ὁδοῦ· ἀλλ' αἰετῶν τῇ βηματῶν καθ' ἡμέραν κατὰμαθῇ, ἀποδημῆσαι· καὶ ἀπὸ χρόνου ἑμαυτοῦ κατὰμαθῇ εἰς τὴν χώραν, ἢ κατὰμαθῇ ἢ προσδοκᾷ· ὅπως ὅστις ἡ βασιλεία ἡ ἑραινός ἢ ῥύφή πῶς δραπετῇ· ἀπὸ νηστεῶν καὶ ἐγκρατειῶν, καὶ ἀγρυπνιῶν καὶ ἀγάπης εἰς ἕκαστος φανερὸν ἐκεί· αὐταὶ εἰσὶν αἱ ὁδοὶ αἱ ὑπάρχουσιν εἰς ἑραινὸν πρὸς Θεόν· μὴ φοβηθῇς ἀρχὴν βαλεῖν καλῆς ὁδοῦ ἐπαγνύσης εἰς τὴν ζωὴν· θέλε μοῖον βαδίσαι ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ ἀρετῆς ἐμπροθύμιος, πῶς χρῆμα ἡ ὁδὸς ἀδύνατος ἐνώπιόν σου· καὶ χαρμόδμος βαδίζων, τὰς μονὰς ποιῇς, τερπόμενος ἐν αὐταῖς· δυνάμει γὰρ τὰ ἀσθένεα τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐκείνῳ μονῶ· καὶ ἵνα μὴ θύρης διακολίαι εἰς τὴν ὁδὸν τῇ ἀγνῇ εἰς τὴν ζωὴν· ὁ Κύριος δὲ ἐαυτῇ, αὐτὸς ὁδὸς γένοιε ζωῆς πῶς θέλουσι μὴ χαρὰς ἐπὶ χεῖρ πρὸς τὸ πατέρα τὸ φῶς.

Γενεὸς μοι Χειρὲς ὁδὸς ζωῆς· ἐπαγνύσης πρὸς τὸν πατέρα· μόνη αὐτὴ χαρὰ ὅστις, ἢ τέλος αὐτῆς, βασιλεία ἑραίνῳ· ἡμῶς μὲν ὡς δέσποτα ἡμεῖς Θεοῦ, ὁδὸς ζωῆς, καὶ φωτισμός· αἰνῶν ἡλικία δι' ἐμαυτῇ ἐκ τῇ πηγῆς χαρισμάτων πλήρης πόθῳ· ἐλθέτω ἡ χάρις ἐν τῇ καρδίᾳ τῇ δούλῳ σου φῶς καὶ χαρὰ, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον ἐν τῷ στόματι ἢ οἶκός σου· ἐλθέτω ἡ χάρις ἐν ψυχῇ τῇ δούλῳ σου ὡς θήσαυρος· ἐπληρώσει τὴν πτωχείαν μου· ἐδίδωκεν τὴν πενίαν καὶ σαπείαν· ἐλθέτω ἡ χάρις σου τῷ δούλῳ σου καταφυγὴ καὶ δύναμις καὶ καύχημα, ἀντίληψις καὶ ὑψωμα, καὶ ἐδέσματα ζωῆς· ἢ σιγήσει ὁ δούλος σου δέσποτα, ἐκ τῇ πολλῇς ἡδύτης τῇ ἀγάπῃ, καὶ χάριτός σου· διηνοιξας τὸ στόμα μου ἢ ἀναξί· πῶς πάλιν καρτερῆσαι ἡ Γλῶσσα

Tom. III.

μὲ

A Deum in terra non invenis, ab omnibus rejectus est: ab universis dilectio odio habetur: invidia potius regnat: contentiones, confusionesque in terra cumulantur, iniquitates omnes simul operuerunt. Unusquisque terrena inquit, ac coelestia aspernatur: temporalia exoptat, & futura nemo diligit. Coelestis esse cupis? quæ in terra sunt, minime quæras, sed averfare, atque execrare: operare vero ut perfectus, ac concupisce ut perfectus regnum coelorum. Cogita dicens: longum est exercitationis tempus, & grave, & ipse sum negligens, atque imbecillis, & operam navare non possum. Auribus excipe verba optimi, utilisque consilii: intellige, quid tibi dico, frater a Christo dilecte. Si in aliam regionem longinquam transire volueris, una hora totum iter conficere non potes, sed gradatim singulis diebus eundo, & consistendo migras: & cum tempore, & labore pervenis in regionem, quam desideras. Haud aliter est regnum coelorum, ac paradisi delectatio: per jejunia, ac continentiam, vigiliasque, ac dilectionem unusquisque ibi comparet: hæ sunt viæ, quæ in coelum ducunt ad Deum. Ne timeas initium bonæ viæ capessere, quæ ducit ad vitam. Ire solum delibera per viam: & si promptus inventus fueris, extemplo iter dirigitur coram te, & lætus procedens, stationes habes in ipsis delectatione affectus. Roborantur enim gressus animæ tuæ in singulis mansionibus, ac difficultatem minime invenies in via, quæ ducit ad vitam: ipse Dominus tui causa factus est via ad vitam cupientibus cum gaudio ire ad patrem luminum.

E Fias mihi, Christe, via vitæ, quæ ducit ad Patrem tuum. Ipsa sola lætitia est, & finis illius regnum Coelorum. Fias mihi Domine Dei fili, via vitæ, atque illuminatio. Hausi per me ipsum ex fonte gratiarum, plenus desiderio. Facta est gratia in corde servi tui lumen, & gaudium, & dulcior super mel, & favum in ore famuli tui. Facta est gratia in anima servi tui, veluti thesaurus ditavit paupertatem meam, fugavit indigentiam, ac putredinem. Facta est gratia tua servo tuo refugium, & potentia, atque exultatio, defensio, & exaltatio, & cibus animæ. Non tacebit Domine, servus tuus a multa dulcedine dilectionis, ac gratiæ tuæ. Aperi os meum indigni. Quomodo rursus sustinebit

Bbb 2

nebit

nebit lingua mea, post tantum præsidium, ne hymnos, & laudes dicam diebus singulis largitori bonorum? Et quo pacto rursus audeo intercludere fluctus gratiæ tuæ, qui scatent in corde meo peccatoris? Imple eos dulcedine cum multis beneficiis tuis, ut psallens laudem factorem cœli, qui tribuit proprio famulo dona cœlestia. Propter ingentia munera magnifico gratiam tuam, Christe Salvator, in Ecclesia magna laudabo te: Ipse ego magnifico me. In ipsa non quiescet lingua mea confiteri gratiam tuam Domine: non tacebit cithara mea canere melodias spirituales. Desiderium tui trahit me ad te, Salvator, gloria animæ meæ. Tua gratia mitem reddit mentem, ut trahatur post te. Fiat tibi cor meum terra bona excipiens bonum semen, atque illud aspergat gratia tua rore vitæ æternæ: & metet gratia tua manipulum bonum in terra cordis mei, compunctionem, adorationem, sanctificationem: quæ placita tibi sunt semper ut faciat. Converte animam meam ad ovile paradisi deliciarum cum ove inventa: inveniatur anima mea in lumine. Illam quidem ovem repertam super humeros tulit: hanc vero indignam animam meam per gratiam tuam trahe, atque utramque offerito Patri tuo immaculato, & immortalī in conspectu Angelorum, atque Archangelorum, ut dicam inter paradisi delicias cum omnibus Sanctis: gloria Patri immortalī, & Filio immortalī, & Spiritui Sancto immortalī: Patri quidem invisibili, Filio vero in carne viso, & Spiritui, qui locutus est per Prophetas, & Apostolos. Gloria ipsi Sanctissimæ, & consubstantiali Trinitati, quæ adoratur, & laudatur ab universa cœlesti virtute, terrestrium, & infernorum, quod cœlestia dedit dona proprio servo, ut ipse offerat pugillum gloriæ Regi sæculorum, & Deo universorum, Patri, & Filio, & Sancto Spiritui, nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

A µε ὅκ ποσάντης ὠφελείας, τῷ ὑμνεῖν καὶ δοξάζειν καὶ ὁμολογεῖν τὸ δωτῆρα τῶ ἀγαθῶν, καὶ πῶς πάλιν πολὺν ἀποκλείσει ταῖς κύμασι τῆ χάριτός σου, τὰ βερίοντα ἐν τῇ καρδίᾳ µε ὅτι ἀμαρτωλῶν πλήρωσον αὐτὰ γλυκύτητος ἐν τοῖς πολλοῖς χαρίσμασίν σου. ἵνα ψάλλων δοξάζω τὴν ποιητὴν τῶν ὑραίων, τὸ δώσαντα τῷ ἰδίῳ θεράποντι χαρίσματα ὑράνια. Ἀλλὰ πολλῶν δωρεῶν μεγαλύνω
B ἡ χάρις σου Χριστέ Σωτὴρ· ἐν τῷ μεγάλῳ μεγαλύνω σε· αὐτὸς ἐγὼ μεγαλύνω µε· ἐν αὐτῇ οὐ παύσεσθαι ἢ γλαῦσα µε ὁμολογεῖν ἡ χάριν σου δέσποτα· ὃ σιγήσει ἢ κινδάρη µε, μελωδήσας μελωδίας πνευματικὰς· ὁ πόθος σου ἔλκει µε πρὸς σέ Σωτὴρ· ὃ καύχημα τῆ ζωῆς µε, ἡ χάρις σου γλυκαίνει µε ἡ ἀγαθότης ἐλκυθίσαν ὀπίσω σου· ἡγηθήτω σου ἡ καρδία µε γῆ ἀγαθῇ,
C δεχομένη τὸν πόρον καλόν, καὶ δροσίαν εἰς αὐτὴν ἡ χάρις σου δρόσον ζωῆς αἰώνιος· θεοσίαν τὴν χάριν σου δράγμα καλὸν ἐπὶ τῇ γῆς τῆ καρδίας µε καταίνξιν, προσκύνειν, ἀγιασµόν, ἵνα ἀρετὰ σοι πάνποτε ποιῇ· ἐπίτρεψον ψυχῇ µε εἰς τὴν µάνδραν τῆ πασχαλῆς τῆ βρυχῆς σου ἵνα ἀρεθῇ ἐν τῷ βοσκήσῃ· εὐρήσῃ ἡ ψυχὴ µε ἐν τῷ φωτὶ· ὁ κείνος µὲν δὲ ἀρεθῇ ἐν τῷ βοσκήσῃ εἰς τὴν ὥµην
D µε εὐβάσει· ταύτην δὲ τὴν ἀναξίαν ψυχὴν µε ἀλλὰ τὴν χάριν σου ἔλκυσον, καὶ πρόσφερε ἀμφοτέρω τῷ πατρὶ σου τῷ ἀχράντῳ καὶ ἀθανάτῳ ἐνώπιον τῶ ἀγγέλου καὶ ἀρχαγγέλου· ἵνα λέγω ἐν τῇ βρυχῇ τῆ πασχαλῆς µε πάντων τῶ ἀγίῳ· δόξα Πατρὶ ἀθανάτῳ, καὶ Υἱῷ ἀθανάτῳ, & Ἀγίῳ Πνεύματι ἀθανάτῳ· Πατρὶ µὲν ἀοράτῳ Υἱῷ δὲ τῷ ὁραθέντι ἐν σαρκὶ· Πνεύματι δὲ τῷ λαλήσαντι ἐν τοῖς προφήταις, καὶ ἀποστόλοις· δόξα αὐτῇ τῇ παναγίᾳ καὶ ὁμοσίᾳ Τριάδι, τῇ προσκυνητῇ καὶ δοξαζοµένῃ ὅκ πάσης ἐπουρανίας δυνάμεως, ἐπιγείῳ τε καὶ καταχθονίῳ· ὃν δέδωκε χαρίσματα τῷ ἰδίῳ δούλῳ ὑράνια· ἵνα αὐτὸς προσεγγίῃ δραγμῶν δόξης τῷ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, καὶ Θεῷ τῷ ἀπάντῳ, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ Ἀγίῳ Πνεύματι,
F ὡς καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ
ΤΟ ΠΩΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣ
ΤΑ ΟΠΙΣΩ ΚΑΙ ΟΤΙ ΟΥ ΧΡΗ
ΠΑΙΖΕΙΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΝ,
ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΛΕΓΟΥΣΙΝ.

ΟΤΙ ΚΑΙ Ο ΒΑΔΙΖΩΝ ΚΑΙ ΚΙ-
ΘΑΡΙΖΩΝ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΕΙΔΩΛΟΛΑ-
ΤΡΩΝ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΜΕΡΙΔΑ· ΚΑΘΩΣ
ΛΕΓΕΙ ΚΑΙ Ο ΘΕΙΟΣ ΑΠΟΣΟΛΟΣ.

Ι* Δετε ; ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, πῶς σρέφε-
ταί τις εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ πάλιν φρονεῖ,
καὶ πράττει τὰ τῆς ἐθνικῆς. Πᾶς ὁ φρονῶν τὰ σαρ-
κικά, καὶ μετεωριζόμενος ὡς μὴ προσδοκῶν
λόγον δύναι τῷ Θεῷ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, οὐχὶ
τὸν Χριστὸν ἀπεδύσατο; καθὼς λέγει γὰρ ὁ κύριος
Δεῖψέ μοι, ὅτι καὶ ὑπὲρ ἀργῆς ῥήματος
λόγον ἀποδώσει οἱ ἄνθρωποι ἐν ἡμέρᾳ κρίσε-
ως· εἰ δὲ πᾶς ἐν λόγοις τοιαῦτα ἀπροχώρηται,
ἀρὰ πᾶς ἐν ἔργοις ὅπῃ αἰσθάνεται; ἀπερὶ ἐὰν θελήσω εἰς
μέσους ἀγαγεῖν, καὶ πάντα διηγήσασθαι, οὐκ ἀρκέ-
σει μοι ὁλος ὁ χρόνος, ἵνα πάντα διηγήσομαι
τὰ ἅπαντα χήματα καὶ πράγματα. Ὡς τῷ πο-
νηρῷ δαίμονι, ὡς τῷ μισοκάλῳ καὶ μισανθρώ-
πῳ καὶ ακαθάρτῳ πνεύματι. πῶς ἕκαστος ὑπο-
συνελίξει καὶ πίθει; Ὁ δεσπότης κράζει διὰ
προφητῶν, καὶ ἀποστόλων, καὶ διὰ τῆς ἁγίας
εὐαγγελίας, καὶ ἐκ πολλῶν ὀλίγοι προσέχουσιν·
ὁ διάβολος καλεῖ διὰ κιθάρων καὶ χορῶν καὶ
ᾠσμάτων δαιμονικῶν, καὶ πλήθος συναίγεται·
ὁ φιλήνθρωπος Θεὸς προσκαλεῖται πάντας, καὶ
λέγει, δεῦτε πρὸς με πάντες, καὶ οὐδεὶς ὁ ὑπα-
κῶν· οὐδὲ σπυδαῶν· Ὁ μισάνθρωπος διά-
βολος προτρέπεται, καὶ πολλοὶ συντρέχουσιν·
εἴ ποτε κηρυχθῇ νηστεία ἢ ἀγρυπνία, πλοῦνται
πάντες, καὶ ἀποδύρονται, καὶ ὡς νεκροὶ γίνον-
ται· ἐὰν δὲ μνηστῆρ ποτε ᾄδῃ, ἢ δᾶψα,
ἢ κιθάραι· ἢ ᾠσμάτων δαιμονικά· πάντες ἱλαροὶ
γίνονται, εὐδρομοὶ καὶ ἐγρηγόροι, καὶ ἀλλήλοις
προσφωνοῦσι, καὶ συντρέχουσι τὸν κακῶν δρόμον,
καὶ ἀγωνίζονται τὸν ἐλεεινὸν ἀγῶνα· οὐκέτι
σεμνῶς ὡς χριστιανοὶς ἀρμόζει, ἀλλ' ὡς ἐθνι-
κοί, οὐκέτι ὡς Θεοῦ δούλοι, ἀλλ' ὡς δραπέ-
ται· καὶ πολλάκις διὰ πάσης τῆς ἡμέρας κο-
πιῶσι

A EJUSDEM PATRIS NOSTRI
SANCTI EPHRAEM
QUOMODO CONVERTATUR
QUIS RETRORSUM; ET QUOD
LUDICRIS REBUS ABSTINEN-
DUM SIT CHRISTIANO.

B QUEMADMODUM ET CANONES SAN-
CTORUM PATRUM PRAECIPIUNT. ET
QUOD, QUI AMBULAT ET CITHARI-
ZAT, CUM IDOLOLATRIS PARTEM
HABET, SICUT AIT DIVINUS APO-
STOLUS.

CErnitis, Fratres mei dilecti, quo-
modo convertitur quis retrorsum?
& rursum sentit agitque ea quæ ethnicorum
sunt? omnis qui carnalia sentit, & extol-
latur, tamquam Deo in die judicii non sit
rationem redditurus, nonne Christum exiit?
Quemadmodum enim ait divino ore Domi-
nus, etiam de sermone otioso rationem red-
dent homines in die judicii: Si igitur quæ
in verbis, ejusmodi sunt, tamque remis-
sionis expertia; quæ in rebus, cujusmodi
erunt? quæ si velim in medium adducere,
& omnia enarrare, universum mihi tempus
non suffecerit, ad cunctas absurdas explica-
ndas actiones & habitus. O improbum dæ-
monem. O honestatis & hominum inimi-
cum, & immundum spiritum. Quomodo
unumquemque fraudulenter supplantat, &
nequiter persuadet? Clamat Dominus per
Prophetas, & per Apostolos, & per san-
cta Evangelia, & ex multis pauci atten-
duht. Vocat Diabolus per citharas, per
tripudia, & cantilenas dæmoniicas, &
multitudo congregatur. Humani generis
amator, invitat quoscumque, & dicit:
Venite ad me omnes. Et nemo est qui obedi-
at, nemo qui studiose contendat. Homi-
num hostis Diabolus exhortatur, & multi
confluunt. Si quando jejunium aut vigi-
lias prædicari contigerit, cuncti conster-
nantur, ac deplorant, & velut mortui
redduntur: at si quando denuncientur
prandia, aut cænæ, aut citharæ, aut can-
tilenæ dæmoniicæ; omnes hilares fiunt,
ad cursum agiles, vigiles, & se invicem
convocant, simulque ad malum cursum
concurrunt, & miserum certamen decer-
tant, non amplius honeste, sicut decet
Christianos, sed sicut ethnici: non am-
plius ut Dei ministri, sed ut servi fugitivi:
& frequenter per totos dies laborant pro-
pter

Ex cod. ms.
Græc. 52.
Bibliotheca
S. Marci Ve-
netiis n. 30.

Habetur hic
sermo supra
pag. 131. ab
iis verbis
lin. 18. Cer-
nitis quomo-
do converti-
tur. Initium
pag. 127.
φρονῶν τὰ
τῶν ἐθνικῶν,
cum ethnicis
sentis. Titu-
lus ibid. De
iis qui di-
cunt resur-
rectionem
non esse.

Confer cum
sermone, cu-
jus initium,
ὁ δὲ μὲν εἰ δὲ
παίζων χρι-
στianός, supra
pag. 51.

*Hic in cod.
Veneto multa
desunt.
Quae enim se-
quuntur,
edita sunt
ex cod. Vat. a
pag. 132.
lin. 8. ad
pag. 133.
lin. 26.*

pter ventrem; totamque noctem insom-
nem ducunt in perditionem animarum
suarum, ludentes & illusi, aliudve ni-
hil ex labore & vigiliis lucrificantes si-
bi, præter vae, quemadmodum ait Do-
minus: Attendite diligenter quæ scripta
sunt, & ne despexeritis. Vae enim iis
qui contumelia afficiunt divinas Scriptu-
ras. Multi namque sunt vaniloqui,
seipsos decipientes, qui, si quando de
iudicio, aut supplicio audierint, deri-
dentes dicunt, seque ipsos consolantes:
numquid ego melior sum toto mundo?
Ubi universus mundus, & ego. Præ
toto mundo quid mihi contingere de-
bet? Fruar interea hujus seculi bonis,
& sicut totus mundus & ego. Tan-
dem completo vitæ suæ termino, mitti-
tur qui dicit: Completa est tua via in
hac vita: veni igitur ad alium mundum,
veni ad proprium locum. Deinde re-
linquent illum oblectamenta vitæ hujus,
quibus existimabat se perpetuo fruitu-
rum; & abit, tractus ab horribilibus
Angelis in locum supplicii: quem ad-
spiciens, contremiscet, verberabitque
manibus faciem suam, & huc illucque
circumspiciens, effugere volens, non ta-
men reperit ibi aufugiendi modum: nam
detinetur arcte constrictus ab iis qui eum
adducunt. Tunc dicunt ei Angeli, qui
ipsum tenent: Quid contremiscis, infe-
lix? quid turbaris? quid dolore ange-
ris? quid vereris, miser? quid exti-
mes, infelix? Tu tibi ipse hunc lo-
cum præparasti; tu jam mete quod se-
minasti. Audiebas de formidabilibus
tormentis, & deridens dicebas: Ubi
mundus totus, & ego. Et nunc quid
tremis? non es solus, ne fleas; Ubi
totus mundus, & tu. Nonne audisti
Dominum dicentem: quoniam totus mun-
dus in maligno positus est? & despiciens
tamen dicebas: Ubi totus mundus, &
ego. Miser, & infelix, cur, dum hæc
dicebas, quæ tua sunt non considerasti?
An ne potest tibi totus mundus opem
ferre? nunquid pro toto mundo ratio-
nem judici reddes? an verò pro tua ipsius
folius anima? Ecce, quemadmodum dice-
bas, ubi totus mundus, & tu. Deinde
ingressus in illum tormenti locum volens no-
lens, acriterque tortus, incipit miserabi-
les emittere voces, & obsecrare eos qui in
iudicio ipsum sistunt, ut vel exiguum con-
sequi liceat relaxationem. Et respondent
ei. Quid clamas, miser? numquid tu
melior es toto mundo? Ubi totus mun-
dus, & tu, sicut ipse agebas. Tuncque
ex

A πῶσι δια τὴν κοιλίαν αὐτῆς, καὶ δι' ὅλης τῆς
νυκτὸς αὐτοὶ διατελοῦσιν ἐπ' ἀπωλείᾳ τῆς ἐαυ-
τῆς ψυχῶν, παίζοντες, καὶ παιζόμενοι, καὶ
οὐδὲν ἄλλο κερδαίνοντες ἐκ τῆς κοπῆς καὶ τῆς
ἀγρυπνίας, εἰ μὴ μόνον τὸ οὐαί· καθὼς ἔπεν
ὁ κύριος, προσέχετε ἀκριβῶς τοῖς γεγραμμέ-
νοις, καὶ μὴ περιφρονεῖτε· οὐαὶ γὰρ τοῖς ἐνυβρί-
ζουσι τὰς θείας γραφάς· πολλοὶ γὰρ εἰσι μα-
ταιολόγοι ἐαυτὰς φρεναπατύντες, οἱ ὅταν ἀκῶ-
σωσι περὶ κρίσεως ἢ κολάσεως, καταγγελοῦντες
λέγουσιν ἐαυτὰς παραμυθούμενοι· Μὴ ἐγὼ καλ-
λίω ἐμὶ τῷ κόσμῳ ὅλος; ὅπως ὅλος ὁ κόσμος,
καὶ γὰρ· ἀπὸ ὅλου τῷ κόσμῳ τί μὴ ἔχει ἀρμό-
σαι· ἀπολάυσω τέως τὰ ἀγαθὰ τῷ κόσμῳ τῆ-
τος· ὡς ὅλος ὁ κόσμος καὶ γὰρ· εἴπα πληρωθέν-
τος τῷ ὄρει τῆς ζωῆς τῆς ἀποστέλλεται, λέ-
γων, ἐπληρώθη ἡ οὐδὸς σου ἐν τῷ βίῳ τῆς
δεῦρο λοιπὸν εἰς ἄλλον κόσμον; δεῦρο εἰς τὸν
ἰδίον σου τόπον· εἴπα καταλημπάει τὰ τῷ βίῳ
τερπνὰ, ἃ ἐδόκει αἰώνιος τρυφᾶν, καὶ ἀπέρ-
χεται συρόμενος ὑπὸ ἀγγέλων φοβερῶν εἰς τὸν
τῆς κολάσεως τόπον· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, τρομά-
σει καὶ τύψει τὸ ἐαυτοῦ πρόσωπον τοῖς χερσὶ,
καὶ περιβλεψάμενος ὡς καὶ ἐκφυγεῖν βυλό-
μενος καὶ οὐκ εἶναι πῶς ἐκφυγεῖν· κατέχεται γὰρ
ἀσφαλῶς δεδεμένος ὑπὸ τῆς ἀπαγόντων· τότε
λέγουσιν αὐτῷ οἱ κατέχοντες αὐτὸν ἄγγελοι, τί
δαίμων, ἐλεεινέ; τί ταρασσῇ; τί λυπῇ; τί φοβῇ
σε ἄθλιε; τί τρέμεις, ταλαίπωρε; σὺ ἐαυτῷ
ἡτοίμασας τὸν τόπον τῆς τῆς· σὺ θέρισον ἃ ἔσπι-
ρας· ἤκυσας περὶ τῆς φοβερῶν κολάσεως, καὶ
καταγελῶν ἔλεγες, ὅπως ὁ κόσμος ὅλος καὶ γὰρ·
E ἄρτι διατί τρέμεις; οὐκ εἶ μόνος, μὴ ὀκλα-
σῇς, ὅπως ὅλος ὁ κόσμος καὶ σὺ· οὐκ ἤκυσας
τῷ δεσπότῃ λέγοντος, ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἐν
τῷ πονηρῷ κέται; καὶ περιφρονῶν ἔλεγες, ὅπως
ὅλος ὁ κόσμος καὶ γὰρ; ἄθλιε καὶ ταλαίπωρε,
τί, ὅτι ταῦτα ἔλεγες, μὴ σκοπῶν τὸ ἐαυτοῦ;
δύναται σε βοηθῆσαι ὅλος ὁ κόσμος; μὴ γὰρ
ὑπὲρ ὅλης τῆς κόσμου ἀπολογῆσαι τῷ κριτῇ; ἢ
F ὑπὲρ τῆς ἐαυτοῦ ψυχῆς καὶ μόνης· ἰδὼν ὡς ἔ-
λεγες ὅπου ὅλος ὁ κόσμος καὶ σὺ· εἴπα εἰσελ-
θὼν εἰς τὴν βασάνου τόπον ἄκων καὶ μὴ βυλό-
μενος καὶ δεινῶς βασανιζόμενος, ἄρχεται οἰκ-
τράς ἀφιέναι φωνὰς, καὶ παρακαλεῖν τὸν ἐπὶ τῆς
κρίσεως ἐφεστῶτα, ἵνα τύχη καὶ μικρὰς ἀνέσεως·
ἀποκρίνονται αὐτῷ· τί βοᾷς, ἐλεεινέ, μὴ σὺ
κρείττω ἢ τῷ κόσμῳ ὅλος; ὅπως ὅλος ὁ κόσμος,
καὶ σὺ, καθὼς καὶ ἔλεγες; καὶ τότε στεναζας
ἐκβα-

ἐκ βάθους καρδίας λέγει, καὶ τί με ὠφελεῖ ὅλος ὁ κόσμος; οὐαὶ μοι ὅτι ἠπατήθην, καὶ ἐνεπέχθην. Δικαία ἡ κρίσις τῷ Θεῷ· νῦν ἐγὼ ὁ ἄθλιος ὅτι ὁ σπέρει ἄνθρωπος, τὸ καὶ θερίσει, καὶ ὁ δύσει φορτίον, τὸ καὶ βαρύνει· οὐαὶ μοι ὅτι ἠκυσά καὶ οὐ παρεδεχόμην· πόσους ἀγωνιζομένους ἐβλεπον καὶ ἀγρυπνήντας καὶ νηστεύοντας, καὶ πάντας ἐλοιδῶρον καὶ ἐχλεύαζον; πόσους ἐθεώρην πενθόντας καὶ κλαίοντας καὶ κατεγέλαι· οὐαὶ μοι ὅτι ἐνεπέχθην, συνέφερέν μοι ἐκεῖ ἐκάτ' ἔτη πενθῆσαι, καὶ κλαῦσαι, καὶ γῆν αἰσθίειν, καὶ μὴ λαχεῖν εἰς τὸ τόπον τῆς βασιλείας. Τίς αὖ ἐδωκέν μοι καιρὸν μετανοίας τρεῖς ἡμέρας ἐκεῖν τῷ αἰῶνι, ὃν κακῶς ἐδὲπάτησα ἐν ἀμελείᾳ ὁ ἄθλιος καὶ παλαίπωρος; ἀλλ' ἡ πατήγυρις ἐλύθη, καὶ οὐκέτι μετανοίας ὠφελος. Βλέπετε, ἀδελφοί, μὴ τις ἄκαρπος εὐρεθῇ· ὁ σπέρων εἰς τὴν σάρκα ἐαυτοῦ τὴν ἀπόλαυσιν τῷ κόσμῳ τῷ τῷ, τρυφήν, καὶ δ᾽ ἄλλα, καὶ ἄριστα ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ δὲ σπέρων εἰς τὸ πνεῦμα προσευχὴν καὶ νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν· ἐκ τῷ πνεύματι θερίσει ζωὴν αἰώνιον. Κατανοήσατε, καὶ ἴδετε ὅτι οὐδαμῶς ἐπαινοῦνται οἱ τρυφῶντες, οὔτε οἱ γελῶντες, καὶ παίζοντες· πάντα γὰρ τὰ ἔθνη ποιεῖσι. Τῷ δὲ μέρει τῶν χριστιανῶν νόμος ἐστὶ πῶτος· Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· μακάριοι οἱ πενθόντες, μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι, μακάριοι οἱ ὀνειδισμένοι, μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, μακάριοι οἱ ἐγκρατεῖς, μακάριοι οἱ τὸ βάπτισμα ἀγνὸν φυλάξαντες, μακάριοι οἱ διὰ τὸ χριστὸν ἀποταξάμενοι τὸν κόσμον τῷ τῷ· μακάριοι τὰ σώματα τῇ παρθένῳ, μακάριοι οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες, μακάριοι οἱ ἡσυχάζοντες καὶ προσευχόμενοι, μακάριοι οἱ προβλέποντες τὸν ἐρχόμενον κῆρον καὶ νεκρῶς, καὶ εὐεπίζοντες ἑαυτοὺς εἰς ἀπολογίαν, μακάριοι οἱ δακρύοντες ἐν προσευχῇ καὶ ψαλμοῖς· ταῦτα τῆς θείας γραφῆς τῇ ὁρθοδόξῳ· Ποῖα δὲ γραφὴ μακαρίζει τὴν αὐλήν, ἢ κισσοφύλον, ἢ τὴν γελῶντα, ἢ τὴν τρυφῶντα, ἢ τὴν μεθύοντα, ἢ τὴν βαλλίζοντα, καὶ ὀρχημῶν, ἢ τὴν ἀγαπῶντα τὸν κόσμον τῷ τῷ; Ταῦτα ὁ ἡμέτερος δεσπότης οὐ συμβαλεῖν, ταῦτα ὁ ἡμέτερος κύριος οὐκ ἐδίδασκεν, ἀλλὰ καὶ ἐταλάγησε, λέγων, οὐαὶ ὑμῖν τὴν γελῶντα νῦν, καὶ τρυφῶντα· ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε· Δεῦτε οὖν ἀφέντες τὴν πλατὴν ὁδὸν, τὴν ἀπάγυσαν

A ex profundo cordis suspiria ducens, ait : & quid mihi profuit totus mundus ? Væ mihi, quia deceptus sum, & elusus . Justum est judicium Dei . Nunc cognovi ego miser, quoniam quod seminaverit homo, hoc & metet ; & quod ligaverit onus, hoc & portabit . Væ mihi, quia audiui, & non suscepi . Quot decertantes vidi, & vigilantes, ac jejunantes ; & cunctos maledictis incessebam & irridebam . Quot ego spectabam gementes & flentes ; & illudebam . Væ mihi, quia illusum sum . Utilius mihi fuisset, centum ibi annos luxisse, atque plorasse, ac potius terram manducare, quam venire in hunc locum tormenti . Quis mihi dabit tempus poenitentiae trium dierum in illo seculo, quod male consumsi in negligentia, miser & infelix ? Verum panegyris atque celebritas jam soluta est, & non est amplius poenitentiae utilitas . Videte, fratres, ne quis infructuosus inveniatur . Qui seminat in sua carne voluptates hujus seculi, escam, coenas & prandia, de carne metet corruptionem . Qui autem seminat in spiritu orationem, jejunium & vigilias, de spiritu metet vitam æternam . Considerate, & intelligite, quod nequaquam laudantur, qui deliciis vacant, neque qui rident, & illudunt . Hæc enim ethnici faciunt . At vero partis christianorum ista est lex : Beati pauperes spiritu, Beati qui lugent, Beati misericordes, Beati qui persecutionem patiuntur, Beati qui opprobria perferunt, Beati qui mundo sunt corde, Beati continentes, Beati qui mundum & purum servarunt Baptisma, Beati qui propter Christum huic mundo abrenunciarunt . Beata virginum corpora : Beati qui mulieres sic habent, tamquam non habeant : Beati qui vigilant & orant : Beati, qui expectant eum qui venturus est ad judicandum vivos & mortuos ; seque ipsos ad reddendum rationem præparant : Beati, qui lacrymas in oratione & psalmodia fundunt . Hæc sunt divinæ orthodoxorum scripturæ . Quænam autem scriptura beatos prædicat eos qui choreas ducunt, aut citharas pulsant, aut rident, aut in deliciis vivunt, aut ebrietatibus vacant, aut tripudiant, aut saltant, aut mundum hunc diligunt ? Hæc non sunt Domini nostri consilia : hæc Dominus noster non edocuit, sed potius miserum prædicavit, dicens : Væ vobis qui ridetis nunc, & in luxu vivitis : quia lugebitis, & flebitis . Itaque venite, & dereliquentes latam viam, quæ ad perditionem ducit, labo-

laboremus modico tempore, ut regnemus in infinita sæcula, & perfruamur incorruptibilibus bonis, quæ oculus non vidit, & auris non audivit, & in cor hominis peccatoris non ascenderunt. Fuge superbiam, o homo, etiamsi divitiis affluas, ne Deum habeas tibi contradicentem: dilige autem animi demissionem, tametsi magnus videaris, ut in die iudicii exalteris. Væ enim superbo, quum in sepulcrum ingressus fuerit, tunc discit suis sit. Væ avaro nam divitiæ transeunt, & ignis ipsum subsequitur. Væ impio quando omnes illuminantur, ipse solus in tenebris jacet. Væ iniquo, quoniam ad austerum justumque judicem sistitur. Væ negligenti: quæret enim tempus, quod male insumsit, nec inveniet. Væ murmuranti, & una cum eo, ebrio: quoniam cum homicidis computantur, & cum adulteris puniuntur. Væ ei, qui luxui, ac deliciis modico tempore indulget: nam veluti vitulus ad macstationem, sic pinguefiet. Beatus autem, qui per arctam incedit viam: nam corona redimitus in cœlum ingreditur. Beatus, qui in multos beneficus est: multos enim inveniet advocatos, dum judicatur. Beatus, qui futuram vitam studiose curat: nam præsentia foetent, & ad corruptionem mortemque trahunt. Beatus, qui vilia isthæc dissipat, quæ perperam congregaverat, & purus mundusque ante judicem se sistit. Beatus, qui vim sibi ad omnia infert, quia violenti rapiunt regnum cœlorum. Itaque vim nobis ipsi inferamus ad omne opus bonum. Consolemur, & ædificemus alterutrum, sicut & facitis. Semper de iudicio esto nostra conversatio, deque nostra defensione: sive opus quid agitis, sive iter suscipitis, sive in conviviis, sive in cubilibus vestris, sive aliud quid facitis, semper de iudicio, deque adventu iusti iudicis, solliciti esto, & cogitate in cordibus vestris, & dicite ad invicem. Quales, putas, sunt exteriores illæ tenebræ? qualis ignis ille inextinguibilis, & vermis non dormiens? quis ille stridor dentium? Huiusmodi sint vestra colloquia die ac nocte. Certe-temus, fratres mei, dum tempus habemus. Abstineamus a præsentibus deliciis, ut futuras illas Paradisi delicias lucremur. Lugeamus hic aliquantulum, ut ibi rideamus. Esuriamus hic,

A εἰς τὴν ἀπώλειαν. κοπιᾶσώμεν μικροὺ χρόνους, ἵνα βασιλεύσωμεν εἰς τὰς ἀτελευτήτας αἰώνας, καὶ ἀπολαύσωμεν τὰ ἀφθάρτα ἀγαθὰ, ἃ ὁφθαλμὸς οὐκ ἴδεν, καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου ἀμαρτωλοῦ οὐκ ἀνέβη. Φεῦγε τὴν ὑπερηφανίαν, ἄνθρωπε, καὶ πλῆσιος ἦς, μὴ πως τὸν Θεὸν ἀντιτασσόμενόν σοι ἔξῃς. Φίλει δὲ τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ μέγας ὑπάρχῃς, ἵνα ὑψωθῇς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. οὐαὶ γὰρ τῷ ἀλαζόνι. ὅταν εἰσέλθῃ εἰς τὸν τάφον, τότε τίς ὑπάρχει διδάσκεται. Οὐαὶ τῷ πλεονέκτῃ. ὁ πλῆτος γὰρ παρέρχεται, καὶ τὸ πῦρ αὐτὸν ὑποδέχεται. οὐαὶ τῷ ἀσεβεῖ. ὅταν πάντες φωτίζονται, τότε μόνος σκοτίζεται. οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ, ὅτι πρὸς κριτὴν αὐστηρὸν καὶ δίκαιον ἀπέρχεται. οὐαὶ τῷ παραθύμῳ. ζητήσῃ γὰρ τὸν καιρὸν, ὃν κακῶς ἐδαπάνησε, καὶ οὐχ εὕρῃ. οὐαὶ τῷ λαιδῶρ, καὶ σὺν αὐτῷ τῷ μεθύσῳ. μετὰ φονευτῶν τάσσονται, μετὰ μοιχῶν κολάζονται. οὐαὶ γὰρ τῷ τρυφῶντι καιρὸν ὀλίγον. ὥς γὰρ μόχθος εἰς σφαγὴν, οὕτως σιτήσεται. μακάριος δὲ ὁ τὴν γενὴν ὁδεύων ὁδὸν. ξεφανηφορῶν γὰρ εἰς τὸν οὐρανὸν εἰσέρχεται. Μακάριος ὁ πολλὰς εὐποιῶν. πολλὰς γὰρ εὐρήσῃ συνηγόρους κρινόμενος. μακάριος ὁ σπένδων πρὸς τὴν ζωὴν τὴν μέλλουσαν. τὰ παρόντα γὰρ ὄξει, καὶ πρὸς φθορὰν καὶ θάνατον ἔλκεται. μακάριος ὁ τὰ φαῦλα σκορπίζων, ἃ συτήγαγε κακῶς, καὶ καθαρὸς τῷ κριτῇ παριστάμενος. μακάριος ὁ εἰς πάντα ἑαυτὸν βιαζόμενος. ὅτι βιασαὶ ἀρπαγῆσι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. βιασώμεθα νῦν οὖν ἐνωτὲς εἰς τὰ ἔργον ἀγαθόν. **E** τωρακαλέσωμεν καὶ οἰκοδομήσωμεν εἰς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιῶτε. πάντοτε περὶ τῆς κρίσεως ἡ ὁμιλία ἡμῶν ἔστω, καὶ περὶ τῆς ἀπολογίας ἡμῶν. καὶ ἔργον τι ποιῶτε, καὶ ἐν ὁδῷ περιπατῶτε, καὶ ἐπὶ ἀρίστοις, καὶ ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν, εἴτε ἄλλο τι ποιῶτε, πάντοτε περὶ τῆς κρίσεως καὶ τῆς παρουσίας τοῦ δικαίου κριτοῦ μεριμνᾶτε καὶ ἐνδυμᾶθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ λέγετε πρὸς ἀλλήλους. ἄρα ποταπὸν ἔστιν ἐκεῖνο τὸ ἐξώτερον σκότος. ἄρα ποταπὸν ἔστι τὸ πῦρ τὸ ἀσβεστον καὶ ὁ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος. ἄρα ποταποὶ οἱ βρυγμοὶ τῶν ὀδόντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους ὁμιλεῖτε νυκτὸς καὶ ἡμέρας. ἀγνοισώμεθα, ἀδελφοί μου, ὥς καιροὶ ἔχουσιν. παυσώμεθα τῆς εἵδειν τρυφῆς, ἵνα ἐκείδειν κερδήσωμεν τὴν τοῦ παραδείσου τρυφήν. κλαύσωμεν ὀλίγον εἰδέναι, ἵνα ἐκεῖ γελάσωμεν. πεινάσωμεν ὥδε,

ὦδε, ἵνα ἐκεῖ χορτασθῶμεν· στερηθῶμεν πάντα
τὰ ἐνδεῖν ὠρύσκειρα, ἵνα ἐκεῖ ἀπολαύσωμεν τὰ
ὄντως ἀγαθὰ· διὰ τῆς γενῆς καὶ τεθλιμμένης
οὐδ' πορευώμεθα ἐνδεῖν, ἵνα ἐκεῖ τὴν πλατείαν
καὶ ἐυρύχωρον οὐδὸν ὁδεύσωμεν. Καὶ πάλιν λέγω,
βλέπετε μὴ σκελήσῃ ἡμᾶς ὁ βίος καὶ ἐμπέξῃ
καὶ χυμὴς καὶ παλαιπώρης παραπέμφοι ἡμᾶς
εἰς ἐκεῖνον τὸν αἰῶνα· πολλοὺς γὰρ ἐσκέλησε,
πολλὰς ἀπώλεσε, πολλὰς ἐνέπεξε, πολλὰς
ἐτύφλωσεν ἡ ἀπάτη τῷ κόσμῳ τῷ· ἡμεῖς
δὲ, ἀδελφοί, προσέχωμεν ἑαυτοῖς, καὶ ἀκύνω-
μεν τῷ κυρίῳ λέγοντος· δεῦτε ὁπίσω μου· πάν-
τα οὖν καταλείπωμεν, καὶ αὐτῷ ἀκολουθήσω-
μεν· καταπύσωμεν πᾶσαν χαρὰν τῷ κόσμῳ
τῷ· χλευάζει γὰρ τὸς ἀγαθῶντας αὐτὸν,
ἡμεῖς δὲ στωδασώμεν ἐπιλαυνέσθαι τῆς αἰωνί-
ζωῆς, τῆς μετὰ ἀγγελῶν χορείας, τῆς μετὰ
Χριστοῦ διαγωγῆς, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων· ἀμήν.

A hic, ut ibi saturemur. Privemus
nos omnibus hic rebus transitoriis, ut
ibi veris bonis fruamur. Per arctam
& angustam viam hic incedamus, ut
ibi latam & spatiosam viam inve-
niamus. Iterum dico, videte, ne vi-
ta ista vos decipiat, nudosque ac mi-
seros in illud seculum transmittat. Mul-
tos enim decepit, multos perdidit,
multis illulit, multos excæcavit, sæ-
culi hujus deceptio. Nos autem, fra-
tres, attendamus nobis ipsi, & audia-
mus Dominum dicentem: Venite post
me. Omnia igitur derelinquamus, &
ipsum sequamur. Spernamus omne
gaudium hujus mundi: irridet enim
omnes qui ipsum diligunt: nos au-
tem studeamus vita perfrui sempi-
terna, chorea cum angelis, conver-
satione cum Christo, cui gloria in
sæcula sæculorum. Amen.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ

SANCTI PATRIS NOSTRI

ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ,

EPHRAIM,

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΡΝΗΝ.

D HOMILIA IN MERETRICEM.

Α Πλοῦς ἡμῖν ὁ κάματος, καὶ εὐμήχανον
τὸ ζήτημα περὶ δικαιοσύνης τὰ νῦν ἐξεύ-
ρηται περὶ τῆς πόρνῆς, ἥτις ἡμᾶς εἰς πίσιν
τελείαν προσκαλεῖται εἶγε καὶ ἡμᾶς ἐδελήσωμεν
διὰ τῆς ἐκείνης προτροπῆς εἰς ὑπακοὴν ἐλθόν-
τες, κερδήσαι τὸν μέγαν ἐκεῖνον καὶ πολύτιμον
μαργαρίτην, δι' ὃν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
ἀξιοπρεπῶς ὀνομάζεται· δι' ὃν κλήσις ἐθνῶν
προεγένετο, καὶ μετανόιας, οὐρανῶν δέσποισμα
προήχθη· δι' ὃν καθαίρεσις ἀμαρτιῶν προεκηρύχ-
θη, καὶ μυστιγὲς αἱ παρὰ τοῦ ἐχθροῦ, δια-
λυεσθαι νομοθέτηται· δι' ὃν φῶς αἰδίου τοῖς
πιστοῖς ὑπτρέπεται, καὶ πολλὴ ἀνεκδιήγητος χα-
ρὰ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν κύριον ἐκλάμπειν προσδο-
κᾶται· δι' ὃν ζωὴ ἀτελεύτητος ἐπήγγελται, τοῖς
θεοσεβῶς ζῆν προαιρημένοις· δι' ὃν καὶ γὰρ λα-
βὼν παρρησίαν πολλὴν ἐκ τῶν προκειμένων
ἀγαθῶν, διέξαμι πᾶσιν ὑμῖν τοῖς ἀγαπητοῖς
καὶ τιμίοις ἐν κυρίῳ ἀδελφοῖς· οὐ μὲν γὰρ τὸν
λόγον, ἀλλὰ παρεκτείνω τὴν προθυμίαν ἡμῶν,
εἰς τὸ μαθητεύεσθαι πάντας τῇ καλῇ καὶ ἀγαθῇ
μετανοίᾳ τῆς εἰρημένης γυναικός· ὃ γὰρ εἶδε
τὴν παρθενίαν νικῆσαι τὴν πόρνειαν, ἡ τῆς

S Implex nobis labor, atque expedi-
ta quaestio de justitia in praesentia-
rum sese offert de Meretrice, quæ nos
ad perfectam fidem provocat, siquidem
etiam nos velimus per ipsius exhorta-
tionem ad obedientiam venientes, ma-
gnam illam, & pretiosam margaritam
lucrari, per quam coelorum regnum si-
gnificatur: per quam vocatio gentium
anticipata est, & coelorum vaticinium
de poenitentia præcessit: per quam pec-
catorum everio prænunciata est, &
remissio supplicii ab inimico intentati
decreta est: per quam lumen indefi-
ciens fidelibus paratum est, atque in-
gens, & inexplicabile gaudium dili-
gentibus Dominum, ut affulgeat, ex-
pectatur; per quam interminabilis vita
annunciata est iis, qui pie vivere ele-
gerunt; per quam & ego multam fi-
duciam capiens ex propositis bonis, ver-
ba facio omnibus vobis dilectis, & ho-
norablem fratribus in Domino. Non
sermonem produco, sed promptitudinem
vestram extendo ad erudiendos omnes
pulcra, atque eximia poenitentia præ-
dictæ mulieris. Quod enim convenien-
tius erat, ut virginitas scortationem

Ex Cod. ms.
Græco 249.
apud Lam-
becium: sive
263. apud
Nesselium.

Tom. III.

τορ-

Ccc

vin-

Luc. 5: 32.

vinceret, luctuosa poenitentia prostituta virginitatem longe superavit. Verum hoc factum est, ut Salvatoris nostri Christi divina, ac verax vox impleretur, quæ dicit: *non veni vocare justos, sed peccatores ad poenitentiam*. Æquum igitur est, dilectissimi, ut nos super eos, qui æquo animo sermonem suscipiunt, fermen spargamus: ut etiam quemadmodum quæ cucurrit cum magna, atque effronti audacia, quæque fontem lacrymarum in tabula cordis probo, & bono medico obtulit, sicut in quodam pretioso disco, ut profundam peccatorum latrinam deleteret, eadem fidei cognitione carens probatam, atque pretiosam margaritam pretio exiguorum munerum mercata est; etiam nos fidei gratiam habentes abundantem, neque verbo illam in magnum..... Illa scortationem diligenter vendidit, & sanctimoniam adepta est; nos vero virginitatem negligentes, impietatis opera comparavimus. Illa opes contemnens, justitiam mercata est; nos autem multa possidentes, habendi cupiditatem tanquam continentiam acquisivimus. Illa debitum denariorum non interpellata dissolvit, & pretiosum donum reputans esse grati animi, gloriam, veniæ chirographum reportavit; nos autem multo pluribus debitis criminosis devincti, ne unam quidem accusationem dissolvere studemus. Illa integram vitæ arborem fruendam percepit; nos vero nequitiae, ac superbiæ radicem possidemus, nescientes brevi nos perditionis tempus esse comprehensurum, ac bonorum operum expertes manendo, suppliciorum hæredes esse faciendos. Illa peccati, ac foeditatis contubernalis, inexpectatas proferens lacrymas, veræ vitis racemos collegit; & nos neque bonæ obedientiæ servi esse unquam volumus, ut nostras animas a morte liberemus.

Confer cum sermone in mulierem peccatricem cujus initium, πολλὰν ὄντων δαίμων, inter multos viros sanctos Tom. Gra. Lat. a pag. 297.

Quum multi sint igitur viri Sancti, & digni Domini nostri, qui hymnis celebrant cum pietate dominatorem im-maculatum, æquum duxi etiam ipse indignus existens cum ipsis laudare per gratiam fidei potentiam dominantis Dei, quæ humilia respicit. Non enim quis unquam potest dicere a gratia aliquem hominem reprobum fieri, qui salvus fieri cupiat. Quemadmodum enim fons indefinenter scaturiens puris fluentis, multisque laticibus, nunquam prohibet illos, qui frui abundanter exoptant,

A πορνείας πολὺδακρυς μετάνοια τὴν παρθενίαν ὑπερήτησεν· ἀλλὰ τοῦτο γέγονεν, ἵνα τοῦ σωτῆρος ἡμῶν χριστοῦ ἡ θεία καὶ ἀληθὴς φωνὴ πληρωθῇ ἢ λέγουσα· οὐκ ἦλθοι καλέσαι δίκαιους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν· δίκαιοι οὖν ἡμῶς ἀγαπῶσι καταπαεῖραι τοῖς εὐγνωμόνως τὸν λόγον ἀποδεχομένοις, ὅπως καὶ τινα τρόποι προσδραμοῦσα τῇ πολλῇ καὶ αἰαιδεσάτῃ πόλμῃ, τὴν πηγὴν τῶν δακρύων προσήγαγεν, ἐπὶ τῆς πλακὸς τῆς καρδίας τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ ἱατρῷ, ὡς περ ἐπίτινος δίσκου πολυτίμου· ἵνα τὴν βαθυγείῃ δεξαμένῃ, τῶν ἁμαρτημάτων ἀπαλείψῃ. ἐκείνη, τῆς τσίσεως ἀγνώστῃ ἔχουσα, τὴν πιστὸν καὶ τίμιον μαργαρίτην ὠνήσατο διὰ βραχέων ξενικῶν· καὶ ἡμεῖς οἱ τὴν τσίσεως ὑπέρμετρον ἔχοντες τὴν χάριν, οὐτε λόγῳ τῷ· ἐκείνη τὴν πορνείαν αὐτοδαίως ἐπώλησεν, καὶ τὴν ἀγνίαν ἐκτησάτο· ἡμεῖς δὲ τὴν παρθενίαν ἀμελήσαντες, τὰς τὴν ἀσβεστῆς τρεῖς ἐπορησάμεθα· ἐκείνη διὰ τὴν ἀκτημοσύνην τὴν δικαιοσύνην ἠγόρασεν· ἡμεῖς δὲ πολυκτημόνες ὄντες, τὴν πλεονεξίαν ὡς ἐγκράτειαν ἐκτησάμεθα· ἐκείνη τὴν ἀπόδοσιν τοῦ χρέους, τῇ δηναρίῳ μὴ ἀπεπομένη, ἐποίησατο, καὶ τὸ χειρόγραφον διὰ τὴν ἀφέσεως, ἐκομίσατο τὴν τὴν εὐγνωμοσύνης δόξαν, τίμιον δῶρον εἶναι ἠγνησάμενη· ἡμεῖς δὲ πλείοσιν ὑποκείμενοι χρέεσιν ἐγκληματικοῖς, οὐδεμίαν αἰτίαν ἀναλύσαι αὐτοδαζόμεν· ἐκείνη τὸ δένδρον τὴν ζωῆς ὁλόκληρον ἐκαρπώσατο· ἡμεῖς δὲ τὴν ῥίζαν τὴν κακίας καὶ τὴν ὑπερηφανίας κεκτημέθα, μὴ γινώσκοντες, ὅτι μετ' ὀλίγον ἡμᾶς ὁ τὴν ἀπολείας καιρὸς διαδέξεται, καὶ τῇ ἀγαθῶν ἀκαρποὶ μείναντες, κολάσεως κληρονόμοι γινόμεθα· ἢ τὴν ἁμαρτίας καὶ τὴν δυσωδίας σήμενος, ἀπροσδόκηται προσάγουσα δάκρυα, τὴν θινὴν ἀμπελον ἐτρέψῃ· καὶ ἡμεῖς οὐτε τὴν ἀγαθῆς ὑπακοῆς δούλοι γενέσθαι θέλομεν πάποτε, ἵνα σώσωμεν τὰς εἰαυτῆς ψυχὰς ἐκ θανάτου.

F Πολλῶν τάνυ ὄντων ὁσίων ἀνδρῶν καὶ αἰσίων τῷ κυρίου ἡμῶν, τῇ ἀνυμνοῦντων εὐσεβῶς τὸν ἄχραντον δεσπότην, ἡξιώθην καὶ γὰρ ἀνάξιος ὑπάρχων, σὺν αὐτοῖς δοξολογῆσαι ἐν χάριτι τσίσεως, τὴν ἐπὶ τὰ παπὴνα ἐφορῶσαν δύναμιν τοῦ δεσποῦ θεοῦ. οὐ γὰρ ἂν τις εἴποι πάποτε, ὡς ἀπόβλητον ἢ χάρις τινα καθίστησι τῇ ἀνθρώπων, τῇ θελόντων σωθῆναι· καθάπερ γὰρ ἡ πηγὴ βλύζουσα ἀπαύτως τὰ ρεῖθρα καθάρᾳ καὶ τὰ πολλὰ ἰάματα, οὐδέποτε κωλύει

λύει τὸν ποδοῦντα δαφνῶς ἀπολαύει κα-
 θαρῶν ὑδάτων ἢ θωρεῶς. οὕτως ἡ θεία χά-
 ρις ἐφ' ἡμῶν τοῖς ἀπασιν, ἀπολαύει ἕκαστον
 καθ' ὅδ' ἅντις βούλεται. ἡνίκα γὰρ ὁ σωτὴρ
 εἰ τοῖς εὐαγγελίοις τῇ θεῇ αὐτοῦ φωνῇ ἐκάλει
 τοὺς πάντας λέγων, εἴ τις διψᾷ, ἐρχέσθω
 πρὸς με, καὶ πινέτω. μὴ διαλείψας ὅλως πτω-
 χὸν ἀπὸ πλουσίου, μήτε ἁμαρτωλὸν ἀπὸ δι-
 καίου. πύττις ἐνεκεν καὶ γὰρ ἀνάξιος ὑπαρχών,
 ἐγγενόμενι παρρησιασάμενος μέτοχος, τοῦ ἡ
 αὐτοῦ χάριν ἀνυμνεῖσαι καὶ ποθεῖν ἀνενδεῶς ἐν
 θάλασσιν. ὅπως λάβοιμι καὶ γὰρ ἁμαρτιῶν
 ἄφεσιν. καθάπερ ἡ γυνὴ ἐκείνη ἡ ἁμαρτω-
 λὸς, ἡ εἰσελθοῦσα αἰαδῶς ἐν θερμότητι ψυ-
 χῆς πρὸς ἰατρὸν τερπνὸν καὶ ἀγαθόν, εἰς οἴ-
 κον ἐξίασεως, εἶδα ὁ συγχωρητὴς τῆς ὀφλημά-
 των ἔκειτο. κατανοῶ, καὶ πλείστην προθυμίαν
 λαμβάνω καὶ γὰρ ὁ ἀναιδέστατος, γενέσθαι εἰς αἴ-
 ττησιν. ὁρῶ γὰρ ὑπερβολὴν θερμότητος ψυχῆς,
 καὶ τὴν καλῆς ἐκείνης γυναικὸς τὴν σεμνὴν ἀναι-
 δειαν. δεῦτε αὖτ' ἀκροατὰ φιλόχριστοι τέλειοι.
 κατατρυφήσατε ἐν καλῇ διηγήσει τῇ μεγάλῃς
 ἐκείνης καὶ θαυμαστῇ γυναικὸς, τῇ καλούσης
 ἡμᾶς καθορᾶν εἰς θεῖαν ἐξήγησιν. Θεὸν φημι
 ἐγὼ ἐκεῖνο τὸ θέατρον, ὃ σωεσθήσασιν ἀγγέλοις
 καὶ ἀνθρώποις. πῶς ἐσῆλθε προφανῶς, μὴ
 κληθεῖσα παντελῶς; πῶς δὲ προσήγγισεν τῷ
 οὕτως ἀνακειμένῳ; πάντα ἀναγγέλουσα τὰ τῇ
 καρδίας αὐτῇ, δίχα ἡχοῦ καὶ φθογγῆς πάντα
 αὐτῇ ἀναδείξασα. ἴδες ὑπερβάλλουσαν ψυχῆς
 ἐπιμασίαν, πῶς περιετείχισεν ἑαυτὴν τῇ ἀναι-
 δείᾳ. οὐ θόρυβον οἰκετῶν ἡ γενναία ἐπήρξει,
 οὔτε παρεστηκότων σκληρὰν ἐπιτίμησιν. πῶς
 λογιζομένη, ὅτι εἰ μὴ χεδὸν τὸ πρόσωπον
 ποιήσω σιδηροῦ ἢ χαλκοῦ, σωθῆναι οὐ δύνα-
 μαι. ἡ πάλιν, ὥσπερ πύξ ἐξω ὀφθαλμοὺς
 αἰτρέπλους ἔχουσα τὸ πρὶν, οὐδὲν αἰχυνόμην πε-
 ρὶ τῇ τῇ πολλῶν ἀρπαγῇ. οὕτως καὶ νῦν, εἰ μὴ
 μήμου πύξ ἔσωθεν ὀφθαλμοὺς τῇ καρδίας εἰς
 πολλὴν αὐστηρίαν καὶ ἀναιδέαν μεταβαλοῦσα εἰς-
 ἔλθω, οὐ δύναμαι τοῦ κρυπτοῦ πόδου ἐπιτυ-
 χεῖν, οὔτε μὴν καθαρθῆναι ἐκ τῆς αἰσχροῦς πλημ-
 μύρας τῇ ἐμῇ ἀσελγείᾳ. νῦν τῇ προτέρᾳ μου
 αἰσχύνῃ τῇ ἀναιδέᾳ, προκρίναι ἀναγκαῖον. νῦν
 καιρὸς τῇ προλαβούσῃ αἰσχύνῃ, εἰς εὐσχη-
 μοσύνην ἀμείψαι. νῦν καιρὸς ἀγῶνος πολλοῦ,
 λαθεῖν μὲν τῇ προσκαιρῶν καὶ ῥυπαρῶν μυρι-
 σμάτων, δι' ὧν ἐπαλαιώθη ἐν τῷ βάθει τῆς
 ἁμαρτίας. νῦν καιρὸς ἀναλογισασθαι, ζητήσαι

Tom. III.

A ptant dono sincerarum aquarum, sic
 divina gratia large effunditur omnibus,
 ut quisque fruatur quantum deside-
 rat. Quando etenim Salvator in E-
 vangeliis invitabat omnes dicens: *si*
quis sitit, veniat ad me, et bibat,
 minime discriminavit pauperem a divi-
 te, neque injustum ab justo. Qua-
 propter ipse quoque indignus existens
 loquendi libertatem adeptus, factus sum
 particeps, ut ipsius gratiam laudibus
 efferam, & cumulatissime cum lacry-
 mis exoptem, ut & ipse consequar
 peccatorum remissionem, sicut mulier
 illa peccatrix, quæ venit sine verecun-
 dia cum animæ fervore ad medicum ju-
 cundum, ac bonum in domum con-
 vivii, ubi recumbebat, qui peccata
 dimittit. Intellico, ac maximam alacrita-
 tem sumo, ut etiam ego improbissimus, pe-
 titiois compos fiam. Video enim ex-
 cessum fervoris animæ, illiusque Mu-
 lieris honestam impudentiam. Venite
 igitur Auditores Christo dilecti, ac
 perfecti, perfruimini pulcra narratio-
 ne magnæ illius, atque admirabilis fe-
 minæ, vocantis nos in præsentiarum ad
 divinam explicationem: divinum ego ap-
 pello spectaculum illud, quod proposi-
 tum est Angelis, & hominibus. Quo-
 modo introivit palam, minime prorsus
 vocata? quomodo vero accessit ad sic
 recumbentem, omnia sui cordis pandens
 sine sono, & voce: omnia illi expo-
 nens? Cernis supereminentem animæ
 promptitudinem: quomodo seipsam arma-
 vit impudenti audacia: non famulorum
 tumultum generosa exhorruit, neque
 circumstantium duram censuram: il-
 lud secum cogitans: nisi faciem fer-
 ream, aut æream assumam, sal-
 va esse non possum; aut rursus: Si-
 cut exteriores oculos antea tenens im-
 mobiles, pudore non afficiebar, dum
 multos rapiebam; ita etiam nunc, nisi
 interiores meos oculos cordis ad duri-
 tiam, improbitatemque componens, in-
 grediar, absconditi amoris compos
 esse non possum, neque a turpis
 lasciviæ meæ eluvione expurgari.
 Nunc priori meæ ignominiae impu-
 dentem audaciam præponere necesse
 est. Nunc tempus, transactum de-
 decus in honestatem convertendi:
 Nunc tempus magni certaminis, obli-
 visci temporalium, ac sordescantium
 unguentorum, per quæ in iniqui-
 tatis profundo consenui. Nunc tem-
 pus jucundæ rationis quærendi lu-
 men,

70: 76 37.

Ccc 2

men, & vitæ auctorem, per quem angelicum amorem consequi potero, atque excutere tenebricosæ noctis acerbam exultationem, per quam perpetravi quæ minime decent. Oportet me nunc conjurationem inire contra magnum, & terribilem hostem, & diffeminatorem qui in me sparsit semen immunditiæ, & zizaniæ, ut hujus belli victrix puritatis vestem recipiam ab amatore hominum cum victoriæ bravio. Oportet me lethiferorum unguentorum in posterum oblivisci, quum tempus ad hoc invitat; accedendo autem ad verum, æternumque pharmacum, reportare vitam peccatis minime obnoxiam. Hominibus placui ad definitum tempus per abominabilem iniquitatem: placere oportet Deo sancto cum corde puro, atque fideli animo, quum per eum fuerim expurgata. Agnosco etenim hoc tempus salvandorum esse. Quoniam vero Salvator adest, nihili facio sputorum jactum, ac dedecus: pro nihilo pendam famulorum injurias. Præripiam a dilecto absconditam salutem, & gratia ingruentium injuriarum multitudinem superabit. Tempus hoc honestæ inverecundiæ brevius est, quam illud indecoræ impudentiæ. In biviiis stans, omnes advocabam ad opera turpitudinis; atque pudendis ornamentis obviam procedens, & splendescens in genis ad deceptionem composita, ut quemlibet adolescentem bene comtum, ac speciosum traherem ad amorem. Complures peccati sordibus obrui, & ipsa propter multos Deum salutis non cognovi. At nunc tempus opportunum & expectatæ a me salvationis: promittitudo adest. Nunc gaudium rerum molestarum peregre abiit. Nunc varia debilium infirmitas verum medicum affecuta est. Laqueus diabolicus fueram omnimode irretiens animas ad condemnationem æternam. Nunc mihi studendum est, ut celeriter ambulem, ac bona faciam pro malis illis, quæ patravi: obscura enim sunt, atque inhumana. Nunc ibo, & procidam ante magnum medicum, qui omnes suscipit, & non despicit: qui gratis medetur, & summo cum gaudio liberat. Omnia novit: unum solum ignorat, nescit mercedem accipere sanationis. . . . fidem tantum exposcit, quæ iniquitates abluit. Ipsam dumtaxat exigam scio ad animæ expurgationem: ipsi dicam omnia quæcumque ego

Α μὲν τοῦ φωτὸς καὶ τῆ ζωῆς τὸν ἀρχηγόν, δι' οὗ χάριτος ἀγγελικῆς ἐπιτυχῆν διασωθῆναι. ἀπα-
σασθαι δὲ τῆ ζοφωῆς νυκτὸς τὸ πικρὸν ναυρια-
μα. δι' ἧς ἐπραξάμεθα μὴ δέοντα. δεῖ με νῦν ἀν-
ταρσία κτησασθαι κατὰ τοῦ μεγάλου καὶ θανοῦ
ἐχθροῦ, καὶ σπορέως τοῦ ἐν ἐμοὶ σπαραγμοῦ σπό-
ρον ἀκαθαρσίας καὶ ζιζανίου, ἵνα νικῶσα τοῦ-
τον πόν πολέμον, ἀγνῆας ἐνδύμα κομίσωμαι.
Β σωτῆρ τῷ θραβεῖω τῇ νίκῃς παρὰ τοῦ φιλανθρω-
που. δεῖ με τῇ θανατικῇ μύρῳ ἐπιλάθε-
σθαι λοιπὸν τοῦ καιροῦ καλοῦντος εἰς τοῦτο.
προσεχθούσα δὲ, τῷ ἀληθινῷ καὶ αἰώνιῳ μύρῳ
κομίσασθαι ζωὴν ἀναμάρτητον. ἀνθρώποις ἡρεσα
διὰ τῆ μισουμένης ἀμαρτίας ἐν ὀρισμένῳ χρό-
νῳ, δεῖ με θεῷ ἀγίῳ ἐν καρδίᾳ καθαρᾷ καὶ
ψυχῇ πεπιστωμένη ἀρέσαι, ἀγνοεῖσαι δὲ αὐ-
τοῦ, γινώσκω γὰρ τὸν καιρὸν τοῦτον σωζομένων.
Γ εἶναι. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ σῶζων παρέστι. καταφρονή-
σω ῥοτῇ ἐμπησμάτων καὶ αἰχμῆς, εἰς οὐ-
δὲν δεχομένη τὰς ὕβρεις τῇ οἰκῇ. φθάσω
τοῦ ποθομένου τὴν κρητιμένην σωτηρίαν, καὶ
τῇ προσερχομένων ὕβρει τῶν ὄχλων, ἡ χά-
ρις νικᾷ. οὗτος ὁ καιρὸς ἐλάσσω ἐστὶν τῇ καλῇ
ἀναιδείᾳ, ὑπὲρ καιρὸν ἐκείνον τὸν τῇ ἐμῇ ἀπρε-
D πους ἀναισχυωτίας. ἐν ἀμφοδῶσι στήκουσα, παν-
τας προσεκαλούμην εἰς ἔργα ἀποπίας. ἔντε καλ-
ωπίσμασι αἰσχροῖς σιωνιτῶσα καὶ εἰλβουσα,
ἐπ' αἰῶν τῇ παρεῶν, εἰς ἀπάτην τυποῦσα ὅπως
πάντα νεανία εὐσταλῇ καὶ ὥραϊον ἐλκύσω πρὸς
ἐμαυτὴν ἐρασίην. πολλοὺς ἐβόθρισα διὰ τοῦ βορ-
βοῦ τῆ ἀμαρτίας. καὶ γὰρ διὰ τοὺς πολλοὺς,
θεὸν σωτηρίας οὐκ ἐγνώρισα, ἀλλὰ νῦν καιρὸς
Ε ἀγαθός, καὶ τῇ προσδοκώμενῃ ὑπὲρ ἐμοῦ σωτη-
ρίας, ἡ ἐτοιμασία παρέστι. νῦν ἡ χαρὰ τῶν
λυττωμένων ἐπεδήμησεν. νῦν ἡ τῶν ἀσθενούν-
των ποικίλη ἀρρώστια ἀληθινοῦ ἱατροῦ ἐπέφθα-
σεν. παγίς διαβολικὴ ἐγεγόνη, τελείως ἀγρεύ-
ουσα τὰς ψυχὰς εἰς κρίσιν αἰώνιον. νῦν σπου-
δάσαι ὀφείλω ταχὺ πορευθῆναι, καὶ καλὰ πρά-
ξαι ἀντὶ τῶν κακῶν ἐκείνων, ὧν ἐπραξα. ἀδῆ-
F λα γὰρ εἰσὶν καὶ ἀφιλανθρωπέματα. νῦν πορευ-
θεῖσα προσπέσω τῷ μεγάλῳ ἱατρῷ, τῷ δεχο-
μένῳ πάντας καὶ μὴ ἐξουθενουῦντι, τῷ δωρεὰν
ἰωμένῳ, καὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἀπολύοντι
πάντα οἶδε. ἐν μόνον ἀγνοεῖ, μισθούς τῆς ἰα-
τρείας οὐκ οἶδε λαμβάνειν ἐτι. . . . τίς γιν-
οῖ μόνον ἀπαιτεῖ, τὴν ἀποσωλύνουσαν τὴν ἀμαρ-
τίαν. αὐτὴν μόνον εἰς καθάρσιον ψυχῆς, εἰς-
πράττεσθαι ἐπίσταμαι. αὐτῇ πάντα ὅσα ἐγὼ
ἐπραξα

ἐπραξα ἐν τῷ ἐμῷ σώματι, ἅπερ οὐκ ἦν μοι
 δέμις· καὶ τοὺς καλοὺς μὲ πλοκάμους σιλβω-
 δέντας εἰς τέρψιν καὶ εἰς σκαῖδαλον πολλῶν,
 ποιήσω λέντιοι ἥτοι προμαΐζιον· καὶ τὰ ἐμαὶ
 βλέφαρα τὰ αἰχρῶς διατεύσαντα σὺν πᾶσι κό-
 ραῖς τῇ ὀφθαλμῶν, εἰς ῥεῖθρα δακρύων· καὶ
 λοιποὶ τοῖς ἰχθεσιν τοῦ ἀγίου ἱατροῦ ἀκολουθή-
 σω, ἵνα αὐτῷ προσπέσω καὶ σωθῶ· ἀκούω γὰρ
 αὐτὸν μὴ μόνον εὐεργετεῖν δωρεάν· ἀλλὰ καὶ
 γνώσκει εἶναι ἐνθυμίσσειν ἑκάστου· τί ἔν ποιήσα-
 σα ἢ τί διασκεψαμένη, μᾶλλον δὲ φοφασισα-
 μένη, εἰσέλθω πρὸς τὸν εὐεργέτην; τίνα σινε-
 γόν τῇ ποιούτης ἀγαθῆς μου προθέσεως λήβο-
 μαι πρὸς τελείαν παρρησίαν, ἵνα τύχω τοῦ
 καλοῦ σκοποῦ; τίνα τοῦ ποδομένου θησαυ-
 ροῦ ὑπὲρ ἐμοῦ προδότην ἀγαθῶν εὐρεῖν διωήσο-
 μαι; ἀνδρωπον, ἐν αὐτοῦ καὶ θορύβῳ ὑπάρ-
 χουσα πολλῶν οὐκ ἐπιφθάνω πρὸς τὸ ληψαῖν,
 ἵνα μου ὁδηγὸς τῇ φροντίδος γένηται πρὸς σωτη-
 ρίαν τὴν οἰκέαν σωμαίνουσαν μᾶλλον ἰκανωτέραν
 λογίζομαι, ἥ τις οὔτε βασκαίαν ἐργάζεται κατ'
 ἐμοῦ· εἰς τοῦτο ἀγωνίζομαι, θαρρόντα μου
 τῷ σκοπῷ· ἐγὼ νομίζω, μικρὸν τι λαβοῦσα ἐν
 πᾶσι χερσίν, οὕτω πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν, οὐ-
 τισι καὶ εὐπορεῖν οἶμαι· οἶμαι γὰρ μὴ ἀπα-
 ρέσκειν αὐτῷ τὸ δῶρον ἐκεῖνο· οὔτε γὰρ φορτι-
 κὸν εἶναι δοκεῖ, ἢ γοῶν πρὸς βρῶσιν ἢ πόσιν αὐ-
 τῷ ποιήσω· σιωπᾶζομαι μου τῇ διανοίᾳ μόνῃ,
 καὶ οὕτως εἰσέλθω πρὸς αὐτὸν· εἰ γὰρ με ἀπο-
 σταθῇ προσφύρουσαν τὸ δῶρον ἐκεῖνο, τότε γνώ-
 σομαι ὅτι οὐκ εἰμὶ ἀξία λυθῆναι τῇ δεσμῶν
 τῇ ἀμαρτίας· πάντην δὲ τὴν προθέσιν ἔχων τὸ
 θαυμαστὸν ἐκεῖνο γύναιον, τὸν καμρὸν πρετήρα·
 ἔχουσα ἐν τῇ ψυχῇ σφοδρότατην προθέσιν,
 περιπύξασθαι τοὺς πόδας τοῦ κυρίου θερμῶς·
 γνοῦσα δὲ ὅτι Σίμων, εἰς τῇ φαρισαίῳ κέκληκεν
 τὸν σωτήρα, ἠγάπητο μεγάλως· καὶ δραμοῦσα
 ἀπὸ ἐν πολλῇ θερμότητι, καὶ πρὸς τινα τῇ
 μυρεφῶν, ὠνήσασθαι ἀλάβαστρον μύρου· καὶ δὴ
 πορευομένη, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῇ· ποῦ ἄρα διωήσο-
 μαι εὐρεῖν μύρον ἐκλεκτὸν, ἄξιοι τοῦ ἱατροῦ τοῦ
 μεγάλου καὶ ἀγίου, ὅπως δεχθεῖν ἀσμένως
 σὺν πᾶσι ἐμοῖς δάκρυσι· πάντα γὰρ ἀναγκαῖον
 πρὸς κατανύξιν ἀρμόζειν· δώσω τιμὰς δαφι-
 λῶς, ἵνα τύχω μόνον τοῦ σκοποῦ· καὶ αὐτὸν δὲ
 τὸν μυρεφὸν κατακρινῶ ἀφαιδῶς· μέλλοι δὲ ὀρκό-
 σω αὐτὸν εἰς ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῶν ἀγίων πατέρων,
 ὥστε αὐτοὶ πιεσθῶσι· ὅπως δώσω μοι μύρον ἐκ-
 λεκτὸν εἰς τιμὴν τοῦ ἱατροῦ, λαβὼν τιμὰς δα-
 φιλῶς.

A egi in meo corpore, quæ mihi non
 erant licita, & meos cincinnos splen-
 didos, ad delectamentum scandalum-
 que multorum vertam in linteum, ac
 sudaria; measque palpebras turpiter con-
 nuere solitas cum pupillis oculorum, in
 lacrymarum fluentia convertam: & dein-
 cept vestigia Sancti medici sequar, ut
 ipsum adorem, & salva fiam. Audio
 enim ipsum non modo gratis benefi-
 cum esse, verum etiam cognoscere co-
 gitationes cujusque. Quid igitur fa-
 ciens, aut quid excogitans, imo po-
 tius quid obtendens, accedam ad bene-
 factorem? Quem adiutorem hujusmodi
 boni propositi mei adhibebo ad perfe-
 ctam confidentiam, ut assequar quod
 exopto? Quem thesauri a me deside-
 rat intercessorem bonorum invenire po-
 tero? Hominem non invenio in festi-
 natione, ac magna perturbatione po-
 sita, qui, ut accipiam, opituletur, ut
 meæ sollicitudinis dux fiat ad salutem.
 Propriam conscientiam potius habiliorem
 puto, quæ mihi neque invidiam creet.
 Ad hoc omni ope contendam confi-
 dens meo proposito. Ego existimo pa-
 rum aliquid in manibus fumendo sic
 ad illum pergere, cujus magnam co-
 piam etiam me habere arbitror. Pu-
 to enim ipsi non displicere munus hoc:
 non enim morosus esse videtur: Sive
 potius ad cibum, aut potum ipsi ali-
 quid feram. Sola mea cogitatione dis-
 ponam, ac sic ibo ad eum. Etenim
 si me munus illud adferentem averfa-
 bitur, tunc intelligam me esse indi-
 gnam, ut solvar a vinculis peccato-
 rum. Hoc autem propositum habens
 mulier illa admirabilis, tempus observa-
 bat, fovens in animo, id quod ve-
 hementissime destinaverat, fervide am-
 plecti Domini pedes. Quumque cogno-
 visset a Simone quodam ex Phariseis
 Salvatorem fuisse invitatum, magnope-
 re gavisæ est, ac currens abiit multo
 cum fervore ad quemdam pharmacopo-
 lam, ut alabastrum unguenti mercare-
 tur, pergensque dicebat intra se: ubinam
 invenire potero unguentum electum di-
 gnus medico magno, & sancto, ut
 cum meis lacrymis libenter excipiar?
 Hæc enim necessario cum compunctio-
 ne aptantur. Solvam pretium abun-
 danter, ut quod exopto consequar,
 ipsumque unguentarium indefinenter inter-
 pellato, imo potius eum adjurabo in
 nomine Dei sanctorum patrum, in quem
 ipsi credunt, ut mihi det electum un-
 guen-

guentum in medici honorem, copiosum pretium accipiendo. Quum pervenisset autem ad quemdam unguentarium, hilariter ei dixit, pax tibi unguentarie: da mihi unguentum electum, regale, pretiosum adeo, ut simile ipsi nullibi inveniat; Cui enim illud affero, omnium maximus est, neque alius est, qui cum eo possit comparari. Respondens vero unguentarius mulieri dixit: magna ac superba, o femina, verba dixisti. Quis te ignorat in urbis biviis habere in ipsa amantium ingentem numerum? Cui igitur ex omnibus vis, mulier, unguentum regium electum offerre? Quid potest ille præbere pro unguento, quod tanta mercede emere vis? Nosco tuos amatores universos; sed nullus est ex ipsis, qui tanto dono pretium par referre sufficiat, quo quæris unguentum accipere, atque offerre uni ex illis. Vendere cupio & ego; tamen scire velim, cui nam illud feras, tanto cum studio, ac perturbatione. Num forte regalis generis est tuus Amicus, aut filius est magnatum? Aut rursus superior est Davide, quo major non surrexit rex alius in Israel? Num ex illius genere est, mulier, novus hic tuus amator? Volo enim ex te audire: nam pretium amplum, & ipsum tuum desiderium ad stuporem me adducit, quisnam ille sit. Tunc vero admirabilis illa mulier respondit turbata animo, dicens unguentario: Deum patrum time, o homo, & da mihi alabastrum, ut celeriter assequar quod efficere conor. Adjuro te per Deum, qui tribuit tantam virtutem in manu Moysis ut virga divideret aquas maris, & firmaret eas instar petrae præduræ, ac deduceret populum in sicco pulvere. Adjuro te, juvenis, per ossa sancta, quæ tulit Moyses per mare profundum, reliquias, inquam, Josephi athletæ qui palam devicit aspidem in spelunca. Per Aaron Virgam, quæ momento nucleos germinavit in tabernaculo inter virgas: Per vocem sanctam, quæ locuta est cum Moyse in flamma adurenti, rubo non combusto: per Deum, qui dedit fulgere in facie Moysis in monte gloriam inaccessible: per sanctam Arcam quæ stare fecit fluentia Jordanis fluminis adeo, ut omnino deficerent: per sanctam potestatem quæ disjecit muros urbis Jericho in ictu oculi per sanctas manus filii Nave, extensas in sublimitate aeris, qui solo verbo cursum elementorum firmavit, ita ut ex duobus diebus unus fieret.

Vide

A **Φιλῶς**· παραγενεμένη δὲ πρὸς τινὰ τῆς μυρεφῶν, ἔφη αὐτῷ ἰλαρῶς· εἰρήνῃ σοι μυρεφέ· δός μοι μύρον ἐκλεκτὸν βασιλικὸν τίμιον, ὅπως μὴ εὐρεθῇ τὸ ἴσον αὐτοῦ πώποτε· ὃ γὰρ αὐτὸ ἐπάγω, μείζων ὑπάρχει πάντων, καὶ οὐκ ἔστιν ἔμπροσθεν σου καὶ ἀπὸ αὐτοῦ· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ μυρεφός, ἔφη τῇ γυναικί· ὦ γύναι, ὑπέρογκα ἐλάλησας ῥήματα· τίς σε οὐκ ἐποίησται ἐν τοῖς ἀμφοδοῖς τῆ πόλεως, ἔχουσαν ἐν ἑαυτῇ πληθὺς ἐρασῶν πολὺν· τί νυν ἐκ πάντων βούλει γύναι προσεγγεῖν τὸ μύρον τὸ βασιλικὸν τὸ ἐκλεκτὸν; τί δύναται ἐκείνος πρᾶσχειν αὐτῇ μύρου, οὐδὲν ἐν τοιαύταις τιμῇς βούλει ἀγοράσαι· ἐπίσταμαι σοὶ πύς ἐρασὰς ὅλους· ἀλλ' οὐ ποσοῦτον ἱκανὸς ἐξ αὐτῆς ὑπάρχει τίς, ἀντάξιον δῶρον σοὶ πρᾶσχειν, οὗ ζητᾷς μύρου λαβεῖν καὶ προσεγγεῖν ἐνὶ ἐξ αὐτῶν· πωλῆσαι θέλω καὶ γὰρ· ὅμως ἡθέλον μείνειν, τί νυν ἀπάγεις, ἐν ποσῷ τῇ σου καὶ δορυβῶ τοιοῦτόν· μὴ ἄρα βασιλικὸν γένους ἔστιν σου ὁ ἐρασῆς; ἢ παιδίον τυγχάνει μεγιστάνων; ἢ πάλιν ὑπερέχων ἐστὶ τοῦ δαβὶδ· οὐ μείζων οὐκ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ἐν ἰσραὴλ; μὴ γένος αὐτοῦ ἐστὶν, ὁ νέος σου ἐρασῆς ὡς γύναιον; βούλομαι γὰρ προσδεῖσθαι· ἢ γὰρ τιμὴ δαφιλῆς, καὶ αὕτη σου ἢ σουδὴ εἰς ἐκπληξίν με φέρει, ὅτι τίς ἐστιν ὁ ποιῶνς· τότε δὴ ἡ θαυμαστὴ γυνὴ ἀπεκρίνατο, ἐνδορυβὸς οὖσα τῇ ψυχῇ, καὶ λέγουσα τῷ μυρεφῷ· τὸν θεὸν τῶν πατέρων φοβήθητι ἀνδρῶπε, καὶ δός μοι τὸ ἀλάβαστρον, ὅπως φθάσω ἐν ταχὺ, τὸν θεόν σοι πὺν δόσαντα τηλικαύτην δύναμιν ἐν χειρὶ μωϋσέως, ῥάβδῳ σχήσας τὴν θάλασσαν, καὶ ἐποίησεν τὰ ὕδατα ὡς πέτραι ἀκρόποδες, καὶ διαγαγεῖν πὺν λαὸν ἐν ξένῳ κονιορτῷ· ὀρκίζω σε νεανία ἐν ἀγίοις ὁσίοις, ὡς ἐβάστασεν μωϋσὴς ἐν κοιλάδι θαλάσσης· λέγω δὴ τὰ λείψανα τοῦ ἀδελφοφύρου ἰωσήφ, πῶς νικήσαντος προφανῶς ἀπώδωκεν ἀπὸ τῆς ἀπῆλθον· καὶ τὴν ῥάβδον τοῦ ἀαρὼν, τὴν θῆξαι βλαστήσασαν κάρυα ἐν τῇ σκηνῇ ἀνά μέσον τῆς ῥάβδου· ἐν φωνῇ τῇ ἀγίᾳ τῇ λαλησάσῃ τῷ μωϋσῇ ἐν φλογὶ καιομένῃ, βία μὴ καίσῃ· τὸν θεὸν πὺν δόσαντα ἐκλάμψας εἰς πρόσωπον μωϋσέως ἐν τῷ ὄρει, δόξαν τὴν ἀπροσιπν· τὴν ἀγίαν κιβωτὸν τὴν ἐποίησαν παρεῖδρα τοῦ ἰορδάνου ποταμοῦ εἰς ἐκλαψιν τελείαν· ἐν δυνάμει ἀγία ῥήξασαν τὰ τεῖχη, ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ πόλεως ἱερὴν· ἐν χειρὶ πατρὸς ὁσίοις τοῦ ἰσραὴλ ἀρθεῖσης· τῷ γενεαμένῳ ὕγρει τοῦ ἀέρος· καὶ ἐποίησαντι λόγον τὸν

τὸν δρόμον τῆς σοιχείῳ· ὥστε γενέσθαι μίαν, δύοήμερας ὁμοῦ. ἴδε ὅσα σοι ἔποι· τὸ ὄνομα σοι τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς ἀγίας αὐτοῦ τῶν αὐτῶν εὐαγγελιστῶν. δὸς μοι λοιπὸν τὸ μύρον, καὶ λάβε ὅσας βούλει τιμὰς τοῦ ἀλαβάστρου· μόνον ἐκλεκτὸν δός μοι· καὶ ἀπόλυσον δή με, ὅπως ἴδω ἐν τάχει, τὸν μέγα ποδούμενον ἐραστήν μοι ἄχραιοι· πάλιν ἀπεκρίνατο ὁ μυρεφὸς τῇ γυναικί, θεωρῶν δαφιλίαν τιμῆς τοῦ ἀλαβάστρου· τί φη βλάβη τῇ γυναι, εἰ ἐπὶ καὶ ἐμοὶ παρὶ τοῦ σου ἐραστοῦ, ὃν νῦν πόθῳ πολλῷ καὶ ποιούτω ἔκτείνω· ὅτι εἰς πόθον μὲ ἤγαγεν ἰδεῖν αὐτὸν ὡς γυναι· καὶ οὐ δύναμαι δοῦναι, εἰ μὴ ἔπης μοι, τίς ἐστίν· ἔλεγε τὸ γυναιον, τί με βιάζει, οὕτως ἀκριβῶς ἐρωτῶν, ἅπαρ οὐκ ἔξόν με δεῖν· ὅρῳ πῶς φλέγεται μου ἡ καρδιά· πότε αὐτὸν ὄψομαι, καὶ ἐμπιπλήσει με χαρὰς· δέδοικα μὴ ποτε ὁ καιρὸς τῇ ἐμῇ ἐπιθυμίᾳ παρέλθῃ, καὶ τὸν ἴσον ὁκείνου ἢ μὴ εὐρήσω ποτὲ· ἢ γὰρ ἐστὶν χρόνος ἐπιμένειν ἐπὶ γῆς· ἢ δὲ τῶν κατὰ ἡμᾶς ψευδοτεχνικῶν ἰατρῶν τυγχάνει· ἢ φάρμακα τινὰ κατασκευάζων γεώδη· ἀλλὰ λόγῳ ἐνὶ ταῖς ἔργα κρατύνει· καὶ εἰς αἰῶνας ὅλως ἐρρώμενη διαμένει, ἢ παρ' αὐτῆς ἰασις ἀριθμῶ καιρὸν ἔχει τέττα πολιτεύεσθαι ἐπὶ τῇ γῆς, καὶ εἰς αἰῶνας ὅλως, ἀόρατος τυγχάνει· ἢ γὰρ πόλις αὐτῆς, ἀόρατος ἐστίν· καὶ τὸ βασίλειον αὐτῆς ἀδιάδοχον μένει· λοιπὸν ἀπόλυέ με, τὸν ἄξιον μισθὸν κομιζόμενος· ἵνα μὴ πρᾶττός μοι γένῃ λύπης βαρυτάτης, καὶ εἰς ἕδεν ἀποβῇ μοι, πᾶς τῇ προσδοκώμενης ἐλπίδος· εἰ γὰρ ἐπεγίνωσκες τῇ ἐμῇ καρδίᾳ τὸν ἀφανῆ ἔρωτα, ὡρὸ τῆς με ἐπερωτήσας, πρᾶχες τὸ δῶρον μετὰ τῆς ὀρέποντος μισθοῦ· διὸ μὴ βράδυνε· τάχα γὰρ καὶ σοι συμφέροι γενήσεται· καὶ μέλλεις τὸν ἴσον ἐμοὶ τρόπον ἐπιγόμενος, εἰς τὸν ὁκείνῳ πόθῳ ἔκλυεσθαι· ποιῶν γὰρ ἐστὶν ὁ ἐν αὐτῷ πολυάγαθος ἔρως· τὴς προσεγγίζοντος αὐτῷ, μετὰ πολλῆς χαρὰς ἀποπέμπει· καὶ εἰς αἰῶνας φίλος ἀσπάζεται τὸ τῇ ἀγάπης φιλομανεῖ φίλτρον· φοβήθητι οὖν ἀνδρῶπε τὸν Θεὸν τὸν ἄχραιοι, καὶ ἀνάψυξον δή με ἐν καλῇ ἀποκρίσει· τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον, τὸν τὸν ἀβραάμ καλέσαντα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰσαὰκ δοξάσαντα· ὡσαύτως καὶ ἰακώβ ἰσραὴλ μετονομάσαντα, καὶ πατριάρχην θέμενον εἰς τὰς δώδεκα φυλάς· τὸν Θεὸν τὸν δοσαντα τῇ ἄννᾳ τὸν σαμουὴλ, πόνῳ προσευξαμένη ἐν τῇ θλίψει τῇ εὐχῆς· πίσθητι νεανία, καὶ δὸς τὸ ἀλάβαστρον, βασιλικὸν ἐκλεκτὸν, καθὼς ἦδη προ-

A Vide quanta tibi dixerim : nomen tibi Dei , & sanctorum ejus , qui ei placuerunt , recensui . Da mihi tandem unguentum , & cape quantum vis pretii pro alabastro : solum electum da mihi , ac me dimitte , ut videam celeriter magnum dilectum amantem immaculatum . Respondit rursus mulieri unguentarius videns pretii magnitudinem pro alabastro ; quid , ait , nocebit , o mulier , si etiam mecum verba facias de tuo Amante , quem nunc magna , ac tali dilectione prosequeris , ut me in desiderium adduxeris eum videndi , o mulier , & dare non possim , nisi mihi dicas , quis sit ? Cur me cogis , respondit femina , tam diligenter interrogans de iis , quæ scire non licet ? Cernis , quo pacto ardet meum cor , quando tandem aspiciam , & me gaudio explebit . Vereor ne desiderii mei tempus pertranseat , & ei æqualem non amplius inveniam , non enim est tempus durable in terra . Neque est ex medicis , qui juxta nostram ætatem artem adulterant , aut terrena medicamenta conficit , sed uno verbo opera perficit , & per tota sæcula valida permanet illius sanatio : determinato tempore hoc versari debet in terra , & per integra sæcula est invisibilis : nam regnum ejus est invisibile : & Regnum illius successorem non habet . De reliquo dimitte me , dignum pretium accipiens , ne mihi auctor sis gravissimi doloris , atque in nihilum redigantur ea , quæ sperando expecto . Si enim occultum mei cordis amorem cognosceres , ante quam me interrogares , præberes donum pro conveniente mercede . Ideo ne me retardes : fortasse enim & tibi utile erit , & properabis , sicut & ego propter illius amorem expediri : tantus enim est in ipso amor eximius . Qui ad eum accedunt , cum ingenti gaudio dimittit , atque in perpetuum amicos recipit amore dilectionis quæ insanire videtur . Time igitur , homo , Deum immaculatum , ac recrea me bona responsione , qui voco Deum Sanctum , Deum Abraham , filiumque ejus Isaac honoro , similiter Jacobum Israel cognomine , & patriarcham pono duodecim tribuum . Deum , qui dedit Annæ Samuelem , cum dolore oranti in tribulatione orationis . Morem gere , adolescens , & da alabastrum regium , electum , quemadmodum jam dixi : Si scires mei

mei cordis flammam, festinasses utique me hinc dimittere. Rursus vero unguentarius ad eam respondit dicens: volens morem gerere de alabaastro, audi me, o mulier; multum me adjuvasti, & obsecrata es, ut tibi alabastrum tribuam, & ego sæpe sæpius oravi te, ut diceres; quis sit ille, & dicere non vis: Num superior est omnibus hominibus, & in terra non est illo speciosior, quoniam tali vulnere illius pulcritudo te percussit, ut unguentum eximium dones formoso juveni? Num ex genere est, ut dixi, Davidis regis iusti; aut magni Abraham, quem dilexit Altissimus? Quis est, dic mihi, quando tanto ardes studio videndi illius pulcritudinem? Respondet admirabilis Mulier unguentario. Quare adeo cogis me pandere tibi secreta cordis mei? Veni ad emendum unguentum, non ad colloquendum. Serio igitur da alabastrum. Videns autem mulier nimiam juvenis curiositatem verborum, quæ secum faciebat, mirata est vehementer hominis sedulitatem, quomodo tanto desiderio exquisierat scire: ac tandem respondit: Neminem latent, ut opinor, in urbe, quanta patraverim, fædans me ipsam assidue scortationibus, aliosque irretiens in eodem inquinamento: Vidi autem repente Sanctum illum medicum, ac Salvatorem apparentem in terra, & subito anima mea captiva facta est ab immaculata ipsius pulcritudine. Vidi enim meis oculis medicamina validissima, ac signa incomparabilia, ingentemque in ipso commiserationem: peccatores suscipit, publicanis adhæret, leprosos non respuit, impios non infectatur, sed omnes simul misericorditer recipit, minime succensens iis, qui eum adeunt, & omnino mortuos suscitans, & omne dæmonum genus expellens, solo verbo omnia efficiens. Quum viderem autem hæc, obstupui, ac dixi intra me. Cur vivo ego infelix? Nisi ad eum accedam, peccatum meum multum est, lascivia similiter, putredo vero ingens, quare teipsam negligis? Aliud tempus huiusmodi nunquam poteris invenire, neque alium medicum adeo humanum. Ego vero sic persuasa sum, hunc Deum esse, qui apparuit, maximam habentem potestatem. Verbo omnia jubet, verbo omnia sanat: peccata dimittit magna cum potestate. Talem occasionem nata, ac tantum medicum, torpescere non mihi licet, inæ sanitatem negligere non possum.

Hac

A προῖπον· εἰ εἶδης ὡς ἂν φλόγα ἐμῆς καρδίας, ἔτις αὖ κατέσπευσας ἐκπέμψαι με ἐντεῦθεν· πάλιν δὲ ὁ μυρεψὸς πρὸς αὐτὴν ἐφθέγγετο λέγων, πείθεσθαι βουλόμενος πρὶ τῷ ἀλαβάστρῳ· ἀκουσὸν μου ὡς γυναι· πολλά με ὤρκισας καὶ κατέκρινας, ὅπως δώσω σοι τὸ ἀλάβαστρον· καὶ ἐγὼ δὲ πομπάκῃς ἠξιώσασε εἰπεῖν, τίς ἐστὶν ὁ πιῦς, καὶ ὃ βύλει μοι εἰπεῖν, μὴ αἰώτερος ἐστὶν πάντων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἔκ ἐστιν ἐπὶ γῆς ὡραιότερος αὐτῷ, ὅτι ἔτις ἐτρώθης εἰς τὸ κάλῳς ἑκείνῳ, ὥστε μύροι ἑκλεκτοὶ ἀπαγαγεῖν τῷ ὡραίῳ· γένος δὲ ὡς εἶποι, ἐστὶν τῷ δαβὶδ δικαίῳ βασιλέως· ἢ τῷ μεγάλῳ ἀβραάμ, φίλου τῷ ὑψίστῳ; τίς ἐστὶν εἰπέ μοι, ὅτι ἔτις πέφλεξαι ἐν σπῆδῳ θεάσασθαι τὴν ὡραιότητα αὐτῷ· λέγει ἡ γυνὴ ἡ θαυμαστὴ τῷ μυρεψῷ·

C τί ἔτις βιάζει με εἰπεῖν σοι τὰ κρυπτά μου; μύρον ἡλθον ὠνήσασθαι, ἔχῃ διαλεχθῆναι· ἐν πάσῃ οὖν σεμνότητι, δὸς τὸ ἀλάβαστρον ἰδῶσα δὲ ἡ γυνὴ τῷ νεανίᾳ τὴν πολλὴν ἐξέτασιν τῶν ῥημάτων τῶν πρὸς αὐτὴν γεναμένων, ἐθαύμασεν μεγάλως πρὶ τῆς σπῆδῆς τῷ ἀνδρὶ, πῶς ἔτις μετὰ πόδον ἠκριβεύσατο μαθεῖν· καὶ λοιπὸν ἀπεκρίνατο· ὡς γε οἶμαι ἔδῃνα λαιθάνειν ἐν τῇ πόλει ὅσα ἐγὼ ἐπραξα, μιαινύσα κατ' ὥραν ἐμαυτὴν ἐν πορνείαις, καὶ ἄλλῃς θηρεύουσα εἰς αὐτὸν τὸν μiasμόν· ἰδὼν δὲ ἐφ' ἡδὶον τὸν ἅγιον ἐκείνον τὸν φανέντα ἐπὶ γῆς ἱατροὶ καὶ σωτήρα, καὶ ἡ ψυχὴ μου αὐτίκα αἰχμαλώτως γέγονει ὀπίσω τῷ ἀχράντῳ ὡραιότητος αὐτῷ· ἰδὼν γὰρ ἐν ὀφθαλμοῖς μου ἰάματα φοβερά, καὶ σημεῖα ἀνείλασα, καὶ πολλὴν συμπάθειαν ἐν αὐτῷ· ἁμαρτωλὺς δέ εἰμαι, τελώναις προσεγγίζῃ, λεπτρὸς ἔκ ἀποβάλλει, ἀσεβεῖς ὃ διώκει· ἄλλα πάντας ὁμῶς ἐν οἰκταρμοῖς δέχεται, μὴ ὀργιζόμενος ποῖς αὐτῷ προσιοῦσι· καὶ τὸ ὅλον νεκρὸς ἐγείρων, καὶ πᾶσαν δαμονικὴν φύσιν ἀπελαύνων, ῥήματα μόνῳ πάντα ποιῶν· ἰδῶσα δὲ, ἐξέστη καὶ εἶπα ἐν ἐμαυτῇ· τί ζῶ ἐγὼ ἢ ἀθλία, εἰ μὴ αὐτῷ ἐγγύσω· ἡ ἁμαρτία μου πολλὴ· ὡσαύτως ἡ ἀσέλγεια· σηπεδὼν δὲ μεγάλη·

F χάριν τίνος ἀμελεῖς ἑαυτῆς; ἄλλοι καιρὸν ποιῶν ἔκ ἔχεις πολὲ εὐρεῖν, ἔτε ἄλλοι ἱατροὶν ποιῶν φιλάνθρωποι· ἐγὼ δὲ ἔτις πέπεισμα, ὅτι θεὸς ὑπάρχει ἔπος ὁ φαινόμενος, μέγας ἐξουσιαστὴς λόγῳ πάντα κελεύει, λόγῳ πάντας ἰάται, ἁμαρτίας συχωρεῖ ἐν πάσῃ ἐξουσίᾳ· τοιῦτον καιρὸν εὐρεῖσα, καὶ τοιῦτον ἱατρον, ἔκ ὧφελον ῥάθυμῃν· ὃ χρήμει ἀμελῆσαι τῇ ἐμῇ ῥώσεως· τῷ τοῖς ἑνέκα σπεύδω τῶν ἐμῶν ὀφλημάτων δύναι τοὺς γραμματεῖς, τῷ ἀγαθῷ

ἀγαθῶ συγχωρητῇ· οἶδα ὅτι ἡμαρτον ὑπέρμε-
τροι, καὶ ἔκ ἐστιν εἰκάσαι τὴν ἐμὴν ἀσέλγειαν·
ἀλλὰ πρὸς τὸ πλῆθος τῆ αὐτῆς εὐσπλαγχνίας,
εὐαγόμενοι εἰσὶν πᾶσαι ἀμαρτίαι μὲ· καὶ οἶδα
τῷ σαφῶς, ὅτι μόνον ἐγγίσω αὐτῇ, εὐδὺς
ἀγιάζει με ἐκ πασῶν τῶν ἀπαρτιῶν, φυγαδεύ-
σας ἀπ' ἐμῆ πᾶν ἔργον ἀποπίας, διότι ἕραιος
καὶ ἀχραντος ὑπάρχει· ἰδὲ νεανία, ἔποι σοι
πάντα τὰ κρυπτά τῆ ἐμῆς καρδίας, δός μοι λοι-
πὸν τὸ μύρον· ἰκανὴ ὥρα ἐστίν, ἀφ' ἧς ἐκποδίζεις
με, καὶ βιάζεις μαθεῖν, τινὶ τὸ μύρον ἀπάγω·
ἔφη πρὸς τὴν γυναῖκα, πάντα πάντα ἀκούσας ὁ
μυρεφόρος ἐν χαρᾷ τῆ καρδίας· χάριν σοι ὁμο-
λογῶ ὡ γύναι πιστοπάτη, ἀποκάλυψας ἐμοὶ
τὴν καλὴν πρόθεσιν· μέγα ἀφ' ὧν ἐρασὴν ἐκ-
τήσω ἕραιον· τῷ ῥήματι ἀπαντας ἀγιάζει θεϊ-
κῶς· ἔργον πλήρες ἐπαίνου καὶ σφόδρα ὠφέλη-
μον βέλῃ πράξαι ὡ γύναι πάσαις ταῖς γενε-
αῖς· οὕτως αὐτὴ ἡ μεγίστη σωτηρία, σῶτε πρῶ-
τη καὶ πᾶσιν ἀμαρτωλοῖς· θυγάτηρ πατέρων
εἰς, καὶ συγγενὴς ὁσίῳ τῷ καλῶς πιστευσάντων
εἰς τὸν ἅγιον θεόν· μικρὸν δὲ συμβούλιον συμ-
βλεύσω σοι ἐγώ· καὶ κατέδεξ· εὐδὺς, ἐκπὸς
πάσης μέμφεως· οἶδας καὶ αὐτὴ σαφῶς, ὅτι
οἱ φαρισαῖοι ποτηρὰ ὑπάρχοντες, ἀντιπάχου-
σιν αὐτῇ· ἐπειδὴ θεοσμέγας καὶ φιλάνθρωπος
ἐστίν, συγχωρῶν ἀμαρτίας, οἰκία εὐτπλαγχι-
νία· εἰ ἂν εἴ σε ἴδωσι ἐκ εἰσερχομένην, ἀποκ-
λείσωσι τὰς θύρας, ὑβρίζοντες ἀφειδῶς· αὐτὴ
δὲ ἀκύσασα, μὴ δειλανδρείσης παντελῶς·
ἀλλὰ γενῇ τῇ ψυχῇ πέτρης τερεωτέρα· εἰ ἐν
ἔργοις πορνικαῖς ἀχρωμος ἐτύγχανες, πόσω
μᾶλλον ἐνταῦθα ὑπὲρ σωτηρίας· μέλλοι γὰρ
ἀπαντες, ἐλεύθεροι καὶ δούλοι· θυρωροὶ, ὑπη-
ρέται, δεινῶς σοι ἐπιτιμαῖ· πάντων οὖν κα-
ταπύσασα, εἰσελθε θαρσαλέως πρὸς αὐτὸν
τὸν ἅγιον ἐν πολλῇ ταπεινώσει, καθὼς αὐτὴ
προεῖπας πρὶ τῷ ἀχράντου, καὶ ἔση μακαρία·
ἐγὼ γὰρ ἀκήκοα, ἐν οἰκίᾳ σίμωνος, ἐνὸς τῶν
Φαρισαίων, εἶναι αὐτὸν σήμερον· πορεύε· ἐν
εἰρήνῃ, εἰσελθε μετὰ χαρᾶς, ἐγγισσον προθύ-
μως· δεχθεὶς σε τὸ δῶρον· ἰδὲ μύρον βασι-
λικὸν ὀκλετὸν, τίμιον ἄξιον τῷ σωτῆρος δέ-
δωκά σοι ὡ πιστοπάτη γύναι· ἄλλοι μέτρον μύ-
ρου μεζονος τιμῆς, ἔχ' εὐρίσκω· λαβῶσα δὲ
ἡ γυνὴ τὸ τῷ μύρον ἀλάβαστρον, ὡχετο
ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἔλεγεν ἐν ἑαυτῇ εὐχομέ-
νη· τίς δόσει μοι εὐρεῖν θύραν ἡνεωγμένην,
καὶ ἀθρόως εἰσελθούσα προσεγγίσω τοῖς ἰχνεσιν
τῷ

Tom. III.

A Hac de causa meorum debitorum fe-
stino dare syngrapham optimo largito-
ri. Scio me supra modum peccasse, ac
meam lasciviam similem non habere: sed
si cum magnitudine misericordiae illius
omnia mea scelera comparentur, parvae
guttæ sunt. Et hoc certo scio, solum
si ad eum accedam, statim ab omnibus
meis peccatis me ab eo iri expurgatum,
fugando a me opus absurdum, eo quod
coelestis est, & immaculatus. Ecce
adolescens, manifestavi tibi omnia cordis
mei arcana: da mihi tandem unguentum.
Jam satis temporis est, quum mihi im-
pedimentum præbes, cogisque, ut scias
cui unguentum afferam. Hæc omnia
quum unguentarius audisset cum dele-
ctatione cordis: gratiam tibi habeo,
inquit, o mulier fidelissima, quod bo-
num propositum mihi patefeceris: ma-
gnum repente amantem adepta es coe-
lestem: verbo omnes sanctos facit per
divinam virtutem. Opus laude cumu-
latissimum, ac maxime utile perficere
vis, o mulier, toti posteritati: pro-
fecto hæc est maxima salus tibi pri-
mum, & omnibus peccatoribus. Filia
Patrum es, & consanguinea Sancto-
rum, qui recte crediderunt in Deum
Sanctum: at parvum consilium dabo
tibi ipse, statimque amplectere sine ul-
la reprehensione: scis etiam tu opti-
me, Phariseos malos esse, illique ad-
versari, eo quod Deus magnus est, &
humanus, peccata condonans ex innata
misericordia. Si igitur te viderint eo
euntem, claudent januas, effuse insultan-
tes. Tu vero, quum hæc audieris,
ne animo concidas omnino, sed fias ani-
mo petra solidior. Si in meretriciis o-
peribus impudens extitisti, quanto ma-
gis heic pro salute? Futurum est enim,
ut omnes liberi, & servi, janitores,
& famuli, te vehementer increpent.
Omnes igitur contemnens, accede auda-
cter ad illum sanctum cum multa hu-
militate, sicut ipsa dixisti de immacu-
lato, & eris beata: Ego enim audi-
vi, in domo Simonis unius ex Phari-
sæis eum hodie manere: ingredi cum
gaudio, accede promte: tuum mu-
nus accipiet. Ecce unguentum re-
gium, electum, pretiosum, Salvatore di-
gnum dedi tibi, o fidelissima mulier:
aliud genus unguenti majoris pretii non
invenio. Capiens autem mulier un-
guenti alabastrum, abiit cum lætitia,
atque intra se ajebat magno cum de-
siderio: quis mihi det, ut apertam
D d d januam

Hic in cod.
Veneto mul-
ta defunt.
Que enim se-
quuntur,
edita sunt
excolo. Vat. a
pag. 132.
lin. 8. ad
pag. 133e
lin. 26.

pter ventrem; totamque noctem insom-
nem ducunt in perditionem animarum
suarum; ludentes & illusi, aliudve ni-
hil ex labore & vigiliis lucrificantes si-
bi, præter vae, quemadmodum ait Do-
minus: Attendite diligenter quæ scripta
sunt, & ne despexeritis. Vae enim iis
qui contumelia afficiunt divinas Scriptu-
ras. Multi namque sunt vaniloqui,
seipfos decipientes, qui, si quando de
iudicio, aut supplicio audierint, deri-
dentes dicunt, seque ipsos consolantes:
numquid ego melior sum toto mundo?
Ubi universus mundus, & ego. Præ
toto mundo quid mihi contingere de-
bet? Fruar interea hujus seculi bonis,
& sicut totus mundus & ego. Tan-
dem completo vitæ suæ termino, mitti-
tur qui dicit: Completa est tua via in
hac vita: veni igitur ad alium mundum,
veni ad proprium locum. Deinde re-
linquent illum oblectamenta vitæ hujus,
quibus existimabat se perpetuo fruitu-
rum; & abit, tractus ab horribilibus
Angelis in locum supplicii: quem ad-
spiciens, contremiscet, verberabitque
manibus faciem suam, & huc illucque
circumspiciens, effugere volens, non ta-
men reperit ibi aufugiendi modum: nam
detinetur arcte constrictus ab iis qui eum
adducunt. Tunc dicunt ei Angeli, qui
ipsum tenent: Quid contremiscis, infe-
lix? quid turbaris? quid dolore ange-
ris? quid vereris, miser? quid exti-
mes, infelix? Tu tibi ipse hunc lo-
cum præparasti; tu jam mete quod se-
minasti. Audiebas de formidabilibus
tormentis, & deridens dicebas: Ubi
mundus totus, & ego. Et nunc quid
tremis? non es solus, ne fleas; Ubi
totus mundus, & tu. Nonne audisti
Dominum dicentem: quoniam totus mun-
dus in maligno positus est? & despiciens
tamen dicebas: Ubi totus mundus, &
ego. Miser, & infelix, cur, dum hæc
dicebas, quæ tua sunt non considerasti?
An ne potest tibi totus mundus opem
ferre? nunquid pro toto mundo ratio-
nem judici reddes? an verò pro tua ipsius
folius anima? Ecce, quemadmodum dice-
bas, ubi totus mundus, & tu. Deinde
ingressus in illum tormenti locum volens no-
lens, acriterque tortus, incipit miserabi-
les emittere voces, & obsecrare eos qui in
iudicio ipsum sistunt, ut vel exiguam con-
sequi liceat relaxationem. Et respondent
ei. Quid clamas, miser? numquid tu
melior es toto mundo? Ubi totus mun-
dus, & tu, sicut ipse ajebas. Tuncque
ex

A πῦσι διὰ τὴν κοιλίαν αὐτῶν, καὶ δι' ὅλης τῆς
νυκτὸς αὐτοὶ διατελοῦσιν ἐπὶ ἀπωλείᾳ τῆς ἐαυ-
τῶν ψυχῶν, παίζοντες, καὶ παιζόμενοι, καὶ
οὐδὲν ἄλλο κερδαίνοντες ἐκ τῆς κοίτης καὶ τῆς
ἀγρυπνίας, εἰ μὴ μόνον τὸ οὐαί· καθὼς ἔπεν
ὁ κύριος, προσέχετε ἀκριβῶς τοῖς γεγραμμέ-
νοις, καὶ μὴ περιφρονεῖτε· οὐαὶ γὰρ τοῖς ἐνυβρί-
ζουσι τὰς θείας γραφάς· πολλοὶ γὰρ εἰσι μα-
ταιολόγοι ἐαυτοὺς φρεναπατύντες, οἱ ὅταν ἀκῶ-
σωσι περὶ κρίσεως ἢ κολάσεως, καταγγελόντες
λέγουσιν ἐαυτοὺς παραμυθούμενοι· Μὴ ἐγὼ καλ-
λίῳ εἰμὶ τῷ κόσμῳ ὅλῳ; ὅπως ὅλος ὁ κόσμος,
καὶ γὰρ· ἀπὸ ὅλου τῷ κόσμῳ τί μὴ ἔχει ἀρμό-
σαι· ἀπολάυσω τέως τὰ ἀγαθὰ τῷ κόσμῳ τῶ-
ν· ὡς ὅλος ὁ κόσμος καὶ γὰρ· εἴπα πληρωθέν-
τος τῷ ὄρει τῆς ζῶης τῶν ἀποστέλλεται, λέ-
γων, ἐπληρώθη ἡ ὁδὸς σου ἐν τῷ βίῳ τούτῳ·
δεῦρο λοιπὸν εἰς ἄλλοις κόσμοις, δεῦρο εἰς τὸν
ἰδίον σου τόπον· εἴπα καταλαμβάνει τὰ τῷ βίῳ
τερπνὰ, ἃ ἐδόκει αἰώνιος τρυφᾶν, καὶ ἀπέρ-
χεται συρόμενος ὑπὸ ἀγγέλων φοβερῶν εἰς τὸν
τῆς κολάσεως τόπον· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, τρομά-
σει καὶ τύψῃ τὸ ἐαυτοῦ πρόσωπον ταῖς χερσὶ,
καὶ περιβλεψάμενος ὡς καὶ ἐκφυγεῖν βυλό-
μενος καὶ οὐκ ἔναι πῶς ἐκφυγεῖν· κατέχεται γὰρ
ἀσφαλῶς δεδεμμένος ὑπὸ τῆς ἀπαγόντων· τότε
λέγουσιν αὐτῷ οἱ κατέχοντες αὐτὸν ἄγγελοι, τί
δαίμων, ἐλεεινέ; τί ταρασσῇ; τί λυπῇ; τί φοβῇ
σε ἄθλιε; τί τρέμεις, ταλαίπωρε; σὺ ἐαυτῷ
ἡτοίμασας τὸν τόπον τούτον· σὺ θέρισον ἃ ἔσπι-
ρας· ἤκουσας περὶ τῆς φοβερῶν κολάσεως, καὶ
καταγελῶν ἔλεγες, ὅπως ὁ κόσμος ὅλος καὶ γὰρ·
ἄρτι διατί τρέμεις; οὐκ εἶ μόνος, μὴ ὀκλά-
σις, ὅπως ὅλος ὁ κόσμος καὶ σὺ· οὐκ ἤκουσας
τῷ δεσπότῃ λέγοντος, ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἐν
τῷ πονηρῷ καὶται; καὶ περιφρονῶν ἔλεγες, ὅπως
ὅλος ὁ κόσμος καὶ γὰρ; ἄθλιε καὶ ταλαίπωρε,
τί, ὅτι ταῦτα ἔλεγες, μὴ σκοπῶν τὸ ἐαυτοῦ;
δύναται σε βοηθῆσαι ὅλος ὁ κόσμος; μὴ γὰρ
ὑπὲρ ὅλῳ τῷ κόσμῳ ἀπολογῆσαι τῷ κριτῇ; ἢ
ὑπὲρ τῆς ἐαυτοῦ ψυχῆς καὶ μόνῃς· ἰδὲ ὡς ἔ-
λεγες ὅπου ὅλος ὁ κόσμος καὶ σὺ· εἴπα εἰσελ-
θὼν εἰς τὴν βασάνου τόπον ἄκων καὶ μὴ βυλό-
μενος καὶ δεινῶς βασανιζόμενος, ἄρχεται οἰκ-
τρὰς ἀφιέναι φωνὰς, καὶ παρακαλεῖν τὸν ἐπὶ τῆς
κρίσεως ἐφεσώτας, ἵνα τύχῃ καὶ μικρὰς αἰέσεως.
ἀποκρίνονται αὐτῷ· τί βροῦς, ἐλεεινέ, μὴ σὺ
κρείττω ἢ τῷ κόσμῳ ὅλῳ; ὅπως ὅλος ὁ κόσμος,
καὶ σὺ, καθὼς καὶ ἔλεγες; καὶ τότε φεναξίας
ἐκβα-

ἐκ βάθους καρδίας λέγει, καὶ τί με ὠφελεῖ ὅλος ὁ κόσμος; οὐαὶ μοι ὅτι ἠπατήθην, καὶ ἐνεπέχθην. Δικαία ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ· τὴν ἐγὼν ἐγὼ ὁ ἄθλιος ὅτι ὁ σπείρει ἄνθρωπος, τὸ καὶ θερίσει, καὶ ὁ δύσει φορτίον, τὸ καὶ βαρύνει· οὐαὶ μοι ὅτι ἠκυσά καὶ οὐ παρέδεχόμην· πόσους ἀγωνιζομένους ἐβλεπον καὶ ἀγρυπνῶντας καὶ νηστεύοντας, καὶ πάντας ἐλοιδῶρην καὶ ἐχλεύαζον; πόσους ἐθεώρην πενθόντας καὶ κλαίοντας καὶ κατεγέλαν. οὐαὶ μοι ὅτι ἐνεπέχθην, συνέφερέν μοι ἐκὼ ἐκάτ' ἔτη πενθῆσαι, καὶ κλαῦσαι, καὶ γῆν αἰοθίειν, καὶ μὴ λαχεῖν εἰς τὸ τόπον τῶν τῆς βασιλείας. Τίς ἂν ἐδώκεν μοι καιρὸν μετάνοίας τρεῖς ἡμέρας ἐκεῖν τοῦ αἰῶνος, ὃν κακῶς ἐδὲ πάντα ἐν ἀμελείᾳ ὁ ἄθλιος καὶ παλαίπυρος; ἀλλ' ἡ πανήγυρις ἐλύθη, καὶ οὐκέτι μετάνοίας ὠφελος. Βλέπετε, ἀδελφοί, μὴ τις ἄκαρπος εὐρεθῇ· ὁ σπείρων εἰς τὴν σὰρκα ἐαυτοῦ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ κόσμου τούτου, τρυφήν, καὶ δῆπνα, καὶ ἄριστα ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν. ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα προσευχὴν καὶ νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν· ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. Κατανοήσατε, καὶ ἴδετε ὅτι οὐδαμῶς ἐπαινοῦνται οἱ τρυφῶντες, οὔτε οἱ γελῶντες, καὶ παίζοντες· πάντα γὰρ τὰ ἔθνη ποιεῖσι. Τὸ δὲ μέρος τῶν χριστιανῶν νόμος ἐστὶν τοῦτος· Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τοῦ πνεύματος. μακάριοι οἱ πενθόντες, μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, μακάριοι οἱ διωκόμενοι, μακάριοι οἱ διττοῦσθαι, μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, μακάριοι οἱ ἐγκρατεῖς, μακάριοι οἱ τὸ βάπτισμα ἀγνὸν φυλάττοντες, μακάριοι οἱ διὰ τὸ χριστὸν ἀποταξάμενοι τὸν κόσμον τούτον· μακάρια τὰ σώματα τῶν παρθένων, μακάριοι οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες, μακάριοι οἱ γρηγορῶντες καὶ προσευχόμενοι, μακάριοι οἱ προβλέποντες τὸν ἐρχόμενον κῆρ καὶ νεκρὸς, καὶ εὐεπίζοντες ἑαυτοὺς εἰς ἀπολογίαν, μακάριοι οἱ δακρύοντες ἐν προσευχῇ καὶ ψαλμοῖς· ταῦτα τῆς θείας γραφῆς τῆς ὁρθοδόξου. Ποῖα δὲ γρηγορῇ μακαρίζει τὸς αὐλῶντας, ἢ κισσοφύοντας; ἢ τὸς γελῶντας, ἢ τὸς τρυφῶντας, ἢ τὸς μεθύοντας, ἢ τὸς βαλλίζοντας, καὶ ὀρχημῶντας, ἢ τὸς ἀγαπῶντας τὸν κόσμον τούτον; Ταῦτα ὁ ἡμέτερος δεσπότης οὐ συμβαλέει, ταῦτα ὁ ἡμέτερος κύριος οὐκ ἐδίδαξεν, ἀλλὰ καὶ ἐταλάνησε, λέγων, οὐαὶ ὑμῖν τὸς γελῶντας νῦν, καὶ τρυφῶντας· ὅτι πειθήσεται καὶ κλαύσετε. Δεῦτε οὖν ἀφέντες τὴν πλατὴν ὁδὸν, τὴν ἀπάγυσαν

A ex profundo cordis suspiria ducens, ait : & quid mihi profuit totus mundus ? Væ mihi, quia deceptus sum, & elusus. Justum est judicium Dei. Nunc cognovi ego miser, quoniam quod seminaverit homo, hoc & metet ; & quod ligaverit onus, hoc & portabit. Væ mihi, quia audiui, & non suscepi. Quot decertantes vidi, & vigilantes, ac jejunantes ; & cunctos maledictis incessebam & irridebam. Quot ego spectabam gementes & flentes ; & illudebam. Væ mihi, quia illus sum. Utilius mihi fuisset, centum ibi annos luxisse, atque plorasse, ac potius terram manducare, quam venire in hunc locum tormenti. Quis mihi dabit tempus poenitentiae trium dierum in illo seculo, quod male consumsi in negligentia, miser & infelix ? Verum panegyris atque celebritas jam soluta est, & non est amplius poenitentiae utilitas. Videte, fratres, ne quis infructuosus inveniatur. Qui seminat in sua carne voluptates hujus seculi, escam, coenas & prandia, de carne metet corruptionem. Qui autem seminat in spiritu orationem, jejunium & vigilias, de spiritu metet vitam æternam. Considerate, & intelligite, quod nequaquam laudantur, qui deliciis vacant, neque qui rident, & illudunt. Hæc enim ethnici faciunt. At vero partis christianorum ista est lex : Beati pauperes spiritu, Beati qui lugent, Beati misericordes, Beati qui persecutionem patiuntur, Beati qui opprobria perferunt, Beati qui mundo sunt corde, Beati continentés, Beati qui mundum & purum servarunt Baptisma, Beati qui propter Christum huic mundo abrenunciarunt. Beata virginum corpora : Beati qui mulieres sic habent, tamquam non habeant : Beati qui vigilant & orant : Beati, qui expectant eum qui venturus est ad judicandum vivos & mortuos ; seque ipsos ad reddendum rationem præparant : Beati, qui lacrymas in oratione & psalmodia fundunt. Hæc sunt divinæ orthodoxorum scripturæ. Quænam autem scriptura beatos prædicat eos qui choreas ducunt, aut citharas pulsant, aut rident, aut in deliciis vivunt, aut ebrietatibus vacant, aut tripudiant, aut saltant, aut mundum hunc diligunt ? Hæc non sunt Domini nostri consilia : hæc Dominus noster non edocuit, sed potius miserum prædicavit, dicens : Væ vobis qui ridetis nunc, & in luxu vivitis : quia lugebitis, & flebitis. Itaque venite, & dereliquentes latam viam, quæ ad perditionem ducit, labo-

laboremus modico tempore, ut regnemus in infinita sæcula, & perfruamur incorruptibilibus bonis, quæ oculus non vidit, & auris non audivit, & in cor hominis peccatoris non ascenderunt. Fuge superbiam, o homo, etiamsi divitiis affluas, ne Deum habeas tibi contradicentem: dilige autem animi demissionem, tametsi magnus videaris, ut in die iudicii exalteris. Væ enim superbo, quum in sepulcrum ingressus fuerit, tunc discit suis sit. Væ avaro nam divitiæ transeunt, & ignis ipsum subsequitur. Væ impio quando omnes illuminantur, ipse solus in tenebris jacet. Væ iniquo, quoniam ad austerum justumque judicem sistitur. Væ negligenti: quæret enim tempus, quod male insumsit, nec inveniet. Væ murmuranti, & una cum eo, ebrio: quoniam cum homicidis computantur, & cum adulteris puniuntur. Væ ei, qui luxui, ac deliciis modico tempore indulget: nam veluti vitulus ad mactationem, sic pinguefiet. Beatus autem, qui per arctam incedit viam: nam corona redimitus in coelum ingreditur. Beatus, qui in multos beneficus est: multos enim inveniet advocatos, dum judicatur. Beatus, qui futuram vitam studiosè curat: nam præsentia foetent, & ad corruptionem mortemque trahunt. Beatus, qui vilia isthæc dissipat, quæ perperam congregaverat, & purus mundusque ante judicem se sistit. Beatus, qui vim sibi ad omnia infert, quia violenti rapiunt regnum coelorum. Itaque vim nobis ipsi inferamus ad omne opus bonum. Consolemur, & ædificemus alterutrum, sicut & facitis. Semper de iudicio esto nostra conversatio, deque nostra defensione: sive opus quid agitis, sive iter suscipitis, sive in conviviis, sive in cubilibus vestris, sive aliud quid facitis, semper de iudicio, deque adventu iusti iudicis, solliciti esto, & cogitate in cordibus vestris, & dicite ad invicem. Quales, putas, sunt exteriores illæ tenebræ? qualis ignis ille inextinguibilis, & vermis non dormiens? quis ille stridor dentium? Hujusmodi sint vestra colloquia die ac nocte. Certe, fratres mei, dum tempus habemus. Abstineamus a præsentibus deliciis, ut futuras illas Paradisi delicias lucremur. Lugeamus hic aliquantulum, ut ibi rideamus. Esuriamus hic,

Αἰς τὴν ἀπώλειαν. κοπιάσωμεν μικρὸν χρόνον, ἵνα βασιλεύσωμεν εἰς τὰς ἀτελευτήτας αἰώνας, καὶ ἀπολαύσωμεν τὰ ἀφθάρτα ἀγαθὰ, ἃ ὁφθαλμὸς οὐκ ἴδεν, καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου ἀμαρτωλοῦ οὐκ ἀνέβη. Φεῦγε τὴν ὑπερηφανείαν, ἄνθρωπε, καὶ πλῆσιος ἦς, μὴ πῶς τὸν Θεὸν ἀντιτασσόμενόν σοι ἔξῃς. Φίλει δὲ τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ μέγας ὑπάρχῃς, ἵνα ὑψωθῇς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. οὐαὶ γὰρ τῷ ἀλαζόνι. ὅταν εἰσελθῇ εἰς τὸν τάφον, τότε τίς ὑπάρχει διδάσκεται. Οὐαὶ τῷ πλεονέκτῃ. ὁ πλῆτος γὰρ παρέρχεται, καὶ τὸ πῦρ αὐτὸν ὑποδέχεται. οὐαὶ τῷ ἀσεβεῖ. ὅταν πάντες φωτίζονται, τότε μόνος σκοτίζεται. οὐαὶ τῷ αἰνόμενῳ, ὅτι πρὸς κριτὴν αὐτηρὸν καὶ δίκαιον ἀπέρχεται. οὐαὶ τῷ παραθύμῳ. ζητήσῃ γὰρ τὸν καιρὸν, ὃν κακῶς ἐδαπάνησε, καὶ οὐχ εὐρήσῃ. οὐαὶ τῷ λοιδόρῳ, καὶ σὺν αὐτῷ τῷ μεθύσῳ. μετὰ φονευτῶν τάσσονται, μετὰ μοιχῶν κολάζονται. οὐαὶ γὰρ τῷ τρυφῶντι καιρὸν ὀλίγον. ὡς γὰρ μόχθος εἰς σφαγὴν, οὕτως σιτήσεται. μακάριος δὲ ὁ τὴν ξενὴν ὁδεύων ὁδὸν. ξεφανθορῶν γὰρ εἰς τὸν οὐρανὸν εἰσέρχεται. Μακάριος ὁ πολλὰς εὐποιῶν. πολλὰς γὰρ εὐρήσῃ συνηγόρους κρινόμενος. μακάριος ὁ σπενδὼν πρὸς τὴν ζωὴν τὴν μέλλουσαν. τὰ παρόντα γὰρ ὄρει, καὶ πρὸς φθορὰν καὶ θάνατον ἔλκεται. μακάριος ὁ τὰ φαῦλα σκορπίζων, ἃ συνήγαγε κακῶς, καὶ καθαρὸς τῷ κριτῇ παριστάμενος. μακάριος ὁ εἰς πάντα ἑαυτὸν βιαζόμενος. ὅτι βιασαὶ ἀρπαγῆσι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. βιασώμεθα νῦν οὖν ἑαυτοὺς εἰς τὰ ἔργον ἀγαθόν. Εὐπρακαλέσωμεν καὶ οἰκοδομήσωμεν εἰς τὸν ἔνα, καθὼς καὶ ποιῶτε. πάνποτε περὶ τῆς κρίσεως ἡ ὁμιλία ἡμῶν ἔστω, καὶ περὶ τῆς ἀπολογίας ἡμῶν. καὶ ἔργον τι ποιῶτε, καὶ ἐν ὁδῷ περιπατῶτε, καὶ ἐπὶ ἀρίστοις, καὶ ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν, εἴτε ἄλλο τι ποιῶτε, πάνποτε περὶ τῆς κρίσεως καὶ τῆς παρουσίας τῆ δικαίης κριτῆς μεριμνᾶτε καὶ ἐνδυμᾶτε ἐν πῶς καρδίαις ὑμῶν, καὶ λέγετε πρὸς ἀλλήλους. ἄρα ποταπὸν ἔστι ἐκεῖνο πὸ ἐξώτερον σκότος. ἄρα ποταπὸν ἔστι πὸ πῦρ πὸ ἀσβεστον καὶ ὁ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος. ἄρα ποταποὶ οἱ βρυγμοὶ τῶν ὁδόντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους ὁμιλεῖτε νυκτὸς καὶ ἡμέρας. ἀγνοισώμεθα, ἀδελφοί μου, ὡς καιρὸν ἔχομεν. παυσώμεθα τῆς εἶδειν τρυφῆς, ἵνα ἐκείδειν κερδήσωμεν τὴν τῆ παραδείσου τρυφήν. κλάσωμεν ὀλίγον εἰδέναι, ἵνα ἐκεῖ γελάσωμεν. πεινάσωμεν ὧδε,

ὦδε, ἵνα ἐκεῖ χορτασθῶμεν· στερηθῶμεν πάντα
τὰ ἐνδεῖν ὁρσκαίρα, ἵνα ἐκεῖ ἀπολαύσωμεν τὰ
ὄντως ἀγαθὰ· διὰ τῆς γενῆς καὶ τεθλιμμένης
οὐδ' πορευώμεθα ἐνδεῖν, ἵνα ἐκεῖ τὴν πλατείαν
καὶ ἐνυῦχρον οὐδὲν ὁδεύσωμεν. Καὶ πάλιν λέγω,
βλέπετε μὴ σκελῆσαι ἡμᾶς ὁ βίος καὶ ἐμπέξοι
καὶ χυμὸς καὶ παλαιπώρης παραπέμφοι ἡμᾶς
εἰς ἐκεῖνον τὸν αἰῶνα· πολλοὺς γὰρ ἐσκέλησε,
πολλὰς ἀπώλεσε, πολλὰς ἐνέπεξε, πολλὰς
ἐτύφλωσεν ἡ ἀπάτη τῷ κόσμῳ τῷ· ἡμεῖς
δὲ, ἀδελφοί, ὁρσέχωμεν ἑαυτοῖς, καὶ ἀκνῶ-
μεν τῷ κυρίῳ λέγοντος· δεῦτε ὁπίσω· πάν-
τα οὖν καταλείπωμεν, καὶ αὐτῷ ἀκολουθήσω-
μεν· καταπύσωμεν πᾶσαν χαρὰν τῷ κόσμῳ
τῷ· χλευάζει γὰρ τὸς ἀγαθῶντας αὐτὸν,
ἡμεῖς δὲ σπασθῶμεν ἐπιλαυνέσθαι τῆς αἰωνί-
ζωῆς, τῆς μετὰ ἀγγελῶν χορείας, τῆς μετὰ
Χριστοῦ διαγωγῆς, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων· ἀμήν.

A hic, ut ibi saturemur. Privemus
nos omnibus hic rebus transitoriis, ut
ibi veris bonis fruamur. Per arctam
& angustam viam hic incedamus, ut
ibi latam & spatiosam viam inve-
niamus. Iterum dico, videte, ne vi-
ta ista vos decipiat, nudosque ac mi-
seros in illud seculum transmittat. Mul-
tos enim decepit, multos perdidit,
multis illulit, multos excæcavit, sæ-
culi hujus deceptio. Nos autem, fra-
tres, attendamus nobis ipsi, & audia-
mus Dominum dicentem: Venite post
me. Omnia igitur derelinquamus, &
ipsum sequamur. Spernamus omne
gaudium hujus mundi: irridet enim
omnes qui ipsum diligunt: nos au-
tem studeamus vita perfrui sempi-
terna, chorea cum angelis, conver-
satione cum Christo, cui gloria in
sæcula sæculorum. Amen.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ

SANCTI PATRIS NOSTRI

ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ,

EPHRAIM,

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΡΝΗΝ.

D HOMILIA IN MERETRICEM.

Α Πλοῦς ἡμῖν ὁ κάματος, καὶ εὐμύχανον
τὸ ζήτημα περὶ δικαιοσύνης τὰ νῦν ἐξεύ-
ρηται περὶ τῆς πόρνῆς, ἥτις ἡμᾶς εἰς πίσιν
τελείαν προσκαλεῖται εἶγε καὶ ἡμᾶς ἐδελήσωμεν
διὰ τῆς ἐκείνης προτροπῆς εἰς ὑπακοὴν ἐλθόν-
τες, κερδῆσαι τὸν μέγαν ἐκεῖνον καὶ πολῦτιμον
μαργαρίτην, δι' ὃν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
ἀξιοπρεπῶς ὀνομάζεται· δι' ὃν κλήσις ἐθνῶν
προεγένετο, καὶ μετανόιας, οὐρανῶν δέσποισμα
προήχθη· δι' ὃν καὶ αἰμαρτίων προεκκλήθη
καὶ μυστήριον αἱ παρὰ τοῦ ἐχθροῦ, δια-
λυεσθαι νομοθέτηται· δι' ὃν φῶς αἰδίοις τοῖς
πίστοις ὑπρέπεται, καὶ πολλὴ ἀνεκδιήγητος χα-
ρὰ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν κύριον ἐκλάμπειν προσδο-
κᾶται· δι' ὃν ζωὴ ἀτελεύτητος ἐπήγγελται, τοῖς
θεοσεβῶς ζῆν προαιρημένοις· δι' ὃν καὶ γὰρ λα-
βὼν παρρησίαν πολλὴν ἐκ τῶν προκειμένων
ἀγαθῶν, διέξαμι πᾶσιν ὑμῖν τοῖς ἀγαπητοῖς
καὶ τιμίοις ἐν κυρίῳ ἀδελφοῖς· οὐ μνησκύω τὸν
λόγον, ἀλλὰ παρεκτείνω τὴν προθυμίαν ἡμῶν,
εἰς τὸ μαθητεύεσθαι πάντας τῇ καλῇ καὶ ἀγαθῇ
μετανοίᾳ τῆς εἰρημένης γυναικός· ὃ γὰρ εἶδε
τὴν παρθενίαν νικῆσαι τὴν πόρνειαν, ἡ τῆς

S Implex nobis labor, atque expedi-
ta quaestio de justitia in praesentia-
rum sese offert de Meretrice, quæ nos
ad perfectam fidem provocat, siquidem
etiam nos velimus per ipsius exhorta-
tionem ad obedientiam venientes, ma-
gnam illam, & pretiosam margaritam
lucrari, per quam cœlorum regnum si-
gnificatur: per quam vocatio gentium
anticipata est, & cœlorum vaticinium
de poenitentia præcessit: per quam pec-
catorum eversio prænunciata est, &
remissio supplicii ab inimico intentati
decreta est: per quam lumen indefi-
ciens fidelibus paratum est, atque in-
gens, & inexplicabile gaudium dili-
gentibus Dominum, ut affulgeat, ex-
pectatur; per quam interminabilis vita
annunciata est iis, qui pie vivere ele-
gerunt; per quam & ego multam fi-
duciam capiens ex propositis bonis, ver-
ba facio omnibus vobis dilectis, & ho-
norable fratribus in Domino. Non
sermonem produco, sed promptitudinem
vestram extendo ad erudiendos omnes
pulcra, atque eximia poenitentia præ-
dictæ mulieris. Quod enim convenien-
tius erat, ut virginitas scortationem

Ex Cod. ms.
Græco 249.
apud Lam-
becium: sive
263. apud
Nesselium.

Tom. III.

πορ-

Ccc

vin-

Luc. 5: 32.

vinceret, luctuosa poenitentia prostituta virginitatem longe superavit. Verum hoc factum est, ut Salvatoris nostri Christi divina, ac verax vox impleretur, quæ dicit: *non veni vocare justos, sed peccatores ad poenitentiam*. Æquum igitur est, dilectissimi, ut nos super eos, qui æquo animo sermonem suscipiunt, fermen spargamus: ut etiam quemadmodum quæ cucurrit cum magna, atque effronti audacia, quæque fontem lacrymarum in tabula cordis probo, & bono medico obtulit, sicut in quodam pretioso disco, ut profundam peccatorum latrinam deleteret, eadem fidei cognitione carens probatam, atque pretiosam margaritam pretio exiguum munerum mercata est; etiam nos fidei gratiam habentes abundantem, neque verbo illam in magnum..... Illa scortationem diligenter vendidit, & sanctimoniam adepta est; nos vero virginitatem negligentes, impietatis opera comparavimus. Illa opes contemnens, justitiam mercata est; nos autem multa possidentes, habendi cupiditatem tanquam continentiam acquisivimus. Illa debitum denariorum non interpellata dissolvit, & pretiosum donum reputans esse grati animi, gloriam, veniæ chirographum reportavit; nos autem multo pluribus debitis criminosis devincti, ne unam quidem accusationem dissolvere studemus. Illa integram vitæ arborem fruendam percepit; nos vero nequitiae, ac superbiæ radicem possidemus, nescientes brevi nos perditionis tempus esse comprehensurum, ac bonorum operum expertes manendo, suppliciorum hæredes esse faciendos. Illa peccati, ac foeditatis contubernalis, inexpectatas proferens lacrymas, veræ vitis racemos collegit; & nos neque bonæ obedientiæ servi esse unquam volumus, ut nostras animas a morte liberemus.

Confer cum sermone in mulierem peccatricem cujus initium, πολλῶν ὄντων δαίμων, Inter multos viros sanctos Tom. Gra. Lat. a pag. 297.

Quum multi sint igitur viri Sancti, & digni Domini nostri, qui hymnis celebrant cum pietate dominatorem immaculatum, æquum duxi etiam ipse indignus existens cum ipsis laudare per gratiam fidei potentiam dominantis Dei, quæ humilia respicit. Non enim quis unquam potest dicere a gratia aliquem hominem reprobum fieri, qui salvus fieri cupiat. Quemadmodum enim fons indefinenter scaturiens puris fluentis, multifque laticibus, nunquam prohibet illos, qui frui abundanter exoptant,

A πορνείας πολὺδακρυς μετανοία τὴν πρὸς θεοῦ ὑπερήτησεν· ἀλλὰ πῦρ γέγονεν, ἵνα τοῦ σωτῆρος ἡμῶν χριστοῦ ἡ θεία καὶ ἀληθὴς φωνὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα· οὐκ ἤλθοι καλέσαι δίκαιους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετανοίαν· δίκαιοι οὖν ἡμᾶς ἀγαπητοὶ καταπαῖραι πῖς εὐγνωμόνως τὸν λόγον ἀποδεχομένοις, ὅπως καὶ τινὰ τρόπον προσδραμοῦσα τῇ πολλῇ καὶ ἀναιδέατῃ πλῆμῃ, τὴν πηγὴν τῶν δακρύων προσήγαγεν, ἐπὶ τῆς πλακὸς τῆς καρδίας τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ ἱατρῷ, ὡς περ ἐπίτιμος δίσκου πολυτίμου· ἵνα τὴν βαθυγείον δεξαμένην, τῶν ἁμαρτημάτων ἀπαλείψῃ. ἐκείνη, τῆς τσίσεως ἀγνωσίαν ἔχουσα, τῇ πιστῶν καὶ τίμιον μαργαρίτην ὠνήσατο διὰ βραχέων ξενικῶν· καὶ ἡμεῖς οἱ τῇ τσίσεως ὑπέρμετροι ἔχοντες τὴν χάριν, οὔτε λόγῳ τῷ περ· ἐκείνη τὴν πορνείαν ἀπουδαίως ἐπώλησεν, καὶ τὴν ἀγνίαν ἐκτησάτο· ἡμεῖς δὲ τὴν παρθενίαν ἀμελήσαντες, πᾶς τῇ ἀσβεστῇ τρᾶξας ἐπορησάμεθα· ἐκείνη διὰ τὴν ἀκτημοσύνην τὴν δικαιοσύνην ἠγόρασεν· ἡμεῖς δὲ πολυκτημόνες ὄντες, τὴν πλεονεξίαν ὡς ἐγκράτειαν ἐκτησάμεθα· ἐκείνη τὴν ἀπόδοσιν τοῦ χρέους, τῇ δηναρίῳ μὴ ἀπεποιημένη, ἐποίησατο, καὶ τὸ χειρόγραφον διὰ τῆς ἀφέσεως, ἐκομίσατο τὴν τὴν εὐγνωμοσύνης δόξαν, τίμιον δῶρον εἶναι ἠγνισμένη· ἡμεῖς δὲ πλείοσιν ὑποκείμενοι χρέεσιν ἐγκληματικοῖς, οὐδεμίαν αἰτίαν ἀναλύσαι ἀπουδαζόμεν· ἐκείνη τὸ δένδρον τῆς ζωῆς ὁλόκληρον ἐκαρπώσατο· ἡμεῖς δὲ τὴν ῥίζαν τῆς κακίας καὶ τὴν ὑπερηφανίας κεκτήμεθα, μὴ γινώσκοντες, ὅτι μετ' ὀλίγον ἡμᾶς ὁ τῆς ἀπολείας καιρὸς διαδέξεται, καὶ τῇ ἀγαθῶν ἀκαρποὶ μείναντες, κολάσεως κληρονόμοι γινόμεθα· ἢ τὴν ἁμαρτίας καὶ τὴν δυσωδίας σίμυενος, ἀπροσδόκηται προσάγουσα δάκρυα, τὴν διην ἁμπελον ἐτρέψῃ· καὶ ἡμεῖς οὔτε τὴν ἀγαθῆς ὑπακοῆς δούλοι γενέσθαι θέλομεν πώποτε, ἵνα σώσωμεν τὰς εἰς αὐτῆς ψυχὰς ἐκ θανάτου.

E Πολλῶν τάνυ ὄντων ὁσίῳ ἀνδρῶν καὶ ἀξίῳ τῷ κυρίου ἡμῶν, τῇ ἀνυμνίῳ εὐσεβῶς τὸν ἀχραντὸν δεσπότην, ἡξιώθη καὶ γὰρ ἀνάξιος ὑπάρχων, σιωπῇ αὐτοῖς δοξολογῆσαι ἐν χάριτι τσίσεως, τὴν ἐπὶ τῇ παπεινᾷ ἐφορῶσαν δύναμιν τοῦ δεσποῦ θεοῦ. οὐ γὰρ ἂν τις εἴποι πώποτε, ὡς ἀποβλητὸν ἢ χάρις τινὰ καδίσει τῇ ἀνθρώπων, τῇ θελόντων σωθῆναι· καὶ γὰρ ἡ πηγὴ βλύζουσα ἀπαύτως παρ' εἰδρα καὶ τὰ πολλὰ ἰάματα, οὐδέποτε κωλύει

λύει τὸν ποδοῦντα δαφνῶς ἀπολαύει κα-
 θαρῶν ὑδάτων ἢ θωρεῶς. οὕτως ἡ θεὰ χά-
 ρις ἐφῆπλωται πῶς ἅπασιν, ἀπολαύει ἕκαστον
 κατ' ὅδ' αὖτις βούλεται. ἡνίκα γὰρ ὁ σωτὴρ
 ἐν πῶς εὐαγγελίοις τῇ θεῇ αὐτοῦ φωνῇ ἐκάλε
 τοὺς πάντας λέγων, εἴ τις διψᾷ, ἐρχέσθω
 πρὸς με, καὶ πινέτω. μὴ διατείλας ὅλως πτω-
 χὸν ἀπὸ πλουσίου, μήτε ἁμαρτωλὸν ἀπὸ δι-
 καίου. πούτε ἐνεκεν καὶ γὰρ ἀνάξιος ὑπάρχων,
 ἐγγερόμην παρρησιασάμενος μέτοχος, τοῦ ἡ
 αὐτοῦ χάριν ἀνυμνεῖσαι καὶ ποθεῖνσαι ἀνευδεῶς ἐν
 δάκρυσιν. ὅπως λάβοιμι καὶ γὰρ ἁμαρτιῶν
 ἄφεσιν. κατὰ περ ἡ γυνὴ ἐκείνη ἡ ἁμαρτω-
 λὸς, ἡ εἰσελθοῦσα ἀναιδῶς ἐν θερμότητι ψυ-
 χῆς πρὸς ἰατρὸν τερπὸν καὶ ἀγαθόν, εἰς οἰ-
 κὸν ἐσιασεως, εἶδα ὁ συγχωρητὴς τῆς ὀφλημά-
 τω ἐκεῖτο. κατανοῶ, καὶ πλείστην προθυμίαν
 λαμβάνω καὶ γὰρ ὁ ἀναιδέστατος, γενέσθαι εἰς αἰ-
 τήσιν. ὁρῶ γὰρ ὑπερβολὴν θερμότητος ψυχῆς,
 καὶ τὴν καλῆς ἐκείνης γυναικὸς τὴν σεμνὴν ἀναι-
 δειαν. δεῦτε αὖτ' ἀκροαταὶ φιλόχριστοι τέλειοι.
 κατατρυφήσατε ἐν καλῇ διηγήσει τὴν μεγάλης
 ἐκείνης καὶ θαυμαστῆς γυναικὸς, τὴν καλοῦσης
 ἡμᾶς καθορᾶν εἰς θεῖαν ἐξήγησιν. Θεοὶ φημι
 ἐγὼ ἐκεῖνο τὸ θέατρον, ὃ σιωπῆσαντο ἀγγέλοις
 καὶ ἀνθρώποις. πῶς ἐσῆλθε προφανῶς, μὴ
 κληθεῖσα παντελῶς; πῶς δὲ προσήγγισεν τῷ
 οὕτως ἀνακειμένῳ; πάντα ἀναγγέλουσα τὰ τῆ
 καρδίας αὐτῆς, δίχα ἡχοῦ καὶ φθογγῆς πάντα
 αὐτῷ ἀναδείσασα. ἴδες ὑπερβάλλουσαι ψυχῆς
 ἐπιμασίαν, πῶς περιτείχισεν ἑαυτὴν τῇ ἀναι-
 δειᾷ. οὐ δόρυβον οἰκετῶν ἡ γενναία ἐπὶ ἤξει,
 οὔτε παρεστηκότων σκληρὰν ἐπιτίμησιν. τοῦτο
 λογιζομένη, ὅτι εἰ μὴ χεδὸν τὸ πρόσωπον
 ποιήσω σιδηροῦ ἢ χαλκοῦ, σωθῆναι οὐ δύνα-
 μαι. ἢ πάλιν, ὥσπερ τοὺς ἔξω ὀφθαλμοὺς
 ἀτρέπτους ἔχουσα τὸ πρὶν, οὐδὲν αἰχυνόμην πε-
 ρὶ τῆς πολλῶν ἀρπαγῆς. οὕτως καὶ νῦν, εἰ μὴ
 μήμου τοὺς ἔσωθεν ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας εἰς
 πολλὴν αὐστηρίαν καὶ ἀναιδέαν μεταβαλοῦσα εἰς-
 ἔλθω, οὐ δύναμαι τοῦ κρυπτοῦ πόθου ἐπιτυ-
 χεῖν, οὔτε μὴν καθαρῶς ἐκ τῆς αἰσχυρᾶς πλημ-
 μύρας τῆς ἐμῆς ἀσελγείας. νῦν τὴν προτέραν μου
 αἰσχύνῃς τῆς ἀναιδέας, προκρίναι ἀναγκαῖον. νῦν
 καιρὸς τὰ τῆς προλαβούσης αἰσχύνῃς, εἰς εὐσχη-
 μοσύνην ἀμείψαι. νῦν καιρὸς ἀγῶνος πολλοῦ,
 λαθεῖν μὲν τῇ προσκαίρῳ καὶ ῥυπαρῶν μυρι-
 σμάτων, δι' ὧν ἐπαλαιώθην ἐν τῷ βάθει τῆς
 ἁμαρτίας. νῦν καιρὸς ἀναλογίσασθαι, ζητῆσαι
 μέν

Tom. III.

A ptant dono sincerarum aquarum, sic
 divina gratia large effunditur omnibus,
 ut quisque fruatur quantum deside-
 rat. Quando etenim Salvator in E-
 vangeliis invitabat omnes dicens: *si*
 quis sitit, veniat ad me, et bibat,
 minime discriminavit pauperem a divi-
 te, neque injustum ab justo. Qua-
 propter ipse quoque indignus existens
 loquendi libertatem adeptus, factus sum
 particeps, ut ipsius gratiam laudibus
 efferam, & cumulatissime cum lacry-
 mis exoptem, ut & ipse consequar
 peccatorum remissionem, sicut mulier
 illa peccatrix, quæ venit sine verecun-
 dia cum animæ fervore ad medicum ju-
 cundum, ac bonum in domum con-
 vivii, ubi recumbebat, qui peccata
 dimittit. Intellego, ac maximam alacrita-
 tem sumo, ut etiam ego improbi-
 C tionis compos fiam. Video enim ex-
 cessum fervoris animæ, illiusque Mu-
 lieris honestam impudentiam. Venite
 igitur Auditores Christo dilecti, ac
 perfecti, perfruimini pulcra narratio-
 ne magnæ illius, atque admirabilis fe-
 minæ, vocantis nos in præsentiarum ad
 divinam explicationem: divinum ego ap-
 pello spectaculum illud, quod propo-
 D, situm est Angelis, & hominibus. Quo-
 modo introivit palam, minime prorsus
 vocata? quomodo vero accessit ad sic
 recumbentem, omnia sui cordis pandens
 sine sono, & voce: omnia illi expo-
 nens? Cernis supereminentem animæ
 promptitudinem: quomodo seipsam arma-
 vit impudenti audacia: non famulorum
 tumultum generosa exhorruit, neque
 E circumstantium duram censuram: il-
 lud secum cogitans: nisi faciem fer-
 ream, aut æream assumam, sal-
 va esse non possum; aut rursus: Si-
 cut exteriores oculos antea tenens im-
 mobiles, pudore non afficiebar, dum
 multos rapiebam; ita etiam nunc, nisi
 interiores meos oculos cordis ad duri-
 tiam, improbitatemque componens, in-
 grediar, absconditi amoris compos
 F esse non possum, neque a turpis
 lasciviæ meæ eluvione expurgari.
 Nunc priori meæ ignominie impu-
 dentem audaciam præponere necesse
 est. Nunc tempus, transactum de-
 decus in honestatem convertendi:
 Nunc tempus magni certaminis, obli-
 visci temporalium, ac fordescentium
 unguentorum, per quæ in iniqui-
 tatis profundo consenui. Nunc tem-
 pus jucundæ rationis quærendi lu-
 C c c 2 men,

70: 71 37.

men, & vitæ auctorem, per quem angelicum amorem consequi potero, atque excutere tenebricosæ noctis acerbam exultationem, per quam perpetravi quæ minime decent. Oportet me nunc conjurationem inire contra magnum, & terribilem hostem, & diffeminatorem qui in me sparsit semen immunditiæ, & zizaniæ, ut hujus belli victrix puritatis vestem recipiam ab amatore hominum cum victoriæ bravio. Oportet me lethiferorum unguentorum in posterum oblivisci, quum tempus ad hoc invitat; accedendo autem ad verum, æternumque pharmacum, reportare vitam peccatis minime obnoxiam. Hominibus placui ad definitum tempus per abominabilem iniquitatem: placere oportet Deo sancto cum corde puro, atque fideli animo, quum per eum fuerim expurgata. Agnosco etenim hoc tempus salvandorum esse. Quoniam vero Salvator adest, nihili facio sputorum jactum, ac dedecus: pro nihilo pendam famulorum injurias. Præripiam a dilecto absconditam salutem, & gratia ingruentium injuriarum multitudinem superabit. Tempus hoc honestæ inverecundiæ brevius est, quam illud indecoræ impudentiæ. In biviiis stans, omnes advocabam ad opera turpitudinis; atque pudendis ornamentis obviam procedens, & splendens in genis ad deceptionem composita, ut quemlibet adolescentem bene comtum, ac speciosum traherem ad amorem. Complures peccati sordibus obrui, & ipsa propter multos Deum salutis non cognovi. At nunc tempus opportunum & expectatæ a me salvationis: promittitudo adest. Nunc gaudium rerum molestarum peregre abiit. Nunc varia debiliū infirmitas verum medicum affecuta est. Laqueus diabolicus fueram omnimode irretiens animas ad condemnationem æternam. Nunc mihi studendum est, ut celeriter ambulem, ac bona faciam pro malis illis, quæ patravi: obscura enim sunt, atque inhumana. Nunc ibo, & procidam ante magnum medicum, qui omnes suscipit, & non despicit: qui gratis medetur, & summo cum gaudio liberat. Omnia novit: unum solum ignorat, nescit mercedem accipere sanationis. . . . fidem tantum exposcit, quæ iniquitates abluit. Ipsam dumtaxat exigī scio ad animæ expurgationem: ipsi dicam omnia quæcumque ego
egi

A μὲν τοῦ φωτὸς καὶ τῆ ζωῆς τὸν ἀρχηγόν, δι' οὗ χάριτος ἀγγελικῆς ἐπιτυχεῖν δυνήσομαι· ἀπα-
σασθαι δὲ τὸ ζοφερόν, ὡς νυκτὸς τὸ πικρὸν ναυρια-
μα· δι' ἧς ἐπραξέμεν τὰ μὴ δέοντα. δεῖ με γὰρ ἀν-
παρσίαν κτησασθαι κατὰ τοῦ μεγάλου καὶ θαντοῦ
ἐχθροῦ, καὶ σπορέως τοῦ ἐν ἐμοὶ σπαρακτικῆς ἀπο-
ρῆς ἀκαθαρσίας καὶ ζιζανίου, ἵνα νικῶσα τοῦ-
τον πόν πολέμου, ἀγνείας ἐνδύματα κομίσωμαι.
B σὺν τῷ θραβεῖω τῇ νίκῃ παρὰ τοῦ φιλανθρώ-
που. δεῖ με τῇ θανατικῇ μύρῳ ἐπιλάθε-
σθαι λοιπὸν τοῦ καιροῦ καλουμένου εἰς τοῦτο·
προσεχθούσα δὲ, τῷ ἀληθινῷ καὶ αἰώνιῳ μύρῳ
κομίσασθαι ζωὴν ἀναμάρτητον· ἀνθρώποις ἡρεσα
διὰ τὴν μισουμένην ἀμαρτίαν ἐν ὀρισμένῳ χρό-
νῳ, δεῖ με θεῷ ἀγίῳ ἐν καρδίᾳ καθαρᾷ καὶ
ψυχῇ πεπιστωμένην ἀρέσαι, ἀγνοεῖσαι δὲ αὐ-
τοῦ, γινώσκω γὰρ τὸν καιρὸν τοῦτον σωζομένων.
C εἶναι· ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ σῶζων παρέστι· καταφρονή-
σω ῥοτῶν ἐμπηυσμάτων καὶ αἰσχύνῃς, εἰς οὐ-
δὲν δεχομένη τὰς ὑβρεῖς τῇ οἰκετῇ. φθάσω
τοῦ ποδομένου τὴν κρηπτομένην σωτηρίαν, καὶ
τῇ προσερχομένῳ ὑβρεῖν τῶν ὀχλῶν, ἡ χά-
ρις νικᾷ. οὗτος ὁ καιρὸς ἐλάσσω ἐστὶν τῇ καλῇ
ἀναιδείᾳ, ὑπὲρ καιρὸν ἐκείνον τὸν τῇ ἐμῇ ἀπρε-
πούς ἀναισχυωτίας· ἐν ἀμφοτέροις σῆκουσα, παν-
D τας προσεκαλούμην εἰς ἔργα ἀπειρίας. ἔντε καλ-
λωπίσμασιν αἰσχροῖς σιωνιτῶσα καὶ εἰλβουσα,
ἐπ' αὐτῷ τῇ παρειῷ, εἰς ἀπάτην τυτπούσα ὅπως
πάντα νεανία εὐσταλῇ καὶ ὥραϊον ἐλκύσω πρὸς
ἐμαυτὴν ἐρασίην. πολλοὺς ἐβόθρῃσα διὰ τοῦ βορ-
βοῦ τῇ ἀμαρτίᾳ· καὶ γὰρ διὰ τοὺς πολλοὺς,
θεὸν σωτηρίας οὐκ ἐγνώρισα, ἀλλὰ νῦν καιρὸς
E ἀγαθός, καὶ τὸ προσδοκούμενόν ἐμῷ σωτη-
ρίας, ἡ ἐτοιμασία παρέστι. νῦν ἡ χαρὰ τῶν
λυττωμένων ἐπεδήμησεν. νῦν ἡ τῶν ἀσθενούν-
των ποικίλη ἀρρώστια ἀληθινοῦ ἰατροῦ ἐπέφθα-
σεν· παγίς διαβολικὴ ἐγενόμην, τελείως ἀγρεύ-
ουσα τὰς ψυχὰς εἰς κρίσιν αἰώνιον· νῦν σπου-
δάσαι ὀφείλω ταχὺ πορευθῆναι, καὶ καλὰ πρά-
ξαι ἀντὶ τῶν κακῶν ἐκείνων, ὧν ἐπραξα· ἀδή-
F λα γὰρ εἰσὶν καὶ ἀφιλανθρώπευτα· νῦν πορευ-
θεῖσα προσπέσω τῷ μεγάλῳ ἰατρῷ, τῷ δεχο-
μένῳ πάντας καὶ μὴ ἐξουθενούμενῳ, τῷ δωρεὰν
ἰωμένῳ, καὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἀπολύοντι
πάντα οἷδε· ἐν μόνον ἀγνοεῖ, μισθούς τῆς ἰα-
πρείας οὐκ οἶδε λαμβάνει ἐτι τίς γιν-
οῖται μόνον ἀπαιτεῖ, τὴν ἀποπλύνουσαν τὴν ἀμαρ-
τίαν· αὐτὴν μόνον εἰς καθάρσιον ψυχῆς, εἰς-
πράττεσθαι ἐπίσταμαι· αὐτῇ πάντα ὅσα ἐγὼ
ἐπραξα

ἔπραξα ἐν τῷ ἐμῷ σώματι, ἅπερ οὐκ ἦν μοι
 δέμις· καὶ πρὸς καλοὺς μὲ πλοκάμους σιλβω-
 δέντας εἰς τέρψιν καὶ εἰς σκάδαλον πολλῶν,
 ποιήσω λέντιοι ἦτοι προμαΐζιον· καὶ τὰ ἐμὰ
 βλέφαρα πὰ ἀίχρως διανεύσαντα σίω πᾶς κό-
 ραις τῇ ὀφθαλμῶν, εἰς ῥεῖθρα δακρύων· καὶ
 λοιποὶ πῶς ἵχνησιν τοῦ ἀγίου ἱατροῦ ἀκολουθή-
 σω, ἵνα αὐτῷ προσπέσω καὶ σωθῶ· ἀκούω γὰρ
 αὐτὸν μὴ μόνον εὐεργετεῖν δωρεάν· ἀλλὰ καὶ
 γνώσῃ εἶναι ἐνθυμίσσειν ἐκάστου· τί ἔν ποιήσα-
 σα ἢ τί διασκεψαμένη, μᾶλλον δὲ προσφασισα-
 μένη, εἰσέλθω πρὸς τὸν εὐεργέτην; τίνα σμωερ-
 γόν τῇ ποιούτης ἀγαθῆς μου προσέσεως λήψο-
 μαι πρὸς τελείαν παρρησίαν, ἵνα τύχω τοῦ
 καλοῦ σκοποῦ; τίνα τοῦ ποδομένου θησαυ-
 ροῦ ὑπὲρ ἐμοῦ προσότῃ ἀγαθῶν εὐρεῖν διωήσο-
 μαι; ἄνθρωπον, ἐν αὐτοῦ καὶ θορύβῳ ὑπάρ-
 χουσα πολλῶν οὐκ ἐπιφθάνω πρὸς τὸ λήψασθαι,
 ἵνα μου ὁδηγὸς τῇ φροντίδος γένηται πρὸς σωτη-
 ρίαν τὴν οἰκέαν σωμαίνουσαν μᾶλλον ἰκανώτεραν
 λογίζομαι, ἥτις οὔτε βασκανίαν ἐργάζεται κατ'
 ἐμοῦ· εἰς πῶς ἀγωνίσομαι, θάρρους μου
 τῷ σκοπῷ· ἐγὼ νομίζω, μικρὸν τι λαβοῦσα ἐν
 πᾶσι χερσίν, οὕτω πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν, οὐ-
 τιος καὶ εὐπορεῖν οἶμαι· οἶμαι γὰρ μὴ ἀπα-
 ρέσκειν αὐτῷ τὸ δῶρον ἐκεῖνο· οὔτε γὰρ φορτι-
 κὸν εἶναι δοκεῖ, ἥτοι πρὸς βρώσιν ἢ πόσιν αὐ-
 τῷ ποιήσω· σιωπᾶμαι μου τῇ διανοίᾳ μόνῃ,
 καὶ οὕτως εἰσέλθω πρὸς αὐτὸν· εἰ γὰρ με ἀπο-
 τραφῇ προσφέρουσαν τὸ δῶρον ἐκεῖνο, τότε γνώ-
 σομαι ὅτι οὐκ εἰμὶ ἀξία λυθῆναι τῇ δεσμῶν
 τῇ ἀμερτίας· πάντην δὲ τὴν προσέειπεν ἔχων τὸ
 θαυμαστὸν ἐκεῖνο γύναιον, τὸν καρὸν πρετήρα·
 ἔχουσα ἐν τῇ ψυχῇ σφοδρότατην προσέειπεν,
 ἀντιπύξασθαι πρὸς πόδας τοῦ κυρίου θερμῶς·
 γνοῦσα δὲ ὅτι Σίμων, εἰς τῇ φαρισαίῳ κέκληκεν
 τὸν σωτήρα, ἠγάπητο μεγάλως· καὶ δραμοῦσα
 ἀπὸ πολλῇ θερμότητι, καὶ πρὸς τινα τῇ
 μυρεφῶν, ὠνήσασθαι ἀλάβαστρον μύρου· καὶ δὴ
 πορευομένη, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῇ· ποῦ ἄρα διωήσο-
 μαί εὐρεῖν μύρον ἐκλεκτὸν, ἀξίον τοῦ ἱατροῦ τοῦ
 μεγάλου καὶ ἀγίου, ὅπως δεχθεῖν ἀσμένως
 σὺν πῶς ἐμοῖς δάκρυσι· πάντα γὰρ ἀναγκαῖον
 πρὸς κατανύξιν ἀρμόζειν· δώσω τιμὰς δαφι-
 λῶς, ἵνα τύχω μόνον τοῦ σκοποῦ· καὶ αὐτὸν δὲ
 τὸν μυρεφὸν καπακρινῶ ἀφειδῶς· μᾶλλον δὲ ὀρκό-
 σω αὐτὸν εἰς ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῶν ἀγίων πατέρων,
 ὡς αὐτοὶ πιεθούσιν· ὅπως δώσω μοι μύρον ἐκ-
 λεκτὸν εἰς τιμὴν τοῦ ἱατροῦ, λαβὼν τιμὰς δα-
 φιλῶς.

A egi in meo corpore, quæ mihi non
 erant licita, & meos cincinnos splen-
 didos, ad delectamentum scandalum-
 que multorum vertam in linteum, ac
 sudaria; measque palpebras turpiter con-
 nuere solitas cum pupillis oculorum, in
 lacrymarum fluentia convertam: & dein-
 cept vestigia Sancti medici sequar, ut
 ipsum adorem, & salva fiam. Audio
 enim ipsum non modo gratis benefi-
 cum esse, verum etiam cognoscere cogi-
 tationes cujusque. Quid igitur fa-
 ciens, aut quid excogitans, imo po-
 tius quid obtendens, accedam ad bene-
 factorem? Quem adiutorem hujusmodi
 boni propositi mei adhibebo ad perfe-
 ctam confidentiam, ut assequar quod
 exopto? Quem thesauri a me deside-
 rat intercessorem bonorum invenire po-
 tero? Hominem non invenio in festi-
 natione, ac magna perturbatione po-
 sita, qui, ut accipiam, opituletur, ut
 meæ sollicitudinis dux fiat ad salutem.
 Propriam conscientiam potius habiliorem
 puto, quæ mihi neque invidiam creet.
 Ad hoc omni ope contendam confi-
 dens meo proposito. Ego existimo pa-
 rum aliquid in manibus fumendo sic
 ad illum pergere, cujus magnam co-
 piam etiam me habere arbitror. Pu-
 to enim ipsi non displicere munus hoc:
 non enim morosus esse videtur: Sive
 potius ad cibum, aut potum ipsi ali-
 quid feram. Sola mea cogitatione dis-
 ponam, ac sic ibo ad eum: Etenim
 si me munus illud adferentem averfa-
 bitur, tunc intelligam me esse indi-
 gnam, ut solvar a vinculis peccato-
 rum. Hoc autem propositum habens
 mulier illa admirabilis, tempus observa-
 bat, fovens in animo, id quod ve-
 hementissime destinaverat, fervide am-
 plecti Domini pedes. Quumque cogno-
 visset a Simone quodam ex Phariseis
 Salvatorem fuisse invitatum, magnope-
 re gavisa est, ac currens abiit multo
 cum fervore ad quemdam pharmacopo-
 lam, ut alabastrum unguenti mercaretur,
 pergensque dicebat intra se: ubinam
 invenire potero unguentum electum di-
 gnum medico magno, & sancto, ut
 cum meis lacrymis libenter excipiar?
 Hæc enim necessario cum compunctio-
 ne aptantur. Solvam pretium abun-
 danter, ut quod exopto consequar,
 ipsumque unguentarium indefinenter inter-
 pellato, imo potius cum adjurabo in
 nomine Dei sanctorum patrum, in quem
 ipsi credunt, ut mihi det electum un-
 guen-

guentum in medici honorem, copiosum pretium accipiendo. Quum pervenisset autem ad quemdam unguentarium, hilariter ei dixit, pax tibi unguentarie: da mihi unguentum electum, regale, pretiosum adeo, ut simile ipsi nullibi inveniatur; Cui enim illud affero, omnium maximus est, neque alius est, qui cum eo possit comparari. Respondens vero unguentarius mulieri dixit: magnifica ac superba, o femina, verba dixisti. Quis te ignorat in urbis biviis habere in ipsa amantium ingentem numerum? Cui igitur ex omnibus vis, mulier, unguentum regium electum offerre? Quid potest ille præbere pro unguento, quod tanta mercede emere vis? Nosco tuos amatores universos; sed nullus est ex ipsis, qui tanto dono pretium par referre sufficiat, quo quæris unguentum accipere, atque offerre uni ex illis. Vendere cupio & ego; tamen scire velim, cui nam illud feras, tanto cum studio, ac perturbatione. Num forte regalis generis est tuus Amicus, aut filius est magnatum? Aut rursus superior est Davide, quo major non surrexit rex alius in Israel? Num ex illius genere est, mulier, novus hic tuus amator? Volo enim ex te audire: nam pretium amplum, & ipsum tuum desiderium ad stuporem me adducit, quisnam ille sit. Tunc vero admirabilis illa mulier respondit turbata animo, dicens unguentario: Deum patrum time, o homo, & da mihi alabastrum, ut celeriter assequar quod efficere conor. Adjuro te per Deum, qui tribuit tantam virtutem in manu Moysis ut virga divideret aquas maris, & firmaret eas instar petrae præduræ, ac deduceret populum in sicco pulvere. Adjuro te, juvenis, per ossa sancta, quæ tulit Moyses per mare profundum, reliquias, inquam, Josephi athletæ qui palam devicit aspidem in spelunca. Per Aaron Virgam, quæ momento nucleos germinavit in tabernaculo inter virgas: Per vocem sanctam, quæ locuta est cum Moysse in flamma adurenti, rubo non combusto: per Deum, qui dedit fulgere in facie Moysis in monte gloriam inaccessibilem: per sanctam Arcam quæ stare fecit fluentia Jordanis fluminis adeo, ut omnino deficerent: per sanctam potestatem quæ disjecit muros urbis Jericho in ictu oculi per sanctas manus filii Nave, extensas in sublimitate aeris, qui solo verbo cursum elementorum firmavit, ita ut ex duobus diebus unus fieret.

Vide

A Φιλῶς· παραγεναμένη δὲ πρὸς τινὰ τῆς μυρεφῶν, ἔφη αὐτῇ ἰλαρῶς· εἰρήνῃ σοι μυρεφέ· δός μοι μύρον ἐκλεκτὸν βασιλικὸν τίμιον, ὅπως μὴ εὐρεθῇ τὸ ἴσον αὐτοῦ πώποτε· ὃ γὰρ αὐτὸ ἐπάγω, μείζων ὑπάρχει πάντων, καὶ οὐκ ἔστιν ἔπρος συγκαθῆναι αὐτῷ· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ μυρεφός, ἔφη τῇ γυναικί· ὦ γύναι, ὑπέρογκα ἐλάλησας ῥήματα· τίς σε οὐκ ἐποίεσται ἐν τοῖς ἀμφοδίοις τῆ πόλεως, ἔχουσαν ἐν ἑαυτῇ πληθὺς ἐρασῶν πολὺν· τί νυν ἐκ πάντων βούλει γύναι προσενεγκεῖν τὸ μύρον τὸ βασιλικὸν τὸ ἐκλεκτὸν; τί δύναται ἐκείνος πρᾶσχειν ἀντὶ μύρου, οὗτος ἐν πιαύταις τιμαῖς βούλει ἀγοράσαι· ἐπίσταμαι σου πύς ἐρασὰς ὅλους· ἀλλ' οὐ ποσοῦτον ἱκανὸς ἔξ αὐτῆς ὑπάρχει τίς, ἀντάξιον δῶρον σοι πρᾶσχειν, οὗ ζήτης μύρου λαβεῖν καὶ προσενεγκεῖν ἐν ἑξ αὐτῶν· πωλήσω δέλω καγῶ· ὅμως ἡδεῖον μεθεῖν, τί νυν αὐτὸ ἀπάγεις, ἐν ποσάτῃ σπουδῇ καὶ θορύβῳ ποιούτω· μὴ ἄρα βασιλικὸν γένους ἔστιν σου ὁ ἐρασῆς; ἢ παιδίον τυγχάνει μεγιστάνων; ἢ πάλιν ὑπερέχων ἐστὶ τοῦ δαβὶδ· οὐ μείζων οὐκ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ἐν ἰσραὴλ; μὴ γένος αὐτοῦ ἔστιν, ὁ νέος σου ἐρασῆς ὡ γύναιον; βούλομαι γὰρ προσθεῖσθαι· ἢ γὰρ τιμὴ δαφιλῆς, καὶ αὕτη σου ἡ σπουδὴ εἰς ἐκπληξίν με φέρει, ὅτι τίς ἐστιν ὁ ποιῶντος· τότε δὴ ἡ θαυμαστὴ γυνὴ ἀπεκρίνατο, ἐν θορύβῳ οὔσα τῇ ψυχῇ, καὶ λέγουσα τῷ μυρεφῷ· τὸν θεὸν τῶν πατέρων φοβήθητι ἀνδρῶπε, καὶ δός μοι τὸ ἀλάβαστρον, ὅπως φθάσω ἐν ταχεῖ, τὸν θεόν σοι πὺν δόσαντα τηλικαύτην δύναμιν ἐν χερσὶ μωϋσέως, ῥάβδῳ σχήσας τὴν θάλασσαν, καὶ ἐποίησεν τὰ ὕδατα ὡς πέτρας ἀκρόποτον, καὶ διαγαγεῖν πὺν λαὸν ἐν ξένῳ κοινορτῷ· ὀρκίζω σε νεανία ἐν ἀγίοις ὕεσις, ὡς ἐβάστασεν μωϋσῆς ἐν κοιλάδι θαλάσσης· λέγω δὴ τὰ λείψανα τοῦ ἀθλοφόρου ἰωσήφ, πῶ νικήσαντος προφανῶς ἀπώδωκεν ἐν σπηλαίῳ· καὶ τὴν ῥάσδον τοῦ αἰσῶν, τὴν θῆξαι βλαστήσασαν κάρυα ἐν τῇ σκητῇ ἀνά μέσον τῆς ῥάβδου· ἐν φωνῇ τῇ ἀγίᾳ τῇ λαλησάσῃ τῷ μωϋσῇ ἐν φλογὶ καιομένῃ, βλάτω μὴ καίσῃ· πὺν θεὸν πὺν δόσαντα ἐκλάμψας εἰς πρόσωπον μωϋσέως ἐν τῷ ὄρει, δόξαν τὴν ἀπροσιτον· τὴν ἀγίαν κιβωτὸν τὴν ἐποίησαν πατέρες τοῦ ἰσραὴλ ποταμοῦ εἰς ἐκλειψὶν τελείαν· ἐν δυνάμει ἀγία ῥήξασαν τὰ τέχνη, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ πόλεως ἱεριχῶ· ἐν χερσὶ τοῖς ὁσίοις τοῦ ἰσραὴλ ναυῇ ἀρδεύσης· τῷ γεγεννημένῳ ὕγρει τοῦ αἵματος· καὶ ἐποίησαν λόγον τὸν

τὸν δρόμον τῆς τοιχείων· ὥστε γενέσθαι μίαν ,
 δύσημερας ὁμοῦ . ἴδε ὅσα σοι ἔπει· τὸ ὄνομα
 σοι τοῦ Θεοῦ , καὶ τῆς ἀγίας αὐτοῦ τῶν αὐτῶ ἐν-
 αρεστησάντων . δὸς μοι λοιπὸν τὸ μύρον , καὶ λά-
 βε ὅσας βούλει τιμὰς τοῦ ἀλαβάστρου . μόνον
 ἐκλεκτὸν δόσμοι· καὶ ἀπόλυσοι δῆμε , ὅπως ἴδω
 ἐν τάχει , τὸν μέγαν ποδούμενον ἐραστήν μοι ἄχ-
 ρατον . πάλιν ἀπεκρίνατο ὁ μυρεφόρ τῇ γυναι-
 κί , θεωρῶν δαφιλίαν τιμῆς τοῦ ἀλαβάστρου .
 τί φη βλάβητι ὧ γύναι , εἰ ἐπὶ καὶ ἐμοὶ παρὶ
 τοῦ σου ἐραστοῦ , ὃν νῦν πόθῳ πολλῷ καὶ ποιού-
 τῳ ἐκτῆσω· ὅτι εἰς πόθον μὲ ἤγαγες ἰδεῖν αὐ-
 τὸν ὧ γύναι· καὶ οὐ δύναμαι δοῦναι , εἰ μὴ ἔ-
 πης μοι , τίς ἐστίν· ἔλεγε τὸ γύναιον , τί με
 βιάζει , οὕτως ἀκριβῶς ἐρωτῶν , ἅπαρ οὐκ ἔξόν
 μεδεῖν· ὅρᾳς πῶς φλέγεταί μου ἡ καρδιά· πό-
 τε αὐτὸν ὄψομαι , καὶ ἐμπιπλήσει με χαρὰς .
 δέδοικα μὴ ποτε ὁ καιρὸς τῇ ἐμῇ ἐπιθυμίᾳ
 παρέλθῃ , καὶ τὸν ἴσον ἑαυτοῦ ἢ μὴ εὐρήσω
 ποτὲ· ὃ γὰρ ἐστὶν χρόνος ἐπιμένειν ἐπὶ γῆς·
 ὅδε τῶν καθ' ἡμᾶς ψευδοτεχνικῶν ἰατρῶν τυ-
 γχάνει· ἢ φάρμακα τινὰ κατασκευάζων γεώδη·
 ἀλλὰ λόγῳ ἐνὶ τὰ ἔργα κρατύνει· καὶ εἰς αἰῶ-
 νας ὅλως ἐρρώμενη διαμένει , ἢ παρ' αὐτῆς ἰασις·
 ἀριθμῶ καιρὸν ἔχει τέττα πολιτεύεσθαι ἐπὶ τῇ
 γῆς , καὶ εἰς αἰῶνας ὅλως , ἀόρατος τυγχάνει·
 ἢ γὰρ πόλις αὐτῆς , ἀόρατός ἐστι· καὶ τὸ βασι-
 λειον αὐτῆς ἀδιάδοχον μένει· λοιπὸν ἀπολύμεν ,
 τὸν ἄξιον μισθὸν κομιζόμενος· ἵνα μὴ πρᾶττός
 μοι γένῃ λύπης βαρυτάτης , καὶ εἰς ὃδὲν ἀπο-
 βῇ μοι , παρ' τῇ προσδοκώμενῃ ἐλπίδος· εἰ γὰρ
 ἐπεγίνωσκες τῇ ἐμῇ καρδίᾳ τὸν ἀφανῆ ἔρωτα ,
 παρὸ τῆς με ἐπερωτήσας , πρᾶττες τὸ δῶρον με-
 τὰ τῆς ἐπείποιτος μισθοῦ· διὸ μὴ βράδυνε· πά-
 χα γὰρ καὶ σοι συμφέρον γενήσεται· καὶ μέλλεις
 τὸν ἴσον ἐμοὶ τρόπον ἐπιγόμενος , εἰς τὸν ἑαυ-
 τὸν πόθον ἐκλύεσθαι· ποῖός γάρ ἐστι ὁ ἐν αὐτῷ
 πολυάγαθος ἔρως· τὴν προσεγγίζοντας αὐτῷ ,
 μετὰ πολλῆς χαρὰς ἀποπέμπει· καὶ εἰς αἰῶνας
 φίλος ἀσπάζεται τὸν τῇ ἀγάπῃ φιλομανεῖ φίλ-
 τρον· φοβήθητι οὖν ἀνδρῶπε τὸν Θεὸν τὸν ἄχραν-
 τον , καὶ ἀνάψυξοι δῆμε ἐν καλῇ ἀποκρίσει· τὸν
 Θεὸν τὸν ἅγιον , τὸν τὸν ἀβραάμ καλέσαντα καὶ
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰσαὰκ δοξάσαντα· ὡσαύτως καὶ ἰα-
 κώβ ἰσραὴλ μετονομάσαντα , καὶ πατριάρχην θέ-
 μενοι εἰς τὰς δώδεκα φυλάς· τὸν Θεὸν τὸν δοσαν-
 τα τῇ ἄννᾳ τὴν σαμουὴλ , πότῳ προσευξαμένη
 ἐν τῇ θλίψει τῇ εὐχῆς· πιάθητι νεανία , καὶ δὸς
 τὸ ἀλάβαστρον , βασιλικὸν ἐκλεκτὸν , καθὼς ἦδη
 προ-

A Vide quanta tibi dixerim : nomen
 tibi Dei , & sanctorum ejus , qui ei
 placuerunt , recensui . Da mihi tandem
 unguentum , & cape quantum vis pre-
 tii pro alabaistro : solum electum da
 mihi , ac me dimitte , ut videam ce-
 leriter magnum dilectum amantem im-
 maculatum . Respondit rursus mulieri
 unguentarius videns pretii magnitudi-
 nem pro alabaistro ; quid , ait , no-
 cebit , o mulier , si etiam mecum ver-
 ba facias de tuo Amante , quem
 nunc magna , ac tali dilectione pro-
 sequeris , ut me in desiderium addu-
 xeris eum videndi , o mulier , & da-
 re non possim , nisi mihi dicas , quis
 sit ? Cur me cogis , respondit femi-
 na , tam diligenter interrogans de iis ,
 quæ scire non licet ? Cernis , quo pa-
 do ardet meum cor , quando tandem
 aspiciam , & me gaudio explebit . Ve-
 reor ne desiderii mei tempus pertran-
 seat , & ei æqualem non amplius in-
 veniam , non enim est tempus durable
 in terra . Neque est ex medicis , qui
 juxta nostram ætatem artem adulterant ,
 aut terrena medicamenta conficit , sed
 uno verbo opera perficit , & per to-
 ta sæcula valida permanet illius sana-
 tio : determinato tempore hoc versari
 debet in terra , & per integra sæcula est in-
 visibilis : nam regnum ejus est invisibile : &
 Regnum illius successorem non habet . De
 reliquo dimitte me , dignum pretium ac-
 cipiens , ne mihi auctor sis gravissimi
 doloris , atque in nihilum redigantur
 ea , quæ sperando expecto . Si enim
 occultum mei cordis amorem cogno-
 sceres , ante quam me interrogares ,
 præberes donum pro conveniente mer-
 cede . Ideo ne me retardes : fortasse
 enim & tibi utile erit , & prospera-
 bis , sicut & ego propter illius amo-
 rem expediri : tantus enim est in ip-
 so amor eximius . Qui ad eum acce-
 dunt , cum ingenti gaudio dimittit , at-
 que in perpetuum amicos recipit amo-
 re dilectionis quæ insanire videtur . Ti-
 me igitur , homo , Deum immaculatum ,
 ac recrea me bona responsione , qui
 voco Deum Sanctum , Deum Abraham ,
 filiumque ejus Isaac honoro , similiter
 Jacobum Israel cognomine , & patri-
 archam pono duodecim tribuum .
 Deum , qui dedit Annæ Samuelem ,
 cum dolore oranti in tribulatione ora-
 tionis . Morem gere , adolescens ,
 & da alabastrum regium , electum ,
 quemadmodum jam dixi : Si scires
 mei

mei cordis flammam, festinasses utique me hinc dimittere. Rursus vero unguentarius ad eam respondit dicens: volens morem gerere de alabaistro, audi me, o mulier; multum me adjuvasti, & obsecrata es, ut tibi alabastrum tribuam, & ego sæpe sæpius oravi te, ut diceres; quis sit ille, & dicere non vis: Num superior est omnibus hominibus, & in terra non est illo speciosior, quoniam tali vulnere illius pulcritudo te percussit, ut unguentum eximium dones formoso juveni? Num ex genere est, ut dixi, Davidis regis iusti, aut magni Abraham, quem dilexit Altissimus? Quis est, dic mihi, quando tanto ardes studio videndi illius pulcritudinem? Respondet admirabilis Mulier unguentario. Quare adeo cogis me pandere tibi secreta cordis mei? Veni ad emendum unguentum, non ad colloquendum. Serio igitur da alabastrum. Videns autem mulier nimiam juvenis curiositatem verborum, quæ secum faciebat, mirata est vehementer hominis sedulitatem, quomodo tanto desiderio exquisierat scire: ac tandem respondit: Neminem latent, ut opinor, in urbe, quanta patraverim, scdans me ipsam assidue scortationibus, aliosque irretiens in eodem inquinamento: Vidi autem repente Sanctum illum medicum, ac Salvatorem apparentem in terra, & subito anima mea captiva facta est ab immaculata ipsius pulcritudine. Vidi enim meis oculis medicamina validissima, ac signa incomparabilia, ingentemque in ipso commiserationem: peccatores suscipit, publicanis adhæret, leprosos non respuit, impios non infectatur, sed omnes simul misericorditer recipit, minime succensens iis, qui eum adeunt, & omnino mortuos suscitans, & omne dæmonum genus expellens, solo verbo omnia efficiens. Quum viderem autem hæc, obstupui, ac dixi intra me. Cur vivo ego infelix? Nisi ad eum accedam, peccatum meum multum est, lascivia similiter, putredo vero ingens, quare teipsam negligis? Aliud tempus huiusmodi nunquam poteris invenire, neque alium medicum adeo humanum. Ego vero sic persuasa sum, hunc Deum esse, qui apparuit, maximam habentem potestatem. Verbo omnia jubet, verbo omnia sanat: peccata dimittit magna cum potestate. Talem occasionem nacta, ac tantum medicum, torpescere non mihi licet, mea sanitatem negligere non possum.

Hac

A προῖπον· εἰ εἶδης ὡς ἂν φλόγα ἐμῆς καρδίας, ἔτις ἂν κατέσπευσας ἐκπέμψαι με ἐντεῦθεν· πάλιν δὲ ὁ μυρεψὸς πρὸς αὐτὴν ἐφθέγγετο λέγων, πείθεσθαι βουλόμενος πρὶ τῆς ἀλαβάστρου· ἀκουσόν μου ὡς γυναι· πολλά με ὥρκισας καὶ κατέκρινας, ὅπως δώσω σοι τὸ ἀλάβαστρον· καὶ ἐγὼ δὲ πολλάκις ἠξιώσασε εἰπεῖν, τίς ἐστὶν ὁ πιῆτος, καὶ ἔβηλαι μοι εἰπεῖν, μὴ αἰώτερος ἐστὶν πάντων τῆς αἰθρώπων, καὶ ἔκ ἐστὶν ἐπὶ γῆς ὡραιότερος αὐτῆς, ὅτι ἔτις ἐτρώδης εἰς τὸ κάλλος ὁκλήν, ὥστε μύρον ὁκλεκτὸν ἀπαγαγεῖν τῷ ὡραίῳ· γένος δὲ ὡς εἶπον, ἐστὶν τῆς δαβὶδ δίκαις βασιλέως· ἡ τῆς μεγάλης ἀβραάμ, φίλου τῆς ὑψίστης; τίς ἐστὶν εἰπέ μοι, ὅτι ἔτις πέφλεξα ἐν σπυδαῖς θεάσασθαι τὴν ὡραιότητα αὐτῆς· λέγει ἡ γυνὴ ἡ θαυμαστὴ τῷ μυρεψῷ·

C τί ἔτις βιάζου με εἰπεῖν σοι τὰ κρυπτά μου; μύρον ἡλθον ὠνήσασθαι, ἔχι διαλεχθῆναι· ἐν πάσῃ οὖν σεμνότητι, δὸς τὸ ἀλάβαστρον ἰδέσθαι δὲ ἡ γυνὴ τῆς νεανίας τὴν πολλὴν ἐξέτασιν τῆς ῥημάτων τῶν πρὸς αὐτὴν γεναμένων, ἐθαύμασεν μεγάλως πρὶ τῆς σπυδαῖς τῆς ἀνδρός, πῶς ἔτις μετὰ πόθον ἠκριβεύσατο μαθεῖν· καὶ λοιπὸν ἀπεκρίνατο· ὡς γε οἶμαι εἰδέναι λανθάνειν ἐν τῇ πόλει ὅσα ἐγὼ ἐπραξα, μιαινύσα καὶ ὥρῳ ἐμαυτὴν ἐν πορνείαις, καὶ ἄλλης θηρεύουσα εἰς αὐτὸν τὸν μiasμόν· ἴδον δὲ ἐφῆδισιν τὸν ἅγιον ἐκένον τὸν φαέντα ἐπὶ γῆς ἱατρον καὶ σωτῆρα, καὶ ἡ ψυχὴ μου αὐτίκα αἰχμαλώτως γέγονεν ὀπίσω τῆς ἀχρᾶντος ὡραιότητος αὐτῆς· ἴδον γὰρ ἐν ὀφθαλμοῖς μου ἰάματα φοβερά, καὶ σημεῖα ἀνείλασα, καὶ πολλὴν συμπάθειαν ἐν αὐτῷ· ἀμαρτωλὸς δέχεσθαι,

E τελώναις ὠροσεγγίζου, λεπρὸς ἔκ ἀποβάλλει, ἀσεβεῖς ἔδιδόκει· ἀλλὰ πάντας ὁμῶς ἐν οἰκτιρμοῖς δέχεται, μὴ ὀργιζόμενος πῶς αὐτῷ ὠροσίουσι· καὶ τὸ ὅλον νεκρὸς ἐγείρων, καὶ πᾶσαν δαμονικὴν φύσιν ἀπελαύνων, ῥήματι μόνῳ πάντα ποιοῦν· ἰδέσθαι δὲ, ἐξέστη καὶ εἶπα ἐν ἐμαυτῇ· τί ζῶ ἐγὼ ἡ ἀθλία, εἰ μὴ αὐτῷ ἐγγύσω· ἡ ἀμαρτία μου πολλή· ὡσαύτως ἡ ἀσέλγεια· σηπεδὼν δὲ μεγάλη·

F χάριν τίος ἀμελεῖς ἐαυτῆς; ἄλλοι καιρὸν ποιῶσι ἔκ ἔχεις πολὺ εὐρεῖν, ἔτε ἄλλοι ἱατρον ποιῶσι φιλάνθρωπον· ἐγὼ δὲ ἔτις πέπεισμαι, ὅτι θεὸς ὑπάρχει ἔπος ὁ φαινόμενος, μέγας ἐξουσιαστής· λόγῳ πάντα κελεύει, λόγῳ πάντας ἰάται, ἀμαρτίας συγχωρεῖ ἐν πάσῃ ἐξουσίᾳ· τοιοῦτον καιρὸν εὐρεῖσα, καὶ ποιῶσι ἱατρον, ἔκ ὧφελον ῥαθυμεῖν· ἔχρημα ἀμελήσω τῆς ἐμῆς ῥώσεως· τῷ τοιοῦτον ἐνεκα σπεύδω τῶν ἐμῶν ὀφλημάτων δύναι τοὺς γραμματεῖς, τῷ ἀγαθῷ

ἀγαθῶ συγχωρητῇ· οἶδα ὅτι ἡμαρτον ὑπέρμε-
τροι, καὶ ἔκ ἐστιν εἰκάσαι τὴν ἐμὴν ἀσέλγειαν·
ἀλλὰ πρὸς τὸ πλῆθος τῆ αὐτῆς εὐσπλαγχνίας,
εὐαγόνες εἰσὶν πᾶσαι ἀμαρτίαι μὲ· καὶ οἶδα
τῷ σαφῶς, ὅτι μόνον ἐγγίσω αὐτῇ, εὐδὺς
ἀγιάζει με ἐκ πασῶν τῶν ἀπαρτιῶν, φυγαδεύ-
σας ἀπ' ἐμῆ πᾶν ἔργον ἀποπίας, διότι ἕρᾶνιος
καὶ ἄχραντος ὑπάρχει· ἰδὲ νεανία, εἴποι σοι
πάντα τὰ κρυπτά τῆ ἐμῆς καρδίας, δὸς μοι λοι-
πὸν τὸ μύρον· ἰκανὴ ὥρα ἐστίν, ἀφ' ἧς ἐκποδίζεις
με, καὶ βιάζεις μαθεῖν, τινὶ τὸ μύρον ἀπάγω·
ἔφη πρὸς τὴν γυναῖκα, πάντα πάντα ἀκούσας ὁ
μυρεφόρος ἐν χαρᾷ τῆ καρδίας· χάριν σοι ὁμο-
λογῶ ὡ γύναι πιστοπάτη, ἀποκάλυψας ἐμοὶ
τὴν καλὴν πρόθεσιν· μέγα ἄφω ἐρασὴν ἐκ-
τήσω ἕρᾶνιον· τῷ ῥήματι ἀπαντας ἀγιάζει θεϊ-
κῶς· ἔργον πλήρες ἐπαίνου καὶ σφοδρὰ ὠφέλη-
μον βέλῃ πράξαι ὡ γύναι πάσαις ταῖς γενε-
αῖς· οὕτως αὐτὴ ἡ μεγίστη σωτηρία, σὺτε πρῶ-
τη καὶ πᾶσιν ἀμαρτωλοῖς· θυγάτηρ πατέρων
εἰς, καὶ συγγενὴς ὁσίῳ τῷ καλῶς πιστευσάντων
εἰς τὸν ἅγιον θεόν· μικρὸν δὲ συμβούλιον συμ-
βλεύσω σοι ἐγώ· καὶ κατέδεξ· εὐδὺς, ἐκπὸς
πάσης μέμψεως· οἶδας καὶ αὐτὴ σαφῶς, ὅτι
οἱ φαρισαῖοι ποιητὰ ὑπάρχοντες, ἀντιπάχου-
σιν αὐτῇ· ἐπειδὴ θεοσμέγας καὶ φιλάνθρωπος
ἐστίν, συγχωρῶν ἀμαρτίας, οἰκίᾳ εὐτπλαγχι-
νία· εἰάν ᾤ σε ἰδῶσιν ἐκείνη εἰσερχομένην, ἀποκ-
λείσωσι τὰς θύρας, ὑβρίζοντες ἀφειδῶς· αὐτὴ
δὲ ἀκῶσα, μὴ δειλανδρείσης παντελῶς·
ἀλλὰ γενῇ τῇ ψυχῇ πέτρᾳ στερεωτέρα· εἰ ἐν
ἔργοις πορνικῶς ἀχρωμος ἐτύγχανες, πόσω
μᾶλλον ἐνταῦθα ὑπὲρ σωτηρίας· μέλλοι γὰρ
ἀπαντες, ἐλεύθεροι καὶ δούλοι· θυρωροὶ, ὑπη-
ρέται, δεινῶς σοι ἐπιτιμαῖ· πάντων οὖν κα-
ταπίψασα, εἰσελθε θαρσαλέως πρὸς αὐτὸν
τὸν ἅγιον ἐν πολλῇ ταπεινώσει, καθὼς αὐτὴ
προεῖπας πρὶ τῷ ἀχράντου, καὶ ἔση μακαρία·
ἐγὼ γὰρ ἀκήκοα, ἐν οἰκίᾳ σίμωνος, ἐνὸς τῶν
φαρισαίων, εἶναι αὐτὸν σήμερον· πορεύε· ἐν
εἰρήνῃ, εἰσελθε μετὰ χαρᾶς, ἐγγίσον προθύ-
μως· δεχθεὶς σε τὸ δῶρον· ἰδὲ μύρον βασι-
λικὸν ὀκλετὸν, τίμιον ἄξιον τῷ σωτῆρι δέ-
δωκά σοι ὡ πιστοπάτη γύναι· ἄλλοι μέτρον μύ-
ρου μεζόνιος τιμῆς, ἔχ· εὐρίσκω· λαβῶσα δὲ
ἡ γυνὴ τὸ τῷ μύρον ἀλάβαστρον, ᾗχετο
ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἔλεγεν ἐν ἑαυτῇ εὐχομέ-
νη· τίς δόσει μοι εὐρεῖν θύραν ἡνεωγμένην,
καὶ ἀδρόως εἰσελθούσα προσεγγίσω τοῖς ἰχνεσιν
τῷ

Tom. III.

A Hac de causa meorum debitorum fe-
stino dare syngrapham optimo largito-
ri. Scio me supra modum peccasse, ac
meam lasciviam similem non habere: sed
si cum magnitudine misericordiae illius
omnia mea scelera comparentur, parvae
guttæ sunt. Et hoc certo scio, solum
si ad eum accedam, statim ab omnibus
meis peccatis me ab eo iri expurgatum,
fugando a me opus absurdum, eo quod
coelestis est, & immaculatus. Ecce
adolescens, manifestavi tibi omnia cordis
mei arcana: da mihi tandem unguentum.
Jam satis temporis est, quum mihi im-
pedimentum præbes, cogisque, ut scias
cui unguentum afferam. Hæc omnia
quum unguentarius audisset cum dele-
ctatione cordis: gratiam tibi habeo,
inquit, o mulier fidelissima, quod bo-
num propositum mihi patefeceris: ma-
gnum repente amantem adepta es coe-
lestem: verbo omnes sanctos facit per
divinam virtutem. Opus laude cumu-
latissimum, ac maxime utile perficere
vis, o mulier, toti posteritati: pro-
fecto hæc est maxima salus tibi pri-
mum, & omnibus peccatoribus. Filia
Patrum es, & consanguinea Sancto-
rum, qui recte crediderunt in Deum
Sanctum: at parvum consilium dabo
tibi ipse, statimque amplectere sine ul-
la reprehensione: scis etiam tu opti-
me, Phariseos malos esse, illique ad-
versari, eo quod Deus magnus est, &
humanus, peccata condonans ex innata
misericordia. Si igitur te viderint eo
euntem, claudent januas, effuse insultan-
tes. Tu vero, quum hæc audieris,
ne animo concidas omnino, sed fias ani-
mo petra solidior. Si in meretriciis o-
peribus impudens extitisti, quanto ma-
gis heic pro salute? Futurum est enim,
ut omnes liberi, & servi, janitores,
& famuli, te vehementer increpent.
Omnes igitur contemnens, accede auda-
cter ad illum sanctum cum multa hu-
militate, sicut ipsa dixisti de immacu-
lato, & eris beata: Ego enim audi-
vi, in domo Simonis unius ex Phari-
sæis eum hodie manere: ingredi cum
gaudio, accede promte: tuum mu-
nus accipiet. Ecce unguentum re-
gium, electum, pretiosum, Salvatore di-
gnum dedi tibi, o fidelissima mulier:
aliud genus unguenti majoris pretii non
invenio. Capiens autem mulier un-
guenti alabastrum, abiit cum lætitia,
atque intra se ajebat magno cum de-
siderio: quis mihi det, ut apertam
D d d januam

januam inveniam, ac repente ingressa accedam ad pedes sancti mei medici, eumque complexa, non relinquam, donec remissionem debitorum impetrem? Exorabo vero subito Dominum, qui novit omnium simul abscondita, & quare, antequam ad eum accedam; ego eam ad eum videndum in domo Simonis: sicut Deus, vides animæ meæ cogitationem, & quorsum ipsa pharmacum coëmerim, scis Domine, ut quum venero, & procidero ad pedes divinitatis tuæ salva fiam. Nam cognosco te Deum esse sanctum, ac propria misericordia omnes salvos facere. Dumtaxat enim te in plateis conspexi, credidi te omnia posse. Concede autem mihi hoc Salvator, ut libere eo ingrediar, ubi ipse recumbis. Quum illa hæc diceret, pervenit domum, ubi recumbebat Christus, invenitque fores domicilii patentem, & intravit, statimque accedit retro, tangitque illius sanctos pedes, inclinansque caput ex corde cum suspiriis, ac lacrymarum rivis lavit pedes illius hilare exosculans cum amore vehementissimo, & capillis capitis suis absterfit, atque impigre unxit unguento dicendo: Solus ipse scis quomodo ego ausa sim hoc facere: non ignorans domine, mea scelera, minime timui ad te accedere immaculatum, sed procubui salvari desiderans, sicut publicani, & peccatores. Excipe Christe alveos lacrymarum mearum, excipe Domine desiderium animæ meæ. Mea audacia reputetur obtestatio, meaque impudentia ad orationem: unguentum meum in placationem vertatur, & contritio cordis mei in illuminationem. Ab infantia audiui, ex Virgine Deum nasciturum, & scire cupiens ipsa percontata sum, quomodo possit, qui sine carne est, caro fieri: responderuntque mihi parentes, nonne est hæc traditio a patribus de hoc, Deum Sanctum a Virgine in mortali carne pariendum esse in terra? Quod ipsa audiui, quum essem puella, ecce conspicio in oculis veritatis Deum magnum, & sanctum, visum in carne nostra, ut salvet nos. Non aspicio te, sicut te conspiciat Simon Phariseus, qui invitavit ad prandium; sed aspicio Deum magnum opificem, universa verbo constituentem. Agna sum pascuæ tuæ aberrans: converte me Christe ad tuum ovile. Ipse enim es bonus pastor unicus, qui errantes reducis ad tuam cau-

lam:

A τῷ ἁγίῳ μου ἰατρῷ· καὶ δὴ σφιγνύσασθαι αὐτόν, μὴ ἐάσω, ἕως λάβω τὴν συγχώρησιν τῷ ὀφληματίῳ· προσευξομαι δὲ προθύμως τῷ κυρίῳ, τῷ ἰδόντι πάντων ὁμῶς τὰ κρυφία· καὶ ὡς αὐτῷ προσεγγίσω, ἐπίσταται, τί δὴ ἐγὼ πορεύομαι ἰδεῖν αὐτὸν ἐν οἰκίᾳ τοῦ σίμωνος· ὡς θεοδόξως ἐμῆς ψυχῆς τὸν λογισμόν· καὶ εἰς τὸ ἐγὼ ἠγόρασα τὸ μύρον, οἶδας κύριε· ἵνα ἐλθῶσα καὶ προσπεσῶσα τῆς ἰχνησὶ τῇ ἁγίᾳ σε δεύτητος, σωθῆσωμαι· γινώσκω γάρ ὅτι θεὸς εἶ ἁγιος, καὶ οἰκία εὐσπλαγχνία σώζεις πάντας· μόνον γὰρ ἐώρακά σε ἐν πλατείαις, ἐπίστευσα, ὅτι πάντα δύνασαι· πρῶτον δὲ μοι τῷ σωτῆρι, ἵνα εἰσέλθω ἀκωλύτως, ὅπου αὐτὸς ἀνάκειται· λεγέσης αὐτῆς ταῦτα, κατέφθασεν εἰς τὸν οἶκον, εἶδα ὁ χριστὸς ἀνέκειται, καὶ εὗρίσκει τὸν πυλῶνα τῆς οἰκίας· ἀνεργμένοι, καὶ εἰσῆλθεν· καὶ ἀδρόως προσεγγίζεα κατόπιον, καὶ ἄπεται τῆς ἁγίᾳ αὐτῆς ποσὶν, καὶ κλίνουσα τὴν κεφαλὴν σὺν καρδίᾳ, ἐν στεναγμοῖς καὶ ὀχετῶς τῷ δακρύῳ, κατέβρεχει τὰς πόδας αὐτῆς, μετὰ χαρᾶς καταβιβάζουσα ἐν πόδι σφοδρότατον· καὶ ἐν τῆς θριξὶ τῆς κεφαλῆς κατέμαζεν, καὶ εἰληφεν ἐν τῷ μύρῳ προθύμως λέγουσα· μόνος αὐτὸς ἐπίσταται, πῶς ἐγὼ ἐπόλημσα τῷ πρῶτῳ· ἔκ ἀγνοῶσα κύριε τὰ φῶλα μου, ἐτόλημσα ἐγγίσαι σοι τῷ ἀχράντῳ· ἀλλὰ σωθῆναι θέλωσα προσέπεσα, καὶ ὃν τρόπον τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ· δέξαι χριστὲ τὰς ὀχετὰς τῷ δακρύῳ μου· δέξαι κύριε τὴν πόθησιν τῆς ψυχῆς μου· ἡ πόλη μου λογιζομένη παράκλησις· καὶ ἡ ἐμὴ ἀναίδεια, εἰς προσευχὴν· τὸ μύρον μου, εἰς ἱλασμόν γενήσεται, καὶ ἡ σωτὴρ τῆς καρδίας μου εἰς φωτισμόν· ὅτι παρούσῃ ἀκήκοα, ὅτι θεὸς ὅτι πρὸθεν τεχθήσεται· καὶ θέλωσα μαθεῖν ἐγὼ, ἐκπρώτῳ πῶς δύναται ὁ ἄσαρκος σαρκωθῆναι· καὶ ἐλεᾶν μοι οἱ γονεῖς· ἔκ ἔστι αὕτη πρῶτος ὅτι πατέρω πατρὶ πύτυ, ὅτι ὁ θεὸς ὁ ἁγιος ὅτι πρὸθεν ἐν σαρκὶ βροτῶν τίκεται ἐπὶ τῇ γῆς; ὅτι ἐγὼ ἀκήκοα, ἰάσασθαι ἰδοὺ ὁρῶ ἐν ὀφθαλμοῖς ἀληθείας, θεὸν μέγα καὶ ἁγίον, ὁρῶμενοι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ σαρκὶ σώσασθαι ἡμᾶς· ἔκ ὁρῶ σε, καὶ ὡς ὅρα ὁ φαρισαῖος σίμων, ὁ σὲ καλέσας εἰς ἄριστον· ἀλλ' ὁρῶ θεὸν μέγα δημιουργόν, τὰ σύμπαντα τῷ λόγῳ συστησάμενον· ἄμνός εἰμι τῇ ποιμένι σε πλανομένη· ἐπίστρεψόν με εἰς τὴν μαῖνδραν σε χριστέ· αὐτὸς γὰρ εἶ ποιμὴν καλὸς μοιῶπατος, ὁ σωάγων πλανομένους εἰς τὴν σὴν αὐλήν· σφισέρα σε.

οὐ τυγχάνω φιλαίνδρωπε, ἀρπαγῆσα ὑπὸ ἱε-
 ρακος δεινοτάτης· φλέγεται μὲν ἡ ψυχὴ τρω-
 δεῖται εἰς τὸν μέγαν ἱλασμόν σου τὸν ἀχραντὸν·
 τὴν κακίστην δυσωδίαν τῆς αἰομιῶν μὲν, ἀπέλα-
 σον τῇ σῇ χάριτι· ἀντὶ μύρου κύριε, τὴς μώ-
 λωπας τῆς δεινοτάτης μὲν πλημμελημάτων, εἰ
 δάκρυσι ἀποπλύνεις, καθαρίσεις· ἡ σὴ χαρὰ
 ἀνέωξεν τὸ σῶμα μὲν εἰπὲν ταῦτα ἡ καρδίας
 ἐμωροῦσέν σου· ἵνα ἔσομαι τύπος καλῶς ἀμαρ-
 τωλοῖς, ὅσῳ αὐτὸς διασώσας ἐλήλυθας φιλαί-
 δρωπε· εἰ τῇ καρδίᾳ προσήυχετο τῷ πλάσαι-
 τι κατὰ μοῖας τὰς καρδίας τῆς αἰδρώπων, καὶ
 ἔλαβει ἀντὶ μύρου, μύρον ζωῆς· ἀντὶ φθαρτῆς,
 τὸν ἀφθαρτὸν καὶ μένοντα μισθόν· ἔχ' ὅπως ἦν
 τὸ μύρον, ὅπως τὸ μύρον τῷ ῥήματος τῷ χριστῷ·
 προσήνεγκε μύρον καὶ ἀγάπην, καὶ ἐδέξατο τῇ
 ὀφλημάτων τὴν συγχώρησιν· ὁ γὰρ σωτὴρ, C
 θεὸς ὑπάρχων φρονήσεως, ἐδήλωσε τὸν πόθον
 τῆς ψυχῆς αὐτῆς· ἔκ' ἀδηλα μένει τὰ ὀφλήμα-
 τα, ἀ' ὁπότεροι διεπράξατο ἡ θαυμαστὴ, ποιή-
 σας· ἀλλὰ ὁπότοι ὀφλήματα ἡκήρυξεν, ἔπει-
 πα τὴν ἀγάπην ἐσήμειν· ἔπει τοῖς μεθυσταῖς·
 τί κόπυς πρὸς ἔχετε τῇ γυναικί· ἔργοι γὰρ κα-
 λὸν ἐργάσατο εἰς ἐμὲ· πάντοτε γὰρ τὴς πτω-
 χῆς ἔχετε μεθ' ἐαυτῆς, ἐμὲ δὲ ὅς πάντοτε ἔχε-
 τε· βαλῆσα γὰρ αὐτὴ τὸ μύρον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
 μου, ὅπως τὸ ἐνταφίσει με ἐποίησεν· ἀμὴν λέ-
 γω ὑμῖν· ὅπως εἰ κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τῷ τοῦ
 εἰ ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὅτι αὐτὴ
 ἐποίησεν εἰς μνημόσυνον αὐτῆς· Εἰς τοῦ λαβὼν
 ταῦτα ἀγαπητοί, εἰ ἐκείνη σφοδρότατη ἐγενά-
 μην· τῶς εἰσῆλθει· τῶς ἐγγισεν ἀνευ φόβου·
 τῶς ἐμωροῦσεν πάντων ὅμῃ παρέστη· τῶς ἐκ-
 λαιεῖν ὁρὸ ὀφθαλμῶν τῆς ἡμέρας ἀπάντων ἀνα-
 κειμένων· τῶς ἔλυσεν τὴς πολοκάμους πρῆρσι·
 τῶς τὴς πόδας κατέβρεχει ἀναισχύντως· τῶς
 εἰ ὅλως ἔδεις κατ' αὐτὴν ἡ γυναικὶς· ἀλλ' ἦν
 αὐτοῖς ἡδύτατος ὁ κλαυθμὸς αὐτῆς, καλὸς καὶ τί-
 μιος ὁ στεναγμὸς αὐτῆς πᾶσι· καὶ ἔκ' ἦν ὁ ἐπε-
 ρωτῶν, τί εἰσῆλθες, ἢ τί ζητεῖς ὦ γύναι·
 ἀλλ' ὑπῆρχε τοῖς πᾶσι γλυκὺ τὸ θαῦμα, καὶ F
 δέειμα πρὸς ἀδόξον· καὶ ἡμῶς μιμητὰς γενέσθαι,
 καὶ ἐξομολογούμενους τὸν τῶν ψυχῶν ῥύπον δάκρυ-
 σιν καθαίρειν, καὶ τυχεῖν τῆς πρὸς τῷ τρισαγίῳ
 θεῷ φιλαίνδρωπίας· ὅτι αὐτῷ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ
 τὸ κράτος, εἰς τὴν αἰῶνα τῶν αἰώνων ἀμήν.

lam. Columba tua sum, mitissime, rapta a vaferrimo vulture: Ardet ani-
 ma mea vulnerata ad magnam benevo-
 lentiam tuam intemeratam. Pessimum
 iniquitatum mearum foetorem expelle gra-
 tia tua loco unguenti Domine: vibi-
 ces gravissimorum meorum delictorum la-
 crymis abluens, expurga: gaudium tuum
 aperuit os meum, ut ex corde dicerem
 hæc coram te, ut sim pulcrum exem-
 plum peccatoribus, quos ipse, mitissi-
 me, ad salvandum venisti. In corde
 exorabat effictorem cordium hominum
 singillatim, & pro unguento recepit vi-
 tæ pharmacum, pro corruptibili incor-
 ruptibilem, ac permanentem mercedem.
 Non sic erat unguentum, ad unguentum
 vocis Christi: obtulit unguentum, & di-
 lectionem, & recepit debitorum remissio-
 nem. Etenim Salvator quum esset Deus
 præcognitor, manifestavit amorem animæ
 ejus, efficiens, ut ne obscura mane-
 rent debita, quæ prius admirabilis fecer-
 rat: verum primum debita publica-
 vit, deinde dilectionem significavit, di-
 cendo discipulis: *quid molesti estis huic mu-*
lieri? Opus enim bonum operata est in me.
Nam semper pauperes habetis vobiscum, me
autem non semper habetis. Mittens enim
hæc unguentum in caput meum, ad sepelien-
dum me fecit. Amen dico vobis: ubicumque
prædicatum fuerit hoc Evangelium in toto
mundo, dicetur & quod hæc fecit in memo-
riam ejus. Memoria hæc repetens, di-
 lectissimi, in vehementissimo stupore de-
 fixus sum: quomodo intravit, quo pa-
 cto accessit sine timore, quo pacto in
 conspectu omnium simul adstitit: quo-
 modo ploravit ante oculos omnium ibi
 recumbentium, quomodo crines audacter
 dissolvit? quo pacto pedes rigavit sine
 verecundia? quomodo autem omnino ne-
 mo de illa conquestus est, sed suavissi-
 mus illis fuit ploratus illius, pulcher,
 & honorabilis singultus ejus universis,
 nullusque extitit, qui interrogaret, cur
 intrasti, aut quid quæris mulier? Sed
 omnibus fuit dulce prodigium, spectacu-
 lumque inopinatum, ut & nos imitare-
 mur, ac confiteremur animarum sor-
 des lacrymis expurgandas, utque a
 Deo Sanctissimo humanitatem obtinere-
 mus, quoniam ipsi est gloria, & po-
 tentia in sæcula sæculorum. Amen.

INSTITUTIO
SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAIM SYRI.

DE EXERCITATIONE BONORUM
OPERUM, ET DE DEI PATIENTIA.

Ex cod.
169. Lam-
bec-seu 140.
Nessel. Bi-
bliotheca
Vindobon.

JAM tempus nos adducit ad comparan-
dam vitam æternam, atque indissolu-
bilem gloriam. Hanc enim vitam exci-
pit mors, & gloriam excipit ignomi-
nia. Multi enim magnatum ante tem-
pus, canum instar, ad inferos abrepti sunt,
& judicantes ab inferioribus judicati
sunt, divitesque miserrime eguerunt,
& sapientes repente stulti facti sunt.
Fortis debilitatus est, ac sanus ægrota-
vit: nihil vero firmum est in hominibus,
quoniam nihil sanctum in mundo. Filii
parentes spernunt suos, ac patres suis
invident filiis. Mulieres rejiciunt vi-
ros, & viri fidem non servant mulie-
ribus. Juvenes garriunt contra senio-
res, senesque juvenantur in adolescen-
tes. Amico credere non licet, neque
fratri confidere. Loqueris pacifica, &
in se ipso hostilia cogitabit. Invidia,
& dolus res gubernans, atque inexa-
turabilis cupiditas regnat. Nemo enim
Dei recordatur, nemo expectat judica-
ri, quum mortuus fuerit. Ideo multi-
plicata sunt mala, quia contemnitur
Deus. Conscientiam nobis tribuit, ut
in ipsa de bono deliberaremus; nos au-
tem ab ipsa male agendi consilium ca-
pimus: potestatem nobis largitus est,
ut ex ipsa indigentibus largiremur; nos
autem per ipsam pauperes fraudamus.
Imperia nobis credidit, ut per ipsa vio-
lenter operantes contineamus; nos au-
tem ex ipsis tyrannidem exercemus in de-
relictos. Non est via recta, neque ju-
dicium justum: Effugit dilectio, & odium
ad summum pervenit. Contemta est vir-
tus, & probata est hypocrisis. Abo-
minabilis visa est animi abjectio, & su-
perbia primum locum obtinuit. Defe-
cit veritas, & mendacium operuit ter-
ram. O profunditas benignitatis, & lon-
ganimittatis Dei! quoniam in omnibus
malis perpetratis patiens est, & vindi-
ctam non sumit, non tanquam minime
possit a nobis subito poenas sumere: non
utitur ira; sed miserratus nostri, tanquam
pater, ulterius misericordiam extendit.

EJUS-

A

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΤΟΥΤ' ΟΣΙΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ
ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ,

ΠΕΡΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΓΑΘΩΝ ΕΡ-
ΓΩΝ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΕΟΥ
ΑΝΟΧΗΣ.

B

Ἡ Δὴ καιρὸς ἐπαύγει ἡμᾶς εἰς τὴν ἐργασίαν
τῷ αἰωνίῳ ζωῆς καὶ τῇ ἀκαταλύτῃ δόξῃ.
ταύτην γὰρ τὴν ζωὴν διαδέχεται θάνατος, καὶ
τὴν δόξαν καταλαμβάνει αἰσχύνη. πολλοὶ γὰρ
τὸ δυνάτ' ὡρᾶς, κυκλῶν δίκην εἰς ἄδ' αὖ κα-
τηνέχθησαν. καὶ κριταὶ ὑπὸ καταδεστέροις ἐκρι-
θῆσαν. καὶ πλείοι ἐσχάτως ἐπιώχρυσαν. καὶ
σοφοὶ ἀφρονιδίως κῆρυγρόνησαν. ὁ ἰσχυρὸς ἠδυνή-
σεν. ὁ ὑγιαίνων ἠρρώγησεν. ὁ εὖ δὲ βέβαιος ἐν
ἀνθρώποις. ἐπειδὴ μηδὲν ὅσιον ἐν κόσμῳ. τέκ-
να ἀτιμάζουσι πατέρας αὐτῶν, καὶ πατέρες βα-
σκαίνουσι τὰ τέκνα αὐτῶν. γυναῖκες ἀδελφεύουσιν ἀν-
δρας. καὶ ἄνδρες ὁ φυλάσσουσι σωείδῃσι γυ-
ναῖξιν. νέοι ληρῶσι κατὰ πρεσβυτέρων. πρεσβύ-
τεροι νεωτερίζουσι κατὰ νέων ὅτι ἐστὶ ἐμπιστεύου-
σιν. φίλοι, ὅτε διαρρήσονται ἀδελφοί. λαλήσεις εἰρη-
κᾶ, καὶ ἐν αὐτῷ λογίζεται πολεμικᾶ. φθόρος
καὶ δόλος πολιτεύεται καὶ ἀπλησία κρατεῖ. ὁ
δὲ γὰρ μέμνηται θεῷ. ὁ δὲ προσδοκᾷ κρι-
θῆναι ἀποθανόν. διὰ τὸ ἐπληθύνῃ τὰ κα-
κᾶ, ἐπειδὴ ἀδεύεται θεὸς. σῶνται ἡμῖν δέ-
δωκεν, ἵνα ἐν αὐτῇ βυλευόμεθα ἀγαθόν. ἡμεῖς
δὲ ἐν αὐτῇ βυλευόμεθα ποιηρόν. δύναμιν ἡμῖν
πῶς ἔσται, ἵνα ἐξ αὐτῆς πῶς ἴσχωμεν τοῖς λειπομέ-
νοισ. ἡμεῖς δὲ ἐν αὐτῇ ἀφαιρούμεθα τὰ τῆς πε-
νήτων. ἀρχὰς ἡμῖν ἐνεχείρῃσι, ἵνα ἐν αὐταῖς
συσέλλωμεν τὰς βίβλας φερομένας. ἡμεῖς δὲ ἐν αὐ-
ταῖς τυραννῶμεν τὰς ἀφρισάτους. ὅτι ἐστὶ ὁδὸς
εὐθεία, ὁ δὲ κρίσις δικαία. ἐψύγη ἡ ἀγάπη,
καὶ τὸ μῖσος ἐπληθύνθη. ἐξεδυνάθη ἡ ἀρετή,
καὶ εὐδοκίμησεν ἡ ὑπόκρισις. ἐβδελύχθη ἡ πα-
πειωφροσύνη, καὶ πορεύετο ἡ ἐπὶ τοῖς. ἐξ-
έλιπεν ἡ ἀλήθεια, καὶ τὸ ψεῦδος ἐκάλυψε τὴν
γῆν. ὁ βάθος χρηστότητος καὶ μακροθυμίας
θεῷ. ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς γινομένοις κακοῖς ἀνέχε-
ται, καὶ ὅτι ἐκ ἐκδικεῖ. ὅτι ὡς μὴ δυνάμενος ἡμᾶς
πῶς ἀχρῆμα ἀμύνασθαι, ὁ κέχρηται τῇ ὀργῇ.
ἀλλὰ ἀνταγωνιζόμενος ἡμῶν. ὡς πατήρ, ἐπὶ
πλείστον πῶς αἰτεῖται τὸ ἔλεος.

ΤΟΥΤ'

Πάντες οἱ τρόποι καὶ τὰ μέλη χρῆζονται τῆς
 χριστιανῶν εἰς διορθώσιν ἀρετῆς. ὅπως
 ἀγωνιᾷ αὐτῶ καὶ σωθῇ ἢ, ἐν μηδενὶ ἐλλείπει.
 ὥσπερ ἐπὶ τῷ ἀρότρῳ. εἰ μὴ τὴν εὐθείαν κατέ-
 χαι, αἰόμαλοι τὸ ἔργον εὐρίσκειται. ὅπως τῶ χρι-
 στιανῶ πάντῃ χρειᾷ. ἵνα ἐν πᾶσι ἀγωνιάσῃ ἐν
 καλοῦργίᾳ. ἢ ὥσπερ τις μίλια ὁδεύσας ἔχων λ',
 ἵνα εἰς πόλιν εἰσέλθῃ. πούτε δὲ χαλινωθέντος καὶ
 ἀμελοῦντος, ἔξω εὐρίσκειται. ὅπως εἰ τις λείψῃ
 τῶν τῇ δικαιοσύνης ἀρετῶν, ὡς ἀμελής κρίνε-
 ται. πάντων τοίνυν τῶν κατορθωμάτων ὁροση-
 τέον. ὅπως τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπαναπαυσάμενον
 ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς καρποῖς, συγκαταμίξει εἰς τὴν βα-
 σιλίαν τῶν ἁγίων. σὺφρων ἀληθὴς ἐστίν, ἔχ' ἵνα
 τὸ σῶμα ἀπὸ πορνείας φυλάξῃ μόνον. ἀλλ' ἕκαστος
 τῷ σώματι μέλος. οἷον, ὅτε ὀφθαλμὸς καὶ ἡ
 γλῶσσα κατὰ τὴν ἰδίαν ἐργασίαν σὺφρονῶσιν.
 καὶ κατὰ τὸν ἔσω ἀνδρῶπον, αἱ διαλογισμοὶ τῆς
 ψυχῆς μὴ σιωδύζονται πῶς τῆς κακίας διανοή-
 μαι. ὥστε ἐν τοῖς ἰοβόλοις θηρίοις πολλὴ
 διαφορά ἐστίν, οἷον ἀσπίς, σκορπιός, δράκων.
 εἷνα δὲ ἴοι θάνατηφόροι κέκτηνται, οἷς εἰς σώ-
 μοι ὁροσεγγίζωσι. ὅτω καὶ ἡ διαφορά τῶν
 ἀνδρῶπων τῇ ποιηρίᾳ πολλή, ἕκαστος ἰδίαν ἐρ-
 γασίαν τῆς ποιηρίας ἀποτελέσας. καὶ τῇ ψυχῇ
 ἐκχέοντα, τῇ κοινωνοῦσιν καὶ σιωδύζοντα πῶς
 ὑποβολαῖς τῆς ἀμαρτίας. οἷον, ἡ κενοδοξία,
 ἡ ὀργή, ἡ πορνεία, ἡ δόλος, ἡ μισοαδελφία,
 ἡ φιλαργυρία, ἡ πορνεία. ὡσαύτως ἀπολλυ-
 ται τις ἡ γαστριμαργία, ἡ πορνεία ἰῶ. ὅπως
 καὶ ὁ ἐρώμενος ὀφθαλμὸς πάντα καθαρῶς, καὶ
 ὡς ἐστὶ ἐν ἀληθείᾳ κρίσει ὁρᾷ καὶ ὑγιὲς ἐσφα-
 χος, πάντα τὰ βρώματα ἡδέως διώσεται δέξας-
 θαι. ὅπως καὶ ἡ καθαρὰ ψυχὴ, πάντα ἀμώ-
 μως καὶ καθαρῶς ὁρᾷ. ἡ δὲ τεθολωμένη σιω-
 διάζουσα, ἔδὲ τὰ καλὰ διώσεται ἰδεῖν ὡς κα-
 λὰ, ἐν πᾶσι προσκόπησας, τὸν ὀφθαλμὸν ἔχου-
 σα ἐν τῷ σκοτεινῇ τῆς ἀμαρτίας. ἐστὶν εὐχή, καὶ
 νηστεία, καὶ ἐλεημοσύνη, βδέλυγμα παρὰ θεῶν,
 ὁτιοῦτι ἢ καθαρῶς ταῦτα ἐπιτελεῖται πρὸς τὸν
 θεόν.

ΟMnes habitus, omnesque partes Chri-
 stianorum indigent directione virtu-
 tum, ut conatus, studiumque illorum
 sit in nulla re deficere: quemadmodum,
 si de aratro sermo sit, nisi rectam viam
 teneat, inæquale opus invenitur; ita
 Christianus omnibus opus habet, ut cu-
 ret in omnibus bonum opus efficere: vel
 quemadmodum si quis triginta passuum
 millia conficere debeat, ut ad urbem
 perveniat, ipse laxetur, ac socordiae se
 dedat, extra remanet; ita si cui desint
 justitiae perfectiones, veluti negligens
 judicatur. Omnia igitur bona opera
 procuranda sunt, ut Spiritus Sanctus re-
 quiescens in fructibus bonis inserat in re-
 gnum coelorum. Verus temperantiae
 cultor est, non ut solum corpus a
 scortatione custodiat, verum etiam unum-
 quodque corporis membrum: exempli
 gratia, quando oculus, & lingua jux-
 ta proprium officium moderate se ge-
 runt, ac juxta interiorem hominem,
 animae cogitationes cum nequitiae deli-
 berationibus non conspirant. Sicut in-
 ter venenosas feras magna differentia
 est, veluti aspis, scorpius, draco,
 singula lethale venenum possident contra
 quaecumque corpora accedant; ita et-
 iam discrimen ingens est inter homines
 propter malitiam, quæ unicuique pro-
 priam nequitiae operationem definit, at-
 que infundit in animam, quæ cum pec-
 cati fraudibus communicat, ac conspi-
 rat, veluti vanam gloriam, vel iram,
 vel nequitiam, aut dolum, aut odium
 fraternum, aut pecuniae amorem, aut
 scortationem. Simili ratione perit quis
 aut gulæ, aut fornicationis veneno.
 Sic videns oculus omnia pure, & sicut
 sunt, in vero judicio videt, sanus-
 que stomachus omnes cibos jucunde ac-
 cipere potest; sic etiam anima pura
 omnia inculpate, ac sincere videt: quæ
 vero in inquinamentis permanet, neque
 bona conspiciere potest, ut bona, in
 omnibus offendens, oculum habens in
 tenebris peccati. Oratio, ac jejunium,
 atque eleemosyna, abominatio est apud
 Deum, quia impure hæc apud Deum
 fiunt.

Ex cod. ms.
 Bibliot. Au-
 gust. Vm-
 dohen.
 LXVII. Nes-
 sel. seu
 XXXIII.
 Lambec.

EX INSTITUTIONE
SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAIM,

AC DE POENITENTIA, JUDICIO-
QUE FUTURO, ET DE VITAN-
DIS MULIERIBUS, AC VI-
TAE DELICIIS.

Excod. ms.
Bibl. Augu-
sta Vindo-
bon. LXVII.
Nessel. seu
XXXIII.
Lambec.

Luc. 12. 40.
Luc. 13. 24.

Dominus noster Jesus Christus, no-
sterque Deus dicit in Evangeliiis ;
vigilate, quia qua hora non putatis, filius
hominis veniet. Contendite intrare per an-
gustam portam, qua ducit ad vitam. Per
hanc viam, fratres, eamus : ut vitam
æternam hæreditate capiamus. Per hanc
incessus sunt ærumnosi, sed requies bea-
ta : per hanc incessus sunt tetrici, sed
retributio, lætitia : hujus incessus angus-
ti, sed diversorium spatiosum : hujus
incessus poenitentia, jejunium, oratio,
compunctio, vigilæ, humilitas, pau-
pertas spiritalis, contemptus carnis, cu-
ra animæ, humi cubatio, illuvies, fa-
mes, sitis, aridus cibus, nuditas, mi-
sericordia, lacrymæ, luctus, singultus,
genuflexiones, dedecora, persecutiones,
direptiones, percussiones, manuum la-
bores, pericula, insidiæ, conviciis ap-
peti, & sustinere, odio haberi, & di-
ligere, mala perpeti, & reddere bona,
debita dimittere debitoribus, pro amicis
ponere animam, tandem vero pro Chri-
sto fundere sanguinem, quum tempus ex-
poscit. Hi sunt incessus angustæ por-
tæ, arctæque viæ, quæ beatam retri-
butionem habet regnum cœlorum. La-
ta autem porta, & spatiosa via, quæ
ducit ad perditionem. Hujus autem in-
gressus in præsentia quidem sunt jucun-
di, sed ibi ærumnosi ; hic leves, ibi
graves, & molesti ; heic videntur nul-
lius momenti, & esse nihil : ibi vero
tanquam feræ immites circumdant eos,
qui vitam finiunt, & poenitentiam ne-
gligunt, juxta verbum Prophetæ ; ait
enim : *in die mala iniquitas calcanei mei
circumdabit me*, hoc est hujus vitæ ini-
quitas, nempe latæ viæ ingressus, quos
etiam Apostolus ex parte enumeravit,
dicens : *qua sunt fornicatio, adulterium,
luxuria, idolorum servitus, veneficia, ini-
mitia, contentiones, emulationes, ira,
rixa, invidia, ridicula, clamores, de-
licia, citharæ, tibiae, saltationes, bal-
nea, mollia vestimenta, prandia sum-
tuosa,*

ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ,

ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΜΕΛΛΟΥΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ, ΚΑΙ
ΑΠΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, ΚΑΙ
ΤΡΥΦΕΡΟΥ ΒΙΟΥ.

Ο Κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς καὶ θεὸς ἡ-
μῶν λέγει ἐν τοῖς εὐαγγελίοις . γρηγο-
ρεῖτε ὅτι ἡ ὥρα ἔδοξε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἔρχεται . ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς
στενῆς πύλης τῆς ἀπαγωγῆς εἰς τὴν ζωὴν . διὰ
ταύτης ἀδελφοὶ βαδίσωμεν τῆς ὁδοῦ . ἵνα ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσωμεν . ταύτης τὰ βαδίσματα
θλιβερά, ἀλλ' ἡ ἀνάπαυσις μακαρία . ταύτης
τὰ βαδίσματα σκυθρωπά . ἀλλ' ἡ ἀνταπόδοσις
χαρὰ . ταύτης τὰ βαδίσματα στενά . ἀλλὰ τὸ
καταλυμὲν εὐρύχωρον . ταύτης τὰ βαδίσματα,
μετάνοια, νηστεία, προσευχή, κατανύξις, ἀγρυ-
πία, ταπεινοφροσύνη, πτωχεία πνευματικὴ &
ὑποφρόνησις σαρκὸς, ἐπιμελεία ψυχῆς, χα-
μοκοιτία, ἀλγιστία, πένια, δίψα, ξηροφαγία,
γυμνότης, ἐλεημοσύνη, δάκρυα, πένθος, στε-
ναγμοί, γονυκλισία, ἀτιμία, διωγμοί, διαρ-
παγαί, κολαφισμοί, κόποι διὰ τῆς χειρῶν, κίν-
δυνοι, ἐπιβλααί, τὸ λοιδορεῖσθαι καὶ ὑπομένειν,
τὸ μισεῖσθαι καὶ μὴ μισεῖν, τὸ κακὰ πάσχειν,
καὶ καλὰ ἀνταποδιδόναι, τὸ ἀφίειν τοῖς ὀφιλέ-
ταις τὰ ὀφειλήματα, τὸ τιθεῖν τὴν ψυχὴν ὑπὲρ
τῆς φίλων . τέλος δὲ τὸ ἐκχεῖν αἷμα ὑπὲρ τοῦ
χριστοῦ, ὅταν ἀπαγῇ ὁ καρπὸς . ταῦτα τῆς στε-
νῆς πύλης καὶ τεθλημένης ὁδοῦ τὰ βαδίσματα
ἵτις ἔχει μακαρίαν τὴν ἀνταπόδοσιν, τὴν τῶν ἐ-
ρατῶν βασιλείαν . πλατεία δὲ ἡ πύλη καὶ εὐρύ-
χωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν .
ταύτης δὲ τὰ βαδίσματα εἰσὶν, πρὸς μὲν τὸ
πρὸν χαροποιὰ . ἀλλ' ἐκείθεν λυπηρά . εἶδεν,
ἐλαφρά . ἐκείθεν βαρεῖα καὶ ἐπόδωα . ὧδε
φαίνεται ὡς μηδαμηνὰ καὶ ἑδὲν ὄντα . ἐκεῖ δὲ ὡς
ὡφ' ὄφρ' ἀγριοὶ, κυκλῶσι τὰς ἐπιτελουῦντας,
ὡς μὴ μετανοῶντας, κατὰ τὸν λόγον τοῦ προφήτου .
Φησὶ γὰρ ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ἡ ἀνομία τῆς πύλης
μὲν κυκλώσει με . τὸν τ' ἔστιν, ἡ πονηρία τοῦ βίου τοῦ-
του, ἡ γοῶν τῆς πλατείας ὁδοῦ τὰ βαδίσματα, ὡφ' ὡφ'
καὶ ὁ ἀπόστολος ἐν μέρει ἀπηρίθμησεν, λέγων
ἄτινά ἐστιν, πορνεία, μοιχεία, ἀσελγία, εἰ-
δωλόλα

δαλαατρεία, φαρμακία, ἔχθρα, ἔρις, ζήλος, θυμός, διχοστασία, φθόρος, γέλοια, κραιβά, τρυφαί, κιδάραι, αἰλοί, χορευματα, λυτρά, μαλακά ἐνδύματα, ἄριστα πολυτλή, κρότοι χαρῶν, δόρυβοι, ὕπνοι ἀμεριμνοί, εὐωμὴ καὶ κλίσι διάφοροι, ἀδιφασία, μισαδελφία; καπναλυσία. τὸ δὲ πάντως χάρει, ἀμετανοησία, καὶ τὸ μηδέ ποτε μνημονεύει τῆς ἐκ τῷ βίῳ ἐξόδου. ταῦτα εἰσὶν τὰ βαδίσματα τῆς χαλεπῆς ἐκείνης ὁδοῦ, ἢ πολλοὶ εἰσὶν οἱ ὁδόντες. ἀλλὰ καὶ τὸ κατάλυμα ἐπιτήδειον εὐρίσκουσι. ἀντὶ τῆς τρυφῆς τὴν πᾶσαν. ἀντὶ τῆς μέθης, τὴν δίψαν. ἀντὶ τῆς ἀναπαύσεως, τὴν ὀδύνην. ἀντὶ τῆς γέλωτος, τὸν ὀδυρμόν. ἀντὶ τῆς κιδάραι, τὸν κλαυθμόν. ἀντὶ τῆς πολυσαρκίας, τὸν σκώληκα. ἀντὶ τῆς ἀμεριμνίας, τὴν διχονοίαν. ἀντὶ τῆς χορευμάτων, τὸ εἶνα μετὰ τῆς δαιμόνιου. ἀντὶ τῆς ἁγιοεργίῳ καὶ γοητικῶν καὶ λοιπῶν ἐπιτηδεύματων, τὸ ἐξώτερον σκοπὸς, τὴν γένειαν τῷ πυρὸς, καὶ τὴν πύρινον ὁμοίαν. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ τῆς κρίσεως, ἀπαιτεῖται ἕκαστος, εἰ ἀμείνεται ἐν ἀρεῇ ἐφύλαξεν καὶ τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ἢ ὁμολόγησεν ἐπὶ πολλῶν μαρτύρων, λέγων. ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ καὶ πᾶσι τῆς ἔργου αὐτοῦ. ἢ καὶ εἶνα ἔργον ἢ δύο. ἀλλὰ πᾶσι τῆς ἔργου αὐτοῦ τῷ διαβόλῳ. ταύτην οὖν τὴν καλὴν ἀπολογίαν ἀπατούμεθα ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. καὶ μακάριος ὅστις ἐφύλαξεν, καθὼς καὶ συλλέξεται. δι' εἰνός γὰρ ῥήματος ἀποτάσσεται πᾶν φαντασμαγωγία τῷ διαβόλῳ. μοιχείαν, πορνείαν, φόνον, ἀκαθαρσίαν, ψευδολογίαν, φθόρον, κλοπὴν, λοιδωρίαν, πικρίαν, θυμόν, μνησικακίαν, ἔχθραν, ἔριν, μέθην, γαστριμαργίαν, ἀργολογίαν, ὑπεριφανίαν, βλακείαν, γελοιασμούς. κιδαρισμούς, τὰ ἄσματα τῆς δαιμόνιου, πλεονεξίαν, μισαδελφίαν. τὰ ἔσχατα πάντως τῆς κακῶς καὶ πρῶτα, μαντίαν, εἰδωλοατρείαν, καὶ φαρμακίαν. ταῦτα καὶ τὰ πύρινον ὁμοίαν, εἰ ἀποτάσσεται, ἀπαγνίσκει πᾶς χριστιανὸς ἐν τῇ ὥρᾳ τῇ φορικῇ τῆς ἐτάσεως. ἡμεῖς δὲ πάλιν ἐπὶ τὸ προκεῖμενον ἐπανέλθωμεν καὶ λαλήσωμεν. Ἀγαπήτε ἑκτὸς καὶ ἡμέρας πρὸς τὴν ἐσχάτην ὥραν ἀπόβλεπε, καὶ μὴ ἐπιλάθῃ τῆς μηδέ ποτε σβεννυμένης φλογός. ὁ ψαλμός ἐπὶ τῷ σώματι σου ἀδιαλείπτως ἔστω. Θεὸς γὰρ ὀνομαζόμενος φυγαδεύει τοὺς δαίμονας. ὅπου ψαλμός, ἐκεῖ καὶ ὁ Θεός. ὅπου τὰ διαβολικά ἄσματα, ἐκεῖ ὀργὴ θεῶ καὶ οὐαί. ὅπου

tuosa, plausus manuum, tumultus, placidi somni, culcitrae, & lecti varii, crapula, fratrum odium, detractiones: omnium vero deterrimum est, impenitentia, & nunquam recordari exitus vitae. Hi sunt incessus difficilis vitae illius, quam multi ineunt, verum convenientem habitationem inveniunt: pro deliciis famem; pro ebrietate, sitim; pro quiete, dolorem; pro risu, luctum; pro cithara, plautum: pro corpulentia, vermem; pro tranquillitate, dissensionem; pro saltationibus, commorationem cum daemonibus; pro vanis curiositatibus, & praestigis, ac reliquis studiis, tenebras exteriores, geennam ignis, & horum similia. Terribili illa die iudicii interrogatur quisque, an immaculatam ab haeresi custodierit, bonamque confessionem, quam coram multis testibus edidit dicendo: *abrenuncio Satanae, & omnibus operibus ejus*: non uni operi, aut duobus, sed omnibus operibus ipsius diaboli. Haec itaque bona renuntiatio requiretur a nobis illa hora: & beatus quisquis servavit quemadmodum etiam pactus fuit: per unicum enim verbum renunciavit omni malo operi diaboli, adulterio, fornicationi, caedi, impuritati, mendacio, invidiae, furto, convicio, asperitati, iracundiae, injuriarum memoriae, inimicitiae, contentioni, ebrietati, gulae, otioso sermoni, superbiae, inertiae, irrisionibus, citharae sonis, cantibus daemoniorum, avaritiae, fratrum odio; ultimae omnium malorum, & primae, divinationi, idololatriae, & veneficio. Haec atque his similia, quibus renunciat, reposcitur omnis Christianus in examinis hora terribili. At nos rursus ad propositum redeamus, ac loquamur. Dilectissime, noctu, diuque ad ultimam horam aspice, neque obliviscere flammam nunquam extinguibilis. Psalmus in ore tuo indefinenter sit: Deus enim invocatus fugat daemones: ubi psalmus, ibi etiam Deus: ubi diabolici cantus, ibi Dei ira, & vae: ubi sacra Biblia, & lectiones, ibi gaudium iusto.

Vide supra
pag. 215. &
Tom. 2. pag.
216.

storum, & salus animarum: ubi citharæ, & chori, ibi obtenebratio virorum, & mulierum, & diaboli festum. Quæ utilitas, dilectissime, heic ad horam choreas ducere, & festos dies agere, ibi vero cruciari per omnia sæcula? Cogitemus nobis nihil profuturos terminos terræ illa die: animo perpendamus neminem fore ut possit auxilium ferre, sed unumquemque propriam sarcinam ferentem expectaturum esse sententiam, quæ contra ipsum exhibit. Hæc in mente habentes, dilectissimi, sobrie, iuste, & pie vivamus, ut Apostolus admonuit. Expurgemus nos ipsos ab omni inquinamento carnis, ac spiritus: deponamus opera tenebrarum, & gentium more non amplius ambulemus. Sanctorum memorias recolentes, memores simus omnium, qui manibus operari non possunt, orphanorum, peregrinorum, pauperum, eorumque, qui in impotentia, atque in carceribus existunt. Festa honoremus celebrantes non splendide, sed ut divinum opus postulat, & christianum officium. Non vestibula coronemus: ne choros statuamus: ne tibiis, citharisque auditum effeminemus: ne mollia vestimenta induamus: non auri fulgoribus, non commensationibus, non ebrietatibus, non cubilibus, & impudiciis, sed ista finamus Græcis, & Judæis, qui salutis spem non habent. Nos vero simul omnes parvi, & magni, viri, & mulieres christiano more festa honoremus psalmis, & hymnis, & canticis spiritualibus, & angelicis cantibus coronemus postes, non lauro, non rosis, non floribus: hæc enim Græcorum sunt, & Judæorum; sed honoranda, ac vivifica Cruce vestibula exornemus, dicentes cum Apostolo: *Mihi absit gloriari, nisi in Cruce Domini nostri Iesu Christi*. Regnum coelorum non est negligentium, neque cubantium, neque stertentium, neque cauponas ingredientium, neque deliciis, ac risui operam dantium; verum plorantium, & poenitentium, & clamantium ad eum die, ac nocte, qui a Paraclito consolationem accipient. Bonus Manasses iram contra peccatores impoenitentes significavit, dicendo: *intolerabilis, Domine, ira comminationis tue super peccatores*. Væ scortatori, væ ebrio, & cum ipso conviciatori: væ cum tympanis, & citharis, tibiisque vinum potantibus, atque ope-

Vide supra
pag. 12.

Gal. 6. 14.

A ιερὰ βιβλοὶ καὶ ἀναγνώσεις, ἡμεῖς εὐφροσύνη δι-
καίων καὶ σωτηρία ψυχῶν. ὅπως δὲ καθαρά καὶ χο-
ροὶ, ἡμεῖς σκοτισμὸς ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, καὶ
τῷ διαβόλῳ ἐορτὴ. τί τὸ ὄφελος ἀγαπήτῃ, εἰς
ὅρος ὥρῃ χορεύει καὶ πανηγυρίζει, ἡμεῖς δὲ κο-
λάζεσθαι εἰς ὅλους τὰς αἰῶνας. ἐπινοήσωμεν, ὅτι
ἔδεν ἡμεῖς ὀφελήσουσιν τὰ πέρατα τῆ γῆς ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἡμεῖν. ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι ἡμεῖς ἔδεις δῶματα
B βοηθήσῃ. ἀλλ' ἕκαστος τὸ ἴδιον φορτίον βαρύνων,
ἵσταται ἡμεῖς ἡμεῖς τὴν ἀπόφασιν τὴν μέλλουσαν
κατ' αὐτῶν ἐξελεῖν. ταῦτα κατὰ νοῦν ἔχοντες ἀ-
γαπήτοι, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζή-
σωμεν, ὥς ὁ ἀπόστολος ἐδίδασκεν. καθαρίσωμεν
ἑαυτὰς ἀπὸ παντὸς μολυσμῶ σαρκὸς καὶ πνεύ-
ματος. ἀποδώμεθα τὰ ἔργα τοῦ σκοτους, καὶ τοῖς
τῷ ἐδῶν σχήμασι μηκέτι ὀφειπατήσωμεν. τὰς
C τῷ ἁγίων μνήμας ἐπιτελουῦντες, μνημονεύσωμεν
πάντων τῷ ἐν ἀδυναμίᾳ χερῶν, ὀρφανῶν, ξέ-
νων, πτωχῶν, καὶ τῶν ἐν ἀσθενείᾳ, καὶ τῶν ἐν
φυλακῇ. τὰς ἐορτάς τιμῶμεθα, ἐορτά-
ζοντες μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θεικῶς, ἀλλὰ
χριστιανικῶς. μὴ ὀρόδυνα φεφαιώσωμεν, μὴ χο-
ροὺς συστήσωμεν, μὴ αὐλῆς καὶ κιθάρᾳ τὴν ἀκοήν
ἐκδηλώσωμεν. μὴ ἱμάτια μαλακὰ ὀφθαλμώ-
μεθα, μὴ χρυσὴ ὀφθαλμοφύλακται, μὴ κώμοις καὶ
μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις. ἀλλὰ ταῦτα
πρᾶξωμεν ἑλλήσι καὶ ἰουδαίοις, οἱ τινες ἔκ ἑχθροὺς
σωτηρίας ἐλπίδα. ἡμεῖς δὲ ὅμως πάντες, μικροί
τε καὶ μεγάλοι, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες χριστιαν-
ικῶς τὰς ἐορτάς τιμῶμεν, ψαλμοῖς καὶ ὕμ-
νοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, καὶ ᾄσμασι ἀγγε-
λικαῖς. φεφαιώσωμεν ὀρόδυνα, μὴ δάφναις, μὴ
E ῥόδαις, μὴ ἄνθεσι. ταῦτα γὰρ ἐλλήνων καὶ ἰου-
δαίων. ἀλλὰ τῷ τιμῶν καὶ ζωποιοῦ σαυρῶ τὰ ὀρό-
δυνα φεφαιώσωμεν, λέγοντες μετὰ τοῦ ἀποστόλου.
ἡμεῖς μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σαυρῶ
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ / ἡ βασιλεία τῶν ἑρα-
νῶν, ἡ τῶν ἀμεριμνοῦντων, ἡ δὲ τῶν ἀτακτιμέ-
νῳ καὶ ῥεγχομένων, ἡ δὲ τῶν ἐν καπηλείῳ εἰσόν-
των, ἡ δὲ τῶν τρυφόντων καὶ γελοίων. ἀλλὰ
F τῶν πενθοῦντων καὶ μετανοοῦντων καὶ βοώντων
πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐστίν, οἱ καὶ πα-
ρακληθῆσονται ὑπὸ τοῦ πατρὸς καλῶς ὁ μα-
νασῆς τὴν ὀργὴν τὴν ἐπὶ ἀμαρτωλὺς ἀμετα-
νοήτους ἐμήνησεν εἰπὼν. ἀνυπόστατος κύριε ἡ ὀργὴ
τῆς ἐπὶ ἀμαρτωλὺς ἀπειλήσου. καὶ τῷ φιλο-
πόρῳ. καὶ τῷ μεθύσῳ, καὶ σὺ αὐτῷ τῷ λοι-
δῶν. καὶ τοῖς μετὰ τυμπάνῳ καὶ κιθάρῳ καὶ
αὐλῶν τὸν οἶνον πείνῃσι. τὰ δὲ ἔργα κυρίου ἔκ
ἐμβλέ-

ἐμβλέψουσιν· καὶ τοῖς ἐνυβρίζουσιν τὰς θείας γρα-
φάς· καὶ τοῖς ἀπόλλυσι τὸν καιρὸν τῆς μετα-
νοίας εἰς μετεωρισμὸν καὶ γελοῖον· ζητήσουσιν γὰρ
τὸν καιρὸν, ὃν κακῶς ἐδαπάνησαν, καὶ ἔμῃ εὐ-
ρωσιν· καὶ τοῖς ἐν κίβοις προσέχουσιν, ὅτι ἐαυ-
τοὺς ἀλλοτριοῦσι τῷ σώματι καὶ αἵματι τῷ χρι-
στῷ· καὶ τοῖς μιαινόμενοι τὴν ἀγίαν πίσιν ἐν αι-
ρετικοῖς συγκαταβαίνουσι· καὶ τοῖς ἀποσερῶσι
μισθὸν μισθῶν, ὅτι ὁ ἀποσερῶν, ὡς ὁ ὀκ-
χέων αἷμα· καὶ τοῖς ἀδίκως δικάζουσιν· καὶ τοῖς
εἰς πῦρ μάντας ἀποχόμενοις· καὶ τοῖς τὰ πε-
ριέργα ποιοῦσι· καὶ τοῖς νοσοῦσι τὸν φθόνον
καὶ τὴν βασκαίαν· οὐαὶ πάνσι τοῖς ἐξ ἀριστε-
ρῶν λαχοῦσι ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ· ὅταν ἀκούσω-
σιν τὸ πορεύεσθαι ἀπ' ἐμῆ οἱ καταραμένοι εἰς
τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον· ὃ ἡ δοξα καὶ τὸ κράτος
εἰς πῦρ αἰῶνας, ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ

ΕΦΡΑΙΜ,

ΠΕΡΙ ΚΡΙΣΕΩΣ.

Ara Dei non respicientibus: vae iis, qui
injuria afficiunt Scripturas divinas: vae
iis, qui perdunt tempus poenitentiae in
elationibus, ac rebus ridiculis: quaerent enim tempus, quod male consum-
serunt, & non invenient: vae iis, qui
tesseris indulgent, quoniam se ipsos a
corpore, ac sanguine Christi alienant:
vae iis, qui sanctam fidem haeresibus ma-
culant, vel cum haereticis consentiunt:
vae iis, qui mercedem fraudant merce-
narii: quia qui fraudat, est veluti
qui sanguinem fundit. Vae iis, qui in-
juste judicant: vae iis, qui ad divina-
tores accedunt: vae iis, qui curiosa
sectantur: vae iis, qui invidia, odio-
que laborant. Vae omnibus, qui a
sinistris sortem habebunt in illa hora,
quando audient illud: *discedite a me*
maledicti in ignem aeternum. Cui gloria,
& potentia in saecula. Amen.

Matth. 25.

41.

SANCTI EPHRAIM,

SERMO

DE JUDICIO.

AΚέσατε ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, εἰ μετὰ
παρακλήσεως ἐκ ἰσχύος αὐτοῦ βασιλεὺς τῷ
ἐλευσιν τῷ χριστῷ, ὅτε ἔτε ἕραιοι πυρὸς ἀνέμωι ἐλύ-
θησαν, ἔτε οἱ σαλπίζοντες ἤχησαν, καὶ ὡς μέλ-
λα ἡ σάλπιγξ ἐκείνη βοᾷ καὶ ἐξυπνίζει τὸς ἀπ'
αἰῶνος κεκοιμημένους, ἔτε πῦρ κατακλύζει τὸν οὐ-
ρανόν, ἔτε τι τῶν μελλόντων γίνεσθαι φόβον
ἐγένετο. τί ποιήσουμεν ὅτε κατέλθῃ μετὰ ὀργῆς,
καὶ θυμῷ ἀνυποστάτῃ, καὶ καδίσει ἐπὶ θρόνον
δόξης αὐτοῦ, καὶ προσκαλέσεται τὸν γλῶσσο ἀπὸ
αἰατολῶν ἡλίας μέχρι θυμῶν, καὶ ἀπὸ πάν-
των τῶν πλάσσει τῇ γῆς τῷ διακρίνει τὸν λαόν
αὐτοῦ, καὶ ἀποδύει ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ
οἰκίαν· ποταπὸς δὲ ὑπάρχειν ἡμᾶς, ὅτε ἤρξεται
μεθὰ γυμνοὶ, καὶ τετραχηνισμένοι μέλλοντες
εἰσαγαγεῖν εἰς φρικτὸν βῆμα· οἱμοι· πῶς τότε
ὑπερπερώτης; πῶς τότε ἡ ἀνδρεία τῆς σαρκὸς·
πῶς τότε τὸ κάλλος τὸ ψευδές, καὶ ἀνωφελές· πῶς
τότε ἡ δυνάμις τῶν ἀνθρώπων· πῶς τότε ἡ παρ-
ρησία ἡ ἀναιδής, καὶ ἀναισχυντος· πῶς τότε ἡ
ἡδονὴ τῆς ἀμαρτίας ἡ ἀκαθάρτος, καὶ σίλαιος;
πῶς τότε οἱ μετὰ τυμπάνων, καὶ μουσικῶν τὸν
οἶνον ποίνοντες· πῶς τότε ἡ καταφρόνις τῶν ἐν
ἀφοβίᾳ ζώντων· πῶς τότε ἡ τρυφή, καὶ ἡ σπα-
τάλη· πάντα γὰρ παρήλθῃ, καὶ ὡς χαῦνος

Tom. III.

ἀνὴρ

AUdite, dilectissimi fratres, si ne-
que cum consolatione potuimus
sufferre adventum Christi, quando nec
coeli incensi igne soluti sunt, neque tu-
ba canentes dederunt sonum, sicut illa
tuba resonabit, excitabitque eos qui a
seculo dormierunt, neque ignis devo-
rans universum orbem terrarum, neque
quis alius rerum futurarum obvenit ter-
ror: quid facturi sumus, quando in fu-
rore, & ira intolerabili descendet, se-
debitque in folio gloriae suae, terramque
ab ortu solis usque ad occasum, & ab
omnibus ejus finibus advocabit, ut diju-
dicet populum suum, reddatque unicui-
que secundum opera ejus? Hei mihi:
quales tunc oportebit nos esse, quando
nudi apparebimus demissis cervicibus,
prodituri ad horrendum tribunal? Hei
mihi, ubi tunc petulantia? ubi tunc
carnis fortitudo? ubi pulcritudo fal-
lax, atque inutilis? Ubi tunc humana
voluptas? ubi tunc impudens invere-
cundaque fiducia? Ubi tunc voluptas
peccati, vere immunda & sordida? ubi
tunc qui cum tympanis, & cantibus vi-
num bibunt? ubi tunc eorum negligen-
tia, qui sine metu vitam transigunt? ubi
tunc deliciae, & luxus? Cuncta enim
transierunt, & mollis aeris instar disso-

Ex cod. ms.
Græco Am-
brosiano 10.
Confer cum
sermone, cu-
jus initium:
Illustris est
vita iusto-
rum, supra
hoc tom. a
pag. 95. lin.
13. Audi
ergo frater,
si neque cum
consolatione.

E e e

luta

luta sunt. Ubi tunc avaritia, & rerum terrenarum cupiditas, quæque ex ipsis oritur immisericordia? Ubi tunc superbia, quæ reliquos homines despicit? ubi tunc potentia, & tyrannis? ubi tunc rex, ubi princeps, ubi dux, & qui in potestatibus gloriantur, & in multitudine divitiarum suarum, & Deum contemnunt? Tunc aspicientes mirabuntur, & tremor apprehendet eos. Ibi dolores ut parturientis, in spiritu vehementi conterentur. Ubi tunc sapientia sapientum? Ubi vanæ eorum astutiae? Væ, væ ipsis. Conturbati sunt, commoti sunt, sicut ebrius, & omnis sapientia eorum devorata est. Ubi tunc sapiens, aut scriba, aut conquistor vani hujus seculi? Expende frater mi, quales oporteat nos esse, quum reddemus rationem omnium eorum, quæ gessimus, sive bona, sive mala. Nam etiam de verbo otioso rationem reddituri sumus justo Judici. Quales igitur oportet nos esse in illa hora? Quo nos gaudio afficiemur, si ad dexteram Regis separabimur? quale illud erit, & quam ineffabile gaudium, quando Rex iis qui a dextris erunt, cum hilaritate dicet: *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi.* Tunc possidebunt illa bona, quæ præparavit Deus diligentibus se.

Matth. 25.

ἀπολογία
defensionem
sic cod. Vetus.

Matth. 25.

Psal. 9.

Tunc enim non erit tibi sol in lumine diei, neque ortus lunæ illuminabit noctem tuam; sed erit tibi Dominus lux perpetua, & Deus gloria tua. Vide, frater, quanta gloria reposita sit timentibus Dominum, & servantibus mandata ejus. Recogita autem posthæc peccatorum quoque perditionem, quando ad tremendum adducentur tribunal, quanta eos coram justo iudice confusio apprehendet, nullum habentes excusationis modum? quanta eos corripiet verecundia, quum ad sinistram Regis separabuntur? quantæ in eos tenebræ irruent, quando in ira sua loquetur ad eos, & in furore suo conturbabit eos, dicens: *Discedite a me maledicti in ignem æternum, paratum Diabolo & Angelis ejus.* Hei mihi, quanta pressura, & angustia spiritus afficientur, quando clamor ille resonabit: *Convertantur peccatores in infernum, omnes gentes quæ obliviscuntur Deum.* Hei mihi, quas voces inter lamenta gemitusque emittent, quando gementes abducentur, amarissime cruciandi

A ἀὴρ διελεύθῃσαι· πῦρ τότε ἡ φιλαργυρία, καὶ ἡ πολυκτημοσύνη, καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν ἀσπληγία· πῦρ τότε ἡ ἐπὶ ἀνδρώπων ὑψηλοφασία· πῦρ τότε ἡ δυναστεία, καὶ τυραννίς· πῦρ τότε βασιλεὺς, πῦρ ἀρχὴν, πῦρ ἡγεμόνος, πῦρ οἱ ἐκ ἐξουσιῶν οἱ γαυριώμενοι ἐπὶ πολλῇδε πλεῖν, καὶ τῷ θεῷ καταφρονεῖντες· τότε ἰδόντες ἕτως ἐθαύμασα καὶ ὁ τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν.

B Εκκεῖ ὡδίνες ὡς τικτύνει, εἰ πνεύματι βιαίῳ συντριβήσονται· πῦρ δὲ τότε ἡ σοφία τῆς σοφίας, πῦρ τὰ ματαία αὐτῶν πανουργήματα· καὶ καὶ αὐτοῖς· ἐπαράχθῃσαι, ἐσαλεύθῃσαι ὡς ὁ μεθύων, καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόδη. πῦρ τότε σοφός, ἡ γραμματεὺς, ἡ συζητητὴς τῷ αἰῶνος τέτυ τῷ ματαίῳ. ἀδελφεῖς ἀναλόγησαι ποταπῶς δεῖ ὑπάρχειν ἡμᾶς διδόντας λόγον ὑπερῶν ἐπράξαμεν.

C Ἐσαμὴν εἴτε ἀγαθῶν, εἴτε ποιητῶν· ἕως γὰρ ἀργῆ λόγῳ ἀπολογίας δίδομεν τῷ δικαίῳ κριτῇ· ποταπὸς ἔνθα εἶναι ἡμᾶς ἐν τῇ ὥρᾳ κείνῃ· ποῖα δὲ χάρα διαδέξεται ἡμᾶς ἀφορίζομεν ἐκ τῆς δεξιῶν τῷ βασιλείῳ; ποταπὴν δὲ χάραν ἔχειν κείνῳ τὴν ἀνεκλάλητον ὅταν εἴπῃ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ τῆς δεξιῶν αὐτοῦ μετ' ἰλαρότητος, δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τῷ πατρὶός μου, κληρονομήσατε τὴν

D ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· τότε κατακληρονομήσουσι κείνα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

Τότε γὰρ ἔκ εἶσαι σὺ ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας, καὶ ἡ ἀνατολὴ σελένης φωτιᾷ σοι τὴν νύκτα, ἀλλ' εἶσαι σὺ ὁ κύριος φῶς αἰῶνι, καὶ ὁ θεὸς δόξα σου· ἴδε ἀδελφεῖς οἷα χάρα ἀπέκειται τοῖς φοβούμενοις τὸν κύριον, καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.

E ἀναλόγησαι δὲ μετὰ ταῦτα καὶ τὴν τῶν ἀμαρτωλῶν ἀπώλειαν ὅταν εἰσάγονται εἰς τὸ βῆμα τὸ φοβερόν, οἷα αἰσχύνῃ αὐτοῖς λείψεται ἐκώπιον τῷ δικαίῳ κριτῇ μὴ ἔχοντες λόγον ἀπολέγειν, οἷα ἐντροπὴν λαίψεται αὐτοῖς ἀφορίζομεν ἐξ εὐωνύμων τῷ βασιλείῳ· αἱ σκόπες ἐπιπέσεται ἐπ' αὐτὰς ὅταν λαλήσῃ πρὸς αὐτὰς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ εἰ τῷ θυμῷ αὐτοῦ παραξῇ αὐτὰς λέγων, πορεύεσθε ἀπ' ἐμῶν οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ αἰῶνι τὸ

F ἡτοιμασμένην τῷ διαβόλῳ, καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· οἱμοι· οἷαν θλίψιν, καὶ ξενοχωρίαν ἔξει τὸ πνεῦμα αὐτῶν ὅταν γένηται κραυγὴ, ἀποσραφήτωσαν οἱ ἀμαρτωλοὶ εἰς τὸν αἶῶνα· πάντα τὰ ἔσθῃ τὰ ἐπιλαϊθανόμενα τῷ θεῷ· οἱμοι· οἷον μέλος ἀλαλάζουσι θρῆνῶντες ἀπαγομένοι κολαδιῶναι πικρῶς εἰς ἀτελευτήτους αἰῶνας· οἱμοι· οἷος ἐστὶν ὁ τόπος τῷ κλαυθμῶντος, καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν

τῶν ὀδόντων, ὁ καλὸς ἄνθρωπος, ὃν καὶ αὐτὸς ὁ σατανᾶς φρίσσει· οἱμοὶ οἱ εἰς τὴν γένεσιν τῆς πυρὸς τῆς ἀσβέστου, οἷος ἐστὶν ὁ ἀκοίμητος, καὶ ἰσχυρὸς σκώληξ καὶ τὸ σκότος ἐκείνο τὸ αἰώνιον, καὶ ἐξώτερον· οἱμοὶ· οἱοὶ εἰσὶν οἱ ἀγγέλοι οἱ ἐπὶ τῶν κολάσεων ἀσπαραγχοὶ, καὶ ἀνελεήμονες· τότε αἱ κολαζόμεναι κεκραζέονται πρὸς κύριον, καὶ ἐκ εἰσακύνεσται αὐτῶν· τότε γνώσονται ὅτι μάταια ἀπέβησαν αὐτοῖς πάντα τὰ τῆς βίης, χολῆς, καὶ εἰς τικρότερα ἐνέδυσαν αὐτοῖς· πᾶς τότε ἡ ψευδότης ἡδονῆς τῆς ἀμαρτίας· πότε καταγνώσονται ἐαυτῶν, καὶ τῶν ἐργῶν ὡς ἔπραξαν· πότε ὁμολογήσουσι λέγοντες, ὅτι δικαία ἡ κρίσις τῆς θεῆς, ἡκίστα μὲν γὰρ ταῦτα, καὶ ἐκ ἡδονῆς μὲν ἐπιτρέψαι ἀπὸ τῶν ποτηρῶν ἡμῶν, ἀφ' ἧς, καὶ τότε ὑδὲν ἀνέσονται ταῦτα λέγοντες· Διὰ τῆς πρᾶξις ὑμᾶς ἀδελφοί μου, ταῦτα προσδοκῶντες ἀσπίνδους, καὶ ἀμώμους τῷ χριστῷ παραστήσας, αὐτῷ ἡ δοξά, καὶ τὸ κράτος εἰς τὴν αἰώνιον τῶν αἰώνων· ἀμήν.

ΕΠΤΑ ΕΙΣΙΝ ΑΓ' ΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ.

Πρώτη ἡσυχία ἀπερίσπαστοι διαγωγὴν ἔχουσα, ἀπ' ἧς πᾶσις μερίμνης βιωτικῆς· ἵνα δυνηθῇ ἐκ τῆς μακαρισμῶς τῆς αἰσθητικῆς ἀποκολληθῆναι τῷ θεῷ· Β. νηστεία σύμμετρος, ἡ γούσι τὸ ἀπαξ ἐσθίειν κατ' ἡμέραν, καὶ μὴ κορένυσθαι ἐξ εὐτελῶν τροφῶν· Γ'. ἀγρυπνία σύμμετρος, ἡ γούσι τὸ ἡμισυ τῆς νυκτὸς εἰς ψαλμοὺς καὶ σεναγμούς καὶ δάκρυα δαπανᾷ· Δ'. ψαλμοδία, ἡ γούσι προσευχὴν σωματικὴν διὰ ψαλμούς, καὶ γονάτωι κλίσιν· Ε'. προσευχὴ πνευματικὴ, ἡ διὰ τῆς νοῦς γινόμενη, ἀπέχουσα πᾶσαι ἐννοιαί· Ζ'. ἀτάγιστοι ἐντε βίοις τῆς ἀγίας πατέρων καὶ λόγους αὐτῶν· μηδ' ὅλως πρὸς δαγματῶν ζένων ἢ ἄλλων τιῶν ἀκούειν, ἵνα διὰ τῆς λόγων τῆς πατέρων νικήσῃ τὰ πάθη· Ζ'. ἐρώτησις ἐμπείρων πρὸς παντὸς λόγου καὶ ἐγχειρημάτων, ἵνα μὴ ἐξ ἀπειρίας καὶ ἀνταρκείας ἄλλα ἀντ' ἄλλων νοῶν καὶ ποιῶν ἀπόλεται· τῷ σαρκωματῶν καὶ δαίμονι καὶ γλεύκους ἐπιβλεπόντος· ὅτι ἡ σαρκωματία τῶν ἐστιν ἡ ἀκολασία τῆς σαρκὸς ἢ μόνον ἐξ ἐπιβλήτης τῆς δαίμονος, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ μέθης

Tom. III.

προ-

A ciandi in infinita secula: Hei mihi, qualis est locus ille gemitus, & stridor dentium, tartarus appellatus, quem & ipse horret Satanas? Hei mihi, qualis est gehenna ignis inextinguibilis? qualis est ille non dormiens, & venenatus vermis? Et tenebrae illae aeternae & exteriores? Hei mihi, quales sunt Angeli tormentis praepositi, immites atque immisericordes? Tunc qui in tormentis reperientur, clamabunt ad Dominum, & non exaudiet eos. Tunc intelligent, sibi res vitae hujus omnes inanes evenisse, felle quovis & veneno acerbiores. Ubi tunc falsi nominis voluptas peccati? Tunc damnabunt seipso, & opera quae fecerunt. Tunc confitebuntur dicentes; justum est Dei judicium. Audiebamus enim haec, & a pravis nostris actionibus nolimus recedere. Sed tunc nihil proderit ejusmodi commemorare. Quamobrem obsecro vos, fratres mei, ut ista expectantes, studeamus immaculati, & irreprehensibiles coram Christo inveniri. Ipsi gloria & potentia in seculorum secula. Amen.

D SEPTEM SUNT OCCUPATIONES MONACHI.

Prima, tranquillitas, indivulsum habens vitae institutum, quod procul sit ab omni saeculari sollicitudine: ut possit ex hominum felicitate adhærere Deo. II. Jejunium moderatum, idest, semel comedere in die, neque satiari ex vilibus cibis. III. Vigilia congrua, hoc est noctis dimidium in psalmodum cantu, suspiriis, & lacrymis impendere. IV. Psalmodia, idest oratio exterior per psalmos, & genuflexiones. V. Oratio interior per mentem exercita, omnem mentis distractionem abiciens. VI. Lectio ex vitis Sanctorum Patrum, atque ex eorum sermonibus, nihil omnino audiendo de dogmatis peregrinis, aut aliis rebus, ut per patrum sermones affectiones vincat. VII. Interrogatio peritorum de omni verbo, ac tractatione, ne ex imperitia, ac in se confidentia alia pro aliis intelligens, & faciens, pereat; carne furente, ac daemone, multoque insidiante. Quod carnis insania, idest, libido carnis, non solum a tentatione daemonis, sed etiam ab ebrietate infe-

Supra pag.
98. a lin.
16.

Ex Cod. Vat.
375. p. 179.

E e e 2

ritur

ritur. Non omnino inflammatio carnis a dæmone est, verum etiam a natura temperantiæ tenuis siccis flatibus infestata. Oportet igitur moderate miscere, ne ab omnimoda intemperantia attentio inficietur. Non efficit totam carnis commotionem inflammatio ab impressione dæmonis, sed quandoque a temperantiæ excessu commotio ortum habuit, aridioribus flatibus, ac calidioribus naturam commoventibus. Sic enim videtur iis, qui attentius naturam expenderunt, adeo ut moderate temperare corpus opus sit per (cibi) sumptionem, ne ob omnimodam temperiem, idest, continentiam, qui certat, a motibus carnis violentiam patiatur. Quod est inexpugnabile, est optimum: sin vero jacteris, imprime in te vivificum vitæ signum, & hostilitas expugnata remanebit. Optimum quidem est affectionibus minime capi, hoc est impressionibus cogitationum pravarum minime cedere: Si vero quandoque quis ab illis quodammodo concutiat, vivifico crucis signo statim muniatur, & inimicus prostermitur. Hoc autem dicit fermo ex metaphora eorum, qui aliquando in bello ab adversariis turbantur; figura autem divitis, idest, Signi Crucis, quæ est in longitudine quadrata, statim protecti, ab hostium insidiis inexpugnabiles servantur.

INTERPRETATIO.

Extremum jejunium, & ciborum repletio, reprehensibilia sunt, quia temperantia nimium producta, cibique saturitas, mala. Ea enim languidum pugnatorem reddit, atque omnino ad operandum ineptum; hæc vero, carnis affectiones immodice excitat, vehementioremque conflictum contra animam commovet. Summæ passioni, extrema ac perfecta temperantia utilissima est. Summam passionem vocat, non peccatum ipsum, sed motus peccati, qui ad peccandum urget, idque perficere conatur, cujusmodi est cupiditas. Loquitur igitur de cupiditate, quæ omnino prævalere videtur: tunc exacta, & admodum exilis temperantia est salutaris.

Æstuantī affectioni sanctum jejunium superextendatur; patientis viribus tamen accomodatum sit. Ejusmodi enim longus labor medetur. Majores vires capiente peccato, divina fames, nempe jejunium, augeatur: veruntamen pro viribus

- A** προσγίνεται· οὐχ' ἡ πύρῳσις διόλου σαρκίνη τῷ δαίμονι, ἀλλὰ καὶ φύσεως ἐγκρατείας ἰσχύος, αἰνέμοις πνεύμασιν ἐνοχλομένοις· δὲ ὅτι μετρίως κινῶν ἵνα τῇ πάντῃ ἀκρασίᾳ μὴ τὸ σπυδαῖον παθαίνοιτο· οὐκ ἔχει τὸ πᾶν τὴν κινήσεως τὴν σαρκὸς ἡ πύρῳσις, ἐξ ἐπηρείας τῷ δαίμονι, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ ἐπ' ἐσχάτῃς ἐγκρατείας ἔσχε τὴν κίνησιν· πνευμάτῳ ξηροτέρῳ καὶ θερμότερῳ κινῶν τὴν φύσιν· τῷ γὰρ δοκῇ τοῖς δαινοτέροις τὴν φύσεως ἐξέτασις· ὥστε συγκινῶν δὲ μετρίως τὸ σῶμα διὰ τὴν μεταλήψεως, ἵνα μὴ τῇ παντελῇ ἀκρασίᾳ, τῷτ' ἐστὶ ἐγκρατεία ὁ ἀγωνιστὴς ὑπὸ τῇ τὴν σαρκὸς κινήματι βιάζηται· τὸ ἀκαταμάχητον ἄριστον· εἰ δὲ γε σαλευθῇς τὴν ζωῆς, ἐσημενάσω σοι τὴν πρὸς ζωὴν, καὶ τὸ δυσμενὲς κατηγνώσκει· ὅτι
- B** βέλτεροι μὲν τὸ μὴ πᾶσαι ἀλώειν, τῷτ' ἐστὶ μὴ τῇ προσβολῇ τῇ πονηρῶν ἐνοιῶν ὑπερδύναμι· εἰδὲ ποτέ τις ὑπὸ τούτων ὥσπερ διασθεθῇ τῷ τῷ σαυρῷ ζωοποιῶ τύπῳ αὐτίκα ἐσημενάσω, καὶ ὁ ἐχθρὸς καταβάλλεται· τῷτ' δὲ φησὶ ὁ λόγος ὅτι μεταφορᾷς τὴν ἐνίστε μὲν ἐν πολέμῳ ὡς τῇ ὑπ' ἐναντίων ταραχθέντων, τῷ δὲ τῷ πλεονεχίᾳ, ὥστε ἐστὶν ἐπὶ μῆκος τετράγωνον, εὐθέως ἀσφαλιζομένων, καὶ τὴν ἐπιβουλὴν τῶν πολέμιων ἀναλώτων διατηρούμεν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ.

- A** ἀκρίβεια καὶ πλήρως σιτήσεως ἐπέμεμπται, ὅτι ἡ πολὺ ἐπιπεταμένη ἐγκρατεία, καὶ ἡ τὴν τροφῆς πλεονεχία, φαῦλα· ἡ μὲν γὰρ ἄπονοι ποιεῖ τὴν ἀγωνιστὴν καὶ παντελῶς πρὸς τὰς πρᾶξεις ἀνεργήτων· ἡ δὲ τὰ πᾶσα τὴν σαρκὸς ἐπιπλέον διεγείρει, καὶ σφοδρότερον τὴν κατὰ τὴν ψυχῆς πόλεμον αἰετοῖ.

- E** Ὑστάτω πᾶσα, τελευταία καὶ ἀκριβὴς ἐγκρατεία, βέλτερος· ὕστατον φησὶ πᾶσας, οὐκ αὐτὴν τὴν ἀμαρτίαν, ἀλλὰ τὸ κίνημα τὴν ἀμαρτίας τὸ πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ἐγκείμενον, καὶ ἀποτέλει τὴν αὐτὴν ἀγωνιζόμενοι, οἷον τὴν ἐπιθυμίαν· λέγει ὅτι ἐπὶ τὴν ἐπιθυμίαν τελείως κατακρατᾷ δοκούσης, τότε ἡ ἀκριβὴς καὶ λίαν ἰσχυρὴ ἐγκρατεία, σωτήριος.

- F** Βρεθνομένῳ πᾶσα θεῶς λιμὸς ἐπιτενέωται ἀνάλογος δὲ τῇ τῷ παθαζομένῳ ῥώμῃ προσήκῃ, τὸ γὰρ πῦρ τὸ πόνος μακρὸς ἐξίστατο· ἀμαρτήματος σφοδρυνόμενῳ θεῶς λιμὸς· τῷτ' ἐστὶν ἡ νηστεία ἐπαυξανέω· πλήν ἀνάλογος τὴν τῇ ἀμαρ-

ἀμαρτήσας ἰσχύος οἰκονομῶ· τὰ γὰρ σφόδρα τῇ ἀμαρτημάτων χρονιωτέρων δαῖτα καμάτων πρὸς ἰσχύος ἀπροφάσιτος ὄκνος, πρὸς τὴν φαῦλα πᾶν τροπῆς ἄγγελος· ὅτι ῥαθυμία γνώμης, μὴ ἀπονημένης ἀγίας τινός, τούτ' ἐστὶ ἀρρώστιας σωματικῆς εἰσίοτα, ἢ τιος δυσχερῆς, δηλαδὴ τῇ ψυχῇ, ὅτι πρὸς τὴν χάριν παρὰ φέρεται· ἀπροφάσιτος γὰρ ὄκνον ἔφη τῇ ἐξουδεμίας αἰτίας σωματικῆς πρὸς ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς, ἀκηδίας καὶ ἀμέλειαν.

Τὸ δ' ἀμαρτάνος ἀποδράτης, φιλοπονεῖν δὲ πρὸς τῇ γραφῇ ἐντυχίαν, εἰ μὴ τις ἐπίδοσις ἀρετῆς, δεινὸν συμβῇσται· εἰ τις θεῶν φιλανθρωπία τῇ ἀμαρτίας ἐλευθερωθεὶς μελετᾷ φιλοπόως τὰ θεῶν λόγια, μηδὲν δὲ προκόπτει πρὸς ἀρετὴν διὰ τῆς πιαότητος μελέτης, φόβος ἔσται τῇ ποιότητι πάλιν ἀλῶναι τῇ ἀμαρτίᾳ.

Νεόφυτος δυσπερματὴ δυλογάστριος, ὁ εἰς ἀρχὴν τῆς κακώσεως τῇ γαστρὶ, ἥτοι τῇ γαστριμαργίᾳ δυνάμενος, εἰς κακὸν καταλήξει τέλος.

Μονάζοντι πρόδος ἀκάδεκτος ὡς ἐπὶ πᾶν πρὸς ὁλίστοι ἐξαργᾶται· ὅτι ὁ δὲ τῇ μοναχὸν συχίαν ποιῶν πρὸς πρόδους· ὡς ἐπὶ πολὺ γὰρ ἐκ τούτων τὰ πᾶσι μάλιστα· τὸ ἐλόμενοι ἀρχαι, οἰκοδεῖν λαβοὶ τῇ γνώσει· ὅστις ἐπιστάτην ἐφίηται, πρῶτον ἐξ ἑαυτοῦ τὰ τῇ ἐπιστάτης ἐκπαδεύει· τούτῃ οἱ πρῶτον ἑαυτῷ ἀρχαί; ὅπως ἀρχαι ἐτέρων ἐπιτήδειος.

Ὁ περὶ ἡσυχίας σκιρτάμενος σαρκὸς, καὶ ψυχῆς ἀποκρίνεται ἐγκαταπαύσει κίνησι, τῇ ποιμαντικῇς ἐκ ἀπαύρηται· ὁ σώματος καὶ ψυχῆς ἀπόπυος ὀρεξίας κολάσας, τούτῃ ἐπὶ μὲν τοῦ σώματος πορνείαν, γαστριμαργίαν καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ ψυχῆς, ὀργήν, θυμὸν, κενοδοξίαν, καὶ τὰ πᾶσι πλησία, ὅπως πρὸς τὸ ποιμαίνει ἀκώλυτος· πρὸ τῶν λόγων τὸ ἥθος παυδεύει, ὅτι δὲ τῇ εὐλαβῇ πρὸ τῆς γλώσσης εἰς παυδεύειν τῇ ἐντυγχανόντων πορταίναν, διὰ τῆς ἥθους παυδεύειν· ἥθος δὲ φησι τότε τῇ κινήσεως εὐτακτον, καὶ τὸ τῇ ὀφείως εὐχρημα, καὶ ἰλαρόν, καὶ τὸ τῇ ἄλλης σεμνὸν καταστάσεως· πολλὰς γὰρ ἐστὶν ἰδέειν ἐνίοτε λόγους μὲν καταφρονήσαντος, αἰδῶ δὲ πρὸς τὸ ἥθος κτωμένους· ἢ τῇ γλώσσης προπέτεια, τὸ ἥσυχον ἐξυβρίσας.

Ὅτι τὸ προπετεύειν γλώσση τῇ ἥσυχίας ὑβρις κατέστηκε· τὸ πολυλόγον μεμπτὸν καὶ ἀπρόσιτον· οἱ πολυλογῶντες ὁ μόνον εἰς μεμπτὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν συνιδάγειν καὶ ποροεγγίζειν αὐτοῖς θέλοντας ἀποστροφὴν ἐμποιοῦσιν· πυνθανομένῳ, τὸ τῇ γλώσσης ἀπλάττεται μὴ ἐξέτω πρόβλημα· ὅτι

A viribus ejus, qui peccavit, attemperatur. Vehementiora enim crimina diuturniore indigent labore, ut sanentur. Ignavia sine legitima excusatione prænuncia est perversionis ad malum: quia animi segnitie nulla existente causa, exempli gratia, corporis infirmitate, aliquando, aut aliquo incommodo, significat animam in pejus delabi: pigritiem enim sine excusatione illam dixi acediam, ac negligentiam in bene operando, quæ nullam habet causam vere existentem.

Peccatum fugienti, diligenter vero incumbenti in scripturarum lectione, nisi aliquem in virtute progressum faciat, terribile aliquid continget. Si quis divina bonitate a peccato liberatus, meditatur divina eloquia diligenter, nihil vero proficit in virtute per meditationem, ejusmodi timendum est, ne iterum a peccato captivus fiat.

Neophytus, qui ventri inservit, infelicem finem habebit. Qui in principio vexationis gulæ, aut nimio ciborum appetitui famulatur, malum habebit exitum.

In Monasterio, degenti progredi vage, causa fit omnimodæ prolapsionis: quoniam non opus est, ut monachus frequenter exeat. Plerumque enim ex his delicta: Qui ad gubernandum eligitur, ex propriis cognitionem capiat. Quisquis præesse cupit, prius ex se ipso præcipiendi modum edificat: idest, prius sibi imperans, hic ad aliis imperandum aptus est.

Qui carnem lascivientem cohibet, atque animæ absurdas commotiones refrænat, a pascendi cura non arceatur. Qui corporis, atque animæ turpes appetitus castigat, hoc est in corpore quidem fornicationem, nimiam ciborum esuriem, & similia; in anima autem iram, excandesceniam, vanam gloriam, atque ejusmodi, hic a gubernatione prohiberi non debet. Ante sermones, mores componat: quia oportet religiosum, antequam linguam exerat ad accedentium institutionem, moribus erudire. Morem vero tunc intelligit compositionem incessus, & oculorum continentiam, hilaritatemque, ac reliquam gravitatis moderationem. Complures enim videre est interdum existimationis contemptores; verecundiam tamen, quantum ad mores pertinet, tenentes.

Linguae petulantia quietem offendit, quia insolentia linguæ, tranquillitatis offensio facta est. Loquacitas reprehensibilis est, & inaccessible. Qui multum loquuntur, non modo reprobandi sunt, verum etiam in iis, qui versari, atque ad ipsos accedere volunt, averfio-

aversionem pariunt. Si quis interroget, linguæ minime bene librata propositio non exeat, quod oportet ad interrogationem responsum dare congruum, ac temere minime respondere.

Qui lingua propriam obscuritatem dealbat, divinum speculatus est splendorem. Obscuritatem vocat peccatum. Qui hanc lingua revelat, & contemtui exponit, tanquam expurgans, atque illustrans, divino splendore dignus factus est. Qui promulgat alieno secretum peccati alicujus, tanquam sacra deprædatus, reus fit direptionum. Quæ quis cum alio locutus est detegens, reus est malorum, tanquam præripiens futuro tempore Dei decretum: tunc enim peccatorum, quæ ab unoquoque commissa sunt, publicatio definitur. Ei, a quo occultus lapsus manifestatus est, sanatio non est certa mysteriorum divinorum. Qui peccatum sibi patefactum non custodivit intra se, atque abscondit, sed apud alium triumphans exposuit, hic divinis mysteriis est indignus. Quem errantis occultatio magis oblectavit, num productoris munus suscepit? Si aliquis homo fecit quidpiam, quod non licet, atque hoc occultum in se ipso continet; hic abscondendo magis exhilarat dæmonem velamentum obtendentem, atque adulantem, quam quum illud patravit. Sobrietas iræ non servit, quod in verborum jurgiis non oportet Monachum exacerbari, neque irasci. Juveniles bonorum manipulos fovet senectus, quia annonam bonorum operum in juventute conservat ætas senilis.

A ὅτι δ' αὖ πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀρμοδίαις ἀποκρίνεσθαι, καὶ μὴ ἀβασανίσως ποιᾶσθαι τὴν ἀπόκρισιν.

Ο γλώσση ἡ οἰκεία διὰ λευκάνας σκοτόμαται, θεοὶ δὲ ὠπτεύουσιν ἀμάργυρα. σκοτόμαται ἡ ἀμαρτία φησὶ. ὁ πάντῃ ἐν γλώσσῃ ἐξαπὼν τε καὶ ἐκφραγμένος, ὡς καθαρύσας καὶ φωτιοθεὶς λαμπροδότης θεὸς κατηξιώτα. ἑτέρῃ διασαλπίσας ἀλλωτρίᾳ κρυφιοτήτα πᾶσι πτωχῶν, ὡς θεοὶ ἀποσυλῶν, ἐνοχος καθίστηται ποιομιῶν. ἐξαγγελίαν τινὸς πρὸς ἑτέρον ἀποκαλύπτει ὑπεύθυνός ἐστι κακῶν ὡς ἀρπαγμὴ ποιούμενος ἢ εἰ τῷ μέλλοντι χρόνῳ τῷ θεῷ ψήφον. τότε γὰρ τῇ ἡμαρτημένῳ ἐκάστα πᾶσι θεῷ ἡ δημοσίευσις διορίζεται. ὡς πᾶσι κρύφιοι διήγγελται, καὶ ἀσφαλὲς θεῶν ἰσὺς μυστηρίων. ὅς ἀμαρτήμας ἐξαγορευθὲν αὐτῷ μὴ τετήρηκεν εἰ ἐαυτῷ καὶ συνέκρυψεν, ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ἐνδριάμβευσε τῇ θεῶν ἕως μυστηρίων ἀνάξιος. ὁ τοῦ ἐσφαλμένου ὑπόκρισις πλεονεκτήδυνος, ἢ ὅτε τὴν προδολέα διεσπυδάξεν. ἔστι τὸ ἀνδρώπῳ εἰργάσασθαι τι τῶν ἐν θεμητῶν, καὶ τοῦτο κρύφιοι εἰ αὐτῷ κατέχῃ, ἕως τὸ τοῦτο προβαλλόμενοι, καὶ ὑποθώμενοι αὐτῷ δαίμονα ἐν τῷ ἀποκρύπτει μάλλον κατευφραίνει ἢ ὅτε τοῦτο ἐπραττεῖ. νῦν αὖτε ἀόργητοι. ὅτι ἐν τοῖς τῶν λόγων οἰεῖται ὅτι εἰ τὸ μονάζοντα πᾶσι ζύνεσθαι, καὶ οὐκ ὀργίζεσθαι πᾶσι ἐν ἀκμῇ τῶν καλῶν δράγματα σιτίζει τὸ γῆρας, ὅτι ἢ τῶν καλῶν πράξεων ἐν νεότητι σίτησις τὸ γῆρας διασώζει.

B

F

A

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

EJUSDEM

ΠΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΟΝΑ-
ΖΟΝΤΑ

AD JOANNEM MONACHUM,

ΤΟΥ ΑΠΕΧΕΣΘΑΙ ΤΗΣ
ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ ΜΑΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΥΣΦΗΜΙΑΣ.UT ABSTINEAT A NE-
STORII INSANIA, ET

BLASPHEMIA.

B

ΠΡΟΪΚΕΙ ΤΩΝ ΠΙΣ ΠΡΟΤΕΡΧΟΜΕΝΟΙΣ ΘΕΩ ΚΑΙ
ΖΩΗΣ ΑΙΩΝΙΟΥ ΑΞΙΩΔΗΝΑ ΒΕΛΟΜΕΝΟΙΣ ΠΡΟΗ-
ΓΥΜΕΝΩΣ Ή ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΠΙΣΙΝ ΑΜΩΜΗΤΗ ΔΙΑΦΥ-
ΛΑΤΕΙΝ. ΚΑΙ ΜΗΤΕ ΔΙ ΑΞΙΩΜΑΤΩΝ ΕΠΙΤΥ-
ΧΙΝ. Η ΤΑΣ ΤΗΣ ΚΡΑΤΟΥΝΤΩΝ ΚΟΛΑΚΕΙΑΣ. Η ΦΟ-
ΒΟΙ ΤΗΣ ΑΥΤΩΝ, Τ ΑΤΙΜΗΤΗ ΔΗΣΑΡΕΩΝ Τ ΠΙ-
ΣΕΩΣ ΑΠΟΔΟΥΝΑΙ. ΕΙΜΕΝ ΓΑΡ ΔΑΝΟΙΤΩΝ ΗΜΩΝ
ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΥΠΕΡ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ ΥΦΕΤΕΡΩ ΕΞΟΥΙΑ
ΕΜΕΛΛΟΜΕΝ ΕΣΕΘΑΙ, ΚΑΛΩΣ ΑΝ ΕΦΡΙΤΤΟΜΕΝ Τ
ΔΑΝΑΤΟΝ. ΕΙ ΔΕ ΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΑΥΤΟΣ ΚΥΡΙΟΣ ΚΑΙ ΖΩΝ-
ΤΩΝ ΚΑΙ ΪΚΡΩΝ ΥΠΑΡΧΕΙ, ΤΙΟΣ ΕΝΕΚΑ ΔΕΔΟΙ-
ΚΑΜΕΝ ΔΑΝΑΤΟΝ. ΤΩ ΑΠΟΣΟΛΩ ΛΕΓΟΝΤΟΣ. ΕΔΕΙ
ΗΜΩΝ ΕΑΥΤΩ ΖΗ. ΚΑΙ ΕΔΕΙ ΕΑΥΤΩ ΑΠΟΔΗΨΟ-
ΚΕΙ. ΕΑΝ ΤΕ ΓΑΡ ΖΩΜΕΙ, ΤΩ ΚΥΡΙΩ ΖΩΜΕΙ. ΕΑΝ
ΤΕ ΑΠΟΔΗΨΟΚΟΜΕΙ, ΤΩ ΚΥΡΙΩ ΑΠΟΔΗΨΟ-
ΚΟΜΕΙ. ΕΑΝ ΤΕ Ϊ ΖΩΜΕΙ, ΕΑΝ ΤΕ ΑΠΟΔΗΨΟΚΟ-
ΜΕΙ, ΤΩ ΚΥΡΙΩ ΕΣΩΜΕ. ΕΙΣ ΤΩΤΟ ΓΑΡ ΧΡΙΣΤΟΣ
ΚΑΙ ΑΠΕΔΑΤΕ ΚΑΙ ΑΙΕΤΗ ΚΑΙ ΕΖΗΣΕΙ, ΙΝΑ ΚΑΙ ΖΩΝ-
ΤΩΝ ΚΑΙ ΪΚΡΩΝ ΚΥΡΙΕΥΣΑ. ΚΑΙ ΓΑΡ ΜΗ ΔΙ Α-
ΡΕΤΗΝ ΑΠΟΔΩΜΕΔΑ ΤΟ ΣΩΜΑ ΕΞ ΑΝΑΓΚΗΣ ΤΩΤΟ
ΥΠΟΜΕΝΩΜΕΙ, ΔΑΝΑΤΩ ΕΠΙΣΑΝΤΟΣ. ΧΡΗ Ϊ Η-
ΜΑΣ ΑΠΟΔΩΜΕΝ ΑΓΩΝΙΣΑΘΑΙ ΥΠΕΡ ΤΩ ΚΥΡΙΩ
ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΟΡΘΗΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΙ ΓΑΡ ΤΩ
Ή ΠΙΣΙΝ ΕΠΑΙΔΕΙΝ ΚΑΙ ΚΡΑΤΕΙΝ Ϊ ΠΑΝΤΕΣ ΟΙ ΠΙ-
ΣΤΟΙ ΚΑΤΑΔΗΛΟΙ ΥΠΑΡΧΟΥΣΙ. Ο ΜΕΝ ΓΑΡ ΤΟΥΣ
ΕΠΑΙΝΕΣ ΔΗΡΩΜΕΝΟΣ ΤΩ ΟΡΘΩ ΛΟΓΩ Τ ΠΙΣΕΩΣ ΤΗ
ΥΠΟΚΡΙΣΑ ΑΝ ΤΕΧΕΤΕ. Ο ΔΕ ΤΥΣ ΦΟΝΕΣ ΔΕΔΙΤΤΟ-
ΜΕΝΟΣ, Ή ΤΩΙΣΙΝ ΚΕΚΡΑΤΗΚΕΙ. ΗΝΙΚΑ ΔΕ ΕΚΕΛ-
ΔΗ ΔΙΩΓΜΟΣ Η ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΔΙΑ Τ ΛΟΓΟΙ, ΕΥΔΥΣ Τ
ΕΜΠΑΔΕΣ Τ ΕΑΥΤΩΝ ΪΥΧΗΣ ΟΚΦΑΙΝΟΥΣΙ. ΪΤΩ
ΓΑΡ ΠΟΛΛΟΙ ΠΟΛΛΑΚΙΣ ΑΠΩΛΟΝΤΟ. ΚΑΙ ΠΡΟ ΜΕΝ
ΤΩ ΔΙΩΓΜΩ ΕΠΙΣΑΣΙΑΣ, ΩΣ ΕΥΔΕΩΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡ-
ΜΑΧΟΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ ΥΠΟ ΕΥΣΕΒΩΝ ΟΜΗΡΥΤΟΝΤΟ. ΤΩ
ΔΕ ΑΓΩΝΙΟΣ ΕΙΣΑΝΤΟΣ. ΟΙ ΠΑΛΑΙ ΔΙΑΒΕΒΤΕΜΕΝΟΙ ΠΙ-
ΣΤΟΙ ΕΙΝΑΙ ΜΕΤΑΠΗΔΗΣΑΝΤΕΣ, ΠΡΟΜΑΧΟΙ ΕΥΡΕΔΗ-
ΣΑΙ ΔΥΣΕΒΕΙΑΣ. ΚΑΙ ΑΠΟΤΟΜΟΙ ΔΙΩΚΤΑΙ. ΚΕ-
ΚΑΥΤΗΡΙΑΣΜΕΝΗ ΕΧΟΝΤΕΣ Ή ΙΔΙΑΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΝ. Ε-
ΠΗΙΣΣΕΥΣΕ ΓΑΡ ΕΙΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΦΘΑΡ-
ΤΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΓΕΙΩΝ, ΥΠΕΡ Τ ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΑΦΘΑΡ-
ΤΩ

CONVENIT omnibus, qui accedunt ad
Deum, & vita æterna dignari vo-
lunt, ante omnia orthodoxam fidem
immaculatam custodire. Et nec propter
auctoritatum successum, nec potentium
assentationem, nec ipsorum timorem,
prodere inæstimabilem fidei thesaurum.
Si enim, quum mortui erimus, maxi-
me propter pietatem, sub alia potesta-
te futuri essemus, recte fortasse mortem
horresceremus. Si vero unus, & idem
Dominus est vivorum, & mortuorum,
qua de causa mortem timeamus, di-
cente Apostolo: Nemo nostrum sibi
vivit, & nemo sibi moritur: Sive
enim vivimus, Domino vivimus; si-
ve morimur, Domino morimur. Sive
ergo vivimus, sive morimur, Domi-
ni sumus. In hoc enim Christus mor-
tuis est, & resurrexit, ut & vivo-
rum, & mortuorum dominetur. Et si
enim non propter virtutem corpus
deponamus, ex necessitate hoc pa-
tiemur morte instante: Oportet igitur
nos promte decertare pro Do-
mini nostri Jesu Christi recta con-
fessione. Dum enim fides floret, &
confirmatur, non omnes fideles ma-
nifesti sunt: qui enim laudes veni-
tur, rectum fidei sermonem ex hy-
pocrisis amplectitur; qui vero vitu-
perationes exhorret, fidem tenet.
Quando autem venit persecutio, aut
periculum propter verbum, statim sui
animi affectionem demonstrant. Sic
enim multi sæpe sæpius perierunt.
FAc profecto ante persecutionis impe-
tum, tanquam recti, ac pietatis
defensores a piis prædicabantur: in-
stante vero certamine, qui celebra-
ti fuerant esse fideles, resilientes,
impietatis antesignani inventi sunt,
rigidi persecutores, cauteriatam ha-
bentes suam conscientiam. Abunda-
vit enim in ipsis amor corruptibili-
um rerum, & terrenarum, supra
dilectionem incorruptibilium, & divina-
rum,

Excod. ms.
medic. Lan-
ren. 63.
Hunc sermo-
nem Sancti
Ephraemi
non esse, et el
ipse titulus
demonstrat:
nam hæresis
nestoriana
Ephraemo,
est posterior.

Rom. 14-7.

Heb. 11.6.

Phil. 3. 18.

Joan. 10.
33.

rum, ac superabundavit in eis humanus timor supra timorem divinum: quare pro gloria dedecus retulerunt. Oportet igitur nos omnes despiciere laborem, propter rectam Domini nostri Jesu Christi confessionem. Hoc pacto enim etiam exercitatio confirmata acceptabilis Deo fiet, juxta dicentem Apostolum, *sine fide autem impossibile est placere Deo*. Hæc autem tibi scribimus; ne impiorum fallacia abductus, e propria stabilitate decidas, & condemneris cum iis, quos Apostolus averfatur dicendo: *Multi enim ambulant, quos sæpe dicebam vobis, nunc autem & flens dico, inimicos Crucis Christi, quorum finis interitus, quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum, qui terrena sapiunt. Nostri autem conversatio in coelis est, unde etiam Salvatorem expectamus Dominum nostrum Iesum Christum*. Adeo ut etiam nos audaciter clamemus: *Nobis autem absit gloriari nisi in Cruce Domini nostri Iesu Christi*. Itaque devota communionem schismaticorum, hæreticorumque, maxime vero hæresim eorum, qui dividunt in duos unum Dominum nostrum Iesum Christum: aliena enim ipsi credunt a trecentis & octodecim Sanctis Patribus Nicænis: Nicæna etenim Synodus genitum unigenitum filium Dei, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero confessæ est: qui passus est carne propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, & incarnatus, & homo factus est, qui passus est, & resurrexit tertia die, & adscendit in coelum, & venturus est judicare vivos, & mortuos. Qui autem dividunt unum Dominum post inexplicabilem ipsius unionem, in sanctam ac consubstantialem Trinitatem minime credunt, sed in quaternitatem, hoc est, in Deum, & Filium Dei, & hominem, & Spiritum Sanctum. Non item igitur fidem adhibent Nicenæ Synodo. Necesse est ergo nos confiteri sanctam, semperque Virginem Mariam Dei genitricem esse secundum veritatem, ne in illorum blasphemiam incidamus. Qui enim sanctam Virginem vere esse Dei Matrem inficiantur, nondum fideles sunt, sed discipuli sunt Phariseorum, ac Sadduceorum; eorum fermento enutriti, oculos mentis suæ excæcarunt contra ipsum blasphemantes, ac dicentes: *de bono opere non*

lapida-

Α των καὶ ἐπερανίω· καὶ ὑπὲρ ἐπερίσσευσεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἀνθρώπων φόβος, ὑπὲρ τῷ θεῷ φόβον, ὅθεν καὶ ἀντὶ εὐκλείας, ἀρχὴν ἀπεινάγχετο· δέον ἔν ἡμᾶς πάντας πόνοι ὑπεριδεῖν, διὰ τῷ εἰς τὸ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὁρθεῖν ὁμολογίαν· οὕτω γὰρ καὶ ἡ πρᾶξις βεβαιωθεῖσα, εὐπρόδεκτος γενήσεται τῷ θεῷ κατὰ τὸ λέγοντα ἀπόστολον· χωρὶς δὲ πίστεως, ἀδύνατον εὐαρεσῆσαι θεῷ· ταῦτα δὲ σοὶ γεγράφαμεν, ἵνα μὴ τῇ τῷ ἀσεβῶν πλάνῃ συναχθεῖς, ἐκπέσης τῷ ἰδίῳ σπριγμῷ· Καὶ συγκατακσιθῆς οἷς ὁ ἀπόστολος παραπέμπεται λέγων· πολλοὶ γὰρ πωπατοῦσι ἕς πολλάκις ἔλεγον, ὑμῖν νυνὶ δὲ καὶ κλάων λέγω, τὸς ἐχθρὸς τῷ σαυρῷ τῷ Χριστῷ· ὡς τὸ τέλος, ἀπώλεια· ὡς ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτῶν· οἱ πὰ ἐπίγεια φρονοῦντες· ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα, ἐν ἑρανοῖς ὑπάρχον· ἐξ ἧ καὶ σωτηρία ἀπεκδεχόμεθα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν· ὥστε ἔν καὶ ἡμᾶς θάρρυντες κράζομεν· ἡμῖν δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σαυρῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ· τοιγαρὲν πᾶσι τῷ κοινοῖαν τῷ σχισματικῶν καὶ αἰρετικῶν· μάλιστα τῷ αἰρεσὶ τῷ τῷ εἶνα κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν διαίρειν τῶν εἰς δύο· ἀλλότρια δὲ αὐτοὶ πιστεύουσι τῶν ἐν νικαίᾳ ἀγίῳ τῇ πατέρῳ· ἡ γὰρ ἐν νικαίᾳ γεννηθέντα μοιογενεῖ υἱὸν τῷ θεῷ· θεὸν ἔκ θεῷ· φῶς ἔκ φωτός· θεὸν ἀληθινὸν ἔκ θεῷ ἀληθινῷ ὁμολόγησε· πεποιθέντα σαρκὶ δι' ἡμᾶς τὸς ἀνθρώπους· καὶ διὰ τῷ ἡμῶν σωτηρίᾳ κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καὶ ανασάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ· ἀνελθόντα εἰς ἑρανον καὶ ἐρχόμενοι κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς· οἱ δὲ διαγνύντες τὸν εἶνα κύριον μετὰ τὴν ἀρρήτον αὐτῷ ἐνωσι, οὐχὶ εἰς τὴν ἀγίαν καὶ ὁμοῦσιν τριάδα πιστεύουσιν· ἀλλ' εἰς τετράδα· τῷ τέττιν εἰς θεόν, καὶ υἱὸν θεῷ· καὶ ἀνθρώποι· καὶ πνεῦμα ἅγιον· ἕκτετι τοίνυν πείθονται τῇ ἐν νικαίᾳ ἀγίᾳ συνόδῳ· ἀναγκαῖον ἔν ἡμᾶς ὁμολογεῖν τῷ ἀγίᾳ καὶ ἀπαρθένοι μάρτυροι, θεοτόκοι εἶνα κατὰ ἀλήθειαν· ἵνα μὴ τῇ ἐκείνῃ δυσφημίᾳ πωπέσωμεν· οἱ γὰρ ἀρνούμενοι τῷ ἀγίᾳ πᾶσι θεὸν θεοτόκον κατὰ ἀλήθειαν μὴ εἶνα, ἕκ ἔτι τισοὶ τυγχάνουσιν, ἀλλὰ μωθητά εἰσι τῷ φαρισαῖον καὶ σαδδουκαίων· ὑπο τῷ ζύμῃς αὐτῶν τρεφόμενοι· τὸς ὀφθαλμοὺς τῷ διανοίας αὐτῶν πεπῆρονται δυσφημῶντες εἰς αὐτοὺς καὶ λέγοντες· πῶς καλῶ ἔργα ἔλιδάζομέν σε· ἀλλὰ πῶς βλασφημίας· ὅτι σὺ ἀνθρώπος ὢν, ποιεῖς σεαυτῷ θεόν· οἱ δὲ ὁμο-

λογον-

λογῶντες ὅτι ἁγία ἡ δέσποινα θεοτόκος εἶναι, μὴ ἀρ-
νήσασθαι ὅτι ὑπὲρ ἡμῶν σαυρώθεντα θεόν. ὁ γὰρ
ἡ ἁγία παρθένος ἔτεκεν, ἐσαύρωσαν οἱ ἰσδαῖοι.
εἰδὲ ἀνδρῶποι ὁμολογῆς ὅτι ὑπὲρ ἡμῶν σαυρω-
θέντα, ἔχοντες θεὸν κατὰ ἀλήθειαν, ἔκ ἐτι κατὰ
σε ἡ θεοτόκος, θεοπῶκος ὑπάρχει. ἀλλὰ ἀν-
δρωποπῶκος. μὴ ἔτι ἀδέσει ὅτι χάριν τῷ θεῷ.
ὅτι γὰρ ἔτεκεν ἡ ἁγία θεοτόκος, ἐσαύρωσαν οἱ
ἰσδαῖοι. ἡμεῖς δὲ ὁμολογῶμεν, ὅτι ὁ παρὸ
αἰῶνι γεννηθεὶς ἀφράτως ἐκ τοῦ πατρὸς θεός
ἐκ θεῷ, ἐπὶ ἐσχάτῳ τῷ χρόνῳ ἐνδόκησε σαρ-
κωθῆναι ἐκ πνεύματος ἁγίου. Καὶ ἐκ τῆς ἁγίας
παρθένου σάρκα λαβὼν ἐξ αὐτῆς ἡμῖν ὁμοῖον
καὶ ὁμοιοπαθεῖν ἐμφυχωμένην ψυχὴν λογικὴν
καὶ νοερὰν, αὐτὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί.
διὸ ὠροπίπτοντες, ὠροσकुѣμεν τῷ τιμίῳ σαυ-
ρῶ. ὅτι θεῷ ἐστὶ καὶ ἐκ ἀνδρώπου ψιλῶ. δι-
δάσκει δὲ ἡμᾶς καὶ ὁ ἀπόστολος λέγων. σοφίαν
λαλῶμεν εἰς πάντας τελευτῶντας. σοφίαν δὲ, ἢ τῷ αἰῶνι
τέλει. ἔδὲ τῷ ἀρχόντῳ τῷ αἰῶνος τέλει
τῷ καταργημένῳ. ἀλλὰ λαλῶμεν σοφίαν θεῷ
ἐν μυστηρίῳ ὅτι ἀποκεκρυμμένη. ἢ ὠροῦσιν
ὁ θεὸς εἰς δόξαν ἡμῶν παρὸ τῷ αἰῶνι. ἢ ἔ-
δὲ τῶν ἀρχόντων τῷ αἰῶνος τέλει ἔγνωκεν.
εἰ γὰρ ἔγνωκεν, ἔκ ἀντὶ τοῦ κυρίου τῆς δόξης ἐσαύ-
ρωσαν. ἀνδρῶπος δὲ ψιλός, ὅτι δόξης κύριος
ἔκ ἐστίν. ἡμεῖς δὲ ὠροσकुѣμεν τὸν ὑπὲρ ἡμῶν
σαυρώθεντα θεόν. γινώτε γὰρ φησὶν, ὅτι κύριος
αὐτός ἐστι ὁ θεός. αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ
ἔχοντες ἡμεῖς. ἡμεῖς δὲ λαὸς αὐτοῦ καὶ ὠροβάτα νο-
μῆς αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν ἐλπίζοντες ὅτι ἐκ νεκ-
ρῶν ἀνάστασι ἀπεκδεχόμεθα. αὐτὸς γὰρ ἔρη-
κεν. Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις, καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ πι-
σεύων εἰς ἐμὲ, καὶ ἀποθανῆ ἴσεται. καὶ πᾶς ὁ
ζῶν καὶ πισεύων εἰς ἐμὲ, ἢ μὴ ἀποθανῆ εἰς τὸ
αἰῶνα. διὰ τοῦτο γὰρ μεταλαμβάνομεν τῷ ἁγίῳ
σώματι καὶ αἵματι αὐτοῦ, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἀνά-
στασι ἀπεκδεχόμενοι, καθὼς ἔρηκεν. ὅτι ὁ
τρέγων μετὰ σάρκα καὶ τῶν μετὰ τὸ αἶμα,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον. καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτοὺς ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. αὐτὸς γὰρ ἐστὶ ἡ ἐλπίς πάν-
των τῶν ὡραίων τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ
μακρὰν. ἀνδρῶπος δὲ ψιλός, ἐλπίς κόσμου
εἶναι ἢ δύναται. διότι γεγραπτά. ἐπικατά-
ρατος ἀνδρῶπος, ὅς ἢ ἐλπίδα ἔχει ἐπὶ ἀν-
δρῶποι. Καὶ στηρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ.
Καὶ ἀπὸ κυρίου ἀποσῇ ἡ καρδιά αὐτοῦ. καὶ ἔ-
σαι ὡς ἡ ἀγριομορὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἔκ ὅψεται,
ὅταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ. Καὶ κατασκηνώσῃ ἐν

Tom. III.

ἀλίμοις

A lapidamus te, sed de blasphemia, quia tu
homo quum sis, facis te ipsum Deum.
Qui vero fatentur Sanctam Virginem
esse Dei matrem, ne denegent illum
qui pro nobis cruci affixus est, esse
Deum: quem enim Sancta Virgo pe-
perit, illum Judæi cruci affixerunt,
Si vero hominem confiteris illum, qui
pro nobis crucem subiit, non Deum
secundum veritatem; non item secun-
dum te Dei Mater, Mater Dei est, sed
hominis genitrix. Minime igitur Dei
gratiam respuas: quem enim peperit
Sancta Dei genitrix, eum Judæi cru-
cifixerunt; nos vero confitemur, ante
sæcula genitum ineffabiliter ex Patre,
Deum de Deo in fine temporum per
summam bonitatem voluisse carnem sume-
re de Spiritu Sancto, atque ex San-
cta Virgine carnem assumisse, ex ea-
dem animam nobis consubstantialem,
atque iisdem perpeffionibus subditam,
vivificam, rationalem, atque intelli-
gentem. Ipse passus est pro nobis
carne: ideo prostrati pretiosam Cru-
cem adoramus, quoniam Dei est, non
hominis simplicis. Docet nos etiam
Apostolus dicens: Sapientiam loquimur
inter perfectos, sapientiam vero non hujus
sæculi, neque principum hujus sæculi,
qui destruuntur; sed loquimur Dei sa-
pientiam in mysterio, quæ abscondita est,
quam predestinavit Deus ante sæcula in
gloriam nostram, quam nemo Principum
hujus sæculi cognovit: Si enim cognovis-
sent, nunquam Dominum gloria crucifi-
xissent. Simplex autem homo, gloriæ
non est Dominus: Nos vero adoramus
Deum pro nobis crucifixum. Noscite,
enim inquit, quoniam Dominus ipse est
Deus: ipse fecit nos, & non ipsi nos:
nos autem populus ejus, & oves pascuæ ejus.
Et in ipsum sperantes, ex mortuis resur-
rectionem expectamus: ipse enim dixit:
Ego sum resurrectio, & vita: qui credit in
me, etiamsi mortuus fuerit, vivet, & om-
nis, qui vivit, & credit in me, non mo-
rietur in æternum. Ideo enim participes
sumus sancti Corporis, & Sanguinis ip-
sius, resurrectionem ex mortuis expectan-
tes, sicut dixit: qui manducat meam car-
nem, & bibit meum sanguinem, habet vi-
tam æternam: & ego resuscitabo eum in no-
vissimo die. Ipse enim spes est omnium
finium terræ, & omnium in mari longe.
Homo autem simplex spes mundi esse non
potest: ideo scriptum est: Maledictus
homo, qui confidit in homine, & ponit
carnem brachium suum, & a Domino re-
cedit

1. Cor. 2. 6.

Psal. 94.

Jo. 11. 25.

Jo. 6. 55.

Jere. 17. 5.

Fff

cedit

cedit cor ejus, & erit quasi myrica in deserto: non videbit, quum venerit bonum: habitabit in siccitate in deserto, in terra falsuginis, & inhabitabili: & benedictus vir, qui confidit in Domino, & erit Dominus fiducia ejus, & erit sicut lignum exuberans super aquas, quod ad humorem mittit radices suas, & non timebit, quum venerit aestus, & erit folium ejus viride, & in tempore siccitatis non erit sollicitum, nec desinet facere fructum. Qui igitur cupiunt maledictionem effugere, vel fieri digni benedictionis, ne negent cruci affixum pro nobis Deum, ne justorum gloria priventur, quando venerit ipse Dominus reddere bona credentibus in nomen ejus. Ipse enim dixit: omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego cum coram Patre meo, qui in coelis est. Non enim simplicem hominem peperit Sancta Virgo, sed Deum Verbum incarnatum. Clamat enim Evangelista dicens: In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum: omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil, quod factum est. Et rursus: Et Verbum Caro factum est, & habitavit in nobis. Etenim Deus existens, homo factus est propter nos, immutabiliter, & inconfuse, quod non erat, manens quod erat, sine transmutatione, ac variatione, manente ipsius natura, quatenus omnia possibilia sunt Deo, impossibile autem ipsi nihil. Ipse igitur, qui carnem sumisit de Spiritu Sancto, & ex Sancta Virgine natus in Bethlehem, & fasciis involutus, & a Magis adoratus, & in Jordane a Joanne baptizatus est: & ipse testimonium accepit a Patre: hic est filius meus dilectus: hunc iniqui Judæi cruci affixerunt. Et suadeat te Apostolus dicendo: Hoc sentite in vobis, quod & in Christo Iesu, qui quum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se aqualem Deo, sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo. Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis. De ipso igitur, qui crucifixus est, Præcursor prædicavit dicens: Qui post me veniurus est, fortior me est, cujus non sum dignus calceamenta portare: ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto, & igni. Cujus ventilabrum in manu sua, & permundabit aream suam, & congregabit triticum in

Matth. 10. 32.

Joan. 1. 1.

Matth. 3. 17.

Phil. 2. 5.

Matth. 3. 11.

ἀλίμοις ἐν γῇ ἐρήμῳ· γῆ ἀλμοιρᾶ, ἢ τις ἐκαποικῆται· καὶ εὐλογημένος ἄνθρωπος ὃς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον· καὶ ἔσται κύριος ἐλπίς αὐτοῦ· καὶ ἔσται ὡς ξύλον ἐν θηοῦν πρὸ ὕδατος· καὶ ἐπὶ ἱκμάδα βαλεῖ ρίζας αὐτοῦ· καὶ ἔσται φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καὶ ὥμα· καὶ ἔσται ἐπὶ αὐτῷ τελέχῃ ἀλσώδῃ· ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας, ἔσται φοβηθήσεται· καὶ ἔσται διαλείψει ποιοῦν καρπὸν, οἱ ἔνι βελομένοι τὴν καπρὰς ἐκφυγεῖν ἢ καὶ ἀξιώσονται τὴν εὐλογίαν, μὴ ἀρνήσασθαι τὴν ὑπερῆμῶν σωρωθέντα θεόν· ἵνα μὴ τερηθῶσι τὸ δόξης τῶ δικαίων· ὅταν ἔλθῃ αὐτὸς ὁ κύριος ἀποδοῦναι τὰ ἀγαθὰ τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ· αὐτὸς γὰρ εἶπεν· πᾶς ὃς τις ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῷ ἀνθρώπῳ, ὁμολογήσῃ καὶ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου ἔνι ἔθροισι· ἔσται γὰρ ἄνθρωπον φίλον ἔτεκεν ἡ ἀγία παρθέτος· ἀλλὰ θεὸν λόγον σαρκωθέντα· βεβαίως γὰρ ὁ εὐαγγελιστὴς λέγων· Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν· καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος· ἔστος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν· πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο ἑτέρον, ὃ γέγονεν· καὶ πάλιν· καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν· θεὸς γὰρ ὢν, ἄνθρωπος ἐγένετο δι' ἡμᾶς ἀτρέπτως καὶ ἀσυγχύτως ὅπως ἔκ ἦν, μείνας ὁ ἦν· ἀμεταβλήτως καὶ ἀναλλοιώτου μεϊνάσης αὐτοῦ τῆ φύσεως· καθότι πάντα δυνατὰ τῷ θεῷ· ἀδύνατοι δὲ αὐτῷ ἕδεν· αὐτὸς πῶς οὖν ὁ σαρκωθεὶς ἐκ πνεύματος ἀγίου καὶ ἐκ τῆ ἀγίας πρῆξεν τεχθεὶς ἐν βηθλεὲμ· καὶ σπαργανωθεὶς· καὶ ὑπὸ τῆ μάργων ποροκυνηθεὶς· καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπὸ ἰωάννου βαπτισθεὶς· καὶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς μαρτυρηθεὶς· ἔστος ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπητοῦ, τῷ τοῦ οἱ πρῶτοι ἰσχυροὶ ἐσαύρωσαν· καὶ περὶ τῶν σε ὁ ἀπόστολος, λέγων· τῷ τοῦ φρονεῖν ἐν ὑμῖν· ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων, ἔχων ἀρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ· ἀλλ' ἐαυτὸν ἐκένωσεν, μορφὴν δούλου λαβὼν ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος· καὶ ἡματι ἑυρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος· ἐπαπεινώσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπὸ ἡκούς μέχρι θανάτου· θάνατον δὲ πικρὸν· ὡς αὐτὸς ἔνι τῷ σωρωθέντος, καὶ ὁ πόρος ἐκέρχθη λέγων, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός μου ἐστίν· ἔσται εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαλεῖν· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· ἔσται τὸ πλύνειν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ διακαθαρίσει ἡ ἄλωνα αὐτοῦ· καὶ συνάξει τὸ σῖτον εἰς τὸ ἀποθήκη αὐτοῦ· τὸ δὲ ἄχυρον κατα-

κατακαύσει πυρὶ ἀσβέσῃ· καὶ οἱ σαρωθέντες
 δὲ τῷ σαρωθέντι πρὸς τὸν σαρωθῆντα, ἡρώτων
 λέγοντες, εἰπέ ἡμῖν πρὶν ἵστασθαι, εἰ σὺ εἶ ὁ Χρι-
 στός· ὁ δὲ σαρωθεὶς τῷ δόξῃς κύριος, ἀπε-
 κρίνατο πρὸς αὐτούς· εἶπον ὑμῖν ἡδὴ καὶ ὑπὲρ
 τε· τὰ ἔργα αὐτῶν ποῶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
 πατρὸς μου, ταῦτα πρὶν ἵστασθαι ἐμῶν· ἀλλ'
 ὑμεῖς ὑπὲρ πιστεύετε· ὅτι ἐκ ἐσέ ἐκ τῶν προβα-
 των τῶν ἐμῶν· τὰ προβάτα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς
 μου ἀκούει· καὶ ἀγῶ γινώσκω αὐτὰ, καὶ ἀκολου-
 θῶσι μοι· καὶ γὰρ δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον·
 καὶ ὑμῖν ἀπώλονται εἰς τὸ αἶδιον· καὶ ὑμῖν ἀρ-
 πάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου· καὶ ὁ ἀρ-
 χιερεὺς δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπεν· ἐξορκίζω σε κατὰ
 τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἰπῇς εἰ σὺ εἶ ὁ
 Χριστός ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ· λέγει αὐτῷ ὁ κύριος·
 σὺ εἶπες· ἀπάρτι ὁμολογῶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
 καθήμενον ἐκ δεξιᾶς τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμε-
 νοι ἐπὶ τὰ νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ· ἡνίκα δὲ καὶ τῇ
 σαμαρείτιδι διελέγετο ἐπὶ τοῦ φρέντος, ἀπε-
 κρίθη πρὸς αὐτὸν, οἰδόμενος ὅτι μεσσίας ἐρχεται
 ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅτ' αὖ ἐλθὼν ἐκεῖνος, ἀ-
 ναγγελεῖ ἡμῖν πάντα· λέγει αὐτῷ ὁ κύριος· ἐγὼ
 εἰμὶ ὁ λαλῶν σοι· αὐτὸς πάλιν ὁ σαρωθεὶς τῷ
 φράσιν τῷ ζιζανίῳ ἐκ ἀπέκρυψε πύς ἰδίους
 μαθητὰς, εἰπὼν· ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα,
 ἔστιν ὁ υἱὸς ἀνθρώπου· ὁ δὲ ἀγρός, ἔστιν ὁ κόσ-
 μος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, ὑτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ
 τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πο-
 νηρῆ· ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτὰ, ἔστιν ὁ δια-
 βόλος· ὁ δὲ θείριμος, συντέλεια τοῦ αἰῶνος
 ἔστιν· οἱ δὲ θείριμοι, ἄγγελοί εἰσιν· ὥσπερ ἂν
 συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται, ὥ-
 τως ἔσται καὶ ἐν τῇ σιωπῇ τοῦ αἰῶνος· ἀπο-
 σφείλει ὁ υἱὸς ὁ ἀνθρώπου πύς ἀγγέλους αὐτοῦ·
 καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάν-
 δαλα καὶ τὰς ποιῦντας τῇ ἀνομίᾳ, καὶ βαλεῖσιν αὐ-
 τὰς εἰς τὸν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκ δὲ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
 καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν οὐδόντων· τότε οἱ δίκαιοι ἐκλαμ-
 ψουσιν ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος· ὁ ἔχων
 ὥπα ἀκύνει, ἀκύνετω· αὐτὸς πάλιν ὁ σαρωθεὶς
 ἐδίδαξεν εἰπὼν· ὅταν ἐλθῇ ὁ υἱὸς ὁ ἀνθρώπου ἐν τῇ
 δόξῃ αὐτοῦ· καὶ πάντες οἱ ἄγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ·
 τότε καθύψει ἐπὶ θρόνον δόξης αὐτοῦ καὶ συναχθήσονται
 ἐμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἀφορίσει αὐτούς
 ἀπὸ ἀλλήλων· ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα
 ἀπὸ τῶν ἐρίφων· καὶ θέσει τὰ μέν πρόβατα ἐκ δεξιῶν
 αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἐκωνύμων· αὐτὸς ἔστιν ὁ Βα-
 σιλεὺς· καὶ τῆς βασιλείας καὶ ἔσται τέλος· εἰς ὃν
 Tom. III. εἰδυσφῆ-

A in horreum suum, paleas autem combu-
 ret igni inextinguibili. Et qui affixe-
 runt crucifixum, antequam cruci af-
 figerent, interrogabant dicendo: Dic
 nobis palam, si tu es Christus. Cru-
 cifixus autem gloriæ Christus respon-
 dit eis: dixi jam vobis, et non
 creditis. Opera, quæ ego facio in no-
 mine Patris mei, hæc testimonium per-
 hibent de me, sed vos non creditis, quia
 non estis ex ovibus meis. Oves mea vo-
 cem meam audiunt, et ego cognosco
 eas, et sequuntur me, et ego vitam
 æternam do eis, et non peribunt in
 æternum, et non rapiet eas quisquam
 de manu mea. Et Princeps Sacer-
 dotum ait illi: adjuro te per Deum
 vivum, ut dicas nobis, si tu es Chri-
 stus Filius Dei. Dicit ei Christus,
 tu dixisti. Amodo videbitis filium ho-
 minis sedentem a dextris virtutis,
 et venientem in nubibus cæli. Quan-
 do vero loquebatur cum Samari-
 tude prope puteum, respondit ad
 eum: Scimus, quia Messias veniet,
 qui dicitur Christus: Quum ergo vene-
 rit ille, nobis annuntiabit omnia. Di-
 cit ei Christus: Ego sum qui loquor
 tecum. Ipse rursus Crucifixus phra-
 sim zizaniorum non celavit proprios
 discipulos, dicens: qui seminat bo-
 num semen, est filius hominis: Ager au-
 tem est mundus: bonum vero semen hi
 sunt filii regni, zizania autem sunt filii ne-
 quam. Inimicus autem qui seminavit ea,
 est diabolus: messis vero consummatio sæ-
 culi est: Messores autem Angeli sunt.
 Sicut ergo colliguntur zizania, et
 igni comburuntur, sic erit in consum-
 matione sæculi. Mittet filius hominis
 angelos suos, et colligent de regno
 ejus omnia scandala, et eos qui fa-
 ciunt iniquitatem, et mittent eos in
 caminum ignis: ibi erit fletus, et
 stridor dentium. Tunc justii fulge-
 bunt in regno gloriæ Patris eo-
 rum: qui habet aures audiendi au-
 diat. Ipse rursus Crucifixus do-
 cuit dicens: Quum venerit filius ho-
 minis in majestate sua, et om-
 nes Angeli sancti cum eo, tunc fede-
 bit super thronum majestatis sue, et
 congregabuntur ante eum omnes gentes,
 et separabit eos ab invicem, sicut
 pastor segregat oves ab hædis: et sta-
 tuet oves quidem a dextris suis; hæ-
 dos autem a sinistris. Ipse est Rex,
 cujus Regni non erit finis: in quem
 blasphemavit sceletum illud os. Ve-

Joan. 10.
24Matth. 26.
64

Joan. 4. 25.

Matth. 13.
38.Matth. 25.
31.

- rum tamen hi omnes radicem non habent in seipsis. Idcirco infractum fundamentum veritatis repulerunt, hoc est, Dominum nostrum Jesum Christum, ad quos merito diceret Isaias Propheta his verbis: *Confidunt in nihilo, & loquuntur vanitates: Conceperunt laborem, & pepererunt iniquitatem: Ova aspidum ruperunt, & telas aranea texuerunt. Qui comederit de ovibus eorum, confringens urinum invenit, & in ipso basiliscum, tela eorum non erunt in vestimentum, neque operientur operibus suis.* Etenim non erubescunt injuriis afficientes passionem Salvatoris nostri Dei, per quem tota rationalis natura salva facta est: verum vana loquentes subvertunt quorundam fidem, non respiciendo ad indignationem Domini sapienter hoc per parabolas repræsentantis, ac dicentis:
- Matth. 23. 13.** *Va vobis Scribae, & Pharisei hypocritae, quia clauditis regnum coelorum ante homines: vos enim non intratis, nec introeuntes finitis intrare. Propheeta igitur, quamvis magnus existeret, tamen homo erat. Idcirco etiam dicebat: Veruntamen Deus redimet animam meam de manu inferi, quum acceperit me. Unigenitus vero Dei filius auctoritatem suæ divinitatis ostendens dicebat. Propterea me diligit Pater, quia ego pono animam meam, ut iterum sumam eam. Nemo tollit eam a me, sed ego pono eam a me ipso: potestatem habeo ponendi eam, & potestatem habeo iterum sumendi eam. Quum sumisset enim corpus consubstantiale nobis, victoriam largitus fuit hominibus. Non enim dicimus de coelo carnem Verbi descendisse, neque opinione, aut specie tenus factam fuisse salutem nostram. Absit: sed vere, & re ipsa carnem sumpsisse Verbum ex semine David secundum scripturas. Sicut & Archangelus Gabriel evangelizavit sanctæ Virgini, ac Dei Genitrici Mariæ, dicendo:*
- Luc. 1. 28.** *Ave gratia plena, Dominus tecum. Ipsa vero turbata est in sermone, & cogitabat qualis esset ista salutatio. Et dixit Angelus ad eam. Ne timeas, Maria: invenisti enim gratiam apud Deum, & ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus Iesum. Hic enim erit magnus, & filius Altissimi vocabitur. Et dabit ei Dominus Deus sedem David patris ejus, & regnabit in*

A ἐδυσφήμησε τὸ μυαρόν ἐκείνο τόμα. ἀλλ' ὅμως ἔ-
τοι πάντες ρίζαι ἔκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς. διότι
τὸ ἀρράγῃ θεμελίον τῆ ἀληθείας ἀπώσαντο. τῆ-
τέσι τὸ κυρίον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. ὡς δὲ δι-
κάως λέξειεν ὁ σοφότης ἡσαΐας, λέγων. Πε-
ποιθασιν ἐπὶ μαπαίοις καὶ λαλῶσι κενα. ὅτι κύνοι
πόνοι καὶ τίκτουσιν ἀνομίαν. ὡς ἀσπίδων ἐρρή-
ξαι καὶ ἰσὸν ἀράχνης ὑφαίνουσι. καὶ ὁ μέλλων
τὸ ὦν αὐτῷ φαγεῖν. συντρίψας ἔριον εὗρε. καὶ
ἐν αὐτῷ βασιλίσκος. ὁ ἰσὸς αὐτῶν ἔκ ἔστα ὡς
ἱμάτιον. ἔδὲ μὴ σφιδάλλοντα ἀπὸ τῶ ἔργων αὐ-
τῶν. ἔκ ἐρυθρίου γὰρ ἐνυβρίζοντες τὸ πάθος
ἔ σωτῆρος ἡμῶν θεῷ. δι' ἧς πᾶσα λογικὴ φύσις
σέσωται. ἀλλὰ κενοφωῶντες ἀνατρέψουσιν τὴν
πίσιν. ἔκ ἀφορώντες εἰς τὸ ἔκ κυρίου ἀγαπήτητον
σοφῶς τῷ πῶ ὡς ἀληθῆντος διὰ τῶ ὡς ἀβολῶν καὶ λέ-
γοντος. καὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκρι-
ταί. ὅτι κλείετε τὴ βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐμπροσθεν
τοῦ ἀνθρώπου. ὑμεῖς γὰρ ἔκ εἰσέρχεσθε. ἔδὲ
τὸς θέλοντας εἰσελθεῖν ἀφίετε εἰσελθεῖν. ὁ μὲν
ἐν σοφότης εἰ καὶ μέγας ἐτύγχανει, ἀλλ' αὐ-
θροπος ἦν. διὸ καὶ ἔλεγε, πλην ὁ θεὸς λυ-
τρώσεται τὴ ψυχὴν μου ὅτι χειρὸς αὐτοῦ ὅταν
λαμβάνῃ με. ὁ δὲ μονογενὴς τοῦ θεοῦ υἱὸς τὸ αὐ-
θεντίαν τῆ εἰσῆς θεότητος ἐπιδεικνύμενος, ἔλεγε.
D διὰ τῶ με ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ. ὅτι ἐγὼ τίθηναι
τὴ ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. ἔδὲ αὐ-
ρε αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ. ἀλλ' ἐγὼ τίθηναι αὐτήν ἀπ'
ἐμοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θῆναι αὐτήν. καὶ ἐξουσίαν
ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. λαβὼν γὰρ τὸ ὁμοῦ-
στον ἡμῶν σῶμα, τὸ νίκος δεδώρηται πῶς ἀνθρώ-
ποις. ἔ γὰρ φανέν ἐξ ἔραν καταβεβηκέναι
τὴ σάρκα τοῦ λόγου. ἔδὲ δοκῆσαι καὶ φαντασίαν γε-
E γομένην τὴ σωτηρίαν ἡμῶν. μὴ γένοιτο. ἀλλ'
ὄντως ἐν ἀληθείᾳ σεσαρκῶσθαι τὸ λόγον ἐκ
σπέρματος Δαβὶδ κατὰ τὰς γραφάς. κα-
θὼς καὶ ὁ ἀρχάγγελος γαβριὴλ εὐηγγελίσα-
το τῇ ἀγία πρὸς τὴν καὶ θεοτόκῃ Μαρίᾳ εἰ-
πὼν. χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ
σου. ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεπαράχθη.
F καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς
οὗτος. καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ. μὴ φο-
βοῦ μαριάμ. εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ
θεῷ. καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέ-
ξαι υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰη-
σοῦν. οὗτος γὰρ ἔσται μέγας. καὶ υἱὸς
υἱοῦ κληθήσεται. καὶ δώσει αὐτῷ κύ-
ριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πα-
τρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον
ιακώβ

ἰακώβ εἰς τὸς αἰῶνας . καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ
οὐκ ἔσται τέλος . Τοῦτο ἔλεγεν ὁ ἀρχάγγελος
σημαίνων ὅτι υἱὸς Δαβὶδ ἔμελλε γενέσθαι ὁ
κύριος ἡμῶν κατὰ σὰρκα πρὸς σωτηρίαν
τῆς ἀνθρώπων . φησὶ γὰρ ἡ γραφή . ἐκ ἐκλεί-
ψαι ἀρχῶν ἐξ ἰούδα , καὶ ἡγούμενος ὅς τις
μνηστὴρ αὐτοῦ , ἕως αὖ ἐλθῇ ὅν ἀποκαταστήσει . καὶ
αὐτὸς προσδοκία ἐσθλῶν . ὁ δὲ προφήτης ἡ-
σαίας . ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει . καὶ
πῆξεται υἱὸν . καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐμμανουὴλ . καὶ πάλιν . ὅτι παῖδόν ἐγει-
νήσῃ ἡμῖν . υἱὸς καὶ ἐδότης ἡμῖν . ὃ ἡ ἀρ-
χή ἐγενήθη ἐπὶ τῷ ὠμῷ αὐτοῦ . καὶ κα-
λέσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ἄγ-
γελος . ἐγὼ γὰρ ἄξω εἰρήνῃ ἐπὶ τοῖς ἀρ-
χοῦσι . εἰρήνῃ καὶ ὑγίαι αὐτῶν . μεγά-
λη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ . καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ
ὅτι ἔστι ὅροι . ἐπὶ τῷ θρόνῳ Δαβὶδ καὶ
ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ κατεργάσεται αὐτήν .
καὶ ἀντιλαβέσθαι αὐτῆς ἐν δικαιοσύνῃ , καὶ
κρίματι ἀπὸ τῶν ὧν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα
χρόιοι . ὁ ζῆλος κυρίου σαβαώθ ποιήσει
πάντα . περὶ δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ , πάλ-
ιν λέγει . αὐτὸς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν φέ-
ρει , καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυᾶται . καὶ ἡμεῖς ἐλο-
γισάμεθα αὐτὸν εἶνα ἐν πότῳ καὶ ἐν πλη-
γῇ , καὶ ἐν κακίᾳ . αὐτὸς δὲ ἐτραυμα-
τίσθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν . καὶ μεματάχισται
διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν . παιδεία εἰρήνης ἡμῶν
ἐπὶ αὐτὸν ἔσται . τῷ μύλῳ αὐτοῦ ἡμεῖς πάν-
τες ἰάσθημεν . πρὸς δὲ τοὺς ἀχαρίστους , καὶ
ἀπειθοῦντας τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ , λέγει διὰ
τῆς προφητείας . καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ
αἰντὶ ἀγαθῶν . καὶ μῖσος αἰντὶ τῆς ἀγαπή-
σεώς μου . καὶ πεπλήρωται πάλιν ἐπὶ αὐ-
τὸν ἡ προφητεία ἡ λέγουσα . οὐαὶ τέκνα ἀ-
ποστάται . τάδε λέγει κύριος . ἐποιήσατε
βουλὴν ὃ δὲ ἐμοῦ . καὶ συζητήκατε ὃ δὲ τοῦ
πνεύματός μου προσθῆναι ἀμαρτίας ἐφ' ἀ-
μαρτίας . ἡμεῖς δὲ ἀνυμνοῦμεν καὶ εὐχαριστοῦ-
μεν , καὶ προσκυνῶμεν τῷ λυτρωσάμεν ἡμᾶς θεῷ
ὅτι εὐσπλαγχνίσθη τῷ γένει τῷ ἀνθρώπων ὁλυ-
μένῳ ὑπὸ τῆς διαβολῆς . καὶ ἐκ ἀφῆκεν ἡμᾶς εἰς τέ-
λος κατακυριευθῆναι ὑπὸ τῆς ἐχθρῆς . ἀλλ' ἐρρύσατο
ἡμᾶς κατὰ τὸ πολὺ αὐτὸς ἔλεος , ὅς τις πλάνης
εἰδῶλων . πρὶν γὰρ τῆς ἐπιδημίας αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ,
μεμελάνωτο πᾶσα ἡ γῆ τῇ εἰδωλομανίᾳ . ὥς δὲ ἡ-
ξίωσε τὴν ἡμετέραν φύσιν λαβεῖν , ἡσθένευσεν τὰ εἰ-
δωλα . θεοσέβεια δὲ διέλαμψε . πῦ πίνω αἰ δὲ αἰ-
μάτων

A In domo Iacob in eternum , & regni ejus
non erit finis . Hoc dicebat Archange-
lus significans filium David futurum
Dominum nostrum secundum carnem ,
propter salutem hominum . Ait enim
Scriptura : Non auferetur sceptrum de
Iuda , & Dux de femore ejus , do-
nec veniat , cui repositum est , &
ipse erit expectatio gentium . Pro-
pheta autem Isaias : Ecce Virgo
concepit , & pariet filium , & vo-
cabitur nomen ejus Emmanuel . Et
iterum : Parvulus natus est nobis , &
filius datus est nobis , & factus est
principatus super humerum ejus , & vo-
cabitur nomen ejus magni consilii An-
gelus . Ego enim adducam pacem
super principes , pacem , & sani-
tatem ipsorum . Magnus principatus ejus .
& pacis ejus non est finis . Supra
thronum David , & supra regnum ejus
corrigere illud , & vindicare illud in
justitia , & judicio ex nunc , & in
eternum tempus : Zelus Domini Sa-
baoth faciet hac . De passione vero
ipsius iterum dicit : Ipse peccata no-
stra fert , & pro nobis dolores por-
tat . Et nos putavimus eum esse in
labore , & plaga , & humiliatione :
ipse autem vulneratus est propter ini-
quitates nostras , attritus est propter sce-
lera nostra : disciplina pacis nostra su-
per eum , & livore ejus nos omnes
sanati sumus . Contra ingratos au-
tem , & respicientes ipsius beneficia
ait per Prophetam : Et posuerunt ad-
versum me mala pro bonis : & odium
pro dilectione mea . Et impleta est rur-
sus super eum Prophetia dicens : Va
filii desertores , hac dicit Dominus : fe-
cistis consilium , non ex me , & pa-
cifici , non per spiritum meum : addere
peccata super peccata . Nos vero lau-
damus , gratias agimus , & adora-
mus liberatorem nostrum Deum , quod
misericordia persecutus est genus hu-
manum perditum a diabolo , & non
sivit , ut in nobis usque in finem
dominaretur inimicus , sed liberavit
nos secundum magnam misericordiam
suam a deceptione idolorum . Ante
enim adventum ipsius ad nos nigra
facta erat omnis terra ab idololatra-
rum infania : Quum autem digna-
tus fuit nostram naturam assumere ,
infirmata sunt idola : Dei cultus ve-
ro resplenduit . Ubi igitur sacrificia
per sanguinem , & oracula ? Ubi ma-
gorum præstigiæ , & reliqua dæmo-
num

Gen. 49. 10.

Isa. 7. 14.

Isa. 9. 7.

Isa. 53. 4.

Psal. 108. 5.

Isa. 30. 1.

- num ludibria? Quando hæc cessarunt, & debilitata sunt, nisi quum Crux Salvatoris nostri apparuit? Quando adeo Dei cognitio effulsit, aut quando ita mors contempta est, nisi quando, & ex quo tempore Crux visa est? Atque hoc nemo unus in controversiam vocat, qui videt Sanctos Martyres propter Salvatorem nostrum Christum despicientes mortem, sicut scriptum est: *absorpta est mors in victoria*: Et iterum: *abstulit Deus omnem lacrymam ab omni vultu*. Etenim adveniente vita mortificata est mors. Ipse enim dixit. Ego veni, ut vitam habeant, & abundantius habeant. Et splendente lumine, tenebræ exterminatæ sunt. Ipse rursus dixit: Ego sum lux mundi: qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vite. Quapropter & Propheta hortatur nos dicendo: *laudate Dominum: invocate nomen ejus: annunciate inter gentes gloriam ejus: Mementote quoniam elevatum est nomen ejus: laudate nomen Domini, qui mirabilia fecit: Annunciate hæc in universa terra: Exultate, & letamini omnes, qui habitatis in Sion: quoniam elevatus est Sanctus Israel in medio tui*. Ipsi elevato in Cruce accesserunt Apostoli dicentes: *Quod signum adventus tui, & consummationis sæculi? Et respondens Iesus dixit eis: videte nequis vos seducat: Multi enim venient in nomine meo dicentes: ego sum Christus, & multos seducent. Et post alia. Si dixerint, ecce in deserto est, nolite exire: ecce in penetralibus, nolite credere. Sicut enim fulgur exit ab oriente, & paret usque in occidentem, ita erit & adventus filii hominis. Quum enim Deus sit indivisibilis, complacuit propter nostram salutem impassibili modo per carnem congregari cum morte, ut nobis propria passione largiretur non posse pati. Ut autem scias ipsum esse, qui passus est, ut homo, quum esset Deus, prænoscent ait ad suos discipulos seorsim. Ecce ascendimus Ierosolymam, & filius hominis tradetur Principibus Sacerdotum, & Scribis, & condemnabunt eum morte: & tradent eum gentibus ad illudendum, & flagellandum, & crucifigendum, & tertia die resurget. Ac ne quis eorum, qui non credunt, prætextum inveniat, tanquam de aliquo alio passionem narret Dominus, non de se ipso: interrogat*
- μάτων θυσίῃ καὶ τὰ μαρτυρία. πῦρ αἱ τὰ μάγων φαντασίαι, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν δαιμόνων ἐμπαίγματα. ποτε ταῦτα πέπαυται καὶ ἠσθένησεν, εἰμὴ ὅτε ὁ σαρκὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν γέγονε. ποτε ἔτι θεογνωσία ἐξέλαμψεν ἢ ποτε ἔτι ὁ θάνατος κατεφρονήθη. εἰ μὴ ὅτε ἐξότε ὁ σαρκὸς γέγονε. καὶ ἔτι ἔτι αἰσθησάμενοι βλέπων τὴν ἀγίαν μαρτυρίαν διὰ τῶν σωτῆρα ἡμῶν Χριστὸν καταφρονήσας ὁ θάνατος. καθὼς γέγραπται. κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας. καὶ πάλιν. ἀφῆλθεν ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου. ὁ γὰρ ζῶν ἐλθέσθης, νεκρώσας ὁ θάνατος. αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν ἐγὼ ἦλθον, ἵνα ζῶν ἔχωσι καὶ ζωὴν αἰώνιον ἔχωσι. καὶ ὁ φωτὸς λάμψαντος, τὸ σκοτὸς ἠφανίσθη. αὐτὸς πάλιν εἶρηκεν. ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς καὶ ὁ κόσμος. ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, καὶ μὴ παταλήσῃ ἐν τῇ σκοτεινίᾳ, ἀλλ' ἐξέσται τὸ φῶς καὶ ζῶν. διὸ καὶ ὁ φορητὴς ὁ ἀκελεύεται ἡμῖν λέγων. ὑμῖν εἰπετε κύριοι. βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐνδόξα αὐτοῦ. μιμησάμενοι ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ὑμνήσατε τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψήλα ἐποίησεν. ἀναγγεῖλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἀγαλλιᾶσθε, καὶ εὐφραίνεσθε πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν σιών. ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος ὁ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ σου. αὐτὸς τῷ ὑψωθέντι ἐπὶ τῷ σαρκὶ προσήλθον οἱ ἀπόστολοι λέγοντες. τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς πτῦσας, καὶ τῆς συντελείας τῆς αἰῶνος τούτου; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς. βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστός. καὶ πολλὰς πλανήσονται. καὶ μεθ' ἑτέρα. εἰ ἂν εἴπωσιν. ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστὶ, μὴ ἐξέλθῃτε. ἰδοὺ ἐν τοῖς πελάγεσιν, καὶ μὴ πεισεύσῃτε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῆς, καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, ὥτως ἔσται καὶ ἡ πτῦς τῆς ὑψώσεως ἀνθρώπου. θεὸς γὰρ ὢν ἀχώριστος, εὐδόκησε διὰ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, ἀπαθὼς διὰ σαρκὸς συμπλακῆναι τῷ θανάτῳ. ἵν' ἡμῖν τῷ ἰδίῳ πάθει, τὴν ἀπάθειαν χαρίσῃται. ἵνα δὲ μάθῃς ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ παθὼν ὡς ἄνθρωπος, θεὸς ὢν ἀσώφρων, εἶπε πρὸς τοὺς ἐαυτοῦ μαθητὰς κατ' ἰδίαν. ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς ἱεροσόλυμα. καὶ ὁ υἱὸς τῆς ἀνθρώπου παρδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματέεσι. καὶ κατακρινέσιν αὐτὸν θανάτῳ. καὶ παρδώσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι, καὶ μαστιγῶσαι. καὶ σαυρῶσαι. καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. καὶ ἵνα μή τις τῶν ἀπίστων ὁρώσῃ ἔνῃ. ὡς ἑτέρῳ τινὸς τοῦτο παθεῖν

χειν ἐπὶ τοῖς τῷ κυρίῳ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ, μα-
 θηταὶ αὐτοῦ λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρω-
 ποι εἶναι τῷ υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; οἱ δὲ εἶπον· οἱ
 μὲν Ἰωάννην τὸ βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ ἡλίαν, ἕτε-
 ροι δὲ Ἰερεμίαν· ἢ ἓνα τῶ ὁμοφῶν· λέγει αὐ-
 τοῖς· ὑμεῖς δὲ, τίνα με λέγετε εἶναι; μὴ εἴ-
 πειν αὐτοῖς, ὑμεῖς τίνα αὐτῷ λέγετε εἶναι; ἀλλ'
 εἶρηκεν· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι· ἀπο-
 κρινόμενος δὲ Σίμωνος Πέτρου· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ
 υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
 μακάριος εἶ Σίμων βαρ ἰωνᾶ· ὅτι σὰρξ καὶ αἵ-
 μα ἔκ ἀπεκαλύφθη σοι· ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ
 ἐν τοῖς ὕδασι· καὶ γὰρ δέ σοι λέγω· ὅτι σὺ
 εἶ Πέτρος· καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ θεμε-
 λιώσω μου τὴν ἐκκλησίαν· καὶ πύλαι ᾗδου ἢ κα-
 ταχύσαντι αὐτήν· δώσω δὲ σοὶ πᾶς κλεῖς τῆς
 βασιλείας τοῦ ὕδατος· καὶ ὁ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῇ
 γῆς, ἔσται δεδεμένος ἐν τοῖς ὕδασι· καὶ ὁ ἐὰν
 λύσῃς ἐπὶ τῇ γῆς, ἔσται λελυμένος ἐν τοῖς ὕ-
 दाσι· πάντες δὲ τὰ χαρίσματα, ἔκ ἀνθρώ-
 πων εἰσὶν· ἀλλὰ Θεὸς ζῶντος καὶ ἀληθινοῦ· μία
 γὰρ Θεότης ἐστὶ καὶ ὑσῖα ἐν τρισὶν ὑποστάσεσι
 διαχωρομένη· διὸ καὶ ἡμεῖς πιστεύοντες, ὁμολο-
 γοῦντες βωμεν· εἰς πατὴρ ἅγιος· εἰς υἱὸς
 ἅγιος· ἐν πνεῦμα ἅγιος, ἀμήν· ὡς δὲ τῶ
 συγκαίνιόντων θλίψεων τοῖς πιστοῖς, μὴ καταπλα-
 γώμεν· προεῖρηκε γὰρ ἐν ἐυαγγελίοις ὁ τῷ δόξῃς
 κύριος· παραδόντων ὑμᾶς φθόνῳ εἰς θλίψιν·
 καὶ ἀποκτενέσθαι ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
 πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου· καὶ τότε
 σκαυδαλισθήσονται πολλοί· καὶ ἀλλήλους ὀφθαλ-
 μοῖς· καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους· καὶ πολλοὶ ψευδοπρο-
 φῆται ἐγερθήσονται· καὶ πολλὰς πλανήσουσι· καὶ
 διὰ τὸ πλεονάζειν τῶν αἰνομένων, ψυχήσεται ἡ
 ἀγάπη τῶν πολλῶν· θαρράλεωτέρως δὲ ποιῶν τοὺς
 εἰς αὐτὸν πεποιθότας, εἶπε πάλιν· μὴ φοβηθῆ-
 τε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων τὸ σῶμα· τὴν δὲ ψυ-
 χὴν μὴ δύναμεν ἀποκτείνει· φοβηθήτε δὲ μάλ-
 λον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν
 γενέῃ· καὶ πάλιν εἶπεν ὑμεῖς θλίψιν ἔχετε ἐν τῷ κόσ-
 μῳ· ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθή-
 σεσθε· ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται· ἢ
 γινώσκῃ ὅτι ἂν τίκτη, λύπη ἔχει, ὅτι ἡλθεν ἡ ὥρα
 αὐτῆς· ὅτι ἂν δὲ γενήσῃ τὸ παρδίον, ἔκ ἐτι μνη-
 μονεύει τὸ θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν· ὅτι ἐγενήθη
 ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον· καὶ ὑμεῖς μὲν νῦν θλίβιν
 ἔχετε· πάλιν δὲ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν· καὶ χαρήσεται ὑ-
 μῶν ἡ καρδία· καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν, ἔδωκεν αἶρεαι
 ἀπὸ ὑμῶν· ὅθεν ὁ ἀπόστολος λέγει· εἰ γὰρ συνα-
 πεδάινωμεν

A interrogat suos discipulos dicens: quem me dicunt homines esse filium hominis? At illi dixerunt: alii Ioannem Baptis-
 tam, alii autem Eliam, alii vero Ie-
 remiam, aut unum ex Prophetis. Di-
 cit illis: vos autem quem me esse di-
 citis? Non dixit eis: vos quem illorum
 dicitis esse? Sed dixit: Vos autem
 quem me esse dicitis? Simon Petrus
 autem quum respondisset: Tu es Chri-
 stus filius Dei vivi; dixit ei Jesus:
 Beatus es Simon Bar-Iona, quia caro,
 et sanguis non revelavit tibi, sed Pa-
 ter meus, qui in coelis est. Et ego
 dico tibi, quia tu es Petrus, et su-
 per hanc petram edificabo Ecclesiam meam,
 et porta inferi non prevalebunt adversus
 eam. Et tibi dabo claves Regni celo-
 rum: et quodcumque ligaveris super
 terram, erit ligatum et in coelis, et
 quodcumque solveris super terram,
 erit solutum et in coelis. Hæc au-
 tem dona non hominis sunt, sed
 Dei vivi, & veri. Una enim di-
 vinitas est, & substantia in tribus
 hypostasis glorificata. Ideo etiam nos
 credentes, confitentes clamamus: U-
 nus Pater Sanctus, unus Filius
 Sanctus, Unus Spiritus Sanctus.
 Amen. De tribulationibus autem,
 quæ fidelibus accidunt, ne obstupea-
 mus: prædixit enim in Evangeliiis
 Dominus gloriæ: Tradent vos, in-
 quit, in tribulationem, et occident
 vos, et eritis odio omnibus gentibus
 propter nomen meum. Et tunc scan-
 dalizabuntur multi, et invicem tra-
 dent, et odio habebunt invicem. Et
 multi pseudo-prophetae surgent, et sedu-
 cent multos: et quoniam abundavit ini-
 quitas, refrigescet charitas multorum.
 Confidentiores vero reddens eos, qui
 confidunt in ipso, dixit rursus: No-
 lite timere eos, qui occidunt corpus,
 animam autem non possunt occidere; sed
 potius timete eum, qui potest et ani-
 mam, et corpus perdere in gehennam.
 Et iterum dixit: Vos tribulationem
 habebitis in mundo: Mundus autem
 gaudebit, vos autem contristabimini, sed
 tristitia vestra vertetur in gaudium. Mu-
 lier quum parit, tristitiam habet, quia
 venit hora ejus; quum autem peperit puerum,
 jam non meminit pressuræ propter gaudium,
 quia natus est homo in mundum. Et vos
 igitur nunc quidem tristitiam habetis, iterum
 autem videbo vos, et gaudebit cor vestrum,
 et gaudium vestrum nemo tallet a vobis.
 Unde Apostolus ait: Si enim simul
 mortui

Matth. 24.9

Matth. 10. 28.

Joan. 14.20

Rom. 6. 8.

mortui sumus, simul etiam vivemus. Si abnegabimus, etiam ille negabit nos. Si increduli sumus, ille fidelis manet. Negare enim se ipsum non potest. Existimo enim, quod non sunt condigna passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quae revelabitur in nobis. Et rursus: omnes qui volunt

2.Tim.3.13

pie vivere in Christo Iesu, persecutionem patientur. Mali autem homines, & seductores proficient in pejus errantes, & in errorem mittentes. Ne decipiaris ergo homo contradicens veritati. Horrendum enim est incidere in manus Dei viventis. Audi Salvatorem nostrum dicentem. Quid prodest homini, si universum mundum lucretur,

Heb.10.31.

Matth. 16.

26.

anima vero sua detrimentum patiat? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui cum omnibus Angelis suis, & tunc reddet unicuique secundum opera ejus. Ideo &

2.Thess.1.3

Apostolus ait: Gratias agere debemus semper Deo pro vobis, fratres, ita ut dignum est, quoniam supercrescit fides vestra, & abundat charitas uniuscujusque vestrum in invicem: ita ut & nos ipsi in vobis gloriemur in Ecclesiis Dei pro patientia vestra, & fide, & in omnibus persecutionibus vestris, & tribulationibus, quas sustinetis in exemplum justii judicii Dei, pro quo & patimini. Si tamen justum est apud Deum retribuere tribulationem iis, qui vos tribulant, & vobis, qui tribulamini, requiem nobiscum in revelatione Domini Iesu cum Angelis virtutis ejus, in flamma ignis dantis vindictam iis, qui non noverunt Deum, & qui non obediunt Evangelio Domini nostri Iesu Christi, qui poenas dabunt in interitu aeternas a facie Domini, & a gloria virtutis ejus, quum venerit glorificari in Sanctis suis, & admirabilis fieri in omnibus, qui crediderunt. Vides, quod qui voluntarie Crucem pertulit, ipse est gloriae Dominus, atque omnium opifex. Vides, quod qui crucem passus est libere, is est qui missurus est Angelos suos cum tuba magna ad colligendos electos suos a quatuor ventis a summis coelorum usque ad terminos eorum. Vides, quod qui crucem ultro subiit, ipse est, qui venturus est cum gloria ingenti, & potestate in nubibus coeli ad judicandos omnes in justitia. Nemo igitur te decipiat, ut recedas a recta

A πεθαίνωμεν καὶ συζήσωμεν· εἰ ἀρνησώμεθα, καὶ κἄνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· εἰ ἀπιστήμεν, ὁ κἄνος πῶς ὀφείλει μείνει· ἀρνήσασθαι γὰρ ἑαυτὸν ἔστι δύναται· λογίζομαι γὰρ ὅτι ἔκ αἰῶνα τὰ παθήματα τῶν νῦν καιρῶν ὡς ἔμελλαν δοῦναι ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς· καὶ πάλιν· πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται· πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες ποροκόψουσιν ἐπὶ

B τὸ χαῖρον πλανῶντες καὶ πλανώμενοι· μὴ ἀπατάῃ οὖν ἄνθρωπε ἀντιλέγων τῇ ἀληθείᾳ· φοβερὸν γὰρ τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεῶν ζῶντος, ἃκουε τῆ σωτῆρος ἡμῶν λέγοντος· τί ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος· ὅταν τὸ κόσμον ὅλον κερδήσῃ· καὶ δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ· ἢ τί δώσῃ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῇ ψυχῇ αὐτοῦ; μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ πάντων τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ· διὸ καὶ ὁ ἀπόστολος λέγει· εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε ὡς ὑμῶν ἀδελφοί· καθὼς ἄξιόν ἐστιν· ὅτι ὑπεράνω πάντων τῶν ἰσχυρῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη τοῦ εἰς ἡμᾶς πάντων ὑμῶν εἰς ἀλήθειαν ὥς τε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ

C πίστεως· ἐν πάσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ θλίψεσιν· ὡς ἀνέχεσθε ἐν δόξῃ τῇ δικαιοκρίσιος τοῦ θεοῦ· ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε εἰς δίκαιον ὡς ὁ θεὸς ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβεσιν ὑμᾶς θλίψιν καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἀνέσιν μετ' ἡμῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' ὕψους μετὰ ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ· ἐν πυρὶ φλογὸς διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι θεοῦ, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἱ τινες δίκην τίσουσιν ὀλέθριον αἰῶνον ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου· καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· ὅταν ἔλθῃ ἐν δόξῃ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ· καὶ θαυμασθῇ ἐν πάσι τοῖς πιστεύουσιν· ὁρᾷς ὅτι ὁ τὸν σαρρὸν ἐκκρίνας ὑπομείνας, αὐτὸς ἐστὶν ὁ τὸν δόξης κύριος καὶ τῶν ἀπάντων δημιουργός; ὁρᾷς ὅτι ὁ τὸν σαρρὸν ὑπομείνας ἐκκρίνας αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων ἐξαποστείλαι τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος μεγάλης τῶν ἐπισυνάξαι τοὺς ἐκλεκτούς αὐτοῦ· ὅτι τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἀκρῶν ὕψους ἕως τῶν ἀκρῶν αὐτῶν; ὁρᾷς ὅτι ὁ τὸν σαρρὸν ἐκκρίνας ὑπομείνας αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων ἔλθῃ μετὰ δόξης πολλῆς, καὶ δυνάμεως ἐπὶ τῶν νεφελῶν ὡς ὕψους κρίνει τὸν σύμπαντον ἐν δικαιοσύνῃ; μὴ δεῖς σὲ ἐν

D

E

F

οὖν ἐξαπατάτω ἀποστῆναι ἅμῃ ὁρῶντες ὁμολογίας τῆς ἀγίας, ἀχράντης καὶ ὁμοουσίου τριάδος· μηδὲ ἀνάσχει παρὰ φθαρτῆναι σε τὴν εὐσεβῆ λογισμόν ὑπὸ ἀνθρώπων κατεφθαρμένων τὸν νοῦν, καὶ ἀδοκίμων πρὸς τὴν πίσιν· καὶ τῇ πολλῇ φειδωλῶν· καὶ πρὸς δόξαν ἀνθρώπινην ἐπτοημένων· πεπληρωτά γὰρ ἐπὶ αὐτοὺς ἡ τῆς φθορῆς φωνὴ ἢ λέγουσα· ἐκ ἐγνώσεως φρονήσας· ὅτι ἀπημαυρώθησαν τῇ βλέπειν τοῖς ὁφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ ἔτι νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐτῶν· καὶ ἐκ ἐλογίσαντο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ ἔτι ἀποστόλῃς ῥητὴν τὸ λέγον· Ἐπεφάνη ἡ χάρις καὶ θεῶς ἡ σωτήριος παῖσιν ἀνθρώποις παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι καὶ ἀσεβῆσαι καὶ πᾶς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφροσύνης, καὶ δικαίως, καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι· προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν· ἵνα λυτρώσεται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθαρῶς ἑαυτῶν λαὸν περιποιῇ, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων· ὥστε οὐκ ἑαυτῶν, καὶ φύλαξον τὴν ψυχὴν σε σφοδρὰ· μήποτε γένῃται ῥῆμα κρυπτόν ἐν τῇ καρδίᾳ σε ἢ αἰόνημα· ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργῆς· καὶ τομώτερος ὑπὲρ πάσης μάχης δίστομον· καὶ διεικνύοντος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς καὶ πνεύματος ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδιάς· καὶ ἐκ ἐστὶ κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ· πάντα δὲ γυμνά, καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὁφθαλμοῖς ἑαυτοῦ· πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος· Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· γυμνὸς ὁ ἄδης ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ἐκ ἐστὶ περιβόλας τῇ ἀπωλείᾳ· δυνατὸς δὲ ἐστὶν ὁ Θεὸς ὅς ἐκ ἐάσεται τέλει καταποθῆναι ὑπὸ τοῦ σαλῆς τῆς ἀπιστίας· ἀλλ' ἐφελκυσθηταί σε πρὸς ἑαυτὸν, βεβαῶν ἐν τῷ αἰνῶνι αἰνότητι· ὅπως ἐν παρρησίᾳ εἴπῃς ἀνεπαυχώτως ἅμα τῷ ἀποστόλῳ· τὸ ἐγὼ καλὸν ἠγώνισμα· τὸ δρόμον τέλεκα· τὴν πίσιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ Θεὸς δικαιοσύνης γέφυρος ὃν ἀποδώσει μοι κύριος ὁ δίκαιος κριτὴς ἐν ἡμέρᾳ· καὶ μόνοι δὲ ἐμοὶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἡγαπητοῖς τῇ ἐπιφάνειαν αὐτοῦ· αὐτὸς γὰρ εἶρηκε· μακάριός ἐστιν, ὅς ἐάν μὴ σκανδαλισθεῖς ἐν ἐμοὶ· πάντα δὲ ἔχετε πρὸς ἐμὲ ὡς ἐν τάξει κοινωνίας· εἰ γὰρ καὶ ἀμαρτωλὸς τυγχάνω, ἐλέει Θεοῦ καὶ ἐκ εἰς ποσούτων ἡλасса μανίαν, ὥστε καὶ ἀκύνους δυσφημέμενον τὸ κύριον τῆς δόξης, μὴ ἐπιδιαμαρτύρασθαι κατὰ δύναμιν.

A a recta confessione sanctæ, immaculatæ, & consubstantialis Trinitatis, nec patiaris corrumpi tuum pium ratiocinium ab hominibus depravatis mente, & reprobis circa fidem, & anticipatæ opinionioni mancipatis, & humanæ gloriæ stupore percussis. Adimpleta est enim in ipsis Prophetæ vox dicens: Nesciunt sapere, quia obscurati sunt videre oculis suis, & intelligere corde suo. Et non cogitaverunt in corde suo illud Apostoli dictum, quod ait: Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem, & secularia desideria, sobrie, juste, & pie vivamus in hoc sæculo, expectantes beatam spem, & adventum gloriæ magni Dei, & Salvatoris nostri Iesu Christi, qui dedit semetipsum pro nobis, ut nos redimeret ab omni iniquitate, & mundaret sibi populum acceptabilem, sectatorem bonorum operum. Attende igitur tibi ipsi, & custodi animam tuam, ne quando fiat verbum absconditum in corde tuo, aut iniquitas: Vivus est enim sermo Dei, *Hebr. 4. 12.* & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, & pertingens usque ad divisionem animæ, ac spiritus, compagum cogitationum, & intentionum cordis. Et non est ulla creatura invisibilis in conspectu ejus, omnia autem nuda, & aperta sunt oculis ejus, ad quem nobis sermo. Et in alio dicit. Nudus est infernus coram illo, & nullum est operimentum perditioni. Potens est autem Deus, non permittere omnino absorberi a procella infidelitatis, sed pertrahere te ad se ipsum, confirmans in fide veritatis. Ut confidenter dicas sine rubore simul cum Apostolo: Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die justus Iudex: non solum autem mihi, sed & iis qui diligunt adventum ejus. Ipse enim dixit: *beatus est, qui non fuerit scandalizatus in me.* Hæc autem habete a me loco admonitionis: etsi enim peccator sum, per misericordiam Dei minime ad tantam perveni stultitiam, ut audiens blasphemias appetitum Dominum gloriæ, pro viribus non reclamem.

2. Tim. 2. 11.

Hebr. 4. 12.

Job. 26. 6.

2. Tim. 4. 7.

Matt. 11. 6.

DE IIS, QUI FILII DEI
NATURAM SCRUTANTUR.ΠΕΡΙ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΝΤΑΣ
ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΤΗΝ ΦΥΣΙΝ.

Excod. ms.
Barberin. 31
pag. 298.

REx cœlestis, immortalis Dominus, Filius unigenitus, dilectus Patris, qui per solam gratiam suam, atque potentiam e terra hominem finxit, pietatis suæ miserationibus victus, propter ipsum hominem, quem immaculatæ ipsius manus formaverant, descendit de cœlis, ut salvaret & curaret omnes male habentes. Cunctos quippe languoribus infecerat callidi inimi- ci versutia: unde & putredo subsequuta est gravis atque incurabilis, adeo ut nec Prophetæ nec Sacerdotes exitiale ipsum vulnus sanare valuerint. Quamobrem Sanctus unigenitus Filius quum cerneret totum humanum genus in malis jacere infirmum, voluntate Patris e cœlo descendit: Et incarnatus in Sanctæ Virginis utero, atque ex ea genitus, voluntarie processit, ut gratia & miserationibus suis omnes variis infirmitatibus detentos curaret, cunctosque morbos verbo sanaret. Et quum jam omnes a foetida vulnerum suorum ta- be liberasset; ipsi contra ægroti post ac- ceptum curationis beneficium, dum me- dico gratias pro cura ac sanitate referre deberent, eousque processerunt, ut in- comprehensibilem medici naturam curiose rimari niterentur. O expavescendum mi- raculum! o demens stultorum mortalium elatio! Quis talia unquam vidit curata alicujus vulnera, quæ plurimis annis fue- rant putrida? ipse autem sanatus, per summam vecordiam, medici substantiam curiose perscrutaris, o infelix? An quia propter te assumpsit formam tuam me- dicus, ut sanitatem tibi restitueret, idcirco naturam ipsius medici rimari co- naris? Audi quæ ego immanitati, & impudentiæ tuæ dicturus sum. Si scru- tari velis essentiam medici, nullus cu- riositati tuæ aditus, nullus exitus pate- bit. Nam quicumque ejusce investigatio- nis iter ingredi tentaverit, e vestigio via ei omnis occludetur: & ante se ni- hil, nisi loca deserta & invia conspi- ciet, nullamque prorsus mansionem aut requiem habentia. Quando igitur in lo- co deserto ac invio mansionem & re- quiem non inveneris, quid ages mi- ser? aut quo stulte perges, ubi nulla est mansio, nullusque finis? Pelagus im- mensum atque infinitum est curiosa Filii

unige-

BΑσιλεύς ὑράνιος, δεσπότης ἀθάνατος, υἱὸς μονογενῆς, ἀγαπητὸς τοῦ πατρὸς. ὁ πλάσας ἐν χάριτι ἐνὶ δια- ἐξυσίᾳ ἀνθρώ- πων ἀπὸ τῆ γῆς, νικηθεὶς τοῖς οἰκτιρμοῖς τῆ αὐ- τοῦ. εὐσπλαγχνίας, δι' αὐτὸν τὸν ἀνθρώπον, ὃν ἐπλασαίαι χεῖρες αὐτοῦ αἱ ἀχραντι, κα- τήλθεν ἐξ ὑρανεῶς σωσάμεν καὶ ἰάσασθαι πάντας κα- κῶς ἔχοντας. ἐπειδὴ πάντες ἅμα ἠρρώθησαν ἐν κακοῖς πονηρῶν ἐργων. καὶ γέγονε σηπε- δὼν δυσχερὲς, ἀνίατος. ἐκ ἰχυσαντων τελευτῶν ποροφῆται καὶ ἱερεῖς ἰάσασθαι τὸ τραῦμα. χά- ριν τῆς ἀγίας μονογενῆς υἱὸς ἰδὼν ἀπάσαι φύ- σιν ἐρρώσθαι ἐν κακοῖς, τῇ βεβλήσει τοῦ πα- τρός κατελθὼν ἐξ ὑρανεῶς, ἐσαρκώθη ἐν μήτρᾳ τῆς ἀγίας πρῶτον, καὶ γεννηθεὶς ἐξ αὐτῆς τοῦ εὐδοκίᾳ ποροῦντος τὴν ἰάσασθαι πάντας κα- τακεμένους ποικίλαις ἀσθενείαις χάριτι καὶ οἰκτιρ- μοῖς, καὶ λόγῳ ἰάσασθαι πάντα τὰ νοσήματα. ἀπὸ τῆς ἀπάσαι ἀπὸ τῆς δυσωδίας τῆς ἰδίων τραυματιῶν. αὐτοὶ δὲ οἱ ἄρρωστοι μετὰ τὸ ἰα- θῆναι. ἀντὶ τοῦ ἀποδύναμι χάριτας τῷ ἰα- τρῷ ἀντὶ τῆς ἰάσεως, ποροῦντος ἐξερευνῆσαι ἰατρῶν τῶν ὑσίων, ὅσοι ἀκατάληπτοι. ὡς φοβερῶς θαύ- ματος, ὑπερβολῇ ἀνοήτως τῆς βροτῆς ἀσυνετῆς. τίς γὰρ ἤκουσε τῶν, ἢ τίς ἐθεάσατο τραύ- ματα σεσημμένα ἀπὸ χρόνων ἰκανῶν ἰαθέντων. αὐτὸς δὲ ὁ ἰαθεὶς διὰ τῆς σῆς οἰκότητος, ἰα- τρῶν τῶν ὑσίων ἐρευνῆς ὡς ἀθλίᾳ; ἐπειδὴ διὰ σὲ λαβὼν μορφὴν σὺ ὁ ἰατρός, ἵνα σὲ ἰάσῃται, χάριν τῆς ἐρευνῆς τῆς φύσιν τοῦ ἰατρῶν; ἀκουσόν, καὶ γὰρ λέγω πρὸς τὴν σὴν οἰκότητα, καὶ τὴν σὴν ποροπέτεια, ἀνὴρ βεβλήν ἐξερευνῆσαι ἰατρῶν τῶν ὑσίων, ὅτε οὐδὲν εὐρίσκει, ὅτε μὴν διέξοδοι τῇ σῇ ἐξε- ρευνήσει. Πᾶς γὰρ ὁ βεβλόμενος βαδίζει ἐν τῇ οὐδῇ τῆς ἐρευνήσεως, ὡς ἀχρημῶς ἢ οὐδὲς ἀπα- τος εὐρίσκειται, ἐμπροσθεν ποδῶν αὐτοῦ ἀβάτος καὶ ἔρημος, μὴ ἔχουσαν παντελῶς μονὴν καὶ ἀνάπαυσιν. ἐκ ἔχου ἐν ἀβάτῳ μονὴν, καὶ ἀνά- παυσιν, τί ποιεῖς ὡς ἀθλίᾳ; ποῦ φθάσεις ἀσύ- νετε, ἐν ἀβάτῳ φοβεῖ, καὶ μὴ ἔχουσαν παντε- λῶς μονὴν, μηδὲ τέλος; πῶς πορεύῃ εὐτελεῖ; πῶς ἀμύθητ' ἐστὶν ἐξερεύνησις υἱὸς μονογε- νῆς.

νῆς· αὐτὸς δὲ ὡς τροπέτης τυγχάνεις βόλος μικρὸς ἀπὸ τοῦ χοῦς ἢ γῆς· εἰ βέλῃ κατελθῇ ἐπὶ τὸ πέλαιος τοῦτο ἢ ἐξερευνήσεως, πῶς φαίῃς ὡς ἄθλιε· τίς ἴδε τοῦτο ποτὲ, ὅτι χῶμα τὸ χαῖνι κατέβη εἰς πέλαιος ἐρευνᾷ τῶν τὸ βάθος ἢ θαλάσσης ἢ μεγάλης· ἢ τις πάλιν ἤκουσεν ἀσυνδέτως προσελθόντος ἐρευνᾷ δύναμιν τοῦ ἀνέμου, ὅστις ἀπὸ τοῦ οἰκτρᾶς φωτὸς τοῦ ἀνέμου σκορπιζέται πανταχῶς, μὴ ἔχων ὑπόστασιν, μὴ δὲ πάλιν δύναμιν ἀντιστήναι μίαν ῥοπὴν ἐναντίον τοῦ ἀνέμου· φύσις πάλιν καλὰ μὲν προσῆλθει ἐξερευνᾷ τὴν δύναμιν τοῦ πυρός· καὶ γὰρ τοῦ καϊόμενοι ἐστὶν ἐξερεύνησις θεῶ· Διατί ὡς ἄθλιε σεαυτὴ καταφλέγεις ἐν φλογὶ τῇ φοβερᾷ; εἰπέ μοι ὡς τροπέτη, ἐν τῇ σῇ διανοίᾳ πῶς αὐτὴ διέγραψας τὴν δημιουργοῦ ἀπάσης ἢ κτίσεως καὶ τὴν ἀπέραντον ἐνδοξὸν καὶ φοβερὸν· εἴ ἀπὸ τοῦ βλέμματος τήκεται πᾶσα κτίσις ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός· πᾶσα κτίσις ὁρατὴ ὁμοίως, καὶ ἀόρατος ἀπὸ βλέμματος αὐτοῦ ὡς κηρὸς τήκεται ἐν σιγῇ τοῦ βλέμματος· αὐτὸς δὲ ὡς τροπέτη, ἢ μέγα καὶ φοβερὸν, ἐνδοξὸν ἀνείκαστον ἐν τῇ σῇ ὁμώτητι καὶ τῇ σῇ προπετείᾳ κατειληφέναι νομίζεις; ἐμεθύσης ὡς ἄθλιε, μὴ γινώσκων σεαυτὴ, ἔτε πάλιν ἢ σὴν φύσιν καὶ ἢ σὴν εὐτέλειαν· αὐτὸς δὲ ὡς εὐτελῇ, πῶς ἐκτίσθης, ἐκ οὐδὲς, ὃ εἰσεῖ μὴ γινώσκων, πῶς δεσπότῃ ἐρευνᾷς τὸ φοβερὸν καὶ ἐνδοξόν· πρόσσεχε ὡς ἄθλιε κλέινεις τοὺς μάγους τοὺς ἐλθόντας μήκωθεν προσκυνησά ἐν φόβῳ τοῦ τεχθέντι βασιλεῖ, ἔχ' εὐρον βασιλέα κείμενον ἐν πορφύρᾳ, ἔδ' ἐπάλιν διάδημα λάμπων ἐπὶ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐδεῖσαντο ἐπὶ φάτνης εὐτελὲς βρέφος κατακείμενον, καὶ εὐδὺς ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς ἐαυτῶν προσήνεγκαν τὰ δῶρα μετὰ χαρᾶς καρδίας· ὅρα ἢ ὑπερβολὴν τὴν κρίσεως τῆς μέγας· ἐπὶ φάτνῃ εὐτελεῖ εὐρον τὸ βασιλέα ὑραίον, ἄγιον, τὸ τεχθέντα ἐν σαρκὶ ὑπὲρ σωτηρίας τῆς αἰκμένης· ἐπὶ φάτνῃ εὐροσα, καὶ ἐκ ἐξερεύνησαι· τί γὰρ οἰκτροτέρου φάτνης ἐλαχίστης; εἰς ποιανύτην εὐτέλειαν εὐρον αὐτὸ οἱ μάγοι, καὶ εἰ δὲ ἐρευνήσῃ φύσιν τοῦ τεχθέντος· αὐτὸς δὲ ὡς ἄθλιε, ἐξ δεξιῶν τοῦ πατρὸς θεωρεῖς τὸ μονογενῆ μετὰ δόξης μεγάλης καθεήμενον σὺν πατρὶ καὶ σὺν αὐτῷ ὑμνούμενον, καὶ πᾶσι ἐργάζει αὐτὸ; εἰ φοβῇ σὺ ἄθλιε; εἰ τρέμεις ἀσύνετες; εἰ αὐτὸ μὴ γινώσκων, τὸ πλάσσειν ἐξερευνᾷς; τίς ἄρα μὴ φοβηθῇ· ὅτι θεὸς κύριος μονογενὴς

Tom. III.

A niti perscrutatio. Tu vero quum sis gleba pusilla ex pulvere terræ compacta, si in tam vastum hujus investigationis pelagus teipsum conjeceris, quo tandem evades, miser? Quis unquam quid tale conspexit, quod modicus ac fragilis pulvis in immensum pelagus descenderit, ad perscrutandam omnem maris profunditatem? aut quis unquam audivit, quod virtutem venti rimandam is aggreditur, qui leni ventorum flatu ubique dispergitur, substantiam atque virtutem non habens vel tenuissimo ventorum flatui resistendi? Stipulæ rursus natura vim ignis explorare tentat: est enim ignis comburens, divinæ naturæ pervestigatio. Cur ergo teipsum, infelix, horrendis flammis comburendum tradis? Dic mihi, o impudens ac temerarie, quomodo in mente tua ipsum effingere ausus sis creaturæ totius conditorem, atque auctorem infinitum, gloriosum, ac formidabilem: a cujus aspectu, omnis creatura, ut cera a facie ignis, liquefcit? creatura, inquam, omnis visibilis & invisibilis, ejus ab aspectu in momento & ictu oculi liquefcit ac deficit. Tu autem, vesane ac improbe, magnum, terribilem & inæstimabilem, tua impudentia atque temeritate comprehendisse te arbitraris? Ebrius mihi videris, miser, qui teipsum, & humilem ac vilem naturam tuam ignoras: & quo quidem pacto ipse, o vilissime, creatus sis, plane te latet. Qui ergo teipsum nescis, Dominum gloriosum, & terribilem, qua fronte atque audacia scrutari pertentas? Attende, o infelix, Magos illos, qui de longinquis partibus ad adorandum nuper genitum Regem advenerunt: quomodo non illi Regem in purpura jacentem invenerint, neque diademate pellucido caput ejus insignitum; sed infantem in vili præsepio positum repere-
E runt: & continuo apertis thesauris suis cum gaudio cordis obtulerunt ei munera. Cerne excellentissimam Magorum fidem. Offendunt in vili præsepio Regem coelestem, sanctum, nuper pro totius mundi salute natum: reperiunt, inquam, in præsepio: nec tamen ulterius inquirunt. Et quid angusto præsepio vilius? Inter tot porro vilia atque abjecta invenerunt eum Magi, nec tamen geniti naturam scrutabantur. At tu miser, quum ad dexteram Patris scias unigenitum cum gloria magna confidere Patri, & cum ipso laudari, adhuc illum temere rimari audes? non vereris, miser? non, stulte, perhorrescis? Qui teipsum ignoras, creatorem perscrutaris? Quis non exhorrescat? Deus

G g g 2

Dominus

Dominus unigenitus Patris in cœlis ad dexteram sedet Patris. Angeli, Archangeli, Cherubim & Seraphim cum metu ac tremore ei adstant, pressis deorsum cum horrore obtutibus: pulvis autem ac cinis in terra sedens, opificem scrutari præsumit? Cherubim prope solium considentia, suam sub alis contegunt faciem, neque tantam illam Domini maiestatem intueri sustinent: homo vero luteus, qui seipsum, & mortis suæ tempus nescit, Dominum cunctorum creatorem rimatur? Audi miser, qui Dominum tuum scrutaris, & admiranda quædam de ipsius deitate, deque unigenito dilecto Patris, te enunciaturum polliceris. Qui gloriosam & incomprehensibilem deitatem in sua maiestate contemplari te affirmas; pauca prius de creaturæ ratione explica, & secundum tuam sapientiam atque intelligentiam, ministrorum expone ordines qui coram Deo adstant. Exhibe nobis & exprime, ac in lucem profer naturam Angelorum, figuram Cherubim, Seraphim imaginem propriam, Gabrielis faciem, ignem Michaelis vere flagrantem. Ministri autem Deitatis & Spiritus quum sint omnes, ignem quo pacto conspiciunt? Lux quippe in circuitu est. Quo item ordine, ac modo spiritum ducit administratorius Spiritus? Flagrantis ignis ubi sunt oculi? ubi nares ad requiem Spiritus? Quænam illorum sunt stature? Erectæ ne, in justæ atque honestæ altitudinis, ac proceritatis speciem; an globosæ, atque rotundæ? Tractabiles ne sunt, an intractabiles? Hæc omnia recense, homo temerarie, atque insane; ista expone, quæ nobis sunt ignota; quæ nam scilicet igneorum spirituum sint alæ, & qui flammantium pedes. Dic, ut illi igneos suos operiant axes, sub igneis alis: & quo pacto inter igneas alas, suam velent faciem, non sustinentes intendere aciem in ignem illum immortalem gloriæ Domini. Si ista te superant, homo ignare, atque ingrate, neque inæstimabilis Domini creaturas eloqui vales: ipsum Creatorem qua temeritate circumscribere conaris? Dices autem miser, rerum magnitudine superatus: Invisibilis est natura conditionis Angelicæ: apud superos comorantur Deitatis ministri. Sed dic saltem, vel ipsa visibilia. Ignis fane nobis in usum datus est, atque in ministerium:

A **Π**ογενὴς ὁ πατὴρ, καθήκον ἐν ὑψηλοῖς ἐκ δεξιῶν ὁ πατὴρ. ἄγγελοι Ἀρχάγγελοι, χερυβὶμ, καὶ σεραφὶμ μετὰ φόβου καὶ τρόμου πρὸς ἑκείνου αὐτῷ, τὸ βλέμμα κάτω αἰετῶντες μετὰ φρίκης. τέφρα δὲ σὺν κοινορτῷ καθήμενη ἐπὶ τῇ γῆς ἐρευνᾷ δημιουργόν; χερυβὶμ ἐν τῷ θρόνῳ ὑπὸ πτέρυξιν αὐτῷ κρύπτει αὐτῷ τὸ βλέμμα μὴ φέρων κατανοεῖν εἰς τὴν δόξαν ὁκείνην ὃ φοβερὸν δεσπότη. ἀνδρωπεὸς δὲ χοῖκός μὴ γινώσκων ἑαυτὸν, μὴ δὲ πάλιν ἡ ὥραν ὃ ἰδίῳ θανάτῳ, τὴν δεσποτικὴν ἐρευνᾷ τὴν ποιητὴν τῶν πάντων; ἄκυστοι ὡς ἄθλιε, οἱ ἐρευνῶν δεσπότην αὐτῷ. ἐπαγγέλλεται θαυμαστά διηγήσασθαι περὶ τῆς θεότητος, καὶ περὶ μονογενὸς ἀγαπῶντος πατρός. θεάσει θεότητά φησι ἀκατάληπτον δεδοξασμένην ἐν τῇ μεγαλοσύνῃ αὐτῷ. εἰπάτω ὅτι πρότερον πᾶσι περὶ τῆς κτίσεως, καὶ φράσει ἐν σοφίᾳ καὶ ἰδίᾳ συνέσει περὶ τῆς λειτουργίᾳ τῇ λειτουργήτων ἐμπροσθεν τῆς θεότητος. εἰπάτω καὶ δεξιάτω πᾶσιν ἡμῖν, ὡς τὸ φῶς τῇ φύσει τῶν ἀγγέλων. χαρακτηρα χερυβὶμ, τῇ ἰδίᾳ σεραφὶμ εἰκόνα, ὃ Γαβριὴλ πρόσωποι, ὃ Μιχαὴλ πῦρ ὄντως φλεγόμενοι, λειτουργοὶ θεότητος, καὶ πνεῦμα ὄντες πάντες. ἐν τίνι ὅρα τὸ πῦρ; κυκλόθεν γὰρ φῶς ἔστι; ἐν τίνι ἀναπνεῖ πάλιν τὸ πνεῦμα λειτουργίας; πῶς εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοὶ ὃ φλεγόμενος πυρὸς, πῶς δὲ εἰσὶν αἱ ρῖναι εἰς αἰάτωσιν πνεύματος; καὶ τέτων ἡλικία, αἱ εἰσὶν εὐμεγέθης; ἡ πάλιν κονδοειδής; ἀψηλάφητα εἰσὶν, ἡ ἄρα ψηλαφητοὶ. πάντα πάντα εἰπάτω ὁ προπετής καὶ ποιήργος, καὶ πάντα φράσει αἱ ἡμεῖς ὅτι οἶδαμεν. ποταπὰ δὲ εἰσὶν ἄρα πτέρυγες, αἱ τῶν πυρινῶν, οἱ πόδες τῶν φλογίνων; εἰπέ πῶς κάμπησι πυρίναις αὐτῷ ἄξονας ὑπὸ πτέρυγας πυρὸς; καὶ πῶς πάλιν κρύβειν τὸ πρόσωπον ὃ πυρὸς ἐν πτέρυξιν, μὴ φέροντες προσέχειν εἰς τὸ ἀθάνατον πῦρ τῆς δόξης ὃ δεσπότης; ἀνὴρ ἡττηθὴ εἰς πάντα ὁ προπετής ἀνοκτής, μὴ δυνάμενος φράσει τὰ δημιουργήματα ὃ ἀνεκὰς δεσπότης, τὴν δημιουργὸν αὐτῷ πῶς ποιερνάζεται; ἡττᾶται γὰρ ἐν πύτοις καὶ λέγει ὁ ἄθλιος. ἀόρατος τυγχάνει ἡ τῆς ἀγγέλων φύσις. καὶ ἄνω ἀνλίζονται ἐν ὑψέ τῶν ἑρανῶν λειτουργοὶ θεότητος φύσει ἀόρατα. εἰπάτω πᾶσι ὅρατα. τὸ φαῖνον ἡμῖν καὶ δοθέν πᾶσιν ἡμῖν εἰς ἡμῶν λειτουργίαν, τὸ λαβὼν προπετής εἰς τὸ εἶμα αὐτῷ, μασησάτω ἀφόβως ἀνδρακα καιόμενοι. ὅπως πληροφορήσῃ ἅπαντας ἀκροατὰς,

κροατῆς, ὁμοίως καὶ Θεατῆς· ὅτι δύναται φράσαι ἢ φῶσιν τῷ δεσπότῃ, φοβερῶς δημιουργῶν, αὐτὸν τῷ ἑδύναται περὶ τῆς πολυλογίας, ἀπελθάτω κλαυσάτω, θρηνησάτω ἑαυτὸν· καὶ λέγει γὰρ πῶς οἱ δημιουργῶν τῷ δυναμένῃ σωσάτω πάντα τὰς δέλοντας σωθῆναι ἐν αὐτῇ ἀνέλαβε τὸ ὄπλον τῷ ἰδίῳ θανάτῳ, ἀκονίσας τὸ ξίφος, ἐπηξεν αὐτῷ, δέλων εἰς τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν, καὶ καὶ λέγει πάλιν ἢ δόξαν τῷ πατρὶος ἐξέρχοντος γέγονεν καὶ τῷ δημιουργῶν· ὡς ἄθλιος καὶ παλάμπωρος, καὶ αἰαδέσας πάλιν, ὅς τις θέλει ἐρευνᾶν ἰδιοὶ δημιουργὸν· μυριάς μυριάδων καὶ χιλιάς χιλιάδων ἀγγέλων, ἀρχαγγέλων, δόξασι ἐν φόβῳ, προσκυνοῦσι καὶ ἐν τρόμῳ· ἀνδρῶποι δὲ χοῖχοι, μεσοὶ ἀμαρτιῶν, διαλέγονται ἀφόβως πρὸς τὴν θεότητα; ἔφρισε αὐτὸν τὸ σῶμα, ἔτρεμε καρδία, ἀλλὰ μάλλοι καὶ θάρρῳ καὶ λόγῳ πάρεργον τὸ χριστὸν υἱὸν τῷ θεῷ, παθόντα ὡς ὑπὲρ τῆς ἀναξίως ἐμὲ ἀμαρτωλῶν, λάμπει γὰρ ὡς φῶς αἰὲν ἡ γεννησις τῷ σωτῆρος· ἵνα τίς ἀφ' ἑαυτοῦ ἄλλα ἀντ' ἄλλων τυπώσας; εἰπέ μοι ὡς περὶ τῆς τῷ ὁφθαλμοῦ σου λέγω· εἰάν θελήσῃς ὁ τυφλός, ὁ μηδέποτε ἰδὼν ἡλιακὰς ἀκτῖνας, διαλεχθῆναι μετὰ τινος ἔχοντος πρὸς ὀφθαλμοὺς πρὸς τῷ ἡλίῳ πύτῃ, καὶ τὴν ἀκτῖνῃ αὐτοῦ· καὶ εἴπη φιλονεικῶν ὁ τυφλὸς ὡς γεννητὴς, ὅτι αὐτὸς ὁ ἥλιος ὁ ἐν ὑψοῦ ἔστιν ὡς ἔστιν, ὡς τὴν ἀκτῖνῃ αὐτοῦ βαδίζον ἀνευ φωτός, καὶ τίς ἀκούων τῷ τυφλῷ πιστεύει ταῦτα ἄρα; ἀλλὰ μάλλοι ὁ τυφλὸς ἀκούων πρὸς φωτός, ὅτι εἰσὶν πάντες σὺν αὐτῷ αἱ ἀκτῖνες, αἱ δὲ πληροφορηθῆναι μετὰ πάσης πίστεως· ὅτι ἀληθῆς εἰσὶ τὰ λεγόμενα πρὸς τὸν Θεασαμένῳ ἡλιακὰς ἀκτῖνας; αὐτὸν δὲ μὴ πεισθῆναι ὁ τυφλὸς ἐν πύτῃ οἷς ἀκούει· ἐν μυρίοις λογισμοῖς τυπώσας καὶ ζωγραφῶν ἐν καρδίᾳ ἑαυτοῦ χαρακτῆρα ἡλίῳ, μὴ δυνάμενος τυπεῖν χαρακτῆρα ἀληθῆ· διότι ὅτεποτε ἐθεάσατο αὐτὸς σωματικαῖς ὀφθαλμοῖς λαμπάνοντα τὸν ἥλιον σὺν τοῖς ἀκτῖνεσιν αὐτοῦ· ὅτε πάλιν ἐπεισθῆναι πρὸς Θεασαμένῳ ἀκριβῶς τὸν ἥλιον, ὥτως καὶ ἡμεῖς πάντες, εἰάν μὴ θελήσωμεν πεισθῆναι τοῖς ἁγίοις περὶ τῆς καὶ ἀποστόλοις, λέγουσι πρὸς ὑμᾶς μονογενῆς ὁ πατὴρ, ὅτι ἐνηνθρώπησεν, καὶ ἐτέχθη ὡς πρὸς θεὸν ὡς πνεύματος ἁγίου, εὐρισκόμεθα ἡμεῖς καὶ ὁ τυφλὸς χείρονες· ὡς εἶπον γὰρ οἱ ἅγιοι περὶ τῆς καὶ ἀποστόλοις, ἐθεάσαντο αὐτὸν· οἱ μὲν πνεύματι ἁγίῳ· οἱ δὲ πάλιν ὥρασαν ὀφθαλμοῖς σωματικαῖς· ὁ μὲν γὰρ ὥρακεν

A nisterium: hunc igitur temere tibi ipsi in os injiciens, carbonem ignitum intrepidus comede, ut auditoribus omnibus, pariterque spectatoribus persuadeas, te ipsius quoque Domini opificis summi naturam probe eloqui posse. At si id nequiveris; faceffe hinc, temerarie garrule, & teipsum desle, ac luge: nam fide sancti conditoris deserta, quæ salvere omnes potest, qui salvari per eam desiderant, in propriam perniciem arma sumpsisti; exacuensque gladium, sponte illum in tuum ipsius cor infixisti: quin & derelicta Patris majestate ac gloria, curiosus summi æternique opificis scrutator effectus es. Infelix profecto, ac miser, & impudentissimus est, qui opificem, ac conditorem suum curiose rimari, atque scrutari præsumit. Millia millium, & centies millies millena millia Angelorum, & Archangelorum cum timore, atque horrore ipsum glorificant, tremulique adorant: & homines lutei, plenique peccatis, de Divinitate intrepide differunt: non illorum contremiscit corpus, non perhorrescit animus: sed loquaciter, ac temerarie de Christo Dei Filio, qui pro me indigno peccatore passus est, verba effutiunt: semper enim, ut lux clarissima, resplendet Salvatoris nativitas. D Cæterum dic mihi rursus, o infelix: Si voluerit cæcus quispiam, qui nunquam Solis radios adspexerit, cum aliquo clavis luminibus prædicto, de Sole isto, ejusque radiis loqui; contenderitque cæcus ille a nativitate, Solem ipsum in sublimi coeli regione extra suos radios, sine luce suum cursum peragere; quis fidem verbis cæci istius habere volet? Nonne potius decebat, ut cæcus de lumine audiens, crederet, certa que fide teneret, Soli semper suos adesse radios, quum hæc præsertim, uti jam diximus, ab iis, qui viderent, ita esse certa, & indubitata ratione probarentur? At, si cæcus ille cedere iis, quæ dicuntur, recuset, figuram Solis secum in corde infinitis cogitationibus effingit, atque describit, quum formam veram insignire nequeat, eo quod splendentem Solem cum radiis suis, oculis corporeis nunquam intueri potuerit; & neque his quidem, qui Solem inspexissent, fidem præstare velit. Sic quoque nos cuncti, nisi Sanctis credere voluerimus Prophetis, & Apostolis, de unigenito Patris Filio loquentibus, quod nimirum homo factus est, natusque ex Virgine de Spiritu Sancto, cæco etiam pejores erimus. Sancti quippe illi Prophetæ, & Apostoli conspexerunt eum; illi quidem in Spiritu Sancto:

Sancto: isti vero etiam visione corporea. Nam alius quidem in Spiritu Sancto, Filii ad homines adventum prævidit, atque præscivit; alius autem conceptum partumque Virginis expressit, ipsiusque aperte nomen præsignavit, quod est semper nobiscum Deus noster. Alius, quum matris adhuc inclusus esset utero, ipsum ad se venientem Dominum, agnovit, & intra materna viscera magno exultavit cum gaudio. Idemque ipse denuo immaculatum Dominum, corporea vidit inspectione, ac ipsum in Jordane flumine baptizavit. Illumque idem rursus intuitus, confidenter exclamavit, ac dixit: Ecce Agnus Dei, qui tollit peccatum mundi per gratiam. Apostoli quoque corporeis eum oculis conspexerunt, certissimeque nobis tradiderunt, quæ sibi vere explorata erant, quod revera nostrum corpus assumpsisset, multaque signa atque miracula edidisset, præsentibus ejus discipulis: quomodo item mortem in crucis patibulo subiisset, ac tertia die a mortuis surrexisset; & deinde ad Patrem suum ascendisset, confesumque ad dexteram ejus accepisset. Quæ omnia Sancti Evangelistæ nobis veraciter, fideliterque in scriptis reliquerunt, ita ut nisi his omnibus firmam fidem habere velimus, oculis profecto fidei inveniamur cæci; & tamen quilibet nostrum, prout lubuerit, juxta sapientiam suam ventilare conceptionem, nativitatemque Dominicam audet. Ecce paratam, ac tutam per divinas literas habemus viam; venite igitur, & fideliter incedamus per illam. Absque enim fide, scire nemo valet ea omnia, quæ de Domino nostro, & Redemptore mundi sunt conscripta. Quare & tu (si me audire velis) indubitanter credas, & ista curiose perscrutari caveas. Audisti carissime, quia Deus Pater unigenitum Filium ad salutem tuam in mundum misit: firma itaque ac indubitata fide credamus. Nam verax est Sanctus Deus. Audisti item, quod unigenitus ipse carnem assumpsit in sanctæ Virginis utero, natusque vere ex ea sit, de Spiritu Sancto. Certissimum igitur id tuo in corde habeas, nihilque penitus ex his quæ de illo quotidie Sancta loquuntur Evangelia, in dubitationem vertas: verum omnia fide plenissima suscipias, ipsa opera puris fidei oculis respiciens. Intuere quoque Dominum oculis cordis tui: eumque tota fide amplectens, quocumque ierit, sequere: & cum eo loca singula

A ρακεν πνεύματι αγίῳ, καὶ τὴν ἐπιδήμῃσιν ἔχοντες ἐν ἀνθρώποις. ὁ δὲ ἐδεάσατο σύλληψιν καὶ τοκετὸν ἐκ πατρὸς γενέσθαι, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐσηματε ἐμφανῶς, ὅτι ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστὶν μὲν ἡμῶν ἀεὶ. ἄλλος ἐδεάσατο ἐν πνεύματι αγίῳ, ὡς ἔστιν ἐν τῇ μήτρᾳ τῇ ἰδίᾳς τεκνύσης, καὶ αὐτὸς τὸν δεσπότην, ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐκ πολλῆς χαρῆς ἐσκήρτισεν ἐν μήτρᾳ. πάλιν ὁ αὐτὸς ἕως ἐδεάσατο αὐτὸν τὸν ἀχραντὸν κύριον, σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ αὐτὸς αὐτὸν βαπτίζει ἐν ἰορδάνῃ ποταμῷ. πάλιν αὐτὸς κέκραγεν λέγων ἐν παρρησίᾳ. ἰδοὺ ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἀφρων τῇ ἀμαρτίᾳ τοῦ κόσμου ἐν χάριτι. καὶ οἱ ἀπόστολοι δὲ ἐδεάσαντο αὐτὸν σωματικῶς ὀφθαλμοῖς ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, ἔχοντα ἐν ἀληθείᾳ τὸ ἡμέτερον σῶμα, καὶ ὅσα ἐποίησεν σημεῖα καὶ τέρατα ἐμπροσθεν τῶν μαθητῶν, καὶ τὸ πάθος τοῦ θανάτου, καὶ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, καὶ ἀνάληψιν αὐτοῦ πρὸς ἰδίον πατέρα, καὶ τὸ καθῆσθαι αὐτὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς. ταῦτα πάντα ἀληθῆ ἐν γραμμασὶν ἀγίοις εὐαγγελισαὶ σεμνοὶ ἐγκατέλειπαν ἡμῖν ἐν ἀσφαλείᾳ πολλῇ. εἰ δὲ μὴ θελήσωμεν πισθῆναι τέτοις πᾶσιν, εὐρισκόμεθα τυφλοὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πίστεως. καὶ εἰς ἑκάστου ἡμῶν τὴν ἰδίαν σοφίαν τυπόμενα ὡς βέλεται, σύλληψιν καὶ τοκετὸν. ἰδοὺ ἐκ κοιλῆς ὁδοῦ λαβὴν τῶν θείων γραφῶν, δευτε μετὰ πίστεως βαδίσωμεν ἐν αὐτῇ. ἀνευ γὰρ τῆς πίστεως, ὅθεν δύναται γνῶναι πάντα τὰ γεγραμμένα περὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν τοῦ σωτῆρος τοῦ κόσμου. ἀλλὰ εἰ μὴ θελήσῃς ἀκούσαι, πίστευε, μὴ ἐρευνῶν, ἀκούσας ἀγαπήνῃ, ὅτι ὁ θεὸς ὁ πατὴρ ἐπεμψεν τὸν μονογενῆ υἱὸν εἰς τὴν σὴν σωτηρίαν, πιστεύωμεν ἀδιεξήκτως, ὅτι ἀψευδὴς ἐστὶν ὁ θεὸς ὁ ἅγιος. πάλιν ἠκούσας ἔτι, ὅτι ὁ μονογενὴς ἐσαρκώθη ἐν μήτρᾳ τῇ ἰδίᾳς πατρὸς, καὶ ἐτέχθη ἐξ αὐτοῦ ἐκ πνεύματος αγίου, ἔχε πληροφορίαν εἰς τὴν καρδίαν σου ὅτι, καθάπερ καὶ ἀκούεις ἡμέραν καθ' ἡμέραν ἀγίων εὐαγγελίων, θεωρῶν εὐκρινῶς ἐν ὀφθαλμοῖς πίστεως αὐτὰ τὰ πεπραγμένα, καὶ ἰδεὶ τὸν κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς καρδίας μετὰ πάσης πίστεως κατὰ τὸν τόπον καὶ καιρὸν, πείρασεν αὐτὸν μετὰ πύθου καρδίας ἀπὸ τοῦ πειρασμοῦ, καὶ χάριτος καὶ ψυχῆς, θεωρῶν τὸν δεσπότην θεραπεύοντα χάριτι πάντα τὰ νοσήματα, ἀπελαύνοντα δαίμονας λόγῳ καὶ ἐξουσίᾳ. καὶ εἰσελθε σὺν αὐτῷ εἰς τοὺς γάμους τοῦ κανῶ, καὶ πίε ἐκ τοῦ οἴνου τῆς αὐτοῦ εὐλογίας. μάλλον δὲ θεωρήσον δεσπότην εὐπρέπειαν, μὴ ἐκκλίνης ὀφθαλμὸν ἀπὸ τῆς θεωρίας τοῦ αγίου προσώπου, τὸ αὐτὸ ἡδύτης, πρόλαβε

ἀπόλαβε αὐτὸ πάλιν εἰς τὸ ἔρημον τόπον, καὶ ἰδὲ μεγαλεῖα ἀρετῆς πληθυνομένην ἐπὶ χαρῶν
 ἀγίων, τὴν αὐτῆς δεσποτίας. ὡς ἐλθὼν ἀδελφε
 μετὰ πόδας σὺν χριστῷ, ὅπως αὐτὸς ὑπάγει. ἀν
 αὐτῷ ἀκολουθῆς, καὶ πορεύῃ σὺν αὐτῷ, ἔχ
 ἄπλητά σου κακόν, οὔτε μὴν πλησιάζει ἐγγύς
 σου ὁ ποιηρὸς. ἀκολουθήσον αὐτῷ εἰς τὸ δειπ
 νον ὁκνεῖν, ὅπως καὶ πρὸς δώκεν μυστήρια ἁγία
 τοῖς ἐαυτῷ μεθετητοῖς. ἰσόρησον ὡς συνετός, πῶς
 νίκη καὶ τοὺς πόδας τῆς ἐαυτῷ μεθετητοῦ. καὶ
 εἰπὲ εἰς ἐαυτὸν, θαυμάζων μετὰ φόβου, ἐννοῶν
 ἐν ὀφθαλμοῖς ἐλκρινῶς πίσεως, καὶ λέγε εἰς
 αὐτὸν, ὅτι ὁ Θεὸς ὁ πλάστης, ὁ πλάσας ἀπὸ
 χοῦς ἀνθρώπων ἐν χάριτι, αὐτὸς νίκη τοὺς
 πόδας τῷ ἐαυτῷ πλάσματος. ἐννοῶν ταῦτα ἀ
 δελφε, δοξάζων. προσκύνησον τῇ αὐτῇ εὐ
 δοκίᾳ. ὡς σεχε, πῶς τὸ ἄρτον εὐλογῶν, κλά
 νει αὐτὸν ἐν τύπῳ τῷ σώματος τῷ ἰδίῳ ἀχράν
 τῳ, καὶ τὸ ποτήριον πάλιν πῶς ἐν τύπῳ ἁ
 μαρτίας εὐλογεῖ, καὶ δίδωσιν πῶς ἐαυτῷ μεθε
 τητοῖς. καὶ γενῶν συμμετέχους τῆς ἐαυτῷ μυστηρίων.
 καὶ κατελθὼν ὁκνεῖ εἰσελθεῖν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς
 αἰνότητος Καϊάφα σὺν ἰδίῳ δεσπότῳ, ὡς ἔ
 μνην γενναίως, ἵνα ἴδῃ τὰς ὑβρεῖς, αἵς ἄφ
 σε ὑπέμεινεν. καὶ εὐρεθῆς τέλειος φιλοδέσπο
 τος. ἀκολουθήσον αὐτῷ καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς εὐ
 ρῆς. ὡς ἔλεγε ὡς οἰκέτης. ἰσόρησον, πῶς τὸ ἁ
 μα σὺν ὕδατι ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ
 εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν τῆς ψυχῆς σου ἀδελφε. καὶ
 ὡς σεχε ἀκριβῶς, πῶς αὐτὸν τιθέασιν. ὁρ
 θίσον σὺν γυναῖξιν εἰς τὸ μνημεῖον αὐτοῦ. ἰδὲ
 καὶ τοὺς ἀγγέλους πρὸς τὴν ἐκκλήσιν. ἄκουσον τὴν
 λέγουσιν ἄγγελοι πᾶσις γυναῖξιν. ἡγέρθη ὁ κύ
 ριος, καθὼς ἔλεγεν ὑμῖν. πάντα πάντα ἰσόρη
 σον ὡς συνετός. τέλειος πίσεως αἰδισάκτως;
 ὅτι πάντα ἀληθῆ εἰσὶν τὰ πεπραγμένα. εἰάν
 γαρ μὴ ὀφθαλμοῖς τῆς πίσεως θεωρεῖς τηλα
 γῶς πάντα, ἔδυνασαι ὑψωθῆναι ἀπὸ
 γῆς εἰς ὕψος, καὶ ὁρᾶν πνευματικῶς εἰς τὰ
 πάθη τῆς χριστοῦ. ὀφθαλμὸς γὰρ πίσεως ὅτι
 ἀν λάμπει, ὡς τὸ φῶς ἐν τῇ καρδίᾳ τινός,
 τηλαγῶς καὶ φωτιῶς θεωρεῖ ἐλκρινῶς, καὶ
 τὸ ἁμὸν τῆς Θεοῦ τὸν σφαιρῶντα δι' ἡμᾶς, καὶ
 δωρησάμενος ἡμῖν τὸ σῶμα τὸ ἐαυτοῦ τὸ ἅγιον καὶ
 ἀχραντὸν εἰς μετάληψιν αἰ, ὅπως ἔσται
 ἡμῖν ἡ μετάληψις αὐτοῦ εἰς ἀμαρτιῶν ἄφεσιν.
 εἴτινος ἐστὶν ἕτος ὁ ὀφθαλμὸς τῆς πίσεως. τη
 λαγῶς καὶ φωτιῶς θεωρεῖ τὸν δεσπότην, καὶ
 πληροφορία τῆς τελείας πίσεως, ἐοίκα, καὶ τὸ
 σῶμα

A singula magno cordis affectu perlustra. Gau
 deat tua anima, Dominum cernens per suam
 gratiam morbos omnes curantem, dæmo
 nesque solo verbo ac potestate divina expel
 lentem. Ad nuptias item in Cana Galilææ
 cum ipso individuus comes ingredere, &
 de vino benedictionis ejus bibe. Imo vero
 intueri speciem ac pulchritudinem Domini:
 & nusquam a contemplatione Sancti vultus,
 atque a suavissimo ejus aspectu aciem defle
 ctas. Præcede illum rursus in locum deser
 tum, & cerne magnalia illius, dum panes
 in Sanctis manibus ipsius ad maximam pa
 scendam turbam multiplicantur. Perge mi
 frater, perge: & toto animi affectu quo
 cumque perrexerit, sequere. Nam si sic
 illum sequaris, non accedet ad te malum,
 & malignus juxta te haudquaquam ap
 propinquabit. Sequere quoque illum ad
 ultimam cœnam; in qua & discipulis suis
 sancta tradidit mysteria: prudenterque
 considera, quo pacto ibi pedes discipulo
 rum laverit, atque intra temetipsum alta
 puræ fidei consideratione permotus, ac
 cum timore admirans dicito: Deus Crea
 tor omnium, qui per suam gratiam ex
 pulvere finxit hominem, ipse sui figmen
 ti, ac plasmatis pedes abluit. Ista tecum
 o Frater, perpende glorificans: adora
 ipse benignitatem: attende, quomodo pa
 nem benedixit, ac fregit, in figuram im
 maculati corporis sui; calicemque in fi
 guram sanguinis sui, benedixit, deditque
 discipulis: & esto tu quoque Sacramen
 torum ejus particeps. Atque inde de
 scendens, in impii, atque injusti Caiphæ
 atrium cum Domino tuo ingredere: &
 persiste constanter, ut contumelias, quas
 ipse pro te passus est, conspicias; perfe
 ctusque amator Domini tui inveniaris.
 Sequere ulterius illum: & ad Crucis lo
 cum adfiste, tamquam servus Domino tuo:
 intueri, quo pacto ex ipsius latere san
 guis manavit & aqua, in redemptionem
 animæ tuæ, frater: ac sedulo quoque at
 tende, ubinam illum de Cruce depositum
 recondunt: primoque mane cum mulieri
 bus ad ejus sepulcrum perge, & adfisten
 tes illic Angelos vide. Audi quid Ange
 li dicant mulieribus: Surrexit Dominus,
 sicut dixit vobis. Hæc omnia prudenter,
 perfecte, fideliter, atque indubitanter con
 sidera, & cuncta vera esse sicut gesta re
 feruntur, firmissime crede. Nam nisi fidei
 oculis ista omnia clare perspexeris; non
 poteris e terra in cœlum elevari, Christi
 que passiones spiritualiter contueri. Si
 quidem fidei oculus quum in corde cujus
 piam clare, ac liquide lucis instar effulserit,
 pure

ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΩΝ

ΨΥΧΙΚΩΝ, Ο΄ ΛΟΓΟΣ ΟΥΤΟΣ
ΟΦΕΛΙΜΟΣ ΔΙΑΝ, ΚΑΙ ΠΑ-
ΣΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΜΕΣΤΟΣ.

A

DE VIRTUTIBUS, ET
PASSIONIBUS.

HIC SERMO VALDE UTILIS EST,
ATQUE OMNI SAPIENTIA
PLENUS.

Ιστέον, ὅτι διπλῆς ὢν ὁ ἄνθρωπος, ἡγουν
ἐκ ψυχῆς συνεκτικῶς, καὶ σώματος, δι-
πλῆς ἔχει καὶ τὰς ἀφαιρέσεις· καὶ πέντε μὲν εἰσι
τῇ ψυχῇ, πέντε δὲ τῷ σώματι, ἃς καὶ δυ-
νάμεις αὐτῷ οἱ σοφοὶ λέγουσιν, εἰσὶν αὗται· νῦν,
διάνοια, δόξα, φαντασία, αἴσθησις· αἱ δὲ σω-
ματικαί, ὄρασις, ὁσφρησις, ἀκοή, γεῦσις,
καὶ ἀφή· ἐνθεντοι διπλῆς τῶν αἰ ἀρετῶν, δι-
πλῆς δὲ καὶ αἱ κακίαι, ὥστε ἀναγκαιότατον ἐστὶ
ιδεῖν σαφῶς πάντα ἄνθρωπον, ποῖα μὲν εἰσι
ψυχικαὶ ἀρεταί, ποῖα δὲ σωματικαὶ κακίαι·
καὶ ποῖα αὖτις εἰσὶ τὰ ψυχικὰ πάθη, ποῖα δὲ
τὰ σωματικά· καὶ ψυχικὰς μὲν ἀρετὰς λέγο-
μεν εἶναι παρηγορητικὰς τὰς γενικωτάτας τέσσαρας
ταύτας, αἵτινές εἰσι, ἀνδρεία, φρόνησις, σωφρο-
σύνη καὶ δικαιοσύνη· καὶ ἐκ τούτων ἀποτικτό-
μεθα ψυχικαὶ ἀρεταί, πίσις, ἐλπίς, ἀγά-
πη, παρρησία, ταπεινότης, σωφροσύνη, μακ-
ροθυμία, ἀνεξικακία, χρηστότης, ἀσχημονία,
γνώσις θεῶν, τὸ ἄδυμον, τὸ ἄπλυν, τὸ ἀπά-
ρατον, τὸ ἀνυπόκριτον, τὸ φιλόληδες, καὶ ἐλευ-
θέριον, τὸ ἀκατάκριτον, τὸ ἀκενόδοξον, τὸ ἀτυ-
φοι, τὸ ἀνυπερήφανον, τὸ ἄφθονον, τὸ ἄδολον,
τὸ ἀφιλάργυρον, τὸ συμπαδές, τὸ ἐλεημοσιτι-
κόν, τὸ μεταδοτικόν, τὸ ἀδελφικόν, ἡ εὐλα-
βεία, ἡ τῷ μελλόντων καὶ ἀθανάτων ἀγαθῶν
ἐφεισις; ἡ τῇ βασιλείᾳ τῷ θεῷ ὀρεξις, ἡ τῇ
ὑποταγῇ ἐπιθυμία.

ΑΡΕΤΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΑΙ.

Αρεταὶ δὲ σωματικαὶ αὗται; μᾶλλον δὲ
ἐργαλεῖα ἀρετῶν ἐν γνῶσει κατὰ θεὸν
γινόμενα, ἔξω τε πάσης ὑποκρίσεως, καὶ ἀν-
θρώπου παρρησίας εἰς παρηγορίαν ταπεινώσεως, καὶ
ἀπαθείας φέρουσα τῷ ἄνθρωπον· ἐγκράτεια,
νηστεία, πᾶσις, δίψα, ἀγρυπνία, εἰσὶς πάλ-
χος, κάμψις γονάτων, συνεχὴς ἀλυσία, μο-
νοκλιτώνια, ξηροφαγία, βραδυφαγία, βραχυ-
φαγία, ὑδροποσία, χαμευνία, πτωχεία, ἀκ-
τημοσύνη, τὸ ἀρχμυρόν, τὸ ἀκαλλώπιστον, τὸ
ἀφίλωνον, τὸ μεμονωμένον, τὸ ἡσύχιον, τὸ
Tom. III. ἀπρόϊτον

Sciendum, quod, quum homo sit du-
plex, compositus nempe ex anima, & corpore, duplices habet etiam sensus: & quinque sunt profecto animæ, quinque item corporis, quas potentias ipsius sapientes vocant; hæ autem sunt: mens, cogitatio, opinio, imaginatio, sensus: Corporales vero, visus, odoratus, auditus, gustus, & tactus. Inde itaque duplices harum virtutes, duplices vero etiam malitiæ sunt: quare maxime necessarium est noscere dilucide totum hominem, quæ nam sint animæ virtutes, & quæ corporis vitia. Et rursus quæ sint animæ affectiones, quæque sint corporis. Ac animæ quidem virtutes in primis dicimus esse has quatuor generalissimas, quæ sunt, fortitudo, prudentia, temperantia, & iustitia: atque ex iis genitæ animæ virtutes, fides, spes, caritas, oratio, humilitas, mansuetudo, longanimitas, tolerantia, bonitas, mansuetudo, Dei cognitio, animi demissio, simplicitas, imperturbabilitas, sinceritas, amor veritatis, libertas, a iudicando abstinencia, vanæ gloriæ contemptus, fastus vacuitas, elationis fuga, ab invidia recessus, fraudis odium, liberalitas, compassio, misericordia, elargitio, reverentia, circumspectio, futurorum ac immortalium bonorum desiderium, regni Dei appetitus, adoptionis filiorum cupiditas.

VIRTUTES CORPORIS.

Hæ sunt autem virtutes corporis, quæ sunt potissimum in scientia secundum Deum virtutum instrumenta, hominemque ad humilitatis atque affectionum vacuitatis progressum absque omni simulatione studioque placendi hominibus adducunt: videlicet, continentia, jejunium, fames, sitis, vigilia, statio nocturna, genuum flexio, assidua illuvies, unius habitus gestatio, aridorum comestio, tarda & modica ciborum sumtio, aquæ potus, humi cubatio, paupertas, inopia, tristitia, ornatuum, sui que ipsius amoris contemptus, in solitudine

Ex cod. Pa-
latin. 91.
pag. 145.

H h

tudine degere, quies, domi se continere, indigentia, paucis contentum esse, taciturnitas, propriarum manuum labor, atque occupatio, omnisque afflictatio, corporisque exercitatio, quæ omnia valente corpore, ac carnis concupiscentia turbato necessaria maxime, atque utilissima sunt; infirmo vero, & Dei auxilio ab his liberato, non adeo necessaria, eo quod per sanctam humilitatem, gratiarumque actionem reliqua possint suppleri. Ac de corporis quidem virtutibus hæcenus.

ANIMÆ AFFECTIONES.

Dicendum est igitur etiam de iis quæ ad animam, & corpus pertinent, videlicet de passionibus. Atque animæ quidem affectiones sunt, oblivio, inertia, & inscitia, a quibus tribus, nempe his animæ oculus, idest mens obscurata dominationi subditur omnium pravorum affectuum, qui sunt, impietas, prava opinio, idest, omnis hæresis, blasphemia, iracundia, ira, acerbitas, asperitas, inhumanitas, injuriæ memoria, detractio, iniquum iudicium, mœror fatuus, timor, timiditas, contentio, zelus, invidia, vana gloria, superbia, hypocrisis, mendacium, infidelitas, insipientia, indiscretio, hebetudo, insatietas, habendi cupiditas, valetudinis amor, immodica affectio, terrenorum appetitus, acedia, pusillanimitas, ingratitude, murmuratio, timor, animi elatio, arrogantia, jactantia, imperandi cupido, placendi desiderium, dolus, impudentia, stupiditas, adulatio, subdola simulas, ironia, duplex animus, assensus in peccatis ex simili affectione, & assidua in eis meditatio, cogitationum deceptio, amor sui ipsius malorum genitor, & avaritia omnium nequitiarum radix, malaque consuetudo, ac pravitas.

Vitia quæ ad corpus pertinent. Quæ corpus inficiunt passionibus vero sunt, gula, ingluvies, luxus, ebrietas, clancularia comestio, variarum voluptatum amor, scortatio, adulterium, lascivia, impuritas, sanguinolenta cædes, prædicatio, bestialitas, cupiditates pravæ, atque omnia præter naturam, & pudenda oblectamenta, furtum, sacrarum rerum direptio, latrocinium, cædes ex invidia, aut iracundia perversa: omnis corporis requies, & oblectatio in desideriiis carnis recte valente corpore, præstigiæ, prædictiones magicæ, auguria, ominationes, vaticinantium consultatio, ornatus amor, actiones temerariæ, ignavia, fucus, facies fictæ, damnabilis petulantia, tesserarum ludus, abusus nimis deditus mundi voluptatibus, vita corpori indulgens, quæ

pingue-

A ἀπρόιτον, τὸ εἰδὲς, τὸ αὐτάρκες; τὸ σιωπηλὸν, τὸ τῆς οἰκείας χειρὸς τὸ ἐργόχαρον μετέρχεσθαι, καὶ πᾶσα κακοπάθεια καὶ ἀσκησις σωματικὴ, ἀπὸ πάντων τῶν σώματος εὐρωσύντος, καὶ ὑπὸ τῇ σαρκικῇ παθῶν ὀχλημὸν ἀναγκαιότητα καὶ ὑφελιμώτατα, ἀδυνάτως τε καὶ θεῶ βοηθείᾳ πύτων πωλενομένων, ἢ ποῦτον ἀναγκῆ, ὡς τὴν ἀγίας πεπαιγμένης καὶ εὐχαριστίας πάντα ἀναπληρώσης. Καὶ οὐδὲ μὴ τῇ σωματικῶν ἀρετῶν, ἄλλως.

ΨΥΧΙΚΑ ΠΑΘΗ.

Ὁφείλομεν εἰπεῖν καὶ περὶ τῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν, ἥγυν παθῶν. Καὶ ψυχικὰ μὴ πάθη εἰσὶ, λήθη, ῥαθυμία, καὶ ἀγνοία, ὑφ' ὧν τῇ τριῶν, δηλαδὴ τέττων ὁ ὀφθαλμὸς τῆς ψυχῆς, ἥτοι ὁ νῦν σκοτιζόμενος κυριεύεται ὑπὸ πάντων τῇ παθῶν, ἅτινά εἰσιν, ἀσέβεια, κακοδοξία ἥγυν πᾶσα ἄρεσις, βλασφημία, θυμὸς, ὀργὴ, πικρία, ὀξύχολία, μισανθρωπία, μνησκακία, καταλαλία, κατάκρισις, λύπη ἄλογος, φόβος, δαλία, ἔρις, ζῆλος, φθόνος, κενοδοξία, ὑψηφάνια, ὑπόκρισις, ψεύδος, ἀπιστία, ἀφροσύνη, ἀδιακρισία, σκηνφότης, ἀπλησία, πλεονεξία, φιλευλία, πωροπάθεια, σχῆσις γνήτων, ἀκηδία, μικροψυχία, ἀχαριστία, γογγυσμὸς, τύφος, οἰσις, σοβαρότης, ἀλαζονία, φιλαρχία, ἀνδρωπαρέσκεια, δολιότης, ἀνείδεια, ἀναισθησία, κολακία, ὑποουλότης, ἡρωϊα, διψυχία, ἀσυγκατάθεσις τῆς ἀμαρτημάτων ἐκ τῶν παθητικῶν μέρους, καὶ ἡ συνεχὴς τῶν μελέτων, πλάνη λογισμῶν, φιλαυτία, ἡ τῇ κακῶν γεννήτρια καὶ ἡ ρίζα πάντων τῇ κακῶν καὶ παθῶν, φιλαργυρία, κακοηδία τε καὶ ποτηρία.

E Σωματικὰ πάθη. Σωματικὰ δὲ πάθη, γαστριμαργία, λαυμαργία, τρυφή, μέθη, λαδροφογία, φιληδονία ποικίλη, πορνεία, μοιχεία, ἀσελγεία, ἀκαθαρσία, αἰμομιξία, παθοφορία, κτηνοβατία, ἀ ἐπιθυμία κακῇ, καὶ πάντα τὰ πρὸς φύσιν, καὶ ἀγχαρὰ πάθη. κλεψία, ἱεροσυλία, ληστία, φόνος ἐκ φθόνου, ἡ ἀλόγος θυμὸς, ἡ πᾶσα σωματικὴ ἀνάπαυσις, καὶ ἀπόλαυσις τῇ θελημάτων τῆς σαρκὸς, ὑγιαίνοντος μᾶλλον τῶν σώματος. μαγία, μαγιστεία, οἰανισμοί, κληδονισμοί, φιλοκοσμία, φιλοφιλία, βλακεία, καλλωπισμοί, ἐπιτρίμματα πρὸς ὥπιν, ἡ κατάκριτος ἀσελγεία, κυβεία, ἡ ἐμπαθὴς τῇ τῶ κόσμῳ ἡδέων κατάχρησις, ἡ φιλοσώματος ζωὴ, ἥτις παχύνεται τῇ νῦν, γαιώδη καὶ κτηνώδη ἐργάζεται, καὶ ἡ

δέποτε

δέποτε πρὸς θεόν καὶ τῇ ἀρετῶν ἐργασίᾳ ἀνατεῦσαι ἔα· ρίζα δὲ πάντων τῇ κακῶν, καὶ ὡς αὐτὴ ἐπὶ τις, φωταΐτις, φιληδονία, φιλοδοξία, καὶ φιλαργυρία, ἀφ' ὧν πάντα κακὸν ἀποτίκτεται.

Οὐχ' ἀμαρτάνει δὲ ὁ ἀνθρώπος ἐδεμίαν ἀμαρτίαν, εἰ μὴ πρῶτον οἱ κραταῖοι ἔποι γίγαντες, καδῶς φησὶν ὁ ἐν ἀσκηταῖς σοφώτατος Μάρκος, πεινέοντα καὶ κατακυριεύουσιν αὐτὸς, ἥτοι λήθη, ῥαθυμία καὶ ἄγνοια· ταῦτα δὲ ἀποτίκτει ἡδονή, καὶ ἄνεσις, τὸ ἀγαπᾶντε τὸ δόξαν τῇ ἀνθρώπων, καὶ τὸ πλεονασμὸν· φωτάπιος δὲ τέτῳ ἀπάντων καὶ οἷα μήτηρ κακίης ὡς εἴρηται ἡ φιλαυτία ἥ γυνὴ ἡ ἀλογος φιλία τῷ σώματι, καὶ ἐμπαθείας προσπάθεια, διάχυσις δὲ καὶ ἐκλυσις τοὺς μετὰ εὐτραπείας καὶ ἀχρολογίας πολλῶν κακῶν, καὶ πτωμάτων πρῶτοι, ὡς ἡ παρρησία καὶ ὁ γέλως· πρὸς τέτοις δὲ γινώσκων, ὡς ποικίλη τις ἐστὶ καὶ πολύτροπος ἡ ἐμπαθείας φιληδονία, καὶ πολλὰ αἱ ἀπατώσας τὴν ψυχὴν ἡδοναί, ὅταν μὴ νήφουσι πρὸς θεόν, αἴρηται τῷ θεῷ φόβος καὶ τῇ τῷ Χριστῷ ἀγάπῃ τὴν ἀρετὴν ἐργασίας ἐπιμελεμένη· μυρία γὰρ πάντα θέν φαίνονται ἡδοναὶ πρὸς ἑαυτὰς ἔλκεσαι τὰς τῇ ψυχῆς ὀφθαλμοὺς αἱ τῇ σωματικῶν, αἱ τῇ χρημάτων, αἱ τῇ τρυφῆς, αἱ τῇ δόξης, αἱ τῇ ῥαθυμίας, αἱ τῇ ὀργῆς, αἱ τῇ δυναστείας, αἱ τῇ φιλαρχίας, αἱ τῇ πλεονεξίας, καὶ φαίνονται ἀπάτη, λαμπρὰς ἔχουσαι πᾶς ὁφθαλμὸς καὶ ἐσθράς· ἰκαίως ἐπισπάσασθαι τὰς πρὸς ταῦτα ἐπιτομήν· καὶ μὴ σφοδρὰ τὴν ἀρετὴν ἐρῶντας, καὶ τὴν ταύτης ἀπομύμνεσθαι σκαμνίσαν· καὶ πᾶσα σχέσις γνῆν καὶ ἡ πρὸς τι τὴν ὑλικῶν προσπάθεια, καὶ ὁ τυχόν ἐστιν, ἡδονὴν καὶ τέρψιν ἐμποιεῖ τῷ προσπαθεῖντι, εἰ καὶ ἀνόητον καὶ βλαβερόν, καὶ ὁ τὴν ψυχῆς ἐπιθυμητικόν, ἐμπαθὲς ἐν τέτῳ καταδολῶ ὡς τέτῳ ἐνεκεν θυμῷ καὶ λύπῃ, ὀργῇ καὶ μνησικακίᾳ τῇ τῷ ποθεμένου ἀποσερίσει τὴν ἡττώμενον καθυποβάλλεσθαι· εἰδὲ μετὰ τὴν προσπαθείας καὶ μικρὰ ἐπικρατῆται συνήθεια ἀνασθέντως καὶ ἀνιάτως, φεῦ μέχρι τέλους τὴν ἀλόγως προσπαθείας ἔχουσαι καὶ τὴν ἐν ταύτῃ κεκρυμμένης ἡδονῆς τὴν ἀλῶντα πρῶτον κευάσει, πολυαχεδῆς γὰρ ἐστὶν ἡ τὴν ἐπιθυμίας ἡδονή, ὡς πρῶτον φησὶν, καὶ ὁ μόνον ἐν τῇ πορνείᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ σωματικῇ ἀπολαύσει ἀποπληρῆται, ἀλλὰ καὶ τοῖς λοιποῖς

Tom. III.

πάθεισιν,

A pinguescendo terrestrem, ac belluinam mentem reddit, ac nunquam ad Deum, & ad operationem virtutum respicere permittit. Radices vero omnium malorum, atque ut aliquis appellare possit, primæ causæ, sunt voluptatum studium, amor gloriæ, & nummorum cupiditas, a quibus omne malum gignitur.

B Non delinquit autem homo in ullo peccato, nisi antea validi hi gigantes, sicut ait inter Ascetas sapientissimus Marcus, superent, suæque dominationi ipsum subijciant, videlicet, oblivio, inertia, & ignorantia. Has autem parit voluptas, ac dissolutio, amando etiam humanam gloriam, & distractionem. Prima autem causa, & tanquam mater nequissima, sicut dictum est, amor sui, idest, dilectio corporis, & indulgens affectio, diffusio, ac resolutio mentis cum

C dicacitate, atque obscenitate, quæ malorum multorum, ac lapsuum sunt conciliatrices, sicut loquendi libertas, & risus. Ad hæc noscere oportet, variam esse, ac versutam affectionem voluptatibus indulgentem, ac multas, quæ animam decipiunt, oblectationes, quando minime vigilans ad Deum, abstrahitur a divino timore, atque a dilectione Christi, virtutum exercitationibus intenta.

D Innumeræ etenim undique se offerunt voluptates ad se ipsas trahentes oculos animæ, corporum, pecuniarum, deliciarum, gloriæ, fœcordiæ, iracundiæ, potestatis, amoris imperandi, cupiditatis acquirendi, & sese offerunt ad decipiendum, splendorum præferentes aspectus, atque amabiles, aptos ad alliciendum eos, qui eorum affectione concutiuntur, & non multum virtutem diligunt, hisque, imperitiam patiuntur.

E Et omnis habitus terrenus, affectusque alicujus rei materia concrectæ, etsi fortuitus sit, voluptatem delectationemque parit in eo, qui his afficitur, etsi stultus, ac noxius sit; ac concupiscendi potentiam animæ ea in re miserandum in modum subjicit, adeo ut ea de causa iracundiæ & moerori, iræ ac malorum memor

F moriæ is qui subditur, eo quod re concupita privetur, subjiciatur. Si autem cum affectione vel exigua consuetudo prævaluerit sensim, ac sine remedio, heu, usque ad finem insanæ affectioni adhærere propter latentem in hac voluptatem, eum, qui captus est, coget. Multiplex enim est cupiditatis voluptas, sicut dictum est, ac non solum scortatione, atque in aliis corporis delectationibus exsaturatur, verum etiam reliquis

H h h 2

passioni-

Deest ali-
quid.

passionibus, quia temperantiæ non solum est a scortatione abstinere, atque a ceteris oblectamentis venereis procul esse: inde pecuniæ cupidus, & avarus, & superflui amator, intemperans. Quemadmodum etenim ille corporum, ita etiam hic pecuniarum, intemperantior autem hic tanto, quanto magis neque tantam vim patitur, quæ ex natura ipsum impellat. Etenim imperitus ille auriga verissime, ac maxime dici potest, non qui equum durum, ac refractarium minime moderatur, sed qui placidum, & mansuetum subicere non potest. Enimvero manifestum est omnino esse superadditam, & non secundum naturam pecuniæ cupidinem, utpote quæ a natura vim non habet, sed ex prava voluntate; ea de causa peccando veniam non mereri eum, qui illa captus superatur. Quapropter opus est, ut clare intelligamus non solum in fruendis voluptatibus, deliciisque corporeis sitam esse intemperantiam, verum etiam in omni modo, atque opere cum animæ electione, & affectione concupito.

Ut autem manifestius adhuc affectiones, ac tres animæ partes dignoscantur, etiam hæc, pro viribus, breviter addenda esse judicavimus. Anima in tria dividitur, rationale, irascibile, & concupiscibile: ac rationalis potentiae quidem peccata hæc sunt, infidelitas, hæresis, imprudentia, blasphemia, indiscretio, ingratitude, atque assensus peccatis, quæ fiunt a parte, quæ affectibus commovetur. Horum sanatio, & medicina, indubitata fides in Deum, vera, stabilia, atque orthodoxa dogmata, assidua meditatio sermonum spiritus, pura oratio, atque indeficiens in Deum gratiarum actio. Irascibilis autem peccata sunt hæc: sævitia, odium, durities, injuriarum memoria, invidia, cædes, ac assidua de his meditatio. Sanatio horum, ac remedium, humanitas, dilectio, bonitas, amor fraternus, compassio, æquanimitas, benignitas. Ac concupiscibilis peccata sunt hæc: gulofitas, ingluvies, vinolentia, scortatio, adulterium, impuritas, lascivia, avaritia, vanæ gloriæ desiderium, aurique, & divitiarum, carnaliumque voluptatum,

A πάθει, ἐπεὶ καὶ σωφροσύνη ἐν τούτοις μόνον ἐστὶ τῶν πορνείας ἀπέχεσθαι, καὶ τῶν ὑπογα-
στρίων ἡδονῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν παθῶν,
ἐκτὸς τῆς, ἐνθαυνοῦ τοῦ φιλοχρηματίας καὶ τοῦ φι-
λάργυρου, καὶ πλεονεξίας ἐρῶν, ἀκόλαστος,
ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνος σωματίων, ὅπως καὶ ὅπως χρη-
μάτων, μᾶλλον δὲ ὅπως ἀκολαστότερος, ὅσοι
ἐνδεῶς ποσάτην ἔχει βίαν, ἢ ἐκ φύσεως ὠδυ-
σαν αὐτὴν. καὶ γὰρ ἀμαρτίας ἡνίαχος, ἐκεῖ-
νος αὖτὲν ὡς ἀληθῶς καὶ μέγιστα λέγοιτο, ὅτι
ὁ τῶν σκληρῶν καὶ δυσάνων μὴ κατέχων ἵππον
ἀλλ' ὁ τῶν ἡμερῶν καὶ ἐπιακέστερον μὴ δυνάμε-
νος ὑποτάξαι, καὶ δὴλόν ἐστι πάντοτε, ὡς
καὶ τῆς καὶ ἐκ φύσιν ἢ τῆς χρηματικῆς ἐπι-
θυμίας, αἵτε μὴ ἐκ φύσεως ἢ βίαν ἔχουσα,
ἀλλ' ἐκ μοχθηρᾶς παρορμήσεως, διὸ καὶ ἀ-
C σύγκριτα ἀμαρτάνει ὁ ταύτην ἐκὼν ἠθώμενος,
ὥστε καὶ σαφῶς ἐπιγινώσκων ἡμᾶς ὡς ἐκ
ἐκ τρυφῆς μόνον, καὶ τῶν σωματίων ἀπό-
λαυσις ἢ φιληδονία ὀρίζεται, ἀλλ' ἐν παντί
τρόπῳ καὶ πρᾶγματι παρορμᾶται ψυχῆς ἀγα-
πομένη καὶ παρορμᾶται.

Ἰνα δὲ σαφέστερον ἔτι τὰ πάθη, καὶ τῶν
ψυχῆς τριμερῆς διαγινώσκωνται, καὶ πᾶσι, ὡς
D εἶναι, ἐν ἐπιτομῇ παρορμᾶται δὲ ἐκκρίναμεν:
ἢ ψυχὴ διαιρεῖται εἰς τρία, λογιστικὴν, θυ-
μικὴν, καὶ ἐπιθυμητικὴν. καὶ τῶν μὲν λογισ-
τικῆς τὰ ἀμαρτήματα εἰσι ταῦτα: ἀπιστία, αἵρε-
σις, ἀφροσύνη, βλασφημία, ἀδιακρισία, ἀ-
χαριστία, καὶ αἱ συναπαρτέσεις τῶν ἀμαρτημά-
των, αἱ γίνονται ἐκ τῶν παθητικῶν μερῶν:
ἢ ἰσὺς τέττοις καὶ ἢ θεραπείᾳ, ἢ ἀδίστακτος
E πίσις ἢ πρὸς τὸ θεῖον, τὰ ἀληθινὰ καὶ ἀπλα-
γῆ καὶ ὀρθόδοξα δόγματα, ἢ συνεχὴς μελέ-
τη τῶν λογίων τῶν πνεύματος, ἢ καθαρὰ παρ-
ουσία, καὶ ἢ ἀδιάλειπτος πρὸς θεὸν εὐχαρι-
στία. τῶν δὲ θυμικῶν τὰ ἀμαρτήματα εἰσι
ταῦτα, ἢ ἀσπλαγχνία, ὁ μῖσος, τὸ ἀσύμ-
παδες, τὸ μνησικακόν, ὁ φόβος, ὁ φόρος,
καὶ ἢ συνεχὴς πρὸς τὰ πικρὰ μελέτη. ἢ ἰσ-
F σις τέττοις καὶ ἢ θεραπείᾳ, ἢ φιλάνθρωπία,
ἢ ἀγάπη, ἢ φιλότης, ἢ φιλαδελφία, ἢ
συμπάθεια, ἢ ἀνεξικακία, καὶ ἢ χρηστότης.
Καὶ τῶν ἐπιθυμητικῶν τὰ ἀμαρτήματα εἰσι
ταῦτα: ἢ γαστριμαργία, ἢ λαγνεία, ἢ
οἰνοφλυγία, ἢ πορνεία, ἢ μοιχεία, ἢ ἀκα-
θαρσία, ἢ ἀσέλγεια, ἢ φιλοχρηματία,
ἢ τῶν κενῆς δόξης ἐπιθυμία, χρυσοῦτε καὶ
πλῆτε καὶ τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν. ἰσὺς καὶ θε-
ραπεία

ραπία τῷ ἐξὶ ἡ νηστεία, ἡ ἐγκράτεια, ἡ κακοπάθεια, ἡ ἀκτημοσύνη, ἡ ἔχρημα-
των πρὸς τὰς πένητας σκορπισμός, ἡ τῶν
μελλόντων ἐκείνων ἀγαθῶν ἐφορία, ἡ ἔβασ-
σιλείας τῷ θεῷ ὀρεξίς, ἡ ἔχρημα ἐπι-
θυμία. δεῖν ὅτι ἐκδεῖναι ἡμᾶς καὶ ἔχρημα
γινώσκοντες τὴν ἐμπαθειᾶν λογισμῶν, δι' ὧν πάντα
ἁμαρτία τελεῖται.

Ὅκτω εἰσὶ πάντες ἐπιεικτικοὶ λογισμοὶ τῆς
κακίας. ὡς, ὁ τῆς γαστριμαργίας. δεύτε-
ρος, ὁ τῆς πορνείας. τρίτος, ὁ τῆς φιλαργυ-
ρίας. τέταρτος, ὁ τῆς ὀργῆς. πέμπτος, ὁ τῆς
λύπης. ἕκτος, ὁ τῆς ἀκηδίας. ἑβδομος, ὁ
τῆς κενοδοξίας. ὀγδοὺς, ὁ τῆς ὑπερηφανίας. τῶν
πάντων τῶν λογισμῶν, πρῶτον μὲν, ἡ
μὴ πρῶτον μὲν, ἡ ἔχρημα ἐξὶ ἐμ-
μένειν δὲ, ἡ μὴ ἐμμένειν, ἡ πᾶσιν κινεῖν,
ἡ μὴ κινεῖν, ἡ ἔχρημα ἐξὶ ἐμ-
μένειν, καὶ ἄλλο συνδιασμός, καὶ ἄλλο πᾶ-
θος, καὶ ἄλλο πάλη, καὶ ἄλλο συγκατάθεσις ἡ
ἐγγίψαι καὶ πρῶτον μὲν τῇ πράξει. καὶ ἄλλο
ἐνέργεια, καὶ ἄλλο ἀχμαλωσία. Καὶ πρῶτον
μὲν ὅτι, ἡ ἀπλῶς γινόμενη ὑπὸ τῆς
ἐχθρῆς ὑπομνήσεως, οἷον, ποιήσῃ τὸδε ἢ τὸδε,
ὡς ὅτι Χριστὸς καὶ θεὸς ἡμῶν, εἶπε, ἵνα οἱ
λίθοι ᾗτοι ἄρτοι γένωνται. τῷ ὡς ἔρηται,
ἐκ ἐφ' ἡμῶν ὅτι. συνδιασμός δὲ ὅτι, ἡ πα-
ραδοχὴ τῆς ὑποβαλλομένης λογισμῶν, ὡς τῆς
ἐχθρῆς, καὶ οἷον μετ' αὐτῆς μελέτη, καὶ ἡ ἐν-
δοξία ὁμιλία, ἡ ὡς τῆς πρῶτον μὲν ἡμῶν.
πᾶθος δὲ ἡ ἀπὸ τῆς συνδιασμῶν ἕξιν γινο-
μένη τῆς ὡς τῆς ἐχθρῆς ὑποβαλλομένης πᾶ-
θος, καὶ οἷον συνεχὴς μελέτη καὶ φαντασία.
πάλη δὲ ἡ ἀντίστασις τῆς λογισμῶν, ἡ πρὸς
ἀνάρεσιν τῆς ἐν λογισμῶν πᾶθους, ἡ τῆς
ἐμπαθείας λογισμῶν ἡ πρὸς συγκατάθεσιν κα-
θὼς φησὶν ὁ ἀπόστολος, ἡ σὰρξ ἐπιθυμεῖ
κατὰ τὸ πνεύματος, ὅ δὲ πνεῦμα κατὰ τὴν
σάρκα. ταῦτα δὲ ἀλλήλοις ἀντίκεινται.
ἀχμαλωσία δὲ ὅτι βία καὶ ἀκρίβεια τῆς καρ-
δίας ἀπαγωγή ὑπὸ πρῶτον μὲν καὶ μακρᾶς
συνειδήσεως τυραννείας. συγκατάθεσις δὲ ἡ
κατανευσις πρὸς τὸ πᾶθος τῆς λογισμῶν, ἐν-
έργεια δὲ αὐτὴ ἡ πράξις, ἡ τῆς ἐν συγκατα-
θέσει ἐμπαθείας λογισμῶν. πίνυν ὁ δὲ πρῶτον
ἀπαφῶς λογισμῶν ἡ ἀντιρρήσις καὶ ἐμβρι-
θεία ἐκ πρῶτον ἀποπεμπόμενος, ἡ γὰρ ἡ
πρῶτον μὲν, πάντα τὰ ἔχρημα ὑφ' ἐν ἐπιεικ-
τε, ἀναρῶνται δὲ ὑπὸ μὲν ἐγκρατείας ἡ
γαστρι-

tum. Curatio, atque horum medi-
cina est jejunium, continentia, ma-
lorum patientia, voluntaria pauper-
tas, pecuniarum effusa distributio in
pauperes, futurorum bonorum illorum
cupiditas, aviditas regni Dei, ado-
ptionis desiderium. Itaque oportet nos
exponere etiam notionem cogitationum
malarum, per quas omne peccatum ef-
ficatur.

B Octo sunt omnino cogitationes, quæ
malitiam continent. Prima gulæ: Se-
cunda fornicationis: tertia avaritiæ:
quarta iracundiæ: quinta mœroris:
sexta negligentiae: septima vanæ glo-
riæ: octava superbiæ. Hæ omnes
cogitationes, non in nostra potestate
est, ut turbent, aut non turbent:
ut autem perseverent, aut non perse-
verent, sive affectus moveant, aut
non moveant, in nostra potestate
situm est. Alia autem res est impres-
sio, & alia confociatio, & alia pas-
sio, & alia colluctatio, alia consen-
sus accedens, seseque operationi ac-
commodans, & alia actio, alia capti-
vitas. Et impressio quidem est sugge-
stio simpliciter ab inimico effecta: ve-
luti fac hoc, sive hoc, sicut in Chri-
sto Deo nostro, dic, ut lapides isti

Matth. 4. 3.

panes fiant. Hoc ut dictum est, non
pendet a nobis. Confociatio autem est
receptio cogitationis ab adversario, &
veluti cum ipso commentatio, conver-
satioque cum delectatione cum nostræ
voluntatis determinatione. Passio vero,
dispositio ex confociatione effecta ab ad-
versario, qui affectionem imprimit, &
est veluti assidua meditatio, atque ima-
go.

E Colluctatio vero repugnantia co-
gitationis, quæ ad destructionem affe-
ctionis ex cogitatione seu passionis in
malum, quæ ad assensum (inclinat),
quemadmodum ait Apostolus: Caro con-
cupiscit adversus spiritum: Spiritus autem
adversus carnem: hac enim sibi invi-
cem adversantur. Captivitas vero est
violenta, atque involuntaria cordis
abductio ex præoccupatione, ac lon-
ga consuetudine dominans: Consen-
sus autem inclinatio in affectionem co-
gitationis: operatio vero executio co-
gitationis malæ cum assensu. Qui igitur
primum citra affectum cogitatio-
nem habet, seu contradictione, ac
gravitate in principio repudiat, im-
pressionem scilicet; omnia extrema si-
mul amputat: destruitur vero per conti-
nentiam gulosis, a divino autem amo-
re, ac

Gal. 5. 17.

re, ac futurorum desiderio, fornicatio: atque a misericordia in pauperes, avaritia; a benignitate, & in omnes dilectione, iracundia; a spiritali vero gaudio, tristitia mundana: a patientia autem, ac tolerantia, gratiarumque actione erga Deum, negligentia; & ab occulta virtutum exercitatione, precibusque assiduis cum contritione cordis, inanis gloria; & ab abstinentia iudicandi, seu spernendi alios, contra ac faciebat jactator Phariseus, verum existimando se ipsum omnium ultimum, superbia. Ita igitur a prædictis malis affectionibus mens liberata, atque in Deum erecta, deinde vitam beatam vivit, pignus recipiens Spiritus Sancti; atque a præsentibus discedens, sine perturbatione, & cum vera cognitione sistitur ante lumen sanctæ, beatæque Trinitatis, cum divinis Angelis per infinita sæcula resplendens. Triplex itaque quum sit, sicut antea explicatum est, anima; tres etenim sunt partes illius, ut dictum fuit, intellectio, irascibilis, ac concupiscibilis, si sit in irascibili dilectio atque benignitas, & in concupiscibili puritas ac temperantia, intellectus lumine perfusus remanet. Sin in irascibili sit hominum odium, cupidoque atque intemperantia in concupiscibili, intelligendi vis tenebris perfunditur. Ratiocinium tunc recte valet, fuique est compos, ac luce illustratur, quando affectiones pravæ subjectas tenet, & rationes operum Dei spiritualiter speculatur, & ad beatam, sanctamque Trinitatem perducitur. At irascibilis tunc rursus movetur secundum naturam, quando universos homines diligit, & contra nullum illorum aut moerorem, aut injuriæ memoriam tenet: Concupiscibilis vero, quum continentia, & humilitate, ac voluntaria paupertate affectiones mortuas reddit, idest voluptatem carnis, ac pecuniarum, gloriæque transeuntis cupiditatem, atque erga divinum, ac coelestem amorem convertitur. Etenim cupiditas ad tria movetur, aut ad carnis voluptatem, aut inanem gloriam, aut pecuniarum deceptionem: & propter hunc irrationabilem appetitum Deum spernit, ac divina præcepta, propriæque nobilitatis obliviscitur, ac contra proximum ferox evadit, & intellectum obscurat, neque finit ad veritatem adspicere, quibus qui superiorem mentem possidet, ex

hoc

A γαστριμαργία, ἡ πρὸς θεῶν πόσις καὶ τῶν μελλόντων ἐφέσεως ἢ πορνεία. ἡ πρὸς συμπαθείας τῶν πρὸς τὰς πένητας ἢ φιλαργυρία. ἡ πρὸς ἀγαθότητος καὶ τῶν πάντων ἀγάπης ἢ ὀργή. ἡ πρὸς τῶν πνευματικῆς χαρᾶς ἢ κοσμικῆς λύπης. ἡ πρὸς τῶν ἡσυχίας καὶ τῶν καρτερίας καὶ τῶν πρὸς θεὸν εὐχαριστίας ἢ ἀκηδίας. ἡ πρὸς τῶν κρυπτῆς τῶν ἀρετῶν ἐργασίας, καὶ τῶν ἐν συντριβῇ καρδίας συνεχῶς προσευχῆς ἢ κενοδοξίας. ἡ πρὸς τῶν μὴ κρίνειν τινα ἢ ἐξουθενεῖν, ὡς ὁ μέγαλαυχος Φαρισαῖος, ἀλλ' ἡγείσθαι ἑαυτὸν ἕχαπτον πάντων, ἢ ὑπερηφανία. ὅπως ἐν τῇ εἰρημῶνι παθῶν ὁ νῦν ἐλευθερωθεὶς, καὶ πρὸς τὸν θεὸν ἀνυψωθείς, ἀπεντεῦθεν ζῇ μακαρίαν ζωὴν, τῇ ἀρραβῶνι δεχόμενος τὴν ἀγίαν πνεύματος. **C** καὶ τῇ ἐντεῦθεν ἀποδημήσας μετὰ ἀπαθείας καὶ γνώσεως ἀληθείας πείσεται τῷ φωτὶ τῆς ἀγίας καὶ μακαρίας τριάδος, μετὰ τῇ θεῶν ἀγγελῶν εἰς αἰῶνας ἀπαράντες καταλαμβάνομενος. τριμερῆς ποῖναι ὅσα ὡς ποροδεήλωται ἡ ψυχὴ, τρία γὰρ ὡς εἴρηται μέρη ταύτης εἰσὶ, λογισμός, θυμὸς, καὶ ἐπιθυμία. εἰς ὅτι ἐν τῷ θυμῷ ἀγάπη καὶ φιλανθρωπία, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ καθαρότης καὶ σωφροσύνη, ὁ λογισμὸς ὅτι πεφωτισμένος. εἰς δὲ ἐν τῷ θυμῷ μισανθρωπία καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ἀκολασία, ὁ λογισμὸς ὅτι ἐσκοτισμένος. ὁ μὲν ὁ ἀναλογισμὸς τότε ὑγιαίνει, καὶ σωφρονεῖ καὶ φωτίζεται ὅτε τὰ πάθη ἔχει ἡσυχασμένα, καὶ τὰς λόγους τῶν κτισμάτων τῷ θεῷ πνευματικῶς θεωρεῖ. καὶ πρὸς τὴν μακαρίαν καὶ ἀγίαν τριάδα ἀνάγεται. ὁ δὲ θυμὸς τότε πάλιν κινεῖται κατὰ φύσιν, ὅτε πάντας ἀνθρώπους ἀγαπᾷ, καὶ πρὸς ἑαυτὸν αὐτῶν ἢ λύπην, ἢ μνησικακίαν κέκτηται. ἡ δὲ ἐπιθυμία, ὅταν ὑπὸ ἐγκρατείας καὶ ταπεινοφροσύνης καὶ ἀκτημοσύνης νεκρώσῃ τὰ πάθη, τότε τῇ ἡδονῇ σαρκὸς, καὶ χρημάτων καὶ δόξης παρέρχομένης ἔφρου, καὶ τραπῇ πρὸς τὸν θεὸν καὶ ἑαυτὸν ἔρωτα. καὶ γὰρ ἡ ἐπιθυμία πρὸς τρία τῇ κίνησιν ἔχει, ἢ πρὸς ἡδονὴν σαρκὸς, ἢ πρὸς δόξαν κενὴν, ἢ πρὸς ἀπάτην χρημάτων. καὶ διὰ τῶν πᾶσι λογισμῶν ταύτην ἔφρου καταφρονεῖ τῷ θεῷ, καὶ τῷ θεῷ ἐντολῶν, καὶ τῇ οἰκίας εὐγενίας ἐπιλανθάνεται, καὶ πρὸς τὸν πλοῦτον ἐκδιηγῆται, καὶ τὸν λογισμὸν σκοτίζει, καὶ ἐκ ἐαυτοῦ ἀναβλέψας πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ὡς ὁ ἀνώτερος κτιστὴρ φρόνημα ἀπεντεῦ-

ἀποστεῦναι, ὡς περιέρχεται, ἀπολαύει τὴ βασιλείαν τῶν ἁγίων, καὶ ζῇ μακαρίαν ζωὴν, προσδοκῶν τὴ ἀποκαταστάσιν μακαριότητα τοῖς ἀγαπῶσι τὸ θεόν, ἥς καὶ αὐτοὶ ἀξιοθαύμαστοι ἀνάξιοι διὰ τὴ χάριτος τοῦ χριστοῦ.

Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὡς ἔκ βῆτι πρὸς μέτρον τελειότητος φθάσαι τὴ οἴασθαι ἀρετὴν καὶ μὴ ἐπιποιοῦ φιλοπονοῦ εἰς ἐπίκτησιν ταύτης, ὅση δύναμις, σπεύσαντα πρὸς ὅλην τὴν ζωὴν διὰ πρακτικῆς ἐπιμελείας, ὡς φέρε εἶπαι περὶ ἐλεημοσύνης, περὶ ἐγκρατείας, περὶ εὐχῆς, περὶ ἀγάπης, ἢ τινος τῶν γενικῶν ἀρετῶν ἀνδρείας, φρονήσεως, σωφροσύνης, καὶ δικαιοσύνης. Ἐκ τούτων γὰρ καὶ τὸ πνεῦμα ἐκάστης τῆς ἀρετῆς μερικῶς μετέρχεται, οἷον τῇ ἐλεημοσύνῃ, μεταδύσει τε καὶ εὐπορίᾳ κέχρηται τις πρὸς καθὼν. ἀλλ' ἔκ ἐκ τῶν ὀλιγακίς ταύτη χρησάσθαι ἐλεήμονα κυρίως τύποι ἐρεῖται. καὶ μάλλον ὅταν μὴ καλῶς καὶ θεαρέτως ὁ γινόμενος τελῆται. ἔτι γὰρ καλὸν, ὅταν μὴ καλῶς γίνεται, ἀλλὰ καλὸν ὅπως εἴδῃ μὴ ἀπέχει τὸ μισθὸν διὰ τοῦτο ἢ πῶς, ἀνδρωπαρέσκεται τυχὸν ἢ φήμην καὶ δημοδοξίαν, ἢ ἔκ πλεονεξίας καὶ ἀδικίας. ἔτι μὴ δὲ τὰ γινόμενα καὶ δοκῶντα καλὰ ζητῇ ὁ θεός, ἀλλὰ τὸ σκοπὸν, δι' οὗ γίνονται. λέγουσι γὰρ καὶ οἱ θεοφόροι πατέρες, ὅταν ὁ νῦν τῇ εὐσεβείᾳ σκοπεῖ ἐπιλαθῇται, τότε ὁ πορφανὲς ἔργον τὸ ἀρετὴν αἰνέων γίνεται. καὶ γὰρ ἀδιακρίτως καὶ ἀσκόπως γινόμενα, ἔτι μόνον ἔδῃν ὠφέλειαν, καὶ καλὰ ὦσι, ἀλλὰ καὶ βλάπτουσιν, ὥσπερ τεταντῶν, καὶ ἐπὶ τῶν δοκῶντων ἐναντίων σκοπεῖ δὲ θεοσεβῆ καὶ κατὰ θεὸν γενομένων. ὡς τῷ εἰς χαμᾶι τυτῶν ἐσελθόντος καὶ πόρνην τε καὶ ἀπωλείας ἐκσπᾶσαντος, ἔνθεν ἔδῃ ἐλεήμων Κύριος ἢ ἐγκρατὴς, ὀλιγακίς ἢ ἀπαξ τῇ ἐλεημοσύνῃ, ἢ τῇ ἐγκρατείᾳ, χρησάμενος κληθήσεται. ἀλλ' ὁ ἐπὶ πλεῖστον, καὶ διὰ τὴν ἀπάσης τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὡς ἔρχεται καὶ ἀρετὴ ὀλιγῶς μετελθὼν μετὰ διακρίσεως ἀνεπισφαλοῦς.

Μαζῶν γὰρ πασῶν ἡτῶν ἀρετῶν ἢ διακρίσις, ὡς βασίλισσά τις ἔσται, καὶ ἀρετὴ ἀρετῶν ὥσπερ αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων ἔτι λέγουσιν πόρνον, ἢ μέθυσον, ἢ ψεύστην καὶ ἀπαξ τούτων ἐκάστῳ ὀλιθίσαντα, ἀλλὰ τὸ ὡς ἐπὶ ὁ πλεῖστον πᾶς πνεῦμα περικείμενον, καὶ ἀδιόρθωτον μένοντα, καὶ τῷ δὲ μάλλον πρὸς τοῖς

A hoc tempore, sicut dictum est, coelorum regno perfruitur, beatamque vitam vivit, expectans repositam diligentibus Deum beatitatem, qua etiam nos digni efficiamur per gratiam Christi.

Sciendum autem est etiam hoc, aspirari non posse ad mensuram perfectionis qualiscumque virtutis eum, qui laborioso studio pro viribus ad acquisitionem illius non festinat per totam vitam diligentissima operum exercitatione, exempli gratia, eleemosynæ, continentiae, orationis, dilectionis, aut generalium virtutum, fortitudinis, prudentiae, temperantiae, iustitiae. Ex his enim, atque huiusmodi transit quis ad particularem virtutem, sicut eleemosynam, largitioneque, ac beneficentia utitur aliquis pro tempore. Verum ex rariore hujus distributione, proprie misericordem hunc non appellamus, praefertim quando non bene, ac secundum Dei placitum actio efficitur. Non etenim bonum est bonum, quando bene non fit, sed bonum est revera, siquidem minime recipit mercedem propter hoc, aut hoc, propter placendi forte studium, aut famam, aut captandam gloriam, aut ex cupiditate, aut injustitia. Etenim non quæ fiunt, aut putantur bona quærit Deus, sed intentionem, qua fiunt. Ajunt enim etiam Patres divini, quando mens a pietatis scopo aberrat, tunc virtutis opus externum, stultum evadere. Quæ enim sine judicio, atque intentione fiunt, non modo nihil profunt, quamvis bona sint, verum etiam obsunt: Sicut e contrario etiam in iis, quæ videntur adversa, intentione autem pia, & secundum Deum, effectis, ut si quis in lupanar ingrediatur ut pellicem a perditione revocet. Hinc neque misericors proprie, aut continens, qui raro, aut semel, eleemosynæ, aut temperantiae operam dat, vocabitur; sed qui ut plurimum, & per totam suam vitam, sicut dictum est, virtutem perfecte exercet cum discretionem minime periculose.

Maxima enim omnium virtutum est discretio, sicut regina quædam incedens, ac virtus virtutum. Sicut rursus etiam e contrario non appellamus scortatorem, aut ebrium, aut mendacem, qui semel in aliquid ejusmodi lapsus est, sed eum qui ut plurimum in talia incidit, atque incorrigibilis manet. Atque illud magis præter ea, quæ

quæ dicta sunt, scire omnibus est maxime necessarium, qui ex animo incumbunt ad virtutem comparandam, ac malitiam effugere conantur; quanto anima sine comparatione præstantior est corpore, atque in multis, maximisque rebus omnino excellentior, æstimabiliorque, tanto, quæ ad animam spectant, virtutes, & maxime eas, quæ Dei nomen, imitationemque præferunt, antecellere iis, quæ in corpore sitæ sunt. E contrario vero non ignorare æquum est, etiam pravitates animæ a corporis malis affectionibus tum ob propriam operandi vim, tum propter suppliciorum multam differre, quamvis hoc nescio quomodo multos lateat, ac fugiat; qui ebrietatem quidem, ac fornicationem, adulterium, & furtum, atque horum similia averfantur, ac timent, fugiuntque, aut puniunt, ut vulgo ipsa specie abominanda: & profecto ita est; in rebus vero, quæ multo (peiores) sunt his, atque in æterno supplicio his affervato concludunt illos, qui ea sectantur, nullam correctionem, nullumque doloris sensum præferentes, in fornicatione, inquam, in injuriarum memoria, in nequitia quoque, & jactantia, in avaritia omnium malorum radice secundum Apostolum, atque in horum similibus. Verum hæc, ita ut pro nostra incitiam potuimus, simplici modo exposuimus, compendiarium ac dilucidum de virtutibus, malisque affectionibus sermonem ex tempore habentes, ut expedite possit quis cognoscere, ac discernere horum divisionem, ac differentiationem subtili de hisce rebus perspicuitate. Propter hoc ipsum enim tum varietatem, tum multipliciter uniuscujusque exposuimus, ut nulla, si fieri potest, virtutis, aut malitiæ species ignoretur, ut ex animo ad nos ipsos pertrahamus virtutes scilicet, ac præcipue, quæ ad animam spectant, per quas Deo appropinquamus; nequitias vero etiam atque etiam averfantes effugiamus.

Beatus enim verissime, quemadmodum prudens, sic etiam maxime commendandus negotiator, qui virtutem quærendo, eamque ambiendo, quid sit virtus scrutatur, ut per ipsam ad Deum accedat, atque ei spiritaliter adhæreat. Etenim hoc proprie prudentia est, & fortitudo, sapientia, & cognitio sine errore, & divitiæ, quæ auferri non possunt; perducere per virtutis opera ad contemplandum factorem. Virtus enim dicitur ab eligendo: nam virtus etiam voluntaria est, eo quod per electionem, propriamque voluntatem nos bonum efficimus, non invite, ac coacte: prudentia autem dicitur ab afferendo menti utilia.

A πῶς εἰρημένους εἰδέναι πᾶσιν ἀναγκαϊότατον πῶς ἀρετὴν μὲν κατὰ τὸν προθυμωμένους, κακίαν δὲ ἐκκλίνειν σπευδύμενοι. ὅτι ὅσον ψυχὴ σώματος ἀσυγκρίτως ἀμείνων, καὶ ἐν πολλοῖς καὶ μεγίστοις πάντως διαφορώτερος καὶ τιμιώτερος, πλεον, αἱ ψυχικαὶ ἀρεταὶ καὶ μάλιστα, αἱ θεόουμοι καὶ θεομίμητοι ὑπάρχουσιν τῇ σωματικῇ ἀρετῇ. τριαντίον δὲ νοῦν εἰκὸς καὶ πᾶς ψυχικὰς κακίας τῇ σωματικῇ, ὅτι τε πᾶς ἐξ αὐτῇ ἐνεργείαις καὶ τῇ τῇ κολάσεων ἐκτίσει διαφέρειν, καὶ τὸς πολλὰς τῶν ἐκ οὐδὲ ὅπως λανθάνον διαφεύγει. μέθην μὲν καὶ πορνείαν, μοιχείαν τε καὶ κλοπὴν, καὶ τὰ τέτοις ἐγγίσα ἐυλαβεμένους καὶ φοβυμένους καὶ φεύγοντας ἢ κολάσαντας ὡς πῶς πολλοῖς ἐκ τῶν φαινομένων βδελυτὰ. ἔχει γὰρ ἔτι, πρὸς δὲ τὰ πολλὰ τέτων καὶ τὴν τέτοις ἀποκειμένην ἀγωνίαν κόλασιν, τὸς ἀδιορδοτός, τέτων ἐχομένους συγκλίνειν ἀναλγητίως ἔχοντας, φθόνον φημί καὶ μίσικαν, πονηρίαν δὲ καὶ ἀλαστοίαν, ἢ πάντων τῶν κακῶν ῥίζην φιλαργυρίαν καὶ τὴν Ἀπόστολον καὶ τὰ τέτοις ὅμοια. Ἀλλὰ πᾶν μὲν ἔτι ὡς ἔχομεν ἀμαθείας, ἀφελῶς ἐξεθέμεθα, εὐσύνουτον καὶ σαφῇ σχεδιάσαντες τὴν ἀρετῶν καὶ παθῶν λόγον, ἵνα εὐχερῶς ἔχοι τις διαγινώσκειν καὶ διακρίνειν τὴν τέτων διάρρεσιν τε καὶ διαφορὰν τῇ πρὸς τέτων λεπτομερεῖ σαφηνίαν. δι' αὐτὸ γὰρ τῶν καὶ ὁ ποικίλοι ἐκάστου καὶ πολυεδρῆς ἐξεθέμεθα ὡς μηδεμίαν εἰ δυνατόν ἰδέαν ἀρετῆς, ἢ κακίας ἀγνωῖσθαι, καὶ ὅπως πᾶς μὲν ἐκδυμῶς πρὸς ἑαυτὸς ἐπισπασόμεθα πᾶς ἀρετᾶς, πᾶς δηλονότι καὶ μάλλον πᾶς ψυχικὰς δι' ὧν καὶ τῶν θεῶν ἐγγίζομεν, πᾶς δὲγε κακίας καὶ σφόδρα ἐκκλίνοντες διαδιδράσκομεν.

B Μακάριος γὰρ ὡς ἀληθῶς ὡς φρονίμος, ἔτι καὶ δοκιμώτατος ἔμπορος, ὁ ἀρετὴν ζητῶν, καὶ ταύτην μετιῶν, καὶ ὅτιποτε ἔστιν ἀρετῇ, ἐπιμελῶς ἐρευνᾷ, ὡς δι' αὐτῆς ἐγγίζων τῷ θεῷ, καὶ τῶν τοιούτων συγγινώσκων. Καὶ τῶν γὰρ κυρίως φρόνησις καὶ ἀνδρεία, σοφία τε καὶ γνῶσις ἀψευδής, καὶ πλεον ἀναφέρεται, ὁ ἀπὸ πρακτικῆς ἀρετῆς πρὸς θεωρίαν ἀνάγεσθαι τὴν ποιήσαντος. ἀρετὴ δὲ καλεῖται, ὡς δὲ αἰρεῖσθαι. ἀρετὴ γὰρ καὶ δηλητή, ἀπὸ αἰρετῶς καὶ αὐτοδελῶς ὁ ἀγαθοὺν ποιεῖν ἡμᾶς, ἐχὶ ἀβελήτως καὶ ἀναγκαστικῶς. φρόνησις δὲ λέγεται, ὡς δὲ τῶν νοῦν

νοὶ φέρειν τὰ ὠφέλιμα . Εἰ βέβαια δὲ τοῦ-
 θήσωμεν τῷ ἀφελᾷ πύττω τῷ λόγῳ ὡς χρυ-
 σὲν ἐπισφράγισμα , καὶ τοῦ τῷ κατ' εἰκό-
 να καὶ κατ' ὁμοίωσιν . Τῷ τιμιωτάτων πάν-
 των τῷ θεῷ κτισμάτων δὲ νοερὸν καὶ λο-
 γικὸν ζῶον ὁ ἀνθρώπος μόνος ἐκ πάντων
 κατ' εἰκόνα ἐστὶ καὶ κατ' ὁμοίωσιν τῷ θεῷ .

Καὶ κατ' εἰκόνα μὲν , λέγεται πᾶς ἄν-
 θρωπος καὶ δὲ τῷ νοὶ ἀξιώμα , καὶ δὲ τῇ
 ψυχῇ , ἥτις δὲ ἀκατάληπτος . δὲ , τί ἐστὶ ,
 δὲ , κατ' εἰκόνα ; δὲ ἀθεώρητον , δὲ ἀθάνα-
 τον , δὲ ἀντεξέσθιον . καὶ μὴν καὶ κατ' ἁ-
 ρικὸν καὶ τεκνογονικόν , καὶ οἰκοδομικόν . τί
 ἐστὶ δὲ κατ' ὁμοίωσιν ; κατ' ὁμοίωσιν δὲ , κατ'
 τὴν ἁρετὴν λόγον , καὶ θεονύμους ταύτας καὶ
 θεομιμήτας πράξεις , ἥτις καὶ φιλαν-
 θρώπως πρὸς τὸ ὁμογενὲς διακείμεται . οἰκτε-
 ρεῖν καὶ ἐλεεῖν καὶ ἀγαπᾶν δὲ ὁμοούσιον , ἐν-
 σπλάγχνιαν τε πᾶσαν καὶ συμπάθειαν ἐνδύκ-
 νησθαι . γίνεσθε γὰρ φησι Χριστὸς ὁ θεὸς ἡ-
 μῶν , οἰκτιρμονες , καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν
 ὁ ὑψίστος οἰκτιρμων ἐστὶ , καὶ τὸ μὲν κατ' εἰ-
 κόνα πᾶς ἀνθρώπος κέκμηται . ἀμεταμέλητα
 γὰρ τῷ θεῷ τὰ χαρίσματα . πᾶς κατ' ὁμοίω-
 σιν , σπάνιοι καὶ μόνοι οἱ ἐνάρετοι καὶ ἅγιοι ,
 καὶ τῇ τῷ θεῷ ἀγαθότητι καὶ τὸ δυνατόν ἀν-
 θρώποις , μιμηταί , ἥτις τὴν ὑπεραγαθὴν φιλαν-
 θρωπείαν ἀξιοῦσιν καὶ ἡμεῖς ἐναρετήσαντες
 αὐτῷ δι' ἀγαθοεργίας , καὶ μιμηταὶ γενώμε-
 θα τῷ ἀπ' αἰῶνος ἐναρετησάντων Χριστῷ , ὅτι
 αὐτὸς ἐστὶ τὸ ἔλεος καὶ αὐτῷ πρέπει πᾶσα δό-
 ξα , τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ πα-
 τρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ
 πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ , καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῷ αἰῶ-
 νων . Ἀμήν .

Διάρσεις τῶν παθῶν . τὰ μὲν ἐστὶ σωμα-
 τικά , τὰ δὲ ψυχικά . Καὶ σωματικά μὲν
 λέγονται , γαστριμαργία , πορνεία , μέθην ,
 ἀσελγεία . ψυχικά δὲ , μίσος πρὸς τὸ
 πλησίον , φθόνος , ἔρις , κενοδοξία , ὑπερη-
 φανία . ταῦτα δὲ ἐνεργεῖσιν εἰς τὴν ἡμετέραν
 ψυχὴν , ἀπάσης ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας . πα-
 ρύσης γὰρ ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας , ταῦτα
 πάντα ἐξαφανίζονται . τὰ μὲν ὑπὸ ἀγάπης
 πνευματικῆς , τὰ δὲ ὑπὸ ἡσυχίας καὶ ἐγκρα-
 τείας . τότε γὰρ ὁ νοῦς καὶ τὸ οἰκτεῖν φῶς ἀ-
 πολαμβάνει , καὶ τὸ θεὸν ἀπ' ὅλης ἀπορίας ὁρᾷ .

Τρόποι τῇ τῷ θεῷ προνοίας .

Πάντα ἐκ θεῷ καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ λυπηρὰ καὶ τὰ
 Tom. III. ἀνάξια ,

A utilia . At vero , si vis , addamus
 simplici huic sermoni veluti sigillum
 aureum & juxta imaginem , & jux-
 ta similitudinem . Ex omnibus ho-
 norabilissimis Dei creaturis intelli-
 gens , ac rationale animal homo so-
 lus secundum imaginem est , & si-
 militudinem Dei .

Ac secundum imaginem quidem dicitur
 omnis homo juxta mentis dignitatem ,
 & animæ , sive incomprehensibilitatem .
 Quid nam est illud secundum imaginem ?
 Invisibile , immortale , & liberum : quin
 etiam secundum imperandi virtutem , &
 generandi , atque ædificandi . Quid est
 illud secundum similitudinem ? Secundum
 similitudinem vero est secundum virtutis
 regulam , & ex Dei nomine dictas , &
 ex Dei imitatione operationes , idest , se-
 cundum benignam erga genus sui simile af-
 fectionem , miserationem , misericordiam ,
 & dilectionem conservi , nec non osten-
 sionem omnis commotionis , ac compas-
 sionis . Nam , estote , inquit Christus ,
 misericordes , sicut Pater vester Coelestis mi-
 sericors est . Atque illud quidem secun-
 dum imaginem omnis homo habet : sine
 poenitentia enim sunt dona Dei : secun-
 dum similitudinem vero rari , & soli vir-
 tute eximii , & Sancti , quique Dei bo-
 nitatem , pro eo quod homines possunt ,
 imitantur , cujus bonitate , quæ omnem
 bonitatem superat , digni efficiamur etiam
 nos , beneplacentes ipsi per bona opera ,
 imitatoresque fiamus illorum , qui a se-
 culo Christo placuerunt , quia ipsius
 est misericordia , & ipsum decet om-
 nis gloria , honor , atque adoratio cum
 Patre ingenito , & sancto , & bono ,
 & vivificante Spiritu , nunc , & semper
 in sæcula sæculorum . Amen .

Divisio affectionum . Quædam quidem
 sunt corporis , quædam vero animæ . Ac
 corporis quidem dicimus gulositatem ,
 fornicationem , ebrietatem , lasciviam :
 animæ vero odium erga proximum ,
 invidiam , contentionem , vanam glo-
 riam , superbiam . Hæ autem vim
 habent in animam nostram absente
 dilectione , ac continentia : præsen-
 te enim dilectione , continentiaque , om-
 nia hæc delentur , quædam quidem a
 spiritali dilectione , quædam autem a
 jejunio , & continentia . Tunc enim
 mens etiam proprium lumen recipit ,
 videtque Deum sine ullo impedimento .

MODI DEI PROVIDENTIÆ .

Omnia a Deo sunt tum bona , tum
 molesta , & indigna : verum illa qui-
 dem

Luc. 6.36.

dem per beneplacitum, illa vero per dispensationem, illa autem per permissionem, quando secundum virtutem dirigimur. Vult enim Deus, ut sine peccato vivamus, & cum pietate, ac virtute nostro officio fungamur. Secundum dispensationem autem, quum errantes, peccantesque corrigimur: Secundum permissionem vero, quum neque a correctione convertimur. Complacuit enim Deo, ut homo salvus fiat, quemadmodum & Angeli clamabant dicentes: gloria in excelsis Deo, & in terra pax, in hominibus bona voluntas. Per dispensationem rursus erudit nos Deus peccantes, ut ne cum mundo damnemur, ut ait Apostolus: dum judicamur autem, a Domino corrigimur, ut non cum hoc mundo damnemur. Et: non est malum in civitate, quod non fecerit Dominus: hoc est fames, pestes, morbos, & occisiones bellorum. Hæc enim omnia peccati sunt remedia. Permittit autem, atque omnino deserit eos, qui nolunt aut sine peccatis vivere, aut correpti minime emendari, sed in pravitate permanere, sicut scriptum est: Excæcavit oculos eorum Deus, & obduravit eorum cor, & tradidit eos in reprobum sensum, ut faciant ea, quæ non conveniunt. Hoc est, sicut per eorum libertatem. Et: indurans indurabo cor Pharaonis, hoc est permittam, ut induretur propter contumaciam illius.

DE NOSTRA LIBERTATE, ET
QUOD LIBER FACTUS EST
HOMO.

Deus hominem liberum condidit, ratione, ac sapientia decorans, ante oculos ejus ponens vitam, & mortem, ut siquidem velit per liberum arbitrium viam vitæ ire, vivat in sæculum: Si vero ex mala electione pergat per viam mortis, in æternum puniatur: quæ enim ad naturam spectant, mutari non possunt, neque honoribus, neque suppliciis digna sunt. Nemo enim incufatus fuit unquam, quod albus esset, aut niger, aut quod fuerit longus, aut exiguus. Non sunt namque nostræ electionis. In nostra electione autem sunt supplicia, & præmia: utrorumque enim usus & nostri consilii est, & voluntatis, ac divini auxilii, & defensionis: etenim altero deficiente, alterum vim exercet.

Α ἀνάξια, ἀλλὰ τὰ μὴ ἐυδοκίᾳ, τὰ δὲ οἰκονομίᾳ, τὰ δὲ παῖδα χωρήσει· καὶ κατ' ἐυδοκίαν μὴ, ὅταν κατ' ἀρετὴν πολιτευόμεθα. βέλεται γὰρ ὁ θεὸς ἀναμαρτήτως διάγειν ἡμᾶς, καὶ μετ' ἐυσεβείας καὶ ἀρετῆς πολιτεύεσθαι· κατ' οἰκονομίαν δὲ, ὅταν σφαλόμενοι καὶ ἀμαρτάνοντες παιδεύομεθα· καὶ παῖδα χωρήσιν δὲ, ὅταν μὴδὲ παιδευόμενοι ἐπιστρέφομεν· ἐυδόκησεν γὰρ ὁ θεὸς τῷ ἀνθρώπῳ σωθῆναι, καθὼς καὶ οἱ ἄγγελοι ἐβόων λέγοντες, δόξα εἰ ὑψίστοις θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη εἰν ἀνθρώποις ἐυδοκίᾳ· οἰκονομικὸς πάλιν παιδεύει ὁ θεὸς ἡμᾶς ἀμαρτάνοντας ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν, ὡς φησὶν ὁ Ἀπόστολος· κρινόμενοι δὲ ὑπὸ Κυρίου παιδεύομεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. Καὶ ἔτι ἔστι κακία ἐν πόλει, ἣν ὁ Κύριος ἔκποίησε, πνύτεσι, λιμῆς, καὶ λοιμῆς, νόσους, καὶ σφαγὰς πολέμων· ταῦτα γὰρ πάντα τῇ ἀμαρτίᾳ εἰσὶν ἀναρρετικά· παῖδα χωρεῖ καὶ τελίως ἐγκαταλιμπάειν τὴν μὴ θέλοντας ἢ ἀναμαρτήτως διάγειν, ἢ παιδευομένης μὴ ἐπιστρέφουσας, ἀλλ' ἐπὶ τῇ κακίᾳ ἐμμένειν, καθὼς γέγραπται, ὅτι τετύφλωκεν αὐτῷ τὴν ὀφθαλμὸν ὁ θεὸς, καὶ πεπώρεκεν αὐτῷ τὴν καρδίαν, καὶ πρῆδωκεν αὐτὸς εἰς ἀδόκιμον ἔργον ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, τὰ ἔτι ἔστιν εἶσθε ἄφ' ὧν αὐτεξέσιον· καὶ σκληρύνων σκληρυνῶ τὴν καρδίαν φαραὼ, τὰ τέτι παῖδα χωρήσω σκληρωθῆναι ἄφ' ὧν ἀπειθεῖαι αὐτῷ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΥΤΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΟΣ
Ε ΗΜΩΝ, ΚΑΙ ΟΤΙ ΑΥΤΕΞΟΥ-
ΣΙΟΣ ΕΠΛΑΣΘΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

Ο θεὸς τῷ ἀνθρώπῳ αὐτεξέσιον ἐπλασε λόγῳ καὶ σοφίᾳ τιμήσας, ὡς ὀφθαλμὸν αὐτῷ θεῷ τῇ ζωῇ καὶ τῇ θανάτῳ· ἵνα εἰ μὴ θελήσει, τῇ αὐτεξουσίᾳ τῇ ὁδὸν τῇ ζωῆς πορευθῆναι, ζήσει εἰς τὸ αἶψα· εἰ δὲ ἀπὸ κακῆς παρορμήσεως πορευθῇ τῇ ὁδὸν τῇ θανάτῳ, ἀγνίως κολάζεται· τὰ γὰρ τῇ φύσεως ἀμετάβλητα, καὶ ἔτε τιμῶν, ἔτε τιμωριῶν ἄξια· ὅθεν γὰρ ἐνεκλήθη ποτε τῷ εἶς λευκὸς ἢ μέλας, ἢ ὁ εἶς μακρὸς ἢ μικρὸς· ὅ γὰρ τῇ ἡμετέρας εἰσὶ παρορμήσεως· τῇ γὰρ ἡμετέρας παρορμήσεως, καὶ αἱ κολάσεις εἰσὶ καὶ ἀτιμαί· ἀμφοτέρων γὰρ χρεῖα καὶ τῇ ἡμετέρας βυλῆς καὶ θελήσεως, καὶ τῇ τῷ θεῷ συνεργείας καὶ ἀντιλήψεως· πατέρων δὲ λείποντος ἐνεργεῖ καὶ ὁ ἑτε-

ὁ ἔτερον· ὅς πορεύεται ὁ θεός, καὶ πορεύεται καὶ ὁ καλέσας, ἀλλὰ τὸς καὶ πορεύεται κλητὸς ὅτις καθὼς φησιν ὁ Ἀπόστολος, τῷ τέτι καὶ θέλῃ καὶ βέλῃ· τὸς γὰρ μὴ βελήθεντας, εἶπεν τῷ ἑαυτῷ πορεύεσθαι θέληματι· ὁ γὰρ βιάζεται ὁ δὲ λυμάνεται αὐτῷ, καὶ τὴν αὐτῷ εἰκόνα τῷ ἄνθρωποι· αὐτὸς ἀόρατος· ἡ δὲ αὐτῷ εἰκὼν ὁ ἄνθρωπος ὁρατός· ὁ ὅτι αὐτὸς ποιήσειεν ἄνθρωπον ἕτερον ἀγαθόν, ἢ κακόν, εἰς ὁμοῖον ἀναφέρεται· διὸ καὶ ἐξ αὐτῷ κρίσις πάντα κατ' ἀξίαν ἀπενέμυσται πορεύεσθαι· τὴν γὰρ αὐτῷ μορφῇ ἐπιδείκναι.

ΠΕΡΙ ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗΣ.

Τὸ ἔχοντος τὴν ἀληθινὴν ταπεινότητα, σημεῖα καὶ γνωρίσματα εἰσὶ ταῦτα· Τὸ λογίζεσθαι ἑαυτὸν ἁμαρτωλότερον ἢ τὸν ὅλον κόσμον πάντας τὸς ἁμαρτωλούς, καὶ μηδὲ καλὸν ποιήσαντα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· ὁ μέμψεται ἑαυτὸν ἐν παντί κατὰ καὶ τὸ πάθος καὶ τὸ παράνομα· ὁ μὴ φεῦξαι τινα, μὴ δὲ ἔχειν ὅτι ὅτι τίς ὅτι τῷ γῆς ἀσχηρότερος αὐτῷ, ἢ ἁμαρτωλότερος, ἢ ἀμελέστερος, ἀλλὰ πάντας αἰεὶ ἐπαίνει καὶ δοξάζει· ὁ μὴ κρίνει, ἢ ἐξυδενώσκει ἢ καταλαλήσκει τινα πώποτε· τὸ σιωπᾶν πάντοτε, καὶ ἀνεῖν ἐντολῆς, ἢ ἀναγκαίως χρείας, μὴ λαλεῖν τι· ὅταν δὲ ἐρωτηθῇ καὶ μέλλῃ λαλήσαι, ἢ ἀναγκαίως χρείας καταλαβόντος λαλεῖν ἢ ἀποκρίνεσθαι, γαλήνως καὶ ἡσυχῶς, καὶ σπανίως ὡς βιάζομαι, καὶ ἀσχυρόμηνος τῷ λαλήσαι· τὸ μὴ μετρεῖν ἑαυτὸν ἐν τινί, τὸ μὴ φιλονεικεῖν ποτὲ τινα· εἴτε διὰ πίστιν, εἴτε δι' ἄλλο τι, ἀλλ' εἰ μὴ καλῶς λέγει, λέγει καὶ αὐτὸς ναί· εἰδὲ κακῶς λέγει, σὺ οἶδας· τὸ ἔχειν ἑσπασμένην, καὶ βδελύττεσθαι τὸ ἑαυτῷ θέλημα, ὡς ὁλέθριον· τὸ ἔχειν αἰεὶ τὸ βλέμμα αὐτῷ χαμαὶ· τὸ ἔχειν ποτὲ ὀφθαλμῶν αὐτῷ τὸ θάνατον· τὸ μὴ ἀργολογεῖν, ἢ μεταποιοῦν, ἢ φεῦξασθαι πώποτε· τὸ μὴ ἀντιλέγειν τῷ μείζονι· τὸ ὑποφέρειν τὰς ὑβρεῖς, τὰς ἐξυδενώσεις, τὰς ζημίας μετὰ χαρᾶς· τὸ μισῆσαι τὴν ἀνάπαυσιν, καὶ ἀγαπᾶσαι τὸ κόπον· καὶ τὸ μὴ πρὸξύναι τινα, ἢ πληξαι τινὸς συνείδησιν· ταῦτα εἰσὶ τὰ γνωρίσματα τῆς ἀληθινῆς ταπεινώσεως, καὶ μακάριος ὁ ἔχων αὐτά, ὅτι ἀπεντεύθει ἐχρηματίσει οἶκος καὶ ναὸς τοῦ θεοῦ· καὶ ὁ θεὸς ἐνοίκησεν ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ βασιλείας τοῦ ἑρανοῦ κληρονόμος ἐγένετο· Ἀμήν.

A exercet. Quos prævidit Deus, hos & prædefinivit, atque vocavit; sed qui secundum propositum vocati erant, sicut ait Apostolus, hoc est, secundum voluntatem & consilium. Nam illos, qui noluerunt, sivit ambulare juxta eorum voluntatem. Non enim cogit, neque vitiat ipsum, & suam imaginem hominem. Ipse invisibilis est; sua autem imago homo visibilis. Quodcumque igitur aliquis homini fecerit sive bonum, sive malum, ipsi refertur. Ideo ex ipso judicium omnibus pro meritis retribuens exhibit. Suam enim vindicat imaginem.

DE HUMILITATE.

Ejus, qui habet veram humilitatem, signa, atque indicia sunt hujusmodi: Putare se ipsum scelestissimum omnium peccatorum esse, neque ullum fecisse bonum in conspectu Dei: incusare se ipsum omni tempore, & loco, & operatione. Neminem fallere, ac existimare nullum esse in terra se turpiorem, aut improbiorem, sed omnes semper commendare, & laudibus prosequi: Minime judicare, aut spernere, aut obloqui unquam contra alios: Silere semper, & præter jussu, aut necessitatem nihil loqui. Quum vero fuerit interrogatus, & loquetur, aut necessaria causa urgente verba facere, seu respondere, placide, & quiete, ac raro, tamquam coactus, ac pudore suffusus, respondere: in nulla re de se comparisonem facere: contra neminem contendere, sive propter fidem, sive propter aliquid aliud; verum si bene loquitur, dic etiam tu: certe. Si vero male differit, tu videris. Habere subjectionem, atque execrari propriam voluntatem tanquam perniciosam rem: habere obtutum suum semper in terra: habere ante oculos suos mortem: non otiosa, neque vana loqui, aut unquam mentiri: Majori non contradicere: patienter ferre injurias, opprobria, damna cum hilaritate; odisse quietem, ac laborem præoptare: minime quemquam irritare, aut ferire conscientiam ullius. Hæc sunt indicia animi vere demissi: & beatus, qui hæc habet, quia jam ex hoc appellatur domus, & templum Dei, Deusque in ipso habitat, & regni cœlestis hæres factus est. Amen.

SANCTI AC DEIFERI
PATRIS NOSTRI

EPHRAIM,

SERMO IN FRATREM DEFUNCTUM,
ET IN ALIOS DEFUNCTOS.

A

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ,

ΕΦΡΑΙΜ,

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΚΟΙΜΗΘΕΝΤΑ ΑΔΕΛ-
ΦΟΝ, ΚΑΙ ΕΤΕΡΩΝ ΚΕΚΟΙ-
ΜΗΜΕΝΩΝ.

B

Excod. Bar-
berino 245.
pag. 271.
Confer cum
serm. cuius
initium, τὸ
τὸ σήμερον
Quid ita ho-
die, hoc
tom. 3. pag.
262. lit. C.

Mendis sca-
tet, sed qua
ex supra e-
ditis pag.
262. & seq.
emendari
possunt.

Leg. in 60.

Pretiosa in conspectu Domini mors San-
ctorum ejus : at mors peccatorum
pessima . Et propterea dicebat Prophe-
ta : *Cur timebo in die mala ? Iniquitas cal-
canei mei circumdabit me .* Veniet enim
& nostra hora , fratres , veniet omnino,
& non præteribit . Solus , derelictus ,
nudus , auxilio destitutus , absque tutore
sine comitatu , imparatus , sine fiducia ,
in negligentia præoccupabitur , in die quam
non novit , & in hora quam non exspe-
ctat , interea dum genio indulget , dum
thesauros sibi parat , dum deliciis vacat ,
dum secundis rebus utitur , dum absque
cura atque sollicitudine vivit . Et cun-
cta cessabunt . Exigua febris , & omnia
in vacuum & inane abibunt . Illuc enim
omnes abducemur , ubi nunquam inces-
sus . Multis sane tunc opus tibi erit du-
ctoribus , o homo , multis orationibus ,
multis sociis & adjutoribus in hora illa
separationis animæ . Magnus tunc erit ti-
mor , magnus tremor , magnum myste-
rium , magna e corpore in illum mun-
dum migrantis futura est calamitas . Nam
si , quum in aliam regionem transeunt , ali-
quibus viæ ducibus , directoribus , &
adjutoribus indigent ; quanto magis , quan-
do in infinita transeundum nobis erit se-
cula , unde nullus rediit ? Multis tibi ,
iterum dico , adjutoribus in illa hora opus
erit : nostra illa erit hora , & transitum
non habens : nostra erit hora , & non
aliorum : omnium finis , & omnium ter-
ror . Extremum grave atque difficile ,
sed per quod omnes transimus . Arcata &
angusta via , sed per quam omnes iter fa-
cimus . Amarum ac durum est poculum ;
sed cuncti illud , & non aliud bibimus .
Magnum , & occultum est mortis myste-
rium , & nullus enarrare illud potest .
Tremenda sunt , ac terribilia , quæ tunc
anima subibit : sed nemo nostrum tunc co-
gnoscit , nisi soli , qui illic sedentem præ-
cesserunt , & quæ ipsi accidunt , conspe-
xere . Lugemus ac ploramus : sed non est ,
qui opem ferre queat : non pater filio ,
non

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῆς
οσίων αὐτῶν , ἀλλ' ὁ θάνατος τῆς ἀμαρ-
τωλῶν πονηρὸς . δι' ὃ καὶ ἐλεγεὶν ὁ πρῶτος
της . ἵνα τί φοβῶμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ; ἡ
ἀνομία τῆς πῆξης με κυκλώσει . ἐλεύ-
σεται γὰρ καὶ ἡμετέρα ὥρα ἀδελφοί . ἐλεύ-
σεται παντῶς , καὶ ἢ ἀπελεύσεται . μό-
νος μεμονωμένος γύμνος ἀβοήθητος ἀπορ-
τρεπτός , ἀσυνόδευτος ἀνέτοιμος ἀπαρρησίαιος ἐν
ἀμελείᾳ , φθασθῆναι ἢ ἡμέρᾳ , ἢ ἢ γινώσκει ;
καὶ ἐν ὥρᾳ ἢ πρῶτον , ἐν νόσῳ τρυφᾷ ,
ἐν νόσῳ θησαυρίζεται . ἐν νόσῳ σπαταλῶν . ἐν
νόσῳ ἐνημερεῖ , ἐν νόσῳ ἀμεριμνῶν . καὶ πάν-
τα ἀργεῖν , μικρὸς πυρετός , καὶ πάντα κενὰ
καὶ μάταια . Ἐκεί γὰρ ὑπάγοντες πάντες ,
ὅπως πρότερον ἢ ὀδυσσώμεν . πολλῶν σοι τότε
ἀνδρῶν οὐδὲν χρεῖα , πολλῶν εὐχῶν ,
πολλῶν συνεργῶν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῇ χω-
ρισμῷ τῆς ψυχῆς . μέγας τότε φόβος , μέ-
γας ὁ τρόμος , μέγα δὲ μυστήριον , μεγάλη
ὑποείσασις τῇ χωρισμῷ ἐκ τῆς σώματος
πρὸς τὴν ἐκείνῃ κόσμον . εἰ γὰρ χώραι με-
ταβαίνοντες ὅτι τῇ γῆς , οὐδὲν τιτῶν καὶ χει-
ραγωγῶν καὶ βοηθῶν χρῆζουσιν , πόσῳ μάλ-
λον , ὅτε πρῶτον εἰς τὰ δι' αἰῶνος ἀπέ-
ραντα , ὅθεν ἔδει ἐπανελθεῖν . πολλῶν σοι πάλιν
βοηθῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ χρεῖα . ἡ μόνη
ὥρα καὶ πάροδοι ἢ ἔχεται , ἡ μόνη ὥρα ,
καὶ ἢ καλὴ ὁδὸς , τῶν πάντων τέλος καὶ
παντέφωρον . χαλεπὸν δὲ πέραμα , ἀλλὰ πάλιν
δι' αὐτῆς πρὸς τὸν μέγα . σενὴ καὶ τεθλιμ-
μένη ὁδὸς , ἀλλὰ πάντες αὐτὴν βαδίσωμεν .
πικρὸν καὶ δυὸν τὸ ποτήριον , ἀλλὰ πάντες
αὐτὸ καὶ ἢ καλὸν πόσιον . μέγα καὶ ἀδύλον
τὸ τῷ θανάτῳ μυστήριον , καὶ ἔδει αὐτὸ δι-
γῆσαι δύναται . φοβερὰ καὶ φοβερά , ἀλλὰ
τότε ἡ ψυχὴ ἐπίσταται , ἀλλ' ἔδει ἐξ ἡμῶν
τότε ὅτι γινώσκει , εἰ μὴ μοῖοι ἐκεί πρῶτον λα-
βοῖτες καθήματα , καὶ ὁρῶντες αὐτῶν τὰ γενό-
μενα .

μῆμα· κλαίοντες καὶ στεναζόντες, ἀλλ' ἔδειξέ οἱ βοη-
θῶν δύναται· ἔ πατήρ τέκνον, ἔ μητὴρ τέ-
μοιογενὴ υἱόν, ἔκ ἀδελφὸς γνήσιος δύναται
βοηθῆσαι· τὸ ἑαυτοῦ ἀδελφόν, ἔ φίλος φίλον,
ἔ δυναστεία, ἔ δῶρα, ἔ προσωποληψία, ἔκ
ἀρχόντων παρρησία, ἔ γυναικῶν ᾠχαλάε-
σις, ἔκ ἄλλῃ τις βοήθεια δύναται βοηθῆσαι
ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ πρὸ ἀνθρώποις· ἔχ' ὅρῳ
πῶς ᾠχαλάσμεθα τῆς τελευτῶντος ἀδελ-
φὸς ἡδὲ ψυχορραγῆντας· οἷα φοβερά· τότε
ὁρῶμεν· γινώσκωμεν πῶς συνέχοντα, πῶς
παράσσοντα· πῶς στεναζοῦσιν; ἔχ' ὅρῳ
ἰδρῶσι ψυχρὸν καὶ πικρὸν· ὅρα πῶς οἱ ἐν
ἀγρῷ θέρωνται, πῶς τὸ ὄμμα περιτρέφουσιν
ὥδε καὶ ὥδε; πῶς οἱ μὴ τῆς ὁδόντας τρί-
ξουσιν, πῶς διαμβῦνται; πῶς θορυβῶνται·
πῶς οἱ μὴ πᾶς τρίχας τίλλουσιν, πῶς δ'
κλίτης ἀναπιδῶσιν φάγειν μὴ δυνάμενοι δέ·
ὁρῶσι γὰρ ἄλλῃ ἔδέποτε ὕπνωσιν εἶδον, καὶ ἀκύν-
ουσιν, ἄλλῃ ἔποτε ἤκουσαν· καὶ πᾶσιν ἄλλῃ
ἔδέποτε ἔπαυον· ζητοῦσιν λυτρεύμενοι, καὶ ἔ-
δειξέ οἱ λυτρεύμενος· ζητοῦσιν συνοδεύοντα, καὶ
ἔδειξέ οἱ συνοδεύων· ζητοῦσι ᾠχαλαῦντα, καὶ
ἔδειξέ οἱ ᾠχαλαῶν· ἔς θωπεύοντες ἡμεῖς τό-
τε, τρέμοντες, καὶ κλαίοντες, καὶ κρατῦντες
αὐτῷ πᾶς χεῖρας, ἀσπαζόμενοι πᾶς δάκρυα
βρέχοντες, ἐκμαύσομεν πᾶς τρύχας ἡμῶν ἐ-
πάνωθεν αὐτοῦ, καὶ λέγωντες αὐτοῖς, ὦ ἀδελ-
φὲ, ὦ φίλε, ὦ συγγενὴ, αἰοῖξον πᾶ χεῖλη
σου, λάλησον ἡμῖν λόγον πρὸς ἡγορίας, ἀλλ'
ἔκ ἔχει φρένας, ἐσβέσθησαν γὰρ οἱ ὀφθαλ-
μοί, καὶ ὁ νῦς καὶ ἡ γλῶσσα ἔκ ἔχει λό-
γον· πᾶ δάκρυα πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτῶν, τὴν
γλῶτταν φλεγμονήν, δροσίζοντες ὕδατι, καὶ ἔς
ἡμῶν ὑποτιθέμεθα, ἵνα πρὸς ὑψηλῶν ῥήμα-
των αὐτῶν ἀκύνωμεν, λέγοντες, πῶς βλέ-
πεις ἑαυτὸν ἄρτι; μὴ φοβῆ, φιλάνθρωπος
ἔστιν ὁ θεός· ταῦτα πρὸς ἑαυτοῦς λέγωντες,
καὶ πᾶς δάκρυα πᾶς τῇσιν καταβρέχοντες, καὶ
καρδίαν κατακαίόμεθα, ὅτε πάντα φθηνόμε-
θα, ἔκ ἔστι προίμην τότε πονηρίαν, ἔκ ἔστι
προίμην χρημάτων τότε φροντίαν, ἔκ ἔστι πα-
ρημὴν βρωμάτων μέριμνα, ἀλλ' ὁρῶντες τὸ
μέγα καὶ φοβερὸν τῆς θανάτου μυστήριον· καὶ
πᾶς ἑαυτοῦ κεφαλὰς κινῶμεν, καὶ στεναζόμεν,
καὶ ἑαυτοῦς παλαιζόμεν, καὶ ἔκ τωικρῶς λέ-
γωντες, ἡνίκα πρὸς ἡμᾶς ὁ πορευόμενος, πα-
σιν ἡμῖν συμπαιγνόμενος, καὶ πάντας ἀσπαζό-
μενος λέγει, ἔρρωσθε ἀδελφοί καλῶς, ἔρρω-
σθε,

A non mater unigenito, non frater germa-
no fratri, non amicus amico, non prin-
cipatus, non munera, non personarum
acceptio, non principum fiducia, non
conjugum consolatio, non ullum aliud
auxilium humanum erit in illa hora.
Non vides apud fratres morientes ani-
mamque agentes, quibus assidemus, quam
terribilia tunc eis accidere cernantur?
cernimus, quomodo constringantur?
B quomodo conturbentur? quomodo sus-
pirent? non aspicias eos sudoribus fri-
gidis & amarulentos, instar messorum
in agro, quomodo oculos huc illuc-
que contorqueant? quomodo alii den-
tibus strideant? quomodo expaveant?
quomodo conturbentur? quo pacto
alii capillos evellant, alii e lecto exi-
liant fugere volentes, licet nequeant?
C Vident enim ea quæ nunquam prius
viderunt, & audiunt quæ nunquam
antea audierant, & patiuntur quæ
nunquam alias passi fuerant. Quæ-
runt qui eos redimat, & nemo est
qui liberet: quærunt socium, & ne-
mo est qui ipsos comitetur. Quæ-
runt consolatorem, & nemo est qui
ipsos consoletur. Quos aspicientes
tunc, contremiscimus, & plangimus:
D tenentesque eorum manus, comple-
ctimur & lacrymis irrigamus. Ca-
pillos nostros super ipsum extergimus,
dicentes ei: o frater, o amice, o
consanguinee, aperi labia tua, loque-
re nobis verba solatii. Verum men-
tis compos non est: oculi enim extin-
cti sunt, & mens & lingua sermone
caret. Lacrymas oculorum ipsorum,
E linguam æstuantem aqua madefacimus:
aurem nostram ori eorum admovemus,
ut tenues saltem ipsorum voces exau-
diamus: dicentes: quomodo teipsum
nunc intueris? noli timere: benignus
est Deus. Ista ad eos dicimus, &
lacrymis pectora irrigamus, & cor no-
strum accendimus, talia loquentes. Non
est tunc apud nos nequitia: non est
apud nos tunc pecuniarum sollicitudo:
F non est apud nos ciborum cura; sed
magnum & formidandum mortis intuen-
tes mysterium, & capita nostra move-
mus, & suspiramus, & nos ipsos mi-
seros ducimus, & vix amare dicimus;
quando ad nos, qui recedit, quippe
omnibus nobis conjunctus est, omnes
salutans, dicit. Valete, fratres boni,
valete, orate; scientes, quod in viam
longinquam abeo, quam ante nunquam
ingressus sum, & in regionem peregri-
nam,

Deest ali-
quid.

nam, quam nemo notam mihi facit, & in seculum terribile, unde nullus rediit, & in terram tenebrosam, ubi ignoro quid mihi occurret, & in profundum infernum, unde nemo revertitur; & ad iudicem tremendum, unde nemo... Angeli vident. Ceterum valete fratres mei carissimi: Valete amici: ego enim non amplius vester amicus, sed peregrinus. Vale pulcher comitatus: at non amplius ego vester comes ero. Valete confanguinei, valete: adhuc modicum & sequemini, modicum & huc venietis. Expecto vos, ut veniatis ad nos. Non enim ego amplius ad vos veniam: non amplius in hac vita intuebor vos. Siquid novi, siquid egi, hoc ipsum recipiam. Ad vos non amplius revertor: nunc siquid boni egi, hoc ipsum & mihi lucrifeci: & siquid præsens, illud ipsum mihi occurret. Siquid vero in terra thesaurizavi, quid mihi modo proderit? si cuius misertus sum, in hac hora misericordiam consequar: quoniam angusta & arcta est præsens hora exitus animæ meæ: super omnem horam angusta & dolore plena est mihi præsens hora: imparatus enim præoccupatus sum. Caliginosa mihi præsens nox est: sine fructu enim, & aridus excisus sum. Gravis mihi præsens via: quoniam nullum bonum est mihi viaticum. Quare amare deplorate me, & succurrite mihi: miseremini mei, & adjuvate me. Deprecamini, ut ibi misericordiam inveniam. Non requiro multum, quoniam in multis peccavi. *Cetera vide supra hoc Tom. 3. pag. 264. lit. F. usque ad pag. 267. lit. E.*

A δε, προσευξαθε, γινώσκοντες δὲ, εἰς οὐδὸν μακρὰν πορεύομαι, ἢν ὑδέποτε ὄντως ἐβά-
δισα, καὶ εἰς χῶραν ξένην, ὅπως ὑδεὶς γινώ-
ρίζομαι, καὶ εἰς κόσμον φοβερόν, ὅθεν ὑ-
δεὶς ἐπαλέυσεν, καὶ εἰς γῆν σκοτινὴν, ὅπως
ὑκ οἶδα τί ἀπαντήσῃ με, καὶ εἰς ἀδὴν
βαθύν, ὅθεν ὑδεὶς ἐπατέρχεται. καὶ εἰς
κριτὴν φοβερόν, ὅθεν ὑδεὶς ἀγγελοὶ βλέπυ-
B σιν. λοιπὸν σῶζεσθε ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοὶ.
σῶζεσθε φίλοι, ἐγὼ γὰρ ὑκ ἔσση φίλος ἡ-
μῶν, ἀλλὰ ξένος. σῶζε καλὴ συνωδία,
ἀλλ' ὑκέτι συνοδεύω ὑμᾶς. ἀλλὰ συγγενεῖα.
σῶζεσθε, συγγενεῖς, ἔρρωσθε. μικρὸν καὶ δεῦ-
τε λοιπὸν, μικρὸν δεῦτε καὶ καταλάβετε.
ἀναμείνω ὑμᾶς, ἵνα ἔλθῃτε πρὸς ὑμᾶς.
ἐγὼ γὰρ ὑκέτι ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.
C ἐγὼ ὑκέτι ἐν τῷ βίῳ βλέπων ἡμᾶς, ἥτοι
οἶδον, ἥτοι ἐπραξα, αὐτὸ καὶ ἀπέλαβον. ὑκ
ἔτι πρὸς ἡμᾶς ἀναστρέφω. νῦν ἔτι ἀγα-
θὴ ἐπραξα, αὐτὸ ἐκέρδισα. καὶ ἔτι πρὸς
πεμψα, αὐτὸ καὶ ἀπαντήσῃ με. εἰ δὲ ἐδη-
σαύρησα ἐπὶ τῇ γῆς, τί μοι ἄρα πρὸς αὐ-
τῷ τὸ ὄφελος. εἰάν τινα ἐλέησα, τῇ ὥρᾳ
ταύτῃ ἐλεηθῆσωμαι, ὅτι φενη καὶ τεθλιμμε-
D νη ἡ παρῶσα ὥρα τῇ ψυχῇς τῆς ἐξόδου ὑπὲρ
πᾶσαν ὥραν. φενη μοι, καὶ ὠδνητῆρ ἡ πρῶ-
σα ὥρα. ἀνέτιμος γὰρ πρὸς καταλείφῃ, σκο-
ταμένη μοι ἡ πρῶσα νύξ. ἀκαρπὸς γὰρ καὶ ξε-
ρὸς ἐκόπην. βαρεῖα μοι ἡ πρῶσα οὐδὸς, ὅτι
ὑδὲν ἀγαθόν, ἐμφοδόν μοι ὑπάρχει, ἀλ-
λὰ δακρύσατε ἐπ' ἐμοὶ πικρῶς, καὶ βοηθή-
σατέ μοι. ἐλεήσατέ μοι, βοηθήσατε καὶ προ-
E σευξαθε, ἵνα καὶ εὐρὼς ἐκεί μικρὰν ἀνεσιν,
ἵνα λάβω ἐκεί μικρὸν ἔλεον. ὑ ζῆτῶ πολὺν,
ὅτι ἡμάρτοι πολλὰ.

F

A

ΤΟΥ ΑΤΤΟΥ ΟΣΙΟΥ

ΕΦΡΑΙΜ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΑΥΤΩΙ, ΚΑΙ
ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ.

EJUSDEM

SANCTI EPHRAIM

REPREENSIO SUI IPSIUS,
ATQUE CONFESSIO.

ΣΥΝΕΛΘΕΤΕ ΜΟΙ ΠΑΝΤΕΣ ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΠΟΜΕΝΑ
ΑΦΕΣΙΝ, ΙΝΑ ΚΑΙ ΥΜΕΙΣ ΕΝ ΟΙΣ ΕΧΑΣΟΙ
ΣΥΝΕΧΕΘΕ, ΣΥΝΕΛΘΩΝ ΥΜΙΝ ΟΙ ΑΓΙΟΙ. Ο ΖΔΡ
ΛΕΓΩΝ, ΑΥΤΟΜΑΤΑ ΠΑΝΤΑ, ΑΥΠΑΡΞΙΑΝ ΗΓΕΙΤΑΙ
ΘΕΟΤΗΤΟΣ. ΕΛΟΓΙΣΑΜΗΝ, ΚΑΙ ΞΕΥΔΟΜΑΙ. ΜΕΤΑ-
ΜΕΛΕΘΗΝ ΚΑΙ ΟΧ ΑΠΙΣΑΜΑΙ ΕΙ ΕΞΙΛΑΣΑΜΗΝ.
ΑΞΙΩ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΙΕΣ, ΑΛΛΑ ΠΑΧΑ ΞΕΥΡΟΣ-
ΔΕΧΟΝΤΑΙ. ΗΚΗΣΑ ΖΔΡ ΤΩ ΙΕΖΕΚΙΗΛ ΛΕΓΟΝΤΟΣ,
ΟΤΙ ΞΤΕ ΝΩΕ, ΞΤΕ ΙΩΒ, ΞΤΕ ΔΑΝΙΗΛ ΑΝΥ-
ΨΟΙΝ ΑΥΤΕΛΜΟΙ. ΩΣΤΑΚΑΛΩ ΤΗΣ ΞΟΡΟΗΤΗΣ ΑΠΑ-
ΤΑΣ, ΑΛΛΑ ΔΕΔΙΩ, ΜΗ ΚΤ ΤΗΣ ΕΝ ΙΣΡΑΗΛ
ΑΠΕΒΛΗΘΗΝ. ΛΕΓΕΙ ΖΔΡ ΞΡΟΣ Τ ΙΕΡΕΜΙΑΝ Ο
ΘΕΟΣ. ΜΗ ΞΡΟΣΕΥΧΕ ΥΠΕΡ ΤΩ ΛΑΩ ΤΕΤΕ. ΤΙ
ΞΝ; ΕΝ ΞΕΝΙΟΙΣ ΙΛΑΣΟΜΑΙ ΚΥΡΙΟΝ; ΑΛΛΑ ΦΟΒΩ-
ΜΑΙ ΜΗ ΕΠΟΙ ΚΑΜΟΙ ΩΣ ΤΙΣ ΦΑΡΙΣΑΙΟΙΣ, Ε-
ΠΙΔΗ ΕΝΕΚΕΝ Τ ΕΜΗΣ ΧΡΕΙΑΣ ΔΕΟΜΑΙ. ΕΑΝ
ΥΠΣΕΥΣΩ, ΠΑΧΑ ΛΕΓΕΙ ΜΟΙ, ΟΤΙ Ξ ΤΑΥΤΗ Ξ
ΥΠΣΕΙΑ ΕΞΕΛΕΞΑΜΗΝ. ΕΑΝ ΕΛΕΗΣΩ ΞΕΝΗΤΑ, ΠΑ-
ΧΑ ΕΡΕ ΞΡΟΣ ΜΕ, ΕΛΑΘΟΝ ΔΕ ΑΜΑΡΤΩΛΞ ΜΗ
ΛΙΠΑΝΑΤΩ Ξ ΚΕΦΑΛΗΝ ΜΞ. ΕΑΝ ΤΗΣ ΙΕΡΕΪΣ
ΑΥΤΞ ΑΠΟΔΕΞΩΜΑΙ, ΞΩΣ ΕΡΕ ΚΑΜΟΙ, ΟΤΙ ΤΗΣ
ΝΑΞΩΡΑΪΣ ΜΞ ΟΙΝΟΝ ΠΟΤΙΣΑΣ, ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΞΣΑΙ.
ΑΛΛ ΑΥΤΩ ΞΡΟΣΟΙΣΩ ΔΩΡΑ; ΦΟΒΟΣ ΜΕ ΕΛΕΓΧΕΙ,
ΜΗ ΚΑΜΟΙ ΕΠΗ. ΕΑΝ ΞΡΟΣΑΓΑΓΗΣ ΣΕΜΙΔΑΛΗΝ,
ΜΑΤΑΘΟΝ ΔΥΜΙΑΜΑ, ΒΔΕΛΥΓΜΑ ΜΟΙ ΕΞΙΝ, ΑΛ-
ΛΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΞΡΟΣΕΔΡΕΥΣΑΙ ΔΕΙΛΙΩ, ΜΗ
ΚΑΜΕ ΟΚΤΕΜΗ ΛΕΓΩΝ, ΠΑΤΕΪΝ Ξ ΑΥΛΗΝ ΜΞ
Ξ ΞΡΟΔΗΣΕΔΕ. ΠΑΝΤΘΕΙ ΞΝ ΣΥΝΕΧΟΜΑΙ ΑΔΕΛ-
ΦΟΙ, ΚΑΙ ΞΡΟΣ Ξ ΕΜΑΥΤΞ ΣΥΝΕΔΗΘΙΝ ΕΠΙΣΡΕ-
ΦΩ. ΕΑΝ ΠΑΛΙΝ ΑΣΕΒΗΣΩ, ΟΙΜΟΙ ΕΑΝ ΑΞΙΩ-
ΣΩ ΑΙΤΑΔΩΣ, ΦΟΒΩΜΑΙ ΜΗ ΓΝΟΦΑ ΜΕ ΟΚΡΙ-
ΨΗ. ΟΙΔΑ ΟΤΙ ΚΑΙ Ο ΝΑΒΥΧΟΔΟΝΟΣΟΡ ΜΕΤΑΝΟΗ-
ΣΑΣ ΕΔΕΙΧΘΗ, ΑΛΛ ΑΠΕΛΟΓΗΣΑΤΟ ΥΠΕΡ ΑΥΤΞ
ΚΑΙ Η ΑΓΝΟΙΑ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΣΕΙΑ. ΕΓΩ ΔΕ
ΕΙ ΟΚΑΤΕΡΟΙΣ ΣΥΝΕΧΟΜΑΙ. ΗΜΗΝ ΗΔΗ ΜΕΤΑΧΩΝ
Τ ΧΑΡΙΤΟΣ, ΗΜΗΝ ΞΕΛ ΧΡΙΣΤΞ ΞΠΟ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΞΡΟΠΕΔΕΥΘΕΙΣ. ΟΙ ΚΤ ΣΑΡΚΑ ΓΕΙΝΗΣΑΝΤΕΣ ΜΕ,
Τ ΦΟΒΟΝ ΤΩ ΚΥΡΙΞ ΕΝΘΕΔΗΣΑΝ. ΕΔΕΩΡΑΝ ΤΗΣ
ΓΕΙΤΙΑΣ ΕΝ ΕΥΣΕΒΕΙΑ, ΗΚΗΘΟΝ ΠΟΛΛΕΣ ΥΠΕΡ ΧΡΙ-
ΣΤΞ ΠΑΘΟΥΝΤΑΣ, ΟΙ ΞΑΤΕΡΕΣ ΟΙ ΕΜΟΙ ΩΜΟΛΟΓΗ-
ΣΑΝ ΟΠΙ ΤΩ ΔΙΚΑΣΤΞ. ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΣΥΓΓΕΙΝΗΣ ΕΙΜΙ,
ΟΧ ΕΧΩ ΕΙΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑΙ ΤΙ ΣΥΝΑΓΡΟΜΟΙ, ΕΑΝ
ΕΠΩ

VENITE AD ME SIMUL OMNES FRATRES,
QUI REMISSIONEM EXPECTO, UT IN
QUIBUS VOS SINGULI CONVENITIS, VOBISCUM
CONVENIANT ANGELI. QUI ENIM DICT OM-
NIA EX CASU, NON EXISTENTIAM CREDIT DI-
VINITATIS. IFLUD COGITAVI, & NON MEN-
TIO: PCENITENTIAM EGI, & IGNORO AN
PLACAVERIM. DEPRECOR SANCTOS, SED FOR-
TE NON AUDIUNT. AUDIVI ENIM EZE-
CHIELEM DICENTEM, NEQUE NOE, NEQUE
JOB, NEQUE DANIELEM PERFICERE PETEN-
DO. OBLECCRO PROPHETAS OMNES, SED
VEREOR, NE SICUT II IN ISRAEL, REPUL-
SUS SIM. DICT ENIM AD HIEREMIAM
DEUS: *noli orare pro populo hoc*. QUID
IGITUR? MUNERIBUS PLACABO DOMINUM?
SED TIMEO, NE DICAT ETIAM MIHI, SI-
CUT PHARISÆIS, QUONIAM PROPTER MEAM
INDIGENTIAM PRECOR: SI JEJUNIUM SERVABO,
FORTE DICET MIHI, HOC JEJUNIUM NON ELE-
GI. SI PAUPERIS MISEREBOR, FORTE DICET
AD ME: *oleum* autem peccatoris non
IMPINGUET CAPUT MEUM. SI SACERDOTES
EJUS EXCIPIAM, FORTE DICET ETIAM MIHI:
*nazaræis meis vinum propinans, rejicie-
tur*. Verum ei offeram dona: timor
ME TENET, NE QUOQUE MIHI DICAT: Si
offeres simillam, vanum thymiamma, abo-
MINATIO MIHI EST. SED ETIAM IN ECCLE-
SIIS ASSISTERE TIMEO, NE ETIAM ME AB-
SCINDAT Dicens: calcare aulam meam
non adjicietis. Undique igitur coar-
ctor, fratres, atque ad meam con-
scientiam convertor. Si rursus ini-
que egero, hei mihi: si obtestatus
fuero impudenter, metuo ne caligine
me obruat. Scio Nabuchodonosorem
pcenitentem fuisse recepam; sed pro
eo apologiam fecit ignorantia, & im-
perium: ego in utrisque reus detineor.
Fui jam gratiæ particeps: Christum e-
doctus fui antea a genitoribus: qui se-
cundum carnem genuerunt me, de ti-
more Domini me admonuerunt: vidi
vicinos Deum colentes, audiui com-
plures pro Christo passos: patres mei
confessi sunt ante Judicem: Martyrum
sum consanguineus: non habeo quid-
quam, quod ad defensionem juvet.
Si dixero genus secundum carnem com-
mune

Excod. ms.
Sangerma-
nensi n. 381
Confer cum
sermone cu-
jus initium,
in το λοις
imv, tom. 1.
pag. 119. ab
illis verbis
pag 129. ο
γαρ λεγων
α. τοματα
παντα, αν-
παρξιαν ε-
γεται διο-
της: nam
qui dicit
omnia casu
fortuitoque
fieri, is di-
vinitatem
negat exi-
stere.
Jerem. 7.
16.
Psal. 140. 5.

munc, nihil diversus ero ab iis, quorum meminit beatus Job: Majores mei errantes, a munere educati: avi mei feliciter viventes, in vita agricolæ fuerunt: patres in his manentes, & ad institutionem civilem, simplicem duxerunt cognationem. Quo igitur fastu me ipsum similem Nabuchodonosoris putabo, in qua administratione? An fortis sum contra gigantes? an naturam habeo pulcritudine præditam? Nolo enarrare in mea pueritia a me perpetrata, ne execrabilem vobis me ipsum reddam. Quum adhuc adolescens essem, in promissione natus fui: verum in brevibus illis annis, conviciator, percussor, contentiosus extiti, pugnator adversus vicinos, & invidus homo erga peregrinos, cum amicis asper, cum pauperibus durus, pro vilibus possessionibus pugnax, stolidus, in pravis opinionibus innutritus, atque in scortatione præter tempus incitationis. Sed de his omnibus scio remissionem mihi fuisse concessam in baptismo. Quid de posterioribus, postquam cognitionem accepi veritatis? Idcirco multum indigeo vestri auxilii. Convenite ad me, amici, & aut tanquam mortuum lugete, aut ut vivum, & semimortuum plorate. Effundite in me misericordiam vestram, tanquam in captivum, aut tanquam in vulneratum putrescentem curam impendite: plenus enim sum cicatricibus: judæos supero: illis non erat locus ad alligaturas, mihi etiam anima corrupta est. Illi a capite usque ad pedes doloribus occupabantur, mihi vero interiora etiam simul computruerunt: illi adulantium dolis transversum acti sunt, me autem nemo decepit: propria voluntate enim excogitavi contra Deum jurgium, solum diabolus habeo socium, qui meam mentem excæcavit. Vereor, viri fratres, ne illi instar restet mihi impenitentia. Hanc unam habeo excusationem, quod ipse mihi suggessit. Sed nec Adamo profuit, qui ita se excusabat. Ille suggessit, verum est, sed non effugit Eva sententiam. Quid faciam, fratres mei? Adulatione non deceptus irascor. Nolo laborare, ac nisi quis mihi inserviat, ipsi succenseo. Nolo convenire, ac nisi quis mihi famuletur, maledictis eum prosequor tanquam superbum. In necessitatibus fratrem meum non cognosco; si autem

fanus

A ἔγωγε καὶ σὰρκα γένος κοινὸν, ὃς δὲν διενεχθήσομαι ὡς ὁ μακάριος Ἰωβ ἐμνημόνευσεν. οἱ πατέρες μου ἀλλήτοι ἐξ ἐράνης διατρεφόμενοι, οἱ πατέρες μου εὐμοιρήσαντες ἐν βίῳ γεωργοὶ γεγόνασιν. οἱ πατέρες ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ τοῖς πολυτελείαις εὐτελῆς ἦγοντο συγγένειαν. ἐν ποίῳ ἔν φρυγμάτι ἐμαυτὸν ὁμοιοῦν τῷ Ναβουχοδονόσορ ἠγήσομαι; ἐν ποίῳ πολυτελείᾳ, ἀλλ' ἰχὺν ἔχον καὶ τὰς γίγαντας; ἀλλὰ φύσιν κάλλει χάριεν; ὃς δὲ λέγειν τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ μοι πεπραγμένα, ἵνα μὴ βδελυκτὴ ὑμῖν ἐμαυτὸν ᾤκησῃ. ἔτι νέος ὡς ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ γέγονα, πλὴν ἐν τοῖς βραχέσιν ἐκείνοις ἔπει, λοιδορὸς, πλήκτης, συγκρηστὴς ὑπῆρχον, καὶ μάχιμος ὅτι γένοιτο καὶ φθονερὸς, ὅτι ξένοις ἀπάνθρωπος, ὅτι φίλοις σκληρὸς, ὅτι πτωχοῖς τραχὺς, ἐπὶ ποροχρησέσιν εὐτελεῖς μάχιμος, ἄφρων, κακῆς ἐπινοίας ἐντρεφόμενος, καὶ ἐν πορνείᾳ ὡς καὶ τὸ κινῆσεως. ἀλλὰ ὡς τῶν ἀπάντων οἶδά μοι γεγενῆσθαι ἄφρονος ὅτι τῷ βαπτισματι. τί τοῖς μετὰ ταῦτα, μετὰ δὲ λαβεῖν ἢ ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας; διὸ χρῆζω σφόδρα τῆς συμμαχίας ὑμῶν. συνέλθετέ μοι ὡς φίλοι, καὶ ὡς νεκρὸν πενθήσατε, ὡς ζῶντα καὶ ἡμιθανῆ οἰκτερήσατε. ἐκχέετε ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεος ὑμῶν, ὡς εἰς ἀχμαλώτων, καὶ ὡς εἰς τραυματίαν σεσηπότα τὴν σπυδαὴν ὡς αἰχμῆς. πλήρης γὰρ εἰμι μαλώτων. ὑποβάλλω τὰς ἰσχυράς. ἐκείνοις οὐκ ἦν τόπος εἰς καταδύματα, ἐμῶν δὲ καὶ ἡ ψυχὴ διεφθάρη. ἐκείνοι ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν συνέχοντο πόνοις, ἐμῶν δὲ καὶ τὰ ἐντὸς ὑφ' ἐν ἐσάπησαν. ἐκείνοι ἐν πλάνῃ κολακευόντων πῆλξθησαν, ἐμῶν δὲ ὅσοις ἐπλάνησεν. ἀφ' ἐμαυτῶν γὰρ ἐλογισάμην καὶ καὶ τὴν λοιδορίαν, μόνον τὴν διαβολὴν ἔχω κοινωνόν, ὅστις με τὴν νῦν ἀπετύφλωσε. φοβῶμαι ἄνδρες ἀδελφοί, μὴ κατ' αὐτὴν ὑπάρξῃ μοι τὸ ἀμετανόητον. μίαν ταύτην ἔχω ἀπολογία, ὅτι αὐτὸς μοι ὑπέθετο. ἀλλ' ὅς ἐστι τῷ Ἀδὰμ ὠφέλησεν ἀπολογυμένη τῷ. ἐκείνος ὑπέβαλε, πείθομαι, ἀλλ' ἐκ ἐξέφυγεν ἡ Εὐα καὶ ἀπόφασιν. τί ποιήσω ἀδελφοί μου; μὴ κολακευόμενος ὀργίζομαι, ὃς δὲ λέγω καμῶν. καὶ εἰ μή τις λειτεργῇ μοι, ὀργίζομαι αὐτῷ. ὃς δὲ λέγω συνέλθετε. καὶ μὴ τις ὑπηρετῇ μοι, κακολογῶ αὐτὸν ὡς ὑπερήφανον. ἐν ἀνάγκῃ τὸ ἀδελφόν μου ἀγνοῶ. εἰ δὲ

ὕγιαίνει,

ὕγιαίη, ὠροτρέπομαι αὐτῇ· ἀδοξενῆτα μισῶ, καὶ ἀδοξείης ἐγὼ φιλεῖσθαι βύλομαι· μειζόνων ὤλεθρον, καὶ συντυγχάνειν ὑποκρίνομαι· ἀπὼν καταλαλῶ, καὶ πρῶν κολακεύω· ὃ θέλω τιμῆσαι τῷ ἀξίῳ, καὶ ἀνάξιος ὢν, τιμὰς ἀπαγτῶ· ἐγὼ γὰρ λέγειν ὡς τῇ ἐν διανοίᾳ λογισμῶν, ὡς τῷ νόμῳ καὶ τῷ ὠροφῇ, ὡς τε τῷ εὐαγγελίῳ ὅσα ἐπιλαμβάνομαι, καὶ τῇ ἀποστόλῃ, ὡς τῇ ἐκκλησίᾳ διδασκάλων, καὶ κηρυγόντων, καὶ λειτουργόντων, ἀναγιγνωσκόντων, οἰκονομούντων, ἐπισκοπούντων, τὰς κατὰ ἡμέραν τῶν λογισμῶν ἐφευρέσεις; τὰς φροντίδας τῇ μεταιότητι, τὰς ἐν ταῖς εὐχαῖς ὀλιγωρίας, τὰς ἐν ταῖς καταλαλιῇς εὐπρέπειας· ὅπως εἰάν τις μυθολογῇ, τέρπομαι· ἀνδρίζομαι δὲ τῷ ὡς ἐγκρατείας λέγοντα· ὡς ἀνατρέπομαι, εἰάν τις ἀναγιγνώσκῃ θείαν γραφὴν, τὰς δὲ ζητήσεις καὶ μάχας διηγουμένους ἀποδέχομαι· τὰς ἐπιπλάσεις κολακείας, ἵνα μὴ ἐν ταῖς εὐχαῖς ἐγείρωμαι, τὰς εἰς ἐκκλησίας βαναύσους ὁδούς, τὰς ἐπιτιθεῖς βραδυτάτας, τὰς ἐν ταῖς συναξέσι φλυαρίας, τὰς τῶν τραπέζων ἐπιμελείας, τὰς ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀγίοις καταλαλίας, τὰς ὡς τὰς εὐχὰς ῥαθυμίας, τὰς ἐπὶ σχήματος ψαλμοψодίας, τὰς ἐπιτηδευμένας ἀπαντήσεις, τὰς ἐπικερδέας συναλλαγὰς, τὰς ἐν ταῖς μοναῖς ὡραγματείας, ἡγυῖα καπηλείας, τὰς ὑποκρινόμενας τῶν εὐσεβῶν γυναικῶν συντυχίας, τὰς συνεχεῖς κλήσεις, τὰς τῶν χρηζόντων πρὸς αἰσθήσεις, τὰς ἀποσερήσεις τῶν κηρύσσοντων, τὰς ὁρμὰς τῶν μὴ καλῶς ὑπηρετούντων, τὰς ἀλλοιώσεις τῶν ἐπαγγελιῶν, τὰς ὠροτρεπομένας τῶν φίλων χάριτας, ὡς ὀφειλομένας, τὰς ἀπληθείας τῶν δόσοληψιῶν, τὰς κοινωρίας τῶν ἀλλοτρίων σφαλμάτων, τὰς εἰς ὃ δὲν χρήσιμοι ἐπιβουλὰς, τὰς διαφορὰς, τὰς ὀλεθρίους φιλονεικίας, τὰς ἀχρήστους ἐνστάσεις· ὅπως μὲ ἐστὶν ὁ βίος, ἀδελφοί· ταῦτα ἐστὶ τὰ ἐλαττώματα· εἰ δύνασθε ὡς ποσὶν ὄγκον αμαρτιῶν ὡραταῖσθαι, ἐκόντως ποιεῖτε ἐλε-
F
γνόντες με· εἰ ἰσχύετε ποσὶν κακῶν παύσειν ἀνταγωνίσασθαι, καὶ μὴ σπενδάσατε τῷ ἐπαμύνῳ, κακῶς ποιεῖτε· εἰ πάρεστιν ὑμῖν δύναμις ποσὶν λογισμῶν φάλαγγα καταπράϊναι, ὑμεῖς αὐτοὶ ὅψεσθε μὴ συμμαχεῖντες· ἀλλ' ἵσως ἐρεῖτε μὴ δὲν ὡς λογισμῶν ἀκριβεύεσθαι· καὶ ὡς λογισμένον ὡς ἀπομάτῃ ποσὶν γέγονε φάσις; ἔχω ὑμῖν καὶ ἐκ

A fanus fiat; cum invito: ægrotantem odi, & ego ægrotus, diligi cupio. Majores sperno, & simul cum iis versans, fingo; abiens obtrektor, & præsens assentor. Nolo dignum honorare, & ego indignus existens, honores expeto. Prætereo enim dicere de cogitationibus mentis, de lege, & prophetis, de Evangelio quæcumque concipio, ac de Apostolis, de iis, qui sunt in Ecclesia Magistri, & prædicatores, & Ministri, lectores, æconomi, Episcopi: quotidianas inventiones rationum, curas vanitatis, in precibus negligentias, in oblocutionibus constantiam: quomodo si quis fabuletur, delector, averfor vero de continentia loquentem: quomodo abhorream, si quis legat divinam Scripturam; quæstiones vero, & contentiones enarrantes excipiam: fictas assentationes, ne ad preces surgam, ad Ecclesias fastidiosos accessus, studiosas tarditates, in sacris conventibus garrulitates, mensarum curas, in ipsis rebus sanctis detractiones, in precibus socordias, psalmorum cantus in speciem, artificiosos oc-
D
cursus, quæstuosa commercia, negotiationes in monasteriis, idest artes cauponarias, simulatos cum devotis feminis congressus, assiduas invitationes, egentium despectus, erga commodantes fraudationes, iras in eos qui bene non inserviunt, in promissis mutationes, gratias ab amicis expressas, ut debitas: infatigabiles munerum captationes, alienorum errorum participationes, rerum inutilium consilia, vanas perniciosasque contentiones, inusitatas instantias. Hujusmodi est mea vita, fratres: hæc sunt vitia. Si potestis ad tantum peccatorum pondus instructi stare, recte facietis, miserantes mei. Si potestis tantorum malorum morbis obistere, & auxilium ferre minime curatis, male facitis. Si virtus vobis inest tantarum cogitationum phalangem mitigare, vos ipsi videritis, opem non ferentes. Sed forte dicetis, non oportere de cogitationibus exquisitè disquirere. Et quomodo differente me de voluntario, tanta orta est commotio? Habeo etiam ex divina Scriptura demonstrationes, quas proferam. Offerebat Job pro fi-
K k k
liis

liis suis quotidie dicens : ne quid malum cogitaverint in cordibus suis . Nisi cogitationum fieret inquisitio , quare unum vitulum obtulit pro delictis cogitationum ? Judicati sunt etiam in synagoga Core , malum meditantes : etenim combusti sunt mala cogitantes . Quando autem audimus : *Sed & capilli capitis vestri numerati sunt* , intelligamus capillos cogitationes animæ esse , & caput illius mentem , in qua inest vis cogitandi . Judicavit Deus adulterium in assensu , & operationem in desiderio mulieris , & occisionem in iracundia , & odium , ut hominis cadema . Ait enim , *quia omnis , qui irascitur fratri suo temere reus erit iudicio : & qui odit fratrem suum , homicida est* . Testimonium reddit etiam Paulus de examine cogitationum dicens , *quod manifestabit Dominus consilia cordium , & abscondita tenebrarum* . Et rursus ait : *cogitationibus accusantibus , aut etiam defendentibus in illa hora* . Ne igitur dicatis mihi , nihil esse cogitationes , quia ipsis assentiri , tanquam operationes censentur . Non multitudinem cogitationum , quæ sunt in una intellectione , debemus considerare , ut expendantur ; sed iudicium , in quo cogitans iudicavit aliquid eligendum . Agricola seminat in terra , sed non omnia in manipulos colligit . Sic & intellectus seminat in voluntate , sed non omnia suscipit . Quæcumque collegit in terra , reposcunt fructum ab agricola : & quæcumque electio suscepit , debet reddere Deo rationem . Etiam Salvator dixit : *Pater meus agricola est* : dicit etiam Paulus : *Dei agricultura estis* . Nolite igitur conjicere . me in securitatem : sed potius etiam vos pro me solliciti sitis . Habet enim in alio sermone , quod sermo Dei discretor est cogitationum , & intentionum cordis , & pertingit usque ad divisionem animæ , ac spiritus . Si iudicat cogitationes , cur mihi non auxiliamini ad defensionem , veluti reo ? Vultis noscere animam , ac spiritum ? Ex agricultura rursus intelligetis . Cognoscunt agriculatores naturas terrarum , & pro diversitate regionum , etiam sementem spargunt , distinguuntque ob scientiam colendi

A θείας γραφῆς περὶ τούτων ὡς παραγαγεῖν ἀποδείξας . προσφέρειν ὁ ἰωὺς ὑπὲρ πάντων τεκνίων αὐτοῦ κατὰ ἐκάστην , λέγων , μὴ τι κακὸν ἐλογίσαντο ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν . εἰ μὴ πρὸ λογισμῶν ἦν ἐξέτασις , ἀλλὰ τί τ' ἓνα μόχον προσφέρειν ὑπὲρ τῆς ἐν λογισμοῖς ἀνυπόστατον ; ἐκρίθησαν καὶ οἱ ἐν τῇ συναγωγῇ Κορὲ κακῶς νοήσαντες , ἐπεπρόσθησαν γὰρ κακὰ λογισάμενοι . ὅτε δὲ ἀκρόαθη , ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ἠρτίσθησαν εἰς , συνῶμεν ὅτι αἱ τρίχες τῆς ψυχῆς οἱ λογισμοὶ εἰσὶ , καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἡ διάνοια , ἐν ᾗ ἔχει ὁ λογίζεσθαι . Ἐκρίνει ὁ θεὸς μοιχεύει ἐν συγκαταθέσει , καὶ πορεύει ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς , καὶ φόβον ἐν ὀργῇ , καὶ μῖσος ὡς ἀνδροφωμίαν . λέγει γὰρ ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκὴ , ἐτοχος ἐστὶ τῇ κρίσει , καὶ ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ , ἀνδρωποκτόνος ἐστὶ . μαρτυρήσει καὶ ὁ Παῦλος περὶ ἐτάσεως λογισμῶν , λέγων ὅτι ἀποκαλύψα κύριος τὰς βυλάς πάντων καρδιῶν , καὶ τὰ κρυπτά τῶν σκότους , καὶ πάλιν λέγει , ὅτι καταγορεύονται πάντες λογισμοὶ ἡ καὶ ἀπολογουμένων ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ . μὴ ἔν λέγετέ μοι μηδὲν ἐν τῇ λογισμῶν , ὅτι αἱ συγκαταθέσεις αὐτῶν ὡς πορεύεις κρίνονται . καὶ ὁ πλεονέκτης πάντων λογισμῶν πάντων ἐν μιᾷ συνέσει ὀφείλομεν ποιεῖν ἐξέτασιν , ἀλλὰ τὴν διάκωσιν ἐν ᾗ λογισάμενος ἔκρινε τί ἀρεσθῆται . ὁ γεωργὸς σπείρει ἐν τῇ γῇ , ἀλλ' ὃ πάντα ὡς ἀδέχεται . ὅσα ἐδράξατο ἐν τῇ γῇ , ἀπατεῖται ὡς τῷ γεωργῷ τὸ καρπὸν , καὶ ὅσα ἡ προαίρεσις πρὸς ἐξέτασιν , ἀπατεῖται ὡς τῷ θεῷ τὸν λόγον . εἶπε καὶ ὁ σωτὴρ ὅτι πατήρ μου ἐστὶν ὁ γεωργός . λέγει καὶ ὁ Παῦλος ὅτι τῷ θεῷ γεωργίον ἐστὶ . μὴ πίνετε ἐμβόλην τέ με εἰς ἀμεριμνίαν , ἀλλὰ μάλλον καὶ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμῶν φροντίσατε . ἔχει καὶ ἐν ἑτέρῳ λόγῳ , ὅτι ὁ λόγος τῷ θεῷ κριτικός ἐστὶν ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας , καὶ χωρεῖ ἄχρι μερισμῶν ψυχῆς καὶ πνεύματος . εἰ κρίνει ἐνθυμήσεις , τί μοι ἐ συμβάλλετε ὡς ἀπολογία ὡς ὑπευθύνω ; θέλετε γινῶναι ψυχὴν καὶ πνεῦμα ; ἐκ τῆς γεωργίας πάλιν μαθήσεσθε . ἴσασιν οἱ γεωργοὶ τὰς φύσεις τῆς γαιῶν , καὶ πρὸς τὰς χώρας καὶ τὴν σπορὰν καταβάλλουσιν , καὶ διαφόροι φρονήσιν γεωργικῇ ἐκάστῃ καὶ ἐκάστης γῆς δυνάμει . καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν οἶδε διορίσαι τὰς φυσικὰς

φυσικὸς λογισμὸς καὶ τὸς πραγματικὸς. ὅτι γὰρ ἡ ψυχὴ τὸς φυσικὸς ἠνέκατο, καὶ ὅτι τὸ πνεῦμα τὸς πνευματικὸς. Ἀλλὰ τὸ λέγει ὁ ἐκκλησιαστής, πᾶν ματαιότης, καὶ πᾶν πνεύματος. ἐν τῇ ματαιότητι ἡ φύσις ἐπὶ, καὶ ἐν τῇ πνεύματι ἡ φύσις. διὸ λέγει ὅτι ὁ ματαιότητος ἀφελύσεται, πᾶν δὲ τὸ πνεύματος εἰς κρίσιν ἔξει ὁ θεός. τὸς καὶ φύσις ἀνθρώπων καὶ ὁ ἀπόστολος ψυχικὸς ἐκάλει, τὸς δὲ πνεύματος σαρκικὸς. οἱ δὲ πνευματικοί εἰσιν, αἱ καὶ ἡ φύσις εἰς πνεῦμα μεταμορφώμενοι. οἷδε γὰρ ὁ γεωργὸς θεός ἐκάλει ἡ φύσις καὶ ἡ πνεύματος, καὶ ἡ δύναμις. καὶ σπείρει τὸ λόγον αὐτῆς, καὶ πᾶν τὸ δύναμις ἡμῶν ἀπατῇ τὸ πνεύματι. ἔχῃ ἡμῶν τὸς γηπύοις τὸς ἐκάλει χώρα τὸ ἀρμόζοντα μὲν ἐπιβάλλουσι, μᾶλλον δὲ ἐν πᾶσι αὐτοῖς ἡμῶν ὑπὲρ σύγκρισιν χωρῶν μέσον ψυχῆς καὶ πνεύματος, φύσεως καὶ πνεύματος. καὶ ἐάν ἐν τῇ φυσικῇ εἴναι ἀνθρώπων, οἷδε μὴ εἰσπράττειται, μέτρον γὰρ ὥρισε τῇ φύσει, καὶ ὅρον ἔθηκεν αὐτῇ πᾶν ἡμῶν. ἐάν δὲ ἡ πνεύματος ἡμῶν τῇ φύσει εἰσπράττειται ὡς ἀπληστον καὶ ἀδικῶσαν τὸ ὅρον τῷ θεῷ. καὶ ἀδελφοί, αἱ συγκαταθέσεις ὡς ἐργον κρίνονται, ὅτι ὅτι πνεύματος ἡ ὑπόστασις τῇ πνεύματος συνίσταται. καὶ ὁ κύριος εἶπε, πᾶς συγκαταθέσεις τῇ λογισμῶν κοινῇ τὸ ἀνθρώπων. οἷδε γὰρ ὅτι ψυχὴ ἐστὶ ἡ ἐνεργῶσα τῷ σώματι. ἔχω δὲ καὶ ὅτι τὸ νόμος πνεύματος ὑμῖν πᾶν τῷ πνεύματι. οἷον ὁ ἀκάθαρτος ἐάν ἀφῇται καθαρῶ, κοινοὶ αὐτῶν, καὶ χρῆται κατ' ἐκείνους καθαρῶ. ἡ δὲ πορνεία καὶ ὁ φόβος, καὶ ἡ ἀδικία ἀκάθαρτα ἐκόντως εἰσιν. ἐάν ὅν ποιήσης. ὁ κακὸν καὶ ἄλλους κοινοῖς. ἐάν δὲ συγκαταθῇ διαλογισμῶν τῇ πνεύματι, κοινοὶ σε ἡ ἀκάθαρσία αὐτῆς, ἐπισκέψω ὅτι ὁ κοινῶν, ἄλλοι κοινῶν ὅτι εἰρηται, ὁ δὲ κοινῶν, πάντως ὅτι ἀνάφῃται ὑπ' αὐτῆς κοινῶν. αὐτῇ ἡ διαφορά καὶ πᾶν ἡμῖν ἐστὶν. ἐάν γὰρ τις πνεύματος πορνείαν, ἡ σκανδαλίζων, ἡ τύπος γινόμενος, πολλὰ ποιῇται κοινῶν. ἐάν δὲ ἐν μόνῳ ἐμπέσῃ τῷ λογισμῶν, ἄλλους μὲν ὅτι κοινοί, ἐπειδὴ ὅτι εἶδον, αὐτῶν δὲ κοινῶν καὶ κρίνεται. τίς ὅν ἡ κρίσεως ἐν τῷ δυνάμις διαφορά; παντὶ πολλῇ, ὅτι ὁ πνεύματος κοινῶν πᾶσι τῷ σκανδαλισμοῖ καὶ μιμη-

A colendi agros cujuslibet, & cujus-
cumque terræ virtutem: & Deus no-
ster scit discernere naturales cogita-
tiones, & operativas. Ex terra
enim naturales adumbrat, & ex spi-
ritu voluntarias. Ideo dicit Eccle-
siastes: *omnia vanitas*, & *electio spi-
ritus*. In vanitate naturam dicens, &
in electione operationem præter res
naturales. Propterea ait, quod vani-
tatis est transitorium, & quæ ad ac-
tionem pertinent, ad judicium Deum
revocaturum. Homines secundum na-
turam etiam Apostolus animales voca-
vit; qui vero præter naturam, car-
nales: Spirituales autem sunt, qui na-
turam spiritui accomodant. Novit enim
agricola Deus uniuscujusque naturam, &
voluntatem, & potentiam, & seminat
semen suum, & pro viribus nostris repo-
scit operationem. Non vincitur ab agri-
cultoribus, qui in quacunque regione
aptum semen effundunt, potius vero in
omnibus ipsis vincit, præter comparatio-
nem locorum, modum animæ & spiri-
tus, naturæ, & voluntatis. Et in natu-
ralibus si satis habet, novit non ultra
exigere. Mensuram enim posuit naturæ,
& terminum constituit ipsi ad substantiam:
Si vero voluntas vincitur a natura, exi-
git ab ea poenam, tanquam ab injusta,
& transgrediente Dei limitem. Ita est,
fratres, assensus tanquam opera judicantur,
quia ex voluntate substantia operationum
consistit, & Dominus ait cogitationum as-
sensu coinquinari hominem. Scit enim
animam operationes exercere in corpore.
Possum enim etiam ex lege de his præbe-
re vobis argumenta, sicut si immundus
purum tangat, ipsum inquinat, & indi-
get secundum ipsum purificationis: forni-
catio autem, & invidia, & injustitia im-
pura jure sunt. Si igitur malum facis,
inquinas etiam alios: Si vero cogitatio ad
actionem descendit, coinquinat te illius
impuritas. Animadverto ab inquinato
aliu inquinari non dici: inquinantem ve-
ro inquinare omnino quæcumque tanga-
tur ab eo. Hæc differentia etiam apud
nos est. Si quis enim in fornicationem
cadit, aut scandalum præbeat, aut exem-
plum det, multos facit participes: si au-
tem in solis cogitationibus peccet, alios
quidem non inquinat, quia ignorant; ip-
se autem inquinatur, & incidit in judi-
cium. Quæ igitur differentia judicii in
his duobus? Profecto multa: quia qui
facit, communicat cum omnibus, qui scan-
dalum patiuntur, atque imitantur; qui

Ecclesi. 1. 14.

vero cogitat, de se ipso solum rationem reddit. Et Græci simili modo confcios condemnant, & reos: nam assensus cooperatio reputatur. Et in domibus etiam, & in lapidibus lex præbet aliud exemplum. Si ingressus fuerit, inquit, Sacerdos, & viderit lepram in ædibus, omnia quæ ibi sunt, immunda sunt. Pro me igitur stant Sacerdos, lex, & iudicium. Si igitur quis, antequam sciat legem, peccator sit, pro aliis rationem non reddit, quia per ignorantiam fecit; præter quam quod immunda sunt signis impuritatis foede maculata. Habet vero proposita consideratio aliam vim. Debeo namque vobis secure quod in me est explicare, ut sciatis me reum esse multorum criminum. Qui autem nondum participes, immundi vero sunt, propter communionem immundi fiunt, qui & ipso assensu nesciunt quod faciunt. Si igitur recedent quam celerime, atque desistent, neque pro assensu rationem reddunt. Etenim etiam leges transeuntes non judicant confcios, sed eos, qui voluntarie assunt. Quando ergo lex, & Magister noster, ut dixi, veniens iudicium, quoscunque repererit cum operante, sicut voluntarie versantes reos declarat: novit etiam Apostolus uti huiusmodi legibus: *digni enim, ait, morte sunt non solum facientes mala, sed etiam qui consentiunt facientibus*. At mihi præter ea quæ dicta sunt, etiam argumentum eorum, quæ in principio sermonis, confert ad demonstrationem, quod confcios malorum, propterea quod non fecerint, minime a morte liberaverit, omnia vero tormenta subire coegerit. Nullus igitur vestrum mihi consolationem proponat, nihil esse assentiri cogitationibus: verum, quum manifestissima audierit, potius adlaboret mihi in precibus: etenim hoc ipsum dicere me recte dispositum, peccatum est. Dicit enim Scriptura: *Sciendi bonum facere, & non facienti, peccatum est illi*: Et reprehensum non erubescere terribile habet supplicium, quia ad iracundiam adducit Magistrum. Me ipsum quidem arguo, sed permaneo in malis, & non desisto facta confessione: hoc unum sciens ad defensionem conferre, quod aspiciens non video, quandoquidem, quum me poenitet, rursus delinquo. Non cum mea mente conflictor

A σαρδείοις. ὁ δὲ λογιζάμενος πρὸς ἑαυτὸν μέγας δίδωσι τὴν ἀπολογία· καὶ οἱ παρ' ἑλλήνων ὁμοίως τὰς συνήθους κατακρίνουσι καὶ τὰς πράξεις, ἢ γὰρ συγκαταθέσει συμπράττειν ἐπίσταται. καὶ οὐ τῶν οἰκίαις δὲ καὶ λείδοις ὁ νόμος δίδωσιν ἔπερον ὑπόδειγμα. εἰάν τις ἐλθῇ, φησὶν, ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐπίδοι τὴν λέπραν τῷ οἴκῳ, πάντα τὰ ἐν αὐτῷ κοινὰ ἐστὶ. πρὶν ἐμοὶ πίνω ἐστὶν ὁ ἱερεὺς, ὁ νόμος καὶ ἡ γνώσις. εἰάν τις πρὸς τὴν γνώσιν τὴν νόμον ἀμαρτανλὸς ᾖ, ὑπὲρ δὲ ἄλλων λόγον οὐκ εἰσπράττεται, ὅτι γνώσει ἔκ ἐπὶ τῶν, πολλὴν ὅτι κοινὰ ἐστὶ τύποις ἀκαθαρσίας μιανθέντα αἰσχυρῶς. ἔχον δὲ καὶ ἡ πορνευμένη θεωρία δευτέρου δυνάμιν. ὁφείλω γὰρ ὑμῖν ἀσφαλῶς τὰ κατ' ἐμαυτὸν διελεῖν, ἵνα γινώτε ὅτι ὁ πνεύματος εἰμι ἀμαρτίας πολλῆς. οἱ δὲ μὴ πῶ κοινωθέντες, κοινοὶ δὲ ὅτις, ἀφ' ἧς μετυσίας εἰσὶ κοινοὶ, οἱ καὶ αὐτῇ συγκαταθέσει ἀγνοῦσιν ὁ πράττειν. εἰάν τις ἀναχωρήσῃ παχέον καὶ παύσωνται, εἰδὲ πρὸς τῇ συγκαταθέσει ἀπολογῶνται. καὶ γὰρ καὶ οἱ νόμοι τὰς πρῴοντας ἔκρινον συνήθους, ἀλλὰ τὰς ἐκείνως συνεσομένους. ὅτε ἔνι νόμος καὶ ὁ διδάσκαλος ἡμῶν ὡς φημι ἐλθὼσα ἡ κρίσις ὅν τινα εὖρη. σὺν τῷ πράττειν ὡς ἐθέλοντα συνόντας ὑπευθύνους ποιεῖ. οἶδεν δὲ καὶ ὁ ἀπόστολος χρᾶσθαι πάντας νόμοις. ἄξιοι γὰρ, φησὶ, θανάτου εἰσὶν, ἔκ μόνον οἱ ποιῶντες τὰ κακὰ, ἀλλὰ καὶ οἱ συνευδοκῶντες τοῖς πράττειν. ἐμοὶ δὲ πρὸς τοῖς ἐρημικοῖς καὶ ὁ ἐλεγχος τῇ ἐν ἀρχῇ τῷ λόγῳ συμβάλλεται πρὸς ἀποδείξιν, ὅτι τὰς συνήθους τῇ κακῶν ἀφ' ὅ μὴ πράττειν θανάτου τί. ἡλευθέρωσε. πᾶσας δὲ ἀκρίας ὑποσηΐα πεποίηκε. μὴ τις ἐν ὑμῶν πρὸς μου διαδῶ με, μηδὲν ἐπὶ τὴν ἐν λογισμοῖς συγκαταθέσει. ἀλλὰ ἀκρίας ὁ σαφὲς, μάλλον συμπαίτω μοι ἐν πορνεύματι, καὶ γὰρ αὐτὸ τῷ ὁ λέγει με μὴ διορθώμενοι, ἀμαρτία ἐστὶν. εἶπεν γὰρ ἡ γραφή, εἰδότε καλὸν ποιεῖν, καὶ μὴ ποιῶντι ἀμαρτία αὐτῷ ἐστὶ. καὶ τὸ ἐλεγχόμενοι ἀναιχυντῶν φοβεραὶ ἔχον τὴν κολάσιν, ὅτι εἰς θυμὸν ἄγα τὸν διδάσκαλον. ἐμαυτὸν ἡμῶν ἐλέγχω, ἀλλ' ἐπιμύω τοῖς κακοῖς, καὶ ἔπαύσμαι ἐξομολογέμενος, τῷ μόνον εἰδὼς εἰς ἀπολογία συναίρεσθαι, ὅτι βλέπων ἔχον ὅρα, ἐπειδὴ μεταποῶν πάλιν πλημμελῶ. ἔγνωσιμαχῶ πρὸς τὴν διάγιναι τῶν γινόμενων,

των, ἀλλὰ ἡ ἐμὴς ἀσπυγοῦ μετανόας, ἐπεὶ
 δὴ ὡς δὲ δῦλος, εἰμι ἀμαρτίας· καὶ μὴ θέ-
 λων ποιῶ τὸ κακόν, καὶ ὡς στρατευθεὶς τῇ
 ἀμαρτίᾳ ὑποτάσσομαι, ὅτι καὶ μὴ δυνάμενος
 τελοῦμαι αὐτῇ· ἀλλὰ τὸ ἡθὺς τὸ βασιλευσάν-
 μου ἡ διανοίας· ὁφώνια λαμβάνω ἡ σαρκὸς
 τῆς παθῶν ἐπιμελόμενος· οἶδα ἡ ἐν ἐμοὶ
 ὁσολογῶν ἡ φθορᾶς, καὶ ὅτε κελευθῶ, ἐρ-
 γάζομαι αὐτῇ· φεύγω ἡ μέλλοντα πόνοι, καὶ
 ὡς κύων ἀλυσίδεως ἐπιτρέφω πρὸς τὴν ἐπι-
 πάσσοιτα· μισῶ μὲν ἡ ἀμαρτίαν, ἀλλ' ἐ-
 πιμύω τῇ πάθει, καὶ ἀποδιδράσκω μὲν ἡ
 πᾶσι νόμιμα· κρατῶμαι δὲ καὶ μὴ θέλων ἵπ-
 πον ἡ ἡθὺς· ἐδύλωσα ἡ φύσιν πρὸς ἀμαρτίαν,
 καὶ πηγάζει κατ' ἐμὴν ἡ ἀνάγκη ὡνιδύσα
 ἡ πρᾶξι· ἀναδύσκει κατ' ἐμὴν πᾶσι·
 ἡ γὰρ διαίνοισι ἡνώσα τῇ σαρκί, καὶ χωρὶς
 μου ἡ πᾶσι δέχεται· σπεύδω ἡ πρᾶξι
 μεταβαλεῖν, καὶ ἡ πρᾶξι καταστάσας ἀν-
 δίστατά με· ἐπείγομαι τῇ ἐλευθερωσά με
 ἡ ψυχῇ, καὶ τὸ πολυμεχρὲς συνωδεῖ· κα-
 χὸς δαυειδὲς ἐστὶν ὁ διαβόλος, ὅτι ἔχ' ὑπο-
 μιμησέκεν ἡ ἀπόδοσι· φιλοτίμως κιχρᾶ,
 μηδέποτε ἀπολαμβάνει βυλόμενος· μόνον ἡ
 δαυειδὲς ἀρετῇ, καὶ πρὸς χρέος ἡ διαφέ-
 ρεται· δίδωσι ἵνα πλατήσωμαι ἐν ταῖς πά-
 θεσι, καὶ τὸ χρέος ἔκ' εἰσπράττειται· θέλω
 ἀποδύνασθαι ἐγὼ, καὶ καὶ πρὸς πρᾶξι· ὅτε δὲ
 αὐτὴ βιάσσομαι, δίδωσι ἑτέρα, ἵνα ἐκ τῆς
 αὐτῆς ὁφειδῶ καταβαλλόμενος αὐτῇ, καμνοποιῇ
 κατ' ἐμὴν πᾶσι· ἐπειδὴ ζένοισι πάθει τα-
 ῶτα διαρρήσσει, τὰ παλαιὰ δοκᾷ πεπλη-
 ρῶσθαι, καὶ νέα ποιῇ παθῶν χαρογόνα·
 ὅρα ὅτι ἡ συνέχου τῇ χρέος πειθᾷ με ἡ
 ἀμαρτωλόν, καὶ εἰσάγει μοι νεωτέρας ἐπιθυ-
 μίας· ποιῇ μὲν ἐπιλανθάνεσθαι τῆς παθῶν,
 ἵνα μὴ ἐξομολογήσομαι, καὶ πρᾶξι με
 πρᾶξι πᾶσι νέοις, ὡς ἀδύνατον· συντη-
 χάνω πᾶσι ζένοισι πάθει, καὶ ἀπαχολόμενος
 εἰς λήθη τῆς πρᾶξι ἐρχομαι· συνδιατί-
 θεμαι πᾶσι ἐπελθῶσι, καὶ πάλιν χρεώσης
 εὐρίσκω· πρᾶξι αὐτοῖς ὡς φίλοις, καὶ
 κιχρῶντες μοι πάλιν ὡς δεσπόται εὐρίσκον-
 ται· θέλω δὲ ἐλευθερωθῆναι, καὶ γίνομαι
 εἰς αὐτῇ δῦλος πολυπράγος· σπεύδω ὁρκό-
 φον αὐτῇ τὰ δεσμούς, καὶ ἵππον ἐτέρων δε-
 μῶν· κατέχομαι, καὶ σπεύδω ἀπαλλαγῆναι
 τῇ πρᾶξι ἡ ἐν ταῖς πάθει ἀλλὰ τῇ πρᾶξι
 πᾶσι καὶ πρὸς πρᾶξι, ὡς οἰκονόμος αὐτῇ εὐ-
 ρίσκο-

A in dignoscendis facinoribus, sed meam
 poenitentiam incuso, postquam veluti
 servus fio peccati, & non volens fa-
 cio malum, & tanquam militans pec-
 cato subjicior, quia etiam non po-
 tens tributum pendo. Propter con-
 suetudinem quæ dominatur in mea
 mente, stipendia carnis accipio, affe-
 ctionibus malis inserviens. Novi in me
 præoccupationem corruptionis, & quan-
 do imperantem audio, quod jubet fa-
 cio: fugio imminentem laborem, &
 tanquam canis catenis constrictus, con-
 vertor contra imperantem. Odio pro-
 sequor certe peccatum, sed permaneo
 in affectione, & fugio quidem iniqui-
 tatem, detineor autem etiam invitatus
 a voluptate. In servitutem redege na-
 turam contra peccatum, & scaturire
 facit contra me necessitatem, adjuta a
 voluntate. Pullulant contra me affe-
 ctiones: mentem enim cum carne co-
 pulavi, & divisionem non suscipit: ad-
 nitor consilium mutare, sed præcedens
 vivendi ratio mihi adversatur. Conor
 animam meam in libertatem asserere,
 sed ingens debitum in angustias me im-
 pellit. Malus fœnerator est diabolus,
 quia de redditione non admonet. Li-
 beraliter mutuum dat, nunquam re-
 cipere volens: solum servitutem expo-
 scit, & de debito non contendit. Dat
 ut ditescamus in affectionibus pravis, &
 debitum minime exigit. Cupio ego red-
 dere, & ipse procrastinat. Quum ve-
 ro ipsum compello, dat alia: ut de suo
 appaream solutioni addictus, renovat
 fœnora contra me. Simul ac peregrin-
 nis affectibus prima effringit, vetera
 adimpleri videntur, & nova facit affe-
 ctionum chirographa. Videt consuetu-
 dinem debiti mihi persuadere, ut sim
 peccator, & inducit in me cupidita-
 tes magis recentes. Facit, ut affe-
 ctionum obliviscar, ut ne confitear,
 atque addit, ut curram ad nova, ut
 lædant. Incido in novos affectus,
 & abstractus in oblivionem priorum
 eo. Cum advenientibus paciscor, &
 rursus debitor invenior. Accurro ad
 illa, ut amica, & dum denuo mu-
 tuum dant mihi, quodammodo domi-
 nantur. Desidero liberari, & pro-
 pter illa servus magno pretio vendi-
 tus evado. Propero eorum vincula
 abscindere, & aliis vinculis constri-
 gor, ac studens a militia discedere
 malarum affectionum, propter profec-
 tus, & distributiones tanquam ea-
 rum

rum Oeconomus efficior . O draconis igitur potentia , quia dum servit , dominatur . O affectionum licentia , quia per adulationem omnes in servitutem adducit . O iniquitatis petulantia , quia ad naturam etiam pondera adjicit . Ipsa quoque arrhas dedit , ut sibi vendat mentem : adulata est carni , ut ad serviendum sibi animam redigat . Adolescentiam meam præoccupavit , ut ignoret mens quod fiebat : Sibi autem devinxit juventutem simplicem , ac per se detinet veluti aereo funiculo simplicem cogitationem : volentem vero fugere non sinit propter vinculum , & cupientem subtrahere carnem , increpat tanquam ingratam . Menti peccatum omnem fugam præcludit , atque intelligentiæ januam claudit : Nequitia semper mentem observat , ne cum Deo paciscens impediatur , quo minus caro vñum detur , inducitque implicitarum cogitationum multitudinem , quod non fiat de parva hac re inquisitio , suadetque fieri non posse , ut sit de ipsa cognitio : proponit tenuitatem , ac pro certo asserit ejusmodi res oblivioni esse tradendas . Quando vinco proponendo judicium , in se recipit castigationem : & quum dico peccatum est , ait se defensionem esse facturam . Quando dico mihi imminere supplicium , respondet , quomodo : ego tibi suggessi . Si dico me judicari tanquam obediens , ait me securum esse , quod dicet : ego te coegi : & quomodo obedis in eo quod libertate non facis . His me detinet , his me ligat , his me vendit , atque mercatur , his me decipit , ac circumagit , his me allicit , ac subjicit . Dixit Paulus de peccatore mei simili , quod carnalis est , consentientibus venditus est : Mores autem sunt inter naturam & peccatum , & affectiones pravæ sunt donum peccati , & acceptio naturæ usus est . Subjectio animæ , & corruptio mentis servitus est : peccatum enim in carne habitans dominatur in mentem , possidetque animam , per ipsam eandem subjiciens : carne administra peccatum abutitur , adhuc autem ipsius animam opprimit , estque illius tanquam oeconomus , quia obsonia tribuit , & opus exigit . Si castigare oportuerit , per ipsam eam excruciat . Fecit enim carnem veluti propriam catenam : ipsa detinet animam tanquam ovem ad occisio-

A ρίσκομα · ὡ ποῖνι ἀπὸ τῆ δεισποτείας τῆ δρᾶ-
κοντος , ὅτι δαλευῖσα κυριεύει · ὡ ἀπὸ τῆ
ἐξουσίας τῆς παθῶν , ὅτι κολακεία καταδύ-
λῃται πάντας · ὡ ἀπὸ τῆ ἀμαρτίας τῆ τρι-
βακῆς , ὅτι πρὸς τὴ φύσιν καὶ τὰς συνωνίας
πεποιήκειν · αὐτὴ δὲ καὶ τὰς ἀρράβωνας δέ-
δωκεν , ἵνα πωλήσῃ αὐτῇ τὴ διάνοιαν · ἐκολά-
κευσε τὴ σάρκα , ἵνα παρῇ αὐτῇ εἰς λα-
τῦργίαν τὴ ψυχὴν · τὴ νεότητά μὲ κατατέ-
λαβεν , ἵνα καὶ γινώσκῃ ὅτι νῦν τὸ γινώσκον · πρὸς
ἐαυτὴν τε ἠνώσετο τὴ ἀτελῇ νεότητι , καὶ κρατεῖ
δι' αὐτὴν ὡς ἐν χοινίῳ χαλκῷ τὴ εὐτελῇ διάνοιαν
θέλυσαν δὲ φυγῇ ὅτι ἐξ ἑαυτῆς τὴ σύνδεσμον , καὶ
βυλομένην κλέψαι τὴ σάρκα , ὅτι ἀδύνατον ὡς ἀγ-
νώμονα · ἀσφαλίζεται ἡ ἀμαρτία τὴ διάνοιαν ,
καὶ κλείει τὴ θύραν τῆ γνώσεως · ἀλλὰ τῇ κακίᾳ
κακία , ἵνα μὴ πρὸς τὴν θεὸν συμφωνήσας ,
κωλύσῃ παραστῆναι τὴ σάρκα · καὶ ὅτι ὅτι ἐξ
πρὸς τῆ μικρῆς τέτης ἑταίρας , πρὸς τὴν
πληθύνον τὴ συμπεπλεγμένην λογισμῶν , καὶ
παῖδα ὅτι ἐδυνατὶ γινώσκῃ τὴν πρὸς αὐτὴν ·
προβάλλεται τὴ ληψιότητα , καὶ πληροφορεῖ ,
ὅτι λήθη τὰ ποιῶντα πρὸς βλάβην θέσεται · ὅταν
πικρῶς τὴ κρίσιν προβαλλόμενος , ἀναδέχεται
τὴ κόλασιν · καὶ ὅτε εἴπω ἀμαρτία ἐστίν , λέγει
ὅτι ἐγὼ ἀπολογησόμεθα · ὅτε εἴπω ὅτι ἐμοὶ
ἐπὶ ἡρπῆται ἡ κόλασις , λέγει πῶς ὅτι ἐγὼ
ὑπέβαλλον · εἰ εἴπω ὅτι ἐγὼ κρίνομαι ὡς
ὑπακούσας , λέγει μοι ὅτι ἀμερίμνη ὅτι ἐγὼ
σε βιάζομαι , φησὶ · καὶ πῶς ὑπακούεις ὃ προ-
αγρέσει ἢ ποιῇς · τέτοις με συνέχευ , τέτοις
με καταδέσμευ , τέτοις με πωλεῖ καὶ ἀγορά-
ζει , τέτοις με πλανᾷ καὶ περιφέρει , τέτοις
με κολακεύει , καὶ ὑποτάσσει · εἴπε Παῦλος
πρὸς τὴν κατ' ἐμὲ ἀμαρτωλὴν , ὅτι σαρκικός
ἐστίν , συμφώτοις διαπέπραται · τὰ δὲ ἡθῆ ἐστὶ
τὰ τῇ φύσει καὶ τῇ ἀμαρτίᾳ μεσιτεύοντα , καὶ
τὰ πάθη ἐστὶν ἢ δόσις τῆ ἀμαρτίας , καὶ ἡ
λήψις τῆ φύσεως ἢ χρεῖας ἐστὶν · ἡ ὑποπαγὴ
τῆ ψυχῆς , καὶ ἡ διαφορὰ τῆ διανοίας δαυαία
ἐστίν · ἡ γὰρ ἀμαρτία ἐν τῇ σαρκὶ ἔσται , δεσ-
πόζει τὴ διανοίας , καὶ κρατεῖ τὴ ψυχῆς , δι' αὐτὴν
αὐτὴν ὑποτάσσει · ἐπιτρόπος τῇ σαρκὶ ἡ ἀ-
μαρτία κέχρηται , ἔτι δὲ αὐτὴ τὴ ψυχὴν κα-
ταπονᾷ · καὶ ἐστὶν αὐτῇ ὡς οἰκονόμος , ὅτι
ὁφώνια δίδωσι , καὶ τὰ ἔργον εἰσπράττειται · εἰ
δέσσει μαζίζον , δι' αὐτὴν αὐτὴν καταποιεῖ · ἐ-
ποίησε γὰρ τὴ σάρκα ὡς ἰδίαν ἄλυσιν · κρα-
τεῖ ὅτι αὐτῇ τὴ ψυχὴν ὡσεὶ πρόβατον ἐπὶ
σφαγνῇ ,

σφαγῇ, καὶ ὡς πετεινὸν ὑψιπέτης, ὅτε αὐ-
τῇ ταύτην κατέδησεν, καὶ ὡς ἰχυρὸν γίγαντα
δι' αὐτὴν πύδας ἐπέμε πύδας καὶ χεῖ-
ρας αὐτῇ. ὅτε φυγεῖν δύναμαι, ὅτε βοηθήσασθαι
ἐμαυτῷ. νεκρὸς γὰρ εἰμι ὁ ζῶν, καὶ τυφλὸς
ὁ βλέπων. γέγονα καὶ τέως κύνων ὁ ἀνδρω-
πος, καὶ ὁ πορὸς ὡς κτῆνος παροδίζομαι.
ἐλεήσατέ με γὰρ ὡς φίλοι μου, ψυχὴν μου
κρυφίσατε ὅπως γῆς. καὶ ὅσοι τῇ φύσει τῷ
σώματι τῇ φύσει τῷ πνεύματι συνελεράσα-
τε, ὅτε τῇ γῇ ὡς κατεμείνατε. ὅσοι τῇ ἀμαρ-
τίας ὡς ἀλώπεκα ἀπεδιαζάτε, καὶ τὰ πάθη
ὡς κύνες κατεπατήσατε, σπεύσατε δέομαι
πρὸς τὴν ἀποφάσεως, καὶ πρὸς τὴν ἀποθανεῖν
με ἐπιχθῆτε, ἵνα μὴ ἀποκλαῖω σὺν ταῖς
μυρῆς πρὸς τοῖς, πρὸς τῷ με ἀπελθεῖν εἰς
γῆν, ὅπως εἴη ἐστὶν ἰδεῖν ζῶντι βροτῶν, ἢ λε-
γίσασθαι πρὸς ἀδικίας ἢ δικαιοσύνης. ὅπως
εἴη ὅτι σῶμα δι' ὃ ζῶ καὶ θάνατος ὁππύ-
νεται τῇ ψυχῇ, ὅδε σὰρξ, δι' ἧς ὁ ἐχθρὸς
μυκτηρίζεται, ὅπως τῇ ἀδυνατίᾳ αὐτῇ ὁνειδι-
ζόμενος. εἰ γὰρ μοι βοηθήσῃ κύριος, θέ-
λω ἀπαλλαγῆναι τῇ οἰκτρῷ τῇ παθῶν δια-
θέσει. καὶ εἰ με ἐλεήσει, ποθὼ τῇ πρὸς
αὐτὴν ἀρετῇ ὑπακοῇ. εἰ ποιήσῃ καὶ ὅ
πληθὺς τῷ ἐλέει αὐτῷ, λυτρώσεται με τῇ
ἀμαρτίας. καὶ εἰ ὅπως ἐπ' ἐμὲ τῇ χρη-
στότητι αὐτῇ σωθήσομαι. πεύδομαι ὅτι δύνα-
ται, καὶ ὅπως ἀπαγορεύω ἐμαυτὸν σωτηρίας,
εἰδὼς ὅτι ἵνα ὅ πλῆθος τῇ οἰκτιρῶν αὐ-
τῷ τῇ πλῆθους τῇ ἐμῇ ἀμαρτημάτων. οἶ-
δα ὅτι πάντες ἐλέησε πατριάρχης, καὶ
ἐδωρήσατο ὅ τῷ βαπτίσματι ἄφεσις ἀμαρ-
τιῶν, καὶ ὁμολογῶ. καὶ γὰρ ἀπὸ τῆς χάριτος,
ἀλλ' ἐστὶν χρῆζω ἰώσεως τῇ με-
τὰ τὸ βάπτισμα. ἀλλ' ὁ νεκρὸς ἐγείρων,
ὅπως ἀδυνατεῖ καὶ ἐμὲ ἰάσασθαι. τυφλὸς εἰμι
γενόμενος, ἀλλὰ καὶ ὅπως γενετῆς τυφλὸν ὅπως
ἐδιδράμει. πρὸς βαπτισμὸν εἰμι λεοντοβρωτῶν,
ἀλλ' ὅπως εἰς ὅπως τῷ ὅπως τῷ Ἀδὰμ ἐλυτρώ-
σατο. κύνων ταῖς ἀμαρτίαις γέγονα, ἀλλ' υἱὸς
γενήσομαι, ἰαθεὶς καὶ τῇ Συροφονίτισσῃ.
ἀπεβλήθη ὡς λεπρὸς, ἀλλ' εἰ ἐλεήσει, κα-
θαριοθήσομαι. οἶδα ὅτι μετὰ τῇ γινώσκῃ ἡμαρ-
τιῶν, ἀλλ' ἔχω τῇ ὅπως Δαβὶδ ὑπὲρ ἐμῶν πρεσ-
βεύοντα. ὁ κτῆνος διωρδύσατο ἐπ' αὐτῷ βοηθη-
θεὶς, καὶ ἐγὼ ἰαθήσομαι ἐπισκεφθεὶς πρὸς
αὐτῷ. ὑποβάλλω ταῖς ἀμαρτίαις, ἐπίσταμαι,
ἀλλ' ἔχω ἡμεῖς μοι ἢ χρηστότης αὐτῷ. ὁ δε-
δωκώς

A cisionem, ac tanquam avem in altum
volantem illa ipsam alligavit, & velu-
ti fortem gigantem per ipsam interea
gladio abscidit pedes ejus, & manus.
Neque fugere possum, neque mihi ip-
si auxiliari. Etenim mortuus sum vi-
vens, & cæcus videns: & licet sim ho-
mo, factus sum veluti canis: quumque
intelligens sim, tanquam jumentum effe-
ctus sum. Misere mini mei igitur, o amici
B mei, animam meam erigite a terra, ac
quotquot naturam corporis cum spiritus
natura miscuistis, in terra ne maneatis.
Quotquot nequitiam veluti vulpem per-
sequimini, & pravas passiones tan-
quam belluas conculcastis, festinate,
quæso, ante sententiam, & ante obi-
tum me urgete, ut ne excludar cum
stultis virginibus, antequam vadam
C in terram, ubi videre non est vi-
tam mortalium, aut de injustitia,
sive de justitia cogitare: ubi non est
corpus, per quod vita, & mors indi-
tur animæ, neque caro, per quam
inimicus irridetur ab imbecillitate ipsius
exprobratus. Si enim Dominus mihi
auxiliabitur, volo liberari a misera pas-
sionum affectione; & si miserebitur
mei, cupio obedientiam erga ipsum
D extollere. Si fecerit secundum multi-
tudinem misericordiæ suæ, redimet me
a peccato; & si effuderit in me bo-
nitatem suam, salvus ero. Certus sum,
quod potest, neque destituo meipsum
spe salutis, sciens multitudinem mise-
rationum suarum superare magnitudi-
nem delictorum meorum. Scio om-
nium misertum esse, quum venit, lar-
gitumque esse remissionem peccatorum
E in baptismo, & confiteor. Etenim
ego quoque fruitus sum gratia, & ad-
huc indigeo sanationis eorum, quæ
egi post baptismum: Sed qui mortuos
suscitat, minime impotens est etiam
me sanare. Factus sum cæcus; ve-
rum cæcum etiam a nativitate hic sa-
navit. Ovis sum a leone vorata, ve-
rum ab ore serpentis Adamum libera-
F vit. Canis propter peccata factus
sum, sed filius evadam sanatus instar
Syrophœnissæ. Rejectus sum tanquam
leprosus, sed, si voluerit, mundabor.
Novi me post cognitionem peccasse,
sed habeo Sanctum Davidem pro me
intercedentem: ille correctus fuit ab
ipso adjutus, & ego sanabor ab ipso
visitatus. Modum excedo in peccatis,
scio, sed non vincitur a me bonitas
ipsius. Qui dedit principatum publica-
no, det

no, det etiam mihi, qui plura mala patravi. Ipse Zachæi tanquam digni misertus fuit; mei vero miserebitur, ut indigni. Lupus fuit Paulus, persequens oves pascuæ ejus, & evasit ovis exuens feritatem suam. Fera extitit oves dispergens, & factus est pastor oves custodiens. Et scio, quod ipse per ignorantiam fecit; sed comparando peccatum meum cum cognitione patratum, a supereminenti ipsius gratia remissionem peto solum: ille vero quum ignoraret, tum remissionem impetravit, tum gratiam majorem. Fratres, oro vos, ut diligentiam huic rei impendatis. Etenim non solum judicium timeo, verum etiam irrisionem expecto. Vereor nunc eos, qui me verentur, ne tunc confundar propter occultas meas iniquitates. Revereor genitores meos, ne quando ipsi in seculo verfantes condemnent me professum quæ supra vitam sunt. Rursus vobis molestus esse videor, sed scire debetis necessitatem molestiæ esse effectricem. Similem illius viduæ esse volo, qui diu judici negotium facessens, voti compos facta est: & tanquam amicus impudens volo videri erga vos, ut e lecto excitati pro me Deum deprecemini. Ille panem poscebat, ego vero preces: ille carnis quærebat consolationem, ego autem animæ relaxationem: Ille cibum carnis petebat, ego vero animæ refectioem. Si vultis, consequi poterō. Exorate igitur misericordem, & tanquam pro amico preces fundite: & scio vestro studio fore mihi Dominum propitium. Ipse enim etiam mutari vult, sed fructum exquirat vestræ affectionis: & ipse quidem promptus est ad miserendum, expectat vero vos participes fieri suæ bonitatis. Miserendo enim docere vult, & ignoscendo socios cupit habere. Ipse in omnibus obsequitur. Si reus qui facit scienter malum, non affert alteri scandalum, & nisi alios incitando peccat, celerrime judicem ad mutandum consilium adducit. Novit ipse cujusque conscientiam, & peccatorum non modo quantitatem judicat, verum etiam qualitatem. Esau locum poenitentiae non invenit, quoniam contentiose iniquitatem fecit: non invitatus peccavit, non enim per deceptionem, sed ex scientia, quia & genitores exacerbavit, & Deum non reveritus

A δακνὼς τῷ τελωνῇ ὁ παρτέρημα, δάη καί μοι πλείω πεποικηκότι κακά· αὐτὸς δὲ Ζαχαῖον ἐλέησεν ὡς ἄξιον, ἐμὲ δὲ ἐλεήσῃ ὡς ἀνάξιον· λύκος ἦν ὁ Παῦλος, διώκων τὰ πορόβατα τῆ ποιμένης αὐτῆς, καὶ γέγονε πορόβατος ἀποδυσαλμός τῇ ὁμότητι αὐτῆς. θήριον ὑπῆρχε, τὰ πορόβατα διασπῶν, καὶ γέγονε ποιμὴν θραπέων τὰ πορόβατα, καὶ οἶδα ὅτι αὐτὸς ἐν γνώσει ἐποίησε, ἀλλὰ συγκρίνω τὴν ἐμὴν εὐγνώσῃ ἀμαρτίαν, τῇ ὑπερβαλλούσῃ αὐτῆς χάριτι ἄφειν αἰτῶ μόνον, αὐτὸς δὲ ἀγνοήσας καὶ ἀφείσεως ἔτυχε καὶ πλείονος χάριτος· ἀδελφοὶ δέομαι ὑμῶν σπυδὴν δένα· ὅτι τῷ παράγματι· ἔ γάρ τὴν κρίσιν φοβῶμαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν γέλωτα προσδοκῶ· ἀδελφοὶ τὴν νῦν ἀδελμένας με, ἵνα μὴ τότε αἰχυνθῶ διὰ τὰς κρυπτάς μου ἀμαρτίας: ἀχύνομαι τὴν γεννήσαντάς με, μὴ ποτὲ με ἐκείνοι διάγοντες ἐν βίῳ κατακρινῶσι τὴν ἐπηγγελῶν τὰ ὑπὲρ τῆ βίον· πάλιν ὑμῖν ἐνοχλεῖν δοκῶ, ἀλλ' εἰδένα ὀφείλετε, ὅτι ἡ ἀνάγκη πορίζεός ἐστι τὴν ὀχλήσεως· κατ' ἐκείνην βύλομαι τὴν χήραν γενέσθαι, ἢ τις ὅτι πολὺ ὀχλήσασα τῷ κριτῇ, τῷ σκοπῷ ἐπέτυχε· καὶ ὡς φίλος αἰνέσῃς θέλω ὀφθῆναι πρὸς ὑμᾶς, ἵνα ἐγερθέντες ἐκ τῆ σρωμνῆς, ὑπὲρ ἐμῶν πρὸς τὸ θεὸν δεηθῆτε· ἐκείνος ἄρτον ἐζητεῖ, ἐγὼ δὲ προσευχὴν· ἐκείνος σαρκὸς ἐζητεῖ παρμαδίαν, ἐγὼ δὲ μοι πόνον ψυχῆς· ἐκείνος τροφὴν σαρκὸς ἤτησε, ἐγὼ δὲ ψυχῆς ἀνάκτησιν· εἰάν θέλητε δυνήσομαι ἐπιτυχῆν· δυσωπήσατε ἐν τῷ εὐσπλαγχνῶν, καὶ ὡς ὑπὲρ φίλου προσευξάσε· καὶ οἶδα ὅτι ἡ σπυδὴ ὑμῶν πείσει τὸν κύριον· καὶ αὐτὸς γὰρ μεταβληθῆναι θέλει, ἀλλὰ τὴν καρπὸν ἐπιζητεῖ τὴν ὑμῶν διαδέσεως· καὶ ἐστὶν ἡμῶν πρόχαιρος εἰς τὸ ἐλεῆσαι, προσελθόντες δὲ ὑμᾶς κοινωνῶν τῇ αὐτῆς χρηστότητος γενέσθαι· ἐλεῶν γὰρ διδάσκει βέλεται, καὶ συγγνώσκων θέλει κτήσασθαι κοινωνῶν· ἡ ἀγαθότης αὐτῆς ἐν πᾶσι πείθεται· εἰάν ὁ ἀπολογυλμός ποιῶν ἐν γνώσει ὁ κακὸν, μὴ ποιῇ πρὸς ἕτερον σκαίδalon, καὶ εἰ μὴ πρὸς ἐποξυσμὸν ἀμαρτάνει, πάχιστα μεταμελεῖ τὸν κριτὴν· οἶδεν αὐτὸς ἐκείνους τὴν συνέδῃν, καὶ τὴν ἀμαρτιῶν ἢ τὴν ποσότητα κρίνει μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ποιότητα· ὁ Ησαΐ πῶπον μετανοίας ἔχεν, ἐπειδὴ πρὸς ἐρίδῃ τὴν ἀμαρτίαν ἐπισπάσατο, μὴ συναρπαγὰς ἡμαρτεῖ· ἔ γάρ καὶ πλάνη, ἀλλὰ καὶ γνώσις, ὅτι καὶ τὴν γονεῖς

γονῆς ἡρεπίκρανε, καὶ θεὸν σὺν ἡγύνητο. καὶ Ἰούδας ὁ πωροδότης τῶν ποτῶν ἔχ' εὖρε μετανοίας, ὅτι μετὰ τῷ κυρίῳ ὦν ἡμαρτε, καὶ ἀφ' ἀκαταρροήσεως θεῷ πρὸς δίδου τὸ δίκαιον. σὺν ἔν' ἐπὶ ταῖς ἐν γνώσει ἀμαρτίας πολλὴ τίς ἐστιν ἡ διαφορὰ ἢ μετὰ τῷ ποιῶντος ἀμνηστῶς, καὶ τῷ ὁράῳ λογισμῷ ἀφ' ἀσυνκαταδέσεως. καθὼς ἐπὶ τούτῳ, ὅπως καὶ ἐπ' ἐκείνῳ. καὶ ἐστὶν ὁ λογισμὸς μόνον χάρις τῷ ὁράῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς τῶν ποτῶν μετανοίας σὺν ἔχει. ὁφείλω δὲ ὑμᾶς πρὸς τῷ ὁροτέντων μοι πείσασθαι, ἵνα μὴ δοῶ ὑμῖν ἐπιδόξασθαι καμνότερα ἐφευρέματα. ὁ χάρις ἐννοήσας γέλωτα πατρὸς ἀπεβλήθη, καὶ ὁ Δαβὶδ ἐν γνώσει ὁράσας ἀποβλήθη. οἱ τῷ Κορὲ συναγνέσαντες ἐκάυθησαν, μηδὲν εἰπόντες ὁ σύνολον ἢ ὁράσαντες. καὶ οἱ ὅτι τῷ Ἡλίου δὲ ὁμοίως ἐπαδοί. ὅλην δὲ πάλιν τὴν συναγωγὴν μοχοποιήσαντα μετὰ παρὰ τὸν θεὸν ἡλευθέρωσε. καὶ ὁ Σαὺλ ἀπεβλήθη ἐν λογισμῷ εἰδωλολατρίας συνδέμενος. καὶ Μανασσῆς ὅτι εἰδωλολατρεῖα μετανοήσας ὁροσεδέχθη. ὁ Ἀχασάβ ἐν γνώσει ἡμαρτανε, ὁράσας τῷ συνειδήσει, καὶ προσεδέχθη. καὶ Ἀχιτόφελ μόνον συμβαλεύσας, ἐν τῇ ἀμαρτία ἀπέθανεν. ἔχω καὶ ἑτέρας εἰς ἀποδείξιν, ὅς ἐπιχρόντες μαθήσεσθε. Ραββὶν προσκρῶν τῷ πατρὶ σὺν ἡγύνησε, καὶ ἀποβλήθη, μετὰ ὁ αὐτὸς ἀποθανεῖν, τῷ ἐγκλήματος ἀπαλλάττεται. ὁ Συμεὼν καὶ Λευὶ ὅτι τραχύτητι καὶ γνώσει κακίας ἐπικαρόν κατακρίθεντες, ἐπὶ τέλει ὁροσεδέχθησαν. καὶ αὐτὸς ὁ Ἀαρὼν τῷ μοχοποιῶν λαμπυρήσας ἀπελογήσατο, καὶ ἀφ' ὁ ἱερωσύνης καὶ τῷ ῥύπῳ τῷ ἀνάγκης καθάρετα. οἱ μὲν τοὶ υἱοὶ αὐτῷ πλημμελήσαντες ἀποδινήσκουσιν, καὶ γινωσκόμεναι διωρίας ἵνα ἀπολογήσονται. καὶ Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς ἐρμηνεύει τούτους, ὅτι ὁροδιέτριβον ἐν ἀκαταρροήσῃ, τῷ αὐτῇ ῥοπῇ τῷ κρίσεως ὑποβλήθεντες. ἐν δὲ τῷ εὐαγγελίῳ ὁ Σίμων ἀσεβήσας ἐν γνώσει τῷ πλάτης ἀναμφιβόλως τῷ συνώμῃς καταξίεται. ὁ δὲ Ἐλύμας ἀνιδισάμενος τῷ κηρύγματι, ἀχρηκαρῶ τυφλωθεὶς ἀπαλλάττεται. ὁμοιοὶ τῷ ἱερεῦσιν οἱ πρὸς τῷ Σάπφειραν γεγονόσι. καὶ ὅτι τοὶ γὰρ σὺν ἔτυχον καρῶν πρὸς ἀπολογία. πάντως γὰρ ἐν τινι κρυφίᾳ ἀκαταρροήσῃ συνιδιέτριβον, ὥσπερ ἐν ἑφάμεν ἐν συλλογισμῷ ἀμαρτανε ἀφ' ἀσυνκαταδέσεως. εὖροις αὖ καὶ ἐν τῷ προειρημένῳ πιαύτην ὑπὲρ χεῖρας ἐννοίαν.

Tom. III.

ὁ τῷ

A reveritus est. Et Judas proditor locum non invenit poenitentiae, quia cum Domino versans deliquit, & per Dei contemptum tradidit justum. Igitur in peccatis cum cognitione multa est differentia inter operantem ex sensu, atque agentem cogitatione per consensum, sicut in hoc, sic & in illo: Et est advertens solum peior operante, quia & ipse locum poenitentiae non habet. Debeo autem vos de his, quae a me proposita sunt, suadere, ne videar vobis afferre recentiores inventiones. Cham cogitans irrisum patris, rejectus est, & David cum scientia operans dimissus est. Qui cum Core consenserunt combusti sunt, quum nihil dixissent omnino, aut fecissent: Et qui sub Heli similiter passi sunt. Totam vero rursus synagogam, quae fecerat vitulum, post castigationem Deus liberavit. Et Saul reprobatus est idololatriae cogitationibus assentiens, & Manasses propter idololatriam poenitens, receptus fuit. Achabus sciens peccavit operans ex consuetudine, & susceptus est: Et Achitophel solum consilium dans, in peccato mortuus est. Habeo alios ad probationem, quos patienter audietis. Ruben offendens patrem non ignoravit, & rejectus, & postquam ille mortuus fuit, a crimine liberatur. Simeon, & Levi asperitate, & malitiae cognitione damnati aliquandiu, in fine recepti fuerunt: & ipse Aaron vitulo conficiendo operam praestans, sese defendit, & propter Sacerdotium etiam macula necessitatis expurgatur. At vero ejus filii delinquentes moriuntur, spatio neque interposito, ut rationem redderent. Et Ophni, & Phinees hoc ipsum explicant, quod permanserunt in despectione eodem judicii momento subjecti. Atque in Evangelio Simon quum inique egisset, cognita deceptione sine ullo dubio venia dignatur: at vero Elymas obsistens praedicationi ad tempus excacatus, liberatur. Similes Sacerdotibus focii Sapphirae extiterunt: hi enim emendationis tempus non habuerunt: omnino enim in occulta quadam despectione fuerunt; sicut esse diximus peccatum in cogitatione per consensum. Invenies forte etiam in praedictis ejusmodi cogitationem adjunctam. Qui satanae traditus fuit, Rubeni est omnino

LII

omnino

omnino similis, quoniam correptus dilectione dignatus fuit: sed est discrimen, quia ille quidem vivente patre, hic vero mortuo peccavit. Ob eam rem Ruben graviori multæ subjicitur: & Judas proditor Esau factus est similis, quia suam gratiam vendidit, sicut ille primogenita, unde etiam ambo reprobati sunt. Sciebat Judas quid faceret, quia gratiæ experimentum habuerat. Dixerat etiam ei Dominus: osculo me tradis; & confcius divinitatis, avaritiæ adhæsit, & Esau admonitus parentes irritavit. Ingens igitur est differentia, fratres: in ipsa advertentia peccati magnum est discrimen. Sed & in ipsa visionis diversitas. Considera actionem, & nosces discrimen: respice ad consensum, & intelliges justitiæ momentum, ac considera actionis tempus, & dices justam plane fuisse reprehensionem. Ne decipiat nos species, quoniam opera non videmus. A me discite, quoniam male affecti sunt Pharisei, quum arguebantur. Dixit enim ad eos Christus fucatam esse speciem, & ipsi sibi conscii ad mala consilia conversi sunt. Mihi quoque ut plurimum accidit hujusmodi morositas, quia quum a conscientia reprehendor agrefero. Acerba est enim veritas iis, qui latere cupiunt, atque aspera videtur redargutio hominibus maxime, qui populi gratiam quærent. Detrahite hanc meam speciem, & vermes apparebunt, & separate larvam ex pulvere fictam, & videbitis vim meæ operationis, atque intelligetis pharisaicam similitudinem. In hoc solum discriminator, quod etiam vobis confitear imposturam. Propterea etiam vestris precibus procul ero a supplicio. Magna enim res est, si qui confitetur, tempore iniquitatis legislatorem non exacerbet. Non enim parva est res, si quis culpam minime negando judicem ad misericordiam commoveat. Ergo Pharisei contumaces cum Hierosolyma capti sunt, & superbientes ob fucatam justitiam confitentibus peccatoribus minores inventi sunt. Ideo etiam ab initio Christus dixit, quod in fictione ambulant. Verum in Isaia quoque prædixit eorum imposturam, quod adveniens eos esset reprehensurus. Quid igitur ait? Visitabo

gerentes

A ἃ τῷ σατανᾷ παραδοθεὶς τῷ Ρ'υβὶμ ἐστὶ πα-
ραπλήσιος, ἐπειδὴ παθευθεὶς ἀγάπης ἡζιώ-
θη. ἀλλ' ἔχει διαφορὰν, ὅτι ὁ μὲν ζῶντος τῷ
πατρὸς, ὁ δὲ θανόντος ἡμαρτεν. Ἀλλ' οὕτως
ὁ Ρ'υβὶμ πλεονεκτήσας τῇ καταδίκῃ ὑποβάλλεται.
καὶ Ἰσάκ ὁ προδότης τῷ Η'σαὺ γέγονε ὁμοί-
ος, ὅτι ἐπώλησε τὴν χάριν αὐτοῦ, ὡς ἡμεῖς
οἱ παρρωποῦντες, ὅθεν καὶ οἱ δύο ἀπεβλή-
θησαν. ἤδη ὁ Ἰσάκ ὁ ἐπράτει, ἐπειδὴ ἔ-
χεν πᾶσαν τὴν χάριν. εἶπε καὶ ὁ κύριος πρὸς
αὐτὸν, ὅτι φιλήματί με παρὰ δίδως; καὶ συν-
εδῶς τῇ θεότητι συνέχευε τῇ φιλαργυρίᾳ,
καὶ Η'σαὺ νεφεθὶμὸς τῆς γυναικὸς παρ' αὐτοῦ.
πολλὴ ἔστι τις ἐστὶν ἡ διαφορὰ, ἀδελφοί.
ἐν αὐτῇ τῇ γνώσει τὴν ἀμαρτίαν πολὺ ἐστὶ
τὸ διάφορον, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ δυνάμει.
C τὴν ἀποφάσεως διαφορὰ. κατανόησον τὴν πρᾶ-
ξιν, καὶ γνώσει τὴν διάρκειαν. ἀποβλέψον πρὸς
τὴν συγκατάθεσιν, καὶ ἴσῃ τὴν δικαιοσύνην τὴν ῥοπήν
καὶ σύνεσιν τὸν χρόνον τὴν πρᾶξιν, καὶ ἐρεῖς δι-
καίαν σαφῶς ἐπὶ τὴν ἐπιτιμίαν. μὴ ἐπει-
δὴ ἔχῃ ὁρῶντες τὰ γινώμενα, τὸ χῆμα πλα-
νάτω ἡμᾶς. ἀπὸ ἐμῶν μεθέτετε ὅτι καλῶς οἱ
Φαρισαῖοι ἔπαχον ἐλεγχόμενοι. ἔλεγε γὰρ
D πρὸς αὐτοὺς ὁ Χριστὸς, ἐπὶ πλάστον ἐστὶ τὸ
χῆμα. κακεῖνοι συνειδότες ἑαυτοὺς εἰς ἐπι-
βλην ἐτρέποντο. καί μοι δὲ συμβαίνει ἐπὶ
τὸ πλεῖστον ἡ ποσότης δυσκολίας, ὅτι ἡ πό-
τις συνειδήσεως ἐλεγχόμενος ἀνδρίζομαι. τι-
κρὸν γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῖς λανθάνειν σπυδαί-
ζουσι, καὶ τραχὺς ἐστὶ ὁ ἐλεγχος δοκεῖ, μά-
λιστα τοῖς δημοχαρῶσι ἀνθρώποις. ἀποκαλύ-
E ψατέ με τὸ χῆμα, καὶ φανήσονται οἱ σκώληκες,
καὶ διέλτετε τὸ προσωπεῖον τοῦ κοιλάματος, καὶ
ὄψεσθε τὴν δύναμιν τὴν ἐμὴν πρᾶξιν, καὶ πε-
σθήσεσθε τὴν φαρισαϊκὴν ὁμοιότητα. εἰ τέτοιον
μόνον διαφέρω, ὅτι καὶ ὑμῖν ὁμολογῶ τὴν
ἐπίθεσιν. διὸ καὶ ταῖς ὑμετέρας εὐχαῖς μα-
κραν ἔσομαι τὴν κολάσεως. μέγα γὰρ ἐστὶ
ἐν καρτῷ πρᾶξι μὴ παροξύνειν τὴν νομοθέ-
F τιν ὁμολογῆναι, καὶ μικρὸν γὰρ ἐστὶ τὸ τὴν κρι-
τὴν εἰς οἶκτον μεταβαλεῖν μὴ ἀρνέμεσθαι. οἱ
ποῖντες Φαρισαῖοι ἐπιμύοντες, μετὰ τὴν Ἱερουσα-
λήμ ἐάλωσαν, καὶ ἀλαζονεύοντες ἐπὶ ἐχρημα-
τισμῷ δικαιοσύνην, τὴν ἐξομολογούμενων ἀμαρ-
τωλῶν ἤπυνον ὡφθῆσαι. διὸ καὶ ἀπαρχῆς ὁ
Χριστὸς εἶπεν, ὅτι ἐν χήμασι διαπορεύονται.
ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Η'σαὺ προεῖπε τὴν ἐπίθε-
σιν αὐτοῦ, ὅτι νεφεθὶμὸς ἐλέγχεται αὐ-
τὸς.

τὸς· τί ἐν λέγει, ἐπισκέβομαι ὅτι τὸς φο-
 ρῶντας τὰ ἐνδύματα τὰ ἀλλότρια· καὶ τῷ
 αἰὲν πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν, ὅτι ἡ δικαιοσύνη
 ὑπεκρίνοντο· ἄρα τίς ἐτύγχανε τῆς φαρ-
 σαίης τὰ ἐνδύματα; ἐγὼ ἕτως πεύθομαι,
 ὅτι τῆς περὶ τῆς, ἐπειδὴ ὁ αὐτοῖς ὁ λαὸς
 ἐπαυδύετο· ἀλλ' ὁ ἀπόστολος εἶπεν, ὅτι ὁ
 μνηστῆς, ὁ ἀνγείας δερμάσι διέτριβον,
 ἀκολούθως εἶρηκεν ὅτι ὁ ἐρήμης αὐτὸς ἕτως
 ποιῶν· ὁ γὰρ πᾶσι πόλεσιν εἰσόντες ἡλα-
 σον ὁ χῆμα, ἕτε γὰρ ἡδεῖον τὸς ἀνδρώ-
 πους εἰδέναι ὅτι ἐπράττει· ἀλλότριοι ἔν
 ὁ χῆμα ἦν τῆς φαρσαίης, ἐπειδὴ ἀφρονες ὄν-
 τες, σοφῶν διδασκάλων τρόπον περὶ βάλλου-
 πο· αἱ μέντοι δερματικά ἦσαν αὐτοῖς φορεῖαι
 εἰς περιβολήν· ὁ γὰρ ἡδεῖον τῶ λαῷ ἐκ
 καταφανῆς· εἶχον ἔν τῶ δερματικῷ ὡς πρὸς
 ἡ ἀσκησιν συναρμολογίας· ἡ γὰρ ἐγκράτεια
 δαλπὺς δέεται, καὶ αἱ φορεῖαι ἦσαν εὐπρόσ-
 δεκτοὶ κατ' οἶκον καὶ πρὸς τοὺς, τῇ γὰρ ἐγκρα-
 τεῖα συμβάλλεται ἡ ἀκτῆμοσύνη· σαφῶς δὲ
 ὁ λόγος διαμελέτης ἔχει ἡ περὶ κοπήν, καὶ
 ἡ σύνεσις δι' ἐγκρατείας· τέττον ἐκατέρωθεν ἔ-
 χρηστοὶ οἱ φαρσαῖοι, ὡς καὶ οἱ περὶ τῆς,
 ὁ καὶ οἱ ἄλλοι δὲ διδάσκον, ἔπει δὲ ἄλλοι
 ὁ ἐλέγχον· ἔκβιν καὶ τῷ χήματος ἐχρηστοὶ
 ἐκάτεροι, ἀλλ' οἱ φαρσαῖοι ἔδενος ἔσωζον ἡ
 βίον, ἕτε σοφοὶ ὄντες, ἕτε περὶ οὐρατικοί· εἰ-
 κότως ἔν αὐτοῖς ὁ κύριος ἡλεγξεν, ὅτι ἐμ-
 πορίαν ὁπτιπῆδεν καὶ ὁ δὲ ἀλήθειαν· ἐγὼ δὲ
 ὑμῖν περιβάλλω ἡ ἐμὸν ἔλεγχον, ἵνα ἐπὶ
 ἡ διαγνωσεως τῷ θεῷ, μὴ ἐξαίφνης γελα-
 σῃτε· καὶ γὰρ καὶ ὁ ἀπόστολος εἶπεν ὅτι ὁ
 ἔργον ὁ καὶ ὁ πῦρ δοκιμάσει· εἰ πίνυν ὁ
 ἔργον ὁ καὶ ὁ πῦρ οἶδεν διελεῖν, πό-
 σω μᾶλλον ὁ χῆμα διακρίνει; εἰ γὰρ
 τις ἐνδεδυται ὁ τῆς δικαίης χῆμα, ὡς δι-
 καῖος ὢν, ὁ δὲ ἀποβληθήσεται· εἰ δὲ τις
 ἐπισπᾶται αὐτὸν, ἀνάξιός ὢν, γυμνωθήσεται·
 ὁ πρὸς βῆτι πρὸς ὁ λέγει ὁ εὐαγγέλιον, ὅτι δι-
 χρομήσει αὐτὸν· ὁ γὰρ διαρεθῆναι τὸ χῆ-
 μα καὶ τὸ ἀξίωμα ἀνιήσεται· εἰ τις πίνυν
 ἐπίσκοπός ὢν, διαρεῖται τῷ χήματος καὶ
 τῷ ἀξιώματος· εἰ τις πρὸς βῆτι ἡ διάκο-
 νος, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ὄντες ἀνά-
 ξιοι γυμνωθήσονται· ὁ λέγει ἐπὶ τὸ ἔργον
 διχοτομήσει, ἐπειδὴ τὸ πῦρ αὐτὰ καταφλέ-
 ξει μετὰ τῷ πρᾶξι· πρὸς ὁνόματος νῦν εἰ-
 ρηται καὶ χήματος, ἀπόλλυσι γὰρ ἡ εὐπρέ-
 πειαν,

Tom. III.

A gerentes vestimenta aliena : & hoc
 semper ad ipsos dicebat , quod ju-
 stitiam simulabant . Cujus igitur erant
 Phariseorum indumenta ? Ego sic ar-
 bitror fuisse Prophetarum , quoniam in
 illis populus docebatur . Verum et-
 iam Apostolus dixit : in melotis , &
 pellibus caprinis versatos , conse-
 quenter ait in loco deserto ita eos
 facere : urbes enim ingredientes , ha-
 bitum commutabant ; etenim nole-
 bant homines scire quid agerent . A-
 lienus igitur erat habitus Phariseo-
 rum , quoniam , quum insipientes
 essent , sapientium Magistrorum mo-
 rem induiebant . Porro pelliceæ sto-
 læ erant ipsis pro indumento : nam
 nolebant a populo dignosci . Ha-
 bebant igitur pelliceas vestes tan-
 quam contractas ad vitam asceti-
 cam : Nam continentia caloris in-
 diget , & stolæ aptæ erant tum
 in domo tum in itinere : etenim
 temperantiæ confert paupertas . Ma-
 nifeste autem sermo per meditatio-
 nem profectum capit , & intelli-
 gentia per temperantiam . Utrisque
 his egebant Pharisei , sicut &
 Prophetæ , illi quidem ad docen-
 dum , hi vero ad corrigendum .
 Ergo habitu indigebant utrique . Sed
 Pharisei nullius vitam servabant , quum
 neque sapientes essent , neque vi-
 dentes futura . Jure igitur ipsos Do-
 minus redarguebat , quod negotiatio-
 ni , non veritati studebant . Ego
 vero vobis meam reprehensionem pro-
 pono , ne in Dei judicio repente
 irrideatis . Etenim etiam apostolus
 ait : *opus cujusque ignis probabit* . Igi-
 tur si opus cujusque ignis novit di-
 stinguere , quanto magis habitum di-
 scernit . Si enim quis justorum ha-
 bitum induerit , tanquam qui justus
 sit , non rejicietur : Si autem eum
 sibi quis vindicet , quum sit injustus ,
 spoliabitur . Hic est ille , de quo
 loquitur Evangelium , quod *dividet eum* .
 Distingui enim habitu etiam dignita-
 tem significat . Si quis igitur Episco-
 pus est , habitu ac dignitate distin-
 guitur : Si quis Presbyter , aut Dia-
 conus , similiter vero etiam reliqui ,
 qui indigni sunt , spoliabuntur . Non
 dicit *Dividet* de operibus , quia ignis
 ea comburet cum eo , qui egit ; de
 nomine dictum est nunc , & de ha-
 bitu . Perdit enim decorem , & igno-
 miniam induit . Si est igitur vestis
 ignomi-

1. Cor. 3. 13.

Mat. 24. 51.

ignominia; est etiam gloria: & in mundo proprium habitum habent qui ad mortem ducuntur, & proprium qui in dignitate incedunt. Ex rebus enim terrenis discere possumus coelestia, atque ex talentis distributis Christi servis, intelligemus etiam habitus, & dignitates. Non dedit omnibus Deus talentum, sed servis, qui sibi famulantur. Itaque Monachi etiam acceperunt talentum, ut mihi videtur: nam per electionem assumpti sunt. Quorum enim etiam habitu differunt ab iis, qui in saeculo degunt? Per illum molestiam significant, & proprium propositum denunciant. Iudicium igitur fit etiam de habitu, quia veluti professio est. Si quis igitur non faciat quod promisit, etiam ipse alienum habitum suscipit. A quo vero est hic habitus alienus, nisi ab iis, qui illum reddunt alienum? Quoniam de otioso etiam verbo iudicamur. Quod est verbum otiosum? Professio fidei, operibus vacua. Credit quidem, & confitetur Christum, sed otiosus degit, quum non faciat, quod ipse praecepit. Est etiam in alio verbum otiosum, quum quis confitetur, & minime emendatur, quando se poenitere dicit, & rursus peccat. Detractio quoque otiosum verbum est, quia videt eum, cui detrahit, & silet. Et qui non reprehendit cum libertate, etiam hic detrahit, quia quod dicit, fundamentum non habet: & qui ex se ipso mendacia fingit, otiosum verbum loquitur, quoniam quod non factum, neque visum est, enarravit. In omnibus autem his obligamur, fratres. Non enim a me temere eorum investigatio instituta est. Dico autem quae patior tanquam medicis, ut vulneri medicamen per preces ad sanationem praeparatis. Compellor igitur enarrare vobis meas ipsius actiones. Nisi enim veritatem dixerō, me ipsum offendo. Sunt multi, qui propter verecundiam affectiones occultas immedicabiles reddunt: verum ad extremum moerore afficiuntur, quod non aperuerint. Ego vero, nisi me aliquid latuerit ex multitudine peccatorum, quae in me sunt, non celo meam turpitudinem. Praestat enim manum ad stipem porrigendo, vivere, quam ob verecundiam fame miserum in modum interire: & melius est laborando vitam ducere, quam brevi tempore quiescendo, postea immedicabilibus ærumnis confici. Mortuum igitur

A πικαι, καὶ αἰσχύνῃ ἐιδύετα· εἰάν ᾤ ἐστὶν ἰμάτιον αἰσχύνῃς, ἐστὶ καὶ δόξης, καὶ ἐν τῷ κόσμῳ ἰδίῳ χῆμα ἔχουσιν οἱ ἐπὶ θανάτῳ ἀγόμενοι, καὶ ἰδίῳ οἱ ἐν αἰσώματι περικόπτοντες· ὅτι τῇ ἐπιγνώσει γὰρ ὅτι μαθεῖν τὰ ὑράνια, καὶ ἐν τῷ παλάντῳ τῷ δοθέντῳ τοῖς ὑπηρετοῖς τοῦ Χριστοῦ, νοήσωμεν καὶ τὰ χήματα καὶ τὰ αἰσώματα· ὅτι πᾶσι ἐδόκε τάλαντον ὁ Θεός, ἀλλὰ τοῖς ὑπηρετοῖσι αὐτοῦ τῷ δέλοισ· ἄρα ὅτι καὶ οἱ μοιχαλοὶ τάλαντον ἔλαβον, ὡς ἐμοὶ καταφαίνεται, τῇ περὶ ῥέσει γὰρ κατελήφθησαν· τί ὅτι, καὶ τῷ χήματι διαφέρονται πρὸς τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ διάγοντας, καὶ εὐαγγελιστοὺς ἀλλὰ τὸ σημάδι, καὶ τῇ οἰκίᾳ περὶ ἁρσίν καταγγέλλουσι· κρίσις ὅτι καὶ πρὸς τὸ χήματος, ἐπειδὴ ἔχει ἐπαγγελίας δύναμιν· εἰάν τις ὅτι μὴ ποιήσῃ ὁ ἐπαγγέλατο, καὶ αὐτὸς ἀλλότριον χήμα ἐμπορεύετα· τίς δὲ ὅτι τῷ τῷ χήμα ἀλλότριον, ἀλλ' ἢ τῇ ποιήσῃ ἀλλότριον; ἐπειδὴ πρὸς ἀργὸν λόγον κρινόμεθα· τίς ὅτι ἀργὸς λόγος; ἐπαγγελία πίστεως ἔργον ὅτι ἔχουσα· πιστεύει μὲν καὶ ὁμολογεῖ Χριστόν, ἀλλ' ἀργὸν μὴ ποιῶν ὁ περὶ ἐπαγγέλλει· ὅτι καὶ ἐν ἐτέρῳ ἀργὸς λόγος, ὅτι τις ἐξομολογεῖται καὶ ὁ διορθεῖται, ὅτι μετανοεῖ λέγει, καὶ πάλιν ἀμαρτάνει· καὶ ἡ καταλαλιά δὲ ἀργὸς λόγος ὅτι, ὅτι ὅτι τῷ διασπρένται, καὶ σιωπᾷ, καὶ ὁ μὴ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας, καὶ ὅτι καταλαλιά· ἐπειδὴ ὅτι λαλεῖ ὅτι ἔχει ὑπόστασιν, καὶ ὁ ἀφ' ἐαυτοῦ ψευδῇ συντίθεται, ἀργολογία ἐργάζεται, ἐπειδὴ ὁ μὴ κραχεῖ καὶ ὅτι δὲν διηγῆσάτω· ὅτι πᾶσι δὲ τέτοις ἐνεχόμεθα, ἀδελφοί· ὅτι γὰρ ματαίως μοι τέτοιον πρῆκτα καὶ ἡ εὐρεσις· λέγω δὲ ὅτι πάχως ὡς ἰατροῖς, ἵνα πρὸς τὸ τραῦμα τῷ ἐμπλαστῶν ἀλλὰ περὶ σευχῆς εἰς θεραπείαν κατασκευάσῃ· σπεύδω ποῖν ἐπιδιελθεῖν ὑμᾶς πρὸς τὰς ἐμαυτοῦ· εἰάν γὰρ μὴ εἴπω καὶ ἀλήθειαν, ἐμαυτὸν ἀδικῶ· εἰσὶ πολλοὶ ἀλλὰ καὶ ἀδῶ κρύφια πάντα ποιῶντες ἀνιάτα, ἀλλ' ὅτι χατὸν λυπῶνται μὴ διηγησάμενοι· εἰ δὲ μὴ λάθω ἐγὼ ἀπὸ τοῦ πλῆθους τῷ ὄντων μοι ἀδικημάτων, ὅτι κρύφτω με καὶ αἰσχύνῃ· κρείττω γὰρ ὅτι ἐπαγγέλλεται ζῆν, ἢ ἀδύνατον λιμῶ ἀποθνήσκαι οἰκτρῶς· καὶ κρείττον ὅτι πονέσαντα ζῆν, ἢ πρὸς βραχὺ ἀναπαύετα αὐθις ὅτι ἀνιάτοις πόνοις γενεῶνται· ἵνα ἄρα καὶ ὁ ἀεργὸς λόγος ἐν ἐμοὶ ἔχει τινα πόνον· οἶμα

οἰμῶν ὅτι ὁλόκληρος ἐν ἐμοὶ κατακέκριται . τίς ἔτι ἐστὶν ὁ λόγος ὁ ἀεργής ; ὁ ἐν τῇ
 ἀλήματι διατρέγων , ὁ ἐν κακοῖς μετὰ ἐπίγ-
 νασιν διαμῶν , ὁ διδάσκων καλὸν ποιεῖν , καὶ
 μὴ ποιεῖν . οἶδα μὲν ἔτι ὅτι πολλὰ ἔγραψα
 καὶ πρὸς ὑμᾶς , ἀδελφοί , καὶ πρὸς ἄλλους
 πλείους . ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ γράφῃ ἐνόνει ὅτι
 εἰς κατάκρισιν μὲν πρὸς ἑαυτὸν ἔακρίβησα , καὶ
 ἐν τῇ πρῶτῃ τὸ κακὸν , ἦδεν ὅτι πράττω
 καὶ ποιεῖν ἐπέμην , καὶ ἐσχηματισάμην ποιή-
 σας τὸ δίκαιον ἀδικῶν . καὶ μοναχὸς κατέκρι-
 νον , μόνον περιφέρων τὸ σχῆμα ἐν ἐμοί .
 ἀλλ' ἔχω ἀπολογίαν τινὰ ἐν πῖσι ἐρημότοις ,
 ὅτι ὕδρα ἐσκαιδάλισα . κακὸν μὲν ἔπραξα ,
 μάρτυρες δὲ τύτῃ σὺν αἰσὶν ἀνδρωποῖ . ἡ-
 λεγξα γράφω , ἀλλ' οὐκ ἐβάρησα . καὶ ἀλή-
 θεαν ἠδίκησα ὅν ἐλέει περισκλινόμην , ἀλλ'
 εἰς ἐμαυτὸν οὐκ ἐδάπανησα τὸ ταῦτον . ἐδίω-
 κησα τροφὰς κακῶς ἀδελφοῖς , ἀλλὰ γένει ὅ
 περιστέναμα . γαστέρας ἐπληροφόρησα , ἀλλ' οὐκ
 ἐν πολυτελείᾳ . πησάει ἔλυσα , ἀλλ' ὕχι κα-
 παρρονήσας . ψυχῆς ἐγκράτειαν ἐκρίβωσάμην ,
 πρὸς δὲ τὴν καρδίαν μετεβαλλόμην . εὐχῆς κα-
 τεφρόνησα , καὶ μὲν τοῖς ἐν ἀσεβείᾳ πεσθεῖς .
 ψαλμωδίας ἠμέλησα , ἀλλ' οὐκ ἐπὶ ἑτέροις
 κοσμητικῇ μετεωρίζομαι , ἔργον χειρῶν οὐκ ἐ-
 φρόντισα , τὸ δὲ βαρῆσαι πρῆτησάμην . ἐν
 πολλοῖς τόποις περιεφρόνησα τὴν ἀληθείαν , ἀλλ'
 ὕδρα ὅλως ἐσκαιδάλισα . αἰτῶμαι τοῖνυν ὀρέ-
 ξαι μοι χεῖρας , ἐν ἐδάφει κυλιόμενός . θέ-
 λων γὰρ αἰασθῆναι καὶ δύναμαι , ὅτι τὸ φορ-
 τίον τὴν ἀμαρτίαν κατεβάρησέ με . θέλω μὲν
 αἰασθῆναι , ἀλλ' ἡ συνήθεια τὴν γῆς κατέχει
 με . καὶ βλέπω μὲν , ἀλλ' ὥς ἐν γινώσκῃ
 περιπατῶ καὶ ἐν σκοτώσει πολλῇ . κινῶ τέ-
 μεν καὶ χεῖρα , ἀλλ' ὅμως ἐμὶ ὥσπερ πρῶ-
 λυτος . καὶ εὐθυμος μὲν εἰμι , ἀλλ' ἠδίζο-
 μαι . πρὸς αἰετὸν καλὴν τε ἔχω , ἀλλ' ὑπο-
 τινος βίας ἐμποδίζομαι . φιλάδελφος εἰμι ἐ-
 πασχυνόμενος , καὶ φιλόξενος καὶ δίκαιος . εὐ-
 σεβής εἰμι θαλάμιος , καὶ εὐεργετής . ἀγάπης
 ἀντιποιέμαι . πρὸς ἐχθρὸν εἰμι
 χαῖνος , ἀλλ' οὐκ οἰκτίρμων , καὶ πρὸς ἀδι-
 κῶντας μὲν πικρὸς , ἀλλ' οὐκ ἐπιβυλος .
 πρὸς μισῶντας μὲν μοχθηρὸς , ἀλλ' ὅ κα-
 κὸν ἀνιπτόμενος . πρὸς ἐγκλησιν ἀδιάφορος καὶ
 οὐκ ἀμυνόμενος . πρὸς τε δόξαν φιλόποιος ,
 ἀλλ' οὐκ εἰσπρατήριος . ἐν ταῖσι δὲ πῖσι
 ἔργοις μὲν οὔτε σπυδαῖος τίς εἰμι ὅτε ἀκρι-
 βῶ .

A tur otiosus sermo in me tenet aliquem
 locum : puto omnino in me occultum
 esse . Quis igitur est otiosus sermo ?
 Qui in speciem consistens , qui in ma-
 lis post cognitionem perseverans est ,
 qui docens bonum ut fiat , minime fa-
 cit . Scio profecto me multa scripsis-
 se & ad vos , fratres , & ad alios com-
 plures . Verum & in scribendo sen-
 tentiam condemnationis sin me ipse
 tali ; Et in male agendo perseve-
 rabam , & curabam speciem rei ju-
 stæ aptare ei , quod erat inju-
 stum , ac monachos condemnabam ,
 quum solum monachi habitum in me
 circumferrem . Verum habeo aliquam
 defensionem in iis , quæ dicta sunt ,
 quia nemini scandalum præbui . Malum
 quidem egi , sed illius testes homines
 non existunt . Scribens redargui , sed
 molestus non fui . Veritati injurius fui ,
 ad misericordiam propensus , verum er-
 ga me ipsum tanto sumptu non usus
 sum . Male ministravi alimenta fratri-
 bus , sed consanguineis minime distri-
 bui . Ventrem replevi , sed non mul-
 ta impensa : jejunium non servavi , sed
 animam haud neglexi . De continentia
 diligenter differui , verum pro tempo-
 re immutabar : preces neglexi , non
 tamen impietate seductus . In psalmis
 cantandis parvam attentionem adhibui ,
 verum ad alias res sæculi non abstra-
 ctus fui . Opus manuum mihi cu-
 rare non fuit , sed gravis esse nolui .
 Multis in locis contempsi veritatem ,
 sed neminem omnino in scandalum tra-
 xi . Obsecro igitur , ut mihi humi
 jacenti manus quis porrigat : surge-
 re enim cupiens non possum , quia
 iniquitatis pondus me oppressit . Cu-
 pio resurgere , sed terrena consue-
 tudo me retinet . Et video profe-
 cto , verum veluti in caligine multisque
 tenebris . Moveo meam manum , ve-
 runtamen sum tanquam paralyticus : &
 alacris quidem sum , sed fastidio afficior :
 bonumque propositum habeo , sed violen-
 tia quadam impediior . Diligo fratres pu-
 dore ductus , hospitesque excipio non
 amore justitiæ . Pietatem colo , quum in
 ea voluptatem experior : quumque aliquid
 boni consequor , bonitatem confector . Ad-
 versus inimicos sum tumidus , sed non mi-
 sericors : & contra injurios asper , sed
 non dolosus . In eos , qui me oderunt ,
 improbus , sed malum occulte non lo-
 quor . Contra accusationem indifferens ,
 sed minime ulciscens . Erga gloriam labo-
 riosus ,

riofus, sed non exactor. In omnibus vero meis operibus neque studiosus aliquis sum, neque exactus. Idcirco etiam misericordiam imploro, sicut paralyticus: bonum enim habere quum possum, longe ab eo absum. In his igitur quum ipse verfer, multa diligentia mihi debetur. Si igitur festinabitis, cognosco Dei bonitatem. Liberavit autem quondam etiam Moyses sororem suam Mariam a lepra, & David genus Jonathan a Dei iudicio: propter pactum: & Elias filium viduæ a morte, & Elisæus viduam a paupertate, & Sunamitidem a luctu. Verum & in Evangelio multi multos per preces liberarunt. De Salvatore autem quid opus est dicere, quia & quæ fieri non possunt, effecit? Etenim redemit animas, quæ potuerunt aliis consolationem afferre; se autem ipsas liberare non poterant propter transgressionem. Quæcumque audistis, & quæ etiam fecistis quæ fieri non possunt, & quæ fieri; in quibus opem ferre potestis, sic ut illi, auxilium præbete. Scio etenim fore ut etiam impossibilia concedat, & largiatur ex pelago gratiæ suæ: faciet etiam per vos placatus. Quanto enim magis cum hominibus incomparabilis est, tanto magis vos facite ne vincamini deprecando. Ipse enim vincet omnem creaturarum bonitatem sua benignitate. Vestrum est igitur, Sancti, pro peccatoribus intercedere; Dei vero est, perditis misericordiam impertiri, atque adducere in numerum ovium suarum in Christo Jesu Domino nostro, per quem, & cum quo Patri gloria, & potentia cum Sancto Spiritu in sæcula sæculorum. Amen.

A ἁγίος. Ἀφ' τῷ καὶ ἐλέες ἐπιδέομαι ὡς ὁ
 ὡδ' αὐτοῦ. τὸ γὰρ καλὸν ἔχων μακρὰν αὐ-
 τῷ ἱεραμῶ. ἐν τέτοις ἔν μοι τυγχάνοντι
 πολλὴ ἐπιμέλεια ὀφείλεται. εἰ ἔν σπεύ-
 σῃτε, οἶδα τῷ θεῷ τὸ φιλεῖν ἄνθρωπον. ἐξέ-
 λετο δὴ ποτε καὶ Μωσῆς ὁ Μαρίαν ἡ ἀ-
 δελφὴν αὐτῆς ἀπὸ τῆς λέπρας, καὶ Δαβὶδ
 τὸ γένος Ἰωνάθαν ἀπὸ κρίσεως θεῷ Ἀφ' δια-
 θεσιν. καὶ Ἡλίας ὁ υἱὸς τῆς χήρας ἀπὸ θά-
 νάτου, καὶ Ελισαῖος ὁ χήραν ἀπὸ πείνης,
 καὶ ὁ Σωμανίτην ἀπὸ πένθους. ἀλλὰ καὶ ὁ
 τῷ εὐαγγελίῳ πολλὰς δι' εὐχῶν ἐλυτρώσαι-
 το πολλοί. ὡς δὲ τῷ σωτῆρος τί χρὴ καὶ
 λέγειν, ὅτι τὰ ἀδύνατα κατέστησεν. ἐλυ-
 τρώσατο γὰρ ψυχὰς πᾶς ἰσχυσάσας ἄλλοις
 ὡδ' αὐτοῦ ὡδ' αὐτοῦ, ἑαυτὰς δὲ ῥύσασθαι
 μὴ δυνάμεν Ἀφ' ὁ ὡδ' αὐτοῦ. πάντα
 ἃ ἠκέσαστε, ἅψατε καὶ ἐποιήσαστε ἀδύνα-
 τα καὶ δυνατά, ἐν οἷς δύνασθε ἡμῖν βοηθῆ-
 σαι, ὡς ὁμοῖοι βοηθήσατε. οἶδα γὰρ ὅτι
 καὶ τὰ ἀδύνατα συγχωρηθήσεται καὶ χαρισθή-
 σεται τῷ πελάγει ὁ αὐτὸς χάριτος, ποιή-
 σαι δὲ δι' ὑμᾶς δυσωπύμνος. ὅσα γὰρ ὁ
 θεὸς ὡδ' ἀνθρώποις ἀσύγκριτος, ποῦτον
 καὶ ὑμεῖς μὴ ἡττηθῆτε ἀξιόλογοι. αὐτοῦ γὰρ
 νικήσει πᾶσαν φιλεῖν ἄνθρωπον ὁ κτίσεως τῇ
 αὐτῷ χρηστότητι. ἔργον γὰρ ὑμῖν ἐστὶν ἅγιοι
 ὡρεσθεύειν ὑπὲρ ἁμαρτωλῶν, θεὸς δὲ ἔργον
 ὅτι τὰς ἀπεγνωσμένους ἐλεῖν, καὶ εἰσαγαγεῖν
 εἰς τὴν συναρίθμησιν ὁ ποιμὴν αὐτῶν ὁ
 χριστὸς Ἰησοῦς τῷ κυρίῳ ἡμῶν, δι' ὃ καὶ μεθ'
 ὃ τῷ πατρὶ δόξα, καὶ κράτος σὺν τῷ πανα-
 γίῳ πνεύματι εἰς τὰς αἰῶνας τῷ αἰῶνι
 Ἀμήν.

F

A

ΤΟΥ ΑΤΤΟΥ

EJUSDEM

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ.

DE ORATIONE.

ΜΕῖγα γὰρ ὅπλον εὐχή· θησαυρὸς ἀ-
 νελιαπῆς, πλεῖστος μὴδέποτε δαπα-
 νώμενος, λίμνη ἀκύναντος, γαλήνης ὑπόδε-
 σις, καὶ μυρίων ἀγαθῶν ρίζα καὶ πηγὴ
 καὶ μητὴρ ὅτι ἡ εὐχή, καὶ αὐτὴ τῆ βασι-
 λείας δυνατωτέρα· πολλάκις ἔνι αὐτῇ τῷ θεῷ
 διάδημα περικειμένου περιέηκτος, καὶ ἐπὶ
 κλίνῃ καμνύς καὶ φλεγμονύς, πῦρεσιν κασι-
 οὶ ἰατροὶ, δορυφόροι, θειράποντες, στρατη-
 γοὶ, καὶ ἔτε ἰατρῶν τέχνη, ἔτε πρῶτος
 φίλων, οὐκ αἰετῇ διακομία, ἢ φαρμάκων
 δαφιλία, ἢ πολυτελεία ὀψοσκευῆς, ἢ χρη-
 ματῶν πλεονεξία, οὐκ ἄλλο ἔδει τῇ ἀνδρω-
 πίνῃ ἰσχύϊ ὀψομυθίσασθαι ἢ ἐπικειμένην ἀρ-
 ρώσιν· αἱ δὲ τὶς παρήσκει ἔχων πρὸς τὸ
 θεὸν ἔλθῃ, καὶ τῷ σώματι ἀψήτα μο-
 νοι, καὶ καθαράν ὑπὲρ αὐτῆς ποιήσῃ ἢ εὐ-
 χήν, ἀπάσαι τῇ ἀρρώσῃ τῷ σώματι ἐφυ-
 γάδουσε· καὶ ὅτε οὐκ ἰσχυρεῖ ὁ πᾶν, καὶ
 ὁ τῇ διακομιδῇ πλεῖστος, καὶ ἡ τῇ
 ἐμπειρίᾳ ἐπισήμη, καὶ ὁ τῇ βασιλείᾳ ὄγ-
 κος, τὸτο ἰσχυρεῖ ἐνὸς πένιτος πολλάκις καὶ
 πτωχεύοντος εὐχή· εὐχή δὲ λέγω, ἢ τῇ ψυ-
 χῇ ταύτῃ καὶ ῥαθυμίᾳ γέμειναι, ἀλλὰ ἢ
 μετ' ἐκτενείας γινόμενῃ, μετὰ ὀδυνημένης
 ψυχῆς, μετὰ συντεταμένης διανοίας· αὐτὴ
 γὰρ ὅτι ἡ πρὸς τὸν ἑρᾶν ἀναβάνουσα καὶ
 καθαρά ὕδατα, ἕως μὲν αἱ ἐπὶ ἰσοπέδῃ
 φέρηται χωρὶς, καὶ πολλῆς ἀπολαύῃ τῇ εὐ-
 ρυχωρίᾳ, οὐκ ἀνίσταται πρὸς ὕψος· ἐ-
 πείδ' αἱ δὲ αὐτὰ χεῖρες ὀχετηγῶν κατὰθιεν
 περὶφύξαντες θλίψουσιν, στενωπὴν βέ-
 λους παντὸς ὀξύτερον πρὸς τὸ ὕψος ἐξακον-
 τίζονται· ἔτω δὲ καὶ ἡ ἀνδρωπίνη δια-
 νοία, ἕως μὲν αἱ ἀδεία ἀπολαύῃ πολλῆς,
 διαχεῖται καὶ διαρρέῃ· ἐπειδ' αἱ δὲ τραγ-
 ματῶν πλείους κατὰθιεν αὐτὴν στενωπὴν,
 ἀποθλίβονται καλῶς, καθαράς καὶ εὐπύ-
 νος πρὸς τὸ ὕψος ἐκπέμψει πᾶς εὐχάς·
 καὶ ἵνα μάθῃς ὅτι μάλιστα ἐκείνῃ ἐπακέ-
 σθαι δύναται αἱ εὐχαὶ αἱ μετὰ θλίψεως
 γινόμεναι, ἄκυστοι τί φησὶν ὁ τροφὴς πρὸς
 κύριοι· ὅτι τῇ θλίψει με ἐκκράζα,
 καὶ ἐσῆκυσέ με· διαστερμαίνωμεν πῖνον ὁ
 συνειδὼς,

Magna enim vero armatura ora-
 tio, thesaurus indeficiens, di-
 vitiae nunquam exhaustae, portus
 tranquillus, tranquillitatis fundamen-
 tum, & innumerorum bonorum ra-
 dix, & fons, & mater est ora-
 tio, & ipso regno potentior. Sae-
 pe itaque ei, qui diademate cin-
 gitur, febris laboranti, atque in
 lecto jacenti, atque aestuanti circum-
 steterunt medici, satellites, famu-
 li, duces: sed neque medicorum
 ars, neque praesentia amicorum,
 neque medicaminum affluentia, non
 suppellectilis sumptuositas, non pe-
 cuniarum abundantia, neque aliud
 quodcumque rerum humanarum leva-
 men afferre potest morbo instanti.
 Si vero quis apud Deum confiden-
 tiam habens adveniat, & corpus
 solum tangat, puramque pro ipso
 fundat deprecationem, omnem mor-
 bum a corpore fugat: & quod
 praestare non potuerunt opes, &
 famulorum multitudo, & scientiae
 peritia, & regni amplitudo, hoc
 potuit unius pauperis saepe, atque
 indigentis oratio. Orationem dico
 non frigidam hanc, & negligen-
 tia plenam, sed illam, quae lon-
 go studio fit, cum animi dolore,
 cum mente erecta. Ipsa enim est,
 quae ad coelum ascendit, & tan-
 quam aquae, quoad quidem in loco
 aequali, planoque feruntur, & lato
 spatio fruuntur, minime in altum
 assurgunt; quum vero illas manus ca-
 nalibus adstringentes ex inferiore loco
 circumvallant, ac comprimunt, in ar-
 ctum coactae jaculo quovis vehementio-
 res in sublime feruntur. Eodem etiam
 modo mens humana, quousque fruitur
 multa licentia, diffunditur, atque af-
 fluit; quum vero rerum necessitas
 funditus illam in angustias redigit,
 bene compressa, puras, copiosasque
 preces in altum emittit. Atque ut
 intelligas, eas maxime exaudiri pos-
 se orationes, quae in angustia fun-
 duntur, audi quid dicat Propheta
 ad Dominum: *Quum tribularer clama-
 vi, & exaudivit me.* Calefaciamus
 igitur conscientiam, affligamus animam
 delicto-

delictorum memoria. Affligamus non ut in angustias religamus, sed ut sobrietati assuescere, ac vigilare, & ipsa coelestia assequi faciamus. Nulla res fugat tam socordiam, & negligentiam, quam dolor, ac tribulatio ex omni parte colligens mentem, & ad seipsam convertens. Qui sic comprimitur, atque orat, multam post orationem voluptatem in suam animam introducere poterit: & quemadmodum nubium concursus in principio quidem tenebricosum aërem reddit, postquam vero promiscuas nives demiserit, pluviam deponens, totum aërem tranquillum efficit, atque hilarem; eodem etiam modo tristitia, quoad intus versatur, nostram cogitationem, tenebris offundit; postquam autem per verba orationis cum ipsis lacrymis evacuata fuerit, atque extra efflaverit, magnam inducit hilaritatem divini auxilii, veluti radio quodam in mentem orantis immisso. At quis est frigidus complurium fermo? Nulla in re confidere possum, ait: turpitudinis plenus, os aperire ne possum quidem. Pietas hæc satanica est, socordiae hi praetextus sunt: vult enim diabolus portas reditutionis ad Deum claudere. Nulla in re confidis? Hoc magna confidentia est. Hoc ipsum putare se nullam in se confidentiam habere; sicut summum dedecus est, & crimen condemnatione dignum, putare confidentiam habere. Quamvis enim multis bonis operibus abundes, quamvis nullius mali tibi conscius sis, existimes vero posse confidere, totam orationem vanam reddidisti. At contra licet innumerabilium criminum pondere in conscientia opprimaris, & hoc solum tibi suadeas omnium esse infimum, multum apud Deum confidere poteris. Quin neque hoc ipsum humilitatis est, ut ille, qui peccator est, se esse peccatorem putet: humilitas enim est, quum quis multorum, atque ingentium criminum sibi conscius, nihil magnum sensit de se ipso: quum quis secundum Paulum existens, & potens dicere: nihil mihi conscius sum. Dicit etiam rursus: Christus Iesus venit peccatores salvos facere, quorum primus ego sum: hoc est humilitas, eum qui propter egregia opera sublimis est, humilem cogita-

1 Cor. 4. 4.

1. Tim. I.
15.

A συνειδὸς, θλίψωμαι ἢ ψυχὴν τῇ μνήμῃ μου ἁμαρτημάτων. θλίψωμαι, ἔχ' ἵνα τῇ στενοχωρήσωμαι, ἀλλ' ἵνα ἀκαθάρτην καθαροποιήσωμαι, ἵνα τηφεία ποιήσωμαι καὶ ἐργηγορέω καὶ αὐτῇ ἀπηρεσθῇ τῇ ἐρασιῶν. ἔδεν ἔτως φυγαδεύει ῥαθυμίας καὶ ὀλιγωρίας, ὥς ὁδύνη καὶ θλίψις πανταχόθεν συναγάσσει τὴν διάνοιαν, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσα. ὁ θλιβόμενος ἔτως, καὶ ὁ εὐχόμενος πολλὴν μετὰ τὴν εὐχὴν εἰς τὴν ψυχὴν τὴν ἑαυτοῦ τὴν ἡδονὴν εἰσοικίσαι δυνήσεται. καὶ καθάπερ νεφῶν συνδρομὴ, καθάπερ τὴν ἀρχὴν ζοφερόν ποιεῖ τ' αἶερα, ἐπειδ' αὖ ἐπαλλήλως ἀφ' ἧς τὰς τηφάδας, ἀποδεσμένη τὸν ὑπὸν, ἅπαντα γαληνὸν καὶ φαιδρόν ἐργάζεται τὴν αἶερα. ἔτω δὴ καὶ ἀθυμία. ἔως μὲν αὖ εἶδον συστρέφεται, σκοπῶ τὸν ἡμετέρον λογισμόν. ἐπειδ' αὖ δὲ ἄλλ' τῇ τ' εὐχῆς ῥημάτων μετ' ὀκλείων διακρύων κειώσῃ, καὶ εἰς ὃ ἔξω διαπνευσῇ, πολλὴν ἐντίθησι τὴν φαιδρότητα τ' ἀντιλήψεως τῇ θεῷ, καθάπερ ἀκτίνος τινος εἰς τὴν διάνοιαν ἀφειδέσης τῇ εὐχολογίᾳ. ἀλλὰ τίς ὁ ψυχρὸς τῇ πολλῶν λόγος; ἀπαρρησίασός εἰμι φησι, ἀγχιῆς γέμων, ἔδεν ἀνοῖξαι ὃ εἶμα δύναμαι. σατανικὴ αὐτῇ εὐλάβεια, ῥαθυμίας ταῦτα προκαλύμματα. ἀποκλείσαι γὰρ τὰς θυῖας τ' πρὸς θεὸν προσόδου βύλεται ὁ διάβολος. ἀπαρρησίασος εἶ; μεγάλη πῆρρησία τῷ π, ὃ αὐτὸ νομίζειν ἀπαρρησίασος εἶ, ὥσπερ ἔν' ἐσχάτῃ αἰσχύνῃ καὶ κατὰκρισι, τὸ νομίζειν παρρησία εἶχει. καὶ γὰρ πολλὰ ἔχῃς καταρδύματα, καὶ μηδὲν ἑαυτῷ σύνοιδας ποιητὸν, νομίζεις δὲ παρρησία εἶχει, πάσης διεξέπεσας τ' εὐχῆς. καὶ μυρία φέρῃς ἁμαρτημάτων φορτία ὅτι τῇ συνειδήσει, καὶ μόνον τῷ πείσῃ σαυτοῦ, ὅτι πάντων ἐσχατος εἶ, πολλὴν ἔχῃς πρὸς τὸν θεὸν παρρησία. καὶ τοι τῷ π ἔδεν παπεινοφροσύνης ὅτι, τὸ ὄντα ἁμαρτωλόν, νομίζεις εἶ ἁμαρτωλόν. παπεινοφροσύνη γὰρ ὅτι, ὅτ' αὖ τις πολλὰ καὶ μεγάλα συνειδώς ἑαυτῷ, μηδὲν μέγα πρὸς ἑαυτὸ φανταζέται. ὅταν τις καὶ Παῦλον ὡς καὶ δυναμένους λέγειν, ἔδεν ἑμαυτῷ σύνοιδας. καὶ λέγει πάλιν, χριστὸς Ἰησοῦς ἤλθεν ἁμαρτωλὸς σωσά, ὡς πρῶτος εἰμι ἐγώ, τῷ π ὅτι παπεινοφροσύνη, τὸ, ὑψηλὸν ὄντα ἀπὸ καταρδύματων, παπεινῶν ἑαυτὸν ἀπὸ δι' αἰνοῖαν. ἀλλ' ὁμως

ἡμῶς ὁ θεὸς ἂν ᾧ ἄφατον αὐτῷ εὐσπλαγ-
 χνίαν ἔχῃ τὰς παπαινέοντας μόνον, ἀλλὰ καὶ
 τὰς εὐγνωμόνως τὰ ἀμαρτήματα αὐτῶν λέγον-
 τας ὑποσιέται καὶ δέχεται, καὶ γίνεται ἵλεως
 καὶ ἐυμνήστῃ τοῖς ἔτι διακειμένοις. καὶ ἵνα
 μάθῃς ὅσον ἐστὶν ἀγαθὸν μηδὲν μέγα πρὸς
 αὐτῷ φανταζεσθαι, ἄρματα δύο ποιήσον τῷ
 λόγῳ. ζεύξον δικαιοσύνην καὶ ἀπόνοιαν, καὶ
 ἀμαρτίαν μετὰ παπεινοφροσύνης, καὶ ὅφει τὸ
 ζεύγος τῇ ἀμαρτίας ὑπολαμβάνει τὴν δικαιοσύ-
 νην, ὅτι πρὸς τὴν οἰκίαν δύναμιν, ἀλλὰ πρὸς
 τὴν ἰσχὺν τῇ συζύγῃ παπεινοφροσύνης. καὶ κείνο
 πάλιν ἐλαττωμένοι ὅτι πρὸς τὴν ἀσθένειαν τῇ δι-
 καιοσύνης, ἀλλὰ πρὸς τὸ βάρος καὶ τὸν ὄγ-
 κον τῇ ἀπονοίας. ὥστε γὰρ ἡ παπεινοφρο-
 σύνη ἂν τὸ ὑπερβάλλον αὐτῷ ὕψος, τῇ ἀμαρ-
 τίας νικᾷ τὴν βαρύτητα, καὶ φθάσει πρὸς τὴν
 θεὸν ἀναβῆναι, ἔτι καὶ ἡ ἀπόνοια ἂν τὸ πο-
 λὺ βάρος αὐτῷ καὶ τὸ ὄγκον, ἰσχύει καὶ τὴν κα-
 φοτάτης δικαιοσύνης πρὸς γενέσθαι, καὶ καθελεῖν καὶ
 κάτω ῥαδίως αὐτῷ. καὶ ὅτι τὸ ἐκείνους τὸ ζεύγος
 παχύτερον, ἀναμνησθῇ τῷ φαρισαῖου καὶ τῷ
 τελῶνῃ. ἐξευξεν ὁ φαρισαῖος δικαιοσύνην καὶ
 ἀπόνοιαν, ἔτι λέγων. εὐχαριστῶ σοι, ὅτι
 οὐκ εἰμὶ ὡς οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρ-
 παγες, πλεονέκται, ἔδῃ ὡς ἔπος ὁ τελῶνης.
 ὦ τῇ μαρίας. οὐκ ἐκόρυσεν αὐτῷ τὴν ἀπόνοιαν
 πᾶσα ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις, ἀλλὰ καὶ τε-
 λῶνῃ πλησίον ἐστὶν, μετὰ πολλῆς ἐπεπλή-
 ρησε τῇ ἀνοίας. τί ἔν ἐκείνους; ὅτι διεκρέσα-
 το τὰ ὀνείδη, οὐκ ἠλγισεν ὅτι τῇ κατηγορίᾳ,
 ἀλλὰ κατεδέξατο τὸ ἐρημνῶν μετ' εὐγνωμοσύ-
 νης, καὶ γέγονε τὸ τῷ ἐχθρῷ βέλος φάρμα-
 κόν αὐτῷ καὶ ἰασις, καὶ τὸ ὀνείδος ἐγκώμιον,
 καὶ ἡ κατηγορία εὐφάνιος. ποσῶν ἐστὶ παπεινο-
 φροσύνη καλὴ, ποσῶν ἐστὶ κέρδος, μὴ δύναντο
 πᾶσι πρὸς ἐτέρων λοιδορίας, μηδὲ ἐκδη-
 ριῶσθαι πρὸς τοὺς τῶν πλησίων ὕβρεις. ὅτι γὰρ
 καὶ ἀπὸ αὐτῶν καρπώσασθαι μέγα καὶ γεν-
 νῶν ἀγαθόν, ὅτι ἔν καὶ ὅτι τῷ τελῶνῃ γέ-
 γονε. δεξιόμηνος γὰρ τὰ ὀνείδη, ἀπέθετο τὰ
 ἀμαρτήματα, καὶ εἰπὼν, ἰλάσθητί μοι τὰ ἀ-
 μαρτωλῶν, κατήλθε δεδικαιωμένος ὑπὲρ ἐκεί-
 νων, καὶ λόγοι πρὸς γενέοντο ἔργων, καὶ ῥήματα
 πρὸς ἐνίκησαν. ὁ μὲν γὰρ δικαιοσύνην προε-
 βάλετο, καὶ νηστείας καὶ δεκάτας, ἔπος δὲ
 ῥήματα εἶπε ψιλὰ, καὶ πάντα ἀπέθετο τὰ
 ἀμαρτήματα. ὅτι γὰρ τῶν ῥημάτων ἤκουσεν ὁ
 θεὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν διάνοιαν μετ' ἧς

A cogitationem habere de se ipso : Sed
 nihilo minus Deus propter inexplicabi-
 lem suam misericordiam, non solum
 qui de se humiliter sentiunt, verum
 etiam qui candide sua scelera confi-
 tentur, admittit, atque amplexatur,
 placidusque fit, & benevolus erga
 eos, qui hoc modo affecti sunt. At-
 que ut scias quantum bonum sit, ni-
 hil magnum de se cogitare, currus
 duos in mente finge : junge justitiam
 cum negligentia, & peccatum cum hu-
 militate, & videbis currum iniquitatis
 præoccupare justitiam, non ob propriam
 virtutem, sed propter vim humilitatis
 sociæ : & illum rursus detrimento af-
 fectum non propter justitiæ imbecillita-
 tem, sed ob pondus, gravitatemque so-
 cordiæ. Sicut enim humilis animi cogi-
 tatio propter excedentem suam sublimi-
 tatem peccati gravitatem vincit, & prior
 ad Deum ascendit; sic etiam negligen-
 tia ob pondus suum, gravitatemque po-
 test etiam expeditissimam justitiam supe-
 rare, eamque facillime ad ima detrahe-
 re. Quod hic currus sit magis præceps,
 quam ille, in memoriam revoca Phari-
 sæum, & Publicanum. Conjunxerat
 Phariseus justitiam, & vecordiam, sic di-
 cens : gratias ago tibi, quia non sum si-
 cut ceteri hominum, raptores, injusti, velut
 etiam hic publicanus. O amentiam ! Non
 fatis fuit ipsius vecordiæ universum ho-
 minum genus, verum etiam quum prope
 Publicanum maneret, multa cum vecor-
 dia insultavit. Quid igitur ille ? Non
 opprobria repulit, non questus est de ac-
 cusatione, sed accepit dictum libenti
 animo, & adversarii telum versum est
 ei in pharmacum, & medelam, & con-
 vicium in encomium, & accusatio in co-
 ronam. Adeo bona res est humilitas,
 tam magnum est lucrum, non morderi a
 jurgiis aliorum, neque efferari ad proxi-
 mi injurias. Est enim etiam ex ipsis fru-
 ctum capere bonum magnum, atque exi-
 mium, quod quidem in Publicano conti-
 git. Recipiendo enim injurias deposuit
 peccata, ac dicendo : propitius esto mihi
 peccatori, descendit justificatus ab illo,
 & verba superarunt opera, sermonesque
 actiones vicerunt. Etenim ille quidem
 proponebat justitiam, jejunia, ac deci-
 mas; hic autem nuda verba protulit,
 atque omnia delicta deposuit. Non enim
 verba duntaxat audivit Deus, verum et-
 iam mentem respexit, qua illa profere-
 bat : quumque humilem animi sensum,
 contritumque invenisset, misertus est, ac
 bonita-

LUC. 18. 10.

LUC. 18. 13.

bonitate ufus. Hæc dico, non ut peccemus, sed ut animum bene constituamus. Nam homo publicanus, infimum nequitiae genus, non abjecte de se sentiendo, sed bonum animum solum gendo, & confitendo peccata, ac fatendo quod erat, tantam sibi benevolentiam captavit apud Deum, quantum qui eximia bona patrantes, nihil autem de se ipsis magnum sentientes, trahunt in se auxilium. Idcirco hortor, oro, ac deprecor, assidue Deo ut confiteamur. Etenim non duco te spectandum a tuis conservis, neque cogo ad revelandum hominibus peccata. Aperi conscientiam coram Deo, ipsi vulnera ostende, & ab ipso remedia exposce: Ostende ei, qui non impropere, sed medetur: utut enim silentio tegas, videt ille omnia. Dic igitur, ut lucrum reportes: dic ut heic deponens, abeas eo purus a delictis, atque ab intolerabili illa publicatione libereris. Tres pueri in camino manebant, animamque posuerunt propter Domini confessionem: nihilo tamen minus post talia, ac tanta bona opera

Dap. 3. 33. ajunt: *Non possumus aperire os. Confusio, & opprobrium facti sumus servis tuis.* Quid igitur aperit os? Ut hoc ipsum dicamus, inquit, *Non possumus aperire os*, atque hoc ipso Dominum atrahamus. Orationis vis vim extinxit ignis, leonum iram frænavit, bella dissolvit, pugnas sedavit, procellas sustulit, dæmones expulit, coeli portas aperuit, vincula mortis solvit, morbos fugavit, violentias excussit, urbes quassatas restituit, ac superne illatas plagas, atque hominum insidias, omnesque omnino molestias interemit. Orationem autem rursus dico, non quæ simpliciter in ore consistit, sed illam quæ ex profundo mentis exsurgit. Quemadmodum quippe arbores quæcumque in profundum radices mittunt, quamvis innumeris subsint ventorum incurfibus, neque franguntur, neque evelluntur, radicibus tenaciter in terræ profundo adherentibus; sic pariter preces ex intima mente emissæ, secure radicatae, non in altum extenduntur, tum nullo cogitationis impetu evertuntur. Ideo etiam Propheta ait, De profundis clavi ad te Domine. Ipsi gloria in sæcula. Amen.

A ταῦτα προεβάλλετο εἶδε, καὶ παπεινοφροσύνην εὐρὺν καὶ συνετρεμμένην, ἠλέησε καὶ ἐφιλανθρῶπεύσατο. ταῦτα δὲ λέγω, ἔχ' ἵνα ἀμαρτάνωμεν, ἀλλ' ἵνα εὐγνωμονῶμεν. ὁ γὰρ τελώτης ἀνθρώπος τὸ ἔσχατον τῆς κακίας εἶδος, ἔχ' ἵνα παπεινοφρονήσας, ἀλλ' εὐγνωμονήσας μόνον, καὶ τὰ ἀμαρτήματα ἐπὶ τῶν, καὶ ὅσῃ ἦν ὁμολογήσας, πρὸς αὐτὴν εὐνοίαν ἀπεσπασατο. καὶ τῷ θεῷ, ὅσῃ οἱ μεγάλα καὶ κατωρρώσαντες ἀγαθὰ, μηδὲν δὲ μέγα πρὸς αὐτῆς νομίζοντες, ἐπισπασονται τῇ βοήθειαν. καὶ τῷ πνεύματι καλῶ καὶ θεομακαὶ καὶ ἀντιβολῶ ἐξομολογεῖσθαι συνεχῶς τῷ θεῷ. ἔδδ' ὅτι γὰρ εἰς θεάτρον σε ἄγω τῇ συνδέλῳ πρὸς σὺν, ἔδδ' ὅτι καλυψαί τις ἀνθρώποις ἀναγκάζω τὰ ἀμαρτήματα. τὸ συνεδὸς ἀναπύξον ἐμπροσθεν τῷ θεῷ, αὐτῷ δ᾽ εἶξον τὰ τραύματα, καὶ πρὸς αὐτῶν τὰ

B φάρμακα ἀΐησον, δ᾽ εἶξον τῶν μὴ ὀνειδίζοντι, ἀλλὰ θεραπεύοντι. καὶ γὰρ σιγήσης, οὐδὲν ὁκνεῖς ἀπαντα. εἰπέ τῶν ἵνα κερδάης, εἰπέ, ἵνα ἐνταῦθα ἀποθέμενος ἀπέλθης ὁκνεῖ καθαρὸς πρὸς πλημμελημάτων, καὶ τῇ ἀφορήτῃ δημοσιεύσεως ὁκνεῖς ἀπαλλαγῇ. οἱ τρεῖς παῖδες ὅτι καμίνῳ διήγον, καὶ τῇ ψυχῇ ἐπέδωκαν ὑπὲρ τῆς εἰς τὴν δεσπότην ὁμολογίας. ἀλλ' ὅμως μετὰ πᾶσι ταῖς καὶ ποταῖς κα-

C τωρρώματα λέγουσιν. ὅτι εἰς ἡμῖν ἀνοίξαι τὸ στόμα ἀσχύνη καὶ ὀνειδος ἐγενήθη καὶ τῶν δούλων σου. τί ἔν ἀνοίγεται τὸ στόμα. ἵνα αὐτὸ τῷ πνεύματι ἐκπορεύῃ, φασὶν, ὅτι ὅτι εἰς ἡμῖν ἀνοίξαι στόμα, καὶ αὐτῶν τῶν τῇ δεσπότην ἐπισπασώμεθα. εὐχῆς δυνάμει δυνάμει ἔσβεσε πυρὸς, λεόντων θυμὸν ἐχαλίνωσε, πολέμους ἔλυσε, μάχας ἔπαυσε, χαμῶνας ἀνέλε, δάμονας ἥλασε, ἔρανος πύλας ἠνέφξε, δεσμὰ θανάτου διέλυσε, ἀρρώστιας ἐφυγάδευσε, ἐπηρείας ἀπεκρύψατο, πόλεως σιομῶνας ἔσφησε, καὶ τὰς ἀνωθεν φερομένας πληγὰς, καὶ τὰς πρὸς ἀνθρώπων ἐπιβλάς, καὶ πάντα ἀπλῶς ἀνέλε τὰ δεινά. εὐχὴν δὲ λέγω πάντων, ἔ' ἵνα ἀπλῶς ἐπὶ τῷ στόματι κειμένη, ἀλλὰ καὶ ὅτι βάθους τῆς διανοίας ἀνίσταν. καθαίρει γὰρ τῶν δένδρων ὅσα ὅτι αὐτὸς ὁ βάθος πρὸς ἀπεμψή

D τὰς ρίζας, καὶ μυρίας ἀνέμων δέξεται πρὸς βολὰς, ἔ' διακλάται, ἔ' διασπᾶται, τῇ ρίζῃ μετὰ ἀκριβείας τῶν βάθων τῆς γῆς πρὸς σφινγομῶν, ἔ' τῶν δὲ καὶ αἱ εὐχαὶ καὶ κάτῳθεν ἔ' βάθους τῆς διανοίας ἀναπεμπόμεναι, ἐρρίζονται μετὰ ἀσφαλείας, καὶ πρὸς ὑψὸς ἀνατείνονται, καὶ ἐδδ' ὅτι πρὸς βολῇ λογισμῶν πρὸς τρέπονται. καὶ τῷ πνεύματι καὶ ὁ πρὸς φησὶ, ὅτι βάθων ὅτι κερδαί σοι κύριε. αὐτῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

EJUS-

TOY

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

A

EJUSDEM

ΠΡΟΣ ΨΗΧΗΝ ΠΑΘΜΟΥ ΣΑΝ.

AD ANIMAM NEGLIGENTEM.

Ψυχὴ, μὴ κατὰπιπῇ, μὴ δὲ θλίβῃ, μὴ προσλογίζῃ σεαυτὴν ἐν πληθύνει ἀμαρτίας, μὴ ἐπιστῶ τὴν πύρρην πρὸς ἑαυτήν. μὴ λέγε, ὅτι ἀπερρίψεν με ὁ Κύριος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ὃ γὰρ μὴ ἀρέσκει τῷ Θεῷ ὁ λόγος ὅτος, καθότι αὐτὸς βοᾷ πρὸς σε λέγων, λαός μου τί ἐποίησά σοι, ἢ τί ἐλύπησά σε, ἢ τί παρενόχλησα; μὴ ὁ πεσὼν σὺ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀποσρέφων, σὺ ἐπιστρέφει; ἀκούεις ψυχὴ τὴν τοῦ Κυρίου ἀγαθότητα; μὴ γὰρ ὑπὸ χεῖρα ἀρχοντος, ἢ στρατηγῆς ἐπράθης ὡς κατάδικος. μὴ θλίβῃ, ὅτι ἐσπάρησάς σε τῷ πλῆθει. ἀσχύνη ἐπιστρέψαι, μὴ. ἀλλὰ μάλλον εἰπέ, ὅτι ἀναστὰς πορεύσωμαι πρὸς τὸν πατέρα μου. ἀνάστα, ἐλθέ. ὑποδέχεται σε, σὺ οὐκ οὐκ οὐκ σε, μάλλον καὶ χαίρει ἐπὶ τῇ ἐπιστροφῇ σου. ἐκδέχεται σε. σὺ μόνον μὴ αἰσχυθῇς καθὼς ὁ Ἀδάμ, μηδὲ κρυβῇς ἀπὸ προσώπου Θεοῦ. ὡς σὲ ὁ Χριστὸς ἐσαυρώθη, καὶ ἀπορρίψαι σε ἔχει; μὴ γένοιτο. οἶδε γὰρ τὸ θλίβοντα ἡμᾶς, καὶ ἑδῆς βοηθῶν, εἰ μὴ αὐτὸς μόνος. ὁ Χριστὸς οἶδεν ὅτι ἄνθρωπος ταλαίπωρος ἐστίν. μὴ ὅλιγὴν ὀλιγώσωμαι, ὅς τὸ πῦρ προσκείμενος. καὶ χρεῖαι ἔχει ὁ Χριστὸς βαλεῖν εἰς τὸ πῦρ. καὶ ποιῇ αὐτῷ κέρδος ἀποστάλας ἡμᾶς εἰς τὴν κόλασιν. θέλει δὲ μαθεῖν πᾶς τὸ κολάσεως τράγμα; τὸ γὰρ ἀμαρτωλὸς διωκόμενος ἀπὸ προσώπου Θεοῦ τῇ κραυγῇ τοῦ κλαυθμοῦ αὐτοῦ, καὶ μὴ ὑποσῶσιν τὰ θεμέλια τῶν οἰκωμένων. γέγραπται γάρ, ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα σκοτεινὰ καὶ γνώφης, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμίχλης. ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς. καὶ γὰρ εἰ ἄνθρωπος κατάδικος λάβῃ ἐξορίαν ὑπὸ ἀρχοντος, ἔτι δύο, ἢ τρεῖς, ἢ δέκα, τοιοῦτον πένης, καὶ ἀσχύνην, καὶ κλαυθμὸν δοκεῖ ἔχειν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνον; ἀλλὰ ἐκεῖνος μὴ ἔχει πῶς κλησιν, τὸ τέλος τοῦ χρόνου ἐκδεχόμενος. θέλω μὲν εἶναι καὶ τῶν ἀμαρτωλῶν τὸν χρόνον μαθεῖν; πῶς μέμνηται τῇ ἐξορίαν προσκείμενος, εἰκοσι ἔτη, ἢ Ν', ἢ ρ', ἢ σ'. πῶς δὲ

Tom. III.

ἐχομεν

A Nima, ne concidas, neque nimium angaris: & si peccatorum multitudine obruaris, noli ad te ipsam ignem desperando attrahere: ne dixeris: Projecit me Dominus a facie sua. Non enim placet Deo sermo hujusmodi: quum ipse ad te clamet, & dicat: *Popule meus, quid feci tibi, aut in quo contristavi te, aut quid molestus fui?* numquid qui cecidit, non resurget? aut qui aversus est, non convertetur? Audis, o anima, benignitatem Domini? non enim sub manu Principis, aut Ducis alicujus es vendita, tamquam damnata. Noli affligi, quod absumferis divitias tuas. Noli erubescere conversionem, sed dicito potius: *Surgam, & ibo ad patrem meum.* Surge ergo, & vade. Ipse te excipiet, & non exprobrabit tibi; imo potius super tua conversione gaudebit. Exspectat te: tu autem noli erubescere sicut Adam, neque abscondas te a facie Dei. Propter te Christus crucifixus est, & te a se repellat? absit. Novit quippe quis sit qui affligit nos, & non sit qui succurrat, nisi solus ipse. Novit Christus, hominem in ærumnis esse positum. Non ergo pusillanimes simus aut desides, quasi jam igni destinati. Non opus habet Christus, ut in ignem mittat: neque lucrum sibi computat, suppliciiis nos tradere. Vis autem nosse, quomodo se habeat tormentorum ratio? Quando a facie Dei exagitabitur peccator, clamorem ejulatus ejus non sustinebunt fundamenta orbis. Scriptum quippe est: *Dies illa, dies tenebrarum & caliginis: dies nubis & turbinis: dies tûbe, & clangoris.* Nam si reus quispiam a Principe duobus, vel quinque, aut decem annis, exilio damnetur; quem putas planctum, quam confusionem, quæ suspiria habebit homo ille? Verumtamen hac ipse adhuc recreatur consolatione, quod præstituti temporis finem exspectet. An autem cupimus peccatorum quoque tempus agnoscere? censebimus ne exilium illud annorum dumtaxat viginti, sive quinquaginta, vel centum, aut du-

Hier. 2.8.

Lm. 15.

Joel. 2.

M m m 2

cento-

centorum? At quis poterit computare annorum numerum, qui nullo die-
rum termino concludetur? Hei, hei,
subitaneum & insperatum est ejusmodi
tempus: neque enim sustineri potest
ira comminationis super peccatores.
Intellexisti peccantium angustias? noli
igitur confusione noxia in illam necessi-
tatem & pressuram incidere: non enim
ante illam comminationem subsistere po-
teris. Peccatorum pondere prægrava-
ta es? non ideo confundaris clamare
ad Dominum. Accede, ne verearis.
Stadium in propinquo est. Exsurge, om-
nemque seculi materiam excute. Imitare
filium illum Prodigum, qui postquam
omnia dilapidasset, confidenter ad patrem
rediit. Pater vero eum sic captivum plu-
ris fecit, quam prodige consumtas ab eo
divitias. Ita qui confidenter accesserat,
ingenue ingressus est: & qui nudus adve-
nerat, stola amictus apparuit: quippe pro
mercenario recipi optaverat, in Domini
ordinem restitutus est. Ceterum ad nos
hic spectat sermo. Audis quippe quan-
ta, securam filii fiducia præstiterit? Consi-
deras patris clementiam? Sic ergo & tu,
Anima, omni rubore deposito, pulsa:
necessitatem tuam intueris? persiste ad
ostium, & plane accipies quantum opus
habebis; secundum illud Scripturæ di-
ctum: *Propter importunitatem tamen ejus
surget, & dabit illi quantum indigebit.*
Non te rejicit, non tibi male consum-
tam substantiam improperat, o homo:
thesauros enim habet indeficientes. Cun-
ctis promte ac lubens elargitur, juxta A-
postolicam illam vocem, a Deo postula-
ri jubentis, *Qui dat omnibus affluenter, &
non improperat.* In porta resides? Fluctus
respice, ne subitanea tempestas superve-
niens, in maris te profundum corripiat:
tuncque cum suspiriis dicere incipias: *Veni
in profundum maris, & tempestas demer-
sit me: laboravi clamans, & rauca facta sunt
fauces mea.* Vere etenim abyssus maris
infernus est, secundum illam senten-
tiam Domini affirmantis, magnum chaos
inter justos & peccatores firmatum
esse. Cave igitur, ne in illud chaos
teipsum immerferis. Imitare filium il-
lum Prodigum: deferre regionem fame
tabescentem: recede a porcorum ærum-
na: desiste ab esu filiquarum, quibus
exfatiari nequiveras. Veni igitur cum
precibus, & comede manna indefi-
ciens, Angelorum nimirum escam.
Veni, ut contempleris gloriam Dei,
illustreturque ab ea facies tua. Veni,
&

Luc. 11.

Jacob. 2.

Psal. 68.

Luc. 16.

A ἔχοντες ἀριθμῆσαι τὸ χρόνον, ἐν ἑαυτοῖς τε
μηκέτι προσωκευμένων εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν.
ὕψι ὕψι. ἀποσοδόκητος ὁ χρόνος ἔσται. καὶ
ῥᾶν ἀνυπόστατος εἴ ὁργὴ τὸ ὅτι ἀμαρτωλὺς
ἀπειλῆς. ἀκύνει τὸν ἀμαρτωλὸν γενόχου-
ρίαν; μὴ εἴ σεαυτὸν κατακρύπτει πρὸς τὴν
ἀνάγκην ὁκλήν, ὅς ῥᾶν μὴ ὑποστῇ πρὸς
τὴν ἀπειλὴν. πλήθος ἔχεις ἀμαρτιῶν; μὴ
B εἴ καταυλαβηθῇς τῷ βοᾷ πρὸς θεόν. πρὸς
σελθε, μὴ αἰσχυνθῇς. ὅς τὰ δόσι ἐγγύς,
ἀναστὰς ἀποτίναξον τὴν ὕλην τῷ κόσμῳ. μί-
μησαι τὸν ἄσωτον υἱόν, ὅτι σπανίσας πάντα
ἦλθεν ἀναδῶς πρὸς τὸν πατέρα. ὁ δὲ πα-
τήρ τὸν τέττα ἀχίμαλως μᾶλλον ἐξήτησεν,
ἢ τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐσπανισμένον πλῆτον; οὕτως
ὁ ἀναδῶς πρὸς σελθῶν, εὐγενῶς ἐσῆλθεν.
C γυμνὸς πρὸς γενεόχουτος, ἐσολισμένος ἀπεδείχ-
θη. μίῳσιον ἐσῶτ ἀποδείξας, εἰς τὴν δεσποτι-
κὴν ταῖς ἀπεκαταστάθῃ. πρὸς ἡμᾶς ὁ λόγος.
ἀκύνει τὸν υἱὸν ἀνάιδιαν πῶσα κατόρθωσει;
κατανοῶν δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀγαθότατα;
καὶ σὺ εἴ ἡ ψυχὴ μὴ ἐντραπῆς, κρύβον,
ἀνάγκην προσωδοκῆς, ἐπίμεινον τῇ θυρᾷ, καὶ
λαμβάνεις ὅσον αὐτὸν χρῆζας, καὶ τὸν θεόν
D γραφὴν τὴν λέγουν, δώκε τὴν ἀνάιδιαν αὐ-
τῷ, ἀναστὰς δώκε αὐτῷ ὅσον χρῆζει. ὁ δὲ
ἀπορρίπτει σε, ὁ δὲ οὐκ εἰδίζεις σε ῥᾶν τὸν ἐξ
ἀρχῆς πλῆτον ἐσπανισμένον ἀνθρώπου. ὁ δὲ
ἐκλείπει ῥᾶν πρὸς αὐτῷ χρήματα. πᾶσιν
ὅτι χορηγεῖ προσωδύμως καὶ τὴν ἀποσολικὴν φω-
νὴν, ἀγέτωσε πρὸς τῷ δίδοντος θεῷ πᾶσιν
ἀπλῶς, καὶ μὴ οὐκ εἰδίζοντος. εἰς λιμὴν κα-
E θεῖα; ἀποβλέπεις τὰ κύματα, ἵνα μὴ ἐ-
ξαφῆς, τὸ ῥᾶν ἐπελθόντος, ἀρπαγῆς εἰς
τὰ βάθῃ τὴν θαλάσσης, καὶ τότε μετὰ γενόχου-
μῳ, ῥᾶν λέγει. ἦλθον εἰς βάθῃ τὴν θα-
λάσσης, καὶ καταγνὶς κατεπόντισέ με, ἐκο-
πίασα κράζων, ἐβραχίασεν ὁ λάρυγξ μου.
καὶ ῥᾶν ἀληθῶς ἄβυσσος θαλάσσης ὁ ἄδης
καὶ τὴν δεσποτικὴν φωνὴν τὴν λέγουν, ὅτι
F χάος μέγα ἐστὶν ἀναμέσων δικαίῳ καὶ ἀμαρ-
τωλῶν. μὴ εἴ σεαυτὸν κατακρύπτεις εἰς τὸ χάος
ὁκλήν. μίμησαι τὸν ἄσωτον υἱόν, κατὰ λιψὸν
τὸν πόλιν τὸν λιμοκτῶνον, ἀπόστα ὅτι τῷ
χοίρῳ παλαπρωρίας. πᾶσαι ἀπὸ τὸν βρω-
σεως τῇ κερατίῳ. ἀλλ' ὅδε ἐλάμβανεν. ἐλ-
θὲ εἴ σὺ πρὸς καλῶν, φάγε ἀδιαλείπ-
τως ὅς μάννα, καὶ τῇ ἀγγέλῳ βρωσῶν. ἐλ-
θὲ, ἵνα θεωρήσῃς τὸ δόξαν τῷ θεῷ, καὶ
φωτισθῇ

φωτισθῇ· σὺ δὲ πρὸς ὧποι· ἐλθέ, κατασκή-
νωσιν ἐν τῷ αἰεὶ τρυφῆς· κατὰ λῆγον ὁ-
λίγα ἔτη, κτῆσαι χρόνον αἰώνιον· μὴ σὲ
δορυβόησιν δὲ διάστημα τῷ χρόνῳ τῷ βίου
τέττα· ὅζον καὶ σύντομόν ἐστι· ἀπὸ τοῦ
Ἀδὰμ ἕως νῦν ποσῶς χρόνος, ὡς σκιά πα-
ρῆλθεν· γεῖν ἐπιμος τὰ πρὸς τὴν ὁδὸν·
μὴ σεαυτὸν καταφορτώσης· ὁ χαμῶν ἐγ-
γὺς, κατὰ λαβε τὴν σκέπην, ἣν καὶ ἡμεῖς
διώκωμεν χάριτι Χριστοῦ Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΩΓΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ.

Εοικεν γὰρ ὁ μοναχὸς χώρᾳ τῇ ἐσ-
παρμένη, ἣτις αὐξήσασα ὑπὲρ καὶ
δρόσοις διαφόροις, καρποφορεῖ καρπὸν εὐ-
φροσύνης, καὶ φθασάσα εἰς τὴν ὥραν τῷ
καρπῷ, εἰς πλείονα φροντίδα τὴν γέωργον
καθίστησιν, μὴ χάλαζα ἢ ἀγρία ζῶα ταύ-
την διαφθείρωσιν· ἐπὰν δὲ ἐν τῇ ἀμνη-
στῇ ἐπιτύχη τῇ ἀμοιβῶν, συγκομίσας εἰς
ἀποθήκην τὴν καρπὸν τῇ ληΐῳ, χαίρει καὶ
εὐφραίνεται εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ· ὁμοίως καὶ
ὁ μοναχὸς, ἐν ὅσῳ ἐστὶν ἐν τῇ σωματι-
κῇ τῇ μεριμνήσῃ ὀφείλει πρὸς τὴν ἀσκή-
σιν ζῶν, ποιῶν ἐν τῇ ἀσκήσει μέχρι
τῆς τελευταίας ἡμέρας, ἵνα μὴ ἀμελή-
σας δράμῃ εἰς ἀνόητον, ἀλλὰ τὴν δρόμον
τελέσας, τὰς καρπὰς τῇ πόκῳ κατὰ τὸν
γεωργὸν εἰς ἔβανον κομίσῃ, χαρὰ καὶ εὐφρο-
σύνη τῇ ἀγγέλων γετόμῳ· Μηδαὶς ποῖν
ἀποραθυμύσῃ ἢ πλῆνῃ τὰς πειρασμῶν· ἀλλ'
ὁ ἰσχυρὸς τῷ αὐθεντῇ ἀντιλαμβάνεσθαι· ὁ
πρῶτος τὸ ὀλιγόχυχοι πρὸς ἀκαλεσάτω·
καὶ ὁ νήφων τὴν ὑπὲρ κατεχόμενον διεγερ-
τῶ· ὁ κατεσάμῳ ἀκάταστον ἰσχυρεῖται· καὶ
ὁ ἐγκρατὴς τῇ ἀδιαφόρῃ καὶ ἀτάκτῃ ἐπι-
τιμάτω· Καὶ ἔτις ἀλλήλους συγκρατοῦντες
ὁμοθυμαδὸν, καὶ νικῶντες τὴν ἀντίπαλον ἡ-
μῶν καταχύνοντες, καὶ τὴν θεὸν ἡμῶν δοξά-
σωντες, καὶ τὰς ἀγίους ἀγγέλους εὐφρανόντες,
τὰς τε ὁρῶντας ἡμᾶς καὶ ἀκούοντας πρὸς ἡ-
μῶν, ἐν Χριστῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν μεγάλως
οἰκοδομήσωμεν· ὡς γὰρ ἀγγέλων πρῶ-
βολὴ ἀγίων, ἔτις μοναχῶν πλῆθος ὅτι
δὲ αὐτὸ, διαπαντὸς ἐχούτων τὴν διάνοιαν πρὸς
τὴν θεὸν.

Ani, & in paradiso deliciarum commo-
rare. Relinque paucos annos, ut æter-
nitatem consequaris, non te conturbet
istius seculi vita longior: nam prorsus bre-
vis & quasi nulla est. Ab Adam quippe
usque ad tempus præsens, omne inter-
positum ævum, velut umbra quædam
præterit: paratum ergo te præbe, atque
ad iter expeditum. Noli te ipsum super-
fluis gravare curis. Hiems prope est:
tectum illud occupare festina, quod nos
quoque persequimur per gratiam Christi.
Amen.

E J U S D E M

DE LUCTAMINE SPIRITALI.

Similis namque est monachus agro fe-
minato, qui pluvia ac rore diverso
rigatus, fructum lætitiæ producit;
quumque jam ad frugum tempus
pervenerit, majorem curam agrico-
læ ingerit, ne a grandine, vel
a feris animantibus devastetur: quan-
do autem messem jam suam in
horrea congregat, gaudet exultat-
que agricola, ac Domino gratias
agit. Ita etiam monachus quan-
diu in hoc vivit corpore, de æ-
terna vita sollicitus sit oportet, &
usque ad extremum diem in exer-
citatione adlaboret, ne per negli-
gentiam in vanum currat; sed quum
suum cursum consummaverit, labo-
rum fructus, instar agricolæ, in coe-
lum congregat, gaudium & exulta-
tio Angelis effectus. Nemo igitur
sit segnis, metu tentationum fran-
gatur; sed qui fortis est, infirmi-
orem sustentet: qui promptitudine va-
let, pusillanimum consoletur: qui
vigil est, somno depressum suscitet:
qui firmus est, inconstantem corri-
piat: qui continens est, intemperan-
tem atque inordinatum increpet. Sic
namque alter alterum sustentantes,
& victoriam de adversario nostro re-
feremus, illum confundentes; &
Deum nostrum glorificabimus; & san-
ctos Angelos exhilarabimus: & eos,
qui nos vident, quique de nobis
audiunt, in Christo Salvatore no-
stro mirifice ædificabimus. Sicut enim
sanctorum Angelorum acies: ita &
multitudo monachorum unanimiter vi-
ventium, & mentem suam ad Deum
semper elevatam habentium. Et quem-
admodum

Confer cum
serm. Ascetico, cuius
initium, ὁ
πρῶτος ἐν
τῷ βραχί-
τι τῷ καιρῷ,
sobrii igitur
simus &
vigilemus,
obsecro, in
hoc brevi
vita nostra
tempore,
Tom. I. Gr.
Lat. pag. 66.
Ab his ver-
bis, lit. B.
εοικε γὰρ ὁ
μοναχὸς χώ-
ρῃ.

admodum mel & favus in ore ; sic responsio fratris ad proximum suum cum caritate . Sicut aqua frigida in calore sitienti ; ita consolationis sermo fratri in tribulatione : & quemadmodum qui manum porrigit cadenti , & erigit eum ; ita admonitionis & veritatis sermo animam segnem atque pusillanimum excitat . Quemadmodum semen bonum & electum in terra pingui ; sic cogitationes bonæ in anima monachi . *Cetera ut in eodem sermone a pag. 66. ad pag. 69. Subjungitur sequens precatio pag. 69. lit. d.*

Obsecro te , Salvator mundi Christe , respice in me , & miserere mei , & eripe me a multitudine iniquitatum mearum . Irritavi enim ac sprevi bona omnia , quæ fecisti mecum a juventute mea . *Reliqua , ut ibi usque ad finem pag. 70. lit. d.*

BEATI EPHRAIM C.

ENCOMIUM IN PETRUM , ET
PAULUM , ET ANDREAM ,
THOMAM , ET LUCAM ,
ET JOANNEM , ET IN LE-
CTIONEM EVANGELII
SECUNDUM JOANNEM .

*Ex cod. ms.
Sangerma-
nensi 296.*

Salvete Reges sancti , Apostoli Christi : vobis enim credidit superior regnum , & inferior : baculum tradidit , ut utrasque sedes distribuatis , & gregem pascatis : inferioris quidem volens , ut hæreditas recte disponatur ; superioris vero , ut gloria effulgeat , pulcritudo augeatur , lumen manifestetur , mysteria cognoscantur , potestas prædicetur . Salvete sal terræ , quod numquam potest evanescere . Salvete lux mundi in oriente manens , & ubique resplendens , illuminans tenebris oppressos , atque absque pabulo ardescens . Lucerna Christus , Candelabrum est Petrus , oleum autem subministratio Sancti Spiritus . Salvete lux mundi , cui omnis nox cedit , nubes tenebras non offundit , procella non resistit , neque turbo imminet ; e contrario vero quæ sunt in nobis umbrosa illustrat , occulta profert , abscondita detegit , conscientias purgat . Salvete Sacerdotalis characteris impressores , magistrorum institutores , piscatores gentium , populorum concionatores , justorum magistri ad certamen , peccatorum

A τὸ θεῖον . καὶ ὡς ὁ μέλι καὶ κηρίον ἐν στόματι , ἕτως ἀποκριοῖς μετὰ ἀγάπης ἀδελφῶν πρὸς τὸ πλησίον . ὡς ὕδωρ ψυχρὸν ἐν καύματι διψῶντι , ἕτω παρηκολούθῃς λόγος ἐν διλίψει τῶ ἀδελφῶ . καὶ ὡς ὁ δῶ χαῖρα πεπρωκότι τις , καὶ ἐγείρει αὐτὸν , ἕτως ἐγείρει παρηκολούθῃς λόγος καὶ ἀληθείας ῥαθυμὸν ψυχὴν καὶ ὀλίγωρον . ὡς ὁ σπόρος καλὸς καὶ εὐδαλῆς ἐν γῇ πύονι , ἕτως ἀγαθοὶ λογισμοὶ ἐν ψυχῇ μοναχῇ .

Ἰκετεύω σε σωτὴρ τῷ κόσμῳ Χριστέ , ἐπιβλεψὼν ἐπ' ἐμέ ; καὶ ἐλέησόν με . καὶ ῥύσασθαι με τῷ πλήθει τῶν ἀνομιῶν μου . πάντα ἡδέτησα τὰ ἀγαθὰ , ἀ ἐποίησας μετ' ἐμῆς ὅλη νεότητός μου .

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ, ΕΦΡΑΙΜ

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΠΕΤΡΟΝ ΚΑΙ
ΠΑΥΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΑΝ , ΘΩ-
ΜΑΝ ΤΕ ΚΑΙ ΛΟΥΚΑΝ ΚΑΙ
ΙΩΑΝΝΗΝ , ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ
ΑΝΑΓΝΩΣΙΝ ΘΩΜΑ ΤΟΥ
ΚΑΙΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓ-
ΓΕΛΙΟΥ .

Χαίρετε Χριστὲ βασιλεῖς ἅγιοι ἀπόστολοι . ὑμῖν γὰρ τὸ ἄνω καὶ κάτω βασιλεύει ἐπίστευσε . ὁ κατὰ τὴν τῶν δρόμων οἰκονομῶν καὶ ποιμαίνει τὰ σκῆπτρα πρὸς δόξα , τὸ κατὰ κάτω καὶ τὸ κληρὸν διορθωθῆναι βελομήτης , τὸ ἄνω δὲ τὸ δόξαν ἀσπράσαι , τὸ κάλλος πλειονάσαι , φανερωθῆναι τὸ φῶς , γνωσθῆναι τὰ μυστήρια , κηρυχθῆναι τὴν δύναμιν . χαίρετε τὸ ἅλας τῆ γῆς , τὸ μηδέποτε μαραινθῆναι δυνάμενον . χαίρετε τὸ φῶς τῷ κόσμῳ , τὸ μὴ ἐν τῇ ἀναπλῇ , καὶ λάμπει πανταχῇ , τὸ φωτίζει τὴν σκοτισμένην , τὸ χωρὶς ὕλης καμώμενον . ὁ λύχνος ὁ Χριστός , λυχνία δὲ ὁ Πέτρος , ἔλασεν δὲ ἡ χορηγία τῷ ἁγίῳ πνεύματι . χαίρετε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς , ὃ νῦν πᾶσα παραχωρεῖ , ὅτι ὁπσυχάζει νεφέλη , ὅτι ἀντιβαίνει καταγίς , ἔδωκε λαλῆσαι τίκηται , τὸ καντίον δὲ τὰ ἐν ἡμῖν σκοτισμένα φωτίζεται , λευκαίνει τὰ κρυπτά , σμήχει τὰ λανθάνοντα , τὰ συνειδόμενα καθαίρει . χαίρετε ἱερέων οἱ σφραγιστά , τῶν διδασκάλων οἱ πασηδευτά , τῶν ἐδυνῶν οἱ σαγηνευτά , τῶν λαῶν οἱ ἀγορευτά , τῶν δικαίων οἱ ἀληθῆ , τῶν ἀμαρ-

ἀμαρταλῶν οἱ πλῦται, ἡ ἀμαρτίας οἱ σφακταί, τῇ ἀπίσῳ οἱ φωτισαί, οἱ ἀήττητοι φύλακες, οἱ πολυτελεῖς ἔμποροι. χαίρετε καὶ ἡ ἐμῆς φωτῆς οἱ χαλκευταί, ἡ ἀμαρτωλῶν γλώττης οἱ χωρηγοί, ἡ ἐμῆς ἀδυναμίας οἱ δυναμωταί, ἡ ἐμῆς ἀσθενείας καὶ παρρησίας οἱ παροτρυνταί, τῇ ἐμῶν λόγων οἱ τέκτονες. χαίρετε οἱ πῆρσαι μὴ ἔχοντες, καὶ πλῆττε πάσαι τῇ οἰκουμενῇ πληρώσαντες. οἷς ὁκτὴ ἦν ῥάβδος πειρᾶς καὶ πανταχόθεν τὸς λύκους ἐδιώξατε. οἷς ὁκτὴ ἦν δεύτερος χιτῶν, ἀλλὰ βασιλεῖς τῇ ὑμῶν ἐνεδύσθαι. οἷς ὁκτὴ ἦν ὑποδήματα διπλά, ἀλλὰ τῇ γῇ μὴ τοῖς δρόμοις ἐσαλεύσατε. νεφέλαι δὲ τοῖς ποσὶ τοῖς ὑμετέροισι ὑπέτρειχον. ἄγγελοι τῇ ὁδὸν ἔφαιον εὐτρεπίζοντες, θάλασσα δὲ περὶ τοὺς ὑμᾶς καθάπερ ὀλκὰς ἀρμενοφόρους ἐβάσταξε. οἷς ὁκτὴ ἦν ἄργυρος ἐν τῇ ζώνῃ, καὶ χρυσὸν ἔφερε ὁ βαλάντιον, ἀλλὰ πολλὰ μὴ ἐκ τῆς πόλεως τοῖς χωλοῖς ἐδανείζετε. ὑμῶν δὲ ἡ ζώνης τυφλὸς ἄστρον, ἀριθμῶν τῇ δρόμον τῇ ἡμερῶν ὃν ἤρχετο, καὶ καταμετρεῖν τοῖς ὁδομέτροις τῇ ἡλίῳ, καὶ δακτυλοδρακτεῖν ἀστὲρος οἷς ὁκτὴ ἐγίνωσκε ὁ πρότερος. χαίρετε οἱ τῇ διαβολῇ συμποδισαί, καὶ τῇ δαίμονι σκελισαί, οἱ καθαρῶς ἡ πλάτης, οἱ τῇ ἀπάτην ἐκ τῆς ψυχῆς τῇ ἡμετέρῳ λαβεύσαντες. ὧν τοῖς ἡμικίνδια μιμνῆται τῇ κυρίῳ τὰ κράσπεδα. ὧν αἱ σκιαὶ ἰατρία πολλὰ καὶ διάφορα ἐν τοῖς πόλεσι ἅμα καὶ τοῖς χώροις ἀνέστησαν. χαίρετε οἱ τῇ θησαυρὸν εὐρόντες τῇ ἐν ἀγρῷ κρυπτόμενοι, οἱ τῇ γυνικὶ τῇ δραχμὴν ἢ ἀπόλεσε δίδαντες, οἱ διπλὰ τῇ Χριστῷ παροτρυνταί, ὡς ἐπισυνέστη τῇ κηρύσματος πάλαντα. οἱ τῇ σαγήνῃ τῇ ἐκ παντὸς γένους συναγαγεῖν εἰς τῇ βυθὸν τῇ οἰκουμενῇ χαλάσαντες. οἱ θηρεύσαντες ἰχθύες, ὡς μέχρι καὶ νῦν διπλῶν ἐν ὑδατοῖς ὁ βασιλεὺς εὐφραίνεται. οἱ τῇ σοφῇ ποδὶ τὰ τρία μέτρα τῇ ἀλεύρων φουράσαι, καὶ ζύμην μίαν ἀπαρτῆσαι διδαντες. οἱ τὸς φραγμὸς συγῆσαντες, καὶ τὸς ὁδοὺς διασάμναι, καὶ ἐρήμους θηρεύσαντες, καὶ κλητὸν τὸς τριβάδας τῇ γάμῳ τῇ νυμφικῇ πληρώσαντες. χαίρετε οἱ τῇ ἀκρογωνιαῖον καὶ βασιλικὸν ἐξ αὐτῇ νυμφῶνας ποσὺς ἀναστήσαντες, ποσάτας ἐκκλησίας ὅτι τῇ γῆς ὑδατοῖς ὁμοίως ἐγείραντες, ποσάτας θυσιαστήρια τῇ θυσίᾳ ζωτικῇ πηξάμενοι. χαίροις ὑμῖν ὦ Πῶλε,

A catorum fullones, iniquitatis occisores, infidelium illuminatores, custodes invisibiles, mercatores sumtuosi. Salvete & meae vocis excussores, peccatricis linguae exornatores, meae imbecillitatis confirmatores, infirmitatis meae, confidentiaeque praeceptores, meorum sermonum artifices. Salvete qui peram non habetis, & universum mundum divitiis impletis; quibus non erat virga superflua, & undique lupos abigebatis; quibus non erat duplex tunica, sed reges a vobis vestiebantur; quibus duplicia calceamenta non erant, sed terram cursibus concutiebatis: nubes pedes vestros subibant, Angeli comparebant viam praeparantes: Mare vos ambulantes, tanquam naves necessarias merces ferentes sustinuit; quibus in zona argentum non erat, neque aurum crumena portabat, sed multa profecto ex pera claudis foenerabatis. Vestrum cingulum caecus quum tetigisset, dierum cursum enumerare incæpit, atque oculis solem examinare, & digito monstrare stellas, quas antea non noverat. Salvete diabolum qui impeditis, qui daemones supplantatis, qui fraudes destruitis, qui deceptionem ex animis nostris aufertis, quorum semicinctia Domini fimbrias imitantur, quorum umbræ medicamentorum officinas multas, ac varias in urbibus simul, & in regionibus instituerunt. Salvete thesauri repertoires in agro absconditi, qui mulieri perditam drachmam ostendistis, qui Christo duplicia obtulistis, talenta praedicationis, quae vobis fuerant commissa; qui sagenam ex omni genere congregantem in profundum mundi demisistis; qui pisces cepistis, quos etiam nunc in caelis Rex coenans in deliciis habet; qui prudentem mulierem diligenter tria fata farinae miscere, unumque fermentum efficere docuistis; qui sepes abstulistis, & vias aperuistis, & deserta investigastis, & tribudas vocatas Sponsi nuptiis saturastis. Salvete, qui angularem lapidem, atque ex ipso regios thalamos tam grandes constituistis, tam magnas. Ecclesias in terra coelo similes erexistis, tam ingentia altaria vivifico sacrificio stabilivistis. Salve simul o Paule, & tu

& tu quoque Petre, & Andrea, & Thoma, Luca, & Joannes, & vobiscum reliquus Apostolorum delectus: in vobis enim & reliquos habemus, in presentibus universos tenemus. Salve vis alarum sex invisibilium Seraphim, fundamentum sex dierum creaturæ visibilis, superhumeralis Sacerdotalis senorum lapidum distinctio, sex panes mensæ, quam Deus ostendit, & Moyses descripsit, & Besaleel construxit: sex hydriæ, quas Cana Galilææ possedit, quorum quidem aqua vinum fuit, vinum autem lacte mitius, & melle dulcius; non enim illud corruptibilis vitis, sed incorruptibile verbum protulit, neque racemus luteus excoluit, sed Dei vox, & verbum Creatoris, conditorisque imperium. Salve o Petre: bene atque in commune inter vos ipsos & singillatim rursus singuli primorum Sacerdotum etiam atque etiam gratulamini. Salve o Petre, peccatorum porta, poenitentium confidentia, converforum adhortatio, revocatio abnegantium, lapsumque consolatio. Salve o Petre, discipulorum lingua, prædicantium vox, Apostolorum oculus, coelorum cultos, clavigerorum primogenitus. Salve o Petre, diaboli certamen eludens, post eladem victoriam violenter reportans, supplantans maximum supplantatorem, qui retulisti post vulnus bravium, qui post casum tropæum erexisti, atque ex capite adversarii coronam eripuisti. Salve o Paule, cui a nobis rationes debentur multæ, cui universa civitas ad encomium effusa est, cujus omnis terra & sementem portat, & manipulos ostendit: cujus unguenta etiam regibus placuerunt, placarunt principes, infidelium nares a sordibus eripuerunt. Salve o Paule, qui Atticam reprehendisti tanquam ignorantem, qui Atheniensium fastum transmutasti, qui rhetores persuasisti, ut indoctis cederent, & sophistas, idiotis ut aures præberent, induxisti: qui Areopagum stupere effecisti coelestibus dogmatis. Salve o Paule, qui in coelum sublatus fuisti: nescio autem quomodo: Neque enim scio utrum pennis, an pedibus. Qui in Paradisum raptus, an & tunc, qui te portabant, latuisti? Qui

A Παῦλε, καὶ σὺ δὲ ὦ Πέτρε, Ἀνδρέα καὶ Θωμᾶ, Λακᾶ καὶ Ἰωάννη, καὶ σὺν ὑμῖν ὁ λοιπὸς τῶ ἀποστόλων κατάλογος. ἐν ὑμῖν γὰρ καὶ τὸς λείποντας ἔχομεν, ἐν τοῖς παρόντι τὸς ἀπαντας κεκτήμεθα. χαίρει ὁ ἐξάπτερος τῶ Σεραφίμ τῶ ἀοράτων δυνάμεις, ἡ ἐξαήμερος τῶ κτίσεως τῶ ὁρομήνης ὑπόστασις, ἡ ἐξάλιθος τῶ ἐπωμίδος τῶ ἱερατικῆς διαίτης, οἱ ἐξ ἄρτοι τῶ τραπέζης, ἣν ὁ Θεὸς ἐδείξε, καὶ Μωϋσῆς ἰσόρρησε, καὶ Βεσαλλεὴλ ἐπηξεν. αἱ ἐξ ὑδρίᾳ αἷς ἡ Κανὰ τῆ Γαλιλαίας ἐκέκνητο, ὣν δὲ μὴ ὕδωρ οἶνος ἦν, ὁ δὲ οἶνος ἡμερώτερος γάλακτος, καὶ γλυκύτερος μέλιτος. ἔτε γὰρ ἄμπελος αὐτῇ φθαρτὴ θεῷ; καὶ λόγος ποιητῶ καὶ δημιουργῶ πρὸς τὸν Θεόν. χαίροις ἡμῖν ὦ Πέτρε. καλὸν γὰρ καὶ κοινὸν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἰδίᾳ πάλιν τῶ ἱερῶν λογάδων ἕκαστον ἀπὸ σπυδῆς ἀσπάζεσθαι. χαίροις ἡμῖν ὦ Πέτρε τῶ ἀμαρτωλῶν ἡ θύρα, τῶ μετανόωντων ἡ παρηγορία, τῶ ἐπιστρέφόντων ἡ πρὸς τὸν Θεόν ἀντιμετώπιον, καὶ τῶ πηλόντων ἡ παρηγορία. χαίροις ἡμῖν ὦ Πέτρε, τῶ μαθητῶν ἡ γλῶττα, τῶ κηρύκων ἡ φωνή, τῶ ἀποστόλων ἡ ὄψις, τῶ ἔραν ὁ φύλαξ, ὁ τῶ κλειδῶν πρὸς τὸν Θεόν. χαίροις ἡμῖν ὦ Πέτρε, ὁ τῶ διαβόλου τῶ πάλιν σοφισάμενος, ὁ μετὰ τῶ ἡτῆς τῶ νίκῃ διασάμενος, ὁ σκελίσας ὃν ἐσκελίσθη μείζονα, ὁ μετὰ τῶ τραῦμα τῶ βραβεῖον λαβὼν, ὁ μετὰ τῶ πτώμα καὶ τροπᾶν ἐγείρας, καὶ ἀρπάσας ἐκ τῶ κεφαλῆς τῶ ἀντιδίκου τῶ σέφανον. χαίροις ἡμῖν ὦ Παῦλε, ὁ λόγος πολλοὶ παρ' ἡμῶν ἐποφείλοντα, ὃ πᾶσα τις πόλις εἰς εὐφημίαν ἀνακεῖται, ὃ πᾶσα γῆ καὶ τῶ σπόρον βασιλεύει, καὶ τὰ δράγματα δέκνυται. ὃ τὰ μύρα καὶ βασιλεύει ἡρεσας, ἐδυσώπησεν ἄρχοντας, τῶ ἀπίστων τὰς ρίνας ἀπὸ βορβορῆς μετέθηκε. χαίροις ἡμῖν ὦ Παῦλε, ὁ τῶ Ἀθητικῆν ἐλεγχῶν ὡς ἀπαίδευτον. ὁ τῶ Ἀθηναίων μεταβαλὼν τῶ φρούργον. ὁ τὸς ῥήτρας πείσας ἰδιώτων ἀνέχεσθαι, καὶ τὸς σοφιστὰς τοῖς συλοικιστῶν πρὸς τὸν Θεόν. χαίροις ἡμῖν ὦ Παῦλε, ὁ ἀναληφθεὶς εἰς ἔραντας. ἐκ οἶδα δὲ, πῶς. ἐδὲ γὰρ ὁ πρὸς τὸν Θεόν πλεονῶν ἢ ποσὶν οὐκ ἐπίσταμαι. ὁ εἰς πρῶτα δέξαι ἀρπαγῆς, ἡ καὶ τῶς τὰς βασιλεύσαντες ἐκρυψας. ὁ ῥήματα.

ὅ ῥήματα ὡδ' λαβὼν πάσης μεζονα . ὁ A
 γράφας ἐπιστολὰς αἷς ἴσα τοῖς ἰόμοις καὶ οἱ
 βάρβαροι πείθονται . ὁ καλάμῳ πὰ ἔδνη σω-
 φρονήσας , χάριτι δὲ τῷ βίον ἐπιστρέφας ,
 καὶ τῷ γῆν διορθώσας μέλανι . χαίροις ἡ-
 μῖν ὦ Λυκά , ἰατρὲ καὶ λογόγραφε , ὁ τῷ σο-
 φίας ἡμῖν πὰ φωτὶα δρεψάμενος . ὁ τῷ
 ὡδ' αἰσὺ τῷ τρυφῆς πὰ αἰδῆ τρυγῆσας τὰ
 ἐξάρετα . ὁ κρατῆρα κεράσας τῷ συμποσίῳ B
 μεζονα . ὁ πρῶτα ὁ φάριον , ἐν οἷς ὁ κα-
 λῶν σεμνύνεται , καὶ τῷ δειπνῷ λαμπρύνε-
 ται , οἱ κληδόντες εὐφραίνονται . χαίροις ἡ-
 μῖν ὦ Λυκά , ὅτι πάσῃ μελετῶσι αἱ ἐκ-
 κλησίαι τῷ ἔργῳ , πρὸς ὅτι πᾶς τις πλεόν-
 τι μαθεῖν ὑπὲρ τῶν ἀλλῶν ὡς δέχεται ,
 εὐαγγελικῆς ὅλης ἀπὸ ῥίτις χάριτος . ὅτι
 πρῶτα τὰ πρῶτα , ὅτι πρῶτα τὰ δεύτε- C
 ρα . βίβλον διήτην τῷ ἐτέρῳ ἰσὺ τῷ ἐτέρῳ
 μαρτυρεμένην ἔγραψας . χαίροις ἡμῖν ὦ Λυ-
 κά . σὺ γὰρ ἡμῖν ἐρμήνευσας τῷ Γαβριήλ
 τῷ καὶ δοδόν . σὺ τῷ κεχαριτωμένῳ πρὸς θεοῦ
 ἐκδόσας , νυμφικῶς ἀναδῆσας , βασιλικῶς
 ἐνυμφαγῶνσας μετὰ τῷ πνεύματι .
 σὺ τῷ Ελισαβέτ ἡμῖν ἔδειξας τὰ σκιρτήμα-
 τα . σὺ τῷ Χριστῷ τῷ σαρκὸς τῷ ὡς τομῇ D
 σιωπῇ ὅτι ἐπέμεινας , ἵνα δείξης πάντα τῇ
 σαρκὶ τὰ ἡμέτερά πάσχοντα , τῷ καὶ σάρκα
 γενέσθαι δι' ἡμᾶς ἀναχόμενοι . χαίροις ἡμῖν
 Ανδρέα τῷ πρώτῳ ὁ ὡς τῷ , τῷ ἐκλεκτῷ
 ὁ ἐκλεκτῷ , τῷ λογικῆς ἀνέλης ὁ κριός . ὁ
 ὡς τῷ ἄρτος , ἄρτον ὡς ἄρτον λαβὼν , ὡς
 τῷ ἀπὸ τῷ γῆς πίνων , ἐξ ἧς ποταμοὶ ζωῆς
 καὶ πᾶσαι τῷ οἰκημένῳ αἰῶνι καὶ κάτω μερί- E
 ζονται . χαίροις ἡμῖν Ανδρέα , ὁ ἀπὸ λίμνης
 εἰς ὕδατος μετοικήσας . ὁ τῷ σαγήνῃ ἐκμισ-
 θώσας τῇ χάριτι . ὁ τῷ δίκτυον ὡς χωρή-
 σας τῷ πνεύματι , ὁ τῷ Χριστῷ καὶ ἀπὸ
 ἰχθύνων ὡς εἰσέγκας τῷ Σίμωνι . ὁ τῷ ἀλίας
 ἐξ ἀλίων , καὶ ἀποσόλων καὶ κηρύκων καὶ βα-
 σιλέων καὶ στρατηγῶν κλειδύκων ἀρξάμενος .
 ταῦτα γὰρ ἦν πάντα Πέτρος , ἀλλὰ καὶ τῷ
 τῷ μεζονα . χαίροις ἡμῖν Ανδρέα , ὁ πᾶν
 λόγον ἀπὸ τῷ φωτὶς ἐπιγνῆς , καὶ ἀπὸ τῷ
 λύχνῳ μαθητευθεὶς τῷ ἡλίῳ , καὶ ἀπὸ τῷ
 ὡς δρόμῳ ὡς δρομῶν βασιλεῖ τῷ λαοδάνον-
 τι . ὁ ἀκῶσας αἰμίον , καὶ ἰοήσας θεοῖ . ὁ
 ἐρωτήσας τῷ μῦθῳ , τῷ ὡς μῦθῳ καὶ παντα-
 χῷ . ὡς μῦθῳ μῦθῳ , ἐπειδή τῷ ὡς τῷ
 ὑπὲρ τῷ χῶρῳ . πανταχῷ δὲ , ὅτι πάντα
 Tom. III. πεπλη-

Qui verba audisti , omni auditione
 majora : qui Epistolas scripsisti , qui-
 bus , quum æquales sint legibus , et-
 iam barbari parent : Qui calamo gen-
 tes ad prudentiam revocans , char-
 ta [autem] vivendi rationem commu-
 tans , terram etiam atramento corre-
 xisti . Salve o Luca medice , &
 scriptor , qui sapientiæ primos hono-
 res decerpisti , qui paradisi eximios
 flores , deliciasque vindemiaſti : qui
 majus poculum miscuisti convivio :
 qui apposuisti obsonium , in quo con-
 vitator majestatem præferet , & cæ-
 na extollitur , & vocati lætantur .
 Salve Luca , cujus laudem universæ
 Ecclesiæ meditantur . a quo quis-
 que aliquid supra alios addiscere ex-
 pectat , ut tota Evangelica gratia
 perfectus sit . Non præteristi pri-
 ma , non filuisti secunda : dupli-
 cem librum scripsisti , quorum al-
 ter ab altero testimonium mutua-
 tur . Salve Luca : tu enim no-
 bis interpretes fuisti descensus Gabrie-
 lis , tu Virginem gratia plenam or-
 nasti , virgineum in modum coro-
 nans , regali ritu postea ad spon-
 salia spiritus ducens . Tu nobis Eli-
 sabeth exultationes manifestaſti : tu
 carnis Christi circumcisionem filere
 non sustinuisti , ut ostenderes car-
 ne eum omnia nostra esse passum ,
 & carnem factum , nostri causa su-
 stinuisse . Salve Andrea primorum
 primus , panem a pane suscipiens ,
 primus ex terra bibens , a qua
 vitæ flumina per universum mun-
 dum infra , supraque dispartuntur .
 Salve Andrea , qui de lacu ad cœ-
 los commigraſti , qui gratiæ loca-
 ſti ſagenam , qui rete spiritui ces-
 ſiſti , qui Christo Simonem veluti
 piscem obtuſiſti , qui piscationem
 exorſus es ex piscatoribus , & Apo-
 ſtolis , & præconibus , & regi-
 bus , & ducibus clavigeris : hæc
 enim omnia , atque etiam his ma-
 jora erat Petrus . Salve Andrea ,
 qui verbum per vocem dignoscens ,
 & per lucernam de sole edoctus
 fuisti , & per Præcurſorem præcu-
 rriſti Regi latenti : qui audivi-
 ſti agnum , & intellexiſti Deum :
 qui interrogaſti , ubi habitas , eum
 qui nullo loco , atque ubique eſt :
 nullo loco quidem , quia qui su-
 pra omnem locum eſt , illum nul-
 lus locus capit : ubique vero , quia
 N n n omnia

*Aliqua de-
sunt.*

Psal. 76. 2.

*Joan. 20.
25.*

omnia implevit. Salve Joannes Baptista & saltator, saltator, & buccinator, veterum exitus, & novorum ingressus, qui ex ventre locutus es, quæ senectuti latuerunt: puer qui prophetasti, quæ senibus fuerunt occulta. Salve Joannes, qui vidisti columbam invisibilem: qui vidisti columbam, cujus pedes soluti, & pennæ liberæ: qui vidisti columbam, quam gladius non attingit: qui columbam vidisti, quæ ex materia non facta est. Salve Joannes triumphum retulit propriis vulneribus de morte, & militis lanceam beatam simul, & terribilem remisit, lancea vulnerato: Ex ipsa enim ostensus est Pastor bonus, pastor ponens animam suam pro ovibus, postquam sitientem proprium gregem conspexit, & latus aperiens ex illo potum ministravit: lancea vulnerato, vulneranti terribilem, terribilem, & ferocem: aperuit thesaurum, & divitias non accepit: indicavit fontem, & potionem non sustinuit: omnibus potum præbuit, sibi ipsi negavit: aperuit portam luminis, & oculos clausit: At Thomas non sic: sed quomodo? Ipsum audi cum Dominum clamavi, vox mea ad Deum, & intendit mihi. Quid intendit? Quod non diffidens quæsit, ac minime deficiens affecutus est. In die tribulationis meæ: in egestate, quæ nempe in cogitationibus est, Deum exquisivi, volens scire, an quemadmodum panes, & aqua, & pisces, panes multiplicati, aqua mutata, pisces sponte hamo insipientes; sic etiam mors Deum te post mortem, quam confixisti, commendat, & testatur. Renuit consolari anima mea, memor fui Dei, & delectatus sum. Cerne quantam habeant generositatem prophetarum verba, atque Apostolicæ theologiæ dogmata? *Vox mea ad Dominum clamavi: vox mea ad Deum, & intendit mihi.* Non dixit solum ad Deum. Et aliquando ad ipsum voce clamavit Thomas: quando Apostolis dicentibus: *vidimus Dominum*, ipse dubitans ait: *nisi videro in manibus ejus fixuram clavorum, & mittam manum meam in latus ejus, non credam.* Deinde post aliquot dies quum Christus ipsi apparuisset,

A πεπλήρωκε· χαίροις ἡμῖν ὦ Ἰωάννη Βαπτιστὰ καὶ χορευτὰ, χορευτὰ καὶ σαλπιστα· ἡ τῷ ἀρχαίῳ ἐξοδος, καὶ τῷ νέῳ ὡς εἰσοδος, ὁ φθινύων ἀνὴρ ἐκ μητέρας ἀπὸ γῆρας ἐλάνθανε· παρὰ τὴν ὁρμήν τευ ἀπὸ τῆς ὁρμῆς ἐκρύπτετο· χαίροις ἡμῖν Ἰωάννη, ὁ περιεστὰς ἰδὼν ἀδελφῶν, ὁ περιεστὰς ἰδὼν, ἡς οἱ πόδες ἀδελφῶν, καὶ πτερῶν ἐλευθεροί· ὁ περιεστὰς ἰδὼν, ἡν ὁ ψαλμὸς μαχαίρα, ὁ περιεστὰς ἰδὼν μὴ γινωσκῶν ἐσθίαν· χαίροις ἡμῖν Ἰωάννη θριάμβευσε τοῖς τραύμασι τοῖς οἰκείοις τῷ θανάτῳ, καὶ τῷ στρατιῶτι τῷ λόγχῃ καὶ μαχαίρᾳ οὐκ ἔφθογαν παρέσχε, μακαρίαν τῷ κεντηθέντι· ἐξ αὐτῆς γὰρ ἐδέχθη ποιμὴν ἀγαθὸς, ποιμὴν τιδὸς καὶ ψυχὴν αὐτῆς ὑπὲρ τῆς περιεστῆς· ἐπεδήσθη διελθῶσαν τὴν ἰδίαν ἀγέλην ἐδεώρησεν, καὶ τὴν πλευρὰν ἀνοίξας ἀπὸ ταύτης ἐπότισε· μαχαίρᾳ τῷ κεντηθέντι, φθογὰν τῷ κεντηθέντι· φθογὰν καὶ πλημμελίαν· ἐγύμνωσε τὸν θησαυρὸν, καὶ τὸ πλεονέκτημα ἔλαβεν· ἠνέκεν τὴν πηγὴν, καὶ ποσὶν ἐχέμενοι· πάντα ἐπότισεν, ἐαυτὸν οὐκ ἐπότισε· ἠνέκεν θυρᾶν τῷ φωτί, καὶ τὴν ὀφθαλμὸν ὅλκισεν· θυρᾶς δὲ ἐχέμενος· ἀλλὰ πῶς; αὐτὸς ψάλλοντος μετὰ τοῦ Δαβὶδ ἄκκε· φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐκκράξα, φωνὴ μου πρὸς τὸ θεόν, καὶ προσέχε μοι· τί προσέχε; ὅτι ἐδυσπιστεύεις ἐξελήθησεν, ἀλλὰ μὴ ἀδελφῶν ἐτυχεν· ὅτι ἡμέρα θλίψεως μου, τὴν ἀπορίας, τὴν ἐν διαλογισμοῖς, εὐδην, τὴν θεὸν ἐξελέγησεν, βελόνη μαχαίρᾳ· ἐγὼ καὶ ὁ θάνατος θεόν σε μετὰ θανάτῳ, ὃν ἤλω τῇ σαρκί, πρὸς καὶ μαρτύρεται· ἀπηθήκατο τὸν ἀνελθόντα ἢ ψυχὴ μου· ἐμνήσθη τῷ θεῷ καὶ νύμφῃ· ὅρα πόσον ἔχει εὐγένειαν τῷ περὶ τῆς ῥήματος, καὶ τῷ ἀποστόλῳ θεολογίας τὰ δόγματα· φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐκκράξα, φωνὴ μου πρὸς τὸ θεόν, καὶ προσέχε μοι· οὐκ εἶπε μόνον πρὸς τὸ θεόν· καὶ ποτε πρὸς αὐτὸν ἐκκράξε φωνὴ ὁ θυμὸς; ὅτι τῷ ἀποστόλῳ εἰπόντων, ἐώρακα μὲν τὸν κύριον, αὐτὸς ἀπορῶν εἶπεν· εἰ μὴ ἴδω ὅτι τὰς χερσὶν αὐτῆς τύποι τῆς ἥλων; καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτῆς, ἢ μὴ πιστεύσω.

σω· ἔτι τῷ Χριστῷ μεθ' ἡμέρας ἐπιφανέν-
τος αὐτῷ καὶ εἰπόντος· φέρε τὸ δακτυλόν σου
ᾧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ μὴ γίνῃς
ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός, αὐτὸς ὁ κληρονομία μου
γὰρ ἡ φωνὴ ἀπεκρίνατο· ὁ κύριός μου, καὶ
ὁ θεός μου· ὁ δὲ Χριστὸς τῇ φωνῇ οὕτως ἀπώ-
σατο, ἀλλὰ καὶ χαίρων ἐδέξατο· καὶ λέγει τῷ
τοῦ καλαμοῦ τὸ ὡροφητείας ἐπήγαγε· καὶ
ὡροσέαχε μοι· τίς δὲ ὁ ὡροσενχῆς τρόπος; δεῦρο
δὲ, δεῦρο μάνθανε· ὡροσενχῆς γὰρ ὁ κύριος,
ὅτι μαθητὴς ὁ ἀμφιβάλλων ἦν, ὅτι κήρυξ
ὦν ἀρχαῖος, ὁ διδάσκαλος ἀπόστολος, ἐπιτι-
μῶν ἀκούει· ποῖα; ὁ κληρὸν ἐπισύψα; ἡμᾶς
δὲ βυβληθεῖς φωταγωγήσα, ἐπήγαγε· ὅτι
ἐώρακάς με πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰ-
δόντες καὶ πιστεύσαντες· Θωμᾶς δὲ ὁ σιλωπᾶ,
ἀλλὰ ποῖαν ἀπολογία ἀπὸς τὴν ἐπιτίμησιν
ἐπεισήγαγε· Ἰωάννης μὲν αὐτὸς ὁ λέγει,
Δαβὶδ δὲ κρύπτειν οὐκ ἠέχετο, ἀλλὰ λαμ-
πρῶς κηρύττει φωνῇ, ἐπειδὴ πνεῦμα ὡροφητῆ
ὡροφήτας ὑποτάσσεται· τίς τοίνυν ἡ ἀπο-
λογία; ὅτι ἡμέρα θλίψεως μου τὸ θεὸν ἐξε-
ζήτησα, τὰς χεῖράς μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἠπατήθην· μὴ ἀγανάκτη, φησὶν,
ὦ βασιλεῦ, μὴ ὀργισθῇς ὦ λυτρωτὰ, μὴ
θυμωθῇς ὦ δέσποτα· ὅτι ἡμέρα θλίψεως
μου τὸ θεὸν ἐξεζήτησα· ἡ καρδία ἐθλίβετο,
ὁ λόγος ἐνεχύθη, ἡ πόρνησεν ἡ διάνοια, ἐ-
θορύβησάν με τῶν φαρισαίων τὰ ῥήματα, ἐ-
τάραζάν με τῶν γραμματέων οἱ λόγοι, ἐθό-
λωσέ μου τὸ πῖσις ἡ τῷ Πιλάτῳ ὡροδοσία·
ἐτάραζάν μου τὸ αἰδρεῖν τὸ στρατιωτικόν, τὸ ἀρ-
γυρίοις ὠνησασθῶν τὰ ῥήματα· ποῖα ταῦτα;
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόντες νυκτὸς ἐκλεῖψαν
αὐτὸν, ἡμῶν κοιμωμένων· ἐπὶ τῷ τοῦ λο-
γισμοῦ ἡπόρνησεν, ἡ καρδία ἐθλίβετο, καὶ
ἡμέρα θλίψεως ἡ ἡμέρα εὐφροσύνης ἐγένε-
το· λέγει τῷ λέγει ὅτι ἡμέρα θλίψεως
μου· ὅτι ἀπλῶς θλίψεως, ἀλλὰ θλίψεως
μου· ὅτι γυνᾶκες τῶν μύρων ὡροσδεχθέν-
των νύφρανοντο, Πέτρος δὲ καὶ Ἰωάννης ἰδόν-
τες τὰς ὁδοῖας, ἀναγκάως ἐχόρευον· ὁ δὲ
λοιπὸς τὸ ἀποστόλων σύλλογος τὸ σῆς ὄψεως
αἰσθάνεται, ὁ μόνον νύφρανοντο, ἀλλὰ καὶ
ἐσκήρτων ἀπὸ σπυγῆς, καὶ ἤλυντο· ἐσκήρ-
την μὲν μουσικὰ, ἤλυντο δὲ πνευματικὰ·
ἐγὼ δὲ ὅτι θλίψα, ἐδεῖός γὰρ ἡ ζωὴς τῶν
ἐρημῶν ἐτύγχατον· ἀλλ' ὅτι ὅπως ὁλοκλή-
ρως πεπλάνημαι, ἀλλ' ὅτι ἡμέρα θλίψεως

Tom. III.

μὲ, σε

A ruisset, ac dixisset: *infer digitum tuum*
huc, & vide manus meas, & noli esse
incredulus, sed fidelis; ipse stupefa-
ctus magna voce respondit: *Dom-*
inus meus, & Deus meus. Chri-
stus vero vocem non respuit, sed
lubens suscepit: atque idcirco cala-
mus prophetiæ adjunxit: *& mihi*
aurem præbuit. Quis vero attenti-
onis modus? Adesdum, adesdum, au-
di. quum animadverteret etenim Do-
minus, dubitare discipulum, præ-
conem torpescere, Apostolum diffi-
dere, reprehensionem audi: qua-
lem? Illum perstringere, nobis ve-
ro lumen præferre volens, ad-
didit: *quia vidisti me, credidisti*:
beati qui non viderunt, & credide-
runt. At vero Thomas non filet,
verum quam defensionem attulit ad
hanc reprehensionem? Joannes qui-
dem ipse non refert; David vero
celare non sustinuit; sed clara vo-
ce prædicat, quoniam prophetarum
spiritus subditur Prophetis. Quæ
igitur fuit defensio? *In die tribu-*
lationis meæ Deum exquisivi: manibus
meis nocte contra eum, & non sum
deceptus. Ne acerbè feras, inquit,
o Rex, ne irascaris, o liberator:
ne indigneris o Domine: *in die tri-*
bulationis meæ Deum exquisivi: cor op-
pressum fuit, ratio effluxit, mens
dubitavit: Conturbaverunt me Phari-
sæorum sermones, commoverunt me
Scribarum verba, Pilati proditio fi-
dem meam concussit. Concusserunt
meam fortitudinem militum voces, qui
argento corrupti sunt. Quales hæ?
Discipuli ejus venientes nocte nobis
dormientibus furati sunt eum. Ad
hæc cogitatio dubitavit, cor attri-
tum est, & dies tribulationis dies
lætitiæ facta est. Ideo dicit: *in die*
tribulationis meæ. Non tribulationis
tantum; sed tribulationis meæ.
Mulieres enim unguentis assumtis læ-
tatae sunt; Petrus, & Joannes,
quum vidissent lintheamina, exultave-
runt; reliquis vero Apostolorum
cœtus illius visione dignatus, non
gavissus fuit solum, verum etiam su-
bito exultaverunt, ac tripudiarunt.
Exultarunt quidem mystice, tripu-
diarunt vero spiritaliter. At vero
ipse in tribulatione: nulla enim re
ex supradictis fui dignatus; verum
neque sic omnino deceptus sum;
sed in die tribulationis meæ te
Deum

Ibid. 29.

Psal. 76.3.

Deum meum exquisivi : ipsi non dixi : quid mihi , & Crucifixo ? Confixum redemptorem non voco , passum carne ego non possum Deum appellare , sed te exquisivi manibus meis dicendo , nisi mittam manum meam in latus ejus , non credam . Itaque te Deum meum exquisivi manibus meis nocte contra Deum , & non sum deceptus : inveni enim quem exquisivi majorem : palpavi quem desiderabam , splendidiorem : inveni plagam sine plaga : vidi vulnus , & tabes non erat . Tetigi vibices , & incorruptibilitas inerat . Renuit consolari anima mea : quando ? quum ludibria Judæorum audiebam . Sed memor fui Dei , & delectatus sum . Simul ac digitos in cicatrices vivificas immisi , recordatus sum Deum carne indutum . Memor fui , & delectatus , de Deo cogitavi duplicia . Non dixi solum , Dominus , neque solum Deus ; sed Dominus meus , & Deus meus : ad ipsum theologicum sermonem referre volens , de quo , inquit , Moyses dicebat : Hic Dominus Deus tuus : Deus deorum est , & Dominus dominantium . Ad ipsum theologiam referre volens , quem sic nobis Osee calamo prophetiæ adumbravit : Convertere Israel ad Deum tuum , quoniam corruisti in iniquitate tua : Tollite vobiscum verba , & convertimini ad Dominum Deum vestrum . Ad illum theologicum sermonem referre volens , de quo hæc Amos , atque ita in prophetiis pronuntiavit . Hæc dicit Dominus Deus exercituum Dominator , in omnibus plateis planctus , & in omnibus viis dicitur va , va . Ad ipsum divinum verbum referre volens , cui & hæc etiam Joel propheta optimus , & theologus cecinit . Convertimini ad Dominum Deum vestrum , quia benignus , & misericors est , patiens , & multa misericordia , & prestabilis super malitia . Ad illum theologicum sermonem referre volens , ad quem Jonas in ventre ceti cecinit : Clamavi de tribulatione mea ad Dominum Deum meum . Ad ipsum referre volens theologicum sermonem , quem Abdias adumbravit his verbis : Hæc dicit Dominus Deus ad Edom : Audium audiui a Domino , & legatum ad

μα , σὲ τὸ θεὸν τὸ ἐμὸν ἐξεζήτησα . καὶ ἡ μαθητὴ εἰπόντων , ἐώρακα μὲν τὸ κυρίου , ἡ γὰρ ὁ πρὸς αὐτὸς εἶπεν . ὑμεῖς ἐώρακατε , πρὸς οὓς οἱ φαρισαῖοι ἔλεγον . ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἡλικίως ἐλθόντες ἔκλεβαν αὐτὸν , ἡμῶν κοιμωμένων . καὶ τότε μὲν οὐκ εἶπον . σὲ δὲ τὸ ἐμὸν θεὸν ἐξεζήτησα . οὐκ εἶπον αὐτῶς , τί μοι καὶ τῷ σαρωθέντι ; τὸ κεντηθέντα λυτρωτὴν ἢ καλῶ , τὸ παθόντα σαρκὶ θεὸν ἐγὼ παραγορευεῖν οὐκ ἀνέχομαι , ἀλλὰ σὲ ἐξεζήτησα πῶς χεραὶ μὲν εἰπών . εἰ μὴ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευράν σου , ἢ μὴ πιεύσω . σὲ πῶς τὸ θεὸν τὸ ἐμὸν ἐξεζήτησα πῶς χεραὶ μὲν ἡλικίως ἐναντίον τοῦ θεοῦ , καὶ οὐκ ἡπατήθην . εὗρον γὰρ ὃν ἐξεζήτησα μείζονα , ἐψηλάφησα ὃν ἐπρόσθεν λαμπρότερον . εὗρον ἀπληγον πλάνην , εἶδον τραῦμα , καὶ φθορὰ οὐκ ἦν . ἔβλασα μολώπων , καὶ ἀφθαρσία πῦρ . ἀπηνήνατο πρὸς ἀκλῆθῃν ψυχὴ μου . πότε ; ὅτε τὸ οὐκ ἐπιστῶν τὸ Ἰσραὴλ κόνι ἦν . ἀλλ' ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ , καὶ ἡνθράνθην . ἅμα τὸς δακτύλους τοῖς μολώφει τοῖς ζωηφόροις ἐπέβαλον , καὶ ἐμνήσθην ὅτι θεὸς ὁ σαρκωθεὶς , ἐμνήσθην καὶ εὐφρανθεὶς ἐθεολόγησα διπλά . οὐκ εἶπον μόνον ὁ κύριος , ἔδ' ἐμὸν ὁ θεός , ἀλλ' ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου . εἰς ὁκταῖον τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν βεβλόμενος πρὸς εἶ , φησὶν , Μωϋσῆς ἔλεγεν . ἔπος κύριος ὁ θεός σου . θεός σου ὅστις , καὶ κύριος τὸ κυρίων . εἰς ὁκταῖον τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν βεβλόμενος , ὃς ἔπος ἡμῖν Ὡσὲ τῷ καλῶμα τὸ ποροφητείας ἡνίστατο . ὁπισθράφητι Ἰσραὴλ ὅτι τὸ θεὸν σου , διότι ἡσθέντας ὦν τοῖς ἀδικίαις σου . λαβέτε μετ' ἐαυτὸν λόγους , καὶ ἐπιστράφητε πρὸς κύριον τὸ θεὸν ὑμῶν . εἰς ὁκταῖον τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν βεβλόμενος , πρὸς εἶ ταῦτα ὁ Ἀμώς καὶ ἔπος ὦν ποροφητείας ὁκταῖον . τὰ δὲ λέγει κύριος ὁ θεός ὁ παντοκράτωρ . ὦν πάσης τοῖς παλατῆας κόπος , καὶ ὦν πάσης τοῖς ὁδοῖς ῥηθῆσεται ἡ αἰὶ . εἰς ὁκταῖον τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν βεβλόμενος , ὃς ταῦτα καὶ Ἰωὴλ ποροφῆτης ἀριστος καὶ θεολόγος ἐσάλπιζεν . ὁπισθράφητε πρὸς κύριον τὸ θεὸν ὑμῶν , ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτιρμῶν ὅστις , μακρόθυμος καὶ πολυέλεος , καὶ μετανοῶν ὅτι τοῖς κακίαις . εἰς ὁκταῖον τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν βεβλόμενος , πρὸς ὃν Ἰωὴλς ὦν τοῖς κοιλίαις τοῦ κήτους ἐμελώδης . ἐβόησα ὦν θλίψαι μὲ πρὸς κύριον τὸ θεὸν μου . εἰς ὁκταῖον τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν βεβλόμενος , ὃς Ἀβδίας ἡνίστατο εἰπών . τὰ δὲ λέγει κύριος ὁ θεός πρὸς Ἰσρα-

τῇ Ἰουδαίᾳ· ἀκοὴν ἤκουσα πρὸς κυρίον, καὶ
 ἐξουσίαν εἰς τὰ ἐθνη ἐξαπέσταλα· εἰς ὁμοῖον
 τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν βελομήδης, ὡς ὁ μέ-
 γιστος προφήτης Ἀμβραχὰμ ἰδὺς πιαῦτα πρὸ
 πολλῶν γενεῶν, τὸν Χριστὸν καὶ αὐτὸς θεολο-
 γῶν, ἐφθέγγετο· ἕχι σὺ ἀπ' ἀρχῆς κύ-
 ριε ὁ θεὸς ὁ ἅγιος; καὶ ἔμην ἀποδοῦναι·
 καὶ τὴν ἀπαρχὴν Ἰωάννης μετ' ὁμοῖον ἢ καὶ
 μετ' ὁμοῖον ἤριστοι· ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος,
 καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ
 λόγος· κύριος ὁ θεὸς καὶ ἔμην ἀποδοῦναι·
 ὁ τίς; ἐπειδὴ σὺ τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἀνταποδῶς
 δαίναται· εἰς ὁμοῖον τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν βε-
 λομήδης, εἰς ὃν ἰδὺς πιαῦτα Σοφονίας ἐφθέγγε-
 ζατο· εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου τῷ θεῷ
 ἡμῶν, διότι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου, διότι ἡ-
 παύμασε κύριος ὁ θεὸς τὴν δυοῖαν αὐτῶν· εἰς ὁμο-
 ῖον τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν βελομήδης, ὃν
 ἔδε Μαλαχίᾳ ὁ προφήτης ἠγόησε· φησὶν
 δὲ ὁ πρὸς· γυνῆκα νεότητός σου μὴ ἐγκαταλί-
 πης· ἀλλ' εἰ μισήσας ἐξαποστείλης, λέγει
 κύριος ὁ θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, καλύψαι ἀσθένειαν
 ὅτι τὰ ἐνδυμήματά σου, λέγει κύριος παντο-
 κράτωρ· εἰς ὁμοῖον τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν
 βελομήδης, πρὸς τὸν πιαῦτα προφήτην ἔπερος
 Ἀγγαῖος ἐξέδετο· καὶ ἤκουσε Ζοροβαβὲλ ὁ
 τῷ Σαλαθιὲλ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, καὶ Ἰησοῦς
 ὁ τῷ Ἰωσεδεκ, καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ
 πάντες οἱ κατὰλοιποι τῆς γῆς τῆς φωνῆς κυρίου
 τῷ θεῷ ἡμῶν· εἰς ὁμοῖον τὴν θεολογίαν ἀνα-
 γαγεῖν βελομήδης, ὃν Ζαχαρίας ὁ λέξεν·
 ἰδὺς αὐτὸς καὶ ὁ παῖς ὁ κληρῦζε, καὶ τὸ ἀ-
 ξίαν ἐμήνυσε· καὶ ἦν κύριος ὁ θεός, καὶ
 πάντες οἱ ἅγιοι αὐτῶν μετ' αὐτῶν, καὶ ἔσται ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ ὁμοῖον, ὅς ἐστι φῶς, ἕχ ἡμέ-
 ρα, ἔδε νύξ, ἀλλὰ πρὸς ἐσπέραν ἔσται φῶς·
 ὁ γὰρ δρόμος ἡμερινὸς ἐτύγχανεν, ἕχ ἡ-
 μέρα· ἡ γὰρ νύξ πρὸς αὐτῶν τὴν ἡμέραν
 ὑπεκάλυψε, πρὸς ἐσπέραν δὲ ἐγένετο φῶς· ἡ
 γὰρ ἡμέρα πάλιν ὁ φῶς ὁ οἰκῶν ἔλαβεν·
 εἰς ὁμοῖον τὴν θεολογίαν ἀναγαγεῖν βελομήδης,
 ὃν ὁ μέγιστος Ἠσαΐας τηλικαῦτα ἐσάλπισε·
 κύριος ὁ θεὸς τῷ δυνάμει ἐξελεύσεται, καὶ
 συντρίψει πόλεμον καὶ ἐπεγερεῖ ζῆλον· κύ-
 ριος ὁ θεὸς πῶθεν ἐξελεύσεται; ἐκ τῆς κόλπων
 τῷ πατρὶ ἐξελεύσεται, καὶ ὅς ἀναχωρήσει·
 ἐξελεύσεται δὲ τῇ σαρκί, μένει δὲ τῇ θεότη-
 τι, καὶ συντρίψει πόλεμον τῇ δυνάμει τῷ
 σωτῆρι, ἐπειδὴ ὁ χαλεπὸν κέντρον τῆς ἀμαρ-
 τίας

A tum ad gentes misit. Ad ipsum
 volens referre divinum dictum, si-
 cut maximus propheta Habacuc ta-
 lia jam ante generationes multas,
 de Christo & ipse divinitus disse-
 rens, pronunciavit: Numquid non
 tu a principio Domine Deus Sanctus,
 & non moriemur. Et ab initio
 Joannes post ipsum, & cum ip-
 so commendat: In principio erat
 Verbum, & Verbum erat apud Deum,
 & Deus erat Verbum. Dominus
 Deus, & non moriemur. Quare?
 quia tu pro nobis retribuens mor-
 tem. Ad ipsum referre volens theo-
 logicum sermonem, ad quem jam
 hujusmodi Sophonias protulit: Sile-
 te a facie Domini Dei nostri, quia
 juxta est dies Domini, quia prae-
 paravit Dominus hostiam suam. Ad ip-
 sum volens referre divinum sermo-
 nem, quem neque Malachias pro-
 pheta ignoravit: Ait autem sic:
 Uxorem adolescentiae tuae noli despice-
 re: quum odio habueris, dimittes, di-
 cit Dominus Deus Israel. Operiet au-
 tem iniquitas vestimentum tuum, dicit
 Dominus exercituum. Ad ipsum theo-
 logiam referre volens, de quo ta-
 lia alius propheta Aggaeus exposuit:
 Et audiuit Zorobabel filius Salathiel ex
 tribu Iuda, & Iesus filius Iosedech,
 & sacerdos magnus, & omnes reli-
 quia populi vocem Domini Dei sui.
 Ad ipsum divinum verbum referre
 volens, cujus Zacharias in sermo-
 nibus jamdudum etiam passionem pu-
 blicavit, dignitatemque explicavit.
 Et veniet Dominus Deus, omnesque
 Sancti cum eo, & erit in die illa:
 non erit lux, non dies, neque nox,
 & in tempore vesperti erit lux: Cur-
 sus enim diurnus fuit, non dies.
 Nam nox imperata diem abscondit:
 ad vespertam vero facta est lux.
 Etenim dies lucem propriam recepit.
 Ad ipsum referre volens theologi-
 cum sermonem, quem maximus I-
 saias tantopere decantavit: Dominus
 Deus virtutum egredietur, & conte-
 ret bellum, & suscitabit zelum.
 Dominus Deus unde egredietur? Ex
 sinu Patris egredietur, & non re-
 vertetur: egredietur autem carne,
 manet vero divinitate: & conteret
 bellum Crucis virtute, quoniam du-
 rum peccati, & inimicitiae stimulum
 inutilem reddidit. Et suscitabit ze-
 lum, quem pedes Hebraeorum pro-
 pter

Habac. 1. 12.

Joan. 1. 1.

Sophon. 1. 7.

Malach. 2. 15.

Agg. 1. 12.

Zach. 14. 5.

Isai. 42. 13.

pter signa, & prodigia sustinuerunt. At vero contra quem suscitabit? Contra invidos, & ideo blasphemus. Detrimentum enim nullum, qui blasphemis appetitus fuit, sustinuit in propria gloria: testatur autem Apostolorum collegium, testatur piscatorum gloria, testatur illiteratorum vox, testatur indoctorum sermo, testantur dogmata loqui nescientium, quæ ubique prævaluerunt. Concurrerunt per orbem, pauperis habitum ferentes, divitias vero ab iis reges mutuati sunt. Testatur Ecclesiæ desiderium, testatur Sacerdotis optimus scopus, quod infirmitati carnis vim affert, & perpeffiones non curat, ut imitetur vulnera, & præmia reportet. Qui enim compatitur, merito conglorificabitur: qui suffert, conregnandi sortem consequetur. Nemo seducat inanibus verbis: non conceditur coronam referre per relaxationem, neque braviū regale per delicias reportare: per multas tribulationes oportet nos introire in regnum Dei. At tu dices omnino: Non est periculorum tempus, reges non persequuntur; sed contra, Ecclesiam coronis exornant, Sacerdotes laudibus prosequuntur, fovēt populum, atque ad piscatores accurrunt: Principes tuentur Spiritus theatrum; plebes stant a nobis, qui fideles sumus, nostrorumque bonorum participes esse gloriantur. Quas igitur tribulationes commemoras? In deliciis sunt omnes, nos autem jejuni sumus. Sudore perfundimini, & meo sermoni dare locum detrectatis. Stando defessi estis, & nugacem oratorem non vocatis, sed contra desiderium crescit, caritas augetur, preces duplicantur, imo multiplicantur, ut roboretur vas fictile, ut expurgetur vasculum luteum, ut lingua putrida spiritu renovetur. Ipsi gloria, & potentia in sæcula sæculorum. Amen.

Α τίας καὶ τὴν ἔχθραν κατήργησέ· καὶ ἐπεγερεῖ
ζῆλον, ὃν οἱ πόδες τῆς Ἑβραίων ἐίκεν τῆς ση-
μείων καὶ τῆς θαυμασίων ὑπέμειναν· ἐπεγερεῖ
δὲ καὶ τίνος; καὶ τὴν βασκανόντων, καὶ διὰ τῶν
ποβλασφημούντων· βλάβην γὰρ ὑδεμίαν ὁ βλασ-
φημηθεὶς παρὰ τὴν δόξαν τὴν οἰκίαν ὑπέμεινε·
μαρτυρεῖ δὲ τὸ ἀποστόλων ὁ σύλλογος, μαρτυ-
ρεῖ τὴν αἰλιέων ἢ δόξα, μαρτυρεῖ τὴν ἀγραμμά-
των ἢ φωνή, μαρτυρεῖ τὴν παιδευτῶν ὁ λόγος,
μαρτυρεῖ τὴν σωλυκίστων τὰ πανταχῶς κεκρατη-
κότα δόγματα· ἑδραῖον τὴν οἰκονομίαν, χῆμα
φέροντες πτωχῶν, πλεῖστον δὲ τῶν αὐτῶν οἱ βα-
σιλεῖς ἐδανείζοντο· μαρτυρεῖ τὴν ἐκκλησίαν ὁ πό-
δος, μαρτυρεῖ τὴν ἱερέος ὁ ἀγαθὸς σκοπὸς,
ὅτι διαζέται τὴν σαρκὸς τὴν ἀσθένειαν, καὶ παθῶν
ἐφροντίζει, ἵνα μιμησῇται τραύματα, καὶ τὰ
βραβεῖα κτήσεται· ὁ γὰρ ἐν πάγχω, εὐκότως
συνδοξάζεται, ὑπομῶν συμβασιλεύσαι κεκλη-
ρωται· μηδεὶς ἀπατήσῃ κεινὸς λόγοις· οὐκ
ὅστις λαβεῖν ἐν ἀνέσει τὴν ἐσφαιρίαν, ὅστις ἐν τρυ-
φῇ τὸ βραβεῖον τὸ βασιλικὸν δέξασθαι· διὰ
πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ· σὺ δὲ πάντως ἐρεῖς, οὐκ ὅστις
κινδύνων ὁ κερδὸς, καὶ διώκουσιν οἱ βασιλεῖς, ἀλ-
λὰ τὴν ἀντιπῶν ἐσφαιρίαν τὴν ἐκκλησίαν, δοξάζουσι
τῶν ἱερέων, ἀλείφουσι τὸ λαόν, καὶ τοῖς ἀλειτουργοῖς
τρέχουσιν, δορυφοροῦσιν οἱ ἄρχοντες τὸν πνεύ-
ματος θεατῶν· οἱ δὲ ἡμεῖς μετὰ ἡμῶν τὴν πίστεν
εἰσὶν, καὶ τὴν ἀγαθῶν μεταχειρῶν τὴν ἡμετέρων εὐ-
χοντά· τίς ποῖν ἢ θλίψις ἐπερωτᾷς; τρυ-
φῶσι πάντες, ἡμεῖς δὲ νηστεύομεν· τῶν ἰδρωτῶν
λυσόμεθα, καὶ τῶν λόγων ὡς ἀποκρίνεται μὲν οὐκ ἀνέ-
χεσθαι· ἐσσηκότες κεκμήκατε, καὶ φλύαροι καὶ κα-
λεῖτε τὴν ῥήτορα, ἀλλὰ τὴν ἀντιπῶν ὁ πόθος ἀκ-
μάζει, ἢ ἀγάπη φροσίδεται· ἢ φροσευχὴ δι-
πλάσιον, μάλλον δὲ πολυπλάσιον γίνεται, δυ-
ναμωθῆναι τὸ σκεῦος τὸ ὁσράκινον, καθαρθῆναι τὸ
ἀγγεῖον τὸ πήλινον, γλῶσσαι σαθρὰν ἀνα-
πλασθῆναι τῶν πνεύματι, αὐτῶν ἢ δόξα καὶ τὸ
κράτος εἰς τὴν αἰώναν τὴν αἰώνων, ἀμήν.

F

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

ΕΦΡΑΙΜ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ
ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΗΣΤΗΝ ΚΑΙ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟΝ.

A

BEATI EPHRAIM

IN SANCTAM PARASCEVEN, ET
IN CRUCEM, ET LA-
TRONEM.

Πρώην Ρεβέκκας ἐπιδαλάμων ἔπον· σή-
μεροι τ' ὅν Ρεβέκκας ἐπιτάφιοι ἄδω ;
σήμερον γὰρ δεσποτικὸν ἑορτάζομεν ἐντάφιοι,
ζωῆς γενομένη γλασσοκόμοι· σήμερον Βασι-
λικὸν ἑορτάζομεν τύμβοι, παράδυσον ἐπὶ
τῷ τάφῳ γενόμενοι· σήμερον ἐπιχορεύομεν λάρ-
νακα, τριήμεροι, δῆλοι, νεκροὶ ἐπὶ τῷ θά-
λασσῃ κρύφασαι· σήμερον βακχεύομεν πρὸς θῆ-
κην τῇ μυροθήκῃ τῷ Κόσμῳ· σήμερον πρὸς
σῶρος ἐξορχόμεθα πρὸς νεκροὺς ἐκλιγμένησα-
σαι σήμερον ἐπάγει σαρρὸς, καὶ ἡ
κτίσις ἀγαλλεταί· σαρρὸς γὰρ πεπλανημέ-
νη ὁδὸς· σαρρὸς Χριστιανῶν ἐλπίς· σαρρὸς
πλοσιῶν χαλινός· σαρρὸς τρόπαιον καὶ δαι-
μόνων· ἀπόρων εὐπορία· χεῖμαζομένων ἐλ-
πίς· πνευματικῆς κηρῶν· θλιβομένων ἀνέσις·
πρεσβυτέρων τέλος· σαρρὸς ὅπλοι αἰώνιοι·
ἀπαυδούντων σοφία· ἀποστόλων καταγγελία·
πρὸς θεὸν σωφροσύνη· σαρρὸς ἀκνέμενης ἀσφα-
λεια, σαρρὸς ἰδῶν ἀφανισμός· ἀδυνατῶν
δύναμις· πνευματικῶν ἀφesis· γυμνῶν σκέ-
πη· σαρρὸς νεκρῶν ἀνάστασις· χυλῶν βακτη-
ρία· ὑπὸ θανάτῳ καθάρσις· καὶ τῷ διαβό-
λῳ νίκος· σαρρὸς ἀπελπισμένων ἐλπίς· πο-
λεμικῶν τῆχος· ἀδίκων κριτής· ὑπὸ τῷ φύ-
λαξ· σαρρὸς φῶς τοῖς ὅν σκοτία κατημέντοις·
βαρβάρων φιλοσοφία· ἀνόμων νόμος· μαρτύ-
ρων κἀνήχημα· σαρρὸς ἱερῶν χαρά· νεκρῶν
καθάρσις· Ἰουδαίων σκαῖδαλον· ἰουδαίων ἰατρία·
σαρρὸς πεινῶντων ἄρτος· τυφλῶν ὁδηγός·
πενήτων παρηγορία· ἀκολάστον μετάνοια·
σαρρὸς, νέων παρδαγωγός· πλεόντων κυβερ-
νήτης· πατρὸς ὀρφανῶν· σαρρὸς δικαίων σύμ-
βελος· ἀδερῶν κεφαλὴ· βασιλέων μεγαλο-
πρέπεια· δούλων ἐλευθερία· πνευματικῶν κή-
ρυγμα· σαρρὸς μοναζόντων ἀσκήσις· ἐκκλη-
σίας θεμέλιος· βωμῶν ἀνατροπή· διψῶντων
πηγὴ· σήμερον ἐπάγει σαρρὸς, καὶ πᾶς κατα-
χόστος διαρύχθῃ· σήμερον Ἰησοῦ καταλώδη-
σαι χεῖρες, καὶ τῷ νεκρῷ ἀνελεύθῃτα δεσ-
μὰ· σήμερον ἐπαλήθευται Χριστοκτοία, καὶ
ἐπετρα

PAulo ante Rebeccæ carmen nuptia-
le recitavi; hodie funebrem de
Rebecca orationem habeo: hodierno
enim die Dominicam celebramus sepul-
turam, quæ fuit vitæ arca. Hodie
regiam celebritatibus exornamus tum-
bam, quæ est vestibulum ad sepulcrum.
Hodie celebramus urnam, quæ videli-
cet tribus diebus mortuum in morte
abscudit. Hodie lætitia gestimus cir-
ca thecam unguentariam mundi. Ho-
die de urna sepulcrali exultamus . . .
Hodie inducitur Crux; & creatura
exultat. Crux enim est aberrantium
via. Crux Christianorum spes; crux
divitum frænum, crux trophæum con-
tra dæmones, indigentium abundan-
tia. Fluctuantium spes, viduarum
tutor, tribulorum requies, senio-
rum perfectio. Crux arma æternæ;
imperatorum sapientia, Apostolorum
annunciatio, virginum continentia.
Crux orbis terrarum securitas: crux
idolorum desolatio, impotentium vir-
tus, paralyticorum erectio, nudo-
rum operimentum; crux, mortuo-
rum resurrectio, claudorum baculus:
superborum destructio, contra diabo-
lum victoria. Crux desperatorum
spes: eorum qui oppugnantur, mu-
rus. Eorum, qui inique opprimunt,
iudex; puerorum custos. Crux lux
his qui in tenebris sedent. Barba-
rorum philosophia, iniquorum lex,
martyrum gloriatio. Crux Sacerdo-
tum gaudium, templorum ever-
sio, Judæorum scandalum, ægrotantium
medicina. Crux esurientium panis,
cæcorum dux, pauperum consola-
tio, intemperantium poenitentia. Crux
juvenum rector, navigantium guber-
nator, pater orphanorum. Crux ju-
storum consiliarius: virorum caput,
regum magnificentia, servorum li-
bertas, Prophetarum prædicatio. Crux
monachorum exercitatio, Ecclesiæ fun-
damentum, delubrorum ever-
sio, si-
tientium fons. Hodie crux adducitur,
& subterranea effringuntur. Hodie ma-
nus Jesu sunt clavis fixæ, & mortuo-
rum

Excod. Ale-
xandrin.
Vat. 23.
pag. 52. C
Basiliano 52

rum vincula soluta. Hodie facinus interfectorum Christi in audaciam prorupit, & cursus mortuorum cohibitus est. Hodie sanguinis rivus ad sepulcra est effusus, & irrigatus Infernus germinare fecit. Hodie summa mansuetudine hinc inde Jesus trahitur ad passionem, omniſque hora suis doloribus benedicens, raptus est ad Pilati prætorio assidentis iudicium; inde Judæorum audaciæ ad ludibrium traditus, ad sextam usque horam illusus est: tum clavorum punctiōibus quum trium horarum spatio tulisset dolores, morte finem passioni imposuit. Inde duodecima hora e ligno depositus est similis leoni dormienti. Nunc ad inferos descendit, videre cupiens iustos post labores quiescentes, quorum unumquemque conspiciens præteribat, regis instar, qui exercitum meridie somno detentum observat. Vidit Adam multis attritum gemitibus. Vidit Abel sanguine purpuratum. Vidit Noë iustitia exornatum. Vidit Sem & Japhet paterna exultos verecundia. Vidit Abraham omnibus redimitum virtutibus. Vidit Lot hospitalitate florentem. Vidit Isaac constantia virentem. Vidit Jacob tolerantia fulgentem. Vidit Job, athletarum more exercitatum. Vidit Phinees flagellis armatum. Vidit Moysen divinis initiatum digitis. Venit ad Nave filium, & stipatus erat exercitibus. Transiit ad Samuelem, & sacris Regum unctionibus fulgebat. Venit ad David, & una cum psalterio sepultus erat. Ad Elisæum accessit, & ovina pelle involutus erat. Jacebat Isaias ferra abscissi capitis gaudio gestiens. Jonas Ninivitarum salute ornatus. Jeremias laci luto illitus. Apparebant Ezechielis oculi horribilibus visionibus fulgentes. Danielis pedibus, leonum oscula emicabant. Corpora, quæ e fornace evaserant, igne ad cutem splendebant. Tormentorū exquisitis instrumentis stipata erat Maccabæorum phalanx. Baptistæ caput abscissione fulgebat. Vidit & sanctas mulieres præ virorum amissione minime tristes. Vidit Sarram Abrahæ fide insignitam. Vidit Rebeccam hydriarum largitione florentem. Vidit Rachel nuptiarum prudentia coruscantem. Vidit pugnantium matrem septenaria turri munitam. Vidit singulos iustos, omnes Prophetas perpendit; prædica- vit, Adsum. atque divinus excitatus est exercitus.

Hacten-

A ἐπετράπη νεκροδρομία· σήμερον ἁμαρτίας ῥύαξ εἰς τὰ φέως μετωχετεύθη, καὶ ἀρδευθεὶς ὁ ἄδης ἀνέσταλεν· σήμερον πανηγύριον Ἰησοῦς ἐξελήκετο τῇδε· καὶ κῆσσε πᾶσαν ὥραν εὐλογῶν τοῖς οἰκείοις παθήμασιν, ἐξέωδον ἔ· μέχρι πόρρω τιλάτῃ κρίνοντος· τρυφῶν τῷ πρῶτῳ δρευνον· ἐκείθεν πολυῶς ἰσχυρῶς τῷ πρῶτῳ τῷ ἀγγιον ἐκδοθεὶς εἰς ἔκστην ὥραν εἶπα τοῖς
B ἔκ τῇ ἡλῶν κειμήμασι τριώριον ἕως αὐτῶν ἀλγυδῶνα, θανάτῳ πᾶσι δὲ πᾶσι· ἐν- τεύθειν ἄχρι δωδεκάτης τῇ ζυλῶ τῷ πρῶτῳ· ταῖς καθεύδοντι τῷ πρῶτῳ λείοντι· νῦν εἰς ἄλῃ κατῆλθεν, ἰδεὶν ὅτι θυμῶν τὴν δικαί- υς μετὰ πόνους καθεύδοντας, ὡς ἔκαστον συνειδῶν ὑπερχειν ὅρων κατὰ τὴν βασιλεὺς ἐ- πισκεπήνῃς· ἐν μεσημβρίᾳ τραπῆντος ἀνα-
C παύσῃς ὑπὸν· ἰδεὶν τὸν Ἀδὰμ πολλοῖς ἐμ- πεφυρμένον κλαυθμοῖς· ἰδεὶν τὸν Ἀβελ ἁμαρ- τιᾷ τῷ πρῶτῳ· ἰδεὶν Νῶε δικαιοσύνην κο- μῶντα· ἰδεὶν τὸν Σὴμ καὶ Ἰαφὲθ πατρικῇ κε- κοσμημένους ἀφ' οὗ· ἰδεὶν τὸν Ἀβραάμ πατριάρχην ἐξεμμένον ἀρεταῖς· ἰδεὶν τὸν Λῶτ, ξενοδοχίᾳς ἀντλήντα· ἰδεὶν τὸν Ἰσαὰκ θάλλοντα καρτερί- ας· ἰδεὶν τὸν Ἰακώβ ὑπομονῆς ἡλιμύμον·
D ἰδεὶν τὸν Ἰωβ ἀθλητικῶς τεταμένον· ἰδεὶν τὸν Φινεὲς σιρομασίῃ καὶ δοκίμῳ· ἰδεὶν τὸν Μω- σέα θεοῖς μεμνηκῶτα δακτύλοις· ἦλθεν ὅτι τὸν Ναυὴ υἱόν, καὶ πέφρακται τρατηγίας· μετέστη τῷ Σαμὴλ, ἥπλοτο βασιλι- καὶς χειροτονίας ἀφ' αὐτοῦ· ἦκεν ἐπὶ τὸν Δα- υὶδ, καὶ ψαλμῶν συντέτακται· τῷ Ἐλίσ- σαῳ μετέβη, καὶ ἐνετύλικται μὴλωτῇ· ἔ-
E κεινὸν Ἡσαίας κεφαλῇ τῷ πρῶτῳ γαυρῶντος· Ἰωνᾶς νινευητικῶ καὶ καλλώπιδος σωτηρίας· Ἰερεμίας τῷ ἔκ λᾶκος βορβόρῳ μεμύρισται· ἐδύκετο τὸν Ἰεζεκιὴλ ὄμματα, φρικτῶς ὅπ- ταίς αὐγάζοντα· τοῖς τῷ Δανιὴλ ποσὶν ἐπὶ τῇ λεόντων φιλήματα, ἐσηλβε τὰ ἐκ- Καμίνος σώματα τῷ χροὶ αὐγῆντα· ἀθρεμ- βόλοις πέφρακτο τῷ μακκαβαίων φάλαγγ·
F ἢ τῷ Βαπτιστῇ κεφαλῇ καραπομῆν λελάμπρυ- πο· εἶδεν καὶ γυναῖκας ἀγίας, εἶδεν ἀνδρῶν λυ- πευμένους· ἰδεὶν τὸν Σάρραν ἀβραμιαίαν λαμ- πρύνσαν πίσει· ἰδεὶν τὸν Ρεβέκκαν ταῖς ἐ- ζυδρίας εὐποιοῖας ἀνδύσαν· ἰδεὶν τὸν Ραχὴλ γάμῳ σωφροσύνης εἰλβενσαν· ἰδεὶν τυραννομά- χων μητέρας πύργων ἐβδομάδι, τεταχισμέ- νην· ἰδεὶν πάντα δίκαιον· κατενόησε πάντα τῷ πρῶτῳ· ἐκῆρυξεν, πάρεμι· καὶ ὁ θεός· ἀφύπνισεν τῷ πρῶτῳ·
Ἀλλὰ

· Ἀλλὰ γὰρ ἄχρι τῆς τῆς Βασιλικῆς ἐρχό-
 σω συντόμως · Φέρε δὲ λοιπὸν ἐπὶ τῇ Πιλά-
 τῳ τὸν λόγον ἐλκήσωμεν · αὐτῇ γὰρ τῇ ση-
 μερινῶν ἡ ἀρχὴ · μανικῶς οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Χρι-
 στῷ συλλαβόμενοι, ἡγεμονικῶς βασάνοις ἐξέ-
 δωκαν, ὑδὲν ἀκολούθως ποιήσαντες; ὑδὲ ἐγγρα-
 φὰς ἀποδέδωκεν, ὅς κατηγορίαι ἐννομοὶ εἰσελ-
 θόντες, ὅς αἰτίαι εἰπόντες, ὅς ἐγκλημα
 ὑδὲνα συνήγορον δεῖξαντες · ἀλλὰ πῶς;
 δῆμος χυδαῖος καὶ ὄχλος ἀγοραῖος, καὶ λαὸς
 ἀγροικὸς ὅς τῇ πᾶσι κώμων, ὅς ἐδότη
 συνελθὼν ἐβόα· τρώσοι, τρώσοι · ὁ δὲ
 Πιλάτος ἀλλήν μὴ ὑδεμίαν αἰτίαν, ὅρμην
 δὲ δῆμος ἀφ' οὗ φθόνος κεκινήσῃ ὅρμην, μεί-
 ζονα τιμωρίαν ἐλάττωσεν ὡς αὐτῶν βελήθει
 ἵνα θανάτῳ ῥύσῃται, φρογελλοῖ, ὡς δὲ καὶ
 ὕτως ἦσαν ὡμοί, τὰς χεῖρας ἀποσιφάμενος
 εἶπεν · καθαρὸς εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τούτου ·
 μυρίοις δὲ τῶν ἀμφοτέρων ἀπέστρεψεν λόγοις,
 τὰ ῥωμαϊκὰ ὡς αὐτῶν διεξερχόμενος νόμι-
 μα · ὅς ποιῶν φησὶν ὅς Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν ἀ-
 δικημάτων τρώσω; ἐγὼ φονέων καθήματα τι-
 μωρὸς · ὅς δὲ τάφους ἐκκένωσεν · ἐγὼ πα-
 ρὰ Καίσαρος πλημμελημάτων ἀπέσταλμαι δι-
 καστής · τῶν δὲ τίς ὅς εἶδεν πηλομάτων
 αἰνώτερον; ἐγὼ κολάζω τὸν τῶν ὁρμῶν τυ-
 φλῶντα, ὅς δὲ τετυφλωμένους φωτίζει · ἐγὼ
 τὸν πόδας ἐτέρων καταπέμνομαι τιμωρῆμα, ὅ-
 σος δὲ χωλεύοντας ὥρδωσεν · ἐγὼ φῆμον ὅ-
 φέρω θανατηφόροι εἴτις παῖδος ἀποστρεῖ μη-
 τέρα · ὅς δὲ μητρὶ κεχάρισεν ὅς ὅς νε-
 κρῶν ἀναστήσας · ἐμοὶ νόμος χειροκοπεῖν τὸν ἐ-
 τέρον κόπτοντα δεξιᾶν · ὅς δὲ δεξιᾶν ἥπλωσε
 χεῖρα · ἐγὼ ζῆμιω καταδικάσας, εἴτις τινὸς
 νοσφίζει ὅς σιπερείοι · ὅς δὲ ποταποῖς τῶν
 ἔρημοι ἀρτων ἀπέκλῃσεν · ἐμὸν ἔργον συγ-
 κόπειν πληγὰς τῶν ἐτέροις ἀφ' ὧν πληγῶν ἀρ-
 ρωσθήματα τίκονται · ὅς δὲ παραλυτικὸν
 κληροφῶρον τρέχον ἐκέλευσεν · ἐμὸν ἐξορία σω-
 φρονίζει τῇ λυμαίνῃ ἀμπελῶνας · ὅς δὲ γά-
 μον ἐφάδρυνεν ἔχων ἀμπελῶνα τὸν λόγον · ἐγὼ
 λαμβάνω δίκην, εἴτις τεχορυχίαν πολυᾶ · ὅ-
 σος δὲ διαρρύγῃσιν κρυπῶν αἱμάτων ἐνέφρα-
 ξε · ἐγὼ τῶν τῇ πλωτῶν καταποντιστὰς
 ὡς ἀλλῶ κινδύνους · ὅς δὲ τὸν Πέτρον ὅς
 κυμάτων ἐπόρευσεν · τῶν ὅς κολάζει βοᾶτε
 μήποτε ὅς πω μαίνειν · ὅς εἰν μοι ξίφος ὡς
 αἰδρὸς τῶν σφαγῆν · ἐγὼ τὸν Ἰησοῦν θανα-
 τώσω, Λάζαρον βλέπων ζῶντα, καὶ εἰς τάφον
 Tom. III. ἀνδρῶ-

A Hactenus regiam dignitatem brevi ser-
 mone complexi sumus. Age dum ad
 Pilatum quod reliquum est orationis
 convertamus. Hoc enim eorum, quæ
 hodie gesta sunt, initium. Judæi Chri-
 stum immaniter comprehendentes, Præ-
 toris tormentis tradiderunt, nihil recte,
 & ex ordine gerentes, neque inscriptio-
 nes exhibentes, nec legitimam accusa-
 tionem adducentes, nec causam dicen-
 tes, ne unum quidem crimen in sui pa-
 trocinium ostendentes; sed qua ratio-
 ne? Populus vilis, turba forensis, &
 plebs rustica ex proximis pagis in fe-
 sto convenientes clamabant; Crucifige,
 crucifige. Pilatus autem nullam aliam
 causam, sed impetum populi ob invi-
 diam commotum videns, quum mayo-
 rem poenam minori redimere vellet,
 ut a morte vindicaret, flagellandum
 tradit. Quumque adhuc in eum sæ-
 virent, manus lavans, inquit; Mun-
 dus sum a sanguine hujus. Innumeris
 rationibus, sanguinis cupidos remove-
 curavit, Romanorum eis leges enarrans.
 Quæ ob crimina, inquit, ego Jesum,
 o Judæi, crucifigam? Ego occisorum
 sedeo ultor; hic autem sepulcra eva-
 cuavit. Ego a Cæsare delictorum mis-
 sus sum iudex; hunc autem quis igno-
 ravit a delictis innocuum esse? Ego
 punio eum qui obcæcat videntes; hic
 autem cæcos illuminat. Ego in eum,
 qui aliorum pedes abscindit, animad-
 verto; hic vero claudos confirmavit.
 Ego mortis sententiam fero, si quis
 puero matrem orbam reddit; hic ve-
 ro filium e mortuis suscitans, matri
 donavit. Mihi jus est manum illius
 abscindere, qui alterius obtruncat de-
 xteram; hic autem dexteram solvit
 manum. Ego poenis plecto, si quis
 aliquem frumento fraudet; hic au-
 tem innumeris in deserto panes fre-
 git. Meum munus est ictibus affice-
 re eos, qui per verbera aliis infir-
 mitatem interunt; hic autem Paraly-
 ticum grabatum gestantem abire jussit.
 Meum est exilio cohibere eos, qui vi-
 neas devastant; at iste nuptiis læti-
 tiam attulit, verbo vineam efficiens.
 Ego poenas fumo, si quis muros ef-
 fodere audeat; hic occulti sanguinis
 fluxum obstruxit. Ego periculis objicio
 eos, qui nautas mergunt; hic Petrum su-
 per fluctus ambulare fecit. Hunc igitur
 puniendum clamatis? nequaquam adeo
 ego insaniam. Non est mihi gladius ad
 hujus viri cædem. Ego ne Jesum morti
 tradam,

tradam, qui Lazarum viventem video; & ad sepulcrum hominem mittam, qui sepulcris negotium faceffit? Qui fieri potest, ut invitus moriatur is, cujus virtute inferi ne unum quidem mortuum habere sperant? Quomodo & mortuus non resurget, & rursus vos in moeroribus eritis? His dictis quum eos suaderi minime posse animadverteret, prætório abiit, permisitque abeuntes facere quod vellent. Sed in horum tumultu sapientia siluit, nec verba Verbum dabat; illi autem impiè aspernantes crucifixerunt. Et statim commota sunt universa; elementorum singula concussa sunt: fugit dies, obscuratum est coelum: profunda terræ loca quassata sunt: ejulavit terra violento motu concussa: effracta sepulcra, cruce veluti vecte vastata: clamaverunt petrae sensibilibiter scissæ. Templum scissum est, ferre non valens intolerabile facinus. Sol propter audaces recessit, densaque nocte se abscondit. Res creatæ commotæ sunt; isti autem licet tam horribilia vidissent, nullo doloris sensu affecti sunt. Attamen honoraverunt eum inviti, & glorificaverunt ignorantes; unde infamiam interre conati sunt, inde honorem ei confirmarunt; in figura ludibrii dederunt ei quæ illi conveniebant. Illuserunt ei, adorantes; sed illudentes illusi sunt; servitutem enim suam confessi sunt. Eum clamyde de circumdederunt, illudentes. Quapropter regem suis manibus induerunt: Spinis coronarunt veluti agri cultores: acetum miscuerunt, tamquam inutilis vinea: fel obtulerunt perinde atque populus malus hospes: Spongiam dederunt, veluti animarum medico: calamus obtulerunt, unde scripto reprobati sunt: una cum latronibus crucifixerunt, quorum alter, quem ad ludibrium crucifixerant, Paradisi janitorem eum nactus est. Domine, ait, memento mei in regno tuo. Vide servum compunctum: vide humilem, qui benignitati supplicat, nil ipse petere audeat; non dixit, da mihi claves, quas dedisti Petro, nec ullum solium, instar matris filiorum Zebedæi obtinere rogavit. At quid opus est excelsiora enarrare? ne Publicanum quidem dicentem, Propitiare mihi peccatori, imitatus est, neque peccatorum veniam rogavit; quum enim multa sibi esse intelligeret, ut sui tantum in regno coelorum memoriam haberet, petiit, regisque judicio reliquit quid sibi elargiri opus esset, & quomodo servi

misere-

αἰνῶντες πέμψω ὁχληρὸν γενόμενον τάφοις; πῶς δὲ καὶ ἄκων ἔσται νεκρὸς, δι' οὗ ὁ ἄδης καὶ ἕνα νεκρὸν ἔχειν θάρρει; πῶς δὲ καὶ νεκρωθεὶς οὐκ αἰεῖται; καὶ πάλιν ὑμῶν ἐν οὐρανῷ τὰ θαύματα; πῶς αὖτε φράσας ὑπερδοκίμως ὁρῶν, ἀπὸ πᾶσι τῶν θαυμασίων, ἀφ' ἑστέως ἀπελθόντας, ὅτι βύβλονται φράσας, ἀλλὰ τῶν παρατηρημάτων ἡ σοφία σιγῇ κρύβεται. Οὐκ ἐδίδες λόγον ὁ λόγος. οἱ δὲ ἐπιβλαβῶς ἀδελφεύοντες ἐσαύρωσαν. καὶ ἐνθυμῶν ἐδονόησεν τὰ πάντα. τῇ φοιτητικῇ ἑκάστον ἐκλονήσεν. ἔφυγεν ἡ ἡμέρα. ἐμελάνθη ὁ ἕρως. τῆς ὑπὸ ἕρανόν καταστρέψεν τὰ βάραθρα. ἡ ἀκοντὶ σαυρωδότης. ὠλόλυξεν γῆ, σεισμῶν καὶ βίαν παραξάσα. κατεβλάστησαν τάφοι, κατὰ τὴν μοχλῶν, τῶν σαυρῶν πορθηθέντες. κατεβόησαν πέτραι θυμηκῶς ἐκτραγῆσαι. τοὺς παροξύνοντες, μὴ φέρων καὶ ἀφόρητον πολύν. ἡλίου τὴν πολυμήρην ἀπεστράφη, καὶ ἐκρύβη, δεδαισμένη νυκτὶ. ἐσαλεύθη ἡ κτίσις. ἀλλὰ καίτοι ὅπως ὁρῶντες φρικτὰ, καὶ ἐν καχυμῶν καὶ λύπῃς. πλὴν τιμῆσιν αὐτῶν ἀκόντες, καὶ ἐδοξάσαν ἀγνοῦντες. δι' ὧν ἐπέρασεν ἀτιμάζειν. τιμὴν αὐτῶν προσεκύρωσαν ἐν παγνίῳ προσχέματι. δεδώκαν αὐτῶν τὰ αὐτὰ. ἐνέπαξαν αὐτῶν προσκυνοῦντες, ἀλλ' ἐμπάχθησαν παύοντες. δαλμαὶ γὰρ καὶ ἐαυτῶν ὁμολόγησαν. ἡμῶν φιάσαντο αὐτῶν χλαμύδα χλευάζοντες, ἔκβη, οἰκείας αὐτῶν χερσὶν ἐνέδυσαν αὐτῶν βασιλέα. ἀκάνθας αὐτῶν ἐστεφάνωσαν, ὡς χέρσον γεώργιον. ὅσος ἐκέρασαν ὡς ἀχρήσιμος ἀμπελῶν. χολὴν προσέκομισαν ὡς κακοζέως δῆμος. ἐσπόγγον ἐπέδωκαν, ὡς ψυχῶν ἰατρῶν. προσήνεγκαν κάλαμον, ὅθεν ἐγγράφως ἐκβέβληται. ληστὰς συνεσάυρωσαν, ἀλλ' ἤρην θύραν τὸν παρὰ τοὺς ὧν εἰς ὕβριν ἐσαύρωσαν. Κύριε φησιν, μνησθῆτί μου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ὅρα τὸν καταινευγμένον οἰκέτην; ὅρα τὸν παπεινόφρονα τῆς φιλανθρωπίας προσαιτητὴν; καὶ ἐν αὐτῷ ἀπῆσαι πολύν. Οὐκ ἔπει, δὸς μοι τὰς κλείας, ἃς δέδωκας Πέτρῳ. καὶ ἐν τῇ θρόνῳ, ὡς ἡ μητὴρ τῇ ὑπὸν ζεβεδαίου λαβεῖν ἐδέησεν. καὶ τί δὲ τῇ λίαν ὑπερόγκῳ λέγειν, ἀλλ' ἐν τῇ τελώνῃ μεμίμηται, ἰλασθῆτί μοι τῶν ἀμαρτωλῶν, εἰρηκῶτα. καὶ ἐν ἀμαρτιῶν ἡται συγχώρησιν. πολλὰς γὰρ ἔσας αὐτῶν ἔώρα. ὅθεν μνήμῃ μόνῃ ἡτῆσεν καὶ ἐν βασιλείᾳ. τῇ γνώμῃ τῆ βασιλέως δέδωκεν ὅτι τῇ χρῇ χάρισται. καὶ ὅπως τὸν οἰκέτην οἰκτεράει. ἐγὼ δὲ σποπῶ

ποπὶ φησιν, ἔδεν ἀτὰρ δαυὶδ παρρησίου· ὑπαρξάτω δὲ μόνον μοι τῷτο, ὅταν ἀνέλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου· ὅταν ἀγγελικός σοι προτρέχει στρατός· ὅταν σοι δικαίων ἀπαντῶσι νεφέλαι· ὅταν τῶν αὐλακῶν νεκρῶν διερίζονται δράγματα· ὅταν βίβλοι τῶν ἐκείνων δρομέων ἀνοίγονται· τότε με μνησθήσεται· λέγων· ἐξάρωσε με ποτὲ δῆμος Ἑβραίων, καὶ πάντες ἠρνήσαντο καὶ ἐμὴν οἰκειόνητα· πᾶς ἀλεκτρούων πρὸς ἡλίου φωνὰς· ἀρνήσονται μοι οἱ πάντων με γησιότατοι· ἔδεις μοι συμπαθεῖς κρεμαμέναι πρὸς τὴν, ἀλλ' ἔς δ' ἐμὸν ἐφώμισα σῶμα, πόρρωθεν με σφαθῶντες ἐδεώσαν· ὁ παῖς μου τῷ μαθητῇ, πρῶτος τῶν ἐμῶν πεφευγόντων ἐγένετο· ὁ Πέτρος ὁρκίᾳ δεδάσσετο καὶ πρὸς με ἀλλοτριώσιν· ὁ Ἀνδρέας ὡς ἀνδρὶν ἐδραπέτευσεν, Ἀνδρέας ὁ Πέτρος ἀδελφός, Πέτρος ἦν ἀδελφός, καὶ τῷ ἀρνησθῆναι ὡς καὶ φύσιν· ὁ Φίλιππος φίλῳ τῷ πατρὶ ἐμῷ ἡμᾶς ἀπετάθητο· οἱ τῶν Ζεβεδαίου ζήλας ἀπιστίας βαλλόμενοι ἀσκήσαντες περὶ ἐμοῦ· οἱ ἐπὶ τῇ θύρᾳ ἔσταλπον Ἰωάννην, τεμιτομένης με τῆς πλευρᾶς, καὶ λόγχην ἐχὺν ἤρπασεν· Θωμᾶς δὲ πρὸς τὸν· Ματθαῖος ἀπὸν· ὁ δωδέκατος χορὸς ἐσκορπίσθη· ἔδεν φωνὴν ἀφ᾽ ἡκῶν ὑπὲρ ἐμῶν, ὑπὲρ ὧν καὶ ψυχὴν με ἐτεθήκει· ἀλλ' ἔδεν τῶν εὐεργετηθέντων τῷ πλήθει, ἔδεις ἦκεν μοι σύμμαχος· ὅτε ὦφθη μοι τότε Λάζαρος, ὃν τεθνατωμένον ἐκάλεσα· ὅτε ἐδάκρυσέ με τυφλός, ὃς καὶ ἀκτῖνα κεχάρισμαι τῷ φωτὶ· ὅτε ἐδραμὲν πρὸς με χωλός πρὸς ἐμῶν τρέχει λαβὼν· εἰς δεξιὰς ὁμολογῆσαι ληστῆς, πρὸς ἐμὴν ἀτιμίαν πρὸς ἐμοῖς σωρῶντας· καὶ πρὸς ἐμὴν Ἰουδαίᾳ βασιλέα καλῶν· ὅταν με ποτὲ μνησθῆς, ποτὲ μοι πρὸς ὅσον ἐν οἰκτιρμῶν μέρος δὲ σοὶ πρὸς εἶναι· ἐγὼ γὰρ ὁ δώσας ἀπὸ τοῦ ἐν πολυῶν· καὶ γίνομαι φιλοτιμίας βασιλικῆς ἐρίσης· καὶ εὐδοκίᾳ πλεῖστον φιλανθρωπίας· καὶ μετρώ δαλατῶν οἰκτιρμῶν· ἴδες ληστὴν ἰκεταῖν; ὅρα βασιλικὴν δωρεάν· ἀμήν· ἀμήν λέγω σοι, σημεῖον μετ' ἐμῶν ἔσθ' ἐν τῷ παρόντι· σὺ ποτὲ καὶ μνησθήσεται ἀπὸ τοῦ ἐν νῦν καὶ ὑποσχέσεται δίδωμί σοι· ὡς ληστὰς, καὶ πρὸς εἶναι ληστὰς· ὡς θεοφυτεύτης φραγμῶν τυχοῦντος, ὡς πλημμελημάτων ἀφέσεως κλέπτης, ὡς βασιλικῆς εὐδοκίας ἐργάτης, ὡς θυρῶν ἀκλήτων ταμίας, ὡς κληθῆναι ἀρχαίων ἐπίτροπος, ὡς σωρῶν πρὸς ἐμοῖς ἀνδρός· ὡς ὁ γολγοθα χαλῆς, πρὸς ἐμὴν ἀκρόδρυον, ὡς σωτηρίων ἡλῶν

Tom. III.

ὁ ψῶνιον·

A miseretur. Ego, Domine, ait, nil petere audeo; id unum mihi tribuatur, quum veneris in regnum tuum, quum angelicus tibi præcurret exercitus, quum justorum nubes occurrent, quum sepulcrorum sulci mortuorum manipulos mentent, quum libri eorum quæ quisque gefcit, aperientur; tunc memento mei dicens: cruci me quondam affixit Hebræorum populus, omnesque meum confortium negarunt; gallorum voces præterierunt negantes me qui cæteris propinquiores erant: nullus mihi condolens adfuit; sed quibus meum corpus comedendum dederam, procul me mactandum intuebantur. Primus inter meos discipulos, primus fuit, qui fugeret: Petrus juramentis firmavit alienationem a me. Andreas tamquam ignavus fugæ se dedit. C Andreas Petri frater, Petri erat frater natura æque ac negatione. Philippus renunciabat meæ amicitiae. Zebedæi filii, infidelitatis fluctibus jactati, infirmi abibant. Quem in sinu fovebam, Joannes, a meo latere transfigendo, lanceam minime avertit. Thomas non aderat. Matthæus abierat. Duodecim chorus dispersus est. Ne unam quidem vocem pro me emisissent ii, pro quibus animam meam posueram; sed neque ullus ex illis multis qui beneficiis affecti erant, mihi ad auxiliandum occurrit. Non comparuit tum mihi Lazarus, quem e morte ad vitam revocavi. Non planxit super me cæcus, cui lucis radios elargitus sum. Non cucurrit ad me claudus, qui a me, ut ambularet, accepit. Unus Latro ligatus, & ad meam ignominiam mecum crucifixus, confitetur, & irritat Judæos, regem vocans. Quando, inquit, mei memor eris, tunc mihi elargire unam partem misericordiarum, quæ tibi sunt: ego enim, quod dabis, petere non audeo: non de regio honore contendo, non pondere divitias benignitatis, non metior mare misericordiarum. Vidisti latronis supplicationem? Vide regis donum. Amen, amen dico tibi, hodie mecum eris in F Paradiso. Tu, tunc ut tui memoriam habeam, petis; ego nunc promissum tibi solvo. O latro, & Paradisi latro. O maceræ divinitus plantatæ effractor, o delictorum remissionis fur, o regis stolæ operator, o januarum obseratarum cubicularius, o claustris sempiternis præses, o præcox crucis flos, o terræ Golgotha primus arboris fructus, o salutarium clavorum lucrum, o poenitentiae hamus,

O o o 2

o efca

o esca Christo ad vitam, cui gloria & potestas in sæcula sæculorum. Amen.

Α ὁ ἰωάννης · ὁ ἀγνιστροὺς μεταποιᾷς, ὁ δὲ λευκὸς Χριστὸς παρὰ ζῶνι · αὐτῷ ἡ δόξα καὶ ὁ κράτος εἰς τὰς αἰῶνας τῷ αἰῶνι · Ἀμήν.

S A N C T I
E P H R A I M,

Ex cod. Vat.
662. p. 247.

Interrogatio. Quæ figura maris, & nubis supra Israël? Responsio: Baptismatis. Nam Israël exiens ex mari rubro, reliquit Pharaonem: ita etiam revera per sanctum lavacrum a diaboli tyrannide liberamur, pro nube habentes Spiritus Sancti donum, quod per membrorum mortificationem, pravarum affectionum flammam refrigerat.

Interrogatio. Quare Ægyptios Deus in mari rubro demersit, ac minime per aliam castigationem perdidit? Masculorum infantium necem in fluvio factam ulciscens Deus, retribuendo similia, masculorum genus suffocavit, ut in corporibus parem vicem rependeret.

Quis erat Saræ Abraham? Responsio. Maritus, & etiam patruus. Aram enim frater Abraham genuit Lot, & Saram, & Melcham, adeoque Abraham patruus ejus existit.

Quomodo intelligendum id, quod dixit Abraham primo domus suæ: *pone manum tuam subter femur meum*? & reliqua. Responsio. Illum, qui futurus erat ex femore suo, ante prophetavit.

Interrogatio. Quare novendecim Reges a David usque ad Jechoniam, Evangelista quatuordecim nominat? Responsio, quia non successiones recenset, sed generationes. Quoniam vero aliqui eorum a vigesimo anno susceperunt filios, ad complementum generationum, longævorum reliquos reposuit: forte vero qui in canitie vixerunt, despexit.

Quare in lapideis tabulis Judæis decalogus datus est? Responsio, quia in lapidibus scriptum difficile deleri potest: præsertim vero dura, ac lapidea corda illorum subindicavit, in quibus legem descripsit.

Interrogatio. Quare quadringentos annos damnati sunt filii Israel ad incolendam Ægyptum, atque ad accipiendam terram promissionis? Responsio:

T O Y A Γ I O Y
E P H A I M

Eρώτησις. Τίς ὁ τύπος τῆ θαλάσσης καὶ τῆ νεφέλης ὅτι τῷ Ἰσραὴλ; ἀπόκρισις, τῷ βαπτίσματος · ὁ γὰρ Ἰσραὴλ ἐξελθὼν τῆ ἐρυθρᾶς κατέλιπε τὸν Φαραῶν, ὅτω καὶ ἀληθῶς ἄλλα τῆ ἀγίας Κολυμβήθρας ἐλευθερώμεθα τῆ τυραννίδος τῷ διαβόλῳ, ἀντὶ νεφέλης ἔχοντες τῷ αἰνῷ πνεύματι δωρεὰν, τῷ φλόγα τῷ παθῶν ἄλλα τῆ νεκρώσεως τῷ μελῶν καταψύχουσαν.

C Ερώτησις. διατί τὰς αἰγυπτίους ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ κατέκλυσεν ὁ Θεός, καὶ μὴ δὲ ἄλλης ὁργῆς ἀπώλεσε; καὶ ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ἀρρέων παρδίων ἐβράνι γενομένη, ὅμοια ὁ Θεός ἀντιμέτασ, ἐκδικήσας, τὴν φύσιν τῷ Ἀρρέων ἀπέπειξε, ἵνα καὶ ἐν ταῖς σώμασι ἔχη ἡ δίκη τὴν ἀμίλλαν.

D Τίς ὁ Σάρρα ὁ Ἀβραάμ; ἀπόκρισις, ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ θεός. Ἀράμ γὰρ ὁ ἀδελφὸς τῷ Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸ Λώτ, τὴν ὥτε Σάρραν καὶ τὸν Μελχὰν, ὥστε Ἀβραάμ θεὸν αὐτῷ ὑπάρχειν.

E Πῶς νοητὸν ὅτι λεχθὲν ὑπὸ Ἀβραάμ τῷ πρώτῳ τῷ αἰκέας αὐτῷ. ὑπόθεσις τῷ χαρᾷ σου ὅτι τῷ μητρὶ μου, καὶ τὰ λοιπὰ. ἀπόκρισις. τῷ ἐκ τῷ μητρὶ αὐτῷ μέλλοντα ἔμπροσθεν δεῖν παρηφένευσεν.

E Ερώτησις. διατί τὰς ιδ' βασιλεύσαντας ἀπὸ Δαυὶδ ἕως Ἰερχονίε ὁ εὐαγγελιστὴς ιδ' ὀνομάζει; ἀπόκρισις, ἐπειδὴ ὁ διαδοχὰς λέγει, ἀλλὰ γενεὰς. ἐπειδὴ ἕντες αὐτῶν ἀπὸ εἴκοσι ἔτης ἐπαδοποιῶν εἰς ἀναπλήρωσιν τῷ γενεῶν τῷ μακροβιότητι, τὰς λοιπὰς ἀπέθνηκεν. ἴσως δὲ καὶ τὰς πολὺς ἐκλήσαντας ὑποφάειν.

F Διατί ἐν λίθιναις πλαξὶν ἐδόθη Ἰσραὴλ οὗτος ὁ δεκάλογος; ἀπόκρισις. ὅτι δυσεξάλειπτον ὅτι ἐν λίθοις γεγραμμένων, ἀλλ' ὥστε δὲ ὁ σκληρῶδες καὶ λιθῶδες ταῖς καρδίαις αὐτῶν ἠνέξατο, ἐν αἷς τῷ νόμον ἀπεγράψατο.

Ερώτησις. διατί τετρακόσια ἔτη κατεδικάσθησαν υἱὸν Ἰσραὴλ πρὸς αἰγύπτῳ, καὶ ἀπολαβεῖν τὴν γῆν τῆ ἐπαγγελίας. ἀπόκρισις.

κρισις · ἐπειδὴ , ὅταν ὁ Θεὸς ἔλεγε τῷ Αἰ-
βραάμ , γινώσκων γνώση , ὅτι σοι δώσω τὴν
γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου , ἀντίπε-
λέγων , ἐν τίνι γινώσκω ; ἀντὶ οὗτοι μω-
ρίας ἐπάγει αὐτῷ ὁ Θεὸς λέγων , ὅτι ἀνθ' ὧν
ᾤοντο οὐκ ἐδέξατο τὴν ἐπαγγελίαν , ἀναβάλλομαι αὐτῷ τέως , ὡς ἂν ἀκρίβειαν σου ,
καὶ ἔσται ὁ σπέρμα σου ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ .

Ερώτησις · διατί εἰς τὰ τέλη τῷ Αἰβραάμ
ἐδόθη ἡ περιτομή , καὶ μετὰ τῷ περὶ τῆς
κυρίου , καὶ ἐκλογῇ γενέσθαι . καὶ οὐκ ἐξ ἀρχῆς
ἀπὸ Αἰδὰμ , καὶ Αἰβελ , ἢ Σήθ , ἢ Εὐώχ ,
ἢ Εὐὼς , οἵτινες τῷ Θεῷ εὐηρέσθησαν

Ερώτησις · Διατί ἰσορροπία ἐν διαφοροῖς
τόποις οὐκ τῷ σταυρῷ , Α . καὶ Ω , καὶ ἐ-
πάνω Ρ . ἀποκρίσις · Επειδὴ ἐν τῷ τύπῳ
τῷ σταυρῷ ἐξέτεινε μωϋσῆς τὰς χεῖρας ὡς
τῷ Θεῷ ἡμετέριον ἰσορροπία ἀπὸ Αἰδὰμ , καὶ
Ωρ , ἐτρέψατο τὸ Αἰμαλὴχ ὅτι
ἀρχὴ καὶ τέλος ὁ σταυρὸς ἐν αὐτῷ ὑπάρ-
χει . ὁ δὲ ἐπάνω Ρ . σημαίνει βοήθεια ψηφι-
ζόμενοι ἑκάπῃ .

Ερώτησις · ποίαν χρὴ νοεῖν τρίτην ἡμέραν ,
ἐν ᾗ ὁ γάμος ἐν Κανά ἐγένετο . ἀποκρίσις ·
ἀπὸ τῷ Ναθαναὴλ ἔρωτος .

Ερώτησις · Τί δηλοῖ ὁ μὴ θήσασθαι δύο
χιτῶνας ἀπὸ τῷ κυρίῳ λεχθέν . ἀποκρίσις ·
Τὸ μὴ διπλῆν λογισμὸν ἐπιφέρειν , ἀλλ'
εἶνα καὶ ἀπλῆν ἔχειν . εἰς τὸν Θεὸν πορεύεσθαι .

Ερώτησις · ἅπαξ ἐλιδάσθην , δις ἐναυά-
γησα , νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα .
ἀποκρίσις · λησθῆναι , ὅτι ἐν τῷ ὠκεανῷ
τὸ Αἰδὰμ ἐξελθόν . ὁ ναυαγῆν , πῶς ἐπὶ τῷ
Νῶε κατακλυσμῷ . νυχθήμερον , τὸ πρῶτον
ἡμερῶν χριστοῦ ζῶν , καὶ μετὰ τὸν Χριστὸν πα-
ροῦσαν .

Ερώτησις , τί δηλοῦσι οἱ δερμάτινοι χιτῶ-
νες , ὅς ὁ Θεὸς τὸ Αἰδὰμ καὶ τὴν Εὐά ἐ-
νέδυσε . ἀποκρίσις · τὰ δέρματα νεκρωθέντων
αἰλόνων εἰσι , νεκρώσιμον ἐν σύμβολον τῷ πε-
ριέθηκε .

Ερώτησις · τὸ ἀποκτεῖναι Κáιν , ἐπὶ ᾧ ὁ
δικαίωμα ὠχάλυσα , καὶ ποῖα αἱ αὐτῶν ἀμαρ-
τίαι , καὶ ποῖα αἱ τιμωρίαι . ἀποκρίσις · Α .
φθόνος . Β' . δόλος . γ . φόβος . δ . τὸ γῆς
μολυσμός τῷ αἵματι . ε' . γονέων λύποι . ς' .
ἀδελφοκτονία . ζ' . Θεὸν ψεύσασθαι . αἱ δὲ τι-
μωρίαι αὐτῶν , α' . ἐπικατάρσις ἐπὶ τῷ γῆς .
β' γῆν . γ' . ὅτι τὸν ὠχάλυσα
τὴν

A ponsio : quia quum dixit Deus A-
braham : cognoscens cognosces , quod
dabo tibi terram hanc , & semini
tuo ; contradixit dicendo : unde sci-
re possim . Pro castigatione igitur sub-
junxit illi Deus dicens : eo quod
promte non suscepisti promissionem ,
differo eam interea propter incredu-
litatem tuam , & erit semen tuum in
terra aliena .

Gen. 15. 8.

B Interrogatio . Quare circa vitæ fi-
nem Abrahæ data est circumcisio , &
postquam credidit Deo , atque electio
facta est ; & non ab initio ab Adam,
& Abel , vel Seth , vel Henoch , aut
Enos , qui Deo placuerunt

Interrogatio . Quare videmus in mul-
tis locis ex . . . Cruce A , & O , &
supra R ?

Deest res-
ponso .

C Responso . Quia in signum
Crucis extendit Moyses manus ad
Deum , sustentatus ab Aaron , & Hor,
& in fugam vertit Amalech
Quia principium , & finis , Crucifi-
xus in ipsa est . R . autem superposi-
tum , significat Auxilium , quum centum
computetur .

Interrogatio . Quam diem intellige-
re oportet esse tertiam , in qua nu-
ptiæ in Cana factæ sunt ? Respon-
sio ? Ab interrogatione Nathanael .

D Interrogatio . Quid significat dictum
a Domino : neque duas tunicas habea-
tis ? Non afferre duplicem cogitatio-
nem , sed unam , simplicemque ha-
bere , & secundum Deum ambulare .

Luc 9. 3.

Interrogatio . Semel lapidatus sum , 2. ad Cor
bis naufragium feci , nocte ac die in
profundo maris fui . Responso . Lapi-
dari est , Adam exire e Paradiso : Nau-
fragium facere , diluvium sub Noe :
Nocte & die , primi adventus
Christi vita , ac post Christi ad-
ventum .

E Interrogatio . Quid significant tu-
nicæ pellicæ , quibus Deus Adam ,
& Evam vestivit ? Responso . Pel-
les occisorum brutorum sunt : Mor-
tiferum igitur symbolum hoc circum-
posuit .

F Interrogatio . Qui occiderit Cain ,
septem poenas solvet ? & quot ejus
peccata , & quales castigationes ?
Responso . 1. Invidia , 2. dolus ,
3. coedes , 4. terræ infectio sangui-
ne . 5. parentum dolor . 6. fratris oc-
cisio . 7. Deo mentitum esse . Sup-
plicia vero ipsius . 1. Maledictus su-
per terram . 2. in terra . 3. non
addere terram , ut fructus suos det
ipsi :

ipfi . 4. suspirare , 5. tremebundum esse . 6. ejici a facie ipsius . 7. illum habere signum omnis qui invenit eum .

Interrogatio . Quomodo poenituit , quod unxisset Saul in Regem . Responsio . Digni , ait , profecto erant , ut punirentur , quum me repulissent , quando misertus sum eorum : dabo illis alium Regem David servum meum , eo quod ipsis gravis est Saul .

Interrogatio . Quinam dicuntur in bello expediti , & cingulo unico præcincti ? Responsio . Homicidæ , & latrones , omnisque malefactor , & scortator , expeditus dicitur .

S A N C T I
E P H R A I M :

Excod. Vat.
663.p.177.

Qui enim rebus sæcularibus devinctus est , & audiet veritatem , execrabitur dicentem .

S A N C T I
E P H R A I M .

Ibidem
tergo .

Prudens Monachus corporis indigentiam secundum ordinem moderabitur , ventrisque necessitatem pane explebit , & aqua .

S A N C T I
E P H R A I M .

Excod. Val.
Ikkell. sign.
lit. C-72. fol.
110.

Siquis cupit Regis civis fieri , currere festinet . Jam enim inclinata est dies , & nemo novit , quid in via occurrat : nam sicuti viator sciens longam esse viam , recumbens autem dormit usque ad vesperam , deinde e somno evigilans , videt diem jam inclinatam ; quumque iter facere inceperit , statim nubibus coelum obducitur , tempestas , tonitru , fulgur & tribulatio undequaque ingruit , eo quod neque in mansionem suam pervenire potest , neque ad proprium locum , unde venerat , redire ; ita & nos , si in tempore poenitentiae desides simus , hoc ipsum experiemur : advenæ enim sumus & peregrini . Itaque studeamus civitatem & patriam nostram cum divitiis ingredi .

Quemadmodum enim video , istius sæculi homines sunt mensæ ac deliciarum amato-

A τὴν ἰσχὺν αὐτῶν δευαὶ αὐτῶν . δ' . ὁ σεπάζει , ἐ . τρέμειν . ε' . ὁ ἐξ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ . ζ' . ὁ ἔχει αὐτὸ σημεῖον πάντα τ' εὐρίσκοντα αὐτόν .

B Ερώτησις . πῶς ὁ μεταμελήσας ὅτ' ἔχρισται τῷ Σαὺλ βασιλεῖ . ἀποκρίσις : ὅτι μὴ ἄξιον εἶσάν , φθοῖ παρθευθῆναι , ἐμὲ ἀδετίσαντες , ὅπη οἰκτεῖν αὐτὸς . δώσω αὐτοῖς ἄλλον βασιλέα Δαυὶδ τῷ δούλῳ μου , ὃς ὁ χαλεπὸν αὐτοῖς τῷ Σαὺλ ὑπάρχειν .

Ερώτησις . τίνας λέγονται μονόζωνοι . ἀποκρίσις , οἱ φονεῖς καὶ λησταὶ καὶ πᾶς κακουργός , καὶ πόρνος , μονόζωνος λέγεται .

Τ Ο Υ ᾽ Α Γ Ι Ο Υ
Ε Φ Ρ Α Ι Μ ,

C

O γὰρ δεδεμένος ἐν πῖς κοσμικοῖς πράγμασι , καὶ ἀκύνει τὴν ἀλήθειαν , βδελύσσεται τὸ λέγοντα .

Τ Ο Υ ᾽ Α Γ Ι Ο Υ
Ε Φ Ρ Α Ι Μ .

D

Συνεπὲς μοναχὸς τὴν χρεῖαν φοιχήσας τοῦ σώματος , καὶ τὴν χρεῖαν τῷ γαστρὸς ἄρτον πληρώσει καὶ ὕδατι .

Τ Ο Υ ᾽ Α Γ Ι Ο Υ
Ε Φ Ρ Α Ι Μ .

E

Eἰ τις ἀγαπᾷ συμπολίτην γενέσθαι τῷ βασιλεῖ , ὅξυποδησάτω . ἡ γὰρ ἡμέρα κέκληκε , καὶ ὕδεις οἶδε , τί ἀπαντήσας ἐν τῇ ὁδῷ . καθάπερ γὰρ τις ὁδοίπορος ἐπιθάμβος ὁ μακρὸν τὸ ὁδὸν , ἀναπесὼν καθεύδει ἕως πρὸς ἑσπέραν , εἴπα ἔξυπνος γενέθλος , βλέπει τὴν ἡμέραν κεκληκῆναι , καὶ ἀρξαμένη αὐτὸν βαδίζειν , ἄφνω νεφέλη , χάλαζα , καὶ βρονταὶ καὶ ἀεραπαὶ καὶ θλίψεις παντρχόθει , ὃς μὴτε εἰς τὴν μονὴν αὐτὸν φθάσειν , μὴτε εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ὑποστρέφειν δύνασθαι , ὅτω καὶ ἡμεῖς εἰς ἀμελήσωμεν ἐν τῷ καιρῷ τῷ μετανοίας , τῷ πωπεσόμεθα . παροικοὶ γὰρ ἐσμὲν καὶ πῤεπίδημοι . σπυδάσωμεν ἐν μετὰ πλῆτε εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν εἰσελθεῖν καὶ πατρίδα .

Ὡς ὁρῶ γὰρ , οἱ τῷ παρόντος καιρῷ ἀνδρωποὶ τραπέζης καὶ ἀδιδραχίας εἰς φίλοι

λοι μάλλον, ἢ ἀγάπης καὶ πίστεως.

Νῦν. ὁσίου αὐτοπροαίρετος· τί μὴ ἐκ θεῶ καὶ πατρίδος, λύτρωσις;

Πρώτη, ἡσυχία, ἀπερίσπαστος διαγωγὴ ἔχουσα· ἀπέχουσαν πᾶσαν μέριμναν βιωτικὴν, ἵνα εὐνηθῇ ἐκ τῆ μακαρισμῶ τῆ ἀνθρώπων πρὸς κολληθῆναι θεῷ.

Δευτέρα, νηστεία σύμμετρος, ἥγνη δ', ἀπαξ ἐοθίην καθήμεραι, καὶ μὴ κορέντωσθαι ἐξ εὐτελῶν τροφῶν.

Τρίτη, ἀγρυπνία σύμμετρος, ἥγνη τὸ, ὅμισυ δ' νυκτὸς εἰς ψαλμοῦς καὶ σεναγμῶν, καὶ δάκρυ δαπανᾷ.

Τετάρτη, ψαλμοδία, ἥγνη πρὸς σευχὴ σωματικὴν καὶ ψαλμῶν καὶ γοιᾶτων κλίσεις.

Πέμπτη, πρὸς σευχὴ πνευματικὴ, ἡ καὶ τῶ πρὸς γινόμενῃ, ἀπέχουσα πᾶσαν ἐννοίαν.

Ἑκτὴ, ἀνάγνωσις ἐν τε βίοις τῶ ἀγίῳ πατέρων, καὶ λόγοις αὐτῶν, μηδ' ὅπως πρὸς δόγματῶν ζέων ἢ ἄλλω τιῶν ἀκύνει, ἵνα καὶ λόγων τῶ πατέρων νικήσῃ καὶ παῖδι.

Ἑβδόμη, ἐρώτησις ἐμπείρων πρὸς παντὸς λόγου καὶ ἐγκρημέματος, ἵνα μὴ ἐξ ἀπειρίας καὶ ἀνταρρεσκείας ἄλλα ἀντ' ἄλλῃ ποιῶν ἀπόλλυται.

Ἐἴτις ἀπροσπαθῶς πρὸς τὸ οἰοῦν πράγμα διακῆσθαι νομίζει, ἐπὶ δὲ τῇ τέτῃ ἀποστέρσει, καὶ πρὸς βραχὺ τῇ καρδίᾳ λελύπηται, ὁ πῶς τελεῖς ἑαυτὸν ἠπάτησεν· ὅσοι νέοι πρὸς τὴ σωματικῇ ἐρώτῃ καὶ τρυφῇ ἐμμανῶς διακένται, καὶ τῇ μοναδικῇ πολιτείᾳ προσελθεῖν βύλονται, πάσῃ νήψει καὶ προσοχῇ ἑαυτὸς γυμνάσκει, καὶ πείσσει πάσης τρυφῆς καὶ ποτηρίας ἀπέχεσθαι, μὴ πως γένωνται αὐτοῖς καὶ ἑξαπτα χεῖρονα τῶ πρὸς τῶν· ὁ λιμὴν καὶ σωτηρίας καὶ κινδύνων πολλαῖς πρὸς ζέει· καὶ τῷ γινώσκουσιν, οἱ τῷ νοητῷ θάλασσαν πλέοντες· ἐλεεινὸν δὲ εἶδεσθαι θέαμα, τὸς ἐν τῷ πελάγει διασωθέντας, ἐν τῷ λιμένι ναυαγῆσαι.

A amatores magis, quam caritatis & fidei.

Mens sancta sua est libertatis arbitra. Quid, nonne ex Deo est & patriæ liberatio?

Prima, Tranquillitas, vitæ institutum habens collectum & minime vagans, quod procul sit ab omni seculari sollicitudine: ut possit ab hominum felicitate avelli, Deoque adherere.

Altera, Jejunium moderatum, idest, semel comedere in die, neque fatiari ex vilibus cibis.

Tertia, vigilia moderata, hoc est, noctis dimidium in Psalmorum cantu, suspiriis, & lacrymis impendere.

Quarta, Psalmodia, idest oratio corporalis per Psalmos & genuum flexiones.

C Quinta, Oratio spiritualis, quæ per mentem fit, omnem mentis distractionem abjiciens.

Sexta, Lectio ex vitis Sanctorum Patrum, atque ex eorum sermonibus, nihil omnino audiendo de sermonibus peregrinis aut aliis rebus, ut per Patrum sermones pravæ affectiones vincat.

D Septima, Interrogatio peritorum de omni verbo, ac tractatione, ne ex imperitia ac sibi complacendi studio, alia pro aliis faciens, pereat.

E Siquis se existimat sine affectione erga quodcumque opus animatum esse; sic autem, eo privatus, etsi ad modicum tempus, tædio ac moerore afficiatur; hic omnino seipse feducit. Quotquot juvenes sunt amor corporum, & voluptatibus infano modo dediti, solitarium autem institutum sectari cupiunt, ii omni studio & conatu seipsos exerceant, oportet, eoque adducant, ut ab omni voluptate ac malitia abstineant, ne novissima eorum fiant pejora prioribus. Portus sæpe est & salutis & periculorum conciliator: & hoc ipsum norunt qui per mare intellectuale navigant. Est autem miserandum spectaculum, eos qui e pelago emerferunt, in portu naufragium facientes videre.

Vide supra hoc Tom. 3. pag. 403. lit. D.

Ex cod. Vat.
375. pag.
189.

Mercatores sumus spirituales, fratres, & sæcularibus negotiatoribus similes. Singulis diebus computat Mercator lucrum, ac damnum; ac si detrimentum passus est, fludet, & fatagit, quo pacto illud refarciat. Eodem modo etiam tu, dilectissime, per singulos dies, & vespere, & mane diligenter recogita, quomodo tuam negotiationem gesseris: vespere autem tuum cor ingrediens, cogita, ac dic intra te: Num; in aliqua re Deum exacerbavi? Num otiosum verbum locutus sum? num vexavi, num fratrem meum offendi? Num alicui detraxi? Num quid os meum psalmos cecinit, mens vero mea mundanis imaginibus detinebatur? Carnalis ne cupido me incessit, & cum delectatione excepi? Num terrenis curis victus cessi? Si in his damno affectus fuisti, stude ea reparare suspirando, lugendo, ne in eisdem poena afficiaris. Ac prima luce exoriente iterum ea meditare, & dicito: quomodo transivit hæc nox? Cum lucro in ipsa negotiatus sum? Vigilavit ne mens mea cum corpore? lacrymas fuderunt oculi mei? flexis ne genibus somno captus sum? pravæ ne cogitationes in me inciderunt, & cum voluptate eas mente revolve? Si in his victus fuisti, cura adhibere medicinam, & custodem constitue in corde tuo, ne eadem patiaris. Si ita eris sollicitus, tuam mercaturam servabis, atque hoc modo Domino tuo placebis, illique cum utilitate inservies.

Fratres, si quis vestrum præoccupatus fuerit sordidis, foedisque cogitationibus, ne se negligendo dedat desperationi, sed ponat cor suum ante Deum, & gemens cum lacrymis dicat: Exurge Domine, & intende iudicio meo. Deus meus, & Dominus meus in causam meam: judica me secundum justitiam tuam Domine: opus manuum tuarum sum ego: quare me dereliquisti, & despexisti me, & quare avertis faciem tuam a me, & oblivisceris humilitatem meam? Quia persecutus est inimicus animam meam, humiliavit in terra vitam meam. Infixus sum in limo profundi, & non est substantia. Suscipiat me manus tua, ne peream. Si sic perseveraveris, atque

Εμποροι ἐσμὲν πνευματικοί, ἀδελφοί, καὶ εἰκόμην τοῖς βιωτικοῖς ἐμπόροις. καθ' ἑκάστην ἡμέραν ψηφίζω ὁ ἔμπορος τὸ κέρδος καὶ τὴν ζημίαν, καὶ εἰάν ζημιωθῇ, σπένδᾳ ζε, καὶ μεριμνᾷ πῶς ἀσώσῃ αὐτῷ. ἔγω καὶ σὺ ἀγαπηθεὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ἐσπέραν καὶ πρῶτ' ἀκριβῶς κατανόησον ἕως ἐμπορεύῃ τῇ σῇ ἐμπορίᾳ. καθ' ἐσπέραν δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν καρδίαν σου λόγισαι καὶ εἰπέ ὦν ἐαυτῷ, ἄρα μοι ἐν τινὶ πῶξυια τῷ θεῷ; μὴ λόγον ἐλάλησα ἀργόν, μὴ ἀδιαφόρησα; μὴ πῶξυια τῷ ἀδελφόν μου; μὴ κατελάλησα τινός; μὴ ἄρα τὸ σῶμα μου ἐψάλλεν, ἡ δὲ διανοία μου ἐφαντάσεν ὦν τῷ κόσμῳ; μὴ ἄρα ἐπῆλθε μοι ἐμιθυμία σαρκική, καὶ ἡδέως ἐδεχάμην; μὴ ἡττήθην εἰς τὰς γυνῖδας φροντίδας; εἰάν ἐζημιώθης εἰς τὰῦτα, σπένδασον αὐτὰ κερδήσας. στεναξόν, κλαύσον, ἵνα μὴ εἰς αὐτὰ ζημιωθῇς. Καὶ κορώϊας γενολῆμης πάλιν αὐτὰ μελέτησον καὶ εἰπέ, πῶς ἄρα πῆλθεν ἡ νύξ αὐτῇ; ἐκέρδησα ὦν αὐτῇ τῇ ἐμπορίᾳ μου; ἐνρηγόρησεν ἄρα ὁ θεὸς μου μετὰ τοῦ σώματος; ἐδράκυσαν οἱ ὀφθαλμοί μου; μὴ κατηνέχθη ὑπὲρ εἰς τὴν γορυκλισίαν; μὴ ἐπῆλθόν μοι λογισμοὶ ποτηροί, καὶ ἡδέως αὐτὸς ἐμελέτησα εἰάν ἡττήθης ὦν τέτοις, σπένδασον ἰαθῆναι, καὶ σῆσον φύλακα ὦν τῇ καρδίᾳ σου; ἵνα μὴ πάθῃς τὰ αὐτὰ. εἰάν ἔγω μεριμνήσῃς, σώξῃς τῇ σῶντι ἐμπορίᾳ. καὶ ἔτις τῷ Κυρίῳ σου γίνῃ εὐάρεστος, καὶ αὐτῷ χρησιμεύσεις.

Αδελφοί, εἰάν τις ὑμῶν πορνηθῇ τοῖς ῥυπαροῖς καὶ ἀχαροῖς λογισμαῖς. μὴ ἀμελήσας ἑαυτὸν εἰς ἀπόγνωσιν, ἀλλ' ἐχέτω αὐτὸς τὴν καρδίαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ στεναξας μετὰ δακρύων εἰπάτω. ἐξεγέρθητι Κύριε καὶ πῶρσες τῇ κρίσει μου, ὁ θεὸς μου καὶ ὁ Κύριός μου εἰς τὴν δίκην μου, κρίνον μοι κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου Κύριε. ἔργον τῷ χειρῶν σου εἰμι ἐγὼ, διατὶ με ἐγκατάλιπες, καὶ ὑπὲρ ἰδὲς με, καὶ ἵνατί ἀποστρέφεις τὸ πρῶσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐπιλανθάνῃς τῇ παπινώσεώς μου. ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου, ἐπαπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζῶν μου, ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθῷ. καὶ οὐκ ἔστιν ἰσχύσας καταλαβέτω με ἡ χεὶρ σου,

σε, ἵνα μὴ ἀπόλωμαι· εἰ γὰρ ἔτι εὐκαρτερή-
σης καὶ ἐπικαλέσῃ αὐτὴν, εὐθέως ὁ φιλάνθρω-
πος ἡ χάριν αὐτῆς πέμψας ἐν τῇ καρδίᾳ σου,
καὶ καλέσει σε ἀπὸ τοῦ ἐπιδύνα καὶ ἐπιμόχ-
θε πολέμου· μὴ πίνῃς ἀμελῶν, μὴ ἀπορ-
ράδυσιν ποιεῖς· εὐσπλαγχοὶ δεσπότης ἔ-
χοιτες· ἐν ὅσῳ γὰρ ὧδε ἐσθλὴ καὶ οἰκτερεῖ
καὶ σώζει, καὶ πᾶς ἀνομίας ὑμῶν ἀφήσει· τίς
μὴ θαυμάσει, ὅτι ἄρα τῇ δακρύων τῆ βρα-
χείας ὥρας, ὅτι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐνδεκάτῃ ὥρᾳ
μυρία συγχωρεῖ ὑμῶν ἁμαρτίας, καὶ μυρία ὁ-
μοίως ἰάται ὑμῶν τραύματα, καὶ ἰώμενος πᾶ-
σιν μισθὸν παρέχει τῇ δακρύων· τῷ γὰρ ὁ
εὐδοκῶς τῇ αὐτῇ χάριτος μετὰ τῇ ἰασαῖς μι-
σθὸν ἐπιδαψίλευται· σπευδάσωμεν ἔνι ἰαθῆναι
ἀδελφοί· ὧδε γὰρ ἐλεῖ καὶ οἰκτερεῖ τῇ αὐτῇ
χάριτι· καὶ δὲ οὐκ ἔτι, ἀλλὰ δικαιοκρατία,
καὶ ἐκδίκησις, καὶ ἀνταπόδοσις τῇ πεπραγμέ-
των· ἐκεῖ ὁ εὐσπλαγχιος Ἀβραάμ, ἀσπλαγ-
χιος καὶ ἀνελεήμων ἀπεδείχθη τῷ πλυσίῳ, καὶ
ὁ παρακαλέσας πρὸς Σοδώμων, ἐκεῖ πρὸς ἑνὸς
ἁμαρτωλοῦ ἔκλειπται, ἵνα οἰκτερηθῇ· μὴ
ἔνι ἡ διαίτια ὑμῶν ἐνδεθῇ τοῖς γνήσις πρᾶγ-
μασι, ἀλλὰ σπευδάσωμεν μιμηταὶ γενέσθαι τῇ
ἀγίων πατέρων· μὴ ὑπερησώμεν τῇ πολιτείας
αὐτῶν, ἵνα μὴ ὑπερησώμεν τῇ δοξῇ αὐτῶν,
ἀλλὰ σπευδάσωμεν ἵνα μετὰ τῇ τελείῳ σεφα-
νωθῶμεν, εἰ μὴ μετὰ τῇ τελείῳ καὶ γὰρ
μετὰ τῇ ἐχάτων, ἵνα ἐπαυνεθῶμεν.

A que invocaveris eum, statim benigne
gratiam suam emittens in cor tuum,
consolabitur te ab aspero, ac labo-
rioso certamine. Ne igitur negligentes
simus, ac pigri, huiusmodi do-
minum misericordem habentes. Quan-
diu enim heic sumus, & miseretur,
& salvos facit, nostrasque iniquitates
dimittit. Quis non mirabitur, quod
per lacrymas horæ brevissimæ, & in
ipsa quidem hora undecima, innumera
delicta condonat, atque innumera no-
stra vulnera sanat, & medendo rur-
sus lacrymarum mercedem largitur?
Hic enim est mos gratiæ illius, post-
quam sanitatem reddidit, mercedem
superaddit. Curemus igitur, fratres,
sanitatem recipere; heic enim mise-
retur, & misericordiam largitur per
suam gratiam, ibi vero non amplius:
sed iustum iudicium, & vindicta, &
retributio erit rerum gestarum. Ibi
misericors Abraham, durus, atque
immitis fuit diviti, & qui pro So-
domis deprecatus fuit, ibi pro uno
peccatore non intercedit, ut miseri-
cordiam consequatur. Minime igitur
mens nostra cum terrenis rebus impli-
cetur, sed curemus Sanctorum Patrum
imitatores fieri. Ne subducamus nos
a gubernatione ipsius, ne illius glo-
ria privemur, verum adnitamur, ut cum
perfectis coronam accipiamus: Si mini-
me cum perfectis, saltem cum postre-
mis, ut laudem consequamur.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΜΕΘΥΚΕΣΘΑΙ Ε-
ΟΙΝΩ ΕΙΣ ΤΟΥΝ ΜΗ ΣΥΝ-
ΔΙΑΤΡΙΒΕΙΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙ.

ΠΕΡΙΣΣΟΙ ΜΟΙ ΔΟΚΕῖ ΣΥΜΑΙΝΕΙ Τῇ Σῇ ΘΕΟ-
ΦΙΛΙΑ ΚΑΘΟΤΙ Πᾶσι ΦΑΝΕΡΟΝ, ΑΛΛΟ-
ΤΡΙΟΝ Εἶ Τῷ ΑΡΕΤῇ· ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ ἔνι ΜΗ
ΜΟΝΟΝ ΕΝ ΤΑΥΤῷ Τῷ ΜΕΡΕΙ ΕΠΙΤΗΡΕῖΝ Τὸ ΟΡΜΗΘΕΝ
Τῷ ΔΑΙΜΟΝΙ, ΑΛΛΑ ΜΗ ΔΕ ΜΕΤΑ ΑΡΡΕΝΩΝ ΣΥΓ-
ΚΡΕΙΝ ΛΟΓΟΥΣ ἢ ΔΟΝΙΚΟΥΣ ΤΕ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΔΕΙΣ, ΤΗΣ
ΕΠΙ ΟΛΕΘΡΟΥ ΑΓΟΙΤΑΣ Τῇ ΨΥΧῇ· ὅ γὰρ ὡς
ΠΟΝΗΡῶΝ ΟΝΤΟΣ Τῷ ΘΗΛΕΟΣ Τῇ ΤΑΥΤῃ ΣΟΝΤΥΧΙΑΙ
ΑΠΟΠΟΙΣΜΕΘΑ· ΑΛΛ' ὡς ΕΥΚΟΛΟΝ Τῷ ΕΧΘΡῷ ΔΙ-
Τῇ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΟΝΤΥΧΙΑΣ ΤΕ ΚΑΙ ΣΥΝΔΙΑΤΡΙΒΗΣ
ΚΑΤΑΤΡΕΦΕΙΝ ἡμᾶς καὶ πρὸς τῷ ὑμῶν ἀγνῶ-
στῷ ΔΕῖν ἐντολῆς· Χρὴ ἔνι ἡμᾶς ΠΑΝΤΟΔΕΙΝ Ε-
ΠΙΤΗΡΕῖΝ Πᾶς ΠΡΟΣΒΟΛΑΙΣ Τῇ ΠΟΝΗΡῶΝ ΠΝΕΥΜΑ-

Tom. III.

των,

DE EBRIETATE VINI FU-
GIENDA, AC DE VI-
TANDO CONSORTIO
MULIERUM.

SUpervacaneum mihi videtur tuæ er-
ga Deum dilectioni, quod omni-
bus notissimum est, significare, hoc a
virtute esse alienum. Necessè est igitur
non modo in hac parte dæmonum
F impetum cavere, verum etiam ne cum
maribus quidem sermones miscere volu-
ptuosos, atque effeminatos, qui ad
perditionem animam conducunt. Neque
enim mulieris, tanquam rei pravæ,
congressum respuimus, verum quod fa-
cillimum est Adversario per feminarum
conversationem, ac colloquium nos per-
vertere, atque ad Dei præceptum trans-
grediendum inducere. Oportet igitur
nos undique observare impetus spiri-
tuum

P p p

tuum

tuum malorum, spem habentes in armatura, ac virtute Spiritus Sancti. Qui enim unam portam claudit inimico, & eidem duas patefacit, atque secure sedere se putat, is certe decipitur. Necessarium est igitur ex omni parte munitos reddere se ipsos, neque occasionem præbere quærentibus opportunitatem. *Deus enim non irridetur: & Harrendum est incidere in manus Dei viventis: Cui gloria in sæcula sæculorum. Amen.*

Gal. 6. 7.
Heb. 10. 31.

PRECATIO

SANCTI EPHRAIM.

Ex Cod. Vat.
1815. pag.
107.

Deus iuste, & laudabilis, Deus ante secula, exaudi peccatorem virum hora ista. Exaudi me Deus, exaudi me in tua fortitudine: & ne recorderis in hac mea precatione, perpetuarum prævaricationum meæ parvitatibus. Exaudi me Domine, exaudi me in oratione ignita, sicut olim Prophetam tuum exaudisti. Etiam Deus sanctarum virtutum, etiam incorporeorum creator, etiam Domine, qui dixisti: Berite, & accipietis: ne, quæso, me impuritate labiorum pollutum, & in peccatis conflatum averseris. Exaudi me, qui te exauditurum promissisti omnes, qui in veritate invocant te: & gressus fervorum tuorum, ac pedes eorum in viam pacis dirige. Indulge simplicibus servis hic peregrinantibus, qui dixisti: Simples estote, sicut columbæ. In toto corde meo ad te clamavi Deus: Deus exaudi me, spes omnium finium terræ, & longe peregrinantium. Increpa cunctos spiritus immundos, ut a conspectu tuorum famulorum recedant. Apprehende arma & scutum, & exsurge in adiutorium ipsorum. Effunde frameam, & conclude adversus eos, qui persequuntur ipsos. Dic, obsecro, Domine, Domine, animæ ipsorum: Salus tua ego sum. Retrocedat a mente illorum, spiritus timiditatis, spiritus cædii, spiritus superbiæ, omnisque malitiæ, & restinguatur quodcumque eorum incendium, diabolica arte constructum. Illuminetur corpus, & anima, ac spiritus ipsorum, lumine cognitionis tuæ: ut occurrentes in unitatem fidei, & agnitionis, sanctæ & adorandæ Trinitatis,

Aτων, παρρύντας τῇ παροπλίᾳ καὶ δυνάμει τῷ ἁγίῳ πνεύματι. ὁ γὰρ ὁ μίας πύλης ἀποκλείων τῷ ἐχθρῷ, δύο δὲ αὐτῷ ἀνέγων, καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ δοκῶν καθήσθαι, ἀπαπατάς ἐστιν οὗτος. ἀναγκάσαι ἡνιπαπαχόδεον ἐπασφαλίζειν ἑαυτὸς, καὶ μὴ διδόναι ἀφορμὴν τοῖς ζητοῦσιν ἀφορμὴν. Θεὸς γὰρ ὁ μνηστρίζεται. καὶ φοβερόν ἐστιν ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας τοῦ ζῶντος. ὃς ἡ δύναμις εἰς τὰς αἰῶνας τῷ ἁγίῳ. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

ΕΦΡΑΙΜ.

Ο Θεὸς ὁ εἰκαίος καὶ ἀνίσχυς. ὁ Θεὸς ὁ προαίσιος, ἐσάκεσον ἀμαρτωλῆ ἀνδρὸς τῇ ὥρᾳ ταύτῃ. ἐπάκουσέ μου ὁ Θεὸς ἐπάκουσέ μου ἐν ἰσχύϊ, μὴ μνημονεύειν ἐν ταῖς ταῖς τῇ προσευχῇ τῇ αἰεὶ καὶ εἰσαὶ τῷ κοῶν τῷ ἐμῇ ἐξυδενέσεως. ἐπάκουσέ μου κύριε, ἐπάκουσέ μου ἐν κυρίῳ προσευχῇ, ὥσπερ τῷ σὺ προφήτης. καὶ ὁ Θεὸς τῷ ἁγίῳ δικάμενος καὶ, ὁ τῷ ἀσωμάτων ποιητής. καὶ, ὁ ἐν πῶν, ἀντίτε, καὶ λήψεσθε. μὴ βδελύξη με τῷ ἀκάθαρτον τῷ χεῖλῳ διεβεβλημένοι, καὶ ἐν ἀμαρτίᾳ συνεχωσμένοι. ἐπάκουσέ μου ὁ ἐπαγγελάμενος ὑπακούειν τῷ ἐν ἀληθείᾳ ἐν πικαλόμενῳ σε, καὶ κατεύθυνον τῷ διαβήματι τῷ δούλων σου, καὶ τὰς πόδας αὐτῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. συμπάθησον ἀνάκοις παλαῖν ἐπιζένοισ ὅσιν. ὁ εἰπὼν, γίνεσθε ἀκάθαιοι ὡς ἐγὼ πενιτερά. ἐκέκραξά σοι ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ὁ Θεός. ὁ Θεὸς ἐπάκουσέ μου. ἡ ἐλπίς πάντων τῷ πᾶσι τῷ γῆς, καὶ τῷ ἐπιζένοισ μακρὰν. ἐπιτίμησον πᾶσι τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύματι ἀπὸ προσώπου τῷ παύσαι σε. ἐπιλαβὲ ὅπλα καὶ θυρεῖ, καὶ ἀνάστηθι εἰς τῷ βοήθειαι αὐτῶν. ἐκχεον ῥομφαίαν καὶ σύγκλησον ἐξ ἐναντίας τῷ καταδικαίνοντι αὐτοὺς. εἰπὲ, ὦ κύριε, κύριε, τῷ ψυχῇ αὐτῶν, σωτηρίᾳ σε εἰμὶ ἐγώ. ὑπαναχωρησάτω ἀπὸ τῷ διανοίας αὐτῶν πνεῦμα δειλίας, πνεῦμα ἀκηδίας, πνεῦμα ὑπερηφανίας καὶ πάσης κακίας. καὶ καταβεσθῇτω αὐτῶν πᾶσα πύρως ἐν διαβολικῇς ἐργείας συνεσαυμένη. φωτισθῇτω αὐτῶν τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα τῷ φωτὶ τῇ γνώσεώς σου, ἵνα καταντήσαντες εἰς τὴν ἐνότητά τῷ τῷ τῷ, καὶ τῷ ἐπιγνώσεως τῷ ἁγίῳ καὶ προσκυ-

προσκυνῇ τριάδος εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέ-
τροι ἡλικίας, δοξάσωσι εἰς αἰῶνα αἰῶνος σὺν
Ἀγγέλοις καὶ πᾶσι τοῖς ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστή-
σαι τῷ Θεῷ. Ὁ πάντιμον καὶ φυλακτήριον
ὄνομα τῷ πατρὶ, καὶ τῷ υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ
πνεύματι. Ἀμήν.

Τ Ο Υ Ὁ Σ Ι Ο Υ

ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῷ ἔρανε, καὶ
τῇ γῆς, βασιλεῦ τῇ αἰῶνι, εὐδόκη-
σον ἀνογῆναι μοι δύρην τῇ μετανόιας, ὅτι
ὅσον ὁδὸν ψυχῆς ἱκετεύω σε. Ἐπιβλέψον τῇ
πολλῇ σου ἐυσπλαχνίᾳ, καὶ πρόσδεξάι με
τὴν δέησιν, καὶ μὴ ἀπώσῃ με τὴν ἱκεσίαν,
ἀλλὰ σύγκωδὶ μοι τῷ ὅσον πολλοῖς πταίσμα-
σιν εὐρεθῆναι. Κλίνοι δ' ἔς σου εἰς τὴν δέη-
σίν μου, καὶ συγχώρησον μοι πάντα ὅσα, ὡς
ἄνθρωπος ἠπηνθείς τῇ πονηρίᾳ μου ἐργασά-
μην κακὰ. Ζητῶ γὰρ ἄνεσιν καὶ ἔχ' εὐρίσκω
ἀλγ' τὸ τὴν σπείδον μου τῇ μεμολυσμέ-
νῳ. ἀλλ' ἔδὲ ἐρίων ὅτιν' ὅσον ἐμοὶ ἀλγ' τὸ
πληθος τῇ ἀνομίᾳ μου. Ἄκουσον Κύριε καρ-
δίας σου ὅσον ὁδὸν βοῶσης πρὸς σε. καὶ μὴ
πρόχες τοῖς φασοῖς μου ἐργοῖς, ἀλλ' ἐπι-
βλέψον ἐπὶ τὴν ὁδόν μου τῇ ψυχῆς μου, καὶ
πάχυνον τῷ ἰάσασθαι με δεινῶς τετραυματισ-
μένον, καὶ δόσω μοι καρπὸν ἀναλήψεως καὶ τὴν
χάριν τῇ φιλανθρωπίας σου, καὶ ῥύσάι με
ἀπὸ τῇ κακίᾳ ἐργῶν μου, καὶ μὴ ἀνταπο-
δῶς μοι ἄξια, ὡς ἐπράξα, ἵνα μὴ τελείως
ἀπόλωμαι, καὶ πάσῃ πονηρίᾳ ἡρημώθῃ,
καὶ ἐννοίας εἰς τὸ διορθώσασθαι ἐμαυτὸν. Προ-
πίπτω οὖν τοῖς οἰκτιρμοῖς σου τῷ ἐλεῆσθαι με
ἐπὶ γῆς ἐρριμμένον. καὶ κατὰ τὴν ἐργῶν μου.
Ἀνακάλεσάι με, δέσποτα, τὸν ἀχμαλώτον
κατεχόμενον ὑπὸ τῇ πρᾶξίν μου, καὶ ὡς ὑπὸ
ἀλύσεως σφιγγόμενον. σὺ γὰρ μόνος αἰδῶς λύαι
πέπεδημένους, καὶ ἰάσασθαι τὰ ἀδύνατα τραύματα
αὐτῶν μόνος ἐπίστασαι, ὡς τῇ κρυπτῇ γνώ-
σει. ὅσα γὰρ πᾶν πρὸς ἐμὴν κακίαν, εἰς
πάντα σε εὐρίτκω ὀνομαζόμενον ἱατρὸν τῇ κα-
κίᾳ ἐχόντων, δύραν τῇ ἔξω ἀδυναμείᾳ λυ-
τρωτὴν τῇ ἀπαγομένῳ, ἐπέχοντα αὐτὸν τὴν
χάρά σου; καὶ μὴ ἐπαφίεντα τὴν ὀργὴν σου
τὴν πᾶσι ἁμαρτωλοῖς ἡτοιμασμένην, ἀλλὰ

Tom. III.

ἀλγ'

A tis, in virum perfectum, in mensu-
ram ætatis, in secula seculorum cum
Angelis, & omnibus, qui ab ini-
tuo complacuerunt Deo, glorificent
omni honore dignum observandumque
nomen Patris & Filii, & Spiritus
Sancti. Amen.

S A N C T I

B P A T R I S N O S T R I

E P H R A I M S Y R I.

Dominator Domine, Deus coeli &
terræ; Rex seculorum, compla-
ceat tibi, aperire mihi portam poenit-
entiae, quoniam in dolore animæ
supplico tibi. Respice propter mul-
tam misericordiam tuam, & suscipe
deprecationem meam, & ne repel-
las supplicationem meam: sed par-
ce mihi multis peccatis involuto.
Inclina aurem tuam ad preces meas,
& dimitte mihi quæcumque veluti
homo a sua superatus voluntate com-
misi mala. Quæro enim requiem,
nec invenio, eo quod pollutam ha-
beo conscientiam: sed neque in me
pax est, propter multitudinem iniqui-
tatum mearum. Audi Domine cor
in dolore ad te clamans: & ne at-
tendas ad prava opera mea, sed res-
pice jam dolorem animæ meæ, & sa-
nare me festina acerbis vulneribus sa-
uciatum: & largire mihi tempus resi-
piscendi secundum gratiam benignitatis
tuæ: & libera me a pessimis operi-
bus meis: & ne retribuas mihi se-
cundum ea quæ egi, ne omnino pe-
ream: etenim sum omni promptitudi-
ne destitutus & mentis alacritate, ut
meipsum corrigam. Procido igitur co-
ram tua clementia, ut mei in ter-
ram procumbentis pravorumque meo-
rum operum pondere oppressi miserear-
is. Revoca me, Domine, capti-
vum detentum ab operibus meis, ac
veluti catena confectum. Tu enim
solus nosti victos solvere, & occul-
ta curare vulnera, quæ tibi soli pa-
tent, tamquam occultorum cognitori.
Quotæ quæque enim insunt mihi ma-
lorum affectiones, in omnibus te in-
venio appellatum male habentium me-
dicum, portam foris lugentium,
abductorum reductorem, tuam semper
manum cohibentem, nec immittentem
iram tuam peccatoribus paratam; sed re-

Ex cod. Vat.
778. p. 43.

P p p 2

resipiscen-

spiscentiae nobis tempus tradentem propter magnam tuam bonitatem. Tu enim es velox ad misericordiam, & tardus ad poenam. Itaque manum mihi porrigere dignare, meque de luto iniquitatum mearum erigere, qui non vis interitum hominis, nec avertis faciem tuam ab eo qui ad te oculos attollit. Exaudi Domine vocem servi tui ad te clamantis, & illumina vultum tuum in me tenebris involutum, & illustra me sancti tui Spiritus adventu, ac largire mihi poluto promptitudinem, & laborem meum Domine in gaudium converte: conscinde saccum meum, & circumda me lætitia, & aperiatur mihi porta regni tui, ut ingressus in eam, glorificem sanctissimum nomen tuum, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, in secula seculorum. Amen.

S A N C T I
E P H R A I M.
O R A T I O.

Ex Cod. Vat.
341. p. 288.

Domine Rex coelestis spiritu veritatis advocatus veni, & condona indigno mihi famulo tuo, si quid hodie peccavi, ut homo, imo potius ut humanitatis expers, voluntaria mea errata, & involuntaria, quæ ex scientia, & quæ ex ignorantia, quæ ex abstractione, atque inadvertentia, quæque ex multa mea socordia, ac negligentia: Sive per nomen sanctum tuum juravi, sive contra ipsum perjuris fui, & blasphemus: per cogitationem vero seu aliquem conviciis persecutus sum, seu, calumniis affeci, seu moerorem attuli, aut aliquem maledictis incessi, seu in aliqua re ad iracundiam commovi, aut mendacio fefelli. Seu amicus venit ad me, ipsumque despexi: seu fratrem affixi, atque exacerbavi: seu stante me in oratione, & psalmodia, mala mens mea, circa secularia, ac prava versata est: sive præter æquum deliciis indulsi, sive scurrilia locutus sum, aut stulte risi, aut vana gloria elatus sum, aut gulositati operam dedi, aut superbivi, aut vanam pulcritudinem spectavi, & ipsa oblectatus sum: aut indecenter nugatus sum, aut defectus fratris mei adspexi, & mea innumera vitia, ac delicta non attendi, aut

Aλλὰ τίς πολλὴν σε φιληνδραπία διδόντω ἡμῖν καρτὸν ἀνανήψεως· σὺ γὰρ εἶ ὁ παχὺς ὅς ἐλεεί, καὶ βραδὺς ὅς κολάσει· θέλησον οὖν ὀρέξαι μοι χεῖρα, καὶ ἀναστήσά με ἐκ τῆς βορβόρης τῆς ἀνομιῶν μου, ὃ μὴ τερπόμενος ἐν ἀπώλειᾳ ἀνδρώπῃ, καὶ μὴ ἀποστρεφόμενος πρὸς ὁσῶποι ἐν δάκρυσιν εἰς σε ἀτενίζοντος· Εἰσαίχσον Κύριε φωνὴν τῆς δούλης σου βοῶντος πρὸς σε, καὶ ἐπίφανον τὸ φρόσωπόν σου εἰς ἐμὲ τὸ ἐσκοτισμένον, καὶ φωτίσόν με τῇ τῷ ἀγίῳ σου πνεύματι παρουσίᾳ, καὶ χάρισά μοι μιᾶς ὁδοθυμίας, καὶ εὐφροσύνης Κύριε τὸ κοπεῖν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, καὶ διαρρήξον τὸ σάκκον μου, καὶ σπείρυσά με εὐφροσύνῃ, καὶ ἀνοίγίτω μοι ἡ θύρα τῆς βασιλείας σου, ὅπως εἰσελθὼν ἐν αὐτῇ δοξάζω τὸ πατάγιον ὀνομασέου, τῷ πατρὶ, καὶ τῷ υἱῷ, καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι εἰς τὴν αἰῶνα τῆς αἰῶνι. Ἀμήν.

T O T' A Γ I O T
E P H A I M.
E T X H'.

Kύριε βασιλεῦ ἐπεράνιε πρὸς ἀκλήπτῃ, ὃ πνεῦμα τὸ ἀληθινὸν πρὸς ἀκλήπτῃ, καὶ συγχώρησόν μοι τὴν ἀναξίαν δέξασθαι, εἴτε ἡμάρτων σήμερον ὡς ἄνθρωπος, καὶ ἄλλοι δὲ ὡς ἀπάνθρωπος· πᾶν ἐκείνόν μου πταίσμα καὶ τὰ ἀκύνια πᾶν ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ, πᾶν ἐν συναρπαγῇ καὶ ἀπροσεξίᾳ, καὶ πολλῇ μου φανερῇ, καὶ ἀμελείᾳ· ἢ τε ὃ ὀνόματά σου ὃ ἀγνὸς ἤμωσα, ἢ τε αὐτῷ ἐπιώρησα, ἢ ἐβλασφημήσω καὶ διατίοιαι, ἢ τε τινα ἐλοιδόρησα, ἢ ἐσοκοφάτησα, ἢ ἐδύπησα, ἢ τινι κατηρασάμην, ἢ εἴ τινα παρώργισα, ἢ ἐφυσάμην, ἢ φίλος κατήλαθε πρὸς με καὶ αὐτὸν πρὸς ἐμὸν, ἢ τε ἀδελφὸν ἐδολήψα, καὶ πρὸς ἐμὸν, ἢ ἰσακλῆς μου εἰς πρὸς σευχὴν καὶ ψαλμωδίας ὅντις μου ὁ ποιητὴς εἰς τὰ βωτικά καὶ ποιητὰ πρὸς ἐμὸν, ἢ πρὸς ἐμὸν ἐτρέψωσα, ἢ εὐτράπελα ἐλάλησα, ἢ ἀφρόνως ἐγέλασα, ἢ ἐκεκοδόνησα, ἢ ἐγατριμώρησα, ἢ ὑπερηφανεύσάμην, ἢ κάλως μετὰ τοὺς ἐδεασάμην, ἢ ὑπὲρ αὐτῶν ἐδέλχην, ἢ πᾶν μὴ δέοντά μοι ἐφλυάρησα, ἢ ὃ ἐλαίω τωμὰ τῶ ἀδελφῷ μου ἐβλέφα, καὶ τὰ ἐμὰ ἀκαρίθμητα ἐλαττώματα καὶ πρὸς ἐμὸν πρὸς ἐμὸν βλέφα, ἢ τε τὸ εὐχῆς μου ἡμέλησα, ἢ τε τὸ ἄλλο

ἄλλο ποιηρὸν ἐποίησα . ταῦτα πάντα , καὶ ἄλλα ἃ ἐπραξα , καὶ ἃ μέμνημαι , ἐλέησον με κύριε , καὶ συγχώρησόν μοι τῷ ἀχρεΐᾳ δέλω σε ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος . ἵνα εἰ ἀρήνῃ κοιμηθῆσωμαι καὶ ὑπνώσω ὁ ἄσωτος ἐγὼ δοξάζω σε σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἡγῶ , νῦν καὶ αἰεὶ , καὶ εἰς τὰς αἰῶνας .

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Μεγαλύνει μεγαλύνω σε κύριε , ὅτι ἐπαίδες ὅππῃ τῷ ταπεινώσει μου , καὶ ἐσυνέκλυσάς με εἰς χάρας ἐχθρῶν , καὶ ἐσωσάς με ἐκ τῆς ἀνγκῆς τῷ ψυχῇ μου , καὶ νῦν δεσποτῶ σκεπασάτω με ἡ χάρ σου , καὶ ἔλθοι ὅππῃ ἐμὲ ὁ ἐλεός σου , ὅτι τετάρακται ἡ ψυχὴ μου , καὶ κατώδυνός ἐστι ὡς τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτῇ ἐκ τῆς ἀδελφῆς σώματος τέττε , μήποτε ἡ ποιηρὰ τῆς ἀντικειμένης χάρος συναισθήσῃ αὐτῇ , καὶ παρεμποδίσῃ ἐν σκοτεινότητι ἐν ἀγνοίᾳ , καὶ γνώσῃ ὡς τῷ βίῳ τῆς γεννημένης μοι ἁμαρτίας . ἰλεώς μοι γενεὴ δεσποτῶ τῆς ἀπάντων . καὶ μὴ ἰδέτω ἡ ψυχὴ μου τὴν ἐξοφωμένην ὅφιν τῆς ποιηρῶν δαιμόνισσας , ἀλλὰ ἀπολαβεύσασθαι αὐτῷ ἀγγελοὶ σου φασγροὶ , καὶ φωταῖοι . δόξασαί τῷ οἰόμενόν τι σε τῷ ἀγίῳ καὶ τῷ σῷ δυνάμει ἀνάγνέ με εἰς ὁ δαῖον σου βῆμα . ὡς τῷ κρίνεσθαι με μὴ καταλάβῃ με ἡ χάρ τῶ ἀρχοντος τῆς κόσμου τέττε εἰς ὁ κατασπασά με τῇ ἁμαρτωλῶν εἰς βυθὸν ἄβυσσος . ἀλλὰ παλάστηδισί μου καὶ γενεὴ μοι σωτῆρ καὶ ἀντιλήπτωρ . ἐλέησον κύριε τὴν ῥυπωθεῖσαν πῖς παθεῖς τῷ βίῳ τέττε ψυχῇ μου . καὶ αἶτι ὡς ἀνδραπόδος καὶ τὴν ἀσθένειαν τῆ φάσεως ἐν λόγῳ , καὶ ἐργῶ καὶ καὶ διαύοιαν ἐπλημμέλῃσα , ὁ ἔχων ἐξουσίαν ἀφίεναι ἁμαρτίας , συγχώρησόν μοι , καὶ ἄφες μοι ἵνα ἀναψύξω . καὶ εὐρεθῶ ἐνώπιόν σου μὴ ἔχω σκῆλον , καὶ ῥυτίδα , ἀλλ' ἁμωμός καὶ ἀκηλίδωτος κοσμοδεχθεῖν ὡς χερσὶ σου δεσποτῶ . ὅτι εὐλογητός εἰς εἰς τὰς αἰῶνας .

Aut in meis precibus negligens fui , aut aliud quidpiam malum patravi . In his omnibus , atque aliis , quæ feci , ac non teneo memoria , miserere mei Domine , & ignosce mihi inutili servo tuo tanquam bonus , atque benignus , ut in pace dormiam , & requiescam ego luxuriosus , laudans te cum Patre , & filio , nunc , & semper , & in seccula .

B

EJUSDEM

Magnificans magnifico te Domine , *Ex Cod. Vat. 341. p. 388.* quia respexisti humilitatem meam , & non conclusisti me in manus inimici , & salvasti me , de necessitatibus anima meam . Et nunc Domine protegat me manus tua , & veniat super me misericordia tua , quia turbata est anima mea , & doloribus afflicta est in exeundo ex infelici corpore , ne forte improba manus adversarii occurrat ipsi , detineatque impeditam in tenebris propter patrata a me scelera ex ignorantia , & cum advertentia in hac vita . Propitius fias mihi Dominator omnium , & non videat anima mea tenebrosam aspectum malorum demonum , sed suscipiant eam Angeli tui hilares , ac splendentes . Da gloriam nomini sancto tuo , & in virtute tua deduc me ad divinum tuum tribunal . Quum judicabor , non comprehendat me manus Principis hujus mundi , ut detrahat me peccatorem in profundum inferni . Sed adsis mihi , & sis mihi salvator , & susceptor . Miserere Domine animæ meæ , quæ sordida facta est hujus vitæ pravis affectionibus . Et si quid ut homo per infirmitatem naturæ in verbo , aut opere , aut cogitatione deliqui , tu qui habes dimittendi peccata potestatem , ignosce mihi , & remitte , ut refrigerer , atque inveniar coram te non habens maculam , neque rugam , sed purus , atque immaculatus suscipiar in manibus tuis Domine , quia benedictus es in seccula .

D

E

F

ORATIO SANCTI PATRIS
NOSTRI EPHRAIM.

S Y R I.

Η ΕΥΧΗ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΣΥΡΟΥ.

Ex cod. Vat.
778. p. 104.

Domine Jesu Christe fili Dei, Deus Salvator meus, inexplicabilis voluntas, salutare nomen, concede mihi indigno famulo tuo compunctionem, atque illuminationem cordis, ut corde illuminatus effundam cum dulcedine lacrymas in oratione pura, ut deleas descriptionem mearum iniquitatum paucis lacrymis, extinguasque mihi ob exiguum ploratum ignem accensum: Si enim concesseris mihi heic, ut lugeam, Domine, ab igne ibi inextinguibili liberabis me. Et scio quidem, scio, longanimis, benigne Domine, a me per singulos dies, atque horas te exacerbari, & provocari ad iram; sed benignitas longanimitatis tuæ meam nequitiam, atque amaritudinem superabit. Si enim mater spreta a proprio filio, ipsum despicere non potest, a propriis visceribus victa; quanto magis gratia, & benignitas tua, misericors, & longanimis Domine, a tuis infinitis commiserationibus commota vincere potest meam nequitiam, & mei misereri? Ita Domine bonorum amantissime, Deus misericordiæ, & miserationum, libera me a pravis artificiis scelesti & potentis adversarii, qui singulis horis coarctat, ac comprimit animam meam malis impurisque cogitationibus. Inexplicabilis potentia tua Christe est, quæ fluctus maris increpuit: ipsum increpa, atque irritum redde, ac procul a me abige servo tuo. Quotidie enim renovat contra me suas insidias, conaturque dominatum exercere in mea mente resoluta, atque abalienare me a te, divinisque præceptis tuis. Verum dimitte Domine, multæ misericordiæ, dominator confestim, & amanda procul a me servo tuo inutili draconem magnum cum omnibus pravis, atque impuris, sordidisque cogitationibus ipsius, ut pure decantem, ac laudem te cum Patre tuo sine principio, & sanctissimo, & optimo, & vivificante tuo Spiritu, ubique, nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ υἱὲ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ μου, ἡ ἀρρήτος ἡδονή, ὁ σωτὴρ τοῦ ὀνόματός, δώρησά μοι τῷ ἀναξίῳ δέλω σε κατάνυξιν, καὶ φωτισμὸν καρδίας, ἵνα φωτισθεὶς τῷ καρδίᾳ βρῶ μετὰ γλυκύτητος δάκρυα ἐν πνευματικῇ καθαρᾷ, ὅπως ἐξαλείψῃς τὰ μεταγράμματα τῶν ἐμῶν ἀμαρτιῶν ἐν δάκρυοις ὀλίγοις, καὶ κατασβέσῃς μοι δι' ὀλίγου κλαυθμὸν τὸ πῦρ τοῦ καϊόμενου. εἰ γὰρ δοίης ἐν ταῦτα κλαῦσαι με, δέσποτα, τῷ πυρὸς ἐκείνου ἀσβέσσει ἐλευθερώσῃς με. Καὶ οἶδα μὲν, οἶδα, μακρόθυμε, φιλάνθρωπε Κύριε, ὅτι κατ' ἐκείνῃ ἡμέρᾳ, καὶ ὥρᾳ ἀμετρά πθοξυῶ, καὶ πθορνίζω σε; ἀλλ' ἡ χρηστότης τῆ μακροθυμίας σε τῷ ἐμῷ νικῆσαι κακίᾳ καὶ τῷ πικρότητι. Εἰ γὰρ μήτις ἀτιμαζομένη ὑπὸ τοῦ οἰκεῖου πατρὸς, ἔφ' ἑαυτὴν ὑπεριδεῖν αὐτὸ ὑπὸ τῶν ἰδίων νικηθῆναι ἀσπλάνχνων. πόσα μᾶλλον ἢ σὴ χάρις, καὶ χρηστότης εὐσπλαγχνίᾳ, καὶ μακρόθυμῃ Κύριε ὑπὸ τῶν πᾶν ἀπειρῶν οἰκτιρμῶν κινηθῆναι νικῆσαι ἔχει τῷ ἐμῷ κακίᾳ, καὶ ἐλεῆσά με; Ναὶ φιλάγαθε Κύριε, δεῖ ἐλέους, καὶ οἰκτιρμῶν, ῥῖσαι με ἐκ τῶν πονηρῶν ἐπιπιδευμάτων τῷ μακρῷ, καὶ δευτέρῳ πολεμῶν τῷ συνεχόντι κατ' ὥραν, καὶ θλίβοντι τῷ ἐμῷ ψυχῇ ἐν πονηροῖς, καὶ μακροῖς λογισμοῖς. ἡ ἀρρήτος δύναμις σε Χριστέ, ἡ ἐπιτιμῶσα τοῖς κύμασι τῆ θαλάσσης, ἐπιτιμῶσα αὐτῷ, καὶ καταργῶσα αὐτὸν, καὶ πόρρεα ἀπ' ἐμῶν βάλοι τῷ δέλω σε. κατ' ἐκείνῃ γὰρ ἀνανεοῖ κατ' ἐμὴν πᾶν αὐτῆς μηχαναίς, καὶ ἀπευδὲ δεσποτεῦσαι τῆ χάριτος μου διανοίας, καὶ χωρίσαι με ἀπὸ σε, καὶ τὸ δείν σε ὀντολῶν. ἀλλὰ κατὰ πέμψον δέσποτα πολυέλεε Κύριε ἐν τάχει, καὶ ἀποδείξον ἀπὸ ἐμῶν τῷ ἀχρεῖ οἰκέτῃ σε τὸ δράκοντα τὸ μέγα σὺν πᾶσι τοῖς πονηροῖς αὐτῷ, καὶ ῥυπαροῖς λογισμοῖς, ἵνα καθαρῶς ἀνυμῶ, καὶ δοξολογῶ σε σὺν τῷ ἀναρχῷ σε πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σε πνεύματι πάνποτε, νῦν, καὶ αἰ, καὶ εἰς τὸς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ORA-

ΕΥΧΗ

ΕΥΧΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ
ΕΦΡΑΙΜ.A
ORATIO SANCTI
E P H R A I M.

Ο Αἰμαρτίας ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐκ-
 οῖα βελῶν σαρκὸν ὑπομένας σωματι-
 κῶς, καὶ σφραγὶς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἡμῶν
 τῇ ἀμαρτωλῶν καὶ διὰ ἀφθόρως τῇ σαρκὶ
 γευσάμενος θανάτου, ἵνα σωθῇς ἡ ἐκπλῶ-
 φήσῃς ἡμῶν καταρχομένης ἐν τοῖς κατωτάτοις
 τῆ γῆς. ὁ νεκρὸς ὡραδίαι καὶ ζωνὴ πηχά-
 σης τοῦ κόσμου σου, καὶ νεκρώσας τὴν θάνα-
 τιν, καὶ ὡς σκηνὴ καταλύσας τὴν αἰδὲ δεσ-
 μοτήριον. ὁ ἄμβρος τῆς ἀφθαρσίας, ὁ ἄν-
 θρακας ἀσφαλῆς ὑπὲρ τιμὸς μαρχαρίτης. ὁ
 ζωνοφόρος βότρυς γλυκασμὸν ἀποσάζων τῆ σω-
 τηρίας πανόσμιον. ὁ φῶς τῆς ἀληθείας καὶ
 αἰετοπερὶον. ὁ τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς λόγος καὶ
 σοφία καὶ δύναμις. ὁ ἀπαύγασμα τῆς δόξης
 αἰσῶν, ἀκατάληπτε Ἰησοῦ καὶ ἀνεξέρουμπε Χρι-
 στέ. ὁ μόνος εἰκτόρμων καὶ συμπαθὴς. ὁ
 χρεὼν ἐπὶ εἰμὲ τῇ ἀμαρτωλῶν καὶ πολλῇ σε ἀ-
 γαστότητα. καὶ δεξάμενος με τὰς ἰκεσίας ἐξά-
 λαιφον τὰ πλήθη τῆ ἀπειρῶν ἀνομιῶν καὶ ἀ-
 μαρτιῶν, καὶ δώρησά μοι πάντα τὰ ἀπτήμα-
 τὰ μου. μὴ ἀποδοκιμάσης με τὴν ἀφθόρως-
 τιν. μὴ ἀπορίψῃς με τὴν ῥάθυμιν, καὶ ἀνυ-
 πομένειν. μὴ ἔπῃς μοι τὰ ἀδελφῶν ἐν τῇ
 δευτέρᾳ παρακά σου, ὅταν κρίνης τὸν κόσμον
 ἅπαντα. τί ἐπέμεινα δι' ἐμὲ, ὅτι σὺ ἔχω
 μικρὰν ὁ τάλας ὑπομονήν. ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ τῇ φοβερῇ καὶ φορικῇ ἐρχοῦ ἡμῶν Κύ-
 ριε τὰς ἀμαρτωλῶν, ὅσοιτε ἀκριβῶς τί ἐ-
 πέμεινα δι' ἡμᾶς ὡς ἀνδρωπεῖ; Θεὸς ὢν δι'
 ἡμᾶς ἐσαρκώθῃ, ἀράπος ὢν δι' ἡμᾶς ὅτι
 γῆς ἐμφανὲς ἐβάδισα. δι' ἡμᾶς ἐπεινάσα καὶ
 ἐδίψησα, ἐκαπίασα, δι' ἡμᾶς ἐδίωχθῇ, καὶ
 ἐλιθάσθῃ, καὶ ἀναμαρτυρῶς ὢν, δι' ἡμᾶς ἐρρά-
 πιάσθῃ, ἐνεπύσθῃ, καὶ ἀπαυδὸς ὢν, δι' ἡμᾶς
 ἐσαρκώθῃ, καὶ ἀθάνατος ὢν, δι' ἡμᾶς θάνα-
 τιν ἐπέμεινα ἐκοναίδοισιν. δι' ἡμᾶς λόγχην καὶ
 πλευρὰν ἐκείνην, καὶ ὄξος μεμικμεμένον ὑαγῶ-
 πῳ καὶ χολῇ ἐποτίσθῃ, καὶ ὕτω πᾶσι πρε-
 σβλημένος ἐν τῇ σαρκὶ σὺν ὡρῶσθῃ, καὶ
 μυκτηρίζομενος ἐκ καταρσάμην. ἐγὼ ὁ Δεσ-
 πότης ὁ αἰώτερος ὢν πάντων τῶν ἐγκλημά-
 τω. τὰ πάντα πάντα ἐπέμεινα δι' ἡμᾶς, ἵνα
 ποιήσω ὑμᾶς ὑρακὲς καὶ ἁγίους. βασιλείαν
 αἰώνιον ἐχαρισάμην ὑμῖν. πάντες ὑμᾶς ἀδελ-
 φός

Agnus Dei sine peccato, qui libe-
 ra voluntate crucem subiisti in corpore, & occisus fuisti propter salu-
 tem nostram peccatorum, atque absque
 corruptione per carnem mortem gusta-
 sti, ut naturam prolapsam nostram, in
 inferioribus terrae constrictam, salvam fa-
 ceres: qui mortuus es visus, & vi-
 tam effluere fecisti in mundum tuum,
 mortemque intoremisti, ac tanquam ta-
 bernaculum, inferni carcerem destruxi-
 sti: qui pluvia es incorruptibilitatis,
 atque ex divina coruscatione pretiosissima
 margarita: qui es racemus vivificus,
 dulcedinem in totum mundum distillans
 salutis, lux vera, atque innocua,
 Dei, & Patris Verbum, & sapientia,
 & virtus, gloria ipsius splendor, in-
 comprehensibilis Jesu, & ininvestigabilis
 Christe, solus misericors, atque com-
 patiens, effunde super me peccatorem
 multam tuam bonitatem, measque pre-
 cationes suscipiens, dele multitudinem ini-
 quitatum infinitarum, ac peccatorum,
 & concede mihi petitiones meas. Ne
 repellas me incorrectum, ne reicias
 me pigrum, & intolerabilem. Ne di-
 cas mihi infelici in secundo adventu
 tuo, quum totum mundum judicabis;
 quid sustinui pro me? Quia non est
 mihi misero ulla patientia. Dico illa
 horrenda, & terribili dices, Domine,
 nobis peccatoribus: Nostis optime,
 quid pro vobis, o homines, passus
 sum. Deus existens, vestri causa carnem
 indui: invisibilis manens, propter vos
 visibiliter in terra versatus sum: pro-
 pter vos esurivi, sitivi, fessus fui:
 propter vos persecutiones tuli, lapidi-
 bus fui appetitus, & quum sine crimine
 essem, propter vos colaphis caesus sum,
 consputus fui, & quum pati non possem,
 vestri causa fui cruci affixus, & quum
 essem immortalis, propter vos mortem
 sustinui ignominiosissimam: propter vos
 lancea vulneratus sum in latere, at-
 que acetum hyssopo, ac felle mixtum
 potavi, & hoc modo patiens, clavibus
 confixus in cruce non iratus sum; &
 derisus minime maledixi, Ego Dominus
 superior existens omnibus accusationibus
 universa haec tuli propter vos, ut coe-
 lo dignos, ac sanctos vos efficerem.
 Regnum aeternum benigne largitus sum
 vobis,

Ex Cod. Vat.
607. p. 89.

vobis, omnes vos vocavi fratres, Patri obtuli, Spiritum Sanctum misi. Quid igitur vos passi estis o homines, propter me? Ad hæc quid dicam ego miser, scelestus, & peccator, & profanus? Tunc quidem Martyres sua vulnera ostendent, tormenta, membrorumque abscissiones, atque ad finem usque constantiam suam. Ascetæ vero ostendent exercitationes suas, producta jejunia, vigilias insomnes, paupertatem voluntariam, lacrymas, suamque usque ad finem patientiam. Ego vero ignavus, peccator, ac reddendis rationibus obnoxius, quid ostendere habeo, præter fructum ignominiae, ingluviem, voluptatum amorem, somnolentiam, multa habendi desiderium, impatientiam, vanam gloriam, socordiam, negligentiam? Si igitur rationem a me exposces, Domine, de concessio mihi tempore ad poenitentiam, propter meam negligentiam, quam defensionem proferam? Si autem etiam usque ad verbum otiosum, sicut scriptum est, & usque ad pravas cogitationes, ac sententias examen subibo, qualis tunc timor, ac perturbatio me miserum occupabit, qualis postea vero me castigatio excipiet? Parce Domine, parce misericors, parce benigne, parce qui solus bonus es, neque me indignum existimes tuis miserationibus, neque in ira tua corripas me. Ne recorderis iniquitatum mearum antiquarum, neque recentium. Tibi, Domine, Deo iustitia: mihi autem vultus ignominia. Memor esto Domine, quod misericordiae tuae a sæculo sunt in generationem, & generationem supra omnem populum tuum. Recordare te omnium nostrum factum esse refugium, & salutem sperantium in te. Misericordia movearis, & miserere mei propter solam tuam bonitatem. Robora languiscentem animam propter inertiam negligentiae meae tu, qui oppressos erigis, & contritos sanas. Ecce enim iniquitates meae magnae, & potentes sunt, & multitudo peccatorum meorum ingens, atque infinita. & oratio mea infirma exilit, & durities cordis mei exsiccavit oculos meos. Necessitas corporis mei excusare facit me excusationes in peccatis, & perditio urget me, ut viam relinquam. Tu autem noscens Domine contemptum miseriae meae, & quot malae opiniones anticipatae pugnant contra me, ac tu vides inimici contra me nequitiam artificiosam. Suscipe me

A φὲς ὁ καλέσας· τῷ πατρὶ προσήνεγκα, ὃ πνεῦμα ὃ ἅγιον κατέπεμψα· τί ἔν ὑμῖς ὑπεμείνατε ὡς ἄνθρωποι δι' ἐμέ; πρὸς ταῦτα τί ἐρῶ ὁ τάλας ἐγὼ ὁ πονηρὸς, καὶ ἁμαρτωλὸς, καὶ βέβηλος· πότε μάρτυρες καὶ δείξουσιν τὰς πληγὰς αὐτῷ, τὰς σφραγίδας, τὰ μελῶν τὰς κοπὰς, καὶ τὴν εἰς τέλος καρτερίαν αὐτῷ. Ἀσκητὰς δὲ δείξει τὴν ἀσκήσιν αὐτῷ, τὴν ἐπιτεταμένην ἡσείαν, τὴν ἀγρυπνίαν, τὴν ἀκνημοσύνην, τὰ δάκρυα, καὶ τὴν εἰς τέλος ὑπομονὴν αὐτῷ· ἐγὼ δὲ ὁ ῥάθυμος, ὁ ἁμαρτωλὸς, ὁ ὑπεύθυνος τί ἔχω δείξαι, εἰ μὴ τὸ καρπὸν τῆς ἀσχύνης, γαστριμαργίαν, φιληδονίαν, πολυπνίαν, πολυκτημοσύνην, ἀνυπομονησίαν, κενοδοξίαν, ἀμέλειαν· εἰ ἔν λόγον ἀπατήσεις με κύριε πρὸς τῷ δοθέντι μοι πρὸς μετάνοιαν καμρὸν ἔνεκεν τῆς ἀμελείας μοι, ποίαν δώσω ἀπολογίαν; εἰ δὲ καὶ ἕως ἀργῆς λόγος, ὡς γεγραπταί, καὶ πονηρῶν λογισμῶν καὶ ἐνθυμήσεων ἐξετασθήσομαι· ποῖός με πότε φόβος καὶ κλόνος τῷ δέλωτον λήψεται, ποία με δὲ μετὰ ταῦτα βάσανος διαδέξεται· φῆσαι κύριε· φῆσαι εὐσπλαγχνε· φῆσαι φιλανθρώπε· φῆσαι μόνε ἀγαθέ· καὶ μὴ ἀνάξιον κρίνης με τῶν σῶν οἰκτιρμῶν· μὴ τῷ θυμῷ ἐλέγχῃς με, μὴ μνησθῇς ἀρχαίων μου ἀνομιῶν, μὴ δὲ τῷ πρὸς φάτων· σοὶ κύριε τῷ θεῷ ἡ δικαιοσύνη· ἐμοὶ δὲ ἡ ἀσχύνη πρὸς σῶσιν· μνησθήτι κύριε ὅτι τὰ ἐλέη σε ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰς εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ὅππῃ πάντες τὸ λαόν σε· μνησθήτι ὅτι σὺ πάντων ἡμῶν ἐγενήθης καταφυγὴ καὶ σωτηρία τῷ ἐλπίζοντων ἐπὶ σέ· σπλαγχνισθήτι καὶ ἐλέησόν με ὡς μόνην τὴν σὴν ἀγαθότητα· σῆριζον τὴν παρεμμένην μου ψυχὴν τῇ ῥάθυμιά τῇ ἀμελείας μου· ὁ ἀναρδῶν τὰς κατεργασμένας, καὶ ἰωλμός τὰς συντετριμμένας· ἰδὲ γὰρ αἱ ἀνομίαι μου μεγάλαί καὶ ἰσχυραὶ καὶ ὃ πῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου πολὺ καὶ ἄπειρον· καὶ ἡ εὐχή μου ἀσθενὴς ὑπάρχει, καὶ ἡ σκληρότης τῆς καρδίας μου ἐξήρανεν τὰς ὀφθαλμούς μου· ἡ ἀνάγκη τοῦ σώματος πρὸς φασίξομαι ποιεῖ με πρὸς φάσεις ἐν ἁμαρτίαις, καὶ ἡ ἀπώλεια ὀχλεῖ με καταλείψαι τὴν ὁδόν· σὺ δὲ γινώσκεις δέσποτα τὴν ὀλιγωρίαν τῆς παλαπωρίας μου, καὶ ὅσα με πολεμῶσι πονηρὰ πρὸς λήψεις, καὶ σὺ βλέπεις τὴν κατ' ἐμὲ πολυμήχανον κακίαν τοῦ ἐχθροῦ· ἀντιλαβὲ μου καὶ ὃ μέγα ἔλεός σε καὶ σῶσόν με· χάριτι καὶ οἰκτιρ-

οἰκτιρμοῖς , προσβαίης τῷ ὑπαρχάντῃ θεοποι-
της ἡμῶν θεοτόκῃ , καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων .
ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος ὑπάρχῃς κύριε
ὁ θεὸς ἡμῶν . Καὶ σοὶ τὴν δόξαν καὶ εὐχα-
ριστίαν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν . σὺν θεῷ
ἀπαρχῇ σου πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ , καὶ ἀγα-
θῷ καὶ ζωοποιῷ σου πνεύματι , νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων . Ἀμήν .

E T X H
T O T A Γ I O T
E P A I M .

Φιλάνθρωπε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ θεὸς μου εἰς
τοὺς οἰκτιρμοὺς σου θάρρῶν ἱκετεύω σε ,
μὴ ἐπὶ σῆς με ἐξ ἐυνουμῶν σου μεταστῆναι ἐ-
ρίφῳ τῷ παροξυνάτῳ σου . μηδὲ ἄπης μοι .
ἀμήν λέγω σοι , ἐκ οὐδὲν σε , ἀλλὰ δὸς μοι
καὶ τὴν χρηστότητα σου κλαυθμὸν διωκῆ ,
καὶ καταλύειν , καὶ παπίνῃ σου καρδίᾳ μου ,
καὶ ἄγνισον αὐτὴν ὡς τῷ φόβῳ σου ἁγῶν τῷ
μεταλήψεως τῷ ζωοποιῷ σου ἀρχάντῳ μου
σηρίῳ , ἵνα γένηται καὶ ὁ σῆς χάριτος . εἰ
γὰρ καὶ σφοδρὰ ἁμαρτωλὸς εἰμι , καὶ ἀνά-
ξιός . ἀλλ' οὕτω διωκίῃς εἰς τὴν θύραν σου
κρῶ . καὶ εἰ ῥάθυμος , καὶ ὀκνηρὸς , καὶ τῷ
ἐμῆς σωτηρίας καταφρονῶ , ἀλλ' ὅμως εἰς τὴν
ὁδόν σου βαδίξω . σῶσόν με ὥσπερ τῷ ἐλέει
σου , ὅτι χρηστὸς εἶ κύριε πῶς σύμπας , καὶ
οἱ οἰκτιρμοὶ σου ὅτι πάντα τὰ ἔργα σου , καὶ
οὐ βλάττει ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν .

E T E P A .

Βοηθός μου γενεὴ δέσποτα ἀπάντων Χριστέ ,
ὑπεράσσωσι τῷ ψυχικῇ μου ἀσθενείᾳ .
ἀπαμαρτύνῃς τῷ αἵματι ταύτης , καὶ ἁμαρτι-
τικῆς φθορᾶς . ἐλεύθερος γενόμενος τῷ δό-
μῳ τῷ ἁμαρτίας . μὴ ἐνεργῶν ὡς ἐμοὶ ἡ
τυραννὶς τῷ κακίᾳ , μηδὲ κατακρατεῖτω μου
ὁ πολέμιος δαίμων ἁγῶν τῷ ἁμαρτίας ὡς ἀχ-
μαλώτε , ἀλλ' ἐλθέτω ἐπ' ἐμὲ ἡ τῷ θεῷ ,
καὶ προσκυνητῇ σου πνεύματος βασιλείᾳ , ἵνα
ἀποχωρήσῃ παρ' ἡμῶν ἐπικρατεῖν , καὶ βασι-
λεύοντά μου ἐβδελυγθῇ παρ' ἡμῶν . σὺ γὰρ εἶ θεὸς
ἐλέει , καὶ φιλάνθρωπιᾳ , καὶ οἰκτιρῶν , καὶ
σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀπαρχῇ
σου πατρὶ , καὶ τῷ παναγίῳ , καὶ ἀγαθῷ ,
καὶ

Tom. III.

A me secundum magnam misericordiam tuam,
& saluum me fac , meritis , precibus &
intercessionibus immaculatæ Dominæ no-
stræ Dei Genitricis , & omnium Sanctorum
tuorum : quia bonus , ac benignus es Do-
mine Deus noster , & tibi gloriam , & gra-
tiarum actionem , & adorationem offerimus
cum Deo Patre tuo , qui est sine principio ,
& sanctissimo , & optimo , ac vivificante
Spiritu tuo , nunc , & semper , & in sæ-
cula sæculorum . Amen .

P R E C A T I O S A N C T I
E P H R A I M .

A Mator hominum Jesu Christe Deus
meus , miserationibus tuis fretus ,
supplico tibi , ne statuas me a fini-
stris tuis una cum hoedibus , qui te exa-
cerbarunt : neque dicas mihi : Amen
dico tibi , nescio te ; sed secundum
bonitatem tuam largire mihi continuum
fletum , & compunctionem , & animi
demissionem . Purifica animam meam
in timore tuo per vivificantium & im-
maculatum sacramentorum tuorum per-
ceptionem , ut templum fiat caritatis
tuæ : etsi enim magnus peccator sum
& indignus ; at semper ad januam
tuam pulso : & quamvis negligens &
deses sum , meæque salutis contemtor ,
at per tuam simul incedo viam . Sal-
vum me fac propter misericordiam
tuam , quoniam bonus es Domine om-
nibus , & miserationes tuæ super om-
nia opera tua , & tibi gloria in secu-
la Amen .

Ex Cod. ms.
Vat. 790.
pag. 20.

A L T E R A .

A Djutor esto mihi Domine univer-
sorum Christe : imbecillitatem
animæ meæ sustine , ut liber sim ab
hac impura peccati corruptione , &
a vinculis iniquitatum solvar . Ne
prævaleat in me tyrannis malitiæ ,
neque apprehendat me dæmon adver-
sarius per peccatum , tamquam ca-
ptivum : sed superveniat in me divi-
ni & adorandi tui Spiritus regnum ,
ut abscedant a me quæ nunc mihi
dominantur , & in me regnant vitio-
sæ affectiones . Tu enim es Deus
misericors & benignus & miserator :
& tibi gloriam referimus una cum
Patre tuo principii experte , & san-
ctissimo , bono , ac vivifico tuo
Spiri-

Q q q

Spiri-

Spiritu, nunc & semper, & in secula seculorum. Amen.

A L I A.

Ex cod. cod.
Vat. pag. 21.

Domine miserere omnium eorum qui me oderunt, qui mihi invident, qui me calumniantur, & qui mihi obtreant: & nequis omnino ex iis propter me immundum, mali quippiam patiat, neque in hoc, neque in futuro seculo; sed sanctifica illos miserationibus tuis, & protege eos propter benignitatem tuam sanctissime.

E J U S D E M

S A N C T I

E P H R A I M S Y R I C

Ex cod. cod.
Vat. pag. 82.

Vide Tom.
1. pag. 255.
ab iis ver-
bis: τί ὡς
ποίησιν,
quid igitur
faciam.

Quid faciam omnium hominum miserrimus? Lugebo meipsum, dum tempus est, ut lacrymæ suscipiantur. Hei mihi, quid faciam? Gehennam ignis: tenebras exteriores, ubi fletus & stridor dentium. Væ mihi, quid faciam? Supplicium, & tartarum non habentem finem, vermem venenatum & nunquam dormientem. Hei mihi quid faciam? minas eorum, qui tormentis præsumunt, quoniam terribiles sunt, ac sine misericordia. Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & sedens plorabo nocte & die, ut Deum mihi placatum reddam, quem ad iracundiam irritavi? Peccavi: anima mea, poenitentiam age. Ecce, dies nostri sicut umbra prætereunt: modicum, & inde recedes. Tremendum per locum es pertransitura, anima mea. Ne differas de die in diem converti ad Dominum. Hei mihi, quid faciam? Repulisti Sanctos Angelos per immundas tuas cogitationes atque operationes. Noli requiem tibi dare, neque fletat pupilla oculorum tuorum, procidens optimo ac clementissimo, & rogans, ut tibi auxilium mittat desuper. Tremenda & horribilia non multo post sumus pertransituri per loca, fratres. Fieri nequit, ut per eam viam non incedamus. Nemo unus eorum, qui hic versantur, adiutor noster erit, aut nos comitabitur, non parentes, non fratres, non amici, non genus, non divitiæ, non quippiam hujus-

καὶ ζωοποιῶ σε πνεύματι· νῦν καὶ αἰ; καὶ εἰς τὸς αἰῶνας τῆς αἰῶνι ἀμὴν.

E T E P A.

Kύριε δὸς ἔλεος τοῖς μισῶσι, καὶ φθοῖ-
ναι, καὶ λοιδορῶσιν ὁμοίως, καὶ τοῖς καταλαλῶσι μὲν· καὶ μηδ' ὅπως τις ἐξ αὐτῶν δι' ἐμὲ τ' ἀκάθαρτον ποιηρὸν τε πάθοι, μήτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, μήτε ἐν τῷ μέλλοντι, ἀλλὰ ἀγιάσῃ αὐτὸς ἐν τῷ ἐλέει σε, καὶ σκέπασῃ αὐτὸς ἐν τῇ χρηστότητί σε πανάγαθε.

T O T A T O T

A Γ Γ Ο Υ Ε Φ Ρ Α Ι Μ.

Tι ποιήσω ὁ ἄθλιος πάντων ἀνθρώπων· κλαύσω ἐμαυτὸν ὡς ἔτι καρὸς δεχθῶμαι τὰ δάκρυα· οἱμοί τί ποιήσω; τί ὡς γέννηται τῷ πυρὸς, ὃ σκότος ὃ ἐξώτερον, ὅσον δὲ ὁ κλαυθμὸς, καὶ ὁ βρυγμὸς τῆς ὀδύνης· οἱμοί τί ποιήσω· τί ὡς βάσανον, καὶ τ' ἄρπασον τ' ἀτελεύτητον, τ' ἰοβόλον, καὶ ἀκοίμητον σκώληκα· οἱμοί τί ποιήσω· τί ὡς ἀπαλὸν τῆς ἐπὶ τῆς κολάσεως, ὅτι φοβεροὶ εἰσι, καὶ ἀνελεήμονες· τίς δώῃ μοι τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων, καὶ καθίσας κλαύσω νυκτὸς, καὶ ἡμέρας, ἵνα θεὸν δυσωπήσω ὃν παρώργησα· ἡμαρτον· ψυχὴ μου μετανόησον· ἰδὲ αἱ ἡμέραι ἡμῶν ὡς σκία παρέρχονται· ἔτι μικρὸν, καὶ ἀτελεύτη ὁ καῖεν· φοβερὸν πόπον μέλλεις διέρχεσθαι ψυχὴ μου, μὴ ὑπέλθῃ ἡμέρας ἐξ ἡμέρας ἐπιστρέφειν πρὸς κύριον· οἱμοί τί ποιήσω, ἐξεδιώξας τὸς ἀγίους ἀγγέλους ἀπὸ τῆς ῥυπαρῶν λογισμῶν, καὶ παρῆλθον· μὴ δὸς ἀνάπαυσιν ἐαυτῇ, μηδὲ σιωπήσάτω καρτὴ ὀφθαλμῶν σε προσπίπηςσα τῷ ἀγαθῷ, καὶ φιλανθρώπων δοθῶμαι σοι βοηθεῖαι ἐξ ὕψους· φοβερὸς, καὶ φρικτὸς τόπος ἔσται μετὰ πολὺ μέλλοντι διέρχεσθαι ἀδελφοί· ἔστω αὐτὸ μὴ ὀδεύσαι ἐκάνω τῷ ὁδόν· ἔσθαι τ' ἐν ταῦτα ὅτι βοηθεῖα συνοδεύσῃ ἡμᾶς, ἔστω γονεῖς, ἔστω ἀδελφοί, ἔστω φίλοι, ἔστω γένος, ἔστω πλῆθος, ἔστω τι τ' ὁμοίον· μὴ οὖν ἀμελήσωμεν τῷ ἀγαθῷ παρῆλθον, ἀλλ' εὐρήσωμεν ἐν τῷ καρῷ τ' χρεῖας· ἡψώμεθα ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ἵνα

ἵνα μετὰ τὸ χωρισμὸν μὴ διωκηθῶσι κατα-
 χῶν ἡμᾶς οἱ ἀρχόντες τῆς σκοτίας· ὁ βα-
 σιλεὺς φοβοῦνται, ὁ τύραννος τιμῶσι, ὁ
 μικρὸν, ὁ μέγαν, εἰ μὴ μόνον τὸ ἐν εὐ-
 σεβείᾳ ζῆσαι, τὸ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς κα-
 πληφθῆναι· ἐκ προσώπου τούτου φοβηθή-
 σονται, καὶ ὑποχωρήσιν ἐμφοβοὶ ὄντες, δι-
 δόντες πρὸς ἑαυτοὺς μετὰ πολλῆς σπουδῆς, κα-
 θὼς γέγραπται· δικαίον ψυχῇ ἐν χειρὶ κυ-
 ρίου, καὶ ὁ μὴ ἀφῆται αὐτῶν βάσανος· προ-
 πορεύσεται γὰρ πρὸ προσώπου αὐτῶν ἡ δι-
 κασισύνη αὐτῶν· μακάριος ὁ εὐρεθεὶς ἐλευ-
 θερος ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς χωρισμῶ· μὴ ἀμε-
 λήσωμεν οὖν ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, πῇ ἔλ-
 κωμεν πρὸς ἑαυτοὺς τὰ ἀλλότρια, τὰ πάν-
 τως φθαρτόματα· ἐκείνη ἡ ὁδὸς πάντα κα-
 τάλυε· φθασάσης γὰρ τῆς ὥρας ἐκείνης αἱ
 ἡδοναὶ μαραινθήσονται, ἡ τρυφή, καὶ ἡ κε-
 νοδοξία παύσεται, ὁ πλεῖστος, καὶ ἡ φι-
 λαργυρία ὁ διαμετεῖ· Κύριε τῷ ὥρᾳ ἐκ-
 εἴλω λαβὼν καὶ τοῦτο, προσπίπῃ τῇ ἀγα-
 θότητι σου βοῶν, μὴ δοθῶ τῆς ἀδικίᾳ
 με δέσσω, μὴ καυχῶνται οἱ ἐχθροί σου
 καὶ τῷ δούλῳ σου ἀγαθὲ κύριε, τρίζοντες τὴν
 ὁδόν σου, καὶ ἐκφοβοῦντες τὴν παλαιὰν σου ψυ-
 χὴν, μὴ ἄπειν, εἰς χεῖρας ἡμῶν ἐλθ-
 ῶντας, ἡμῖν πρὸς ὁδοῦ· πολλὴ αὕτη ἡ
 ἡμέρα ἡμῶν προσδοκῶμεν· μὴ κύριε μὴ ἀπο-
 δώσης μοι καὶ τῆς ἀνομίας μου, καὶ μὴ ἀ-
 ποτρέψῃς τὸ πρὸς ὁπὸν σου ἀπ' ἐμοῦ, μὴ
 ἄπειν μοι, ἀλλὰ λέγω σοι, ὅτι οἶδαι σε·
 σὺ κύριε παιδεύσεις με, πλὴν ἐν οἰκτιρ-
 μοῖς, καὶ ἐχθρὸς μὴ ἐπιχαίρῃ μοι, ἀλ-
 λὰ σβέσῃ αὐτὴν τῷ ἀπαλῶ, καὶ πᾶσαι
 τῶν ἐνέργειαι καταλύσιν, καὶ δός μοι τῷ
 πρὸς σὲ ὁδὸν ἀνύβριτον, καὶ ἀνεπαρέατον
 αἰνύσαι.

A hujusmodi. Itaque ne bona opera ne-
 gligamus, quorum in tempore ne-
 cessitatis opus habebimus. Vigilemus
 in hoc seculo, ut post separationem
 non nos apprehendere queant princi-
 pes tenebrarum. Non Regem ii ti-
 ment, non tyrannum verentur, non
 parvum, non magnum, nisi eum
 solum, qui pie vixerit, inque san-
 ctis operibus fuerit deprehensus. Hu-
 jus faciem timebunt, ac perterrefac-
 ti abscedent, transitum magno cum
 studio permittentes, sicut scriptum
 est: Justorum animæ in manu Domi-
 ni sunt, & non tanget illos tor-
 mentum. Procedet enim ante illos
 justitia ipsorum. Beatus qui in ho-
 ra separationis suæ liber inventus
 fuerit. Ne simus igitur desides ac
 negligentes, fratres mei carissimi; ne
 aliena ad nos ipsi attrahamus, quæ
 sunt omnino corruptioni obnoxia. Via
 illa soluit omnia. Nam quum
 hora illa venerit, voluptates marce-
 scent: deliciae & inanis gloria cessa-
 bunt: divitiæ, & amor pecuniæ non
 permanebunt. Domine horam illam
 animo mecum revolvens, procido bo-
 nitati tuæ, exclamans: ne tradar no-
 centibus mihi, Domine, re glorien-
 tur inimici tui adversus servum tuum,
 optime Domine, dentibus stridentes,
 humilemque animam meam exterren-
 tes: neque dicant: In manus no-
 stras venisti, nobis traditus: enim-
 vero hæc est, quam expectabamus,
 dies. Ne Domine, ne retribuas mi-
 hi secundum iniquitates meas, & ne
 avertas a me faciem tuam, neque di-
 cas mihi: Amen dico tibi, non no-
 vi te. Tu Domine corripe me, ve-
 rum in misericordia: Et inimicus meus
 non supergaudeat mihi, sed ejus mi-
 nas extingue, omnemque operationem
 destrue: & da mihi viam ad te de-
 decoris expertem atque inoffensam.

F

A

PRECATIONES E SACRIS SCRIPTURIS COLLECTÆ: QUARUM PLERÆQUE SUNT SANCTI EPHRAIM. PRO IIS QUI VOLUNT SUAM IPSORUM PROCLIVEM AD PASSIONES VOLUPTATESQUE VOLUNTATEM COHIBERE.

P R E C A T I O P R I M A .

Ex cod. Vat.
1190. pag.
1117.
Plāntus
ad vespervas
Feria secund.
da.

Confer cum
sermone, cuius
initium
δὲ λέγει ὁ πῶς
Cupio exponere,
ab istis
verbis, πᾶσαν
πικροτάτην
ἐμὴν
omnem meam
acerbitatem.

Suscipe maculati immundique oris precationem, Domine universorum clementissime Jesu Christe: & ne averferis me tamquam indignum & insipientem, neque tua indignam consolatione judices animam meam, quæ jam inferno appropinquavit. Quære me, tamquam ovem errantem, quoniam omni mentis promptitudine sum destitutus, ut meipsum corrigam. Nam voluptatibus obcæcatus, animam habeo obscuratam, & cor ebrietate affectionum obfuscatur. Confiteor tibi, Domine salvator mundi, omnem meam acerbitatem, malitiam, atque insipientiam. Dicam rursus omnem tuam jucunditatem, atque dulcedinem, quas in me propter bonitatem tuam, clementissime, demonstrasti. A prima ætate factus sum exacerbator, ad bonum tardus, omnis malitiæ inventor, omnis peccati promptus operator. Verum tu Domine universam meam malitiam despexisti propter multas miserationes tuas. Fili Dei. Erigitur mihi caput mediante gratia tua, Domine: verum propter peccata mea rursus demittitur. Ad vitam me rursus gratia tua trahit; sed ego ad mortem promptior pergo: nam pessima ignaviæ consuetudo me etiam nolentem ad se attrahit. Gravis sane est & pessima passionum consuetudo. Perstringit mentem meam tamquam indissolubilibus vinculis, eademque semper desiderabilia mihi obtingunt vincula. Ex consuetudine laqueis obstringor miser: illaqueatusque gaudeo. In acerbissimam profunditatem immersus, adhuc lætor. Vincula mea quotidie renovat inimicus, & exulto. O multiplicem inimici artem! devincit me vinculis, quæ ego nolim; Sed semper ejusmodi mihi vincula, laqueosque necit, cujusmodi ego magna

ΕΥΧΑΙΣΤΑΛΛΕΧΘΗΣΑΙ ΑΠΟ ΤΩΝ ΘΕΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ. ΤΑ ΠΛΕΙΣΤΑ ΔΕ ΑΠΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ. ΤΟΙΣ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙΣ ΠΟΛΕΜΗΣΑΙ ΤΗΝ ΕΑΥΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΘΗ, ΚΑΙ ΤΑΣ ΗΔΟΝΑΣ ΕΓΚΕΙΜΕΝΗΝ ΠΡΟΑΙΡΕΣΙΝ.

B

ΠΕΝΘΟΣ ΤΗΣ Β. ΕΣΠΕΡΑΣ.

ΔΕΞΑ δέποιον ῥύπαρ, καὶ ἀκαθάρτη
τόματος δέσποτα τῶν ἀπάντων φιλάτη
θρῶπε Ἰησοῦ Χριστέ, καὶ μὴ βδελύξης με
ὡς ἀνάξιον ὄντα, καὶ ἀσυνέπον, μηδὲ τιμῶ
ψυχῇ μου τῷ ἁδὴ προσεγγίζουσαι, ἀναξίαν
κρίνης τῆ σῆς πατρικίσεως. Ζήτησόν με ὡς
ὁ ἀπολλὼς πρῶτον, ὅτι πάσης πρῶτον
μίας, καὶ ἐννοίας ἔρημος γέγονα εἰς ὃ διορ
θώσασθαι ἐμαυτὸν. ἐκτυφλωθεὶς γὰρ ταῖς
ἡδοναῖς, ἐσκοτισθὼν ἔχω με τιμῶ ψυχῇ,
καὶ ἀπὸ τῆ μέθης τῆς παθῶν τοπορωθὼν
ἔχω με τιμῶ καρδίᾳ. ἐξομολογῶ σοι
κύριε σωτῆρ τῷ κόσμῳ, πᾶσαι πικρότητες ἐ
μὴν, πονηρίαι, ἀλογίαι. ἐρῶ πάλιν πᾶ
σαι σε τερπνότητες, γλυκύτητα, ἃς μετ'
ἐμὲ ἐποίησας ὅσοις τῇ χρηστότητί σου, φι
λάνθρωπε. ἀπὸ πρώτης ἡλικίας ἐγενό
μην πρῶτον, ἀπρόθυμος εἰς ὃ ἀγα
θόν, πάσης κακίας ἐφευρετής, πάσης ἀμαρ
τίας ῥαδιουργός. αὐτὸς δὲ ὡς δέσποτα ὑπε
ρεῖδες πᾶσαι ἐμὴν πονηρίαν ὅσας τὸς πολ
λὰς σε οἰκτιρμὰς, ὡς τῷ θεῷ. ἡ κεφαλὴ
μου ἀνυψέται τῇ χάριτί σου δέσποτα. πα
πάντα δὲ πάλιν δι' ἐμὰς ἀμαρτίας. ἔλ
κει με πάλιν ἡ χάρις σου εἰς τιμῶ. ζῶν,
καὶ γὰρ μάλλον εἰς θάνατον εὐπροθύμως βα
δίζω, ὅτι ἡ κακίη τῇ χαυνότητί μου συ
νήθια ἔλκει με καὶ μὴ θέλοντα πρὸς ἐα
υτὸν. δεινὴ ὅτι ἡ τῆς παθῶν συνήθια.
δεσμεύει με τιμῶ διάνοιαν ὅτι δεσμοῖς ἀλύ
τοις, καὶ ποθεῖν εὐρίσκοντα αἰεὶ ἐμοὶ πᾶ
δεσμά. συνηθία τῇ παγίδων δεσμεύω ὁ
ἄθλιος, καὶ χάρω δεσμεύμενος. βεβύβισμα
ὅτι τῷ πικροτάτῳ βάδι, καὶ ἡδονῇ. καὶ
ἐκείνῳ ἀναεῶ πᾶ δεσμά μου ὁ ἐχθρὸς, καὶ
ἀγάλλομαι. ὡς τῇ πολυτεχνίᾳ τῷ ἐχθρῷ.
δεσμεῖ με δεσμοῖς, οἷον ἐγὼ εἰς βέλομαι,
ἀλλὰ

ἀλλὰ αἱ παροφείρεται μοι ταῦτα δεσμά, καὶ παγίδας, ὥστε ἐγὼ μετὰ πολλῆς ἡδύτης δέχομαι. γινώσκω γὰρ μοι τιτὸ πρόθετον ἰχυροτέραι ἐστίν, καὶ ἐν ῥίπῃ φέρει δεσμόν, ὃν βύλομαι. Τὸ πένθος, τὸ κλαυθμὸς, ὁ πόνος, καὶ ἀγχύνη, ὅτι πεπεδήμαί ἐγὼ ἐν τοῖς ἐμοῖς δελήμασι. διωάμηνος γὰρ σωτρίψαι τὰ δεσμά ἐν μιᾷ ῥίπῃ, καὶ γενέσθαι ἐλεύθερος ἀπὸ πασῶν τῶν παγίδων, ὃν βύλομαι τὸ ποιῆσαι. χαλεπότητι κραυγῆς, καὶ ἡδονῇ τῶν παθῶν δακρύμηνος τῇ παροφείσει, τὸ ἐς δεινότερον, καὶ πένθος ἀγχύνης γέμω, ὅτι ἐγὼ σωέρχομαι τοῖς δελήμασι τῷ ἐχθρῷ μου. δεσμεύει με, καὶ θανατῶμαι ἐν πάθει, οἷς αὐτὸς ἀγἀλλεται. διωάμηνος δὲ σωτρίψαι τὰ δεσμά, ὃν βύλομαι. διωάμηνος ἐκφυγεῖν τῶν παγίδων ἔχ ἀρχῆς. ἐστὶ ἄρα πικρότερον τῷ πένθει τούτῳ, καὶ τῷ κλαυθμῷ; ὅτι ἄρα ἑτέρα ἀγχύνη ταύτης χαλεπωτέρα; ἢ ὅτι οἷμα πικρότερον τῇ ἀγχύνης ταύτης, τῷ ποιῆναι τινὰ τὰ δελήματα τῷ ἐχθρῷ αὐτοῦ. καὶ ὅπως ἔχων ὁ τάλας, καὶ γινώσκων τὰ δεσμά μου, κρύπτω αὐτὰ ἀπὸ εὐλαβείας. ἢ ἐμὴ δὲ συνείδησις ἐλέγχει με. Τί ἐν τῇ φανερῇ, ἢ ἐν ὁσδοῖς, ὅτι ὅτι θύρας ὅτι ἢ φοβερά ἡμέρα τῇ κρίσεως; ἀνάστηθι ὡς δυνατὸς, διάρρηξον τὰ δεσμά σου. ἐν σοὶ ὅτι ἢ δύναμις τῇ λύσεως, καὶ τῇ δέσεως. Ταῦτα αἱ ἐλέγχει με ἡ ἀγία συνείδησις, καὶ ἐν δέλω ἐκ τῶν δεσμῶν τῶν παγίδων ἀπαλλοτρίωμαι. ὁδύρομαι, καὶ στεναίω παρὰ τῶν κατ' ἡμέραν, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς πάθει ἐν εὐρίσκομαι μεδελμῶς. Τάλας καὶ ἀδελιός ἐγὼ, ἀπρόκοπος εἰς τὸ ἀγαθὸν τῇ ἐμῇ ζωῇ, μὴ φοβέμηνος ἐν παγίδι τῷ θανάτῳ. Τὸ σῶμα δείκνυται χήματι εὐλαβείας ἐνώπιον τῷ θεῷ, ἢ δὲ ψυχὴ πεπεδήται, ἐν λογισμοῖς ἀπρεπέσι. ἔξωθεν εὐλαβέμαι μετὰ σπουδῆς, καὶ ἐνδοθεν ἐμὴ βδελυνμα ἐνώπιον τῷ θεῷ, γλυκάνει μου τιτὸ λαλίαν τοῖς ἀνθρώποις, πικρὸς ὡς αὐτὸς, καὶ πονηρὸς τῇ παροφείσει, καὶ τί ἄρα ποιῶ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως, ὅταν ὁ θεὸς δηλῇ πάντα ὅτι δελήματος. φόβος μέγας ταλανίζει τιτὸ καρδίαν μου συνεχῶς, ἐπειδὴ σωέρχομαι σαρῆς τῇ ἀπειρῶν μου ἀνομίῳ. ἐγὼ αὐτὸς ἐπίσταμαι, ὅτι ἐκὼ καλῶμαι, ἐὰν μὴ ὡς δεδωκῶ ὡς δακρυοὶ τῇ δικαιοσύνῃ. χάρις

Agna cum voluptate complector. Non vit enim meæ voluntatis propositum esse vehementius, & confestim quæ voluerit, vincula inicit. Hic luctus, hic ploratus, hoc probrum, hæc confusio: quoniam ego vinculis propriæ voluntatis constrictus detineor. Quum enim unico momento conterere vincula possim, ac me a laqueis quibuscumque liberare; hoc facere recusoso, negligentia atque socordia detentus, & passionum consuetudinibus proposito voluntatis deserviens. Hoc gravius est, ac dedecore plenus luctus; quod ad inimici mei voluntatem concurram. Constringit me, passionibusque immorior, quibus ipse lætatur. Quum autem vincula confringere queam, nolo. Quum laqueos evitare possim, non decerno. **C** Est ne quidquam hoc luctu & ploratu acerbius? Est ne aliud ullum gravius dedecus? Sic quippe affirmo, non esse quid hac confusione acerbius, quando inimici sui placita quis explet. Quum igitur ita sim miser, quumque mihi sint comperta vincula, ea tamen pietatis prætextu abscondo: mea autem me arguit conscientia. **D** Cur ergo non vigilas, miser? An ignoras, in foribus esse horribilem judicii diem? Surge tamquam potens, dirumpe vincula tua; in te potestas est solvendi atque ligandi. Ista licet semper mihi objurgat sancta conscientia, non tamen e laqueorum vinculis liberari volo. Super hisce quotidie lugeo atque suspiro, & istis ego passionibus implicatus reperior. Miser ego & infelix, ac ad bonum vitæ meæ non proficiens, dum laqueos mortis non pertimesco. Corpus meum pietatis amictu opertum est coram spectatoribus: anima vero indecentibus cogitationibus ligatur. Foris pietatem studiose colo; intus vero abominatio sum coram Deo. Dulcem & suavem affecto **F** sermonem cum hominibus: quum interim ego proposito ac voluntate acerbus sim atque perversus. Et quid tandem in die judicii faciam, quando omnia coram tribunali manifestabit Deus? magno cor meum assidue conficitur timore, quoniam catenis innumerarum iniquitatum mearum constrictus sum. Ipse ego novi, me ibi poenas daturum, nisi hic judicem per lacrymas placavero. Et propterea mi-
sera-

serationes tuas in ira non concludis, Domine, quod conversionem ipse meam exspectes. Non enim quemquam videre cupis in igne ardentem, quum omnes homines salvos fieri velis, & ad vitam ingredi. Quocirca tuis confisus miserationibus, Domine Jesu Christe, Fili Dei, supplex tibi procido: oculos in me tuos converte, & miserere mei. Educ ex iniquitatum custodia animam meam, resplendeatque in mente mea radius lucis, antequam ad formidandum me manens iudicium abeam, ubi nulla penitus reliqua est de malis poenitentia. Magnus me miserum & impurum corripit timor, quo pacto me imparatum subducam, qui omni plane virtute destituor. Timor ac tremor detinet me, quoniam me ipsum ad opus bonum, imparatum video; contrariis autem conflictor cogitationibus, quum dæmonibus pareo, qui me per voluptates ad interitum trahunt. In multis videor prodesse, nisi meam ipse reprehendo conscientiam. Similis sum mercatori segni atque ignavo, jacturam quotidie facienti totius summæ simul & lucri. Sic & ego miser detrimentum bonorum patior coelestium, variis præpeditus distractionibus, quæ me ad mala pertrahunt. Sentio quippe in meipso, quomodo singulis horis decipior, nolensque in rebus, quas odi, invenior. Obstupesco super voluntate mea adeo prava, & quomodo etiam in tribulationibus semper diversimode peccet. Obstupesco de mea poenitentia, quomodo firmum fundamentum non habet ædificii, continentiam: non enim illam finit inimicus animæ meæ. Singulis diebus fundamentum ædificii colloco, propriisque rursus manibus laborem dissolvo. Non bonum fumsit principium mea bona poenitentia: nondum in me cessat pessima inertia. Ignaviæ mancipatus sum, inimici mei voluntate, promptissime quævis ipsi grata perficiens. Quis dabit capiti meo aquam longe inenarrabilem, & oculis meis fontes lacrymarum, ut scaturiant semper lacrymæ, ploremque assidue ad misericordem Deum, ut suam mittens gratiam, me peccatorem extrahat e furibundo mari, fluctibus peccatorum meam animam perturbante, procellisque in singulas horas exagitante? Nam cupiditatibus meis vulnera superantur, quæ curationis fascias omnino non admittunt.

A τὴν ἐσώχης τὴν οἰκτιρμὴν ἐν δέσποτι
ἐν ὀργῇ, ὅτι αὐτὸς ἐκδεχῆ τὴν ἐμὴν ἐπι-
τροπὴν. ὅτι γὰρ θέλεις τινα ἰδεῖν ἐν τῇ
πυρὶ καυόμενον, ὅτι πάντες ἀνθρώποις θέ-
λεις σωθῆναι εἰς τὴν ζωὴν. Παρρησίᾳ οὖν
πῶς οἰκτιρμοῖς σου κύριε Ἰησοῦ χριστέ ἡ ἐν τῷ
θεῷ, προσπίπτω σοι δεόμενος. ὁππότε βλεψόν
ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐλέησόν με. ἐξάγαγε ἐκ φυ-
B λακῆς ἀνομιῶν τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐκλαύ-
μα μοι ἀκτὶς φωτός ἐν τῇ ἐμῇ διανοίᾳ
πρὶν ἀπέλθω εἰς τὴν μέλλουσαν μοι φοβε-
ραὴν, ὅπου παντελῶς ἔκ βῆτι πλεῖ κακῶν με-
τανοεῖν. φόβος μέγας με λαμβάνει ὅτι ἀδ-
λιοι, καὶ ἀσελγῆ. πῶς ὑπάγω ἀτέτοιμος
ἔλος, καὶ γυμνός τῷ ἀρεῖ; φόβος, καὶ
δαλία σιμῶμαι, ὅτι ὁρῶ ἐμαυτὴν ἀπρό-
C θυμον εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐναιτίοις δὲ χεῖμα-
ζομαι λογισμοῖς, ὅτι πείθομαι πῶς δαίμο-
σι, πῶς ἡδοναῖς πρὸς ἀπώλειαν δελεάζουσιν.
ἐν πολλοῖς εἰμὶ δοκῶν χρησιμεύειν, εἰ μὴ
τὴν ἐμαυτὴν ἐλέγξω σιωπῶν. ἔοικα ἐμ-
πόρῳ ῥαθύμῳ, καὶ ὀκνηρῷ ζῆμιονδῳ κατ'
ἡμέραν κεφάλαιον μετὰ κέρδους. ὅπως ἐγὼ
ὁ παλαίπρωρος ζῆμιονδῳ τὰ ἔρανα ἀγαθὰ ἐν
D πῶς πολλοῖς πειρασμοῖς πῶς ἔλκεται με εἰς
τὰ κακά. ἀποδομα γὰρ εἰς ἐμαυτὴν πῶς κλέ-
πτω κατ' ὥραν, καὶ μὴ θέλων εὐρίσκομαι
εἰς ἀπὲρ μισῶ. ἐξίσταμαι ἐν τῇ ἐμῇ πρῶ-
αρέσει τῇ κακίᾳ. ἐν θλίψεσι, ἐν αἷς αἰ-
ἀμαρτῶν διαφόροις. ἐξίσταμαι ἐν τῇ ἐμῇ
μετανοίᾳ. πῶς, ἔκ ἔχει τὸ σερρεῖν δεμέλιον
τὸ οἰκοδομῆς τὴν ἐγκράτειαν, ὅτι γὰρ ἐγὼ αὐ-
E τὴν ὁ ἐχθρὸς. τῆς ψυχῆς μου, κατ' ἐκά-
στῳ τίθωμι δεμέλιον τὸ οἰκοδομῆς, καὶ πάλιν
πῶς ἐμαυτὴν χερσὶ καπνῶν μου τὸ κάμπτω.
ἔκ ἔβαλεν ἀρχὴν καλὴν ἢ καλὴν μου μετάνοιαν.
τέλος πάλιν ὅπως ἔχει ἢ κακίαν μου ἀμέλεια.
δεσφύλωμαι χασιόπτι θελήματι τῷ ἐχθρῷ μου
εὐπροθύμως ἐπιτελῶν πάντα τὰ αὐτοῦ ἐράσ-
F μισα. τίς δώση τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ πολυα-
μύθυτον, καὶ πῶς ὀφθαλμοῖς μου πυγὰς δα-
κρύων, ἵνα βρῶσιν αἰὲ δάκρυα, καὶ κλάσω
διαπαντὸς πρὸς τὸ οἰκτιρμόνα θεόν, ἵνα πέμ-
ψας τὴν χάριν αὐτοῦ ἀμαρτωλῶν ἐκ θαλάτ-
της μαρομήνης, ἐν κύμασι ἀμαρτιῶν χεῖμα-
ζῶσης, τὴν ψυχὴν μου ἐν ζάλῃ κατ' ὥραν.
τὰ γὰρ ἐμὰ θελήματα εἰσέκησαν, ὡς τραώ-
ματα μὴ δεχόμενα παντελῶς ἐπιδέσμευς ἰά-
σεως, ἢ ἀσώτως ἐκείνη γυνὴ ἐξάρπης σώ-
φρου

φρῶν ὡφθη πηοῦσα, καὶ συνεδύσασα, ἐπα-
 ῖν ἐμίσησε τὰ ἔργα τῆ ἀφράς ἀμαρτίας,
 μεμνημένη τὴν μέλλουσαν ἀχλύϊν τὴν ἀώνιον,
 καὶ τὴν κολάσεως τὴν ἀφόρητον ὁδύν. ἐγὼ δὲ
 ἐνεκεν τῆ παθῶν τῆ ἀμαρτίας κατ' ὁμολογίαν εὐ-
 χόμενος ἐκ ἀφίσταμαι τύτῳ, ἀλλ' ἐπιμένω αἰ-
 ὶ τῷ ὡφρῶν τῇ κακῇ μὲν συνηθείᾳ· ἐπ' ἐλπί-
 δει μετάνοίας ἐστὶ μὲν ἡ ὁροδοκία, κλεπτόμε-
 νος ὢν τῇ αὐτῇ ὑποχρέσει ματαιία, αἰὲ λέγων, B
 μετανῶ, ὅδεποτε μετανῶ. Τοῖς ῥήμασι μὲν
 μετανῶ μετὰ συνεδῆς, τοῖς ἔργοις μὴκος
 πολὺ ἀπέχω τῆ μετάνοίας. Τὸ λοιπὸν λαιθά-
 νω μὲν τὴν φύσιν, ὅτι ποῶ ὢν γινώσκω τὸ κα-
 κόν, καὶ πρὸς ἐρεθισμὸν ἀμαρτάνω.

Ὁ Ἡσαΐα πόποι μετάνοίας ἔχ' εὖρει, ἐπειδὴ
 ἐρεθίσαι τὴν ἀμαρτίαν ἐπεσπάρσατο, καὶ μὴ συ-
 ναρπασθεὶς ἡμαρτεν, ἔ' γὰρ καὶ πλάνω, ἀλ-
 λά καὶ γινώσκιν, καὶ νεφετέμμος, καὶ γονεῖς
 πῦρεπύκρυνε, τῇ θεῶν ἐκ ἡγούνη· καὶ ἰσ-
 δας ὁ προδότης πόποι μετάνοίας ἔχ' εὖρει,
 ὅτι μετὰ τῷ κυρίῳ ὢν, ἡμαρτεν, καὶ εἶδε
 ὅ' ἐπραῖεν, ἐπειδὴ ἔχεν πείραν τῆ χάριτος·
 ἐκὼν ὅτι τὰς ὢν γινώσκω ἀμαρτίας μὲν,
 τί αὖ ἐγὼ ὁροδοκήσω ὁ ἀδύτης· εἶδε καὶ
 ἔστι ὁ λογισάμενος μόνον ὅ κακὸν ἴσως τῷ πρά-
 ξαντος· τί αὖ ἐγὼ ἀπολογήσωμαι ὡς τὰ
 ἀπαρὰ πλήθει τῇ ἐμῇ ἀνομίῳ· ὁ Χάμ
 ἐνοήσας γέλωτα πατρὸς, ἀπεβλήθη· οἱ τῷ
 κορὲ συλαγνέσαντες κατεπόθησαν μηδὲν εἰπόν-
 τες ὅ σύωλοι, ἢ ὡρᾶζαντες· καὶ οἱ ὅτι
 τῷ ἡλίῳ ὁμοίως ἐπαῖον· καὶ σὰν λογισμοῖς
 εἰδωλολατρίας συνεδέμενος ἀπεβλήθη· καὶ
 ἀχιτόφελ μόνον συμβουλευσας ὢν τῇ ἀμαρτίᾳ E
 ἀπέθανε· καὶ οἱ υἱοὶ Αἰαζῶν πλημμελήσαν-
 τες τεθνήκασι· καὶ οἱ ὡς τὴν σάπφειραν κα-
 παφροήσας συνεδιατρίβοντες, κατὰ μετάνοίας
 ἐκ εὐχῶν· κατανοῶ μὲν τὴν ὡρᾶν, καὶ προ-
 σέχω μὲν τὴν συγκατάθεσιν, καὶ ἀπεκδέ-
 χομαι τῆ δικαιοσύνης τὴν ῥοπλῶν, καὶ ἐρῶ δι-
 κάαν ἔ' σαφῶς· τί δ' ἡμεῖς πλανᾶ με
 ζένοι ὅτι τῇ ἀρετῇ, καὶ τὰ ἐναντία ποιοῦ-
 ντα εἰώπιον τῷ τὰ πάντα ἐφορῶντος θεῷ· κα-
 λῶς οἱ φαρισαῖοι ἐπαχον ἐλεγχόμενοι, τῷ
 σωτήρι Χριστῷ λέγοντος ἐπίπλεστον ἔ' αὐ-
 τῶν δ' ἡμέα, καὶ μοι δὲ συμβαίνει ὡς ὅτι
 δ' πλεῖστον ἢ πτωχὴ δυσκολία, ὅτι ἡ τῷ
 συνεδέσεώς μὲν ἐλεγχόμενος ἀνδίζομαι· καὶ
 τραχὺς ἔ' ὁ ἐλεγχὸς μοι δοκεῖ· πικρὸν
 ὅτι ἡ ἀλήθεια πῶς λαιθάναται συνεδάζουσιν·
 ἀποκα-

A tant. Mulier illa impudica, statim a
 lapsu surgens, continens apparuit, ac
 studiosa, eo quod impuri peccati ope-
 ra est averfata, in memoriam revo-
 cans futuram confusionem æternam, &
 intolerabilem poenarum dolorem. Ego
 vero propter peccati passiones quotidie
 rogans, non tamen ab iis recedo, sed
 semper insipiens pravæ meæ consuetudi-
 ni adhæreo. In spe poenitentiae mea est
 præstolatio: sed inanibus ejus promissis
 deceptus, semper in ore poenitentiam ha-
 beo, & nunquam ad poenitentiam deve-
 nio. Verbis studiose poenitentiam profi-
 teor; verum operibus a poenitentia absum
 quamlongissime. Ceterum meæ etiam obli-
 viscor naturæ; quoniam malum scienter
 operor, & pecco ad irritamentum.

Locum poenitentiae non invenit Esau,
 quoniam contentiose iniquitatem fecit, C
 & non abstractus peccavit: non enim
 per deceptionem, sed ex scientia, & admo-
 nitus, & parentes exacerbavit, & Deum
 non est reveritus, & Judas proditor locum
 non invenit poenitentiae, quia cum Domino
 versans peccavit, & novit quod fecit,
 quoniam gratiae experimentum habue-
 rat. Igitur in iis, quæ ego cum co-
 gnitione perpetravi, peccatis, quid ego
 D miser jam præstolabor? Scito itaque
 eum, qui tantummodo malum cogitat,
 æqualem esse ei qui illud operatur.
 Ecquam ego defensionem afferam pro
 innumerabili mearum iniquitatum multi-
 tudine? Cham cogitans irrisionem pa-
 tris, reprobatus est. Qui cum Core
 consenserunt, terra dehiscente absorpti
 sunt, quum nihil dixissent omnino, aut
 egissent: & qui sub Elia, similiter passi
 sunt. Et Saul, idololatriæ cogitationi-
 bus assentiens, reprobatus est: & Achi-
 tophele solum consilium dans, in pecca-
 to periit. Et filii Aaron delinquentes,
 mortui sunt: & socii Sapphiræ in des-
 pectione consentientes, poenitentiae tem-
 pus non habuerunt. Considero meam
 actionem, & attendo ad meum consen-
 sum, & exspecto justitiæ momentum, E
 & dicam, justam plane esse. Cur me
 species decipit, qui a virtutibus alienus
 sum, & contraria facio coram Deo qui
 cuncta intuetur? Recte arguebantur
 Pharisei, Christo Salvatore dicente,
 fucatam esse illorum speciem. Mihi au-
 tem ut plurimum accidit hujusmodi
 morositas; quia quum a conscientia re-
 prehendor, ægre fero, atque aspera
 videtur mihi redargutio: acerba est enim
 veritas iis qui latere cupiunt. Detrahā
 habitum,

Vide supra
 hoc Tom. 3.
 pag. 448.

Vide supra
pag. 453.

Gal. 6. 7.

Heb. 10. 31.

habitum, & vermes mei apparebunt. Separabo larvam ex pulvere fictam, & videbunt circumstantes sepulcri imposturam, & vim meæ operationis considerabunt, atque intelligent pharisaicam similitudinem: quoniam vero, & illic manifesta non erunt, ignis in iudicio probabit, ut inquit Apostolus. Manum mihi humi jacenti porrige Domine: surgere enim cupiens, non possum, quia peccati pondus me oppressit, & mala me consuetudo retinet. Video quidem, sed veluti in caligine ambulo & in tenebris multis. Moveo meam manum: verum tamquam paralyticus sum. Alacris sum, sed fastidio afficior. Cupio liberari etiam jejunans; sed semper detineor impeditus. Erga divinas laudes studiosus sum; sed non in id incumbō, ut Deo placeam.

Quomodo audebo veniam priorum meorum criminum postulare, qui prioris meæ conversationis non sum oblitus? Aut quomodo veterem hominem, qui corrumpitur, exuam, qui cupiditates pristini mei erroris non deposui? Hei mihi, quomodo feram iniquorum meorum operum cogitationumque reprehensionem? Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, & secundum multitudinem miserationum tuarum. Os indignum ad te Domine clamat, & cor immundum, & anima peccatis inquinata. Exaudi me propter tuam benignitatem, & ne repellas deprecationem meam: non enim rejicis eorum preces qui vere poenitentiam agunt. At mea poenitentia non est pura, sed vitiosa. Ad horam unam ago poenitentiam, ac duabus horis ad iracundiam provo- co. Confirma meam deprecationem in timore tuo Domine, confirma animam meam supra petram poenitentiae. Superet lux caritatis tuæ, eas quæ in me sunt, tenebras. Exorare, optime Domine, non propter justitias meas: nihil enim boni possideo: sed propter miserationes tuas, & propter multam & ineffabilem benignitatem tuam. Resuscita mea membra, quæ sunt a peccato confracta, & illumina cor meum, quod est a mala concupiscentia obtenebratum. Libera me ab omni opere malo, & ne dejiciat me usque in finem adversarius: ne avertas faciem tuam a me: ne dicas mihi: Amen dico tibi, non novi te. Salvam fac Domine animam tribulatam a mor-

A ἀποκαλύψομαι ὁ ἁῖμα, καὶ φανήσονται μὲ οἱ σκώληκες, καὶ διελῶ ὁ προσωπεῖος τῆ κο-
νιάματος, καὶ ὄψονται οἱ παρόντες τῆ παφῆ
τῶν ἐπίθεσι, καὶ τῶν δυνάμει τῆ ἡμετέρας
σφαζέως σκέπονται, καὶ θεάσονται τῶν φαν-
ρισαϊκῶν ὁμοιότητι. ὅτι δὲ καὶ ταῦτα σαφῆ
μὴ γίνετα. Τοῦ πυρ δοκίμασον ἐν τῇ κρί-
σει, καθὼς φησὶν ὁ ἀπόστολος. ὁρξόν μοι
B χεῖρα βοηθείας ἐν ἐδάφει κυλινομένη κυρίε.
θέλων γὰρ ἀναστῆναι ἐν δυνάμει, διότι ὁ φορ-
τίον τῆ ἀμαρτίας κατεβάρησέ με, καὶ ἡ πο-
νηρὰ συνήθεια κατέχευε με. βλέπω, καὶ ὡς
ἐν γνόφῳ περιπατῶ, καὶ ἐν σκοτεινῇ πολλῇ
κινῶ με τῶν χειρῶν, καὶ ὡς περὶ πλάτους
εἰμι. εὐθυμὸς εἰμι, καὶ ἀνδρίζομαι. εὐχομαι
καταλαλῶν καὶ νηστεύων, συνέχομαι ἐμποδισ-
C ζόμενος πάντοτε. ὡς δοξολογία φιλόποιστος
εἰμι, ἀλλ' ἐκ ἐσπεράσθους τῶν τῶν θεῶν εὐα-
ρέτησι.

Πῶς πλημύσω ἀφῆσιν ἀγίστασθαι ὑπὲρ τῆ
σφαζέως μὲ ἀμαρτιῶν, τῆ σφαζέως μὲ ἀ-
ναστροφῆς μηδαμῶς ἐπιλανθανόμενος. ἥπως
ἐκδύσωμαι τῇ παλαμῇ ἀνδρωπὸν τῆ φθαρ-
ομένη, πᾶς ἐπιθυμίας τῆ πρὶν ἀπάτης μὴ ἀ-
D ποδεύμενος. οἱμοὶ πῶς ὑποίσω τὴν ἐλεγμὸν τῆ
ἀδεμίτων μὲ ἔργων, καὶ λογισμῶν. ἐλέησόν
με ὁ θεὸς καὶ ὁ μέγα ἑλεός σου, καὶ καὶ ὁ
πληθὺς τῆ οἰκτιρῶν σου. εὐχόμε ἀναξίον βοᾶ
πρὸς σὲ δέσποτα, καὶ καρδία ἐκ καθαρά, καὶ
ψυχὴ ἐν ἀμαρτίας σπιλωθεῖσα. ἐπάκουσον
μὲ ὡς τῶν ἀγαθότητά σου, καὶ μὴ ἀπόση
τῶν δέσποιν μὲ. ἐ γὰρ ἀπορρίπτεις δέσποιν τῆ
E μετανοούντων ἐν ἀληθείᾳ. ἐμὲ δὲ ἡ μετανοία
ἐκ καθαρά ὑπάρχει, ἀλλὰ διεφθαρμένη. ὡ-
ραν μετανοῶ, καὶ δύο προορίζω. ἐγείξον μὲ
τῶν δέσποιν ἐν τῇ φόβῃ σου κύριε, ἐγείξον μὲ
τῶν ψυχῶν ἐπὶ πέτρᾳ μετανοίας. νικησάτω
ὁ φῶς τῆ χάριτός σου. ὁ ἐν ἐμοὶ σκότος. πα-
ρακληθήσεται ἀναδέ κύριε ἐ γὰρ πᾶς δικαιοσύ-
νας μὲ. ἐ γὰρ ἔχω τί ἀγαθόν, ἀλλὰ ὡς
F τὴν οἰκτιρῶν σου, καὶ ὡς τῶν πολλῶν σου,
καὶ ἀφαπτο ἀγαθότητα, ἀνάγκη μὲ πᾶ μέ-
λη, ἀ κατέρραξεν ἡ ἀμαρτία, καὶ φωτισόν
μὲ τῶν καρδίας, ὡς ἐσκότισεν ἡ πονηρὰ ἐπι-
θυμία. ῥύσά με ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ,
καὶ μὴ εἰς τέλος καταβάλλῃ με ὁ ἐξ ἐναντίας.
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ προσωπεῖόν σου ἀπ' ἐμὲ. μὴ
εἴπῃς μοι, ἀμὴν λέγω σοι ἐκ οὐδὲ σε. σῶ-
σον κύριε ψυχῶν πεδωμένων ἐκ θανάτου. ὁ
ἔχω

ἔχων ἐξουσίαν ζωῆς, καὶ θανάτου· σὺ γὰρ ἄ-
 πας δέσποτα· ἀπείτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν·
 καθάρσον με κύριε ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας
 πρὸ τοῦ τέλους, καὶ δώρησά μοι, φιλάνθρω-
 πε· ἐν ὅλῃ μου τῇ μικρᾷ ταύτῃ ζωῇ πηγὰ-
 ζαι ἀπὸ καρδίας δάκρυα πρὸς καθάρσιν τῆ ψυ-
 χικῶν μου μολυσμάτων, ἵνα διωκηθῶ ἀποδύ-
 ναι ἐντεῦθεν ἐκ τῶν πολλῶν μου γραμματείων καὶ
 ὀλίγα ἐγκλήματα, καὶ ἐκ σωθήσομαι τῇ σκέ-
 πῃ τῆ παντοδυνάμου χειρός σου· ὅταν τρέμα
 πᾶσα ψυχὴ ἀπὸ τῆ δόξης σου τῆ φοβεράς· ναὶ
 δέσποτα ὑπὲρ τοῦ θεοῦ μονογενὲς, εἰσακούσον, καὶ
 προσευξάμενος δέσῃ ἀμαρτωλῶν, καὶ ἀναξί-
 λους, δωρεὰν σωσον με τῇ χάριστί σου· ὅτι
 ἐλεήμων, καὶ φιλάνθρωπος θεὸς ὑπάρχεις, καὶ
 σοὶ τὴν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν, καὶ προσκύνησιν
 ἀναπέμπομεν τῷ πατρὶ, καὶ τῷ ὑἱῷ, καὶ τῷ
 ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τὰς αἰ-
 ῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

ΠΕΝΘΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΕΣΠΕΡΑΣ.

Οἱ μοι ἐν ποίᾳ καταγνώσει ἔστηκα, ἐν
 ποίᾳ ἀγχύῃ κατέκειμαι; ἐκ ὅτι δὲ
 κρυπτόμενός μου ὡς δὲ φαινόμενος, πρὸς ἀπα-
 ρτίας διαλεγόμενος· ἢ τῇ ἀγχύῃ παθῶν
 μελέτη ἐν ἐμοὶ ὑπάρχει ἡμέρας, καὶ νυκ-
 τός· πρὸς ἀγνίας πρὸς ἐμὸν λόγον, πρὸς ἀ-
 σελχείας διενδυμῶμαι· οἱ μοι οἷα ἐξέπασις μοι
 ἀπόκειται· ἀληθῶς γῆμα εὐσεβείας πείκει-
 μαί, καὶ ἐν τῷ δυνάμει· ἐν ποίᾳ πρὸς ὁ-
 πῶν πρὸς ἐρχομαι κυρίως τῷ θεῷ τῷ γινώ-
 σκοντι πᾶν κρυπτόν τῆ καρδίας μου, τοσούτοις
 κακοῖς ὑπευδύως ὑπάρχων· δειλὸν ἰσάμενος
 ἐν προσευχῇ, μὴ καταβῇ πῦρ ἐξ οὐρανόθεν, καὶ
 ἐκφλέξῃ με, ὥσπερ ποτὲ τὸς πρὸς ἐνεργού-
 ντας ἐν ἐρήμῳ πῦρ πρὸς κυρίως κατέκαυσεν αὐ-
 τὸς· τί οὖν ἐγὼ πρὸς δοκῶ πολὺ ἀπει-
 ροὶ βάρους ἀμαρτιῶν πείκειν· πεπνυρ-
 γά μου ἡ καρδία, ἡλλοιώται μου ὁ εὐσεβὴς
 λογισμὸς· ἐσκοτίσθη μου ἡ διάνοια· ἀεὶ ἐπι-
 στρέφω ὡς κύων ὅτι τῷ ἰδίῳ ἐμεπον· ἐκ ὅτι
 μοι παρρησία πρὸς τὸ ἐτάζοντα καρδίας, καὶ
 νεφρὸς· ἐκ ὅτι μου ἡ διάνοια καθάρσιν· ἐκ
 ὅτι μοι δάκρυον ἐν προσευχῇ· καὶ στεναγμὸς·
 ψύχω μου· δὲ πρὸς ὁπῶν δὲ ἐν ἀγχύῃ γενο-
 τός· κρούσιν μου δὲ τῆς εὐσεβείας δὲ τῇ παθῶν οἰ-
 κητήριον, δὲ τῇ πονηρῶν λογισμῶν ἐργαστή-
 ριον· δόξα σοι μόνε μακρόθυμε, δόξα σοι

Tom. III.

μόνε

Aa morte, qui vitæ ac mortis pote-
 statem habes. Tu enim Domine dixi-
 sti: petite, & dabitur vobis. Mun-
 da me Domine ab omni peccato an-
 te finem, & largire mihi, benignif-
 sime, ut in toto hoc exiguo vitæ
 meæ spatio effundam e corde fontem
 lacrymarum ad emundandas animæ meæ
 sordes, ut possim hic ex multis meis
 debitis pauca saltem persolvere delicta,
 & ibi salvus fiam sub manus tuæ om-
 nipotentis protectione: quando omnis
 anima tremat præ tua formidabili glo-
 ria, Etiam, Fili Dei unigeniti, exau-
 di, & suscipe deprecationem peccato-
 ris & indigni servi tui. Gratis salvum
 me fac gratia tua: quoniam miseri-
 cors & benignus es Deus, & ti-
 bi gloriam referimus, gratiarum actio-
 nem, & adorationem, Patri, & Fi-
 lio, & Sancto Spiritui, nunc &
 semper, & in secula seculorum.
 Amen.

P R E C A T I O S E C U N D A .

HEi mihi, in qua desperatione con-
 stitutus sum! in qua confusione
 jaceo! Non sunt occulta mea sicut ea
 quæ parent. Quum de vacando ab
 affectionibus sermonem habeo, prava-
 rum in me affectionum meditatio ma-
 net die ac nocte. Puritatem abiciens,
 sermones de impuritate confesso. Hei
 mihi, quæ me manet inquisitio! Ve-
 re speciem tantum religionis præ me
 fero, non autem virtutem. Qua fa-
 cie occurram Domino Deo, qui abs-
 condita cordis mei novit, quum ego
 tantorum sim reus malorum? vereor,
 quum in deprecatione sto, ne ignis de
 coelo descendat, & me exurat, quem-
 admodum eos olim ignis a Domino
 demissus combussit, qui in deserto sa-
 crificium obtulerunt. Quid igitur ego
 expectabo, qui sum immenso pecca-
 torum pondere prægravatus? Inflam-
 matum est cor meum, immutata est
 pia cogitatio mea, obtenebrata est
 mens mea. Tamquam canis ad vo-
 mitum semper revertor. Non est mi-
 hi fiducia ad eum, qui corda scruta-
 tur & renes. Non est mihi mens
 pura. Non sunt mihi lacrymæ in ora-
 tione, quamvis suspirem: refrigero
 faciem meam in confusione positam.
 Percute pectus meum, quod est pas-
 sionum habitaculum, pravarum cogita-
 tionum officina. Gloria tibi qui solus
 R r r es pa-

Planctus ad
 vespertas fe-
 ria tertia.

es patiens & longanimis : gloria tibi qui solus bonus es : gloria tibi , qui animabus corporibusque nostris beneficia præstas . Magnæ sunt tuæ super nos miserationes Domine : ne me reicias cum iis qui dicunt tibi , Domine , Domine ; nec tuam voluntatem faciunt ; precibus immaculatæ Domine nostræ Deiparæ , & precibus omnium eorum , qui tibi placuerunt . Tu enim nosti Domine quæ sunt in me occultæ affectiones . Tu scis vulnera animæ meæ . Sana me Domine , & sanabor : nisi enim tu Domine ædificaveris animæ domum , in vanum laborant qui ædificant . Equidem me ipse præparo ad resistendum passionibus , quæ me invadunt : sed animæ firmitatem fraus draconis per voluptatem dissolvit : quumque nullus sit qui vim mihi inferat , trahor tamen ab ipsis tamquam captivus . Magno studio enitor , ut flammam quæ me accendit , dissipem : sed odor ignis , qui me adhuc adolescentulum corripuerat , ad flammam me trahit . Iterum in portum me recipio , ut naufragum liberem : sed propter meam imperitiam una cum illo naufragium facio . Increpo operantem , quum sim ipse cæcus : volo ego miser affectionum esse medicus , quum ab iis sim captus . Illumina Domine oculos cordis mei , ut multitudinem mearum affectionum cognoscam . Gratia tua obumbret mihi Domine , & illumina obtenebratam mentem meam , inque mea ignorantia divinam scientiam tuam infunde : quoniam non est impossibile apud te omne verbum . Tu Domine gressibus impervium mare olim populo tuo pervium præbuiisti . Tu ex dura petra aquam sitienti populo tuo dedisti . Tu solus eum , qui in latrones inciderat , pro tua bonitate liberaisti . Miserere mei Domine propter magnam benignitatem tuam , qui in latrones incidi , & tamquam vincetus propter meam insipientiam , detentus sum . Nemo potest morbum animæ meæ sanare , nisi tu Domine , qui profunda cordis nosti . Quoties mihi ipse miser fines posui , murosque inter me , & inter impium peccatum reædificavi ; sed adversariis contra me in bellum insurgentibus , mens mea fines est transgressa murosque diruit , eo quod fines non haberent firmitatem timore melioris , & muri non essent fundati super veram sinceramque poenitentiam .

μόνε ἀγαθὲ , δοῦναι σοὶ εὐεργέτη τῇ ψυχῇ , καὶ τῇ σαμάτῳ ἡμῶν . μεγάλοι εὐ οἱ αἰκλιμοὶ ὅπῃ τὴν ἀμαρτωλὴν ἡμᾶς κύριε . μὴ με ἀπορρίψῃς μετὰ τῇ λεγόντων σοι , κύριε , κύριε , καὶ μὴ ποιούτωι τὸ θέλημα σου . φοβεῖσθαι τὸ παταχράντε δεσποίνης ἡμῶν Θεοῦ . φοβεῖσθαι πάντων τῇ εὐαρεστησάντων ὁκώπιόν σου . σὺ γὰρ γνώσκεις κύριε τὰ ἐν ἐμοὶ κεκριμμένα πάθη . σὺ ἐπίσασαί τὰ τραύματα τῇ ψυχῇς μου . ἰασαί με κύριε , ἰαθῶ σωμαί . ἢ μὴ γὰρ σὺ κύριε οἰκοδομήσῃς οἶκον ψυχῇς , εἰς ματίω ἐκοπίασαν οἱ αἰκλινοὶ μούνητες . πῶς σκευάζομαι γὰρ πρὸς ἀντίστασιν τῇ παθῶν , ἐν τῷ συμβάλλειν πρὸς αὐτὰ , καὶ ἡ κακοτεχνία τῷ δράκοντος ἐκλύει με τὸ τόνον τῇ ψυχῇς ἀπὸ τῇ ἡδονῆς . καὶ μὴ ὅπως τινὸς τῷ βιάζοντος , ὥσπερ αἰχμαλῶτος ἀρόμαι ὑπὲρ αὐτῇ . προδυμῆμαι ἀποσπᾶσαι τὸ κατακατόμῳ , καὶ ἡ ὁσμὴ τῷ πυρὸς ἐτεθεάζοντός μου ἐφέλκει με πρὸς τὸ πῦρ . πάλιν ὁρμῶ τῷ σῶσαι τὸ καταποντιζόμενον , καὶ ἀπὸ ἀπειρίας σὺ αὐτῷ καταποντιζόμεναι . ἐπιπλήτῳ τὸ κάμνοντα , τυφλὸς ὡς αὐτὸς . ἰατρὸς θέλω γενέσθαι ὁ ἄθλιος τῇ παθῶν , καὶ αὐτὸς ἐγὼ ὑπὸ αὐτῇ αἰχμαλωτιζόμενος . φώτισον κύριε τὴν ὀφθαλμὸν τὸ καρδίας μου , ὅπως ἐπιγνώσωμαι τὰ πλήθη τῇ παθῶν μου . ἡ χάρις σου ἐπισκιάσει ἐπὶ ἐμὲ δέσποτα , καὶ φώτισον μου τὴν ἐσκοτισμένην διάνοιαν , καὶ ἐπὶ τῇ ἀγνωσίᾳ μου , γνώσιν θεῖαν ὁνομασία μοι . ὅτι ἐκ ἀδυνατίσει πῶς σοὶ πᾶν ῥῆμα . αὐτὸς κύριε τὴν ἄβυσσον θαλάσσης εὐδιάβατον πῆρεχες τῷ λαῷ σου ποτε . αὐτὸς ἐκ πέτρας ἀκροτόμῳ ὕδωρ αὐτῷ πῆρεχες τῷ λαῷ σου διψῶσι . αὐτὸς μοῖος τὸ ἐμπέσοντα εἰς τὴν ληθαίαν τῇ ἀγαθότητί σου διέσωσας . σπλαγχνισθῇ ἐπὶ ἐμοὶ κύριε ἀπὸ τὴν πολλῶν σου ἀγαθότητων τῷ περὶ πεσόντι εἰς τὴν ληθαίαν , καὶ δεθείτι ὡς δεσμίῳ ὑπὸ κακοφροσύνης . ἔδεις ὁ δυναμῆμος ἰάσασθαι μου τὸ ἄλγος τῇ ψυχῇς , ἢ μὴ σὺ κύριε ὁ ἐπιγαλῆμος τὰ βάθη τὸ καρδίας μου . ποσάκις ἐθέμην ὁ πάλας ἐν ἐμαυτῷ ὄρες , καὶ ταίχην ἀνακοδόμῳ μεταξὺ ἐμῶν , καὶ τὸ ἀτόμῳ ἀμαρτίας μου , καὶ τὸ ἐναυτίῳ ἐξ ἐναυτίας βαλόντων εἰς πόλεμοι , ἢ διανοία τὴν ὄρες πῆρεθῃ , καὶ τὰ ταίχην κατεσκάφη ἀπὸ τὴν ὄρες μὴ ἔχειν ἀσφάλειαν φόβῳ τῷ κρείττονος . ἀπὸ τὸ μὴ τὰ ταίχην δεμελιῦσθαι ἐπὶ

ἐπὶ εἰλικρινὲς μετανοίας . Τίς ἔμὴ κλαύσει
 ἐν ἐμοὶ , ὅτι ὧς μικρὰν ἠδούλῃ τῷ ἀπε-
 λευτήτῃ πυρὸς κατεφροῖσα , καὶ τῇ αἰωνίᾳ
 βασιλείᾳ ἐκ ἀντεποιήσαμην . ἐδύλωσα τοῖς
 πάθεσιν ὁ ἄθλιος , ὃ τῇ ψυχῇ μου ἀξίωμα
 κτενώδης ἐγενόμην , καὶ ἐκ ἰσχύος ἀτενίσαι
 πρὸς τὸ εὐσπλαγχνὸν κύριον . ἐκοιμήθην πο-
 τὲ πλυστοποιῶν χάρισμασι . νῦν δὲ τὴν πε-
 νίαν τῇ παθῶν ἠγάπησα . ξένος ἐγενόμην
 τῇ ἀρετῇ εἰς χώραν κακίας ἀποδημήσας μα-
 κρὰν . ἡμίθνητος ἐμὶ , βραχύτατον ἔχων ζῶντος
 λαΐφαιον . κλαύσατέ με ὅσοι , καὶ δίκαιοι τῇ
 ἐν πάθεσιν , καὶ ἀμαρτίας συλληφθέντα . κλαύ-
 σατέ με οἱ τῇ ἐγκρατείας ἐργάται τῇ γαστρί-
 μαργοι , καὶ φιλήδονοι . κλαύσατέ με οἱ ἐ-
 λεηθέντες , καὶ ἐπιγνώμονες τῇ ἐλεηθέντα , καὶ
 πρὸς πικρὰντα . κλαύσατέ με οἱ ἀγαπήσαν-
 τες τὰ ἀγαθὰ , καὶ μισήσαντες τὰ πονηρά ,
 τῇ ἀγαπήσαντα τὰ πονηρά , καὶ μισήσαντα
 τὰ ἀγαθὰ . κλαύσατέ με οἱ βίοι ἐνάρετον
 κεκτημένοι τῇ ἐν χήματι ἐνέρετον , τοῖς δὲ
 ἔργοις ἐμπαθεῖν , καὶ ἀδιάφορον . κλαύσατέ με
 οἱ θεῶν εὐάρεστοι τῇ ἀνδρωποπαρεσκει .
 κλαύσατέ με οἱ τὴν τελείαν ἀγάπην πρὸς
 τὸν θεόν , καὶ εἰς τὸν πλησίον ἔχοντες , τῇ λό-
 γοις μὴ ἀγαπώντα , ἔργοις δὲ πόρρω ἀπέ-
 χοντα . κλαύσατέ με οἱ τὴν ὑπομονὴν κε-
 κτημένοι , καὶ καρποφοροῦντες τῇ ἀνυπομονή-
 τῃ , καὶ ἀκαρπον κλαύσατέ με οἱ ἀνεπαρ-
 χύτως τῷ θεῷ πρὸς εὐχολογίᾳ , τῇ ἀχλωμέ-
 νῳ ἀτενίσαι εἰς τὸ ὕψος τῷ ἔραν . κλαύσα-
 τέ με οἱ τὴν πενήτειαν κεκτημένοι , τῇ ταύ-
 τῃς ἀλλότριον . κλαύσατέ με οἱ ταπεινόφρονες
 τῇ ὑψηλοφρονα , καὶ ὑπερήφανοι . κλαύσατέ
 με οἱ τὴν ἀκτιμοσύνην τῇ ἀποσώλων κτησά-
 μενοι τῇ ὑλομανούντα , καὶ φορτιζόμενοι . κλαύ-
 σατέ με οἱ πωργοί , καὶ ἐδράγοι τῇ καρδίᾳ
 πρὸς τὸν κύριον , τῇ δίψυχον , καὶ σαθρὸν ,
 καὶ ἀδόκιμον . κλαύσατέ με οἱ τὸ πένθος ἀ-
 γαπήσαντες , καὶ τῇ γέλῳ μισήσαντες , τῇ
 ἀγαπήσαντα τῇ γέλῳ , καὶ μισήσαντα τὸ
 πένθος . κλαύσατέ με οἱ ἔχοντες ἐν τῷ τὴν
 μετὰ θανάτου κρίσιν , τῇ ὁμολογοῦντα μεμνη-
 θῆναι , καὶ τὰ ἐναντία φράττειν . κλαύσατέ
 με οἱ κληρονόμοι τῇ βασιλείας τῇ ἔραν ,
 τῇ γεέννης τῷ πυρὸς . δειθῆτε ἄγιοι τῷ θεῷ
 ὑπὲρ ψυχῆς κλυδωνιζομένης . ἐν οἷς δύνασθε
 ἄγιοι τῷ θεῷ βοηθήσατε . οἶδα γὰρ ὅτι ἐὰν
 δεηθῆτε τῷ φιλανθρώπῳ θεῷ , πάντα συγ-

Tom. III.

χωρηθή-

A tiam . Quis me non deplorat , quo-
 niam propter exiguam voluptatem con-
 temsi ignem qui non habiturus est fi-
 nem , & regnum æternum mihi non
 vendicavi ? Passionibus infelix servivi ,
 dignitatem animæ meæ despiciens , ac
 veluti irrationalis factus , nec valeo
 oculos ad misericordem dominum attol-
 lere . Obdormivi olim , quum dona
 adessent , quibus ditescere poteram ;
 B nunc autem indigentiam pravaru af-
 fectionum dilexi , alienus a virtutibus
 factus , & in peregrinam ac longin-
 quam iniquitatis regionem profectus .
 Semimortuus sum , brevissimas habens
 vitæ reliquias . Plangite me sancti &
 justī , passionibus & peccatis deten-
 tum . Plangite me , qui continentiam
 colitis , me , inquam , ventri ac vo-
 luptatibus deditum . Plangite me mi-
 C sericordes causarumque cognitores , me,
 inquam , miserationibus dignum , &
 exasperantem . Plangete me qui bona
 diligitis & mala odio habetis , me in-
 quam , qui mala dilexi , & bona
 odio habui . Plangite me qui vitam
 præstantem possidetis , me , inquam ,
 qui specie tenuis virtutes colo , operi-
 bus autem sum passionibus deditus ,
 D & ad bona indifferens . Plangite me
 qui Deo placetis , me , inquam , qui
 hominibus placere studeo . Plangite me
 qui perfectam in Deum & proximum
 caritatem habetis , me , inquam , qui
 verbo tantum diligo , opere autem , a
 dilectione quamlongissime absum . Plan-
 gite me qui patientiam possidetis , &
 fructus affertis , me , inquam , impa-
 E tientem & infructuosum . Plangite me
 qui confidenter & sine verecundia pre-
 ces ad Deum funditis , me , inquam ,
 qui non audeo in altitudinem coeli ocu-
 los attollere . Plangite me qui mansue-
 tudinem possidetis , me , inquam , ab
 hac virtute alienum . Plangite me qui
 humiles estis , me , inquam , alta sa-
 pientem ac superbum . Plangite me ,
 qui Apostolicam paupertatem possidetis ,
 F me , inquam , qui terrenis furiose inhio ,
 & sarcinis sum oneratus . Plangite me ,
 qui fideles estis & firmi corde erga
 Deum , me , inquam , qui animo du-
 plici sum , debilis & improbatus . Plan-
 gite me qui luctum diligitis & risum
 odio habetis , me , inquam , qui risum
 diligo , & luctum odio habeo , Plan-
 gite me , qui iudicium post mortem fu-
 turum in mente habetis , me , inquam
 qui illius quidem me meminisse profi-
 teor ,

R r r 2

σωτήριον . Τί μὴ βοηθῆμι τῇ φύσει καρὸν ἔχοντες . ἕως ἔτι τῷ λογισμῷ κύριος εἰ . ἕως
 ἔτι πονεῖ καὶ τὸ σῶμα , καὶ ἡ διάνοια . ἕως ἔτι
 ἐπὶ ἄλλοις καὶ τὰ σὸν ἀγαθόν . ἕως δὴ λὸν
 σοι τὸ δῶρον , ἀλλ' ἔτι ἀμφίβολον , καὶ τῷ βά-
 θυν ἡ χάρις ἐφάπτεται . ἕως σὺ δάκρυα
 πρὸς σὲ τῷ ἐξόδῳ μὲνύματα . πρὸφθασον ,
 ἐπὶ γένεως καὶ τῷ παθῶν μετὰ τῷ συμμα-
 χίας εἰς θεῷ πρὸς ἑτάξιν . ἀρίστευσον καὶ τῷ
 γολιάθ , μὴ ληστὴ προλάβῃ , μὴ φονεὺς
 προαρπάσῃ , μὴ τις τῷ βιασῶν , καὶ ἀρπακ-
 τῶν τῷ βασιλείας σὲ ἀποκλείσῃ . φοβητέον ,
 καὶ πάσῃ φυλακῇ τηρετέον , μὴ ψεύσῃ τῷ
 ὁμολογίας ἡμῶν φανώμεθα . εἰ γὰρ πᾶς πρὸς
 αἰνδρώπης ὁμολογίας , ἐμπεδοῖ θεὸς μέσος
 πρὸς λαλῶντες , πόσος ὁ κίνδυνος ὡς πρὸς βά-
 τας εὐρίσκεσθαι , καὶ μὴ μόνον τῷ ἄλλων ἀμαρ-
 τημάτων , ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ ψεύδους ὑποδί-
 κης τῷ τῇ ἀληθείᾳ , καὶ ταῦτα ἔτι ἕως δευ-
 τέρας ἀναγεννήσεως , ἕως ἀναπαλάσεως , ἕως εἰς
 τὸ ἀρχαῖον ἀποκαταστάσεως . δεῖνόν τῷ φελεθῆναι
 τὴν πανήγυριν , καὶ τῷ πικρῶν τὴν τραγίμα-
 τίαν ζητεῖν . δεῖνόν ὑπεροβυλία , καὶ τὸ τῷ
 πικρῶν τῷ ζημίας ἀποστέλλειν , ὅτι ἔτι ἐστὶ
 λύσις ζημίας μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἐκδημίαν ,
 καὶ τῷ πικρῶν συγκλεισμοῦ τῷ ἐκάσθῃ βεβαιωμένων .

Ὡς ὁ τελώτης στεναίω , ὡς ἡ πόρνη δα-
 κρύω , ὡς ὁ ληστὴς ἀναβοῶ , ὡς ὁ ἄσωτος
 ὑψὺς κραυγάζω πρὸς σὲ φιλάδελφον Χριστέ
 σωτὴρ τῷ κόσμῳ , τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν , ἐπὶ
 ρίζον ἐξαοθενήσασαι τὴν πρὸς ἐμὴν ψυχὴν
 μετὰ τῷ μέθῃ τῷ ἡδονῶν . θεράπευσον τὴν ἑλκὴ
 ταύτην , καὶ ἐκτροπὰς τῷ πρὸς με . ἀπό-
 πλυνον αὐτὴν μεμελανομένην τῷ λύθρῳ τῷ
 ἀμαρτίας τῷ σὺ τιμὴν αἵματι . νῦν καρὸς
 εὐπρόσδεκτος , νῦν ἡμέρα σωτηρίας . ἐν τῷ
 πλῆθει τῷ ἐλέους σὺ ἐπίστρεψόν με μόνε μα-
 κρόθυμε , καὶ ῥῦσαι με ἀπὸ πάσης ἐπιπόνη-
 τρυφῆς . μὴ εἰς τέλος καταφλέξῃ με ἡ κά-
 μινος τῷ παθῶν , ἀλλὰ τῷ δρόσῳ τῷ ἐλέους
 σὺ καταμάραναι αὐτὴν . καὶ μοι , ὅτι ἐδω-
 ρήσω μοι κύριε φωτισμὸν γνώσεως , καὶ γὰρ αὐ-
 τὴν ἀθετῶ . καὶ μοι , ὅτι πάνποτε ἠορτήσας ,
 καὶ αἰδοῦν , καὶ ἀδιαλείπτως ἐπισκέπτεται
 με ἡ χάρις σὺ , καὶ ἰάται με , καὶ καθ' ὥραν
 ἠθέτησα , καὶ ἀθετῶ τὴν δωρεάν τῷ ἱαμάτων
 αὐτῷ . ὅσων δωρεῶν ἐμέ τῷ ἀμαρτωλὸν ἐπλή-
 ρωσας δέσποτα , καὶ αἰὶ δωρῇ , ἐγὼ δὲ ὁ τὰ
 λας εἰμὶ ἀγνώμων τῷ πρὸς ἐμὴν . πάνποτε
 γλυκαί-

A fraudulentum , non autem salutare de-
 siderium? cur suppetias non serimus na-
 turæ , dum tempus habemus? Dum tua-
 rum adhuc cogitationum es dominus :
 dum non laborat corpus aut mens : dum
 non ab aliis tuum dependet bonum : dum
 manifestum quidem tibi est donum , sed
 non ambiguum & incertum : & gratia
 usque ad profunda & ima sese demittit :
 dum tuæ lacrymæ indicium sunt tui
 exitus : præoccupa , obliste fortiter præ-
 vis affectionibus , advocans tibi in
 belli societatem Deum . Strenue decerta
 adversus Goliath . Ne te latro præve-
 niat : ne parricida præripiat : nequis
 violentus regni raptor te excludat . Ti-
 mendum est , omnique cura nobis ca-
 vendum , ne in professione nostra men-
 daces inveniamur . Si enim pacta cum
 hominibus confirmat Deus , sequester &
 mediator assumtus ; quanto majus est pe-
 riculum , pactorum transgressores inveni-
 ri , nec aliorum dumtaxat criminum ,
 sed etiam mendacii ipsius obnoxios reos-
 que veritati esse? Idque , quum non al-
 tera supersit regeneratio , neque reforma-
 tio , neque in pristinum statum restitutio?
 Difficile est , postquam celebritas transiit ,
 tum demum negotiationem quærere . Ar-
 dua res est , poenitentiam agere , & tum
 temporis damnum sentire : quoniam non
 est damni reparatio post nostrum hinc ex-
 cessum , & post amaram eorum quæ unus-
 quisque in vita gessit , conclusionem .

Tamquam publicanus suspiro : velut
 meretrix lacrymor , instar latronis excla-
 mo , tamquam filius prodigus vociferor
 ad te clementissime Christe , salvator mun-
 di , vera lux ; confirma infirmam animam
 meam , voluptatum ebrietate dissolutam .
 Sana ulcera ejus , & mentis meæ digres-
 siones . Cruore peccati nigrescentem ab-
 sterge pretioso tuo sanguine . Nunc tem-
 pus acceptabile , nunc dies salutis . In
 multitudine misericordiæ tuæ converte me ,
 qui solus longanimis es , & libera me ab
 omni molli voluptate . Ne in finem com-
 burat me caminus pravarum affectionum ,
 sed rore tuarum miserationum extingue
 eum . Væ mihi , quoniam tu mihi Do-
 mine largitus es cognitionis lumen , ego
 autem illud sperno . Væ mihi , quoniam
 semper infirmus fui & sum ; tuæ autem me
 gratia continue visitat & sanat ; singulis
 vero horis donum sanitatis ab ipsa mihi
 concessum ego contemni & contemno .
 Quot me peccatorem donis cumulasti
 Domine , & semper cumulas ; ego vero
 miser mea sponte & ex voluntate ingra-
 tus

Vide S. Gre-
 gor. Na-
 zianz. de
 Baptismo .

tus sum & iniquus. Tua semper gratia dulcesco, continue illuminor, assidue confirmor; semper tamen illam aspernor, & ad meam rursus amaritudinem convertor. In memoriam mihi revocas, optime, mortem, & poenas sempiternas, meque ad vitam assidue trahis, ut salvus fiam: ego vero in mea semper nequitia permaneo. Quamobrem nullam illic defensionem habeo. Pulso, ut miserationum tuarum porta mihi aperiatur, Domine: perito orans, ut postulata consequar. Tamquam impudens, misericordiam quaero. Patiens esto erga me, qui distortus sum: libera me ab iis quæ me circumdant, peccatis, ut sanus & incolumis effectus, exsurgam e lecto corrumpentis peccati. Liberum me fac ab omni malo opere, antequam finis me comprehendat. Nam in inferno quis confitebitur tibi? Dealba conspurcatam a me tunicam, antequam horrendum denuncietur mihi mandatum, meque imparatum & confusum corripiat. Salvam fac animam tribulatam de ore leonis, & libera eam per gratiam & misericordiam tuam, precibus immaculatæ Dominæ nostræ Deiparæ, & omnium Sanctorum: quoniam benedictus es in secula seculorum Amen.

PRECATIO TERTIA.

*Planctus
ad vespas
Feria ter-
tia.*

*Vide tom. I.
pag. 40. In
finito: ο' α'
οι τε λέγ. η
ἀναγκάζει
Θ pag. 161.
κατανύνηδι
ψυχή μου.*

Desiderium compellit me ad loquendum ad Deum: verum indignitas mea silentium mihi imperat. Dolores loqui me urgent; sed peccata mea ut taceam suadent. Anima mea dolet, & oculi mei lacrymas concupiscunt. Peccasti anima? poenitentiam age: Ecce enim dies nostri, sicut umbra prætereunt. Per loca terribilia & horrenda est tibi transeundum: Anima mea, noli multum de die in diem differre, ut convertaris ad Dominum. Compungere anima mea, compungere super universis bonis, quæ a Deo accepisti, & non custodisti. Compungere de omnibus, quæ fecisti, malis, & Deus te diu patienter tulit, ne tenebris tradaris exterioribus coram horrendo Christi tribunali. Hei mihi peccatori, quoniam puritatem cordis mei ob ignaviam meam contaminavi, semperque contamino. Negligentia & pigritia mea, cordis libertatem mihi obscuravit: & improba concupiscentia, ut dominus servo, mihi imperat: egoque mox cum timore, infantis

A γλυκάνομαι ὑπὸ τῆς χάριτός σου, πάντοτε φωτίζομαι, συνεχῶς τηρίζομαι, καὶ πάντοτε ἀδεύω, καὶ εἰς τὴν πικροτητα ἐμαυτοῦ πάλιν μεταβάλλομαι. ὑπομιμνήσκεις με ὑπεράγαθε τῆς θανάτου, τὰς αἰώνιας τιμωρίας, καὶ ἔλκεις με πάντοτε εἰς τὴν ζωὴν, ἵνα σωθῶ, ἐγὼ δὲ τῇ μοχθηρίᾳ αἰὲ ἐπιμένω. χάριν τούτων ἔκ ἔχω ὑδεμίαν ἀπολογίαν ἑκείνῳ κρούω, ἵνα ἀνοίγῃ μοι ἡ θύρα τοῦ ἐλέους σου κυριε. ἐπιμένω δεόμενος, ὅπως ἐπιτύχω τῆς ἀγνότητος. ὡς ἀνασθῆς ἐλεηθῶμαι ζητῶ. μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ τῷ σκολιῷ, ῥύσαι με τῆς πλεονεξίας μου ἀμαρτιῶν, καὶ ἡγίως γενόμενος ἐγερθῶ τῇ κλίνῃ τῆς φθοροποιῆς ἀμαρτίας. ἐλευθέρωσόν με ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ πρὶν καταλάβῃ με τὸ τέλος. ἐν γὰρ τῷ ἄδῃ τίς ἐξομολογήσεται σοὶ; λεύκανον τῇ σπιλοδέντῃ μοι χιτῶνι σου. τῷ ἐλθεῖν μοι τὸ πρῶτα γὰρ τὸ φοβερόν, καὶ λαβεῖν με ἀνέπιμον καὶ ἡχνηδόν. ῥύσαι ψυχὴν τεθλημμένην ἐκ φόβου λέοντος, καὶ σώσον αὐτὴν χάριτι, καὶ οἰκτιρμοῖς, σεβασίᾳς τῆς παναχραίνε δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων. ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

ΠΕΝΘΟΣ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΕΣΠΕΡΑΣ.

Ο πόθος λέγει σου θεὸν ἀναγκάζει με, ἡ δὲ ἐμὴ ἀναξιοῦς σιωπᾶν ἐπιτρέπει μοι. αἱ ὁδὸν φθίνουσιν με βιάζονται, αἱ δὲ ἀμαρτίαι μου σιγὴν, ἔχον καταπεύγουσι. ἡ ψυχὴ μου αἰγνῇ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπιθυμῶσι δακρύων. ἡμαρτες ψυχῇ, μετανόει. ἰσὺ γὰρ αἱ ἡμέραι ἡμῶν πρὸς τὸν θάνατον ὡς σκιά. φοβερὰς, καὶ φρικώδεις τῶν μελλόντων διέρχονται. ψυχὴ μου τὴν πολὺ μὴ ὑπέρδῃ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἐπιστρέφει πρὸς κύριον. κατανύνηδι ψυχὴ μου κατανύνηδι ὅτι πᾶσι τῶν ἀγαθῶν, οἷς ἐληφας πρὸς θεόν, καὶ ἔκ ἐφύλαξας. κατανύνηδι ὅτι πᾶσι, οἷς ἐπραξας, καὶ ὁ θεὸς ἐμακροθύμησεν ὅτι σοὶ, ἵνα μὴ τῷ ἐξωτέρῳ σκοτεινῷ πρὸς τὸν φόβον βήματος τοῦ Χριστοῦ. οἱμοί τῷ ἀμαρτωλῷ, ὅτι ἐρύποσα, καὶ αἰὲ ῥυτίων τὸ καρδὸν τῆς καρδίας μου δι' ἐμὴν χαυνότητα. ἡ ἀμέλεια καὶ ἡ ὀκνηρία μου τὴν παρρησίαν τῆς καρδίας μου κατήχυνε, καὶ ἡ πονηρὰ ἐπιθυμία ὡς δεσποτὴς δούλῳ ἐπιτάσσει μοι, καὶ γὰρ εὐδυνῶ

εὐδὺς ὡς νήπιος μετὰ φόβῳ ἔτις ὑπακού· ἀποπλανᾷ με, καὶ γὰρ ἤδοναί· οἶμαι κύριε, ὅτι ἡ χάρις σου ἔλκει με εἰς τὴν ζωὴν, ἐγὼ δὲ μάλλον τὴν θάνατον προτιμῶ· ἰσότη- μοι ἀγγέλοι ἀπεδίδας με γενέσθαι, ἐγὼ δὲ τῇ μοχθηρίᾳ μου ἐμαυτὸν συμπεριτίθω· ἐπλή- θυνον αἱ ἁμαρτίαι μου κύριε, καὶ αἱ πλη- θύνονται, καὶ ἔτι πέρας ἐν τῷ πλήθει αὐτῶν· καὶ τίς πῶς ἐμὲ πειθήσεται, ἢ πα- ρακαλέσει; αὐτὸς μόνος σωτὴρ μου τῇ ἰδίᾳ ἀ- γαθότητι ὡς παρακαλέσμενος, ἐπιβλέψον ἐν ἐλέει ἐπ' ἐμὲ τὸν ἀπεγνωσμένον· πῶς ἰκετεύσω σε θέσσωπα, ὅτι ὁ σῶμα μου ἐπλήρωσα λοιδο- ρίας· ἢ πῶς ὑμνήσω σε, ὅτι ἡ σωείησίς μου ῥεῦνύεται· ἢ πῶς ἀγαπήσω σε, ὅτι ποῖς πάθει πεπλήρωμαι· ἢ πῶς οἰκήσει ἐν ἐμοὶ ἡ ἀλήθεια, ὅτι τῷ ψεύδει ἐμαυτὸν ἐξύβρισα· ἢ πῶς ἐπικαλέσομαι σε, ὅτι πᾶς ἐντολὰς σου ἔκ ἐφύλαξα.

Μετὰ γὰρ ὁ λαβὼν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἐγενόμην πλήκτις, συγκρατῆς ὅππ' ὀροχρηόσων, εὐτέλει μάχιμος, ἐπὶ γείτοσι φθοιερὸς, καὶ σκληρὸς, κακῶς ἐπιούσης ἐντρε- φόμην· ἀνελεήμων εἰς πάντας, ὀργίλος, ἀντίλογος, φιλόνηκος, ὀκνηρὸς, θυμώδης, ἡ- ματίῳ καλωπιῆς· ἔτι δὲ καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ τέρως εἰμι ἐν ῥυπαροῖς λογισμοῖς, ἐν πρὸ- ξυμοῖς, ἐν φιλαυτίᾳ, ἐν γαστριμαργίᾳ, ἐν φιληδονίᾳ, ἐν κενοδοξίᾳ, ἐν ὑπερηφαν- ήᾳ, ἐν κακοφελίᾳ, ἐν καταλαλίᾳ, ἐν λα- θροφραγίᾳ, ἐν ἀκηδείᾳ, ἐν φιλονεικίᾳ, ἐν ὀδυρμοῖς· μηδὲν ὧν, ἔτι τὴν ἐμαυτὸν λογι- ζομαι· ψευδόμενος αἰ, ἐπὶ τῆς ψεύσεως ἀχθομαι· ῥίπων τὴν καὶ τῶν θεῶν ἐν πορνι- κῶς λογισμοῖς, καὶ τῶν πόρνων ἀποφάσσομαι· κρίνω τῆς πλάνης, αὐτὸς ὡν πλήρης πτασ- μάτων· κρίνω λοιδορῆς, καὶ κλέπτης, αὐτὸς ὡν κλέπτης, καὶ λοιδορὸς· φαρδρὸς πωρέρ- χομαι, ὅλος ὡν ἀκάθαρτος· ἐπὶ ἐκκλησίᾳς, καὶ τραπέζης πρῶτος θέλω ἵστασθαι· ὀργῶ μουαχὺς, καὶ σεμνύνομαι· ὀργῶ μουαχὺς καὶ ἀλαζονεύομαι· γυνάξιν ὀφθιῶναι χάριτας ὀρε- γόμενος, καὶ ξένους ἐπαμρόμητος, καὶ οἰκείους σίμους, καὶ φρονίμους, καὶ φρονίμοις τελευτέ- ρος· πρὸς δὲ τῆς εὐσεβείας ὡς σοφώτερος· ἀφροῖναι δὲ ὡς κτηνῶν καταφρονῶν· εἰς ὑβρι- σμῶν ἀμύνομαι· εἰς τιμητῶν βδελύσσομαι· εἰς καὶ τὸ δίκαιον ἀπατητῶν, διακίζομαι, καὶ τῆς τ' ἀληθείᾳ λέγοντας ὡς ἐχθρὸς λο- γίζομαι.

A infantis instar obediō; meque dum de- cipit, dilector. Hei mihi Domine, quo- niam gratia tua ad vitam me trahit; ego autem mortem potius concupisco. Similem Angelis studeo me efficere; ego vero mea me improbitate minuo. Mul- tiplicatæ sunt iniquitates meæ, Domi- ne, semperque multiplicantur, & non est finis multitudinis earum: Et quis me plorabit, aut consolabitur? Tu so- lus Salvator meus pro tua benignitate me consolans, respice in me, qui spe- sum destitutus, propter misericordiam tuam. Quo pacto supplicabo tibi, Do- mine, qui os meum maledictis reple- vi? aut quomodo collaudabo te, qui conscientiam pollutam habeo? aut quo- modo te diligam, qui affectionibus ple- nus sum? aut quo pacto veritas in me habitabit, qui meipsum mendaciis contaminavi? aut quomodo invocabo te, qui tua non custodivi mandata?

Postquam enim cognitionem veritatis accepi, factus sum percussor, con- tentiosus adversus manu paratos, in viles ac tenues pugnam, erga vicinos invidus & durus, pravis cogitationi- bus innutritus, in pauperes immiseri- cors, iracundus, contradictor, jurgio- rum amator, piger, animosus, splen- didarum vestium appetitor. Adhuc au- tem & in præsentiarum excedo modum in sordidis cogitationibus, in excande- scentia, in mei ipsius amore, in in- gluvie, in voluptatibus, in gloria ina- ni, in superbia, in mala voluntate, in detractione, in occulta comeestione, in acedia, in contentione, in iracun- dia. Quum nihil sim, me esse ali- quid existimo. Quum mendax sim sem- per, mendacibus succenseo. Quum templum Dei meretriciis cogitationibus contaminem, adversus scortatores sen- tentiam fero. Delinquentes judico, quum sim ipse delictorum plenus: con- viciatores ac fures condemno, quum fur ipse sim & conviciator. Splendi- de incedo, quum sim totus impurus. F In ecclesia & mensa primum accubi- tum cupio, monachos video, & ad gravitatem me compono. Monachos adspicio, & in jactantiam prorumpo. Mulieribus gratiofus videri cupio, & in peregrinos efferor. Domesticis in- telligens & prudens, prudentibus au- tem perfectior. Religiosis ac piis tam- quam sapientior; indoctos vero & im- prudentes tamquam jumenta despicio. Si contumeliis afficior, illatam mihi injuriam

injuriā propulso. Si quis me honorat, eum execror. Siquid a me jure exigitur, judicio contendo: eosque velut inimicos censeo, qui vera loquuntur. Quum reprehendor, succenseo. Nolo dignum honore prosequi, & quum ipse indignus sim, honores appeto. Laborare detrecto, & si quis mihi non servit, ipsi irascor. Cum operantibus convenire nolo; & si quis mihi non obsequitur, maledictis illum prosequor. Tanquam superbus fratrem in necessitatibus non agnosco; si vero convalescit, ipsum invito: infirmum odio habeo, & quum ego ægrotus sum, amari cupio. Majores sperno, & minores despicio. Si me a prava cupiditate continuero, vana gloria tumesco. Si vigilando bene agam, contumaciæ, ac contradictionis laqueis confringor. Si a cibis abstinuero, obruor superbia, ac jactantia: Si in precibus longum tempus insumero, ira vincor, atque iracundia. Si aliquam virtutem aspicio, non insisto. Omnes res mundi jucundas spreui, & a vano earum desiderio non recedo. Si feminas conspexero, exhilaror. Extrinsecus humilitatem præfero, & in anima superbe sentio. In speciem quidem sum veluti qui nihil possideam; verum in mente habendi cupiditate laboro. Quid attinet autem tempus consumere? Opinione quidem renunciavi, at revera mundana rursus sapio: nugas in conventibus, cogitationum inventiones, recordationes vanas, loquacitates in mensa, insatiabile desiderium accipiendorum munerum, cum aliorum erroribus consensus, perniciosas contentiones. Hæc est mea vita: tantis malis decerto contra meam salutem: & mea superbia, ac vana gloria non finit ut intelligam mea vulnera, ut fanner. Hæc sunt mea præclara gesta, ad tantam peccatorum catervam inimicus me in acie constituit, atque in his ego miser exercitatus, sanctitatis opinionem mihi vindico: in peccatis verfatus, tanquam justus existimari volo. Unam hanc in his omnibus habeo defensionem, diabolum mihi hæc suggessisse. Sed neque Adamo profuit se excusanti. Hoc credo, ipsum subjecisse Cain. Verum ne ipse quidem sententiam effugit. Et quid faciam, si me consideraverit Dominus? Nulla superest defensio pro mea negligentia. Vehementer timeo, ne & ego sim ex

iis,

A γίζομαι • ἐλεγχόμενος ὀργίζομαι, καὶ μὴ καταλακεύομαι ἀνδρίζομαι • ὃ δέλω τιμῆσαι τὸ ἄξιον, καὶ ἀτάξιον ὦν, τιμὰς ἀπαγνῶ. ὃ δέλω καμῆν, καὶ εἰ μὴ τις λατρυγῇ μοι; ὀργίζομαι αὐτῷ • ὃ δέλω σιωπελθεῖν τοῖς ἐργαζομένοις, καὶ εἰ μὴ τις ὑπηρετῇ μοι, κακολογῶ αὐτῷ • ὡς ὑπερήφανον ἐν ἀνάγκῃ τὸ ἀδελφὸν ἀγνοῶ • εἰ δὲ ὑγιαίνει παρητρέπομαι αὐτῷ • ἀσθενῶντα μισῶ, καὶ ἀσθενῶν ἐγὼ φιλεῶσα δέλω • μεζόνων ὠλεθρονῶ, καὶ ἐλατήριον ὑπερορῶ • εἰ κερτάσω ἐμαυτὸν ἀπὸ τοῦ ἐπιθυμίας τὸ ἀλόγῃ, κενοδοξῶ • εἰ κερτάσω ἀγρυπνίαν τῇ ἀνυποταξίᾳ, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ παγιδεύομαι • εἰ κερτεύσω ἐμαυτὸν ἀπὸ βρωμάτων, τῷ τυφῷ, καὶ τῇ ἀλαζονείᾳ ποικιζομαι • εἰ τῇ προσευχῇ παροκαρτερήσω, τῷ θυμῷ, καὶ τῇ ὀργῇ ἡτῶμαι • εἰ εἰς ἀρετὴν τινὰ ἴδω ἕκ ἑαυτοῦ • πάντα τὰ ἡδέα τῷ κόσμῳ ὑπερεῖδον, καὶ τὸ ματαίως ἐπιθυμίας αὐτῷ ἕκ ἑαυτοῦ • εἰ ἴδω θηλείας φαρδύνομαι • ἔξωθεν παρνοφρονῶ, καὶ τῇ ψυχῇ ὑφιλοφρονῶ • Τὸ δοκεῖν ἐμὶ ὡς ἀκτῆμων, καὶ τῇ διανοίᾳ πολυκτημοσύνην νοσῶ • καὶ τί δὲ τὸ καρὸν ἀναλίσκειν • Τὸ δοκεῖν γὰρ ἀπειθαξάμην, καὶ τῇ ἀληθείᾳ πᾶσι τῷ κόσμῳ πάλιν φρονῶ • Τὰς ἐν τοῖς σινάξεσι φλυαρίας, πᾶς ἐφευρέσεις τῇ λογισμῷ, πᾶς ματαίως μνήμας, πᾶς ἐν τῇ τραπέζῃ φλυαρίας, πᾶς ἀπληθείας τῇ δοσοληψίᾳ, πᾶς κοινωνίας τῇ ἀλλοτρίῳ σφαλμάτων, πᾶς ὀλεθρίας φιλονικίας • ὅπως μὲν ὅτι ὁ βίος, ποσὶς κακοῖς ἀνταγωνίζομαι τῇ ἐμῇ σωτηρίᾳ • καὶ ἡ ἀλαζονία μὲν, καὶ ἡ κενοδοξία μὲν ὃ συγχωρεῖ μοι κατανοῆσαι τὰ τραύματά μὲν, ἵνα ἰαθῶ • Ταῦτα μὲν εἰς τὰ ἀριστεύματα • εἰς ποσὶν ὄχλον ἀμαρτιῶν ὃ ἐχθρὸς με ὤλεσάσεται, καὶ ἐν τοῖς ὃ τάλας ἐξεπαζόμενος, ἀγνώστως ἐπισπῶμαι δόξαν • ἐν ἀμαρτίας διατρίβων, ὡς δίκαιος δέλω νομίζεσθαι • μίαν ταύτην ἐπὶ τοῖς πᾶσι ἔχω ἀπολογίαν, ὅτι ὁ ἀφ' ὧν μοι ταῦτα ὑπέθετο • ἀλλ' ὃ δὲ τῷ ἀδάμ ὠφέλησεν ἀπολογυμένῳ • Τῷ πείθομαι, ὅτι ἐκείνος ὑπέβαλε τὸ καὶν • ἀλλ' ὃ δὲ αὐτὸς ἐξέφυγε τῷ ἀπόφασιν • καὶ τί ποιήσω, εἰ ἐπισκέψηται με ὁ κύριος • ἕκ ὅτι ὃ δὲ ἐμὴ ἀπολογία ὑπὲρ τοῦ ἐμῆς ἀμελείας • δειλιῶ μὴ τύχω, καὶ γὰρ ἐξ ὧν ἔπειν ὁ παῦλος ἐκ σκευῆ ὀργῆς, ὃς ἔχει ὁμοίους ὁ ἀφ' ὧν ἐκεί-

τὴν ἐκείνην μερίδα· ἔς ἧς τὴν καταφρόνη-
σιν αὐτῶν εἰς πάσῃ ἀτιμίας παρέδωκεν ὁ
θεός· θεός οὖν μὴ ποιάτῃ ἀπόφασιν καὶ
εἰς ἐμὲ ἐξενέγκῃ· κύριε ἐμοὶ τῷ ἁμαρτω-
λῷ ἔδωκε μετανοίαν, ἐμὲ δὲ ἀνάξιον σώσαι
βυλόμηνος, ζώσας ζωοδότα τὴν νεκροθεῖσαν
ψυχὴν μου τῆς ἁμαρτίας· ἀπόπλυνον τὴν
λειδομένην πώρωσιν τῆς ἀθλίας μου καρδίας, καὶ
δώρησά μοι πηγὴν κατανύξεως ὅς ἐκ τῆς
ζωηρρήτου σου πλευρᾶς κλύσας ἡμῖν τὴν ζω-
ὴν· τίς ἔμὴ σενάξει; τίς ἔμὴ πειθήσῃ;
τὴν ἐμὴν ἀποταγὴν ἔπω ἀληθῶς ἀπε-
ταξάμην, καὶ τῷ τυφῷ κεκράτημα· ἔπω
ἐγευσάμην τῆς ἀσκήσεως, καὶ τῇ κειδοξίᾳ
κεπέδημα· ἔπω καὶ τὸ πρόθυρον εἶδον· καὶ τὰ
εἶδον φαντάζομαι· ἔπω εἰς πωδῖαν ἀρετῆς ἐ-
δοκιμάσθην, καὶ ἡδὴ ἐπιπλήθην τῆς ἀδελ-
φοῦ· ἔπω εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας κατάν-
τησα, καὶ ἄλλως ἐξ ὑπερηφανίας διδάσκω·
πάντα σοι δέδωκεν ὁ πανάγαθος θεός ὡς
ψυχῇ· γνώσιν, σίωσιν, διάκρισιν· γνώριζε
δὲ συμφέρον· πῶς σὺ φῶτα νομίζεις παρέ-
χειν τῷ πλῆθει σκοτινῆς; γενεὴ σεαυτοῦ
ιατρός ψυχῇ· εἰδὲ μὴ θρηνήσῃ τὴν σὴν τύ-
φλωσιν· ἐδεύσας ἔχεις πρόφασιν πρὸς ὧν ἀμε-
λειῶν· ἡψον, γρηγόρησον ψυχῇ, σενάξον, δά-
κρυσον, καὶ ἀπονήψον ἧς ἡσυχίας τῆς βαρυ-
φορῆς τῆς ἁμαρτιῶν σου· ὁ θεός ὁ ὑψίστος,
ὁ μόνος ἔχων ἐξουσίαν ζωῆς, καὶ θανάτου, δώ-
ρησά μοι τῷ ἁμαρτωλῷ ὅν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῆς
φρικτῆς σου πρᾶξις τῆς πολλῆς σου οἰκτιρ-
μῆς, ὅπως μὴ ἐκεῖ συρεθῶ ἐμπροσθεν τῶν
φοβερῶν βήματός σου ὀνειδος, καὶ ἀγχύνῃ με-
γάλη τοῖς θεαταῖς ἀγγέλοις, ἀρχαγγέλοις,
προφήταις, ἀποστόλοις, πατριάρχαις, μάρ-
τυσι, ἀσκηταῖς, καὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις·
ἀλλ' ὅντως θά σωτήρ μου πάρευσόν με, ὅντως
τὴν ἡδονὴν τῆς ἁμαρτίας ἀπῆλυσας, ὡς πα-
τὴρ εὐσπλαγχνός, καὶ φιλότεκνος, καὶ ἐκεῖ
συνχωρήσόν μοι ὡς θεός ἐράνιος ὁ μόνος
ἀναμάρτητος· πάσαν ἁμαρτίαν ὁ πάλας διε-
πραξάμην, πάντας ὑπερέβην τῇ ἀσωτίᾳ· ὑ-
πόδικος εἰμὶ τῇ κολάσει, καὶ εἰς ὁρμήσω
μετανοήσας, ἐκ ἔχω δάκρυον· οἱμοὶ ποίοις
ὀρθαλμοῖς θεάσωμαι ὁ ἁμαρτωλός, καὶ ῥά-
θυμος δὲ φρικτὸν βῆμα ἐκείνο, ὅν ᾧ κύριε
καθίσας, καὶ πεπονημένην μοι ἐλέγξας· οἶ-
δα σε κριτὴν φοβερόν ὅν δόξῃ θεότητος ἐ-
λέγχει μέλλοντα· πάντα τὰ βίον μου ὁ ἀθ-

Tom. III.

λιος

A iis, quos dixit Paulus vasa esse iræ,
quos similes tenet diabolus in par-
te sua, quos ob confidentiam ipso-
rum Deus tradidit in passiones igno-
miniae. Timendum igitur, ne ejusmo-
di sententiam etiam in me ferat.
Domine mihi peccatori concede poe-
nitentiam, quum velis me indignum
salvum facere, vivifica vitae largi-
tor mortuam ob peccata animam
meam: ablue saevam misericordiae mei
duritiam, & largire mihi fontem
compunctionis, qui ex latere tuo
effundente salutem nobis large vitam
effundis. Quis non suspiret? quis
non fleat meam renunciationem?
Nondum vere renunciavi, & super-
bia detineor. Nondum sanctas exer-
citationes gustavi, & vana gloria
impedior. Nondum vestibula vidi,
& de interioribus cogito. Nondum
in rudimentis virtutis experimentum
dedi, & jam fratrem coarguo. Non-
dum ad cognitionem veritatis aspira-
vi, & aliorum magistrum ob super-
biam me facio. Omnia tibi sanctif-
simus Deus largitus est, o anima,
scientiam, intellectum, cognitionem,
discretionem. Nosce quod utile est.
D Quo pacto te putas lumen præbere
posse proximo, quum sis in tenebris?
Tui ipsius anima medicum te fac:
sin minus, tuam cæcitatem deplora.
Nullum de tuis negligentibus habes
prætextum. Sobria esto, vigila ani-
ma, suspira, geme, & absterge je-
juniis gravitatem peccatorum tuorum.
O Deus altissime, o solus habens
vitæ potestatem, & mortis, largi-
re mihi peccatori hora illa terribi-
lis adventus tui multas tuas miseri-
cordias, ne ibi ante tremendum tri-
bunal tuum inveniar despectio, &
opprobrium magnum a spectatoribus
Angelis, Archangelis, Prophetis,
Apostolis, Patriarchis, Martyribus,
Ascetis, atque omnibus justis. Sed
heic Salvator meus erudi me, ubi
voluptate peccati frui sum, ut
miserors Pater, & filiorum ama-
tor, atque heic ignosce mihi Deus
coelestis, & solus sine peccato.
Omnem iniquitatem, miser, patra-
vi, omnes luxurias superavi: reus
sum suppliciorum, & si poenitere
aggrediar, lacrymæ mihi non sunt.
Heu mihi, quibus oculis aspiciam
peccator, pravus, & fociors terri-
bile illud tribunal, in quo Domine
Sff sedens

sedens mea opera redarguis . Scio te Judicem tremendum in divinitatis gloria venturum , damnaturum omnium abscondita . Totam vitam meam infelix in luxuria consumpsi , in voluptatum coeno semper volutatus . Omnes meos errores occultos , & omnia peccata , quæ in me cadere possunt , tu cognoscis solus o Creator meus . Nemo sicut ego apparuit facilis ad excipiendum hospitio peccatum : nullus ut ego exacerbavit bonitatem tuam sequendo impetum malitiæ : verum utpote qui bonitatis pelagus existis , exsicca prava maria meorum iniquitatum , atque utpote es misericordiæ abyssus , peccatorum meorum combure abyssum , & me mihi retribuas pro meritis eorum , quæ feci : ne condemnes me ad flammam gehennæ , quia intolerabilis Domine est ira tua . Quis demum ipsius minas sustinebit ? Ignis etenim minime extinguetur , & vermis noster haud morietur . Time o Anima minas contra te , excute gravem negligentiae somnum , terribilisque socordiae soporem . Prope est finis , ad portas judicium . Venite ad me Sancti , & iusti , qui bene certamen certastis , & aut mortuum lugete , aut ut semivivum plorate , quoniam ego plenus sum confusione , & confidentiam non habeo propter patratas a me cogitatione iniquitates : effundite in me misericordiam vestram tanquam in captivum , ac tanquam in faucium putrescentem . Misereatur vos mei veluti sacerdotes misereantis Dei Salvatoris nostri , ipsumque orate , ut gratis convertat me , ne indignus inveniar in illius adventus hora , & ne audiam tremendam illam sententiam : discede a me operator iniquitatis : dico tibi , nescio te . Deprecor igitur te , lux vera , fili benedicti Patris tui , character substantiæ ipsius , sedens ad dextram magnificentiae ejus , incomprehensibilis fili Dei , inscrutabilis , Christe , exultatio , & gaudium diligentium te , vita mea , lumen meum , Christe mi . Ne despicias me contemptum , ne abjicias me abominandum , quia nimium delectatur inimicus meus , quando de me ipso despero propter insitam in me malitiæ caliginem . In hoc solum

A λιος ἀσώτως ἠνάλωσα , ἄφ' πατρὸς τῷ βορῶν τῷ ἡδονῶν ἐγκυλιόωμος . πάντα τὰ κρυφία μου πλάσματα , καὶ τὰ ἐφικτὸν ἁμαρτιῶν μου , σὺ γινώσκεις μόνος ὁ κτίστης μου . ὅδεῖς ὅτως ὡς ἐγὼ καταγνώγιον ὠφθίην τὴν ἁμαρτίας . ὅδεῖς ὅτως ὡς ἐγὼ πῶρρησεν τὴν σὺν ἀγαθότητι , δέσποτα , ταῖς ὁρμαῖς τὴν κακίας ἐπακολυθήσας . ἀλλ' ὡς ὑπάρχεις ἀγαθότητος πέλαγος , ἀποξήραναι τὰ ποτηρὰ πελάγη τῇ ἐμῇ ἁμαρτιῶν , καὶ ὡς ὑπάρχεις τῇ ἐλέει ἄβυσσος , κατὰφλέξαι τὴν ἄβυσσον τῇ ἐμῇ ἁμαρτιῶν , καὶ μὴ ἀποδώσεις μοι ἄξια ὧν ἐπραξα , μὴ καταδικάσεις με ἐν τῇ φλογὶ τῇ γενένης , ὅτι ἀνυπόστατος ἡ ὁργή σου κύριε . Τίς λοιπὸν ὑποστήσεται τὴν αὐτὴν ἀπειλὴν . ὁ τῷ γὰρ ὁ σβεσθήσεται , καὶ ὁ σκώληξ ἡμῶν ὁ τελευτήσῃ . φοβῶ τὴν ἐν σοὶ ἀπειλὴν ὡς ψυχή . ἀπόθῃς τὴν βαρὺν ὕπνον τὴν ἀμελείας , καὶ τὴν νυσαγμὸν τὴν δεινῆς ῥαθυμίας . ἐγγύς ἐστι τὸ τέλος . ἐπὶ θύρας ἡ κρίσις . Τί ἄρα σιωπήσῃ ἡμᾶς μετὰ τὸ χωρισθῶμαι χυχή . σιωλήθετέ μοι ὅσοι , καὶ δίκαιοι , οἱ καλῶς τὴν ἀγῶνα ἀγωνισάμενοι , καὶ ἡ ὡς νεκροὶν πενήθησατε , ἡ ὡς ζῶντες , καὶ ἡμιθανῶς οἰκτερήσατε . ἐπεὶ ἐγὼ πλήρης ἐμὶ αἰχμῆς , καὶ ἐκ ἐχθρῶν παρήσομαι ἄφ' τῆς ἐν γινώσκῃς μοι ἁμαρτίας . ὁκλήσατε ἐπ' ἐμὲ τὸ ἐλεος ἡμῶν ὡς εἰς αἰχμαλώτων , καὶ ὡς εἰς τραυματίας σεσυπότα . ἐλεήσατέ με ὡς μόνον τῷ ἐλεήμονος Θεοῦ τῷ σωτήρος ἡμῶν , καὶ δεινῶν αὐτῶν , ἵνα δωρεὰν ἐπιστρέψῃ με , ἵνα μὴ ἀνάξιος εὐρεθῶ ἐν τῇ ὥρᾳ τῇ αὐτῇ πῆκυας , καὶ ὅπως μὴ ἀκύνω τὴν φοβεράν ἐκείνῃ ἀποφασί , ὑπάγε ἀπ' ἐμῶν ἐργάται τὴν ἀδικίας , λέγω σοὶ ἐκ οἶδαι σε . πῶς καλῶ οὖν σε τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν , γέννημα τῷ εὐλογημένῳ σου πατρὸς , χαρακτήρ τῷ ὑποστάσεως αὐτῶν , ὁ κατήλμος ἐν δεξιᾷ τῷ μεγαλοσύνης αὐτῶν , ἀκατάληπτε ὑπὲρ τῷ Θεῷ , ἀνεξερεύνητε Χριστέ , καύχημα , καὶ χαρὰ ταῖς ποθεῖς σε , ἡ ζωὴ μου , ὁ φῶς μου Χριστέ μου . μὴ ὑπερίδῃς με τὸν ἐξυθνημένον , μὴ ἀπορρίψῃς με τὸν ἐβδελιγμένον , ὅτι σφοδρὰ τέρπεται ὁ ἐχθρὸς μου , ὅταν ἐμάνω ἀπογινώσκω ἄφ' τῷ ἐπικειμένῳ μοι τὴν κακίας ἀχλὺν . ἐν τῷ τῷ μόνον χαίρεται , ὅταν δι' ἀπογνώσεως ἴδῃ με αἰχμαλώτων , ἀλλ' αὐτὸς τῇ εὐσπλαγχνίᾳ σου καταρχυνοῖ αὐτὴν τὴν

lata

τὴν ἐλπίδα , καὶ ὁ κατασφόν με τῇ ὀδόντων
αὐτῇ , καὶ τῇ κακοτέχνῃ γνώμῃ αὐτῇ , καὶ ὁ
λῆς αὐτῇ τῇ κατ' ἐμὴν κινεμένης ἐνεργείας , ὅτι
ἐν πολλοῖς πῦρεταζατό με . δώρησαί μοι κύριε
φωτισμὸν τῷ γνῶναι πᾶς μεθοδείας τῷ ἀντι-
κειμένῳ , καὶ μισοκάλῳ , ὅτι ἀναρίθμητα
βάλλει ἐμπροσθέν μου ὀλιωθήματα , σκαίνδα-
λα , βλάβην , πολυκτημοσύνην , μεπερισμὸν
τῷ ἀγῶνι τῷ τῷ , ἡδονῇ σαρκικῇ , καὶ πο-
λυχροῖον τὴν πῦρεσαν ζωὴν . δελίαν εἰς τὴν
ἄσκησιν ; καὶ ὁκτηρίαν εἰς πᾶς εὐχὰς , καὶ εἰς
τὴν ψαλμοφίαν ὕπνον , καὶ ἀνάπαυσιν σω-
ματικῇ . ὅσοι ἐκεῖνος σπυδαῖζα ἐπὶ
τὴν ἐμὴν ἀπώλειαν , ποῦτον ἐγὼ ὁ ἄθλιος
ῥαθυμῶ , καὶ ἀμελῶ , καὶ ὅσον ἐκεῖνος ἐνε-
δρεῦει , ποῦτον ἐγὼ καταφρονῶ . πρόσεχε
ψυχῇ , συνεδίσεως ἐπιμελῶ . μὴ πρόσεχε
ἐτέρων πλάσματα , ἀλλὰ μάλλον πᾶ ἐν σοὶ .
μὴ πρόσεχε τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
τῷ ἀδελφῷ , καὶ πλησίον , ἀλλ' εἰς τὴν σὺν
δοκὸν κατανόει συνηχῶς . σπυδοῖς , πρόφθα-
σοι , διαλλαγήδι Χριστῷ τῷ ἁγίῳ σὲ τρυφ-
θέντι σαρκί . εἰ ἐαυτὸς ἐκρίνομαι , ἔκ ἀν
ἐκρινόμεθα , ὅπως ἡ μεγάλη , καὶ ἅπαντος
κατάκρισις . οἰκτερόν με κύριε ἁγίῳ τὴν εὐ-
πλανησίαν σου , καὶ σῶσον με ἁγίῳ μόνῳ
τὴν σὺν ἀγαθότητι . τρυφείας τῇ τρυφ-
χαίρῃ δεσποίνῃς ἡμῶν Θεοτόκῃ , καὶ πάν-
των σου τῇ ἀγίῃ . ὅτι εὐλογητός εἶ εἰς τὰς
ἀγῶνας τῇ ἀγίῃ ἀμήν .

ΠΕΝΘΟΣ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ
ΕΣΠΕΡΑΣ .

ἸΔὲ πάλιν προσπίπτω ἐπὶ θύρας τῷ ἐ-
μῷ δεσπότην ἱκετεύων , τρυφάων , προ-
σκυῶν , καὶ βοῶν μετὰ φόβῳ . συμφέρε
γὰρ τῷ οἰκέτῃ μὴ ἐκφυγεῖν τὰς χεῖρας τῷ
δεσπότην αὐτῷ , ἀμαρτήσαντι αὐτῷ , ἀλλὰ μάλ-
λον παραμῆναι . εἰσάκουσον ὦ δεσπότη τῷ
κλαυθμῷ μου , καὶ πρόσδεξαι τὰ ῥήματα τῇ
δεήσει μου , ἃ προσφέρω ὁ ἀμαρτωλὸς ἀ-
δύμνος . ἐκχεον ἐπὶ τῇ ἄθλιον ἐμὴ μικρὰν
τρυφάαν ἐπιστροφῇς τῷ ἐλέει σου , ἵνα ἔξω μι-
κρὰν τρυφάαν εἰς τὸ διορθώσασθαι ἐμαυτῷ .
εἰ μὴ γὰρ ἡ χάρις σου φωτίσει μου τὴν ψυ-
χὴν , ἢ δύναμαι κατανοῆσαι τὴν ἐν ἐμοὶ
ἐμπάθειαν , καὶ ἀμέλειαν . οἶμοι γὰρ ὅτι
παραβῆκα ἢ ἀμαρτία , νομῶν ἐν ἐμοὶ εὐ-

Tom. III.

ῥῶσα,

A latatur , quum videt me captivum pro-
pter desperationem : Sed tu misericordia
tua confunde spem illius , atque extrahere
me a dentibus illius , atque a maligna
ejus voluntate , & ab omni ipsius mo-
limine contra me excogitato , quoniam
in multis bellum paravit adversum me .
Concede mihi Domine lumen , ut insi-
dias cognoscam Adversarii , & osoris bo-
nitatis , quoniam innumeras ante me
B ponit cadendi occasiones , scandala ,
damna , habendi desideria , sæculi hujus
superbiam , carnis voluptatem , præsen-
tisque vitæ longam durationem , ad sa-
cras exercitationes ignaviam , ad pre-
ces tarditatem , & inter canendum
psalmos somnum , ac corporis requiem :
quantum ipse ad meam perniciem in-
cumbit , tantum ego infelix inertiae in-
dulgeo . Attende , anima : conscientiæ
C curam gere : ne delicta aliorum obser-
ves , sed tua potius considera . Ne vi-
deas festucam in oculo fratris & pro-
ximi ; sed trabem , quæ in te est , as-
fidue observa . Festina , præveni , recon-
ciliare Christo , qui carne propter te est
crucifixus . Si nos ipsos judicaremus ,
non utique judicaremur , ubi magna erit
& indeficiens condemnatio . Miserere mei
D Domine propter misericordiam tuam , &
libera me propter solam bonitatem tuam :
precibus immaculatæ Dominæ nostræ Dei-
paræ , & omnium sanctorum tuorum :
quoniam benedictus es in secula secu-
lorum . Amen .

P R E C A T I O Q U I N T A .

E E Cce rursus advolvor ad portas
Domini mei supplicans , depre-
cans , adorans , & clamans cum
timore . Prodest enim famulo ma-
nus Domini sui non effugere , quum
peccaverit , sed potius expectare .
Exaudi Domine ejulatum meum , &
fufcipe verba deprecationis meæ , quæ
profero ego peccator cum pudore .
Effunde super me miserum exiguam
conversionis guttam per misericor-
diam tuam , ut parvam promptitudi-
nem habeam ad meipsum corrigen-
dum . Nisi enim gratia tua animam
meam illuminaverit , pravus in me
affectiones , ac negligentiam digno-
fcere non possum . Heu enim mi-
hi , quia præcedens peccatum , quum
pabulum in me invenerit , quotidie
offundit tenebras , atque in profun-
dum trahit , & non desino infelix
Sff 2 Deum

Planctus ad
Vesperas
Feria quin-
ta .

Deum ad iram provocare, æternum illum ignem minime timens, nec perpetua supplicia perhorrescens. Af-fuetudine enim peccatum confirma-tum, trahit me ad omnimodam perditionem. Me ipsum quidem re-prehendo, & confessus minime de-fisto, sed rursus malis adhæreo, & aspiciens non video, quoniam post poenitentiam inique ago. Animo non laboro ad facta dignoscenda, sed meam poenitentiam improbo: quia sum veluti mancipium pecca-ti, & non volens malum facio, ac tanquam militiæ peccati adscri-ptus, illi subjiçior; & quum fu-gere possim, tributum pendo ipsi consuetudini in me dominanti. Sti-pendia carnis accipio, pravæ af-fectionum curam gerens. Præoccu-pantem me corruptionem cognosco, & tanquam servus, quodcumque jussus sum, statim operor. Fugio imminentem pugnam, ac veluti ca-nis catenis constrictus ad impe-rantem convertor. Odio prosequor profecto peccatum, iniquitatem aver-sor, & in malis affectionibus per-severo. Detineor enim miser, & nolens sub voluptatis imperio ad ne-cessitatem naturæ inservivi, atque in me peccati undas effundit, quum arbitrium veluti mancipium coëme-rit. Scaturiunt in mente pravæ af-fectiones contra me; conjunxi eas cum carne, & separari non pos-sunt. Conor mutare quod elegi, & rerum status, qui me præoccu-pavit, mihi adversatur. Adnitor miser, meam animam in libertatem afferere, & in majus debitum im-pingit me malus fœenerator: solu-tionis non admonet, sed splendi-de mutuum dat, & nunquam vult recipere. Solum servitutem præo-pat: largitur, ut in affectibus ma-gis ditescam, & debitum minime exigit. Ego volo reddere, & il-le additamentum apponit. Si vero etiam propter ea parvam mihi vim inferam, addit alia, ut a rebus suis superatus appaream: videntque debiti continuationem mihi persuade-re, ut sim peccator, introducit in me novas cupiditates, & facit, ut affectionum malarum obliviscar, ne confitear. Incido in novos affectus, atque abstractus in priorum oblivio-nem venio. Cum supervenientibus transi-

A ῥῶσα, καθεκάσθην αἵμαυροῖ, καὶ βυθίζω με καὶ πῶρογίζω τὸ θεὸν ὁ πάλαι ἐ παύομαι, μὴ φοβέσθην τὸ πῦρ, ὅτι κείνο τὸ ἀσβεστον, καὶ μὴ τρέμων πᾶς ἀθανάτους τιμωρίας: συ-νήθην γὰρ λαβῶσα ἡ ἀμαρτία, ἔλκε μὲ εἰς παντελὴ ἀπώλειαν. ἐμαυτὸν μὲν ἐλέγχω, καὶ ἐ παύομαι ἐξομολογέσθην, ἀλλὰ πάλιν ἐπιμῶμαι τοῖς κακοῖς. βλέπων ἔχ ὄρω, ἐπα-δὴ μετανοῶν πλημμελῶ, ἐ γνωσιμαχῶ πρὸς τὴν διάγνωσιν τῆς γνωμῆς, ἀλλὰ τὸ ἐμὴς κατηγορῶ μετανοίας. ἐπειδὴ ὡς δῆλος εἰμὶ τὴ ἀμαρτίας, καὶ μὴ θέλων ποιῶ τὸ κα-κόν, καὶ ὡς στρατευθεὶς ὑπὸ τὴ ἀμαρτίας, αὐτῇ ὑποτάσσομαι, καὶ φυγεῖν δυνάμε-νος τελέμαυ αὐτῇ βασιλεύσαν μοι συνη-θῆναι. ὁ φῶνα λαμβάνω τὴ σαρκὸς τῆς πα-θῶν ἐπιμελέσθην. γινώσκω τὴν ἐμὴν πρὸ-ληψιν τὴ φθορᾶς, καὶ ὥσπερ δῆλος, ὅτε κελευθῶ, εὐθὺς ἐργάζομαι αὐτῇ. φεύγω τὴ μέλλοντα πόλεμον, καὶ ὡς κύων σιδηρόδετος ἐπιστρέφω πρὸς τὴ ἐπιπάσονται. μισῶ μὲν τὴν ἀμαρτίαν, ἀποδιδράσκω τὴν πῶρογίαν, καὶ τῷ πᾶσι ἐπιμῶμαι. κρατῶμαι γὰρ ὁ δέ-λαος, καὶ μὴ θέλων ὑπὸ τὴ πῶρογίᾳ ἐδύ-λευσα τῇ φύσει πρὸς ἀνάγκην. καὶ πηγαῖα κατ' ἐμὴν τὴν ἀμαρτίαν ὠνηθῆσα τὴν προαί-ρεσιν. ἀναβρύουσι κατ' ἐμὴν πᾶσι πᾶσι ἐπὶ τὴν διάνοιαν ἤνωσα τῇ σαρκί, καὶ χωρισμὸν ἐ πῶρογίᾳ. ἀπεύδω τὴν πρὸς αἵμαυρον με-παλαεῖν, καὶ ἡ πρὸς λαβῶσα κατάστασις ἀντί-στατά μοι. ἐπείγομαι ὁ παλαμπωρος τῷ ἐλευ-θερώσῃ με τὴν ψυχῇ, καὶ εἰς πολὺ με χρέος συωθεῖ ὁ κακὸς δαιμονίης, ἔχ ὑπο-μιμήσκει τὴν ἀνταπόδωσιν, ἀλλὰ φιλοτίμως κιχρῆ μηδέποτε ἀπολαμβάνειν βελοίμενος. μό-νον τὴν δαίαν ἀρῶται. δίδωσι ἵνα πλατῆ-σω ἐν τοῖς πᾶσι, καὶ τὸ χρέος ἔκ εἰσπρατ-τεται. θέλω ἀποδοῦναι ἐγὼ, καὶ κείνος πρὸς-τίθῃσιν. εἰάν δὲ καὶ δι' αὐτῶν μικρὸν ἐμαυτὸν βιάσω, προστίθῃσιν ἔτερα, ἵνα ὅτι τῆς αὐτῆς ὁφθῶ καταβαλλόμενος. καὶ ὄρω ὅτι ἡ συω-χῆα τῷ χρέος πείθει με ἐπὶ ἀμαρτωλὸν, εἰσαγεί μοι νεωτέρας ἐπιθυμίας, καὶ ποιῶ με ἐπιλανθάνεσθαι τῆς πᾶσι, ἵνα μὴ ἐ-ξομολογήσομαι. συντυγχάνω τοῖς ξένοις πᾶ-σι, καὶ ἀποχολέσθην εἰς λήθην τῆς πρὸ-τέρων ἐρχομαι. συντίθεμαι τοῖς ἐπελθῶσι, καὶ πάλιν χρεώσης εὐρίσκομαι. προστρέχω αὐ-τοῖς ὡς φίλοις, καὶ κιχρῶντες μοι, πάλιν ὡς δαυόται

δεσπόται εὐρίσκονται . καὶ ὁ πρὸς μικρὸν ἀν-
δρῶν ῥυαθίῳ , γίνομαι δὲ αὐτῷ δῦλος πο-
λύπραπος . ἀπεύδω ἐκκόψαι αὐτῷ τὰς δεσμύς ,
καὶ ὑπὸ ἐτέρῳ ἄφνω κατέχομαι . ἀπεύδω
ἀπαλλαγῆναι τῇ στρατίᾳ , καὶ ἀφ' ὁδολη-
ψῶν , ὡς οἰκονόμος αὐτῷ εὐρίσκομαι . ὡς δὲ
ἐξουσίας ὅτι ἐμοὶ τῷ πασι τῆς ἀμαρτίας .
ὡς δὲ δεσποτίας τῆς καποτέχνης , καὶ δολίῳ
δράκοντος . ἄγω πρὸς τὴν φύσιν , καὶ τὰς
συωνίας παραγματούεται , καὶ τὰς ἀρραβώνας
δίδωσιν , ἵνα πωλήσῃ αὐτῇ τῇ ἀμαρτία τὴν
διάνοιαν . ἔπεισε κολακεύσαι με τὴν σάρκα
τῆς πρᾶξεως αὐτῇ εἰς λειτουργίαν τῇ ψυ-
χῆς , καὶ ἠπείθην ὑπὸ τῇ ἡδονῆς εἰς ἀκρα-
σίαν αὐτῆς ὑπὲρ τραπείας , παντελῶς τὴν
λειτουργίαν με ἐσεργήθην . εὐχολογῶ με πα-
ρέχει μοι πρὸς τινὰ ἡδονῶν εὐτελῆ ὄντοισιν ,
καὶ κρατῶ με δὲ αὐτῆς ὡς ὅτι χοινὸν χαλ-
κῶ τὴν εὐτελῆ διάνοιαν , θέλῃσαι δὲ φυγεῖν
ἐκ ἐάν τ' σύνδεσμον . ἀσφαλίζεται οὖν ἡ ἀ-
μαρτία τὴν διάνοιαν , καὶ κλείει τὴν δύ-
ραν τῇ γνώσεως . αἰετῶν τ' οὖν ἡ κακία ,
ἵνα μὴ πρὸς τὸ θεὸν συμφωνήσας κωλύσῃ
πρᾶξιόν τὴν σάρκα πρᾶξις ὁ πλῆθος τῶν
συμπεπλεγμένων λογισμῶν , καὶ περὶ οὗτοί
ἐκ ἐσθ' αὐτῶν τῶν μικρῶν τέτοις ἔπαισι , καὶ ὅτι
ἡ δύναμις γνώσει ἐπὶ αὐτῶν , καὶ ὅτι λή-
θῃ τὰ ποιῶντα πρᾶξις βληθῆσεται . ἐγὼ δὲ ἐνώ-
πιόν με προβάλλω τὸν ἐμὸν ἔλεγχον , καὶ
ὡίδα ὅτι ἐμοὶ ἐπὶ πρᾶξις ἡ κόλασις . τέτοις
με συνέχει , τέτοις με καταδεσμεῖ , τέτοις
με πωλεῖ καὶ ἀγοράζει , τέτοις με πλατῆ ,
τέτοις με κολακεύει , καὶ ὑποτάσσει , ὡς φη-
σὶν ὁ ἀπόστολος , ὅτι σάρκικος ἐστὶ πεπραγ-
μῶς ὑπὸ τῇ ἀμαρτίας . ἡ ἀμαρτία γὰρ
ὅτι τῇ σαρκὶ με ἔστα δεσπόζει τῇ διανοίᾳ ,
καὶ τὴν ψυχὴν ὅτι ἀγρία σαρκὶ χρωμένη ,
καὶ τὴν ψυχὴν δὲ αὐτῇ καταπονεῖ . ἐάν βυ-
ληθῇ νηστεύσαι , ἢ ἀγρηπνῆσαι , μάστιξαι δὲ
αὐτῇ αὐτῇ καταπονεῖ ὡς ἰδίαν ὅτι ἀλύσει , ὡς
πρᾶξις ὅτι σφάγην , καὶ ὡς πετεινὸν ὑψι-
πέτης . Ταύτῃ κατέδρασε , καὶ ὡς ἰχυρὸν
γίγαντα δὲ αὐτῇ τῇ σαρκὸς ἔτεμε χεῖρας , καὶ
πύδας αὐτῆς . ἔτε φυγεῖν δύναμαι , ἔτε βου-
ληθῇ ἐμαυτῷ . ἔαί μοι νεκρὸς εἰμὶ ὁ ζῶν ,
καὶ τυφλὸς ὁ βλέπων . γέγονα ὡς κύων ὁ ἀν-
δρωπος , καὶ ὁ νεκρὸς ὡς κτήνος πρᾶξις ἔχο-
μαι . ἐλέησον σεαυτὸν ὡς ψυχὴν , ἀπεύσον πρὸς
τῆς χωρισμῶν , ἵνα μὴ ἀποκλεισθῶμιν σὺν ταῖς
μωραῖς

A transigo , & iterum debitor invenior .
Ad eos curro , tanquam ad amicos ,
& mihi commodantes rursus tanquam
dominos se præbent , & qui paulo an-
te liberari cupiebam , evado per ipsos
caro pretio vænundatus . Conor illorum
vincula abscindere , ac repente aliis
constringor . Adnitor a militia disce-
dere , & ob munera accepta , tan-
quam servus a re familiari designor .
B O dominationem affectuum peccati in
me ! O imperium fallacis , ac dolosi
draconis ! Operor secundum naturam ,
& pondera imponere molitur , atque
arrhas dat , ut mentem vendat ipsi ne-
quitie . Suasit ut carni meæ infer-
virem , ut præsto sit animæ ministe-
rio , & a voluptate victus fui . Ad
intemperantiam somni rursus conver-
sus , administratione mea privatus fui .
C Oranti mihi suggessit cogitationem er-
ga vilem quandam voluptatem , &
detinet per ipsam veluti aereo funi-
culo simplicem mentem meam : Quum
velit autem fugere , ligamen non re-
laxat . Detinet igitur in secura cu-
stodia peccatum mentem , ac cogni-
tionis portas claudit : Semper mali-
tia mentem observat , ne cum Deo
paciscens impediatur , quo minus caro
vendatur : proponit cogitationum im-
plicitarum multitudinem , suadetque de
minima hac re examen non factum
iri , & fieri minime posse , ut de iis
cognitio habeatur , atque oblivioni res
ejusmodi esse tradendas . Ast ego co-
ram me propono meam accusationem ,
& scio supplicium mihi impendere .
E His me detinet , his me devincit ,
his me vænum dat , & mercatur , his
me decipit , his mihi assentatur , &
me subjicit , sicut ait Apostolus : quod
carnalis est . *Vænunditus sub peccato . Rom. 7. 14.*
Peccatum enim manens in carne mea
dominatur in mentem , affligitque ani-
mam meam ob culpam , quæ abuti-
tur carne , & animam per ipsam .
Si voluerit jejuniis vacare , aut vigiliis
agere , ac se flagellis afficere , ipsam
F opprimit ut propriam catenis , ut ovem
ad occisionem , ut volucrem altivo-
lantem : hanc ligavit : & tanquam
fortem gigantem per ipsam carnem ab-
scidit manus , pedesque illius , neque
fugere possum , neque mihi ipsi opem
ferre . Heu mihi , mortuus sum vivens ,
& cæcus videns . Factus sum homo
ut canis , & intelligens ut jumentum
excipior . Miserere tui ipsius o Ani-
ma ,

ma, festina ad separationem, ne cum stultis Virginibus excludamur, quia non conceditur videre vitam mortalium, aut cogitare de iustitia, ubi non est colluctatio, ex qua mors, & vita consequitur: ubi caro non est, per quam adversarius irridetur ab ipsius infirmitate superatus. Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, & secundum multitudinem miserationum tuarum. Si enim misereberis mei, ut a misero affectionum mearum morbo liberer, si misereberis mei, cupio obedientiam præstare erga tuam bonitatem. Si facies secundum magnitudinem benignitatis tuæ, redimes me. Si effundes in me tuam bonitatem, salvus fiam. Persuasus sum te posse, & animo deficio. Novi secundum multitudinem miserationum tuarum magnitudinem meorum peccatorum; novi te omnium misertum esse, ac misereri eorum, qui convertuntur ex totis viribus ipsorum: Confiteor ego quoque sæpe me fruitum esse tua gratia; verum post hæc tuam gratiam contemnendo, peccasse supra ceteros. Sed tu qui mortuos suscitasti, suscita etiam me in morte existentem propter peccatum, & qui cæcos sanasti, illumina oculos cordis mei tenebris offusos. Qui ex ore serpentis Adamum liberaisti, extrahe me a coeno iniquitatum mearum. Quoniam tua sum ovis, & a leone voratus sum propter meam voluntatem: canis factus sum ob peccata, tamen filius evadam tua gratia sanatus. Abiectus sum tanquam mortuus; verum si volueris, mundabor. Scio me post cognitionem peccasse; sed habeo Sanctos tuos pro me intercedentes. Supra modum excessi in peccatis, scio: Sed non vincitur bonitas tua. Qui Publicano prærogativam dedisti, da etiam mihi qui plura mala patravi. Tu Domine Zacchæi misertus es tanquam digni; mei autem misereberis, qui sum indignus. Lupus erat Paulus quondam persequens oves pascuæ tuæ; fera extitit armenta discerpens, & effectus est pastor, gratiæ tuæ oves concilians. Et scio ipsum per ignorantiam peccasse, ac veluti inscium remissionem esse consecutum, gratiamque maiorem. Sed tu Domine, qui in scientia iudicas peccatum meum, misereberis propter tuam gratiam superexcedentem. Heu, heu vereor, qui nunc me verentur, ne ante eos erubescam propter mea pecca-

μαρῶς πρὸς θεοῖς, ὅτι ἔκ ἐστιν ἰδεῖν ζωὴν βροτῶν, ἢ λογισαῖσα παρὰ δικαιοσύνης, ὅπως ἔκ ἐστι πάλη δι' ἧς ζωὴ, καὶ θάνατος ἐπὶ γίνεται, ὅπως ἔκ ἐστι σὰρξ δι' ἧς ὁ ἐχθρὸς μυκτηρίζεται ὑπὸ τῆς ἀσθενείας αὐτῆς ἡττώμενος. ἐλέησόν με ὁ θεὸς καὶ ὁ μέγα ἐλεός σου, καὶ καὶ τὸ πλῆθος τῆς οἰκτιρῆσής σου. εἰάν γὰρ ἐλεήσης με ἀπαλλαγῶμαι τῆς οἰκτρᾶς τῆς παθῶν διαθέσεως. εἰάν ἐλεήσης με, ποιῶ τὴν πορρὴν τὴν σὺν ἀγαθότητι ἀραῖαν ὑπακοῶν. εἰάν ποιήσης κατὰ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου, λυτρώσεις με. εἰάν ἐκχέης ἐπ' ἐμὲ τὴν χρηστότητα σου, σωθήσομαι. πείθομαι ὅτι δύνασαι, καὶ ἔκ ἀπαγορεύω. οἶδα ὅτι καὶ τὸ πλῆθος τῆς οἰκτιρῆσής σου, τὴν πληθύνει τῆς ἐμῆς ἀμαρτιῶν. οἶδα ὅτι πάντας ἠλέησας, καὶ ἐλεῖς τὸς ἐπιστρέφοντας ἐξ ὅλης ἰσχύος αὐτῆς. ὁμολογῶ καὶ γὰρ ἀπῆλθον τῆς χάριτός σου πολλάκις, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἀθετήσας τὴν χάριν σου, ἡμαρτον ὡς ἐδείξας. ἀλλ' ὁ νεκρὸς ἐγείρας, εἰς αἶον καὶ με νεκρὸν ὄντα τῇ ἀμαρτίᾳ. καὶ ὁ τυφλὸς θεραπεύσας, φωτίσας τὸς ἐσκοτισμένους ὀφθαλμούς τῆς καρδίας μου. ὁ ἐκ σόματος τῆς σφύρας τῆς ἀδὰμ λυτρωσάμενος, ἐκπασσόν με ἐκ τῆς βορβόρος τῆς ἀνομιῶν μου. ἐπεὶ πρὸς βαπτοῖν ἐμὴν σὸν, καὶ λεοντόβρωτον γέγονα ὡς παρὰ ἐμὰ θελήματα. κύων γέγονα παρὰ τῆς ἀμαρτίας, ἀλλ' ὑὸς γενήσομαι ἰαθεὶς τῇ χάριτί σου. ἀπέβληθὼν ὡς νεκρὸς, ἀλλ' εἰάν θελήσης καθαρῶς γενέσθαι. οἶδα ὅτι μετὰ τὴν γνῶσιν ἡμαρτον, ἀλλ' ἔχω τὸς ἀγίους σου ὑπερβαλόντας. ἐπεὶ ἐμὲ πρεσβεύοντας. ὑπερβάλλω παρὰ τῆς ἀμαρτίας ἐπίσταμαι. ἀλλ' ἔχ' ἡτῶται ἡ χρηστότης σου. ὁ δεδωκὼς τῷ τελῶνι τὸ πρὸς τῆς ρημᾶς, δώης καὶ μοι πλείονα πεποιηκότε κακὰ. σὺ κύριε τῆς ζακχαῖον ἠλέησας ὡς ἀξίον, ἐμὲ δὲ ἐλεήσεις ἀνάξιον ὄντα. λύκος ὢν ὁ παῦλος ποτὲ διώκων τὰ πρόβατα τῆς ποιμένης σου. θηρίον ὑπῆρχε τὰ πρόβατα διασπών, καὶ γέγονε ποιμὴν τῇ χάριτί σου θεραπεύων τὰ πρόβατα. καὶ οἶδα ὅτι αὐτὸς ὢν ἀγνοῖα ἐποίησε τὴν ἀμαρτίαν, καὶ ὡς ἀγνοήσας ἀφέσεως ἔτυχεν καὶ πλείονος χάριτος. ἀλλὰ σὺ κύριε κρίνας τὴν ἐμὴν ἐκ γνῶσε ἀμαρτίας, ἐλεήσεις τῇ ὑπερβαλλούσῃ σου χάριτι. οἱμοὶ οἱμοὶ ἀδύναμαι τὸς νῦν ἀδυνατῶντας με, μήποτε αὐτὸς ἀγρυπνῶν ὡς παρὰ τὰς κρυπτάς μου ἀμαρτίας, ἀγρυπνῶν τὸς γενήσαντάς

σαντάς με , μή ποτε κατακρινῶσι με ἢ ἐ-
 πηγγελμῶν τὰ ὑπὲρ ἢ βίον : ὡς ἑκάλῳ
 βέλομαι τὴν χήραν γεέναν , ἢ τις ἐπὶ
 πολὺ ὀχλήσασα τῇ κριτῇ , τῷ σκοπῷ ἐπέ-
 τυχε , καὶ ὡς ὁ φίλος ὁ ἀνιδής θέλω ὀφ-
 θιμῶν πρὸς σὲ ἢ ὑπεράγαθον , καὶ μόνον
 δεσπότῳ , ἵνα ἐμικρέψῃς ψυχῇ ἐν ἀμαρ-
 τίας ἀχμαλωτισθεῖσαι . ἑκάιντος ἄρτι ἐζήτη-
 εἰς πλάμυδιαν , ἐγὼ δὲ ψυχῆς λυσιποιοῦ .
 ἑκάιντος προφῆνι σαρκὸς ἤτῃσιν , ἐγὼ δὲ ψυ-
 χῆς ἀνάκλησι . εἰσάκουσον ὡς ἀγαθός , καὶ
 ὑπεράγαθος φωνῆς τῷ κλαυθμῷ ἢ δακρύω
 μου , καὶ ἐπίστρεψόν με ἵνα ποιήσω καρπὸν
 μετανοίας . ἐρώσιόν μου ἢ καύσωνα τῷ συνι-
 θότῳ , ἀνακαμῶν με παλαμῶν πῶς πά-
 ντες ἢ ἀμαρτίας , ὅπως ἢ δαλείας τέτων
 ἀπαλλαγῆς , ἀναπεύσω ἡδέως ἢ ἢ ἐλευθε-
 ρίας ἀέρα , καὶ μετὰ χαρᾶς , καὶ εὐφροσύνης
 δοξάσω σὴν τὴν ἀγαθότητα . οἶδας ὦ δέσπο-
 τα , ὅτι ἀπὸ μικρῷ πόνου ἢ ψυχῆς μου
 πλμῶ ταῦτα φέγγεσθαι ἐνώπιόν σου . οἶδα καί-
 γω ὁ ἀμαρτωλὸς ὅτι εὐαλαγχίος εἰ κύ-
 ριε , καὶ θέλεις μεταβληθῆναι με . ἀλλὰ ἢ
 καρπὸν ποιεῖς ἢ ἐμῆς προσηρῆσεως , καὶ ἐπι-
 μοις εἰς ὅ ἐλεῆσαι με . ἀλλὰ περιμῶν
 τὴν ἐμὴν διάδοσιν . ἐλεῶν γὰρ διδάσκει βέλῃ
 με , καὶ συγγινώσκων θέλεις με κτίσασθαι
 κοινοῦ ἢ σῆς βασιλείας . φεῦ ἢ ἐμῆς ἀνα-
 στροφῆς , φεῦ ἢ ἐμῆς ἀνιδιότητος . ὦ πα-
 χῆα , καὶ γεώδης ψυχὴ , ὦ καρδίᾳ διετρα-
 μῶν , ὦ σόμα πλήρες πικρίας , ὦ λάρυγγ πά-
 φος ἀνεωγμῶς . Τί ἔ μέμνησε τὴν ἀπα-
 ράτητον ὁδὸν τῷ χωρισμῷ σου ψυχῇ , τί ἔχ
 ἐτοιμάζει πρὸς τὴν αὐτὴν πορείαν . Τί ἀνη-
 λεῶς χρᾶ τῇ ἀπωλείᾳ . Τί ἐπιπαῖς ἐαυτῇ τὰς
 ἀνίους τιμωρίας . Τί ποιεῖς ὦ ψυχὴ διά-
 γασα ὡς ἀλογον ἀσύνητον . οἶμοι πῶς τῷ
 φωτὸς προσηρῆμα τῷ σκότῳ . πῶς ἢ σήμε-
 ρον ἔσῃς ἡδονῆς , καὶ αὐριον ἔκ ἔσῃς , ἢ ἀμ-
 νίον , καὶ ἀπορρήτων ἀγαθῶν προσηρῆμα . οἶ-
 μοι πῶς ἢ ἡλιομόρφῳ ἑκάιντος εὐλῆς , τὴν
 σκοτινὴν , καὶ μέλαιναν ἀμφιέπνοσθαι προσηρῆ-
 μα . πῶς ἢ βασιλείας προτιμῶ τὴν ζοφε-
 ραὶν τῷ ἁδῷ ἐναιέσθαι . οἶμοι τῷ ἀμαρτωλῷ ,
 ὅτι ἐγὼ μόνος ἐν γνῶσει ἑκὼν τραυματίζομαι .
 ἐλθέ εἰς σεαυτὴν ψυχὴ , φοβήθητι ἢ Θεόν ,
 θεράπευσον αὐτὸν ἐν πάσαις ταῖς ἀρεταῖς , ἵνα
 μὴ δεῖξῃ ἐκ ἢ χειρὸς αὐτοῦ διπλᾶ ταῖς τι-
 μωρίαις . πῶθητόν σου τὸν Θεόν , καὶ πορεύ-
 εἰς

A peccata occulta : pudore afficior causa
 parentum meorum , ne quando con-
 demnent me , qui supra consuetudinem
 expectationem dabam . Sicut vidua il-
 la fieri volo , quæ præter modum ne-
 gotium judici facessens , quod exopta-
 bat consecuta est : & tanquam amicus
 ille impudens apparere volo ante te
 optimum , & solum dominatorem , ut
 convertas animam a peccatis in capti-
 vitatem abductam . Ille panem quære-
 bat ad solamen ; ego vero devinctæ
 animæ solutionem . Ille carnis nutri-
 mentum petiit ; ego vero animæ re-
 stauracionem . Exaudi tanquam bonus ,
 atque optimus , vocem fletus lacryma-
 rum mearum , & converte me , ut
 faciam fructum poenitentiae . Irrora
 æstum conscientiae meae : renova me
 inveteratum peccati affectibus , ut ab
 horum servitute liberatus , suaviter res-
 pirem aërem libertatis , & cum gau-
 dio , lætitiæque laudibus tuam boni-
 tatem extollam . Scio Domine , me
 exiguo labore animæ meae audere hæc
 loqui coram te : Scio ego etiam pec-
 cator te Domine misericordem esse ,
 & cupere , ut ipse convertar ; sed
 meæ voluntatis fructum desideras , &
 D promptus es ad mei miserendum , ve-
 rum meum affectum expectas : miseran-
 do enim vis me erudire , atque igno-
 scendo cupis me tui regni participem
 efficere . Heu meam duritiem ! heu
 meam infelicitatem ! O crassum , &
 terrenum cor ! O anima perversa ! O
 os amaritudinis plenum ! O guttur se-
 pulcrum patens ! Quis non est me-
 mor inevitabilis viæ divisionis tuæ ,
 E o anima ? Quis non se præparat ad
 hoc iter ? Quare crudeliter in perdi-
 tionem incidis ? Cur æterna supplicia
 in te ipsam provocas ! Quid agis ,
 Anima , permanens ut animal sine in-
 tellectu ? Heu mihi , quo pacto lu-
 mini tenebras præopto ? Quo modo
 hodiernam voluptatem , in crastinum
 non permanentem , æternis , atque in-
 explicabilibus bonis præfero ? Heu mihi ,
 F qui fit ut tenebrosam obscuramque ve-
 stem induere malim , quam illam solis
 similem ! Quomodo meliorem judico in-
 ferni habitationem caliginosam , quam
 illam Regni ! Hei mihi peccatori , quia
 solus ego volens , sciensque afficior
 vulneribus . Redi in te ipsam , anima ,
 timeto Deum : placa illum omni bo-
 norum operum genere , ne recipias ab
 illius manu duplices castigationes . Ve-
 hem-

hementer expete Deum tuum, ac generose ambula per viam ipsius. Intellige o Anima, sæculum hoc ludorum circo esse simillimum, & fortem draconem omnino conari, ut vincat. A quibusdam superatur, atque irridetur; quosdam vero ipse superat, irridetque: Alii ipsius dolis vincuntur, alii ob colutationem cum ipso coronantur: alii quidem per illius sævitiam, æternæ vitæ delectationem consequuntur: alii contra per ipsius oblectamenta asperitatem æterni supplicii promerentur. Alii propter summam paupertatem, illius victores facillime existunt; alios propter rerum terrenarum amictum nullo negotio ipse sibi subijcit. Ii profecto, qui ex tota anima Deum inquirunt, pugnam cum ipso pro nihilo pendunt: qui vero diligunt mundum, iis bellum cum ipso difficillimum est, atque intolerabile. Intellige, anima infelix, huius sæculi gaudium, & jucunditatem, & relaxationem mæstitia esse plena atque amarulentia; tribulationes vero, & jejunia, & perpeffiones causas esse lætitiæ inexplicabilis, viæque sempiternæ. Convertere Anima, sine perturbatione decerta, ut ne quum venerit hora mortis, ac divisionis, te imparatam inveniat. Recogita o anima tuam vocationem, conversationemque tuam, quomodo ambules, propter quid, & usque quo. Omnes ad finem rerum terrenarum venerunt, atque ad tuam securitatem finis perveniet.

PRECATIO SEXTA.

*Plantus ad
Vesperas Fe-
ria sexta.*

Anima angustiis pressa currit ad te Domine Sancte, cum lacrymis tibi supplicat contra inimicum corruptorem, cum humilitate se prosternit implorans te adversum affligentem se adversarium. Quoniam igitur confidenter ad te currit, celeriter eam exaudi: & ad te confugientem amanter, diligenter eam protege. Si eam despicias positam inter angustias, perit: Si eam exaudire cunctaris oppressam, deficit. Si vero per miserationes tuas eam inviseris, salva fit. Si ipsam exaudies, vires acquirit. Noli eam despiciere, ne hostis illam furripiat. Noli recordari pessimiarum exacerbationum mearum, quibus ego irritavi gratiam tuam, misericors o Domine, & minime agas pro meritis operum meorum, sed potius mihi peccatori tempus concede exiguum, ut va-

A εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς εὐγενῶς: σύνες ᾧ ψυχὴ ὅτι ὁ αἰὼν ἕως σκάμματι ἔοικε, καὶ ὁ δράκων ὁ ἰσχυρὸς πάντως ἀγωνίζεται νικήσαι. ὑπὸ τινων καταβάλλεται, καὶ μυκτηρίζεται: τινὰς δὲ αὐτὸς καταβάλλει, καὶ μυκτηρίζει. οἱ μὲν ἀφ' ἧς πλάτης αὐτῆς ἠτῶνται, οἱ δὲ ἀφ' ἧς πάλης αὐτῆς φεραίνονται. οἱ μὲν ἀφ' ἧς πικρότητος αὐτῆς, ἡ περπινότητος ἡ αἰωνίης ζωῆς ἐπιτυγχάνουσιν. οἱ δὲ ἀφ' ἧς γλυκότητος αὐτῆς, τὴν πικρότητα ἡ αἰωνίης κολάσεως εὐρίσκουσιν, οἱ μὲν ἀφ' ἧς εἰς ἄκρον ἀκτῆμοσύνης εὐχερῶς αὐτῆς παύονται. τῇ δὲ ἀφ' ἧς τὴν παροχὴν τῇ γνήϊων εὐχερῶς αὐτὸς περιγίνεται. τοῖς μὲν ποδοῖσι τῆς θεοῦ ἐξ ὅλης ψυχῆς, ὁ πόλεμος αὐτῆς ὡς ἐδὲν ἐστὶ. τοῖς δὲ ποδοῖσι τῆς κόσμου, ὁ πόλεμος αὐτῆς δυσχερὴς, καὶ ἀβάστακτος. σύνες ψυχὴ ἀδελφία, ὅτι ἡ χαρὰ τῆς αἰωνίου τέτυκται, καὶ ἡ τρυφή, καὶ ἡ ἀνεσις ἀνάμεσοι λύπης, καὶ πικρότητος εἰσὶν. αἱ δὲ θλίψεις, καὶ ἡ νηστεία, καὶ ἡ κακοπάθεια, χαρὰν ἀνεκλάλητον, καὶ ζῶν ἀιώνιον παρῃσεν. ἐπίσχεσον ᾧ ψυχῇ, ἀγωνίσαι ἐν ἡσυχίᾳ, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς θανάτου, καὶ χωρισμῶς, μὴ εὕρῃ σε ἀνέπιμον. ἐννέσων ᾧ ψυχῇ μὲν εἰς τὴν σὺν κλησὶν, καὶ εἰς τὸ σὸν πολίτευμα πῶς πορεύει, ἐνεκεν τίνος, καὶ ἕως ποτε. οἱ πάντες εἰς τέλος ἤλθον τῇ γνήϊων, καὶ εἰς τὴν σὺν ἀμεριμνείᾳ τέλος φθάσει.

ΠΕ'ΝΘΟΣ ΤΗ' ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ' ΕΣΠΕΡΑΣ.

Ε

Ψυχὴ τεθλημμένη παρῃσεν σοι ἄγιε δέσποτα, μετὰ δακρύων ἐντυγχάνει σοι, παρῃ τῆς λυμῶνος ἐχθρῆς, καὶ μετὰ ταπεινώσεως παρῃ τῆς δεομένη σου, παρῃ τῆς θλίβοντος αὐτὴν ἀντικαμῶς. ἐπεὶ οὖν ἀντιδῶς σοι παρῃσεν. ἐπάκουσον αὐτῆς ἐν τάχει. καὶ καταφυγῆσαι παρῃ σε ποδῶν, ἐπίσχεσον αὐτῇ ἐπιμελῶς. εἰάν ὑπερίδῃς αὐτὴν τεθλημμένην, ἀπώλετο. εἰάν βραδύνῃς ἐπάκουσαι αὐτῆς συνεχομένης, ἐξέλιπεν. εἰάν δὲ ἀφ' ἧς οἰκτιρμῆς σε ἐπισκέψῃ αὐτὴν, εὐρίσκειται. εἰάν ἐπιβλέψῃ ἐπ' αὐτὴν, σώζεται. εἰάν ἐπακούσῃς αὐτῆς, ἐνδυναμῆται. μὴ ὑπερίδῃς αὐτὴν, ἵνα μὴ ὑπολάβῃ ὁ ἐχθρὸς: μὴ μνησθῇς τῇ κακίᾳ μὲν παρῃσεν, ὡς ἐγὼ παρῃζῶ τὴν χάριν σε ᾧ δέσποτα ἐλεή

ἐλεήμων· καὶ μὴ ποιήσης κατὰ πάντα τὰ ἔργα μου, ἀλλὰ μάλλον δώρησά μοι τῶν ἁμαρτωλῶν χρόνον μικρόν, ἵνα εὕρω καρὸν μετανοίας ἀληθινῆς φιλανθρώπου ἀγαθῆ· ἐβάστασεν ἡ χάρις σου νεότητος ἀνομίας πληθὺς πολὺ, καὶ νῦν βασιᾶσαι ἀθέτησιν, παροξυσμὸν, πρῶτον· ἐγὼ αὐτὸς ἐπίσταμαι κύριε, ὅτι ὤμοσας κατὰ σεαυτὴν, ὅτι ἔβλην τὸ θάνατον τῶν ἁμαρτωλῶν, ἀλλὰ μάλλον ὁ σωθῆναι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἐν τοῖς σοῖς οἰκτιρμοῖς· ἡ χάρις σου δέσποτα φιλόψυχε κατὰ ἐκάστην νύκτα ὅταν τῶν ἰδίων σπλάγχνων, καὶ οἰκτιρῶν· ἐλεῖς, καὶ σώζεις τὰς ποσειδῶντας σε· πάλιν δὲ οἱ οἰκτιρμοὶ σου πανταχῶς κυρίτω· ὅτι εὐαγγελίοις, ὅτι ἀποστόλοις· ὅτι πάσης γραφῆς οἱ ἅγιοι πατέρες, καὶ διδάσκαλοι, ὁ χρησορρήμων Ἰωάννης, καὶ οἱ λοιποὶ ὀνομαστοί, καὶ ἀνόνημοι· ἐγὼ ἐπιστάμενος τῶν αἰσώτων, τῶν μαλασῶν, τῶν ληστῶν, τῶν ζαχαρίων, τῶν τελῶν, τῶν πόρνων, τῶν χαρναίαν, τῶν ἐπωρώμενων, τῶν πρῶτον, τῶν τυφλῶν, τῶν ἰαίρων, πάντων τῶν πρῶτον γεγραμμένων· ἐρχόμενος πρὸς σέ, ἀνοιξόν σου τὰ σπλάγχνα, καὶ δέξαι με γλύκανόν μου τὸ πῦρ, ὅτι πολλὰς ἐν ταῖς πρῶτον μου ἀνομίαις πάλιν εὐρίσκομαι, κείμενος ὡς ὅταν βορβόρων ἐν τοῖς ῥυπαροῖς λογισμοῖς· ἐλθὼσα δὲ ἡ χάρις σου ἐν τῇ ἐμῇ καρδίᾳ, εὐρίσκει δυσωδία· ὡς τῶν ῥυπαρῶν λογισμῶν, καὶ ἀφίσταται εὐδώς μὴ εὐρῶσα εἴσοδον εἰσελθεῖν, καὶ κατοικῆσαι εἰς ἐμέ καθὼς θέλει· πλύνον μου τὴν καρδίαν ἐν γλυκασμῶ φωτίνῳ, ἵνα ἔλθω εἰς ἀσθενοῖν· ὡς ἀγαθότης, καὶ φιλανθρωπίας θεῶν, πῶς ποιεῖ, καὶ βιάζεται πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι· φῆσαι κύριε τῶν ἀχρεῶν θέλες σου, φῆσαι εὐσπλαγχνε χριστέ σωτὴρ ὅτι οἰκέας πλάσματος· ἐάν γὰρ μὴ σὺ κύριε σωτηρίας με τὸ ἄσθιον, καὶ δώης μοι φωτισμὸν καρδίας, ὅτι δύναμαι ἵππο· τὸ πολλῆς μου μοχθηρίας κατοικῆσαι τὴν ἐμὴν ἀμέλειαν, καὶ χαυνότητα· ἀλλ' ἐπειδὴ σωέχομαι ἵππο τῶν πικρῶν ἐχθρῶν τῶν θλίβοτός με, αἰεὶ βοήσω ὅτι δάκρυα ὅτι νυκτὶ, καὶ ἡμέρᾳ πρὸς τὴν σὴν ἀγαθότητα, ὅπως αὖ λυτρώσης με ὅτι τῶν αὐτῶν παγίδων, ὅτι κατὰ ἐκάστην ὥραν ἀνανεοῖ ἐπὶ ἐμέ τὰ μηχανήματα αὐτῶν· κατὰ ἐκάστην ὥραν πορνικῶν λογισμοῖς, καὶ ἡδονῶν ἐπιθυμίας ὅτι θλίβει μου τὴν ψυχὴν· ἡ δύναμίς σου Χριστέ ἡ ἐπιτιμῆσά σου κύμασι

A ut vacet mihi permittere vere, humanissime, optime. Pertulit gratia tua juvenilium iniquitatum ingentem multitudinem, & nunc ferto spretum, exacerbationem, petulantiam. Ego ipse scio Domine te per temetipsum jurasse, quod non vis mortem peccatoris, sed magis ut liberetur a peccatis suis per tuas miserationes. Gratia tua Domine singulis diebus victrix est ex propriis visceribus, & miserationibus. Misereris, & salvas quærentes te. Rursus misericordias tuas ubique prædicant in Evangeliiis, in Apostolis, in omnibus Scripturis, Sancti Patres, & Magistri, & aureis verbis Joannes, ac reliqui singillatim appellati, & universim. Ego sciens Prodigum, Manassen, Latronem, Zacchæum, Publicanum, Meretricem, Chananæam, Hemorrhoidiam, Paralyticum, Cæcum, & Jairum, omnes jam ante descriptos, venio ad te; pande tua viscera, & suscipe me, dulcem redde meam mentem, quia sæpe inter meas veteres iniquitates iterum invenior in coeno jacens, in fordidis cogitationibus. Adveniens autem gratia tua in cor meum, invenit foetorem propter cogitationes impuras, statimque recedit, quum ad introeundum aditum non reperiatur, atque ad habitandum in me, prout desiderat. Ablue cor meum splendenti dulcedine, ut ad sensum redeam. O bonitatem, humanitatemque Dei! quàm cupit, & cogit omnes homines, ut salvi fiant! Ignosce Domine inutili servo tuo: parce misericors Christus Salvator proprio figmento. Nisi enim tu Domine intellectum dederis mihi miserere, & illuminaveris cor, causa nequitiae meae magnæ, negligentiam, mollitiemque meam intelligere non possum. Sed quoniam ab acerbo inimico detineor, qui me semper affligit, clamabo cum lacrymis nocte, ac die, ad bonitatem tuam, ut liberes me a laqueis ipsius, quia singulis horis sua machinamenta renovat contra me: per singulas horas meretriciis cogitationibus, ac desideriiis voluptatum animam meam affligit. Potentia tua Christus, quæ fluctus marinos increpuit, ipsum increpet, ut irritus illius conatus reddatur a me inutili servo tuo. Mitte Domine celeriter gratiam

gratiam tuam , ut expellat a ser-
vo tuo magnum draconem cum om-
nibus ipsius turpibus cogitationibus ,
& pravis , quia plagæ sagittarum ip-
sius , putrida facta sunt ulcera in cor-
de meo . Ego autem omnibus mo-
dis ob meam stultitiam ea abscon-
do . Bonus Medicus clama ad me ,
mercedem non quærit , sanguinem
non extrahit . Mea segnities non
finit , ut ego ad eum vadam . Ve-
nit ipse , ut mihi medeatur , &
me invenit comedentem vulnera mea :
Quum comedo , tunc me poenitet ,
sed mea poenitentia vera non est .
Largitor omnium medicaminum , &
pater misericordiarum tu es solus
Deus bonus , & misericors , qui
concedis semper bona petentibus te .
Quoniam ipse assidue expertus sum
ingentes tuas medelas , atque optima
dona in me collata in dies singu-
los . In immensam latitudinem pa-
tet gratia medicamentorum tuorum
Domine , omnibusque , qui ad te
accedunt , medelam præbes . Horum
gratia cum fiducia deprecor tuam bo-
nitatem , Domine clementissime , ut
de more gratia tua veniat super me ,
& contineat mentem meam , atque
iterum sanet gravia vulnera mea .
Ecce enim occupationes , ac sollici-
tudines temporis momentanei garriunt ,
& auferunt a me curam tuorum bo-
norum æternorum . Tu vero longa-
nimis sis ergo me . Neque coelum ,
neque terra par pari referre possunt
pro tuis medicaminibus , ac muneribus .
Pretium enim non habent dig-
num , quod tibi reddatur . Propter
lacrymas donas ea , & propter fle-
tum amarum delicias æternas . O
lacrymarum vim ! Largire mihi Do-
mine indigno famulo tuo lacrymas
poenitentiae , ut lavem peccata mea ,
ut illuminetur cor meum , ut magnum
volumen deleatur lacrymis exiguis ,
atque ignis per me accensus , parvo
fletu extinguatur . Qui enim hic plo-
rabunt , æternis ploratibus liberabun-
tur . Ecce enim undique congrego
cogitationes meas , & nondum liber-
tatem adeptus sum ab operationibus
malorum spirituum , qui prohibitori
funt me per hæc in aëre . Non-
dum cognovi pondus multitudinis pec-
catorum meorum , quæ cum in ip-
sam me demerferint , adhuc fructus
producunt in carne mea . Quousque
miser

A θαλαῖοις , ἐπιτιμήσοι αὐτῶ , ὥπως αὖ καταργη-
θῇ ἀπ' ἐμῆ τῆ ἀχρεΐας δύλος σὺ . κατὰ πέμψον
δέσποτα τὴν χάριν σου ἐν τάχει , ἵνα ἀπελάσῃ ἀπὸ
τῆ δύλος σου τὸ δράκοντα τὸ μέγα ἐν πᾶσι τοῖς λο-
γισμοῖς αὐτῆς τοῖς ἀχρεοῖς , καὶ πομπροῖς , ἐπειδὴ
τὰ πλήγματα τὰ βελῶν αὐτῆς γεγονότα σαδρὰ σα-
τώσματα ἐν τῇ ἐμῇ καρδίᾳ . ἐγὼ δὲ πα-
ντιτρόπως κρύψω αὐτὰ ἐν τῇ ἐμῇ ἀφρο-
σύνῃ . ἀγαθὸς ἰατρὸς βοᾷ πρὸς ἐμέ , μι-
σθὺς ὃ ζῆτα , αἵματα ἔκ ἐκχέει . ἡ οὐκηνία
μὲ ὃ συγχωρεῖ μοι ἀπελθεῖν πρὸς αὐτὸν .
ἐρχεται αὐτὸς τῷ θεραπεύσαι με , καὶ εὕρι-
κε με ἐαθίοντα τὰ τραύματα τὰ ἐμά . ὅταν
φάγω , τότε μεταμελῶμαι , ἀλλ' ἡ μεταμέ-
λειά μου ἔκ ἐστὶν ἀληθείας . δωτὴρ πάντων τῶ
ἰαμάτων , καὶ πατὴρ τῆ οἰκτιρῶντος σου ἔμ-
C νος θεὸς ἀγαθὸς καὶ εὐσπλαγχνος , ὁ δορυ-
λῆμος αἰὶ ἀγαθὰ τοῖς ἀγέστοις σε . ἐπειδὴ αὐ-
τὸς ἐγὼ πεπεράμαυ συνεχῶς ἀμέτρων σε ἰα-
μάτων , καὶ δωρεῶν ἀγαθῶν . τῇ ἐμοὶ δωρε-
λῶν ἡμέραν καὶ ἡμέραν . ἀμετρον πλά-
τες ὑπάρχει ἡ χάρις τῶ ἰαμάτων σου δέσπο-
τα , καὶ πᾶσι τοῖς προσερχομένοις σοι ἡρε-
χῆς ἴασιν . χάριν τῶτων ἀδεῶς ἱκετεύω τὴν
D σὴν ἀγαθότητα ἀνεξίκακε κύριε , ὅπως ἔλθῃ
ἐπ' ἐμέ σωτήριος ἡ χάρις σου , καὶ ἐπισυ-
ναξῇ τὴν ἐμὴν διάνοιαν , καὶ ἴασαι πάλιν
τὰ δεινὰ μου τραύματα . ἰδὲ γὰρ οἱ παθε-
σασποὶ , αἱ μερίμναι τῷ πνεύματι καὶ
ἀδολεαχῶσι , καὶ ἀμεριμνῶσι ἀπὸ ἐμῆς τῆ ἀγα-
θά σου τὰ ἀνία . αὐτὸς δὲ μακροθύμιος
ἐπ' ἐμοὶ . ὅτε ἔρανος , ὅτε γῆ δύνονται αἱ
E ποδοῦναι αἰτίας ἀμοιβὰς ἀντὶ σῶν ἰαμάτων ,
καὶ χαρισμάτων . Τιμὴν γὰρ ἔκ ἐχέουσι ἐπα-
ξίον ἀποδοῦναι σοι . ἄλλ' δακρύων χαρίζῃς
αὐτὰ , καὶ ἄλλ' κλαυθμῶ πικρῷ , ἀνίστοι τρύφῃ .
ὦ δύναμις δακρύων . δώρησά μοι κύριε τῷ
αἰαξίῳ δύλω σου δακρυὰ μετανόιας , ἵνα πλύ-
νω τὰς ἀμαρτίας μου , ἵνα φωτισθῇ ἡ καρ-
δία μου , ὥπως αὖ ἐξαλειφθῇ τὸ μέγα γραμ-
ματῆον ἐν δακρυοῖς ὀλίγοις , καὶ κατασβεσθῇ
F δι' ὀλίγων κλαυθμῶ τὸ πῦρ τὸ δεινὸν ἐμὲ καφ-
λῆμον . οἱ γὰρ ἐνταῦθα κλαύσωσι , ῥυθίσον-
ται τῶ ἀνίῳ κλαυθμῷ . ἰδὲ γὰρ σιωπῶν-
τες λογισμὸς μου πανταχόθεν , καὶ ὅπω ἡλευ-
δερῶσιν ἀπὸ τῶ ἐνεργεῶν τῶ ποιητῶν πνευ-
μάτων τῶ μελλόντων με κωλεῖν ἄλλ' τῶτων
ἐν τῷ αἵματι . ὅπω ἐγὼ τὸ βάρος τῶ πλή-
θους τῶ ἀμαρτιῶν μου . οἱ καταποινίζοντές
με εἰς

με εἰς αὐτὴν ἔτι καρποφοροῦσιν ἐν τῇ σαρκί μου· ἕως ποῦτε ὁ τάλαντος μεθύω ἀνευ οἴνου, καὶ ἀμελῶ ὡς ξένα τὰ ἐμὰ· ὡς δούλος ποτηρὸς τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ὅπως ἐπιβυλεύομαι τῇ ἐμῇ σωτηρίᾳ, καὶ ὡς ναὶ ὑπελαμβάνειν ἕτερος τῶν ἐμῶν ποίους, ὅπως ἔδελω ἀγρυπνῶσα· καὶ ἐκάστην πρὸς ἑαυτὴν τὴν σὴν μακροθυμίαν· ὡς ὁφθαλμοῖς ἔχω τὴν ἐμὴν πικρότητα, πάντα μακροθυμῶντες διὰ τὴν πολλὴν σου ἀγαθότητα· δώρησά μοι κύριε φάρμακον ἐπιτροπῆς, ἵνα ἰαθῶ τῇ πικρῶν μου· δώρησά μοι εἰσελθεῖν εἰς ἐγκρατείας εἰδικοί· δώρησά μοι ἐν κατανύξει καρδίας διελθεῖν πάσας τὰς ἡμέρας τῇ ζωῇ μου· φωτίσόν μου τῶν ἐσκοτισμένων ὁφθαλμοῦν τῇ διανοίᾳ μου, ὅπως ἔλθω ὡς δούλῳ ἐν τῷ σὺν ἀμπελώνει· ἐπειδὴ ἐξέλιπεν ὁ χρόνος τῇ ζωῇ μου ἐν ματαιότητι, καὶ ἐν λογισμοῖς ἀσχοῖς· ὥρα ἐνδεκάτη ἐστὶ ὁ χρόνος τοῦ βίου μου· κυβέρησον κύριε τὸ σκάφος τῇ ἐμῇ πραγματείᾳ, καὶ δώρησά μοι σύνοιαν τῷ εὐτελεῖ ἐμπορέῳ, ἵνα ἐμπορεύσωμαι τὴν ἐμαυτοῦ πραγματείαν, ἕως καιρὸς ἔσσι μοι· ὥρα γὰρ ἔχω χωρισμὸν ἡλθε ὡς ὁφθαλμοῖς μου, καὶ σφόδρα ἐφοβήθη κατανόησας τὴν ἐμὴν πέναν· ἀντὶ τούτου χαρίτωμαί με, μάλλον ἐφοβήθη· φοβερά ὄντως ἐστὶν ὡς ψυχὴ πρὸς θάνατον ἐμπαδέει, καὶ ἀμαρτωλοῖς, καὶ χαλκοῖς, καὶ τοῖς μὴ σπουδαζέσιν πολιτεύεσθαι ἀγνῶς ἐν τῷ ματαίῳ βίῳ τέτρω· οἱ μὲν γὰρ ἐργάζονται, καὶ τέλει ἀσκητὰ ἀνάγονται ἐν τῇ ὥρᾳ τῷ χωρισμῷ· ὁρῶντες ὡς ὁφθαλμοῖς τὸ κάματον τὸ μέγα τὸ αὐτὸ ἀσκήσεως, ἀγρυπνῶν, νηστῶν, μετνοῶν, εὐχῶν· δακρύων, σάκκων· σκιρτᾶ αὐτῶν ἡ ψυχὴ, ὅτι εἰς ἀνάπαυσιν προτρέπονται ἀπελθεῖν ἐκ τῆς οἰκίας σώματος· λύπη δὲ σφοδρῶτα χωρισμῷ ἀμαρτωλῶν ὁρῶντος ὡς ὁφθαλμοῖς τὴν αὐτῆς ἀμελείαν, τὴν ὕλην τὴν πολυκτημοσύνην· ἀλλ' ἔσυχωρεῖται παντελῶς τί φθάνει· προτιμῶ γὰρ κέχρηται τῷ πρὸς αὐτὸν, ὅση μετμέλεια τότε τὴν καρδίαν λαμβάνει ἔσυχωρεῖται ὡς ἑαυτὴν σωτηρίας· οἱμοὶ ψυχὴ, οἱμοὶ, ἔτεκεν τίς ἀμελῶς σου τῇ ζωῇ· ἵνα τί μετέωρος διάγεις τὰς ἡμέρας τῇ ζωῇ σου· ἀφνω γίνεται ἡ κλήσις σου, καὶ τί ποιήσας ἐκεῖ, ἐνταῦθα ἀμελῶσα· ἐμπροσθεν τῷ βήματος τῷ φοβερῷ δικαστῇ· πῶς κλέπηται σε ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐσωθῇ· πῶς συλαῖ σε τὸ ἔρανοι πλῆτον καὶ ἀγνοεῖς

Tom. III.

A miser ebrius sum sine vino, & mea tanquam aliena negligo? Tanquam malus servus domini sui, meae salutis infidatus sum, & veluti alius meis laboribus successisset, ita vigilare detrecto. Quotidie tuam longanimitatem irrito: ante oculos habeo acerbitem meam: omnia patienter sustines propter magnam tuam bonitatem. Concede mihi Domine conversionis medicinam, ut acerbitem meae sanitatem recipiam. Concede mihi, ut in continentiae stadium ingrediar. Concede mihi, ut cum compunctione cordis omnes vitae meae dies traducam. Illumina oculos meae mentis tenebris oppressos, ut promte in vineam tuam proficiscar, quoniam vitae meae tempus in vanitate saedisque cogitationibus defecit. Hora undecima est tempus vitae meae: Guberna Domine naviculam negotiationis meae, & largire intellectum tenui mercatori, ut de mea negotiatione lucrum reportem, quandiu mihi tempus adest. Etenim hora separationis meae ante oculos meos advenit, vehementerque exterritus sum, meam paupertatem recogitans: pro eo ut ego gauderem, potius expavi. Timenda profecto est, o Anima, praesentia mortis, mollibus, & peccatoribus, & superbis, iisque qui omni ope non nituntur, ut in hac vana vita caste versentur. Nam operantes, & qui cum omni studio se exercent, separationis hora exultant, ante oculos habentes laborem magnum suarum in pietate exercitationum, vigiliarum, jejuniorum, poenitentiae, orationis, lacrymarum, faccorum? Exilit illorum anima, quia invitantur ad requiem in exeundo a proprio corpore. Moeistitia vero vehementissima separationis est peccatoris, videntis ante oculos suam negligentiam, materiem opulentiae. Verum omnino ei non permittitur quidquam loqui: promptitudinem enim requirit imperium tantam, quanta poenitentia tum cor occupat illius, qui heic suam salutem neglexit. Heu mihi, Anima, heu mihi, quare vitam tuam negligis! Quorsum suspensa, dies vitae tuae traducis! Repente fit vocatio tua, & quid ibi facies, heic socorditer vivens, ante tribunal Judicis tremendi? Quomodo rapit te inimicus, & non intelligis? Quo pacto spoliatur te divitiis

T t t 2

tiis

tiis cœlestibus, & elata non attendis? Fili Dei Christe impeccabilis, suscipe me longanimis. Largire mihi salvator, meditationem vitæ futuræ, ut voluntates tuas perficiam. Saltem in senectute fac, ut cooperer gratiæ tuæ, ut diligenter negotier cum argento, quod dedisti mihi tu Rex cœlestis. Quomodo igitur adstare potero suspensus ego ante tremendum tribunal? Quomodo ego impatiens, atque infructuosus consors inveniar operantium heic justitiæ fructum. In quo coetu dignoscar, quando Sancti cognoscent se invicem in thalamis cœlestibus, qui fuerunt sancti, iusti, continentes, humiles, ambulantes in lumine inaccessiblei: peccatores, vitiosi, superbi, arrogantes, in deliciis secure viventes, in igne æterno, atque inextinguibili. O anima vecors, o anima insensibilis, o anima perosa tuam propriam æternam vitam! Quem ad finem mala pravarum cogitationum consuetudo te abripit? Expectas in tua negligentia fore, ut finis tuus venire tardet: at ut fulgur veniet ad te. Vigila anima mea cum lacrymis deprecando. Clama ex toto corde tuo, ut inveniat te ad conversionem, ob preces immaculatæ Domine nostræ Genitricis Dei, omniumque tuorum Sanctorum, quoniam benedictus es in secula. Amen.

PRECATIO SEPTIMA.

Planctus ad
vesperas
Sabbati.

E Tiam nunc, atque hodie vultu pudore suffuso, atque in terram dejecto ad Angelorum Dominum, omniumque rerum conditorem loqui audeo. Ego vero terra sum, & cinis, opprobrium hominum, & abjectio plebis: vermis profecto, & non homo, reprehensibilis, totus dolore oppressus, plenusque confusione. Quomodo in tuam bonitatem Domine oculos intendam? Quo pacto linguam impiam, ac contaminatam movere audebo? Quomodo meæ confessionis initium faciam? Extra modum miser nomen tuum irritavi, & magis quam prodigus luxuriose vixi. Quod enim in me erat, secundum tuam imaginem corrupti, tuorumque præceptorum vocem non observavi. Quorum peccatorum meorum remissionem peccator prius exposcam? eorum ne, quæ scienter patrata sine ulla differentia venia

A ἁγιοῦς μετέωρε · μακράθυμε ἀντιλαβῆ· μὴ
ψὲ τῷ θεῷ ἀναμάρτυτε Χριστέ· δώρησά μοι
σωτὴρ τὴν μελέτην τὴν μελλόντος ζωῆς, ἵνα
τὰ σα' θελήματα ὑπετελέσω· καὶ ἐν γῆραι τὴν
χάριτόν σου σύεργόν με μοίησόν, ἵνα παρα-
ματεύσωμαι καλῶς ἐν ἀργυρίῳ· ὁ αὐτὸς μοι
δίδωκας βασιλεῦ ὑράνε· πῶς ἄρα ἔχω πα-
ραβῶμαι ὁ μετέωρος ἐγὼ ἐμπροσθε τῷ φο-
βεῖ βήματος· πῶς ἐγὼ ὁ ἀνωπαμότης, καὶ
ἀκαρπὸς, σιωπληνὴς εὐρεθῶ τοῖς ποιήσασιν
ὧδε καρπὸν δικαιοσύνης· ἐν ποίᾳ διαγωγῇ
γνωριθῶ, ὅταν οἱ ἅγιοι γυμνάζωσιν ἀλλήλους
ἐν πασὶν ὑρανοῖς, ὅσοι, δίκαιοι, σώφρονες,
παπνοὶ, ἐν φωτὶ ἀδύτῳ πορεύοντες· ἀμαρ-
τωλοὶ, φαῦλοι, ὑπερήφανοι, ἀλάζονες, ἀνα-
παλόντες ἀμερίμνως, ἐν πυρὶ ἀμώϊα, καὶ ἀ-
κατασβέστω· ὡς ψυχὴ ἀσύιετε, ὡς ψυχὴ ἀ-
ναίστητε, ὡς ψυχὴ μισήσασα τὴν σεαυτὴ ζωὴν
ἀμώϊον· ἕως πότε ἡ κακὴ συνήθεια τῆς πο-
νηρῶν λογισμῶν ἔλκει σε· προσδοκᾷς ἐν τῇ
σῇ ἀμελείᾳ, ὅτι βραδύνει εἰσελθεῖν ἡ τε-
λευτή σου, ἀλλ' ὡς ἀεραπλὴν εἰσελθεῖ σοι·
γρηγόρησον ὡς ψυχὴ μὴ ἐν δάκρυσιν εὐχο-
μένη· βόησον ἐξ ὅλης σου καρδίας· ὅπως
εὕρῃ σε εἰς ἐπιστροφὴν· προσβέβας τὴν πανα-
χράντην δεσποίνην ἡμῶν θεοτόκην, καὶ πάν-
των σου τῶν ἀγίων· ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τὰς
αἰῶνας ἀμήν.

ΠΕΝΘΟΣ ΤΩ ΣΑΒΒΑΤΩ ΕΣΠΕΡΑΣ.

E ΝΥ' ἔτι καὶ σήμερον κατυχυμένην προ-
σώπα, καὶ εἰς γλῶν νεύοντι πολὺν λα-
λήσαι πρὸς τὴν δεσποίνην τῇ ἀγγέλῳ, καὶ
διμυθρὸν τῇ ἀπάντων· ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ, καὶ
σποδός, ὄνειδος ἀνθρώπων, καὶ ἐξουθένημα
λαῶ· σκώληξ ἀληθῶς, καὶ ἕκ ἀνθρώπου·
κατεγνωσμένος ὡς ὅλος κατώδυνος, καὶ κατη-
φείας πλήρης· πῶς ἀτενίσω πρὸς τὴν σὴν
ἀγαθότητα δέσποτα· ποῖαν γλῶτταν ἀσεβῆ,
καὶ μεμολισμένην πολμήσω κινήσαι· πῶς δὲ
τὴν ἀρχὴν ποιήσω τὴν ἐμῆς ἐξομολογήσεως·
ὑπὲρ τὸ μέτρον ὁ τάλας ὁ ὀνομά σου πα-
ρῶντα, καὶ ὑπὲρ τὴν ἀσώπων ἀσώτως εἰδῶ-
σα· τὸ γὰρ ἐν ἐμοὶ κατ' εἰκόνα σου μολύ-
νας ἠχρήωσα, καὶ τὴν φωνὴν τῆς παραγ-
μάτων σου ἕκ ἐτήρησα· μοίῳ μὴ ἀμαρτιῶν
ἄφρονι ὁ ἀμαρτωλὸς πρὸς πρὸν ἀγτίσω, τῇ
ἐν γνώσει ἀσεμνικῶς ἀσυγκώσῃ, ἢ τῇ ἐν
ωῶ-
ωῶ-

καταβάσεις τῆς ἀγίας σου ἐκκλησίας, ἡ τῆς σου
 συγκαταθέσεως τῆς ποιητικῆς λογισμῶν . οἶδα
 κύριε , ὅτι διὰ τὴν πολλὴν μόλυσιν τῆς
 ψυχῆς μου , καὶ τὴν ἀκαθαρσίαν μου . ἔκ
 ἐμὲ ἀξίος ἔσῃς φοβερᾶς ἐπικλήσεως . ὡς
 δύναμαι εἰσελθεῖν εἰς τὴν προσευχὴν ἐνώπιόν σου . ὡς
 δύναμαι ἀπελθεῖν , καὶ ἰδεῖν εἰς τὸ ὄψος τῆς
 ὑψότητος , ὅτι ποῖς ἀνθρώποις ἐπιθυμίας δύνανται
 ἀνοίξαι , καὶ καὶ ἀτάκτοις ὁρμαῖς
 χρησάμενος , τὴν ταλαίπωρόν μου ψυχὴν πᾶσι
 παθήσας κατεμόλυντα , ὅτι μοχθηρία γνώμης
 τῆς χιτῶνος τῆς ψυχῆς μου ἐσπίλωσα , ὅτι ὅλος
 ἐφύραδην ὁ νῦν μου πᾶσι λογισμοῖς τῆς δαυμό-
 νης , ὅτι διὰ τῆς ἔργων μου πάντων , καὶ λο-
 γισμῶν ἀπεπύκνωτα , καὶ αἰὲν πικραίνω τὴν
 εὐὴν ἀγαθότητα , τῇ δὲ ἐχθρόν μου , καὶ πο-
 λεμοῦντα με αἰὲν ἐπισπώμα , καὶ θεραπεύω .
 ἐλέγχει με τὴν διάνοιαν ἡ ἐμὴ συνέδησις ,
 καταχρύβω δὲ ὁρώσπόν μου ἐν τῇ καρδίᾳ
 μου . ἀποκατάκριτος εἰμὶ ὡς τὸ ἀποκεκμημένος
 μοι κρίσεως . ἔχω θριαμβεύσαν με τὴν ὁρ-
 οῦσάν μου ἀσπίδα . ὅτι αἰὲν τῷ βορβόρῳ τῆς
 γαστριμαργίας ἐγκαλινῶμαι , αἰὲν πᾶσι ρύπα-
 ροῖς λογισμοῖς καταχρήσκομαι . πασιδίδωμι ἐγε-
 νόμῳ σκευὸς πᾶσι φθοροποιῶν ἀμαρτίας , καὶ
 νῦν κατέκαστω ἀκύνων ὡς κρίσεως , καὶ ἀν-
 ταποδόσεως , ὡς βέλομαι ἀντιτείνω τῇ σαρκί
 καὶ πᾶσι ἐπιθυμίαις , ἀλλὰ πάντοτε πλακώ-
 μα , πάντοτε ἀχμαλωτίζομαι . οἶμοι κύριε ,
 ὅτι τὴν μακροθυμίαν σου κακῶς ἐδωπάνησα .
 οἶμοι ὅτι ἐν πολλοῖς ἔποιον ἐλύπησα τὸ πνεῦ-
 μα σου τὸ ἅγιον . οἶμοι ὅτι ὁ χρόνος τῆς ζωῆς
 μου περὶέδραμεν ἐν πάσῃ ματαιότητι . ἀλλὰ κύ-
 ριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με , μὴ διμο-
 σιεύῃς πᾶς μουσάρκας μου ἀχρηργίας ἐν τῷ
 παγκοσμίῳ θεάτρῳ , πᾶσιν ἀγγέλοις , καὶ
 ἀνθρώποις εἰς ἐμὴν ἀρχιῶν , καὶ κατάκρι-
 σιν αἰωνίαν . αἵτις γὰρ ὑπάρχω πάσης ἀ-
 χύνης , καὶ κατακρίσεως . πῶς θρηνήσω τὴν
 τύφλωσιν τῆς ἐμῆς ψυχῆς , πῶς θρηνήσω
 τὴν πτωχείαν μου ἀγνοίαν , πῶς θρηνήσω
 τὴν ἔτιος ἐμπαδίαν , καὶ ἀμετανόητόν μου προ-
 αῖρεσιν . σήμερον οἱ ἀσκηταὶ ἀναπαύονται τῇ
 ὑπακοῇ τῆς ἀγίας πνεύματος , ἐγὼ δὲ πα-
 ράητομαι τὴν ἐξ ἀμαλείας πτωχείαν μου ἀνα-
 γωνυζόμενος . περὶενεβλήθη πᾶσι κτήρεσι
 πᾶσι ἀνθρώποις , καὶ ὡμοιώθην ἀσπίτι . γυμνὸς
 ἐγενόμην ὁ πάλας τῇ ἐμῇ ῥαθυμίᾳ , ἐπαδὴν
 ἀλλότριος εἰμὶ ἀπὸ τῆς σου προσευχῆς , καὶ
 ἀγρυ-

venia digna non sunt ; en coram , quæ
 in præceptorum divinorum transgressio-
 ne , an quæ in consensu pravarum co-
 gitationum sita sunt ? Scio Domine ,
 me propter inquinamenta animæ meæ
 complura , meamque immunditiam , di-
 gnum non esse tremendo tui nominis
 cognomento . Ante faciem tuam stare
 non possum ad orandum : respicere ,
 & videre altitudinem coeli non possum,
 quod turpibus desideriis januam aperien-
 do , & absurdisque cupiditatibus
 abutendo , miserrimam meam animam
 pravis affectionibus inquinavi , quod men-
 tis nequitia animæ meæ vestem sordi-
 bus affeci , quod totus meus intelle-
 ctus corruptus est dæmonum cogitatio-
 nibus , quod universis meis operibus ,
 verbisque ad iracundiam provocavi ,
 semperque provoco bonitatem tuam ,
 meumque adversarium , & contra me
 pugnatorem semper allicio , obsequiis-
 que demereor . Conscientia mea meam
 mentem reprehendit , vultum meum ex
 corde pudore suffundo : me ipsum mea
 sententia ante paratum mihi iudicium
 condemno : habeo luxuriam existentem
 in me , quæ de me triumphat , quia
 semper in gulæ coeno volutor , semper
 sordidis foedor cogitationibus . A puero
 factus sum vas peccati exitiosi , & nunc
 quotidie de iudicio , ac retributione ser-
 mones audiens , nolo obsistere carnis de-
 sideriis , sed semper aberro , semper
 captivus fio . Heu mihi , Domine ,
 quia longanimitatem tuam male impen-
 di : heu mihi , qui per multos annos
 Spiritum Sanctum tuum contristavi .
 Heu mihi , quia tempus vitæ meæ per-
 transivit in omni vanitate . Sed Domi-
 ne in ira tua ne arguas me : ne publi-
 ces abominandas sceleritates meas in thea-
 tro totius mundi , omnibus Angelis ,
 & hominibus , in meam confusionem , &
 condemnationem æternam . Reus ete-
 nim sum omnis ignominie , ac condem-
 nationis . Quomodo plorabo cæcitatem
 animæ meæ ? Quomodo lugebo tantam
 ignorantiam meam ? Quomodo plorabo
 meam voluntatem pravis affectionibus
 adeo deditam , ac poenitentiae vacuam ?
 Hodie Ascetæ in consolatione Sancti Spi-
 ritus requiescunt ; ego vero perturbor
 obmurmurans meæ paupertati ob negli-
 gentiam . Comparatus sum jumentis in-
 sapientibus , & similis factus sum illis .
 Nudus factus sum , miser , propter
 meam socordiam , quoniam alienus sum
 ab iis , qui orant , & vigilant . Res-
 pice

pice Domine cum misericordia ex altitudine sancta tua . Aspice infelicem animam meam , correctionis expertem ; & quibus judiciis scis , miserere , corrige me . Tanquam in conspectu sancti Throni gloriæ tuæ adstans , tanquam complexus tuos pedes immaculatos , sic oro , atque obtestor corde contrito . Miserere misericors creaturæ tuæ : converte me gratis per tuam gratiam . Novi te omnia posse : nihil vero tibi esse impossibile . Noli expectare corruptam meam voluntatem , quia promptitudinem non habeo ad me ipsum emendandum . Plora super me , universa natura visibilis , atque invisibilis , qui in peccatis , pravisque affectionibus confenui . Lugete super me , exterius propter videntes me , temperatè viventem , interius vero semper scortantem . O anima infelix , tua dissolutio a corpore appropinquavit . Quare lætaris alienis a te speculationibus , quas debes relinquere , ac debes deponere . Quibus rebus unquam delectasti Dominum , Dei Matrem , Sanctos , vicinos tuos ? Vigila infelix anima , ne inveniaris in doloribus , ac gemitibus , ne incassum fleas in sæcula sæculorum . Venient tunc omnia in mentem , sed non aderit tibi auxilium . Nunc est mercatus , in quo omnes negotiantur . Mitte virtutem supra tuum auxilium . Converte me , ut vivam in sanctitate secundum sanctam voluntatem tuam . Expurga cor meum factum spelæum , & receptaculum dæmoniorum . Non sum dignus , ut petam Domine remissionem . Sæpe enim poenitentiam agere tecum constitui , & promissi fidem non præstiti . Sæpe me erexisti , & ego rursus concidi . Ideo sententiam fero contra me , fateorque me omni supplicio esse dignum , ac castigatione . Quoties illuminasti tenebrosam mentem meam , & prohibuisti a deceptione cogitationes meas , & de novo in pejus ruo ? Totus commoveor tremens hæc recogitans , & rursus voluptas vicit me . Quo pacto dinumerare potero dona gratiæ tuæ in me collata , quæ ego miser contemsi , ac contemno propter meam fœcordiam ? Propterea innumeris muneribus me cumulaisti ; ast ego infelix contraria tibi rependo . Verum tu Domine , ut insitum habens longanimitatis pelagus , & misericordiæ abyssum , ne permittas , ut ego tanquam ficulnea infructuosa excindar : ne festines me immaturum a mea

A ἀγρυπνία ἐπέβλεψον δέσποτα ἐν ἐλέει ἐξ ὑψὺς ἀγίε σὺ . εἶδε δ' ἀδιορθοτον τ' ἐμῆς ἀθλίης ψυχῆς , καὶ οἷς ἐπίστασαι κρίμασι : ἐλέησον , διορθώσον με . ὡς ὀνόπιον τῷ ἀγίῳ θρόνῳ τ' ὁξῆς σὺ πρὶς ἀνδρῶν , ὡς τ' ἀχράντων σὺ ποδῶν ἐφαπτόμενος , ἔτω δέομαι , καὶ ἀντιβόλῳ μετὰ συντετριμμένης καρδίας . ἐλέησόν με ἐλεήμων δ' ποιήμαί σὺ , ἐπίστρεψον με δωρεὰν τῇ σῇ χάριτι . οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι , ἀδυνατεῖ δὲ σοι ἔδεν . μὴ ἀναμνήσῃς τιν' ἐμὴν διεφθαρμένην παρὰ ἑσέ , ὅτι ἐκ ἔχω παροδυμίαν εἰς δ' διορθώσασθαι ἐμαυτ' . κλαύσατε ἐπ' ἐμὲ πᾶσα φύσις ὁρατὴ , καὶ ἀόρατος δ' ἐν ἀμαρτίαις , καὶ πάθει καταγνηράσαντα . κλαύσατε ἐπ' ἐμὲ τ' δίδειν ἄλλ' τὴν ὁρῶντας με σωφρονεῖντα , ἔσωθεν δὲ αἰσχοριεύοντα . ὦ ψυχὴ ἀθλία ἡγγικέ σὺ ἡ ὅλη τῷ σώματι διάλυσις . ἵνα τί εὐφράνῃ εἰς ἀλλοτρίᾳ σοι θεωρήματα , ἀ μέλλεις καταλιπεῖν , καὶ μέλλεις σεσηθῆσαι . τίνα γόνυ εὐφρανῇς τ' κύριον , τιν' θεωροῖς , τὴν ἀγίαν , τὴν γέννησάν σοι . ἡψον ἀθλία ψυχὴ , ἵνα μὴ εὐρεθῇς ὅν λυπάς , καὶ σεναγμοῖς , ἵνα μὴ πλάγῃς ἀνοφελῶς εἰς αἰῶνας αἰῶνι .

D ἦξοι τότε πάντα εἰς τιν' σὺν δianoia , ἀλλ' ἔβοηθῇς . νῦν ἐστὶν ἡ ἀγορά , ἡνίκα πάντες ἀγωνάσονται . πέμψον δύναμιν ὑπὲρ τιν' σὺν βοήθειαν . ἐπίστρεψόν με , καὶ ζῶν ἐν οἰοσύνῃ τῇ δ' σὸν ἅγιον θέλημα . ἀγιάσόν μου τὴν καρδίαν , στήλαν , καὶ καποικητήριον γενομένην τ' δαιμόνιων . ἐκ εἰμὶ ἄξιος ἀγῆσαι συγχώρησιν κύριε . πολλάκις γὰρ μετανόειν σοι

E σιωπευξάμην , καὶ ψεύστης τ' σιωπαγῆς ἐγενόμην . πολλάκις με ἀνέστησας , καὶ γὰρ πάλιν κατέπεσα . ἄλλ' τὴν τιν' ἀπόφασιν ὀκφένω κατ' ἐμαυτῶν , καὶ ὁμολογῶ , ὅτι ἄξιός εἰμι πάσης κολάσεως , καὶ τιμωρίας . ποσάκις ἐφώτισεν τὴν σκοτεινὴν μου δianoian , καὶ ἐπισυνῆξεν ἀπὸ πλάνης τὴν λογισμὸν μου , καὶ πάλιν ὅππῃ δ' χεῖρον ἔρχομαι . ὅλος ἐξέσταμαι τρέμων , ταῦτα διενθυμέμενος , καὶ πάντῃ ἡ ἡδονὴ ἐνίκησέ με . πῶς ἐξείπω πᾶσι γινομένης μοι δωρεᾶς τ' χάριτος σὺ κύριε , ἅσπερ ὁ δαίμων ἐγὼ ἠδέτησα , καὶ ἀδεύω δι' ἐμὴν ἀμέλειαν . ἄλλ' τὴν μυρῶν δωρεῶν με ἐνέμπλησας . ἐγὼ δὲ ὁ ἀθλῖος πᾶσι σπαντία σοι ἀμείβομαι . ἀλλὰ σὺ κύριε ὡς ἐμφοῦν ἔχων τ' μακροθυμίας δ' πέλαγος , καὶ τ' εὐσπλαγχνίας τὴν ἄβυσσον , μὴ παροργίσῃς

ρήσης ἐκκοπῶμαι με ὡς τὴν σὺκλὴν τὴν ἄκαρπον , μὴ ἀπείσης θείσας με ὡς τὴν ζῶντα μου ἄωρον . μὴ ἀρπάξης με ἀνέτοιμον ὑπάρχοντα . μὴ ἄρης με λαμπάδα μὴ ἀνάφαντα . μὴ λάβης με μὴ ἔχοντα γάμον ἐν δυνάμει , ἀλλ' ὡς ἀγαθὸς , καὶ φιλάνθρωπος ἐλέησόν με , καὶ χάρισά μοι ἔτι πλεονέκτημα , καὶ μὴ πῶς ἐξήσῃς γυμνὴν τὴν ψυχὴν μου , ἐλεονὸν ἐπιτίμω , τῷ φοβερῷ , καὶ ἀδελφῷ σου βήματι . εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται , ὁ ἀσεβὴς , καὶ ἀμαρτωλὸς ἐγὼ πῶς φανήσομαι ; εἰ γὰρ , καὶ πεδωκμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγνυσα εἰς τὴν ζωὴν , πῶς ἐγὼ καταπαλῶ , τρυφῶ , μετεωρίζομαι ἀξιοῦμαι τῶν ἐκείνων ἀγαθῶν ; ἀλλὰ σὺ κύριε σωτήρ μου ὡς τῷ ἀληθινῷ θεῷ . σὺ ὡς οἶδας , ὡς θέλεις ἅψαι μόνον τὴν σὴν ἀγαθότητα , δωρεὰν ἐπιστρέφόν με ἀπὸ τῆς ὀνείδος μοι κακίας , καὶ ἀπώλειας , εἰς τὸ ἔλεός σου καταφύγω ὁ τετραυματισμένος . θέξαι με τὴν σφαιραγμὴν ὡς τὸ πόρνης πρὸς δάκρυα . οἶδας δέσποτα πρὸς εὐλόγησόν τὸν ἀνθρώπου φύσεως . μνησθῆτι , ὅτι ὡς κέκτηται ἐγκαταμένη ἡ διάταξις τῶν ἀνθρώπων ἐπιμελῶς ὅτι πρὸς ποτηρά , καὶ μὴ ὀργισθῇς ἡμῶν , ἀλλ' ἀνοιξόν μοι χεῖρας , καὶ δύρα τῷ ἐλέος σου . μὴ ὑπὸς ἡ ἐμὴν ῥαθυμίαν τὴν σὴν φιλάνθρωπίαν , μὴ ὑπὸς ἡ ἐμὴν ἀμέλειαν τὴν σὴν ἀσφάλειαν . πρὸς δεξιάς δέσποτα , καὶ εἰσακούσθαι τὴν ῥυπαράν , καὶ ἀνάξιον μου δέχαι , ὁ σὺ σὺ τὴν ἐλπίζοντα ὅτι σὺ , ὁ μὴ ἀποστροφόμενος τὴν δέσποτα τῶν ἀμαρτωλῶν , ὁ διδὼς χάριτα τῷ χαλεπῷ κακῷ . ὁδύνησόν με εἰς τὸ φόβον σου . δός μοι δάκρυα καταλύξεως . ἦρα τὴν ὀφθαλμὸν τὴν πορῆν τῆς ψυχῆς μου πρὸς σὲ κύριε , καὶ μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τῆς προσώπῃ σου , ὅτι εὐλογητὸν ὑπάρχει τὸ ὄνομα σου εἰς τὴν αἰῶνα τῆς αἰῶνι ἀμην .

A a mea vita evellere : noli me imparatum rapere , noli me tollere , quum lampadem non accenderim : Noli me abripere non habentem vestem nuptialem , sed tanquam bonus , hominumque amator miserere mei , & concede mihi tempus ad poenitentiam , & ne statuas nudam animam meam , miserandum infamiae signum , ante terribile , atque incorruptum tuum tribunal . Si justus vix salvabitur , impius & peccator ego ubi comparebo ? Si arcta , atque angusta est via , quæ ducit ad vitam ; quo pacto ipse voluptuosus , delicatus , superbus , illis bonis dignus reputabor ? Sed tu Domine Salvator meus , fili veri Dei , tu ut scis , ut vis , propter solam tuam bonitatem gratis converte me ab insita in me malitia , ac perditione . Ad misericordiam tuam confugio vulneribus oppressus . Excipe mea suspiria , ut lacrymas Meretricis . Nosti Domine humanæ naturæ lubricum . Recordare cogitationem hominis ab adolescentia omni conatu intentam esse ad malum , & ne irascaris nobis , sed expande mihi manus , & januam misericordiæ tuæ . Ne vincat mea ignavia tuam humanitatem : ne vincat mea negligentia curam tuam . Suscipe Domine , & exaudi sordidam , atque indignam deprecationem meam , qui salvos facis sperantes in te , qui minime averfariis preces peccatorum , qui manum porrigis jacenti in terra . Deduc me in timorem tuum . Da mihi lacrymas compunctionis . Levavi oculos spirituales animæ meæ ad te Domine , & ne repellas me a conspectu tuo , quia benedictum manet nomen tuum in sæcula sæculorum . Amen .

F

PREGATIO OCTAVA.

ΕΥΧΗ ΕΤΕΡΑ.

Quoniam
non genu-
flectitur
Sabbato ad
Vesperas,
addita est
hac oratio.

Gratia tua concessit mihi, ut loquerer ad te Domine. Ut solus bonus, & sanctus, atque omnium nostrum opifex, dimitte iniquitates, ac peccata servi tui peccatoris ingrati. Scio Domine a me homines universos superari peccatis, sed habeo pro refugio supereminentem abyssum tuarum misericordiarum. Minime dubito te suscipere, ac misericorditer amplecti omnes, qui ad tuam bonitatem confugiunt, & quum sis præcius Domine, te prævidere cor illius, qui venit ad te, atque ita a te recipi ex toto corde venientem, sicut mercatorem cum multis divitiis adveniantem, sic amplecteris accedentem ad te ex toto corde. Exoptas enim videre poenitentiam, & gaudes studio servorum tuorum, qui vehementer contendunt. Concede mihi indigno famulo tuo lacrymas, ut cum illuminatione, & desiderio, & fide exorem incomparabilem tuam bonitatem, ut sanitatem consequar omnium vulnerum latentium. Ostende igitur, & apparebit misericordia tua erga me miserum. Libera me a debitis mihi suppliciis. Prædicetur gratia tua sicut semper, & alibi, sicut supra innumeros negligentes, veluti me, & sicut implesti hydrias tua benedictione, reple cor meum gratia tua, tuæque bonitate. Mater misericors contempta a proprio partu, illum non despicit, quia vincunt matris viscera. Similes vidimus hac in re etiam volucres, eodem modo etiam jumenta. Omnia tu disposuisti Domine: verum illa quidem iudicium non subibunt, ast ego etiam verbi otiosi, & pravæ cogitationis, & ipsius desiderii poenas dabo. Ego autem, statim ac voluptas me aggreditur, subito omnia mea simul obliviscor, & tanquam omnino mente captus, nequitiae inservio, jactator, iracundus, mollis, piger, elatus, gulosus, voluptuosus, maculatus, singulis horis in errorem abducor, ac minime intelligo. Præsentia gratiæ tuæ, Domine humanissime, præbet dulcedinem, quietem, compunctionem, o hominum amator Domine supra modum benigne, volens, ac nolens saluum fac me propter magnam bonitatem tuam.

Η Χάρις σε δέδωκέ μοι τὸ λαλεῖν πρὸς σέ κύριε, ὡς μόνος ἀγαθός, καὶ πάντων ἡμῶν δημιουργός συγχώρησον αἰνομίας, καὶ ἀμαρτίας δάλα σε ἀμαρτωλῶ ἀγνόμοις. οἶδα ὅτι ὑπερβάλλω ταῖς ἀμαρτίαις πάντων ἀνθρώπων κύριε, ἀλλ' ἔχω καταφυγὴν τὴν ὑπερβάλλουσαν ἄβυσσον τῆς σῶν οἰκτιρμῶν. πέπεισμαι δὲ ὅτι πρὸς δέχῃ, καὶ ἐλεῆς πάντας τὰς προσερχομένους τῇ σῇ χρηστότητι, καὶ ωρογνώστῃ ὧν δέσποτα, καρδίαν τῆς προσερχομένης προβλέπεις, καὶ ὡς ἔμπορον ἐπιδημήσαντα μετὰ πλῆθος πολλῶν, ἔτω προσδέχῃ τὴν προσερχομένην ἐξ ὅλης ψυχῆς. ποθεῖς γὰρ ἰδεῖν τὴν μετάνοιαν, καὶ χάρις ἐπὶ τῇ σαρδίῃ τῇ δάλῳ σε τῇ ἀγωνιζομένῳ. δώρησά μοι τῷ ἀναξίῳ δάλα σε δάκρυα, ἵνα μετὰ φωτισμῶν, καὶ πόσιος, καὶ τσίσεως ἱκετεύω τὴν ἀνείκαστον σε ἀγαθότητα, ὅπως ἰαθῶ ἀπὸ τῶν κρυπτῶν μου τραυμάτων. δάξον ἔτι, καὶ φανίσεταί ἡ εὐσπλαγχνία σε εἰς ἐμέ τὴν παλαμπῶρον. ἀπαλλάξοι με τὴν ὀρεπόντων μοι κολαστηρίων. κηρυχθήτω ἡ χάρις σε ὡς πάνποτε, καὶ ἀλλαχῶ, ὡς εἰς ἀναριθμήτους ῥαθύμους ὡς ἐμέ, καὶ ὡς ἐπλήρωσας τὰς ὑδρίας ἀπὸ τῆς εὐλογίας σε, πλήρωσον μου τὴν καρδίαν ἀπὸ τῆς χάριτός σε, καὶ τὴν ἀγαθοσύνην σε. ἡ εὐσπλαγχνίος μήτηρ κύριε ἀδεσμευμένη ὑπὸ τῶν ἰδίων βρέφους ὃν προβλέπει αὐτὸν, ὅτι καὶ τὴν μητρός ἡ εὐσπλαγχνία. ὁμοίως καὶ πετιναὶ πολλάκις εἰδωλὸν ὅτι τῶν ὁμοίως καὶ κτίσεις. Τὰ πάντα σὺ ἐδημιούργησας κύριε. ἀλλ' ὅκλεινα μὴ εἰς κρίσιν ἔλθῃς ἐρχομένη, ἐνὼ δὲ καὶ πρὸς ἀργῶ λόγῳ, καὶ ποιητῶν ἐκδυμίσσεων, καὶ πρὸς ἐπιθυμίας αὐτῆς δίκας ὑφείξῃ. ἐγὼ δὲ ἄφνω ἀπελθόντες μοι ἡδονῆς, εὐδὺς ἐπιλανθάνω μου πάντα ὁμῶς καὶ ὡς παρὰ φρονῶν πάντα δαλεύω τῇ κακίᾳ, κενόδοξος, ὀργίλος, χαύνος, ὀκνηρὸς, μετέωρος, γαστήρμαργος, φιλήδονος, καταμολυνόμηνος, καὶ πᾶσαι ὥραι πεπλανώμαι, καὶ ὃ συνῶ. ἡ παρὰ ῥοία τῆς χάριτός σε δέσποτα φιλάνθρωπε παρέχει γλυκασμόν, ἡσυχίαν, κατάνυξιν ὡς φιλάνθρωπε κύριε ὑπεράγαθε, δάλῳ, καὶ ὃ δάλῳ σῶσον με ἄλλ' τὴν πολλὴν σε ἀγαθότητα.

ΠΕΝΘΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ
ΕΣΠΕΡΑΣ.

P R E C A T I O
N O N A .

Ως ὁνώπιον κύριε τῷ φοβερῷ σου βήμα-
τος ἐξῶς ὁ κατάκριτος, καὶ τὸ ἔλεγ-
χον βλέπω τὸ ἔργον μου, καὶ τὴν δόξαν σου
μοι ψῆφον δικαίαν σου ἀπορρίπτουσάν με τῷ
ἀγίῳ προσώπῳ σου εἰς κολάσεις ἀφορίτους
τῷ ἁθλίῳ, καὶ ὡς τότε σοι μέλλων προσφθέγ-
γεσθαι, νῦν κραυγάζω σὺν τρόμῳ, καὶ δά-
κρυσι, δίκαιος εἶ κριτὰ δικαιοσύνη, καὶ δι-
καία ἡ κρίσις σου· ὅτι γὰρ ἠδίκημα· ἀγα-
θοὶ ἀγιώτατοι ἄγγελοι, ἐπὶ ἐμοὶ σαλεύετε
δάκρυα, ἐγὼ γὰρ ἐμαυτὸν ἐκ ἠλέησα, τῷ
θεῷ ὡσαύτως τὸ ἔλεον· λοιπὸν ὁπῶς δι-
καίως εὐδυνώμα, ὅτε πᾶσι μοι τὸ ἔλεος ὁ
κύριος· μὴ φρονῶν ἐδαμῶς τέτυκται ἡ καρ-
διά μου, νῦν ἀποσρέφεται· τότε δὲ λα-
λήσεις μετ' ὀργῆς οἱ ἄγγελοι· ὅτι καρὸς
μετανοίας νῦν, ἀλλ' ἀνταποδόσεως παρέφυκε·
ἡ ὡσαύτως ἀρτι ἠδένεισε, μετανοίας ἀρ-
γῆσι καὶ δάκρυα, τὸ κολάσειν δὲ ὡσαύτως
σι, στεναγμοὶ ἐκ ἀκούονται ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ
νῦν ὁδυρμὸς ἀτελευτήτος· ἀλλ' ἀπελθε λάβε
τὸ ἔργον σου τὴν πικρὰν, καὶ δαίμων ἀντα-
πόδοσιν, καταφλέγων ὡς ὕλη ἀκαθάρατος,
ἀναφλέγων τὴν ἀσβεστον γένειαν ἀκοιμήτου θη-
ρὸς πικρῷ σκώληκος· ὡς τῷ σκότῳ ὅς κα-
τατρυφῇ, ἀμύνει σκότος ἡγάπησας,
ἐπαπόλαυσον μέλαινα πρόσωπα, ἀνδ' ὡς ἐβ-
δελύξω φῶς τὸ αἰεῖον· ὅτι ἐκείνῃ ἔσται κλαυ-
θμὸς ἀκατάπαυστος, καὶ βρυγμὸς τὸ ὁδόν-
των κατὰ δυνάμιν· οἱ μοι ψυχὴ μου ταλαίπωρε,
γυμνὴ ὅσα χρηστῶν ὅλως παύσῃ· πῶς θεά-
σῃ κριτὴν τὸ ἀδέκατον, ἀρχαγγέλων ἐξώ-
των, καὶ ψαλλόντων, γηγενῶν πᾶσι γυμ-
νῶν, ἀπαντες τῷ φοβερῷ θρόνῳ τρέμουν ἀ-
παντες· ἡ γὰρ κρίσις ἀνιήσεται δὲ ἐπὶ τοῖς μὴ
παύσῃ ὡς τὸ ἔλεον· οἱ μοι τότε ψυχὴ ἡ
κατὰ δυνάμιν· ἀλλ' ἐκ ἐξῆς φωνῇ, καὶ ἀκρόασις·
Τὰ γὰρ πάντα ὡς ἄλλα ἀλλάξουσιν, καὶ τὸ
εἶδος λυπὸν, καὶ ταῖς παύσῃ, τῷ ὁδοῦ
ἀγίου ἀπαρξομένη· ἀγνῶς εὐφραίνονται δι-
καίοι, ἀγνῶς κολάζονται ἕτεροι· τὸ θεὸν
τὸ ἀπάντων ἐκ εὐφρανόντων, ἀλλ' ἐκ ἐξῆς ἐκεί-
να ὡς ἔπαινον; καὶ λυπὸν τὸ ἐνθάδε βοήσω-
μένη τῷ θεῷ καὶ ἀνθρώποις ἐξαγγέλλει, ἐγ-
γίγεται σου ὑπάρχουσιν ὅσοι· ἐξαγγέλλω σοι
Tom. III. κύριε

T Anquam ante terribile tribunal tuum *Planctus*
Domine adstans condemnatus, tum *ad Vesperas*
redargutionem meorum operum video, *Dominica.*
tum latam in me sententiam tuam ju-
stissimam, quæ me projicit a conspe-
ctu sancto tuo infelicem ad intolera-
biles poenas, ac veluti tunc allocutu-
rus sum te, nunc clamo cum pavo-
re, & lacrymis: justus es judex ju-
stissime, & justum judicium tuum: non
enim injuria affectus sum. Boni Ange-
li sanctissimi, super me stillate lacry-
mas: ego enim non misertus sum mei
contemnens Dei misericordiam: ceterum
re vera juste poenas luo, quoniam mi-
sericordiam Dominus mihi proposuit:
De mente prorsus ejectus hoc audiui,
& jure ac merito me nunc averfatur.
Tunc enim vero iracunde Angeli di-
cent: non est tempus nunc poeniten-
tiæ, sed retributionis. Exhortatio jam
nihil valet, poenitentiaque lacrymæ
otiosæ sunt, suppliciorum quoque sunt
supervacaneæ, incessantes gemitus non
exaudiuntur, verum nunc sine fine
sunt lamentationes. Sed abi, fume
tuorum operum amaram, gravemque
retributionem, combustus tanquam ma-
teria impura, accendens inextinguibi-
lem geennam belluæ non dormituræ,
vermis amarulenti. Tanquam tenebra-
rum filius perfrui: sempiternam ca-
liginem dilexisti, delectare nigris fa-
ciebus, præ quibus æternum lumen
respuisti. Ibi, ibi erit gemitus irre-
quietus, & stridor dentium affligens.
Heu, heu anima mea miserabilis, nu-
da existens omnino a bonis operibus:
quomodo aspicias judicem incorruptum,
Archangelis adstantibus, & psallenti-
bus, terrigenis adstantibus nudis: om-
nes ante terribilem thronum tremunt,
omnes. Nam judicium sine misericor-
dia erit iis, qui heic misericordiam
non fecerunt. Heu tunc anima affli-
cta! Sed neque est vox, neque au-
ditus. Etenim omnia, sicut alia, mu-
tantur, & species tristis est etiam ope-
ribus: octavum sæculum auspicati su-
mus. In æternum lætantur justī, in
perpetuum alii puniuntur. Deo uni-
versorum lætitiā non dederunt, sed
neque ea sunt, sicut videbantur. Quod
reliquum est in præsentī, clamemus ad
Deum: etiam hominibus annuntiavit:
V u u Spon-

Sponsores tui sunt Sancti . Annuncio tibi Domine omnia ; & parce Servo inutili . Noli despicere miserandam meam deprecationem : contaminatas extendo manus meas : ne repellas me affectibus pravis scatentem , sed ob benevolam misericordiam tuam respice in me humaniter . Me ipsum voluptatibus fædavi , animæque decus dedecore affeci . Consiliis carnis famulatus sum , & priorem dominatum perdi . Inimici suggestionibus aures præbui , atque affectionum imagines in mente expressi . Ventris appetitus perfeci , mentisque splendorem obscuravi . Quum in honore essem adoptionis legitimæ , assimilatus sum jumentis insipientibus . Et horridus tenet me timor , & tremor , dum prospicio mortis ictum omnibus latenter supervenientem , quum nullam emendationem præferam . De profundis clamo ad te Domine , & procidens suspiro cum lacrymis . Propitius esto mihi , ac mitis , habenti spem meam in te . Fac ut ipse futuram iram illius condemnationis effugiam . Complaceat tibi , ut saxeæ meæ Anima virtutibus fœcunda appareat . Infructuosas meas cogitationes evelle igne Sancti Spiritus tui . Noli me recidere tanquam arbo-rem sterilem , & mittere in ignem inextinguibilem . Ne declares me paleam ad ignis pabulum , sed tanquam frumentum Deus meus congrega . Genu cordis flecto ego miser non audens in cœlum respicere . Suscipe deprecationem sordidi oris Opifex , qui solus es absque peccato , qui omnium Rex es , & omnipotens , tyrannum Belial prosterbens . Ex universis iniquitatibus libera me . Festum agunt Angeli , & homines , meam conversionem intuentes . Vivifica tua præcepta despexi : deceptus sum actionibus execrandis : ne respuas Optime Domine liberare me a servitute dæmonis . Cum cordis timore te exoro , qui sponte me condidisti , gratis etiam atque etiam amasti , adeo ut propter me carnem sumeres , mortemque subires . Nunc immemor autem visus sum ego miser tantæ bonitatis tuæ , Salvator , servituti omnino subjectus voluptatum , ac quotidie maculans corpus , & animam . Clamo , peccavi , & gravia patrare non defino . Nunc condemnatus adito , Optime : verum concede mihi peccatorum remissionem tanquam Deus misericors , & compatiens . Dei genitrix Virgo Mater Dei , porta cœli , & arca , habeo te Sa-

A κύριε ἅπαντα , καὶ συγχώρησον δὲ ἅλα ἀχραΐα·
μὴ πρὶ δὴς οἰκτρὰν με τὴν δέησιν , μολυν-
θεῖσας ἐκτείνω τὰς χεῖρας μου , μὴ ἀπώσῃ
με πάθει βρῦοντα , ἀλλὰ τῇ εὐλόμενῃ εὐσ-
πλαγχίᾳ σου ἐπ' ἐμὲ φιλανδρώπως ἐπίβλε-
ψον· ἐμαυτὸν ἡδοναῖς κατερρύπωσα , καὶ ψυ-
χῆς δ' ὠρᾶν ἠτίμωσα· σαρκικοῖς ἐδύλω-
θῶ φρονήμασι , καὶ τὴν τῶν δαεωτικῶν
μου ὥλεσα· Τὸ ἐχθρὸν συμβουλευόντος ἤκουον ,
καὶ παθῶν ἀνεντύποσα εἰδῶλα· Τῆς γαστρὸς
τῆς ὀρέξεως ἐτέλεσα , καὶ τῷ νῦν δ' φαδρὸν
ἀπηναιόροσα· ἐν τιμῇ ὡς γνησίας ὑπόπτος
ἀνοήτοις ὁμοίωμα κτήνησι , καὶ φρικτὸς ἔχω
φύβος , καὶ τρόμος μου , τὴν πομὴν τῷ βα-
νάτῃ παρελθέποντα ἐρχομένην ἀδήλως εἰς ἅ-
παντας , ἐμαυτὸν ἀδιόρθοτον ἔχοντα· ὅτι βα-
θέων κραυγάζω σοι κύριε , καὶ προσπίπτω γε-
νάζω σὺν δακρυσιν· ἰλεώς μοι γενεῖ , καὶ φι-
λανδρῶπος , τῷ ὅν σοι τὰς ἐλπίδας μου ἔ-
χοντι· Τὴν ὀργὴν ἐκφυγεῖν με τὴν μέλ-
λουσαν τ' ἐκεῖ κατακρίσεως ποιήσον· τὴν λιθώ-
δην ψυχῇ μου εὐδόκησον ἀρεταῖς ἐποφθαλμα-
πολύτεκνον· λογισμὸς τῆς ἀκαρπείας μου ἐκ-
τιλον , ὅτι τῷ ἀγνίστῳ σου πνεύματι· μὴ
ὡς δένδρον ἐκκόψῃς με ἀκαρπον , καὶ εἰς πῦρ
ἀποπέμψῃς δ' ἄσβεστον , μὴ φλογὸς ὕλῃ
δείξης με ἀχυροῖ· ἀλλ' ὡς σῖτον θεεῖ μου ἀ-
σάγαγε· γόνυ κλίνω καρδίας τάλας ἐγώ ,
μὴ πληρῶ ἀτενίσαι εἰς ἕρανός· δέξαι δέησιν
εἴματος ῥυπαρῆς ἀναμάρτητε μόνε δημιουργε ,
βασιλεὺς ὡς ἀπάντων , καὶ παναλκῆς , τ' ἀν-
τάρτιον βελίαν καταβαλῶν , ὅτι παντῶν με
ῤῥοσα με ἀνομιῶν· ἐορτάζουσιν ἄγγελοι , καὶ
βροτὶ τὴν ἐμὴν καθαρῶντες ἐπιστροφῶν· ζωη-
φόρων πρῆξόν σου ἐντολῶν· ἡπατὴδὴν ἐν
πράξει βδελυγμῶν· μὴ βδελύξῃ δέσποτα ἀγα-
θὲ τ' δαλείας με ῤῥοσα τῷ ποιηρῷ· μετὰ
φύβου καρδίας σὲ δυσωπῶ τ' βυβλήσει με
πλασάντα δωρεᾶς , ἀγαπήσαντα σφόδρα ,
ὡς δὲ ἐμὲ σαρκωθῶν , καὶ μόρον ὑπενεγ-
χεῖν· νῦν ἀμνήμων δὲ ὠφθῶ τάλας ἐγώ
τ' πσάμτης ἀγάπης σου λυτρωτὰ , ὅλος δὲ-
λος γερόμνος ἡδοναῖς , καὶ μιάνας δ' σῶμα ,
καὶ τὴν ψυχὴν , καθεκάστη τὸ ἥμαρτον ἐκ-
βοῶ , καὶ τῷ φράττειν ἐπαύομαι τὰ δεινά·
νῦν κατάκριτος ἴσαμαι ἀγαθῇ , ἀλλὰ δός
μοι τὴν ἄφεσιν τῇ κακῶν ὡς θεὸς ἐλεή-
μων , καὶ συμπαθὴς· θεοτόκε πρὶ θένε μή-
τηρ θεῷ , ἡ ὑράνιος πύλη , καὶ κιβωτὸς ,
σωτηρίαν

σωτηρίᾳ σε κέκτημαι ἀσφαλῆ· σῶσον με δέσ-
ποινα δώρεα· λεγεῶνες ἀγγέλων ἐν ὑρανῶς
πελοναῖς φεναῖσιν ἐπ' ἐμέ, μὴ ἀρπάσωσιν
αἴφνης με τὴν ψυχὴν, καὶ πορεύσωμαι ρεύ-
μασι τοῦ πυρὸς· νομοθέται ἀπόστολοι φοβε-
ροὶ, καθεζόμενοι σὺν θρονοῖς τοῦ κριτῆ· ξιφη-
ρέστατοι ἄγγελοι, καὶ φρικτοὶ, μεριοῦνται
καρδίας ἀμαρτωλῶν· ὁλολύζεται τότε πᾶσα
τισι· ὃ γὰρ ἔχου πέρας φεῦ τὰ δακὰ·
προκατάλαβε τὰς τὰ πάντα ψυχὴν, μιμη-
σάμην τῆ πόρνης τῆ ὀδυρμῶν· ῥῦσά με τότε με-
σώτερ τῆ φοβεράς ἀπειλῆς τῆς κολάσεως τῆς
φρικτῆς· σὲ ὑμνεῖσιν ἀπαύτως τὰ χερυβὶμ,
πετραμόρφοις ὀχέμενοι σεραφίμ· ἐπεράνια
εἴφη λειτουργικῶς ἐν μονάδι τριάδα σε ἀνυ-
μῶν· φῶς ὑπάρχας ἀγέννητον ὁ πατήρ,
καὶ συνάναρχον ἔχας τὸν υἱόν· συναϊδίον
ἔχας τὸ πνεῦμα τὸ σὸ, τὸ δωρεῖσθαι τῶσι
πνιγνὴ ζωῆς ὡς οἰκτιρῶν, καὶ εὐσπλαγχνος,
καὶ χρηστός· τὰς λιτὰς τῆς μαρτύρων, καὶ
προφητῶν, ἀποστόλων, ὁσίων, ἱεραρχῶν· καὶ
ἡμῶν δεξά φωνὰς πάτερ ὑράνιε κύριε δόξα
σοι· ὃ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πα-
τρι, καὶ ἀγιά, καὶ ζωοποιῶν αὐτῷ πνεύ-
ματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῷ
αἰῶνι ἀμήν.

A te salutem securam : gratis Domina sal-
va me . Legionēs Angelorum in cœ-
lis sæpe ingemiscunt super me , ne
rapiant repente animam meam , &
vadant in fluentum ignis . Legislato-
res Apostoli , tremendi adfidentes pari-
ter Judici : ensiferi Angeli , & ter-
ribiles dividunt corda peccatorum .
Ululat tunc omnis spiritus : non enim
habent (heu) finem molestia . Præ-
occupata hæc omnia , anima , imitans
Meretricis fletum : Eripe me tunc ,
Salvator , a tremenda suppliciorum
horrendorum denunciatione . Te hym-
nis celebrant assidue Cherubim a qua-
driformibus Seraphim vecti . Cœle-
stes Ordines more ministrantium in
unitate te Trinitatem proclamant :
Lux ingenua es o Pater , & coæ-
ternum habes tuum Filium : coæter-
num habes Spiritum tuum largientem
omnibus spiritum vitæ tanquam mi-
sericors , & miserator , ac beni-
gnus . Precibus Martyrum , & Pro-
phetarum , Apostolorum , Sancto-
rum , Hierarcharum , & nostras su-
scipe voces Pater cœlestis : gloria
tibi Domine , cui honor , & po-
tentia cum sanctissimo , atque opti-
mo , & vivificante ipsius Spiritu ,
nunc , & semper , & in sæcula sæ-
culorum . Amen .

ΕΥΧΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

ΕΦΡΑΙΜ.

Κύριε καὶ δέσποτα τῆ ζωῆς μου, πνεῦμα
ἀργίας, ἀφειργείας, φιλαρχίας, καὶ
ἀργολογίας, μὴ μοι δὸς· πνεῦμα δὲ σω-
φροσύνης, ταπεινοφροσύνης, ὑπομοιῆς, καὶ ἀγά-
πης χάρισά μοι τῷ σῷ δέλω· καὶ κύριε
βασιλεῦ, δώρησά μοι ὁρᾶν τὰ ἐμὰ πλάσμα-
τα, καὶ μὴ κατακρίνειν τὸν ἀδελφόν μου· ὅτι
εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῷ αἰῶνι· Ἀμήν.

P R E C A T I O S A N C T I

E P H R A I M .

D Omine , dominator vitæ meæ ;
spiritum otii , inanis laboris ,
amoris principatus , & otiosi sermonis ,
ne dederis mihi ; spiritum autem tem-
perantiæ , humilitatis , patientiæ , &
caritatis , largire mihi sermo tuo . Ita
Domine Rex , concede mihi , ut mea
quidem delicta videam , fratrem autem
meum non condemnem : quoniam be-
neditus es in secula seculorum . Amen .

In Horolo-
gio Graco-
rum in me-
sonylico im-
presso, & in
cod. ms. Vat.
775. p. 18.

F

EJUSDEM PRECATIONES
AD DEIPARAM.

AD SANCTISSIMAM DEI MATREM.

PRECATIO PRIMA.

Ex cod. Vat.
1190. pag.
1133. &
cod. Vat.
663. p. 230.

Sanctissima Domina Dei genitrix sola purissima anima, & corpore, sola supergressa integritatem omnem, & pudicitiam, & virginitatem: sola tota facta domicilium universarum gratiarum sanctissimi Spiritus, atque inde etiam ipsas incorporeas virtutes sine ulla comparatione antecellens puritate, ac sanctitate animæ, & corporis; respice in me execrandum, atque impurum, fœdatumque in anima, & corpore meæ vitæ mollis, & voluptuosæ inquinamentis: Expurga meam mentem pravis affectionibus deditam. Purifica me, & corrige meas aberrantes, cæcutientesque cogitationes: compone, atque erudi sensus meos. Eripe me a servitute tyrannicæ, pessimæ, ac turpissimæ consuetudinis impurarum præoccupationum, atque affectionum. Refræna omnem in me iniquitatem dominantem, & concede sobrietatem, ac discretionem obtenebratæ, & miserrimæ menti meæ, ut corrigat proprios errores, & lapsus: ut a peccati tenebris liberatus, dignus fiam, ut laudem, atque hymnis celebrem secure Te solam veram Matrem veri luminis Christi Dei nostri, quia sola cum ipso, & per ipsum benedicta, & glorificata permanes ex universa visibili, atque invisibili creatura, nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

AD DEI MATREM.

PRECATIO SECUNDA.

Cod. Vat.
1190. pag.
1134.

Virgo Domina Deipara, benedicta Deigenitrix, benedictissima Mater Dei, Deo gratissima, supra omnes benedicta, vas divinitatis Unigeniti filii immortalis, & invisibilis Patris, inclina aurem tuam, atque exaudi verba emissa a labiis meis sordidis, & impuris. Ecce enim corde contrito, atque humili mente ad tuam misericordiam confugi. Noli igitur me infelicem despicere, neque finas, ut ipse indignus famulus tuus peream in finem,

A

ΕΥΧΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ
ΘΕΟΤΟΚΟΥ.

Παναγία δέσποινα Θεοτόκε ἡ μόνη καθαροτάτη καὶ ψυχλὴ, καὶ σῶμα, ἡ μόνη πάσης ἐπέκεινα καθαρότητος, καὶ σωφροσύνης, καὶ πρῆδειας· ἡ μόνη κατωκνητήριον ὅλη γενιομένη τῷ ὅλης χάριτος τοῦ παναγίου πνεύματος· καὶ τεύχον καὶ αὐτὴς πᾶς αὐλῆς δυνάμεις ἀσυγκρίτως ὑπερβάλλουσα τῇ καθαρότητι, καὶ τῷ ἁγιασμῷ τῆ ψυχῆς, καὶ τοῦ σώματος· ἐπεὶ ἐπ' ἐμέ τ' ἐναγῆ, καὶ ἀκάθαρτον, καὶ ῥερυπομένην καὶ ψυχλὴν, καὶ σῶμα τῷ μολυσμῷ τῷ ἐμπαθῆς, καὶ ἐνεδόκῃ ζωῆς μου· καθάρων μου τὴν ἐμπαθῆ διάνοιαν· ἄγνισόν μου, καὶ διόρθωσόν μου τὰς πεπλανημένας, καὶ τετυφλωμένας λογισμὰς· ῥύθμισόν μου, καὶ παιδαγωγῆσόν μου πᾶς ἐσθῆσεως· ἐλευθέρωσόν μου τῇ τυραννέσῃ κακίῃ, καὶ ἀσχαλῇ συνειδέας τῇ ἀκαθάρτῳ προλήψεων, καὶ παθῶν· ἤσπον μου πᾶσαν τὴν κατεργασίαν ἁμαρτίας, καὶ δώρησά μοι νήπιον, καὶ διακρισὶν τῷ ἐσκοτισμένῳ, καὶ παλαμπῶρά μου ἵνα πρὸς διόρθωσιν τῶν οἰκείων σφαλμάτων τε, καὶ πημάτων, ἵνα τοῦ σκοτὸς τῆ ἁμαρτίας ἀπαλλαγὴς καταξιώθω δοξάζειν, καὶ ὑμνεῖν σε ὡς παρρησίᾳ τὴν μόνῃ ἀληθινῷ μητέρα τοῦ ἀληθινῷ φωτὸς Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὅτι μόνη σὺ αὐτῷ, καὶ δι' αὐτὸν εὐλογημένη, καὶ δεδοξασμένη ὑπάρχεις ὑπὸ πάσης τῇ ἀοράτῃ, καὶ ὁρατῇ κτίσεως· νῦν καὶ αἰὶ καὶ εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ.

Παρθένη δέσποινα Θεοτόκε κεχαριτωμένη Θεογενήτρια, ὑπερευλογημένη Θεογενήτρια, ὑπερευλογημένη Θεοχαρίτωπε· δοχεῖον τῆ Θεότητος τοῦ μοιογενεῖς ὑπὸ τοῦ ἀθανάτου, καὶ ἀοράτου πατρὸς· κλίνον δ' ἔς σε, καὶ ἐπάκουσόν μου τῷ ὅσον ῥυπαρῶν, καὶ ἀκαθάρτων χειλέων μου ὡς πεμπομένων ῥημάτων· ἰδὲ γὰρ ὅσον ψυχῆς σωτηριμμένης, καὶ τεταπεινωμένης διανοίας, τῇ σῇ παρσέδραμον εὐσπλαγχνίᾳ· μὴ οὖν παρίδης με τῷ ἄθλιον μὴ δὲ ἐσθῆς με ἀπολέσθαι εἰς τέλος τῷ ἀνάξιον

Ξῖοι δ' ἔλθοι σὺ , ἀλλὰ πῶς μητρικῆς σὺ δέη-
σαι χρησαμένη , ἴασαί τι τὴν ταλαίπωρόν μου
ψυχὴν , τὴν κακῶς σωτρίβῃσαν τοῖς πο-
νηροῖς μου πάθεσιν . ὡς ὁ πονηρὸς ἐχθρὸς
πῶς φιληδόνοισ ἀμαρτίαις σωτρίψας εἰς γλῶ-
κατεπάτησεν . διὸ πάσης ἀρχῆς πεπληρω-
μένος εἰμι , καὶ ἐ πολὺν , ἐδὲ εὐπροσωπῶ
συγχώρησιν τῇ πολλῶν ἀμαρτιμάτων , καὶ ἀνιά-
των τραυμάτων μου ἴασιν ὡς τὴν φιλαυθρῶ-
ν μου θεῶ ἀντίστοιχα . ἐμόλυνα γὰρ τὴν ναὸν
τῆς σώματος , καὶ ταῖς ἀτοπίαις ἐπιθυμίαις δια-
νῶς αὐτὴν κατεσπίλωσα , καὶ πάσας τὰς ἀσ-
θήσεις ἀθέστοις πράξεσι κατηχρώσα . ὅθεν
ἐκ ἔχω παρρησίαν ἐπάραι χεῖρας πρὸς ἐ-
ρασιον , ἃς ἐν κακῆς ἐργασίας ἐμόλυνα . καὶ
χείλη ἀνοίξας πρὸς ἱκεσίαν , ὡς καὶ τῇ πλη-
σίον λοιδορίας , καὶ συκοφαντίας ἐσπίλωσα .
Ὡς τῇ πᾶσι πάναγιε δέσποινᾳ πρὸς τὴν σὺν
αἰφάντως οἰκτιρῶν ἐμαυτὴν ἀπορρίπτω ἐγὼ ὁ
ἀδελφός , καὶ ἀσώπτος . ἐκ ἔχω γὰρ ἄλλῃ ἐλ-
πίδα , ἢ καταφυγὴν , εἰμὴ σὲ καὶ μόλις
τὴν ἐμὴν ὡς ἀμύθητον , καὶ ὅξαι ἀντίλη-
ψιν , ὅ τ' ἐμῆς ψυχῆς ἀγαλλίαμα , τ' λυ-
πῆς ἢ λύσις , τ' ἀχμαλωσίας ἢ λύτρωσις ,
τ' θνητῶν ἢ θείων , ὅ ἡμέτερον ἱλαστήριον ,
καὶ πρὸς φύγιον , ἢ ἀνάστασις τῇ πεπρωτότητι ,
ἢ ἀνάπλασις τῇ ἐμῆς ψυχῆς , καὶ τῆς σώμα-
τος , τῇ ἀμαρτιῶν μου ἢ ἀπολύτρωσις , τ'
ζησανθῆσθαι μου καρδίας ἢ θεορρύτου ράνης ,
τ' ῥοφεῖν μου ψυχῆς ἢ πηλασθέντα λαμ-
πᾶς , τ' ἐμῆς γυμνότητος ἢ ἀμφιάσις , τῶν
ἐμῶν φειγμῶν ἢ κατὰ πάσας , τῶν συμφο-
ρῶν μου ἢ μετὰ ποίησις . εἰς σὲ γὰρ ἐλπίζω ,
εἰς σὲ καυχώμαι , μὴ μακρύνῃς ἀπ' ἡμῶν
τὴν ὁλὴν πρὸς σε , ἀλλ' ἐπικύρῃ , καὶ σκέ-
πε , καὶ παρέσο γενεὰν γενεῶν . Τέρεται
πῶς ἀντίσει σὺ ὁ μονογενὴς σὺ υἱός , καὶ πολ-
λῶς μᾶλλον αὐτός , ἐν δούλοις ἐξετάζεσθαι ἐ-
λόγιμος , φυλάξει τὴν χάριν , καὶ ὁ ἴδιον
δύναμις σοὶ τῇ διακονησαμένῃ τέτρω τὴν ἀ-
πόρρητον γέννησιν . ὅθεν καὶ χάρις πᾶσι ὡς
κλήσεσί σου . οἰκείαν τὴν ὁλὴν ἡγνῆστον δοῦσαν ,
καὶ χρεωτικῶς ἐκπληροῦν τὰς ἀντίσεις σου . μό-
νον μὴ πρὸς με τὴν πανάθλιον , μηδὲ ἀπ'
τῇ πράξει μου ἀτοπία ὅ σὸν ἀμέτρητον
ἀνακόφωσι ἔλεος . Θεοτόκε μου ὅ ὑπερπόθη-
τον ὄνομα . ἐδὲν γὰρ τ' σὴς βοήθειας ὀχυ-
ρότερον τρόπον . σοὶ τοῖνυν πανάμωμε , καὶ
μεσσητρία τῆς κόσμου ἐν μετανοίᾳ πρὸς σὴν
τὴν

A nem , sed maternis tuis orationibus usa
fana anima meam miseram , quæ pra-
vis meis affectibus attrita est , quam
malus inimicus voluptuosis criminibus
atterens in terram pessumdedit . Ideo
omni confusione plenus sum , ac mi-
nime audeo , neque fidenti vultu plu-
rimorum criminum remissionem , atque
immedicabilium vulnerum meorum me-
delam ab humanissimo Deo meo pos-
sum exposcere . Pollui enim templum
corporis , ac sædis cupiditatibus illud
miserum in modum inquinavi , omnes
que sensus illicitis actionibus depravi-
vavi . Unde extollere manus ad
coelum minime audeo , quas conta-
minavi pravis operibus , neque ad
preces labia aperire , quæ conviciis
in proximum , ac calumniis foedavi .
C Idcirco Domina purissima ante tuas mi-
sericordias inexplicabiles me ipsum projici-
cio ipse miser , & decoctor . Non
est enim mihi alia spes , aut perfu-
gium , nisi tu , & sola mea conso-
latio , ac cita defensio , animæ meæ
exultatio , mœroris solutio , captivita-
tis liberatio , mortalium cum Deo
conjunctio , nostrum propitiatorium ,
& subsidium , lapsorum resurrectio ,
D meæ animæ revocatio , corporisque ,
meorum peccatorum redemptio , are-
scentis cordis mei divina aspersio , te-
nebricosæ meæ animæ lampas lucidif-
sima , nuditatis meæ vestis , meorum
gemituum solamen , meorum calamita-
tum commutatio . In te etenim spe-
ro , in te glorior : ne longe arceas
a nobis tuum patrociniū , sed auxi-
liare , & protege , & adesto porro
E in perpetuum . Delectatur tuis preci-
bus Unigenitus tuus filius , & quan-
to magis ipse , qui inter servos ad-
numerari voluit , servabit gratiam ,
ac proprium decretum tibi , qui sibi
ministra fuisti inexplicabilis generatio-
nis . Quare etiam gaudet tuis inter-
cessionibus , propriam existimans glo-
riam , & tuas veluti debitas petitio-
nes adimplet . Solum me infelicissi-
mum ne despicias , atque actionum
meorum foeditates immensæ tuæ mise-
ricordiæ obicem ne ponant : Dei Ge-
nitrix , meum decus desiderabilissimum :
Nihil enim est tuo auxilio firmius tro-
pæum . Tibi igitur omnino immacu-
lata , & mediatrix mundi , poenitenti
corde supplico ; tuum promptum in
necessitatibus præsidium , post Deum
salutare , & securum , & fortissimum
patroci-

patrocinium invoco ego delictorum complurium reus ex profundo cordis mei . Bonitatis , & misericordiae amatrix Miserere mei pleni foeditatis , & pigritiae , ac miseram hanc , vilemque precationem suscipe ; & si pigre , negligenterque obtuli tibi , nihilominus acceptum me matris tuis precibus fac filio tuo reddendo dignum me Regno Coelorum laudantem , ac benedicientem Patri , & Filio , & Spiritui Sancto , nunc & semper , & in saecula saeculorum . Amen .

A τὴν ἐν ἀνάγκῃ παρῆσαι βοήθειαν , τὴν μετὰ θεὸν ἐπικύρον , καὶ ἀσφαλῆ , καὶ κραταίαν παρυσίαν μὲν , ὃ πολλοῖς ὑπεύθυνος πλημμελήμασι , ὅκνῃς βιάσας κράζω σοι τὴν καρδίαν μου . ἐλέησόν με φιλάγαθε , καὶ φιλεύσσω λαγχνέ τὴν πάσης δυσωδίας , καὶ ῥαθυμίας πληρωμῶν , καὶ προσδεξάμην τὴν οἰκτρὰν ταύτην , καὶ εὐτελῆ δέησιν . εἰ καὶ ῥαθυμῶς , καὶ ἀμελῶς σοι παρσύνεγκα , ἀλλ' εὐπρόσδεκτον ταῖς μητρικαῖς σου δέησεσι τῷ σὺ ὡς , καὶ θεῷ ἀπέργασά μοι ἀξιώσα με τὴν τῆς ὑψίστης βασιλείας , αἰνοῦντα , καὶ εὐλογῶντα τῷ πατρὶ , καὶ ὡς , καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι , νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνες τῆς αἰῶνι ἀμὴν .

AD DEI GENITRICEM . C
PRECATIO TERTIA .

ΕΥΧΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ .

Cod. Vat.
1190. pag.
1135.

Virgo Domina Dei Genitrix , quæ Salvatorem Christum , & Dominum nostrum in utero portasti , in te spem meam omnem repono , & in te confido , quæ sublimior es omnibus coelestibus potestatibus . Tu me purissima divina tua gratia tuere , meam vitam gubernas , atque ad sanctam voluntatem filii tui , & Domini nostri iter ostendes . Tu mihi largire remissionem culparum : Sis mihi perfrugium , protectio , atque defensio , & manu ductrix transferens ad vitam æternam . In terribili vero meæ mortis hora , Domina , ne derelinquas me , sed ad adjuvandum me festina , & eripe a dæmonum crudeli tyrannide : etenim penes te posse est , utpote quæ es vere Mater Dei , & omnia potens . Suscipe omnium mitissima Sanctissima Domina Dei Mater dona pretiosa , & tibi soli convenientia a nobis indignis famulis tuis , quæ electa es ex omnibus generationibus . & terrenis rebus sublimior visa es . Quoniam per Te Filium Dei cognovimus , per te fuit Dominus virtutum nobiscum , dignique facti sumus sancto illius corpore , & sanguine . Beata tu es in generationibus generationum Deo gratissima , Cherubim Splendidior , & Seraphim gloriosior . Et nunc omnibus laudibus celebrata Sanctissima Dei Genitrix ne cesses intercedere pro nobis famulis tuis indignis , ut ab omnibus dæmonis infidiis , atque ab omnibus

Παρθένε δέσπονα θεοτόκε , ἡ τὴν σωτῆρα Χριστὸν , καὶ θεὸν ἡμῶν ἡ κυήσασα , εἰς σὲ τὴν ἐλπίδα μὲν ἀνατίθεται ἅπασαν , καὶ ἐν σοὶ πέπειδα τὴν ὑψηλοτέραν πασῶν τῆς ὑψίστης δυνάμεως . σύ μοι πανάχραστε τῇ θεῷ σου πεφύκεται χάριτι . κυβέρησόν μου τὴν ζωὴν , καὶ πρὸς τὸ ἅγιον δέλημα τῷ σὺ ὡς , καὶ θεῷ ἡμῶν καθοδήγησον . σύ μοι δώρησαι πηλομάτων τὴν ἀφῆσιν . γενεῇ μοι καταφυγῇ , σκέπη , καὶ ἀντίληψιν , καὶ χειραγωγὸς εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν διαβιβάζουσα . ἐν ὥρᾳ δὲ τῇ φοβερᾷ τῇ τῷ θανάτῳ μὲν , δέσποινά μου μὴ ἐγκαταλίπῃς με , ἀλλ' εἰς τὴν βοήθειάν μου τάχυσον , καὶ τὴν πικρὰν τυραννίδος τῆς δαιμονίων ἐξάρπασον . ἔχεις γὰρ τῇ βουλῇ σου τὸ δύνασθαι , ὡς ἀληθῶς μήτηρ τῷ θεῷ , καὶ πάντων δεσπόζουσα . δέχου πανευμενεστάτη παναγία δέσπονα θεομήτορ τίμια δῶρα , καὶ σοὶ μόνῃ ἀρμόζοντα πρὸς ἡμῶν τὴν ἀναξίον δούλων σου , ἡ πασῶν γενεῶν ὁκλεγεγμένη , ἡ πάσης κτίσεως ὑψίστη , καὶ ἐπιγεῖν ὑψηλοτέρα φανεῖσα . ἐπεὶ ἄρα σὺ τὴν ὑπὸν τῷ θεῷ ἐγνωρίσαμεν , ἄρα σὺ γέγονε κύριος τῆς δυνάμεως μετ' ἡμῶν , καὶ ἡξιώθημεν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ σώματι , καὶ αἵματι . μακαρία σὺ εἶ ἐν γενεῇς γενεῶν θεομακάρισε , ἡ τὴν χειρὸς βίμην λαμπροτέρα , καὶ τὴν σεργίμην ἐνδοξότερα . καὶ νῦν πανύμνητε παναγία θεοτόκε μὴ πάύσῃ προσβέβουσα ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ἀναξίον δούλων

λων σε ρυθύνω ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἐπιβου-
λῆς τῷ ποτηρῷ, καὶ ἀπὸ πάσης πειρασέως,
καὶ τηρεῖσθαι ἀτρώτως ἀπὸ πάσης ἰσοδύναμης πει-
ρασῆς· ἀλλὰ καὶ μέχρι τέλους ταῖς ἱκεσίαις
σε ἀκατακρίτως ἡμᾶς διαφυλάξον, ὅπως τῇ
σῇ ἀντιλήψει, καὶ βοηθείᾳ διασωζόμενοι δό-
ξαι, καὶ ἅνοι, καὶ εὐχαριστεῖν, καὶ προσκύ-
νησιν ἀλλ' ὡς πατὴρ τῷ ἐν τριάδι μόνῳ θεῷ,
καὶ πάντῳ δημιουργῷ ἀναπέμπωμεν· δεῦρονα
ἀγαθῇ, καὶ παινευγενεσάτῃ, τῷ ἀγαθῷ, καὶ
παναγαθῷ, καὶ ὑπεραγαθῷ θεῷ μητέρα,
ἐπιδεῖ ὅτι τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ,
καὶ ἀχρεῖς δὲ λυγροὶ σε, καὶ ἰλέω σε ὁμ-
ματι, καὶ κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος τὸ ἀφάτῃ σε
εὐσπλαγχνίας ποιήσῃ μετ' ἐμῶν, καὶ παρὶς
μὲν τὰ πλεονεκτήματα, τὰ τε ἐν λόγῳ,
τὰ τε ἐν ἔργῳ, τὰ κατὰ πάσαν ἀφοῦνται ἐκ-
σά τε, καὶ ἀκρίβεια, ἐν γνώσει, καὶ ἀγνοίᾳ,
καὶ ὅλον με κακοποιήσῃ, καὶ κατὰσκευάζ-
σῃ τῷ παναγίῳ, καὶ ζωοποιῷ, καὶ ἀρχικω-
τάτῃ πνεύματος· ὁ κατώκησε, καὶ ἐπεσκία-
σει ἐν τῇ παναχραντῇ τῇδύϊ σε· ἡ τῷ ὑψί-
στῃ δυνάμει· σὺ γὰρ εἰς βοήθους τὴν κακοπο-
νημένην, πειρασάτης τὴν κινδυνεύουσαν· σωτὴρ τὴν
χρημαζομένην, λιμνὴν τὴν ἐν ζάλῃ, ἐπίκ-
τος, καὶ ἀντιλήπτωρ τὴν πειρασμένην· δώ-
ρησθαι κατενύξῃ τῷ δέλω σε, γαλύνω λο-
γισμῶν, εὐσταθεῖαι τοὺς, σώφρονα τοῦν, νῆ-
ψιν ψυχῆς, φρόνημα παπεινόν, κατὰστασιν ἀ-
γιοπρεπῇ, καὶ νηφάλιον, ἡθὺς σιωπῇ, καὶ
κατεσταλμένην, σύμβολα φᾶναι τὴν εἶδος ψυχῆς
τε τῷ εὐταξίᾳ, καὶ τῷ εἰρήνῃ, ὡς ὁ κύ-
ριος ἡμῶν τὴν οἰκείῃς μαθηταῖς ἐχαρίσατο,
ἀφίκοιτό μὲν ἡ δέησις εἰς τὸν ἅγιόν σε, καὶ
εἰς κατοικητήριον δόξης σε· εὐλαζάτωσάν μὲν
οἱ ὀφθαλμοὶ πηγὰς δακρύων, ἵνα ἀποπλύ-
νῃς με τοῖς οἰκείοις δάκρυσι, καὶ ἀποσμέξῃς
τοῖς παμοῖς τὴν δακρύων μὲν καθαίρουσάν με τῷ
ρύπῃ τὴν παθῶν· τὸ χειρόγραφον ἀπάλειψον
τὴν ἐμὴν πλεονεκτημάτων· διασκεδάσῃς τὰ
νέφη τὴν ἀθυρίας μὲν τὴν λογισμῶν τὴν ὁ-
μίχλην, καὶ παραχρῆν, τὴν παθῶν τὴν καται-
γίδα, καὶ θύελλαν μακρὰν ποιήσῃ ἀπ' ἐμῶν,
καὶ ἐν ἀπαξίᾳ, καὶ γαλύνῃ με διαφυλάξον,
πλάττωσι τὴν καρδίαν μὲν πλατυσμοῦ πνευ-
ματικῷ, εὐφρανῇ, καὶ χαροποιήσῃ με χα-
ραὶ ἀνεκλάλητον, καὶ εὐφροσύνην διηγεῖται, ὅπως
ταῖς ὁδοῖς ταῖς εὐθείαις τὴν ἐπιτολὴν τῷ ὕμῳ σε
εὐθεοδρόμως δραμεύμεν, καὶ πορεύωμεν ἀκα-
ταγίστως

A damnis nos eripiamur, & procul a
vulneribus conservemur cujuscumque ag-
gressionis venenatas sagittas ejaculantis:
quin etiam usque in finem tuis pre-
cibus custodi nos a damnatione secu-
ros, ut tuo patrocinio, atque au-
xilio salvati, gloriam, & laudem, &
gratiarum actionem, adorationemque
semper demus soli Deo in Trinitate,
& omnium rerum Conditori. Domi-
na benigna, & nobilissima, Mater Dei
boni, optimi, omnemque bonitatem
excedentis, respice ad preces indigni,
atque inutilis servi tui, ac tuo mi-
sericordi oculo, & secundum magnam
misericordiam inexplicabilium viscerum
tuorum fac mecum, & noli respice-
re mea delicta seu in verbo, seu in
opere, seu secundum quemlibet sen-
sum, voluntaria, atque involuntaria,
scilicet, & ignoranter: totumque me
renova efficiendo templum sancti, vi-
vificantis, & principalis Spiritus, qui
inhabitavit, obumbravitque in tuo ute-
ro immaculato, Altissimi Virtus. Tu
enim es afflictorum Auxiliatrix, Pa-
trona periclitantium, Salus fluctuan-
tium, in procella portus, adiutrix,
ac suscepatrix versantium in necessita-
tibus. Concede servo tuo compun-
ctionem, cogitationum tranquillitatem,
ferenitatem mentis, animum tempera-
tum, sobrietatem intelligentiæ, spi-
ritum humilem, convenientem sancti-
tati, ac sobrium constitutione, morem
circumspectum, atque compositum, ju-
diciū præferens interioris animæ si-
mul & modestiam, pacemque, quam
Dominus noster propriis discipulis lar-
gitus fuit. Perveniat oratio mea ad
templum sanctum tuum, & ad habi-
taculum gloriæ tuæ. Destillent oculi
mei fontes lacrymarum, ut abluas me
propriis lacrymis, abstergasque fletuum
meorum imbribus expurgando me ab
affectionum sordibus. Meorum delicto-
rum chirographum dele, dissipa nubes
tristitiæ meæ, cogitationum nebulam,
& perturbationem, affectuum procel-
lam, & turbinem procul remove a
me, & me custodi imperturbatum,
& hilarem: dilata cor meum spirita-
li latitudine, exhilara, & conce-
de mihi lætitiā inexplicabilem,
gaudiumque continuum, ut, vias re-
ctas mandatorum filii tui recto cur-
su conficiam, & irreprehensibili con-
scientia, atque inoffensa conversatio-
ne procedam. Concede vero etiam
puram

puram orationem mihi precanti ante te, ut pura mente, ac fixa cogitatione mediter assidue inexplibili animo nocte ac die, divinarum scripturarum eloquia, & psalmum dicam in confessione, & lætitia cordis orem ad gloriam, & honorem, & magnificentiam unigeniti Filii tui, & Domini nostri Jesu Christi, quem decet omnis gloria, honor, atque adoratio, nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

A παγνῶσα σιωπῶντι, καὶ ἀπροσκόπως διαγογγῆ·
 δὸς δὲ καὶ εὐχὴν ἐμοὶ καθαρὰν τῷ εὐχό·
 μῳα πρὸς σέ, ἵνα ἀδολώτῳ τοῖς καὶ ἀρεμ·
 βάσῃ διαλογισμῷ μελετῶ διηλεκτῶς ἀκορέσῃ
 ψυχῇ ἐν νυκτὶ, καὶ ἡμέρᾳ τὰ τῷ θεῷ
 γραφῶν λόγια, καὶ ψάλλω ἐν ἐξομολογή·
 σει, καὶ ἀγαλλιάσει καρδίας προσευχόμενος εἰς
 δόξαν, καὶ τιμὴν, καὶ μεγαλυνῶν τῷ μονο·
B γενῆς σου ἡσὺ, καὶ κυρίῳ ἡμῶν ἰησοῦ Χριστῷ,
 ᾧ πρέπει πάντα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνη·
 σις, νῦν καὶ αἰὲν καὶ εἰς τὸς αἰῶνας τῷ αἰῶνι
 αἰμήν.

ORATIO AD DEIPARAM.

Ex cod. Vat.
 1190. pag.
 1137.

D Omina mea Sanctissima Dei Geni·
 trix, & gratia plena, Mater
 Dei benedictissima, Deo gratissima Dei·
 para, vas divinitatis Unigeniti Filii
 tui, Immortalis, & Invisibilis Pa·
 tris, sedes igniformis quadriformi·
 bus longe gloriosior, tota pura, to·
 ta immaculata, tota illibata, tota
 impolluta, tota irreprehensibilis, tota
 laudabilis, tota incorrupta, tota bea·
 tissima, tota inviolata, tota venera·
 bilis, tota honorabilis, tota benedi·
 cta, tota memorabilis, tota desi·
 derabilis, virgo anima, & corpore,
 & mente, Cathedra Regis, qui se·
 det super Cherubim, Porta coelestis,
 per quam nos a terra ad coelum
 currimus, Sponsa Dei, per quam
 ipsi reconciliati sumus, inopinatum
 miraculum, inexplicabilis auditio, ab·
 sconditi sacramenti divini manifestatio,
 inexpugnabile patrocinium, defensio for·
 tis, fons vivificus, pelagus inexhau·
 stum divinarum, secretarumque largi·
 tionum, ac munerum, altitudo di·
 vinis potestatibus sublimior, profun·
 dum ininvestigabile absconfarum cogi·
 tationum, naturæ communis gloria,
 bonorum omnium erogatio, omnium
 post Trinitatem Domina, post Para·
 clitum alius consolator, & post Me·
 diatorem mediatrix totius mundi, ve·
 hiculum intelligibilis solis, veræ lu·
 cis, quæ illuminat omnem hominem
 venientem in mundum: ferens verbo
 omnia portantem, vestis immaculata
 ejus, qui induit lucem sicut vesti·
 mentum: pons mundi totius ad al·
 tissimum coelum nos ducens: Cheru·
 bim, ac Seraphim sine ulla compa·
 ratione superior, ac longe gloriosior,
 Angelo-

ΕΥΧΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ.

Δ Εσποινα υπεραγία μου Θεοτόκε, καὶ χα·
 ριτωμένη Θεογενήτρια υπερευλογημέ·
 νη Θεοχαρίτωτε, Θεομήτερ, δοχεῖον τῷ Θεό·
 τῃος τῷ μονογενῆς σου ἡσὺ, τῷ ἀθανάτῃ,
 καὶ ἀοράτῳ πατρὸς, θρόνε πυρίμορφε, τῷ
 τετραμόρφῳ υπερενδοξότερα πάνανγε, πα·
 νάχραντε, πανάσπιλε, παναμώλυντε, πα·
 ναμώμντε, πανύμνητε, πανάφθορε, παμ·
 μακάριζε, πανακήρατε, πάνσεπτε, πάντι·
D με, παντευλόγητε, παντομημόνευτε, παμπό·
 θητε παρθένε τῇ ψυχῇ, καὶ τῷ σώματι,
 καὶ τῷ τοῖς, καθεδρὰ βασιλέως τῷ ὅπῃ τῷ
 χερυβίμ· πύλη ἐπεράνιε, δι' ἧς οἱ ὅπῃ
 γῆς εἰς οὐρανὸν ἀνατρέχουμεν, νύμφη θεῷ,
 δι' ἧς αὐτῷ κατηλλάγηται· ἀκατανόητον θαῦ·
 μα, ἀνερμήνευτον ἄκυσμα, μυστηρίον θεῷ
 ἀποκεκρυμένον φανέρωσις, ἀκαταμάχητος προ·
E φασία, ἀντίληψις κρατῆρα ζωοδόχε πηγῇ,
 πέλαγος ἀνεξάντλητον τῷ θεῷ καὶ ἀπόρ·
 ρήτῳ χαρισμάτων, καὶ δωρεῶν, ὕψος τῷ
 ἐπερασίῳ δυνάμει ὑψηλότερον, βάθος τῷ
 ἀποκρύφῳ νοημάτων ὃ ἀνεξήρητον, ἡ κινή·
 φιλοτιμία τῷ φύσει, ἀπάντων τῷ κ· λῶν
 χορηγία, ἡ μετὰ τῇ τριάδι πάντων δεσ·
 μοινα, ἡ μετὰ τῇ πρᾶκτικῇ ἄλλος πρᾶ·
F κλητος, καὶ μετὰ τῇ μεσίτῃ μεσίτης κόσμου
 παντός, ὄχημα ἡλίου τῷ νοητῷ τῷ φωτὶ
 τῷ ἀληθινῷ, τῷ φωτίζοντι πάντα ἀνθρώπον
 ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, ἡ φέρουσα τῷ ῥη·
 ματι πάντα φέροντα, ὃ ἄσπιλοι ἐνδυμα τῷ
 ἀναβαλλομένῳ φῶς ὡς ἱματίον, γέφυρα κόσ·
 μος παντός πρὸς τὸν ὑψίστον ἐρατὸν ἡμᾶς
 ἀνάγκη, υπερέρα καὶ υπερενδοξότερα χε·
 ρυβίμ καὶ Σεραφίμ ἀσυγκρίτως, ἀγγέλων
 ἀγλαίσμα,

ἀγλαΐσμα, ἀνθρώπων διάσωμα, κλῆς εἰς τὸ ἔ-
 ραιον ἡμᾶς ἢ ἀνάγνωσα, μητὴρ καὶ δούλη ἢ ἀδύτη
 αἰθέρος, ἀγνὴ καὶ ἀληθιῆς καὶ μυστικῆς ἡμέ-
 ρας, ἢ ἀνεξιχνίαστου τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας
 ἢ ἀβυσσος, ἄρμα τοῦ Θεοῦ, καὶ πολύνουμοι,
 ἢ ἀληθιῆς πίστεως ἐκκρίματα ἔρεσμα, χο-
 ρίοι τοῦ ἀχωρήτου τοῦ ἐνυχορότατου, ἀμπε-
 λος ἢ ἀληθινή τὸ καρπὸν τὸ ζωῆς ἢ βασιλεύ-
 σασα, ἐλεακατάκαρπος πᾶς ψυχᾶς τῆς πι-
 στῶν ἰλαρύνουσα, σκέπη τοῦ κόσμου παγκόσ-
 μιου. Θύρα τοῦ ὑπερῶς νῦν σεπτῆς μυστηρίου,
 τριαδικῶν χαρίτων πλήρωμα, ὡς καὶ δευτέ-
 ρα τὸ θεόπνευστος φέρουσα, ἀστραπὴ ψυχᾶς
 τῆς πιστῶν καταλάμπουσα, τῆς ἀμαρτωλῶν
 ἢ καταλαγή, τῆς ἐσώτων ἢ ἀσφάλεια, τῆς
 πιπτόντων ἢ ἀνάκλησις, τῆς ῥαθυμνόντων διέ-
 γερσις, τῆς ἐνεκτενόντων ἰσχύς, τῆς ἐκκλησιῶν
 ἢ ὁμόνοια, τὸ τραποπέδων ἢ ἐντύχια, τῶν
 καλῶν ἀπάντων ἢ χορηγία, ἢ εὐνομία τῶν
 πόλεων, ἢ τὸ οἰκουμενικὸν εἰρήνη, ἢ καρτερία
 τῶν ἀσκητῶν, ἢ αἰδρία τῶν ἀθλητῶν, θή-
 σαυρὸς ζωῆς ἀκηράτου, νεφέλη φέρουσα τὸ ἔ-
 ραιον δρόσον πᾶσι ὑπὲρ γῆς, κλίμαξ, δι-
 ῆς οἱ ἐπεράνιοι ἄγγελοι πρὸς ἡμᾶς κατα-
 φύττωσι, τὸ χαμαζομένῳ λιμνὴ, τὸ θλιβο-
 μένῳ χαρὰ, τὸ ἀδικημένῳ ὠφελεία, τὸ
 ἀβοηθήτῳ ἢ βοήθεια, τὸ ἀσθενέτῳ ἢ ῥῶ-
 σις, τὸ καταπνυμένῳ ἢ ἀντίληψις, τὸ τυφλῶν
 βακτηρία, τὸ πεπλατημένῳ σωτήριος ὁδη-
 γός, τὸ ἐν ἀνάγκῃ ἐπὶ κενὸς ἀσφαλὶς, κι-
 βωτὴ ἁγία, δι' ἧς τῷ τῷ ἀμαρτίας κατα-
 κλυσμιῶν διεσώθηται, βάτε ἀκατάφλεκτε,
 ἢν εἶδε Μωϋσῆς ὁ θεόπνευστος, θυμιατήριον
 χρυσοῦν, ἐν ᾧ ὁ λόγος ἢ σὰρκα ἀνάψας,
 ἢ οἰκουμενὴν εὐδοκίαν ἐπλήρωσε, καὶ τὰ τὸ πα-
 ρακοῆς κατεκαύθη ἐγκλίματα, θεογράφου
 πλατὺς, λυχνία ἐπὶ πύλῳ, ἢς τὸ φέγγος
 πᾶς ἡλιακᾶς λαμπριότητος ὑπερηκόντισεν, σκη-
 νὴ ἁγία, ἢν ὁ πνευματικὸς Βεσελεὴλ ἐτε-
 κτήτατο, τὸ βασιλικὸν ὄχημα, εἰς μαν-
 θάδοχε, κῆπε κεκλεισμένον, πηγὴ ἐσφραγισ-
 μῶν, ἢς τὰ καθαρά νάματα ἢ οἰκουμενὴν
 ἀρδεύουσιν, ῥαβδος ἀγιοβλάστη τοῦ Ἀαρὼν
 ποιεῖ δροσοφόρον τοῦ Γεδεὼν, πόμος ὁ θεο-
 γραφός, δι' ἧς τῷ Ἀδάμ ἐχρίσθη χειρό-
 φραφοί, ὄρος τοῦ Θεοῦ, ὄρος τοῦ ἁγίου, ὃ
 ὁ Κύριος εὐδόκησεν κατοικεῖν ἐν αὐτῷ. ῥίζα
 ἁγία τοῦ Ἰεσοῦ, πόλις τοῦ Θεοῦ, πᾶσι ἢς
 δεδοξασμένα λελάληται πρὸς σὺ, ὡς φάσκει

Tom. III.

Δαυὶδ

A Angelorum splendor, hominum tute-
 la, clavis in coelum nos introducens,
 Mater, & Ancilla non occidentis stel-
 lae: splendor veri, mysticque diei;
 ininvestigabilis Dei bonitatis abyssus:
 currus divinus, & multi nominis, ve-
 rae fidei firmissimum fundamentum: ejus
 qui capi non potest, locus amplissi-
 mus: vitis vera vitae fructum profe-
 rens, oliva fructifera fidelium ani-
 mas exhilarans, universalis protectio
B Mundi, porta mysterii supra intelle-
 ctum venerabilis, complementum gra-
 tiarum Trinitatis, veluti secundas par-
 tes tenens post divinitatem: fulgur
 fidelium animas illuminans, peccatorum
 reconciliatio, stantium securitas, lap-
 sorum revocatio, excitatio socordium,
 bene valentium robur, Ecclesiarum
C concordia, exercituum felicitas, bo-
 norum omnium suppeditatio, urbium
 bona institutio, totius mundi pax, to-
 lerantia Monachorum, fortitudo athle-
 tarum: thesaurus vitae incorruptae,
 nubes fundens coelestem rorem in ter-
 ram, Scala per quam coelestes An-
 geli ad nos descendunt, portus tem-
 pestate jactatis, afflictorum gaudium,
 affectis injuria Patrona, derelictorum
D auxilium, infirmorum confirmatio, op-
 pressorum recreatio, caecorum scipio,
 aberrantium salutaris dux, in neces-
 sitatibus auxiliator securus: Arca san-
 cta, per quam ab iniquitatis diluvio
 salvati sumus: rubus incombustus,
 quem vidit Moyses Divinitatis specta-
 tor: Thuribulum aureum, in quo Ver-
 bum carnem incendens, mundum odore
 replevit, atque inobedientiae combu-
 sta sunt crimina: tabula a Deo exa-
 rata, septem luminum candelabrum,
 cujus splendor solares radios superavit:
 tabernaculum Sanctum, quod spirita-
 lis Beseleel aedificavit, regium vehi-
 culum, vas manna repletum, hor-
 tus conclusus, fons signatus, cujus
 rivi purissimi irrigant totum mundum,
 Virga Aaron divinitus florens, vel-
 lus Gedeonis rore madens, liber di-
 vina manu scriptus, per quem Adami
 chirographum scissum est, Mons Dei,
 Mons sanctus, in quo beneplacitum
 est Deo habitare in eo: radix san-
 cta Jesse: Civitas Dei, de qua
 gloriosa dicta sunt de te, ut David
 loquitur: mæstitiae dissolutio, captivi-
 tatis liberatio, mortalium Deificatio: pul-
 chra natura, omnisque reprehensionis in-
 capax, illa, quæ a Libano Virgini-
 tatis

X x x

tatis redit, & mundum odoramentis replet, ex qua dulcedo defluens antiquam ligni acerbicatem dulcem effecit, quæ totius divinæ substantiæ horrendum in modum capax fuit: munus quocumque pretio excellentius, omnibusque bonis æstimabilius ornamentum: lectus Salomonis, quem circum assistunt sexaginta Potentes, sermones nempe Scripturæ divinitus inspiratæ. Locus luce repletus, ex quo salutis radii universo mundo illuxerunt: porta ad orientem respiciens Ezechielis, tremendæ dispositionis magnificentia, speciosum divinæ demissionis hospitium, mundi reconciliatio, nostrum propitiatorium, & refugium, omnium bonorum donum optabilissimum, forceps ignifera, quam Isaias conspexit, Mons virtutibus umbrosus, quem Habacuc prævidit, Mons Danielis, a quo lapis abscissus est sine manibus, porta ad orientem versa Ezechiel, Paradisus sanctissimus in Eden, lignum vivificum pulcherrimum, ac jucundissimum fructum ferens, malum odoriferum, rosa suave olens, flos immarcescibilis, lilium candidissimum, liber signatus, quem nemo legere potest, Virginitatis exemplar sine scripto expressum, visio pretiosa Prophetarum, purpura a Deo contexta, omnis prophetiæ manifestissima adimpletio, os loquax Apostolorum, Vincentium fiducia invisibilis, Regum firmitas, Sacerdotum gloria, delictorum remissio, iusti Judicis placatio, lapsorum resurrectio, Mundi desiderium, meæ animæ corporisque restauratio, salus mea, consolatio mea, mea vita, mea lux, spes mea, refrigerium meum, animi mei voluptas, refugium meum, protectio, robur, lætitia, dulcedo, murus, subsidium, munitio, armatura, defensio, gloria, Patrona, mediatrix, tranquillitas, tuitio, exultatio, pax, laudatio, gaudium, benedictio, anchora, abundantia, ros, dignitas, sanctitas, magnificentia, liberatio, molestiarum mearum consolatio, illuminatio, ac sanctificatio animæ meæ, peccatorum meorum redemptio, oblectatio ex Deo animæ meæ, mei avidi cordis divina asperio, tenebrose meæ animæ lampas lucidissima, nuditatis meæ operimentum, gemituum meorum

A Δαυίδ · ἡ λύπη ἢ λύσις, ἡ ἀχμαλωσίας ἢ λύτρωσις, ἡ θνητῶν ἢ θείων, ἡ ὥρα τῆ φύσεως, καὶ ἀμώμους πατρὸς ἀντιδέκτος, ἡ ἀπὸ λιβαίνου τῆ πρὸς θεῖας ἀνύστα καὶ τῶν κόσμων μυρίζουσα, ἐξ ἧς ὁ γλυκασμὸς ἀπορρέων τῇ παλαμῇ τοῦ ξύλου πεκρίαν ἐγλύκατε · ἡ τῇ ὕψει ὅλην φρικτῶς χωρήσασα τῇ θεότητι, τιμῆς ἀπάσης ὑπέρτερον δώρημα, καὶ καλῶν πάντων ὑπερτιμοὶ ἐγκαλλώπισμα, Σολωμόντος κλίτη, ἡ ὡς αὐτὰ κύκλω οἱ ἐξήκοντα δυνατοὶ, αἱ ῥήσεις δηλαδὴ τῇ θεοπνεύστῃ γραφῇ, φωτίζοντι χωρίον, ἐξ ὧν σωτηρίας ἀκτίνες τῇ οὐρανῇ ἐπέλαμψαν, πύλη καὶ ἀναπλᾶς βλέπουσα τῷ Γεζεκιήλ, τὸ μεγαλεῖον τῇ φρικτῇ οἰκονομίας, τὸ ὡς καμᾶς τῇ θείας συγκαταβάσεως ἐνδιάντημα, τὸ τῷ κόσμῳ διαλακτῆριον, τὸ ἡμέτερον ἰλαστήριον, καὶ παροφύγιον, τὸ πάντων τῇ καλῇ εὐκτασίᾳ δώρημα, φλογόφορε λαβὴ, ἡν Ἡσαΐας ἐώρακεν, ὅρος ἀρετῆς κατὰ σκιον, ὃ παρῆθεν Ἀβραάμ, ὅρος ἀλατόμητον ὧν Δανιήλ, πύλη ἡ καὶ ἀναπλᾶς βλέπουσα τῷ Γεζεκιήλ, ὡς εἶσε ὧν ἐν ἐοῦ ἀγιώτατε, ξύλον τῷ ζωφύγον τὸ ὡραστόν καὶ ἡδύτατον καρπὸν φέρων, μῆλον εὐοσμῶν, ῥόδον ἡδύτωνον, ἄνθος ἀμάρτανον, κρίνον λευκώτατον, ἐσφραγισμένον βιβλίον, ὃ ὡς ἀναγιώσκων δύναται, πρὸς θεῖας ὁ τύπος ἀγραφος, ὅρας τῇ παρῆτων ἡ τιμία, ἡ θεοφάντος πορφύρα, τὸ πάσης παροφειᾶς ἐκφανέσθαι πλήρωμα, εἶμα ἀσύνητον τῶν ἀποστόλων, θάλασσαν ἀνίκητον τῇ ἀδολοφῶν, βασιλέων ἐρηγίμα, ἱερέων καύχημα, πτασμαῖσι συγχώρησις, κριτὴ δίκαιη δυνάμει, ἀνάστασις τῇ πεπτωκότῃ, κοσμοπόδιον ἀνάπλᾶσις τῇ ἐμῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι, σωτηρία μὲν, παρηγορία μὲν, ἐμὴ ζωὴ, ἐμὸν φῶς, ἐμὴ ἐλπίς, ἀναψυχή μὲν, θυμηδία μὲν, καταφυγή μὲν, σκέπη, εἰσὶς, εὐφροσύνη, ἡδύτης, τεῖχος, παροφύγιον, ὀχύρωμα, ὄπλον, ἀντίληψις, δόξα, παροφειᾶς, μεσότης, γαλήνη, ἐπίσκεψις, καύχημα, εἰρήνη, ὕμνησις, χαρὰ, εὐλογία, ἀγκυρα, εὐπορία, δρόσος, σεμινοπρέπεια, ἀγιωσύνη, μεγαλοσύνη, λύτρωσις, τῇ λυπηρῶν μὲν ὡς ἀκλήσις, φωτισμὸς καὶ ἀγιασμὸς τῇ ψυχῇ μὲν, τῇ ἀμαρτιῶν μὲν ἢ ἀπολύτρωσις, τὸ ἐμὸν ἐκ θεῶν ψυχαγώγημα, τῇ ξη-

τὴν ξηρανθεΐσιν μου καρδίας ἡ θεορρήσις ῥα-
 νίς, τὴν ζωφείας μου ψυχῆς ἡ πηλαγωγία
 λαμπράς, τὴν γυμνότητος μου ἡ ἀμφοῖς,
 τὴν σεναγμῶν ἡ κατάπαυσις, τὴν συμφορῶν
 μου ἡ μεταποίησις, ἐγκράτεια, ἀγνία, ἀν-
 δρεία, σωφροσύνη, τὴν ἀρετὴν ὁ κόσμος, ἐ-
 λευθερία μου, λιμὴν, θησαυρὸς, ἐμπόρευ-
 μα τὸ ὄντως αἰώνιον, ἐπικυρὸς μετανοία,
 ὑψώμα, ἐνεία, κάλλος, ἰσχύς, εὐβελία, B
 σύνεσις, ἀγαλλίαμα, κυρία μου, χαρά μου,
 λαμπρότης μου, καὶ πᾶσι τὸ θεὸν μου ἀκού-
 μης πρῶτα, ἀκατάχυντος. Ἴδε τὴν τῶ-
 ριν μου, καὶ τὴν πόδον τὴν ἐνθεὸν μου, καὶ
 ὡς ἔχουσα τὸ συμπαθεῖς καὶ τὸ δύνασθαι.
 οἷα δὲ θεὸς μήτηρ ἔμους ἀγαθῶ καὶ ἐλεή-
 μονος δέξαι τὴν παναθλίαν μου ψυχὴν, καὶ
 ἀξίωσον αὐτὴν διὰ τὴν σῆς μεσιτείας καὶ ἀν- C
 τιλήφους, τὴν δεξιὰς μερίδος ἔμοιγε σὺ
 ἡ, καὶ τὴν καταπαύσεως τὴν ἐκλεκτῶν, καὶ
 ἀνίω ἀπὸ. ὅτι ἔχω πλὴν σε βοηθόν,
 ὅτε ἀντίληψιν. εἰς σὲ ἐλπίζω, μὴ ἀποχρή-
 σω. εἰς σὲ καύχομαι, μὴ διὰ τὰς πολ-
 λὰς μου ἀμαρτίας καὶ ἀνομίας ἀποσρέψης
 τὸ πρῶτον σε ἀπὸ ἐμοῦ ἔτι ἀναξίως δὴ
 σε. ἔχεις γὰρ τὸ θέλει καὶ δύνασθαι, ὡς D
 τὴν εἶνα τὴν τριάδος ἀρρήτως γενήσασα, ἔχεις
 οἷς ποιῆσαι, οἷς δυσωπήσεις, τὰς χεῖρας,
 αἷς αὐτὴν ἀρρήτως ἐβάσας, τὰς μαρτύρας,
 οἷς ἐδήλασας, τὴν σπαργάνων ἀνάμνησιν, ἥς
 ἄλλης ἐκ βρέφους ἀναγωγῆς, τῆς σοῖς τὰ
 ἐκείνους σύμμιξιν, τὴν φαρὸν, τὸ αἶμα, τὰ
 τραύματα, δι' ὧν σεσώσμεθα, δι' ὧν δεδο-
 ξασμεθα. μὴ δὲ μακρύνῃς ἀπὸ ἐμοῦ τὴν σὴν E
 πρῶτα, ἀλλ' ἐπικύρει, καὶ σκέπτει, καὶ
 παρέσorge διὰ τῶν. ὑπόχρεον γὰρ ἔχεις
 αὐτὴν εἰπόντα. τίμα τὴν πατέρα σου καὶ τὴν
 μητέρα σου, καὶ πολλῶ μᾶλλον αὐτὸς ἐν δό-
 λους ἐξεταξέσθαι ἀλόγως, φυλάξομαι τὴν χάριν,
 καὶ τὸ ἴδιον δόγμα σοι τῇ διακονησαμένη τέ-
 τω τὴν ἀπολύτρωσιν γέννησιν. ὅθεν καὶ χά-
 ριν τῆς ἀκλήσεσιν σε οἰκεῖν τὴν σὴν ἡγέ-
 μως δούξαν, καὶ χρεωτικῶς ἐκπλήρει τὰς ἀν-
 τήσεις σου, μόνον μὴ παρίδῃς τὴν ἀνάξιον,
 μὴ δὲ αἰτῶν πρᾶξέων μου ἀποπία τὸ σὸν ἀ-
 μέτρητον ἀνακόψῃς ἔλεος. Θεοτόκε μου τὸ ὑ-
 περπόθητον ὄνομα, ὅθεν γὰρ τὴν σῆς βοηθείας
 ὁχυρώται τὸ πρόπαιον. Σὺ γὰρ ἀφ᾽ ἑλπίας πᾶν
 δακρυὸν ἀπὸ πρῶτον τὴν γῆς. σὺ τὴν κτίσιν
 ἐνεπλήσας παντοίας εὐεργεσίας, τὰ ὑράνια εὐ-
 φρανῶν,

Tom. III.

φρανῶν,

A rum sedatio, meorum infortuniorum
 correctio, continentia, purificatio,
 fortitudo, temperantia, virtutum or-
 namentum, mea libertas, portus,
 thesaurus, negotiatio vere æterna,
 stabilis poenitentia, sublimitas, bona
 valetudo, species, robur, bonum
 consilium, intellectio, exultatio, Do-
 mina mea, gaudium meum, splen-
 dor meus, & ad Deum meum vi-
 gil custodia non erubescenda: Vide
 meam fidem, meumque desiderium
 divinitus datum, tanquam quæ com-
 passionem, & potentiam habes. Tan-
 quam vero Mater ejus, qui solus
 bonus, ac misericors est, suscipe
 miserrimam animam meam, eamque
 dignare per tuam intercessionem, de-
 fensionemque, parte dextera unigeniti
 filii tui, & requie electorum, san-
 ctorumque ipsius; auxilium, defen- C
 sionemque non habeo, præter te:
 in te spero, voti compos ero: in
 te glorior: noli propter mea mul-
 ta errata, atque iniquitates avertere
 faciem tuam a me indigno famu-
 lo tuo. Habes enim velle, & posse,
 tanquam quæ modo inexplicabili
 unum ex Trinitate genueris: habes
 quo suadeas, quo flectas: habes
 manus, quibus eum inenarrabiliter
 portasti; ubera, quibus lac præ-
 buisti: in memoriam revoca fascias,
 & reliquam educationem ab infantia:
 misce cum tuis ea, quæ ipsius sunt,
 Crucem, sanguinem, vulnera, per
 quæ salvi facti sumus. Ne quæso
 longe facias a me protectionem tuam;
 sed opitulare, & protege, ac præ-
 sto sis semper: Debitorem enim ha-
 bes illum, qui dixit: *honora Pa-* *Matth. 19.*
trēm tuum, & Matrem tuam: & 19.
 quanto magis ipse, qui inter fervos
 recenserī voluit, servabit gratiam, pro-
 priumque decretum tecum, qui ei
 ministra fuisti generationis ad redem-
 ptionem? Unde quoque honori sibi
 ducens tuis intercessionibus indulgere,
 F etiam veluti debitas implet tuas po-
 stulationes: Solum ne despicias indi-
 gnum, neque mearum actionum fo-
 ditates tuam immensam misericordiam
 interrumpant: Dei Genitrix, meum
 desiderabilissimum nomen: nihil enim
 est firmitus tropæum, quam tuum au-
 xilium: tu enim abstulisti omnes la-
 crymas a facie terræ: tu creatu-
 ram replesti omni genere beneficii,
 cœlestibus lætitiā attulisti, terrestria
 XXX 2 salva-

salvastī, figmentum mutastī, artificem placastī, Angelos demisistī, homines exaltastī, Superiora, atque inferiora per te ipsam conciliastī, optima pręparastī, mutans omnia in melius: per te resurrectionis nostrę tesseram certissimam tenemus: per te coeleste regnum nos consecuturos esse speramus: te nostrę salutis auxiliatricem habemus, te Christianorum coetus firmissimum murum possidet: tu Paradisi claustra aperuistī, tu adscensum ad cęlos pręparastī, tu Filio tuo, & Deo adoptastī: per te omnis gloria, honor, & sanctitas ab ipso primo Adam, & usque ad consummationem sæculi. Apostolis, Prophetis, justis, & humilibus corde, sola immaculatissima, derivata est, derivatur, ac derivabitur, atque in te gaudet, gratia plena, omnis creatura. Et ego in te confido propter te, quę verissime secundum carnem verum Deum peperisti, cui convenit omnis gloria, honor, atque adoratio cum Patre sine principio, & Sancto, & bono, & vivificante ipsius Spiritu, nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

ORATIO AD DEI MATREM.

IN te Patrona, & mediatrice erga Deum ex te genitum genus humanum, Dei Mater, felicitatem suam ponit, atque a tuo semper pendet patrocínio, teque solam habet pertugium, ac defensionem, utpote quę confidentiam habes apud ipsum. Ecce ipse quoque ad te venio ferventi animo, minime audens secure accedere ad tuum filium, sed supplex oro, ut per tuam intercessionem apud eum salutem consequar. Noli igitur despicere famulum tuum, qui omnem spem meam repositam habeo in te post Deum, noli averfari prorsus periclitantem, & in maximis æumnis exercitum; verum, miseratrix, ac misericordis Dei Mater, tui famuli miserere, & libera me a damnabili conscientia, compescendo cogitationum tempestatem, voluptatum fornacem extingue, carnisque incendium reprime, & dilectionem erga tuum filium, ac Deum meum accende,

A φρανας, πὰ ἐπίγεια ἔσωσας, τὸ πλάσμα κατήλλαξαι, ἐξίλασω τὴν πλάσιν, τὴν ἀγγέλους ὑπέκλινας, τὴν ἀνθρώπους ἀνύψωσας, τοῖς ἄνω, τοῖς κάτω δι' ἐαυτῆς ἐμεσιτεύσας, μετεσκεύασας ἄριστα, ὃ πᾶν πρὸς ὃ βέλτιον, ἄλλ' οὐκ ἔστι ἀνασάσεως ἡμῶν ἀψευδῆ πὰ σύμβολα κατέχοιμεν, ἄλλ' οὐκ ἔστι ἐπερανίης βασιλείας ἐπιτυχεῖν ἐλπίζοιμεν. σὲ δὲ ἡμῶν σωτηρίας ἐπικύρου ἐκτίμεθα, σὲ Χριστιανῶν ὃ πληθος ὁχυρώτατον τεῖχος κτήταται. σὺ πὰ τῷ πρῶτῳ κλεῖδρα διήνοιξας. σὺ βῆναι πρὸς ἑρανίης πρῆσκέυσας, σὺ τῷ ὑψὺ σὺ καὶ θεῷ πρὸς σφαιρώσας. ἄλλ' οὐκ οὐκ πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ ἀγιοσύνη ἀπ' αὐτῆς τῷ πρῶτῳ Ἀδῶμ καὶ ἕως τῆς συντελείας τῷ αἰῶνος, Ἀποστόλοις, Προφύταις, μάρτυσιν, δικαίοις, καὶ ταπεινοῖς τῇ καρδίᾳ. μόνη πανάχρατε, καὶ ἐγένετο καὶ γίγεται, καὶ γενήσεται, καὶ ὅτι σοὶ χάρις κεχαριτωμένη πᾶσα ἡ κτίσις. καὶ γὰρ ὅτι σοὶ θαρρῶ ἄλλ' οὐκ ἔστι κυρίως τεκνύσης καὶ σάρκα θεὸν ἀληθινόν, ὃ ἄρτια πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ αὐτῷ μνεύματι. νῦν καὶ αἰῶν, καὶ εἰς τὴν αἰῶνα τῆς αἰῶνων Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΘΕΟΤΟΚΟΥ.

EΠεί σε προσάτιν καὶ μεσίτην πρὸς τὸν ἔκ σου τεχθέντα θεὸν ὃ ἀνθρώπινον γένος θεοδόκε εὐμοίρησε, καὶ τὴν σῆς αἰῶνος προσασίας ἐξήρτηται, καὶ σε μόνη ἔχει καταφυγὴν καὶ ἀντίληψιν, ὡς πρὶν ἔχουσα πρὸς αὐτὸν, ἰδὲ καὶ γὰρ σοὶ προσέρχομαι ζεύσῃ ψυχῇ, μὴ πολυῶν μετὰ παρρησίας τῷ σῷ ὑψὺ προσελθεῖν, ἀλλὰ ἄλλ' οὐκ ἔστι πρὸς αὐτὸν μεσιτείας σωτηρίας τυχεῖν ἱκετεύω. μὴ εἴπω παρίδης τὴν δούλον σου, τὴν τὴν ἐλπίδα μου πᾶσαν μετὰ θεὸν εἰς σὲ ἀναδέμενον, μὴ βδελύξῃ τὴν παντελῶς κινδυνεύοντα, καὶ ἐν μεγίστης ὀδύνης ἐξεταζόμενον, ἀλλ' ὡς συμπαθὴς καὶ τῷ ἐλεήμονος θεοῦ μήτερ τὴν σὸν οἰκέτην ἐλέησον, καὶ τῷ κατεγνωσμένῳ με συνειδύτως ἀπάλλαξον, τὴν κλυδῶνα τῆς λογισμῶν κατεπράυνον, τῆς ἡδονῶν τὴν κάμινον κατὰσβεσον, καὶ τὴν φλόγα τὴν σαρκὸς, κατακοίμησον. καὶ τὴν πρὸς τὸν ὑἱὸν σου καὶ θεὸν πόθον μου ἀναψον. καὶ πᾶσας με πᾶς ἀσκήσεις

σας ἀσφάλισαι , μηδεμίαν εἴσοδον ταῖς ἀπο-
ποις ἐπιθυμίαις παρέχουσα . καρὸν μετανοίας
μοι δοθῆναι ἱκετεύω . μὴ ἀκαρπὸν με ἢ τῷ
θανάτῳ ἐκκόψῃ δρεπάτῃ , καὶ τῷ πυρὶ ὡς
ἀκαρπος ἐκδοθῆσομαι . ἡ ψυχὴς μου λαμ-
πάδα ἐσβεσμένη ἀναλῶν , καὶ ἡ ζώοντι τῇ ἀ-
νῶν μου διασκέδασον , καὶ ἡ τῇ ἐμπαθῶν ὁ-
ρέξειν ὁμίχλην τῇ σῇ ὡρεσθεῖα ἀπέλασον .
πολλὰ γὰρ ἰσχυεῖ δέποις μητρικὴ πρὸς υἱὸν B
εὐδιάλλακτον . δῶς μοι φῶς μετανοίας , καὶ
πρὸς ἡμέρας κατανύξεως χειραγώγησον . καὶ
ἀξιώσον με καὶ ὁ εὐάρεστον ἔσθαι φιλανθρωπῶς
θεῷ πολιτευέσθαι πάσας τὰς ἡμέρας ἡ ζωῆς
μου . καὶ ἕως ἡνίκα ἐν τῷ πολυωδύνῳ τέτταρ βίῳ
εἰμὶ φρέει , σκέπε , διαφύλαττε , πλέοντι
σύμπλευσον . ὁδοιποροῦντι συνοδοιπόρησον . κα-
θεύδοντα σκέπασον , καὶ πάσας τὰς ὁδὸς μου C
κατεύθυνον , ἥνικα δὲ μέλλω ἔσθαι σώματος ἐκ-
δημεῖν , πρὸς τῇ μοι φιλάγαθε δέσποινα ,
καὶ ἡ ἀφόρητον ἐκείνην ὁδὸν ἐλάφρυνον , καὶ
ἡ πόνον μου κῆφισον , καὶ χειραγώγησον τὴν
ἐμὴν ἀθλίαν ψυχὴν πρὸς τὰς ἀνιῶντας μονάς .
μὴ ζοφερὰ δύναμις συναπτήσῃ μοι , καὶ εἰς
αἶδον βυθὸν κατεσπᾶσθαι μεῖλῳ ἰδοίμην ἡ κρι-
τὴν καὶ εὐμενὲς μοι ὡροσκέποντα , ῥυθύνῃ ἡ D
ἀντιθέσεως φλογὸς ἁπλῶς σὲ θεοῦ μφευτε . ἡ
Τριάδος ἔσθαι πρὸς τὰς τρυφῆς καταπολέυσαι-
μι , ἡ βασιλείας τῇ ἑρανῶν ἀποτύχοιμι .
ἵνα σε μόνην ἔσθαι ἀνθρωπείν γενέας γενομένην
ἀντίληψιν , καὶ ὁ ἡ ἐρομήτορος ἁπλῶς σου
τόκῳ ἐπανορθώσασαι ἡγήμα , ἡ τῇ ἀμαρ-
τωλῶν ὡροστάτιν τυγχάνουσαι , ἡ ἡ ἀδυ-
μνῶν πρὸς τὰς ἀμυδίας ὑπάρχουσαι , ἡ ἡ θλι- E
βομένων πρὸς τὰς ψυχὴν χρηματίζουσαν μεγαλύν-
ω καὶ μακαρίζω διαπαντός ὑπὸ σὲ φυλαττό-
μενος . σὲ γὰρ μακαρίζουσι πάντες αἱ γενεαί ,
πρὸς τῇ δέσποινα θεοτόκε , ἡ ἐλπίς πάντων
ἡ χριστιανῶν . ἀποδιώξον ἀπὸ ἐμῶν ἡ τα-
πνῶ καὶ παναθλίς δόλῳ σε ἡ ἀκηδία ,
ἡ λήθη , ἡ ἄγνοια , ἡ ἀμέλεια , ἡ κε-
νοδοξία , ἡ μιχρία , ἡ πορνεία , ἡ ἀρ- F
σενοκωτεία , ἡ γαστριμαργία , καὶ πάντας
τὰς πονηρὰς καὶ ἀχρὺς καὶ βλασφημίας λο-
γισμὰς ὅτι ἡ ἀθλίας καὶ ταλαιπώρος μου
καρδίας , καὶ ἡ ἐσκοπισμένη μου νοῦς . καὶ
πάντων τῶν κακῶν μου ὡρεῖν ἐλευθέρωσον ,
καὶ κατὰ σβέσον μου ἡ φλόγα τῶν παθῶν , ὅτι
αἰσθητὴς καὶ παλαμπωρὸς εἰμι ; ὅτι δεδοξασ-
μένη ὑπάρχεις πάντων τῶν γηγενῶν . εὐχα-
ριστῶ

Acende , omnesque meos sensus tuere ,
nullum prabendo fædis cupiditatibus
ingressum . Ut pœnitentiæ tempus mi-
hi detur , supplex oro , ne me in-
fructuosum mortis falx excindat , ne-
que veluti sterilis igni tradar . Ac-
cende animæ meæ lampadem extin-
ctam , meorumque mœrorum caligi-
nem dissipa , appetituumque meorum
ægotantium nebulam tuis precibus ex-
pelle . Multum enim potest materna
precatio apud filium , qui facile fle-
ctitur . Da mihi pœnitentiæ lumen ,
atque ad compunctionis diem manu-
ducito , & dignum me fac , ut me
geram secundum beneplacitum Dei be-
nignissimi omnibus diebus vitæ meæ :
& quousque in hac vita verfor ca-
lamitosissima , defende , protege , cu-
stodi , naviganti adnaviga , iter agen-
ti comes esto , dormientem tuere ,
atque omnes meas vias dirige . Quan-
do autem erit , ut è corpore egre-
diar , adesto mihi Domina bonorum
amatric , intolerabilemque dolorem il-
lum alleva , ac meum laborem mi-
tiga , & infelicis animæ meæ ducem
te præbe ad habitationes æternas ,
ut ne potestas tenebrosa mihi occur-
rat , ac me ad profundum inferni
pertrahat : placabilem judicem videam ,
aspicientemque in me benigne : liber-
er a flamma sempiterna per te Dei
Sponsam : perfruar Trinitate , quæ
voluptas est paradisi : regni cœlo-
rum compos fiam , ut te solam ,
quæ humani generis præsidium facta
es , & quæ per tuum partum cla-
dem primæ parentis correxisti , quæ-
que peccatorum es Patrona , ac des-
perantium consolatio existis , & quæ
afflictorum solamen nuncuparis ; extol-
lam laudibus , beatamque prædicem
a te conservatus . Te etenim bea-
tam dicent omnes generationes Vir-
go Domina Dei genitrix , Spes Chri-
stianorum omnium . Expelle a me mi-
fero , atque infelice seruo tuo ne-
gligentiam , oblivionem , stultitiam ,
focordiam , vanam gloriam , adulte-
rium , scortationem , prædicatum , gu-
lam , omnesque malas , foedas , ac
maledicas cogitationes ex misero , at-
que infelici corde meo , & ex mea
mente obtenebrata , & ab omnibus
malis meis actionibus libera , flam-
mamque pravorum affectuum extingue ,
quia infirmus sum , atque ærumno-
sus , quia omnium mortalium glorio-
sissima

fiffima es. Gratias ago tibi Domina Dei Mater, & encomiis, laudibusque te extollo, quod vires mihi præbuiſti, ut pervenirem ad finem diei, atque ad hanc noctem, qua deprecor acceptiffimum patrociniū tuum: da mihi remiſſionem negligentiae, ac pigritiae dominantis in me in ipſa uſque adhuc: & tuis precibus promittitudine imple, ut divinis tuis laudibus, atque humaniſſimi filii tui, & Dei operam dem, eo quod miſer liberatus fui, atque eripior a variis morbis, calamitatibus, & tribulationibus, periculisque animae ſimul, ac corporis: procido ante te, ac toto fervore extollo vocem ad gratiarum actionem ego famulus tuus, cujus tu maximopere benedicta miſerta fuiſti, propter immenſam miſericordiam, ac commiſerationem, utpote quæ Mater es benigniſſimi hominum amatoris. Gaude puriſſima gratia plena: Gaude immaculata Dei genitrix Virgo: Gaude Virgo hominum gloria: Gaude omnium prophetarum implementum: Gaude perfectio omnium congregationum Domini: Gaude ipſius Teſtamenti ſigillum: Gaude meta conſiliorum illius: Gaude manifeſtatio myſteriorum ejus: Gaude Advocata infamatorum injuſte: Gaude collectio jamdudum diffidentium: Gaude fulcimentum inclinatorum deorſum. Gaude lumen in tenebris poſitorum. Gaude renovatio ſeneſcentium: Gaude propitiatio aberrantium, ac liberatio: Gaude lux errantibus viam, demonſtrans: Gaude portus, ac protectio navigantium: Gaude Patrona, & munitio in neceſſitatibus: Gaude Salus ſecura fidelium: Gaude nova maxime, ac divina largitio: Gaude mortalium omnium Domina: Gaude lætitia, & gloria Angelorum: Gaude rerum omnium conditarum ſublimiſſima. Gaude Dei exiſtens etiam famula: Gaude benedictiſſima in ſæculum ſæculi: Gaude lignum opacum Virgo puella: ex quo omnes fructum decerpimus, quem comedentes exhilarantur, non moriuntur: Gaude Maria Virgo Mater, Mater Sponſa: Gaude ornamentum mundi muliebris: Gaude filia David ſplendide ornata: Gaude Menſa myſticarum gratiarum: Gaude Regiſque, Deique mei Victoria: Gaude tum Patriarcharum, tum Vincentium

A ριζῶ σοι δέσμοινα δευτόκε, καὶ μεγαλύνω καὶ δοξάζω σε, ὅτι ἐνέχυσάς με πρὸς τὸ τέλος τῆς ἡμέρας καὶ εἰς ταύτην τὴν νυκτὸς ἐλθὲν δεῖν, ὅν ἡ δέσμοινα τῆς σῆς εὐπροσδέκτου πρεσβείας, δὸς μοι συγχώρησιν πάντα γινεῖται ἐν αὐτῇ μέχρι τῆς νῦν κατακῦριευσάσης με ὀλιγορίας, καὶ ὀκνηρίας, καὶ πᾶσι σῆς ἰκεσίαις προθυμίας ἐμπλήσει τὴν αἰνιόως χολαζεν πᾶσι θεοῖς ὕμνοις σου, καὶ τῷ φιλανδρώπῃ ἡμῶν καὶ θεῷ σου, ἀνθ' ὧν ἐρύσθη καὶ ῥύσμαι πασι τοῖς νόσων, συμφορῶν τε καὶ θλίψεων, καὶ κινδύνων ψυχικῶν ὁμῶν καὶ σωματικῶν ὁ πάλας. προσπίπτω δέ σοι, καὶ θερμῶς ἀνακραζῶ χαριστήριον ὡδὴν ὁ σὸς οἰκέτης, ὃν ἠλέησας ὑπερευλογημένην ἀφ' ἑλεος ἀμέτρητόν τε καὶ οἶκτον, ὡς μήτηρ θεῷ ἔσα ἡ φιλανδρώπῃ. χαίροις πάντα γινε κεχαριτωμένη. χαίροις ἀχραντὴ πρὸς θεομήτερ κόρη. χαίροις ἡ δόξα τῆς ἀνδρώπῃ πρὸς θεῷ. χαίροις πλήρωμα τῆς τροφῆς ἀπάντων. χαίροις τέλοςμα τῆς συναγωγῶν Κυρίῃ. χαίροις σφράγισμα τῆς αὐτῆς διαθήκης: χαίροις ὁ πέρας τῆς αὐτῆς βελευμάτῃ. χαίροις δὴλώσις τῆς αὐτῆς μυστηρίων. χαίροις σύλογε τῆς κακῶς δυσφημούντων. χαίροις σύναξις τῆς πάλας διεσώτων. χαίροις στήριγμα τῆς κάτω νενευκότων. χαίροις ὁ σέλας τῆς ἐν σκοτεινῇ καμῶν. χαίροις καμισμός τῆς πεπαιστωμένης. χαίροις ἰλασμός τῆς πλανούντων καὶ λύσις. χαίρε ὁδηγός τῆς πλανωμένων φάος. χαίροις ὁ λιμὴν τῆς πλεόντων καὶ σκέπη. χαίροις πρὸς τῆς ἐν ἀνάγκῃ καὶ ταῖς ἐχθρῶν. χαίροις ἀσχαλὴς τῆς πεισῶν σωτηρία. χαίροις δώρημα καμνότητων καὶ δεῖον. χαίροις δέσποινα τῆς γυναικῶν ἀπάντων. χαίροις ἡ χαρὰ τῆς ἀγγέλων καὶ κλέος. χαίροις ἀπάντων κτισμάτων ὑπερτέρα. χαίροις τῷ θεῷ ἔσα καὶ δέλη. χαίροις πατεὺς λόγητε εἰς αἰῶνα αἰῶνων. χαίροις ξύλον εὐκειον πρὸς θεῷ κόρη ἐξ ἧς πάντες καρπῶν τρυγῶμεν, ὃν οἱ φάγοντες χαίρουσι ἐν δαπάνῃ. χαίροις Μαριάμ μητροπαρθένη μητρόνυμφε. χαίροις ὁ κάλλος τῆς γυναικὸς κόσμου. χαίροις Δαυὶδ θυγατὲρ ὡραϊσμένη. χαίρε τραπέζα μουσικῶν χαρισμάτων. χαίροις ὁ νίκος τῆς βασιλείας τε καὶ θεῷ μὲν. χαίροις καὶ χηρὰ πατριαρχῶν τε καὶ ἀδελφῶν. χαίροις ὁ ταῖς σε πρὸς ἀλεμῶν. χαίροις ἀμνηστῆροι καὶ σεριὰ σκέπη.

την· χαίροις παναμώμητε τῷ θεῷ δεῖ δεῖ A
 θροῖν· χαίροις φανή τῷ θεῷ μήτηρ μόνη·
 χαίροις Σολομῶν ἀγιωτάτη κλίη· χαίροις
 αὐλῶν τιμιωτέρα νοῶν· λύσις χαίρει τῷ ἐμῶν
 ἐμάρταδων· δέσποινα χαίροις ἀδαμιάς γέ-
 νης· μάχαρ χαίροις τῷ πονηρῶν δαιμό-
 νων· σῶτα χαίροις τῷ καλῶν ἀπλέτων·
 χαίροις σοφίας ἀφθονοτάτη δώας· χαίροις
 πρηνόρημα τῶν ἐν κινδύναις· χαίροις πενή-
 των ἀντίληψις πλυσία· χαίροις ἀπάντων
 τῶν καλῶν τῶν τῷ βίῃ, χαίροις ἀπάντων
 τῶν ἀγαθῶν ἀγία· ἀλλ' ὦ δέσποινα μόνη·
 πὸ ἐμὸν ἐκ θεῷ ψυχαγώγημα, τῷ ἐν ἐμοὶ
 καύσος ἢ θεῖα δρόσος, τῷ ξηρανθείσης με
 καρδίας ἢ θεώρητος ῥανίς, τῷ ξηρανθείσης
 με τῶν δακρύων πηγῆς ἢ ἀνάβλυσις πρὸς
 κάθαρσιν τῶν ἐμῶν ἀνομιῶν· τῷ ῥοφεῖας με C
 ψυχῆς ἢ πληθυγέστατη λαμπάς, τῷ ἐμῆς
 πορίας ἢ ποδηγία, τῷ ἀσθενείας ἢ δύναμις,
 τῷ γυμνώσεως ἢ ἀμφιάσις, τῷ πτωχίας ὁ
 πλῆψ, τῶν ἀνιάτων τραυμάτων τὸ ἴαμα,
 ἢ τῶν δακρύων ἀνάρσεις, τῶν στεναγμῶν ἢ
 κατάπαυσις, τῶν συμφορῶν ὁ κρησμός,
 τῶν δεσμῶν ἢ λύσις, εἰσάκυσόν με τῶν
 ὀροσευχῶν· οἰκτερήσόν με τὴν στεναγμῶν, D
 καὶ ὀροσδεξά με τὴν ὀδυρμῶν· ἐλέησόν με
 ἐπικαμφοθεῖσα πῶς ἐμοὶ δάκρυσι· σπλαγ-
 χνίσθητι ἐπ' ἐμοί, ὡς μήτηρ τῷ φιλανθρώ-
 πῳ θεῷ· ἐπίβλεψον κατευναστοὶ πρὸς τῷ
 ἐμῇ ἰκεσίᾳ, καὶ πληρώσόν με τὸ ἐκδιψώ-
 μῳν καταθύμιον, καὶ ἐπισκέψαι τῷ δεινῷ
 ἀσθενεῖν καὶ ψυχικῶς κατακείμενον· ἀπάλ-
 λαξον τῷ τυραννέῳ με πάθος, καὶ δεινῶς E
 πολεμῶνός με αἰεὶ ἡμέρας τε καὶ νυκτός, καὶ
 θανατῶντος τῷ ἀδλίαν με ψυχὴν, καὶ λυ-
 τρωσά με τῷ βελῶν τῷ βελίῳ, καὶ τῶν
 ἐχθρῶν καὶ ἀοράτων, καὶ πληρώσός με
 θεϊκῆς θυμηδίας, δακνύσά με κοινωνοὶ τῷ
 ὁσίῳ τε καὶ δικαίῳ, ἅμα τῷ σὺ πρὸς θεὸν
 ἀγαθῇ μεσιτείᾳ, καὶ συναφόν με πῶς σοῖς
 δούλοις καὶ λατρίοις ἐν γῇ τῷ πρὸς αἰῶνι, ἐν F
 σκηνῇς ἐρανίας, ἐν χώρᾳ ζώντων, ἐν τρυ-
 φῇ τῷ ἀγίῳ, ἀξιώσόν με ἢ πάντων πρῶ-
 τασία, καὶ πάντων χαρὰ καὶ θυμηδία· συ-
 νευφραϊσθῆναι ἀπὸς δόμας σου ἐν τῇ χαρᾷ
 ἐκείνῃ τῇ ὅπως ἀνεκράσω τῷ ἐκ σου γεννη-
 θέντος υἱοῦ καὶ βασιλέως, καὶ τῷ θυμῶν
 αὐτοῦ καὶ ἀπεράντῳ βασιτεῖᾳ· ἰαὶ δέσποινα
 ὅ ἐμὸν καταφυγον, ἢ ζωὴ, καὶ ἀντίληψις,
 ὅ ὄπλον,

centium exultatio : Gaude murus in-
 vocantium te : Gaude defensio simul ,
 & firma protectio : Gaude omnino
 immaculata Dei divina sedes : Gau-
 de splendida Dei Mater sola : Gau-
 de Salomonis lectus sanctissimus : Gau-
 de spiritalibus mentibus honorabilior .
 Gaude meorum delictorum solutio :
 Gaude Regina generis Adamitici : Gau-
 de gladius pravorum dæmonum : Gau-
 de ingentium bonorum servatrix : Gau-
 de copiosissima sapientie donatio : Gau-
 de in periculis existentium solamen :
 Gaude inopum ditissima susceptio : Gau-
 de omnium bonorum vitæ , gaude om-
 nium gratiarum causa : Quin o sola
 Domina , meum ex Deo oblectamen-
 tum , ros divinus ardoris mei , aren-
 tis cordis mei aspersio divinitus ma-
 nans , aridi mei fontis lacrymarum
 scaturigo ad expiationem mearum ini-
 quitatum , obscuræ animæ meæ lampas
 splendidissima , mei itineris directio ,
 infirmitatis robur , nuditatis operimen-
 tum , paupertatis opulentia , immedi-
 cabilium vulnerum sanatio , lacryma-
 rum ablatio , fuspriorum sedatio , ca-
 lamitatum levamen , vinculorum solu-
 tio , exaudi orationes meas , misere-
 re meorum gemituum , & suscipe meas
 lamentationes : Miserere mei commota
 meis lacrymis : Commoveantur viscera
 tua erga me , tanquam mater beni-
 gnissimi Dei : respice , atque annue
 ad meam obtestationem , & exple fi-
 tibundum meum desiderium , & respi-
 ce graviter infirmum , atque in anima
 ægrotantem . Libera me ab affectio-
 ne , quæ in me dominatur , quæque
 acerrime impugnat semper diu , no-
 ctuque , atque ad mortem ducit mise-
 ram meam animam : Libera etiam me
 a sagittis Belial , atque a visibilibus ,
 & invisibilibus inimicis , & reple me
 divina voluptate , declarando me so-
 cium Sanctorum , ac justorum simul ,
 tua eximia apud Deum intercessione ,
 & socia me cum servis , & famulis
 in terra mansuetorum , in tabernaculis
 coelestibus , in regione vivorum , in
 oblectatione sanctorum : dignare me
 omnium protectio , omniumque læti-
 tia , atque voluptas , ut cum ipsis
 læter , oro te , in gaudio illo vere
 inexplicabili filii tui ex te geniti , &
 Regis , & in thalamo ipsius , atque
 regno interminabili : Utique Domina ,
 refugium meum , vita , & defensio ,
 armatura , & exultatio , spes , & ro-
 bur ,

bur, concede mihi, ut cum ipsis perfruar muneribus, ac thesauris inexplicabilibus, atque incomprehensibilibus filii tui in habitatione coelesti. Habes enim consentientem voluntati potentiam, tanquam Mater Altissimi, atque ideo fidenter spero fore me compotem, Domina mea, votorum meorum: Compos fiam illorum, Dei Sponsa, quæ es omnium spes, quæ supra omnem intelligentiam peperisti Dominum nostrum Jesum Christum, quem decet omnis gloria, honor, & adoratio in sæcula sæculorum. Amen.

ORATIO AD SANCTISSIMAM DEI GENITRICEM.

INoccidui luminis Mater, audi me, precor, confitentem: coeno enim, ac sordibus repletus sum, & tenebris miser obrutus: terram, heu infelix, maculavi compluribus meis criminibus, Domina. Ideo clamat nunc suspirans contra me apud Judicem incorruptum, allegans etiam testes cælum cum astris, & solem. Tempestas etiam cogitationum mearum demergit ad desperationem: Anima mea cum timore procedit præstolans fugere condemnationem. In te, Dei Genitrix, totam spem meam ego luxuriosus reposui. Vide, tota confusione repleta est, heu mihi, facies famuli tui. Saltem ora sine intermissione quem peperisti, ut etiam mei indigni misereatur: dissolve sola, vincula mea indissolubilia, tu quæ Reparatorem mundo genuisti. Denigratum me, atque in tenebras conversum, poenitentiae lacrymis dealba: mortuum me ob nimiam segnitiam, tu quæ vitam meam peperisti, resuscita. Me peregrinum factum Deo, & Angelis, ad eos rursus reducito, Dei Genitrix. Spectaculum vere horrendum: quomodo meas iniquitates pertulit Dominus? Quomodo statim in profundum inferni non dejecit me miserum vivum? Quomodo securim non dimisit ex cælo clam, vel gladium, ut me feriret? At tu omnino tuis deprecationibus vitam mihi, o Domina, largita es, meam quærendo poenitentiam, quam mihi sermo tuo, benignissima, fac præbeas. Tu enim murus meus, & portus,

A ὅπλον, καὶ καύχημα; ἡ ἐλπίς καὶ ὁ σθένος, ὅς μοι σὺν αὐτοῖς ἀπολαύσας τῆς τῆς ὑἱοῦ σου ἀνεκδιηγήτων καὶ ἀκαταλήπτων δωρεῶν τε καὶ θησαυρῶν ἐν τῇ ἐπερανίᾳ διαμονῇ. ἔχεις γὰρ σὺνδρομον τῇ θελήσει δύνανται, ὡς τῆς ὑψίστης μητρός. καὶ ἄφ' οὗτο πολὺ μὴ ἀποσερηθῆναι κυρία μὲν τῇ ἐμῇ προσδοκίᾳ, ἀλλὰ τύχοιμεν ταύτης θεοτύπου, ἡ τῇ ὅλῳ προσδοκίᾳ, ἡ ὑπὸ λόγον τεκῆσα τὸ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς ὥρεται πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τὰς αἰῶνας τῇ αἰῶνι Ἀμήν.

Εὔχη τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου.

C **A** Νεσπέρη φωτὸς ἡ γεννήτρια, ἔξαγγέλλοντι πρόχες μοι δέομαι. βέβορ-βόρωμαι γὰρ, καὶ ρεῦπομαι καὶ ζοφώδης ὁ πάλας γεγένημα, γῆν ἐμίαινα, οἱμοὶ ὁ αἰθλιος, ταῖς πολλαῖς ἀμαρτίαις μου, δέσποινα. ἄφ' οὗτο ὅσα νῦν στενάζουσα κατ' ἐμὴν πρὸς κριτὴν τὴν ἀδέκασον, ἐπιφέρουσα οἱμοὶ καὶ μάρτυρας ὕψανόν σὺν τοῖς ἄστροις καὶ ἡλίῳ. ζάλη δὲ λογισμῶν μου, καὶ βυθίζε λοιπὸν πρὸς ἀπόγνωσιν. ἡ ψυχὴ μου τῷ τρόμῳ συνέρχεται, ἀναμένουσα φεύγειν τὴν ἀπόφασιν. Θεοτόκε τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου ἐπὶ σε ἀνεθέμην ὁ ἄσωτος. ἴδε πάσης ἀρχῆς πεπληρωτὴ τῆς οἰκίας σου οἱμοὶ ὁ πρὸς ὥπον, καὶ δυσώπει ἀπαύτως ὃν ἔπικες, οἰκτερῆσαι καὶ ἐμὴν τὴν ἀνάξιον, λύσον μόνῃ δεσμὰ τὰ αἰνυτά μου, λυτρωτὴν ἡ τῷ κόσμῳ κυήσασα. μελανθύντα καὶ σκόπος γενόμενον μετανοίας με δακρύσιν λεύκανον. τεκνωθέντα πολλῇ ῥάθυμιά μου, τὴν ζωὴν μου ἡ τέξασα, ἔγειρον. ξενωθέντα θεῷ καὶ ἀγγέλων με πρὸς αὐτοὺς ἐπανάγαγε αὐτὴν Θεοτόκε. ὅπως θαῦμα φρικτὸν, πῶς ὑπέμεινε ἐμὰς ἀμαρτίας ὁ Κύριος. πῶς εὐδὺς εἰς πυθμένα τῆς ἄβυσσου με κατήγαγε ζῶντα τὸν αἰθλιον. ῥάβδον πῶς ἐκατέπεμψεν αἰωθεῖν, ἀφανῶς ἡ ῥομφαία πατάξαι με. σὺ δὲ πάντως ταῖς σαῖς παρρησίαις τὴν ζωὴν ἐδώρησά μοι δέσποινα, τὴν ἐμὴν ἐκζητῶσα μετανοίας, ἡνι αὐτὴ μοι ὡς ἄρα τῷ δέλω σου, ὑπεράγαθες σὺ γὰρ τῆχος μου καὶ λιμὴν καὶ ὀχυρῶμα πέφυκας. φῶς μοι λάμψον τῆς θαλάσσης πρὸς ὥπον σου,

σε, ἡ νυκτὶς ἐν μέσῳ ὕμνοι τίσαι· χάρι-
 σά μοι κατάνυξι δέσποινα, στεναγμὸς ἀσι-
 γήτευς καὶ δάκρυα· ψυχικὰς μοι κοιλάδας
 ἀπόπλυνον, καὶ τέλειάν μοι δώρησαι ἄφρονι,
 ὡς, βροτὸς θεοφόρος ὑπάρχουσα, καὶ θεὸν εὐ-
 πορόρον κυήσασα· ἴδε μοί σε νυκτὶς μέσον
 ἀχραντε ποροῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ χαρίσομαι·
 ὦ ἰσχυρὸς, ὦ ἐλπίς ἀκατάχυντε, ὦ ζωὴ καὶ
 γλυκὺ φῶς τῷ δούλῳ σου, ἀπὸ γλώσσης βε-
 βήλης καὶ στόματος ῥυπαροῦ ἢ εὐχὴν ταύτην
 πρὸς σε· νῦν ἢ νῦν γενηθήτω τῷ δούλῳ
 σου σωτηρίας ἡμέρα θεόνυμφε· νῦν χαρίτω-
 σαι ἄγγελοι δέσποινα ἐπ' ἐμοὶ καὶ δικαίων
 πατέρων, ὅπως ἀν' εὐχαρίστως δοξάζω
 σε γενηθότως ὁ πανάγιος ὄνομα· ὑπερύμ-
 νητε δύνασαι, οἶδα γὰρ, πρὸς θεὸν ὅσα θέ-
 λης, ὃν ἔτεκες· ὦ τριάς, ἡ προσκύνησις
 ὁρέπει σοι· ὦ θεῷ μητέρ' ὑπὲρ πάντα καὶ
 πᾶσι καὶ λόγοι· ὦ παρθένε πάσης πρῶτης
 ἀσυγκρίτως ὑπερκαμένη, ὡς καὶ πρὸς τῷ
 θεῷ πᾶσι πρῶτος ὑπὲρ πάσης ἕσας πᾶς
 πρῶτης, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ πᾶσι καὶ μετὰ
 πᾶσι ἡ αὐτὴ μέναισα, δι' ἧς ἡ τῷ ἀνθρώ-
 πῳ φύσις, ἡ πάλαι ἐκπτώσις καὶ μακρὰν
 ἀποκλισμένην θεῷ, λόγοις ἀφ' αὐτῶν φιλανθρω-
 πίας καὶ ἀναικάστου συγκαταβάσεως ἦνωτο τῇ
 μακαρίᾳ, καὶ θεῷ φύσει, μηδαμῶς.... ὑπό-
 στασις τροπὴν ἢ σύγχυτον ἢ ἀλλοίωσιν, δι'
 ἧς καὶ μετὰ τῷ φρικωδεστάτῳ ἔνωσιν καὶ κα-
 τ' ἀλλοτρίαν φθόρον τε τῷ ποιητῇ καὶ τῷ τῷ νοῦς
 ἡμῶν ματαιότητι τῷ καθήκοντος ἀποπίπτου-
 ντες αὐτοῖς ἀνακαλέμεθα, καὶ τῷ σὸν υἱὸν καὶ
 θεὸν πατέρα ἡμᾶς ἐνρίσκομεν ἰλεων, τὰς πρὸς
 αὐτὸν ἀκαμάτους μεσιτέας σου δέσποινα δεό-
 μαί, καὶ σὲ πρὸς ἀκαλῶν ἢ ἐλεήμονα καὶ φι-
 λάνθρωπον τῷ ἐλεήμονος καὶ φιλανθρώπου
 θεῷ μητέρα, πρὸς τῷ μὲν καὶ ἐν τῷ ὥρα
 ταύτῃ πλείους ὑπὲρ ποτε καὶ πᾶσι νῦν δεόμε-
 ναι μὲν τῷ πρὸς σε σκέπης καὶ ἀντιλήψεως·
 ἐπειδὴ γὰρ ὅλως ὡς ἀκαθάρσια καὶ τῷ ἀ-
 μαρτιῶν βόρβορος, καὶ συνόλως εἶπεν, τῷ
 ψυχοφθόρῳ πάντων παθῶν οἰκητήριον, πῶς
 ὑπεραχράντοις καὶ φρικτοῖς μυστηρίοις τῷ σε
 ἡμῶν καὶ θεῷ προσελθεῖν βέλομαι· ἀγωνιῶ καὶ
 τρώω συνεχόμεν πρὸς τῷ τῷ ἐμῷ ἀμαρ-
 τιῶν ἀφορὸν πληθύνον· τίνα γὰρ τῷ ἐμῷ
 ἀρσένῳ παλάμῳ καὶ κατέχρηναι; ποῖον
 σατανικὸν ἐπιτήδευμα καὶ μετὰ ὑποκρίσεως καὶ
 μετὰ διαδόσεως, καὶ μετὰ ὑπερβολῆς εἰργα-

A portus, & munitio facta es: lux
 divinæ faciei tuæ mihi affulgens, ut
 media nocte hymnum perfolvam. Lar-
 gire mihi Domina compunctionem,
 suspiria non intermissa, & lacrymas:
 ablue meæ animæ valles, perfectam-
 que mihi indulgentiam concede, ut
 mortalis Deum ferens, & ut quæ
 concepisti Deum hominem factum.
 Videam te mentis oculis, Immaculata,
 media nocte, & gaudeam. O ro-
 bur, o spes non erubescenda, o
 vita, ac dulce lumen servi tui, a
 lingua profana, atque ore immundo
 hanc orationem excipe. Nunc nox
 fiat servo tuo salutis dies, Dei
 Sponsa. Nunc lætentur Angeli super
 me, Domina, ac justorum spiritus,
 ut laudare possim cum gratiarum actio-
 ne hilari animo sanctissimum nomen
 tuum. Tu potes, omni laude ma-
 jor, quæcumque vis (nec dubito)
 apud Deum, quem peperisti. O Tri-
 nitas, adoratio convenit tibi. O
 Dei Mater major omni cogitatione,
 atque eloquio. O Virgo omni vir-
 ginitate sine controversia sublimior,
 tanquam Virgo etiam ante divinum
 partum super omnes Virgines, quæ
 fuerunt, & in ipso partu, ac post
 partum eadem permanens, per quam
 hominum natura, quæ jamdiu pro-
 lapsa longe a Deo recesserat, beni-
 gnitatis inexplicabilis, atque incom-
 parabilis demissionis modo, cum bea-
 ta, ac divina natura copulata est,
 quum nullo pacto.... persona conver-
 sionem, aut confusionem, mutationem-
 ve (passa sit): per quam, post etiam
 unionem maxime tremendam, & re-
 conciliationem, invidia maligni, ac
 mentis nostræ stultitia, a justitia de-
 lapsi, rursus revocamur; tuumque fi-
 lium, ac Deum nobis propitium in-
 venimus propter indefessas intercessio-
 nes tuas apud eum. Domina, te oro,
 ac deprecor misericordem, atque beni-
 gnæ Dei misericordis, ac benigni
 Matrem, meam defensionem fuscipe et-
 iam hora hac, mei indigentis, si un-
 quam alias, maxime nunc tuo pa-
 trocinio, ac protectione. Quoniam
 enim prorsus impuritas sum, & pec-
 catorum colluvies, atque, ut brevi-
 ter dicam, mortiferorum omnium vi-
 tiorum receptaculum, ad intemerata,
 ac tremenda filii tui, & Dei myste-
 ria venire cupio; totis artibus con-
 tremisco, & terrore corripior propter

Deest ali-
 quid.

intolerabilem multitudinem nostrarum iniquitatum. Quem enim meorum sensuum miserum in modum minime inquinavi? Quibus non corruptus sum turpibus cogitationibus, & fictionibus vanitatis? Quis captivitatis modus non tenuit omnino mentem meam? Non solum enim, in quas miserum in modum incidi pravæ affectiones, in iis præoccupatus tanquam captivus, huc, & illuc feror, neque ex, quas per sensuum intemperantiam ex alienis actionibus, aut conversationibus, aut per transitum in auditum incidentibus, aut visis, congeffi in me malas imagines, dissipant mentem; verum etiam, quæ nondum fuerunt, neque existent, neque audita sunt, neque visa, consentiens ægrota mens mea, & fragilis, & puerilis, & infructuosa, auctori malitiæ, & tanquam existentia sibi fingens, in his miseræ vitæ tempus consumpsi. Talibus, ac tantis adhærescens malis, ad huiusmodi excellentes res, ac divinissimas, quas certe etiam Angeli prospicere desiderant, accedere proposui, o Domina, & vereor, ne forte tanquam indignus, ut ille non vestitus veste nuptiali, ligatis manibus, & pedibus projiciat in tenebras loco illuminationis, & participationis gratiæ divinæ, damnatus ad mihi convenientem habitationem tenebrarum. Verum quid ago? indigne certe participans mysteriorum huiusmodi tremendorum, tantas, & peiores expecto poenas subire. Expers vero horum aliquando permaneo, multumque indignitatem extendens, in profundum, ut ita dicam, malorum incidens contemnendo, earundem etiam castigationum, vel etiam majorum, etiam hoc pacto reus fio. Angustiæ igitur undique mihi sunt in opere. Ideo etiam ad te confugio, auxilium inexpugnabile, & revera fortissimum. Commoveantur igitur viscera tua, Domina purissima, erga me, & utens libertate materna cum tuo Filio, & Deo, remissionem exposce porro errorum præteritorum. Fac me vero facilem ad concipiendum ignem comburentem, atque illuminantem Mysteriorum vivificorum ipsius, eo magis quod possides voluntatem excellentissimæ potentæ correspondentem, & dignare me purum fieri, & illustrari horum participatione, ac reliquum vitæ meæ

A σάμην; ποίοις ἔ διεφθάρην ἀπόκοις λογισμοῖς, καὶ ἀναπλάσματος μεταστροφῆς; ποῖος ἀρχιμαλωσίας τρόπος ἔ κατακράτῃς με τελείως τῷ νῦν; ἔ μόνον γὰρ ἐν οἷς ἀδελφῶν περιπέπτωκα πάθει, ἐν τύποις χεῖ ἀφολιψιν ὡς ἀρχιμαλῶτος περιάγομαι, ἔδ' ἄπερ ἀφ' ἧ τῇ ἀδελφῶν ἀκρασίας ἐξ ἀλλοτρίων πράξεων, ἢ ὁμιλιῶν, ἢ ἐκ τῶ πῆλκοιτος εἰς ἀκοὴν ἐλθόντων, ἢ ὁραθέντων ἐμαυτῶν ἐπεσώρευσα ποτηρὰ ἐδῶλα ταῦτα σκεδανύουσι τὴν διάνοιαν. ἀλλὰ καὶ πᾶς μήπω γεγυῖται μήτε μὴν γεννησόμενα, μήτε ἀκαθέντα; μήδ' ὁραθέντα συνερχόμενος ὁ ἐμπαθὴς, καὶ σαθρὸς, καὶ νηπιόφρων, καὶ ἀκαρπὸς με νῦν τῷ δημιουργῷ τῆς κακίας, καὶ ὡς ὄντα εἰδοποιῶν ἐν τύποις τῇ τῆς ἐλεεινῆς ζωῆς καταπάλωσα χρόνοι. πᾶσι καὶ ταλικύτοις ὁ δυσυχὴς ἐνιγχήματος κακοῖς πορὶς πιαῦται ὑπερφυῖ, καὶ θείσεται, πορὶς αὖ δὴ καὶ ἄγγελοι παρὰ κύνεα ἐπιδυμῶσι, πορσελθῆν πορσεδέμην, ὧ δέσποινα, καὶ δέδοικα μὴ πως ὡς ἀνάξιος κατ' ἐκείν τ' μὴ ἐνδεδυμένον ἐνδυμα γάμψ, χεῖρας καὶ πόδας δεθεῖς εἰς τὸ σκότος ῥιφῶ ἀντὶ φωτισμῶ, καὶ κοινωνίας θείας

D χάριτος τὴν ἐμὴν καταλλήλῳ τῷ σκότει καποικήσει καταδικασθεῖς. ἀλλὰ τί πάθω; ἀνάξιός μὲν τῇ πύτῳ φρικωδεστάτῳ μυστηρίῳ μετέχων, πιαῦτας καὶ χεῖρους πορσεδοκῶ πᾶς ἐνδύνας ὑφέξει. Ἀμέτοχος δὲ τῷ ἐὼ ὅτε διαρμήν, καὶ πολὺ πορβαλλόμενος ὁ ἀνάξιος εἰς βάθος ὡς ἐπ' αὐτὸ κακῶν ἐμπίπῳ καταφρονῶν, καὶ τῶν αὐτῶν κολάσει, ἢ καὶ μαῖοσι, καὶ ὅπως ὑπόδικος γίνομαι. γεναῖ μοι πίνω πᾶς τῷ παράγματος ἐκατέρωθεν. διὸ καὶ πορὶς σε καταφρονῶ τὴν ἀπομάχητον, καὶ κραταιοτάτῳ ὄντως βοήθειαν. σπλαγχνισθῇ οὖν ὑπέρτατος δέσποινα με ἐπ' ἐμοί. καὶ χρησαμένη τῇ πορὶς τ' σὸν υἱόν, καὶ θεὸν μητρικῇ παρρησίᾳ, ἄφεισι μέντοι τῶν προγεγονότων σφαλμάτων ἐξάψασα. ἀφ

F λεκτοὶ δὲ με τῷ καυσικῷ, καὶ φωτισικῷ πυρὶ τ' αὐτῷ ζωοποιῶν μυστηρίῳ ἀνάδασον. μᾶλλον μὲν οὖν ὡς ὁ βέλεσθαι τῷ δύνασθαι συντρέχει ὑπερφυῶς κεκτημένη. καὶ καθαρθῆναι, καὶ φωτισθῆναι τῇ κοινωνίᾳ τῷ ἀξίῳ. καὶ ὁ ὑπόλοιπος τῆς ἐμῆς ζωῆς ἐν μετανοίᾳ, καὶ ἀγνείᾳ καὶ ταπεινώσει διελθῆν εὐόδωσον ἐν ἔργοις, ἐν λόγοις, ἐν λογισμοῖς, ἐν πᾶσι ψυχῆς καὶ σώματος τοῖς κοινήμα

πονήμασιν αἰεὶ συμπαροῦσα , διευθετοῦσα , προΐσταμένη , χαρουργοῦσα , τὰς ἐναντίας ἀποτρεπομένη δυνάμεις , καὶ ὡς δῦλον εἰ καὶ ἀχρεὸν τῇ σῆς χρηστότητος παντοῦως περιποιεμένη , καὶ φυλάττουσα . Ναὶ δέσποινα παντευλόγητε μὴ ἀποτρέψῃς κενὰς τὰς ἀναξίους με καὶ οἰκτροτάτας δειήσεις , ἀλλὰ καὶ τῷ τῆδε βίῳ , καὶ τῇ ἐξόδῳ τῇ ταλαιπώρῃ με ψυχῆς ἐν τῇ μελλούσῃ φοβερά , καὶ ἀδεκάτω κρίσει πάρεσό μοι συμμαχῶσα , καὶ τῇ ἀπένυχτῳ ῥυαμένη πάντων . ἵνα χάριτι σῇ σεσωσμένος εὐλογῶ ; καὶ δοξάζω σε , καὶ ταῖς σῆς αἰγῆς φωτιζόμενος ὡρὸς ὕμνον , ὡρὸς δόξαν , ὡρὸς ὁροσκύνῃσιν ἀνατείνωμαι τῇ παναγαθῇ , καὶ παντεργῇ , καὶ μαγαρίᾳς τριάδος εἰς τὰς σύμπαντας αἰῶνας τῷ αἰώνων .

ΕΥΧΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ .

Δέσποινα πανύμνητε καὶ πανάγαθε , ἡ τῷ ἐλέως πηγὴ , ἡ τῇ φιλανθρωπίας ἀβυσσος . ὅ ὕδωρ ὅ ζῶν , ἡ τῇ ἀμαρτανουτῶν ὡρσατίς καὶ τῇ χαμαζομένην λημνὴν , ἡ τῇ θεὸν ἀσπόρως ἐν γαστρὶ δεξαμένη , καὶ ἀξιώθεῖσα γενέσθαι μήτηρ θεῷ . ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή . ἡ μανναδόχος εἰς αἶμας , ἡ τῇ πιπνόντων ἀνόρθωσις , ἡ πάντων καταφυγὴ , καὶ πάντος τῷ κόσμῳ ἡ ζωὴ , ἡ εὐαγγῆ , ἡ φιλόπορον καὶ φιλοτάραχον , ἡ ἀμελῇ τῇ γνώμῃ καὶ ὡραῖα καὶ ὡραυρέσει , ἀσώτως τῇ βίῳ με δαπανήσαντα , ἀλλ' ὡς θεῷ μήτηρ φιλάνθρωπος τε καὶ συμπαθὴς , μὴ βδελύξῃ με τῇ ἀμαρτωλὸν , καὶ ἄσωτον , ἀλλὰ ὡρσθαι με τῇ ὅσον ῥυπαρῶν χελέων με φερομένην σοι ὡρσθαι δέησιν , ἰλεόν μοι τῇ κριτὴν ἀπεργασαμένη ταῖς εὐπροσδέκτοις καὶ παναγάθοις δειήσεσί σου τῇ ἀληθῆς πανάγῃ καὶ θεομήτορος . ἀνοιξόν μοι σπλάγχνα τῷ φιλοκτίρμονος υἱῷ σου . ᾧ δὲ ἐν ἱκετευσὸν με τὰ πταίσματα . ἱδυνόν με τῇ λογισμὸν ὡρὸς μετάνοιαν . καὶ τῇ αὐτῇ ὀντολῶν ἐργάτην δόκιμον ἀνάδεξόν με . καὶ μὴ ἐάσεις με γενέσθαι κτῆμα ἢ βρῶμα τῷ ψυχροφθόρῳ σατᾶν , ἀλλ' ἐγκαίνισόν με τῇ μεσιτείᾳ σου , τὸν πολλὰς ἡδὴ παλαυθέντα ταῖς ἀμαρτίαις , καὶ ποῖδε τῇ ῥακώδῃ με βίῳ κατεύθυνον , ἵνα σε μεσίτην ἔχων τῇ ὑπεράγαθον , ἀμέμπτως τῷ κριτῇ ὡρσθαι δέησω .

Tom. III.

A tæ meæ in poenitentia , & castitate , atque humilitate percurrere doce , in operibus , in sermonibus , in cogitationibus , in omnibus animæ , & corporis motibus semper assistens , dirigens , præsidens , manuducens , contrarias avertendo potestates , & tanquam servum , quamquam inutilem , tuæ bonitatis omnimode fovendo , ac custodiendo . Utique Domina semper benedicta , ne despicias vacuas preces meas indignas , & miserabiles . Sed & in hac vita , & in exitu infelicis animæ meæ , & in futuro tremendo , atque incorrupto iudicio adesto mihi adjuvando , & liberando ab omnibus rebus infaustis . Ut gratia tua salvus factus , benedicam , & laudem te , & tuis splendoribus illustratus , ad laudationem , ad gloriam , ad adorationem extollar optimæ , & omnium effectricis , & beatæ Trinitatis , in universa seculorum secula .

ORATIO AD DEI GENITRICEM .

Domina laudabilissima , atque optima , misericordiæ fons , bonitatis abyssus , aqua viva , peccantium patrona , fluctuantium portus : quæ sine semine in utero Deum suscepisti , & digna putata es fieri Mater Dei : Vitis vera , vas continens manna , cadentium correctio , cunctorum refugium , totiusque mundi vita : me execrabilem , scortorum amicum , & turbulentum , negligentem mente , & actione , atque electione , qui meam vitam luxuriose consumsi ; age , ut Dei Mater benignissima simul , & misericors , noli respuere me peccatorem , atque impurum ; sed accelera suscipere deprecationem prolatam ad te a sordidis labiis meis , conciliando mihi benevolentiam Judicis , precibus acceptissimis , atque humanissimis tuis , quæ vere es purissima , & Dei Mater . Pande mihi viscera misericordis Filii tui : deprecare ut errores meos despiciat : dirige cogitationem meam ad poenitentiam , & mandatorum ipsius fac me executorem probatum ; & ne finas , ut evadam præda , aut. cibus Satanæ lethiferi , sed renova me tua intercessione multis jam inveteratum peccatis ; & meam hanc attritam vitam corrige , ut habens te præstantissimam Mediatricem , inculpate ante Judicem adstem , tremendumque supplicium

Y y y 2

cium effugiam, atque ipsius gloriæ hæredem declares tua intercessione, ut eam consequar, Immaculatissima, deprecante te factorem meum, quem decet gloria, honor, atque adoratio in sæcula. Amen.

Virgo Domina Mater Domini mei Jesu Christi, scio me impurum esse, & profanum, & execrandum, & indignum, quoniam supergressæ sunt caput meum iniquitates meæ: multiplicatæ sunt enim super arenam maris: putruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ animæ ex multis malis meis: sed venio ad te poenitens, & procidens ante te, confitendo omnia mea peccata gravissima. Te Dei Matrem sæpe ad iram provocavi inforDESCENDO meis impuritatibus: miserere mei tu, quæ omnium humanissime misereris, & mihi ignosce, & noli me, Domina, despicere: neque avertas faciem tuam a me. Et averfus ero miserrimus, heu heu, a te? Minime, Domina, minime gaudeant in hoc, heu, heu, inimici mei. Excita cogitationem meam ad poenitentiam, & manuduc me in viam salutis, quam quum invenero, ac tenuero, habeam te comitem, & tuo ductu salvus ero. Utique Domina Mater humanissimi Dei, confringe cor meum, atque illud deprime, & reple oculos meos lacrymis spiritalibus, eosque illumina luce tuarum intercessionum, ne obdormiam in morte. Asperge me hyssopo misericordiæ tuæ, & expurga me, abluens me per tuam gratiam meis lacrymis, & super nivem dealbabor. Utique Mater Domini mei Jesu Christi, suscipe miseram hanc meam confessionem, & petitionem, ac præside meæ menti, & reliquum vitæ meæ sine scandalo in poenitentia conserva, & tempore exitus humilis animæ meæ a corpore, quando loquuturus sum cum inimicis in porta, heu, exhibe te mihi, Domina, cum oculo tuo misericordii, & libera me ab acribus ratiocinatoribus, exactoribusque gravibus potestatum sæculi hujus, & dele tunc omnia peccatorum meorum chirographa, atque adducito me a confusione liberum, ac salutis securum, ad tribunal Filii tui, & Patris ipsius, qui principium non habet, Spiritusque sanctissimi, unius principalisque luminis, & consubstan-

A μα, καὶ ὅ φοβεράν εὐφύνοιμοι κόλασιν, καὶ αὐτῇ δόξης κληρόνομοι ἀναδείξῃς τῇ μεσσητρίᾳ σου, ἥς καὶ τύχω πανάμωμε τῇ ποικιλίᾳ μου καδικετεύσας. ὧς ὡρέπα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τὰς αἰῶνας Ἀμήν.

Παρθένη δέσποινα ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ· αἶδω ὅτι ἀκαθάρτος εἰμι καὶ βέβηλος, καὶ ἐναγὴς καὶ ἀνάξιος, ὅτι ὑπερήρα τὴν κεφαλὴν μου ἀπὸ ἀνομίας μου· ἐπληθύνησας γὰρ ὑπὲρ ἀριθμὸν ψάμμου θαλάσσης, προσώξασαι καὶ ἐσάπῃσαι οἱ μώλωπες τῆς ψυχῆς μου ἐκ τῶν πολλῶν μου κακῶν, ἀλλὰ προσέρχομαί σοι μετανοῶν, καὶ προσπίπτων σοι ἐξομολογῆνός σου πάντα μου τὰ δεινὰ ἁμαρτήματα, σὲ δὲ τῷ Θεῷ μητέρα πολλάκις πρῶγιστα ῥυτῶνός σου πᾶσις ἀκαθαρσίας μου, ἐλέησόν με ἡ πάντας ἐλεῆσα φιλανθρωπῶς, καὶ συγχώρησόν μοι, καὶ μὴ βδελύξῃς με δέσποινα· μὴ δὲ ἀποσρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ ἐμοῦ, καὶ ἀποσφραδῶ πεταπενωμένος, οἶμοι οἶμοι, ἀπὸ σου· μὴ δέσποινα μὴ ἐπιχαρῶσί μοι ἐν τῷ οἶμοι οἶμοι οἱ ἐχθροὶ μου· διέγειρόν μου τὸ λογισμόν μου πρὸς μετάνοιαν, καὶ χειραγωγήσόν μου πρὸς σωτήριαν ὁδόν, ἵν' εὐρὼν καὶ ὀδύσας ᾤω σε συνοδοίπορον, καὶ τῇ σῇ ὁδογίᾳ σωθῆσομαι· ἵνα δέσποινα μήτηρ τοῦ φιλανθρωπῆ Θεοῦ, σύντριψον τὴν καρδίαν μου, καὶ ταπεινώσῃς αὐτήν, καὶ ἐμπλησθῇς τὰς ὀφθαλμούς μου δακρύων πνευματικῶν καὶ φωτίσῃς αὐτὰς τῷ φωτὶ τοῦ σὺν ὡρεσβεῶν, ἵνα μὴ ὑπνώσω εἰς θάνατον· ῥαντίσόν με τῷ ὑσώπῳ τοῦ ἐλέους σου καὶ καθάρισόν μου, πλύνον μου τῇ σῇ χάριτι πᾶσις ἐμοῖς δακρύοις, καὶ ὑπὲρ χίονα λευκανθήσομαι· ἵνα ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ δέξαι μου τὴν οἰκτραν ταύτην ἐξομολόγησιν καὶ δέησιν, καὶ πρόσθῃ τὴν ἐμὴν διανοίαν, καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μου ἀσκανάλισον ἐν μετανοίᾳ διατήρησιν, καὶ ἐν τῷ καρῷ τὸ ἀπὸ τοῦ σώματος ἐξόδον τῆς ταπεινῆς μου ψυχῆς, ὅταν πᾶσις ἐχθροῖς ἐν πύλῃ μέλλω λαλεῖν, οἶμοι τότε φάνηθί μοι δέσποινα ἐλέω σου ὁμματα· καὶ ἐλευθέρωσόν μου ἐκ τῶν πικρῶν συλλογισμῶν, καὶ δεινῶν φοβολόγων τοῦ ἀρχοντος τοῦ αἰῶνος τούτου, γενῶ μοι συνήγορος, καὶ ἀφάρισον πάντα τὰ τῶν ἁμαρτιῶν μου χειρόγραφα τότε· καὶ προσάγαγέ με ἀκαταίχυντον καὶ σεσωσμένον τῷ βήματι τοῦ σὺν ἡμῖν, καὶ τῷ ἀνά-

τῷ ἀρχαίῳ πατρὶς αὐτῷ, καὶ τῷ πατρὶ-
 γνῷ πνεύματι, ὁ μὲν καὶ ἀρχιφύτης καὶ
 ὁμολογῶν τριάδος· φιλάγαθε μήτηρ ὅφρα
 διώπης καὶ ἐλεήμονος θεῷ· ἡ ἐλεήμων καὶ
 ἀγαθὴ ὅφρα ἀγαθῇ καὶ οἰκτιρμονος γαλαχός,
 ὅφρα εἴη δέσποινα κλῖνον ὅφρα σε καὶ ἐπα-
 κσοῖν με ὅφρα ὅφρα ὅφρα ὅφρα σε· πα-
 ῖνματά με ἐνώτισον πάντα· σὺν δὲ ὅφρα
 βάνης κραυγῆς με· τῶς ὅφρα τῇ φωνῇ ὅφρα
 ἐπιπτόν δεισέως με· ἡ βοήθους με, δὲ
 μοι λόγοι ἐν ἀνοίξῃ ὅφρα εἴη με, ἡ πα-
 ραχῆς μοι ὅφρα ὅφρα τῇ μεσιτείᾳ σε, ὅπως
 αὖ ἐξαγγείλω τῇ μεγαλειᾷ σε, τῶς ὅφρα με
 ἀπελθεῖν, καὶ ὅφρα εἴη ἐκεῖ ἐξομολογήσα-
 σθαι, μετὰ τῇ ἐνδεδε πικρῇ συγκλησμοῖ·
 ἡμάρτηκα πάντα, ἡμάρτηκα καὶ τὰς ἀνο-
 μίας με ἐγὼ γινώσκω· καὶ ἡ ἀμαρτία με
 ἐνώπιόν με ἐστὶ διαπαντός· ἐπίβλεψον εἰς
 τῇ τελευτῇ με τῇ τῇ προσευχῇ, καὶ ἐξο-
 μολόγησιν ὅφρα δὲ σε· ὅφρα μοι πηγὰς
 ἐπιπτόν δακρύων, ψυχῆς ἐσπιλωμένης
 καθάρσιον λυτῶν· ἀπόπλυνον τῇ ἀμαρτιῶν
 με τῇ βόρβοροι· ἐμφύψουσι ἐν τῇ πετρώ-
 θει καρδίᾳ με ὅφρα ὅφρα καὶ θεῷ σε τῇ φόβον
 τῇ ἁγίον· εἰσελθε εἰς τὰ ἐνός με, εἰ ὅφρα
 ὡδυνήσω ὅφρα κατωδύνῃ ψυχῆς με, καὶ κα-
 θάρσιον δακρύων· καὶ ἀποκνηθῆσεται μοι πνεύ-
 μα σωτήριον, ἡλὶς ὅφρα φαεινότης τῇ νεφέλῃ
 λάμψον μοι φῶς νερόν τῇ σκοτεινῇ καὶ ῥυ-
 τωμένῃ νοῖ με διαχρίζον καὶ ἀπελύνον τῇ
 παχίᾳ ὁμίχλῃ τῇ συνεχῶν λογισμῶν με,
 ὅπως αὖ ἐν γαλήνῃ καὶ φῶς ἰλαρότητι ὅφρα
 σῆς ἐπιλάμψῃς καὶ ἐπισκοπῇς θυσίαν θυ-
 σω ὁλόκληρον, καὶ δεκτὴν θυσίαν, ἣν ἐπεγ-
 γείλατο ὁ υἱός σε καὶ θεός με, ὁ μὴ κα-
 λέσαι δικαίους ἐλθόν, ἀλλὰ ἀμαρτωλούς· εἰς
 μετάνοιαν, καὶ με τῇ ἀνάξιοι τῇ σῇ μεσιτείᾳ
 προσδεχέται· πολλοὶ τῇ ἀμαρτησάντων ἐξ
 αἵματος ὑπεράγαθε δέσποινα, πολλοὶ τῇ παρα-
 μεσόντων, πολλοὶ τῇ πρὸς γινώσκων καὶ μὴ
 φυλαξάντων τὰς ἐντολάς τῇ ὅφρα σε, ἀλλ'
 ὅφρα εἴη ὅφρα, ὡς ὅφρα ὑπερῆρει ἡ πλη-
 θὺς τῇ ἐμῇ ἐν γινώσκῃ ἀνομίων, πᾶσα γὰρ
 πᾶσα καὶ κατὰ διαθήκην τὰς τε τῇ δι-
 κάων ἐσάλπισεν ἀρετάς, καὶ τῇ ἀμαρτωλῶν
 καὶ ἀνόμων ἐσηλίψεν ἀνομιὰς καὶ πρά-
 ξεις, ἀλλὰ ὅφρα εἴδον κριτήριον ὅφρα συνεδήσεως
 με βαρυτέραι πάντων συνορᾷ τῇ ὡφείρω τὴν
 ἀπέχθαι τῇ ἀμαρτιῶν· πλείω τῇ ἀπὸ αἵ-
 νου

A tialis Trinitatis . Humanissima Mater
 benigni , & misericordis Dei : mi-
 sericors , & bona , boni ac mise-
 rentis Nutrix Virgo Domina , incli-
 na aurem tuam , & exaudi me de
 excelfo gloriæ tuæ : Verba mea au-
 ribus percipe , purissima : intellige cla-
 morem meum de profundo : attende
 voci anxie deprecationis meæ : auxi-
 liatrix mea , da mihi sermonem in ape-
 ritione oris mei : tu quæ præbuiſti mi-
 hi vitam tua intercessionem , ut annun-
 ciem magnificentias tuas , antequam
 abeam , & non detur ibi confiteri ,
 postquam hinc profectus misere con-
 clusus fuero . Peccavi , purissima ,
 peccavi , & iniquitates meas ego co-
 gnosco : & peccatum meum coram
 me est semper . Respice in meam
 ultimam hanc deprecationem , & con-
 fessionem servi tui : præbe mihi fon-
 tes operosarum lacrymarum , lavacrum
 fordidae animæ expiatorium : ablue
 peccatorum meorum fordes : planta in
 lapideo corde meo timorem sanctum
 filii , & Dei tui : ingrediatur in in-
 teriora mea , per quem pariam ex af-
 flicta anima mea etiam expiantem la-
 crymam , & parietur in me Spiritus
 salutaris . . . Solis splendidissimi nubem,
 Effulge lumen intelligibile obtenebra-
 tæ , & sordescenti menti meæ , diffi-
 pando , & fugando densam nebulam
 continuarum cogitationum mearum , ut
 in tranquillitate , ac hilaritate lucis ,
 visitationisque tuæ perfectum offeram
 sacrificium , atque acceptabilem ho-
 stiam , quam commendavit Filius tuus ,
 & Deus meus , qui venit non vo-
 care justos , sed peccatores ad poeni-
 tentiam : & me indignum tua inter-
 cessione suscipiat . Multi sunt ex pecca-
 toribus a sæculo , optima Domina , mul-
 ti ex lapsis , multi ex exacerbanti-
 bus , & non custodientibus mandata
 filii tui : verum nemo est , quem non
 superaverit multitudo mearum iniquita-
 tum in in cognitione . Totum enim ve-
 tus , & novum Testamentum bona opera
 justorum resonuit , & peccatorum ,
 atque iniquorum scelera , actionesque
 ad perpetuam infamiam inculpfit : sed
 interius tribunal conscientie meæ , gra-
 viorem omnibus esse conspiciens , cir-
 cumfert odium peccatorum , pondus
 malorum a sæculo tanto majus , quan-
 to levior , ac remissior est condemna-
 tio ob ignorantiam , quam ex scien-
 tia . Mandatum , & legem accepit
 Adam ,

Deest ali-
 quid .

Adam, sed non observavit; verum experientiam nondum habuerat, Purissima, lapsus alieni, & condemnationis: ego autem pro mea defensione quid respondebo miser? Omnino nihil. Tanquam enim intemperans, & flagitiosus festinavi fieri malus, & ideo excusationem non habeo. Omnium miserrorum miserrimus evasi, eorum qui ex Adam nati sunt, & Cain & Lamech, & eorum, qui turrim moliti fuerunt, & Sodomitarum flamma absumptorum, & eorum qui sub Noë diluvio perierunt, Ægyptiorum pessimorum, qui condemnati sunt, ego damnabilior, omniumque infelicius infelicissimus, & omnium novi testamenti peccatorum me ipsum cognosco maximum peccatorem: baptizatus enim, foedatus sum: ablutus, sum inquinatus: honoratus gratiæ dignitate, peccati dedecus indui: gratiam inutilem reddidi monasticæ professionis. Quis igitur mihi fermo, aut tempus, aut modus factis erit ad expiationem iniquitatum huiusmodi? Tam magnum enim, Sanctissima, est pelagus intolerabile meorum delictorum. Tantus malorum meorum impetus. Quis firmam? qualem viam ingrediar? Coelestis est invia, angusta terrena, subterranea terret, maritima impedita est. Vides necessitatem inconsideratam, cernis consilii inopiam insuperabilem, discrimen ferme violentum, & sermonis exhauritur meum instrumentum. Potens potentis, & viventis Dei Mater, da mihi anxio manum auxilii: mirifica misericordias tuas super me miserum: Excita animam meam, dicens, salus tua ego sum: Auxiliatrix mea, & protectrix mea es, Immaculata. Suscipe deprecationem meam indigni servi tui. Credo, Purissima, te posse hoc facere. Salvum me fac, via securæ poenitentium. Ostende in me omnium miserrimo, atque infelicissimo maxime admirabiles misericordias tuas, Spes, Domina, Dei Genitrix. Tu enim nosciscogitationes, & operationes meas, atque infirmitatem abjectæ naturæ, & tibi commendo meam animam foedatam peccatis, & turpibus cogitationibus. Tu vides, Domina, ulcera vulnerum meorum, & prava desideria. Tu medelam tribue effundendo guttam benignæ tuæ compassio-

Α νος τὰ φορτία κακῶν· ὅσον καὶ ὃ ἐν ἀγνοίᾳ κατάκριμα τῷ ἐν γνώσει καὶ ὑπερόπῳ· ἐν πλην καὶ νόμον ἔλαβεν ὁ Ἀδάμ, καὶ ὁσὶν ἐφύλαξεν· ἀλλ' ἔγω παῖρα ἔχον πανάχραντε πῶσεως ἐτέρῃ καὶ κατακρίσεως· ἐγὼ δὲ τί ἀπολογήσομαι ὁ ἀδελφός; παντὸς ἔδην· ὡς γὰρ ἀκρατὴς καὶ ἀκόλαστος, ἔσπευσα γενέσθαι κακῶς, καὶ ὡς τῷ πνεύματι ἀπολογητός εἰμι, πάντων ἀδελφῶν ἀδελιώτερος γέγονα, ἢ ἐξ Ἀδάμ, τῷ Καὶν, τῷ Λάμεχ, ἢ ἀνοήτων πυργοποιῶν, ἢ πυριβόλων Σοδομιτῶν, ἢ ἐπὶ Νωὲ κατακλυσμοῦ, ἢ ἀγυπτίων μοχθηρῶν κατακρίτων κατακριτώτερος· πάντων ἀδελφῶν ἐγὼ ἀδελιώτερος· καὶ ἢ τῷ νεῷ διαθήκης ἀμαρτωλῶν ἐμαυτὸν οἶδα ἀμαρτωλότερον· βαπτισθεὶς γὰρ ῥεῦρόμα, λευκός μεμόλυσμαι, τιμηθεὶς ἀξιώματι χάριτος καὶ ἀτιμίας τῆς ἀμαρτίας ὀνειδύμαι· καὶ χάριν ἠχρίωσα τῷ μοναχικῷ ἐπαγγέλματι· ποῖος ἄρα ἀρκέσει μοι λόγος, καὶ χρόνος καὶ τρόπος εἰς καθάρσιν ἢ πικρῶν μου ἀμαρτημάτων; ποῦ γὰρ παναγία, ἢ ἀμαρτημάτων μου ὃ ἀνυπόστατον πέλαγος· πικρῶν ἢ ἐμῶν κακῶν ἢ ἐπιβελή· τίς γένωμαι; ποῖα ὁδὸν βαδίσω; ἢ ἐράνιος, ἄβατος· ξενόχωρος, ἢ ἐπίγειος· ἢ ὑπόγειος δαίμων, ἢ ἐν θαλάσῃ κεκράτηται· ὅπως ἀνάγκης ἀνεπινοήτων, βλέπεις ἀπορίαν ἀμύχανον· ὁ κίνδυνος βιῶντος, μικρῶ καὶ τῷ λόγῳ κεκέντητά μου ὃ ὄργανον· ἢ δυνατὴ τῷ δυνατῷ καὶ ζῶντος θεῷ μύτηρ δὸς μοι χάριτα βοηθείας ἀπορρυμένης, θαυμάσωσον ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἀδελφῷ πᾶσι ἐλέη σε· ἐξέγερόν μου καὶ ψυχὴν εἰπῶσα, σωτηρία σε εἰμι ἐγὼ, βοηθός μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἰ ἀχραντε· δέξαι καὶ δέξιν τῷ ἀναξίῳ δέξαι σε· πιεῦν πάναγιε ὅτι δύνασαι τῷ πνεύματι ποιῆσαι· σῶσόν με ἢ ἀπλανὴς ἢ μετανοῶντων ὁδὸς· δέξον ἐμοὶ τῷ πάντῳ ἐλεῆναι καὶ ἀδελφῷ μᾶλλον θαυμασιώτερα πᾶσι ἐλέη σε, ἢ ἐλπίς δέσποινα θεοτόκε· σὺ γὰρ γινώσκεις τὰς λογισμὰς καὶ τὰς πράξεις μου, καὶ ἢ ἀσθένειαν καὶ παλαιὰ φύσεως· καὶ σὺ καὶ ἐμὴν ψυχὴν πρὶς ῥεῦρομένην πολλὰς ἀμαρτίας καὶ λογισμοῖς ἀπόποις· σὺ βλέπεις δέσποινα μου τὰ ἐλέη σε καὶ τραυμάτων, καὶ τὰς ποτηρὰς ἐνδυμήσεις· σὺ καὶ ἴασιν βράβευσον ἐπιχέουσα ῥαδίαν καὶ σὴς φιλανθρωπίας· συμπαιδείας· ἐπίβλεψον δέσποινα μου θεοτόκε,

πάρε , καὶ εὐμενῇ παῖσόν μοι τὸ υἱόν σου καὶ πάντων βασιλέα τὸ μέλλοντά μοι δημοσιεύειν ἐνώπιον ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων τὰς πονηρὰς λογισμὰς μου καὶ τὰς πράξεις . δέχεται σε ὡς μητέρα φιλαύθρων ὑπὲρ ψυχῆς ἀπεγνωσμένης πρεσβεύσαι , ὡς καταφυγὴν τῶν ἀμαρτωλῶν ὑπάρχουσαν . Τοιαύτη γὰρ σὲ ἔδειξεν ἀντίληψιν καὶ καταφυγὴν καὶ βοηθόν πᾶσι κατ' ἐμὲ ἀμαρτωλοῖς ὁ υἱός σου καὶ θεός σου , ὃς πρέπει πᾶσα δόξα , τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀναρχῷ ἀπὸ πατρὸς , καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ ἀπὸ πνεύματος , νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τὰς αἰῶνας τῷ αἰῶνι Ἀμήν .

ΕΥΧΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ .

Παρθένε δέσποινα θεοτόκε , ἡ κοινὴ σωτηρία τῶν τῷ Χριστιανῶν γένους . σὺ μὲν ὡς μήτηρ ἐδιέλιπες τρονοκυβήτην ἡμᾶς , ἀλλ' ὡς φιλόπαις ὁμοῦ καὶ φιλόστοργος ἔτι αἰεὶ τὰς σὰς ἐνεργείας ἐπιχορηγᾷς ἡμῖν , διασώζουσα , ἐπισκέπτουσα , φυλάττουσα , κινδύνων μου ἐλευθερῶσα , παρασμένη ἀπαλλάττουσα , ἀμαρτιῶν δὲ πλήθος ἐλευθερῶσα . ἡμᾶς δὲ ἀντὶ τούτων εὐχαριστοῦμεν , ἀνακηρύττομεν τὰς χάριτας , ἐκρύπτομεν τὰς ἐνεργείας , αἰδοῦμεν μεγαλοφώνως τὰ σὰ θαύματα , τὴν κηδεμονίαν δοξαζοῦμεν , καὶ τὴν τροϊάν μεγαλύνομεν , καὶ προσάσιν ὑμνοῦμεν , καὶ εὐσπλαγχνίαν δοξολογοῦμεν , καὶ ἐπὶ μὲν πᾶσι πᾶσι μεμνημένοι τῶν σῶν μεγάλων δωρεῶν , καὶ ἐξ ὧν κινδύνῳ ἐρρύσθημεν ἡμεῖς , ταύτην σοὶ τὴν εὐχαριστήριον ᾠδὴν ὡς χρέος προσάγομεν , ὅτι ἀνταξιοὶ μὲν ἔσμεν τῆς σῆς ἐνεργείας . τί γὰρ εἴη τούτων ἀνταξιοί ; ὁμοῦς παρρηῆντες ἰκετεύομεν καὶ σὴν εὐσπλαγχνίαν οἴκῳ λαβεῖν τῶν σῶν οἰκετῶν , καὶ εἴηαι πρεσβεῖαι πρὸς τὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα θεόν ἡμῶν , ὃς ἐξελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς αἰωνίου κολάσεως , ὅπως δοξαζώμεν δὲ πανάγιοι ὄνομα τὸ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τὰς αἰῶνας . ὁρᾷς ὦ παναγία δέσποινα θεοτόκε , ὅσοις κακοῖς ἐπιέχει ἡμᾶς ὁ πονηρὸς καὶ πανακακίστος δαίμων . ἰδὲ εἰς πόσῃ συμπολῇ καὶ ἀνεκδιήγητῃ ἡμᾶς ἐπιτρέπει . ἀνάστηθι ἔτι καὶ μὴ ἀπώσῃ εἰς τέλος . ἵνα τί δὲ πρόσωπόν σου ἀποστρέφῃς , καὶ ἐπιλανθάνῃ τῶν πτωχείας ἡμῶν .

passionis . Respice Domina mea Dei Mater , & placidum redde erga me Filium tuum , & universorum Regem , qui publicaturus est coram Angelis , & hominibus meas pravās cogitationes , operationesque . Excipit te tanquam Matrem benignam pro anima in desperationem adducta deprecantem , utpote quæ es refugium peccatorum . Pro defensione enim , & perfugio , atque auxilio talem te constituit peccatorum mei similitum Filius , & Deus tuus , quem decet omnis gloria , honor , & adoratio cum Patre ipsius sine principio , & sancto , & bono , & vivificante ejus Spiritu , nunc , & semper , & in sæcula sæculorum . Amen .

C ORATIO AD DEI GENITRICEM .

Virgo Domina Dei Genitrix , salus communis generis Christianorum , tu quidem veluti Mater nobis prospicere non desistis ; verum tanquam filiorum amans , atque ad amandum propensa ita tua beneficia nobis distribuis semper , salvans , defendens , custodiens , a periculis me liberans , a tentationibus eximens , a peccatorum multitudine redimens . Nos autem pro his gratias agimus , prædicamus munera , non cælamus beneficia , cantamus elata voce tua mirabilia , curam laudamus , providentiam extollimus , præsidium hymnis prosequimur , misericordiam commendamus : & quoad præterita , memores magnorum tuorum munerum , & ex quantis periculis erepti sumus per te , hoc canticum eucharisticum tanquam debitum offerimus tuis beneficiis par minime futurum . Quid enim esse potest correspondens ? Verumtamen audaciores facti , supplices petimus a tua misericordia , ut ejulatum tuorum famulorum suscipias , ponasque postulationem ante Deum nostrum ex te genitum , ut nos eripiat a damnatione æterna : ut laudemus sanctissimum nomen Patris , & Filii , & Spiritus Sancti nunc , & semper , & in sæcula . Vides o Sanctissima Domina Deipara , quot malis nos malus , pessimusque Dæmon circumdat . Ecce ad pravos affectus quamplurimos , atque inexplicabiles nos commovet Surge igitur , & ne repellas in finem . Quare faciem tuam avertis , & oblivisceris inopię

inopiae nostrae? Dissipa pravi demonis insidias, recipe nos bellum gerentes, compesce Dei iram contra nos excitatam propter multos meos errores, tua intercessione, ut ad ingentia beneficia etiam hoc accedente, extollamus laudibus nomen tuum, Filii, & Dei nostri, una cum Patre ipsius sine principio, cum

Domina Dei Mater, quæ peperisti Christum Deum Salvatorem nostrum, in te repono spem meam totam, & in te confido sublimiorem omnibus celestibus potestatibus. Tu me, purissima, tua divina gratia communias, & vitam meam gubernes, atque ad sanctam voluntatem Filii tui, & Dei nostri dirigas. Tu mihi largire errorum remissionem. Esto refugium, protectio, & liberatio, & manu ductio in vitam æternam transmittens, & in hora postea mortis, Domina Domina, ne derelinquas me, sed ad adjuvandum me festina, & eripe ab aspera Dæmonum tyrannide. Habes enim cum voluntate potestatem, tamquam optima Mater Christi Dei nostri. ipsi . . . Tu sola Domina Dei Genitrix es sublimissima super omnem terram. Nos autem te, Dei Sponsa, fide benedicimus, dilectione honoramus, & honore colimus, semper te magnificantes, ac venerandum in modum beatam prædicantes. Tu enim honor honorum es, & præmium præmiorum, & sublimitatum sublimitas. Verum, o Domina, mea post Deum oblectatio, divinus ros ardoris in me æstuantis, aridi cordis mei conspersio divinitus manans, tenebrose animæ meæ lampas lucidissima, meæ indigentiae directio, infirmitatis potentia, nuditatis indumentum, paupertatis opulentia, immedicabilium vulnerum medela, lacrymarum sublatio, suspiriorum sedatio, infortuniorum commutatio, dolorum levamen, vinculo- rum meorum solutio, spes salutis meæ, exaudi preces meas, miserere meorum gemituum, & suscipe meas lamentationes, miserere mei inclinata lacrymis meis. Commoveantur tua viscera erga me, tanquam Mater Dei benigni. Respice, atque annue ad meam deprecationem, imple desiderium meum sitibundum, & conjunge me cum cognata & conserva, in terra mansuetorum, in tabernaculis iustorum, in choro Sanctorum, & dignum

A ἡμῶν· διάλυσον ἡ τὸν πονηρὸν τὰ ἐνεδρα, ἀνέλε τὸς ἡμᾶς πολεμῶντας, παῦσον ἡ καὶ ἡμῶν ἐπεγερομένην ἅψ' ἡ πολλῶν μὲ πταισμάτων ἡ θεῶ ὀργὴν τῇ σῇ μεσιτείᾳ· ἵνα τῆς πολλῆς εὐεργεσίας προστεθείης καὶ ταύτης, δοξάζωμεν ὃ πανάγειον ὄνομα σε ἡ ὕψ' καὶ θεῶ ἡμῶν ἅμα τῷ ἀναρχῷ αὐτῷ πατρὶ, σὺν τῷ ἀναρχῷ καὶ θεῷ.

B Δέσποινα θεοτόκε, ἡ τὸ σωτήρα Χριστὸν ἡ θεὸν ἡμῶν ἡ κυήσασα, εἰς σε ἡ ἐλπίδα μου ἀνατίθηναι ἅπασαν, καὶ ἐν σοὶ πέποιθα ἡ ὑψηλοτέραν πασῶν τῶν ἐπερانیων δυνάμεων· σὺ με πανάχραντε τῇ θεῷ σε ἐξιφρέρησον· χάριτι, καὶ κυβέρνησόν με ἡ ζῶν, καὶ πρὸς ὃ ἅγιοι δέλημα τῷ ὕψ' σε καὶ θεῶ ἡμῶν καὶ δοδῆγησον· σὺ μοι δώρησον ἡ τῶν

C πταισμάτων ἄφεσιν· γενεῶ καταφυγὴ, σκέπη καὶ ἀντίληψις καὶ χειραγωγὸς εἰς ἡ αἰώνιον ζωὴν διαβιβάζουσα· καὶ ἐν ὥρᾳ δὲ τῇ θανάτου δέσποινα δέσποινα μὴ ἐγκαταλίπῃς με, ἀλλὰ εἰς ἡ ἐμὴν βοήθειαν τάχυνον, καὶ τὴ πικρὰς τυραννίδος τῇ δαιμόνων ἐξάρπασον· ἔχεις γὰρ τῇ βεληθείᾳ ὃ δύνασθαι, ὡς ἀγαθὴ μήτηρ Χριστὸν τῷ θεῷ ἡμῶν αὐτῷ·

D σὺ μόνῃ δέσποινα θεοτόκε ὑψηλοτάτῃ ὅπῃ πᾶσαν ἡ γῆν· ἡμᾶς δὲ σε θεοῦμφε πίσει εὐλογῶμεν, πόδα γεραίρομεν, καὶ φόβῳ προσκυνῶμεν, αἰεὶ σε μεγαλύνοντες, καὶ σεπτῶς μακαρίζοντες· σὺ γὰρ τιμὴ τῇ τιμῶν καὶ γέρας γερῶν, καὶ ὑψωμάτων ὑψωμα· ἀλλ' ὦ δέσποινα ὃ ἐμὸν ἐκ θεῶ φυγαγώνημα, τῷ ἐν ἐμοὶ καύσους ἡ θεῷ δρόσος, ἡ

E ξηρανθείσης με καρδίας ἡ θεοόρρους ράνις, ἡ ζοφερᾶς με ψυχῆς ἡ τηλαυγετάτῃ λαμπάς, ἡ ἐμῆς ἀπορίας ἡ ποδηγία, ἡ ἀσθενείας ἡ δύναμις, ἡ γυνιώσεως ἡ ἀμύριασις, ἡ πτωχείας ὃ πλῆτος, τῇ ἀνιάτων τραυμάτων ὃ ἴαμα, ἡ τῇ δακρύων ἀνιάσεις, τῇ στεναγμῶν ἡ κατάπαυσις, τῇ συμφορῶν ἡ μεταποίησις, τῇ ὀδυνῶν ὃ κρησφύτιον, τῇ δεσμῶν μὲ ἡ λύσις, ἡ σωτηρίας

F μὲ ἡ ἐλπίς, εἰσάκουσον μὲ τῇ πρὸς σευχῶν, οἰκτείρησόν μὲ τὸς στεναγμούς, καὶ πρὸς δέξαι μὲ πρὸς ὀδυρμούς, ἐλέησόν με ἐπικαμφοῦσα πῶς δάκρυσι ἐμοῖς· σπλαγχνίσθητι ἐπ' ἐμοὶ, ὡς μήτηρ φιλανδρώπῃς θεῶ· ἐπίβλαψον καὶ κατάνευσον πρὸς ἡ ἐμὴν ἰκεσίαν, ἐκπλήρωσόν μὲ ὃ ἐκδιψώμενον καταθύμιον, καὶ συναψόν με τῇ συγγόνῳ καὶ συνδύλῃ

συνδύλῃ ἐν τῇ γῇ τῷ πατρὶ , ἐν σκηνῇ τῷ δικαίῳ , ἐν χορῷ τῷ ἁγίῳ , καὶ ἀξίω-
σόν με ἡ πάντων παρουσία καὶ πάντων χα-
ρὰ καὶ φανερὰ συμνηδία συμφρανθῆναι σοι .
ταῦτα δέομαι σε ἐν τῇ χαρᾷ ἡμεῖς τῇ ἀ-
νεκφράστῳ ὄντως τῷ ὅντι γεννηθέντος Θεοῦ
καὶ βασιλέως , καὶ ἐν τῷ νυμφῶνι αὐτοῦ τῷ ἀ-
φράστῳ καὶ τῇ τρυφῇ τῇ ἀλήθειᾳ καὶ ἀπορέ-
στῳ , καὶ ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ αὐτοῦ καὶ ἀπεραντῇ
Β βασιλείᾳ . ναὶ δέσποινα μου . ναὶ ὅ ἐμὸν κα-
ταφύγιον , ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀντίληψις , ὅ ὄπλον
καὶ καύχημα , ἡ ἐλπίς καὶ ὁ Θεός μου , δός
μοι σὺν αὐτῇ ἀπολαῦσαι τῷ τῷ ὕμῳ σε ἀνεκ-
διηγῆτων καὶ ἀκαταλήπτων δωρεῶν ἐν τῇ ἐ-
περαντῇ διαμονῇ . ἔχεις γὰρ , ἔχεις , οἶδα ,
σύνδρομον τῇ θελήσει ὅ δύναισαι , ὡς τῷ
ὑψίστῳ μήτηρ . Ἀλλὰ τὸ πολὺ . μὴ ἔνι
ἀποσερηθεῖν παναχραντε κυρία τῇ ἐμῇ προσ-
δοκίᾳ , ἀλλὰ τύχοιμι ταύτης Θεοῦ μου ,
ἡ ἡ τῷ ὅλῳ παρουσίᾳ ὑπὲρ λόγον τεκῆσαι
τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ ἀληθινῷ
Θεῷ καὶ δεσπότῃ . ὃς παρέπε παῖσα δόξα ,
τιμὴ καὶ παρουσίᾳ σὴν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ
πατρὶ , καὶ τῷ παλαιῷ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωο-
ποιῷ αὐτοῦ πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τὰς
ἀιώνιας τῷ αἰῶνι Ἀμήν .

A gnum me fac tu omnium patrociniū ,
& omnium gaudium , & pura volu-
ptas , ut tecum exhilarer : hæc peto
a te , in illa lætitia vere inenarra-
bili Dei , & Regis ex te geniti ,
& in thalamo ipsius inexplicabili , &
delectatione indefinēti , atque infa-
tiabili , & in regno inocciduo ,
perpetuoque ipsius . Utique Domina
mea , utique meum perfugium , vi-
ta , & protectio , armatura , at-
que exultatio , spes , & robur meum :
da mihi , ut tecum fruam Filii tui
donis inenarrabilibus , atque imper-
ceptibilibus , in statione cœlesti .
Habes enim , habes , scio , volun-
tati parem potentiam , tanquam Ma-
ter Altissimi . Propterea audax fa-
ctus sum . Fac igitur , ne frustratus
C maneam , Purissima Domina , mea
expectatione ; verum consequar illam ,
Dei Sponsa , tu quæ supra captum
peperisti omnibus expectatum Domi-
num nostrum Jesum Christum verum
Deum , Dominumque , cui convenit
omnis gloria , honor , & veneratio
cum Patre ipsius sine principio , &
sanctissimo , atque optimo , ac vi-
vificante ipsius Spiritu , nunc &
D semper , & in sæcula sæculorum .
Amen .

ΕΥΧΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ
ΘΕΟΤΟΚΟΥ .

ORATIO AD SANCTISSIMAM
DEI MATREM .

Α Ἀλλ' ὦ παρθένα δέσποινα , ἀχραντε θεο-
τόκε . κυρία μου ὁλόδοξε , ὑπερπανά-
γαθέ μου , ὑψηλότερα ἑβραίων , ὑπερκαθα-
ρωτέρα ἡλιακῶν μαρμαρυγῶν , ἀκτίνων , λαμ-
πηδίων , τιμιωτέρα τῷ Χερουβὶμ , καὶ ἀσυγ-
κρίτως πάντων τῶν ἑβραίων στρατιῶν , ὑπεραν-
δοξωτέρα , καὶ ἀποστόλων καύχημα , κήρυγμα
τῶν μαρτύρων , ὁσίῳ ἀγαλλίαμα , καὶ ἀσκητῶν
λαμπρότης , θυμιατήριον χρυσοῦν , λυχνία
φωτοφόρε , ἡ εἰμὸς ἡ βασιλεύσα τῷ ἑβραῖῳ
τῷ μάννα , ἡ κιβωτὸς ἡ ἀληθὴς , ὁ θεότα-
τος νόμος . ὦ βάτε ἀκατάφλευκτε . ἐνρύ-
χωρον χωρίον καὶ ῥαβδος ἡ βλαστήσασα τῷ
Ἀαρὼν ἡμεῖς , ῥαβδος ἐδείχθης ἀληθὴς ,
καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς σε Χριστὸς ἡμῶν ἀληθινός ,
Θεός καὶ ποιητής μου . σὺ καὶ σὰρκα τῷ θεῷ
ἐγέννησας καὶ λόγον , πρὶν πᾶν παρθένη μου ,
παρθένος μετὰ πόρον , καὶ κατηλλάγημεν Θεῷ .
Χριστὸς τῷ υἱῷ σε , σὺ βοηθός αἱμαρτωνῶν
καὶ τῷ
Tom. III.

A T , o Virgo Domina , immacu-
lata Deipara , Domina mea glo-
riosissima , beneficentissima mea , cœ-
lis sublimior , multo purior solaribus
splendoribus , radiis , fulgoribus :
honorabilis magis quam Cherubim ,
& sine ulla comparatione magis quam
cœlestes exercitus multo gloriosior ,
Apostolorum exultatio , prædicatio
Martyrum , Sanctorum gaudium ,
ascetarum lux , Altare aureum , lam-
pas illuminans , vas ferens cœli
F manna , Arca vera , lex diviniſsi-
ma , rubus incombuſtus , locus am-
plissimus , Virga illius Aaronis ger-
minans , virga vere apparuisti , &
flos filius tuus verus Deus noster ,
Deus , & factor meus : tu secun-
dum carnem Deum genuisti , & Ver-
bum , ante partum virginitatem ser-
vans , Virgo post partum , & re-
conciliati fuimus cum Christo Deo ,
& Filio tuo . Tu auxilium peccato-
rum ,
Z z z

Cod. Vat.
1190. pag.
1147.

rum, & jactatis fluctu sine ulla ope tu es portus, mundi consolatio, orphanorum protectio, & pretium redemptionis captivorum. Tu monachorum firmamentum, & sæcularium spes: tu viduarum patientia, protectio, & tegumentum, & virginum exultatio, & corona, & oblectatio: puella Augusta, & hera, Regina, Domina, sub alis tuis protege, custodi me, ut ne contra me Satan exultet, qui perniciem creat, neque adversus me sceleratus inimicus meus extollatur. Tu enim, purissima, es meus portus, auxilium, & præsidium: neque agnosco, Domina, refugium aliud. Deprecor te, Domina, multis cum lacrymis, ne dulcis filius tuus creator, & factor abscindat propter multa, quæ egi peccata: precor vero te, ut facias venire ad Christum, atque intrare in aulas illas Sanctorum, ubi non est lacryma, neque tribulatio, neque mœstitia, neque mors, non tormentum, non angustia, sed gaudium inexplabile, voluptas justorum, & delectatio indeficiens. Vita non habens finem: oblectamentum, & exultatio, & gloria, & splendor. Imple quoque os meum gratia dulcedinis tuæ, & move linguam meam, ac labia mea, ut hymnos cantem ex animo festivo, & corde prompto, & melos illud Angelicum ex hymnis compositum, quod Gabriel pronunciavit tibi, Virgo Mater. Dignare famulum tuum abjectum Virgo, ut redimatur ab affectionibus pravis, atque ab omni peccato: dissipa omnem cogitationem, quæ a diabolo assidue mini immititur, ut ferat in præceps miseriam animam meam usque ad tatarum inferni: libera me, Sanctissima mea, a laqueis ipsius. Da mihi timorem Dei, & dilectionem, Virgo; propositum Deo dignum, & vitam puram, caritatem erga Dominum simul, & proximum, patientiam, humilitatem, continentiam, jejunium, lacrymas compunctionis, Virgo, expurgantes, meditationem terribilium suppliciorum illorum, conversionemque a malis, quæ patravi miser. Etenim ex industria, ut tu scis Virgo Mater, non est mihi spes salutis. Corrupti, atque efferavi animam meam, & corpus infelix jam inde

A καὶ τῇ αἰσθηθῆναι χεῖμαζομένων σὺ λιμὴν, πηγοῖα κόσμου, σὺ ὀρφανῶν ἀντίληψις, καὶ λύτρον αἰχμαλώτων. σὺ μοιᾶσιν φερέωμα, καὶ κοσμικῶν ἐλπίς, σὺ τῶν χηρῶν ὑπομονή, ἀντίληψις καὶ σκέπη, καὶ τῇ πρῶτῳ καίχημα, φεφανός τε καὶ τέρψις, κόρη σεμνή καὶ δέσπονα, βασίλισσα, κυρία, ὑπὸ πᾶς πτέρυγας πᾶς σὰς σκέπασον, φύλαξόν με, μὴ κατ' ἐμὲ καυχῆσθαι σατὰν ὁλοθροτόκος, καὶ κατ' ἐμὲ ὁ μιᾶρός μὴ ἐπαρθῇ ὁ ἐχθρός μου. σὺ γὰρ με πᾶσανγε λιμὴν βοηδὸς καὶ προσάτης, καὶ ἐγὼ γινώσκω δέσπονα καταφυγὴν ἐτέραν. ὡς θαλαῶ σε δέσπονα μετὰ πολλῶν δακρύων, μὴ ὁ γλυκύς σε ὁ υἱὸς ὁ ποιητὴς καὶ παλάμη σου πολλὰς αἰς ἐπραξά, ἔκκοψε αἰμαρτίας, αἰτῶ σε δὲ ἀπεργάσαι ἐλθεῖν ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ εἰσελθεῖν εἰς πᾶς αὐλὰς ἐκείνας τῇ ἀγίῳ, ἐνθα οὐκ ἔστι δάκρυα, ἐδὲ θλίψεις, ἐδὲ λύπη, ἐδὲ θάνατος, ἐδὲ βάσανος, ἐδὲ φενοχωρία, ἀλλὰ χαρὰ ἀπλήρωτος, ἀπόλαυσις δικαίων, καὶ τέρψις ἀδιαλείπτου, ζωὴ μὴ ἔχων τέλος. τρυφὴ καὶ ἀγαλλίασις, καὶ δόξα καὶ λαμπρότης. καὶ πληρώσον τὸ εἶμας με χάριτος γλυκασμῷ σε, καὶ κίνησον τὴν γλῶτταν με, καὶ χεῖλη τῷ ὑμνεῖν σε μετὰ ψυχὴν χαρμοσύνην καὶ πόρον καρδίαν, καὶ μέλος τὸ ἀγγελικὸν ἐκεῖνον τὸ ὑμνωδὸν ὁ Γαβριὴλ ἐφθέγγετο πρὸς σε πρῶτον ἐνέμητερ. ἀξίωσον τὸ δέλόν σου τὸ παπεινὸν πρῶτον ἐνέ τῷ λυτρωθῆναι τὸ πᾶσιν καὶ πᾶσις αἰμαρτίας. σκόρπισον πάντα λογισμὸν, τὸ ἐκ τῷ διαβόλου συχινῶς μοι ἐπεμβαίνοντα εἰς τὸ κατακυρηνῆσαι τὴν παναθλίαν με ψυχὴν εἰς τὸ πᾶρταρον τῷ ἁδὲ. ῥῦσά με παναγία με ἐκ τῆς αὐτῆς παγίδων. δός μοι τὸ φόβον τῷ θεῷ, καὶ τὴν ἀγάπην κόρη παρῶρεσιν θεοπρεπῇ καὶ βίον ἡγνισμὸν, ἀγάπην τὴν πρὸς Κύριον ὁμῶς καὶ τῷ πλησίον, ὑπομονήν, ταπεινώσιν, ἐγκράτειαν, νηστείαν, δάκρυα κατανύξεως καθαρτικὰ πρῶτον ἐνέ. ἐνδύμηνον τὴν φοβερῶν κολάσεων ἐκείνων, ἐπιστροφὴν τε τῇ κακῶν, ὣν ἐπραξά ὁ τάλας. καὶ γὰρ ἐκ προαφρέσεως, ὡς σὺ πρῶτον ἐνέμητερ ἐπίστασαι, οὐκ ἔστι μοι ἐλπίς τῇ σωτηρίας. ἐφθεῖρα καὶ ἡγρεύσας ψυχὴν με καὶ τὸ σῶμα, ἐκ τῆς ἐαυτοῦ ὁ ἀδελφὸς πᾶν ἡλικίας σκευὸς ἐγειόμην μιᾶρόν, ἀχρηστον ἐφθαρμένον ὅπως κατακυρηνῆσα ὁ τάλας τῷ Βελιάρ, ἐν λογισμοῖς

γισμοῖς, ἐν ἔργοις τε καὶ πράξεσι τῆς ἀπο-
ποις . ἄχρι τῆς νῦν, ὁ βδελυρὸς ἔλκει με
ὡς πρὸς εἰς τὰ αὐτῶν θελήματα . ἕαί μοι
τῶ ἀδελφῷ, ἐνέδρας ὁ παμπονηρὸς βάλλει
μοὶ καθ' ἐκάστην, καὶ λογισμὸς κακοτελεῖς
ἢ δύναμαι βασιλεῖν . συνήθειαν γὰρ ἔλαβον
κακὴν τὴν ἁμαρτίας καὶ πᾶσα μόλις καὶ ποτὲ,
βύλωμαι ἀναισθηταί . ὄρκους φρικτὸς ὁ ἀδελφός
καὶ συναγὰς ποιῶμαι, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
με τῶ ὑψὺ καὶ θεῶ σου . ἄφες μοι, λέγω,
δέσποτα, τὰ ἁμαρτημάτων μου, καὶ πᾶσο-
μαι ἀπὸ τῆς νῦν, ἢ μή σοι πταίσω πλέον .
ὡς τὸ μακροθυμίας σου Χριστέ μου ζωοδότα .
ὡς πῶς ἀνέχει, δέσποινα, ὁ εὐσπλαγχνὸς
υἱός σου, ὁρῶν τὴν καταφρόνησιν καὶ τὰς ἐπιου-
κίας, ὁ ψεύδους, ὁ κακῆς κέρτημα ὁ ἀμετρον
ὁ τάλαντος . ἅμα τὸ συναγῆναι με φεῦ μοι τὸ
ἀφοβίας καὶ τὸ καταφρονήσεως, αὐτοῖς ἐπετρά-
πην, καὶ χείρονα ἐπεκτείνωμαι ὁ βέβηλος καὶ
ψεύτης, καὶ ὥσπερ κύων κορεσθεὶς, ἐπέκεινα
τῆς μέτρης, ὥσπερ ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ ἐμετὸν κα-
πατρέχειν, ἔτω καὶ γὰρ πορεύομαι, εὐρέφω εἰς
τὰ ὀπίσω, μηδ' ὅλως εἰς τὴν ἀσπίδα ἐρχο-
μαι ὁ παντλήμων . ἀλλὰ καὶ εἰς ἀπόγνωσιν
πολλάκις ὁ βελιάρ ρίπτει με, παναγία μου .
διὸ βοήθησόν μοι, μή με ἐάσης δέσποινα
ἐπίχαρμα γεῖναι τῶ πονηρῷ πατάχραντε,
ἀλλὰ ἐξάρπασόν με ὡς τὸ χαρῶν τῶ πο-
νηρῷ καὶ κακοτέχνῃ πλάιν . καὶ δούλον με
ἀπέρνασαι τῶ σὺ ὑψὺ πρὸς εἰς, σκευὸς τε
πάλιν εὐχρηστοὶ πνεύματος παναγίᾳ, (τῶ σὺ
ἐπισκιάσαντος, χρόνις ὡς πῶς ἐχάποις . καὶ
σῶσόν με πανύμνητε, ὡς θέλεις καὶ ὡς οἶ-
δας, καὶ δός μοι τῶ δοξαζέιν σε καὶ λέγειν
ὡς τὴν καρδίας . χαῖρε ὁ ἄσμος Χερουβὶμ,
καὶ ὕμνος τῶ ἀγγέλων . χαῖρε εἰρήνη καὶ χα-
ρὰ τῶ ἀνθρωπίνῃ γένει . χαῖρε παρθένασε
τροφῆς, χαῖρε ζωῆς τὸ ξύλον . χαῖρε τὸ
τεῖχος τῶ πικρῶν, λιμὴν κινδυνεύοντων . χαῖ-
ρε ἀνάκλησις Ἀδάμ, τὸ εὖας χαῖρε λύτροι .
χαῖρε πηγὴ τὴν χάριτος καὶ τὴν ἀθανασίας .
χαῖρε ἁγίᾳ πνεύματος πηγὴ ἐσφραγισμένη .
χαῖρε ναὶ θεοπάτε . χαῖρε θρόνε Κυρίου . χαῖ-
ρε ἁγνὴ ἡ δράκοντος τῶ ἀρχεκάκῃ κάραν
συνθλάσασα καὶ εἰς ἄβυσσον ῥίψασα πεπε-
δημένη . χαῖρε τὸ καταφύγιον τῶ καταπονημέ-
νων . χαῖρε ἀρὰς ἡ λύτρωσις, δι' ἧς χαρὰ
τῶ κόσμῳ ἐδείχθη παναμώματα τῶ σὺ
πρὸς εἰς . τὸ καὶ . χαῖρε ἡ μήτηρ τῶ Χριστοῦ
ὑψὺ

Tom. III.

A inde a tenerrima ætate, vas factus
sum sceleratum, inutile, corruptum,
omnino sectatus sum miser Belial in
cogitationibus simul, & operibus,
& actionibus turpibus: usque adhuc
execrandus trahit me, o Virgo, ad
suas voluntates. Heu mihi infelici,
insidias pessimus struit mihi quotidie,
& cogitationes malevolas ferre non
possum. Affectionem enim erga pec-
B catum malam acquisivi, ac vix sta-
tim, & aliquando resipiscere cupio.
Jure jurando terribili, infelix, &
pactis me obstringo ex toto corde
meo cum tuo Filio, & Deo: di-
mitte mihi, dico, Domine, peccata
mea, & statuo ex hoc tempore,
non amplius te offendam. O lon-
ganimitatem tuam, Christe mi, vivi-
C ficus largitor. Oh quomodo tolerat,
Domina, misericors filius tuus, videns
spretum perjurium, & mendacium,
quod habeo miser supra modum.
Simul ac componor ego (o temeri-
tatem, & spretum!) rursus ad
priora redeo, atque in pejus tra-
hor profanus, & mendax: ac tan-
quam canis saturatus supra modum,
sicut ad proprium vomitum reverti-
D tur, ita etiam ipse vado, vertor
ad ea quæ retro sunt, neque om-
nino sentio miserrimus. Verum &
ad desperationem sæpe Belial projicit
me, Sanctissima mea. Ideo auxi-
liare mihi, ne permittas, Domina,
diaboli me ludibrium fieri, Purissima:
sed eripe me a manibus maligni, ac
dolori deceptoris; & servum me fac
filii tui, Virgo, vasque rursus aptum
E sanctissimi Spiritus obumbrantis te,
temporibus extremis: & salvum me
fac, omnibus laudibus celeberrima,
sicut vis, & sicut scis: & conce-
de mihi, ut te extollam, & no-
minem ex corde. Salve, canticum
Cherubim, hymnusque Angelorum. Sal-
ve pax, & gaudium humani generis.
Salve Paradisus deliciarum, Salve li-
F gnum vitæ, Salve murus fidelium,
portus periclitantium, Salve revocatio
Adami, Salve Evæ pretium redem-
ptionis, Salve fons gratiæ, & immor-
talitatis, Salve Sancti Spiritus fons si-
gnatus, Salve Templum divinissimum,
Salve sedes Dei, Salve pura, quæ
draconis nequissimi caput contrivisti, &
in abyssum projecisti vinculis constri-
ctum, Salve perfugium afflictorum, Sal-
ve maledictionis solutio, per quam læ-
titia

Z z z 2

titia mundo apparuit , Immaculatissima Virgo ob tuum partum , Salve Mater Christi Filii Dei vivi . Quem decet gloria , & honor , adoratio , & hymnus nunc , & semper , & ubique , Amen , in sæcula .

ORATIO EXOMOLOGETICA AD SANCTISSIMAM DEI GENITRICEM .

Cod. Vat.
1190. pag.
1149.

Virgo Domina Dei Mater , quæ Verbum secundum carnem genuisti , scio profecto , quam non sit conveniens , neque dignum , me adeo luxuriosum respicere imaginem tuam , quæ pura , quæ semper virgo tum corpore , tum anima fuisti , integra , & immaculata . Æquum enim est , me tam impurum a tua puritate odio haberi , atque abhorreri . Verumtamen , quoniam hac de causa Deus , quem genuisti , homo factus est , ut vocaret peccatores ad poenitentiam , excipe præsentem confessionem meam multorum , graviumque delictorum , & adduc ad unigenitum tuum filium , & Deum , deprecans , ut placatus fiat erga infelicem , miseramque animam meam . Nam propter multitudinem iniquitatum mearum impediatur , quo minus in ipsum oculos figam , atque exposcam remissionem : & propono te postulatricem simul , & mediatricem ; quia multa , & magna dona consecuta es a Deo , qui me formavit , quum immemorem me ostenderim , miser , atque ingratum . Merito comparatus sum jumentis insipientibus , & similis factus sum illis . Virtutibus vacuus , pravis affectibus dives , ignominia plenus , confidentiæ divinæ expers , condemnatus a Deo , deploratus ab Angelis , irrisus a dæmonibus , a conscientia reprehensus , a pravis meis actionibus confusus , & ante mortem mortuus existens , & ante iudicium a me ipso iudicatus , & ante interminatum supplicium a me ipso cruciatus ob desperationem sum . Idcirco ad tuam , & solam efficacissimam protectionem , Domina Deipara , confugio ipse , qui sum decum millium talentorum debitor , qui per lasciviam paternam substantiam cum meretricibus abligurivi , qui plus quam Manasses scortatus sum , qui plus quam dives ille immitis evasi , ingluviei servus , pravarum co-

A υἱὸς θεῶ τῷ ζῶντος . ᾧ προσέτωι δόξα καὶ τιμὴ , προσκύνῃσι καὶ ὕμνος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ πάντοτε , Ἀμήν εἰς τὰς αἰῶνας .

H' ETXH' E'XOMOLOGHTIKH' EIS TH'N T'ΠEPAΓIAN ΘEO'TOKON.

Παρθένε δέσποινα θεοτόκε , ἡ τῷ θεῷ λόγον καὶ σάρκα γενήσασα , οἶδα μὲν οἶα , ὅτι σὺ εἶσις εὐπρεπὲς , ἔδὲ ἀξίον ἐμὲ τῷ ἔτῳ πανάσωτον εἰκόνα καθορᾶν σε τῇ ἀγνῆς τῇ αἰὲ πρὸθεν σε τῇ σῶμα καὶ ψυχὴν ἐχέσης , καθαραὶ καὶ ἀμόλυντα . δικάσον γὰρ εἶσις ἐμὲ τῷ ἔτῳ πανάσωτον ὑπὸ τῇ σῆς καθαρότητος μισῆσθαι καὶ βδελύττεσθαι . πλήν ἐπειδήπερ ἄφ' τῆς γένεσιν ὁ θεός , ὃν ἐγέννησας , ἀνδρῶπιος , ὅπως καλέσῃ τὰς ἀμαρτωλὰς εἰς μετάνοιαν . δέξαι μὲ τῷ παρῆσαν τῷ πολλῶν καὶ χαλεπῶν πταγμάτων ἐξομολόγησιν , καὶ προσάγαγε τῷ μονογενεῖ σὺ υἱὸς καὶ θεὸς , ἰκνηρίαν ποιῆσα , ὅπως ἴλεως γένῃται τῇ ἀθλίᾳ καὶ παλαιωτέρῳ μὲ ψυχῇ . ἄφ' γὰρ τὸ πλῆθος τῶν ἀνομιῶν μὲ κωλύομαι τῷ πρὸς αὐτὴν ἀπεισθαι καὶ αἰτῆσαι συγχώρησιν , καὶ σε πρὸς ἀλλομαίωσιν πρὸς βυ τε καὶ μεσότην . διότι πολλῶν καὶ μεγάλων ἀπολαύσας δωρεῶν πρὸς τῷ πλαστῆρ γήσαντός μὲ θεῶ , ἀμνημόνων πάντων φανείς ὁ ἀθλίος καὶ ἀχάριστος . εἰκοτως πρὸς συνηβλήθη τῷ πῶς κτήνῃσι τῷ ἀνθρώπῳ , καὶ ὁμοιωθῇ αὐτοῖς . πτωχεύων τῷ ἀρετῆς , πλετῶν τῷ πᾶσι , ἀρχῆς πεπληρωμένος , παρρησίας θείας ἐστερημένος , κατακρινόμενος ὑπὸ θεῶ , θρηνόμενος ὑπὸ ἀγγέλων , γελώμενος ὑπὸ δαίμονων , ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῷ συνειδότι , ὑπὸ τῷ ποιητῶν μὲ πρὸς καταιχνόμενος , καὶ πρὸς θανάτου νεκρὸς ὑπάρχων , καὶ πρὸς κρίσεως ἀποκατάκριτος , καὶ πρὸς τῇ ἀτελευτήτῃ κολάσεως ἀποτιμώρητος ὑπὸ τῇ ἀπογνώσεως τυγχάνω . διὸ δὴ εἰς τῇ σὴν καὶ μόνην καταφεύγω θερμότητι αἰτίληψιν δέσποινα θεοτόκε , ὅ τῷ μυρίων ὀφελείης παλάντων ἐγὼ , ὁ ἀσώτως διαπαιήσας τῇ πατρικῇ ἐσέαι μετὰ πορνῶν , ὁ πορνεύσας ὑπὲρ τὴν Μαριασὴν , ὁ ὑπὲρ τῇ πλῆθει ἀσπλαγχνίως γεγυῖς , ὁ λαμαργιῶν δῆλος , τὸ τῷ ποιητῶν λογισμῶν δοχεῖον , ὁ τῷ ἀρχῶν καὶ ῥυπαρῶν λόγων θησαυροφύλαξ , ὁ πρὸς ἀκαταρσίας ἐμπλεως καὶ πᾶ

καὶ πάσης ἀγαθῆς ἐργασίας ἀλλότριος· ἐλέη-
σόν μου καὶ πατήσωσιν ἄχραντε, οἰκτερήσόν
μου καὶ ἀσθενέειαν πάντα γινε, μεγάλην ἔχας
πρὸς τὸ ἔμ σοι τεχθέντα καὶ παρρησίαν, ὡς
ἕδεις ἕτερος, πάντα δύνασαι ὡς θεῷ μή-
τηρ, πάντα ἰσχύεις ὡς πάντων ὑπερέχουσα
κτισμάτων. ἔδεν σοι ἀδυνατεῖ εἰν δελήσης.
μόνοι μὴ τὰ δάκρυά μου παρίδης· μὴ βδε-
λύξῃ μου καὶ στεναγμὸν, μὴ ἀπόσῃ μου τὸν
ἐγκάρδιον πόνον, μὴ καταχύνης μου καὶ εἰς
σὲ προσδοκίαν; ἀλλὰ τοῖς μητρικαῖς σοι
δεήσεσι καὶ τῷ ἀγαθῷ ὑῖ καὶ θεῷ σοι ἀβία-
στον βιασαμένη εὐσπλαγχνίαν, ἀξιώσόν με καὶ
ταλάπῳρον καὶ ἀνάξιον δῶλόν σου, ὃ πρῶ-
τον καὶ ἀρχαῖον ἐπαναλαβεῖν κάλλος τὸ ψυ-
χῆς, καὶ τῷ πατρὶ ἀμορφίαν ἀποβάλλειν,
ἐλευθερωθῆναι τῆς ἀμαρτίας, δαλωθῆναι τῇ
δικαιοσύνῃ, ἐκδύσασθαι τὸν μiasmὸν τὸν σαρ-
κικῆς ἡδονῆς, ἐκδύσασθαι τὸν ἀγiasmὸν τὸν ψυ-
χικῆς καθαρότητος, νεκρωθῆναι τῷ κόσμῳ,
ζῆσαι τῇ ἀρετῇ, ὅδοι πορῶντί μοι συνοδύουσα·
ἐν θαλάσῃ πλέοντι συμπλέυσσα, αἰεὶ πο-
λεμῶντάς με δαίμονας νικήσασα, ἀγρυπνῶντάς
με ἐνιχύσασα, ὑπνῶντα διαφυλάτῃσασα, θλι-
βόμενοι πᾶσι δαίμονι, ὀλιγοψυχῶντα πᾶσι
κάλυσσα, ἀσθενῶντα ῥωμύσασα, ἀδικήμονι
ῥυομένη, συκοφαντῶντι ἀδωῶσα. εἰς θάνα-
τον κινδυνεύουσα, συντόμως πρὸς θάνατον, φο-
βερόν με ὁρατοῖς ἐχθροῖς καὶ ἀοράτοις δεικ-
νύσασα κατὰ ἑκάστην, ἵνα γινώσκει πάντες,
οἱ ἀδίκως τυραννῶντές με δαίμονες, τίος
θεῶς ὑπάρχω· καὶ ὑπεραγία μου δέσποινα
θεοτόκε, ἐπάκουσόν μου καὶ οἰκτωτάτης ταύ-
της δεήσεως, καὶ μὴ καταχύνης με ἀπὸ τῆς
προσδοκίας μου, ἢ ἐλπίς πάντων φράτων τῆς
γῆς· καὶ βρασμὸν τὸν σαρκὸς μου κατασβεσον,
καὶ ἐν τῇ ψυχῇ μου ἐγαρόμενοι ἀγριώτατον
κλυδῶνα τῷ ἀκαίρῳ θυμῷ καταπράυνον, καὶ
τύφον καὶ ἡ ἀλαζονίαν τὴν ματαίαν νεότητος.
ἐμ τῷ νοῷ μου ἀφάνισον· πᾶς νυκτερινὰς
φαντασίας τῇ πονηρῶν πνευμάτων, καὶ πᾶς κα-
θημερινὰς τῇ ἀκαθάρτων ἐννοιῶν πρὸς βολὰς
ἐμ τὴν καρδίαν μου μείωσον· παύσενσόν μου
καὶ γλῶτταν λαλεῖν πᾶσι συμφέροντα· δίδαξον
τὸν ὀφθαλμὸν μου τῷ βλέπειν· ὁρῶντὸς τὸν
ἀρετῆς καὶ εὐδύτητα· ποὺς πόδας μου τρέχειν
ἀσκελίστως ποίησον καὶ μακαρίαν ὁδὸν τὴν ἐν-
πολὼν τῷ θεῷ· πᾶς χεῖράς μου ἀγιασθῆναι
πᾶσι σκεύασον, ἵνα ἀξίως ἀρῶνται πρὸς τὸν
ὑψίστον,

A rum cogitationum fentina, turpium,
fordidorumque sermonum promus, omni
impuritate refertus, atque ab omni
bona exercitatione alienus. Miserere
humilitatis meæ, Immaculata: com-
patere meæ infirmitati, Purissima;
Magnam habes confidentiam apud eum,
qui ex te natus est, ut nemo alius:
omnia potes, tanquam Dei Mater;
omnia vales, veluti quæ superas om-
nes creaturas: nihil tibi, si vis,
impossibile est: dumtaxat ne despi-
cias meas lacrymas, ne dedigneris
mea suspiria, ne repellas meum la-
borem ex corde, ne confundas ex-
pectationem meam a te; sed mater-
nis tuis precibus, misericordiæ filii tui,
quæ cogi non potest, vim inferens,
dignare me infelicem, atque indignum
famulum tuum, primum, antiquum-
que decorem recipere animæ, abjice-
re foeditatem pravorum affectuum,
liberari a peccato, servum fieri justi-
tiæ, exuere pollutionem carnalis de-
lectationis, induere sanctitatem puri-
tatis animæ, mortuum fieri mun-
do, vivere virtuti, comes facta mi-
hi viatori, in mari iter agenti ad-
navigando, semper dæmones me im-
pugnantes superando, vigilantem me
confortando, dormientem custodiendo,
afflictum consolando, animo conciden-
tem revocando, infirmum roborando,
peccantem liberando, calumniis circum-
ventum absolvendo, periculo mortis
proximum præveniando, terribilem
ostendendo me hostibus visibilibus,
atque invisibilibus quotidie, ut cogno-
scant omnes dæmones injuste in me
tyrannidem exercentes, cujus servus
sim. Utique, sanctissima Domina mea
Dei Mater, exaudi meam hanc ora-
tionem miserandam, & ne confundas
me ab expectatione mea, Spes om-
nium finium terræ: carnis meæ æ-
stus extingue, excitatam in mea ani-
ma tempestatem ferocissimam iracun-
diæ intempestivæ mitiga: tumorem,
atque jactantiam inanis adolescentiæ
dele ex mente mea: nocturnas ima-
gines malorum spirituum, ac diurnas
impurarum cogitationum aggressiones
ex meo corde minue: doce meam
linguam loqui utilia: erudi oculos
meos, ut recte videant virtutis re-
ctitudinem: pedes mei, fac, ut cur-
rant assidue beatam viam mandato-
rum Dei; manus meas præpara,
ut sanctificentur, ut digne extollan-
tur

tur ad Altissimum : expurga os meum ut confidenter invocem Patrem terribilem Deum , ac sanctissimum . Aperiri aures meas , ut sensu , & mente dulciora super mel , & favum sanctarum Scripturarum eloquia excipiens , ea exequar a te confortatus : da mihi tempus poenitentiae , & conversionis cogitationem : libera me a morte repentina : ab occultis conscientiae stimulis vindica : tandem adsis mihi in divisione miseræ animæ meæ ex infelici hoc corpore , allevando intolerabilem illam violentiam , levem reddendo inexplicabilem illum laborem , consolando inconsolabilem illam angustiam , eripiendo me a tenebroso demonum aspectu , ab acerbissima reditione rationum , redimendo a publicanis aëris , & potestatibus tenebrarum ; gladios multorum criminum meorum effringendo , Deum mihi conciliando , statione a dextris ipsius beata in tremendo iudicio dignando ; ab æternis , atque intolerandis eripiendo suppliciis ; hæredem reddendo sempiternorum , immortaliumque bonorum . Hanc tibi offero confessionem , Domina Dei Mater , lux oculorum meorum , qui tenebris offusi sunt , consolatio animæ meæ , spes mea post Deum , & salus : quam libenti animo excipe , atque expurga me ab omni inquinamento carnis , & spiritus , reddens me dignum in hoc sæculo , ut sine ullo crimine participes fiam immaculati Corporis , & Sanguinis Filii , & Dei tui ; in futuro vero dulcedinis tui cœlestis convivii , delectationis paradisi , regni Dei , ubi est habitatio omnium lætantium : & quum affecutus fuero hæc bona , celebrabo in sæculum sæculi magnificum nomen Filii , & Dei tui cum ipsius Patre sine principio , & omnino sancto , & bono , & vivificante ejus Spiritu nunc , & semper , & in sæcula sæculorum . Amen .

A ὕψιστον , καὶ θαρρόν μου ὁ εὐσμία , ἵνα μετὰ παρρησίᾳ ἐπικαλέσομαι πατέρα τὸ φανερόν θεόν καὶ πανάγιον . ἀνοιξόν μου τὰ ὦτα , ἵνα ἀκούσω ἀσθητῶς καὶ νοερῶς τὰ γλυκύτερα μέλιτος καὶ κηρίου , τὸ ἀγίῳ γραφῶν λόγια δόχολος , ποιῶ αὐτὰ ὑπὸ τοῦ κραταυρύμου , δός μοι καρπὸν μετανοίας , καὶ λογισμὸν ἐπιεργασίας , ἀφηνιδίου με ἐλευθέρωσον θανάτου , κατὰ κεκρυμμένον με συνειδότως ἀπάλλαξον , τέλος πνεύματι μοι ἐν τῷ χωρισμῷ τὸ παπεινῆς μου ψυχῆς ἐκ τῆς ἀθλίης τέτης σώματος , τὴν ἀφόρητον ἐκείνην ἐλαφρύνουσα βίαν , τὴν ἀνέκφραστον ἐκείνην ἐπικυφίζουσα πόνον , τὴν ἀπαρμυδῆτον ἐκείνην πνευματικὴν στενοχωρίαν , τὴν σκοτεινῆς με τῆς δαυμόνως λυτρεμένη μορφῆς , τῆς πικροτάτου λογοθεοῦ τῶν τελωνῶν τῆς αἰέρος καὶ τῆς ἀρχόντων τῆς σκοτεινῆς ἐξάρουσα , τὰ χερυβίμ τῆς πολλῶν μου ἁμαρτιῶν διαρρήσουσα , τῷ θεῷ με οἰκειῶσα , τῆς ἐκ δεξιῶν αὐτῆς , καὶ μακαρίας εἰσεως , τῆς ἐν τῷ φοβερῷ κειμένης καταξίουσα , τῆς ἀγνίων καὶ ἀνυπαίστων ῥυομένης κολάσεως , τῆς αἰοιδίμων καὶ ἀκηράτων ἀγαθῶν ποιῶσα κληρονόμοι . ταύτην σοι προσφέρω τὴν ὁμολογήσιν δέσποινα θεοτόκε , τὸ φῶς τῆς ἐσκοτισμένης μου ὀφθαλμῶν , ἡ πνευματικὴ ἐμῆς ψυχῆς . ἡ μετὰ θεόν μου ἐλπίς καὶ σωτηρία , ἣν ἐυδωκῶς πρὸς δεξιάς , καὶ καθεύουσί με ἀπὸ παντὸς μόλυσμῶς σαρκὸς καὶ πνεύματος . ἀξιούσά με ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι , ἀκατακλείτως μετέχειν τῆς ἀχράντης σώματος καὶ αἵματος τῆς ὑἱῆς καὶ θεοῦ σου , ἐν τῷ μέλλοντι δὲ τὸ γλυκύτητος τῆς οὐρανίου δαίττης , τὴν τρυφῆς τῆς παραδείσου , τὴν βασιλείας τῆς δεξιᾶς . ὅτι πάντων ἐστὶν ἀφραγγομένων ἡ καπηλία . καὶ τέτῳ τυχῶν τὸ ἀγαθὸν δοξάσω εἰς αἰῶνα αἰῶνος ὁ μεγαλοπρεπὲς ὄνομα τῆς ὑἱῆς καὶ θεοῦ σου , σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτῆς πατρὶ , καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτῆς πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῆς αἰῶνι . Ἀμήν .

F

A

ΕΥΧΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ
ΘΕΟΤΟΚΟΥ.

ORATIO AD SANCTISSIMAM
DEI GENITRICEM .

ΠΑΡΘΕΝΕ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΘΕΟΤΟΚΕ, ἡ τῆς μονογενῆς
τῷ θεῷ λόγον, τῇ πάσης ὁρατῆς καὶ νοητῆς
κτίσεως ποιητὴ καὶ δεσπότῃ, τῇ ἑνῇ τῇ τελευ-
τῇ θεῷ, θεοῦ καὶ ἀνδρῶπων ὑπὲρ φύσιν καὶ λό-
γον γενήσασα, τὸ σκῆνωμα τῆς θεότητος, τὸ πά-
σης ἀγίωσης καὶ χάριτος δοχεῖον, ἐν ᾧ κατέ-
κησε τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, δι-
δοκίᾳ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ, καὶ συνεργίᾳ τῷ ἁγίῳ
πνεύματι, ἡ πάσης κτίσεως βασιλικῇ καὶ θεο-
πρεπῇ ἀξιώματι ἀνυπερβλήτως ὑπερκειμένη καὶ
ὑπερέχουσα. ἡ δόξα καὶ τρυφή καὶ ἀρρήτος δι-
φροσύνη τῶν ἀγγέλων. ὁ βασιλικὸς τῶν ἀποστόλων
καὶ τῶν προφητῶν στέφανος. ἡ ὑπερφύνη καὶ θαυ-
μαστικὴ τῶν μαρτύρων ἀνδρεία. ἡ τῶν ἀγίων ἀν-
των καὶ τῆς νίκης ἀφορμή, καὶ τῶν ἀθλητικῶν στεφά-
νων, καὶ τῶν αἰδίων καὶ θεοπρεπῶν ἀμοιβῶν προ-
ξένος. ἡ ὑπέρτιμος τῆς οὐσίας τιμὴ καὶ δόξα.
ἡ τῆς ἡσυχίας ἀπλάνης ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος.
ἡ τῆς ἀποκαλύψεως καὶ τῶν θαυμαστικῶν μυστη-
ρίων θύρα, ἡ πηγὴ τῆς φωτὸς. ἡ πύλη τῆς αἰ-
ωνίου ζωῆς. ὁ τῷ ἐλέει ἀκένωτος ποταμὸς. ἡ πάν-
των τῶν θεοπρεπῶν χαρισμάτων τε καὶ θαυμάτων
ἀνεξάντλητος θάλασσα. σὺ δεόμεθα καὶ σε πα-
ρακαλῶμεν τὴν συμπαθεσάτην μητέρα τῆς φι-
λανθρωπίας δεσπότῃ. ἰλασθῆτι ἡμῖν τοῖς τα-
πεινοῖς καὶ ἀναξίοις δούλοις σου. ἐπίβλεψον ὡμε-
νὲς ἐπὶ τῇ ἀχμαλωσίᾳ καὶ τῇ ταπείνωσιν ἡμῶν.
ἴασαι τὰ σιωπώμενα τῆς ψυχῆς καὶ τὰ σωμα-
τικὰ ἡμῶν. τὰς ὁρατὰς καὶ ἀοράτους πολεμίας
κατάλυσον. πύργος ἰσχύος. ὄπλα πολεμικά,
ὡπλοαὶ ἰσχυρά, καὶ στρατηγὸς καὶ προμαχὸς
ἀμαχὸς γενεῖ τοῖς ἀναξίοις ἡμῖν ἀπὸ προσώπου
τῆς ἐχθρῆς ἡμῶν. δεῖξον ἐν ἡμῖν τὰ ἀρχαῖα
σου ἐλέη καὶ τὰ θαυμάσια σήμερον. δεῖξον ἀνόμοις
ἐχθροῖς ἡμῶν, ὅτι μόνος βασιλεὺς καὶ δεσπό-
της ὁ σὸς υἱὸς καὶ θεὸς καὶ σὺ θεοτόκος κυρίου,
ἡ τῆς ἀληθινοῦ θεοῦ καὶ σαρκὰ γενήσασα, καὶ
δύνασαι πάντα καὶ ἰσχυραὶ ἐνεργεῖν ὅσα καὶ βύ-
λαι ἐν ὕδατι καὶ ἐπὶ γῆς, πᾶσι τοῖς αἰτήσε-
ται τὸ συμφέρον ἐκάστω δώρησαι δέσποινα. τοῖς
νοσθεῖς τῇ ὑγίαι, τοῖς ἐν θαλάσσῃ, τῇ γαλήνῃ,
καὶ τῇ κυβέρνῃ. ὁδοιποροῦσι σωοδύσουσα καὶ φυ-
λάττουσα. ἀχμαλώτους τῆς πικρᾶς ρυομένης δου-
λείας. ὡχνηθῆναι τὰς λυπηρὰς, τῇ πένει
καὶ πᾶσαι σωματικῶς ἄλλως κεντρίσασα κάκωσιν.
τῇ ψυ-

Virgo Domina Dei Genitrix, quæ *Ex Cod. ms.*
unigenitum Dei Verbum, omnis *Vat. 1190.*
visibilis, atque intelligibilis creaturæ fa- *pag. 1151.*
ctorem, & Dominum, unum Trinita-
tis Deum, Deum pariter, & homi-
nem, supra naturam, & supra captum
genuisti: habitaculum divinitatis, to-
tius sanctitatis, & gratiæ receptaculum,
in quo plenitudo divinitatis corporali-
ter habitavit, ex Dei beneplacito, atque
operatione sancti Spiritus: quæ supra
omnem creaturam regali, & prope di-
vina dignitate collocata es, & supere-
mines, gloria, & oblectatio, & inexpli-
cabilis lætitia Angelorum: regia Aposto-
lorum, ac Prophetarum corona: egre-
gia, atque admirabilis Martyrum forti-
tudo: certaminum ipsorum, & victoriæ
causa; atque athleticarum coronarum,
æternarumque, ac retributionum Deo di-
gnarum conciliatrix: excellentissima San-
ctorum dignitas, & gloria: quietis secu-
ra dux, & magistra: revelationum, spi-
ritualiumque mysteriorum porta, fons lu-
minis, janua æternæ vitæ, misericordiæ
flumen inexhaustum, omnium charisma-
tum cœlestium, ac miraculorum mare
indeficiens. Te oramus, & te depre-
camur Matrem maxime misericordem be-
nignissimi Domini: Propitia sis nobis
abjectis, indignisque famulis tuis: res-
pice benevolis oculis captivitatem, hu-
militatemque nostram: sana contritiones
animarum, & corporum nostrorum: vi-
sibiles, atque invisibiles hostes disperge:
Turris fortitudinis, armatura bellica,
acies robusta, & dux, & propugnatrix
invicta esto nobis indignis a facie ini-
micorum nostrorum. Ostende in nobis
misericordias tuas antiquas, & mirabi-
lia hodie: ostende iniquis hostibus no-
stris, solum Regem esse, & Dominum
tuum filium, & Deum, & te proprie
Dei Matrem, quæ verum Deum secun-
dum carnem genuisti, & te posse om-
nia, & omnia efficere potentem esse
quæcumque vis in cœlo, & in terra.
Concede omnibus quæcumque petunt,
unicuique conducibilia, Domina, ægro-
tis sanitatem, navigantibus tranquilli-
tatem, & regimen, iter agentes co-
mitando, ac custodiendo, captivos a
servitute acerba redimendo, mœrore
affectos consolando; paupertatem, om-
nem-

nemque aliam ærumnam allevando ; ab animæ morbis , pravisque affectionibus liberando universos tuis invisibilibus patrociniiis , atque adhortationibus , ut viam temporalis hujus vitæ bene ac sine offensione conficientes , illa etiam æterna bona , per te , in regno cœlorum consequamur : Reges vero nostros fideles , terribili nomine Unigeniti filii tui honoratos , confidentesque tuo patrocinio , & gratia , ac te omni in re mediatricem , ac protectricem prætendentes ; contra hostes invisibiliter aggredientes roborato , dissipa animis eorum incumbentem nubem tristitiæ , eripe a labore animas ipsorum , & splendidam tranquillitatem , lætitiāque introduce : pacificam , ac seditione liberam potentiam , & Regnum ipsis comparando . Libera Domina tuis precibus gregem hunc peculiari modo in te confidentem , & totam urbem , & regionem a fame , terræmotu , alluvione , igne , gladio , incurfione barbarorum , & bello civili , omnemque iram contra nos commotam juste , averte beneplacito , & gratia unigeniti filii , & Dei tui , cui convenit omnis gloria , honor , atque adoratio cum Patre ipsius sine principio , & coæterno , & vivificante ejus Spiritu , nunc , & semper , & in sæcula sæculorum . Amen .

A ἡ ψυχικὴν ἀρρώγημάτων καὶ ἡ παθὴν ὡδὴν
λάττωσα πάντας . ταῖς σαῖς ἀοράτοις προσαιῶ
καὶ εἰσηγήσειν . ἵνα ἡ ὁδὸν ἡ προσκλήρου ταύτης
ζωῆς καλῶς καὶ ἀποσκοπῶν ἀνύσαιτες καὶ τῶν
ἀγώνων ἐκείνων ἀγαθὴν διὰ σοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ
ἡμεῶν ἐπιτύχοιμεν . τὸς δὲ πιστὰς βασιλεῖς
ἡμεῶν , τὸς τῷ φοβερῷ τῷ μονογενῆς υἱοῦ σου τι-
μηθέντας ὀνόματι , καὶ τῇ σῇ πεποιθότας προ-
σταίᾳ καὶ χάριτι , καὶ σὲ ὑποβαλλομένους ἐν πα-
τρί καὶ μεσίτῳ καὶ ὑπομαχῶν καὶ ἡ ἐπικειμένων
B ἐχθρῶν ἀοράτως ἐνίσχυσον . διάλυσον τὸ ταῖς
ψυχαῖς αὐτῶν ἐπικείμενον ἡ ἀθυμίας νέφος .
ἀφῃλε δὲ τῷ πόνῳ ἡ ψυχῆς αὐτῶν , καὶ λαμ-
βάν ἡ ἀθυμίας καὶ ἡ χαρὰν ἀντεσάγαγε ,
ἁρμονικὸν καὶ ἀσασίαν δὲ κράτος καὶ ἡ βασιλείαν
αὐτοῖς ἀποκαπερήσασα . ῥύσαι δέσποινά ταῖς
ὑποβείας σου ἡ ἐξαρέτως ἀνακειμένη σοὶ ταύ-
τῳ ποίμνῳ καὶ πᾶσαι πόλιν καὶ χώραν δὲ
λιμῶ , σεισμῶ , καταποντισμῶ , πυρὸς , μαχαί-
ρας , ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων , καὶ ἐμφυλίου πολέ-
C μῳ . καὶ πᾶσαι ὀργῇ κατ' ἡμεῶν κινεμένη δι-
κῶς ἀπὸ τρεῖς ὁδοκίᾳ καὶ χάριτι τῷ μονογε-
νῆς υἱοῦ καὶ θεοῦ σου . ὅς σε πᾶσα δόξα , τιμὴ
καὶ ὑποκύψαι , σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτῷ πατρὶ ,
καὶ τῷ συναϊδίῳ καὶ ζωοποιῷ αὐτῷ πνεύματι νῦν καὶ
ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας ἡ ἀμὴν . Ἀμήν .

QUÆ LATINE EXTANT SANCTI EPHRÆM SYRI OPERA.

SANCTI EPHRÆM SYRI SERMO

*De Resurrectione, & Judicio, & de Regno coelorum,
& munditia Animæ.*

GLORIA omnipotenti Deo, qui os nostrum superno nutu aperuit, ad enarrandum de illis terribilibus miraculis, de quibus omnes sancti homines a seculo cecinerunt. Quis¹ ignorare potest, vel oblivioni tradere in præsentiarum, quam grande discrimen est; quanta post excursum vitæ peccatoribus supplicia, & quanta justis promissa sunt præmia? Idcirco præparare mentem, & mundare debemus, omnique virtute insistere, & operam dare, semper de cœlestibus sapere, & sublimia, & æterna sectari, contemnentes temporalia desideria, & ad illas promissiones tendentes, de quibus omnes Sancti suspirantes, & a longe aspicientes, per fidem, & patientiam, longitudinem² æquo animo pertulerunt, fidelem existimantes eum, qui promisit. Nam³ omni carcere tristiores commorationem corporis arbitantes, expectabant illam beatam Domini diem, & splendidam, in qua fulgebunt ut sol, in qua etiam filius Dei cum gloria & sanctis virtutibus ejus descendet in nubibus cœli. Veniet enim in virtute brachii sui, & opera uniuscujusque coram ipso, & colliget Sanctos suos a summo⁴ cœli usque ad summum ejus. Cujus est intolerabilis potentia, in qua cœli solventur ut liber, & terra producet omnes, qui a seculo requieverunt. Montes, & petræ, omnisque⁵ arida obstupefcent a facie ejus, cum venerit judicare vivos & mortuos. Universos enim tremor apprehendet, & virtutes cœlorum contabescent, eo quod multa nimis erunt castra ejus, & fortia

Tom. III.

A opera sermonum ejus. Nubes etiam pulvis pedum ejus, comminans mare, & exsiccans illud. Veniet ergo Dominus cum indignatione & ira, & tanquam procella currus ejus, & ignis præbit ante faciem ejus. Audient vero qui in monumentis sunt vocem ejus, & procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vitæ; qui vero mala fecerunt, in resurrectionem judicii. Tunc apparebit illud terribile judicium Christi, in quo throni apponentur, & multa millia Angelorum adstant. Fluvius igneus curret ante eos, & libri aperientur, in quibus singulorum acta conscripta sunt. Propterea rememorantes diem illum,⁶ in quo hæc omnia Dominus revelabit, cum venerit glorificari in Sanctis suis, non negligamus, Dilectissimi, neque in præsentibus, & caducis rebus tanquam in æternis, & perennibus delectemur. Non obdormiamus somno nequissimo. Somnum autem dico peccatum & mortem. Non obliviscamur Sanctorum Patrum, qui hujus vitæ nostræ duces optimi extiterunt, quorum contemplantes conversationem, imitemur fidem. Qui circumierunt in melotis, & pellibus caprinis, egentes, angustii, afflicti, & quotidie pro Christi nomine morientes. Scio enim quamplurimos & obdormisse, & nunquam de die illa terribili cogitasse, qui sine dubio, cum venerit sponsus, excludentur a thalamo. Nos ergo omni custodia servemus cor nostrum, expectantes patrem familias Christum Deum, ac Dominum nostrum, qui dum dives esset, propter nostram salutem pauper factus est, & infirmitatem nostram voluntate propria in semetipso sus-

A a a a

fo sus-

Cod. Vat. Lat. mf. 5051, pag. 90. Zacagn. in Collectaneis pag. 106. Edit. Colon. anni 1603. Tom. 3. pag. 617.

¹ Vaticanus cod. *quæ ignorare, vel oblivioni tradere in præsentiarum grande discrimen est.* Cafanatenfis: *in præsentia illarum:*

² Vat. cod. *Tribulationem longanimiter pertulerunt.*

³ Male Cafanatenfis, *omni carne tristiores.*

⁴ Vat. Cœlo. ⁵ Cod. Cafanatenfis, & omnes *arida obstupefcent.*

⁶ Vaticanus, *in qua omnia.*

so suscepit. Nam idcirco pauper factus est, ut nos divitiarum suarum socios faceret, & ineffabilis futuræ gloriæ participes demonstraret. Ideo crucifixus est, ut nos a cruciatibus, & potestate diaboli liberaret. Hunc ergo diligere sine intermissione debemus, ut ab ipso quoque diligere mereamur, & cum illo in mansionem illam, quæ apud Patrem præparata est, introeamus, & videamus lumen in lumine. Terribilis enim erit dies illa. Adventus ejus magnus, & præclarus nimis, & quis idoneus erit ei? Propter quod has promissiones habentes ineffabiles, & tremendas, exultemus exultatione inenarrabili, & gloriosa. Abluamus frequenter animas nostras lacrymis, ne radix amaritudinis ⁷ fursum germinans impediatur, & ⁸ per hanc inquinentur multi, ut in illo purissimo, & splendidissimo lumine constituti, in quo non est ruga, vel macula, contemplerur inæstimabilem, & beatam Christi Salvatoris nostri naturam, ubi Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus est. Ibi contemplerimur omnem naturam Angelorum, & Archangelorum, Virtutum & Potestatum. Ibi fratres ⁹ quæ vobis a seculo servata sunt ineffabilia bona. Ibi, fratres, videbitis sanctam civitatem, quæ est omnium in præsentem lugentium mater. Illic ex uberibus ejus consolationis lac potabitis. Illic de torrente epulationis bibetis. Illic vocabimini filii Dei. Illic aperientur vobis portæ regni, & intrabitis in penetralia ¹⁰ regni Patris. Illic vobis ostendet omnes sanctos suos. Illic apparebit vobis sol justitiæ. Illic egrediemini, & lætabimini, tanquam ¹¹ vincenti soluti a vinculis. Illic transformabit Deus corpus humilitatis vestræ conforme corpori claritatis suæ. Illic renovabitur, sicut aquilæ, juvenus vestra. Illic terram repromissionis videbitis. Illic sub alis protegemini, quemadmodum si mater filium protegat suum. Illic videbitis, & lætabimini, ¹² de quibus in hoc mundo sine cessatione planxistis. Illic percipietis coronam pulchritudinis & vestem jucunditatis de manu Domini, & dicetis. Lætetur anima mea in Domino: induit enim me indumento salutis, & justitiæ, & circumdedit me veste lætitiæ. Tanquam sponso circumposuit mihi mitram, & tanquam spon-

A sam ornavit me ornamento. Illic saturabimini ¹³ quicumque esuritis, & sititis justitiam. Illic fulgebitis sicut sol in ¹⁴ throno patris vestri, illic immortalia secula, & manentia invenietis. Illic ¹⁵ donabitur vobis sine perturbationibus, & fluctibus longitudo dierum. Illic vox lætantium, & exultantium. Illic vobis præparatus est locus in domo ¹⁶ Dei, & muro ejus, & nomen sempiternum, quod non deletur; ipse enim ¹⁷ Dominus nomen est vestrum; nam non erit vestri similis quisquam. Si conversi fueritis, & feceritis gaudium in cœlis, in die illa, in qua judicabit Deus occulta hominum, invenietis fiduciam, ubi effugatur dolor, & tristitia, & gemitus. Si enim recordamur de die illa tremenda & adventu Domini glorioso, cum venerit Sanctorum ¹⁸ omnium multitudine constipatus, in quo cœli magno impetu transierint, elementa ignis calore tabescent. Paremus nos sine macula inveniri in illo terribili Christi examine, in quo omnes actus nostri, & cogitationes, & eloquia arguentur. Nam & pro operibus & sermonibus otiosis, & pro dedecorosis, & inhonestis aspectibus, & pro omnibus actibus, vel manifestis, vel occultis, quæ ab origine mundi cogitata, vel gesta sunt, rationem singuli reddent; & pro meritis suis ¹⁹ judicium singuli summent. Ne ergo gloriam nostram in ²⁰ terrenis quæramus; ne carnis curam in desideriis faciamus; ne temporalia, & corruptibilia diligamus, ne talentum nostrum confodiamus in terram, ne stultis illis connumeremur Virginitibus; ne hoc mundo utamur, eo quod præterit ejus figura. Quia etsi domus nostra hujus habitationis ²¹ dissolvatur, non manufactam, sed æternam in cœlis habebimus. Hic patriam ²² non quæramus, sed futuram desideremus. Intuitum etiam nostrum deflectamus ad Sanctos, & inveniemus eos tam mente, quam & cogitatione ²³ ad aliud immortale seculum esse translatos, qui curcuierunt, ut supra meminimus, in melotis, & in pellibus caprinis; egentes, angustiiati, afflicti, quibus non erat dignus mundus; in solitudinibus errantes, in montibus, & in speluncis & in cavernis terræ: lapidati, & verberati, & omnium ²⁴ tribulationum

⁷ Cod. Casanaten. *rursum*. ⁸ Idem codex, *impediatur*. Per hanc vero inquirantur.

⁹ Cod. Casanaten. *quæ vobis videre a seculo*.

¹⁰ Cod. Vat. *in penetrabilibus Patris*. Illic.

¹¹ Vaticanus, *vituli*. ¹² Cod. Casanaten. *de quibus hoc sine cessatione*. lege hic.

¹³ Vat. *quicumque esuritis justitiam*.

¹⁴ Vat. *Regno*. ¹⁵ Idem codex *donabitur vobis vita sine perturbationibus & fluctibus, & longitudo dierum*.

¹⁶ Cod. Casanat. *Domini, & numero ejus*, mala lectio ut apparet ex Isaia cap. 56. 5.

¹⁷ Cod. Vat. *Dominus nomen est; nam &c.*

¹⁸ Cod. Vat. *Hominum*.

¹⁹ Vat. *Judicium justissimum summent*.

²⁰ Idem codex *In terris quæramus*.

²¹ Vat. *dissolvatur, invenimus domum non manufactam sed æternam in cœlis*. ²² Casanat. *non quæramus futuram*. ²³ Cod. Vat. *ad illud*.

²⁴ Casanaten. *Tentationum*.

num opprobriis tentati . Nam laboraverunt sequentes post Deum , nec aliquid horum , quæ diximus , propositum eorum mentemque turbavit . Nam quemadmodum adamantinus murus non patet insidiis , sic eorum ²⁵ mens non vulsa , & conversatio eorum permansit immobilis . Nihil isti hic requirebant , sed jugiter ibi thesaurizabant , fidelem existimantes , qui repromisit , & invisibilem tanquam videns . Unusquisque eorum sustinuit sola intelligentia spiritali , & puro cordis oculo ²⁶ contemplabatur illa , quæ nec oculus vidit , nec auris audivit , nec in cor hominis ascenderunt , in quem desiderant Angeli prospicere , pro quibus ²⁷ constituti in terris , velocem depositionem tabernaculi sui quærebant , & de illa superna ²⁸ commoratione , quam tarde se adipisci sentiebant , ²⁹ gementes proclamabant , dicentes , quando veniemus , & apparebimus ante faciem Dei ? Et alius , ³⁰ Bonum est magis mihi mori , quam vivere . Et idem beatus Apostolus omnia mundi oblectamenta , tanquam stercorea ³¹ deputabat , propter quod dicebat : Cupio dissolvi , & cum Christo esse . Simeon etiam ille justus qualem vocem emisit , ³² cum Deum in suas ulnas suscepit ? Nunc dimittis servum tuum Domine secundum verbum tuum in pace . Quoniam viderunt oculi mei salutare tuum . Quemadmodum enim in vinculis vel carceribus , sic omnes Sancti usque ad tempus resolutionis suæ in corporibus commorantur , donec veniant ad ³³ tranquillissimum portum , & adipiscantur sine fluctibus vitam . Propterea & nos , Fratres Dilectissimi , respicientes ad hos mirabiles viros , ³⁴ & beatissima eorum sequentes vestigia , nec non passionibus eorum communicantes , ad nihil aliud nostrum propositum dirigamus , nisi qualiter Deo placeamus ; nec propter gloriam humanam retardemus cursum nostrum quominus ad mensuram patrum nostrorum pertingere valeamus , ³⁵ sed omni virtute æquiparantes merita eorum , cum ipsis in regnis coelestibus

Tom. III.

²⁵ Vat. Codex , mens inconcussa & conversatio mansit immobilis .

²⁶ Vat. Contemplabantur illa . Casanaten. Contemplabatur qua .

²⁷ Male Casanaten. constituit Apostolus in Terris .

²⁸ Male Vaticanus , commemoratione .

²⁹ Et hic male Casanaten. gravesque .

³⁰ Iterum male Casanaten. bonum mihi est mori quam , locus Jonæ 4. 80.

³¹ Vat. Computabat . ³² Vat. Dimisit .

³³ Cod. Casanaten. ad tranquillissimum portum festinantes ut adipiscantur .

³⁴ Idem codex , & beatissima eorum communicantes conversationi , ad nihil .

A gaudeamus ; quia si fuerimus socii passionum , simul & consolationis erimus : & si sustinemus , & conregnabimus : quia non sunt condignæ passionibus hujus temporis ad futuram gloriam , quæ revelabitur in nobis . Non ³⁶ ignorantes , quia qui seminant in lacrymis , in gaudio metent , & qui parce seminant , parce & metent : Euntes , inquit , ³⁷ ibant , & flebant mittentes semina sua : venientes autem venient in exultatione tollentes manipulos suos . Et , beati qui lugent , quoniam ipsi consolabuntur ; Et , beati qui esuriunt , & ³⁸ sitiunt justitiam nunc , quoniam ipsi consolabuntur de illa regali mensa , in qua Abraham , & Isaac , & Jacob , & ³⁹ omnes Sancti a seculo requiescunt . Beatus ergo est qui in sanctis operibus jugiter conversatur , & immaculatam servat animam suam , de qua nobis grande certamen est . Quid proderit homini , si universum mundum lucretur , animæ autem suæ detrimentum patiatur ? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua ? Igitur festinemus , ne excludamur ab illis promissis æternis , & a thalamo immortalis sponsi , ne quando incipiamus foris stantes , clamare , & dicere , Domine , Domine aperi nobis : quia tunc nobis poenitentia nihil proderit ; sed contrario audiemus , nescio vos , unde estis . Ibi erit fletus & stridor dentium . De ⁴⁰ anima nostra certamen agitur , de qua si neglexerimus , & periculum immensum est , & supplicium sempiternum . Non est enim in inferno confessio , non lacrymæ ibi , non gemitus , quæ Judicis avertant sententiam . Non est dilatio ulla temporis , ad agendam poenitentiam : non est regressio ⁴¹ post excessum ad vitam ; sed omnia dura , aspera , & amara occurrent eis , qui tempus poenitentiae perdiderunt . Obviabit eis horrenda illa facies suorum delictorum , ⁴² quæ omni tormento major extabit , & durior . Sed & conscientiae suæ verberibus cruciati , infelicia illa verba ⁴³ crebro loquentur , & dicent , Væ ⁴⁴ , væ , nobis miseris , quibus contigit videre

hanc

Psal. 125.

Aaaa 2

³⁵ Casanaten. Sed omni virtute ut capimus merita &c. pessima lectio .

³⁶ Cod. Vat. Non enim ignoratis .

³⁷ Idem Codex , ibant portantes semina sua .

³⁸ Cod. Vatic. Et sitiunt nunc quoniam .

³⁹ Cod. Casanaten. Omnes Sancti opibus conversantur , & immaculatam servant animam suam . at nobis melior videtur Vaticani Codicis Lectio .

⁴⁰ Cod. Casanat. De anima nostra certamine agitur . ⁴¹ Idem codex , post exitum .

⁴² Idem codex , quæ in tormenta amarior existit . ⁴³ Cod. Vat. Crebro proloquuntur , & dicunt .

⁴⁴ Idem codex , Væ , væ , ne mecum senseris quibus contigit videbo hanc diem , ubicumque enim tunc : mala lectio .

hanc diem. Ubi enim tunc peccator oculos converterit, contemplabitur suorum imagines delictorum. Tunc videbitis Angelos, & Archangelos per universum mundum discurrere⁴⁵, & omnes electos Dei, & Sanctos congregare, qui rapiuntur⁴⁶ obviam Christo, & sic semper cum Domino erunt: quia⁴⁷ ubicumque fuerit corpus, illuc congregabuntur & aquilæ. Peccatorum autem, & negligentium nunc⁴⁸ vitam suam, exitum videbitis tristem, & exitiabilem. Sol enim tunc obscurabitur, & cælum tunc plicabitur, tanquam liber, cadent astra, omnia conturbabuntur elementa; Virtutes, & Potestates assistent, & ignis,⁴⁹ velut fluvius currens, omnia omnino replebit. Ignis enim ille comburet montes, & colles, & maria; & omnia Deus judicabit per ignem. Tunc in illa die videbitis universum orbem tanquam pomorum⁵⁰ custodiam, & tubæ illæ angelicæ terribilia & tremenda clangentes, refulgebunt, tanquam claritas firmamenti.⁵¹ Tunc lamentabuntur se, & plangent omnes peccatores terræ, & illud amarissimum proclamabunt; Væ, væ nobis, cum viderint claritatem lætitiæque Sanctorum; cum viderint Abraham Isaac, & Jacob, & omnes iustos percipientes immarcescibiles coronas de manu Domini; cum viderint⁵² se ab eorum consortio separari.

Tunc enim exient Angeli, & separabunt omnes malignos de medio iustorum. Tunc audient infelices illam Christi vocem terribilem, & potentem; Recedite a me maledicti in ignem æternum, qui⁵³ præparatus est Diabolo, & Angelis ejus. In illa hora necessitatis⁵⁴ amare nimis, & lacrymabiliter suspirabunt, cum traditi fuerint morti, & inextinguibili igni, & tenebris exterioribus, & vermibus immortalibus, cum in inferno inferiori mancipati fuerint,⁵⁵ ubi est fletus & stridor dentium, ubi est tartarus, & crudelis gehenna. Hæc namque universa supplicia⁵⁶ expectant hos, qui non pro suis animabus viriliter decertaverunt, qui non multiplicaverunt talentum sibi credi-

tum, qui non castitatem cum fraterna caritate fervaverunt. Festinemus ergo reconciliari proximis nostris, ut sol non occidat super iracundiam nostram, nec malitiæ reminiscamur in cordibus nostris.⁵⁷ Infirmum etiam in operibus confortemus, & in ægrotis & languidis Dominum visitemus, & cum viderimus⁵⁸ eum in pauperibus esurgentem, saturemus: sitientem, & potemus: nudum, & vestiamus: Infirmum, & visitemus: hospitem, & colligamus: in carcere, & eamus ad eum: petentem etiam eleemosynam per manus pauperum, non despiciamus, ut & ipse in adventu suo vocet nos ad se, & dicat, Venite benedicti Patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi; quia propter vos pauper factus sum, & mihi in ipsis pauperibus ministrallis.

Ego autem, Fratres Charissimi, hæc vobis scribens, fortiter desleo, nec a luctu, nec a lacrymis cesso, quia ab his bonis alienus existo, & in me impletum est illud Apostoli; Ne cum aliis prædicaverim, ego reprobus efficiar. Spero autem per orationes vestras tempus poenitentiae promereri, ut stare possim adversus insidias Diaboli, quia non est nobis colluctatio adversus carnem, & sanguinem; sed adversus⁵⁹ principes & potestates, contra spiritalia nequitiae in coelestibus. Orate ergo pro nobis semper, Fratres Charissimi, & orantes non deficiatis, ut hoc⁶⁰ medium profundum, quod est inimicus & Diabolus, totum prætermeari possimus, & effugiamus illa, quæ futura sunt mala, ut veniant tempora refrigerii in adventum Christi, quæ suis temporibus ostendet beatus, & solus potens, & transferet nos, si digni fuerimus, in illam beatam spem, & ineffabilem lætitiæ, & mansionem æternam, de quibus nunc ex parte narrantes⁶¹, tanta evangelizavimus vobis, tanquam si quis ex maris hujus pelago aquæ guttam possit digito suo auferre. Sit nomen Domini⁶² benedictum, qui paravit coelos in prudentia sua, qui præparavit Sanctis suis regnum, & gaudium ante constitutionem

1. Cor. 9. 27.

⁴⁵ Vat. Codex, & omnes amicos & electos Domini congregare.

⁴⁶ Idem codex, obviam Domino in aera:

⁴⁷ Cod. Vat. ubi. ⁴⁸ Cod. Casanat. vitam suam videbitis tristem.

⁴⁹ Cod. Vat. Velut fluvius currens quoniam omnino replebitur. ⁵⁰ Idem codex, custodiarium, & tubas illas angelicas terribilia & tremenda clangentes, quæ fulgebunt.

⁵¹ Cod. Casanat. Tunc lamentabunt se, & plangebunt se omnes &c. Mox Vaticanus clamabunt.

⁵² Cod. Casanat. Se a lucis consortiis segregari. paulo post uterque codex habet, exient pro exhibunt. ⁵³ Vat. Cod. Paratus.

⁵⁴ Idem cod. amarum nimis, & lacrymabile.

⁵⁵ Vat. Cod. Ubi erit.

⁵⁶ Casanat. Cod. Expectant ii.

⁵⁷ Male Casanat. codex Infantiam.

⁵⁸ Male & hic Casanat. codex, videmus in pauperibus esurientes. ⁵⁹ Vat. Cod. Principatus.

⁶⁰ Ita codex Vaticanus. in Casanatensi consumptis præ vetustate literis solum hæc vocis deletæ vestigia apparent, ma de profundum: fortasse legendum mare profundum.

⁶¹ Cod. Vat. Tanta vobis evangelizamus, quantum si quis ex mari vel pelago unius aquæ guttam potest digito &c. ⁶² Cod. Casanat. Benedictum, qui paravit Sanctis suis regnum.

nem mundi, de quo suspirant, & lugent ⁶³ qui tunc audient, Venite omnes, qui ploratis, gaudete in gaudio meo, & videte me, & lætetur cor vestrum, & ossa vestra tanquam ⁶⁴ herba floreant. Ibi laudatio, & exultatio, & jucunditas sempiterna est. Dilectissimi Fratres, illic fulgebitis, sicut sol, illic lætabimini lætitia inenarrabili. Illic Deum videbitis, quod est bonorum omnium potissimum. Illic vobis Christus demonstrabit omnem gloriam Patris, & officia Sanctorum Angelorum. Illic adorabimus Patrem in atriis sanctis. Illic sine fluctibus, & perturbationibus vitæ ⁶⁵ vivemus. Illic choris ⁶⁶ miscebimur Sanctorum. Illic auferentur ab oculis nostris lacrymæ, quæ pupillas oculorum nostrorum obnubilant. Illic cantabimus, & dicemus, Mirabilis es, Domine, in Sanctis tuis. Illic ⁶⁷ confitebimur Domino, & dicemus, Quia repleti sumus mane miseri-

A cordia tua, exultavimus, & lætati sumus in omnibus diebus nostris: delectati sumus pro omnibus diebus, quibus humiliasti nos. Quam magnificata sunt opera tua, Domine, omnia in sapientia fecisti. ⁶⁸ Benedic anima mea Dominum, & ne obliviscaris omnes retributiones ejus, qui propitius fit omnibus ⁶⁹ iniquitatibus tuis, qui sanat omnes languores tuos, qui redimit de interitu vitam tuam; qui coronat te in misericordia, & miseratione.

B Gloria tibi Christe, gloria tibi, quia judicia tua abyssi multa, & promissiones tuæ ⁷⁰ inscrutabiles, & investigabiles divitiæ tuæ.

Quis sapiens, & ⁷¹ intelligit hæc? Quia rectæ viæ Domini, & justī ambulabunt per eas. Impii autem infirmabuntur in eis.

Gloria ⁷² Patri & Filio, & Spiritui Sancto. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in secula seculorum. Amen.

⁶³ Cod. Vat. *Et lugent nunc qui illum desiderant, & tunc audient.*

⁶⁴ Idem codex, *Herba florent.*

⁶⁵ Cod. Vat. *Vita*, forte, *vitam*.

⁶⁶ Idem codex, *choros miscemus cum choris sanctorum.* ⁶⁷ Idem cod. *confitebimur Domino quia repleti sumus misericordia tua, & exultavi-*

mus, & delectati sumus pro diebus quibus &c.

⁶⁸ Vat. Cod. *Benedic ergo.*

⁶⁹ Idem codex: *iniquitatibus tuis, qui redimit de interitu.* ⁷⁰ Vat. Cod. *Imperscrutabiles.*

⁷¹ Cod. Vat. *Intelliget.*

⁷² Doxologiam istam non habet Vaticanus.

EJUSDEM SERMO

De Agone, seu de Luctaminibus hujus seculi.

IN luctaminibus A. seculi nullus sine agone, seucertamine coronatur, & in spiritali conversatione, & proposito sancto nemo sine ¹ luctaminibus potest immarcescibilem coronam accipere, vitæque æternæ hæres existere. Nam scammati assimilatus est ² mundus iste. Semper ergo perfectissimi, & robustissimi Athletæ sine aliquo metu, & cum summa alacritate inveniuntur in scammate: timidi autem, & imbecilles, antequam ³ incipiant certare, diffugiunt, & ⁴ propter molliam desidiamque imensam nullo prorsus modo in scammate desudare contendunt. Scamma est autem, Fratres Charissimi, ⁵ medius locus, in quo Athletæ luctantur. Sic ergo & perfectissimi luctatores,

A & continentissimi Monachi decertant, habentes semper præ oculis jucunditatem Paradisi, & expectantes ⁶ delicias ejus perfrui, & quæ promissa sunt bona, immortalia secula, & lumen sempiternum. Vis in agone certare, & victor existere? Indue te armatura Dei, sicut vestimento. Indue te virtute animæ, ⁷ omni solitudine hujus mundi exuere, & studiose enitere, ne iisdem pro parva concupiscentia, ⁸ vel negligentia expolieris. Fuge vinum quasi venenum, ne ebrietas superet te, expoliatumque virtutibus nudum efficiat, quemadmodum Noë sanctum, & antiquissimum virum. Hic enim justus in illa generatione inventus est nutu Dei, timore diluvii fabricavit arcam in salutem domus

A. Cod. Vat. Lat. ms. 5051. pag. 101. Zacagn. in collectaneis pag. 114. Edit. Colon. 1603. Tom. 2. pag. 483. ¹ Vat. *Luctamine.*

² Casanat. *Mundus. semper.*

³ Casanat. *Incipiant decertare.*

⁴ Cod. Vat. *Propter suam molliam.*

⁵ Uterque codex, *medium locum*: sed Vatica-

nus non habet, *est.*

⁶ Vat. *Deliciis*: & mox, *immortali seculo & lumine sempiterno.* forte, *in immortalis &c.*

⁷ Vat. *omni solitudine hujusmodi studiose enitere*; sed male Casanaten. *exuere*, & *studiose enutrire*; forte, *exue te.*

⁸ Vat. Cod. *Vel parva negligentia spolieris.*

domus suæ , & quem tantæ moles aquarum non vicerant , postmodum a modico vino devictus est , & in diluvio pudore velatus , postea dormiens ab ebrietate nudatus est. Hoc iterum vinum & Patriarcham Loth deprædavit , ut contra naturam ⁹ cum filiabus suis se turpiter foediterque misceret , & adeo enervatione vini in profundissimo somno demersus est , & pene sepultus , ut quid fecerit , postea evigilans ignoraret . Si ergo sanctis & magnificis viris vini ebrietas non perpercit ; quanto magis te exiguum , atque infirmissimum , si ebrietati studueris , superabit ? Semper ¹⁰ in adolescentia , & juventute time vinum , quia ex vino spiritalis oculus excæcatur , iniquitas multiplicatur , ¹¹ venenata dulcedo libidinis meditatur , & execranda turpitudine , quæ contra naturam est , cogitatur . Mollescit virtus animæ : cogitatio vitæ aboletur æternæ , anima devincitur , visibiliter delinquit , facillime effugatur ab ea cœlestis gratia , sanctimoniam dico , atque virginitatem . Quanto tempore enim fuerit templum corporis nostri sanctum , & mundum , Deus ¹² excelsus habitabit in eo ; si autem corruptum fuerit , & pollutum , continuo sanctus , & impollutus Deus deserit ¹³ templum illud , & pro ineffabili lumine cœlesti habitabit in eo obscuritas impurissimi dæmonis , & subintrant concupiscentiæ malignæ , & sordidæ , quæ infelicem animam crebro faciant insanire . Quis ille est , qui non habet lacrymas , si in corde suo meditaverit , quia Deus Sanctus repulit templum suum , & concupiscentiæ malæ , & passionibus ignominiosæ habitant in eo : & intellexerit quis eum repulit , quis successit , unde cecidit , quid evenit : a quo separatus est : cui conjunctus est ? quomodo non statim repletur ¹⁴ lacrymis , & flens , & lugens dicit intra semetipsum , ¹⁵ Quare in uno momento a maligna cogitatione prostratus sum , & effugi agonem gloriosum , nec merui victoriam , & triumphum ? Nam in die illa retributionis molles , & resoluti peccatores , & impii , cum viderint justos , & Sanctos ¹⁶ gaudio , & lætitia sempiterna exultare , & in Paradiso ¹⁷

A æterno regni Dei degere , se etiam viderint in igne inextinguibili , & in tenebris exterioribus esse , tunc fortiter ingemiscunt , & superfluis lacrymis plorabunt amariter , quia detinet eos poenitudo vanissima , & necessitas poenarum immensa . Propterea obsecro vos , Fratres mei dulcissimi , imitatores estote beatissimorum Patrum , qui sanctissima sua institutione templum Dei purissimum extiterunt . Horum conversationem diligite : horum exempla sectamini . **B** Considerate jejuniū , quod est animæ puritas & castitas . Desiderate orationes , quæ sunt colloquia Dei : omnis enim sancta , & purissima oratio confabulatio Dei est . Denique perfectorum orationes eorum , qui ex toto corde diligunt Deum , cum magna exultatione ¹⁸ ad cœlum ascendunt : Angeli etiam , & Archangeli cum gaudio occurrunt eis , & suscipientes eas usque ad thronum gloriæ Sancti Dei perducunt . Hæc enim magna gratia Sanctorum Angelorum est , & ineffabilis lætitia , cum Sanctorum orationes purissimas coram Deo obtulerunt . Festinamus ergo , Fratres , fieri imitatores institutionis , & vitæ Sanctorum Monachorum . Ambula , Frater , in viis eorum . Vive sicut illi vixerunt . Abstinētiā habeto spiritus & animæ , & corporis . Continentiam habeto in habitu . Continentiam habeto in cibo . Continentiam habeto in lingua . Abstinētiā habeto in aspectu , in cogitatu , & in risu , ut Athletā pietatis ¹⁹ perfectissimus in omnibus demonstreris . Considera te ipsum , Frater charissime , & vigila ne in tuis orationibus extollaris , sed cum astiteris orare Deum , cum magno timore , & desiderio coram eo ²⁰ consistes . Disrumque a corde tuo omnia vincula terrenæ sollicitudinis . Esto ²¹ per omnia sollicitus , & sobrius in hora orationis , & ita viriliter agonizare , ut sit oratio tua sancta & munda , impolluta , & immaculata , & videntes eam portæ cœli aperiantur coram ea , & Angeli cum lætitia occurrant ei , & usque ad thronum benedicti Patris perducant eam . Sic semper esto , Charissime , quemadmodum Cherubim , & Seraphim , qui permanent in ministerio Dei . Meditare , Frater , hæc verba , & decanta

⁹ Cod. Casanat. Cum filiabus suis , impudenter foedanterque misceret .

¹⁰ Vat. Cod. Semper adolescentia & juvenus timeat vinum .

¹¹ Male Casanatensis , venenum .

¹² Vat. Cod. Deus excelsus habitat in eo . Casanatensis , & excelsus &c.

¹³ Male Casanatensis codex , Templum illud pro ineffabili lumine cœlesti habitabitque in eo .

¹⁴ Vat. Repletur : & mox , licet .

¹⁵ Cod. Casanat. Quare in momento a maligna cogitatione prostratus effugi agonem gloriosum ;

non merui &c. sed melior Vaticani codicis lectio .

¹⁶ Vat. in gaudio magno , & lætitia sempiterna existere , & alios quidem in Paradiso , alios in Regno degere .

¹⁷ Forte , æterno regno .

¹⁸ Vat. Exultatione , & fiducia ad Cœlum .

¹⁹ Vat. Cod. perfectissimus hominibus demonstreris . ²⁰ Vat. Cod. Consistas .

²¹ Idem codex . Esto per omnia quasi Angelus , in oratione , & ita viriliter .

canta ea jugiter ex affectu cordis, ²² quæ escam spirituali animæ subministrant, & ab amaritudine eam sua semper dulcedine liberant, ponderibusque terrenorum negotiorum exonerant. Omnia, quæcumque audisti, mente sollicita servare festina, ut requiescat Deus in ²³ cogitationibus tuis, ut invenias fiduciam in hora illa terribili, & tremenda, cum venerit Dominus reddere unicuique secundum opera ejus. Indulgete ²⁴ modicum quid infirmitati meæ, Fratres charissimi ²⁵: quasi infirmissimus enim existimo, quod in hora illa omnis spiritus contremiscat. Sed gratia Salvatoris confortat, & lætificat corda Sanctorum, cum rapiuntur in nubibus obviam Christo in aëra. Ego autem, & qui mei sunt similes desidiosi, & pigri, ²⁶ remanebimus super terram, & non facile ad coelestia ascendemus.

Fratres mei dilectissimi, quid nobis potest mundus prodesse, quia ejus ²⁷ sollicitudinibus ligamur? Aut quid lucrabimur de cultu vestimentorum, & ornatu elationis amictus, nisi ignem inextinguibilem? Aut quid acquirimus de studio escarum, & ventris cura, nisi æterna supplicia?

Agnoscite, Fratres, quia nisi hic per gratiam Dei totis viribus agonizantes ²⁸ meruerimus triumphum, ibi poenitebimus in secula seculorum. Fratres mei quid negligimus, quid desidia occupamur? ²⁹ Quare nosmetipsos in occursum Domini non præparamus? Ecce enim dies appropinquat: ecce universus mundus ad occasum ³⁰ properat. Quare non omnia onera concupiscentiarum, & ³¹ foeces peccatorum a nobis rejicimus? Nescitis quia arcta ³² via est, & porta angusta, quæ ducit ad vitam? Et peccatorum ac divitiarum sarcinis prægravatos non capit per eam transire. ³³ Hos etiam porta illa diligit, qui attenuati divitiis, & voluntaria paupertate afflicti, semper in vigiliis, in jejuniis, atque

A humilitate, omni tempore vitæ suæ conversati sunt, & paraverunt seipso, ut videant immortalem sponsum, & possideant regna coelorum: Ecce, Charissimi, jam ostium nos Paradisi vocat; jam crebro sono nos hortatur, & dicit, ³⁴ Priusquam claudar, unusquisque vestrum velociter properet, ut introiens, in æternum cum Domino regnet. Ecce Mater nostra Jerusalem cum ³⁵ magno gaudii affectu clamat ad nos, & dicit, Venite, Filii mei dilectissimi, venite ad me, dilatetur numerus vester in me, & in thalamo immortalis sponsi magnificentur chori vestri cum Angelis Sanctis. Videam ³⁶ vos in gloria, & pulchritudine, & decore. Videam vos in lætitia, & exultatione & gaudio. Diligite me, Filii mei, sicut & ego vos diligo. Nihil possideatis in terra, nihil sitis solliciti. Ecce sponsus meus jam paratus est, ut procedat, & veniat in nubibus coeli, & in gloria Patris sui benedicti. ³⁷ Tunc unumquemque vestrum singillatim suo nomine vocabit, & ordinabit eum in officio, quo pro suis meritis, & laboribus dignus extiterit. Nam in studio vestro, ac vigilantia Angeli, & Archangeli omnesque Virtutes coelorum, exultant. Similiter & negligentia vestra, ³⁸ & stupore cum ipsius satellitibus inimicus tripudiat. Festinate ergo, Filii mei, ut & ego de vobis, vosque de me gaudeatis in secula seculorum. Amen.

E Procidens adoro te, & obsecro, Christe Filius Dei vivi, præsta mihi, & omnibus diligentibus te, ut videamus regnum tuum coeleste, & possideamus illud cum omnibus Sanctis. Amen. Charissimi, in hoc brevi tempore si neglexerimus, nullam omnino excusationem habebimus, quam pro nostris facinoribus ³⁹ ostendamus. Dominus nunc noster descendens de coelo in terram, omnia ⁴⁰ nobis condonavit, debita nostra dimittens, & vitam nobis æternam

²² Cod. Vat. *Quia escam, forte, quæ escam spiritalem.*

²³ Vat. *In sensibus tuis, & invenias.*

²⁴ Vat. Cod. *Medicum inquit infirmitati, mala lectio.*

²⁵ Cod. Casanat. *Quia si infirmus sum, existimo.*

²⁶ Vaticanus, *Tenebimur super terram.*

²⁷ Casanat. Codex, *sollicitudine colligamur? aut quid lucratur de cultu vestimentorum & ornatus elationis amictus, nisi &c.*

²⁸ Vat. Cod. *Victoria meruerimus.* Casanat. *agonizantes meruimus.*

²⁹ Vat. Cod. *Quid.*

³⁰ Vat. Cod. *Iam properat,*

³¹ Vat. *Fasces peccatorum.*

³² Cod. Casanat. *Via est, & coangusta.*

³³ Vat. Cod. *Eos enim porta illa diligit, qui ex tenuati sunt divitiis.*

³⁴ Cod. Casanat. *præusquam claudatur unusquisque nostrum.* ³⁵ Vat. Cod. *Magno affectu.*

³⁶ Codex Casanat. *Tam hic quam infra, videant.*

³⁷ Hic adest lacuna in Codice Casanatensi: habet enim. *Patris sui benedicti, & unumquemque vestrum singillatim suo ordine vocabit, & ordinabit enim si in officium, pro quo suis meritis, laboribusque virtus coelorum exultat. similiter &c.* nos Vaticanum secuti sumus.

³⁸ Male Vatican. Codex, *& in sopore cum suis satellitibus.*

³⁹ Casanat. Codex, *Ostendamus.*

⁴⁰ Idem Codex, *nobis dando donavit.*

nam contribuens. Nam cum inimici essemus, reconciliavit ⁴¹ nos Deo per mortem suam. Terreni eramus, & coelestes sumus effecti: mortales, & immortalitatem accepimus; filii tenebrarum, & facti sumus filii lucis; captivi, & redempti sumus; perdit, & invenit nos; servi peccati, & liberavit nos; pauperes, & divites facti sumus; infirmi, & sanati sumus; odibiles, & dilecti sumus; iniusti, & iustificati sumus; non misericordiam consecuti, & misericordiam consecuti sumus; peccatores, & salvavit nos; dispersi, & congregavit nos; nudi, & operuit nos; filii hominum, & facti sumus filii Dei; hæredes, & cohæredes unigeniti filii ejus. Ecce omnia nobis ista donavit, priusquam quæreremus eum, aut inveniremus. Irisionem ergo malam, aut exprobrationem fratris, ne cor tuum aliquando suscipiat; nec eum qui pro peccatis suis poenitentiam gerit, despicias. Ne irrideas fratrem tuum jejunantem, & eum qui jejunare non potest, ne confundas. Argue eos qui te suscipiunt. Agnosce honorare temetipsum, nec importunus ⁴² existere, & tunc omnibus opportunus, & utilis poteris esse. Increpa, & in mansuetudine persevera. Propter penuriam autem ⁴³ ne te despicabilem facias. Timenti Deum revela mysteria ejus; ab eo autem qui timorem Domini non habuerit, sed superbiæ, & elationi semetipsum subjece- rit, omnimodis cave. Adversus abstinentem, neque dixeris quicquam mali, neque audieris, nec adversus eum qui putatur inimicus tuus; hoc autem præ omnibus stude, ut nullum habeas inimicum, nisi Diabolum ejusque ministros. Cum homine iniquo, & dolo ne habitaveris, ⁴⁴ & cum maledico ne alloquaris, ne det inhonorationem animæ tuæ. A detractatione, & supplantatione, Frater, abstineto, & ab eo, qui supplantare alterum conatur, attende. Hæc Monachis congruunt, qui coelesti jugo sua colla submittunt. Hæc Discipuli Christi custodiant ⁴⁵: his monitis meis, sine intermissione intendant. Decet enim eos Magistri sui Christi imitatores existere. Exempla institutionis nostræ, Charissimi, sumamus a Christo Domino, qui cum dives esset, pro nobis pauper factus est. Excelsus, & æqualis Patri, semetipsum humiliavit. Porro super coelos habitans, in terris non habebat ubi caput reclina-

ret. Factus es mihi, Christe Salvator, dux viæ, & vitæ, quæ ducit ad Patrem. Mansiones ejus gratiæ sunt. Fines ejus regna coelorum sunt. Factus es mihi, o dominator Domine Filius ⁴⁶ Dei vivi, fons vitæ, ex quo dona tua haurirem, & te sine intermissione diligens collaudarem ⁴⁷. Facta est gratia tua in corde famuli tui, lumen & gaudium, & dulcis super mel, & favum ori meo. Facta est gratia tua in anima servi tui, quasi thesaurus, tribuens mihi ineffabiles divitias, & paupertatem, atque miseriam longe a me expellens. Facta est gratia tua servo tuo refugium & virtus, gloria & protectio, & esca spiritalis plena suavitate, & lumine. Quomodo ⁴⁸ possim filere o Domine, de illa multitudine dulcedinis & charitatis tuæ gratia, quæ os meum, licet indignissimi peccatoris aperuit? Aut quomodo sustinebit lingua mea, ut non te singulis horis, ac momenti datorem vitæ glorificet? Aut quomodo iterum potero inundationes gratiæ tuæ excludere, quæ jugiter fluunt in pectore humilitatis meæ, plenæ dulcedine, & omni gratia spiritali? Psallam nomini tuo glorioso, Domine Rex coelorum, qui mihi tribuisti ⁴⁹, dona tua coelestia. Magnifico gratiam tuam, Christe Redemptor meus. Cum ⁵⁰ enim te magnifico, ego ipse magnifico coram te. Non cessabit lingua mea collaudare virtutem tuam. Non cessabit cithara mea personare spiritalia cantica tua. Desiderium tuum adtraxit me post te, Christe gloriatio vitæ meæ. Gratia tua dulcedinem mihi præstitit ad sequendum te, spes mea. Efficiatur cor meum terra bona ad suscipiendum semen tuum. ⁵¹ Irroret eum gratia tua rore vitæ æternæ. Dimittat bonitas tua ⁵² manipulum bonum de agro pectoris mei, idest compunctionem, & sanctimoniam. Converte animam meam in requiem deliciarum Paradisi. Tu ⁵³ ovem errantem requisisti, & inventam tuis humeris reportasti; & hanc indignissimam animam meam manibus tuis adtrahe, & offer benedicto & immortalis Patri tuo coram Cherubim, & Seraphim, & coram Angelis Sanctis, ut deliciis Paradisi perfruens cum Sanctis omnibus dicam.

Gloria Patri immortalis, gloria Filio immortalis, gloria Spiritui Sancto immortalis in secula seculorum. Amen.

EJUS-

⁴¹ Idem Codex, *Nos Deus*.

⁴² Forte, *importunum*. ⁴³ Codex Casanat. *Neque despicabilem*. ⁴⁴ Casanat. Codex, & *maledico ne adæqueris, ne det minorationem animæ tuæ. a detractatione, frater, abstinentiam habeto. qui supplantare alterum conatur, non attendas. male Vaticanus, Fratres abstinete*. ⁴⁵ Vatic. Codex, *custodiunt*. ⁴⁶ Casanat. *Domine fili David*.

⁴⁷ Casanat. *Collaudem*.

⁴⁸ Idem Codex, *quando possum*.

⁴⁹ Casanat. *Bona tua*. ⁵⁰ Vaticanus, *glorifico, ego ipse magnifico a te*. ⁵¹ Casanat. Codex *non filebit*. ⁵² Casanat. Codex *Irriget eum*,

⁵³ Idem Codex *Manipulum de agro peccatoris mei post compunctionem*.

⁵⁴ Vat. Codex *Tu oviculam*.

⁵⁵ Casanat. Codex *Cum sanctis Angelis omnibus*.

E J U S D E M

S. PATRIS EPHRÆM SYRI

SERMO IN JONAM PROPHETAM:

Et de Poenitentia Ninivitarum.

Confer cum
sermone ex-
egético, cu-
jus initium.
Vides ut
Niniven:
Tom. 2. Sy-
riaco Latino
pag. 350.

Jon. 1. 2. 3. JONAS hebræus, ex mari reversus, inter in-
circumcisos prædicat in Ninive, civitate su-
perba & insolescenti: quam quidem ingressus
Propheta, formidabili sua voce turbatam, &
attonitam reddidit. Civitasque gentilium,
confestim prædicatione filii Amathi, deterrita
est: & velut mare, undique turbabatur ejus
voce, qui ex profundo revererat. Et cum de-
scendisset in mare, conturbavit illud: & re-
versus in aridam, illam confestim exagitat.
Jon. 1. 2. Concussum est mare per orationem ejus: &
terra prædicatione ipsius consternata est. Agi-
tatum atque deterritum est mare, precatione
ejus: & terra, ob magnam pietatem & mise-
ricordiam Dei, obstupuit. In ventre ceti in-
gentis orabat: similiter & Ninivitæ, in civitate
magna. Oratio Jonam ex ventre ceti liberavit:
ibidem. & deprecatio Niniven a lapsu * atque ruina
præservavit. Fugit Jonas a facie Dei: eodem
etiam modo * Ninive, a lætitia & oblectatio-
ne, conclusitque duos justum ¶ judicium, tam-
quam debitores quosdam: & protulerunt ei
ambo poenitentiam, ut partes ambæ liberaren-
tur. Jonam intra * continentem conservat: &
a seipso didicit Propheta Jonas, æquum esse
ut vivant, qui poenitentiam agunt, formam
quippe & exemplum ipsi dedit divina gratia.
Jonas poenitentiam faciens, ¶ revertitur ex
mari, ut civitatem * demersam reduceret.
Perturbata est tota civitas, sicut & mare, per
vocem Jonæ. Ex profundo ascendens justus Jo-
nas, os suum aperuit: & Ninive audiens, illico
turbata est. Judæus prædicans, magnum civi-
tati terrorem incussit, mortem divulgans apud
auditores suos. Constitutus est prædicator
medicus, inter gigantes: & ex profunditate,
velut pueri perterrefacti sunt. Fregit * atque
inflexit sua voce corda Regum: quia illorum
urbem super ipsos * evertibat, una voce om-
nem eorum spem præcidens: nam poculo ira-
cundiæ atque excandescentiæ potabat eam.
Jon. 3. Audierunt Reges, & humiliati sunt; projectif-
que coronis suis, luxerunt: & pro splendido
amictu, saccis induti sunt. Audierunt seniores
multo honore digni: & sua capita cinere con-
texerunt. Audierunt divites: & subito thesau-
ros suos * pauperibus aperuerunt. Audierunt
creditores: & mox tabulas * ac syngraphas
quas habebant, sciderunt, adhuc ¶ iis præte-
Tom. III.

A rea largientes. Audierunt debitores: & secum
cogitabant, justum id esse, ut quæ debebant,
redderent: nam quisque studebat, quæ salutis
suæ essent, curare, & Deum placare. Non erat
ibi homo, qui subdola aliqua vafritie vellet
quidpiam * lucrari: quoniam omnes una justa
voluntate atque proposito in animum induxe-
rant, qua ratione animam suam lucrari possent.
Vocem Jonæ audientes fures, dominis * spolia
quæ abstulerant, restituerunt: & insanorum ¶
more, qui a furibus erant spoliati, ne ullo qui-
dem modo sumebant; sed illis remittebant, &
concedebant: se enim quisque juste dijudicans,
humaniter ac benigne in proximum se gerebat.
Audientes homicidæ, confitebantur se judi-
cium timorem despexisse. Audierunt judices,
& condonarunt: quia in tremenda illa ira, non
erat qui judicaret, nam quilibet benignitatem
seminare studebat, ut & ipse indulgentiam ac
veniam ex ea metere posset. Audierunt pecca-
tores vocem Jonæ: & suas ipsi actiones confi-
tebantur. Audierunt quoque servi: & amplio-
rem suis dominis honorem detulerunt. Ad vo-
cem Jonæ, opulentæ * ac superbæ foeminæ elationem
suam ac fastum in sacco humiliabant. At nostra
poenitentia, si cum Ninivitarum poenitentia
comparatur, velut somnium quoddam est, &
tamquam umbra meridiana. Ninivitæ multas
eleemosynas contribuerunt: & nos non cessamus
injuria afficere alios. Ninivitæ, cum honore
servos libertate donabant: vos autem, liberos nolite
injuste in servitutem redigere. Cum enim Jonas in
Niniven civitatem illam magnam est missus, ut eam
peccatorum debitis liberaret; non se armis atque hastis,
sed * præconio armavit. Medicus erat missus, ad
incidenda illorum vulnera: & acribus ¶ atque ad-
stringentibus medicamentis mundare volens morbos,
aperiendo ostendebat ipsis * eorum vulnera. Misit
Jonam divina gratia in civitatem, non ut illam sub-
verteret, sed ut curaret. Non dixit ad * eam Jonas:
Resipisce, ostendens ægrotantem confugere debere ad
medicum. Excludit eos spei foribus: ut quantitatem
ac magnitudinem morbi ipsis declararet. Pulsarunt,
veriti suam ipsorum damnationis sententiam; eamque
jejuniis & orationibus resciderunt, ut quantum
poenitentia valeret, demonstraretur: nam sententiam *
ista Dei im-

* γρηγοῖσαι.
al piscari.

* τὰ σῦλα.

¶ μωροῦται.
σαῦται.

* πλεῖται, ὡς
σεβαί.
Poenitentia
nostra in-
comparatio-
ne Ninivi-
tarum, nul-
la.

Locus in
græco men-
dosus.
* κρησγματος.

¶ εὐπτι-
μοί.

* τὰ αὐτῶν
τραύματα.

* al. non di-
xit ipsis,
vel, ad ip-
sos Jonas:
resipiscite.

* al. Senten-
muta-

Bbbb

tiam enim,
qua illos
Deus dam-
naverat, ista
dissolvit.

* ὁ πῶς ἄλλων
φαρμάκων.

* ἡ γυνή.

Jon. 3.

* συνιστά-
μενος.
* ἡ γυνή.

* καί πται-
διανύτο.

* al. ex ipsis.

Civitas tota,
velut corpus
unum.

Tota Civi-
tas, sicut
homo unus.

mutavit, atque dissolvit. Peccatorum ægri-
tudine detinebantur: & sicut ense, formidabili
voce sua Jonas persuasit ipsis, non quidem ut
eos concideret, atque vastaret: verum ut eo
vifo, a malis, quæ morbos pariunt, desiste-
rent. Medicus erat, qui morbos curaturus
advenerat: nudatumque ensẽ suum infirmis
exhibuit. Adspexit eum civitas instar lictoris
consistentem, ac gladium iræ tenentem: &
statim conturbata est. Ex lecto, ægroti dili-
genter ac festinanter præ timore ad pœniten-
tiam currebant: & vox Jonæ, gladii instar,
diuturnas putredines, atque incurabilia ulcera
incidebat: medicus enim erat, infirmos curans
in virga comminationis. Plus quàm * cæteris
pharmacis, medici erga ægrotos blanditiis
utuntur: at Jonas multa austeritate ac minis,
& populus ille velut ægrotus ex suo fugit le-
cto: cernebat enim virgam iracundia atque fu-
rore plenam, quæ sanabat laborantes morbis
concupiscentiæ; singulique timore sanabantur.
Varia regum opsonia prætermittebantur * atque
cessabant; similiterque sumptuosa principum
prandia. Quòd si matres tunc suos infantes non
lactabant; quis inter ipsos, delicias require-
ret? Pecora ab aquis cohibebantur: quis igitur
inter eos esset, qui vinum omnino biberet? Et
si Rex seipsum sacco induebat; quis ex iis fo-
ret, qui splendido se amictu vestiret? Et si me-
retrices tunc modestæ, ac continentes cerne-
bantur: quis esset, qui se fornicationi * atque
libidini emanciparet; vel etiam nuptui * se tra-
deret? Si dissoluti ac immodesti, metu per-
culsi, resipiscebant, modestosque se exhibe-
bant; quis esset inter illos, qui prorsus vide-
ret? Si hilares, tunc cuncti flebant, atque lu-
gebant; cui, obsecro, res ludicræ placerent,
jucundæque viderentur? Si fures * justitiam
colebant; quis avaritiæ indulgeret? Et si civi-
tas metu concidebat; quis ibi domum conser-
varet? Aurum in terram projectum jacebat, &
nemo erat qui furto illud auferret. Aperuerant
thesauros, & non erat qui raperet. Cohibe-
bant luxuriosi suos oculos, ne lascive atque
impudice mulierum pulchritudinem conspice-
rent. Studebant foemine suam obscurare venu-
statem; ne aspicientes, in * iis aliquod scan-
dalum paterentur. Unusquisque enim de pro-
ximo pariter curando, sollicitus erat: ut om-
nes salvarentur. Unusquisque proximum ad
preces, & confessiones hortabatur: & effecta
est tota civitas, velut corpus unum. Unusquis-
que enim observabat, ne quis laberetur inter
ipsos. Nullus ibi precabatur, ut solus redime-
retur: verum ut membra, singuli pro se mu-
tuo deprecabantur. Nam tota civitas, sicut
homo unus, erat appellata; ut everfioni & in-
teritui traderetur. Rogabant justi pro pecca-
toribus, ut etiam illi salvari secum possent: vi-

A cissim autem peccatores ad Deum clamabant,
ut justorum voces exaudiret. Animum tuum
diligenter intende carissime, & considera quo-
modo in tam vehementi pariter degebant plan-
ctu: nam infantium ejulatus cum valde esset
miserabilis, totam civitatem ad fletum ac lu-
ctum excitabat. Ploratus filiorum cum lacry-
mis * ascendens, corda & viscera parentum
turbabat. Senes, lamentationibus seipfos *
obruabant; evulsisque sibi canis crinibus, in
terram eos projiciebant. Juvenes autem dum
in tantis cernerent lamentis senes positos, am-
plius suas ipsi voces extollentes, cum ejulatu
atque ploratu pariter clamabant: quia concor-
diter unico temporis momento moriebantur, se-
peliebant & sepeliebantur. Apprehendebant
filii matres, & utrimque trahebant eas, ut
ipsos a morte eriperent. Infantes & pueri præ
horrenda illa voce, in sinum matrum cum eju-
latu sese * condebant. Vesperi & mane dies
enumerabant, quibus prædicaverat Jonas; &
quot adhuc superessent, usque ad statutum
diem. Ejulabant cum lacrymis, patresque suos
interrogabant: O patres, vestris amantissimis
enarrate filiis, quot jam dies transierint; &
quot adhuc restent, ex quibus hebræorum hic
prædicavit filius; & quænam sit hora, qua nos
ad inferos descendamus omnes? & quando
læta atque jucunda olim civitas exterminabi-
tur? Quæque sit illa dies, quando fama per-
ditionis nostræ per universum terrarum orbem
divulgabitur: & videbunt sævum atque acer-
bum spectaculum cuncti prætereuntes? Ubi
vero ista patres a suis filiis audierunt, amaras
super eos lacrymas * compressi eduxerunt, &
responsum iis dare nequiverunt: quia ora ipso-
rum dolor obstruxerat, ne filiorum tribulatio-
nem augerent, & ante præfinitum tempus mo-
rerentur. Cohibebant lacrymas, complecten-
tes * viscera sua, ut carissimos suos consolae-
rentur filios. Verebantur, quod verum erat,
patres dicere, quòdque propinquus esset dies,
quem Propheta prædixerat. Et quemadmo-
dum Abraham, suum cupiens consolari filium
Isaac, invitatus prophetabat: sic quoque Nini-
vitæ, inviti vaticinabantur, dum ipsi proprios
consolari studebant filios. Isaac, quæ * ovis
erat rationis compos, sciscitatur de victima ir-
rationali patrem: Pater mi, (inquiens) ubi
est victima holocausti? Non mysterium reve-
lavit Abraham: ne illo tristitia affecto, ipsius
donum inquinaretur. Studebat Abraham im-
molare filium suum: atque ut ex obscuris in-
certisque studebat, ita incerta & obscura præ-
dicabat. Nam lingua Abrahæ, plus noverat
quàm cor; manebatque mens ejus otiosa: at
lingua vaticinabatur. Os cum soleat a corde
addiscere, hic cor edocetur ab ore mysteria
futura. Ego & Isaac, dixit Abraham pueris
suis,

* ἡ δ' ἀνὰ
ἀναβαίνων.
* κατὰ χρο-
νόν.

* ἀνέδυσαν.
al. ὑπέδυσ-
αν. i. sese
abdebant,
vel conde-
bant.

* συσχεδόν-
τες.

* id est, filios
suos

A SIMILI.
Gen. 22.

* τὸ πρόβα-
τον λογιμαίον.
Ibidem.

NOTAN-
DUM MY-
STERIUM.

Ibid. Gen.
22-

NINIVI-
TARUM
COMPA-
RATIO.

A MAIORE.

* ἐν σπέρματι.

* α' lacry-
mari defini-
te.

* τὴν ἰσ-
χυρὰν ἐν
τῇ πόλει.

fuis, postquam in montem ascenderimus, re-
vertemur ad vos. Consulto enim Abraham ad
pueros dixit: ubi in montem ascenderimus, ad
vos revertemur: nam Abraham, cum putaretur
mentiri, prophetavit: non tamen mendax
erat: quoniam veritatis patrocinium gerebat.
Sic quoque Ninivitæ mentientes, vera loque-
bantur: mentiri enim se existimantes, Prophe-
tas se veritatis præbebant. Nam illacryman-
tes, suis dicebant filiis: Nolite timere, filii
mei carissimi; at potius valde confidite: Do-
minus enim benignus est, & misericors; &
nullo modo delere suam ipsius vult imaginem.
Nam si pictor propriam suam, quam depingit
imaginem, omni cautela atque diligentia ser-
vare studet: quanto magis Dominus suam ipse
imaginem mente & ratione præditam, a malis
& periculis custodiet? Nequaquam subvertere
atque delere vestram vult civitatem: sed per
minas, ad poenitentiam vos invitat. Quoties
etiam vos a nobis ut carissimi, cæsi estis; &
minas intentatas nostis? ex disciplina autem
atque correptione, prudentes, & hæredes
evasistis; verberumque dolor gaudio vobis ex-
stitit. Sic ergo & de hominum amatore Deo
cogitate: quippe qui patris instar castigat, &
rursus miseretur: virgam suam attollit, ut ter-
reat, & in * officio contineat: corripit, &
non occidit; imo potius convertit. Nam sicut
nos patres, visceribus misericordiæ vos corri-
pimus, verberum comminatione vos possidere
cupientes: ita quoque Domini, qui & si cor-
ripiat, ut pater; gratia tamen sua cuncta,
nos redimit ac liberat: & dum sua comminatur
virga, caritatem declarat; omnibusque mise-
rationum suarum thesaurum aperit. Neque
enim tantum diligere vos possumus: quantum
Deus per viscera misericordiæ suæ, filios ho-
minum amat. Consolamini vos ipsi filii, &
lacrymas * sistite: non corruiet civitas, sed ira
præteribit. Hæc porro Ninivitæ ad suos, lo-
quentes, filios, consolabantur eos; nec opi-
nantes prophetabant, & quidem prophetæ
erant veritatis: nam prophetas, poenitentia
eos effecerat. Talia autem loquentes, a lacry-
mis non cessabant; licetque consolationem ac-
ciperent, fletibus tamen indulgebant: minarum
enim timor jejunium * augebat, præscrip-
toque die angebat ac cruciabat; ipsi autem
precibus operam dabant. Egressus est Rex, &
seipsum populo exhibuit; consternataque est
civitas, cernens eum sacco amictum. Vidit
etiam Rex totam lugentem civitatem, & ab
inspectione eorum, lacrymis oppletus est. La-
crymata est civitas super suum Regem, cer-
nens super caput ejus terram & cinerem. Plo-
ravit Rex super totam civitatem, adspiciens
eam in luctu, sacco amictam. Omnes pariter
flebant, atque lugebant; ita ut etiam lapides

Tom. III.

A ejus, ad * lugendum cum ipsis, provocarent.
Quis sic oravit? Quis ita deprecatus est? aut
quis sic coram Deo humiliatus est? aut quis ita
repente suas & manifestas & occultas actiones
* detexit? Quis tenui, nudaque voce permo-
tus, cor suum ob scelera disrumpere studuit?
Quis audito verbo, mox mente concussus, ac
vulneratus est? Quis a miserabili voce, morte
* correptus est? Aut quis ante oculos suos,
amatorem hominum Deum, per poenitentiam
B contemplatus est? Quis justum vidit extrahen-
tem gladium: & totam civitatem clamantem,
atque plorantem? Quis tolerare posset lugu-
bres senum, ac juvenum voces? Cuncti enim
audiebant suos impletos esse dies, omnesque
uno die descensuros ad inferos, civitate sub-
versa, quando non erit qui mortuos sepeliat,
neque qui sepeliatur: propterea quod ad om-
nes * sententia pertineret. Juvenes matrimo-
nio jam conjungendi, repente suam mortem
C expectabant. Quis ergo sponfarum ejulatus
tulisset? nam cum adhuc in nuptiali thalamo,
pro oblectamento atque lætitia accumberent,
subito una cum sponfis suis, in mortis casum
atque ruinam vocatæ sunt. Quis igitur poterat
non lacrymari, ipsum tunc flentem Regem ad-
spiciens; quia repente relicta regia ad inferos
esset migraturus: & qui vivorum motus rexe-
rat inter eos, jam una cum eis moriens, in ter-
ram esset ac cinerem recasurus? Pro vehicu-
lo, & magno suo honore, audiebat suam
civitatem mox subvertendam. Pro deliciis
suis, variisque opsoniis, audiebat mortem su-
bito devoraturam ipsum: nam vivi vocabantur
totius civitatis incolæ, ut ad inferos descen-
derent. Vocabat Rex suas copias, ac flebat
super illas; atque etiam illæ super eum, coe-
pitque illacrymari, ac dicere coram ipsis:
E Quam ¶ multis in præliis, victor fui? atque
etiam vos, quoties adversus hostes strenue de-
certantes, ubique celebrati estis? Non est am-
plius consueti belli tempus, ut egressi rursus
vincamus. Multarum nationum, ac populo-
rum victores fuimus: & nunc ab uno Hebræo
superari debemus? Sola nostra vox Reges ex-
terrui: & jam * miserandi istius vox omnes
nos perturbat? Nos frequenter quocumque
tempore civitates depopulati sumus: & in no-
stra civitate nos modo peregrinus superat? Vi-
lissimi hominis voce deterrita est civitas nostra
Ninive, mater gigantum, formidabilis læna:
ipsa inquam, in propria caula * atque spelun-
ca vehementer ab hebræo turbata est. In om-
nem terrarum orbem infremebat Ninive: &
nunc vox Jonæ fremit super ipsam? Siccine de-
bilitatum est semen Nembrod strenui gigantis,
qui ¶ condidit eam? Optimum consilium Rex
dedi copiis suis, sic suadens: ne quæso jam re-
laxemur; ut non pereamus velut miseri qui-
dam.

* ἐν σπέρματι
αὐτοῦ.

* αὐτὸν ἐκτίθει.

* θανάτου ἐν
νοσήρῳ;
* αὐτὸν ἐκτίθει.

* διὰ τὸ ἡ-
τῆς πάλιν
ἐκτίθει τὴν
ἀντίστασιν.

¶ αὐτὸς πάλιν
ἐκτίθει τὴν
ἀντίστασιν.

* τὸν δὲ κτύπη.

* μὲν δὲ.

¶ αὐτὸς πάλιν
ἐκτίθει τὴν
ἀντίστασιν.
qui possedit

Bbbb 2

*eam. sed al-
tera lectio
melior &
tertior, hoc
loco.*

*¶ δεισόμεν
αὐτὴν τὴν δι-
καιοκρίσιον.
* εὐσπλαγχι-
νίζ.*

** al. mole-
stiam.*

** αὖ ἐν χάριτι.*

** ἐν ἀληθείᾳ
καταδείξει-
ται. ἰ. cum
veritate e-
rant colliga-
ta.*

*¶ ἐξ ὧν γέ-
γονε ἕως, ὡς
δὲ ἄνθρωποι ἀλλο-
τρίοι.*

** κατὰ ἐκεί-
νον.*

** ἰσχυροῦ
ἀνθρώπου.*

** δικαιοκρί-
σιον.*

** al. πρὸς
ταῖς.*

dam. Nam quando quis tentationem aliquam viriliter sustinet; si non succubuerit, lucrum sibi duplicabit: sive enim vivat, glorificabitur; sive etiam mortem obierit, laudibus celebrabitur. Instar igitur magnanimi ac strenui pugilis, confortemur & viriliter agamus, armisque muniti fortiter decertemus. Quamvis enim victores non fuerimus, sed tamen fortiter mortem oppetierimus; præclarum sane omnibus nomen relinuemus. Notum quippe est nobis rectum Domini iudicium, atque benignitas. Metuamus ¶ ejus justum iudicium, & honorem ipsius * misericordiæ duplicatum deferamus. Quod si placatum fuerit iudicium; multitudo miserationum ipsius nobiscum erit: nam inter misericordiam & justitiam, nostra poenitentia nequaquam infructuosa remanebit. Armaturam nobis ipsi jam jamque ad novum imminens bellum paremus. Nolite despiciere Jonam: non enim simpliciter ad prædicationem ejus attendere oportet. In maximam nos sollicitudinem atque * moestitiam, sua quæ prædicat voce, conjecit. Siquidem aspectus ejus vilis est, ac minimus: at vox ipsius sonora est, & terrore plena. Coram omnibus vobis interpellavi eum: ut tamquam * in fornace, illius verba probarentur. Non est territus a nobis, neque commotus: sed neque in verbis quæ protulerat, mutatus est: prorsus inquam, non est commutatus: quia veritati * consentiebant. Blanditiis cum ipso egi: sed non persuasi. Terrorem incussi ei: sed non est remissior effectus. Ostendebam ei divitias: & irrisit me. Exhibebam ipsi gladium: & subfannavit eum. Ensem ¶ neglexit, & munera contempsit: in nullo enim istorum hic remissior evasit. Sunt qui munerum blanditiis flectuntur: alii gladium cernentes, expavescunt: at hunc hebraeum inter assentationes & minas constitutum, utraque * in re invenio fortem. Vidit hic gladium, & irrisit eum. Avaritiamque tamquam rem nihili superavit. Omnis sermo ex ejus ore fluens, suo acumine verba scindit. Non terretur omnino austeritate mea, neque oblatiis honoribus, personam * cujusquam respicit. Cunctas nostras divitias, ut stercus quod pessundatur, æstimavit. Numquid ergo faciem suam æream reddens, sic ad nos e, Hierusalem advenit? Sermo ipsius factus est nobis loco speculi, in quo Deum habitantem, & malis nostris actionibus comminantem vidimus: in ipso autem, rectam * justitiam pravis nostris irascentem debitis, aspeximus. Propterea sententia pervenit ad civitatem, ex ore Dei contra nos egressa. Quod si adventans, pacem prædicasset; suspicari potuissemus, ipsum velut aliquem turpis lucris cupidum, præclaris scilicet ac faustis, quæ nobis * vaticinaretur, munera a nobis pro mercede suorum sermonum

A captare. Medicus veritatis ad ægrotantem ingrediens, veritatem prædicat. Chirurgia utendum, ignisque acerba esse cauteria adhibenda prædicat. Non veretur molarium * dentium enarrare evulsiones. Non pertimescit ad Regem properare, & ei suos morbos aperire. Non veretur vel ipsi austeritatis pharmacum propinare. Quis ergo mendacem eum appellet, qui iram prædicat? Si enim mendax esset, etiam verbis adulatorem agere deberet. Superat * atque excellit, ut video, quoscumque medicos: neque tantillum quidem panis vult a nobis porrectum comedere. Si justus cum sit, Jonas jejunat: studeamus & nos jejunare, quoniam peccavimus. Si sanctus cum sit, rogat & obsecrat: serio ac diligenter etiam nobis, ipsi faggos subternamus. Jejunat, & orat: ne instar mendacis videatur: fortasse enim idcirco ita contendit, ut civitas convertatur. Nam C fidem haberi vult prædicationi, quam ipse palam promulgavit nobis: & nos per eam * oppugnemus ipsum. Non peccavit propheta: sed peccata nos morte mulcant. Neque vero Hebraeus nostram subvertit civitatem: sed eam nostra delet malitia. Alium quippe invisibilem habemus inimicum, o amici, cui fortiter resistere par est. Certamina justis Job audivimus, cujus cognita est fortitudo: & sermo tentationeque ejus, instar tubæ victoriam ¶ quæ ad illum pertinet, toto terrarum orbe prædicavit. Si ergo sic inimicus adversus justos decertat: quid nobis faceret peccatoribus? Ipse est, qui egressus erat, & convivii tempore domum super filios Job evertit, vinum sanguine miscens; & qui eos, una cum poculis, nemini parcendo, contrivit. Vos in bello Reges vicistis: at precibus Satanam nunc vincere studete. Egre diamur deinceps castra * nostra: & forte cum ipso bellum committamus. Exuite thoraces: & induite faggos. Pharetras abjicite: & ad preces confugite. Relinquitte enses: & quarite fidem. Fela confringite: & jejunium suscipite. Nullius momenti est victoria, qua superiores eramus, cum hostibus pugnantes, ac Regibus terræ. Si hunc vicerimus; majus * quid erit victoriis, ac trophæis, quæ quondam ereximus. Et quemadmodum primus semper ego eram qui in acie consistebam, & me opponebam: ita in hoc quoque primus futurus sum bello. Surgens itaque Rex, festinanter vestem suam abjecit purpuream, ac sacco se vestivit. Abjecerunt & illi sua indumenta, faggosque gestarunt, ac cum eo lugebant. Ninivitæ, qui antea semper splendide vestiti incedebant, tunc velut * Indi apparebant, metu futurorum malorum. Rex suis assumptis copiis, egressus, totam lustravit civitatem. Emisit concionatores, qui ubique prædicarent, ut unanimiter poenitentiam agerent. Relinquat unusquisque impro-

** τὸ γὰρ
φίλον.*

** ὑπερβα-
ται.*

** al. oppu-
gnamus, sed
per conjun-
ctivum hic
legendum.*

*¶ al. victo-
riam illius
adversus ho-
stem invisibilem, per
totum or-
bem prædi-
cavit.
Job 1.*

** q.d. egre-
diamur de-
inceps nos e
castris no-
stris contra
Satanam,
&c.*

** al. majus
quoddam est
trophæis per
nos aliquan-
do erectis,
&c.*

** αἱ Ἰνδοί.*

PRÆCO-
NUM VO-
CES.

improbis suam : ut non lædatur in bello .

Rapax , elargiatur . Luxuriosus castum se gerat , iracundus mitem se præbeat : delitiis indulgens , jejunio se dedat . Nemo injuriarum memoriam retineat . Nemo quippiam furripiat alienum . Nemo aliquem affligat * ac opprimat : neque vero maledictis incessat . Si remiserimus deinceps conservis nostris ; & Deus nobis dimittet nostras in ipsum offensas . Hæc nostri sit agminis , ¶ præliique ratio : & accipiemus victoriam , salvabiturque civitas nostra . Hæc atque alia ejusmodi , in magna civitate

clamabant * præcones ; atque ut cum jumentis jejunarent . Substitit Rex , instar medici morbos curans . Sanctificavit jejunio sua * castra : & gloriosum thoracem , jejunii beneficio , suis militibus dedit . Vocans , adduxit omnem suum exercitum ad orationem : & illius adminiculo , scutum ¶ liberationis concessit . Festinavit , ut in ea prædicaret mansuetudinis * pharetram : cujus sagittæ ad cælos perveniunt , & dum mittuntur , vincunt . Exertum adduxit enssem , gaudio perfundens qui tenuit illum . Ubi suum Rex ita armavit exercitum jejuniis , & orationibus ; incepit deinceps multitudinem visitare , viros & mulieres , omnes * unanimiter , dicebatque ad illos : Omnes pro nostra jam decertemus salute , viriliter ac fortiter : in suoque ipse sacco exemplum illis præbebat , ut tota sic armaretur civitas . Filius Nemrod strenui gigantis , a ferarum * cæde desistens , pravas affectiones vulnerabat : & pro bestiis , turpia jugulabat peccata , externisque ¶ feris relictis , internam perimere studebat improbitatem . Pro gloria & honore currus , pedibus per urbem * incedebat : omnesque ad poenitentiam studiose impellebat . Accedebat Rex ad vicos civitatis : ut ex ipsis peccati sordes ablueret . Humiliter incedebat : & præsidium ipsemet civitatis sibi * subjectæ , ne corrueret , fiebat . Videbat ista Jonas , & vehementer obstupuit : coepitque admirari alienigenarum filios . Videbat bona Ninivitarum opera , atque virtutes : & illacrymans lugebat super Abrahæ semen in fide justificatum , & super semen Jacob , quod fornicatum ¶ erat a Domino . Cernebat incircumcisos corda scindentes , & circumcisos in duritie cordis perseverantes . Cognoscebat Ninivitarum Rex causam prædicatæ iræ , ob eorum evenisse peccata : præscidit causam , & mala depulit . Medicus erat , sciens morbum civitatis : adhibitoque jejunii pharmaco , civitatem curavit , in sacco & cinere peccatum ex ea profligans . At Jonas , tamquam judex , poenas * sibi pendi poscebat : & jejunium ipsis peccata condonabat . Congregati erant Ninivitæ , modumque inquirebant placandi Dominum , & effugiendi mortem : cognoveruntque jejunium

A potens esse & efficax , ad sedandam mortis sententiam , & donandam ipsis vitam . Jonas jejunat , metuens ne forte illius beneficio salventur , ipseque mendax reddatur . Sententiam Jonæ , poenitentia irritam * reddidit : & ut sapientes , cognoverunt Deum benignum & misericordem esse . Videbant Prophetam dūrum * ac sævum , benignissimumque Deum : relictoque duro , ad misericordem confugerunt . Jonas spem eorum , comminationibus præcidebat : quam tamen jejunium augebat , ac vitam promittebat . Vir autem , qui paullo ante , austerum se illis ostenderat , illorum poenitentia & magna humilitate postea exhilaratus est . Urbs labefactabatur : sed eam , ipsius eleemosynæ confirmabant . Infantes in matrum conservati sunt ulnis : quia tentationis tempore , jejunare sunt edocti . Senes in suis clamabant faccis : & vita ipsis prorogata est , quemadmodum etiam Ezechiae . Et quia in cordis compunctione , adolescentuli lacrymas profuderant ; servavit eos Deus ipsorum coronis . Et quia sponsæ , tristitia circumdatæ erant in thalamis suis ; iterum cum gaudio reversæ sunt . Clamabant quoque animalia , quod aquam non biberent : eratque omnium vox horrenda , hominum ac jumentorum . Judicium * rectum audiebat vocem eorum : & gratia confestim civitatem salvavit . Ex quo die Jonas ipsis comminatus erat , assidue jejunabant , & sine intermissione orabant . Non siccabat * eorum oculus poenitentiae lacrymam : nec lingua cessavit efflagitare misericordiam , neque auditus aliud audivit argumentum : semper enim lamentationes audiebantur , & planctus , atque dolores . Non cernebatur ibi quisquam penitus hilaritati , aut risui , vel ludicris rebus deditus : quia omnes , pectus tundendo * plangebant : nam lacrymarum vim quamdam inauditam assidue * profundebant , & misericordiam per poenitentiam comparabant . Per jejunium autem , cum puritate continentiam absque impedimento viri simul cum mulieribus acquirebant . Quæ dum divina cerneret gratia , misericordiae affectu tacta est ; & vitæ rorem , atque commiserationem super eos effudit . Non enim vult mortem peccatoris : sed poenitentiam , & salutem , amator hominum benignissimus , miserator & misericors semper Dominus , Pater , cum Filio , & Spiritu Sancto . Nam inter iracundos , reconciliatio & pax orta est . Adolescentes , temperate ac modeste se gerebant : virgines , in castitate degebant : feroces ac temerarii , mites evadabant . Unus erat aspectus omnium , & unus amictus . Rex ¶ & servus , nudis pedibus incedebant . Unus divitibus , & pauperibus erat cibus . Unus ex æquo erat potus , dominis & servis . Sub uno cuncti poenitentiae jugo currebant , ut Dei miserationes accipe-

* κατήγγα
σε .

* σκληρόν .
Ludit in iis-
dem voc-
bus , & an-
titibetis .

Esaï . 38 .

* δικαιοκρι-
σία .

* al. non ex-
siccabatur
eorum ocu-
lus lacry-
mis poeni-
tentiae .

* ἐκέντηον-
το .

* κατήχων .

Ezech . 18 .
33 .

* al. & Rex ,
& servus
nudis erant
pedibus . q.
d. in hoc
quippe simi-

les erant ,
rex & ser-
vus , quod
nenter cal-
ceostimege-
flaret .

* σαλευμένη .

Jon. 4.

* ἀλαδύσαι .

* οὐκ ἔστι
καλοῦντος .
Ibidem .

* al. vitulos
& oves bo-
antes .

* al. agnas .

* ἐπλανθῆναι .

* ἐπλανθῆναι .

* ἐπλανθῆναι .

Exod. 2.

3. Reg. 17.

1. Reg. 27.

* al. & ne
fictitia sua
videretur
prædicatio ,
enitebatur .

* κατὰ ἕνα .

* al. κατὰ ἕνα .

509 .

ciperent : & in uno simul opificio concorditer operabantur , ut etiam remissionem unam a Deo referrent . Nam civitas , ut arundo a vento agitabatur ; & instar passeruli in spinis constituti . Non existimabant mane ipsis appariturum diem . In faucibus mortis tota tunc constitit civitas : & ad portas inferni * jactata pulsavit . Jonas , dies numerabat , & noctes : at Ninivæ , sua enumerabant peccata . In tugurio Jonas precabatur , ut * vera locutus videretur : & in civitate orabant Ninivæ , ne morentur . Timebat Jonas , inspiciens ipsorum lacrymas : unde quod civitati eventurum erat , animadvertibat . Umbra * habebat cucurbitæ , quam ipse non plantaverat : at illi , æstu diei exsiccabantur . Tugurium Jonæ , ab imo exaruit : at illis obumbravit dextera altissimi . Videbat illos instar aquæ contremiscentes , a conspectu Dei . Cernebat pulsiones , in jejuno & cinere ad Dominum vociferantes . Adspiciebat infantes in lacrymas prorumpentes , vitulos & mugientes , & * agnos balantes . Contuebatur viscera matrum , omnesque una voce misericordiam Domini implorantes . Conspiciebat senes lugentes , & ad Deum confugientes : senes vero Israel seditiosos atque dissolutos . Contemplabatur Niniven valde poenitentem : & Sion fornicantem , suisque idolis insanientem . Respiciens Niniven , reprehensionem adversus Hierusalem semper seditiosam * ingeminabat . Vidit meretrices Ninivæ resipiscentes , ac pudicitiam sectantes : filias vero Sion furiose * atque insane scortantes . Vidit mendaces , in Ninive veritatem meditantes : & falsos Prophetas , semper in Sion dolo ac fraude plenos . In Ninive palam idola confringebant : & in Hierusalem occulte illa adorabant . Idoneum * experimentum Jonas accepit a gentibus : quia Moysen suscepit Rex idolorum , & vidua Eliam , & alienigenæ Davidem , quando ipsum persecutus est Saul Rex Israel . Vidit Jonas tamquam Ecclesiam congregatam Niniven ; & ut non * mendax sua efficeretur prædicatio , studebat : Dei autem templum , quod est in Hierusalem , Judæi speluncam fecerunt latronum . Rex Ninivitarum , suppliciter Dominum obsecrabat : at Jeroboam , coram sculptili vitulo adorabat . Vivi , suos defluere solent mortuos : at Ninivæ , vivos omnes filios suos , & affines plangebant . Ingens atque horribilis illic tunc erat luctus : quia cuncti se vivos putabant in terram descensuros . Quanto enim magis ingeminabantur dies , qui præscripti erant : tanto lacrymæ atque gemitus amplius abundabant , quasi deinceps superstites futuri non essent . Instabat jam dies subversioni proximus : & civitas planctu atque ejulatu repleta erat . Lamentationibus atque doloribus , aggeres terræ resonabant . Lutum ex lacrymarum abundantia fiebat , quas ipsi * fundebant .

A Excitabant patres coram se filios suos : ut simul acerbam cum ipsis mortem lugerent ; sponsosque ac sponfas in medium adducebant . Et quis ex sævo hoc spectaculo animum retineret ? Spectabant patres pulchritudinem filiorum suorum : & præ magna tristitia , offundebantur ipsis tenebræ , putabantque terramotum fieri , & exaltarunt voces suas lamentabiles usque ad coelum . Viri senes , & aniculæ , ad sepulchra abeuntes plorabant : quia qui sepeliret , ipsisque oculis * clauderet , inter ipsos non erat . Singuli ante oculos , mortem amaram adspiciebant ; ejulatusque emittebant , nescii ad quod genus mortis pervenirent . Dirumpebant corda sua , audientes disrumpi terram . Mutatæ sunt species ac formæ omnium facierum : cum simul * putarent fore , ut terra everteretur . Rex faccum ferens , graviter doluit ; dum secum cogitaret , postero se die superstitem non futurum . Omnes cineribus vescebantur , & Deo supplicabant . Omnes precatione os suum studiose replebant . Cuncti suos amicos convocabant : ut eorum satiarentur aspectu , priusquam ad inferos ipsi descenderent . Impleto jam die , consistebant pariter in gradu mortis : apprehensisque invicem manibus , se mutuo deplorabant . Advenit nox ultima , ipsique cum planctu differebant , qua hora vox ruinæ eorum audiri deberet . Arbitrabantur vesperi civitatem ruituram : supervenit vespera , & plane nihil civitas passa est . Existimabant se noctu * funditus perituros : advenit nox , & non interierunt . Putabant in tenebris se morti tradendos : præterierunt tenebræ , & nihil prorsus sunt perpeffi . Censebant mane civitatem evertendam : advenit matutinum tempus , & illorum spem atque expectationem * explevit . Qua hora putabant illi se non fore superstites , eadem ipsorum completum est gaudium . Amicis , & cognatis omnes gratulabantur ; Deumque glorificabant , qui ipsorum misertus erat . At Jonas a longe stetit , prospiciens , ac metuens ne forte mendax deprehenderetur : & eadem hora , qua ipse id sperabat , civitas a morte liberata est . Nam Deus pro infinita sua bonitate , respiciens ipsorum lacrymas , misericordia in eos motus est . Et licet non fuerint mortui : malæ tamen mortis expectatione , jam antea mortui erant . Et revera jam mortem aliqui obierant , mortuique insepulti remanebant . Nam timor rerum * gravissimum , etiam viventes enecabat : adeo enim emarcescere fecit eos periculorum comminatio , ut velut umbra viderentur . Hæc porro Jonas secum * non reputabat : verum quæ ad se pertinerent spectans , omnes occidere studebat . Cæterum Deus ipsorum misertus est : & qui metu contabuerant , metum deposuerunt ; & mortua * revixit civitas , omnesque simul gaudio perfusi , spem bonam ceperunt , cernentes iram in mi-

* παρμύσιν .

* ἀμαρτυρίαν .
pariter co-
gitarent .

* χαῖναι ,
absorptum
iri .

* ἐπλανθῆναι .
Hoc ideo di-
cit , quia
spem ali-
quam sem-
per habue-
rant cum ti-
more con-
junctam .

* al. acerbis-
simorum .

* ἔτι τοῦ οὐκ
ἀλάμψαν .
* al. & mor-
tui revixe-
runt cives ,
qui metu
contabue-
rant .

* al. duorum
agebat caus-
sam, Dei ni-
mirum, &
suam.

¶ ἐν γὰρ.

* ὁ αὐτὸς καὶ οὐκ ἄλλος.

¶ al. quæ sub
una nocte
nata est, &
sub una no-
cte prae-
terit, ita Ion.

* al. misera-
tionum Dei.

¶ ἐν γὰρ.

¶ Sententia
est aperta,
Deum cum
Jona pro
Ninivitis
disceptasse.
Appellat
autem Jo-
nam creatu-
ram, & ser-
vum hic,

¶ ὁ δὲ ἀπὸ
ἀλλοῦ ἀνακα-
ταστάσει φε-
ρὴν.

μετανοήσαν-
τες.
* al. qui jam
resipuerant.

miseri cordiam esse conversam. In precibus suis genua flectebant, manus autem extendebant; & Deo gratias agebant, quod præter expectationem ipsos a morte salvasset, & vitam misericorditer donasset. Jonas autem cernens se mendacem videri, Ninivitis salvatis, vehementer contristatus est: at Ninivite ipsum obtestari coeperunt, & blanditiis cum eo agere, sic ipsum alloquentes: Noli contristari, o Jona; sed gaude, quia novam vitam agimus: per te enim bona invenimus, per te, universorum Deum agnovimus. Non es mentitus, ne timeas: * subversa enim nostra est malitia. & exaltata fides in manu tua: reperimus præsidia poenitentiae: & ex Domini thesauris ea accepimus. Dic nobis, Jona: quid tibi accessisset commodi, si nostra everfa fuisset civitas; & omnes mortem obiissemus? aut quid lucratus esses, o Propheeta, si cuncti in infernum demersi essemus? Cur animum dejicis: cum nos ex malis sanando curaveris? Tota ¶ hominum multitudo, tibi ut benefactori suo gratias agit: cur ergo suspiras; quia cum civitate non ad interitum, sed ad Dei cognitionem negotiatus es * ac transigisti? At cur etiam doles de salvatis per poenitentiam? Nunc * coronatus es: illudque quod accidit, te gaudio afficiat. Nam Angelos in excelsis gaudio perfundens, merito ipse super terram in eo gloriari & exultare debes: quia Deus de nobis gaudet in coelis. * Magnificari ne amplius tuamens potuit, quam in eo, quod cuncti cultum atque reverentiam Deo adscribunt? Consolare te ipsum, quod tota civitas una cum Rege, in gaudio te adoret, cernens infantes a morte liberatos. Quare confirmatus, pro eorum vita precare; rursusque conservatos intueri infantes, ac manus tuas eorum capitibus impone. Benedic civitati præter spem salvata: ut memoria tui in ea augeatur. Luctum depelle; & relicto jejunio nobiscum gaude, o Propheeta Dei. Hæc, & his plura cum eo loquebantur, ut importunam ejus tristitiam mitigarent. Extra civitatem residebat Jonas: & ad eum tota egressa est civitas, videbantque aspectu formidabili Jonam consistentem, & in ipsius ore duos * disceptantes audiebant, quomodo scilicet Jonas cum Deo * quæstionem agebat, & quo pacto ipse ex persona Dei respondebat. Spiritus quippe sanctus, quem in ore suo judicem ¶ causæ habebat, in ipso loquebatur. Duas autem in ipso disceptantes ostendit personas, Dei nimirum, & Prophetæ. Audiebat totus populus eum patrocinantem sibi super cucurbita, imo pro seipso, ac Domino, & civitate ejus. Si enim lingua Jonæ duobus inserviebat: ex ipso profecto duæ distinctæ voces duarum audiebantur personarum: nam & ipse loquebatur cum Deo, & ipsi Deus vicissim per ejus linguam respondebat. O formidabilem patronum. O quo-

A modo ipsius lingua * patrocinebatur duobus, Deo scilicet, & sibi ipsi. Veluti chori dispositi, Ninivite exaudiebant, quo pacto Jonas sua loquela cum Deo ageret ¶ ac disputaret. Domine, inquit, cur me undique in angustum redigis; & cur me prodidisti, ac mendacem effecisti? Deinde qua paullulum fruebar cucurbita, ut me a malis protegeret, eam tu arefecisti, æstuque me exsiccas: ideo mortem expeto; accipe animam meam: magnum enim super * cucurbita dolorem concepi. At confestim Sanctissimus Spiritus respondebat, & ex ore ipsius condemnabat eum. Lingua illius statim impugnat ipsum, & os redarguebat eum, tamquam Deum justificans. Audierat enim multitudo populi ex ore Jonæ, quomodo pro civitate ad eum diceret Deus: Si tu, inquit, parcis cucurbitæ, in qua non laborasti, neque fecisti ut cresceret, quæ sub ¶ matutinum tempus nata similiter exaruit: quanto magis parcam Ninivæ civitati meæ. Figuram & umbram tibi vivæ civitatis præbeo, in cucurbita arefacta. Cucurbita tibi nunc loco magistri efficitur; ex qua sapientiam & prudentiam addisce, debesque in vili ac miseranda cucurbita, quasi per experientiam addiscere, quanta sit vis divinæ * clementiæ. Tur parcis cucurbitæ: & ego civitati. Tugurium tuum sit speculum civitatis. Tugurium abjectum quæris: & urbem funditus ¶ evertis? Ubi rectum tuum judicium, o Jona? Cur cucurbitam civitate potiore ducis? Super vili cucurbita, commiserationis affectum ostendis: & in civitatem, durissimum ac severissimum te exhibes? ita ne in oculis tuis magnificata est cucurbita, in cibum concessa edentibus eam? Siccine rem corruptibilem, resipiscitibus Ninivitis prætulisti? & folia majoris æstimas, homine ratione prædito? Hæc cuncta Ninivite tamquam uno ex ore audientes, gloriam dederunt Deo, quod pro ipsis ipsemet causam ageret, ac disceptaret: Creator cum ¶ creatura, Dominus cum servo: ipsamque linguam Jonæ ex adverso contendentis, justam ferre sententiam faceret. Et præter voluntatem, Jonas, victoriam attribuebat ei, quo cum disceptabat: ac jure justum ipsum censebat judicem. Deus ob multas miserationes suas, recusabat comminatoriam ¶ suam iterare vocem; ut civitas salvaretur: & Jonas summo jure cum Deo agere conabatur, ut civitatem everteret; ne ipse mendax videretur. Gavissus est universus populus, dum ista audirent, & Jonam a Deo superatum esse cernerent. Cognoscentesque quo pacto ipsum consolaretur Deus, studuerunt majorem ei deferre honorem: quare & eum inter ulnas suas rapuerunt; ac instar Regis, cum gloria civitatem ingressus est, & resedit ibi. Congregatique * resipiscences, adorabant ipsum: ac munera cum decimis suis offerebant ei, & quæ-

Jon. 3. 4.

* κατὰ φύσιν.

¶ al. totus populus.

* ἐπὶ τῶν μακρῶν.

* ἐν τῇ πόλει.

Luc. 15.

* al. sine Interrogat. sic: Magnificetur tua mens amplius in hoc quod, &c.

Jon. 4.

* διαζόμενος.

* al. disceptabat.

¶ διαζόμενος.

* al. disceptantem habebat.

Ibidem.

Modus hic loquendi videtur Syriacus.

& quaecumque inter tribulationes destinaverant . Aperuit Rex thesauros , qui ¶ erant apud ipsum ; obtulitque ipsi dona valde honorifica . Uno omnium ore , laudibus celebratus est Jonas ; ingressusque in curru regio consedit . In mari , ipsum portabat cetus : & in ¶ continenti , currus regius . In mari , cetus Jonam coarguebat : & in terra , eum civitas magnificabat . In mari , pisces ¶ venabantur ac captabant ipsum : & dum ipse subversionem moliretur ¶ principibus ; Rex Ninive legatos emittebat , qui ubique appararent ei . Deus cetum deducebat , quo pergeret : & Rex Prophetæ viam commonstrabat , obviamque ei cum honore ascendebat . Principes una cum Rege perterriti , obviam processerunt ei , ob timorem ex prædicatione ipsius conceptum . Omnis ¶ civitas conscia eorum quæ in Ninive gesta erant , sibi ab ipso metuebat , ne forte ab eo subverteretur . Quando autem jam ipse finibus appropinquavit Hierusalem , commonebat eos qui cum ipso venerant , ut in Niniven redirent : verebatur enim , ne forte illuc ingressi , gentilitatem cernerent , & magnam impietatem ; & qui jam resipuerant , & colebant Deum , iterum ex ipsis discerent idolis sacrificare : metuebat quoque ne vulnus ab eo curatum atque sanatum , iterum renovaretur . Admisit ¶ beneficium , ostenditque gratum sibi fuisse , quod eousque eum prosecuti essent : osculo atque complexu salutavit eos de more , & benedixit ipsis . Confilium dedit , ut reverterentur : & non obediebant ei ; sed dicebant : ne nos persequaris , o Propheta . Tecum , sine ut ingrediamur in terram Israel : ut illius conspiciamus virtutes ac regulas , actiones bonas , & rectas vivendi formas , sermones , & mores . Ingressique cernamus terram , in qua prorsus gentilitas non viget : sed fides , & rectitudo , ac veritas . Permite nos bonam contemplari radicem , ex qua tu prodiisti , ¶ surculus hebræus . Loco mercedis , pro qua in itinere laborabamus , indulge nobis ut tecum isthuc queamus ire . Quæ dum ipsi dicerent , Jonas caput in terram inclinabat : nam valde eum pudebat filiorum Israel , propter eorum impietatem atque malitiam . Et hoc longe pejus ac gravius ei erat , cucurbita arefacta : quando animæ suæ mortem exposcebat . Coepit autem Jonas occasiones quærere , & allegare hominibus illis prætextus ¶ rerum quæ non sunt . Nunc in terra nostra , inquit , magnum celebratur festum , & non licet alienigenis , illuc ingredi . Et licet fideles sitis ; non tamen introire poteritis ad magnum festum Dei , cum sitis incircumcisi : propterea in pace , & gaudio revertimini in patriam vestram , ad eum

A qui misit vos : & quando festum Dei præterierit , si volueritis , huc redite . Propter quæ verba , vehementer contristati sunt , plorantesque ¶ amplectebantur ipsum : & deinde magno animi dolore revertebantur , auditis Prophetæ Jonæ verbis . Post Prophetæ vero discessum ab ipsis , conspiciebant dum ¶ adhuc ibi essent , montem excelsum valde , cogitabantque conscendere illum , ut saltem e longinquo terram desideratam prospicerent . Ad cujus montis verticem dum pervenissent , universam terram conspexerunt : & obstupefacti sunt , animoque valde consternati , cum illos dæmonibus sacrificantes cernerent , & sub nemore libamina , ac sub ¶ collibus idola , ante januas simulacra ; & eos , qui ingrediebantur , reverentiam iis exhibentes . Alius idolum adorabat , alius vitulum sacrificabat , alius rursus dæmonibus libamina offerebat . Quid multa ? omnem quippe ¶ imposturam ac fraudulentiam satanicam ibi contemplantur . Quamobrem & inceperunt dicere : Numquid somnium est , quod conspiciamus ? Hierusalem ne terram cernimus , an Sodomorum ? Hoccine est semen Abrahæ ? an dæmones forte suis nos præstigiis fascinant , atque illudunt ? Numquid ¶ superstitiones patriæ nostræ diffugerunt , & hic domicilium suum sumpserunt ? Idola ibi diligenter ac serio confregimus : sed numquid huc venerunt , & sedem firmarunt ? Non solum autem illa , verum etiam quæ usquam alibi sunt , hic reperiuntur idola , & plurima , quæ nos in nostra civitate non habebamus : quippe in qua serpentem adorare non licebat ; at hi serpentem adorant . In patria nostra , mactabamus animalia : at isti filias suas , & filios jugulant . Populus , qui legem Dei per Moysen acceperat , idololatriam committit ? Surgentes , profugiamus a populo illo pessimo : ut non absorbeamur in operibus eorum . Nam pro Ninive , quæ non est subversa , fortasse Israel subvertendus erit . His vero dictis , timore percussi , in suam reversi sunt patriam , glorificantes Deum . Et ¶ primum quidem , qui poenitentiam egerunt per prædicationem Jonæ , salvati sunt : at ¶ postea qui venerunt , & pejora prioribus effecerunt , simul funditus perierunt , ut ait Propheta Hieremias . Quare & nos Deum laudibus celebremus : qui nobis , per Ninivitas , figuram & arrhabonem præbuit , nam sicut eos liberavit per Jonam : ita & gentes per unigenitum filium suum salvat ; deletque ¶ populum , ficum infructuosam , impediens ¶ gentes , ne fructibus poenitentiae salvetur , in Christo Jesu Domino nostro : Cui est gloria , & potentia , atque imperium , in infinita secula seculorum . AMEN .

CANTICUM SPIRITALE
IN LAUDEM ET AMOREM
DOCTRINÆ ET SAPIENTIÆ:
AD JUVENTUTEM CHRISTIANAM,
E SYRIACO CONVERSUM.

LARGIRE ò Deus doctrinam amanti doctrinam:
Et præceptorem bene docentem, in regno tuo * exalta.
Amanti doctrinam, multa concedetur doctrina:
Et qui amat otium, numquam * prosperabitur.
Diligentiam tibi ò homo vindica, magnum sapientiæ thesaurum:
Et relinque negligentiam, perditionis ærarium.
Libros diligenter perlegas, ut ex illis * sapientiam addiscas:
Et ne ventri tuo indulgeas; ut non quæ acquisisti deperdas.
Amicum te semper præbe hominibus amicis Dei:
Et neque in via, ebrietatis * amatoribus te adjunxeris.
Timorem Dei, initium omnis sapientiæ tibi eligo:
Et tuos honora parentes, ut * illorum precatone conserveris.
Posside aurum cum mensura, & doctrinam absque mensura:
Ut quando in magnis fueris angustiis, sit tibi requies ac * delectatio.
Si aurum possideas & argentum, ne extollaris aut superbias.
Verum in omnibus viis tuis, * sapienter conversari studeas:
In tua pueritia esto humilis, ut senectutis tempore exalteris:
Et te moribus advesce bonis, ut * lætam vitam ducere possis.
Disce ista, ò discipule, & re ac opere perficere eadem satage:
Ut tu, & parentes ac præceptores tui, læti * contentique reddamini.
Et si quando * eris inter senes, non sis ad loquendum velox ac loquax:
At tace, donec interrogeris; & tunc tranquille responde ac placide.
Et verba tua sapienter profer, ut qui auscultant, te collaudent:
Et bene tuis precentur parentibus, orentque pro magistris tuis.
Tempus quacumque in re, ita tibi partire, ut verferis ordinate:
In cibo & potu, in sermone & oratione, atque lectione.
Da animæ tuæ, bonorum operum viaticum, quamdiu locus datur viatico;
Ut dum hinc profisciscaris, ne indigens ibi reperiaris.
Coerce linguam à juramentis, blasphemis, atque convitiis:
Et tua lingua psallat, dulces voces laudis.
Compatere * & miserere ò puer pueritiæ tuæ, ne sis esca igni:
Et temporis infirmitatis ac senectutis * post te currentis recordare.
Præstantior est sapientia armis, & doctrina divitiis:
Et melior est puer sapiens, Rege sene insipiente.
Posside ò puer doctrinam, & ordinatus sis in viis tuis:
Ut in hoc seculo magnificeris, & in * illo regni hæres efficiaris.
Seniores te honora, & * conversationem senum ama:
Et quotidie ad eorum pedes sede; & colloquia ipsorum audi atque addisce,
Secunda quædam lux est doctrina, oculosque pellucidos continet:
Dilige eam puer ut illumineris, & à tuis auditoribus celebreris.
Coronam doctrina nectit, eamque amicorum capiti imponit:
Et ex humili in altum elevat, & in throno regali sedere facit.
Libri, sint mensa tua atque delitiæ, quibus dulciter reficiaris ac satieris:
Illique tuum sint stratum, ut * somnum tranquillum dormias.
Socium malis ne te præbeas, & mendacibus ne adhæreas;
Et cum adversariis ne contendas, & cum * præcipitantibus ne ambules.
Ne nimium conturberis, ut in manus inimicorum non incidas:
Et nimis audacem ne te præbeas; ne te spernant qui noverunt te.

Tom. III.

Cccc

Confer cum sermone exegético, cujus initium: Gessienti Sapientiam. To. 2. Syr. Lat. pag. 336.
* al. magnifica.
* al. nihil acquirere sibi poterit.
* al. scientias.
* al. homines ebriosos sequaris.
* al. quia illorum deprecatio custodit te.
* al. consolatio.
* al. humiliter.
* al. ut gaudiorum vitam vivas.
* al. latitia, & exultatione replemini.
* al. confederis.
* al. Parco puer.
* al. postea obventura tibi.
Eccl. 4.
* al. & in altero.
* al. colloquium.
NOTA.

* al. & somnum quietis dormias.
* al. prope-
rantibus al.
cum teme-
rariis.

Am-

- Amplectere consilia sapientum, & tuorum præcepta custodi parentum:
 Nec jures unquam, neque ulli à quo læsus sis mendacia dicas.
 Cum alicui socius fueris, ne te pecuniæ cupidum præbueris:
 Et sicut ipse tecum, ita cum proximis * bene age, ut tibi benedicant.
 Ipsa tibi veritas in omni actione, atque regimine lux sit:
 Et tua sint verba, Est, est; Non, non: ut quilibet te verum dicere credat.
 Veridici sermones tui sint, ut ab omnibus diligaris:
 Et pro te pariter * orent, absentes, atque præsentem.
 Bene fac quantum potes, domesticis, atque extraneis:
 Et bona verba profer, cum bonis atque malis.
 Spera in Domino, & custodi vias ejus, & in omnibus præceptis ipsius ambula:
 Et in vana spe hominis non confidas, quia statim arescet, ac si non fuisset.
 In Deo solo, vere confidito:
 Quia qui confidunt in eo, beati in utroque erunt mundo.
 Mundus transit, sicut scriptum est:
 Et judicium stat firmum, sicut signatum est.
 Memineris ò puer non peccare;
 Et si peccaveris, mox poenitentiam agas.
 Deum laudatione, atque confessione celebra; vigila, jejuava, & ora:
 Et tua cantet lingua, dulcia laudis cantica.
 Ore tuo adfuesce laudare Deum;
 Et lingua tua clarè glorificare eum.
 Et ne jures, neque mentiaris unquam:
 Quia in hoc gaudet improbus semper Satan.
 Jejunium quadraginta dierum jejuava, & panem tuum esurienti suppedita:
 Et septies in die ora, sicut à filio didicisti Isai.
 Stude potius bonam habere voluntatem, quam multas opes, atque possessiones:
 Quia majus illa in rerum natura nihil est, quod sit præstantius.
 Hæc lege, & intellige, ò discipule; & in bonis te operibus exerce:
 Ut satiatur anima tua, suavibus oblectamentis.
 Considera * diligenter verba, quæ tuis labiis depromis:
 Et conversare tamquam sapiens, in cunctis mundi actionibus.
 Cogita in tuo hunc in mundum ingressu, & ex illo quoque egressu,
 Cur sis factus homo; & quia ex nihilo factus es, & iterum reverteris in nihilum.
 Revolve animo multos, qui ante te vixerunt,
 Reges, sublimes, nobiles, atque * potentes.
 Et cerne quòd ex mundo emigrarunt:
 Et tu sicut illi, emigrabis.
 Verba Divinæ prædicationis, si peccator es, lubens audi:
 Et * si justus sis, ab omni iniquitate te custodi.
 Auditio judicii, fratres, horribilis est, quilibet ab iniquitate recedat:
 Et ne implicetur * creaturis; ut non hæreditet tormentum ignis.
 Majestatem Domini tui quotidie admirare:
 Et confitere ac collauda, sine intermissione.
 Quia totum licet mundum possideas,
 Non te liberabit à * morte.
 Trinitas sanctissima nos corroboret, ut ipsius semper faciamus voluntatem:
 Et nos à * judicio liberet, * reservato operantibus iniquitatem.

* al. benig-
num te
præbe.
Matth. 5. &
Jacob. 5.
* al. bene ti-
bi prece-
tur.

Matth. 24.
Luc. 21.

NOTA.
Psalm. 118.

* al. sollicite.

Gen. 3.
* al. fortes.

* al. Vel si.

* al. mundi
laqueis.

* al. a malo.
* al. ab igne.
* al. prapa-
rato.

S E N T E N T I Æ,

EX S. PATRIS EPHRÆM SYRI OPERIBUS,
ejusque Vita selectæ, & in Collationibus SS. antiquorum
Patrum Græcorum repertæ.

Sunt in antiq. Græco MS. Vatic. n. 800. &c.

Animarum cura non appetenda: & de Prælatorum conditionibus.

A NIMARUM curam ne appetieris; ne forte, quod ad eam mensuram, ac metam nondum perveneris, ut cunctis animi tui passionibus imperes; & tibi ipsi, & illis qui te sequerentur, noceres. Si vero invitus in eo munere à Deo constituaris; curam, diligentiamque bonam adhibe, non ut quæ tuæ sunt voluntatis peragas, sed ei potius morem in omnibus geras, qui rationalium tibi ovium curam commisit. Magnum siquidem periculum imminet illis, qui contempnimus atque superbe, & negligenter suos curant subditos. Oportet autem illum qui aliis præest, & peritissimum esse, & ad consulendum salutem subditorum vigilantissimum; utque singulorum consideret, noscatque incessum, motum, gestum, ac habitum: adhibita etiam debita eorum, quæ minus conveniunt, correctione; & ut ad optimum ea statum formamque reducantur, omniaque ad salutem pertinentia fratribus proponat, etiam usque ad minima: non prætermittendo quoque parata negligentibus supplicia.

Operationis bonæ effectus, orationisque efficacia.

F Rater, scientem atque intelligentem teipsum denominas; ex operibus tuis te ipsum agnosce. *Ex S. E-*
Nam sicut corpus sine spiritu mortuum est: ita & scientia atque intelligentia absque opera- *phram.*
tione, est mortua. Et error quidem viro, ignorare Scripturas: dupliciter vero errat, qui no-
vit, & contemnit. Ad sermones mysteriorum divinæ Scripturæ ne accesseris absque precatione, *NOTA.*
ac postulatione auxilii à Deo: sed deprecans, dicito: Concede mihi Domine, ut sensum perci-
pere possim virtutis, quæ in eis est. Orationemque reputa clavem esse notionum, atque intelligen-
tiarum verarum, quæ in divinis firmatæ sunt Scripturis.

Contra fallaciam insomniorum.

Carissime, ne fidem fallacibus adhibeas insomniis: nam multos * deceperunt insomnia, in iis-
que spem ponentes exciderunt. Ad quas autem nos mensuras pervenimus, ut visiones An-
gelorum adspiciamus?

*Ex S. E-
phrem.
* al. seduxe-*

Bono semper & ubique regimine opus esse.

Portus tranquillus ac serenus est, locus * bonis regulis directus: quibus autem deest guber- * τόπος ἡσυχίας
natio, ut folia decidunt. ἡσυχίας

Sera vitæ emendatio non spernenda.

NE senem spreveris, si ad locum solitariæ vitæ se transferre voluerit. Nam eos, qui circa undecimam venerant horam, non rejecit Dominus. Ignoras enim, an forte in vâs electionis ille delectus fuerit.

Magistris , atque Praefectis ut morigerandum .

Fratres, oportet discipulos haud quaquam immorigeros esse, aut refractarios atque contradic-
tores suis in Domino magistris: quin potius omnem decet eos exhibere humilitatem coram
Deo & hominibus. Si porro acciderit, verbo quidem præceptorem virtutes prædicare, opere
autem in iis excolendis negligentiores esse: ne ex ea occasione atque prætextu locum demus Sa-
tanæ, in * subversionem animarum nostrarum. Sed meminerimus dicentis: Super Cathedram
Moyfis federunt Scribæ, & Pharisei; omnia ergo quæcumque dixerint vobis, servate & facite:
secundum vero opera eorum nolite facere; dicunt enim & non faciunt. Quin & Apostolus Petrus
admonet

Tom. III. Cccc 2

Ex S. E-
pham.
* al. in per-
versitate a-
nima, &c.
Matth. 23.
1. Pet. 2.

* al. gratia
* al. patientes.

ibid.

* al. vobis, nobis relin-
quens, &c.

* al. cum bona volunta-
te.

Ephes. 6.

Illud apud
Ephraem est
cap. 93. in-
ter centum
capita de
Humilitate,
&c.

* al. adversa-
rium tuum,
Eccl. 7.

2. Tim. 2.

admonet, dicens: Non solum bonis & modestis subditi estote, sed etiam discolis. Hæc est enim gratia apud Deum, si propter conscientiam Dei, sustinet quis tristitias, patiens injuste. Quæ enim est * gloria; si peccantes, & colaphizati suffertis? sed si bene facientes, * patienter sustine-
tis: hæc est gratia apud Deum. In hoc enim vocati estis: quia & Christus passus est pro * nobis: * vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus. Carissimi, si vestri Præfecti (quod absit) discoli fuerint: nos tamen in * bona conscientia serviamus ipsis, tamquam Domino, & non homi-
nibus servientes; scientes, quoniam à Domino mercedem accipiemus.

Contra imperiosos, & contentiosos, & propriae voluntatis studiosos.

SI inter fratres commoreris, noli imperare ipsis: sed potius exemplum te iis præbe bonorum operum; obediens ipsis in his quæ tibi dicunt. Sin autem urgente loquaris necessitate, dic tamquam consiliarius cum modestia & humilitate. At si alius frater tua dicta refellerit: cave mente movearis; sed magis voluntatem tuam, charitatis pacisque gratia relinque, ac reprime. Et sic * repugnantem tibi alloquere: Ego quidem, benedicte mi, tamquam rudis atque idiota aliquis locutus sum, sic considerans, ignosce mihi, quoniam ignoranter locutus sum. Sit autem sicut ipse dixisti: & in hoc, re infecta, ac confusus recedet à te turbarum excitator diabolus. Nam contendere, & propriam voluntatem ostendere velle, turbas excitat, atque iracundiam incurabilem. Iracundia autem in sinu impiorum requiescit. Et iccirco dicebat Apostolus: Servum Domini, non oportet contentiosum esse.

Contra vestimentorum luxum, atque ornatum, &c.

Ex S. E-
phraem.

Qui cultum atque ornatum sectatur vestium, suæ nocebit animæ: nam vestimentorum luxur ac copia, animam perturbat Monachi. Cura ò Monache, internum potius opificium atque officium; & ne inutiles exornaveris parietes ac muros. Siquidem cellæ forma elegans, Monacho patientiam non præbet. Quæ ad necessitatem faciunt, quæramus: nam quæ superflua sunt, & distractiones nobis pariunt, damnosa sunt & perniciofa.

Proprias laudes non affectandas, sed repellendas.

Ex Vita S.
Ephraem.
* al. indi-
gnari solent
alii.

Admirabili Ephraem, ad alias ejus virtutes, & istud accedebat; quod aliorum de ipso laudes valde verecundè audiret: eosque à quibus laudabatur, non solum non admittebat: sed manifestè ipsis indignabatur, quemadmodum fugillantibus & maledicentibus, solent * socii atque amici.

Contra negligentiam.

Ex S. E-
phraem.

Omnia bonorum proditio, atque amissio, est negligentia: cui gravis tandem succedit captivitas.

Contra socordes, atque negligentes.

Ex S. E-
phraem.

Monachus in precatione negligens, studet audire, Amen. Qui autem vigilanter, & attente precibus vacat; non afficitur tædio, neque conturbatur.

Tria bona servanda proponuntur.

Est inter
100. capita
d: Humil.
Cap. 21.

Beatus ille frater, qui servat mandata Dei: & trium istorum satagit: ut nimirum vacet orationi, & meditationi. Scriptum quippe est: Vacate, & videte, quoniam ego sum Deus. Et alibi: Pauper sum ego, & in laboribus à juventute mea. Ac rursus: Et in lege ejus, meditabitur die ac nocte.

Cavendum esse à scandalis.

Est inter
100. capita
cap. 65. Ha-
bac. 2.

Nefas est Majores scandalo esse inferioribus, & seniores junioribus; ipsisque malo exemplo esse improbæ conversationis. Nam scriptum est: Væ qui potat proximum suum subversione turbida: quin potius ipsi forma & exemplum bonorum operum esse debent fidelibus.

Contra

Contra multiloquium, & lingue vitium.

Qui sermones multiplicat inter fratres, multiplicabit contentiones & odia sibi: sed qui linguam refrænât, ac temperat, diligitur. Magnum quippe lumen animæ est, timor Domini, ex ea tenebras depellens, ipsamque mundam, ac puram reddens.

Est inter 100. capita, de hum. cap. 74.

Attendendum orationi.

Qui intentus est orationi, adurit Dæmones: at qui mente evagatur atque distrahitur, illudetur ab ipsis.

Imbecillitatem infirmorum sufferendam.

Est alibi apud S. Ephraem.

Frater, libenter infirmum sustine: non enim qui valet, tua opera indiget, nam scriptum est: Non est opus valentibus medico, sed malè habentibus: & vos qui potentes estis, imbecillitatem infirmorum, atque impotentium sustinete.

Præfetti baculus, ut sit necessarius.

Est apud S. Ephraem alibi Matth. 9. Marc. 2. & Luc. 5.

In fratribus incompositæ vitæ, ac negligentibus, non oportet cessare Præfetti baculum: nam qui Divino timore suam nolunt refrænare mentem, humano terrore indigent; ut saltem per eum, ab inutilibus abstineant: quemadmodum servus temperate, modelleque se gerit, ob severitatem sui Domini.

Est apud S. Ephraem Adhortat. 4. de Virtute.

Contra tentationes & insidias Diaboli, cogitationesque improbas, &c.

Asidue ac sine intermissione Dominum precari oportet, ut Dæmonum prævalere possimus infidiis. Non enim nos solum in quiete ac solitaria vita constitutos divexant: sed in domo etiam Domini, convenientibus nobis vehementer insultant, masculorumque * vultus impudenter atque incaute nos conspiciari faciunt, suggeruntque ad impuram usque ipsam actionem: * tale quid nostræ phantasiæ imprimentes, ut ejusmodi cogitationum sordes atque quisquiliæ mentibus infundant; talique modo etiam ab immaculatis Christi impediunt, retrahantque mysteriis. Verumtamen per oculorum custodiam, mentisque attentionem, ista superabit continens ac temperans, divina adjuvante gratia. Decet ergo nos omni custodia custodire cor nostrum, ac sensus: quoniam magnum nobis bellum est, ingensque adversarii in nos insania: at non propterea detrectandum nobis est certamen; sed repellendum quod ipse per cogitationes molitur. Sicque sinamus illum dirumpi: novit quippe Dominus vexatorem nostrum, quantaque cordibus nostris cauteria immittat atque inspiret. Cæterum pugnandum est, bene attendere, & cæstum pugnamque non admittere: qui vero foedus cum passionibus sancit, cujusmodi cum illis bellum suscipiet? Ubi enim inimicitia, ibi bellum: & ubi bellum, ibi certamen: & ubi certamen, ibi & corona, ita ut si quis ab acerba liberari voluerit servitute, bellum cum * inimico committat, oportet.

*Eadem sunt in adhortat. 3. de Virginitate. * al. corpora. * al. Sic phantasiam atque imaginationem nobis perstringentes. Cor custodiendum, & sensus ut muniendi.*

NOTA.

** contra Diabolum suscipiat.*

Eadem sunt in Param. 20. aliquibus mutatis.

Quomodo coram Deo consistendum, digneque ut communicandum, &c.

Consideremus, ac mente perpendamus carissimi, illos, qui coram terreno constituti sunt Rege, thronoque mortali ministrant ac corruptibili; quomodo omni cum reverentia atque timore, suo Regi adsistant. Si igitur sic illi: nonne multo magis nos debemus coram Rege cælesti cum timore, & tremore, omniq[ue] gravitate atque verecundia consistere? Attendamus ergo nobis ipsi fratres; & caveamus impudenti oculo contemplari proposita mysteria Dominici Corporis & Sanguinis. Nam si Moyses non audebat aspicere: quanto magis ipsi nos debemus reprimere, atque compescere? Nam scriptum est: Quicumque honorificaverint me, glorificabo eos; qui autem contemnunt me, ignominia afficientur. Tu enim ut homo consideras: ipse vero ut Deus, novit profunda cordis tui, & cogitationes tuas prospicit. Non est enim creatura coram ipso abscondita. Quando ergo communicare volueris, dic ad eum: Ne mihi Domine sancta ista mysteria in judicium sint, ac condemnationem: sed in animæ & corporis sanctificationem. Et sic tunc cum timore ac reverentia accede: facietque * nobiscum Deus misericordiam suam.

Exod. 3.

1. Reg. 2.

NOTA.

** al. tecum.*

EJUS-

*¶ al. Ejus-
dem Thre-
nos, seu La-
mentatio
Beatissimæ
Virginis
Matris, quæ
magna, &
sanctæ Pa-
risceve di-
citur.
Jo: 19.*

S. PATRIS EPHRÆM SYRI

THRENI, id est, Lamentationes gloriosissimæ Virginis
Matris MARIE, super PASSIONE DOMINI.

STANS juxta Crucem pura & immaculata virgo, Salvatoremque in ea suspensum cernens, dirissimas plagas perpendens, & clavos, querimonias, alapas, flagellaque prospiciens, magno cum planctu, lamentisque dolore plenis exclamabat, dicens: Mi fili dulcissime, fili mi carissime, quo modo Crucem istam portas? Mi fili, & mi Deus, quo pacto sputa, clavos, & lanceam suffers? quo pacto colaphos, irrationes, injurias, ac contumelias pateris? quo pacto coronam spineam, vestemque purpuream, spongiam, arundinem, fel & acetum sustines? Quomodo in ligno pendes mortuus, ac denudatus, fili, qui cælum nubibus tegis? Quomodo sitim tulisti: qui universorum es conditor, quique maria & aquas omnes creasti? Quomodo innocens, in medio flagitiosorum & impiorum moreris? Quid fecisti: aut in quo Hebræorum gentem, fili mi, offendere potuisti? Et cur scelerati simul atque ingrati illi, te in ligno Crucis suspenderunt? quorum claudos, & languentes plurimos sanasti, mortuos ad vitam revocasti, paralyticum consolidasti, mi fili benignissime: quique a nativitate cæcum illuminasti, Salvator optime; & viduæ filium vitæ reddidisti, o vita universorum: qui Chananaeæ filiam servasti, & Centurionis filium a morte liberaisti. Arena quantumcumque numerosa, suam habet mensuram: at tua, mi fili, miracula omnem plane modum superant. Lazarum a monumento suscitasti foetidum: Lazare mi, inquires, exi de sepulcro foras: & tua eum vox traxit ab inferis, & ad vitales * revocasti auras. At tu quomodo jam occideris, mi fili dulcissime, idemque magnanime Deus? Deficit mihi animus, dum te Cruci suffixum intueor, conclavatumque ac plagis plenum, amantissime fili. O Judæi impii, Christique interfectores, in Deum iniqui, & in Creatorem vestrum ingrati. Numquid in eremo ipse vos manna aluit? Numquid per Moysen, mare diremit: & in terram promissionis vos traduxit? Verum tu, popule nequam, & abnegator Christi, pro beneficiis maleficia; pro bonis & commodis, mala atque contraria rependis: fel, pro manna; & pro aqua, acetum reponens: portione enim amarissima, te potaverunt iniquissimi illi, mi fili. Quinque hominum millia, quinque pavisti panibus: & ipsam Judæam tuis

A implevisti prædicationibus, dilectissime fili. Sed ubi modo species atque pulchritudo tua, mi fili? ubi tuus ille nunc decor? Et quomodo in Cruce jam extinctus es, fili mi, & Deus meus? Sol suum obscuravit lumen, & a se alius factus est. Lucida luna in tenebras versa est: petra scissæ sunt, & monumenta aperta, ipsumque templi velum in duas partes discissum est. Creaturæ illæ suum agnoverunt Creatorem, atque opificem: & perversi isti, ac miseri Hebræi suas obturarunt aures, clausuruntque oculos, ne Solem nullo unquam tempore occidentem adspicerent, mi fili. O Gabriel Archangele, & minister Dei. O Gabriel Archangele, age jam, & tuere causam. Ubi illud nunc Ave, o Angele? Ubi Ave illud benedictum, quod ad me dixisti, o nuncie? Ubi modo illa lætitia, ac benedictio, qua dixisti mihi: Benedicta tu in mulieribus? Quorsum vero dolorem, & victimam, quam dilectissimi filii mei nomine acceptura eram, non patefecisti: dum magnum illud mihi gaudium, quod ab initio percepi, significasti? In continuis tribulationibus, atque gemitibus fui: semperque immensam Judæorum invidiam, & perversorum erronum ac transgressorum ingratitudinem sustinui. O Simeon admirande: ecce jam gladius, quo cor meum trajiciendum prædixisti. Ecce gladium: ecce vulnus, mi fili, & Deus meus. Mors tua, cor meum subiit: disrupta sunt mea viscera: lumen meum obscuratum est; pectusque meum dirus gladius pertransiit. Tremendam tuam passionem intueor, fili mi, & Deus meus. Immeritam mortem tuam cerno: nec succurrere queo. Ubi modo forma tua, ac decor, mi fili? Miserere jam desolatæ, atque orbatae matris, mi fili. Miserere dejectæ ac derelictæ Mariæ, o dulcissime. Miserere, pientissime fili: & me consolare. Respice, mi fili, lacrymas meas: attende suspiria mea ac gemitus, & os tuum aperi. Solatium mihi præbe, mi fili. Non enim habeo prorsus, ubi vel caput reclinem, Non alius mihi superest cognatus, pater vel mater, frater aut soror, qui animum mihi reddant. Tu mihi es pater, tu frater, tu filius. Tu mihi vita, & spiritus, spes, atque protectio. Tu mea es consolatio, & creatio. Tu Dominus meus, & Deus meus: tu creator, & opifex meus.

*Jo: 6.
Luc. 9.*

*Matth. 27.
Marc. 15.
Luc. 23.
Jo: 19.*

*Luc. 1.
Ibid.*

Ibid. Luc. 1.

Luc. 2.

*Matth. 8.
Luc. 9.*

Psal. 38.

meus. Plangite jam mecum, cunctæ discipulæ Domini: quæ dolores meos, & profundissima cordis mei vulnera adspicitis. Tu mihi, jam Crux sanctissima, lignumque benedictum decumbe: ut dilectissimi filii mei, ac Dei mei plagas exosculer, propriumque filium salutem: ut filii mei corpus amplectar, & os suavissimum, oculosque ac faciem, manus atque pedes, & cædem iniquissimam deosculer. Decumbe, crux veneranda, decumbe. Eximia, o Crux, tua est gloria: magna tua gratia, immensaque vis tua atque potentia. O lignum sanctum, ac benedictum: in quo Deus tuus atque Creator innocens, instar latronis & nocentis, expansus est.

Mi fili, fili mi suavissime atque carissime, honoro tuas illas afflictiones: colo & adoro misericordiam, & magnanimitatem tuam. Veneror lanceam, vulnus, arundinem, clavos, spongiam, alapas, irrisiones atque opprobria, fel & acetum, sputa, colaphos, & verbera, mi fili dulcissime. Sed quoniam cuncta illa, creaturæ tuæ gratia, perpeti placuit; ignominia tua, mi fili, gloria cunctis facta est: tuaque mors toti mundo vita evasit. Verum enimvero, resurge quamprimum, mi fili, &

Deus, sicut prædixisti mihi: ut totus mundus salvus fiat. Mortem atque interitum tua morte protrivisti ac conculcasti: ut gaudium majus mihi humili matri tuæ affulgeat, mecumque lætentur cuncti dilecti tui: erubescant autem, & confundantur quicumque tui inimici.

Sed te, jam nos, o pura & immaculata, eademque benedicta Virgo, magni filii tui, universorumque Dei mater inculpata, integra, & sacrosanctissima, desperantium atque reorum spes, collaudamus. Tibi, ut gratia plenissimæ benedicimus, quæ Christum genuisti Deum & hominem: omnes tibi procidimus: omnes te invocamus, & auxilium tuum imploramus. Eripe nos, o Virgo sancta, atque intemerata, a quacumque necessitate ingruente, & a cunctis tentationibus diaboli. Nostra conciliatrix, & advocata in hora mortis, atque judicii esto: nosque a futuro inextinguibili igne, & tenebris exterioribus libera: & Filii tui nos gloria dignare, o Virgo, & mater dulcissima, ac clementissima. Tu siquidem unica apud Deum Christianorum spes nostra es securissima, & sanctissima. Cui gloria & honor, decus atque imperium, in sempiterna secula seculorum. Amen.

*Præcatio
Auctoris ad
gloriosissimam Virginem Mariam.*

*Matth. 8.
13. 22. 25
Marc. 9.
Luc. 3.*

*Honor ac
reverentia
ut exhibea-
tur lancea
Domini, arundini, clavis, ac spon-
gia, reliquique passionis Domini-
nica instru-
mentis, con-
tra hæreticos.*

E J U S D E M

S. PATRIS EPHRÆM SYRI

SERMO, De Sanctissimæ Dei Genitricis Virginis
MARIE Laudibus.

INVIOLOATA, integra, planeque pura ac casta Virgo Dei genitrix Maria, Regina omnium, spes desperantium, Domina nostra gloriosissima, eademque optima, ac præcellentissima: sublimior cælitibus, candidior Solis radiis atque fulgoribus: honoratior Cherubim, & multis oculis claris Spiritibus perspicacior. Sanctior Seraphim, & incomparabiliter reliquis omnibus supernis exercitibus gloriosior. Unica spes Patrum, gloria Prophetarum, præconium Apostolorum, honor Martyrum, lætitia Sanctorum, & lumen probatissimorum Abraham, Isaac, & Jacob: decus Aaron, splendor Moysis, & Gedeonis vellus: coetus Hierarcharum; omniumque Sanctorum, ac Virginum corona, ob immensum fulgorem atque splendorem inaccessa. * Thuribulum aureum, lucerna clarissima, urna pulcherrima cæli manna gestans: tabula scriptam legem mortalibus adferens, arca vera, charta divinisissima, princeps omnium prudentissima ac

sagacissima, & * lucifera virgo: consolatrix sanctissima, & dux universorum, sacratissima puella. O rube ardens incombuste, & prædium patens, viridansque Aaronis virga. Virga enim vere extitisti: & flos, filius tuus. E radice quippe David, ac Salomonis genuit Christus creator noster, Deus & Dominus omnipotens, ac solus altissimus. Tu Deum genuisti & hominem, Virgo ante partum, virgo in partu, & virgo post partum. Claves illas portæ orientalis semper clausæ non excussit Deus creator tuus, in virginali tuo utero sine femine carnem indutus; teque, o clarissima, talem præservans, qualis ante partum fueras. Per te reconciliati sumus Christo Deo nostro, filio tuo dulcissimo. Tu peccatorum, & auxilio destitutorum unica advocata es, atque adjutrix. Tu portus naufragantium tutissimus: tu mundi solatium. Tu orphanorum susceptio: tu captivorum redemptio atque liberatio: tu ægrotantium exultatio, moestorumque consolatio,

** al. De Beatissima ac gloriosissima Dei Matris laudibus.
* al. clarissima.
Exod. 3.*

*Nu. 17. &
Hebr. 9.*

Ezech. 44.

Esai. 22.

Apo. 3.

** al. procel-
lis adversi-
tatum dive-
xatorum,
&c.*

** al. mea.*

** al. perspicacissimis Spiritibus.*

** al. captivorum.
Judic. 6.*

** al. Thuribulum.
Heb. 9. &
Apo. 8.*

INVOCA-
TIO PIA
S. MARIE
VIRGINIS.

* al. videamus.
* al. os loquentium iniqua.

* al. o celebrissima.

Matth. 21.
Marc. 11.
* al. rogo
atque obsecro, &c.
Esai. 25.
Apoc. 7. 21.

* al. o Maria. Luc. 1.

Ibid. Luc. 1.

Ibid.

* al. ave dix sanctissima, ex qua, &c.

latio, & omnium salus. Tu Monachorum ac solitariorum stabilimentum, & spes secularium. Tu virginum gloria, corona, ac gaudium. Tu mundi lætitia, o Domina princeps, atque regina præstantissima, & perquam benedicta, puella honoratissima, & dominarum domina purissima atque castissima. Sub tuum præsidium confugimus, o sancta Dei genitrix; sub alis pietatis atque misericordiæ tuæ, protege & custodi nos. Miserere nostri, qui sordibus peccatorum conspurcati sumus: qui sceleribus atque delictis quàm plurimis Creatorem Deum nostrum, & judicem universorum offendimus: ne adversus nos insolescat, ac gloriatur Satan perniciosissimus: ne in nos insurgat detestandus inimicus noster: ne servos tuos a tui spe excidere * cognoscamus; neve calumnietur nos * detrectantium lingua. Non nobis est alia, quàm in te fiducia, o virgo fincerissima. Ex ulnis siquidem maternis tibi, Domina nostra, dediti sumus miseri, tuique clientes appellati: ne igitur a maligno Satana ad inferni portas abduci nos sinas. Tu enim noster es portus; o Virgo intemerata, & præses pia auxiliatrix. Sub tua denique tutela, & protectione toti sumus: quare ad te unicam confugimus, crebrisque te lacrymis, o * beatissima mater, imploramus, tibi que procidimus, suppliciter clamantes ac deprecantes, ne dulcis filius tuus Salvator noster & vitæ omnium dator, ob plurima quæ commisimus scelera, e medio tollat nos, miseralesque animas nostras instar leonis diripiat; aut sicut ficum * sterilem, nos excidat. Cæterum * obsecramus, ut ad Christum securi pervenire possimus, aulasque illas beatorum subire, ubi non sunt lacrymæ, neque luctus, non vexatio, non molestia, non calamitas, non mors, non cruciatus, non locorum angustia: sed lætitia inexhausta, voluptas justorum maxima, deliciæ infinitæ, exultatio & jubilatio, gloria & splendor. Reple deinceps os meum gratia dulcedinis tuæ, o * Domina: & illumina mihi mentem, o gratia plena, move linguam meam, & labia, ad laudes tibi alacriter, lætoque animo decantandas, & præsertim dulce illud melos angelicum longe celebratissimum, quod Angelus Gabriel in Nazareth, servili habitu ad te Virginem, matremque Dei mei integerrimam, clamans cecinit: salutationem, inquam, maxime congruentem atque decentem, & dignissimam mundi salutem, cunctarumque animarum medelam atque tutelam. Dignare me servum tuum humilem laudare te, Virgo sacrata, ac suaviter dicere: Ave præclarum, & electum vas Dei. Ave domina Maria, gratia plena. Ave inter mulieres, virgo beatissima. Ave stella * fulgidissima, ex qua Christus processit. Ave lux splendidissima, ma-

A ter & virgo. Ave, quæ admirabiliter Regem omnium peperisti. Ave, per quam clarissimus Sol justitiæ nobis illuxit. Ave Regina, ac Domina cunctis sublimior. Ave canticum Cherubim ac Seraphim, & hymnodia Angelorum. Ave pax, gaudium, consolatio, & salus mundi. Ave humani generis lætitia. Ave Patrum præconium, & decus Prophetarum. Ave pulchritudo Martyrum, & Sanctorum corona. Ave piorum gloria, & * laus in solitudine degentium. Ave præclarissimum coelestis hierarchiæ ornamentum. Ave pulchra hymnographorum omnium oratio. Ave præstantissimum universi orbis terræ miraculum. Ave terrigenarum omnium oblectamentum. Ave paradisi deliciarum, totiusque amœnitatis, & immortalitatis. Ave lignum vitæ, gaudium, & voluptas. Ave lilium convallium, & * vallis fidelium, mundi que salus. Ave portus tranquillissime, & a fluctibus procellisque agitatorum liberatrix desideratissima. Ave periclitantium opitulatrix. Ave progenitoris illius Adam resurrectio. Ave jucunda libertas. Ave omnium parens. Ave * fons gratiæ, & totius consolationis. Ave peccatorum refugium, atque diversorium. Ave laborantium propitiatorium. Ave profugium in Hierosolymis. Ave throne creatoris * nostri gloriosissime. Ave ævi splendor illustrissime, ac fulgentissime. D Ave spes omnium proborum, rebus adversis afflictorum. Ave dulce converforum * solamen, atque præsidium. Ave virorum pariter atque mulierum regina & patrona. Ave Dei & hominum mediatrix optima. Ave totius terrarum orbis conciliatrix efficacissima. Ave domina nostra, foedus pacemque fidelibus tuis impetrans, & * sceptrum cunctis imperans. Ave gloria, & lætitia omnium sacerdotum. E Ave virgo, solitariorum solatium. Ave regina supernorum civium, & domina Angelorum. Ave porta coelorum, & scala, ascensusque omnium. Ave portarum coelestis Paradisi referamentum. Ave nostra consolatrix: quæ moerore sedasti, & oppressorum molestias leniisti, cunctasque oppressiones sustulisti. Ave clavis * regni coelestis. Ave portus tutissime, in hac vita navigantium. Ave animæ nostræ spes fida, & optima. Ave firma salus universorum Christianorum, ad te sincere ac vere recurrentium. Ave lumen lucidissimum, quo mundus illustratur. Ave mater alma Christi filii Dei vivi. Ave nostra * omnium protectio insignis, & gloria. Ave, quæ nullo spatio comprehensum, tuo sinu ac ulnis comprehendisti. Ave, quæ Christum, vitæ datorem educti: Christum inquam, misericordissimum omnium creatorem, dulcissimum Dominum * nostrum JESUM, educatorem atque altorem totius mundi, benignissimum humani generis ama-

ENCOMIA
PULCHERRIMA.

* ὁ μὲν

* al. vallum.

* al. flos.

* al. mei.

* al. refugium.

* οὐρανός.

* al. clavis coelorum, & regni Christi.

* al. nostrorum genitorum protectio.

* al. meum.

ORATIO AD B. VIRGINEM.

577

* al. & Pa-
trici mem-
omnipoten-
tem.

amatorem, & Patrem * cunctorum omnipo-
tentem: Cui convenit omnis honor, gloria,
decus, & potentia in perpetuum; laus & ju-
bilatio, atque magnificentia, una cum æter-
no Patre, & Sancto Spiritu: nunc & semper,
& in infinita secula seculorum. Amen.

Precibus & meritis Sanctissimæ Dei genitri-
cis Mariæ semper Virginis, exercituumque
omnium coelestium, & universi coetus Ange-
lorum, Cherubim & Seraphim, Propheta-
rum & Apostolorum, Martyrum & * Confes-

* al. ac ble-
sarchiarum.

A forum, Sanctorumque omnium intercessioni-
bus, miserere tuæ creaturæ, mi Deus clemen-
tissime: & a dextris tuis in hora tremendi ju-
dicii, humiles servos tuos colloca. Neque, o
Domine, vitæ auctor ac dator, ad opera no-
stra mala, quæ, * legem tuam transgrediendo,
commisimus, aspexeris: sed potius ad immen-
sam clementiam, & pietatem, atque miseri-
cordiam tuam benigne respicias, obsecro, no-
strique miserearis. Amen.

* al. adver-
sus legem
tuam præ-
varicando,
fecimus,
&c.

E J U S D E M

S. PATRIS EPHRÆM SYRI

Ad Sanctissimam Dei Genitricem,

O R A T I O.

IMMACULATA & intemerata, incorrup-
ta & prorsus pudica, atque ab omni forde
ac labe peccati alienissima, Virgo Dei sponsa,
ac Domina nostra: quæ Deum & hominem
mundo mirifica ac gloriosa conceptione tua
peperisti, Deumque Verbum hominibus miro
modo conciliaſti; & rebellem humani nostri
generis naturam coelestibus confociaſti: unica
ſpes desperantium, oppressorum auxilium,
& ad te recurrentium præſentaneum ſuble-
vamen, omniumque denique Christianorum
firmum præſidium: me * maximum peccato-
rem, enormibusque meis cogitationibus, ver-
bis, ac factis effectum vilissimum, atque adeo
fallaces voluptatum illecebras animo plane
ſervili atque abjecto amplexatum, ne averſe-
ris, obsecro: quin potius, ſicut mitiſſimi ac
clementiſſimi Dei mater es, ita me peccatorem
benigniſſime ſuſcipe, & meam ſordidiſſimam,
* impuriſque labiis meis expreſſam orationem
clementer admitte: nec non dulcem quidem
filium tuum, meum autem Dominum ac Deum
maternis pietatis tuæ viſceribus amanter li-
benterque exora: ut ipſe mihi quoque illa in-
exhaustæ miſericordiæ ſuæ viſcera referare di-
gnetur: & poſtpoſitis innumerabilibus pecca-

* al. ſceleſtiſ-
ſimum.

* al. indi-
ſiniſque.

B tis meis, ad ſalutarem me poenitentiam con-
vertat, ſuæque me rectius complere mandata
faciat. Adeſto mihi nunc, & ſemper, o Vir-
go Dei genitrix, mater miſericordiæ, beni-
gna & clemens, in præſenti quidem vitæ cur-
ſu fervens protectrix atque auxiliatrix, hoſti-
les quoſcumque impetus a me avertens, & in
via ſalutis me conſtituens; ac in extremo vitæ
articulo miſeram meam animam conſervans,
& tenebroſos atque horrendos peſſimorum dæ-
monum aſpectus ab ea procul repellens: in tre-
mendo autem die judicii, ab æterna me dam-
natione liberans: & poſtremo, in numerum
juſtorum me referens; atque inaccessæ tui filii
& Dei gloriæ me hæredem efficiens. Quod uti-
nam, per piam interceſſionem tuam atque pa-
trocinium, Domina mea, ſanctiſſima Dei ma-
ter, mihi, & omnibus humiliter ad te recur-
rentibus, & ſpem totam in te ſigentibus poſt
hoc exilium concedatur, gratia, miſeratione,
& benignitate unigeniti tui filii, Domini &
Dei, ac Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti: Quem
decet omnis gloria, honor, potentia, & ado-
ratio, cum æterno ejus Patre, & Sancto ac vi-
vifico Spiritu: nunc & ſemper, & in æterna
ſecula ſeculorum. Amen.

INVOCAT
BEATAM
MARIAM
VIRGI-
NEM.

E J U S D E M
S. PATRIS EPHRÆM SYRI
PIA, ET HUMILIS AD DEUM,

O R A T I O.

*Ex antiquo
MS. Vati-
cano Cod.
517. pag.
38.*

** al. possim.*

Rom. 7.

*1. Petr. 4.
Psal. 129.*

H E I mihi, hei mihi Domine, tanta sunt vitia atque peccata mea, ut vix elabi* possint. Ultra modum, me miserum vitiis conspurcavi: spontaneo me studio coinquina- vi, sponte me maculavi, proprio me arbitrio perdidici; infelix ego graviter deliqui, usu ma- lo districtus detineor: volo agere bona, sed desideriiis carnis aggravor, & ad peccandum consuetudo me prava constringit. Hei mihi, hei mihi misero & infelici, in tantis peccatis, in tantis criminibus, in tam multis iniquitati- bus constituto, atque involuto: quid primum plangam, quid primum lugeam, pro quibus delictis lacrymas fundam, equidem ignoro. Memorare, Domine, non sufficio tantorum cri- minum gesta. Succurre mihi Deus meus, an- tequam moriar, antequam mors me præve- niat, antequam tartara me rapiant, antequam tenebræ me involvant; priusquam ad tormen- ta properem, antequam flamma ignis me com- burat, priusquam sine fine crucier: reus ter- reor pavore peccati; metuo diem iudicii, ubi si justus vix salvabitur, ego peccator, & im- pius ubi parebo? Quid dicturus sum, cum an- te tribunal tuum fuero præsentatus? Quid fa- ciam, cum ante conspectum tuum venero? Quid respondebo? væ mihi, quia peccavi, quia transgressus sum mandatum tuum. Nul- lum enim invenitur peccatum, cujus sordibus non sim coinquinatus. Nullus est vitiorum morbus, quo ego miser non sim pollutus. Ut bene viverem promisi, sed quod pollicitus sum non servavi: semper ad peccandum redii, sem- per delicta mea iteravi; numquam in melius mores mutavi, numquam a malefactis recessi: plurimos etiam coinquina- vi, meipsum per- dens; plurimos pravis moribus ad iniquitatem perverti: scelere meo multæ animæ perierunt; exemplis vitæ meæ multi subverfi sunt; iniqui- tate mea, multis caussa malorum fui. Orate

A pro me ad Dominum, viri ac fratres sancti: obsecrate pro me, omnis plebs sanctorum; si forte misereatur mei Deus; si forte auferat a me iniquitatem meam, & misericordiam mihi præstet. Revertere jam Deus meus; reverte- re, & non me despicias: neque me perden- dum in potestate dæmonum derelinquas. Et licet delicta mea sint gravia, Tu tamen cle- mens, tu pius, tu multæ miserationis; nul- lumque a misericordia tua repellis: sed ultro clementiam tuam profers, & peccatores ex- pectas, ut redeant. Quàm multi enim scele- rati, quàm multi luxuriis dediti, quàm multi concupiscentiis seculi detenti, bonitate tua Domine, ad indulgentiam pervenerunt: mul- tis vero redeuntibus, gratis veniam donasti. Ostende igitur in me, piissime Pater, clemen- tiam tuam; pateat mihi venia, pateat indul- gentia: non abneges, obsecro, uni, quod plu- rimis contulisti. Scelera mea non defendo: **C** peccatum meum coram te confiteor; displicet mihi quod feci, displicet quod erravi, displicet quod majestatem tuam offendi: peccatum meum accuso, culpam meam agnosco; con- fessionis reus appareo. Suscipe, quæso, omni- potens Deus, clamorem poenitentis: audi vo- cem precantis; exaudi vocem peccatoris ad te clamantis: Peccavi, Deus, miserere mei: peccavi, Deus, propitius esto mihi peccato- **D** ri. Si iniquitates meas, o Domine, * recor- datus fueris; quomodo sustinebo? Memorare quæ mea substantia: memento Domine, quia terra sum: memorare, quia pulvis & cinis sum. Aperi mihi manum tuam: porrige dex- teram tuam: parce malis meis: parce crimini- bus: indulge sceleribus. Sana animam meam, quia peccavi tibi: Tibi inquam, quem decet omnibus honor, & gloria, in secula seculo- rum. Amen.

** vulg. ob-
servaveris.
Psal. 88.
Job. 7. 10
25. Gen. 3.
18. &c.
Job. 14.
Psal. 40.*

HOMI-

H O M I L I A

S A N C T I E P H R Æ M,

D E D I E J U D I C I I.

Ex Cod. Pa-
lat. 556.
pag. 33.

Forse, de-
tulerimus.

O **B**ŒCRO igitur vos, Fratres charissimi, venite projiciamus a nobis omnem sollicitudinem actuum terrenorum, ne obligetur mens tua in terrenis negotiis, quia omnia terrena pertranseunt, omnia depereunt, omnia evanescunt, nequaquam nobis prodesse poterit in illa hora judicii, nisi conversatio sancta, & bona opera, quæ hinc de (1) coloribus nobiscum. Futurum namque est, ut unusquisque nostrum, & actus suos, & cogitationes ante tribunal tremendi judicii deferat. Contremiscit cor meum, & renes mei dissolvuntur, quotiescumque recogito, quod revelandæ sint cogitationes & sermones, actus nostri in die judicii: grandis enim timor erit, fratres dilectissimi, & grandis tremor, o Amici mei. Quis est enim qui non timeat, aut quis non contremiscat, ac lamentetur, ac lugeat, eo quod ibi omnia manifestabuntur, quæ hic in occulto tenebris gesta sunt? Intelligite, fratres mei, hoc, quod vobis dico, & considerate exemplum, quod vobis ob vestram intelligentiam profero, arboris fructiferæ in tempore suo. Primum intrinsecus concipiunt fructum, postea vero divino nutu extrinsecus proferunt, secundum naturam, & fructum, & folium; sic & in illa die terribili omnes homines quæcumque in hoc seculo, quasi in tempore suo occulte intrinsecus sive bona, sive mala gesserunt; ibi quasi fructus proprios ante tribunal domini proferunt. Tunc justi bonos & jucundos proferunt fructus. Sancti similiter fructus suavissimos, & omnibus gratiarum floribus exornatos. Martyres vero suppliciorum & poenarum fructus patientiæ gloriosos. Monachi autem sanctæ conversationis suæ, idest continentiae, humilitatis, vigiliarum, & orationum atque in obedientia, immarcescibiles proferunt fructus. Peccatores vero & impii ac profani proferent fructus turpissimos & execrandos, plenos confusione & opprobrio, ululatu, & luctu, vermium quoque immortalium, & ignis inextinguibilis cum gemitu. Tremendum vero, o dilectissimi fratres, ibi judicium, in quo sine testibus omnia manifestantur; ibi adsistunt millia millium, & decies dena millia Angelorum, & Archangelorum, Cherubim & Seraphim, ubi justorum chori circumstant, Patriarcharum, & Prophetarum, Apostolorum, & Martyrum, & om-

Tom. III.

A nium omninoque sanctorum. Quid ergo negligimus dilectissimi fratres? ecce nunc tempus concluditur; dies appropinquat, in quo omnia occulta nostra a lumine arguuntur. Si sciremus, fratres, quid immineat, vel incumberet, jugiter plangeremus, obsecrantes Dominum diebus & noctibus sine cessatione, ut liberet nos ab æterna confusione, & perennibus tenebris. Observetur (2) enim omnes hos peccatores ante tribunal gloria ejus cum metu animo, & tremore, & contremiscet omnis creatura; & ipsa agmina Sanctorum Angelorum expavescent in die adventus ejus. Quid (3) ergo tunc dicimus, si in hoc tempore parvo negligenter vixerimus, ipse enim nos patienter expectat, & omnes ad suum regnum invitat. Rationem enim exquiret a nobis pro hac negligentiam nostram, & dicit nobis: Propter vos incarnatus sum, propter vos in terris palam conversatus sum, propter vos consputus sum, propter vos in palmis in facie verberatus sum, propter vos crucifixus sum, propter vos suspensus sum in ligno, felle cibatus sum, & aceto potatus sum, ut vos sanctos, & coelestes efficiam; regnum meum donavi vobis, Paradisum meum aperui vobis, omnes vos sanctos vocavi, Patrem meum obtuli vobis, Spiritum Sanctum vobis misi; ampliora bonorum omnium, quid debui facere & non feci vobis tamen ut salvemini, humilem voluntatem vestram solummodo quæsi, non vos coëgi, ut ne saluti vestræ causa necessitatis esset occasio: Dicite mihi peccatores, & mortales atque passibiles secundum naturam: Quid passi estis propter me dominatorem vestrum, quum ego pro vobis impassibilis passus sum? Ecce itaque præparatum est regnum, & vita requiescit, lætitia in lumine sempiterno: præparata est etiam mors, & vita, poena, luctus, & tenebræ, eligat unusquisque, ut propria voluntate voluerit, rectam viam incederit. Venite adoremus, dilectissimi Fratres, & procidamus, & ploremus ante Dominum, qui fecit nos, dicentes ei: o Dominator, & Domine, hæc omnia ut Deus sustinuisti pro nobis. Nos autem peccatores semper te exacerbamus, & beneficiis tuis sumus ingrati. Tu Deus sine initio, natura incomprehensibilis, misericors, & pius, complacuiisti gratia tua, per passionem crucis peccatores salvos facere, qui te

Ita.

Vide supra
pag. 1. a
tergo.

Ita.

Dddd 2

non

non noverunt, donans ei post indulgentiam delictorum etiam lumen scientiæ tuæ. Quid ergo retribuit genus humanum tibi invisibili, & benignissimo Domino? nam quum impii essemus, non secundum naturam; sed propria voluntate, quasi pius atque amator omnium salvasti nos; sed iterum per negligentiam nostram, atque peccata incidimus; tu autem idem ipse es semper misericors, & miserator, terribilis & gloriosus, conditor seculorum patienter ab initio sustinens perversitatem nostram, donans nobis tempus poenitiæ, & remissionem peccatorum pro ineffabilibus miserationibus tuis, quas ostendisti nobis. Filius Dei, victus nobis es Domine Deus noster a caritate tua, & a sanctis miserationibus tuis, ut per crucem tuam totum mundum servares: nisi enim victus fuisses caritate, misericors Christe temetipsum hostiam vivam & immaculatam, nunquam pro peccatoribus obtulisses. Qui illuminasti gratia tua universum mundum, illumina quod in me est tenebrosus. Oculus enim meus velatus est & cæcus; illumina eum semper, & miserationibus tuis ut crassante diabolo penitus obscuratur: illumina etiam nostros interiores oculos dominator Domine. Voce igitur diligamus, tibi que confiteamur: ex caritate omnes voluntates tuas perficere valeamus. Hoc ergo præsta nobis misericors Christe, ut pleni gratia, & illuminatione scientiæ tuæ, cum fide, & sanctificatione accedamus ad calicem tuum, ut proficiat ad remissionem peccatorum, non ad condemnationem in die iudicii; quia quicumque mysteriis tuis indignus accesserit, suam animam ipse condemnat, non se castigans, ut te coelestem regem atque immortalem sponsum in sui pectoris purissimum suscipiat thalamum. Nam anima nostra sponsa est immortalis sponsi. Copula autem nuptiarum, coelestia Sacramenta sunt: quia quum manducamus Corpus ejus, & Sanguinem ejus bibimus, & ipse in nobis est, & nos in eo. Attende ergo tibi metipsi, festina cordis tui thalamum jugiter virtutibus exornare, ut mansionem cum benedicto Patre suo faciat apud te, & una cum Angelis coram & Archangelis erit tibi laus & gloriatio, & cum magna exultatione, & gaudio ingrediaris in Paradisum. Quid enim præter salutem tuam, o homo, Deus quærit a te? si autem neglexeris, & salvus fieri nolueris, rectasque vias Domini non ambulaveris, nec mandata ejus custodieris, temetipsum interficies, & a coelesti thalamo Domini temetipsum expellis. Deus Spiritus Sanctus sine peccato solo propter te Filio suo non pepercit, & tu infelix tui non misereris? expergiscere itaque a somno tuo parumper, o miserande: aperi os tuum, obsecra eum, projice a te onera peccatorum, ora fre-

*Ita.
Lege, ut in-
fra p. 581.
Dominus so-
lus sine pec-
cato proprio
Filio non
pepercit.*

A quenter, sine cessatione lacrymas funde, molliem animæ fuge, negligentiam execrare, malitiam non ama, ama vero mansuetudinem, dilige continentiam, meditare psalmodiam, festina frater; ora, donec tibi datum est tempus, dilige Dominum ex tota anima tua, sicut & ille dilexit te. Es tu templum Domini, & Dominus excelsus habitavit in te; anima autem Dominum habens in se, templum est Domini. Divina etiam mysteria celebrant in ea. Angeli, & Archangeli lætantur ei, & frequenter eam visitare festinant.

B Beatus vir qui Dominum ex toto corde dilexerit, & mundum istum, & omnia quæ in eo sunt, tota virtute odit, ut te solum sanctum possideat pretiosam margaritam, & vitæ suæ thesaurum. Vere enim dilectio Domini gratia, & dulcedine plena est, & beatus est qui custodivit eam, nec est exsatiatus ab ea. Ignis enim immortalitatis est caritas Domini. Omolissimum caritas Domini vinculum, stuporis & miraculum plenum, quod nec secare potuit, nec solvi; bis acutus eum gladius non secavit, flagrans ignis non solvit; membra secabantur, caritas non secabatur; comburebantur viscera, & vincula non solvebantur; mergebantur iterum in profundum sanctorum corpora, & caritas Domini non potuit aliquid demergi. Quis putas non admiretur de hoc vinculo caritas? Quicumque ergo puro corde Dominum & sincere dilexerit, talem caritatem habere probatur. Hanc caritatem dedit Dominus Ecclesiæ suæ, ut ipsa semper exornetur, & polleat. Hæc caritas columnæ firmamentum est diligentibus Dominum. Hæc caritas unigenitum Deique filium ad nos de coelis adtraxit. Propter hanc caritatem Deus homo factus est: propter hanc caritatem Deus incorporeus incarnatus est; propter hanc caritatem invisibilis, visibilisque est; propter hanc caritatem Paradisus reservandus est; propter hanc caritatem sponsa Christi anima effecta est: & propter ea impassibilis passus est. Sine hac caritate si fieret anima, non placebit in ea Dominus, nec delectabitur super ea. Credite mihi fratres mei, quia in proximo est adventus Domini, in quo reddit unicuique secundum opera; Sanctis quidem & electis suis requiem, & lætiam; peccatoribus vero, & qui eum exacerbaverunt, supplicia & tormenta. Beatus homo qui invenerit fiduciam in illa hora, & qui audierit beatam illam vocem: Venite benedicti Patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi. Tunc iusti quum se viderint in lumine in illam inenarrabilem gloriam, intra semetipsum singuli obstupescunt, & dicent; putas, ipse ego sum, & quomodo hinc gloriæ dignus inventus sum? Angeli autem accedentes cum gaudio magno ad

Ita.

ad Sanctos, enarrantes eis conversationem eorum immaculatam, continentiam, vigilias, orationes, voluntariam paupertatem, solum Dominum mercati sunt. Modicus labor est institutionis nostræ fratres charissimi, & magna est requies, parvi temporis est afflictio continentiae, & retributio ejus, idest deliciae Paradisi, & exultatio, & lætitia in seculum seculi permanet. Quicumque sibi conscius est quod peccaverit Domino, & per negligentiam sua voluntate peccaverit, donec tempus est, ex affectu lacrymæ ei jugiter defluant. Credite mihi fratres, non est dulcius super gratia lacrymarum, siquis in oratione sua Dominum contemplatus est, illum semper desiderans, lacrymarum dulcedine satiatus est hujusmodi, elevatus est a terris totus extra corpus in coelo est. Et quid dico extra corpus totus coelestis est, & non invenitur conversatio ejus in terris, hujusmodi cum Domino loquitur. In Christo loquitur, a Sancto Spiritu sanctificatur. Grande miraculum, homo terra & cinis, in sua purissima oratione cum Deo fabulatur. Beatus homo qui habet compunctionem jugiter secundum Dominum. Compunctio, Fratres, sanitas animæ est, illuminatio mentis. Compunctio Fratres, remissionem delictorum

A nobis conquirat. Compunctio Fratres, Jesum unigenitum habitare facit in nobis, quum eum desideramus, & quærimus. Volo vobis, fratres, enarrare poenitentiam lacrymarum: Anna per lacrymas Domino Samuelem Prophetam accepit ad sublimitatem, & gloriationem animæ suæ. Mulieris autem peccatricis debita in domo Simonis a Christo Domino dimissa sunt, quæ lacrymis pedes ejus rigabat, & crine tergebat. Grandis virtus est lacrymarum, multumque prævalent lacrymæ, semper adquirent lacrymas, sordidas cogitationes expellunt, nec proximare eas permittunt animæ compunctionem cordis habentis. Quid hac beatitudine potest esse sublimius, quum ipsum Dominum anima in oratione propria contempletur? Nam cum eum desiderat, eique semper fabulatur. Thesaurus indeficiens est compunctio cordis, gaudium ineffabile. Exultat anima, quæ habet compunctionem cordis, fons enim purissimus est compunctio cordis irrigans semper plantaria fructiferæ animæ: semper ergo sanctæ plantationis tuæ irrigentur a te per benedictionem, & gratiam Domini Nostri Jesu Christi, cui est honor, & gloria cum Patre, & Spiritu Sancto in secula seculorum. Amen.

D I C T A

S A N C T I E P H R Æ M.

Ex Cod. Palat. 212.
pag. 10.

Ita.

FRATRES Charissimi, quid quærit Dominus a nobis nisi salutem animarum nostrarum? Si autem neglexerimus, & salvi fieri nolumus, rectasque vias Domini non ambulamus, & mandata ejus non custodimus, nosmetipsos interficimus, & a coelestiali domo sumus expulsi. Dominus solus sine peccato proprio filio non pepercit, & nos infelices non misereamur, expergiscere a somno. Fratres Charissimi, aperiatur os nostrum, obsecramus, & imploramus, projiciamus a nobis onera peccatorum, oramus frequenter, sine cessatione lacrymas fundemus, negligentiam execramus, malitiam fugiamus. Amemus vero mansuetudinem, diligamus continentiam, meditemur psalmodiam, festinemus orare, donec nobis datum sit tempus, diligamus Dominum ex tota anima nostra, sicut ille dilexit nos, fiamus templum Domini, Deus excelsus habitat in nobis; anima autem Dominum habens in se, templum Dei est, sicut Apostolus dicit: templum Dei sanctum est, quod estis vos. Divina etiam mysteria dum celebrantur, in ea Angeli, & Archangeli lætantur, in ea frequenter

D visitare etiam festinant, & perducunt ad vitam, quia tribus vocationibus vocavit Dominus hunc mundum ad vitam: prima vocatio in veteri testamento per Prophetam dicentem in Spiritu: Venite filii, audite me, timorem Domini docebo vos. Secunda vocatio in novo testamento per Jesum Christum Salvatorem dicentem: Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos, tollite jugum meum super vos, & discite a me, quia mitis sum, & humilis corde, & invenietis requiem animabus vestris; jugum enim meum suave est, & onus meum leve. Tertia vocatio in die judicii per idem Dominum dicentem: venite benedicti Patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi, ubi lumen indeficiens, ubi gaudium sempiternum, & vita perennis. Ubi non videbitur malum, & non deficit omne bonum, ubi abundantia pacis, & perfectio caritatis, & augmentum justitiæ, & abjectio tristitiæ, ubi lenitates cordium, & corporum, ubi humilitas plena, ubi obedientia in laudibus carminum divinorum; Ubi præmia æterna, & regnum æternum, ubi San-

Sancti, & electi cum Angelis, & Archangelis, & omnibus virtutibus coelestibus in gaudio semper sine fine laetabuntur. Quid enim in die iudicii dicturi sumus; Si in hoc parvo tempore negligenter vixerimus? ipse enim nos patienter expectat, & omnes nos ad suum regnum invitat, rationes exigit a nobis per negligentias nostras, & dicet nobis: propter vos incarnatus sum, propter vos in terris palam conversatus sum, propter vos flagellatus sum, propter vos palmas in facie verberatus sum, propter vos crucifixus sum, felle cibus sum, & aceto potatus, ut & vos sanctos, ac beatos facerem: Paradisum meum aperui vobis: ampliora horum omnium, quid debui facere, & non feci vobis, tantum ut solvimini humilem

A voluntatem vestram, solummodo quæsi, non vos coëgi, aliud vestræ causa necessitatis, etiam occasio. Dicite mihi peccatores, & mortales, atque passibiles secundum naturam, quid passi estis propter me dominatorem vestrum, cum ego impassibilis pro vobis passus sum. Ecce itaque præparatum est regnum volentibus, & vias æternas, requiescite, lætitia in lumine sempiterno; præparata etiam est mors, & poena, luctus, & tenebræ: eligat unusquisque propria voluntate, ut voluerit; qui autem elegerit, vitam habet æternam, & merebit illam felicem, & desiderabilem vocem audire: Euge serve bone, & fidelis, intra in gaudium Domini.

D I C T A

S A N C T I E P H R Æ M.

*Ex Cod. Pal.
lat. 212.
pag. 12.*

FRATRES Charissimi, oportet nos tota mentis intentione inquirere, & intelligere, quia christiani sumus, & quare crucem Christi in fronte portamus. Attendite, & agnoscite, quia non ideo Christiani facti sumus, ut de ista tantummodo vita solliciti cogitamus; Sed de æterna beatitudine, & coelesti spe, quæ nobis a primordio præparata est. Ideo indefinenter, & intento corde caveamus, ne nos in ultimis temporibus tetri, & tetrici, atque horribiles dæmones suscipiant; & ne in gaudio inimicorum deveniamus, qui cursum nostrum impedire cupiunt; & ne sit mors nostra luctus Angelorum, qui nos desiderant perducere ad æterna gaudia. Mementote, obsecro, fratres, horam illam, qua anima nostra aut ad mortem, aut ad vitam, pro ut meruerit, ducenda est; & custodiamus nosmetipsos singulis momentis; Cogitamus jam proximum esse diem commigrationis nostræ a seculo; dies enim vitæ hujus nemo novit, quid sibi in itinere hujus diei contingat; Pro eo omni custodia servanda est, unicuique mobilitas naturæ humanæ fragilitatis, quia lata porta peccatorum, & spatiosa via voluntatum, facile a multis mutatur; angusta vero porta poenitentiae, & arcta via laborum, a paucis difficile penetratur: soli sapientes inveniunt eam, quia scriptum est: Principium Sapientiæ est timor Domini. Sapientiam atque doctrinam stulti despiciunt. Prima igitur sapientiæ est pars devitare malum; secunda facere bonum; tertia sperare præmia æterna. Tres infelices in lege Domini leguntur; qui scit, & non docet; qui docet & non facit; qui

C nescit, & non interrogat. Sicut non potest homo audire sine auribus, nec videre sine oculis, nec facere sine manibus, aut ambulare sine pedibus, cogitare sine sensu: ita non potest anima sine præcepto Domini vivere. Idcirco alenda est nobis anima nostra ut filius regis, quia donum est regis de coelo missa. Colenda est anima, ut sit pura, læta, & salva, & munda sine ruga, sine querela coram Domino rege coelestium, & terrestrium, & inferiorum. Anima ergo de coelestibus venit; ideo de coelestibus pascitur; sicut corpus qui de terra exiit, de terrenis fructibus vescitur. Itaque velut caro in fame & siti, vel frigore, aut lassitudine, cibo, potuque, vestitu, sive requie desiderat, sine quibus vivere non potest; sicutique nobis justitia, & opera bona quærenda sunt, quia anima sine præcepto Domini, & Sacrificio vivere nequit. Refectio animæ est caritas, castitas, pietas, patientia, humilitas, humanitas, largitas, longanimitas, sanctitas, synceritas, bonitas, benignitas, sobrietas, simplicitas, æquitas, & justitia, obedientia, misericordia, taciturnitas, & pax, vigiliæ, & orationum instantia. Hæc omnia cibaria sunt spiritalia, & salubria, quibus reficitur anima, & satiatur, & faciunt eam splendidiorem sole, Domino dicente: Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno Patris eorum. **F** Hæc itaque nobiscum, fratres mei, faciamus; hæc in mente sedula cogitamus, quamvis adhuc rerum perturbationibus animus fluctuet; Jamjam spei nostræ anchoram in æternam patriam debemus figere, ut perveniamus ad illam beatitudinem, quam oculus carnis non vidit,

vidit, nec aures in præfenti feculo audire possunt: nec cor hominis tam angusto carcere corporis clausa capere non valet, per intelli-

A gentiam priusquam spiritaliter percipiat: quæ præparavit Dominus diligentibus se; qui vivit & regnat in æterna secula.

D I C T A

S A N C T I E P H R Æ M.

Ex Cod. Pa-
lat. 220.
pag. 33.

A UDITE Filioli mei, & intelligite quomodo Sacra Scriptura nos admonet, & regna cœlorum invitat, & viam ostendit. Quomodo mala mundi ista evadere possemus, & ad bona æterna Christo adjuvante pervenire. Clamat enim Dominus per Prophetam ad Sacerdotes, qui præfunt populo, ut vos debetis admonere, & adnunciare viam veritatis: dicit enim: clama ne cesses, exalta quasi tuba vocem tuam, & adnuntia populo meo scelera eorum. Quod si tu non nuntiaveris iniquo iniquitatem suam, sanguinem ejus de manu tua requiram. In his omnibus grandis necessitas est Sacerdotibus, ut vobis viam Domini adnuntient, & ostendant, per quam vitam possitis æternam inquirere. In primis enim hoc Christianus debet scire, & in corde suo firmiter tenere, quod primum mandatum est, Domino dicente: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota virtute tua, & ex tota mente tua: deinde proximum tuum sicut te ipsum. Si ista vero amore, & timore in animo posueritis, & ista prima præcepta cum summa reverentia, & cum gaudio volueritis suscipere; tunc ad aliam bonitatem Domino adjuvante potestis pervenire. Promisit enim his qui diligunt eum, resurrectionem post mortem, & vitam perpetuam, & delicias Paradisi, & consortia Angelorum. Unde tibi post hæc, nec senectus separat, nec mors non occurrit, sed est stabilitas, & securitas juventutis, & pax perpetua, diligentibus Dominum, & amantibus illum; hoc enim per patientiam boni operis, & per continentiam de malo, & facientis bonum promissa sunt. Unusquisque cogitet de semetipso, qualiter ad illam bonitatem possit pervenire. Sit sapiens, sit benignus, sit bene volens, sit castus, sit sobrius, sit in omnibus bonis utilis, & præparet animam suam, quomodo in his Domino placeat; abstineat se a malis; Non sit detractor, non sit malitiosus, non sit fornicator, non sit avarus, non sit ebriosus, non sit rapax, aut quæ sunt alia similia, quæ ad rem non pertinent; illa devitet, & fugiat, quasi serpentem, ut in ipsis animam suam non coinquinet; diligat justitiam, habeat pacem, amet

B parentes, diligat proximos, cum gaudio peregrinos suscipiat, infirmos visitet, & in quantum prævalet, Domino adjuvante, si ei larga ministravit, ut habeat, tribuat pauperibus cum summa lætitia cordis, & cum summo gaudio tribuat pauperibus. Credat sibi retributorem esse Dominum, quia omnia considerat & videt, & quia ipse dixit: quidquid feceritis uni de istis minoribus in nomine meo, mihi fecistis. Et hoc filioli semper cum gaudio & læto animo pauperibus manum porrigite, in quantum prævaletis; & si aliquis est laborator, & terram colit, de fructibus suis, quod ei Dominus donat, decimas ad Ecclesiam non fraudet, & de sua particula pauperibus non negligat. Si negotiator est, & in hoc laborat, & ipse non negligat Domino de labore suo decimas offerre, & de particula sua pauperibus ministrare. Quacumque arte Dominus hominem donaverit, unde semetipsum pascere & vestire potest, de ipsa particula pro redemptione animæ suæ donet pauperibus. In his omnibus casti & sobrii debetis vivere, ut opus bonum, quod facitis, acceptabile sit Domino.

D UO Fratres carnales venerunt habitare in Monasterio quodam, ex quibus unus erat præclaræ continentię, alter vero obedientię magnæ, cui dicebat, Pater; fac hoc, & faciebat; fac illud, & faciebat: de qua re magnam opinionem in Monasterio habebat, quia ita obediens existeret; Punctus autem invidiæ mucrone frater ejus ille continens, adversum eum intra semetipsum: ego tentabo hunc, si habet certam obedientiam. Et accedens ad patrem Monasterii, dixit ei: Mitte mecum fratrem meum, ut eamus alicubi: & dimisit eos abire. Quum ergo pariter properarent, pervenerunt ad flumen, in quo erat multitudo crocodilorum, serpentium, & dixit ei: descende in flumine, & transi; & ille mox descendit, venerunt crocodili, & lingebant corpus ejus in nullo lædentes eum. Quod quum vidisset frater ejus, dixit ei: ascende de flumine; Et quum iter agerent, invenerunt corpus humanum jacentem in via, & dixit abstinens

Ex Cod. Pa-
lat. 556.
pag. 38.

stinens ille ad fratrem suum: Si habuiffemus aliquid vestitum, jactaremus super corpus istud, & ille frater dixit: magis oremus, ut forsitan resurgat. Et stantes ad orationem, atque orantes intente, surrexit ille mortuus. Quo facto laudavit se ille religiosus, dicens: propter religionem & abstinentiam meam surrexit hic mortuus.

Manifestavit autem Deus abbati omnia, quæ facta fuerant: & postquam venerunt in Monasterio, dixit Abbas ad illum religiosum: quare sic fecisti fratri tuo, quia ecce propter obedientiam suam a serpentibus salvavit eum Dominus, & orationibus suis mortuum ab inferno vivificavit.

*Ex Cod. Pal.
lat. 556.
pag. 39.*

ALTER quidam secularis vitæ habens tres filios renunciavit seculo, & venit ad Monasterium relinquens filios suos in civitate; & cum fecisset tres annos in Monasterio, cæperunt ei cogitationes suas ad memoriam filium frequenter adducere; & contristabatur pro eis valde, neque enim dixerat abbati filios se habere. Videns autem eum abbas tristem, dicit ei: quid habes, quod tristis es? & narravit ei, quia tres filios haberet in civitate, & quia vellet eos ad Monasterium ejus adducere. Præcepit autem abbas, ut adduceret eos; qui quum perrexisset ad civitatem, invenit duos his jam fuisse defunctos, unum vero solummodo remansisse, quem adsumens venit ad Monasterium, & requirens abbatem, non eum invenit illic. Interrogavit autem fratres, ubi esset abbas; & illi dixerunt, usque ad pistrinum perrexit. Ille vero tollens filium suum, quem adduxerat, abiit in pistrinum; & videns eum abbas venientem, salutavit eum; & tenens infantem quem adduxerat, amplexatus est eum & osculabatur, & dicit patri ejus: amas eum? & ille respondit: etiam. Rursus dicit ei: omnino diligis eum? & respondit: etiam. Hæc audiens abbas postea dixit: tolle ergo, si amas eum, & mitte eum in furno, sic modo dum ardet furnus: & tenens eum pater suus, jactavit eum in furno ardenti. Statim autem factus est furnus velut ros: ex qua re aquisivit gloriam in tempore illo, quemadmodum Abraam Patriarcha. Dixit quidam senex, quia frater, qui ad obedientiam Patris Spiritualis animum dederit, majorem mercedem habet, quam ille, qui in eremo solus recedit. Dicebat autem quia narraverit aliquis Patrum vidisse se quatuor ordines in coelo. Quorum primus ordo erat hominum infirmantium, & gratias agentium Domino. Secundus verò ordo hospitalitatem sectantium, & instanter ministrantes eis. Tertius ordo in solitudinem conversantium & non videntium homines: Quartus or-

Ado eorum qui ad obedientiam spiritualibus Patribus se subjiciunt propter Dominum. Utebatur autem ordo obedientiam torquem auream, & coronam, & majorem quam alii gloriam habebat. Ego autem dixi ei, qui mihi ostendebat hæc omnia: quomodo iste ordo, qui parvus est, majorem, quam alii, gloriam habet? & ille respondens, dixit mihi: quia, qui hospitalitatem sectantur, secundum propriam voluntatem id ipsum faciunt. Similiter & qui in eremo relegantur se arbitrio suo de seculo recesserunt, hic autem ordo qui se obediendum dedit, omnes voluntates suas abiciens, pendet ad Dominum, & ad jussionem spiritualis Patris; propterea & majorem gloriam ab aliis habet: qua propter, o Filii, bona est obedientia, quæ propter Dominum fit. Intendite ergo, filii, virtutis hujus aliquod ex parte vestigium. Obedientia salus est omnium fidelium. Obedientia genitrix est omnium virtutum. Obedientia regni cœlorum inventrix est. Obedientia cœlos aperiens, & hominem de terra elevans. Obedientia cohabitatrix est Angelorum. Obedientia sanctorum omnium cibus est; ex hac enim ablactati sunt, & per hanc ad perfectionem venerunt.

VITÆ SANCTORUM PATRUM.

QUIDAM ex Patribus de aliquo Episcopo referebat eo quod audisset duos viros ex plebe sua nimis impuritatis adulteros. Rogavit ergo Episcopus Dominum, ut, si ita esset, agnosceret. Cum enim post oblationem consecratam dum unusquisque ad communionem accederet, per singulorum facies actus intelligat, & animos peccatorum, facies nigras inspiciebat ut carbonem, & oculos sanguine repletos. Alios videbat hilare facie, & indutos albis vestibus. Cum autem corpus Domini suscepissent, in quorundam vultibus lumen, quorundam vero flamma videbatur. Cum autem cognosceret de illis, quorum crimen audierat, communionem illis porrexit, & vidit unum ex eis habentem claram faciem & honorabilem, albisque vestibus circumdatum; alterum vero nigrum & honorabilem vultum; & postquam divini Mysterii gratiam suscepissent, unum lux illustravit, alium quasi flamma succendit. Iterum oravit Episcopus Dominum de singulis, quæ eis ostensa fuerant, edoceret. Illis discedentibus, adstans Angelus dixit ad eum. Omnia quæ de ipsis audisti, vera sunt. Sed ille unus adhuc in fordibus suis permanet voluntate peccando. Ideo illum nigra facie, & flamma succendi vidisti. Ille alter similis erat illi; sed ideo illum clare facie illustrari vidisti, quia recordatur de his, quæ admiserat, abrenuntians illis malis operibus, cum

*Ex Cod. Pal.
lat. 556
pag. 40.*

ita.

cum lacrymis, & gemitibus Domini misericordiam deprecavit, promittens ut si præterita peccata illi fuissent remissa, ulterius ad eadem non rediret. Et ideo prioris criminibus deletis, ad hanc gratiam quam vidisti pervenit. Cum autem Episcopus de gratia Domini miraretur, quod non solum de tormentis, quam de turpis vitæ hominum liberum statuerit, sed tamen decore respondens Angelus dixit ei: bene miraris: homo enim es. Nam Dominus noster, & vester naturaliter bonus, & humanus est: cessantibus a peccatis poenitentibus, confessionem non solum peccata dimittit, sed honore efficit dignum. Sic enim dilexit Dominus nos, ut Unigenitum filium suum pro peccatoribus destinaret, & pro ipsis daret ad mortem: qui dum inimici essent, mori pro ipsis elegit; quanto magis quando illius proprii fiunt? hoc ergo scias, quoniam nullum peccatum hominum bonitatem Domini vincit. Si tamen modo per poenitentiam unusquisque ea quæ prius fecerit, abluerit mala. Misericors enim Dominus & infirmitate generis vestri scit, & in festinatione diaboli, astutiam ejus, atque malitiam conterit, & cadentibus quidem in peccato, tamquam in filiis indulgens, & expectat emendationem: poenitentibus vero quasi languidis miseretur, & mox solvens peccatorum eorum. Justorum autem tribuit præmia sempiterna. Hæc audiens Episcopus, admirans, & plaudens manibus, glorificabat Dominum, manifestans quæ acta sunt.

VITÆ SANCTORUM PATRUM.

Ex Cod. Pal.
lat. 556.
p. 41.

DUO Fratres perrexerunt ad civitatem, ut venderent quod fuerant operati; & cum a se invicem in civitatem fuissent divisi, incurrit unus in fornicationem. Veniens autem frater ejus postea, dixit ei: revertamur ad cellam. Frater ille respondit dicens: non venio; & interrogabat eum ille dicendo: quare frater? & ille respondit: quia cum discessisses a me, incurri in tentationem, & fornicatus sum. Ille autem volens eum lucrare, cepit dicere, quia & mihi sic contigit, quomodo separatus sum à te, incurri ego in fornicationem; sed eamus, & simul poenitentiam agamus cum omni labore, & Deus ignoscit nobis peccatum. Qui cum venissent ad Cellam, retulerunt senibus, quod de iis contigerat, & dederunt eis illi mandatum, qualiter poenitentiam agerent. Ille tamen unus non pro se, sed pro illo alio fratre poenitentiam agebat, tanquam & ipse peccasset. Videns autem Dominus laborem, & caritatem ejus, intra paucos dies manifestavit uni de senibus, quod pro multa caritate illius qui non peccaverat, in-

Tom. III.

A dulserit illi, qui fornicatus est; & vere hoc esse ponere animam suam pro fratre suo.

DUO Fratres impugnatione fornicationis, abierunt, & acceperunt uxores, postea dixerunt sibi ad invicem: Quid lucrati sumus, quia deseruimus Angelicum ordinem, & venimus in immunditiam, & post hæc in ignem, & tormenta venturi sumus? Redeamus igitur ad eremum, & agamus poenitentiam. Et venientes ad eremum, rogaverunt Patres, ut susciperent eos poenitentes, & confitentes ea, quæ egerunt; & clauferunt eos annum integrum, & ambobus ad pensum dabatur panis, & ad mensuram aqua. Erant in visione consimiles; & cum finisset tempus poenitentiae, exierunt, & viderunt Patres unum pallidum, & tristem nimis; alterum vero robustum & clarum: & mirati sunt, quoniam & cibum, & potum æqualiter acceperunt; & interrogaverunt eum, qui tristis, & adflictus erat, dicentes: quid exscrutaveris cum cogitationibus tuis in cella tua? & ille dixit: pro malis, quæ feci, quia poenas, in quibus venturus eram, semper in animo revolvebam, & a timore adhæserunt ossa mea carni meæ. Interrogaverunt alium, dicentes: Tu quid cogitabas in cella tua? Et ille dixit: semper Domino gratias referebam, quia eruit me de inquinamentis hujus mundi, & futuri seculi poenis, & revocavit me ad hanc conversationem angelicam, & reminiscens assidue Domini mei lætabar; Et dixit senex: æqualis est amborum poenitentia apud Dominum.

Ex Cod. Pal.
lat. 556.
p. 41.

DE TIMORE DOMINI.

SCRIPtum est enim: Initium Sapientiae timor Domini, & nihil deest timentibus eum, vel timor Domini sanctus permanens in seculum seculi. Beatus vir qui est semper pavidus; qui autem duri cordis est, corrumpit in malum. Omnis vita sapientis, meditatio mortis; & melius est unus timens Dominum, quam mille filii impii. Nam qui sine timore est, non poterit justificari, & alibi facile ad bonum confugit, qui terrores formidine contremiscit. Timor cautum facit hominem. Ubi timor non est, ibi desolatio vitæ est. Time Dominum patientem, ne severum sentias Judicem. Dominum timere est nihil quæ bona sunt facienda præterire. Cum Judex apparuerit, speciosus erit justis, & terribilis injustis: quem enim mansuetum aspiciunt electi, hunc pavendum, atque terribilem conspiciunt reprobi. Sed tunc ideo justis terribilis non erit, quia timorem illius instanter considerare non cessant, veniam pertimescant. Tantum tunc securi erimus de præsentia Judi-

Ex Cod. Pal.
lat. 556.
pag. 42.

E e e e

cis,

cis , quantum tunc fatagimus suscepti esse de culpa .

DE DILECTIONE DOMINI, ET PROXIMI.

Ex Cod. Pa-
lat. 556.
p. 42.

PRÆCEPTUM est : diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo , & ex tota anima tua , vel fortitudine tua , & proximum tuum tanquam te ipsum . Sicut in duobus lignis vestis textitur , in superiore videlicet & inferiore ; Sic & in duobus præceptis dilectio habetur , Domini & proximi . Unde & in veteri testamento scriptum est , quod tibi non vis fieri , alteri ne facias : & Dominus in Evangelio : omnia quaecumque vultis , ut faciant vobis homines , ita & vos facite illis similiter : quibus utriusque mandatis per unum malitia conpescitur , per aliud benignitas propagatur . Ut ne malum quis inferat , seu ut bonum impendat : primum , ut caveat lædere ; secundum , ut discat præstare , ut dictum est , si fratrem , quem vides , non diligis , Dominum quem non vides , quomodo potes diligere ? Sic itaque exerceamus curam nostri ut non amittatur cura proximi , & sic impertienda est cura proximi , ut omnino non negligatur dilectio Domini , quia dilectio Domini morte comparatur , dicente Salomone : Valida est , ut mors , dilectio ; idcirco quia sicut mors violenter separat animam a corpore , ita dilectio Domini violenter segregat hominem a munda- no & carnali amore . Qui enim diligit me , mandata mea servavit : nam qui Domini præcepta contemnit , Dominum non diligit . Unde scriptum est : Nolite putare ut maneatis in dilectione mea , si non servaveritis præcepta mea . Neque enim regem diligimus , si odio leges ejus habemus , ut illud ne ex toto corde poterit Dominum diligere , qui noscitur in proximum dilectione errare , quia per dilectionem proximi pervenitur ad charitatem Domini .

DE AMICITIIS.

Ex Cod. Pa-
lat. 556.
p. 43.

SÆPE enim amicitia per simulationem colitur , ut ii qui non possunt aperte decipere , decipiant etiam fraudulenter : rarum noscitur homo ab extraneis , si sui eum non lædunt ; magis enim insidias nostrorum , quam aliorum periclitamur . Unde Dominus : etenim homo pacis meæ , in quo sperabam , qui edebat panes meos , ampliavit adversus me supplantationes ; non sunt fideles in amicitia , quos munus , non gratia copulat ; & cito deserunt , nisi semper accipiant ; qui amicum propter commodum quodlibet amat , non amicum convincitur amare , sed commodum . Nonnulli altioribus gradibus dediti mirantur mo-

Ares , & quos conglutinatos in caritate adorant , postquam ad culmen honoris venerint , amicos habere despiciunt : Amicitia , quæ desinere potest , nunquam fuit vera . Amicitia enim certa nulla vi excluditur , & nullo tempore aboletur , ubicumque se tempus verterit , illa firma perdurat . Illa est vera amicitia , quæ nihil quærit ex rebus amici , nisi solam benevolentiam , scilicet , ut gratis amet amantem , qui veraciter diligit amicum , quantas ab eo patitur injurias , nullatenus se avertit ab amore illius ; aliquando offerre injurias , & exponere solent centum , ut nulla alia sit conditio , nisi ut reintegratio sit amoris . Si aliquando quis amicum fidelem perdiderit , tunc sentit , quid boni habuerit , postquam habere desierit .

DE SAPIENTIA.

GLORIA Sapientes possidebit , & insipientes dividet contumelia ; felix Sapiens , qui in Sapiencia sua veritatem , & in justitia meditabitur , & in sensu suo cogitat circumspectionem Domini : homo Sapiens tacebit usque ad tempus , lascivus autem & imprudens non servavit tempus ; sicut enim stultus , decipitur ; ita Sapiens cito deprehendit insidias . Dubium non est , ut ei manifeste non lateant , qui abscondita deprehendit . Sapiens in verbis se ipsum affabilem facit : homo pius in Sapiencia manet , sicut Sol . Nam stultus sicut Luna immutatur , quoniam Sapiencia est timere Dominum , abstinere autem a malis scientia . Oculi sapientis in capite ejus , & stulti in tenebris ambulant . Docti ut stella fulgebunt , & qui alios erudire poterant , in æterna resplendebunt claritate : posside Sapienciam , quia auro melior , & acquire prudentiam quia pretiosior est argento . Beatus homo qui invenit Sapienciam , & qui adfluit prudentia . Melior est acquisitio ejus negotiatione argenti , & auri purissimi , fructus ejus pretiosior est cunctis opibus , & omnia , quæ desiderantur , huic non valent comparari .

DE INDULGENTIA INIMICORUM.

IN oratione petimus : dimitte nobis debita nostra , sicut & nos dimittimus debitoribus nostris ; & nisi dimiseritis , non dimittetur vobis . Sic nobis afflictis & patientibus a Domino dimittetur , quod injuste egimus , si pro amore illius , & hoc quod nobis juste competit , relaxamus : peccantem in te non retribuas secundum culpam , sciens , quia in te venturum est judicium , non enim habebis indulgentiam nisi dederis ; etiam si peccatum suum mala conscientia non agnoscit , tu relaxa

Ex Cod. Pa-
lat. 556.
p. 45.

ex

ex corde gratis. Qui fratrem in se peccantem tardius reconciliat, Dominum sibi tardius placat: frustra propitiare sibi Dominum querit, qui cito placare in proximo negligit: qui lædatur, non desistat orare pro lædente se; alioquin juxta sententiam Domini peccat, qui pro inimicis non orat. Qui autem in se peccantem clementer indulget, nullum peccati vestigium in illius animum remanebit.

DE POENITENTIA.

Ex Cod. Pal.
lat. 556.
p. 46.

DOMINUS dicit: Facite fructus dignos poenitentiae: sed cur dicit fructus dignos? omnes qui in se peccantibus indulget, secundum quod Petrus Apostolus Dominum interrogavit, dicens: Domine, si peccaverit frater meus in me, dimittam ei usque septies? & Dominus respondit ad eum: Non dico tibi usque septies, sed usque septuagies septies, id est, omni tempore vitae tuæ, & ex opere misericordiae, vel juxta quod vires habet, facit, quia eleemosyna a morte liberat. Unde dicitur sicut aqua extinguit ignem, ita eleemosyna extinguit peccatum: & alibi dicit: In quacumque die conversus fuerit peccator, dimittuntur ei peccata sua. Si sciret quisque de praesente seculo, quo tempore exiret de corpore, sed diem crastinum non promissit. Semper extremum diem debemus metuere, quem nunquam possumus praevidere, ac si nos aliqua ægritudo corripit in cras vivendi, quaerimus ut peccata nostra desileamus. Ecce vocat nos Deus, vocat per Angelos, vocat per Apostolos, vocat plerumque per miracula, vocat per flagella, vocat aliquando per mundi hujus prospera, vocat aliquando per adversa. Nemo ergo contemnat, ne dum vocatus excusat, quum voluerit intrare, non valeat. Audi quid Sapiens Salomon ait: Tunc invocabit me, & non exaudiam. Mane consurgent ad me, & non invenient, quia vocavi, & renuistis, extendi manum meam, & non fuit, qui adspiceret. Despexistis omne consilium meum, & increpationes meas neglexistis. Ibi jam a Domino non potest merere quod petit, qui hic noluit audire quod jussit, qui tempus congruæ poenitentiae perdidit, frustra regni ante januam cum precibus venit. Tunc regni januam cum precibus lugentibus clauditur, quæ modo quotidie poenitentibus aperitur. Tunc fatuae virgines tarde venientes dicent: Domine, Domine aperi nobis: preces offeruntur, sed nesciuntur, quia tunc velut incognitus Deus deserit, quos modo suos per vitam merito non agnoscit: nam quod peccatum clausit, poenitentia referavit, & de quo ira præcipitavit, pietas revocavit: qui non poenitet modo, nudus manebit in umbra mortis; qui vero timet

Tem. III.

A Dominum, per poenitentiam illustratur. O poenitentia, quid de te novi referam. Omnia ligata tu solvis. Omnia soluta tu servas. Omnia adversa tu mitigas. Omnia contrita tu fanas. O poenitentia rutilantior auro, splendidiore sole, quam non vicit peccatum, nec defectio superat, nec desperatio dolet. Poenitentia respuit avaritiam, horret luxuriam, fugit furorem, firmat amare, calcit superbiam, linguam continet, componit mores, odit malitiam, excludit invidiam, perfecta poenitentia cogit peccatorem. Omnia libenter sufferre se volentes querit, quæ habet non vetat: in corde ejus contritio est, in ore confessio, in opere tota humanitas. O poenitentia misericordiae mater! Magistra virtutum; per te nobis Dominus Jesus regnum coelorum promissit dicens: poenitentiam agite, adpropinquavit enim regnum coelorum, ut possimus pervenire ad gloriam illam, quam repromissit Deus diligentibus se.

DE PERSEVERANTIBUS.

TUNC enim placet Deo nostra confessio, quando bonum, quod inchoamus, perseveranti fine complemus: bonum aliquid non cepisse, sed perfecisse, virtus est: non inchoantibus præmium promittitur, sed perseverantibus datur: semper in vita hominis finis quaerendus est, quia Dominus noster non respicit quales nos ante fuimus, sed quales circa finem vitae erimus.

Ex Cod. Pal.
lat. 556.
p. 47.

ADMONITIO DOMINI EPHRAEM

De Oratione vel Sermonibus ociosis.

LICET in multis rebus (Fratres Charissimi mi) nos, Deo propitio, vestra operatio lætificet, & de vestris profectibus frequentius gaudeamus: tamen sunt aliqua, de quibus vestra caritas debeat admoneri; & ideo rogo, ut suggestionem nostram, sicut consuevistis, libenter accipiatis. Gaudeo, Fratres dilectissimi, & Deo gratias ago, quia vos ad audientias lectiones divinas video ad Ecclesiam fideliter currere: sed si & profectum vestrum, & gaudium vestrum complere ad integrum vultis, maturius convenire debetis. Nam in tam prolixis noctibus, quem non infirmitas detinet, non sine reatu animæ suæ tardius ad Ecclesiam venit. Rogo vos, fratres, si institores, aurifices, maturius vigilant, ut possint corporis necessaria providere: nos non debemus ante lucem ad Ecclesiam surgere, ut peccatorum indulgentiam mereamur accipere? Si negotiatores vigilare solent pro lucro pecuniæ, nos quare non vigilemus pro amore vitae

Est vigesima nona inter Homilias Casarii Episcopi Arelatensis. Tom. 3. Orthodoxographorum per Grynaum edit. Basilea 1569. pag. 1918.

Eccc 2

per-

perpetuæ? Interdum aliqui, ventis se tempestatibusque committunt, & navigant ab Oriente usque ad Occidentem, & ab Occidente usque ad Orientem, sustinentes pericula multa, interdum etiam famem, ac sitim amarissime tolerantes: Si hæc omnia illi patienter sufferunt, propter substantiam perituram: nos quare pigeat vigilare propter vitam æternam? Et ideo rogo vos, ut, & maturius veniatis, & cum veneritis, magis orare vel psallere, quam ociosis vos vel secularibus studeatis fabulis occupare. Qui enim ad Ecclesiam veniens verbosare voluerit, melius illi fuerat non venisse: quia dum se infructuosis fabulis occupat, nec ipse psallit, nec alios psallere, aut lectiones divinas audire permittit. Qui talis est, si cum parvo peccato ad Ecclesiam venit, cum majori ad domum propriam redit: quia ibi se verbosando studuit vulnerare, ubi psallendo vel orando, & sibi, & aliis medicamenta potuit providere. Ante omnia, fratres Charissimi, quoties orationi incumbimus, cum silentio, & quiete supplicare debemus: quia quicumque voluerit cum alta voce orare, omnibus juxta se stantibus orationis fructum videtur auferre. Rugitus tantum, & suspiria, vel gemitus audiantur. Nam oratio nostra talis esse debet, qualis fuisse legitur S. Annæ matris Beati Samuelis. Sic enim de illa scriptum est: Quia flens orabat, & labia ejus tantummodo movebantur, & vox penitus non audiebatur. Audiant hæc omnes, & imitentur præcipue illi, qui ita alta garrulitate, sine ulla verecundia, cum strepitu vocis orant, ut juxta se alios orare non permittant. Oremus ergo (sicut dixi) cum suspirio, & rugitu vel gemitu, secundum illud propheticum: Rugiebam a gemitu cordis mei. Oremus (inquam) non voce sonante, sed conscientia ad Dominum clamante. Orantes autem (Fratres Charissimi) quantum possumus, adjuvante Domino, laboremus, ut nulla nobis extranea cogitatio subrepere possit: ne forte aliud habeamus in corde, & aliud proferamus ex ore: ne forte dum lingua Dominum rogat, cogitatio in rebus variis occupata, ab orationis sensu discedat: & inde acquirat peccatum, unde potuit habere remedium. Si enim apud aliquam personam potentem velles aliquam causam necessariam allegare, & subito aversus ab illo, media interlocutione dirupta, aliquibus te velles scurrilitatibus occupare, qualem putas injuriam illi personæ, cum qua loquebaris, inferres? aut quomodo contra te, illius iracundiam commoveres? Si ergo cum homine loquentes, tota intentione animi laboremus, ne aliud cogitantes, illi cum quo loquimur, injuriam facere videamur, cum Deo in oratione loquentes, & ante tantam majestatem peccatorum nostrorum misérias allegantes,

A non nos pudet, & non erubescimus captivis sensibus huc illucque discurrere, & infelicem mentem multis occupationibus a conspectu divinæ Majestatis abstrahere? Et ideo unusquisque antequam in oratione procumbat, omnes cogitationes superfluas ab animi sui intentione, Deo auxiliante, repellat: ut anima nostra Sancti Spiritus fervore succensa, omne vitium compunctionis, vel orationis igne consumat, & vagas, ac volaticas cogitationes longe dispergat, ut solæ virtutes tantum, & sanctæ meditationes in cordibus nostris, locum semper inveniant. Considerate, Fratres Charissimi, quæso vos, & videte, quàm sit dura ista captivitas, ut lingua quasi cum Deo loquatur, & tota animi intentio ad terram & parietes, vel lapides dirigatur. Et si ista, quæ licite alio tempore, vel cogitare possumus, vel videre, nimis durum est, si nobis in oratione subrepant, putas illa, quæ etiam alio tempore illicite cogitantur, quantum mali erit, si ea in oratione positi cogitemus? id est si cupiditatem, si odium, si iracundiam, aut luxuriam, vel adulteria, & cetera his similia, inclinati, ad orationem ante cordis nostri oculos proponamus. Unde, Fratres Charissimi, totis medullis conscientiæ Dominum deprecemur, ut nos ab ista ludificatione dæmonum liberare, & peccatorum nobis indulgentiam donare dignetur. Et ideo, dilectissimi Fratres, iterum atque iterum rogo, si fieri non potest, ut istas captivitates animæ ad integrum possitis evadere, vel quantum possumus (auxiliante Domino) laboremus, ut ei vel tardius occurrere non videamur: forte per negligentiam dum orantes aliud cogitamus, inde apud Dominum inveniamus offensam, unde poteramus acquirere gratiam. Oremus ergo, Fratres, non solum pro nobis, sed etiam pro omnibus ubicumque sunt Christianis: nec solum pro amicis, sed etiam pro inimicis, Dei misericordiam deprecemur. Et quia Beatus Apostolus dicit: Quid oremus, sicut oportet, nescimus: hoc semper pro nobis, & pro omnibus aliis supplicemus, ut nobis Deus hoc dignetur concedere quod novit nostræ animæ convenire. Ante omnia, Fratres, orationem Dominicam in oratione dicamus: quia sine dubio libenter orationem exaudit, qui ipse pro ineffabili sua benignitate instituit. Hæc ergo (Fratres Charissimi) si Deo inspirante, sicut consuevistis, libenter accipitis, & quantum Deus vires dat, implere contenditis, & nobis facitis gaudium, & vobis præparabitis regnum. Præstante Domino nostro Jesu Christo, qui regnat cum Patre, & cum Spiritu Sancto in secula seculorum. Amen.

L I B E R

B E A T I E P H R Æ M

D E P O E N I T E N T I A .

Ex Cod. MS.
Vat. 6443.
pag. 285.

PLEROSQUE cernimus in Ecclesia constitutos, Ecclesiasticæ pietatis ac fidei non tenere doctrinam, quum & sibi de justitiæ meritis nimium tribuunt, aut cum Phariseis cæterisque qui in peccatis vivunt, typo supercilio sanctitatis elati; immo quod est verius, tumore execranda impietatis inflati spernunt atque condemnant, aut cum Novatianis, qui semetipsos cum suis pollutissimis, & eo ipso, quo se justificant, maculosi, catharos, idest mundos vocantes, constitutione impiissima non recepti sunt poenitentes; omnem recuperanda salutis fiduciam, & revertendi copiam criminaliter peccantibus abnegantes: aut certe cum Luciferianis impium dogma sumentes, semel prolapsos a fide, dicunt, nullatenus posse qualibet satisfactione jugium fletuum, & continua cordis contritione salvari. Quibus quotidie Christus in Evangelio non desinit inclamare; quo judicio judicaveritis, judicabimini, & in qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis. Et per Prophetam increpans eos exprobrat, ac dicit: Errantem non revocatis: ac semet justificantes, audiant Dominum in Evangeliiis arguentem sibique dicentem: vos estis, qui justificatis vos coram hominibus. Deus autem videt corda vestra. Et iterum. Quia estis, inquit, sicut sepulcra mortuorum, quæ hominibus quidem extrinsecus apparent speciosa, intus autem plena sunt ossibus mortuorum, omnique spurcitia. Et dum audiunt Evangelistam, quod ad eos parabola illa de Phariseo & Publicano in templo orantibus sit prolata, qui in se confidentes tamquam justi ceteros aspernabantur; claudunt aurium auditum simul & oculorum intuitum, & alienorum censores severissimi peccatorum centum denariorum. Sed velint, nolint, audiunt ab ipso scrutatore cordium, & arbitro rerum, quod & ipsi clavem scientiæ tenentes non introeant, & alios introire non sinant. Nam in eodem Evangelio legunt, plus gaudere Angelos in cælo super uno peccatore poenitentiam agente, quam super nonaginta & novem justis, qui non indigent poenitentia. Et Paulum Apostolum nonne sciunt Corinthiis poenientiæ luctum indicere, ut continua effusione fletuum non utique qualecumque peccatum; sed ipsum quoque diluatur incestum. Et Petrum Apostolorum Principem non ignorent tertiam negationem.

A sub momento temporis amarissima diluisse exomologesi lacrymarum. Quos utique confessi hæc, & hujuscemodi exempla cernentes, oportebat potius secundum Paulum Apostolum omnibus omnia fieri, ut omnes lucilacerent; Et lugere cum lugentibus, & cum flentibus flere, quam de sua, quæ inanis & vacua est, sanctitate vanissima gloriari; sed & ipsum Dominum suum in Evangelio, quod utique imitari deberent, flevisse super Jerusalem, cum ipsi sint impii, non ignorant, quæ post necem omnium Prophetarum, post Idolorum execrabilem cultum, post nefandissima flagitiorum, ac scelerum damnabilium crimina, auctorem vitæ suæ, salutisque amissæ reparatorem, recipere noluerunt indulgentiam referentem, nec nesciunt eum venisse ad oves perditas domus Israel, sæpiusque eum dixisse norunt: Venit Filius hominis salvare & quærere, quod perierat. Et, discite quid sit, misericordiam volo & non sacrificium. Et, non veni justos vocare, sed peccatores ad poenitentiam. Et, non egent sani medico, sed male habentes: & illi Legisperito quum de illo a latronibus vulnerato posuisset exemplum, ostendit illum esse proximum, qui fecerat misericordiam vulnerato: & quum hæc omnia sciant, volentes justificare semetipsos, cum eodem Legisperito audent impudenter dicere: quis est meus proximus? Jerusalem esse Ecclesiam catholici non ignorant, & de Jerusalem in Jericho descendisse, nihil est aliud, quam de virtutibus ad vitia declinasse, & vulneratum a latronibus, a pessimis demonibus criminum telis, & facinorum spiculis indicat esse confossum: quem isti cum Sacerdote illo, & Levita prætereunt desperatum. Sed & Adam iste protoplastus ejectus de paradisi deliciis, ejectum de Ecclesiæ libertate significat peccatorem, venenati, scilicet, serpentis dente percussus, & immortalitatis gratia spoliatus, qui de ligno vitæ exul effectus est, idest a sacri communionis ministerii factus extorris. Ideo autem temporariæ sub typo mœroris tribulationes quædam natæ sunt, ut malagma poenientiæ sanarentur. Flammea romphæa ignitam martyrum significat passionem. Cherubim vero interpretatur scientiæ multitudo, per quam peccator sanctificatus ad sacrum remeat Paradisum. Abraham Patriarcha captum ab hostili legione filium fratris, assumpta ver-

vernaculorum turba subripuit, & tu assume vernaculorum turbam, idest proprio opere tuo, non alieno, pari labore fratri auxilium præsta captivo, quem postmodum de Sodomæ plaga, idest ex judicio gehennæ habito cum divina majestate colloquio, hoc est orationis suæ merito liberavit. Et tu loquere cum Domino, hoc est, ad Christum, ne eum futuri judicii ignis exurat. Simeon, & Levi stuprum sororis in alienigenarum manibus incidentis propere vindicarunt. Et tu ex tribu Levi es, cujus portio Dominus est. Simeon autem interpretatur auditio. Et tu ergo qui obediens fuisti Domino, inobedientem animam liberare, aut vindicare non cesses. Anima enim tui fratris, soror tua est, quam si passus fueris inter alienigenas servire, peccabis. Quidam putant Aaron quod in vituli fabricatione peccavit, non fuisse in Sacerdotio consecratum, nec Levitas sanctificatos, quoniam Aaron nonne ante unctionem chrismae jam non erat in Pontificali honore, vel gradu, qui & Ægyptum signis percussit horrendis, & egrediens cum Populo sanctum Pascha in eremo celebravit. Scimus autem quod sine Sacerdote Pascha non poterat celebrari: aut Levitæ quomodo non erant sanctificati, quum Apostolus ad Hebræos dicat, quod pater eorum Levi adhuc in Abrahæ lumbis a Melchisedech Sacerdote, qui decimas accepturus erat, decimaturus sit. Peccaverunt & Levitæ cum Populo, de quibus Deus in Ezechiele dicit: qui primum a me exierunt quum errasset Israel. Priores enim correptione Legislatoris emendati, non tam in eis peccati crimen arguitur, quam velox confessio in poenitentiae celeritate laudatur. Peccavit Pontifex, qui oratione Moyfi idest fraterno est liberatus auxilio: quod si hoc remittitur, certe jam tunc Summus Pontifex erat, qui adversus Moysen invidiæ livore percussus juncta sibi Maria murmuravit. Porro Apostolus dicit inter cetera, quod neque invidi, neque detractores Regnum Dei possidebunt. Et advertendum quod eandem pene sententiam mereatur invidia, pro qua prophetissa Maria lepra percutitur, quam meretur & avaritia, pro qua Giezi Helisæi famulus simili sorte damnatur. Regnum ergo Dei non possidebunt hujusmodi. Si eos in hoc vitio tempore accessionis invenerit, quid alibi Dominus dicit: Unumquemque in qua via invenero, in ea eum iudicabo. Et Apostolus dicit: Quales aliquando fuerint, nihil mea interest. In Epistola sua Beatus Joannes Apostolus orare mandat pro Fratre, qui non habet peccatum usque ad mortem, idest, qui non usque ad extremum vitæ finem, peccatorum suorum molem fuerat subsequutus: quod manifeste liber Esdræ declarat, in quo refertur, quod non solum plebs vulgi; verum etiam Sacerdotalis, & Levitica fami-

lia alienigenarum foeminarum conjugis post reditum de Babylone illicite fuerat copulata. Qui tamen omnes accipientes consilium Esdræ, & rejicientes mulierum alienigenarum consortia, peccato eodem caruerunt. Unde liquido patet, quod sicut peccati cogitatione maculamur, ita expulsionem ejus abluimur. Sacerdotalis illa familia de Heli stirpe descendens, cui juraverat Dominus, quod nullus de ipsis ante faciem ejus assisteret, eo quod gravibus peccatis Dominum provocassent, nonne omnis illa cognatio pro David salute refertur occisa? Ecquid est hoc, nisi forma Martyrii, ut quos gravis peccati crimen involverat, mors pro Christo illata liberaret. Filius Sunamitis sterilis, hoc est ex repromissione natus, quondam enim nativitatem ejus Sancto Abrahæ Dominus in Isaac semine spondit, atque pollicitus est, cujus caput in messe calore percussus est, idest principale mentis ejus inter ipsos spei fructus libidinis flamma concaluit, & subita morte præventus est, hoc est peccati ruina prostratus est. Currit ad Hebræum Mater ejus, idest sollicita plangit Ecclesia: resurgit enim Filius ejus, sed fideliter hoc sperat a Christo, manibus manus, pedes pedibus, ori ora componit. Ut totum hominem in se suscipiens primo compatiatur. Et qui mortuus jacet, deinde flatus sui calore, idest ignita per Spiritum doctrinæ suæ inspiratione vivificat. Cave ergo, ne & tu elatus integritatis tuæ triumpho superexcreas eum, aut superextendas te ei, quem repentina morte videris raptum. Sed potius imitare Apostolum dicentem: humiliet me Deus apud vos, & lugeam eos qui ante peccaverunt, & non egerunt poenitentiam super fornicatione, & immunditia sua: & iterum; Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non uror? Et iterum. Debemus imbecillitates infirmorum sustinere, & non nobis placere. Sed & cum Helisæo appone oculos tuos oculis hujus mortui, idest custodi oculos illius, ne in perditionem sui ulterius evagentur. Os ori ne confabuletur inimico: manibus manus ne operentur adversa: pedes pedibus, ne evagentur in turpibus. Et si ita cum custodia sui membris illius membra tua fuerint copulata: non solum peccandi spatium ulterius non habebit, verum etiam spem capiet resurgendi, ut qui per peccati frigus emortuus est, consolationis, & orationis tuæ fervore revocetur ad vitam. Aut certe si ignito libidinis telo percussus est, succensus flamma fidei reviviscat. Memento autem ut omnes conspectu ejus ejicias: nullus enim, qui subvenire mortuo non potest, videat, nec quicumque sibi visionem ejus de propinquitatem præsumat, qui sic Elisæum in Sunamitis filio. Sic Dominum in principis filia; Sic Beatum Petrum in Dorca vidua fecisse cognoscis. Valde enim debet

bet secretus, & solitarius locus, mortuo in peccatis homini præparari. Ubi nihil capit amplius quam medicus, & cadaver. Afahel ille frater Joab principis militiæ David, qui velox sicut cervus a Scriptura fuisse perhibetur, ob hoc credo, quod non inquinati corporis puritas, donum ei velocitatis indulserat. Corpus enim quod corrumpitur, adgravat animam. Is dum sequitur Abner de cuspide lanceæ in inguine refertur esse percussus. In quo membri loco vitium fornicationis poni nullum puto esse, qui dubitet; Sicut & ipse Abner, a Joab fratre ejus in inguine percussus esse perhibetur, quia fornicationis causa non alibi, quam in inguine merebatur interfici. Nec tamen Afahel aut consolationem fratris non meruit. quem ita totus David planxit exercitus, aut de libro vitæ deletus est, idest de memoria Dominicæ lectionis, cujus scriptura non obliviscitur, ut & velocitatis ejus, quam ante mortem habuerat, faciat mentionem, quum dicit: velox fuit sicut cervus. Idem non solum perspicacia inimici laqueos evitabat; verum etiam serpentium, hoc est adversariorum virtutis interfector extiterat. Mare illud, hoc est forma Baptismi, quod Beatus Johannes in Apocalypsi vidisse dicit, vitreum esse scribit, & ideo cito in nobis periclitatur, aut frangitur. Lubrica est via seculi hujus glaciali iniquitate constricta, quam quum modicæ concupiscentiæ calor resolverit, facilis est ad lapsum ruinamque miserorum. Hieremias in profundum putei sub iniqui principis potestate demergitur, hoc est justitia in peccatorum cœnum, quum a Diabolo fuerit expugnata, mergitur. Sed hunc Æthiops fidelis, idest peccator ad poenitentiam conversus assumptis triginta viris, idest sive beatæ auxilium Trinitatis, sive cum labore animam spiritus, & corporis de profundo putei missis ad eum primis veteribus, hoc est reductis in memoriam ejus veterum, qui per peccatum lapsi, postmodum de profundis malorum per poenitentiam ad superna relevati sunt antiquis exemplis. Additis & funibus, idest testimoniis scripturarum, cœno exemit, & luti restituit. Comple & tu legem Moyse: Cecidit asinus Fratris tui sub pondere, hoc est caro victa peccato est, adclina te, & humilia, & subleva de ruina. Non erubescas homini peccatori conjungi, respice illum qui dicit, noli nimium justus esse. Magister noster a latronibus vulneratum non solum cura dignum judicat, verum etiam ad stabulum suum, & ovile revehit. Ac datis stabulario, idest Sacerdoti duobus denariis, hoc est utrisque divini canonibus testamenti, majus ei præmium pollicetur. Si diligentia tua percussum hominem ad statum pristinum revocarit. Sed dices forte, ille vulneratus erat: hic mortuus est; & tu ergo, si mortuum dicis veluti inter Helisæi ossa

A constitue, an fortasse nescis quæ poena maneat desperanti? Ille nuncius Saulis mortis quum ad David venisset, referretque ei inimicum suum esse prostratum, David casum mortis inquirens, audit ab eo, quod ipse nuncius eum suo gladio peremisset, addens, & dicens, quia videbam, quod luctum illati in se vulneris non erat evasurus; quem statim David morte damnavit. Cur percussus ab hostibus desperasset, eumque sublata spei fiducia jugulasset. Quinimo more debito, id pro mortuo scindimus vestimenta cordis, ac pectoris, voxque flebilis tollatur in planctum. Doceatur lamentum Israeliticus populus, idest plebs Ecclesiastica, & dicat. Subrige lapides tuos super altitudines tuas, & cogita de interfectis tuis, quomodo ceciderunt, nec renunciatur in gentibus, nec prædicetur in viis Ascalonis, ne forte lætentur filiae alienigenarum, & exhilarentur filii incircumcisorum. Filii incircumcisorum qui sunt, nisi homines seculi in erroris sui præputio & gentilitate viventes? Hi ergo exhilarantur, quum audiunt ruinam militis Christi, & de illius casu se consolantur, dicentes. Ecce ille, per quem nobis exprobrabatur a ceteris, ad cujus exemplum vivere cogebar, qui cum nostro emisisset ex corpore, tamen ad confusionem nostram dicebatur vita ejus esse dissimilis. Numquid non melius est tibi inchoare quod bonum est, quam aut tam turpiter cadere, aut non posse complere, quod ceperis? Nescientes quod in judicio Dei majorem forsitan excusationem habitura sit anima, quæ bonum voluit, & insidiatore subplantante dejecta est, quam ea, quæ rebellis Deo, servili desperatione formidinis magis elegit jugo captivitatis addici, quam periculum certaminis experiri. Nonne apud regem suum miles propriis vulneribus excusatur? & plerumque strenuum bellatorem cicatricum suarum inflictione numerosa commendatur, idest partim nostro labore, partim verecundiæ suæ confessione peccatum ejus celeatur, & auferatur e medio. Nos si consolationi theamina, & coelestis spei pigmenta tribuamus, ipse autem se intra secreti sui sepulcrum confusus peccati pudore contineat. Ibi conscientia suæ verme laceretur, qui totas in eo obligat putredines peccatorum, donec nullum ex se foetorem famæ turpis emittat. Solet Christus de tali sepulcro mortuos, & foetidos suscitare, tantum ne cadaver ejus devorandum feris & alitibus, idest facinoribus, & iniquorum opprobriis relinquamus. Nonne ergo Beatus Tobii gratiam doni coelestis meruit mortuis in captivitate fratribus tribuens sepulturam. Credo lapsis sub mundialis Principis dominatione conversationem insinuans, suadensque poenitentiam: aut qualiter rogo de misericordia Domini possumus desperare, qui & Pharaonem arguit dicens,

dicens, & non est deprecatus, ut daretur ei sanitas & daretur ei virtus ad comprehendendum gladium. Rasis Ammoniticus Rex militibus David, hoc est Christi famulis, dimidium barbæ, & præcidit viriles tunicas eorum usque ad inguina, idest sustulit eis in dimidietate barbæ virilem speciem, & effeminatos eos per delectabilem fecit novaculam vitiorum. Dimidia autem barba relicta est, quasi sub unius facinoris lapsum. Si quid probabile in virtutibus gesserant, dimidium sibi relictum est. Per quod scilicet non sine pudore sui & itineris duri labore spes eis ad regem suum non oblata est revertendi. Præcidit vero tunicas usque ad inguina, quum turpe eorum factum, quod ipse persuaserat, in oculis omnium revelavit. Sed sederunt in Hiericho, idest, mundi istius civitate, quæ erat opprobrium, & anathema Israelitici populi, donec barbæ eorum crescerent, hoc est reformarentur incrementa virtutum, & ita revertentes, ablato confusionis opprobrio, conspectibus regis adstarent: quæ quid aliud in se, quam nostræ vitæ exprimunt qualitatem, ut per hoc veluti in speculo gestorum turpium foeditate perspecta, conversi ingemiscamus, donec plena satisfactione poenitentiae reverti mereamur ad Christum. Nam & hodie regi nostro talis facti dolet injuria, & ulciscitur milites suos, quia in dehonestate ejus nobis ita fecit inimicus. Aufugit enim a conspectu nostro rex noster David, & ideo victi ab hostibus partem agri plenam lenticula rubicunda, quæ est verecundiæ, & delicatæ castitatis forma, confregimus. Sed jam per recordationem peccati rex noster oculis nostris non dedignabitur præsentari. Stemus ut vel illud quod residuum est, idest reliquum vitæ nostræ tempus defendatur, & salvum sit. Imitandus est in hac parte ille Amnon David filius, qui quum in sororis suæ stuprum illicita flamma caluisset, postmodum eam magis exosus est, quam ante dilexerat, quia ignita erroris culpa non permansit in crimine, materiam ipsius peccati vehementer exhorruit. Unde & suspicamur, David ei non fuisse commotum, quia cito eum vidit in poenitentiam resipuisse. Et tu ergo si fornicationis captus re te, unius horæ deceptus es laqueo, statim eum virtute poenitentiae dirupisti. Id est si vides mulierem ad concupiscendum, mœchatus eam in corde es. Et ideo scandalizantem oculum eruisi, idest primum intuitum de principali mentis tuæ sensu futuri metu supplicii avulsisti, non iterum ebrietatis laqueis cedas, quibus animos irati Absalonis incurras. Quia luxuria, atque ebrietas quadam sibi vitiorum nativitate cognata sunt. Ecce ipse Absalon, qui fratrem occiderat, per amicorum suffragia regis veniam promeretur, ita ut & osculum pacis, & præsentiam vultus Christi non desperaret exposce-

A re. Si ergo & tu offensam summi Regis facinore perpetrati sceleris incurristi, his quos amicos esse nosti David, qui quondam pater tuus, quum non peccaveras, fuit: esto humilis & adclina, ut quod per te non potes, per illorum suffragia merearis. Ac si forte duri fuerint in audiendo, opportune, importune non desinas supplicare, quia & Absalon per injuriam meruit, quod per amicitiam impetrare non potuit. Et amicus in Evangelio impudenter petendo obtinuit, quod pro meritis non accepit. Nec hoc ideo dicimus, ut tu contumelia in rogando, bonorum suffragia te promereri posse præsumas. Sed consilium damus, ut si pro magnitudine sceleris tui supplicare non ausi sunt, importunitate tua injuriam patientes, facilius pro eo, a quo læsi sunt, supplicentur, & exorent. Incende ordei finitimum tibi quod est in agro, quia lingua ignis est, & mundus iniquitatis per linguam constat in membris. Ager autem est hic mundus. Sicque cum ceperis vitæ bonæ fructibus derogare, ac dicere. Ecce quales Sanctos qui pro peccatoribus orare non audent. Ubi est eorum quotidiani operis merces? Ubi perfectæ miseratio caritatis? Et quum præcipiat Joannes Apostolus, ut pro fratribus, & si necesse est, moriantur, renuunt ipsi dicere cum Moyse. Si dimittis ei peccatum, dimitte; sin autem, dele nos de libro tuo quem scripsisti. Nec assumitur affectus Pauli dicentis. Optabam ego ipse anathema esse a Christo pro fratribus meis. Tunc incensus per linguam tuam Sanctorum spiritus incitabitur ad fiduciam deprecandi, qui cognoscente ad hanc necessitatem utilitatis tuæ causa non vitio detractationis in pactum, ut vel sic detrahenti præstarent, quod non præstiterant blandienti: fructus autem Sanctorum, qui secundum homines est, in ordeo non inconvenienter accipitur. qui vero secundum Deum est tritico competenter aptatur. Quia non dubium est Sanctos utrobique seminare, secundum Apostolum, providentes bona non solum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus. Sed ut præterea sex refugii civitates, e quibus formidine mortis perterritus quam placeat introeas, ac si forte per conscientiam peccatorum illas, quæ in terra repromissionis sunt, hoc est in Ecclesia, intrare non audes, & circa Jordanem Bosor in solitudinem, quæ interpretatur angusta, idest, de contritione cordis humiliati anima afflictione tristitiæ coartata. Sed & cella Monasterii parva, vel modica potest dici angusta, quæ optime tibi convenit, quia de Sorte Ruben est, idest, qui thorum patris maculavit illicite. Est & Ramoth de Sorte Gad, quæ interpretatur excelsa mors, sive visio mortis; vere enim excelsa mors poenitentia esse dicenda est, quum mortificatis membris reducitur homo ad excelsa cœlorum,

lorum , unde fuerat ante dilapsus , sine virtute humilem mortem , quæ generaliter omni immittitur carni . Illa ad comparationem ejus rationabiliter excelsa nominatur , quia multum est nobilius per poenitentiam mori , quam communi hac morte dissolvi . Si autem visionem mortis sentire velimus , ita potest intelligi , quia cum simus in poenitentia constituti , ante oculos nobis ponimus gehennæ inferique tormenta . Videmus ipsam speciem mortis , a qua per poenitentiam liberamur . Modo ut memineris te in ancillæ filii civitate agere poenitentiam , quia omnis qui peccat , servus est peccati , & formam servi suscipiens humiles te ipsum usque ad mortem . Est & Gaulon in finibus Manasse , quæ interpretatur volutatio , ut tu memineris tibi in cilicio , & cinere esse volutandum . Et hoc in finibus Manasse , quod interpretatur oblivio , ut obliviscens ea , quæ ante gessisti , in priora te extendas . Hic ergo interim habita , ut per angustias , mortem , & volutationem , & iram persecutoris evadas , & spem salutis invenias . Tunc deinde si in his aliquid utiliter gesseris , & addes in terra repromissionis , quæ est in Galilæa , poteris pervenire . Quæ Cades interpretatur Sancta . Et tu cum per tribulationem opus corruptionis injeceris , & ad Sanctam tibi Ecclesiam tribuatur accessus , & in Neptalim sorte , quæ dicitur vitis remissa , de Sacramento Dominici Sanguinis participare merearis . Interpretatur autem Neptalim conversans sive sejunctus , ut tu sine querela in domo Dei conversans segreges te ab omni fratre inordinate vivente , & solo bonorum consortio socieris . Sed nec Hebron tibi aditus concludetur , quæ interpretatur conjunctio sive conjugium . Revertetur enim anima ad virum suum , idest Spiritum Dei , a quo per tempus peccaminum fuerat viduata . Sed nec hoc te prætereat , quod Caleb eam in possessionem sortitus est , qui interpretatur quasi cor . Mortificatis enim membris tuis , quæ sunt super terram , quia sapientia carnis inimica est Deo . Sapientiam autem veram non loquitur Paulus nisi inter affectos . Si & tu implearis Spiritu Sapientiæ , ut nulla sit in te corporis pars , quæ non fructificet Deo , incipies & tu esse totus quasi cor . Sicque & sextam civitatem Sichem , quam Joseph noster in hæreditate consequitur , propter quod in ea sepultus est , valebis intrare , quæ interpretatur humeri sive labor , ut ostendas te per laborem poenientiæ ab errore tuo Christi humeris reportatum , & adjunctum nonaginta novem ovibus effectumque centesimum , quia ipsa Sichem ab alienis centum agnis scribitur comparata . Ipse autem Joseph interpretatur augmentum , & tu si ascensiones in corde tuo disponens de virtute ambulaveris in virtutem , & eruditione tua sine exemplo multos

Tom. III.

A acquiras Deo , & ipse merito diceris augmentum . Modo ut semper memineris , quam gravi telo prostratus sis : hasta enim hostis tui qua percussus es , sexcentorum pondere siclorum prægravatur . Et ideo propheta grave dicit esse peccatum , super talentum plumbi . Meritoque ille in psalmo poenitens delictorum mole depressus luctuosa voce dicebat : Quoniam iniquitates meæ supposuerunt capiti meo , & sicut onus grave gravatæ sunt super me . Eja , eja quid dubitas ? Scala Jacob , de qua dum incaute ascenderas lapsus es , adhuc posita nondumque subtracta est , & licet tibi in ruina tua omnia simul membra colliseris , tamen iterum conare conscendere , donec perveneris ad illum gradum unde graviter fortiter te serves , cautiusque custodias . Sciens quia lubricus est omnis ascensus , & in eo quis casu pronior ad ruinam est , e quo aliquando facilius dejectus est .

C Proinde si caro extitit inimica , quæ sola vel maxime præcipitat humanum genus in tartarum , dum aut decipiat alios , aut ab aliis ipsa decipitur , gravioris abstinentiæ jugo confecta horrescat continuis extenuata jejuniis . Habeto pro indumento cilicium , ut cum ad tactus ejus asperitatem compungeris , semper peccatorum tuorum stimulos recorderis . Juvet in te vitulam tuam Moyse , idest carnem tuam legis , ac jejunii disciplina conficiat , donec ad nihilum reductam , pulverem potius sentiat esse quam vitulam . Legisti credo : irascimini & nolite peccare : ita & tu irascere peccatis tuis , ut ultra non pecces . Præveni ultrices poenas gehennæ , & sæva tormenta , & ipse tibi tortor existe , ut in illo futuro judicio nihil in te ignis inveniat , quod exurat . Si vero persecutionis tempus advenerit , memento qualiter sub regis tui Provincia dimicandum sit desertori ac refugæ ; sin vero forsitan defuerit hujus felicitatis occasio ,

E ipse tibi in teipso tuus esse poteris persecutor . Si mortificans membra tua quæ sunt super terram , salubriter cum Apostolo & tu quotidie moriaris ingredi monasterii carcerem , & tenebras solitudinis , quibus ad lucem perditam reducaris , exquire . Sit tibi fames pro vitula , sitisque pro flamma , ut carnifices voluptatis per abstinentiæ poenam cutis exteriorum costarum compaginem exesa carne revelet .

F Sit carcer veluti officiorum custodia publicorum , ac si in catena rigentis ferri , sic duriori consuetudine , & lege constrictus sub imagine martyrii veniam misericordiæ cælestis expecta . Nolo verearis , ne visum , aut collegium tuum fraterna caritas detestetur . Horreat plane consortium tuum velut Ruth de agro Moabitico , hoc est , animæ de ebrietate , & fornicatione venientis . Solus ille , qui sua tantum quærit , & misericordiæ nescius , de Israelitici generis dignitate se jactat . Sed non te repellat Booz , qui in-

Ffff

ter-

terpretatur in fortitudine, sive in quo virtus. Talibus enim Christus per Apostolum loquitur dicens: Debemus nos firmiores imbecillitates infirmorum sustinere, & non nobis placere. hic ergo præcipit sibi præceptum, ut fratris defuncti vidua suscitetur semen, ne perdat calceamenta paschalia, idest passionis Christi efficiatur exhæres, ac pro verbo Sponsi velut cæcus effectus, salivam junioris, quæ in terram projicitur, & conculcatur, nisi accipiat præparare ad defuncti fratris viduam, idest animam mortui per desperationem sensus introeat. Semen autem verbum Dei est. Hic ergo Booz non in sola proprii sermonis eruditione confidit. Sed quæsitâ multitudine testium, idest congregata de scripturis copiositate verborum, huic viduæ copulatur. Ut his qui dicuntur sollicitius intimatis possit sine difficultate concipere, & salutis spiritu parturire. Meminit enim apostolici præcepti quod ait: qui converterit peccatorem de errore viæ suæ, salvabit animam ejus de morte. Non est enim minimum, si Davidicum opus imitatum, extremum auriculæ de leonis faucibus extrahat. Aut si quando de grege ursus rapuerit, insurgat adversus eum, & præstrangulatis cruentæ bestię faucibus, prædam ex gutture ejus eripiat, aut velut bonus pastor errantem revocet ovem. Nemo persuadeat adultero adulteram debere conjungi, & de admisso sceleris nefandi facinore nomen conjugii vendicare: ac si forsitan suggerat tibi ille sapientior omnibus bestiis, & consiliator antiquus, quia possis istam poenitentiam, quam suademus, in senectute tua agere, & nunc famem desiderii tui peccandi licentia satiare; memento sententiæ illius Evangelicæ, quæ ad talem dirigatur sensum dicens: Stulte: hac nocte exposcetur a anima tua: quæ autem præparasti, cujus erunt? Et Salomon ait. Fili peccasti, non adjicias iterum, & de præteritis deprecare, ut tibi dimittantur. Et iterum. Non tardes converti ad Dominum, nec differas de die in diem. Subito enim venit ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te. Numquid Patriarcharum soror, postea quam peccaverit, nupsisse perscribitur? Legislator præcepit, ut qui uxorem macularet alterius, cum ipsa pariter lapidaretur, idest sub nomine lapidum duræ sententiæ lege premit, corrigitque peccantes. Et tua anima uxor erat alterius, illius profecto cui erat per regenerationem Baptismi copulata, dicente Apostolo: Despondi vos uni viro virginem castam exhibere Christo. Et iterum: erunt, inquit, duo in carne una. Sacramentum hoc magnum est. Ego autem dico in Christo & in Ecclesia. Clamat ad Jerusalem Dominus per Prophetam, & dicit: postquam fornicata es, ad me revertere. Et si Apostolus honestis conjugibus vociferatur ac dicit: habentes tanquam non habentes, quis

A audebit dicere: adulter habeat, utatur exerceat? Non licet mihi credere. Non licet ut aut vir abutatur de patientia ad explendum propriæ libidinis voluptatem, aut virgo corrupta, vel adultero, vel cuicumque alibi copuletur. Quia nec Judas post adulterium semel admissum cum Thamar ultra concubuit, nec David concubinas suas, quas filius turpi coitu macularat, postea nubere, aut viros habere permisit, & ideo nec noster David, idest Dominus noster Jesus Christus vult, ut in conspectu ejus ab alio viro uxor ejus habeatur. Denique quippe illam Saulis filiam, quam ad tempus in persecutione perdidit, postmodum sibi poposcit reddi, atque restitui. Et licet jam fuisset alibi copulata viro, tamen ei aufertur, & illius, cujus prius fuerat, destinatur. Et tu si polluisti uxorem David, idest vel tuam animam, vel carnem alienam, ne ulterius hoc præsumas. Sed sicut ille fecit, qui eam acceperat, flens, & lugens redde, atque restitue. Sed forte ad illud te Apostolicum testimonium, pro tui defensione convertas, quo ait: Melius est nubere, quam uri. Sed hoc de Vidua, vel de Virgine dictum est, quæ corpus suum nondum castitate perpetua dedicavit. Ista autem virgo jam non est, quia corrupta est. Vidua non est, quia Christus vir ejus vivit in æternum. Vis autem scire quæ sit ejusdem Apostoli de hoc errore sententia? Audi quid Corinthiis dicat: Omnino auditur in vobis fornicatio, qualis nec inter gentes, ita ut uxorem patris aliquis habeat. Ecce factum simile. Uxor patris erat hæc anima, quæ deliquit: illius utique Patris, qui nos genuit verbo veritatis. Sed videamus quid de hoc facto idem Apostolus dicat, jam judicavi, inquit, tradere hujusmodi hominem Satanæ in interitu carnis ut spiritus fiat salvus in diem Domini Jesu Christi. Numquid dixit, jussi, ut ei, cum qua adulteraverat, nubat? Numquid dixit, habeat adulter, utatur, exerceat. Sed, dedi, ait, eum Satanæ in interitu carnis. Satanæ adversarius, sive contrarius interpretatur. Per quod significat, ut quicquid contrarium delictis, quicquid adversum voluptati est, totum caro patiat, ac sentiat quæ deliquit. Interficiendus est enim hostis, dum parvus est, & in ipsis ut ita dixerim primis faucibus strangulando. Unde & in Sacrificiis si diligenter attendas pene nusquam pecora sævis confecta invenies jugulari. Utque aut agnus, aut hædus, aut vitulus immolatur. Uno tantum loco Eliam bovem legimus obtulisse. Sed hoc semel tantum unum licuit Salvatori, qui inveterata totius mundi peccata in morte assumpti corporis jugulavit. Sed nec tu putes adhuc ut hædum tenerum tuum esse peccatum. Mihi crede, jam hircus est: sicut enim odore flagrat unguenti, ita peccatum foetorem tetri odoris exhalat:

lat. Et ideo justus gaudet & dicit, Christi bonus odor sumus Deo in omni loco. Peccator autem dicit: Computruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ a facie insipientiæ meæ. Aut quomodo non hircus esse dicetur, cujus peccati foetor, idest foeda opinio turpis famæ, mox ut facinus perpetratum fuerit, ubique peragratur? Propheta beatum dicit qui tenet parvulos Babylonis, & allidit ad petram: & tu expectas donec gigas tuus efficiatur inimicus. Sed si vis audire, jam gigas est. Mox enim ut concupierunt filii Dei filias hominum, nati sunt inde gigantes & criminale peccatum, quod ultra staturam peccantium juniorum ipsa sibi enormitate porrectum est, gigantis est forma. Aut non tibi gigas videtur esse prævalidus, qui te in admittance criminis tam lugubri ruina prostravit? Ac fortasse aliquis nobis opponat & dicat: quomodo tu illicitum esse dicis, ut adultero jungatur adultera; quum David eam, quam adulteravit, in conjugium sibi postmodum societatis adsciverit? Solent quippe ista objicere, qui scelerum suorum flagitia palpare atque gaudere ex scripturarum sanctarum auctoritate desiderant. Multi enim cum David cadere volunt, nolunt surgere cum David. Cum utique non exemplum eis cadendi in eo propositum sit; sed potius si ceciderint, resurgendi. Quid igitur negabimus vera non esse quæ scripta de eo sunt? Minime, sed tibi scripta sunt ut contremiscas de facto, non ut factum rapias ad exemplum. Attende ergo ne cadas: non sit delectatio minorum lapsus Majorum, sed sit casus majorum tremor minorum. Ad hoc propositum est, ad hoc scriptum, ad hoc in Ecclesia sæpe dictum atque cantatum. Audiant qui non ceciderunt ne cadant, audiant qui ceciderunt ut surgant, tanti viri peccatum non tacetur, prædicatur in Ecclesia. Audiunt male audientes, & quærunt sibi patrocina delinquendi. Attendunt unde defendant, quod committere paraverunt, non unde caveant quod commiserunt, & dicunt. Si David, cur non & ego? Inde anima iniquior, quæ propterea fecerit, quia David fecisse cognovit. Nam quia cum David fecit, pejus malum quam David & gravius perpetravit. David enim nullum sibi ita ad exemplum proposuerat ut tu: ille cecidit lapsu cupiditatis, non patrocinio sanctitatis: tu tibi tamquam sanctum proponis ut pecces. Imitaris non ejus sanctimoniam, sed ruinam. Scripturas domini ad hoc audis, ut facias, quæ ne facias ab eis commoneris. Hoc non fecit David, qui correctus est per Prophetam, non lapsus est in Prophetam. Non est tibi causa & illi consimilis. David admissio adulterio homicidium perpetravit, sed de toto corde poenituit. Denique in tantum cordis compunctionem tantus ille Rex pariter & Propheta

Tom. III.

A facinus admissum deflevit, ut in ipso confessionis suæ psalmo diceret: Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non despicit. Accepit autem eam, cum qua peccaverat, ablato jam viro ejus, uxorem, quia nondum lege prohibebatur multarum inire copulam foeminarum. Denique ut agnoscas quantam sanctorum gestis, & minus eorum vitia condignis lateant mysteria arcanorum. Judas tantus Patriarcha ad meretricem nulla lege prohibetur intrare. Samson ille fortissimus, & Nazaræus, licite diligit meretricem. Osee Propheta ex præcepto Domini meretricem duxit uxorem. Sed David, inquit, non solum illicitè alienum polluit thorum; verum & dolo interempto marito adulteram sumpsit in conjugem. Mihi qui homicidium non admisi, cur non liceat adulteræ jam ut propriæ sociari? Tu primo considera, quanta circumspectione David post flagitium noluerit homicidium non solum ingerere viro ejus, sed & extorquere contentus est, ut post cibum, potumque licet fraudulenter & subdole impertitum, domui suæ thoroque dubitare. Scilicet ut per conjugalem conventum facile tegetetur admissum. Et semel in provido ac nefario lapsa thoro a rege clancule maculato solus maritus licet ignarus velut intemerato deinceps potiretur. Ille inopinata præventus momentanei occasione peccati adulterium perpetravit absente viro; tu jam ipsa lectione commonitus es, ne pecces præsentem Deo. Ille homicidium occulte fecit ut adulterium non pateretur: tibi atrocitas execrabilis facti, ut horreas tam grave facinus, ut scelus tam impium detesteris, publice in Ecclesia sæpissime recitatur. Tunc adulterium, sive homicidium præsentis tam imminenti expiatur ultione supplicii, nec adulteri, vel homicidæ perpetuam in furore servantur ad poenam. David cum magno sui pudore furtim ad militis sui intrasse refertur uxorem, nec tamen evadere potuit ultionem: tu ad Sponsam regis Christi temerandam, cubiculum Domini dominorum impudenter ingressus, quomodo esse poteris impunitus? Ac si forte vidua, aut quæcumque fuerit illa nondum professæ continentiam castitatis, quæ licet illa sit uxor, dici non poterit prostituta, uterque vestrum nota semper inuretur infami, nec aliter tanti criminis macula poterit aboleri, nisi aut publica legum secularium sæviante censura adulterorum mortibus expietur. Aut certe profundis afflictæ cordis gemitibus, & veræ poenitentiae jugibus dum vivitur lacrymarum. Extat modo qui dicat, crimen hoc nuptiis emendandum, & de sceleris tanti nomine, conjugium esse vocandum. A me invitatus veraciter audiet, adulterium nullatenus dici conjugium. Conjugium enim religiosi nominis vocabulum est. Esto David nulla, ut supra docuimus, lege

Ffff 2

pro-

prohibitus, Bethsabee, quæ virum amiserat, sibi in matrimonium sumpserit. Alia tunc apud eos legis observantia habebatur, quando illa sacra benedictionis præceptio pertonabat: Crescite & multiplicamini, & replete terram. Quando infecunda ac sterilis, & quicumque non genuisset, maledictionis opprobrio non carebat. At ubi Evangelistæ illius tubæ clangor increpuit, quæ & licitis, & honestis continentiam hortatu blandissimo persuadet, dicens: Beata sterilis, quæ non parit, & ubera, quæ non lactaverunt: & qui non reliquerit domum, uxorem, filios, & omnia, quæ possidet, non potest meus esse discipulus: & qui non oderit Patrem & Matrem, insuper animam suam, non potest meus esse discipulus: & bonum est homini, si sic permaneat: & qui in carne sunt, Deo placere non possunt. Et si secundum carnem vixeritis, moriemini: & non in cubilibus, & impudiciis, sed induimini Dominum Jesum Christum: & carnis curam ne feceritis in concupiscentiis: & qui habent uxores, tanquam non habentes sint, quia novissima hora est, & præterit figura hujus mundi, & dies Domini sicut fur in nocte venit, & sicut dolor parturientis non effugiet: & in quo reddetur unicuique secundum opera sua. Longe nunc aliorum divinorum manet observatio mandatorum. Sed & sic quoque gravius te quam David, comprobo deliquisse: & tu enim ut de sceleris tui complice nihil dicam, alieni thorum matrimonii polluisti, in eo, quod carnem tuam adulterio maculasti: corpus enim non fornicationi, sed Domino, & Dominus corpori. Et iterum Apostolus dicit; Non estis vestri, empti enim estis pretio magno, glorificate, & portate Dominum in corpore vestro. Et iterum: Templum Domini sanctum est, quod estis vos. Si quis templum Dei violaverit, disperdet illum Deus: & qui fornicatur, in corpus suum peccat: & neque fornicarii regnum Dei possidebunt. David Rex terrenus hominem & militem suum urgente metu detegendi facinoris interfecit, tu pessimo vitæ principe regnante libidine virum animæ tuæ, quod est gravius quantum in te est, Christum Dominum, licet ipsi impossibile, peremisti. Et si vis nosse quomodo quotidie Christus in membris suis persequentibus impiis patiatur, audi ipsum jam corpore in cœlo regnantem, & tamen Saulo in terra dicentem: cur me persequeris? Caput enim mulieris vir, caput viri Christus. Unde Paulus postea dicebat, suppleo ea, quæ defunt passionibus Christi, in corpore meo. Et ad Hebræos de lapsis dicit: Rursus crucifigentes sibi metipsos, & ostentui habentes Filium Dei. Et paulo post. Irritam quis faciens legem Moysei, sine ulla miseratione duobus, vel tribus testibus moritur: quanto magis deteriora putatis mereri supplicia, qui Filium conculcaverit, & san-

A guinem testamenti pollutum duxerit, in quo sanctificatus est. Ecce tu Filium Dei crucifixisti, & ostentui habuisti, & conculcasti, quando membra tua nefario ausu ludibrio subdidisti, nec soli David, sed & tibi de adulterio natus est filius, quem tamen jure sibi mors vendicat, dicente Jacobo Apostolo: concupiscentia quum conceperit, parit peccatum, peccatum quum consummatum fuerit, generat mortem. Sed sufficiat adulterio semel fuisse prolapsus; & tu cum **B** David sume tibi in conjugium hanc adulteram, idest carnem tuam junge spiritui, ut cum vobis convenerit super terram, omne, quod postulaverint, impetrent a Patre cœlesti. Qui enim adhæret Deo, unus Spiritus est. Erunt enim, inquit, duo in carne una, idest Deus, & Anima. Sacramentum hoc magnum est. Ego autem dico in Christo, & in Ecclesia. Verbum caro factum est, & habitavit in nobis: & te **C** veluti quodam conceptu poenitentiae salutaris parturit Apostolus, donec Christus iterum formetur in te. Sed & ipse poteris dicere cum Propheta: Domine a timore tuo concepimus, & peperimus spiritum salutis tuæ, quem fecimus super terram. Poteris & ipse salutis fructum ex hoc matrimonio procreare, qualis processit de David, & Bethsabee, quem Dominus, Ididam, idest dilectum nuncupavit, qui inter homines dictus est Salomon, hoc est pacificus, **D** & universo orbi, idest totius orbis tenuit principatum. Merito enim ille pacificus dicitur, qui carne cum vitiis, & concupiscentiis mortificata, adhuc in carne positus, spirituali pace fortis Athletæ perfruitur: fructus enim spiritus gaudium, pax. Talis filius ex poenitentia nascitur. Talem parturiunt gemitus, & lamenta plangentium. Denique ipse Beatus David quum in adolescentia sua cum adultera deprehensus sit, in senectute cum Virgine invenitur: ut intelligamus, quia longa post peccatum castitas, virginis imitatrix est. Sed fortasse dicis animam semel in tam grave facinus devolutam, Deus projecit, ac repulit, fallis carissime: Ecce enim per Prophetam ipse clamat de Jerusalem, quæ in mirabilibus fuerat flagitiorum criminibus prostituta. Quis est iste liber repudii matris nostræ, quo dimisi eam? Et alibi. Numquid qui cadet, non resurget, aut aversus non revertetur? Quare non poenitet populus meus malitiis suis: & detenti in propositione sua maligna, noluerunt reverti ad me? vociferatur, idest, Dominus per Prophetam dicens. Numquid Medicus non est in Galaath, aut resina non est illic? Quare non ascendit sanitas filiæ populi mei? Galaath acervus testis interpretatur. Et nunc acervum testem totum canonem divinorum cernimus esse librorum. Ubi indissolubile cumulus testimoniorum velut quidam congestus est lapidum, in quo cumulo Medicus verus Dominus noster Jesus Christus

flus si quæsitus fuerit, invenitur. Refina autem vel charitatis, vel continentiae virtus est, quæ dissoluta conjungit, & scissa conglutinat. Concubina illa Saulis, ut quid corpora defunctorum, quos David pro Gabaonitarum ultione percussit, eo usque accincta cilicio custodivit, donec & roraret aqua de coelo, idest donec pro venia eorum misericordiae coelestis stilla deflueret? Quid est enim, quod nos obstat a venia? Dominus noster omnipotens est. Numquid omnipotenti impossibile est delere peccatum? Dominus noster bonus est, quia nemo bonus, nisi unus Deus. Numquid in illa perfecta bonitate potest hoc vitium cadere, ut non audiat deprecantem? Ipse per Prophetam dicit: Nolo mortem peccatoris tantum, sed ut convertatur, & vivat. Et in psalmo. Si dereliquerint filii ejus legem meam, & in judiciis meis non ambulaverint, & praecepta mea non custodierint, visitabo in virga iniquitates eorum, & in verberibus peccata eorum. Misericordiam autem meam non auferam ab eis. De cujus hoc filiis dicitur? Nonne Domini nostri Jesu Christi quos Ecclesiastici fontis uterus, & secreti ac perplexi vulva mysterii parturiunt? Vis scire, quia baptizati, non catechumeni, filii nuncupantur? Aspice quomodo ipse Apostolus suos filios vocat: filioli, inquit, adhuc vobiscum sum: & Paulus ad Galatas: utique baptizatis, filioli mei, ait, quos iterum parturio: & Corinthiis. Nam in Christo Jesu per Evangelium ego vos genui. Et tu ergo si filium fuisse te nosti, hoc est si Apostolicum aliquid in te habuisti, nec sic desperare permittis. Quia & Petrum Apostolum negatione cecidisse, & tamen iterum resurrexisse non negas. Sui vero servi, hoc est peccatoris usus essem officio, major tamen ad consurgendum debet esse fiducia, quia ejus, qui de humili habetur, levior est ruina, & minori iracundiae pondere praegravatur, qui semper in errore versatus, rectam se aliquando convertit ad vitam, quam is, qui post sanctos actus turpiter vixerit, & vetus pannum rudi adsuerit vestimento. Quid vero illud quod Ecclesiis Apocalypsis dicit, quæ jam inter fidelium numerum septiformibus candelabris sub custodia Angelica viventes, ipsa tamen nominis appellatione sentiente ita per spiritum commonetur: Memento unde cecideris, & age poenitentiam, & priora opera fac. Alioquin venio tibi, & movebo candelabrum tuum. Proinde licet templi Divini vasa rex captivaverit Assyrius, tamen revertantur ad templum: non ea in perpetuum Babylon immunda possideat; licet per flammam turpis concupiscentiae incenderit templum Domini princeps cocorum, qui Domino suo, idest principi mundiali, escas nostrorum appeteret peccatorum; tamen veniat Zorobabel, hoc est Spiritus Sapientiae, quum intellexerit mulierum potentia

A in malis omnibus principari, & totus in veritate confidit. Veniat Esdra, Bibliotheca legis, & memoria lectionis. Veniat & Neemias, virtus continentiae, contemtorque formidinis, qui pro reparatione patriæ, Principis potentiam non veretur, ac dispositis per singula Jerusalem loca, idest corporis membra, Angelorum Patriarcharumque virtutibus, qui lapsa restaurent, & restaurata custodiant, & una manu serviat fabricæ, alia custodiæ, quia Adam positus est in Paradiso operari, & custodire. Reædificetur ergo per tropologias nominum claustra portarum: restauretur in primis porta probatica, quam, nos arbitramur aditum, per quem utrum bona sint an mala, quæ extrinsecus ad nos introeant, comprobamus; Et quia fides exaudita est, faciamus quod Apostolus dicit; Si estis in fide, ipsi vos probate. Restituatur porta piscatoria, idest, in suum virorem vaga semper natura, ac per semitas maris, hoc est vitia istius mundi oculorum velox ac fugitivus aspectus. Quia ipse visus pro sagena poterit aestimari: quidquid aspexit, statim capit, & captum ad cordis cellaria, & interiora transmittit. Restituatur porta in Anathoth, quæ interpretatur Respondens. Signum quod nos suspicamur esse frontis patibulum. Ubi signum salutis nos Dominicæ sanctitatis accipimus Sacramenta. Quod est & aurea lamina, ubi Pontifex nomen Domini scriptum mandatur accipere. Vis scire quia non incongrue porta in Anathoth pro patibulo frontis accipimus. Jungit Propheta huic portæ unguentarium loca, quæ per typos nominum ab aliis virtutibus dicitur esse restructa. Unguentarium autem loca sunt illa, quæ chrisinatis sanctificatione tanguntur. Sequitur hæc porta frugis, quam nos suspicamur esse oris, ac saporis officium, per quam omnium seminum, hoc est verborum Dei fructus segregetur. Restruatur & porta stercoraria, quod nos arbitramur esse narium sive odoratus introitus, per quod nos turpis decepit illecebra, & aestimavimus lucra esse, quæ erant stercorea. Restruatur & porta fortis: credo manuum nostrarum sive tactus officium, quia non fortiter tenuimus, quod tenebamus, & alter sustulit coronam nostram. Restruantur & muri natatorii, idest forma baptismi nostri, & mystici fontis munimenta disrupta, quæ sunt castitatis insignia: quia soluto per luxuriam continentiae pariete velut obrutis obicibus sacri laticis undam effudimus atque perdidimus, cujus muri propterea dicuntur restrui, ut agnoscamus tantam esse misericordiam Domini, ut & interrupta castitatis tempora possint restructa ad priorem similitudinem continentiae virtute renovari, sicut & tui per vocabula nominum, ac tropologiam locorum hoc quod dicuntur restrui, officii intelligas esse membrorum, dummodo ne opus Regis Babylonis in vitis,

tiis, ut in phialis templi Domini, vinum perditionis potare debere credas, & hoc coram Diis tuis Venere, Marte, atque Mercurio, id est, fornicatione, avaritia, vel furore, quia scriptum est: furor hominis incontinenens est. Et alibi. Avaritia quod est Idololatria. Et alibi: Initium fornicationis est apostatare a Deo. Nec enim putes solam in pecunia avaritiam computari, quia maxime avaritia in libidine esse sentitur, cui nusquam finis imponitur. Quod vero phialæ in templo Domini virgines nuncupantur, Prophetas nos docet dicendo: triticum in juvenibus, & vinum suave olens in virginibus. Ac sic cui vini liquor infunditur, quid nisi phiala nuncupatur? Unde & ad hujusmodi dicitur per Prophetam: Exite de medio ejus qui fertis vasa Domini. Sed & ille gentium doctor, qui utique de sua Virginitate gauderet, & ceteros ad similitudinem integritatis, & castimonie exemplum provocans diceret: Volo omnes homines esse sicut me, sciens se in templo Domini vas esse pretiosum, dicit alibi ipse de se: habemus thesaurum istum in vasis fictilibus. Quæ ideo fictilia appellavit, quia sunt adhuc in hac vita ipsa sui fragilitate mortalia. Sed quum in resurrectione fuerint immortalitatis splendore vestita, tunc iusti fulgebunt sicut Sol in regno Patris eorum. Unde & alibi quoque dicit: In domo magna non solum sunt vasa aurea, & argentea, sed & lignea, & fictilia, & alia quidem in honore, alia vero in contumelia. Et subdens in consequentibus dicit: Si quis emundaverit se, erit vas in honore, utile Domino ad omne opus bonum. Vides ergo quia sive ad honorem prælegamur, sive ad contumeliam deputemur, utrumque in nostra situm est voluntate. Age ergo, quid cessas effici vas in honore utile Domino ad omne opus bonum? Eadem enim phiala in qua immunditias libidinis miscuisti, si te emundaveris, id est ut corpus tuum castigaveris, adhuc potest effici pretiosum poculum castitatis. De ultimo jam non in Babylonem serviat diis alienis, sed quod est dignissimum in Jerusalem templi usibus deputatum, sacrificiis divinis perpetuo dedicetur officio. Sacrificium quippe Deo spiritus contribulatus, quia cor contritum & humiliatum Deus non despicit. Bonis ergo operibus & conversatione laudabili cum caritate de corpore puro, & conscientia bona, & fide non ficta, & mente jugiter divino timore compuncta, repara deinceps quidquid hactenus dilapsione improba perdidisti. Sciens quod filius ille junior qui dilapidavit substantiam suam vivendo luxuriose, mox ut de toto corde poenitens, ad Patrem reversus est, & indulgentiæ paternæ osculum, & fidei anulum, & stolam immortalitatis adeptus, meruit & convivii, & spiritualibus epulis saginari. Non ergo differas, non retardes, nec recrea-

A stinatione noxia in posterum remedii spem præsumens, ægitudinis tuæ morbum in perniciem tui convalescere patiaris. Memento quod præfatus hic evangelicus filius statim ut ad se reversus est, dixit: Surgam, & ibo ad Patrem meum. Nemo enim sani consilii unquam prolixius delectatus est languoris sui tabe, pestilentiaque corrumpi. Nemo vulneribus suis addi vulnera concupivit. Nemo in discrimine constitutus, obstat adhuc ægitudinis suæ incremento perducere: quod si est, qui faciat, non desiderat sanari, sed mori. Sed & hujusmodi ignavia insanabiliter desperatis, clamet ipse Dominus per Prophetam: quare moriemini? domus Israel convertimini, & vivetis. Convertere ergo, quæso te, mortemque refugiens, elige vitam, ut vivas. Omnis delectatio concupiscentiæ carnalis, & si immatura morte non præveniatur, certe jam adveniente senectutis labe finitur: & ideo tu præveni incertæ mortis adventum, ne ferro te doleas morte inopinata præventum. In inferno ait Prophetas, quis confitebitur tibi? Numquid confitebitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam? Et iterum: sicut vulnerati dormientes projecti in sepulcris, quorum non es memor amplius, & quasi de manu tua expulsi sunt. Et iterum: Numquid mortuis facies mirabilia, aut medici resuscitabunt, & confitebuntur tibi? Numquid enarrabit aliquis in sepulcro misericordiam tuam, & veritatem tuam in perditione? Numquid cognoscantur in tenebris mirabilia tua, & justitia tua in terra oblivionis? Et alibi: non mortui laudabunt te Domine, neque omnes qui descendunt in infernum. Pone quod tibi senectus optata perveniat, quid prodest venisse ad ætatem, in qua jam non potes satisfactione admissis congruè poenitere? Non enim vere poenitet, nisi qui eo tempore poenitudinem gerit, quo adhuc poterat vigore carnis incitante peccare. Jam ergo nativitatis tuæ tempus, & originem maledicens, lava cum Prophetas lectum tuum, riga per singulas noctes lacrymis stratum tuum, donec possis virum sanctum castitatis ablutis cunctarum sordium maculis imitari. Quod si donavit tibi Dominus purpuram, ut pro nomine ejus focum tui corporis effundas, quod nam autem abundare tibi poterit in iis, quæ ante gessisti, ut & ipse illud Apostolicum non sine magnæ cordis contritione dicere possis? quem enim fructum habuisti tunc in iis, in quibus non erubescitis? nec deerit hiacintum, si corpus tuum callo laboris infeceris, & in servitutem redegeris, ut non tu ejus voluntatem sequaris, sed illud potius tuæ obtemperet voluntati. Ac sic cum his coloribus poteris in tabernaculo Domini jam non infructuosus admitti. Ubi & si quæ pretiosa sunt, offerre cum divitibus fortasse nequiveris. Parum certe non erit, si saltem medio-

diocria offerens, in conspectu Domini Dei tui non apparueris vacuus, sciens quod apud coelestem Patrem multae sunt mansiones. Modo ut tu velut infirmum aeternae vitae locum in requie beatorum omnimodo satisfactione obtinere contendas, & diras perpetuas mortis, idest inextinguibiles gehennae poenas, & horrenda supplicia evasisse te gratuleris. Ubi cum de indulgentiae adeptae proventu perpetuo exultaturus intraveris, mihi quoque pius suffragator patrocinium promerendae veniae, jam de te securus impertire, qui ut ad hanc gratiam pervenire contenderes, adhortatione qua volui incitavi. Nunc unum medicaminis genus quod superest, adhibeo, ut cum te ad delectamenta illecebrae carnalis incentiva naturalis concupiscentiae inclinare tentaverint, diem semper adventus Domini praedictum Prophetis, & Evangelicis, atque Apostolicis vocibus contempleris; Ad quem si jugiter oculum mentis tuae conjeceris, tota sartago quamvis ferventis libidinis refrigeret. Si enim diem illum semper animus quocumque deflectit intuitu ut se haberet opponeret, nunquam profecto peccare animam delectaret. Ubi tunc obsecro te carnalium desideriorum aestuans obscenitas se videbit, cum illius Angelicae tubae terribilis clangor per universum reboans mundum, orbis fundamenta concusserit? Cum in conspectu Adventus Domini crepitantibusque flammarum globis nec coelis parcat incendium. Cum illud tremendum formidandumque examinis solium censuram honorificae Majestatis infederit: qui mæror, qui dolor, quæ anxietas, quæ angustia, quæ caligo, illic peccatricem conscientiam possidebit, ubi ardentibus elementis, & circumseptam se anima globis, incendiis aestuantis aspiciet, & nullæ latebrae uspiam locus erit. Audi Malachiam Prophetam quibus diem illum verbis adnunciet. Ecce, inquit, veniet Dominus omnipotens. Et quis sustinebit diem adventus ejus, aut quis stabit ante conspectum ejus, quia ipse ingreditur sicut ignis conflans, & sicut purgator abluens sedebit, conflans eos, & purgans, sicut argentum, & sicut aurum. Amos quoque receptissimus vates paria vaticinans ait. Vae desiderantibus diem Domini, ut quid

eam vobis. Dies Domini, dies est tenebrarum, & non lucis. Quomodo si fugiat homo a facie leonis, & occurrat ei ursus, & ingrediatur domum, & extendat manum suam ad parietem, & mordeat eum coluber: ita tenebrae Dies Domini, & non lux, & tempestas, & caligo his qui non habent in se Splendorem Domini. Sophonias nihilominus Propheta hæc eadem infert dicens. Juxta est dies Domini magnus, juxta & velox nimis, tribulabitur ibi fortis. Dies iræ dies illa, dies tribulationis & angustiae, dies calamitatis & miseriae, dies tenebrarum & caliginis, dies tubae & clangoris: super civitates munitas, & super angulos excelsos tribulabo homines, & ambulabant ut cæci, quia Domino peccaverunt. Ipse quoque Prophetarum Dominus nunquam non eadem in Evangelio denunciat mala, cum dicit: Et erit in terris pressura gentium præ confusione sonitus maris, & fluctuum, arescentibus hominibus præ timore, & expectatione quæ superveniet universo orbi: quoniam ecce venient dies in quibus dicent: Beatæ steriles, & ventres, quæ non genuerunt, & ubera, quæ non lactaverunt. Tunc incipient dicere montibus: cadite super nos, & collibus: cooperite nos. Sed & alibi ita ait. Attendite vobis, ne forte graventur corda vestra in crapula & ebrietate, & curis hujus vitae, & superveniat in vos dies illa. Tanquam laqueus enim superveniet in omnes qui sedent super terram. Adhuc ausculta, quibus verbis & Beatus Petrus insinuat diei hujus adventum. Adveniet, inquit, dies Domini ut fur, in qua coeli magno impetu transcurrent, elementa vero calore solventur, & terra. His ergo ait omnibus poenitentibus, quales omnes esse vos in sanctis conversationibus, & pietatibus, expectantes, & prophetantes in adventu diei Domini, per quam coeli ardentes solventur, & elementa ignis ardore tabescent. Hunc tu diem si oculis cordis indefinenter admoveas, omnia prorsus carnalium incitamenta libidinum de animæ recessibus effugabis, nec revertentur ad mentem noxii vitiorum stimuli, quos impleverit gehennae metus & formido poenarum. Vacant enim illic blandimenta luxuriæ, ubi perennium tormentorum salubris timor infederit.

S A N C T I E P H R Æ M S Y R I

I N N A T I V I T A T E M D O M I N I

C A N T I C U M.

*Part. Hye-
mal. officii
Syriaci im-
pressi Roma
1656. pag.
577. Latine
edidit Jo.
Baptista Ma-
rus : Roma
1645. p. 7.*

VIGILES ecce exultant hodie, quod Vigil venit, ut nns vigilare faciat.
 Hac nocte ergo quis dormiet, in qua mundus totus vigilat?
 Quia suis peccatis Adam induxit somnum mortis in mundum,
 Descendit vigil, ut nos vigilare faciat a servitute peccati.
 At ne vigilemus ut foeneratores, qui de argento, quod foenerati sunt, cogitant;
 Noctuque multum vigilant ad computandum sortem & foenus.
 Nec ut fures vigilemus, qui somnum in terra defodiunt suum,
 Totaque ipsorum vigilantia in id incumbit, ut dormientibus suspiria pariant;
 Nec vigilemus ut prodigus, qui crapulae deditus cecidit in pauperiem,
 Ejusque vigilantia peperit illi cruciatum, quod moderate non vixerit.
 Nec vigilemus ut mercator, qui noctu micat digitis,
 Ut suum computet talentum, an duplo, triploque sit auctum;
 Nec vigilemus ut dives, cujus somnum excusserunt divitiæ,
 Canesque ejus dormiunt, & ipse vigilans suas opes observat a furibus.
 Nec vigilemus ut avidus. cujus somnum absorbuit aviditas,
 Illique finis quum instet, assideatque pulvino, tamen sollicitus est in annos.
 Diabolus enim vigilantiam pro vigilantia venditat, ac docet,
 Ut bonis quidem dormiamus operibus, malis vero impense vigilemus.
 Judas quoque Iscariotes tota nocte vigilabat,
 Tamen sanguinem vendidit innocentem, qui totum mundum redemit.
 Scribae etiam filii tenebrarum tota nocte vigilabant,
 Vigilarunt tenebrofi, ut tenebras obducerent lumini illi immenso.
 At vos ut luminosi vigilare satagite in hac nocte luminosa,
 Quæ colore etsi nigra, virtute gloriosa est, ac splendida.
 Ne decipiamur ergo dilectissimi quod vigilamus;
 Nam qui pro meritis non vigilat, expedientius illi est ut non vigilet.
 Qui digne non vigilat, ejus vigilantia dormire est,
 Et qui pure non vigilat, ejus vigilantia contra se est.
 Vigilantia quoque invidi est illi urceus detrimenti,
 Ejusque vigilantia est mercimonium derisione plenum & contemptu.
 Iracundus si vigilat, ab iracundia ejus perturbatur vigilantia,
 Eritque ipsius vigilantia furore referta, & blasphemis.
 Loquax si vigilat, os ejus vector fiet,
 Ad vulnera quia infligenda sollicitum; ad orationes vero effundendas pigrum.
 Prudens, ac discretus unum e duobus sibi eligit,
 Aut enim dormit suaviter, aut vero sancte vigilat.
 In nocte pura, quidem purus ortus est, qui nos puros reddere venit,
 Nihil impurum admittatur, quod vigilantiam nostram conturbet.
 Semita aurium pura reddatur, conspectus oculorum pudicus exhibeatur,
 Cogitatio cordis sancta fiat, loquela oris purificetur.
 Quis fat est ad laudandum filium veritatis, qui nobis ortus est,
 Quem in suis generationibus videre desiderarunt justi?
 Adam expectavit illum, quum sit Dominus Cherubim,
 Ipseque poterat illum ad arborem reducere vitæ.
 Abel quoque desideravit, ut suo veniret tempore,
 Ut pro agno quem obtulit, agnum Dei videre posset.
 Eva expectavit illum, quia nudatio plurimum ipsam angebat,
 Illeque solus poterat pro foliis induere eos gloria, quam amiserant.
 Turris, quam plures extruxerunt, unius designabat mysterium.
 Quod descensurus erat ædificare turrim, qua ad cœlum scanderetur.

Arca

Arca quoque animalium, typum Domini referebat,
 Quod ipse ædificaret Ecclesiam, in qua protegerentur animæ.
 Phaleg, in cujus diebus terra divisa est in septuaginta linguas,
 Expectavit illum, qui terram linguis divisit Apostolis suis.
 Terra, quam diluvium inundaverat, Dominum suo designabat silentio,
 Qui descendit, & aperuit Baptismum, quo ad cœlum feratur.
 Seth, Enos, Cainan, & Enoch, qui filii Dei cognominati sunt,
 Filium Dei expectarunt, ut illi per gratiam fierent fratres,
 Paulo minus, quam annos mille vixit Mathusalem,
 Expectans Filium, ut vitam sibi tribueret, quæ nunquam deficiat.
 Ipsa gratia conatu quodam pro illis deprecata est,
 Ut eorum tempore veniret Dominus, ipsorumque levaret necessitates.
 Spiritus enim Sanctus, qui in illis pro illis secreto rogabat,
 Indicavit eis, quod eodem Spiritu viderent Salvatorem quem desiderabant.
 Anima justorum in eo fructu vitæ inesse medicamen præsensit,
 Optavitque, ut suis diebus veniret, ut ejus gustaret dulcedinem.
 Enoch exoptavit eum, quumque in terra eum videre non potuisset,
 Fide, & operibus est auctus, ut ascenderet in cœlum videre illum.
 Quis calumniari poterit gratiam, quia donum, quod magno labore consequi non potuerunt
 priores,
 Gratis consequuti sunt posteriores?
 Ipsum quoque Lamech expectavit, ut veniens sua pietate illum levaret,
 Ab operibus manuum, laboribus, ac terra, quam justus maledixit:
 Quumque vidisset ipse Lamech, quod Noë filius suus mysteria Filii gereret,
 Loco Domini remoti, solatum est eum mysterium proximum.
 Ut illum videret, & Noë exoptavit, quia ejus prægustavit opem:
 Etenim si typus ejus animalia servavit, Archetypus ipse quam vitam dabit?
 Ipsum expectavit hic Noë, & experientia didicit, per ipsum Arcam stetisse.
 Si ergo Typus ejus ita salvat, Archetypus ipse quanta præstabit?
 Spiritu præsensit Abraham, quod Filii longe distaret nativitas,
 Quare loco ipsius personæ, diem ipsius videre desideravit.
 Ut illum videret Isaac, impense desideravit, nam salutare prægustavit ejus:
 Si ergo typus ejus ita salvat, Archetypus ipse quanta præstabit?

E J U S D E M

S A N C T I E P H R Æ M S Y R I

D E M A R I A , E T M A G I S

C A N T I C U M.

NATO Filio lumen affulsit, & ex mundo tenebræ fugatæ,
 Illuminatusque est orbis; laudes ergo referat Nato, qui illum illuminavit:
 Ortus est ex utero Virginis, eoque viso defecerunt umbræ:
 Et tenebræ erroris ab eo expulsæ, Orbisque totus illustratus: laudes ergo illi referat.
 In populis tumultus magnus factus est, & lumen ortum est in tenebris,
 Exultaruntque gentes, ut laudes referant illi, qui sua nativitate illuminavit eas.
 Immisit in Orientem lumen suum, & sideris fulgore illuminata est Persis;
 Ortus invitavit, & annunciavit ei, ad victimam jam venisse omnes exhilarantem.
 Præcurrens luminare effulsit inter tenebras & vocavit populos,
 Ut venientes fruerentur magno illo lumine, quod in terram descendit.
 Unum ex stellis nuncium misit Æther ad annunciandum
 Persis, ut se se pararent occurrere Regi, & adorare illum.
 Magos vocavit, & dixit eis; Magna Assyria quum præsensisset:
 Tom. III.

Gggg

Acci-

*Part. Hye-
mal. Officii
Syriaci im-
pressi Roma
1656. pag.
625. Latine
edidit Jo:
Baptista
Marus: Ro-
ma 1645.
pag. 7.*

- Accipite munera , & ad honorandum festinate Regem magnum qui in Judæa ortus est .
 Exultantes igitur principes Perfidis ex sua Regione acceperunt munera ,
 Et Filio Virginis attulerunt Aurum , Myrrham , & Incensum .
 Ingressi ut Infantem reppererunt illum in domo jacentem Pauperculæ :
 At procidentes exultando adoraverunt eum , & suos ipsi obtulerunt thesauros .
- Maria.* Dixit Maria : cui hæc ? Et ad quid ? & quæ causa
 Vocavit vos ex vestra Regione , ut ad Puerum cum thesauris vestris veniretis ?
- Magi.* Respondent illi : Rex est filius tuus , & diademata connectit quum sit Rex omnium :
 Altiusque mundo est Regnum ejus , ac Imperio ipsius singula parent .
- Mar.* Quando contigit hoc unquam , ut Paupercula Regem pariat ?
 Inops sane sum , ac egena , undeque mihi erit , ut Regem pariam ?
- Mag.* Tibi soli hoc contigit , ut magnum Regem parias ,
 Et per te magnificabitur Paupertas , Filioque tuo subjicientur diademata .
- Mar.* Non sunt mihi gazæ Regum , nec divitiæ unquam mihi obvenerunt ;
 Domus en paupercula est , & vacuum domicilium : cur ergo Filium meum Regem prædicatis ?
- Mag.* Gazæ magnæ est Filius tuus , & divitiæ , quæ omnes ditare valent ;
 Gazæ namque Regum deficiunt ; ille vero nec deficiet , nec mensurabitur .
- Mar.* Ne alius forte sit vester Rex , qui natus est , hunc perquirite ;
 Etenim hic Pauperculæ est Filius , quæ Regem vel videre nequit .
- Mag.* Numquid fieri unquam potest , ut aberret viam lumen , quando immittitur ?
 Siquidem non tenebræ nos vocarunt , & adduxerunt : sed in lumine ambulavimus , & Filius
 tuus Rex est .
- Mar.* Ecce videtis Infantem silentem , & Matris domum inanem , & vacuum ,
 Nullumque in ea Regis apparere vestigium ; quomodo ergo ejusmodi incolens domum Rex est ?
- Mag.* Ecce sane videmus illum silentem , & quietum , sed Regem , etsi pauperem , ut dixisti :
 At videmus etiam eum suo commovere Imperio astra coeli , ut prænuncient ortum ejus .
- Mar.* Oportet , homines , ut investigetis , quis est Rex ille , ac tum eum adoretis ,
 Forte enim viam aberrastis , & alius sit ille Rex , quem quæritis .
- Mag.* Oportet , Puella , credas , Filium tuum esse Regem , nos esse edoctos
 A luminari , quod errare non potest , & via per quam nos adduxit , plana quidem est .
- Mar.* Parvulus est Infans , & ecce , ut cernitis , nec Diadema Regium habet , nec Thronum ,
 Quid ergo videtis , ut honoretis eum thesauris vestris , ut Regem ?
- Mag.* Parvulus est , quia ipse voluit , & diligit mansuetudinem , & humilitatem , donec manifestetur .
 At erit tempus , quum incurvabuntur illi diademata , ac illum adorabunt .
- Mar.* Virtutes nullas habet , neque legiones , neque cohortes Filius meus ,
 In paupertate suæ jacet Matris , & Rex a vobis quomodo appellatur ?
- Mag.* Virtutes Filii tui desuper sunt , coelum equitant , & micant flammis ,
 Ex quorum numero unus nos vocare venit , totaque perterrita est Regio nostra .
- Mar.* Infans est natus , & qui fieri potest ? ut Rex sit , quum & mundo sit ignotus ,
 Potentes autem , ac famosos , quomodo Puer reget ?
- Mag.* Infans tuus , Virgo , senex est , antiquus dierum , omniumque primus ,
 Et quidem Adam illo junior est , & per illum orbis totus renovabitur .
- Mar.* Oportet vos sane , ut exponatis totum mysterium , & aperiatis ,
 Quis manifestavit vobis arcanum Filii mei , quod Rex sit in Regione vestra .
- Mag.* Oportet te , etiam ut credas , quod nisi rei nos impulisset veritas ,
 Nequaquam huc e finibus terræ appuliffemus , aberrantes propter Filium tuum .
- Mar.* Totum mysterium ut actum est apud vos in Regione vestra ,
 Aperite nunc mihi , ut amici : & quis vocavit vos , ut ad me veniretis ?
- Mag.* Magna stella nobis apparuit , reliquis multo splendidior stellis ,
 Cujus lumine nostra terra est inflammata , & quod Rex ortus sit , nobis annunciavit .
- Mar.* Nollem , vos quæso , loquamini hæc in Regione nostra ,
 Ne sentientes Reges terræ , machinentur sua invidia adversus Puerum :
- Mag.* Ne timeas , Virgo . Quia omnia diademata solvet Filius tuus :
 Eaque pessumdabit , nec sua invidia nocumentum inferre illi valebunt .
- Mar.* Herodem timeo , lupum pollutum , ne me perturbet ,
 Et gladium stringat , quo præcidat dulcem botrum adhuc immaturum .
- Mag.* Herodem ne timeas : per Filium enim tuum subvertetur ejus thronus ,
 Et statim atque regnabit , destruetur , & ejus diadema decidet .
- Mar.* Torrens sanguinis est Hierusalem , in eaque optimi quique cadunt ,

Quare

Quare si hoc præsenferit, machinabitur in illum; ideoque secreto loquamini, precor, & ne tumultuetis.

Mag.

Torrentes omnes, & lanceæ etiam per manus Filii tui sedabuntur,

Et Hierosolymæ obstupescet gladius, & nisi voluerit, non cadet.

Mar.

Scribæ, & Sacerdotes Hierusalem, qui sanguinem subdole effundere solent,

Excitabunt forte lethale litigium adversum me, & adversum Puerum; Magi, quæso, filete.

Mag.

Scribæ, & Sacerdotes nequaquam valebunt sua invidia Filio tuo nocere;

Et per ipsum solvetur eorum sacerdotium, & solemnitates eorum cessabunt.

Mar.

Angelus apparuit mihi, quando concepi Puerum, quod Rex sit Filius meus,

Et quod ab alto sit ejus Diadema, & non solvetur, ipse quoque explicavit mihi, ut & vobis.

Mag.

Angelus igitur, quem dicis, ipse venit sub specie sideris,

Et apparuit nobis, atque annunciavit, quod Puer major sit & splendidior stellis.

Mar.

Explicavit mihi, dum annuntiaret Angelus ille, qui mihi apparuit,

Quod Regni ejus non erit finis, & arcanum servandum est, ne reveletur.

Mag.

Explicavit nobis & stella, quod Regum Dominus sit filius tuus,

Aspectus igitur ejus immutatus est. Et quum esset Angelus, nobis non indicavit.

Mar.

Mihi quum apparuisset Angelus, Dominum suum, antequam conciperetur, vocavit eum,

Et Filium altissimi mihi ipsum prædicavit, & ubi sit Pater ejus, ignoratur.

Mag.

Apud nos prædicavit sub stellæ specie, quod cœli Dominus natus sit,

Et luminaribus dominetur filius tuus, oportet, & absque ejus Imperio non oriuntur.

Mar.

Coram vobis ecce aperio aliud arcanum, ut confirmemini:

Scilicet, virgo peperit filium, filiumque Dei, euntes, prædicate ipsum.

Mag.

Jam nos prædocuit stella, nativitatem ejus extra ordinem esse naturæ.

Et super omnia esse filium tuum, eundemque etiam filium esse Dei.

Mar.

Altitudo testatur, & profunditas, omnesque Angeli ac stellæ

Illum esse filium Dei ac Dominum: In terram vestram ejus referte nuncium.

Mag.

Altitudo universa per unam stellam commovit Persidem, & confirmata est,

Filium Dei esse filium tuum, & omnes gentes ipsi subjectum iri.

Mar.

Pacem referte in terram vestram, pax gliscat in finibus vestris:

Veraces veritatis nuncii habeamini in toto itinere vestro.

Mag.

Pax filii tui nos reducat incolumes in regionem nostram, ut duxit,

Et quum Imperium ejus mundo manifestabitur, invadat terram nostram, & benedicat illi.

Mar.

Gaudeat Persis vestro Nuncio, exultet Assyria vestro reditu,

Et quando Regnum filii mei manifestabitur, in Regione vestra suum collocabit vexillum.

Laudes referat exultans Ecclesia, quod natus sit Altissimi filius,

Illuminavitque altitudinem & profundum. Benedictus, qui sua nativitate exhilaravit omnes

ORATIO EJUSDEM SANCTI EPHRÆM SYRI IN NATIVITATE DOMINI.

CHRISTE Verbum Patris coelestis, qui homo pro nobis factus es sine mutatione, & in Bethleem hodie natus es, & factus nobis via, & janua, per quam ad Genitorem tuum ingrediamur: Tu Domine gratiam tuam & misericordias tuas immitte nobis, ac suscipe a nobis peccatoribus servis tuis thymiana hoc, quod in odorem suavitatis tibi offerimus, & redde atque remitte nobis pulcras petitiones nostras auxilio a thesauris tuis refertas: & ignosce, atque dimitte nobis omnia illegitima, quæ commisimus: & concede nobis securitatem, & pacem tuam cum lætitia in hac colenda die tuæ nativitatis, & in omnibus diebus vitæ nostræ, & requiescere fac fideles defunctos in coelestibus mansionibus, ut tam nos, quam ipsi referamus tibi, & Patri, ac Spiritui tuo Sancto laudes, gloriam & honorem. Amen.

*Part. Hym-
mal. Officii
Syriaci im-
pressi Romæ
1656. pag.
604. Latine
edidit Io:
Baptista Ma-
rus Romæ
1645. pag.
16.*

S A N C T I E P H R Æ M.

*Apud Card.
Bona. Ker.
Lit. lib. 1.
cap. 9. pag.
86.*

*In Missali
Syriaco im-
press. Roma
1716. pag.
20.*

*In altero
Missali Sy-
riaco im-
presso Roma
1594. pag.
17.*

* *Visitatio.*

* *Deest.*

G L O R I A Trinitati

Perpetuæ atque æternæ
Super incensum hoc suavitatum,
Quod offerimus in honorem tuum.
Remittas in eo Domine debita nostra,
Et dimittas in eo stultitias nostras,
Et sit in eo requies mortuis,
Ac spes & custodia vivis.
Erigantur in eo Ecclesiæ,
Et custodiantur in eo monasteria:
Multiplicetur in eo tranquillitas in terra,
Et in Regibus pax dominetur.
Mitte in eo Domine sanitatem,
Et curationem omnibus languentibus,
Et surgent ex lectulis
Corpora jacentia in angustiis.
Et ille qui fecit de labore suo
Indigentibus ac pauperibus,
* Opus gratiæ tuæ
Habitare faciat in tabernaculo ejus benedictiones.
Et illorum, qui attulerunt oblationes
Et primitias ad templum sanctum,
Oblationes acceptentur,
Ac peccata dimittantur.
Benedic fruges anni,
Ac semina & fructus custodiantur,
Et à noxiis prohibeantur,
Et edant esurientes,
Et gratias agant tibi.
Recordamur in oratione
Super incensum hoc suavitatum
Annunciationis tuæ Domine & Conceptionis,
Nativitatis & nutritionis tuæ,
* Baptismi & humiliationis tuæ
Et crucifixionis tuæ pro nobis,
Mortis & sepulturæ tuæ,
Excitationis ac resurrectionis tuæ,
Ascensionis tuæ in coelum,
Ac sessionis tuæ ad dexteram,
Et totius dispensationis tuæ,
Quam operata est apud nos voluntas tua.
Et parentum ac magistrorum nostrorum,
Qui fatigati sunt, & laboraverunt, & docuerunt nos,
Et ostenderunt nobis viam vitæ,
Ut ambulemus in ea in domum Regni.
Et mortuorum ac defunctorum,
Qui induerunt te ex Baptismo,
Et participes fecisti eos per pietatem tuam
Corpore tuo & Sanguine tuo sancto.
Et omnes qui dixerunt, Recordamini nostri
In oratione propter Dominum nostrum,
Visita eos Domine pietate tua,
Et per miserationem misericordiæ tuæ.

* *Nobis-*

* Deest.

* Nobisque venia & remissio
Sit à thesauro tuo,
Per orationem benedictæ Mariæ
Matris quæ genuit te,
Et per orationem Martyrum benedictorum,
Qui interfecti sunt propter te,
Et Sanctorum ac Justorum
Qui placaverunt te odore incensorum suorum.
Pater, & Fili, & Spiritus Sancte,
Unus Deus verus,
Tibi gloria, ac super nos misericordia tua
In omni momento in secula. Amen.

P R E C A T I O

S A N C T I E P H R Æ M .

Apud Fabricium Boderianum in lib. Rituum Baptismi, & Sacra Synaxis p. 127.

FIDE obtulit Abel sacrificium pacificum:
Abraham etiam fide obtulit Isaacum.
Mortuis oblationem prodesse hinc patet,
Et (¹) animam sentire, quando pro ea offertur sacrificium.
Non omnis qui defunctus est, memoriam fieri oportet in Propitiatorio.
Sunt enim defuncti, qui Filium Dei nequaquam agnoscunt.
Mortui illi, qui comederunt corpus ejus & biberunt ejus sanguinem,
Hi sunt, quorum æquum est mentionem fieri in Propitiatorio.
Panem & vinum introducit Sacerdos in Sancta Sanctorum:
Sacramentum (²) Corporis & vivi Sanguinis Filii Dei.
Mortem Jesu & crucifixionem ejus ibi commemorat:
Et (³) accedunt adveniuntque omnes spiritus ut sese oblectent.
Gloria Patri, qui suscepit sacrificium Abrahæ justi:
Et adoratio Filio, qui à gladio Isaacum liberavit:
Gratiarum actio Spiritui, qui justus Noë holocaustum accepit:
Unum (⁴) in numero trium; ipsi gloria.

PRE-

A

ܕܠܥܕܐܠܗܐ

ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ

ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ
ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ

B

ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ
ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ

C

ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ
ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ

D

ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ
ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ

ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ
ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ

ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ
ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ

ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ
ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ

(¹) Male Boderianus: *Qui ambo mortui sunt, ex hac oblatione patefit & sentit anima, quando pro ea &c. Pro, ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ, legit ipse ܕܡܪܝܬܐ ܕܡܪܝܬܐ, nullo sensu.*

(²) Boderianus. *Vinum Corporis & Sanguinis Filii Dei Sacramentum.* In textu Syriaco, *Sacramentum Corporis & vivi Sanguinis Filii Dei.*

(³) Male Boderianus: *tum operi cursu, omnesque adveniunt spiritus: non intellexit vocem ܕܡܪܝܬܐ, à verbo ܕܡܪܝܬܐ derivari, quod confluere, accedere, convenire significat.*

(⁴) *Unum in numero trium.* Idest, Unus Deus in tribus Personis. Male Boderianus, *unius ex trium numero.*

11'5- - - - -

• སྐུ་ལོ་གསུམ་དེ་རིང་།

[illegible]

No

A

(1) P R E C A T I O

SANCTI EPHRÆM.

TRIBUE mihi Domine, ut ego vigilans
Vigilanter in conspectu tuo consistam,
Quod si (²) mihi dormire contingat,
Sit sine peccato somnus meus;
Si vero vigilans, quicquam iniqui admisero,
Per gratiam tuam, Domine mi, veniam
consequar.
Et dormiens si peccavero,
Sit clementia tua condonatrix.
Et per (¹) crucem tuæ humiliationis
Quietis somnum mihi largire.
Meque à malis somniis libera.
Et à fœdis imaginationibus.
Et in somno tranquillitate pleno
Tota nocte me dirige.
Neque dominantur in me mali,
Et cogitationes iniquitate plenæ.
Angelum lucis da mihi,
Qui omnia membra mea custodiat.
Et ab execranda concupiscentia libera me,
Per corpus tuum vivum quod comedi:
Et cubitum eam, & quiete dormiam,
Sanguisque tuus sit custos meus.
Animæque, quæ tua est imago,
Confer libertatem formæ tuæ.
Et corpus, quod effinxerunt manus tuæ,
Protegat dextera tua,
Et circumda me muro misericordiarum,
Tamquam (¹) scuto protegente.
Ut cum quieverit ac dormierit corpus,
A virtute tua custodiatur:
Et veluti suffitus aromatum sit
Somnus meus coram majestate tua.
Nec accedat malus ad cubile meum,
Intercessione illius, quæ te peperit.

*A*ppud eun-
dem Bode-
rianum pag.
129.

Ac

(') Apud Boderianum titulus hujus Precationis est: **ܐܕܢܝ ܥܠ ܫܘܬܗܪܐ**, lege, **ܐܕܢܝ** suavis, & pro hora absconsionis, redde, *Ad horam*, quam Latini *Completerium*, Græci dicunt, Ἀποπτερνισμός; Syri autem vocant *Suthara*, i. e. Protectionis, eo nimirum quod in ea hora recitatur Psalmus, qui habitat **ܐܕܢܝ ܥܠ ܫܘܬܗܪܐ** In protectione Altissimi.

(²) *Quod si mihi dormire contingat*; male Boderianus لَا يُمْكِنُ لِي أَنْ أَسْكُنَ,
contra metri heptasyllabi rationem.

(3) Boderianus & per depressionis tua crucifixum; lege, crucem.

(4) Boderianus ex vitioso codice: *سوفد*, *confer libertatem figmento tuo.*

(⁵) Boder. *Tamquam acceptabili presidio* (clausione) Textus habet: *tamquam scuto protegente*.

DUO SERMONES SANCTI EPHRÆMI SYRI.

E Slavonico versi à Jo: Petro Kohlio, inque lucem
editi Altonaviæ 1729.

SERMO PRIMUS

De Sanctissimis, & vivificantibus Christianis Sacramentis.

*In Cod. Slav.
vomico pag.
283. Sermo
108.
Apud Koh-
lium pag.
372.*

NON satis igitur est, fratres, Christianos tantummodo nos vocari, cum opera quoque ipsa à nobis requirantur. Si quidem verum esse credatis, quod magnum Jacobum, fratrem Domini dicentem percipitis: fidem sine operibus mortuam esse. Minime itaque negligendum est præceptum de bonis operibus. Alioquin Christianismus solus nihil nos juvabit. Neque id profecto mirum. Quid enim militem pugnare juvat, nisi legitimo modo pugnet? Sic enim illum pugnare ac dimicare oportet, ut imperator mandat. Quod si igitur & nos Christianorum tantum nomen profiteamur, non autem spiritualibus, ut decet, armis præliamur, nulli nobis usui Christianismus futurus est. Verum nos neque pro aliis rite propugnemus, nec nostræ ipsorum animæ consulimus. Et quid tandem aliquando in formidabili illo iudicii die respondebimus? At quomodo, inquires, fieri potest, ut qui in mundo vivit, servetur? Quid ais? brevi hæc te, si vis, docebimus. Non locum quemquam salvare scias, sed sincerum cor, firmumque serviendi Deo propositum. In Paradiso existens *Adamus*, maxima in tranquillitate, salutis naufragium faciebat. *Loth* autem inter Sodomitas agens, mediisque quasi fluctibus jactatus servabatur. *Saulus* ille regiis habitans in Palatiis, hanc pariter ac æternam vitam amittebat. Contra ea *Hiobus* fimo immerfus, magnisque ac prope innumeris miseriis & afflictionibus oppressus, coronam tamen justitiæ consequabatur. Quam recte igitur fieri posse negabis, ut quis in mundo versans incolumis evadat? Enim vero hoc temere nimis affirmatur. At quare non sæpius in sanctis divinisque templis convenimus, unde maxima profecto in nos utilitas redundat? Nonne videtis eos, qui munere quodam à Principe, honoribusque ornari cupiunt, nequaquam desides ac oscitantes inveniri, tolerare hiemem, calorem æstatis ferre, nullaque plane incommoda refugere, omnem inserviendi occasionem quærere, nihilque magis curare, quam ut ne minimam quidem sui Principis offensionem incurrant. Hæc quidem in illos dicta volumus, qui

A vel templis intempestive se subducunt, vel eo, quo ineffabile illud ac tremendum sacræ Coenæ mysterium administratur, tempore, in illis stantes, variis indecoris sermonibus tempus conterunt; idque tam sancto venerationeque digno loco! Quid agis frater? non ne cum verbi divini ministro orante dixisti: elevemus ad Deum corda nostra? Nihilne metuis homo? nihil te pudet tremenda hac hora mendacii crimen admittere? O rem admirandam! Coelestis regis epulas apparatus! agnum Dei ipsum pro te mactatum! ignem coelesti mensa emicantem! adstantes Cherubimos! & Seraphimos circumdantes, facieque alis obtecta cum omnibus coelestibus exercitibus una cum sacro ministro pro te orantes! sacrum ignem exeuntem! Sanguinem Christi, tui mundandi gratia, sacro calici infusum! Nonne te pudet? non ploras? non tecum ipse habitas? ut nec pro te ipso, nec pro aliis Deum ores? Quid? conscientia nonne ipsa te judicabit? Centum & sexaginta octo horis hebdomas constat, hoc est septem diebus, in his tu nec unam horulam Deo tuo dicabis? Quod si tu tamen tempus hujus vitæ occupationibus, quin & ridendo garriendoque consumseris: quo vultu audebis ad hunc divinum tremendumque ignem tanta immunditia conspurcatus accedere? audeasne impuris manibus accedens, regis vestes tangere? Vix crediderim. Ne putes quem hic panem, quodque vinum vides; eadem hæc existere. Minime frater: nolito hoc credere. Precibus Sacerdotis, sanctique Spiritus adventu panis fit Corpus, vinum Sanguis. Neque enim ut alius cibus sese habet in hominibus, ita hic quoque. Sed quemadmodum candelam ceream ita exedi ac consumi flamma vides, ut nullæ particulæ in cera relinquantur: sic cum hoc mysterio quoque comparatum est. Totum enim in totum Corpus (scilicet hominis) abit (se digirit) inque ejus substantiam quasi resolvitur. Corporibus enim carentes *Seraphim ardentibus carbonibus Esaiam sanctificabant*. Ignis vero non unam habet naturam sed duplicem, ligno enim constat & flamma. Non aliter sacer Panis non una panis natura constat, sed & divina. Cor-

Corpus enim (scilicet Christi) quod unius naturæ est cum divina, non una natura gaudet sed duplici. Huc igitur si accedis Christum, amans homo, tremendum illud sanctissimumque Sacramentum accipis non ab homine vel Sacerdote, sed ab ipsis Seraphimis, eodem igneo cochleari, quod Esaias vidit. Perpendite hoc igitur dilecti mei. Dominus noster Jesus Christus ea nocte qua prodi se voluit, discipulis hoc suis & Apostolis testamentum reliquit: immo vero omnibus in se credentibus, quo tempore scilicet in sancto & celebri illo monte Pascha vetus cum discipulis suis comedit, atque ita totum vetus Testamentum absolvit. Hoc facto discipulis lavit pedes, in sancti Baptismatis signum; fractoque pane discipulis obtulit, dicens: Accipite & edite, hoc est Corpus meum, fractum pro vobis in remissionem peccatorum. Similiter vinum & aquam calici infudit iisque dedit, inquit: bibite ex hoc omnes: hic est Sanguis meus Novi Testamenti, qui pro multis effunditur in remissionem peccatorum. Hoc facite in memoriam mei. Quoties enim hunc panem comeditis & calicem hunc bibitis, mortem filii hominis annuntiatis. Verbum Dei itaque cum sit vivum & efficax, Deusque omnia quæ voluit, creaverit, sic ut dicente eo, fiat lux, confestim lux facta sit: dicente porro, fiat firmamentum: factum sit: cum præterea verbo Dei cælum fundatum, cælum, inquam, & terra, aqua & ignis, aer omnesque plane creaturæ in usum hominis productæ sint, cumque voluerit supra omnia venerandus Deus Verbum, homo nasci: quomodo is quæso ipse efficere non possit, ut panis ipsum Corpus Christi, vinum Sanguis ipsius sit? Principio terræ mandavit herbam producere: quæ propterea in hanc usque horam, pluviam mittente cælo, vi divini, quod initio accepit, mandati, herbam emittit. Jam vero simili modo Deus dicit, hoc est Corpus meum, hic est Sanguis meus, & hoc facite in memoriam mei. Cum igitur omnia omnipotenti ejus jussu fiant: usque dum ipse veniat, prout ipse ait; dum venio: cumque pluvia in terram decidente, gramen revirescat: tum vero & spiritualis hæc pluvia, hoc est Spiritus Sanctus, Sacerdotis precibus ipsiusque efficacia accedens panem, hunc Corpus & vinum Sanguinem aperte efficit. Quemadmodum enim Deus principio quæque creans, Spiritus Sancti virtute ea procreavit, ita & hodiernum omnia virtute Spiritus Sancti supernaturali modo facit, quod nemo tamen nisi per fidem intelligit. Dicente enim ad Archangelum sancta Virgine; quomodo hoc mihi eveniat, quæ nullius viri notitiam habeo? respondebat Gabriel, Spiritus Sanctus in te superveniet, virtusque altissimi te

Tom. III.

A obumbrabit. Similiter quæres jam, quomodo panis Corpus Christi fiat? en sic habeto, Spiritum Sanctum adventu suo hoc efficere, quod humana mens capere non potest. Immo vero, fratres mei, non aliter, mihi credite, accipimus sanctissimum Christi Corpus, ac si ora nostra ad costas Domini admoventes ex iis bibamus. Tam vere, inquam, accipimus vivificantem Sanguinem Christi. Quod reliquum est, quæso vos fratres, ne templis vos subducatis, neve si in iis statis aut versamini, garriatis, hancque horam, qua cultus divinus celebratur, sine terrore transigatis: sed cum timore terroreque stantes, oculis dejectis animi sensa ad Deum elevemus, tacitique in corde Deum invocemus. Nonne quæso animadvertistis, quomodo ii, qui in mortalium regum conspectu versantur, tremebundi eos circumstant, pedem loco non moventes, non garriant, oculosque circumferant, sed toti propemodum contremiscentes, non aliter, quam si loco affixi essent, iis adsistant. Hoc igitur, homo, cum scias: quemadmodum ad terrenum regem accedendum est, tu quoque tremebundus ad Deum accede. Sæpius hoc dixi, fratres, nec dicere desistam, quoad illi, qui sanctum templum ingrediuntur, resipiscentes, ita, ut fas est, preces ad Deum concipiant. Accedamus igitur integri vitæ scelerisque pari, vere ut dicere queamus: & remitte nobis peccata nostra, sicut & nos remittimus peccatoribus nostris. Aliter enim precari velle nefas esset. Simplici animo simplici que hac oratione Deum invocate: remissi misericors Deus peccatoribus meis, & mihi remittas velim: condonavi Domine: & mihi condona, gratia & misericordia abundans. Veniam ego dedi, & mihi da veniam. Amico, qui in me peccaverat, indulgentem me præbui, & mihi servo tuo talem te præbe. Quandoquidem hæc igitur explorata, amici, habeatis: diligenter eadem animo vobiscum reputantes, cum tremendum Dei iudicium, ignisque inextinguibilis immineat: a deviis semitis nostris in viam revertamur. Certum enim est adventare cælorum regem, qui quidem adveniens terrena ipse omnia abolebit, nec tum quisquam vel mercaturam ipe faciet, vel alium qui cum intercedat, inveniet. Præsens hoc iis seculum datum est, qui a malo averfi ad bonam frugem se recipiunt. Futurum seculum ad interitum eorum comparatum est, qui male vixerunt. Hoc laboris, illud quietis, hoc certaminis, illud præmii ac mercedis distribuendæ est. Revertimini ergo, omniaque quæ dixi ad animum revocate. Secundum carnem vitam instituimus, secundum spiritum vivamus! in pigritia socordiaque vivimus: ad laudem Dei in vitæ integritate vivamus

Hh hh

vamus

vamus ! Helluati fumus : supra alios nos extulimus : resipiscamus ergo ! Ecquid autem effrimur ? cum quidem pulvis , cinis lutumque sumus . Ecquid contemptus aliorum superbiaque nos tenet ? cur nostris honoribus divitiisque gloriamur ? adeamus quæso cœmeteria ; miranda ibidem & terrifica arcana contemplabimur . Ibi naturam plane destructam ac dissipatam , nudata ossa , corpus putrefactum inque cineres redactum videbimus . Ad hæc oculos converte , sapiensque videri si vis , hominem quis dominus , qui rusticus extiterit , exponere . Quem nam hic nobilissimæ , quem mediocris , quem abjectissimæ infimæque sortis fuisse dices ? Ubinam hic dominus ? ubi servus ? ubi sapiens ? ubi insipiens ? ubinam pulchra & blanda juvenus ? ubinam jucunda forma ? delectabilis facies ? ubinam pulchri lucidique oculi ? ubinam jucundissimus visu vultus ? ubinam sonora vox ? Nonne pulvis omnia ? nonne lutum fordesque omnia ? Hæc igitur , o miseri , intuentibus nobis , ultimumque , dum in hoc corpore habitamus , vitæ mundique diem sedulo meditantibus , gravissima causa subest , vitam primo quoque tempore emendandi . Avertamur à rebus hujus vitæ caducis , ejusque nimia consuetudine , ne quando in futuro judicii die frustra nos hujus vitæ , per negligentiam actæ , poeniteat . Enim vero , dilecti , de hoc cogitemus , inque nos ipsos descendamus , ne sempiternos ipsi cruciatus ultro irruamus . Neque enim nostrum interitum Deus quærit , non perniciæ nostra delectatur . Deus , æternus licet , nostri gratia in terram venit . Omnium creator rerum , quo caput declinaret non habebat . Ipse viventium æque ac mortuorum constitutus iudex , in iudicium abripitur ; omnium creaturarum conditor , à sua ipsius creatura flagellatur : is , quem Angeli intueri non audent , ab coeno ipso conspuitur , doloribus omnibus injuriisque afficitur , in sepulcro collocatur . At hæc omnia ex summo in nos amore propensioneque perpetitur . Nos contra desidia torpemus , eum ipsum despiciamus , mandata ipsius non curamus . Pro quo si sanguinem nostrum cum vita profunderemus , ne minimam tamen ejus meritorum partem videremur assecuti . Sanguis enim ab illo profusus , creatoris , noster servorum est . Longissimo autem intervallo domini & servorum sanguis inter se distant . Quandoquidem igitur perspectum hoc vobis est : quam primum revertamur , omni studio ac contentione Deum , quoad spatium bene agendi nobis conceditur , quærentes : ne forte sol occidat , luxque pereat , nosque ipsi in tenebris occumbamus . Virtuti , agite , demus operam , ut æternis cruciatibus erepti , Jesu Christo benedicente , regno cœlesti digni reputemur . Cui laus sit &

A gloria & adoratio una cum Patre & Spiritu Sancto nunc & perpetuo & in secula seculorum . Amen .

SERMO SECUNDUS

De oblatione , scilicet προσφοράς sanctissimi panis .

B **D**E fratre relatum nobis est , eo , quo cultus publicus celebraretur , tempore , in templum , ut sueverat , ituro Satanam illudentem hæc insufurrasse : quid malum ibi in templum ad panem ibi vinumque , hoc est Corpus & Sanguinem Domini , accipiendum ? falleris . Quibus verbis ludibriisque aurem præbentem fratrem , non , ut solebat , coetum sacrum , adiisse . Fratres igitur tamdiu eum manere (sic enim fieri mos est in eremo illa , ut cultum divinum tantisper intermittant , precibusque tantum vacent , quoad omnes fratres convenierint .) Cum vero satis diu frustra expectassent : neque ille tamen adesset : egressos quosdam fratrum cellam ejus intrasse , de morbo vel morte quæ intervenerit , varie in via differentes . Qui cum in cellam pervenerint , quid causæ sit quod in templo non compareat , interrogasse . Hanc vero retegere eum puduisse . Animadvertisse statim fratres , malum illi consilium à diabolo suggestum , multisque cum precibus , ut sibi diaboli consilium aperiret , etiam atque etiam rogasse . Tum falsum illum dixisse : veniam vos oro fratres : cum pro consuetudine mea templum peterem , hæc mihi in mentem venerunt : non adsunt ibi Corpus & Sanguis Christi , quo nonnisi vulgaris panis ac vini accipiendi gratia nunc tendis . Quod si igitur vultis ut comitem me vobis præbeam : de veritate sacræ προσφοράς me confirmate certumque facite . Ad quæ illi respondentes , surge , inquit , nosque sequere : Deum rogabimus , ut te juvet , suæque recondita virtute , id quod videri nequit , oculis tuis aperte subiciat . Sacris igitur inceptis , ac precibus peractis : medio in templo fratrem sistebant : qui quidem ardentissimas inter preces omni illo , quo sacra peragebantur tempore , totum os lachrymis opplere non desistebat . Finitis sacris , precibusque absolutis , patres fratresque eum ad se vocabant , dicentes : quid tibi Deus revelaverit , nobis expone : ut & nobis profit . Tum vero ille collachrymans , cum cantionum , inquit , sacrarum canon doctrinaque Apostolica recitaretur , sanctumque Evangelium diaconus prælegeret : tectum templi apertum cœlumque patefactum singulaque Evangelii verba quasi in ignem mutata ad cœlum adscendere & quaquaversum radios spargere conspexi . Evangelio recitato Clerici præcedere

cedebant, Diaconi cum sacratissimis Sacramentis sequebantur. Quo facto mihi coelum videbar apertum cernere, sanctumque ignem cum innumeris sanctis Angelis emicantem, ac desuper duas alias pulcherrimas facies, quarum splendor fulguri similis erat, quarumque pulchritudo exprimi plane non potest, apparentes. Binas inter facies infans conspiciebatur cum Angelis sanctum altare circumstantibus. Binæ illæ facies super sacra mensa: infans in medio illorum cernebatur. Sanctissimis Sacramentis absolutis, Diaconi à Clericis recedentes, ad panem, qui offerendus erat, frangendum accedebant. Ac vidi tum egomet duas facies sacræ mensæ supervolare visas, infantique super mensa stanti pedes manusque colligantes: cultrum item habentes atque infantem istum mactantes, sanguineque calici qui in mensa positus erat, infuso, eundem diffecantes, panique imponentes, qui corpus statim fiebat. Ibi tum recordabar verborum Apostoli 1. Cor. v. 7. & nos habemus Pascha, hoc est Christum pro nobis sacrificatum. Cumque fratres ad panem sacrum sumendum accederent, corpus illis porrigebatur, & cum Deum invocarent, dicentes: Amen: panis in manibus eorum erat. Accedenti & mihi tandem corpus præbebatur: quod cum tangere non auderem: vocem hanc personantem audie-

A bam, cur non hoc, homo, vis accipere? nonne hic idem est, quem tu quærebas? Atqui ego, ignosce mihi quæso, Domine, respondebam, qui Corpus hoc tuum capere non possim. Iterum tum vox personabat, dicens: si Corpus accipere homo posset: corporeum etiam illum inveniret, quem tu invenisti. *Iam vero fieri non potest, ut corpus quis accipiat. Ordinavit igitur Deus, ut sacer panis altari imponatur.* Adam quidem quemadmodum in principio manu Dei factus, carneque indutus, vivificantis spiritus halitum accepit: ita in terram illa resoluta, spiritus in eo non permansit. Christus autem carnem cum Spiritu Sancto communem habet, cujus quidem carnis participem reddit hominem, cujus spiritus in corde sedem habet. Jam si credis, accipis quod in manibus habes. *Cumque dicerem, credo Domine, ecce, me dicente Amen, corpus quod in manu mea videbatur, panis erat, Deumque laudabam, sacrosque panes sumebam.* Finitis autem sacris cum Clerici convenirent: inter duas facies infantem iterum videbam. Quo facto multa dona Clerici apportabant, videbamque templi tectum destructum, virtutesque divinas in coelum se elevantes, infantem denique inter facies versantem. His ego auditis in cellam revertabar, Deumque Dominum laudabam. Amen.

INDEX SERMONUM SANCTI EPHRÆM SYRI.

Qui in hoc Tertio Tomo continentur.

- 1 **Τ**ΟΥ ΟΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ
Τῷ ΣΥΡῶ, ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ.
Ὡς θαυμάσιος ὁ λόγος. φυλλ. Pag. 1
- 2 Τῷ ΑΥΤῷ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ Τῷ ΣΥ-
Ρῶ, ΔΙΠΛΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΝ, ΠΕΡΙ
ΗΛΙ Τῷ ΙΕΡΕΩΣ. ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Ἡ γρα-
φὴς λεγέσθης. ἀποκρίσις. πρὸς σε
αὐτῷ.
- 3 Τῷ ΑΥΤῷ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ Τῷ ΣΥ-
Ρῶ, ΠΕΡΙ ΕΟΡΤΩΝ. ΜΟΝΟΝ ΜΗ ΠΑ-
ΤΕΛΩΣ ΑΚΑΡΩΣ ΕΙΡΕΝῃ.
- 4 Τῷ ΑΥΤῷ ΠΕΡΙ ΑΓΑΠΗΣ. ΚΑΛΩΣ ΕἶΠΕΝ
Ο ΚΥΡΙΟΣ, ὅτι τὸ φορτίον μου ἔστι
ἐλαφρόν.
- 5 Τῷ ΑΥΤῷ ΠΕΡΙ ΨΑΛΜῶ. Καὶ περὶ τῆς
ἀγάπης ταῦτα, καὶ πλείονα τέτων.
- 6 Τῷ ΑΥΤῷ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΒΛΗΤΗΣ. ΜΑΚΑΡΙΟΝ
ὅπως μὴ ἀμαρτάνειν.
- 7 Τῷ ΑΥΤῷ ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΠΤΩΧΕΙΑΣ. ΔΕΥΤΕ
λοιπὸν, ἀδελφοί, περιφρονήσωμεν τὰ
πρὸς κάρη.
- 8 Τῷ ΑΥΤῷ ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ. ΠΡΟΨΗΘΟΝ Τῷ ΠΤΩ-
ΧΕΙΑΙ Τῷ ΧΕΙΡῶ.
- 9 Τῷ ΑΥΤῷ, ΤΩ ΔΥΟ ἔσονται ἐν ἀγρῷ.
Ἦκουσας, ὅτι δύο ἔσονται ἐν τῷ
ἀγρῷ.
- 10 Τῷ ΑΥΤῷ ΠΕΡΙ ὧν ἔχει ὁ ΒΙΟΣ. Ὡς ἐν-
νοήσωμεν, ἀδελφοί, ὅτι ἔδεν ἡμᾶς ὁ-
φελήσῃ τὰ πέρατα τῷ κόσμῳ.
- 11 Τῷ ΑΥΤῷ ΠΕΡΙ Τῶν μακαρίων μονῶν.
πολλὰς μονὰς ὁ σωτὴρ τῷ πατρός.
- 12 Τῷ ΑΥΤῷ ΠΕΡΙ Τῶν μακαρίων τόπων. ταῦ-
τας τὰς ἐντολὰς ποιῶντες.
- 13 Τῷ ΑΥΤῷ Εἰς τὸ μὴ θαυμάζειν πρὸς κάρη,
μηδὲ δολοφονεῖν ἐν τοῖς τερπνοῖς
βίοις, καὶ εἰς τὸ ἐβδόμηκον δώτερον
ψαλμόν. ἐπειδὴ ὁ ἡμέτερος νῦν εὐο-
λισθέτερος ὑπάρχων.
- 14 Τῷ ΟΟΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ὡς ἡ
εὐρυθυμία εἰς τὰς ὁσημέρας ἀμαρ-
τανίας, καὶ ὁσημέρας μετανοήσας.
μέ-

S. Patris nostri Ephræm Syri, Ser-
mo de Sacerdotio. O miraculum
stupendum. Pag. 1

Ejusdem S. Patris nostri Ephræm Syri
Apologia ad fratrem quemdam de
Heli Sacerdote. Interrogatio. Quum
Scriptura &c. Responsio. Attende
tibi ipsi. 6

Ejusdem S. Patris nostri Ephræm Sy-
ri, de Festis diebus. Saltem ne-
quis prorsus infructuosus invenia-
tur. 11

Ejusdem de Caritate. Bene ait Domi-
nus: Quoniam onus meum leve
est. 13

Ejusdem de Psalmo. Et hæc quidem,
ac his plura de caritate. 17

Ejusdem de oratione. Vere beatum
est non peccare. 19

Ejusdem de amore Pauperum. Huc
agite ergo, fratres, contemnamus
hæc momentanea. 21

Ejusdem de jejuniis. Esto studiosus
paupertatis Christi. 22

Ejusdem in illud: Duo erunt in agro.
Audisti, quod duo erunt in
agro. 23

Ejusdem de his, quæ hæc vita conti-
net. Cogitemus fratres. quod ni-
hil nobis proderunt fines mundi. 24

Ejusdem de mansionibus beatis. Sal-
vator noster mansiones multas Pa-
tris. 25

Ejusdem de locis beatis. Hæc ipsa
præcepta complentes. 26

Ejusdem de non suspiciendis rebus hisce
momentaneis: & ne patiamur, nos
decipi hujus vite oblectamenti. Et
in Psalmum septuagesimum secun-
dum. Quum mens nostra ad lu-
bricitatem sit prona. 29

Ejusdem S. Patris nostri Ephræm, ode
optime fluens, in eos, qui quotidie
peccant, & quotidie poenitentiam
agunt,

I N D E X :

σι 3

- agunt . Quo usque , o amice , inimicum sustines . 31
- Ejusdem de non scandalizando proximo & de recta vita ratione , Adhortatio . Non decet eos , qui ad pietatis stadium accedunt . 33*
- Ejusdem Patris nostri Ephraem sermo de vera renuntiatione . Et quo pacto anima Deum inveniat : quam ob causam & venit Dominus . Qui vitam quietam excolit . 36*
- Ejusdem sermo asceticus perutilis . Qui se vere Domino consecrare cupiunt . 38*
- Ejusdem de divina gratia . Enitere , ut Divinam Gratiam in mente tua habeas . 42*
- Sancti Patris nostri Ephraem adversus eos , qui dicunt Terræmotus a terra inflatione fieri . Dicite nobis , qui è pectore verba depromitis . 47*
- Ejusdem , ne decipiamur gentilium erroribus , Adjiciam autem & hoc dictis . 48*
- Ejusdem , quod ludicris rebus abstinendum sit Christianis . Et de amore pauperum . In rebus ludicris nonesse tempus a Christianis consumendum . 51*
- Ejusdem S. Patris nostri Ephraem , de his , qui animas ad impudicitiam pelliciunt , quum dicant , nihil mali esse . Ad Prophetam Ezechielem dixit Deus . 56*
- Ejusdem , de abstinendo à cupiditatibus carnalibus , & de certamine , ac de multa securitate , ad fratrem qui excidit . Qui in medicorum curantur officinis . 64*
- Ejusdem , de abstinendo ab omni consuetudine perniciofa : & de continentia . Interrogatio . An bonum sit de aliorum rebus curiosum est ? Responsio . Bonum est unumquemque sibi ipsi attendere . 67*
- Ejusdem , adversus improbas mulieres . Nulla igitur par fera improbæ ac maledicæ foeminæ . 70*
- Ejusdem de Virginitate . De Virginitate , & animæ sanctificatione a Paulo Apostolo optimo consiliario omnes docemur . 74*
- μέχει τίνος ὦ φίλε ἀνιχνεύων τῷ ἐχθρῷ . 31
- 15 Τῷ αὐτῷ περὶ τῷ μὴ σκανδαλίζειν τὸν πλησίον , καὶ περὶ ὁρῶν βίβ , πρῶτοι νεοί . τῷς πρῶσελθόντας ἐπὶ τὸ γάδιον τὸ ὁσεβείας . 33
- 16 Τῷ αὐτῷ πατρὸς ἡμῶν Εὐφραῖμ λόγος περὶ ἀληθῆς ἀποταγῆς , καὶ ὅτι τρώπον ἀρῆσει ψυχὴ τὸ θεόν . διὸ καὶ ἡλθεν ὁ κύριος . ὁ δὲ ἡσυχία ἐπανηρημένος . 36
- 17 Τῷ αὐτῷ ἀσκητικὸν ὠφέλιμον . οἱ βολόμενοι καὶ ἀλήθειαν ἑαυτοῖς τῷ θεῷ κυρίῳ ἀποδύνα . 38
- 18 Τῷ αὐτῷ περὶ τῷ θεῷ χάριτος . πρῶτῳ δὲ ἔχει τὴν θεῷ χάριν σὺν τῇ διανοίᾳ . 42
- 19 Τῷ ὁσίῳ πατρὸς ἡμῶν Εὐφραῖμ πρὸς τῷς λέγοντας , ἀπὸ ἐμπνευματώσεως τῷ γῆς σεισμὸς γίνεσθαι . ἔπατε ἡμῶν οἱ ἀπὸ καρδίας λαλῶντες . 47
- 20 Τῷ αὐτῷ περὶ τῷ μὴ ἀπαπῶσθαι ὑποἐλληνικῆς ἐννοίας . πρῶτῳ δὲ καὶ τῷ τῷ λόγῳ . 48
- 21 Τῷ αὐτῷ ὅτι ὁ δὲ παίζειν χειριστὴς καὶ περὶ φιλοπρωχίας . ὅτι μὴ ὁ δὲ παίζειν χειριστὴς . 51
- 22 Τῷ αὐτῷ ὁσίῳ πατρὸς ἡμῶν , περὶ τῷ δειλαζόντων ψυχὰς πρὸς ἀσέλγειαν , ὅτι τῷ λέγειν , ὅτι ἔδει ἐπὶ τὸ πρῶτον . τῷ πρῶτῳ ἱερεὶ ἐπὶ τῷ θεῷ . 56
- 23 Τῷ αὐτῷ περὶ τῷ ἀπέχεσθαι τῷ σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν . καὶ περὶ ἀγῶντος καὶ ἀσφαλείας πολλῆς πρὸς ἀδελφὸν ἐμπροσθέντα . οἱ δὲ πῶς ἰατροῖς θεραπευόμενοι . 64
- 24 Τῷ αὐτῷ περὶ τῷ ἀπέχεσθαι ἀπὸ πάσης βλαβεραῆς σιωπῆς . καὶ περὶ ἐγκρατείας . ἐρώτησις . εἰ καλὸν τὸ ἀποποιεῖσθαι περὶ τίνος ; Ἀποκρίσις . Καλὸν τὸ πρῶτῳ ἑαυτὸν ἕκαστον . 67
- 25 Τῷ αὐτῷ καὶ τῷ ποτηρῶν γυναικῶν . ἔδει πίνω ἐφάμιλλον θεοῦ γυναικὸς ποτηρῶν καὶ γλωσσῶν . 70
- 26 Τῷ αὐτῷ περὶ παρθενίας . περὶ παρθενίας , καὶ ἀγιασμῷ ψυχῆς Παῦλος Ἀπόστολος ὁ ἀεισὸς σύμβουλος πάντας ἡμᾶς διδάσκει . 74

Ejus-

Tῷ

- 27 Τῷ αὐτῷ περὶ μετανοίας . μαθήσασθαι
αἱμαρτωλοὶ διαπλαγχνίαν, πῶς ἐστίν. 79
- 28 Τῷ αὐτῷ περὶ μετανοίας . μὴ ἐν φο-
βῇ ματῶν μάταιον φόβον. 81
- 29 Τῷ αὐτῷ περὶ μετανοίας, καὶ ὑπομο-
νῆς. ἄρα τις τὸ παρόντα βίον ἐλογί-
σατο εἶναι τῷ πνι δραπετίῳ. 83
- 30 Τῷ αὐτῷ περὶ ὑπομονῆς, καὶ κατανύ-
ξεως λόγος παρανετικός. ὁ πλάσας
ἡμᾶς Θεὸς ἐπιστάμενος τῇ ἀσθενείᾳ
τῇ ἀφροσύνῃ ἡμῶν. 86
- 31 Τῷ αὐτῷ περὶ ὑπομονῆς καὶ σωτηρείας,
καὶ τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ, καὶ περὶ
μελέτης τῆς θείων γραφῶν. καὶ τί τὸ
τῇ ἡσυχίας ὠφέλιμον. λαμπρὸς ὁ
βίος τῇ δικαίᾳ. 93
- 32 Τῷ αὐτῷ καὶ πεῦσιν καὶ ἀποκρίσιν. πῶς
βλασφημεῖται ὁ Θεός; Ἀποκρί-
σις. λέγει ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς προφη-
τείας. 104
- 33 Ἐρώτησις. τί ἐστίν ὃ λέγει ὁ ἀπόστο-
λος. Ἀποκρίσις. ὡς περὶ ὁ παῖς γραμ-
ματα. 105
- 34 Ἐρώτησις. πῶς γέγραπται περὶ τῆς
ἐρετικῶν. Ἀποκρίσις. τῆς ἐρεσιώδους
ὡς βλασφημίας. 112
- 35 Ἐρώτησις. ποῖα ἀμαρτία. Ἀποκρίσις.
ἡ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα. 113
- 36 Ποῖα ἀμαρτία βαρυτέρα. Ἀποκρί-
σις. ὡς περὶ πασῶν τῶν ἀρετῶν ὑψηλο-
τέρα. 113
- 37 Τῷ αὐτῷ περὶ μνήμης θανάτου, καὶ
περὶ ἀρετῆς, καὶ περὶ πλῆθους. πα-
ρακαλεῖν δὲ τῶν λέγοντι, ὡς κα-
λεῖτε ἀλλήλους. 114
- 38 Τῷ αὐτῷ περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν λό-
γος. ἐρώτησις. τί ἐστίν ὁ λόγος γε-
γραμμένος. Ἀποκρίσις. δοκῶ ὅτι
ὁ λέγει. 119
- 39 Τῷ αὐτῷ περὶ τῆς λεγόντων μὴ εἶναι
ἀνάστασιν. φρονεῖν πὰρ τῆς ἐξουσίας, καὶ
λέγων, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἐ-
στίν. 127
- 40 Τῷ αὐτῷ εἰς τὴν παρουσίαν τῆς κυρίας.
εἴ τις ἔχει κατανύξιν, καὶ δάκρυα. 134
- 41 Τῷ αὐτῷ εἰς παρουσίαν τῆς κυρίας. σύ-
στημα ἀγίων, φιλόχριστοι, καὶ πι-
στοί. 136
- 42 Τῷ αὐτῷ εἰς παρουσίαν τῆς κυρίας. τότε
δρῶν- 136
- Ejusdem, de Poenitentia. Discamus o*
peccatores, quid sit misericordia. 79
- Ejusdem, de Poenitentia. Ne ergo va-*
no percellamur timore. 81
- Ejusdem, de Poenitentia, & Patientia.*
Quis, obsecro, secum cogitans
expendensque vitam hanc lubri-
cam esse. 83
- Ejusdem Sermo adhortatorius de Poe-*
nitentia, & Compunctione. Creator
noster Deus, infirmitatem mentis
nostrae &c. 86
- Ejusdem, de Patientia, & Consumma-*
tione hujus seculi; ac de secundo Ad-
ventu: necnon de Meditatione divi-
narum Scripturarum: & qua quan-
taque sit quietis, silentiiue utilitas.
Illustris est vita Justorum. 93
- Ejusdem, Interrogationes, ac Responso-*
nes. Quomodo blasphematur Deus?
Responsio. Dominus per Prophe-
tam ait. 104
- Interrogatio. Quid sibi vult dictum*
illud Apostoli. Responsio. Quem-
admodum qui Regis literas. 105
- Interrogatio. Quomodo de hæreticis*
scriptum legimus. Responsio. Hæ-
reticos tamquam blasphemos. 112
- Interrogatio. Quod genus peccati.*
Responsio, Illud quod est in Spiri-
tum Sanctum. 113
- Interrogatio. Quod peccatum. Re-*
sponsio. Quemadmodum omnium
virtutum excellentissima. 113
- Ejusdem, de Recordatione mortis, & de*
Virtute, ac de Divitiis. Morem
gerere oportet illi, qui dicit: con-
folamini invicem. 114
- Ejusdem de Resurrectione mortuorum*
sermo. Interrogatio. Quid sibi vult
sermo ille scriptus. Responsio. Ar-
bitror hoc, quod ait. 119
- Ejusdem de iis, qui dicunt Resurrectio-*
nem mortuorum non esse. Cum
Ethnicis sentis, & dicis resurre-
ctionem mortuorum non esse. 127
- Ejusdem, in Adventum Domini. Si*
quis compunctionem, & lacrymas
habeat. 134
- Ejusdem, in Adventum Domini. San-*
ctorum agmina, Christi amatores,
atque fideles. 136
- Ejusdem, in Adventum Domini. Tunc*
vehe-

I N D E X.

615

vehementer omnis simul lugebit, ingemiscetque anima.	140	Ἐρημὴ θανάτου ὁμῶς πάντα ψυχὴ, καὶ φεισθήσεται.	140
<i>Ejusdem, de signo Crucis, quod appa- rebit in caelo. Audistis, carissimi Christoque dilecti fratres, quanta sit Crucis potentia.</i>	144	43 Τῷ αὐτῷ περὶ τῶν σημείων τῆς σταυροῦ τῶν μέλλοντος φανήσθαι ἐν τῷ ἔρατον. ἡ- κούσατε, ἀγαπητοὶ φιλόχρηστοι, πό- ση ἡ δύναμις τῆς σταυροῦ.	144
<i>Ejusdem, de Iudicio, & Resurrectione. Adeste fratres mei omnes.</i>	148	44 Τῷ αὐτῷ περὶ κρίσεως, καὶ ἀνάστασεως; δεῦτε πάντες ἀδελφοί.	148
<i>Ejusdem, de Monachis. Cur turturi viduato comparavit te seculo ab- dicatum Propheta, o Monache.</i>	150	45 Τῷ αὐτῷ περὶ μοναχῶν. τί δὲ ὁ παρ- φῆτης τρυγὸν χηρύνει ἀπείκασε χῆρον σε ὡς μοναχέ.	150
<i>Ejusdem Sermo Paroetieus de secundo Aventu Domini, & de Poenitentia. Resipiscamus, ac poenitentiam agamus, fratres.</i>	152	46 Τῷ αὐτῷ λόγος παρηγοητικὸς περὶ τῆς θεωρίας παρηγοίας τῆς κυρίας: καὶ πε- ρὶ μετανοίας. ἀδελφοί, μετανοήσω- μεν.	152
<i>Ejusdem; de Poenitentia. Poenitentia fertilis est fructus.</i>	160	47 Τῷ αὐτῷ περὶ μετανοίας. καρπὸς πο- λύφορος ἐστὶν ἡ μετανοία.	160
<i>Ejusdem, Adhortatio ad Fratres. Fra- tres, adfuescamus benedictionibus.</i>	205	48 Τῷ αὐτῷ ἐνθεσία τοῖς ἀδελφοῖς. ἀ- δελφοί, ἀλογίας ἐξιστάμεν.	205
<i>Ejusdem, de Abrenunciatione. Interro- gatio. Obsecramus te, ut Abre- nunciationis vim nos doceas. Re- sponso. Abrenunciatio, quam in sacro baptismo.</i>	215	49 Τῷ αὐτῷ περὶ ἀποκατῆς. ἐρώτησις. ὡς καλεῖται μαθεῖν τὴν δύναμιν τῆς ἀποκατῆς. Ἀπόκρισις. ἡ ἀποκατῆ, ὡς ἐπὶ τῆς ἀγίας βαπτίσματος.	215
<i>Interrogatio. At quo pacto interro- gantur. Responso. Interrogabun- tur pastores.</i>	216	50 Ἐρώτησις. ποῖα δὲ τρόπον ἐρωτῶν- ται. Ἀπόκρισις. ἐπερωτῶνται ποι- μένες.	216
<i>Interrogatio. Rogamus te. Responso. Loquar in dolore.</i>	217	51 Ἐρώτησις. δεόμετά σου. Ἀπόκρισις. λα- λήσω ὅν ὁδὸν.	217
<i>Interrogatio. Num terribiliora sunt. Responso. Et terribiliora sunt.</i>	217	52 Ἐρώτησις. μὴ φοβερωτέρα. Ἀπόκρισις. καὶ φοβερωτέρα.	217
<i>Interrogatio. Expone nobis. Respon- so. Dicam cum lacrymis.</i>	217	53 Ἐρώτ. διήγησά μοι. Ἀπόκρισις. εἰ- πὼ μετὰ δακρύων.	217
<i>Ejusdem, de Panoplia ad Monachos. Panopliam, sive armaturam ejus- modi possidere debet.</i>	219	54 Τῷ αὐτῷ περὶ πανοπλίας πρὸς τοὺς μοναχούς. πᾶν τὸν πανοπλίαν ὀφεί- λει κεκτῆσθαι.	219
<i>Ejusdem, Adhortatio de silentio, & quiete. Fratres, possidete silentium veluti murum munitum.</i>	234	55 Τῷ αὐτῷ παρηγοητικὸς περὶ ἡσυχίας. ἀ- δελφοί κηρύσσετε τὴν ἡσυχίαν ὡς πύργον τῆς ἡσυχίας.	234
<i>Ejusdem, de Continentia, ac de non amulandis peccatoribus, qui se tem- poris pretextu excusant; & in Noe. Sed quoniam nonnulli a maligno Dracone capiuntur errantes.</i>	236	56 Τῷ αὐτῷ περὶ ἐγκρατείας, καὶ τῆς μὴ ζηλοῦν ἀμαρτωλῶν τὸν κατὰ τὸν παρ- φασισμὸν, καὶ εἰς τὸ Νόε. ἀλλ' ἐ- πειδὴ ἀλίσκονται τινες ὑπὸ κακο- τέχνου δράκοντος πλατῶμενοι.	236
<i>Ejusdem in Loth, & de securitate. Quum homines voluptatibus dedi- ti, cor suum in omni avaritia exer- citatum habeant.</i>	237	57 Τῷ αὐτῷ εἰς τὸ Λώτ. καὶ περὶ ἀσφα- λείας. ἐπειδὴ οἱ φιλήδονοι γεγυμνασ- μένοι ἔχοντες τὴν ἑαυτῶν καρδίαν πά- σης πλεονεξίας.	237
<i>Ejusdem in Sanctum Eliam Prophetam. Silentium praebete mihi.</i>	240	58 Τῷ αὐτῷ εἰς τὸ ἅγιον Ἡλίαν τὸ προ- φήτῳ. ἡσυχίαν δότε μοι.	240
<i>Ejus-</i>		Τῷ	

- 59 Τῷ αὐτῷ λόγος περὶ τῆ πάσης τῆ
σωτήτος. φοβῆμαι τὸ λαλῆσαι. 244
- 60 Τῷ αὐτῷ ἐγκώμιον εἰς μάρτυρας. ἀ-
σίμετος, ἀμαθής, καὶ ὀψιτέλης. 248
- 61 Τοῦ αὐτοῦ περὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀσκητοῦ.
οὗτος ὁ ἄριστος τῶ ἀσκητῶν. 254
- 62 Πρὸς αὐτὸν. ὥσπερ δὲ δύο τιτὲς ἀπο-
δημοῦντες εἰς χῶραν μακράν. 258
- 63 Τῷ αὐτῷ εἰς τοὺς ἐν χειρῶν κεκοιμημέ-
νους. τί τοῦτο σήμερον ἀγαπητοὶ ἀνα-
δάμωσ ὁμῶς τε, καὶ ἁγίως συνήχθη-
μεν. 260
- 64 Τῷ αὐτῷ περὶ τῆ δευτέρας μαρτυρίας,
καὶ κείσεως. ἀκούσατε ἀδελφοί ἀγα-
πητοί, ὅσοι τὸ ἅγιον βάπτισμα ἐ-
λάβετε. 273
- 65 Τῷ αὐτοῦ εἰς τὸν λόγον, ὃν εἶπεν ὁ κύ-
ριος, ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ πύττω θλί-
ψιν ἔχετε. καὶ περὶ τῆ τέλει ἐῖναι
τῶ ἀνδρωπῶν. ὁ δεσπότης, καὶ κύριος
ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. 278
- 66 Τοῦ αὐτοῦ εἰς μάταιον βίον, καὶ περὶ
μετανοίας. ὅσοι τὰ τοῦ βίου μάταια,
καὶ ἀπολλύμενα πράγματα κατε-
λίπατε. 308
- 67 Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆ ἐν ὁμοιότητι, καὶ ἀγά-
πῃ συνζῆσαι μετ' ἀλλήλων. οἱ ἀ-
δελφοί ὀφείλουσιν ἐν ἀγάπῃ πολλῇ
συνεῖναι ἀλλήλους. 314
- 68 Τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀποπασκομένους. ὡς ὁ
θεῖος νόμος ἐνυπάρχει ἐ μέλανι καὶ
γραμμάσι γεγραμμένος. 317
- 69 Τοῦ αὐτοῦ διδασκαλία πρὸς μοναχοὺς.
ὁ τῶν ἀπάντων δεσπότης, ὁ φιλάν-
θρωπος Θεός. 324
- 70 Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆ αἰῶν ἐν τῇ νῦν ἔχειν
τῇ ἡμέρᾳ τῆ ἁγίας τῆ βίης. ἀγνοεῖ-
τε ἀδελφοί μὴ ποιοῖν φόβον, καὶ ἀ-
νάγκην ἔχουσιν ὑποσχεῖναι. 356
- 71 Ἐκ τῆ βίβλου τῆ ἀγίας Εὐφραΐμ. ἀλγ-
λείπτως τῷ κυρίῳ προσεύχεσθαι
χρὲν. 358
- 72 Τοῦ ἀγίου Εὐφραΐμ. ἐν τῇ κοσμικῇ
βίῳ ὁ φιλοκαλῶν τὸ σῶμα αὐτοῦ. Ibid.
- 73 Τοῦ αὐτοῦ. ἀδελφοί, εἴποτε συμβῇ ἡ-
μᾶς ὀνειδισθῆναι περὶ ἀγαθοῦ ἔρ-
γου. 459
- 74 Τῷ αὐτῷ ἀγίῳ Εὐφραΐμ. ὥσπερ μέση
νυκτί. 361
- Ejusdem Sermo de Passione Salvatoris.*
Eloqui pertimesco. 244
- Ejusdem Encomium in Martyres.* Im-
peritus, & insipiens, impius at-
que abjectus. 248
- Ejusdem de Iuliano Asceta.* Optimus
hic inter ascetas. 254
- Ad eundem.* Quemadmodum autem
duobus aliquibus accidit in longin-
quam regionem peregrinantibus. 258 lit.c.
- Ejusdem in eos, qui in Christo obdor-
mierunt.* Quid ita hodie, carissi-
mi, serio seduloque simul hic con-
gregati sumus? 260
- Ejusdem de secundo Adventu, & Iudi-
cio.* Audite, Fratres carissimi, qui-
cumque sanctum baptisma accepi-
stis. 273
- Ejusdem in sermonem, quem dixit Do-
minus, quod in hoc mundo pressu-
ram habebitis; & de perfectione ho-
minis.* Dominus ac dominator no-
ster Jesus Christus. 278
- Ejusdem in vanam vitam, & de poeni-
tentia.* Quotquot vitæ vanitatem,
& perituras res reliquistis. 308
- Ejusdem de conversatione fratrum mu-
tua in concordia, & dilectione.* Fra-
tres debent in dilectione multa
convivere invicem. 314
- Ejusdem ad renunciantes.* Sicut divi-
na lex exarata est non atramento
neque literis. 317
- Ejusdem Institutio ad Monachos.* Uni-
versarum rerum Dominus, atque
humanissimus Deus. 324
- Ejusdem de habenda semper in mente
die exitus vita.* Nescitis, fratres
mei, qualem timorem, & necessi-
tatem sustinere debemus. 356
- Ex libro Sancti Ephraim.* Indefinen-
ter Deum orare oportet. 358
- Sancti Ephraim.* In seculari vita, qui
exornat corpus suum. Ibid.
- Ejusdem.* Fratres, si quando nos ob
bonum opus conviciis appeti con-
tingat. 359
- Ejusdem Sancti Ephraim.* Sicut me-
dia nocte. 361

Τῷ

Ejus-

I N D E X.

<i>Ejusdem</i> . Dilectissimi, recordatus sum horæ illius.	362	75 Τοῦ αὐτοῦ. ἀγαπητοί, Εὐμνήσω ἡμῶν ρας ἐκείνης.	362
<i>Ejusdem</i> Sermo de operatione perversi Damonis. Patres, & fratres audite.	362	76 Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ μισοκαλοῦ δαίμονος. πατέρες καὶ ἀ- δελφοὶ ἀκούσατε.	362
<i>Ejusdem</i> Sermo anima utilis. Noli totum vitæ tuæ tempus.	365	77 Τοῦ αὐτοῦ λόγος ψυχοφελής. μὴ δα- πανήσης ὅλον τὸ χρόνον.	365
<i>Ejusdem</i> de Poenitentia, & Compunctio- ne. Fratres dilectissimi, dum tem- pus habemus.	369	78 Τοῦ αὐτοῦ περὶ μετενοίας καὶ κατανύξεως. ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἕως καρπὸν ἔχομεν.	369
<i>Ejusdem</i> Sermo de poenitentia, & judi- cio, & in secundum adventum Do- mini Nostri Iesu Christi. Dilectissi- mi, nocte ac die.	371	79 Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ μετενοίας, καὶ κρίσεως. καὶ εἰς τὴν δευτέραν πα- ρουσίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι- στοῦ. ἀγαπητοί, νυκτὸς καὶ ἡμέρας.	271
<i>Ejusdem</i> Sermo de poenitentia, & ju- dicio, & separatione anima, & cor- poris. Dilectissimi, quam utilita- tem invenimus.	376	80 Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ μετενοίας καὶ κρί- σεως, καὶ περὶ χωρισμοῦ ψυχῆς καὶ σώματος. ἀγαπητοί, τί ὄφελος ἔυρο- μεν.	376
<i>Ejusdem</i> , quomodo convertatur quis retrorsum; & quod ludicris rebus abstinendum sit Christiano, quemad- modum & canones Sanctorum Pa- trum præcipiunt. Et quod qui am- bulat, & citharizat, cum idololatriis partem habet, sicut ait divinus Apo- stolus. Cernitis, frares mei dile- cti, quomodo convertitur quis re- trorsum.	381	81 Τῷ αὐτῷ, πὸ πῶς ἐπιστρέφει τις εἰς τὴν ὀπίσω, καὶ ὅτι οὐ χρὴ παίζειν χει- ριαίον, καθὼς καὶ οἱ κανόνες τῶν ἁ- γίων πατέρων λέγουσιν. ὅτι καὶ ὁ βα- δίζων καὶ κιθαρίζων, μετὰ τῆς εἰδω- λολάτρων ἔχει τὴν μερίδα, κα- θὼς λέγει καὶ ὁ θεὸς ἀπόστολος. ἴ- δετε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, πῶς στρέφεται τις.	381
<i>Ejusdem</i> Homilia in Meretricem. Sim- plex nobis labor.	385	82 Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν πόρνην. Ἀπλὸς ἡμῖν ὁ κάματος.	385
<i>Ejusdem</i> de exercitatione bonorum ope- rum, & de Dei patientia. Jam tempus nos adducit.	396	83 Τῷ αὐτῷ κατήχησις περὶ ἐργασίας ἀ- γαθῶν ἔργων, καὶ περὶ ἧς θεὸς ἀ- νοχῆς. ἥδη καρὸς ἐπάγει ἡμᾶς.	396
<i>Ejusdem</i> de directione virtutis. Omnes habitus.	397	84 Τῷ αὐτῷ περὶ κατορθώσεως ἀρετῆς. πάν- τες οἱ τρόποι.	397
<i>Ex institutione ejusdem</i> , ac de poeniten- tia, judicioque futuro, & de vitan- dis mulieribus, ac vita deliciis. Do- minus Noster Jesus Christus.	398	85 Ἐκ τῆς αὐτῆς διδασκαλίας, καὶ περὶ μετενοίας, καὶ τῆς μελλούσης κρίσεως, καὶ ἀποχῆς γυναικῶν, καὶ τρυφεροῦ βίου. ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χρι- στός.	398
<i>Ejusdem</i> Sermo de judicio. Audite di- lectissimi fratres, si neque cum consolatione potuimus.	401	86 Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ κρίσεως. Ἀκού- σατε ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἰ μετὰ ὀψιμότητος ἔσται ἡ κρίσις.	401
<i>Septem sunt occupationes Monachi</i> . Pri- ma, tranquillitas.	403	87 Ἐπὶ εἰσὶν αἱ ἐργασίαι τῷ μοναχῷ. ὡς ὅτι ἡσυχία.	403
<i>Interpretatio</i> . Extremum jejunium.	404	Ἐρμηνεία. ἀκρίβεια νηστείας.	404
<i>Ejusdem</i> ad Ioannem Monachum, ut abstineat à Nestorii insania, & bla- sphemia. Convenit omnibus, qui accedunt ad Deum.	407	88 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην μονάζοντα, τοῦ ἀπέχεσθαι τῆς Νεστορίου μαρίας καὶ δυσ- φημίας. προσέκεινται πάντες τοῖς προσε- ρχομένοις θεῷ.	407

89. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς καταζητούντας τοῦ ἡοῦ τὴ φύσιν. βασιλὺς οὐράνιος.	418	<i>Ejusdem ad eos, qui Filii Dei naturam scrutantur. Rex cœlestis.</i>	418
90. Περὶ ἀρετῆς καὶ παθῶν ψυχικῶν. ἰ- στέον, ὅτι διπλῆς ὡς ὁ ἄνθρωπος.	425	<i>De virtutibus, & vitiis. Sciendum, quod quum homo sit duplex.</i>	425
Ἀρεταὶ σωματικαί.	425	<i>Virtutes corporis. Hæ sunt.</i>	425
Ψυχικὰ πάθη.	426	<i>Anima affectiones dicendum est.</i>	426
Σωματικὰ πάθη.	426	<i>Vitia, quæ ad corpus pertinent. Quæ corpus inficiunt.</i>	426
Ὅκτώ εἰσι πάντες ὡς ἐκλεκτοὶ λογισ- μοὶ τὴ κακίας.	429	<i>Octo sunt omnino cogitationes, quæ ma- litiā continent.</i>	429
Διάρσεις τῶν παθῶν.	433	<i>Divisio affectionum. Quædam quidem.</i>	433
91. Τρόποι τὴ τοῦ Θεοῦ προνοίας. πάντα ἐκ Θεοῦ καὶ τὰ ἀγαθὰ, καὶ τὰ λυπη- ρά.	433	<i>Modi Dei providentiæ. Omnia a Deo sunt, tum bona, tum molesta.</i>	433
92. Περὶ τὴ ἀντεξουσιότητος ἡμεῶν, καὶ ὅτι αὐ- τεξούσιος ἐπλάσθη ἄνθρωπος. ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἀντεξούσιον ἐπλάσε.	434	<i>De nostra libertate, & quod liber fa- ctus est homo. Deus hominem li- berum condidit.</i>	434
93. Περὶ ταπεινοφροσύνης. τοῦ ἔχοντος τὴ ἀληθῆ ταπεινώσιν.	435	<i>De Humilitate. Ejus, qui habet ve- ram humilitatem.</i>	435
94. Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς κοιμηθέντα ἀδελ- φόν, καὶ ἑτέρων κεκοιμημένων. τί- μιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁ- σίων αὐτοῦ.	436	<i>Ejusdem Sermo in fratrem defunctum, & in alios defunctos. Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.</i>	436
95. Τοῦ αὐτοῦ ἔλεγχος ἑαυτῶν, καὶ ἐξομολό- γησις. σιωλέθετέ μοι πάντες ἀδελ- φοὶ ἀγαπῶντες ἀφ' ἑαυτῶν.	439	<i>Ejusdem, Reprehensio sui ipsius, & con- fessio. Venite ad me simul omnes fratres, qui remissionem expeto.</i>	439
96. Τοῦ αὐτοῦ περὶ προσευχῆς. μέγα γὰρ ὄπλον ἀρχή.	455	<i>Ejusdem de oratione. Magna enim ve- ro armatura oratio.</i>	455
97. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς ψυχλὴν ραθυμίαν. ψυ- χή μὴ κατὰπιπτε.	559	<i>Ejusdem ad animam negligentem. Ani- ma, ne concidas.</i>	459
98. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ ἀγαθῶς πνευματικῆς. ἔοικεν γὰρ ὁ μοναχός.	461	<i>Ejusdem de luctamine spirituali. Simi- lis namque est Monachus.</i>	461
99. Τοῦ αὐτοῦ ἐγκώμιοι εἰς Πέτρον, καὶ Παῦ- λον, καὶ Ἀνδρέαν, Θωμᾶν τε, καὶ Λευκᾶν, καὶ Ἰωάννην, καὶ εἰς τὸν ἀναγ- νωστὴν Θωμᾶν καὶ τὸν Ἰωάννην ἀναγγε- λίς. χαίρετε χειρὸς βασιλεῖς ἅγιοι ἀπόστολοι.	462	<i>Ejusdem Encomium in Petrum, & Pau- lum, & Andream, Thomam, & Lu- cam, & Ioannem: & in lectionem Thomæ ex Evangelio secundum Ioan- nem. Salvete Reges Sancti, Apo- stoli Christi.</i>	462
100. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἁγίαν Ὁρθόδοξον, καὶ εἰς τὴν λησιώ, καὶ εἰς τὸν φαρρόν. ὡρώω Ρεβέκκας ἐπιδαλάμιον ἑ- πὶ.	471	<i>Ejusdem in Sanctam Parasceven, & in Crucem, & Latronem. Paulo ante Rebeccæ carmen nuptiale recita- vi.</i>	471
101. Τοῦ αὐτοῦ ἐρώτησις. τίς ὁ τύπος τὴ θα- λάσσης.	476	<i>Ejusdem Interrogatio. Quæ figura maris.</i>	476
102. I. Ὁ γὰρ δεδεμένος ἐν τοῖς κοσμι- κοῖς πράγμασιν.	478	<i>Fragmenta. I. Qui enim rebus secula- ribus devinctus est.</i>	478
II. Σιωπεὺς μοναχός.	478	<i>II. Prudens Monachus.</i>	478
III. Εἰ τις ἀγαπᾷ συμπολίτην γενέ- σθαι τοῦ βασιλέως.	488	<i>III. Si quis cupit Regis civis fie- ri.</i>	478
IV. Ἐμποροὶ ἐσμὲν πνευματικοί.	480	<i>IV. Mercatores sumus spirituales.</i>	480
V. Πε-		V. De	

I N D E X.

619

V. De ebrietate vini fugienda, ac de vitando consortio mulierum. Supervacaneum mihi videtur	481
Sancti Ephraem Precationes.	
Prima. Deus juste, & laudabilis.	482
Secunda Precatio. Dominator Domine, Deus coeli, & terræ.	483
Tertia Precatio. Domine Rex coelestis Paraclite.	484
Quarta Precatio. Magnificans magnifico te Domine.	485
Quinta Precatio. Domine Jesu Christe Fili Dei.	486
Sexta Precatio. Agnus Dei sine peccato.	487
Septima Precatio. Amator hominum Jesu Christe Deus meus.	489
Octava Precatio. Adjutor esto mihi Domine universorum Christe.	489
Nona Precatio. Domine, miserere omnium eorum, qui me oderunt.	490
Decima Precatio. Quid faciam omnium hominum miserrimus.	490
Precationes e sacris Scripturis collectæ, quarum pleraque sunt Sancti Ephraem, pro iis, qui volunt suam ipsorum proclivem ad passionem, voluptatesque voluntatem cohibere.	492
Prima Precatio. Planctus ad vespertas feria secunda. Suscipe maculati, immundique oris precationem.	492
Secunda Precatio. Planctus ad vespertas tertia feria. Hei mihi, in qua desperatione constitutus sum.	497
Tertia Precatio. Planctus ad vespertas feria quarta. Desiderium compellit me ad loquendum ad Deum.	502
Quarta Precatio. Planctus ad vespertas feria quinta. Ecce rursus advolvor ad portas Domini mei supplicans.	507
Quinta Precatio. Planctus ad vespertas feria sexta. Anima angustiis pressa currit ad te Domine Sancte.	512
Sexta Precatio. Planctus ad vespertas sabbati. Etiam nunc atque hodie vultu pudore suffuso.	516
Septima Precatio. Gratia tua concessit mihi, ut loquerer ad te Domine.	520
Octava Precatio. Planctus ad vespertas Dominica. Tanquam ante terribile tribunal tuum adstant.	521
Nona Precatio. Domine Dominator vitæ meæ.	523
Ejusdem Precationes ad Sanctissimam Dei Matrem.	524
Prima Precatio. Sanctissima Domina Dei Genitrix sola purissima anima & corpore.	524
Tom. III.	Secun-

V. Περὶ τῷ μὴ μεθύκεσθαι οἶνον, εὐγούῳ μὴ σωφροσύνης γυναιξὶ. περιουσίαν μοι δοκεῖ.	481
103 Εὐχαὶ τῷ ἁγίῳ Εὐφράμ.	
Ὁ Θεὸς ὁ δίκαιος καὶ αἰνετός.	482
Δέσποτα κύριε ὁ Θεὸς τῷ ἑρατῷ καὶ τῇ γῆς.	483
Κύριε βασιλεῦ, ἐπουράνιε ὡδὲ πλητε.	484
Μεγαλύνων μεγαλύνω σε κύριε.	485
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἡμεῖς τῷ Θεοῦ.	486
Ὁ ἀναμάρτητος ἀμνὸς τῷ Θεοῦ.	487
Φιλάδελφω Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός μου.	489
Βοηθός μου γενεῶν δέσποτα ἀπάντων Χριστέ.	489
Κύριε δὸς ἔλεος τοῖς μισοῦσι.	490
Τί ποιήσω ὁ ἀδελφὸς πάντων ἀνθρώπων.	490
104 Εὐχαὶ συλλεχθεῖσαι ἀπὸ τῆς Διάκων γραφῆς. πᾶσι τὰ πάντα δὲ ἀπὸ τῷ ἁγίῳ Εὐφράμ. τοῖς βυζαντινοῖς πολεμήσαι τὴν ἑαυτῶν πρὸς τὰ πατέρα καὶ τὰς ἡδονὰς ἐγκληματῶν πρὸς αὐτοῖς.	492
Πένθος τῇ β'. ἐσπέρας. δέξαι δέησιν ῥυπαροῦ καὶ ἀκαθάρτου εἴματος.	492
Πένθος τῇ τρίτῃ ἐσπέρας. οἱ μοι ἐν ποίᾳ καταγνώσει ἔζηκα.	497
Πένθος τῇ τετάρτῃ ἐσπέρας. ὁ πόθος λέγει πρὸς θεὸν ἀναγκάζει με.	502
Πένθος τῇ πέμπτῃ ἐσπέρας. ἰδοὺ πάλιν πρὸς σὲ ἐπὶ θυρᾷ τῷ ἐμῷ δεσπότην ἱκετεύων.	507
Πένθος τῇ ὡδὲ πλητῇ ἐσπέρας. ψυχὴ τεθλιμμένη πρὸς σὲ ἔρχεται σοὶ ἅγιε διάσπα.	512
Πένθος τῷ σαββάτῳ ἐσπέρας. νῦν ἔτι καὶ σήμερον κατὰ θυμὸν προσώπῳ.	516
Ὁ χάρις σου δέδωκε μοι τὸ λαλεῖν πρὸς σε Κύριε.	520
Πένθος τῇ κυριακῇ ἐσπέρας. ὡς ἐνώπιον Κύριε τῷ φερέῳ σου βήματος ἐξως.	421
Κύριε καὶ δέσποτα τῇ ζωῇς μου.	523
105 Εὐχαὶ τῷ ὑπεραγίῳ Θεοτόκῳ.	524
Παναγία δέσποινα Θεοτόκε ἡ μόνη καθαροτάτη καὶ ψυχῇ καὶ σῶμα.	524
Iiii 2	Παρ-

Παρθένε δέσποινα θεοτόκε κεχαριτω- μένη θεογενήτεια .	524	<i>Secunda Precatio .</i> Virgo Domina Dei- para , gratia plena , Dei genitrix .	524
Παρθένε δέσποινα θεοτόκε , ἡ πὺν σω- τήρα Χειρὸν καὶ θεὸν ἡμῶν ἡ κη- σασα .	526	<i>Tertia Precatio .</i> Virgo Domina Dei genitrix , quæ Salvatorem Chri- stum , & Deum nostrum .	526
Δέσποινα ὑπεραγία μὲ θεοτόκε , κε- χαριτωμένη θεογενήτεια ὑπερβλο- γημένη .	528	<i>Quarta Precatio .</i> Domina mea San- ctissima Dei genitrix , gratia ple- na , Mater Dei benedictissima .	528
Ἐπὶ σε προσάτι καὶ μεσάτιω πρὸς τὸ ἐκ σοῦ τεχθέντα θεόν .	532	<i>Quinta Precatio .</i> In te Patrona , & mediatrice erga Deum ex te ge- nitum .	532
Ἀνεσέρξω φωτὶς ἡ γενήτεια .	536	<i>Sexta Precatio .</i> Inocidui luminis Mater .	536
Δέσποινα πανύμνητε καὶ πανάγαθε .	539	<i>Septima Precatio .</i> Domina laudabilis- sima , atque optima .	539
Παρθένε δέσποινα θεοτόκε , ἡ κοινὴ σω- τήρια τῷ τῷ χειριανῶν γένει .	543	<i>Octava Precatio .</i> Domina Dei geni- trix , salus communis generis Chri- stianorum .	543
Ἀλλ' ὦ παρθένε δέσποινα .	545	<i>Nona Precatio .</i> At o Virgo Domina .	545
Παρθένε δέσποινα θεοτόκε , ἡ πὺν θεὸν λόγον καὶ σάρκα γενήσασα .	548	<i>Decima Precatio .</i> Domina Dei Mater, quæ Deum Verbum secundum car- nem genuisti .	548
Παρθένε δέσποινα θεοτόκε , ἡ πὺν μο- νογενὴ τῷ θεῷ λόγον , πὺν πάσης ὁρατῆς καὶ νοητῆς κτίσεως ποιη- τὴν καὶ δεσπότην , τὸ εἶνα τῆς τελάδος θεόν .	551	<i>Undecima Precatio .</i> Virgo Domina Dei genitrix , quæ unigenitum Dei Verbum , omnis visibilis , atque invisibilis creaturæ factorem , & dominum , Unum Trinitatis Deum .	541

Quæ Latine extant S. Ephræm Syri Opera. 553

106 <i>Sancti Ephræm Syri Sermo de resurrectione , & judicio , & de regno cœlorum , & munditia anima .</i> Gloria omnipotenti Deo , qui os nostrum superno nutu aperuit .	553
107 <i>Ejusdem Sermo de agone , seu de luctaminibus hujus seculi .</i> In luctaminibus seculi nullus sine agone , seu certamine coronatur .	557
108 <i>Ejusdem Sermo in Ionam Prophetam , & de poenitentia Niniuitarum .</i> Jonas Hebræus ex mari reversus , inter incircumcisos prædicat in Ninive .	561
109 <i>Canticum spirituale in laudem doctrinae , & sapientiae , à Syriaco conversum .</i> Largire , o Deus doctrinam amanti doctrinam .	569
110 <i>Sententiæ ex operibus S. Ephræm Syri , Ejusque Vita selecta , & collationibus Patrum reperta .</i> I. Animarum curam ne appetieris . Sunt universim Capita XIX.	571
111 <i>Threni , id est , Lamentationes B. V. Mariæ super Passione Domini .</i> Stans juxta Crucem pura , & immaculata Virgo .	574
112 <i>De Sanctissima Dei genitricis Virginis Mariæ laudibus .</i> Inviolata , integra , planeque pu- ra , ac casta Virgo Dei genitrix Maria .	575
113 <i>Ad Sanctissimam Dei genitricem Oratio .</i> Immaculata , & intemerata , incorrupta , & prorsus pudica , atque ab omni forde , ac labe peccati alienissima .	577
114 <i>Pia , & humilis ad Deum Oratio .</i> Hei mihi , hei mihi Domine , tanta sunt vitia , at- que peccata mea , ut vix elabi possim .	578
115 <i>Hemilia de die judicii .</i> Obsecro igitur vos , fratres carissimi , venite projiciamus a nobis omnem sollicitudinem actuum terrenorum .	579
116 <i>Dicta Sancti Ephræm .</i> Fratres carissimi , quid quærit Dominus a nobis , nisi salutem animarum nostrarum . Sunt universim Capita XV.	581
117 <i>De Oratione , & sermonibus otiosis .</i> Licet in multis rebus , fratres carissimi , nos , Deo propitio , vestra operatio lætificet .	587
118 <i>De Poenitentia .</i> Plerosque cernimus in Ecclesia constitutos , Ecclesiasticæ pietatis , ac fidei non tenere doctrinam .	589
119 <i>In Nativitatem Domini canticum .</i> Vigiles ecce exultant hodie , quod Vigil venit , ut nos vigilare faciat .	600

De Ma-

I N D E X.

621

120 <i>De Maria, & Magis cantitum.</i> Nato Filio lumen affulsit, & ex mundo tenebræ fugatæ.	601
121 <i>Oratio ejusdem in Nativitate Domini.</i> Christe Verbum Patris coelestis, qui homo pro nobis factus es sine mutatione.	603
122 <i>Hymnus Sancti Ephraem.</i> Gloria Trinitati.	604
123 <i>Precatio Sancti Ephraem.</i> Fide obtulit Abel sacrificium pacificum.	605
124 <i>Precatio Sancti Ephraem.</i> Tribue mihi Domine, ut ego vigilans.	606
125 <i>Duo Sermones Sancti Ephraem Syri, e Slavonico versi a Io: Petro Kohlio, inque lucem editi Altonavia 1729. Sermo Primus de Sanctissimis, & vivificantibus Christianis Sacramentis.</i> Non satis igitur est, fratres, Christianos tantummodo nos vocari.	608
126 <i>Sermo secundus, de oblatione, scilicet προσφορά sanctissimi panis.</i> De fratre relatum nobis est.	610

INITIA

I N I T I A

Sermonum, Precationum, & Capitulorum

H U J U S T O M I T E R T I I

ORDINE ALPHABETICO GRÆCÆ.

Α.

- Α** Γαπητοί, ἐμνήσθη ἡ ὥρα ἐκείνη. 362.
 Ἀγαπητοί, νυκτὸς καὶ ἡμέρας πρὸς ἡμᾶς ἐλάττω. 371.
 Ἀγαπητοί, τί ὄφελος ἔυρομεν. 376.
 Ἀγνοεῖτε ἀδελφοί μου, ποῖον φόβον καὶ ἀνάγκην ἔχομεν. 356.
 Ἀδελφοί, ἅποτε συμβῇ ἡμᾶς ὀνειδιῶσθαι. 459.
 Ἀδελφοί βιολογίας ἐπιστάμεν. 205.
 Ἀδελφοί κτήσασθε τὴν ἡσυχίαν. 234.
 Ἀδελφοί μετανόησωμεν. 152.
 Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἕως καρὸν ἔχομεν. 369.
 Ἀδελφοί, εἴ τις ὑμῶν προληφθῇ. 480.
 Ἀδιαλλάπτως τῷ κυρίῳ προσδύχεσθαι χερί. 358.
 Ἀδελφοί μάρτυρες. 251.
 Ἀκέσατε ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, εἰ μετὰ ὀφθαλμώσεως. 401.
 Ἀκέσατε ἀδελφοί ἀγαπητοί, ὅσοι τὸ ἅγιον βάπτισμα. 277.
 Ἀκείψα τρεῖς καὶ πλήρωσις σιτήσεως. 404.
 Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀλίσκονταί τινες. 236.
 Ἀλλ' ὡς παρθένοι δέσποιναι. 545.
 Ἀνέστε φως ἡ γεννήτρια. 536.
 Ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ θεός. 477.
 Ἀπαρξάμενοι ἐλιδάμενοι. 477.
 Ἀπλῆς ἡμῖν ὁ κάματος. 385.
 Ἀρὰ τις ἢ παρόντα βίον ἐλογίσατο εἶναι τῆτον δραπέτην. 83.
 Ἀρεταὶ δὲ σωματικαὶ αὐταί. 425.
 Ἀσύνετος, ἀμαρτὴς, καὶ ἀτελής. 248.

Β.

- Β** Ασπλῆς ἑρμῆς, δεσποῦς ἀδανάτος. 418.
 Βοηθός μου γενεὴ δέσποτα ἀπάντων. 489.
 Βρενδυομένη πάσαι θεοὶ λιμὸς ἐπιτενέω. 404.

Γ.

- Γ** Εὖ μοι χειρὲ ὁδὸς ζωῆς. 379.

Δ.

- Δ Εἴς αὖ δέκα ῥύπαρ' καὶ ἀκαθάρτου σώματος. 492.
 Δεόμεθα σε. 217.
 Δέσποινά θεοτόκε, ἡ τὴν σωτῆρα χειρὸν. 544.
 Δέσποινά πανύμνητε καὶ πανάγαθε. 539.
 Δέσποινά ὑπεραγία μὲ θεοτόκε. 528.
 Δέσποινά εἶδ' αὖ ἐπ' ἄσπετον ἀνδρῶπων. 180.
 Δέσποινά εἶς ἐστὶ σὺ δέλημα. 225.
 Δέσποινά κύριε ὁ θεὸς τῷ ἑρμῇ καὶ τῇ γῆς. 483.
 Δεῦτε λοιπὸν ἀδελφοὶ περὶ φρονήσεως καὶ προσκαρα. 21.
 Δεῦτε πάντες ἀδελφοί. 148.
 Διαίρεσις τῆς πατρὸς. καὶ μὴ ἐστὶ σωματικά, καὶ δὲ ψυχικά. 433.
 Διατί τὸς ἀγρυπνίαις ἐν τῇ ἐρυθρᾷ. 476.
 Διατί τὸς ἰθ'. βασιλεύσαντας ἀπὸ δαυὶδ ἕως ἰεραχόν. 477.
 Διατί ἐν λιθίνῃς πλαξὶν ἐδόθη ἰσχυροῖς ὁ δεκάλογος. 477.
 Διατί τετρακόσια ἔτη κατεδικάσθησαν. 477.
 Διατί εἰς τὰ τέλη τῷ ἀβραάμ ἐδόθη ἡ περὶ τομῆς. 478.
 Διατί ἰσορροπία ἐν ἀποστόλοις ἵσχυροις. 478.
 Διήγησά μοι. 217.
 Δοκῶ ὅτι ὁ λέγει. 119.

Ε.

- Ε Γὼ δὲ ὁ ἁμαρτωλὸς ἐπὶ ἐμαυτὸν. 126.
 Εἰ καλὸν τὸ ἀποποιεῖσθαι περὶ τίνος. 67.
 Εἴπατε ἡμῖν οἱ ἀπὸ καρδίας λαλῶντες. 47.
 Εἴπω μετὰ δακρύων. 217.
 Εἴ τις ἔχει κατάνυξιν καὶ δάκρυα. 134.
 Εἴ τις ἀγαπᾷ συμπολίτης γενέσθαι τῷ βασιλεῶς. 478.
 Εἴ τις ἀπροσπαθεῖ πρὸς τὸ οἰκῆν πράγμα. 479.
 Εἴμποροι ἐσμὲν, ἀδελφοί. 480.
 Εἰ τῷ κοσμικῷ βίῳ ὁ φιλοκαλῶν. 358.
 Εἰνοήσεως ἀδελφοί, ὅτι ἐδὲν ἡμᾶς ὀφελήσει. 24.
 Εἴκειν γὰρ ὁ μοναχὸς χώρα τῇ ἐσπαρμένη. 461.
 Εἴπειν ὁ ἡμέτερος νῦν. 29.
 Εἴπειν οἱ φιλήδονα. 237.
 Εἴπειν ὁ ἀποδοχὰς λέγει. 476.
 Εἴπειν ὅταν ὁ θεὸς ἔλεγε τῷ ἀβραάμ. 477.
 Εἴπειν ἐν τῷ τύπῳ τῷ εὐαγγέλιου. 477.
 Εἴπειν σε προσάτιν καὶ μεσίτῳ. 532.
 Εἴπερ ὡντὶ ποιμένες. 216.
 Εἴπειν εἰς αἵ ἐργασίαι τῷ μοναχῷ. 403.
 Εὐχαριστοῦμεν τῇ ἀγαθότητί σου. 126.

H.

Η Αποπαγή, ἥν ἐπὶ τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι. 215.

Η' εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα. 113.

Η' χάρις σε δέδωκέ μοι τὸ λαλῆν. 520.

Η' δὴ καρὸς ἐπάγει ἡμᾶς εἰς τὴν ἐργασίαν. 396.

Η' κησας, ὅτι δύο ἔσονται ἐν τῷ ἁγίῳ. 22.

Η' κέσατε, ἀγαπητοὶ φιλόχειροι, πόση ἡ δύναμις. 144.

Η' συχίαν δόξε μοι. 240.

I.

Ι Δεπε, ἀδελφοὶ μου ἀγαπητοὶ, πῶς σρέφετά τις. 381.

Ιδὲ πάλιν προσπίπτω ἐπὶ θύρας. 507.

Ικετώ σε σωτῆρ τῷ κόσμῳ χειρὲ. 462.

Ινα δὲ σαφέστερον ἔτι πᾶ πάθη. 428.

Ισέον, ὅτι διπλῆς ὦν ὁ ἀνθρώπος. 425.

Ισέον δὲ καὶ τῷτο, ὡς ἐκ ἔστι. 431.

K.

Κ Αἱ περὶ τῆς ἀγάπης ταῦτα. 17.

Καὶ φοβερωτέρα. 217.

Καὶ περὶ ἀμαρτωλῶν καθυδόντος. 253.

Καὶ κατ' εἰκόνα μὲν. 433.

Καλὸν τὸ προσέχειν ἑαυτὸν ἑκάστοι. 67.

Καλῶς εἶπεν ὁ κύριος, ὅτι τὸ φορτίον μου. 13.

Καρπὸς πολυφορὸς ἐστὶν ἡ μετάνοια. 160.

Κύριε βασιλεῦ ἐπεράνιε πᾶσι λαοῖς. 484.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἡ ἐν τῷ θεῷ. 486.

Κύριε δὸς ἔλεος τοῖς μισοῦσι. 490.

Κύριε καὶ δέσποτα τῆς ζωῆς μου. 523.

Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου. 225.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἀνοίξον πᾶσι ὡτα. 233.

Κύριε πιστεύω. 234.

Λ.

Λ Αλήσω ἐν ὁδῷ. 217.

Λαμπρὸς ὁ βίος τῆς δικαίᾳς. 93.

Λέγει ὁ θεὸς διὰ τῆς προφητείας. 104.

Λιθοθῆται, τὸ ἐκ τῆς πᾶσι δεικνύμενης ἀδὰμ ἐξελεῖν. 477.

M.

- M** Αἴτωμεν ἁμαρτωλοὶ ἀσπλαγχνίαι. 79.
 Μακάριον ὅπως μὴ ἁμαρτάνειν. 19.
 Μακάριος γὰρ ὡς ἀληθὺς ὡς φρόνιμος. 432.
 Μέγα γὰρ ὅπλον ἀχὴ. 455.
 Μεγαλύνων μεγαλύνω σε κύριε. 485.
 Μείζων γὰρ πασῶν τῆς ἀρετῆς. 431.
 Μέλει τίνος ὦ φίλε. 31.
 Μὴ εἴ φοβηθῶμεν μάταιοι φόβον. 81.
 Μὴ φοβερωτέρα. 217.
 Μὴ δαπανήσης ὅλον τὸν χρόνον. 365.
 Μονάζοντι πρόοδος ἀκαθέκτος. 405.
 Μόνοι μὴ παντελῶς ἄκαρπος ἀρετῆς. 11.

N.

- N** Εὐφύτος δυσπερματῆς. 405.
 Νῦν ὅσιος ἀντωροσφύτος. 479.
 Νῦν ἔτι καὶ σήμερον κατυχυμῶ πρόσωπον. 516.

O.

- O** Τὴν ἡσυχίαν ἐπαρημόμος. 36.
 Ὁ πλάσας ἡμᾶς Θεὸς ἐπιστάμενος τὴν αἰθέριαν. 86.
 Ὁ δεσπότης καὶ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. 278.
 Ὁ τῆς ἀπάντων δεσπότης, ὁ φιλάνθρωπος Θεός. 324.
 Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ θεὸς ἡμῶν λέγει ἐν τοῖς διαγγελίοις, γρηγο-
 ρεῖτε. 398.
 Ὁ Θεὸς ἰλασθῆναι μοι ἁμαρτωλῶν. 126.
 Οἱμοι τῷ ἐν ἁμαρτίᾳ συλληφθέντι. 97.
 Οἱμοι, οἱμοι τῷ ἐν ἁμαρτίᾳ ἀνικέτως συλληφθέντι. 229.
 Ὁ πεδήσας σκιρτήματα σαρκός. 405.
 Ὁ γλώσση τὴν οἰκίαν. 406.
 Ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἀπεξέσπον ἐπλασε. 434.
 Ὁ γὰρ δεδεμένος ἐν τοῖς κοσμικοῖς. 478.
 Ὁ θεὸς ὁ δίκαιος καὶ ἀνετός. 482.
 Ὁ ἀναμάρτητος ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. 487.
 Ὁ πόθος λέγειν πρὸς θεὸν ἀναγκάζει με. 502.
 Οἱ βυλόμενοι κατ' ἀλήθειαν ἑαυτοὺς τῷ θεῷ κυρία ἀποδύει. 38.
 Οἱ ἐν τοῖς ἰατροῖς θεραπευόμενοι. 64.
 Οἱ ἀδελφοὶ ὀφείλουσιν ἐν ἀγάπῃ πολλῇ. 314.
 Οἱ φονεὺς καὶ ληστές. 478.
 Οἱ μοι ἐν ποίᾳ καταγνώσει ἔστηκα. 497.
 Ὁκτώ εἰσι πάντες περιεκτικοὶ λογισμοί. 429.

Tom. III.

Kkkk

O'σoι

- Οἱ παὶ τῷ βίε μάταμα. 308.
 Οἱ μὲν εἰ δὲ πᾶσι χριστιανῶν. 51.
 Οἱ τὴν προσηγορίαν γλώσσῃ. 405.
 Οἱ τὴν δυσεξάλειπτον τὸ ἐν λίθοις γεγραμμένον. 476.
 Οἱ τὴν ἀξίον εἰσάν, φησι, παρδύθηται. 478.
 Οὐδὲν πίνω ἐφάμιλλον θηλείου γυναικὸς ποτηρᾶς. 70.
 Οὗτος ὁ ἄριστος τῶν ἀσκητῶν. 254.
 Οὐκ ἐλπίδω ἐν εἰπῶν καὶ περὶ τῶν ψυχικῶν. 426.
 Οὐχ' αἵμαρτάνει δὲ ὁ ἄνθρωπος. 427.

Π.

- Π** Ἄλιν πολὺ ἐν φόματι ἀκαθάρτῳ. 91.
 Παναγία δέσποινα θεοτόκε ἡ μόνη καθαρότης. 524.
 Πάντα ἐκ θεῶ καὶ τὰ ἀγαθὰ, καὶ τὰ λυπηρὰ. 433.
 Πάντες οἱ τρόποι καὶ τὰ μέλη. 397.
 Παρακαλῶμεν μαθεῖν τὴν δύναμιν τῆς ἐπιταγῆς. 215.
 Παρθένη δέσποινα θεοτόκε κεχαριτωμένη. 524.
 Παρθένη δέσποινα θεοτόκε, ἡ τῆς σωτῆρα. 526.
 Παρθένη δέσποινα θεοτόκε, ἡ κοινὴ σωτήρια. 543.
 Παρθένη δέσποινα θεοτόκε, ἡ τῆς θεοῦ λόγον. 548.
 Παρθένη δέσποινα θεοτόκε, ἡ τῆς μονογενῆς. 551.
 Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ ἀκούσατε. 362.
 Παθαρχεῖν δὲ τῶν λέγοντι. 114.
 Περί παρθενίας καὶ ἀγιασμῶ ψυχῆς παῦλος ἀπόστολος. 74.
 Περισσὸν μοι δοκεῖ συμαῖνα. 481.
 Πόθησον τὴν πτωχείαν τῷ χριστῷ. 22.
 Ποία αἵμαρτία. 113.
 Ποία αἵμαρτία βαρυτέρα. 113.
 Ποίαν χρὴ νοεῖν τεύχῃ ἡμέραν. 477.
 Ποίῳ δὲ τρόπῳ ἐρωτῶνται. 216.
 Πολλὰς μονὰς ὁ σωτὴρ τῷ πατρός. 25.
 Πολλῶν πίνω ὄντων ὁσίων. 386.
 Πρὸς τίνα ἐν καταφύγῳ. 97.
 Προσέκει πάνσι τοῖς προσερχομένοις θεῷ. 407.
 Πρόσεχε σεαυτῷ. 6.
 Προσθήσω δὲ καὶ τῷ τῷ λόγῳ. 48.
 Προσκυνῶ σε δέσποτα. 248.
 Προσπεύτω τοῖς οἰκτιρμοῖς. 506.
 Πρώτῳ ρεβέκκας ἐπιδαλάμιον ἔποιον. 471.
 Πρώτη ἡσυχία. 403. 479.
 Πῶς βλασφημεῖται ὁ θεός. 410.
 Πῶς γέγραπται περὶ τῶν ἐρετικῶν. 112.
 Πῶς πληρώσω ἄφρονι ἀτήσασθαι. 496.
 Πῶς τὸ μεταμελῆσαι ὅτ' ἔχρισται τὸ σῶμα. 478.
 Πῶς νοητὸν τὸ λεχθῆν ὑπὸ ἀβραάμ. 476.
 Πῶς ὑμᾶς ἐπαγνέσω χειροφύροι. 250.

Σ.

- Σ Πεύθε ἔχεν τὴν θείαν χάριν. 42.
 Σωέλθετέ μοι πάντες ἀδελφοί. 439.
 Σωεπὸς μοιαχός. 478.
 Σύστημα αἰγίων, φιλόχειροι καὶ πισοί. 136.
 Σωματικά παῖδη. 426.

Τ.

- Τ Α' δέρματα νεκρωθέντων ἀλόγων. 477.
 Ταῦτας πᾶς ἐπιλαὲς ποιῶντες. 26.
 Τῆς γραφῆς λεγύσης. 6.
 Τί ἐστι ὁ λέγει ὁ ἀπόστολος. 105.
 Τί ἐστι ὁ λόγος γεγραμμένος. 119.
 Τί δὲ ὁ πωροφῆτης τριγύα χρηδύσας. 150.
 Τί τῷ σήμερον ἀγαπήσῃ αὐτοδύς. 260.
 Τί δηλοῖ τὸ μὴ θήσασθαι δύο χιτῶνας. 477.
 Τί δηλοῖ οἱ δερμάτινοι χιτῶνες. 477.
 Τί ποιήσω ὁ ἀδελφός. 490.
 Τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ. 436.
 Τίνες λέγονται μονόζωνοι. 478.
 Τίς ὁ τύπος τῆς θαλάσσης. 476.
 Τίς ἦν σάρρα ὁ ἀβραάμ. 476.
 Τὸ τῆς ἀμαρτίας ἀποδράνης. 405.
 Τὸ μὴ διπλῆν λογισμοί. 477.
 Τὸ ἀποκτεῖναι καὶν. 477.
 Τὸν ἐκ τῆς μητρὸς μου. 476.
 Τότε θρηνηῖ δεινῶς ὁμῶς πᾶσα ψυχή. 140.
 Τὴν πωροσελδόντας ἐπὶ τὸ εἶδον. 33.
 Τὴν ἐρεσιώτας ὡς βλασφήμους. 112.
 Τοιαύτῳ πανοπλίᾳ ὀφείλει κεκτῶσθαι. 219.
 Τὸ ἔχοντος τὴν ἀληθινήν ταπεινότητα. 435.
 Τὸ βαπτίσματος. ὁ γὰρ ἰσραὴλ ἔξελθὼν. 476.
 Τῷ πωροφῆτῃ ἰεζεκιὴλ εἶπεν ὁ θεός. 56.
 Τῶν ἐν τῷ ποταμῷ τῷ ἀρρέειν. 476.

Υ.

- Υ' εἰς τὰ παῖδα, πελοτάμα, καὶ ἀκλειβὴς ἐγκράτεια. 404.

Φ.

- Φ Δόσιος, δόλος, φόνος. 477.
 Φιλάνθρωπε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ θεός μου. 489.
 Φοβῶμαι τὸ λαλήσαι. 244.
 Φρονεῖν τὰ τῶν ἐθνῶν, καὶ λέγων. ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστι. 127.

X.

X Αἶρετε χεῖρ᾽ βασιλεῖς ἀπόστολοι. 462.

Ψ.

Ψυχὴ, μὴ κατὰ πίπτε. 459.
Ψυχὴ τεθλιμμένη πρὸς ἐρχεταί σοι. 512.

Ω.

Ω᾽ δαῖμα πρὸς ἄδελφον. 1.
Ως ὁ θεὸς νόμος ἐνυπάρχει. 317.
Ως ὁ τελώνης φεναίω. 501.
Ως ἐνώπιον κύριε τῷ φοβερῷ σου βήματος. 521.
Ω᾽ ἄπερ ὁ πᾶς γράμματα. 105.
Ω᾽ ἄπερ πασῶν τῶν ἀρετῶν ὑψηλοτέρα. 113.
Ω᾽ ἄπερ δὲ δύο τινὲς ἀποδημῶντες. 521.
Ω᾽ σπερ μέση νυκτί. 361.

I N I T I A

Sermonum, Precationum, & Capitulorum

H U J U S T O M I T E R T I I

O R D I N E A L P H A B E T I C O L A T I N E.

A.

- A** Brenunciatio, quam in sacro Baptismo. 215.
 Ac secundum imaginem quidem dicitur omnis homo. 433
 Ad Prophetam Ezechielem dixit Deus. 56.
 Ad quem igitur confugiam. 97.
 Adeste fratres mei omnes. 148.
 Adoro te Domine. 248.
 Adjiciam autem & hoc dictis. 48.
 Adjutor esto mihi Domine. 489.
 Admirabili Ephraem ad alias ejus virtutes, & istud accedebat. 572.
 Aestuanti affectioni sanctum jejunium superextendatur. 404.
 Agnus Dei sine peccato. 487.
 Alter quidam secularis vitæ habens tres filios. 584.
 Amator hominum Jesu Christe. 489.
 An bonum sit de aliorum rebus curiosum esse. 67.
 Anima, ne concidas. 459.
 Anima angustiis pressa currit ad te Domine. 512.
 Animarum curam ne appetieris. 571.
 Animæ affectiones. 426.
 Arbitror hoc, quod ait. 119.
 Assidue, ac sine intermissione Deum precari oportet. 573.
 At quo pacto interrogantur. 216.
 At, o Virgo Domina. 545.
 Attende tibi ipsi. 6.
 Audisti, quod duo erunt in agro. 23.
 Audistis carissimi, Christoque dilecti fratres, quanta sit Crucis potentia. 144.
 Audite fratres carissimi, quicumque Sanctum Baptisma accepistis. 273.
 Audite dilectissimi fratres, si neque cum consolatione. 401.
 Audite filioli mei, & intelligite. 583.

B.

- B** Eatus enim verissime, quemadmodum prudens. 432.
 Beatus ille frater, qui servat mandata Dei. 572.
 Bene ait Dominus: quoniam onus meum leve est. 13.
 Bonum est unumquemque sibi ipsi attendere. 67.

C.

- C** Arissime, ne fidem fallacibus adhibeas insomniis. 571.
 Cernitis fratres mei dilecti, quomodo convertitur quis retrorsum. 381.
 Christe Verbum Patris coelestis. 603.
 Cogitemus fratres, quod nihil nobis proderunt. 24.
 Consideremus, ac mente perpendamus carissimi. 573.
 Convenit omnibus, qui accedunt ad Deum. 407.
 Creator noster Deus, infirmitatem mentis nostræ. 86.
 Cum ethaicis sentis, & dicis resurrectionem mortuorum non esse. 127.

Kkkk 3

Cum

Cum. Vide, Quum.

Cur turturi viduato comparavit te. 156.

D.

DE Virginitate, & animæ sanctificatione a Paulo Apostolo. 74.

De fratre relatū nobis est. 610.

Desiderium compellit me ad loquendum. 502.

Deus propitiū estō mihi peccatori. 126.

Deus hominem liberum condidit. 434.

Deus iuste & laudabilis. 482.

Dicam cum lacrymis. 217.

Dicendum est igitur etiam de iis, quæ ad animam & corpus pertinent. 426.

Dicite nobis: qui e pectore verba depromitis. 47.

Dilectissimi, recordatus sum horæ illius. 362.

Dilectissimi, nocte ac die extremam respiciamus horam. 371.

Dilectissimi, quam utilitatem inveniēmus in vana hac vita. 376.

Discamus o peccatores quid sit misericordia. 79.

Divisio affectionum. 433.

Domina mea Sanctissima Dei genitrix & gratia plena. 528.

Domina laudabilissima atque optima. 539.

Dominator Domine, Deus coeli & terræ. 483.

Domine Rex coelestis, Spiritus veritatis. 484.

Domine Jesu Christe, Fili Dei. 486.

Domine miserere omnium eorum, qui me oderunt. 490.

Domine dominator vitæ meæ. 523.

Domine, ne in furore tuo arguas me. 225.

Domine, si voluntas tua est. 225.

Domine Jesu Christe, aperi aures & oculos cordis mei. 101. 233.

Domine, credo sermonibus tuis. 101. 233.

Dominus per Prophetam ait. 104.

Dominus, ac dominator noster Jesus Christus. 278.

Dominus noster Jesus Christus, nosterque Deus dicit in Evangeliiis. 398.

Dominus dicit: facite fructus dignos poenitentiae. 587.

Duo erunt in agro. 23.

Duo fratres carnales venerunt habitare in monasterio. 583.

Duo fratres perrexerunt ad civitatem. 585.

Duo fratres impugnatione fornicationis abierunt. 585.

E.

ECce rursus advolvor ad portas Domini mei. 507.

Ego vero peccator mecum cogitans. 126.

Ejus qui habet veram humilitatem. 435.

Eloqui pertimesco. 244.

Enitere, ut divinam gratiam in mente tua habeas. 42.

Estō studiosus paupertatis Christi. 22.

Et hæc quidem, ac his plura de caritate. 17.

Et terribiliora sunt. 217.

Etiam nunc atque hodie vultu pudore suffuso. 516.

Expone nobis. 217.

Extremum jejunium, & ciborum repletio. 404.

F.

Fias mihi, Christe, via vitæ. 379.

Fide obtulit Abel sacrificium. 605.

Frater, scientem atque intelligentem te ipsum denominas. 571.

Frater, libenter infirmum sustine. 573.

Fratres,

Fratres, adfueſcamus benedictionibus. 205.
 Fratres, poſſidete ſilentium. 234.
 Fratres debent in dilectione multa convivere. 314.
 Fratres, ſi quando nos ob bonum opus conviciis appeti contingat. 359.
 Fratres dilectiſſimi, dum tempus habemus. 369.
 Fratres, oportet diſcipulos haud quaquam immorigeros eſſe. 571.
 Fratres cariſſimi, quid quærit Dominus a nobis. 581.
 Fratres cariſſimi, oportet nos tota mentis intentione inquirere. 582.

G.

Gloria Omnipotenti Deo. 553.
 Gloria ſapientes poſſidebit. 586.
 Gloria Trinitati. 604.
 Gratia tua conceſſit mihi. 520.
 Gratias agimus bonitati tuæ. 126.

H.

Hæ ſunt autem virtutes corporis. 425.
 Hæc ipſa præcepta complentes. 26.
 Hæreticos tamquam blaſphemos. 112.
 Hei mihi, in qua deſperatione conſtitutus ſum. 492.
 Hei mihi, hei mihi Domine, tanta ſunt vitia. 578.
 Hei mihi peccatis incomparabilibus prægravato. 97.
 Heu, heu mihi peccatis maximis prægravato. 229.
 Huc agite ergo, fratres, contemnamus hæc momentanea. 21.

I.

Iam tempus nos adducit. 396.
 Illud quod eſt in Spiritum Sanctum. 113.
 Illuſtris eſt vita juſtorum. 93.
 Immaculata & intemerata, incorrupta & prorſus pudica. 577.
 Imperitus & inſipiens, impius atque abjeſtus. 248.
 In rebus ludicris non eſſe tempus a Chriſtianis conſumendum. 51.
 In ſeculari vita qui exornat corpus ſuum. 358.
 In monaſterio degenti progredi vage. 405.
 In te patrona & mediatrice. 532.
 In luſtaminibus ſeculi nullus ſine agone, ſeu certamine coronatur. 577.
 In fratribus incompoſitæ vitæ ac negligentibus. 573.
 In oratione petimus: dimitte nobis debita noſtra. 586.
 Indefinenter Deum orare oportet. 358.
 Inocidui luminis mater. 536.
 Interrogabuntur paſtores. 216.
 Interrogationes diverſæ. 215. 476.
 Inviolata, integra, planeque pura. 575.
 Jonas Hebræus ex mari reverſus. 561.

L.

LArgire, o Deus, doctrinam amanti doctrinam. 569.
 Licet in multis rebus, fratres cariſſimi, nos Deo propitio, veſtra operatio læti-
 ficet. 587.
 Linguae petulantia quietem offendit. 405.
 Loquar in dolore. 217.

Magna

M.

- M**agna enimvero armatura oratio. 455.
 Magnificans magnifico te Domine. 485.
 Mercatores sumus spirituales. 480.
 Monachus in precatione negligens. 572.
 Morem gerere oportet illi, qui dicit: consolamini invicem. 114.

N.

- N**ato Filio lumen affulsit. 601.
 Ne ergo vano percellamur timore. 81.
 Ne Senem spreveris. 571.
 Nefas est majores scandalo esse inferioribus. 572.
 Neophytus, qui ventri inservit. 405.
 Nescitis fratres mei, qualem timorem & necessitatem sustinere debemus. 356.
 Noli totum vitæ tuæ tempus. 365.
 Non decet eos, qui ad pietatis stadium accedunt. 53.
 Non satis igitur est, fratres, christianos tantummodo nos vocari. 608.
 Nosti Domine eum quem formasti hominem. 180.
 Nulla igitur par fera improbæ ac maledicæ foeminæ. 70.
 Num terribiliora sunt. 217.
 Nunc ergo o Sancti & pro me peccatore. 255.

O.

- O** Miraculum stupendum. 1.
 Obsecramus te, ut Abrenunciationis vim nos doceas. 215.
 Obsecro igitur vos, fratres carissimi, venite projiciamus a nobis. 579.
 Obsecro te Salvator mundi. 462.
 Obtestamur igitur vos, o Sanctissimi Martyres. 251.
 Octo sunt omnino cogitationes, quæ malitiam continent. 429.
 Omnes habitus. 397.
 Omnia a Deo sunt, tum bona, tum molesta. 433.
 Omnium bonorum proditio atque amissio. 572.
 Optimus hic inter Ascetas. 254.

P.

- P**anopliam five armaturam ejusmodi possidere debet. 219.
 Patres & fratres audite, 362.
 Paulo ante Rebeccæ carmen nuptiale recitavi. 471.
 Peccatum fugienti, diligenter vero incumbenti in Scripturarum lectione. 405.
 Plerosque cernimus in Ecclesia constitutos. 589.
 Pœnitentia fertilis est fructus. 160.
 Portus tranquillus ac serenus est locus bonis regulis directus. 571.
 Præceptum est, diliges Dominum Deum tuum. 586.
 Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus. 436.
 Prima, tranquillitas indivulsum habens vitæ institutum. 403. 479.
 Prudens Monachus. 478.

Q.

- Q**uæ corpus inficiunt. 426.
 Quæ figura maris & nubis. 476.
 Quædam quidem sunt corporis. 433.
 Quam diem intelligere oportet esse tertiam. 477.

Quare

I N D E X.

633

- Quare *Aegyptios* Deus in mari rubro demersit. 476.
 Quare in lapideis tabulis. 476.
 Quare novemdecim Reges a David. 476.
 Quare quadringentos annos. 476.
 Quare circa vitæ finem Abrahamæ data est circumcisio: 477.
 Quare videmus in multis locis. 477.
 Quemadmodum qui Regis literas. 105.
 Quemadmodum omnium virtutum excellentissima. 113.
 Quemadmodum autem duobus aliquibus accidit. 258.
 Qui vitam quietam excolit. 36.
 Qui se vere Domino consecrare cupiunt. 58.
 Qui in medicorum curantur officinis. 64.
 Qui carnem lascivientem cohibet. 405.
 Qui lingua propriam obscuritatem dealbat. 406.
 Qui occiderit Cain. 477.
 Qui enim rebus secularibus devinctus est. 478.
 Qui cultum atque ornatum sectatur vestium. 572.
 Qui sermones multiplicat inter fratres. 573.
 Qui intentus est orationi. 573.
 Quibus igitur vos encomiis celebrem. 250.
 Quid sibi vult dictum illud Apostoli. 105.
 Quid sibi vult sermo ille scriptus. 119.
 Quid ita hodie carissimi. 260.
 Quid significant tunicæ pellicæ. 477.
 Quid faciam omnium hominum miserrimus. 490.
 Quidam ex Patribus de aliquo Episcopo referebat. 584.
 Quinam dicuntur in bello expediti. 478.
 Quis, obsecro, secum cogitans. 83.
 Quis erat Saræ Abraham. 476.
 Quod genus peccati. 113.
 Quod peccatum. 113.
 Quomodo blasphematur Deus. 104.
 Quomodo de hæreticis scriptum legimus. 112.
 Quomodo intelligendum id, quod dixit Abraham. 476.
 Quomodo poenituit, quod unxisset Saul. 477.
 Quotquot vitæ vanitatem. 308.
 Quousque o amice inimicum sustines. 31.
 Quum Scriptura. 6.
 Quum mens nostra ad lubricitatem sit prona. 29.
 Quum homines voluptatibus dediti. 237.
 Quum multi sint igitur viri sancti. 386.

R.

- R**espiscamus, ac poenitentiam agamus. 152.
 Rex coelestis. 418.
 Rogamus te. 217.
 Rursus audeo impuro ore obtestari te. 91.

S.

- S**æpe enim amicitia per simulationem colitur. 586.
 Saltem nequis prorsus infructuosus inveniatur. 11.
 Salvator noster mansiones multas Patris. 25.
 Salvete Reges Sancti, Apostoli Christi. 462.
 Sanctissima Domina Dei genitrix. 524.
 Sanctorum agmina, Christi amatores. 136.
 Sciendum autem est etiam hoc, aspirari non posse. 431.
 Sciendum, quod quum homo sit duplex. 425.

Scriptum

- Scriptum est enim: initium sapientiae timor Domini. 585.
 Sed quoniam nonnulli a maligno Dracone. 236.
 Septem sunt occupationes Monachi. 403.
 Si inter fratres commoreris. 572.
 Si quis compunctionem & lacrymas habeat. 134.
 Sicut divina Lex exarata est. 317.
 Sicut media nocte. 361.
 Silentium praebe mihi. 240.
 Similis namque est Monachus. 462.
 Simplex nobis labor. 385.
 Si quis cupit Regis civis fieri. 478.
 Stans juxta crucem pura & immaculata Virgo. 574.
 Supervacaneum mihi videtur. 481.
 Supplico bonitati tuae, compatere misericors, 91.
 Suscipe maculati, immundique oris precationem. 491.

T.

- T**Amquam ante terribile tribunal tuum. 521.
 Tribue mihi Domine, ut ego vigilans. 606.
 Tunc enim placet Deo nostra confessio. 587.
 Tunc vehementer omnis simul Ingebit. 140.

V.

- V**Enite ad me simul omnes fratres. 439.
 Vere beatum est non peccare. 19.
 Vigiles ecce exultant hodie. 600.
 Virgo Domina Deipara, gratia plena. 524.
 Virgo Domina Dei genitrix, quae Salvatorem Christum. 526.
 Virgo Domina Dei genitrix, quae Unigenitum Dei Verbum. 541.
 Universarum rerum Dominus, atque humanissimus Deus. 324.

E R R A T A.

- Pag. 89. lit. D. Sed quid fieri potest. *lege*. Sed qui fieri potest.
 217. C. Loquor in dolore. *lege*. loquar in dolore.
 375. E. Cum suppleri possunt. *lege*. quae suppleri possunt.
 381. *in margine* lit. E. ὅδε μὲν. *lege*. ὅτι μὲν.
 396. B. εἰς τὴν ἐργασίαν. *lege*. ἐργασίαν.
 484. D. Spiritu veritatis. *lege*. spiritus veritatis.
 502. D. λέγειν πρὸς Θεόν. *lege*. λέγειν πρὸς Θεόν.
 Ibid. *in margine* lit. D. Ad Vesperas feriae tertie. *lege*. Ad Vesperas feriae quartae.
 524. F. παρθένη. *lege*. παρθένη.

R E G E S T U M.

‡. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N.
O. P. Q. R. S. T. V. X. Y. Z. Aa. Bb. Cc. Dd. Ee. Ff. Gg. Hh. Ii. Kk.
Ll. Mm. Nn. Oo. Pp. Qq. Rr. Ss. Tt. Xx. Yy. Zz. Aaa. Bbb. Ccc. Ddd.
Eee. Fff. Ggg. Hhh. Iii. Kkk. Lll. Mmm. Nnn. Ooo. Ppp. Qqq. Rrr.
Sss. Ttt. Vvv. Xxx. Yyy. Zzz. Aaaa. Bbbb. Cccc. Dddd. Eeee. Fff. Gggg.
Hhhh. Iiii. Kkkk.

Omnes sunt Duerniones, præter k. Kkkk. Terniores.

R O M Æ

APUD JOANNEM MARIAM HENRICUM SALVIONI
TYPOGRAPHUM PONTIFICIUM VATICANUM.
M. DCC XLVII.

SUPERIORUM PERMISSU.

85.570

